

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

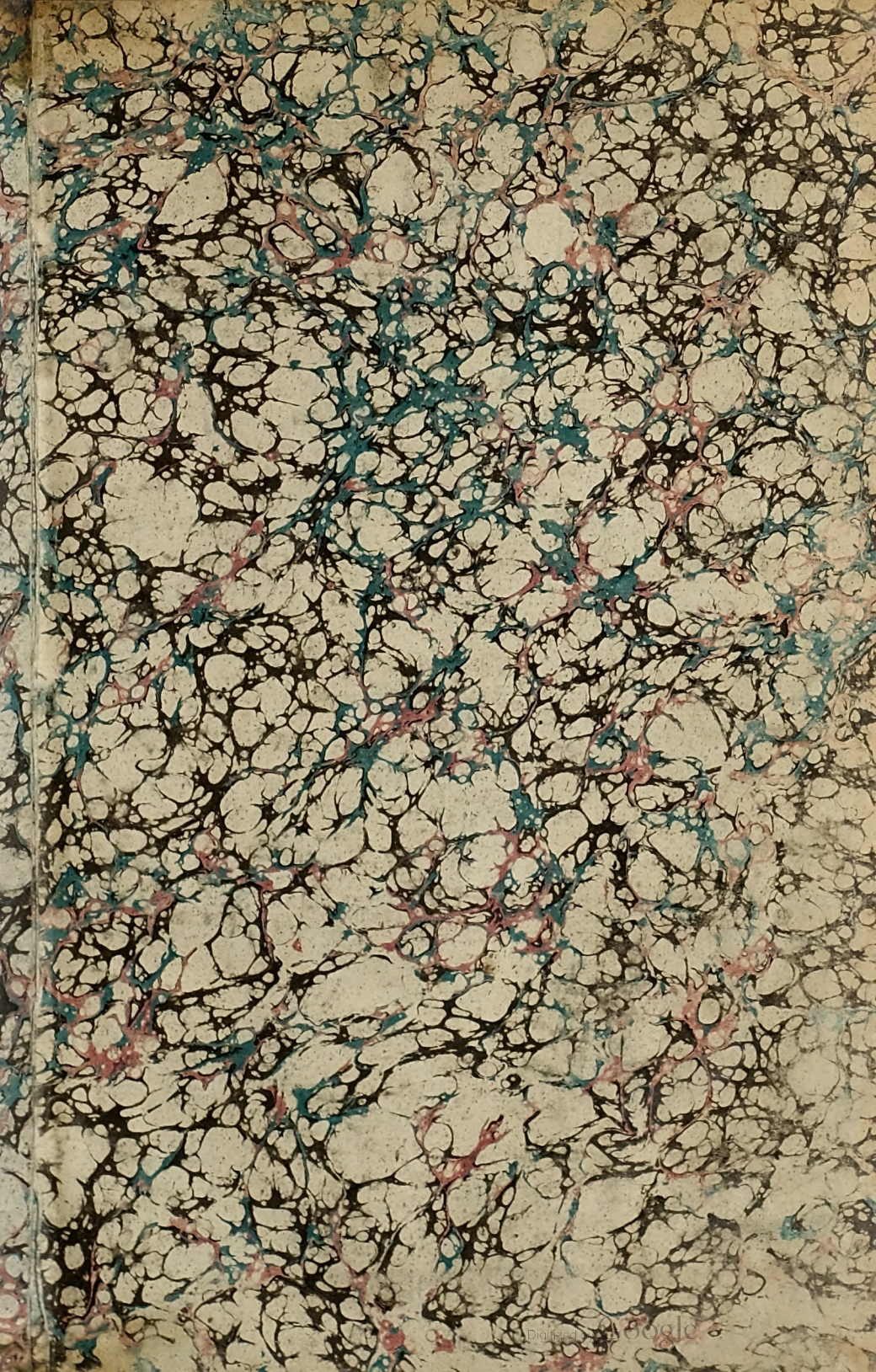
Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

178 v. p. m. v. m. v. m.

**LATIJSCH-NEDERDUITSCH
WOORDENBOEK,
NAAR HET HOOGDUITSCH
VAN
E. KAERCHER.**

1851
J. M. B. B. B.

J. M. B. B. B.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
THE OFFICE OF THE
LIBRARY AND MUSEUM
CHICAGO, ILL.
JAN 18 1851

2 Koek. 192

WOORDENBOEK

DER

LATIJSCHETAAL

VAN

E. KAERCHER,

PROFESSOR AAN HET LYCEUM TE CARLSRUHE;

TEN GEBRUIKE DER

LATIJSCHESCHOLEN

IN HET NEDERDUITSCH OVERGEBRAGT

DOOR

J. TERPSTRA,

PHIL. THEOR. MAG., LITT. HUM. DOCT.

017
102

757
c
92

UTRECHT,

C. VAN DER POST Jr.

1858.

(Uit het Fonds van S. en J. Luchtmans, de Gebr. van Cleef en W. J. Thieme.)

EX LIBRIS
UNIVERSITATIS
NOVIOMAGENBIS
A 672.492

V O O R R E D E.

Sints eenige jaren was de geleerde E. Kärcher, Professor bij het Lyceum te Carlsruhe, onvermoeid bezig met de Etymologische bearbeiding der latijnsche taal en gaf een naar Etymologische orde gerangschikt Woordenboek (1) uit, als eene proef van zijn aanhoudend onderzoek en daardoor verkregene duidelijker kennis van het zoo weinig betreden veld der Lexicographie, dan zijnen voorgangers mogt te beurt vallen. Vervolgens verscheen er, als wedergade van een door hem uitgegeven Hoogduitsch-Latijnsch Woordenboek, een tweede in omgekeerde orde (2). Op aanzoek van den Boekhandelaar Hahn te Hannover, om zoo even genoemd Latijnsch-Duitsch Lexicon andermaal nit te geven, besloot de volijverige Kärcher hetzelfde te herzien, en naar een nieuw en uitgebreider plan om te werken. Hetzelve kwam dan ook werkelijk, alzoo verrijkt, in Deutschland te voorschijn en trok de aandacht der tegenwoordige Uitgevers tot zich, waarvan het gevolg was, dat zij het plan ontwierpen om eene Nederduitsche Uitgave van hetzelfde te doen vervaardigen (3); en zulks te meer, daar het alom in ons Vaderland bekende Lexicon van Scheller, tot op zeer weinige exemplaren na, is uitverkocht, waardoor hetzelfde eerlang in den gewonen boekhandel niet meer verkrijgbaar zijn zal. Hierbij komt, dat, hoezeer de Uitgevers dezès voornemens zijn eene nieuwe omgewerkte editie van Schellers Lexicon uit te geven, gezuiverd van zoodanige feilen als vele deskundigen in den tegenwoordigen druk hebben opgemerkt, er echter tot eene onderneming van dien

(1) Onder den titel: *Schul-Wörterbuch der Lateinischen Sprache in Etymologischer Ordnung, bearbeitet von E. Kärcher*. Van hetzelfde verscheen in het vorig jaar eene tweede uitgave te Carlsruhe bij Braun, en in dat zelfde jaar werd met eene Nederduitsche uitgave daaryan door den geleerden J. Bosscha in de behoeften onzer jeugd voorzien.

(2) De titel van hetzelfde is: *Lateinisch-Deutsches Schul-Wörterbuch, bearbeitet von E. Kärcher, Prof. am Lyceum zu Carlsruhe*, Leipz. 1826.

(3) Toen Kärcher hiertoe het aanzoek der tegenwoordige uitgeveren ontving, herzag hij zijn werk andermaal ten nauwkeurigste, en legde de wijze, waarop hij daarbij te werk ging en verder bezig zijn zoude in het zamenstellen van een uitgebreider Lat. Woordenboek, openlijk aan den dag door het uitgeven van zijn stukje: *de optima Latini Lexici condendi ratione*, Carolsruhae 1826. Men vindt het gunstig oordeel van Prof. P. Hofman Peerlkamp daarover in de *Bibl. Crit. Nov.* vol. III. p. 139 seqq.

*

aard noodwendig veel tijds vereischt wordt, en zij dus vermeenden het gemis van een uitgebreider Woordenboek inmiddels, door de uitgave van dit tegenwoordige, voegzaam te kunnen aanvullen, en in de behoefte, die bestaat, werkelijk te gemoet te komen.

Uit aanmerking dus van het een en ander, en met volkomen vertrouwen op de deugdelijkheid van het oorspronkelijke, bieden wij dit Woordenboek der Nederlandsche jeugd aan, in de streelende hoop, dat de wijze, waarop wij het voor haar bewerkten, de goedkeuring van deskundige Mannen moge wegdragen.

Ten einde over den aard, het doel en de bewerking van dit Lexicon te kunnen oordeelen, achten wij het noodzakelijk en voegzaam den Vervaardiger zelven te doen spreken en het volgende uit de voorrede, voor de Hoogduitsche uitgave geplaatst, te ontleenen.

Ik wil, zegt hij, geene lofreden schrijven op mijn eigen werk, maar zal evenwel in eenige bijzonderheden omtrent hetzelfde treden, zoowel opdat hij, die met het tegenwoordig standpunt, waarop de Latijnsche Lexicographie staat, minder bekend is, mijn werk niet voor een *opus operatum* houde, als ook om den meer der zake kundigen te beter in staat te stellen om, of in het openbaar, of in het bijzonder, daarover te kunnen oordeelen.

Sints den reusachtigen arbeid van Forcellinus, en het daarna vervaardigde Woordenboek van Scheller, heeft er in de Latijnsche Lexicographie een stilstand plaats gehad. Niemand zal wel de verbeteringen miskennen, die Lüneman op Schellers Lexicon gaf (4); maar het zijn alleenlijk enkele stutten voor een gebrekkig gebouw; de Schrijver erkent dit zelf in ééne zijner te voren geschrevene voorredenen voor zijn werk. De sinds dien tijd alphabetisch gerangschikte Latijnsche Woordenboeken zijn meest alle niet meer dan uittreksels uit dat van Scheller, zonder een bepaald ontwerp ten einde toe te volgen.

Onafgebroken hield ik langen tijd mij met het vervaardigen van Woordenboeken onledig, was niet onbekend met het goede en gebrekkige in grootere zoowel als in kleinere werken voorhanden, en had door de ervaring van verscheidene jaren geleerd, wat den leerlingen van nut konde zijn, toen ik het voor mij liggende werk ondernam. In hetzelfde heb ik getracht om bovenal de altijd en in

(4) Onder den titel: *Latin-Deutsches und Deutsch-Latein. Handwörterbuch nach J. J. G. Schellers Anlage neu bearbeitet. Sechste verbesserte und vermehrte Auflage.* Leipzig 1826. Zie *Heid. Jahrb. der Litt.* Juny 1827, bl. 618, volg.

alle talen gelijke wetten vóór gezonde redeneerkunde te volgen, en den leerlingen een boek in handen te geven, hetwelk de Latijnsche taal in hare grondtrekken bevatten, door verklaring en voorbeelden de zoo menigvuldige dwalingen in de keuze van uitdrukkingen voorkomen, en de aanmerkingwaardigste Latijnsche spreekwijzen in zich besluiten zoude.

Dit was geenszins eene gemakkelijke zaak, daar geen der bestaande Woordenboeken dezen, volgens mijn gevoelen, allleen regten weg stipt volgden, en er zelfs in het uitmuntendste werk van deze soort, in dat van Forcellinus, niet ééne aanmerkelijke afdeeling is, waarin men geene misslagen tegen logische orde en grondige ontwikkeling aantreft. Eén voorbeeld daarvan zij genoeg: op het woord *Appareo* staat midden onder de voorbeelden der eigenlijke beteekenis, deze geheel beeldsprakige zegswijze: *nullum in eo eloquentiae vestigium apparet*, Cic. Orat. I. 9, van welke eerst later de beteekenis opgegeven wordt. Een paar regels lager staat de plaats uit Cic. pro Cluentio c. 53, welke onder de voorbeelden van *apparere alicui*, iemand opwachten enz. behoort, en insgelijks eerst daarna bijgebracht wordt. Maar daarin zondigt hij ook tegen den natuurlijke gang der zaak, dat hij het bijzondere voor het algemeene plaatst. Noodzakelijk toch moeten plaatsen als die van Virg. Aen. XII. 849 en van Nep. Eumen. c. 13 vóór zulke staan als Liv. II. 55. (5). Schellers Lexicon is evenmin van zoodanige misslagen vrij, en op mij rustte derhalve de moeilijke taak, om het gewigtigste volgens boven aangegevene gronden uit te werken. Maar ook in zaken van minder aanbelang stoot men in bovengenoemd werk nog op menigvuldige onnaauwkeurigheden. Ik neem de vrijheid hier iets ten voorbeelde bij te brengen (6). Onder *Abies* n°. 2 vindt men: *hetgeen uit den denneboom gemaakt is*; en daartoe is gebracht: *parietes abiete crispa*, Cic. Tusc. III. 19 en *secta abies* bij Virg. Aen. II. 16, daar evenwel op beide plaatsen slechts dennenhout als zoodanig bedoeld wordt. *Actaeus* is niet in Scheller te vin-

(5) Op het einde van het woord verklaart Forcellinus eene plaats van Varro R. R. I. 40. maar mijn inzien geheel verkeerd. Zij is deze: *illud quod apparet ad agricolas, id videndum diligenter*. Dit *apparere ad aliquem* zou volgens Forcellinus beteekenen *cognosci, perspicere ab aliquo*. Maar dan zouden de beide zinsneden eene onverdragelijke tautologie zijn. Volgens mijn gevoelen heeft hier eene uitsluiting plaats en staat het voor: *quod apparet ad agricolas sc. pertinere*. K.

(6) Veel, hetgeen ik dien aangaande in de Voorrede voor mijn Etymologisch Woordenboek heb aangemerkt, ga ik hier met stilzwijgen voorbij. K. Men vindt dit vóór de Nederduitsehe uitgave van hetzelfde. Zie noot 1.

den. Bij *Aquaeductus* is vergeten: *het regt om water ergens heen te leiden*, bij Cic. Caecin. 26. *Aquilex* is geen bronmeester maar een *aquarum indagator* (7), zoo als Colum. II. 2. hem noemt. Cf. Plin. H. N. XXVI. 16. en aldaar Harduin. *Argutiae digitorum* is insgelijks verkeerd vertaald (8). Bij *Apsis* (9) is de beteekenis: *de houten boog van het rad, de velgen*, geen goed Latijn. Waar komt *buxosus* in de door Scheller n°. 1 opgegevene beteekenis voor? *Circummetior* beteekent niet alleen: *rondom meten*, maar ook: *rondom gemeten worden*, cf. Vitruvius, IV. 4. *Circulus* is niet het *demin.* van *circinus*, maar van *circus*; want van *circinus* zou het *circinulus* of *circillus* zijn. In *Cacula* is de *a*, in *Chelydrus* de *y* kort, even als in het algemeen in alle woorden van *ἕδωπ* afgeleid, welke in Schellers Lexicon ten onregte met een lange *y* staan opgeteekend, hetgeen alleen bij dichterlijke vrijheid het geval is. *Chalcioecus* beteekent ook: *de tempel van Minerva*. cf. Liv. XXXV. 56. Vele woorden, die op de redeneerkunde of regtsgeleerdheid betrekking hebben, zijn bij Scheller duister gebleven of in 't geheel niet verklaard, b. v. *Aposiopesis*, *Assumptivus*. Verder mist men bij hem de woorden *Bliteus*, Plaut. Truc. IV. 4. 1: *dioryx*, Pomp. Mel. III. 8: het adv. *celeberrime*, Suet. Tib. 52: *commentum* uit Justin., *destinatio*, hetwelk bij Catull. en Liv. voorkomt. Bij *cohaeresco* ontbreekt de beteekenis van *blijven hangen*: en het daartoe behoorende perf. *cohaesi*. cf. Ovid. Metam. IV. 552. (10) Dan genoeg ten bewijze.

Wat nu de grenzen betreft, welke ik mij bij de vervaardiging van dit Lexicon heb vastgesteld, dezelve omvatten alle Klassieke Schrijvers in de ruimere beteekenis des woords, van Plautus af tot aan den tijd der beide Pliniusen, Curtius en Justinus daaronder begrepen. Dat dit met eenige bepalingen geschieden moest, spreekt van zelf. Ons doel toch was, dat de leerling, ook de reeds meer geoefende, zich niet slechts in staat zou zien gesteld om, met behulp van dit boek die schrijvers te verstaan, welke gewoonlijk in de openbare scholen

(7) Een die waterbronnen opzoekt.

(8) Bij Scheller is het vertaald: „de te groote beweging der vinger, b. v. bij elke leestergreep enz. als men bij elke lettergreep den vinger, anders beweegt.” Vergel. dit Lexicon op *Argutia*, en Gesner. Thes. L. L. in v.

(9) Onder *Absts.* Wij hebben hier, even als bij de overige woorden uit Scheller, de spelling en vertaling gegeven zoo als die daar gevonden wordt.

(10) Ook bij Forcellinus heeft *cohaeresco* geen Perf. en hij plaatst ten onregte de zoo even aangehaalde plaats onder *cohaereo*: In het algemeen zet hij de Perf. der werkwoorden op *seo* dikwijls bij hunne grondwerkwoorden. K.

gelezen en verklaard worden, maar ook, dat hij verder bij eigene oefening in het lezen van eenen niet zoo gebruikelijken dichter en prosaschrijver niet van alle hulp zou zijn verstoken.

Dat wij alle zoodanige woorden, die tot eene meer bijzondere kunst of wetenschap, b. v. tot de bouw-, de kruid- en delfstof-kunde enz. behooren, niet hebben opgenomen, zal wel geene verontschuldiging behoeven. Buitendien is het ook de vraag nog, of niet een groot gedeelte van deze zuiver grieksche woorden in het grieksch zouden moeten geschreven worden, hetgeen in later tijd Bremi, b. v. in Corn. Nepos niet ten onrechte naar mijn oordeel heeft bewerkstelligd, en gedeeltelijk ook reeds door andere uitgevers van oude klassieke schrijvers is nagevolgd (11). Verder liet ik ook zoodanige woorden achterwege, die, of als vreemde, of als spreekwijzen den bewoners van de wingewesten eigen, door de schrijvers zelve, welke ze gebruikten, genoegzaam zijn verklaard, zoo als, b. v. *Gangabae*, *Gantae*, *Zephyrius*, *Zopissa*. Eindelijk heb ik getracht de dichtelijke uitdrukkingen van de gewone zorgvuldig te onderscheiden; en de verwantschap van eenige woorden met de grieksche, zoo veel mogelijk, in 't oog te houden. Heb ik hier of daar gedwaald; minzame teregtwijzing zal, zoo hier als elders, mij steeds welkom zijn.

Die werkwoorden, welke alleen in den vorm van deelwoorden voorkomen, heb ik als zoodanig, en niet gelijk Scheller, als volledige werkwoorden opgegeven (12). Wij vragen hier niet naar de mogelijkheid of waarschijnlijkheid, dat zoodanige werkwoorden in de daad hebben bestaan, maar het is ons in alles om naauwkeurigheid te doen. Verder heb ik alle deelwoorden, die naar hunne beteekenis adjectiva zijn geworden, wat ook anderen daartegen inbrengen mogen (13), als op zich zelf staande woorden beschouwd en opgenomen.

Dat ik in het schrijven van zamengestelde woorden den medekliniker, waarop het voorzetsel uitgaat, veranderd heb in dien, waarmee het werkwoord aanvangt, zal wel bij niemand eenige verdediging behoeven. Ik ten minsten kan mij nimmer daarvan overtuigen, dat een Romein liever *conligo* dan *colligo*, liever *adfacio* dan *afficio* gezegd zou hebben of geschreven. In allen gevalle is het beter daaromtrent zich in alles gelijk te blijven, dan, zoo als bij Scheller

(11) Intusschen is dit tot heden toe door zeer weinige uitgevers gedaan, weshalve wij ons daaraan niet gehouden hebben. Kärcher zelf bleef zich daarin niet volkomen gelijk.

(12) Men zie b. v. *adaptatus*, *adunatus*, *circumfastus*, *circumnascens*, *circumpendens* (waarvan men de drie laatsten ook wel van één gescheiden schrijven kan). K.

(13) Zie *Leipzig. Litt.-Zeit.* No. 47. 1825. K.

het geval is, nu eens *adpulsus*, *adrepo*, dan weder *acquiesco*, *acquiro* enz. te schrijven.

Nog moet ik iets omtrent de synonymen opmerken. Daarvoor schijnt bij den eersten opslag in dit boek niets gedaan te zijn; dit kon ook niet, daar ik vreesde, dat de tekst alleen reeds al te uitgebreid zou worden. Ik trachtte evenwel, deels door naauwkeurige keuze van elk Hoogduitsch woord, deels door korte bij hetzelfde gevoegde verklaringen dit gemis te vergoeden. Hetgeen in later tijd door sommigen hierin schijnt gedaan te zijn, bepaalt zich grootendeels tot het meest gewoonlijke (14). Of zou wel iemand in ernst gelooven, iets ten nutte van de Latijnsche Synonymik gedaan te hebben, als hij, b. v. bij het woord *avellere*, afscheuren, nog de volgende woorden voegde: *divellere*, van elkander scheuren; *convellere*, met geweld te zamen trekken; *defringere*, afbreken; *praefringere*, van voren afbreken? Waartoe leerde dan de leerling de beteekenis der voorzetsels *a*, *di*, *con*, *dis*, *prae*? (15).

Ziet hier, hetgeen Kärcher omtrent zijn werk, toen hetzelfde zonder nadere bewerking en herziening in Duitschland uitkwam, meende te moeten zeggen. Hij, die zelf zijn werk niet als volmaakt beschouwde, wilde hetzelfde nog minder als zoodanig door anderen hebben aangezien, maar zettede zijne gewigtige onderzoekingen voort, en hoe meer hij voortging op den eens betreden weg, des te zuiverder licht verspreidde zich over het een en ander, vroeger door hem anders ingezien of minder opgemerkt.

En gelukkig onze jeugd, dat wij in staat zijn, haar van deze nadere toelichtingen en ophelderingen deelgenooten te kunnen maken. Deze uitgave toch van Kärchers Lexicon is niet alleen gevolgd naar de vroegere, die daarvan in Duitschland verscheen, maar aanmerkelijk verrijkt met de verbeteringen en vermeerderingen, bij nader en herhaald onderzoek door den schrijver daarbij opgeteekend.

Den lof dezès werks breed uit te meten acht ik onvoegzaam en onnoodig. Het prijze zich zelf aan! Over de bearbeiding dezer Nederduitsche Uitgave wil ik slechts den lezer, zoo veel als noodig is, ten slotte mededeelen.

(14) Eene roemrijke uitzondering hierop maakt Weber's *Uebungsbuch*. Frankf. a. M. bei Brönnner, dat om deszelfs goede verklaringen zeer aan te bevelen is. K.

(15) Dezen verkeerden weg sloeg Ernesti dikwijls in in zijne (uit het Fransch overgezette) Synonymik, ofschoon het daarom nog geenszins als verachtelijk verdient ter zijde gelegd te worden. K.

Dat wij, zoo veel in ons vermogen was, getracht hebben de ware beteekenis der woorden en derzelver juiste kracht den leerlingen te doen kennen en gevoelen, spreekt van zelf. Hierbij moegt echter aan het eigenaardige onzer moedertaal geen afbreuk worden gedaan, hetwelk ons bij de strijdige belangen beider talen somtijds in strijd bragt met ons zelve. In hoe verre wij hierin geslaagd zijn, laten wij aan het oordeel van onpartijdige en deskundige Mannen over. In het bewerken dezer uitgave hebben wij hoofdzakelijk het oorspronkelijke werk gevolgd, en daarbij het doel, dat Kärcher had, in 't oog gehouden, terwijl wij ons, schoon met eenige uitzonderingen, binnens de boven opgegevene grenzen beperkten. Want, zoo het Kärchers Lexicon zijn, dat wij onzer jeugd willen aanbieden (en dit was toch het oogmerk der Uitgevers, aan wie de Schrijver het ten dien einde afstond), dan diende het plan des schrijvers gevolgd, en in alles, ook zelfs bij verschil van meening, zijn hoofddoel te worden bewaard. Zag men dit voorbij, zoo werd dit Lexicon niet wat het zijn moest. Hieruit sproot echter geene slaafsche of blinde navolging voort. Met bescheidenheid zijn wij bij verschil van oordeel ons inzicht gevolgd, zoo wel wat de vertolking der Latijnsche woorden, als de grenzen betreft, welke de schrijver, en dus ook wij, ons hebben voorgeschreven. Vooreerst, namelijk, bemerkten wij onder de bewerking dat hier en daar eenige woorden, schoon zij bij de schrijvers tusschen Plautus en de beide Pliniusen voorkomen, en tot geen dier woorden behoren, wier opneming Kärcher, om bovengemelde reden, onnoodig rekenende (16), echter in zijn Lexicon, of door toeval, of om welke andere reden dan ook, niet waren te vinden. In dit gebrek, of liever in deze minder volledige beantwoording aan het doel van dit werk, meende ik te moeten voorzien, en heb daartoe het geschikst geoordeeld op hetzelfde een Supplement te vervaardigen. Hetzelve bestaat vooreerst uit die in het Lexicon zelf ontbrekende woorden, welke bij de schrijvers, tot wier verklaring hetzelve den jongelieden ten leidraad zijn moet, voorkomen: ten anderen uit de zoodanigen, welke mij de nieuw gevonden stukken van *Cicero de Re-*

(16) Hiertoe hebben wij, behalve de door Kärcher boven aangegevene woorden, ook diegene gebragt, die door de schrijvers zelve of door Grammatici genoegzaam zijn verklaard, zoo ver zij namelijk alleen bij deze voorkomen; en daarop eene uitzondering gemaakt, indien zij zonder nadere verklaring ook bij andere schrijvers gevonden werden. Welk jong mensch toch bezit, bij den lust om dezelve na te slaan, den daartoe vereischt wordenden voorraad van boeken?

publica hebben opgeleverd, en eindelijk uit dezulken wier opteekening uit *Fronto* en *Cajus* wij aan de vriendelijke medewerking der Heeren Bosscha en Bergman met dankzegging verschuldigd zijn. En hierdoor meenen wij aan Kärchers Lexicon geen afbreuk gedaan, noch aan onze jonge lieden een ondiensit bewezen te hebben. De opneming der eerste woorden wettigt het doel des werks; die der overige eischte het belang der jeugd en de uitbreiding der kennis van de taal der Romeinen.

Dit weinige zij voldoende. Een vlijtig gebruik dezes werks, des twijfel ik niet, zal deszels nut en belangrijkheid staven; te meer, daar, hetgeen mijne mindere ervaring in dezen mogt hebben voorbij gezien, ten volle door den geleerden J. Bosscha is aangevuld. Mijn doel met alles was het nut onzer jeugd. Haar zij dit mijn werk, gelijk geheel mijn leven, toegewijd. Aan het onderwijs en de opleiding derzelve niet zonder vrucht gearbeid te hebben, zij eenmaal mijne belooning.

Rotterdam, April 1828.

J. T.

ONDERRIGT VOOR DEN LEERLING.

Wij laten voor den leerling hier eenige teregtwijzing volgen omtrent de verkortingen, die wij hier en daar hebben gebezigd.

Waar, bij spreekwijzen eenige woorden tusschen () staan, duidt dit aan, dat hier eenige woorden onvertaald zijn gebleven die gemakkelijk waren te verstaan, en dus door den leerling zelve moeten worden ingevuld.

Staat een Perfectum etc., of een der uitgangen van een Adjectivum, tusschen (), dan is dit ten teeken, dat het zelden voorkomt.

De Geslachten der werkwoorden (*transitivum* en *intransitivum*) zijn aangewezen door *tr.* en *intr.*; *dep.* is deponens; *def.* defectivum; *imp.* impersonale; *imperat.* imperativum.

Het teeken = wil zeggen *zoo veel als*; achter Latijnsche spreekwijzen echter wordt door hetzelfde te kennen gegeven, dat men in het daarop volgend Nederduitsch wel den zin, maar niet de woorden van het Latijn, vertaald heeft.

tp. (*tropice*) duidt aan, dat de daarachter volgende beteekenis uit een overdragtelijk gebruik van het woord is ontstaan.

poët. (*poëtice*) geeft te kennen, dat het woord, in dien zin, alleen bij Dichters voorkomt.

sc. (*scilicet*) beteekent dat het daarop volgende woord er onder verstaan wordt.

z. P. en S. is zoo veel als *zonder Perfectum en Supinum*.

z. d. f. beteekent *vele dergelijke vormen*.

z. v. a. is *zoo veel als*; *it.* (*item*) insgelijks; *eig.* eigenlijk; *in 't alg.* in het algemeen; *bijz.* bijzonder; *zeldz.* zeldzaam; *oorspr.* oorspronkelijk; *missch.* misschien; *waarsch.* waarschijnlijk; *well.* wellicht; *verw.* verwant; *dem.* deminutivum; *verv.* vervolgens; *vanv.* vanwaar; *v. d.* van daar; *subst.* substantivum; *adj.* adjectivum; *adv.* adverbium; *partic.* participium; *prp.* praepositio; *conj.* conjunctio; *interj.* interjectio; *gr.* (*graece*) in het grieksch; *lon.* (*Ionice*) volgens den Ionischen tongval; *d. i.* dat is; *pl.* of *plur.* de pluralis numerus; *comp.* comparativus; *superl.* superlativus; *indeclin.* (*indeclinabile*) onverbuigbaar; *ongebr.* ongebruikelijk.

De cijfers 1, 2, 3, 4 achter de werkwoorden duiden aan, van welke conjugatie zoodanig werkwoord is.

Een enkele *z.* (*zie*) wijst naar het daarachter geplaatste woord terug.

De overige verkortingen, als: *m. f. n. c.* voor masculinum, femininum, neutrum, communis generis; *b. v.* bij voorbeeld; *etc.*, *enz.*, en andere zijn genoegzaam bekend.

A.

A., Ab, Abs, prp. (gr. ἀπό, van ἀνά = ἄνω, ik hecht), het Neodra. af; 1) wijst het punt aan, waar of van waar uit iets is of geschiedt; = van — af, van — uit; b. v. a nobis, van ons uit, d. i., in onzen huize (is b. v. iets te vinden); fores crepuerunt ab ea, er is aan hare deur geklopt; a fronte, van voren; a dextro cornu, van of op den rechter vluugel; ab ortu solis, van het oosten; ab radice, van den wortel af = met wortel en al; a fundamentis, van den grond af: tp. dient om aan te wijzen, van welk voorwerp iets ontstaan is, iets afhangt, veroorzaakt of te weeg gebracht wordt; b. v. Turnus ab Aricia, van Aricia (daar geboren); a matre, van moederszijde (b. v. in den bloede verwant zijn met iemand); ook staat het om de betrekking van den Genit. uit te drukken: b. v. a fontibus undae, bronwater; calor a sole, zonnehitte; (of afhankelijkheid) nostri illi a Platone = Plato's leerlingen; esse of stare ab aliquo, van iemands partij zijn; ab Andria est ancilla haec (uit het huis van het Andrische meisje); a pedibus (sc. servus), een lakei; (servus) a manu of ab epistolis, iemands schryver of secretaris; secundus a rege, de tweede van den koning af = de eerste na hem; (ook in zoo verre als iets van iemand onmiddelijk afkomt); audire ab aliquo, (van iemand, zoo dat hij het zegt); consilium caprum a duce (van den veldheer genomen); (ook het uitgaan eener daad van een ander als aanleiding tot iets); petere, exigere ab aliquo, van iemand verzoeken, eischen; (of alleen aanleidende oorzaak) a me salutem dico, groet hem uit mijn naam; ab ira; uit gramschap; a metu infamiae, uit vrees voor schande; (of bemiddeling) solvere, dare ab aliquo, door iemand, met iemands geld (door aanwijzing of hem) betalen; a se dividere, (uit eigen middelen); a se orti (van zelf, zonder vreemde hulp); (eindelijk in 't algemeen, om eene betrekking ergens op aan te wijzen) = van de zijde, wat betreft; b. v. inops ab amicis, arm aan vrienden; paratus ab exercitu, gereed ten opzichte van het leger; laborare a re frumentaria, gebrek lijden aan levensmiddelen; difficultas est ab aliquo, er bestaat van iemands zijde eene zwarigheid; defensere a, beveiligen voor of tegen; tegere ab ira, bedekken tegen; a) geeft eene tusschenruimte (af staat) van eene plaats af te kennen, = van, b. v. prope a domo, a meis aedibus, dicht bij, niet ver van mijn huis; DC passus ab his castris, 600 schreden van deze legerplaats; 3) duidt een heengaan, eene verwijdering aan, = ergens van daan; b. v. a Roma redire, (waar men a miszen konde), a conspectu allucius recedere, uit iemand's

gezicht gaan; tp. abesse ab aliqua cupiditate, verwijderd zijn van; ab re ducere, het voor ondoelmatig houden; ab re consulere, (ten nadeele); 4) geeft een tijdstip op, van 't welk af, van wanneer; b. v. ab initio, a principio, a primo, van het begin af; ab hora tertia, van het derde uur af; recens ab illorum aetate, die dadelijk nu hen geleefd heeft; usque ab avo, tot van den grootvader af.

Abactus, us, m, het wegdriven; van iemand ergens van daan.

Abacillus, i, m. dem. een klein, vierkant gekleurd stukje glas, voor het inleggen eener vloer, ook om mede te spelen, enz.

Abacus, i, m. ; (?), schijnt oorspronkelijk gebruikt te zijn voor een vierhoekig lichaam, v. d. 1) een vierkant stuk marmere, (om de muren te versieren); 2) een trezoor of pronkstafel (om vaatwerk enz. op te zetten); 3) poët. een rekenbord; 4) een dambord (schaakbord).

Abalienatio, ōnis, f. 1) verryeemding (door verkoop); 2) verstooting van kinderen.

Abalieno, āvi, ātum, i. eig. iets van zich af naar een anderen brengen; 1) verryeemden, verkoopen; 2) verwijderen; tp. afkeerig maken, verryeemden (iemands naging, gezindheid, trouw).

Abavus, i, m. 1) een overgrootvader; 2) een voorvader, voorouder.

Abdicatio, ōnis, f. eig. het af- of ontzeggen van iets: 1) het nederleggen van een ambt; 2) de verstooting van eenen zoon.

1. Abdico, āvi, ātum, i. zoo veel als: afzeggen = iets niet (of niet meer) willen; 1) verstooten, b. v. zynen zoon; patrem, iemand niet voor zynen vader erkennen; legem, (verwerpen); magistratum, zyn ambt nederleggen; 2) af danken; 3) se munere, eig. zich van zynen post ontslaan, zyn post nederleggen.

2. Abdico, ixi, ictum, 3. afzeggen: 1) varen laten (eene minnarf); 2) ongunstig zijn (van de voortekenen uit de vlugt der vogelen), z. v. a. niet toezeggen.

Abditē, adv. in het geheim, heimelijk.

Abditivus, a, um, adj. die weggevoerd geworden is, b. v. een zoon.

Abditus, a, um, adj. geheim, heimelijk (b. v. een voornemen enz.); abdita rerum, poët. = abdita res; in abdito coire, (op eene geheime plaats).

Abdo, dīdi, dītum, 3. wegdoen, verwijderen; in insulam, naar een eiland verbannen; se o conspectu heri, uit zyns meesters gezigte gaan; tabulas, ferrum intra vestem (verstecken, verbergen); lateri ensem, poët., iemand het zwaard in de zijde stooten; tp. abdere se literis of in literas, zich in de Letteren begraven (= geheel en al er aan overgeven).

Abdōmen, ŷnis, n. *het onderlijf*; tp. *wellustigheid*; abdomini suo natus, *die alleen voor zijnzen buik leeft*.

Abdūco, xi, ctum, 3. 1) *wegvoeren, wegbrengen, medenemen (met of zonder geweld, naar eenen maaltijd enz.)*; somnos, poët., *den slaap verdrijven*; abducti montes, poët., *de uit het gezigt verdwijnende bergen (op de zee)*; tp. *verwijderen, b. v. de zorgen uit zijn gemoed, zich aan het staatsbestuur onttrekken*; a fide, *iemand tot ontrouw verleiden*; 2) *afstrekken; clavem, den sleutel van de deur*.

Abellinae, ārum; f. (*Caldus* genoemd naar de Campanische stad Abella) *hazelnooten. z. Avellana*.

Abēo, ŷi (en Ivi), Itum, 4. *weggaan, heengaan, hinc, foras, domum; sedibus; uit zijn vaderland; abi quacere, ga zoeken; abili (uitdrukking van goed- of afkeuring) loop, loop heen!* abi, ludis me, credo; tp. 1) *van iets afgaan, zich van iets verwyderen; magistratu, zijn ambt nederleggen; e vita, sterven; 2) in ora hominum, op de spruk komen, op den weg rijden; 3) voorafgaan (van den tijd); 4) ophouden. v. eene gewoonte; ziekte; 5) veranderen, tot iets anders worden, in iets anders overgaan (b. v. eene stad tot een dorp, enz.); stagnum abit in salem, *het meer wordt tot zout; Deus in flammis abijt, geraakte in vlam, d. i. ontylamde, werd hevig verliefd; 6) afwijken, b. v. van het recht = het verbreken enz.; 7) in het spreken tot iets overgaan, tot iets vervallen, ad ineptias; 8) van afkomen = van de straf vry komen; non hoc tibi sic abibit, *gij zult er zoo niet van af komen; 9) abire in diem, tot op een anderen tijd verchoven worden*.**

Aberratio, ŷnis, f. *eig. het afwalen van iets; tp. a dolore, a molestiis, leedverzetting enz.*

Aberro, āvi, ātum, 1. *afwalen (afkomen) van iemand; tp. afwalen, afgaan (van zijn voornemen, van eene maatregel enz.); in verbo profetando, zich in het uitbrengen van een woord verglissen (het slecht uitspreken); (a) conjectura, zich in zijne gissing bedriegen*.

Abfore (ook Afore), = abfuturum esse.

Abforem, = abfuturum essem.

Abfuturus, a, um, partic. *die afwezig zal zijn*.

Abhinc (of Ab hinc), adv. *in 't alg. van hier: 1) poët. van hier = van deze plaats; aufer abhinc lacrimas, weg met uwe tranen; 2) van hier afgerkend (met betrekking tot den tijd), = voor; abhinc annos XIV, nu 14 jaren geleden; abhinc XXX diebus, voor 30 dagen*.

Abhorreo, ŷi, z. S. 2. *tegenzin in iets hebben, vitiiis, ab alciujis turpiditudo; tp. (van zaken) niet overeenstemmen (b. v. met onze zeden, neigingen enz.); niet passen (b. v. voor eenen redenaar); a fide, ongetooselijk zijn; non procul abhorreere ab insania, na aan zineloosheid grenzen; lacrymae abhorrentes, die niet te pas komen; os abhorrens a prolatione nominis, een mond (spraakvermogen), die een zeker woord niet kan uitspreken*.

Ablegnus, a, um, adj. *dennen, van dennenhout*.

Ables, ētis, f. *de den, denneboom; poët. 1) een schip; 2) eene lans; 3) een brief (op een houten schrijfblaadje geschreven)*.

Abigo, ēgi, actum, 3. 1) *wegdrijven, b. v. eene kudde; it. wegdrijven, yee = het stelen; it. wegdrijven = verdrijven, b. v. (wolken, vliegen enz.); partum medicamentis, eene lijfsvrucht afdrijven; tp. verdrijven, b. v. vermoedigen, krankheid; nox abacta, = exacta; oculi abacti, poët. diep in 't hoofd liggende oogen*.

Abitio, ŷnis, f. *het weggaan of heengaan, verwijdering (vlugt) van eenen mensch; propter eam haec abitio evēnit, om havenwil heeft hij het huis verlaten*.

Abito, z. P. en S. 3. = Aboo.

Abitus, us, m. 1) = Abitio; 2) *de uitgang (van een bosch); abitus sepire*.

Abjecte, adv. *laag (van geboorte, gezindheid); abjecte facere, laag handelen*.

Abjectio, ŷnis, f. *eig. het wegwerpen; tp. 1) het weg- of verwerpen (b. v. van eeno letter); 2) animi, laaggeestigheid*.

Abjectus, a, um, adj. *eig. af- of nederwaarts geworpen, v. d. 1) laag, onaanzienlijk; 2) gemeen = onedel (gedachten, redenen, enz.); nihil abjectum cogitare, niets gemeens denken, niet laaggezind zijn; 3) moedeloos; animus abjectus, moedeloosheid; animus abjectior, al te groote moedeloosheid*.

Abjctio, ŷeci, jectum, 3. 1) *van zich af- of wegwerpen, scutum, annulum; tp. verwerpen = laten varen, spem (opgeven), timorem, curam (van zich afzetten), aedificationem, het bouwen opgeven; vitam, zich van het leven ontdoen; se, zich onachtzaam nederwerpen; it. zich verlagen; auctoritatem, zijn gezag wegwerpen; animum, den moed verliezen; 2) nederwerpen met geweld, b. v. een dier; tp. einen (aanklager enz.) wederleggen; 3) ergens heen verpen (b. v. zich in het gras, in zee, voor iemands voeten)*.

Abjudico, āvi, ātum, 1. (*eig. door zijn oordeel verwerpen*) *gegetelijk ontzeggen (het bezit van iets); tp. 1) sibi ipsum libertatem, zich zelve zijne vrijheid doen verliezen; vitam a se, zich zelve het leven benemen; 2) = rejicere*.

Abjungo, nxi, nctum, 3. *afspannen (eenen ster enz.); tp. se a re, zich van eene zaak onthouden, b. v. a quodam dicendi genere*.

Abjuro, āvi, ātum, 1. *met een eed loochenen (eene aanvertrouwde zaak enz.)*.

Abliquēto, ŷnis, f. z. Ablaqueo.

Ablaqueo, āvi, ātum, 1. *rondom omgraven (de wortels van boomen en wijnstokken)*.

Ablatus, z. Aufero.

Abligatio, ŷnis, f. *het wegzenden van iemand (om zich van hem los te maken)*.

Abligō, āvi, ātum, 1. *iemand van zich verwijderen; a fratris adventu, iemand verhinderen bij de aankomst zijns broeders tegenwoordig te zijn; ablegatus in Persas, naar Perzie verbannen*.

Abliguro (en -urrō), ŷvi, Itum, 4. *eig. versmullen = verbrassen, verkwisten, patria bona*.

Ablōco, āvi, ātum, 1. *verhuren, verpachten*.

Ablūdo, ā, sum, 3. (eig. niet mede spelen = zich onderscheiden); tp. niet passen; non multum abudere, tamelijk gelijk zijn, niet veel verschillen, ab aliquo.

Ablūdo, ūi, ūum, 3. 1) afwasschen, corpus, pedes; 2) wegspoelen (als b. v. de regen de aarde); 3) uitwasschen (vlekken); tp. verdrifven, lacrymas, zijne tranen afgroogen; scim, zynen dorst lesschen; perjuria, (vergoeden).

Ablūdo, ōnis, f. het afwasschen.

Abnōdo, z. Eneco.

Abnēgo, āvi, ātum, 1. weigeren, ontzeggen (eene bede); depositum, (ontkennen, loochenen).

Abnēpos, ōtis, m. een zoon van een achterkleinzoon.

Abnepos, is, f. eene dochter van een achterkleindochter.

Abnocto, āvi, ātum, 1. buiten vernachten.

Abnōdo, āvi, ātum, 1. van knoesten of uitwassen zuiveren (eene boom).

Abnormis, e, adj. naar zijne eigene wijze (niet naar eenen bepaalden regelmaat) levend.

Abnōdo, ūi, ūtum en ūtum, 3. 1) door eenen wenk weigeren (mer de hand); 2) ontkennen (eene misslag); 3) (= negare) ontkennen = zeggen dat het niet zoo is; 4) weigeren (de gehoorzaamheid, eene bede); spes abnuit, de hoop begeeft; locus abnuit impetus, de ligging der plaats laat niet toe enz.

Abnūto, āvi, ātum, 1. = Abnūo.

Abōlō, ēvi, ētum, 2. 1) vernietigen (b. v. wetten, testamenten, het aandenken aan iets); alicui magistratum, iemand zynen post voor altijd afnemen; aboleri, sterven; 2) verloren gaan, verdwijnen (het aandenken aan iets); 3) poët. viscera undā, (schoon wasschen, zuiveren).

Abōlesco, ēvi, z. S. 3. verwelken; tp. verdwijnen (b. v. het aandenken aan iets).

Abōlūtō, ōnis, f. het afschaffen (van eene wet); spes abolitionis (sc. factorum) hoop op Amnestie.

Abōlla, ae, f. (voor Ambolla van ἀβαλλή) een wijd en dicht kled (voor soldaten, wijsgeeren).

Abōmīno, āvi, ātum, 1. = Abominor; v. d. Abominātus, a, um, verwenscht, vervloekt.

Abōmīnor, ātus sum, 1. 1) een ongunstig voorteken vermijden; 2) verfoejen; quod abominor, (als eene formule), hetgeen ik niet wensche, hetwelk de hemel verhoede; abominandus, afschuwelijk.

Abōrīgnus, ūm, m. de oorspronkelijke bewoners (bijz. van Latium); it. de stamvaders van eenig ander volk.

Abōrīor, ortus sum, 4. te gronde gaan, onterdgaan; vox aboritur, (de stem begeeft iemand).

Abōrtō, ōnis, f. een miskraam, ontijdige verlossing.

Abōrtivum, i, n. poët. = medicamentum abortum faciens.

Abōrtivus, a, um, adj. 1) eene ontijdige verlossing veroorzakende (b. v. zekere planten); 2) te vroeg geboren zijnde.

Abōrtus, us, m. 1) eene te vrooge verlossing;

abortum facere, te vroeg verlost worden; it. (van planten) eene miskraam veroorzaken; 2) (van boomen) een miswas.

Abōrdō, rāsī, rāsūm, 3. afkrabben; barbam, supercilia, (afscheren); radices, (uithakken); tp. iemand iets afpersen (geld enz.).

Abōrīpiō, ūi, eptum, 3. 1) wegrooven, wegvoeren, in servitutum, in cruciatum; aliquid, iemand vatten, de hand aan hem slaan; se, zich (uit een gezelschap) wegpakken; tp. a similitudine parentis, (ongelijk maken); aestus ingenii abripit aliquem a terra, (voert iemand als het ware, van de aarde op).

Abōrdō, rosī, rōsum, 3. afknagen.

Abōrgātō, ōnis, f. de vernietiging, afschaffing van eene wet.

Abōrgō, āvi, ātum, 1. 1) onttrekken, wegnemen (gelijk wij zeggen, aan eene zaak afbreuk doen); iudem oratori, fidem jurisjurandi; 2) afschaffen (geregtelijk); legem en legi, eene wet; alicui magistratum, iemand zynen post (van staatswege) ontnemen.

Abōrumpō, rūpi, ruptum, 3. afbreken, losrukken, vincula; tp. afscheiden 1) (als eene zee twee landen); abrupi, van één gescheiden worden, als b. v. de gelederen der soldaten; 2) afbreken = voor den tijd, of onverwachts, plotseling eindigen, vitam, medium sermone, otium; spem, (ontnemen); voluptates, zich losrukken van enz.; 3) verbreken, fidem, fas.

Abōrupte, adv. (eig. afgebroken); zonder verder (= zonder behoorlijke) inleiding, b. v. eene rede aanyangen; agere, zonder overleg handelen.

Abōruptō, ōnis, f. het afbreken, 'corrigiae; tp. = divortium.

Abōruptus, a, um, adj. steil (een berg enz.); abruptissimae ripae; subst. -um, eene steile hoogte of diepte; tp. abruptum genus orationis, afgebrokene korthed van uildrukking (als b. v. de stijl Sallustius).

Ab̄s, z. Ab.

Ab̄scēdo, cessi, cessum, 3. = discedo; tp. 1) afgaan van, b. v. incepto, van zijn voornemen; nec ante abscissum est, en men ging er niet eer van af; 2) (van toestand) weggaan, verdwijnen; ira, aegritudo abscedit, (verdwijnt, gaat voorby).

Ab̄scēssiō, ōnis, f. afzondering (van zekere deelen des lichaams).

Ab̄scēssus, us, m. 1) de verwijdering (van een mensch, van da zon); 2) eene zweer.

Ab̄scīdo, idī, īsum, 3. afsnijden (den hals enz.); zie ook Abscindo.

Ab̄scīndo, idī, īsum, 3. 1) afsnijden (den hals, de tong); tp. afsnijden = ontnemen (de hoop, de terugkomst enz.); 2) afrukken (een kled); afplukken (planten); 3) opsnijden (zich de aderen).

Ab̄scīsto, z. Abscissio.

Ab̄scīssiō, ōnis, f. het plotseling afbreken eenes aangeyangen volzins in eene rede.

Ab̄scīssus, a, um, adj. steil.

Ab̄scōndite, adv. op eene verborgene, onverstaanbare wijze (in eene rede).

Ab̄scōndo, dīdi en dī, dītum, 3. verbergen, gladium; caelum, den hemel verduisteren; fugam furto, heimelijk ontvlugten; aliquem

- locum; *eens plaats uit het oog verleezen; insidiae absconditae, heimelijke hinderlagen.*
- Absens, tis, adj. *afwezig; absente nobis (voor me), in mijn afwezen.*
- Absentia, ae, f. *afwezigheid.*
- Absfugio, fi en tui, z. S. 4. = Aufugio.
- Absimilis, e, adj. = Dissimilis.
- Absinthiacus, a, um, adj. *met alsem vermengd (een drank).*
- Absinthites, ae, m. *alsemwin.*
- Absinthium, i, n. (Absinth) *alsem; tp. iets bitters, onaangenaams (hetgeen b. v. een moeijelijk boek heeft).*
- Absis (of beter: Apsis), Ydis, f. (Abs) *de ronding van eenen boog.*
- Absisto, stiti, z. S. 3. (eig. van iets af gaan staan) *zich verwijderen; scintillae absistunt ab ore, vonken springen als van het gezigt af; tp. afdalen, ophouden met iets, bello, sequendo, spe; benefacere (met weldoen); absistitur bello, men laat af van enz.*
- Absolue, adv. (eig. losgemaakt) 1) *volkomen (b. v. iets eindigen); 2) vlak af, zonder verdere voorwaarden.*
- Absolutus, a, um, adj. (eig. losgemaakt) *volkomen, volmaakt (leven, gelijkens, werk).*
- Absolutio, ōnis, f. (eig. losmaking) 1) *vrĳsprake; criminis, van eene aanklagte; absolutionem dare, vrĳspreken; 2) volkomenheid, volmaaktheid (van het ligchaam, van den geest, van eenen redenaar); 3) (in eene rede) de volledige opgave van alle de punten, waarover men spreken wil.*
- Absolvo, solvi, sōlutum, 3. eig. *aflossen, losmaken, b. v. lingua absoluta a gutture; tp. verlossen, bevrijden (van gevaar, verdinking, aanklagt); omnibus sententiis absolvi, met eenparigheid van stemmen vrĳgesproken worden; 2) iemand loslaten (zoodat hij weer heen kan gaan); it. iemand voldoen = afbetalen; 3) een begonnen werk voleindigen; rem paucis, eene zaak in weinige woorden afhandelen; beneficium, eene weldaad volkomen maken.*
- Absonus, a, um, adj. *wanluidend, vox; absonus voce, die eene wanluidende stem heeft; tp. niet oorenstemmend, ongepast; fidei, niet met de geloofwaardigheid overeenkomstig.*
- Absorbĕo, bŭi (zeldzamer: psi), ptum, 2. *opslokken, verzwelgen, opslorpen (spĳzen, drank); tp. 1) verdringen (als b. v. de roem, eene gewoonte); 2) bijna geheel verslinden, wegnemen, te groote plaats innemen (in eene redevoering).*
- Abspello, z. Aspello.
- Absque, prep. 1) *zonder; absque sole, argumento; 2) zonder dat, zoo niet, absque eo esset = nisi iste esset, zoo hij er niet was; absque haec una (sc. res) foret, zoo deze eene zaak geen plaats had.*
- Absŕentus, a, um, adj. 1) *vini (en zonder vini), die geen wijn drinkt, zich van wijn onthoudt; 2) matig, ingetogen.*
- Abstergĕo, si, sum, 2. 1) *afdroogen (de mond, eene wond); tp. iemand iets ontnemen (b. v. de vrees enz.); 2) rimos, de roetrijmen afbreken; z. Detergeo.*
- Abstergo, si, sum, 3. z. Abstergĕo.
- Absterrĕo, ūi, Itum, 2. *afschrikken, a pĕcuniis capiundis, bello, vitiis.*
- Abstĕrens, tis, adj. *onthoudend (ook onbaatzuchtig); alieni abstinentissimus, die van eens anders goed de hand afhoudt.*
- Abstinenter, adv. *zonder hebzucht of eigenbaat.*
- Abstinentia, ae, f. *alle matiging van begeerte: 1) de onthoudendheid van iets, b. v. vini, de onthouding van wijn; it. = matigheid; 2) onthouding van spĳze (om b. v. den hongerdood te sterven enz.); 3) onbaatzuchtigheid; provincialis, bij het bestuur eener provincie.*
- Abstineō, ūi, entum, 2. 1) *afhouden, afwenden (vuur, geweld, beleedigingen enz.); tp. (met of zonder se) zich onthouden (van zekere spĳze, van eens anders goed); publico, niet onder de menschen verkeeren; irarum, poët. zich van gramschap onthouden; aegre abstinere quin of ne etc., zich met moeite kunnen onthouden van iets te doen; 2) zich van het eeten onthouden.*
- Absto, ūti, z. S. 1. *op zekeren afstand van iets staan.*
- Abstrāho, axi, actum, 3. *iemand af- of wegtrekken (met geweld enz.), jumenta, de matris conspectu, naves a portu; aliquam secum, (met zich mede voeren); tp. afbrengen (van eene gewoonte, van zorgen, van regt en pligt); ad bellicas laudes, iemand verleiden tot de zucht naar krygsroem.*
- Abstrudo, si, sum, 3. *verbergen (zich, de droefheid).*
- Abstrusus, a, um, adj. *verborgen, geheim; insidiae; in abstruso situm esse, in 't verborgen liggen.*
- Absum, abiui, z. S. abesse, *afwezig zijn, niet tegenwoordig zijn, verwijderd zijn, domo, ab domo, ex urbe; millia passuum decem, 10,000 schreden ver zijn; tp. 1) verwijderd zijn van = geen deel hebben aan, a culpa, a consuetudine, a sententia etc.; plurimum abesse a etc., zeer verre van iets af zijn = er in 't geheel niet aan denken; abesse alicui, iemand niet bijstaan, niet helpen; multum abesse a etc., ver beneden iemand staan (in kunde enz.); 2) ontbreken = geen plaats vinden bij iets of iemand (b. v. eene bedoeling, wreedheid, roem, kennis); tantum abest ut, — ut, het scheelt zoo veel dat b. v. dit geschiedt, dat b. v. veeleer iets anders geschiedt; haud multum abuit quin interficeretur, het scheelde weinig of hij was vermoord geworden; aberit non longe quin etc., het kan niet veel sohlen of enz.*
- Absumĕdo, ūnis, f. = Consumtio.
- Absumo, si, tum, 3. eig. *wegnemen; 1) z. v. a. opgebruiken, geheel verbruiken; tempus dicendo, aetatem, (verspillen of doorbrennen); satietatem amoris, de liefde tot ver-zadiging toe genieten; 2) vertieeren = verbruiken, vinum; urbem flammis, (verbranden); veneno, vergiftigen; cura, fame, ferro absumi, (omkomen).*
- Absurde, adv. *zonder welluidendheid, canere; tp. smakeloos, ongerijmd.*
- Absurdus, a, um, adj. *zonder welluidend-*

- held, wansluitend, vox;** tp. *ongerijmd* (van menschen en zaken); *haud absurdum ingenium, gansch niet van vernuft ontbloote vermogens.*
- Abundans, tis, adj.** (eig. overvloedigende): tp. *overvloed hebbende, rijk aan enz.*; lactis; *literarum varietate abundantissimus, van veelsoortige letterkennis of beschaving;* 2) *rijk;* 3) *ex abundantia, ten overvloede.*
- Abundanter, adv.** *overvloediglijk, rijkelijk;* loqui, *zeer uitvoerig spreken.*
- Abundantia, ae, f.** 1) *overvloed aan iets, lactis, pecuniae, otii, voluptatum;* 2) *overvloed = rijkdom.*
- Abundatio, ònis, f.** *het overvloeijen of overloopen (van water).*
- Abunde, adv.** 1) *in overvloed, meer dan genoeg, b. v. satisfacere;* *abunde fraudis, gloriae;* *abunde magnus, rijkelijk groot;* *mihi abunde est, si etc., ik ben overvloedig te vreden, wanneer enz.*
- Abundo, avi, atum, i.** (van rivieren die hunnen oever te buiten gaan) *overvloeijen, overstromen;* tp. 1) *overvloed aan iets hebben, lacte, honoribus, pecunia, amore;* 2) *overvloed hebben = rijk zijn.*
- Abusio, ònis, f.** *het figuurlijk gebruik van een woord in plaats van de eigenlijke betekenis.*
- Abusive, adv.** = *per abusionem.*
- Abusque of Ab usque, = usque ab, adv.** *tot van daar af;* *abusque oceano.*
- Abusus, us, m.** *het misbruik (eener zaak, in tegenstelling van het gebruik).*
- Abutor, usus sum, 3.** 1) *verbruiken (b. v. den bestemden tijd), ook met den acc. rem patriam;* 2) *wel of volkomen gebruiken, ten nutte maken, libertate, studiis, libero mendacio, geducht liegen;* 3) *misbruiken;* muliere, *eene vrouw onteeren;* 4) *abusus, pass. verbruikt.*
- Ac, cj.** *het Nederd. ook 1) en; (dikwijls met bijzonderen nadruk), b. v. ac ne forte miraris, en opdat enz.;* 2) *(na woorden die gelijkheid of verschil aanduiden) = als, simul ac, zoodra als;* 3) *en wel is waar.*
- Acacia, ae, f.** (*ἀκασία*) *acacia-boom (uit de daaruit voortvloeiende gom maakte men blankesel of zaif voor het haar).*
- Academia, ae, f.** (*Ἀκαδημία* en -*ἡμνα*) 1) *eene Leerschool nabij Athene (waar Plato onderwees);* tp. *de Akademische of Platonsche leer, wijsbegeerte (of sekte), verisimilitudo;* 2) *een landgoed van Cicero (waar hij de Quaestiones Academicæ schreef).*
- Academicus, a, um, adj.** (*ἀκαδημικός*) 1) *Akademisch, de Akademie bij Athene betreffende;* pl. -i, *de volgelingen of de sekte van Plato;* 2) *z. Academia 2).*
- Acanthidis, idis, f.** (*ἀκανθίδης*) *z. Acanthis.*
- Acanthis, idis, f.** (*ἀκανθίς*) *de distelvink.*
- Acanthus, i, f.** 1) *de beerenklauw (welke aan de zuilen uitgebeeld werd);* 2) *waarsch. de acacia-boom.*
- Acetium, i, n.** (*ἀκέραιον*) *een klein vaartuig, een aak.*
- Accedo, cessi, cessum, 3.** *tot iets naderen, gaan, zich begeven;* in funus, *mede ter begravenis gaan;* scopulos, *de klippen naderen;* ad manum, *aan de hand gaan;* ad
- hastam publicam, naar eens openbare verkoopning gaan; in aliquem, *poët. op iemand af- of losgaan;* tp. 1) *nabij komen = bijna gelijk zijn of worden, ad deos;* 2) *beginnen, een aanvang maken met iets te doen, ad rempubl., een aanvang maken met de behandeling van staatszaken;* ad causam, ad vectigalia, *een pleitgeding, de pacht der openbare inkomsten op zich nemen;* 3) *toetreden (tot iemands meening, partij);* ad conditiones, *zich deze of gene voorwaarden laten welgevallen;* 4) *nog daar bij komen = bijgevoegd worden, ad dignitatem, ad virtutem;* animus mihi accedit, *ik schep moed;* accedit pretium agris, *de prijs der landerijen wordt hooger;* accedit ut of quod, *daarbij komt nog dat enz.;* anni accedunt, *(nemen toe).***
- Accelleratio, ònis, f.** *bespoediging, verhaasting (b. v. in 't spreken).*
- Accellero, avi, atum, i.** 1) *bespoedigen (den weg, iemands dood, de belegering);* 2) *zich haasten.*
- Accendo, di, sum, 3.** *aansteken (licht, eenen fakkelt, eenen altaar);* tp. 1) *ontsteken, ontvlammen (iemand, iemands gramschap, den twist, eenen oorlog);* 2) *aanzetten, vermeederen (de hoop, de zorgen, den dorst);* pretium alicujus rei, *de prijs van eene zaak verhoogen.*
- Accensio, ti, sum en situm, 2.** *bij iets tellen of rekenen.*
1. **Accensus, i, m.** 1) *een gerechtsdenaar (die het volk toe de volksvergaderingen opriep);* 2) *de overvoltage soldaten (die achter de triarii stonden, en in de plaats der gesneuvelden in den strijd voortrukten).*
2. **Accensus, us, m.** *hét aansteken (van licht).*
- Accentus, us, m.** *het accent, de toonval bij de uitspraak.*
- Accepto, ònis, f.** 1) *het aannemen (van een geschenk);* 2) *het ontvangen (b. v. van het gevorderde graan).*
- Acceptio, z. Accepto.**
- Accepto, avi, atum, i.** *aannemen (b. v. gegeven geld).*
- Acceptor, òris, m.** (eig. *die iets aanneemt*); tp. *die eene zaak (b. v. iemands redenen) goedkeurt.*
- Acceptrix, icis, f.** *zij die (het gegevene) aannemt.*
- Acceptus, a, um, adj.** tp. *aangenaam, lief, waard;* longe alicui ante alios acceptissimus, *verre de meest geliefde bij iemand.*
- Accesso, z. Accessio.**
- Accessio, ònis, f.** 1) *het naderen, de toegang (tot een huis);* febris, *een aanval van koorts;* 2) *eig. hetgeen nog daar bij komt: a) een toegang tot iets, b. v. fortunae, dignitatis, (vermeerdering enz.);* accessio-nem adjungere aedibus, *zijn huis vergrooten;* v. d. b) *hetgeen men bij opbrengsten nog daarenboven betaalde, eene soort van eeregift;* c) *eene nadere voorwaarde of bepaling.*
- Accessus, us, m.** 1) *de toenadering (der zon, van een mensch);* maris, *de vloed;* dare alicui accessum, *iemand den toegang verlenen;* tp. *pedetentim a te accessus ad cau-*

sam facti (sunt), *zij zijn van langzamerhand al gedurig nader tot de zaak gekomen*; 2) *de toegang tot eene plaats*.
Accidentia, ae, f. een toeval, natuurae.
1. Accido, i, z. S. 3. *ergens op vallen (op de aarde, op de knie, op een schip)*; tp. 1) *tot iets komen (een gerucht tot iemands ooren)*; ad oculos, ad animum, *voor oogen, in de gedachte komen*; 2) *accidere in aliquem, op iemand passen, gepast zijn (b. v. een spreekwoord enz.)*; 3) *voorzallen, gebeurten (gewoonlijk, maar niet altijd in een slechten zin)*; si quid mihi (humanitus) accidat, *indien mij iets mogt overkomen (= indien ik mogt komen te sterven)*; 4) *afhoopen = een zeker einde nemen*; timeo quorsum hoc accidat; *ik vrees, waar dit op neer zal komen*.
2. Accido, di, sum, 3. *een hak in iets geven, kappen (een boom)*; crines, *(het haar snijden)*; tp. *verzwakken, verminderen, res hostium*; res accisae, *verzwakte toestand*; dapes accisae, *opgegeten spijs*.
Acciō, z. z. Accio.
Accingo, inxi, inctum, 3. 1) *aangorden, ensemble lateri*; accingi, *zich aangorden, b. v. ense*; tp. accingi, *zich van iets voorzien, b. v. armis, facibus*; 2) *se praedae, zich tot den buit gereed maken*; accingi ad etc., *zich tot iets gereed maken (tot eene onderneming enz.)*; accingere als intr. *zich gereed maken, operi*.
Accio, ivi (of ii), itum, 4. *ergens bij roepen of halen*; tp. voluptatem accire, *vermaak verschaffen*; mortem, *zich den dood aandoen*.
Accipio, cēpi, ceptum, 3. 1) *aannemen (het gegevene)*; tp. a) *iets aannemen, (= daarmede te vreden zijn), b. v. een voorteeken, eene yerontschuldiging*; b) *iets op zich nemen (om uit te voeren, b. v. eenen oorlog, een pleitgeding)*; 2) *iets van iemand ontvangen, of krijgen (geld, eene erfenis, vrede, verschooning)*; acceptum referre, *als ontvangst opschrijven (eene som gelds)*; it. tp. *iemand iets (goeds of kwaads) te danken hebben*; tabulae of codex accepti, *het boek van ontvangst*; sponsonem acceptam facere, *(kwijtschelden)*; tp. a) *verkrjgen, = verdragen, b. v. eene beleediging*; dolorem, voluptatem, *(ondervinden)*; b) *door het gehoor ontvangen, = hooren wat iemand zegt*; 3) *iemand ontvangen = wel of kwalijk behandelen*; prolixae accipere, *zijne gasten rijkelijk onthalen*; tp. *patienter accipere, zich iets (eene vermaning) laten welgevalen*; 4) *nemen, b. v. in de hand, in den mond, op het schip enz.*; tp. a) *nemen, aannemen, in zijne vriendschap, tot vrouw*; b) *het geen gezegd of gedaan is, op de eene of andere wijze opnemen, opvatten, of uitleggen*; in omen, *voor een voorteeken houden*; c) *vernemen, leeren*.
Accipiter, tris, m. *een havik*; tp. *een roofvogel = roofzuchtig mensch*.
Accitus, us, m. *het bij- of voeroepen, opontbod*.
Acclāmāto, ōnis, f. 1) *een luide kreet van goed- of afkeuring*; 2) *het schreeuwen van een redenaar*; 3) *een uitroep in eene rede (b. v. heerlijk!)*.
Acclāmo, āvi, ātum, 1. *(van eene uenigte*

menschen): 1) *toesjutchen, ten teeken van goedkeuring*; 2) *zijn ongenoegen te kennen geven*; 3) *iemand openlijk roemen, b. v. aliquem sērvatorem, als zijnen redder*.
Acclinis, e, adj. *aanleunende, parieti, tegen den muur*; tp. *acclinis falsis, tot valsheid negen*.
Acclino, āvi, ātum, 1. *aan- of op iets leunen, se in aliquem, tumulo*; tp. *ad causam alicujus, voor iemands partij negen zijne*.
Acclivis, e, adj. *schuins-opgaande*; leniter, *zacht opgaande*.
Acclivitas, ātis, f. *het opgaan naar de hoogte*; pari acclivitate, *aan beide zijden gelykelyk afhellende*.
Acclivus, a, um, adj. = **Acclivis**.
Accōla, ae, m. tp. *een bywoner, ergens bij- of neven wonend*; tp. *accolae Iluvii, rivieren, die zich in een anderen uitstorten*.
Accōlo, ūi, ultum, 3. *aan, of bij-wonen*; Iluvius oppidis accoliur, *(heeft steden in zijne nabijheid)*.
Accommōdāte, adv. *passende, overeenstemmend, overeenkomstig*; ad popularem intelligentiam accommodatus, *meer naar de algemeene yatbaarheid geschikt*.
Accommōdāto, ōnis, f. 1) *het gepast maken, de gepaste inrigting (b. v. der uitdrukking naar de gedachten)*; 2) *de inschikelykheid, het in acht nemen of in aanmerking nemen (b. v. van eenen regter, die op byzondero omstandigheden acht slaat)*.
Accommōdātus, a, um, adj. *gepast (b. v. een bewijs, voorschrift, voorbeeld)*.
Accommōdo, āvi, ātum, 1. 1) *aanpassen, opzetten (zich eenen kranen op het hoofd)*; clypeum ad dorsum, *(op den rug nemen)*; efigiem alicui deo, *aan de beelatenis van eene godheid een zeker gelaat geven*; sibi personam, *een masker aantrekken = eene rol spelen*; tp. a) *naar iets inrigten (zijne rede, zijnen tijd, zijne uitgaven)*; se alicui de etc., *zich naar iemand schikken, iemand te wille zijn in iets*; b) *met eene andere zaak verbinden (b. v. kracht met welsprekendheid, zijn getuigenis met dat van een ander)*; c) *bij iets gebruiken of toepassen (appliceren), versus, fabellas*; d) *toewijden, b. v. den tijd enz.*; se alicui, *het met iemand houden*; se ad rempublicam, *zich aan het staatsbestuur toewijden*; 2) *iemand iets leenen*.
Accommodus, a, um, adj. = **Accommodatus**.
Accōngēro, z. Congero.
Accrēdo, ūdi, ūtum, 3. *geloof aan iets of iemand geven*.
Accrēditō, z. Accredo.
Accresco, ēvi, ētum, 3. *aangroeijen, toenemen (b. v. eene rivier, de vriendschap, geloof, droefheid, bezigheden)*.
Accrētio, ōnis, f. *de aanwas, het wassen, lunae*.
Accubītio, ōnis, f. *(het aanliggen bij iets)* y. d. *het aanliggen aan tafel*; accubitiō epularis amicorum, *een vriendenmaal*.
Accūbo, ūi, ūtum, 1. 1) *bij of naast iets of iemand liggen (ook aan tafel)*; 2) *zich nederleggen (se bed)*.
Accūdo, z. P. en S. 3. tp. z. y. a. *nog geld daarbij slaan = daarbij voegen*.
Accumbo, cūbui, cūbitum, 3. 1) *zich aan ta-*

- fel* zetten (of laggen); 2) aan tafel zitten of liggen; supra aliquem, boven (aan de hoogerhand van) iemand; infra, beneden (aan de lagere zijde van) iemand; scortum accumbere, met een liederlijk vrowwspetsoon aan tafel zitten.
- Accumulāte**, adv. rijkelijk.
- Accumulāto**, ōnis, f. (eig. het ophoopen) arborum, de ophooping der aarde rondom de boomen (om ze te beveiligen).
- Accumulātor**, ōris, m. (eig. die iets ophoopt) de vermeerderaar, opum.
- Accūmulo**, āvi, ātum, r. 1) ophoopen (saud, geld); tp. ophoopen, b. v. zorgen, moord op moord, iemand met eer overladen; 2) iets met een hoop voorzien of omgeven; arbores, vineas etc., aarde om de boomen ophoopen (om ze te beveiligen).
- Accūrāte**, adv. zorgvuldig, b. v. bewaken, verdedigen, handelen; aliquem fallere, iemand met overlief bedrogen.
- Accūrāto**, ōnis, f. zorgvuldigheid.
- Accūrātus**, a, um, adj. (van zaken) zorgvuldig behandeld of bewerkt, b. v. redevoering; mallitia, weloverlegd bedrog, arglistigheid; accuratum habere = accurare.
- Accūro**, āvi, ātum, r. bezorgen, b. v. eene bezigheid, iemand eens spijze; hospitem, zijnen gast wel verzorgen.
- Accurro**, curri (en cūcurri), cursum, 3. aan- of toelopen of snellen; equo admisso, spoorstags aan komen rijden; tp. zich schielijk aan den geest vertegenwoordigen (een denkbeeld, eene gedaachte).
- Accursus**, us, m. de toeloop, multitudinis, populi.
- Accūsābilis**, e, adj. berispelijk, strafbaar.
- Accūsāto**, ōnis, f. eene beschuldiging in 't alg. 1) aanklagt of beschuldiging wegens een misdrijf; accusationem instruere, (inbrengen); accusationes alicuius, aanklachten of beschuldigingen tegen iemand; 2) eene geregtelijke aanklagt, of redevoering om iemand voor het geregt aan te klagen.
- Accūsātor**, ōris, m. 1) een berisper, beschuldiger; 2) een aanklager; accusatorem ponere alicui, (tegen iemand inbrengen); zie ook Delator.
- Accūsātoris**, adv. bij wijze van aanklagt, klagenderwijze; agere cum aliquo, iemand aanklagen.
- Accūsātorius**, a, um, adj. eene aanklagt of de (geregtelijke) aanklagt betreffende; ius, animus, neiging of lust tot de aanklagen.
- Accūsātrix**, icis, f. 1) zij die iemand beschuldigt; 2) eene aanklagster.
- Accūsio**, i, = Accusio.
- Accūsio**, āvi, ātum, r. in 't alg. iemand aanklagen, beschuldigen, 1) zich over iemand of iets beklagen; 2) iemand voor het geregt aanklagen; rei capitalis, of capitis, op leven en dood.
- Aceto**, ūi, itum, 2. zuur zijn (van wijn enz.).
- Ācer**, ēris, n. de ahornboom; lt. ahornhout.
- Ācer**, acris, acre, adj. (ἀκρῆς) scherpe of bijtende deelen bevatte, scherp, b. v. azijn, spijz, reuk; sapor, eene scherpe, prikkelende smaak; acria, scherpe dingen (b. v. radijzen); humores, scherpe voch-
- ten (in het ligchaam); tp. a) sterk of hevig werkend op de zinnen, = scherp: b. v. koude, hitte, vlammen; rubor acer-rimus, een brandend rood; tibia (een scherp geluid gevende); poculum, poët. een geduchta beker; b) sterk werkend op de ziel, = hevig; b. v. liefde, gramschap, zorg; c) scherp = gestreng in zijn gedrag, b. v. een vader, een beoordelaar; d) scherp = van strengheid getuigend, b. v. eene beschuldiging, beproeving; e) levendig, vurig, b. v. een liefhebber, soldaat, paard; rusticus, een vaardig landman; canis, (= bijtachtig); f) scherp = van levendigheid getuigend, b. v. krijg, slag; g) scherp (van zinnen, van verstand, = zeer krachtig) b. v. ooggen, zintuig, geheugen enz.
- Ācerbe**, adv. met zuurheid of bitterheid, v. d. 1) heviglijk, b. v. berispen, spreken; tp. ferre, iets kwalijk of ongaarne lijdend; 2) gruwzaam, wredeijk, b. v. iemand dooden.
- Ācerbitas**, ātis, f. zure, wrange of bittere smaak, b. v. van onrijpe vruchten; tp. 1) bitterheid, hardheid (van behandeling); acerbitas morum, onvriendelijke karakter; 2) ongeluk, tegenspoed.
- Ācerbo**, āvi, ātum, r. 1) verbitteren; 2) iets erger maken dan het is (met woorden overdrijven).
- Ācerbus**, a, um, adj. zuur, bitter, b. v. van smaak, als het zeewater; vervolgens in 't alg. onrijp (vruchten); partus, ontijdige, te vroege geboorte; tp. a) bitter, scherp = de zinnen onaangenaam aandoende, b. v. koude, stem; vultus, (smertelijk); acerba fremens, poët. hevig uitvarend; b) bitter = gevoelig treffend, b. v. mors, dolor, tributum, res acerbae, ongeluk; c) bitter = hard in zijn gedrag, in zijne uitdrukkingen, b. v. een woekeraar; vultus, een zuur gezigt; hostis, inimicus, (gruwelijk, wreed).
- Ācernus**, a, um, adj. ahornen, van ahornhout.
- Ācerra**, ae, f. het wierookvat (bij het offeren); de acerra libare, nit het wierookvat op den altaar strooijen.
- Ācervātum**, adv. hoopsgewijze; tp. in 't algemeen, niet in het bijzonder (b. v. iets vermelden).
- Ācervāto**, ōnis, f. de ophooping.
- Ācervo**, āvi, ātum, r. = Accumulo.
- Ācervus**, i, m. 1) een hoop (wapenen, lijken enz.); tp. 1) eene menigte, b. v. misdaden; 2) (in de Redeneerkunde) eene soort van sluitrede die men sorites (Stapelrede) noemt.
- Ācesco**, ūi, z. S. 3. zuur worden.
- Ācētābūlum**, i, n. 1) eig. een azijnfleschje; tp. iets daaraan gelijk: a) de heuppan; b) de kelk van bloemen en planten; c) een gochelaars bekertje; 2) eene maat voor vloeibare en drooge stoffen (van 15 Attische drachmen gewigts).
- Ācētum**, i, n. azijn; tp. scherpzinnigheid.
- Āchaeus**, a, um, adj. (Ἀχαιοί) Achaëisch; it. grieksch; subst. een Achaëer; it. een Griek.
- Āchāicus**, a, um, adj. (Ἀχαιῶν) Achaïsch.
- Āchāis**, Idis, adj. = Achalcus; subst. Achaëja; it. Griekentand.

- Achäus** en **Achajus**, a, um, adj. = Achai-cus.
- Achëron**, tis, m. (Ἀχέρων) in de *Fabelleer*: gene rivier in de *anderwereld*; tp. de *anderwereld*.
- Achërons**, tis, f. = Acheron; tp. *acheruns* ulmorum, al *scherpsaade*, een die *geducht afgerost* wordt.
- Achivus**, z. Achæus.
- Acidillus**, a, um, adj. *zuurachtig*.
- Acidus**, a, um, adj. *zuur*; tp. *onaangenaam*.
- Acies**, ei, f. (verw. met *acie*, en *acu*) 1) de *scherpte* of het *snijdende*, b. v. van een *bijl*, *zwaard*, *spijker*; poët. = het *zwaard*; tp. a) de *scherpte*, d. i. de *kracht*, die in iets is, b. v. *vulcania*, de *hevigheid* der *vlammen*; oculorum, of *alleen acies*, het (*scherpe*) *zintuig* van het *gezicht*; v. d. poët. = a) de *oogen*; ß) de *oogappel*, de *oogzenuw*; γ) het *gezicht*, in tegenstelling der *blindheid*; 2) *daigene* waarbij de *scherpte* van het *zwaard* *beslist*; a) in 't *alg.* een *dadelijk* *gevecht*; tp. een *woordenstrijd* (b. v. van een *redenaar*; b) de *slagorde*, waarin een *leger* *geschaard* staat; c) de in *slagorde* *geschaarde* *troepen* *zelve*; prima, de *voorhoede*; novissima, de *achterhoede*; acies navium, de *slagorde* *eener vloot*.
- Acinaces**, is, m. (ἀκινάκης) een *kromme Perzische* *sabel*.
- Aëtus**, i, m. en -um, i, n. 1) *bessen* van *klimop*, *vlier*, *bijz.* van de *druif*; 2) een *druivenpit* enz.
- Acipenser**, ëris en *acipensis*, is, m. een, bij de *Romeinen* *kostbare*, *ons onbekende*, *visch*.
- Acis**, ydis of *Aclyis*, ydis, f. *eene* (*kleinere*) *werpspieg*.
- Acônitum**, i, n. (ἀκόνιτον) het *akonijs*, *wolvenkruid*.
- Acor**, örís, m. *zure* *smaak*.
- Acquiesco**, ëvi, ëtum, 3. *uitrusten*; tp. 1) *rust* *ruste* *gaan* = *sterven*; 2) z. v. a. *uitrusten*, *blijven* *rusten*, *eene* *zaak* die *eenen tijd* *lang* *verschoven*, *uitgesteld* *wordt*; res *familiaris* *acquiescit*, (*rust* *uit* = *wordt niet* *aangevallen*); 3) *berusten*, *genoegen* in of *aan* iets (*in* *eene* *bezigheid* enz.) *vinden* of *nemen*; (in) *aliqua* *re*, of *alicui*, *zijn* *vergenoegen* in *iemand* *vinden*; 4) *met* *iemand* *instemmen*.
- Acquiro**, sivi, stum, 3. *nog* *daarbij*, of in 't *alg.* *aanwerven*, *verwerven* (*roem*, *geld*, *vertrouwen*); ook *iets* *nadeeligs* *te* *weeg* *brengen*, b. v. *een* *gevaar*, *vrijanden*.
- Acritophorum**, i, n. (ἀκριαφόρον) *zeker* *klein vaatwerk* voor *louteren* of *onvermengden* *wijn*.
- Acro**, adv. z. *Acriter*.
- Acriculus**, a, um, adj. dem. (*misschien* =) een *klein* *heethoofd*.
- Acrimonia**, ae, f. de *scherpe* of *zure* *smaak* van *sommige* *spijzen*; tp. 1) *scherpte* of *gestrengheid* van *gedrag*; 2) *levendigheid*, *virigheid* van *eenen* *redenaar*.
- Acriter**, adv. 1) *scherp*, *heviglijk* = *met* *alle* *magt*, b. v. *gaan*, *vervolgen*, *strijden*; 2) *stiptelijk* = *zeer* *opletzend*, b. v. *waarnemen*, *verwachten*, *zich* *wachten*; 3) *scherp* = *gruwelijk*, *wreed*, b. v. *wreken*; 4) *ëris*, *norsch*, b. v. *toeschreeuwen*.
- Actitudo**, ynís, f. de *scherpte* van een *vocht* enz.
- Actoama**, ëtis, n. (ἀκτοάμα) 1) een *onderhoud* voor het *gehoor* op het *toneel*, of *aan* *tafel* (*terwijl* *iemand* *iets* *voorleest* of *voorzingt*); 2) een *persoon*, die *aan* *tafel* *voorleest* of *voorzingt*, *voorlezer*, *voorzanger*.
- Actoasis**, is, f. (ἀκτοάσις) eig. het *aanhoozen*; 1) *eene* *geleerde* *voorzetting*; tacere, *houden*; 2) de *plaats* waar *zoodanige* *voorzetting* *gehouden* *wordt*, de *gehoorzaal*.
- Acrocórinthus**, of -os, i, f. (van ἀκρον, een *burg*, en Κορινθος, de *burg* van *Korinthe*).
1. Acta, ae, f. (ἄκτα) het *strand* der *zee*.
2. Acta, orum, m. 1) *handelingen*, *daden*, *bijz.* *grootte* *daden*; 2) *voorzakken*; 3) *staatsbesluiten*; acta publica of *alleen* *acta*, *staatsstukken* of *handelingen*, *acten*.
- Actæus**, a, um, adj. (ἄκταιος) *Attisch*, *Atheensch*; Aracynthus, de *Attische* *berg* *A.* (*maar* *die* *eig.* in *Boeotie* *lag*).
- Acte**, es, f. 1) (ἄκτις) z. *Attica*; 2) z. *Eubulum*.
- Actiæus**, a, um, adj. (het *voorgebergte*) *Actium* *betreffend*; victoria, (*bij* *Actium*); frondes, de (*aan* *Apollo* *geheiligde*) *laurier*.
- Actio**, ònis, f. 1) het *doen*, *handelen*, *verrigten*, *gratiarum*, *eene* *dankzegging*; causae, *verdediging*; 2) *eene* *handeling*; vitæ, *bezigheid*, *een* *bezig* *leven*; 3) *eene* *onderhandeling* (*over* de *vrede*); 4) *eene* *openbare* *voordragt* (*aan* het *volk*, *voor* het *gerigt*); 5) *eene* *aanklagt*, *een* *pleitgeding*; intendere, (*tegen* *iemand*) *inbrengen*; 6) *eene* *aanklagredevoering* (*als* *die* *van* *Cicero* *tegen* *Verres*); 7) *de* *geheele* *uiterlijke* *voordragt* van *eenen* *redenaar*; 8) *openbare* *voorstelling* of *vertoon* *eener* *persoon* of *zaak* op het *toneel*.
- Actiosus**, a, um, adj. *druk* *bezig*, *onrustig* (*eene* *vrouw*).
- Actito**, ävi, ätum, i. *iets* *bij* *herhaling* of *meer* *dan* *eens* *doen* of *verrigten*; multas causas, *vele* *pleitgedingen* *voeren*.
- Actiuncula**, ae, f. dem. *eene* *kleine* (*geregeltelijke*) *redevoering*.
- Actus**, a, um, adj. z. *Actiacus*.
- Activus**, a, um, adj. *bezig*, *bedrijvig*, *werkzaam*.
- Actor**, oris, m. 1) *die* *iets* *drijft*, *een* *drijver*, *pecoris*; 2) in 't *alg.* *iemand* *die* *iets* *bedrijft* (*verrigt*): a) de *uitvoerder*, *verrigter* *eener* *bezigheid*; b) *ienemands* *verzorger*; summorum, de *rekeningboekhouder*; publicus, de *boekhouder* *eens* *Romeinschen* *Keizers*; c) *een* *toneelspeler*, *acteur*; d) *een* *openlijke* *zaakverzorger* (*advocaat*); e) *een* *aanklager*, *voor* het *gerecht*.
- Actuariolum**, i, n. *een* *klein* *vaartuigje*, *een* *jagtie*.
1. Actuaris, a, um, adj. (*van* ago) *wat* *voortgedreven* *wordt*, *navis* of *navigium*, of *actuaris* *als* *subst.*, *een* *ligt* *vaartuig* *met* *roerriemen* *en* *zeilen*, *een* *jagt*, *een* *boeijer*.
2. Actuaris, i, m. (*van* acta, de *acten*): 1) *een* *snelschrijver* (*die* *eens* *anders* *woorden* *schielijk* *opschrijft*); 2) in 't *alg.* *iemand* *die* *het* *hem* *voorgezegde*, of *gedicteerde*, *naschrijft*.

Actuōse, adv. met werkzaamheid, luydigheid.

Actuōsus, a, um, adj. werkzaam, bezig, bedrijvig.

Actus, us, m. 1) het recht om over eens anders akker te rijden; 2) een bepaald stuk lands; 3) eene handeling; 4) eene bezigheid; 5) groote beweging of geweld (waarmede men iets werpt enz.); 6) accus rerum, een regtsgeeding; 7) de tijd om regtszaken te behandelen (de dies fasti); 8) de gebaarden van een tooneelspeler; 9) een gedeelte, bedrijf of acte van een tooneelstuk; tp. een bedrijf, vitae, improbitalis.

Actuum, adv. dadelijk, terstond.

Aculeātus, a, um, adj. met enen stekel of met stekels voorzien (als zekere planten en dieren); icrus, een steek van een dier; tp. stekelig, bijtend, gevoelig (b. v. redenen); sophismata, spitsvindige drogredenen.

Aculeus, i, m. een doorn, prikkel (aan planten, dieren, voorwerpen); tp. 1) iets stekeligs, gevoeligs, pijnelijks; 2) spitsvindigheid eener rede; 3) stekeligheid = bijtend vernuft.

Acumen, inis, n. de punt van een zwaard, van een griffel, van de neus, van een snavel; it. de angel; tp. a) acumen saporis, een prikkelende smaak; b) acumen zinnigheid; c) een schrandere inval; d) vernuftigheid of grondigheid van uitlegging.

Acuminātus, a, um, adj. stekelig, spits, puntig, b. v. de hoornen der maan.

Acūo, ūi, ūtum, 3. (ἀκῶω, ἀκῶω) (het Nederd. punten) 1) scherpen, slijpen; tp. acuere syllabam, eene lettergreep scherp uitspreken; 2) scherpen (het verstand, den gever); iram, metum, (gaande maken); 3) spitsen = opwekking en kracht tot iets geven.

1. **Acus**, ēris, n. (zeldzaam us, f.) de doppen, het kaf (van graangewas).

2. **Acus**, us, f. (van ἀκὴ of ἀκίς) eene naald (ook haarnaald); acu pingere, borduren; rem acu tangere, tp. den spijk op den kop slaan.

Acute, adv. 1) scherp (van gezicht); 2) scherpzinnig; 3) (van de stem) schel; 4) (van redenen) vernuftig maar zonder toel.

Acūtulus, a, um, adj. dem. z. Acutus.

Acutus, a, um, adj. scherp of puntig (een zwaard, hoek, neus); accentus, het scherp toonteeken; tp. 1) scherp (van gezicht) 2) scherp voor smaak of reuk; 3) scherp = hevig, b. v. koude (of warmte); 4) schel, van de stem; 5) (van ziekten) hevig (in tegenstelling van langdurige, maar geen gevaarlijke ziekten); 6) scherpzinnig; 7) (van een redenaar) vernuftig maar zonder toel.

Ad, prp. geeft te kennen: 1) eene strekking ergens heen, van plaats en personen: naar, tot (b. v. naar iemand gaan); ad Africam, naar Afrika; ad Romanos resitui, (aan de Romeinen); 2) een verblijven of zijn bij iets: bij; ad manum habere, bij de hand hebben; ad iudicem, bij den rechter; ad lacus alicujus sedere, (aan iemands zijde); ad Castoris, Dianae etc. (sc. aedes), bij den tempel van enz.; 3) eene voortdu-

ring tot op zeker tijdstip: tot aan, tot; ad id, tot nu toe; 4) een bepaald tijdstip, waarop; ad mensem Januarium, tegen, enz.; ad vesperam, tegen of op den avond; ad annum, over een jaar; ad extremum etc., op het laatste, ten laatste; 5) eene oogmerk waartoe: tot; ad ignominiam, tot schande; canes ad venandum, jagthonden; ellicax ad tussim (sc. exstinguendam), goed tegen de hoest; 6) eene betrekking der deelen tot het geheel; ad unum omnes, allen tot één toe; ad ducentos, bij de tweehonderd; 7) eene aanleiding tot iets; ad famam, op het gerucht; ad ducis casum, bij des veldheers val; 8) eene overeenkomst, gelijkvormigheid; ad voluntatem alicujus, naar iemands wil; ad libellam of ad numum (= nec plus, nec minus), tot één penning toe; ad verbum, van woord tot woord; ad hoc tantum, alleen om die reden; 9) eene vergelijking: in vergelijking met; nihil ad Persium, niets in vergelijking met P.; 10) eene toegift: rog bij, behalve; ad cetera vulnera; ad hoc, ad haec, daarbij, daarenboven; ad id quod = praeterquam quod, behalve dat; 11) eene begeleiding van iets: bij; canere ad tibiam; saltare ad tibicinis modos.

Adactio, ōnis, f. (eig. het drijven = het noodzaken tot iets); jurisjurandi, de eedsverplichting, die men iemand oplegt.

Adaeque, adv. = Aequae, Peraeque.

Adaequo, āvi, ātum, 1. gelijk maken; solo, gelijk vloers maken, tot den grond toe verwoesten; tp. vitam deorum, een leven als de goden leiden; famam alicujus, iemands roem eyenaren; virtutem cum fortuna gelijke dapperheid met gelijk geluk paren, even dapper als gelukkig zijn.

Adaggero, āvi, ātum, 1. aanhoopen (aarde rondom iets); terra Nilo adaggerata, (aangespoeld land).

Adāgitum, i, n. z. Proverbium.

Adallgo, āvi, ātum, 1. z. Alligo.

Adāmantēus en **ātinus**, a, um, adj. (ἀδαμάντινος) van diamant; tp. zoo hard als steen, zeer hard.

Adāmas, antis, m. (ἀδάμας) eig. die ontembaar is; a) het hardste ijzer of staal; columnae solido adamante; b) een diamant; tp. hard als steen, onverbiddeijk.

Adambūlo, āvi, ātum, 1. ergens heen wandelen.

Adāmo, āvi, ātum, 1. lief hebben, sterk beminnen.

Adāpērio, erūi, ertum, 4. geheel en al openen; caput, het hoofd ontblooten (wat wij noemen: den hoed afnemen); adapertae vites, (ongedekt).

Adāpērtlis, e, adj. poët. het geen geopend kan worden.

Adaptātus, a, um, partic. aangepast, aansluitend; galericulum capiti, eene paruk.

Adāquo, āvi, ātum, 1. 1) naar het water drijven = drenken (het vee); 2) water aan- of bijbrengen, begieten, bevochtigen; 3) adaquari, z. Aquor.

Adāreo of **Adaresco**, ūi, z. S. 2. of 3. z. Aresco.

Adāro, z. Aro.

Adnuctus, us, m. wasdom, aanwas, het toezemen.

Adaugeo, z. Augeo.
 Adaugesco, z. Augesco.
 Adaxint (oud) = Adergint.
 Adbibō, i, Itum, 3. toedrinken = onbelem-
 merd doordrinken; tp. z. v. a. inzuigen =
 ter harte nemen.
 Adbito, z. P. en S. 3. (oud) ergens heen
 gaan.
 Aac. NB. alle woorden, die dus begin-
 nen, en hier niet gevonden worden,
 zoekte men in Acc.
 Aaconduco, z. Conduco.
 Addecet, z. Decet.
 Addensō, z. P. en S. 2. digt maken, digt
 in één dringen, aciem.
 Addenso, z. Condenso.
 Addico, ixi, ictum, 3. in 't alg. toezeggen
 (van de voorstellingen uit de vlugt der vo-
 gelen), inwilligen of toestemmen; 2) in ei-
 gendom (iets aan iemand) toezeggen, toe-
 zigenen, toewijzen (voor het geregt, bij eene
 verkoop); addictus, die om schulden zij-
 nen schuldeischer, tot zoo lang hij betaalde,
 in eigendom toezeggd werd; regna pecu-
 niā, (aan iemand om geld z. v. a. in eigen-
 dom toezeggen = verkoopen); 3) wijden,
 toewijden (zich aan iemand, iets aan eene
 godheid); aliquem perpetuae servituti, iem-
 and tot eene altijdurende slavernij ver-
 wijzen; aliquem morti, supplicio, ter dood
 verwijzen; addictus feris, aan de wilde
 beesten ten prooi gegeven.
 Addictio, ōnis, f. de geregteijke toezegging
 eener zaak in eigendom.
 Addisco, didici, z. S. 3. 1) aanleeren, nog
 daarbij leeren; 2) iets gewaar worden,
 vernemen.
 Additamentum, i, n. een toegift, bijvoegsel,
 b. v. amicorum meorum.
 Additō, ōnis, f. de toe- of bijvoeging.
 Addivinsans, antis, partic. = divinsans.
 Addo, didi, dūm, 3. ergens bij doen of voe-
 gen; alicui custodem, (geven); gradum ad-
 dere, zijne schreden verhaasten; se in
 spatia, poet. voortrennen (van paarden);
 tp. alicui alacritatem, ardorem mentibus,
 (vermeerderen); fidem rei, iets geloof-
 waardig maken; alicquem astris, aan het
 getal der goden voevoegen; addita actate,
 bij toenemenden leeftijd.
 Addocō, z. Doceo.
 Addormisco, z. Obdormisco.
 Addūbitō, z. Dubito.
 Addūco, duxi, ductum, 3. 1) iets tot zich
 trekken (eene deur, de bodgpees, teugels);
 pedem, den voet opligten (om te gaan);
 2) nauwer toetrekken (het voorhoofd
 rimpelen of zamenfrosen); macies cutem
 adducit, (maakt het vel rimpelig); 3)
 eene menigte zamen of bijeen brengen
 (een leger); 4) ergens heen brengen of
 voeren, ante oculos, gentes in Italia; tp.
 a) voortbrengen = veroorzaken (eene ziek-
 te enz.); in iudicium, aanklagen; b) iem-
 and tot iets brengen = in zekere omstan-
 digheden verplaatsen; ad desperationem,
 (brengen); ad misericordiam, (bewegen);
 adduci in sermonem, van zich doen spre-
 ken; adduci, bewogen worden, b. v. pre-
 cibus, sermonibus; c) eene zaak in zekere
 toestand brengen; in ordinem, in or-

de; ad effectum, in het werk stellen; id
 cum locum res adducta est, zoo ver is het
 met de zaak gekomen.
 Adducte, adv. = severe.
 Adductus, a, um, adj. = severus.
 Adēdo, ēdi, ēsum, 3. aan iets eten, wegnag-
 en; tp. verteeren (van het vuur enz.);
 pecunia adesa.
 Ademō, ōnis, f. het af- of ontnemen (van
 burgerregt, enz.).
 1. Adēo, adv. (voor ad id) 1) te dien einde,
 met dat oogmerk; adeo te oratum advenio,
 ut etc., (daaron); 2) tot die hoogte, tot zoo
 verre, zoo zeer; adeo mihi invisus est, ut
 cūq., zoo zeer is hij bij mij gehaat; gau-
 dere adeo coepit, quasi qui etc., hij geraakte
 in zoo groot eene vreugde, als of hij
 enz.; adeo res reddit, zoo ver is het met de
 zaak gekomen; adeo dum, tot zoo lang dat;
 3) daarbij, nog daarenboven, b. v. in adeo
 ex senatusconsulto cognoscite, daarenboven
 moet gij dit nog weten, enz.; id adeo
 mature posse evenire, dit zoo buitendien
 veldra kunnen geschieden; cum maximo
 detrimento atque adeo exitio (ja zelfs);
 hinc adeo media est via nobis, Virg., daar-
 bij hebben wij van hier af nog de helft
 van den weg.
 2. Adēo, ūi, (ivi), adūm, 4. 1) tot iemand
 of iets gaan of komen (met en zonder ad);
 alicquem, naar iemand toe gaan (om met hem
 te spreken); it. iemand aanvallen; ali-
 quem per epistolam, iemand schriftelijk
 toespreken; in jus, voor het geregt kom-
 men; tp. hereditatem, eene erfenis aanvaar-
 den; librum, een boek raadplegen; deos,
 de goden bidden; labores, inimicitias, (op
 zich nemen, op zich laden); ad rempubli-
 cam, tot het staatsbestuur komen, een be-
 gin met het bekleeden van staatsposten ma-
 ken; alicui manum, iemand (in zijne ver-
 wachting) teleurstellen; 2) naar iets heen
 gaan om het te gaan zien, gaan bezien, in
 oogenschouw gaan nemen, oppida, hiberna.
 Adēps, ūpis, m. (en f.) (oud, τὸ ἄλφ) vet,
 smeer, suullus, anserinus; tp. adeps Cassii,
 de dikke buik van Cassius.
 Adēptio, ōnis, f. de verkrijging, alicujus
 commodi.
 Adēquito, avi, ūtum, i. (te paard) ergens
 heen rijden, portae, Syracusas, juxta ali-
 quem.
 Adēstō, ūvi, ūtum, 4. grooten honger lijden.
 Adēstō, z. P. en S. 3. nog boven dien ver-
 zoeken.
 Adf. en Agg. NB. alle de woorden, die
 dus beginnen, zoekte men op Aff. en Agg.
 Adhaerō, haes, haesum, 2. aan iets han-
 gen, of blijven vast zitten, saxi, saxis; tp. 1)
 z. v. a. aan iemand of iets blijven hangen;
 alicui, iemands zijde niet verlaten; cog-
 nomen alicui adhaeret, (blijft hem bij, blijft
 hem aankleven); 2) mede te zamen hangen,
 daaraan palen (b. v. een bosch).
 Adhaeresco, haesi, haesum, 3. blijven han-
 gen; ad turrim, frontem etc.; tp. in aliquo
 loco, zich ergens lang ophouden; oratio
 adhaerescit, (blijft steken); in oratione
 adhaerescere, (blijven steken); iustitiae,
 de geregtigheid aankleven.
 Adhaesitatio, (of Adhaesio), ōnis, f. het

aankleyen, de onderlinge samenhang van meer dan een voorwerp, b. v. atomorum.
Adhalo, avi, atum, 1. be- of toedemen, den adem op of over iets laten gaan.
Adhibeo, tui, itum, 2. in 't alg. bij iets hebben of houden: 1) tot iets wenden of rigten, aures, vultum; tp. animum, = acht (op iets) geven, oplettien; 2) iets aan of tegen een voorwerp houden (b. v. eene suut aan den mond); humatis titulum (een graf-schrift stellen); procul adhibere, = verwijderen. In meer beperkten zin: a) iets bij eene zaak of bij eenen persoon aanwenden, b. v. aliquid ad panem; iets bij zijn brood eten; manus vectigalibus, de handen slaan aan de openbare inkomsten; vim alicui, geweld tegen iemand gebruiken; crudelitatem in aliquem, wreed tegen iemand zijn; diligentiam, nauwkeurigheid aanwenden; diis honores, preces (toebrengen, opzenden); memoriam rei, aan iets (langer) gedenken; fidem, getrouw handelen; ook geloof slaan; b) iemand in iets betrekken of tot iets gebruiken, b. v. in consilium, of alleen adhibere, te rade nemen; in auxilium, te hulp roepen; testes (aanvoeren); medicum, (daarby halen); tp. a) iemand op de eene of andere wijze behandelen, liberaliter, severius; b) se adhibere, zich op deze of gene wijze bij iets gedragen.
Adhinnio, ivi, itum, 4. toehinniken; verachtenderwijze, toelachen.
Adhortatio, onis, 1. aansporing, opwekkende toespraak.
Adhortator, oris, m. een aanspoorder.
Adhortor, atus sum, 1. aansporen; milites, de soldaten (voor het veld) toespreken, tot dapperheid aansporen.
Adhuc, adv. 1) tot nu, tot heden toe, nog; adhuc locorum = alhier; 2) (voor etiam) ja zelfs, nog.
Adiuro, egi, actum, 3. ergens bij of heen drijven of voeren (vec, eene vloot); telum, sagittam, (ergens heen werpen); enses in pectus, (indrijven); flammam turri, (in brand steken); aliquid fistucis, iets inheijen; clavum in arborum, (indrijven of insluuen); aliquem (ad) arbitrum, iemand (bij eenen) scheidsman aanklagen; tp. 1) iemand tot iets (tot eenen eed, tot tazerij) brengen; ad of in iusjurandum etc., iemand tot eenen eed dwingen; in verba, iemand eene eedzwering voorhouden, die hij nazeggen moet; 2) iemand tot iets brengen, v. d. dwingen, woodzaken.
Adiuro, emi, emtum, 3. 1) iemand iets ontnemen (geld, leven, vrijheid); somnum, uit den slaap wekken; tp. venenum = bictien, verbieden, b. v. cantare; 2) iemand iets afnemen (de boeijen); tp. benemen of ontnemen (zorg, aroefheid, enz.).
Adimpleo, z. Impleo.
Adipatus, a, um; adj. eig. vet gemaakt, vet; tp. plom, b. v. eene manier van spreken.
Adipiscor, eptus sum, 3. 1) iemand achterhalen, krijgen (een vliegtenden); tp. a) iets verkrygen, bekomen, (ouderdom, waarigheden, roem, zegespraak); jus suum, zijn recht verkrygen; mortem, zich om het leven brengen; b) iets met de gedachten

bevatten = begrijpen; c) op zich nemen (een ambt); 2) (in lijdenden zin) adepti victoria, eene behaalde overwinning.
Adfitalis, e, adj. de intrede in een ambt betreffend; coena, de intree-maaltijd van een overheidspersoon, bijz. van eenen priester.
Aditio, onis, f. het toenaderen, komen of gaan tot iets; quid tibi hauc aditio est = aditio ad hanc.
Aditus, us, m. 1) het gaan naar of tot iets; ferre aditum aliquo = accedere; difficiles aditus habere ad pastum; slecht te weiden zijn (b. v. een olifant); homo rari aditus, die zelden den toegang tot zich verleet; percentibus aditum dare, (gehoor of audientie geven); 2) de toegang (als plaats gebruikt), b. v. tot een eiland; tp. de toegang tot iets = gelegenheid om ergens toe te komen (tot aanzien enz.); ad multitudinem, een middel om zich bij het volk bemind te maken; si qui mihi erit aditus etc., indien ik gelegenheid kan vinden.
Adjaccio, ui, z. S. 2. nabij liggen of gelegen zijn (van plaatsen, menschen); adjacentia (sc. loca), de omstreken.
Adjectio, onis, f. het toe- of bijvoegen van de eene zaak bij de andere.
Adjectus, us, m. het komen of naderen tot (b. v. van een' reuk tot de neus); 2) het indrijven (van eenen nagel, wigge).
Adjicio, ieci, iectum, 3. 1) ergens aan-, bij-, of inwerpen (pijlen, zout); in vas, in een vat werpen of gieten; manum rei, de hand aan iets slaan; tp. album calculum, iets goedkeuren; oculos, animum, zijne oogen, zijne aandacht op iets vestigen; 2) daarbij voegen (bij eene spijs, bij een gezelschap, bij zynen roem, bij het rijk); it. daarbij voegen in 't spreken; supra adicere, hooger opbieden; animos, expectationem alicui, iemand moed bijzetten, iemands verwachting opwekken.
Adjubeo, z. Jubeo.
Adjudico, avi, atum, 1. 1) toekennen (gezegtelijk of nict); alicui causam, ten voordeele van iemand spreken (of stemmen); alicui salutem imperii, aan iemand het behoud des rijks toeschrijven, hem voor den behouder erkennen; 2) overleggen.
Adjugo, avi, atum, 1. vitem, z. Jugo.
Adjumentum, i, n. een hulpmiddel, hulp, esse adjumento, helpen.
Adjunctio, onis, f. 1) verbindtenis, vereeniging, naturae ad hominem; animi, vestiging, gezindheid; 2) (iets dat bijgevoegd is), een voorwaardelijk of beperkend bijvoegsel; necessitudo cum adjunctione.
Adjunctor, oris, m. die iets bijvoegt (b. v. Pompejus wordt zoo bij Cicero genoemd, omdat hij aanleiding gaf, dat aan Caesar ook Gallia citerior zou gegeven worden).
Adjungo, uxi, uctum, 3. in 't alg. aan-, bij-, of toevoegen, b. v. paarden aan den wagen, = aanspannen; adjuncti equi, een span paarden; tp. bij- of toevoegen (woorden, het ene iud bij het andere); aliquem sibi, zich iemand tot vriend maken; se ad rationes alicujus, gemeene zaak met iemand maken; fidem rei, eene zaak geloofwaardig maken; imperium, zich magt verwerven.

Adjuro, avi, atum, i. 1) *nog daarbij zweren*; 2) *iets bezweren, of bij eeds bevestigen*; 3) *zweren, sterk bevestigen*; aliquid, aliquem, *bij iets of iemand, b. v. caput alicujus.*

Adjutabilis, e, adj. *hulpvaardig.*

Adjuto, avi, atum, i. *ondersteunen (helpen)*; alicui onus, *iemand een last helpen dragen.*

Adjutor, oris, m. *een helper, begunstiger.*

Adjutorium, i, n. = *Auxilium.*

Adjutrix, icis, f. *eene helpster*; res adjutrix, *eene zaak die iemand helpen kan.*

Adjuvo, juvi, jutum, *zeldzamer* juvavi, juvatam, i. *ondersteunen, aliquid; rem, (bevorderen); ignem, (vermeederen)*; adjuvat, *het helpt.*

Adl. NB. *alle de woorden, die zoo beginnen, zoek men op All.*

Admētor, mensus sum, 4. i) = *Metior*; 2) *voemeten, uitdeelen (granen).*

Admiro, avi, atum, i. *nog daarbij komen (schande bij de armoede).*

Admirāculo, avi, atum, i. *ondersteunen, stutten (eenen wijnsok enz.).*

Admirāctor, atus sum, i. *hetzelfde als Admirāculo.*

Admirāculum, i, n. *een stut, steunsel (voor den wijnsok enz.)*; tp. *steun = hulp.*

Admirister, tri, m. 1) *een helper, die iemand bij eene zaak ten dienste staat*; 2) *een arbeider (bij een werk).*

Administra, ae, f. *eene helpster.*

Administratio, ōnis, f. 1) *behandeling, bestuur (van eene zaak, van eenen oorlog)*; gentis, *het bestuur van een volk*; 2) *hulp, ondersteuning.*

Administrātor, oris, m. *de bestuurder van eene zaak*; belli.

Administrātivus, a, um, adj. *tot handelen geschikt, werkdadig, uitoefenend, ars.*

Administro, avi, atum, i. *behandelen, (eene zaak of een werk) verrigten*; rem familiarē, *(besturen)*; rempublicā, provinciam, *(besturen, regeren)*; bellum, *oorlog voeren*; it. *eenen oorlog (als veldheer) besturen.*

Admirābilis, e, adj. *wonderbaar, bewonderingwekkend.*

Admirābilitas, atis, f. *bewonderenswaardigheid, verwondering, verbazing.*

Admirābiliter, adv. *wonderbaarlijk.*

Admiratio, ōnis, f. 1) *verwondering, verbazing*; admiratio aliquem incidit, *de verwondering bevangt iemand*; 2) *bewondering*; 3) *bewondering = achting.*

Admirator, oris, m. *een bewonderaar.*

Admiror, atus sum, i. 1) *zich over iets verwonderen*; 2) *bewonderen*; 3) *bewonderen, (en daarom) wenschen of verlangen.*

Admiscō, cōi, sum of xum, 2. *bijmengen*; tp. *aliquem of se, iemand of zich in eene zaak mengen, er zich mede bemoeijen*; ne te admiscē.

Admissarius, i, m. *eig. een adj. een dier dat tot geslachtsvoortplanting dient*; b. v. asinus; equus, *een springhengst*; tp. *een yulle wellusteling.*

Admisso, ōnis, f. *toelating (gew. = gehoor, audientie)*; prima, *zoodanige personen, wel-*

ke het eerst op eene audientie toegelaten worden.

Admissum, i, n. = *Facinus.*

Admitto, misi, missum, 3. 1) *iemand of iets ergens toelaten*; ad consilium, *(te rade nemen)*; visum *(van edele gesteenten), doorschijnend zijn*; 2) *ergens heen drijven*; equum in aliquem, *op iemand inrinnen*; equo admisso, *in galop, spoorslags*; 3) *toelaten = zich laten welgevallen, of laten geschieden*; precationem, *(verhooren)*; summum, *(op zich nemen)*; 4) *zich aan iets schuldig maken, begaan (eenen misslag enz.) (iets minder dan committo).*

Admixto en **Admisso**, ōnis, f. *bijmenging.*

Admodōror, z. *Moderor.*

Admodum, adv. *(woordelijk = naar de juiste maat)*; b. v. signum admodum magnum, *een standbeeld, zuil, pilaar, die naar de juiste maat groot is, bijgevolg van rēgt gepaste grootte*; literarum admodum nihil scire, *van geleerdheid zoo veel als niets of bijna-niets weten*; v. d. 1) *zeer*; me admodum diligit, *zij beminnen mij zeer, enz.*; orator cui nihil admodum desit, *een redenaar wien tot de juiste maat eens redenaars niets (en dus volstrekt niets) ontbreekt*; admodum quam saevus es, *wat is hij uitermate woedend*; 2) *bij antwoorden is het = naarmate van hetgeen zij zegt, = ja, zeker*; b. v. advenis modo? admodum, *(= zoo als gij zegt, gij zegt het zelf)*; 3) *bij talwoorden = omtrent, ongeveer*; b. v. mille admodum equites praemisera.

Admoenſo, ivi, itum, 4. *belcgeren.*

Admōlor, itus sum, 4. 1) *zich moeit geven, b. v. om naar boven te klimmen*; 2) *bijdoen of voegen (gew. met moeite)*, b. v. manum rei, *(naar iets uitsprekken)*; rupes, *rotsen aan iets toevoegen of opstapelen.*

Admōnēo, ſi, itum, 2. 1) *aanmanen, waarschuwen, herinneren*; 2) *aansporen tot iets.*

Admōnſio, ōnis, f. 1) *aanmaning, vermaning, waarschuwing*; 2) *eene vermaning, herinnering*; morbi, doloris, = *herhaalde aanval eener (vorige) ziekte*; 3) *vermaning = berisping.*

Admōnſtor, oris, m. *een aan- of vermaner, waarschuwer.*

Admōnſtrix, icis, f. *eene vermaanster.*

Admōnitum, i, n. = *Monitum.*

Admōnitus, us, m. *aanmaning, vermaning, waarschuwing, invordering.*

Admōrdēo, mōrdi en mōrdōri, mōrsum, 2. *aan iets bijten, toebijten*; tp. *aliquem, iemand (iets b. v. geld) afpersen.*

Admōvēo, mōvi, mōctum, 2. *naar toebrengen, bijbrengen*; aures, *de ooren toesteken, ergens naar luisteren*; oscula, *kussen*; tp. *mentem ad, acht geven op enz.*; preces, *gaan bidden*; desiderium patriae, *(inblazen, ingeven)*; aliquem alicui, *den eenen nabij den ander brengen*; diem lethi, *(verhaasten).*

Admūgio, ſi, itum, 4. *alicui, aan- of toebullen, tegen (iemand) brullen.*

Admurmūratio, ōnis, f. *gempompel, als teeken van goed- of afkeuring.*

Admurmuro, avi, atum, 1. bij (iets) mompelen, uit goed- of afkeuring.
Admūtūlo, avi, atum, 1. aliquem, tp. iemand plukken = geld door bedrog ontnemen.
Adn. NB. alle woorden, die dus beginnen, zoekt men onder Ann.
Adobrtio, z. Obruo.
Adōlēō, ūi, ultum, 2. 1) reuk van zich geven, rieken; 2) aansteken, verbranden (reukwerk enz. bij het offeren); honores adolere, brandoffers aanbrenge.
Adōlescens, tis, adj. en subst. een jongeling (van ongeveer 15—30 jaren); adolescuntor Academia, de nieuwe (jongere) Akademie.
Adōlescētia, ae, f. de jongelingschap (ongeveer van 15—30 jaren).
Adōlescentūla, ae, f. dem. een jong meisje, eene jonge dochter.
Adōlescentulus, l, m. dem. een jongman, jongeling; ab adolescentulo, van der jeugd af aan.
Adolesco, ūvi, ultum, 3. 1) aanwassen; tp. toonemen (de staat, de magt, een aantal enz.); lex adoleſcit, (eene wet komt meer en meer in gebruik); 2) aangestoken zijn (branden); adolescunt ignibus arae, de altaren roken van de onstoken offers.
Adōpērtus, a, um, partic. bedekt, overdekt.
Adōpinor, z. Opinor.
Adōptatio, z. Adoptio.
Adōptāticus (en -itius), a, um, adj. aangenomen (als kind).
Adoptatio, onis, f. zie Adoptio.
Adōptō, ōnis, f. het aannemen van iemand als kind; tp. het enten der boomen.
Adōpūvus, a, um, adj. 1) = Adoptaticius; tp. geent; 2) aangenomen, bij aanneming verkregen.
Adopto, avi, atum, 1. 1) aannemen, tot verdadiger enz., bijz. tot kind; aliquem ab aliquo, iemand van eenen anderen ten zoon aannemen; aliquid, aan eene zaak (b. v. aan eene plant) haren naam geven; tp. 1) se alicui, zich aan iemand als eigen overgeven; 2) iets enten; fruges adoptatae.
Ador, ōris en. ōris, n. spelt, zeker graange-was.
Adoratio, ōnis, f. vereering, eerbewijzing (door den handkus enz.).
Adorēa, ae, f. (volgens sommigen van ador, volgens anderen van adorare) krijgsroem.
Adōrēam, i, n. meel van spelt gemaakt.
Adōrēs, a, um, adj. van spelt gemaakt.
Adōriōr, ortūs, sum, 4. aan iets of iemand iets aandoen; aliquem, iemand aan- of toespreken; it. aanvallen (vijandelijk); rem, eene zaak beginnen.
Adornāte, adv. z. Ornate.
Adorno, avi, atum, 1. 1) iets uit- of toerusten; fugam, zich tot de vlugt gereed maken; testium copiam, eene menigte geuigen aanvoeren; 2) opschikken, versieren.
Adoro, avi, atum, 1. eig. iemand zijn gezigt toevenden: 1) vereeren (door voetval of handkus); 2) iemand smeeken, sterk bidden.
Adp. NB. alle woorden, die dus beginnen, zoekt men onder App.
Adr. NB. alle woorden, die dus beginnen, zoekt men in Arr.

Ads. NB. alle woorden, die dus beginnen, en hier niet gevonden worden, zoekt men in As. en Ass.
Adst. NB. alle woorden, die zoo beginnen, zoekt men onder Ast.
Adsum, tūi, z. S. esse, 1) bij iets (tegenwoordig) zijn; adesse scribendo, bij de vervaardiging van een openlijk geschrift (b. v. van een raadsbesluit) mede zijnen naam teekenen; tp. animo adesse, acht geven; it. tegenwoordigheid van geest hebben; 2) iemand bijstaan (bijz. voor het geregt, als zaakverzorger enz.); 3) verschijnen (voor het geregt); 4) komen; huc ades; 5) (van zaken) aanstaande of nabij zijn; 6) zijn, wezen.
Adulatio, ōnis, f. 1) het kwispelstaarten der honden; 2) vleyjerij (met woorden); 3) eerbewijzing (door eenen voetval).
Adulator, oris, m. een vleyjer (die iemand in alles gelijk geeft).
Adulatorius, a, um, adj. tot vleyjen gezind, vleyjende.
Adūlescens etc. z. Adolescens.
Adulo, avi, ultum, 1. = adolor; adulator aliquis, men vleit of pluimstrijkt iemand.
Adulo, atus sum, 1. 1) kwispelen (als een hond), vleyjen, liefkozen; 2) iemand vleyjep (met woorden enz.).
Adulter, ēra, ērum, adj. (z. adultero) 1) onecht, valsch (b. v. haar); 2) echtbrekend; subst. een echtbreker (i. eene echtbreekster); it. de minnaar van een meisje.
Adulteratio, ōnis, f. vervalsching (door bijvoeging van slechtere deelen).
Adulterinus, a, um, adj. 1) tot echtbreuk geneigd; 2) onecht, valsch (b. v. een sleutel, zegel).
Adulterium, i, n. echtbreuk; tp. mercis, vervalsching van koopwaren.
Adultero, avi, atum, 1. eig. de ware gesteldheid eener zaak anders maken (het fransche, altérer) v. d. in 't alg. 1) bederven, vervalschen (b. v. het regt, eene verwstof, enz.); 2) eene vrouw tot echtbreuk verleiden; 3) echtbreuk begaan.
Adulteror, z. Adultero.
Adultus, a, um, adj. volwassen; tp. toegenomen (b. v. nacht, oproer).
Adumbratūm, adv. eig. in omtrek of schets = onvolmaakt.
Adumbratio, ōnis, f. eene schets of omtrek van iets.
Adumbratus, a, um, adj. hetgeen alleen den schijn van iets heeft, verdicht, voorgewend, vir, dii.
Adumbro, avi, atum, 1. 1) schaduw boven iets maken of trekken (b. v. boven de wijnstokken), beschaduwen; 2) eene beeldtenis slechts in 't ruwe ontwerpen of afschetsen; tp. met woorden schetsen of beschrijven; ementiendo, verdichten; 3) iets navolgen of namaken (b. v. iemands zeden).
Adūnātus, a, um, partic. vereenigd, verza-meld (eene vloot, het volk).
Adūncitas, atis, f. de kromte (van den snavel of bek).
Adūncus, a, um, adj. hoekig, gekromd.
Adurgēo, rsi, z. S. 2. 1) drukken, vastdrukken; 2) iemand dringen = vervolgen.
Aduro, ussi, ustum, 3. aan of op (de op-

pervliakte); brauden, verzengen, schrooijen, *b. v.* alicui barbam, iemand den baard afschrooijen; os terramento adurere (branden); sine gemitu aduruntur, (zij laten zich branden, verbranden); adustus color, = zwartachtige kleur, *tp. a)* iemand een pijnigend gevoel veroorzaken, zoo als *b. v.* koude, eene wond; *v. d. z. v. a.* verzengen (gelijk groote hitte of koude de planten doet; *b)* iemand in het hart treffen (zoo als *b. v.* de liefde iemand doet).

Adusque, = Usque ad.

Adustio, onis, *f. i.* het even aanbranden en voort ook het verbranden eener zaak; 2) een brandmerk, eene wond door branden veroorzaakt.

Advecticius (en-itus), a, um, *adj.* binnengevoerd (wijn).

Advectio, onis, *f.* het transport (van koopwaren).

Advecto, avi, atum, *i.* bij- of aanvoeren (*bijz. bij herhaling*).

Advectus, us, *m. z.* Advectio.

Advēho, vexti, vectum, 3. *aan- toe- of bijvoeren* (op een wagen, ter schep); classis advecta, *poët.*, de aangelande vloot; equo advēhi, te paard komen aanrijden; advēhi, alleen, = aan komen rijden (op een wagen).

Advēlo, avi, atum, *i.* bedekken.

Advēna, ae, *m. en f.* een aankomeling, vreemdeling.

Advēnor, z. Venerator.

Advēno, vēni, ventum, 4. 1) *aankomen, ergens heen komen of geraken*; 2) *komen*.

Advēnticius (en-itus), a, um, *adj. i.)* van buiten aankomend; pecunia, geld, dat aan iemand bij toeval (door geschenken, erfenis enz.) te beurt valt; 2) de aankomst betreffend; coena, een welkonstmaal.

Advento, avi, atum, *i.* = Advenio.

Adventor, oris, *m.* iemand die ergens heen komt of gaat (*b. v.* tot uitspanning).

Adventus, us, *m.* de aankomst; Romam, te Rome; *tp.* de aan- of toenadering eener zaak.

Adversaria, orum, *n.* een klaaf- of aantekening-boek, waarin men alles snel en vlugtig opschrijft; zoo genoemd, omdat men het ook op de keerzijden beschreef.

Adversarius, a, um, *adj.* tegengenant, vijandelijk gezind; subst. *m.* een tegenstrever; adversarii, de tegenpartij, de vijanden; *f.* eene tegenstreefster.

Adversatrix, icis, *f.* eene tegenstreefster.

Adversio, onis, *f.* animi, = Animadversio.

Adversitas, itus, *f.* natuurlijke tegenzin in iets.

Adversitor, oris, *m.* (of Advors.) een slaaf, die zijnen heer te gemoet loopt, om hem af te halen.

Adverso, avi, atum, *i.* animo, = Animadverso.

Adversor, atus sum, *i.* met iemand in iets niet overeenkomen, iemand dwarsboomen.

1. Adversus, a, um, *adj.* 1) geheel en al tegen-gekeerd of gesteld; vulnus, (van voren op de borst); ventus adversum tenet, (is juist tegen); adverso flumine, tegen den stroom op; ex adverso, vlak tegen over; 2) tegenstrydig = ongunstig; valitudo, eene ziekte; adverso rumore esse, in kwaad geruchte staan; adversae res, tegenheden,

tegenspoed; adversum, tegenspoed, een ongeluk.

2. Adversus en -um, *i.* *adv.* a) tegen, te gemoet, *b. v.* ire; b) tegen iemand (vijandelijk); ferre arma adversus; 2) *prp.* a) tegen of naar iets toe; aliquem adversum mentiri, (iemand in 't aangezicht); b) tegen een hoogte op, tegen; c) tegen, in betrekking tot (*b. v.* tegen de Goden, tegen u, enz.); d) tegen (vijandelijk).

Adverto, verti, versum, 3. *ergens heen wenden of keeren*; (ook *b. v.* een geroep of de oogen tot zich wenden, *d. i.* trekken); *tp. a)* animum of mentem advertere, of alleen advertere, acht geven; b) opmerkzaam maken, waarschuwen; c) advertere in, iemand straffen.

Adverserascit, avit, z. S. 3. het wordt avond, de avond valt.

Advigilo, avi, atum, *i.* bij iets waken, waakzaam zijn.

Advocata, ae, *f. tp.* eene helpster, medewerkster.

Advocatio, onis, *f.* (eig. het aan- toe- of bijroepen, *b. v.* te hulp) 1) geregtelijke hulp (van eenen zaakverzorger); 2) geregtelijke verdediging; 3) eene verzameling bijeengeroepen om te beraadslagen; 4) de bijstand verleenende vrienden; 5) geregtelijk uitspel (van twee dagen); *tp.* in 't alg. uitspel.

Advocatus, i, *m.* 1) eene hulp in 't algemeen, en *bijz.* voor het geregt; 2) die een aangeklaagden in 't openbaar verdedigt, een verdediger voor het geregt.

Advoco, avi, atum, *i.* 1) *aan- bij- of toeroepen*; *tp.* animum ad se ipsum, de gedachten op zichzelve beginnen te vestigen; 2) iemand tot hulp (voor het geregt) kiezen of vragen; 3) in 't alg. iets te hulp nemen (*b. v.* zijne krachten bij iets).

Advolutus, us, *m.* het bij- of toevliegen.

Advolito, z. Advolo.

Advolo, avi, atum, 1. *aan- bij- of toevliegen*; *tp.* toevliegen = toesnellen; fama advolito alicui, (komt tot iemand).

Advolvero, vi, vólutum, 3. *ergens heen wendelen*; advolvere se of advolvi genibus of pedibus alicujus, zich voor iemand's voeten werpen.

Advorsum etc. z. Adversum.

Adytum, i, n. (*adytor*) eig. het ontoegankelijke, *v. d.* het binnenste en heiligste gedeelte van eenen tempel; *tp.* adytum cordis, het binneste van het hart.

Aecastor, Acedepol, z. Ecator, Edepol.

Aedes en Aedis, is, *f. i.* in 't alg. een gebouw, *b. v.* aedes domi, de vertrekken van een huis; zoo is aedes aurata, het praalbed, waarop het lijk eens keizers lag; zoo zijn ook aedes, de colen der bijen; *v. d. z.* 2) gew. in pl. een huis; 3) de tempel van eene of andere godheid (ook in pl.).

Aedificula, ae, *f.* dem. 1) in pl. een huisje; 2) eene kapel; 3) eene nis om standbeelden van goden in te plaatsen.

Aedificatio, onis, *f.* het bouwen of de bouw van een huis.

Aedificatiuncula, ae, *f.* dem. een klein gebouw.

Aedificator, oris, m. 1) die iets opbouwt, de bouwheer; mundi, de Schepper der wereld; 2) een Ileshobber van bouwen.

Aedificium, i, n. een gebouw.

Aedifico, avi, atum, i. bouwen, opbouwen (een huis, schip); tp. rempublicam, (grondvesten).

Aedilis, is, m. een Aedilis (opzigter der publieke gebouwen).

Aediliculus (en-itius), a, um, adj. de waardigheid van den Aedilis betreffende; repulsa, eene weigering van het verzoekom Aedilis te worden; quaestor, een quaestor, die de jaren heeft, om de waardigheid van Aedilis te bekleden; vir, een man van den rang van Aedilis.

Aedilitas, atis, f. de waardigheid of bediening van eenen Aedilis.

Aedivm of **Aeditivm**, i, m. de tempel-opzigter.

Aeditivus, tis, m. = Aeditivus.

Aeditivus, i, m. = Aeditivus.

Aeger, gra, grum, adj. (het gr. αἰγρός) 1) ziek naar het ligchaam; validum, ziekelijkheid; subst. een zieke; tp. ziek = slecht gesteld (b. v. staat); it. verdriet (kommer) verradend, b. v. een blik; 2) ziek naar den geest (= bekommerd), aeger amore, avaritia; 3) bekommerend; subst. aegrum, kommer.

Aeglops, opis, f. (αἰγλόψ) een traan- of oogfistel.

Aegoceros, otis en i, m. (αἰγόκερος) de steenbok (gestiernte aan den hemel).

Aegre, adv. 1) ongaarne; aegre esse alicui, iemand tot ergernis of spijt verstrekken; aegre facere alicui, iemand ergernis of spijt veroorzaken; aegre aliquid habeo, of tero, dat spijt of ergert mij, is mij onaangenaam; 2) naauwelijks, met moeite.

Aegresco, z. P. en S. 3. ziek worden; tp. toenemen (b. v. toorn, enz.).

Aegritudo, ae, f. hartzeer, droefenis.

Aegritudo, inis, f. 1) ziekte; 2) droefenis, hartzeer.

Aegror, oris, m. = Morbus.

Aegrotatio, otis, f. ziekte, krankte; animi, krankheid of ongesteldheid der ziel.

Aegrotō, avi, atum, i. ziek zijn; tp. ziek zijn (naar den geest); fama alicujus aegrotat, (is geschonden).

Aegrotus, a, um, adj. ziek (ook tp. naar den geest, van den staat, enz.); subst. een zieke.

Aegyptiacus, a, um, adj. egyptisch.

Aegyptus, a, um, adj. egyptisch; subst. een Egyptenaar.

Aegyptus, i, f. (Αἴγυπτος) Egypten.

Aemulatio, otis, f. 1) nuyver, wedijvering (in roem enz.); 2) afgunst.

Aemulator, oris, m. een wedijveraer, mededinger.

Aemulus, atus sum, i. 1) nastreven; 2) door navolging bereiken, evenaren; 3) wedijveren, om den voorrang strijden.

Aemulus, a, um, adj. 1) die met iemand in iets tracht gelijk te staan, of wedijvert; 2) een mededinger; 3) hetgeen eene andere zaak (in voortreffelijkheid) evenaart; 4) afgunstig, nadeelig (b. v. schimmen).

Aemulator, oris, m. een trompetter.

Aeneus, a, um, adj. 1) van koper, van metaal; poët. aenea aetas, proles; de koperen (derde) eeuw; tp. van koper = koper- of yzersterk; 2) metaal- of koperkleurig.

Aenigma, atis, n. (αἰνίγμα) een raadsel; tp. raadsel = raadselachtige woorden.

Aenipes, z. Ahenipes.

Aenus, z. Ahenus.

Aeolus, i, m. (Αἰολός) Eolus, de God der winden.

Aequabilis, e, adj. gelijk, gelijkvormig; vir iam aequabilis, een man die bij allen in even goden naam staat.

Aequabilitas, atis, f. gelijkvormigheid.

Aequabiliter, adv. gelijkelyk, op gelijke wijze (verdeelen); aequabiliter sese res humanae haberent, het menschelijk leven zoude eenen meer gelijken gang gaan.

Aequaeus, a, um, adj. van gelijken ouderdom.

Aequalis, e, adj. 1) effen, vlak, b. v. land; 2) gelijk = eveneens gesteld; aequalis membris, welgemaakt (geëvenredigd); 3) gelijk = overeenstemmend; 4) gelijk van jaren, van ouderdom, gelijktydig; subst. een tijdgenoot.

Aequallitas, atis, f. 1) het effene (eener vlakte); 2) gelijkheid = gelijke gesteldheid; 3) gelijkheid van ouderdom of leeftijd; 4) gelatenheid of gelijkmatigheid van gedrag.

Aequallter, adv. gelijkelyk, op gelijke wijze.

Aequanimitas, atis, f. 1) billijke denkwijze, genegenheid; 2) gelijkmatigheid.

Aequatio, otis, f. gelijkmaking (van het regt).

Aeque, adv. 1) gelijk; 2) even als, even zeer als; novi aeque omnia tecum, (zoo-wel als gij); 3) met gelatenheid of geduld (verdragen); 4) ten minsten (b. v. ten minsten eenige).

Aequilibris, e, adj. in evenwigt zijnde.

Aequilibrata, atis, f. eig. evenwigt; tp. gelijke verdeeling van de krachten der natuur.

Aequilibrium, i, n. evenwigt (niveau).

Aequinoctialis, e, adj. de dag- en nacht-evening betreffende; circulus, de Aequator of evenmachtslijn.

Aequinoctium, i, n. de dag- en nacht-evening.

Aequiparabilis, e, adj. vatbaar voor vergelyking of gelijkstelling.

Aequiparo, avi, atum, i. 1) aan iemand gelijk zijn of nabij komen, evenaren (in grootte, in magt); 2) vergelijken.

Aequipondum, i, n. regenwigt.

Aequitas, atis, f. 1) gelijkheid (der deelen enz.); membrorum, evenredigheid der ledematen; 2) billijkheid; 3) gerechtigheid; 4) gematigheid in gedrag; v. d. 4) gelatenheid, bescheidenheid.

Aequo, avi, atum, i. 1) gelijk of effen maken (eene plaats); 2) gelijk maken (zoodat er geen onderscheid tusschen is); solo aequare, tot den grond toe afbreken of verwoesten; milites, (in 't gelid stellen); tp. geheel en al afschaffen (eene waardigheid); aequari, poët. gelijk of nabij komen of zijn; 3) iemand of iets nabij komen, evenaren (b. v. iemand's roem, snelheid); 4) den eenen met den anderen vergelijken.

Aequor, oris, n. meestal poët. eene vlakte;

v. d. 1) de (stille) zee, het vlak der zee; 2) de stille oppervlakte van eens rivier, rivierspiegel.

Aequorëus, a, um, adj. gew. poët. de zee betreffende; rex, = Neptunus; genus, = de visschen.

Aequus, a, um, adj. 1) offen, vlak; locus, eene vlakke; it. eene voor een leger gunstige streek (gunstig terrein); ex aequo lo- co loqui, (in den Ternaat, niet op het spreekgestoelte); tp. gunstig (mensch, gelegenheid); subst. een vriend; 2) gelijk = even groot, (b. v. schreden); ex aequo, op gelijke wijze; tp. die aan iemand (in zijne betrekkingen) gelijk is; in aequo esse = idem esse; 3) billijk; aequum et bonum, billijkheid; aequi bonique facere, met iets te vreden zijn; aequum est, het is billijk, behoorlijk; 4) bescheiden, zonder danmatiging; aequo animo, gaarne (zonder tegenspreken); aequo animo ferre, met gelatenheid dragen.

Aër, aëris, m. (ἀήρ) 1) de lucht; 2) eene nevel of wolk (om eene godheid enz. te verbergen); 3) de reuk of lucht, die een voorwerp van zich geeft.

Aera, ae, f. (αἶρα) harik, zeker onkruid.

Aeramentum, i, n. koperen of ijzeren gereedschap.

Aeraria, ae, f. (sc. officina), eene smelthut.

Aerarium, i, n. 1) de openbare schatkist; 2) de openbare schatkamer (waar ook de krijgsvanen en staatspapieren bewaard werden).

Aerarius, a, um, adj. 1) het koper of metaal betreffende; fabrica, de kunst van in metaal te gieten; metalla, metaal-groeven, mijnen; 2) het geld betreffende; ratio, de koers van het geld; aerarii, de burgers der laagste klasse.

Aeratus, a, um, adj. 1) met koper of metaal beslagen; 2) van koper; 3) met ijzer beslagen; 4) uitgerust, gewapend (een leger); 5) rijk.

Aerëus, a, um, adj. 1) van koper; 2) van ijzer, ijzeren (wapenen); 3) ijzerkleurig.

Aerëus, z. Aerius.

Aerifer, fera, ferum, adj. poët. metaal dragend.

Aeripes, edis, adj. poët. kopervoetig, met koperen pooten.

Aerisonus, a, um, adj. poët. als koper klinkend.

Aerius, a, um, adj. 1) de lucht betreffende; aerias vias carpere, poët. vliegen; 2) hoog, luchtig (b. v. een burg, een boom).

Aerösus, a, um, adj. met koper of metaal gemengd (b. v. goud).

Aeruginosus, a, um, adj. roestig, geroest; tp. morsig, vuil (hand).

Aerugo, ynis, f. 1) koperroest, spaansch groen; tp. afgunst; 2) poët. geld; tp. hebzucht.

Aerumna, ae, f. (waarsch. z. v. αἰρῶνιν van αἶρα) 1) kommer, droefenis; 2) ongeluk.

Aerumnabilis, e, adj. kommer of droefenis verwekkend.

Aerumnosus, a, um, adj. met moeite, kommer of droefenis overladen (een mensch).

Aerusco, avi, atum, i. bedelen.

Aes, aeris, n. 1) erts (= elk opgegraven metaal, behalve goud en zilver) byz. koper; aes cyprium, koper; flos aeris, koperbloem; aes conflare et temperare, metaal of koper bearbeiden of bewerken; 2) bewerkt metaal of koper (brons, geel koper); 3) het uit koper gemaakte (= een koperen tafel, trompet, wapen); 4) het Romeinsche As (eene koperen munt); aes grave, een As aan gewigt; 5) geld; it. soldij; tp. in aere alicujus esse, tot iemands goede vrienden behooren; suo aere censori, naar zijne inwendige, eigene waarde geschat worden.

Aesculëum, (en Esc.), i, n. een eikenbosch (van haageiken).

Aesculëus, (en Esc.), a, um, adj. van een haageik, of in 't alg. van eikenhout.

Aesculivus, g. Aesculeus.

Aesculus, (of Esc.), i, f. de haageik (eens soort van harden eik).

Aesopëus, -tus of yus, a, um, adj. aesopisch.

Aestas, atis, f. (verwant met aestus, hitte) de zomer; aestate jam adulta, als de zomer vreesd ver gevorderd was; tp. a) een zomer = jaar; b) zomerweer, helder zomer; c) aestates, zomervlekken.

Aestifer, fera, ferum, adj. de hitte aanbren- gend.

Aestimabilis, e, adj. waardeerbaar, wat ge- waardeerd of geschat kan worden.

Aestimatio, önis, f. 1) de schatting, waar- dering, prijsbepaling (b. v. van het graan); praedia in aestimationem accipere, een ver- kocht landgoed, in plaats van betaling, tot denzelfden prijs weder aannemen, zoo als door Caesar ten voordeele der schulde- naars bepaald was; 2) een gewaardeerd (getaxeerd) stuk land (byz. ook een zoon- danig, dat de schuldeischer, in plaats van geld, tot eene hooge prijsbepaling moest aan- nemen); aestimationem accipere, een ge- waardeerd stuk land in plaats van geld aannemen; (al schertsende: naadeel of scha- de lijden); 3) de waarde eener zaak; 4) eene beoordeeling, of het recht om te beoor- deelen.

Aestimator, öris, m. een beoordeelaar.

Aestimatus, us, m. de waardering, prijsbe- paling; in aestimatu esse, gewaardeerd zijn.

Aestimo, avi, atum, i. (verw. met αἰσθάνομαι) 1) schatten, waarden (een gebouw, weiland); litem, de proceskosten bepalen; alicui nomina, bepalen hoeveel een schuldenaar betalen moet; 2) schatten, waar- deren = achten; aliquem vitä, iemand zoo lief hebben als zijn eigen leven; 3) achten = daarvoor houden, meenen.

Aestive, adv. tp. (al schertsende) = tenuit- ter, admodum parce.

Aestivo, avi, atum, i. ergens den zomer door- brengen.

Aestivus, a, um, adj. den zomer betreffen- de, zomersch, b. v. aura, zomerlucht; sol; aestiva (sc. castra), a) het zomerkamp; b) een zomerveldtocht; c) de zomerweide; tp. de kudden, die des zomers geweid wor- den.

Aestuarium, i, n. 1) overgelopen zeewater (of ook rivierwater), eene kreek; 2) een luchtgat of togtgat bij eene mijn.

Aestatio, bals, f. tp. *het opbrulichen, of opbrulching.*

Aestivo, āvi, ātum, i. 1) *warmte of hitte hebben, heet zijn*; 2) *dooreenwoelen (als het vuur, het water)*; tp. a) *hevig ontroken zijn (van liefde, haat enz.)*; b) *in onrust zijn.*

Aestuose, adv. *met warmte.*

Aestuosus, a, um, adj. 1) *heet (dag, weg)*; 2) *bruilichend, kookend heet (van het water).*

Aestus, us, m. (αἶθερ) 1) *hitte (en de daardoor ontsane droogte)*; tp. *hitte = hevigheid, kracht (b. v. der gewoonte enz.)*; pectoris, poët. = *de liefde*; 2) *de bruiliching, de woeling van het water, het kookken van water*; it. *de vloed der zee*; it. *een storm op zee*; tp. *verlegenheid, angstige onzekerheid.*

Aetas, ātis, f. 1) *levensjaren, ouderdom*; ab ineunte aetate, *van der jeugd af aan*; id aetatis esse, *op dien leeftijd zijn*; 2) *het leven, de leeftijd*; aetatem agere, *leven*; 3) *gevorderde leeftijd, ouderdom*; aetate, *in den ouderdom*; 4) *de tijd, in zoo verre menschen met elkander leven*; ejusdem aetatis esse, *op denzelfden tijd leven, tijdgenooten zijn*; it. *tijd, in het alg.*; aetatibus heroclis, *in den heldentijd*; in aetate, *meermalen, somtijds*; it. *leeftijd = menschen (in zoo ver als men hunnen leeftijd in aanmerking neemt)*; veniens aetas, *de nakomelingschap*; tp. *aetatem*; *eene eeuwigheid, = zeer lang.*

Aetātūla, ae, f. dem. *de leeftijd (eens menschen).*

Aeternitas, ātis, f. *eeuwigheid*; tp. *zeer lange tijd*; it. *lange duur.*

1. **Aeterno**, adv. *eeuwiglijk.*

2. **Aeterno**, āvi, ātum, i. *vereeuwigten.*

Aeternus, a, um, adj. *eeuwig*; tp. *eeuwig = langdurig*; (in) *aeternum, in eeuwigheid (ook op den duur, onafgebroken).*

Aether, ēris (en ēros), m. (gr. αἴθερ, het nederd. weder) 1) *de bovenlucht, die men zich als van vuur voorstelde*; 2) *in 't alg. lucht*; 3) *de hemel*; 4) *de nevelgloor of glinsterende lucht die eene godheid omgeeft*; 5) *de bovenwereld (in tegenstelling der onderwereld).*

Aethērus (en -rus), a, um, adj. 1) *etherisch, den ether betreffende*; 2) *de lucht betreffende*; aqua, *de regen*; 3) *hemelsch, pater, = Jupiter*; mons aetherio vertice, *een berg wiens kruin zich tot in de wolken verheft.*

Aethiops, ēpis, m. (Αἰθίοψ) *een Ethiopier*; tp. 1) *een moor*; 2) *stipes aethiops, een (aethiopsche) klakel.*

Aethra, ae, f. (αἴθερα) z. **Aether.**

Aevitas, z. **Aetas.**

Aevum, i, n. (ἰαίω) 1) *eeuwigheid, eeuwigdurendheid*; in aevum, *voor al den volgende tijd*; 2) *levenstijd, levensduur (van menschen, planten)*; 3) *de tijd waarin men leeft, leeftijd*; it. *in 't alg. tijd*; it. *de menschen die op één en denzelfden tijd leven.*

Afer, fra, frum, adj. *afrikaansch*; subst. *een Afrikaan.*

Affabilis, e, adj. *spraakzaam, minzaam, vriendelijk.*

Affabilitas, ātis, f. *spraakzaamheid, vriendelijkheid.*

Affābre, adv. *kunstiglijk, met kunst.*

Affāri, ātus sum, i. *iemand aanspreken.*

Affātim, adv. *in overvloed, toereikende*; z. **Fatis.**

Affātus, us, m. *aan- of toespraak.*

Affectatio, ōnis, f. 1) *hevige begeerte naar iets*; 2) *in 't alg. streven naar iets (b. v. naar het opperbewind)*; 3) *gekunstelde nabootsing (affectatie).*

Affectator, ōris, m. *die naar iets streeft, een strever (b. v. naar de regering).*

Affectio, ōnis, f. 1) *in 't alg. aandoening, zekere indruk op de ziel of op het lichaam*; 2) *eene gemoedsbeweging, eene zucht of drift*; 3) *genegenheid, neiging, liefde jegens iemand*; 4) *de stand of toestand van eene of andere zaak (b. v. van de sterren = de constellatie).*

Affecto, āvi, ātum, i. 1) *zich tot iets wenden (met begeerte om het te bereiken)*; dextram alicujus, poët. *iemands rechterhand trachten aan te vatten*; viam Olympo, poët. *den weg tot den Olympus optreden*; viam ad aliquem, *den toegang tot iemand trachten te verkrijgen*; civitates (trachten te gewinnen); spem (opvatten); morbo affectari, *(aangevallen worden)*; 2) *naar iets streven, begeerte naar iets hebben, b. v. uniones, regnum, immortalitatem; munditiam non affluentem, naar eene niet overdadige pracht streven*; 3) *iets met kunst nabootsen, veinzen (affecteren).*

Affectus, us, m. 1) *aandoening, gemoedsbeweging*; 2) *hevige aandoening, hartstogt*; 3) *neiging, liefde.*

Affero, attūli, allatum, afferre, aan-, toe- of ergens heen brengen, of alleen, brengen (b. v. berigt); manus, *de hand aan iets leggen*; it. *helpen*; manum alicui, *de hand aan iemand slaan*; se aliquo afferre = conferre; tp. 1) *veroorzaken, te weeg brengen (b. v. vrees, poging, verders)*; 2) *bijbrengen, b. v. eene beweegreden*; 3) *aanbrengen, melden, zeggen*; compertum, *voor zeker opgeven*; 4) *iemand iets opdragen, aanbieden*; 5) *(uit den grond) voortbrengen*; 6) *bijdragen = nuttig zijn tot iets.*

Affecto, feci, factum, 3. i) *aliquem aliquare, iemand met iets bejegenen = hem iets veroorzaken*; laetitiam, dolore, *vervrolijken, bedroeven*; morte, *dooden*; sepultura, *begraven*; exsilio, *verbannen*; verberibus, *afrossen*; affici sollicitudine, *zich bekommeren*; 2) *zekeren indruk op iemand maken*; affici a voluptate, *niet ongevoelig zijn voor het vermaak*; in diversum afficere, *een verschillende indruk maken op enz.*

Affigo, ixi, ixum, 3. *aanhechten*; cruci, *krut-sigen*; tp. *aliquid animo, iets op het gemoed drukken*; affixus alicui, *aan iemand gehecht, bestendig bij iemand zijnde.*

Affingo, finxi, fictum, 3. 1) *in 't alg. aan iets uitbeelden (van kunstenaars)*; 2) *daarbij verdedichten*; 3) = **Addere**; 4) *ten onregte toeschrijven, toedichten (b. v. lof).*

Affinis, e, adj. *eig. aangrenzende; de nabuur (van een landgoed)*; tp. a) *een (door huwelijk) aanverwante, aangetrouwde*; b) *die*

- deel aan iets heeft (doorgaans aan iets kwaads), een deelgenoot.
- Affinitas**, *ātis*, f. nabuurschap (van twee landgoederen); tp. a) aanverwantschap (door huwelyk); b) conjungi affinitate cum aliquo, met iemand in aanverwantschap komen; b) aanverwantschap, = aanverwandten.
- Affirmāte**, adv. stellig, vast (b. v. verzekeren).
- Affirmātio**, *ōnis*, f. verzekering; multā affirmatione abnuere, hardnekkig loochenen.
- Affirmo**, *āvi*, *ātum*, 1. 1) bevestigen, versterken (eene meening, eene hoop); 2) verzekeren; jurejurando, door eenen eed.
- Afflātus**, us, m. eig. het aanblazen, de aanblazing; 1) lucht of wind, die naar iets toekomt; maris of maritimus, de zeelucht, zeevind; solis, brandende hitte; 2) de toedeming, de op iets komende adem uit den mond, bijz. van dieren; tp. divinus afflatus, goddelijke aanblazing.
- Afflō**, *flēvi*, *flētum*, 2. bij iets weenen.
- Afflictatio**, *ōnis*, f. eig. verslagenheid, neerslagtigheid; kommer, droefenis.
- Afflictio**, *ōnis*, f. z. Afflictatio.
- Afflicto**, *āvi*, *ātum*, 1. beschadigen (b. v. de storm de schepen); afflictari morbo, door eene ziekte bezocht worden; afflictari of afflictare se, zich ter neder slaan of neerslagtig maken, naar den geest of het ligchaam gekweld worden.
- Afflictor**, *ōris*, m. die iets ter neder slaat of verstoort (iemand aanzien).
- Afflictus**, a, um, adj. in 't alg. 1) neder geslagen of neerslagtig (van geest); 2) ongelukkig (in uiterlijke omstandigheden, ook van de omstandigheden zelve); 3) verworpen, zeer verachtelyk (een mensch).
- Affligo**, *ixi*, *ictum*, 3. 1) ter neder slaan, ter aarde werpen; 2) omverwerpen of rukken (een huis); 3) aan of tegen iets slaan (het hoofd tegen een steen); 4) op eene of andere wijze benadeelen, beschadigen; se ipsum, zich zelven in het verderf storten; affligi morbo, ziek worden; affligi aliqua re, zich bekommeren of bedroeven over iets.
- Afflo**, *āvi*, *ātum*, 1. aanblazen of aanwaaijen; igne fulminis afflari, (verzengd worden); tp. rumor afflaverat, er was een gerucht gekomen; divino spiritu afflatus, aanblazen, verzoerd.
- Affluens**, tis, adj. 1) overvloedig, talrijk (b. v. aantal); 2) overvloed hebbende, rijk aan iets.
- Affluenter**, adv. in overvloed, rijkelyk.
- Affluentia**, ae, f. eig. de toevloed; tp. de overvloed.
- Affluo**, *fluxi*, *fluxum*, 3. 1) aan- of toeyloeijen; tp. a) toestroomen (mensen); b) ergens komen (een gerucht); c) in overvloed voorhanden zijn (b. v. rijkdom); 2) overvloed hebben van iets; homo vestitu affluens, die een lang slepend kleed draagt.
- Affodio**, *odi*, *fossum*, 3. door graven bijvoegen (bij een stuk lands).
- Affor**, z. Affari.
- Affore** = affuturum esse, z. Adsum.
- Afformido**, *āvi*, *ātum*, 1. sterk vreezen.
- Affrēmo**, z. Fremo.
- Affrivo**, *ivi*, *ictum*, 1. aan iets wrijven.
- Affricus**, us, m. de wrijving aan iets.
- Affro**, *āvi*, *ātum*, 1. nog daarby wryven.
- Affulgēo**, *si*, z. S. 2. toeschitteren of flonkeren (b. v. eene ster); tp. toelagchen (b. v. hoop, geluk).
- Affundo**, *fudi*, *fusum*, 3. bij iets gieten; affundi, poēt. zich bij iets nederwerpen, b. v. gemibus alicujus affusa; tp. bij iets voegen (b. v. troepen).
- Afore**, z. Abfore.
- Africa**, ae, f. Afrika.
- Africanus**, a, um, adj. afrikaansch; causa, de door de partij van Pompejus in Afrika tegen Caesar weder opgevatte oorlog; africanæ, panthers.
- Africus**, a, um, adj. afrikaansch; subst. Africus (sc. ventus) de zuidwestewind.
- Agricum**, i, n. (ἀγραῖον) lorcken-zwam.
- Agaso**, *ōnis*, m. een paardeckecht; it. een gemeen slaaf.
- Agē**, of Agēdum, adv. welaan; agite (bij meer dan een) welaan.
- Agellus**, i, m. (dem. van agellus) een zeer klein landgoed of akkertje.
- Agellus**, i, m. dem. een klein landgoed (of akkertje).
- Agēma**, *ātis*, n. (ἀγμα) eene afdeeling van voet- of paardevolk bij de Macedoniers.
- Agens**, tis, adj. werkzaam.
- Agēr**, *grī*, m. (ἀγρῆ, van ἄγω, bijgevolg) 1) in 't alg. een akker, een land of veld, in zoo verre als het bebouwd wordt; 2) het land (in tegenstelling der stad); 3) het grondgebied eener stad.
- Aggēmo**, *ivi*, *ātum*, 1. z. S. bij iets zuchten.
- Agger**, *ēris*, m. 1) al wat bijgedragen wordt, om eene hoogte te maken, eene diepte te vullen, bijgevolg = aarde, puin enz.; 2) een dam, wal; tp. aggeres alpini, de Alpen.
- Aggrātio**, *ōnis*, f. = Agger 2).
1. **Aggēro**, *āvi*, *ātum*, 1. 1) ophoopen; tp. vermeerderen; 2) arborem, de aarde rondom een boom ophoopen.
2. **Aggēro**, *gessi*, *gestum*, 3. 1) bij of tot iets aanvoeren of brengen; 2) vergrooten of vermeerderen (eene beschuldiging).
- Aggestus**, us, m. het aanvoeren, de aanvoer (van hout enz.).
- Agglōmēro**, *āvi*, *ātum*, 1. z. v. a. bij een kluven bijwinden; tp. se alicui, zich aan iemand aansluiten (zoodat men eene bende uitmaakt).
- Agglūtio**, *āvi*, *ātum*, 1. aanlijmen; it. solderen; tp. aan of bijvoegen.
- Aggrāvesco**, z. P. en S. 3. toenemen, zwaarder of heviger worden (eene ziekte).
- Aggrāvo**, *āvi*, *ātum*, 1. zwaarder maken, verzwaren; tp. morbum, (verergeren); sorem alicujus, iemands lot harder maken; reum, de zaak van een aangeklaagden bezwaren (door bewijzen).
- Aggrēdiōr**, *gressus* sum, 3. 1) tot iemand of tot iets gaan; v. d. in 't alg. zich tot iemand begeven (ook vijandelyk, = hem aanvallen); aliquid pecuniā, iemand door geld trachten om te koopen; dictis, iemand listig aanspreken; tp. eene zaak aanvatten of aanvangen, zich tot iets zetten; 2) passivē, aggressus, aangegrepen, aangevallen geworden.
- Aggrēgo**, *āvi*, *ātum*, 1. zich bijvoegen, vergezellen.

Aggressio, ònis, f. tp. 1) *de aanvang of de inleiding van eenen redenaar*; 2) *z. Epichirema.*

Aggüberno, 1. *besturen.*

Agilis, e, adj. 1) *ligt te bewegen, behendig, vaardig*; 2) *werkzaam, bezig.*

Agilitas, atis, f. *bevegelykheid, behendigheid.*

Agiliter, adv. *behendig.*

Agitabilis, e, adj. poët. *ligt te bewegen.*

Agitatio, ònis, f. *het heen en weer bewegen, linguae; terrae, het omspitten der aarde; tp. mentis, werkzaamheid van den geest; studiorum, beoefening der enz.*

Agitator, òris, adj. comp. *heviger, b. v. actio.*

Agitator, òris, m. *die iets drijft of stuurt, b. v. de drijver van een dier; de wagenman, voerman.*

Agitatus, us, m. z. *Agitatio.*

Agito, ïvi, ïtum, 1. *in 't alg. jagen*; 1) *voor zich heen drijven (vee)*; 2) *heen en weer drijvens*; 3) *vervolgen*; tp. *verontrusten, kwellen*; diversum *agitari, in hevige onrust zijn, gejaagd zijn*; 3) *iets doen of bedrijven*; vitam, *leven*; pacem, *vrede hebben*; gaudium, *vreugde aan den dag leggen*; 4) *secum agitare, bij zichzelf overleggen*; 5) *op iets denken, een ontwerp beraamen*; 6) *iets uitvoeren (eene wet)*; 7) *sat agitare, z. Satago.*

Agmen, ïnis, n. (van *Agimen*) 1) *een stoet, menigte*; 2) *een leger in beweging*; primum, *de voorhoede*; extremum *of novissimum, de achterhoede*; 3) *beweging, a) het bewegen, b. v. de loop van eene rivier; b) het bewogen worden, b. v. der roerriemen*; 4) *de marsch van een krijgshेर, effuso agmine, met zeer snellen marsch*; 5) *in 't alg. een krijgshेर of gedeelte er van.*

Agna, ae, f. (*ἀγνή*) *een lammetje, een jong schaap.*

Agmascor, z. *Annascor.*

Agnatio, ònis, f. *de aanverwantschap door personen van het mannelijk geslacht.*

Agnatus, i, m. *een aanverwant van vaderszijde.*

Agnellus, i, m. dem. *een lammetje.*

Agninus, a, um, adj. *van een lam*; agnina (*sc. caro*), *lamsvleesch.*

Agnitio, ònis, f. *kennis, erkenning.*

Agnomen, ïnis, n. *de bijnaam (b. v. Africaanus, Germanicus).*

Agnosco, òvi, ïtum, 3. 1) *herkennen*; 2) *erkenne of als erkend aannemen (b. v. God)*; crimen, (*belijden*).

Agnus, i, m. (*ἀγνός*) *een lam*; abundans agno, *overvloed aan lammeren hebben.*

Agro, ògi, ïctum, 3. (*het gr. ἄγρον, nederd. jagen*) *in 't alg. gaande maken, a) drijven, voeren (vee, eenen wagen, een leger)*; b) *ergens heen drijven of jagen, b. v. in exsilium, in fugam*; c) *jagen = vervolgen (dieren)*; d) *tot iets heen leiden of aanvoeren (b. v. schuudaken enz. bij belegeringen)*; e) *van zich af geven, b. v. schuim, vonken*; animam = *zieltogen, op sterven liggen*; it. *uit zich voortbrengen = verwekken, b. v. wortels enz.*; tp. a) *iets doen, bedrijven, verrigten*; quid agis *of quid agitur? hoe gaat het? hoe vaart gij? gratias agere,*

dank zeggen; triumphum (houden); fabulam, een toneelstuk geven; orationem, eene redevoering uitspreken; bellum, munus, (voeren, waarnemen); vitam, *aetatem, of alleen agere = leven*; annum octogesimum, *in zijn tachtigste jaar zijn, zijn tachtigste jaar beleven*; aliud *of alias res agere, geen acht geven; hoc age of hoc agite, geef acht! geeft acht!* bene, *praecclare agitur; forum, geregt houden; alicujus causam, iemands zaak bepleiten*; b) *iets zijn of voorstellen, agere amicum, zich als vriend aanstellen (in wezen of slechts in schijn)*; it. (*als tooneelspeler*) *voorstellen (eene persoon) of geven*; c) *se agere, zich gedragen, zich aanstellen, b. v. proequite.*

Agogae, arum, f. (*ἀγωγή*) *gegravene kanalen in bergwerken (om het water af te leiden).*

Agon, ònis, m. (*ἀγών*) *een plegtige wedstrijd.*

Agonalia, um, (of òrum) n. *een jaarlijksch feest ter eere van Janus.*

Agonalis, e, adj. poët. *lux, = agonalia.*

Agonia, òrum, n. 1) = *Agonalia*; 2) *de bij het feest van Janus geslachte offerdieren.*

Agoranómus, i, m. (*ἀγορανόμος*) *de opzichter over de levensmiddelen, marktmeester.*

Agriarius, a, um, adj. *de landerijen of het land betreffende; lex, de akkerwet, of wet over de verdeling der landerijen (ten voordeele der armen)*; agrarium *rem tentare, de akkerwet trachten door te drijven; agrarii, die genen, welke gelijke verdeling der landerijen verlangen.*

Agrestis, e, adj. 1) *op het land of veld geteeld*; 2) *wat men op het land gebruikt*; 3) *zoo als het op het land gesteld is, landelijk*; tp. *boersch, ruw, onbeschaafd*; 4) *wild; vultus, het gelaat van een wild dier.*

Agricola, ae, m. *een landman (= bezitter en bebouwer van landgoederen).*

Agricolatio, ònis, f. = *Agricultura.*

Agricultio, ònis, f. = *Agricultura.*

Agricultor, òris, m. *een landbouwer.*

Agricoltura, ae, f. *de akkerbouw, de landbouw.*

Agripeta, ae, m. *die naar het bezit van eens anders landerijen streeft.*

Agryneus, ei, m. (*ἀγρυνός*) *de beveiliger der wegen (bijnaam van Apollo).*

Ah, interj. *hal hal (bij verwondering enz., ook bij het lagchen).*

Aha, aha, ha!

Aheneus, a, um, adj. *koperen, van koper gemaakt.*

Ahenipes, pëdis, adj. *kopervoetig.*

Ahenium, i, n. *een koperen ketel, bijz. een verwketel.*

Ahenus, a, um, z. *Aheneus.*

Ai, (*αι*), ai (*een uitroep van smart*).

Ain, z. op *Ajo.*

Ajo, verb. defect. 1) *ik zeg, ajunt, ut ajunt, quomodo ajunt, zoo als men gewoonlijk zegt, zoo als het spreekwoord zegt*; ain' tu, ain' tandem *of hoe gaat het? hoe vaart gij?*

- Ala**, ae, f. (*uit Axilla*) 1) de *schouderholte*; de oksel; it. de *schouder*; 2) de *schoft* bij *viervoetige dieren*; 3) de *vleugel* van een *vogel*; tp. iets dat de *gedaante* van een *vleugel* heeft; a) de *vleugel* van een *gebouw*; b) de *vleugel* van het (*romeinsche*) *leger*; c) een *roeriem*; 4) dat *gedeelte* van een *tak*, waar *dezelve* aan den *boom vast zit*.
- Alabastrum**, i, n. en **Alabaster**, tri, m. (*ἀλαβαστρον* of *-ος*) een (*uit albast gemaakt*) *peervormig balsemsflesche*.
- Alacer** (*of -ris*), ris, re, adj. 1) *werkzaam*, *wakker*, *opgewekt*; 2) *verheugd*.
- Alacritas**, atis, f. 1) *lust* of *moed tot iets*; 2) *vreugde* over iets; 3) *uitgelatens of luide bijdschap*.
- Alacriter**, adj. *levendig*, *met lust*.
- Alapa**, ac, f. (*gr. κλάφος*, *nederd. klap*) *eene oorveeg*. (NB, *eene soort van vrijlating van slaven was dat men hen eene flinke oorveeg gaf*).
- Alaris**, e, adj. = **Alarius**.
- Alartus**, a, um, adj. *op de vleugels van het (romeinsche) leger staande*, *eene vleugel-man*.
- Alatus**, a, um, adj. *gevlugeld*; tp. *vlug* = *snel*.
- Alauda**, ae, f. de *leuwrík*; **Alaudae**, de *soldaten van zeker keizerlijk legioen*.
- Albarium**, i, n. *pleisterkalk*.
- Albärtus**, a, um, adj. *opvan*, z. **Albarium**.
- Albätus**, a, um, partic. (*van het ongebruikte Albo*) in het *wit gekleed*, *met witte kleederen*.
- Albëo**, z. P. en S. 2. *wit zijn*.
- Albesco**, z. P. en S. 3. *wit worden*; tp. *lux albescit*, *de dag begint aan te breken*.
- Albëco**, ävi, ätum, f. *witachtig of wit zijn*.
- Albëdus**, a, um, adj. *witachtig*.
- Albëtudo**, inis, f. *grÿs haar*.
- Albügo**, inis, f. 1) *een witte vlak in het oog*; 2) *schilfers op het hoofd*.
- Albülus**, a, um, adj. *dem. witachtig*, *een weinig wit*.
- Album**, i, n. 1) de *witte verws*; 2) *pleisterkalk*; 3) *een wit blad* (waarop de *praetor zijne bevelen gaf*); v. d. 4) in 't *alg. eene lijst of aantekening*.
- Albümen**, inis, n. *het wit*, *ovl.*
- Alburnum**, i, n. (*het witte en wecke aan het hout*) *spint*.
- Albus**, a, um, adj. 1) *wit*; *albis dentibus deridere*, *gemaakt lagchen* (zoodat men de *tanden ziet*); tp. *ventus*, (*die de wolken verdrÿft*); *alba avis*, *een witte raaf* = *eene zeldzaamheid*; *album calculum adjicere alicui*, *iemand zijne goedkeuring schenken*; 2) *in het wit gekleed*; 3) *bleek*; 4) *gelukkig*, *gelukspellend*.
- Alce** of **Alces**, is, f. *het elandier*.
- Alcëdo** (*of Halc.*), inis, en **Alcÿöne**, es, f. (*ἀλκιδών*) de *ÿsvogel*.
- Alcides**, ae, m. (*Ἀλκιδης*) **Alcides** (*Herkules*).
- Alcÿon** (*of Halc.*), önis, f. (*ἀλκιδών*), z. **Alcëdo**.
- Alëa**, ae, f. 1) *het dobbelspel*; tp. *jecta est alea*, *de worp is gedaan* (= *het stuk is gewaagd*); 2) *een waagsluk* (*risico*); *rem in aleam dare*, *eene zaak ter beslissing aan het lot overlaten*.
- Alëktor**, öris, m. *een dobbelspeler*.
- Alëktorius**, a, um, adj. *het dobbelspel betreffende*, *daartoe behoorende*.
- Alec**, Alex, Halec, äcis, n. en f. *eene* (*een deele van visch klaargemaakte*) *pekels of vischsauz*.
- Alecto**, us, f. (*Ἀλεκτῶν*) **Alekto** (*eene der drie razernÿen*).
- Alectüla** (*Hal. en All.*), ae, f. *kleine vischjes*, *waaruit eene zoute saus* (z. **Alec**) *toebereid werd*.
- Ales**, itis, adj. *met vleugelen voorzien*; tp. *ylug* = *snel*; subst. *een vogel*.
- Alesco**, z. P. en S. 3. *wassen*, *groeijen*.
- Alexipharmacön**, i, n. (*ἀλεξίφάρμακον*) *een tegengif*.
- Alga**, ae, f. *zeegras*.
- Algens**, tis, adj. *koud*; *toga*, (*die niet verwarmt*).
- Algëo**, alsì, z. S. 2. *vriezen*, *bevrlezen*.
- Algëdus**, a, um, adj. *koud*.
- Algor**, öris, m. *koude*; tp. *winter*.
- Algösus**, a, um, adj. *koud*.
- Algus**, us, m. z. **Algor**.
- Alia**, adv. *naar een anderen kant*; *alii alia dilabuntur*, (*een deel naar deze, een ander naar gene zijde*).
- Alias**, adv. 1) *op een anderen tijd*; 2) (*wanneer het tweemaal staat*) *nu eens — dan eens*; 3) *anders*, *op eene andere wijze*; 4) *anders* = *buitendien*; 5) *somwijlen of menigmaal*; 6) *elders*.
- Alibi**, adv. *ergens anders*; *alibi aliter*, *op de eene plaats zoo, op de andere anders*; tp. *elders* = *in eene andere zaak* (b. v. *zijn heil zoeken*).
- Alibis**, e, adj. 1) *ligt voedend*, *voedzaam*; 2) *ligt te voeden*, *ligt vet wordend*.
- Alica**, ae, f. 1) *eene soort van spelt*; 2) *grutten*.
- Alicubi**, adv. *ergens*.
- Alicüla**, ae, f. *een korps overkleed* (*het welk de armen bedekte*).
- Alicunde**, adv. *ergens van daan* (*ook van personen*).
- Alienatio**, önis, f. 1) *de vervreemding* (b. v. *zijner goederen*); 2) *de verwijdering* (in *gezindheden*); tp. *alienatio exercitus*, *de vlugt van het leger*; *mentis*, *verstandsvreÿstering* (*door smarte*).
- Alienätgena**, ae, m. *vreemd*, *een vreemdeling*.
- Alienägënus**, a, um, adj. *van soort verschillend*, *van een anderen aard*.
- Aliëno**, ävi, ätum, i. 1) *anders maken* (z. v. a. *veranderen*); *mentem alicujus*, *iemand krankzinnig maken*; 2) *vervreemden*, *verkoopen*; 3) *verwijderen* van *iemand*; tp. *in gezindheden verwijderen*, *afkeerig maken*; *alienatus*, *afkeerig*, *ongunstig gezind*; it. *in ongenade vervallen*; 4) *gevoelloos maken* (*even als de wonden een lid*).
- Aliënus**, a, um, adj. 1) *van een ander*, *vreemd* = *mij niet toebehoorende*; subst. *alienum*, *eens anders*, *of een vreemd eigendom*; tp. *aes alienum*, *vreemd geld* = *schulden*; *laborare ex aere alieno*, *in schulden steken*, *schulden hebben*; *aere alieno exire*, *zich van schulden los maken*; 2) *vreemd* = *mij niet aanverwand of bekend*; tp. a) *een vreemdeling in iets* = *die niets daarvan*

weet: *b*) afkeerig, ongezind; *c*) ongepast.
Aliger, gēra, gērūm, adj. poët. gevleugeld; agmen, zen zwerm vogelen.
Alimentarius, a, um, adj. lex, (misschien) eene wet om aan het volk voor niet koorn uit te deelen.
Alimentum, i, n. 1) al wat tot voeding dient, voedsel, middelen van onderhoud (voor menschen, vuur enz.); tp. voedsel *b. v.* van den luster, van een gerucht; 2) voedingsloos.
Alimonia, ae, f. z. Alimentum.
Aliso, adv. 1) ergens anders heen, naar elders (ook naar eene andere zaak, naar andere menschen); *b. v.* sermonem alio transferre, (op een ander onderwerp); 2) tot een ander doel; plebem nusquam alio natam, (tot niets anders geboren).
Alisquod of -n, adv. anders (*d. i.* in een ander opzigt; of ingeval het niet zoo zij of ware, of op eene andere wijze).
Alisorsum en -us, adv. 1) ergens anders heen, naar elders; 2) anders (*b. v.* te verstaan, op te nemen).
Aliversus en -um, adv. z. Alisorsum.
Alipes, ēdis, adj. met vleugelen aan de voeten, gevleugeld; tp. vlug = snel.
Alipilus, i, m. de badknecht, die den genen, welke zich baadden; de haren onder de armen uitstrok.
Aliptes, ae, m. (ἀλιπτης) een zalver, die eenen die het bad gebruikte of eenen worstelaar zalfde.
Alisqua, adv. 1) langs den eenen of anderen weg (*b. v.* ontsnappen); 2) op eene of andere wijze.
Alisquandiu en Alisquandiu, adv. een tijd lang.
Alisquammultus, a, um, adj. tamelijk veel.
Alisquando, adv. 1) menigmaal; 2) te eeniger tijd, eens; 3) eindelijk eens.
Alisquantillus, a, um, adj. dem. z. Alisquantulus.
Alisquantisper, adv. een tijd lang, een weinig tijds, eene wijle tijds.
Alisquanto, adv. iets, een weinig, *b. v.* vroeger, meer enz.
Alisquantulum, i, n. z. Alisquantulus.
Alisquantulus, a, um, adj. dem. een weinig.
Alisquantus, a, um, adj. 1) een weinig, eenige (*b. v.* weg, hoop); 2) tamelijk veel, *b. v.* buit.
Alisquatenus, adv. eenigermate.
Alisquis of als subst. -i, -qua, -quod (of als subst. -quid) iemand, iets; de een of ander; eenige, eenig; aliquos viginti dies, een twintig dagen; ad unum aliquem confugere, (tot den een of ander); esse aliquem en aliquid, iets zijn = iets beteekenen; est aliquid, dat is iets, dat wil iets zeggen; aliquid als eene soort van adv., iets, een weinig, *b. v.* succensere.
Alisquisquam, -āquam, -odpam (en als subst. -īpam) iemand, de een of ander.
Alisquisquam etc., z. Quisquam.
Alisquo, adv. ergens heen.
Alisquorsum, z. Aliquoversum.
Alisquot, adj. pl. indecl. eenige.
Alisquodētes, adv. eenige malen.
Alisquodversum, adv. ergens heen.
Alis, Alid, (oud *v.*) voor Alius, Aliud.
Aliter, adv. 1) anders; op eene andere wijze; aliter esse, anders gezind zijn; non

aliter, niet anders = onder geene andere voorwaarde; 2) anders = voor het overige, behalve dit geval.
Alisubi, adv. z. Alibi.
Alisum, z. Allium.
Alisunde, adv. 1) van elders heen (van plaats, personen, zaken); 2) elders, op eene andere plaats.
Alisus, a, ud, adj. (ἄλιος) 1) een ander; alii — alii, de een — de ander, deze — gene; alia atque alia loca, de eene plaats na de andere; alius alia via, de een op de zenen, de ander op genen, of op eenen anderen, weg; alium facere, anders maken, veranderen (van gezindheid); 2) de andere = de overige.
Alisumodi (een genit.), van anderen aard, anders.
Alisusvis, -āvis, -udvis, adj. wie men ook anders wil, eenig ander.
Allabor, lapsus sum, 3. gew. poët. langzaam of langzamerhand tot iets komen, naderen of geraken, *b. v.* viro allapsa est sagitta, is op hem gevallen; angues duo allapsi (kwamen toekruipen, slopen in); allabi oris Curetum (= aanlanden); tp. allabi aures alicujus, iemand ter oore komen.
Allaboro, āvi, ātum, i. aan iets arbeiden, zich moeite tot iets geven.
Allācrymans, tis, partic. (van -or, hetwelk niet voorkomt) poët. bij iets weenend.
Allaevo of Allēvo, āvi, ātum, i. glad schaven.
Allambo, z. P. en S. 3. (van de vlam) z. v. a. aan iets lekken = even aanraken.
Allapsus, us, m. het toekruipen, het nader komen (van eene slang).
Allatro, āvi, ātum, i. aanblaffen (ook tp.)
Allaudābilis, e, adj. = laudabilis.
Allaudō, āvi, ātum, i. sterk prijzen
Allēctatio, ōnis, f. het aanlokken (*b. v.* der minne om het kind te doen slapen).
Allecto, āvi, ātum, i. tot zich lokken, tot zich trekken.
Allector, ōris, m. een lokvogel.
Allēgatio, ōnis, f. de afvaardiging, toezending (van eenen vriend) aan iemand.
Allēgatus, us, m. z. Allegatio.
1. Allēgo, āvi, ātum, i. 1) iemand aan een anderen afvaardigen; allegati, afgevaardigden, afgezanten; 2) aanvoeren, bijbrengen (een voorbeeld).
2. Allēgo, ēgi, ectum, 3. daarbij kiezen (bij anderen).
Allēgōria, ae, f. (ἀλληγορία) eene leenspreuk.
Allēvamentum, i, n. ondersteuning, verligting.
Allēvatio, ōnis, f. het naar boven trekken, of opligten, humerorum, als men de schouderen ophaalt; tp. verligting (van smart).
Allēvo, āvi, ātum, i. opligten, om hoog heffen (*b. v.* de oogen); se, zich opligten; tp. 1) verligten, verzachten (de smart); se of allevari, zich verligten, zich lucht geven; 2) allevari, verligt of ondersteund worden.
Allēcāctio, fēci, factum, 3. z. Allicio.
Allicio, lexi, lectum, 3. tot zich lokken of trekken, lokken of verlieiden tot iets.
Allido, lisi, litum, 3. aan iets stooten; tp. allidi, eene zaak verliezen (voor het gegergt).
 C 3

- Alligatio, ōnis, f. *het aan- of opbinden (bijz. van wijnstokken).*
- Alligator, ōris, m. *die de wijnstokken aanbindt.*
- Alligatura, ae, f. = Alligatio.
- Alligo, avi, atum, i. 1) *aan iets vastbinden; 2) binden, verbinden = verplichten (gelijk b. v. eene wet, een verdrag iemand bindt); se sceleres; furti, zich aan een misdrijf, aan diefstal schuldig maken; 3) verbinden (eene wond).*
- Allino, lēvi, lītum, 3. *aan of over iets smeren; tp. aan- of bijvoegen; alteri vitia sua, (aansmeren = mededeelen).*
- Allium, of Alium, i, n. *knoflook.*
- Allōcūdo, ōnis, f. 1) *'t alg. aanspraak, het aanspreken; 2) toespraak (troostrede).*
- Allōquūm, i, n. 1) *aanspraak; 2) het toespreken.*
- Allōquor, cūctus of quūctus sum, 3. 1) *iemand aanspreken; 2) iemand toespreken om hem te troosten, iemand troosten.*
- Allūbescit, z. P. en S. 3. *welgevallen, behagen (eene vrouw).*
- Allūcēo, luxi, z. S. 2. *daarbij schijnen.*
- Allūcīnor, z. Alucīnor.
- Allūdo, avi, atum, i. *schertsen, toespelen.*
- Allūdo, lūsi, lūsūm, 3. 1) *met iemand schertsen of spelen; tp. (van het water) aanspoelen, tegen aan stroomen; 2) toespelen (met woorden); 3) in 't alg. schertsen.*
- Allūdo, ūi, z. S. 3. *aanspoelen; tp. alui barbariae fluctibus, door de barbaarschheid z. v. a. oeverstroomd worden.*
- Allūvies, ēi, f. *overgelopen water.*
- Allūvio, ōnis, f. *aangespoeld land.*
- Almus, a, um, adj. 1) *voedend, voedzaam; 2) heerlijk, weldadig (b. v. zon, godheid); 3) eervol, eerwaardig.*
- Alnēus, a, um, adj. *elzen, van elzenhout.*
- Alnus, i, f. *een els, elzenboom; tp. poët. het daaryan gemaakte, 1) een balk; 2) een schip.*
- Alō, ūi, altum en alum, 3. *(verw. met het ongebruikelijke ἀλο en met olie) 1) voeden; amnem, (doen opzwellen); 2) voeden = onderhouden; tp. a) voeden, staande houden (iemandes waardigheid, roem, hoop, brasserie, strijd); b) bijzonder begunstigen (iemand).*
- Alōe, es, f. (ἀλὸν) *de aloë; tp. bitterheid.*
- Alōgia, ae, f. (ἀλογία) *onredelijkheid, dwaaze handelwijze.*
- Alpes, Yum, f. *de Alpen.*
- Alpinus, a, um, adj. *de Alpen betreffende; hostis, de Gallen (wijl zij over de Alpen kwamen); mus, het mormeldier.*
- Alpis, is, f. z. Alpes.
- Alstōsus, a, um, adj. *ligt bevroezend of bevrozen.*
- Alstus, n. comp. *kouder of frischer (eene plaats).*
- Altāre, is, n. *een (hoog) altaar.*
- Alte, (adv. 1) *hoog of diep, in de hoogte of diepte (al naarmate men staat); tp. alte petere, van hoog ophalen; altius iram supprimere, (diep in zich verbergen); altius transferre verbum, (te stout); altius perspicere, iets dieper inzien, dieper in het doordringen.*
- Alter, ēra, ērum, adj. *(het nederd. ander), 1) de andere; altera factio, de tegenpartij;*
- alter — alter, *de een — de ander; alter die quam etc., den anderen dag nadat, daggs daarna; alter idem, alter ego, mijn tweede ik; alterum tantum, nog eens zoo veel, een dubbel deel; alter ambove, de een of ander; 2) een van beiden; 3) in 't alg. een ander (in zooverre men zichzelf of iets daartegen over stelt), b. v. in altera jura cedere.*
- Altercātio, ōnis, f. *woordenwisseling (ook: het pleiten voor het gerecht).*
- Altercator, ōris, m. *een tegenstander voor het gerecht.*
- Altercor, atus sum, i. *eene ernstige woordenwisseling met iemand houden (ix. voor het gerecht met iemand in geschil zijn).*
- Alterne, adv. *beurtelings, bij afwisseling.*
- Alterno, avi, atum, i. 1) *(iets beurtelings of bij afwisseling doen); met iets beurt houden; fructus, om het andere jaar vruchten dragen; cibum, met het voeden (der jongen) getrouw beurt houden; it. vices, poët. = afwisselen; 2) afwisselen (b. v. de vruchtbaarheid); it. poët. bij afwisseling iets bedenken.*
- Alternus, a, um, adj. *afwisselend, beurt houdend, het een om het ander; alternis paene verbis, bijna om het andere woord; alternis diebus, om den anderen dag; alternis pedibus insistere, dan op dezen, dan op genen voet staan; alterni sermones, eene tweespraak, beurtelings gesprek; facere rejectionem iudicium alternorum, (van de beide tegenpartijen) zoodanigen regter verwerpen, die aan eene van beide partijen niet bevalt; alterna, orum, n. een beurtzang; alternis, abl. als adv. bij beurten, bij afwisseling (b. v. zingen).*
- Altērūter, -utra, -urum, adj. 1) *een van beiden; 2) = uterque.*
- Altērūterque, z. Uterque.
- Althaea, ae, f. (ἄλθαία) *de heemst of wilde maluwe.*
- Altīcinctus, a, um, adj. poët. *hooggejord.*
- Altīlis, e, adj. 1) *hetgeen gemest wordt; 2) hetgeen gemest is; subst. gemest vee; tp. vet (b. v. van eene plant).*
- Altīsonus, a, um, adj. poët. *hoog van toon.*
- Altītōnans, antis, adj. poët. *in de hoogte donderend, bijnaam van Jupiter.*
- Altītūdo, -inis, f. *de hoogte of de diepte (al naarmate men staat) tp. verhevenheid (eener stad, van den geest), hoogte (van geluk); ingenii, een diep verborgen karakter.*
- Altīuscūlus, a, um, adj. dem. *tamelijk hoog of hooger.*
- Altīvōians, antis, adj. poët. *hoogvliegend.*
- Altīvōlus, a, um, adj. poët. *hoogvliegend.*
- Altior, ōris, m. *de voeder, onderhouder.*
- Altīriscūs, adv. *van de andere zijde.*
- Altrix, icis, f. 1) *in 't alg. de voederster; 2) de minne, zoogster.*
- Altrovorsum, adv. *tp. van de andere zijde (iets waarnemen).*
- Altus, a, um, adj. *hoog en diep (al naarmate men staat); altum, subst. de hooge zee; tp. 1) hoog = verheven (mensch, God, goest, rede enz.); vultus, hoogmoedige gelaatsrekken; 2) (van de stem) luid; 3) diep (veelbeteeknend), b. v. slaap, stil-*

zwijgen, voorstelling, geleerdheid; 4) ver-
 verwoerd, oud; ex alto petere of repe-
 re, hoog ophalen (bewijzen enz.); 5) oud
 en adelyk, b. v. geslacht.

Alucinatio, ōnis, achteloosheid, wispel-
 righeid.

Alucior (of All., Hall., Hal.) itus sum, i.
 (ἀλυσίω) in 't wild, in 't honderd
 voortpraten.

Alumen, nls, n. de aluin der oudēn, waar-
 schijnlijk onze ystervool.

Aluminatus, a, um, adj. van aluin, met aluin
 yvoalen.

Aluminosus, a, um, adj. aluinachtig, vol
 van aluin.

Alumna, ae, f. 1) eene voedsterdochter; 2)
 eene voedstermoeder.

Alumnus, i, m. (voor Alumenus of -os) 1)
 een voedsterling; tp. een kweekeling, leer-
 ling; 2) een voedster vader.

Aluta, ae, f. 1) zeer zacht leder, misschien:
 turkisch leder of marokijn; 2) het gearuit
 gemaakte, a) eene schoen (uit zulk leder);
 b) een lederen buidel; c) een moesje.

Alveare, is, of yum, i, n. 1) een bijenkorf;
 2) een bijenstok.

Alveatus, a, um, adj. uitgehold (b. v. de
 voren).

Alveolatus, a, um, adj. z. Alveatus.

Alveolus, i, m. dem. 1) eene (kleine) rivier-
 bedding; 2) een klein (houten) vat; 3) een
 klein damspel.

Alveus, i, m. (verw. met alvus) 1) de bed-
 ding van eene rivier; 2) langwerpige groe-
 ven (om iets in te zetten); 3) de scheeps-
 bodem, of kiel; tp. a) het geheele schip;
 b) een schuitje; 4) een houten kuip, bak-
 trog; v. d. ook een bakkuip; 5) een bijen-
 stok; 6) een damspel.

Alvius, a, um, adj. die aan buikloop onder-
 heilig is.

Alvus, i, f. 1) het onderlijf, de buik; tp.
 a) de buikloop; b) de uitwerpselen van 's
 menschen ligchaam; 2) het moederlijf; 3)
 een bijenstok.

Amabilis, o, adj. beminnelijk, beminneuswaar-
 dig.

Amabilitas, atis, f. beminneuswaardigheid,
 vriendelijk gedrag.

Amabilitate, adv. 1) beminnelijk; 2) vriend-
 schappelijk; 3) verliefd.

Amantatio, ōnis, f. de verwijdering, weg-
 zending van iemand van zich.

Amando, avi, atum, i. iemand van zich ver-
 wijderen of wegdoen.

Amans, tis, adj. 1) een vriend van enz., b. v.
 patriae; 2) vriendschappelijk; 3) een min-
 naar, verliefde.

Amator, adv. op eene Hesderijke, vriendelij-
 ke wijze.

Amantidensis, is, m. een schryver, klerk of
Secretaris.

Amantidicus, a, um, adj. (ἀμαρτιδω) van
 majolijn, -um, subst. zelf van majolijn.

Amantidus, i, m. en f. en -um, i, n. (ἀμα-
 ρτιδω) majolijn.

Amarantus, i, m. (ἀμαραντος) de amarant,
 de waaerdloem.

Amaro, adv. bitterlijk.

Amaritas, atis, f. z. Amaritudo.

Amaritudo, itis, f. z. Amaritudo.

Amaritudo, itis, f. bitterheid, bittere smaak;
 tp. bissheid in 't spreken enz.; decretorum,
 gestrenge besluiten; vocis, al te hevige stem.

Amaror, ōris, m. bitterheid.

Amarulentus, a, um, adj. bitter, vol van bit-
 terheid, b. v. in 't spreken.

Amarus, a, um, adj. bitter; tp. 1) bitter,
 onaangenaam, b. v. lot, woorden; 2) bits,
 knorrig van gedrag.

Amasus, i, m. een minnaar (van een meisje).

Amatio, ōnis, f. eene minnehandel.

Amator, ōris, m. 1) een vriend; 2) de min-
 naar (van een meisje).

Amatorculus, i, m. dem. ebn minnaartje.

Amatoris, adv. op verliefde wijze.

Amatorius, a, um, adj. 1) verliefd (gedicht,
 gesprek); 2) liefdewekkend; v. d. -um,
 subst. een minnedrank.

Amatrix, icis, f. eene geliefde, minnares.

Amazon, ōnis, f. (eig. eene vrouw die geene
 borst heeft, omdat haar, volgens de fabel, de
 linkerborst uitgebrand was) eene Amazone.

Amazonicus, a, um, adj. de Amazonen be-
 treffende.

Amazonis, idis, f. = Amazon.

Amazonus, a, um, adj. de Amazonen betref-
 fende.

Ambacht, i, m. (van het oud duitsche, ook
 neerduitsche: ambacht = ambt) een ver-
 trouweling, een bezoldigde (die met zij-
 nen beschermheer te veld trekt).

Ambages of -is, is, f. (alleen in abl. sing.)
 en gewoonlijk pl. Ambages, um, f. een om-
 weg; tp. 1) omwegen in het spreken; alicui
 ambages narrare, iemand een lang (en on-
 noodig) verhaal doen; 2) beeldsprakige of
 verbloemde voorstelling eener zaak.

Ambædo, edi, æsum, 3. rondom afeten of in
 't alg. opeten, verteren.

Ambigo, z. P. en S. 3. 1) in twijfel, of
 besluiteloos zijn; 2) met iemand twisten
 of strijden (voor het geregt, met de wa-
 penen, met woorden); 3) ambigitur ali-
 quid, er is iets twijfelachtigs in, men
 twist over iets.

Ambigüe, adv. twijfelachtig; dubbelzinnig,
 duister.

Ambigütas, atis, f. dubbelzinnigheid, twijfel-
 achtigheid, donkerheid.

Ambigüus, a, um, adj. 1) dubbelzinnig (een
 woord); voces, redenen, welke vermoedens
 (tegen anderen) doen ontstaan; puer vultu
 ambiguo, (die het gelaat van een meisje
 heeft); res ambiguae, wederwaardigheden,
 ongelukken; subst. -um, eene haghelijke
 zaak.

Ambib, Ivi (Vi), Itum, 4. 1) om iets rond-
 gaan of loopen; v. d. iets omgeven (b. v.
 eene rivier, eene stad); 2) rondloopen bij
 het volk, om de stemmen te verzoeken tot
 het verkrijgen van een ambt = zich de
 stemmen tot een ambt trachten te winnen;
 tp. in 't alg. naar iets trachten; sibi ma-
 gistratum.

Ambitio, ōnis, f. tp. in 't alg. = de ver-
 werving van iemands gunst; 1) de verwer-
 ving der stemmen tot een ambt; 2) in 't
 alg. dringende bede; 3) eerzucht; 4) praal-
 vertooning (bij eenen optogt); 5) vleijery.

Ambrosiose, adv. 1) in 't alg. op eene eer-
 zuchtige wijze (om zich de gunst van an-

- deren te verwerpen); v. d. ooks a) uit praalzucht; 3) op eens al te verplichtende wijze.
- Ambitiosus**, a, um, adj. 1) die iets omgeeft, of om iets loopt (als eene rivier); 2) die in 't alg. naar iets tracht of streeft: a) naar iemands goedkeuring; b) die naar eerambten staat; c) eigen belang zoekend, baatzuchtig, b. v. vriendschap; d) trotsch, hoogmoedig; 3) hetgeen uit ijdelheid of praalzucht gedaan wordt; ornamenta, weelderige opschik (in een gedicht); 4) waarnaar men streeft; pulcritudo, betooverende schoonheid eener vrouw.
- Ambitus**, us, m. 1) de omloop (van eene rivier, van de zon); 2) de omvang, buitenste omtrek (van een meer enz.); 3) eene volzin, eene periode; 4) het onbehoorlijk streven naar een ambt, kuiperij; 5) ijdelheid, eerzucht.
- Ambo**, ae, o, adj. (ἄμφω) 1) beide te zamen; 2) twee.
- Ambrōsia**, ae, f. (ἀμβροσία) eig. onsterfelijkheid; 1) ambrozijs of godenspijs; 2) godendrank; 3) godenzalf.
- Ambrōstus**, a, um, adj. (ἀμβροστός) van ambrozijs; comac, (met ambrozijs gezalfd); tp. liefelijk, aangenaam.
- Ambubajae**, arum, f. Ambubajen (Syrische meisjes, die te Rome hun eerloos beroep dreeven).
- Ambulacrum**, i, n. eene wandelplaats (bij 't huis enz.).
- Ambulaculis**, e, adj. wandelend, bewegelijk (een belegeringstoren).
- Ambulatio**, ōnis, f. eene wandeling (ook de plaats verwaarts men gaat).
- Ambulātuncula**, ae, f. dem. eene kleine wandeling (ook als plaats).
- Ambulātor**, ōris, m. een rondlooper.
- Ambulātorius**, a, um, adj. wat heen en weer kan geschoven worden, b. v. een toren.
- Ambulatrix**, icis, f. eene rondloopster.
- Ambulo**, āvi, ātum, i. 1) om- of rondom gaan, gaan wandelen; 2) gaan of ergens heen gaan; in jus, voor den regter; bene ambula, goede reis; 3) doorwandelen, doortrekken.
- Amburo**, ussi, ustum, 3. eig. rondom aanbranden; tp. in 't alg. beschadigen: a) vi frigoris ambustus, bevrozen; tp. b) ambustus, beschadigd (aan vermogen, aan eer).
- Ambustus**, ōnis, f. en -um, i, n. een brandmerk, brandwond.
- Amens**, tis, adj. 1) buiten zichzelf (van ontroering enz.); 2) razend, zinneloos (mensch, besluit).
- Amentia**, ae, f. 1) hevige ontroering; 2) razernij, zinneloosheid.
- Amento**, āvi, ātum, i. met eenen riem voorzien (eene speer).
- Amentum**, i, n. de riem aan eene werpspies.
- Ames**, Ytis, m. eene stang om vogelnetten uit te spannen.
- Amethystus**, i, m. (ἀμethystός) de amethyst.
- Amiantus**, i, m. (ἀμιαντός) de amiant, asbest, aardvlas.
- Amica**, ae, f. 1) eene geliefde, eene minnares, beminde; 2) eene vriendin.
- Amice**, adv. vriendschappelijk.
- Amictio**, Icti en Ixi, ictum, 4. inhullen, omhullen, bekleeden.
- Amictor**, adv. vriendschappelijk.
- Amictia**, ae, f. vriendschap (ook b. v. tuschen twee staten = bondgenootschap); tueri amicitiam, vriendschap houden; tp. vriendschap = vrienden.
- Amictus**, us, m. 1) kleeding, gewaad (om om te doen); tp. hetgeen de aarde bekleedt of bedekt (kruiden enz.); 2) kleeding = dragt.
- Amicula**, ae, f. dem. eene liefste.
- Amiculum**, i, n. een overkleed.
- Amiculus**, i, m. dem. een vriendje.
1. **Amicus**, a, um, adj. vriendschappelijk gezind; amicum est mihi, het is mij aange-naam, goed.
2. **Amicus**, i, m. 1) een vriend; 2) een raadgever (minister) van een vorst.
- Amisso**, ōnis, f. het verlies (van eene stad enz.).
- Amissus**, us, m. = Amissio.
- Amitta**, ae, f. eene moeite, tante.
- Amitto**, misi, missum, 3. 1) uit de hand laten vallen, of in 't alg. loslaten, laten varen, aliquem liberum, iemand vrij laten; tp. alicui noxam, (kwijschelden = vergewen); occasionem etc., (laten voorbijgaan, verzuimen); 2) verliezen; litem, eene rechtzaak; optimates, de gunst der aanzienlijken.
- Amnicūla**, ae, m. die aan eene rivier woont.
- Amniculus**, i, m. demin. een riviertje.
- Amnicus**, a, um, adj. z. Fluvialis.
- Amnigēna**, ac, m. en f. poët. in of aan eene rivier geboren.
- Amnis**, is, m. het een of ander dat vliet, 1) eene rivier; secundo amne, met den stroom mede; tp. water; 2) een woudstroom; 3) de zee.
- Amo**, āvi, ātum, 4. liefhebben, beminnen, houden van (eenen vriend, eene zaak); amavi amorem tuum, uwe liefde heeft mij veel genoegen verschaft; amare aliquem de aliqua re, over iemand vegens het een of ander wel te vreden zijn; ita me dii ament, zoo waar als mij de Goden liefhebben; amare se, met zichzelfen ingenomen zijn; quae ira fieri amat, wat men in gramschap pleegt te doen; 2) verliefd zijn op iemand; misere, smoorlijk verliefd zijn.
- Amoene**, adv. liefelijk, aangenaam.
- Amoenitas**, ātis, f. aangenaamheid (van eenen tuin enz.); tp. het aangename in eene of andere zaak.
- Amoenus**, a, um, adj. aangenaam door zijne ligging (bijz. door boomen enz.); amoena, orum, aangename plaatsen; tp. in 't alg. aangenaam (brief enz.).
- Amollor**, itus sum, 4. met moeite afwenden of wegdrijven; se, heengaan; aliquem, iemand weggagen; tp. afwenden, b. v. gevaar enz.
- Amomum**, i, n. (ἄμμωμον) 1) amomum (eene onbekende indische specerijplant); 2) derzelver kostbare zalf.
- Amor**, ōris, m. 1) liefde; in amore habere, liefhebben; esse alicui in amore, van iemand bemind worden; amores, een lieveling; it. een of eene geliefde; 2) neiging, begeerte (om iets te hooren); 3) de liefdegod, Amor.
- Amotio**, ōnis, f. de verwijdering; doloris.
- Amovēo**, mōvi, mōtum, 2. (eig. afwenden, afkeeren), verwijderen (iemand, een ver-

Amoeden, eens beschuldiging; vrees enz.; se, zich verwijderen, heengaan.

Amphibium, i, n. (ἀμφίβιον) een dier, dat zowel in het water, als op het land leven kan, een halfslachtig dier.

Amphibōla, ae, f. (ἀμφίβουλα) dubbélzinnigheid.

Amphibrachys, vos, m. (ἀμφίβραχος) de amphibrachys, of dan beide zijden korte voetmaat (— — —).

Amphimacrus (of -acer), cri, m. de amphimacer of creticus, aan beide zijden lange voetmaat (— — —).

Amphimallum, i, n. (ἀμφιμαλλον) een aan beide kanten wollig kleeft of deken.

Amphithalamus, i, m. (ἀμφιθηλαμος) het slaapvertrek der jonge meisjes.

Amphithēatralis, e, adj. het amphitheater betreffende.

Amphithēatrum, i, n. (ἀμφιθηάτρων) een amphitheater (een eiyormige, ovale schouwburg).

Amphōra, ae, f. (ἀμφορεύς; van ἀμφίβω, = tollō) 1) een stuk vaatwerk met twee handvatten; 2) eenē ton (eenē maat van 80 Rom. ponden voor vloeibare stoffen).

Amphōralis, e, adj. vas, een vat; dat zene amphōra kan bevatten.

Ample, adv. rijkelyk, prachtig, b. v. onthalen, versieren, begrāven enz.

Amplector, xus sum, 3. 1) omvatten, omhelzen, omarmen (iemand); tp. a) zich iemand bijzonder aantrekken, hem hoogschatten, eeren; aliquid amore, iemand zeer liefhebben; b) zich met iets bijzonder bezig houden; aliquid plūribus verbis, iets wjdloopiger of breedvoeriger behandelen; cogitationem, (overwegen); 2) niet iets omgeven, b. v. vaatwerk met eēnig sieraad.

Amplexor, ātus sum, 1. = Amplector.

Amplexus, us, m. 1) het omslingeren, of winden om iets; 2) de omhēlzing; amplexu tenere, omarmen; in zyne armen houden.

Ampliatō, ōnis, f. de uitstelling der regterlykē beslissing.

Amplificatio, ōnis, f. 1) vermeerdering; vergrooting; 2) (bij redenaars) de uitbreiding, het klimmen der redenen of bewyzen.

Amplificātor, ōris, m. de vermeerderaar; vergrooter.

Amplificē, adv. heerlijk, prachtig.

Amplifico, āvi, ātum, 1. 1) vergrooten (eene stad; eēn geluid, lof, het vermaak); 2) iets (in eēn redevoering) verheffen.

Amplio, āvi, ātum, 1. 1) vergrooten (eene stad, eēn rijk, zyn vermogen); 2) zyn oordeel over eēn aangeklaagden uitstellen.

Ampliter, adv. tp. 1) rijkelyk, prachtig (b. v. onthalen); 2) ruim = zeer, sterk (b. v. met bezigheden bezet zyn).

Amplitudo, ūnis, f. 1) de wjdte, de omvāng; 2) de grootte, animi, rerum gestarum; 3) aanzien.

Amplius, adv. comp. 1) wjder = meer (b. v. willen, zeggen, geven); 2) langer (b. v. iemand onthouden); 3) meer; 4) verder heen (op eēn later termin).

Amplus, a, um; adj. (waarsch. van plus; met den klank der a er voor gesteld; even als imo-amn-is, mano, no.) aan wjden omvang, wjdt, ruim (eēn huis enz.); tp. 1)

groot, aanzienlyk (rykdom, magt); morbus, hevige ziekte; amplius orator, een redenaar, wiens voordragt vol, rijk is; 2) (van zaken) heerlijk, voortreffelyk; prachtig; vcostis, kostbare kleeding; amplum est, het is roemvol, het is iets groot; 3) aanzienlyk; amplissimus ordo, de doorluchtigste Senaat.

Ampulla, ae, f. eene flesch, kruik; 2. ampullas projicere, (hoogdravende woorden).

Ampullaceus, a, um, adj. den vorm van eene flesch hebbende.

Ampullārtus, a, i, m. eēn flesschen-blazer.

Ampullor, ātus sum, 1. hoogdravende taal voeren.

Ampūtatio, ōnis, f. het besnoeijen, afsnoeijek.

Ampūto, āvi, ātum, 1. afsnoeijen, besnoeijen; tp. besnoeijen, wegnemen; moras, niet langer talmen.

Amuletum, i, n. een amulet (zoogenaamd beveiligingsmiddel tegen tooverry).

Amurca, ae, f. (ἀμύρνα) oolieschium, ooliedroessem.

Amussis, is, f. een rigtsnoer, eēn regelmaat, lineaal; tp. ad arhussim, naar de maat = stiptelyk.

Amussitatus, a, i, um, partic. (van het ongebr. Amussito) lijnregt.

Amygda, ae, f. (ἀμυγδαλή) 1) een amandel; 2) de amandelboom.

Amygdaļaceus, a, i, um, adj. amandelachtig.

Amygdaļinus, a, um, adj. (ἀμυγδαλίως) van amandelen.

Amylum en Amulum, i, n. (ἀμύλον = onge-malen) stijfsel.

Amystis, ūdis, f. (ἀμυστίς) het gretig drinken; het zuipen.

An, adv. (van ān, ons hm) 1) het eenvoudig vraagwoord, dat niet vertaald wordt; 2) (bij twijfeling) of; nescio an, ik weet niet of = welligt; paucis an diebus, an mensibus, in weinige, dagen of maanden, weet ik niet; 3) (bij eene regtstreeksche dubbele vraag) of; 4) (bij eene niet regtstreeksche dubbele vraag) of — of.

Anādema, ātis; n. eēn hoofdband, hoofdsteraad.

Anāglypha of Anaglypta, drum, n. (ἀνάγλυφα) kunstwerken (b. v. bckers) met half verheven beeldwerk.

Anāgnostes, ae, m. (ἀναγνώστης) eēn voorlezer (aan tafel enz.).

1. Anālecta, drum, n. (ἀνάλεκτα) overblyfselen van eēnen maaltijd, om weg te werpen.

2. Anālecta, ae, m. eēn woord van onzeker beteekenis (van ἀνάλεω oplezen): eēn slaaf die alles oprappte wat onder het eeten van tafel viel.

Anālōgia, ae, f. (ἀναλογία) de analogie, gelijkentis, overeenkomst van velerlei zaken.

Anālogus, i, m. (ἀνάλογος) gelijk (aan eēn andere zaak).

Anāpaesticus, a, um, adj. uit anapaestien (zekere versmaat) bestaande.

Anāpaestum, i, n. en -us, i, m. (ἀναπαεστίον) de anapaestus, terugslaande versmaat (— — —).

Anas, ātis, (ἄνα) de eend, of eendvogel.

Anāctīla, ae, f. dem. eēn jong of klein eendje.

- Anatinus, a, um, adj. van eenden; eenden betreffende.
- Anatōcismus, i, m. (ἀνατοκισμός) interest van interest, dubbele woeker.
- Anceps, Ἰψίς, adj. 1) met twee koppen of aangezigten, tweehoofdig; tp. securis, een weesjyndende bijl; bestiae, halfslachtige dieren, amphibien; 2) tweeledig, dubbel, b. v. gevaar, schrik; acies, (die van twee kanten aanyalt); animos ancipites tenere, (in onzekerheid, in vrees); 3) hetgeen als het ware naar twee kanten helt = gevaarlijk, hagchelyk; lides, verdachte trouw; in ancipiti esse, in gevaarlijken toestand zijn.
- Ancile, is, n. het kleine schild, hetwelk onder Numa Pompilius gezegd wordt uit den hemel gevallen te zijn; poët. in 't alg. een schild.
- Ancilla, ae, f. eene dienstbode, dienstmaagd.
- Ancillarīs, e, adj. hetgeen alleen aan sla-vinnen of dienstmaagden past.
- Ancillula, ae, f. dem. een dienstmeisje, een slavinnetje.
- Ancus, a, um, partic. (van het ongebruikte Anclio) op- of afgesneden.
- Ancōra, ac, f. (ἄγκυρα) een anker; solvere tollere, vellers, ligten; tp. poët. anker = toevlugt.
- Ancōrale, is, n. een ankertouw.
- Ancōrarius, a, um, adj. de ankers betreffende; funes, ankertouwen.
- Ancābata, ae, m. (van ἀναβαίνω = opklim-men) een gewapend strijder te paard.
- Androgynus, i, m. (ἀνδρογύνος) een manwif, tweeslachtig mensch, een hermaphrodiet.
- Antron, onis, m. (ἀνδρῶν) 1) dat gedeelte des huizes hetwelk voor de mannen bestemd was, het mannenvertrek; 2) een (smalle) gang tusschen twee rijen van kamers, een corrido; 3) een 'hoek tusschen twee huizen.
- Andrōntis, ūdis, f. (ἀνδρῶντις) z. Andron 1).
- Anellus, z. Anellus.
- Anēthum, i, n. (ἄνηθον) dille.
- Anfractus, (en Aml.), us, m. 1) de bogt, of draai van eenen weg; in 't alg. elke kromte of kromming (van een hoorn, van eenen slang enz.); maris, waer de zee het land in loopt, golf of baai; tp. omwogen in het spreken; iudiciorum, de omhaal van registerlyke beslommingen; 2) een kring (dien de zon schijnsbaar, dien een paard enz. beschryft).
- Angina, ae, f. eene keelontsteking, een wozgezwel.
- Angiportus, us, m. en -um, i, n. een naauw steegje.
- Ango, nxi, z. S. 3. (ἄγω) wurgen; tp. 1) in 't alg. drukken, dringen; 2) iekommen, beangstigen; anxi (animo), zich bekommeren of beangstigen.
- Angor, ōris, m. z. Angina; tp. bekommering, angst.
- Anguicōmus, a, um, adj. poët. met slangen-haren.
- Anguiculus, i, m. dem. eene kleine slang, een slangetje.
- Anguifer, fēra, fērum, adj. slangenhaar dra-gend, met slangenharen; subst. een gesternte, hetwelk Ophiuchos. d. i. slangen-drager, heet.
- Anguifēna, ae, m. en f. poët. van slangen geboren, slangenteelt.
- Anguilla, ae, f. (verw. met anguis en ἄγγυλος) een aal.
- Anguimānus, a, um, adj. poët. handen als slangen hebbende (bijnaam der olifanten).
- Anguimēus, a, um, adj. 1) van slangen; 2) gelijk aan slangen.
- Anguinus, a, um, adj. slangenvormig; zie Anguinus.
- Angulēs, ēdis, adj. slangenvoetig (bijnaam der Giganten of reuzen).
- Anguis, is, m. en f. eene slang (ook een gesternte van dien naam).
- Anguifēnens, tis, adj. de slangenhouder of drager (een gesternte).
- Angulāris, ē, adj. hoekig, hoekvormig.
- Angulārus, a, um, adj. hoekig, met hoeken.
- Angulōsus, a, um, adj. hoekig, vol hoeken.
- Angulus, i, m. (verw. met ἄγυλος = gekromd, en met het nederd. ungel en eng) een hoek; it. een schuilhoek (= verborgene of afgelegene plaats); tp. literarum angulī, geleerde streken, bedriegelijke spitsvindheden.
- Anguste, adv. 1) eng, naauw, in het naauw (waarhij men zich niet uitbreiden kan); tp. disputando angustius urgere, (meer in het naauw brengen, heviger op aandringen); 2) spaarzaam; 3) (bij eene voordragt) mager, schraal, niet uitvoerig; 4) ter naauwernood, naauwelijks.
- Angustia, ae, f. gew. in pl. = ac, ārum, de naauwheid, de engte, b. v. van eenen weg; tp. a) benaauwdheid van het een of ander, b. v. spiritus, van den adem; verborum, woordenvitterijen; temporis, beperktheid van tijd; pecuniae, gebrek aan geld; rei frumentariae, gebrek aan of schaarschheid van levensmiddelen; rerum, armoede, bakrompene omstandigheden; b) in 't alg. verlegenheid; 2) iets dat eng of naauw is, eene engte, enge doortogt (zie Fauces).
- Angusticlavus, a, um, adj. die een smallen purperen rand op zijne tunica dragen mogt even als de Ridders.
- Angusto, āvi, ātum, i. 1) vernauwen; 2) inperken, insluiten.
- Angustus, a, um, adj. (verw. met het gr. ἄγυλος, en 'ons eng) 1) eng, naauw (weg, spleet); angusta viarum, eene enge weg, engte; it. naauw toeloozend, = spits, puntig (eene pijl); tp. in 't alg. benaauwd, beperkt, b. v. spiritus, benaauwd, moeilijke ademhaling; tempus, beperkte tijd; pauperies, groote armoede; liberalitas, beperkte milddadigheid; animus, homo, (kleingeestig); res est in angusto, (is in kommerlijken toestand); angusta fides, weiflend krediet; res aneustae, ongalak.
- Anhēatio, onis, f. het hijgen, zware of moeilijke ademhaling, aamborstigheid.
- Anhēator, ōris, m. die moeilijkelijk adem haalt, een aamborstige.
- Anhētrus, us, m. 1) het hijgen, ademhalen; 2) de adem van den mond; 3) de uitdamping (b. v. van den wijn, van de aarde).
- Anhelo, āvi, ātum, z. 1) hijgen, bezwaarlijk of met moeite ademhalen; tp. anhelans inopia, smachtende nooddrift; 2) al hij-

genda uitbrengen; tp. scelus, een schelmstuk ademen = beramen.

Anhelus, a, um, adj. 1) zwaar hijgend, ademend; 2) hetgeen zwaar doet hygen of ademen (weg, hoest).

Anicula, ae, l. dem. een oud vrouwtje.

Anilis, e, adj. 1) eene oude vrouw betreffende; passus, de tred eener oude vrouw; 2) oudwysch = zot (vertelling, bijgeloof).

Anlitas, atis, f. de hooge ouderdom eener vrouw.

Anlitter, adv. als een oud wijf, naar de wijze der oude vrouwen (b. v. spreken).

Anima, ae, f. 1) lucht, wind (ook geur, b. v. van een vat met wijn); 2) adem; ducere animam spiritu, ademen, ademan; animam comprimere, (weerhouden, inhouden); purpurea, het bloed; tp. a) de ziel, het leven; animam debere, zelfs het leven verschuldigd zijn = groote verplichting hebben; b) het leven, of de levenskracht der planten; 3) de geest, de ziel (van den mensch); l. eene ziel (als afzonderlijk wezen), b. v. animae silentes, = de schimmen; animae candidae, blanke, oprechte, voortreffelijke zielen; animae maeae, (bij liefkozingen), mijne hartjes, lievelingen.

Animabilis, e, adj. bezielend; natura, = lucht.

Animaversio, onis, f. 1) de achtgeving, waarneming (der natuur enz.); 2) beoefening (der wetenschappen); 3) berisping, laking; 4) de straf.

Aniaversor, oris, m. die op iets acht geeft, i. t. waarneemt.

Animaverto, ti, sum, 3. 1) acht geven; 2) acht op iets geven = het opmerken; 3) acht op iets geven = het bewaren, (b. v. zijn vermogen); 4) straffen; animavertendus, strafwaardig.

Animal, alis, n. 1) een (bezielde) wezen; 2) een dier (ook als scheldwoord).

Animalis, e, adj. 1) uit lucht bestaand; cibus, voeding door de lucht of ademhaling; 2) bezielde, levend; 3) geestelijk.

Animans, tis, adj. bezielde; subst. m. en f. een bezielde wezen.

Animatio, onis, f. de bezielde of levende natuur.

1. **Animatus**, a, um, adj. 1) bezielde, levend; 2) gezind (wel enz.); socii infirme animati, (die slechts eene zwakke gehechtheid aan den dag leggen); probe animatus, welgezind, goedsmoeds, moedig.

2. **Animatus**, us, m. de bezieling, het leven.

Animo, avi, atum, i. 1) leven of levenskracht geven (als de aarde aan de planten); 2) poët. bezielen; b. v. guttas cruentas in anguis, (bezielen en tot slangen maken).

Animose, adv. moedig, met moed.

Animosus, a, um, adj. 1) (van den wind) blazend, snuivend, hevig; 2) als bezielde of levende (een standbeeld); 3) moedig.

Animula, ae, f. dem. het leven, de ziel.

Animulus, i, m. dem. (als liefkozing) leven, ziel, hart.

Animus, i, m. (van *ἀνιμα* = adem, wind) 1) ziel, leven; anime mi! (als liefkozing) mijn liefje, mijn hartje; 2) de geest (van den mensch); 3) zin = gedachten, aui-

num attendere, applicare, appellere ad etc., zijne gedachten op iets vestigen; animum inducere, zich voorstellen, voornemens zijn; 4) gezindheid, denkwijze; isto animo esse, zoo gezind zijn; 5) gezindheid, geest, denkwijze (als karakter); altitudo animi, grootmoedigheid; 6) gemoed, tranquillitas; 7) wil, neiging; habere (in) animo, voornemens zijn; est animus, ik wil, ik heb lust; animum vincere, zijnen lust bedwingen; animum of in animum inducere, over zijn hart brengen (iets te doen); it. zijne genegenheid op iets stellen; ex animo, van harte, gaarne; 8) vergenoegen, animi causa, tot of uit vermaak, tot uitspanning; 9) moed; animum of animos facere, adere, moed geven; animis cadere, den moed laten zakken; 10) ongerustheid, bezorgdheid; 11) natuur, natuurlijke gesteldheid (der boomen enz.)

Animus, i, n. (*ἀνιμος*) gnijs.

Annalis, e, adj. 1) een jaar durend; 2) de jaren betreffende; lex, eene wet, welke de tot het verkrijgen van een post vereischte jaren bepaalde; 3) annalis (sc. liber) of gew. in pl. -es, lum, m. jaarboeken.

Anna-cor of **Agn.**, atus sum, 3. aanwassen, aangroeijen aan iets, zie ook Agnatus.

Annato, avi, atum, i. aanzwemmen, naariets heen zwemmen.

Annavigo, avi, atum, i. aan of naar iets heen varen.

Annō, avi, atum, i. tot iets heen zwemmen, navibus, = ter scheep ergens heen varen.

Anne, adv. of.

Annecto, xti, xum, 3. aanknoopen of in 't alg. vastmaken aan iets.

Annellus, i, m. dem. eene kleine ring, een ringetje.

Annexus, us, m. aanknooping, aanhechting.

Anniculus, a, um, adj. éénjarig, een jaaroud.

Anniere, era, erum, adj. 1) het gansche jaar door vruchtdragend; 2) planta, eene plant, waaraan jaarlijks een andere stengel schiet.

Annitor, nisus sum, 3. 1) aanleenen, zich aan iets vasthouden; 2) zich inspannen, alle moeite geven; de re aliqua, om iets door te zetten; 3) medewerken (dat iets geschiede).

Anniversarius, a, um, adj. 1) jaarlijksch, alle jaar plaatshebbend; 2) jaarlijks iets doende.

Annon, adv. of niet; verg. Necne.

Annona, ae, f. 1) de jaarlijksche opbrengst der veldvruchten; 2) de levensmiddelen; annonae caritas, viuitas, dure, goedkope tijden; 3) de prijs van het graan of in 't alg. der levensmiddelen; macelli, de prijs van het vleesch; annonae ingravescit, crescit, de levensmiddelen slaan op, rijzen; annonae laxat, (slaan af); 4) hooge prijs der levensmiddelen; 5) overvloed van granen of andere levensmiddelen.

Annosus, a, um, adj. bejaard, oud.

Annōtatio, onis, f. aantekening, opmerking.

Annōtator, oris, m. eene (boosaardig) oppasser, een verspieder.

Annōtinus, a, um, adj. van het vorig jaar, een jaar oud.

Annōto, avi, atum, i. 1) schriftelijke aantekeningen of aanmerkingen maken, note-

rens 2) op de lijst der aangeklaagden opschrijven (om naderhand te dagvaarden).
Annularius, a, um, adj. de zegelringen betreffende; creta, zegel-aarde; subst. een zegelringmaker.
Annulatus, a, um, adj. met ringen bezet.
Annulus (of Anul.), i, m, 1) iets dat rond is, een ring aan of tot iets, b. v. aan de zeilen enz.; poët. eene haarlok; 2) een vingerring, zegelring, annuli curam habere, zegelbewaarder zijn; annulo claudere, verzegelen; annulis donare, in den ridderstand opnemen.
Annūmēro, avi, ātum, 1. 1) bijtellen; 2) bij iets tellen of rekenen.
Annuntio, z. Nuntio.
Annūto, ūi, ūtum, 3. 1) toewenken, toeknikken; 2) zijne goedkeuring geven (door teekenen of woorden); it. belooven; 3) begunstigen; 4) iets door een wenk te kennen geven.
Annus, i, m. (vroeg) 1) een jaar; annus verte is, het loopende jaar; aequalis alicui annis, met iemand even oud; anno incunte, executē, in den aanvang of het begin, tegen het einde van het jaar; annui, een jaar lang; anno, in het vorige jaar; ad annum, over een jaar; in annum, een jaar lang, voor een jaar; ter in anno, driemaal 's jaars; meus, tuus annus, mijn, uw jaar (waarop het den Romeinen volgens de wet vrijstand om een ambt te verkoeken); tp. a) jaargetij; b) ouderdom = levenstijd; c) de voortbrengselen van een jaar.
Annūto, avi, ātum, 1. toewenken, toeknikken.
Annūtrō, ūvi, ūtum, 4. bij iets opvoeden, opkweken, opleiden (b. v. een wijnstok bij eenen boom).
Annūus, a, um, adj. 1) een jaar durend (b. v. magt enz.); nox mihi annua erat, (scheen mij wel een jaar te duren); 2) alle jaar plaats hebbend, jaartijdsch; annua vice, alle jaar; subst. -um, i, n. een jaargeld.
Anquiro, sivi, situm, 3. 1) opzoeken, zoeken (voedsel enz.); 2) onderzoeken (ge-regtelijk of niet); 3) aanklagen (bijz. van de tribunen); capite of capitis, op leven en dood.
Ansa, ae, f. 1) een handvat (aan vaatwerk); een knop (aan deuren); 2) eene opening in de schoenen om de riemen door te steken; tp. gelegenheid, aanleiding tot iets.
Ansatus, a, um, adj. van een handvat voorzien.
Anser, eris, m. eene gans.
Anserculus, i, m. dem. een gansje.
Anserinus, a, um, adj. van ganzen, de ganzen betreffende; adeps, ganzenvet.
Ante, i. adv. 1) te voren, vroeger, eerder; anno ante quam etc., een jaar voordat of eerder; 2) van voren; 3) naar voren, voorwaarts (b. v. gaan); II. prp. cum acc. 1) vóór (van eene plaats); 2) vóór (van den tijd); ante me, vóór mijnen tijd; in ante diem etc.; tegen dezen of genen dag; ex ante diem, van dezen of genen dag; 3) vóór (om den voorrang aan te duiden); aliquem ante se dilligere, (meer dan zich

zekken); ante omnia, vóór alles.
Antea, adv. te voren, vroeger.
Anteambulō, ōnis, m, een lakel, z. v. qn een looper.
Antecāpio, cēpi, captum, 3. te voren, vooraf, nemen; tp. a) iets voorkomen, b. v. noctem, den aanstaanden nacht (tot iets) niet afwachten; tempus latorum, vroeger komen dan enz.; b) vooruit genieten; c) vooruit doen.
Antecēdo, cessi, cessum, 3. 1) voorgaan, eerder komen dan een ander; tp. iemand overtreffen; 2) (van zaken) voor- of vooruitgaan; tp. overtreffen.
Antecello, (ūi), z. S. 3. iemand of iets overtreffen.
Antecēssio, ōnis, f. hetgeen voorafgaat, het voorafgaan (eener oorzaak).
Antecēssōres, um, m. z. Antecursores.
Antecurro, z. Praecurro.
Antecursōres, um, m. diegenen, bij een leger, welke vooruitgaan, om het noodige geregeld te maken.
Antēdico, dixi, dictum, 3. te voren of vooruit zeggen.
Antēdo, ūvi, ūtum, 4. vooruitgaan; equo, vooruitrijden; tp. a) iemand overtreffen; b) eene zaak voorkomen; 2) tegengaan; tp. zich tegen (iets) verzetten.
Antēfero, tūli, latum, ferre, 3. vooruit dragen; gressum, vooruitgaan; tp. voortrekken.
Antēfixus, a, um, partic. (van Antefigo) voor of aan iets gehecht of vastgemaakt; subst. -a, orum, n. versierselen, die onder de dakgooten aan de huizen vastgehecht waren.
Antēgēntalis, e, adj. wat voor onze geboorte geschiedt.
Antēgrēdiōr, gressum sum, 3. voorgaan, vooraf- of vooruitgaan.
Antēhābēo, ūi, ūtum, 2. voortrekken, de voorkeur geven boven.
Antēhac, adv. te voren, voordereen, in vroeger tijd.
Antēlōgiūm, i, n. eene voorafspraak.
Antēlucānus, a, um, adj. wat voor het daglicht geschiedt of geschiedt is.
Antēmēridianus, a, um, adj. des voormiddags plaatshebbend.
Antēmītto, misi, missum, 3. vooruitzenden.
Antenna, z. Antenna.
Antenna, ae, f. de steng, de ra.
Antēoccupāto, ōnis, i. (bij eenen redenaar) het voorkomend beantwoorden eener mogelijke tegenwerping.
Antēoccupō, avi, ātum, 1. eene mogelijke tegenwerping voorkomen, of vooruit beantwoorden.
Antēpāro, z. Praeparo.
Antēpēs, pēdis, m. de voorste voet, voorpoot.
Antēpilānus, i, m. diegenen der soldaten, welke in den strijd voor de Triarii stonden, bijgevolg = hastati et principes.
Antēpōno, pōsūi, pōstum, 3. voor iets of iemand stellen; tp. voortrekken.
Antēpotens, tis, adj. bij uitstek vermogend of gelukkig.
Antēpredico, z. Praedico.

Antequam, adv. voordar.

Antëris, Idis, f. (*ἀντίρις*) een steunpilaar.

Antërior, (n. -us), òris, adj, comp. de voorste.

Antes, ium, m. de rijen (van wijnstokken, bloemen enz.)

Antësignanus, i, m. in pl. de dapperste soldaten van een legioen, welke de wacht hielden bij de vanden, (dus nagenoeg:) vaanwachters.

Antësto of **Antïsto**, Ëti, (ätum), i. overtrefsen.

Antestor, ätus sum, i. tot getulgen roepen (waartoe men iemand bij het oor ratte).

Antëvënto, vëni, ventum, 4. iemand voor- of vooruitkomen; tp. iemand overtreffen.

Antëverto, ti, sum, 3. 1) vooruitgaan; 2) voorkomen; 3) voortrekken.

Antëvertor, z. P. z. Antëvertö 3).

Antëvölo, ävi, ätum, i. vooruitvliegen.

Antholögca, örüm, n. (*ἀνθολογία*) eene bloemlezing.

Anthrax, äcis, m. (*ἄνθραξ*) cinnaber-erts, bergrood, (misschien vermiljoen).

Anticipätö, önis, f. een aangeboren begrip of denkbeeld van iets.

Anticipö, ävi, ätum, i. (eig. iets te voren of vooraf nemen) 1) iets voor den behoorlijken tijd doen; molestiam, zich vooruit bekommeren; vlam, vroeger komen; mortem, zich voor den tijd om het leven brengen, aliquid mente, zich iets voorstellen, voor den geest brengen; 2) vroeger komen (dan iets anders).

Anticus, ä, um, adj. het voorste (gedeelte).

Antidëo, z. Antëeo.

Antidhac, z. Antehac.

Antidörum, i, n. en -us, i, f. (*ἀντίδoron*) een tegengif.

Antidömia, ae, f. (*ἀντιδomia*) tegenstrijdigeid der wetten.

Antipäthia, ae, f. (*ἀντιπάθεια*) natuurlijke tegenzin, afkeer.

Antipödes, um, m. (*ἀντιπödes*) de tegenvoetters.

Antiquärtus, i, m. een liefhebber der oudheid.

Antique, adv. naar voormalige wijze, op zijn onderwetsch.

Antiquus, a, um, adj. oud (hetgeen te voren bestond, in gebruik was, gemaakt werd), b. v. een tempel, brief, misdrijf enz.; antiquum, van ouds; antiqui, de ouden (in vroegere eeuwen); antiquissima epistola, de oudste brief (die de oudste dagteekening heeft); tp. 1) oud in roem = beroemd; 2) oud = opregt, eerlijk, zoo als voor dezen; 3) gewichtig (van zaken).

Antisöphista, ae, m. (*ἀντισöphisth*) een tegenstander der Sophisten.

Antistes, Itis, m. (en f.) 1) een opzigtster (eene opzigtster), byz. van eenen tempel enz.; tp. een kennor, meester in iets; 2) een priester.

Antistita, ae, f. eene opzigtster (van eenen tempel, of in 't alg. eene priesteres).

Antithëton, i, n. (*ἀντιθέτον*) eene tegenstelling in de rede.

Antlia, ae, f. (*ἀντλία*) een pomp.

Antönömästa, ae, i. (*ἀντωνομασία*) de omschrijving van eenen eigen naam (b. v. de

verwoester van Numantia, voor Scipio).

Antrum, i, n. (*ἀντρον*) een hol.

Antülaris, Antülius, z. Ann.

1. Anus, us (of üis), f. (verw. met annus) 1) eene oude vrouw; 2) als adj. oud, b. v. charta, terra.

2. Anus, i, m. het achterdeel, achterste.

Anxie, adv. angstiglijk; anxie ferre, zich beangstigen over iets.

Anxiëtas, atis, f. 1) angstigheid, angst; 2) angstige of zeer groote zorg.

Anxifer, ëra, ërum, adj. angstverwekkend of aanbrengend.

Anxius, a, um, adj. 1) angstig, tot angst overhellend; 2) angstig, in angst zijnde; sui, voor of om zich zelf; aliquem anxium habere, iemand angstig maken, in angst houden.

Äpäge, imperat. (*ἄπαγε*) weg, voort; hoc, weg daarmedel te, pak u weg!

Äparcitas, ae, m. (*ἀπαρκια*) = Boreas.

Äpëllötös of **Äpeliötös**, ae, m. (*ἀπelliötös* of *ἄπ.*) de oostewind.

Äpenninöcöla, ae, m. en f. poët. een bewoner der Apennijnische gebergten.

Äpenninögëna, ae, m. en f. poët. een inboorling van de Apennijnische gebergten.

Äpenninus, i, m. de Apennijnen (een gebergte of bergketen in Italie).

Äper, pri, m. (gr. *πάρος*, het nederd. ever) een wild zwijn.

Äperö, ërtüi, ertum, 4. 1) openen, open doen (een brief, eene deur); tp. openen = toegankelijk maken; locum suspicioni, (geven); 2) ontblooten (het hoofd, zoo als wij zeggen: den hoed afnemen); 3) zichtbaar maken; se, zichtbaar worden; tp. open leggen, bekend maken, zeggen, verklaren (tegensands gedachte enz.); se, zich geheel bloot leggen zoo als men is; notitiam rei, (duidelijk maken).

Äpërte, adv. 1) duidelijk, klaar, open; 2) open, openlijk.

Äperö, önis, f. de opening, het openen.

Äperto, z. Äperio.

Äperöra, ae, f. 1) de opening, het openen; 2) eene opening.

Äperöus, a, um, 2. adj. 1) open, vrij (eene plaats); apertum, eene vrije plaats; caculum, een heldere lucht; tp. in aperto esse, ligt (te doen) zijn; 2) niet bedekt, ontbloot; naves, (zonder verdek); tp. a) openbaar, niet in 't geheim; b) duidelijk (vertelling enz.); apertum est hoc milii, dit is mij duidelijk, ik weet dit naauwkeurig; c) opregt, openhartig.

Äpex, Ycis, m. 1) in 't alg. het bovenste, of het toppunt, eener zaak; tp. het hoogste sieraad of toppunt van eer; 2) een priesterlijk hoofddeksel, priestermuts; 3) in 't alg. een hoed; 4) een circumflex, of dubbel toonteeken.

Äphracrus, i, f. (*ἄφρακτος*) een schip zonder verdek, eene galci.

Äphrödisia, örüm, n. (*ἀφροdisia*) het feest van Venus.

Äphya, ae of Äphye, es, f. (*ἄφύη*) de sproet, ansjovis.

Äpücus, a, um, adj. naar klimop gelijkende.

Äpiänus, a, um, adj. uva, de muskadoldruif.

- Apfartum**, i, n. een bijenkorf, bijenstok.
Apfartus, i, m. een bijen-opziener.
Apfartum, i, n. 1) melisse of citroenkruid; 2) wilde klimop.
Apfatus, a, um, adj. met eene priesterhuts (apex) bedekt of versierd.
Apfcula, ae, f. dem. eene kleine bij, een bijje.
Apficus, a, um, adj. (ἄψυκος) ovis, een schaaap zonder wol aan den buik.
Apfis, is, f. eene bij, honigbij.
Apfisco, z. +or.
Apfiscor, apfiscus sum, 3. krijgen, verkrijgen; hominem, (inhalen); tp. inzien, begrijpen.
Apfium, i, n. klimop.
Apfuda of **Apfuda**, ae, f. de schillen of doppen van het graan.
Apfustre, is, n. in pl. -ia, en a; een vlagge- of wimpel-standaard op een schip.
Apfodes, um, m. eene zeezwaluw (die men zegt dat geene pooten hebben).
Apfodyterum, i, n. (ἀποδυτήριον) de uitkleedkamer bij eene badstove.
Apfogaetus, a, um, adj. van het land komend (wind).
Apfographum, i, n. (ἀπογράφον) een afschrift.
Apfollinarius, e, adj. aan Apollo geheiligd of gewijd.
Apfollineus, a, um, adj. Apollo betreffende, van Apollo; ars, waarzeggerij en geneeskunst.
Apfollo, inis, m. (Ἀπόλλων) Apollo (de god der toon- en heeltkunde, de zonnegod).
Apfologatus, onis, f. z. Apologus.
Apfologus, i, m. (ἀπολογία) eene vertelling (die onder verdachte handelingen van menschen, dieren enz. eene of andere waarheid voorstelt).
Apfono, z. Sefono.
Apfophasis, is, f. (ἀποφασίς) eig. afzegging, weigering; als een redenaar zegt, het een of ander, waarover hij zoude kunnen spreken, niet te zullen danroeren.
Apfophoreta, orum, n. (ἀποφορέτια) kleine geschenken, na den maaltijd, of op het feest van Saturnus, eene soort van nieuwjaarsgifte.
Apfopopesis, is, f. (ἀποποπέσις) eene afgebrokene uitdrukking (waarbij men niet zeker weet, wat er volgen moet, als b. v. het „Quos ego” bij Virgilius).
Apfosphragisma, atis, n. (ἀποσφράγισμα) het op (iets) gedrukte zegel.
Apfostema, atis, n. (ἀποστήμα) een ettergezwel.
Apfostrophe, es, f. (ἀποστροφή) eig. eene afwending, wanneer een redenaar zich op eens tot eene andere persoon wendt.
Apfotheca, ae, f. (ἀποθήκη) eene voorraadkamer (voor granen, wijn).
Apparat, adv. met veel toestel, met vele toebereidselen, prachtig (b. v. eten).
Apparatio, onis, f. prachtige toestel of toebereidselen; tp. (bij eenen redenaar) eene op goede uitwerking berekende zorgvuldigheid (bij de bewerking).
 1. **Apparatus**, a, um, adj. toegereed, prachtig; tp. al te zeer uitgewerkt of afgemeten (een rede).
 2. **Apparatus**, us, m. toerusting, toestel tot iets; apparatus regio uti, koninklijke toe-

- stel, of onkosten maken; tp. sieraad (in eene rede).
Appareo, ui, itum, 2. 1) zichtbaar worden, zich vertoonen, verschijnen; lux apparet, het wordt dag; tp. zichtbaar zijn, duidelijk zijn; apparet id etiam coeco, dat kan zelfs een blinde zien; promissa apparet, (worden vervuld); 2) alicui apparere, iemand oppassen, ten dienste staan (als Lictor enz.).
Apparéo, ére, 3. = acquiró.
Apparéo, onis, f. 1) oppassing, dienst (van een Lictor enz.); 2) de dienstdoende dienaar zelf.
Apparitor, oris, m. een dienaar der overheid.
Apparitura, ac, f. z. Apparitio.
Apparo, avi, atum, 1. uitrusten, toerusten, gereed maken; bellum, zich tot den oorlog; tp. alicui auxilium, iemand helpen willen; fugam, op de vlugt bedacht zijn; crimina in aliquem, beschuldigingen tegen iemand opzoeken.
Appellatio, onis, f. 1) de benoeming; literarum; het uitspreken der letteren; 2) het appel (wanneer men van den eenen regter zich op den anderen beroept, om hulp te zoeken); tribunorum, op de tribunen.
Appellator, oris, m. een die zich betoeft, appelleert (van den eenen regter tot den anderen gaat).
Appellito, z. Appello.
 1. **Appello**, avi, atum, 1. 1) aanspreken; tp. a) aanspreken = verzoeken om iets (om hulp —, v. d. ook: zich op iemand beroepen, appelleren —, om betaling); b) tot rekenschap roepen; c) voor het geregt dagen; 2) noemen, benoemen, betitelen; literas, letters uitspreken.
 2. **Appello**, puli, pulsum, 3. eig. aan-, toe-, of heendryven; turrem ad etc.; classem, navem ad, in etc., of alleen appellere, aantanden; tp. animum of mentem appellere ad etc., zijne gedachten op iets stellen, of vestigen.
Appendicula, ae, f. dem. eene kleine toegift, een aanhangseltje.
Appendix, icis, f. eig. de aanhang, een aanhangsel; animi, = van de ligchamen; tp. appendices, hulpbroepen.
Appendo, ndi, usum, 3. toewegen.
Appetens, tis, adj. 1) begeerig naar enz.; 2) hebzuchtig.
Appetenter, adv. begeeriglijk.
Appetentia, ae, f. begeerte.
Appetito, onis, f. het grijpen naar iets; tp. de begeerte naar iets; naturalis, natuurlijke drift of zucht.
 1. **Appétitus**, a, um, adj. begeerd, gewenscht.
 2. **Appétitus**, us, m. begeerte.
Appeto, ivi of vi, itum, 3. 1) naar iets grijpen of reiken, de hand uitsteken; it. op iets losgaan; humerum gladio, een bouw op den schouder wagen; v. d. 2) bereiken, nader komen (een land); tp. (van den tijd) naderen; 4) naar iets streven, iets verlangen, of gaarne willen; inimicitias pro aliquo, (overnemen); it. iets bijzonder gaarne eten.
Appétitas, atis, f. de Appieteit, het Appiuschap, d. i. het aanzien der familie van

Applus (een door Cicero gemaakt woord).
Appingo, pinxi, pictum, 3. aan of bij iets schilderen; it. *vijschrijven*.
Applaudo, si, sum, 3. door handgeklap zijne goedkeuring te kennen geven, *toejutchen*.
Applausor, ōris, m. die zijne goedkeuring of toestemming geeft (door handgeklap).
Applausus, z. Plausus.
Applicatio, ōnis, f. eig. het aanvoewen of aanvoegen; tp. 1) animi, neiging, *genegenheid, gezindheid*; 2) jus applicationis, het recht van een Atheenschen patronus, om erfgenaam te zijn van zijnen zonder testament overledenen client.
Applico, āvi, ātum en ūi, ūtum, 1. aan of bij iets voewen, *voegen of doen*; se ad aliquid, alicui, *nader bij iets komen, zich tot iets begeven, zich bij iemand voegen* (als medgezels); 'oscula rei, *iets kussen*; moeniibus scalas, (tegen stellen of oprigten); aliquem terrae, *ismand ter aarde werpen*; navem terrae of ad terram, *een schip naar het land sturen, doen aanlanden*; tp. a) se applicare ad etc., *zich op iets toeleggen, zich met iemand bezig houden*; b) animum ad deteriorem partem, *zich ten kwade neigen*; c) bij iets aanwenden, *gebruiken*.
Applo, āvi, ātum, 1. weenen bij iets, *met iemand*.
Applo, z. P. en S. 3. *daarbij regenen*.
Appōno, pōsui, pōstum, 3. 1) aan, tot, of bij iets doen (zetten, leggen, stellen); it. *voor iemand zetten of stellen* (b. v. spijzen enz. = die opbrengen, op tafel voorzetten); it. *den eenen aan den anderen* (als oppasser of wachter) *toevoegen*; tp. alicui accusatorem, *den eenen aan den anderen als aanklager toevoegen*; 2) *daarbij zetten of stellen* (schriftelijk); 3) *daarbij voegen*; tp. alicui aliquid gratiac, *ismand iets als eene gunst toerekenen*.
Apporrectus, a, um, partic. (van Apporrigo) *uitgestrekt*.
Apporcāto, ōnis, f. het aan- of toevoeren (naar de stad).
Apporto, āvi, ātum, 1. 1) aan-, bij-, toevoeren, *aanbrengen*; adventum aliquo, = *ergens heen komen*; 2) *brengen, mēlden* (een berigt); 3) *veroorzaken*.
Apposco, pōposci, z. S. 3. *nog daarenboven vorderen*.
Appōstus, adv. *gepast, op eene gepaste wijze*.
Appōstum, i, n. 1) een bijvoeglijk naamwoord; 2) *hetgeen na aan eene zaak grenst* (b. v. *vermetelheid aan dapperheid*).
Appōstus, a, um, adj. eig. *daarbij liggend*; 1) *geneigd* (b. v. tot *billijkheid*); 2) *gepast, geschikt*.
Appōtus, a, um, adj. *duchtig dronken*.
Apprēcor, ātus sum, 1. aliquem, *ismand bid-den of smeken*.
Apprēhendo, nāi, nsum, 3. 1) *naar iets grijpen, aangrijpen*; 2) *zich van iets meester maken, het wegnemen*; palinam, *naar den voorrang streven*.
Apprime, adv. *voornamelijk, vooral*.
Apprōbāto, ōnis, f. 1) *goedkeuring, toestemming, tevredenheid*; 2) *een bevijis, eene proeve*.

Apprōbātor, ōris, m. die iets goedkeurt.
Apprōbe, adv. *regt goed, zeer nauwkeurig (weten)*.
Apprōbo, āvi, ātum, 1. 1) *goedkeuren*; 2) *bewijzen, betoonen* (iets, zich zoo of zoo); tp. opus approbare, (besteld) *werk volgens kontrakt afleveren*; 3) *maken dat iemand iets goedkeurt, alicui aliquid, iets bij iemand regtvaardigen*.
Apprōmitto, misi, missum, 3. iets voor iemand insgelijks belooven.
Apprōpēro, āvi, ātum, 1. 1) *toeijlen, toesnellen*; 2) *bespoedigen, verhaasten*.
Apprōpinqūāto, ōnis, f. de aan- of toenadering.
Apprōpinqūo, āvi, ātum, 1. *naderen, aanmaderen*; ad summam aquam, *tot aan de oppervlakte van het water komen*; iniquum in locum, *op eene ongunstige plaats of terrein komen*; appropinquatur, *men komt nader*; tp. hiems appropinquat, (nader); primis ordinibus appropinquare, *tot de voorposten, of de eerste gelederen (van een leger) naderen*.
Appugno, z. Oppugno.
Appulsus, us, m. 1) *het aanlanden*; 2) *de invloed (der zon) enz.*
Apricāto, ōnis, f. het verblijf (eene wandeling) in den zonneshijn.
Apricitas, ātis, f. het zonnige (van eene plaats).
Aprīcor, ātus sum, 1. *zich in de zon warmen*.
Apricus, a, um, adj. 1) *zonnig*; tp. in apricum proferre, *aan den dag brengen*; 2) *wat de zon bemint* (eene plant, een mensch).
Aprilis, is, adj. de maand April betreffende, subst. *de maand April*.
Aprīnus, a, um, adj. *van een wild zwijn*.
Aprīgnus, a, um, adj. *van een wild zwijn*.
Apsinthum, z. Absinthium.
Aptātus, z. Aptus.
Apte, adv. 1) *naauw verbonden*; 2) *in 't alg. gepast*.
Apto, āvi, ātum, 1. 1) *toepassen, aanvoegen*; 2) *toerusten*.
Aptus, a, um, 1) partic. *toegevoegd, aangekecht*; tp. cui omnia ex se apta sunt, *bij wien alles van hem zelyen afhangt, die aan zich zelyen genoeg heeft*; aptum ex aliqua re, *van iets afhangend*; scriptor verbi aptus, *(die niet te veel woorden gebruikt)*; 2) *adj. passend, gepast (vers, schoen enz.)*; aptus alteri, *(die wel bij een ander past)*.
Apud, prp. cum acc. (het oude apot, *waarsch. van ἀπὸ*) 1) *bij*; apud patres nostros, *ten tijde onzer vaderen*; apud aliquem, *bij iemand* (in zijn huis, in zijne gedachten, in zijne schriftten); ook z. v. a. in enz.; apud Achaiam, *in Achaje*; apud forum, *op het forum*; apud villam, *op zijn landgoed*; tp. apud se esse, *bij zich zelyen zijn*.
Aprīnus en Apyrēnus, a, um, adj. (ἀπρίνος en ἀπύρνος) eig. *zonder kern of pit, kernloos* (zoo heet eene soort van granaatappelen met kleine pitten).
Aqua, ae, f. (bij Hesych. ἄρα) 1) *water*; aqua et igni interdicere, *water en vuur ontzeggen, uit het land bannen*; aquam et terram poscere, *water en land opeischen* = *volkomeene onderwerping eischen*; aquam dare, *aan een pleitverzorger eenen (door een*

wateruurwerk) bepaalden tijd tot spreken geven; tp. aqua haeret, het wil niet gaan, het hapert; aquam praebere, gasten hebben (eig. water om zich te wasschen geven); 2) aquae, een bad, eene badplaats, (b. v. *Bajazet*).

Aquaeductio, ònis, f. eene waterleiding.

Aquaeductus, us, m. eene waterleiding; it. het regt om water ergens heen te leiden.

Aqualluculus, i, m. dem. 1) de maag; 2) het onderlijf, de buik.

Aqualis, is, m. een watervat.

Aquarius, a, um, adj. het water betreffende; provincia, het bestuur der waterleidingen enz. de waterstaat; subst. 1) een opzichter over den waterstaat; 2) een waterdrager; 3) de waterman (een gesternte).

Aquaticus, a, um, adj. 1) aan-, bij-, of in het water levend; 2) waterachtig, vochtig (wind, brood).

Aquatilis, ē, adj. 1) in of bij het water levende; 2) waterachtig van smaak.

Aquatō, ònis, f. 1) het waterhalen; 2) de plaats, waar het gehaald wordt; 3) wateren; aquationes autumnī, de overvloedigheid van water in den herfst.

Aquatius, adv. comp. een wateriger of dunner (geheesmiddel).

Aquator, òris, m. een soldaat om water te halen.

Aquila, ae, f. de adelaar (ook als vaandel); aquilae senectus, een yaste; krachtvolle ouderdom.

Aquiflex, ēgis, m. (= qui aquas legit = queerit), een die waterbronnen opzoekt.

Aquififer, ferī, m. de soldaat, die den adelaar van het legioen droeg (z. v. a. vaandrager).

Aquifinus, a, um, adj. den adelaar betreffende, van eenen adelaar.

Aquilo, ònis, m. 1) de noordoostewind of in 't alg. de noordewind; 2) het noorden (als plaats).

Aquilonaris, e, adj. z. Septentrionalis.

Aquilonius, a, um, adj. z. Septentrionalis.

Aquilus, a, um, adj. z. wartzachtig.

Aquor, ātus sum, i. water halen.

Aquosus, a, um, adj. 1) waterrijk; languor, de waterzucht; 2) regen aanbrengend; 3) klaar of doorschijnend als water (een edelgesteente).

Aquila, ae, f. dem. een klein watertje.

Ara, ae, f. (van *arā*, ik verhef) 1) in 't alg. eene verhevenheid, hoogte (van zoden enz.); arā sepulcra, een brandstapel; 2) een verheven gedenkteeken; 3) eene rots in zee; 4) een altaar; arae focivae, haardsteden en altaren, huis en hof (vaderland en godsdienst); tp. toevlugt, bescherming; 5) de altaar (een gesternte).

Arabia, ae, f. (*Ἀραβία*) Arabiens

Arabice, adv. Arabisch.

Arabicus, a, um, adj. (*Ἀραβικός*) Arabisch; odor, wijrook.

Arabillis, e, adj. geschikt om te beploegen.

Arabius, a, um, adj. Arabisch; terra, Arabien; bombyx, een zijden kleed; limen, een vertrek met prachtige Arabische tapijten versterd; odor, wijrook.

Arabs, ābis, m. (*Ἀραβ*) een Arabier; poëta, Arabisch.

Arabus, a, um, adj. v. Arabs en Arabius.

Arānēa, ae, f. (*Ἀράνη*) 1) eene spin; 2) spinrag, eene spinneweb; tp. een weefsel aan spinnewebben gelijk (aan sommige planten).

Arānēola, ae, f. dem. eene spinnerje.

Arānēolus, i, m. dem. z. Arancola.

Arānēosus, a, um, adj. 1) aan eene spinweb gelijk; 2) vol spinnewebben.

Arānēum, i, n. (sc. textum) eene spinweb.

Arānēsus, a, um, adj. de spinnen betreffende; genus, het spinnengeslacht.

Arātō, ònis, f. 1) het ploegen; 2) een akker (bijz. eene openbare, die verpacht wordt).

Arātuncūla, ae, f. dem. een klein akkertje; geschikt om te beploegen.

Arātor, òris, m. 1) een die ploegt (mensch of dier); 2) Aratores, de (rijke) pachters van Romeinsche staatsgoederen (die wederom andere pachters onder zich hadden).

Arātor (of *Aratro*), z. P. en S. 1. het zaaad weder omploegen.

Arātrum, i, n. de ploeg.

Arbiter, tri, m. (van ar = ad en bitere = ire) 1) die bij iets tegenwoordig is, getuige, medebewuste; 2) een scheidsman; arbiter rerum, de opperste gebiedvoerder.

Arbitra, ae, f. eene medebewuste (vrouw).

Arbitrārio, adv. twijfelachtig.

Arbitrārius, a, um, adj. twijfelachtig.

Arbitrātus, us, m. wil, willekeur, goedvinden.

Arbitrātum, i, n. 1) de uitspraak van een scheidsman; 2) in 't alg. een vonnis, oordeel, of beslissende uitspraak bij iets; 3) willekeur, goedvinden; esse in arbitrio alicujus, van iemand's willekeur afhangen; arbitrium alicujus rei agere, over iets naar goedvinden beslissen; 4) iets dat door een scheidsman bepaald of geschat wordt, b. v. arbitria funeris, de begrafenis-kosten.

Arbitror, āvi, ātum, i. z. Arbitror.

Arbitror, ātus sum, i. 1) daarvoor houden, meênen; fidem alicui, iemand geloof geven; 2) waarnemen, op iets acht geven; 3) (passive) arbitrator alicui uxore, men geeft iemand eene vrouw.

Arbor, of -os, òris, f. 1) een boom; fici, een vijgenboom; cupressus, een cypressenboom; 2) hetgeen naar een booth gelijkt, d) de boom aan de wijnpers; b) een massiboom; 3) hetgeen van een boom gemaakte is, b. v. een schip.

Arborārius, a, um, adj. de boomen betreffende; picus, (de bodmspecht).

Arborātor, òris, m. z. Frondator.

Arboresco, z. P. en S. 3. tot een boom worden of opwassen.

Arborēus, a, um, adj. van een boom, van boomen, boomen betreffende; fetus, boomvruchten; tp. z. waar getakt (de hoornen van een hert).

Arbos, z. Arbor.

Arbuscula, ae, f. dem. een boomtje; tp. arbuscula crinita, de kulf der paauwen.

Arbustivus, a, um, adj. 1) met boomen beplant, bezet; 2) aad of bij boomen gezet (wijnstokken).

Arbusto, āvi, ātum, i. agrum, een veld met boomen beplanten om er een wijngaard aan te leggen.

Arbustum, i, n. een boomplantsoen, om wijnstokken daar tegen op te leiden; tp. een boom-

Arbustus, a, um, -adj. = Arbustivus.
Arbutus, a, um, adj. van den aardbezieboom; fetus, de vruchten daarvan.
Arbutum, i, n. 1) de vrucht van den aardbezieboom, de zee-kers; 2) de haagappel-of aardbezieboom.
Arbutus, i, f. de haagappel-of aardbezieboom.
Arca, ae, f. het nederd. ark, 1) eene kast (voor kleederen, geld, lijken); 2) eene gevangenis.
Arcadia, ae, f. ('Αρκάδα) Arkadien (in den Peloponnesus).
Arcadius en Arcadius, a, um, adj. Arkadisch; deus, = Pan.
Arcane, adv. en Arcano, adv. in het geheim.
Arcanus, a, um, adj. 1) geheim, verborgens; subst. -um, een geheim, verborgenheid; 2) geheimhoudend, stilzwygend, homo, nox.
Arcas, adis, adj. en subst. (Ἄρκας) Arkadisch, een Arkadër.
Arcæo, ii, z. S. 2. (ἀρκῶ) 1) afhouden, afweren van iets; it. tegenhouden van ergens heen te gaan, = te zamen-, bijeen-houden (eene rivier in hare bedding); tp. inperken, insluiten.
Arcessitor, oris, m. die iemand aan- of bij roept of haalt.
Arcessitus, a, um, adj. van te ver gehaald, te ver gezocht, gezocht (eene spottersnij enz.), verg. Arcesso.
Arcessitus, ns, m. het aan-, bij- of toeroepen (komt alleen in ablat. voor); tuo arcessitu venio, op uwe uitnodiging, op uw verzoek.
Arcesso, ivi, Itum, 3. ergens bij doen komen, ontbieden; aliquem mercede, (huren); it. voor het geregt laten komen = aanklagen; capitis, op leven of dood (meest al op ballingschap) aanklagen, de doodstraf tegen iemand eischen; tp. bijhalen (bewijzen enz.); gloriam, ex etc., roem trachten te verkrijgen door iets.
Archætypus, a, um, adj. (ἀρχήτυπος) hetgeen de schryver zelf vervaardigd heeft (een origineel of eigenhandig geschrift).
Archelochius, a, um, adj. tp. spottend, hekelend (een hekelicht).
Archipirata, ae, m. (ἀρχιπειράτης) een hoofd van zeerovers.
Architecton, onis, m. (ἀρχιτέκτων) = Architectus; tp. een listberaamc.
Architectonicæ, es, f. (ἀρχιτεκτονικά) z. Architectura.
Architectonicus, a, um, adj. (ἀρχιτεκτονικός) de bouwkunst betreffende.
Architector, aris sum, i. bouwen, opbouwen; tp. uitdenken, verzinnen.
Architectura, ae, f. bouwkunst.
Architectus, i, m. (ἀρχιτέκτων) de bouwmeester; tp. een eerste bewerker.
Archon, ntis, m. (ἀρχων) een heerscher, een opperhoofd.
Arcio, z. Accio.
Arcipotens, tis, adj. poët. sterk met den boog, subst. een vaardig boogschutter.
Arciflens, tis, adj. een boog dragende, subst. de boogdrager (Apollo, Diana).
Arcte, Arte, adv. eng, naauw, b. v. tenere, vast houden; tp. a) naauw, = zeer, sterk, b. v. arcte diligere, sterk beminnen;

arcte dormire, in diepen slaap liggen; b) z. v. a. naauw, eng, = bezwaarlijk, b. v. spiritus arcte meabat, (ging beklemd); tenere, tractare, kort houden, hard behandelen.
Arcto en Arto, i. te zamen drukken.
Arctos en -us, i, f. ('Αρκτος) de groote en de kleine beer; tp. de volkeren van het noorden.
Arcturus, a, um, adj. (ἄρκτουρος) noordelijk.
Arcturus, i, m. ('Αρκτούρος) 1) de Arcturus (de helderste ster in den Bootes); 2) de herfsttijd.
Arctus (en Artus), a, um, adj. eng, naauw (een huis, zeeft, boeijen); tp. 1) naauw (b. v. verwantschap); somnus, diepe slaap; 2) naauw, eng; tempus, korte tijd; annona, gebrek aan levensmiddelen; arctae res, gevaarlijke toestand; leges, strenge wetten; in arctum colligere, in 't kort zamenvatten.
Arcuatus, adv. boogvormig.
Arcuatus, a, um, adj. boogvormig, gewelfd.
Arcula, ae, f. dem. 1) een kasje; 2) de windbus (bij een waterorgel).
Arcularius, i, m. iemand, die kleine kastjes tot opschik maakt.
Arcuo, avi, atum, i. boogvormig krommen.
Arcus en Arqus, us, m. 1) in 't alg. iets gebogens, eene boogvormige kromming, een boog of bogt, (zoo als b. v. de oever maakt); it. een mathematische boog; it. een regenboog; 2) hetgeen in den vorm van een boog gemaakt is t. a) een boog (om pijlen af te schieten); b) een verwulde boog (it. een zeeboog).
Ardæa, ae, f. (ἰσθμιάς) de reiger.
Ardælo, onis, f. een bezige ledigganger, bemoeial.
Ardens, tis, adj. 1) heet, brandend; 2) hevig, vurig.
Ardenter, adv. brandende; tp. heviglijk.
Ardæo, arsi, arsum, 2. branden; tp. 1) zoo goed als branden (van dorst enz.); bello ardere, in oorlog ontbranden; conjuratio ardet, (is uitgebarsten); 2) gloeyen = vonkelen (is verwen, oogen); 3) ontstoken of ontgloeid zijn (van hartstogten); in aliqua of aliquam, alquem, van liefde jegens iemand ontvlamd zijn.
Ardæola, ae, f. dem. een (jonge of kleine) reiger.
Ardesco, z. P. en S. 3. in de ylam raken, in brand vliegen; tp. 1) ontbranden (van hartstogten); 2) ontbranden, heviger worden (b. v. strijd, oproer).
Ardor, oris, m. 1) het branden, de hitte (van de zon enz.); tp. a) grievende smart; b) vuur, glans (der sterren, oogen); c) hitte, hevigheid, vuur (van driften enz.); v. d. b. v. hevige liefde; belli, de hitte des strijds; 2) een brand.
Ardus, a, um, adj. steil; arduum, eene steilte; tp. met vele moeite verbonden; res arduæ, ongeluk.
Aræa, ae, f. 1) eene vrije ledige plaats (een erf, een plein in eene stad); 2) eene plaats of tuin aan een huis; 3) eene vogelbaan (om vogels op te vangen); 4) een tuinbed; 5) eene kale plek op het hoofd; 6) tp. z. v. a. een veld, strôdperk (= eene gel-gen-
 E

heid) om zijne krachten te beproeven.
 Aréfacio, féci, factum, 3. droogen, droog maken.
 Aréfito, factus sum, 3. droogen, droog worden.
 Aréna, ac, f. 1) zand; 2) eene zandgrond; 3) de oever; 4) het strijdperk, worstelperk (in een Amphitheater en elders); tp. het veld (het vak) waarin iemand zich oefent.
 Arénacéus, a, um, adj. 1) zandig, zanderig; 2) zandachtig.
 Arénaría, ae, f. eene zandgroeve.
 Arénatio, ónis, f. het opleggen van mortel (kalk) op den muur.
 Arénatum, i, n. (sc. opus) mortel, met zand gemengde kalk, pleisterkalk.
 Arénivágus, a, um, adj. poët. die door zandwoestijnen zwerft.
 Arénosus, a, um, adj. zanderig, vol zand.
 Arénula, ae, f. dem. zeer fijn zand.
 Aréo, ti, z. S. 2. droog of dor zijn (ook van den dorst); sitis arens, brandende dorst.
 Aréola, ac, f. dem. 1) eene kleine opene plaats; 2) een klein tuinbed.
 Aréopágitá, of es, ac, m. (Ἀρειοπαγίτης) een regter van den Areopagus.
 Aréopágus, of -os, i, m. (Ἀρειοπαγος) de Areopagus (een gerechtshof voor crimineele zaken te Athene).
 Arés, is, .m. (Ἄρης) = Mars.
 Arésco, úi, z. S. 3. droogen, droog worden.
 Aréus, a, um, adj. (ἄριος) judicium, = de Areopagus.
 Argentáta, ac, f. 1) eene zilvermijn; 2) een wisselaarsbank; 3) het wisselaars beroep.
 Argentárus, a, um, adj. 1) het zilver betreffende; metalla, zilvermijnen; 2) het geld betreffende; cura, zorg voor het geld; inopia, gelagebrek.
 Argentáus, a, um, adj. met zilver overtrokken, verzilverd.
 Argentéolus, a, um, adj. dem. van zilver, zilveren.
 Argentéus, a, um, adj. 1) zilveren = van of uit zilver; 2) zilveren = zilverkleurig; 3) zilveren = met zilver overtrokken of versierd, verzilverd.
 Argentósus, a, um, adj. vol zilver.
 Argentum, i, n. (ἀργύριον, waarsch. van ἀργός, wit) 1) zilver; infectum, onbewerkt, baar zilver; vivum, kwikzilver; 2) zilver = zilveren gereedschap, huisraad enz.; 3) zilver = zilvergeld; it. in 't alg. geld.
 Argestes, ae, m. (ἀργιστής) de noordwestewind.
 Argéus, a, um, adj. z. Argivus.
 Argilla, ac, f. (ἀργίλλος) witte klei.
 Argillacéus, a, um, adj. kleiachtig.
 Argillósus, a, um, adj. vol klei.
 Argívus, a, um, adj. (Ἀργίος) Argivisch of in 't alg. Grieksch; subst. -i, drum, m. de Grieken.
 Argo, us, f. (Ἄργώ) het schip Argo.
 Argólicus, a, um, adj. (ἀργολικός) Argivisch of in 't alg. Grieksch.
 Argos, n. en pl. Argi, drum, m. 1) Argos (de hoofdstad van Argolis); 2) Grickenland.

Argóus, a, um, adj. (ἄργυρος) het schip Argo betreffende.
 Argumentáto, ónis, f. 1) eens sluitrede, besluit; 2) de aanvoering van bewijzen, het betoog; het bewijs.
 Argumentor, átus sum, i, 1) betoogen (door bewijzen); 2) bewijzen aanvoeren; 3) iets ten bewijze aanvoeren; 4) uit eene zaak iets opmaken of besluiten.
 Argumentum, i, n. in 't alg. iets waarvan de gesteldheid duidelijk in het oog valt, of waarvan men duidelijk beseft, wat het zijn moet (zie argutia): 1) een kenteeken of bewijs (dikwijls ook = de schijn of het uiterlijk gelaat; of uitzien van iets); 2) een aangevoerd bewijs, ook: een bewijsgrond; 3) de stof waarover men spreekt of schrijft; 4) eene vertelling, fabel; it. een schouwspel; 5) een kunstwerk.
 Argúo, úi, útum, 3. 1) bewijzen, betoogen; 2) beschuldigen; 3) overtuigen (van eens beschuldiging).
 Argútáto, ónis, f. een krakend gedruisch.
 Argúte, adv. 1) scherpzinnig; 2) listig.
 Argúta, ae, f. gew. in pl. 1) het kenschetsende of hetgeen vol van uitdrukking is (in een schilderstuk enz.); digitorum, veelbetekenende beweging met de vingers of met de handen (bij eenen redenaar); 2) praatzucht; 3) scherpzinnige, geestige invallen; it. stekelige gezegden.
 Argúto, z. Argutor.
 Argútor, átus sum, i. spitsvindig spreken.
 Argútúlus, a, um, adj. dem. tamelijk scherp of spitsvindig (een boek).
 Argútus, a, um, adj. in 't alg. datgeen waarvan de gesteldheid duidelijk in het oog of onder het besef valt enz. 1) geluidgevend, (b. v. dieren, dingen); illex, een ruischende of suisende eik; forum, (het luidruchtige); 2) scherp (van zekere reuk); 3) vol van uitdrukking, veelbetekenend (oogen, rede enz.); dolor, eene zeer natuurlijk voorgewende droefheid; exita, veelbetekenende ingewanden; 4) uitvoerig in woorden; 5) scherpzinnig, geslepen, (dikwijls = listig).
 Argýraspides, a, um, m. (ἀργυράσπιδες) soldaten met zilveren schilden.
 Arídtas, átis, f. droogte, dorheid.
 Arídúlus, a, um, adj. dem. een weinig droog, of alleen droog.
 Aríduus, a, um, adj. 1) droog, dor (bladeren, grond); aridum, het drooge (sc. land); tp. a) droog van dorst, = dorstig; b) z. v. a. uitgedroogd, = mager (van het ligchaam); c) mager, droog (van een redenaar); d) mager (van de spijs); e) karig = gierig; 2) hetgeen droog maakt, uitdroogend (koorts, dorst).
 Aríes, étis, m. (αἶψ) 1) de ram of het mannetje van het schaaap; 2) de stormram, een belegeringswerktuig; 3) de ram (gesternete).
 Aríetárus, a, um, adj. den stormram (werktuig) betreffende.
 Aríetáto, ónis, f. het zamenslaan of stooten, de zamensbiting van verscheidene dingen.
 Aríetinus, a, um, adj. 1) van den ram; 2) een ramskop gelijk.

- Arīsto**, āvi, ātum, 1. aan iets stooten of slaan; tp. in aliqua re, in eene zaak misdrijven.
- Arīstato** etc. z. Har.
- Arista**, ac, f. de stekel of baard der korenaren; it. de aar zelve; tp. de korte haartjes aan het ligchaam.
1. **Arithmētica**, ac, of -e, es, f. (ἀριθμητική) de Arithmetica, getal-kunde, rekenkunde.
2. **Arithmētica**, ōrum, n. = Arithmetica, ac.
- Arithmēticus**, a, um, adj. (ἀριθμητικός) de rekenkunst betreffende, rekenkundig.
- Arītdo**, īnis, f. droogheid, droogte.
- Arma**, ōrum, n. (van het oude, aro, ἄρω, voegen) 1) alles waaryan men zich tot een bepaald oogmerk bedient; bijgevolg, allerlei werktuigen, gereedschap, b. v. cerealia, poët. om het graan (tot brood) te bereiden; 2) wapenater verdediging (bijz. het schild); vervolgen in 't alg. wapenen; tp. a) wapen = bevestigingsmiddel (b. v. van schranderdheid); b) wapenstrijd, oorlog; referre, herneuwten; c) krijgsbedrijven.
- Armāmaxa** (of Harm.), ac, f. (ἀρμαμάχη) een bedekte reiswagen.
- Armāmenta**, ōrum, n. allerlei gereedschap; navium, het want (touwwerk, roer enz.); it. de roerriemen.
- Armāmentārium**, i, n. het tighuis (bijz. voor schepen).
- Armārīdium**, i, n. dem. een klein kastje.
- Armārīum**, i, n. een kast.
- Armātū**, ōrum, m. gewapende (manschappen).
- Armātūra**, ac, f. wapenrusting, wapenen; tp. de gewapenden zelve; levis, de liggewapenden.
- Armātus**, us, m. z. Armatura.
- Armentalis**, ē, adj. de kudden of de voortplanting der kudden betreffende; equa, een dragend merlepaard.
- Armentārius**, i, m. een ossenherder.
- Armentīcius**, (of -itius), a, um, adj. de runderen betreffende; grex, eene kudde runderen.
- Armentum**, i, n. (voor Aramentum) 1) eig. ploegvee, rundvee, ossen; 2) in 't alg. eene veekudde; 3) een enkel stuk vee, b. v. een paard (zelzaam).
- Armifer**, fēra, fērum, adj. poët. wapendragend (v. d. krijgshastig).
- Armiger**, gēra, gērum, adj. 1) die eens anders wapenen draagt; Jovis = de adelaar; tp. iemands medehelper; 2) gewapend.
- Armilla**, ac, f. in 't alg. iets dat aangevoegd is; 1) een armband (uit goud, zilver); a) een kleine ijzeren ring.
- Armillātus**, a, um, adj. 1) met een armband versierd; 2) canis, een hond met een halsband.
- Armipotens**, tis, adj. poët. magtig of vermoedend in de wapenen.
- Armīsōnus**, a, um, adj. poët. met of in de wapenen kletterend.
- Armo**, āvi, ātum, 1. 1) in 't alg. uitrusten of voorzien tot of met iets; v. d. 2) wapenen; tp. aansporen tot het naar de wapenen grjpen, tot het opvatten der wapenen.
- Armus**, i, m. (ἀρμη) 1) de schouder, de bovcnarm; 2) (aan het vee) de schoft.
- Arō**, āvi, ātum, 1. (ἀρῶ) 1) ploegen; 2) akkerbouw drijven; 3) beploegen; tp. a) doorploegen (b. v. rimpelen, het gezicht); b) doorploegen = dooryaren; maris acquor.
- Arōma**, ātis, n. (ἀρώμα) reukwerk.
- Arquātus**, z. Arcuatus.
- Arquus**, z. Arcus.
- Arra**, z. Arrha.
- Arrēpo**, psi, ptum, 3. naar iets heen kruipen; tp. zich in iets indringen (in iemands vriendschap).
- Arreptans**, antis, partic. naar iets heen kruipend.
- Arrectus**, a, um, adj. regt op gaande, steil (een berg), of in 't alg. regt, overcind.
- Arrha**, ac, f. (in van Arrhābo) een onderpand, goodspenning.
- Arrhābo**, ōnis, m. (ἀρραβών) 1) een pand, onderpand; 2) opgeld (bij een koop).
- Arrhēnicum**, z. Arsenicum.
- Arridēo**, risi, risum, 3. toelagohen; tp. behagen, beyallen.
- Arrigo**, rexi, rectum, 3. oprigten, naar boven steken; tp. aanmoedigen, aanyuren; arrectus, gespannen, opgewonden (= vol hoop, verwachting enz.).
- Arripō**, ūi, reptum, 3. aangrijpen; tp. a) aangrijpen (eene gelegenheid, eene bezigheid, een voorwindsel); arripi somno, van den slaap aangegrepen worden; criminibus arripi, aangeklaagd worden; b) iets bekommen, zich iets verschaffen (aanzien enz.); c) iemand aanyallen = over den hekel halen.
- Arriſto**, ōnis, f. het aanlagohen of toelagchen.
- Arriſor**, ōris, m. een vleyer (die al wat men zegt al lagchende toestemt).
- Arrodo**, si, sum, 3. z. v. a. aan iets knagen, beknabbelen; tp. benadelen, rempublican.
- Arrōgans**, tis, adj. aanmatigend, vol aanmatiging.
- Arrōgantia**, adv. met aanmatiging.
- Arrōgantia**, ac, f. 1) aanmatiging; 2) aanhoudendheid, hardnekkigheid, als men niet afgaat van hetgeen men vraagt.
- Arrōgo**, āvi, ātum, 1. 1) aanvragen, aanvraag doen; 2) sibi aliquid, zich iets aanmatiging; 3) alicui aliquid, iemand iets toeschrijven (lof enz.); consuli dictatoreum, (toevoegen).
- Arrosor**, ōris, m. allicuius, eep opeter, die iemands vermogen verteert.
- Arrōgna**, ac, f. eene goudmijn.
- As**, tis, f. 1) al wat men aanwendt om zijn oogmerk te bereiken, bijgevolg = wijze, middel, kunstgreep (dikwijls ook = list, bedrog); 2) elke kennis, kunst, bekwaamheid; 3) kunst = ervarenheid; 4) kunst = het samenstel der regelen van eene kunst of wetenschap; 5) een geschrift dat over eene kunst handelt; 6) een kunstwerk; 7) eene (goede of kwade) eigenschap.
- Arsēnīcum**, i, n. (ἀρσενικός) arsenicum, rotzkruid.
- Artēria**, ac, f. (ἀρτηρία) 1) de longpyp, luchteder (zij wordt ook genoemd arteria aspera); 2) eene pols- of slagader.
- Arthriticus**, a, um, adj. (ἀρθριτικός) sichtig.
- Arthritis**, ūdis, f. (ἀρθριτις) de sicht.

- Articulārīs**, e, adj. de gewrichten betreffende; morbus, ledenkrankheid, de zicht.
- Articulārūs**, a, um, adj. de gewrichten betreffende; morbus, ledenkrankheid, de zicht.
- Articulāte**, adv. eig. van lid tot lid, v. d. duidelijk = lettergreep voor lettergreep (b. v. vóórzeggen).
- Articulātim**, adv. 1) lid voor lid; 2) nauwkeurig ontleed = duidelijk.
- Articulātio**, ōnis, f. 1) het aanzetten van nieuwe knoppen (aan boomen); 2) eene ziekte der wynstokken aan de knoppen.
- Articulō**, āvi, ātum, i. z. v. a. ontleeden; voces, (duidelijk uitspreken).
- Articulōsus**, a, um, adj. vol knoppen.
- Articulū**, i, m. dem. 1) een gewricht; dolor articulorū, pijn in de gewrichten; dicitur tp. een vinger; 2) een knop aan een boom; 3) een klein gedeelte van een volzin, een lid; 4) een klein gedeelte tijds; in ipso articulo temporis, juist op het regte oogenblik; articulus rerum, bedenkelijke, haghelijke toestand.
- Artifex**, ffcis, i) een kunstenaar, kunstwerker; scenicus, een tooneelspeler; 2) een die iets goed verstaat (nagenoeg: virtuose); 3) de ontwerper, bewerk van iets; 4) een slimme gast; 5) als adv. met kunst gemaakt, kunstig (b. v. eene beweging).
- Artificiālīs**, e, adj. z. Artificiosus.
- Artificiāliter**, adv. z. Artificios.
- Artificiosē**, adv. met kunst, kunstgljyk.
- Artificiosus**, a, um, adj. kunstig, kunstvol.
- Artificiū**, i, n. 1) elke kunst of bedrijf; 2) eene kunst = bekwaamheid, geschiktheid; it. kunstgreep, listige vout of middel; 3) een kunstig stuk, kunstwerk; 4) de regelen der kunst.
- Artōcrēas**, ātis, n. (ἀρτοκρέας) nagenoeg a pastei.
- Artolōgānus**, i, m. (ἀρτολόγανος) eene fijne kock.
- Artopta**, ae, m. (ἀρτοπτει) 1) een gereedschap, om sijn brood te bakken; 2) een soort van sijn brood.
- Artū**, n. z. Artus.
- Artus**, us, m. in 't alg. eene voege; 1) een gewricht; dolor artuum, pijn der gewrichten, zicht; artus moti loco, gewrichten die uit het lid zijn; 2) een knoop (aan nesten enz.); 3) een der grootere ledematen; tp. kracht, sterkte, b. v. sapientiae.
- Artū**, ae, f. dem. een klein altaartje.
- Aruncus**, i, m. de bakkebaard.
- Arundifer**, fēra, fērūm, adj. rietsteelend of dragend, vol riet.
- Arundināccus**, a, um, adj. rietachtig.
- Arundinētum**, i, n. een rietbosch.
- Arundinēus**, ā, um, adj. 1) uit riet of blazen; 2) naar riet gelijkende.
- Arundinosus**, a, um, adj. vol riet of biczen.
- Arundo**, ōnis, f. riet, biczen; tp. het uit riet gemaakte: 1) een rjmsstok; 2) eene hengelroede; 3) een pijl; 4) eene rietstuit; 5) eene schrijfsen.
- Aruspex**, z. Haruspex.
- Arvina**, ae, f. vet.
- Arvum**, i, n. (voor Arvum) 1) een akker, bouwland, zaailand; arvo studere, zich op den akkerbouw toeleggen; 2) het zaad;
- 3) een veld, eene plaats; arva neptuna, poët. = de zee.
- Arx**, cis, f. 1) eene hoogte; arces sacrae, poët. = templa; 2) de sterke hoogte eener stad, = de burg, het kasteel; tp. toeylungs-oord, voormuur; arx belli, de voornamē zetel van den oorlog; arx causae, de hoofdzak.
- As**, assis, m. (van ās, tarentinisch ās, het Nederd. de aas = het éental) 1) in 't alg. een geheel, of het geheel; heres ex asse, een unverseel erfgenaam; 2) de as (eene koperen munt, die in het begin een pond woog, maar naderhand steeds bij voorduring lichter uitgestagen, en in vvaalv Unciae verdeeld werd); perdere omnia ad assem, (tot een duyit, tot den laatsten penning toe).
- Asbestinūm**, i, n. sc. linum (ἀσβεστον) onbrandbaar linnen.
- Ascaules**, ae, m. (ἀσκαυλις) een doedelzak-speler.
- Ascendo**, i, ensum, 3. opklimmen, ergens heen of opstijgen; tp. a) klimmen, hooger worden (van de stem); b) ergens heen geraken (tot aerambten enz.).
- Ascensio**, ōnis, f. het opstijgen, de opklimming; tp. volmaking.
- Ascensus**, us, m. 1) het opstijgen, opklimmen; ascensum tentare, trachten op te klimmen; tp. opklimming, verheffing, trap (tot eer enz.); 2) eene hoogte om te beklommen.
- Ascia**, ae, f. (ἀσκία, ons aks) een timmermans bijl.
- Ascisco**, civi, ctum, 4. eig. iets na vooraf genomen boraad zich toevoegen; 1) eigenen, aannemen, (wetten, gewoonten enz.); civitatem, het burgerregt in eene stad aannemen; tp. voluptatem, (aannemen, v. d. ook begeeren); sibi sapientiam, (zich die aannemen); it. iets voor waar aannemen of houden; 2) zich iemand in eens bepaalde betrekking toevoegen; aliquid in societatem, aliquid comitum; ad foedus, in een verbond opnemen; aliquid in nomen familiae suae, in zijne familie adopteeren; ascitae dapes, poët. = uitgezochte spjzen.
- Ascribo**, ipsi, iptum, 3. 1) bij iets schrijven of schriftelijk bijvoegen; civitati en in civitatem, inschrijven, als burger opnemen; colonos, volkplantelingen ergens heen verwijzen; tp. a) in 't alg. toevoegen tot of bij iets, b. v. ad amicitiam, zich tot vriend maken; pœnam foederi, (bijvoegen); aliquid alicui comitem; aliquid ad summ numerum, iemand onder de zijnen tellen; b) iemand iets toeschrijven (als door hem veroorzaakt); 2) adscriptus dies, de bepaalde dag.
- Ascripctus** (of -itus), a, um, adj. een in eene stad opgenomen burger.
- Ascriptio**, ōnis, eene bijgevoegde bepaling (bij eene wet).
- Ascriptor**, ōris, m. die in den Senaat bij eene wet zijnen naam bijschreef (ten teeken van goedkeuring); tp. de aanhanger van iemand.
- Ascella**, ae, f. dem. eene (jonge of kleine) ezelin.
- Asellus**, m. dem. 1) een (jonge of kleine) ezelt; 2) de schelvis.

Asia, ae, f. (**Asia*) *Azië*.
Asianus, a, um, adj. *Aziatisch*; *Asiani*, de algemeene pachters van *Azië*.
Asiaticus, a, um, adj. *Aziatisch*; *Asiatici*, leermeesters, welke de (wijdloopige) *Aziatische* welsprekendheid hadden; genus, deze wijdloopige soort van welsprekendheid.
Asilus, i, m. een horzel, paardevlieg.
Asina, ae, f. eene ezelin.
Asinarius, a, um, adj. de ezelen betreffende; *mola*, een ezelmolen, die door een ezel gedreven wordt; subst. een ezelrijver.
Asininus, a, um, adj. van een ezel.
Asinus, i, m. (gr. ἄσινος) een ezel (ook als een scheldwoord).
Asio, ōnis, f. een kerk-uil.
Asis, idis, adj. f. poët. *Aziatisch*.
Asotus, i, m. (ἄσωτος) een zwelger.
Aspāragus, i, m. (ἀσπράγος) eig. de zaadknop der planten; it. de spergie.
Aspectabilis, e, adj. zichtbaar.
Aspecto, āvi, ātum, i. 1) iets aanzien; tp. a) ergens heen zien, = gelegen zijn, b) iets in acht nemen, opvolgen; c) met hoogachting aanzien = hoogachten.
Aspeccus, us, m. 1) het aanzigt (het aanzien en aangezien worden); proferre aliquid in aspectum, iets onder het gezigt, d. i. onder de menschen brengen; vitare aspectum hominum, het gezigt der menschen ontwijken, = niet dikwijls onder de menschen komen; 2) het uitzigt.
Aspello, pūlli, pulsum, 2. wegdrijven; tp. verdrijven (vrees).
Asper, ēra, ērum, adj. *scherp, ruw, oneffen* (b. v. schors, blad); poculum signis asperum, ruw van beeldwerk; aspera loca, ruwe, oneffene, hobbelige plaatsen; aspera saxorum, = aspera saxa, mare asperum, ongeruide, onstuimige zee; glacies aspera, *scherp, ruw*, en v. d. puntig ijs; v. d. beteekent asper in 't alg. *scherp*, b. v. dens, mucro, barba (stekelig), enz.; tp. a) *scherp, ruw*, of onaangenaam op de zintuigen werkend, b. v. hiems, strenge winter; vinum, sterke wijn; piper, (bijtend); vox, eene heesche stem; litera (de R.); b) ruw of woest in zijn gedrag (mensch, dier); it. (van zaken enz.) b. v. sententia, lex, harde uitspraak, wet; c) ruw, = niet welkijyk; b. v. gens laboribus aspera (gehard); aspera corda, stuursche harten; ook van zaken, b. v. asper viticus, ruwe spij; d) in 't alg. ongelukkig, onaangenaam (leven, tijden, krüg); spes, gevaarlijke hoop; e) stekelig, puntig, z. v. a. griedend, een mensch, in zijne uitdrukkingen, of de uitdrukkingen zelve.
Aspēre, adv. *scherpelijk, streng, hard, gevoelig* (b. v. sprakeh).
 1. **Aspergo**, ōnis, f. 1) het besprengen; 2) hetgeen iets besprengt, of tegen iets gesprengd wordt, b. v. parietum, het zweeten der muren.
 2. **Aspergo**, si, sum, 3. 1) aan- of toesprengen, besprengen, of ergens op strooijen (b. v. zout); virus pecori, poët. het vee vergiftigen; tp. aliquid labeculam, iemand een schandvlek aanwrijven, die op iemand

werpen; allui molestiam, veroorzaken; aliquid aspergere, iets; een weinig bijvoegen (tot hetgeen men zegt, schrijft); 2) besprengen of bestrooijen (met zout enz.); tp. splendorem vitae maculis, (berlekken); aspergi suspicione, in verdenking komen; aliquid aspergere mendaciunculis, een weinig onwaarheid tusschenvoegen.
Aspēritas, ātis, f. 1) scherpe of ruwe gesteldheid (van een steen, van eene plaats); tp. a) asperitas faucium, of alleen asperitas, heesheid; b) het scherpe, ruwe, harde, of onaangename voor de zintuigen (b. v. van een geluid, van eene reuk, van de koude enz.); aceti, het scherpe der azijn; c) het ruwe of harde (in tegenoverstelling van het bevallige of zachtzinnige), b. v. van karakter; c) het haghelijke in 't alg. b. v. van eenen oorlog, van omstandigheden enz.
Aspēritudo, ōnis, f. z. *Asperitas*.
Aspernatio, ōnis, f. *verachting, versmading*.
Asperno, āvi, ātum, i. *verachten*.
Aspernor, ātus sum, um, i. *verachten, versmaden, niet op prijs stellen*.
Aspēro, āvi, ātum, i. eig. *scherp of ruw maken*; undae asperantur, (worden opgeruid); it. *scherven = slijpen*; tp. z. v. a. *aanzetten* (eene aanklage); iram, (verbitteren).
Aspersio, ōnis, f. *het besprengen (met water)*.
Aspersus, us, m. z. *Aspersio*.
Aspicio, exi, ectum, 3. 1) *aanzien, aanschouwen*; lucem, het levenslicht aanschouwen; 2) *aanzien of ergens heen zien*; inter se, elkanter; tp. a) iemand of iets in het oog houden, op iets of iemand acht slaan; b) in oogenschouw nemen.
Aspirāmen, ōnis, n. z. v. a. *het toewaaijen = de mededeeling (van een voorwerp)*.
Aspiratio, ōnis, f. 1) eig. *het aan- of toewaaijen*; āēris, = het ademen; tp. caeli, invloed van het klimaat; 2) *uitdamping of uitwaseming, terrae*; 3) *het aanblazen van een geluid* (b. v. van de H).
Aspiro, āvi, ātum, i. 1) *ademen*; 2) *waaijen*; 3) *toewaaijen*; tp. a) *inblazen = ingeyen, inboezemen (liefde)*; b) *aliquid, iemand gunstig zijn*; 4) *aspirare ad etc.*, z. v. a. *naar iets toe ademen*; tp. lust naar iets hebben (naar iets streven); 5) *eene letter aanblazen (met eene H uitspreken)*.
Aspis, idis, f. (*ἄσπις*) een adder.
Asportatio, ōnis, f. *het af- of wegvoeren (het transport)*.
Asporto, āvi, ātum, i. *af- of wegvoeren, wegzenden* (bijz. te schep).
Aspētum, i, u. eene ruwe, oneffene streck.
Assēcla, ae, m. een volgeling, aanhangeling (gew. in een slechten zin).
Assectatio, ōnis, f. 1) *de eervolle begeleiding van anderen*; 2) *naauwkeurige waarneming*, caeli.
Assectator, ōris, m. een die iemand altijd navolgt, een bestendig medgezel (van een voornaam man); tp. een volgeling of aanhanger (van een wijsgeer).
Assector, ātus sum, i. *gedurig volgen, gewoonlijk of altijd vergezellen*.
Assensio, ōnis, f. *de toestemming*.

Assensor, ōris, m. die aan iemand zijne toestemming geeft.

Assensus, us, m. de toestemming; tp. poët. assensus nolorum, (de weerklank, echo); cornua aspirant assensu (schallen).

Assentatio, onis, f. 1) aanhoudende toestemming; 2) vleijende toestemming, vleijerij.

Assentatiuncula, ae, f. dem. z. Assentatio 2).

Assentator, ōris, m. die iemand overal zijne toestemming geeft = een vleijer.

Assentatorice, adv. al vleijende, als een vleijer.

Assentatrix, icis, f. die iemand hare toestemming geeft.

Assentio, ōni, nsum, 4. iemand zijne toestemming geven, toestemmen; assensum est, men stemde toe.

Assentior, nsus sum, 4. iemand zijne toestemming geven, toestemmen.

Assentor, ōtus sum, 1, 1) iemand zijne toestemming geven; 2) iemand overal zijne toestemming geven = vleijen.

Asséquor, quutus en cūtus sum, 3. achtervolgen, inhalen; tp. iets bereiken, verkrijgen, tot iets geraken; aliquid conjecturā, iets gissen, raden; aliquid suspicione, gegronde verdenking voeden; aliquid animo, zich iets voorstellen (zoo als het is).

Asser, ēris, m. eene sterke slaak.

Asserēbulum, i, n. en -ua, i, m, dem. eene kleine slaak.

Asserō, ōi, ertum, 3. eig. aanvoegen aan iets: 1) zich iets toeëigenen, iets nemen, b. v. pisces manu asserrunt, iemand eigen zich de vissen toe; bijz. in een geregtelijken zin: asserrere manu in libertatem, = verzekeren, dat iemand, die nog slaaf was, zijne vrijheid bekomen heeft; zoo ook: liberali causa aliquam asserrere manu; poët. se asserrere, zich in vrijheid stellen (in betrekking tot de liefde); aliquem in servitutum, iemand, die tot nog toe vrij was, zich (op nieuw) als slaaf toeëigenen; 2) iemand iets toeëigenen, = het hem in eigendom toekennen, b. v. sibi patrem Jovem, Jupiter voor zijnen vader uitgeven; sibi Graecum originem, zich eenen Griekschen oorsprong toeschrijven, zijnen oorsprong van de Grieken afleiden; aliquem caelo, poët. = iemand eene afkomst van den hemel toeschrijven; 3) iemand of iets beveiligen, b. v. waarde, vrijheid, zich tegen de vergetelheid; 4) bijvoegen, = schriftelijk of mondeling daarbij opmerken; 5) se alicui rei, zich aan iets toewijden, om zich daarmede bezig te houden; b. v. se studiis.

Assertio, ōnis, f. 1) de plegtige verzekering dat iemand uit den slavenstand in vrijheid gesteld wordt; 2) de geregtelijke uitspraak of iemand een vrijgeboren is.

Assertor, ōris, m. 1) die iemand, hetzij in vrijheid, hetzij weder in slavernij stellen wil; 2) in 't alg. een berijder, verlosser.

Asservio, ōvi, itum, 4. eig. daarbij helpen, of dienstig zijn, (b. v. bij het spreken, met beweging der handen enz.).

Asservo, ōvi, itum, 1, 1) iets bewaren; 2) acht geven op enz.; iets waarnemen.

Assessio, ōnis, f. het zitten bij iemand.

Assessor, ōris, m. die nevens (iemand) zit bij het gericht, een toegevoegd persoon.

Assessus, us, m. z. Assessio.

Assévērānter, adv. met ernst, in ernst.

Assévērātio, ōnis, f. 1) verzekering, bevestiging; 2) destigtheid.

Assévéro, ōvi, atum, 1, 1) bevestigen, verzekeren; 2) ten bewijze voor iets dienen.

Assiccescu, z. P. en S. 3. droogen, droog worden.

Assiccō, ōvi, itum, 1. droogen, droog maken.

Assidēo, sēdi, sessum, 2. 1) zich ergens (neder)zetten, b. v. in sella, humi; v. d. gok zitten; 2) zich zoo goed als nevens iemand zeten of plaatsen; tp. a) iemand bijstaan, bijspringen (in geval van ziekte enz.); b) zich nabij iets ophouden (vooral vjandelijk), b. v. mocibus; 3) z. v. a. nevens iemand staan = hem evenaren, gelijk zijn (in zijne handelwijs).

Assido, ōdi, z. S. 3. zich ergens (neder)zetten of in 't alg. plaatsen.

Assidūe, adv. bij aanhoudendheid, op den duur.

Assidūitas, itis, f. 1) aanhoudende tegenwoordigheid van iemand; 2) het meer dan eens herhulen eener zaak; exercitationis, aanhoudende oefening.

Assidūo, adv. z. Assidue.

Assidūus, a, um, adj. 1) aanhoudend bij iets of op eene plaats zijnde; 2) volhardend; 3) aanhoudend, bestendig, onafgebroken.

Assignatio, onis, f. aanwijzing, toewijzing, agrorum.

Assignifico, ōvi, itum, 1. eig. een teeken bij iets maken, daarbij aantekenen, v. d. in 't alg. aantoonen, aanwijzen: 1) ten teeken of ten bewijze van iets dienen (dat iets b. v. zoo of anders is); 2) iets beteekenen = eenen bepaalden zin hebben (een woord, het een of het ander); 3) z. v. a. toewijzen of toeschrijven (eenen naam).

Assigno, ōvi, atum, 1, 1) aanwijzen, toewijzen (een land, huis, eene bezigheid enz.); custodibus, in bewaring overgeven; tp. iamae, beroemd of bekend maken; 2) toeschrijven (de schuld); 3) = Obsigno; 4) inprenten (het gehoorde).

Assisto, ōi, ultum, 4. aan- of naar iets heen springen of aanvallen; tp. plotselings overgaan (tot een ander onderwerp).

Assimilatio, ōnis, f. z. Assimulatio.

Assimilis, e, adj. z. Similis.

Assimiliter, adv. z. Similiter.

Assimulo, ōvi, itum, 1, z. Assimulo.

Assimulatio, ōnis, f. 1) gelijkenis, gelijkheid, b. v. in de uiterlijke gedaante; 2) eene voorgewende uitdrukking van een redenaar, terwijl hij door schijnbaar tegenspreken zijnen toehoorders evenwel gelijk geeft.

Assimulo, ōvi, itum, 1, 1) iets gelijk aan iets maken, namaken, navolgen (stem, gedaante); 2) iets in gelijkenis nabij komen, b. v. indicos unioes, = er uitzien als Indische paarten; 3) iets voorgeven = doen als of iets wezenlijk zoo ware; nuptias, doen als of er waarlijk bruiloft was; se lactum, zich verheugd aanstellen, voorwenden; virtus assimulata, schijndeugd; li-

betac, *valsche brieven*; 4) *het een met het ander vergelijken*, (met woorden, in gedachten).

Assis, is, m. en f. een plank; *verg.* Asser.

Assisto, assisti, z. S. 3. *zich bij iets stellen*; it. *bij iets staan*; tp. *bijstaan* (als zaak-verzorger).

Assutus, a, um, partic. (van Assero, sēvi etc.) *daarbij of daarnevens geplant*.

Assulō, z. P. en S. 3. *zoo plēgen tē geschieden*, *zoo gewoonlijk zijn*; ut assolēt, *zoo als gewoonlijk*.

Assūno, ūi, ūtum, i. *bij iets klinken of geluid geven*.

Assuefacto, fēci, factum, 3. *dān iets doen gewennen*.

Assuesco, suēvi, suētum, 3. 1) *gewennen, aan iets gewoon worden*; 2) *zich gewennen*; alicui, *vertrouwden omgang met iemand hebben*; assuevi, *ik ben gewoon*; assuescitur, *men gewent zich, men is gewoon*; Assuetus, *gewend aan enz., aan eene zaak gewend*.

Assuetudo, ūnis, f. *gewoonte*; it. *gewoonte om met iemand om te gaan* = *vertrouwde omgang*.

Assuetus, a, um, adj. *gewoon, gewend*; longius assuetus, *langer dan naar gewoonte*.

Assūgo, ūxi, ūctum, 3. *zuigen*.

Assūla, ae, f. dem. 1) *een plankje*; it. *een spaansje (hour)*.

Assūltim, adj. *in spaanders* = *in stuk* (b. v. *geslagen*).

Assūlose, adv. *in spaanders of lange stukjes* (b. v. *breken*).

Assultim, adv. *al springende*.

Assulto, āvi, ātum, i. *naar iets toe springen*; it. *op iets toespringen, of toestormen* (in den oorlog).

Assultus, us, m. *het aan-, toe-, of bijspringen*; it. *de aanval, het bespringen*.

1. Assum, i, n. 1) *een gebrāad*; 2) *een zweethamer (bij een bad)*.

2. Assum, z. Adsum.

Assūmo, si, tum, 3. 1) *aannemen, nemen* (spijs, eene huisvrouw, iemand tot vriend enz.); *robur, vires, krachten krijgen*; sibi laudem, (*zich verwerven*); 2) *daarbij nemen* (b. v. *een gedeelte van den nacht*); 3) *sibi aliquid, zich iets aanmatigen, toe-eigenen*; 4) *de tweede stelling van eene sluitrede maken*.

Assumō, ōnis, f. 1) *het aannemen, de aanneming*; 2) *het maken der tweede stelling van eene sluitrede*.

Assumtivus, a, um, adj. *constitutio juridicalis assumtiva, het bewijs of betoog van eene regtvaardige handelwijze uit eene bijkomende aanleiding* (b. v. *dat de een den anderen met regt om het leven gebracht heeft, omdat deze hem naar het leven gestaan had*).

Assūto, ūi, ūtum, 3. *aannaeyen of stikken, lappen*.

Assurgo, rexi, rectum, 3. 1) *zich oprigten* = *opstaan*; alicui, *voor iemand (uit eerbied) opstaan*; tp. *alicui assurgere, iemand den voorang, de eerste plaats laten*; 2) *zich oprigten* = *groeyen, wassen*; collis assurgit, (*verheft zich*); irae assurgunt, (*wast aan, neemt toe*); tp. *zich verheffen*

(van eenen rodenaar); 3) *zich verheffen* = *ontstaan* (b. v. *wind*); tp. *qucrelis assurgere, klagten aanheffen*.

Assus, a, um, adj. 1) *gebraden*; 2) *droog, assae sulationes, het bloot zweeten* (door de hitte, zonder bāden); *sol assus, het bloote genot der zonnewarmte* (zonder voorafge-gane zalving); tp. *vox, bloot gezang* (zonder muziek-instrumenten).

Assyria, ae, f. (Ἀσσυρία) *Assyrien*.

Assyrius, a, um, adj. *Assyrisch*; venenum poet. = *purper*.

Ast, z. At.

Astāphis, idis, f. (Ἀσταφίς) *gedroogde druiven, rozijnen*.

Asterno, rāvi, rātum, 3. *bij iets heen of neder werpen*.

Asthmaticus, a, um, adj. (Ἀσθματικός) *aamborsig*.

Astipulatio, ōnis, f. *toestemming, verzekering of bevestiging van eyen dezelfde zaak*.

Astipulātor, ōris, m. 1) *eene hulp voor het geregt* (die iets te gelijk mede beloof); 2) *alicuius, die met iemands meening instemt*.

Astipulātus, us, m. (alleen in den Abl. *gebruikelijk*) *de bij- of toestemming*.

Astipulor, ātus ūm, i. *iemand toestemmen, zijne toestemming geven*.

Astūdo, ūi, ūtum, 3. *tot-, bij of nevens iets stellen, tot iemand heen zenden*.

Asto, ūti, z. S. i. *daarbij staan, staan*; it. *genua, zich op de knieën werpen*; tp. 1) *naby zijn* (b. v. *aan den dood*); 2) *in een dringen*.

Astrāpe, es, f. (Ἀστροπή) *de bliksem*.

Astrāpōlectus, a, um, adj. (Ἀστροπῶλεκτος) *van den bliksem getroffen*.

Astrēpo, ūi, ūtum, 3. 1) *eig. geluid* (van goed- of afkeuring) *bij iets maken*; 2) *aliquid, iets uitschreeuwen, toejuichen*.

Astricte, adv. 1) *naauwkeurig naar de regelen of in 't alg. naauwkeurig* (in woorden); 2) *in korte woorden, beknoptelijk* (in eene rede).

Astrictio, ōnis, f. *de zamentrekkende kracht* (van een kruid).

Astrictōrius, a, um, adj. *eene zamentrekkende kracht hebbende*.

Astrictus, a, um, adj. 1) *naauw toetrokken, naauw, beknopt*; tp. *karig*; 2) *eene zamentrekkende kracht hebbende*.

Astringo, ūxi, ūctum, 3. 1) *te zamen binden, vastbinden*; bitumine astringere, *met joodenlijm zamenvoegen* (metselwerk); aquae adstrictae (bevrozen); *astrictae fauces, zamengetrokken keel*; limen adstrictum, *toegeslotene deur*; tp. *vastmaken, bevestigen* (trouw, slaverny); 2) *te zamentrekken hetgeen uitgerekt is* (banden, lippen, voorhoofd); *frondem, (opbinden, ondersteunen)*; *alvum, den buikloop stillen*; tp. *in 't kort zamentrekken, bekorten* (eene rede); 3) *dān iets binden*; tp. *verbinden, verplichten*; *suam fidem, zijn woord geven*; *lege adstringi, door eene wet gebonden worden*; *se scelere, furti, zich aan eene misdaad, aan diefstal schuldig maken*.

Astrōlogia, ae, f. (Ἀστρολογία) 1) *de sterrekunde*; 2) *een werk over de sterrekunde*.

Astrōlogus, i, m. (Ἀστρολόγος) *een sterrekundige*.

- Astrónomía, ac, f. (ἀστρονομία) de sterrekunde.
- Astrum, i, n. (ἄστρον) een sterrebeeld, gesternte.
- Astris, uxi, uctum, 3. 1) aan of bij iets bouwen; tp. aan of bij iets voegen, toevoegen (bij eene heerschappij, bij iemands geluk, roem); alicui decus, iemand in aanzien brengen; sibi aliquid, zich iets in de gedachten verder voorstellen; 2) heimelijk opstoken tot iets.
- Astu of Asty, n. indecl. (ἄστυ) de stad Athene.
- Astūla, z. Assula.
- Astūpō, tū, z. S. 2. bij of over iets verstomd staan.
- Asturco, ōnis, m. een Asturisch paard, een eelganger, pasganger.
- Astus, us, m. list, sluwheid, doortraptheid.
- Astūte, adv. listiglijk.
- Astūtia, ac, f. list, sluwheid.
- Astūtus, a, um, adj. sluw, listig, doortrap.
- Asty, z. Astu.
- Asylum, i, n. (ἀσύλον) eene vrijplaats, veilige plaats.
- Asymbōlus, a, um, adj. (ἀσύμβολος) zonder eene bijdrage tot eenen gemeenschappelijken maaltijd te geven, vrij van het gelag.
- At, cj. (verw. met ἀτά) 1) maar, edoch (ook bij tegenwerpingen); at laetatus sum, maar, zou iemand kunnen tegenwerpen, ik heb mij verheugd; 2) maar; 3) maar evenwel = ten minsten; 4) (bij ontzedenheid) maar hoe! wāt! b. v. at enim restitas? At ut At at, of Attāte, interj. ei! waarlijk! enz.
- Atāvus, i, m. 1) de vader van den overgrootvader, de betovergrootvader; 2) z. Abavus; 3) in pl. de voorvaderen.
- Atellanus, a, um, adj. eig. uit de stad Atella in Campanie; atellana fabula, of alleen atellana, eene Atellane (een komisch stukje bij de Romeinsche treurspelen); atellanus, die in zoodanig stukje speelt.
- Atter, tra, trum, adj. 1) zwart (van kleur); tp. a) ongelukkig, ellendig; b) zwart = lasterend; 2) in 't zwart gekleed.
- Atthēnensis, e, adj. Atheensch; subst. een Athener.
- Athlēta, ac, m. (ἀθλητής) een worstelaar, een atleet.
- Athlēticus, adv. athletisch, naar de wijze der atleten.
- Athlēticus, a, um, adj. een worstelaar betreffende, athletisch.
- Atlantēcus, a, um, adj. Atlantisch, Afrikaansch.
- Atōmus, i, f. (ἄτομος) een zonnestofje, een ondeelbaar stofje, eene atome.
- Atque, cj. (uit Adque) 1) en; 2) en dat wel, en bepaaldelyk; 3) (wanneer men zich bedenkt) ja; 4) (bij tegenwerpingen) maar; 5) als (na aequē, contra, aliter, alius etc., en andere dergelyke woordjes, waar het eigenlyk alleen en beteekent); me colit aequē atque illum, dat eig. voluit wezen moest: me colit aequē atque illum, hij acht mij op gelijke wijze, en hem op gelijke wijze, = hij vereert mij even zeer als hem; 6) zoodra als; 7) op staande voet, onverwijd.
- Atqui, cj. 1) maar toch, en toch; 2) maar nu; 3) (bij tegenwerpingen) maar.
- Atramentum, i, n. 1) in 't alg. zwarte verw (b. v. om te schilderen); 2) sutorium, schoensmeer; 3) het zwarte vocht van den inkrvisch; 4) inkt.
- Attritus, a, um, adj. 1) zwart gemaakt, gezwart, zwart; 2) in rouwkleederen.
- Atrocior, ōris, adj. zwart van kleur.
- Atrosus, is, m. de hofmeester van een huis.
- Atrolūm, i, n. den. een klein voorportaal.
- Atritas, ātis, f. zwarte verw, zwartheid.
- Atritum, i, n. het voorportaal of de voorzaal van een Romeinsch huus (waar de vrouwen zaten te werken enz.); tp. een huis.
- Atrocitas, ātis, f. 1) hardheid, ongevoeligheid; 2) hardheid in woorden enz.; 3) het gruwelyke, schrikkelijke, b. v. van eene daad.
- Atrociter, adv. op eene harde, ongevoelige wijze; atrociter ferre, eene ten hoogsten harde wet voorstellen; atrociter ferre aliquid, ten hoogsten ontevreden zijn met iets.
- Atropus, a, um, adj. (ἄτροπος) uitteerd, teringachtig.
- Atrox, ōcis, adj. 1) hard, wreed, ontembaar (een mensch), tp. a) al wat hoogst onaangenaam is, b. v. weder; negotium, een zeer hagchelyke toestand; literae, een zeer ongelukkige brief (met betrekking tot deszelfs inhoud); b) bijken dragende van hevige drift of hartstogtelijheid, b. v. eene handeling, redenen; c) vast, onverzettelyk, b. v. moed, gezindheid.
- Attactus, z. Tactus.
- Attāgen, ōnis, m. en -ēna, ac, f. een veldhoen, hazelhoen.
- Attālicus, a, um, adj. eig. van Attalus of uit Pergamus; vestes, met goud doorweven kleederen.
- Attāmen, cj. maar toch, evenwel.
- Attāmino, āvi, ātum, i. beylekken, schenden.
- Attāte, interj. (interj.) aha!
- Attāgia, ac, f. eene hut.
- Attempērate, adv. juist op het regte oogenblik, juist van pas.
- Attempēro, āvi, ātum, i. eig. toerusten, gereed maken; sibi gladium, (van een zwaardvechter) zich het zwaard zijner tegenpartij op de keel zetten.
- Attendo, ndi, nrum, 3. 1) eig. ergens heen rigten of strekken; tp. animum, of alleen attendere, zijne aandacht op iets vestigen; 2) bij iets voegen of zetten (een teeken).
- Attente, adv. met aandacht, oplettend.
- Attentio, ōnis, f. oplettendheid.
- Attento, āvi, ātum, i. in 't alg. zijne krachten aan iets beproeven (aan eenen vijand enz.); v. d. = aanvallen (eene stad).
- Attentus, a, um, adj. oplettend; ad rem, op zijn vermogen = spaarzaam, zuinig.
- Attēndāte, adv. (eig. dun); tp. zonder redkundstij sieraad.
- Attēndūtio, ōnis, f. 1) (eig. verdunning) 1) vermindering (van achterdocht); 2) verborum, onopgetoelde voordragt.
- Attēndo, āvi, ātum, i. dunnen, dunner maken (de schaduw); tp. verzwakken, verminderen; vocem, met klagende stem spre-

ken; orationem, eene redvoering onopge-
smukt voordragen.

Attero, trivi, tritum, 3. 1) dan iets wrij-
ven; 2) afwrijven (en daardoor verzwakken
of beschadigen); tp. verzwakken, vermin-
deren (iemand's magt, roem); 3) vertröp-
pen (planten).

Attestor, atus sum, 1. 1) ten bewijze van
iets dienen; 2) z. v. a. tot getuige aan-
roepen.

Attezo, ūi, tum, 3. *aan iets weyen, aan-
weyen*; tp. aan iets voegen.

Attice, adv. Attisch.

Atticismus, i, m. ('*Ἀττικισμός*) het Attische
spraakgebruik.

Atticus, a, um, adj. ('*Ἀττικός*) Attisch.

Attigo, z. Attingo.

Attingo, ūl, entum, 2. 1) aan-, bij of tegen
iets houden; 2) iets of iemand aanhouden,
zoodat hij niet weg kan, vast houden; at-
tineri domi, te huis gehouden worden (we-
gens ziekte); 3) bezet houden (eene plaats);
4) betreffen, betrekking hebben tot; ad ali-
quem, (iemand); tp. ter zake doen, tot eene
zaak behooren; 5) zich uitstreken (een land).

Attingo, tigi, tactum, 3. aanroeren, aanra-
ken (met de hand; met den mond enz.); it.
aanroeren = betreden (een land); fines ali-
cujus, aan iemand's land grenzen; tp. a)
iemand aanroeren of aanraken = iets on-
der handen nemen (eene bezigheid); rem-
publicam, forum, zich met de staatsbe-
stuur, met rechtsgedingen inlaten; literas,
aan de beoefening der letteren gaan; gau-
dia, (genieten); b) iets aanroeren = kort be-
schrijven; c) iemand aantaken, treffen (b. v.
ongenade, zorgen, smart); d) in aanraking
of in verband staan met (twee dingen, twee
mensen); summa necessitudine attingere
aliquem, in zeer nauwe betrekking tot ie-
mand staan; nihil attingit ad rem, dat doet
niets ter zake, behoort er niet toe.

Attollo, z. P. en S. 3. om hoog heffen; se,
zich verheffen, opstaan; opus attollitur,
(neemt toe, rijst op); molem attollere (op-
bouwen); tp. verheffen (de-stem); ani-
mos, moed scheppen; iras, woedend kwaad
worden; orator attollitur, (verheft zijne
stem).

Attundō, ndi, nsum, 2. 1) afscheren, sches-
ren; tp. a) besnoeyen; b) beknabbelen; c)
bedriegen, te kort doen (in geld).

Attundite, adv. geheel verstomd staande, als
bedonderd.

Attundo, ūi, ūtum, 1. bedonderen, verdooven,
van schrik verstomd doen staan; attonitus,
bedonderd, verbijsterd; it. in geestverrukking
vervoerd, razende; it. verbijsterend, bedon-
derend, schrikbarend, (b. v. vrees).

Attraho, ahi, actum, 3. 1) aan of tot zich
trekken; aliqueui, iemand daarbij slepen;
tp. ad amicitiam attrahere, aanleiding tot
vriendschap geven; malum, (berokkenen);
2) te zamentrekken (het voorhoofd).

Attrahō, ahi, ūtum, 1. daarbij sidderen.

Attrahō, ūi, ūtum, 3. 1) iemand iets aant-
of roewijzen (plaats, geld, bediening enz.);
tp. d) iemand iets toekennen; toeschrijven;

alicui rei orationem, aan eene zaak (een voor-
werp) iets in den mond leggen = sprekend in-
voeren; attributum of res attributa, het praed-
icaat, de toegeschrevene eigenschap; b)
iemand iets toewijzen (als zijn aandeel ge-
ven) b. v. Rhodiis insulam; attributi, z. v.
a. vasallen (die eenen anderen staat onder-
worpen zijn).

Attributio, onis, f. = id quod alicui attri-
buitur 1) (in de Grammatica) het praedi-
caat, de toegeschrevene eigenschap; 2) eene
aanwijzing (tot ontwygen van geld).

Attritus, us, m. 1) het wrijven (ook het druk-
ken b. v. van eene schoen); 2) het aan
stuk wrijven.

Au, interj. hei, o; ach!

Auceps, ūpis, m. (en f.) een vogelvanger;
tp. die op iets loert (b. v. om iemand's ge-
sprek af te luisteren).

Auctarium, i, n. eene toefist, eene verhoor-
ging (in geld).

Auctiflucius, a, um, adj. vermeerderend.

Auctio, onis, f. 1) eene verkooping (bij op-
slag); 2) de te verkoopen voorwerpen.

Auctionarius, a, um, adj. de verkooping bes-
treffende; tabular, verkoopingslijsten; atria,
verkoopvertrek.

Auctior, ūtus sum, i. verkooping houden.

Auctio, z. Aucto.

Aucto; aui, ūtum, 1. 1) vermeerderen; 2)
bevoorraden; verrijken.

Auctor, ūris, m. degen van wien iets af-
komstig is; 1) de eerste insteller (v. d.
grondlegger, stichter, maker, vervaardig-
er); 2) een geschiedschryver; it. een schry-
ver in 't alg.; 3) een zegsman; nuptiarum,
de getuige bij eene echtrverbindenis; 4) diē
iets verkoopt (vervreemdt); 5) de geen,
op wiens raad, of naar wiens voorbeeld een an-
der iets doet (v. d. raadgever, voorganger,
voorbeeld, model); legis, diē een voorstel
doet tot eene wet; alicui auctorem esse, ie-
mand aanrūden; 6) een bijstand of hulp (van
een persoon, van eenen staat, voor het ge-
recht en elders); 7) diē iets aanneemt, goed-
keuri (b. v. eene wet).

Auctofamentum, i, n. 1) loon, handgeld (dat
men b. v. aan de zwaardvechters (gladi-
atoers) gaf); 2) een verdrag met de zwaard-
vechters; 3) tp. het handgeld (de beloo-
ning).

Auctoritas, ūtis, f. 1) de aanleiding die men
geeft (door woorden of voorbeeld); 2) de
eerste uitvinding eener zaak; 3) raad,
goedkeuring, toespraak (ook troost); 4)
een voorbeeld, voorgang (van een of an-
der gezaghebbend persoon); tp. eene auto-
riteit (= een of ander gezaghebbend per-
soon zelf); auctoritates praescriptae, de per-
sonen wier namen aan het hoofd van een
Senaatsbesluit stonden (die er voornam-
lijk aanleiding toe gegeven hadden); 5)
magt, gezag, aanzien (eener persoon of
zaak); 6) geloofwaardigheid, geldend ge-
zag (b. v. van een getuige, van eenen
droom); 7) eene verordening, bevel; Se-
natus, eene Senaats-verordening (minder
dan een Senaatsbesluit); 8) een voorgeven,
eene uitspraak; it. in 't alg. eene meening;
9) het stemmen (het voteren) der regters;
iūs volks; 10) het bevel; de uitvoering;

11) het beroep op eens anders voorbeeld.
Auctoro, āvi, ātum, 1. verplichten, se; auctorati, de zwaarvachters die zich tot een wedstrijd verbonden.
Auctumnus, z, Autumnus.
Auctus, us, m. vermeerdering, vergroting.
Aucupatio, ōnis, f. de vogelvangst.
Aucupatorius, a, um, adj. tot de vogelvangst dienstig.
Aucupium, i, n. 1) de vogelvangst; tp. verborum, woordenvitterij; 2) de vangst = de gevangene vogelen zelve.
Aucupo, āvi, ātum, 1. en gew. -or, ātus sum, 1. tp. 1) belooeren, bespieden; 2) iets trachten op te vangen, naar iets trachten (naar gunst, gelagheid enz.)
Audacia, ae, f. 1) stouthheid, moed; 2) roekeloosheid, vermetelheid.
Audaciter, z. Audacter.
Audacter, adv. 1) stoutelijk, met moed; 2) roekeloos, vermetel.
Audax, ācis, adj. 1) stout; 2) roekeloos, vermetel; 3) vol overmoed.
Audens, tis, adj. die durft, stout.
Audentia, ae, f. zelfvertrouwen, stouthheid.
Audentius, adv. comp. met meer zelfvertrouwen, stouter.
Audēo, ausus sum, 2. durven, wagen; in proelia, zich in den strijd durven wagen.
Audiens, tis, 1) adj. gehoorzaam; 2) subst. een toehoorder, een leerling.
Audientia, ae, f. het gehoor, dat men iemand verleent; audientiam facere 1) stilte bevelen; 2) zich gehoor verwerven (= de opmerkzaamheid der toehoorders wekken).
Audio, īvi, ītum, 4. 1) hooren; in aliquem, iets kwaads van iemand hooren; audiri, hoort zij wel, hoort audiō goed, dat laat zich hooren! non audio, daarvan wil ik niets hooren; 2) aanhooren, v. d. 3) (van eenen regter) zich eene zaak laten voordragen; 4) iemand toestemmen, met hem instemmen (b. v. Homerum); 5) verhooren; 6) gehoor geven, gehoorzaam zijn, naar iets luisteren; dicto audiens, gehoorzaam; 7) genoemd worden (b. v. poēt. rex audisti); 8) beure, male audire, geprezen of gelaakt worden.
Auditio, ōnis, f. 1) het aanhooren; 2) het hooren zeggen (het gerucht); 3) het hooren (van een leeraar), het leeren.
Auditor, ōris, m. een toehoorder; it. een leerling, scholier.
Auditōrium, i, n. 1) eene gehoorzaal; 2) de vergaderde toehoorders, het gehoor.
Auditus, us, m. 1) het gehoor (als zintuig); 2) het hooren zeggen.
Aufero, abstulī, ablatum, auferre, 1) af- of wegvoeren, wegbrengen; aufer te hinc, pak u weg van hier! it. ergens heen voeren of brengen; tp. a) iets wegdragen = verkrijgen (verzoek, hulp, antwoord, uitspel); aliquid inulcum, ergens straffeloos van af komen; b) iets van iets nemen of ontleenen (b. v. eene rol uit een ander toneelstuk); 2) iemand iets ontnemen (geld, enz.); aliquid caput, (onthoofden); tp. a) benemen (vrees, hoop, slaap, leven); b) nalaten, laten vaaren; 3) met zich wegvoeren, voortstlepen (zoo als b. v. de wind, de baren, of vliegtende iets met zich mede slepen).

Aufugio, fugi, (fugitum), 3. ontvlugten, ontvlieden.
Augēo, auxi, auctum, 2. (auctus oudtijds: αυξω) eig. doen groeijen, 1) verwekken, voortbrengen; 2) vermeerderen (b. v. zijne bezittingen, een getal, eene vloot, de droefheid, een vermoeden enz.); terram imbribus, (vruchtbaar maken); aliquem commodis, divitiis etc., iemand bevoorradelen, verrijken; augeri filio, met een zoon gezegend worden, een zoon krijgen; augere aliquem, iemands aanzien vermeerderen; it. hem pryzen, verheffen; rem, eene zaak met redekunstig sieraad voordragen, vergrooten; aram, iets ten offer op den altaar leggen.
Augesco, z. P. en S. 3. grooter worden, groeijen, opwassen.
Augmen, īnis, en **Augmentum**, i, n. groei, wasdom, aanwas, vermeerdering.
Augur, ūris, m. 1) een Augur (uitlegger van de vlugt der vogelen); 2) in 't alg. een waarzegger.
Augurālis, e, adj. de Augures betreffende; coena, de maaltijd dien een Augur bij de aanyaarding van zijne bediening gewoon was te geven; subst. -e, is, n. eene plaats ter rechterzijde van de tent des veldheers, waar hij de vlugt der vogelen waarnam.
Auguratio, ōnis, t. z. Augurium 1).
Auguratio, adv. volgens gedane raadpleging der wicchelvogelen = met toestemming ūer goden.
Auguratus, us, m. het Augursambt.
Augurium, i, n. 1) de waarneming der vogelenvlugt; 2) een voorteken der wicchelvogelen; it. elk ander voorteken; 3) de waarzeggingskunst; it. elk vermoeden, voorgevoel; 4) de beteekenis van een voorteken; 5) de augurs waardigheid, het augurs ambt.
Augurium, a, um, adj. de Augures betreffende.
Augurio, āvi, ātum, 1. 1) aliquam rem, de wicchelvogelen over iets om raad vragen; 2) een voorgevoel hebben; 3) tp. aandachtig rond turcn.
Auguror, ātus sum, 1. 1) z. Auguro 1); 2) waarzeggen, voorspellen; 3) in 't alg. iets voorspellen, raden, vermoeden, voorzeggen, b. v. alicui mortem; conjecturā, gissen.
Augusta, ae, f. *Augusta* (eertitel van des keizers vrouw, dochter, moeder of zuster).
Augustalis, e, adj. *Augustus* betreffende, b. v. ludi, sacerdoten.
Augustanus, a, um, adj. keizerlijk.
Auguste, adv. vol van ontzag of eerbied.
Augustianus, z. Augustanus.
Augustus, a, um, adj. 1) door raadpleging der wicchelvogelen gewijd, heilig; 2) eerwaardig, heerlijk; 3) *Augustus* betreffende; pax, (door *Augustus* gesloten); domus, een paleis.
Aula, ae, f. (αὐλή) 1) eene opene plaats aan het huis, de plaats; 2) de voorzaal, het voorhof, voorportaal; 3) de plaats voor het vee; z. ook caula; 4) het hof van een vorst; tp. het hof = de hoveling; 5) z. Olla.
Aulaea, ae, f. (αὐλαία) z. Auleum.

Aulaeum, i, n. (αὐλαία) 1) een (prachtig) tapijt, behangsel; 2) het gordijn van een tooneel; 3) een gestikt onderkleed.

Aulēticus, a, um, adj. (αὐλητικός) tot de fluit dienstig.

Aulētus, a, um, adj. (αὐλητός) het hof (van eenen vorst) betreffende; pl. aulici, het hofgevolg, de hovelingen.

Auloedus, i, m. (αὐλοῦδός) een fluitspeler.

Aura, ae, (αἶψα) 1) zoete lucht, of in 't alg. lucht; auras ferre, de lucht verdragen, zich aan de lucht gewennen (planten); auras superae, de bovenwereld; tp. aura popularis, volksgunst; aura rumoris, een gerucht; 2) de lucht = het geblaas (van den wind); 3) de uitwaseming of damp (van rivieren enz.); 4) de glans, luister.

Aurarius, a, um, adj. het goud betreffende; metalla, goudmijnen.

Auratus, a, um, adj. 1) verguld; 2) met goud versierd; 3) gouden, van goud; 4) goudkleurig.

Aurēolus, a, um, adj. dem. gouden, van goud; tp. gulden = allerlijst.

Aurēus, a, um, adj. 1) gouden, van goud; subst. een stuk goud geld; tp. gulden = allerlijst; it. goud waard = voortreffelijk; 2) verguld; 3) goudkleurig.

Aurichalcum, z. Orichalcum.

Auricilla, z. Auricula.

Auricōmus, a, um, adj. poët. met gouden lokken, goudharig.

Auricūla, ae, f. dem. 1) het oorlapje; 2) het oor.

Aurifer, fēra, fērūm, adj. 1) goud met zich voerend (eene rivier); 2) goudteelend of voortbrengend.

Aurifex, icis, m. een goudsmid.

Aurifōdina, ae, f. eene goudmijn.

Auriga, ae, m. en f. (z. Aurigo) een wagenman, woerman, eene wagenmeester; tp. een stuurman op een schip.

Aurigarius, i, m. die in den Circus een wagenstrijd hield.

Aurigatio, ōnis, f. de wagenstrijd in den Circus.

Auriger, gēra, gērūm, adj. z. Aurifer.

Aurigo, āvi, āvūm, i. (is slechts eene veranderde en verlengde vorm van ἄριον, waarvan rego) eig. in 't alg. rigten, sturen; maar in het spraakgebruik: eenen wagen (in den Circus) menen.

Auripigmentum, i, n. Auripigment (eene soort van rottekruid).

Auris, is, f. (ᾠδός, in het Spartaansch: αὔς) 1) het oor; tp. accipere auribus, hooren; dare alicui aures suas, iemand het oor leenen, aanhooren; aliquid auribus alicuius dare, eig. iets aan iemand's ooren toeven, iemand naar den mond spreken; aures terretes, een smaakvol, sijn ordeel; 2) het oor van de ploeg, het strijkbord.

Auriscalpium, i, n. een oorlapje.

Auritulus, i, m. dem. een langoor = een ezel.

Auritus, a, um, adj. 1) lang-oorig, lang van ooren; 2) scherphoorend, oplettend; 3) testis auritus, een oorgetuige; 4) in de gedaante van een oor, oorvormig.

Aurora, ae, f. (ἀπὸς ἄρα) 1) het morgen-

rood, de dageraad; 2) het morgenland, het oosten.

Aurum, i, n. (αὔρον) goud (en al wat van goud gemaakt wordt); tp. a) goud = geld; b) goud = goudverw; c) goudglans, glans, luister; d) de gouden eeuw.

Auscultatio, ōnis, f. 1) het luisteren; 2) het gehoorzamen.

Auscultator, ōris, m. een toehoorder.

Ausculto, avi, ātūm, i. 1) hooren, wat iemand zegt; 2) luisteren; 3) alicui (en alquem), naar iemand luisteren, aan iemand gehoorzamen; 4) gelooven wat iemand zegt = van eene zaak willen hooren.

Auspex, icis, m. (voor Avispex) 1) een vogelzieder, vogelwijghelaar; 2) de voorname aanlegger, bevrorderaar; it. degeen, die bij echtverbintenissen de zaakverzorger van den man was (als getuige bij het huwlijkskontraat enz.)

Auspicialis, e, adj. tot het waarzeggen dienstig, behoortende.

Auspicio, adv. volgens waargenomen vogelenvlugt; tp. ter reger tijd.

Auspiciatus, a, um, adj. 1) heilspellend, gunstig (een voorteeken); 2) gelukkig, b. v. urbs auspiciatissima.

Auspiculum, i, n. (voor Avispicium) 1) de waarneming der vogelenvlugt; it. het regt om de vogelenvlugt waar te nemen; tp. a) de oppermagt, het toezigt, het gebied; b) alle geweld of willekeurige magt; c) een (gelukkig) begin; regni, der regering; 2) een voorteeken door een wigchelvolg gegeven; tp. in 't alg. een voorteeken.

Auspicio, āvi, āvūm, i. 1) de auspicien houden, of de vogelenvlugt raadplegen; 2) aliquid, een voorteeken uit iets nemen, iets ten voorteeken nemen, b. v. mustelam; 3) auspicien over iets houden, opdat het welgelukke enz., b. v. locum, (inwijden); 4) aanvangen (eener oorlog).

Auspicio, ātus sum, i. 1) auspicien houden; aliquid, auspicien over iets houden; 2) iets uit hoofde van een goed voorteeken doch; 3) in 't alg. iets aanvangen, b. v. bellum male auspiciatim.

Auster, sri, m. (van ἄω, ἄνεμος, waaijen) de zuidewind; tp. het zuiden.

Austere, adv. gestrengelyk.

Austeritas, ātis, f. 1) scherpe smaak; 2) eene zekere schraalheid of donkerheid in de kleuren.

Austerus, a, um, adj. (αὐστηρός) 1) scherp (van smaak); tp. (van kleur) schraal, een weinig dof; 2) (van menschen, en hunne zeden) ernstig, gestreng; 3) (van eene rede) ernstig.

Australis, e, adj. de zuidewind of het zuiden betreffende.

Austrifer, fēra, fērūm, adj. poët. zuidewinden aanbrenghend.

Austrinus, a, um, adj. zuidelyk; vertex, de zuidpool.

Ausum, i, n. eene onderneming, een waagstuk; potiri auso, in zijne onderneming slaagen.

Aut, cj. (het oud-neêrd. ofte) 1) of; 2) (wanneer het tweemaal staat) of — of, hetzij — hetzij.

- Autem**, *cl. maar, nu.*
Authepsa, *ae, f. (van αυτη en ησ) eig. een zelfkooker, een kookwerktuig.*
Author, *z. Auctor.*
Autographus, *a, um, adj. (αυτογραφος) met de eigen hand geschreven.*
Automaton, *i, n. (αυτοματον) een zich van zelfs bewegend werktuig.*
Autumnalis, *e, adj. herfstachtig, de herfst betreffende.*
Autumno, *avi, autumn, i, de herfst aanbren-gen.*
 1. **Autumnus**, *i, m, 1) de herfst; 2) de herfstvruchten.*
 2. **Autumnus**, *a, um, adj. herfstachtig, de herfst betreffende.*
Autumno, *avi, autumn, i, 1) meenen, daarvoor houden; 2) zeggen.*
Auxiliaris, *e, adj. helpend, hulpverschaffend; subst. auxiliares, de hulpstroepen.*
Auxiliaris, *a, um, adj. helpend, hulpverschaffend, b. v. hulpstroepen.*
Auxiliator, *oris, m. een helper.*
Auxiliatus, *us, m. z. Auxilium.*
Auxilior, *atus sum, i. helpen, bijstaan; morbo, eene ziekte te hulp komen = genezen.*
Auxillium, *i, n. 1) hulp, bijstand, bescherming; pl. auxilia, hulpstroepen, hulpbenden; lt. in 't alg. troepen; 2) hulpmiddelen, bescherming (ook: geneesmiddelen, arse-nen).*
Avare, *adv. uit hebzucht, op hebzuchtige wijze, gierig.*
Avartiter, *adv. z. Avare.*
Avartita, *ae, f. hebzucht, gierigheid; tp. begeerte naar iets.*
Avartitas, *e, f. z. Avartitia.*
Avartus, *a, um, adj. 1) hebzuchtig, gierig; litus, poet. (waar gierige menschen woonen); 2) in 't alg. begeerig naar iets.*
Avē, *imperat. wees gegroet, naar well.*
Avēho, *exi, ectum, 3. wegvoeren, wegbren-gen, wegzenden (of ergens heen voeren); avehi, wegvaren, wegvreden.*
Avellana, *ae, f. (sc. nux) 1) de hazelnoot; 2) de hazelnotenboom.*
Avello, *i of ulsi, ulsum, 3. afplukken; it. afscheuren, afzonderen; tp. iets (door list enz.) bekomen, b. v. goederen.*
Avēna, *ae, f. (het nederd. haver) in 't alg. een graanhalme, vervolgens in 't bijz. de haver; tp. een haverstengel (als rietstuit).*
Avēnacēus, *a, um, adj. uit haver, van haver.*
Avēnariūs, *a, um, adj. den haver betref-fende.*
Avēo, *z. P. en S, 2. (verw. met habeo) iets hebben willen, naar iets verlangen of be-gierig zijn.*
Avēnalis, *e, adj. aan of in het meer Avē-nus aanwezig zijnde.*
 1. **Avēnus**, *i, m. (ἄβηνος) eig. eene plaats waar geene vogels leven kunnen; 1) eene plaats in Campanie, waar, zoo als men geloofde, de ingang tot de onderwereld was; 2) de onderwereld.*
 2. **Avēnus**, *a, um, adv. poet. Avērnisch; fretus avēna, het meer van Avēnus; avē-na, de Avērnische landstreek.*
Avēro, *verri, versum, 3. af- of wegvēgen of van iets afwisschen.*
- Avēruoco**, *z. P. en S, 1. iets kwaads af-wenden.*
Avērsābilis, *e, adj. afkeerwekkend, afschuwelijk.*
Avērsatio, *ōnis, f. afkeerigheid, afkeer, af-schuw voor iets.*
 1. **Avērsor**, *atus sum, i, (eig. zich afwen-den of afkeeren); een afkeer van iets heb-ben, niet mogen lijden; it. geene lust tot iets hebben.*
 2. **Avērsor**, *ōris, m. die ontvreemdt, een ont-vreemder.*
Avērsus, *a, um, adj. 1) afgewend, afge-keerd; tp. afkeerig; 2) rugwaarts gekeerd, achterste voren; subst. -um, i, n. de ach-terzijde.*
Avēro, *ti, sum, 3. 1) afwenden of afkee-ren; se of avēriti, zich; flumen, afleiden; tp. a) afwenden, afzonderen (zijne ge-dachten, zijne begeerte van iets, een ver-moeden, eene ziekte enz.); causam in ali-quem, (schuiven); b) ontvreemden, zoek-maken (geld); 2) met geweld afwenden = verdrijven, ergens heen drijven (vijanden op de vlugt).*
Avia, *ae, f. de grootmoeder.*
Aviariūs, *a, um, adj. het vogelste, of de vogels betreffende; subst. -um, i, n. een vogelstok, vogelkooi; aviaria, pl. eene vt-gelkooi in het bosch.*
Avide, *adv. begeeriglijk.*
Avīditas, *ātis, f. begeerte (ook geldgierig-heid, kraatzucht).*
Avīdus, *a, um, adj. 1) begeerig; avidior ad rem, al te begeerig; 2) geldgierig.*
Avīs, *is, f. (misschien van ἀω, waaijen) 1) een vogel; 2) een vichgelvogel; v. d. = een voortteeken; bonis of secundis avi-bus; onder gunstige voortteeken; avi si-nistrā, mala, adversā, onder een ongun-stig voortteeken.*
Avītus, *a, um, adj. van den grootvader af-komstig, dien betreffende; it. oud, van den ouden tijd.*
Avītus, *a, um, adj. 1) ongeñaakbaar, ontoe-gankelijk; 2) van den regten weg afsig-gende.*
Avōcāmentum, *i, n. een middel om iets (b. v. de droefheid) te vergeten.*
Avōcātō, *ōnis, f. eig. het afroepen, verwij-dering of verstrooying (van smart).*
Avōco, *avi, atum, i. 1) weg- of ergens af-roepen; tp. a) z. v. a. afroepen, afbrengen (van eene bezigheid, van eene fout); b) afleiding geven; 2) arina, (in het stry-den) eene list aanwenden.*
Avōlo, *avi, atum, i. (eig. af- of wegville-gen) daarvan af, of ergens heen spoeden, vlien.*
Avulsor, *ōris, m. die iets afplukt.*
Avuncūlus, *i, m. 1) de moeders broeder, de oom; 2) moeders zusters-man, moeders-zwager.*
Avus, *i, m. (ἄβων) de grootvader; pl. avi, de voorvaders, voorouders.*
Avēnus, *adj. (ἄβηνος) — Pontus, de onher-bergzame Pontus (naderhand Euxinus).*
Axīllūlūs, *i, m. dem. eene kleine as; it. de kleine pin.*
Axilla, *ae, f. (μασχάλη) z. Ala.*
Axis, *is, m. (ἄξων) 1) de as van een wāg*

gen; tp. de geheele wagen; 2) de as, om welke zich de wereld en de planeten schijnen te bewegen; tp, a) de pool (bijz. de noordpool); b) eene hemelspeek; c) de

gansche hemel; 3) z. Assis (dit woord is verw. met hasta).
Axungla, ac, f. wagensmeer,

B.

Bābae, interj. (*Babal*) de drommel! de droes!
Bacca, ae, f. (verw. met het oude bak, *bucca*, waarvan nog ons bakkebaard) in 't alg. een rond ligchaam; v. d. a) eene ronde bes (bijz. de olijf); arborum baccae, boomvruchten; b) eene parel.
Baccalis, e, adj. bessen dragend.
Baccar, āris, n. of **Baccāris**, is, f. wilde nardus.
Baccatus, a, um, adj. uit paaylen bestaande.
Baccha, ae, of -e, es, f. (*Bαχχη*) eene Bacchante.
Bacchabundus, a, um, adj. zwiierend, een zwierbol.
Bacchānāl, ālis, n. 1) het Bacchusfeest, de Bacchusfeesten; 2) de plaats waar de Bacchanten hunne zamenkomsten hielden.
Bacchāntio, ōnis, f. het zwieren, het feestgetier.
Bacchetus, a, um, adj. Bacchisch, Bacchus betreffende.
Bacchēus, a, um, adj. 1) Bacchisch; 2) Bacchantisch.
Bacchētus, a, um, adj. Bacchisch.
Bacchis, ydis, f. z. Baccha.
1. **Bacchūs**, a, um, adj. Bacchisch.
2. **Bacchūs**, i, m. (*βαχχους*) de Bacchus, zekere voetmaat (— —).
Bacchor, ātus sum, i. 1) het Bacchusfeest vieren; 2) zwieren als eene Bacchante; tp. a) in 't alg. zwieren, razen; b) razen = in geesverrukking zijn; c) poët. zich spoedig of ver uitbreiden (een gerucht, de wind).
Bacchus, i, m. (*Bαχχος*) Bacchus; tp. 1) de wijnstok; 2) de wijn.
Bacchifer, fēra, fērum, adj. bessen dragend.
Baccūla, ae, f. dem. een besje.
Baccillum, i, n. dem. een stokje; it. de staven der Licatoren.
Bācūlus, i, m. en -um, i, n. (van *βακτη*, *βᾶν*) 1) een stok; 2) een scepter.
Bādizo, āre, i. (*βαδίζω*) gaan.
Baeticūs, ā, um, adj. die een kleed van Baetische (Spaansche) wol draagt.
Bāgōas, ac en **Bāgōus**, i, m. (Perzisch woord) een gesmedene.
Bājūlo, āvi, ātum, i. dragen (eenen last).
Bājūlus, i, m. een lastdrager.
Bālaena, ae, f. (*βαλαενα*) een walvisch.
Bālānātus, a, um, adj. gebalsemd.
Bālānātus, a, um, adj. (*βαλαντες*) van dadets.
Bālānus, i, f. (*βαλανες*, het Lat. glans) 1) de elkel; 2) de marone, of groote kastanje; 3) de dadel; 4) de balsemvrucht (en balsamboom zelve).
Bālātro, ōnis, m. een schuimlooper, straat-slijper.
Bālātus, us, m. het ba-schreewen, het blaeten, gebleet.
Balbe, adv. al stamelende.
Balbus, a, um, adj. stamelend; verba, stamelende woorden,

Balbūtō, Ivi, flum, 4. 1) stamelen; 2) iets al stamelende zeggen.
Bālēares, (um, 1) f. de Balaerische eilanden; 2) m. een Balaerisch slingeraar.
Bālneāe, of **Balnēac**, ārum, f. 1) een bad of badstove (bijz. eene openbare); 2) het baden.
Bālneūm, of **Balnēum**, i, n. (*βαλανειον*) een bad (in een partikulier huis).
Ballista (**Bālista**) ae, f. (*van βάλω*) de ballista of blijde, (een werktuig om pijlen te werpen of te schieten).
Ballistārium, i, n. = Ballista.
Balnēac en **Balnēum**, z. Balineae en Ballneum.
Balnēāria, ōrum, n. baden, eene badplaats, badkamers.
Balnēarius, i, m. een kleederdief bij een bad.
Balnēator, ōris, m. een bader, een die zich baadt.
Balnēolium, i, n. dem. een klein bad.
Bālo, āvi, ārum, i. eig. bae; bae schreewen, v. d. blaten.
Balsāminus, a, um, adj. van balsem.
Balsānum, i, n. (*βάλσαμον*) 1) balsem; 2) de balsemboom.
Baltēus, i, m. en -um, i, n. de gardel, de banddier.
Bambāllo, ōnis, m. een botterik, een lomper.
Bārāthrum, i, n. (*βαραθρον*) eene grondelooze diepte; tp. a) het keelgat = een vraat; b) het schimmenrijk.
Barba, ae, f. de baard (aan menschen, dieren, gewassen).
Barbāre, adv. 1) barbaarsch (v. v. spreken); 2) Latijnsch (in tegenoverstelling van het Grieksch).
Barbāri, ōrum, m. (z. **Barbarus**) Barbaren, buitenlanders (allen die geen Grieken, en naderhand die geen Romeinen waren).
Barbāria, ac en -es, ei, f. 1) het buitenland (hetwelk geen Griekenland noch Italie meer was); 2) barbaarschheid (ruwheid, onwetendheid, domheid).
Barbāricus, z. **Barbarus**.
Barbāricus, z. **Barbaria**.
Barbāricus, i, m. (*βαρβαρισμης*) eene barbaarsche (d. i. verkeerde of gemene) manier van spreken.
Barbārus, a, um, adj. (het oud duitsche ber, = wild; van waar het nedrd. beer en eyer) barbaarsch, -buitenlandsch = niet Romeinsch of niet Grieksch; subst. een barbaar, buitenlander (bijz. een Phrygiër); in barbarum, naar de wijze der barbaren; tp. lomp, grof, ruw; zie ook **Baro**.
Barbātūlus, a, um, adj. dem. die eenen kleinen baard heeft.
Barbātus, a, um, adj. gebaard, van een baard voorzien; subst. 1) een oude wijsgeer (met langen baard); 2) een geitenbok,

- Barbiger, gēra, gērum, adj. *die eenen baard draagt.*
- Barbitos, i, m. en f. en -on, i, n. (*βάρβιτος* en -ov) *de lier.*
- Barbūla, ac, f. dem. *een baardje.*
- Bardōcūllus, i, m. *een Gallisch overkleed met eene kap.*
- Bardus, a, um, adj. (*van βάρδος = tardus*) dom.
- Bāris, ydis en ydos, f. (*βάρης*, ons *bark*) *een vaartuig op den Nijl.*
- Bāro, ōnis, m. *een domoor, domkop.*
- Barrius, us, m. *het (verschrikkelijke) krijgsgesang der Duitschers.*
- Barrus, i, m. *een olifant.*
- Bascauda, ac, f. *eene speelkom.*
- Bāsātō, ōnis, f. *het zoenen, kussen.*
- Bāsātōr, ōris, *een zoener, kusser.*
- Bāsīllca, ac, f. *een prachtig openbaar gebouw met galeryen (voor het gerecht enz.)*
- Bāsīllce, adv. *koninklijk, heerlijk.*
- Bāsīllcus, a, um, adj. (*βασιλικός*) *koninklijk, prachtig; subst. -um, i, n. een prachtig kleed.*
- Bāsō, āvi, ātum, i. *zoēnen, kussen.*
- Bāsīs, is, f. (*βάσις*) *een grondstuk, voetstuk (van eene zuil); basis arcus, de koorde, = onderste lijn, van eenen mathematischen cirkelboog.*
- Bāsium, i, n. *eene zoen, eene kus.*
- Bassāreus, ēi en ēus, m. (*Βασσαρεύς*) *Bassaricus (bijnaam van Bacchus).*
- Bassārcus, a, um, adj. (*Βασσαρκός*) *Bacchisch.*
- Bassāris, ydis, f. (*Βασσαρίς*) *eene Bacchante.*
- Bāstūllus, i, m. en um, i, n. *een vuurpot.*
- Bātōla, ac, f. *een drinkvat.*
- Bātūo, ūi; z. S. 3. 1) *saan, kloppen; 2) zich oefenen in het rechten, schermen.*
- Baubor, āri, i. *elg. bau schreeuwen; blaffen (als een hond).*
- Baxēae, ārum, f. *lage schoenen (voor wijsgeeren).*
- Bdclum, i, n. (*βδέλλον*) 1) *de wijnpalm (zekere boom); 2) de gom van dezen boom.*
- Bēate, adv. *gelukkig.*
- Bēatitas, ātis en Bēatitudo, iuis, f. *geluk, gelukzaligheid.*
- Bēatūllus, i, m. dem. *gelukkig.*
- Bēātus, a, um, adj. 1) *gelukkig; 2) rijk; 3) voortreffelijk, gelukkig, (b. v. een aangeleg); 4) gelukkig makend (b. v. landleven).*
- Bellāria, ōrum, n. *snoepgoed, lekkers.*
- Bellator, oris, m. 1) *subst. een krijgsman; 2) adj. den krijg betreffende; deus, de krijgsgod.*
- Bellātorius, a, um, adj. *tot den krijg, tot het oorlog dienstig.*
- Bellatrix, icis, f. 1) *subst. eene krijgszuchtige vrouw; 2) adj. den krijg betreffende.*
- Bellātūllus, z. Bellitūllus.
- Bellāx, ācis, adj. *krijgsguchtig, oorlogszuchtig.*
- Belle, adv. *fraai, schoon, goed (b. v. gebouwd, geschreven enz.); belle (se) habere, zich wel bevinden; ventus belle flat, (waait gunstig); belle tractare of tangere (zachtjes); belle! bravo!*
- Bellēcosus, a, um, adj. *voortreffelijk, strijdbaar, krijgs- of oorlogszuchtig.*
- Bellēcus, ā, um, adj. 1) *den krijg betreffende; subst. -um, i, n. (sc. signum) het teken of sein (tot het treffen); 2) krijgsguchtig, strijdbaar.*
- Belliger, gēra, gērum, adj. *krijgvoerend, oorlogszuchtig.*
- Bellīgēro, āvi, ātum, i. *krijg of oorlog voeren.*
- Bellīpōtens, tis, = Mars. poēt.
- Bello, āvi, ātum, i. *krijg of oorlog voeren.*
- Bellōna, ae, f. *Bellona, de krijgsgodin.*
- Bellor, ātus sum, i. z. Bello.
- Bellūa, ac, f. *eene (groot) diers; tp. diers (als scheldnaam).*
- Bellūatus, a, um, adj. *met gedaanten van dieren versierd (een tapjt).*
- Bellūus, z. Bellus.
- Bellum, i, n. (voor Duellum) 1) *krijg, oorlog; belli, domique, in oorlog en vrede; bellum inferre alicui, iemand den oorlog aandoen, beoorloggen; committere, aanvangen; tp. krijg = strijd, twist; 2) = Proelium.*
- Bellūosus, a, um, adj. *met (grootte) dieren vervuld.*
- Bellus, a, um, adj. (eene andere form voor bonus; oorspronkelijk mbellus, even als mplus voor plus; v. d. door uittaling der b, melior); 1) *schoon, goed, gepast; cibi, snoepgoed, lekkernijen; 2) goed voordeelig; 3) aangenaam, beschaafd, gemanierd (zelen enz.); 4) gezond, welvarende.*
- Bēne, adv. 1) *goed (tot een of ander oogmerk); bene loqui in etc., goed van iemand zeggen; bene habere alicquem, iemand goed of wel behandelen; bene habere (sc. se) zich wel bevinden; it. zich vieren; bene est alicui, het gaat iemand goed, hij wordt wel behandeld; bene est mihi alicquam re, ik heb geen gebrek aan iets; bene te of tibi etc., wel moge het u bekomen; bene facis, fecisti, gij doet wel daaraan, of hebt daaraan wel gedaan; bene vocas, ik bedank u voor uwe uitnodiging; 2) goed, wel (ter geschikter tijd); 3) gelukkig, met voordeel (strijden); bene vendere, goed = met voordeel of winst (d. i. duur) verkoopen; 4) veel (b. v. beloven); 5) zeer (b. v. lang, veel, vroeg enz.)*
- Bēnēdīce, adv. *met liefstellige woorden.*
- Bēnēdīco en bene dico, dixi, dictum, 3. 1) *goed of wel van iemand spreken; 2) heilvoorspellende woorden uiten.*
- Bēnēdīctum, i, n. (of bene dictum) *een goed (vriendschappelijk) woord.*
- Bēnēficiō, icī, factum, 3. *weldoen.*
- Bēnēficiūm, i, n. *eene goede daad of handeling, weldaad.*
- Bēnēficiētia, ae, f. *weldadigheid; uti beneficentia adversus alicquem, weldadig jegens iemand zijn.*
- Bēnēficiārius, a, um, adj. *eene weldaad betreffende; res, eene weldaad; beneficiarii, soldaten die zekere bepaalde voorregten van den veldheer genoten (z. v. a. bevoorregten).*
- Bēnēficiūm, i, n. 1) *eene weldaad; in beneficii loco, als eene weldaad; 2) een dienst, dienstbewijs; 3) het middel, waar-*

door iets (goeds) bewerkt worde, b. v. tuo beneficio, door uw toedoen; sortium beneficio, door middel van het lot; hoc beneficio, door middel daarvan; 4) de begeving van een ambt of in 't alg. van eene weldaad, en het regt daartoe; 5) beneficia, zoudanige personen, die door anderen (b. v. door eenen stadhouder enz.) tot zekere bepaalde weldaden aanbevolen waren.

Beneficus, a, um, adj. goeddoende, weldadig.

Bénévole, adv. goedwillig, welwillend, gunstig.

Bénévolens, tis, adj. goedwillig, welwillend, toegengen; subst. vriend.

Bénévolentia, ae, f. 1) toegengenheid, welwillendheid; 2) vriendschap.

Bénévolus, a, um, adj. = Benevolens.

Bénigne, adv. 1) goedgunstig, gedienstig; benigna dicis, gy zijt wel goed (= ik bedank u daarvoor); 2) gaarne, gewillig; 3) mild, rijkelijk (begiftigen, onthalen).

Bénignitas, atis, f. 1) weldadigheid; 2) gedienstigheid, goedwilligheid.

Bénignus, a, um, adj. 1) goedgunstig, gedienstig, welgezind; it. billijk; it. weldadig; tp. a) mild, rijkelijk; benigna ingenu vena, eene rijke vernuft-ader; vini benignus, die gaarne drinkt; b) vruchtbaar (een veld).

Béo, avi, atum, i. (waarsch. het stamw. van bellus, bonus) 1) zegenen, gelukkig maken; beasti, daar hebt gy mij eene goede tijding aangebragt; 2) met iets gelukkig maken, zegenen, verrijken; 3) verkwikken.

Bérecyndus, a, um, adj. (Βερεκύντιος) den (aan Cybele gewijden) berg Berecynthus betreffende; tibia, (die door de priesteren van Cybele bespeeld wordt).

Bes, bessis, m. (voor bias) 1) acht twaalfden of twee derden van een geheel (b. v. van eene erfenis) of van een As; 2) in 't alg. acht; bessum bibere, acht glazen drinken.

Bessalis, e, adj. hetgeen acht twaalfden kan bevatten (zeker drinkvat).

Bestia, ae, f. 1) een beest, een dier; 2) een wild dier; ad bestias mittere, aan de wilde dieren voorwerpen (om met hun te strijden).

Bestiarius, a, um, adj. de beesten of wilde dieren betreffende; ludus, een dierenstrijd (waarin menschen tegen dieren vuchten); subst. -us, i, m. een zwaardvechter die met wilde dieren vocht.

Bestiola, ae, f. dem. een beestje, diertje.

Béta, ac, f. de beet, beetwortel.

Betula en **Betulla**, ac, f. de berk of berkenboom.

Bibliopola, ae, m. (βιβλιωπώλης) een boekhandelaar, boekverkoopster.

Bibliotheca, ae, f. (βιβλιοθήκη) eene bibliotheek, boekverzameling, boekerij.

Bibulus, i, f. (βιβύλος) de papierstruik.

Bibo, 1, Ycum, 3. (verw. met bibo = bibo) 1) drinken; tp. flumen, aan eene rivier wonen; 2) iets als het ware verdrinken (= onder het drinken vergeten) b. v. een bevel; 3) drinken = inzuigen; inslokken; tp. amorem; aliquid auribus, iets met de ooren verstaanden.

Bibulus, a, um, 'ndj. 1) die gaarne drinkt, dorstig naar enz.; tp. aures, (begeerig om te hooren); papyrus, (aan het water groeiend); 2) dorstig = vocht-inzultend (b. v. wol, steen enz.)

Biceps, ípítis, adj. 1) met twee koppen, tweehoofdig; 2) met twee kruinen (een berg); 3) tweevoudig, dubbel.

Biclinium, i, n. twee eesbedden of sofa's aan éne tafel.

Bicolor, óris, m. tweekleurig.

Bicorniger, géra, gérum, adj. tweehoornig, met twee horens.

Bicornis, e, adj. van twee horens voorzien (ook van de maan); tp. met twee armen (eene rivier).

Bicorpor, óris, adj. poët. van twee (verschillende) lichamen voorzien.

Bidens, tis, adj. met twee tanden; subst. -ns, tis, m. eene vork met twee tanden, een gaffel.

Bidens, tis, f. (van bis en annus) een tweejarig schaap.

Bidental, ális, n. 1) eene van den bliksem getroffen plaats; 2) een van den bliksem getroffen mensch.

Bidium, i, n. een tijd van twee dagen; bidut abesse, twee dagreizen ver zijn.

Bidius, a, um, adj. twee dagen lang (b. v. tijd).

Biennium, i, n. een tijd van twee jaren.

Bifariam, adv. 1) in twee deelen; 2) op twee verschillende zijden, aan twee verschillende plaatsen.

Bifer, féra, férum, adj. tweemaal in 't jaar vruchtdragend.

Bifidatus, a, um, adj. z. Bifidus.

Bifidus, a, um, adj. in twee deelen gesplitst of verdeeld.

Biforis, e, adj. twee toeslaande deuren hebbende (een venster); tp. biforis cantus, een ongelijke toon, of de toon uit twee gaten van eene fluit.

Biformis, e, adj. tweevormig, van tweederlei gestalte.

Bifrons, tis, adj. met twee voorhoofden of aangezichten.

Bifurcus, a, um, adj. met twee punten.

Biga, ae, f. (voor bijlga) 1) een tweespan; 2) een wagen met twee paarden.

Bigae, árum, f. z. Biga.

Bigatus, a, um, adj. waarop een tweespan geslagen is (b. v. eene munt).

Bigemmis, e, adj. met twee knoppen.

Bijugis, e, adj. z. Bijugus.

Bijugus, a, um, adj. met een tweespan voorzien (een wagen); equi, een tweespan; certamen, de wedstrijd met wagenen.

Bilbra, ae, f. twee pond.

Bilibris, e, adj. 1) twee pond zwaar; 2) twee pond bevattende (een vat).

Bilinguis, e, adj. 1) tweesongig; tp. dubbelzinnig, dubbelhartig; 2) die twee talen spreekt.

Bilosus, a, um, adj. galachtig, vol gal.

Bilis, is, f. (verw. met fel) de gal; bile suffusus, van gal overvloeyende, de geelzucht hebbende; atrac bilis morbus, de zwartgalligheid, melancholie; tp. gal = gramschap, toorn, ongenoegen.

Bilix, **Icix**, adj. eig. tweedraadsch = dubbel (een pantzer).
Bilustris, e, adj. tienjarig, tien jaren oud.
Bimāris, e, adj. aan twee zeeën gelegen.
Bimāritus, a, um, adj. die twee vrouwen heeft.
Bimater, tris, adj. die zov goed als twee moeders heeft (gelijk Bacchus).
Bimātus, us, m. een ouderdom van twee jaren.
Bimembris, e, adj. die dubbele ledematen heeft; bimembres, de Centauren.
Bimensis, is, m. een tijd van twee maanden.
Bimestris, e, adj. twee maanden lang.
Bimilus, a, um, adj. dem. z. Bimus.
Bimus, a, um, adj. tweejarig; sententia, de uitspraak (van den Senaat enz.) om iemand twee jaren in zijne provincie te laten blijven.
Bini, ōrum, adj. 1) twee, telkens of ieder twee; bini boves etc., een paar ossen; 2) dubbeld.
Binoctum, i, n. een tijd van twee nachten.
Binomīnis, e, adj. met twee namen.
Bipālium, i, n. eene groote spade, eene dubbele spade.
Bipartito, lvi, itum, 4. in twee deelen verdeelen.
Bipartito, adv. 1) in tweeën gedeeld; 2) van twee kanten of zijden (aanvallen).
Bipartitus, a, um, adj. dubbel.
Bipatens, tis, adj. aan beide zijden open; portae, (met dubbele deuren).
Bipedālis, e, adj. twee voeten breed.
Bipedānis en **Bipedanus**, a, um, adj. z. Bipedalis.
Bipennifer, fēra, fērum, adj. die eene tweesnjdende bijl draagt.
Bipennis, e, adj. met twee vleugelen; subst. f. eene tweesnjdende bijl (met vleugels ter weerszijde van de steel).
Bipes, ēdis, adj. tweevoetig; subst. bipedes, um, m. de tweevoetige wezens (= menschen).
Biremis, e, adj. 1) met twee roeiriemen voorzien; 2) met twee roeibanken; subst. f. eene galci van twee rijen roeibanken.
Bis, adv. (verw. met sis of voor duis) 1) tweemaal; bis terque, twee en driemaal; 2) voor de tweede maal.
Bison, ontis, m. de buffel-os.
Bisulcīngua, ae, m. een die met dubbele tong spreekt, een bedrieger.
Bisulcus, a, um, adj. in twee deelen gesplitst; animalia, (met gespletene klauwen).
Bitō, z. P. en S, 3. (verw. met flu, βίω, βίω) gaan.
Bitūmen, īnis, n. aardpek, joodenlijm.
Bitūminātus, a, um, adj. z. Bituminēus.
Bitūminēus, a, um, adj. met joodenlijm vermengd.
Bitūminosus, a, um, adj. rijk aan of vol van joodenlijm.
Bitūm, i, n. een tweesprong, eene dubbele weg.
Bivius, a, um, adj. twee wegen hebbend.
Blaesus, a, um, adj. (verw. met βλασός, verlamd of kreupel) stamelend, een stamelaar.
Blande, adv. vriendelijk, op eene zachte (vleijende) wijze.

Blandicus, a, um, adj. vleijende woorden sprekend, liefkozend.
Blandiloquentia, ae, f. vleitaa.
Blandiloquentulus, a, um, adj. dem. z. Blandiloquus.
Blandiloquus, a, um, adj. vleijende, liefkozend.
Blandimentum, i, n. vleijerij; tp. een aansloksel, lokaas.
Blanditor, itus sum; 4. vriendelijk snappen, vleijen; tp. suis votis, zich met een gelukkig gevolg zijner wenschen vleijen.
Blanditor, adv. z. Blande.
Blanditia, ae, f. vleijerij (met woorden); adhibere blanditias, vleijen, liefkozen; tp. het vleijende, het lokaas (der wellust enz.)
Blanditum, adv. z. Blande.
Blanditus, a, um, adj. aangenaam, lieflijk (eene bloem).
Blandus, a, um, adj. 1) vleijende, liefkozend; 2) aangenaam, lieflijk.
Blātēro, āvi, ātum, 1. of Blātō, z. P. en S. 4. (βλάζω) babbelen, iets uitslappen.
Blatta, ae, f. (welligt van βλάττω, schaden) de mot.
Blattēus of **Blattinus**, um, adj. purperverwig.
Blennus, i, m. (βλανός) een domkop.
Blūtēs, a, um, adj. ongerijmd, dwaas.
Bōarūs, a, um, adj. de ossen of runderen betreffend; forum, ossenmarkt.
Bolbiton, i, n. (βόλβιτον) koemist.
Bolētā, āris, n. 1) eig. een schotel voor kampervoelje; 2) in 't alg. een eetgereedschap.
Bolētus, i, m. eetbare paddestoei, kampervoelje.
Bōlus, i, m. (βόλας) 1) een worp in het dobbspel; 2) het uitwerpen van het net, en de daardoor gevangene visschen; 3) tp. winst, voordeel; tangere of multare aliquem bolo, iemand van zijn voordeel berooven, d. i. schade aandoen; bolum alicui eripere e faucibus, iemand zijn voordeel als 't ware uit den mond nemen, het brood voor den mond wegnemen.
Bombax, interj. (βόμβαξ) wel drommels!
Bombus, i, m. (βόμβος) een domping geluid (het gonzen der bijen enz.)
Bombycinus, a, um, adj. van zijde.
Bombycilus, a, um, adj. aan zijde gelijk arundo.
Bombyx, ūcis, m. (βόμβυξ) 1) een zijde-worm; 2) de zijde of een zijden kleed (NB. dan is het ook f.); 3) fyne boom-wol.
Bōnitas, ātis, f. 1) de goede gesteldheid, de goedheid (eener zaak); 2) rechtshapenheid van karakter; 3) goedheid = genade.
Bōnum, i, n. 1) enig goed, een voorregt, b. v. bona animi et corporis; bono esse alicui, voordeelig zijn voor iemand; quid mihi sit boni, wat voordeel heb ik daarvan; 2) bona, tijdelijk vermogen; esse in bonis, in goeden doen zijn.
Bōnus, a, um, adj. 1) goed voor het een of ander oogmerk (b. v. weder, geld, raad, hoop, schuldenaar enz.); 2) goed = gelukkig (dag, omstandigheden); 3) in goede omstandigheden, rijk; 4) zedelijk goed, rechtshapen; boni, rechtshapene menschen; f.

- 5) aanzienlijk; 6) genegen; gunstlg;
7) tamelijk (b. v. een tamelijk deel).
- Boo, āre, i. (βῶ) klinken (van een geschreeuw);
- Bōreas, ac; m. (βόρeας) de noordewind.
- Bōreus, a; um, adj. (βόρeος) noordelijk.
- Bos, bovis, c. (βῶς) een rund (een stier of eene kor).
- Bosporus, (of -os), i, m. (βόσπορος) eene zeeengte (b. v. bij Thracie).
- Bōtānismus, i, m. (βοτάνισμός) het uitwiden van onkruid.
- Bōtellus, i, m. dem. een worstje.
- Bōtillārius, i, m. een worstemaker.
- Bōtūlus, i, m. eene worst.
- Bōville; is; n. de ossen- of koestals
- Bōvillus; = Bubulus.
- Brābeuta, ae, m. (βραβούτe) een kampregter (die de prijzen van de kampspelen uitdeelde).
- Brāca of Brāca, ae; f. gew. pl. (van ἄβραχος, een kleed) broek (een kledingstuk der Perzen; Galliers en Duitschers).
- Brācātus (en Bracc.), a, um, adj. met broeken gekleed; Gallia; Gallia Narbonensis (een Romeinsch wingewest).
- Brāchtāle, is, n. een armyersiersel.
- Brāchtāllis; e, adj. den arm betreffende; cras-titudo, de dikte van den arm.
- Brāchtātus, a; um; adj. arbor; een boom, die zijne takken als armen uitspreidt.
- Brāchtōlum, i; n. dem. een kleine arm.
- Brāchtūm, i, n. (ἡ βραχίον) 1) het onderste deel van den arm; de arm; dare of circumdare brachia collo, iemand omhelzen; tp. mollī of levi brachio aliquid agere; iets ligtzinnig (uchteloos) doen; dirigere brachia contra torrentem, tegen den stroom op willen zwemmen; 2) een arm (= eene naar eenen arm gelijkende verlening) b. v. van eene rivier, van eene verschaning; (van schepen) = de ru of steng.
- Bractea, ae, f. een dun blad (van metaal, hout).
- Bractēātus; a; um; adj. met platen van goud overtrokken; tp. uiterlijk blinkend (geluk).
- Bractēōla; ae; f. dem. een klein dun blad van goud.
- Branchiae, ārum, f. (τὰ βράχια) de kieuwen.
- Brassica, ae, f. kool.
- Brāvīcārum, i, n. een kort verhaal.
- Brāvīctūlus, a, um, adj. dem. tamelijk klein of kort.
- Brāvīdōquens; tis; adj. die kort is (in spreken, schrijven).
- Brāvīo, āvi, ātum, i. verkorten: syllabam, (kort uitspreken).
- Brāvīs; e; s; adj. (βραχίς) beide verw. met ons breken) als 't ware afgebroken, kort, wat de lengte aanpaat; it. kort = klein; tp. a) klein, onbeduidend (maaltijd enz.); vada (niet diep); brevī, ondiepten; b) kort (naar den tijd); brevī, in korten tijd; ad breve, voor korten tijd; c) kort van duur (eene bloem enz.); brevem esse, kort zijn (in 't spreken); in breve cogere, in 't kort zamenstreken; d) kort (wat de uitspraak betreft); syllaba brevis, eene korte lettergreep.
- Brāvītās, ātis, f. 1) de korthed, d. i. kleinheid; b. v. van eenen mensch, dus = klein postuur; tp. korthed, b. v. van tijd enz.
- Brāvīter, adv. kort, eng (van eene ruimte); brevius compellere gyro, in evenen engeren kring ronddraaijen; tp. a) in 't kort (= met korte woorden); b) kort b. v. uitspreken.
- Brisa, ae, f. de afval (schillen enz.) van uitgeperste druiven.
- Bromius, i; m. (βρόμιος) Bromius (de razende), een bijnaam van Bacchus.
- Brōmos, i, f. (βρόμος = spijs) haver.
- Brūma, ae, f. de kortste dag des jaars; tp. d) de winter; b) een jaar.
- Brūmālis, e, adj. den kortsten dag betreffend; signum; de steenbok; dies, de kortste dag; sidus, winterdag.
- Brūtus, a, um, adj. waarsch. in plaats van barutus, dus = βαρύς of βαρδύς, lat. tardus (bardus) oorspronk. zwaar, hetgeen zich ongemakkelijk beweegt, v. d. poët. tellus, de aardklomp; tp. reedeloos, gevoelloos (dier enz.); dom (een mensch).
- Būbile; is; n. een runder- of ossenstal.
- Būbo, ōnis, m. en f. (βῶβ) een uil.
- Būbulctor, z. P. 1. ossen hoeden.
- Būbulcus, i, m. 1) die met ossen ploegt of rjdt; 2) een ossenherder.
- Būbūlus, a, um, adj. de runderen betreffende; caseus, koeyenkaas; bubula (sc: caro), rundyleesch.
- Būcaeda; ae; m. een slaaf, die met riemen van runderhuiden geslagen wordt.
- Bucca, ae, f. (verw. met bacca) in 't alg. iets ronds; in het spraakgebruik: de wang; scribere, quod in buccam venerit (hetgeen iemand invalt, voor den geest komt); tp. a) een mond vol; b) iemand, die zijn mond weet te gebruiken (tot een, spreken).
- Buccēa, ae, f. een beet, een mond vol.
- Buccella, ae, f. dem. een kleine beet.
- Buccō; ōnis, m. die dikke wangen heeft = dom, eenyoudig.
- Būcūla, ae; f. dem. 1) de wang; 2) dat gedeelte van een helm dat den mond en de kaken bedekt (misschien: de riemen aan een helm).
- Būcūlentus; a; um; adj. die opgeblazene kaken heeft.
- Būcērīus en Būcērūs; a; um; adj. (βουκίριος) met ossenhorens; armenta, kudden rundvee.
- Būcīna en Buccīna, ae, f. (βουκίον) 1) eene bazuin; tp. a) een teeken door middel van eene bazuin; b) eene dagwacht; 2) een herdershoren; 3) de kinkhoren van Triton, (grootte zeeschelp waarop hij blaast).
- Būcīnātor (of Bucc.), ōris, m. 1) een bazuiner; 2) een uitbazuiner.
- Būcīnum, i, n. 1) het bazuingeschal; 2) de bazuin-slak, de zeetrompet.
- Būcūlicus, a; um; adj. (βουκουλίς) de herders betreffende; poema, een herdersgedicht.
- Būcūla, ae, f. (dem. van bos) eene jonge koe, een vaars.
- Būcūlus, i, m. (dem. van bos) een jonge os of stier.
- Būlo, ōnis, m. (φύλαος) een padder.
- Bulbaceus, a, um, adj. z. Bulbosus;

Bulbōsus, a, um, adj. *bollen hebbende*
 Bulbus, i, m. (βούβος) *de bol van bolgewas-
 sen.*
 Būle, es, f. (βουλή) = *Senatus.*
 Būleuta, ae, m. (βουλευτής) = *Senator.*
 Būleutērīum, i, n. (βουλευτήριον) *de plaats,
 waar zich de raad eener stad verzamelt,
 het raadhuys.*
 Bulla, ae, f. (z. bacca, bucca) 1) *eene wa-
 terblaas; 2) een knopje (een steraad voor
 boeken, deuren enz., om de kinderen om
 te hangen).*
 Bullatus, a, um, adj. *die zich met knopjes
 heeft omhangen, dus nog een kind is; poet.
 nugae, bombast.*
 Bullō, ivi, itum, a. *blaasjes maken, bob-
 belen.*
 Bullo, āre, i. = Bullio.
 Bullūla, ae, f. dem. *een blaasje (van water
 enz.)*
 Būmastus, i, f. (βούμαστος) *eene druif die
 heeft besses heeft.*
 Būra, ae, en Buris, is, f. (zoude komen van
 βούρα) = *ossenstaart*) *het gekromde ach-
 terste deel van een ploeg.*
 Bustūrius, a, um, adj. *de brandstapels be-*

*treffende; gladiator, een vechter, die bij eenen
 brandstapel, ter eer des overledenen, vecht.*
 Bustum, i, n. (van buro of uro, verbran-
 den (eig. het verbrande) 1) *de plaats waar
 de lijken verbrand werden, eene brandsta-
 pel; it. = praalgraf; tp. bustum legum,
 als 't ware een brandstapel voor de wetten
 (de plaats waar inbreuk op dezelfde ge-
 maakt wordt); 2) poet. de brandstapel
 (als strafplaats).*
 Buthysfa, ac, f. (βουθυσία) *een groot en plege-
 tig offer.*
 Būtyrum, i, n. (βούτρον) *boter.*
 Buxētum, i, n. *eene met palmboomen beplante
 plaats.*
 Buxēus, a, um, adj. 1) *van palmboomenhout;
 2) de kleur van palmhout hebbende.*
 Buxifer, fēra, fērum, adj. *palmboomen dragende
 of voortbrengende.*
 Buxōsus, a, um, adj. *aan palmboomen gelijk.*
 Buxum, i, n. 1) *een palmboom; 2) iets dat
 uit palmhout gemaakt is; a) eene fluit;
 b) een drijftol; c) eene kam; d) een schrijf-
 tafel.*
 Buxus, i, f. (βύξος) 1) *een palmboom; 2) z.
 Buxum op 2) b en d.*

C.

Cāballnus, a, um, adj. *van paarden; fons,
 de Hippokrene of hengstebron.*
 Cāballus, i, m. (gr. κβάλλω) *een (slecht,
 klein) rijdpaard.*
 Cācābus (en Caccabus), i, m. (κάκαβος) *kook-
 gereedschap, een pot om in te koken.*
 Cācātūrīo, ius, a. *achterlest hebben (door eene
 natuurlijke behoefte gedronzen worden).*
 Cāchectēs en -a, ae, m. (καχικτός) en -īcus,
 a, um, adj. *een teringachtige, teringachtig.*
 Cāchinnātio, ōnis, f. *schaterend gelach.*
 Cāchinnō, āvi, ātum, i. en Cachinnor, ātus
 sum, i. (καχίζω, ons kakelen) *schateren van
 laghen.*
 Cāchinnus, i, m. 1) *schaterend gelach; ca-
 chinnum tollere, het uitschateren van lag-
 chen; 2) hevig gebruisch der zee.*
 Cāco, āvi, ātum, i. (κακῶ) 1) *kakken, zij-
 ne behoefte doen; 2) iets van zich geven,
 b. v. odorem.*
 Cācōēthes, is, n. (κακόηθες) *eene slechte ge-
 woonte.*
 Cācōphātor, (i), n. (κακόφρων) *eene slechte,
 verkeerde uitdrukking.*
 Cācōzēla, ae, f. *naäping in stijl, z. Caco-
 zelus.*
 Cācōzēlus, i, m. (κακόζηλος) *die valschen
 looi navelgt, en overal tegen den goeden
 smaak zondigt.*
 Cāctīla, ae, m. *een geringe bediende der sol-
 daten in het veld, marketenter.*
 Cācūmen, īnis, n. (= acumen met eene voor-
 aangeplaatsde C) *het utterste, de spits
 van eene zaak.*
 Cāclimīno, āvi, ātum, i. *spitsen (de oren).*
 Cādāver, ēris, n. 1) *een lijk; tp. cadavera
 urbium, puinhopen van steden; 2) een mon-
 ster (van een mensch).*
 Cādāverōsus, a, um, adj. *een lijk gelijk (een
 gezicht).*

Cādo, cēcti, cāsus, 3. (verw. met het gr.
 κείνω van κέλο) *vallen (van een paard
 enz. in het geyecht); cadere ab aliquo,
 van iemand afvallen; sol etc. cadit (gaat
 onder); die cadente, bij het einde van den
 dag; tp. 1) vallen = afnemen, minder
 worden (b. v. moed, wind, hoop, roem);
 2) in aanzien verminderen; 3) in iets
 (kwaads) geraken of vervallen (in eene
 ziekte); in offensionem aliquid, van iemand
 gehaat worden; 4) mishagen, vallen (een
 tooneelstuk); 5) ongelukkig in iets zijn;
 causā, het regtsgeding verliezen; vota ca-
 dunt (worden niet verhoord); 6) (van za-
 ken) komen, vallen; sub sensum, onder de
 zinnen vallen; in intelligentiam, in den
 kring der verstandsvermogens vallen; in
 eam diem cadunt numi, op dien termijn
 valt de betaling; 7) geschieden; 8) een
 (gelukkigen of ongelukkigen) uitslag ne-
 men; 9) plaats hebben bij iemand (vrees,
 argwaan, misdaad); 10) (van woorden)
 eindigen.*
 Cādūcēator, ōris, m. *een heraut.*
 Cādūcēus, i, m. en -um, i, n. (van κούκουρος,
 dor. κούκουρος) 1) *de vrede- of heraut-staf;
 2) de staf van Mercurius.*
 Cādūcīfer, fēra, fērum, adj. = *qui fert ca-
 duceum (een bijnaam van Mercurius).*
 Cādūcus, a, um, adj. 1) *hetgeen valt; 2)
 hetgeen gevallen is (bladeren enz.); bel-
 lo, die in den oorlog gedood is; 3) hetgeen
 ligt valt (wijn-rank); tp. a) vergankelijk
 (ligchaam, mensch, hoop enz.); preces,
 ijdele gebeden; b) vervallen = zonder be-
 zitter zijn.*
 Cādus, i, m. (κάδος) *eene flesch (voor wijn,
 honig enz.).*
 Caecilīenus, a, um, adj. poet. *blindgeboren.*

Caecilia, ae, f. de kleine blindslang.
 Caectas, āris, f. blindheid.
 Caeco, āvi, ārum, z. blinden; tp. a) verblinden, begoochelen; b) donker of onduidelijk maken (een voordragt); c) verwarren (den zin).
 Caecus, a, um, adj. 1) die niet ziet, blind; corpus, het achterste deel van het ligchaam; tp. blind (b. v. liefde, woede); 2) hetgeen men niet ziet, verborgen, bedekt (grachten, palen enz.); ictus, een houw van achteren; fures, verborgene, gekaïme deuren enz.; tp. hetgeen men met zijn verstand niet begrijpt: a) = verborgen, geheim, b. v. fata, causa; morbi, (wier oorzaken men niet kent; b) onzeker (verwachting, gevolg); caeca die emere, op krediet koopen; 3) waar men niet zien kan, donker; domus, cubiculum (donker, zonder venster).
 Caedes, is, f. 1) een slag, een houw; 2) het dooden, slagten (van een dier); 3) het dooden van een mensch = moord, vermoording; caedem facere in aliquem, iemand vermoorden; 4) nederlaag, bloedbad (in den oorlog); 5) bloed.
 Caedo, cēcti, caesum, 3. 1) afhouwen; ruta caesa, hetgeen niet aard- en nagelyast is; 2) in stukken houwen; tp. sermōnes caedere, met elkander snappen; 3) los houwen (een steen); 4) slaan (een mensch, op eene deur); 5) dooden (mensch, dieren); inter caesa et prorecta, geheel onverhoop (eig. op het oogenblik dat het offerdier geslagt is en de ingewanden op het altaar gelegd worden; 6) verslaan (vijanden); tp. testibus caedi, door getuigen in het naauw gebragt worden.
 Caedūus, a, um, adj. hetgeen men houwen kan (een boom).
 Caesāmen, īnis, n. half verheven werk.
 Caeslātor, ōris, m. een kunstenaar in half verheven werk.
 Caeslātūra, ae, f. 1) de kunst om half verheven werk te maken; 2) half verheven werk.
 Caeslebs, ūbis, adj. onghuwd; tp. arbor (aan welken geen wyinstokken gebonden zijn).
 Caesle, ūris, adj. hemelsch; caeltes, um, m. (pl. subst.) de hemelingen = de goden.
 Caestis, e, adj. hemelsch; ira, toorn der goden; aqua, de rogen; caelestes, de hemelingen; tp. voortreffelyk (mensch, verstand).
 Caestātus, us, m. onghurwdheid, onghuwde staat.
 Caestōclae, ārum, m. de hemelbewoners.
 Caestifer, fēri, fērum, adj. poēt. den hemel dragende (een bynaam van Atlas).
 Caestpōtens, tis, adj. poēt. die in den hemel heerscht.
 Caelo, āvi, ārum, i. 1) ingraveren (in metaal enz.); 2) met ingegraveerde figuren voorzien of versteren.
 1. Caelum, i, n. het graveerijzer.
 2. Caelum en Coelum, i, n. (waarsch. van aedoe, hol) pl. i, m. 1) het hemelgewelf, de hemel; de caelo ici, van boven neer uit den hemel, d. i. van den bliksem getroffen worden; vesperscente caelo, met het vallen van den avond; tp. in caelum tollere of furre,

tot aan de sterren toe verheffen (= zeer pryzen); in caelo esse, zeer geprezen worden of zeer gelukkig zijn; digito caelum attingere, den hoogsten graad van geluk bereikt hebben; de coelo delapsus of missus, een zeer uitmuntend man; 2) lucht; crassum, dikke, dunne lucht; 3) de hemelstreek, luchtstreek; 4) de bovenwereld (in tegenoverstelling van de onderwereld).
 Caementicius, ā, um, adj. uit gehouwen steen bestaande.
 Caementum, i, n. gehouwen steen, metselsteen.
 Caepa, ae, f. en Caepa, n. indeclin. (καίπα) ajuin.
 Caepina, ae, f. een ajuinveid.
 Caerfōnla (Caerem. en Cerem.), ae, f. 1) plegtig gebruik; 3) vereering, achting voor iets; 3) heiligheid van zekere zaken (b. v. van een gezantschap).
 Caerilēātus, a, um, adj. in het hemelsblauw gekleed.
 Caerilēus en Caerillus, a, um, adj. 1) waterblauw of blaauwachtig (als de hemel); 2) donkerverwig; pl. caerula, orum, n. subst. poēt. de zee.
 Caesāreus, a, um, adj. poēt. van Caesar, keizerlyk.
 Caesārianus, a, um, adj. 1) den Caesar betreffende; pl. -i, de soldaten van den Caesar; 2) keizerlyk.
 Caesārius, a, um, adj. behaard.
 Caesāries, ēi, f. 1) het haar (voor zoo ver het afgesneden wordt); 2) het haar van den baard.
 Caesārtus, z. Caesarianus.
 Caesim, adv. 1) met den houw, al houwend; 2) tp. z. v. a. ingesneden; caesim dicere, in korte volzinnen spreken.
 Caesius, a, um, adj. 1) blaauwachtig (van de oogen); 2) blaauwoogig (ook als een gebrek, misschien: katten-oogen hebbende).
 Caeso, ōnis, m. (= ex utero matris caesus) een eelkind (dat door middel eener kunstbewerking is ter wereld gekomen).
 Caespes, ūris, m. zode.
 Caestus, us, m. riemen van kampvechters (lange, van voren met lood gevulde riemen).
 Caesura, ae, f. het houwen, het nedervellen (van het hout).
 Caeterus, z. Ceterus.
 Caetra, z. Cetra.
 Caeyx, z. Ceyx.
 Cālāmarius, i, m. pennekoker.
 Cālāmētum, i, n. rietbosch.
 Cālāmister en -rus, i, m. en -rum, i, n. (καλαμίστηρ) het krulijzer (voor de haren); tp. bijzondere opschik of versiering (van eene rede).
 Cālāmistrātus, a, um, adj. gekruld met het krulijzer.
 Cālāmītas, āris, f. schade door hagel, onweder enz. aan het koorn; fructuum, onvruchtbaar jaar; tp. verlies, nadeel, schade, ramp.
 Cālāmītose, adv. ongelukkiglyk.
 Cālāmītōsus, a, um, adj. 1) het koorn schade toebrengende (een storm); tp. verderfelyk, rampvol, vol onheils; 2) aan nadeel van het weder blootgesteld; tp. ongelukkig.

Calāmus, i, m. (καλαμός, ons halm) 1) b. v. van het koren; calamus odoratus, de kalmus; 2) de halm van het riet, het riet zelf; 3) hetgeen uit riet gemaakt is; a) eene rietpijp; b) eene schrijffpen; c) een pijl; 4) een entrijs.

Calāthiscus, i, m. dem. een korffje.

Calāthus, i, m. (καλαθός) 1) een gevlochten korf voor vruchten enz.; 2) eene nap voor melk of wijn.

Calātor, ōris, m. een bediende, oppassen.

Calānēum, i, n. de hiel.

Calcar, aris, n. 1) eene spoor; tp. aanspooring, prikkel, aandrift; 2) de spoor van de poot van een haan, hanenspoor.

Calciarius, a, um, adj. de kalk betreffende; fornax, een kalkoven.

Calceāmen (en Calci.), ōnis, n. z. Calceamentum.

Calceāmentum (en Calci.), i, n. een schoen.

Calceārium (en Calci.), i, n. geld voor schoenen.

Calceātus (en Calci.), us, m. z. Calceamentum.

Calcēo en **Calcio**, avi, ātum, i. met schoenen bekleeden; se, schoenen aantrekken; mulas, de mulo's (i. geen wij noemen) velslaan.

Calcēolārius, i, m. dem. de vrouwen- of kinder-schoenmaker.

Calcēolus, i, m. dem. een kleine schoen.

Calcēus en **Calcūs**, i, m. (verw. met het Sicilische κάλιος) een schoen; calceos mutare, andere schoenen aandoen; it. raadshcer worden; calceos poscere, van tafel willen opstaan (eig. de schoenen vrgen).

Calcārius, **Calcūs** etc. z. Calcearius etc.

Calcitrātus, us, m. het achteruitslaan van een dier.

Calcitro, avi, ātum, i. 1) achteruitslaan (van dieren); tp. wederspanning zijn; 2) uitglijden en ter neder storten.

Calcitrōsus, a, um; adj. (van dieren) de achteruitslaat.

Calco, avi, ātum, i. 1) op iets treden; 2) betreden (een weg); 3) vast treden of stampen; 4) tp. a) met voeten treden = beldigen; b) bedwingen (een volk).

Calculātor, ōris, m. een rekening-houder.

Calculōsus, a, um, adj. 1) vol steenjes; 2) die aan den steen (een ongemak) lijdt.

Calculūs, i, m. dem. (van calx) 1) een steentje; tp. album calculum adjicere alicui rei, iets goedkeuren; 2) de steen in de blaas of nieren; 3) de steen op het speelbord, dobbelsteen; 4) eene rekening; vocare aliquid ad calculum, of calculum subducere, bijtellen; tp. vocare amicitiam ad calculos, in de vriendschap alles nauwkeurig afrekenen; calculi, maatregelen; 5) de steen (het votum).

Caldārius, a, um, adj. tot verwarmen dienstig; cella, het vertrek in een bad, alwaar men zich in warm water baadt; caldarium, 1) = cella caldaria; 2) de ketel, om het badwater warm te maken; res, metaal, dat slechts gegoten (niet geslagen) kan worden.

Caldōr, ōris, m. warmte, hitze.

Caldus, z. Calidus.

Calēfacto en **Calfacio**, feci, factum, 3. warm maken, heet maken; tp. 1) iemand warm maken (iemand in de engte brengen); 2)

iemand in vuur brengen (aanzetten tot iets).

Calēfacto, avi, ātum, i. heet maken.

Calēfactus, us, m. het verwarmen.

Calēfio, factus sum, fieri, warm of heet (gemaakt) worden; tp. ontvlamd worden.

Calēndae, arum, f. (van het oude calare = καλλίω, roepen) 1) de calendae (de eerste dag der maand); 2) de maand.

Calēndariūm, i, n. het schuldboek, renteboek der wisselaars.

Calēo, tui, z. S. 3. (verw. met uau of λαύω) warm of heet zijn; quum caleat, als het warm wordt; tp. 1) ontvlamd zijn;

calere aliqui, op een meisje verliefd zijn; desiderio alicuius, groot verlangen naar iemand hebben; morbo mentis calere, (ziek zijn of lijden); res calet, de gemoderen zijn (door den wijn) verhit; 2) ijverig gevoerd worden (rechtsgedingen enz.); 3) ijverig waarnemen.

Calēscō, tui, z. S. 3. warm worden; tp. ontgloeijen (van liefde).

Calēfacto, z. Calēfactio.

Calēctilis, i, m. dem. een kleine kelt,

Calēde, adv. vurig, ijverig.

Calēdus, a, um, adj. warm; calida, warm water; tp. vurig, hevig, onberaden; argentum, schielijk bijtengeraapt geld.

Calēndrum, i, n. een vrouwelijk hoofddeksel.

Calēga, ae, f. eene soldaten-laars; tp. de krijgadiest.

Calēgāris, e; adj. de soldaten-laars betreffende; clavus (die in eene soldaten-laars gestagen wordt).

Calēgārius, a, um, adj. z. Caligaris.

Calēgādo, onis, f. duisternis.

Calēgātus, a, um, adj. gelaarsd (als een gemeen soldaat).

Calēgnōsus, a; um, adj. 1) met damp bedekt; 2) donker, duister (nacht enz.)

1. **Caligo**, ōnis, f. 1) dikke, zwarte damp; 2) duisternis (door nevelen); tp. donkerteit, duisternis; reipublicae, troebele tijden voor den staat; 3) zwakte der oogten.

2. **Caligo**, avi, ātum, i. 1) dampen; 2) verduisteren; tp. fenestra caligans, (waar iemand door de hoogte duizelig wordt); 3) donker zijn; 4) (van vogelen) donker zijn, slecht of weinig zien; tp. (van verstand) blind zijn.

Calix, icis, m. (καλίξ) 1) een kelt; 2) een kookpot, pot.

Callēo, tui, z. S. 2. 1) eelt hebben, hard van vel zijn; tp. ongevoelig zijn; 2) weten, verstaan; 3) ondervinding of goede kennis hebben.

Callēde, adv. 1) schrande, geschikte, scherpzinnig; 2) klaar, duidelijk, goed (iets inzien); 3) listig.

Callēditas, ātis, f. 1) scherpzinnigheid, kennis, ondervinding; 2) list, doortraptheid; calliditates, doortraptheden, listige streken.

Callidus, a, um, adj. 1) vol eelt, die eelt heeft; 2) kundig, verstandig, scherpzinnig; 3) listig, doortrap (een mensch); 4) listig of goed uitgedacht.

Callis, is, m. eene smalle, steile weg (eig. voor het vee), een drijfpad, voetpad.

Callosus, a, um, adj. 1) vol eelt; 2) dik van huid.

Callum, i, n. en **Callus**, i, m. 1) eest, hande huid (ook zwaard van dieren); tp. gevoelloosheid; 2) de schil van appelen, druiven enz.

1. **Călo**, z. P. en S. 1. (καλός) roepen (een oud woord, vanwaar *Calendar*).

2. **Călo**, ónis, m. (van καλόν, hout) een knecht (bijzonder bij het leger), een treinknecht.

Calor, óris, m. 1) warmte, hitte (bijzonder hitte der zon); 2) koortshitte; 3) hitte (hevigheid) van geest, haristogten (v. d. ook = hevige liefde).

Calcia, ae, f. eene goudsbloem.

Calumnia, ae, f. (van calvo of calvor, waar van het eerste denkbeeld was schillen, waarsch. = hadriegen), list, streek, chicane; calumniar jurare, zweren, dat men niet uit lastering, uit chicane, iemand beschuldigt; calumniar effugere, de straf voor eene valsche beschuldiging ontvlugten; ferre calumniam, van eene valsche beschuldiging overtuigd worden, (voor een valschen beschuldiger verklaard worden); calumnia dicensi, (indien iemand in den Senaat zoo lang sprak, tot dat de tijd om was, opdat men geen besluit zou kunnen nemen); religionis, voorwendsel dat de godsdienst (b. v. een orakel) iets niet toeliet.

Calumniator, óris, m. een valsche beschuldiger; tp. sui, die aan zijn werk geen einde vindt (het altijd nog beter maken wil).

Calumnior, átus sum, i. 1) valsch beschuldigen; 2) allerhande uitvlugten zoeken om iets te verhinderen; 3) in 't alg. misprijzen, berispen; se, altijd iets aan zijne uitdrukkingen verbeteren; 4) zich vruchteloos angst berokkenen.

Calva, ae, f. de hersenpan.

Calvária, ae, f. z. Calva.

Calvátus, a, um, adj. kaal.

Calvêo, z. P. en S. 2. kaal zijn.

Calvesco, z. P. en S. 3. kaal worden.

Calvítus, ei, f. kaalheid.

Calvítium, i, n. 1) kaalheid, gladheid; 2) eene kale (van boomen ontbloote) plaats.

Calvor, z. P. 3. (heette oorsprank, waarschijnlijk schillen) bedriegen.

Calvus, a, um, adj. kaal.

1. **Calx**, cis, f. zelden m. (verw. met het adv. κάλι) de hiel; calces remittere, achteruit slaan; calcibus insultare fores, met de voeten tegen de deur slaan.

2. **Calx**, cis, f. (waarsch. van κάλι = kalk d. i. steen) 1) kalk; viva, exsincta, ongebluschte, gebluschte; 2) een dubbelsteen; 3) het einde der loopbaan (hetgeen een van witte streep gemerkt was); tp. a calce ad carceres revocare, wanneer men aan het einde is, wederom van voren af aan beginnen moeten.

Citýcúlus, i, m. dem. eene kleine knop.

Calyx, ýcis, m. (κάλυξ, ong kalk) 1) eene knop; 2) de schil of schaal der vruchten (of van andere zaken).

Cámara en **Camera**, ae, f. (καμάρα, nederd. kamer) 1) een xerwulfd dak (van een vertrek); 2) een schip met een boogvormig dek.

Cámelinus, a, nm, adj. van kameelen.

Cámella, ae, f. een drinkgereedschap.

Cámelpardális, is, f. (καμηνοπάραδος) de kameelpardel, giraffe.

Cámelus, i, c. (καμηλος) de kameel.

Cámēna, ae, f. 1) eene zanggodin; 2) een gedicht, lied.

Camēra, z. Camera.

Cámēro, ávi, átum, i. verwelven.

Cámīno, áre, i. iets in de gedaante van eenen schoorsteen maken.

Cámīnus, i, m. (καμίνος) een schoorsteen, kagchel (om een vertrek te verwarmen); luculentus, een groot haardvuur.

Cámīnus, i, m. (καμίνος) een zoekreeft.

Cámpeña, z. Camena.

Campe, es of **Campa**, ae, f. (κάμπε) 1) eene rups; 2) een zeepaard.

Campester of **-stris**, stris, e, adj. 1) effen, vlak; iter, een reis, marsch op effen land; 2) het veld van Mars betreffende; ludi, spelen op het veld van Mars; campestre (sc. velamentum), het schort van diegenen die zich op het veld van Mars oefenden; 3) de comitia (of de in dezelve te begevende ambten) betreffende.

Campus, i, m. 1) een effen veld; 2) elk effen land of vlakke (b. v. van de zee); campus Martius, of alleen campus, het veld van Mars; tp. veld = gelegenheid of stofse tot iets (om uit te munten) b. v. campus gloriae, honoris.

Cámurus, a, um, adj. (verw. met κάμυρα) naar binnen gebogen (een hoorn).

Cánalicúus, a, um, adj. z. Canaliensis.

Cánalicúla, ae, f. dem. z. Canaliculus.

Cánalicúlátus, a, um, adj. hol als eene goot.

Cánalicúlus, i, m, dem. een gootje.

Cánalicúsis, e, adj. aurum, goud hetwelk in mijnen geveerd wordt.

Cánalis, is, c. eene goot (gracht, kanaal enz.).

Cánarius, a, um, adj. de handen betreffende.

Cancellátum, adv. tralievormig.

Cancelli, órum, m. (dem. van carcer) 1) de grenzen, palen; 2) eene tralie; 3) een eng perk, waarin men besloten is.

Cancello, ávi, átum, i. tralievormig maken.

Cancer, cri (en zelden cēris), m. (καρκίνος) een kreeft (het dier, eene verzwering = de kanker, en het gestarfte).

Candefácto, fēci, factum, z. gloeiend heet maken; tp. ebur atramento candefacete, eene zaak bederven, terwijl men dezelve goed maken wil.

Candēfio, factus sum, flēri, gloeiend heet worden.

Candēla, ae, f. iets brandbaars; a) eene was- of talk-kaars; b) eene niet was bestrekenekoord.

Candēlábrum, i, n. een kandelaar.

Candentia, ae, f. z. Candor.

Candēo, úi, z. S. 2. (verw. met κάω, branden) 1) gloeiend heet zijn; 2) gloeijen of blinken (b. v. eene verw.); 3) blinkend wit zijn.

Candesco, z. P. en S. 3. 1) gloeiend heet worden; 2) wit of helder worden.

Candico, áre, i. wit zijn.

Candídatorius, a, um, adj. eenen kandidaat (te Rome) betreffende; munus, hetgeen hij in acht nemen moet.

Candídátus, a, um, adj. wit gekleed; subst. (iemand die in het wit gekleed is) tp. iemand

- die naer een ambt staat; consularis, die om het consulaat aanhoudt; tp. die zich ergens moelte om geeft; ergens haar streeft, b. v. eloquentiae.
- Candide, adv. 1) wit; 2) opregt.
- Candidulus, a, um, adj. dem. wit, wltachtig.
- Candidus, a, um, adj. 1) helder, glinsterend (licht, dag enz.); 2) glinsterend wit (zwaan, paard); panis, wit brood; tp. a) helder (van stem); b) schoon; c) ongekunsteld, eenvoudig (b. v. een redenaar, eene redevoering); d) opregt; e) gelukkig (b. v. lot, vrede); convivia, vrolyke gastmalen; 2) wit gekleed; 3) grijs (van haren).
- Candor, ðris, m. 1) glinsterende witte verw; 2) in 't alg. witte verw; tp. 1) schoonheid (van aangezicht enz.); 2) opregtheid, eerlykheid, openhartigheid; 3) onschuld.
- Caneo, ùi, z. S. 2. 1) grijs zijn; 2) wit zijn.
- Canesco, ui, z. S. 3. 1) grijs worden; 2) wit worden.
- Canicula, ae, f. dem. 1) een kleine hond, een hond; 2) de hondster; 3) de ongelukkigste worp in het dubbelspel.
- Caninus, a, um, adj. 1) van honden; canina scaeva, eene voorzegging uit honden; 2) voor honden; 3) hondsch = bijtend (b. v. woorden, welsprekendheid); 4) dentes canini, de hondstand van oogtanden.
- Canis, is, m. en f. (z. wov) 1) hond (voor een dier, een scheldwoord, een gestarnte); vergeminus, de Cerberus; 2) een hongerige aanhanger, een schuimlooper; 3) een zeehond; 4) de ongelukkigste worp in het dubbelspel; 5) kluisters (voor slaven).
- Canistrum, i, n. (z. wov) een korf, eig. van riet (voor brood enz.).
- Canitta, ae, f. z. Canities.
- Canities, òi, f. 1) de wiheld, de witte kleur van iets; 2) grijs haar.
- Canitudo, inis, f. z. Canities.
- Canna, ae, f. (z. wov) 1) riet, schelf; 2) eene rietpyp; 3) een klein vaartuig, eene gondel.
- Cannabinus, a, um, adj. uit hennip gemaakt.
- Cannabis, is, f. (z. wov) hennip.
- Canneus, a, um, adj. uit schelf of riet gemaakt, bestaande.
1. Canto, cecini, cantum, 3. 1) zingen (van menschen en dieren); surdis auribus, voor doove ooren prediken; 2) zingen, bezingen (in verzen); 3) zingen = vooruit zeggen (eene gebeurtenis enz.); 4) op een speeltuig spelen; signum canere, het teeken tot het gevecht geven (met de tuba); canere receptui, den terugtoegt blazen; 5) een tooverformulier opzeggen.
2. Canto, z. P. en S. z. Caneo.
- Cantor, ðnis, m. (z. wov) een regel.
- Cantor, ðris, m. 1) een gezang; 2) het geschal, de klank (van een trompet enz.).
- Cantorus, a, um, adj. 1) zingend; 2) helder-klinkend (stem); turba canora = tibicines; 3) welluidend (verzen enz.); 4) die eene welluidende stem heeft.
- Cantamen, inis, n. (eig. een gezang) een tooverformulier.
- Cantatio, ðnis, f. een gezang, lied.
- Cantator, ðris, m. een zanger.
- Cantentatus, a, um, adj. aan latten geplante (wijnrank).
- Cantentinus, a, um, adj. 1) even als een ruïn of paard; 2) voor de paarden (b. v. gerst).
- Cantentium, i, n. dem. een kleine paal om te stutten.
- Cantentus, a, um, adj. 1) even als een ruïn of paard; 2) voor de paarden (b. v. gerst).
- Cantharus, i, m. (z. wov) eene kruik, kroes.
- Canthartus, z. Canturius.
- Canthus, i, m. (z. wov) de ijzere hoepel om een wagenrad; tp. een rad.
- Cantium, i, n. 1) gezang, lied; 2) (in een tooneelstuk) eene allzinspraak.
- Cantilena, ae, f. eig. een lied; tp. (met verachting) een oud afgezaagd deuntje, gezets.
- Cantio, ðnis, f. 1) een lied, gezang; 2) een tooverformulier.
- Cantio, avi, atum, i. zingen (vooral dikwijls).
- Cantuncula, ae, f. dem. een klein gedicht, lied.
- Canto, avi, atum, i. 1) zingen (van menschen en dieren, ook als een gebrek in een redenaar); 2) zingen, bezingen; 3) iets verdichtes zingen; 4) iemand iets aanhoudend voorzeggen (voorprediken); 5) declameren (als een tooneelspeler); 6) een tooverformulier opzeggen; 7) door tooverformulieren te voorschijn roepen en betooven; 7) een klank geven (van speeltuigen); 8) op een speeltuig spelen, b. v. tibiis.
- Cantor, ðris, m. 1) een zanger (ook een dichter); 2) een lofredenaar, een prijzer (een naprater) van iemand; 3) een tooneelspeler.
- Cantrix, icis, f. eene zangeres.
- Cantus, us, m. 1) het gezang = het zingen (van menschen en dieren); 2) een gezang, lied; 3) het klinken, de muziek van een speeltuig; 4) een tooverformulier; 5) het zingen in eene redevoering, eene zangerige uitspraak; 6) het declameren van eene tooneelspeler; 7) eene profetie, voorzegging.
- Canus, a, um, adj. 1) grijs (van haren); cani, grijs haar; tp. grijs = aloud (trouw enz.); 2) wit (sneeuw).
- Canusianus, a, um, adj. die een kleed van Canusische wol aan heeft.
- Canusinus, a, um, adj. de stad Canusium betreffende, b. v. lana; canusina, een kleed van Canusische wol.
- Capactas, atis, f. eene ruimte die iets in zich bevat; tp. sterkte van eten, vermogen om veel te eten.
- Capax, acis, adj. 1) die veel bevatten kan, ruim; cibi, die veel eten kan; ingenium, een veelomvattend verstand; 2) geschikt of dienstig voor iets.
- Capedo, inis, f. een vat met een handyatsch bij het offeren.
- Capeducula, ae, f. dem. z. Capedo.
- Capella, ae, f. dem. eene (kleine) geit.

Cäper, pri, m. een geitenbok; een bok; tp. het zweet onder de okselen.
Cäpëro, äre, i. in rimpels trekken (van het voorhoofd).
Cäpëssö, ivi, Itum, 3. aangrijpen (de wapenen enz.); tp. 1) beginnen met iets te doen (waar wij ook dikwijls zeggen: iets aangrijpen of naar iets grijpen); fugam, (nemen); rempublicam, staatsambten beginnen te bekleeden; it. zich den staat aantrekken; pericula, magistratum, imperium (op zich nemen); superiora, naar iets hooger streven; 2) uitvoeren (een bevel); 3) se capessere, of alleen capessere, zich ergens heen begeven, zich weg maken.
Cäpilläcëus, um, adj. haaryornig.
Cäpillämentum, i, n. 1) de haren; 2) valsche haren, eene pruik; 3) de vezelen van wortels.
Cäpilläre, is, n. haarzalf, pomade.
Cäpillätus, a, um, adj. 1) met haar voorzien; 2) aan haar gelijk (een blad).
Cäpillus, i, m. 1) het hoofdhaar, haar; capillo promisso of longo esse, lang haar hebben of dragen; capillum alere, (latev groeijen); 2) het haar der dieren; 3) de vezelen van wortels.
Cäpio, cëpi, captum, 3. (= apio met eene voorraangeplaatste c) 1) eig. aanvaaten, b. v. arma, naar de wapenen grijpen; tp. (van zaken, die ons als 't ware bevangen) aangrijpen; b. v. capit me desiderium, odiu, verlangen, haat maakt zich van mij meester; capit me oblivio alicujus rei, ik vergeet iets; 2) zich door zekere middelen in het bezit van eene zaak stellen, b. v. argentum capere, zich geld toeëigenen; castra, der vijanden legerplaats innemen; bestiam, hominem (vangen); tp. a) vangen = bedriegen; b) innemen of boeijen, voor zich winnen (de genegenheid van anderen enz.); c) capi, als 't ware gevangen = beschadigd of verzwakt worden (aan een of ander zintuig), b. v. captus auribus = doof; captus pedibus, lam; captus mente, zwak van verstand; 3) iets nemen om het te gebruiken, b. v. cibum, spij; tot zich nemen; rhedam, een wagen nemen; tp. fugam, (zich begeven op); consilium, (nemen); rationem, een middel uitvinden; somnum, slapen; 4) iemand nemen of kiesen tot iets, b. v. tot beschermheer, schoonzoon, priefter, tot Vestaalsche priesteres; 5) verkrijgen, ten deel erlangen, b. v. geld, de regering, vrede enz.; voluptatem, vermaak genieten; metum, vrees opvatten; satietatem, moede, wars worden; detrimentum, schade lijden; miseriam, ongeluk uitstaan; 6) vatten, by zich bevatten (b. v. van een huis); tp. bevatten, be-grijpen.
Cäpis, idis, f. z. Capedo.
Cäpistërium, i, n. een vat om de graankorrels daarin te zuiveren.
Cäpistro, z. P. en S. I. 1) een halster aandoen; 2) de wijngaardranken aanbinden.
Cäpistrum, i, n. 1) een halster; 2) een mullband; 3) een band om de wijnranken vast te binden.
Cäpital, älis, n. 1) een doek, waarmede de priestersessen hun hoofd bedekten; 2) eene

misdad, waar de doodstraf op staat, halsmisdad.

Cäpitalis, e, adj. 1) het leven of den dood betreffende; periculum, levensgevaar; poena; doodstraf; triumphum, rigters over criminele zaken; capitale esse, met levensgevaar verbonden zijn; 2) zeer gevaarlijk; hostis, een doodvijand; odium, een doodelyke haat; 3) zeer uitnemend (mensch, verstand).
Cäpütälter, adv. tot op het uiterste (b. v. tergen).
Cäpütatus, a, um, adj. met een kop (een spijkör enz.).
Cäpütö, önis, m. een dikke kop, iemand met een groot hoofd.
Cäpütölinus, a, um, adj. het Capitoliuim betreffende; ludii, spelen ter eere van Jupiter Capitoliinus.
Cäpütölinus, i, n. 1) het Capitalium (de burg te Rome en de tempel op denzelfen); 2) in 't alg. een prachtige tempel (in andere steden).
Cäpütölatim, adv. alleen volgens de hoofdzaken (slechts kort).
Cäpütötilatus, z. Capitatus.
Cäpütötilum, i, n. dem. 1) een hoofdje (ook in een vleijenden zin); 2) het kapiteel van een pilaar.
Capo, önis, m. (κάπω) een kapoen.
Cäppäri, n. indecl. en -is, is, f. (κάπρω) de kapperboom; it. de kapper.
Cäpra, ae, f. eene geit; tera, eene ree; tp. de reuk van het zweet onder de okselen.
Cäppärius, i, m. een geitenherder.
Cäpräa, ae, f. eene ree, een reebok.
Cäpräëlus, i, m. 1) een reebok; 2) een tuinvork met twee punten; 3) een (scheefstaande) stut, schraag; 4) de haakjes aan de krulraden der wijnranken.
Cäppricornus, i, n. de steenbok (een gesternte).
Cäpprificatö, önis, f. het rijpworden der onrijpe vijgen door eene galwesp.
Cäpprifico, z. P. en S. I. het rijpworden der onrijpe vijgen door het steeken van eene galwesp bewerken.
Cäpprificus, i, f. 1) de wilde vjgeboom; 2) de vrucht van dezelve.
Cäpprigënus, a, um, adj. poët. van het geitengeslacht.
Cäpprilis, e, adj. de geiten betreffende; subst. -e, n. een geitenstal.
Cäpprimulgus, i, m. een geitenmelker = een landman.
Cäpprinus, a, um, adj. van geiten, de geiten betreffende; pellic = geitenvel; rixari de lana caprina, (over eene niets beduidende zaak).
Cäppripes, pëdis, adj. poët. die geitenvoeten heeft.
Cäpsa, ae, f. (κάψα) een doos = een kast (voor boeken, oost).
Cäpsariüs, i, m. een slaaf, die den kinderen de boeken in een kastje (capsa) nadroeg.
Cäpsula, ae, f. dem. een doosje, kistje, kastje.
Cäpsus, i, m. (hetzelfde als Capsa) 1) een wagenkastje; 2) een kast (hok) voor wilde dieren.
Cäptatio, önis, f. 1) het loeren op, het trachten naar iets (b. v. op woorden, naar gunst);

- captatio testamenti, het kuipen om eene erfenis; 2) eene list (bij het vechten).
- Captator, óris, m. die naar iets tracht (b. v. naar volksgunst); it. een die op eene erfenis jacht maakt.
- Captio, onis, f. 1) list in woorden (s sofistery); 2) bedrog, list; captioni esse; tot schade versterkken.
- Captiose, adv. listig.
- Captiosus, a, um, adj. 1) listig; 2) nadelig; gevaarlijk, hetgeen ons met gevaar dreigt.
- Captiuncula, ae, f. dem. z. Captio.
- Captivitas, átis, f. gevangenis; urbis, in-neming eener stad.
- Captivus, a, um, adj. gevangen (b. v. een dier); vooral in den oorlog genomen; krijgsgevangen; subst. een gevangene.
- Capto, avi, átum, i. 1) trachten te vangen (mensch of dieren); tp. a) op iets loeren (op eene gelegenheid, temands woorden enz.); testamenta, zich in testamenten (als erfgenaam) trachten in te schuiven; b) iemand trachten te bedriegen; 2) iets trachten aan te vatten; colla lacertis, iemand om den hals vallen; auram, naar lucht hýgen; tp. genieten (koelte, slaap).
- Captura, ae, f. 1) de vangst = het vangen (van dieren); 2) de vangst = het gevangen; tp. a) vuil gewin; b) hetgeen iemand bedelt.
- Captus, us, m. 1) zoo veel als men (b. v. met de vingers) vatten kan; 2) begripsvermogen, verstand.
- Captiláris, e, adj. de doodkist betreffende; senex, (die aan den rand van het grafstaat).
- Capillus, i, m. 1) het gevest (van een zwaard enz.); 2) eene doodkist.
- Caput, itis, n. (verw. met κεφαλή) 1) het hoofd (dikwijls = een mensch); liberum, ridiculum, een vrij, een belagchelijk mensch; exactio capitum, hoofdgeld; capite censi burgers, die slechts een gering hoofdgeld betaalden (uit de zesde klasse); 2) een stuk vet; 3) elk bovenste deel van eene zaak (van een balk enz.); 4) het uiterste deel van eene zaak; caput annis, de mond van eene rivier; 5) daar waar iets begint, de oorsprong; b. v. caput fontis; 6) het physische leven; capitis periculum of dimicatio, levensgevaar; 7) het burgerlijk le-yen (met deszelfs voordeelen); causa capitís, een rechtsgeding over eene halszaak (waarbij men verbanning te vreezen had); 8) de hoofdpersoon, het hoofd (b. v. van eene zamenzwering); 9) het voornaamste van eene zaak (v. d. ook: de hoofdsom, het kapitaal); quod caput est, hetgeen de hoofdzak is; 10) eene plaats, de stof (van eenig geschrift enz.)
- Carbásus of -inus, a, um, adj. uit sijn lyn-waad (Carbasus genaamd) bestaande.
- Carbásus, i, f. (καρβάσιος) pl. -a, órum, m. 1) sijn vlas (uit Spanje); 2) sijn lyn-waad; 3) iets dat uit sijn lyn-waad gemaakt is (zeil, gordijn).
- Carbátina, ae, f. (καρβατίνα) sc. crepida, een boerenschoen (uit één stuk leder).
- Carbo, onis, m. 1) kool; 2) een vonk, die uit een brandend hout springt.
- Carbónarius, i, m. een kolenvrander, kolen-verkooper.
- Carbunculus, i, m. dem. 1) een kleine kool; 2) de karbonkel (een half edel gesteente); 3) eene pestkool (boosaardige zweer).
- Carcer, éris, m. (gr. κάραρον, ons kerker) 1) elke geslotene plaats; 2) eene gevangenis; tp. van iemand, die de gevangenis verdiend heeft, een deugniet; 3) carceres, de palen in den circus, (waarbij de kampstrijders moesten ophouden).
- Carcerárius, a, um; adj. hetgeen tot de gevangenis behoort; quaestus, de winst van de gevangenen.
- Carchárus, i, m. (καρχαρός) een haai.
- Carchesium, i, n. (καρχήσιον) 1) het bovenste deel van den mastboom, waaraan de zeilen zijn vastgemaakt; 2) een drinkgereedschap (in het midden naauw, met lange handvatsels).
- Carcinóma, átis, n. (καρκίνωμα) een kankerzweer (tp. een pestbuil = ondeugend mensch).
- Cardiácus, a; um; adj. (καρδιάκις) de maag betreffende; subst. die eene maagziekte heeft.
- Cardinalis, e, adj. dat tot het hengsel van eene deur behoort.
- Cardo, ínís, m. 1) het hengsel van eene deur; cardinem vertere, de deur openen; tp. de hoofdzak; 2) het aspunt; 3) tp. a) het middelpunt; anni, het middelpunt des jaars (= solstitium); b) eene hemelstreek; c) cardo temporum, de vier jaargetijden; d) de grenzen; extremus, de ouderdom.
- Cardiállis, is, f. een distelvink.
- Cardius, i, m. een distel.
- Cáre, adv. duur; aestimare; hoog schatten, (taxeeren).
- Carectum, i, n. 1) rietgras; 2) eene met rietgras bedekte plaats.
- Cáreo, úti, ítum, z. 1) missen, ontberen (met den gen. of abl.); 2) vrij van iets, zonder iets zijn; 3) zich van eene zaak onthouden, geen gebruik van iets maken.
- Cárex, ícis, f. helm (soort van rietgras).
- Cárica, ae, f. (sc. ficus) eig. eene Carische vijg; in t alg. eene gedroogde vijg.
- Cáries, éi, f. 1) verrotting in hout, in de tanden (ook van oest, als het vol rimpels is); 2) de zonderlinge smaak van ouden wijn.
- Cárina, ae, f. de kiel van een schip; tp. een schip.
- Cárinarius, i, m. (van καρίε, dorisch καρίε, was) die de kleeren zoo geel als was verwit.
- Cártosus, a; um; adj. 1) vermolmd, verrot; 2) (van ouden wijn) zacht.
- Cártas, átis, f. 1) de hooge prijs, duurte; 2) liefde, hoogachting; patriae, vaderlandsliefde.
- Carmen, ínís, n. 1) een lied, gezang; ook gedicht; 2) een opschrift (in verzen); 3) een zooverformulier; 4) eene voorzegging; 5) een formulier (der rechtsgelcerden enz.); 6) een tooneelspel.
- Carmínatio, onis, f. het kaarden (der wol).
- Carmíno, ávi, átum, i. de wol kaarden.
- Carnátium, i, n. 1) een vleeschhaak; 2) eens vleeschkamer.
- Carnátus, i, m. poët. die veel van vleesch houdt.
- Carnifex en Carnífex, ícis, m. 1) een beul (deze was een slaaf); tp. een pijniger; it.

- (als scheldwoord) een deugnet; 2) adj. beulsch (pijnigend).
- Carnificina, ae, f. 1) het ambt van beul; 2) de pinkamer; 3) pijniging.
- Carnifico, avi, atum, i. vullen.
- Carnivorus, a, um, adj. vleeschvretend.
- Carnosus, a, um, adj. 1) vleeschig; 2) vleeschkeurig.
1. Cāro, z. P. en S. 3. de wol kaarden.
2. Cāro, nis, f. vleesch. (van menschen, dieren en vruchten); met verachting = het ligchaam; putida, (als scheldwoord) kreng; tp. (van eenen redenaar) merg.
- Carpentarius, a, um, adj. de wagens betreffende.
- Carpentum, i, n. een wagen, koets.
- Carpineus, a, um, adj. van hanebeukenhout.
- Carpinus, i, f. de hanebeuk of wielboom. (soort van ahorn).
- Carpo, psi, ptum, 2. (verw. met κάρα = met de hand te zamen vatten); 1) afplukken (met de hand, met den mond); tp. a) scheren (het vee); b) spinnen; c) vlam, iter, gaan; somnos, slapen; vitales auras, de levenslucht inademen = leven; gaudia, (genieten); 2) in stukken deelen; tp. a) verminderen, verzwakken; hostem, agmen, (afmatten, nu hier dan ddar aanvallen); b) laken; c) lasteren.
- Carptum, adv. 1) met keus; 2) één voor één, deelswijze (te zamenkomen); 3) aan vele kanten (b. v. aanvallen).
- Carptor, oris, m. de voorsnijder der spijzen, diegeen die voordient.
- Carpus, i, m. (καρπός) de voorhand, het gewricht van de hand.
- Carruca, ae, f. een reiswagen (voor vrouwen).
- Carrus, i, m. eene kar, een wagen.
- Carthāgēnsis, e, adj. Carthagisch; subst. een Carthager.
- Cartilāgīnēus en -ōsus, a, um, adj. kraakbeenig.
- Cartilago, Ynis, f. een kraakbeen.
- Caruncula, ae, f. dem. een stukje vleesch.
- Cārus, a, um, adj. 1) duur = niet goedkoop; 2) schatbaar = dierbaar.
- Cāryon, i, n. (κάρυον) eene walnoot of okkernoot.
- Cāsa, ae, f. 1) een hut, huisje (ook eene barak voor soldaten); 2) de schuur (op een landgoed).
- Cāsēale, is, n. eene bergplaats voor kaas.
- Cāsēolus, i, m. dem. eene kleine kaas.
- Cāsēus, i, m. kaas.
- Cāsia of Cassia, ac, f. (κασία, κασία) de bergpeperstruik.
- Cāso, z. P. en S. 1. wankelen, op 't punt staan om te vallen.
- Cassida, ae, f. een helm van metaal.
1. Cassis, Ydis, f. een helm van metaal.
2. Cassis, is, m. gew. in pl. jagersgaten, een net; tp. spinneweb.
- Cassus, a, um, adj. ledig (b. v. eene noot); tp. 1) vergeefsch, nutteloos; 2) beroofd van eene zaak, zonder iets (b. v. zonder leven, zonder huwelijksgift).
- Castālla, ac, f. (καστώλα) de Castalische bron bij den Parnassus.
- Castālis, Ydis, adj. poët. fons, Castalisch; sorores, = de Muzen.
- Castāllus, a, um, adj. (καστώλιος) poët. fons,
- Castalisch; arbor, de laurierboom; antrum, (waar godspraken gevraagd werden).
- Castānēa, ae, f. eene kastanje.
- Castānētum, i, n. een kastanjewoud.
- Caste, adv. zuiver, zindelijk; tp. 1) zuiver van het kwade, onbevlekt; 2) regtschapen, braaf.
- Castellanus, a, um, adj. een kasteel betreffende; subst. een bewoner van een kasteel.
- Castellātum, adv. in verscheidene kasteelen.
- Castellum, i, n. dem. (van castrum), 1) een kasteel, burgt, eene vesting, eene schans; tp. eene burgt, toevlugt; 2) (bij waterleidingen) de plaats, waar zich het water verzamelt.
- Castēria, ae, f. eene rustplaats voor scheepslieden of eene plaats voor scheepsgereedschap.
- Castifcūs, a, um, adj. z. Castus.
- Castigābilis, e, adj. berispingwaardig, hetgeen verwijt verdient.
- Castigāto, adv. ingetogen, zedig (leven).
- Castigātō, onis, f. eene tuchtiging, terechtwijzing.
- Castigātor, oris, m. een berisper.
- Castigātorius, a, um, adj. verwijten bevatend (b. v. troost enz.)
- Castigātus, a, um, adj. onberispelijk, daar niets op te zeggen is (b. v. schoonheid).
- Castigō, avi, atum, i. 1) terechtwijzen, tuchtigen; 2) bedwingen (de jeugd, een dier); 3) verbeteren (een gedicht, zijne gebreken).
- Castimōnta, ae, f. kuischeid, onthouding.
- Castitas, itis, f. 1) kuischeid; 2) onbaatzuchtigheid.
- Castor, oris, m. (κάστωρ) een bever.
- Castōrēum, i, n. bevergeil.
- Castra, drum, n. 1) het legerkamp, het leger; navalia of nautica, een scheepslager, standplaats der schepen; tp. Epicuri castra, de vaaudels (= de wijsgeerte) van Epicurus; 2) een dagmarsch.
- Castrāto, onis, f. 1) het besnijden der boomen; 2) de ontmanning.
- Castrensis, e, adj. het leger betreffende; triumphus, (in het leger); exsilium castrense, onophoudelijke uitlandigheid door veldtogten.
- Castro, avi, atum, i. 1) besnijden (boomen); 2) ontmannen; 3) tp. verzwakken.
- Castrum, i, n. (wellicht van Casa) eene bergvesting.
- Castus, a, um, adj. 1) vrij van misdaad; 2) regtschapen; 3) kuisch; 4) heilig gehouden. (trouw enz.)
- Cāsūla, ae, f. dem. een huije.
- Cāsus, us, m. het nedervallen, de val (van de sneeuw, van een mensch); tp. 1) het einde (b. v. van den winter); 2) de dood, de val (van een mensch); 3) geval, ongeval; 4) toeval, geval; casu, bij toeval; 5) geval, omstandigheid; 6) een bedenkelijk geval; magnum habere casum, zeer bedenkelijk zijn; 7) gelegenheid; 8) een naamval (casus) in de spraakkunst.
- Cātābathmos, i, m. (καταβάθμος) eene sterk afhellende plaats (in Afrika).
- Cātādromus, i, m. (κατάδρομος) het koord van een koorddanser.
- Cātādūpa, drum, n. (κατάδουπα) de Katadupen (eene plaats in Aethiopië, waar zich de Nijl ruiscchend ter neer stort).

Catagelastimus, a, um, adj. (καταγελαστος) iemand, die met een ander spot.

Catagraphia, drum, n. (van καταγραφον = afteekenen) eene schilderij naar het profiel.

Cataphracta, ae, f. (ὁ καταφρακτος) een harnas met schubben.

Cataphractus, a, um, adj. (καταφρακτος) met een harnas aan; subst. die een harnas draagt.

Cataplasm, ātis, n. een pap in een windsel (op wonden).

Cataplus, i, m. eene (aangelande) vloot.

Catapötum, i, n. (καταποτιον) eene pil.

Catapultā, ae, f. (ὁ καταπυλτος) 1) een werpsuig, dat regt uit schoot; 2) het schot zelve.

Catapultarius, a, um, adj. hetgeen met de catapultā afgeschoten is.

Catarracta of Cataracta, ae, f. of Cataractes, ae, m. (ὁ καταρρακτος) 1) een waterval; 2) eene scheidse (ook: een sluis).

Catascopus, i, m. (κατασκοπος) = speculator.

Catāsta, ae, f. (van καθίσταμι) eene stellaadje, waarop de slaven te koop gesteld werden.

Cate, adv. 1) voorzigtig, schrander; 2) handig, kunstig; 3) nauwkeurig (b. v. iemand kennen).

Cateja, ae, f. eene lans, een werphods.

1. Cātella, ae, f. dem. een hondje.

2. Cātella, ae, f. dem. een kleine keten, vooral een keten tot sieraad.

Cātellus, i, m. dem. 1) een hondje; 2) een kluster (voor slaven).

Cātēns, ae, f. 1) in 't alg. iets hetgeen ergens rondom gaat, b. v. een gordel; 2) een keten; in catēna esse, in ketenen liggen, geketend zijn; eximere se ex catēnis, zich van de ketenen losmaken; tp. kluster, dwang; 3) een reidans.

Cātēnarius, a, um, adj. aan de keten liggend (een hond).

Cātēnātus, a, um, partic. (van het ongebr. catēno) geketend; tp. onderling verbond. (verzen enz.)

Cāterva, ae, f. 1) eene schaar (mensen, dieren); 2) een troep (b. v. tooneelspelers); 3) eene afdeeling soldaten (hegeelen in 't Romeinsche leger een legio was); 4) eene schaar voetvolks; 5) eene geregelde schaar soldaten.

Cātervārus, a, um, adj. b. v. pugiles, (die in groote menigte vchten).

Cātervātīm, adv. bij troepen, hoopsgewijze.

Cāthēdra, ae, f. (καθῆδρα) eene stoel (voor vrouwen, voor leeraars).

Cāthēdrātelus, a, um, adj. poët. eig. iemand die altijd zit = wekelijik.

Cātillo, āre, i. de borden aflikken.

Cātillus, i, m. een schotelkje.

Cātīnum, i, n. en Catinus, i, m. (Sicilisch κάτινον) eene nap.

Cātūla, ae, f. dem. een kleine hond.

Cātūlinus, a, um, adj. van hondēn.

Cātūlus, i, m. dem. 1) een welp, het jong (vooral) van harige dieren; 2) een jonge hond.

Cātus, a, um, adj. 1) doortrapt, listig; 2) wijs, verstandig, hanig, bedreven.

Cauda, ae, f. de staart; tp. caudam jactāre popello, het volk met den rossenstaart st. ij-

ken = vlesjen: caudam trahere, uitgelagchen worden.

Caudēus, a, um, adj. van hout.

Caudex, icis, m. een stam van een boom; tp. (als scheldwoord) een kinkel.

Caudicālis, e, adj. provincia, de post om hout te houwen.

Caula, ae, f. (verw. met aula) 1) eene holle plaats, eene holte; 2) een stal.

Caulicūlus of Colicūlus, i, m. dem. eene kleine teedere stengel aan gewassen.

Caulis of Cōlis, i, m. (caudē) de stengel of stromk aan gewassen.

Caupo, ōnis, m. (καυπαλις) een handelaar in 't klein; it. eene herbergier.

Caupōna, ae, f. eene herberg.

Caupōnans, tis, partic. (van het ongebr. Caupōno) die iets om winst onderneemt.

Caupōnūs, a, um, adj. eene herberg betreffende.

Caupōnūla, ae, f. dem. eene kleine herberg.

Caurus of Cōrus, i, m. de noordwestewind.

Causa of Causa, ae, f. 1) de beweeggrond, oorzaak, aanleiding; ob eam causam, daarom; cum causā, uit eene zekere oorzaak; in causa esse, de oorzaak of aanleiding zijn: causam dicere, de oorzaak opgeven; causā, om, b. v. meā, omnium causā; 2) oorzaak, uitvlugt, voorwendsel; per causam, onder voorwendsel; per causam inopum, onder het voorwendsel om de armen te helpen; causam dicere, eene veronrechtiging bijbrengen, voorwenden; 3) oorzaak, dat iets niet geschieden kan = hindernis (ook: ziekte); 4) zaak, = aanleiding, gelegenheid; causam afferre, aanleiding geven; 5) zaak = stoffe, voorwerp, aangelegenheid; 6) toestand, betrekking; in meliore causa esse, in een beteren toestand zijn; 7) toestand of betrekking tot een ander; est aliquid causa cum etc., iemand staat in betrekking met enz.; 8) een gerechtszaak, proces; causam perdere, het proces verliezen; indictā causā, onverhoorder zake; causam dicere, zijne zaak voeren, zich verdedigen; it. in 't alg. een proces (als redenaar) verdedigen; 9) zaak, partij.

Causārtus, a, um, adj. ziekelijk.

Causārtus, adv. compar. met meer grond.

Causā, ae, f. (καυσία) een (buitenlandsche) hoed tegen de hitte.

Causādicus, a, i, m. een pleitbezorger, advocaat.

Causāficor, ātus sum, i. voorwenden, voorgeven.

Causor, ātus sum, i. 1) iets voorwenden, voorgewen; 2) een proces tegen iemand voeren.

Causūticus, a, um, adj. (καυστικὸς) brandend, bijtend; spuma, rood bijtende zeep; causticum, i, n. subst. een bijtend geneesmiddel.

Causūla, ae, f. dem. in 't alg. eene onbeduidende zaak; 1) eene (kleine, onbeduidende) rechtshandel; 2) eene kleine gelegenheid.

Caute, adv. voorzigtig.

Cautēs, is, f. eene (spitse) rots of klip.

Cautim, adv. voorzigtig.

Cautio, ōnis, f. 1) voorzigtigheid, behoedzaamheid; cautionem adhibere, (gebruiken); cautio est, er is voorzigtigheid noo-

alg; cautionem habere, verhoed, voorgekomen kunnen worden; 2) geregte zektheid; pecuniarum, eene verbindtenis tot betaling (obligatie).

Cautior, ōris, m. 1) iemand, die zich in acht neemt; 2) die goed spreekt voor iemand.

Cautus, a, um, adj. 1) zeker = verzekerd (eene zaak); 2) voorzigtig; it. listig.

Cavaedium, i, n. een plein of plaats binnenshuis.

Cavēdus, a, um, adj. cochleae, (die in hollen leven).

Cavator, ōris, m. die iets uitholt.

Cavēa, ae, f. in 't alg. eene holte, eene holle plaats; 1) eene bergplaats voor dieren, een hok; 2) de plaats der aanschouwers in de schouwspelen; 3) het tooneel; 5) eene verzameling (om iets te zien).

Cavēo, cavi, cautum, 2. 1) zich in acht nemen; aliquem of ab aliquo, voor iemand; ook is cavere ab aliquo = zich (geregte) zektheid van iemand laten geven; cave (ne) etc., wacht u dat niet enz.; 2) iets verhoeden; 3) cavere alicui, alicui rei, voorzorg voor iemand of iets dragen, daarvoor zorgen; 4) door geld enz. zektheid (cautio) stellen; 5) verordnen (door eenen uitersten wil, door eene wet).

Caverna, ae, f. een gat, hol.

Cavernosus, a, um, adj. vol hollen.

Cavernula, ae, f. dem. eene kleine opening, een klein gat.

Cavilla, ae, f. z. Cavillatio.

Cavillatio, ōnis, f. 1) het steken, plagen; 2) het lutelinge in eene redevoering; 3) sofistery.

Cavillator, ōris, m. 1) een spotter; 2) een man, die zich van sofisteryen bedient.

Cavillatrix, icis, f. eene vrouw, die zich van sofisteryen bedient.

Cavillor, atus sum, 1. 1) spotten, steken; 2) schertsen, boersten met iemand; 3) met allerhande sofisteryen aanvallen, chicaneren.

Cavillula, ae, f. dem. het steeken, plagen.

Cavo, avi, atum, 1. 1) uithollen; 2) doorboren.

Cavum, i, n. een hol, gat.

Cavus, a, um, adj. 1) hol; flumina, diepe rivieren; 2) daar man hol of donker inziet (b. v. een nevel die ons omgeeft).

Ce, wat bij woorden gevoegd en is = daar, b. v. hicce, die daar.

Cecropia, ae, f. (Κεκροπία) Cecropia = Athene.

Cecropides, ae, m. (Κεκροπιδης) poët. een Athenar.

Cecropus, a, um, adj. (κεκροπιος) poët. Cecropisch = Athenesch; cothurnus, schrijfwyze in treurspelen; apes, (van den berg Hymettus); cecropia voce madere, zeer goed in het grieksch onderwezen zijn.

1. Cedo, (als aanspraak) 1) geef op; 2) zeg my.

2. Cedo, cessi, cessum, 3. 1) komen; tp. a) als 't ware, tot iets worden, b. v. in praedam of praedae, ten buit worden; in proverbium cedere, tot spreekwoord worden; epulae pro stipendio cedunt (geldt voor enz.); b) ten deel vallen (b. v. de regering); c) uitvallen (goed of slecht); d) gaan = goed

gaan of wel gelukken; 2) voortgaan; 3) wijken, zich verwijderen (van eene plaats enz.); hosti, voor den vijand; tp. a) zich als 't ware van iets verwijderen, b. v. cedere (e) vita (of alleen cedere) sterven; cedere bonis, zyn vermogen afstaan; cedere foro, onvermogen worden om te betalen, cedere alicui, voor iemand wijken, toegeven, iemand de overhand toekennen; temporari, zich in de omstandigheden schikken; cedere invidiae, periculis, furori etc., (ontwijken); cedere malis, timori, (bezwijken); b) inwilligen, toestaan; c) (van den tijd) voorbij gaan, vergaan.

Cedreus, z. Cedrinus.

Cedrina, ae, f. (κεδρία) de noot van den ceder.

Cedrinus, a, um, adj. van cederenhout.

Cedrus, i, i. (κεδρος) 1) een ceder (vooral de cedereyneverboom met deszelfs gom); 2) ceder-olie.

Celator, ōris, m. die iets verbergt.

Celeber, bris, bre, adj. 1) volkryk, talryk, zeer bezocht (stad, straat); 2) plegtig door openlijke bedrijven (b. v. een dag); 3) beroemd (daardoor dat velen van iemand spreken).

Celeberrime, adv. superl. onder grooten toeloop van eene menigte lieden.

Celebratio, ōnis, f. 1) talryk bezoek; 2) plegtige viering (der spelen); 3) roem; celebrationem habere, beroemd zijn.

Celebrator, ōris, m. die iets prijst, roemt.

Celebratus, a, um, adj. 1) feestelyk; 2) beroemd.

Celebratas, atis, f. 1) het talryk bezoeken (van eenen weg); 2) eene groote menigte lieden (de wereld); 3) de plegtige viering (eener begrafenis); 4) de roem.

Celebro, avi, atum, 1. 1) dikwijls en talryk bezoeken; tp. plausus celebrat aliquem, (begelidt iemand); 2) vieren, plegtig vieren; 3) iets (als gewone bezigheid) uitvoeren; it. iets verrigten; 4) gewoon maken (eene wijze van spreken enz.); 5) algemeen maken, bekend maken; it. roemen, prijzen.

Celer, eris, ere, adj. 1) snel (hatgeen snel geschiedt, gedaan wordt); 2) snel (heetgeen snel voortgaat, b. v. een voet enz., een vers).

Celere, adv. z. Celeriter.

Celeres, um, pl. m. (verw. met Celer, en κελαι, Acol. κελαι, een rypaard) de Celeres (de lijfwacht te paard van Romulus); celeres Latini, de ruitery der Latini.

Celeripes, edis, m. snelvoetig, vlug te voet.

Celeritas, atis, f. snelheid.

Celeriter, adv. snel.

Celeriuscule, adv. dem. wat sneller.

Celero, avi, atum, 1. 1) spoed met iets maken; 2) ergens heen gien.

Celles, eris, m. z. Celox.

Celeusma, atis, n. (κελευσμα) het bevel van

den opziener der roeyers.

Cella, ae, f. in 't alg. eene cel; 1) een voorruadskamer; emere aliquid in cellam, iets voor het huis, tot huisgebruik koopen; 2) een kamertje (voor slaven, armen); 3) eene kapel; 4) een ganzenhok, duivenuit; 5) de cellen der bijen.

Cellaris, e, adj. die in hokken gehouden wordt (als duiven, ganzen).
 Cellarius, a, um, adj. 1) z. Cellaris; 2) subst. -us, i, m. de spijz- of keldermeester (een slaaf).
 Cellula, ae, f. dem. een kamertje voor slaven.
 Celo, avi, atum, i. verheelen: 1) aliquem aliquid of de aliqua re, voor iemand iets verbergen; 2) verstoppen, verbergen, se, fugitivum.
 Celox, ocis, f. (sc. navis) 1) een snel schip, een fregat; 2) een roofschip, een kaper.
 Celse, adv. hoog.
 Celsitudo, inis, f. grootte (van het lichaam).
 Celsus, a, um, adj. hoog, verheven; tp. a) verheven, b. v. waarde, denkwijze; b) trotsch.
 Censō, ōi, um, (en -itum), 2. 1) achten, daarvoor houden, meenen; censō, (in antwoorden) dat denk ik = goed, dat bevalt mij; censere eruptionem, voor een uytval stemmen; 2) iemand iets aanraden, raden; 3) iets schatten, een denkbeeld van iets hebben; censori aliqua re, naar iets geschat of beoordeeld worden; tp. als iets (b. v. als zijne ouders) erkennen; 4) beslissen; 5) het vermogen der Romeinsche burgers opteekenen (dit deed de Censor); 6) censere en als dep. censori, zijne bezittingen bij den Censor aangeven, b. v. praedia, servos.
 Censio, ōnis, f. bestraffing; bubula, met osseuricmen.
 Censor, ōnis, m. 1) de Censor te Rome (die de bezittingen der burgers opteekende en het opzigt over de zeden had); 2) een beoordeelaar.
 Censorius, a, um, adj. een Censor betreffende; vir, een man die den rang van Censor heeft.
 Censura, ae, f. 1) het ambt van een Censor; 2) oordeel, beoordeeling van iets.
 Censur, us, m. (verw. met os cijn en thijn) 1) in 't alg. eene schatting, d. i. telling; censur habere, tellen; 2) de aantekening door den Censor van de bezittingen der Romeinsche burgers; (it. de opschrijving zelve); censur censere of agere, deze opschrijving doen; 3) de bezittingen zelve.
 Centaurēus, a, um, adj. de Centauren betreffende.
 Centaurus, i, m. (Κένταυρος) een Centaur of paardmensch; (it. als iem. de naam van een schip).
 Centenarius, a, um, adj. uit honderd bestaande.
 Centenus, a, um, adj. telkens of ieder honderd.
 Centesimus, a, um, adj. 1) honderdste; centesima (sc. pars of centesimae), een honderdste deel (een procent, alle maanden); binae centesimae, twee procent alle maanden; centesima, een honderdste als belasting; 2) honderdvoudig.
 Centiceps, ypitis, adj. honderdhoofdig; bellua = de Cerberus.
 Centies, adv. honderdmaal; centies sestertium, 100 maal 100,000 sestertii = 1,000,000 guldens.
 Centifolius, a, um, adj. honderdbladerig, rosa.
 Centigrānus, a, um, adj. van honderd korrels (b. v. tarwe).

Centimanus, a, um, adj. honderdhandig.
 Centipes, ōlis, m. honderdvoetig.
 Centiplex, z. Centuplex.
 Cento, ōnis, m. (κίτρον) oude lappen, lappen (ook: een oud-gescheurd kleed).
 Centralis, e, adj. zich in het middelpunt bevindende.
 Centrum, i, n. (κέντρον) eig. de prikkel; 1) de punt van een passer, die bij de beschrijving van een cirkel staan blijft; 2) het middelpunt.
 Centum, adj. indecl. (κατόν) honderd; tp. zeer veel.
 Centumgenus, a, um, adj. poët. honderd- -voudig (= honderd-armig).
 Centumpondium (of Centūp.), i, n. een gewigt van 100 ponden.
 Centumvralis, e, adj. de Centumviri betreffende; causae, (die zij beslisten); centumvralcm hastam cogere, de Centumviri bijeenroepen.
 Centumviri, ōrum, m. de Centumviri (100 of 105 regters).
 Centunculus, i, m. dem. z. Cento.
 Centuplex, icis, adj. honderdvoudig.
 Centuplicatus, a, um, adj. honderdvoudig; centuplicato, honderdvoud.
 Centuria, ae, f. een aantal van honderd of ongeveer honderd; 1) een aantal van 60 krijgslieden; 2) eene der 193 centurien, eene verdeling der burgers (Romeinsche).
 Centuriatim, adv. bij centurien.
 Centuriatus, us, m. 1) de verdeling in centurien; 2) de waardigheid van een Centurio, een hofmansplaats.
 1. Centurio, avi, atum, i. 1) in Centurien (bij de soldaten) verdeelen; 2) in centurien (bij het stemmen) verdeelen; comitia centuriata, (in welke men bij Centurien stemde).
 2. Centurio, ōnis, m. een Centurio, hofman.
 Centurionatus, us, m. = delectus centurionum.
 Centussis, is, m. honderd asses.
 Cera, z. Caepa.
 Cephalaea, ae, f. (κεφαλαία) aanhoudende hoofdpijn.
 Cephētes, um, m. (κεφαίτες) de hommels (de mannelijke bijen, die niet arbeiden).
 Cera, ae, f. (κέρας) 1) was: ceras, was-schrijven; 2) zegel/was of was; signum ceras of alleen cera, het zegel; 3) iets uit was gemaakt, b. v. a) een borstbeeld van was; b) cerac, borden van was (waarop de ouden schreven); c) eene zijde (van eenig geschrift) prima, secunda, de eerste, tweede zijde; eene naar was gelijkende stof (tot het besmeren der reuten van schepen, tot blanketten enz.).
 Cerarium, i, n. eene belasting op het was (waarsch. op hetgeen men tot schrijven gebruikte).
 Cerastes, ae, m. (κεράστis) eene gehoornde slang.
 Cerasus, i, n. eene kers.
 Cerasus, i, f. 1) de kersenboom (dezelve is alkomstig uit Cerasus, eene stad in Klein-azie); 2) eene kers.
 Ceratūm en Cerotum, i, n. eene waszalf of waspleister.
 Ceratura, ae, f. het overdekken met was.

Cerberus, a, um, adj. van *Cerberus*, *Cerberus* betreffende.
Cerberus (en-*os*), i, m. (Κέρβερος) *Cerberus*, de helhond.
Cercuus, m. (κύριος) eene (door de *Cypriërs*) uitgevondene soort van schepen.
Cerido, ðnis, m. (van κύριος, *winst*) een handwerksman.
Cerëalis, e, adj. 1) *Ceres* betreffende; nemus, (haar geheiligd); munera, gaven van *Ceres*, = brood; herba = zaad; cerealia, (sc. sacra), het feest van *Ceres*; 2) het koorn betreffende; arina, de tot broodbakken noodige gereedschappen.
Cerëbellum, i, n. dem. het achterdeel der hersenen, de kleine hersenen.
Cerëbrösus, a, um, adj. 1) razend, dol; 2) een heefhoofd, dwarshoofd.
Cerëbrum, i, n. 1) de hersenen; tp. het verstand; 2) het bovenste merg of sap in de boom.
Cerëmonia, z. Caerimonia.
Cerëolus, a, um, adj. dem. wasgeel.
Ceres, ëris, f. *Ceres* (de *Godin* van het koorn); tp. 1) het zaad, het koorn; 2) brood.
Cerëus, a, um, adj. 1) uit was gemaakt; wassen; subst. ëus, i, m. een waslicht; tp. week als was (gemoe); it. buigzaam als was, gedwee (b. v. de armen); 2) wasgeel.
Cerëvisia, z. *Cervisia*.
Cerinus, a, um, adj. (κύριος) waskleurig.
Cerno, crävi, crërum, 3. (van κρηνω) 1) afzonderen; per cribrum, door een zeef afzonderen, = ziften; 2) z. P. en S.) oculis, met de oogen duidelijk onderscheiden = waarnemen; hereditatem cernere, eig. eene erfenis, die men zal aanyaarden, onderzoeken, en daarom = dezelve aanyaarden; 3) waarnemen (met het verstand); 4) beslissen, beslechten; 5) gelooven, daarvoor houden.
Cernulo, z. P. en S. 1. het hoofd naar den grond buigen.
Cernuus, a, um, adj. met het gezicht naar den grond geskeerd.
Cero, ävi, ätum, 1. met was overdekken of besmeren.
Ceröma, ätis, n. (κύριον) 1) waszalf (voor de worstelaars); 2) de plaats, waar zich de worstelaars zalfden; 3) de worsteling.
Cerömäticus, a, um, adj. met waszalf gezalfd.
Cerösus, a, um, adj. vol was (b. v. honig).
Cerötum, z. *Ceratum*.
Cerritus, a, um, adj. (zal beteekenen = *Cercere* p. *crucius*) krankzinnig.
Cerrus, i, f. de eik met bittere eikels.
Certämen, Inis, n. 1) een strijd (met woorden of wapenen); certamina divitiarum, groote moeite om zich rijkdom te verwerven; 2) het voorwerp van den strijd; 3) een kampstrijd, wedstrijd; tp. wedryver; vini, een drinkgezelschap; 4) de beëloening van den strijd.
Certätim, adv. om het best = zeer ijverig.
Certätio, ðnis, f. 1) een strijd (met wapenen, woorden, voor het geregt); 2) een wedstrijd.
Certe, adv. 1) zeker, waarachtig, gewis (b. v. iets weten); 2) ten minsten (toch).

1. Certo, adv. 1) zeker, gewis, met zekerheid; 2) vast (b. v. besluiten).
 2. Certo, ävi, ätum, 1. 1) strijden (met woorden, wapenen, voor het geregt); 2) wedjveren; 3) zich moeite geven (b. v. om een ander te overtreffen).
Certus, a, um, adj. 1) vast besloten om iets te doen; 2) vast bepaald, zeker (b. v. een dag); certum est, ik heb besloten; 3) (= quidam) een zeker iemand; 4) die iets zeker weet; certiore facere de aliqua re, iemand van iets verwittigen; 5) zeker, (waarop men zich verlaten kan, b. v. vriend, weder); 6) beproefd; 7) wat aan geen twijfel meer onderworpen is, uitgemaakt (b. v. misdad, kenmerk); subst. rum, i, n. zekerheid; certum habere, zekerheid hebben, zeker weten; pro certo habere, voor zeker houden; certum als adv. zeker, bepaald.
Cëruchus, i, m. (κρυπτός) het touw, waarmede de spriet aan den mast gebonden is.
Cërula, äe, f. dem. eig. een stukje was, washalletje (waarmede men de plaatsen in de boeken teekende, waarin men iets te veranderen had, v. d.) = kritische aanteekening.
Cërussa, äe, f. loodwit.
Cërüssatus, a, um, adj. wit geblancket.
Cerva, äe, f. eene hinde; it. een hert.
Cervical, is, n. een hoofdakussen.
Cervictia, äe, f. dem. de nek.
Cervinus, a, um, adj. van herten; pellis, een hertenhuid.
Cervisia, äq, f. bier.
Cervix, icis, f. gew. in pl. 1) de nek of de hals; tp. esse, stare in cervicibus, nabij zijn, op den hals zijn; dare cervices rei, zich onder iets voegen of bukken; 2) de hals van eene flesch enz.
Cervus, i, m. 1) een hert; 2) cervi, eens gaffelvormige verschansing.
Ceryx, ycis, m. (κύριος) een heraut.
Cespes, z. Caespes.
Cessätio, ðnis, f. 1) de staking van eene zaak, die men doen zoude, verzuim; 2) werkeloosheid, lediggang; 3) het uitsstellen van het bebouwen eenes akkers.
Cessator, ðris, m. een talmr.
Cessim, adv. terug(gaan).
Cessio, ðnis, f. de geregtelijke afstand van eene zaak.
Cesso, ävi, ätum, 1. 1) talmr; v. d. ook, b. v. niet voor het geregt verschijnen; 2) nalatig zijn (in eene zaak); officio, zijn plicht verzuimen; 3) ledig loopen, niets doen; ager cessat, (ligt braak); voluntas cessat, de wil ontbrekt; 4) cessare aliqui rei, al zijn tijd aan iets besteden; 5) dwa-len, zich vergissen.
Cestus, i, m. (van κωστής = gestikt) een gordel (voor vrouwen), zie ook Caestus.
Cetaria, äe, f. z. Cetarium.
Cetärium, i, n. een vischrijver (digt aan zee).
Cetärius, i, m. vischhandelaar.
Cetera, -o, -um, z. Ceterus.
Cëtëroqui of -ni, adv. overigen, anderzins.
Cëtërus (komt niet voor), a, um, adj. (verw. met *tröpus* en *ons ieder*) gew. in pl. de andere, overige (in zoo ver men aan ieder in 't bijzon-

- der denkt); cetera en ceterum als adv., overigens; ad cetera en de cetero, overigens; et cetera, en zoo voorts.
- Cetra (en Caetra), ae, f. een klein schild (van leder).
- Cetratus, a, um, adj. met een cetra gewapend = ligt gewapend.
- Cetus, i, m. gew. pl. cete, on, n. (τά κίτρα) groote zeevisschen.
- Ceu, adv. poet. 1) zoo als; 2) even als of.
- Cēvo, z. P. en S. 2. 1) zich bukken; 2) met het achterste draaijen, kwispelstaarten; 3) vliejen.
- Ceyx, ycis, m. (κύξ) de ysvogel.
- Chalcēus, a, um, adj. (χάλκεος) van koper.
- Chalcoecus (-os), i, (χαλκίαιος) 1) m. een tempel van Minerva; 2) f. een bijnaam van Minerva.
- Chalchāicus, a, um, adj. (χαλδαίος) Chaldaësch; rationes, de kunst, om uit de sterren de lotgevallen der menschen te voorzeggen.
- Chalybs, ybis, m. (χάλυβς) staal; tp. less uit staal gemaakt; a) een zwaard; b) een ijzeren spyker; c) de punt van een pijl, van een speer; d) eens ijzeren gevangenis.
- Chāos, us, n. (χάος) 1) de ongevormde wereldklomp; 2) de onderwereld.
- Chāraacter, ēris, m. (χαράκτηρ) 1) een kenmerk (waarmede b. v. de lammeren geteekend worden); 2) het eigene of bijzondere in iemands schrijfwijze of manier van spreken, de stijl.
- Chārites, um, f. (χάρτης) de bekoorlijkheden, de gratten, goadinnen der bevalligheden.
- Charta, ae, f. (ἡ χάρτης) papier; chartae inceptae, slecht of pakpapier; tp. een papier (= eene brief, een geschrift); it. een boek (b. v. gedichten); charta plumbea, een looden plaat.
- Chartartus, a, um, adj. het papier betreffend.
- Chartula, ae, f. dem. een papiertje; tp. een briefje.
- Charybdis, is, f. (Χάρυβδις) de Charybdis (een gevaarlijke draaikolk bij Sicilië).
- Chasma, ātis, n. (χάσμα) 1) eene inzakkende aarde; 2) een luchtverheveling, eens luchtverschijnsel.
- Chēlac, arum, f. (χηλά) de weegschaal, gestarnte.
- Chēlydrus, i, m. (χέλυδρς) een paddeslang.
- Chēlys, yis of yos, f. (χέλυς) de liver, gestarnte.
- Cheragra, z. Chiragra.
- Cherōnensis, e, adj. uit of op een schier-eiland.
- Cherrōncus, i, f. (χερρόνιος) een schier-eiland.
- Chersōnensis etc., z. Cherronensis.
- Chersos, i, f. (van χήρος, het vaste land) eene landschildpad.
- Chersydrus, i, m. (χερσύδρς) een waterslang.
- Chillarehus, i, en -es (-a), ae, m. (χιλλάριος - ἄρχης) een hopman over duizend, een overste (ook, de eerste ambtenaar aan het Perzische hof).
- Chirāgra, ae, f. (χυράγρα) de jicht in de handen.
- Chirāgricus, a, um, adj. (χυράγρας) die de jicht in de handen heeft.
- Chirōgraphum, i, n. en -us, i, m. (χυρόγραφον) 1) een handschrift (hetgeen iemand zelf schrijft); 2) een handschrift, eens schriftelijke verzekering, eene obligatie.
- Chironōmia, ae, f. (χυρόμια) het spel (het gebaren maken) met de handen (b. v. van een tooneelspeler).
- Chirōnōmus, i, m. (χυρόμνος) die met de handen gebaren maakt.
- Chirurgia, ae, f. (χειρουργία) de heilkunde.
- Chirurgica, ae, f. z. Chirurgia.
- Chirurgus, i, m. (χειρουργός) een wond-arts, heelmeeester.
- Chlāmūdatus, a, um, adj. die een krijgskleed aan heeft.
- Chlāmys, ydis, f. (χλαμύς) 1) een reiskleed; 2) een krijgskleed; 3) een kleed voor vrouwen, kinderen, tooneelspelers.
- Chōragium, i, n. (χορηγίον) de gansche opschik en toerusting van het tooneel; tp. toerusting of het streven naar less, b. v. gloriae.
- Chōragus, i, m. (χορηγός) 1) diegeen, welke den rei of in 's alg. het noodige bij de tooneelspelen bestuurd en bezorgde; 2) de voornaamste bij eenen vrolijken maaltijd.
- Chōraules, (-a), ae, m. (χοράυλος, van w. ons kooraal) diegeen, die met de suit den zang van den rei vergezeld.
- Chorda, ae, f. (χορδή) 1) een darm, een snaar (voor speelsuigen); 2) een strik (om vast te maken).
- Chordus, a, um, adj. hetgeen laat wast; foenum, etgroen.
- Chōrēa en Chōrēa, ae, f. (χορεία) een dans in een kring, een rondedans.
- Chōreus, i, m. sc. pes (χορεύς) een Chorus of Trochaeus (- u).
- Chors of Cors, f. (van ὁ χορός = eene omheinde plaats) 1) een hak voor dieren; chortis aves, jonge hoenders; 2) een schaapschot; 3) een ossental.
- Chōrus, i, m. (χορός) 1) een rei (zangers of dansers bij een tooneelspel enz.); tp. een groep, zeker aantal, eene menigte van iets (van menschen, sterren, deugden enz.); 2) een rondedans, een reidans; tp. de harmonische beweging der sterren.
- Chōra, ae, f. (χορά) eene nuttige spreuk, eene spreuk.
- Christānus, i, m. een Christen.
- Chrīsyēus, a, um, adj. (χρυσῆος) = aureus.
- Chrīsyos, i, m. (χρυσός) = aurum.
- Chsārtius, a, um, adj. spijs betreffende; subst. cibaria, orum, n. levensmiddelen, leefstogt (voor menschen en ve); 2) slecht; panis, zwart brood.
- Cibātus, us, m. spijs, eten.
- Cibo, avi, ātum, i. spijzen, voederen, voeden.
- Cibōrium, i, n. (κισώριον) eig. het vruchthuisje van de Aegyptische boon; tp. een zeker ruim (dit vruchthuisje gelijkend) drinkyaar.
- Cibus, i, m. (verw. met cibus) spijs, voedsel (voor menschen); voeder (voor beesten); cibus animalis, = de lucht; cibum capere cum aliquo, met iemand ontbijten; tp. yaedsel (voor woede enz.)
- Cicada, ae, f. eene boomkrekel, cicade; tp. de zamer, een teeken van den zomer.

Cicatricosus, a, um, adj. vol *Wtskeken*.

Cicatrix, icis, f. een litteken (eener wond); adversa, van voren op het ligchaam; tp. eene herstelde schade (in den staat); 2) eene genezene wond aan een boom; 3) de naad aan eene gelapte schoen.

Cicium, i, n. of -us, i, m. eig. het zachte vlies, waarmede de kern van den granaatappel omgeven is; tp. eene kleinigheid.

Cicer, éris, n. de cleer, cicer-erwt.

Cicerella, ae, f. dem. z. Cicer.

Cichoreum en Cichorium, i, n. (*αχόριον* of *αχόριον*) cichory, enjyvia.

Cicoma, ae, f. 1) een ooyevaar; 2) eene bespottende beweging met de hand (waarbij men den ooyevaarstek namaakt); 3) een paslood (in de gedaante van een T).

Cicur, úris, adj. tam.

Cicuta, ae, f. 1) dollé kervel; tp. eene rietpyp; 2) het (door deszelfs koude doodende) vergif der dollé kervel.

Cidaris, is, f. (*κιδάρις*) = Tiara.

Cileo, civi, ctum, 2. (verw. met *Cla* = gaan) 1) bewegen, roeren (de zee enz.); verba, lacrymas, gemitus, singultus, spreken, weenen, zuchten, snikken; exercitum, (bijéénbrengen); tp. a) verontrusten; it. aanzetten (tot iets); b) verwekken = veroorzaken (oorlog, nederlaag, zweet enz.); 2) roepen, bijéénroepen; herctum ciere, de nalatenschap bijéénbrengen (om te deelen), den boedel deelen; 3) noemen; patrem, zijn vader durven noemen (het teeken van een vrijgeboornen).

Cilicium, i, n. (*κίλικιον*) een tapijt van haar (oorspronkelijk in Cilicie gemaakt).

Cilissa, ae, f. adj. uit Cilicie; spica, saffraan; it. saffraan-olie.

Cilium, i, n. (*κίλιον*) de bovenste rand van het oog met deszelfs haar.

Cimex, icis, m. (ook f.) eene weegluut.

Cimmerius, a, um, adj. eig. de Cimmerii (een noordsch volk) betreffende; tp. cimmericus, de zee in de onderwereld.

Cinaedus, a, um, adj. den dans (Cinaedus) betreffende; cantatio, een danslied: subst. -i, m. wellustige (openbare) dansers.

Cinaedus, a, um, adj. (*κίναδος*) schaaamteloos, vermetel; subst. -us, i, m. een openbaar danser (bij tooneelspelen).

Cincinnatius, a, um, adj. met gekroesde haren, met lokken.

Cincinatus, i, m. (*κίκινωτος*) gekroesd haar, een lok; kunsigreepen (in eene redevoering).

Cinctustulus, i, m. dem. een kleine gordel.

Cinctorium, i, n. een gordel, degenband.

Cinctura, ae, f. 1) de omgording (door het omslaan van den toga); 2) een gordel.

Cinctus, us, m. 1) de omgording (door het omslaan van den toga); 2) eene gordel; 3) een eng of goed gegord kleeid.

Cincturus, a, um, adj. met een eng of goed gegord kleeid aan (zoo als de oude Romeinen).

Cinēfactus, a, um, adj. tot asch geworden.

Cinēfactus, a, um, adj. gelijk aan asch.

Cinēfarius, i, m. een bediende, die het gloeiende ijzer tot het krullen van het haar aanreikte.

Cinēreus, a, um, adj. gelijk aan asch.

Cingo, ctuxi, cinctum, 3. (ons omstingelen) 1) omgeven, omringen (de haren met iets, eene stad enz.); 2. tp. latus alicuius cingere, iemand (in grooten getale) begeliden; 2) aangorden (het zwaard); cingi gladio, zich het zwaard aangorden; tp. cingi, zich tot iets bereid maken of toerusten.

Cingula, ae, f. 1) een gordel voor menschen; 2) een singel voor paarden.

Cingulum, i, n. en -us, i, m. een gordel (vooral voor krijgslieden).

Ciniflo, ónis, m. z. Cinerarius.

Cinis, éris, m. en f. (verw. met *in* = stof) 1) asch; dare in cinerem, in asch doen verkeerren; tp. het verderf (= iets verderfelijks); 2) de asch der dooden; 3) loog.

Cinnabaris, is, f. en Cinnabari, n. indecl. (*κιννάβαρις*) cinnaber, vermiljoen.

Cinnamulus en Cinnamóminus, a, um, adj. uit kaneel.

Cinnamómium, i, n. (*κιννάμωμον*) kaneel.

Cinnamum, i, n. (*κιννάμωμον*) kaneel.

Cinnus, i, m. vereeniging, vermenging (van twee verschillende schrijfwijzen enz.)

Cito, civi, ctum, 4. z. Cileo.

Cippus, i, m. 1) een spitse paal (om een leger te verschansen); 2) eene (vierhoekige) grafzuil, grafnaald.

Circa, I. adv. 1) rondom, in den omtrek; qui circa erant, die hem omringden (zijne medgezellen); 2) omtrent, ongeveer (bij getallen); II. pp. cum acc. 1) rondom iets heen; omnes circa se, alle de zijnen om zich heen (zijne getrouwen enz.); 2) aan of bij iets om (b. v. bij alle tempels, op de wegen); 3) omtrent op (van den tijd); 4) ongeveer (bij getallen); 5) ten aanzien van, wat betreft, met opzigt tot.

Circaeus, a, um, adj. poët. Circe betreffende; gramen, (vergiftigd, betooverd).

Circensis, e, adj. den Circus betreffende; ludii circenses of alleen circenses, de spelen in den Circus.

Circinatio, ónis, f. z. Circulus.

Circino, ávi, átum, i. cirkelrond maken; ramos; auras eadem, poët. altijd in den zelfden cirkel rondraaijen.

Circiter, i, m. een passer.

Circiter, I. adv. bijna (bij getallen en tijd); II. pp. cum acc. omtrent op (van plaats en tijd).

Circitio, ónis, f. 1) eig. het rondom gaan; v. d. de ronde (het visiteren der wachten); tp. wijdoopigheid in eene redevoering.

Circitus, us, m. 1) het rondomgaan (de omloop der maan enz.); tp. wijdoopigheid, omweg (in eene redevoering); 2) de omvang (van een heuvel enz.); tp. orationis, eene volzin, periode.

Circulatio, ónis, f. het rondloopen in een kring (van een hemelbol).

Circulator, óris, m. eig. iemand die overal rondloopt; circulator auctionum, iemand die op alle verkooppingen rondloopt; v. d. een kwakzalver.

Circulatorius, a, um, adj. een die als een kwakzalver handelt.

Circulatrix, Icis, f. adj. *eene die als een kwakzalver handelt.*
 Circulus, i, m. dem. 1) een cirkel, kring; it. een hoepel aan een vat; circulus auri, een gouden keten; 2) de kringvormige omloop (der sterren); 3) een cirkel, een gezelschap.
 Circum, i. adv. rondom (b. v. liggen); II. prp. cum acc. 1) ergens rondom; 2) bij iets of iemand rond (b. v. zenden); circum haec loca, in dezen omtrek.
 Circumactio, ðnis, f. (eig. het ronddraaijen of rondwenden) de omloop (der maan enz.)
 Circumactus, us, m. de ronddraaijing (b. v. des hemels, van een ligchaam).
 Circumaggéro, ðvi, ðtum, i. rondom ophoopen.
 Circumägo, ðgi, actum, 3. 1) rondwenden, ðdraaijen (een paard, zich); circumagi, zich ronddraaijen; it. omkeeren; it. in vrijheid gesteld worden (een slaaf, omdat hij op het forum, als hij vrij werd, rondgedraaid werd); legiones circumagere, (terugvoeren); tp. a) se circumagere of circumagi, (van den tijd) verloop, vergaan; b) iemand omzetten = tot andere gezindheden brengen; c) veranderen = bederven; d) circumagi rumoribus vulgi, op de tong tijden, het gesprek der menschen zijn.
 Circumäpërto, ði, ertum, 4. rondom openen.
 Circumäro, ðvi, ðtum, i. omploegen.
 Circumcaesura, ae, f. (eig. de afsnijding rondom) het uiterste, de omtrek, omyang (eener zaak).
 Circumcaesus, a, um, partic. (van circumcaedo) rondom afgesneden.
 Circumcalco in Circumculco, ðvi, ðtum, i. rondom vaststrappen.
 Circumcido, cidi, cisum, 3. rondom afsnijden; tp. besnoeyen = beperken, verminderen (de verstering).
 Circumcingo, z. P. en S. 3. van rondsom omgeven.
 Circumcirca, adv. rondom heen.
 Circumcirca, adv. kort (met weinige woorden).
 Circumcisura, ae, f. eene afsnijding rondom.
 Circumcisus, a, um, adj. 1) rondom afgesneden = steil; tp. kort (in redevoeringen).
 Circumclaudo of Circumclido, si, sum, 3. rondom insluiten; argento, met zilver bekleeden.
 Circumcölo, ði, ultum, 3. rondom iets woenen.
 Circumcurro, z. P. en S. 3. rondom iets loopen; linea — ens, de cirkellinie, de omtrek.
 Circumcurso, z. P. en S. i. rondloopen; omnia, overal.
 Circumcödo, dëdi, dätum, däre, i. 1) rondom iets heen brengen (een wal, krijgsliden enz.); tp. te weeg brengen; famam rei, eene zaak aanzien bijzetten; moribus libidinem, de zeden geheel week maken, geheel bederven; 3) omgeven, omringen (met muren, wachten enz.)
 Circumcölatus, a, um, partic. (van circumcölo) rondom besnoeid.
 Circumdüco, duxi, ductum, 3. 1) rondom voeren, rondom trekken (krijgsliden, den ploeg enz.); aedes, praesidia, in het huis, bij de posten rond voeren; literas, de lei-

ters (achter aan den regel) in een haakje insluiten; tp. a) om iets (b. v. om geld) bedriegen; b) iets rekken, b. v. orationem (wijdloopiger behandelen); c) iets in eene redevoering gereker uitspreken.

Circumcöo, it. (ivi), Itum, 4. 1) eenen omweg maken, niet regt toe gaan; 2) iets omgaan = om iets heen gaan, b. v. aciem a latere; tp. a) omheengaan = niet vermelden (iemand's naam); b) bedriegen, misleiden; 3) van den een tot den ander gaan; per familias, praelia, urbem, in de stad rondgaan (vooral om iets te verzoeken); 4) omgeven; omringen; fluctibus belli circumiri, als 't ware door den vloed des oorlogs omgeven worden; tp. met woorden als 't ware insluiten = omschrijven.

Circumcöqüto, z. P. en S. i. rondom iets rijden.

Circumferro, z. P. en S. i. om iemand of iets rondzwervend.

Circumfartus, a, um, partic. van rondsom gestopt.

Circumféro, tülü, lätum, ferre, 3. 1) rond-dragen; arma toto orbe, oorlog voeren op den ganschen aardbol; tp. iets verbreiden, bekend maken; 2) rondvenden = ronddraaijen (de oogten); tp. orationem, aan eene redevoering door behoorlijke volzinnen de vereischte ronding geven.

Circumfirmo, z. P. en S. i. rondom versterken.

Circumflecto, xi, xum, 3. omwenden.

Circumflexus, us, m. de omyang (van het heet).

Circumfluo, ðvi, ðtum, i. rondom aanwaaijen (de wind iemand).

Circumfluo, fluxi, fluxum, 3. 1) rondom iets heen vloeijen; tp. iets omgeven; 2) overvloeijen = overvloed hebben (aan iets); 3) overvloeijen = overvloedig daar zijn; gloria circumfluens, overvloedige = rijkelijke roem.

Circumflüus, a, um, adj. 1) hetgeen om iets heen vloeit; 2) hetgeen omgeven wordt.

Circumfödo, födi, fossum, 3. rondom iets graven.

Circumföranëus, a, um, adj. 1) die op alle markten rondloopt; 2) hetgeen op de markt zich bevindt; tp. acs, geld, dat men op het forum (van de wisselaars) leende = schulden.

Circumföratüs, a, um, partic. (van Circumföro) rondom doorboord.

Circumfossor, öris, m. die iets omgraaft, of om iets (om een boom) heen graaft.

Circumfossura, ae, f. het omgraven rondom iets.

Circumföremo, ði, Itum, 3. rondom iets ruischen of snorren.

Circumfulgëo, z. P. en S. 2. van alle zijden schitteren.

Circumfundo, fudi, füsüm, 3. 1) om iets heen gieten of werpen; tp. a) iemand omgeven (b. v. den vijand); b) circumfundi, omgeven (als licht, water); milites muro circumfunduntur, (omgeven van rondsom den muur).

Circumgëstus, a, um, partic. (van Circumgelo) rondom bevrozen.

Circumgemo, z. P. en S. 3. rondom iets zuchten.

Circumgesto, are, i. overal rondragen.

Circumglobatus, a, um, partic. te samen geroid.

Circumgrador, gressus sum, 3. vijandelijk omringen.

Circumitio, Circumtus, z. Circuitio etc.

Circumjactio, z. P. en S. 2. rondom iets liggen; circumjacentia, (in eene redevoering) de daarbij staande woorden of gedachten.

Circumjactio, z. Circumjactio.

Circumjectus, us, m. de omvang, het omringen (b. v. van de lucht om de aarde).

Circumjacto, jecti, jectum, 3. 1) rondom werpen (pijlen); 2) rondom opwerpen of maken (eene gracht); circumjactus, om iets heen liggende (als huizen enz.), of staande, geplaatst (als krijgsheden); 3) omgeven; vallibus circumjectus, met dalen omgeven.

Circumlambens, tis, partic. die zich om iets heen beweegt (b. v. de oceaan).

Circumlambo, z. P. en S. 3. rondom lekken.

Circumlatro, z. P. en S. 1. aanblaffen.

Circumligo, avi, atum, i. 1) ombinden; 2) omgeven.

Circumlinio, lvi, itum, 4. en Circumlinio, lvi of, lvi, itum, 3. 1) rondom bestrijken; tp. a) vocem circumlinire, eene gekunstelde toon van stem aannemen; b) (in eene redevoering) iets (gebreklijk) opslukken; 2) omgeven, bekleeden, overtrekken (met goud, mus).

Circumlitio, onis, f. 1) in 't alg. het bestrijken; 2) het opleggen der kleuren om den uitersten rand der teekening.

Circumlucio, onis, f. eene omschrijving.

Circumlucens, tis, partic. (van Circumlucio.) tp. rondom of zeer glinsterend (b. v. geluk).

Circumlitio, z. P. en S. 3. rondom bespoelen.

Circumlitvio, onis, f. van rondsom aangespeld land.

Circummetor, z. P. 4. rondom gemeten worden.

Circummitto, misi, missum, 3. rondom zenden.

Circummoenio, z. Circummoenio.

Circummulcens, tis, partic. rondom belekkend.

Circummulso, lvi, itum, 4. van rondsom beschansen.

Circummutatio, onis, f. beschansing van rondom.

Circumnascens, tis, partic. rondom groeiend.

Circumnavigo, avi, atum, i. rond bevaren.

Circumnecto, z. P. en S. 3. omgeven.

Circumobruo, z. P. en S. 3. rondom bedekken.

Circumpavitus, a, um, partic. (van Circumpavio) van rondsom gelijk gestlagen of geklopt.

Circumpendens, tis, partic. (van Circumpendeo) rond omhangend.

Circumplaudo, z. P. en S. 3. met handgeklap ontvangen.

Circumplecto, z. P. en S. en Circumplector, plexus sum, 3. ontsatren; tp. omgeven (met verschansingen).

Circumplexus, us, m. omvatting, omarming.

Circumplexatus, a, um, part. (van Circumplexo) omwikkeld.

Circumpono, positi, positum, 3. rondom iets zetten of stellen.

Circumpurgo, are, i. van rondsom zuiveren of reinigen.

Circumrado, rasi, rasum, 3. rondom afschaven, afkrabben.

Circumrasio, onis, f. het rondom afschaven.

Circumretitus, a, um, partic. rondom in een net verstrikt.

Circumriguus, a, um, adj. rondom met water bespoeld.

Circumrodo, rosi, rosam, 3. van rondsom afknagen.

Circumsculptus, a, um, partic. rondom afgeschaafd of afgekrabd.

Circumscartificatus, a, um, partic. rondom opgekrabd.

Circumscindo, scidi, scissum, 3. rondom afscheuren.

Circumscribo, scripsi, scriptum, 3. 1) rondom beschrijven (een kring); 2) in een kring (of zekere grenzen) besluiten; tp. a) mentes sententiam, (denken of bevatten); b) nauwkeurig beschrijven of bepalen; c) verschoonen; d) beperken; ita in de uitlegging van zijne regten verhanderen; e) iets overslaan; over het hoofd zien, ergens geen acht op slaan; f) bedriegen, misleiden; testamentum, een testament bedriegelijk uitleggen.

Circumscripte, adv. (in eene redevoering) 1) nauwkeurig bepaald; 2) in schoone volzinnen afgedeeld.

Circumscriptio, onis, f. 1) een getrokken kring; tp. a) omvang, grenzen (van een plaats, van den tijd); b) een volzin, periode; 2) eig. het afperken van rondsom; tp. bedriegery, eigene beyoordeling.

Circumscriptor, oris, m. tp. die anderen (door regtsgeleerde listen) bedriegt.

Circumscriptus, a, um, adj. tp. beperkt (b. v. magt).

Circumseco, seculi, sectum, i. 1) rondom of geheel besnijden; 2) een rond gat in iets snijden of zagen.

Circumsedeo, sedi, sessum, 2. 1) rondom iemand zitten; 2) iets omgeven, v. d. ook, vijandelijk insluiten, blokkeren.

Circumsepio, sepsi, septum, 4. rondom insluiten, omtuinen.

Circumseffo, z. P. en S. 3. rondom iets zaaijen.

Circumseffo, onis, f. eene vijandelijke omringeling.

Circumsigno, avi, atum, i. rondom merken.

Circumslfo, z. P. en S. 4. rondom, of alleen, omhuppelen; tp. (van ziekten) de ronde doen.

Circumsisito, sisti of steti, stitum, 3. om iemand heen gaan staan of zich rondom iemand plaatsen; tp. vijandelijk benaauwen.

Circumsono, si, itum, i. rondom iets klinken of weergalmen; circumsonari, van alle zijden door geluid omgeven worden (hooren).

Circumsonus, a, um, adj. rondom klinkend.

Circumspectatrix, icis, f. die overal omziet.

Circumspecte, adv. omzigtig, voorzigtig.

Circumspectio, onis, f. omzigtigheid, bedachtzaamheid, voorzigtigheid.

Circumspecto, avi, atum, i. 1) om zich zien; tp. voorzigtig zijn; 2) naar iets omzien; tp. naar iets uitzien, daarop denken; om-

nia, alles overleggen; it. alles in oogen-
schouw nemen (uit angst).

1. Circumspectus, a, un, adj. 1) voorzigtig
(van menschen en zaken); 2) daar men van
alle kanten naar ziet, aanzienlijk (b. v.
eeramten).

2. Circumspectus, us, m. het rondzien; faci-
lis est circumspectus; men kan gemakkelijk
om zich heen zien; tp. overweging, over-
leg van eene zaak.

Circumspergo, z. P. en S. 3. rondom be-
sproeiing.

Circumspicō, spexi, spectum, 3. 1) rond-
zien; 2) naar iets omzien = het zoeken
(b. v. hulp); 3) iets van rondom beschou-
wen; tp. iets bij zich zelf bedenken; se.
over zichzelf nadenken.

Circumstantia, ae, f. 1) het rondom aanwe-
zig zijn, de omgeving (van het water, de
lucht); 2) de omstandigheden.

Circumstō, stēti, stātum, 1. rondom iemand
staan, om iets; tp. omgeven (b. v. vrees
enz.)

Circumstrēpo, tti, tūm, 3. rondom ruischen,
murmelen enz.

Circumstrūo, uxi, uctum, 3. rondom bouwen
of rondom iets opbouwen.

Circumstūdāns, tū, partic. (van Circumsudo)
rondom zwevend.

Circumsurgens, tū, partic. (van Circumsur-
go) zich van rondom verheffend.

Circumtēgo, z. P. en S. 3. rondom bedekken.

Circumtentus, a, um, partic. (van Circum-
tēno) rondom omvat, omspannen.

Circumtēro, trivi, tritum, 3. tp. poët. van
rondom omgeven (b. v. eene menigte men-
schen iemand).

Circumtextus, a, um, partic. (van Circum-
texo) rondom geweven.

Circumtōno, tti, z. S. 1. rondom donderen.

Circumtonsus, a, um, adj. rondom geschoren;
tp. gekunsteld (b. v. eene redevoering).

Circumtrēmo, z. P. en S. 3. rondom iets sli-
deren of zich sliederend bewegen.

Circumvādo, si, z. S. 3. omgeven, omringen.

Circumvāgus, a, um, adj. die iets omgeeft,
rondom iets loopt (zoo als de Oceaen).

Circumvallo, āvi, ātum, 1. 1) omgeven (met
palen); 2) omschansen, vijandelijk omgeven.

Circumvectō, ōnis, f. 1) de omloop (der zon);
2) het vervoeren (b. v. der waten); portu-
rium circumvectionis, de tol voor de wa-
ren, die men om te verkoopen vervoert.

Circumvector, ātus sum, 1. (eig. zich rond-
om iets bewegen) om iets heen varen; it.
om iets heen rijden; tp. singula amore, elke
zaak met liefde behandelen (beschrijven).

Circumvēhor, vectus sum, 3. om iets heen ge-
voerd worden (te scheep = varen, te paard
= rijden); it. om iets heen varen; tp. omnia
verbis, alles (wijldoelig) beschrijven.

Circumvēlo, āvi, ātum, 1. omhullen of be-
dekken.

Circumvēnto, vēni, ventum, 4. 1) omgeven
(als eene rivier, een berg); 2) vijand-
lijk omringen; tp. a) iemand benaauwen,
in nood brengen; b) iemand trachten te be-
driegen, te vangen.

Circumversō, ōnis, f. de omdraaiing (van
de hand).

Circumvector, ātus sum, 1. zich rondsdraaijen.

Circumverto, ti, sum, 3. omwenden, ronds-
draaijen; mancipium, een slaaf (door hem
rond te draaijen) de vrijheid geven; tp.
argento circumvertere, iemand om geld be-
driegen.

Circumvestō, ire, 4. rondom bekleeden of over-
dekken.

Circumvincō, ire, 4. rondom binden.

Circumvisō, z. P. en S. 3. rondom zien.

Circumvōlatus, a, um, partic. (van Circum-
volo) omgevlogen.

Circumvōlto, āvi, ātum, 1. rondom fladderen;
tp. overal rondrijen (loopen, rijden).

Circumvōlo, āvi, ātum; 1. rondvliegen; tp.
rondrijen (loopen, rijden).

Circumvōlutor, ātus sum, 1. zich rondom ie-
mand heen wenden of draaijen.

Circumvolvo, i, vōlūtum, 3. rond wentelen
of draaijen; sol circumvolvitur annum, poët.
de zon brengt het jaar ten einde (door ha-
ren schijnbaren omloop).

Circus, i, m. (κίρκος) in 't alg. een cirkel;
1) een kring (aan den hemel); 2) de open-
bare renbaan; 3) in 't alg. eene tot loopen
of tot openbare spelen bestemde plaats.

Cirrātus, a, um, adj. met gekrulde haren of
lokken.

Cirrus, i, m. 1) gekruld haar; 2) de kuif
op den kop der vogels; 3) de franjes aan
een kleed.

Cis, prp. cum acc. 1) aan deze zijde; 2)
binnen.

Cisium, i, n. (van v. ons chais) een snelle
wagen met twee wielen.

Cispello, z. P. en S. 3. wegdrijven.

Cisrhēnānus, a, um, adj. aan deze zijde van
den Rijn woonende.

Cista, ae, f. (κίστη) eene kist, kast.

Cistella, ae, f. dem. eene kistje, kastje.

Cistellātrix, icis, f. eene slavijn, die de kas-
ten van hare vrouw onder haar bestier had
(= eene kamenier).

Cistellūla, ae, f. dem. z. Cistella.

Cisterna, ae, f. een regenbak, waterbak.

Cistifera, fēra, fērum, die eene kist draagt
(dus = pakknecht, een man van geringen
stand).

Cistophōrus, i, m. (κιστοφόρος) eig. een kist-
endrager (eene Aziatische munt = 4 drach-
men); in cistophoro habeo etc., aan Azi-
atisch geld heb ik enz.

Cisterninus, a, um; uit de regenbakken enz.,
b. v. aqua.

Cistūla, ae, f. dem. een kistje, kastje.

Citātim, adv. snel.

Citātus, a, um, adj. snel (loop, gang, le-
ger); equo citato, in galop.

Citer, tra, trum, adj. (is niet in gebruik)
aan deze zijde; z. Citerior en Cistmus.

Citērior (n. -us), ōris, adj. aan deze zijde,
b. v. Gallia; tp. a) nader (met betrekking
tot den tijd), nieuwer; b) geringer.

Cithāra, ae, f. (κίθάρα) eene cithar, luit.

Cithārista, ae, m. (κίθαριστής) een cithar-
speler.

Cithāristria, ae, f. (κίθαριστρια) eene cithar-
speelster.

Cithārizo, z. P. en S. 1. (κίθαρίζω) op de
cithar of luit spelen.

Citharoedicus, a, um, adj. (κίθαροδικός) de
citharspelers betreffende.

Citharoedus, i, m. (*κίθαρίς*) een citherspeler, ook wel, zanger.

Citimus, a, um, adj. (superl. van *citer*) de naaste, naast bij gelegen.

1. **Cito**, adv. (comp. *citius*; sup. *citissime*), 1) snel (b. v. gaan); dicto citius, sneller dan men het zeggen kan: *citius suprema die*, voor den dag van zijn sterven; 2) weldra; *citius*, sneller; 3) (gewoonlijk bij ontkenningen) snelt of wel; *citius* (in de keus), spoediger.

2. **Cito**, avi, ātum, i. 1) in beweging brengen; 2. **Citatus**; *radices citare*, wortels schieten; 2) bij den naam noemen, roepen, v. d. a) oproepen (b. v. getuigen, krijgsvelden); *dagvaardden* (eenen aangeklaagde); b) openlijk aflazen, noemen (b. v. de veroordeelden); c) iemand tot bewijs van iets aanzoeken of bijbrengen (een schryver).

Citra, adv. en prp. cum acc. 1) aan deze zijde van iets (zoodat men niet tot aan hetzelfde komt), b. v. *citra spectaculorum dies*, nog voor enz.; *citra bellum*, zonder oorlog; *citra scelus*, zonder misdaad; *citra spem*, tegen verwachting; *citra quam*, minder dan enz.; 2) hier heen.

Citratus, a, um, adj. 2. **Cedratius**.

Citræ, ac, f. de citroenboom.

Citræum, i, n. eene citroen.

Citræus, a, um, adj. van citroenboomen (of ook, van het welriekend citrushout gemaakt).

Citro, adv. (in verband met *ultra*) heen en weer (b. v. loopen).

Citrum, i, n. citrushout (welligt eene soort van cederhout).

Citrus, i, f. 1) een citroenboom; 2) een oranjeboom; 3) een citrusboom (met welriekend hout, waarsch. eene soort van cederhout).

Citus, a, um, adj. snel (gang, dood, tijd); *homo cito sermone*, (vaardig met de tong).

Civicus, a, um, adj. de burgers betreffende, burgerlijk (regt, oneenigheid, oorlog); *corona*, de burgerkroon (een eikenkrans).

Civilis, e, adj. 1) de burgers betreffende, van burgers herkomstig; *bellum*, sanguis, burgeroorlog, burgerbloed; *oratio*, (voor burgers gehouden); *officia*, algemeene of bijzondere zaken der burgers onder elkander; *ius*, het burgerlijk regt; *actio*, de klacht van een burger tegen een burger; *quercus*, de burgerkroon; 2) vriendelijk tegen de burgers, inschikkelijk, gemeenzaam; 3) den staat betreffende; *scientia*, staatswetenschap; *rerum civilium cognitio*, staatskunde.

Civillitas, ātis, f. 1) de staatskunst; 2) inschikkelijk, vriendelijk gedrag (des vorsten tegen de burgers).

Civilliter, adv. 1) zoo als het aan burgers voegt; 2) inschikkelijk, gemeenzaam.

Civis, is, m. en f. 1) een burger, eene burgeres; 2) een medeburger, eene medeburgeres.

Civitas, ātis, f. 1) de burgerij, stad; 2) eene stad; 3) een staat (ook, een vrije staat); 4) het bestuur van den staat; 5) burgerregt; 6) eene (Romeinsche) volkplanting, welke het stemregt had.

Civitatilla, ae, f. dem. het burgerregt.

Clades, is, f. (verw. met *κλάδος*, een afgebroken tak) 1) verlies van een lid (door afhouwen enz.) b. v. van eene hand; 2) verlies daardoor dat anderen gedood worden, dus b. v. bloedbad (vermoording van velen); e, nederlaag (in den oorlog enz.); tp. a) in 't alg. verlies (van kinderen, bezittingen enz.); b) een ongeluk, ramp (door besmetting, moord enz.); c) iemand, die een ander een ramp bewerkt.

Clam, 1) adv. heimelijk; *clam habere* of *ferre*, verbergen; 2) prp. (cum gen., acc. en abl.) zonder iemands weten; *clam me est*, ik weet niets daarvan.

Clamatio, z. **Clamitatio**.

Clamator, oris, m. 1) die iets uitroept; 2) een schreeuwer, (een slechte pleitbezorger).

Clamatorius, a, um, adj. avis, een wigchekvogel, die door zijn geschreeuw ongeluk voortspelt.

Clamitatio, ōnis, f. geschreeuw.

Clamito, avi, ātum, i. 1) schreeuwen, dikwijls schreeuwen; 2) uitroepen of luid noemen; tp. duidelijk aantoonen of verraden (b. v. het verraden eenige list); 3) *clamare alicui aliquid*, iemand iets slechts toewenschen.

Clamo, avi, ātum, i. 1) schreeuwen (ook van dieren); *alicui*, iemand toeroepen; de *aliqua re*, zich luid over iets beklagen; tp. duidelijk aantoonen of verraden (z. **Clamito** 2); 2) iemand bij den naam roepen; 3) iets inroepen (iemands hulp); 4) iets roepen (b. v. overwinning).

Clamor, ōris, m. 1) geschreeuw; *clamorem edere*, schreeuwen; 2) toejuiching; 3) geruisch.

Clamose, adv. met geschreeuw.

Clamōsus, a, um, adj. 1) vol geruisch; 2) hegeven met schreeuwen geschiedt; 3) een schreeuwer, iemand die veel schreeuwt.

Clanculārtus, a, um, adj. geheim, verborgen, onbekend.

Clanculum, 1) adv. in 't geheim; 2) prp. cum acc. zonder iemands voorkennis.

Clandestino, adv. in 't geheim.

Clandestinus, a, um, adv. heimelijk, geheim.

Clango, z. P. en S. 3. (*κλάγγω*) klinken, geluid geven.

Clangor, ōris, m. 1) het geschreeuw (van zekere dieren); 2) het geschal (der trompetten).

Clare, adv. helder (schijnen, zien); tp. duidelijk (b. v. zeggen, hooren enz.)

Clarē, ūi, z. S. 2. eig. helder zijn; tp. 1) duidelijk of openbaar zijn; 2) beroemd zijn.

Claresco, z. P. en S. 3. helder worden; tp. 1) duidelijk worden; 2) beroemd worden.

Claricito, z. P. en S. 1. duidelijk tot zich roepen.

Clarico, i. helder flikkeren.

Clarifico, z. P. en S. 1. duidelijk maken (het gezicht).

Clarigatio, ōnis, f. 1) de plegtige opvoeding door de *Festales* aan de vijanden, om verdoening te geven; 2) het tot onderpand nemen van iemand (van een vijand, die zich op eene verbodene plaats laat betrappen, misschien: weerwraak).

- Clarigo, z. P. en S. 1. voldoening van den vijand door de Fetiales yorderen.
- Clarissus, a, um, adj. poët. helderklingend.
- Claritas, aëtis, f. 1) klaarheid, helderheid (van een licht, van den dag enz.); tp. a) helderheid van stem; b) beroumdheid, roem; c) duidelijkheid, volkomene blijkbaarheid (van eene zaak).
- Claritudo, Inis, f. beroumdheid.
- Claro, z. P. en S. 1. 1) = Declaro; 2) beroumd maken.
- Claror, oris, m. klaarheid, helderheid.
- Clarus, a, um, adj. 1) klaar = helder (zon, huis, glas); tp. a) helder, duidelijk (stem, toon); b) duidelijk, openbaar; c) beroemd.
- Classarii, orum, m. 1) zeesoldaten; 2) matrozen.
- Classicula, ae, f. dem. 'eene kleine vloot.
- Classicum, i, n. (sc. signum) 1) het teeken met de trompet; ad classicum, onder trompetgeschal; 2) eig. hetgeen roept (van het oude calare), de trompet zelve.
- Classicus, a, um, adj. 1) de vloot betreffende; certamen, een zeegevecht; 2) classici, orum, m. matrozen; it. scheepssoldaten.
- Classis, is, f. (van κλάω, eene bijeengeroepene menigte) 1) eene klasse des Romeinschen volks; 2) eene klasse van eene andere soort (b. v. van schollereh); 3) eene vloot (cf. in 't alg. slechts: een aantal schepen).
- Clathri, orum, m. een tralie, traliewerk.
- Clathro, avi, atum, i. met tralies voorzien.
- Claudicatio, ois, f. het hinken.
- Claudico, avi, atum, i. lam of kreupel zijn (hinken); tp. hinken = gebrekkig zijn, niet stevig gegrondvest zijn enz.
- Clauditas, aëtis, f. het hinken.
- Claudo, si, sum, 3. 1) sluiten (deur, oogen); tp. a) toesluiten (de ooren, de vugt (be-nemen)); sanguinem, (sillen); b) besluiten, eindigen; agmen, den opzigt sluiten; 2) insluiten, omgeven (met muren, troepen enz.); tp. verba pedilus, = verzen maken.
- Claudus, a, um, adj. lang, hinkend; navis, een schip, welks roer gebroken is; tp. onvolmaakt, gebrekkig.
- Claustrum, i, n. (vanv. ons klooster) 1) in 't alg. alles wat toestuit; 1) een slot, grendel; 2) een deurkluwek; 3) elke gesloten plaats (voor dieren enz.); 4) alles wat den toegang in een land afsluit (vestingen enz.); tp. tegenweer (b. v. van den adel).
- Claustula, ae, f. dem. het slot, cinde (van eenen brief enz.)
- Clausum, i, n. eene gesloten plaats; clausa domorum; gesloten huizen.
- Clava, ae, f. 1) een stok; eene knods; 2) een ruppier.
- Clavarium, i, n. een geschenk aan de krijgslieden (als 't ware voor schoenspijkers).
- Clavator, oris, m. een bagaadije-knecht (die den krijgslieden de knodsen draagt).
- Clavícula, ae, f. (dem. van Clavis) een haakje aan de ktruldraden der wijnranken.
- Claviger, gëra, gërum, adj. 1) (van clava) die eene knods draagt; 2) (van clavis), die een sleutel draagt; deus, = Janus.
- Clavis, is, f. (κλίε) 1) een sleutel; adulterinac, nagemaakte sleutel; clavis trochi,
- de sleutel om den drijslot-mede te druyven; 2) een slot, grendel.
- Clavus, i, m. 1) een spijker; caligaris, schoen-spijker; tp. clavum anni movete, aanvang met de jaartelling maken; 2) de roerpen, het roer; tp. clavus imperii, het roer der regering; 3) verharding aan de handen, voeten (b. v. wrat, lijkdootn); 4) de purperstroep aan de tunica (ook een kostbare breede zoom aan handdoeken enz.); tp. latus clavus, de waardigheid van Senator.
- Clemens, tis, adj. 1) zacht, gelaten, in; schikkelijk, toegevend (van menschen); 2) (van zaken) rustig, stil (b. v. rivier); 3) (van zaken) zacht (b. v. straf).
- Clementer, adv. 1) zacht, zonder gestrengheid; 2) gemakkelijk (b. v. rusten); 3) gelaten (iets verdragen); 4) langzamerhand (b. v. opklimmend, als een heuvel).
- Clementia, ae, f. in 't alg. zachtheid; 1) toegevendheid (in de behandeling van ied' wand), oogluiking; 2) genade (in het vergeven); 3) gematigdheid, b. v. der warmte, koude.
- Clepo, clepsi, cleptum, 3. (κλέπω) ste-len; se clepere, zich verbergen (als b. v. smart).
- Clepsydra, ae, f. (κλεψύδρα) een wateruurwerk; tp. de (volgens de wet bestemde) tijd tot spreken.
- Clepta, ae, m. (κλέπτω) = Fur.
- Clibanus, i, m. (κλιβανός) een aarden of ijzere gereedschap, om brood in te bakken.
- Clevis, tis, m. (en f.) een beschermeling; klient.
- Clients, ae, f. eene besochermeling, eene kliente.
- Clientscia, ae, f. 1) het klientschap, de besocherming; 2) het klientschap = de klienten.
- Clientsulus, i, m. dem. z. Clients.
- Clina, aëtis, n. (κλίμα) 1) gesteldheid der luchtstreek; 2) eene maat van landerijen van 60 voet in het vierkant.
- Climacter, oris, m. (κλιμακτήριον) het moordjaar, het zevende jaar.
- Clinaëmen, Inis, n. het opstijgen van eene zaak.
- Clinice, es, f. (κλινική) de kliniek (dat deel der geneeskunde, dat de handelwijs van den geneesheer bij het ziekbed betreft).
- Clinicus, i, m. = Vespillo.
- Cliuo, z. P. en S. 1. (κλίω) zich buigen.
- Clinopäle, es, f. (van κλίω en πάλε) bedstrijd.
- Clistellae, arum, f. (waarsch. van κλίω) een pakzadel.
- Clistellarius, a, um, adj. een pakzadel dra-gend.
- Clivosus, a, um, adj. heuvelachtig.
- Clivulus, i, m. dem. een heuvelkje.
- Clivus, i, m. een heuvel; clivum mollire, (schuins opgaan); tp. eene zwaarigheid.
- Clivaca, ae, f. een kanaal om de vuilnis af-to leiden, een rool.
- Clüdo, z. Claudio.
- Clivus, z. Claudio.
- Clüdo, z. P. en S. 2. (verouderd, van κλίω) 1) genoemd worden; tp. beroemd zijn; 2) (= dicor) men zegt dat ik enz.; 3) zijn (bestaan).

Clunus, is, f. (ἡ λουρίς) de blilen; het achterste.
 Clusilis, e, adj. hetgeen zich ligt sluit (b. v. eene mossel).
 Clypeatus, a, um, partic. (van het ongebr. Clypeo) met een schild voorzien.
 Clypeus, i, m. en -um, i, n. (van κλύω, uithollen) een rond schild van metaal; tp. 1) de zonneshijf; 2) een rond borstbeeld; 3) een rond luchtverschijnsel.
 Clyster, eris, m. (κλύστρις) 1) eene klisteer; 2) klisterspuit.
 Coaccēdo, z. P. en S. 3. nog daarbij komen (b. v. eene som gelds).
 Coaccervāto, ōnis, f. (in eene redevoering) eene ophooping van bewijzen enz.
 Coaccervo, avi, ātum, i. opeenhoopen.
 Coacesco, ūi, z. S. 3. zuur worden.
 Coactio, ōnis, f. het te zamen brengen; ar. gentaria, invordering van geld.
 Coacto, i. z. Cogo.
 Coactor, ōris, m. 1) die iemand tot iets dwingt; 2) die de lands gelden invordert; 3) agrinis, die den trein sluit.
 Coactura, ae, f. inzameling (van vruchten).
 Coactus, us, m. dwang, noodzaak.
 Coaddo, z. P. en S. 3. nog daarbij doen.
 Coadditio, z. P. en S. 3. nog daarbij doen.
 Coaedifico, avi, ātum, i. = inaedifico.
 Coaequalis, e, adj. van gelijken ouderdom; subst. m. een deelgenoot, medgezel.
 Coaequo, avi, ātum, i. effen maken (een berg); tp. gelijk maken, gelijk verdeelen (gunst enz.).
 Coaggero, z. P. en S. 1. toedekken, bedekken.
 Coagmentatio, ōnis, f. eene zamenvoeging.
 Coagmento, avi, ātum, i. te zamen voegen; tp. pacem, (sluiten).
 Coagmentum, i, n. de voege (waar twee zaken te zamengevoegd, gelijmd zijn).
 Coagullatio, ōnis, f. het stremmen (der melk).
 Coagulo, avi, ātum, i. maken dat iets vloeibaars dik wordt.
 Coagulum, i, n. stremsel (om de melk te doen stremmen).
 Coalesco, ūi, z. S. 3. 1) in of aan iets groeijen; 2) zamengroeijen, zich sluiten, b. v. eene wonde; tp. a) zich geheel verenigen, versmelten; b) zich versterken, b. v. lemans magt.
 Coangusto, avi, ātum, i. te zamen dringen.
 Coarctatio, ōnis, f. het verengen, enges maken (b. v. eener legerplaats).
 Coarcto, avi, ātum, i. zamendrukken; fauces, zich wurgten; tp. verkorten (weg, zaak enz.).
 Coartio, ūi, ūtum, 3. 1) iets betoogen, aantoonen, bewijzen; 2) beschuldigen.
 Coassatio, ōnis, f. een planket, beyloering van planken.
 Coasso, are, i. eene planken vloer maken.
 Coauctio, ōnis, f. vergrooting, vermeerdering (b. v. van prijs).
 Coaxo, are, i. kwaken.
 Coccinatus, a, um, adj. in scharlaken gekleed.
 Coccineus en Coccinus, a, um, adj. scharlakenkleurig; cocclina, orum, n. scharlakenkleederen.

Coccum, i, n. (κόκκος) 1) de scharlakenbes; 2) het insect, waarvan de scharlakenverw komt; 3) scharlakenverw; 4) scharlaken-doek.
 Coccyx, ygis, m. (κόκκυξ) een koekoek.
 Cochlea, ae, f. (ἡ κοχλία) 1) eene slak (en het slakkenhuisje); in cochleam, slakken-vormig geëraaid; 2) eene schroef; 3) een werktuig om water mede te soheppen.
 Cochlear, aris, n. 1) een lepel (eig. om slakken te scheppen); 2) een lepel vol.
 Cochlearis, e, adj. mensura, hetgeen in een lepel gaat, een lepel vol.
 Cochlearium, i, n. een lepel vol.
 Cocclis, e, adj. gebrand (b. v. steen); murus, (uit baksteen).
 Cocctio, ōnis, f. vertering.
 Cocctivus, a, um, adj. tot koken dienstig.
 Coctor, z. Decoctor.
 Coctura, ae, f. 1) het koken, de kookwijze; 2) hetgeen gekookt wordt; 3) de tijd, waarop de vruchten koken (d. i. rijp worden).
 Cocus, z. Coquus.
 Codanus, a, um, adj. sinus, de Oostzee.
 Codex, icis, m. 1) = Caudex; 2) een blok, waaraan slaven gebodid waren; 3) eig. iets dat uit hout bestaat; daar men oudtijds op hout schreef, beteekent v. d. codex, a) in 't alg. een boek; codex accepti et expensii, een ontvangst- en uitgaaf-boek; b) eene uiterste wil.
 Codicilli, drum, m. 1) eene schrijftafel; 2) in 't alg. iets dat geschreven is; a) een briefje (billet); b) een schriftelijk opstel (een verzoekschrift enz.); c) eene eigenhandige aanschrijving van den keizer.
 Coecus, z. Caecus.
 Coelesis, z. Caecis etc.
 Coelo, z. Caelo.
 Coemo, emi, emtum, 3. te zamen koopen, opkopen.
 Coemptio, ōnis, f. 1) eig. de aankoop van eenige zaken; 2) eene soort van strenge Romeinsche huwelijksverbintenis (waarbij men iemand vroeg: visne mihi esse materfamilias en paterfamilias?);
 Coemptioſalis, e, adj. senex, (welligt:) hetgeen men bij een koop toegeeft (b. v. oude slaven) = slecht.
 Coena, ae, f. (δελν) 1) de hoofdmaaltijd der Romeinen (gewoonlijk om drie uur); condicere of promittere ad coenam, beloven bij iemand te zullen eten; 2) de plaats, waar men eet.
 Coenaculum, i, n. (eig. de eetkamer) de bovenste verdieping (waar later gewoonlijk de armen woonden).
 Coenaticus, a, um, adj. spes, hoop op het krijgen van een maaltijd.
 Coenatio, ōnis, f. eene eetkamer.
 Coenaticula, ae, f. dem. eene kleine eetkamer.
 Coenaticus, ire, 4. lust hebben tot eten.
 Coenatus, a, um, partic. 1) iemand, die gegeten heeft; 2) eig. voreten; noctes coenatae, nachten die men met brassen doorbrengt.
 Coenito, are, i. dikwijls eten.
 Coeno, avi, ātum, i. 1) eten (*s middags); 2) iets eten (groente, wildbraad).
 Coenotus, a, um, adj. moerasig.

- Coenula, ae, f, dem, een klein middagmaal.
 Coenum, i, n. (wellicht verw. met zonde, sordidus) slijk; tp. 1) eene gemeene levenswijze; 2) (als een scheldwoord) een laag mensch.
- Coëo, i, (ivi), Itum, ire, te zamen gaan of komen (op eene plaats); ook van zaken: zich vereenigen, b. v. vulnus coit, (sluit zich); lac, sanguis coit, (schift); tp. a) in 't alg. te zamen gaan = zich vereenigen, in hoedera; b) vrouwen, paren; c) iets aangaan; societatem, (sluiten).
- Coepi, isse, ik ben begonnen; consuli coepti sumus, men begon ons om raad te vragen.
- Coepio, ère. (waarvan coepi het perf. is) ik begin (is verouderd).
- Coepio, ère, i. beginnen.
- Coeptum, i, n. eene onderneming.
- Coepus, us, m. = Coeptum.
- Coëpülönus, i, m. een medebrasser.
- Coërcëo, üi, Itum, a. iets zamenvatten opdat het zich niet te wijd verbreide (b. v. eene rivier, de haren, boomen enz.); aciem, (beyelen, commanderen); tp. a) binnen de perken houden, bedwingen (aristogten, menschen enz.); b) straffen (door te slaan enz.)
- Coërcitio, önis, f. 1) dwangmiddel; 2) het recht om te straffen.
- Coërcitor, öris, m. die iets (de krijgslieden) in orde houdt.
- Coëtus, us, m. eene vereeniging (b. v. van rivieren); it. van menschen = gezelschap; coetus clandestinos celebrare, geheime bijeenkomsten houden.
- Coëxercitatus, a, um, partic. te gelijk gevoeld.
- Cogitabilis, e, adj. denkbaar.
- Cogitata, örum, n. de gedachten.
- Cogitare, adv. met overleg.
- Cogitatio, önis, f. 1) het denken, nadenken; complecti of comprehendere cogitatione, begripen; in aliqua cogitatione versari, over iets nadenken; cogitationem alicujus rei habere, aan iets denken; 2) eene enkele gedachte; in cogitationem venire, op de gedachte komen; 3) het vermogen om te denken (ook de fantasia, verbeeldingskracht).
- Cogitatio, z. Cogitare.
- Cogitatum, i, n. eene gedachte.
- Cogitatus, us, m. het nadenken.
- Cogito, ävi, ätum, i. 1) denken; 2) aan iets denken = daar op bedacht zijn; 3) iets denken te doen; cogitabam in Pompejanum (sc. ire), ik was voornemens het landgoed van Pompejus te bezoecken; 4) denken = gezind zijn jegens iemand; 5) uitdenken, verzinne.
- Cognatio, önis, f. 1) verwantschap (tusschen menschen, dieren, planten, en in 't alg. tusschen zaken); 2) verwantschap = verwanten.
- Cognatus, a, um, 1) partic. uit éénen stam gesproten; 2) adj. a) verwant (van moeders, maar ook wel van vaders-zijde); subst. m. een bloedverwant; b) verwant (van zaken) v, d. c) = gelijkvormig.
- Cognitio, önis, f. 1) kennis van iets; in perfecti cognitione versari, zeer licht te herkennen zijn; 2) eene kennis, een be-
 grisp; 3) onderzoek eener zaak (vooral een geregelijk); cognitio consilium est, de Consuls moeten daarnaar onderzoeken; a cognitionibus, ambtenaren (aan dugustus hof) ter onderzoek van rechtsgedingen.
- Cognitor, öris, m. 1) die iemand geven (en daarom narigt omtrent iemand doen kan); 2) een onderzoeker van een rechtsgeding; 3) een verdediger van een aangeklaagde.
- Cognitus, a, um, adj. 1) bekend; 2) beproefd, goed, geloofwaardig.
- Cognomen, inis, n. 1) de toenaam (als Cicero, Torquatus); 2) de bynaam (dus in plaats van: agnomen); b. v. justus.
- Cognömētum, i, n. = Cognomen.
- Cognömönis, e, adj. van gelijken naam met iemand.
- Cognömöno, ävi, ätum, i. 1) een toenaam geven; 2) noemen; 3) verba cognominata, = synonyma.
- Cognosco, övi, Itum, a. 1) leeren kennen; 2) iets onderzoeken; 3) iets door de zinnen waarnemen; a) hooren; b) lezen (eene brief; c) zien (b. v. huizen); 4) iets leeren, beoefenen; 5) doorzien.
- Cögo, cöegi, cöactum, a. (eig. bijeenjagen) 1) in 't alg. zamenbrengen = zamen, verzamelen (b. v. leger, Senaat); tp. eenige gedachten door gevolgtrekking verbinden = besluiten, eene gevolgtrekking maken; 2) in eene enge plaats zamenbrengen = dicht maken (b. v. wolken, honig); it. zamenhouden, b. v. agmen, den trein sluiten; 3) een of meerdere voorwerpen ergens heen drijven of brengen; tp. tot iets brengen of drijven = noodzaken.
- Cöhaerent, adv. onafgebroken voort.
- Cöhaerentia, ae, f. zamenhang.
- Cöhaerëo, hässi, häesum, a. 1) met iets zamenhangen; tp. alicui sanguine, iemands bloedverwant zijn; 2) uit iets zamengesteld zijn; 3) zamenhangen = bestaan (b. v. redevoering, staat enz.); non cohaeret, dat hangt niet zamen.
- Cöhaeresco, häesi, z. S. 3. zich aan iets hangen, of hangen blijven; tp. vereenigt worden.
- Cöhäres, ödis, m. en f. een medeërfgenaam.
- Cöhbëo, üi, Itum, a. 1) in zich beyatten of besluiten; 2) z. v. a. zamenhouden (dat iets niet weggaat); tp. a) inhouden (zijne treden, zyn toorn, zijne vreugde enz.); se, zich matigen, zich in den band houden; b) regeren (een wingewest).
- Cöhönesto, ävi, ätum, i. eeren; exsequias, iemand de laatste eer bewijzen.
- Cöhorresco, üi, z. S. 3. beginnen te rillen, huiveren.
- Cöhors, tis, f. (verw. met het gr. à χόρος, omuinde plaats en met ons horde) 1) een hoenderhof; 2) eene cohorte soldaten (het tiende van een legioen); cohors praetoria, de lijfwacht van den veldheer; 3) in 't alg. een gevolg (vooral, hetgeen den stadhouder vergezeld).
- Cöhortälis, e, adj. op de hoenderplaats zich bevindende.
- Cöhortatio, önis, f. aanmoediging, toespraak; cohortationem militum facere, eene (aanmoedigende) aanspraak aan de soldaten houden.

Cohortacula, ae, f. dem. eene kleine cohorte (met verachting).
Cohortor, atus sum, r. aanmoedigen; milities, eene aanmoedigende aanspraak tot hen houden.
Coliquino, avi, atum, i. 1) bevielken; 2) aansteken (door eene ziekte).
Colitis, onis, f. 1) eene zamenkomst; 2) eene heimelijke zamenkomst; coitionem facere, een komplot maken.
Coltus, us, m. 1) vereeniging van twee of meer zaken enz. (b. v. van lettergrepen, van zon en maan); 2) het paren (van menschen en dieren; en tp. ook van het inenten van boomen).
Collaphus, i, m. (ἀλαφός, ons klap) eene oorveeg, z. Alapa.
Collis, is, m. kloot.
Collitulus, i, m. (dem. van collis = caulis) een kleine stengel.
Collis, z. Caulis.
Collabasco, ere, 3. te gelijk willen vallen.
Collabefacto, avi, atum, i. wankelend maken; tp. overheldigen.
Collabefio, factus sum, fieri, aan 't wankelen gebracht worden; tp. nederstorten.
Collabor, lapsus sum, 3. 1) in één vallen (hals, mensch); 2) in iets (ergr) geraken.
Collaceratus, a, um, partic. verscheurd.
Collacrymatio, onis, f. het weenen (te gelijk met anderen).
Collaxerymo, avi, atum, i. 1) met iemand of bij iets weenen; 2) in 't alg. weenen.
Collaervo, are, glad maken.
Collare, is, n. een halsband (voor honden).
Collarta, ae, f. z. Collare.
Collatatus, a, um, partic. uitgebreid (eene redevoering).
Collatictus (en -itius), a, um, adj. bijeengebragt geld.
Collatio, onis, f. het zamenbrengen (van geld enz.); signorum, een geregelde aanval (van beide zijden); tp. vergelijking.
Collativus, a, um, adj. venter, een buik, die veel in zich bevatten kan = dik.
Collator, onis, m. die (tot een maaltijd) mede zamenlegt.
Collatus, us, m. de aanval van beide legers.
Collaudatio, onis, f. eene eervolle vermelding (van een schrijver).
Collaudo, = Laudo.
Collaxo, = Laxo.
Collecta, ae, f. (sc. pecunia) eene geldelijke bijdrage.
Collectantibus, z. Collecticius.
Collecticius (en -itius), a, um, adj. zamengetragt (leger).
Collectio, onis, f. 1) het verzamelen; 2) eene verzameling; a) ophooping van kwaade zappen, eene zweer; b) een bewijs, het aanvoeren van een bewijs.
Collectivus, a, um, adj. 1) hetgeen zich verzameld heeft (b. v. water); 2) gevolgtrekking (eene vraag).
Collectus, us, m. verzameling (van water).
Colliga, ae, m. 1) een ambtgenoot; 2) die dezelfde kunst enz. uitoefent.
Colligium, i, n. 1) eene verzameling of collegie van rigters enz.; 2) een gild (van kooplieden, handwerkslieden enz.); 3) eene

zamenkomst (tot brassen); 4) de betrekking van twee of meer ambtgenooten.
Collibertus, i, m. een medevrygelatene.
Collibet of **Collibet**, uit of itum est, 2. het lust, het bevalt mij.
Collitiae en **Collitiae**, arum, f. watergoeten, watergoeyen.
Collitulus, i, m. dem. een heuveltop.
Collido, lisi, sum, 3. zamenstooten; tp. collidi, zwisten.
Colligatio, onis, f. eig. een band (aan een werktuig); tp. verbinding.
Colligo, avi, atum, i. zamenbinden; tp. a) zamenvatten (in een boek); b) verbinden (volzinnen, zich met iemand).
Colligo, egi, ectum, 3. eig. zamenlezen; 1) verzamelen; vasa, (bij de soldaten) inpakken; it. zamenvatten (zijn kleed, de haren); se, zich zamentrekken, (als eene slang); tp. a) z. v. a. zamenvatten; colliguntur anni 525, men rekest (van daar af) 525 jaren; spiritum colligare, weder adem halen; se of animum colligere, zich herhalen; b) verweyren (gunst, haat); c) eene gevolgtrekking maken, besluiten.
Collimo, z. Collineo.
Collinco, avi, atum, i. iets zoo naar het doel werpen dat men het trefst.
Collinso, ire, 4. z. Collino.
Collino, levi, itum, 3. eig. bestrijken; tp. a) bezoeden; b) blanketten.
Collinus, a, um, adj. bij of op een heuvel zich bevindenda.
Collisquifactus, a, um, partic. vloeijend gemaakt.
Collisquesco, liqui of liti, z. S. 3. z. Liquesco.
Collis, is, m. (verw. met het gr. κόλιος) een heuvel.
Colliso, onis, f. schudding.
Collisus, us, m. het tegen elkander stooten van twee zaken.
Collocatio, onis, f. eig. het plaatsen; 1) orde, schikking (van verschillende zaken); 2) collocatio filiae, de uithuwelijking van eene dochter.
Colloco, avi, atum, i. 1) ergens heen doen (plaatsen, leggen, zetten); aliquem in lecto, iemand te bed leggen; tp. iets aanwenden (zijn vermogen enz.); pecuniam in fundo, zijn geld op landerijen beleggen; dotem in fundo, een landgoed tot huwelyksgift geven; beneficium bene in aliquem, zijne weldaad goed aan iemand besteden; se in aliqua re, zich op iets toeleggen, met iets bemoeijen; 2) in 't alg. ter neer stellen, b. v. columnam, (oprigten); tp. insidias alicui, iemand lagen leggen; filiam, (uithuwelijken).
Collocupletio, z. Locupletio.
Collucio, onis, f. zamenspraak.
Colluquium, i, n. gesprek; venire in colloquium, met iemand spreken; serere colloquia, gesprekken aanknoopen.
Colluor, quirus of citus sum, 3. 1) spreken met iemand; 2) iemand aanspreken.
Colluco, luxi, z. S. 2. lichten, schemeren; tp. schoon uitzien (het veld).
Colluco, are, i. eig. uitdunnen; arborem, een boom (door het uithouwen der takken).

- Colluctatio**, ðnis, f. *worsteling; kampstrijd; tp. doodsstrijd.*
- Collucror**, átus sum, i. *worstelen, kampen.*
- Colludo**, lúsi, lítum, 3. *met iemand spelen; tp. eene geheime verstandhouding hebben (tot nadeel van een derde).*
- Collum**, i, n. (*verw. met het Lat. collis en ons hof*) 1) *de hals (van menschen); invadere alicui in collum, iemand om den hals vallen; secare alicui collum, (afsnijden); tp. collum dare, zich bukken (onder iets); 2) de hals (van zaken); 3) de kop.*
- Colludo**, líti, lítum, 3. 1) *uitspoelen; 2) nat maken, besproeien.*
- Collústo**, ðnis, f. *tp. eene geheime verstandhouding van twee (tot nadeel van een derde).*
- Collusor**, ðris, m. *een medespeler.*
1. **Collustro**, ávi, átum, i. *helder maken, verlichten.*
2. **Collustro**, ávi, átum, i. *iets. naauwkeurig beschouwen.*
- Collütulo**, z. Lütulo.
- Collütives**, éi, en -yo, ðnis, f. *zamenvloeiing van vútis; tp. a) zamenloop van allerhande menschen; b) (als men met verachting spreekt) de verwarring in de wereld.*
- Collýbus** en **Collýbus**, i, m. (*κollýβος*) 1) *het wisselen of omwisselen van geld; 2) opgeld (agio).*
- Collýra**, ae, f. (*κollýρα*) *een langwerpige gebak, dat men met eene saus at; v. d.*
- Collýricus**, a, um, adj. *b. v. jus.*
- Collýrium**, i, n. (*κollýριον*), *eene zalf, voor al eene oogenzalf.*
1. **Cólo**, ávi, átum, i. *doorziigen.*
2. **Cólo**, cóliti, cultum, 3. 1) *iets verzorgen, oppassen (het ligchaam, veld, de boonen enz.); capillos (opvoegen); artes, iustitiam, (beoefenen); servitutein, slaaf zijn; vitam inopem, behoeftig leven; tp. vereu (door geschenken enz.); 2) bewonen; 3) wonen; it. dikwijls ergens zijn (in de stad).*
- Colóctasia**, ae, f. en um, i, n. (*κollóκτasia* en *-κτasia*) *de indische waterplomp.*
- Colóna**, ae, f. *eene boerlin.*
- Colónia**, ae, f. *in 't alg. alles wat gebouwd wordt, b. v. een landgoed, boerderij; vervolgens vooral, eene volkplanting, kolonie; tp. de volkplanteling zelve.*
- Colónicus**, a, um, adj. *de volkplantingen betreffende; cohortes, (die uit Romeinsche volkplantingen waren geworven).*
- Colónus**, i, m. 1) *een landbouwer, landman; 2) een bewoner; 3) de bewoner eener volkplanting.*
- Color**, oris, m. *de koleur, die iets heeft; colores trahere, koleuren aannemen; it. de gelaatskoleur; colorem perdere, amittere, (verliezen); tp. a) uiterlyke gedaante, gesteldheid (van den staet, van levenswijze); b) de bloote schijn van eene zaak; c) koleur = schoonheid.*
- Colórate**, adv. *schijnbaar goed of juist.*
- Cóldro**, ávi, átum, i. *verwen; colorari, (bruin worden door de zon); tp. iets kleuren = aan eene zaak eene zekere houding geven (b. v. eene redevoering).*
- Cólos**, z. Color.
- Colósséus** en **Colóssicus**, a, um, adj. *reusachtig, kolossaal.*
- Cólóssus**, i, m. (*κollóσος*) *eig. de kolossus bij Rhodus; tp. een zeer groot beeld.*
- Cólóstra**, ae, f. en -um, i, n. *biest, de eerste melk na de verlossing; (tp. ook als liefkozingswoordje).*
- Colúber**, bris, m. en -bra, ae, f. *eene slang.*
- Cólúbrifer**, téra, férum, adj. *poët. slangen dragend; ook, volgens den aard van slangen = listig.*
- Cólum**, i, n. *eene zeef, doorslag.*
- Cólumba**, ae, f. *eene duif.*
- Cólumbar**, áris, n. *een halssketen.*
- Cólumbárium**, i, n. *een duivenriil.*
- Cólumbárius**, i, m. *iemand die duiven bezorgt (duivenmelker).*
- Cólumbinus**, a, um, adj. 1) *van duiven; puli, jonge duiven; 2) van de koleur van duiven, duivenkoleurig.*
- Cólumbor**, ári, i. *kussen of trekkebekken, als duiven.*
- Cólumbúlus**, i, m. *dem. een duifje.*
- Cólumbus**, i, m. *eig. de doffer; gew. = Columba.*
- Cólúmella**, ae, f. *dem. een kleine pilaar of zuil.*
- Cólúmen**, ínis, ni i) *de gevel van een huis; tp. de spits van een berg; 2) een schraagpilaar (die het dak stut); 3) elke steun, stut (ook van personen).*
- Cólúmis**, z. Incólumis.
- Cólúma**, ae, f. *eene zuil, een pilaar; Maenia, de Maenische zuil op het Forum (waar dieven enz. gestraft werden).*
- Cólumnárium**, i, n. *de belasting op de zuilen aan de huizen.*
- Cólumnárlus**, i, m. *een nietswaardig, gemeen mensch, (z. Columna Maenia).*
- Cólumnárus**, a, um, adj. *met zuilen onderstut.*
- Cólurnus**, a, um, adj. *van eene hazelstruik.*
- Cólus**, i, en us, f. *een spinrok.*
- Cóma**, ae, f. (*κόμη*) 1) *het haar op het hoofd; 2) het loof der boomen; 3) de wol der schapen; 4) de stralen der zon, van fakkels; 5) het zaad.*
- Cómas**, antis, adj. 1) *met haar bezet; crista, eene haarbos (op den helm); 2) harig; 3) bloeiend.*
- Cómarchus**, i, m. (*κόμαρχος*) *opzichter van een dorp.*
- Cómátus**, a, um, adj. *met haar bezet, of schoone haren hebbende; tp. sylva, een schaduwwijk woud.*
1. **Combíbo**, bíbi, bíbitum, 3. 1) *inzwelgen, drinken of inzuigen; tp. artes, (naauwkeurig leeren kennen); 2) met anderen drinken of zuipen.*
2. **Combíbo**, ðnis, m. *een drinkbroeder.*
- Combúro**, ussi, ustum, a. *verbranden; combustus aliquis, poët. hevig ontvlamd of verliefd op iemand; tp. aliquem iudicio, (te kort doen, benadelen); diem, een dag in vrolijkheid doorbrengen.*
- Cómédo**, édi, ésum, 3. *opeten; aliquem, iemands vermogen.*
- Cómes**, ítis, m. en f. (*verwant met ons komen*), *iemand die medekomt of meegaat = medgezel, begeleider (b. v. van een jong mensch = gouverneur); comites magistratum, het gevolg der overheidspersonen, (jonge lieden, die den loop van staats- en regtszaken wísten leeren).*

Comētes, ae, m. (κομήτης) *eene komeet, staarster.*
Comice, adv. *komiek.*
Comicus, a, um, adj. *het blijspel betreffende; senes etc.; oude lieden enz. die in een blijspel voorkomen; comici actores, of alleen comici, blijspelers; comici poëtae, of alleen comici, blijspeldichters.*
Cominus, adv. *elg. digt bij de hand; 1) in de nabijheid (b. v. vechten, zien enz.); cominus ire (ad) aliquid, nader tot iets gaan; 2) terstond.*
Comis, e, adj. 1) *vriendelijk, liefderijk, gedienslig; 2) mild; 3) opschik minnend.*
Comissabundus, a, um, adj. *brassend, zwelgend.*
Comissatio, ðnis, f. *eene vrolijke nachtpartij (na het avondeten).*
Comissator, ðnis, m. *iemand, die des nachts (met anderen) brast; tp. comissatores con jurationis, = socii.*
Comissor, ãtus sum, 1. (κομάζω) *des nachts brassen (na het avondeten).*
Comitas, ãtis, f. 1) *vriendelijkheid, gediensligheid; 2) milddadigheid.*
Comitatus, us, m. 1) *gevolg, gezelschap (ook de lieden zelve); 2) een trein, transport (karavane).*
Comitor, adv. 1) *vriendelijk, liefderijk; 2) gewillig; 3) lustig, opgeruimd.*
Comitia, z. Comitium.
Comitialis, e, adj. *de comitten betreffende; dies, mensis (waarop of waarin zij gehouden werden); morbus of vitium, de valende ziekte.*
Comitatus, us, m. *het zamenkomen tot de comitten.*
Comitium, i, n. *de verzamelplaats van het Romeinsche volk; comitia, orum, n. de volksverzameling, de comitten.*
Comito, ãvi, ãtum, 1. z. Comitor; comitatus, *begeleid.*
Comitor, ãtus sum, 1. *begeleiden.*
Commactio, z. Maculo.
Commãdeo, z. Mædo.
Commanduco, z. Manduco.
Commãnpillaris, e, adj. *die van hetzelfde Manipel is.*
Commãntus, 1, m. *die met een ander eene vrouw heeft, een medeëchtgenoot.*
Commãtus, us, m. 1) *de gang, de plaats, waar men gaan kan; 2) verlof (van den dienst, enz.); esse in commeatu, met verlof zijn; 3) menschen, die ergens heen gaan, een trein, eene karavane; 4) lading, vaart (= de draad van overvaren); 5) toevoer, levensmiddelen, leeftogt; 6) in 't alg. voorraad, b. v. van gold.*
Commãltor, z. Meditor.
Commãmini, z. Memini.
Commãmorãbilis, e, adj. *vermeldenswaardig.*
Commãmorãtio, ðnis, f. *vermelding.*
Commãmorãto, ãvi, ãtum, 1. 1) *vermelden, ook: spreken van iets; 2) weder bij zich overdenken.*
Commãndãbilis, e, adj. *aanbevelenswaardig.*
Commãndãturus (of -itius), a, um, adj. *litterae, aanbevelingsbrief.*
Commãndãto, ðnis, f. 1) *aanbeveling; 2) iets aanbevelend (in 't gelaat, in de stem enz.); 2) lof, prijslijkheid.*

Commendãctor, ðris, m. *die iemand aanbeveelt.*
Commendãturus, ðnis, f. *eene zaak die iets aanbeveelt.*
Commendãtus, a, um, adj. *aanbevelen; habes eos commendatissimos, laten zij u ten sterksten aanbevelen zijn.*
Commendo, ãvi, ãtum, 1. 1) *iemand iets toevertrouwen (b. v. zijn zoon); tp. aliquid literis, op schrift stellen; se fugae, vlugten; aliquid sempiternae gloriae, iemand onsterfelyken roem bereiden; 2) aanbevelen.*
Commẽntãrtõlum, i, n. of -us, i, m. dem. 1) *een (klein) schriftelyk opstel; 2) een memorieboekje.*
Commẽntãrius, i, m. en -um, i, n. *een gedenschrift, een dagboek, ook in 't alg. een geschrift; (bij de geregtshoven) een protokol.*
Commẽntãtio, ðnis, f. 1) *het naauwkeurig overdenken (of bestuderen) eener zaak, de voorbereiding; 2) een overdacht werk; 3) in 't alg. eene verhandeling.*
Commẽnticius (of -itius), a, um, adj. *denkbeeldig, verdocht, valsch.*
Commẽnto, z. Commentor; commentatus, *overdacht (b. v. redenering).*
1. Commentor, ãtus sum, 1. 1) *over iets na denken, iets bestuderen; 2) door nadenken te voorschijn brengen; a) uitwerken (eene redevoering enz.); b) verziinnen (eene list); c) verklaren; 3) over iets spreken.*
2. Commentor, ðnis, m. *een verziinner.*
Commẽntum, i, n. 1) *verziinning; 2) oogmerk, plan (b. v. of heerschappy).*
Commẽntus, z. Commĩnsor.
Commẽo, ãvi, ãtum, 1. 1) *af en toe, of her en derwaarts gaan; 2) in 't alg. gaan.*
Commẽrcium, i, n. 1) *handel; commercium alicujus rei habere, met iets handel drijven (het koopen en verkoopen); commercia belli, het regt, om de gevangenen wederkeurig te lossen; tp. omgang, betrekking; 2) koopwaar; 3) handeldplaats.*
Commẽrcor, ãtus sum; 1. *te zamen koopen, opkopen.*
Commẽreo, ðti, ãtum, 2. 1) *verdiennen; 2) begaan.*
Commẽreor, ãtus sum, 2. z. Commereo.
Commẽttor, mensus sum, 4. *uitmeten; tp. afmeten, beoordeelen.*
Commẽto, ãvi, ãtum, 1. z. Commeco.
Commigrãtio, ðnis, f. *verhuizing, loop (b. v. der sterren).*
Commigro, ãvi, ãtum, 1. *ergens heen verhuizen of trekken.*
Commiles, ãtis, m. z. Commilito.
Commĩllitum, i, n. *gemeenschapelyke krygsdienst; tp. gemeenschappelyke oefening.*
1. Commĩllito, ãre, 1. *medestrijden.*
2. Commĩllito, ðnis, m. *een deelgenoot, metgezel, in den oorlog.*
Commĩnatõ, ðnis, f. *eene dreiging.*
Commĩngo, ãxi, ãctum en ãctum, 3. *bewãteren; tp. bezoedelen, verontreinigen.*
Commĩnsor, mensus sum, 3. *verziinnen; commentus (passive) verzonnen.*
Commĩnor, ãtus sum, 1. *dreigen.*
Commĩntio, ðti, ãtum, 3. 1) *klein stampen of slaan; tp. verzwakken (denk staet, vij-*

- and enz.); aliquem lacrymis, (toeren); 2) verminderen.
- Commisceo, cūi, x̄tum of stum, 2. te zamen vermengen, en in 't alg. vermengen, ver-eenigen.
- Commisérat̄o, ónis, f. de poging (van eenen redenaar) om medelijden te verwekken.
- Commisérscit, z. P. en S. 3. b. v. me, het spijt mij, ik heb medelijden; alicujus, van, met iemand.
- Commiséror, átus sum, 1. iets bejammeren.
- Commissor etc., z. Commissor.
- Commissio, ónis, f. (eig. het te zamen laten); tp. 1) ludórum, de aanvang van een wedstrijd; it. de wedstrijd zelf; 2) een prijs-schrift.
- Commissum, i, n. 1) eene misdaad, een misdrijf; 2) een toevertrouwd geheim; 3) hetgeen aan 's lands kas vervalt, iets dat verbeurdverklaard is.
- Commissura, ae, f. voege, zamenvoeging, zamensleding (der beenderen enz.)
- Commitigo, ávi, átum, 1. week of buigzaam maken.
- Committo, mísi, missum, 3. 1) verbinden (b. v. eene stad met iets); dextram dextrae, elkander de rechterhand geven; tp. manum Teucris, (met hen vechten); 2) z. v. a. te zamen laten; v. d. proelium committere, slag leveren; ludos, spectaculum, ob-sidionem, (beginnen, ondernemen); tp. a) overlaten, toevertrouwen; se periculo, se in aetem, zich in gevaar, zich in den slag begeven; hereditas commissa, (vervallen); devotio commissa, een vervulde wensch; b) schuld op zich laden = begaan (eene misdaad); contra legem, tegen de wet zondigen; poenam, multctam, zich eene straf op den hals halen; non committam ut etc., ik zal niet maken, dat enz. (ik zal zorgen, dat niet enz.)
- Commóde, adv. geschikte (b. v. spreken, iets doen); commode exire, (ter regter tijd); v. d. a) juist, juist nu (van den tijd); b) in 't alg. goed; c) vriendelijk.
- Commóditas, átis, f. 1) het gemakkelijke, het geschikte (van een huis, eene gelegenheid); tp. a) het geschikte in het gedrag = vriendelijkheid; b) de geschiktheid des lichaams = buigzaamheid; c) het geschikte in omstandigheden = voordeel; 2) het te zamen passende, de regelmatigheid (der leden, van eene redevoering).
1. Commódo, adv. even, juist, juist nu.
2. Commódo, ávi, átum, 1. i) behoorlijk inrigten; 2) iemand iets geven, doen toekomen; alicui operam suam, aan iemand zijne diensten wijden; se alicui, iemand te wille zijn; 3) iemand iets leenen (hetgeen men zonder interest terug krijgt).
- Commódtile, adv. dem. op zijn gemak.
- Commódtulum, i, n. dem. als adv. op zijn gemak.
1. Commóddum, i, n. 1) gemakkelijkheid; 2) voordeel; commoda, de voordeelen van een ambt (b. v. der soldaten in den oorlog); 3) iets dat men geleend heeft.
2. Commóddum, adv. 1) even, juist; 2) juist van pas.
- Commódus, a, nm, adj. 1) hetgeen voor een
- part of good is; b. v. kleed, weg, vloer enz.; talentum, viginti minae, (= geheel, volkomen); tp. a) betamelijk = aangenaam of welgevallig; commodum est, het is (mij, u) welgevallig; b) aangenaam voor anderen in gedrag = vriendelijk, gediens-tig; c) die eene goede gezondheid geniet (niet onpasselijk), wel, niet ziek.
- Commólo, úi, ítum, 3. sijn stampen, ver-gruizen.
- Commóneó, úi, ítum, 2. iemand aan iets herinneren.
- Commónéfacto, f̄eci, factum, 3. iemand aan iets herinneren.
- Commónéfro, factus sum, f̄eri, aan iets herinnerd worden.
- Commónitro, ónis, f. herinnering.
- Commónstro, z. Monstro.
- Commórátio, ónis, f. 1) het vertoeyen op eene plaats; 2) het te lang uitblijven.
- Commórdeó, z. Mordeo.
- Commórfor, mortuus sum, 3. met elkander sterven.
- Commórfor, átus sum, 1. 1) zich ergens op-houden, vertoeyen; 2) iemand ophouden.
- Commortalis, e, z. Mortalis.
- Commórtio, ónis, f. opwekking (b. v. van een aangenaam gevoel); commotio animi, ge-moedsbeweging.
- Commórtuncula, ae, f. dem. eene kleine on-gesteldheid.
- Commóvëo, móvi, mótum, 2. in beweging brengen, bewegen (b. v. eene menigte, zich); castra, opbreken; sacra, de beelden rondragen; loco movere, tot wijken brengen; numum ab aliquo, geld van iemand krijgen; tp. 1) verwekken (b. v. oorlog, ijver, haat, hoop); memoriam rei, (ver-nieuwen); 2) indruk op iemand maken; commotus, bewogen (door eene hartstogt); leviter commoveri, enen ligten aanval van koorts krijgen; commotus vultu, ont-steld van gezigt; commotus animo, roo-rig; mens commota, zinneloosheid; aeg alienum commotum, gevaar voor de schuld-eischers om hunne kapitalen te verliezen.
- Commundo, z. Mundo.
- Commüne, is, n. 1) het vermogen van den staat; 2) een staat, eene gemeente.
- Communicatio, ónis, f. mededeeling; sermo-nis, gesprek.
- Commúnico, ávi, átum, 1. eig. gemeenschap-pelijk maken, mededeelen; 1) aliquid cum aliquo, iemand deel aan iets laten nemen; inimicitias cum altero, de vijanden van een ander ook voor de zijnen houden; 2) vereenigen (twee zaken); 3) communicare cum aliquo, omgang hebben met iemand; 4) met iemand over eene zaak spreken; 5) aliquam rem, deel nemen aan iets.
- Commúnifcor, átus sum, 1. z. Communico.
1. Commúnit̄o, ónis, f. gemeenschap, verbind-tenis; utilitatis, gemeenschappelijk belang; literarum, briefwisseling; sermonis, gesprek; sanguinis, bloedverwantschap.
2. Commúnit̄o, ívi, ítum, 4. versterken.
- Commúnis, e, adj. 1) gemeenschappelijk (mas-yelen of allen); sensus, het algemeen men-schewerstand; mors, de natuurlijke dood; loca communia, openbare plaatsen (raadhui-

- zen enz.); loci communes, gemeene plaatsen (in eene redevoering); in commune, gemeenschappelijk; 2) algemeen bekend (leerstellingen enz.); 3) vriendelijk, inschikkelijk, nederbuigend.
- Communitas, aris, f. 1) *gemeenschap*; victus, = het *zamenleven*; 2) *burgerlijke gerechtigheid*.
- Communitar, adv. 1) *gemeenschappelijk*; 2) *in 't gemeen, eenparig*.
- Communitro, avi, atum, i. en -or, atus sum, i. in *zichzelve nompelen*.
- Communitabilis, e, adj. *veranderlijk*.
- Communitate, adv. *op eene andere wijze (iets zeggen)*.
- Communitatio, onis, f. *verandering*.
- Communitatus, us, m. *poët. verandering*.
- Commuto, avi, atum, i. 1) *veranderen*; 2) *verruilen*; captivos, (uitwisselen); fiduciam, (verkoopen); verba, *woorden wisselen*.
- Como, si, tum, 3. (κομος) *de haren optooijen*; tp. oratio comta, *eene sierlijke rede*.
- Comodia, ae, f. (κωμῳδία) *een blijspel, komedie*.
- Comodice, adv. *zoo als in een blijspel*.
- Comodius, a, um, adj. (κωμῳδός) 1) *tot een blijspel vooral geschikt (een volk)*; 2) *subst. m. een sooneelspeler*.
- Comodus, a, um, adj. *met haar bedekt*.
- Compascior of Compec. (is niet in gebruik); pectus of pactus sum, 3. *een verdrag maken*.
- Compactilis, e, adj. *lijvig, gedrongen*.
- Compactio, onis, f. *zamenvoeging (der geleidingen)*.
- Compactum, i, n. *een vergelijk, overeenkomst*.
- Compactus, a, um, adj. *gedrongen, sterk (b. v. ledematen)*.
- Compages, is, f. *zamenvoeging, eene voege (van steenen, van eene brug)*; tp. compages corporis, *beknelling des lichaams*.
- Compago, onis, f. z. Compages.
- Compar, aris, i) *adj. gelijk*; 2) *subst. een megezel*; it. *een wederhelft, echtgenoot*.
- Comparabilis, e, adj. *vergelijkbaar*.
- Comparare, adv. *in vergelijking*.
1. Comparatio, onis, f. (van Comparare, aanschaffen) 1) *toerusting tot iets*; criminis, *da bezorging van de bewijsstukken tot eene aanklagt*; 2) *aanschaffing eener zaak*.
2. Comparatio, onis, f. (van Comparare, vergelijken) 1) *vergelijking (van twee zaken)*; 2) *een vergelijk, overeenkomst*.
- Comparativus, a, um, adj. *vergelijkend*.
- Comparco, parsi (of persi), parsum, 3. *bijeenparen*.
- Comparco, ti, z. S. 2. *zichtbaar zijn, zich vertoonen; verschijnen (van menschen en zaken)*.
1. Comparco, avi, atum, i. (van par, een paar) 1) *twee of meer zaken in verband brengen*; cum aliquo of alicui, *met iemand zamenparen*; 2) *vergelijken, tegen elkander uitmeten*; Inter se of alleen comparare, *tot een vergelijk komen. eene onderlinge schikking maken (omrent iets)*.
2. Comparco, avi, atum, i. (van parare, toerusten) 1) *uitrusten, gereed maken (eten, zelf enz.)*; insidias alicui, *iemand strikken spannen*; aquam calidam, *(gereed maken)*;
- 2) *toestel tot iets maken*; 3) *zich of iemand iets verschaffen (lof, eer, ongeluk enz.)*; ook door *koop*en zich verschaffen = *koop*en; tumultum, (verwekken); 4) *iets inrigten (ook verordenen)*.
- Compasco, pavi, pastum, 3. z. Pasco.
- Compascuus, a, um, adj. *hetgeen gemeenschappelijk afgeweid wordt*.
- Compeditus, a, um, partic. *geboeid*.
- Compellatio, onis, f. 1) *berisping, voorwijt*; 2) *het aanspreken van eenen afwezenden in eene redevoering*.
1. Compello, avi, atum, i. 1) *aanspreken om iets*; 2) *iemand berispand aanspreken, reukenschap doen geven*; 3) *aanklagen*; 4) *noemen*.
2. Compello, pelli, pulsum, 3. *te zamen (naar eene plaats toe) drijven, of in 't alg. ergens heen drijven (vee, schepen enz.)*; senatum, (verzamelen); tp. 1) *tot iets bewegen*; 2) *orationem in angustias (in weinige woorden zamen trekken)*.
- Compensarius, a, um, adj. *via, een korter weg*; compendiaris of -o, *langs eenen korteren weg (ook tp.)*.
- Compendiario, ere, 3. *besparen*.
- Compendiosus, a, um, adj. *voordeelig*.
- Compendium, i, n. *nut, voordeel (door besparing)*; compendium facere dictis, *woorden sparen*; rem compendii facere, *zich eene zaak besparen*; compendium viae, *een korter weg (ook tp.)*.
- Compensatio, onis, f. *eig. het wegen van het een tegen het ander*; mercium, = *ruilhandel*; tp. *het met elkander vergelijken (van voor- en nadeel)*.
- Compensio, avi, atum, i. 1) *eig. tegen elkander afwegen*; tp. a) *met elkander vergelijken (verschillende zaken)*; b) *vereffenen, vergoeden (het slechte door het goede)*; 2) *(als 't ware, zamenwegen voor zich) tp. be-korten, besparen*.
- Comperco, z. Comparco.
- Comperendinatio, onis, f. 1) *het uitsstel van den termijn (voor den aangeklaagden) tot overmorgen (of in 't algemeen tot op lateren tijd)*; 2) *een ruimer gestelde termijn*.
- Comperendinatus, us, m. z. Comperendinatio.
- Comperendino, avi, atum, i. *reum, den aangeklaagden een termijn stellen op overmorgen of tot op lateren tijd*.
- Comperio, perii, pertum, 4. *ervaren, kennis van iets krijgen*; compertum mihi est of habeo, *ik weet zeker*; pro comperto polliceri, *zeker beloven*; comperior, *men neemt van mij, dat ik enz.*; compertus, *beticht, beschuldigd (b. v. criminis)*.
- Comperior, pertus sum, 4. *weten*.
- Compernis, e, adj. *die naar binnen gebogene knieën heeft*.
- Comperitus, z. op Comperio.
- Compes, edis, f. 1) *een voetijzer, kluisers*; tp. *de kluisers (der liefde enz.)*; 2) *een sieraad der vrouwen*.
- Compesco, ti, z. S. 3. *in den band of in loom houden (de woede, het lagchen, de tranen, de tong)*; compesco aliquid facere *ik houde op met iets te doen*.

Competitor, ōris, m. een mededinger.
Compēturix, icis, f. een mededinger.
Compēto, ivi of ii, itum, 3. te zamen kopen (twee wegen enz.); tp. a) te gelijk gebeurten (twee gevallen); b) voor een zaak opgewassen zijn; c) zich schikken, voegen; d) behoren, toekomen, in aliquem.
Compilatō, ōnis, f. roef.
Compilo, āvi, ātum, 1. berouwen of iemand iets onnemen.
Compingo, pegi, pactum, 3. 1) zamenvoegen, oprigten (een huis); 2) verstappen (iemand, zich).
Comptālis, e, adj. op de kruiswegen zich bevindende; **compitalia**, um, p. subst. spelen ter eer van de beschermgoden op de kruiswegen.
Compitalitius (of **xtius**), a, um, adj. b. v. ludi, ius **compitalia**; dies, de dagen waarop de **compitalia** gevierd werden.
Comptum, i, n. een schotweg, kruisweg; tp. dwaalweg.
Complacēo, ūi of **ytus** sum, a. behagen.
Complanatio, ōnis, f. puin; hetgeen tot het effenen van den weg dient.
Complano, āvi, ātum, 1. 1) effen maken; lacum; een meer met de oppervlakte der aarde gelijk maken = dempen; 2) met de aarde gelijk maken, nederwerpen.
Complecto, z. **Completor** 3).
Complector, plexus sum, 3. 1) omvatten (met de armen, zoo als de zee de landen enz.); v. d. ook: omgeven, insluiten (met werken); bekleeden (met zijlze); tp. a) omvatten (met de gedachten) = bevatten, begrijpen; literis of verbis, op schrift stellen; aliquem caritate, iemand beminnen; aliquem honoribus, beneficiis, iemand aan eerambten helpen, weldaden bewijzen; philosophiam, artes (beoefenen); b) iets met de gedachten zamenvatten = een besluit opmaken; c) iemand vergezellen; 2) aangrijpen (iemand's hand); tp. verkrijgen, bekomen; 3) complexus (passive) omvat.
Complimentum, i, n. aanvulling, aanvullingsmiddel.
Complēo, plēvi, plētum, a. aanvullen met iets; murum, (bezetten); aliquem floribus, (bestrooijen); navigia, (geheel vol laden); tp. a) vervullen (met vreugde, hoop); b) voltallig maken; centum et viginti annos complexisse, 120 jaren oud geworden zijn; c) volkomen maken.
Complexio, ōnis, f. (eig. het zamenvatten) 1) de verbinding (van verschillende zaken); 2) zamenvatting met woorden; brevis, eene korte vertelling; verborum, eene periode, volzin; 3) het besluit; 4) een dilemma.
Complexus, us, m. (eig. iets omvattends) 1) de omvang, de omvattende kring (b. v. des hemels); 2) omarming; accipere complexum, zich omarmen laten; tp. homines de complexu ejus, zijne lievelingen; 3) verbinding (van woorden).
Complico, āvi, ātum en ūi, itum, 1. zamenrouwen of leggen.
Complo, plōsi, plōsum, 3. zamen slaan (de handen).
Comploratio, ōnis, f. gejammer (om iets).

Comploratus, us, m. z. **Comploratio**.
Comploro, āvi, ātum, 1. bejammeren, beklagen.
Complures (n. ūra en ūrta), ūm, adj. eehge.
Complures, adv. meermalen, dikwijls.
Complurimi, ōrum, adj. zeer vele, de meesten.
Compluscūli, ōrum, adj. eenige, vrij vele.
Compluvium, i, n. z. **Impluvium**.
Compono, pōsi, pōstum, 3. 1) zamenleggen (hout, zijne gereedschappen enz.); comas, (optooijen); membra of se, zich nederleggen, nederzetten; tp. iets of iemand in rust brengen (de zee, een mensch); bellum, (bijleggen); 2) het een bij het ander brengen; tp. vergelijken; 3) iets ergens heen doen = opdoen, opleggen (vruchten); v. d. ook: iemand begraven; tp. iets eindigen, vesper compositi uicm, poët. = eindigt denzelfden; 4) iets zamenvoegen of aaneenschakelen; b. v. urbem, (bouwen); tp. a) bewerkstelligen, maken (verbouwen, vrede enz.); potima, formulas etc. (schrijven); fraudes, fallaciam, dolum, (bedenken, verzinnen); gratiam, (weder herstellen); b) verdichten, voorgeven (vrede, beschuldiging); c) afspoken (iets met iemand).
Comportatio, ōnis, f. het transport ergens heen.
Comporto, āvi, ātum, 1. zamenbrengen of voeren.
Compos, pōtis, adj. 1) eig. in het bezit van een zaak, deelachtig; culpa, schuldig; voti, zijn wensch magtig; mentis, zijn verstand magtig.
Composita, adv. 1) gerust; 2) in schoon gestelde woorden.
Compositio, ōnis, f. 1) de aaneenschakeling, aaneenrechting (vervaardiging) van iets; b. v. van zaken, der ledematen; tp. a) vervaardiging, b. v. van een boek; b) inrigting, b. v. van ambten; c) de behoorlijke orde, b. v. der woorden of van een voordrag = zamenhang; 2) de zamen- of bij elkander voeging, b. v. van twee yechters; 3) de bewaring van een zaak; 4) tp. het eindigen, b. v. van een gevecht = een vergelyk.
Compositor, ōris, m. die iets zamenvoegt, in orde schikt, inrigt; operis = de schryver.
Compositura, ae, f. een voege.
Compositus, a, um, adj. 1) ordenlijk ingerigt (gevecht, brief enz.); 2) (van een redenaar) die periodisch (met inachtneming van den numerus) schryft of spreekt; 3) uitgemaakt; composito, volgens afspraak.
Compotatio, ōnis, f. een drinkgezelschap.
Compotio, ivi, itum, 4. deelachtig maken.
Compotor, hri, 4. eig. zich ergens meester van maken; loco, aan een plaats komen.
Compōtor, ōris, m. een zwijgezel.
Compōtrix, icis, f. een medezwijster.
Compransor, ōris, m. een drinkbroeder.
Comprēctio, ōnis, f. **Deorum**, plegtige aanroeping der Goden.
Comprecor, ātus sum, 1. 1) bidden, smeecken; 2) de Goden smeecken.
Comprehendo, di, sum, 3. 1) iets aanvatten (met de hand enz.); tp. ignis comprehendit

dit, (*grijpt aan*); ignem comprehendere, *vuur vatten*; ramulus comprehendit, (*krijgt wortels*); hileme comprehendit, *door de winterkoude lijden*; rem animo, *mentee-ere, vatten, begrijpen*; 2) onvatten, *omarmen*; 1) *in zich bevatten (eene ruimte)*; tp. memoria, scientiâ comprehendisse, *eene zaak geleerd, beoefend hebben*; verbis comprehendere, *iets verklaren*; alicquem humanitate, amicitia, *iemand liefderijk, vriendschappelijk behandelen*; numero, *tellen*; 3) *iets of iemand in zijne magt krijgen*; epistolam, (*onderscheppen*); naves, vehicula, (*in beslag nemen*); tp. *iets ontdekken (eene misdaad)*.

Comprehensibilis, e, adj. *begrijpelijk*.
Comprehensio, ðnis, f. 1) *het aanvatten (eener zaak)*; 2) *het vatten, de arrestering van een misdadiger*; 3) *eig. het te zamen vatten*; tp. a) *de zamenvoeging (van woorden)*; v. d. *een zin, periode*; b) *een begrip*; c) *eene sluitrede (sylogismus)*.

Comprende, z. Comprehendo.
Comprende, adv. *in 't kort, beknopt (spreken)*.

Compressio, ðnis, f. *eig. het zamendrukken*; v. d. *pak: omarming*; tp. rerum, *beknopte voorstelling*.

Compressus, us, m. *het zamendrukken, de omarming*.

Compressio, pressi, pressum, 3) *zamenspersen of drukken*; tp. 1) *inhouden, verughouden (den adem, het graan)*; famam rei, (*onderdrukken*); gressum, poët. *stil staan*; 2) *tot zwijgen brengen (iemand, zijn geweten)*; 3) *stuiten, beteugelen (toorn, vreugde enz.)*; 4) *hostes, den aanval der vijanden stuiten*; se, *zich matigen of inhouden*; 4) *onteeren (eene vrouw)*.

Comprobatio, ðnis, f. *goedkeuring*.
Comprobator, ðris, m. *die iets goedkeurt*.

Comprobatio, avi, atum, 1. *goedkeuren, met iets te vreden zijn*; v. d. ook: *toestemmen*; it. *bevestigen*.

Compromissum, i, n. *eene wederzijdsche belofte-dat men de beslissing eener zaak aan eenen derde zal overlaten*.

Compromitto, misi, missum, 3. *wederzijds beloven, de beslissing eener zaak aan een derde over te laten*.

Compungo, punxi, punctum, 3. 1) *steken*; compunctus notis, *beprikt met figuren = getatoewerd*; tp. *iemand steken, beledigen*; 2) *zeer doen (b. v. de oogen)*.

Compurgo, z. Purgo.
Computabilis, e, adj. *hetgeen moet of kan zamengeteld worden*.

Computatio, ðnis, f. *zamentelling*; tp. *spaarszaamheid, eigenbelang*.

Computator, ðris, m. *een rekenaar*.

Computo, avi, atum, 1. *iets berekenen*; tp. *literas, (langzaam uitrekenen)*.

Computresco, ði, z. S. 3. z. Putresco.
Comtus, z. Como.

Conamen, inis, n. *eene poging*.

Conamentum, i, n. *een middel, tot iets (b. v. een houten werktuig enz.)*.

Conatio, ðnis, f. *eene poging (om iets te doen)*.
Conatum, i, n. *eene onderneming*.

Conatus, us, m. 1) *eene onderneming*; 2) *moete, poging*.

Concaco, are, 1. *bevuilen door afgang*.

Concalfactio, z. Calefactio.

Concalfactorius, a, um, adj. *tot verwarmen dienstig*.

Concalfactus, a, um, partic. *verwarmd*.

Concallio, ði, z. S. 3. *warm worden*.

Concalesco, ði, z. S. 3. *warm worden*; tp. *warm worden (van liefde)*.

Concallio, ði, z. S. 2. of Concalesco, ði, z. S. 3. *hard (of z. v. a. eeltig) worden*.

Concemeratio, ðnis, f. 1) *iets gewelddig*; 2) *eene vervulde plaats*.

Concemerio, avi, atum, 1. *verwulyen*.

Concastigo, z. Castigo.

Concavatus, z. Concavus.

Concavo, avi, atum, 1. 1) *hol maken*; 2) *krommen, buigen*.

Concavus, a, um, adj. 1) *hol*; 2) *gekromd, gebogen*.

Concedo, cessi, cessum, 3. 1) *voortgaan of ergens heen gaan*; tp. *vita, of alleen concedere, sterven*; 2) *in 't alg. gaan*; tp. *in deditioem, in sententiam alicujus, zich aan iemand onderwerpen, iemands gevoelen quhelzen*; 3) *wijken*; it. *voor iemand onderdoen = iemand gelooven*; tp. *fato, naturae, sterven (van ouderdom)*; 4) *schenken (vrijheid, belooning, leven enz.)*; reipublicae dolorem suum, *uit liefde voor den Staat niet meer aan zijne smart denken*; tp. a) *iets inwilligen, toegeven (zijne meening)*; b) *laten varen (zijn recht)*.

Concedo, avi, atum, 1. 1) *iets bezoeken, bij iets zijn (bij maaltijden, lijksstatien enz.)*; v. d. 2) *iets vieren*; 3) *overal luid prijzen of bekand maken (eene overwinning)*; 4) *iets ijverig betrachten (eene letteroefening)*.

Concentio, ðnis, f. g. *Concentus*.

Concenturio, avi, atum, 1. *(spotachtig) bijeenzoeken*; it. *vermeerderen (de vrees)*.

Concentus, us, m. *een eenparig gezang (harmonie)*; tp. *overeenstemming*.

Conceptaculum, z. Receptaculum.

Conceptio, ðnis, f. 1) *een kort begrip (b. v. van alle zaken)*; 2) *de ontvangenis*; 3) *eig. het onwerp eener zaak*; conceptio iudicii, *de gesteldheid, inrigting van een gerichtshof*.

Conceptus, us, m. 1) *de verbreiding, b. v. van het vuur*; 2) *zamenvloeiing van water*; 3) *ontvangenis*; 4) *het ontvangene = de lichaamsvrucht*.

Concerpo, psi, prum, 3. *verscheuren*; tp. *doorhaten*.

Concertatio, ðnis, f. *een strijd*.

Concertativus, a, um, adj. *accusatio, eene tegenbeschuldiging*.

Concertator, ðris, m. *een mededinger*.

Concertatorius, a, um, adj. *het strijden (voor het gerigt enz.) betreffende*.

Concerto, avi, atum, 1. *strijden (met vorderen)*.

Concessatio, ðnis, f. *het talmen*.

Concessio, ðnis, f. 1) *de afstand (van een recht)*; 2) *toestemming*; 3) *dat gadelede der redevoering, waarin de aangeklaagde smeekt, dat men het hem vergeve*; 4) *de*

schijnbare toestemming eener zaak (in eene redevoering).

Concesso, z. Cesso.

Concessus, us, m. verlof, toestemming.

Concha, ae, f. (καρχηδών) 1) eene mossel, een mosselschelp; it. eene groote mossel om op te blazen, een kinkhoorn; 2) eene paarl; 3) purperslak; 4) een mosselvormig vat (tot zalven, voor zout enz.

Conchätus, a, um, adj. mosselvormig getromd.

Conchäus, z, um, adj. van mosselen; bacca, eene paarl.

Conchis, is, f. eene boon, die met de schil gekookt werd.

Conchita, ae, m. z. Conchyta.

Conchüla, ae, f. dem. eene kleine mossel.

Conchylätus, a, um, adj. 1) van purper; 2) in purper gekleed.

Conchylsum, i, n. (καρχήδιον) 1) elk schulpdier; 2) een oester; 3) een purperslak; tp. a) purperverw; b) purperkleed.

Conchyta, ae, m. een verzamelaar van mosselen.

1. Concido, cidı, cısum, 3. 1) in stukken houwen; tp. dachtig slaan; 2) in stukken snijden; tp. in kleine stukken deelen (volzinnen enz.); 3) vernielen (schepen, wegen; tp. aanzien); 4) nederhouden; tp. a) duchtig hekelen; b) iemand wederleggen; c) aliquem articulatum, iemand duchtig om den ruin leiden.

2. Concido, cidı, z. S. 3. inzakken; it. nederwallen; tp. a) vallen = sterven; b) vallen, zakken, ophouden (wind, moed, aanzien); animis concidere, den moed verliezen; bellum concidit, (houdt op); c) in vallen of rimpelen (van magerheid).

Concideo, civi, citum, z. of Concito, civi, ctum, 4. eig. te zamen bewegen = te zamen brengen (mensen); tp. veroorzaken (duisternis, getraas, oorlog, toorn).

Conciliabulum, i, n. verzamelplaats (om koophandel), handelsplaats; conciliabula damni, liederlijke huizen.

Conciliatio, önis, f. 1) vereeniging (van menschen); 2) verwerving (van invloed, vriendschap); 3) neigving tot iets; 4) iets aanbevelens, bekoorlijkheid (der natuur).

Conciliator, öris, m. die iets veroorzaakt, bewerkt.

Conciliatricula, ae, f. dem. z. Conciliatrix.

Conciliatrix, icis, f. 1) eene zaak, die iets verwerft, uitwerkt (b. v. vriendschap); 2) eene bemiddelaarster in liefdeszaken.

1. Conciliatus, a, um, adj. genegen.

2. Conciliatus, us, m. vereeniging van verschildende zaken.

Concilio, avi, atum, i. missch. eig. = zamenvechten, (het schijnt echter niets meer dan eene verlengde vorm van cio of cieo) 1) vereenigen (naar lijchaam of ziel); v. d. iemand winnen (soldaten, iemands vriendschap); 2) aanbevelen, aannemelijk maken (zijne kunst); 3) tot stand brengen (vrede, huwelijk); nugas, grappen maken; 4) iets (zich zelve of anderen) verschaffen, verwerven (b. v. geld, aanzien, vertrouwen); 5) zich iets voor geld verschaffen = koopen.

Concilium, i, n. 1) vereeniging van versohillende zaken; 2) vereeniging van een aantal menschen, verzameling.

Concinnator, öris, m. die iets oproeit, b. v. capillorum.

Concinne, adv. smaakvol, net (in kleding, woorden); it. fijn = schrandr.

Concinnitas, ätis, f. eene behoorlijke verbinding (van verwen, woorden).

Concinnitudo, önis, f. z. Concinnitas.

Concinno, avi, atum, i. 1) in orde brengen (den geest, een geschenk enz.); 2) in 't alg. maken (b. v. het leven rustig); 3) weder maken of verstellen (een kleed).

Concinuus, a, um, adj. 1) voegzaam voor iets; mihi concinnum est, het past mij; 2) schoon (huis, meisje); 3) aangenaam in den omgang, net; it. fijn = schrandr.

Concino, üi, entum, 3. 1) met iemand zingen; tp. met iemand overeenstemmen; 2) klinken (van speeltuigen); 3) bezingen (iemand); laudes aliquid, iemands lof aanheffen.

1. Concio, z. Concilio.

2. Concio, önis, f. 1) vergadering van het volk of leger (ook de menschen zelve); pro concione, voor het volk; 2) eene redevoering tot het volk of het leger; funebris, eene lijkrede; 3) de plaats, waarop de redenaar spreekt (spreekgestoelte).

Concönabundus, a, um, adj. redevoeringen tot het volk houdende (gewoonlijk in een kladen zin).

Concönalis, e, adj. 1) zoo als het in eene volksvergadering gebruikelijk is; 2) iemand die altijd in de volksvergaderingen is; senex, die weet, hoe het daarin toegaat.

Concönarius, a, um, adj. = Concionalis, b. v. populus.

Concönator, öris, m. die eene (opruijende) redevoering tot het volk houdt.

Concönor, ätus sum, i. 1) eene redevoering tot het volk houden; 2) de volksverzameling bijwonen.

Concipilo, äre, verscheuren.

Concipio, cepi, ceptum, 3. 1) in zich opnemen (b. v. regen, zaad); ignem, vuur yatten; maculam, morbum etc. (krijgen); tp. a) in de ziel opnemen, b. v. odium, spem, (opvatten); b) iets met het verstand yatten, begrijpen; c) naar iets trachten; d) iets (een bedrog, iets laakbaars) onderstaan; 2) als 't ware, in éénige zamen yatten (woorden); verba concepta, formulier (cedformulier); ferias, bellum concipere, vakantien, eenen oorlog stellig aankondigen.

Concise, adv. in korte zinnen.

Concisto, önis, f. verborum, korte afgebrokene zinnen (in eene redevoering).

Concısura, ae, f. 1) eene scheur, spleet; 2) aquarum, afschiding van het water (in kleine pijpen, b. v. in de vertrekking).

Concıtamentum, i, n. een aanporringsmiddel.

Concıtate, adv. schielijk.

Concıtatio, önis, f. aansporing (der roeijers); tp. plebis, (opruijing); animi, hartstogtelijkheid, toorn.

Concıtator, öris, m. die (het volk, een oorlog) opruit, verwekt.

Concitatrix, tris, f. (als pdj.) *opwekkend*, b. v. vis.
Concitatūs, a, um, adj. *snel* (b. v. beweging).
Concito, avi, ātum, 1. *in snelle beweging brengen* (een paard, de vleugels); telum, (afschieten); tp. a) iemand tot iets brengen of bewegen; b) *verwekken* (ziekte, toorn, gelach, hoop, oproer); c) *opruien*; d) *toornig maken*.
Conctor, z. **Concitor**.
Concitus, a, um, adj. *snel*, *snel stroomend* (rivier); *concitus ad iram*, *oplopend*.
Concivancilla, ae, f. dem. *eene* (onbeduidende) *redevoering tot het volk*.
Conclāmāto, ōnis, f. *het bijeen schreeuwen*; 1) *vreugdekreet*; 2) *jammerklagt*.
Conclāmto, z. **Conclamo**.
Conclāmo, āvi, ātum, 1. 1) *een geschreeuw aanheffen*; ad arma, *toe de wapens roepen*; 2) *schreeuwend iets zeggen*; victoriam, *overwinning roepen*; 3) *zamenroepen* (menschen); vasa, *de soldaten bevelen in te pakken*; conclamari jussit, *hij gaf het bevel tot opbreken*; 4) *iemand aanroepen*; 5) *iemand toeroepen* (b. v. een stervenden, om te zien of hij dood is); conclamatum est, *het is uit, het is voorbij*; 6) *betreuren* (als verloren); suos, *de zynen* (als dood) *betreuren*.
Conclāudo, z. **Concludo**.
Conclāve, is, n. *een vertrek*.
Concludo, si, sum, 3. 1) *insluiten*; tp. *zamen- vatten* (verschillende zaken), b. v. *schrijfsel*; artibus, *in een stelsel brengen*; argumentum of rationem, *een besluit maken*; 2) *hetgeen open was toeluisen* (een plaats, een wond); tp. a) *cindigen, besluiten* (eene brief, een vers, eene redevoering); b) *be- sluiten* = *een besluit maken*.
Conclūse, adv. *in welgesloten volzinnen* (in eene redevoering).
Conclūsto, ōnis, f. 1) *insluiting* (eener stad); tp. *verborum, sententiarum, de schoone schikking van woorden, van zinnen*; 2) (eig. het toeluisen); tp. a) *het besluit, ginde* (eener redevoering, van eene zaak); b) *eene sluitrede* (syllogismus).
Conclūsfunctūla, ac, f. dem. *eene sluitrede* (syllogismus).
Conclūstra, ae, f. *de verbinding of de roos* (aan een verzuif).
Conclūsus, a, um, adj. *afgerond, wel sluitend* (b. v. eene redevoering).
Concoctio, ōnis, f. *de vertering*.
Concoenatio, ōnis, f. *een gemeenschappelijke maaltijd, eten*.
Concolor, ōris, adj. *van gelijke kleur*.
Concomitatus, a, um, part. *begeleid*.
Concopulo, z. **Copulo**.
Concoquo, coxi, coctum, 3. 1) *verschillende zaken bij elkander koken*; 2) *vertieren* (ook tp. b. v. iets dat men gelezen heeft enz.); 3) *koken* = *rijp maken* (eene zweer); tp. *oyer iets broeden*; 4) (z. v. a. ver- koken); tp. se, *van droefheid vergaan, zich afkwallen*.
Concordia, ae, f. 1) *eendragt*; tp. *overeen- stemming* (der suaren enz.); *verwant- schap* (van den zellsteen met het ijzer); 2) *verbinding*.
Concorditer, adv. *eendragtiglijk*.

Concordo, āvi, ātum, 1. *eendragtig of eens- gezind zijn*; tp. *harmoniezen, overeenstem- men* (b. v. snaren).
Concorpōro, avi, ātum, 1. *tot eenen hoop vereenigen*.
Concors, dis, adj. *overeenstemmend* (men- schen, toonen); tp. *gemeenschappelijk* (b. v. noodlot).
Concrebro, ūi, z. S. 3. z. **Crebro**.
Concredo, ūdi, ūtum, 3. *toevertrouwen* (ook tp.).
Concrēdo, z. **Concredo**.
Concrēdo, āvi, ātum, 1. *verbranden*.
Concrēpo, ūi, ūtum, 3. 1) *gedruisch maken*; digitis, *met de vingers klappen*; toris of ostium concrepuit, *ismand heest aan de deur geklopt* (ten teeken dat hij er uit komt); 2) *doen klinken*.
Concreſcentia, ae, f. *het toegroeyen, het dik worden, van iets*.
Concreſco, crēvi, crētum, 3. 1) *zamengroey- en* (b. v. staezen); 2) *dik worden* (b. v. melk, bloed); dolor concretus, *die zich niet in tranen uitstort*; 3) *aanwassen* (b. v. water).
Concrētō, ōnis, f. *verdicking*; mortalis, *het lichaamslijke, de lichaamslijkheid* (in tegenoverstelling van het geestelijke).
 1. **Concrētus**, a, um, adj. *eig. zamengeloopen of gebakken* = *dig*, *vast* (b. v. ijs, lucht).
 2. **Concrētus**, us, m. 1) z. **Concretio**; 2) *de zich vastklemmende rankjes* (aan een wijnstok).
Concrimino, z. **Crimino**.
Concrispans en **Concrispatus**, z. **Crispans** etc.
Concructio, z. **Crucio**.
Concūbina, ae, f. *eene byslaap*.
Concūbīnātus, us, m. *omgang met vrouwen buiten den echt*.
Concūbinus, i, m. 1) *een boeleerder*; 3) *echtdreker*.
Concūbitus, us, m. *de bevruchting buiten den echt*.
Concūbitum, i, n. *noctis*, z. **Concubius**.
Concūbius, a, um, adj. *nox*, *de eerste tijd van slapen*.
Conculcāto, ōnis, f. *het wegduwen* (met de voeten), b. v. *van het water*.
Conculco, āvi, ātum, 1. tp. *met voeten treden, of in 't alg. verachten*.
Concumbo, cūbui, cūbitum, 3. *bij iemand* (man of vrouw) *slapen*.
Concupio en **Concupisco**, ūi (ūvi), ūtum, 3. *naar iets haken, iets begeeren*.
Concuro, z. **Curo**.
Concurro, curri (of cūcurri), cursum, 3. 1) *te samen loopen* (van een aantal menschen of zaken); *inter se, cum aliquo of alleen concurrere, strijden, vechten* (van twee of meer); *acie*; *een slag leveren*; tp. *zich toedragen, gebeuren*; 2) *zamenstooten* (b. v. twee schepen, bergen, letters); tp. *zamen- komen* (zekere omstandigheden, termijnen enz.); 3) *ergens heen loopen of vlugten* (zijne toevlugt nemen); 4) *zich sluiten*, b. v. *de mond* (van angst, schaamte).
Concursatio, ōnis, f. 1) *het te samen loopen* (van een aantal menschen of zaken); 2) *het heen en weer loopen* (van meerderen of van eenen); tp. *ongeregelds aanyl* (in een ge-

recht); it. angstvalligheid; 3) het uitkomen (van droomen).

Concursator, oris, m. een tirailleur.

Concursio, onis, f. 1) het zamenkomen van verschillende zaken; 2) het onaangename zamenkomen van zekere woorden of letters.

Concurso, avi, atum, i. 1) heen en weer loopen; 2) rond wandelen (uit vermaak enz.).

Concursus, us, m. 1) het samenloopen = komen (van rivieren, menschen); 2) tacere concursuum, een samenloopen van menschen veroorzaken; it. het vijandelijk samenloopen = aanval op één punt; ook, de mengeling van het gevecht; it. de samenkomst, vereeniging (b. v. der zon en maan, der atomen); tp. de omstandigheden; 2) een geheime vradelijke samenkomst.

Concussio, onis, f. 1) eene schudding; 2) eene aardbeving.

Concussus, us, m. 1) eene schudding; 2) eene dreuning.

Concussio, cussi, cussum, 3. 1) verschillende zaken zamenschudden, b. v. manus, (indenslaan); 2) iets zamenschudden, d. i. hevig schudden, b. v. caput, het hoofd schudden; hastam, (zwaaijen); tertam, aërem, (schokken); aliquem, iemand als 't ware schudden, om te zien of hij iets bij zich verborgen heeft = iemand visiteren; it. iemand door een schot nedervellen; tp. a) iets schokken, b. v. iemands magt, den staat; senatusconsultum, (opheffen); concussa fides, verminderd vertrouwen; b) se concutere, zich als 't ware schudden, als een roofdier dat oprijst = zich aangorden (tot wraak, tot een oorlog).

Condallum, i, n. een ring (zoo als de slaven droegen).

Condēcentia, z. Decentia.

Condēcet, z. Decet.

Condēcōro, avi, atum, i. versieren, regelen.

Condemnator, oris, m. (die iemand bestrafing bezorgt) een aanklager.

Condemno, avi, atum, i. 1) veroordeelen; 2) iemand aanklagen en zijne bestrafing veroorzaken; aliquem sibi, (dat iemand aan hem betalen moet); 3) in 't alg. iemands handelingen of hemzelve verborderen, schuldig verklaren.

Condensō, ēre, z. Condensio.

Condensio, avi, atum, i. 1) digter maken; 2) digt worden.

Condensus, a, um, adj. digt.

Condico, xi, ctum, 3. 1) iets afspreken; 2) aanzeggen (b. v. dat men ter maaltijd komen zal).

Condigne en Condignus, z. Digne, Dignus.

Condimentarius, a, um, adj. tot kruiden dienende.

Condimentum, i, n. 1) kruidery (ook tp.); 2) verzachtingsmiddel.

Conditio, ivi (ii), itum, 4. 1) kruiden (het eten; tp. eene reedvoering); it. iets matigen, verzachten; 2) inmaken (vruchten); it. inbalsemen.

Condiscipula, ae, f. eene medeleerlinge.

Condiscipulatus, us, m. schoolkameraadschap.

Condiscipulus, i, m. een medeleerling.

Condisco, didici, z. S. 3; leeren, aanleeren.

1. Conditio, onis, f. het kruiden (van eene spijs enz.).

2. Conditio, onis, f. 1) de aart en wijze; 2) de gesteldheid, toestand; mortalis, de wet der sterfelijkheid; 3) voorwaarde, verdrag; sub ea conditione, onder die voorwaarde; 4) de keuze, die men heeft; 5) afspraak; 6) gelegenheid ter uithuwelijking van een meisje.

Conditivus, (of -itivus), a, um, adj. hetgeen weggeaan, d. i. bewaard wordt.

Conditivum, i, n. een graf.

1. Conditior, oris, m. die iets kruidt of smakelijk maakt.

2. Conditior, oris, m. een aanvanger, stichter, grondlegger van iets (ook als fem.) rerum, een geschiedschrijver.

Conditorium, i, n. iets, waarin men iemand bewaart, b. v. eenen doodden; eene dooekist; it. eene spelonk.

Conditura, ae, f. eene gekruide of smakelijke spijs.

Condo, didi, ditum, 3. 1) wegdoen, bewaren (ook: begraven); alieui oculos, (toedrukken); pecuniam in crumenam, (in de zak steken); caput inter nubila, (verbergen); se, zich verbergen; ensem alieui in pectore, iemand het zwaard in de borst stooten; tp. voleinden, doorbrengen (eene dag); 2) stichter, bewerker van iets zijn (van eene stad, een volk, een boek enz.); laudes alieuius, bella (bezingen, beschrijven); it. in 't alg. iets inrichten, in orde brengen.

Conducēfacto, feci, factum, 3. onderwijzen (een mensch); asfrigen (een dier).

Conducēo, cūi, ctum, 2. onderwijzen.

Condoctus, a, um, adj. bekwaam.

Condulesco, ūi, z. S. 3. 1) smart verwekken, zeer doen (b. v. iemand de voet); 2) smart of droefheid ondervinden.

Condonatio, onis, f. eene gift.

Condonō, avi, atum, i. 1) schenken; tp. 1) overlaten, prijs geven; 2) schenken, kwijtschelden (eene geldschuld, eene straf); alieui aliquid, ten gevalle van iemand iets vergeven of niet achten (b. v. eene beleiding).

Condorimō, z. Dormio.

Condormisco, ivi, itum, 3. 1) inslapen; 2) slapen.

Conductibilis, e, adj. nuttig, voordelig.

Conduco, duxi, ductum, 3. 1) zamenvoeren (b. v. troepen); tp. corticem, eene schors vormen; nubila, dampen vormen (eene rivier); 2) tot iets brengen of veroorzaken; 3) pachten, huren; it. iemand tot iets huren; it. iets voor geld aannemen (eene timmerarie); 4) conduit, het is nuttig, voordelig.

Conductivus, (of -itivus), a, um, adj. gehuurd, betaald; exercitus, een in soldij genomen leger.

Conductio, onis, f. 1) het huren of pachten; 2) verbinding der voornaamste en mindere stelling in eene syllogismus.

Conductor, oris, m. die iets (b. v. om te bouwen) aanneemt; it. die iemand huurt of pacht (b. v. een toneelspeler).

Conductum, i, n. 1) een gehuurd huis; 2) de huur of het huurverdrag.

Conduplicatio, ōnis, f. 1) verdubbeling (spontenderwijze = omarming); 2) (in eene redevoering) herhaling van hetzelfde woord (om den nadruk).

Conduplico, āvi, ātum, i. verdubbelen.

Couduro, āre, i. poët. harden, hard maken.

Condus, i, m. da slaaf, die den voorraad onder zijn opzicht had; spijbezorger.

Condylus, i, m. (ἀνδύλος) welligt de geleiding van het riet, of het riet zelve.

Confabllor, ātus sum, i. 1) praten met iemand; 2) iets bepraten.

Confarratio, ōnis, f. eene plegtige (en gestrengere) echtverbintenis (waarbij met far geofferd werd en to getuigen tegenwoordig waren).

Confarratus, a, um, adj. door de Confarratio getrouwd.

Confaralis, e, adj. mede door het noodlot bepaald.

Confectio, ōnis, f. in 't alg. het ten einde brengen eener zaak; 1) het opr brengen (b. v. der schatting); 2) vervaardiging (van een boek); 3) het kaauwen; 4) volsinding (van een oorlog).

Confector, ōris, m. 1) een verslinder (als b. v. het vuur); 2) een dooder (van een dier); 3) een voltooijer (van eene zaak, van den oorlog).

Confectura, ae, f. toebereiding.

Confectio, si, tum, 4. 1) zamenstoppen; 2) vol stoppen of vullen.

Confero, confili, collatum, conferre, i) zamenbrengen (hout, geld, koorn); capita, (zamensteken); tp. sermones, met iemand spreken; sollicitudines, elkanders betommelingen wederkeerig mededeelen; manus, signa, een formeel gevecht leveren; se alicui, met iemand handgemeen worden; gradum, iemand naderen; collato pede, men tegen man; conferre hominem cum homine of homini, (vergelijken); 2) ergens heen brengen (naar huis); se domum, zich naar huis begeven; tp. aliquid in historiam, geschiedkundig voordragen; beneficia, munera in aliquem, weldaden bewijzen, schenken; tempus, curam ad etc., tijd, zorg aanwenden tot enz.; iter, (ergens heen rigten); in aliud tempus, tot een anderen tijd uitsstellen; culpam in etc., de schuld op iemand schuiven; rem ad aliquem, iemand de zaak (ter beslissing) overgeven; verba ad rem, van woorden tot daden komen; in tranquillum, tot rust brengen; 3) ergens plaatsen (b. v. troepen); 4) veranderen (in steen enz.); 5) dienstig zijn tot iets.

Conferrumino, āvi, ātum, i. aandén soldaaten.

Confertim, adv. digt opden gedrongen.

Confertus, a, um, adj. digt, digt opden gedrongen.

Confervescio, ēre, 3. heet maken.

Confervescio en Confervesco, būli, z. S. 2. en 3. 1) zamengroeien (beenderen); 2) zich verhitten (b. v. de toorn).

Confessio, ōnis, f. bekentenis.

Confessus, a, um, adj. uitgemaakt, ontwijfelbaar; in confesso esse, aan geen twijfel onderhevig zijn (eene zaak); ex confesso, onbetwijfeld; in confessum venire, uitgemaakt of bekend zijn.

Confestim, adv. terstond, zonder vertragen.

Confictio, fēci, factum, 3. 1) tot stand brengen, bijéén brengen (een leger, geld enz.); centurias, zich de stemmen der centurien bezorgen; rationes, de rekening sluiten; alicui reditum, bewerken dat iemand mag terug keeren; provincias, (besturen); a) vervaardigen, maken (een kleed, een ring enz.); tp. sollicitudines, malum, koumer, ongeluk veroorzaken; 3) volbrengen (reis, bevel enz.); it. eindigen (oorlog, ambt enz.); centum annos, 100 jaar oud worden; 4) elg. doordén werken; a) vernietigen, te gronde brengen; confici fume, frigore, lacrymis, (vergaan); b) doden; c) overwinnen; d) kaauwen; e) verteren.

Confictio, ōnis, f. verdichting (van eene aanklagt).

Confidens, tis, adj. 1) vol zelfvertrouwen, dapper; 2) vormetel, driest, onbeschaamd.

Confidenter, adv. 1) vol zelfvertrouwen, dapper; 2) onbeschaamd.

Confidentia, ac, f. 1) vertrouwen; 2) driestheid, overmoed, onbeschaamdheid.

Confidentloquus, a, um, adj. stout sprekend.

Confido, fīsus sum, 3. zich op iets verlaten.

Configo, xi, xum, 3. 1) vast maken, verbinden (door spijkers); 2) opslaan, oprigten (een toren); 3) doorbooren; tp. senatus consultis configi, (krachteloos gemaakt worden).

Configuro, z. Figuro.

Confindo, z. Findo.

Confingo, finxi, fīctum, 3. 1) zamenstellen (een nest); 2) iets uitdenken.

Confinis, e, adj. aangrenzend; tp. gelijkvormig.

Confinium, i, n. het aan een grenzen; tp. toenadering, nabijheid van twee zaken.

Confio, fīeri, i) gebeuren; 2) zamengebragt worden; 3) vernietigd worden, verzeerd worden.

Confirmate, adv. z. Firmiter.

Confirmatio, ōnis, f. 1) bevestiging (der vrijheid); 2) versterking (van den moed); v. d. = troost; 3) bewijs, bekrachtiging; 4) verzekering; 5) dat deel eener redevoering, waarin men zijne stellingen bewijst.

Confirmator, ōris, m. die iets vast of zeker maakt; pecuniae, (een borg).

Confirmatus, a, um, adj. 1) sterk (moed); 2) vol van moed, moedig; 3) bewezen, zeker.

Confirmatus, ātis, f. onverzettelijkheid.

Confirmo, āvi, ātum, i. vast maken, bevestigen (een land enz.); tp. a) se, (van eene ziekte) herstellen; b) versterken (den moed, de vrede); militēs, den soldaten moed inspreken; aliquem libertati, iemand zijne vrijheid verzekeren; aliquem confirmare ut etc., iemand daartoe brengen dat hij enz.; manum, het leger versterken; c) bewijzen, betoogen; it. verzekeren.

Confiscatio, ōnis, f. de verbeurdverklaring, het in beslag nemen van iemands vermoogen.

Confisco, āvi, ātum, i. 1) in de kas brengen; 2) verbeurdverklaren, in beslag nemen (in 's keizers kas); aliquem, iemands vermoogen.

Confisio, ðnis, f. *het vertrouwen*.
 Confiteor, tessus sum, 2. 1) *bekennen, belijden; zie ook confessus; 2) toonen, bewijzen (dat men b. v. leeft)*.
 Conflagitio, z. Flagitio.
 Conflagratio, ðnis, f. *het branden, de brand*.
 Conflagro, avi, ðtum, 1. *verbranden; tp. invidiã conflagrari, zeer gehaat worden*.
 Conflatura, ac, f. *smelting door middel van vuur*.
 Conflexus, z. Flexus.
 Conflicatio, ðnis, f. z. Conflictio.
 Conflictio, ðnis, f. 1) *het zamenstooten (van twee lichamen); 2) strijd*.
 Conflictio, avi, ðtum, 1. *eig. tegen elkander slaan; tp. 1) beschadigen, nadeel toebrengen; conflictari aliqua re, door iets (b. v. door ziekte, dorst, kommer enz.) gekweld worden; inter armatos, (in nood zijn); 2) conflictare cum aliquo re, met iets kampen*.
 Conflictor, ðtus sum, 1. z. Conflictio.
 Conflictus, us, m. *het zamenstooten (van twee zaken)*.
 Conflo, xli, ctum, 3. *eig. zamenstooten; 1) vereenigen (van zekere zaken); tp. confligere cum, vergelijken met iets; 2) strijden (ook voor het gerigt); de aliqua re, (spreken)*.
 Confo, flvi, fltum, 1. 1) *door blazen vloeibaar maken = smelten (b. v. metaal); in ensem, tot een zwaard maken (b. v. eene zeissen); 2) aanblazen; tp. a) tot stand brengen, opbrengen (een leger, geld); ses allenum, schulden maken; sem, zich rijkdom verwerven; b) veroorzaken (zorgen, oneenigheid, oorlog, dood enz.)*.
 Confluens, tis, 1) *adj. sluvius, de plaats waar eene rivier zich met eene andere vereenigt; confluentes (sc. fluvij) = confluentis; 2) subst. het ineen vloeijen (van twee rivieren)*.
 Confluo, fluxi, fluxum, 3. *ineen vloeijen; tp. a) zamenvloeijen (van menschen, b. v. in eene stad); b) toevloeijen = ten deel vallen; laus, honos confluit ad, roem, aanzien vloeit iemand toe*.
 Confoddo, fodi, fossum, 3. 1) *omgraven; 2) doorboren, neerstooten; tp. misprijzen, verwerpen (in een boek)*.
 Confore, = futurum esse.
 Conformatio, ðnis, f. *de vorm (van het gezicht); tp. vocis, uitdrukking der stem; verborum, schikking der woorden; sententiarum, eene redekunstige figuur; conformatio (animi), denkbeeld, begrip*.
 Conformo, avi, ðtum, 1. 1) *behoorlijk inrigten, vormen (de wereld, eene redevoering); motes, hominem, (beschaven); se ad aliquem voluntatem, zich naar iemands wil schicken; imaginem rei, (ontwerpen); 2) hervormen, veranderen, verbeteren*.
 Conformo, ðre, 1. *vervulven*.
 Confraus, a, um, adj. *hobbelig, oneffen; tp. moesjelijk; versus, brende verzen*.
 Confraus, a, um, adj. *Confraugosus*.
 Confremo, z. Fremo.
 Confremo, ðre, 1. *krjven; tp. alitui genua, elg. iemand aan de knie raken = hem vurig om tees bidden*.
 Confringo, frigi, fracium, 3. *verbreken; tp.*

tesseram, de vriendschap doen ophouden; tem, zijn vermogen doorbrengen; consilia alicujus, (vernietigen); claustra naturae, (doordringen).
 Confugio, tugi, fligium, 3. *zijne toevlugt nemen*.
 Confugium, i, n. *toevlugt*.
 Confugio, z. Fulgeo.
 Confundo, fudi, fustum, 3. 1) *zamengieten; confundi, zich vermengen (eene rivier met eene andere); tp. a) vermengen; b) verwarren; foedus, (schenden); animos audientium, (roeren); 2) ergens heen gieten of doen; tp. dikwijls of overal bijbrengen (iets in eene redevoering)*.
 Confuse, adv. *verward, zonder orde*.
 Confusio, ðnis, f. *(eig. het zamengieten); tp. 1) verwarring, wanorde; 2) ontsteltenis; oris, het blozen; 3) suffragium, almen, zonder inachtneming der centurien, man voor man stemt*.
 Confusus, a, um, adj. 1) *verward, zonder orde; 2) verward, ontsteld (treurig)*.
 Confutatio, ðnis, f. *dat deel der redevoering, waarin men zijne tegenpartij wederlegt*.
 Confuto, ðvi, ðtum, 1. 1) *wederleggen; 2) te schande maken*.
 Confuturus, a, um, partic. *hetgeen gebeuren zal*.
 Congelatio, ðnis, f. *het bevrozen*.
 Congelo, avi, ðtum, 1. 1) *doen bevrozen; lac, maken dat de melk zamenloopt; congelari, zamenloopen, dik worden; 2) bevrozen; it, hard worden; otio, geheel werkeloos zijn*.
 Congematio, ðnis, f. *(in scherms) omarming*.
 Congemino, ðvi, ðtum, 1. *verdubbelen (de hoven); securim, herhaalde malen met de bij houven*.
 Congemo, ði, z. S. 3. 1) *zuchten; 2) over iets zuchten*.
 Congener, ðris, adj. *van hetzelfde geslacht*.
 Congeneratus, a, um, partic. *aangeboren*.
 Congenitus, a, um, partic. *te gelijk geboren of gewassen*.
 Conger, gri, m. (*γκρηγορ*) *de konger-aal of zee-aal*.
 Congeries, ei, f. 1) *een hoop (hout, lijken); 2) opdenstapeling van bijwoorden (in enen volzin)*.
 1. Congero, gessi, gestum, 3. 1) *zamendragen, —brengen (aarde, rijkdom enz.); ictus alicui, iemand hoven toebrengen; palmibus congestere, (hebben een nest gemaakt); tp. a) z. v. a. vereenigen; oscula, elkander kussen; oppida, (oprigten); b) z. v. a. op iemand ophoopen; crimina in etc., beschuldigen op iemand; causas alicujus rei, de schuld van iets op iemand schuiven; 3) ergens weg doen of steken (in den mond, in de voorraadkamer); tp. aliquem in sermonem, iemand in het gesprek invlechten*.
 2. Congero, ðnis, m. *een dief (die naar zich toe haait)*.
 Congerro, ðnis, m. *een kameraad, die met iemand hout*.
 Congesticus, (of -itus), a, um, adj. *te zamen gehoopt, te zamen gedragen*.

Congestio, ònis, f. *het te zamen dragen* (van *aarde*).
Congestus, us, m. 1) *ophooping*; 2) *een hoop*; it. *eene menigte*.
Congialis, e, adj. *een congius, zekere maat, bevattende*.
Conglariūm, i, n. *fig. een geschenk voor een congius olif of wijn*; tp. *in 't alg. een geschenk (aan het volk, aan de soldaten enz.)*; *annuum, eene jaarwedde*; *multa habere congiaria, aan het volk reeds meer-malen geschenken gegeven hebben*.
Conglariūus, a, um, adj. *hetgeen eenen congius kan bevatten*.
Conglus, i, m. *een congius (= 10 Rom. ponden regenwater, het achiste gedeelte van eene amphora)*.
Conglaciō, avi, ātum, i. 1) *tot ijs worden*; tp. *tribunatus alicui conglaciari, iemand is in zijn Tribunaat werkeloos*; 2) *conglaciari, tot ijs worden*.
Conglisco, z. Glisco.
Conglobatio, ònis, f. *zamenhooping (van zaken en menschen)*.
Conglōbo, avi, ātum, i. *tot een bal maken*; *conglōbari, tot een bal worden*; se *conglōbare* of *conglōbari, zich zamenhoopen* (van menschen).
Conglōmērō, avi, ātum, i. *tot een bal maken*.
Conglūtiōnātiō, ònis, f. 1) *iets dat zamengelymd is*; 2) *zamenvoeging (van woorden)*.
Conglūtiō, avi, ātum, i. *eig. zamenlijmen*; 1) *door een verband aaneensluiten (eene wond)*; 2) *zamenvoegen*; tp. *voluntates, (vereenigen)*; *amicitiās, (aangaan)*; 3) *iets verzinnen*.
Congraeco, are, i. *verslempen*.
Congrātūlatiō, z. Gratulatio.
Congrātūlor, z. Gratulor.
Congrēdor, gressus sum, 3. 1) *zamenkomen, om iemand te bezoeken*; 2) *naar iemand toegaan, om met hem te spreken of te vechten*; v. d. ook *in 't alg. strijden, vechten* (tp. voor *het gerigt*).
Congrēgābilis, c, adj. *gezellig*.
Congrēgātiō, ònis, f. 1) *verzameling*; 2) *in eene redevoering) de oetelling der hoofdzaken op het slot*; *crimium, opeengestapelde beschuldigingen*.
Congrēgo, avi, ātum, i. 1) *zamendriyven (de schapen)*; 2) *vereenigen*.
Congressio, ònis, f. 1) *zamenkomst (vriendschappelyke)*; 2) *antmoeting (vijandelyke), een aanyal*.
Congressus, us, m. 1) *zamenkomst (dikwijls ook = onderling gesprek)*; *venire in congressum alicujus, met iemand zamenkomen*; 2) *vijandelyke zamenkomst, gevecht, strijd*; 3) *tp. verbinding (van verschillende zaken)*.
Congrēns, tis, adj. *voegzaam, gevoegelyk*.
Congrētenter, adv. *overeenkomstig*.
Congrētendū, ae, f. 1) *overeenstemming*; v. d. 2) *evenredigheid, proportie*.
Congrō, grūi, z. S. 3. *van een oud woord gruo = gaan of komen (z. crus) zamenkomen*; tp. 1) *overeenstemmen*; 2) *zamenkomen (van verschillende zaken)*; 3) *passen, voegzaam zijn*.

Congrus, i, m. z. *Conger*.
Congrūus, a, um, adj. *overeenstemmende*.
Conifer, fēra, fērum, adj. *kegelvormige vruchten dragende*.
Coniger, gēra, gērum; z. *Conifer*.
Cōnisco, ēre, 3. (*conīca*) *met de hoornen stooten*.
Conjectatio, ònis, f. *vermoeden, gissing*.
Conjectiō, ònis, f. *het werpen (van wapentuig)*; tp. *eene op gissing rustende verklaring, uitlegging (van droomen)*.
Conjecto, avi, ātum, i. *vermoeden, gissen*.
Conjector, òris, m. *een uitlegger, iemand die gist (een uitlegger van droomen, een waarzegger)*.
Conjectrix, icis, f. *eene uitlegster van droomen, eene waarzegster*.
Conjecturā, ae, f. 1) *gissing, vermoeden*; *conjectura aberrare, verkeerdelyk gissen*; *conjectura consequi, raden*; *conjectura veritatis, erkenning der waarheid*; 2) *uitlegging van droomen*.
Conjecturālis, e, adj. *op vermoedens rustende*.
Conjecturo, are, i. *vermoeden*.
Conjuctus, us, m. 1) *eene opeengehoopde menigte (van zaken en wapenen)*; 2) *het werpen (van pijlen)*; *brachii, inspanning van den arm*; tp. *vermoeden*.
Conjūctio, jēci, jectam, 3. 1) *ergens heen werpen (pijlen, de oogen)*; *gladium in aliquem, met het zwaard naar iemand stooten*; *vocem, te verstaan geven (zich laten verluiden)*; 2) *ergens heen brengen, driyven (in de gevangenis, op de vlugt)*; se *in fugam, vlyugten*; tp. *culpam in etc., de schuld op iemand werpen*; *aliquem in metum, laetitiam, iemand in vrees zetten, verblijden*; *pecuniam in etc., geld aan iets besteden*; *aliquid in aliquem librum, iets in dit of dat boek bijbrengen*; se *in versum, zich op het dichten toeleggen*; 3) *tp. vermoeden, gissen*; *somnium, een droom uitleggen*.
Conjūgālis, z. *Conjugalis*.
Conjūgātiō, ònis, f. 1) z. *Jugatio*; 2) *verblinding der woorden volgens de afleiding, (b. v. sapiens, sapienter)*.
Conjūgātor, òris, m, poēt. = *qui conjungit*; b. v. *boni amoris*.
Conjūgālis, e, adj. *het huwelyk betreffende*.
Conjūgūm, i, n. 1) *vereeniging van verschillende zaken*; 2) *huwelykverbandenis, huwelyk*; tp. *echigenoot of echtgenoot*; 3) *minnarij*.
Conjūgo, avi, ātum, i. *verbinden*.
Conjuncte, adv. 1) *in vereeniging met anderen*; 2) *vriendschappelyk*.
Conjunctum, adv. *gemeenschappelyk*.
Conjunctiō, ònis, f. 1) *in 't alg. verbindenis*; 2) *huwelyk*; 3) *verwantschap*; *sanguinis, bloedverwantschap*; 4) *vriendschap, vriendschappelyke vereeniging*; 5) *een kopelwoord, eene conjunctie*.
Conjunctus, a, um, adj. 1) *verbonden (met vrienden, met den staat)*; 2) *naauw (vriendschap)*; 3) *naauw grenzend aan enz.*; tp. *gelykvoornig*.
Conjungo, junxi, junctum, 3. 1) *verbinden, vereenigen*; *aliquam sibi, zich met een* (= *trouwen*); *connubia, huwelyken sluiten*; 2) *weder verzoenen*.

- Conjunctio, z. Conjux.**
Conjūratō, ōnis, f. zamenzwering (lt. de zaamegezwoenen); tp. vereeniging.
Conjūratūs, a, um, adj. zamengezwoenen; subst. een zaamegezwoene.
Conjūro, āvi, ātum, i. 1) te zamen eenen eed afleggen; 2) zamenzweren; 3) in 't alg. zweren.
Conjux, jūgis, c. 1) de echtgenoot, echtgenootte; 2) eene verloofde; 3) eene beminde.
Conl. en Comm., de woorden die aldus beginnen zoeke men op Coll. en Comm.
Connecto, nexti, nexum, 3. zamenknoopen; tp. vereenigen, verbinden.
Connexio, ōnis, f. de sluitstelling van eenen syllogismus.
Connexum, i, n. zamenvoeging van twee stellingen door eene voorwaardelijke stelling, (b. v. si Plato ambulat, Plato movetur).
Connexus, us, m. verbinding van verscheidende zaken.
Connitō, nisus of nixus sum, 3. 1) zich inspannen, moeite geven; 2) zich inspannen tot baren, en v. d. in 't alg. baren; 3) ergens trachten heen te komen.
Connivō, nivi of nixi, z. S. 2. 1) de oogen sluiten; tp. toegevend zijn; 2) (de oogen zelve) zich sluiten.
Connubialis, e, adj. het huwelijk betreffende.
Connubium, i, n. 1) uithuwelyking, huwelyk; servare connubia, de huwelykstrouw bewaren; tp. inenting van boomen; 2) het recht om te trouwen.
Conopseum of Conopium, i, n. (κωνωπισμῶν, yauw. ons kanapee) een muggennet (gespannen net of zeil om dezelve af te weren),
Conor, ātus sum, i. 1) zich inspannen, moeite geven; 2) iets ondernemen; 3) iets wagen.
Conquassatio, ōnis, f. verwarring, schokking (der gezondheid).
Conquasso, āvi, ātum, i. schudden (door aardbeving; tp. door corlog enz.)
Conqueror, questus sum, 3. zich beklagen; quā aliquid, hū iemand.
Conquestio, ōnis, f. klagt.
Conquestus, us, m. z. Conquestio.
Conquiesco, āvi, ētum, 3. 1) rusten (van bezigheden enz.); it. slapen; tp. a) in 't alg. ophouden, rusten; b) zijne rust in iets vinden; b. v. in studiis, in amore alicujus.
Conquisico, quexi, z. S. 9. zich neerbukken.
Conquisco, sivi, situm, 3. 1) zoeken, opzoeken (wanneer het verschillende menschen te gelijk doen); 2) bijeenzoeken (verschillende zaken); aliquid sceleris, eene misdaad trachten te begaan; tp. iets verwerven.
Conquisite, adv. zorgvuldig (iets bearhelden).
Conquisitor, ōnis, f. het opzoeken; militum, verving (gewelddadige) van troepen.
Conquisitor, ōris, m. 1) een oppasser.
Conquisitio, ōnis, f. een oppasser.
Conquisitus, a, um, adj. uitgezocht, kostbaar.
Conr., de woorden die aldus beginnen zoeke men op Corr.
Consalutatio, ōnis, f. begroeting.
- Consaluto, āvi, ātum, i. begroeten.**
Consansco, santū, z, S. 3. gezond worden, genezen.
Consanguineus, a, um, adj. 1) door 't bloed verwant; consanguinea, eene zuster; consanguinei, bloedverwanten; 2) in 't alg. verwantschap.
Consanguinitas, ātis, f. vriendschap des bloeds.
Consano, z. Sano.
Consarrio, ire, 4. onspitten.
Consauo, āvi, ātum, i. wonden.
Conscēlērātus, a, um, adj. snood.
Conscēlērō, āvi, ātum, i. bevleeken, schenden.
Conscendo, ndi, nsum, 3. 1) in of op iets klimmen; 2) iets beklimmen; 3) sloop gaan.
Conscensio, ōnis, f. het beklimmen (van een schip).
Conscientia, ae, f. 1) het medeweten (van eene zaak); 2) het bewust zijn; conscientia quid abesse virum, in 't gevoel zijner zwakheid; 3) het bewust zijn, goed of kwaad gehandeld te hebben, het geweten; 4) het goede geweten; 5) het kwade geweten; 6) kennis van iets.
Conscindo, scidi, scissum, 3. verscheuren; tp. conscindi, belasterd worden; sibilis conscindere, uitsluiten.
Conscio, ire, 4. pōst. sibi aliquid, zich eener (kwade) zaak bewust zijn.
Conscjōlus, z. Conscius.
Conscisco, scivi, scitum, 3. besluiten; sibi mortem, fugam, zich om 't leven brengen, ylugten; facinus, (bagaan); bellum, (voeren).
Conscius, a, um, adj. 1) zloh eener zaak bewust; virtus, (die zichzelf kent); 2) die met iemand van iets weet; subst. een deelnemer, die met iemand ergens van weet, een medeligtige; conscia, eene vrouwde; 3) die een kwaad geweten heeft.
Conscro, āri, i. schrapen, roggchelen.
Conscribillo, are, i, eig. bekrabbelen; tp. nates, de billen bloedig slaan.
Conscribo, scripsi, scriptum, 3. 1) schrijven (brief, wet enz.); 2) met iets beschrijven, mensam vino; 3) te zamen op één en hetzelfde schrijven; milites, (werven); patres conscripti, (aanspraak aan den Senaat), verzamelde vaders; pater conscriptus, een Senator; 4) overstriemen (met geesselslagen).
Conscriptio, ōnis, f. iets schriftelijks.
Conscro, scēci, sectum, i. in stukken snijden.
Conscratio, ōnis, f. 1) toewijding, inwijding; legis, poenne, wanneer men door eene wet of eene straf iemand tot dood veroordemt; 4) vergoeding.
Conscro, āvi, ātum, i. 1) toewijden; tp. caput alicujus, (aan den dood wijden); ad immortalitatis memoriam, (onsterfelijk maken); artem inventioni deorum, (toeschrijven); 2) vergoeden.
Consecratum, i, n. eene (korte) gevolgtrekking.
Consecratio, ōnis, f. 1) het streven naar iets; 2) consecratio in numerum, optelling.
Consecatrix, icis, f. die naar iets streeft.
Consectio, ōnis, f. het snijden, het versnijden,

Consector, *ctus sum*, 1. 1) *ietmand* (ijverig) volgen; *it.* iemand vervolgen; *tp.* trachten te bereiken of in 't alg. naar iets trachten, streven; 2) bereiken, inhalen; *tp.* verhalen, aanvoeren.

Consecutio, *onis*, f. 1) het vervolg; 2) de juiste volgreeks; 3) de geschikte orde (in eene redevoering); 3) eene soort van besluit.

Consensualis, e, en **Consensivus**, a, um, adj. uit allerhande zaden bestaande (een wijnberg, een woud).

Consenesco, *senūi*, z. S. 3. 1) oud worden; *tp.* a) verouderen; b) afnemen (krachten, afgunst enz.)

Consensio, *onis*, f. overeenstemming; *it.* (in eenē slechten zin) verstandhouding, zamenzwering.

Consensus, *us*, m. overeenstemming.

Consensivus, a, um, adj. 1) overeenstemmend, overeenkomstig; *consentanea*, de voorafgaande oorzaken; 2) geschikt, voegzaam.

Consentio, *sensi*, *sensum*, 4. 1) overeenstemmen; in aliquem regem, iemand eenstemmig tot koning verkiezen; *bellum*, eenstemmig tot den oorlog besluiten; *sibi ipsi*, naar vaste stelregels handelen; 2) in iets of tot iets kwaads overeenstemmen = zamenzweren.

Conseptio, z. **Sepio**.

Conseptum, i, n. eene omheining.

Consequens, *tis*, adj. 1) zamenhangend (in eene redevoering); 2) geschikt, voegzaam; 3) als subst. eene gevolgtrekkking.

Consequentia, ae, f. een gevolg.

Consequor, *quātus* of *cūtus sum*, 3. 1) volgen; *tp.* a) trachten te bereiken, navolgen; b) behouden (zijne gewoonte); c) goedkeuren (iemand's meening); 2) veruolgen; *tp.* iets voortzetten; 3) inhalen, bereiken (den vijand); *tp.* verkrigen (roem, aanzien enz.); aliquem, iemand op zijde streven; *laudes verbis*, op een waardige wijze prijzen; *omnia memoria*, op alles bedacht zijn; *vitium*, eene misslag begaan.

Consequus, a, um, adj. volgend.

Consermonor, *ari*, i. met elkander spreken.

1. **Consero**, *servi*, *situm*, 3. 1) bezaaijen, beplanten; 2) zaaijen, planten.

3. **Consero**, *serui*, *sertum*, 3. zamenvoegen; *tp.* sermonem, verba, met elkander spreken; *manum*, *manus*, *pugnam*, zich in een gevecht inlaten; *navis conserta*, (hetwelk met een ander schip handgemeen was).

Conserte, adv. zamenhangend.

Conserva, ae, f. eene medeslavin.

Conservatio, *onis*, f. 1) bewaring (der vruchten); 2) bewaring (van het belang, van het regt enz.)

Conservator, *oris*, m. de behouder.

Conservatrix, *icis*, f. de behoudster.

Conservitium, i, n. gemeenschappelijke dienst als slaaf.

Conservo, *ivi*, *atum*, i. bewaren, behouden ook: *redden*; *jurjurandum*, *indutias*, (houden).

Conservilla, ae, f. dem. eene medeslavin.

Conservus, i, m. 1) een medeslaaf; 2) als adj. hetgeen een medeslaaf betreft.

Consessor, *oris*, m. die naast iemand zit.

Consensus, *us*, m. 1) het zitten naast iemand; 2) eene verzameling.

Considēo, z. **Constido**.

Considerantia, ae, f. z. **Consideratio**.

Considerate, adv. bedacht.

Consideratio, *onis*, f. overweging, overleg.

Considero, *avi*, *atum*, i. 1) beschouwen (met de oogen); 2) beschouwen (met de ziel), overwegen; overleggen.

Constido, *seil*, *sessum*, 3. 1) zich nederlaten, nederzeten; (van een heer: zich legeren; van eene vloot: voor anker gaan liggen); *judicis* *considunt*, (houden eene vergadering); *tp.* *considere* in otio, zich aan volslagene werkeloosheid overgeven; *vitium*

con-edu in mente, (is ingeworteld); 2) zakken (een land enz.); zich plaatsen (het stof); bedaren (vuur); *tp.* bedaren, ophouden (schrik, toorn); 3) instorten (huizen, bergen); *tp.* *lucru*, in rouw verziiken; *nomen* *consedit*, (werd vergeten).

Consignatio, *onis*, f. een lijst (van ondertekeningen, bij eene aanklagt).

Consigno, *avi*, *atum*, i. verzegelen; *aliciu* *tabellas*, (verzegeld overgeven); *tp.* a) opmerken, waarnemen; b) *litteris* *consignare*, op schrift stellen.

Consillesco, *ui*, z. S. 3. stil worden, zwijgen.

Consiliarius, i, m. 1) een raadgever; 2) als adj. raadgevend.

Consiliator, *oris*, m. een raadgever.

Consilior, *atus sum*, i. 1) raden, raad geven; 2) raadplegen.

Consilium, i, n. 1) eene vergadering (welke over iets beraadslaagt); *militare*, een krijgsraad; 2) overleg, raadpleging; *res est consilii*, (heeft overleg noodig); *ire* in *consilium*, te raad gaan; 3) een voornemen, besluit; 4) de raad, diep men iemand geeft; *tp.* raadgever; 5) oogmerk; *consilio*, met opzet; 6) gezond oordeel, schran-derheid, beleid.

Consilius, e, adj. gelijkvormig.

Consilio, *ui*, z. S. 3. mente, bij zijn verstand zijn.

Consisto, *sisti*, z. S. 3. 1) een vasten voet krijgen of in 't alg. staan blijven; a-*fuga*, ophouden met vlugten; *it.* stil staan, zich plaatsen; *cum aliquo*, staan bij een, om met iemand te spreken; *it.* voor het geregt met iemand verschijnen; in *pedes*, zich op weg begeven; *tp.* a) in denzelfden toestand blijven; b. v. mente, zijne gedachten magtig zijn; *mens*, *lingua non consistit*, de gedachten, de spraak begonnen iemand te begeven; b) *consistere cum aliquo*, overeenstemmen met iemand; c) als 't ware staan blijven, d. i. niet toemenen, = ophouden (b. v. de koude enz.); d) bestaan, plaats hebben, b. v. vriendschap; *consilium consistit*, (is genomen); e) bestaan uit iets; f) berusten op iets.

Consilio, *ui*, z. S. 3. mente, bij zijn verstand zijn.

Consisto, *sisti*, z. S. 3. 1) een vasten voet krijgen of in 't alg. staan blijven; a-*fuga*, ophouden met vlugten; *it.* stil staan, zich plaatsen; *cum aliquo*, staan bij een, om met iemand te spreken; *it.* voor het geregt met iemand verschijnen; in *pedes*, zich op weg begeven; *tp.* a) in denzelfden toestand blijven; b. v. mente, zijne gedachten magtig zijn; *mens*, *lingua non consistit*, de gedachten, de spraak begonnen iemand te begeven; b) *consistere cum aliquo*, overeenstemmen met iemand; c) als 't ware staan blijven, d. i. niet toemenen, = ophouden (b. v. de koude enz.); d) bestaan, plaats hebben, b. v. vriendschap; *consilium consistit*, (is genomen); e) bestaan uit iets; f) berusten op iets.

Consilio, *ui*, z. S. 3. mente, bij zijn verstand zijn.

Consisto, *sisti*, z. S. 3. 1) een vasten voet krijgen of in 't alg. staan blijven; a-*fuga*, ophouden met vlugten; *it.* stil staan, zich plaatsen; *cum aliquo*, staan bij een, om met iemand te spreken; *it.* voor het geregt met iemand verschijnen; in *pedes*, zich op weg begeven; *tp.* a) in denzelfden toestand blijven; b. v. mente, zijne gedachten magtig zijn; *mens*, *lingua non consistit*, de gedachten, de spraak begonnen iemand te begeven; b) *consistere cum aliquo*, overeenstemmen met iemand; c) als 't ware staan blijven, d. i. niet toemenen, = ophouden (b. v. de koude enz.); d) bestaan, plaats hebben, b. v. vriendschap; *consilium consistit*, (is genomen); e) bestaan uit iets; f) berusten op iets.

Consilio, *ui*, z. S. 3. mente, bij zijn verstand zijn.

Consisto, *sisti*, z. S. 3. 1) een vasten voet krijgen of in 't alg. staan blijven; a-*fuga*, ophouden met vlugten; *it.* stil staan, zich plaatsen; *cum aliquo*, staan bij een, om met iemand te spreken; *it.* voor het geregt met iemand verschijnen; in *pedes*, zich op weg begeven; *tp.* a) in denzelfden toestand blijven; b. v. mente, zijne gedachten magtig zijn; *mens*, *lingua non consistit*, de gedachten, de spraak begonnen iemand te begeven; b) *consistere cum aliquo*, overeenstemmen met iemand; c) als 't ware staan blijven, d. i. niet toemenen, = ophouden (b. v. de koude enz.); d) bestaan, plaats hebben, b. v. vriendschap; *consilium consistit*, (is genomen); e) bestaan uit iets; f) berusten op iets.

Consilio, *ui*, z. S. 3. mente, bij zijn verstand zijn.

Consisto, *sisti*, z. S. 3. 1) een vasten voet krijgen of in 't alg. staan blijven; a-*fuga*, ophouden met vlugten; *it.* stil staan, zich plaatsen; *cum aliquo*, staan bij een, om met iemand te spreken; *it.* voor het geregt met iemand verschijnen; in *pedes*, zich op weg begeven; *tp.* a) in denzelfden toestand blijven; b. v. mente, zijne gedachten magtig zijn; *mens*, *lingua non consistit*, de gedachten, de spraak begonnen iemand te begeven; b) *consistere cum aliquo*, overeenstemmen met iemand; c) als 't ware staan blijven, d. i. niet toemenen, = ophouden (b. v. de koude enz.); d) bestaan, plaats hebben, b. v. vriendschap; *consilium consistit*, (is genomen); e) bestaan uit iets; f) berusten op iets.

Consilio, *ui*, z. S. 3. mente, bij zijn verstand zijn.

Consisto, *sisti*, z. S. 3. 1) een vasten voet krijgen of in 't alg. staan blijven; a-*fuga*, ophouden met vlugten; *it.* stil staan, zich plaatsen; *cum aliquo*, staan bij een, om met iemand te spreken; *it.* voor het geregt met iemand verschijnen; in *pedes*, zich op weg begeven; *tp.* a) in denzelfden toestand blijven; b. v. mente, zijne gedachten magtig zijn; *mens*, *lingua non consistit*, de gedachten, de spraak begonnen iemand te begeven; b) *consistere cum aliquo*, overeenstemmen met iemand; c) als 't ware staan blijven, d. i. niet toemenen, = ophouden (b. v. de koude enz.); d) bestaan, plaats hebben, b. v. vriendschap; *consilium consistit*, (is genomen); e) bestaan uit iets; f) berusten op iets.

Consilio, *ui*, z. S. 3. mente, bij zijn verstand zijn.

- Consociatus, a, um, adj. *gemeenzaam, vriendschappelijk (genegenheid)*.
- Consocio, avi, atum, 1. iets *gemeenschappelijk maken met iemand* = hem deel daaraan laten nemen.
- Consolabilis, e, adj. *hetgeen zich troosten laat*.
- Consolatio, ōnis, f. *troost, bemoediging; tp. vermindering (van vrees)*.
- Consolator, ōris, m. *een vertrooster*.
- Consolatorius, a, um, adj. *hetgeen troost; literae, een troostbrief*.
- Consolatus, a, um, partic. *afgedaan (eene rekening)*.
- Consolator, atus sum, 1. 1) *troosten; it. moed inspreken; tp. verzachten, verligten (smart); 2) consolator (passive), bemoedigend, aangeyurd*.
- Consomptio, ōre, 1. *dromen*.
- Consona, ūi, e. S. 1. *klinken (te gelijk met iets anders); consonans (sc. litera), een medeklinker; tp. overeenstemmen*.
- Consonus, a, um, adj. *overeenstemmend (toon); tp. consonum est, het is voegzaam, passend*.
- Consopio, ivi, itum, 4. *doen inslapen*.
- Consort, tis, adj. *deelachtig, deelnemend aan enz.; subst. een deelhebber, deelgenoot; fratres, (die in gemeenschap van goederen leven); socius, iemand, die zijn kapitaal met dat van een ander vereenigd heeft; tp. a) gelijkvormig, gelijk (moedlot); b) subst. een broeder; it. f. eene zuster*.
- Consortio, ōnis, f. 1) *gemeenschappelijke deelneming aan iets (aan eene post); 2) gemeenzaam verkeer (b. v. der menschen)*.
- Consortium, i, n. z. *Consortio* 1).
1. *Conspicuum, a, um, adj. 1) in het oog loopend, bezienwaardig; 2) uitmuntend*.
2. *Conspicuum, us, m. 1) de aanblik; cadere in conspectum, zichtbaar zijn; in conspectu alicujus, voor iemands oogen; conspectu suo restituit proclium, (door zijne tegenwoordigheid); conspectus naturae, onderzoek, beschouwing der natuur; 2) het zien ergens heen; conspectus est in etc., men heeft er het uitzigt naar enz.*
- Consperso, speris, persum, 3. 1) *sprengen (water), strooijen (zout enz.); 2) water sprengen; 3) bevochtigen (met wijn, rranen); be strooijen (met bloemen)*.
- Conspicio, spexi, spectum, 3. 1) *aanschouwen; conspici, oozien baren; tp. inzien; 2) ergens heen zien; tp. overleggen, bedenken; sibi, voor zich zorgen*.
- Conspicor, atus sum, 1. *gewaard worden, aanschouwen*.
- Conspicuosus, ō, um, adj. 1) *zichtbaar; in conspicuo habere, voor oogen hebben; 2) uitmuntend, beroemd*.
- Conspirare, adv. *eengezind*.
- Conspiratio, ōnis, f. 1) *eendragt; 2) (in eenen slechten zin) = zamenzwering*.
- Conspiro, avi, itum, 1. *eig. zamenspreken; 1) schallen, zich doen hooren; 2) eenstemmig eendragtig zijn; 3) zamenzweren; conspirati, zamenzworen*.
- Conspissatus, a, um, partic. *digt gemaakt*.
- Consponsor, ōris, m. *een medeborg*.
- Conspolio, ūi, itum, 8. *bespuwen;*
- Conspurio, ūvi, itum, 1. *bezoedelen, verontreinigen*.
- Conspuo, avi, itum, 1. *bespuwen*.
- Constabilis, ivi, itum, 4. *bevestigen, vast maken (zijne omstandigheden, betrekkingen)*.
- Constans, tis, adj. *vast, hetgeen zich niet gemakkelijk beweegt (als konig); tp. a) duurzaam, bestendig; b) van een vast karakter (zich gelijk blijvend, consequent),*
- Constanter, adv. 1) *gelijkvormig; constanter nuntiare, gelijkvormige (= overeenstemmende) berichten geven; 2) duurzaam, bestendig; pugare, in een formeel gevecht strijden*.
- Constansia, ae, f. 1) *het zich gelijk blijven (in zijn gevoelens enz.); 2) duurzaamheid, bestendigheid; 3) vastheid van karakter (het consequent zijn); 4) overeenkomst (in gezindheden, in aandoening)*.
- Consternatio, ōnis, f. 1) *het schuw worden (der paarden); tp. onstellenis; 2) verwarring, oproer*.
1. *Consterno, avi, itum, 1. 1) schuw maken; 2) tot oproer brengen; multitudo ad arma consternata, eens oproerige en gewapende menigte*.
2. *Consterno, stravi, stratum, 3. 1) met iets bedekken (bestrooijen); 2) omverperpen (eene zuil of standbeeld)*.
- Constipio, avi, itum, 1. *te zamen dringen*.
- Constitutio, ūi, itum, 3. 1) *eig. iemand ergens heen zatten of plaatsen; tp. iemand ergens inzetten (in een zeker ambt); b. v. in locum alterius, in iemands plaats stellen; in aliquo munere, tot een ambt bevoerdere; aliquem regem, iemand tot koning maken; 2) plaatsen, daarstellen; agmen, halt houden met het leger; tp. a) vaststellen, bepalen (tijd, maat en paal, grenzen, jaargeld enz.); it. besluiten; b) inrigten (den staat, het munterwezen enz.); amicitiam cum aliquo, (sluiten); actionem, eene aanklagt maken; corpus bene constitutum, eene goede lichaamsgesteldheid; c) leiden (b. v. de jeugd); 3) iets daarstellen, d. i. oprigten, bouwen; b. v. een altaar, eene stad*.
- Constitutio, ōnis, f. 1) *lichaamsgesteldheid; firma, sterke; 2) schikking, inrigting; it. bepalen, verordening*.
- Constitutio, ōris, m. *die iets inrigt, bestuurt*.
- Constitutum, i, n. 1) *afsprake, overeenkomst; it. vergelijk; 2) verordening; per constituta, volgens bepaalde (natuurlijke) wetten*.
- Conso, stiti, statum, 1. 1) *bijeenstaan; tp. a) uit iets bestaan; b) overeenstemmen, overeenkomen; sibi, zich gelijk blijven; it. bij zijn zinnen zijn; ratio constat, de rekening komt overeen; (it. het is goed, behoorlijk; it. het is schrander); constat, het is uitgemaakt; mihi constat, ik weet zeker; it. ik heb vast besloten; 2) staan, vast staan (b. v. troepen); tp. a) bij iemand zijn, in iemands handen, b. v. de overwinning; b) bestaan of blijven (b. v. trouw, orde, glaatskleur); numerus constat, is (vol); c) bestaan of duren (existere); d) tot staan komen, kosten*.
- Constratum, i, n. *het verzet*.
- Constringo, inxi, itum, 3. 1) *zamenbinden;*

tp. a) zamentrekken (van genesmiddelen enz.); b) in 't kort zamentrekken; 2) binden, kluiseren; religione, legibus, (beperken); libidinibus se constringendum tradere, zich door wellust laten kluiseren.

Constructio, onis, f. opbouwning, bouworde; verborum, behoorlijke schikking der woorden (in eene redevoering).

Constructio, uxi; uctum, 3. 1) bouwen, opbouwen; 2) ophoopen; 3) bedekken = voorzien (een d'isch met spijzen).

Constructiprator, oris, m. een ontceerder.

Constructipro, avi, atum, 1. ontceeren.

Constructio, suasi, suasum, 2. raden.

Constructio, um (Orum), n. het feest van **Consus** (of van den God des Raads).

Consuasor, oris, m. een raadgever.

Consudasco, ere, 3. zweeten.

Consúdo, avi, atum, 1. zweeten.

Consuefactio, facti, factum, 3. gewonnen.

Consueo, ere, 2. gewoon zijn.

Consuesco, suévi, suétum, 3. 1) iemand gewinnen; 2) zich gewinnen; consuevisse of consuesse, gewoon, gewend zijn; consuescere cum etc., eene verpliefde verkeerung met iemand hebben.

Consuetudo, onis, f. 1) gewoonte; adducete aliquem in eam consuetudinem, iemand zoi gewinnen; venire in consuetudinem, eene gewoonte aannemen; it. tot gewoonte worden; 2) gewoonte in taal, = spraakgebruik; latina, de latijnsche taal; 3) gewoonte om met iemand om te gaan, = omgang met iemand; facere alicui consuetudinem cum aliquo, iemand in omgang met iemand brengen; consuetudo literarum, briefwisseling; 4) verliefde verkeerung.

Consueus, a, um, adj. 1) aan eene zaak gewend; 2) (waaraan men zich gewend heeft) gewend, gewoonlijk.

Consul, úlis, m. de Consul (een der twee hoogste overheidspersonen te Rome); ordinarius, die met het begin des jaars zijn ambt aanvaardde; suffectus, een later gekozene.

Consularis, e, adj. de Consul betreffende; aetas, de bij de wet bepaalde ouderdom, om Consul te worden; provincia, (die een Consul bestuurt); vir consularis, een man met den rang van Consul; consularia, de aan den Consul toekomende onderscheidingen.

Consulariter, adv. zoo als het een Consul betaamt.

Consulatus, us, m. 1) het ambt van Consul; 2) de tijd van zijn bestuur.

Consúlo, úli, ultum, 3. 1) overleggen; rem, over eene zaak beraadslagen; alicui of alicui rei, voor iemand, voor iets zorgen; daar op acht slaan; tibi consultum optime esse volo, ik meen het zeer goed met u; consulere in medium, in commune, voor het algemeen welzijn zorgen; 2) oordeelen; boni, voor goed houden, it. te vreden zijn; 3) iemand om raad vragen, de aliqua re; 4) tegen iemand te werk gaan.

Consultatio, onis, f. 1) overleg, beraadslaging; res venit in consultationem, (wordt beraadslaagd); 2) het vragen om raad; 3) een geregelyk (juridisch) voorstel (quaestie).

Consulte, adv. met overleg.

1. **Consulto**, adv. met opzet, met overleg.

2. **Consulto**, avi, atum, 1) beraadslagen; overleggen; alicui, voor iemand zorgen; 2) iemand om raad vragen.

Consultor, oris, m. 1) die om raad vraagt; 2) een raadgever.

Consultrix, tris, f. eene vrouw die zorgt.

Consultum, i, m. 1) besluit, slotsom; senatus, Senaatsbesluit; 2) het vragen om raad.

1. **Consultus**, a, um, adj. 1) bekwaam, ervaren in iets; 2) geschikt, voogzaam (b. v. weg enz.).

2. **Consultus**, us, m. 1) (= consilium); 2) (= consultum) besluit.

Consum, z. Confore.

Consummabilis, e, adj. hetgeen volkomen worden kan.

Consummatio, onis, f. 1) het zamenrekenen; 2) voltooying.

Consummatus, a, um, adj. voltooid, volkomen.

Consummo, avi, atum, 1. in 's alg. zamenbrengen; v. d. ook, tot éne som brengen; tp. a) uitmaken, bedragen (zoo of zov veel); b) voltooyen, volcinden; c) volkomen maken.

Consumo, si, tum, 3. 1) eig. daartoe nemen = besteden (moeite); tp. consumere in etc., verdeelen in (b. v. zes deelen); 2) verbruiken; v. d. ook, verteren; patrimonium, (doorbrengen); urbem incendio, (verbranden); consumi maerore etc., (vertierd worden); 3) verliezen; tp. ignominiam, (niet meer achten); 4) doorreizen (lunden); 5) dooden.

Consumtio, onis, f. 1) vertering; sui, uiterting; 2) voltooying.

Consumitor, oris, m. die iets verteert.

Consumo, úli, útum, 3. 1) eig. te zamen nacijsen; tp. dolos, eene list verzinnen; 2) zamenstoppen.

Consumo, surrexi, surrectum, 3. zich ophesfen (van zijn stoel opstaan; it. wind berg, huis enz. verheft zich); tp. a) zich als 't ware opheffen tot iets, b. v. optreden, als redenaar; ad bella, ad res novas etc., oorlog, nieuwigheden beginnen; in curam alicujus tuendi, zich iemand aantrekken; b) een oorlog beginnen.

Consumrectio, onis, f. het opstaan (uit aching).

Consus, i, m. de God van den Raad (ook Neptunus (quester genoemd).

Consusurro, are, 1. te zamen sissen.

Contabescio, feci, factum, 3. iemand verteren, uitmergelen.

Contabescio, úi, z. S. 3. zichzelve allengskens verteren; it. te gronde gaan.

Contabulatio, onis, f. eene verdieping (van een toren).

Contabúlo, avi, atum, 1. 1) uit planken zamenvoegen (een toren enz.); 2) met planken bedekken; Hellespontum, (net een brug bedekken).

Contactus, us, m. 1) aanraking; 2) besmetting (van ziekten); tp. voorbeeld (b. v. tot oproer).

Contages, is, f. 2. Contagio.

Contagio, onis, f. 1) aanraking; tp. a) verbinding (b. v. met een ligchaam, met een

- yolk*); *sceleris, belli, deelneming aan enz.*; *b*) verwantschap; 2) eene besmettende aanraking, besmetting.
- Contagium**, *l, n, 1*) aanraking, verbinding, omgang met enz.; 2) besmetting; *tp.* het besmettende van een voorbeeld; *it.* het voorbeeld (tot iets kwaads).
- Contaminatus**, *a, um, adj.* heilloos, verpest.
- Contamino**, *avi, atum, 1*) eig. aanraken met enz.; *tp.* vermengen (in eenen slechten zin, *b. v.* vreugde met droefheid); 2) bevlecken.
- Contatio**, *z. Percontatio.*
- Contechnor**, *ari, 1.* lieten smeden.
- Contego**, *texi, tectum, 3.* 1) bedekken; 2) trachten te verbergen of te bedekken.
- Contemero**, *avi, atum, 1.* bevlecken, ontheligen, schenden.
- Contemno**, *temsi, tentum, 3.* verachten, gering achten, niet achten; *se,* zeer gering van zichzelven denken.
- Contemplatio**, *onis, f.* 1) beschouwing (met de oogen); 2) beschouwing met de ziel; *tp.* in acht neming van iets.
- Contemplativus**, *a, um, adj.* beschouwend (theoretisch).
- Contemplator**, *oris, m.* een beschouwer, waarnemer.
- Contemplatus**, *us, m.* beschouwing.
- Contemplo**, *avi, atum, 1.* beschouwen.
- Contemplor**, *atus sum, 1.* beschouwen (met de oogen, met de ziel).
- Contemtim**, *adv.* met verachting.
- Contemto**, *onis, f.* verachting, geringachting.
- Contemptor**, *oris, m.* een verachtter; *animus,* een trotsch gemoed.
- Contemtrix**, *icis, f.* eene verachtster.
1. **Contentus**, *us, m.* verachting, gering-schatting.
2. **Contentus**, *a, um, adj.* verachtelijk, verachtenswaardig.
- Contendo**, *di, tum, 3.* 1) eig. sterk uitrekken, *b. v.* arcum, (spannen); *hastam, telum, (werpen)*; *tp.* a) inspannen (de stem, krachten); *iter,* (met inspanning doen); *contendere,* als *intr.,* zich inspannen (moeite doen); *aliquid,* naar iets streven; *ab aliquo,* iets van iemand trachten te bekomen; *b*) zich inspannen (in den strijd) = strijden (met woorden of wapenen); *it.* wedijveren; *it.* iets bewerken of trachten te bewerken; 2) iets ergens heen trekken, *v. d.* leiden of rigten; *cursum aliquo,* zijn loop ergens heen rigten; *tp.* causam contendere, een rechtsgeding voeren; 3) *intr.* contendere, ergens trachten heen te komen (*dus* = reizen, gaan, optrekken); *tp.* tot iets trachten te geraken, *b. v.* tot eer; 4) *zamenhouden* = vergelijken; 5) *zamen-trekken of binden* (kluisters).
1. **Contente**, *adv.* (van *Contineo*) eng, kort (*b. v.* lemand houden).
2. **Contente**, *adv.* (van *Contendo*) met inspanning der krachten, driftig (gaan, bidden).
- Contentio**, *onis, f.* 1) inspanning (van stem, krachten); *sermonis,* hevigheid in 't spreken; *v. d. a*) het streven naar iets; *b*) strijd (met woorden of wapenen); 2) het tegen elkander houden = vergelijking.
- Contentiose**, *adv.* met heyligheid (iets bewerken).
- Contentiosus**, *a, um, adj.* hevig (eene redevoering).
- Contentus**, *a, um, adj.* te vreden (= *dis* zich laat vergenoegen) met iets.
- Conterminum**, *i, n.* de grenzen, het aangrenzende gebied.
- Conterminus**, *a, um, adj.* aangrenzend.
- Contro**, *trivi, tritum, 3.* vermalen; *tp. a*) iets als 't ware afslyten (met wrijven); *proverbium contritum,* een alledaagsch, gewoon spreekwoord; *b*) versteren, verzwakken (een volk); *aliquem oratione,* iemand door zijn gesprek als 't ware doodden; *oblivione,* vergeten; *c*) toebrengen, doorbrengen (zijn tijd); *frustra operam,* moeite verspillen; *se* contere in etc., zich met iets zeer bezig houden.
- Contrarius**, *a, um, adj.* een landsman.
- Contrario**, *z. Terreo.*
- Contestatus**, *a, um, adj.* bewezen, beproefd (*b. v.* deugd enz.)
- Contestor**, *atus sum, 1.* 1) iemand (als 't ware) tot getuige aanroepen; 2) aanroepen, bidden (de goden); 3) *litern,* een rechtsgeding (na het aanvoeren van getuigen) behoorlijk voeren; *lis contestata,* een behoorlijk aangevangen rechtsgeding.
- Contexo**, *ti, tum, 3.* 1) in 't alg. *zamen-ylechten* (bloemen); *tp. a*) in *zamenhang* brengen, verbinden met andere zaken; *b*) *voorzetten* (een gedicht enz.); *c*) in 't alg. *iets vervaardigen*; 2) *weven.*
- Contexte**, *adv.* *zamenhangend.*
- Contextus**, *us, m.* 1) *zamenvoeging*; 2) *zamenhang.*
- Conticeo**, *z. Conticesco.*
- Conticesco**, *ui, z. S. 3.* *zwijgen.*
- Conticinium**, *n.* eig. de tijd, waarop alles *zwijgt*, het eerste gedeelte van den nacht.
- Contignatio**, *onis, f.* 1) de *gezamenlijke balken van een huys*; 2) eene *verdieping.*
- Contigno**, *avi, atum, 1.* uit balken *zamen-voegen.*
- Contignus**, *a, um, adj.* naburig, aangrenzend; *contignus hastae,* met den *werpspies* bereikbaar.
- Continens**, *tis, adj.* 1) *zamenhangend, onafgebroken* (woud, haar, woorden); *continens terra* of *alleen continens,* het *vaste land*; 2) *aangrenzend aan iets*; *tp.* *zamenhangend* (*b. v.* oorzaak); 3) *continens causae,* eene *hoofdzak.*
- Continenter**, *adv.* 1) *onophoudelijk, in eens voors*; 2) *ingetogen* (leven).
- Continentia**, *ae, f.* 1) *beteugeling der hartstogten*; 2) *onthouding van eens anders eigendom* = *onomkoopbaarheid, eerlijkheid*; 3) *onthouding van verkwisting* = *een matig leven.*
- Contineo**, *ntinui, tentum, 2.* 1) *zamenhouden* (*vesbinden*) het een met het ander; *contineri, zamenhangen* (door eene brug); 2) *bij elkander houden* binnen eene bepaalde plaats (*b. v.* troepen); *it.* *ingesloten houden* (*b. v.* dieren); *merces,* (bij elkander houden = bewaren); *librum,* (niet uitgeven); *montibus contineri,* (ingesloten zijn); *se* *contingere* zich ergens ophouden, *b. v.*

furi, op het land; in lectulo, in het bed blijven; tp. a) iemand of iets in toom houden, bedwingen, b. v. de soldaten, toorn; vocem, zwijgen (wanneer men vooraf gesproken heeft); se ab aliqua re, zich van iets onthouden; b) iemand in een zeker toestand houden of behouden, b. v. iemand zijn pligt, in bezigheid; c) iets bij zich houden, als 't ware niet laten uitkomen, b. v. odium, dolorem, (= voeden); it. iets bij zich houden = het verzwijgen; d) iets in zich besluiten of bevatten, b. v. een boek, iets; contheteri, begrepen, vervat zijn (b. v. mijn geluk in het uwe).

1. Contingo, nxi, nctum, 3. nat maken, besproeiing, bespreken; sale, inzouten.

2. Contingo, tigi, tactum, 3. 1) aanraken (spijzen); inter se, elkander; avem ferro, (raken); tp. Italiam, Italië bereiken; fines alicujus, aan iemands gebied grenzen; aures alicujus, tot iemands ooren komen; aliquid cognatione, met iemand vermaagschap zijn; cura animum alicujus, iemands gemoed verontrusten; belli societate contingi, aandeel aan den oorlog krijgen; numine contingi, bezield worden, eene ingeyving bekomen; sorte contactus, door ramp getroffen; 2) groeijen, voortkomen; 3) gebeuren (gewoonlijk yan iets gelukkigs), te beurt vallen; contigit mihi, ik heb het geluk gehad.

Contingitio, ðnis, f. 1) onafgebrokene voortdurtig; 2) onafgebrokene samenhang (van verschildende zaken); verborum, een volzin.

Continuitas, itis, f. z. Continuatio.

1. Continuo, adv. 1) zonder vertragen, terstond; 2) onafgebroken.

2. Continuo, ðvi, itum, 1. 1) aan elkander voegen, met elkander verbinden (huizen, woorden enz.); hiems continuatur hiemi, (volgt op enz.); 2) voortzetten (zijne reis enz.); saxa etc., voortgaan met het werpen van steenen; 3) vooriduren.

Continuos, a, um, adj. 1) voortdurend, na elkander; 2) verbonden (huizen enz.); tp. continuus alicujus, die altijd met iemand leeft.

Contollo, ère, 3. (eig. zamendragen); gra-dum, naar iemand toegaan.

Contono, z. Tono.

Contor, ðri, 1. uitvorschen, z. Percontor.

Contoroqueo, torsi, tortum, 2. 1) draaijen, ronddraaijen; contoroqueri, zich ronddraaijen; hastam etc. = slingeren, zwaaijen; tp. met kracht uitstooten (woorden); 2) voortrollen (b. v. rivieren); 3) zamend-raaijen of wikkelen (de toga).

Contorsio, z. Contortio.

Contorte, adv. 1) donker, verward; 2) met kracht, nadrukkelyk.

Contortio, ðnis, f. 1) het ronddraaijen; dextrae, het omzwaaijen van de rechterhand (als van iemand die met een degen gaat steken); 2) inwikkelyk; orationis, eene ingewikkelde uitdrukking.

Contortiplicatus, a, um, adj. ingewikkeld, in één gedraaid.

Contortor, ðris, m. een verdraaijer.

Contortulus, a, um, adj. dem. een weinig of vrij wat ingewikkeld.

Contortus, a, um, adj. 1) ingewikkeld, ver-

ward; 2) (in eene redevoering) krachtig, door korthed.

Contra, 1. adv. 1) tegen over; 2) daarentegen; 3) tegenovergesteld, anders (b. v. denken); 4) tegen, b. v. dicere, als aanklager tegen iemand optreden; 11. prp. cum acc. 1) tegen (vijandig); contra ea, daarentegen; 2) tegen over iets; aspiciere contra aliquid, iemand in 't gezigt zien; 3) iets opwaarts, b. v. eene ladder; 4) in vergelyking met enz.

Contracte, adv. naauw, eng (b. v. wonen).

Contractio, ðnis, f. 1) de zamentrekking (der vingers enz.); tp. animi, kleinmoedigheid; orationis, korthed eener redevoering; syllabae, contractie (zamentrekking) van eene lettergreep; 2) trekking (als ligchamelijk ongemak) = kramp enz.

Contractuicula, ae, f. dem. animi, een weinig kleinmoedigheds.

Contracto, z. Contracto.

Contractum, i, n. eene begane misslag.

Contractura, ae, f. z. Contractio 1).

1. Contractus, a, um, adj. eng (plaats, zee); tp. in 't alg. als 't ware zamengetrokken; a) klein, onbeduidend (een vuur enz.); b) rimpelig (voorhoofd); c) dof (van de stem); d) ingetogen, spaarzaam.

2. Contractus, us, m. de verrigting eener zaak.

Contradico, xi, ctum, 3. 1) daar tegen praten of tegenspreken; 2) eene tegenwerping (in eene redevoering) maken.

Contradictio, ðnis, f. 1) het tegenspreken; 2) (in eene redevoering) eene tegenwerping.

Contrahio, ðvi, itum, 4. (eig. tegengaan); tp. daar tegen praten, tegenspreken.

Contrahio, traxi, tractum, 3. 1) zamentrekken (in engeren omtrek); tp. orationem, (bekorten); animum, den moed verliezen; rem of negotium, eene zaak of affaire met elkander afsdoen, koopmanschap sluiten; 2) zamentrekken = verzamelen (troepen enz.); tp. iets veroorzaken, bewerken (oorlog, onaangenaamheden); damnum, zich een verlies op den hals halen; aes alienum, schulden maken; nefas, eene misdaad begaan; offensam populi, het volk van zich afkeerig maken.

Contrapono, pòstui, pòsitum, 3. tegenstellen.

Contrapòsitum, i, n. eene tegenstelling.

Contrarie, adv. tegenovergesteld; verba contrarie posita, tegenstellingen.

Contrario, adv. integendeel.

Contrarius, a, um, adj. 1) strijdig, tegenovergesteld; in contrarias partes dispendere, (vóór en tegen); e contrario, integendeel; 2) tegenover zijnde; 3) wederzijdsch (b. v. wonden, houwen); 4) tegen elkander, vijandig.

Contractabiliter, adv. in 't oog loopend, aanmerkelijk.

Contractatio, ðnis, f. betasting.

Contracto, ðvi, itum, 1. 1) betasten, bevoelen; tp. aliquid oculis, mente, bezien, overdenken; 2) oonteeren (eene vrouw).

Contrémisco, ði, z. S. 3. 1) beginnen te beven; 2) voor iets beven.

Contremio, ði, z. S. 3. 1) beven; 2) voor iemand of iets beven.

- Contributio, tii, ūtum, 3. 1) verdecken (in kohorten); 2) inlijven (in eenen staat).
 Contoristo, āvi, ātum, 1. 1) bedroeven; 2) treurig maken (de lucht); tp. donker maken; 3) beschadigen.
 Contritio, ōnis, f. droefheid, kommer.
 Contritus, a, um, adj. afgesleten, gewoon, alleedaagsch (b. v. spreekwoord).
 Contrōversia, ae, f. 1) geschil (voor het gericht enz.); in controversia esse of versari, in geschil zijn; in controversiam adducere, deducere, vocare, in geschil brengen, betwisten; 2) geschilpunt, vraagstuk, verschil.
 Contrōversiosus, a, um, adj. betwistbaar (eene zaak).
 Contrōversor, ātus sum, 1. oneenig onder elkander zijn.
 Contrōversus, a, um, adj. 1) in geschil zijnde; 2) gaarne strijdend.
 Contrūcido, z. Trucido.
 Contrūdo, si, sum, 3. te zamen ergens heen stooten (in eene gevangenis).
 Contrunco, āre, 1. (in scherts) cibum, (verieren).
 Contubernālis, is, c. 1) een tentgenoot; it. iemand, die in 't gevolg van een veldheer de krijgskunst leert; 2) in 't alg. iemand die een ander gezelschap houdt, een huisvriend; it. de echtgenoot.
 Contubernium, i, n. 1) eene gemeenschappelijke tent; 2) het bij elkander wonen in eene tent; 3) in 't alg. het te zamen leven (van menschen en dieren).
 Contūdor, itus sum, a. 1) aanzien, aanschouwen; 2) zien (b. v. ver); 3) ontwaren.
 Contūtus, us, m. de aanblik, het aanzien.
 Contūmācia, ae, f. 1) volharding; 2) standvastigheid; 3) trotschheid, hardnekkigheid.
 Contūmācter, adv. volhardend, hardnekkig, trotsch.
 Contūmax, ācis, adj. 1) volhardend; 2) standvastig; 3) hardnekkig, hard (eene vijl); contumax capillis, die vreed haar heeft (dat zich niet laat krullen).
 Contūmētia, ae, f. 1) beschimping (uit verachting); afficere contumeliā, beschimpen; imponere alicui contumeliam, tegen iemand eene hem beschimpende aanklagt doen; 2) blaam; 3) geweld, botsing der baren.
 Contūmētiōse, adv. beschimpend, verachtelijk (van iemand spreken).
 Contūmētiōsus, a, um, adj. beschimpend.
 Contūmūlo, āvi, ātum, 1. 1) heuvelvormig ophoopen (aarde); 2) begraven.
 Contundo, tūdi, tūsum, 3. aan stukken sloeten of slaan (b. v. iets in een yjzel, de hael de velden, iemand met vuisten); tp. 1) kniiken; 2) vernielen (eene vloot enz.); 3) volbrengen (b. v. de zon haren loop).
 Contūtor, z. Contueor.
 Conturbātio, ōnis, f. verwarring, ontsteltenis.
 Conturbātor, ōris, m. als adj. poët. dat iemand bankroet doet gaan = dat veel geld kost (een geregt).
 Conturbo, āvi, ātum, 1. 1) in verwarring brengen (soldaten); tp. iemand (= hem ontsiellen); den staat enz.; rationes conturbare of alleen conturbare, zijne schulden riet betalen (bankroet maken); rationes
 conturbare alicui, iemands tekening (= gemaakt plan) in de war brengen.
 Contus, i, m. (xwros) een boom = lang stuk hout (voor riemen, in den oorlog).
 Cōtuslo, ōnis, f. kwetsing, knuzing (b. v. van eenen oljff).
 Contūtus, z. Contuitus.
 Cōnus, i, m. (xwros) 1) de helmkam (waarin de vederbos zit); 2) eene kegelvormige vrucht (b. v. der cypress).
 Convādor, z. Vador.
 Convalesco, ūi, z. S. 3. wederom wel, d. i. gezond worden, genezen; it. in kracht of krachten toenemen (een staat, mensch, geacht).
 Convallis, is, f. een dal.
 Convāso, āre, 1. te zamenrapen (geld).
 Convēto, āre, 1. te zamen voeren of brengen.
 Convēctor, ōris, m. een reisgenoot (op een schip).
 Convēho, vexti, vectum, 3. te zamen voeren, brengen, dragen; fructus, (opdoen).
 Convello, velli (zelden vulsi), vulsum, 3. 1) omverhalen (een huis); tp. vernietigen (een wezen, magt, regt, meeningen enz.); fata, (veranderen); reipublicae statum, (verwarren, aan het wankelen brengen); aliquid, iets wederleggen; 2) uitscheuren (boomen enz.) of in 't alg. wegrukken, losscheuren (b. v. een touw van iets); signa, de vaandels uit den grond rukken = opbreken; armos convellere, de schoft, den schouder verwrikken (een dier door het trekken); tp. iemand uit zijnen tot nu toe goeden toestand rukken; 3) in stukken scheuren (met de tanden); tp. convulsus, iemand die toevallen heeft.
 Convēnae, ārum, m. zamenloop van menschen.
 Convēniens, tis, adj. 1) overeenstemmend, voegzaam; toga, (die goed zit); conveniens est, het betaamt; 2) overeenstemmend (in gezindheden).
 Convēnienter, adv. overeenstemmend, voegzaam.
 Convēnientia, ae, f. overeenkomst (der deelen enz.).
 Convēnio, vēni, ventum, 4. 1) zamenkomen; aliquem, iemand gaan spreken; aliquem conventum velle, met iemand willen spreken; tp. a) (van zaken) zamenloopen; b) overeenstemmen; it. voegen, passen; nomen convenit, het komt alles tot op een duit toe uit; haud convenit, het betaamt niet; iudex convenit inter adversarios, (doet aan beide partijen regt); c) res convenit, eene zaak wordt (tusschen verschillende menschen) uitgemaakt; pex convenit, (kwam tot stand); pacto convenit, men maakte een verdrag; convenit, men gelooft algemeen.
 Convēnticium, i, n. het regt van zitting in eene vergadering.
 Convēnticus, a, um, adj. die tegelijk met een ander eene bijzit bezoekt.
 Convēnticulum, i, n. 1) zamenkomst; 2) de plaats waar men zamenkomt.
 Conventio, ōnis, f. zamenkomst; tp. overeenkomst, vergelijk, afspraak.

- Conventum**, i, n. een verdrag; stare conventis; het verdrag houden.
- Conventus**, us, m; 1) samenkomst, verzameling (van menschen); tp. overeenkomst, vergelijk; 2) gerechtsdag; 3) de stad, alwaar gerechtsdagen gehouden worden; mischien gerechtsstad.
- Converbero**, avi, atum, i. slaan; tp. tuchtsigen (met woorden).
- Converro**, verri, versum, 3. 1) zamenvoegen; tp. hereditates, (tot zich trekken, toe-eigencn); 2) uityeegen.
- Conversatio**, onis, f. 1) verblijf; 2) omgang; 3) dagelijksch gebruik van eene zaak.
- Converso**, onis, f. 1) het omdraaijen (des hemels); tp. a) wederkeering (van zekere bepaalde tijden); crebra verbi, voeluydige herhaling van een woord; b) een volzin, eene periode; 2) eig. eene omkeering, d. i. eene andere wending; y. d. verandering; 3) eene ziekelijke verandering van een deel van 't menschelijk ligchaam; it. een ettergezwel.
- Converso**, avi, atum, i. z. **Converto** en **Conversor**.
- Conversor**, atus sum, i. 1) zich bij iemand of ergens ophouden; 2) met iemand omgaan.
- Converto**, ti, sum, 3. 1) wenden, draaijen (b. v. de oogen, zich); terga, vlugten, vlieden; tp. se ad aliquem, zich tot iemand (om hulp); se ad otium, naar rust haken; in bonum, eene gunstige wending nemen, goed afloopen; 2) veranderen (in vreugde, in lagchen, zich in iets); fortuna versa est, (keert zich); 3) doen strekken (iets tot zijn nut, tot ongeluk van anderen); 4) omkeeren; se, vlugten; tp. overzctten, vertalen.
- Convertor**, z. **Converto**.
- Convestio**, ivi, itum, 4. z. v. a. bekleeden (met gras enz.)
- Convexitas**, atis, f. in 't alg. iets dat uitgehold is; 1) gewelf (van den hemel); 2) yerdieping.
- Convexus**, a, um, adj. in 't alg. hol; a) verwulfd; convexa caeli, het gewelf des hemels; b) uitgehold; convexa vallium, de diepten der dalen; tp. gekromd; convexum iter, een steile weg.
- Convictator**, oris, m. een lasteraar, schimper.
- Convictor**, atus sum, i. lasteren, schimpen.
- Convictum**, i, n. 1) het geschreeuw van velen; 2) het geschreeuw tegen iemand = smaad, verwijt, schimprede; alicui convictum facere, iemand beschimpen, uitschelden.
- Convictio**, onis, f. het te zamen loven met iemand.
- Convictor**, oris, m. die altijd met iemand leeft, tafelvriend, dischgenoot.
- Convictus**, us, m. 1) bestendige omgang; 2) gastmaal.
- Convincto**, vici, victum, 3. 1) bewijzen; falsz, dat iets onwaar is; convictus devotio-nis, zijn wensch volkomen verkregen hebbende; 2) iemand overtuigen (van eene dwaling); 3) iets wederleggen.
- Convinctio**, onis, f. eene conjunctie, voegwoord.
- Conviso**, z. **Viso**.
- Conviva**, ae, m. 1) een gast; 2) een (bestendig) dischgenoot.
- Convivalis**, e, adj. een gastmaal betreffende; oblectamenta, tafelvreugde.
- Convivator**, oris, m. die een gastmaal aanrigt.
- Convivium**, i, n. 1) een gastmaal; 2) het gastmaal = de gasten.
- Convivo**, vixi, victum, 3. 1) met elkander leven; 2) met elkander eten of smullen.
- Convivor**, acus sum, i. eten, smullen.
- Convocatio**, onis, f. verzameling, samenroeping.
- Convoco**, avi, atum, i. 1) te zamen roepen; 2) roepen.
- Convolo**, avi, atum, i. te zamen vliegen = schielijk te zamen komen.
- Convolve**, vi, volutum, 3. zamenwikkel-en of rollen; tp. mare convolvit gentes, (overstroomt, bedekt); semina convolvere, stof uit iets (b. v. uit de wolken) verzamelen; ruina belli convolvit aliquem, (trekt iemand met zich).
- Convomo**, ui, itum, 3. bespuwen (door braken).
- Convulsero**, avi, atum, i. wonden.
- Coalesco**, z. **Coalesco**.
- Coönero**, z. **Onero**.
- Coöperatio**, onis, f. medewerking.
- Coöpericulum**, i, n. z. **Operculum**.
- Coöperio**, z. **Operio**.
- Coöptatio**, onis, f. in 't alg. aanneming; 1) aanneming in eene familie; 2) verkiezing (tot een ambt).
- Coopto**, avi, atum, i. verkiezen (eenen raadsheer enz.)
- Coörto**, ortus sum, 4. 1) ontstaan (oorlog, storm); 2) schielijk te voorschijn komen (soldaten) (als zij aanvallen); ad bellum, zich tot eenen oorlog toerusten.
- Coörtus**, us, m. = **Ortus**.
- Copa**, ae, f. eene wijntapster.
- Cöpinus**, i, m. (schijnt één woord met **convinus**, cavus te zijn, en in 't alg. iets dat hol is te beteekenen) een groote ruime korf.
- Cöpla**, ae, f. 1) voorraad, menigte; copiam frumenti facere, van graan voorzien; 2) gew. in pl. eene menigte soldaten, troepen = een leger; copiae pedestres, voetvolk; 3) het (tijdelijk) vermogen, dat iemand heeft, middelen; bonam copiam ejurare, zich bij eede voor onvermogen tot betalen verklaren; 4) voorraad (voor soldaten enz.); 5) magt, gelegenheid, om iets te doen; copiam facere alicujus rei, gelegenheid tot iets geven; mihi est copia, ik kan, ik mag; alicui copiam dare consilii, iemand een plan mededeelen; copis est ut sit, het gaat aan, laat zich doen; 6) copia dicendi, of alleen copia, de gaaf van redenaar.
- Cöpiolae**, arum, f. dem. een gering aantal troepen.
- Cöpiöse**, adv. eig. in groote menigte; profici-sci, (met grooten voorraad voorzien); ab-solvere, met groote meerderheid van stemmen; copiose loqui, (= wijldloopig).
- Cöpiösus**, a, um, adj. 1) eig. een grooten voorraad van iets hebbend, rijk aan iets; via, een weg, waarop levensmiddelen enz. te vinden zijn; homo copiosus ad dicendum, een woordenrijk redenaar; oratio,

- eene woordenrijke redevoering; 2) rijk = rijklijk (b. v. erfenis).
- Cōpis, idis, f. (κόπις) een krommen sabel.
- Cōpo, z. Caupo.
- Cōprea, ac, m. (κόπρας) een kluchtenmaker, hofnar.
- Cops of Cōpis, e, adj. rijk, van alles voorzien.
- Copta, ac, f. (κόπτης) koken (uit allerhande gestampte dingen).
- Copula, ac, f. een snoer, een band om iets te binden, (ook tp.).
- Cōpūlātō, onis, f. vereeniging, verbinding (b. v. der woorden in eene redevoering).
- Copūlo, avi, atum, i. vereenigen, verbinden; sermonem cum aliquo, met iemand spreken.
- Coqua, ac, f. eene kokkin.
- Coquibilis, e, adj. kookbaar.
- Cōquistārius, a, um, adj. tot het koken behoorende; vasa, kookgereedschappen.
- Coquino, are, i. koken.
- Coquinus, a, um, adj. het koken betreffende; forum, (alwaar gekookt wordt).
- Coquo, coxi, coctum, 3. (ons koken, het gr. κόω) door middel van vuur bereiden; 1) koken; it. stooyen (zoo als de zon de druyven); tp. a) verteeren; b) iets wel bekoken, goed overwegen; c) op iets denken; d) angstig maken, verontrusten; 2) bakken; 3) smelten; 4) smeden; it. in het vuur harden.
- Cōquus, en Cōcus, i, m. een kok.
- Cor, aīs, n. (κῆρ) 1) het hart (in het lijf); tp. a) hart = gemoed; est mihi cordi, het gaat mij ter harte; corde amare, hartelijk beminnen; b) verstand; 2) de maag.
- Cōrāctus, z. Corvius.
- Corallum, Corallum, Corallum, Cūrallum, i, n. (κοράλλιον, κοράλλιον) de koraal (vooral de roudde).
- Coam, l. adv. a) in persoon (b. v. met iemand spreken); bij elkander (b. v. zijn); voor iemands oogen (b. v. iets brengen); b) openlijk; II. prp. cum abl. yōdr iemand, in tegenwoordigheid van iemand.
- Corbis, is, f. (zelden m.) een korf.
- Corbita, ac, f. eene korvet (soort van vrachtschip).
- Corbūla, ac, f. dem. een korfje.
- Corcūlum, i, n. dem. een harnje.
- Corcūlus, a, um, adj. schrander, wijs.
- Cordāte, adv. wijs, verstandig.
- Cordatus, a, um, adj. verstandig, wijs.
- Cordūlum, i, n. hartzeer.
- Cordus, z. Chordus.
- Cordylia of Cordūla, ac, f. (κορδύλλα) een jonge tonijnvisch.
- Coriariis, i, m. een lederbereider.
- Corinthiacus, a, um, adj. en Corinthensis, e, adj. z. Corinthius.
- Cōrinthius, a, um, adj. Corinthisch; aes, Corinthisch metaal (van zeer kostbaar mengsel); opus, een werk van Corinthisch metaal.
- Cōrtum, i, n. (gr. κόρτιον) in 't alg. een dekfel; 1) huid, vel (ook schertsende) van menschen; 2) bast van boomen en vruchten; 3) een lederen zak.
- Cornēolus, a, um, adj. dem. van hoorn.
- Cornesco, z. P. en S. 3. tot hoorn worden.
- Cornētum, i, n. eene plaats vol kornoeljeboomen.
1. Cornēus, a, um, adj. 1) van hoorn; 2) hoornachtig; 3) hoornverwig.
2. Cornēus, a, um, adj. van kornoeljeboomen.
- Cornicēn, inis, m. een hoornblazer.
- Cornicot, āri, i. snappen als eene kraal.
- Cornicūla, ac, f. dem. eene kraal.
- Cornicūlarius, i, m. een soldaat die een cornicūlum (z. ald.) tot belooning bekwam (eene soort van medehulp voor officieren).
- Cornicūlum, i, n. 1) een kleine hoorn; 2) een (hoornvormig) eereteken voor soldaten.
- Corniger, gēra, gērūm, adj. gehoorn.
- Cornipes, pēdis, adj. poët. hoornvoetig.
- Cornix, icis, f. (verw. met κόρνις) eene kraal.
- Cornu, u, n. (-us, us, m. en -um, i, n.) 1) een hoorn (van dieren); cornua obvertete alicui (tp.), iemand aangrijpen; tp. moed; cornua addere, moed geven; 2) de tand van een olifant; tp. elpenbeen; 3) een hoef; 4) iets uit hoorn gemaakt, b. v. lantaarn, drinkvat, trechter; cornu copiae, de hoorn des overvloeds; 5) iets aan een hoorn gelijk; a) een boog; b) de hoornen der maan; c) de helmkam, om'daarin den veder- of haarbos te steken; d) de arm eener rivier; e) eene aan een arm gelijkende verschanzing; f) landspits, de spits van een haven; g) het einde, de spits van een boegspriet, van een bank, van een staf, waarom de boeken gerold werden; h) waarschijnlijk de hoornvormige zijde van een luit; i) de vleugel van een leger.
- Cornum, i, n. 1) eene kornoelje; 2) z. Cornu.
- Cornus, i, f. 1) een kornoeljeboom; tp. eend speer; 2) z. Cornu.
- Cornutus, a, um, adj. gehoorn.
- Corolla, ac, f. dem. eene kransje.
- Corollarium, i, n. 1) eig. een geschenk, dat in een kransje bestond (b. v. voor tooneelspelers); 2) in 't alg. een geschenk.
- Cōrona, ac, f. (κόρωνη) 1) in 't alg. iets dat naar een krans gelijkt, een rond, eene ronding (b. v. van een cirkel, een wal, een kring om de maan; in de bouwkunst: de kroonlijst; 2) eene krans (dikwijls wordt het door kroon overgezet); triumphalis, kroon (krans), die de triumphator op had; muralis, eene eerkrans voor hem, die het eerst de vijandelijke muren beklom; sub corona vendere, slaven openlijk verkoopen (zij hadden kransen op); 3) de kroon (een gestarnte); 4) omsingeling, blokkering; it. de omsingelde menschen zelve; urbem coronā capere, (stormenderhand van alle zijden).
- Cōronāmentum, i, n. in pl. planten, die tot kransen dienen.
- Cōronārius, a, um, i) adj. de kransen of kroonen betreffende; aes cyprium, (om kroonen daaruit te maken); aurum, een geschenk van de inwoners van een wingewest aan den stadhouder (als 't ware om een gouden krans van te maken); 2) subst. m. die kransen maakt; f. eene kransenmaakster, handelaarster in bloemen.
- Cōronis, idis, f. (κόρωνις) het sluitteeken aan het einde van een boek.
- Cōrono, avi, atum, i. 1) bekransen (een

overwlnnaar enz.); cratera, den beker zoo vol schenken, dat er bovenaan een soort van kraans van wijnparels ontstaat; coronari olympia, in de olymptische spelen overwinnen; tp. coronari, vereerd worden (met iets); 2) omgeven, insluiten.

Corporalis, e, adj. ligchamelyk (in tegenoverstelling van geestelyk); vitia, ligchaamsgebreken.

Corporatura, ac, f. de bouw des ligchaams.

Corporatus, a, um, adj. ligchamelyk.

Corporeus, a, um, adj. 1) ligchamelyk (een ligchaam hebbend; it. hetzelfde betreffend); 2) uit vleesch, vleeschig (schouder).

Corporo, avi, atum, 1. tot één ligchaam maken; corporari, tot één ligchaam worden.

Corpulentia, ac, f. dikte van ligchaam.

Corpulentus, a, um, adj. dik van ligchaam, dik.

Corpus, oris, n. (verw. met het gr. *σώμα*) 1) de stof waaruit iets bestaat, het ligchaam (b. v. een ruw, glad); 2) het menschelyk ligchaam; tp. de mannelijke kracht; 3) het vleesch aan het ligchaam; corpus facere, dik worden; corpus amittere, van de graat vallen (mager worden); tp. corpus eloquentiae, (het innerlyke); 4) eene persoon; delecta virum corpora, uitgelezenen mannen; 5) een lijk; it. de afgescheldene ziel; 6) verschillende zaken, die een geheel uitmaken, een ligchaam (b. v. een boek, werk); it. een stand, eene afdeling; rex sui corporis, een koning uit hun midden.

Corpusculum, i, n. dem. een klein ligchaam.

Corrado, rasi, rasmus, 3. zamenschrapen of rapen (b. v. om het te verkoopen).

Correctio, onis, f. 1) verbetering; 2) teregtwijzing; 3) (in eene redevoering) versterking van het gezegde, (wanneer men zich als 't ware zelf verbetert).

Corrector, oris, m. een verbeteraar.

Correpto, psi, ptum, 3. ergens heen kruipen of ergens heen sluipen; tp. in dumeta, in ingewikkelde zaken geraken.

Correpte, adv. kort (b. v. uitspreken).

Correptio, onis, f. syllabae, het corripieren (kort uitspreken) van eene lettergreep.

Correptor, oris, m. een berisper.

Corridéo, z. Rideo.

Corrigla, ac, f. eens schoenriem.

Corrigo, rexi, rectum, 3. regt leiden of regt maken, hetgeen krom is (b. v. den loop eener rivier); tp. 1) verbeteren; 2) genezen.

Corripio, ripti, reptum, 3. eig. zamensrapen; 1) schielijk aangrijpen, b. v. iemand, de wapenen enz.; caesariem hostis, den vijand bij de haren grijpen; aliquid morsu, dente, in iets bijten; poët. viam, gradum, spatia = zynen weg bespoedigen; corpus e somno, e stratis, zich ontscheuren aan den slaap, aan het bed; se ad etc., zich naar iemand begoven; ignis, flamma corripit aliquid, (grijpt iets aan); tp. a) aangrijpen (b. v. iemand eene ziekte); corripit (morbo), door eene ziekte overvallen worden; plausus corripit aliquem, (boeit iemand); cupidine etc. corripit, (geboeid worden); b) iets als 't ware in 't kort vervatten; b. v. zijne uitgaaf = verminderen; verba, verkorten, bekorten; omnia nimium corripere,

zich in alles te veel bekorten; 2) iets aangrijpen = zich toeëigenen (b. v. geld; tp. de prijs der overwinning enz.); 3) iets vijandig aangrijpen (een land); tp. a) berispen; b) accusatone corripere of alleen corripere; iemand aanklagen, voor 't gerigt brengen.

Corrivális, is, m. een mededinger.

Corrivatio, onis, f. de zamenleiding (van water).

Corrivo, avi, atum, 1. 1) zamenleiden (beeken); 2) humen; (in verschillende beeken verdeelen).

Corrobóro, avi, atum, 1. sterk maken, versterken; actas corroborata, de mannelijke leeftijd.

Corródo, si, sum, 3. beknagen, aan stukken knagen.

Corródo, avi, atum, 1. 1) verzamelen (b. v. geld); 2) bij één verzoeken.

Corróundo, avi, atum, 1. rond maken.

Corrógo, avi, atum, 1. rimpelig maken; nares, (optrekken).

Corrumpto, rüpi, ruptum, 3. bederyen; igni, verbranden; literas publicas, staatsstukken vervalschen; aliquam, eene vrouw ontteeren; magnas opportunitates, een gunstig oogenblik verzuimen; pecuniã, praemiis, auro, etc. of alleen corrumpere, iemand (door geld enz.) omkoopten.

Corróto, ui, z. S. 3. 1) zamenhoopen (geld); 2) op elkander los gaan; 3) te zamen storten; tp. ten gronde gaan (iemand's magt); vooral = bankroet gaan.

Corrupte, adv. verkeerd, gebrekkig; judicare, een verkeerd oordeel yellen.

Corruptela, ac, f. 1) bedoryenheid, het bederf; illecebrae corruptelarum, de aankloeselen van onzedelýke driften; tp. a) (van een mensch) een bederver; b) een verderfelyk (zedeloos) huis; 2) eene ondeugd, zedenbederf.

Corruptio, onis, f. de bedoryenheid, het bederf (des ligchaams, van denkbeelden).

Corruptor, oris, m. een bederver.

Corruptrix, icis, f. adj. verderfelyk, verleidelýk (een wingewest).

Cortex, icis, m. (zeldzamer: f.) 1) de buitenste bedekking van een gewas (of ook van dieren), dus b. v. bast, schil; 2) kurk, kurkenhout; it. eene kurk.

Corticéus, a, um, adj. van bast.

Corticósus, a, um, adj. vol bast.

Cortina, ac, f. 1) eene ketel; 2) de drievoot der priesteres te Delphi.

Cortinále, is, n. de plaats, waar het kookgereedschap bewaard werd.

Córusco, avi, atum, 1. (waarsch. van *κρούω*) = zich verheffen, om met de hoornen te stooten; 1) snel bewegen, zwaaijen (eene speer); 2) zich trillend bewegen (als een boom); 3) flikkeren, glinsteren.

Córuscus, a, um, adj. 1) in snelle, trillende beweging (als een boom); 2) flikkerend, glinsterend.

Corvinus, a, um, adj. de raven betreffende.

Corvus, i, m. (*κράβη*) eig. een kraaijer, eene raaf; tp. a) eene hawk, om verschansingen om ver te halen; b) een ravenskyvormig ontleedmesje.

- Cōrybantēs, um, m. (κορυβαντες) de Corybānten (priesters van Cybele).
- Corybantūs, a, um, adj. Corybantisch.
- Corybētum, i, n. een hazelarenboschje.
- Cōrylus, i, f. (κόρυλος) een hazelnootboom.
- Corymbifer, fēra, tērum, adj. klimōpbezien dragend (een bijnaam van Bacchus).
- Corymbus, i, m. (κόρυμβος) eene klimōpbezie.
- Coryphaeus, i, m. (κορυφαίος) de voortreffelijkste, voornaamste.
- Cōrytus, i, m. (κορυτή, waarsch. van het oude woord ἄρα, gero) een pijlkoker.
- Cos, tis, f. 1) een steen, kisteen; 2) een klip; 3) een slijpsteen.
- Costa, ae, f. oorspr. de zijde van iets; vervolgens in 't bijz. de zijde = de ribben (de rib) van een mensch.
- Cōthurnātus, a, um, adj. verheven (in 't denken, in stand).
- Cōthurnus, i, m. (κόθουρος) de cothurn, de broos (de schoen der tooneelspelers in treurspelen; ito. een jagerschoen); tp. 1) de tragödie, een treurspel; 2) eene verhevene, tragische schrijfwijze.
- Cōtīcula, ae, f. dem. 1) een toetssteen; 2) een slijpsteen.
- Cōtīde, z. Quotīde.
- Coturnix, icis, f. een wachtel.
- Cōtīla of Cōtīla, ae, f. (κοτύλη) een beker (de maat van een halven sextarius).
- Cōvīnārius, i, m. (sc. miles) een soldaat, die op een wagen vecht.
- Cōvīnus, i, m. (z. Cophinus) 1) een wagen om op te vechten; 2) een reiswagen.
- Coxa, ae, f. (verw. met κοχών) de heup; it. het heupbeen.
- Coxendix, icis, z. Coxa.
- Crabro, onis, m. een horzel.
- Crambe, es, f. (κράμβη) kool.
- Crapūla, ae, f. (κραπάλλη) 1) een roes; 2) dronken makend hars, (dat men in den wijn mengde).
- Crapularius, i, um, adj. een roes betreffende; unctio, (die een roes verdrift).
- Cras, i) adv. morgen; cras mane, morgen vroeg; tp. morgen = in de toekomst; 2) de aanbreekende dag.
- Crassamen, Inis, n. grondsap, moer.
- Crassamentum, i, n. grondsap.
- Crasse, adv. digt of dik (b. v. bepekken); tp. 1) plomp, ongeschikt; 2) duister, niet regt duidelijk.
- Crassesco, z. P. en S. 3. 1) dik worden; 2) vet worden; 3) hard worden.
- Crasstudo, Inis, i) dikte, digtheid (der lucht, eener muur enz.); 2) grondsap.
- Crassus, a, um, adj. 1) dik (boek, boom); digitus crassus, een vinger breed; 2) digt (dik), b. v. nevel, doek; 3) grof (b. v. een draad; tp. munusculum crasso filo, een nietbeduidend-geschenk; Minerva, eene niet fijne, niet beschaafde, niet gekuischte, geleerdheid; 4) vet (een dier, land).
- Crastinus, a, um, adj. 1) van morgen; in crastinum, tegen morgen; 2) toekomstend, aanstaande.
- Crāter, ōris, m. (κρατήρ) een mengvat (voor wijn), wijnkom; tp. 1) een oljvat; 2) een bekkēn, waarin het welwater wordt opgevangen; 3) de krater, opening van een vuurspuwendē berg.
- Crātēra, ae, f. z. Crater.
- Crates, i, f. vlechtwerk (van teenen enz.); it. eene egge van vlechtwerk; tp. cratus favorum, het weefsel der honingraten; crates laterum, de ribbenwanden, de beide zijden der ribben.
- Cratūcula, ae, f. dem. klein gevlochten werk; it. een kleine rooster.
- Crātū, ōris, 4. eggen.
- Crātūo, ōnis, f. de verkiezing (van een magistraatspersoon).
- Crēator, ōris, m. 1) de stichter, grondyester; 2) de teler, vader.
- Crēatrix, icis, f. de teelster, moeder (ook tp.)
- Crēber, bra, brum, adj. 1) menigvuldig, talrijk (ook niets meer als) veel; 2) herhaald (b. v. ademing, houwen); crebra (als adv.) = Crebro; 3) die iets in menigte of meermalen doet.
- Crēbre, adv. z. Crebro.
- Crēbresco, tūi, z. S. 3. tocnemen; crebrescit, het gerucht loopt sterk.
- Crēbritas, atis, f. menigvuldigheid; litifarum, menigvuldige brieven.
1. Crēbro, adv. dikwijls.
2. Crēbrō, āre, 1. digt maken; telam, het weefsel.
- Crēdibilis, e, adj. gelooflijk.
- Crēdībilitas, ae, adv. gelooflijk, waarschijnlijk.
- Crēditor, ōris, m. een schuldeischer.
- Crēdītum, i, n. het gelcende, de schuld.
- Crede, Idi, Itum, z. 1) iemand geloof geven; 2) iemand iets toevertrouwen; so Neptuneo, zich aan de zee; se pugnae, zich in het gevecht wagen; corac, iets ter neer schrijven; 3) iemand geld toevertrouwen = leenen, borgen; 4) gelooven, voor waar houden; credor, men gelooft, dat ik enz., men houdt mij voor enz.
- Crēdūam, Credūim, (verouderd) = Credam.
- Crēdūlitas, ātis, f. ligtgeloovigheid.
- Crēdūlus, a, um, adj. 1) ligtgeloovig; aliquid, die iemand ligt gelooft; credula conciviva, gastmalen, waarbij geen mistrouwen heerscht; 2) wien men ligt geloofi.
- Crēmātō, ōnis, f. verbranding.
- Crēmētum, z. Incrementum.
- Crēmīa, ōrum, n. dor rijshout om te verbranden.
- Crēmo, āvi, ātum, 1. verbranden.
- Crēmōr, ōris, m. dik sap (uit garst enz.)
- Crēo, āvi, ātum, 1. 1) telen; 2) baren; 3) in 't alg. maken; a) verouzeraken; b) kiezen, verkiezen (een veldheer enz.)
- Crēpētus, a, um, adj. onzeeker, hagchelijk.
- Crēpīda, ae, f. (κραπίδα) een schoen (muil), zoo als vooral de Grieken droegen.
- Crēpīdātus, a, um, adj. die muilen aan heeft.
- Crēpīdo, Inis, f. (κραπίδα) 1) de gemetselde grond (b. v. van een stad), de kaai; 2) het uitstekende deel, b. v. eener muur.
- Crēpīdūla, ae, f. dem. een muiltje.
- Crēpītacillum, i, n. dem. z. Crepitaculum.
- Crēpītacūlum, i, n. een ratel.
- Crēpīto, z. Crepo.
- Crēpītus, us, m. de klank (van speeltuigen); het geratel (van wapenen); het gekraak, geruisch (van een deur, van vleugels);

- ventris, een wind; dentium, het knarsen der tanden.
- Crepto, tū, ātum, i. 1) klinken, ratelen, kletteren, knersen enz.; foris crepauerunt, de deur heeft een getik gegeven (omdat hij, die er uit wilde, er van binnen tegen klopte); 2) kraken = breken (b. v. de riemen); 3) = ventris flatum emittere; 4) crepare aliquid, met grooten ophef ergens van spreken; pauperiem, zich sterk over zijne armoede beklagen.
- Crepundā, ōrum, n. 1) een ratel; 2) ratelende muziek-instrumenten.
- Crepusculum, i, n. schemering, vooral avond-schemering.
- Cresco, crevi, crētum, 3. wassen (b. v. een mensch, dier, boom); tp. wassen, toemenen (in jaren, aanzien, roem); it. in 't alg. in aanzien komen.
- Cressa, ae, f. 1) subst. eene Kretische vrouw; 2) adj. Kretisch.
- Cressus, a, um, adj. z. Cretensis.
- Crēta, ae, f. zegel-aarde (om brieven mede te verzegelen, de wollen kleederen te reinigen enz.)
- Crētaeus en Crētānus, a, um, adj. z. Cretensis.
- Crētātus, a, um, adj. wit gemaakt (b. v. sene toga).
- Cretensis, e, adj. 1) uit of in Kreta, tot hetzelfde behoorende; 3) subst. -es, m. pl. de Kretensers.
- Crēdo, ōnis, f. (eig. het nauwkeurig bezien) de aanyaarāng van eene erfenis met de gewone plegtigheden.
- Crētōsus, a, um, adj. veel zegel-aarde bevatend.
- Crētūla, ae, f. dem. zegel-aarde.
- Cribrātus, a, um, adj. hegegen gezift wordt.
- Cribrō, āvi, ātum, i. ziften.
- Cribrum, i, n. eene zeef.
- Crimen, ōnis, n. (αῖμα) 1) een verwijt, eene beschuldiging; sibi crimen facere of adducere, zich een verwijt op den hals halen; dare alicui aliquid criminī, iemand iets tot een verwijt aanrekenen; venire in crimen, beschuldigd worden; 2) de schuld; tp. crimen malorum, de schuld, de grond van het ongeluk; 3) eene misdaad, eene dwaling; 4) smaad, beschimping.
- Crimināto, ōnis, f. beschuldiging.
- Criminātor, ōris, m. een beschuldiger.
- Criminō, z. Criminor.
- Criminor, ātus sum, i. aanklagen; it. zich over iets beklagen.
- Criminōse, adv. op eene beschuldigende wijze.
- Criminōsus, a, um, adj. 1) verwijten bevatend; 2) die iemand een verwijt doet; 3) tot verwijt verstrekkend.
- Crinālis, e, adj. 1) de haren betreffend; crinale, eene haarnaald; 2) aan haren gelijk.
- Criniger, gēra, gērum, adj. behaard.
- Crisis, is, m. haar (ook tp. de staart van eene komeet; it. voelhoorn van een polijp).
- Crinus, a, um, adj. behaard; stella, eci staartster, komeet.
- Crisis, is, f. (κρίσις) de beslissende wending van eene ziekte.
- Crispo, āvi, ātum, i. 1) kroes maken; 2) zwaaijen (eene spies).
- Crispulus, a, um, adj. dem. die een kroesop heeft.
- Crispus, a, um, adj. kroes; homo, (met kroes haar).
- Crista, ae, f. 1) de kam'op den kop van een vogel; tp. surgunt alicui cristae, (= iemand verheft zich op iets); 2) de veder- of haarbos op den helm.
- Cristātus, a, um, adj. 1) met eene kam op het hoofd (b. v. een haan); 2) met een veder- of haarbos voorzien.
- Cristilla, ae, f. dem. z. Crista 1).
- Criticus, i, m. (κριτικός) een kunstregter, Criticus.
- Crocātus, a, um, adj. saffraankleurig.
- Crocēus, a, um, adj. 1) van saffraan, b. v. odores; 2) saffraankleurig; 3) in 't alg. geelachtig, goudkleurig.
- Crocīnus, a, um, adj. z. Croceus; subst. crocinum, i, n. saffraanzalf.
- Crocō, ire, 4. krassen, als een raaf.
- Crocōdilus, i, m. (κροκόδειδος) een krokodil.
- Crocōta, ae, f. (κροκότη) een saffraankleurig kleed (voor vrouwen).
- Crocōtarius, a, um, adj. de saffraankleurige kleederen betreffende; infector, die de vrouwenkleederen saffraankleurig verwdt.
- Crocōtūla, ae, f. dem. z. Crocota.
- Crocōtus, z. Crocatus.
- Crocum, i, n. en Crocus, i, m. (κρόκος en κρόκος) 1) saffraan; 2) saffraankleur of in 't alg. geele kleur, goudkleur.
- Crotālistra, ae, f. eene vrouw die bij dansrattels danst.
- Crotālum, i, n. (κρόταλον) een dansratel (ter begeleiding van zekere dansen).
- Crucābilitas, ātis, f. marteling, pijn.
- Crucābilitē, adv. op eene jammerlijke wijze.
- Crucāmentum, i, n. kwaal, pijn.
- Crucāctus, i, m. een gekruisigde.
- Crucāctus, us, m. marteling, pijn; per cruciatum, jammerlijk (b. v. dooden); i in malum cruciatum, loop naar den drommel.
- Crucēfigo, = cruci figo.
- Crucō, āvi, ātum, i. martelen, pijnigen (naar het ligchaam en den geest); cruciari, zich kwellen, beangstigen.
- Crudēlis, e, adj. wreed (mensch, oorlog enz.); funus, (verschrikkelijk om aan te zien).
- Crudēlitas, ātis, f. wreedheid.
- Crudēlitor, adv. op eene wreede wijze.
- Crudesco, tū, z. S. 3. eig. van wonden, weder openbreken; tp. heviger of erger worden (b. v. gevecht, ziekte, oproer).
- Crūditas, ātis, f. gebrek aan spijsvertering (indigestie).
- Crūdus, a, um, adj. (schijnt één woord te zijn met rudis) 1) ruw, b. v. leder; tp. veld; 2) nog versch, b. v. bast; tp. lecf-tijd; 3) nog versch, d. i. bloedig, b. v. eene worde; 4) onrijp (vrucht, persoon); tp. servitium, (nog ongewoon); 5) wiens maag niet verteerf of vertieren kan; 6) hard, onbuigzaam (zwaard); tp. ruw, hard, onbuigzaam.
- Cruēte, adv. wreed.
- Cruento, āvi, ātum, i. 1) met bloed bev. k-

- ken; tp. *beylekken, bezoedelen; rempublicam, (kwetsen); 2) rood verwen.*
- Cruentus, a, um, adj. 1) *bloedig; subst. cruenta, orum, n. bloedvergeten; tp. a) bloedig = ongelukkig; b) wreed, bloeddorstig; 2) bloedrood (vrucht).*
- Crimēna of -ina, ae, f. *de geldzak; tp. het geld.*
- Cruor, ōris, m. *(waarsch. voor gruur, van het oude gruo, = gaan; dus = hetgeen ergens uit gaat of loopt) het (uit eene wonde loopend) bloed; se cruori humano parare, zich toebereiden, om een mensch te vermoorden; tp. a) wreedheid; b) = vires.*
- Crupellārius, of Crupellarius, i, m. *een met een harnas gewapende strijder.*
- Cruialis, e, adj. *het scheenbeen betreffende (b. v. banden).*
- Cruisfrāctus, a, um, adj. *iemand dien de scheenbeenen gebroken zullen worden of zijn.*
- Crus, ūris, n. *(waarsch. van een oud woord gruo = gaan) 1) het scheenbeen; 2) het onderste deel eener boomstam.*
- Cruscūlum, i, n. dem. *het scheenbeen.*
- Crusma, ātis, n. (κρούμα) *de klank van zekere speeltuigen waarop men slaat.*
- Crusta, ae, f. (ons korst) 1) *de schors, korst (van ijs, brood enz.); 2) een stukje, b. v. marmer; 3) een uitstekend beeld aan zilverwerk.*
- Crustārius, i, m. *een zilverermid (die verhevene beelden op zilverwerk maakte).*
- Crusto, āvi, ātum, i. *geheel overtrekken (met was enz.).*
- Crustōsus, a, um, adj. *met eene korst, schaal of schil overtrokken.*
- Crustūla, ae, f. dem. *eene dunne korst.*
- Crustulārius, i, m. *een suikerbakker, iemand die klein gebak verkoopt.*
- Crustūlum, i, n. dem. *een stuk klein gebak.*
- Crustum, i, n. *een stuk gebak, brood enz.*
- Crux, crūcis, f. *een kruispaal, kruis; suffigere in cruce, kruisigen; tp. a) marteling, pijn, ongeluk; i of abi in malam cruce, loop naar den galg; b) (als scheldwoord) een deugniet, galgenbrok.*
- Crypta, ae, f. (κρυπτή) *eene spelonk, grot.*
- Cryptopōrticus, us, f. *eene onderaardsche ingang.*
- Crystallīnus, a, um, adj. *van kristal; crystallina, kristallen vaatwerk.*
- Crystallum, i, n. en -us, i, f. en m. (κρυστάλλος) 1) *kristal; 2) kristallen vaatwerk.*
- Cubiculāris, e, adj. *eene kamer of slaapkamer betreffende; imago, (dat daarin bewaard werd).*
- Cubiculārius, a, um, adj. *eene kamer of slaapkamer betreffende; subst. m. een kamerdienaar.*
- Cubiculātus, a, um, adj. *met kamers voorzien.*
- Cubiculum, i, n. 1) *eene kamer (slaapkamer); minister cubiculi, een kamerdienaar; cubiculo praepositus, misschien: opperkamerheer; 2) de verhevene zitplaats van den Keizer in de schouwspelen.*
- Cubicus, a, um, adj. *cubisch, den cubus (mathematische cubiek-maat betreffende).*
- Cūbille, is, n. 1) *legerstede (voor menschen en dieren); tp. cubilla avaritiae, z. v. a. de woonplaats der hebzucht; 2) het huwelijksbed; inire cubile alicujus = adulterare.*
- Cūbital, ālis, n. *een kussen om den elleboog daarop te leggen.*
- Cūbitalis, e, adj. *eene el lang.*
- Cūbitissim, adv. *op den elleboog liggend.*
- Cūbito, āvi, ātum, i. *liggen (bij iemand).*
- Cūbitor, ōris, m. b. v. bos, (die gaarn ligt).
- Cūbitūra, ae, f. *het liggen.*
1. Cūbitus, i, m. -um, i, n. 1) *de elleboog; tp. buiging, kromming; 2) eene el (in de lengte).*
2. Cūbitus, us, m. 1) *het liggen; 2) de legerstede.*
- Cūbo, ūi (zelden āvi), ūtum, i. (is verw. met κύβω = caput et oculus declino); 1) *liggen, b. v. te bed, aan den āisch; cubitum ire, gaan slapen; tp. unda cubat, (is stil, rustig); 2) ziek liggen; 3) op eene zijde hangen, naar eene zijde zakken.*
- Cūbus, i, m. (κύβος) *de (mathematische) cubiek-maat.*
- Cūcullus, i, m. 1) *eene kap aan een kleed; 2) een zakje (b. v. voor peper = een peperhuisje).*
- Cūcūlus, Cūcūlus, i, m. (κύκλις) *een koekkoek; tp. een dom of vraag mensch.*
- Cūcūmis, is en ēris, m. *een komkommer, agurkje.*
- Cūcūrbīta, ae, f. 1) *een pompoen; 2) 'een kaalkop.*
- Cūcūrbītīnus, a, um, adj. *als een pompoen.*
- Cūcus, z. Cuculus.
- Cūdo, di, sum, g. 1) *slaan, stampen; tp. istaec in me cudetur faba, ik zal er voor moeten boeten; 2) slaan, munten (geld); tp. veroorzaken, maken.*
- Cūscūjmodi, = cūscūcūjmodi, b. v. *sunt, hoe het ook zijn moge.*
- Cūjas (of cūjatis), ātis, i) *vanwaar (namel. geboortig); 2) in wiens naam.*
- Cūscūcūmōdi etc. b. v. *fit, hoe het ook zijn moge.*
- Cūscūsmōdi, z. Quis, Qui.
- Cūscūmōdicūque, = cūscūcūncūque modi.
- Cūlcīta, ae, f. *een kussen, bed, matras, peuluw.*
- Cūlcītella, ae, f. dem. z. Culcita.
- Cūlcītra, z. Culcita.
- Cūllēs en Cūllēs, i, m. of -um, i, n. (κύλλος, -ης) *een lederen zak (voor wijn, oly enz.).*
- Cūlex, ūcis, m. (en f.) *eene mug.*
- Cūlina, ae, f. *eene keuken; tp. de keuken = de spijzen.*
- Cūlmen, ūnis, n. 1) *een halm, stengel; 2) een stecht dak, een stroo-dak; 3) het bovenste deel van een dak, of in 't alg. een dak; tp. een gebouw, tempel; 4) in 't alg. het bovenste deel (b. v. van een berg); summum hominis culmen, (het hoofd); tp. magt, aanzien.*
- Cūlmus, i, m. 1) *de halm van het graan (en andere dingen); 2) een stroo-dak.*
- Cūlpa, ae, f. 1) *de schuld = misdaad; 2) schuld = vergissing; 3) schade, eene schadelijke zaak.*

Culpatus, a, um, adj. *berispenswaardig*.
Culpito, fra, i. *berispent*.
Cuppo, avi, ātum, i. 1) *berispent*; 2) *de schuld op iets schulven*.
Culte, adv. *opgeschikt (in kleeding)*; tp. *van woorden*.
Cutellaius, a, um, adj. *als een mes*.
Cutellus, i, m. dem. *een mesje*.
Culter, tri, i) *een mes (eig. voor den landbouw)*; *venatorius*, *een jagtmes*; *tonorius*, *een scheermes*; tp. *sub cultro linquere*, *onder het mes (= in verlegenheid) laten*; 2) *het ploeg-ijzer*.
Culdo, ōnis, f. *de bebouwing, agri*.
Cultor, ōris, m. 1) *bebouwer (van het land)*; *cultor agri*, *de ploegsrior*; tp. *opvoeder*; *juvencum*; 2) *vereerder (der goden, vriendschap enz.)*; 3) *een bewoner*.
Cultūrus, i, m. *de slagter der offerdieren*.
Calvatus, a, um, adj. *masvormig*.
Cultrix, icis, f. *voedsler, kweekster*.
Cultura, ae, f. *beareiding; opkweeking*; tp. 1) *onderwijs*; 2) *vereering, achting*.
Cultus, us, m. 1) *beareiding, opkweeking (van een land, van het lichaam, van den geest enz.)*; 2) *elke toerusting (tot een gastmaal enz.)*; 3) *vereering (der goden)*; 4) *levenswijze*; 5) *weelderige levenswijze, zwelgerij*; 6) *kleeding of wijze van zich te kleeden*.
Cultus, a, um, adj. *beschaafd (geest)*.
Cūhulus, i, m. *eene bokaal*.
Culus, i, m. *het achterste*.
Cum of *bater* **Quum** (Quom), conj. 1) *maarden, daar (als oorzaak)*; 2) *dat of omdat (verklarend)*; 3) *niettegenstaande*; 4) *(als tijdsbepaling) wanneer*; 5) *toen, nadat*; 6) *sedert*; 7) (= dum) *terwijl, dewijl*; 8) *cum maxime, juist nu; it. nu bijzonder; cum primum, zoodra als*; 9) *cum — tum, deels — deels*.
Cum, prp. c. abl. (*ἔν*) *met*; *sunt omnia alicui cum aliquo, iemand heeft met een ander alles gemeen (zij zijn zeer goede vrienden)*; *bellum gerere cum*, *(met of tegen)*; *cum eo* etc., *onder bedinging dat niet enz.*; *cum mea salute, tot mijn geluk*.
Cūmūlis, e, adj. *(van κύμα, eene golf) waerblaauw*.
Cumcunque, z. *Quandocunque*.
Cūmēra, ae, f. *een kast (voor graan)*.
Cūmes, z. *Comes*.
Cūmūm, i, n. (*κύμωον*) *de komijn*.
Cummaxime, adv. 1) *nu voornamelijk*; 2) *juist nu*.
Cumprimis, adv. *hoofdzakelijk, voornamelijk*.
Cumque, z. *Cunque*.
Cūmūlate, adv. *met volle of opgehoopte maat*.
Cūmūlo, avi, ātum, i. 1) *ophoopen = zeer vermeederen (schatten, weldaden enz.)*; *virtus cumulata*, *(die den hoogsten graad bereikt heeft)*; *alicui invidiam, iemand nog meer gehaat maken*; *probra in aliquem, iemand met verwijten overluden*; 2) *overladen met iets (met verveerd enz.)*; se *ci-*
fo, *zich met spijis opvullen*.
Cūmūlus, i, m. 1) *een hoop*; 2) *eene vergrooting boyen de gewone maat, eene toegift*; *accedere in cumulum*, *(als toegift)*.

Cūnābilla, ōrum, n. 1) *in 's alg. een nest of leger voor dieren*; 2) *eene wieg*; tp. *wieg = geboorteplaats*; *it. oorsprong (van een volk)*.
Cūnāe, ārum, f. *(van cūnā = pario) 1) in 't alg. een nest of leger voor dieren*; 2) *eene wieg*; tp. *primis cunis, van de geboorte af aan*.
Cunctābundus, a, um, adj. *talmend*.
Cunctanter, adv. *talmend*.
Cunctūto, ōnis, f. *het talmen, dralen*.
Cunctator, ōris, m. *een talmer*.
Cūnetātus, a, um, adj. *bedachtzaam*.
Cuncto, z. *Cunctor*.
Cunctor, ātus sum, i. 1) *talmen, dralen*; *multa, lang*; *cunctans, talmend = taai (een tak, die men afscheurt enz.)*; 2) *aarzelen, huiverig zijn*; 3) *vertoeven (met het denkbeeld van te lang)*; 4) *z. Percentari*.
Cunctus, a, um, adj. *gezamenlijk, te zamen*; *cuncti (sc. homines), alle te zamen*.
Cūnētīm, adv. *wigvormig*.
Cūnēo, avi, ātum, i. 1) *met wiggen spijiten*; 2) *iets vastspinnen*; tp. *iets met geweld in eene redevoering inlasschen*; 3) *cuneari* of *se cuneari*, *eene wigvormige gedaante krijgen of hebben, b. v. een land*; *cuneatus, wigvormig*.
Cūnēōlus, dem. *eene kleine wig*.
Cūnēs, i, m. *eene wig*; *figeae, indrijven*; *in cuneum tenuari, wigvormig toelooopen*; tp. a) *eene wigvormige slagorde*; b) *de wigvormig toelooopende plaatsen in de schouwspelen*.
Cūnētūlātīm, adv. *pijpsgewijze*.
Cūnētūlus, i, m. 1) *een konijn*; 2) *een onderaardsche gang, mijn*; 3) *in 't alg. een onderaardsche gang*.
Cunque (*cumque*) *dukt eene algemeeneheid uit*; z. *Quicunque* etc.
Cūpa, ae, f. *(verw. met κύπος) eene kuip, vat, ton; zie ook Copa*.
Cūpēda, ae, f. *begeerte naar een lekker beetje, lekkerbekkerij*.
Cūpēdā, ōrum, n. en -ae, arum, f. *lekkere beestjes, lekkernij*.
Cūpēdnārius, of -iarius, i, m. *een suikerbakker*.
Cūpēdo (*Cuppēdo*), ōnis, f. *begeerte*.
Cūpēs, ēdis, m. *een lekkerbek*.
Cūpēde, adv. 1) *begeerig*; 2) *gretig*; 3) *partijdig*.
Cūpēdnēs, a, um, adj. 1) *Cupido of Amor betreffende*; *tela, llesdes-pijlen*; 2) *beminnenswaardig, zeer schoon*.
Cūpēdnās, ātis, t. 1) *begeerte naar iets*; 2) *hartstogt*; 3) *partijdigheid (van een getuige enz.)*.
Cūpido, ōnis, i) f. *(en dichterlijk m.) begeerte*; 2) *m. de God der liefde*.
Cūpīdus, a, um, adj. 1) *begeerig*; 2) *genegen*; 3) *hartstogtelijk*; (ook: *partijdig*).
Cūpīens, tis, adj. *die iets wil of verlangt*; *cupientissima plebe, met algemeene begünstiging van de zijde des volks*; *cupiens*; *alicujus, die op iemand verliefd is*.
Cūpīo, ōvi of ōi, itum, 3. *begeeren*; *aliquum, op iemand verliefd zijn*; *alicui en alicujus causa, het goed met iemand meenen, hem geneegen zijn*.

Cūptor, ōris, m. die iets begeert, wensch
 Cūptum, i, n. een wensch.
 Cuppēdo etc., z. Cupedo.
 Cūpressētum, i, n. een cypressenbosch.
 Cūpressēs, a, um, adj. van cypressen.
 Cūpressēt, fēra, fētum, adj. cypressen dra-
 gend.
 Cūpressīnus, a, um, adj. uit of van cypressen.
 Cūpressus, i, en us, f. (κυσπάρος) 1) eene
 cypres; 2) iets van cypressenhout, b. v.
 een cypressenhouten kastje.
 Cūprēus, a, um, adj. van koper.
 Cur, adv. 1) waarom; om welke reden; 2)
 (= quod) omdat.
 Cūra, ae, f. 1) zorgvuldigheid, zorg; res
 mihi curae est, ik ben daar bezorgd voor;
 rem curae habere, iets ter harte nemen,
 voor iets zorgen; 2) bezorging eener zaak
 (ook: geneezing, kuur); de bezorger eener
 zaak; tp. a) eene beminde; b) een (zorg-
 vuldig bearbeid) werk, b. v. geschrift; 3)
 zorg = bekommernis; 4) liefde voor het
 andere geslacht.
 Curate, adv. met opmerkzaamheid.
 Cūrātō, ōnis, f. 1) bezorging eener zaak;
 2) geneezing (kuur); it. geneswijze; 3)
 zorg, zorgvuldigheid (die men voor eene
 zaak heeft).
 Cūrātor, ōris, m. die iets verzorgt, het op-
 zigt over iets heeft; v. d. een opziener
 over iemands vermogen enz.
 Cūrātūra, ae, f. opmerkelijke zorg voor iets.
 Cūrātīō, ōnis, f. de klander (kooornworm).
 Cūrātīlīfūctīlīus, i, m. dem. tp. eene klein-
 heid, geringe zaak.
 Cūrētes, um, m. de Cureten (of Corybanten,
 priesters van de Godin Rhea).
 Cūrīa, ae, f. 1) eene Curie (eene der 30
 volksafdeelingen te Rome); 2) een huis
 voor openbare beraadslagingen; 3) vooral,
 het raadhuis (waarin zich de Senaat ver-
 zamelde); tp. a) de Senaatsvergadering;
 b) eene Senators-plaats.
 Cūrīālis, e, adj. eene Curie betreffende; ver-
 nula, een slaaf, die tot eene Curie behoort-
 de; curiales, die in dezelfde Curie zijn.
 Cūrīātus, a, um, adj. de Curien (z. Curia 1))
 betreffende; comitia, volksvergadering bij
 Curien; lex, een voorstel, waarover in de
 comitia curiata gestemd werd.
 1. Cūrīō, ōnis, m. (van Curia) 1) de pries-
 ter of opziener eener Curie; 2) een open-
 bare oproefer.
 2. Cūrīō, ōnis, m. (van Cura) van droef-
 heid vergaan = uitgeleerd, wager.
 Cūrīōse, adv. zorgvuldig.
 Cūrīōsitas, itis, f. begeerte om iets te ver-
 nemen, nieuwsgierigheid.
 1. Cūrīōsus, a, um, adj. 1) zorgvuldig; 2)
 nieuwsgierig.
 2. Cūrīōsus, a, um, adj. z. Curio 2).
 Cūrō, āvi, ātum, i. 1) bezorgen (eene zaak);
 aliquem, zich iemand aantrekken; alicui
 aliquid, iemand iets verschaffen; injurias
 alicuius, de beledigingen, die een ander
 bejegend zijn, ter harte nemen; prodigia,
 (door offerhanden trachten af te wenden);
 se, corpus, zich, zijn ligchaam verzorgen;
 ātūā curā, wees daaromtrent gerust; 2)
 iemand verzorgen = genezen; 3) voor een

leger zorgen = het bevel er over voeren;
 4) zich over iets bekommeren; non curare
 aliquid, niets om eene zaak geven; non cu-
 ro, ik wil niet (b. v. laxou).
 Cūrīcīlīo, adv. snel.
 Cūrīcūlūm, i, n. 1) de loop (der sterren
 enz.); tp. de bestemde tijd (b. v. van een
 wapenstilstand); 2) het loopen (der paar-
 den) in den Circus; 3) de loopbaan (ook
 tp. van het leven); 4) een ligte wagen.
 Cūrīo, cūrīcurī, cursum, 3. loopen (van men-
 schen, dieren en zaken); in stadio, wed-
 loopen; tp. actus currit, (verloopt); eos-
 dem cursum currere, dezelfde maatregelen
 nemen.
 Cūrīus, us, m. 1) een wagen; it. de paar-
 den aan denzelfden; 2) zegewagen; tp. een
 zegepraal; 3) een schip.
 Cūrīsim, adv. snel, vaardig.
 Cūrīstō, āvi, ātum, i. dikwijls heen en weer
 loopen.
 Cūrīso, āvi, ātum, i. loopen.
 Cūrīsor, ōris, m. 1) een bode, renbode; 2)
 een wedlooper of wedrijder in de Olympi-
 sche spelen; 3) een lakel.
 Cūrīsus, us, m. (van v. koers) 1) het loopen
 (van menschen); omnium cursum erit ad
 vos, allen zullen zich schielijk naar u be-
 geven, u naderen; 2) de loop (van een
 schip, der sterren enz.); cursum tenere,
 koers houden; tp. loop (b. v. des tijds, des
 leyens, der woorden in eene redevoering); 3)
 cursum industriae meae, het veld mijner
 werkzaamheid; esse in cursu, voortduren,
 aankhouden (b. v. smart); 3) reis, weg
 (ter zee); cursu excuti, van den weg af-
 raken; cursum expectare, (op goeden
 wind); tp. toestand, omstandigheid; 4)
 het rijden; equestris cursum, het rennen der
 paarden; 5) het vliegen, de vlugt.
 Cūrīto, āvi, ātum, i. korter maken; tp. poēt.
 korten, verminderen.
 Cūrītus, a, um, adj. 1) kort, klein; 2) ver-
 minkt; 3) verbroken.
 Cūrīlīs, e, adj. 1) een wagen betreffende;
 triumphus, (omdat men daarbij op een wa-
 gen reed); 2) sella curulis, een met elpen-
 boen ingelegde stoel, die alleen aan de
 Consuls, Praetoren en adellijke Aedilts toe-
 kwam.
 Cūrīvāno, Inis, n. eene kromming.
 Cūrīvātō, ōnis, f. de kromming.
 Cūrīvātūra, ae, f. de kromme zwimte (van
 een tooneel).
 Cūrīvo, āvi, ātum, i. krommen; curvari, zich
 krommen; tp. indruk op iemand maken,
 roeren.
 Cūrīvus, a, um, adj. krom, gekromd (tvluit-
 luit enz.); aequor, de stormachtige zee;
 tp. curvum, het kromme = onregvaardige.
 Cūspīdātīum, adv. in de gedaante van een
 spits.
 Cūspīdo, āvi, ātum, i. spits maken.
 Cūspīs, īdis, f. (ons spies, met het voorsau-
 geplaatste cu) 1) eene spits, punt; 2)
 werpspies; 3) de drieland van Neptunus;
 4) braadspit.
 Cūstōdīa, ae, f. 1) het waken (b. v. der bon-
 den); 2) bewaking, bescherming (eener
 zaak); 3) zorgvuldigheid; 4) bewaring

zoo *gevangenis*; libera, *ruim arrest* (welk ligt: huis-arrest); tp. *een gevangene*; 5) *wacht* = soldaten, die de wacht houden; 6) *wacht* = de plaats, waar men de wacht houdt.

Custodio, ivi, itum, 4. 1) *bewaken*; ab aliquo, *tegen iemand*; 2) *beschermen*; it. in acht nemen, *wachten* (b. v. zich); 3) *iemand of iets waarnemen, acht er op slaan*; 4) *bewaren* (in gedachtenis); 5) *bewaren* (gevaarlijk of niet); literis, *schriftelijk bewaren*; 6) *iets in acht nemen* = zich daarnaar regelen (een regel, shikking).

Custodire, adv. behoedzaam.

Custos, ödüs, m. (en f.) 1) *een wachter, bewaarder, opziener*; tp. *custos telorum*, een *pijlkoker*; 2) *een beschutter, behouder*; 3) *een waarnemer, oppasser*; 4) *de rang aan een wijnstok, die behouden wordt*.

Cuticula, ae, f. dem. *huid, vel*.

Cütis, is, f. (τὸ κέρως, eig. een *bekelepsel*, van *κέρω* = in zich bevatten) 1) *de huid* (van menschen, dieren en vruchten); 2) *leder*.

Cyñeus, a, um, adj. (κύων), z. Caerulus.

Cyñus, i, m. (κύων) *de blaauwe korenbloem*.

Cyñhisso, ire, i. *iemand wijn inschenken*,

Cyñhisso, i, m. (κύβητος) *een beker*.

Cyñbe, es, f. (Κυβήβη) z. Cybele.

Cyñbelle, es, f. (Κυβήλη) 1) *de berg in Phrygiën*, (aan Cybele geheiligd); 2) *de Godin Cybele, moeder der Goden*.

Cyñbeus, a, um, adj. *navis*, *een transport-schip, een kog*.

Cyñbium, i, n. (κύβιον) *een vierhoekig stuk touw* (die ingezouten waren).

Cyñclas, ädis, f. (κυκλάς) *een wijd vrouwenkleed*.

Cyñclius, a, um, adj. (κυκλικός) *scriptores cyclici*, *die dichters, welke na Homerus soortgelijke mythen bezongen*.

Cycloplius, Cyclopeus, a, um, adj. poët. *cyclopisch*; saxa = Sicilie.

Cyclops, öpis, m. (κύκλωψ = rondooig) *een Cycloop*.

Cycñeus, a, um, adj. (κύωνος) *van zwaanen*.

Cycñus en Cygnus, i, m. (κύωνος) *eene zwaan*; tp. *dichter*.

Cyñdönus, a, um, adj. *malum, eene kwee*.

Cyñdurus, i, m. (κύκλινθος) 1) *een rolhout, een cylinder*; 2) *een cylindervormig gesneden edelgesteente*.

Cyñma, ae, f. en -a, ätis, n. (κύμα) *de zachte deelen of spruiten aan de kool*.

Cyñba, ae, f. (κύμβα, van κύμα, z. Cutis) *eene schuit, boot*.

Cyñbälum, i, n. (κύμβαλον) *eene cymbaal* (bekken uit metaal om muziek te maken).

Cyñbium, i, n. (κύβιον) *een nap* (drinkgereedschap in den vorm van een bootje).

Cyñmösus, a, um, adj. *vol teedere spruiten*.

Cyñice, adv. *naar de wijze der Cynici*.

Cyñicus, ä, um, adj. (κυνική) *Cynisch* (toe de secte der Cynici behoorende, dezelfde betreffende); subst. m. *een Cynicus*.

Cyñösura, ae, en -is, ädis, f. (κυνόσουρά) *de kleine beer aan den helm*.

Cyñärisus, z. Cupressus.

Cyñrius, a, um, adj. 1) *cypriesch, uit Cyprus*; aes, *koper*; 2) *van koper*.

Cyñtheräa, ae, f. poët. *Venus*.

Cyñtheräas, ädis, f. *Venus betreffende*; columbae, *die haren wagen trekken*.

Cyñtheräis, ädis, f. v. diva, = Venus.

Cyñtheräus, a, um, adj. poët. 1) *het eiland Cythera betreffende*; subst. -a, ae, f. *Venus*; 2) *Venus betreffende*; heros, = *Aeneas*.

Cyñtheräus en Cyñthäicus, a, um, z. Cythereus.

Cyñtus, i, m. en -um, i, n. (κύτιος) *de geitenklover of gouden regen* (een heester).

D.

Dactylus, a, um, adj. (δάκτυλος) *dactylisch*; numerus, *eene voetsmaat*.

Dactylötheca, ae, f. (δάκτυλοθήκη) 1) *een kistje voor ringen*; 2) *voorraad of verzameling van edelgesteenten*.

Dactylus, i, m. (δάκτυλος) *een dactylus* (- u u).

Dämonöon, i, n. (δαίμων) *een geest*.

Däma, ae, f. en m. *een damhert, reabok*.

Dämas, indecl. (= damnatus) *verplicht om iets te doen*.

Dämasöo, önis, f. *veroordeeling, verdoening*.

Dämasöörus, a, um, adj. *veroordeelend* (vonnis).

Dämasöicus, a, um, adj. *schade veroorzakend*.

Dämasöördus, a, um, adj. *schade veroorzakend*.

Dämasöo, övi, itum, 4. 1) *doen verliezen*; 2) *schuldig verklaren, veroorzaken*; sceleris of

nomine *sceleris*, om *eene misdaad*; de reputandis, om *afpersing van geld*; capite of capitä, ter dood (of tot ballingschap); pecuniä damnari, met *geldboete gestraft worden*; damnare occupi, tot *achrvoudige vergoeding veroorzaken*; alicui, ten gevalle van *iemand*; lumina nocte, poët. *iemand blind maken*; caput orco (dat.) = *het aan de onderwereld wijden*; tp. *veroordeelen* = *verwerpen* (een boek); 3) *verplichten tot iets*; aliquem voti, voto, *iemand's wensch verhooren* (elg. hem verplichten, om zijne gelofte te voldoen); 4) (van den beschuldiger) *het zoo ver brengen dat de beschuldigde veroordeeld wordt*.

Dämasöe, adv. *met verlies, met schade*.

Dämasöus, a, um, adj. 1) *schadelijk, verderfelijk*; 2) *verkwistend*; 3) *verlies lijdend*.

Dämasöo, i, n. 1) *verlies*; facere, *lijden*; dämasöo factum, *geleedene schade*; 2) *ver-*

- lies van vermogen: a) = schuldop; b) = geldboete of straf, die in verlies van iets bestaat; 3) onpasselijkheid, ziekte.
- Dānūs, a, um, adj. (eig. Argivisch) Grieksch; subst. m. een Griek.
- Dan' = dasne?
- Dānista, ae, m. (dānistris) een wisselaar (ook wel: woekeraar).
- Dānisticus, a, um, adj. (dānistris) de wisselaars of woekeraars betreffende.
- Dāpino, āre, i. opdrissen.
- Daps, dāpis, f. (verw. met dāc of dāvro, in stukken verdoelen) 1) een geroept, spijs; 2) gastmaal; 3) offeranden.
- Dapsile of iter, adv. (dāpilis) rijkelijk.
- Dapilis, e, adj. (dāpilis) rijkelijk, heerlijk (eten).
- Dapsilus, a, um, adj. z. Dapsilis.
- Dātarius, a, um, adj. te geven.
- Dātātū, adv. (= dādo) wanneer iemand een ander iets geeft (b. v. een bal bij het kaatspel).
- Dātū, onis, f. 1) het geven; 2) het recht om te geven of weg te geven.
- Dato, āre, i. geven.
- Dātor, oris, m. een gever; pilae, hij, die in het kaatsen den bal aan den spelenden toewerpt.
- Dātum, i, n. eene gift, geschenk.
- Dātrās, us, m. het geven.
- Dē, prep. cum abl. 1) van (passive) b. v. van iets spreken; 2) van (active) b. v. iets van iemand hooren (dat hij het zegt); 3) wegens; de me, wat mij betreft; 4) uit eene plaats; de manibus effugere, uit de handen ontvlugten; tp. z. v. a. uit iets, b. v. de improviso, onvoorziens; de industria, met opzet; de integro, van nieuws af aan; 5) (wanneer?) terstond van enz., met enz., b. v. met het aanbreken van den dag; 6) (hoe lang?) gedurende; de die, den ganschen dag door; de multa noote, een groot gedeelte van den nacht; 7) van iets als een geheel, b. v. accusator de plebe, een beschuldiger uit het volk; de publico, van het eigendom van den staat; de suo, uit zijne middelen.
- Dēa, ae, f. (Dēā) eene Godin.
- Dēalbo, āvi, ātum, i. overwinnen, overpleisteren.
- Dēambulāto, qu's, f. eene wandeling
- Dēambulō, āvi, ātum, i. gaan wandelen, rondwandelen.
- Dēamo, āvi, ātum, i. 1) iemand lief hebben; dcamo te, gij zijt een allerliefst mensch; 2) welgevallen aan iets hebben.
- Dēarmātus, a, um, partic. ontwapend.
- Dēartico, āvi, ātum, i. in 't verderf storten, vernielen (rijkdommen enz.)
- Dēascio, āre, i. tp. iemand bedriegen.
- Dēatratūs, a, um, partic. verguld.
- Dēbāchor, ātus suū, i. tiercen, razen, wpenden.
- Dēbellātor, oris, m. een overwinnaar.
- Dēbellō, āvi, ātum, i. 1) den oorlog eindigen; 2) een gerecht (als overwinnaar) eindigen; 3) overwinnen; 4) staande houden (in den strijd).
- Dēbēo, ūi, ūtum, 2. eig. van iemand iets hebben (zoo het niet beter wordt afgeleid
- van deſo, de) 1) schuldig zijn (om te betalen); animum, het leven schuldig zijn = grootelijks verschuldigd zijn; 2) iemand iets verschuldigd zijn = te danken hebben; 3) schuldig zijn = tot iets jegens iemand verplicht zijn; b. v. tot medelijden, lof; deberi, behooren, passen; oratio juvenuti deberi non potest, (mag haar niet onthouden worden); 4) verschuldigd zijn, moeten; 5) iemand iets schuldig blijven.
- Dēblis, e, adj. eig. die zich niet goed bewegen kan; 1) lam, gebrekkig; navis, een bouwvallig schip; tp. antenuwa (lam), b. v. een staat, eene waardigheid; 2) in 't alg. zwak, krachteloos.
- Dēblitas, ātis, f. lamheid, zwakte; tp. animi, zwakheid van geest.
- Dēblitātio, onis, f. animi, kleinmoedigheid.
- Dēblitō, āvi, ātum, i. 1) lam maken, verminken; 2) verzwakken, ontzenuwen; debilitatus etc., afgeschrikt van enz.
- Dēbitō, onis, f. het schuldig zijn.
- Dēbitor, oris, m. een schuldenaar; voti, die zijnen wensch magtig is geworden; vitac, die als 't ware zijn bezeg aan iemand schuldig is (d. i. aan hem te danken heeft).
- Dēbitum, i, n. 1) eene schuld in geld, schuld; tp. naturae debitum reddere = sterven; 2) verplichting.
- Dēbitus, a, um, adj. 1) hetgeen men schuldig is; 2) door het noodlot bepaald, beschoren (b. v. eene Godin).
- Dēblātō, āre, i. uitabbelen, uitsloeten.
- Dēcācūminātio, onis, f. het afschouwen van de spits van een boom.
- Dēcācūmino, āre, i. arborem, de spits van een boom afschouwen.
- Dēcāto, āvi, ātum, i. 1) opzingen, afzingen; 2) bekend maken (met verachting) uitbazuinen; 3) ophouden met zingen.
- Dēcālesco, z. P. an S. 3. met een steel opschieten.
- Dēcēdo, cessi, cessum, g. weggaan (van menschen); altui, voor iemand wijken; tp. a) afgaan van iets = het z. v. a. verlaten; de via of de, ab officio decedere, van zijn plicht afwijken; de vita of alleen decedere, sterven; de bonis suis, van zijne goederen afstand doen; de jure suo, iets van zijn recht laten varen; b) toegeven; nocti, voortgaan omdat het nacht wordt; c) vergaan (van zaken) b. v. zorgen, koorts, (verdwijnen) de dag, (voorbijgaan) tijd; sol decedens, de ondergaande zon; d) verminderd worden, verminderen, b. v. van eene som; e) gelukken, goeden uitslag hebben.
- Dēcēm, adj. indecl. (Dēca) tien.
- Dēcember, bris (bre), adj. December betreffende, b. v. mensis, idus; subst. m. December.
- Dēcēmjūgīs, e, adj. met tien bespannen.
- Dēcēmmodiūs, i, m. tien modii bevattende.
- Dēcēmpēda, ae, f. een maatstok (van tien voeten).
- Dēcēmpēdātor, oris, m. een landmeter.
- Dēcēmplex, Ycis, adj. tienvoudig.
- Dēcēmplexus, a, um, adj. z. Decemplex.
- Dēcēmprini, ōrum, m. de tien eersten van den raad in kleinere steden.

Decemremis, e, adj. *met tien rosbanken*.
Decemviri, vīri, m. *een tienman*, b. v. *legibus scribendis*, *een der tien beambten om wetten te maken*; agris dividūdis, *ter verdeling van de landerijen onder het volk*.
Decemvīralis, e, adj. *de Decemviri betreffende*.
Decemvīritas, us, m. *de waardigheid van een Decemvir*.
Decennis, e, adj. *tienjarig*.
Decens, tis, adj. 1) *betamelijk, behoorlijk*; 2) *schoon*.
Decenter, adv. *betamelijk*.
Decentia, ae, f. *betamelijkheid, welvoegelijkheid*.
Decēo, ūi, z. S. 2. *(verw. met dēo en wellicht met debeo) gew. impers. het past, betaamt, het voegt aan enz.; vestis me decet, (past mij); niti decet, men moet zijn best doen*.
Decēptor, ōris, m. *een bedrieger*.
Decētris, e, adj. (*deknip*) sc. navis, *eén schip met tien roebanken*.
Decerno, crāvi, crātum, 3. 1) *zich voorneemen (iets te doen)*; 2) *verordenen, besluiten (ook: iemand iets bij besluit erkennen)*; 3) *beslissen*; acie of armis decernere (*of allen decernere*) *vechten*.
Decerpo, cerpsi, cerptum, 3. *afbreken, afplukken*; tp. 1) *plukken* = *ganieten (voordeel)*; 2) *vermindern (lof enz.)*.
Decerātō, ōnis, f. *het strijden*; rerum, = *de rebus*.
Decertātorius, a, um, adj. *strijdend; pugna, een woordenstrijd, geschil*.
Decerto, āvi, ātum, 1. 1) *strijden*; 2) *den strijd eindigen*.
Decessō, ōnis, f. *het weggaan (b. v. van een overheidspersoon uit een wingewest)*; tp. 1) *het ophouden (van de koorts)*; 2) *het weggaan* = *vermindering*; decessionem *de summa fatere, iets van de som afnemen*.
Decessor, ōris, m. *een voorganger (in een ambt)*.
Decessus, us, m. *het weggaan (b. v. uit een wingewest)*; tp. febris, *het ophouden der koorts*; aestus, *de ebbe*.
Decet, z. Deceo.
 1. **Decido**, cidi, cisum, 3. 1) *afhouwen, afsnijden*; tp. *een zaak (kort) afdoen*; it. *met iemand een akkoord maken*; aliquid propriis verbis, (*uitdrukken of bepalen*); 2) *afwenden (eene speer)*.
 2. **Decido**, cidi, z. S. 3. 1) *nedervallen (van eene hoogte)*; tp. a) *(de of a) spe de cedere, zich in zijne hoop bedriegen*; b) *overwonnen worden*; c) *sterven*; d) *minder worden (b. v. iets vloeiibaars)*; 2) *ergens heen geraken of komen*; tp. in fraudem, *op eene list komen (ondernemen)*; ad angustias rei familiaris, *in gebrek geraken*; 3) *uitvallen (tanden)*.
Decidūsus, a, um, adj. *hetgeen afvalt of afgelyden is*.
Decies, adv. *tienmaal*; tp. *dikwijls (b. v. iets zeggen)*.
Declinānus, of *gew. Decumanus*, a, um, adj. 1) *het tiende deel betreffende*; ager, *een stuk lands, wagrax men de tiende betalen*

moest; frumentum, *de tiende schepel van het graan (als belasting)*; subst. -us, 1, m. *iemand, die tienden gepacht heeft*; 2) *milities decumani, soldaten van het tiende legioen*; 3) *decumana porta, de hoofddeur van het Romeinsche leger (waarbij de tiende cohort lag)*.
Decimo, āvi, ātum, 1. *den tienden man (tot straf) laten dooden*.
Declinus, a, um, adj. 1) *de tiende*; subst. decima, a) *de tiende*; b) *in 't alg. belasting*; decimum, *het tiende deel*; decimum, als adv. *voor de tiende maal*; 2) *groot*.
Decīpto, cēpi, ceptum, 3. *bedriegen, misleiden*; diem, *zich den tijd verdrrijven*.
Decisio, ōnis, f. *overrekenomst*.
Declāmāto, ōnis, f. 1) *oefening in het houden van (openbare) redevoeringen*; it. *eene redevoering tot oefening*; 2) *stof voor zulk eene redevoering*; 3) *het schreeuwen (van een redenaar)*.
Declāmātor, ōris, m. *iemand, die zich in redevoeringen oefent*.
Declāmātorius, a, um, adj. *de oefening in redevoeringen betreffende*.
Declāmō, āre, 1. 1) *redevoeringen tot oefening houden*; de aliquo, *eene redevoering, die men op iemand houden wil, vooraf tot oefening houden*; 2) *declameren* = *tot oefening opzeggen*; causas, *over allerhande zaken tot oefening spreken*.
Declāmo, āvi, ātum, 1. 1) *eene redevoering (tot oefening) houden*; in aliquem, *tegen iemand*; 2) *iets declameren, opzeggen (b. v. uit de redevoering van een ander)*; 3) *zich in de uiterlijke welsprekendheid oefenen*; 4) *schreeuwen (tegen iemand)*.
Declārāto, ōnis, f. *duidelijke aanwijzing van iets*.
Declārātor, ōris, m. *die iets bekend maakt*.
Declāro, āvi, ātum, 1. 1) *aan den dag leggen, duidelijk aantoonen*; 2) *uitdrukken* = *beknoeven*; 3) *uitdrukken* = *beduiden*; 4) *openlijk verklaren (b. v. iemand tot Consul)*; 5) *zeggen*.
Declināto, ōnis, f. 1) *neiging, buiging (van het ligchaam)*; tp. a) *vermijding*; b) *afwijking in eene redevoering*; c) *verandering of buiging (b. v. der stem)*; d) *het klimaat of de hemelstreek*.
Declinātus, z. Declinatio.
Declino, āvi, ātum, 1. 1) *iets naar beneden buigen of neigen (b. v. de slaap de oogen)*; 2) *iets ergens anders heen wenden, b. v. iotus arietis, (afwenden)*; ook passieve, b. v. agmen, tp. a) *afwenden* = *vermijden (b. v. een gevecht, bedreigingen)*; b) *(in de grammatica) verbuigen, declinoren*; 3) *intw. afwijken, b. v. de via, a Capua*; tp. *afwijken van iets, b. v. van zijn voorneemen*; declinare in of ad, *zich tot iets wenden (b. v. tot een meisje = op haar verliefd worden)*; tot loeren enz.
Declive, is, n. *eene sterk afhellende of steile plaats*.
Declivis, e, adj. *sterk afhellend, steil*; tp. acetate, *in enen afnemenden leestijd*.
Declivitas, ātis, f. *eene sterk afhellende ligging*.
Declivus, a, um, adj. *Declivis*.

Decoctor, oris, m. die zijn vermogen heeft verkwist.

Decoctum, i, n. het afgekookte (een afkooksel).

Decocūra, ae, f. z. Decoctum.

Decollo, avi, ātum, i. 1) het hoofd afslaan, onthoofden; 2) = deficere.

Decolor, oris, adj. 1) hetgeen zijne kleur heeft verloren, verschoten; tp. a) dof; b) onsierd (door bloed enz.); 2) verbrand door de zon.

Decoloratio, onis, f. het aannemen van eene onaangename kleur, of in 't alg. afverwing.

Decoloro, avi, ātum, i. 1) ontkleuren, van zijne kleur berooven, doen verschieten; 2) in 't alg. ontseren, misvormen.

Decondo, condidi, conditum, 3. verharren.

Decoquo, coxi, cocum, 3. 1) afkoken; 2) verkooken laten; tp. zuiveren, reinigen; decocta suavitas, eene slaauwe aangenaamheid; 3) door smelten bederven, versmelten; tp. a) versteren, verminderen; it. zich verminderen of afnemen; bouae spei, niet beantwoorden aan de goede verwachting, v. d. b) zijn vermogen doorbrengen, bankeroet gaan.

Decor, oris, m. 1) welvoegelijkheid, wellevendheid; 2) schoonheid; decoris gratia, tot pracht.

Decore, adv. schoon.

Decoro, avi, ātum, i. opschikken, versteren; it. iemand eeren, met onderscheiding behandelen, verheerlijken; laudibus, zeer prijzen.

Decorousus, z. Decorus.

Decorticatio, onis, f. afschilling.

Decortico, are, i. afschillen, van bast ontdoen, ontbalsteren.

Decorus, a, um, adj. 1) welvoegelijk; subst. -um, i, n. welvoegelijkheid, betamelijkheid; 2) schoon.

Decrepidus, a, um, adj. geheel afgeleefd.

Decrescentia, ae, f. het afnemen (van de maan).

Decresco, crevi, cretum, 3. afnemen (b. v. de maan, stem, ziekte).

Decretorius, a, um, adj. beslissend.

Decretum, i, n. 1) meening, stelling, grondstelling (b. v. van een wijsgeer); 2) uitspraak van een rechtsgeleerd; 3) verordening van een regter; 4) de stem (het votum) van een Senator.

Deculco, are, i. omvertruppen met de voeten.

Decumanus, z. Decimanus.

Decumbo, cubiti, z. S. 3. 1) zich (om te eten, in het bed enz.) ter neder leggen; 2) nedervallen (van vechters, om zich te laten doorsteken).

Decimus, z. Decimus.

Decitipus, a, um, adj. tienyondig.

Decurfa, ae, f. 1) eene afdeling van tien, b. v. van tien ruiters; 2) in 't alg. eene afdeling (b. v. van regters, schryvers).

Decuratio, onis, f. verdeling naar Decurien.

Decuratus, us, m. afdeling in Decurien.

1. **Decurio**, avi, ātum, i. in Decurien afdelen.

2. **Decurio**, onis, m. 1) een aanvoerder van 10 of ook van 32 ruiters; 2) een Senator of Raadsheer eener wingewest; 3)

decurio cubiculariorum, de opperste kamet-heer (bij de Keizers).

Decurro, curri (of cūcurri) cursum, 3. 1) afloopen (menschen, water); tp. zijns toevlugt ergens zoeken; ad preces, zijne toevlugt tot bidden nemen; 2) ergens heen loopen, zich ergens heen begeven; tp. in iets uitloopen, in eene zekere gedaante (b. v. een berg in eene vlakke); 3) in 't alg. loopen (ook: varen); tp. iets doorloopen (= het schielijk afskandelen); decurrere (in armis), zich in de wapenen oefenen, manoeuvres maken; 4) doorloopen (de loopbaan; tp. zijn leven); rem, eene zaak verhallen; vitia, (afleggen); laborum, (verrigten).

Decursio, onis, f. 1) een vijandelijke inval (van boven af); 2) eene wapenoefening (manoeuvre).

Decursus, us, m. 1) het afloopen (van water, van soldaten enz.); 2) het inloopen (in de haven); 3) eene wapenoefening (manoeuvre); 4) het loopen of varen in den Circus; 5) het doorloopen (= voltoojen) van iets; decursus temporis, honorum, het verloop van tijd, voltooide waarneming van gerambten.

Decurtatus, a, um, partic. (eig. afgekort, korter gemaakt), verminkt (aan het lichaam; tp. in eene redevoering).

Decus, oris, n. 1) sieraad, eer; 2) schoonheid (van eene redevoering enz.); 3) liefselijkheid; 4) geschenk, eergeschenk.

Decussatum, adv. kruiswijze; dwars.

Decussatio, onis, f. het zich kruisen van lijnen.

Decussis, is, m. 1) het gesal tien; 2) de figuur van een X; 3) een stuk geld dat 10 assen gold.

Decusso, avi, ātum, i. in de gedaante van eene Romeinsche X deelen.

Decurso, cussi, cussum, 3. nfslaan; tp. iemand voortdrijven.

Decedēdo, tū, z. S. 2. niet betwonen, niet voegen voor enz.

Decedēdo, avi, ātum, i. ontfeeren.

Decedērus, a, um, adj. schande aanbrenghend, schandelijk, ontfeerend.

Decedus, oris, n. 1) smaad, schande; 2) eene laakbare handeling.

Deceditio, onis, f. inwijdig.

Decidico, avi, ātum, i. 1) aanwijzen; praedia in censu, zijne goederen bij den Censor aangeven; 2) wijden, toewijden (een tempel, boek); urbem nomini alicujus, eene stad naar iemands naam noemen; aliquid libris, iets op schrift stellen; librus alicui operi, man eene zaak geheele boeken wijden; 3) inwijden (een toneel, huis, brug, schotel enz.).

Decidignatio, onis, f. versmading, weigering.

Decidignor, ātus sum, i. weigeren, niet willen.

Didisco, didici, z. S. 3. verlaeren.

Dediticus, a, um, adj. die zich onderwerpen heeft.

Deditio, onis, f. overgaaf (van eene stad enz.); in deditioem venire, in iemands macht komen.

Deditivus, z. Deditivus.

Dedo, *dedo*, *ductum*, 3. 1) *geven, overgeven*; tp. manus, *zich voor overwonnen verklaaren*; se, *zich onderwerpen*; se alicui, alicui rei, *zich aan iemand, aan een zaak (b. v. aan droefheid) overgeven*; se docturinae, musicis, *zich op de geleerdheid, op de schoone kunsten toeleggen*; vino deditus, *aan den wijn overgegeven (druk aan het drinken zijnde, ook, er aan ver slaafd)*; deditis operam, *met vlijt, opzettelijk*.

Dedocō, *docō*, *docum*, 2. *anders leeren (of van iets slecht dat men gelcerd heeft ontvennen)*.

Dedōleō, *leō*, *leō*, 2. *ophouden met zich te bekommeren of te belangtigen*.

Dedōlo, *lo*, *lo*, 1. *rondom glad hakken*; tp. *afkloppen*.

Dedūco, *duxi*, *ductum*, 3. *in 't alg. aan een voorwerp eenen aekeren draai nederwaarts, of van iets weg, geven*; 1) *eig. met de hand naar beneden trekken, b. v. een kleeid enz.*; filum = *spinnen*; vela, *de zeilen uitspannen*; it. *in 't alg. iets naar beneden doen gaan, (dus b. v. van een berg afleiden)*; naves, *(in zee brengen, van stapel laten loopen)*; equites ad pedes, *(laten afstijgen)*; 2) *iemand ergens vandaan wegvoeren, d. i. heen leiden, wegbrengen*; flumen, *(afleiden)*; praesidia etc., *(wegnemen, trekken, wegvoeren, uit een stad enz.)*; domum, *iemand eershalve naar huis begeleiden*; tp. 3) *iemand uit eenig bezit drijven of stooten*; b) *eene zaak tot een zekeren tijd uitsstellen*; it. *een boek tot een zekeren tijd toe voorzietten*; c) *onttrukken, ontnemen (spijs)*; alicui numum, *iemand iets (van de som) afstrekken*; d) *afleiden (een naam enz.)*; e) *ergens heen of tot iets brengen (b. v. de zaak tot stilte, iemand in gavaar enz.)*; praemio deductus, *door eene belooning bewogen, verleid*; res deducta est in eum locum, *de zaak is zoo verlegkomen*; f) *afkeerig maken (van de trouw enz.) (d. i. ontrouw maken)*; 3) *trekken, d. i. afstoken (een letter)*; tp. *iets afbeelden, ontwerpen (met woorden)*; versum, *een voer ontwerpen of zachtigen*.

Deducta, *ac*, *f*. *eene vermindering van eene som*.

Deductio, *ōnis*, *f*. *afleiding (van eene rivier)*; it. *wegvoering (van eene volkplanting, bezetting)*; tp. a) *rationalis, het uitwerken van een bewijs*; b) *verdrivring uit eene bezitting*; c) *aftrekking, vermindering (van eene som)*.

Deductor, *ōris*, *m*. *die iemand eershalve naar huis begeleidt*.

1. **Deductus**, *us*, *m*. *afleiding, aquarus*.

2. **Deductus**, *a*, *um*, *adj*. *dun (nous)*; tp. *gering, nistobeduidend (gedicht)*.

Deerro, *avi*, *atum*, 1. *afwaken*.

Defaeco, *avi*, *atum*, 1. 1) *van de stof reinigen*; 2) *in 't alg. reinigen, wasschen*; tp. *animus defaecatus, eens ongestoorde, rustige stemming*.

Defatigatio, *ōnis*, *f*. *vermoeging*.

Defatūo, *avi*, *atum*, 1. *vermoegen*.

Defatiscens, *z*. *Defatiscor*.

Defectio, *ōnis*, *f*. 1) *vermindering, afnemng (van krachten, van eene rivier)*; solis, lunae, zons- en maansverduistering; animi, *moedsloosheid*; 2) *onmagt*; 3) *afval (tot den vijand)*.

Defector, *ōris*, *m*. *iemand, die afgefallen of trouwloos geworden is*.

Defectum, *i*, *n*. *een gebrek, mangel*.

Defectus, *us*, *m*. *z*. *Defectio*.

Defendo, *ndi*, *nsum*, 3. 1) *afwenden, afweren (hitte, vuur, een worp)*; tp. *afwenden, afweren (belediging, gevaar, oorlog, dorst enz.)*; 2) *in 't alg. beschermen of verdedigen*; ab aliqua re, *voor iets (b. v. voor schade, voor vijanden)*; innocentiam alicujus, *iemand's onschuld beschermen*; it. *iets met woorden verdedigen = beweren*; tp. *tot zijne verdediging bijbrengen (voorwenden)*; it. *iets verdedigen = iets trachten door te zetten*.

Defensore, *avi*, *atum*, 1. *door woeker uitziggen (een wingewest)*.

Defensio, *ōnis*, *f*. 1) *verdediging van eene zaak*; 2) *eene verdedigings-redevoering, eene verdediging*.

Defensio, *avi*, *atum*, 1. *verdedigen (vooral, dikwijls)*.

Defensor, *are*, 1. *verdedigen, beschermen*.

Defensor, *ōris*, *m*. 1) *die iets verhoedt of afwendt, b. v. necis*; 2) *een verdediger (der wetten, vrijheid)*; 3) *een schutpaal, schotbalken*.

Defero, *trāli*, *latum*, 3. 1) *afdragen*; it. *met zich voeren (als eene rivier de modder)*; in mare deferri, *zich in de zee uitsloeten*; 2) *afwerpen*; deferri, *afvallen*; it. *verslagen worden (ter zee)*; 3) *ergens heen brengen (aan land enz.)*; ad allicum, *voor iemand brengen, hem voorstellen*; munera alicui, *(opdragen)*; palmam alicui, *iemand den prijs toekennen*; alicui aliquid per literas, *iemand iets schriftelijk melden*; alicui nomen cupispiam, *iemand bij een ander aanklagen*; rationes, senatusconsulta deferre (sc. in aerarium), *rekeningen, Senaatsbesluiten in de Archiven nederleggen*; tp. a) *iemand iets aanbieden, opdragen*; b) *iets ten verkoop aanbieden*; c) *voortbrengen (vruchten)*.

Defervācio, *ōci*, *factum*, 3. *afkoken*.

Defervēo en **Defervesco**, *bdii* of *vi*, *z*. S. 2, en 3. *niet weer bruisen*; tp. *niet meer bruisen = van zijns hevigheid verliezen (toorn, drift)*.

Defessus, *a*, *um*, *adj*. *moede, vermoed*.

Defessio, *ōnis*, *f*. *moede worden, vermoegen*.

Deficio, *ōci*, *fectum*, 3. 1) (sc. se, *eig. zich weg maken*); a) *zich verwijderen*; a vita, *sterven*; a legibus, *zich aan de wetten niet houden*; b) *iemand begeven (b. v. kracht, stem)*; c) *iemand ontbreken (b. v. tijd, wapentuigen)*; d) *afnemen, verminderen*; animo, *moedeeloos worden*; sol deficit, *(verduistert)*; e) *moed, kracht verliezen, lam worden*; f) *afvallen, afvillig worden*; g) *ophouden (een geslacht)*; 2) *iemand moede maken*; it. *verzwakken*; defectus, *zwak, ontzenuwd*.

Defigo, *fixi*, *fixum*, 3. *onbewegelijk aan of*

- in iets hechten, *b. v.* arborem terrae, in den grond; crucem in campo Martio, (oprigten); sicam in corpore alicujus, iemand een doek in het lijf stooten; cuneos in saxa, (er in drijven); *tp.* a) onbeweeglijk ergens heen of op rigten (zijn blik, zijn zin, zijne redevoering); suus curas in salute republicae defigunt, (zij besteden hunne zorg aan); spes defixa est in etc., rust op enz.; b) onbeweeglijk op zich hechten (*b. v.* de oogen der lieden); c) *z. v. a.* vast, *d. i.* onbeweeglijk maken = ontstellen; defixus, bedwelmd, verstomd, verstyfd; d) betooveren.
- Defingo, z. Depingo.**
- Definio, ivi, itum, 4. 1)** bepalen (het uitzicht); 2) bestemmen, vaststellen; 3) iets eindigen; 4) verklaren.
- Definite, adv. bestemd, bepaald.**
- Definitio, ònis, f. 1)** eene vaste afpaling; 2) verklaring (definitie).
- Definitivus, a, um, adj.** eene verklaring (definitie) betreffende.
- Definitus, a, um, adj. bestemd, bepaald.**
- Defloculus, i, m.** wien een oog ontbreekt.
- Defit, het ontbreekt; animus defit, (wordt zwak).**
- Deflagratio, ònis, f.** verbranding (van een huld).
- Deflagro, ãvi, ãtum, 1. 1)** door vuur verzeerd worden = verbranden; *tp.* afnemen, verminderen (toorn enz.); iets verbranden.
- Deflecto, flexi, flexum, 3. 1)** wegbuigen; *tp.* mentem alicujus, (bedaren); 2) ergens heen buigen (of rigten) (eene rivier); *tp.* rem ad verba, (voegen naar enz., inrigten naar enz.); virtutes in vicia, (veranderen); factum in alium, (op een ander schuiven); 3) *intr.* afwijken (= de tegenwoordige rigting verlaten); *tp.* afwijken van iets.
- Defleò, flevi, fletum, 2. 1)** iets beweenen; 2) weenen.
- Deflexus, us, m.** het afbuigen (van een tak).
- Deflo, ãvi, ãtum, 1.** iets afblazen.
- Deflocatus, a, um, adj.** kaal.
- Defloro en Defloresco, tti, z. S. 2. en 3.** uitbloeyen; *tp.* uitbloeyen = afnemen.
- Defluo, fluxi, fluxum, 3. 1)** afvloeyen; *tp.* afstammen (een geslacht); 2) afspringen, afvaren; *it.* afvallen; 3) afvlieten; *tp.* a) vervlieten (vergaan) *b. v.* tijd, kracht enz.; b) zich verwijderen; c) toevloeyen, *b. v.* iemand eene belooning; d) ad aliquid, tot eene andere stof overgaan.
- Deflutivus, i, n. 1)** eig. het afvloeyen: capitis of capillorum, het uitvallen van het haar; 2) de invloed der sterren.
- Defoddo, fodi, fossum, 3. 1)** ingraven (in de aarde enz.); 2) iets graven (eene gracht); 3) doorsteken, onvleeschen (de ledematen).
- Deformatio, ònis, f.** misvorming, ontstering.
- Deformis, e, adj. 1)** ontsterd, mismaakt; 2) laakbaar, ontdeyend.
- Deformitas, itis, f. 1)** mismaakte gedaante, lelijk voorkomen, mismaaktheid; 2) schandelijkheid, schande.
- Deformiter, adv. lelijk, schandelijk.**
- Deformo, ãvi, ãtum, 1. 1)** ontwerpen, af-
- beelden; 2) misvormen (Ugèadam, hults; geest enz.)
- Defossus, us, m.** begraaving.
- Defraudo, ãvi, ãtum, 1.** bedriegen; genium suum of se, kommerlijk leven, van gebrek uitteren.
- Defrenatus, a, um, adj.** ongetoomd.
- Defrigo, cui, catum of crum, 1.** afwrijven; *tp.* aliquem sale multo, iemand zeer betend berispen.
- Defrigesco, frixi, z. S. 3.** koud worden.
- Defringo, irégi, fractum, 3.** afbreken; *tp.* ontrukken (eene bezitting).
- Defrudo, z. Defraudo.**
- Defrutarius, a, um, adj. b. v. cella, eene kamer, waar de verkoakte most bewaard werd.**
- Defrutio, ãre, 1.** laten verkooen (den wijn).
- Defrutio, i, n. (in plaats van Defrutivum)** verkoakte most, wingelij.
- Defutium, = Desim.**
- Defugio, fugi, fugitum, 3.** voor iets vlieden; proelium etc., (ontwijken); auctoritatem, iets niet gedaan of bevolen willen hebben.
- Defunctorie, adv.** oppervlakkig, nalatig.
- Defundo, fudi, fustum, 3. 1)** in iets gieten; 2) ingieten.
- Defungor, functus sum, 3. 1)** met iets klaar worden, iets voleinden; multis casibus, vele wederwaardigheden lijden; vita of morte of alleen defungi, sterven; levi poenã, met eene ligte straf er afkomen; somnio, een droom vervullen; defunctus sum, ik ben te boven gekomen, heb het doorgestaan; defunctum est, (passive), het is doorgestaan; 2) iets verrigten, ondernemen.
- Degener, ãris, adj.** van eene slechte soort of natuur (een dier); *it.* in 't alg. verbasterd; *tp.* onwaarlijk (*b. v.* list, bede).
- Degenero, ãvi, ãtum, 1. 1)** outdarden; 2) maken, dat iets outdaardt.
- Degero, gessi, gestum, 3.** ergens heen dragen.
- Deglubo, psi, ptum, 3.** vullen, de huid af-trekken, stroopen.
- Deglutino, ãvi, ãtum, 1.** iets dat zamengekleefd is (*b. v.* de vgliden) wack maken.
- Dego, i, z. S. 3. 1)** doorbrengen (zijn leven); 2) leven.
- Degradino, ãre, 1.** uithagelen.
- Degravo, ãvi, ãtum, 1.** bezwaren, nederdrucken; *tp.* iemand lastig vallen.
- Degrador, gressus sum, 3. 1)** afgaan of afstijgen van iets; 2) weggaan van iets; *tp.* ab officio, zijn pligt verzuimen.
- Degressio, ònis, f.** eene uitweiding, afwijking van het hoofdonderwerp in eene redevoering.
- Degruntio, tre, 4.** knorren, grommen.
- Degusto, ãvi, ãtum, 1.** proeven (met de tong); *tp.* 1) proeven (*b. v.* eene levenswijze, hoop, iets dat men gelezen of gehoord heeft); 2) uitvoerschen, sonderen; 3) zacht stooten of aanraken.
- Dehinc, adv. [1]** van nu af aan, in 't toekomstige; 2) hierop, hierna; 3) van daar.
- Dehisco, z. P. en S. 3.** zich openen (de aarde, eene slagorde enz.)
- Dehonestamentum, i, n.** beschimping; origigis, vermedrende afkomst.

- Dehonesto, āre, i. ontzereu, beschimpen.
 Dehortor, atus sum, i. afsnanen.
 Deīn, adv. hierna.
 Deinceps, adv. 1) naar den rei af; 2) hierop, terstond daarna.
 Deinde, adv. hierop, daarna; nunc deinde, nu na alles (na al het voorgvallene).
 Dejectio, ōnis, f. (eig. het af- of wegwerpen) 1) zuivering (van het onderlijf); 2) verdrijving (uit eene bezitting); 3) animi, moedeloosheid.
 Dejectus, us, m. 1) het nederwerpen (b. v. der boomen); 2) het sterk voortschieten (van het water); 3) de sterk afhellende ligging (van eenen heuvel).
 Dejero, āvi, ātum, i. zweren, bevestigen, bezweren.
 Dejecto, jecti, jectum, 3. 1) nederwerpen (van den muur, van een paard enz.); ita door een schot nederwerpen = nederschieten (een mensch, vogel, een toren); tp. oculos in terram, (nederslaan); 2) ergens heen werpen (b. v. de loten in eene bus); securim in caput alicujus, iemand met den bijl in het hoofd houwen; 3) wegdrijven, equum in viam, (op den weg naar beneden); tp. a) verdrijven (b. v. uit zijn bezitting); aliquem de statu suo, iemand van zijn stuk brengen; aedilitate, iemand van zijne waarldigheid als Aedilis beroven; oculos a etc., zijne opmerkszaamheid van iets afwenden; aliquid a se, alicui, iets van zich, van iemand afwenden; b) in wanorde brengen.
 Dejungo, xi, ctum, 3. scheiden.
 Delabor, lapsus sum, 3. 1) vallen; tp. In iets vervallen (in ziekte, in een zeker onderwerp bij het spreken of schrijven); 2) nederglijden, ontglijpen.
 Delacero, z. Dilacero.
 Delcramāto, ōnis, f. tranenstorting.
 Delcramo, āvi, ātum, i. weenen (van een wijnstok) = druipen.
 Delamentor, āri, i. beweenen, bejammeren.
 Delasso, āre, i. vermoeyen.
 Delatio, ōnis, f. (nominis) aanklagt.
 Delator, ōris, m. een aanklager.
 Delibilis, e, adj. 1) men kan vernietigen, uitwischbaar.
 Delectabilis, e, adj. aangenaam (b. v. spijs).
 Delectamentum, i, n. vergenoegen, vermaak, verlustiging; aliquem pro delectamento putare, gelooven, dat men met iemand den spot kan drijven, iemand voor den gek kan houden.
 Delectatio, ōnis, f. vermaak; delectationem habere, (verschaffen).
 Delecto, āvi, ātum, i. verlustigen, vermaaken; delectat me de etc., ik vermaak mij met enz.
 Delectus, us, m. keuze, verkiezing (vooral van soldaten, verving).
 Delegatio, ōnis, f. aanwyzing (tot betaling).
 Delego, āvi, ātum, i. 1) ergens heen zenden (in de geyangenis); it. ergens heen verwyzen of aanwyzing, b. v. aan een register, aan iemand om te betalen; tp. a) verwyzen, b. v. iemand naar een boek enz.; b) iemand iets opdragen; 2) iemand iets (eene misdaad) te last leggen.
 Delensiticus, a, um, adj. vleyend, innemend.
 Delentimentum, i, n. 1) bevredigingsmiddel; 2) middel om te bekooren, aankloesl.
 Delento, i, vi, itum, i. 1) bevredigen; 2) aanklokken, iemand voor zich winnen, innemen (iemand genioed).
 Delentio, ōnis, fi. z. Delectatio.
 Delentor, ōris, m. die iemand bevredigt of voor zich wint, inneemt.
 Delēo, lēvi, lētum, ā. (welligt verw. met Delicium) uitwischen (het geschreyene); tp. verdolgen, vernielen; it. een einde maken aan, eindigen (b. v. argwaan, oorlog).
 Delētix, icis, f. verdogend (b. v. dolk).
 Delēvo, z. Laevigo.
 Delēta, ae, f. Diana (van Delos).
 Deliberandum, a, um, adj. overlegend, overwegend.
 Deliberatio, ōnis, f. overlegging, overweging; res habet deliberationem, (verdient overweging).
 Deliberativus, a, um, adj. hetgeen op eene overweging betrekking heeft, daartoe behoort.
 Deliberator, ōris, m. die iets overlegt.
 Deliberatus, a, um, adj. uitgemaakt, vast besloten.
 Delibero, āvi, ātum, i. 1) iets overwegen, overleggen; 2) om raad vragen; 3) het besluit nemen, besluiten.
 Delibo, āvi, ātum, i. eig. iets proeven; poēt. summa oscula, iemand eventjes kussen; tp. a) iets even aanraken (in eene redevoering, enz.); b) verminderen; c) z. v. a. afplukken, b. v. flosculos, bloemen (in eene redevoering enz.) invlechten; honorem, (voor de eerste maal genieten).
 Delibro, āvi, ātum, i. van de bast ondoet, afschillen.
 Delibutus, a, um, adj. ingezalfd, gebalzend; tp. delibutus gaudio, z. v. a. met vreugde overgoten.
 Delicāte, adv. 1) wellustig; 2) gemakkelijk.
 Delicatus, a, um, adj. 1) eig. alles wat iemand vermaakt; v. d. b. v. delicata (vleijend), mijne liefste, beminde; voorts in 't alg. tot geriefelijkheid of gemak dienende; it. wellustig, kostbaar (van zaken), b. v. litus, hortuli, convivium, sermo; tp. a) zacht (b. v. vloeijende) rivier, tred enz.); b) teeder (voor het gevoel); c) teeder, fijn van gevoel (b. v. voor het gehoor); 2) eig. iemand die zich gaarn vermaakt = wellustig; 3) in 't alg. van eene beschaafde levenswijze (wellvend).
 Delicta, ae, f. gev. In pl. 1) vermaak; esse alicui in delictis, iemands lieveling zijn; delicias facere, schertsen; it. verliefde dingen doen; 2) eene beminde persoon; delicia of meae deliciae! mijne liefste; 3) kostbaarheden, kunstwerken; 4) ligtzinnigheid, moedwil; 5) weeklykheid, weelderigheid; 6) een weeklyk, weelderig mensch.
 Delictolae, ārum, f. en -um, i, n. dem. vermaak, = lieveling.
 Delicium, i, n. z. Delicia.

- Delictum, i, n. eene misdaad.
1. Deligo, avi, atum, i. 1) aanbinden, vastbinden; 2) verbinden (eene wond).
2. Deligo, legi, lectum, 3. 1) uitkiezen, uitlezen, kiezen; 2) uitkippen (als slecht); 3) wegzenden, afzenden (soldaten); 4) uitdrijven (uit een huis); 5) naar beneden halen (b. v. de maan).
- Delimatus, a, um, adj. afgevoerd.
- Delinēo, avi, atum, i. afteekenen.
- Delingo, nxi, nctum, 3. afstikken.
- Delinimentum etc., z. Delenimentum.
- Delinquo, ltuq, lictum, 3. iets misdoen (een misslag in iets begaan).
- Deliquesco, cūi, z. S. 3. versmelten (ook tp. van begeerte).
- Deliquium, i, n. gebrek; solis, zonsverduistering.
- Deliquo, are, i. 1) het vocht afgieten; 2) heigden dik is, vloeibaar maken; 3) tp. verklaren, uitleggen.
- Delirans, a, um, adj. missend, ontbrekend.
- Deliramentum, i, n. eene zotternij, onzinnig gesnaps.
- Deliratio, ōnis, f. 1) het gaan buiten het regte spoor; 2) onnoozelheid, krankzinnigheid.
- Delirium, i, n. z. Deliratio 2).
- Deliro, avi, atum, i. 1) kinderachtig, dom, onnoozel zijn; 2) aliquid, iets onzinnigs, onnoozels doen.
- Delirus, a, um, adj. onzinnig, kindsch, kinderachtig.
- Delitēo, tūi, z. S. 2. verborgen zijn.
- Delitesco, lttūi, z. S. 3. zich verbergen.
- Delitigo, avi, atum, i. hevig strijden.
- Delus, a, um, adj. het eiland Delos betreffend; vates, = Apollo; Dea, = Diana.
- Delphicus, a, um, adj. van Delphi; subst. = Apollo.
- Delphin, inis en Delphinus, i, m. (δελφίν) een dolfijn.
- Delphis, idis, f. de priesteres van Apollo te Delphi.
- Delta, n. indecl. Delta (een deel van neder-Aegypte).
- Delubrum, i, n. een tempel.
- Deluctor, z. Luctor.
- Deludifico, z. Deludo.
- Delūdo, 'si, sum, 3. iemand voor den zot houden, misleiden (ook tp. van de hoef).
- Delumbis, e, adj. lam in de lendenen; tp. krachteloos.
- Delumbo, avi, atum, i. lam maken (van lendenen); tp. lam maken, ontzenuwen.
- Deluo, z. Abluo.
- Demādo, z. Immalesco.
- Demando, avi, atum, i. 1) wegzenden of ergens heen zenden; abditis insulis, naar afgelegens eilanden; 2) aanbevelen, toevertrouwen, opdragen.
- Demāno, are, i. nedervloeyen.
- Demarchus, i, m. (δημαρχος) = tribunus plebis.
- Demens, tis, adj. zinneloos.
- Demensio, z. Dimensio.
- Demensum, i, n. de toegemeten spijs voor slaven.
- Demēnter, adv. zinneloos.
- Demēntia, ae, f. 1) zinneloosheid; 2) onverschuldige handelwijze in het bestieren van den Staat of van zijn eigen vermogen.
- Demēntio, i, m. 1) zinneloos zijn.
- Demēreō, ūi, itum, 2. 1) iets verdienen; 2) zich verdienstelijk maken bij iemand.
- Demēreor, itus sum, 2. aliquem, zich bij iemand verdienstelijk maken.
- Demergo, si, sum, 3. doen zinken, in den grond boren (een schip, iets in zijn buik doen zinken); demergi, zinken; tp. doen verzinken (iemand in ongeluk); in perpetuum virginitatem, voor altijd veroordeelen om maagd te blijven; aere alieno demersus, diep in de schulden als 't ware verzonken; patria demersa, het diep gezonken vaderland.
- Demētor, mensus sum, 4. 1) afmeten; 2) partic. passiv. demensus, afgemeten.
1. Demēto, messūi, messum, 3. 1) afmaaien; 2) in 't alg. afsnijden; favos, honig uit de raat halen; florem pollice, poët. (afbreken).
2. Demēto, avi, atum, i. afmeten, door grenzen insluiten, afpalen (een leger enz.); ook tp.
- Demēgratio, ōnis, f. eene verhuizing.
- Demigro, avi, atum, i. verhuizen of ergens heen trekken; loco, (weggaan); tp. demigrare hinc, sterven.
- Demīntio, ūi, itum, 3. in stukken slaan, verbrijzelen (iemand het hoofd); tp. a) verminderen, verzwakken (krachten, wetten enz.); se capite, zijne vrijheid of voorrechten, die men tot nu toe genoot, verliezen; b) vervreemden, verkoopen (eene bezitting).
- Demīntio, ōnis, f. 1) vermindering (b. v. van uitgaven); it. vernijndering (van iemands eigendom); capitis, vermindering van zekere vrijheden of voorregten; 2) vervreemding van eene zaak.
- Demīror, atus sum, i. 1) zich verwonderen over iets; 2) begeerig zijn om te vernemen.
- Demisse, adv. laag (b. v. vliegen); tp. oormoedig, bescheiden.
- Demissio, ōnis, f. het nederlaten (van eenig deksel); tp. moedeloosheid.
- Demissitūs of -icius, a, um, adj. laag nederhangend (een ...).
- Demissus, a, um, 1) naar beneden gerigt, b. v. caput, capillus of capilli; Dido demissa vultu = demisso vultu; loca demissa, (lage); tp. a) niet hoog (van de stem), niet luid = zacht; b) niet hoogmoedig van gedrag = bescheiden, vreesachtig; c) ter neer geslagen.
- Demitigo, z. Mitigo.
- Demitto, misi, missum, 3. 1) nederlaten (een balk enz.); oculos, (neerslaan); caput ad etc., zich naar iets bukken; arma, (ter neer leggen); flores, de bloesem verliezen; lacrymas, weenen; imbrem coelo, regen nederlaten; jugum, effen worden (een berg); tp. se in discrimen, zich in gevaar begeven; aliquid in pectus, zich iets diep inprenten; se animo of animum, moedeloos worden; se ad aliquid, zich tot iets verlagen; 2) omverhouwen (een boom); 3) in eene lage plaats brengen, wegdoen; equum in viam cavam, in een hollen weg afrijden; in carcere, iemand in de gevangenis werpen; ferrum in ilia, in jugulum of jugulo, iemand

- het zwaard in de buik, of in de borst steken; se in Ciliciam, zich naar Cilicie begeven; tp. se in causam, zich met eene zaak inlaten; 4) poët. z. v. a. loslaten = bevrijden, periculo; 5) z. v. a. wegzen-den van eene plaats; tp. demissus, = ontsproten, afstammend, b. v. Troja, ab Aeneae.
- Demiurgus**, i, m. (*δημιουργός*) de hoogste overheidspersoon in sommige Grieksche vrijsteden.
- Demo**, demsi, demtum, 3. wegnemen; barbam, (afscheren); caput alicujus, (afhouden); tp. iemand iets ontnemen (zorg, hoop); fidem rei, aan eene zaak de geloofwaardigheid.
- Demolitor**, itus sum, 4. 1) van de hand schaffen, verwijderen (eene schuld van zich); 2) nederrukken; tp. verwoesten, slooopen (het regt enz.)
- Demolito**, ōnis, f. het nederrukken.
- Demonstratio**, ōnis, f. 1) het aantoonen; 2) bewijs van eene zaak; 3) dat deel eener redevoering, waarin iemand geprezen of gelaakt wordt.
- Demonstrativus**, a, 2. adj. genus, z. Demonstratio 3).
- Demonstrator**, oris, m. die iets aantoonet.
- Demonstro**, avi, ātum, 1. 1) aantoonen (met den vinger); 2) zeggen, verhalen; 3) opgeven, hoe iets gemaakt moet worden; 4) aantoonen, bewijzen.
- Demordēo**, di, sum, 2. afwijten.
- Demortor**, mortuus sum, 3. sterven; tp. aliquem, doodelijk op iemand verliefd zijn.
- Demoror**, ātus sum, 1. 1) vertragen, ophouden; tp. annos, nog leven; 2) verwijten, vertoeyen.
- Demoveo**, movei, mōtum, 2. wegbrengen (van of naar eene plaats); tp. a) afdancken, b. v. centuriones; b) afbrengen (van eene meening enz.)
- Demūgtus**, a, um, partic. poët. vol gebrul.
- Demulcēo**, mulsi, z. S. 2. straelen, liefkozen.
- Dēnum**, adv. 1) eerst; 2) slechts.
- Denarium**, avi, ātum, 1. daarheen murmelen.
- Demūtūlo**, z. Mutilo.
- Demūto**, = Muto, it. anders worden.
- Denarius**, i, n. z. Denarius.
- Denarius**, a, um, adj. tien inhoudend; fistulae, rieten van tien duimen; denarius nummus of alleen denarius, een Denarius (= 6 stuivers).
- Denaro**, avi, ātum, 1. naar orde verhalen.
- Denāso**, āre, 1. van den neus beraoven.
- Denāto**, āre, 1. afzwemmen.
- Denēgo**, avi, ātum, 1. 1) zeggen, dat iets niet zoo is enz.; 2) afslaan, ontzeggen; 3) weigeren.
- Deni**, ōrum, adj. telkens tien of tien.
- Denicalis**, e, adj. den dood betreffende; feriae, een lykfeest (waarop zich de familie van den gestorvene reinigde).
- Denigro**, avi, ātum, 1. zwart maken, zwart verwen.
- Denique**, adv. 1) eindelijk, ten laatste; 2) (= demum) eerst; 3) kortom; 4) (= saltem) ten minsten; 5) (= ad summum) op zijn hoogst of meest; 6) ja zelfs.
- Denominatio**, ōnis, f. oniceijlijke benaming van eene zaak of persoon (b. v. Capitolinus in plaats van Tarpejus, Mars in plaats van oorlog enz.)
- Denomīno**, avi, ātum, 1. noemen.
- Denormo**, avi, ātum, 1. ongelijk maken, in 't ongerede brengen.
- Denoto**, avi, ātum, 1. 1) wijzen (b. v. iemand om hem te vermoorden); 2) bemerken (met het verstand); 3) iemand met woorden beteekenen, op hem doelen; it. iemand beschimpen.
- Denotatio**, ōnis, f. bemerking, beteekening.
- Dens**, tis, m. (waarsch. van edo) een tand (van menschen en zaken); dens Numida, elpenbeen; dens maledico carperet; tp. iemand lasteren; a) dens Saturni, wijngaardniers-mes; b) een sleutel; c) kan.
- Densatio**, ōnis, f. het digt maken.
- Dense**, adv. vast, digt; tp. dikwijls, menigmaal.
- Densēo**, ūi, z. S. 2. digt maken; denscri, digt worden (een leger).
- Densitas**, ātis, f. dichtheid; tp. al te groote menigte (b. v. van spreuken in eene redevoering).
- Denso**, avi, ātum, 1. digt maken; ictus, de houwen verdubbelen; lac in butyrum, boter maken; tp. iets (zekere figuren enz.) in eene redevoering aantbrengen of plaatsen.
- Densus**, a, um, adj. 1) digt (niet dun), b. v. woud, vijanden; litus, het digte (vast in één gepakte) oeverzand; tp. densa silentia, diep stilzwygen; 2) gedrongen (in schrijfwijze); 3) menigvuldig, telrijk.
- Dentale**, is, n. 1) het hout daar de ploeg-schaar in gevat is; 2) de ploeg.
- Dentatus**, a, um, adj. 1) met tanden; male dentatus, die slechte tanden heeft; 2) met groote tanden; 3) glad gemaakt (papier).
- Dentūculatus**, a, um, adj. met tanden voorzien (een blad).
- Dentūfrangibulum**, i, n. of -us, i, m. heugnen of die iemand de tanden inslaat.
- Dentūfrictum**, i, n. tandpoeder.
- Dentūliger**, i, m. iemand, wien men de tanden uitgeslagen heeft, zoodat hij ze opzamen moet.
- Dentūo**, ivi, itum, 4. 1) tanden krijgen; 2) (van de tanden) klapperen.
- Dentiscalpium**, i, n. een tandenstoker.
- Dentitio**, ōnis, f. het tanden krijgen.
- Dentōsus**, a, um, adj. getand (eene kam).
- Dentulo**, psi, ptum, 3. 1) beneden zijnen stand trouwen; 2) in 't alg. trekken.
- Dentudo**, avi, ātum, 1. ontblooten, berooven; tp. ontdekken (iemand zijn voornemen).
- Denūmero**, z. Dinumero.
- Denuntiatio**, ōnis, f. 1) aankondiging (van den oorlog); testimonii, dreiging dat men iemand tot getuige zal roepen; denuntiatio quietis, eene in den droom gegevene voorspelling; 2) bevel; 3) ontdekking.
- Denuntio**, avi, ātum, 1. aankondigen (oorlog, vijandschap); alicui testimonium, iemand dreigen hem tot getuige te zullen nemen; alicui periculum, caedem, bellum, iemand dreigen met gevaar enz.; domum,

- iemand de dagvaarding te huis zenden, hem aankondigen, dat men hem beschuldigen wil; denunciare alicui, iemand bevelen iets te doen, b. v. veteranis, de oude troepen oproepen; tp. iets aantoonen = beduiden (b. v. storm).
- Denuo, adv. op nieuw.
- Dœotto, œre, f. eggen.
- Dœonero, avi, atum, i. tp. z. v. a. afladen, ontlasten; b. v. aliquid ex alicujus invidia, iets van den haat tegen iemand (afdoen).
- Dœoperto, z. Aperio.
- Dœorsum, adv. nederwaarts; sursum deorsum, op en af.
- Dœoscilior, atus sum, i. kussen.
- Dœpiscor, z. Depeciscor.
- Depango, œre, 3. in den grond steken (een stok).
- Deparcus, a, um, adj. gierig.
- Dœpasco, pavi, pastum, 3. 1) laten afweiden; 2) afweiden; altaria, hetgeen op de altaren ligt; tp. afweiden, uit iets (uit een geschrift) iets uittrekken.
- Dœpescor, pactus sum, 3. een vergelijk maken; morte, gaarn willen sterven (indien namelijk iets geschiedde); vitam pro laude, gaarn het leven voor den roem prijs willen geven.
- Dœpecto, pexti of pexi, pexum, 3. naderwaarts kammen; tp. aliquem dœpexum dare, iemand kammen = afkloppen.
- Dœpeculator, oris, m. een beroover, besteler (van de schatkist).
- Dœpœcalor, atus sum, i. 1) berooven, bestelen; 2) dœpeculatus (passive) beroofd, bestolen.
- Dœpello, pœlli, pulsum, 3. 1) naar beneden werpen; 2) nederwaarts drijven; 3) wegdrijven van iets; ab ubere matris of a lacte, spenen; tp. verdrijven (b. v. ziekte, honger, koude, nacht enz.); aliquid (de) spe, iemand zijne hoop benemen; alicui servitutum, iemand (met geweld) uit de slavernij bevrijden; de sentimentia, van zijn gevoelens afbreugen; 4) wegdrijven (vee).
- Dœpendeo, z. P. en S. 2. naar beneden hangen; tp. afhangen van iets (b. v. de vrouw); origine verbi alicujus, van een woord afstammen (een ander).
- Dœpendo, di, sum, 3. sig. afwegen: 1) betalen (geld, loon); tp. poenas, gestraft worden; 2) ergens aan besteden (geld); 3) z. Dependeo.
- Dœperdo, didi, ditum, 3. 1) verliezen, inboeten; 2) te gronde helpen, b. v. deperditus inopia, in de grootste armoede; deperditu fletu, uitgeput door weenen.
- Dœperero, perfi, z. S. 4. te gronde gaan; tp. deperire aliquem of amore alicujus of in aliquid, doodelijk op iemand verliefd zijn.
- Dœpillatus, a, um, partic. van haar beroofd.
- Dœpingo, pinxi, pictum, 3. afschilderen of schilderen; tp. iets ontwerpen (in gedachten = zich voorsstellen, met woorden = beschrijven); vitam alicujus, (beschrijven).
- Dœplango, planxi, planctum, 3. betrecuren (door het ineenslaan der handen, het toeslaan der vleugels).
- Dœplanto, œre, i. 1) afscheuren (een tak enz.); 2) planten, zetten.
- Dœplœo, evi, etum, a. uitscheppen (uit een vol vat); sanguinem, aderlaten.
- Dœplexus, a, um, partic. welligt = Complexus.
- Dœplorabundus, a, um, adj. weenende.
- Dœploratio, onis, f. jammerklagt, weeklagt.
- Dœploro, avi, atum, i. 1) weenen (over iets); 2) iets beweenen; tp. verloren geven, opgeven (hoop enz.).
- Dœplumis, e; adj. zonder vederen.
- Dœpluo, ui, z. S. 3. poët. afregenen; tp. lacrymas (vergieten).
- Dœploko, ivi, itum, a. glad maken; tp. aliquem fuste, iemand geducht afkloppen.
- Dœpono, pœsti, pœstum, 3. 1) wegleggen, nederleggen (last, boek); solcas, (afleggen, uittrekken); tp. a) z. v. a. ter neer leggen, d. i. zetten, b. v. tot prijs van een wedstrijd, b. v. vitulam; b) de lichaams-yrucht nederleggen = baren; c) afleggen, opgeven (haat, hoop, zorgen enz.); famem, sitim, (stillen); aliquid ex memoria, niet meer aan iets denken; animam, sterven; provinciam, zijn ombt nederleggen; triumphum, afstand doen van de zegepraal; 2) ergens heen doen (tot zekerheid), b. v. geld, kinderen, soldaten in bewaring, verzorging geven; terris, in den grond begraven; tp. tutis alicujus, aan veilige ooren toevertrouwen; in alicujus fide, aan iemands bescherming toevertrouwen; 3) zetten, planten; 4) nederwerpen; se, corpus, zich nederleggen; aliquem vino, iemand op den grond zopen, van de bank zuipen; tp. depositus, zonder redding verloren (b. v. de Staat); 5) aan land zetten (een lager).
- Dœpœpœlœtio, onis, f. verwoesting, plundering.
- Dœpœpœlator, oris, m. een verwoester, plunderaar.
- Dœpœpœlo, avi, atum, i. verwoesten, plunderen.
- Dœpœpœlor, atus sum, i. 1) verwoesten, plunderen; 2) te gronde helpen of brengen (eene pest de menschen).
- Dœporto, avi, atum, i. 1) naar beneden dragen, voeren of zenden; 2) met zich voeren, b. v. eene rivier slangen; 3) weg- of ergens heen brengen (dragen, voeren); in solas terras, naar eene woestijn verbannen; tp. er van wegdragen (roem, eene zegepraal, een naam).
- Dœposco, pœposci, z. S. 3. 1) vorderen; 2) opeischen tot iets, tot iets aanmoedigen (door eene beloning).
- Dœpœsisto, onis, f. het slot van eenen volzin.
- Dœpœsitor, oris, m. die iets nederlegt = overgeeft.
- Dœpostulo, œre, i. voer zich iets verzoeken = vorderen.
- Dœpraedor, æri, i. plunderen, verwoesten.
- Dœprœvate, adv. verkeerdelijk, valschelijk.
- Dœprœvatio, onis, f. mismaking, verdraaiing (van den mond); tp. verbi, verkeerde uitlegging van een woord; consuetudinum, verferfelijke gewoonten.
- Dœprœvo, avi, atum, i. verdraaijen, misvermenen (ook tp.)

Deprecabundus, a, um, adj. *biddend, smee-kend.*
Deprecādo, ōnis, f. 1) *bede; acquitatis, om billijkheid; periculi etc., bede om afwend-ing van een gevaar; perfidias, bede om vergeving van zijne trouwloosheid; deo-rum, bede, dat de Goden iemand mogen straffen, als men valsch zweert; 2) ver-wensching; 3) weigering om iets te doen.*
Deprecātor, ōris, m, een voorbidder, voor-spreker.
Deprecor, ūtus sum, 1. 1) *bidden (om af-wending van eene zaak enz.); sibi vitam, pacem, om zijn leven, om vrede bidden; pro aliquo of alicui, eene voorbede voor ie-mand doen; aliquem ab aliquo, voor iemand bij iemand bidden; 2) door bidden iets trachten afwendend (b. v. ongeluk; dood); 3) afbidden = om vergeving bidden; 4) verontschuldigen; 5) alicui, iemand iets kwaads toewenschen; 6) deprecatus (pas-sive), door bidden afgewend (een oorlog).*
Deprehēdo of **Deprendo**, di, sum, 3. 1) *xangen, grijpen; 2) vinden, aantreffen; it. betrappen op iets; 3) waarnemen, be-merken; experimento, ondervinden; aliquid suspicione, verdenking over iets opvatten.*
Deprehensio, ōnis, f. *ontdekking van eene misdaad; veneni, van gifsmenging.*
Depresse, adv. *diep.*
Depressio, ōnis, f. *nederdrukking; fundamen-torium, wanneer men den grond diep legt.*
Depressus, a, um, adj. *diep liggend (eene landstreek); tp. a) vox, eene lage stem; b) laag (van stand, van aanzien).*
Deprimo, pressi, pressum, 3. 1) *ter neder drukken; classem, (doen zinken, in den grond boren); supercillium, (naar beneden srekken); tp. z. v. a. ter neder drukken; veritatem, (onderdrukken); fortunam alicujus, iemand niet tot aanzien laten gera-ken; hostem, (moedelooos maken); opes, (vermindere); 2) iets diep maken, b. v. eene gracht; 3) planten.*
Deproellor, ātus sum, 1. *vechten, strijden.*
Depromo, msi, mtum, 3. *voor den dag ha-len (geld, boter, pylen); tp. a) ergens uit nemen (eene wetenschap enz.); b) aan den dag brengen, (eene aanbeveling).*
Depropero, āvi, ātum, 1. 1) *spoeden; 2) iets spoedig maken.*
Depso, ūi, sum, 3. *(δύω) kneden.*
Depudet, ūit, z. S. 2. *impers. 1) zich scha-men; 2) zich niet meer schamen.*
Depugno, āvi, ātum, 1. *strijden, kampen.*
Depulso, ōnis, f. *afwending (der slavernij, van pijn).*
Depulso, āvi, ātum, 1. *verdrijven.*
Depulsor, ōris, m. *een verdrijver (b. v. der opperheerschappij).*
Depurgo, āvi, ātum, 1. *reinigen.*
Deputo, āvi, ātum, 1. *eig. schoon maken = afsnijden, besnoeyen; tp. iets in den geest z. v. a. tot orde en klaarheid brengen; a) bij zich overdenken; b) voor iets houden (b. v. voor gewin, voor niets).*
Depygis, e, adj. *zonder achterste.*
Dēque, z. Susque.
Derādo, si, sum, 3. 1) *afschayen; 2) af-scheren.*

Dērelictio, ōnis, f. *verwaarloozing (b. v. van het algemeene welzijn).*
Dērelinquo, liqui, lictum, 3. 1) *verlaten; tp. verwaarloozen; 2) achterluten (eene be-zetting).*
Dērepente, adv. *plotselyk.*
Dērepro, psi, ptum, 3. *naar beneden kruipen.*
Dēridēo, risi, risum, 2. *uitlagchen, bespot-ten.*
Dēridicūlum, i, n. *het voorwerp van het ge-lach; van spot; it. gelach, spot.*
Dēridicūlus, a, um, adj. *waarover men lacht of waarmede men spot.*
Dēriigo, z. Dirigo.
Dēripō, ūi, eptum, 3. 1) *nederscheuren; tp. de alicujus auctoritate, iemands aanzien verminderen; 2) wegscheuren, wegnemen; ensem vagina, (uit de schede trekken).*
Dērisor, ōris, m. 1) *een spotter; 2) een kluchtenmaker, portenmaker; 3) een mi-nisch tooneelspeler; 4) een lage vleijer.*
Dērisus, us, m. *het uitlagchen; ad derisum duci, uitgelagchen worden.*
Dērivatio, ōnis, f. 1) *de afdaling (van eene rivier); 2) tp. verwisseling van zekere woorden met zachtere (b. v. in plaats van gierig, spaarzaam).*
Dērivo, āvi, ātum, 1. *afleiden (een water); tp. afleiden, wegmaken (b. v. iemands on-wil, zorg); responsonem suam alio, op iets anders antwoorden.*
Dērodo, si, sum, 3. *beknagen.*
Dērogatio, ōnis, f. *verandering van eene wet (door het weglaten van iets).*
Dērogō, āvi, ātum, 1. *verāgen.*
Dērogo, āvi, ātum, 1. 1) *(iets wegnemen) = verminderen (de geloofwaardigheid, bil-lijkheid enz.); 2) iets veranderen (aan eene wet).*
Dēruincino, āvi, ātum, 1. *tp. iemand om den tuin leiden.*
Dēruo, ūi, ūtum, 3. *naar beneden werpen (b. v. veel regen); tp. de laudibus alicujus, den al te grooten lof, dien men iemand gaf, beperken.*
Dērupta, ōrum, n. *steile plaatsen.*
Dēruptus, a, um, adj. *steil.*
Dēsaevo, ūvi, ūtum, 4. 1) *zeer woeden of in 't alg. woeden; 2) uitwoeden of uitrazen.*
Dēsalto, z. Salto.
Dēscondo, ndi, nsum, 3. *afklommen van iets (b. v. van het paard enz.); it. neder-waarts gaan (in tegenoverstelling van op-waarts gaan), dus ook = afvaren (de ri-vier); in naves, = zich inschepen; in Graeciam, in Griekenland landen; in campos, de velden overstroomen; v. d. in 't alg. zich nederwaarts bewegen, b. v. coma de-scendit ex etc., het haar rolt af enz.; ferrum descendit in corpus, (drong in enz.); rui-nis descendere, zakken, zinken (een ge-bouw); tp. a) in iets indringen, b. v. in se, = zich leeren kennen; verbum in pec-trus descendit, (drong in enz.); b) descen-dere ad of in, = z. v. a. tot eene zaak na-deren; a) descendere ad, zich tot iets la-ten vinden, tot iets besluiten; it. navij ko-men, nagenoeg gelijk zijn; b) descendere in, iets aanvangen, ondernemen; eo desconsuum credebant, zij meenden dat het zoo ver geko-*

- men was; c) afstammen van iemand; d) afwijken (van iets) = ongelijk zijn.
- Descensio**, onis, f. 1) het afdaalen (in een bad); 2) de plaats, waar men (in een luid) afdaalt; 3) z. Escensio.
- Descensus**, us, m. 1) het afdaalen (op een plaats); 2) eene plaats, waar men afdaalt.
- Descisco**, Ivi en ii, Itum, 3. afvallen (van iemand of tot iemand); tp. afvallen, afgaan (van een gewoonte enz.); viii, sterven; vitis desciscit, (verbasteri).
- Describo**, psi, ptum, 3. 1) afschrijven; 2) afbeelden; 3) in iets inschrijven of snijden (in een boom); 4) iets beschrijven (figuren enz.); tp. a) beschrijven (met woorden); b) indeelen, verdeelen (in wingewesten enz.); c) inrigten, verordenen (wetten, legioenen enz.); d) aanwijzen, toedeelen; e) opleggen, bevelen (te betalen).
- Describe**, adv. z. Discrete.
- Descriptio**, onis, f. 1) afschrift van iets; 2) eig. beschrijving (met lijnen); tp. a) beschrijving, verklaring; b) verdeeling, indeeling; legionum, oprigting van legioenen; c) inrigting, instelling (van wetten enz.); d) schoone of bejallige orde (van eene stad, eener redevoering).
- Descriptiuncula**, ae, f. dem. eene kleine beschrijving.
- Descriptum**, i, n. eene beschrijving van iets.
- Desečo**, ctii, ectum, 1. afsnijden; tp. van iets dat geschreven is iets afsnijden of weglaten.
- Desečratus**, a, um, partic. gewijd.
- Desero**, ūi, rtum, 3. 1) iemand ergens laten; 2) verlaten (in den steek laten), b. v. vriend, zaak, leven; lucerna me deseric, het licht begeeft mij = zal uitgaan; se deserere, den kop verliezen; vitibus desertus, krachtloos.
- Deserto**, onis, f. verwaarloozing, ter zijde stelling (van het recht).
- Desertor**, oris, m. 1) die iets verlaat (b. v. vrienden enz.); 2) een overlooper (deserteur).
- Desertus**, a, um, adj. 1) eenzaam, woest (landstreek); loca deserta of alleen deserta, woestijnen; 2) schuw (den omgang vermitschend), b. v. een vogel.
- Deservio**, Ivi, Itum, 4. 1) iemand dienen = inschikkelijk zijn; 2) zorg dragen voor iets.
- Deses**, Idis, adj. werkloos, ledig.
- Desecco**, are, 1. droogen.
- Desēdo**, sēdi, scssum, 2. zitten (vooral lang); tp. ledig zijn.
- Desiderātilis**, e, adj. wenschenswaardig.
- Desiderātio**, onis, f. wensch, verlangen naar iets.
- Desiderārium**, i, n. 1) verlangen, begeerte; allicujus, naar iemand; esse in desiderio = desiderare en desiderari; tuum, naar u; desiderium meum, mijn geliefde, mijne geliefde; 2) verlangen = vordering; 3) het missen = verlies; 4) eene behoefte; 5) een lievelings-yak.
- Desidēro**, āvi, ātum, 1. het gemis van iemand of iets gevoelen; 1) verlangen; 2) missen; fortiter suos, het verlies der zijnen standvastig dragen.
- Desēdya**, ae, f. het zitten (b. v. voor den spiegel); tp. ledigheid, werkeloosheid.
- Desēdribātulum**, i, n. eene plaats, waar men ledig zit.
- Desēdtes**, ēi, f. z. Desidia.
- Desēdīose**, adv. werkloos.
- Desēdīosus**, a, um, adj. eig. iemand die altijd ergens zit (b. v. Amor in het harte); tp. werkloos.
- Desēdo**, sēdi, z. S. 3. zinken; tp. mores desēdentes, zeden die slechter worden.
- Desēgnātio**, onis, f. 1) afteekening of schets; tp. afdeeling, verdeeling; 2) beteekening met woorden; tp. benoeming (b. v. tot het Consulaat).
- Desēgnātor**, oris, m. die de plaatsen (bij eenen lijfstatie, bij de schouwspelen enz.) aanwees.
- Desēgno**, āvi, ātum, 1. 1) afteekenen, ontwerpen; tp. verdelen, regelen; 2) beteekenen (met woorden of andere teekens); tp. a) bestemmen, tot iets (vooraf) benoemen, b. v. tot Consul; b) iets ondernemen (iets kwaads); 3) beteekenen, aanduiden = een teekening zijn van iets.
- Desēsto**, ūi of ūi, ultum, 4. naar beneden springen.
- Desēno**, Ivi of ūi, Itum, 3. 1) ophouden; plura, meer te zeggen; vocari est desitus, men heeft ogehouden hem te noemen; 2) eindigen, d. i. uitgaan in iets (in een visch. b. v.); similiter, gelijke uitgangen hebben (woord); 3) een einde nemen, te gronde gaan.
- Desēptens**, tis, adj. onzinnig.
- Desēpīentia**, ae, f. onzinnigheid.
- Desēpio**, ūi, z. S. 3. onzinnig of dwaas zijn of handelen.
- Desēsto**, sūtī, sūtum, 3. 1) staan blijven; tp. a) steken blijven (een woord, geluid); b) ophouden (van dingen); 2) weggaan van iemand; tp. a) afstaan van iets; b) missen.
- Desēvo**, āvi, ātum, 1. 1) woest maken, verwoesten; 2) verlaten (b. v. tempel, veldheeren).
- Desēpectio**, onis, f. verachting.
- Desēpecto**, āvi, ātum, 1. van boven naar beneden zien; tp. verachten.
- Desēpectus**, us, m. 1) het nederzien op iets dat lager ligt; despectus crat in etc., men kon nederzien op enz.; 2) tp. verachting.
- Desēpāns**, tis, adj. waaraan men wanhoopt = ongenaeslijk (b. v. eene zwaer).
- Desēpānter**, adv. wanhopend, hopeloos.
- Desēpērātio**, onis, f. hopeloosheid (wanhoop); adducere aliquem ad desperationem, iemand alle hoop benemen.
- Desēpērātus**, a, um; z. adj. waaraan men wanhoopt (ziekte, mensch); senes, hopelooze = heillooze.
- Desēperno**, z. S. Spero.
- Desēpero**, āvi, ātum, 1. aan iets wanhopend; desperor, men geeft de hoop op dat ik enz.
- Desēpīcatō**, onis, f. verachting.
1. **Desēpīcātus**, a, um, partic. veracht; despicatum habere, verachten.
2. **Desēpīcātus**, us, m. verachting; despicatū ducere of habere, verachten.
- Desēpīcētia**, ae, f. verachting.

Despicio, spexi, spectum, 3. 1) uit de hoogte op iets nêdzien; tp. a) verachten; b) eene zaak weigeren, zich er aan onttrekken (aan een werk); c) verzuimen (voor-deel); 2) zijn blik afwenden; 3) in 't alg. zien (z. Despicio).

Despiliator, ôris, m. een beroover.

Despillo, avi, âtum, 1. berooven.

Despondo, spondi of spopondi, sponsum, 2. 1) iemand iets toezeggen; filiam, zijne dochter verloven; despondetur, er heeft verloving plaats; spes despondetur rei, men zet zijne hoop op iets; animo despondere, iets zeker verwachten; perjuria poenis, straf zetten op den meened; 2) zich iets voorbehouden (een huis enz.); sibi aliquam, zich met iemand verloven; 3) animum despondere, den moed verliezen, moedeloos worden.

Desponso, are, 1. verloven.

Despumo, avi, âtum, 1. 1) afschuimen (water, vleesch enz.); tp. poët. z. v. a. laten verdampen (den wijn); 2) poët. koken; 3) intr. uitbruisen (van iets vloeibaars); tp. uitbruisen, uitwoeden (levendigheid, toorn enz.); 4) intr. (z. v. a. afschuimen); tp. poët. in schuim doen nederkomen (de betooverde maan).

Despulo, ti, âtum, 3. 1) ergens heen spuwen; 2) verfoejen, misprijzen.

Desquamo, avi, âtum, 1. 1) afschubben; 2) afschillen (basten); 3) afwrijven (een kleed met iets).

Desterto, ti, z. S. 3. ophouden met snorken, d. t. te droomen.

Destillatio, ônis, f. eig. het nederdruppelen; narium, = verkoudheid.

Destillo, avi, âtum, 1. nederdruppelen.

Destitudo, avi, âtum, 1. bona, zijn vermoegen verspillen.

Destinatio, ônis, f. 1) bestemming, vaststelling; 2) vast voornemen.

Destinato, adv. met opzet.

Destinatum, i, n. voornemen; ex destinato, met opzet.

Destinatus, a, um, adj. die een vast besluit genomen heeft, b. v. ad obsequium.

Destino, avi, âtum, 1. vastmaken aan iets; tp. a) bestemmen tot eene zaak, b. v. tot kuing, tot eene offerhande, tot den dood, of tot doelwit, bij het schieten; b) iets voornemen, een besluit nemen; c) sibi aliquid destinare, zich voornemen iets te kooplen = het willen kooplen; d) iemand als zoodanig aanduiden = het daarvoor houden dat hij het is, b. v. alicuius animis auctorem caedis destinare.

Destitudo, ti, âtum, 3. 1) ergens heen plaatsen of doen (soldaten enz.); 2) eig. verplaatsen: a) verlaten (b. v. kracht, het bewustzijn verlaat iemand); b) in 't alg. laten, b. v. alleen; c) iets (dat men begonnen heeft) opgeven; d) overlaten (aan het lot); e) afvallen, oproer maken; f) bedriegen, misleiden.

Destitudo, ônis, f. 1) afval van een vorst (als men hem verlaat); 2) bedrog (als men het bedongene niet betaalt).

Destitutus, a, um, adj. van de hoop verlaten = wanhopend.

Dēstricte, adv. naauwkeurig, gestreng.

Dēstrictus, a, um, adj. 1) sluitend, passend; 2) ligt = slechts even de huid aanrakend (eene wond).

Dēstringo, inxi, ictum, 3. 1) afstroopen; aliquid bonis, (wegnemen); 2) gladium, het zwaard trekken; securum, den bijl zwaaijen; tp. severitatem in etc., gestrengheid tegen iemand uitoefenen; 3) langs heen strijken = even aanraken (het ligchaam); tp. doorhalen = doorhckelen; 4) afwischen, wrijven (iemand in een bad); it. reinigen (het onderlijf); 5) aanbinden, uitspannen (aan een martelpaal).

Dēstructio, ônis, f. vernieling, slooping (der muren); tp. wederlegging (van eene stelling).

Dēstruo, uxi, uctum, 3. nederwerpen, sloopen (huis, schip); tp. vernietigen (dwingelandij, regt); aliquid, iemand wederleggen.

Dēsubito, adv. plotselijk.

Dēsudasco, z. Desudo.

Dēsudo, avi, âtum, 1. zweeten; tp. in aliquâ re, bij iets zweeten = zich groote moeite op iets geven.

Dēsuefactus, a, um, partic. ontwend.

Dēsuesco, evi, âtum, 3. zich ontwennen.

Dēsuetudo, inis, f. ongewoonte.

Dēsuetus, a, um, adj. 1) ontwend (een mensch); 2) ongewoon (zaak).

Desultor, ôris, m. iemand die bij het wedrijden van het eene paard op het andere sprong (welligt: kunstrijder); tp. een onbestendige (in de liefde enz.).

Desultorius, a, um, adj. wat eenen Desultor betreft.

Desultura, ae, f. het afspringen op iets.

Dēsūm, dēsūli, dēsēse, van iets weg zijn, waarbij men zijn moest; 1) ontbreken; convivio, niet op het gasmaal zijn; officio suo, zijn pligt niet doen; occasio of sibi, de gunstigen oogenblik verzuimen; alicui, iemand niet bijstaan; 2) in gebreke blijven, nalatig zijn (in iets).

Dēsūmo, si, tum, 3. z. v. a. op zich nemen, b. v. eene zaak; sibi hostem, zich iemand tot vijand berokkenen.

Dēsūper, adv. 1) van boven af; 2) van geene zijde.

Dēsurgo, tēxi, rectum, 3. opstaan.

Dētēgo, tēxi, tectum, 3. ontdekken (een huis); it. onblooten (het hoofd enz.); iuga montium, (zichtbaar maken); tp. ontdekken, b. v. bedrog enz.

Dētendo, di, sum, 3. afspannen (de tenten).

Dētērgo en **Dētērgo**, si, sum, 2 en 3. 1) afwischen (lippen, tranen, zweet enz.); tp. mensam, de tafel schoou maken (= alles dat daarop is opeten); 2) afschuren met geweld (riemen, takken enz.); tp. a) wegnemen (het verdriet); b) opstrijken (geld).

Dētērior, ôris, adj. compar. (superl. deterrimus) slechter, geringer; deteriore conditione esse, slimmer er aan toe zijn.

Dētērius, adv. 1) slechter (b. v. schrijven); deterius est alicui, het gaat iemand slechter; 2) minder (b. v. bevallen).

- Determinatio, ðnis, f.** het einde (eener redevoering enz.)
- Determino, ðvi, ðtum, i. 1)** begrenzen; de grenzen van iets bepalen; 2) eindigen, ten einde brengen.
- Detero, trivi, tritum, 3. 1)** afwrijven (een kled); calces, iemand als 't ware op de hielen trappen = hem te nabij volgen; tp. verminderen (iemand's lof); 2) uittreden, uitdorschen (graan).
- Deterreo, ði, ðum, 2. 1)** afschrikken; 2) tegenhouden, terughouden (geweld).
- Detectabilis, e, adj.** afschuwelijk, verachttingswaardig.
- Detectatio, ðnis, f. 1)** een plechtige eed (waarbij men zichzelf den dood enz. toewenscht, als men iets niet doet); 2) verwensching; detestationem alicujus facere, iemand verwenschen.
- Detector, ðtus sum, i. 1)** iemand als 't ware tot getuige aanroepen (eenen God); 2) iemand verwenschen; 3) iets of iemand schuwen; 4) afwenden (door gebeden enz.)
- Detexo, ði, tum, 3. 1)** weven of vlechten; tp. afwerken (eene redevoering enz.); 2) tp. van het lijf trekken (gelijk de wever een afgeweven stuk van het wespgetouw), pallium alicui.
- Detinéo, ði, entum, 2. 1)** afhouden; tp. bezig houden (b. v. eene zaak houdt mij bezig); detineri in negotiis, veel te doen hebben; diem, tempus, (aangenaam doorbrengen); 2) bezitten (eene plaats).
- Detondéo, di, sum, 2. scheeren** (haren, schapen); detonsae frondes, afgevallen loof; detonsi manni, (schoon geroskamde).
- Detóno, ði, z. S. I. 1)** tp. op iemand nederdonderen; 2) ophouden met donderen; tp. ophouden (b. v. de oorlogswoede).
- Detorno, ðre, i. draaijen.**
- Detorquéo, ðsi, rtum, 2. 1)** weg of ergens heen draaijen (zeil, teugel, schip, oogen); ponticulum, (ophalen); tp. se alio, zich tot iets anders wenden; animum a virtute, (afwenden); 2) verdraaijen, verzwikken (een lid; tp. woorden, daden).
- Detractio, ðnis, f. 1)** wegneming, het afbetelen (van een steen); alieni, ontrukking van eens anders eigendom; 2) afvoering van het overtollige (uit het ligchaam).
- Detractor, ðris, m. die iets vermindert; sui, die zich zelven verlaagt.**
- Detractus, us, m. vermindering** (van eene lettergreep).
- Detraho, ðxi, actum, 3. 1)** naar beneden trekken (een kled, schoenen, een krans enz.); uvam viti, (afsnijden); tp. a) doen afdaalen (eene wetenschap tot kleinigheden); b) ontrukken, wegnemen (land, eer, vertrouwen); opinioem, (benemen); detrahebe de aliquo, de gloria of de fama alicujus, iemand of iemands roem verkleinen; multum ei detraxit, quod etc., het deed hem veel nadeel dat enz.; c) afrekken (van eene rekening); multae novem partes, negen deelen van de straf kwijt schelden, er van ontslaan; 2) ergens heen trekken (schepen op 't land); tp. ad accusationem, aanklagen; 3) afvoeren (uit het ligchaam).
- Detrectatio, ðnis, f. weigeren; militiae, om krijgddienst waar te nemen.**
- Detrectator, ðris, m. een verkleiner.**
- Detrecto, ðvi, ðtum, i. 1)** iets weigeren; 2) verkleinen, verachten, in de schaduw plaatsen.
- Detrimentosus, a, um, adj. nadeelig.**
- Detrimentum, i, n. nadeel, schade** (verlies in den oorlog); facere, lijden.
- Detrúdo, si, sum, 3. 1)** van boven neer stooten; 2) wegstooten of in 't alg. wegdrijven; finibus, uit het gebied verdrijven; tp. de sententia, (afbrengen); aliquem, iemands aanzoek om een ambt doen mislukken; 3) ergens heen drijven of stooten (in de gevangenis); tp. in luctum, (brengen); in poenam, iemand wederrechtelijk straffen; comitia in mensum Martium, (verschuiven).
- Detruncatio, ðnis, f. het afhouden** (van een tak).
- Detrunco, ðvi, ðtum, i. 1)** afhouden; 2) verminken; 3) iemand het hoofd afhouden.
- Deturbo, ðvi, ðtum, i. 1)** nederwerpen (de wind de zeilen, iemand van iets); caput alicujus, (afhouden); 2) omwerpen, omrukken (een standbeeld enz.); 3) van iets wegdrijven (uit een bezit enz.); tp. de spe, de hoop ontnemen; de sanitae et mentis, van het gezond verstand berooven.
- Deturpo, ðvi, ðtum, i. misvormen.**
- Deunx, cis, m. elf twaalfde deelen; heres ex deunce et semuncia, erfgenaam van $\frac{23}{24}$; deunces potare, kroezen leegen van 11 bekers.**
- Dëuro, ussi, ustum, 3. verbranden; tp. (van eene vergiftige slang) iets bederven; 2) (van de koude) verzingen.**
- Dëus, i, m. (Gr. Ζεύς, Aeol. Διός) een god; excedere of transgredi ad deos, onder de Goden verplaatst worden; diis iratis natus, tot ongeluk geboren; per deos! bij de Goden! dii melius, dii mellora, dat mogen de Goden verhoeden; dii te ament! de Hemel beware u, God zij u genadig! tp. een God (= een buitengewoon of zeer weldadig of zeer gelukkig mensch).**
- Dëvasto, ðvi, ðtum, i. verwoesten, te gronde brengen.**
- Dëvho, vxi, vectum, 3. 1)** wegvoeren of ergens heen voeren; 2) develi, wegvaren, ergens heen varen; in oceanum develi, den Oceaan inzeilen; 2) naar beneden voeren (iets eene rivier af); develi, naar beneden varen.
- Dëvello, velli, vulsum, 3. afscheuren, uitscheuren.**
- Dëvelo, ðre, i. ontdekken.**
- Dëvënor, ðri, i. 1)** bidden (de Goden); 2) door bidden afwenden (droomen).
- Dëvënto, vëni, ventum, 4. ergens heen komen** (op eene lagere plaats); tp. a) in iets geraten (in ongeluk); b) zijne toevlugt tot iemand nemen; c) op iets vallen (op eene bezigheid enz.)
- Dëverbëro, ðvi, ðtum, i. (eig. aflossen); tp. usque ad necem, zeer duchtig om den tujn leiden.**
- Dëverro, ðre, 3. wegvagen.**
- 1. Dëversor, ðri, i. 1)** zich als gast ergens ophouden; 2) zich bevinden, zich ophouden (in eene stad enz.)
- 2. Dëversor, ðris, m. een gast** (in eene herberg).
- Dëversoriolum, i, n. een herberg.**

Dēverticulum, i, n. 1) een *bijweg*; *zōpad*; (tp. a) *eene afwijking* (in eene *redevoering*) van het *hoofdonderwerp*; b) in 't *alg. utrlykt* (voor eene *misdaad*); 2) eene *herberg*; it. z. v. a. eene *rūstplaats* (in eene *geschiedenis enz*); = eene *aangename uitrusting*.

Dēverto, u; sum. 3. 1) *zig. wegvinden of afkeeren*, (ook tp. van *zijn voornemen*); *aciem*, (op de *vlygt slaan*); 2) *afgaan* (van den *weg*); tpi *afgaan van zijn onderwerp*; 3) *inheeren*, *zijn intrek nemen*; zie ook **Diverto**.

Dēvertor, z. **Deverto**; *domum*, naar *hūs* gaan.

Dēvēto, z. **Veto**.

Dēvexas; *ātis*; f. eene *sterk afhellende ligging*.

Dēvexo, z. **Divexo**.

Dēvexum, i, n. eene *sterk afhellende plaats*.

Dēvexus, a, um, adj. 1) naar *voren overhangend*; tp. *geneigd tot iets* (bi v. *tō rust*); 2) *ondergaande* (eene *ster*).

Dēvincio, *vinci*, *vinctum*, 4. 1) *binden* (een *slaaf*, *ltd*); tp. *se cupiditate*; *zich door eene hartstogt laten boeien*; *se scelere*; *zich aan eene misdaad schuldig maken*; *aliquem*, *iemand verbinden* = *verplichten tot iets*; 2) *verbinden*; *naauw te zamen voegen*, b. v. *woorden*; *verba comprehensione*, *behoorlijke perioden maken*; tp. *menschēn* (door *welwillendheid enz.*); *partes*, *de partijen vereenigen*; *aliquem sibi*, *iemand verplichten*, *aan zich verbinden*; *se affinitate cum aliquo*, *zich in verwantschap met iemand brengen*; 3) *van rondsom omgeven* (eene *stad met verschaningen*).

Dēvincio; *vici*, *victum*, 3. *geheel overwinnen of in 't alg. overwinnen*; *bella devicta*, *gewonnene oorlogen* = *overwinningen*.

Dēvincus, a, um, adj. *overgegeven* (aan *iemand*, aan de *letteroefeningen*);

Dēvitiō, *ōnis*, f. *vermyding*.

Dēvito, *āvi*, *āvum*, i. 1) *vermyden*; 2) *crachten te vermyden*;

Dēvius, a, um, adj. 1) *van den weg afstijgend*; (tp. a) *van den regten weg afwajend* = *dwaaſ*; b) *onvoegzaam*, *niet passend*; 2) *ontpangelyk*, *verwaart geen weg leidt*.

Dēvō, *āvi*, *āvum*, i. 1) *naar beneden roepen*; 2) *wegroepen*, *afroepen* (uit het *wingewest enz.*); it. *roepen* (te *hulp*); it. *zen eten noodigen*; tp. *tot iets brengen*; b. v. *ad voluptatem*, (lokken); *ad perniciem*, *in 't yderdelf storten*; *in suspiciōnem*, *verdacht maken*; *in lā devōcati*; *adūttōe* *gebragt worden*.

Dēvō, *āvi*, *āvum*; i. 1) *naar beneden vlieden*; tp. *zich naar beneden spoeden*; 2) tp. *wegvliegen* = *zich schielijk verwýdēren*; *ad aliquid*, *zich tot iets anders wenden* (b. v. *tot iets gelukkig*, *van iets ongelukkig af*).

Dēvolvō, *vi*, *vōlūtum*; 3. 1) *naar beneden rollen* (steen); *pehna fasis*, (afspinnen); *devolvī*, *naar beneden storten* (ook van *vlytēren*); tp. *devolvī ad inanem spem*, *tot eene ijdele hoop af dalen*; 2) *naar beneden*

doen gaan; *agmina*, (naar *bekeden voeren*); 3) *afsnijden en wegwerpen*.

Dēvoro; *āvi*, *āvum*, i. *verslinden* (met den *mond*); tp. *met de oogen*, *met de ziel*; *orationem*, *eene redevoering overtuwd inslikken* = *hooren en niet verstaan*; *verba*; (niet *duidelijk uitspreken*); *nomen devorasse*, (*vergeten hebben*); *pecuniam*; (*inslikken*; *tot zich nemen*); *luctum*; *hereditatem*; (*verslinden* = *verdoen*); *arma devorant aliquid*, (*doen iemand als 't ware uittceren*, d. i. *zijn de oorzaak van iemands ongeluk*, *verderf*); *ineptias*, *taedium*, (*verslikken* = *stiltzwygend verdragen*).

Dēvortium, i, n. *eene van den weg afgelegen plaats*).

Dēvō, *ōnis*, f. 1) *eene gelofte*, *dat men iets of zichzelf aan de Goden zal wijden*; *offeten*; *devotionis convictus*, *zijn wensch magtig*; 2) *plegige vervloeking of verwensching* (van een *vyand van den staat enz.*); 3) *een tooverformuler* (tot *iemand verderf*);

Dēvō, *āre*, i. z. **Devoe**.

Dēvō, a, um, adj. 1) *aan iemand overgegeven*, *getrouw*; subst. i, m. *een getrouw*; 2) *aan eene zaak* (b. v. *aan den wijn*) *overgegeven*, *verslaaf*; 3) *befeld tot iets*; 4) *vervloekt* = *goddeloos*, *boos*.

Dēvō, *vōvi*, *vōvum*, 2. 1) *aan eene Godheid iets tot geschenk beloven*; *aliquem ad mortem*; *iemand* (als *offer*) *ter dood wijden*; *capita*, (*aan den dood toewijden*); *se* (diis), *zich aan de Goden wijden* = *zich opofferen*; tp. *wijden*, *toewijden* (b. v. *zich aan iemands vriendschap*); 2) *iemand plegtig vervloeken*, *verwenschen*; 3) *betooveren* (in de *liefde*);

Dextans, *vis*, m. *tien twaalfden*.

Dextella; *āe*, f. *dem. de rechterhand*.

Dexter, *tēra*, *ērum*, adj. (*dēxtē*) 1) *regts*, (*liet links*); *dextra of dextera*, *de rechterhand*; (it. in 't *alg. de hand*); *ad dextram*, (a) *dextra*, *ter rechterhand*, *regts*; tp. *dextram tendere of porrigere alicui*, *iemand de behulpzame hand bieden*; *dextras renovare*, *de vriendschap hernieuwen*; *meā*, *suā dextrā*, *door mijne*, *zijne hand of vuist* (= *dapperheid*); 2) *ter rechterhand*, b. v. *Janus* (*die aan de rechterhand staat*); *dexter abis*, *gij gaat regts*; 3) *gunstig* (eene *Godheid enz.*); 4) (*van menschen*) *bekwaam*, *geschikt*; (*van zaken*) *geschikt* = *passend*, *voegzaam*.

Dextere of **Dextere**; *tp.* (*van menschen*) *geschikt*, b. v. *zich iets ten nutte maken*.

Dextertitas; *ātis*, f. 1) *ervarenheid*, *bekwaamheid*; 2) *diensvvaardigheid*.

Dextimus of **Dextimus**; a, um, adj. (*superl. van Dexter*) *regts* (*niet links*) b. v. *zijde*.

Dextrorsum en **-us**, adv. *regts*, *ter rechterhand*.

Dextroversum en **Dextroorsum**; adv. *regts*, *ter rechterhand*.

Diabāthrus, i, m. *iemand die ligte schoenen* (*diabathra*) *maakt*.

Diabāthrum; i; n. (*διὰβαθρον*) *eene ligte schoen*.

Diabetes, *ae*, m. (*διαβήτης*) *een tlees*

- Diadēma**, ātis, n. (*διάδημα*) een hoofdwrong (der vorsten), naar onze wijze: de kroon.
- Diadēmātus**, a, um, adj. met een diadeem versterd.
- Diacta**, ae, f. (*διακτα*) 1) eene regelmatige levenswijze (diëet); 2) eene kamer; 3) eene reeks van verscheidene kamers.
- Diactilla**, ae, f. dem. een kamertje.
- Dialectica**, ae en -a, es, f. (*διαλεκτική*) de redeneerkunde.
2. **Dialectica**, ōrum, n. z. i. **Dialectica**.
- Dialectice**, adv. op eene redeneerkundige wijze.
- Dialecticus**, a, um, adj. (*διαλεκτικός*) de redeneerkunde betreffende, dialektisch; subst. die de redeneerkunde verstaat of leert.
- Dialectos** of **us**, i, f. (*διαλεκτός*) tongval, *dialekt*.
- Dialis**, e, adj. 1) Jupiter betreffende; flamen dialis, (of alleen dialis), de priester van Jupiter; 2) den priester van Jupiter betreffende; apex, de muts; conjux, de vrouw van dezen priester.
- Dialōgus**, i, m. (*διάλογος*) een gesprek.
- Diamētros**, i, f. sc. linea (*διάμετρος*) de lijn die een cirkel of vierkant midden doorsnijdt, *diameter*.
- Diana**, ae, f. **Diana** (de Godin der jacht, der maan enz.); tp. 1) de maan; 2) de jacht.
- Dianus**, a, um, adj. gew. poët. **Diana** betreffende; arma, jachtgereedschap; turba, jachthonden; dianium, i, n. subst. (sc. templum), de tempel van **Diana**.
- Diaphragma**, ātis, n. (*διάφραγμα*) het middenrif.
- Diartium**, i, n. de dagelijksche kost (der soldaten, slaven).
- Diathēca**, ae, f. (*διαθήκη*) een testament, uiterste wil.
- Dibāphus**, a, um, adj. (van *δίβαρος*) tweemaal geverwd; b. v. purpura; subst. -us (sc. vestis), purperkleed (zoo als de hogere magistratspersonen droegen); tp. dibaphum cogitare, naar eenen eerpost begerig zijn.
- Dica**, ae, f. (*δικα*) rechtshandel, pleitgeding; alicui dicam scribere, impingere, een pleitgeding met iemand beginnen; sortiri, onderzoeken.
- Dicāctas**, ātis, f. geestigheid.
- Dicāculus**, a, um, adj. dem. snapachtig.
- Dicātio**, ōnis, f. burgerlijke opneming in eene andere stad.
- Dicax**, ācis, adj. geestig (en wel bijtend).
- Dicis**, geh. (van het Gr. *δικω*, gen. *δικω*) met causa, om den schijn van het recht in 't oog te houden; it. in 't alg. in schijn (b. v. iemand iets toestaan).
- I. **Dico**, āvi, ātum, i. bekend maken, aantoonen; legem, (aan)plakken; tp. wijden, toewijden (iemand een boek, tempel enz.); se alicui in servitutum, in clientelam, zich aan iemand als slaaf onderwerpen, zich in iemand's bescherming begeven; se alicui, zich aan iemand overgeven (om onderwijs te ontvangen); se civitati of in civitatem, zich in eene andere stad als burger laten opnemen.
- II. **Dico**, dixi, dictum, 3. (verw. met *δικω*,

- = *δικω*), 1) zeggen (eene leugen enz.); literan, (uitspreken); jus, recht spreken; dicet aliquis of dices, iemand zoude kunnen zeggen; diceres, men zoude hebben moeten zeggen (= gelooven); dicor, diceris, men zegt dat ik, dat gij enz.; 2) prijzen, vooral bezingen; 3) eene redevoering houden; ars dicendi, de rhetorika; in dicendo excellere, (in de welsprekendheid); 4) kiezen, benoemen (een dictator, overste); it. bepalen (dag, prijs); 5) vermelden; 6) noemen (b. v. iemand wreed); 7) voorzeggen.
- Dicrōtum**, i, n. en -a, ae, f. (van *δικροτός*, met twee roeibanken) eene galzi met twee roeibanken.
- Dictaeus**, a, um, adj. eig. den berg **Dikta** (op **Kreta**) betreffende; tp. **Kretensisch**; rex, = **Jupiter**; it. **Minos**.
- Dictamnus**, i, f. en -um, i, n. (*δικταμνος* enz.) **dictam** (een kruid, dat de kracht zoude hebben, om pijlen uit te trekken).
- Dictāra**, ōrum, n. hetgeen de leeraar aan zijne leerlingen dicteert = losse bladen.
- Dictator**, ōris, m. de **Dictator** (de hoogste buitengewone overheidspersoon in Rome).
- Dictatorius**, a, um, adj. den **Dictator** betreffende; juvenis, de zoon van een **Dictator**.
- Dictatrix**, icis, f. eene bevelhebster.
- Dictātura**, ae, f. het dictatorschap, de waardigheid van een **Dictator**.
- Dictērum**, i, n. (*δικτήριον*) bijtende boert.
- Dictio**, ōnis, f. 1) het zeggen; testimonii, het geven van getuigenis; causae, verantwoordings, verdediging; mulctae, het in de boete slaan, de bekeuring; 2) eene Godspraak; 3) het spreken = hetgeen men spreekt; 4) het houden van redevoeringen; substā, eene redevoering voor de yuist; 5) wijze van spreken; it. eene uitdrukking in 't spreken.
- Dictio**, āvi, ātum, i. 1) zeggen (vooral: dikwijls); causas, processen voeren; 2) zeggen = voorgeven.
- Dicto**, āvi, ātum, i. 1) dicteren; testamentum, (opstellen); alicui actionem, voor een aanklager eene redevoering opstellen; 2) bevelen, voorschrijven; tp. voorschrijven, bevelen (b. v. de natuur, het verstand schrijft iets voor).
- Dictum**, i, n. 1) een woord; dicto citius, bijna sneller dan het gezegd was; murus, dicta reddere, spreken met iemand; 2) woord = bevel; 3) spreekwoord; 4) geestigheid, spotternij; 5) scheldwoord.
- Didō**, Idi, ātum, 3. eig. uit elkander aan; 1) verbreiden; diditus, verbreed (b. v. hitte, gerucht); 2) verdeelen.
- Didūco**, xi, ctum, 3. 1) uit elkander doen (of rukken) b. v. hand, kleed, bek enz.; scopulos, (doen springen); humum, (scheidend); fores, labium, (openen); milites, (uit elkander plaatsen of verdeelen); tp. a) verstrooijen (het gemoed); b) scheiden (een huwelijc, iets in eene redevoering enz.); diductus, afkeerig gemaakt; c) deelen, verdeelen (b. v. een stuk gelds in zoo en zoo vele deelen).
- Diductio**, ōnis, f. de scheiding (b. v. der hoofdstoffen van elkander).

- Directa**, ae, f. dem. *een dagje* = een korte tijd.
- Directus**, a, um, adj. (*weligt van disruptus*) z, v. a. *geborsten* (het wordt als *verwensching* gebruikt, b. v.) *abi directus of -e of als adv. directa*, loop naar den drommel!
- Dies**, ei, m. (en in sing. f. als het *betekent*: een termijn; zelden als het *betekent*: dag) 1) een dag; multo die, als het reeds laat op den dag was; saepius, bis die, dikwijls tweemaal daags; antiquior dies, een ouder datum (in eenen brief); ex ante diem quintum idus octobres, van den 5den dag voor enz. = van den 5den October af aan; in ante diem quintum idus octobres, op den 5den October; tertio die quam, drie dagen nádat enz.; de die vivere, groote uitgaven (in het eeten) maken; in diem, voor eenen dag; in diem vivere, bij den dag (= loszinnig voort) leven; 2) een bepaalde dag, termijn; diem dare of dicere, eenen termijn stellen; alicui diem dicere, iemand voor het geregt dagen (van de regters); diem obire, op den termijn verschijnen; dies pecuniarum, vervaltijd van het geld, waarop men het betalen moet; annua dies, jaarlijksche termijn van betaling; diem suum obire, sterven; 3) de dag = het daglicht; tp. diem videre, het licht zien; 4) de dag = hetgeen men den dag door gedaan heeft; 5) de dag = het weder op den dag (b. v. stil, zonnig); 6) tijd; dies lenit iras, de tijd verzacht of vermindert de gramschap; it. bestemde tijd.
- Diespiter**, tris, m. (*Δις πατήρ*) = Jupiter.
- Diffama**, avi, atum; 1. aliequem, iets slechts (nadeeligs) van iemand uitstrooijen.
- Diffarreatio**, onis, f. *echtscheiding*, wanneer de echt zelve met eene Confarreatio was voltrokken geweest.
- Differcio**, si, tum, 4. vol stoppen, z. Differtus.
- Differens**, tis, i) adj. *verschillend*; 2) subst. n. *verschil*.
- Differentia**, ae, f. *verschil*, onderscheid.
- Differtus**, atis, f. = Differentia.
- Différo**, distilli, distatum, differre, i) eig. hier en daar heen dragen; arbores, (verplanten); ignem, (verbreiden); tp. a) verbreiden = bekend maken, b. v. een gerucht; aliequem, iemand op den praat brengen; b) opschorten, verschuiven (eene zaak); sitim, uitstellen om zijn dorst te lesschen; aliequem, iemand vertroosten; se, geen voorgang maken, verzuimen; c) als intr. *verschillend zijn*; nihil differre, er is geen onderscheid; 2) verdeelen (met geweld, b. v. de wolken); classem, (verstrooijen); tp. aliequem oratione differre, (in verwarving brengen); differri, z. v. a. barsten (van wangunst, begeerte, vreugde).
- Differus**, a, um, partic. *gevuld met enz.*, vol van enz.
- Difficilis**, adv. *zwaar*, *moeijelijk*, met moeite, ter naauwernood.
- Difficilis**, e, adj. *moeijelijk*, met moeite, *zwaar*; tempus anni, *ongunstig jaargetij*; in difficili esse, *zwaar zijn*, met *zwartigheden* verbonden zijn; tp. *onaangenaam* (mensch, karakter); it. *onverbeeldelijk*.
- Difficultiter**, adv. = Difficile.
- Difficultas**, atis, f. *zwartigheid* (vooral nood); b. v. navigationis, viarum; domestica, *armoede*; numaria, *gebrek aan geld*; annonae, *gebrek aan levensmiddelen*; tp. *onaangenaam gedrag*, *handelwijze*.
- Difficultus**, adv. = Difficile.
- Diffidens**, tis, adj. *wantrouwend*.
- Diffidenter**, adv. *met wantrouwen*.
- Diffidentia**, ae, f. *wantrouwen*; memoriae, op zijn geheugen.
- Diffido**, fisis sum, 3. *wantrouwend zijn* (twijfelen); alicui, alicui rei, geen wantrouwen op iemand of iets stellen.
- Diffindo**, fidi, fissum, 3. *splijten* (een steen, iemand het hoofd); tp. dicin, de zaak tot op een anderen dag verschuiven (gerogtelijk).
- Diffingo**, finxi, fictum, 3. 1) *anders vormen*, *versmeden* (een zwaard); 2) in 't alg. *veranderen*, *anders maken*.
- Diffiteor**, eri, 2. *omkennem*, *loochenem*.
- Difflo**, flavi, flatum, 1. uit elkander blazen.
- Difflo**, fluxi, fluxum, 3. 1) *in verschidene deelen uit elkander vloeijen*, *wegvloeijen* (eene rivier); extra ripas, buiten den oever gaan; tp. z. v. a. *wegvloeijen* = *vergaan*, *verdwijnen*; otio diffluere, *van luiheid vergaan*; luxuria, *zeer liederlijk leven*; diluens, (in eene redevoering), *hetgeen niet periodisch is*; 2) *druipen van iets* (van zweeft).
- Diffingo**, frégi, fractum, 3. *verbreken*.
- Diffugio**, fugi, fugitum, 3. *uit elkander* (heren derwaarts) *vlugten*.
- Diffugium**, i, n. *vlugt* (van yelen).
- Diffundito**, avi, atum, 1. *verkwisten*.
- Diffundo**, fudi, fuisum, 3. *eig. uit elkander gieten* = *verbreiden* (iets vloeibaars enz.); aqua se diffundit, (*verspreid zich*); rami diffunduntur, (*spreiden zich uit*); vinum diffundere, *den wijn oversteken* (op flesschen tappen); tp. 1) *verbreiden* (een gerucht, *vergetelheid*, *misdaad*); 2) *vervroulijken* (zijn gemoed enz.); diffundi, *zich ruim* (= *opgeruimd*) *gevoelen*; 3) *verruimen*, *verzakten* (pijn, toorn); 4) *diffundi ab aliquo*, *afstammen van iemand*.
- Diffuse**, adv. (in eene redevoering) 1) *op vele plaatsen verbreid*; 2) *wijdloopig*.
- Diffusilis**, e, adj. *zich gemakkelijk uitbreidend* (b. v. lucht).
- Diffuso**, onis, f. animi, *vrolijkheid*, *opbeuring* (van den geest).
- Diffusus**, a, um, adj. 1) *zich wijd uitbreidend* (b. v. boom, *gezig*, *licht*); capilli, *loshangende haren*; Venus diffusa sinus, *poët.* (wier kleed tot aan den boezem toe open was); tp. *verbreid* (*dwaling*, *roem*, *verdiensden*); 2) *van zorgen bevrjyd* = vrolijk.
- Digero**, gessi, gestum, 3. in 't alg. *uit elkander voeren of doen*, *heren derwaarts plaatsen*; stercus in prata, (*verspreiden*); asparagum, (*op reijen planten*); crines ordine, (*behoorlijk schikken*); Nilus in septem cornua digestus, (*verdeeld in enz.*); nubes

ingeruntur, (worden verdeeld, gescheiden); tp. a) verdeelen (b. v. eene ziekte, slechte sappen enz.); b) verdeelen = vermaalen, b. v. de tanden de spijzen; it. vertegen, verduwen; c) verdeelen = behoorlijk inrigten (b. v. den staat, den tijd, het volk); poenam in omnes, (verdeelen); d) naar orde vertellen; e) behoorlijk verrigten (eenen last); f) uit één zettèn, verklaren, uitleggen.

Digestio, ònis, f. eig. eene behoorlijke verdeeling; 1) digestio ciborum, verdeeling der spijzen door het ligchaam; it. verteling; 2) verdeeling, orde, schikking (b. v. in eene redevoering); annorum, eene reeks van jaren; digestio Italiae, (= eene regelmatigte beschrijving).

Digitalis, e, adj. van de dikte van eenen vinger;

Digitalis, a, um, adj. met vingers of teepen voorzien.

Digitalis, i, m. dem. een vingertje.

Digitus, i, m. (wellicht verw. met *dux* = *duximus*, wijzen; het kon ook wel van tango, tectig afkamen) 1) een vinger; intendere digitum in aliquem of digitum medium ostendere, iemand (door zekere bewegingen van den vinger) bespotten; digito caelum attingere (tp.); in deo hemal. xijn (van genoege); digitum tollere, (by eene verkooping bij opbod) bieden (doar het opsteken van eenen vinger); digitus patens, eenen vinger breed (als maat); digitum proferre, slechts eenen vinger verroeren; venire ad digitos (tp.), uitgerekend worden; novi tuos digitos, ik ken uwe vaardigheid in het rekenen; 2) een tern; amphalarum summis digitis, op de teenen gaan; 3) tp. een kleine tak.

Digitalis, ònis sum, i. rechten (met wapen of woorden).

Dignatio, ònis, f. eig. waardering; 1) waarde, eer, aanzien; 2) achting, die men van anderen geniet; aliquem magna dignatione diligere.

Digne, adv. 1) naar waarde, op eene waardige wijze; 2) welvoegelijk, zedig (b. v. gekleed).

Dignitas, òtis, f. 1) hetgeen elk (door zijn gedrag) zich waardig maakt; waarde, verdienste; pro dignitate laudari, naar waarde (verdienste) prijzen; 2) uiterlijke eer, aanzien, rang, b. v. regia, imperatoria; 3) eeraamt; esse cum dignitate, een eeraamt bekleeden; tp. dignitates, die, welke een ambt bekleeden = overheidspersonen; 4) welvoegelijkheid, waardigheid; non habet dignitatem, dat stemt niet met de welvoegelijkheid overeen; 5) uiterlijke waardigheid (in houding); dignitas oris, schoone gedaante; 6) schoonheid, b. v. van een zempel, van eene redevoering; 7) het billijke, de deugd.

Digno, òre, i. z. Dignor.

Dignor, òtus sum, i. 1) voor waardig houden, iemand waardig achten; b. v. aliquo honore; aliquem dignari numero divum esse, iemand waardig achten, om onder de Goden gerekend te worden; non dignari imperium aliquod, eenig gezag van zich wijzen; di-

gnatus, (passive), ale voor waardig gehou- den wordt; 2) voor welvoegelijk houden.

Dignosco, òvi, òtum, 3. onderscheiden, ont- derkennen.

Dignus, a, um, adj. (verw. met *dux* = *duximus*, toonen) eig. toonenswaardig; 1) waardig, b. v. laude, prijzenswaardig; 2) heiligen men verdiend heeft = waardig, b. v. poena; 3) overeenkomstig, passend voor, voegzaam; 4) iemand, die bevoegdheid of recht tot of op iets heeft.

Digrèssio, gressus sum, 3. 1) uit elkander gaan; 2) weggaan, zich verwijderen van iemand, van iets, b. v. viâ; it. van elkander scheiden (eene vrouw van haren man); tp. afgaan, afwijken (van zijn pligt, van zijn onderwerp in eene redevoering enz.)

Digrèssio, ònis, f. 1) het weggaan, vertrek; 2) afwijking van zijn eigenlijk onderwerp (in eene redevoering), uitweiding.

Digrèssus, us, m. 1) het weggaan, vertrek; a tuo digressus, nadat ik van u weg was; 2) afwijking van zijn eigenlijk onderwerp (in eene redevoering), uitweiding.

Digrèssus, z. Degrèssio.

Dijudicatio, ònis, f. beslissing, beoordeeling.

Dijudico, òvi, òtum, i, i) onderscheiden; 2) beslissen.

Dijunctio etc., z. Disjunctio.

Dilabidus, a, um, adj. hetgeen gemakkelijk uit elkaar valt of gaat (b. v. een werktuig).

Dilabor, lapsus sum, 3. eig. uit elkander vallen; 1) vervallen (een huls, het ijs (smelten)); tp. a) vervallen = in wanorde gèfaken; b) vergaan (b. v. rijkdom, schoonheid); memoria alicujus, uit iemands geheugen gaan; 2) in vele deelen uit één vloegen (eene rivier); it. uit elkander loopen, zich versprooijen (b. v. troepen).

Dilacero, òvi, òtum, i. verscheuren (ook tp. b. v. den staaf).

Dilamino, òre, i. in stukken spijzen.

Dilanto, òvi, òtum, i. 1) ontyleeschen; 2) in 't alg. verscheuren (een kleed).

Dilapto, òvi, òtum, i. verwoesten (door hagel); tp. verslenteren = verdoen.

Dilargior, òtus sum, 4. uitdeelen.

Dilatatio, ònis, f. uitsiel, vertraging; dilatationem recipere of pati, (lijden).

Dilatatio, òvi, òtum, i. uitbreiden (de hand, een leger); tp. literam, (lang uitspreken); gloriam, (verbreiden); orationem etc. (uitbreiden, uitspreken).

Dilatator, òris, m. die iets verschuift, ver- traagt.

Dilaudo, òre, i. zeer prijzen.

Diligens, tis, adj. i) een vriend, beginnaar van iets, b. v. veritatis; 2) zorgvuldig, nauwkeurig (mensch, zaak); 3) nauwkeurig = kuishoudelijk.

Diligenter, adv. 1) opmerkzaam, zorgvuldig; 2) met keuze, behoedzaam (b. v. milddadig zijn); 3) duchtig = zeer, b. v. dwalen.

Diligentia, ac, f. 1) keuze = kunst om te kiezen; est diligentia in aliquo, iemand verstaat het kiezen; 2) zorgvuldigheid; 3) voorzigtigheid, behoedzaamheid; 4) zorg

- voor *less*; 5) *naauwkeurigheid* = *hulshoudelijkheid*.
- Diligo**, *lexi*, *lectum*, *g.* 1) *utklezen*, *uitzoeken*; 2) *vooral onderscheiden* = *schaten*, *achten*, *beminnen*; *tp.* *abies diligit montes*, *de den benint de bergpen* (*groeit welig op enz.*); zie ook *Deligo*.
- Diliorico**, *äre*, *1.* *eig.* *het harnas van den trekken*; *v. ß.* *tunicam*, *het onderkleed* (*op de borst*) *van den trekken*.
- Dilucéo**, *xi*, *z. S.* 2. *licht worden* = *aanbreken*, *b. v.* *de dag*; *tp.* *duidelijk zijn of worden* (*eene zaak*).
- Dilucescit**, *lit*, *z. S.* 3. *het wordt dag of licht*; *tp.* (*eene zaak*) *wordt duidelijk*.
- Dilucide**, *adv.* *met een helder vuur* (*b. v.* *branden*); *tp.* *blijkbaar*, *duidelijk*, *klaar*.
- Dilucido**, *äre*, *1.* *duidelijk maken*, *verklaren* (*eene zaak*).
- Dilucidus**, *a*; *um*, *adj.* *doorschijnend*, *licht* (*b. v.* *eene edelgesteente*); *tp.* *duidelijk*, *klaar*.
- Dilucidum**, *i*, *n.* *het aanbreken van den dag*, *de morgenschemering*; *diluculo*, *met het aanbreken van den dag*.
- Dilucidum**, *i*, *n.* *eig.* *de tusschentijd tusschen het rechten der Gladiatores* (*zwaardvechters*); *tp.* *opschrijving*, *uittstel*.
- Diluo**; *lüt*, *lütum*, *3.* 1) *uit elkander spoelen*; *lüt*, *lütum*; *tp.* *verminderen*; *color diluitur*, (*verdwijnt*); *vitium molestias diluere*, (*uitdrijven*, *verstoopen*); *auroriatem*, *iemands aanzien verminderen*; *crimen*, (*wederleggen*); 2) *nat. maken* (*b. v.* *zweet de leden*); 3) *gereaad maken* (*door er iets bij te gieten*), *b. v.* *eenen drank*; *merum*, *den wijn met water mengen*; 4) *eig.* *uit elkander zetten* = *duidelijk zeggen* (*hetgeen iemand gevraagd heeft*).
- Dilutum**, *l*, *n.* *een (gemengde) drank*.
- Dilutus**, *a*, *um*, *adj.* 1) (*nan verw*) *bleek*; 2) (*van smaak*) *slauw*, *zwak*.
- Diluvium**, *ei*, *f.* *z.* *Diluvium*.
- Diluvium**, *i*, *n.* *overstroming*; *tp.* *een grootte nood*, *groot ongeluk* (*b. v.* *verwoesting*).
- Dimachæ**, *ärum*, *m.* (*διμάχαι*) *dubbelychters* (*Macedonische soldaten die te paard en te voet vochten*).
- Dimadéo** of **Dimadesco**, *üi*, *z. S.* 2. *en 3.* *versmelten*.
- Dimäno**, *ävi*, *ätum*, *1.* *tp.* *zich verkreiden* (*onder de menschen*, *in het lichaam*).
- Dimensio**, *önis*, *f.* *af- of uit-meting* (*van een vierhoek enz.*).
- Dimëtor**, *ensus sum*, *4.* *uitleteten*; *dimensus*, *z.* *Demensus*.
- Dimëto**, *ävi*, *ätum*, *1.* *afmeten*, *b. v.* *eene plaats voor een leger*.
- Dimicatio**, *önis*, *f.* *strijd*, *kamp* (*met wapenen*); *tp.* 1) *strijd* (*met woorden*); 2) *kamp* = *gevaar*, *b. v.* *capitis*, *vitæ*.
- Dimico**, *ävi* (*en icüi*), *ätum*, *1.* *strijden*, *kampen*; *proello*, *armis*; *tp.* 1) *kampen* = *zich moeite geven*, *dat iets geschiede*; 2) *in genaar zijn of gevaar loopen iets te verliezen*, *b. v.* *de fama*, *de vita*, *capite*.
- Dimidiatum**, *adv.* *z.* *Dimidiatus* 2).
- Dimidiatus**, *a*, *um*, *adj.* 1) *half* (*b. v.* *maand*); 2) *ten halven lijve aanliggende* (*om te eten*).
- Dimidium**, *i*, *n.* *de helft*; *dimidio*, *voor de helft*.
- Dimidius**, *a*, *um*, *adj.* *half*.
- Diminutio**, *üi*, *ütum*, *3.* *z.* *Deminuo*.
- Diminutio**, *z.* *Deminitio*.
- Dimissio**, *önis*, *f.* 1) *het wegzenden*, *heen en weer zenden*; 2) *lostating*, *afdankeing* (*van soldaten*).
- Dimitto**, *misi*, *missum*, *3.* 1) *her- en derwaarts zenden*; 2) *ontslaan*, *looslaten*; *c* *manibus*, *uit de handen leggen* (*een boek*); *aliquem*, *iemand bevredegd laten gaan* = *bevredegd*, *d. i.* *betalen*; *tp.* *a*) *lets z. v. a.* *uit de handen looslaten*; *vicloriam*, *occasio-nem*, *liberatorem*, (*laten varen*, *laten voorbijgaan*); *injuriam impunitam*, (*ongewroken laten*); *b*) *verlaten*, *in den steek laten* (*steden enz.*); *it.* *opgeven*, *laten varen* (= *niets meer daarmede te doen willen hebben*), *b. v.* *oppugnationem*, *jus suum*, *amicitias*, *imperium spum*; *triumphum*, *van de zegepraal afstand doen*; *alicui iracundiam suam*, *om iemands wille zynen toorn afleggen*; *repudio dimittere aliquam*, *zich van eene vrouw scheiden*; *c*) *toevertrouwen* (*b. v.* *aan iemand zyn leven*); *d*) *iemand iets kwijt-schelden* (*opbrengsten*); *e*) *intoomen*, (*b. v.* *zyne begeerten*, *zynen toorn*); 2) = *immittere*, *insieken*, *b. v.* *de handen in iets*; *ferrum in etc.*, *het zwaard ergens instooten*; *tp.* *se in causam aliquam*, *zich geheel in iets verliepen*; *laudibus nomen alicujus*, *voor de nakomelingschap iemands naam prijzen*; zie ook *Demitto*.
- Dimovéo**, *mövi*, *mötum*, *z.* 1) *van elkander doen*, *openen* (*de handen*, *lippen enz.*); *terram aratro*, (*ploegen*); 2) *uit elkander drijven* (*b. v.* *nevel*, *dusternis*); 3) *verwijderen* (*met geweld enz.*) *b. v.* *iemand uit eene bezitting*; *oculos*, (*afwenden*); *tp.* *odium a se*; *loco suo*, *van zijn stuk brengen*; 4) *her- en derwaarts bewegen*; *se*, *zich beweging verschaffen*.
- Dimümeräto**, *önis*, *f.* (*in eene redevoering*) *het optellen der gronden enz.*
- Dimümero**, *ävi*, *ätum*, *1.* 1) *uitrekenen*, *be-rekenen*; 2) *uittellen*.
- Dyöboläris**, *e*, *adj.* *hetgeen twee obolen kost*.
- Dioecësis**, *is*, *f.* (*διοίκησις*) *een klein distrikt eener provincie*.
- Dioecëtes**, *ae*, *m.* (*διοικητής*) *een bestuurder der koninklijke inkomsten*.
- Dionysia**, *örum*, *n.* (*sc. sacra*) *het Bacchus-feest*.
- Dionysus**, *i*, *m.* (*Διόνυσος*) *Bacchus*.
- Diorix**, *ygis*, *f.* (*διώριξ*) *eene gracht*, *kanal*.
- Dyöta**, *ae*, *f.* (*δύωτα*) *een wijnvat met twee ooren*.
- Diplöma**, *ätis*, *n.* (*δίπλωμα*) *een geleibrief* (*een uit twee bladen bestaand geschrift*, *met het zegel van den Senaat enz.* *voorzien*, *om iemands reis te bespoedigen of te bevorderen*).
- Dipondärius** en **Dipondtus**, *z.* *Dup*.
- Dipsas**, *ädis*, *f.* (*διψάς*) *eene slang*, *die altijd dorst heeft*.
- Dipylum**, *i*, *n.* (*διπύλον*) *eene poort te Athene*, *door welke men naar de Akademie ging*.

- Dipyrros, 1, adj. (*διπυρρος*) tweemaal gebrand of verbrand.
- Dira, ōrum, n. z. Dirae.
- Dirādīō; āre, 1. vitem, den wijnstok in verscheidene looten uit één trekken.
- Dirae, ōrum, f. 1) afschuwelijke verwenningen; 2) een ongelukkig voorteecken; 3) de Furien, wraakgodinnen.
- Dirāro, z. Diradio.
- Dircaeus, a, um, adj. poët. (*διρκαῖος*) Thebaansch (naar de bron Dirce).
- Directe, adv. regelrecht (b. v. varen); tp. regstreeks, regt uit (iets zeggen); z. Directo.
- Directio, ōnis, f. 1) rigting; 2) inrigting.
- Directo, adv. in eene regte lijn; tp. onvoorwaardelijk (direct) b. v. iets wenschen.
- Directura, ae, f. z. Directio.
- Directus, a, um, adj. 1) regt (niet krom) b. v. iter; per directum, in eene regte lijn; tp. directa verba, eenvoudige woorden (zonder omwegen); oratio, eene direkte rede (als iemand sprekend ingevoerd wordt); 2) klippig, steil, locus; tp. sterk, onbuigzaam.
- Dirēntio, ōnis, f. het afstellen der tafeltjes, warmede gestemd werd.
- Dirēntus, us, m. scheiding, afzondering.
- Dirēptio, ōnis, f. plundering.
- Dirēptor, ōris, m. een plunderaar.
- Dirfēō, ūi, z. S. 2. (voor Dishbeo) uitdeelen, verdeelen (vooral de stemtafeltjes).
- Dirībtor, ōris, m. iemand, die de stemtafeltjes uitdeelt.
- Dirībtōrium, i, n. schijnt eene plaats geweest te zijn, waar het heer gemonsterd en de soldij uitbetaald werd.
- Dirīcō of Dirigesco, ūi, z. P. en S. 2 en 3. verstijven.
- Dirīgo, rexi, rectum, 3. 1) iets in eene regte lijn plaatsen, b. v. een heer; tp. inrigten, schikken (grenzen, zijn gedrag naar iets enz.); 2) ergens heen rigten (b. v. zijne schreden, oogen, zijnen weg, eenen pyl enz.); intr. = zijnen loop ergens heen rigten; planities hinc dirigen, (zich uitstrekking); tp. ergens heen rigten, b. v. zijne gedachten, woorden; ad veritatem dirigere, tot waarheid brengen.
- Dirīmo, emi, emtum, 3. (in plaats van Disemo) eig. uit elkander nemen of doen; 1) scheiden (b. v. eene rivier eene stad enz.); tabellas, de stemtafeltjes tellen; tp. a) scheiden = afbreken (een gevegt, gesprek, de vriendschap, een verbond enz.); tempus, tot een later tijd verschuiven; iras, (laten varen); b) te niet maken, vrijdelen.
- Dirīpio, ūi, eptum, 3. 1) in stukken scheuren; it. vernielen, aras; tp. met elkander om iemand vechten (om zijn gezelschap); 2) her- en derwaarts scheuren of slopen; 3) plunderen.
- Dirītas, ātis, f. afschuwelijkheid; diei, een ongelukkige dag.
- Dirūmpo, rupi, ruptum, 3. verscheuren; tp. 1) scheiden, ontbinden, b. v. vriendschap enz.); 2) se dirumpere, of dirumpi, bersten (van nijd, inspanning enz.)
- Dirūō, ūi, ūitum, 3. vernielen (huis, stad enz.)
- Dirūptio, ōnis, f. het bersten (van 't een of ander ligchaam).
- Dirūptus, z. Deruptus.
- Dirus, a, um, adj. (waarsch. van terreo) 1) ongeluk dreigend of voorspellend; 2) huivering of onzag verwekkend; 3) verderfelijk, verschrikkelijk (slang, hagel, hongen enz.); 4) afschuwelijk om te zien of te hooren (b. v. daad, stem).
1. Dis, tis, adj. (neutr. dite) rijk (mensch, land, tempel enz.); grex, eene rijke = talrijke kudde.
2. Dis, tis, m. = Pluto; tp. de onderwereld.
- Discalceōus on Discalciatus, a, um, adj. ongeschoeid.
- Disclāvō, cāvi, cautum, 2. zich zeer voor iets in acht nemen, wachten.
- Discedō, cessi, cessum, 3. 1) zich verdedden, scheiden (b. v. in twee deelen); 2) weggaan (ab aliquo, wettig van iemand scheiden); tp. e, a vita, scrven; ab officio, zijn plicht niet doen; memoria discedit, (neemt af); superiorem discedere, overwinnaar blijven; pulchre discedere, goed afkomen; injuria alicui impunita discedit, (hij komt er ongestraft af); 3) ergens heen gaan (naar huis, naar eene stad); in sententiam, (in den Senaat) tot iemands gevoelens toetreden, iemand toestemmen.
- Discens, tis, adj. iemand die leert, een leerling.
- Disceptātio, ōnis, f. twist (voor het geregt, of niet).
- Disceptator, ōris, m. een scheidsregter (die een twist beslist).
- Disceptatrix, icis, f. eene beslister, onderzoekster, b. v. dialectica veri et falsi disceptatrix.
- Discepto, āvi, ātum, 1. 1) als regter onderzoeken; 2) strijden (met wapenen, woorden, voor het geregt); omnis fortuna reipublicae disceptat, (staat op het spel).
- Discerno, crevi, cretum, 3. 1) onderscheiden (b. v. zwart en wit); 2) onderscheiden = scheiden; telas auro, goud in een weefsel inweven.
- Discerpo, psi, ptum, 3. 1) verscheuren; tp. aliquem dictis, iemand lasteren; 2) verstrooijen (b. v. de wind de woorden); 3) deelen, scheiden.
- Discessio, ōnis, f. 1) scheiding (tuschen echte lieden, onder het volk); 2) het niet overeenstemmen met iemand; in den Senaat (als men tot eens anders gevoelens overgaat); discessionem facere, de stemmen verzamelen; in alicujus sententiam discessionem facere, iemands gevoelens toestemmen.
- Discessus, us; m. 1) scheiding; 2) verwijdering (het weggaan); tp. e vita, de dood.
- Disclāsum, i, n. 1) het bersten, b. v. van eene wolk; 2) scheiding; conjugis, van zijne vrouw.
- Disclinctus, a, um, adj. 1) slordig gekleed; 2) in 't alg. onachtzaam, traag.
- Discindo, cidi, cissum, 3. 1) verscheuren; tp. amicitiam, (met geweld ontbinden); 2) verdeelen, in stukken snijden.

Discingo, nxi, actum, 3. ontgorden, losgorden; discingi, zich ontgorden; tp. overwinnen.

Disciplina, ae, f. 1) leering, onderwijs (dat men geeft of ontvangt); res quarum est disciplina, (welke geleerd worden); disciplinae esse aliis, anderen tot voorbeeld dienen; disciplina militaris of alleen disciplina, krijgstuicht; 2) wetenschap, kennis, b. v. navalis, bellica, juris civilis; ruris; bezoging met den landbouw; 3) leerwijze, methode (van eenen wijsgeer); 4) tp. gewoonte; est alicui d., iemand heeft de gewoonte.

Disciplinabilis, e, adj. hetgeen men methodisch of systematisch leeren kan.

Discipula, ae, f. eene leerlinge.

Discipulus, i, m. een scholier; it. een leerling (b. v. van eenen kok).

Disclūdo, clūsi, clūsum, 3. afscheiden (de zee van het land enz.); turres, torens splitzen (van den bliksem).

Disco, didici, z. S. 3. (verw. met didāxa, leeren) 1) leeren in den algemeensten zin = vernemen; causam (van advocaten) zich de zaak laten voorstellen; 2) iets leeren of aanleeren; fidibus (sc. canere) op een sporenspeeltuig leeren; didici = soleo, assuetus sum; 3) de redekunst bestuderen; 4) iets beproeven (of het gelukt).

Discolor, brios, adj. van verschillende kleur; tp. verschillend.

Discondūct, (= non conduct) het is niet dienstig.

Disconvenio, vēni, ventum, 4. niet passen.

Discoquo, coxi, coctum, 3. verkoken, uitkoken.

Discordabilis, e, adj. = Discors.

Discordia, ae, f. oneenigheid; malum discordiae, twistappel.

Discordialis, e, adj. oneenigheid veroorzakend.

Discordiosus, a, um, adj. tot oproer of onrust geneigd.

Discordo, avi, ātum, 1. 1) oneenig zijn; 2) ongelijk zijn, niet overeenstemmen.

Discors, dia, adj. 1) oneenig; it. tot onrust geneigd (een volk); tp. a) verschillend (b. v. in spraak); b) niet harmonisch (muziek).

Discrepantia, ae, f. verscheidenheid, verschil.

Discrepāto, dnis, f. verscheidenheid, verschil (in de wijze van zien).

Discrepito, z. Discrepo.

Discrepo, avi en ūi, ātum, 1. niet overeenstemmen (b. v. speltuigen; en tp. van marschen, gevoelens); discrepat inter, er heerscht eene verschillende wijze van zien (omtrent iets) onder enz.; res discrepans, eene onzekere zaak.

Discrete, adv. behoorlijk afgezonderd of gescheiden.

Discribo, psi, ptum, 3. argentum, eene som gelds aan verschillende lieden toewijzen.

Discrimen, Inis, n. 1) eene tuaschenruimte; murus facit discrimen ipse etc., (maakt eene tuaschenruimte); discrimina: agminum, dentium, de tuaschenruimte tuaschen twee slagorden; ook is discrimen = eene scheiding (b. v. der haren of van het veld =

eene voor); tp. a) het onderscheid; inter, tusschen enz.; b) het oogenblik van beslissing; b. v. in tanto discrimine periculi, in een zoo beslissend gevaar; res est in summo discrimine, de zaak is op het punt der beslissing; salus alicujus in discrimen venit, = het is te doen om enz.; discrimen vitae, existimationis = levensgevaar, gevaar om zijn goeden naam te verliezen; discrimen totius belli, de beslissing van den ganschen oorlog; subire of tentare discrimen, het op de beslissing met de wapenen, op een beslissend gevecht, laten aankomen; 2) het onderscheiden van den geest = onderzoek, b. v. agere in discrimen, onderzoeken; 3) het vermogen van onderscheiden.

Discrimino, avi, ātum, f. 1) scheiden, afzonderen; 2) onderscheiden (b. v. gelijke zaken).

Discrūcio, avi, ātum, 1. martelen, pijnigen; discrucior animi, ik ben in grooten angst.

Discumbo, cubi, cūbūm, 3. zich nederleggen (aan den disch, in 't bed); discubium ire, gaan slapen.

Discūnctus, a, um, partic. uit elkander gepeld = opengebroken, b. v. eene mossel.

Discūpto, i, i, i, um, 3. zeer begeerig zijn. Discūptio, cūcūrrī of curri, cursum, 3. uit één loopen, her- en derwaarts loopen (= varen of rijden); tp. fama discūrrit tota urbe, (verbreidt zich door enz.)

Discursatio of **Discursatio**, dnis, f. het her- en derwaarts loopen.

Discurso, avi, ātum, 1. her- en derwaarts loopen.

Discursus, us, m. 1) het her- en derwaarts loopen; tp. vriendelijkheid, poging; 2) het omvaren der schepen; 3) het sparielen der visschen.

Discus, i, m. (δίσκος) eene werpschijf, de discus.

Discussio, dnis, f. schijdding.

Discussorius, a, um, adj. verdeelend (een geneesmiddel).

Discūto, cūsi, cūsum, 3. 1) uit elkander of in tweeën starten (eenen muur enz.); 2) uit één drijven (eene verzameling); n-vem, (wegmaken); tp. verdrijven, oplossen (b. v. eene ziekelijke stof in het ligchaam); it. in 't alg. vandrrijven = doen ophouden (slaap, gevaar, schrik); bellum, nefas etc. (beletten); destinata, (verijdelen).

Diserte, adv. 1) duidelijk, met duidelijke woorden; 2) welsprekend.

Disertum, adv. duidelijk, werkelijk, openbaar.

Disertus, a, um, adj. 1) iemand, die iets klaar en duidelijk voordraagt, welsprekend (redenaar); 2) (van de voordragt zelf) klaar, duidelijk; it. uitvoerig (b. v. een brief); 3) listig.

Disiecto, avi, ātum, 1. her- en derwaarts heen verpen, verstrooien.

Disiectus, us, m. verstrooiing.

Disiecto, iēci, jectum, 3. eig. uit elkander verpen; 1) verwoesten; tp. verijdelen, beletten (een plan, den vrede enz.); 2) verstrooien (troepen); 3) verscheuren, ontyleeschen.

- Disjunctio, ðnis, f. 1) *scheiding (van de zinnen, in een gevoel)*; 2) *(in de rhetorica) tegen elkander overgestelde zinnen (als b. v. met of — of)*; 3) *verbinding van verschillende volzinnen zonder verbindingswoordje (b. v. populus Romanus Numantiam delevit, Carthaginem sustulit etc.)*
- Disjunctus, a, um; adj. 1) *enuantiato, z. Disjunctio 2)*; 2) *orator; een redenaar, die in kôrte, afgebrokene volzinnen spreekt.*
- Disjungo, nxi, nctum, 3. uit één zetten, d. i. *scheiden hetgeen zamengevoegd was; jumenta, boves, (uitspahnne); tp. ab aliquo, a familiaritate alicujus, iemand van iemand (van zijne vriendschap) verwijderen.*
- Dispalesco, ère, 3. *overal bekend worden.*
- Dispälör, ätus sum, 1. *overal rondzwerven.*
- Dispando, ndi, nsum, 3. *uitstrekken (kleed, hand).*
- Dispar, päris, adj. *ongelijk; verschillend.*
- Dispärätö, z. Separatio.
- Dispargo, z. Dispergo.
- Dispärllis, e, adj. z. Dispar.
- Dispäro, ävi, ätum, 1. 1) *scheiden, afzonderen; 2) naar verschillende plaatsen zenden.*
- Dispartö, z. Dispartio.
- Dispectus, us, m. *betrekking op iets.*
- Dispello, püll, pulsus, 3. *uit elkander drijven, verstrooijen (zee, troepen, nevels); it. verdriijen (eene bezetting).*
- Dispendösus, a, um, adj. *kosten veroorzakend = nadeelig.*
- Dispendium, i, n. *kosten, uitgaaf; tp. a) schade, verlies, b. v. viarum, lange reizen; sylvae, een lange omweg door een woud; facere, schade lijden; morae, verlies van tijd; in mea dispendia, tot mijne schade.*
- Dispando, z. Dispendo.
- Dispenno, z. Dispendo.
- Dispensätö, ðnis, f. 1) *verdeeling, uitdeeling (van geld, graan enz.); 2) de plaats of het ambt van rentmeester (b. v. regia, bij den koning); 3) huishoudelijkheid.*
- Dispensätör, ðris, m. *iemand's rentmeester, boekhouder.*
- Dispenso, ävi, ätum, 1. 1) *uittellen; tp. uitdeelen (geschenken, kussen enz.); 2) iemand uitgaaf en inkomst besturen; 3) in 't alg. bezorgen, regelen; 4) behoorlijk verdeelen (in het huishouden, in eene redevoering enz.)*
- Dispercutö, cussi, cussus, 3. *verpletteren (iemand het hoofd).*
- Disperdüto, ðnis, f. *verwoesting (van eene stad).*
- Disperdo, dñdi, dñtum, 3. *bedorven, te gronde brengen (iemand zijn vermogen); carmen, een gedicht slecht opzeggen; libellum, (verbroddelen, bedorven).*
- Disperö, päri, z. S. 4. *geheel te gronde gaan; disperlii ik ben verloren; dispeream si etc., ik mag sterven als enz.*
- Dispergo, persi, persum, 3. 1) *her- en derwaarts heen strooijen, uitstrooijen (mest enz.); alicui cerebrum, iemand de hersenen verpletteren; tp. in 't alg. verbreiden; vitum traducibus, eenen wijstok door stekken*
- hermentigvuldigen; rumore, een gerucht; vulgus disperserat, (haal uitgestrooid); in auras dispergere, door de lucht spreiden; 2) besprengen, vlam cerebro;*
- Disperno, z. Sperno.
- Disperse, adv. *op verschillende plaatsen, verstrooid (in een boek).*
- Dispersim, adv. *hier en daar.*
- Dispersö, ðnis, f. of Dispersus, us, m. *verstrooijng.*
- Disperö, tvi, tñtum, 4. en Disperöior, sus sum; 4. *verdbelen (soldaten, buit).*
- Dispesco, ère, 3. *afzonderen; scheiden (als de zee een land).*
- Disperö, spexi, spectum, 3. 1) *de oogen opslaan; 2) omzien; tp. aliquid, iets bedenken; it. iets in overweging nemen; 3) zien; tp. doorzien; inzien, begrijpen.*
- Displacentia, ae, f. *het mishagen.*
- Displacö, cüi, citum, 2. *mishagen; sibi, zich niet wel gevoelen, ontevreden zijn.*
- Displödo, si, sum, 3. *van stukken doen springen (eene blaas).*
- Dispolö, z. Despolio.
- Dispono, pöstü, pöstum, 3. 1) *hier en daar plaatsen (wachten); 2) behoorlijk verdeelen (boeken, zaken, tijd); 3) in orde stellen of leggen (soldaten, boeken); tp. voor iets van pas maken.*
- Disposte, adv. *ordelijk; geregeld.*
- Dispostö, ðnis, f. *het behoorlijk in orde stellen, regelen.*
- Dispostör, ðris, m. *de beschikker (b. v. der wereld).*
- Dispostura, ae, f. *orde.*
- Dispostus, us, m. *goede inrigting.*
- Dispudet, z. Pudet.
- Dispumo, z. Desumpo.
- Dispungo, nxi, nctum, 3. tp. 1) *bij één tellen; rationes, (onderzoeken); 2) behoorlijk verdeelen.*
- Disputäbllis, e, adj. *waarover men geleerd twisten of disputeren kan.*
- Disputätö, ðnis, f. *tp. eene duidelijke uiteenzetting: 1) onderzoeking van eenig wetenschappelijk onderwerp (v. d. oök, eene verhandeling); it. een gesprek over een geleerd onderwerp; 2) overslag, overrekening.*
- Disputätioncñla, ae, f. dem. *(met verachting) eene verhandeling.*
- Disputätör, ðris, m. *iemand, die een geleerd onderwerp behandelt.*
- Disputätrix, icis, f. *als adj. zich met het redetwisten bemoeijend, dialectica.*
- Disputö, ävi, ätum, 1. 1) *in 't gelijk brengen (eene rekening); 2) over iets (geleerd of grondig) spreken, iets behandelen; in utramque partem, er voor en tegen; 3) verhalen of zeggen.*
- Disquiro, sivi, situm, 3. *onderzoeken.*
- Disquisitö, ðnis, f. *onderzoekng.*
- Disrumpo, z. Dirumpo.
- Dissaeplö etc., z. Dissepö.
- Dissävior, z. Dissuavior.
- Dissäco, cüi, ctum, 1. *aan stukken snijden; serrä, in stukken zagen.*
- Dissämno, ävi, ätum, 1. tp. *verbreiden (een gerucht).*

Dissentio, **ōnis**, f. *verschil in gevoelen; onwiligheid; it. geweldadige onwiligheid; zweespil (in eenen staat); tp. ongelijkheid, verschil.*

Dissentānētūs, **ūs**; **um**; **adj.** *niet overeenstemmend (zaken).*

Dissentō, **sensī**; **sensum**, 4. 1) *van verschillend gevoelen zijn, niet overeenstemmen; tp. niet overeenstemmen; a se, zich (in zijn gedrag) niet gelijk blijven; 2) zich van iemands partij scheiden, oneens worden (een volk).*

Dissēptō, **septī**; **septum**, 4. *door grenzen scheiden.*

Disseptō, **ōnis**, f. en **Disseptum**, **ī**; **n.** *een scheidsmuur, grenzen.*

Dissērō, of **Disserenāscō**, **āvī**, z. S. i en 3. *helder zijn of worden (van het weder).*

1. **Dissērō**, **sēvi**; **situm**; 3. *hier en daar heen zaaieh of alleen zaaieh; of in 't alg. ergent insteken (in de aarde); tp. verbreden (door spreken enz.).*

2. **Dissērō**, **sērūi**; **sertum**, 3. *eig: iets dat in één gevoegd is uit elkander doen: 1) uit één zetten (iets met woorden); 2) grondig over iets spreken (of schrijven); 3) in 't alg. verhullen.*

Disserpō, **psī**; **ptum**, 3. *zich (onmerkbaar) verbreiden, b. v. een geraas.*

Dissertāō, **ōnis**, f. *eene geleerde verhandeling over iets.*

Dissertō, z. **Dissertatio**.

Disserto, **āre**, 1. 1) *met elkander spreken; redetwisten; 2) verhalen, verklaren.*

Dissico, **ēre**, 3. *aan stukken houwven, z. Dissico en Dissijco.*

Dissidens, **tis**; **adj.** *verschillend; uit één looppend (b. v. gevoelens).*

Dissidentia, **ae**; **f.** = **Dissidium**.

Dissidēō, **ēdi**, **essum**, 2. 1) *eig. uit elkander zitten; a) herwyderd zijn (land enz.); b) gescheiden zijn in gevoelens enz., oneens zijn; dissidere in etc.; gescheiden zijn in deze en gene partij; a se ipso; met zichzelf eenóens zijn; tp. (van planten en dieren) elkander niet kunnen dulden; c) in 't alg. verschillen; niet overeenstemmen (b. v. twee woorden); 2) slecht zitten (een kleed); toga dissidet; zit slecht.*

Dissidūm, **ī**; **n.** *oneenigheid.*

Dissigno, z. **Designo**.

Dissilō, **silit** of **siltvi**, **sultum**, 4. *aan stukken springen (een steen enz.); tp: gratia dissiluit, de eensgezindheid is verbroken.*

Dissimilis, **e**; **adj.** *ongelijk.*

Dissimilitēr, **adv.** *ongelyk; haud d. situs; nagenoeg even zoo gelegen.*

Dissimilitudo, **ōnis**, f. *ongelykheid (van plaatsen, zeden enz.); quarum rerum tantae dissimilitudines sunt; deze zaken zijn zoo verschillend.*

Dissimulantēr, **adv.** *geveinsd = zoodat men niets daarvan merkt, in 't geheim; non d., onverhullen, niet verborgen.*

Dissimulantia, **ae**; **f.** *de verbloeming van zijne eigenlijke gedachten (in een gesprek).*

Dissimulantēr, **adv.** z. **Dissimulantēr**.

Dissimulatio, **ōnis**, f. 1) *in 't alg. veinzing; aangenomen schijn van iets; 2) ironie (als iemand iets anders zegt dan hij eigenlijk*

zeggē wil of denkt); 3) maskering, zelfverberging, het zich onkenneijk maken; in dissimulatiōnem sui compositus, die zich onkenneijk gemaakt heeft.

Dissimulātor, **ōnis**, **m.** *iemand, die zod doet; als of hij iets niet was; cujuslibet rei, die in alles veinzen kan.*

Dissimūlo, **āvī**; **ātum**; **i.** *verbloemen; verbergen (haat, vrees, zijn naam); aliquid silentio, iets verzwijgen; facta, (verzwijgen); consonantes, de medeklinker niet uitspreken; deum; poēt. zijne godheid verbergen; plumae dissimulant capillos, poēt. de veders verbergen de haren = zijn in derzelver plaats gekomen.*

Dissipābilis, **e**, **adj.** *hetgeen zich gemakkelijk laat uitbreiden (vuur, lucht).*

Dissipatio, **ōnis**, f. 1) *verstrooijing; praedae, bij het buit maken; 2) verdeling.*

Dissipātus, **a**; **um**, **adj.** 1) *(van eene redevoering) niet samenhangend; 2) (van eene redenaar) die niet samenhangend spreekt.*

Dissipō, **āvī**, **ātum**, **i.** 1) *verdelen (manschap); it. verdelēn = oplossen, b. v. v. zielelijke stof, kwade sappen in het lichaam; 2) met geweld ontbinden; statium; (verbruyzen); hōstes, (verstrooijen); tp: vertere, possessionem, (verkwisten, doorbrengen); 3) overal verbreiden (een gerucht); se, zich verspreiden (b. v. vuur).*

Dissociābilis, **e**, **adj.** 1) *onvereenigbaar; 2) vijd van één scheidend (b. v. eene zee de landen).*

Dissociatio, **ōnis**, f. 1) *scheiding; 2) strijdigheid (tusschen zaken).*

Dissocō, **āvī**, **ātum**, **x.** *scheiden (b. v. landēn, troepen, vriendschap); animi dissociati, (in partijen gescheiden).*

Dissociābilis, **e**, **adj.** *oplosbaar.*

Dissolūta, **ōrum**, **n.** = **Dissolutio** 4).

Dissolūte, **adv.** 1) *nalatig, slordig (b. v. schrijven, eene zaak uitvoeren); 2) (in eene redevoering) zonder voegwoorden.*

Dissolūtiō, **ōnis**, f. *oplossing, ontbinding; naVigii; het sloopen van een schip; tp. a) oplossing = vernietiging; legum, judiciorum, imperii; stomachi, (zwakheid); naturae, de ontbinding der natuur = de dood; b) wederlegging van eene (gerechtelijke) beschuldiging; c) nalatigheid; 2) (iets dat ontbonden is) een volzin zonder voegwoorden.*

Dissolūtus, **a**, **um**, **adj.** *eig. ontbonden; tp. 1) (in eene redevoering) zonder behoortijken samenhang, niet goed aufferend (volzin); 2) slap, zwak (b. v. de maag); 3) nalatig, slordig; 4) tuchteloos, liederlijk.*

Dissolvō, **solvi**, **sōlūtum**; 3. *ontbinden (een knoop, haar, ys (smelten), een schip (sloopen)); tp. aan eene ziekte, wet, geweld, goede orde, de kracht benemen; eene vraag enz. (oplossen); se, zich van de bezigheden ontslaan; aes alienum, zijne schulden betalen; vota; zijne geloften volbrengen; invidiam criminis, (ontzenuwen).*

Dissōnō, **ti**; **ytum**; **i.** *niet overeenstemmen.*

Dissōnus, **a**, **um**, **adj.** *wanklinkend; tp. niet overeenstemmend, verschillend.*

Dissors, **tis**, **adj.** 1) *slg. van een ongelijk*

- lot; fetus, poët. (half mensch, half os); 2) = Exsors.
- Dissuādēn, si, sum, 2. *afraden*.
- Dissuāsio, ōnis, f. *het afraden*.
- Dissuāsor, ōris, m. *een afrader, b. v. legis, consiliū*.
- Dissuāvor, āri, i. *sterk kussen*.
- Dissulto, āvi, ātum, i. *van elkander springen, bersten*.
- Dissio, stii, sūtum, 3. *eig. lostornen; it. in 't alg. losmaken (een kleed); tp. langzamerhand ontbinden, b. v. vriendschap*.
- Dissipō, z. Dissipō.
- Distaedet, z. P. en S. 2. *iets geheel en al moede zijn*.
- Distans, antis, adj. *verschillend*.
- Distantiā, ae, f. *tusschenruimte, afstand; tp. afstand = verschil*.
- Distendo, di, tum (of sum), 3. 1) *uitstrekken (de handen enz.); aciem, (uitbreiden); 2) uit elkander houden (niet bij één laten); tp. a) afhouden van enz.; b) op verschillende plaatsen te gelijk bezig houden of werk geven; b. v. copias hostium; it. in 't alg. zeer bezig houden, b. v. animos hominum; 3) opvullen en daardoor uitzetten (b. v. de byen hare cellen)*.
- Disteno, z. Distendo.
- Distentō of Distensio, ōnis, f. *nervorum, zenuwrocvalen*.
- Distento, z. Distendo 3).
- Distentus, us, m. *uitbreiding*.
- Distermīno, āvi, ātum, i. *afzonderen, scheiden*.
- Distichōn, i, n. *een Distichon, gedicht uit twee verzen (Hexameter en Pentameter)*.
- Distichus, a, um, adj. (*διστίχος*) 1) *(van garst) in twee rijen gezaaid; 2) distichum carmen, z. Distichon*.
- Distillo, z. Destillo.
- Distimūlo, z. Destimulo.
- Distincte, adv. *duidelijk (spreken, schrijven)*.
- Distinctio, ōnis, f. 1) *eig. aanraking op verschillende plaatsen; 2) verstering (wanneer hier en daar iets opgevoegd wordt, b. v. edelgesteenten); 3) (eig. het uit één zetten) a) verdeling, afdeeling (in eene redevoering enz. = pauze); b) schikking; c) onderscheiding (van het ware en onware); d) (in eene redevoering) eene tegenstelling*.
1. Distinctus, us, m. *onderscheid, verschil*.
2. Distinctus, a, um, adj. *duidelijk (b. v. redenering, bewijs)*.
- Distīnēo, ūi, tentum, 2. *uit elkander houden (iets met klampen, eene rivier de vijanden); tp. a) uitstellen, b. v. den vrede; b) scheiden (b. v. verschillende gevoelens, den Senaat); dolore distincti, van pijn vergaan; maximis occupationibus distincti, zeer vele bezigheden hebben*.
- Distīnquo, stīxi, stinctum, 3. 1) *versieren (wanneer men hier en daar iets op doet, b. v. edelgesteenten); tp. a) opsterren, opsmukken, b. v. eene redevoering; b) aan eene zaak (een boek) eenige afwisseling geven; 2) scheiden (b. v. eene rivier een veld enz.); tp. a) onderscheiden, b. v. het ware van het onware; b) behoorlijk afdeelen of verdeelen; c) de onderscheidingsteekenen (bij het lezen of schrijven) plaatsen*.
- Disro, z. P. en S. 1. *verwijderd zijn (mee betrekking tot tijd of plaats); tp. verschillen (mensen, zaken)*.
- Distorquēo, torsi, tortum, 2. 1) *verdraaijen (den mond enz.); 2) zeer pijnigen*.
- Distorſio, ōnis, f. *verdraaijing (der leden)*.
- Distorſus, a, um, adj. *verdraaid, misvormd (mensch, lid)*.
- Distractio, ōnis, f. 1) *afzondering, scheiding (b. v. van ziel en ligchaam); 2) afkeerigheid*.
- Distractus, a, um, adj. *ontvreemd*.
- Distrāho, traxi, tractum, 3. 1) *uit elkander irekken of scheuren; saxa, steenen doen springen; fuga distrahit aliquos, (verstrooit enz.); tp. verstrooien (den geest); in contrarias partes distrahi, tusschen verschillende gevoelens besluiteloos zijn; distrahi, in twyfel geraken; distrahi fama, in eenen kwaden naam staan; 2) scheiden (de slagorden, iemand van de zynen enz.); controversiam, (beslissen); amorem, societatem, scheiden, ontbinden; aliquem ab aliquo, iemand van eenen anderen scheiden; rem distrahere, (belotten); 3) aan verschillende menschen verkoopen*.
- Distribūo, ūi, ūtum, 3. 1) *uitdeelen, verdeelen; frumentum civitatibus, aan de steden bevelen om ieder eene bepaalde hoeveelheid graan te leveren; 2) verdeelen (in eene redevoering enz.)*.
- Distribūte, adv. *in behoorlijke orde*.
- Distribūto, ūis, f. *de verdeling van een voorstel*.
- Districte, adv. z. Destrictē.
- Districtus, a, um, adj. *besluiteloos*.
- Distringo, inxi, ictum, 3. *eig. iets dat vastgestrikt is losmaken; 1) uit elkander trekken; tp. op verschillende plaatsen bezig houden; hostes, de vijanden op verschillende plaatsen bezig houden; urbem incenditis, eene stad op zoo vele plaatsen in brand steken, dat men niet weet, waar men blissen zal; officia amicorum distringunt aliquem, (houden iemand bezig); multis bellis districtus, in vele oorlogen gewikkeld; 2) uit elkander en daardoor glad trekken; tp. frontem = audaciam sumere; 3) stuk wrijven (graan); tp. te gronde brengen, b. v. de vrijheid; 4) uittrekken; ensem, het zwaard trekken*.
- Distrūca, āvi, ātum, i. *ter neêr houwen, uit elkander houwen*.
- Disturbāto, ōnis, f. *verwoesting (eener stad)*.
- Disturbo, āvi, ātum, i. 1) *uit elkander drijven (eene vergadering); 2) verwoesten, sloopen (een huis); tp. vernietigen = maken dat iets niet meer geldt, ontbinden, b. v. eene verbinding, eene wet*.
- Dissyllābus, a, um, adj. (*δισύλλαβος*) *van twee lettergrepen*.
- Diteseo, z. P. en S. 3. *rijk worden*.
- Dithyrambicus, a, um, adj. *dithyrambisch, b. v. poëma*.
- Dithyrambus, i, m. (*δθύραμβος*) *eene dithyrambe, loflied op Bacchus*.
- Ditō, ōnis, f. *(welligt verw. met diu = jusd. magt, geweld)*.
- Ditior, Ditissimus, z. Dis I.
- Diu, āvi, ātum, i. *verrijken*.
- Diu, adv. 1) *bij dag; 2) lang; subst. een*

- langen tijd; 3) sedert lang; 4) van te voren; 5) lang of ver weg, b. v. wonen.
- Dium of Divuin; i, n. de bloote hemel; sub dio of divo, onder den blooten hemel.
- Diurna, orum, n. en Diurnum, i, n. een dagboek (journaal).
- Diurnus, a, um, adj. 1) wat op den dag is; lumen, daglicht; stella, morgenster; 2) eenen dag durende; 3) dagelijksch.
- Dius en Divus, a, um, adj. (Dios, dios) goddelijk; subst. een god; f. eene godin; tp. goddelijk = uitmunten.
- Diudne, adv. lang.
- Diutinus, a, um, adj. langdurend, langdurig.
- Diutor, -us, -issime, z. Diu.
- Diuturne, adv. z. Diu 2).
- Diuturnitas, atis, f. langdurigheid (van oorlog, van vrede, van eenen boom); temporis, langdurigheid van tijd.
- Diuturnus, a, um, adj. 1) langdurig (oorlog); 2) lang levend.
- Diva, z. Divus.
- Divarico, avi, atum, i. uitspannen, uitstrekken (Iemana met de beenen wijd uit aan eene zuit).
- Divello, velli (zeldzamer vulsi), vulsum, 3. 1) van elkander scheuren (eene wond opscheuren); artus lacero morsu, poët. (ontveeschen); tp. divelli dolore, van pijn vergaan; divellere affinitatem, (ontbinden); 2) afscheuren, b. v. een tak van een boom; it. ontscheuren (van iemand, b. v. zijne kinderen); tp. sonnum, (storaen).
- Divendo, didi, ditum, z. verkoopen.
- Diverbero, avi, atum, i. van een slaan, scheiden (b. v. een pijl de lucht) d. i. klieven.
- Diverbium, i, n. de dialoog, gesprek van verschillende personen (in een vooneelstuk).
- Diverse, adv. 1) verschillend, op verschillende wijzen; 2) naar verschillende kanten heen (b. v. trekken); 3) op verschillende plaatsen.
- Diversitas, atis, f. onderscheid (van geest enz.).
- Diversor, Diversorium, z. Devertor etc.
- Diversus, a, um, adj. 1) in eene andere richting (b. v. heengaan, omzien) of in verschillende rigtingen (b. v. iets uitspannen); semitae, (in verschillende rigtingen loopend); 2) verschillende, (op onderscheidene plaatsen) b. v. ingangen; 3) in ligging of strekking tegen elkander overgesteld, b. v. plaatsen; ex diverso, van eene tegenovergestelde rigting; acies, de vñdandelijke slagorde; tp. a) tegenovergesteld, b. v. partij, gevoelen; in diversum trahere, in iets (geschiedkundigs) van verschillend gevoelen zijn; e. diverso, in tegendeel; b) ongelijk, verschillend, b. v. volken, woorden; diversi homines, allerhande menschen.
- Divericulum, z. Dev.
- Diverto, verti, versum, 3. 1) z. Devertor; 2) eig. afwenden; tp. verschillen (b. v. zeden).
- Dives, vctis; adi. rijk (aan geld en goed); subst. een rijk man; tp. a) rijk = kostbaar (b. v. huysraad); b) rijk = veel bevattend (b. v. veld); lingua, (welkspraak-
- te tong); spes, epistola, (veelbelovend); vena, eens rijke, gelukkige ader.
- Divexo, avi, atum, i. 1) te gronde brengen (zijn vermogen enz.); 2) mishandelen.
- Dividia, ae, f. verdriet, verdrietigheid.
- Divido, visi, visum, 3. 1) in verschillende stukken deelen, b. v. spijzen enz.; aliquid ventis, in den wind strooijen; copias, de troepen verdeelen; tp. animum huc illuc, nadenken; 2) met geweld scheiden, van een spijzen, b. v. aliquem securi, moenia etc.; 3) het een van het andere scheiden, afzonderen; 4) iets (b. v. buit) deelen met iemand; sententiam, het gevoelen splitsen, over elke verschillende zaak, die het votum van eenen Senator bevatte, in 't bijzonder laten stemmen; 5) uideelen, b. v. goederen, wijn, kussen, geld.
- Dividuis, a, um, adj. 1) gedeeld; aqua, (hetgeen zich in twee armen splits); dividuum facere, het half door doen (eens som gelds); 2) scheidbaar, deelbaar.
- Divinatio, onis, f. 1) de gaaf van waarzegging of voorzegging; 2) (in een registerlijken zin) onderzoek, wie in eene lijfstraffelijke zaak aanklager zal zijn (als het er meer dan een willen zijn, als b. v. Cicero en Caecilius tegen Verres).
- Divine, adv. 1) met een (goed) voorgevoel van het toekomstige, b. v. praedicere; 2) voortreffelijk, heerlijk; 3) tp. redelijk, rechtshapen.
- Divinitas, atis, f. 1) goddelijke natuur (b. v. des geestes); tp. voortreffelijkheid (van eenen redenaar); 2) de gaaf of kracht om het toekomstende te voorzeggen.
- Divinitus, adv. 1) van god (= door goddelijke beschikking of ingeyving); 2) tp. goddelijk = nitmunten, voortreffelijk (b. v. (als men zich verdienstelijk maakt).
- Divino, avi, atum, i. de toekomst of iets toekomstigs voorzeggen.
- Divinus, a, um, adj. 1) goddelijk, van de goden (b. v. goedheid); animus, (van goddelijken oorsprong); scelus, (tegen de goden begaan); res, een offer; divinissima dona, (eenen god zeer waardig); tp. goddelijk = voortreffelijk, uitmunten (redenaar, talent); 2) de toekomst voorzeggend, waarzeggend; subst. m. een waarzegger; f. eene waarzegster; 3) (in later tijd) den keizer betreffende; domus, het keizerlijke huys.
- Diviso, onis, f. deeling, verdeeling (in eens redevoering enz.); divisionem facere, verdeelen of afscheiden.
- Divisor, oris, m. 1) die iets, b. v. landerijen uitmat en verdeelde; 2) iemand die geld onder de burgers uideelde ten gunste van eenen kandidaat (zij waren veracht).
- Divisura, ae, f. eene insnjding, kerf (in een blad van eenen boom).
- Divitiæ, arum, f. rijkdom; it. kostbaerheden; tp. divitiæ ingenii, rijk (= schitterend) talent.
- Divortium, i, n. 1) een bijweg; aquarum, eene plaats (berg), waarvan het water naar verschillende kanten afvloei; 2) schieding, b. v. tusschen echt lid en of ver-

- Heffen; it. in 't alg. scheiding, onderscheid (b. v. in gevoelens).
- Divulgatus, a, um, adj. eig. tets, waaraan allen aandeel nemen of nemen kunnen; magistratus, (gemeen).
- Divulgo, avi, atum, i, bekend maken (een boek enz.).
- Divum, z, Dium.
- Divus, a, um, adj. 1) z. Dius; 2) (van de keizers) zalig, hoogzalig.
- Do, dedit, dactum, dare, i, (verw. met dō = didō) geven = overhandigen of toereiken (b. v. aan iemand eenen brief voor een ander); calculum, eenen steen geven (= zetten, in 't damspel); lora, den teugel laten schieten; terga dare = vlugten; vela dare = zeilen; poenas dare, straf geven of betalen = gestraft worden; da abs te, geef van het uwe; it. in 't alg. iets of iemand ergens heen geven of doen = maken dat het of hij ergens heen komt, b. v. literas ad aliquem, iemand eenen brief schrijven; corpus ad sepulcrum, (begraven); dare ad terram, op den grond werken; in custodiam dare, in de gevangenis zetten; in fugam, in fugam = de vlugt jagen; se in fugam of fugae, zich op de vlugt begeven; se alicui in conspectum, zich laten zien; dies hostem in conspectum dedit, (toonde de vijanden); tp. a) z. v. a. weggeven = overgeven; b. v. se jucunditati, zich aan de vreugde overgeven; se alicui, zich aan iemand overgeven; aliquem populo, ter gunste van het volk iemand verschoonen; dare se, zich overgeven aan iets; ut res se dant, zoo als de omstandigheden zijn; b) iemand iets (eene bewering) toeven, inwilligen; c) iets ten gevalle van iemand doen; auribus, spreken zoo als iemand het gaarne hoort; d) geven = besteden, k. v. operam, zich moeite geven; e) in eenen zekerem toestand verplaatsen, b. v. ad languorem dare, afmatten; f) zich geven, d. i. zich op eene zekerē wijze vertoonen, b. v. purpiter se dare, zich op eene ontzekerende wijze gedragen; g) (met twee dativi) iemand als iets toerekenen, tot iets (k. v. tot lof enz.) wijfleggen; alicui crimini, iemand iets als eene misdaad toerekenen; h) toeschrijven, b. v. aan het geluk enz.; i) maken = vormen (de gedaante van iets voortbrengen), b. v. cuneum, een beitel maken; k) iets maken = veroorzaken (b. v. neder; laag, pijn); impetum, (doen); finem loquendi, (maken): ludos, fabulam, (geven); inventum dabo, ik zal het uitvinden; alicui consilium dare, (verschaffen); l) van zich geven; colorem, (van zich af doen stralen = een kleur hebben); voces, spreken; m) zeggen; paucis, in 't kort; diem alicui, iemand eenen termijn stellen; litam, (behlissen); n) aanvoeren = noemen; o) verba dare, in plaats van de zaak zelve slechts woorden geven = om den tuin leiden.
- Dūco, dūci, doctum, a, (verw. met disco; men zie het gr. δάω) 1) in 't alg. iets aantoonen; fabulam, een stuk op het toneel brengen (van den dichter) of het uitvoeren; 2) iemand van iets onderrigten; 3) (in den bepaaldsten zin) iemand iets leren, in iets onderwijzen.
- Dochmius of Dochmius, i, m. (δοχμῖος) een Dochmius (— — —).
- Doctilis, e, adj. leerzaam; tp. poet. hetgeen zich gemakkelijk voegt, b. v. haren.
- Doctrina, a, is, f. 1) leerzaamheid; 2) (niet classisch) goeddaardigheid.
- Docte, adv. 1) geleerd, met kennis; 2) schrander, listig.
- Doctus, a, um, adj. 1) geleerd, met kennis; 2) schrander, listig.
- Doctus, a, um, adj. 1) wien iets geleerd wordt, het dus verstaat = onderwezen, gekwaam gemaakt in iets; 2) geleerd, ook van zaken, b. v. een boek; docta vox, welsprekendheid; docta manus, bekwaam hand; 3) in 't alg. schrander, verstandig; 4) subst. een leshaber der schoone wetenschappen.
- Documen, inis, n. = Documentum.
- Documentum, i, n. bewijs, voorbeeld, proef, waaraan men iets zien kan; periculi, een voorbeeld, hoe men zich voor gevaar moet wachten.
- Doctans, tis, m. 1) negen twaalfde deelen = drie vierde deelen; 2) negen duimen.
- Doctantilis, e, adj. drie vierde deelen of negen duimen bedragende.
- Dogma, a, tis, n. (δόγμα) leerstelling of gevelen van een wijsgeer.
- Dolabella, ae, f. dem. eene kleine bijl.
- Dolabra, ae, f. eene bijl, een houweel.
- Dolabratus, a, um, partic. met den bijl behouwen.
- Dolenter, adv. met droefheid; ferre aliquid, zich over iets bedroeven.
- Dolere, ui, itum, a, 2) 1) zeer doen (b. v. den voet enz.); 2) zich bedroeven; hoc mihi dolet, dat bedroeft mij.
- Dolens, e, adj. aan een vat gelijk.
- Dololum, i, n. dem. een klein vat.
- Dolus, i, n. een vat; de dollo haurire, den wijn van het vat (zoo lang hij nog nieuw is) ariken.
1. Dolq, avi, atum, i, behouwen met eene bijl; tp. fuste, iemand hard afranselen.
2. Dolo, onis, m. (δόλος) 1) eene stang met een kort, spits ijzer; tp. de angel van een vlieg (bij grootspraak); 2) een klein zeil (om vaart te maken).
- Dolor, onis, m. 1) pijn; smart (van het lichaam en vooral van de ziel); 2) wraak, dorst naar wraak; 3) eene zaak die smart veroorzaakt.
- Dolose, adv. met bedrog, bedriegelijk.
- Dolosus, a, um, adj. listig, bedriegelijk; tp. numus, bedriegelijke rykdom.
- Dolus, i, m. (δόλος) 1) bedrog, list, streek; 2) hetgeen iemand bedriegt (b. v. het net de visschet).
- Domabilis, e, adj. tembaar.
- Domator, z. Domitor.
- Domesticum, adv. te huis.
- Domesticus, a, um, adj. 1) het huis of de familie betreffende; res domesticae, de huiselijke zaken; it. het bijzonder vermogen;

- domestica, *huishoudelijke aangelegenheden (ramp enz.); vestis, huiskleed; subst. een bijzonder goed vriend, huisvriend; 2) iemand die te huis blijft; 3) hetgeen onzen eigenen Staat betreft, burgerlijk; bellum, burgeroorlog.*
- Domicilium, i, n. woonplaats, woning; tp, imperii et gloriae, (= Rome).
- Domiconium, i, n. het eten te huis.
- Domina, ac, f. meesteres (huisvrouw of gelliefde; it. godin); urbs domina, = Rome; tp. beheerscheres, gebiedster (b. v. het geluk, een hartstogt enz.)
- Domnans, tis, adj. 1) een beheerscher; 2) magtig.
- Domnatio, onis, f. 1) beheersching (b. v. der hartstogten enz.); 2) heerschappij (en gewoonl. eene geweldadige).
- Domnator, oris, m. een heerscher, beheerscher.
- Domnatix, icis, f. beheerscheres (b. v. van een hartstogt).
- Domnatus, us, m. heerschappij (gew. in eenen kwaden zin).
- Domnatum, i, n. heerschappij.
- Domnator, atus sum, i. heerschen (ook tp, van hartstogten, gebruiken enz.)
- Domnus, i, m. 1) in 't alg. een heer over iets (in een huis, land enz.); ludorum, epull, de aenrigter van spelen, van een maaltijd; comitorum, naar wien zich de Comitia moeten rigten; domini factionum, die aan het hoofd van partijen staan; 2) de echtgenoot; 3) een minnaar; 4) de zoon des huizes.
- Domito, avi, atum, i. temmen (beesten).
- Domitor, oris, m. een temmer (van een land, een dier enz.)
- Domitrix, icis, f. eene temster.
- Domituta, ae, f. het temmen (van beesten).
- Domitus, us, m. het betemmen, het temmen (van beesten).
- Domo, ili, itum, i. (δαμῶ) temmen (dieren, volken, de aarde, hartstogten, den slaap enz.)
- Domitio, onis, f. het naar huis gaan.
- Domucula, ae, f. dem. een huisje.
- Domus, us, f. (ὁ δῶμος) 1) in het alg. elke verblijfplaats (b. v. van dieren, der schimmen); marmorea = een marmer graf of praalgraf; 2) een huis, woonhuis; domi (de oude gen.), te huis; in domo (of domi) Caesaris, in domo sua, of domi suae, in Caesars, in zijn huis; domus (en domos), naar huis; in domum alicujus, in iemands huis; domo, van huis; ex domo, uit zijn huis; domo exsulo, ik mag niet naar huis; tp. domi habeo of domi est mihi, zelf genoeg hebben, overvloed van iets hebben (dus niet noodig hebben, dat men het van anderen krijgt enz.); domo afferre, wel voorbereid op eene reidevoering (van huis) komen; experior domo, ik overvinde het aan mij zelve; domo pecuniam solvere, (uit zijne eigene middelen); tp. a) een huis = het huisgezin; domus Assarici, poet. = de Romeinen; b) eene zakte, b. v. van wijsgeeren; c) het huis = vaderland, gadoortplaats; domi nobilis,
- aanzienlijk in zijn vaderland; domi bellique, in vredes en oorlogstijd; 3) ten huis voor de goden = tempel.
- Donabilis, e, adj. waardig om met iets beschenken te worden, b. v. (Comice) met ongeluk).
- Donarium, i, n. 1) een geschenk (alleen in plur.); 2) eene plaats in een tempel, waar de geschenken werden opgehangen; 3) een altaar.
- Donatio, onis, f. gift, vereering.
- Donativum, i, n. geschenk (van den keizer) aan de soldaten.
- Donator, oris, m. een begiftiger.
- Donec, adv. 1) zoo lang als; 2) tot, tot dat.
- Donicum, z. Donec.
- Dono, avi, atum, i. 1) iemand iets schenken; acs alienum, (kwijs schelden); alicui inimicitias suas, ten gevalle van iemand zijn wrek laten varen; filio patrem, ten gevalle van den zoon den vader iets vergeven; alicui causam, iemand de (geregtelijke) verdediging schenken; 2) geven, overgeven (b. v. aan den buik); alicui agros etc., (aanwyzen als eigendom); 3) iemand met iets beschenken; alicuius incoluntate, iemand het leven schenken.
- Donosus, a, um, adj. die gaarne iets schenkt, milddadig.
- Donum, i, n. (δῶρον) een geschenk, eene gift; dono dare, ten geschenke geven; dona ferre, giften aan de goden (= offers) brengen; ultima dona, de laatste eer.
- Dorcax, adis, f. (δῶραξ) de gazelle.
- Dorice, adv. dorisch (b. v. spreken).
- Doricus, a, um, adj. dorisch (b. v. zuilen); 2) grieksch.
- Doricensis, e, adj. dorisch; pl. de Doriers.
- Doris, Idis, f. 1) adj. dorisch, b. v. tongval; 2) subst. de zee (eig. eene zeenimf).
- Doricus, z. Dorius.
- Dormio, ivi, itum, a. (verw. met δαρδῶ) slapen; tp. 1) werkeloos zijn; 2) zorgeloos zijn.
- Dormitor, oris, m. (welligt) een dief bij nacht.
- Dormito, avi, atum, i. 1) slaperig zijn, willen slapen; tp. dormitans lucerna, (die zal uitgaan); 2) slapen; tp. a) slapen, droomen, = werkeloos zijn; b) droomen = onverstandig zijn of denken.
- Dormitor, oris, m. een slaper.
- Dormitorium, i, n. een slaapkamer.
- Dormitorium, a, um, adj. het slapen betreffende; membrum of cubiculum, eene slaapkamer.
- Dorsum, i, n. (en -us, i, m.) de rug (van eenen mensch; tp. van eenen berg, van eene rots).
- Dorus, z. Dericus.
- Dos, dotis, f. (δῶς) 1) huwelijksgave, huwelijksgift, uitzet; dotem dicere, (bepalen); tp. gave, eigenschap (der ziel of des lichaams); 2) (in den landbouw) de noodige toerusting (b. v. palen, wilgenwijken enz. ter ondersteuning en vastbinding der wijnstokken).
- Dotalis, e, adj. door de vrouw als huwelijks-

gift ingebracht; servus, (die dus niet onder de bevelen van den heer stond).

Doto, avi, atum, i. een nitzet geven (aan een melsje); tp. verrijken, = voorzien met iets.

Drachma (en Drāchūma) ae, f. (δραχμή) eene drachme (eene Grieksche munt = 1 Denarius = 30 cent.n).

Drāco, ōnis, m. (δράκων) eene (ongemeen groote) slang.

Drācōnēna, ae, adj. poët. eig. uit slangen geboren; urbs = Thebae.

Dromas, ādis, m. een looper (eene soort van kameelen), dromedaris.

Dropax, ācis, m. (δρόπαξ) eene zaai die het haar wegneemt.

Druīdae, ārum of Drūdes, um, m. de Druiden (de geleerden of priesters der oude Celten).

Dryādes, um, f. (δρυάδα) de Dryaden, boomninfen.

Dūbic, adv. twijfelachtig; haud dubic, buiten twijfel.

Dūbitātas, ātis, f. z. Dubitatio.

Dūbitābilis, e, adj. twijfelachtig, te betwijfelen.

Dūbitanter, adv. twijfelachtig, met bedenkelijkheid.

Dūbitatio, ōnis, f. onzekerheid, bedenkelijkheid, twijfel; it. (in eene redevoering) als de redenaar schijnt te twijfelen wat hij hei eerst zal zeggen (b. v. sive me malitiam, sive stultitiam dicere oportet).

Dūbito, āvi, ātum, i. 1) in 't alg. iets bedenken, overleggen; 2) aan iets twijfelen; it. iets betwijfelen; non dubito fore plerosque; of (bij meer nadruk) quin plerique futuri sint, (ik twijfel er niet aan, dat, ik twijfel niet of); dubito an (slechter num), ik twijfel of enz.; dubitor a ego sim etc., men twijfelt of ik dat of dat ben; 3) bedenking maken; it. raken.

Dūbium, i, n. twijfel; in dubium vocare, betwijfelen; aliquid venit mihi in dubium, ik betwijfel iets; sine dubio of procul dubio; zonder twijfel.

Dūbius, a, um, adj. 1) twijfelachtig = twijfelend; 2) twijfelachtig = hegeen men betwijfelt (b. v. trouw; overwinning, geluk); res dubiae, hagehelijke toestand of omstandigheden; caelum, (met wolken bedekt); vinum, (die niet goed blijft); civitas, (die tot den afval neigt); dubium est, het is te betwijfelen; het is in twijfel; dubium habere, twijfelen; haud dubius, niet twijfelachtig = zeker (b. v. dood); 3) in bedenkelijken, hagehelijken toestand (schip, leven enz.)

Dūcātus, us, m. eene aanvoerders plaats, bevel.

Dūcēnarius, a, um, adj. twee honderd betydenende; pondera, gewigt van 200 ponden; iudex, een regter, die 200,000 sesterstien bezit; procurator, (die 200,000 sesterstien inkomen heeft).

Dūcēni, ae, a, adj. telkens tweehonderd.

Dūcēntēsimus, a, um, adj. de tweehonderdste; ducentesima (sc. pars), een half van de honderd (procent: als belasting).

Dūcēt, ae, a, adj. tweehonderd.

Dūcētēs, adv. twee honderd maal.

Dūco, duxi, ductum, 3. in 't alg. trekken (met de hand enz.); spiritum, lucht inademen; frontem, het voorhoofd zamentrekken; os, den mond vertrekken; sibi alapam, zich eene oorveeg geven; it. uitrekken (b. v. een lot, het zwaard); suspiria, zuchten; lanas of pensa, poët. wol spinnen; tp. a) tot zich trekken = bekomen, b. v. verw. schimmel; b) tot zich nemen = bekomen (eene belooning); 2) trekken = in de lengte maken, b. v. eene gracht; een muur; 3) leeg drinken, pucua; 4) trekken = schrijven, b. v. versus, poema (maken); rationēs ducere of alieen ducere, eene rekening maken = rekenen, berekenen; tp. rationem alieujus rei, iets in aanmerking nemen; ducere suam rationem, zijne rekening maken = zijne maatregelen nemen; 5) voeren, leiden (b. v. water ergens heen); secum, met zich voeren (iemand); se, zich ergens heen begeven; exercitum, (aanvoeren); alieui funus, (op iemands lijfstatie medegaan); chorus, pompam, (voeren, aanvoeren); filiam alieujus (sc. uxorem), iemands dochter naar huis leiden (= trouwen); tp. a) doorbrengen; aetatem, vitam; b) iets z. v. a. aanvoeren, d. i. de eerste daaryan zijn, b. v. familiam ducere, het hoofd eener familie zijn; it. de of het voortreffelijkste zijn; c) iets uitrekken, of de lange baan schuiven (oorlog); aliequem dictis, iemand met woorden bedriegen, om den tuyn leiden; d) iemand bewegen; duci, bewogen worden, b. v. amore; ductus quaestu, uit winzucht; e) se ducere (= se agere, gerere), zich gedragen, b. v. pro etc., als enz.; f) houden voor iets (voor eenen vijand enz.); victor ducitur alieuis, iemand wordt voor overwinnaar gehouden; parvi ducere, gering achten; in gloria, laudi, voor iets roemrijks, loffelijks houden.

Ductilis, e, adj. 1) handelbaar, buigzaam (metaal); 2) afgeleid (eene beek).

Ductim, adv. bij lange teugen (b. v. drinken).

Ductio, ōnis, f. het afleiden, b. v. van eene beek.

Ductio, āvi, ātum, i. 1) wegvoeren; aliequam, trouwen; 2) bedriegen.

Ducto, āvi, ātum, i. voeren; aliequam, (met zich naar huis nemen; it. trouwen); restim, het touw leiden (bij den dans), = den dans aanvoeren; exercitum, copias, (aanvoeren = bevelen); tp. a) voor iets houden; pro nihilo, voor niets; b) om den tuyn leiden, soppen.

Ductor, ōris, m. een geleider, aanvoerder (van een leger).

Ductus, us, m. 1) de leiding (van het water); 2) eene trek, b. v. met de pen, met den passer; aequalis, de regle strekking (van een gebouw); tp. oris, wezerstrekk; 3) leiding; bevel; 4) doorloopende verbinding, zamenhang (b. v. in een tooneelstuk).

Dūdum, adv. 1) lang, sedert langen tijd; 2) kort te voeren, even; 3) ietsquid, aanstonds.

Duellator, Duellus, Duellum, z. Bellator, Bellicus, Bellum.
 1. Dulce, is, n. een zoete drank (meêde enz.)
 2. Dulce, adv. zoei; tp. liefelijk, aangenaam (b. v. lagchen, zingen).
 Dulcedo, inis, f. zoetheid (van vruchten); tp. liefelijkheid = het aangename eenaar zaak, b. v. van eene spraak, van eene wet.
 Dulcesco, z. P. en S. 3. zoet worden.
 Dulcissus, a, um, adj. dem. zoet.
 Dulcifer, fêra, fêrum, adj. iets zoets of aangenaams bevattend; b. v. cantharus.
 Dulcis, z. P. en S. 4. zoet zijn.
 Dulcis, e, adj. zoet (water, vrucht enz.); tp. 1) zoet = aangenaam, lief (b. v. woord, klank, brief, kind); 2) vriendelijk.
 Dulciter, adv. z. Dulce.
 Dulcissido, inis, z. Dulcedo.
 Dum, conj. 1) terwyl, zoo lang als; 2) zoolang tot dat; 3) dum, of dummodo, zoo maar.
 Dumetum, j, n. een doornstruik, doornbosch; tp. dumetum, splitsyndigheden (b. v. van wijsgereen).
 Dummodo, adv. zoo maar; dummodo ne, zoo maar niet.
 Dumosus, a, um, adj. vol doornen (eene rots).
 Dumtaxat of Dumtaxat, adv. 1) slechts; nec dumtaxat, en niet slechts; 2) ten minsten; 3) teniger mate, in zoo ver; 4) zoo maar.
 Dumus, i, m. een doornstruik, doornbosch.
 Duo, ae, o. (duo of duo) twee.
 Duodecies, adv. twaalfmaal.
 Duodecim, adj. twaalf; subst. de twaalf tafelen.
 Duodecimus, a, um, adj. de twaalfde.
 Duodeni, ae, a, adj. 1) telkens twaalf; 2) in 'e pl. twaalf.
 Duodenoaginta, adj. acht en tachtig.
 Duodeoctoginta, adj. acht en zeventig.
 Duodequadragesimi, ae, a, adj. telkens acht en dertig.
 Duodequadragesimus, a, um, adj. de acht en dertigste.
 Duodequingenta, adj. acht en dertig.
 Duodequingentesimi, ae, a, adj. telkens acht en veertig.
 Duodequingentesimus, a, um, adj. de acht en veertigste.
 Duodequingenta, adj. acht en veertig.
 Duodesexagesimus, a, um, adj. de acht en vijftigste.
 Duodesexaginta, adj. acht en vijftig.
 Duodevicesimus, a, um, adj. de acht en twintigste.
 Duodevices, adv. acht en twintig maal.
 Duodevigesima, adj. acht en twintig.
 Duodevicesimi, ae, a, adj. telkens achtien.
 Duodevicesimus, a, um, adj. de acht en twintigste.
 Duodevices, adv. acht en twintig maal.
 Duodevicesima, adj. acht en twintig.
 Duodevicesimi, ae, a, adj. telkens achtien.
 Duodevicesimus, a, um, adj. de acht en twintigste.
 Duplex, Ycis, adj. 1) dubbel (b. v. grachten, veld); palmar, beide handen; iudicium, (hetgeen uit twee collegien bestaat); tabellae, dubbelt (= kunstig in elkander gevoegde) schrijfladen; duplex, subst. het

dubbelt; tp. bedrogelijk; 2) dik, dicht (mantel, doek).
 Duplicarius, i, m. een soldaat, die eene dubbele portie graan bekwam.
 Duplicitatio, onis, f. verdubbeling (van lichtstralen).
 Duplicitate, adv. dubbel (b. v. zeggen, zich vermaken).
 Duplisco, avi, itum, i. 1) verdubbelen (een getal enz.); verba, woorden tweemaal zetten; it. een zamengesteld woord (compositum) gebruiken; iter, een dubbelen marsch maken; tp. verdubbelen = vermeerderen (b. v. den roem); 2) als 't ware dubbel maken of toevouwen = krommen (bij het buigen van de knieën enz.)
 Duplum, i, n. het dubbel; duplo, dobbel, nog eens.
 Duplus, a, um, adj. (δουπλο) nog eens zoo groot, dubbel.
 Dupondarius, i, m. (sc. numus) twee asses bedragende.
 Dupondus, a, um, adj. 1) twee asses bedragende; subst. eene munt van twee asses; 2) subst. eene lengte van twee voeten.
 Durabilis, e, adj. duurzaam.
 Duracius, a, um, adj. hard, met eene harde schil (vrucht).
 Duramen, inis, n. 1) poët. verharding; aquae = ijs; 2) de tot hout geworden wijngaard-raank.
 Duramentum, i, n. 1) duurzaamheid; 2) z. Duramen 2).
 Duratius, a, um, adj. van hout.
 Dure, adv. 1) stijl, b. v. gaan; 2) hard, stijl (in uitdrukking enz.); 3) hard, b. v. behandelen.
 Durisco, itis, z. S. 3. verharden, hard worden.
 Durita, ae, f. (een spaansch woord) een houten stoel.
 Duritas, atis, f. hardheid (in spraak, in gedrag).
 Duriter, adv. z. Dure.
 Duritia, ae, f. hardheid (van een steen, van het ligchaam; tp. van levenswijze, gedrag, ruwheid in voordragt, stijfheid enz.); duritia se dedere, zich verharden; duritia oris, onbeschaamdheid.
 Duritiâs, ei, f. z. Duritia.
 Duriscidus, a, um, adj. dem. een weinig hard (b. v. verzen).
 Duro, avi, itum, i. 1) hard maken (metaal); tp. verharden; 2) iets uithouden (inspanning); durare, houdt vol; 3) hard worden (de grond); tp. ongevoelig zijn; 4) duren.
 Durum, i, n. het harde aan het hout van den wijnstok.
 Durus, a, um, adj. hard (b. v. hout); tp. a) hard = moeijelijk; tijd, leven, lot enz.; annona durior, duurte; provincia, moeijelijk om te besturen; b) hard = aan ongemakken gewend; c) hard = onbarmhartig; d) hard = stijl, gedwongen in uitdrukking, in het schilderen, in het beeldhouwen; e) hard = plomp; it. dom in wijze van handelen enz.; f) hard = streng of ongevoelig; g) onbeschaamd; os, onbeschaamdheid.

Duumvir, viri, m. 1) een magistraatsper-
soon (te Rome), die niet nog iemand eens
zaak bezorgt; navales; ter uitrusting der
vloot; 2) (in vele municipien en kolonien)
de twee voornaamste Senatoren (gelijk aan
de Consuls te Rome).

Duumviranus, us, m. = dignitas duumviror-
rum.

Dux, ducis, m. en f. 1) een leidsmán, gids
= wegwijzer; 2) aanvoerder, leidsmán
in den oorlog; 3) tp. in 't alg. de nani-

voerder; de voornaamste bij eene zaak;
heer, vorst;

Dynastes en Dynasta, ae, m. (δυναστυς) een
vorst over een klein land.

Dysentëria, ae, f. (δυσεντερία) eene smarte-
lijke buikvloed, de loop.

Dysentëricus, a, um, adj. (δυσεντερικός) die
aan den loop lijdt.

Dyspnoea, ae, f. (δυσπνοια) engborstigheid;

Dyspnöticus, a, um, adj. engborstig.

E.

Ê, Êx, prp. c. abl. (ἐξ, ἐξ) 1) (ergens van
danna) van, uit (een land, eene stad); e
flamma petere, uit het vuur halen; e cor-
spectu, uit het gezicht; ex equo, van het
paard; e vestigio, op staanden voet; tp.
aliud ex alio, het een om het ander; color
ex rubro subfugit, zwartachtig rood; 2)
(het voorwerp waaruit iets voortkomt) van
(b. v. het gehoord hebben van enz.); percon-
tari ex aliquo; iemand uitvorschén; victoriâ
ex etc.; overwinning op enz.; 3) van of uit
iets gemaakt, b. v. van zilver enz.; 4)
(zich ergens bevindend) uit eene plaats;
ex itinere; op de reis; e regione, tegen
over; e literis, uit den brief = in den
brief; 5) na, sedert (van den tijd); ex eo
die, sedert dien dag; diem ex die exspec-
tare, (van den eenen dag tot den anderen);
ex quo, sedert dat; 6) overeenkomstig;
naar (b. v. de wetten, de natuur); ex sen-
tentia, naar wensch; ex aequo, naar bil-
lijkheid; e re mea, overeenkomstig mijn
belang; ex animo, van harte; ex Senatus
consulto, overeenkomstig het bevel van den
Senaat; ex industria, met opzet; ex fide,
getrouwelyk; ex facili, ligt; ex pedibus la-
borare, pijn hebben aan de voeten; 7) uit
hoofde van; ex lassitudine, van vermoeid-
heid; ex quo; weshalve; 8) (om eene be-
trekking tot het geheel aak te duiden),
van, uit, b. v. unus ex amicis; ex omni-
bus; van allen; onder allen; ex toto, in
't geheel.

Êâ, adv. i) daar, aldaar (op die plaats);
2) deswegens.

Êapse, = ea ipsa; en eampse, = eam ipsam.

Êatëns, adv. iní zoo ver, b. v. iets lijdén,
verklaren.

Êbënus, i, f. en -um; i, n. (ἔβηνος) ebben-
hout.

Êbibo, i, itum; 3. 1) uitsdrinken; it. uit-
zuigen; tp. verdrinken, verdoen; 2) in-
zuigen; b. v. verw; a lacu amnis ebibitur,
(wordt verslonden).

Êbito, ère; 3. (een oud woord) uitgaan.

Êblanditor, itus sum; 4. door vleijen verkrij-
gen; eblanditus (passive) door vleijen ver-
kregen, b. v. suffragia; tp. doen uitkomen,
b. v. vruchtbaarheid enz.

Êbörëus, a, um, adj. van elpenbeen.

Êbrëtëas, ätis, f. dronkenschap.

Êbrëtöus, a, um, adj. dem. beschonken; subst.
een dronkaard.

Êbrötösitas, ätis; f. dronkenschap, zwelgerij;

Êbrötösus, a, um, adj. aan den drank over-
gegeven.

Êbrütus, a, um, adj. 1) dronken, beschonken;
ebrius de sanguine Conchae, poët. gevervd
met enz.; tp. z. v. a. dronken; b. v. van
bloed, van geluk; ebrii ocelli, van liefde
dronkome oogen; 2) wanneer men drinkt;
b. v. nox.

Êbullö, ivi, z. S. 4: 1) iets z. v. a. doen
opborrelen; tp. a) animam, den geest ge-
ven; b) virtutes; met zyn vermdgen pralen;
2) intr. z. v. a. opborrelen = zich vertoo-
nen, te voorschijn komen; fumus ebullit, poët.
het lijk komt; vertoont zich.

Êbüllum, i; n. wilde vlier, addik.

Êbur, öris; n. 1) elpenbeen; 2) iets dat uit
elpenbeen is gemaakt (b. v. schede eens
zwaards, stoel enz.); ebur curüle, = sel-
la curullis.

Êbüträtus, a, um; adj. met elpenbeen opge-
siera, ingelegd.

Êburnöölus, a, um, adj. dem. van elpenbeens

Êburnëus, a, um, adj. van elpenbeens; dens;
een olifants-tand.

Êcastor, of Mecastor; (een eed) bij Castor!

Êccä; eccam; eëcum etc. = ecce eä, eam,
eum.

Êcce, adv. zie; zie daar! ecce me; zie;
daar ben ik! ecce tuae literae, zie, daar
kwam uw brief.

Êccëre; adv. waarachtig, waarlijk.

Êccheuma; ätis, n. (ἐκχέυμα) een uitgietsel
(van zelf).

Êccilla etc. = ecce illa.

Êccillum, Eccistum, = ecce illum, istum.

Êcclestä, ae, f. (ἐκκλησία) eene volksvergä-
dering.

Êccum etc., = ecce eum.

Êcdëcus, i, m. (ἐκδοτός) de voorspraak van
het volk (in de municipien etc. hetgeen te
Rome de volktribunen waren).

Êcëro, z. Êëro.

Êchëneüs, ädis, f. (ἔχνη) een kleine visch,
van wien men geloofde, dat hij een schip
in deszelfs loop ophield.

Êchidnä, ae; f. (ἐχίδνα) een adder.

Êchinäus, a, um, adj. stekelig (b. v. de kas-
tanfebasten).

Êchinus, i, m. (ἔχινος) 1) een egel; 2) eene
speelkom.

Êcho, us, f. (ἠχώ) de Echo (volgens de fœ-
belieer eene nimf).

Eclipsis, is, f. (ἐκλειψις) solis (en zonder solis), zonsverduistering.
Eclōga, ae, f. (ἐκλογία) 1) een klein gedicht; 2) een brief (in verzen).
Eclōgarius, i, m. (sc. servus) was (welligt) een slaaf, die uit een voorgelzen boek het voornaamste opteekende.
Ecquando, adv. (bij vragen) eens, eenmaal.
Ecquis, ecquae, of -a, ecquid (en adjective: ecquod) 1) = numquis; b. v. ecquae poterit distinctio, zal er eenige onderscheiding plaats kunnen hebben? 2) = num of an; b. v. ecquid vides, ziet gij?
Equisnam etc., = Ecquis.
Equo, adv. = num aliquo, b. v. equo te tua virtus provexisset?
Ectypa, ōrum, n. kunstwerken met uitstekende beelden.
Ectypus, a, um, adj. (ἐκτύπος) met uitstekende beelden versierd, b. v. sculptura.
Ecūleus, z. Equuleus.
Edactas, ātis, f. gulzigheid, vratachtigheid.
Edax, ācis, adj. 1) gulzig, vratisch; it. roofzuchtig (een dier); tp. verworstend, verzeerend (tijd enz.)
Edento, āvi, ātum, i. van tanden berooven.
Edentulus, a, um, adj. (in scherts) tandeloos.
Edēpol (minder goed Aedepol), bij Pollux!
Edēra, z. Hedera.
Edico, dixi, dictum, 3. 1) iets uitzeggen of in 't alg. bekend maken (schriftelijk of mondelijk); diem, comitia, (bepalen, aanzeggen); alicui multam, eene straf voor iemand bepalen; edicere ut, ne, bevelen enz., dat enz., dat niet enz.
Edictio, ōnis, f. bekenāmaking, bevel.
Edicto, āvi, ātum, i. iemand iets zeggen, bekend maken.
Edictum, i, n. 1) eene openbare bekenāmaking; 2) vooral verordening van den Praetor; 3) in 't alg. een bevel van iemand; 4) eene uitdrukking, stelling.
Edisco, edidici, z. S. 3. 1) van buiten leeren; 2) in 't alg. leeren; 3) kennis van iets hebben; edidici, ik weet.
Edisserō, ūi, rtum, 3. verhalen (naar den reā af).
Edissero, āvi, ātum, i. = Edissero.
Edicta, ōrum, n. bevelen.
Edicticus of -itius, a, um, adj. iudices, regters die (niet door den Praetor) maar door de aanklagers, uit het gansche volk, werden verkozen.
Edictio, ōnis, f. 1) eene bekenāmaking of uitgave, b. v. van een boek; 2) het geven van openbare spelen; 3) iudicium, z. Edicticius.
Editor, ōris, m. die iets van zich geeft, b. v. eene rivier, nevel.
Editum, i, n. de hoogte; edita montium, berghoogten.
Editus, a, um, adj. hoog (een berg).
1. Edo, Edi, esum, 3. (in den inf. ook esse) (gr. ἔδω, later ἔδω) 1) eten; aliquem esum vocare, iemand te eten vragen; tripugnus edere, de vuisten proeven = vuistslagen krijgen; 2) verteren (b. v. de brand het graan, of tp. zorgen het gemoed enz.)
2. Edo, Idi, Itum, 3. 1) eig. te voorschijn brengen van binnen naar buiten; se edere,

zich er uit maken, zich wegmaken (uit een huis); flumen editur in etc., (stort zich uit in enz.); tp. a) van zich geven (geschreeuw, klagt); animam, den geest geven; b) bekend maken (bevel enz.); in vulgus, onder de menschen uitstrooijen; librum, (uitgeven); bella, (bezingen); iudices, (bekend maken); c) in 't alg. zeggen, verhalen; d) beverkstelliggen, geven (een schouwspel enz.); scelus, (begaan); ingentem caedem, eene groote slagting aanrigten; opera immortalia, (verrigten); operam, (bewijzen); exemplum in aliquo, een voorbeeld aan iemand stellen; e) voortbrengen (vruchten); it. opvoeden, baren (kinderen); 2) in de hoogte ligen; corpus super equum, te paard gaan zitten.

Edocō, cūi, ctum, 2. 1) iemand onderrigten, = kennis van iets verschaffen; 2) iemand iets leeren, in iets onderwijzen.
Edolo, āvi, ātum, i. eig. behouwen met de timmerbijl; tp. de laatste hand leggen (aan een boek).
Edōmo, ūi, Itum, i. betemmen; it. uitdelen (eene misdaad enz.)
Edormio, ūvi, itum, 4. uitslapen; it. iets uitslapen; tempus, (verslapen).
Edūcāto, ōnis, f. 1) opvoeding; 2) fokking (van dieren), aankweeking (van oost).
Edūcātor, ōris, m. een opvoeder.
Edūcātrix, icis, f. eene opvoedster.
1. Edūcō, āvi, ātum, i. opvoeden; senectam alicujus, iemand in zijnen ouderdom voeden; it. kweeken (vruchten); tp. eloquentiam, (volmaken).
2. Edūcō, duxi, ductum, 3. 1) te voorschijn brengen, uittrekken (lot, pijl, zwaard); tp. voortbrengen (b. v. een land brengt iemand voort = is zijn vaderland); 2) weg- of ergens heen brengen (een legar, iemand op het land enz.); se, zich daar van daan maken; tp. a) uittrekken (zijn leven, een tijd); b) = educare; 3) ledigen, uitdrinken (eenen beker); 4) oprigten, hoog oprigten (eenen brandstapel).
Edūlis, e, adj. poët. eetbaar; pl. -ia, eetbare waren.
Edūre, adv. z. Dure.
Edūro, āvi, ātum, i. 1) hard maken door iets; 2) harden = verduren.
Edūrus, a, um, adj. hard.
Effarcto, rsi, rtum, 4. opvullen (met steenen enz.).
Effari, ātus sum, i. 1) zeggen (een woord); celanda, geheimen verbabellen; 2) uitdrukken (met woorden); 3) templum, (van de Augustus) een tempel inwijden.
Effascnāto, ōnis, f. betoovering.
Effascno, āvi, ātum, i. betooveren.
Effatum, i, n. 1) uitspraak; it. voorzegging; 2) eene stelling.
Effecto, ōnis, f. 1) werking, werkende oorzaak; 2) het voltooijen (eener wetenschap).
Effective, adv. in uitoefening.
Effector, ōris, m. die iets voortbrengt, maakt.
Effectrix, icis, f. die iets voortbrengt, maakt.
Effectum, i, n. werking, uitwerksel.
Effectus, us, m. 1) uitwerking (b. v. der wel-sprekendheid); 2) werkelykheid; peccata

- quae sunt in effectu, *werkelijke (stellige) misdaden*; 3) *werking, gevolg*.
- Effeminatus**, adv. *verwijfd*.
- Effeminatus**, a, um, adj. *verwijfd, vertroedeld*; vox, *eene krachtlooze stem*.
- Effemino**, avi, atum, i. *verwijfd maken, tot een wijf maken*; tp. *weckelijk maken (den geest, het ligchaam)*.
- Efferratus**, a, um, adj. *verwilderd, wild, woest (een volk, zeden)*.
- Effersio**, z. Effarsio.
1. **Effero**, avi, atum, i. 1) *laten verwilderen (zijn gezigt, gemoed)*; efferrari, *woest laten liggen (een land)*; 2) *wild maken, verbitteren*.
2. **Effero**, extulsi, elatum, efferre, i) *voor den dag brengen of dragen (vruchten)*; 2) *uitdragen of zetten; pedem portata, den voet even buiten de deur zetten; se efferre ex etc., uit iets heen gaan; efferrari, ergens komen (in het loopen)*; aliquem efferre, *iemand begraven*; tp. a) *uitbrengen = onder de menschen brengen*; b) *voortbrengen, zeggen*; c) *overdragen, overzetten*; 3) *in de hoogte heffen (de armen enz.)*; tp. a) *iemand verheffen (tot waardigheid, aanzien)*; aliquem laudibus, *zeer prijzen*; se, *zichzelven zeer prijzen of hoovaardig zijn*; efferrari, *trotsch, hoogmoedig worden*; b) *nederlepen, verwoeren (als b. v. iemand eene hartstogt)*; efferrari dolore, *laetitiam, door smart, door vreugde weggesleept worden*.
- Efferus**, a, um, adj. *rijk, b. v. erfenis*.
- Efferus**, a, um, adj. *wild, woest*.
- Efferveo en Effervesco**, vi en bli, z. S. 2 en 3. *opbruisschen (ook tp. van toorn)*; zie ook Defervesco.
- Effetus**, a, um, adj. 1) *hetgeen iets ter wereld gebragt heeft*; 2) *geworpen (jongen)*; 3) *door het menigvuldig baren verzwakt*; tp. in 't alg. *verzwakt, ontzenuwd; se-nectus effeta veri, (voor de waarheid blind geworden)*; spes effeta, *ijdele hoop*.
- Efficiacia**, ae, f. *werkkracht, werkzaamheid*.
- Efficacitas**, atis, f. *werkkracht, werkzaamheid*.
- Efficaciter**, adv. *met uitslag, gevolg*; tam efficaciter, *met zoo groot een gevolg*.
- Efficax**, acis, adj. 1) *hesgeen uitwerking heeft (kruid, geneesmiddel enz.)*; 2) *werkzaam (een mensch)*.
- Efficienter**, adv. *met uitwerking, met gevolg*.
- Efficientia**, ae, f. *uitwerking, kracht (b. v. der zon)*.
- Efficio**, feci, factum, 3. *eig. uitmaken*; 1) *tot stand brengen (maken)*; multum itineris, *(afleggen)*; facinora, *(uitvoeren)*; progressus, *(maken)*; aliquem confirmatiorem, *iemand moediger maken*; classem, *(zamenbrengen)*; alicui negotium, *iemand onaangenaamheden veroorzaken*; 2) *veroorzaken (geschrei, ziekte)*; admirationes, *bewondering verwekken*; efficitur, *daar uit volgt*; 3) *uitmaken, b. v. zoo en zoo veel schreiden*; 4) *iemand tot iets maken, b. v. tot Dictator = opringen (van landerijen)*; 6) *maken = werpen (zoo en zoo veel jongen)*.
- Effigies**, onis, f. *schildering met woorden*.
- Effigies**, ae, f. z. Effigies.
- Effigies**, ei, f. *eene beeldtenis (geteekend of in steen gehouden enz.)*; tp. *een voorbeeld, monster van iets*.
- Effingo**, finxi, factum, 3. 1) *afbeelden (in goud enz.)*; tp. in 't alg. *namaken of na-teekenen*; 2) *vormen, maken*; 3) *wegvegen (bloed)*; 4) *zamenleggen (de handen)*.
- Effio**, z. Fio.
- Efflagitatio**, onis, f. *verlangen (en wel dringend)*.
- Efflagitatus**, us, m. = Efflagitatio.
- Efflagito**, avi, atum, i. *dringend vorderen of verlangen*; aliquem, *iemand tot iets opvorderen, om iets manen*.
- Efflao**, avi, etum, 2. *uitweenen*; oculos, *zich de oogen*.
- Efflactum**, adv. *hevig, b. v. beminnen*.
- Efflacto**, z. Afflicto.
- Efflago**, ixi, ictum, 3. *dooden (menschen, dieren)*.
- Efflo**, avi, atum, i. 1) *uitademen of uitblazen*; tp. animam, *den geest geven*; colorem, *(verliezen)*; 2) *wegblazen (stof)*.
- Effloresco**, ti, z. S. 3. *tp. opbloeyen = te voorschijn komen, ontstaan, b. v. liefde enz.*
- Effluo**, fluxi, fluxum, 3. 1) *uitvloeijen*; tp. a) *ontslippen, ontvallen (aan de handen)*; capilli effluunt, *(vallen uit)*; b) *verloopen, yerdwynen, b. v. de tijd*; ex animo alicujus, *door iemand (vergeten worden)*; vires effluunt, *(verdwynen)*; c) *onder de menschen komen*; 2) *overvloeijen*; 3) *vloeijen*.
- Effluvium**, i, n. *uitvloeijing*.
- Efflucio**, z. Sufflucio.
- Effoddo**, fodi, fossum, 3. *eig. uitgraven*; 1) *alicui oculos, (uitsleeken)*; 2) *omgraven of uitgraven (een meer enz.)*; 3) *met geweld afbreken, opgraven*; 4) *doorwroeten*.
- Effoeminatus**, Effoetus, z. Effeminatus etc.
- Effor**, z. Effari.
- Efforo**, z. Perforo.
- Effractarius**, i, m. *die deuren of huizen openbrekt (en steelt)*.
- Effrenate**, adv. *tp. ongetemd, hevig, vurig (b. v. op iemand losgaan)*.
- Effrenatio**, onis, f. *tp. toomeloosheid*.
- Effrenatus**, a, um, adj. *toomeloos, teugelloos (paard)*; tp. *mensch, hartstogt*.
- Effrenus**, e, adj. z. Effrenus.
- Effrenus**, a, um, adj. = Effrenatus.
- Effrigo**, ixi, z. S. 1. *afwrijven*; tp. *rubiginem animi*.
- Effringo**, fregi, fractum, 3. 1) *openbreken (deur, gevangenis)*; 2) *aan stukken breken*; crus, *het been breken*; cerebrum, *(verbruijzelen)*; 3) *montes effracti, (velligt) = praerupti*.
- Effugio**, fugi, (fugium, 3. *ontvlugten*; tp. *eene zaak ontvlugten = dezelve vermijden (b. v. v. angust, geyaar enz.)*; effugit me aliquid, *iets ontglipt mijn geheugen*.
- Effugium**, i, n. 1) *het ontvlugten, de vlugt*; 2) *middel, gelegenheid of weg tot of om te ontvlugten*; 3) *toevlugtsoord*.
- Effulgeo**, z. Effultus.
- Effulgeo**, lsi, z. S. 2. *uitglinsteren, glinsterend voor den dag komen (b. v. het morgenrood enz.)*.
- Effultus**, a, um, partic. *leunend op enz. of liggend op enz.*
- Effundo**, fudi, fusum, 3. 1) *vergieten (tra-*

- men); tp. suavissime effundi in etc., iemand zeer liefderyk ontvangen; 2) uitgieten; tp. iram, (uitstorten); auxilia, uitzenden; 3) van boven neer werpen (het paard den ruiter); 4) ter neer werpen (op den grond enz.); 5) voortbrengen (b. v. de grond bloemzen enz.); 6) uitbreiden; se of effundi, uitstroomen (menschen uit eene stad); 7) z. v. a., uitgieten = rijkelyk verdeelen (geld enz.); 8) schieten laten (den teugel enz.); 9) uitschudden; tp. gratiam, (verliezen); laborein, virces, (verspillen); spiritum extremum, vitam of animam, den geest geven; pecuniam, (verkwijsten); curam suam, (laten yaren); 10) uitkappren.
- Effuse**, adv. (eig. uitgegoten); tp. 1) wijd verbreid, d. i. zonder orde (zonder den rein en het gelid te houden) b. v. marcheren, vlugten; 2) zeer hevig, b. v. weenen, ver volgen, zich verheugen, beminnen; effusus excipi, niet zeer veel bijval opgenomen worden; 3) rijkelyk, b. v. schenken; 4) wijdloopig, b. v. spreken; 5) in overvloed zeer weelderig (leven).
- Effusio**, onis, f. 1) her uitgieten; tp. a) verkwijsting; b) onbepaalde genegenheid, grootte liefde; in aliquem; c) animi, z. v. a. uitslating des geestes (bij vreugde), uitgelatenheid; 2) het uitstroomen (of ook de uitval) van menschen uit eene stad.
- Effusus**, a, um, adj. 1) versprooid (haren, menschen); hostes, vlugtende vijanden; 2) hevig, b. v. regen, loop, vreugde enz.; 3) overdreven (b. v. milddadig, milddadigheid enz.)
- Effusus**, ivi, itum, 4. uitstappen.
- Effusio**, ūi, z. S. 3. = scortando dilapidare.
- Egēdus**, a, um, adj. 1) koud; 2) niet te koud.
- Egens**, tis, adj. behoeftig.
- Egēnus**, a, um, adj. behoeftig; aquarum, gebrek aan water hebbende; res egenae, behoeftige omstandigheden.
- Egēo**, ūi, z. S. 2. 1) behoeftig zijn; 2) noodig hebben; 3) iets niet hebben; 4) verlangen naar iets.
- Egermāto**, z. Germino.
- Egēro**, gessi, gestum, 3. 1) uit eene plaats wegbrengen (brengen), b. v. steenen, buit; it. wegbrengen (b. v. steenen, aarde, water uit het schip); tp. a) ontvreemden (geld uit de schatkist); b) verdrijven (b. v. een yolk, een slecht klimaat, de smart); 2) uiten; querelas, klagen; animam, den geest geven; sermones, (voortbrengen); 3) poët. ontledigen (van iets); 4) eig. uitrekken; tp. poët. doorbrengen (den tijd).
- Egestas**, atis, f. 1) behoeftigheid; frumenti, gebrek aan voedsel; tp. animi, een onnoozel mensch; linguae, arme taal; 2) onthouding van voedsel.
- Egestio**, onis, f. opum publicarum, verkwisting van het verwoogen van den staat.
- Egestus**, us, m. eene natuurlijke ontleding (des lichaams).
- Egno**, z. Gigno.
- Ego**, pron. (i) ik; egomet ipse, ik zelf; z. Me en Meus.
- Egrēdior**, gressus sum, 3. 1) uitgaan (uit een huis, eene stad enz.); in terram of al-leen egredi, aanlanden; it. uitzellen (uit de haven); tp. a) van iets uitgaan (bij spreken of schrijven); b) afwijken van iets (in 't spreken enz.); 2) over iets heen reiken (over eenen muur); tp. quintum annum egressus, die in zijn zesde jaar gaat; 3) bestijgen (eenen berg).
- Egrēge**, adv. 1) voortreffelyk; it. braaf (als men het iemand toeroept); it. met bijzonderen lof van onschuld (wordt b. v. iemand vrijgesproken); 2) in tegenwoordigheid van weinige uitgelezenen.
- Egrēgius**, a, um, adj. 1) voortreffelyk (d. i. voortreffelyk schoon, goed, gelegen enz.); 2) eervol; egregium publicum, de eer van den Staat; egregia, goede eigenschappen.
- Egressio**, onis, f. eene afwijking van het onderwerp in eene redevoering.
- Egressus**, us, m. 1) uitgang, d. i. het uitgaan (uit zijn huis); rarus egressu, die zelden uitgaat; 2) het aanlanden, eene landing; it. eene landingplaats; 3) de afreis ergens heen (vooral naar een wingewest); 4) z. Egressio.
- Egurgitō**, avi, atum, 1. z. v. a., uitschudden (geld).
- Eh**, z. Eu, Heu, Ehem, interj. hm! ei! he!
- Eheu**, interj. ach!
- Eho**, interj. hei daar! hoor eens hier!
- Enodum**, z. Eho.
- Ei**, interj. z. Hei.
- Eja**, interj. ei! he! it. (als uitdaging) wel aan dan! toe dan!
- Ejaculo**, avi, atum, 1. uitwerpen of drijven (als b. v. een pijp het water).
- Ejaculor**, atus sum, 1. ergens heen werpen (eene schaduw).
- Ejectamentum**, i, n. een uitwerpsel (der zee).
- Ejectio**, onis, f. (eig. het uitwerpen); tp. verbanning.
- Ejecto**, avi, atum, 1. uitwerpen (zand, vonken enz.)
- Ejectus**, us, m. uitlating (van den adem) = ademhaling.
- Ejero**, z. Ejuro.
- Ejicio**, jeci, jectum, 3. 1) uitwerpen (uit een schip, huis); aliquem de, e etc., iemand uit iets (b. v. uit den Senaat)werpen; se ex oppido, zich schielijk uit eene stad begeven; tp. a) verbannen (b. v. liefde, bijgeloof uit zijn hart); b) iets verwerpen, misprijzen; 2) uitbraken (gal enz.); 3) ergens heen werpen, it. ergens heen verdrijven of verjagen (b. v. in ballingschap); naves in terram, landen; navis ejicit ad etc., het schip lijdt schipbreuk bij enz.; ejici, aan land geworpen worden (een schipbreukeling); 4) (eig. naar voren brengen, b. v. linguam = uitsieken); tp. vocem, spreken; voluptates se ejiciunt, (versnoemen zich).
- Ejulatō**, onis, f. gekerm.
- Ejulatio**, us, m. = Ejulatio.
- Ejulo**, avi, atum, 1. kermen.
- Ejuro**, onis, f. het opgeven, b. v. der hoer.
- Ejuro**, avi, atum, 1. 1) eig. eene zaak af-

zweren; bonam copiam, zich bij eede on-
vermogend tot betalen verklaren; v. d. 2)
bij eede eene zaak weigeren, van de hand
wijzen; b. v. eenen register; tp. a) eene
zaak niet willen, verwerpen; b) iets laten
yaren (een ambi); patriam, zijn vaderland
verzaken; patrem, (niet erkennen voor
enz.)

Ejusdenmodi, van dezelfde soort of aard.

Ejusmodi, zoodanig, van die natuur.

Elabor, psus sum, 3. 1) naar vensden val-
len; tp. ontglippen, ontsnappen; verbum
elabitur, (ontglipt iemand); e memoria elabi,
(ontvallen); omni suspicione, (ont-
gaan); ex crimine, ex judicio, (ontkomen,
ontgaan); 2) opstijgen (het vuur); 3) =
labi, vallen, ter neer vallen.

Elaboratio, onis, f. bearbeiding.

Elaboro, avi, atum, 1. 1) iets bearbeiten;
imperium, (verwerpen); 2) arbeiden, zich
beijveren, zich moeite om iets geven.

Elementabilis, e, adj. z. Lamentabilis.

Elanguesco, ui, z. S. 3. verslappen.

Elapidatus, a, um, partic. van steenen ge-
zuyverd.

Elargior, itus sum, 4. schenken.

Elascesco, z. P. en S. 3. verstappen.

Elate, adv. 1) verheven (spreken); 2) trotsch,
hoogmoedig.

Elatio, onis, f. 1) het opteuren (van een
last); tp. orationis, verheffing eener rede-
voering; animi, uitgelatene vreugde; vi-
rium etc. (= verheffing; grootspreken).

Elatro, are, 1. uitblaffen = luid uitschreeu-
wen.

Elatus, a, um, adj. 1) hoog, verheven (eene
plaats); tp. woorden; 2) opgeblazen, hoog-
moedig.

Elavo, lavi, lautum (lotum), 1. 1) uitwas-
schen; clavare en elayari, afgespoeld wor-
den = schipbreuk lijden; tp. bonis elavi,
ik heb mijn vermogen (z. v. a. bij een schip-
breuk) verloren; 2) verbladen = doorbe-
den verdoen.

Elēctbra, ae, f. die iets uitlokt.

Electē, adv. met keuze = zorgvuldig.

Electilis, e, adj. uitgelezen.

Electio, onis, f. uitkiezing; *krans*.

1. Electo, avi, atum, 1. (van *electio*) uit-
lokken.

2. Electo, avi, atum, 1. (van *electio*) uit-
kiezen.

Elector, oris, m. die iets uitlokt.

Electrum, 1, n. (van *electio*) 1) barnsteen; 2)
een mengsel van goud en zilver.

1. Electus, a, um, n. uitgelezen.

2. Electus, us, n. *electio*.

Elēgans, tis, a, 1) zing = weelderig;
2) die met smaak eet, smaakvol, fijn
(b. v. dicht, *aanmer* van iets); 3) (van
zaken) *smak*, bek. bevallig, wel gekozen
(brief, *aanmer*); in het alg. voegzaam om
te kiezen, *goed* (b. v. grond); utrum
elegantius sit, wat voegzamer, d. i. beter

Elēganter, adv. m. i. smaak (b. v. spreken,
aanmer); elegantius facere, beter doen.

Elegantia, ae, f. 1) de eigenschap dat iets
goed gekozen of smaakvol is; b. v. vitae,

morum, wellevend gedrag; elegantia oratio-
nis etc., het smaakvolle of fijne in eene re-
devoering; cum summa elegantia vivere, zeer
welyoegelijk leven; v. d. in't alg. 2) schoon-
heid in stukken van natuur of kunst, b. v.
eener vrouw, van een-meubel enz.; 3) z. v.
a. de kunst om te kiezen = het vermogen
om het schoone te vinden = goede smaak.

Elēgia, ae, f. (*elygia*) eene elegie (een aan-
liedse of treurigheid gewijd lied).

Elēgidion, 1, n. (*elygidion*) eene kleine elegie.

Elēgus, 1, m. (*elygus*) een elegisch vers;
elegi, elegische versen = eene elegie.

Elēmentum, orum, n. 1) de grondstoffen (b. v.
het vuur); 2) in 't alg. het eerste, de
eerste gronden (van eene wetenschap).

Elēmentarius, a, um, adj. die z. v. a. nog het
A B C leert, b. v. senex.

Elēmentum, 1, n. z. Elementa.

Elēphantiasis, is, f. (*elephantiasis*) de olifants-
ziekte of lazari, eene soort van uitslag,
waarbij de huid hard en vol van vlekken
wordt.

Elēphantus, 1, m. (en f.) 1) een olifant; 2)
elphenbeen.

Elēphas, ntis, m. (*elephas*) 1) een olifant;
2) z. Elephantiasis.

Elēusinus, a, um, adj. Eleusisch; mater =
Ceres.

1. Eleuthēria, orum, n. (*eleuthēria*) het vrij-
heidsfeest.

2. Eleuthēria, ae, f. (*eleuthēria*) de vrijheid.

Eleuthērius, 1, m. (een bijnaam van Jupiter).

Elēvatio, onis, f. ironische lof aan eene zaak
(in eene redevoering) gegeven.

Elēvo, avi, atum, 1. 1) in de hoogte heffen
(een bedekfel enz.); wegdoen, wegnemen
(rijpe vruchten); tp. a) ondernemer (ver-
driet); b) verminderen, verzwakken (ie-
mands aanzien, de waarschijnlijkheid,
duidelijkheid); aliquid, iemand verlagen
= hem zijn aanzien enz. ontnemen.

Elis, ādis, f. poēt. zich bij Elis bevindend;
equa, (die te Elis om den prijs kampt).

Elcio, icli, ictum, 3. in 't alg. doen uit-
komen of doen ontstaan, voortbrengen (b. v.
vuur); it. uitlokken (den vijand, tranen,
medelijden, eenen brief, een woord uit ie-
mand, iemands gevoelen); foras, voor de
deur; aliquid literis, iemand door eenen
brief ergens heen lokken; 2) tot iets lokken,
verleiden of brengen (tot een gevecht enz.);
in insidias, (lokken); 3) voor den dag ka-
len (iets uit de aarde); sonos, klanken
voortbrengen; vocem, = spreken.

Elctus, 1, m. (een bijnaam van Jupiter)
de bliksemasleider (omdat hij van den he-
mel naar beneden gelokt werd, om te lee-
ren, hoe men den bliksem bezwoert).

Elido, si, sum, 3. 1) uitslaan (oogen, vuur);
2) door stooten van zich geven, uitstoot-
ten, b. v. eenen toon, sissing, eene vlam
enz.; 3) vervrijzelen (het hoofd); naves
tempestate eliduntur, (worden beschadigd);
4) verpletteren (door eenen val enz.); tp.
verzwakken (eene ziekte, de deugd); 5)
elidi, gestooten worden = wijken, b. v.
retrosum, terug.

Eligo, legi, lectum, 3. uitkiezen, uitkiezen;

- fama eligit, (treft den regen man); 2) uitwieden of uittrekken (planten).
- Elimino**, avi, atum, 1. eig. buitens huis brengen; tp. uitslappen.
- Elimo**, avi, atum, 1. uitsvijlen, versijnen; ook tp.
- Elingo**, inxi, inctum, 3. uittikken, afslikken.
- Elinguis**, e, adj. stom (die niet wil of niet kan spreken).
- Elinguo**, avi, atum, 1. iemand van de tong berooven.
- Elinquamen**, ynis, n. pekelt van visschen enz.
- Elinquo**, avi, atum, 1. eig. vloeibaar maken; v. d. louteren (zuiveren, doorzijnen); tp. gemaakt pratan.
- Eliso**, onis, f. uitspersing (eener traan).
- Elisx**, icis, m. eene gracht om het water uit de voren af te leiden.
- Elisus**, a, um; adj. 1) gezoden; 2) zeer nat, b. v. nates, balncator.
- Elleborum**, z. Hell.
- Ellops**, z. Helops.
- Ellum**, Ellam, = ecce illum, illum.
- Ellychnium**, i, n. (ἐλϋχνιον) de pit in eene lamp.
- Eloco**, avi, atum, 1. verpachten, verhuren.
- Elocutio**, onis, f. de redekunstige uitdrukking, het noodige sieraad in eene rede.
- Elocutorius**, a, um, adj. = ad eloquendum pertinens.
- Elocutrix**, icis, f. = quae eloquitur.
- Eloquium**, i, d. (ἐλοϋιον) 1) een opschrift op grafsteentent enz.; 2) eene korte lijst, waarop iemand's misdaad opgetrekkend wordt; 3) een gedicht.
- Eloquens**, tis, adj. welsprekend.
- Eloquenter**, adv. welsprekend.
- Eloquentia**, ae, f. welsprekendheid.
- Eloquium**, i, n. 1) de uitdrukking van eenen redenaar; 2) = Eloquentia.
- Eloquus**, quitus of cūsus sum, 3. 1) uitspreken; it. in 't alg. zeggen; 2) voordragen (van eenen redenaar); eloquendi varietas, afwisseling in uitdrukking.
- Elucēo**, luxi, z. S. 2. uitschitteren (ook tp. b. v. de welsprekendheid); virtutibus, door talenten uitblinken; spes elucet, (vertoont zich).
- Eluctabilis**, e, adj. waar men doorkomen, waar men zich doorredden kan.
- Eluctor**, itus sum, 1. 1) met moeite doorkomen of zich doorredden; tp. verbā eluctantia, die zich met moeite eenen weg banen; 2) overvinnen (zwarigheden).
- Eluctibro**, avi, atum, 1. en Eluctibror, itus sum, 1. bij nacht afmaken (een boek, eenen brief).
- Eludo**, si, sum, 3. 1) aliquem eliquid, iemand door het spel iets afwinner; allicui palmas, (ontnemen); 2) vermijden (een stoet, een huw in het gevecht; v. een gevaar, iemand enz.); 3) spelen (met stokken); pugna eluditur, er wordt een ligt gevecht geleverd; tp. iemand met ijdele hoop vleijen, bedrlegen; 4) (van de zee) aanspoelen, b. v. litoribus.
- Elugēo**, luxi, z. S. 2. den behoortijken tijd uit iemand betrouwen.
- Elumbis**, e, adj. lam in de lendenen = krachteloos (een redenaar).
- Elto**, ūi, atum, 3. 1) uitwasschen, uitspoelen; tp. uitwischen (een verijt enz.); 2) verdoen, alles verdoen.
- Elutro**, are, 1. 1) uitwasschen; 2) overgluten, van het eene vat in het andere.
- Elutus**, ei, f. 1) de afloop (van onreinheid); it. = cloaca; 2) overstroming; tp. Elutis, het bederf van den staat; 3) eene diepte (door eenen bergstroom gemaakt); it. een bergstroom.
- Eluvio**, onis, f. overstroming.
- Eluxo**, z. Luxo.
- Eluxurior**, z. Luxurior.
- Elysiūm**, i, n. (ἑλύσιον) het Elysiūm, de verblijfplaats der zaligen na hunnen dood.
- Elysius**, a, um, adj. Elysisch; elysii, ōrum, m. = Elysiūm.
- Em**, z. Hem.
- Emaceratus**, a, um, partic. uitgemergeld.
- Emacō**, are, 1. uitmergelen (een veld).
- Emacitas**, atis, f. kooplust, koopzucht.
- Emacresco**, ūi, z. S. 3. mager worden.
- Emacror**, ari, 1. z. Emacresco.
- Emaculo**, avi, atum, 1. van vlekken zuiveren.
- Emadēo** of **Emadesco**, ūi, z. S. 2 en 3. nat worden.
- Emancipatio**, onis, f. plechtig ontslag uit zijne magt, b. v. van eenen zoon, van eene bezitting.
- Emancipo**, avi, atum, 1. 1) uit zijne magt plechtig ontslaan (zijnen zoon enz.); 2) aan iemand tot eigendom nalaten (zijnen zoon, eene bezitting); se alicui, zich aan iemand geheel overgeven.
- Emano**, avi, atum, 1. 1) uitleyden; tp. ergens uit ontstaan, zijnen oorsprong nemen; 2) uitkomen, onder de menschen bekend worden; 3) zich uitbreiden (een kwaad).
- Emarcesco**, cūi, z. S. 3. tp. verwelken.
- Emargino**, are, 1. eig. van den rand berooven; ulcēra, de zweeren afplukken, de roof ontnemen.
- Ematūresco**, ūi, z. S. 3. vermurwd worden (de toorn).
- Emax**, acis, adj. 1) koopziek; 2) kostbaar, van groote waarde (een offer).
- Emamma**, atis, n. (ἐμμάμμα) eene saus om iets in te doopen.
- Emblēma**, atis, n. (ἐμβλέμμα) 1) ingelegd kunstwerk (mosaik); 2) opgelegd kunstwerk aan vazen, dat er kon afgenomen worden.
- Embolōria**, ae, f. (is waarsch.) eene tooneelspeelster, die in de iusschenspielen speelt.
- Emboiūm**, i, n. (ἐμβόιον) in 't alg. iets hetgeen ergens ingelascht wordt; 1) (in eenig geschrift); 2) (in een tooneelspel) = een iusschenspel (intermezzo); 3) een minnehandel, dien men aanknoopt, terwijl men er nog andere heeft.
- Emēdullatus**, a, um, partic. van merg beroofd.
- Emendabilis**, e, adj. voor verbetering vatbaar.
- Emendate**, adv. zonder gebreken, zuiver (b. v. spreken).
- Emendatio**, onis, f. 1) verbetering; 2) hek

- verzoek van eenen redenaar, dat men het hem vergeve, zoo hij, b. v. wat wijdslooper over iets handelt.
- Emendator**, oris, m. een verbeteraar.
- Emendatrix**, icis, f. een verbeteraarster.
- Emendatus**, a, um, adj. zonder gebreken = goed, volmaakt (zeden, werk, mensch).
- Emendico**, are, 1. bedelen.
- Emendo**, avi, atum, 1. van gebreken zuiveren; 1) verbeteren; 2) genezen.
- Emensum**, i, n. eene maat = hetgeen gemeeten is; bene emensum dare (tp.), iemand de volle maat geven.
- Ementior**, itus sum, 4. 1) iets voorgeven, voorwoorden (dat zoo niet is); 2) liegen; 3) ementitus (passive) gelogen, verdicht.
- Emercor**, atus sum, 1. koopen.
- Emergo**, tui, itum, 2. 1) verdienen (= eene zaak waardig zijn); 2) zijnen tijd uitdienen (als soldaat); annuae mihi operae emerentur, mijn éenjarig bestuur loopt ten einde; tempus emeritum, (geëindigd); 3) zich verdienstelijk maken (b. v. aliquem, bij iemand); emeritus, een verdienstelijk man.
- Emeritor**, itus sum, 2. zich eene zaak waardig maken = iets verdienen.
- Emergo**, rsi, rsum, 3. 1) eig. uit het water doen bovenkomen; se of zonder se, uit het water bovenkomen; verv. in 't alg. te voorschijn komen, b. v. sterren (opgaan), dieren, planten; tp. a) ontstaan, b. v. voorlog, liefde, smart; b) zich verheffen = magtig of aanzienlijk worden; it. zich verbeteren; c) te boven komen = zich van iets onaangenaams bevrjden (b. v. armoede, een proces); 2) uit iets weggaan, b. v. uit zijn rijk; 3) ergens komen, b. v. in eene stad; tp. geraken, b. v. tot magt, tot aanzien.
- Emersus**, us, m. het te voorschijn komen (van een gesternte = de opgang, van een dier uit de aarde); fluminis, het vloeijen van een water uit een meer.
- Emetior**, mensus sum, 4. 1) uitmeten (met de oogen enz.); 2) eenen weg afleggen; 3) toemeten, mededeelen; 4) emensus (passive) afgelegd (een weg).
- Emeto**, essiti, essum, 3. afmaaijen = verzamelen (graan).
- Emico**, tui, z. S. 1. eig. schokkend opspringen; 1) snel te voorschijn komen, uitspringen (water, bloed, menschen); telum nervo emicat, (vliegt van de koord); cor emicat, (slaagt); sol, dies emicat (komt te voorschijn); tp. aliquid pavor emicat, de angst wordt zichtbaar bij iemand; 2) in de hoogte springen, b. v. in currum; 3) hoog uitsteken (eene klip); tp. uitschitteren, uitsteken.
- Emigro**, avi, atum, 1. uittrekken, wegtrekken; tp. e vita, sterven.
- Eminatio**, onis, f. bedreiging.
- Eminens**, tis, adj. uitstekend = hoog (een berg); tp. uitstekend = uitmunten, b. v. mensch, geest, schoonheid.
- Eminentia**, ae, f. hetgeen het meest uitkomt (in eene schilderij); het licht, de lichte partijen; tp. het volkomene, voortreffelijke.
- Eminio**, tui, z. S. 2. 1) uitsteken; tp. a)
- zichtbaar zijn; it. uitmunten; b) zich z. v. a. boven iets verheffen = zich van iets onaangenaams losmaken.
- Eminor**, atus sum, 1. dreigen, bedreigen.
- Eminus**, adv. van verre, in de verte, b. v. vechten.
- Emiror**, z. Demiror.
- Emissarium**, i, n. een waterverlaat.
- Emissarius**, i, m. 1) een bespieder, spion; 2) een staande gebreken stut der wyngstokken.
- Emissivus** of -ivus, a, um, adj. oculi, verspieters-oogen, oogen die overal rond zien.
- Emisso**, onis, f. 1) de uitzending; 2) het gewaad waarmede een wapentuijg wordt weggestingerd, het afschieten.
- Emitto**, misi, missum, 3. 1) uit iets uitslaten; aliquem de manibus, (iemand ontglippen laten); lacum, (uitdroomen); caseum ore, laten vallen; scutum manu, (wegwerpen); ova, (leggen); folia, blaasieren krijgen; se, te voorschijn komen; manu emittere of alleen emittere, vrij laten; vocem, verbum, (van zich geven); lacrymas, (weenen); 2) bekend maken (uitgeven), b. v. een boek; 3) ergens heen zenden (troepen tegen enz.); arbor emittitur in ramos, men laat den boom takjes schieten; 4) werpen (pijlen enz.).
- Emo**, emi, emtum, 3. eig. nemen; 1) koopen; magno of male, parvo of bene, duur, goedkoop; in diem, op borgtocht; 2) omkopen (de regters, eenen woordenaar); tp. aliquem beneficiis, (voor zich winnen); voluptatem dolore, (koopen voor enz.).
- Emoderior**, atus sum, 1. nictigen.
- Emodulor**, atus sum, 1. volgens de maat zingen (een gedicht).
- Emolumentum**, i, n. inspanning.
- Emolitor**, itus sum, 4. 1) tot stand brengen (eene zaak); 2) met moeite uitwerpen (b. v. slijm).
- Emollio**, tui, itum, 4. 1) week of slap maken (b. v. nattigheid eenen boog enz.); ook tp. de zeden; 2) verzachten, weeker maken (de zeden, een volk enz.).
- Emolo**, tui, itum, 3. vermalen (door het malen verbruiken).
- Emolumentum**, i, n. 1) voordeel; 2) het goed gevolg (van eene onderneming).
- Emorior**, mortuus sum, 3. sterven (van menschen); versterven (van planten, kool); tp. a) gevoelloos worden (een lid); b) sterven = vergaan (lof); c) emoriens terra, (die geene kracht heeft om iets voort te brengen).
- Emoriri**, z. Emorior.
- Emortuális**, e, adj. dies, de sterfdag.
- Emoveo**, movi, motum, 2. verwijderen, ter zijde stellen; senatu, uit den Senaat stooten.
- Emphásis**, is, f. (ἐμφάσις) bijzondere nadruk (in eene redevoering, als namelijk de woorden nog bijdenkbeelden verwekken).
- Empirica**, ae of -e, es, f. (ἐμπειρία sc. τέχνη) de empirische (alleen op ondervinding gegronde) geneeskunde.
- Empiricus**, i, m. (ἐμπειρικός) een empiriker, een geneesheer, die alleen volgens de ondervinding te werk gaat.

Emplastratio, ōnis, f. eig. het bepleisteren, = het enten (oculeren) der boomien.
Emplastro, are, i. eig. bepleisteren = enten, oculeren (eenen boopi).
Emplastrum, i, n. (ἐμπλαστρον) een pleister.
Empōrētica, ae, f. sc. charta; (van ἐμπορτικὴς, op de wijze van kooplieden), pakpapier.
Empōrium, i, n. (ἐμπόριον) eene handelplaats.
Empōros of -us, i, m. (ἐμπόρος) = mercator.
Empīō etc., z. **Emtīō** etc.
Emtīō, ōnis, f. 1) een koop = de daad van koopen; 2) een koop = het gekochte.
Emtīō, are, i. koopen (vooral, dikwijls koopen).
Emtor, ōris, m. een koper.
Emtūō, i, m. itum, 4. uitloeyen.
Emulgō, mulsi, multum en mulsom, 2. 1) uitmelken; 2) tp. uitdroogen (een moeras).
Emunctio, ōnis, f. het snuiten.
Emunctus, a, um, adj. tp. (van eenen redenaar) die al het overvloedige en onbeduidende vermijdt.
Emundo, avi, atum, i. zuiveren, reinigen; vinum, (van de moer zuiveren).
Emungo, nxi, nctum, 3. 1) uitsnuiten; se en zonder se, zijn neus suulten; tp. homo emunctae naris, een sijn, verstandig, helder hoofd; 2) tp. berooven (iemand van zijn geld).
Emūnō, i, m. itum, 4. 1) bewaren tegen iets; 2) toegankelijk maken, b. v. een moeras, een woud.
Emusco, are, i. van mos zuiveren.
Emūtātus, a, um, partic. veranderd.
En, adv. 1) zie daar; 2). (bij vragen) wel?
Enarrābilis, e, adj. hetgeen men verhalen kan.
Enarrātio, ōnis, f. verklaring (van eenen schrijver).
Enarro, avi, atum, i. 1) verhalen, zeggen; 2) verklaren (eenen schrijver).
Enascor, natus sum, 3. 1) uit iets uitwaszen (uit den grond, uit het water, uit de huid); it. 2) uit iets ontstaan.
Enāto, avi, atum, i. door zwemmen ontkomen; tp. zich (uit eene zwarigheid) uitheppen, redden.
Enāvigo, avi, atum, i. 1) uitvaren, weg- of afvaren; 2) over iets varen; 3) eigens heen varen.
Encausticus, a, um, adj. (ἐγκαυστικός) het inbranden betreffende; pictura encaustica of alleen encaustica, de enkaustik (de kunst, om met gesmolten was zoo te schilderen, dat die in het schilderstuk ingebrand werd).
Encaustus, a, um, adj. (ἐγκαυστός) ingebrand, enkaustisch geschilderd; encausto of encausta pingere, door middel van inbranden van was schilderen.
Endōgrēdi, = Ingredi.
Endōpēdiri, = Impēdiri.
Endōpētrator, = Imperator.
Endrōmis, ydis, f. (ἐνδρῶμις) een warm kleed, hetwelk de wedloopers aantrokken om niet te verkleumen.
Enēco, cuii (en avi), ctum (en cātum), i. 1) dooden; tp. iemand zeer plagen (z. v. a. dooden), b. v. door veelvuldig of aanhou-

dend smeeken enz.; siti, fame enectus, half dood van dorst, van honger; enecta provincia, een uitgeput w. geweest; 2) verstikken = vernielen, b. v. planten.
Enervātus, a, um, adj. ontzenuwd. krachteloos.
Enervis, e, adj. ontzenuwd, krachteloos (eene redevering enz.)
Enervo, avi, atum, i. ontzenuwen, verzwakken.
Enim, conj. 1) want; sed enim of at enim, maar; 2) = Enimvero.
Enimvero, conj. 1) wel degelijk, ongetwijfeld; 2) maar.
Enitēō, tui, z. S. 2. uitblinken (ook tp.)
Enitescō, ui, z. S. 3. zich vertoonen, te voorschijn komen.
Enitor, nisus of nixus sum, 1) zich met geweld ergens uitwerken (b. v. van tusschen bergen in de vlakte); 2) zich moeite geven om iets voort te brengen = baren; enixus (passive), geboren; 3) met inspanning opklimmen (eenen berg); tp. tot iets geraken, b. v. tot eerambten; 4) zich alle moeite geven, zich inspannen; enisum est ab iis (passive), zij stelden alles in 't werk.
Enixe, adv. met alle mogelijke inspanning (b. v. strijden, zich gereed maken).
 1. **Enixus**, a, um, adj. hevig, ingespannen (b. v. poging).
 2. **Enixus**, us, m. het baren.
Ennōstgæus, i, m. (Ἐννοστικός) de aard-schudder = Neptunus.
Eno, avi, atum, i. 1) ergens uit zwemmen; it. ergens heen zwemmen (naar land); tp. ergens van daan of heen vliegen; 2) doorvaren (de zee).
Enōdāte, adv. duidelijk.
Enōdātio, ōnis, f. tp. verklaring van eene duistere zaak.
Enōdātus, a, um, adj. tp. duidelijk ontwikkeld.
Enōdis, e, adj. zonder knoopen; tp. zonder zwarigheid.
Enōdo, avi, atum, i. van knoesten zuiveren (eenen boom); tp. verklaren, ontwikkelen.
Enormis, e, adj. 1) hetgeen boven de gewone maat gaat = buitengewoon groot; 2) onregelmatig (eene stad enz.)
Enormitas, atis, f. 1) bovenmatige grootte; 2) onregelmatigheid.
Enormiter, adv. onregelmatig.
Enōtesco, tui, z. S. 3. bekend worden.
Enōto, avi, atum, i. 1) optrekken; 2) af teekenen (figuren).
Enōvo, z. **Renovo**.
Ens, tis, n. een ding.
Ensifilius, i, m. dem. een klein zwaard.
Ensifer, tēra, fērum, adj. poët. een zwaard dragend.
Ensiger, z. Ensifer.
Ensis, is, m. (τὸ ἔγχεος) poët. een zwaard; tp. a) magt en geweld; b) het moorden.
Enthēātus, a, um, adj. door hooger geest bezield.
Enthēus, a, um, adj. (ἐνθεός) poët. 1) door hooger geest bezield, dweepend; 2) in geestverrukking brengende; mater, = Cybele (omdat zij hare priesters in geestverrukking bragt).

Enthymēma, ōtis, n. (ἐνθύμημα) 1) eig. eene gedachte, eene opmerking; 2) eene sluitrede (die niet geheel voltooid is); 3) tegenstelling, (b. v. id quod scis, prodest nihil: id quod nescis, obest).

Enūbo, psi, ptum, 3. 1) buiten zijnen stand (vooral in eenen geringeren) trouwen; 2) in 't alg. trouwen.

Enūclēate, adv. tp. 1) duidelijk (schrijven, spreken); 2) zonder versiering van woorden (spreken).

Enūclēatus, a, um, adj. tp. duidelijk, b. v. schrijfwijze (v. d. ook = zonder versiering van woorden); suffragia, (waarbij het naar behooren toeging).

Enūclēo, āvi, ātum, 1. ontbolsteren; tp. ontwikkelen, duidelijk verklaren.

Enūdo, āvi, ātum, 1. tp. ontwikkelen, duidelijk verklaren.

Enūmērātio, ōnis, f. eene optelling; it. eene korte herhaling van het gezegde (op het einde eener redevoering).

Enūmēro, āvi, ātum, 1. 1) uitrekenen; 2) optellen (verschillende zaken); it. in 't alg. aanzoeren (zijne veldtotgen); it. beschrijven (iemand's stamboom).

Enūnciatio etc., z. Enūnciatio.

Enūnciāto, ōnis, f. 1) de opgaaf, verklaaring; 2) eene stelling, een volzin.

Enūnciātivum, i, n. heigeen over eene zaak gezegd wordt.

Enūnciātrix, icis, f. ars = rhetorica.

Enūnciātum, i, n. eene stelling.

Enūntio, āvi, ātum, 1. 1) zeggen, voortbrengen; literas, (uitspreken); 2) uitslapen, verraden.

Enūptio, ōnis, f. het trouwen buiten zijnen stand in eenen anderen (die geringer is).

Enūrio, z. Nutrio.

Enyo, us, f. (Ἔνυ) de oorlogsgodin.

1. Eo, ivi of li, Itum, 4. (gr. εἶω = εἶμι) 1) in 't alg. zich bewegen (van menschen, dieren en zaken); ire equis of super equos of alleen ire, te paard rijden; pedibus ire, gaan; curru, rheda, op een wagen rijden; puppibus ire of alleen ire, varen; ire in saecula, op de nakomelingschap overgaan; flumen it, (stroomt); sudor it per artus, (stroomt langs enz.); rumor it, het gerucht loopt; pugna it ad pedes, men strydt te voet; it quies, het is rust; clamor it caelo, (stijgt ten hemel); 2) gaan; in malam rem, naar den drommel; exsequias, ter lijkstatie; pompam, met eenen plegtigen optogt; it visere, hij gaat om te zien; ire ad aliquem, tot iemand (in zijn huis); ad mercatum, op de markt; cubitum, gaan slapen; in possessionem, een bezit aangaarden; viam, eenen weg gaan; ire in matrimonium, trouwen; in aliquem, iemand aanvallen; ad arma, ad saga, de wapens opvatten; ad te ibam, ik wilde tot u gaan; in sententiam ire, zich bij een gevoelen voegen (in den Senaat); tp. a) op eene zekere wijze te werk gaan; in lacrymas, in tranen uitbarsten; in poenas, straffen; in scelus, eene misdaad begaan; per leges, zich naar de wetten voegen; per laudes, prijzen; in causam, eene zaak (partij) op

zich nemen; exemplis, voorbeelden gebruiken; ad aliquem, op iets uitgaan, denken; istuc ibam, dat had ik in den zin; b) voorbij gaan, verlopen (het leven, de jaren); c) gelukken (goed enz.); sic eat quae cumque etc., zoo ga het elke vrouw, die enz.); d) ire in aliquem, in iets overgaan, tot iets worden, b. v. in corpus, vleezig worden; in succos, tot rocht worden; e) iri (hoort bij het futurum passivi), b. v. se prius occisum iri, dat hij eerder zoude gedood worden; 3) gaan = ingaan; 4) uitgaan, b. v. tectis, uit de huizen.

2. Eo, adv. 1) daarheen, zoo yer (b. v. komen, de zaken brengen); eo usque, tot zoo yer; 2) daar; 3) deswegens; 4) des te, b. v. meer; eo minus, des te minder.

Eōdem, adv. 1) juist daarheen; 2) juist daar.

Eopse, = co ipso.

Eos, ōis, f. (ἠώς) 1) de dageraad; 2) het oosten.

Eōus, a, um, en Eōus, a, um, adj. (ἠώς en ἠώε) poët. oostelijk; subst. a) de morgenster; b) het oosten.

Eōusque, z. op Eo 2).

Epāphaerēsis, is, f. (ἐπαφήρσις) het afscheeren (der haren).

Epar, z. Hepar.

Epastus, a, um, partic. verteerd.

Ephēbus, i, n. (ἔφηβος) een (grieksch) jongeling van 16—20 jaren.

Epheūs, Idis, f. (ἐφηύς) zomersproeten.

Ephēmeris, Idis, f. (ἐφημερίς) een dagboek.

Ephippiātus, a, um, adj. die een zadel of paardedek gebruikt.

Epheippium, i, n. (ἐφίππιον) een paardedek, een zadel.

Epheōri, drum, m. (ἐφεοροι) achtgeven, eig. opzichers, de Ephoren, (het waren 5 overheidspersonen te Sparta, tusschen den Koning en den Senaat).

Epibata, ae, m. (ἐπιβάτης) een scheeps-soldaat, een zeesoldaat.

Epichirēma of Epichēma, ōtis, n. (ἐπιχίρημα) eene sluitrede (een gevolg) die (of dat) niet zuiver bewijst of niet geheel redekunstig is gemaakt of getroffen.

Epichysis, is, f. (ἐπιχυσίς) een beker.

Epicoenus, a, um, adj. (van ἐπιχομεύω, gemeenschappelijk), nomina, namen van dieren, die van de beide geslachten gebruikt worden.

Epicoenus, a, um, adj. (ἐπιχομεύω) met riemen voorzien.

Epicrocus, i, n. (van ἐπιχρόν, de inslag) eig. een dun kleed; tp. (in scherts) een dunne saus.

Epicus, a, um, adj. (ἐπιχός) episch, het heldendicht betreffende; carmen, een heldendicht.

Epidaurius, i, m. = Aesculapius.

Epideicticus, a, um, adj. (ἐπιδεικτικός) eig. leerend; genus orationis, dat geleerde der welsprekendheid, dat zich met onderrieting (dus niet met rechtzaken) bezig houdt.

Epistipnides, ut, f. (ἐπιστιπνίδης) het nageregt, dessert.

Epidromus, i, m. (ἐπιδρόμος) de strik, waarmede men een net toetrekt.

Epigramma, *itis*, n. (*ἐπίγραμμα*) 1) een opschrift; 2) een punticht, epigram.
Epigrus, *i*, m. een nagel (gew. van hout).
Epilogus, *i*, m. (*ἐπιλογος*) het slot eener redevoering.
Epitricium, *i*, n. (*ἐπιτρίχιον*) een zegelled.
Epiphonema, *itis*, n. (*ἐπιφώνημα*) een uitroep (in eene redevoering enz.; b. v. tantae molis erant, romanam condere gentem!)
Epiphora, *ae*, f. (*ἐπιφορά*) eene zinking op het oog enz.
Epitricium, *i*, n. de riemen, waarmede een paard aan den wagen gespannen werd.
Epistola, *ae*, f. (*ἐπιστολή*) 1) een brief (in tegenoverstelling van andere geschreyene werken); per epistolas, schriftelijk; lt. eene kelzervlijk aanschrijven; 2) epistolae = epistola of literae.
Epistolium, *i*, n. (*ἐπιστόλιον*) een briefje.
Epistomium, *i*, n. (*ἐπιστόμιον*) eene kraan, een prop, een zwik.
Epistyllum, *i*, n. (*ἐπιστόλλον*) de onderbalken, de architraaf.
Epitaphus, *i*, m. (*ἐπιτάφιος* scil. λόγος) eene lijkrede.
Epithalamium, *i*, n. (*ἐπιθαλάμιον*) een voor het bruidvertrek gezongen lied, een bruilofslied.
Epitheca, *ae*, f. (*ἐπιθήκη*) een bijvoegsel.
Epitheton, *i*, n. (*ἐπιθετον*) een bijnaam (Cicero noemt het: verbum ad nomen adjunctum).
Epitogium, *i*, n. een opperkleed over den Toga.
Epitome, *es* of *-a*, *ae*, f. (*ἐπιτομή*) 1) een kort begrip (uit een geschrift); 2) in 't alg. een vlygschrift.
Epos, *epos*, m. (*ἔπος*) eene hoppe.
Epos, n. (is alleen in den nom. en acc. sing. in gebruik) (*ἔπος*) een epos, heldendicht.
Epoto, *avi*, *atum*, i. elg. uitdrinken; tp. lazuigen (verw); z. Epotus.
Epotus, *a*, *um*, *partic.* (voor epotatus) 1) uitgedronken; amphora, eene ledige kruik; 2) binnengeslokt, b. v. water; 3) verzopen, verdronken = door drinken verkwist.
Epulae, *arum*, f. (voor Epidulae) 1) spijzen, geregtens; 2) een gastmaal; amplissimae, een zeer luisterryk; tp. eene verlustiging voor de oogen, voor den geest.
Epularis, *-e*, *adj.* de spijzen of een gastmaal betreffende; sacrificium, offeranden met een maaltijd; accubatio epularis amicum, een gezelschap van vrienden aan den disch.
Epulatio, *onis*, f. het middag-eten.
Epulo, *onis*, m. een van die genen te Rome, die de maaltijden voor de goude plagien in orde te brengen (welk eten zij vervolgens zelve gebruiken).
Epulor, *atus* *sum*, i. smullen, maaltijd houden; publice epulandi jus, het regt om de openbare gastmalen (der Augures enz.) bij te woonen.
Epulum, *i*, n. een gastmaal (en wel gew. een godsdienstig of feestelijk).
Equa, *ae*, f. eene merris.
Eques, *itis*, m. 1) een ruiter (iemand te paard); 2) een soldaat te paard, een ruiter; 3) een ridder te Rome; spectare in equite, onder de ridders, op de zitplaatsen der ridders in de schouwspelen, mede eene plaats hebben.

Equester, *stris*, *stre.*, *adj.* 1) het rijden betreffende; statua, een standbeeld te paard; copiac, ruitery; proclium, een gevecht van de ruitery; 2) den ridderstand betreffende; equestri loco ortus, uit den ridderstand gesproken; dignitas, de waardigheid van ridder; equestria (sc. loca), de zitplaatsen der ridders in de schouwspelen; 3) = eques.
Equidem, *adv.* 1) ik ten minsten, ik voor mij; 2) (voor quidem) ten minsten, zeker.
Equiterus, *i*, m. een wild paard.
Equile, *is*, n. een paardestal.
Equinus, *a*, *um*, *adj.* een paard betreffende; seta, paardéhaar; stercus, paardemest.
Equilo, *ire*, 4. rijden, rossen.
Equifra, *um*, n. schouwspelen, die te paard of met wagens gehouden werden, ter eere van Mars.
Equitabilis, *e*, *adj.* waar men rijden kan, b. v. planities.
Equitatio, *onis*, f. het rijden.
Equitatus, *us*, m. 1) het rijden; 2) de ruitery; 3) de paarden der ruitery; 4) de ridders of de ridderstand.
Equito, *avi*, *atum*, i. 1) rijden; cameli equitantur, men rijdt op enz.; 2) over iets heen rijden, b. v. lumen equitatur, men rijdt over enz.; tp. (van den wind) over iets heen razen of buidieren.
Equula, *ae*, f. dem. eene kleine merris.
Equuleus, *i*, m. dem. 1) een veulen; 2) de pijnbank (voor slaven enz.)
Equulus, *i*, m. dem. een klein paard.
Equus, *i*, m. 1) een paard; merete equo, te paard dienen; ad equum rescribere, tot ruiters maken; equi bipedes, zeepaarden; tp. equi, de winden (om hunne snelheid bij de dichters als vliegende paarden voorgesteld); equus ligneus, een schip; equus Trojanus, geheime bespieding, zamenzwering; equis viris, met alle krachten; 3) een gesternte (anders Pegasus genaamd); 4) (= Arics) een stormram.
Eradicatus, *adv.* van den grond op, geheel.
Eradico, *avi*, *atum*, i. eig. ontwortelen; tp. geheel te gronde brengen; aures, iemand de ooren doof maken.
Erado, *si*, *sum*, 3. 1) afskrabben, afschrappen; genas, (scheren); 2) uitschrappen; tp. uitwischen (uit het geheugen).
Erānus, *i*, m. (*ἔρανος*) zamengelegd geld.
Erasco, *z. Hercisco*.
Erato, *us*, f. (*Ἐρατώ*) 1) Erato (de zanggodin der liefde-verwekkende gezangen); 2) in 't alg. eene zanggodin.
Erēbens, *a*, *um*, *adj.* (*ἐρέβους*) poet. onderaardsch, helsch.
Erēbus, *i*, m. (van *ἔραβος*, duisternis); 1) de onderwereld, het rijk der dooden; 2) eene onderaardsche godheid.
Erectio, *onis*, f. de oprigting (van eenen balk).
Erectus, *a*, *um*, *adj.* 1) regt, regt op staande; status, regte, regt opgaande gestalte; it. hoog; tp. a) verheven denkend; b) getroost, vol moeds; c) opmerkzaam.
Erēmīgatus, *a*, *um*, *partic.* beyaren.
Erēpo, *psi*, *ptum*, 3. 1) nitkruipen, nitkrouteren; 2) over iets kruipen, d. i. gaan (over het veld, over eenen berg); 3) opkruipen of oplouteren.

Ereptor, *ōris*, m. een ontvreemder (van een land).
Eres, *is*, m. een egel.
Erga, *prp. c. acc.* 1) tegenover; 2) jegens (van vrienden); te erga, jegens u; 3) tegen (van vijanden), *b. v.* odium erga regem.
Ergastulārius, *l*, m. die slaaf, welke in het tuchthuis het opzigt oyer de anderen had.
Ergastulum, *i*, n. ~~van hādōqnaa~~, werken) 1) het werk- of tucht-huis (voor slaven); 2) de slaven die zich in dat tuchthuis bevinden.
 1. **Ergō**, *praep. c. gen.* (verw. met *hōpō*) uit hoofde van; ter zake van (staat achter den gen.); *victoriae ergo*, ter zake van de overwinning.
 2. **Ergō**, *conj.* 1) derhalve; 2) voorwaar; 3) ja maar (bij tegenspraak); 4) met regt.
Erice, *es*, f. (*ipna* of *ipna*) heidekruid.
Ericius, *l*, m. een met ijzeren pennen beslagen balk (tot afswering des vijands).
Erigo, *rexi*, *rectum*, 3. 1) oprigten (zich zelve, eenen liggenden); *it.* oprigten, in de hoogte rigten (eenen toren, eene ladder); *natura hominem erexit*, (heeft hem eene regt-opgaande gestalte gegeven); *tumus erigitur ad*, (stijgt tot aan enz.); *tp. a*) oprigten = bemoedigen; *erigi*, zich bemoedigen; *b*) opwekken, *b. v.* cupiditates, (ontvlammen); *mentes et aures*, gedachten en ooren spitsen = acht geven; *auditor erigitur*, (wordt opmerkzaam); *c*) opruijen (een volk); *se*, opstaan, aan het waken slaan; *a*) in 't alg. oprigten (*b. v.* eene verschanjing tegen iets op).
Erinācus, *i*, m. een egel.
Erinys, *ōs*, f. (*Erinō*) de godin, welke het onregt bestrafte; *it.* in 't alg. eene der wraakgodinnen; *tp. i*) Furie = bederfster; 2) Furie = woede.
Eripio, *ptii*, *reptum*, 3. 1) nitrukken (iemand de oogen, het zwaard uit de schede); *telum*, (met drift aangrijpen); *tp. a*) bevrjden (van gevaar); *se leto*, zich aan den dood ontrukken; *b*) iemand iets ontrukken (zijne vrouw, eene magt enz.); *c*) fugam, sijnings vlugten; *cripi*, weggerukt worden (door den dood); *d*) iemand iets ontnemen (*b. v.* het uitzigt, eene dwaling, de hoop enz.); *libertatem*, (ontrooven); *aliquid orationem ex ore*, iemand de woorden uit den mond nemen; 2) afrukken (van een paard).
Erivo, *avi*, *atum*, 1. door grachten afleiden (het water).
Erordo, *si*, *sum*, 3. 1) afsnagen, afvreten (bladeren); 2) wegvreten.
Erogatio, *ōnis*, f. uibetaling, uitgave (van geld).
Erogito, *avi*, *atum*, 1. vragen.
Ergo, *avi*, *atum*, 1, 1) ergens van daan halen, leenen (geld tot iets); 2) aanwenden (geld tot iets); 3) verteren, verkwisten.
Erordo, *ōnis*, f. hit weggevreten worden (*b. v.* van de maag).
Erabundus, *a*, *um*, *adj.* omzwervend.
Erraticus, *a*, *um*, *adj.* 1) omdoolend, dwalend; *stellae*, dwaalsterren; 2) (van plan-

ten) die zich her- en derwaarts uitbreiden.
Erratio, *ōnis*, f. het dwalen (het afdwalen van den rechten weg).
Erratum, *l*, n. eene dwaling, een misslag.

Erratus, *us*, m. 1) een dwaalweg; 2) eene dwaling; in *ram proclivi erratu*, waar men zov gemakkelijk dwalen kan.

1. **Erro**, *avi*, *atum*, 1. (het *gr. hōpō* = trouwig rondgaan) 1) dwalen = rondzwerven (in een dal, in de lucht enz.); *tp. a*) uitsweiden, *b. v.* in eene redevoering; *mea carmina errant per etc.*, (houden zich bezig met enz.); *b*) niet weten (wat *b. v.* iemand doen zal); 2) dwalen = van den rechten weg afstraken; *it.* omdwalen; *tp. a*) af-dwalen, *b. v.* *rumoribus*, in de berigten van elkander verschillen; *b*) dwalen = eene dwaling begaan; *totū viā*, boyenmate dwalen; *probe of procul*, zeer dwalen; *hoc errasti*, daarin hebt gy gedwaald; 3) dwalend doorreizen; *terrae pererratae*.
 2. **Erro**, *ōnis*, m. 1) rondwalend; 2) een landlooper.

Erroneus, *a*, *um*, *adj.* die veel en overal rondloopt (een hond).
Error, *ōris*, m. het rondzwerven; 1) het dwalen (een dwaalweg); *pelagi*, ter zee; *viarum*, het missen van den weg; *tp. a*) eene dwaling; *errore labi*, dwalen; *b*) onwetendheid; *viarum*, onbekendheid met den rechten weg; *c*) waan, woede; *d*) rees; 2) eene aanleiding tot verdwalen, eene plaats waar men ligt afdwaalt.

Erubesco, *ōl*, x. S. 3. rood worden; *tp.* een kleur krijgen = zich schamen; *erubescendus*, waarover men een kleur krijgen of zich schamen moet.

Erūca, *ae*, f. 1) eene rups; 2) takea (een verhitend kruid, waarmede men spijzen kralidae);

Eructo, *avi*, *atum*, 1. r) oprispen, uitspuwen (eter); *tp.* aliquid, in dronkenschap over iets spreken; 2) in 't alg. uitstooten of verpen, *b. v.* zand, vlammen enz.; 3) rispen.

Erudio, *ivi* (*ti*), *utum*, 4. *sig.* van ruwheid ontdoen; 1) beschaven, onderwijzen, leeren; 2) onderrigten = narigt, kennis geven; 3) volmaken (eene kunst enz.)

Erudite, *adv.* op eene geleerde wijze.

Eruditio, *ōnis*, f. 1) onderwijs, onderrigt; 2) geleerdheid.

Eruditrix, *icis*, f. eene leermeesteres.

Eruditus, *a*, *um*, *adj.* 1) onderwezen = geleerd, bekwaam (een mensch enz.); *oculi*, (die iets kunnen beoordeelen); *eruditi*, de geleerden; 2) van geleerdheid blyken dragende (eene redevoering); *luxus*, pracht die van goeden smaak getuigt.

Erugatio, *ōnis*, f. ontrimpelling (der huid).

Ergo, *avi*, *atum*, 1. ontrimpelen, glad maken (de huid).

Erumpo, *rupi*, *ruptum*, 3. r) nitbreken (*b. v.* menschen, knoppen, bloed enz.); *it.* snel voor den dag komen, uithomen (*b. v.* uit eene wolk); *tp. a*) nitbreken, uitbarsten, *b. v.* *vrugede*, haat enz.; *vox erumpit*, (laat zich hooren); *ad jurgia*, *ad mias* erumpere, in smaaddeden, in dreigingen uitbarsten; *b*) een zeker kind nunch; *ad*

of in perniciem, tot verderf uitloopen; in fortunam alicujus, tot iemand's geluk uitloopen; aliquid in nervum erumpit, iets eindigt met de geringenis; nescio quo eruptura haec sint, (ik weet niet waar dit op uitloopen zal); 2) doorbreken (door de vijanden); 3) doen uitbarsten, toonen, b. v. vreugde, wrevel; se, uitvallen (uit eene stad).

Erunico, ēre, 1. uitwieden.

Erūo, ūi, ūtum, 3. 1) uitkrabben of uitgraven (eenen dooden, goud); it. uitschuren (de oogen, planten); tp. uit iets brengen (iemand uit een land, een geheim uit iemand enz.); aliquid difficultate numaria, (bevrijden); hoc mihi erui non potest, dit laat ik mij niet ontpraten; 2) omverrickken = verwoesten (eene stad; tp. het aandenken enz.)

Eruptio, ōnis, f. 1) het uitbreken; oris, uitslag aan den mond; sanguinis, bloedstorting; 2) een (vijandelijke) uitval.

Ērus, i, m. z. Herus.

Ervm, i, n. (ἔρπος) wikken (eene soort van peulvruchten).

Ērythraeus, a, um, adj. (ἔρυθρός) eig. rood; mare, de roode zee; tp. poët. Indisch; dens, elpenbeen, lyoor.

Esca, ae, f. 1) spijs; escae maximae esse, eene zeer goeden d'isch hebben, goeden cler maken; 2) lokspijs, lokkaas (ook tp.)

Escartus, a, um, adj. het eten betreffende; escaria, tafelgereedschap.

Escendo, di, sum, 3. 1) uitklimmen, aanjanden; 2) beklimmen; in navim, een schip beklimmen; 3) ergens heen reizen (hoog op).

Escensus, us, m. het beklimmen (bestoven van den muur enz.)

Escit, = erit.

Esculentus, a, um, adj. 1) eetbaar; 2) opgegeten, ingeslakt (brokken spijs); 3) (een mond) vol spijs.

Esculus, z. Aesculus.

Esito, avi, atum, 1. eten (vooral gewoonlijk).

Especto, z. Exspecto.

Espicito, z. Adspicito.

Esse, 1) zijn; 2) eten.

Essēda, ae, f. z. Essedum.

Essēdarius, i, m. 1) een strjder, die op een strijdswagen vocht; 2) een op een strijdswagen vechtende Gladiator.

Essēdum, i, n. (waarsch. van sedeo); 1) een strijdswagen (b. v. der Britanniërs); 2) (bij de Romeinen) een reiswagen.

Essentia, ae, f. (een slecht woord in plaats van: natura) het wezen eener zaak.

Estrix, icis, f. eene (groote) eestster.

Estur, = editur, er wordt gegeten.

Esuriālis, e, adj. den honger betreffende; feriae, de dagen, waarop een tafelschuimer moest honger.

Esurēs, ei, f. eig. honger; tp. behoefte.

1. Esurio, ivi, itum, 4. 1) honger of begeerte hebben naar iets (tp. naar goud enz.); 2) hongeren, honger lijden; 3) eten = voedsel tot zich nemen.

2. Esurio, ōnis, f. een hongerige.

Esuriō, ōnis, f. het hongeren, het honger

lijden; tp. inhaligheid, vrekheid.

Esuritor, ōris, m. iemand die honger lijdt, een hongerig mensch.

Ēt, conj. 1) en; (na aequae, allus) = gelijk; maar eig. beteekent het hier ook alleen, en; 2) ook; 3) ja zelfs; it. daarenboven, ook nog, nog daarbij; 4) (als het tweemaal staat) niet alleen — maar ook, zoowel — als.

Ētēnim, conj. want immers.

Ētēstae, arum, m. (ἔτιστα sc. ἄνεμος) de hondsdaag-winden (koele noordweste winden, die 40 dagen waaien).

Ethice, es en Ethica, ae, f. (ἠθικά), de zedeleer, de moraal.

Ethicus, a, um, adj. (ἠθικός) zedelijk, de zedeleer of moraal betreffende.

Ethologia, ae, f. (ἠθολογία) de schildering van iemand's karakter.

Ethologus, i, m. (ἠθολόγος) die anderen door gebaarden treffend nadoet.

Ētiam, conj. 1) ook = zelfs; etiam rides? gij lacht ook nog? 2) ja zelfs; 3) nog = tot nog toe, b. v. non satis me pernosti etiam, gij kent mij nog niet goed; 4) nog eenmaal (b. v. iets zeggen); etiam atque etiam, zeer ernstig (b. v. verzoeken, oyerleggen); 5) ja (b. v. antwoorden).

Ētiamdum of etiam dum, nog; neque etiamdum, en nog niet.

Ētiamnum en etiam num, 1) nog, tot nu toe; 2) zelfs; 3) nog = verder.

Ētiamnum of etiam num, 1) nog = tot nu toe; it. tot dien tijd toe; 2) nog = ook.

Ētiamsi of etiam si, ook indien, zelfs indien.

Ētiantum of etiam tum, nog = tot dien tijd toe.

Etiam ut, = etiamsi.

Ētisi, conj. 1) althoewel, ofschoon, niettegenstaande; 2) (als iemand in eene redevoering zijne woorden verbetert) alhoewel.

Ētymologia, ae, f. (ἔτυμολογία) woord-ausscheidung, etymologie.

Eu, interj. (ἤ) heerlijk! bravo!

Euan, antis, m. (ἠῶν) Euan, Eyan (een bijnaam van Bacchus).

Euans, tis, partic. (van een ongebruik. Euo, gr. ἠῶν) tierend, razend; orxia euantes, met geraas het Bacchusfeest vierend.

Euan, interj. ah! voortreffelijk!

Euge, (ἠγᾶ) z. Eu.

Euepaec, interj. = Eu.

Eufas, adis, f. (ἠφᾶς) eene Bacchanto.

Eufas of Euhysus, i, m. (ἠφᾶς = de goede zoon) Euius, Euius (een bijnaam van Bacchus).

Eumenides, um, f. (ἠμῆνιδες) de Eumeniden, Furien.

Eumolpidae, arum, m. (ἠμολπῖδαι) de priesters of voorstanders der Eleustinische feesten.

Eunuchus, i, m. (ἠνώχος) een ontmande gesneden.

Euoē, (met twee lettergrepen), interj. (ἠῶ) Euoē! Euoē! (eene uitroep der Bacchanten).

Eurnus, a, um, adj. (ἠρνος) oostelijk.

Euripus, i, m. (ἠριπος) 1) eene zeeingta (vooral die bij Euboë); 2) een kanaal; 3) in 't alg. een waterkom (voor dijken enz.)

Eurōdōtus, i, m. (ἑυροδότης) de zuidzuid-oostenwind.

Europaeus, a, um, adj. *Europeesch*.

Eurōus, a, um, adj. (ἑυροῦς), z. Eous.

Eurus, i, m. (ἑυρος) 1) de zuidoostenwind; tp. het oosten; 2) in 't alg. de wind.

Euchēme, adv. (εὐχόμενος) = *decore, fraai, schoon, met bevalligheid*.

Euxinus, a, um, adj. (van ἑυξίνος = *gastvrij*), mare of pontus, de zwarte zee.

Evāctio, āvi, ātum, i, ledigen, ontlasten, alvum.

Evādo, si, sum, 3, 1) uitgaan (uit eene bron, eene stad); undis, uit het water; tp. ontvlugten, ontsnappen, b. v. ex fuga, e manibus hostium; flammam, insidias, nocent, aegritudinem; e morbo, (genezen); 2) ergens heen gaan (naar iemand enz.); in terram, aanlanden; it. naar de hoogte gaan, beklimmen, b. v. in muros, in cacumen; gradus, de trappen opklommen; tp. a) vervallen tot iets (b. v. tot eene uitweiding); b) z. v. a. een uitslag krijgen, op iets uitloopen, b. v. in malum, tot verderf; in longos morbos; c) in 't alg. worden; b. v. een redenadr; it. (van zaken), b. v. verum evadere, waar worden; inane evadere, tot niets worden, mislukken (eene onderneming); 3) over iets gaan, passeren (om't rhyier, een weg); 4) tusschen iets doorgaan (b. v. tusschen de vingeren, door struiken).

Evāgātio, ōnis, f. eene uitweiding; latitudinum, in de breedte.

Evāgnātus, a, um, partic. uit de schede getrokken (zwaard).

Evāgor, ātus sum, 1. zich wijder of te wijd uitbreiden (troepen, planten, een water); tp. een hartstogt, eene ziekte; it. uitweiden (in eene redevoering).

Evālesco, ūi, z. S. 3. 1) toenemen; in tumultum, tot een oproer aangroeijen; 2) de overhand krijgen, mode worden; 3) vermogen.

Evāllō, ēre, 3. wannen (van het kaf).

Evān, z. Euan.

Evānesco, ūi, z. S. 3. verdwijnen (in de lucht); it. zich verliezen, vergaan (reuk, aandanken, gerucht, smart enz.); vinum evanescit, (verliest zijne kracht).

Evāpōrātio, ōnis, f. uitdamping, uitwaseming (der aarde).

Evāsto, āvi, ātum, 1, verwoesten.

Evectus, us, m, het uitloopen (van een schip).

Evēhō, vexti, vectum, 3. wegyoeren (waren, water enz.); in altum, in volle zee; evēhi, ergens heen varen (te scheep, op een wagen); insulam, op een eiland aanlanden; os amnis, uit den mond van eene rivier varen; tp. a) evēhi, zich (in 't spreken enz.) te veel uitlaten; eloquentia evēctā esse etc. (heeft zich verwijderd van enz.); b) verheffen (tot eene waardigheid, tot de goden); spe vana evectus, door ijdele hoop opgeblazen; vir in id evectus, (die zoō hoog geklommen is).

Evellō, vellī (of vulsi), vulsum, 3. uitstrokken (haren, planten enz.); tp. uitwischen (uit het geheugen, uit een boek enz.; eene bedenking, meening, enz.); actiones,

zeker besluiten of onderhandelingen te niet doen.

Evēnlo, vēni, ventum, 4. te voorschijn komen (uit de zee, uit de aarde); it. ergens komen (in eene stad); tp. a) gaan = een zeker einde nemen, zoo of anders uitloopen; ex sententia, naar wensch gaan; b) geschieden, gebeuren; pax evēnit, het is vrede geworden; quae eventura sunt, de toekomst; si quid mihi evēniat, zoo mij iets bejegenen (= zoo ik sterven) mogt; ut plerumque evēnit, xoo als het gewoonlijk gaat; male evēnit alicui, het gaat iemand slecht; c) ten deel vallen (een win-gewest enz.); denis armatis singuli hostes evēniunt, tegen elke 10 soldaten komt één vijand.

Eventilo, āvi, ātum, 1. wannen (graaen); terrester spiritus eventilatur, (wordt gete-nigd, b. v. door zeevinden).

Eventum, i, n. (gew. iz plur.) 1) uitkomst, gevolg, werking; 2) voorval, gebeurtenis.

Eventus, us, m. 1) uitkomst, gevolg (van een geyocht enz.); fortuna dat eventum alicui rei, (begunstigt eene zaak); 2) voorval, gebeurtenis; quemvis eventum fortiter ferre, (wat ook gebeuren mag); 3) het einde, het slot (van een gedicht enz.); 4) de werking.

Everbēro, āvi, ātum, 1. 1) slaan (op het schild, in het gezigt); fluctus remis, het water met de roerriemen; 2) iets naar beneden slaan (hetgeen in de hoogte hangt).

Evergo, ēre, 3. af laten vloeijen; mons rivus evergit.

Everrūtulum, i, n. eig. een sleepnet; tp. die of hetgeen iets wegsleept of verwijdert.

Everro, verri, versum, 3. uitlegen, zuiveren; tp. provinciam, (schoon uitsplunderen).

Eversio, ōnis, f. 1) omverwerping (van eene zuil); it. vorwoesting (van steden, landerijen); tp. van het geluk, van het vermogen. van eene waardigheid (vernietiging); 2) verdrijving (uit een bezit).

Eversor, ōris, m. een verwoester (van eene stad, van iemands waardigheid) (een vernietiger).

Everso, ti, sum, 3. 1) omverwerpen, nederwerpen (eene boom); it. verwoesten (eene stad); tp. vernietigen, b. v. volken enz.; it. magt, hoop, vryheid, wetten enz.; adversaria, de bewijsgronden van de tegenpartij onzenuwen; alquem, iemand van zijn stuk brengen; testem = fidei ei abrogare; aratores, (te gronde brengen); 2) omkeeren (b. v. het hoofd, den grond = denzelven ploegen; de zee = woelig maken); 3) uitdrijven (uit een huis, uit een bezit); in acquor, (drijven).

Evestigātus, a, um, adj. uitgevorscht, opgespoord.

Evidens, tis, adj. 1) oogenschijnlijk; 2) aanzienlijk (winst); zeker (zegsmaa, waarborg).

Evidenter, adv. oogenschijnlijk.

Evidentia, ae, f. = perspicuitas.

Evigilo, āvi, ātum, 1. 1) ontwaken; 2) waken, waakzaam zijn; 3) (eene nacht) doorwaken; 4) wakend (= bij nacht) iets afwerken; tp. zorgvuldig uitwerken of overdenken (een plan).

Evalesco, ūi, z. S. 3: in waarde, in achting verliezen.

Evincto, inxi, inctum, 4. 1) omblinden, omwinden (den voet, het hoofd met iets); 2) in 't alg. boosjen, binden.

Evinco, vici, victum, 3. 1) overwinnen; tp. a) iets overwinnen, meester over iets worden; (de smart, den slaap, eene ziekte); b) overwinnen = overtreffen (een boom eenen anderen); c) overwinnen = eindelijk vernielen (b. v. onkruid de planten); rogi evicti, (uitgebluscht); d) iets te boven komen, voorbij yaren, passeren; e) overreden, overtuigen (door getuigen enz.); 2) (in 't alg. meester worden); tp. a) aantoonen, bewyzen; b) iets doorzetten, eindelijk iets gedaan krygen.

Evirato, ōnis, f. tp. het wegnemen (van een stut).

Evitratus, a, um, adj. verwijfd.

Evitro, avi, ātum, 1. ontmannen.

Eviscero, avi, ātum, 1. ontweyjen = iemands ingewand uithalen.

Evitabilis, e, adj. hegeen men vermijden kan.

Evitatio, ōnis, f. vermyding (van een gevaar enz.).

Evitro, avi, ātum, 1. vermijden (den argwaan enz.).

Evlus, z. Eulus.

Evo, z. Evans.

Evocatio, ōnis, f. het uitroepen of te voorschijn roepen; it. oproeping; vooral eene onverwachte opschikking (van soldaten) om de wapenen op te vatten.

Evocator, ōris, m. die onverwacht tot de wapenen (tot een opstand) het volk, de soldaten, oproeft.

Evocati, ōrum, m. soldaten, die wel reeds uitgediend, maar op verzoek van den veldheer de wapenen weder opgevat hebben, missohien: vrijwilligers.

Evoco, avi, ātum, 1. 1) uitroepen of te voorschijn roepen (uit een huis, de schimmen uit de onderwereld); 2) er bij roepen; it. oproepen tot iets (b. v. soldaten, die reeds uitgediend hebben); it. dagyaarden (voor het geregt); tp. a) z. v. a. tot iets oproepen, tot iets aanleiding geven, b. v. in saevitiam, in laetitia; b) iets doen uitkomen, uitlokken (aan planten, op de huid, b. v. uitslag, zweet enz.); it. verwekken (medelijden, toorn, tranen enz.); indicium, aanwyzing doen, aanwyzzen.

Evoe, z. Euoē.

Evollto, ire, 1. (dikwijls) uit iets vliegen, heen en weder vliegen.

Evolo, avi, ātum, 1. wegylligen, uitvliegen uit iets; it. snel te voorschijn komen, onverwacht zich vertoonen (vijanden); tp. 1) uitvliegen, b. v. oratio evolat sc. ex ore; 2) eene zaak ontvlugten (b. v. uit iemands oogen, de ziel uit het ligchaam); of in 't alg. ontgaan (b. v. eene straf); 3) zich verheffen (tot eerambten).

Evolutio, ōnis, f. het lezen (de lektuur) b. v. van dichters.

Evolvō, 1, ātum, 3. 1) uit of naar buiten wenielen; tp. met moeite bijbrengen, opzamelend (geld); se evolvere ex etc., zich wis iets wikkelen, vrij maken van enz.;

2) wegwentelen (bergen); tp. e praeda, van den buit berooven; e patria, uit zijn vaderland verdriyven; 3) ergens heen wenielen (in de zee enz.); flumen evolvit se of evolvitur in etc. (stort zich uit in enz.); 4) nederstorten (iets); 5) uitrukken (boomen); tp. tegumentis dissimulationis, van het bekleedsel der vermomming ondoen; 6) ontwikkelen, uit één doen, open slaan (een kled, een boek); poët. fila evolvere, (van de Parcae of zihikgodinnen) den levensdraad eindigen, afbreken; tp. a) ontwikkelen; b) naar orde ontwikkelen; c) overdenken, overleggen; 7) naar omhoog driyven, b. v. de zonnegod zijne paarden.

Evomo, ūi, itum, 3. 1) uitbraken (iets uit de maag); tp. urbs pestem evomit, (heeft eenen verderfselijken mensch z. v. a. uitge-spoogen); 2) uitstorten, b. v. flumen se evomit in etc.; tp. den vrijen teugel vieren (zijnou toorn).

Evulgo, avi, ātum, 1. elg. openbaar maken, b. v. arcanum, (bekend maken); pudorem, (prijs geven).

Evulsio, ōnis, f. het uittrekken, uitrukken (van een tand).

Ex, z. E.

Exacerbo, avi, ātum, 1. 1) verbitteren, heyyer maken (misnoegen, haat); it. toornig maken; 2) bedroeven.

Exacceso, ūi, z. S. 3. zuur worden.

Exactio, ōnis, f. 1) verdriyving (der koningen); 2) invordering (van geld, van schulden); publicae, inkomsten van den Staat; 3) exactio operis, naauwkeurig opzigt over de dagelyksche werkzaamheden.

Exactor, oris, m. 1) een verdriyver, verjager, b. v. regum; 2) de invorderaar van geld; promissorum, die iemand aan het beloufde herinnert; 3) in 't alg. de opzicker over iets of over iemand; 4) een onderzoeker.

1. Exactus, a, um, adj. naauwkeurig, stipt (een mensch, getal); exacti equi, volkomene beeldtemissen van paarden.

2. Exactus, us, m. 1) invordering (van geld); 2) mercis, verkooeping van waren.

Exacuo, ūi, ātum, 3. 1) soherpen (een zwaard; tp. de oogen, den geest); 2) aanzetten tot iets; ira exacui, toornig worden; 3) prikkelen = aanzetten, aansporen tot iets.

Exacutio, ōnis, f. het puntig maken.

Exadversum en **Exadversus**, adv. en praep. 1) tegenover; 2) tegen (van eene vijandelijke gemoadsgesteldheid).

Exadificatio, ōnis, f. opbouwning = het behoortlyk uitwerken (eener redevoering).

Exadifico, avi, ātum, 1. 1) opbouwen, bouwen; tp. opus, volbrengen; 2) (in scherts) uit het huis werpen.

Exaquo, ōnis, f. gelykmaking.

Exaequo, avi, ātum, 1. tp. 1) gelyk maken; it. gelyk stellen (b. v. zich met iemand); facta dictis, daden naar waarc beschriyven; 2) iemand of eene zaak op zijde streven.

Exaestuo, avi, ātum, 1. 1) opbruischen (de zee); tp. opbruischen (van toorn); 2) voortkomen (b. v. pek uit de aarde); tp. dulor exaestuat, (welt op); 3) heet zijn, branden (een land, een mensch).

Exaggeratio, ónis, f. *indamping* (van een land); tp. *verhooging, grootheid, b. v. van den geest.*

Exaggero, ávi, átum, i. *indammen* (b. v. eene vlakke); tp. *vermeerderen* (magt, rijkdom); aliquid verbis, (*verheffen*); injurias suas, (*vermeerderen*); juvenam alicujus honoribus, *iemand in zijne jeugd tot groote eer opvoeren.*

Exagitor, oris, m. *een bediller, een openbare tegenstander.*

Exagito, ávi, átum, i. 1) *opjagen* (het wild); 2) *verdríjven*; tp. a) *plagen, verontzusten*; b) *bijtend berispen, hekelen, doorhalen*; c) *in beweging brengen, b. v. den toorn, mouschen; maerorem* (vernieuwen); curas, (*verwekken*); cupidum alicujus rei exagitat, *aliquem* (*dríjft iemand*); disensionem, *oneentig zijn*; furoris corde, *woede in zijn hart woeden*; fraudes alicujus, (*onderzoeken*); res rumoribus exagitata, (*dikwijls, veel, besproken*); exagitare oratorem aliqua re, *eenev redenaar in iets oefenen.*

Exánaga, ae, en -e, as, f. (ἐξανάγη) 1) *het uitvoeren, b. v. van waren*; 2) z. Hamaxogaga.

Exalbesco, úi, z. S. 3. *wit worden.*

Exalbidus, a, um, adj. *witachtig.*

Exalburnatus, a, um, partic. *van het splint ontdaan* (zie alburnum).

Exalto, ávi, átum, i. 1) *verhoogen* (eenev mensch); 2) *dieper graven, uitdiepen.*

Exaluminatus, a, um, adj. *aluinkeurig.*

Exámen, ínís, n. 1) *een zwerm, eene menigte, b. v. bijen, jonge lieden enz.*; 2) *het tongetje in eene weegschaal*; tp. *het onderzoek.*

Examino, ávi, átum, i. 1) *zwermen, in zwermen vliegen* (van de bijen) 2) *afwegen, ad certum pondus*; tp. *afwegen = onderzoek.*

Examplexor, átus sum, i. *omhelzen.*

Exámussim, adv. *volkomen, op het naauwkeurigst.*

Exanguis, z. Exsanguis.

Exánimalis, e, adj. *ontziend*; aliquid examinem facere, *iemand van het levenslicht berooven.*

Exánimatio, ónis, f. *ontstellenis, hevige angst.*

Exánimatus, a, um, adj. *gedáchteloos*; zie ook Exanimo.

Exánimis, e, adj. *ontziend, levenloos*; tp. a) *half dood van angst*; b) *doodsbleek, zonder levenskleur.*

Exánimo, ávi, átum, i. 1) *van den adem berooven*; exanimatus cursu, *buiten adem door het loopen*; tp. *buiten adem brengen, zeer angstig maken*; exanimatus, *angstig, in angst*; 2) *van het leven berooven, dooden, se, zich dooden*; exanimari, *sterven*; tp. z. v. a. *dooden door iets*; exanimari, (*van den wijn*), *de kracht verliezen*; 3) *uithýgen, mei een zwakken adem uitspreken* (een woord).

Exánimus, a, um, adj. *ontziend, levenloos.*

Exantlo, ávi, átum, i. (ἐξάντω) *eig. uitschoppen*; 1) *uitdrinken*; 2) *dulden, verdragen* (inspanning).

Exaptus, a, um, adj. z. Aptus.

Exarchus, i, m. (ἐξαρχος) *een opziener.*

Exardusco, rsi, z. S. 3. 1) *ontbranden, in brand vliegen* (b. v. hout); dies exarsit, *poët. (was warm)*; tp. a) *exarsi solus pro patria, de bliksemsraal trof mij alleen*; 2) *ontbranden* (een oorlog, toorn, oproer enz.); 3) *ontbranden* (van toorn, smart enz.); ad aliquid, *hevige begeerte naar iets hebben*; 4) (*van prijzen*) *zeer klimmen.*

Exarético, fíeri, *droog worden.*

Exaréno, áre, i. *van zand zuiveren.*

Exaresco, úi, z. S. 3. 1) *uitdroogen* (eene rivier, tranen opdroogen), *welsprokendheid* (*verdwijnen, vergaan*); opinio exarescit, (*verdwijnt*); 2) *verdroogen* (een kleedingstuk).

Exarmo, ávi, átum, i. 1) *ontwapenen*; tp. *accusationem*, (*ontzenuwen*); 2) *navem*, (*onttakelen*).

Exáro, ávi, átum, i. 1) *uitploegen = door ploegen te voorschijn brengen* (wortels enz.); tp. *uitwerken, schrijven* (een werk); 2) *beploegen = door bouwen krijgen* (zoo en zoo veel graan); 3) *doorhalen* (*geducht*); tp. *voren maken* (zoo als de ouden, als zij met de griffe op wassen tafelen schreven; ook *de ouderdom op het voorhoofd*).

Exascio, ávi, átum, i. *eig. met de timmerbijl behoortijk behouwen*; tp. *goed uitvoeren* (een werk).

Exaspéro, ávi, átum, i. *ruw maken* (den slokdarm); *exasperatus saxis, klíppig, rotsachtig*; mare exasperare, (*stormachtig, woelig maken*); tp. a) *erger of slechter maken* (eene ziekte), *rem verbis*; b) *verbitteren* (de gemocederen).

Exauctoró, ávi, átum, i. *iemand* (b. v. eenev soldaat) *van zijn eed ontslaan, afsdanken.*

Exaudí, ívi, ítum, 4. 1) *iets hooren* (een geruisch); 2) *verhooren* (gebeden); 3) = sentire.

Exaugéó, auxi, auctum, 2. *vermeerderen.*

Exauguratio, ónis, f. *ontwýding* (d. i. wanneer aan eene gewýde zaak hare heiligheid weder ontnomen wordt), sacellorum.

Exauguro, ávi, átum, i. *ontwýden, z. Exauguratio.*

Exauspíco, ávi, átum, i. *onder angunstige voorteekenen uitkouen, ex vinculis.*

Exballisto, áre, i. 1) *uit eene blijde werpen*; 2) (*spattend*) *om den tuin leiden, misleiden.*

Exbibó, z. Bibbo.

Excaeco, ávi, átum, i. *blind maken*; tp. a) *eene plant van de vogen of boiten berooven*; b) *verstoppem, opstoppen* (eene rivier); c) *fulgor excaecatus, sláuwe glans* (van zilver).

Excalcéo, en -cto, ávi, átum, i. *van schoenen outdoen, pedes*; *excalcari, zich de schoenen uittrekken of uittrekken laten*; *excalcari*, subst. *komische of mimische schouwspelers.*

Excalcíco, z. Calcéficio.

Excalcíco, ónis, f. *het warm maken.*

Excalcítorius, a, um, adj. *verwarmend.*

Excalcío, z. Calcéficio.

Excalpo, z. Exscalpo.

Excandescencia, ae, f. het opruiscben van, het overvallen worden door den toorn.
Excandescere, ut, z. S. 3. beginnen te gloeyen of heet te worden (glas); tp. ontbranden (van toorn enz.); in ultionem, naar wraak dorsten.
Excanto, avi, itum, i. 1) uittooveren; 2) botooveren.
Excarnifico, avi, itum, i. mattenen (ook tp.).
Excavatio, onis, f. eene uitholling (in een steen).
Excavo, avi, itum, i. uithollen (den oever).
Excēdo, cessi, cessum, 3. 1) weggaan, ztch verwijderen; tp. excēdere (e vita) sterrens possessione, (afstand doen van enz.); ex pueris, de kinderschoenen uittrekken; e memoria, vergeten worden; natura sua, tegen zijne natuur (vreed) handelen; 2) ergent heen gaan; ad deos, onder de goden verplaatst worden; tp. a) afwijken (van zijn onderwerp), b. v. in fabellam; b) uitloopen = eindigen, b. v. in certamen; 3) boven iets uitsteken (een berg boven de wolken enz.); genua excēdere, tot over de kniën komen (het water); tp. a) iemand overtreffen; b) te buiten gaan, overschrijden (een bepaalden tijd, maat en doelwit); fidem, alle geloof te boven gaan.
Excellent, tis, adj. 1) voortreffelijk; 2) verhevens gestalte, plaats.
Excellenter, adv. voortreffelijk.
Excellentia, ae, f. 1) voortreffelijkheid eener zaak; 2) eene voortreffelijke zaak.
Excello, ti, z. S. 3. uitmunten, boven iemand of iets uitsteken (in iets goeds, zelden in iets slechts); habitum planctae, (overschrijden).
Excelsē, adv. in de hoogte (klimmen); tp. verheven; excelsissime florere, in den hoogsten bloei zijn (een land).
Excelsitas, Atis, f. hoogte (van een berg, van eene plant); tp. verhevenheid.
Excelsum, i, n. eene hoogte, eene verhevene plaats; tpi in excelsu actatē agere, (in hooge waardigheden).
Excelsus, a, um, adj. hoog (een berg enz.); cornu, een lange hoorn; tp. hoog, verheven; victoria, eene groote, uitmuntende overwinning.
Exceptio, onis, f. 1) uitzondering; sine ulla exceptione, zonder eenige uitzondering; 2) eene geregtelijke tegenwerping; 3) bedinging, voorwaarde.
Exceptus, clus, a, um, adj. hergeen in de zeeff blijft hangen.
Exceptumctia, ae, f. dem. eene kleine bedinging of voorwaarde.
1. Excepto, avi, itum, i. 1) uitnemen; 2) uit- of op-trekken (iemand op een dyk, ten muur); 3) opvangen (lucht).
2. Excepto, adv. uitgenomen, behalve.
Excerpto, avi, itum, 3. 1) in 't alg. uit- of af-zonderen; v. d. 2) afziften; excerptum, het uitgezifte.
Excerpto, psi, prum, 3. 1) afplakken (oost); tp. a) weglaten, b. v. id quod boni est; se, zich afzonderen (van anderen); b) een uittreksel maken; a) tp. librum excerpte, een uittreksel maken uit een boek.
Excessus, us, m. 1) eig. het weggaan; tp. a) vitae, e vita, de dood; b) afwijking

(van het hoofdonderwerp); 2) een vooruistekende deel, b. v. van een been.
Excetra, ae, f. eene slang.
Excidio, onis, f. z. Excidium.
Excidium, i, n. 1) verwoesting (eener stad; tp. van een leger); petere excidium urbem, eene stad willen verwoesten; 2) iets verwoestends, eeh verwoestingsmiddel.
1. Excido, cidi, z. S. 3. 1) uivallen; it. vallen (van een paard enz.); it. uivallen en daardoor verloren gaan, b. v. een brief; tp. a) verloren gaan; b. v. eche overwinning; de memoria, ex animo (peetore) of alleen excidere, uit het geheugen gaan; memoria aliehus rei excidit, het aandenken aan iets gaat verloren; nomen excidit, (omging mij); excidit optem, ik vergat te wenschen; b) iets verliezen, b. v. uxore, regno; animo excidere, dan moed verliezen; fornariū, het rechtsgeding verliezen; sine, het doel missen; c) om het leven komen = sterven; primo aevo; 2) ont-komen, ontsnappen (uit de gevangenis enz.); vox excidit ex ore, ongleed mijn mond; oratio, liber excidit, eche tebevoering, een boek ontsnapte mij (werd door mij z. v. a. onwillekeurig gehouden, geschreven); 3) ergens op vallen (iemand op den voet); tp. in victum excidere, ontaarden.
2. Excido, si, sum, 3. 1) door houwen verwoesten, omverhouwen (een woud); it. verwoesten (steden enz.); tp. uitrooijen (eenig kwaad); aliquem numero civium, iemand uit het getal der burgers uitschrapen; 2) uithouwen (steenen, iemand de tong (uitsnijden) enz.); 3) uithouwen = door houwen iets maken (eenen vijver); saxum, een steen uithollen, hol maken; 4) opbouwen (eene poort).
Excido, avi, itum, 2. of Exefo, avi, itum, 4. 1) wegroepen (uit eene plaats; uit den strijd enz.); foras, naar-buiten roepen; e somno, wekken; 2) nitjagen, opjagen (eenig wild); tp. a) iemand opstoken = tot een opstand aanzetten; b) verwekken b. v. oproer, schrik, tranen.
Excipio, cepi, ceptum, 3. 1) ait het binnenste van iets uitnemen (honig enz.); tp. a) beivijden (uit de gevangenis); b) eene uitzondering met iemand maken, hem uitzonderen; c) bedingen, tot beding maken of uitdrukkelijk aanmerken; a) opvangen (dieren, vlugtelingen, bloed); corpus clypeo; ondersutten); se in pedes, opspringen; excipere rem re, iets met iets anders vermengen (b. v. twee geneesmiddelen); it. met het lichaam z. v. a. opvangen, b. v. wonden = dective-bekomen; tela, een schot met een pijl krijgen; tp. a) iets z. v. a. opvangen, b. v. door schrijven = naschrijven; versus excepti, nageschrevene verzen; it. met de ooren opvangen, hooren (een gerucht enz.); it. hooren (gaarn of ongaarn); b) iets te verdragen hebben (koude, gevaar, wangust); 3) iemand ontvangen (als vriend of als vijand), b. v. met het zwaard, iemand als gast, iemand met geschreeuw; sylva except ferum, (nam het wild op = het wild liep het bosch in); tp. a) iemand waachten (b. v. een toestand te-

- mand); bellum, casus, me excipit, (wacht mij; b) vervangen, volgen op iets (b. v. de winter op den zomer); aliquem, na iemand spreken; c) voortzetten, waarmede een ander bezig was, pugnam; d) doorstaan, mithouden (een aanval); e) naar iets toe liggen (naar eene wereldstreek); 4) iemand door iets af te schieten z. v. a. vangen = schieten; in latus, iemand in de zijde wonden.
- Excipulum, i, n. of Excipula, ae, f. alles, waarmede men iets opvangt, als b. v. vischruiken.
- Excisio, onis, f. verwoesting (van huizen).
- Excisorius, a, um, adj. tot uitsnijden dierstijg (een mes).
- Excitatio, adv. wakker, lustig, levendig, b. v. blinken.
- Excitatus, a, um, adj. wakker, lustig, levendig, b. v. geschreeuw, gerucht.
- Excito, avi, atum, i. 1) maken, dat iemand zijne plaats verlaat; (dus b. v. wegjagen, wegzenden, voor den dag roepen enz.); feras, (opjagen); a mortuis, ab inferis, van de dooden opwekken; sarmenta nova, (nieuwe loten voorbrengen); e somno, (uit den slaap opwekken); 2) oprigten (het hoofd, een toren; tp. eenen bedroefde opbeuren); sepulcrum, (oprigten); 3) doen opstaan, oproepen (iemand die zat); tp. a) z. v. a. bijroepen (tot hulp enz.); testes, zijbrengen; omnia excitare, alles inspannen, in het werk stellen; b) verwekken (b. v. brand, argwaan, liefde, gelach); memoriam, het aandenken hernieuwen; stomachum, den eetlust opwekken; aliquem ad etc., (tot iets opwekken, aanzetten).
- Exclamatio, onis, f. 1) een schreeuwende toon (bij het houden eener redevoering); 2) een uitroep.
- Exclamatio, avi, atum, i. 1) schreeuwen, een geschreeuw aanheffen; 2) uitroepen; 3) door schreeuwen zijne goedkeuring aan den dag leggen; 4) iets opzeggen (verzen enz.); 5) aliquem, iemands naam oproepen.
- Excludo, si, sum, 3. 1) uitsluiten uit iets (uit eene stad); tp. a) uitsluiten van iets = iemand ergens geen deel aan laten nemen (aan eene erfenis enz.); b) van iets terughouden; c) afhouden, wederhouden (van staatszaken; eene klacht, eene begeerte enz.); 2) iets scheiden (eene plaats van eene andere); 3) maken dat iets ergens uitkomt; oculos, (uitslaan); pullos, (uitbroeden).
- Exclusio, onis, f. het buitensluiten (wanneer men iemand niet in een huis laat gaan).
- Excogitatio, onis, f. het uitsdenken (b. v. van eene stof voor eene redevoering); facilem excogitationem habere, gemakkelijk uit te vinden zijn.
- Excogitator, oris, m. die iets uitsdenkt, verzint.
- Excogitatus, a, um, adj. uitgezocht (zeldzaam, kostbaar).
- Excogito, avi, atum, i. uitsdenken, bedenken; non excogito cur etc., ik begrijp niet waarom enz.; excogita adhaec, bedenk daartegen een middel.
- Excubo, colubi, cultum; 3. 1) bearbeiden (het veld, de wol); 2) beschaven, volmaken (zijnen geest, het leven); gloriam, (vermeederen); 3) versfraaijen (een huis, zijn gezigt); tp. opibus, met rijkdommen versieren; 4) vereeren (de goden).
- Excoquo, coxi, coctum, 3. 1) uitkoken; tp. bedenken, verzinnen (eene list); 2) doorkoken of alleen, koken, b. v. testudinem vino; in vitrum, tot glas koken; sol excoquit terram, (droogt haar uit); tp. a) verteeren; b) plagen.
- Excors, dis, adj. eig. zonder hart = dom, onnoozel.
- Excrementum, i, n. in 't alg. hetgeen afgezonderd wordt; 1) het uitgezeefde; 2) hetgeen uit het ligchaam geworpen wordt, als afgang, speeksel enz.
- Exresco, avi, atum, 3. 1) uitwassen (aan het ligchaam enz.); excrescens, en gew. excrescentia, een uitwas aan het ligchaam; 2) wassen (in de hoogte); tp. zich vermeederen, aangroeijen; b. v. weelderigheid, rechtsgedingen enz.
- Excrucifablis, e, adj. waardig om gepijnigd te worden.
- Excrucio, avi, atum, i. pijnigen, kwellen (ook tp.); id excrucior, daarover ben ik in angst; diem excruciare, (liederlijk doorbrengen).
- Excubiae, arum, f. 1) een leger, een bed buiten 's huis; 2) de wacht = het wacht houden (van menschen en dieren); excubias agere, wacht houden; alicui, iemand bewaken; 3) de wacht = diegenen die de wacht houden.
- Excubitor, oris, m. een wachter (een mensch, een hond).
- Excubitus, us, m. de wacht = het wachthouden.
- Excubo, tui, itum, i. 1) buiten zijn huis ergens den nacht doorbrengen (slappend of wakend); 2) de wacht houden; tp. waken, bezorgd zijn voor enz.; 3) uitbroeden.
- Excudo, si, sum, 3. 1) uitslaan (vonken); tp. iets afdwingen, afpersen; 2) door slaan iets verwaardigen (zwaarden); tp. iets voortbrengen of maken, b. v. de bijen was; pullos, (uitbroeden).
- Exculco, avi, atum, i. 1) iets uitsreden of uitkloppen = door treden of kloppen uitbrengen; 2) vast treden (de aarde tegen iets aan).
- Exculpō, z. Exsculpo.
- Excursus, a, um, adj. uitc. naauwkeurig bezorgd.
- Excurro, curri of cucurri, cursum, 3. (z. Curro) 1) in 't alg. zich uit of van iets bewegen; a) (van leyenlooze zaken) uitloopen, b. v. water; it. uitkomen of uitbreken, b. v. een knopje; it. uitsteken, b. v. een land; b) (van menschen) uit- of voor den dag komen loopen; portis, de poort uitloopen; it. ergens heen loopen of gaan; it. een uitstapje ergens heen maken; it. een (vijandelyken) uitval doen; tp. (van eenen redeenaar, van eene redevoering) zich uitbreiden, uitweiden, b. v. longius; campus, in quo excurrere virtus possit, een veld, waarin zich de deugd (het talent) toonen kan; 2)

tpi (elg. over iets haen gaan) overstappen;
 3) doorloopen (eene ruimte).
Excursio, onis, f. in 't alg. het uitloopen of voor den dag komen loopen; 1) een uitstapje; 2) een utval uit eene stad; 3) een inval in het vijandelijk gebied; 4) het begin van een gevecht; de schermutseling; 5) het al te drijvig beklimmen van het spreekgehoorte door eenen redenaar.
Excursor, oris, m. een partijganger; spon.
Excursus, us, m; in 't alg. het uitloopen of voor den dag komen loopen; a) het uitloopen van het water; b) het uitloopen van schepen; c) het uitvliegen der byen; d) een aanval; e) eene schermutseling; f) een strooptocht; g) het voortuistaken (van een berg); tp. uitweiding (in eene rede).
Excusabilis, e; adj. te verontschuldigen, b. v. pars delicti.
Excūsate, adv. zoodat men zich nog verontschuldigen kan; excusatus odisset etc., met meer recht zoude hij dien en dien hebben gehaat.
Excusatio, onis, f. verontschuldiging; alicui rei, omtrent iets; alicujus, van iemand (de zichzelven verontschuldigt).
Excūsō, ōvi, ātum, r. 1) verontschuldigen; se apud aliquem of alicui, zich bij iemand; volo me excusatum alicui, ik wendte dat ik bij iemand verontschuldigd ware; habere excusatum; iemand voor verontschuldigd houden = hem (bij zichzelen) verontschuldigen; 2) tot verontschuldiging bijbrengen, morbum; 3) vrijspreken; alicujus rei, van iets.
Excūsor, oris, m. (elg. iemand die door den hamer enig metaal uitrekt) een kopersmid.
Excusse, adv. met hevigheid (b. v. iets werpen).
Excussōrius, a; um, adj. eribrum, eene zeef, die het meel doorlaats.
Excūsō, cussi, cussum; 3. 1) uitschudden (zijn rok); se, zich uitschudden; tabellaril excusulatum, (worden doorzocht); tp. onderzoeken of toetsen (een woord); 2) naar beneden of afschudden, b. v. de haren; eene brief (afgeven); een touw uit het schip (werpen); een paard den ruitser (op den grond smijten); it. afschudden (den regen); 3) wegwerpen, afschieten (een pijl enz.); 4) iets met geweld ergens uit doen komen, b. v. alicui oculum, iemand een oog uitslaan; tp. iemand iets afpersen (tranen, gelach); 5) uitschudden = door te schudden uit eenen toestand brengen (b. v. uit den slaap); 6) iemand voort- of wegdrijven; se, zich wegmaken; tp. bij iemand iets verdrijven, aan iemand benemen, b. v. eene ziekte, de gedachte, de liede, de vrees, een gevoel.
Exdorsō, ōre, i. van de gaten zuiveren (een vlsch).
Exēco, z. Exseco.
Exēcor etc. z. Exsecro.
Exēcūto, z. Exsecutio.
Exēdo, ēdi, ēsum, g. 1) uitzien; tp. tibi est exedendum, gij moet het uitzien, slikken; 2) verieren; tp. verwoesten, verteten (als eene rivier een dam, de onderdom

een gebouw); cura exedit aliquem, (verleert iemand).
Exēdra, ae, f. en Exēdrium, i, n. dem. (ἐξήδρα, ἐξήδριον) eene nis in eene galerij (waarin zitplaatsen aangebracht waren).
Exemplar, aris, n. 1) een monster, voorbeeld; 2) het afschrift (van eenen brief, van een boek).
Exemplum, i, n. elg. hetgeen men uitneemt; 1) de inhoud (van eenig geschrift); binnae litterae eodem exemplo, twee geheel gelijklopende brieven; 2) een afschrift; 3) een voorbeeld, model (een mensch of eene zaak) b. v. van een huis; exemplum innocentiae, pudicitiae etc., een voorbeeld van enz.; capere exemplum de aliquo, zich iemand tot voorbeeld kiezen; intueri aliquid in exemplum, (om het na te volgen); exempla in eum fient, hij zal zeer streng (exemplair) gestraft worden; 4) een voorbeeld (als verhaal of bewijs van eene bewering); exempli causa of gratia of in exemplum, bij voorbeeld; it. eene daad, zood als iemand zelf reeds te voren zo verrigt heeft; 5) aart of wijze, b. v. eodem exemplo vivere.
Exemplūis, Exemplio etc. z. Exemplis etc.
Exēmissis, e, adj. hetgeen men uitnemen kan (een paal).
Exēmo, onis, f. het afnemen; afsnijden (van een deel eener plant).
Exēmtor, oris, m. een steengraver.
Exēntēro, ōvi, ātum; z. (ἐξεντήσο) de ingewanden uitnemen (van een haas); it. ledigen (iemand zijn geldbeurs); tp. exentēri, gepijnigd worden (door verwachting).
Exēō, ōi (ivi); ūtum, ūre; 1) weggaan, zich verwijderen van iets; de navi, (uitklommen); exire, afreizen (te sloop enz.); tp. de of e vita, sterven; e. patriciis, den stand der Patriciers verlaten; ex potestatis sc. mentis, zijt verstand verliezen; aere alieno, uit zijne schulden geraken; 2) ergens heen gaan (naar een wingewest, ten oorlog, tot iemand); tp. in iram, toornig worden, in laudes alicujus, tot iemands lof in eene redevoering uitweiden; 3) over iets heen gaan; limen, over den drempel; tp. modum, de maat te buiten gaan; 4) iets vernijden; it. ontwijken; b. v. tela, vim; vivus exiit, hij ontsnapte levend; 5) uitkomen (van zaken), b. v. het lot; in aquas maris, (zich uitsloeten); solia exeunt, (spruiten uit); exire ex ore, den mond ontvallen (een woord); tp. a) uitkomen; uitgaan, bekend worden (een geschrift, eene redevoering, een boek); b) afloopen, ten einde loopen (een tijd, wapenstilstand); 6) eig. in zekere ruimte zich uitsprekken = in de hoogte zich verheffen of klimmen, oprijzen, b. v. een boom; tp. zich tot ergens toe uitsprekken (b. v. het leven tot zoo en zoo vele jaren); it. op dien en dien tijd vallen.
Exēquiae, Exēquor, z. Exsequiae etc.
Exerceō, cūti, cūtum, 1) (waarsch. van den, nu onsebr., ἐξερύω) oefenen (zich, iemand); re, in iets; it. bezig houden, werk geven (zijn verstand, de ploegstieren); diem, den ganschen dag door bezig zijn; 2)

lets waarbeiden (het veld, fzer); tp. ver-
ontrusten, plagen, lastig vallen; aquas,
undas; (opjagen; doen opzwellen); 3) iets
uitoefenen, zich met iets bezig houden,
b. v. medicinam, artem, commercium, ju-
dicium, jus civile; socius, avaritiam in etc.;
(plegen tegen iemand); quaestionem in etc.;
een onderzoek tegen iemand ondernemen;
vectigalia, de staatrinkosten besturen;
regnum, koning zijn; arma, arcum, zich
in de wapenen enz. oefenen; cantus, zin-
gen; balatum, blaten; vitam, (doorbren-
gen); pacem, in vrede leven; victorium,
(vervolgen); chorus, (inrigten); amores
ad etc., iemand met liefde toegedaan zijn.

Exercitatio, adv. vlog (door oefening).
Exercitatio, ðnis, f. 1) oefening; 2) uitoe-
fening.

Exercitator, ðris, m. die iemand in iets oefent.
Exercitatrix, icis, f. etg. eene zaak die ons
oefent, = ars gymnastica.

Exercitatus, a, um, adj. geöfend (in iets);
in bello; ad aliquid; exercitatusissimus exercitus,
een zeer geöfend leger.

Exercitium, i, n. wapenoefening (manoeuyre)
der soldaten.

Exercitio, avi, itum, 1. oefenen (vooral dik-
wijls oefenen); exercitatus glebis subigen-
dis, bezig met of geöfend in enz.; tp. ont-
rust (door stormen); z. exercitatus.

Exercitor, ðris, m. die iemand in iets oefent.
(of met iets kwelt).

1. Exercitus, a, um, adj. vol moeite, be-
zwaarlijk (veldtogt).

2. Exercitus, us, m. 1) in 't alg. eene groo-
te menigte in 't bijz. een leger, een heer
(b. v. van dieren); 2) het voetvolk; 3)
= exercitatio 1).

Exesor, ðris, m. poët. eene zaak (b. v. de
branding) die iets (b. v. de stranden) uit-
vreet, uitholt.

Ex. z. Eff.

Exg. z. Eg.

Exheredo, z. Exheredo.
Exhilito, ðnis, f. uitwasening (van den
grond).

Exhilo, avi, itum, 1. 1) uitwasemen (van
zich geven) b. v. reuk; tp. vitam, ani-
mam, den adem uitblazen; crapulam, (uit-
slapen); 2) wasemen, dampen (van wel-
riekende kruiden).

Exhausto, hausu, haustum, 4. 1) uitscheppen
(aarde, vuilnis); tp. nemen, b. v. geld er-
gens uit; sibi vitam, zich het leven benemen;
reliquum spiritum, het overschot van het
leven ontnemen (iemand den laatsten of den
genade-slag geven); amorem, dolorem etc.,
(ontnemen), praedam ex etc. (wegslapen);
poenas, zich wreken; 2) leeg scheppen
(een bron); tp. uitputten, b. v. een ge-
sprek, vroude, smat enz.; homines, fa-
cultates, vires, corpora etc. (uitputten =
te gronde doen gaan); mandata, (volbren-
gen); bella, labores etc., (ten einde bren-
gen, uitstaan); dum et aspera belli, (door-
staan, lijden); 3) graven, b. v. een kuil
enz.

Exhëdra, z. Exëdra.

Exhebo, ðre, 1. van gras beyrjden, ontdoen.

Exhërdatio, ðnis, f. ontëryng.

Exheredo, avi, itum, 1. 1) ontëryden; 2)
aan de erfgenamen iets ontnemen, b. v.
mensum.

Exhëres, ëdis, adj. ontërfd, van eene erfenis
bepoofd; tp. aliquem exheredem facere vi-
tae, (in scherts), iemand het levenslicht
uitblazen, ontnemen.

Exhibeo, ði, itum, 2. 1) uitleveren, over-
geven (eene mensch, eene rekening enz.);
2) bewyzen, verschaffen, b. v. genegenheid,
gerechtigheid; se, zich betooven als enz.;
non exhibituri, onwettig (heimelijk) hu-
welijk; b) namaken (iemand's spraak); c)
iets laten hooren, somos; 2) iets of iemand
in eenen zekeren toestand houden; vias ru-
tas, de wegen zeer veilig maken; rem sal-
vam, (er voor in staan); 3) iemand z. v. a.
bij het leven houden = onderhouden, al-
mentis, (een land); 4) uitoefenen, impe-
rium; 5) veroorzaken, b. v. zorgen, ver-
driet; 6) besteden, aanwenden (tijd).

Exhilaro, avi, itum, 1. opvrolijken; tp. co-
lorem, eene roode kleur op het gelaat ver-
oorzaken (b. v. zekere spijzen).

Exhinc, z. Exinde 1).

Exhorreo, ði, z. S. 2. tp. zich ontstellen,
schrikken; aliquid, over iets.

Exhorresco, ði, z. S. 3. huyverend opsprin-
gen; tp. de zee; tp. van schrik terug dein-
zen, schrikken; aliquid, voor iets.

Exhortatio, ðnis, f. vermaning, opwekking.

Exhortativus, a, um, adj. (in de rhetorica)
meer tot opwekking dient of behoort.

Exhortor, itus sum, 1. opwekken, vermanen.

Exi —, z. Exsi —.

Exigo, ðgi, actum, 3. 1) uit- of weg-dryven
(den vijand, eene kudde enz.); aquas, (in
zee laten vloeijen); tp. fabulam, een roome-
stuk uitsluiten; aliquem vitam, iemand van het
leven berooven; 2) omzetten, uivrenten, ver-
koopen (waren); 3) voortbrengen (vrucht-
ten); ensem, (uittrekken); verba, (voort-
brengen); tp. se exigere ad aliquid, zich
naar iemand rigten; 4) ergens heen dryven,
b. v. tela in etc. (werpen op of naar enz.);
ferum of ensem per aliquem (iemand door-
stooten); 5) doorbooren, hastam; 6) over iets
gaan, overtrekken, b. v. montem; mare,
(doorsteyenen); tp. dies exegerat mediam
horam = de middag was voorbij; 7) eig.
tot aan het einde uiddryven; a) doorbrengen
(zijn leven); aestas exacta, het einde van
den zomer; b) eindigen, ten einde brengen
(een boek, zijn leeftijd); aerumnam, (ver-
dragen); c) onderzoeken; modum, (over-
leggen); non satis exactum est, het is niet
geheel zeker of niet uitgemaakt; d) na-
volgen, trachten te verkrijgen (eene schryf-
wijze); e) met iemand over iets spraken,
iets verhandelen; 8) invorderen (geld, gij-
zelaars); tp. poenas de aliquo of alicui,
iemand straffen; promissum, (verkrjgen);
ab aliquo exigere, aan iemand vragen;
viam, zorgen, dat de weg gemaakt worde;
sarta tecta, den toestand van een huus on-
derzoeken; res, necessitas, usus exigit ali-
quid, (vordert iets).

Exigüe, adv. 1) kort (spreken, schryven);
2) spaarzaam, karig; 3) nauwelijks,
ter naauwer nood.

Exiguitas, ātis, f. geringe hoedanigheid; b. v. cibi; castrorum, eens kleine legerplaats; pellium, korte vellen; fisci, armoede der schatkist.

Exiguus, a, um, adj. 1) eig. dat zonder moeite gedaan of verkregen wordt = onbeduidend (b. v. uitgaaf); 2) in 't alg. klein, gering, b. v. deel, getal, tijd, lof enz.; 3) weinig (naar het getal), b. v. haren, troepen; subst. exiguum; a) een weinig, b. v. temporis; exiguo post, kort daarop; b) als adv. weinig, b. v. sapere, begrijpen, verstaan.

Exilio, z. Exsilio.

Exilis, e, adj. eig. van darmen beroofd; schraal, b. v. ligchaam, grond, een blad; tp. a) mager = gering, slecht, b. v. vermogen, huis enz.; res, ongelukkige toestand of omstandigheden; oratio, een schrale, drooge redevoering; b) kort (een weg); c) zwak, b. v. stem; d) zonder inhoud; domus Plutonia, poet., (waarin slechts schimmen zijn); e) vrij van iets, b. v. van verdriet.

Exillis, ātis, f. 1) dunheid, b. v. van een prikkel; 2) zwakheid, b. v. van stem; 3) schraalheid, b. v. van den grond; tp. onopgemerktheid, eenvoudigheid in eens redevoering.

Exiliter, adv. 1) met een zwak geluid; met eene zwakke stem, b. v. woorden uitspreken; 2) zonder eenige redkundige sieraden (spreken).

Exilium, z. Exsiliium.

Eximie, adv. voortreffelijk.

Eximius, a, um, adj. 1) iemand, die men uit de anderen uitneemt, uitkipt; tu mihi unus es eximius, met u alleen maak ik eene uitzondering; aliquem eximium habere, iemand uitzonderen; 2) uitnemend, opgemeen, b. v. hoop, begaafdheid enz.; 3) voortreffelijk.

Eximo, ēmi, emtum, 3. 1) uitnemen uit iets; diem ex mense, (weglaten); tp. bevrijden (van eene aanklagt, belegering, belasting, vrees, schuld enz.); diem dicendo eximere, de (bij de wet bepaalde) tijd met spreken doorbrengen; rem miraculo, aan eene zaak het wonderbare ontnemen; se arbitrio alterius, (zich onttrekken); aliquem morti, iemand aan den dood ontrukken; 2) afnemen, b. v. een last; tp. ontnemen (iemand de zorg).

Exin, adv. hier op, daarna.

Eximio, īvi, itum, 4. ledig maken (een schip); vehicula, (ontladen); regionem frumento, (beroven van); alvum, pituitam, (ontlasten); hydropicos, (afstappen); tp. uitplunderen.

Eximatio, ōnis, f. 1) ontzenuwing, krachteloosmaking (van een boom); 2) alvi, ontlasting.

Exinde, adv. 1) hierop; 2) hieruit, daarom.

Eximatio, ōnis, f. 1) gevoelen of oordeel over iets; vestra est eximatio, daarover moet gij oordeelen; 2) de naam waarin men bij anderen staat, het aanzien; mea eximatio in hac re agitur, (staat op het spel daarbij).

Eximitor, ōris, m. die over iets oordeelt, zijn gevoelen zegt.

Existimo, āvi, ātum, 1. 1) het daarvoor houden, van meening zijn; 2) iemand voor iets houden; b. v. hostem, avarum; 3) oordeelen (in gedachten of met woorden), b. v. bene de aliquo; 4) bedenken, overleggen; Existio, z. Existio.

Existabilis, e, adj. verderfselijk, b. v. gebrukt; nederlaag, tiran.

Existalis, z. Existabilis.

Existio, ōnis, f. z. Existus.

Existosus, a, um, adj. verderfselijk, b. v. zamenzwering, oorlog.

Exitum, ī, n. 1) verderf; exitio esse, tot verderf verstrekken; 2) verderf = iets verderfselijks; 3) = Exitus 2).

Exitus, us, m. de uitgang = het afgaan; it. de plaats waaruit men gaat; it. de uitloop van eene rivier in de zee; tp. 1) de uitgang = het gevolg, dat eene zaak heeft; exitum habere, nagekomen worden (eene wet); exitu, met de daad; 2) vslloop = einde, b. v. das jaars, van eene redevoering enz.; exitum rei imponere, een einde maken aan eene zaak; exitus (vitae), het einde des levens, de dood; exitum facere voor habere; exitus verborum, de uitgang der woorden.

Exlecebra, ae, f. x. Elecebra.

Exlex, legis, adj. aan eens wet gebonden.

Exmovēo, z. Emoveo.

Exobscro, āvi, ātum, 1, dringend-biddend.

Exocilio, āre, ī. van de oogen berooven.

Exodium, ī, n. (iġdām); 1) het naspel of het stoncel (van kluchtigen inhoud); 2) kluchtige tusschenspelen.

Exolesco, ēvi, z. S. 3. ophouden met groeien; tp. vergaan, uit het geheugen of uit de gewoonte geraken (b. v. een gerucht, haat, wijze van doen, gebruik); literac exolescunt, (gaan verloren, gaan te gronde).

Exolētus, a, um, adj. 1) volwassen; 2) uit de gewoonte geraakt (een gebruik enz.).

Exolvo, z. Exsolvo.

Exōnēro, āvi, ātum, 1. 1) iets van een last ontdoen, b. v. navem, (ontladen); colos, den spinrok afspinnen; tp. bevrijden, verlossen (van vrees, haat enz.); conscientiam of se, zijn geweten verlichten (door iets te ontdekken); 2) iets ontsiedigen, ontdoen; se, zich wistorten (eens rivier); it. in 't alg. iets wegzenden, b. v. multitudinem in terram aliquam, aliquem ex agro; tp. aliquid in quaslibet auras, iets aan ieder een (als een geheim) toevertrouwen.

Exoptabilis, e, adj. wenschelijk, heuschelyk.

Exoptatus, a, um, adj. gewenscht, b. v. vinding.

Exopto, āvi, ātum, 1. 1) uitkiezen; 2) wenschen; aliquid pestem, iemand ongeluk toewenschen.

Exorābilis, e, adj. 1) verbiddelijk, gemaakt; 2) ligt verbiddend.

Exorābilia, ōrum, n. verbiddingsmiddelen.

Exorātor, ōris, m. een verbiddend.

Exorbēo, z. Exsorbeo.

Exordior, sus sum, 4. 1) eig. het weefsel heggen, opzetten; v. d. v. 't alg. tp. beginnen (eene redevoering, een oorlog); 2) (passive) exorsa tela, een begonnen weefsel; z. Exorsa.

- Exordium**, *n.*, 1) het begin van een *weesfel*; *tp.* in 't alg. het begin (des levens, eener stad, eener redevoering); 2) eene *verhandeling*, een boek;
- Exortiens**, *tis*, *m.* (*sc.* *sol.*) de opgaande zon, de morgen.
- Exortor**, *ortus*, *sum*, 4. 1) te *voorschijn* komen (eene ster enz.); omnes *exortii*, *allen* braken door; *promulgatio exortitur*, (*verschijnt*); *paulum exortiri*, *weder* een weinig *opkomen* (uit ongeluk enz.); 2) *ontstaan* (eene rivier, een gerucht, vrees-enz.); 3) *van iets of iemand afstammen*; 4) *worden*; *b. v.* koning.
- Exornatio**, *onis*, *f.* 1) *opslering* (eener redevoering); *it.* de *uiteenzetting* van het onderwerp met bewijzen; 2) *hetgeen tot opslering eener redevoering dient*.
- Exornator**, *oris*, *m.* *rerum*, een *redenaar*, die zijn onderwerp in eenen *rijken* (blotrijken) *lijft* voordraagt.
- Exorno**, *avi*, *atum*, 1. 1) *uitrusten*, *toebereiden*, *aanrigten* (eene vloot, een gastmaal, eene bruiloft); *adern*, *het leger in slagorde stellen*; *it.* *iemand van iets voorzien* (*b. v.* van geld enz.); *it.* *iemand tot iets aanstellen*; 2) *opsierden* (een gebouw, eene redevoering); *tp.* *iemand prijzen, verheffen*; 3) *versieren* = *bekleeden*, *b. v.* *veste varia*; *exornari* in *peregnum modum*, *zich naar de wijze der vreemdelingen kleeden*.
- Exoro**, *avi*, *atum*, 1. 1) *verbidden* (iemand, iets; door *bidden* verkrijgen); 2) *bevredigen*, *b. v.* *deos*; 3) *bidden*.
- Exors**, *s.* **Exorsus**.
- Exorsus**, *us*, *m.* *het begin*, *orationis*.
- Exortivus**, *i*, *um*, *adj.* 1) *het opgaan der sterren betreffende*; 2) *tegen het vooften liggende*; *exortiva* (*sc.* *pars*), *de oostzijde* (van een land).
- Exortus**, *us*, *m.* 1) *het opgaan*, *solis*; 2) *het ontstaan*, *aquilonis*.
- Exos**, *ossis*, *adj.* *zonder heenderen*.
- Exoscutatio**, *onis*, *f.* *het trakkebekken* (der duipen).
- Exosculor**, *atus* *sum*, 1. *kussen*, *sterk of met drift kussen*.
- Exosso**, *avi*, *atum*, 1. *van beenderen ontdoen*, *os exosatum*, (*zonder beenderen*, *of welligt: zonder tanden*); *tp.* *agrum exossare*, (*van steenen zuiveren*, *goed bebouwen*).
- Exostra**, *ae*, *f.* (*ἑξοστρα*) eene *machine* (op het *vooneel*), *welke kon rondgedraaid worden*, *zoo dat men zien kon, wat er van binnen voorviel*.
- Exösus**, *a*, *um*, *adj.* *die iets haat*.
- Exoticus**, *a*, *um*, *adj.* (*ἑξωτικός*) *uitlandig*, *nietheemsch*, *b. v.* *zalf*; *exotica* (*sc.* *vestis*) eene *vreemde kleding*.
- Expallesco**, *ui*, *s.* 8. 3. *schrikken*; *aliquid*, *voor iets*.
- Expallatus**, *a*, *um*, *partic.* *van den mantel of het opperkleed beroofd*.
- Expalbo**, *avi*, *atum*, 1. *sterk struelen*, *zeer liefkoozen*.
- Expanditor**, *oris*, *m.* (*van den Nijl*) *die buiten zijne oevers treedt*.
- Expando**, *andi*, *assum* of *ansum*, 3. *uitbrei-*
- den*, *uitspreiden* (*de vleugels*); *tp.* *verklaren* (*met woorden*).
- Expāpillarus**, *a*, *um*, *partic.* *tot aan de borst ontbloot*, *brachium*.
- Expātor**, *z.* **Expātor**.
- Expātro**, *avi*, *atum*, 1. *verdoen*, *verspillen* (*zijn vermogen*).
- Expāvelo** en **Expāvesco**, *pāvi*, *z.* S. 2 en 3, *zeer verschrikken*; *ad aliquid of aliquid*, *voor iets*, *zeer vreezen voor iets*.
- Expecto**, *z.* **Expecto**.
- Expēcillatus**, *a*, *um*, *partic.* *beroofd van zijn spaarpenning*, *scrivus*.
- Expēditō**, *ivi*, *atum*, 4. 1) (*eig.* *den ergeus* in *gewikkelden voet losmaken* of *ontwikkelen*); *losmaken*; *se ex laqueis*; *it.* *loswikkelen* of *er uit halen* en *te regt leggen*, *b. v.* *stokken*, *zeilen*, *wapenen*, *spijzen* enz.; *jacula*, (*uit den hoker krijgen*, *d. i.* *werpen*, *slingeren*); *tp.* *a*) *bevrijden*, *b. v.* *se crimine*, *cura* etc.; *se ex turba*, (*zich wegmaken*); *b*) *van moegelijkheden bevrijden*; *aliquem*, *iemand den regten weg wijzen*; *aditum*, (*gemakkelijk maken*); *aditum fugae*, *eenen uitweg ter ontvlugting kunnen vinden*; *agrum*, (*van steenen zuiveren*), *salutem*, (*zijn leven reddend*); *rem* of *negotium*, (*in 't gelijk brengen*, *vereffenen*); *nomina*, (*zijne schulden betalen*); *consilia*, (*zen uitvoer brengen*); *consilia se expēdiunt*, *ontwikkelen zich*; *c*) *uitrusten*, *b. v.* *goldaten*, *zich*; *manus*, *zich tot vechten gereed houden*; *ius*, (*gebruiken*); *vicitium*, (*verschaffen*); *d*) *zeggén*, *ontwikkelen*; *e*) *intr.* *te velde trekken*; *f*) *expēdit*, *het is voordeelig*, *nuttig*.
- Expēditō**, *adv.* *gemakkelijk*, *zonder moeijelijkheid*; *expēditē loqui*, *vrij*, *ongedwongen spreken*.
- Expēditō**, *onis*, *f.* 1) *ontwikkeling* (*van zaken in eene redevoering*); 2) *de bewijzen voor iemands stelling*; 3) *het zwermen* (der *bijen*); *it.* *van soldaten* = *een veldtocht*, *een vijandelijke aanval*, *een stroomtocht*.
- Expēditus**, *a*, *um*, *adj.* 1) *vrij*, *overheijerd*; 2) *waar geene zwaarigheden zijn*, *zonder zwaarigheden*, *b. v.* *weg*; *receptus*, *ongehinderde terugtocht*; *expēditus ad explicandum*, *gemakkelijk te verklaren*; *rationes expēditas habere*, *gemakkelijk spel hebben*; 3) *vaardig bij der hand*, *homo*; *millites expēditi*, *soldaten zonder bagaasje*; *coena*, (*zonder groote onkosten*); *in expēditō esse*, *habere*, *in gereedheid zijn*, *hebben*.
- Expello**, *pūli*, *pūsum*, 3. 1) *wegdrijven*, *voortdrijven*, *pecus*, *naves ab litore*; *sagittam arcu*, (*afschieten*); *tp.* *se periculo*, *zich van een gevaar bevrijden*; 2) *uitdrijven* (*uit een huis*, *uit een bezit* enz.); *tp.* *aliquem vitā*, *iemand dooden*; *vitam of animam*, *iemand van het leven berooven*; *aerō expelli*, *sterven*; *somnos*, *dupitationem*, *spem*, (*verdrijven*, *doen verdwijnen*); *sententiam*, (*verwerpen*).
- Expendo**, *ndi*, *num*, 3. 1) *afwegen*; *tp.* *overwegen* (een plan, woorden *wikken* enz.); *testem*, *de geloofwaardigheid van een getuige onderzoeken*; 2) *uittellen*, *be-*

salen; it. te koste leggen aan iets; expensum terre of pecuniam expensam terre, op zijn boek opschrijven dat men iemand uitbetaald heeft (of korter, iemand uitbetalen); alicui legionei expensam terre; (geven); tp. poenas alicui, iemand straf betalen = van hem gestraft worden; scelus, voor zijne misdada boeten; zie ook expensum.

Expensio, avi, atum, i. betalen.
Expensum, i, n. uitgaaf (in geld); tabulae accepti et expensi, boek van ontrugst en uitgaaf.

Expertifacio, faci, factum, 3. opwekken (uit den slaap); tp. in onrust of beweging brengen (als, iemand in oproer brengen); magnum flagitium, (begaan).

Expertiscor, perfectus sum, 3. ontwaken (ook tp.).

Expertus, a, um, partic. ontwaakt, opgewekt.

Expertens, tis, adj. 1) werkzaam, ondernemend; 2) ervaren.

Expertentia, ae, f. 1) proef; 2) ervaring, ondervinding.

Experimentum, i, n. 1) een proef; 2) ervaring, ondervinding.

Expertor, pertus sum, 4. 1) iets beproeven; Romanos, zich met de Romeinen in een gevecht inlaten; imperium, libertatem, (er gebruik van maken); deos iniquos, de ongenade der goden voelen of ondervinden; experiri ius, of iure, of iudicio, of legibus of alio experiri, in recht handelen; expertus (passive), beproefd; 2) in 't alg. een kans met iemand wagen, zich in een wedstrijd met iemand inlaten.

Expers, tis, adj. 1) niet deelachtig aan eens zaak, b. v. periculi etc. aliquem expertem habere alicujus rei, iemand iets niet mededeelen, niet zeggen; 2) zonder iets, verstoken van iets, b. v. eruditionis, consilii, literarum; sul, buiten zich zelven; expers frugis, zonder nut, niet leerrijk.

Expertio, onis, f. z. Experimentum.

Expertus, a, um, adj. ervaren, beproefd in eens zaak.

Expertesso of -isso, ere, 3. iets van iemand verzoeken, vragen (raad).

Expertibilis, e, adj. wensohenswaardig.

Experto, ivi, itum, 3. 1) in 't alg. uitspreken, v. d. duren (van den tijd), b. v. aetatem = lang duren; it. tot iets zich uitspreken; (een toestand voor iemand) v. d. a) op iemand vallen = hem treffen (eens verwensching);

b) gebeuren, geschieden; 2) verlangen, vorderen (hulp); poenas of supplicium ab etc., iemand straffen; alicujus promissum, vorderen, dat iemand zijne belofte houde; vitam alicujus, iemand naar het leven staan; mortem, divitias etc., (wenschen); sibi aliquam, (naar iemand uit zien); aliquid, iets willen weten; consilia, (nemen).

Experto, onis, f. de uitwissching (van een misdrijf).

Expilatio, onis, f. plundering, sociorum.

Expilator, oris, m. een plunderaar (van een huis).

Expilo, avi, atum, i. berooven, plunderen; genas oculis, (berooven).

Expingo, pinxi, pictum, 3, uitteekenen, uitschilderen.

Expio, avi, atum, i. 1) iets dat door een misdrijf bezoedeld is weder reinigen (zich, eene plaats); it. van de straf bevrijden door eene zekere volopening, filium suum; it. verzoenen = weder goed maken, errata, scelus; tp. ciadem victorisi, (herstellen, vergoeden); 2) bestraffen, scelus; 3) door offeranden enz. eene schadelijke zaak onschadelijk maken, b. v. prodigium, commissas, scelus; 4) stillen, cupiditates etc.; manes mortuorum, (bevrederen).

Expuro, z. Exspiro.

Expiscor, atus sum, i. uityorschen, uityragen,

Expianabilis, e, adj. helder, duidelijk (stem),

Expianate, adv. duidelijk (iets verklaren).

Expianatio, onis, f. 1) verklaring, uitlegging; 2) duidelijke uitspraak.

Expianator, oris, m. een uitlegger.

Expianatus, a, um, adj. duidelijk (uitspraak).

Expiano, avi, atum, i. uitybreiden; tp. 1) duidelijk verklaren; 2) in 't alg. verhalen; 3) duidelijk uitspreken (woorden).

Expianto, are, i: een gewas uit den grond scheuren.

Expuldo = Explodo.

Expulmentum, i, n. een aanvullingsmiddel, eene aanvulling,

Expulo, avi, atum, 2. opvullen, aanvullen (eene gracht); tp. het gemoed met vreugde (vervullen) enz.; numerum militum, (vol-tallig maken); summam talenti, een talentum uitmaken; famam, sitim, cupiditates etc. (stillen); spem alicujus, (bevrederen);

se, animum, zijn wil bevrederen, zijn moed koelen; non explore tribum, centuriam, het behoortig getal stemmen niet te zamen-brenge; damnationem, zoo vele regters te zamen brengen als tot veroordeeling gevorderd worden; officium, munus, (vervullen); annos, (vervullen, ten einde brengen);

ducentos annos, 200 jaren oud worden; laborem, (verdragen); alicujus meritum, (waardig beloonen); contumelias honoribus etc., goed maken, vergoeden.

Expulso, onis, i. bevreeding, naturae.

Expulstus, a, um, adj. volkomen, geheel.

Explicabilis, e, adj. verklaarbaar.

Explicare, adv. duidelijk (spreken).

Explicatio, onis, f. het uit een vrouwen, of losdraaijen (van een touw); tp. verklaring, ontvouwing.

Explicator, oris, m. een verklaarder.

Explicatrix, icis, f. eene verklaarster.

Explicatus, us, m. het van een doen (b. v. der beenen); tp. ontvouwing; difficiles explicatas habere, zwaar om te ontvrouwen zijn.

2. Explicatus, a, um, adj. 1) zonder zwaarheden, gemakkelijk, causa, negotium; 2) duidelijk; mihi non erat explicatum, ik wist niet recht.

Explicatus, a, um, adj. z. Explicatus.

Explico, ti, itum, i. 1) uit elkander vouwen, of in 't alg. uit elkander doen of maken (een kleed, een brief, een boek, het haar, de vleugels enz.); classem, equita-

- tum, (uitbreiden); fusos, den spinrok afspinnen; montes se explicant, (breiden zich uit); orbes explicare, (van eene slang) zich uitrollen, uitzetten; aedificium, (ruimer, grooter maken); mare, (z. v. 4. glad maken = rustig maken); tp. a) behoorlijk toebereiden (b. v. eene spijs); fugam, zich den weg tot vlugten openen; rem frumentariam, zich leeftogt verschaffen; b) iets z. v. a. bloot leggen, ontvooien; b) v. zijn rijkdom; c) z. v. a. wijder maken hetgeen naauw is, vermeerderen (zijn vermogen); d) onwikkelen = verklaren; e) door nadenken uitvinden; f) in oefening brengen (een voorschrift); g) overzetten, vertalen; 2) uit iets losmaken, b. v. se ex aliqua re; tp. bevrijden, redden, b. v. zich uit eene zwarigheid, ziekte enz.; negotia, provinciam, (in orde brengen); bellum, (eindigen); nomen, eene schuld bezalen.
- Explodō**, si, sum, 3. 1) uitsluiten, uitklappen (eenen tooneelspeler); tp. verwerpen, afkeuren; 2) uitwerpen (uit de zee op het land).
- Explorāte**, adv. zeker, met zekerheid (b. v. oordeelen, beloven).
- Explorāto**, ōnis, f. onderzoeking.
- Explorātor**, ōris, m. die onderzoekt (eenen weg enz.); (in den oorlog) een kondschapper, bespieder.
- Exploratorius**, a, um, adj. coronae, kransen, die (door Caligula) aan diegenen werden gegeven, die den vijand opzochten en vervolgden.
- Exploratus**, a, um, adj. zeker, gewis; mihi exploratum est de etc., ik heb volkomene zekerheid ten aanzien van enz.
- Explo**, avi, ātum, 1) iets bespieden (vooral in den oorlog; op kondschap uitgaan); iter, fugam, locum castris, (opzoeken); explorato, nadat men vernomen had; 2) onderzoeken; fidem, animos, (op de proef stellen).
- Explosio**, ōnis, f. het uitsluiten, uitklappen.
- Explosio**, ivi, itum, 4. 1) glad maken, polijven; a) beschaven, vormen (iemand door wetenschappen); b) behoorlijk uitwerken (een plan, eene wet); 2) versieren (een kleed); 3) zuiveren, schiften (het graan).
- Expōitio**, ōnis, f. 1) het glad maken, polijving (van een muur); 2) opstering, zorgvuldige uitwerking (eener redevoering).
- Expōnō**, pōsui, pōsitum, 3. 1) uitzetten (aan land, b. v. v. roepen); frumentum, (ontsoepen om te verkoopen); aliquem, iemand aan land zetten; vasa, (uitstellen); puerum, (te vondeling leggen); tp. a) prijs geven, bloot stellen (aan den vijand, aan smaad); b) uitlooven, b. v. belooningen; vitam suam, factum (ter navolging voorstellen); c) uit den zetellen = verhalen, verklaren; d) wegvooten, omvervooien (iemand met den elleboog).
- Expōpūlatō**, x. Populatio.
- Expōtō**, g. Exporigo.
- Expōrtigo**, portexi, porrectum, 3. uittrekken, uitbreiden (verschansingen, slagorden, iets in de zom enz.); frontem, het voorhoofd ontrimpelen = opgeruimd, vrolijk zijn.
- Exportatio**, ōnis, f. 1) uitvoer; 2) ballingschap.
- Exporto**, avi, ātum, 1. 1) uitdragen (uit een huis, eenen doode); it. ergens uit of ergens heen brengen enz., aurum etc.; res quae exportantur, dingen, die uitgevoerd worden; 2) wegruimen = verbannen.
- Exposco**, pōposci, z. S. 3. 1) dringend verdragen, afsmeeken, pacem, misericordiam; opem alicujus, (afsmeecken); allicquem aliquid, iemand om iets dringend smeecken; 2) opelschen; allicquem, iemands uitlevering verlangen.
- Expositicius** en -itius, a, um, adj. te vondeling gelegd (een kind).
- Expositio**, ōnis, f. 1) het te vondeling leggen (van een kind); 2) (eig. het uit één zetten): a) korte opgaaf van datgene, waarover iemand eene redevoering zal houden; b) verklaring, ontwikkeling (van een onderwerp, eener zaak); c) percontatio et expositio sententiae, als de redenaar zich zelve eene vraag voorlegt, en dezelfde beantwoordt.
- Expositus**, a, um, adj. 1) algemeen, gewoonlijk; 2) voor allen toegankelijk, gemeenzaam.
- Expositulatio**, ōnis, f. 1) yordering; 2) be-zwaar; facere, aanvoeren.
- Expostulo**, avi, ātum, 1. 1) yorderen, ver-langen; allicquem, iemands uitlevering ver-langen; 2) bezwaren aanvoeren, zich be-klagen; cum aliquo (of allicquem), bij ier-mand; injuriam, wegens eene belediging.
- Expōtus**, z. Epotus.
- Expresse**, adv. 1) vpl uitdrukking; 2) duid-delijk, uitdrukkelijk.
1. **Expressus**, us, m. het kynstig in de hoog-te stijgen van het water (door persing).
2. **Expressus**, a, um, adj. duidelijk, b. v. spoor, woord.
- Expri**,o, pressi, pressum, 3. 1) uitdrukken, uitsperen (sappen, tranen); tp. afpersen = afdwingen (b. v. geld, vreesde, be-kenenis); expressi ut etc., ik heb het zo-voer gebracht dat enz.; 2) iets uitdrukken = leeg drukken, b. v. eene spons; nasum, (snuiten); 3) uitdrukken = door uit te drukken zigbaar maken, b. v. een beeld in was; vestis exprimens singulos artus, (dat ieder lid duidelijk vertoont); tp. a) door woorden uitdrukken, b. v. zijne ge-dachten, iemands karakter; exprimere non possum, ik kan niet genoeg zeggen enz.; b) in 't alg. uitspreken, b. v. letters; c) navolgen, vitam alicujus; d) overzetten; verbum e verbo, woordelijk; e) iets be-weren (met woorden); 4) in de hoogte schuiven (een stormtoeren); aquam, (door werktuigen het water in de boogte doen springen).
- Expribratio**, ōnis, f. een verwijt aan iemand.
- Expribator**, ōris, m. die iemand iets verwijt.
- Expribatrix**, icis, f. die iemand iets verwijt; b. v. memoria, (dat iemand iets verwijt).
- Expribro**, avi, ātum, 1. iemand voorwerpen, verwijten.

Expromo, msi, mrum, 3. voor den dag halen of brengen (spijzen enz.); convivam, (te voorschijn brengen); vinum in urceum, (ingieten); vocem, (laten hooren); tp. 1) aan den dag leggen, uiten (zijn haat, wreedheid enz.); 2) aan den dag brengen = zeggen, ontdekken (geheimen); causas, de gronden aanvoeren, bijbrengen; expromit etc., hij verhaalt enz.

Expromtus, a, um, adj. vaardig, bij de hand, b. v. malitia.

Expugnabilis, e, adj. overwinnelijk.

Expugnatio, ðnis, f. gewelddaadige Inneming (van een huis, eener stad).

Expugnator, ðris, m. een veroveraar.

Expugnax, acis, adj. veroverend; herba, (een soeverkruid).

Expugno, avi, atum, 1. veroveren (eene stad, een schip enz.); tp. 1) bedwingen (iemand's wil, hardnekkigheid enz.); fortunat alicujus, regnum, (het hem ontrukken); flumen montem expugnat, (ondermijnt den berg); 2) mat of door geweld bekomen (geld, een ambt); coepta expugnare, (doorzetten).

Expulsio, ðnis, f. verdrijving.

Expulso, avi, atum, 1. voortslaan (een bal).

Expulsor, ðris, m. een verdrijver, tyranni.

Expultrix, icis, f. eene verdrijfster, vitiorum.

Expumo, z. Exspumo.

Expungo, nxi, nctum, 3. 1) uitstrijken, doorstrijken (een naam); tp. aliquem, iemand uit de voeten, uit den weg maken; decurias judicum, (onderzoeken, welke men daarvan behouden moet); dicm aliquem, de rekening van den dag sluiten; munus munere, (vergelde); 2) afsdanken, van den dienst ontslaan (soldaten enz.)

Expulo, z. Exspuo.

Expurgatio, ðnis, f. eene verontschuldiging.

Expurgo, avi, atum, 1. reinigen, zuiveren; tp. (b. v. eene redevoering); se alicui, zich bij iemand regtvaardigen.

Expuro, avi, atum, 1. reinigen, zuiveren (eenen wijnstok); tp. a) overdenken; b) doorgronden, inzien.

Exputesco of **Exputresco**, ði, z. S. 3. verrotten.

Exquero, sivi, situm, 3. z. Exquiro.

Exquiro, stivi, situm, 3. 1) iets uitvorschen, onderzoeken; sententias, de stemmen opzamelen; 2) iets uitdenken (eene bijzondere eer); 3) iets van iemand verlangen (dat hij het doen zal).

Exquisite, adv. naauwkeurig, zorgvuldig.

Exquisitus, a, um, adj. uitgezocht (voortreffelijk enz.)

Exsaevo, ðvi (ÿ), itum, 4. uitwoeden, uitzazen.

Exsanquis, e, adj. 1) bloedeloos; tp. a) bleek, dood; b) bleek (van schrik enz.); c) krachteloos; 2) bleek makend, b. v. cuminum.

Exsano, ðre, 1. 1) sap en vooral kwade sappen (= etter) uit iets trekken of persen; tp. uittrekken of uitpersen, amaritudinem.

Exsarcto, si, tum, 4. weder er in brengen, vergoeden, vervullen.

Exsatio, ðvi, itum, 1. verzadigen; exsatiari, zich verzadigen, cibo etc.

Exsaturabilis, e, adj. za verzadigen.

Exsaturro, avi, atum, 1. verzadigen, animum supplicio alicujus.

Exscalpo, z. Exsculpo.

Exscendo, z. Escendo.

Exscindo, ðdi, issum, 3. verwoesten (eene stad, een volk, een kwaad (uitroeyen)); zie ook Excido.

Exscreabilis, e, adj. hetgeen uitgespogen kan worden.

Exscreatio, ðnis, f. het uitspuwen (van bloed enz.)

Exscreo, avi, atum, 1. uitspuwen.

Exscribo, psi, ptum, 3. 1) uit- of afschrijven; it. afteekenen, afschilderen; tp. os, mores alicujus, aan iemand in houding, in zeden gelijk zijn; 2) iets opschrijven, opteekenen.

Exsculpo, psi, ptum, 3. 1) uitsnijden (iets in hout enz.); tp. uitpersen (de waarheid uit iemand); 2) uitbeitelten (zoodat het niet meer bestaat).

Exsco, seculi, sectum, 1. 1) uitsnijden (den bodem van iets); tp. uitsnijden = vernietigen (de kracht van den staat); 2) ontmanen.

Exscreabilis, e, adj. 1) verfoeyingswaardig; 2) heigene met eene verwensching verbonden is, b. v. carmen, het formulier van verryloeking.

Exscreatio, ðnis, f. 1) een plegtige ced; 2) eene plegtige verwensching, plegtige vloek.

Exscreatus, a, um, adj. verwenscht = afschuwelijk.

Exsécro, ritus sum, 1. 1) wenschen (iets slechts); 2) verryloeken, verwenschen (iemand, eenen oorlog enz.)

Exsectio, ðnis, f. het uitsnijden (der tong enz.)

Exsecutio, ðnis, f. uitvoering (eener zaak, van eene voordragt, van een onderwerp).

Exsequitor, ðris, m. 1) die iets uitvoert, voltrekt; 2) die iets z. v. a. vervolgt = de wreker, offensarum.

Exsequiae, arum, f. lijkstaatsie; alicui exsequias ducere, comitari, celebrare, solvere, ter eere van iemand eene lijkstaatsie houden; innumerae exsequiae, eene talrijke lijkstaatsie.

Exsequialis, e, adj. eene lijkstaatsie betreffende; carmen, een lijkzang.

Exsequor, quitus of citus sum, 3. volgen (iemand op de vlugt, zijn plan enz.); it. vervolgen; tp. a) vervolgen = trachten te verkrijgen (zijn regt); b) iets vervolgen = voortgaan met het uit te voeren (zijn voornemen); c) iets vervolgen = het wreken of bestraffen (eene misdaad); d) iets vervolgen = voltrekken (een bevel, eene misdaad); sermonem, een gesprek vervolgen; mortem, zich dooden; exsecutus, (passive) = volvoerd (een bevel); e) verbi exsequi of alleen exsequi, met woorden vervolgen = vermelden, verhalen; f) cogitando exsequi of alleen exsequi, in gedachten vervolgen, over iets nadenken.

Exsarcto, z. Exsarctio.

- Exsero**, sértil, sertum, 3. 1) *uittsteken (de tong, de handen, het hoofd enz.)*; mamman, humerus, (ontblooten); tp. caput; het hoofd verheffen (= naar iets hoogers haken); secreta, (uitbrengen); narratio exserit, (toont aan); jus exserere, voor zich zelve een regt uitzonderen, gebruik maken van een regt; 2) *uittrekken (een wortel)*.
- Exsibilo**, ávi, átum, 1. 1) *uitsluiten*; 2) *iets lispelend uitspreken (een woord)*.
- Exsiccatu**, a, um, adj. (in eene redevoering) *van alle onnoodige opschik gezuiverd, vrij*.
- Exsiccesco**, z. P. en S. 3. *droog worden*.
- Exsicco**, ávi, átum, 1. *uitdroogen*; lagénas, vim, (uirdrinken); tp. ebriostatem, (verminderen).
- Exsigno**, ávi, átum, 1. *opteekenen, opschrijven*.
- Exsisto**, tii (ii), sultum, 4. 1) *uitspringen*; oculi exsiliunt, (puilen uit); exillire ad aliquid, zich in der ijf naar iemand toe begeven; fons exsilit ex, (ontspringt uit); 2) *in de hoogte springen*; arundo exsilit in caelum, (vliegt tot aan enz.)
- Exsistum**, i, n. 1) *het ontsnappen*; 2) *verbanning (en de plaats der ballingschap)*; 3) *in 't alg. eene verblijfplaats buiten zijn vaderland*.
- Exsincératus**, a, um, partic. tp. *geducht afgeplopt, tergum*.
- Exsisto**, stiti, z. S. 3. 1) *uitkomen uit eene plaats*; 2) *ontstaan*; 3) *zijn (b. v. wreed, iemands patroon enz.)*.
- Exsolvi**, solvi, solutum, 3. 1) *los maken (een zeil, het ij)*; venas, zijne aderen openen; 2) *bevrijden van iets (van boeien; tp. van zorgen, van eene straf, zich van verdenking enz.)*; fidem, jururandum, (houden, gestand doen); aliquid aere alieno, iemand van schulden vrij maken; exsolvi, bevrijd worden, b. v. custode etc.; 3) *betalen (schulden)*; tp. vota, betalen; grates, (bewijzen); beneficia, (vergelden); poenas morte, met den dood boeten; exsolvit quod promisit, hij heeft zijne belofte gehouden.
- Exsomnia**, e, adj. *zonder te slapen*; it. waakzaam.
- Exsorbo**, tii, z. S. 2. *uitslurpen of inslurpen (bloed enz.)*; tp. a) *z. v. a. in zijn binnenste opeten, verkruppen (verárist)*; b) *verslinden (buit)*.
- Exsors**, tis, adj. 1) *wat niet mede in de lozing komt*, equus; 2) *die buiten de wet iets verkrijgt*; 3) *die geen deel aan iets heeft = zonder, amicitiae, periculi, vitae*.
- Exspargo**, z. Exsergo.
- Exspátor**, átus sum, 1. *van den regten weg afgaan*; it. *overloopen (eene rivier)*; it. *zich uitbreiden (een boom)*; tp. *een uitstap doen, afwijken van zijn onderwerp (in eene redevoering)*.
- Expectatio**, ónis, f. 1) *het verwachten, de verwachting (dikwijls = reikhalzend verlangen)*; aliquid, van iemand (dien men verwacht of die een ander verwacht); facere, (gaande maken); praeter expectationem, (tegen verwachting); expectationem
- nem habere, de verwachting gaande maken; it. in verwachting zijn; in expectatione esse; verwachten; it. verwacht worden; 2) de verwachting van iets onaange-naams = vrees (even zoo als spes dikwijls in dien zin gebruikt wordt)*.
- Expectatum**, i, n. *verwachting*; expectatio maturius, vroeger dan men het verwachtte.
- Expectatus**, a, um; adj. *verwacht, gewenscht (brief enz.)*.
- Exspecto**, ávi, átum, 1. *eig. naar buiten zien, uitzien*; 1) *verwachten = begeerig zijn om te weten, nieuwsgierig zijn*; 2) *iets verwachten*; tp. *verwachten (b. v. de ouderdorm verwacht iemand (is voor iemand op handen), de aarde verwacht den zets)*; 3) *voor iets vreezen*; 4) *wachten*; it. *zich ergens te lang ophouden*.
- Exsergo**, si; sum, 3. *z. v. a. uitstrooijen = verbreiden*; exsergi, zich verbreiden.
- Exspes**, ad. (schijnt alleen in den nominat. gebruikelijk) *zonder hoop, hopeloos*.
- Exspiratio**, ónis, f. *uitwaseming, terrae*.
- Exspiro**, ávi, átum, 1. 1) *uitademen (lucht, vlammen, geur)*; auras of animam, de adem uisblazen, den geest geven; flumen sanguinis, (van zich geven); tp. intr. a) *sterven*; b) *verdampen (zalf enz.)*; 2) *uitwaaijen, door waaijen uitkomen (wind, vlam)*.
- Exsplendó** of **Exsplendesco**, tii, z. S. 2 en 3. *uitblinken (ook tp.)*
- Exspóllo**, ávi, átum, 1. *berooven (een huis, iemand van eene zaak)*; se, zich (zich arm maken); genas oculis, zich de oogen uitsteeken.
- Exspúto**, ónis, f. *het uitspuwen, sanguinis*.
- Exspúmo**, ávi, átum, 1. *uitschuimen, door schuimen voor den dag komen*.
- Exspúo**, tii, átum, 3. *uitspuwen*; tp. *wegwerpen, storten (leven, tranen)*; miseriam ex animo, (verbanen).
- Exstantia**, ae, f. *eene uitsteking, een vooruitstekend deel*.
- Exsterno**, ávi, átum, 1. *buiten zich zelve brengen, in verwarring brengen*.
- Exstilo**, ávi, átum, 1. 1) *uitdruipen*; 2) *druipen*; lacrymis, sterk weenen.
- Exstímulator**, óris, m. *die tot iets aanzet, ophitst, rebellionis*.
- Exstímulo**, ávi, átum, 1. *met eenen prikkel steken*; tp. *aanzetten, aanporren*; fata cestantia, poët. den dood verhaasten.
- Exstinctio**, ónis, f. *vernietiging*.
- Exstinctor**, óris, m. *eig. de blusscher = vernietiger (van een brand)*; tp. *van een oorlog, eener stad*; patria, die zijn vaderland te gronde brengt.
- Exstinctus**, us, m. *het uitblusschen (van eenen lantaarn)*.
- Exstinguo**, nxi, nctum, 3. 1) *uitblusschen, blusschen (hetgeen brandt)*; it. *uitdoen (hetgeen geschreven is)*; tp. *uitblusschen = vernietigen (de gedachtenis, iemands welvaart, nijd, smaad enz.)*; faucem, sítim, (stillen); aquam rivis, (wág doen loopen); aliquid animam, iemand van het leven berooven; exstingui, sterven.
- Exstirpátio**, ónis, f. *het uitrooijen (eener plant)*.

Exstirpo, āvi, ātum, 1. 1) met den stam uitroeyen (een boom); tp. uitroeyen (ondeugd en z.); 2) iets nitroeyen; agrum, uit een land, de wortels enz. roeyen.

Exsto, ſti, ſtum, 1. uitsteken; tp. a) zigtbaar zijn (ijer enz.); b) voorhanden zijn; memoria allucijus rei exstat, (duurt voort enz.)

Exstructio, ōnis, f. de optrekking, bouwting van een huis.

Exstruō, struxi, structum, 3. 1) opbouwen, oprigten (een dam, brandstapel, landhuis); mare, gebouwen in zee optrekken; tp. ophoopen, opstapelen (rijkdommen enz.); altdulmum virentium, zich eene menighe deugden verweyren; verba, (zamenvoegen); 2) iets z. v. a. ophoopen met iets, fhykelyk daarmede vooralen; b. v. foctan liguis, meusaſ opulis.

Exsucco, a, um, adj. tp. droog (een rede-maar).

Exsudo, āvi, ātum, 1. 1) nitzweeten = door zweeten van zich geyen, succum; tp. laborem, groote inſpanning verduren; causas, processen met veel inſpanning voeren, over processen zweeten; 2) uitzweeten = door zweeten voor den dag komen.

Exsugo, 2. 2. Exsugo.

Exsugo, xl, trum, 3. uitzuigen (bloed enz.)

Exsul, ſilis, adj. uitlandig, een banneling; tp. mentis, verstandeloos.

Exsilians, ſis, adj. verbannen.

Exsiliatio, ōnis, f. = Exsilium.

Exstilo, ſvi, ſtum, 1. in ballingschap (of in t alg. verwijderd van zijn vaderland) le-yen; domo, niet naar huis durven; tp. verbannen zijn (b. v. hebzucht enz.)

Exsultabundus, r, um, adj. vol vrolijkheid, uitgelaten, vrolyk.

Exsultans, ſis, adj. (eig. opspringend); 1) verba exsultantia, al te zeer huppelende wo-zden (wanneer er vele kotte lettergrepen in zijn); 2) (van eenen redenaar) uitgelaten (in zijne voordragt), wyddloopig.

Exsultantius, adv. comp. tp. al te wyddloopig (schrijven).

Exsultatio, ōnis, f. het in de hoogte sprin-gen, opspringen (van eenen redenaar); tp. het van vreugde opspringen, uitgetatenheid.

Exsultim, adv. podt. springend.

Exsulho, āvi, ātum, 1. 1) huppelen, in de hoogte springen; it. oppellen, opdruitschen (water); 2) rondhuppelen, in t ronde sprin-gen; tp. a) (van eenen redenaar of eene redevoering) vertooning maken; b) hetifia exsultare of alleen exsultare, uitgelaten vrolyk zijn, van vreugde juichen; b. v. victo-ria, in rujnis alterius.

Exsuperabilis, e, adj. saxum non exsuperabile, (die niet over den kruin van den berg kan gerold worden).

Exsuperantia, de, f. tp. voortreffelijkheid; virtutis, uitstekende, voortreffelyke talen-ten.

Exsuperō, āvi, ātum, r. 1) boven iets uitsteken; it. in t alg. boven iets uitsteken, zich verheffen (eene vlam); tp. a) uitste-ken, uitmunten, virtute; b) overwinnen; 2) over iets gaan, montem, annem; tp. overweldigen, overwinnen.

Exsurdo, āvi, ātum, 1. doof maken; tp. verdooven, ongevoelig maken (het verhemelte).

Exsurgo, ſurrexi, surrectum, 3. 1) zich opheffen = opstaan; toras, naar buiten gaan; 2) zich verheffen (eene stad, een berg); 3) tp. zich opheffen = weder krachten krijgen.

Exuscitatio, ōnis, f. opwekking der opmerk-zzaamheid.

Exuscito, āvi, ātum, 1. opwekken (eenen slapenden); it. verwekken, b. v. brand; tp. veroorzaken (zorgen enz.)

Exta, ōrum, n. de uit het ligchaam genomen ingewanden, waaruit men voorspald; red-derge, offeren.

Extabesco, bli, z. S. 3. verteren, vergaan; tp. verdwynen (eene meening).

Extars, e, adj. tot het koken der offer-inge-wanden behoorende, olla.

Extemplo, adv. oogenblikkelyk, onverwijd; cum extemplo, zoodra als.

Extemporalis, e, adj. 1) voor de vuist, oratio; facultas, de gaaf om voor de vuist te kunnen spreken; 2) rhetor, een redenaar, die voor de vuist kan spreken.

Extemporaliter, adv. voor de vuist.

Extemporalitas, āris, f. de gewis om voor de vuist eene redevoering te houden, een ge-dicht te maken.

Extempulo, z. Extemplo.

Extendo, di, sum en tum, 3. v. 1) uitrekken, uitbreiden, uitstrekken (de huid, eene slag-orde, de vingers enz.); tp. spem suam in etc., zijne hoop tot iets uitstrekken; se extendere, zich inspannen; 2) eig. wyder uitrekken, b. v. cursum, = zijnen loop voortzetten, vervolgen; agros, zijn gebied ver-grooten; epistolam, (verlengen); tp. a) in t alg. verlengen, b. v. een gevecht, ambt; acetam, (doorbrengen); b) uitrek-ken = vergrooten (roem, belooning enz.); 3) uitstrekken (op den grond); extendi, uitgestrekt worden; it. zich uitstrekken.

Extensus, a, um, adj. uitgebreid (leger).

1. Extento, āvi, ātum, 1. uitrekken, nervos.

2. Extonto, āvi, ātum, 1. (van ex en tento) beproeven, vires suas.

Extentus, a, um, adj. uitgebreid (ruimte); itinera, onafgebrokene lunge togten.

Extēnūatio, ōnis, f. verdunnen (der lucht); tp. (in de redeneerkunde) eene verzachting of vermindering van zijne stelling, zijner bewering.

Extēniatus, a, um, adj. zwak, gering, co-piac.

Extēnilo, āvi, ātum, 1. verdunnen (water, lucht, slagorde); extenuari in aquas, (ver-vliegen tot enz.); it. klein maken; cibum, kaarwen; it. spul maken, b. v. angustiae extenuabant acciem; tp. verminderen (hoop, krachten, uitgaaf, roem, zorg); crimen, (verzwakken, verkleinen).

Exter en **Exterus**, ēra, ērum, adj. r) buitenlandsch, uitheemsch, vreemd (volk, yjand enz.); exteri, buitenlanders, vriende vol-ken; 2) uiterlyk (b. v. deel des ligchaams).

Exterēbro, āvi, ātum, 1. uitboren (goud); tp. uitsperken, iets afdwingen.

Extergeo, si, sum, 2. afwisschen; tp. ge-heel uitsplunderen.

- Extētor**, *ōris*, *adj.* (compar. van *Exter*) *zieh meer buitenwaarts bevindend, buiten (vijand, heuvel)*; comes; (die aan de linker hand gaat).
- Extērius**, *adv. comp. van buiten.*
- Extērimo**, *āvi*, *ātum*, 1. *eig. over de grenzen drijven* = *verbannen (iemand's tp. eene zakte, aanzien enz.)*
- Extērnus**, *a*, *um*, *adj.* 1) *uiterlijk (warmte)*; res *externae*, die *buiten ons zijn*; bona *externa*, *wisselvallige goederen*; 2) *buitenlandsch, vreemd (volk, erfdeel, zeden, woorden)*; orbis, (die of Afrika); timor, *vrees voor eenen buitenlandsehen vijand.*
- Extēro**, *utvi*, *ūtum*, 3. 1) *door wrijven te voorschijn brengen (vuur, graan)*; 2) *wegwrijven, verwrijven*; met de tanden = *vermalen*; met de voeten = *zamentrappen (sneeuw enz.)*
- Extērrēo**, *ti*, *tum*, 4. *doen schrikken*; aestu *exterritus*, *buiten zich zelyen door hitte.*
- Extērus**, *z. Exter.*
- Extexo**, *ti*, *tum*, 3. *tp. aliquem, iemand bedotten, bedriegen.*
- Extillo**, *z. Exstillo.*
- Extimēo**, *z. Extimesco.*
- Extimesco**, *ti*, *z. S. 3. bevreest worden, vreezen*; aliquā re, *voor iets bevreest worden.*
- Extimulo**, *z. Existimulo.*
- Extirpo**, *z. Extirpo.*
- Extispex**, *icis*, *n. die de ingewanden der offerdieren bezigtigt.*
- Extispicium**, *l*, *n. het bezigtigen der ingewanden van de offerdieren.*
- Exto**, *z. Exsto.*
- Extollo**, *tūli*, *ētatum*, 3. 1) *opbearen, heffen op den bodem ligt*; *tp. liberos*, (opvoeden); 2) *opheffen (in de hoogte)*; *tp. a)* *verheffen (door lof of waardigheden enz.)*; animos, *oyetmoedig worden*; b) *schooner maken (eene twin enz.)*; c) *op-schieten* = *verschieten*, in alium diem.
- Extorquēo**, *rsi*, *rtum*, 2. 1) *iemand folteren*; 2) *iemand iets uit de hand wringen*; *tp. a)* *door geweld verkrijgen (eene som geld) enz.*; b) *iemand iets (met inspanning) ontnemen*, *b. v. eene dwaling*; fames ei *deditionem extorsit*, (*dwong hem zich over te geven*); 3) *verwrikken (een lid).*
- Extorrēo**, *ere*, *z. hevige branden (b. v. de koorts).*
- Extorris**, *e*, *adj. verdreven uit zijn vaderland*; *extorrem agere oppido*, *uit eene stad verdrijven.*
- Extortor**, *ōris*, *m. een afperser, bonorum.*
- Extra**, *l. adv.* 1) *buiten*; 2) *extra quam (si)*, *behalven wanneer enz.*; II. *pp. cum acc. buiten*, *b. v. extra urbem*; *tp. a)* *buiten eene zaak* = *niet daaronder begrepen*; *b. v. extra periculum esse*, *buiten gevaar zijn*; *extra jocum*, *zonder scherts*; *extra conjurationem*, *in de zamenzwering niet gewikkeld*; *extra questionem esse*, *buiten de vraag liggen*; b) *uitgenomen, behalve*; c) *tegen*, *b. v. extra consuetudinem*; *extra ordinem*, *buitengewoon.*
- Extractōrius**, *a*, *um*, *adj. het uitrekken be-*
- treffende*; *vis*, *de kracht om iets (uit eene wond) te trekken.*
- Extrāho**, *traxi*, *tractum*, 3. 1) *uitrekken (een pijl, water, iemand uit eene menigte enz.)*; copias *ex hibernaculis*, (*trekken*); *tp. a)* *onttrekken (aan een gevaar, eene straf enz.)*; b) *doen verdwijnen*, *b. v. religionem ex animis*; 2) *afstrekken*; *aliciu annulum, iemand eenen ring van den vinger trekken*; 3) *voorttrekken* = *maken dat iemand ergens heen komt*, *b. v. hostes in aciem*, (*tot een geyecht dwingen*); *tp. scelera in lucem*, (*aan den dag brengen*); *secreta*, (*openbaren*); *aliquem (ad honorem)*, *tot eer bevorderen*; 4) *tp. uitrekken, in de lengte rekken*; *it. doorbrengen (den tijd met iets)*, *b. v. disputationibus.*
- Extrāneus**, *a*, *um*, *adj.* 1) *uiterlijk (oorzaken enz.)*; *exercitatio*, (*buiten's huus*); 2) *buitenlandsch, vreemd*; *extranei*, *buitenlanders.*
- Extrāordinārius**, *a*, *um*, *adj. buitengewoon (ambt enz.)*; *equites*, *cohortes*, (*uitgezene*); *porta*; = *praetoria*; *pecuniae*, *bijkomsten (maar onwettige)*; *cupiditates*, *overdrevene.*
- Extrānus**, *z. Extraneus.*
- Extrēmūs**, *ātis*, *f. het uiterste, het einde (van eene plaats, van een lid enz.)*
- Extrēmo**, *adv. bij het einde, ten laatste, eindelijk.*
- Extrēmum**, *l*, *n.* 1) *het uiterste (van eene plaats enz.)*; 2) *het laatste, het einde eener zaak*, *aestatis*, etc. *ad extrēmum*, *op het einde*; *extrēmum*, *ten laatsten*; *in extrēmum*, *tot aan het einde*; *ad extrēmum perditus*, *zeer bedorven*; *extrēmum alloqui*, *voor het laast aanspreken*; *extrēmum matorum*, *het grootste kwaad*, *de grootste ramp*; *descendere ad extrēma*, *het uiterste, het laatste beproeven.*
- Extrēmūs**, *a*, *um*, *adj. (superl. van Exter)*, *de uiterste, pars*; *extrēmum*, *het uiterste*; *it. de laatste, mensis*; *manus*, *de laatste hand of bearbeiding, herziening*; *extrēmi Indi*, (*die het verwyderdste zijn of wonen*); *in extrēmo libro*, *op het einde des boeks*; *extrēmo anno*, *op het einde des jaars*; *hetgeen alleen in geval van nood geschiedt*, *uiterst*, *senatus consultum*; *tp. a)* *uiterst* = *ergste*, *b. v. nood, honger enz.*; b) *de slechtste, gemeenste*, *extrēma mancipia*, *vitae elementa.*
- Extrūco**, *āvi*, *ātum*, 1. 1) *ontwarren, ontwikkelen (uit een net enz.)*; 2) *z. v. a. uitdrukken*; *tp. uitdrijven* (= *met moeite verkrijgen*) *b. v. geld, narigten*; *nihil*, *niets uitvoeren.*
- Extrīnsecus**, *adv.* 1) *van buiten (b. v. hol, verguld)*; *bellum extrīnsecus imminens*, (*die van buiten ons dreigt, boven 't hoofd hangt*); 2) *niet tot de zaak behoorende.*
- Extructio**, *z. Extractio.*
- Extrūdo**, *trūsi*, *trūsum*, 3. *voortdrijven, wegdrijven, uitstooten*, *domo*; *mare aggere*, (*weren*); *tp. a)* *iemand voortjagen, maken dat hij op reis gaat*; b) *afzetten* = *verkoopen (waren).*
- Extūberatio**, *ōnis*, *f. een gezwel.*
- Extūberō**, *āvi*, *ātum*, 1. 1) *zich z. v. a. als*

- gen gezwel verheffen; 2) z. v. a. doen op-zwellen, in de hoogte drijven, valles.
- Extumescō**, in **Extumescō**, ūi, z. S. 2 en 3. opzwellen.
- Extundi**, tūdi, tūsum, 3. 1) uitstooten, sanguineem; tp. a) verdriven (den tegenzin); b) uitdenken (met mogite), b. v. eene kunst; c) het met moeite zoo ver brengen; 2) stukstooten (iemand het voorhoofd); 3) iets uitstekend maken = in verhevenen arbeid vervaardigen.
- Exturbo**, ūvi, ūtum, 1. 1) uitdrijven, weg-drijven, ex aedibus etc.; alicui oculos, (uitstaaen); tp. aliquam matrimonio alicujus, eene vrouw van haren man scheiden; animas, (uit het lichaam jagen); fortunis omnibus, (berooven van); spem, (verrijden); 2) iets geheel in verwyrring brengen (b. v. het gemoed).
- Exussio**, ūvi, ūtum, 4. uithoesten.
- Exuberādo**, ōnis, = Abundantia.
- Exūbero**, ūvi, ūtum, 1. 1) overvloed hebben (een boom aan oost); 2) overvloesjen (van schuim, bloed enz.); tp. zich rijkelijk opdoen (b. v. wijnst); 2) = uberem redde-re, b. v. ceras favorum.
- Exuccus**, z. Exsuccus.
- Exūgo**, z. Exsugo.
- Exul**, z. Exsul.
- Exulcerāto**, ōnis, f, het zweven, verzwering, verettering; tp. doloris, vernieuwing van smart.
- Exulcerātorius**, a, um, adj. hetgeen zweeren voortbrengt.
- Exulcero**, ūvi, ūtum, 1. zweren of allegen wonden; tp. dolorem, (erger maken); rem, (verergeren); animam; (verbitteren).
- Exūlo**, z. Exsulo.
- Exulto**, z. Exsulto.
- Exillūlo**, ūvi, ūtum, 1. poët. 1) lyd huilt; 2) exululatus (als depon.), iemand, die gehuild heeft; 3) exululatus (passive), af huiltend geropen (een naam).
- Exundāto**, ōnis, f. het overstroomen (eener

- rivier).
- Exundo**, ūvi, ūtum, 1. 1) overvloesjen, over-stroomen (eene rivier enz.); 2) naar iets toe zwemmen, in litus.
- Exungo**, z. Ungo.
- Exūo**, ūi, ūtum, 3. 1) uit- of af-trekken (een kleed); alicui clypeum, (ontnemen); alas, (afleggen); digitos, de ringen van de vingers doen; hordea de palca, (zuiveren); tp. afleggen (vrees, menschelijkheid, wildheid, ondeugden enz.); pacem, (verbreken); jussa, (niet volbrengen); hominem ex homine, alle menschelijkheid afschudden, uit-trekken; 2) se exuere, zich z. v. a. uit-trekken, zich losmaken, b. v. ex laqueis, jugo; tp. se omnibus vitis; se agro paterno, zyn vaderlijk goed vervreemden; 3) iemand van iets ontdoen; aliquem veste, iemand een kleed uittrekken; tp. herooven; armis, cast-iris, classe; 4) ontdekken (hetgeen toegedeekt was).
- Exūpero** etc., z. Exsupero.
- Exurgo**, ūre, 2. uitdruyken (eene spons).
- Exurgo**, z. Exsurgo.
- Exūro**, ussi, ustum, 3. 1) verbranden (iemand, een huis, het gezaalde); lacus, (uit-droogen); it, sterk branden (b. v. de hitte op iemand); tp. a) onryonen = verliesd maken; b) branden = kwellen (b. v. den dorst); c) verteeren (b. v. eene scherpte het ijzer); d) verdolgen; mihi ex animo exuri non potest, mij kan het gevoelen niet ontsnomen worden.
- Exustio**, ōnis, f. 1) het uitgebrand worden, terrarum; 2) het branden, de hitte, solis.
- Extiviva**, ūrum, f. 1) hetgeen iemand gewoonlijk droeg (b. v. klederen enz.) maar nu niet meer doet of hetgeen men hem ontnomen heeft; capitis of verticis, haren; cxyvias facere, zich z. v. a. uittrekken, om zijne gellafde te kleeden; 2) de afgetrokken huid van een dier; 3) buit, b. v. nauticac, van schepen (b. v. de steyens van dezelve).

F.

- Faba**, ae, f. eene boon; istaeg in me cudetur faba, dit zal op mijn kop neerkomen; tp. a) eene aar; b) fabae capriui simi, getsendrek;
- Fabācia**, ae, f. boonenbrel.
- Fabāsta**, um, n. boonenstaken.
- Fabālis**, e, adj. van boonen, stipula.
- Fabēlla**, ae, f. dem. 1) eene vertelling; 2) een sprookje, eene fabel; 3) een tooneel-spel.
1. **Fāber**, bri, m. 1) een kunstenaar in hout, steen, metaal; tignarius, een timmerman; ferrarius, een smid; praefectus fabrum, tuig-meester, veldtuigmeester; 2) een timmerman.
2. **Fāber**, bra, brum, adj. kunstig, ars.
- Fābre**, adv. kunstig, factum.
- Fābrēfactus**, a, um, partic. = fabre factus.
- Fābrica**, ae, f. 1) vorming, membrorum; 2) de kunst om in harde stoffen te werken,

- b. v. aeris, ferri; 3) eene streek, list; 4) een handwerk; 5) eene werkplaats.
- Fābricāto**, ōnis, f. 1) vorming, hominis; 2) kunst, in verbo.
- Fābrico**, ūvi, ūtum, 1. maken, vormen (de wereld, een woord, den geest).
- Fābrico**, ūtus sum, A. iets maken, vervaardigen (een standbeeld, z. vaard enz.); verba, nieuwe woorden schryppen; fallaciam, eene list smeden.
- Fābrilis**, e, adj. 1) van eenen kunstenaar afkomstig, erratum; 2) kunstvol, kunstig gemaakt.
1. **Fābūla**, ae, f. 1) eene vertelling; ficta, een verzinsel, sprookje; fieri fabulam, het ravelletje van de stad worden, op de praat komen; 2) eene fabel, sprookje; 3) een tooneel-spiel; fabulam docere, dare, (van den dichter) een tooneel-spiel geven, laten uitvoeren; 4) (met verachting), eene ge-

beurtenis; quae haec est fabula? wat is dit voor eene geschiedenis? = nusselijk of zonderling voorval? fabulae grooten, gckheid, malligheid.

2. Fabula, ac, f. dem. eene kleine boon.

Fabularis, e, adj. fabelachtig.

Fabulator, oris, m. een verteller; elegans, een aardige, smaakvolle.

Fabulo, z. Fabulor.

Fabulor, itus sum, 1. snappen, kakelen.

Fabulose, adv. fabelachtig.

Fabulostas, atis, f. fabelachtigheid.

Facesso, ivi, itum, 3. 1) maken, verrigten, justa; jocos, den spot drijven, boerten; 2) maken, veroorzaken (verdujret, gevaar); 3) verwijderen; dictum, (nalaten); 4) zich wegmaken, zich verwijderen, gaan, hinc; jubet amicitiam privatam facessere, hij wil, dat de bijzondere vriendschap opulude.

Facite, adv. fraat, aardig (vooral schrandder, geestig).

Facilia, ac, f. eene zonderlinge, aardige zaak; pl. geestige invallen, geestigheid, aardigheid; facinas facere, geestig zijn.

Facilus, a, um, adj. 1) beschaafd, smaakvol, b. v. mulier, orator; 2) geestig, schrandder; 3) die iemand vriendelijk aanspreekt; 4) een grappemaker, een spotvogel.

Facies, ei, f. het maaksel, zoo als iemand gevormd is; 1) uiterlijk aanzien, uiterlijke gedaante van menschen en zaken; in faciem montis, als een berg; facies urbis, de gesciedlicid der stad; in unam faciem, op eene wijze; facie alcuus rei, onder den schijn van iets; 2) gelaat, aangezicht, gedaante; de facie nosse, persoonlijk kennen; egregia facies, eene uitmuntend schoone gedaante.

Facile, adv. 1) gemakkelijk = zonder moeite; 2) gemakkelijk = gaarne; facillime, het liefst (b. v. ergens zijn); 3) ligt = verre weg, b. v. facile princeps; facile vincere; 4) goed = naar wensch, b. v. vivere, agere.

Facilis, e, adj. 1) openlijk = gemakkelijk, b. v. iter, labor; in facili esse, gemakkelijk zijn; ex of e facill, gemakkelijk; facile actu, intellectu etc., gemakkelijk te enz.; victus facillis, rijkelijk onderhoud; jactura, (gemakkelijk te verdragen); saevitia, (gemakkelijk te verzoenen); humus, (gemakkelijk om te bewerken, uit te graven); jugum, een gemakkelijk oyer te klimmen berg; remedium, (dat schielijk werkt); oculi, beweegbare, snelle oogen; 2) iemand, wien iets gemakkelijk valt, b. v. orator facillis ad dicendum; gens facillis victu, (dat zich gemakkelijk zijn onderhoud verschafft); facill manu, met eene vlugge hand, b. v. serere; 3) die ligt toegest = inschikkelijk; tp. terra pecori facillis, (die aan het vee rijkelijk voedsel verschafft); 4) wien men gemakkelijk iets aandoen kan; facillis injuriae.

Facilitas, atis, f. 1) gemakelijkheid (b. v. tot leeren); oris, in de uitspraak; corporis, geneigdheid tot blozen; 2) inschikkelijkheid.

Facilliter, adv. gemakkelijk, op eene gemak-

kelijke wijze,

Facturosus, a, um, adj. snoed; subst. een snoedaart.

Factus, oris, n. 1) eene (belangrijke) daad; 2) eene slechte daad, eyvalpaad, misdaad; 3) in 't alg. eene zaak, omstandigheid, b. v. mirum facinus.

Facio, feci, factum, 3. 1) te werk gaan, handelen, bene, male; facere cum aliquo, liet met iemand houden; adversus of contra aliquem, tegen iemand zijn; 2) bewerken, maken; facere non possum quin etc., ik moet volstrekt enz.; non possum facere ut, ik kan het niet maken dat enz.; fac (ut) sciam, laat mij weten; quid tibi faciam? wat zal ik met u beginnen? quid illo fiet? wat zal er van hem worden? 3) maken = voortbrengen; pullos, orationem, versus, clatorem, alicui dolorem; sibi pecuniam, zich geld verschaffen; manum, manschap opbrengen; potestatem, gelegenheid, verlosse geven; sibi anulum, (laten maken); fieri, gevoed worden (planten, dieren); hinc facere, een einde maken; reliquum facere, overlaten; ludos, coenas, (aarrigten); exempla in aliquem, (een voorbeeld stellen aan iemand); 4) iemand tot iets maken, b. v. consulere, heredem; 5) iets maken, doen, ondernemen; iter, impetum; als intr. offeren, b. v. vitula, eene jonge koe; sibi pro populo, er werd voor het volk geofferd; 6) zich met iets bezig houden, iets uitoefenen, b. v. medicinam, piraticam, mercaturam, topiarium; 7) nuttig, heilzaam of goed zijn; 8) zich schikken, voegen; 9) doen als of enz., b. v. me unum ex iis feci, ik deed als was ik enz.; 10) veronderstellen, aannemen, b. v. fac hoc ita esse; 11) voortbrengen, leven; 12) lijden, naufragium, detrimentum; 13) veel of weinig van iets maken = schatten, achten; magni, hoog; pluris, hooger. Zie ook Fio.

Factitious of -itius, a, um, adj. nagemaakt, kunstig (b. v. haar, yervw enz.)

Factio, oris, f. 1) het maken; testamenti; quae haec est factio? wat gebeurt hier? 2) magt of vermogen om veel te verrigten; 3) aanhang; partij; 4) partijdigheid; 5) een complot, vende, genootschap.

Factiosus, a, um, adj. 1) partijzachtig; 2) den adel toegedaan.

Factio, avi, atum, 1) zich (dlkwijs) met iets bezig houden, b. v. accusationem, versus; medicinam, (uitoefenen); 2) iets uit eene stof vervaardigen, b. v. simulacra ex arbore.

Facto, are, = Facio.

Factor, oris, m. eig. de maker; pilae, die den bal aanslaat of het eerst slaat.

Factum, i, n. 1) eene daad (slechte of goede); facta boom, poët. geplogd veld; 2) het oliversey.

Factura, ac, f. baardeling, ferri.

Factus, a, um, partic. 1) eig. gemaakt; tp. factum velle, met iets tevreden zijn; alicui factum velle, het goed met iemand meenen; factum bene = bravo; 2) bewerkt, argentum; 3) nieuw gemaakt, verbum; 4) gemaakt = geschikt voor iets.

Facula, ae, f. dem. *eën fakkel*.
Facultas, atis, f. (van het oude *Facul*) 1) magt, gelegenheid om iets te doen; facultatem habere, zich doen laten, mogelijk zijn; quoad facultas tulit, voor zoop ver het mogelijk was; 2) kracht om iets te doen, b. v. parandi; 3) gelegenheid om iets te hebben, te zien, b. v. numerum, om geld te krijgen; alicujus praesentis, om iemand te zien, te spreken; v. d. 4) voorraad, b. v. navium; in plur. vijfdeijk vermogen; tp. facultates ingenii, geestvermogens.
Facunde, adv. welsprekend.
Facundia, ae, f. welsprekendheid, gemakkelijkeheid in het spreken in 't openbaar.
Facunditas, atis, f. z. Facundia.
Facundus, a, um, adj. 1) die vloegend spreekt, welsprekend; 2) (van zaken) welsprekend; oratio, os, vox, lingua, versus.
Facosus, a, um, adj. vol hef.
Faculla, ae, f. dem. *eene dikke (smakelijke) saus*.
Faculentus, a, um, adj. vol van hef, van droesem, troebel.
Faex, faecis, f. 1) hef, droesem; it. in 't alg. het onreine eener zaak; dies sine faece, een dag zonder wolken; tp. het hef = het gemeen; de faece haurire, uit het hef ontleenen = zelfs de slechtste redenaars aanvoeren; 2) dikke sap; 3) blanketsel.
Fagēus, Faginēus en gewoonl. Faginus, a, um, adj. van beukenhout, b. v. poculum.
Fagus, i, (en us), f. (φάγος) een beukenboom.
Fala, ae, f. 1) elg, een houten toren bij eene belegering; tp. sub falas subire, de grootste gevaren ondernemen; 2) (welligt) eene hoogte van planken in den Circus (voor de aanschouwers).
Falārica, ae, f. een werpspies.
Falcaris, orum, m. eig. de zeissmakers; inter falcarios, in de zeissmakersbuurt (te Rome).
Falcatus, a, um, adj. 1) met sikkels voorzien, currus; 2) poët. sikkelvormig.
Falcifer, fera, ferum, adj. poët. eene sikkelf of zeissen dragend; senex of tonans = Saturnus.
Falcūla, ae, f. dem. 1) eene kleine sikkelf of zeissen; 2) de klaauw (van katten enz.).
Fallacia, ae, f. 1) bedrog, list; fallāciam ferre, (bezigen); 2) in 't alg. misleiding; habere fallāciam (van eene zaak), misleiden; 3) verduistering, lunae.
Fallaciter, adv. met bedrog, bedriegelijk.
Fallax, acis, adj. bedriegelijk (mensch, hoop, waren enz.); fallax herba veneni, poët. eene plant die niet vergiftig schijnt te zijn schoon zij het in de daad is.
Fallo, fefelli, falsum, 3. (φάλλω) eig. ik doe vallen; v. d. 1) om den tuin leiden, misleiden; id me fefellit, daarin heb ik mij vergist; fallit me dies, res, ik dwaal in den dag, in de zaak; fallit me, ik bedrieg mij; fallor, ik bedrieg mij; falsus es, gij hebt u bedrogen; falsum habere alicquem, iemand om den tuin leiden, misleiden; fallere custodes, retia, zijne bewakers, de netten ontloopen; als iur. = valsch zweeren; tp. aetas fallit,

(gaat ongemerkt voorby); litera fallit oculos, (ontsnapt de oogen); hoc me fallit, dat weet ik niet; qui natus moriensque fellit, poët. wiens geboorte en dood ongekend bleef; fallens, in 't geheim, b. v. ascendo; curam fallere, zich de zorgen verdrigen; 2) schenden, overtreden, b. v. zyn woord, een bevel enz.; 3) geheim houden, verbergen, furta; sua terga lupo, poët, zich onder de gedaante van een wolf onkenbaar maken; 4) iemand iets (op eene bedrieglijke wijze) ontfremden; 5) vervalschen, namaken, faciem alicujus.
Falsarius, i, m. een vervalscher (van eenen nusteren wil).
False, adv. valsch, valschelijk.
Falsidicus, a, um, adj. leugenachtig, veracht.
Falsidicus, a, um, adj. valsch handelend.
Falsisturtus, a, um, adj. valsch zweerend.
Falsiloquus, a, um, adj. leugenachtig.
Falstomōta, ae, f. of -um, i, n. bedrog.
Falstiprens, tis, adj. voor wiens vader iemand gehouden wordt, die het niet is.
Falstas, atis, f. valscheid.
Falso, adv. 1) valschelijk; nuntiare, eene valsche tijding geven; 2) valschelijk = zonder dat het iemand verdient.
Falsum, i, n. 1) eene onwaarheid; 2) vervalsching; 3) in falsum, te vergeefs, b. v. tela jacere.
Falsus, a, um, adj. 1) valsch = gehuicheld, b. v. gaudium, lacrymae; 2) valsch = zonder hoop; 3) valsch = verlicht, niet echt, b. v. literae; 4) valsch = huichelend; 5) in twijfel.
Fals, cis, f. een krom mes; 1) een sikkelf, zeissen (oak in den oorlog); falces murales, muurhaken (om iets omver te trekken enz.); 2) een snoeimes.
Fama, ae, f. (van φάμα, dor. φάμα); 1) een gerucht; fama est, het gerucht loopt; fama accipere, iets van hooren zeggen hebben; 2) de goede naam, waarin iemand staat (de roem); detrahere de fama alicujus, iemands roem verkleinen; 3) de slechte naam, waarin iemand staat; 4) eene oude ingewortelde (algemeene) meening.
Famēlicus, a, um, adj. hongerig; subst. iemand die honger lijdt.
Fames, is, f. honger = begeerte naar eten; famem explere, (stillen); tp. 1) honger (dorst) = groote begeerte naar iets, b. v. auri, honorum; 2) honger = hongersnood; 3) honger = groote behoefte; 4) onthouding van eten.
Famigeratio, ōnis, f. de verbreiding van een gerucht.
Famigerator, ōris, f. die een gerucht verbreidt.
Famīlia, ae, f. 1) huis en hof, huizegezin; pater, mater familias, huizeheer, huizevrouw; 2) de huisgenooten (vooral de slaven), de familie; suam familiam convocare, zijne huisgenooten zamenroepen; tp. a) eene sckte van wijgeeren; b) een troep woncelspelers enz.; c) familiam ducere, aan het hoofd staan (= de of het voortreffelijkste zijn).

Familiaris, e, adj. 1) *het huiswezen betreffende; copiae, het tijdelijk vermogen; res, het huiswezen; it, het tijdelijk vermogen*; 2) *de familie betreffende, funus*; 3) *vertrouwd, bekend in huis, met de familie; subst. een bekende, vriend*; 4) *(van zaken) vertrouwd, b. v. sermo, aditus; jura, vriendschapsregten; mihi familiare est, het is mij eigen, het is mijne gewoonte*; 5) *(bij de offeranden) pars familiaris, dat gedeelte, het welk voor den Staat gold.*

Familiaritas, atis, f. *gemeenzame, vertrouwde vriendschap; familiaritatem conflare, (daarstellen); uti intima aliquid familiaritate, iemands gemeenzame, vertrouwde vriend zijn.*

Familiariter, adv. 1) *gemeenzaam, vriendschappelijk (it. deelneemend)*; 2) *naauwkeurig, b. v. iets kennen.*

Famosus, a, um, adj. 1) *berosmd, mors etc.*; 2) *berucht*; 3) *erroovend; carmen, libellus; een schimpeschrift.*

Famulus, s. Famulus.

Famula, ae, f. *eene bedjende, dienstmaagd.*

Famularis, e, adj. *dienstbaar, slaafsch; jura famularia dare, een vrij volk te onder brengen, overheerschen.*

Famulatus, us, m. *de slayendienst.*

Famulor, atus sum, i. *oppassen, dienen.*

Famulus, a, um, adj. *dienstbaar; subst. een bedjende.*

Fanaticus, a, um, adj. 1) *geestdrijvend, dweepziek*; 2) *razend, onzinnig.*

Fandum, i, n. *het regt, hetgeen regt is.*

Fanum, i, n. *eene heilige (aan eene godheid toegewijde) plaats (een tempel of de omtrek rondom een tempel).*

Far, farris, n. 1) *in 't alg. graan*; 2) *spelt*; 3) *grof meel.*

Farcio, rsi, rum of farctum, a. 1) *volstoppen of in 't alg. vullen, b. v. parietes cacientis*; 2) *instoppen, in os*; 3) *ook Sarcio.*

Fari, z, Faris.

Farina, ae, f. *meel; tp. nostrae farinae, onze zeggelken.*

Faris, (fatur), fatus sum, i. *(For komt niet voor) zeggen, spreken; nescius fari, poet. die (nog) niet spreken kan; fars age, wel-aan, spreek op; fando audire, hooren zeggen; z. Pandum en Fatum.*

Farraceus, a, um, adj. *uit graan of spelt.*

Farrago, inis, f. *graen gemengd voeder; tp. a) eenzommelzode, een mengelmoez, allerlei; b) eene nietigheid.*

Farratus, a, um, adj. *het graan of de spelt betreffende; olla, (met brij gevuld)*; *omnia farrata, enkel meelspijzen.*

Farrus, a, um, adj. *uit spelt of meel; subst. -um, meel; kookken.*

Farrilis, c, adj. *hetgeen gemest wordt, anser.*

Fartor, oris, m. 1) *die iets stopft of mest*; 2) *een worstenstopper.*

Fartum, i, n. en -us, us, m. *hetgeen in iets gestopt wordt; fartum vestis, hetgeen onder het kleeft is = het ligchaam, de persoon; fartum facere ex aliquo, iemand kort en klein hakken.*

Fartura, ae, f. 1) *mest*; 2) *hetgeen tot in-vulling der muren dient.*

Fas, n. indecl. 1) *hetgeen voor God regt is*; 2) *regt, billijk, geoorloofd; subst. regt, b. v. gentium, het volkenregt*; 3) *mogelijk; fas est, si licet et fas est, zoo het mogelijk is*; 4) *door het noodlot bepaald.*

Fascia, ae, f. *een windsel (om het hoofd, de borst, de schenkels, voer wonden, voor kinderen enz.); fasciae lecti, bedzeelen; tp. een streep, een wolk-streep aan den hemel.*

Fasciculus, i, m. dem. *een bondel, pakket, b. v. brieven, boeken; florum, een bloemruiker.*

Fascino, avi, atum, i. (*βασκινω*) *betooveren, beheksen.*

Fascinum, i, n. *betoovering, beheksing.*

Fascinus, i, m, z. *Fascinum.*

Fasciola, ae, f, dem. *een klein windsel of band.*

Fascis, is, m. *een bondel, (heesterhout enz.); fascies, de bijbondels der Romeinsche Victores; fascies habere, (dezelve voor zich vijf laten dragen als Consul); cujus tum fascies erant, die toen het oppergebied had; fascies laureati, (met laurietakken omwonden, zg eene overwinning); submittere of demittere fascies, de bijbondels (uit achtung) naar beneden houden, (tp. alicui, iemand den voorrang afstaan); tp. fascies, hooge eerbambten (vooral het Consulaat).*

Faselus, z. Phaselus.

Fasti, orum, m. (sc. dies) 1) *dagen, waarop de praetor geregt mogt houden*; 2) *eens lijst van alle dagen = een kalender*; 3) *een kronyk, jaarboek.*

Fastidio, ivi, itum, a. 1) *een afkeer van iets hebben, van eene spijze; b. v. pulmentarium, vinum*; 2) *iets trotsch versmadelen of verachten, mores, preces alicujus, it. niet houden van (hetzelve verachten), b. v. legere, regem esse*; 3) *trotsch handelen*; 4) *aan eene zaak iets te verispes, hebben.*

Fastidiose, adv. *met tegenzin.*

Fastidiosus, a, um, adj. 1) *die niet houdt van iets, b. v. literarum; terrae, die het land (om te bebouwen) versmaadt*; 2) *moedig, jelijk te bevredigen (in zijne eischen)*; 3) *walgend, onangenaam.*

Fastidium, i, n. 1) *walg, tegenzin (van spijzen; tp. van andera zaken, van iemand)*; 2) *laatdunkendheid, hoogmoed*; 3) *be-zwaar.*

Fastigatio, onis, f. *het in eene schuinsche rigting brengen, de schuinsche rigting die men aan iets geeft.*

Fastigatus en -atus, a, um, adj. *schuins hangend of geplaatst, tignum; mons fastigatus in acutum cacumen, (die in eens scherpe punt uitsloopt).*

Fastigium, i, n. *het bovenste of hoogste gedeelte ener zaak*; 1) *de geyelspits (van een tempel, paleis)*; 2) *in 't alg. het dak; tp. het einde, b. v. imponere rei*; 3) *de top van een berg; it. in 't alg. het bovenste eener zaak; summa fastigia rerum, de hoofdpunten; tp. waardigheid, aanzien, b. v. consular, regium; pari fastigio stare, zich in den eenen toestand even als in den anderen gedragen; fastigium eloquentiae, het toppunt van wetsprekendheid*; 4) *schuins*

sche plaatsing (van een balk).
Fastigor, *atus sum*, *i.* puntig toelooopen (*b. v.* het graan).
Fastosus, *a*, *um*, *adj.* hoogmoedig.
1. Fastus, *us*, *m.* overmoed, hoogmoed; *pati alicujus fastus*; door iemand versmaad worden.
2. Fastus, *a*, *um*, *adj.* (*is verw. met Fari*), *b. v.* dies, een dag waarop men gerigt mogt houden; *z.* Fasti.
3. Fastus, *tum*, *m.* *z.* Fasti.
Fatilis, *c*, *adj.* **1)** waarin of waardoor het noodlot vervuld wordt, voorbeschikt, (*b. v.* eenen tijd); *pignora* = het Palladium; mors, de natuurlijke dood; *deae* = de Parcen, de schikgodinnen; **2)** vol ongelukken, noodlotig, ongelukkig, *b. v.* *annus*, telum; **3)** voorzeggings bevattende, *libri*.
Fatiditer, *adv.* volgens het noodlot; *mori*, den natuurlijken dood sterven.
Fatitor, *fassus sum*, *z.* **1)** bekennen, belijden, verum, sensus suos; *tp. a)* uiten, laten blijken, *iram vultu*; *b)* prijzen, *fidem alicujus*; **2)** fatetur aliquis etc. (*passive*) men bekent dat iemand enz.
Fatidicus, *z.* Fatidicus.
Fatidicus, *a*, *um*, *adj.* waarzeggend; *deus* = Apollo; *subst.* een waarzegger.
Fatifer, *fera*, *ferrum*, *adj.* poët. den dood aanbrengend, doodelyk.
Fatigatio, *onis*, *f.* vermoeijing.
Fatigo, *avi*, *atum*, *i.* vermoeijen (zich, den lezer enz.); *tp.* vermoeijen, *b. v.* *dolls*, *precibus*, *verberibus*, (zeer lastig vallen); *fatigatus* (*precibus*), door bidden vermoeid; *terras caelumque*, (ontrusten); *sylvas*, de wouden *z. v. a.* verontrusten (door geschreeuw enz.); *socios*, (sterk aanzetten); *animos*, (bedwingen); *somno fatigatus*, (overweldigd, overvallen); *noctem diemque*, (onophoudelyk met bezigheden doorbrengen); *arma*, zich steeds met de wapenen bezig houden; *Martem*, oorlog verlangend.
Fatiligus, *a*, *um*, *adj.* poët. = mortem col-ligens.
Fatiloquus, *a*, *um*, *adj.* = Fatidicus.
Fatisco, *z. P. en S. 3.* (*verw. met xateno* = gaten) van droogte uit één vallen, eene spleet krygen, van één spijten; *tp.* *afmar-tien* (een mensch, die, het aardryk (uitgeput worden); *seditio fatiscit*, (neemt af).
Fatiscor, *z. P. 3. z.* Fatisco.
Fatide, *adv.* onnoozel, zot, ongerynd.
Fatiditas, *atis*, *f.* onnoozelheid.
Fatum, *i*, *n.* **1)** eene uitspraak (vooral over de toekomst); *it. de wil* (der goden); *fata implere*; **2)** bestemming, overmydelijk noodlot; *sic erat in fatis*, zoo was het bepaald; *singulari esse fato*, een zonderling noodlot hebben; *tp.* datgens, waarop het noodlot, *b. v.* van eenen Staat rust; **3)** toeval (gelukty of ongelukty); **4)** het einde van den (den mensch toebeschikten) levens tyd; *fato fungi* of *fato concedere*, sterven; *fata proferre*, (verlengen); **5)** in 'e alg. de dood (de natuurlijke, zoowel als een geweldige); *tp. a)* de ondergang, *b. v.* rei-

publicae; *b)* het verderf = een verderfelyk mensch; **6)** poët. de asch van een verbrand lyk.
Fatior, *ari*, *z.* bezeten zijn.
Fatius, *a*, *um*, *adj.* onsmakelyk (*hruid enz.*); *tp.* *laf*, zot, dom; *subst.* een grappch-wa-ker of maakster.
Fauces, *z.* Faux.
Fauni, *orum*, *m.* Faunen, yeldgoden.
Fauste, *adv.* gelukkig (*b. v.* voor iemand afloopen).
Faustitas, *atis*, *f.* geluk, gelukzaligheid.
Faustus, *a*, *um*, *adj.* gelukkig = geluk aanbrengend, omen, annus, carmen.
Fautor, *oris*, *m.* een begunstiger; *die* iemand of eene zaak genegen is.
Fautrix, *icis*, *f.* eene begunstigster, genegen.
Faux, *cis*, *f.* (de nom. komt niet voor) gew. in plur. fauces, *Yum*, *i* de strot, de gorgel; *tp.* *ex faucibus belli eripi*, (getrokken worden); **2)** de keel; *laqueo fauces* innectere, den hals met eenen strik toesnoren; *tp.* *faucibus premi*, zeer in het naauw zijn; *fauces defensionis premere*, (onmogelyk maken); **3)** een eyge weg of een pas, *Ciliciae*, *Graeciae*; *fauces Nilii*, de monden van den Nijl.
Favio, *favi*, *faurum*, *z.* (*is verw. met aveo*) **1)** gunstig of genegen zijn (vooral met daden); *orationi alicujus*, iemands gezegde niet euvel opnemen; *laudi alicujus*, accusatio-ni, (begunsten, bevorderen); *ore* of *lingua favere*, (bij offeranden) niets zeggen dat een kwaad voorlecken is of helst; **2)** zijnen bijval toonen (door hand-gelap enz.); *tp.* *honoribus alicujus*; **3)** willen, begeeren.
Favilla, *ae*, *f.* **1)** de (nog heete) asch; **2)** eene yont; *tp.* *prima favilla mali*; **3)** in 't alg. de asch.
Favitor, *z.* Fautor.
Favonius, *i*, *m.* de (in Italië aangename) westewind, Zefir.
Favor, *oris*, *m.* **1)** gunst, genegenheid; *in favorem ultionis*, ten gunste (= om) der wraak; **2)** bijval, goedkeuring (*b. v.* der aanschouwers enz.).
Favorabilis, *e*, *adj.* **1)** hetgeen gunst ver-waagt; **2)** gunst bezittend, begunstigd.
Favorabiliter, *adv.* met goedkeuring.
Favus, *i*, *m.* **1)** de wasraat, die de byen met honig vullen; **2)** honigraat; *favos demetere*, (snijden); *tp.* honig.
Fax, *faxis*, *f.* **1)** eene fakkel (gew. een stuk pynhout) om *b. v.* brandstapels aan te ste-ken, *bij feesten* enz.); *tp. a)* fakkel = aanzetting tot iets; *b. v.* *belli*, *accusatio-nis*, *dolorum faces*, middelen ter vermeer-dering van smart; *dicendi faces*, schitteren-de welsprekendheid; *facem alicui proferre*, iemands gewijzer of aanvoerder tot iets zijn; *b)* de aansteker van iets, *b. v.* *belli*, *accusationis*; **2)** het licht, *b. v.* van de maan; *faces caelestes*, brandende luchtver-schijnsels; *tp.* *faces*, vurige oogen, of die vol uitdrukking zijn.
Faxim, = *Faciam* of *Fecerim*.
Faxo, = *Fecero* of *Faciam* (*futur.*).
Fabricito, *are*, *i.* de koorts hebben.

- Fēbricilla**, ae, f. dem. *eene lichte koorts*.
Fēbriculōsus, a, um, adj. *met de koorts bezet, koortzig*.
Fēbrīo, ivi, itum, 4. = febre laborare.
Fēbris, is, f. (van een oud febrīo = vibro = zwaaijen) *koortshitte, de koorts; febris accessio, een aanval van koorts*.
Fēbrūa, ōrum, n. 1) *een zuiveringsmiddel*; 2) *een jaarlijksch reinigingsfeest (op het einde des jaars)*.
Fēbrūarius, a, um, adj. *Februarij betreffende, mensis, idus*.
Fēcālis, z. Fētalīs.
Fēcunde, adv. *vruchtbaar*.
Fēcunditas, ātis, f. 1) *vruchtbaarheid (ook tp. van den geest)*; 2) *eene zeer groote menigte, overvloed, lactis; tp. librorum, overvloed van boeken, die iemand schrijft*.
Fēcundo, āre, i. *vruchtbaar maken*.
Fēcundus, a, um, adj. 1) *vruchtbaar (grond, menschen, tijd, geest enz.)*; 2) *bevruchtend, vruchtbaar makend, b. v. Nilus*; 3) *rijkelyk, b. v. quaestus; calices, volle bekels*.
Fel, fellis, n. (well. verw. met χαλκ) *gal; fel veneni, vergif; fel vipereum, slangenvergif; tp. a) gal = bitterheid, iets onangenaams (b. v. in de liefde enz.); b) gal = toorn*.
Fēles of -is, is, f. (φαῖ) 1) *cig. een wezel, een bunzing*; 2) *eene kat*; tp. *iemand die iets wegroof*; b. v. *virginaria of virginalis, een vrouwemroover*.
Fēlicitas, ātis, f. 1) *vruchtbaarheid (van den grond)*; 2) *geluk*.
Fēliciter, adv. 1) *vruchtbaar, rijkelyk (b. v. gedijen)*; 2) *gelukkig*; 3) *(bij toeroeping) geluk!*
Fēlix, z. Fēles.
Fēlix, icis, adj. 1) *vruchtbaar, arbor, ramus, regio*; 2) *gelukkig (in zijne betrekkingen)*; 3) *gelukkig in eene onderneming, in eene kunst enz.*; 4) *rijk*; 5) *zalig = dood*; 6) *geluk aanbrengend of voorspellend; arma, omen; quod tibi sit felix!*
Fēllēus, a, um, adj. *galachtig*.
Fēmella, ae, f. dem. *eene vrouwje, meisje*.
Fēmēv, Ynis, n. (NB. de nom. komt niet voor) *het binnenste deel van den schenkel*.
Fēmīna, ae, f. 1) *(van menschen) eene vrouw, een wijf; tp. een verwijsd manspersoon*; 2) *(van dieren) het wijfje, b. v. femina piscis, sus*.
Fēmīnālīa, um, n. *banden om de schenkels (tegen de koude)*.
Fēmīnūs, a, um, adj. 1) *vrouwelyk, van vrouwen; plangor, ululatus; sexus, het vrouwelyk geslacht; calendae, het vrouwenfeest (op den eersten Maart)*; labor, *vrouwelyk werk*; amor, *liefde voor eene vrouw*; 2) *verwijsd, onmannelyk, b. v. amor, pectus*.
Fēmīnūs, a, um, adj. *vrouwelyk, genus*.
Fēmur, ōris (gew. Ynis, z. femēn), n. *de bovenste schenkel, het dijbeen*.
Fēnēbris, e, adj. *de renten betreffende, lex; pecunia, (dat men op rente zet)*.
Fēnērātio, ōnis, f. *het uitzetten op rente (dikwijls = woeker)*.
Fēnērāto, adv. (eig. met rente); tp. *tot uwre (wijze enz.) schade, b. v. illum fererato abstulisti*.
Fēnērātor, ōris, m. *die geld op rente zet (dikwijls = een woekeraar)*.
Fēnēro, āvi, ātum, i. *geld op rente zetten; tp. a) z. v. a. met woeker terug geven (eene veldaad enz.)*; mortēs, *elkander vermoorden*; b) *z. v. a. leenen, b. v. sol lumēn sideribus fererato*.
Fēnēror, ātus sūm, i. 1) *geld tegen interest leenen*; binis centesimis, *voor twee ten honderd (maandelyks)*; tp. *met iets woekeren, beneficium; provinciam fererari, in eene vingewest met geld woekeren*.
Fēnestella, ae, f. dem. *een klein lichtgat of venster*.
Fēnēstra, ae, f. (van φαῖ = schijnen) *eene opening, een lichtgat; it. een venster; fenestrae ad tormenta mittenda, schietgaten; junctae fenestrae, de gesloten vensters; tp. gelegenheid tot iets*.
Fēnēstro, āvi, ātum, i. = fenestris mūnio.
Fēnuū-etc., z. Poenuū.
Fēnus, ōris, n. 1) *rente, interest; fenus besibus factum est, (is op acht ten honderd bepaald geworden)*; grande *fenus*, *hooge rente*; 2) *woeker, b. v. fenore rem partam habere*; 3) *rente, die iemand betalen moet = schulden; fenore obrui*; 4) *het kapitaal zelf*.
Fēnuscūlum, ī, n. dem. *een klein gewin of voordeel*.
Fēra, ae, f. (gr. βίη) *een wild dier, rapida*.
Fērāctas, ātis, f. *vruchtbaarheid*.
Fērācter, adv. *vruchtbaar, rijkelyk*.
Fērālta en **Fērālta**, um, n. *het (jaarlijksch) allerdoodenfeest te Rome*.
Fērālis, e, adj. 1) *de Feralia betreffende; tempus, dies*; 2) *de dooden of lijken betreffende; carmen, een lijkzang; tp. verderfelyk voor iemand, bellum*.
Fērax, ācis, adj. *vruchtbaar (akker, stof, geest, leestijg enz.)*.
Ferctūlum, ī, n. 1) *eene baar, eene draagbaar*; 2) *een tafcgeregt*.
Fēre, adv. (gr. φη) 1) *ongeveer, bijna*; 2) *ongeveer = omtrent; b. v. haec fere sunt, dat is het ten naasten bij*; 3) *gewoonlyk, meestal, fieri*; 4) *zeer, bijzonder (in enkele spreekwyzēn)*; non tere multum; 5) *juist; non fere omnes, juist niet allen*.
Fērētārius, ī, m. *gew. in pl. ligt gewapende soldaten (die de anderen ondersteunden)*; tp. *amicus fererantius, (bereid tot hulp)*.
Fērētus, ī, m. *(een bijnaam van Jupiter)*.
Fērētrum, ī, n. *in 't alg. eene baar; in 't bijz. eene doodbaar, lijkbaar; feretrum subire, de baar opheffen (dezelve dragen)*.
Fērtae, ārum, f. (verw. met Festus); 1) *rustdagen, vakantie; forenses, bij het geregtshof; esuriales, vastendagen*; 2) *rust, vrede*.
Fērūtus, a, um, adj. 1) *iemand die rust = niet te doen heeft, werkeloos; male feriatu, die ten onrijsd rust, werkloos is*; 2) *feriati dies = feriae*.
Fērīvus, a, um, adj. *van een wild dier, vox, vultus, lac; caro ferina of alleen ferina, wildbraad*.

Ferito, z. P. en S; 4. 1) stooten (het voorhoofd, tegen eenen muur, mit de hoornen enz.); pede uvas, (treden); venti aquas feriant, (zweepen, geeselen het water); tp. sidera vertice ferite, (tot aan de sterren reiken); 2) wonden, eene wond toebrengen (door eene beet, een houw enz.); retinacula ferro, (doorhakken); 3) tressen, aliquem telo; sol ferit radius cacumina, (trest met hare stralen enz.); ferit aethera clamor, (dringt door tot enz.); tp. a) tressen = indruk maken op enz., b. v. oculos; b) tressen = in 's oog houden; medium, den middenweg; 4) dooden (door te slaan); porcum; aliquem securi, onthoofden; hostem, (nedervellen); tp. foedus, een verbond sluitens; 5) slaan = stampelen (geld); 6) uitstooten, verba palato; 7) iemand van iets door list barooven.

Feritas, ātis, f. wildheid (van een dier, van eenen mensch, van den grond, van een boom).

Ferme, adv. = Ferre.

Fermentesco, z. P. en S. 3. tp. los worden, zij worden (van den grond (door ompsitten of ploegen)).

Fermento, āvi, ātum, i. iets doen gisten (brood).

Fermentum, i, n. 1) zuurdeeg; 2) misch. bier, gerstendrank, die gegist heeft; 3) tp. toorn; it. rede tot toorn.

Fero, tūll, ātum, 3. (φέρω) 1) dragen = voortbrengen (vruchten); 2) dragen (in de handen, op de schouders enz.); aquā ferri, varen; equo ferri, rijden; stellae feruntur circa etc., (bewegen zich om enz.); ferri, (van menschen) zich storten, b. v. in proelia; flumen fertur, (stroomt); arma ferre in etc., (tegen iemand voeren of dragen); signa ferre, eig. de vaandels dragen, = opbreken, b. v. in hostem; sacra ferre, offeren; tributum, (betalen); via fert, vestigia ferunt ad etc., de weg leidt, het spoor voert naar enz.; se alicui obviam ferre, iemand te ontmoeten; ventrem of partum ferre, zwanger zijn; tp. a) verdragen, lijden, dulden (iemand, zwarigheden enz.); laete, zich verheugen over enz.; aequo, iniquo animo, iets gelaten verdragen, zeer ontevreden over iets zijn; dolorem apertius, zijne droefheid vrij duidelijk aan den dag leggen; impetum, (doorstaan); vetustatem ferre, (van wijn) zich lang goedhouden; it. in 't alg. lang duren; b) iets z. v. a. bij of aan zich dragen, b. v. alienam personam, eene vreemde rol spelen; ferre clam of obscure, verbergen; ferre of prae se ferre dolorem, zijne droefheid duidelijk doen blijken; alicui fidem ferre, iemand geloof toeschrijven; c) ferri, weggesleept worden, b. v. ad crudelitatem; d) rondragen (door er van te spreken, door het te vertellen); famam, een gerucht verspreiden; se ferre, zich voor iets uilgeven; vera, de waarheid zeggen; ferunt, fertur, men zegt; scripta alicujus feruntur, (zijn in elks handen); e) verheffen (met woorden); laudibus, zeer prijzen; aliquem in coelum, iemand hemelhoog ver-

heffen; f) het zoo met zich brengen, b. v. amor tuus, commodum vestrum ita fert; fert animus, ik heb lust; ut opinio, ut spes nostra fert, zoo als ik vermoede, zoo als ik hoop; 3) z. v. a. naur iemand toe brengen, b. v. alicui amplexum, iemand willen omhelzen; verv. in 't alg. geven, b. v. oscula, praemia, legem etc.; opem, hulp verleenen; sententiam of suffragium ferre, zijne stem geven, stemmen; tp. a) veroorzaken, b. v. luctum, perniciem; b) iemand iets aanbieden, b. v. conditionem; legem, (voorstellen); ad populum ferre, aan het volk ter beslissing voorstellen; 4) wegdragen (uit het gevecht enz.); tp. er van wegdragen, behalen; laudem, praemium; ferre aliquid, met iets er van afkomen, b. v. impune; ferro aliquid tacitum ab etc., ik verkrijg het, dat iemand op iets zwiigt; 5) met zich nemen (door geweld); ferre et agere, rooiven en plunderen; 6) iets (eene rekening) brengen (in een boek) = boeken.

Ferocia, ae, f. 1) wildheid; it. trots, halfstarrigheid; 2) dapperheid, moed; 3) vini, de strafheid van wijn.

Ferocitens, tis, partic. wild, al te moedig, coquus.

Ferocitas, ātis, f. 1) wildheid (van een paard enz.); virtoriae, de uitgelatenheid, die eene overwinning te weeg brengt; 2) moedigheid, fierheid.

Ferociter, adv. 1) moedwillig, stout; 2) vermetel, overmoedig; 3) moedig; ferociter facta, dappere daden.

Feroculus, a, um, adj. dem. moedig.

Ferōnia, ae, f. 1) de godin der bosschen; 2) de godin der vrijgelatenen.

Ferox, ōcis, adj. 1) die zich ligt tot iets vervoeren laat; ad rebellandum; ferox adversus pericula, iemand, die gevaren moedig het hoofd biedt; a) vurig, wild (de jeugd, een paard enz.); 3) fier; 4) onbeschoft, moedwillig; 5) wild, wreed; 6) dapper; bello, in den oorlog.

Ferramentum, i, n. gew. in plur. ijzeren werktuigen of gereedschappen (van welk soort ook).

Ferrarius, a, um, adj. het ijzer betreffende; faber, een smit; officina, eene ijzersmederij; it. eene smidze; subst. ferraria, eene ijzergroeve, ijzermijn.

Ferratilis, e, adj. met ijzer voorzien; genus, (boertend) de (geketende) slaven.

Ferratus, a, um, adj. 1) met ijzer beslagen of voorzien (eene paal, een speer); ferrati, geharnaste; 2) ijzeren (grendels enz.).

Ferrus, a, um, adj. 1) ijzeren, van ijzer; humus, cuneus etc.; imber of telorum seges, eene hagelbui van pijlen; tp. a) van ijzer = hard, onverbiddelijk, lex, praecordia; b) van ijzer = zeer duurzaam, vox, corpus; os, onbeschaamdheid; c) van ijzer = zeer hard of drukkend, sors, bellum; somnus = de dood; d) hard in schrijfwijze; 2) met ijzer voorzien; servus, (geboeid, geketend); 3) gelijk aan ijzer, ijzerkleurig.

Ferricrepinus, a, um, adj. eig. door middel van ijzer ratelend; insulae, (boertend) = ergasula.

Ferriterium, i, n. de ijzerslijster, (boertend) = ergastulum.
 Ferriterus, i, m. een ijzerslijter, (boertend) compedibus vincitus.
 Ferritribax, acis, adj. = Ferriterus.
 Ferruginus, a, um, adj. 1) eig. ijzerverw; ijzer, donkerkleurig; it. donkerblauw; 2) ijzerachtig, sapor.
 Ferruginus, z. Ferrugineus.
 Ferrugo, inis, f. 1) eig. ijzerverw; donkere; donkerblauwe verw; tp. donkerheid (der onderwereld, van de bewolkte zon); 2) roest, ijzerroest.
 Ferrum, i, n. 1) ijzer (als metaal); 2) ijzer = een ijzeren werktuig (een bijl, een zwaard, werpspies, ploeg enz.); decernere ferro, met het zwaard vechten; ferro, door oorlog, door vijandelijk geweld; 3) tp. a) ten ijzer gestel, het doorstaan van iets; b) hardvochtigheid.
 Ferrumen, inis, n. tras, cement.
 Ferrumino, avi, atum, i. met cement verblijden; tp. labra labris.
 Fertilis, e, adj. 1) vruchtbaar, ager, annus, herba, serpens; tp. peccus, cura; 2) vruchtbaar makend, bevruchtend, Nilus; den, = Ceres.
 Fertilitas, atis, f. vruchtbaarheid (van den grond, van menschen, dieren; tp. eener kunst).
 Fertilitas, adv. vruchtbaar.
 Fertus (een oud woord), z. Fertillis.
 Fertilis, ae, f. 1) brem (voor roeden gebruikt); 2) een takje (van een boom, van het gewas van een hert).
 Fertiliculus, a, um, adj. 1) gelijk aan brem; 2) uit brem gemaakt, rudis.
 Fertilis, z. Ferulaceus 1).
 Ferus, a, um, adj. (van fer); 1) wild, b. v. dier, boom, levenswijze; subst. ferus (en fera) een wild dier; 2) hard, wreed (vijand, minnaar, woede, zwaard, moord enz.).
 Fervifacio, feci, factum, 3. heet maken (pik enz.).
 Fervens, tis, adj. heet (b. v. een rad); tp. gloeiend, bruischend (toorn enz.).
 Ferventer, adv. driftig (b. v. spreken).
 Fervens en Fervo, vi en vili, z. S. 2 en 3. (verw. met fer, doen droogen) zieden; it. bruischen, onstuimig zijn (door den wind enz.); tp. a) (van hartstogten) woeden, verbolgen zijn; b) vurig, driftig gedaan worden (een werk); c) in groote menigte te voorschijn komen enz.
 Fervesco en -isco, z. P. en S. 3. aan 't bruischen raken (door koken enz.).
 Fervidus, a, um, adj. zeer heet, brandend; it. bruischend (b. v. de zee); tp. bruischend, varig, driftig (gesprek, mensch enz.).
 Fervo, z. Fervens.
 Fervor, oris, m. de hitte (van het vuur, van de koorts enz.); it. het bruischen (van de zee); tp. vurigheid van karakter enz.
 Fescenninus, a, um, adj. Fescenninisch (uit de stad Fescennia); versus, Fescenninisch (= zeer dertel) lied; fescennini, Fescenninische liederen.
 Fessus, a, um, adj. 1) afgemat, moede, b. v. inedia, caecae, de via, malis; fessi rerum,

het onrustige leven moede; 2) ontzenuwd; vulnere, acetate, annis; fessi artus, zieke ledematen; res fessae, nood, ongemak; fessae naves, onbruikbare schepen.
 Festinanter, adv. haastig, spoedig.
 Festinatio, onis, f. spoed, haastigheid.
 Festinatio, adv. = Festinanter.
 Festino, avi, atum, i. 1) spoeden, haastig zijn; 2) drok bezig zijn; 3) iets bespoedigen, bevoororderen, fugam, mortem in se etc.; festinatum iter, festinatae nuptiae, bespoedigde reis enz.; diem festinavit (sc. agere), zij spoeden zich om den dag te vieren; annis festinatis raptus; (door velen vroegtijdigen dood).
 Festinus, a, um, adj. haastig, spoedig.
 Festive, adv. 1) aardig, lief, heftig; 2) vriendelijk; accipere, onvangen, opvangen.
 Festivitas, atis, f. 1) genoeven (dat men door feesten geniet); mea festivitas (vleijend), mijn vermaak, mijn engel, mijn lief; 2) heftaligheid (in spreken, in handelen); 3) aardigheid, bevalligheid.
 Festivus, a, um, adj. bevallig, hartelijk (mensch, gedicht, spel enz.); sermo, een vernuftig gesprek.
 Festuca, ae, een halm; festuca liber, een vrijgelaten slaaf (omdat men waarschijnlijk teken van vrijheid hem met eenen halm aanraakte).
 Festum, i, n. een feestdag, feest.
 Festus, a, um, adj. feestelijk, plegtig, ludus, chorus, pax; dies, een feestdag; vocis, een vrolijke uitroep.
 Fetalis of Fecialis, e, adj. wat het regt om vrede te sluiten of den oorlog aan te kondigen betreft; jus fetiale; legatus fetalis of allean fetialis, een Fetialis (Romeinsch priester, die oorlog aankondigde, vrede sloot enz.).
 Fetter, fera, ferum, adj. bevruchtend.
 Feticco, are, i. broeden, baren, (van vlschen) kuit schieten.
 Feto, are, i. broeden.
 Fetura, ae, f. 1) voortplanting, fokking (van dieren); 2) jongen, jong yet.
 1. Fetus, us, m. 1) de voorttelende kracht, terrae; 2) het werpen, bestiarum; 3) de vrucht, de teelt (van planten en dieren); fetus procreare, jongen telen; fetum fundere, edere, procreare (van eenen akker), vruchten voortbrengen; fetus nuclei, een jonge nootenboom; tp. de vruchten (van het verstand enz.).
 2. Fetus, a, um, adj. 1) wat gebroed, gebaad of geworpen heeft; lupa feta gemellos; 2) vruchtbaar; terra feta frugibus; 3) zwanger (dragtig, bevrucht); tp. vol, opgeyuld met iets, machina feta armis.
 Fex, z. Faex.
 Fibr, bri, m. een bever.
 Fibra, ae, f. (verw. met vibro = zwaaijen); 1) eig. iets dat zich gemakkelijk her- en derwaarts beweegt; zene vezel (aan wortels, aan het ingewand enz.); 2) de ingewanden (om te offeren); tp. terrae, de ingewanden der aarde; cornea alicui fibra est, iemand is gevoelloos.
 Fibratus, a, um, adj. vezellig, draadig.

Fibrinus, a, um, adj. van eenen bever; pel-
lis, een beverhuid.

Fibula, ae, f. (in plaats van Figbula) al-
les, waarmede men twee dingen aan één
hecht, een gesp, een strik, een haak, een
band; is, de chirurgicale gesp (om wonden
aan één te hechten); trabes distinebantur fi-
bulis, (door klampen, haken).

Fibulatio, onis, f. zamenvoeging door haken.

Fibulo, avi, arum, i. zamenvoegen.

Fibrarius, a, um, adj. vijgen betreffende.

Ficoidia, ae, f. een vijgenbijter.

Ficetum, i, n. eene met vijgboomen bezette
plaats; tp. aanbejen (eene ziekte).

Ficosus, a, um, adj. vol aanbejen.

Ficte, adv. in schijn, b. v. popularem esse.

Fictifus en **Fictivus**, a, um, adj. nagemaakt,
onacht, gemma, vinum, oleum.

Fictile, is, n. aarden gereedschap; fictilla,
aardene vaten; fictilibus coenare.

Fictilis, e, adj. aarden, vas, figura.

Fictio, onis, f. 1) vorming, nomenclum; 2) de
schijn van iets; est voluntatis fictio, de
schijn van te willen is. er; 3) een aange-
nomen (gesteld) geval; uti fictione, een ge-
val stellen.

Fictor, oris, m. iemand die iets met de hand
vormt = een beeldhouwer enz.; 2) iemand
die iets maakt of veroorzaakt = de bewer-
ker, uitsynder, de oorzaak, b. v. fortunae;
fandi = qui ficta facit.

Fictrix, icis, f. eene vormster, b. v. materiae.

Fictura, ae, f. de vorming.

Fictum, i, n. een verdichtsel.

Fictus, a, um, adj. 1) verdicht (valsch),
dij, fabula, capilli; carmen, een verdicht-
sel, eene fabel; 2) hulchelachtig, valsch
(een mensch).

Ficula, ae, f. of beter **Ficulus**, i, m. dem;
eene kleine vijg.

Ficulneus, z. **Ficulus**.

Ficulnus, a, um, adj. van vijgenboomenhout,
van eenen vijgenboom.

Ficus, i, en us, f. (ovr.); 1) een vijgen-
boom; 2) eene vijg; ficus prima = initium
autumni; 3) aanbejen (eene soort van
zweer).

Fide, z. **Fideliter**.

Fidelcommisum, i, n. een **Fidelcommis** (eene
vermaking of dispositie, welke volgens ke-
kerre bepalingen op andere erfgenamen over-
gaat).

Fidella, ae, f. een vat, pot (om in te koken,
om witsel of steenkalk in te doen); duos
parietes de eadem fidella dealbare, (een
spreekwoord) = twee vlieden in eenen klap
slaan.

Fidelis, e, adj. getrouw, zeker, socius, can-
nis, consilium, opera; subst. een getrouwe;
tp. (van zaken) hetgeen lang duurt, duur-
zaam, domus, partus, lorica, doctrina.

Fidelitas, atis, f. vrouw (die zich door daden
openbaart), b. v. erga patriam.

Fideliter, adv. getrouw, stipt, b. v. narrare,
monere; iras fideliter deponere, (certijk,
zonder valscheit); validum fideliter ser-
vare, (naauwgezet); tp. goed, zoo als 't
behoort, b. v. incendia fideliter extincta;
simulacrum fidelissime inauratum, (duchtig
of zeer goed).

Fidens, tis, adj. gerust, zonder vrees, kloek-
moedig; fidens animi, = fidens.

Fidenter, adv. gerust, kloekmoedig.

Fidentia, ae, f. 1) het vast vertrouwen, dat
iets geschieden zal; 2) het vast vertrou-
wen op zichzelf, zelfsvertrouwen.

1. **Fides**, ei, f. 1) het vertrouwen op iemand
(het krediet, ook bij kooplieden); fides mi-
hi apud hunc est, nie etc., ik sta bij hem
in dat krediet, of hij heeft dat vertrouwen
op mij, dat enz.; angusta fides, slecht,
wankelend krediet; alicui fidem argenti ha-
bere, iemand geld toevertrouwen; 2) de
overtuiging dat iemand zoodanig is enz.;
fidem facere, overtuigend bewijzen; ha-
bere of tribuere fidem, gelooven; 3) geloof-
waardigheid, rei, literarum; dare fidem
vocibus, zijne woorden geloofwaardigheid
bijzitten; extra fidem esse, ongelooftwaar;
dij zijn; penes auctores fides erit, de
schryvers mogen voor de waarheid dezer
zaak borg staan; ad of in fidem rei, tot
bewijs der zaak; sum fides alicujus rei, ik
ben het bewijs van iets; manifesta of plena
fides, volle zekerheid; fidem nancisci, zijne
vervulling erlangen; dictis fidem addere, de
belofte vervullen; promissa fides, de (door
eene godspraak) beloofde, zekere uitkomst
eener zaak; 4) trouw, eerlijkheid; fides
est in aliquo, iemand blijft trouw (vast) bij
iets; antiqua fide, van goed gewigt en alloo;
bona fides, oprechtheid; bona fide, oprecht
(b. v. zeggen, belooven); bonan' fide? in
ernst? mala fides, = dolus; 5) zekere toeg-
zegging, de belofte, het woord, die of dat
men iemand geeft; fidem fallere, violare,
zijn woord niet houden; obligare, verbor-
gen of verpanden; in fide manere, zijn
woord houden; fide mea, op mijn woord;
fides publica, van staatswege verzekerde
veiligheid; fidem dare alicui, iemand zeker
geleide verschaffen; 6) bescherming; se in
alicujus fidem conferre, zich in temands be-
scherming begoven; in fide alicujus esse, on-
der temands bescherming staan; dij vestram
fidem! om aller goden will

2. **Fides** of **Fidis**, is, f. (ovr.) 1) eig. eene
snaar; tp. gew. in plur. het snarenspeel,
een snarenspeeltuig; fidibus canere, op een
snarenspeeltuig spelen; fidibus discere, op
een snarenspeeltuig leeren spelen; fide con-
spicuous, door zijn snarenspeel beroemd (**A-**
pollo); 2) de naam van een sterrebeeld; z.
Lyra.

Fidicen, onis, m. een snarenspeeler; tp. een
lierdichter.

Fidicina, ae, f. eene snarenspeelster (eene
zangeres).

Fidicinus of **Fidicinus**, a, um, adj. het sna-
renspeel betreffende; ludus, zang- of muziek-
school.

Fidicula, ae, f. dem. 1) eene snaar; 2) pl.
de touwen, waarmede de slaven op de pijn-
bank werden gebonden; 3) een gestarnte
(anders ook wel **Fides**).

Fidus, is, f. z. **Fides**.

Fidius, i, m. de god **Fidius** (= waarschijn,
Herkules); me dius fidius of medius fidius
(een eed der mannen) op mijn woord, waar-
achtig.

Fido, sîsus sum, 3. (*verw. met fidus*, = *wîsbu*, in het medium = *vertrouwen*), *vertrouwen hebben*, *vertrouwen op enz.*; sibi, alicui, ingenio suo, prudentiâ.

Fiducia, ae, f. 1) *het vertrouwen*; alicujus, op iemand; sui, *vertrouwen op zichzelf*; it, *stoutmoedigheid*; propter tuam fiduciam, *van wegen het vertrouwen*, dat hij op u had; fiduciam facere, (*inboezemen*); 2) *vrouw*, *zekerheid* = *opzigt*, b. v. mandatum esse alicujus fiduciae; 3) *eene veyvreemding* (*verkoop* of *verpanding* onder voorwaarde, dat de gegebene zaak onder zekere bepalingen zal teruggegeven worden; iudicium fiduciae, *eene regtsgeding over het teruggeven eener dergelyke zaak*; fiduciam accipere, *iets in ontvang nemen onder voorwaarde, het aan de eigenaars te zullen afleveren*).

Fiduciarus, a, um, adj. *hetgeen aan iemand slechts voor eenigen tijd ter bezorging enz. gegeven wordt*; opera, *het opgedragen bestuur over den oortog* (die de veldheer aan zijnen legaat opdragt).

Fidus, a, um, adj. *getrouw*, *rouw* (*mensch, dier*, *zwaard*, *dienst*, *vrede*, *vriendschap* enz.); fuga, spes, (*zeker*); pocula, *drank die niet vergiftigd is*; animus, *standvastigheid*.

Figlina, -um, z. Figlinus.

Figlinus, a, um, adj. *het pottebakkers handwerk betreffende*; figlina (sc. ars), *het pottebakkers ambacht*; figlinum (sc. vas), *aardewerk*.

Figo, xi, xum, 3. (*σφίω, σφίω*) 1) *iets vast in iets steken* (b. v. een paal, een spijker, een dolk, een zwaard); plantas humo, (*in den grond zetten*); aere, in metaal ingavoren; verubus, aan braadsplitten steken; crucem servis, *slaven aan het kruis nagelen*; dente notas figere, (*op of indrukken*); vestigla, (*vast indrukken*); vulnus, (*toebrengen*); tp. mentem in re, *zijne zinnen vast op iets zetten*; dicta animo, (*vast indrukken*); nequitiae modum, (*paal en perk stellen*); malum se fixit, (*is vast geworteld*); 2) *iets aan iets hangen, of hechten*, b. v. zijn schild, iemand aan het kruis enz.; acus figit comas, (*houdt de haren zaam*); leges figere, *wet-ten aanhechten* = *aanplakken*, openlijk bekend maken; tp. oculos in terram of solo, (*op den grond vestigen*); vulnus in aliquo, *zijne blikken op iemand gevestigd houden*; 3) z. v. a. aan eene spoer of eenen pijl hechten = *schieten* (*doorboren*); aliquem telis, cervos, columbam; tp. aliquem, iemand met spitsyndigheden enz. treffen; maledictis, tegen iemand uitvaren; 4) *met iets beslaan*; caligas auro, (*met gouden spijkers*).

Figularis, e, adj. *de pottebakkers betreffende*; rota, *een pottebakkers rad*; creta, *pot-aarde*.

Figulinus, z. Figlinus.

Figulus, i, m. een pottebakker.

Figura, ae, f. 1) zoo als iets gemaakt is = *gedaante*, *maaksel*, *gestalte*, *aard* (*van eenen mensch, eene zaak, eener redevoering* enz.); vocis, *vorming* (*gesteldheid*) der

stem; negotii, *gesteldheid eener zaak*; 2) (*in de rhetorica*) *eene uitgelezene, meer zeldzame uitdrukking* (*in plaats eener gewoone*); 3) (*in de spraakkunst*) *de uitgang van een werkwoord*; 4) *hetgeen men z. v. a. aan iemand hecht* = *spottersij*, *stekeligheid*.

Figuratio, ðnis, f. 1) *de gedaante* (*des lichaams*); 2) *inbeelding*.

Figuro, avi, atum, i. 1) *vormen* = *scheppen*, *vervaardigen*; b. v. de wereld, een dier, een standbeeld; voces, *woorden vormen* (*de tong*); tp. iemand vormen = *onderwijzen*; orationem, (*versieren*); 2) *zich iets in zijne gedachten vormen*, *zich iets voorstellen*.

Figurum, adv. = in modum florum.

Filia, ae, f. *eene dochter*; tp. *dochter* = *hetgeen ergens van afstamt*, b. v. pinus sylvae filia.

Filicatus, a, um, adj. *met de figuren van varenbladen versierd*, *besneden*.

Filicium, i, n. *eene met varenkruid bezette plaats*.

Filiosa, ae, f. dem. *een dochterrij*; tp. *een meisje* = *eene vrouwelijc mensch*.

Filiolus, i, m. dem. *een zoontje*.

Filius, i, m. (*van Fio* = *φίω*; gr. *οἶος*) *een zoon* (*xelden van dieren*); familias, *van den huize*; aliquem filium instituere, *iemand tot zoon aannemen*; Celtiberiac filius, *geboortig uit enz.*; filii, *kinderen*; tp. fortunae filius, *of albae gallinae filius*, *een gelukskind*; terrae, *een zoon der aarde* = *een onbekend* (*gemeen*) *mensch*.

Filix, icis, f. *varenkruid*.

Filum, i, n. 1) *een draad* (*van wol, vlas, van planten*, *een spindraad*; it. *de levensdraad*); tp. zoo als iets z. v. a. *geweven is*; a) *gedaante*, *houding*, *mulieris*; pari filo esse, *eene gelijke houding hebben*; b) *innerlijc gesteldheid* (*eener redevoering, van een gedicht, van een bewijs*); ubertiore filo, *in weelderiger stijl*.

Fimbria, ae, f. (*de vollere vorm voor Fibra*) *het dradige* (*buiten aan een kleed, aan het haar enz.*)

Fimbriatus, a, um, adj. 1) *dradig* (*een blad*); 2) *met franjes bezet* (*een kleed*).

Fimætrum, i, n. *eene mesthoop, eene mestkuil*.

Fimus, i, m. en -um, i, n. *mest*.

Findo, fidi, fissum, 3. 1) *in twee deelen verdeelen* = *splitjen*, *kloven* (*hout*); ungulae fissae, *gespletene klawven*; via, flumen so findit, (*splitjt* = *verdelzt zich*); terras vömere findere, (*met den ploeg klieven*); dies inensem findit, (*deelt dezelve in twee deelen*); aërem, aequor findere, (*doorklieven*); via finditur, *een weg wordt gespleten* (*door splitjen gemaakt*); findi, *bersten* (*van ergernis*); findor, *ik mag barsten*.

Fingo, finxi, fictum, 3. 1) *vormen* = *vervaardigen* (*iets uit hout, ssen enz.*, *vooral een standbeeld*); nidos, favos, (*vormen*); versus, (*maken*); ars fingendi, *de beeldhouwkunst*; imago ficta, *een standbeeld*; tp. a) *vormen door onderwijzen*, *equum, oratorem*; b) *versieren, opmaken* (*de haren*); vitem putando, *de wyngaarden snoeijen*; c) *inrigten* (*naar een voorbeeld enz.*); se ad etc.; it. *in 't alg. maken* (*even als red-*

- dero), *b. v.* aliquem miserum, iemand ongelukkig maken; *d)* anders maken, veranderen; vitam, animum; vultum, zich vermannen, onkenbaar maken; *e)* zich in zijne gedachte iets vormen, iets voorstellen; finge, stel u voor, neem eens aan; fallaciam, causas, (verzinnen); fugam, op vlugten bedacht zijn of denken.
- Finitens, tis, m.** (sc. orbis) de gezigteinder, de horizon.
- Finio, ivi, itum, 4.** binnen zekere grenzen besluiten (eene plaats); *tp. a)* in 't alg. iets beperken = aan hetzelfde paal en perk zetten, *b. v.* cupiditates; *b)* iets bepalen, *b. v.* een tijd; mors omnibus est finita, (is voor allen bepaald); finire de aliqua re, over iets beslissen, bevelen; *c)* iets verklaren (definieren), *d)* iets eindigen, bellum, vitam of animam; finiri, een einde nemen; finire, eindigen = ophouden met spreken.
- Finis, is, m.** (zelden *f.*) de grens van eene plaats; quem ad finem, hoe ver (zich *b. v.* iets uitstrekt); *pl. fines, de grenzen; it. een door grenzen ingesloten land = grondgebied; tp. a)* de grenzen van eene tijdruimte = de duur; usque ad eum finem, zoo lang; quem ad finem, hoe lang; *b)* de grenzen = het einde eener zaak, van eenen brief, des levens enz.; ad finem, tot aan het einde; ad finem venire, ten einde komen; fines naturae, otii etc., de grenzen der natuur, der ledigheid enz.; sibi certos fines constituere, zichzelf zekere grenzen stellen; *c)* het uiterste, het hoogste; bonorum, malorum, het grootste goed, het grootste kwaad; honorum, de hoogste waardigheid; *d)* de grenzen van mynen wil = doelwit, oogmerk; ad eum finem, tot dat einde.
- Finite, adv.** met zekere bepaling, tot zekere hoogte.
- Finitimus, a, um, adj.** naburig; *tp. aangrenzende aan iets, aan hetzelfde nagenoeg gelijk, b. v.* veris falsa sunt finitima; crimini finitimus, (in verband staande).
- Finitio, onis, f. 1) = Finis 1); 2) = Definitio.**
- Finitivus, a, um, adj.** (in eene redevoering) casus, (waarbij onderzocht of bepaald wordt, wat iemand gedaan heeft).
- Finitor, oris, m. 1)** die de grenzen bepaalt (in geval van oneenigheden hierover); *2) = Finiens.*
- Fio, factus sum, fieri, (van fōw, fōm) 1)** ontstaan; fit strepitus, ex quo of quo fiebat, daardoor kwam het, geschiedde het; *2)* iets worden, *b. v.* praetor fit, melior fit; *3)* geschieden, gebeuren; fieri potest ut etc., het kan zijn (= het is mogelijk) dat enz.; quid (de) illo fiet? wat zal er met hem gebeuren, van hem worden? ut fit, zoo als het gaat; *4)* = Esse; zie ook Facio.
- Firmamentum, i, n.** bevestiging, grondvest (van eenen berg, van den Staat (het steunsel), der waarheid (de kracht); *it. bewijs of tegenbewijs (in eene redevoering).*
- Firmator, oris, m.** een bevestiger; pacis, disciplinae militaris.
- Firmatus, a, um, adj.** eig. bevestigd = sterk, krachtvol, actas.
- Firme, adv.** vast, zeker (*b. v.* staan; *tp.* antwoorden, verzekeren, weten).
- Firmitas, atis, f. 1)** vastheid, stevigheid in deszelfs deelen = duurzaamheid (van een huis, van het hout, van een ligchaam, van den wijn enz.); *tp.* vastheid = standvastigheid; *it. moed.*
- Firmiter, adv.** vast, zeker, (*b. v.* een vasten tred hebben; *tp.* belooven).
- Firmitudo, inis, f. 1)** vastheid, stevigheid (van stem, van gemoed); *2)* vastheid = duurzaamheid (van eenen toestand).
- Firmo, avi, atum, 1.** iets vast maken, op dat het zich niet bewege, niet waggelen, dentes; vestigia of gradum, = eenen vasten tred hebben of vast staan; *it.* versterken, bevestigen, opdat het duurzaam zij, *b. v.* muros, aciem, urbem praesidio; imperium, pacem, (duurzaam maken); memoriam, corpus, (sterken); praesidium, de bezetting versterken; *tp.* aliquem, iemand moed geven; civitates obsidibus, zich van eenen Staat door gijzelaars verzekeren; fidem, zijn woord houden; aliquid fidem, iemand voor zeker mededeelen; aliquid firmare, iets verzekeren = bewijzen, bevestigen, bekrachtigen.
- Firmus, a, um, adj.** vast, stevig = niet waggelend, *b. v.* janua, arbor, sera, carina; *it. vast = sterk (de behoorlijke kracht bezittend) (b. v.* ligchamen, eens bezetting, wijn, een leger, eene stad enz.); ager non firmus pascere, (dat niet toereikend is tot weiden); *tp. a)* vast = volhardend; *b. v.* bij zijn gevoelen, in zijne trouw, een vriend, een aanklager; nihil satis firmi, geenen genoegzamen grond; *b)* gewis, zeker (hoop, bewijs enz.); literae, (met zekere berichten).
- Fiscalis, e, adj.** de bijzondere bezitting van den keizer-betreffende; calumniae, valsche aanklachten ten voordeele van 's keizers bijzondere bezitting.
- Fiscella, ae, f. dem.** een korfje (uit blixen of wilgenstakjes); *it.* een muilband.
- Fiscellus, i, m. dem. z.** Fiscella.
- Fiscina, ae, f. dem.** een (gevlochten) korf; ficorum, vol vijgen.
- Fiscus, i, m.** een gevlochten vat, korf, vooral een geldkorf; *tp. a)* de openbare schatkist, de staatskas; *b)* de bijzondere kas van den keizer.
- Fissilis, e, adj. 1)** kloofbaar (hout enz.); *2)* gekloofd; caput, (verbrjzeld).
- Fissio, onis, f.** de spijting of het aan stukken slaan, glebarum.
- Fissum, i, n.** een riet, spleet; jecoris, (in de wigchelarij) de scheiding van den lever in twee deelen; *z.* Familiaris 5).
- Fissura, ae, f.** eene kloof (aan den voet, in eenen steen enz.)
- Fistūca, ae, f.** een werktuig om iets mede in den grond te slaan of den grond vast te stampen, een heiblok.
- Fistūcātio, onis, f.** het vast slaan (van den grond) door een heiblok.
- Fistūcātio, i, n.** = Fistucatio.
- Fistūco, are, 1.** vast stampen.
- Fistūla, ae, f. 1)** elke buis of pijp, eene waterbuis, de buizen in het ligchaam, de slokdarm, eene rietpijp, een herdersfluit of eene schrjpfen; *it.* eene fistel; *2)* een werke

- tuig om mede te snijden, b. v. een schoenmakers mes.
- Fistulator, oris, m. een pijper of fluitspeler.
- Fistulatus, a, um, adj. met pijpen of buizen voorzien, hol.
- Fistulosus, a, um, adj. 1) met pijpen of buizen voorzien (een snuit om te zuigen); 2) vol gaten, b. v. een kaas.
- Fritilla, z. Fritilla.
- Fixus, a, um, adj. vast, b. v. spoor; tp. besluit; animo fixum, vast in de ziel gedrukt.
- Flabellifer, fëra, fërum, adj. die eenen waajer iemand nadraagt.
- Flabellulum, i, n. dem. z. Flabellum.
- Flabellum, i, n. een waajer; (it. een uitgebreide paauwenstaart).
- Flabillis, adj. luchtig.
- Flabrum, i, n. (alleen in plur.) het waajen, Boreae.
- Flaccë, ùi, z. S. 2. sig. slap worden, verwelken (gras enz.); tp. verkaloos zijn in eene zaak.
- Flaccesco, ùi, z. S. 3. verslensen (gras enz.); tp. laf worden (een gesprek).
- Flaccidus, a, um, adj. slap, verslens, forlium; aures, slappe ooren.
- Flaccus, a, um, adj. iemand die slapdorig is.
- Flagello, avi, atum, i. zweepen, geeselen (iemand den rug met den staart); comae ora flagellant, (slaan in het gezicht); messem perticis, (uisdorschen); tp. annonam, zijn voogeraad van graan opzolderen, door kunst duurte brengen in het graan; opes, zijne rijkdommen bij elkander opsluiten.
- Flagellum, i, n. 1) een geesel, zweep; it. een riem aan eene werpspies; tp. de geesels van een slecht geweten; 2) iets dat naar een geesel gelykt; a) de bovenste toppen van een wyngaardrank; b) de voeten of armen der zeepolypen.
- Flagellatio, ònis, f. eene vordering, eisch.
- Flagellator, oris, m. een eischer, triumphipugnae; it. die iemand om iets maant (om eene belofte, eene schuld in geld).
- Flagitiose, adv. zoodat het iemand schande aandoet, op eene schandelyke wijze, b. v. vivere; desciscere a etc.
- Flagitiosus, a, um, adj. laakbaar, schandelyk, vita, otium; homo, een eerloos, buitensporig mensch.
- Flagitium, i, n. eig. de eisch om iets schandelyks te doen; 1) getier, geschreeuw (b. v. de met veel getier vergezeld gaande serenades der jonge Romeinen voor het huis hunner geliefden); 2) eene schanddaad of euyeldaad; tp. fl. hominis, een schandelyk mensch; 3) beschimping, schande, smaad (die iemand treft, iemand drukt); nonne id fl. est? is dat niet schande?
- Flagito, avi, atum, i. 1) dringend van iemand vorderen of verlangen, b. v. auxilium, promissa, mercedem ab aliquo; aliquem frumentum, graan, loyensmiddelen van iemand; flagitare aliquem, iemand manen (om betaling); flagitavi ut, ik heb verlangd dat enz.; tp. quae tempus et necessitas flagitat, wat tyd en omstandigheden vorderen; 2) verlangen te weten, vragen; 3) voor het
- gezoget dagen.
- Flagrans, antis, adj. brandend = hevig (charstogtelijk); b. v. cupiditas; flagrans odio, amore, brandend van enz., tumultus, multitudo flagrans, (driftig, onstuimig).
- Flagrantia, adv. brandend, b. v. verlangen.
- Flagrantia, ac, f. hevige of brandende begeerte, oculorum; tp. flagitii flagrantia, een zeer buitensporig mensch.
- Flagritruba, ac, m. (van flagrum en truba) een geeselslyter = die onophoudelyk gegeeseld wordt.
- Flagro, avi, atum, i. (verw. met phrya) elgflikkeren, branden; flagrans telum, een brandend wapentuig = de bliksem; arae flagrantes, brandende altaren; tp. a) branden = vurig uitzien, b. v. de oogen, wangen; flagrant lumina, de oogten branden (van begeerte); b) branden = zeer in vuur of drift zijn, cupiditate, odio, amore etc.; flagrare aliquem, verlesd zijn op iemand; c) branden of z. v. a. verbrand; verseerd worden door iets onaangenaams = veel door of aan iets lijden, b. v. bello, inopia, invidia, rumore malo; d) branden = met zeer veel drift begaan, bezocht worden, b. v. vitia, comitia flagrant; zie ook Flagrans.
- Flagrum, i, n. een geesel, zweep (omdat dezelve z. v. a. brandt); flagris objurgare, (ruchten); ad sua flagra deducere, onder zijne geesels (= magt) brengen.
1. Flamen, inis, n. (waarschijn. van een oud falo = velo, bedekken), een Flamen = priester van eenen enkelen God; flaminic prodere, capere, (verkiezen); flamen Diailis, Martialis etc., de priester van Jupiter, van Mars enz.
2. Flamen, inis, n. 1) het blazen van den wind = wind; 2) het blazen (= spelen), tibiae.
- Flaminium, i, n. de waardigheid of het ambt van eenen Flamen.
- Flamma, ac, f. de vlam, het brandend vuur; (it. fakkels); tectis flammis injicere, brandstof op de huizen werpen; flammac, sterren, bliksem; tp. a) vuur = glans, b. v. der oogen, van eene kleur; b) vlam, vuur = hevigheid (eener begeerte, eens oorlogs, van eenen redenaar); flamma gulae, ytaatzucht, geeywhonger; ultrix flamma, brandende wraakzucht; se e flamma (sc. iudicii) eripere, (het gevaar van veroordeeld te worden).
- Flammatus, a, um, adj. poët. vuurrood (een kleed).
- Flammëartus, i, m. die bruidsluyers (flamea) maakt of daarin handelt.
- Flammëolum, i, n. dem. z. Flammëum.
- Flammësolum, a, um, adj. dem. vuurrood.
- Flammescio, z. P. en S. 3. van vuur rood zijn (de hemel).
- Flammëum en Flameum, i, n. (waarsch. van een oud woord falo = velo, ik verberg; z. Flamen i) een bruidsluyer; tp. flammea contereere, bruidsluyers verslijten = meermalen trouwen.
- Flammëus, a, um, adj. vurig (eene ster; tp. kleur, oogen).
- Flammifer, fëra, fërum, adj. poët. eig. vlam

- dragend* = *vlammend*, tauri, crines, Olympus; nox, (door fakkels verlicht).
- Flammiger**, gēra, gērum, adj. poët. *vlamdragend*; ales, (de adelaar).
- Flammo**, ūvi, ārum, i. 1) *lets in vlam zetten*; tp. *ontvlammen, ontsteken* (door toorn, liefsde enz.); 2) *vlammen, schitteren* (b. v. de oogen, eene kleur, een kleed).
- Flammula**, ae, f. dem. een vlammetje.
- Flātus**, us, m. 1) *het blazen* = *waajfen* (van den wind); secundus, goede, voorspoedige wind; tp. prosper flatus fortunae, geluk, voortpoed; 2) *het blazen op de fluit*; 3) *het uitblazen van den adem* = *adem, ademhaling*; it. *het hijgen*, b. v. equorum; tp. *opgeblazenheld*.
- Flāvus**, tis, adj. *geelachtig, geel*, arēna, uva, coma; cūsta, (velden).
- Flāvresco**, z. P. en S. 3. *geel worden*; tp. auro, eene gouden kroon behalen.
- Flāvus**, a, um, adj. *goudgeel*; coma, arva; Ganymēdes, Phyllis, (blond, met blond haar).
- Flēbilis**, e, adj. 1) *betreurenswaard* (mensch, zaak); 2) *sterk weenend, kermend*; 3) (van zaken) *treurig, legend, vox, gemitus*; flebile cantare, *treurig zingen*; 4) *hetgeen ons doet weenen, hetgeen iemand tranen afsperst*.
- Flēbilitate**, adv. *treurig*, b. v. canere, respondere.
- Flecto**, xi, xum, g. (ons vlechten) *buigen* (een tak, boog, lid), *omwenden* (een paard, schip, zijn loop, zijne oogen (ergens heen rigten) enz.); in gyrum flecti, *in een kring rondvliegen*; versus flexi in etc., (tegen iemand gericht); flecti, (van plaatsen, rivieren) *zich wenden*, b. v. ad (in) meridiem; promontorium, *om een voorbergeert heen varen*; iter, *zijnzen weg zijtjens nemen*; aliquid ab aliquo, (afwenden); vocem, cantum flectere, (buigen = wijzigen); syllabam, (verlezen); tp. roeren (het gemoed, eenen mensch); in vitium flecti, *tot eene dwaling verfallen*; aliquem a proposito, (afbrengen); superos flectere, (vermurwen); precibus flecti, *door gebeden vermurwd, bewogen worden*.
- Flema**, um, n. (φλυμα) een gezwel.
- Fleo**, ūvi, ūrum, z. (van φλυ = laten vloeijen) 1) *weenen*; tp. druipen, droppe-len, b. v. guttis; 2) *lets of iemand beweenen, servitūtem, adolescentem*.
- Fleus**, us, m. *het weenen*; fletum alicui movere, *iemand aan het weenen brengen*.
- Fleximus**, a, um, adj. *zichroerend*, oratio, ampr.
- Flexibilis**, e, adj. *buigzaam*, arbor, arcus; vox of genus vocis, *buigzaamheid van stem* (vooral om medelijden te verwekken); tp. 1) *buigzaam* = *leenig*, actus, materia; 2) *al te leenig* = *onbestendig*.
- Flexilis**, e, adj. z. Flexibilis; sinus comæ, *opgerolde haren*.
- Flexilōquus**, a, um, adj. *dubbelzinnig sprekend*, oraculum.
- Flexio**, ōnis, f. *bulging*, b. v. laterum; vocis, modorum, *bulging der stem, in melodie*; flexiones, *kromme wegen* (uitleygen).
- Flexipes**, pēdis, adj. poët. *met gebogens voeten*, kromvoetig.
- Flexuosus**, adv. *met kromten of bogten*.
- Flexuosus**, a, um, adj. *vol kromten, kronkellend* (b. v. de gehoorbuis enz.).
- Flexura**, ae, f. *bulging, kromte*, laterum.
1. **Flexus**, a, um, adj. *vox flexa*; z. Flexibilis.
2. **Flexus**, us, m. 1) *bulging, kromte* (van eenen weg, in de ooren enz.); vocis, *de bulging der stem* (door halve toonen enz.); tp. actatis, *de overgang van eenen leeftijd in eenen anderen*; autumni, *de overgang van den herfst tot den winter*; flexus verborum, nominum, (vervoeging, verbuiging); 2) *een kromme weg, zijweg* (ook tp.).
- Flicus**, us, m. *het tegen elkander slaan* (van helmen, schilden).
- Fligo**, xi, ctum, 3. (welligt van fligō) *tegen iets aan slaan*.
- Flo**, ūvi, ārum, i. 1) *blazen met den mond*; tibiam, (blazen of spelen); 2) *blazen* = *waajfen*, b. v. aura secunda flat; pulverem flare, (naar iemand toewaajfen); tp. magna flare, *opgeblazen spreken*; 3) *smelten* (moetaal).
- Floccus**, i, m. *eig. eene vlok* (wol), *een vezel of sluis* (aan lijnwaad, vruchten); tp. flocci facere, *eenigzins achten*; non flocci facere of pendere, *voor niets achten, om iets of iemand niet het minste geven*.
- Flōra**, ae, f. *Flora*, de godin der bloemen.
- Flōralia**, um, adj. *het feest van Flora* (bloemenfeest).
- Flōrāliscus** of -itius, a, um, adj. *de Florallen* (het feest van Flora) *betreffende*; ferac, *de wilde dieren, die bij dit feest vrochten*.
- Flōralis**, e, adj. *Flora betreffende*; sacrum, z. Floralia.
- Flōrens**, tis, adj. *bloeiend* (een boom enz.); tp. a) *bloeiend* = *eerst ontklemd, opkomend*, b. v. baardhaar; b) *bloeiend*, in den bloei, b. v. de Staat, omstandigheden, een mensch; juventa, *de bloeiende jeugd*; florentes aetatis, *in bloeienden leeftijd*; oratio, *eene bloemrijke redevoering*.
- Flōrēo**, ūi, z. S. 2. *bloeien* (veld, boom); tp. a) *bloeien* (= uitmunten enz.), b. v. een Staat, een mensch enz., b. v. aetate, laude, honoribus, in re militari; verba modo nata florent, (bloeien, zijn in gebruik); b) *glinsteren, schitteren, aere*.
- Flōresco**, ūi, z. S. 3. *beginnen te bloeien*; tp. in bloei geraken (b. v. welsprekendheid, gerechtigheid enz.); ad summam gloriam, *den hoogsten bloei naderen*.
- Flōrēs**, a, um, adj. 1) *van bloemen, corona*; 2) *bloeiend, rus*.
- Flōrdūlus**, a, um, adj. *bloeiend*.
- Flōrdūsus**, a, um, adi. 1) *van bloemen*; ser-tum, *een bloemenkrans*; 2) *bloeiend, prattig*; tp. *bloeiend* (leeftijd, (bloemrijk) redevoering, (schitterend) kleur); puella, *een bloeiend meisje*.
- Flōrifer**, fēra, fērum, adj. poët. *bloemdragend*.
- Flōrligūs**, a, um, adj. *bloemen plukkend, lezend*, apes.
- Flos**, ōris, m. (het oudlichterlijk φλος) 1)

bloem, bloesem; flore impedire caput, met bloemen het hoofd omylechten; tp. a) iets dat naar bloesem gelijkt; flos genae of alleen flos, de zachte baardharen; flos flammae, de schittering of de glans der vlam; b) flores, bloemensap = was; c) de bloesems (d. i. het beste van iets), b. v. olie, salis; cerae, resinae; flos vini, voortreffelijke wijn; aetatis, de bloei des levens; juvenutis, nobilitatis, de bloem (= de besten) der jeugd, van den adel; flos Graciae, de bloei (= de bloeiende toestand) van Griekenland; flores decerpere, de bloem (= het beste) uit een boek uithalen, uitnemen; flos alicui deest, het ontbreekt iemand (in de welsprekendheid) aan bloemrijke uitdrukkingen.

Flosculus, i, m. dem. een bloemtje (ook tp. in eene redevoering); flosculus juvenulorum, (de sibraad, het puik).

Fluctifragus, a, um, adj. poët. de golven brekend.

Fluctio, z. Fluxio.

Fluctuatio, ðnis, f. eene onrustige beweging, corporis; tp. animi, besluiteloosheid.

Fluctio, avi, ðtum, i. 1) golven (de zee, lucht, haren); tp. koken, bruischen (van de hartstogten); 2) door de golven heen en weer geworpen worden, op of in de golven rond dobberen (een schip, menschen, eilanden); tp. wankelen (in zijne besluiten (besluiteloos zijn enz.); 3) boven op iets zwemmen.

Fluctior, ðtus sum, i. op het water rond dobberen; tp. a) rond gedreven worden (als b. v. het leven in ongeluk); animo, wankelen in zijne besluiten.

Fluctuosus, a, um, adj. 1) (van de zee) sterk golvend, stormachtig; 2) golvenvormig geteekend (een steen).

Fluctus, us, m. 1) het vloeijen (van het water); tp. het voortstroomen, odorum, flammae; 2) het vloeijen der zee enz. = de golf, pl. de golven (poët. de zee); tp. de golven, de stroom, b. v. van zorgen, van den oorlog enz.) civiles fluctus, burgerlijke beroerten; concionum, onstuimige volksvergaderingen.

Fluens, tis, adj. vloeijend (in eene redevoering, in een gedicht); tp. z. v. a. wegvloeijend = wekelijk, wellustig.

Fluenter, adv. vloeijend; fluenter ferri, vloeijen.

Fluentissimus, a, um, adj. poët. weerklinkend door het aanspoelen der golven, litus.

Fluentum, i, n. gew. in plur. het vlieten, het stroomen (van het water, van de lucht).

Fluvidus, a, um, adj. 1) vloeijend (bloed); 2) stroomend van iets, b. v. cruore; tp. z. v. a. naar beneden vloeijend = afvallend, frondes; b) vloeijend = golvend, vestis; c) week, b. v. humus, caro; lacerti, slappe armen; d) vervallend, verwijfd, bros, corpus; 3) hetgeen iemand of iets z. v. a. doet wegvloeijen = afmattend, verzwakend, calor.

Fluÿto, avi, ðtum, i. 1) boven op zwemmen; it. yaren; 2) op het water rond dobberen;

tp. in zijne besluiten wankelen; 3) even als golven zich bewegen, golven, b. v. een kleed; lora, fluitantia, slappe teugels.

Flumen, inis, n. 1) stroomend water, fontis; secundo flumine, voor stroom af; ad-verso flumine, tegen stroom op; 2) eene rivier, een stroom (ook van bloed, tranen); tp. flumen orationis, verborum, vloeibaarheid eener redevoering, een vloed van woorden.

Fluminæus, a, um, adj. van, uit of aan eene rivier; aqua, rivierwater.

Fluo, fluxi, fluxum, 3. (βλώω, van τ & onde φλώω en verv. met fleo) 1) vloeijen (water, zweet, bloed, lucht, vuur, haren, kleed); vites minus fluunt, (geven niet veel wijd); fluere in veste, een wijd kleed aan hebben; tp. a) daar heen vloeijen (van woorden, van omstandigheden); quorsum haec fluunt, welk een einde dit zal nemen; res fluit ad etc., de zaak eindigt met enz.; b) stroomen (van den wind, van menschen), b. v. castris, uit het leger stroomen; c) voortvloeijen = ontstaan, b. v. ex eodem fonte; d) afvloeijen = afvallen (oof), uitvallen (haren); buccae fluentes, hangwangen; e) daar heen vloeijen = vergaan, b. v. de tijd z. het vermaak; 2) vloeijen = druipen, b. v. sudore, cruore; tp. z. v. a. wegvloeijen, b. v. luxu.

Fluor, ðris, m. (sc. ventris) buik- of doorloop.

Fluto, z. Fluito.

Fluviâlis, e, adj. z. Fluviatilis.

Fluviâtilis, z. Fluviatilis.

Fluviâtilis, e, adj. in de rivier zich bevindend, testudo, navis, een rivierschip.

Fluviâtus, a, um, adj. (in eene rivier) nat gemaakt, geweekt.

Fluvidus, z. Fluidus.

Fluvius, i, m. 1) stroomend water; fluvii recentis, versch rivierwater; 2) een stroom, eene rivier.

Fluxio, ðnis, f. 1) het stroomen, aquae; 2) eene zinking (op de oogen enz.)

Fluxura, ae, f. het bloeden eener wijnstok.

1. Fluxus, us, m. het stroomen; v. v. aëris; tp. fluxus oculorum, druipende oogen.

2. Fluxus, a, um, adj. stroomend, tp. a) dat ons z. v. a. ontvallen zal, ontslipt, arma; b) golvend, b. v. een kleed; habena, (slap); c) z. v. a. wegvloeijend = niet duurzaam, wankelbaar, b. v. fides, auctoritas, res; gloria, (vergankelijk); fluxa senio mens, zwakheid van ouderdom; corpus, (wekelijk, broos); d) onachtzaam.

Focale, is, n. (in plaats van Faucale) een doek om den hals, een halsdoek (voor zielen).

Focillo, ðre en Focillor, i. z. v. a. opwarmen (vernieuwen), b. v. vriendschap.

Focula, ðrum, m. z. Foculus.

Foculus, i, m. dem. 1) een klein komfoor; 2) een klein kookgereedschap.

Focus, i, m. elke vuurplaats; 1) de haard; tp. huis en hof; 2) een komfoor; 3) een altaar; 4) een brandstapel; 5) vuur; 6) een kookgereedschap.

Fodico, ðre, i. steken, stooten; latus, se-

mand. in de zijde stooten; tp. *animum*, (z. v. a. *steken* = *verontrusten*).

Fōdō, fōdi, fōssum, 3. (*gr.* βίβα = βόδρω, *eene groeve maken*) 1) *steken*, *stooten* (*met iets dat spits is*, *met den elleboog*); *hostem pugionibus*; (*doorboren*); *equum calcaribus*, *eene paard de sporen geven*; tp. *dolor fodit*, (*kwelt of pijnigt iemand*); 2) *omgraven*, *omspitten* (*eene akker*); 3) *uitgraven* (*metaal*); *alicui oculos of lumina*, (*uitkrabben*); 4) *door het graven maken* = *graven* (*eene gracht*).

Foecundus, z. **Recundus**.

Foede, adv. *eig. yuil*, *op eene morsige wijze*; 1) *op eene laakbare, schandelijke wijze*, b. v. *servire, pelli, pugnam agere*; 2) *op eene verschrikkelijke wijze*, *verschrikkelijk*, b. v. *interire*.

Foederātus, a, um, adj. *bonddpligtig*.

Foedēfrāgus, z. **Foedifragus**.

Foedtas, ātis, f. *het yuile, de afschuwelijkheid* (*voor den reuk*, *het gezigt*, *het gevoel*).

Foedo, ēvi, ātum, 1. *leelijk maken, ontstieren* (*door krabben, staan, bemorsen enz.*); tp. a) *beschadigen, agros*; *gloriam*; (*bevlecken*); b) *dooden, volūcres, hostem*.

1. **Foedus**, a, um, adj. *leelijk, yuil, afschuwelijk* (*voor de zinnen*), b. v. *sapor, odor, homo, locus*; *incendium, tempestas*, (*verschrikkelijk*); *vulnus*, (*vreeselijk*); tp. in 't alg. *vreeselijk, afschuwelijk, bellum, factus etc.*; *foedum relatu*, *het verwekt siddering als men het vertelt*.

2. **Foedus**, ēris, n. *eene overeenkomst tusschen twee bijzondere personen of geheele staten, een verbond, of ook slechts een verdrag*; *facere, icere, componere, pangere*, *eene verbond* (*eene verdrag*) *sluiten, maken*; *foedus amicitiae, amoris etc.*, *eene vriendschaps-, liefdes-verbond of band*; *foedus* (*thalam*), *echtverbond*; tp. *eene voorschrift of eene wet* (*in de natuur*).

Foelix, **Foemen**, **Foemini**, z. **Felix** etc.

Foentūllārtus, a, um, adj. *tot venkel behoorende*.

Foentūllum, i, n. *venkel*.

Foentle, is, n. *eene hooizolder, eene hooischoor*.

Foentseca, ae, m. *eene hooimaaijer*; tp. *eene boer*.

Foentsectum of **Foentiscium**, i, n. *het maaijen van het hooi*.

Foentsector, ōris, m. *eene hooimaaijer, maaijer*.

Foenum, i, n. *hooi*; *caedere, demetere of secare, hooijen*; *foenum graecum, grierhooi*.

Foenus, z. **Fenus**.

Foetō, ūi, z. S. 2. (*verw. met Puteo*) *stinken*; tp. *walgen* (*eene gesprek*).

Foetidus, a, um, adj. *stinkend*.

Foetor, ōris, m. *stank*.

Foenus, z. **Fetus**.

Fōllācūs, a, um, adj. *als bladeren gevormd*.

Fōllātūra, ae, f. = *ratio et modus foliorum*.

Fōllātum, i, n. *eene zelf uit nardusbladeren, narduszelf*.

Fōllātus, a, um, adj. *met bladeren bezet, voorzien, caulis*.

Fōllāsus, a, um, adj. *bladerrijk*.

Fōllum, i, n. (φύλλον) 1) *eene blad van boom, kruiden, bloemen*; *Sibyllae, eene* (*op bladeren geschrevene*) *godspraak van de Sibylla*; 2) *eene blad papier*.

Fōllūcūlus, i, m. dem. 1) *eene lederen zakje* (*tot kaatsen*; *it. voor graan enz.*); 2) *de peul, bast om de graankorrels enz.*

Fōllis, is, m. (*in 't alg. iets hols: het schijnt dus verw. met collis, collum*); *eene lederen zak* (*eene bal, blaasbalg, geldzak*); tp. *follespirant-mendacia*, (*de longen of welligt de wangen*).

Fōllitum, adv. *geldzaksgewijze*.

Fōmentum, i, n. *koestering, broeding* (*eene warm omslag, windsel*); tp. a) *eene loningsmiddel, dolorum*; b) *voedsel*, b. v. *curarum*.

Fōmes, ūtis, m. *voedsal voor het vuur* (*tonder enz.*, *brandstof*).

Fons, tis, m. *eene bron*; (*it. bronwater of ylood*); tp. *bron, oorsprong eener zaak*; b. v. *consilli, philosophiae, mali*; a) *fonte repetere*, *van den oorsprong af ophalen*; *fons ingenii, volheid van geest*.

Fōntānālis, e, adj. z. **Fōntanus**.

Fōntānus, a, um, adj. *eene bron betreffende*; *aqua, bronwater*.

Fōntūcūlus, i, m. dem. *eene kleine bron*.

Fōntūnālis, e, adj. *eene bron betreffende*, *deus*.

For, z. **Faris**.

Fōrābīlis, e, adj. *hetgeen kan doorboord worden, doordringbaar*.

Fōrāmen, īnis, n. *elke opening* (*van eene sluit, eene waterbuis enz.*).

Fōras, adv. 1) *uit of naar buiten*, b. v. *exire of edere se, projicere, ambulare; foras locitare, verhuren; foras gerōnes, uitdragers*; 2) *buiten*; *coenare, te eten gaan*.

Forceps, ūpis, c. (*van 't oude Formus, θραύς* = *heet, en Capio*) *eene tang*; tp. *de schaar van eene kreeft enz.*

Fōrda, ae, f. (*sc. vacca*) *eene dragtige ko*.

Fōre, = *futurum esse*; *ratus sum fore ut*, *ik geloof het zal enz.*

Fōrem, = *essem* of *fuissem*.

Fōrens, e, adj. 1) *zich op de markt bevindend*; *factio of turba, het ledig volkje, dat altijd op de markt ārentelt* (*hetgeen zich gemakkelijk liet omkopen*); 2) *de markt als geregtplaats betreffende* = *geregtelijk*; *homo, die zich met openbare regtsdingen bemoeit*; *mars forensis, openbare wetsprekendheid*.

Fores, z. **Foris**.

Forfex, ūcis, f. 1) *eene schaar*; 2) *eene tandtrekker, werktuig om tanden te trekken*.

Forfettla, ae, f. dem. *eene kleine schaar*; tp. *de scharen der kreeften enz.*

Fōri, ōrum, m. (*van ῥίπος* = *transitus*) 1) *de gangboorden op de schepen*; 2) *eene reijencellen* = *honigraten*; 3) *de smalle wegen tusschen de rabatten*.

Fōrīca, ae, f. *eene heimelijk gemak, sekreet, stiltsteje*.

Fōrīnsēcus, adv. *van buiten*.

1. **Fōris**, is, f. *gew. in plur. eene opening*; *it. eene deur*; z. 2) **Foris**.

2. **Fōris**, adv. 1) *buiten* (*voor een huis, een leger*); *foris coenitare, uit eten zijn*; tp.

- foris sapere, *anderen wijzen raad mededeelen (maar zichzelf niet)*; 2) van buiten; 3) naar buiten, *b. v. foris effutire, uitschappen.*
- Forma, ae, f. (μορφή) *in 't alg. de vorm*; 1) *de gedaante, het uitzigt*, corporis, literarum, hominis, agri; *ad formam camini, in de gedaante van een schoorsteen*; bona forma of alleen forma, *eene goede gedaante, schoonheid*; tp. *inrigting, wijze, toestand eener zaak, reipublicae*; 2) *eene figuur, een beeld, b. v. op munten (= de stempel) eene geometrische figuur*; abena, *een beeld in eris*; formae virorum, *beelden, schilderingen van personen*; formae luporum (poët.) = lupi; *eene schildering van iets, b. v. van den toestand van zaken*; 3) *(in de redeneerkunde) de onderafdeeling, de species*; 4) *eene vorm = een voorbeeld waarnaar iets gemaakt wordt, b. v. sutorum, de leesten der schoenmakers*; 5) *eene vorm van hout enz.*; *b. v. om iets er in te leggen.*
- Formacēus, a, um, adj. *uit klei gemaakt (een muur).*
- Formalis, e, adj. 1) *(van de lucht) geschikt om vormen te maken of te droogen*; 2) *formalis epistola, een keizerlijke rondgaande brief.*
- Formamentum, i, n. = res formata.
- Formatio, ōnis, f. *de vorming = vervaardiging, columnae etc.*; tp. *morum, beschaving van zeden.*
- Formator, ōris, m. *de maker, vervaardiger, b. v. universi*; tp. *animi, morum.*
- Formātūra, ae, f. *de vorming = de gedaante, laborum.*
- Formica, ae, f. (δ ψύψα) *eene mier.*
- Formicatio, ōnis, f. *het jeuken van de huid (even als of er mieren op rondliepen).*
- Formicinus, a, um, adj. *op de wijze van mieren*; gradus, *een mierenstap.*
- Formico, āvi, ātum, i. 1) *(van de huid) eene jeukte gewaar worden (even als of er mieren op rond liepen)*; 2) *(van de pols) schielsijl en zwak slaan.*
- Formicosus, a, um, adj. *vol mieren, arbor.*
- Formidābilis, e, adj. *vreeselijk.*
1. Formido, āvi, ātum, i. *vreezen (iets, voor iets, iets te doen).*
2. Formido, ōnis, f. 1) *vrees*; 2) *vreesachtigheid*; 3) *hetgeen vrees aanjaagt (ook: een vogel of wild-verschrikker).*
- Formidōlōse, adv. *tot een schrik.*
- Formidōlōsus, a, um, adj. 1) *vreesachtig*; hostidium, *voor de vijanden vreesend*; 2) *vreeselijk*, factus, bellum, tempus.
- Formo; āvi, ātum, i. 1) *vormen, formaren (een mensch, eene stof)*; librum, orationes, moenia, classem, *(maken, bouwen, in gereedheid brengen)*; versus citharā, *bij de cithar zingen*; verba, *woorden uitspreken*; it. *in 't alg. maken*; personam novam, *(ten tooneele voeren)*; tp. *consuetudinem, (maken, te weeg brengen)*; gaudia mente, *(zich in de verbeelding voorstellen)*; 2) *vormen = inrigten tot een zeker oogmerk*; regnum, *(inrigten, regelen)*; animos hominum, *(leiden, kneden)*; se in mores alicujus, *zich naar iemand's zeden vormen*; formare ali-
- quem, *(onderwijzen)*; bovem, *(afrijten)*.
- Formōse, adv. *welgevormd, welgemaakt.*
- Formōstas, ātis, f. *welgevormdheid, welgemaaktheid.*
- Formōsus, a, um, adj. *welgevormd, schoon van gedaante (mensch, dier)*; tp. *in 't alg. schoon, mooi, b. v. jaargetijde, haar enz.*
- Formūla, ae, f. dem. 1) *eene schoone gedaante, schoonheid*; 2) *tp. gedaante = inrigting, toestand, b. v. eener wetenschap*; 3) *een voorschrift, om iets daarnaar te beoordeelen of zich daarnaar te rigten (b. v. de verschillende formulieren bij de rechtsgeleerden, bij het geregt)*; 4) *een regtsgeeding, formulā cadere of excidere, een regtsgeeding verliezen.*
- Formūlārūs, i, m. *een rechtsgeleerde die zich alleen met de formulieren ophoudt.*
- Formūcilla, um, n. *het feest der godin Fornax.*
- Fornacilis, e, adj. *dea = Fornax 2).*
- Fornacilla, ae, f. dem. *een oven.*
- Fornax, ācis, f. 1) *een oven (om in te bakken, te roosten, metaal te smelten)*; tp. *Aetnae fornaces, de vuurmond van den Aetna*; 2) *de godin van het bakken.*
- Fornacitum, adv. *gewelfd.*
- Fornacitio, ōnis, f. *verwulf, gewelf.*
- Fornacitus, a, um, adj. *gewelfd.*
- Fornix, icis, n. 1) *een gewelfde zolder, een gewelf*; tp. *fornix saxi, uitgeholde rotsen*; 2) *een gewelfd vertrek (waar zich b. v. liederlijke vrouwen ophielden)*; 3) *een gewelfde boog (vooral een zegeboog).*
- Fors, āvi, ātum, i. *boren.*
- Fors, tis, f. 1) *wat het toeval medebrengt = het geval*; forte, *bij toeval (toevalliger- of gelukkigerwijze)*; z. Forte; 2) *het geluk*; fors fortuna; *een gelukkig toeval*; 3) = Forte.
- Forsan, adv. *misschien.*
- Forsit (= fors sit) = Forsan.
- Forsitan, adv. *misschien.*
- Fortasse, adv. 1) *misschien*; 2) *omtrent, ongeveer.*
- Fortassis, adv. *welligt.*
- Forte, adv. 1) *bij toeval*; forte temēre, *op goed geluk*; forte fortuna, *bij geluk*; 2) *misschien*; si forte, *zoo misschien*; nisi forte, *ten zij misschien (= of het moest zijn dat).*
- Forticulus, a, um, .adj. dem. *vrijmoedig en standvastig.*
- Fortis, e, adj. *hetgeen veel kan dragen*; 1) *sterk*, lignum, humerus, bos, villcus; tp. *oculi, oogen die ver dragen (d. i. zien)*; stomachus, *een sterke maag*; 2) *krachtig (een mensch, eene plant)*; cibus, *(voedend)*; tp. *citra fortior, grootere zorg*; familia fortis, *eene rijke familie*; 3) *krachtig ten aanzien van zijn karakter = standvastig*; it. *moedig, dapper*; vir fortis, *een dapper man*; it. *een achtbaar man*; 4) *(van zaken) moed verradend, oculi, cupiditas, oratio*; fortia facta, *dappere daden.*
- Fortiter, adv. 1) *sterk (= met inspanning van krachten)* b. v. venari, *atrahere lora*, cp. *sterk = zeer, b. v. gaudere*; fortiter absumere res, *(duchtig doorbrengen)*; fortius dicere, *hcijger spreken*; 2) *moedig,*

ferre, resistere, bellum gerere; fortius loqui, (met meer vertrouwen, koener spreken).

Fortitudo, Inis, f. 1) *ligchaamskracht, sterkte*, b. v. hircorum; 2) *kracht van ziel, dapperheid, sterkte*.

Fortuito, adv. *toevallig*.

Fortitudo, 1) = fortuito; 2) = temere.

Fortitudo, a, um, adj. *toevallig*, res, bonum; pl. fortuita, *toevalligheden*.

Fortuna, ae, f. 1) *hetgeen gebeurt, het toeval, noodlot*; secunda, *gunstig*; adversa, *ongunstig*; in fortuna esse, *van het toeval afhangen*; 2) *geluk*; 3) *ongeluk*; 4) *de hoogte of lage staat van eenen mensch, homo infirma fortuna*; 5) pl. fortunae, *geluksgoederen, het tijdelijk vermogen*.

Fortunate, adv. *gelukkig, vivere*.

Fortunatus, a, um, adj. *gelukkig, gezegend, respública*; homo, (in gelukkige omstandigheden = *rijk*).

Fortuno, avi, atum, i. *gelukkig maken, tot zegen doen zijn*, b. v. dil patrimonium tibi fortunent!

Förtil, örüm, m. *vakken, planken voor boeken*.

Förüm, i, n. 1) *hetgeen buiten de woonhuizen is*; a) *de marktplaats, (waar de Romeinen zich gezamenlijk lieten vinden, gingen wandelen)*; de foro decedere, *zich uit het gezelschap van menschen verwijderen*; b) *de marktplaats, als eene plaats, waar verkocht werd*; piscatorium, *de vischmarkt*; c) *de marktplaats, als de plaats waar zich de geldwisselaars beyonden*; in foro versari, *den wisselhandel drijven*; foro mersus, *bankbreukig, bankroet*; tp. uti foro, *zich naar tijd en omstandigheden schikken*; d) *de marktplaats, als de plaats, waar het gerigt werd gehouden enz.*; forum attingere, *beginnen met zich aan openbare zaken toe te wijden*; tp. forum agere, *regt spreken*; indicere, *een rechtsdag aanzeggen*; e) *eene gerechtsstad of kreitsstad van een wingewest (waar regt gesproken werd)*; f) *eene handelplaats*; celebratum, *bezochte*; 2) *dat gedeelte der wijnpers, waarin men de druiven (of de olijven) die moeten uitgeperst worden, legde*.

Forus, z. Fori.

Fossa, ae, f. *eene gracht (eene groeve)*; fossam ducere, *deprimere, fodere, percutere*, (leiden of maken).

Fossicus of -itus, a, um, adj. = Fossilis.

Fossilis, e, adj. *hetgeen uitgegraven wordt*, ebur, sal, arena.

Fossio, önis, f. 1) *het graven, puten*; 2) *het omspitten, agri*.

Fossor, öris, m. *die een veld omspit*; tp. eest gemeen mensch.

Fossula, ae, f. dem. *eene kleine groeve*.

Fossura, ae, f. z. Fossio; summa fossura, *de bovenste rand van eene groeve*.

Fotus, us, m. *het koesteren, warmen*.

Fovēa, ae, f. *eene groeve (voor wild)*; tp. *eene kuil = list, belaging*.

Föveo, fövi, fotum, z. (verw. met φώω, φάω, roosten) 1) *warmen (koesteren)*; sinu, gremio, *aan zijne borst drukken (= omhelsd houden)*; casta, humum, (z. v. a.

warmen, d, i, zich gladaar ophouden); hic mem inter se, (doorbrengen); tp. dolorem suum, vota, *zijne smart, zijne wenschen voeden*; bella, vitam, (gaande houden); aliquid spe, (paaijen); voluntatem, partes alicujus, (ondersteunen); potas, (ondersteunen, gunstig zijn); 2) *zuiveren, reinigen (met koud water)*; os, vulnus.

Fräces, um, f. *de olijventreedsters*.

Fräcesco, cū, z. S. 3. (van olij) *musf worden*.

Fractura, ae, f. 1) *eene breuk, het breken (van een been)*; 2) *een afgebroken stuk, silicis*.

Fractus, a, um, adj. 1) z. v. a. *gebroken, gekraakt*; wat zijne krachten aangaat = *krachteloos, weekelijk*; homo, vox; spes, (zwakte); genus dicendi fractum, (als de redevoering te veel afgebroken is); 2) *piepend, b. v. sonus*.

Fräga, örüm, m. *aardbeziën*.

Frägilis, c, adj. 1) *breekbaar (tak enz.)*; tp. *vergankelijk, vita, gloria*; 2) *buigzaam (was, metaal)*; 3) *knappend, (b. v. papier, of een tak, als dezelve brandt)*.

Frägilitas, ätis, f. *breekbaarheid*; tp. broosheid, zwakheid, generis humani.

Fragmen, Inis, n. 1) *een (afgebroken) stuk, remi, navigii, panis*; 2) *eene breuk, schending*.

Fragmentum, i, n. *een afgebroken stuk*; tp. pl. *de brokstukken = overblijfselen (b. v. van een leger)*.

Frägor, örüs, m. 1) *het breken*; 2) *het geruisch, gerommel (van iets dat instort, van eene rivier, van toefjuiching, der wapenen enz.)*; caelestis, *de donder*; 3) *een gerucht*.

Frägoſe, adv. *met gedruisch*.

Frägoſus, a, um, adj. 1) *eig. vol van gebrokene steenen, ruw, oneffen, sylva*; tp. oratio, (niet te samenhangend); 2) *ruischend, (torrens, vadum)*; 3) *breekbaar*.

Frägranta, ae, f. *de sterke reuk eener zaak*.

Frägro, ävi, atum, i. *eene sterke reuk van zich geven*.

Frägrum, z. Fraga.

Främēa, ae, f. (eene priem) *een piek = de lans der oude Duitschers*.

Frango, frēgi, fractum, 3. (verw. met φρω, van den wortel pay-) *breken*; 1) *iets breken (en daardoor beschadigen)*, b. v. patinam; guttur, *iemand den hals breken*; brachium, cussus, *den arm, het been breken (door te vallen)*; navem, *schipbreuk lijden*; fores, *de deur z. v. a. breken = daar tegen stooten*; tp. *breken, snuiken = verminderen of vernietigen, b. v. iemands woede, geweld, koeheid; flumen, het geweld eener rivier breken, b. v. nando; aëstus se frangit, (vermindert, breekt zich)*; frangere impetum, cupiditatem, bellum, (betoomen, dempen); se, *zich intoomen*; sententiam alicujus, (wederleggen); consilium alicujus, (dwarsboomen); classis fregit hostes, (overweldigde enz.); contumelia frangit aliquem, (slaat iemand neder); frangi dolore, metu etc., *door smart enz. overmand worden*; fidem, foedus, (breken, schenden); 2) *in kleine stukken breken (een steen, aardkluisen)*; dentibus,

met de tanden kort malen; hordeum, (verbruyzen, kort malen); fluctus frangitur, (breekt zich); tp. diem mero frangere, (doorbrengen); 3) iets week maken (huiden); tp. vina, (zachter maken); aliquem, iemand tot zachtere gezindheden brengen; 4) in eene zekere houding brengen = buigen (b. v. het haar); toros, een kussen indrukken = daar op zitten.

Frater, tris, m. (verw. met het Aeilische opatē = sodalis) 1) in 't alg. een goed vriend, it. een bondgenoot; vervolgens gew. een broeder, fratres gemini, tweelingbroeders; patruclus, volle neyēn; tp. gelijkt zaken, b. v. boeken (die iemand schrijft); 2) een neef; it. zwager (zusters man).

Fraterculus, i, m. dem. een kleine broeder.

Fraternitas, adv. broederlijk, b. v. amari.

Fraternitas, ātis, f. 1) broederschap (van een volk met een ander); 2) broederlijke gezindheid.

Fraternus, a, um, adj. broederlijk, de broeders (of aanverwanten) betreffende; hereditas, (die men van zijnen broeder krijgt); fraternitas, (hetgeen iemands broeder of aanverwanten toekomt).

Fratricida, ae, m. een broedermoeder.

Fraudāto, ōnis, f. bedrog, ontvreemding.

Fraudator, ōris, m. iemand die zich bevoordelt, een bedrager.

Fraudo, āvi, ātum, i. bedriegen, te kort doen (zijne schuldeischers, de soldaten van het geld berooven); stipendium equitum, (ontvreemden, te zoek maken); tp. iemand van eene zaak berooven (van den slaap ontnemen), van de hoop, van zijnen roem (berooven); artus animā, aan de leden het leven ontnemen.

Fraudulenter, adv. bedriegelijk.

Fraudulentia, ae, f. neiging tot ontvreemding, bedrog.

Fraudulentus, a, um, adj. bedriegelijk, homociditio.

Fraus, dis, f. 1) schade, nadeel; fraudem ferre of fraudi esse, tot schade verstrekken; sine fraude, zonder schade; 2) bedrog, list; fraude concordia, onder den schijn van eendragt; sine fraude, eerlijk, zonder bedrog, b. v. se dedere; 3) bedrog = dwaling; in fraudem impellere, (verleiden); esse fraudi, misleiden; dare alicui fraudem, iemand misleiden; fraus loci, als men niet weet waar men is; 4) misdaad; capitalis, eene misdaad waarmede het hoofd gemeoid is.

Fraus, a, um, partic. = qui commisit aliquid e. gr. fraudem.

Fraxīnus, a, um, adj. esschen, van esschenhout.

1. Fraxinus, i, f. de essche; tp. een werpspies.

2. Fraxinus, z. Fraxineus.

Frēmēbundus, a, um, adj. van misnoegen bromend.

Frēmīdus, z. Fremebundus.

Frēmītus, us, m. elk gedrucht, door menschen- of dieren-stemmen of door zaken veroorzaakt, b. v. van de wapenen enz.; castrotum, in het leger; fremitu aliquid aspernari, (door een afkeurend gemompel).

Frēmo, ūi, ūtum, 3. (oys brommen, gr. βρῦμα);

1) een sterk gedrucht van zich geyen, brommen, ruischen (van menschen, dieren, zaken, b. v. van golven, van den wind enz.); viac fremunt ludis, (weergalmen van spelen); arma fremere, om de wapenen schreeuwen; rumor fremit, (het gerucht loopt); 2) uit afkeuring mompelen, zijne ontevredenheid aan den dag leggen.

Frēmōr, ōris, m. het gemompel van menschen die spreken.

Frēmōr, ōris, m. tp. de bestuurder (van eene speer; tp. gebiedvoerder).

Frēmōō of Fremō, z. P. (sup. frēsūm of frēsūm) 2 of 3. 1) met de tanden knerssen; tp. dolor fremens, (knersend = onwillig); 2) vermalen; faba fressa.

Frēno, āvi, ātum, i. optoomen, equos; tp. betuegelen, ventos, furorē alicujus, voluptates.

Frenūm, i, n. (pl. ook freni) eig. datgene, waarop het paard bijt = touw, teugel; frenos dare, remittere, (laten schieten); inhibere of ducere, (aanhalen); tp. teugel; frena imperii, teugel (bestiering) der regering; alicui frenos adhibere, iemand betuegelen; frenos furoris injicere, iemands moed betuegelen; irae frena ponere, zijnen toorn betuegelen; frenum mordere, zich weder-spānning betoonen.

Frēquens, tis, adj. 1) die dikwijls ergens is, Romae, cum aliquo, bij iemand, in deszelfs gezelschap; 2) talrijk, Senatus, honores, piscis, auditorium; tp. sententia, (dat velen aannemen, volgen); usus, menigvuldig gebruik; familiaritas, menigvuldige omgang; est frequens, het is menigvuldig; 3) volkrijk, zeer bezocht, via, theatrum, castellum, urbs; loca aedificiis frequentia, oorden met talrijke gebouwen bezet, rijk aan gebouwen.

Frēquentāto, ōnis, f. 1) menigvuldig gebruik, b. v. argumentorum; 2) (in de rhetorica) het vereenigen van de door de gansche redevoering verstrooide hoofd-zaken.

Frēquenter, adv. 1) menigvuldig = dikwijls; 2) in groote menigte, b. v. migrare.

Frēquentia, ae, f. 1) eene groote menigte, epistolarum, amicorum; 2) eene groote menigte menschen, frequentia stipatum esse.

Frēquento, āvi, ātum, i. 1) dikwijls bezoeken (iemand, een huis); 2) talrijk maken (door boomen, menschen); populam, het volk in grooten getale bij een brengen; vineam, vele wijnstokken er bij aanplanten; verba, (dikwijls gebruiken); memoriam alicujus, dikwijls aan iemand denken; 3) in grooten getale vieren (feesten).

Frētum, i, n. eene zeedngte, eene straat, kanaal; tp. a) de zee; b) de golven der zee; c) het bruischende, de hitte, actatis.

1. Frētus, us, m. z. Fretum; tp. fretus anni, de groote hitte van het jaargetij = de zomer.

2. Frētus, a, um, adj. in vertrouwen op, steuende op enz.; ingenio, juvenia.

Fricātilis, e, adj. losgeen men vrijven kan.

Fricāto, ōnis, f. het vrijven; it. het afvrijven, polijsten der wanden.

Fricatura, ae, f. 1) het afvrijven, polijsten der wanden; 2) een gepolijste wand.

Fricatus, us, m. *het wrijven of afwrijven, dentium.*

Fricio, fricti, frictum of fricatum, i. *wrijven (het ligchaam enz.); pavementa, (glad maken).*

Fricus, us, m. *het wrijven.*

Frigefacto, are, i. *koelen, verkoelen, os.*

Frigeo, frigi, z. S. 2. (gr. *ψύω*) *vriezen; tp. 1) zonder werkzaamheid zijn; oratio friget, (hokt); judicia frigent, (hokken, worden slaperig behandeld); ista frigent, dat brengt u geen voordeel aan; 2) zijn oogmerk niet bereiken (b. v. geen voordeel); oratio, tibicen friget, (vindt geen bijval, wordt onverschillig aangehoord).*

Frigerans, tis, partic. *verkoelend.*

Frigesco, z. P. en S. 3. *koel worden, behoeven (de grond); pedes, manus frigescent, (worden koud, sterven af); tp. verkoelen, verstaanwen (in zijnen ijver, in zijne genegenheid enz.)*

Frigidarium, i, n. = *cella frigidaria.*

Frigidarius, a, um, adj. *tot verkoelen (bij het baden) behoorende; abenium, (dat koud water in zich bevat); cella, (waar men een koud bad neemt).*

Frigide, adv. *koud = zonder vuur, slaperig (b. v. iets doen, zeggen).*

Frigidifacio, z. Frigefacto.

Frigidulus, a, um, adj. dem. *eenigzins koud, koel (een mensch); tp. frigiduli singultus, het bijna niet meer hoorbare snikken.*

Frigidus, a, um, adj. 1) *koud (ligchaam, lucht, water, plaats); frigida, koud water; it. koud = stervende of dood; it. koud van vrees; it. een gevoel van koude veroorzakend = koud, b. v. febris, mors, horror; tp. koud; a) zonder vuur bij eenige zaak; literac, een koel, niet hartelijke brief; accusator, (die geen bijval vindt); b) laf, zonder geestigheid, b. v. scherts; solacia, calumnia, (ongersymd, wanvoegelyk); c) niets inhoudend = leeg, b. v. apum tecta; 2) eenigzins koud = koel (lucht, oord).*

Frijo, xi, xum of cum, 3, (φρύω) *roosten, fibas; tp. fricnim aliquem reddere, iemand z. v. a. murw maken (sterk plagen).*

Frigus, oris, n. (ψύος) 1) *koude (van het weder); it. des doods (= dood); it. de vrees (= eene koude rilling); frigora arcerre, de koude afweren; acstate et frigore, des zomers en winters; tp. koude; a) onverschillig, koel gedrag; b) gebrek aan bijval (bij eene redevoering); c) werkeloosheid in eene zaak; d) iets lafs, wanvoegelyk; 2) een koud oord; frigus inhabitabile, 3) koelte; frigus captare, (genieten).*

Fringitio of **Fringitio**, ire, 4. *eig. kwelen; tp. iets uitstotteren.*

Frio, are, i. (vers, met frio en met ψύω, ons wrijven) *aan stukken wrijven.*

Fritilla, ae, f. *offerbrj.*

Fritillus, i, m. *een dobbelrechter.*

Frivulus, a, um, adj. *onnut, nietswaardig, sermo, opus, labor, cura; jocus; laffe scherts; pl. frivola, onbeduidende dingen (b. v. armoedig huisraad).*

Frondarius, a, um, adj. *tot het loof behoorende; fuscina, eene korf van loof.*

Frondatio, onis, f. *het ontbladeren, het afstrjken van het loof.*

Frondator, oris, m. *een boomsnoeijer.*

Frondeō (ūi), z. S. 2. *bladeren hebben, groen zijn.*

Frondesco, ūi, z. S. 3. *bladeren krjgen.*

Frondeus, a, um, adj. *belommerd, nemus; tecta, daken van loof = lommerrjke boomens; casa, (met bladeren bedekt).*

Fronditier, fera, ferum, adj. *bladeren dragend, belommerd.*

Frondosus, a, um, adj. *belommerd.*

1. **Frons**, dis, f. *loof (met of zonder takken); tp. 1) een loverkrans; 2) een lommerrjke boom.*

2. **Frons**, tis, f. 1) *het voorste gedeelte (van een huis (b. v. de voorgevel), eens bergs, eens leger (het front), eener legerplaats enz.); frons libri, het voorste gedeelte van een boek (het titelblad; zie ook cornua); a fronte of a frontibus, van voren; in fronte, in de breedte (b. v. zoo en zoo veel voet); tp. het eerste begin, causae; 2) het voorhoofd; frontem ferire of percutere, zich voor het voorhoofd slaan; tp. a) het uitzigt, in zoo ver hetzelfde zekere gezindheden verraadt; verissima fronte, met het opregtste gezicht; fronte aliquid ferre, het aanzien hebben (als of men dit of dat wilde); pristina frons, de oude degtigheid; proterva, een-schaamteloos voorhoofd; ferrea, ijzer voorhoofd; b) tucht, gewoonte; periti frons de rebus; c) uiterlijke schijn van iets; prima fronte, naar den eersten schijn.*

Frontale, is, n. *een voorhoofdsiersel voor paarden enz.*

Frontatus, a, um, adj. *lapides, de bindsteen (welke den voorgevel uitmaken).*

Fructifer, z. Frugifer.

Fructuarius, a, um, adj. 1) *z. Frugifer; tp. ager, (waarvoor men impost betaalt); 2) cella, (waarin men de vruchten opzammelt).*

Fructuosus, a, um, adj. *vruchtbaar; tp. voordeelig, winst aanbrengend; fructuosum est, het geeft winst.*

Fructus, us, m. 1) *genot = het genieten (van een genoege); 2) winst, opbrengst, vrucht (van landerijen, kapitalen enz.); tp. in 't alg. nut of genot, b. v. pietatis, modestiae; fructum capere of percipere, nut of genoege (uit iets.) trekken, putten; in fructu esse, nuttig zijn; 3) de jaarlijksche opbrengst, b. v. vini.*

Frugalis, e, adj. *matig in zijne levenswijze, verstandig.*

Frugalitas, atis, f. 1) *matiging in alle hartstogten; 2) zuinigheid, huishoudelykheid.*

Frugaliter, adv. 1) *verstandig, b. v. vivere; 2) frugaliter evenire, wel gelukken; 2) huishoudelyk.*

Fruges, z. Frux.

Frugi, indecl. 1) *verstandig in zijn gedrag, regtschapen (mensch, leven); servus, (die het voordeel van zynen heer bedoelt); 2) spaarzaam, huishoudelyk (mensch); 3) zonder groote onkosten ingerigt, coena, atrium.*

- Frūgifer, fēra, fērum, adj. vruchtdragend, vruchtbaar; numen (= Ceres).
 Frūgiferens, z. Frugifer.
 Frūgillēgus, a, um, adj. graan verzamelend, formica.
 Frūgiperda, ae, adj. f. de vruchten schietlijk verliezend, salix.
 Frūiscor, z. Fruniscor.
 Frūmentārius, a, um, adj. het graan betreffende; lex; ager, provincia, (waar graan verbouwd wordt); res, het graanwezen, mondbehoeften of proviand (voor een leger); subst. een graanhandelaar.
 Frūmentatio, ōnis, f. 1) de bezorging van graan of proviand (aan de soldaten); 2) het uitdeelen van het graan.
 Frūmentator, ōris, m. 1) een graankoopster; 2) een soldaat die graan gaat halen.
 Frūmentor, ōtus sum, i. graan halen (van soldaten), forageren.
 Frūmentum, i, n. 1) graan in 't alg.; triticeum, tarwe; tp. in pl. frumenta, de kleine kofreels in de vijgen; 2) tarwe.
 Frūniscor, itus sum, 3. genieten.
 Frūior, (itus of ctus sum) 3. 1) elg. in het genot geplaatst worden, genieten van iets of iets (vruchten, leven, vreugde, voordeel, kennis); votis, bekomen hetgeen men wenschte; ingenium (in plaats van ingenio), zijne neiging volgen; timore, poenā strā, genoggen vinden in iemands vrees, straf = zich daarover verheugen; 2) het vruchtgebruik van iets hebben, agrum fruentum locare.
 Frūstrātim, adv. stuksgewijze.
 Frūstillatim, adv. in kleine stukken.
 Frūstō, āvi, ātum, i. in stukken breken.
 Frūstra, adv. 1) te vergeefs; frustra esse, vergeefs, vruchteloos zijn; it. zich bedriegen; frustra habere, verwaarloozen; it. misleiden; 2) zonder loon; 3) in schijn.
 Frūstratio, ōnis, f. teleurstelling (in zijne verwachting), cupiditatis; sine frustratione, zonder te missen (bij het werpen); frustratio legis, het ontwijken eener wet; variis frustrationibus diffēri, door allerhande teleurstellingen opgehouden worden.
 Frūstratus, us, m. teleurstelling; frustratui habere, teleurstellen, misleiden.
 Frūstro, āvi, ātum, i. teleurstellen, bedriegen (in zijne verwachting).
 Frūstror, ātus sum, i. teleurstellen, bedriegen (in zijne verwachting); laborem, (nutteloos maken); ictus, (onschadelijk maken of verjeden).
 Frūstulentus, a, um, adj. vol stukjes vleesch, aqua.
 Frūstum, i, n. een stuk (van wat ook); esculenta, een stuk spijs (dat men gegeten heeft); tp. frustum pueri, een klein mannetje, knaapje.
 Frūctōsus, z. Fructuosus.
 Frūctetum, i, n. een kreupelbosch, kreupelhout.
 Frūtex, icis, m. 1) een struik; 2) een tak van een gewas; 3) de stam van eenen boom; tp. (als scheldwoord) een kinkel, domoor.
 Frūctatio, ōnis, f. het al te veel uitspruiten det takken.
 Frūctescō, z. D. en S. 3. z. Fructico.
 Frūctētum, i, n. een kreupelbosch, kreupelhout.
 Frūctō, āvi, ātum, i. (van zaad, van boom) uitspruiten.
 Frūctōsus, a, um, adj. 1) vol struik- of kreupelbosch; 2) hetgeen vele takken of uitspruitsels schiet.
 Frux, frūgis, f. vooral in pl. elke vrucht (graan, boomvruchten); fruges serere, graan zaaien; frugum cupidō, trek naar spijs; tp. 1) vrucht of vruchten, b. v. van den geest, van werkzaamheid; 2) deugdelijkheid; carmina frugis expertia, (die niets deugden); alcius frugem periclitari, zien hoe zwaar iemand weegt; 3) zedelijke deugdelijkheid, verbetering; ad bonam frugem rsdire, zich beteren; z. Frugi.
 Fūam, as, at, = sim of fuerim.
 Fūcatus, a, um, adj. tp. geblanct = onecht.
 Fūco, āvi, ātum, i. verwen; tp. blanketten.
 Fūcōsus, a, um, adj. tp. geblanct = ogecht, slechts den uiterlijken schijn hebbende van goed te zijn, merx, amicitia.
 1. Fūcus, i, m. (τὸ φῦκος) 1) elg. wter, zeegras (om te blanketten en rood te verwen); 2) purperverw; 3) roode (naar purperkleur gelijkende) verw; 4) roode verw om te blanketten, blanketsel; tp. blanketsel; a) (in eene redevoering) gekunstelde toon; b) geveinsdheid, aangemen schijn; alcius fucum facere, iemand een rad voor de oogen draagen; 5) de gewerde bijen-harst.
 2. Fūcus, i, m. (verw. met φοῦξ, z. Vespa) een hommel, horzel.
 Fūc, interj. soei!
 Fūga, ae, f. (φυγᾶ) 1) het snel voortijlen, b. v. der winden; fugam expectare, poēt., op goeden wind wachten; verder gew. de vlugt; fugam dare, ontylugten; it. laten ontylugten; fugam facere, vlugten; it. op de vlugt slaan; immittere alcius fugam, (de begeerte om te vlugten); fugam claudere, explicare, reperire, (middelt vor ontylugten); tp. a) afkeer van iets (zoodat men het z. v. a. tracht te ontylugten), b. v. laboris; b) het vlugten = het snel voorbij rennen (des tijds); 2) verbanning.
 Fūgācter, adv. vlugtig (slechts in de vlugt) b. v. bellum gerere.
 Fūgax, ācis, adj. 1) vlugtig = ligt of snel voortijlend (b. v. de wind, een dier, vijfand; tp. de tijd, aanzien enz.); 2) die iets ontylugt of vermijdt, gloriae, ambitionis.
 Fūgō, fugi, fūgtum, 3. (φυγῶ) 1) in 't alg. zich snel bewegen = vlugten (b. v. een schip, wagen, pyl enz.); it. vlugten (een vijand); tp. a) snel vergaan (tijd); fugiens rosa, vinum, eene roos die schielijk afvalt, wijn die verlyigt, zijne kracht verliest; mensis fugiens, het einde der maand; oculi fugientes, brekende oogden; b) iets ontylugten, iets vermijden, societatem, laborem, nuptias; fugiens laboris, arbeid schuw; fuge quacere, laat na te vragen = vraag niet; c) iemand ontgaan, b. v. aciem of visus, het oog ontgaan = niet bemerkd

worden; scientiam alicujus, aan iemand onbekend blijven; fugit me, ik weet (dit) niet; me non fugit, ik weet wel.

Fugitivarius, i, m. iemand, die de vlugtelingen weder opzocht.

Fugitivus, a, um, adj. iemand die ontvlugt is (vooral, een slaaf); subst. een vlugteling.

Fugitio, avi, atum, i. 1) vlugten; 2) iets vlieden of vermijden, necem; fugitans litium, pleitschuw.

Fugitor, oris, m. iemand die vlugt.

Fugio, avi, atum, i. weggagen (iemand in ballingschap); hostes, (op de vlugt slaan); tp. verdrrijven, verwijderen (viam, liefde enz.).

Fulcimen, inis, n. (en Fulcimentum, i), n. een stut, steunsel.

Fulcio, isti, itum, a. stutten, ondersteunen (den arm, den disch, eene wijngaardrank enz.); tp. ondersteunen (eenen vriend, eene aanklagt enz.); corpus, stomachum, (versterken); genus serie, zijn geslacht voorplanten.

Fulcrum, i, n. eene schraag (van een bed); tp. 1) een bed; 2) een eens-bed of sofa.

Fulgenter, adv. schitterend, met veel glans, radiare.

Fulgens, is, z. S. 2. (verw. met φάω) 1) bliksemen = schitteren (goud, elpenveen); tp. uitschitteren, uitblinken (begaafdheid enz.); 2) bliksemen of weerlichten (van den hemel); caelo fulgente, wanneer het bliksemt; tp. bliksemen of donderen, = zeer nadrukkelijk spreken (een redenaar).

Fulgētra, ae, f. z. Fulgetrum.

Fulgētrum, i, n. het bliksemen, weerlichten.

Fulgidus, a, um, adj. bliksemend, schitterend.

Fulgor, oris, m. 1) heb bliksemen = heldere glans, sollis, armorum; tp. glans = roem, nominis; avitus, voorouderlijke roem; 2) = Fulgur.

Fulgur, uris, n. 1) glans; sollis; 2) bliksem of weerlicht; fulgur condere, het van den bliksem getroffen begraven (dit deed een Pontifex enz.).

Fulgurālis, e, adj. den bliksem betreffende; libri, boeken die (met een godsdienstig doel) over den bliksem handelen.

Fulgurātio, onis, f. het bliksemen, weerlichten.

Fulgurātor, oris, m. die priester, welke het van den bliksem getroffen begraaft.

Fulgūritus, a, um, adj. = fulmine ictus.

Fulgūro, avi, atum, i. bliksemen of weerlichten; fulgurat, het bliksemt; tp. 1) uitschitteren, b. v. welsprekendheid; 2) bliksemen of donderen = zeer nadrukkelijk spreken (een redenaar).

Fulica, ae en Fūlic, icis, f. een watervogel, waterhoen.

Fuligo, inis, f. roet; tp. fulgo lucubratiōnum, de doncipigheid van het bij nacht studeren.

Fullo, onis, m. (waarsch. verw. met βολάω, volstoppen) een voller.

Fullonica (of -onia), ae, f. de vollerskunst.

Fullonius, a, um, adj. eenen voller betreffende, ars, creta.

Fulmen, inis, n. de bliksem (die inslaat); tp. a) bliksemende of hevige kracht, b. v.

der tanden, van woorden; b) een slag = hevige ongeluk; fulmina fortunae, de slagen des noodlots; c) harde straf.

Fulmenta, ae, f. eene zool (of hiel) van eenen schoen.

Fulmentum, i, n. = Fulcrum.

Fulminatio, onis, f. het bliksemen.

Fulminēns, a, um, adj. 1) den bliksem betreffende; ignis, bliksem; ictus, donderslag; 2) bliksemend of naar den bliksem gelijkend = alles ter nederwerpend, b. v. dextra, ensis, os apri etc.

Fulmino, avi, atum, i. 1) bliksemen; fulminat, het bliksemt; tp. bliksemen, b. v. met de oogen enz.; 2) fulminatus, door den bliksem getroffen.

Fultura, ae, f. ondersteuning; tp. futura stomachi, versterking der maag (spijzen).

Fulvus, a, um, adj. goudgeel; arena, caesaries, sidus, cera, moneta.

Fumarium, i, n. de rookkamer (voor den wijn).

Fumēus, a, um, adj. rookerig; vinum, (door den rook ingedroogd).

Fumidus, a, um, adj. 1) rookend (fakkel enz.); 2) rookverwig; 3) naar den rook riekend.

Fumifer, fēra, fērum, adj. rookend, dampend (vuur, bron).

Fumifico, avi, atum, i. rooken, wierooken, Dianae.

Fumificus, a, um, adj. rookend, rook van zich gevend.

Fumigo, avi, atum, i. rooken.

Fūmo, avi, atum, i. dampen, rooken (wierook, bloed enz.); tp. domus fumat, het huis rookt (daar wordt in gesmuld).

Fūmōsus, a, um, adj. 1) rookend, ligna; December, in welke veel vuur gestookt wordt; 2) gerookt (ham); 3) berookt, zwart van rook; 4) naar rook riekend.

Fūmus, i, m. (φύμῆς Aeol. in plaats van θυμῆς) rook, damp (ook van spijzen); tp. in fumum vertere, in rook doen verdwijnen = verkwisten.

Fūnāle, is, n. 1) een strik, riem (aan eenen slinger); 2) een fakkel van was (well-ook: een kandelaar).

Fūnālis, e, adj. eig. aan een touw gebonden; equus, een bispaard.

Fūnābillus, i, m. een koorddanser.

Functio, onis, f. de waarneming, muneris; corporis, animi, eene verrigting met het ligchaam, met het verstand.

Funda, ae, f. (φυνδών) 1) een slinger; 2) een werpnet; 3) de bekleeding van den steen aan den ring, zoo, dat de steen aan beide zijden vrij blijft).

Fundāmen, inis, n. = Fundamentum.

Fundamentum, i, n. de grondslag, grond (van een gebouw; tp. des vredes, eener deugd, eener verdediging).

Fundatio, onis, f. de grondlegging (van een huis).

Fundator, oris, m. een grondlegger, urbis.

Fundatio, are, 1) z. v. a. uitschudden, verba; 2) slingeren.

Funditor, oris, m. een slingeraar.

Funditus, adv. van den grond op; tp. van den grond op = geheel; b. v. iets verwoes-

ten, uitroeyen, verdelgen; b) in elk opzigt, geheel, b. v. onkundig.

1. Fundo; avi, atum, 1. 1) grondvesten (eene stad; tp. eene wetenschap); 2) maken, dat iets vast blijft = vast maken, navem anctoras; tp. bevestigen, bekrachtigen, b. v. wetten, eene heerschappij, eenen staat door wetten; 3) eenen grond, d. i. eenen bodem in iets maken, navem, puppim carinā.

2. Fundo, fudi, fūsum, 3. 1) in den uitgebreidsen zin: uit één breiden, b. v. odores, (verspreiden); fundere se, zich uitstorten (b. v. lucht); it. met geweld voortdringen (paarden, menschen); fundere habenas, (laten schieten); equos, (laten rennen); fundere hostes, (verslaan, uit één drijven); 3) fundi, zich uitbreiden (eene plant); fusus, verspreid (b. v. bloed in het ligchaam); campi fusi, uitgesprekt veld; corpus, breed, vleeschig ligchaam; 2) z. v. a. uitspreiden, b. v. op den grond; fusus humi, per herbam, uitgestrekt, uitgespreid op enz.; verder, vooral uitgieten, b. v. water, graan enz.; lacrymas, sanguinem, (storten, vergieten); fundi, afstroomen (regen); tp. a) van zich geyen door teeling = telen, voorttelen (iemand, vruchten); b) van zich geven (= laten hooren), b. v. preces, versus, dicta, oracula, orationem; 3) gieten = vloeyend maken (metaal); 4) gieten = door gieten iets maken, b. v. kogels, glas (blazen); 5) werpen, slingeren; tela; 6) begieten, b. v. mero.

Fundus, i, m. (τὸ βῆδος) 1) de grond of bodem van een vat, eener rivier, eenes bergs; fundo vertere, tot den grond toe verwoesten; tp. fundum non habere, geen bodem, d. i. geen maat noch doel hebben; fundus est aliquis alicuius rei, iemand is de grond (de aanleiding) tot iets; 2) grond en bodem, landgoed; 3) een drinkgereedschap.

Fundēbris, e, adj. 1) een lijk betreffende; laudatio of concio, eene lijkrede; sacra, (waarbij menschen geofferd werden); justa, lijkplegtigheden; 2) treurig voor iemand (ongeluk bevyandend enz.), b. v. bellum.

Fundēreus, a, um, adj. = Funebrius.

Fūnero, avi, atum, 1. 1) ter aarde bestellen; 2) tot een lijk maken, dooden; funcratu arboris ictu.

Fūnestus, a, um, adj. 1) een lijk betreffende; familia, een gezin waar een lijk is, of die treurt om een sterfgeval; agros funestos reddere, = funeribus pollutos; annales funestae, een doodenlijst; 2) aller treurigst (b. v. dag, overwinning, misdaad, wapenen enz.); epistola, omen, volucris, (die eenig onheil aankondigen).

Fūnētum, i, n. eene boogvormig gebondene wijngaardrank.

Fungfnus, a, um, adj. een paddestoel of aardzwam betreffende.

Fungor, ctus sum, 3. eig. klaar raken met iets = iets verrigten, b. v. munere, officiis (en officia); dapibus functum esse, gedaan hebben met eten; lacrymis, weenen; caede alicuius fungi, iemand vermoorden; imperio = imperata facere; honoribus, cer-

ambten bekleeden; vice cotis, voor slijpsteen dienen; more barbarorum, de handelwijze der barbaren in acht nemen; numero militum, (leyeren); focus fungitur accenso igne, (heest of bevat vuur); functus ter aevo, die drie menschenleeftijden doorleefd heeft; fungi fato, diem, morte, sterven; stipendio, uitgediend hebben (als krijgsman); multa mala, (doorstaan).

Fungosus, a, um, adj. vol paddestoelen of aardzwam.

Fungus, i, m. iets sponsachtig; 1) aardzwam; tp. (als scheldwoord) domkop, blok; 2) een ziekte lij uitwas bij menschen en aan boomen; 3) kaarsensnuitsel.

Fūnculus, i, m. dem. 1) een klein touw; 2) in 't alg. eene lijn of een touw aan schepen.

Fūnis, is, m. eene lijn, een koord (aan schepen: een touw); tp. ducere funem, eig. eene lijn leiden = bevelen; funem reducere, zijn gevoelen veranderen.

Fūnus, ēris, n. (verw. met φῦνος = caedes) 1) (poët.) een moord; it. dood; tp. ondergang, b. v. reipublicae; 2) een lijk; it. (poët.) de schimmen eens dooden; 3) eene lijkstaatsie; prodire alicui in funus, iemands lijkstaatsie bijwonen; honesto funere humare, met staatsie begraven; regio funere efferte, als eenen koning begraven; 3) de brandstapel (waarop een doode ligt).

Fuo, z. Fuam en Sum.

Fūr, fūris, m. en f. (waarschijn. van fero; gr. φῶρ) 1) een dief; 2) (met verachting) een slaaf; manipulus turum.

Fūrāctas, ātis, f. neiging tot stelen.

Fūrācter, adv. diefstichtig.

Fūrax, ācis, adv. diefstichtig, die gaarn steelt.

Furca, ae, f. (waarschijn. iets dat gespleten is, en is dus verw. met porca, en met ons york) 1) een tweetaktig werktuig, eene gaffel (voor hooi, om iets te stutten, te dragen, enz.); 2) de kaak, waaraan de slaven gebonden en gegegeld werden.

Furcifer, fēri, m. en -a, ae, f. eig. iemand die aan de kaak gebonden is; tp. (als scheldwoord) galgebrok, deugniet.

Furcilla, ae, f. dem. een gaffeltje, eene gaffel.

Fūrēnter, adv. woedend, irasci.

Furfur, ūris, m. 1) zemelen; 2) uitslag op het ligchaam (op het hoofd enz.).

Furfūrōsus, a, um, adj. naar zemelen gelijkend (bruinachtig), color.

Fūrta, ae, f. eig. eene razernij; tp. razernij (= een woedend mensch), furia patriae.

Fūrtae, ārum, f. de wraakgodinnen, Furien; tp. 1) woede (= hevige toorn, hevige liefde, brandend verlangen enz.); 2) het opstoken, ophitsen, mullebres.

Fūrfallis, e, adj. 1) op de wijze der Furien, onzinnig, woedend, incessus, vox, ausum; dens, een woedende (doodelyke) tand; arma, de wapenen der Bacchanten; caedes, (die een woedende beging); 2) in geestvervoering.

Fūrfalliter, adv. woedend, odisse.

Fūrībundus, a, um, adj. 1) woedend, razend, homo, impetus; 2) in geestvervoering, praedictio.

Fürnus, a, um, adj. *de dieven betreffende; forum*, (alwaar zij zich ophouden).
Fürro, ñre, i. woedend maken; *furiati ignes* = insanus amor.
Fürlose, adv. woedend, in woede, facere aliquid.
Fürtosus, a, um, adj. woedend, dol (mensh, begeerte, onderneming enz.); tibia, (die tot geestvervoering aanzet); conciones, (waarin het woest toegaat).
Furnäcus, a, um, adj. den bakoven betreffende; panis, (in denzelfven gebakken).
Furnus, i, m. een oven (tot bakken of stookken).
Furo, ùi, z: S. 3. 1) waanzinnig zijn; it. in geestvervoering zijn (van waarzeggers); tp. uitgelaten zijn; 2) in 't alg. razen; woeden (van liefde, smart enz.); in aliqua, razend verliefd op iemand zijn; tp. razen, bulderen (van zaken), d. v. de wind, smart, de drift bruischt; 3) oproerige gezindheden toonen, tegen den Staat zich verheffen.
 1. **Füror**, ñris, m. 1) razernij, woede; it. geestvervoering; furor lucri, hevige-begeerte naar winst; tp. furor coeli, = hevige storm; 2) oproer.
 2. **Füror**, ñtus sum, i. stelen; tp. 1) iets door list verkrijgen (het burgerregt); 2) poët. heimelijk ontrekken, oculos labori.
Furtyfcus, a; um; adj. die gewoon is te stelen; manus.
Furtim, adv. steelsgewijze = heimelijk, loqui, (met eens zachte stem).
Furtive, adv. = Furtim.
Furtivus, a, um, adj. 1) gestolen, ontyreemd, virgo, color; 2) steelsgewijze, heimelijk, amor; aliquem furtivum partu edere, heimelijk baren; mens, verborgene, geheime zin; vir, een boeteerder, een man die eene bijzit heeft; nox, (eener heimelijke liefde gunstig); libertas, (in 't geheim aan iemand gegeven).
Furtum, i, n. 1) iets dat gestolen is; 2) een diefstal; furtum facere alicujus rei, iets stelen; furto calcis, zonder de noodige kalk; tp. iets dat heimelijk of steelsgewijze geschiedt (b. v. heimelijke liefde enz.); furta belli, = insidiae; furtum cessationis, een voorwendsel tot vertragen; furto, = furtim.
Fürunculus, i, m. dem. 1) een diefje, spits-

boefje; 2) een bloedvin, pijnlijke (spits voeloopende) zweer; 3) een bijuitspruitsel aan een wijnstok.

Furvus, a, um, adj. (verw. met opprès) 1) donker, dies; tp. donker = zich in de onderwereld bevindende; 2) donker gekleed, in rouwgewaad.

Fuscator, ñris, m. die verduistert (b. v. een wind den hemel).

Fuscina, ac, f. eene twee of drietandige gaffel (van visschers, de gaffelstaf van Noptunus).

Fusco, ñvi, ñtum, i. zwartachtig of donker maken; inertia fuscata dentes, (maakt de tanden vuil).

Fuscus, a, um, adj. zwartachtig of donkerbruin; b. v. color, purpura, cornix, coelum, vestis, pecora; nox, somnus, de donkere nacht, de donkere slaap; laterna fuscior, (die niet helder brandt); tp. (van de stem) dof, donker.

Füse, adv. wijdsloepig, dicere, disputare.

Füsilis, c, adj. gegoten, vloeibaar, aurum; argilla, gegoten klei (b. v. voor kogels).

Füsio, ñnis, f. tp. het uitstorten (b. v. van den goddelijken geest).

Fusterna, ac, f. het bovenste gedeelte (de bladerkruij) van eenen dennenboom.

Fustis, is, m. een knuppel, stok; alicui fustem impingere of aliquem fuste percudere, iemand een slag met een knuppel geven.

Fustilärtum, i, n. het ter dood toe slaan, de knuppelstraf (eene straf voor de krijgsgelden).

Füsura, ac, f. het smelten, plumbi.

Füsus, i, m. eene spill.

Fütätim, adv. (misschen:) dikwijls.

Fütile, adv. slecht, niet goed.

Fütilis, c, adj. 1) eig. die iets laat utyloojen (b. v. de honden in de fabel hun vuil); 2) (poët.) hegeen ligt breekt, glacies; 3) onbeduidend, nietig, slecht, haruspex, sententia, causa, lingua.

Fütillitas, ñtis, f. onbeduidendheid.

Fütio, ùi, ùtum, 3. ontuchtig behandelen (eene vrouw).

Füturus, a, um, partic. (van Fuo = Sum) iemand die zijn zal; subst. futurum of in pl. -a, de toekomst.

G.

Gäbäta, ac, f. poët. eene (diepe) schotel.
Gaesum, i, n. (γαιορ) een (zwarte) werpspies.

Galba, ac, f. een wurmtje, eene mijt.

Galbänatus, a, um, adj. poët. geel gekleed.

Galbänus, a, um, adj. poët. van Galbaan.

1. **Galbänum**, i, n. (γελβάνυ) Galbaan (eene soort van gom van Syrien).

2. **Galbänum**, i, n. een geel kleed.

Galbänus, a, um, adj. poët. eig. geel, d. i. verwijfd gekleed; tp. in 't alg. verwijfd, welderig.

Galbéum, i, n. een wecke, zachte band.

Galbülla, ac, f. waarschijnlijk. de goudmerel.

Gälä, ac, f. een helm (eig. van leder); tp. de kam of kuif op de kop van eenige hoenders.

Gälä, ñvi, ñtum, i. met een helm voorzien.

Gälärcüllum, i, n. dem. eene paruk.

Gäläritus, a, um, adj. met eene kuif bedekt; avis, de kuif-leeuwrik.

Gälärus, i, m. een hoofddekfel, een hoed (voor krijgsgelden, landlieden, voor het uitgaan).

1. **Galla**, ac, f. eene galnoot.

2. **Galla**, ac, m. (= Gallus) een priester van Cybele.

Galli, ñrum, m. 1) de Galliers; 2) de priesters van Cybele.

Gallä, ac, f. Gallie (het tegenwoordige Frankrijk); togata of cisalpina, (het tegenwoordige Beyen-Italië).

Galläca, ñrum, f. Gallische schoenen (welke men daarna ook te Rome droeg).

- Gallicanus, a, um, adj. *Gallie betreffende*, res, exercitus.
- Gallicus, a, um, adj. *Gallisch*, ager, verbum, palla.
- Gallina, ae, f. *een hoen, eens hen*; z. Fillus.
- Gallinaceus, a, um, adj. *de hoenders betreffende*; mas of gallus, *een huishaan*; lac, = *eene zeer zeldzame zaak*.
- Gallinarium, i, n. *een hoenderhok*.
- Gallinarium, a, um, adj. *de hoenders betreffende*; scala, *een hoendertrap*, een ligte trap; subst. *een kippenmelker*.
1. Gallus, i, m. (*veellicht in plaats van galculus = de kakelaar*) *een haan, huishaan*.
2. Gallus, i, m. *een Gallier*.
3. Gallus, i, m. (z. Galla) *een priester van Cybele*.
- Ganea, ae, f. en -um, i, n. 1) *een openbaar eethuis of in 't alg. een liederlijk huis, een bordeel*; 2) *een liederlijk leven*.
- Ganeo, onis, m. *een slemper, lichimis*.
- Ganeum, z. Ganea.
- Gangeticus, a, um, adj. *den Ganges betreffende*; raptor, (poët.) *iemand, die tigers aan den Ganges vangt*.
- Gangraena, ae, f. (*γάγγρανα*) *het koud-vuur*.
- Gangro, ire, 4. (*eig. blaffen*); tp. (*van menschen*) *zwetsen*.
- Gannitus, us, m. *het geblaf van een hond*; tp. *van een mensch*.
- Garamantes, um, m. *de Garamanten (een volk in Africa)*.
- Gargarizatio, onis, f. of -us, us, m. *het gorgelen*.
- Gargarizo, avi, atum, i. (*γαργαρίζω*) *gorgelen*, aliquid (ex) aliqua re, *met iets*.
- Garrus, ivi, itum, 4. (*verw. met γάρριος*) *oorspronk. in 't alg. geluid geven*; v. d. b. v. *van kikvorschen = kwaken*, byz. *ook van menschen*; *babbelen, snateren (ook in eenen brief enz.)*; nugae, *beuzelarijen praten*.
- Garrulitas, atis, f. *snapachtigheid*; (ook tp. *van vogels*).
- Garrulus, a, um, adj. 1) *snapachtig (mensch, tong*; tp. *vogel, beek, lier*); 2) *snapachtig = geheimen uitbabbelend*; 3) *snapachtig = alwaar veel gesproken wordt, forum*; hora, (*dat verpraat wordt*).
- Gastrum, i, n. (*γάστρον*) *eene kostbare soep van ingemaakte visschen, makreelensoep*.
- Gaudéo, gavisus sum, 2. (*γαύω*) 1) *zich verheugen*, aliquid, de aliqua re, *over iets*; 2) *zich verlustigen (aan iets)*; tp. (*van levenlooze zaken*) *iets gaarn hebben*, b. v. *myrrha gaudet rastris*.
- Gaudium, i, n. *vreugde*; gaudio esserri, *buiten zichzelf zijn van vreugde*; gaudia corporis, *zinnelijke genietingen*; tp. 1) *hetgeen genoegens verschafft*; poët. = *geliefde*; 2) *een gelukwensch*; gaudio funji.
- Gaulus, i, m. (*γαυλός*) *een wateremmer*.
- Gausapa, ae of -e, es, f. of -e, is en -um, i, n. (*ὀ γαυάπαι*) *dik, wollen doek (voor dekens, kleederen)*.
- Gausapatus, a, um, adj. *met eene Gausape gekleed*.
- Gausapinus, a, um, adj. *van dik doek*; paenula of alleen *gausapina*, *een reismantel van enz.*
- Gaza, ae, f. (*een Persisch woord*) 1) *de schat of schatkamer van eenen koning*; 2) *een schat (= voorraad van geld enz.)*.
- Gelasco, z. P. en S. 3. *bevrozen*.
- Gelasinus, i, m. (*van γέλασις*, eig. *de tand, die men zien kan bij hem die lacht*) *de zachte plooi, die het lagchen in de wangen maakt*.
- Gelatio, onis, f. *de vorst, koude*.
- Gelidulum, i, n. *het weder, wanneer de vorst invalt*.
- Gelidae, adv. tp. poët. *koud, zonder leyendigheid*.
- Gelidus, a, um, adj. *koud, kil, ijskoud (nacht, oord, water enz.)*; tp. *schrik, vrees, dood enz.*
- Gelo, avi, atum, i. 1) *iets tot ijs maken*; gelari, *bevrozen*; amnis, cascus gelatus, *een bevrozen stroom enz.*; tp. *gelari, ijskoud zijn (van schrik enz.)*; 2) *bevrozen*.
- Gelu, n. abl. indecl. *door of van koude, b. v. rigere*; tp. *koude des ouderdoms*.
- Gelum, i, n. poët. *koude*.
- Gembundus, a, um, adj. poët. *zuchtend*.
- Gemellar, aris, n. *een yat voor olij*.
- Gemellipara ae, f. poët. *die tweelingen geboort heeft (Latona)*.
- Gemellus, a, um, adj. *dubbel (wat de geboorte aangaat)*; fratres gemelli of alleen gemelli, *tweelingen*; vites, (*die twee druiven aan éenen steel dragen*); tp. *zeer gelijk, pinus, uniones*.
- Geminaatio, onis, f. *verdubbeling, herhaling (van een woord, van eene misdaad)*.
- Gemino, avi, atum, i. 1) *verdubbelen (de eer, hitte, schrik)*; decem annos vitae geminavisse (poët.) *twintig jaren oud zijn*; victoria geminata, *verba geminata, eene dubbele overwinning, herhaalde woorden*; 2) *twee zaken vereenigen, b. v. castra legionum, agnos tigris*; acra (poët.) *het metaal (metalen werktuigen) tegen elkander slaan*.
- Geminus, a, um, adj. 1) *in 't alg. dubbel of tweevoudig, b. v. lumen, portae, nuptiae*; Chiron (*half mensch en half paard*); tp. poët. *dik van ligchaam*; 2) *dubbel (wat de geboorte aangaat)*, *tweeling*; fratres gemini of alleen gemini, *tweeling-broeders*; geminus Castor of geminus Pollux = *Castor en Pollux*; tp. *gelijkvormig, gelijk, b. v. audacia*; 3) *beide, b. v. manus, pedes, acies*.
- Gemitus, us, m. 1) *het zuchten, eene zucht*; petere de alto corde, *eene diepe zucht slaken*; tp. *smart, droefheid*; 2) poët. (*van zaken*) *gedruisch, geloei, b. v. telluris, pelagi*.
- Gemma, ae, f. 1) *een edelsteente*; it. *iets daarvan gemaakt*; it. *een zegelring*; imprimere gemmam, *een edelsteente (d. i. het zegel van hetzelfde) afdrucken*; poët. *eene parel*; it. tp. *viersiersel, sieraad*; 2) *een bot of knop aan een wijnstok*.
- Gemmans, tis, adj. poët. *met edelgesteenten bezet*, sceprum; tp. *schitterend als een edelgesteente*, herbac, alac pavonis.
- Gemmasco, z. P. en S. 3. *knoppen krijgen*.
- Gemmatius, a, um, adj. *met edelgesteenten bezet, annulus, mouille*.

Gemmesco, z. P. en S. 3. tot een edelgesteente worden.

Gemmëus, a, um, adj. 1) van edelgesteenten; 2) met edelgesteenten bezet; tp. pavo, pratum; Euripus, (blinkende); 3) naar een edelgesteente gelykende.

Gemmifer, fëra, fërum, adj. poët. edelgesteenten met zich brengende.

Gemmo, ävi, ätum, i. (van een wijnstok) knoppen zetten.

Gëmo, üi, itum, 3. 1) zuchten, graviter; multum en multa (poët.), sterk; tp. a) van dieren, klagen, kirren; b) van levenlooze zaken, onder eenen last z. v. a. zuchten, knakken, kraken, knetteren, als een schuit, een rad, venster; 2) over iets zuchten (over zijn ongluk); status gemitur.

Gëmoniaë, arum, f. een kuil te Rome, in welke men langs trappen (v. d. ook gradus gemonii) nederdaalde, en in welke de lijken van misdadigers geworpen werden, nadat men dezelve aan haken tot aan deze plaats gesleept had.

Gëmonius, a, um, adj. z. Gemoniaë.

Gëna, æ, f. gew. pl. 1) poët. de oogleden; it. de oogen; 2) de (boven-) wang, de koon.

Gënalögus, i, m. die geslachtregisters maakt enz.

Gëner, ëri, m. 1) een dochters man, schoonzoön; poët. ook: bruidegom; 2) de zusters man.

Gëneräbills, e, adj. voorttelend.

Gëneräls, e, adj. 1) algemeen (b. v. regel); 2) het geslacht betreffende.

Gënerälter, adv. algemeen, in 't algemeen, zonder zich in bijzonderheden in te laten, b. v. definire.

Gënerälter, adv. 1) = generaliter; 2) naar enkele soorten, b. v. bijeen plaatsen, schikken; copias generatim educere, de troepen naar de volkstammen uit het leger voeren.

Gënerätö, önis, f. voortbrenging.

Gënerätör, öris, m. de voortbrenger, vader, stamyader (ook bij dieren).

Gënerätus, a, um, adj. b. v. exemplum generatum, een geschapen, v. d. niet eenig en eeuwig model.

Gënero, ävi, ätum, i. voortbrengen, telen; poët. Trojaë generatus, van Troje afstammend; tp. ignem generare.

Gëneröse, adv. edel- of heldenmoedig.

Gënerösitas, ätis, f. 1) de edele hoedanigheid, het edel aanzien, b. v. van een dier; 2) edelmoedigheid.

Gënerösus, a, um, adj. 1) edel, (van geboorte, in wijze van doen, in hoedanigheid); poët. vinum generosum; tp. voortreffelijk, forma dicendi; 2) edel (in gevoelens), edeldenkend.

Gënesis, is, f. de geboorte, het gestarte waaronder iemand is geboren.

Gënesta, z. Genista.

1. **Gëntälis**, e, adj. (van genius) poët. vervrolijkend, lustig.

2. **Gëntälis**, e, adj. (van gigno) wat de bruijloft betreft; tp. voorspoedig, gelukkig.

Gëntälter, adv. poët. vervrolijkend.

Gëntälitum, adv. geleidingswijze.

Gëntälitrus, a, um, adj. met geleidingen, b. v. halm.

Gëntälum, i, n. de geleiding, dikte aan de halmten der planten.

Gëntäta, ac, f. brem, (een den bijen aange-naam heester; ook tot vlichten gebruikt).

Gëntälis, e, adj. bevruchtend, vruchtvoortbrengend; dies genitälis, geboortedag.

Gëntälivus, a, um, adj. poët. aangeboren, aan het geslacht eigen, b. v. beeld, naam.

Gëntälör, öris, m. de voortbrenger, vader; tp. de oorzaak, b. v. der ondeugd.

Gëntälitrix, icis, f. de moeder; tp. de veroorzaakster, moeder, b. v. der deugden.

Gëntälitra, æ, f. 1) teling; 2) zaad; 3) geboortestond.

Gëntäus, i, m. 1) de beschermgeest van een mensch of eener plaats; tp. genii, de begunstigers der tafelschuijmers; 2) poët. neiging tot brassen; genium curare, genio indulgere, zich te goed doen; genium suum defraudare, zich van iets onthouden.

Gëno, üi, itum, 3. is verouderd. Daarvan komen de vormen: genitur, genat, genunt, genit, geni en genuntur.

Gëns, tis, f. (verw. met γένος) 1) in 't alg. een volk, ook in pl. lieden (Fransch: les gens); v. d. ook: de inwoners van een landschap, eener stad; ubiñam gentium, waar onder de menschen = waar in de wereld; minime gentium, volstrekt niet; 2) de stam eens volks, in tegenoverstelling van de enkele deelen van hetzelfde; 3) de stam eener familie (ook poët. van geslachten der dieren); gens Cornelia; poët. sine gente = ignobilis; patricii majorum et minorum gentium, Patriciers van de oudere en nieuwere families (gene stamden af van de Senatoren, welke Romulus, en deze van diëgenen, welke Tarquinius Priscus benoemd had); Dii majorum gentium, de oppergoden; Dii minorum gentium, de mindere goden; tp. Stoicus majorum gentium, een Stoicyn van de oude voortreffelijkere soort; 4) poët. een bijzonder persoon van een geslacht, een afstammeling.

Gëntificus, a, um, adj. aan een volk eigen, nationaal.

Gëntificus of -itrus, a, um, adj. de familie-stam betreffende (b. v. offer, naam).

Gëntilis, e, adj. van dezelfde familie; gentilis, subst. een bloedverwant, van denzelfden geslachtsnaam; tp. gentilis deorum, met de goden z. v. a. verwant.

Gëntilitas, ätis, f. 1) verwantschap (tp. ook van gelyknamige gewassen); 2) de verwantschap = de verwanten.

Gënu, u, n. (γόνυ) de knie; accidere genibus of ad genua alicujus se projicere, genua ponere alicui, iemand te voet vallen.

Gëntälis, is, n. (sc. vinculum) poët. de knieband.

Gëntälis, adv. oprecht.

Gëntälis, a, um, adj. dens, een kies; (poët. ook zonder dens); genuinum in aliquo frangere, poët. iemand met bijtende woorden doorhalen.

Gënus, ëris, n. (γένος) 1) het geslacht, leonum; genus humanum; genus propaga-

- re, facere, zijn geslacht voortplanten; 2) de familie, de stam; summo genere natus, uit eene zeer voorname familie; poët. genus ab aliquo ducere, van iemand afstammen; 3) geslacht (mannelijk en vrouwelijk); 4) soort, omvang van zaken van denzelfden aard (b. v. een vak van kunst of wetenschap); 5) (= species) soort, aard; aliquid id genus, iets van dien aard; quod genus, zoo als bij voorbeeld; 6) aard, gesteldheid, belli; 7) poët. een enkel persoon van een geslacht, zoon, neef, nakomeling.
- Geographia**, ae, f. (γεωγραφία) de beschrijving van een land, der aarde, de geografie.
- Geōmētra** en -es, ae, m. (γεωμετρίας) een landmeter.
- Geōmētra**, ae, f. (γεωμετρία) de meetkunst, geometrie.
- Geōmētríce**, es, f. (γεωμετρική) de meetkunst, geometrie.
- Geōmētríca**, ōrum, n. 1) zaken uit de geometrie; 2) de geometrie zelve, geometrica discere.
- Geōmētrícus**, a, um, adj. (γεωμετρικός) geometrisch, rationes.
- Geōrgicus**, a, um, adj. (γεωργικός) tot den akkerbouw behoorende, carmen.
- Germania**, ae, f. Germanie, Duitschland; Germania superior, inferior, v. d. ook de plur. Germaniae.
- Germaníciānus**, a, um, adj. zich in Duitschland bevindende, daar krijgdsdienst doende.
- Germanícus**, a, um, adj. Duitsch; Calendae germanicae, poët. de eerste September (omdat deze maand naar Caligula mensis germanicus was genoemd geworden); Germanicus was ook een eertitel van verschillende Romenen, zelfs van Keizers; Caesar Germanicus.
- Germanitas**, atis, f. de verwantschap tusschen broeders en zusters; tp. de betrekking tusschen zustersteden, die van eene en dezelfde stad haren oorsprong hebben; vini, de gelijkheid van de eene soort van wijn met eene andere.
1. **Germanūs**, a, um, adj. vol (zuster, broeder); tp. werkelijk, echt; germanissimus Stoicus.
2. **Germanūs**, a, um, adj. (waarsch. z. v. a. weerman = verweerder = krijgsman) Duitsch; Germani, subst. de Duitschers.
- German**, inis, n. (voor germēn) eene spruit, loot; poët. knop; tp. kind, nakomeling.
- Germinātia**, ōnis, f. 1) het uitspruiten; 2) de loot zelve.
- Germino**, āvi, ātum, i. 1) tr. (van eene plant) aan zich laten uitspruiten = krijgen, b. v. haar; 2) uitspruiten.
1. **Gēro**, gessi, gestum, 3. (verw. met φέρω) dragen, (steenen, aarde, kleed, helm); poët. dragen = voortbrengen (kruiden); tp. a) in of aan zich dragen = hebben, fortem animus; gerere personam civitatis, den staat, de burgers vertegenwoordigen; prae se gerere, duidelijk toebnen of ultiē, b. v. utilitatem; b) se gerere, zich gedragen, honeste; pro cive, als burger; c) doen, verrigten, bezorgen (een werk); magistratum, een ambt bekleeden; bellum, oorlog voeren; rem bene, male gerere, in eene onderneming wel of kwalijk slagen; morem alicui, iemands zin doen, iemand te wille zijn; amicitiam gerere, vriendschap houden.
2. **Gēro**, ōnis, m. poët. een drager, die iets draagt; z. Foras.
- Gerrae**, ārum, f. poët. annutte zaken; gerrae, (een uitroep) gekheid!
- Gerro**, ōnis, m. poët. een laf, zot mensch.
- Gērüllīgūlus**, i, m. (boertend) die ergens aanleiding toe geeft, flagitii.
- Gērūlus**, i, m. een drager, overbrenger.
- Gērūsta**, ae, f. (γερύστα) 1) (= curia) het raadhuys; 2) (= prytanēum) het gebouw, waarin verdienstelijke grijsaards van staatswege onderhouden werden.
- Gesta**, ōrum, n. krijgdsdaden.
- Gestāmen**, inis, n. gew. poët. 1) hetgeen men draagt, de dragt (b. v. wapenen, scepeter, halsband, paarden); 2) hetgeen draagt, eene draagbaar, een draagstoel.
- Gestātio**, ōnis, f. 1) de zachte beweging der dragen of rijden veroorzaakt; 2) de plaats, waar men zich zulk eene beweging verricht.
- Gestātor**, ōris, m. 1) een drager; 2) poët. iemand, die zich laat dragen.
- Gestātorūs**, a, um, adj. tot dragen dienstig, b. v. eene stoel.
- Gestātrix**, icis, f. eene draagster.
- Gestātus**, us, m. het dragen.
- Gesticulātio**, ōnis, f. de gebaardenspraak.
- Gesticulor**, ātus sum, i. gebaren maken, gesticuleren; tp. carminā, met gebaren uitspreken.
1. **Gestō**, ōnis, f. de verrigting eener zaak.
2. **Gestō**, ivi, yi, itum, 4. 1) dragen; aliquem in oculis, iemand zeer lief hebben; 2) (schijnt veeleer, zoo als ook No. 3 hetzelfde als φέρω) uitgelaten zijn van vreugde; tp. wij uitspatten, libertate dialogorum; 3) begeerig zijn om iets te doen, te zien; tp. gestiunt mihi scapulae, de rug feukt mij naar slagen.
- Gestō**, z. P. en S. 1. poët. dikwijls of gewoonlijk dragen.
- Gesto**, āvi, ātum, i. 1) dragen, equo gestari, rijden; tp. a) in sinu gestare, zoer lief hebben; b) aanzeggen, iemand iets aanbrenge, verba, crimina; 2) zich dragen of rijden laten.
- Gestor**, ōris, m. een aanbrenger.
- Gestus**, us, m. eene beweging, houding van het ligchaam.
- Gesum**, z. Caesum.
- Gibba**, ae, f. een bukt, bogchel.
1. **Gibber**, ēra, ērum, adj. buttig, genus.
2. **Gibber**, ēris, m. = gibba.
- Gibbus**, i, m. poët. = gibba.
- Gigantēus**, a, um, adj. (γίγαντες) poët. reurachtig.
- Gigas**, antis, m. (γίγας) een zoon der aarde, gigant, reus.
- Gignētia**, um, n. hetgeen voortgeteeld wordt en weder uit zich voortreft = gewassen.
- Gigno**, gēntii, gēntum, 3. (van het oude geno = γίvo, γινάω) telen, voortbrengen (mensen, planten); tp. veroorzaken, b. v. toorn, onrust.

- Gilvus, a, um, adj. poët. *vaal*, *multivaal*.
 Gingiva, ae, f. *het tandvleesch*.
 Ginnus, i, m. = *hinuus*.
 Glaber, bra, brum, adj. *kaal of glad geplukt of afgeschaafd*.
 Glabrata, ae, f. poët. *die zich door verkwisting van haar vermogen berooft*.
 Glabratio, z. P. en S. 2. (van plaats) *kaal zijn*.
 Glabresco, z. P. en S. 3. *glad worden (eene dorschyloer)*.
 Glabrētum, i, n. *eene kale plaats, waar niets wast*.
 Glabro, āre, i. *kaal maken, van haar berooven*.
 Glaciālis, e, adj. poët. *als ijs, koud*.
 Glacies, ēi, f. *het ijs; tp. de hardheid, b. v. des metaals*.
 Glacio, āvi, ātum, i. *tot ijs maken; tp. dicht, hard worden, stremmen*.
 Gladiātor, ōris, m. 1) *een zwaardvechter in Romeinsche schouwspelen (het waren slaven); tp. als scheldwoord, een roover, bandiet; 2) gladiatores, = ludi gladiatorii*.
 Gladiātorius, a, um, adj. *de zwaardvechters betreffende, ludi; consessus gladiatorius, de verzameling ter aanschouwing der zwaardvechtersspelen*.
 Gladiātura, ae, f. *de kunst der zwaardvechters*.
 Gladius, i, m. 1) *iets dat snijdt, b. v. gladius vomeris, het ploegijzer; verder vooral een zwaard of een wapen in 't alg.; gladius impunitas; tp. hunc suo sibi gladio juro, dien vang ik in zijn eigen strik; 2) de zwaard-visch*.
 Glandifer, fēra, fērum, adj. *eikels dragende*.
 Glandifonda, ae, f. (in scheris) = *glandium*.
 Glandium, i, n. *een zekere (bij de Romeinen geliefde) stuk Nierig vleesch van den hals van een varken*.
 Glandula, ae, f. dem. *van glandium, poët. 1) = glandium; 2) van glans, de klieren aan den hals*.
 Glandulosus, a, um, adj. *klierig, cervix*.
 Glans, dis, f. (van βάλανος, aeol. γάλανος) 1) *een eikel; 2) een kogel (dien de slingers met de blijde op de vijanden wicpen); glande eminus pugnare*.
 Glarea, ae, f. *keizand*.
 Glareosus, a, um, adj. *keizand-achtig, terra; saxa, = keisteen*.
 Glauco, ānis, a, um, adj. poët. *graauw, groenachtig, b. v. mantel*.
 Glaucoma, ātis, n. en ac, f. (γλαύκωμα) 1) *graauwzichtigheid, een gebrek aan het oog, waardoor aan hetzelfde alles graauw toetschijnt; 2) een rad voor de oogen, verblindig; glaucomam alicui ob oculos obijcere, iemand een rad voor de oogen draaijen*.
 Glaucus, a, um, adj. (γλαυκός) *graauwachtig, watergroen, b. v. oogen, riet*.
 Gleba, Glaeba, ae, f. *ons klomp (z. globus in glomus) 1) een stuk, b. v. pek, marmar; 2) eene aardkluit; poët. aardbodem, grond, veld; uber glebae, vruchtbaarheid des gronds*.
 Globosus, a, um, adj. *klomp- of kluitachtig, b. v. zwavel*.

- Globula, ae, f. dem. 1) *een klompje, b. v. metaal; 2) eene kleine aardkluit; poët. een kleine brok lands, een kleine akker*.
 Glöchönites, ae, m. (γλαχόνιτης) *uit polei bereide wijn*.
 Glessum, i, n. *barnsteen*.
 Gloucīnus, a, um, adj. (γλαυκός) *met most vermengd, b. v. olie*.
 Glis, gliris, m. *een veldmuis (hoedanige de Romeinen aten)*.
 Glisco, z. P. en S. 3. *ontglimmen (vuur); tp. allengs zich verspreiden, toecomen, wassen (vooral van iets slechts), b. v. oorlog, verwoesting; van het aardryk en van dieren = vet worden*.
 Glöbātus, a, um, adj. *rond; forma mundi in speciem orbis globata*.
 Glöbo, āvi, ātum, i. *kogelvormig, rond maken; globali, zich op eenen hoop verzamelen, zich ophoopen, b. v. wolken*.
 Glöbosus, a, um, adj. *kogelvormig, b. v. een steen*.
 Glöbtulus, i, m. dem. *een kogeltje*.
 Glöbus, i, m. 1) *een klomp, b. v. bloed, vuur; 2) een kogel; poët. een kogel om met de blijde te slingeren; 3) een hoop menschen, die zich om iemand verzamelen; tp. consensionis' globus, de eenstemmige vereeniging van verschillende menschen*.
 Glöcto, ire, 4. (κλόκω) *klokken*.
 Glömēramen, inis, n. poët. *eene vaste of samenhangende klomp of massa*.
 Glömērātio, ōnis, f. *de ronding (bij het oplichten der poten van paarden)*.
 Glömēro, āvi, ātum, i. *tot een kluwen winden, b. v. wol; tp. (vooral poët.) ophoopen, bijeenzamelen, agmina; glomerati, zich op eenen hoop verzamelen of zamendringen, b. v. legiones in orbem glomerantur, apes glomerantur*.
 Glömērösus, a, um, adj. *rond, apes*.
 Glömīnus, ēris, n. en -i, m. *een kluwen (draden, wol)*.
 Glöria, ae, f. 1) *roem; in summam gloriam venire, zeer beroemd worden; poët. opschik, sieraad (b. v. een stier, het sieraad der kudde); 2) pogcherij, snorkerij; insolentia gloriae, hoovaardige pogcherij*.
 Glöriāndus, a, um, adj. *prjzenswaardig, roemrijk, beata vita est gloriānda*.
 Glöriātō, ōnis, f. *het beroemen; gloriatione dignus*.
 Glöriöla, ae, f. dem. *geringe roem; gloriöla perfri*.
 Glörior, ātus sum, i. *zich beroemen; aliquid, victoriā suā*.
 Glöriöse, adv. 1) *roemvol; 2) snoeyend; gloriösus de se praedicare*.
 Glöriösus, a, um, adj. 1) *roemvol, b. v. daad, eerbewijs; 2) begierig naar roem, verwaand, animus; 3) snoeyend, miles*.
 Glossēma, ātis, n. (γλωσσῆμα) *een duister woord, dat verklaring behoeft*.
 Glöbo, psi, ptum, 3. (γλόβω) *ons kluyven, = afschillen; intrans. zich afschillen; tp. (poët.) = spoliare*.
 Gluten, inis, n. en Glütinum, i, n. *kleverig vocht (van boomen), hars*.
 Glütinamentum, i, n. *de (aan het papier) aangelijmde plaats*.

Glutinatō, ōnis, f. *het zich sluiten (van eene wonde)*.
 Glutinātor, ōris, m. *een zamenplakker, boekplakker (het waren slaven)*.
 Glūtino, āvi, ātum, 1. *zamenplakken, b. v. papier; tp. 1) maken, dat iets zich sluit, b. v. eene wonde; 2) se glutinare, zich sluiten (als b. v. eene wonde)*.
 Glutinōsus, a, um, adj. *kleyerig, taai, terra*.
 Glūtio, ire, 4. *poët. opslokken, verslinden, b. v. spijs; vocem, z. v. a. met eene gesmoorde stem uitspreken, opslokken*.
 1. Glūtus, a, um, adj. *glad (van het aardrijk)*.
 2. Glutus, i, m. *poët. de slokdarm*.
 Gnārītas, ātis, f. *kennis, locorum*.
 Gnārūrīs en Gnārūrīs, e, adj. *poët. = gnarus*.
 Gnārūs, a, um, adj. *(verw. met narro) 1) kundig, artis; 2) bekend (b. v. eene zaak)*.
 Gnātus, a, um, adj. *poët. = natus*.
 Gnāvīter, adv. *poët. vlijtig*.
 Gnāvus en Navus, a, um, adj. *vlijtig, naarstig*.
 Gobius, i, m. (*γούβις*) *eene vischsoort, mischien: een grondeling*.
 Gongylīs, Idīs, f. (*γούγγυλις*) *eene ronde knol*.
 Gorgōnia, ae, f. *koraal*.
 Grābātus, i, m. (*γράφωτος*) *een rustbed (hoofdzakelijk voor geringe en arme lieden)*.
 Grācilis, e, adj. 1) *slank, rank, b. v. meise, boom; pes, umbra, folium, (smal); 2) mager, spichtig (mensch; tp. ager; materia gracilis, eene ligte stof (in 't spreken, schrijven)*.
 Grācilitas, ātis, f. *rankheid, magerheid, b. v. des lichaams; tp. magerheid, narrationis*.
 Grācilis, a, um, adj. *poët. = gracilis*.
 Grācūlus, i, m. (*γρακουλός*) *eene kraal*.
 Grādārtus, a, um, adj. *tp. van trap tot trap voortgaande (namelijk in dicendo, als redenaar)*.
 Grādātum, adv. *van trap tot trap; tp. al lengs, trapsgewijze, b. v. honores assequi*.
 Grādātō, ōnis, f. *tp. het trapsgewijze voortgaan (des redenaars) van het mindere tot het meerdere*.
 Grādātus, a, um, adj. *trapsgewijze gemaakt*.
 Grādītor, gressus sum, 3. *(de inf. gradi schijnt niet in gebruik), treden, gaan; longe gradiens, poët. die breede, groote stappen doet; tp. clamor foras gradiens, dat naar buiten dringt*.
 Grādīvus en Grādīvus, i, m. *een bijnaam van Mars*.
 Grādus, us, m. 1) *de schrede; gradum facere, eene schrede doen; gradum addere en poët. celerare, corripere, voortijlen; gr. referre, teruggaan; gr. sistere, sustinere, poët. halt maken, staan blijven; tp. de schrede = toenadering tot iets; primus gradus republ. capessendae, het eerste begin van het bekleeden van een openbaar ambt; 2) de stelling (eens strijdenden); aliquem gradu movere en demovere of de gradum dejicere, iemand uit zijne stelling verdrijven; (tp. iemand van zijnen voordeligen, gelukkigen toestand berooven of van zijn stuk brengen); 3) de treden of trappen, b. v. eens*

tempels; tp. (ook in sing.) gradus temporum, peccatorum; altiozem dignitatis gradum consequi; gradibus ire, venire, trapsgewijze gaan; secundum gradum imperii tenere, (den tweeden rang).
 Graeca, ōrum, n. *het grieksch, de griekse schriften*.
 Graecāticus, a, um, adj. *grieksch*.
 Graece, adv. *grieksch; graece scire, grieksch verstaan*.
 Graecia, ae, f. *Griekenland; magna of major Graecia, groot Griekenland (= onder-Italië)*.
 Graeciensis, e, adj. = Graecus.
 Graecisso, āre, 1. *(boertend) de Grieken navolgen*.
 Graecus, a, um, adj. = Graecus.
 Graecor, ātus sum, 1. *poët. de Grieken navolgen*.
 Graecostāsis, is, f. *(van στάσις, statio) was een gebouw te Rome, waar de gezanten van vreemde volken vertoefden, en op eenig antwoord van den Senaat wachteten*.
 Graecūlus, a, um, adj. *dem. (verachtelijk) grieksch, b. v. ineptum negotium et graeculum. Graeculus, subst. een (ligte, oppervlakkige) geleerde*.
 Graecus, a, um, adj. (*γραικός*) *grieksch; res graecae, griekse schriften, het grieksch; poët. graeca fide mercari, met gereed geld betalen hetgeen men koopt; ad calendas graecas solvere, nooit betalen (omdat de grieken niet bij de Calendae rekenden, welke te Rome de termijn van betaling was); subst. een Griek*.
 Grājūgēna, ae, c. *poët. een Griek*.
 Grājus, a, um, adj. = graecus; saltus, = Alpes; Graji, subst. *de Grieken*.
 Grāmen, Ynis, n. *het gras; poët. in 't alg. eene plant, een kruid*.
 Grāmīac, ārum, f. (*λαίμα, Dor. γλάμα*) = lippitudo.
 Grāmīnēus, a, um, adj. 1) *van gras, corona; 2) grazig, b. v. eene vlakte, graszode*.
 Grāmīnōsus, a, um, adj. *grasrijk, ager*.
 Grammātica, ae, en Grammaticae, es, f. en Grammatica, ōrum, n. (*γραμματική*) *de spraakkunde*.
 Grammāticē, adv. *spraakkundig*.
 Grammāticus, a, um, adj. *de spraakkunde betreffende, ars; subst. -us, m. een spraakkundige; grammaticum se profiteri*.
 Grammātika, ae, m. (*γραμματικιστής*) *een onderwijzer in de spraakkunst*.
 Grānātus, a, um, adj. *met kernen voorzien; malum granatum en granatum alleen, een granaatappel*.
 Grandaevus, a, um, adj. *hoog bejaard; tp. grandaeva consilia, de gewigtige raad van een oud, ervaren man*.
 Grandescō, z. P. en S. 3. *groot worden, groeijen*.
 Grandūcūlus, a, um, adj. *dem. vrij groot*.
 Grandiloquus, i, m. 1) *die in eenen verhevenen, grootschen stijl spreekt; 2) een groot-spreker*.
 Grandīnat, z. P. en S. 1. (impers.), *het nagelt*.

Grandinōsus, a, um, adj. *vol hagel*; *qualitas caeli*.
Grandio, ire, 4. poët. *groot maken*; *gradum alicui, maken dat iemand sneller gaat*.
Grandis, e, adj. 1) *groot, naar de uitgestrektheid, b. v. vat, leger, brief, dier, vrucht, schip*; tp. *strijd enz.*; pecunia, *eene grootte som gelds*; tp. *grandis natu (en grandis alleen), oud, bejaard*; 2) *groot in uitdrukking = verheven, b. v. eene rede*; oratores *grandes verbis*.
Grandiscāpius, a, um, adj. *groot of hoog van stam, b. v. een boom*.
Granditas, ātis, f. *grootschheid, verhevenheid (in uitdrukking)*.
Granditer, adv. poët. *sterk, verheven*.
Grandiuscūlus, a, um, adj. *vrĳ groot of opgewaasen, virgo*.
Grando, inis, f. *hagel, hagelsteenen*.
Granifer, fēra, fērum, adj. poët. *graankorrelsdragend, b. v. agmen graniferum, (van mieren)*.
Grānōsus, a, um, adj. *vol korrels*.
Grānum, i, n. 1) *in 't alg. een korrel, b. v. van wterkook, zout; i. de kleine korrel, de pis, in de vruchten, b. v. in de druif, vijg*; 2) *een korrel graan*.
Grāphārūs, a, um, adj. (van γράφω) *tot schryven behoorende*; theca.
Grāphārūm, i, m. poët. *schryffgereedschap*.
Grāphice, adv. poët. *aardig, sijn, exornare etc.*
Grāphicus, a, um, adj. (γραφικός) poët. *vindrijk, listig, sijn, nugator, servus*.
Grāphis, idis, f. (γραφίς) *de teekening*.
Grāphium, i, n. (γραφίον) *eene griffel*.
Grassāto, ōnis, f. *het zwieren op straat, nocturna*.
Grassator, ōris, m. *een straatroover (vooral bij nacht)*.
Grassātūra, ae, f. *het rondzwerfen van moordenaars*.
Grassor, ātus sum, i. 1) *gaan*; humor per nervos *grassatur*; tp. *ad gloriam*; vi, *veneno in alicquem, geweld, vergif tegen iemand gebruiken*; 2) *rondloopen, rondzwerfen*.
Grāte, adv. 1) *met genoegen, gaarn, b. v. aan het verledene denken*; 2) *dankbaar, accipere alicuid*.
Grātes, nom. en acc. pl. f. *dank, agere, referre, dicere*.
Grātia, ae, f. r) *beyalligheid*; gratia oris, *een beyallig gezigt, uiterlijk*; Gratiae in pl. *de (drie) Gratien, beyalligheden*; 2) *gunst*; esse in gratia cum aliquo; redire cum aliquo in gratiam, *zich weder met iemand versoenen*; poët. cum bona gratia, *in der minne*; cum mala gratia, *met ongenoege*; 3) *invloed, aanzien, hetgeen iemand zich door de gunst en genegenheid van anderen heeft verworven*; in summa gratia ac potentia; 4) *gunstbewijs, dienst*; in gratiam alicujus, *iemand ten gevalle*; de abl. gratiā (eig. ten gevalle) = om, b. v. hominum gratiā; eā gratiā, *daarom*; tuā gratiā, *om uwent wille*; 5) *verschooning, vergiffenis*; facere alicui gratiam alicujus rei, *iemand iets vergeven, de straf kwijtschelden*; 6) *dank*; gratias agere, *dank zeggen*; gratiam habere,

dank weten, erkentelyk zĳn; gratiam referre, *zĳnen dank door daden bewĳzen*; abl. gratis, z. Gratis.
Grātiae, arum, f. z. Gratia 1).
Grātificatio, ōnis, f. *eene dienst*.
Grātificor, ātus sum, i. *iets ten gevalle van iemand doen, inwilligen, alicui alicuid*; alicui liberatam, *voor iemand zĳne vrĳheid opofferen*.
Grātius, z. Gratia 6).
Grātiosus, a, um, adj. 1) *in gunst staande, bemind, alicui of apud alicquem*; 2) *inschikkelijk*; gratiosum esse in cedendo loco; 3) *hetgeen uit vrendelykheid, uit genade geschiedt, b. v. ontslag*.
Grātis, adv. (voor gratiis) *kosteloos, voor niet (b. v. wonen, den Staat dienen)*.
Grātor, ātus sum, i. *geluk wenschen, sibi*.
Grātūto, adv. 1) *zonder betaling, voor niet*; 2) *vergeefs, zonder oorzaak*.
Grātūtus, a; um, adj. *hetgeen zonder betaling, zonder eigenbaat geschiedt*; comitia, *verkiezingen, waarbij de stemmen niet zĳn gekocht*; amicitia, *onbaatzuchtige vriendschap*; gratuitam pecuniam alicui dare, (zonder rente te verlangen).
Grātūlabundus, a, um, adj. *gelukwenschend*.
Grātūlātio, ōnis, f. 1) *eene gelukwensching*; laudis nostrae, *tot onzen lof*; 2) *een vreugde- of dank-feest*; decernere gratulationem reipublicae conservatae, (om het behoud van den Staat).
Grātūlātor, ōris, m. *de geluk wenscht*.
Grātūlor, ātus sum, i. 1) *geluk wenschen, alicui de filia, liberatam recuperatam*; 2) *de goden danken*.
Grātus, a, um, adj. 1) *aangenaam, b. v. wetten, dienst*; gratissimum alicui facere, *aan iemand eenen zeer aangenaamen dienst bewĳzen*; 2) *dankbaar*; animus gratus, *dankbaarheid*.
Grāvāte, adv. *ongaarn, b. v. veniam alicui dare*.
Grāvātūm, adv. = gravate.
Grāvēdnōsus, a, um, adj. 1) *onderhevig aan verkoudheid*; 2) *verkoudheid verwekkend (b. v. een kruid)*.
Grāvēdo, inis, f. 1) *in 't alg. zwaarte in het hoofd*; 2) *verkoudheid*; gravedines concitare, *verkoudheid veroorzaken*.
Grāvēdlens, tis, adj. poët. *sterk riekend (en dikwijls door zĳne lucht lastig vallende)*.
Grāvēdlentia, ae, f. *eene nare lucht, stank, oris*.
Grāvresco, z. P. en S. 3. *zwaar worden*; poët. nemus fetu gravescit; tp. (van dieren) *dragtig worden*; tp. *heviger worden, toenemen (van iets slechts)*, malum, valitudo gravescit.
Grāvīdātus, a, um, partic. tp. *bevrucht*; terra gravidata seminibus.
Grāvīditas, ātis, f. *zwangerschap*.
Grāvīdus, a, um, adj. 1) poët. *zwaar (door iets), vol, b. v. airen, wolken*; pharetra sagittis gravida; mellis apes gravidae; 2) *zwanger, puerp*; gravida, *eene zwangere vrouw*.
Grāvīs, e, adj. 1) *zwaar (van gewigt)*, sarcina, amiculum; tp. a) *gewigtig, veel afdoende, b. v. getuige, zegsman*; gravis supel-

- lex, aanzienlijk, kostbaar huisraad; b) hevig, beduidend of aanmerkelijk, b. v. ziekte, toorn, reuk, waarde; c) ernstig, animus, een ernstige, niet beuzelachtige, geest; aliquid gravius scribere; d) lastig, hard, treurig, b. v. berigt; si tibi grave non erit; e) ongezond, b. v. jaargetijde, plaats, spijs; f) diep (van toon); genus vocis grave, de bas; 2) bezwaard, beladen; hostis gravis praedra; gravis aere, (zwaar beladen met geld); tp. nubes graves imbre, (zwaar van regen); equus gravis, het Trojaansche paard, in wiens buik gewapende mannen waren; tp. gravis actate, bejaard; oculi graves, zwarte (door dronkenschap of slaap matte) oogen; 3) gewoonlijk poët. zwanger, dragtig (van menschen en dieren).
- Gravitas, ātis, f. de zwaarte, armorum; tp. 1) gewichtigheid, gewigt (van woorden, gezegden); het gewigt (van eenen Staat); 2) het aanmerkelyke in eenē zaak, de grootte of sterkte (eens oorlogs, eener ziekte); 3) standvastigheid; its ernsthaftigheid, strafheid, judiciorum; gravitatem in dolore adhibere; gravitas Lacedaemoniorum, de bedachtzaamheid der Lacedaemoniers; 4) het lastige, drukkende eener zaak; annonae, duurte; 5) de bezwaarlyke, ongezonde gesteldheid, b. v. eener luchtstreek, eener plaats; ook onpasselykheid, zwakheid, b. v. des ligchaams, der tong, van het gehoor.
- Grāviter, adv. zwaar, sterk, hevig, b. v. vallen, kloppen; tp. 1) hevig, zeer (b. v. straffen, dukken, beminnen, betreuren); 2) ernsthaftig, gestreng, nadrukkelĳk (b. v. schrĳven, vonnissen); 3) diep, laag, sonare; 4) met tegenzin of ongeduld, onwillig, ongaarne, ferre; 5) in een ziekelĳken toestand, ziekelĳk, se habere.
- Grāvō, āvi, ātum, 1. bezwaren, drukken, lastig vallen (als b. v. een last, een pligt); fortunam alicujus gravare, iemands toestand drukkender maken; pass. gravari, (tp.) met tegenzin, onwillig iets doen, b. v. opus exaedicare; gravari aliquem of aliquid (meest poët.), iemand of iets niet kunnen verdragen, dulden, niet beminnen, b. v. matrem.
- Grēgālis, e, adj. 1) tot de kudde behoorende; equae; gregales, subst. tp. bekenden, rotgezellen, Catilinae; 2) gemeen, gering, poma; habitus gregalis, het gewaad van een gemeen soldaat.
- Grēgārius, a, um, adj. 1) de kudde betreffende, pastor; 2) eig. een uit de menigte, (b. v. soldaat); militiam gregariam sortiri, gemeen soldaat worden.
- Grēgātīm, adv. 1) kuddes- of troepscĳwijze (van dieren en menschen); 2) in of onder het gemeene volk, b. v. nova genera morborum gregatim sentiuntur.
- Grēmĳum, i, n. de schoot; in gremio matris sedens; tp. abstrahi e gremio patriae, uit den schoot des vaderlands weggesleept worden; in gremiis alicujus ponere, poët. in iemands handen geven, aan iemand toevertrouwen.
- Gressus, us, m. 1) het stappen, de gang; b. v. de langzame; 2) eene schrede; gressum ferre, gaan; comprimere, stil staan.
- Greĳ, grēgis, m. 1) eene kudde (b. v. paarden, runderen, schapen, vogels) greges virgarum, (boertend) = fascies; 2) eene menigte (van menschen), een gezelschap; hominum honestissimorum; uno grege of grege facto, allen te gelijk, hoopsgewijze; 3) (met verachting) de gemeene hoop; flagitiosi greges hominum desperatorum; poët. indocilis grex = vulgus.
- Grossulus, i, m. dem. eene kleine onrijpe vijg.
- Grossus, i, c. eene onrijpe vijg.
- Grūis = Grus.
- Grūmūlus, i, m. een hoopje aarde.
- Grūmus, i, m. een kleine heuvel (van aarde, steenen).
- Grunno, ōvi (Ŷi), Ŷtum, 4. knorren (van varkens).
- Grunnitus, us, m. het knorren.
- Grus (en Grūis), grūis, f. en m. (welligt verw. met γάρω, ariet, schreeuwen) een kraanvogel.
- Gryllus, i, m. (γρύλλος) 1) eene krekkel, sprinkhaan; 2) pl. grylli, belagchelyke komieke of onnatuurlyke beelden (in de schilderkunst).
- Gryps, γρηps, en Gryphus, i, m. (γρηψ) een fabelachtig dier (van het vogelsoort); de grijpvogel.
- Gryps, i, m. (γρηψ) die eene gebogene haviksnus heeft.
- Gubernā, ōrum, n. poët. = gubernacula.
- Gubernācĳum, i, n. poët. = gubernaculum.
- Gubernācĳum, i, n. het roer; ad gubernaculum accedere; tp. gev. plur. het beleid, bestuur; gubernacula reipublicae tractare.
- Gubernātor, ōris, m. een stuurman; tp. een bestuurder, equorum, reipublicae.
- Gubernātrix, icis, f. tp. eene bestuurster; eloquentia civitatum gubernatrix.
- Gūberna, āvi, ātum, 1. (κυβερνῶ) in 't alg. regeren, besturen, b. v. een paard; vooral een schip; tp. fortunae motum ratione gubernate, den loop van het geluk door verstand besturen; e terra gubernare, stuurman zijn aan wal (volg. het spreekwoord: de beste stuurlieden staan aan wal, van dezulken, diē zelve van de zaken niets weten, en dan nog anderen willen bedillen).
- Gūla, ae, f. (verw. met hōl, collum) de keel, hals; gulum laqueo frangere, iemand worgen; tp. het keelgat, vraatzucht; in tempestivae atque sordidae gulae homo; poët. gula ingenua, een fijne smaak, lekkere mond.
- Gūlose, adv. lekker.
- Gūlōsus, a, um, adj. vraachtig, lekker; tp. lector.
- Gummi, n. indecl. en gummis, is, f. (κμμ) gom, hars.
- Gummitō, ōnis, f. het bestrijken met hars.
- Gummōsus, a, um, adj. harsachtig (b. v. bladeren, sap).
- Gurgēs, Ŷtis, n. 1) eene draaikolk in het water, maalstroom; tp. gurgēs vitiorum turpitudinumque, een aiterst misdadig en schandelyk mensch; gurgēs patrimonii, een verkwister; 2) poët. in 't alg. wateren, zee,

meer, rivier, b. v. Tusci gurgites, de Tus-
cische zee.
Gurgullo, ðnis, m. de luchtpijp.
Gurgustum, i, n. een slecht huis, een gat,
eene knip.
Gustatorum, i, n. eetgereedschap, een scho-
tel.
Gustatus, us, m. 1) de smaak, b. v. van eene
spijs; 2) de smaak (als zintuig).
Gusto; avi, atum, i. (γῶστος) proeven (=
eten of drinken); gallinam, aquam; lavaba-
tur, deinde gustabat, eerst baadde hij zich,
daarna at hij iets; tp. proeven, b. v. par-
tem voluptatis; philosophum, den voordragt
van eenen wijsgeer een tijdlang hooren.
Gustus, us, m. 1) het proeven, de smaak,
dien wij van eene spijs hebben; epulas gustu-
explorare; tp. gevoel voor iets, b. v. lau-
disis verae; dare alicui gustum rei, iemand
eene proef van iets geven; 2) het (matige)
gebruik, salis; 3) de smaak (b. v. de scher-
pe, wrange) dien eene spijs heeft; radix
gustu acri.
Gutta, ae, f. 1) een druppel, vini, sangui-
nis; poët. de tranen; tp. (poët.) een drop-
pel = een weinig, consilii, dulcedinis; 2)
eene vlek of stip op dieren of steenen; gut-
tae variae, caeruleae, aureae.
Guttatim, adv. dropswijze; tp. allengs.
Guttatus, a, um, adj. poët. gevlekt, met stip-
pen, equus.
Guttula, ae, f. dem. een droppeltje.
Guttur, ðris, n. (zelden m. v. d. bij de dich-
ters de acc. gutturem) de keel, gorgel;
guttur alicujus frangere, iemand den nek bre-
ken; tp. gulzigheid; magni gutturis exem-
plum.
Guttus, i, m. een vat voor al wat vloeibaar
is, b. v. bij eene offerhande.
Gymnastarcha, ae, en -chus, i, m. (γυμνα-

στάρχης en -χος) een opziener over de lig-
chaamsoefeningen en oefeningsplaatsen.
Gymnástium, i, n. (γυμνάσιον) eene openbare
plaats (in Griekenland), werwaarts men
zich begaf om het ligchaam in het worstelen
enz. te oefenen, of om het onderwijfs der
wijsgeeren te hooren; tp. (boertend) i-
emand, aan wien men zich in het slaan z. v. a.
oefent; habere alicquem gymnasium, iemand
geeselen; gymnasium flagri, een die veel
slagen krijgt.
Gymnásticus, a, um, adj. (γυμναστικός) gym-
nastisch, oefenend (kunst, spel).
Gymnasticus, a, um, adj. (γυμνατικός) = gym-
nasticus.
Gymnósôphistae, arum, m. (γυμνοσώφισται)
naakt loopende Indische wijzen.
Gynaecium, i, n. (γυναικίον) het vrouwen-
vertrek (bij de Grieken) in het binnenste
gedeelte van het huis; novum gynaecium
facere.
Gynaecônitis, Idis, f. (γυναικόνις) = gy-
naecium.
Gypso, avi, atum, i. met gips overtrekken,
b. v. een vat; gypsatus pes, een met wit
bestreken voet (was het teeken van een
slaaf die verkocht moest worden).
Gypsum, i, n. (γύψος) 1) gips; gypso oblitus
cadus; 2) poët. een gips- of pleister-beeld.
Gyratus, a, um, adj. rond, orbis.
Gyrus, i, m. (γύρος, eig. ons keer) 1) de kring,
dien men in het loopen, varen en vliegen
maakt; poët. de plaats, waar een paard
bereden wordt, de renbaan; anguis gyrus
trahit, de slang kronkelt zich; in gyrum, in
de rondte; tp. a) de omloop des dags, angus-
tissimus gyrus; b) de rýdplaats, loopbaan,
veld; oratore in exiguum gyrum compellere;
praescriptos gyros evêhi, de voorge-
schrevene baan overschryden.

H.

Ha, interj. ha, hal
Habena, ae, f. 1) (meest poët.) een riem
om iets vast te houden of te hechten, b. v.
van eene werpspies, van een sling, ook
van de karwats; v. d. 2) de teugel (voor
paarden); habenas effundere, immittere, de
teugels laten schieten; tp. habena amicitiae,
legum; poët. habenaie populi, rerum,
de teugels = d. i. de leiding, het bestuur
van een volk, of van den Staat.
Habentia, ae, f. poët. have, goederen.
Habéo, ði, Itum, i. 1) hebben, bezitten,
nihil, cuncta; amor, cura habendi, heb-
zucht; muros habere, de muren bezet hou-
den; hoc habet, dat heeft hij (namelyk
deze of gene wond; habeo, daar heb ik
hem, b. v. gevangen, betrapt, gevonden);
2) in of bij zich hebben (b. v. magt, aan-
zien, vræs, hoop, haat tegen iemand); in
animo of animo habere, in den zin hebben;
habebat hoc omnino Caesar; Caesar had
dat doorgaans over zich (= het was zijne
manier, gewoonte); it. (van zaken) in-
zich hebben of bevatten, b. v. res iniquita-

tem habet, de zaak is onbillijk; it. in 't
alg. verwekken, veroorzaken, b. v. nýd,
haat, schande, smart, medelyden; 3) wete-
ten, consilia alicujus, non habeo, quid
agam; haec fere habui dicere; habeo pollice-
ri; sic habeto, weet; 4) iets in eenen zake-
ren toestand gebracht hebben, b. v. mare in-
festum, de zee onveilig maken; 5) houden
= aanzien voor iets, alicquem parentem,
iemand voor zijnen vader; pro certo; ego
sic habeo, mijne meening is deze, ik houd
het hiervoor; habere post aliquid, achten
of beneden iets stellen; numero of in nu-
mero habere, onder iets rekenen, tellen;
parum habere, voor te weinig houden, niet te
vreden zijn; satis habere, voor genoeg hou-
den, te vreden zijn; 6) houden = behande-
len, liberalissime, male, pro hoste; ludibrio,
despicitui habere, bespotten, verachten;
7) houden, verrigten, doen; senatum, au-
spicia, orationem; poët. doorbrengen, aeta-
tem; 8) betoonen, bewyzen, b. v. iemand
eer; 9) verdragen, dulden, uithouden,
agere; 10) se habere of alleen habere, zich

bevinden, gesteld zijn (van menschen en zaken); praeclare se res habeat, si etc.; graviter se habere; ziekelijk zijn, het kwaad hebben; bene habet, het is goed; 11) gew. poët. zich ergens ophouden, wonen; quis isic habet; Syracusis habere; Capuam, Corinthum, (bewoonen); 12) (tot omschrijving van het eenvoudige tempus); Clodii animus perspectrum habeo, d. f. perspexi; haec res falsum me habuit, = me fetellit; si nunc primum statuendum habereamus.

Häbllis, e, adj. 1) ligt te houden, aan te vatten, te behandelen, handelbaar, gemakkelijck, b. v. een boog, een schild; habilis currus, een ligte, snelle wagen; 2) welpassend, geschikt, b. v. schoen; tp. ingenium habile ad diversissimas res; poët. levendigmakend, versterkend, b. v. vigor.

Häbllitas, ätis, f. hebbelijckheid, vaardigheid, corporis.

Häbllitas, e, adj. bewoonbaar, b. v. plaats.

Häbllitatio, önis, f. 1) woning; 2) (= merces of sumtus habitationis) de huishuur.

Häbllitor, öris, m. een bewoner.

Häbllito, ävi, ätum, i. 1) wonen, in Sicilia; apud aliquem of cum aliquo, bij iemand; tp. a) wonen of gezeteld zijn in eene zaak; metus non habitat in beata vita; b) altijd of veelmalen ergens zijn, zoo goed als (in iets) t' huis zijn, in foro; in oculis, altijd voor oogen zijn; Theophrastus habitat in eo genere, (hield zich daarmede geheel en al bezig enz.); poët. habitare scum, met zichzelf te rade gaan; 2) bewonen, terras, casas.

Häbllitudo, inis, f. houding, gesteldheid (des ligchaams).

Häbllitudo, ire, 4. hebben willen, gaarne hebben.

1. Häbllitus, a, um, 1) partic. gesteld; ut patrem tuum vidi esse habitum; 2) adj. wel in 't vleesch, dik, gezet; si qua est habitior.

2. Häbllitus, us, m. 1) houding, gesteldheid, roestand, b. v. des ligchaams, der ziel, eener plaats; 2) de kleeding, of liever de geheele uiterlijke houding; permutato cum uxore habitu; poët. suo habitu vitam degere, in zijn eigen gewaad (niet in geleenden opschik) zijn leven doorbrengen.

Häc (sc. parte of via), adv. 1) hier; hac illic, hier en daar; 2) hierlangs; vos me hac sequimini.

Häcenus, adv. 1) tot hier toe, tot op dit punt; sed hac hactenus, zoo veel daarvan; 2) (van den tijd) (= adhuc) tot nu toe, tot heden; 3) in zoo verre (als, dat, enz.)

Hädrä, ae, m. poët. de Adriatische zee.

Häcillus, i, m. dem. een bokje; (ook als lefkozijng).

Häcillus, a, um, adj. van bokken, pelliculae.

Häcüllä, ae, f. dem. eene kleine geit.

Häcüllus, i, m. dem. een bokje.

Häcillus en Höcillus, i, m. 1) een bokje, jonger bok; tenero lascivior häedo, darterler dan een jonge bok; 2) het boksgestarte.

Häcorrhägia, ae, f. (αἱμορροῖς) bloetstorting (bijz. door den neus).

Häcorrhöis, ydis, f. (αἱμορροῖς) 1) bloed-

vloeying uit de guiden ader, opene ambeljen; 2) eene slang op wier beet het bloed uitloopt.

Haereditas etc., z. Hereditas.

Häerö, häcsi, häesum, z. 1) hangen, steken, blijven steken of vastzitten, classis in vado, os devoratum fauce haeret; in equo of equo haerere, vast te paard zitten; in complexu of amplexibus alicujus haerere, iemand stijf omarmen, aan iemands boezem hangen; tp. haerere in terga of in tergis of tergis hostium, de vijanden op den rug zitten; comitem haerere alicui, iemands aanhoudende medgezel zijn; animo of in animo, in memoria haerere, vast in het hart, of in het geheugen blijven; in eadem sententia, hetzelfde gevoelen blijven aankleven; crimen haeret in aliquo, de beschuldiging blijft iemand bij; hic haerere, hier blijven hangen of vertoeven; 2) blijven steken, haperen, vast zitten; lingua haeret metu, de tong blijft steken van vrees; haereo quid faciam, ik aarzel, ik ben verlegen, wat ik doen zal; in conjectura haerere, in zijne gissing blijven steken, iets niet kunnen raden; amor haesit, (brak af, hield op).

Haeresco, z. P. en S. 3. hangen, blijven steken.

Häerösis, is, f. (αἵρεσις) eene partij, sekte, school.

Häesttābundus, a, um, adj. aarzelend, talmend.

Häesttātia, ae, f. het blijven steken (onder het spreken), linguae.

Häesttätio, önis, f. 1) = haesitantia; 2) be sluiteloosheid, aliquem haesitatione liberare.

Häesttator, öris, m. een die aarzelt, die zich lang bedenkt, b. v. in edendo libro.

Häestto, ävi, ätum, i. blijven hangen of steken (in het slijk enz.); haesitare in eodem luto, (boertend) in hetzelfde gevaar zijn; tp. 1) blijven steken, stamelen, lingua; 2) aarzelen, verlegen, besluiteloos zijn; haesitavi, quid facere deberem; inter sperem et desperationem haesitare (hangen, dobberen); 3) niet vaardig, onervaren, onbedreven zijn, in institutis majorum.

Hälec, z. Alec.

Hälitus, us, m. 1) de adem (van den mond); 2) de uitwaseming (van de aarde, de zee enz.)

Hällucinatio etc., z. Aluc.

1. Hälo, ävi, ätum, i. 1) wasemen (van bloemen enz.); 2) poët. uitwasemen, uitademen, uitdampen, vapores.

2. Hälo, önis, m. (ἄλω) een kring om de zon of de maan.

Hälophanta, ae, m. (waarsch. het woord syncophanta, boertend nagemaakt) een schurk, deugnt.

Häler, öris, m. (ἄληρος, plur.) een stuk lood om mede te springen. (Men hield zulks met beide handen vast tot versterking van den zwaai).

Häma, ae, f. (ἅμα) een wateremmer.

Hämädryas, ädis, f. (ἡμαδρύας) eene boom- of bosch-nut.

Hämättilis, e, adj. met haken of henzels, b. v. het vischen.

Hämätus, a, um, adj. *haakvormig, hoekig* (een ligchaam, klaauw); *ensis*, een krom zwaard; tp. *hamata munera, geschenken, ten doel hebbende om wederkeurig naar anderen te hengelen, die uit te lokken.*

Hämaxägöga, ae, m. *die iets op een wagen uitvoert.*

Hämaxo, äre, i. (van ἄμαξα) poët. *aan den wagen spannen.*

Hämaxöbil, örum, m. (ἀμαξόβιον) *Nomaden of zwervende volken, die hunne bezittingen met zich op wagens rondvoeren.*

Hämötä, ae, m. poët. *een hengelaar, vischer met den hengel.*

Hämöla, ae, f. dem. *een kleine wateremmer,*

Hämölu, i, m, dem. *een hengel (om te vissen).*

Hämus, i, m. 1) *een haak, ferreus*; poët. *de haakvormige klaauw van den havik*; 2) *een hengel*; *piscis capere hamo*; tp. poët. *een hengel of lokaas = list, waardoor men anderen misleidt, om zelf iets te verkrijgen.*

Häphe, es, f. (ἀψή) *het stuijzand, waarmede de worstelaars, na zich gezelfd te hebben, vóór den kampstrijd zich bestrooien.*

Hära, ae, f. *een varkenshok, zwijnenstal*; *hara suis*, *een schimpvoord voor een morsig mensch.*

Häröla, ae, f. *eene waarzegster.*

Härökäto, önis, f. *eene waarzegging, waarzeggerij, superstitiosa.*

Härölor, ätus sum, i. 1) *waarzeggen*; 2) *dweepen, zotteklap spreken.*

Härölus, i, m. (waarsch. voor *Fariolus van Fari*) (meestal in verachtelijken zin) *een waarzegger.*

Härmöge, es, f. (ἀρμόγη) *gepaste mengeling der verwen of kleuren.*

Härmöna, ae, f. (ἀρμονία) *de overeenstemming, b. v. van toonen.*

1. **Härpägo**, önis, m. (van ἀρπάγω) 1) *een ijzeren haak, bijz. tot gebruik in den oorlog*; 2) *een geldgier, roofzuchtig mensch.*

2. **Härpägo**, ävi, ätum, i. (van ἀρπάγω) poët. *rooven, aurum.*

Harpastum, i, n. (ἄρπαστρον) *een bal om op te vangen, een speelbal.*

Harpe, es, f. (ἄρπη) 1) *een sikkelvormig zwaard*; 2) *een roofvogel, waarsch. uit het geslacht der valken,*

Härsüx, Icüs, m. (van *harüga en inspicio*) 1) *een waarzegger (uit de ingewanden)*; 2) poët. *elk waarzegger, ziener, vanus.*

Härsüta, ae, f. *eene waarzegster.*

Härsüctinus, a, um, adj. *het waarzeggen betreffende, liber; haruspicinam (sc. artem) facere, het beroep van waarzeggen uitoefenen.*

Härsüctum, i, n. *de waarzeggerskunst.*

Hasta, ae, f. (oorspr. = *een tak*; zie *Hastula*) 1) *eene spies, een speer, eene lans*; *hastas torquere*; *hastam abjicere, de spies wegwerpen* = (figuurlijk) *den moed verliezen*; *sub hasta vendere, in 's openbaar verkopen (omdat eene speer daarbij uitgestoken werd)*; v. d. 2) tp. *eene verkoo-*

ping; publica, de openbare verkooping der goederen van de verbannen.

Hastätus, a, um, adj. 1) *een speerdrager, lansier*; 2) pl. *hastati, het eerste gelid van het Romeinsche voetvolk bij het slagleveren.*

Hastile, is, n. 1) *een hout van de gedaante van een speer, een staak, b. v. om de wijnstokken te ondersteunen*; 2) *de schacht van eene lans*; 3) *de lans zelve.*

Hastöla, ae, f. dem. *een klein takje van een boom.*

Haud, adv. *niet*; *haud longe abesse*; *haud vidi magis, (ironisch), geenszins, niets minder*; *haud scio an, welligt*; est id quidem magnum; *atque haud scio an maximum, (en welligt het grootste).*

Hauddum, adv. = *Nondum.*

Haudquäquam (sc. ratione), adv. = *nequamquam.*

Haurio, hausi, haustum, 4. (ἄρῳ) 1) *al scheppende uit iets nemen, scheppen, aquam ex puteo*; tp. *scheppen, b. v. suspiratus = zuchten; sumtum ex aerario, de onkosten uit 's lands kas nemen; sanguinem, bloed vergieten*; 2) *al scheppende in zich opnemen, b. v. alveus haurit aquas, het schip schept water, = is lek; it. in 't alg. verelinden, b. v. multos flamma hausit; aqua haurit hominem; serpens haurit cervos tauroscue*; tp. a) *vernemen, gewaar worden (met de ooren of de oogen)*; *lucem, het licht zien; praecepta vitae beatae, z. v. a. in zich opnemen, ontvangen*; b) *gevoelen, ondervinden, voluptates; luctum et dolorem; spem animo hoop opratten*; 3) *leeg scheppen (een vat)*; *b. v. pocula, (leeg of uit-drinken)*; tp. a) *doordringen, doorboren*; *ictu haurire ventrem atque ingulna, (doorsteken)*; *latus ense; pavor haurit corda, (doardringt)*; b) poët. *iets als 't ware uitscheppen, v. d. ten einde brengen, b. v. orbem.*

Haurio, öris, m. poët. *een drinker, aquae.*

Haustrum, us, m. 1) *een dronk, slok, teug, aquae*; tp. *haustrum caeli, het inademen der lucht*; 2) *het regt, om water te scheppen.*

Have, z. *Aveo.*

Hebdömas, ädis, f. (ἡβδομάς) *eene week (eig. een zevental, t. w. van dagen).*

Hëbö, z. P. en S. 2. *stomp of bot zijn, b. v. ijzer*; tp. *stomp, bot, niet levendig, niet werkzaam zijn (b. v. het ligchaam, het gevoel).*

Hëbes, ëtis, adj. *stomp, bot, b. v. een pijl, een zwaard*; tp. *van al wat zijne behoorlijke scherpte niet heeft*; poët. *ictus, een steek, die niet doordringt; exercitus, een ongedoefend leger; color, eene zwakke, flauwe kleur; crocum, saffraan zonder reuk; os, zonder eelust; sensus, ingenium, (stomp).*

Hëbesco, z. P. en S. 3. *stomp worden, verstompen (b. v. de zinnen, het vernuft, den geest)*; *virtus hebescit, (neemt af).*

Hëbëtätio, öus, f. *stompheld, zwakhed, b. v. der oogen.*

Hëbëtätrix, äcis, f. *umbra, de verdenkerende schaduw.*

Hēbēto, hēvi, ātum, i. *stomp maken, verstoppen, hastas; tp. verzwakken (de scherpte des gezichts, de zinnen); sidera, (verduisteren, bleek maken).*
 Hēbracus, a, um, adj. *Hebreeuwsch, Joodsch, terra.*
 Hēdēra (Edera), ae, f. *klimop.*
 Hēdērtger, gēra, gērum, adj. *poēt. klimop dragend, Maenades.*
 Hēdērosus, a, um, adj. *poēt. rijk in klimop, b. v. ceru. grot.*
 Hēdychrum, i, n. (ἠδύχρον) *reukwerk, incedere.*
 Hei, *acht! o wees! hei mihi misero!*
 Heliārius, i, m. (van ἡλιος) *die (kleinere) schepen den stroom opvaart, boegseerder.*
 Hēlanthes, is of eos, n. (van ἡλιος en ἄνθος) *eene zonnebloem.*
 Hēlice, es, f. (ἡλίκα) 1) *het sterrebeeld de groote beer; 2) een wijg.*
 Hēlicōnādes en Hēlicōnides, um, f. *poēt. de Muzen of zanggodinnen (aan welke de berg Helicon toegewijd is).*
 Hēlyōcallis, Ydis, f. (van ἡλιος en κάλλος) = *heliānthes.*
 Hēlyōcāminus, i, m. (ἡλιωκάμινος) *een tegen de zon of aan de zonzijde gelegen vertrek voor een winterverblijf.*
 Hēllādicus, a, um, adj. (ἡλλάδικος) *Grieksch.*
 Hellas, ādis, f. (Ἑλλάς) *Griekenland.*
 Hēllēbōrta, es, f. *eens naar den nieswortel gelijkende plant.*
 Hēllēbōrites, ae, m. *sap van den nieswortel.*
 Hēllēbōrosus, a, um, adj. *een die nieswortel van noode heeft, = niet wel bij zijn verstand.*
 Hēllēbōrus, i, m. en Helleborum, i, n. (ἡλλήβορος) *de nieswortel of heilig kerst-kruid (bij de ouden een geneesmiddel tegen krankzinnigheid).*
 Hēllēncs, um, m. (Ἑλλήνεις) *de Hellenen of Grieken.*
 Hēllūatio, ōnis, f. *zwelgerij, brasserij.*
 Hēllūo (Hēllūo), ōnis, m. *een verbrasser, verteeder, patrimonii.*
 Hēllūor, ātus sum, i. 1) *onmatig verteren, verbrassen; tp. sanguinem reipublicae; 2) gulzig zijn in iets; libris, zich niet kunnen verzadigen van het lezen.*
 Helvella, ae, f. (demin. van herba) *eene kleine soort van keukengroente.*
 Hēlvēnācus en Hēlvēnācius, a, um, adj. *bleek of ligt-rood, geelachtig, vinum.*
 Hēlvōlus, a, um, adj. = *helvenacius.*
 Hem, z. Ehem.
 Hēmērōbtos, (ἡμερόβιος) *slechts eenen dag levende, animal.*
 Hēmērōdrōmus, i, m. (ἡμεροδρομος) *een daglooper, dagbode.*
 Hēmīcellus, i, m. (van ἡμιος, half, en het Dorische ἕλλος, ezel) *een halve ezel (als scheldnaam).*
 Hēmīcycclus, i, m. (ἡμικύκλος) *een halve cirkel.*
 Hēmīna, ac, f. (ἡμίνα) 1) *eene maat, de helft van een pint; 2) een vaatwerk van die maat.*
 Hēmīnālius, a, um, adj. *van een half pint; tp. klein, gering.*
 Hēmītritaecus, i, m. (ἡμιτριταίος sc. πυρρός) 1) *de halve anderendaagsche koorts; 2) een*

die aan deze koorts tijd.
 Hēndēcāsīyllābi, ōrum, m. (sc. versus) (ἡνδεδεκάσλλαβος) *verzen van elf syllaben of lettergrepen.*
 Hēpātārius, a, um, adj. (van ἥπαρ) *morbis, een ongenak aan de lever.*
 Hēpētēris, is, f. (ἡπέρης) *een schip van zeven roeibanen.*
 Hēra, ac, f. *de huisvrouw, echtgenoot van den heer.*
 Hēracā, ōrum, n. (ἡράκια) *plegtige spelen ter eere van Juno.*
 Herba, ae, f. (verw. met arbor, en ἡρβή) 1) *gras; in herba recumbere; tp. herbam dare of porrigere, zich voor overwonnen verklaren; 2) eetbaar kruid, groente; herbas condire; 3) het groen van het zaad; b. v. het zaad sterft bij het eerste ontkiemen; tp. (poēt.) adhuc tua messis in herba est, het is nog de tijd niet om te oogsten.*
 Hērbācēus, a, um, adj. *grasachtig, gras-kleurig, b. v. verw.*
 Hērbārius, a, um, adj. *het gras of de kruiden betreffende; ars, de botanie of kruidkunde; subst. een botanist of kruidkundige.*
 Hērbascens, tis, adj. *viriditas, het uitstrijtende groen van het gras.*
 Hērbēus, a, um, adj. *poēt. grasachtig, groen, oculi.*
 Hērbīdus, a, um, adj. 1) *grazig, grasrijk, campus; 2) = herbaceus; 3) van gras of kruiden, lac.*
 Hērbīfer, fēra, fērum, adj. *poēt. rijk in gras of kruiden.*
 Hērbōsus, a, um, adj. *grasrijk, vol gras, campus, flumen.*
 Hērbūla, ac, f. dem. *eene kleine grassoort, een grasje.*
 Hērcēus, i, m. (ἡρκαίος) *een bijnaam van Jupiter, als beschermgod van het huis.*
 Hērciscundus, a, um, partic. *hetgeen verdeeld moet worden, deelbaar, b. v. vermogen, erfenis.*
 Hērcum, i, n. *het onverdeelde erfgoed.*
 Hērcūlēs, a, um, adj. *Hercules betreffende; arbor, poēt. = de populier.*
 Hērdīdolum, i, n. dem. *een klein erfgoed.*
 Hērdītārius, a, um, adj. 1) *de erfenis betreffende, controversia; 2) geërfd, ager, imperium; tp. odium, bellum, paupertas, (van zijne voorouderen zoo goed als overgeërfd).*
 Hērcēditas, ātis, f. 1) *het erven, de erfenis; hereditate possidere; 2) het geërfd, de erfenis; tp. gloriae, scientiae & hereditatem adire, obire, cernere, (aangaan, aanaarnden).*
 Hērdīdum, i, n. *een erfgoed.*
 Hēres, (Haeres), ēdis, c. (verw. met hēres, verlaten, wees) *een of eene erfgenaam; heredem scribere, facere, instituere, iemand erfgenaam maken; heres secundus, een tweede of in de plaats gestelde, gasubstitutore, erfgenaam; tp. heres laudis, artis.*
 Hēri (en -e), adv. (oudtijds hēsi, verwant met hēs = hēs, en met ons) *gisteren.*
 Hērifuga, ac, c. poēt. *die van zijnen heer wegloupt, famulus.*

Herilis, e, adj. van den heer of de vrouw des huiszes, b. v. zoon, tafel; pugna herilis, strijd voor den heer.

Hermaphroditus, i, m. (Ἡρμαφρόδιτος) een hermafrodiet of tweeslagtige.

Hermes en **Herma**, ae, m. (Ἡρμῆς) een beeld van **Hermes** (**Mercurius**), een **herme**.

Herōicus, a, um, adj. (Ἡρωικός) de helden betreffende, tempora, de heldentijd.

Herōina, ae, f. (Ἡρώνη) eene heldin, halve godin.

Herōis, ūdis, f. (Ἡρώϊς) = heroina.

Hēros, ūdis, m. (Ἡρῶς) een held, halve god, godenzaan, uitsiekend door zijne geboorte en daden, b. v. **Orpheus**, **Hercules**, **Achilles**, **Aeneas** enz.; tp. (een uitstekend man), een held, b. v. **Cato**, **Brutus** enz.

Hērbus, a, um, adj. de heroische versmaat, het heldenvers of dicht betreffende; pes, versus.

Hērūs, i, m. 1) poët. in 't alg. heer, gebiedaer, telluris; 2) de huisheer, heer des huiszes; major, de oude heer, de vader; minor, de jonge heer, de zoon.

Hespēris, ūdis, f. (Ἡσπερίς) een nachtvlootje.

Hesperūgo, ūnis, f. de avondster.

Hesperūs, i, m. (Ἡσπεριος) 1) de avondster; 2) de avond, het oosten; ad hesperum ja-centes terrae.

Hesternus, a, um, adj. van of op gliseren, b. v. dag, nacht.

Hētaeria, ae, f. (Ἡταρία) eene vriendschappelijke samenkomst, bijeenkomst van vrienden.

Hētaerice, es, f. (Ἡταρική) een vleugel der Macedonische ruitery (bestaande uit krijgsvolk dat zeer aan elkander gehecht was).

Heu of **Ēheu**, iuterj. (ἤ) veel! ach! helaas! (bij eene klacht, bij verwondering).

Heurētēs, ae, m. (Ἡυρήτης) een uityinder, een vindingsrij hoofd; heuretēs mihi est.

Heus, interj. hei! hoor eens hier! heus tu quid agis?

Hexämēter, tra, um, adj. zesvoetig, versus.

Hexērīs, is, f. (Ἡξήρης) een schip van zes roelbanken.

Hlātus, us, m. de opening, de kloof (van de aarde, de maan); tp. a) z. v. a. het openen van den mond, of het gapen, naar iets, = begeerte, b. v. naar eene belooning; b) poët. praelzucht, hooge toon.

Hiberna, ōrum, n. z. op **Hibernus**.

Hibernācūla, ōrum, n. het winterleger, de winterkwartieren; copias extrahere ex hibernaculis, de troepen uit de winterkwartieren halen.

Hiberno, āvi, ātum, i. (van krijgsvolk) overwinteren, in de winterkwartieren zijn.

Hibernus, a, um, adj. 1) poët. stormachtig, onstuimig, b. v. zee, wind; hibernum, subst. poët. storm; increpui hibernum, ik heb storm verwekt; 2) wintersch, den winter betreffende, in den winter plaats hebbend; mensis, navigatio; legio, (dat zich in de winterkwartieren bevindt); hiberna, ōrum, n. de winterkwartieren; collocare legiones in hibernis.

Hibiscum, i, n. -us, i, m. (Ἠβίσκος) de heemst, eene soort van witte malva; gregem compellere hibisco (poët.) de kuuden in

de malva drijven.

Hibrida, z. **Hybrida**.

Hic, haec, hoc, pron. 1) deze, dit; hoc, subst. met den genitivus, b. v. hoc copiarum; hoc noctis, om dezen tijd van den nacht; hoc est, dat is, te weten; 2) tegenwoordig, thans plaatshebbend; hi mores; 3) die; omnium his temporibus potentissimus; 4) poët. een zeker, deze of gene; non his orta parentibus juvenus, (niet uit zoodanige ouders gesproten).

Hic of **Heic**, adv. 1) hier; hic viciniae, hier in de nabuurschap; 2) (= in hac re), hierin; hic si quid erit offensum; 3) (= ibi), daar, b. v. hic ita vixit, ut etc., daar heeft hij zoo geleefd, dat enz.; 4) (= tunc) daarop, toen.

Hicce, haecce, hocce, pron. deze, dit, (met eenigen nadruk).

Hiccine, haecine, hoccine, pron. is het deze, dit enz.?

Hiemālis, e, adj. winterachtig; aquae, water, dat zich gedurende den storm- of regen-tijd bijeenvergaderd heeft; hiemalem vim perferre, de gestrengheid des winters doorstaan.

Hiēmo, āvi, ātum, i. 1) overwinteren (van soldaten); 2) winterachtig, stormachtig zijn; mare hiemat.

Hiems, ēmis, f. (Ἡμῶν) 1) stormachtig weder, storm; navem ex hieme servare; tp. (poët.) een storm; 2) de winter; gravissima hiems; hiems mitigatur, (wordt verzacht); initā, confectā hieme, bij het begin, bij het einde van den winter; hiems anni, de winter, wintertijd, het wintersaizoen; tp. (poët.) de koude; letalis hiems, doodelijke koude.

Hiērōphanta en -es, ae, m. (Ἱερόφαντος) de opperpriester (bij de Eleusimische mysterien).

Hiērōsōlēmārius, i, m. (boertend) een bijnaam van Pompejus als veroveraar van Jerusaleem.

Hiētō, āre, i. (poët.) den mond openen, geeuwen, gapen.

Hiēre, adv. vergenoegd, vrolijk, vivere.

Hiēris, e, en -us, a, um, adj. (Ἡίρης) helder, vrolijk, opperuijd, animus, vultus; fac nos hilaros hilariores adventu tuo.

Hiēritas, ātis, f. vrolijkheid, opperuijdheid; hilaritate tristitiam temporum condire, zich door vrolijkheid den slechten tijd trachten te verzachten.

Hiērīter, adv. = hilare.

Hiērītūdo, ūnis, f. = hilaritas.

Hilāro, āvi, ātum, i. = ophelderen, helder of licht maken; terra cum caelo hilarata videtur, de aarde schijnt te gelijk met den hemel een helder gelaat verkregen te hebben.

Hilārtilis, a, um, adj. (dem. van **Hilaris**) opperuijd, vrolijk, femina.

Hilārus, z. **Hilaris**.

Hillae, ārum, f. (dem. van **hira**) 1) de kleine en voorste darmen der dieren (uitgenomen der schapen); 2) eene soort van worst.

Hinc, adv. 1) van hier; hinc Romā veneramus; 2) van deze zijde; hinc atque illinc, van beide zijden; 3) (= ex hac re) hieruit, van daar; hinc illae lacrymae;

- 4) van dezen mensch, b. v. zal ik het vernemen; 5) hierop, hierna.
- Hinufo, ire, 4. hinniken.
- Hinnitus, us, m. het hinniken; hinnitum tolere, hinniken.
- Hinnulëus, i, m. dem. poët. een jonge reebok.
- Hinnus, i, m. (ἴννεϛ) een muilder, bastaard van een paard en ezelin.
- Ilio, avi, atum, i. (van χίλιω, χάλω, χάλω) 1) gapen, zich openen; specus, humus, flos hiat; fauces hiantes; it. in 't alg. de kaken (den mond) openen; tp. a) gierig, inhuldig zijn (b. v. een kooper, hebzucht); b) z. v. a. met open mond iets aanstaren, met verwondering aangapen; 2) uit den mond voortbrengen; cruores ex ore; fabulam.
- Hippãdgi, ðrum, sc. naves (ἵππᾶδγι) schepen tot het overvoeren van paarden.
- Hippagus, i, (sc. navis) (ἵππᾶγι) een schip tot het overvoeren van paarden.
- Hippeus, (van twee lettergrepen) ði en ðos, m. (ἵππῶϛ) eene komedee, in de gedaante van een paardestaart.
- Hippocentaurus, i, m. (ἵπποκένταυρος) een Centaurus, paardmensch, die half paard half mensch is.
- Hippodrõmos, i, m. (ἵπποδρόμος) eene renbaan voor paarden.
- Hippõmanes, is, n. (ἵππομανῆϛ) 1) de bruischende slijm der paarden; 2) een zwart velletje op het voorhoofd van een pasgeboren veulen, de kol (het welk tot minnedranken gebruikt werd).
- Hippõpëta, ac, f. (ἵπποπέτα) een ruitersmantelzak.
- Hippõpëtãmus, i, m. (ἵπποπέταμος) het rivierpaard.
- Hippõtõxõta, ae, m. (ἵπποτόξων) een boogschutter te paard.
- Hura, ac, f. de darm.
- Hircinus, a, um, adj. van eenen bok, barba.
- Hircõsus, a, um, adj. bokkig, stinkend als een bok.
- Hirculus, i, m. dem. een bokje, jonge bok.
- Hircus, i, m. de geitenbok; tp. (als scheldwoord) bok.
- Hirsutus, a, um, adj. 1) (van planten, bladeren, enz.) stekelig, b. v. castaneae; 2) ruig, borstelig (haar, baard); hirsutae imagines, (poët.) standbeelden der oude, nog niet zoozeer beschaafde, Romeinen; tp. ruw, onopgesierd, b. v. een geschrift.
- Hirtus, a, um, adj. = hirsutus.
- Hirudo, Inis, f. een bloedzuiger, plena cruoris; tp. aerarii, die de schatkist uitzuigt.
- Hirundinëus, a, um, adj. van zwaluwen, nidus.
- Hirundo, Inis, f. eene zwaluw; praenuntia veris; tp. (als liefkozing) zwaluwtje.
- Hisco, z. P. en S. 3. (voor Hiasco) 1) gapen, zich openen; tellus hiscit; 2) den mond open doen om te spreken, kikken; hiscere audebis; 3) (poët.) verkondigen, beztingen; reges et regum facta.
- Hispidus, a, um, adj. (meestal poët.) ruw of ruig (door haren, schubben, enz.); facies, corpus; ager, verwilderd.
- Hister, stri, m. = Histrio.
- Historia, ac, f. (ἱστορία) 1) de historie, de geschiedenis; historiam scribere, componere; 2) eene geschiedenis, vertelling, anekdote; historias audire.
1. Histõrce, adv. als eene geschiedenis, historisch.
2. Histõrce, es, f. (ἱστορία sc. ἱστῶν) de opstelling en verklaring der schrijver.
- Historicus, a, um, adj. (ἱστορικός) historisch, de geschiedenis betreffende, fides; subst. een geschiedschrijver.
- Histricus, a, um, adj. de tooneelspelers betreffende; imperator, de directeur van een troep tooneelspelers.
- Histrio, õnis, m. een tooneelspeler; comœdiarium, een blijfspelers.
- Histrionãlis, e, adj. de tooneelspelers betreffende, studium.
- Histrionãta, ae, f. de kunst of het beroep een tooneelspelers; facere, uitoefenen, waarnemen.
- Huica, adv. al gapende, met opgesperde kaak of openen mond, b. v. spreken (bij de menigvuldige samenkomst van vokalen).
- Hulco, ãre; i. splyten, openen; aestus huilcat agros.
- Hulcus, a, um, adj. 1) gapende, gespleten, open; arva, gescheurd van de hitte, smachtend; tp. voces, concursus verborum, wanneer te veel vokalen op elkander volgen; 2) (den mond z. v. a. naar iets openend; met open mond willende oprangen); tp. begerig; huilca gens.
- Hõdte, adv. (voor hoc die) 1) heden; hodie postremum me vides; 2) heden ten dage, ðans; is salrus hodie grajus appellatur; 3) tot op den dag van heden.
- Hõdternus, a, um, adj. op heden plaats hebbend, huidig; ad hodiernum diem of in hodiernum (sc. diem), tot op den huidigen dag.
- Hoi, Interj. of o weet hoi! nimium est.
- Holosphrytius, a, um, adj. (ὁλοσφύρατος) louter, massief, status.
- Hõmõcida, ae, c. een moordenaar of eene moordenaar.
- Hõmõcidium, i, n. een moord, manslag; homicidii reus.
- Hõmo, Inis, m. (schijnt voor fuõmo te staan, van suo, φῶν, v. d. = een geboren) 1) een mensch; homo senex, servus; nemo homo, geen enkel mensch, niemand ter wereld; illustres homines, uitstekende mannen; homines tui, uw volkje (uw aangehang, die tot u behooren); summi sunt, homines tamen, zij zijn wel is waar groote mannen, maar evenwel menschen (aan de menschelijke zwakheid onderworpen); 2) poët. een man (in tegenstelling van de vrouw).
- Hõmõnyma, ðrum, n. (ὁμόνυμα) dingen die denzelfden naam dragen.
- Hõmõlus-en Homullus, i, m. dem. het menschje, mannetje; quid cessat hic homulus?
- Hõmõnucio, õnis, m. dem. = Homulus.
- Hõmõnucilus, i, m. dem. = Homulus.
- Hõnestamentum, i, n. sieraad, opschik; nullo honestamento eget virtus, de deugd heeft geen sieraad noodig.

Honestas, *ἠῆσις*, f. 1) de schoonheid, testudinis; 2) de welvoegelijkheid, uiterlijke welstand; remotum esse ab omni honestate; 3) het aanzien, de waardigheid; amittere omnem honestatem; 4) de (zedelijke) waarde, het zedelijk schoon.

Honeste, adv. schoon, gepast, op eene welvoegelijke wijze, met bevalligheid, se genere.

Honesto, *ἠνί*, *ἄτιμ*, 1. eeren, eer bewijzen; aliquem honore, laude.

Honestum, i, n. het zedelijk goed of schoon.

Honestus, a, um, adj. 1) wel staande, welvoegelijk, gepast; non eadem omnibus honesta sunt; 2) in aanzien, aanzienlijk, genus, familia; 3) welgemaakt, schoon, fraai, os, facies; tp. schoon (in schijn), honestum et probabile nomen.

Honor (of *Honos*), *ὄρις*, m. (schijnt verwant met het werkwoord *ὄρω* = *inwinnen*, nuttig zijn), in 't alg. al wat nut of voordeel aanbrengt, of het voordeel zelf; v. d. 1) eene gave, gift, b. v. bij het offeren; vary. in 't alg. eene gave, gift of belooning; b. v. medico honorem habere, den geneesheer voldoen (zijn honorarium geven); pugnae honorem proponere, als prijs voor een wedstrijd voorstellen; 2) poët. het sieraad, (d. i. de vruchten) van het land, van de boomen; 3) de waarde; b. v. nullo in honore res est; v. d. in 't alg. de eer, die iemand bewezen wordt, eerbewijzing; in honore esse apud aliquem, geëerd zijn bij iemand; alicui honorem habere, praestare, tribuere, of aliquem honore afficere, iemand eer bewijzen; in honorem alicujus, ter eere van iemand; honori ducere, tot eer rekenen; honoris causa, eershalve; 4) een erepost; honores petere of honoribus operam dare, naar ereposten streven.

Honorabilis, e, adj. 1) eervol; 2) eerwaardig; verendus magis quam honorabilis.

Honorarium, i, n. een geschenk voor een verkregen ambt, eene eeregift.

Honorarius, a, um, adj. 1) eervol, b. v. honorarium est; 2) ter eere van een ambt plaats hebbende, ludi; frumentum, eene eeregift in granen (voor den Stedehouder der provincien); 3) arbiter, van twee strijdende partijen voor niet gekozen scheidsregter.

Honorate, adv. op eene eervolle wijze; aliquem excipere, custodire.

Honoratus, a, um, adj. eervol, geëerd, decretum, militia.

Honorifice, adv. op eene eervolle wijze, respondere alicui.

Honorificus, a, um, adj. eervol, oratio, mentio; multo honorificentius est, het is veel meer eervol.

Honoro, *ἠνί*, *ἄτιμ*, 1. 1) beloonen, vereeren; donis honorari; 2) eeren, mortem, virtutem.

Honorus, a, um, adj. eervol; honora facere in aliquem.

Hoplomachus, i, m. (*ὀπλομάχος*) een in zware wapenrusting strijdend kamp- of zwaardvechter, gladiator.

Hora, ae, f. (*ῥα*) 1) de tijd in 't alg.; in

horam vivere, bij den dag leven; 2) de tijd, of een getijde des jaars; omnibus horis, in alle jaargetijden; 3) de tijd van den dag, een uur; unā horā, op een en hetzelfde uur, in één uur; ad horam, op het uur; hora amplius, over het uur, langer dan een uur.

Horarius, a, um, adj. van een uur, een uur lang durend, b. v. spatium dare alicui.

Hordeaceus, a, um, adj. van of uit gerst gemaakt, farina, panis.

Hordearius, a, um, adj. 1) zich met gerst voedende, van gerst levende, gladiatores; 2) naar de gerst zoo genoemd, b. v. beziën, die tusschen den gerstenooft rijpen.

Hordeum, i, n. gerst.

Horia, ae, f. een visschersbootje.

Horiola, ae, f. (dem. van *Horia*) een klein visschersbootje.

Hornotinus, a, um, adj. van dit jaar, dit jaar gegroeid, frumentum.

Hornus, a, um, adj. = *Hornotinus*; horno (sc. tempore), op dezen tijd des jaars, heden.

Horologium, i, n. (*ὥρολόγιον*) een uurwijzer, uurwerk (het zij wateruurwerk of zonnemeter).

Höröscopus, a, um, adj. (*ὥροσκοπος*) de tijden of uren aanduidend, vasa.

Horrendum, adv. schrikkelijk, ijsselijk, sonare.

Horrendus, a, um, adj. 1) schrikkelijk, gruwelijk, monstrum, nox; 2) poët. wonderbaar, virgo.

Horreo, *ῥι*, s. S. 2. 1) (van levende en levenlooze voorwerpen) stijf staan, b. v. de haren (die te berge rijzen), bij eene slang de schubben; 2) verstijven, eene verstijving gewaar worden, ijzen, sidderen (van koude, vrees, verbazing); totus tremo horreoque; 3) aliquid horrere, met ijzing voor iets terugdeinzen, van iets onstellen, ontzet of ontroerd worden; crudelitatem Ario-visti.

Horreolum, i, n. dem. eene kleine voorraadschuur.

Horresco, z. P. en S. 3. 1) poët. beginnen stijf te staan, te berge gaan rijzen (b. v. de haren); 2) beginnen te verstijven, te ijzen, te huiveren (van angst), visu subito; 3) aliquid, van iets versted staan.

Horreum, i, n. 1) eene bewaarplaats, b. v. voor wijn, olijven, boeken; 2) eene voorraadschuur, b. v. van het graan, frumenti; horrea ponere, constituere, graanmagazijnen aanleggen; terrena horrea, poët. de onderaardsche voorraadschuren der mieren.

Horribilis, e, adj. 1) ijsselijk, ontzettend, b. v. aanblik; 2) vjssazend, vigilantia, celeritas, diligentia.

Horride, adv. ruw, hard, aliquid aliquem; dicere, zonder bevalligheid spreken.

Horridulus, a, um, adj. 1) een wethig ruig of ruw, caput; tp. onbevallig, b. v. een gesprek, geschrift; 2) poët. stijf staande, of verstijfd van koude.

Horridus, a, um, adj. ruig, stekelig, ruw, b. v. een baard, kleed, boom; it. ruw, guur (van het weder en van plaatsen); tem-

- peſtas, locus; tp. a) *ruw, onbeſchaafd, onopgeſierd, vita, cultus, oratio*; b) *ruw, ſcherp, onaangenaam, b. v. ſmaak*; c) *ſchrikkelijk, ijſſelijk, grando, proelia, fata.*
- Horriſter, ſera, ſerum, adj. poët. *ſchrikverwekkend, ſchrikkelijk.*
- Horriſſice, adv. poët. *op eene ſchrikverwekkende wijze, ſchrikkelijk.*
- Horriſſico, avi, atum, i. 1) poët. *opruiven, onſtuimig maken, mare*; tp. *ſchrikkelijk maken, dignitatem*; 2) *ſchrik verwekken, doen ſchrikken.*
- Horriſſicus, a, um, adj. *ſchrikverwekkend, ontzettend, ruina, fulmen.*
- Horriſſonus, a, um, adj. poët. *een ſchrikkelijk hard, ſcherp of onaangenaam geluid gevend.*
- Horror, oris, m. 1) poët. *het ſtijf ſtaan, het te berge rijzen, b. v. comarum*; 2) *het ruwe, harde of ſcherpe van eene zaak, ferri*; tp. *vetus ille horror dicendi, die oude, ruwe en onbeſchaafde ſpreekſtijl*; 3) *een verſtijving, ijzing, ſiddering, huiſſering (van vrees, koude, koorts)*; horror me perſundit, occupat; sine horrore eſſe, *vrij van koorts zijn*; 4) poët. *de ſchrik = hij, die ſchrik voor zich inboezemt*; Scipiades Carthaginis horror.
- Horsum, adv. *(uit Hoc of Huc en Verſum) herwaarts, hier naar toe, b. v. gaan.*
- Hortamen, inis, n. *opwekking, aansporing tot iets, ad omnia audenda.*
- Hortamentum, i, n. = Hortamen; *victoriae, opwekking tot de zegepraal.*
- Hortatio, onis, f. *de opwekking, aansporing, grata; hortatione cum aliquo agere, iemand eene vermaning geven.*
- Hortativus, a, um, adj. *opwekkend, tot opwekking dienſtig.*
- Hortator, oris, m. *een opwekker, aanspoorder tot iets, studii, ſclerum.*
- Hortatus, us, m. = Hortatio.
- Hortentia, orum, n. *tuingewassen.*
- Hortentis, e, adj. *den tuin betreffende; lira, eene voor in den tuin.*
- Hortor, atus sum, i. *opwekken, vermanen, timentem, milites ad laudem; pacem, ſiugam, tot den vrede, tot de vlugt aanzetten; milites, de krijgsknechten (voor het gevecht) moed inſpreken.*
- Hortulus, i, m. dem. 1) *een tuintje, suburbanus*; 2) *eene afdeling van een wijnberg.*
- Hortus, i, m. *(van xopros, poët. = land) 1) een tuin, apricus; plur. horti, een luſthof; ad coenam in hortos invitare aliquem; 2) = Hortulus.*
- Hospes, Yris, c. *(verw. met Hostis) 1) een vreemde, vreemdeling, een gaeſt (die een tijdlang bij ons vertoeft); hospites multos recipere; tp. onwetend, onbekend met iets (die een vreemdeling in iets is, of er niet in t' huis is); orator hospes in agendo eſſe non debet; 2) een gaeſt, die uit vriendschap eenen gaeſt herbergt; ad hospitem devertere, bij zynen gaeſtvriend zijn intrek nemen.*
- Hospita, ae, f. 1) *eene vreemde (vrouw); ego sum hic hospita; 2) de gaeſtvrouw, gaeſtvriendin; vetus Dionis hospita.*
- Hospitallis, e, adj. 1) *den gaeſt of de gaeſten betreffende; cubiculum, deversorium; caedes, de moord van eenen gaeſt; tessera, het kenteeken = de leuze, van een gaeſt (hetwelk een vreemdeling verzoonde, om als gaeſtvriend opgenomen te worden); tp. hospitales aquae, wateren die in het meer, waardoor zij heen loopen, als het ware vreemd zijn; 2) gaeſtvrij; hospitalisimus et amicusimus.*
- Hospitalitas, atis, f. *gaeſtvriendschap, comis, liberalis.*
- Hospitaliter, adv. *gaeſtvrij, invitare aliquem.*
- Hospitium, i, n. 1) *het onthaal en de herberging van een gaeſt, agreste; 2) de plaats, waar een vreemde, of een gaeſt, zich ophoudt, een herberg; publicum, (waar gezanten enz. van ſtaatswege gehuisvest worden); deduci in memorosum hospitium; 3) de intrek; aliquem hospitio invitare, iemand tot een bezoek uitnoodigen, te logeren vragen; 4) gaeſtvriendschap; hospitium mihi cum aliquo eſt; hospitium facere of conjungere cum aliquo, gaeſtvriendschap met iemand aangaan of sluiten.*
- Hospitor, ari, i. tp. *als vreemdeling of als gaeſt ergens verkeerden, vertoeven; animus est deus in humano corpore hospitans.*
- Hospitrus, a, um, adj. poët. 1) *vreemd, navis, aequora; 2) gaeſtvrij, terra; unda hospita plaustris, een water, dat bevrozen is, en daardoor vrachtwagens dragen kan.*
- Hostia, ae, f. *(welligt van het oude Hostio; slaan) een offerder, ſlagtoffer; hostias mactare, caedere, inſmolare; hostias alicui immolare of ſacrificare of rem divinam facere, iemand een ſlagtoffer doen of toebrengen.*
- Hostiatus, a, um, adj. *met offerderen voorzien.*
- Hosticum, z. Hosticus.
- Hosticus, a, um, adj. poët. *des vijands, vijandelijk, tellus, clamor; hosticum, subst., de vijandelijke bodem, 's vijands land; castra in hostico posita.*
- Hostilis, e, adj. 1) *vijandelijk, terra, naves; metus, de vrees voor de vijanden; 2) vijandig gezind, vijandelijk, odium; hostilem in modum, op eene vijandelijke wijze; hostilia audere, coeptare, facere.*
- Hostilitas, atis, f. *vijandelijkheid.*
- Hostilliter, adv. *vijandiglijk, als vijand, cogitare, facere.*
- Hostimentum, i, n. *gelijke behandeling, vergelding.*
- Hostio, ire, 4. *gelijklijk behandelen, iemand geven wat hij verdiend heeft; promitto; hostire, ut merueris.*
- Hostis, is, c. *(welligt van het oude Hostio, slaan) 1) een vijand in den oorlog; cum hoste configare; hostis capta; 2) een perſooneel, of bijzonder, vijand, omnium hominum; sibi hostem eſſe, zichzelfen vijandig zijn; hostem aliquem judicare, iemand voor een vijand des vaderlands verklaren; hostibus eveniat hoc, dat mogt (niet mij, maar) mijnen vijanden te beurt vallen.*
- Huc, adv. 1) *hierheen, hier naar toe, herwaarts; huc vicinia, hier in de buurt; 2)*

daarheen; nunc huc nunc illuc, nu hier, dan daar, nu naar deze, dan naar gens zijde; poët. huc et huc, hier en daar heen; 3) daarheen, tot zoo verre, tot hiertoe, rem deduxisse; huc arrogantiae venerat, tot den trap van aanmatiging was hij gekomen, zoo veel durfde hij zich aanmatigen; 4) (= ad hanc rem) daarbij, daarenboven; adde huc, quod etc.; accedit huc, hierbij of daarbij komt nog.

Huccine, adv. (bij eene vraag) tot hiertoe, tot zoo verre? huccine tandem omnia reciderunt? is het dan eindelijk zoo ver met de zaak gekomen?

Hucusque, adv. 1) tot op deze plaats) tot hiertoe, exercitum deducere; 2) tot zoo verre; hucusque prosecta credulitas.

Hui, interj. et, zoo! lui, homunculi, quanti estis!

Hujuscemodi, = hujusmodi.

Hujusmodi of hujus modi, van deze soort; hujusmodi multa.

Humane, adv. 1) menschelyker wijze, menschelyk; aliquid humane facere; 2) met of uit menschentefde.

Humanitas, itis, f. 1) menschelykheid; magna est vis humanitatis; rationem humanitatis habere; naar het menschelyk gevoel lústreten; 2) menschentefde, menschlievendheid, vriendelykheid; in 't alg. de gaaf om zich naar andere menschen te schikken, inschiklykheid, toegewendheid, gezelligheid; capere aliquem humanitate sua; ea civitas praestat omnes humanitate, deze stad (of Staat) overtreft alle andere in goede, fyne of beschaafde levenswijze; 3) wellevendheid, welvoegelykheid, betamelikheid; hoc ab humanitate discrepat, dit strijkt tegen alle betamelikheid; 4) beschaving, kennis; politoris humanitatis expert, van fyner beschaving ontbloot.

Humaniter, adv. menschelyk; ferre, gelijk het een mensch betaamt, met gelatenheid, verdragen.

Humanus, adv. 1) menschelyk, van menschen wege; si quid mihi humanus accidisset, wanneer my iets menschelyks mogt overgekomen, wanneer ik overleden mogt zijn; 2) menschelyk, met menschlievendheid, (zoo als het een mensch betaamt), tractare aliquem.

Humānus, a, um, adj. 1) van menschen, van eenen mensch, b. v. cibus, menschenyleesch; 2) menschelyk; genus, het menschelyk geslacht; scelus, zonde, wryvel tegen de menschen; humanum est, het is iets menschelyk, dat eenen mensch gebeuren kan; 3) menschlievend, vriendelyk, aardig; homo humanissimus; 4) wellevend, beleefd, beschaafd; doctissimus atque humanissimus.

Humāto, onis, f. het ter aarde bestellen, de begravenis.

Humātor, oris, m. poët. die ter aarde stelt of begraaft.

Humecto, avi, atum, l. poët. 1) nat maken, bevochtigen, lacrymis ora gasnasque; 2) nat of vochtig zijn (b. v. de oogen).

Humectus, a, um, adj. vochtig.

Humefactus, a, um, poët. bevochtigd.

Hūmo, ōi, z. S. 2. (verw. met hū) vochtig zijn; locus calida aqua humet.

Hūmerus, i, m. een schouder (bij menschen en dieren); humeris sustinere, op de schouderen tillen of dragen; tp. republicam universam humeris sustinere, den geheelen Staat op zijne schouders dragen, = zich met het bestuur van den geheelen Staat belasten.

Hūmesco, z. P. en S. 3. nat of vochtig worden, terra rore humescit.

Hūmi, z. Humus.

Hūmidus, a, um, adj. nat, vochtig, nox, navis; humidum, n. subst., de vochtigheid, eene vochtige plaats; castra in humido locare.

Hūmifer, fēra, fērum, adj. poët. vochtig, succus.

Hūmifucus, a, um, adj. nat of vochtig makend, bevochtigend, spiritus.

Hūmilis, e, adj. dat nabij den grond is, laag, nederig, arbor, casa; fossa, eene niet diepe gracht; (van menschen) klein, niet groot van gestalte, homo, corpusculum; tp. laag, a) van stand; humilibus parentibus natus, laag van afkomst; civitas humilis, een onaanzienlyke Staat; b) van gezindhheid, denkwyze; kleingestig, kleinmoedig, mens; humili animo ferre, met kleinmoedigheid dragen; c) van uitdrukking (in tegenstelling van het verhevene), verbum, oratio; d) van gesteldheid, gering, slecht (b. v. kleeding, kunst; enz.)

Hūmilitas, itis, f. ligging nabij den grond, laagte, geringe grootte, arborum, animalium; tp. laagheid, a) van stand, generis; humilitatem alicujus despicere, op iemands geringe afkomst verachtlyk nederziden; b) van denkwyze, gezindhheid; metus habet humilitatem, de vrees verzwakt den moed; c) van gedrag, vernedering, schijnbare ootmoed; d) geringeschatting (van iets door anderen); rerum.

Hūmilitate, adv. tp. 1) diep naar beneden, b. v. humillime despicere, (iemand verdediensten) diep nederdruken of vernederen; 2) nederig, laag, laaghartig, sentire; servire, op eene kruipende slaafsche wijze dieneh.

1. Hūmo, ōvi, atum, i. 1) ter aarde bestellen, begraven; v. d. somtijds = verbranden, mortuos; 2) eenen afgestorvenen in 't alg. den lijkpligt bewijzen.

2. Hūmo, z. Humus.

Hūmor, oris, m. nat, vocht, vochtigheid, b. v. van de aarde, in schepen, enz.; poët. het tranenvocht, de tranen; lacteus, = melk; Bacchi, = wijn; circumfluus, = de zee.

Hūmus, i, f. (misschien van Fuo = φῶς, en bij gevolg = het vruchtbaarmakende, even als χαῖβε waarschijnlijk van χαῖβε = χαῖβε, fundo) de aarde, de grond, poët. het land, het grondgebied, Punica; mandare corpus humo, een lijk ter aarde bestellen, begraven; humi (χαῖβε), adv. 1) tegen den grond, ter aarde, prosternere aliquem; 2) op den grond, jacere; humo, adv. 1) van den grond, surgere; 2) op den grond, sedere.

- Hyacinthinus, a, um, adj. (ὑακινθίνος) 1) den hiacint betreffende, flos; 2) hiacintkleurig, laena.
- Hyacinthus, i, m. (ὑάκινθος) de hiacint (eene bloem met den klaagtoon Ai op de bladeren).
- Hyæna, æ, f. (Ἰάνα) de hyena.
- Hyālus, i, m. glas; color hyali, glasgroene verw.
- Hybernus, z. Hib.
- Hybrida, æ, c. een bastaard, onecht kind, wanneer b. v. de vader een Romein of een vrijgeboren, doch de moeder eene buitenlandsche of eene slavijn is (ook wordt het van dieren gezegd).
- Hýdra, æ, f. (Ἵδρα) eene waterslang.
- Hýdrargýrus, i, m. het door kunst gemaakte kwikzilver.
- Hýdraula of Hydraulæ, æ, m. die op een waterorgel speelt.
- Hýdraulus, i, m. het waterorgel (door de zamenpersing der lucht geluid gevende).
- Hýdræum, i, n. (Ἵδραῖον) de plaats waar de Oostersche karavanden voor hunne kemelen het water scheppen.
- Hýdreuma, ætis, n. (Ἵδρωμα) = Hydreum.
- Hýdria, æ, f. (Ἵδρια) eene kruik of ander vaatwerk (voor water, voor losen enz.) argentea; concijcere sortes in hydriam, de loten in den beker werpen.
- Hýdrōmantia, æ, f. (van Ἵδωρ en μάντις) het waarzeggen uit of door middel van het water.
- Hýdrōmelli, litis, n. (Ἵδρῶμας) honigwater, eene soort van meede, hydromel.
- Hýdrōphōbus, a, um, adj. (Ἵδροφοβός) voor het water bevreesd, die de waterrees heeft.
- Hýdrōpícus, a, um, adj. (Ἵδρῶπις) waterzuchtig.
- Hýdrōpísis, is, f. = Hydrops.
- Hýdrops, ōpis, m. (Ἵδρωπία) de waterzucht.
- Hýdrus, i, m. (Ἵδρος) de waterslang; it. in 't alg. eene slang; tp. poët. slangeneyen.
- Hyeno, z. Hiemo.
- Hýmen, ōnis, m. (Ἵμῆν) poët. 1) de god des huwelijks; 2) een huwelijksdicht, bruiloftsled of gezang.
- Hýmēnaeus, i, m. (Ἵμῆναῖος) poët. 1) = Hymen; 2) het huwelijk, de bruiloft, de echt, (bij dieren) de paring.
- Hýpēnēmus, a, um, adj. (Ἵπηνῆμος) winderrig, ledig; ovum, een windêl, waaruit geen jong komt.
- Hýperbāton, i, n. (Ἵπέρβατον) eene verzetting of verplaatsing der zinsnede.
- Hýperbōle, es, en -la, ac, f. (Ἵπερβολή) eene hyperbole, overdrevene uitdrukking.
- Hýperbōræus, a, um, adj. (eigenlyk, van over den Boreas) in het uiterste van het noorden, glacies; Hyperborei, m. subst. de bewoners der uiterste streken van het noorden.
- Hýpērtōn, ōnis, m. (Ἵπέρτων) poët. de zon (die over alles heen gaat).
- Hýpērtōnīus, a, um, adj. de zon betreffende; currus, de zonnwagen.
- Hýpocāustum, i, n. (Ἵποκάυστον) eene hadstoye, die van onderen heet gemaakt werd.
- Hýpocrita en -es, æ, m. (Ἵποκρίτης) een looneelspeler.
- Hýpodāscālus, i, m. (Ἵποδάσκαλος) een ondermeester, tweede meester.
- Hýpodrōmus, z. Hippodr.
- Hýpōthēca, æ, f. (Ἵποθήκη) een pand, onderpand, eene hypotheek.
- Hýssōpites, æ, m. wijn die met hysop toebereid is.
- Hýssōpus, i, f. en -pum, i, n. hysop.
- Hýstēricus, a, um, adj. (Ἵσθηρικός) hysterisch, aan moederpijn onderhevig.
- Hýstrix, icis, f. (Ἵστρίξ) een steeklyarken.

I.

- Yacchus, i, m. (Ἰακχος) 1) een bynaam van Bacchus, den wijngod; 2) poët. de wijn.
- Yambeus, a, um, adj. (Ἰαμβεῖος) poët. jambisch, in jambische versmaat.
- Yambus, i, m. (Ἰαμβός) 1) een jambus, jambische voet- of versmaat (∪ ∪); 2) een jambisch vers.
- Yanthīnus, a, um, adj. (Ἰάνθινος) violetkleurig, color; pl. ianthina, poët. violetkleurige kleederen.
- Yaspis, ydis, f. de jaspis, edelgesteente.
- Ybi, adv. 1) daar, aldaar; ibi loci, daar ter plaats; hier; tp. ibi sum, ik ben daarmede (met deze gedachten) bezig; 2) dan, alsdan; ibi demum, dan of toen eerst; ibi coepit me obsecrare, daarop begon hij enz.
- Ybidem, adv. 1) ook daar, op dezelfde plaats; ibidem loci; 2) (= in eadem re) in dezelfde zaak, sublevare aliquem; 3) naar dezelfde zijde of kant, trahere.
- Ybis, is en ydis, f. (Ἰβίς) de Ibis, eene moeravogel, die in Egypten als goddelijk geëerd wordt.
- Ychneumon, ōnis, m. eene soort van Egyptische wezel, die de eijeren der krokodillen opzoekt.
- Yco, ici, ictum, 3. (verw. met Ico, en ons mikken) slaan, treffen (met eene werpspies, of gelijk de bliksem); vulnere ictus, door eens wond getroffen, gewond; fulmine of e caelo ictus, door den bliksem getroffen; tp. a) trefsea = aandoen, verontrusten; nova rc ictus, getroffen, ontroerd door eene nieuwe ongewone zaak; conscientia ictus, verontrust door of in zijn geweten; b) foedus icere, een verbond sluiten (eig. slaan, omdat er meestal offerdieren bij geslagt werden).
- Ycon, ōnis, f. (Ἰκόν) een beeld, eene beeldenis, gelijkenis; icones ceræ fictæ, wassche beelden.
- Ycōnīcus, a, um, adj. (Ἰκωνικός) in levensgrootte afgemaald, dux; simulacrum, een beeld dat iemand in levensgrootte voorstelt.
- Yctēricus, a, um, adj. die de geelzucht heeft.
- Yctērus, i, m. (Ἰκτερός) een geele vogel, wiens gezicht, zoo men zegt, de geelzucht verdrift.

Ictus, us, m. 1) een slag, worp, schot, pilorum, cuspidis; fulminis, een bliksemstraal; sub ictum dari, onder het bereik van 's vijands geschut komen; tp. extra ictum esse, buiten schoot, buiten gevaar zijn; sub ictu esse, in gevaar zijn; 2) een steek, houw, slag, vesparum, apri; tp. ictus calamitatis, een slag van 't onheil, een ongeluk; 3) de stoot; arictis, van den muurbreker; pedum, het slaan of trappen met den voet; tp. een stoot = geweld of kracht om iets in beweging te brengen (b. v. het vermaak heeft deze of gene kracht).

Icunctila, ae, f. (dem. van Icon) een klein beeldje, puellaris.

Icicrco en Icicrco, adv. daarom, deswegen, om die reden.

Idea, ac, f. (idea) 1) een beeld, een gelykenis; 2) een oorspronkelijk beeld, een ideaal.

Idem, eadem, Idem, pron. dezelfde, hetzelfde; eadem virtus, quae in proavo; idem iuris, hetzelfde recht; unum et idem videtur esse, het schijnt een on hetzelfde te zijn; et idem en idemque, en te gelyk, en tevens; suavisimus et idem facillimus; vir fortis idemque bonus.

Idemdem, adv. meermalen, bij herhaling, b. v. recitare.

Idéo, adv. daarom, deswege; ideo quod etc., om die reden, dat.

Idiota, ae, m. (idiōtas) eig. een privaats persoon; een onkundige, een leek, een botserik.

Idolum, i, n. (ιδόλωρ) een beeld, eene gedaante, verschijning.

Idōne, adv. geschiktelyk, op de gepaste wijze, b. v. om iemand tot iets voor te bereiden.

Idōneus, a, um, adj. gepast, wel berekend, geschikt tot iets; tempus, locus; consilia idonea ad hoc nostrum negotium; cullibet arti idoneus; auctor idoneus, een geloofwaardig zeggman of getuigs; minus idoneum hominem praemio afficere, iemand die het niet te best verdient eene belooning geven; res idonea, de qua quaeratur, eene zaak waardig, om onderzocht te worden.

Idus, ium, f. (van het oude Iduo = deelen) de dag die de maand ongeveer in het midden verdeelt (in Maart, Mei, Julij en October de 15de, in de overige maanden de de 13de dag).

Igitur, conj. derhalve, bijgevolg, dan; quali igitur victu sapiens utetur?

Ignārris, e, adj. poët. = Ignarus.

Ignārus, a, um, adj. 1) onwetend, onbekend met iets, faciendae orationis; poët. puella ignara mariti, = innupta; 2) aan iemand onbekend, vreemd; b. v. eene plaats, spraak.

Ignāve, adv. zonder ijver of moed, facere aliquid.

Ignāvya, ae, f. gebrek aan ijver en moed, slofheid, lafhartigheid; tp. werkeloosheid, b. v. van den reuk.

Ignāviter, adv. = Ignave.

Ignāvus, a, um, adj. 1) ijverloos, traag, moedeloos, lafhartig, miles; legionis operum et laboris ignavac, (die geen lust heb-

ben tot of bij); tp. (van zaken) z. v. a. niets uitwerkend; v. d. krachteloos, werkeloos, succus; nemus, een bosch, dat niets oplevert, en onvruchtbaar is; 2) poët. lusteloos, werkeloos of krachteloos makend, frigus, aestus.

Ignesco, z. P. en S. 3. in brand vliegen; omnis mundus ignescet; tp. ontbranden, ontgloeijen, b. v. toorn, liefde; color ignescens, eene brandende, gloeiende kleur.

Ignēus, a, um, adj. 1) vurig, b. v. de zon, de sterren; tp. vurig, levendig, hevig, furor, vigor; 2) naar vuur gelykend, gloeiend als vuur, b. v. eene kleur, purper.

Ignārium, i, n. brandstof.

Ignicūlus, i, m. (dem. van Ignis) een klein quurtje, vlammetje; tp. a) vuur, vurige drift, hevigheid, b. v. van het verlangen naar iemand; b) vonken; virtutum quasi igniculi et semina; igniculi viriles, vonken van kracht.

Ignifer, fēra, fērum, adj. poët. vurig, axis.

Ignifēna, ae, m. poët. z. v. a. in het vuur geboren, uit het vuur verwekt (bijnaam van Bacchus).

Ignipes, ēdis, adj. poët. met vurige voeten.

Ignipōens, tis, adj. poët. de gebiedder des vuurs, deus.

Ignis, is, m. vuur, het vuur; igni cremare, met of in het vuur verbranden; ignem capere of concipere, vlam vatten, in brand vliegen; poët. het bliksem- of zonnevuur, maan- of sterrenlicht; ignes fulgent, de bliksem schittert; luna micat inter ignes minores, (onder de kleinere sterren); tp. a) hevigheid, b. v. van toorn; b) (poët.) liefdevuur of gloed, heilige liefde; celatos ignes fatari; c) (poët.) het voorwerp der liefde, de geliefde; meus ignis.

Ignispicium, i, n. het waarzeggen uit de bezigtiging van het vuur.

Ignōbilis, e, adj. 1) onbekend, onberoemd, homo, familia; 2) onedel, gering, slecht, agmen, vulgus; ignobilis, (als scheldnaam) deigniet, schurk.

Ignōbilitas, ātis, f. de onbekendheid, welinge beroemdheid, artificis; generis, onadelijke, onaanzienlijke afkomst.

Ignōbiliter, adv. zonder aanzien of roem, op eene onaanzienlijke wijze, sepeliri.

Ignōmīna, ae, f. een kwade naam, schandnaam, schimp, ontëring; alicui ignominiam injungere, inurere, inferre, of ignominiam alicui afficere, iemand beschimpen, ontëeren; milites ignominiam non tulerunt, het krijgsvolk kon den smaad (der gelede ne derlaag) niet verdragen.

Ignōmīnosc, adv. op eene berispelijke, ontëerende wijze, pugnare.

Ignōmīnōsus, a, um, adj. 1) eerloos, schandelijk, fuga, dominatio; 2) ontëerd, beschimpd.

Ignōrābilis, e, adj. onbekend.

Ignōrāntia, ae, f. onbekendheid met iets, loci, literarum; lectorum, de onwetendheid der lezeren.

Ignōrātio, ōnis, f. = Ignorantia.

Ignōrātus, a, um, adj. onbekend, ongemerkt, b. v. ongemerkt de vijanden aanyallen.

- Ignoro, āvi, ātum, i. 1) *niet weten, niet kunnen, de aliquo en aliquem; ignoror, ik ben onbekend; non ignoro, ik ben niet onbewust, ik weet zeer wel; 2) niet willen weten; parens ignoratur, men wil niet weten wie de vader is.*
- Ignosco, ōvi, ōtum, 3. eig. van iemand's schuld niets willen weten = vergeven, ver-schoonen, alicui delicta.
- Ignotus, a, um, adj. 1) *niet gekend, onbekend, gens; omnibus ignotus; non ignotus, wel bekend; 2) niet bekend met iets, onwetend; ignotos fallere.*
- Ilc, is, n. gew. pl. Illa, um, n. (waarsch. van ἰλιω, wenden, draaijen) 1) *darmen, ingewanden van dieren, die voor een lekker beetje gehouden werden; porrigere alicui illa; 2) de holte of het weeke des buiks, het onderlijf in 't alg.; ferrum in illa dimittere, het zwaard diep in het ligchaam stooten; tp. illa rumpunt alicui invidia, iemand barst van nijd.*
- Ileos en Ileos, i, m. (ἰλιός) *darmring, darm-slinger, langeuvel (ziekte van het onderlijf).*
- Ilex, Ycis, f. 1) *de steenik, nodosa; 2) poët. de vrucht daarvan; ilicē pastus, met cikels gevoed.*
- Illicus, a, um, adj. poët. 1) *van Ilium of Troje, Trojaansch, b. v. muri; 2) Romeensch.*
- Illicet vōor ire licet, 1) *men ga heen, de zaak is ten einde; illicet, quid hic conterimus operam frustra? 2) pak u weg, weg, voort; illicet, ne te admisceās, ga maar heen; bemoel u daarmee niet; 3) aanstonds; illicet in muros discurritur.*
- Illicetum, i, n. *een bosch of planisoen van steenikken.*
- Iligneus, a, um, adj. *van de steenik, b. v. Irons, frutex, of in 't alg. van eikenhout, eiken, b. v. het voetstuk van een bank.*
- Ilignus, a, um, adj. = Iligneus.
- Illosus, a, um, adj. *ziek aan de darmen.*
- Ilia, adv. *daar, daarlangs, adspicere aliquem.*
- Illabefactus, a, um, partíc. poët. *onverschrokken; semper illabefactum manere.*
- Illabor, psus sum, 3. 1) *invallen, inloopen, b. v. een rivier in de zee; tp. sensim pernicies illapsa est civium animos, langzamerhand bekwam dat verderfelijik gevoelen de gembedēren der burgers; 2) invallen, instorten; si fractus illabatur orbis, wanneer de wereld tot een puinhoop mogt instorten.*
- Illabōratus, a, um, adj. 1) *onbewerkt, onbewouwd, terra; 2) zonder moeite verkregen, fructus.*
- Illābōro, āvi, ātum, i. *zich op iets afwerken, vermoeijen, domibus.*
- Illic, adv. *daar, daarheen, aan die zijde; hac atque illac of hac illac, hier en daar; tp. illac facere, het met de andere partij houden.*
- Illicessitus, a, um, adj. *onaangehitst, niet uitgedaagd.*
- Illicrymābilis, e, adj. poët. 1) *door geene tranen te bewegen, onverbiddeijik, Plato; 2) onbeweend, niet verēerd met de tranen der nakomelingschap.*
- Illicrymo, āvi, ātum, i. 1) *wenen, b. v. van vreugde; morti allicuius, iemand's dood beweenen; aliquid, iets beweenen; 2) poët. druppelen (zoo als b. v. een bron).*
- Illicrymor, ātus sum, i. = Illicrymo.
- Illicsus, a, um, adj. *onbezeerd, onbeschadigd, per ignes evadere.*
- Illictabilis, e, adj. poët. *niet vrolijk, onaangenaam; b. v. een plaats.*
- Illicsus, us, m. *het invallen of inloeyen, humoris.*
- Illicquēo, āvi, ātum, i. tp. *verstrikken, aliquid periculis.*
- Illicro, āvi, ātum, i. poët. *blaffen, aan- of toe-blaffen, alicui.*
- Illicudatus, a, um, adj. 1) *nooit geprezen, van lof verstoken; 2) poët. niet te prijzen, niet lofwaaardig, b. v. een dwingeland.*
- Illicautus, a, um, adj. *ongewassen, morsig.*
- Ille, a, ud, pron. 1) *die, dat, hij; ex illo (sc. tempore) quo, sedert dat; 2) gene (bijz. in tegenoverstelling van hic, zoodat ille gewoonlijk op het verder afgelegene en voorafgaande betrekking heeft) b. v. Castor en Pollux; gene een goed vuistrychter, deze een vobtrreffelijik rijder; ille Cato; Medea illa, die (genoeg bekende) Medea; 3) dit, het volgende; unum illud dico; ik zeg dat alleen; illud sine dubio, dit (het hierop volgende) is buiten twijfel.*
- Illicēbra, ae, f. gew. pl. 1) *de verlokking, een aanlokkel, lokkās (b. v. het lokkās om vogels te vangē); 2) het aanlokkende, aantrekkende, b. v. der deugd, maar bijz. van verderfelijik eigenschappen.*
1. Illectus, a, um, adj. *ongelezen, niet gelezen (b. v. een geschrift ongelezen terughzenden).*
2. Illectus, us, m. *de verlokking; illectum alicuius metuere.*
- Illicēpide, adv. *zonder geest, zonder vernuft, zonder aarēghēid; non illicēpide existimare.*
- Illicēpidus, a, um, adj. *onaardig, onzacht, hard, parens.*
1. Illex, Ycis, adj. *verlokkend, verleidend; alicui illicem malae rei esse, iemand tot iets kwaads verleiden; tu es illex, gij zijt de aanzōker.*
2. Illex, Ygis, adj. *zonder weten levende, teugelloos.*
- Illicibatus, a, um, adj. tp. *onaangeroerd, onbeschadigd, divitiar, imperium.*
- Illicibēralis, e, adj. 1) *onedel, gemeen, facinus, genus jocandi; 2) hard, gestreng, onverbiddeijik, in aliquem; 3) zuinig, karig (b. v. een voorwaarde).*
- Illicibēralitas, ātis, f. *karigheid; illiciberalitatis avaritiaeque suspicio.*
- Illicibēraliter, adv. 1) *op een onedele, gemeene wijze, b. v. iemand verachten; 2) karig, vrēkkelig, facere.*
1. Illic, adv. 1) *daar, daar ter plaatse, negotiari; 2) daarin, daar; illic, ubi nihil opus est, verentur, daar waar het niet noodig is maken zij zich bevreesd; 3) daar, alsdan, toen; illic vero occurat gladio; daarop valt hij hem met het zwaard aan.*
2. Illic, illac, illic in illuc (voor illic bic etc.) pron. *die daar, deze of gene docht enz.; illic est, het is die man daar.*

Illico, lexi, lectum, 3. tot iets lokken, ver-
leiden, vervoeren, aliquid ad bellum.
Illicitus, a, um, adj. ongeoorloofd, amot.
Illico, adv. (voor in loco) 1) hier ter plaat-
se, op deze plaats; sta illico; 2) op de
plaats zelve = op staande voet, terstond;
non sequitur illico, daaruit volgt niet ter-
stond; illico ubi, zoodra als.
Illudo, si, sum, 3. aan of tegen iets stooten,
b, v. het hoofd aan de deur; pelago illide-
re, poët. op de zee uitstooten.
Illigo, avi, atum, 1. 1) aan iets binden, ali-
quem in curru; aratra juvenicis; tp. a) ver-
bonden maken, verplichten, aliquid pignori-
bus; b) inwikkelen; b. v. illigari bello, ser-
monibus, in eenen oorlog, in een gesprek
ingewikkeld worden; 2) aanvoegen, vast-
maken, b. v. versierselen of figuren aan
bekers; tp. sententiam verbis, eene gedachte
in woorden bevatten; pacem conditionibus,
de vrede aan voorwaarden verbinden.
Illinis, e, adj. poët. zonder stijl of modder,
fons.
Illinc, adv. 1) van daar; 2) (van personen)
daar van daan, van dien man; illinc be-
neficium non est.
Illino, tvi, z. S. 4. insmeren, besmeren, cre-
ta singulari.
Ilino, levi, itum, 3. 1) in of op iets sme-
ren, b. v. eene zalf op de oogen; tp. au-
rum vestibus, de kleederen met gouddraad
doorveven; 2) met iets besmeren, b. v. na-
vem bitumine.
Illuquifactus, z. Liquefactus,
Illus, us, m. het aanstooten, het geweld
(des winds).
Illustratus, a, um, adj. ongeletterd, ongeleerd;
litterac illustratissimae, een brief zonder eeni-
gen toetsel van geleerdheid geschreven.
Illustus, us, m. het in-, op- of be-smeren.
Illo, adv. 1) daarheen, van daar heen; ac-
cedere; 2) daartoe = tot deze of gene
zaak; eodem illo pertinere, tot hetzelfde
behooren of betrekking hebben.
Illocabilis, e, adj. virgo, eene jonge maagd,
die geen man kan vinden.
Illocus, a, um, adj. ongewasschen, onrein,
vull, manus.
Illuc, adv. 1) daarheen; huc et illuc agitare,
heen en weder bewegen; 2) daartoe = tot
deze of gene zaak; sed illuc redeamus.
Illiceo, uxi, z. S. 2. op of over iets schij-
nen, llahten, licht verspreiden, capiti.
Illescico, uxi, z. S. 3. 1) eig. aantichten,
d. i. beginnen te schijnen of licht te geven,
sol illuxit; it. aanbreken (van den dag);
illucescet aliquando ille dies; tp. verschij-
nen, licht verwekken; vox et auctoritas
consulis repente in tantis tenebris illuxit,
verseheen plotseling, gaf eensklaps licht;
2) dag worden; illescicit.
Iludio, si, sum, 3. 1) poët. spelen, schert-
sen, spotten met of bij iets; illudo chartis,
ik breng het om te schertsen (als spotten-
nij) op het papier; illusae auro vestes,
kleederen ligt met goud gestikte; 2) bespot-
ten, miseros; auctoritati summorum viro-
rum; 3) verspelen, vitam filiae.

Illuminare, adv. klaar, duidelijk, dicere,
Illumino, avi, atum, 1. verlichten, luna illu-
minata a sole; it. helder of glinsterend ma-
ken (b. v. het purper, een kleed); tp. klaar
en duidelijk maken, orationem sententiis.
Illunis, e, adj. zonder maansschijn, nox.
Illuo, z. P. en S. 3. bespoelen; mare Hispa-
niae illuit.
Illusio, onis, f. spot, scherts, ironie.
Illustramentum, i, n. de opsiering, pronun-
tiationis.
Illustratio, onis, f. de verlichting, solis.
Illustris, e, adj. 1) licht, helder, stella, lo-
cus; tp. a) vol van licht, klaar, duid-
lijk, openbaar, oratio, factum; b) aanzien-
lijk, veel beteekenend, in 't oog loopend,
causa, proelium, res; illustri loco natus,
uit een aanzienlijk geslacht.
Illustrus, adv. meer in 't oog loopend, dui-
delijker.
Illustro, avi, atum, 1. verlichten (b. v. ge-
lijk de zon de aarde); tp. a) in het licht
stellen = verklaren, jus obscurum; b) be-
kend maken, consilia; c) beroemd maken;
brevi tempore illustrari, in korten tijd be-
roemd worden; d) opsieren, versieren, ora-
tionem.
Illuubilis, e, adj. onuitwischaar.
Illutus, a, um, adj. = Illotus.
Illuvies, ei, f. 1) overstroming, aquarum;
2) morsigheid, yuilnis; illuvie ad squalore
obsitus; tp. (als scheldwoord) sneerlap.
Imaginaris, a, um, adj. alleen in schijn, of
in de inbeelding bestaande.
Imaginatio, onis, f. 1) de inbeelding, ver-
beeldingskracht; imaginationes compescere;
2) een denkbeeld, eene gedachte, secreta.
Imagino, r, atus sum, 1. 1) zich in- of ver-
beelden, zich voorstellen; imaginor, quo
admiratione te maneat; 2) droomen.
Imaginosis, a, um, adj. poët. uit de ver-
beeldingskracht ontstaan.
Imago, inis, f. een beeld, eene beeldenis;
ex aere; imagines, de afbeeldingen der
voorouderen; tp. het beeld dat men zich in
de gedachte van iets maakt, een denk-
beeld, eene voorstelling, temporum; ima-
gines somniorum, droombeelden.
Imaguncula, ae, f. dem. een klein beeldje,
puerilis.
Imbecillitas, e, en -us, a, um, adj. zwak (van
ligchaam en geest), filius, senex, actus, animus,
ingenium; tp. zwak, ligt, gering, suspicio.
Imbecillitas, atis, f. 1) de zwakte, validi-
nis, virium, animi, ingenii; 2) ongesteld-
heid, krankheid, ziekte.
Imbecilliter, adv. tp. zwak, niet sterk, ad-
sentiri alicui.
Imbellis, ae, f. weerloosheid.
Imbellis, e, adj. 1) niet tot den oorlog ge-
schikt, weerloos, lafhartig, multitudo; 2)
vrij van oorlog, rustig; imbellum annum
agere.
Imber, bris, m. (ὄμβρος) een zware regen,
plas- of slag-regen, densissimus; poët. het
water in 't algemeen; coma imbre acquo-
ris madida; tp. elke menigte die als een re-

gen nederstort; lactis, lapidum; poët. ferreus imber, eene menigte, eene hagelbui van pijlen.

Imberbis, e, en -us, a, um, adj. baardeloos, nog niet manbaar, filius.

Imbibo, i, itum, 3. indrinken, opslokken, inzuigen; tp. malam opinionem de aliquo imbibere, slechte gedachte van iemand opvatten.

Imbitio, ãre, 3. (oud woord) in- of binnengaan, domum.

Imbrex, icis, c. 1) eene dakpan of tegel, waar langs de regen afloopt; 2) eene soort van toejuiching door handgeklap (waarschijnlijk met de holle hand).

Imbricatum, adv. in de gedaante van eene dakpan.

Imbricatus, a, um, adj. de gedaante van eene dakpan hebbende; unguis simiae imbricati.

Imbricus, a, um, adj. poët. regnachtig, regen aanbrengend, auster.

Imbrifer, fëra, fërum, adj. poët. regen, of in 't algemeen water aanvoerend, ver, Nilus.

Imbuo, ùi, ùtum, 3. (gr. ἰμβύω) 1) indooopen, nat maken, vestem sanguine; tp. a) z. v. a. met iets nat maken, in iets doopen, b. v. gladium scelere, het zwaard door een euveldaad, het met bloed bevelken = eenen misdadigen moord begaan; vitiis imbutus, in de ondsugd verzonken, van gebreken doortrokken; admiratione imbutus, vol van bewondering; imbuere studiis, in de wetenschappen inwijden; pectora religione; b) z. v. a. slechts even indooopen, opervlakkig onderrigten; non perfectus literis, sed imbutus; c) poët. imbuere aliquid, een eerste begin met iets maken, het beproeven; ipse tuum imbuere opus, maak zelf een begin met uw eigen werk.

Imitabilis, e, adj. yatbaar voor navolging, navolgbaar; tu mihi maxime imitabilis videbaris.

Imitamen, inis, n. poët. 1) de navolging, het navolgen; 2) de navolging, het nagevolgde, het namaaksel, het afbeeldsel van iets.

Imitamentum, i, n. de navolging, veterum Romanorum.

Imitatio, ònis, f. 1) de navolging, het navolgen; virtus imitatione digna; 2) het namaaksel, de kopij, b. v. van een schilderstuk.

Imitator, òris, m. 1) de navolger, studiorum meorum; 2) (in verachtelijken zin) de naäper.

Imitatrix, icis, f. de navolger, gloriae.

Imitatus, a, um, partic. (van het verouderde Imito) nagevolgd, nagemaakt, simulacrum.

Imitor, ùtus sum, 1. (van een verouderd werk. Imor, verw. met ἰμύωμαι) 1) navolgen, namaken, nabootsen, factum praeclarum; aliquid penicillo, iets nateekenen; 2) door navolging uitdrukken, voorstellen, molles capillos aere imitari; 3) poët. imitari aliquid aliqua re, een voorwerp door iets anders (maar dat er toch naar gelijkt) doen vervangen; stipitibus ferrum imitari, knuppels voor, of in de plaats van, zwaarden gebruiken.

Immacülatus, a, um, adj. poët. onbevlekt, Immacüesco, ðti, z. S. (NB. het praes. is niet 'in gebruik) poët. rochtig of nat zijn; genae lacrymis immaduereunt.

Immane, adv. poët. 1) ontzaggelyk, verschrikkelyk; leo immane hians; 2) geweldig, zeer sterk, sonare; immane quantum, buitengewoon, ongemeen veel; alacritatis.

Immanis, e, adj. (mogelyk verw. met ἰμπερος = furens) 1) ontzaggelyk, verschrikkelyk, consuetudo, facinus; 2) ongemeen, of bovennatuurlijk groot, magnitudo, antrum; poët. immania Herculis acta.

Immanitas, ãtis, f. 1) onmenschelykheid, wildheid, woestheid, gebrek aan alle beschaving, agrestis; 2) ongemeene, buitengewone grootte, frigoris, victiorum.

Immansuetus, a, um, adj. ongetemd, wild, woest, bos, gens, ingenium.

Immarcesco, z. Marcesco.

Immutatus, ãtis, f. 1) gebrek aan rypheid, onrypheid, sponsum; 2) ontijdige spoed, overhaasting; quid haec immaturitas significat?

Immuturus, a, um, adj. onryp, b. v. etne vrucht; tp. mors, consilium.

Immedicabilis, e, adj. poët. ongeneestlyk, vulnus; tp. telum, eene pijl, die eene ongeneestlyke of doodelyke wond veroorzaakt.

Immemor, òris, adj. 1) ongedachtig, niet gedenkende, rerum gestarum; praedae, zonder aan den buit te denken; poët. equus immemor herbae, een paard, dat het voeder weigert = dat niet eten wil; 2) onkundig, rerum romanarum.

Immemorabilis, e, adj. poët. 1) niet te vermelden, geene melding waardig; versus; 2) die iets niet vermelden wil, het zich niet meer schijnt te herinneren.

Immemoratus, a, um, adj. poët. onvermeld, nog niet vermeld, nieuw.

Immensitas, ùtus, f. onmetelykheid, camporum.

Immensus, a, um, adj. onmetelyk, utermate groot, mare, tempus; immensum, n. subst., het onmetelyke, altitudinis, loci; ad immensum in immensum, tot in het oneindige = buitengemeen; immenso plus, boven mate sterk, al te zeer, in het overdrevene, laudare.

Immo, ãvi, ãtum, 1. ingaan, Nilo.

Immerens, tis, adj. onschuldig, onverdiend; immerentes occidere.

Immerenter, adv. onschuldig, zonder het te verdienen, damnatus.

Immergo, si, sum, 3. indooopen, indompelen; manus in aquam; tp. se immergere, zich in iets, of ergens heen, begeven, b. v. in conicnem; studiis, in voluptatibus, zich aan de wetenschappen, aan het vermaak overgeven, er zich z. v. a. in verdiepen.

Immerito, adv. op eene onverdiende wyze, ten onrechte, accusare alicquem.

Immeritum, z. Immeritus.

Immeritus, a, um, adj. 1) (poët.) onverdiend, die iets niet verdiend (= aan iets geene schuld) heeft, onschuldig; gentem imbecritam evertere; immerito meo, buiten

- myne schuld; 2) onverdiend, heigeen men niet verdiend heeft, laudes.*
- Immersabilis**, e, adj. poët. (tp.) eig. onverzinkbaar, = onverschrokken, standvastig.
- Immediatus**, a, um, adj. poët. ongemeten, niet afgemeten, niet verdeeld, jegera.
- Immitto**, āvi, ātum, i. intrekken, zijn intrek nemen, overgaan, in domum suam; tp. avaritia luxuriaeque in republicam immigra verunt, (zijn in den staat ingedrongen, ingeslopen).
- Immitto**, ere, 2. over iets heen of boven iets uitsteken, over iets hangen; pinus villae immittens; tp. a) nabij of aanstaande zijn, boven het hoofd hangen, ea, quae quotidie immittent, non videre; b) met gevaar, met den ondergang bedreigen, oranium fortunis et bonis; toti Asiae; c) naar iets strachten, streven, occasionem in occasione.
- Immitto**, ūi, ūtum, 3. verminderen, verzwakken, copias; animi magnitudinem, de grootmoedigheid; corpus otio, het ligchaam door ledigloopen verzwakken; tp. verminderen, kwetsen, benadeelen, majestatem, pacem.
- Immittio**, ōnis, f. de vermindering, dignitatis; corporis, de verminking des ligchaams.
- Immittio**, scđi, strum of xtum, 2. inmengen, se mediis armis; tp. se colloquiis, bello, zich inlaten, zich bemoeijen met enz.
- Immittibilis**, e, adj. poët. onbeweend, perite.
- Immitticorditer**, adv. onbarmhartiglyk.
- Immitticors**, dis, adj. onbarmhartig.
- Immissarium**, i, n. de plaats (nabij een bron) waarin men het water laat loopen, = een waterbak.
- Immissio**, ōnis, f. het laten groeijen of opschieten, sarmentorum.
- Immissis**, e, adj. 1) nog niet week, onrijp, uva; tp. (poët.) te vroeg, ontijdig, mors; 2) ruw, onbebouwd, b. v. eene plaats; tp. ruw, hard, van gedrag, moribus; mandata, al te strenge bevelen.
- Immitto**, ūi, ūtum, 3. 1) in- of naar binnen zenden, binnen laten, servos ad spoliandum famum; se in hostes, zich midden onder de vijanden werpen; it. in of op iets werpen, b. v. aliquem flammis, tela in aliquem; tp. (poët.) fugam et timorem Teucris immittere, den Teucris de vlugt en den schrik aanjagen; nefariam injuriam in aliquem, iemand onrecht willen aandoen; 2) laten gaan of loopen, juvencos; it. poët. laten schieten, los laten, b. v. de teugels (van een paard); v. d. figuurlyk, habenas classt, met volle zeilen varen; it. laten groeijen, of uitschieten, vitem, barbam; barba immissa, een lange baard.
- Immo**, 2. Imo.
- Immobilis**, e, adj. onbeweeglyk, terra; tp. immobile se precibus ostendere, onbeweeglyk bij eene bede blijven; poët. stil, zonder deel te nemen aan den oorlog.
- Immobilitas**, ātis, f. de onbeweeglykheid, het stil staan, aquae.
- Immoderate**, adv. zonder maat of regel, buiten mate, vox immoderate profusa; tp. onmatig, vivere.
- Immoderatio**, ōnis, f. gebrek aan matiging, onmatigheid, verborum.
- Immoderatus**, a, um, adj. de maat te buiten gaande, onmatig, overdreven, homo, cupiditas, tempestas.
- Immodeste**, adv. tp. boven mate, onbescheidenlyk, gloriari, postulare.
- Immodestia**, ae, f. gebrek aan maat of regel, onbescheidenheid; militum, ongeregeldeheid van het krijgsvolk.
- Immodestus**, a, um, adj. onmatig, in vino; it. onbescheiden, overdreven, mores, largitio.
- Immodice**, adv. boven mate, overdreven, al te zeer, fluere; it. onbescheiden, gloriari, sibi arrogare.
- Immodicus**, a, um, adj. onmatig, labor, frigus; immodicus maeroris, onmatig, overdreven in zijne droefheid.
- Immodulatus**, a, um, adj. zonder melodie of maatklank, wantuidend, poëmata.
- Immolatio**, ōnis, f. het offeren.
- Immolator**, ōris, m. een offeraar.
- Immolatus**, a, um, adj. begonnen of ondernomen te bouwen.
- Immo**, āvi, ātum, i. eig. met offermeel bestrooijen, offeren, bovem; hostiis (abl.) offerdieren; poët. ten offer brengen, b. v. aan de schim eens om het leven gebragten.
- Immoror**, tōus sum, 3. 1) op, in, of bij iets sterven; sorori, stervende op hare (reeds gestorvene) zuster vallen; tp. (poët.) studiis, zich z. v. a. dood studeren; 2) sterven; tp. immortuae reliquiae conjunctionis, de afgestorvene overblijfselen der zamenzwering.
- Immōror**, ātus sum, i. zich in of bij iets ophouden, vertoeven, nidis; tp. cogitationibus honestis, zich daarmede bezig houden.
- Immortalis**, e, adj. 1) onsterfelyk, dii; tp. gloria, opus; 2) onsterfelyk = zalig, als een der goden; immortalis ero, si etc.
- Immortalitas**, ātis, f. 1) de onsterfelykheid, animorum; tp. immortalitati commendare of tradere, der onsterfelykheid roeijden, vereeuwigen; 2) pl. immortalitates, onsterfelyke (= goddelyke) wezens, godheden.
- Immortaliter**, adv. tp. boven mate, tot in het overdrevene, gaudere.
- Immotus**, a, um, adj. zich niet bewegende, stil, aqua; dies, een stille = niet stormachtige dag; tp. gerust, standvastig, zonder zich te ontzetten; immoto animo contumeliam excipere.
- Immutio**, ūe, 4. poët. weergalmen, huilen; moestio immugit regia, luctu.
- Immutatio**, si, sum, 2. poët. melken, ubera.
- Immunditia**, ae, f. onreinheid.
- Immundus**, a, um, adj. onrein, morsig, vuil, contactus; tp. (poët.) dicta.
- Immuticus**, a, um, adj. poët. niet rijkelyk met geschenken, karig, civilis.
- Immunio**, ūvi, ūtum, 4. verzekeren, bevestigen, praesidium.
- Immunis**, e, adj. 1) vrij van bepaalde lasten, uitgaven enz., militia; ager, vrij van verponding; tp. het zijne niet bydragende, ongedienstig, onbeleefd; v. d. poët. traag, b. v. fucus; 2) in t'alg. vrij van iets, tristicii; urbs immunis belli.

- Immunitas, *itis*, f. *vrijheid van lasten en uitgaven*; *immunitas et libertas provinciae*; *tp. in 't alg. vrijheid van iets, muneris.*
- Immunitus, *a*, um, adj. *niet yetsterk, weerloos, castellum*; *via*, (*die niet geplaveid is*).
- Immurmuro, *are*, 1. poët. *in of bij iets murmelen of ruischen*; *silvis immurmurat auster.*
- Immutabilis, adj. 1) *onveranderlijk*; *causa*; 2) poët. *veranderd*; *vestitus.*
- Immutabilitas, *atis*, f. *onveranderlijkheid.*
- Immutatio, *onis*, f. *de verandering*, *verborum.*
- Immutatus, *a*, um, adj. *onveranderd*; *niet veranderd*; *videt me immutatum.*
- Immutesco, *ti*, z. S. 3. *verstoppen.*
- Immutio, *ovi*, *atum*, 1. 1) *veranderen*, *verborum*; *ordinem*; *nomen alicui*, *iemand een anderen naam geven*; 2) *verwisselen*; *het een voor het ander in de plaats stellen*, *Africanus pro Afris.*
- Imo of Immo, adv. 1) *ja (als versterkende bevestiging, b. v. bij een antwoord)*; *causa igitur non bona est? imo optima, o ja (ongerwijfeld goed) en dat wel (zeer goed)*; *imo etiam, ja zelfs, geheel en al*; 2) *ja, integendeel, neem maar*; *silebitne? imo vero obsecrabit etc.*; 3) *ja zelfs, ja wat meer is*; *vivit! imo in senatum venit.*
- Impacatus, *a*, um, adj. *onrustig*, *niet vredelievend*, *b. v. een volk.*
- Impactio, *onis*, f. *het tegen elkander stooten*, *nubium.*
- Impallescō, *ti*, z. S. 3. *in, bij of op iets bleek worden*; (poët.) *nocturnis chartis, bij nacht studeren.*
- Impar, *aris*, adj. 1) *ongelijk*, *oneven*, *numeros*; *ludere par impar, even of oneven spelen*; 2) *ongelijk in kracht* = *onbestand*, *niet opgewassen tegen iemand*, *Achilli.*
- Imparatus, *a*, um, adj. *niet voorbereid*, *niet gered*, *niet bedacht*; *imparatum adoriri*; *a pecunia, niet van geld voorzien.*
- Impariter, adv. *ongelijk*; *versus impariter iuncti, tweeregelige verzen van ongelijke lengte.*
- Impartio en Impartior, z. Impertio.
- Impastor, *ci*, 3. *in of op (eene plaats) weiden.*
- Impastus, *a*, um, adj. *niet gevoederd*, *hongerig*, *leo.*
- Impatibilis, *e*, adj. *onverdragelijk*, *dolor.*
- Impatiens, *tis*, adj. 1) *die iets niet verdragen kan, ongeduldig*, *laborum*; *cera impatiens coloris*; *impatiens irac*, (poët.) *die zijn toorn niet bedwingen kan*; 2) *ongevoelig*, *animus.*
- Impatienter, adv. *met ongeduld*, *requirere aliquid.*
- Impatientia, *ae*, f. 1) *het niet kunnen verdragen, ongeduld*, *fflorum*; 2) *ongevoeligheid.*
- Impavidus, *a*, um, adj. *onverschrokken*, *pectora.*
- Impedimentum, *i*, n. 1) *eene verhindering, beletsel in het gaan*, *crurum*; 2) *verhindering in 't algemeen*; *impedimentum alicui rei inferre of asserre, iets verhinderen*; *impedimento esse, hinderlijk zijn*; *pl. impedimenta, de pakgoedoren, de bagagie (van een leger).*
- Impedio, *ivi* en *ii*, *atum*, 4. 1) (poët.) *inwikkelen, eig. den voet*; *vincula pedes impediunt*; *orbem orbibus impedire, den eenen cirkel in den anderen wikkelen*; *tp. verwarren, in moeijeligheden inwikkelen*, *causam alicuius stultissimis interrogationibus*; 2) (poët.) *omwinden, omgeven (het hoofd met myrten)*; *aliquid amplexu, iemand omarmen, omhelzen*; 3) *verhinderen, op- of tegenhouden*, *aliquid fugam*, *ab opere*; *impediri negligentia, stuudiis*, *occupationibus*, *verhinderd worden door enz.*
- Impeditio, *onis*, f. *verhindering*; *hinderenis*, *curarum.*
- Impeditus, *a*, um, adj. 1) *door het gedrag (bij het vechten) in het naauw bebragt*, *miles*; 2) *hinderlijk*, *lastig*, *moeijelijk*; *locus impeditissimus ad iter faciendum*; *sylva*, (*waar men bezwaarlijk door heen kan komen*); *tp. impedita republicae tempora*, *moeijelijke gesteldheid van den Staat.*
- Impeditus, *are*, 1: *niet palen bezetten, ondersteunen*, *vineam.*
- Impello, *pelli*, *pulsus*, 3. 1) *aandrijven*, *navem remis*; *nervo*, *sagittam* (poët. *een pijl van den boog afschieten*); 2) *aanstooten*, *iemand een stoot geven*; *aciem*, *een leger terug doen deinzen*; *tp. praecipitantem, een ongelukkigen nog ongelukkiger maken*; 3) *iemand ergens heen drijven of jagen*, *in fugam*, *tp. in periculum*, *in hunc casum*; *ad scelus, ad bellum*, *in spem*, (*aanzetten, veroeren, verleiden*).
- Impendō, *ere*, 2. *over iets hangen, zweyen*; *gladius cervicibus impendet*; *tp. boven het hoofd hangen*; *fames, caedes impendebat*; *terror omnibus impendet.*
- Impendō, adv. (*eig. de abl. van impendium*) *veel, zeer*; *impendio magis gaudere.*
- Impendosus, *a*, um, adj. poët. *die vele onkosten maakt*, *verkwistend.*
- Impendium, *i*, n. 1) *onkosten, uitgave, operae*; *maxima impendia facere*; 2) *verlies*; *tantulo impendio victoria stetit*; 3) *de interesse (van een kapitaal, ook tp.)*
- Impendo, *ndi*, *nsum*, 3. *aan iets besteden, verkwisten (geld aan iets)*; *tp. curam, operam, laborem in aliquid.*
- Impenetrabilis, *e*, adj. *ondoordringbaar*, *silex*; *tp. onverwinnelijk, niet te bedwingen*, *puclitia.*
- Impensa, *ae*, f. *kosten, onkoste, uitgave*; *impensam facere in rem*; *nulla impensa, zonder eenige koste.*
- Impense, adv. *uitermate, zeer, sterk*, *cupere*; *impensius venerati.*
- Impensus, *a*, um, adj. 1) (poët.) *kosbaar, duur*; *nilhil impensius ingrato homine, niets kost meer dan een ondanbaar mensch (omdat de hem bewezene weldaden verloren, om niet verspilld zijn)*; 2) *groot, hoog, veelbeteekenend*; *impenso pretio emere*; *tp. impensa voluntas erga aliquid, sterke tegenegenheid voor iemand*; *impensissimae preces, de dringendste beden*; *impenso (sc. pretio) poët. duur*; *luscinae impenso coemptae.*
- Impërator, *oris*, m. 1) *een heerscher, gebieders*; *populus imperator omnium gentium*; 2)

tp. animus vitae imperator; 2) een veldheer, veldoverst; imperator depositur ad id bellum; 3) (in later tijd een Romeinsch) keizer.

Imperātorius, a, um, adj. 1) den veldheer betreffende, van den veldheer; jus, het recht dat den veldheer toegestaan is; imperatoria forma esse, de houding of gedaante eens veldheers hebben; 2) keizerlijk; genesin imperatoriam habere, voor keizer (om keizer te worden) geboren zijn.

Imperātrix, icis, f. eene heerscheres.

Imperārum, i, n. een bevel, gebod; imperata alicuius facere, iemands bevelen opvolgen, zich geheel en al aan iemands wil (bijz. in de magt van een overwinnaar) overgeven.

Imperceptus, a, um, adj. poët. niet vernomen, niet bekend, mendacium.

Imperco, pōt. = Parco.

Impercussus, a, um, adj. poët. niet gestolen, pes.

Imperditus, a, um, adj. poët. niet verloren, niet gedood, verschoond gebleven, corpora.

Imperfectus, a, um, adj. onvolmaakt, onvolledig, verba, pars.

Imperfossus, a, um, adj. poët. niet doorboord.

Imperiosus, a, um, adj. 1) heerschend, magtig, populus; sibi imperiosus (poët.) heer over zichzelf, zichzelf meester; 2) heerschzuchtig, zijne magt misbruikende, tiranniek; tp. cupiditas, domina imperiosa; aequor (poët.) de onstuimige zee.

Imperite, adv. op eene onervarene wijze, onbekwaam, eenvoudig; quid potuit dici imperitius?

Imperitūa, ae, f. onervarenheid, onbedrevenheid, legati.

Imperito, avi, itum, i. 1) bevelen, gebieden; quod antehac imperitabam etc.; 2) bevel of gebied voeren, beheerschen, oppido, legionibus.

Imperitus, a, um, adj. onervaren, onbedreven in iets, belli, consuetudinis, dicendi; homines imperitissimi, menschen die volstrekt van niets weten, hoogst eenvoudige lieden.

Imperium, i, n. 1) een bevel, gebod; imperium accipere, exsequi, een bevel krijgen, uitvoeren; 2) het gebied, de magt over iets; domesticum, in huis; custodiac, het opzicht over de gevangenis; est mihi of habeo imperium in te, ik heb magt over u; 3) het oppergebied, de oppermagt (in den oorlog of in vredens tijd); obtinere imperium suae civitatis; summam imperii tradere alicui, iemand het opperbevel in handen geven; 4) het bevelheerschap, de plaats, post, het ambt of de waardigheid van hem die het gebied voert; maxima imperia, de hoogste staatsambten; tp. imperia = imperatores; 5) het rijk, het gebied; imperii finium propagatio, immensum imperii corpus.

Imperjuratus, a, um, adj. (poët.) waarbij men geen valschen eed zwerft, aqua (Stygis).

Impermissus, a, um, adj. (poët.) ongeoorloofd, gaudia.

Impéro, avi, itum, i. 1) bevelen, gebieden, quid opus sit; conam servo, de slaven bevelen den maaltijd gereed te maken; pecunias, naves civitatibus, de steden last geven tot het leveren van geld, schepen; imperor (poët.) men gebiedt mij; tp. voci nimis imperare, zijne stem al te veel aanzetten, te sterk uitzetten; patrimonio plus imperare, quam ferre possit; 2) bevel of gebied voeren, bevelhebbend of gebiedend zijn, gentibus, illo imperante, onder of ten tijde van zijn gebied; tp. irae, sibi; animo, zichzelf meester zijn, zich bedwingen.

Imperpētūus, a, um, adj. niet bestendig of aanhoudend.

Imperspicuus, a, um, adj. ondoorzigtbaar, ondoorgroendelijk, iudicium ingenia.

Imperterritus, a, um, adj. (poët.) onverschrokken.

Impertio, ivi en xi, itum, 4. 1) mededeelen, alicui oneris partem, de re familiari; alicui salutem, iemand laten groeten; 2) iemand z. v. a. deel laten nemen aan iets b. v. alicuiquem osculo, iemand kussen, een kus geven; tp. aetatem puerilem doctrinis impertire, aan den kinderlijken leeftijd kennis mededeelen.

Impertior, itus sum, 4. = Impertio; alicui civitatem, iemand het burgerrecht geven.

Imperturbatus, a, um, adj. ongestoord, quies.

Impervius, a, um, adj. 1) waardoor geen weg is, en men dus niet kan doorgaan, amnis, ondoorwaadbaar; 2) ontoegankelijk, tellus; tp. lapis ignibus impervius.

Impes, etis, m. poët. (alleen in abl. sing. in gebruik) 1) sterke drift, aandrif, hevigheid; impete vasto ferri, eene onbepaalde drift voor iets hebben; 2) de groote omvang (van een voorwerp).

Impetibllis, e, adj. = Impatibllis.

Impetigo, ynīs, f. de schurft (ongemak aan menschen, dieren en planten).

Impetrābllis, e, adj. 1) verkrijgbaar, ligt te verkrijgen, venia; 2) (poët.) die iets ligt van iemand verkrijgt; tp. dies (waarom men zijnen wensch verkrijgt, of vervuld ziet); 3) (poët.) gelukkig door de verkrijging van eenen wensch.

Impetratio, onis, f. de poging om iets te verkrijgen, door te zeiten; impetraciones nostrae nihil valent.

Impetrō, ivi, itum, 4. verkrijgen, bijz. na voorafgaande waarneming der vogelen-vlugt.

Impetrūm, i, n. de voorspelling uit de vlugt der vogelen of uit de ingewanden der offerdieren.

Impetro, avi, itum, i. 1) tot stand brengen, uitvoeren; incipere facilius est, quam impetrare; 2) verkrijgen, bijz. op een verzoek, door beden, veniam, salutem, civitatem alicui; tp. ab animo, van zich verkrijgen, zich laten overhalen.

Impetus, us, m. (van het zeldzame Impeto) 1) een stoot, aanstoot, beweging, caeli, animantium; tp. sacer, divinus, heilige, goddelijke aandrif (Ingeving); poët. est impetus; ik voel eene inwendige aandrif of begeerte, ik wil; repentino quodam im-

- petu animi incitari, *van eens plotsellinge begerie aangedreven worden*; omni animi impetu in rempublicam incumbere, *zich van ganscher harte den Staat of aan het staatsbestuur toewijden*; 2) *vijandelijke beweging tegen iemand*, = een aanval; impetum facere of dare in hostem; primo impetu pelli; tp. *aanval* = *sterkte, hevigheid* (van eene koorts; van eene rede).
- Impexus, a, um, adj. poët. *ongekemd, barba, capilli*; tp. *onopgesierd, onopgesmukt, onbeschaafd, antiqutias*.
- Impico, are, i. *bepekkén*.
- Impice, ady. *goddeloos, facere*.
- Impietas, atis, f. *goddeloosheid, plichtverzuim*; in principem, *gekwetste majesteit*.
- Impiger, gra, grum, adj. 1) *onvermoed, werkzaam, vlytig*; in scribendo; impigro ingenio esse; impiger militiac, *onvermoed in den krijgsdienst*; 2) *snel, snel voortgaande, sluvis*.
- Impigre, adv. *onvermoed, ijverig, se movere, militiam tolerare*.
- Impilla, um, m. *vilte schoenen*.
- Impingo, egi, actum, 3. 1) *aan of tegen iets slaan of stooten*, pugnam in os; alicui lapidem, *naar iemand met een steen werpen*; hostibus impingi, *op de vijanden stooten*; tp. alicui ingentem epistolam, *iemand eenen geduchten brief op zijn dak zenden*; 2) *ergens heen drijven, jagen, hostes in vallum, agmina muris*.
- Implo, avi, atum, i. poët. *se, zich bezondigen*.
- Impius, a, um, adj. 1) *in 't alg. ondeugend, = slecht, b. v. fama, poët*; 2) *schuldig aan plichtverzuim (jegens de goden, zijne ouderen, het vaderland), gewetenloos, goddeloos, verba in Deos, bellum, arma*.
- Implacabilis, e, adj. *onverzoenlijk, odium*.
- Implacabiliter, adv. *zonder zich te laten verzoenen, implacabiliter irasci*.
- Implacatus, a, um, adj. (poët.) 1) *onverzoenlijk, wreed, Charybdis*; 2) *onbezydelbaar, onverzadelijk, gula*.
- Implacidus, a, um, adj. (poët.) *niet mak, woest, wild, genus*.
- Implecto, xi, xum, 3. (ongebruikelijk) *in- of ineenvlechten of slingeren; v. d. implexus, 2, um, dooreen geslingerd of gevlochten*; (poët.) Eumenides caeruleos implexae crinibus angues, = Eumenides, quarum crinibus angues caerulei implexi sunt,
- Impleo, evi, etum, 2. *vol maken, aanvullen (heggen ledig is)*; gremium frustis, ollam denarium; tp. a) *voltallig maken (eene bepaalde menigte) b. v. sex millia; b) z. v. a. genoegzaam vervullen, = bevredigen, b. v. aures alicujus, iemands ooren bevredigen, iemand genoeg geven (gelijk een redenaar, dien men leest of hoort)*; fata implere, *de voorspellingen van het noodlot vervullen, ten uitvoer brengen*; ne id profiteri videar, quod non possim implere, (vervullen of houden); locum implere, *eene plaats vervullen*; c) *iets volcindigen, zen cinde brengen, b. v. cursum vitae; d) iemand met iets vervullen, b. v. aliquem spei, expectatione*.
- Implexus, us, m. *ineenvlechting of slingering, impletio, onis, f. 1) de inwikkeling of in- vlechting onder elkander, nervorum; 2) het ingewikkelde, de verwarring, rei familiaris*.
- Implicitor, 3. dep. *in verwarring geraken*.
- Implicite, adv. *op eene ingewikkelde wijze, duister*.
- Implico, ui, Ytum en avi, atum, i. 1) *iets omvlechten of omwikkelen, crinem auro, goud door het haar vlechten*; (poët.) tempora frondenti ramo, *den schedel omwinden met*; tp. implicari, *in iets gewikkeld worden, ne gotiis; gravi morbo implicatus, aan eene zware ziekte gebonden, hevig ziek liggende; familiaritibus alicujus implicari, met iemand in vriendschapsbetrekking komen; novis smicitis implicatus; 2) het een om het andere vrouwen of slingeren, b. v. poët. brachia collo; 3) in verwarring, in wanorde brengen, aciem; tp. aliquem incertis responsis*.
- Implorabilis, e, adj. (poët.) *die om hulp kan aangeroepen worden*.
- Imploratio, onis, f. *het te hulp roepen, civium*.
- Imploro, avi, atum, i. 1) *met tranen of al weenende roepen, nomen filii; 2) aanroepen, smeken (om hulp), deos, misericordiam alicujus; 3) smeeken, bidden, auxilium ab aliquo; aquas caelestes*.
- Implumis, e, adj. *zonder vederen, vederloos, kaal, b. v. een jonge vogel*.
- Impituit, it, z. S. 3. impers. 1) *het regent; tp. (poët.) malum impluit ceteros, het ongeluk treft de anderen*.
- Impluvium, i, n. = Compluvium.
- Impluvius, a, um, adj. *in de gedaante van een Impluvium, nagenoeg: vierkant (een kloed)*.
- Impolite, adv. *op eene onbeschaafde wijze, onbescheidenlijk, dicere*.
- Impolitus, a, um, adj. *nog ruw en onbewerkt, ongepolijst, lapis; tp. 1) onbeschaafd, forma ingenii; 2) onvolkend, res*.
- Impolluitus, a, um, adj. *onbevlekt, vlekkeloos, virginitas*.
- Impono, pōsti, pōstum, 3. 1) *in-, binnen (iets) leggen, zetten of stellen; praesidium arci, eene bezetting in de vesting; custodem in hortis; exercitum in navem; 2) op (iets) zetten, leggen of stellen, aliquem in rogum, alicui coronam; tp. a) aan iemand opleggen, alicui labores, negotium; regem Macedoniae, iemand tot koning over Macedoniae aanstellen; impensam rei, onkosten aan iets maken; modum rei, een einde aan eene zaak maken; alicui nomen, iemand eenen naam geven; vulnus, plagam, vim, (toebrengen, aandoen); b) iemand z. v. a. iets op den mouw spellen of wissmaken, alicui aliquid; iemand bedriegt, alicui*.
- Imporcatus, a, um, adj. *in voren gelegd, semen*.
- Importacitus en -itius, a, um, adj. *ingevoerd, frumentum*.
- Importo, avi, atum, i. 1) *invoeren, vinum, commecatus in urbem; tp. linguam graecam;*

2) *aan- of toebrengen, veroorzaken, alicui calamitatem, periculum.*
Importune, adv. 1) *onbeledelijk, ten ongelegenen tijde, b. v. bij iets volhardens; 2) op eene onredelijke wijze, vexare.*
Importunitas, *ātis*, f. 1) *ongelegenhed, overlast, indringen, anculiac; 2) onbeschaamdheid, vermefelheid; homo incredibilis importunitate atque audacia; 3) knorrigheid, gemelijkheid, b. v. van een oud man.*
Importūnus, a, um, adj. 1) *ongelezen, ongeschikt tot iets, locus, tempus; 2) ongelagen, lastig in den omgang, knorrig, vultus; 3) onsyimig (b. v. hegeerte), onverbiddelijk (b. v. een vijand).*
Importūsus, a, um, adj. *zonder haven, marc.*
Impos, *ōtis*, adj. *onmagtig; animi of sui, zichzelyen geen meester, buiten zichzelyen.*
Impossibilis, e, adj. *onmogelijk; impossibilia aggrēdi.*
Impōtens, *tis*, adj. 1) *onmagtig, zwak, homo; 2) eene zaak niet magtig, irae, laetitia; 3) onbedwongen, onmagtig, overdrēven, dominatio, crudelitas, postulatium; animus, hartstogtelijkheid.*
Impōtenter, adv. *zonder zich te bedwingen, uit overmoed, tyraniek, facere, regnare.*
Impōtentiā, ae, f. 1) *onmagt, onvermogen, zwakte; propter impotentiam negligi; 2) ontembaarheid, overmaat, libidinis.*
Impresensūrum, adv. *voor als nog, voor het tegenwoordige, in de tegenwoordige omstandigheden, bellum componere.*
Impransus, a, um, adj. (poët.) *die nog niet ontbeten heeft, nuchter.*
Imprecāto, *ōnis*, f. *eene verwensching, vervloeking, dira.*
Imprecor, *ātus sum*, i. *iemand (iets kwaads) soewenschen, vervloeken, alicui diras.*
Impressio, *ōnis*, f. 1) *de indruk, het indruk maken op het gemoed; 2) de vijandelijke aanval, inval; impressionem hostium non ferre; impressionem dare, aanvallen; impressionem facere in fines hostium.*
Imprimis, (Imprimis) adv. *onder de eersten, voornamelijk.*
Imprimo, *pressi, pressum*, 3. *indrukken, signum pecori; sigillum in cera; tp. inpressan, in omnium animis; verum impressum in animo atque mente.*
Improbābilis, e, adj. *verwerpelijk, af te keuren, motus animi.*
Improbāto, *ōnis*, f. *afkeuring, verwerping van eene zaak.*
Improbe, adv. *niet zoo als het wezen moet; improbius natus, uitermate groot; improbe, facere, tractare alicum, (slecht, goddeloos, onbeschaamd).*
Improbūtas, *ātis*, f. 1) *slechte aard of gesteldheid, b. v. van wilde appelen; 2) slechtheid (van een mensch); 3) onbeschaamdheid, cordis humani.*
Improbō, *āvi, ātum*, i. *afkeuren, verwerpen; iudicium, een vonnis verwerpen.*
Improbūtilis, a, um, adj. dem. (poët.) *meer of min, een weinig onbeschaamd.*
Improbūsus, a, um, adj. 1) *niet goed gasteld, niet goed, slecht, merces, lex, homo; tes-*

tamentum, een testament strōdig met de wetten; 2) overdrēven, uitermate groot; labor, aankundende, onvermoeide arbeid; improba ventris rabies, onverzadelijke vraatzucht.
Impromptus, a, um, adj. 1) *niet vaardig, talmachtig; 2) niet vaardig, niet wel voorbereid of goefend, b. v. in het spreken.*
Imprōperātus, a, um, adj. (poët.) *niet verhaast, niet haastig, vestigia.*
Imprōprie, adv. *onzigenlijk, b. v. iets benocmen.*
Imprōprius, a, um, adj. *oneigenlijk, cognomen.*
Improsper, *ēra, ērum*, adj. *niet voorspoedig, ongelukkig, ongunstig.*
Improsperē, adv. *ongelukkig, ongunstig; cedere, uitvallen.*
Imprōvide, adv. *onvoorzigtiglijk, b. v. se in praecipis dare.*
Imprōvidus, a, um, adj. 1) *onvoorzigtig, mens; 2) die iets niet vermoedt, op iets niet bedacht is, hostis, dux; 3) onvoorzien, telum.*
Imprōviso, adv. (ook de of ex imprōviso) *onvoorzien, onverwachts, plotselijk, in castra irrumpere.*
Imprōvisus, a, um, adj. *niet voorzien, onvoorzien, onverwacht, bellum, malum; ad improvisa, bij onvoorzien voorvallen.*
Imprūdēns, *tis*, adj. 1) *onwetend, zonder het te weten; plus hodie boni fecit imprudens; hostes imprudentes aggrēdi, de vijanden eer dat zij het weten aanvallen; 2) onwetend; alicujus rei, onkundig van eene zaak, legis; tp. (poët.) imprudens laborum, (van den wijfjstok, die nog jong is, en nog niet blootgesteld aan het slechte weder).*
Imprūdenter, adv. 1) *zonder het te weten, uit onwetendheid; 2) onvoorzigtiglijk, facere.*
Imprūdentiā, ae, f. 1) *onwetendheid; per imprudentiam, uit onwetendheid; 2) onvoorzigtigheid, onervarenheid; praetorum, der veldheeren.*
Impūbens, *ēris, ēri is*, e, adj. 1) *niet manbaar, puer; tp. (poët.) malae, baardelooze wangen; 2) ongehuwd; impuberem permanere.*
Impūdens, *tis*, adj. *schaamteloos, onbeschaamd, audacia, mendacium; os, onbeschaamdheid.*
Impūdentē, adv. *op eene onbeschaamde wijze, zonder schaamte; impudentissime mentiri.*
Impūdentia, ae, f. *onbeschaamdheid, schaamteloosheid, oculorum.*
Impūdice, adv. *ontuchtiglijk, impudicissime vivere.*
Impūdicīta, ae, f. *ontucht.*
Impūdicus, a, um, adj. 1) *onbeschaamd, schaamteloos, facinus; 2) ontuchtig.*
Impugnatio, *ōnis*, f. *de (vijandelijke) aangreep, aanval.*
Impugno, *āvi, ātum*, i. *aanvallen, bestrjden, terga hostium, patriam; tp. aanvallen, = tegenspreken, tegenwerken, sententiam; dignitatem alicujus.*

Impulsio, ðnis, f. tp. 1.) aansporing; aanleiding; 2) onwillekeurige aandrif.

Impulsor, ðris, m. die tot iets aandrijft of aanleiding geeft, profectionis; me impulsore, op myn aanzetten.

Impulsus, us, m. 1) de aanstoot, het in beweging brengen, corporum; 2) het tegen elkander slaan (= aangeslagen worden) b. v. scutorum; tp. a) aandrif, aanhitting, libidinum; b) = Impulsio 2).

Impūnc, adv. 1) zonder straf, of vrees voor straf, ongestraft, facere; ierre, vrij komen van de straf; 2) zonder te straffen of zich te wreken, injuriam accipere.

Impūnis, e, adj. (poët.) ongestraft, scelus.

Impūnitās, ātis, f. straffeloosheid, vrijheid van of veiligheid voor straf, flagitiorum; a judicio, voor het geragt; impunitatem habere, ongestraft blijven; tp. onbedwongene vrijheid, uitweiding, dicendi, in het spreken.

Impūnitus, a, um, adj. straffeloos, ongestraft, injuria, libido.

Impūritās, a, um, adj. (als scheldwoord) vuil, schandelijk; of als subst. een vuilaart, deugriet.

Impūre, adv. op eene vuile, vuilaartige, schandelijke wijze, facere.

Impūritas, ātis, f. zedeloosheid, schandelijkheid.

Impūritā, ae, f. = Impuritas.

Impūro, āvi, ātum, i. onzuiver maken, vervalschen, pecuniam.

Impūrus, a, um, adj. onrein, onzuiver (artzenij, mensch); tp. zedeloos, schandelijk, lasterlijk, animus, moeros; homo haud impurus, geen kwaad, geen onbillijk mensch.

Impūritor, ðris, m. eig. een aan- of toerekenaar; die het op hoogen prijs stelt, dat hij anderen eene weldaad bewezen heeft.

Impūritus, a, um, adj. ongesnoeid, buxus; (poët.) vmea, wijnstokken, die niet besnoeid worden, en daardoor zonder alle oppassing blijven.

Impūro, āvi, ātum, i. iemand iets (als van hem afkomstig, of door hem veroorzaakt) toerekenen, toeschrijven, initium belli, culpam, beneficium.

Impūtesco, ūi, z. S. 3, verrotten.

Imum, i, n. het onderste, benedenste, b. v. maris, de bodem of de diepte der zee; montis, de voet van een berg; tp. het uiteinde; ad imum, ten laatste.

Imus, a, um, adj. 1) de onderste; conviva, de gast die aan het benedeneind van de tafel zit; vox, eene zeer lage stem; ad imam quercum, onder aan den eik; tp. ima summus mutare, het onderste boven keeren = alles in de war brengen of omverwerpen; 2) (poët.) de geringste, slechtste, faber.

In, praep. (het gr. εν, het nederd. in) beteekent 1) met den Accus. op de vraag waarheen? 1) eene beweging naar eene plaats: in, naar; in acdem ire, in Graeciam proficisci, in civitatem recipere; 2) eene uitgestrektheid: decem pedes in latitudinem, tien voet in de breedte; 3) de betrekking tot een voorwerp: tegen, jegens, tot, voor; amor in patriam, in milites liberalis; oratio in aliquem; 4) eene bedoeling of

doeleinde: tot, ten, ter, in poenam, tot straf; in speciem, in schijn, om den schijn te wekken; pecunia data est in rem militarem; 5) eene vooraf gemaakte tijdsbepaling: op; in posterum diem, in futurum, in aeternum; in praesens, voor het tegenwoordige; in eventum incertum; 6) eene verdeling: op, ip; in singulas civitates, voor elke stad; in partes tres dividere, in singulos dies of in dies, van dag tot dag; 7) eene wijze: op; servilem, hostilem, miserandum in modum, op eene slaafsche, vijandelijke, elendige wijze; in universum, in het algemeen, over het geheel; in vicem, beurtlings, bij beurten; II) met den abl. 1) eene rust, of een zijn, bij, in of op eene plaats of zaak: in, op, bij, over, onder; in litore maris; pons in flumine est; in barbaris, bij (onder) de barbaren; tp. aliquid in manibus est, is onder handen (= wordt thans verrigt); in oculis esse, voor oogen liggen; esse, haberi, poni, numerari in bonis civibus, een goed burger zijn, voor een goed burger gerekend of gehouden worden; 2) het zamenloopen van zekere omstandigheden: aan, bij; in hoc homine admiror; in summis tuis occupationibus, bij uwe zoo gewigtige bezigheden; 3) eene zekere tijdsbepaling: in; quater in anno; in pueritia; in tempore, ten regten tijde, juist van pas; in hoc tempore, in de tegenwoordige omstandigheden; in eo est, ut etc., het is er na aan toe, dat enz., het is op het punt om enz.; 4) wegens, om, aliqua in re plecti.

Inaccessus, a, um, adj. ontoegankelijk, mare.

Inācesco, ūi, z. S. 3, zuur worden, verzeren; tp. (poët.) haec tibi inacescant, dat zal u zuur opbreken = slecht bekomen.

Inadsuetus, z. Inassuetus.

Inadūbātus, z. Inatt.

Inādustus, a, um, adj. (poët.) onverzengd, niet gebrand, corpus.

Inaedificāto, ðnis, f. de aanbouw, het bouwen.

Inaedifico, āvi, ātum, i. 1) in, op, of aan iets bouwen, sacellum in domo; 2) verbouwen, portas.

Inaequābilis, e, adj. oneffen, ongelijk, curvus, locus.

Inaequālis, e, adj. ongelijk van aard of gesteldheid, mcnsa, auctumnus; poët. procellae inaequales, = quae mare inaequale reddunt; tp. (poët.) onbestendig, b. v. leven.

Inaequālitās, ātis, f. ongelijkheid, ongelijke aard of gesteldheid, coloris.

Inaequāltter, adv. op eene ongelijke wijze; inaequaliter alios attollere.

Inaequātus, a, um, adj. (poët.) gelijk gemaakt, gelijk, onus.

Inacquo, āvi, ātum, i. gelijk maken, versfenen.

Inaestimābilis, e, adj. niet geschat of gewaardeerd kunnen worden; tp. a) onschatbaar, buitengewoon, gaudium; b) geen waarde hebbend.

Inaestūo, āre, i. (poët.) ergens in opwellingen of bruisen (van het water).

Inaffectatus, a, um, adj. niet nagemaakt, ongekunsteld, natuurlijk, oratio.

Inagitabilis, e, adj. *onbewegelijk*, *aër*.
Inagitatús, a, um, adj. tp. *niet bewogen*, *niet ontzet*, *terroribus*.
Inalbesco, z. P. en S. 3. *wit worden*.
Inalpinus, a, um, adj. *op de Alpen wonende*, *een Alpen-bewoner*.
Inamabilis, e, adj. (poët.) *onbeminlijk*, *hatelijk*, *feritas*; *palus*, (= *de Stryx*).
Inamaresco, z. P. en S. 3. (poët.) *bitter*, *of bitterrechtig worden*, *epulae*.
Inambulosus, a, um, adj. (poët.) *vrij van eêrucht*; tp. *rura*.
Inambulatio, ónis, f. 1) *het wandelen of gaan wandelen*; 2) *de wandelplaats*.
Inambulo, ávi, árum, 1. *gaan wandelen*; *per muros*, *om de stads muren (of wallen) heen*.
Inamoenus, a, um, adj. (poët.) *onbeoorlijk*, *onaantrekkelijk*, *b. v. eene plaats*.
Inánia, ae, f. (poët.) *ledigheid*, *b. v. van een huis*.
Inánitiosus, a, um, adj. (poët.) *die ijdel gesnap voert*, *ijdeluittig*, *een ijdel snapper*.
Inánimatus, a, um, adj. *onbezield*, *levenloos*, *res*.
Inánimentum, i, n. (poët.) *het ledige, de ledige ruimte*.
Inánimus, a, um, adj. *onbezield*, *levenloos*.
Inánio, ívi, ítum, 4. *uttledigen*, *ledig maken*.
Inánis, e, adj. *ledig*, *b. v. een huis*, *een yat*; *equus*, *een paard zonder rjder*; *corpus*, *een onbezield*, *dood lichaam*; *inane*, n. subst. *de ledige ruimte*, *infitum*; tp. a) *ledig*, *ijdel*, = *vergeefs*, *onnut*, *cogitationes*, *minae*, *spes*; b) *ijdel*, *praalziek*; *inaniora ingenia*.
Inánitas, átis, f. *de ledigheid*, *ledige ruimte*; tp. *de ijdelheid*, *nictigheid*, *b. v. van het aardsche*.
Inániter, adv. *vergeefs*, *nutteloos*.
Ináritus, a, um, adj. (poët.) *onbeploegd*.
Inardesco, arsi, z. S. 3. *ontbranden*, *in brand vliegen*; tp. *ontgloeijen*, *vuurrood worden*, *b. v. de wolken door de zonnestralen*.
Inarrefactus, a, um, partic. *ingedroogd*, *gedroogd*.
Inaresco, úi, z. S. 3. *indroogen*, *droog worden*; tp. *zoo goed als droogen* = *afnemen*, *ophouden*, *b. v. de milddadigheid*.
Inargentatus, a, um, adj. *met zilver overtrokken*, *verzilyerd*, *lamfna*.
Ináro, ávi, árum, 1. 1) *inploegen*, *b. v. het zaad*; 2) *ploegen*, *beploegen*, *solum*.
Inartificialis, e, adj. *niet kunstmatig*, *kunsteloos*.
Inascensus, a, um, adj. *onbeklommen*, *locus*.
Inassatus, a, um, adj. *gebraden*.
Inassuetus, a, um, adj. *ongewoon*, *niet gewend*.
Inatténitatus, a, um, adj. (poët.) *onverzwakt*, *onverminderd*, *fames*.
Inaudax, ácis, adj. (poët.) *die niet durft*, *lafhartig*, *raptor*.
Inaudro, ívi en íi, ítum, 4. *hooren*, *vernemen*, *te weten komen*, *aliquid*, *de aliqua re*.
Inauditus, a, um, adj. 1) *ongehoord*, *crudelitas*; 2) *overhoord* (voor het geregt), *eene onverhoorde zaak*; *aliquem punire inauditum*.
Inaugúro, adv. *volgens gedane raadpleging der vogelenvlugt*.

Inaugúro, ávi, árum, 1. 1) *de vogelenvlugt raadplegen*; 2) *plechtig inwijden*, *b. v. eene plaats*, *een priester*.
Inauris, is, f. *een vorring*, *oorsiersel*.
Inauro, ávi, árum, 1. *met goud overtrekken*, *vergulden*, *regulas*; *columna inaurata*; tp. *iemand als in het goud zetten* = *verrijken*.
Inauspícató, adv. *zonder voorafgaande raadpleging der vogelenvlugt*.
Inauspícatús, a, um, adj. 1) *waarbij geene auspíca (of vogelenzigt) gehouden worden*, *lex*; 2) *een ongunstig voorteeken gevend*, *onheilsPELLend*, *nomen*.
Inausus, a, um, adj. *niet gewaagd*, *onbeproefd*; *si quid inausum superest*.
Incaedíus, a, um, adj. (poët.) *niet gehakt*, *genoed of afgehouden wordende*, *b. v. een bosch*.
Incalesco, úi, z. S. 3. *warm worden*; *anni tempore incalescente*; tp. *ontgloeijen*, *b. v. van wijn*, *van liefde*.
Incalláto, z. P. en S. 3. (poët.) *warm maken*, *verwarmen*.
Incallíde, adv. *op eene niet slimme*, *onvernunftige wijze*, *tergiversari*.
Incallídus, a, um, adj. 1) *onbedreven*, *zonder doorzigt*, *dom*; 2) *niet listig*, *servus*.
Incandesco, úi, z. S. 3. *gloeyend worden*, *ontgloeijen*; *incanduit ignibus ara*.
Incánesco, úi, z. S. 3. 1) *gríjs worden* (het haar); 2) (poët.) *wit worden* (*de zee van het schuim*).
Incantámentum, i, n. *een toover- of betooverings-middel*.
Incanto, ávi, árum, 1. 1) *eenen tooverzang opzeggen*; 2) *iets (door middel daarvan) betooveren*; *incantata vincula*, (poët.) *minnebanden*, *door tooverspreuken ingewijd*.
Incánus, a, um, adj. (poët.) *gríjs*, *mentum*, *crines*, *barba*.
Incassum, adv. *vergeefs*.
Incástígátus, a, um, adj. (poët.) *ongestraft*; *incastigatum aliquem dimittere*.
Incaute, adv. 1) *onvoorzigtiglijk*; *incautius murum subire*; 2) *zonder zich in acht te nemen* (*ongegeneerd*).
Incautus, a, um, adj. 1) *onvoorzigtig*; (poët.) *futuri*, *onbezorgd voor de toekomst*; 2) *onbehoedzaam*, *die zich niet wacht* (voor iets); 3) *onverwacht*, *onvoorzien*; *iter hostibus incautum*.
Incávo, are, 1. *hol maken*, *eene holte in* (iets) *maken*.
Incédo, cessi, cessum, 3. 1) *gaan*, *voortgaan*; *molliter*, *een zachten gang hebben*; *pedes*, *als voorganger*, *te voet*; 2) *stil*, *bedaard voortgaan*; 3) *ergens heen gaan*; *huc*, *domum*, *in hostem*; tp. *in iemand opkomen*, *iemand bevangen*; *cupido incessit eum*; *admiratio incessit homines*, *de menschen werden van verwondering aangegrepen*; *cura patribus incessit*, *den Senaat viel de zorg in*.
Incéllébrátus, a, um, adj. *niet bekend*, *niet geroemd*.
Incéndíartus, a, um, adj. *in brand stekende*, *brand stichtende*; subst. m. *een brandstichter*.
Incéndium, i, n. 1) *brand*, *facere*, *excitare*,
Cc 3

conflare, (veroorzaken, stichten); poët. brandhout, een brandende fakkel, b. v. incendia poscere; tp. a) brand, vuur, hitte, b. v. der begeerten; (poët.) brandende liefde; b) groot gevaar, civitatis.

Incendo, di, sum, 3. 1) aansteken, thus et odores; (poët.) altaria, vuur op den altaar aanleggen; tp. ontsteken, ontvlammen, odium, cupiditatem; amore, desiderio, dolore incendi, van liefde, van verlangen, van droefheid ontstoken zijn; adeo erat incendus, zoo zeer was hij vertoornd of gloeiende hij van toorn; tp. poët. z. v. a. in vuur of in vlam zetten; b. v. caelum, urbem clamoribus; 2) aansteken, in brand steken (eene vloot, eene stad); 3) z. v. a. aansteken, = verlichten, b. v. gelijk de zon de maan verlicht.

Incensio, ðnis, f. het aansteken, thuris, urbis.

Incensus, a, um, adj. die zijne bezittingen niet aangegeven heeft.

Inceptio, ðnis, f. 1) eene onderneming; 2) de aanvang, het begin, operis.

Incepto, ðre, 1. 1) aanyangen, beginnen, loqui; 2) voornemens zijn, ondernemen; quid inceptas?

Inceptor, ðris, m. de aanvanger, ondernemer.

Inceptum, i, n. de onderneming.

Inceptus, us, m. 1) de aanvang, het begin; 2) de onderneming; alicujus inceptus retardare.

Incerta, ðcula, ðrum, n. ziftsel, zemelen.

Incerno, crêvi, crêtum, 3. in (iets) ziftten, of enkel ziftten.

Incêro, ðre, 1. met was overtrekken; poët. genua deorum, de goden, of standbeelden der goden, wasschen schryfblaadjes op de knie leggen = hen sterk smeken.

1. Incerto, adv. onzeker; admôdum incerto scio.

2. Incerto, ðre, 1. onzeker of twijfelachtig maken, in onzekerheid brengen, animum alicujus.

Incertus, a, um, adj. 1) onzeker, = onbepaald, twijfelachtig, casus, iter, responsum; in incerto esse of habere, in het onzekere zijn; ad of in incertum revocare aliquid, iets onzeker maken; in incertum, op een onbepaalden tijd; ad incerta belli, op eenen onzekeren oorlogskans; tp. onzeker, twijfelachtig; securis, (poët.) een bijl die niet goed geraakt heeft; luna, (poët.) die nog niet goed zichtbaar is; 2) onzeker, in het onzekere zijnde, niet wetende; incertus sum, quid dicam; me incerto, buiten mijn weten; incertus rerum suarum, niet zeker van zijne zaken; incertus animi, onbepaald, besluiteloos.

Incesso, ðvi, z. S. 3. op iemand losgaan, iemand aanranden; aliquid saxis, jaculis; tp. dictis.

Incessus, us, m. 1) de gang, het gaan, citus, tardus; 2) de aanval; 3) de toegang; incessus claudere.

Inceste, adv. ontuchtiglijk.

Incesto, ðvi, ðtum, 1. bezoedelen, verontreinigen; (poët.) classen funere, (met een lijk).

Incestum, i, n. ontucht; facere, bedriyven.

1. Incestus, us, m. = Incestum.

2. Incestus, a, um, adj. 1) onkuisch, ontuchtig, vox, amor, flagitium; 2) ongeoorloofd, misdadig; haec apud nos incesta sunt.

Inchôo, ðvi, ðtum, 1. (verw. met xôos, of met het oude Cohum = Mundus) aanvangen, beginnen, een begin maken met, novum delubrum; cognitio inchoata, gebrekkige, onvaledige kennis.

1. Incido, ðdi, z. S. 3. in- of op iets vallen, in foveam, in lapidem; tp. a) in- of tot iets vervalen; geraken, in morbum, periculum; incidimus in ea reipublicae tempora, wij zijn in zoodanige tijdsomstandigheden geraakt; incidere alicui of in aliquem, iemand te beurt vallen (= gebeuren); in mentem mihi incidit, mij valt in, mij komt voor den geest; mentio incidit de uxoriibus, het gesprek kwam op hunne vrouwen; quae res incidat? over welk onderwerp was het gesprek gekomen? quocunq; oculi incidierint, werwaarts men de oogen ook heen vende; b) aanvallen, overvallen; pestilentia incidit in urbem, eene besmetting overkwam de stad; terror exercitui incidit, de schrik overviel het leger; (poët.) bellator Deus animos incidit (valt in, prijpt aan, bevangt); c) voorvallen, gebeuren; forte ita inciderat, ut etc.

2. Incido, ðdi, ðsum, 3. 1) insnijden, in- of op iets snijden, literas cortici; venam, adertusen; nomina in tabula, leges in aes, (daarop uitsnijden of graveren); 2) besnyden, pennas, kortwieken; 3) afsnijden, besnoeyen, vites; tp. spem, (benemen); poema, ludum, sermonem, (niet voorzeitten).

Incille, is, n. eene gracht om het water af te leiden.

Incingo, ðxi, ðctum, 3. 1) ingarden, omgorden; 2) poët. omgeven, omringen, urbem moenibus.

Inclino, z. P. en S. 3. (poët.) zingen, varios modos.

Incipio, cêpi, ceptum, 3. 1) ondernemen, facinus; 2) aanyangen, beginnen; annus incipit; aestate incipiente, in het begin van den zomer; rex sic incipit, de koning ving aldus aan.

Incipisso, z. P. en S. 3. = Incipio.

Incise en Incisim, adv. elg. met insnydingen, v. d. in kort afgebrokene zinsneden, dicere.

Incisio, ðnis, f. de insnyding (b. v. aan een boom); tp. eene kort afgebrokene zinsnede.

Incisum, i, n. = Incisio tp.

Incisura, ae, f. = Incisio.

Incisus, us, m. = Incisio.

Incitamentum, i, n. eene aanzettend middel, eene aanprikkelling; periculorum, tot gevezen; ad honeste moriendum.

Incitâte, adv. aangezet, driftig, schielijk (in het spreken).

Incitatio, ðnis, f. 1) het in beweging brengen, de aanzetting, opwekking, languentis populi; 2) driftigheid, snelheid; sol tanta ferunt incitatione, ut etc., (beweegt zich zoo snel).

Incitatus, us, m. = Incitatio 2).

Incito, ðvi, ðtum, 1. aanzetten, in snelle

- beweging brengen, equum, se; a quo inclato, spoorlags; aestus se incitat, de vloed zwelt op, zet zich op; tp. a) aanzetten, verwekken, sitim, studium; b) aanhitsen; in me, tegen mij; ad bellum, juvenes ad laborem; c) verontrusten.*
- Inclitus**, a, um, adj. 1) (poët.) aangezet, in snelle beweging gebracht, snel, hasta; 2) onbewogen; ad incitas (sc. calces) redtlig, eig. op het speelbord geenerlei zet meer kunnen doen, = in het naauw gebracht worden.
- Inclivillus**, adv. comp. onbeleeftder.
- Inclāmīto**, āre, i. iemand toeschreeuwen; hard aanspreken.
- Inclāmo**, āvi, ātum, i. 1) iemand toeroepen, iemand roepen, comitem suum; 2) uitroepen, = geluid van zich geven; nemo inclamavit; 3) iemand toeschreeuwen, tegen iemand uityaren; acriter aliquem.
- Inclāresco**, tū, z. S. 3. beroemd worden.
- Inclēmans**, tis, adj. ongenegen tot vergiffenis, gestreng, ongenadig, dictator.
- Inclēmenter**, adv. ongenadiglijk, met hardheid, invēhi in aliquem.
- Inclēmēntia**, ae, f. 1) (poët.) ongenade, gestrengheid, wreedheid; divūm, der goden; 2) gure gesteldheid (van een land, van een lichtstreek).
- Inclinābilis**, e, adj. tp. ligt genegen, ligt overhellende, animus ad pravum.
- Inclinādo**, ōnis, f. de buiging, neiging of helling van een ligchaam; tp. a) de neiging, genegenheid, animi; voluntatis, overhelling, gezindheid tot iets; b) de buiging, verandering, vocis, van stem; temporis, van tijdsomstandigheden; c) toegenegenheid voor of jegens iemand, in aliquem.
- Inclīnis**, e, adj. (poët.) zich buigende, gebogen, cervix.
- Inclino**, āvi, ātum, i. 1) bulgen, genua; tp. neigen = genegen maken, animum; se, genegen zijn; inclinari deterioribus, zich ten kwade neigen; 2) buigen = ergens heen leiden of wenden, aquas ad litora; tp. culparum in aliquem, (op iemand schuiven); 3) zich neigen, nederbuigen of dalen, b. v. de zom, de dag neemt af; tp. a) afnemen, den ondergang nabij komen; domus, republica inclinata; b) zich op de vlugt begeven, afdeinzen, wijken; acies inclinat; copiae inclinatae.
- Inclītus**, z. Inclītus.
- Includo**, sī, sum, 3. 1) insluiten, opsluiten, aliquem in cella, in custodias; caveā; verba versu, woorden in dicht brengen; (poët.) suras auro, = aureis ocreis; germen, (in-enten); tp. poët. besluiten = eindigen; 2) insluiten, toestoppen, stremmen, b. v. eenen weg, de spraak; temporis angustias inclusus, door engte van tijd beperkt.
- Includō**, ōnis, f. gevankelijke opsluiting.
- Inclītus**, Inclītus en Inclītus, a, um, adj. beroemd.
- Incoactus**, a, um, adj. ongedwongen.
- Incoactia**, um, n. (sc. vasa) vertind vaatwerk, kookgereedschap.
- Incoctus**, a, um, adj. ongekookt.
- Incoenātus**, a, um, adj. die niet gegeten heeft.
- Incoenatis**, e, adj. = Incoenatus.
- Incoeno**, āre, i. eeten, den maaltijd houden.
- Incōgītābilis**, e, adj. onbedachtzaam.
- Incōgītans**, tis, adj. onbedachtzaam, zonder overleg.
- Incōgītantiā**, ae, f. onbedachtzaamheid.
- Incōgītatus**, a, um, adj. 1) onbedacht, hetgeen, zonder dat men er aan denkt en zonder overleg, verrigt is, opus; 2) = Incogitans.
- Incōgito**, āre, i. (poët.) op iets denken, uitdenken, fraudem alicui.
- Incognitus**, a, um, adj. 1) onbekend; incognita pro cognitibus habere; 2) niet onderzocht; aliquem incognitā re of causā damnare, (onverhoord, zonder zijne zaak te onderzoeken).
- Incolā**, ae, m. een inwoner, bewoner, mundi; bestiae aquarum incolae; tp. Mincius Padi incolae, (die in de rivier de Po inloopt).
- Incolō**, cōtūi, cultum, 3. 1) bewonen, urbem; 2) wonen, inter mare Alpesque.
- Incolūmis**, e, adj. onbeschadigd, ongeschonden, navis; tp. vita, fama.
- Incolūmitas**, ātis, f. veiligheid, zekerheid, behoud; deditis (aan degenen, die zich overgeleverd hebben) incolūmitatem polliceri.
- Incōmūtātus**, a, um, adj. onverzeld, alleen; (ook tp.)
- Incommēdātus**, a, um, adj. (poët.) eig. niet aanbevolen, = prijs gegeven; tellus ventis incommēdata.
- Incommōde**, adv. te onpas, ter ongelegener tijd, ongelegen, alicui obviam venire; incommodius mecum actum est, het is niet goed met mij gegaan.
- Incommōditas**, ātis, f. de ongelegenheid, ongepastheid, temporis.
- Incommōdo**, āvi, ātum, i. iemand ongelegenheid veroorzaken, alicui nihil.
- Incommōdum**, i, n. schade, nadeel; validūdinis, ongesteldheid, onpasselijkheid; alicui incommodum ferre, afferre of importare, iemand nadeel toebrengen; incommodum accipere of incommodo affici, schade lijden.
- Incommōdus**, a, um, adj. ongepast, ongelegen, onaangenaam, lastig, iter, colloquium; validudo, ongesteldheid, onpasselijkheid; res incommodae, ongelegenheden, onaangename; drukkende omstandigheden, nood.
- Incommūtābilis**, e, adj. onveranderlijk.
- Incompāribilis**, e, adj. onvergelykelyk, animi sublimitas.
- Incompertus**, a, um, adj. onbekend, origo.
- Incompositē**, adv. zonder orde; hostis incompositē veniens.
- Incompositus**, a, um, adj. niet naar behooren geschikt, onordelyk, agmen.
- Incomprēhensibilis**, e, adj. 1) onomvatbaar, onbereikbaar, oncindig, opus; 2) dien men niet kan vatten of betrappen, onverderlegbaar; tp. onbegrijpelyk, in disputando.
- Incomprēhensus**, a, um, adj. niet bevat of begrepen.
- Incomtus**, a, um, adj. onopgesierd, caput, capilli; tp. oratio, eene onopgesierde rede.
- Inconcessus**, a, um, adj. (poët.) niet toegestaan, ongeoorloofd.

- Inconclīfo, āvi, ātum, 1. *slecht behandelen, beledigen, aliquem.*
- Inconciūmītas, ātis, f. *ongerijmdheid, sententiarum.*
- Inconciūnus, a, um, adj. *ongerijmd, ongepast, asperitas.*
- Inconcusus, a, um, adj. *ongeschokt; tp. onvatbaar voor een schok, onverstoortbaar, standvastig, pax.*
- Incondite, adv. *zonder orde, zonder overleg, ongerijmd.*
- Inconditus, a, um, adj. 1) *niet opgelegd, niet bewaard, fructus; (poët.) onbegraven, corpora; 2) ongeschikt, onordelijk, teugelloos, acies, libertas.*
- Inconfusus, a, um, adj. 1) *niet verward, in behoorlijke orde gerangschikt, mundus; 2) niet verlegen, niet van zijn stuk gebragt.*
- Incongruens, tis, adj. *onovereenkomstig, ongepast.*
- Inconsequentia, ae, f. *gebrek aan volgorde, wanneer (in de rede) niet datgeen volgt, wat volgen moest.*
- Inconsideṛantia, ae, f. *gebrek aan overleg, hominis.*
- Inconsideṛate, adv. *zonder overleg, agere.*
- Inconsideṛatus, a, um, adj. *zonder overleg handelend, onberaden, in fortuna secunda; tp. cupiditas; temeritas inconsideratissima.*
- Inconsolābilis, e, adj. (poët.) *ontroostbaar, door geen troost te verzachten, vultus.*
- Inconspiciūsus, a, um, adj. *niet in 't oog loopend; mors non conspicuus.*
- Inconstans, tis, adj. *onbestendig, ongestadig, ycranderlijk, populus.*
- Inconstanter, adv. *onbestendig, loqui.*
- Inconstantia, ae, f. *onbestendigheid, fortunae.*
- Inconsulte, adv. *zonder overleg, dicere.*
1. Inconsultus, a, um, adj. 1) (poët.) *niet of slecht geaden; inconsulū abeunt, (zonder uitsluitel verkegen te hebben); 2) zonder overleg, onbedacht, turba, ratio.*
2. Inconsultus, us, m. abl. *inconsultu meo, buiten mijnen raad.*
- Inconsumtus, a, um, adj. (poët.) *onverteerd, onyerminderd, jecur.*
- Incontāmiñatus, a, um, adj. *onbeylekt; ne quid incontaminati sit.*
- Incontentus, a, um, adj. *ongespannen, b. v. eene snaar.*
- Incontūens, tis, adj. 1) *niet bij zich houdende (b. v. van het ligchaam, dat iets niet in kan houden); 2) oningetogen, onmatig, manus.*
- Incondnenter, adv. *zonder ingetogenheid of matiging.*
- Incontūentia, ae, f. 1) *onvermogen (b. v. des ligchaams) om iets binnen of bij zich te houden; 2) oningetogenheid, onmatigheid (in zijne begeerten); 3) (in tegenstelling van abstinentia) baatzucht, vatbaarheid voor omkoopning.*
- Inconveniens, tis, adj. (poët.) *onovereenkomstig, ongepast, corpus.*
- Incoquo, xi, ctum, 3. 1) *in (iets) koken (iets in wijn); 2) (poët.) indooopen, verven, vellera; tp. (poët.) pectus honesto incoctum, een geped doordrongen van een edel gevoel voor betamelijkheid.*
- Incorpōrālis, e, adj. *onligchemelijk.*
- Incorrectus, a, um, adj. (poët.) *onverbeterd.*
- Incorrupte, adv. *zonder zich te laten omkopen, opragt, judicare.*
- Incorruptus, a, um, adj. *onbedorven, templum, sanguis; animus, sensus, fides, onwankelbare trouw, niet omgekocht.*
- Increbrasco en increbesco, ūi, z. S. 3. *menigvuldig worden, zich uitbreiden, toenemen; fama, consuetudo increbescit; proverbio increbruit, het is tot een spreekwoord geworden.*
- Increbro, āvi, ātum, 1. (poët.) *iets menigmalen of dikwijls doen.*
- Incredibilis, e, adj. 1) *ongelooflijk, vis ingeniū; incredibile dictu, memoratu, auditu; 2) (slechts zeldzaam) iemand, die geen geloof verdient.*
- Incredibiliter, adv. *ongelooflijk, buitengewoon, delectari.*
- Incredūlus, a, um, adj. *ongeloofig.*
- Incrementum, i, n. 1) *de wasdom, het aangroeijen, b. v. der wijnstokken; tp. aanwas, toeneming, urbis, lucis; 2) (poët.) een zuigeling, Jovis; 3) (poët.) tp. zaad, waaruit iets opwast (b. v. tanden, waaruit menschen geboren worden).*
- Increptio, āvi, ātum, 1. *tegen iemand uitvaren, iemand uitschelden, aliquem verbis.*
- Increpro, ūi, ūtum, (zelden āvi, ātum) 1. 1) *geluid of geraas maken, clypeo; 2) hoorbaar worden, geluid geven (b. v. oproer, vermoeden); quiduid increpuit, bij het minste geraas; 3) iemand uitmaken, uitschelden, aliquem maledictis; ignaviam alicujus; 4) (poët.) laten klinken, geluid laten geven; tuba terribilem sonitum increpuit.*
- Inresco, ēvi, z. S. 3. 1) *aan of in iets groeijen; squamae cuti increscunt; 2) toenemen, increscens audacia.*
- Incrēsus, a, um, adj. *niet afgezonderd.*
- Incrētātus, a, um, adj. (poët.) *onbebloed, niet bloedend.*
- Incrētutus, a, um, adj. *niet bloedig, proelium, victoria; exercitu incruento, zonder bloedvergieten, zonder verlies van krijgsvolk.*
- Incrusto, āvi, ātum, 1. (poët.) *tp. omkorsen, met eenen rand of korst z. v. a. overtrekken, vas siccum.*
- Incūbātio, ōnis, f. *het liggen (b. v. op eijeren, = het uitbroeijen).*
- Incūbito, āre, 1. *op iets liggen.*
- Incūbūtus, us, m. 1) *het liggen; dextri lateris, op de rechter zijde; 2) het broeijen.*
- Incūbo, ūi, ūtum, (zelden āvi, ātum) 1. 1) *op iets liggen (op dierenhuiden, op de schouders, op eenen verborgen schat); tp. (poët.) macies incubuit terris, (lag over de landerijen); 2) uitbroeijen; gallinis ova incubanda subjicere; 3) z. v. a. op of bij iets liggen, gelegen zijn; jugum incubans mari.*
- Incūdo, z. Incusus.
- Inculco, āvi, ātum, 1. *intrappen, door treden met voeten vast maken, aram; tp. a) innemen, inschuyven, verba graeca sermoni latino; b) inprenten, indrukken, aliquid*

- memoriae iudicis; c) opdringen; se auribus alicujus, volkomen gehoor verlangen.
- Inculpatus**, a, um, adj. (poët.) onschuldig, onberispelijk; vita, fides.
- Inculcte**, adv. onbeschaafd, zonder beschaafde levenswijze, ruw, vivere, dicere.
- 1. Incultus**, a, um, adj. 1) onbebouwd, onbewerkt, ager, regio; via, (ongebaand); tp. a) (poët.) veronachtzaamd, (bijz. het uiterlijk voorkomen van een mensch) corpus, comae; b) onbeschaafd, ingenium.
- 2. Incultus**, us, m. tp. gebrek aan vorming en beschaving, ingenium incultu torpescit.
- Incumbo**, cubiti, cubitum, 3. 1) zich op of aan iets leggen, steunen, leunen, remis; in gladium en poët. ferro, zich in zijn zwaard storten; (poët.) tempestas incubuit silvis, (viel neer op de bosschen); laurus incumbens arae, die z. v. a. daarbij, daarop of daarover ligt, zich daarover uitstrekt; tp. a) op iets (haastig) losgaan, in hostem, in Macedoniam; b) zich op iets toeleggen, op iets beyligtigen, in of ad rem.
- Incumbula**, drum, m. de wieg, bakermat; tp. = de oorsprong, aanvang, dicendi; ab incunabulis, van de wieg af, van kindsbeen af.
- Incurtus**, a, um, adj. (poët.) niet geheeld, ulcëra.
- Incuria**, ae, f. zorgeloosheid, nalatigheid; alicujus rei, in eene zaak.
- Incuriose**, adv. zorgeloos, nalatig, pueritiam agere.
- Incuriosus**, a, um, adj. 1) zorgeloos, nalatig, in capite comendo; incuriosus proximorum, onbekommerd over hetgeen het naast aan het hart ligt; 2) waaraan geene zorg besteed is, veronachtzaamd, finis, vigiliac.
- Incurio**, curri (en cūcurri), cursum, 3. op of tegen iemand aanloopen, losgaan; in aliquem, en alicui, in Macedoniam, in Macedonia invallen, een inval doen; tp. a) (in het spreken) op iemand komen; b) in of op iets vallen, geraken, in oculos, in morbum; in reprehensionem, berispt worden; c) op of in iets (op dezen of genen tijd vallen), b. v. in etesias, in de hondsdagen vallen.
- Incurso**, ðnis, f. eig. het in-, aan-, of toelooopen; v. d. = een aanval; it. vijandelijke inval; incursionem facere in fines romanos, eenen inval doen op het Romeinsche grondgebied.
- Incursito**, ðre, i. op iemand losgaan, in aliquem.
- Incurso**, ðvi, ðtum, i. 1) op iets toelooopen, tegen iets aanstooten, rupibus; it. losgaan, aanvallen op iemand, in hostem; agros romanos, (een strooptogt maken in); tp. incur sare oculis, in het oog vallen; dolor in te incur sabit, (zal u oetkomen).
- Incursus**, us, m. het aan- of toelooopen, de aanval, equitum; tp. morborum.
- Incurvatio**, ðnis, f. het krommen, de kromming, kromte.
- Incurvesco**, z. P. en S. 3. zich beginnen te buigen.
- Incurvo**, ðre, i. krommen, buigen, arcum; tp. 1) neder slaan, neerslagtig maken, animum; 2) (poët.) vermurwen, tot medelijden brengen.
- Incurvus**, a, um, adj. gekromd, gebogen, bacillum, saix.
- Incus**, udis, f. een aambeeld; tp. incudem candem tundere, bij aanhoudendheid een en hetzelfde werk verrigten; versus incudi reddere, poët. verzen weder op nieuw bewerken, omwerken.
- Incusatio**, ðnis, f. een verwijt, eene berisping, beschuldiging, vitorum.
- Incusò**, ðvi, ðtum, i. beschuldigen, aliquem superbiae.
- Incussus**, us, m. (slochts in abl.) het slaan aan of tegen iets, armorum.
- Incustoditus**, a, um, adj. 1) onbewaakt, ovile; tp. amor, (niet verborgen); 2) onvoorzigtig; nimis incustoditus.
- Incusus**, a, um, partic. poët. bewerkt (z. v. a. ingeslagen) b. v. auro; lapis, geslepen steen.
- Incutus**, cussi, cussum, 3. 1) aan of tegen iets slaan, stooten, arietem muro; tp. iemand iets aanjagen, inboezemen, alicui timorem, desiderium; 2) eigens heen werpen, slingeren, tela, saxa.
- Indagatio**, ðnis, f. de nasporing, het onderzoek (der waarheid).
- Indagator**, ðris, m. een naspoorder, onderzoeker; celati, van een geheim, van het verborgene.
- Indagatrix**, icis, f. eene op- of naspoorder, onderzoeker; philosophia virtutis indagatrix.
- 1. Indägo**, ðvi, ðtum, i. na- of opsporen; canis natus ad indagandum; tp. (van menschen) opzoecken, opsporen, inusitatas vias.
- 2. Indägo**, ðnis, f. het omsingelen, of rondom bezetten van een bosch (bij de jagt); sal tus indagine cingere; tp. mille poenarum indagine inclusum esse, met duizend straffen als met zoo vele strikken ingesloten zijn.
- Inde**, adv. 1) van daar, van deze plaats; se inde recipere; tp. (van zaken) daaruit; inde omnia scelera gignuntur; 2) (van personen) van hen, van hen af; inde ego hunc majorem adoptavi; 3) hierop, daarop, daarna, inde iudicio damnatus est; inde a principio, van den beginne af.
- Indebitus**, a, um, adj. (poët.) niet verschuldigd, onverdiend, praemium.
- Indecens**, tis, adj. onbetamelijk, ongepast, hatelijk, nasus, morbus.
- Indecenter**, adv. op eene onbetamelijke wijze.
- Indecò**, z. P. en S. 2. iemand kwalijk staan, niet betamen, niet passen; haec juvenes non indecent.
- Indecivablis**, e, adj. onbuigzaam, onveranderlijk, animus.
- Indecivatus**, a, um, adj. (poët.) onveranderd, standvastig, amicitia.
- Indecòre**, adv. op eene onbetamelijke, ongepaste wijze, facere.
- Indecòris**, e, adj. (poët.) onbetamelijk, schandelijk.
- Indecòrus**, a, um, adj. onbetamelijk, studia.
- Indefatigabilis**, e, adj. onvermoeid, vigilia.
- Indefatigatus**, a, um, adj. onvermoeid.
- Indefensus**, a, um, adj. niet verdedigd, urbs.
- Indefessus**, a, um, adj. onvermoeid.
- Indefectus**, a, um, adj. (poët.) onbeweend, animae.
- Indeflexus**, a, um, adj. ongebogen, onverzwaakt (b. v. ouderdom).

Indejectus, a, um, adj. (poët.) niet nedergeworpen, niet afgebroken (een huis).
 Indelēbilis, e, adj. (poët.) onuitwischbaar, onvergankelijk, nomen.
 Indēlbātus, a, um, adj. (poët.) onaangeroerd, ongeschonden, opes.
 Indemnātus, a, um, adj. niet veroordeeld, civis.
 Indemnis, e, adj. zonder schade, schadeloos, b. v. daarvan af komen.
 Indēnūciātus, a, um, adj. onaangekondigd, sors.
 Indēplōrātus, a, um, adj. (poët.) onbeveend.
 Indēprēhātus, a, um, adj. onverdorven, virtus.
 Indēprēhēnsibīlis, e, adj. onmerkbaar (eene dwaling).
 Indēprēnsus (in plaats van Indeprehensus), a, um, adj. (poët.) onopgemerkt, onmerkbaar, error.
 Indēsertus, a, um, adj. (poët.) niet verlaten, regna.
 Indēstrictus, a, um, adj. (poët.) (elg. onafgestroopt), onaangeroerd, ongeschonden.
 Indētōnus, a, um, adj. (poët.) onafgeschoren, niet geschoren.
 Indēvītātus, a, um, adj. (poët.) niet vermeden, telum.
 Index, Vcis, m. en f. 1) al wie of wat iets aanwijst of aantoon; v. d. digitus index, de wijsvinger, voorste vinger; it. een aanwijzer, of aangever; tp. vox index stultitiae vestrae, (de verraders van enz.); 2) een opschrift, statuæ; libri, de titel van een boek.
 Indicāto, ōnis, f. de opgave der waarde; tua merx est, tua indicatio.
 Indicātura, ae, f. = Indicatio.
 Indicēns, tis, adj. niet zeggende, die niet zegt; me indicente, zonder dat ik het (of iets) zeg.
 Indīcīum, i, n. 1) de aanwijzing van iets, conjunctionis; indicium profiteri of offerre, eene aanwijzing doen, aangeven (voor het geregt, bijz. om daardoor van straf vrij te komen); 2) een bewijs, teken, kenteken, scelerum; indicio esse, ten bewijze strekken.
 1. Indīco, ūvi, ūtum, i. 1) aanwijzen = kennelijk of kenbaar maken, b. v. vultus indicat mores; dolorem lacrymis, (aantoonen, te kennen geven); hoc res ipsa indicat, dat wijst de zaak zelve aan; 2) met woorden aantoonen = aangeven, verraden, conscios, de conjuratione; 3) (van den verkooper) den prijs van een voorwerp aan of opgeven, alicui fundum.
 2. Indīco, xi, ctum, 3. 1) aanzeggen, aankondigen, bepalen, bellum (verklaren); dicim comitiis; exercitum in locum, het leger aanzeggen om op eene of andere plaats te zamen te komen; 2) iemand aanzeggen, dat hij iets betalen moet, = opleggen, alicui multam, tributum, pondus argenti.
 Indīcto, ōnis, f. de aanzegging, oplegging (eener belasting); novis indictombus premi.
 Indīctus, a, um, adj. niet of nog niet gezegd; (poët.) adhuc indictum ore alio; indictus carminibus nostris, nog niet door mijne ge-

achten bezongen of geprezen; indicti catus, onverhoord, zonder dat iemand zijne zaak verdedigd hebbe, b. v. alicum condemnare.
 Indīcum, i, n. Indigo.
 Indīdem, adv. 1) (van eene plaats) van dezelfde zijde; indidem Thebis, insgelijks van Thebe; 2) (ex eadem re), juist van daar, van dezelfde zaak.
 Indīfērens, tis, adj. onverschillig omtrent eene of andere zaak, homo; syllaba, eene lettergreep die zonder onderscheid kort en lang is; subst. een onverschillig voorwerp (in de zedekunde).
 Indīfērenter, adv. op eene onverschillige wijze; ferre, iets onverschillig opnemen, verdragen.
 Indīgēna, ae, c. (van indu = in; en gigno), een of eene inboorting, inlandsch, colonus, aper.
 Indīgens, tis, adj. nooddrustig, behoeftig (een mensch).
 Indīgentia, ae, f. nooddrust, gebrek.
 Indīgēs, ūi, z. S. 2. 1) nooddrustig zijn, gebrek liden; 2) gebrek aan iets hebben (het niet hebben); pecuniā, bona existimatione; 3) (doorgaans met den gen.) van noodde hebben, behoeven, consilii.
 Indīgestus, a, um, adj. ongeordend, verward, moles.
 Indīgēs, um, m. (van indu = in, en gigno) de onder de goden opgenomene vaderlandsche helden, (b. v. Eneas, Romulus enz.)
 Indīgnābundus, a, um, adj. verontwaardigd, gezelgd.
 Indīgnāto, ōnis, f. 1) verontwaardiging; publica; 2) onwaardige behandeling.
 Indīgnātlūncūla, ae, f. dem. eene kleine verontwaardiging.
 Indīgne, adv. 1) op eene onverdiende, onwaardige, onbillijke wijze, b. v. alicum injuriā afficere; 2) onwillig, ongaarne, pati, ferre.
 Indīgnitas, ātis, f. 1) de onwaardigheid, ondedig, slechtheid, hominis; 2) het onwaardige, onverdiende, dat in lemands behandeling gelegen is, injuriae; omnes indignitates perierre (allerlei mishandelingen); 3) verontwaardiging, indignitas animos cepit.
 Indīgnor, ātus sum, 1) verontwaardigd zijn over iets, factum, imperium; (poët.) vendi indignantes, aequor indignatum.
 Indīgnus, a, um, adj. 1) onwaardig, niet waardig, die (eenig voordeel of nadeel) niet verdient, honore, injuria; 2) met iemands waardigheid onovereenkomstig, wien iets niet past; indignus es, qui facias contumeliam; 3) onwaardig, onbetamelijk, schandelijk; (poët.) indignum! o schand! 4) (poët.) onverdiend, hard, mors; hiems, (een gure winter); indigna pati.
 Indīgus, a, um, adj. (poët.) nooddrustig, behoevende, opis nostrae.
 Indīgens, tis, adj. 1) onnaauwkeurig, nalatig; 2) yronachtzaam, verwaarloosd; hortus.
 Indīgenter, adv. nalatig, zorgeloos, facere.
 Indīlīgēntia, ae, f. onnaauwkeurigheid, zorgeloosheid, nalatigheid.

Indipiscor, depts sum, 3. (van indu = in, en apiscor) verkrijgen, divitias, navem.
 Indirectus, a, um, adj. wat niet regt toe, niet onmiddellijk geschiedt.
 Indireptus, a, um, adj. ongeplunderd, capitulum.
 Indiscrète, adv. zonder onderscheid.
 Indiscrētus, a, um, adj. 1) onverdeeld, niet afgedeeld, niet onderscheiden, caput; 2) niet ligt te onderscheiden, zeer gelijk aan elkander, proles.
 Indiserte, adv. zonder welsprekendheid.
 Indisertus, a, um, adj. onbespraakt, niet welsprekend, prudentia.
 Indisposíte, adv. zonder orde of rangschikking, moveri.
 Indispositus, a, um, ongeordend, ongeregeld.
 Indissolūbilis, e, adj. onlosmakelijk, nodus.
 Indistinctus, a, um, adj. niet onderscheiden, onordelijk, verward; tp. orator.
 Individuus, a, um, adj. 1) ondeelbaar, corpora; 2) onafscheldelijk, b. v. een reisgevoel.
 Indivisus, a, um, adj. onverdeeld, niet gespleten, ungula; pro indiviso, onverdeeld, gelijkelyk, possidere.
 Indo, mīd, dtum, 3. 1) in of op iets doen, guttam vini in os; castella rupibus, sterkten op de rotsen bouwen; tp. alicui nomen, iemand een naam geven; 2) veroorzaken, inboezemen, alicui pavorem.
 Indocilis, e, adj. 1) niet geleerd hebbende, een die iets niet geleerd heeft, niet weet, niet kan, pauperlem pati; 2) (poët.) ongeleerd, ruw, onbeschaafd, genus; 3) (poët.) wat niet geleerd, niet aangewezen is, via; 4) niet geleerd kunnende worden, disciplina.
 Indocere, adv. op eens ongeleerd, onverstante wijze, verba facere.
 Indoctus, a, um, adj. ongeleerd, dom, haemo.
 Indolentia, ac, f. ongevoelgheid voor smart.
 Indoles, is, f. (voor inōles, van olesco) 1) de natuurlijke gesteldheid, frugum; 2) de natuurlijke aanleg, de inborst (van iemand); praechara indoles ad dicendum.
 Indolesco, ūi, z. S. 3. (van doleo) 1) smarten, zeer doen; oculi indolescunt; 2) smart of droefheid ondervinden, aliquid, over iets; it. zich bedroeven; quis est, qui non indoluerit?
 Indomābilis, e, adj. (poët.) ontembaar.
 Indomitus, a, um, adj. 1) ongetemd, ongebonden, pastores; tp. libido; 2) (poët.) ontembaar, mors, rabies.
 Indormio, ūi, itum, 4. op iets slapen, congestis saccis; tp. bij iets z. v. a. inslapen; causae, eene zaak al slapende behandelen.
 Indotatus, a, um, adj. zonder huwelyksgift of bruidschat, arm (een meisje); tp. ars, eene kunst, die geenerlei aanprijzing of aanbeveling heeft; (poët.) corpora, lijken, waaraan de laatste eer niet bezworen is, onbegraven.
 Indubitable, e, adj. ontwijfelbaar.
 Indubitate, adv. ongetwijfeld, zonder twijfel, zeker.
 Indubitatus, a, um, adj. ongetwijfeld, ontwijfelbaar, spes.

Indubito, ūi, itum, 1. (poët.) betwijfelen, mistrouwen, viribus alicujus.
 Indubitus, a, um, adj. ontwijfelbaar, innocentia.
 Inductiae, z. Indutiae.
 Induco, xi, ctum, 3. 1) invoeren, inleiden, milites in pugnam; tp. a) invoeren = ergens inbrengen, b. v. seditionem in civitatem, tweespalt in den Staat brengen; morcem, novum verbum, (invoeren, in gebruik brengen); b) aanvoeren, aanhalen, vermelden, causam; c) opvoeren, op het tooneel brengen, een tooneelstuk; d) iemand tot iets aanleiding geven, aanzetten, aliquid ad bellum, ad misericordiam; e) verleiden = bedriegen, socios; f) animum of in animum inducere, zich voornemen; dicere, te spreken; 2) over iets trekken, calcem, den schoen aantrekken; scuta pellibus, de schilden met huiden overtrekken; pontem fluminis, eene brug over gene rivier opslaan; 3) iets dat geschreven is z. v. a. met iets (zoo als bij de ouden met wasch) overtrekken, en daardoor uitwisschen, nomina; tp. nice geldend maken, senatus consultum.
 Inductio, ōnis, f. het invoeren of inleiden, juvenum (sc. in circum); aquarum, het binnenbrengen van water; tp. a) het invoeren van personen (als sprekende), personarum; b) inductio animi, de neiging tot iets, een besluit, voornemen.
 Inductus, us, m. (komt alleen in abl. voor) de aanleiding; alicujus inductus.
 Inductula, ac, f. een vrouwenkleed.
 Indulgens, tis, adj. toegeselijk, goedig; in captivos.
 Indulgenter, adv. toegeselijk, goedig, genadig; b. v. captivos habere, de gevangenen genadig behandelen.
 Indulgentia, ac, f. toegeselijkheid, goedigheid, genade, in sups; tp. (poët.) caeli, zacht, stil weder.
 Indulgeo, si, tum, 2. 1) toegeven, toegeselijk of inschikkelyk zijn, debitori, tegen eenen schuldenaar; sibi, zich veel toegeven; tp. zich overgeven, dolori, irae, ludo; 2) iemand iets inwilligen, toestaan, overlaten, alicui usum pecuniae.
 Indito, ūi, ūtum, 3. (indio) 1) aantrekken, aandoen, b. v. kleederen, wapenen; scalam, eene ladder op het hoofd nemen (om die te dragen); poët. cratera coronā, den wijnkom met eenen krans omgeven; tp. aannemen, omhelzen, mores Persarum, sibi cognomen; novum ingenium, eene nieuwe denkwyze, gezindheid; 2) se induere, zich in iets begeven, inwikkelen, ergens in geraken; vallis, in puntige palen; in laqueum, zich verhangen; reipublicae, zich met het staatsbestuur inlaten, bemoeijen.
 Indüresco, ūi, z. S. 3. hard worden, verharden; (poët.) bevriezen; tp. zich verharden; corpus induruit usu; indurescere pro aliquo, voor iemand in zijne trouw volharden.
 Induro, ūi, ūtum, 1. hard maken, hard doen worden, b. v. poët. de wind (maak!) de sneeuw hard; tp. verharden, animum adversus omnia; frontem, een schaatstelsel; vrijpostig, stout gelukt aannemen.

Industrius, i, m. *een die vrouwenkleederen maakt.*
 Indusīta, ae, f. (sc. vestis) *een vrouwenkleed.*
 Indūsium, i, n. *een vrouwelijk onderkleed.*
 Industria, ae, f. *naarstigheid, werkzaamheid; industriam ponere in re; de of ex industria, (zelzamer industriā en ob industriam), met voordacht, met opzet, alicui injuriam inferre.*
 Industrie, adv. *naarstiglijk, ijverig, aliquid administrare.*
 Industrōsus, a, um, adj. *naarstig, ijvervol, vlijtig, homo.*
 Industrius, a, um, adj. *naarstig, vlijtig, werkzaam, gens.*
 Indūciæ (of -ciæ), ārum, f. *wapenstilstand; per indūciās, gedurende den wapenstilstand.*
 Indūsus, us, m. *het aantrekken (van een kleed).*
 Indūviæ, ārum, f. *hetgeen men aantrekt, kleederen.*
 Inēbrūo, āvi, ātum, i. *dronken maken, bezuipen; tp. radix inebriata, een overtollig naaf gemaakte wortel; (poët.) alicujus aurem inebriare, iemands ooren door zijn gezwets z. v. a. dronken maken, doen sulzelen.*
 Inēdiā, ae, f. *de onthouding van spijs, uit-hongering; inēdiā vitam finire.*
 Inēditus, a, um, adj. (poët.) *niet of nog niet bekend, cura.*
 Inēffābilis, e, adj. *amutsprekelyk, verba.*
 Inēffīcax, ācis, adj. *wekeloos, niets uitwerkend, Dii.*
 Inēlabōrātus, a, um, adj. *onbewerkt, niet uit-gewerkt, oratio.*
 Inēlēgans, tis, adj. *niet keurig, smakeloos; non inelegans copia orationis.*
 Inēlēganter, adv. *zonder smaak, historiam scribere.*
 Inēluctābilis, e, adj. (poët.) *niet te ontworstelen, onvermydelijk, tempus, fatum.*
 Inēmendābilis, e, adj. *onverbeterlyk, pravitās.*
 Inēmōrtor, tūs sum, g. (poët.) *by iets ster-yen, spectaculo dapis.*
 Inemtus, a, um, adj. (poët.) *niet gekocht, ongekocht.*
 Inēnarābilis, e, adj. *onuitsprekelyk, onbeschryffelyk, labor.*
 Inēnarābiliter, adv. *op eene onuitsprekelyke of onbeschryffelyke wijze.*
 Inēnōdābilis, e, adj. *tp. niet te ontknoopen, verward, res.*
 Inēor, i, (ivi), ūtum, 4. *ingaan, binnen gaan, in urbem of urbem; viam, eenen weg inslaan, (tp. een middel aangrijpen); tp. a.) iemand aan-, op het lijf-, over-vallen (eene ziekte); febris me iniit, de koorts heeft mij overvallen, ik heb de koorts gekregen; b) iets aanvangen, beginnen, ondernemen, op zich nemen, (eene oorlog, eene bezigheid, een ambt); societatem, een verbond sluiten, eene verbindtenis aangaan; gratiam ab aliquo of apud aliquem, zich iemands gunst verwerven; numerum, rationem, optellen, berekenen; c) aan- of in-gaan = beginnen, een aanvang nemen; vi-tia ineuntis adolescentiæ; ineunte anno, met het begin van het jaar.*

Inēpte, adv. *te onpas, dwaasselijk, onge-rijmd, disserere.*
 Inēptia, ae, f. *ongepast gedrag, dwaasheid; video ego tuam ineptiam; plur. gekheden, potsen; ferre alicuius ineptias.*
 Inēptio, z. P. en S. 4. *gekkepraat houden.*
 Inēptus, a, um, adj. *ongepast; it. ongerijmd, gek, negotium.*
 Inēquābilis, e, adj. *niet te berijden, waar men niet rijden kan, campus.*
 Inermis, e, en us, a, um, adj. 1) *ongewa-pend, weerloos, miles; tp. (poët.) gingiva, (tandeloos); 2) (poët.) ongeschikt tot de wapenen, of den oorlog, niet oorlogzuchtig, carmen.*
 Inerrans, tis, adj. *niet dwalend; stella, eene vaste ster.*
 Inerro, āvi, ātum, i. *ergens rond dwalen of zweven, montibus; tp. voor oogen, of voor den geest zweven; memoria imaginis oculis inerrabat.*
 Iners, tis, adj. (poët.) (= sine arte) 1) *kunsteloos, zonder kunst, versus; 2) on-bekwaam, homo; 3) wekeloos, ledig, vi-ta; tp. a) (poët.) onvruchtbaar, gleba; aque, stillstaende wateren; b) wekeloos of traag makende, slaapverwekkend, genus interrogationis, frigus.*
 Inertia, ae, f. 1) *onbekwaamheid (van eene mensch); 2) wekeloosheid, ledigheid; la-boris, verdriet in den arbeid.*
 Inertitē, adv. *op eene ongeleerde, onbedre-yene wijze, aliquā re uti.*
 Inertitūsus, a, um, adj. *ongeleerd, onbe-schaaft, onwetend.*
 Inesco, āvi, ātum, i. *tp. door lokās van-gen; tp. aanlokken, yerlokken, bedriegen; specie parvi beneficii inescamur.*
 Inēvitābilis, e, adj. *onvermydelijk, malum, fatum.*
 Inēvōlūtus, a, um, adj. (poët.) *niet openge-rolt, ongeopend, liber.*
 Inēxctābilis, e, adj. (eig. niet op te wek-ken) *somnus, een diepe slaap.*
 Inēxctus, a, um, adj. (eig. onbewogen) (poët.) *rustig, gerust, vreedzaam (een land).*
 Inēxcōgitātus, a, um, adj. *niet uitgedacht, remedium.*
 Inēxcūsābilis, e, adj. (poët.) *niet te veront-schuldigen, onvergeesslyk.*
 Inēxcussus, a, um, adj. *angeschokt, onver-zettelyk, juvenis.*
 Inēxercitātus, a, um, adj. *ongeoefend, miles.*
 Inēxhaustus, a, um, adj. *onuitgeput, onuit-puttelyk, b. v. bergwerken; tp. onverza-delijk, aviditas.*
 Inēxorābilis, e, adj. *onverbiddeijk, lex; in ceteros.*
 Inēxpectātus, z. Inēxpectatus.
 Inēxperrectus, a, um, adj. (poët.) *onopge-wekt, niet wakker gemaakte.*
 Inēxpertus, a, um, adj. 1) *die nog niet beproefd of ondervonden heeft; lasciviae, (onbekend met enz.); 2) onbeproefd, nog niet be-proefd, sides.*
 Inēxpriābilis, e, adj. 1) *wat door geen zoen-middel kan uitgewischt worden, scelus; 2) onverzoenlyk, hardnekkig, odium.*
 Inēxplanātus, a, um, adj. (eig. niet duidelyk

- gemaakt*) lingua, *onduidelijke, onverstaanbare taal.*
- Inexplebilis**, e, adj. *onverzadelijk, stomachus; tp. cupiditas.*
- Inexpletus**, a, um, adj. (poët.) *onverzadigd, onverzadelijk; inexplēto lumine alicujus formam spectare, (met oogen, die niet te verzadigen zijn); inexplētum lacrymans, onophoudelijk wenende.*
- Inexplēbilis**, e, adj. *waaruit men zich niet losmaken of ontwikkelen kan, vinculum, bellum; tp. a) onverklaarbaar, res; b) ontelbaar, b. v. menigte.*
- Inexplorāto**, z. Inexploratus.
- Inexplorātus**, a, um, adj. *niet onderzocht, vada stagni; inexplorato, adv. zonder vooraf genomen onderzoek, b. v. angustias superare.*
- Inexpugnābilis**, e, adj. *niet te veroveren, onoverwinnelijk, arx; tp. pectus; (poët.) gramen, (dat niet uitgerooid kan worden).*
- Inexpectātus**, a, um, adj. *onverwacht, vis.*
- Inexstinctus**, a, um, adj. (poët.) *niet uit te blusschen, onverdoosbaar, ignis; tp. nomen, (onvergankelijk); libido, (onverzadelijk).*
- Inextirpābilis**, e, adj. *niet uit te roeijen, radices.*
- Inextirpēbilis**, e, adj. *niet over te klimmen, onoverkomelijk, Alpes; tp. a) onoverwinnelijk, ontombaar, vis fati; b) niet te overtreffen, bonum.*
- Inextricābilis**, e, adj. 1) *waaruit men zich niet gemakkelijk los kan maken, onoplosbaar, error; 2) niet los te maken, cortex.*
- Infabre**, adv. *zonder kunst, kunsteloos; vasa non infabre facta.*
- Infabricātus**, a, um, adj. (poët.) *onbewerkt, niet bewerkt, robora.*
- Infacēte en Inificēte**, adv. *op eene onaartige, onvernustige wijze, dicere.*
- Infacētus en Inificētus**, a, um, adj. *onartig, ongemanterd, lomp (in zijn gedrag), homō; mendacium, (onvernustig, niet sijn bedacht).*
- Infacundus**, a, um, adj. *niet welsprekend.*
- Infāmia**, ae, f. 1) *een kwade naam, schande; infāmia aspergi, in een kwaden naam komen; summā infāmia flagrare, in een zeer kwaden naam staan; 2) (poët.) (als scheldnaam) schande, schandvlek, seculi.*
- Infāmis**, e, adj. *dis in een kwaden naam staat, ongunstig bekend, vita, annus, domus; Alpes frigidus infames.*
- Infirmo**, āvi, ātum, i. *in een kwaden naam, of kwaad gerucht brengen, laken, alicujus injuriam; aliquid temeritatis, iemand van vermetelheid beschuldigen.*
- Infundus**, a, um, adj. *niet te zeggen, onuitsprekelijk, afgrijselijk, ongehoord, dolor, mors, scelus.*
- Infans**, tis, adj. 1) *die niet spoken kan, stom, filius; 2) (van kinderen) onmondig, puer; 3) onbespraakt, pudor; 4) kinderachtig; zot; illa omnia fuere infantia; subst. gen. comm. een kind; infantibus parcere; ab infante, van kindsbeen af.*
- Infantulus**, a, um, adj. (poët.) *maliër, een kindervriendin, die veel van kinderen houdt.*
- Infantia**, ae, f. 1) *gebrek aan bespraaktheid of welsprekendheid, accusatorum; 2) de kindschheid, kinderlijke leeftijd; ab infantia.*
- Infarcio en Infercto**, si, tum, 4. 1) *instoppen, salem; tp. verba; 2) vol stoppen; opvullen, aliquid aliquid re.*
- Infatigabilis**, e, adj. *onvermoeid, animus.*
- Infātio**, āvi, ātum, i. *iemand tot een zot maken, begeken, aliquid.*
- Infaustus**, a, um, adj. *een slecht voortteeken gevende, ongunstig, ongelukkig; nomen, dies.*
- Infector**, ōris, m. *een verwer; succus infector, het vervende sap.*
1. **Infectus**, us, m. *het verwen, lanae.*
2. **Infectus**, a, um, adj. 1) *ongedaan, onverrigt; omnia pro infecto sint, alles moet voor ongedaan gehouden worden; re infecta, onverrigter zake; 2) onvoleindigd, sacra; 3) onbewerkt, argentum.*
- Infecunditas**, ātis, f. *de onvruchtbaarheid, terrarum.*
- Infecundus**, a, um, adj. *onvruchtbaar.*
- Infelicitas**, ātis, f. *ongeluk.*
- Infelicitē**, adv. *ongelukkiglijk, tentare aliquid.*
- Infelictio**, āre, i. *ongelukkig maken; Dii te infelicitent.*
- Infelix**, icis, adj. 1) *onvruchtbaar. (een boom, het aardrijk); 2) ongelukkig, patria; 3) ongeluk of onheil aanbrengend, reipublicae.*
- Infense**, adv. *vijandelijk, pugnae.*
- Infensio**, āre, i. *vijandelijk gezind zijn tegen iemand; infensantibus diis; Armeniam, Armenier vijandelijk aanvallen.*
- Infensus**, a, um, adj. *vijandelijk gezind, verbitterd, alicui, tegen of op iemand; tp. (van toestand) ongunstig, drukkend; b. v. validuto inlensa, ziekte; servitium infensus, eene al te drukkende slavernij.*
- Inferi**, ōrum, m. (waarsch. verw. met *infero*) *de afgestorvenen in de onderwereld, de onderwereld; ab inferis existere, van de dooden opstaan; aliquid ab inferis excitare, iemand van de dooden oproepen, opwekken.*
- Inferiac**, ārum, f. (sc. victimae) *een lijkkoffer; alicui inferias ferre, afferre, facere, dare.*
- Inferior**, z. Inferus.
- Infernas**, ātis, adj. *van de onderste plaats, arbor.*
- Inferne**, adv. *van onderen, van onderen op, metuere cavernas.*
- Infernus**, a, um, adj. *onderaardsch, stagnum, fulmen, dii; (poët.) inferni, subst. = Inferi; inferna, (sc. loca) a) de onderwereld; b) het onderlijf.*
- Infero**, intūli, illatum, inferre, 3. 1) *in of op iets brengen, dragen, leggen, spolia templo; in equum, op het paard tillen; secundam mensam, het nagereg opbrengen; rationes, de rekening (te boek) overbrengen; sumtum civibus inferre, de onkosten aan de burgers in rekening brengen; aliquid alicujus corpus, ter aarde brengen, begraven; signa inferre, den vijand aanvallen; manus alicui of in aliquid, de hand aan iemand slaan, = iemand geveld aandoen; bellum alicui, iemand den oorlog aandoen;*

- se inferre, zieh ergens heen begeven, b. v. per medios; tp. a) iemand in zekeren toestand brengen, b. v. aliquem in pauperiem, se in periculum, (daarin storten); b) iemand aandoen, veroorzaken, alicui injuriam, periculum, spem, moram; c) tegen iemand inbrengen, iemand op- of te last leggen, alicui crimem proditionis.
- Inferus** (zeldzaam Infer), a, um, adj. (waarsch. verw. met *infer*) 1) onder, zich van anderen bevindende, loca; mare inferum, de Toskaansche zee; 2) onderaardsch, diu; comp. inferior, (n. us), oris, adj. de onderste, locus; in inferius ferri, nederzakken, naar beneden vallen; tp. minder, geringer (in magt, aanzien, van geboorte enz.); inferiorum esse, onderliggen, den nederlaag bekomen (in den strijd); inferior aetate, = jonger; inferioris aetatis esse, jonger zijn; inferior animo, minder moedig; superl. infimus, a, um, adj. de onderste, ara, het onderste gedeelte, of het onderste van den altaar; tp. de laagste, nederigste. proditionis, precēs; infimo loco natus, in zeer lage afkomst.
- Inferverbo**, feci, factum, 3. laten koken, acētum.
- Infervēo**, bñi, z. S. 2. koken, zleden.
- Infervesco**, bñi, z. S. 3. kokend of zledend worden, aan de kook raken, aqua sole infervescit.
- Infestātor**, oris, m, die anderen vijandelijkheden aandoet, een aanvechter.
- Infeste**, adv. vijandelijk, facere in aliquem.
- Infesto**, āvi, ātum, 1. vijandelijkheden aandoen, aanvechten, ontrusten, teisteren, insulas, munitiones, stomachum.
- Infestus**, a, um, adj. 1) voor vijandelijkheden blootstaande, onveilig, gevaarlijk, onrustig, iter, civitas; 2) vijandelijk gezind, animus; gens infestissima nomini romano, (den Romeinen zeer vijandig); infestis signis impetum facere, op den vijand aanvallen.
- Infectus**, z. Infacetus.
- Infectialis** en **Infectiae**, z. Inficialis etc.
- Infectio**, feci, factum, 3. (eig. in- of aandoen) 1) *verwen*, lanam, aequor sanguine; tp. aliquem artibus, iemand onderrigt in de kunsten geven; vitii infici, door gebreken bezoedeld worden; sapore aliēno infici, een vreemde smaak krijgen; sapientia animum infecit, heeft hem slechts een, of oppervlakkig aangedaan.
- Infidēlis**, e, adj. ontrouw, niet te vertrouwen, socius etc.
- Infidēlitas**, ātis, f. de ontrouw.
- Infidēlister**; adv. onredelijk, alicui suadere.
- Infidus**, a, um, adj. ontrouw, niet te vertrouwen, onveilig, amicus, pax; tp. sedes, mare.
- Infigo**, xi, xum, 3. insteken, in (iets) vast maken, gladium hosti in pectus; tp. animo infigere, in de ziel inprenten; animus semper infixus est in patriae caritate, (volhardt er in, blijft er bij).
- Infirmas**, ātis, m. een van de laagste volksklasse.
- Infirmus**, z. Inferus.
- Infindo**, fidi, fissum, 3. (poët.) insnijden,
- door snijden, velluri sulcos.
- Infinitas**, ātis, f. oneindigheid, eene oneindige of ontelbare menigte, locorum.
- Infinite**, adv. zonder einde, zonder grenzen, concupiscere.
- Infinitus**, oris, f. oneindigheid.
- Infinitus**, a, um, adj. 1) oneindig, onbeperkt, grenzenloos, potestas; 2) oneindig veel, oneindig groot, odium, labor, multitudo; infinitum, subst., eene oneindige menigte, auri; infinito plus, oneindig veel meer; 3) onbepaald, quaestio.
- Infirmatio**, oris, f. de ontkrachting, verzwakking, rerum judicatarum.
- Infirmus**, adv. 1) zwak, niet sterk, animatus; 2) kleinmoedig, vreesachtig, paulo infirmus aliquid expavescere, (met al te veel kleinmoedigheid).
- Infirmus**, ātis, f. 1) de zwakte, zwakheid, corporis, validudinis; tp. animi; 2) zwakte gezondheid = ziekte, ongesteldheid; 3) zwakheid, onvastheid, onbestendigheid van karakter, Gallorum.
- Infirmus**, āvi, ātum, 1. 1) zwak maken, verzwakken; legiones, de legioenen verminderen; tp. van zijne kracht berooven, niet doen gelden, legem, fidem; 2) moedeloos maken; infirmatus conscientia scelerum.
- Infirmus**, a, um, adj. 1) niet sterk, zwak, vires, validudo; tp. animus; res infirma ad probandum, (krachteloos, die niets bewijst); 2) zwak, = ongesteld, ziek.
- Inist**, def. 1) hij, zij, het begint, postulare; 2) hij, zij, het vangt aan te spreken; ita inist, hij ving dus aan.
- Inistiae**, ārum, f. het loochenen (alleen in acc. gebruikelijk); inistias ire, loochenen.
- Inistialis**, e, adj. loochenend, onkennend, quaestio.
- Inistatio**, oris, f. het loochenen; bijz. het onkennen van verkregene of toevertrouwde gelden.
- Inistator**, oris, m. een die loochent, of onkent, dat hij geld ontvangen heeft = een slecht betaler.
- Inistor**, ātus sum, 1. loochenen, onkennen; verum.
- Inflammatio**, oris, f. 1) het ontvlammen, een brand; tp. de ontvlamming, = aanvuring, animorum; 2) eene ontsteking (bij ziekten), aurium.
- Inflammo**, āvi, ātum, 1. 1) in vlam zetten, aansteken, taedas; tp. ontvlammen, odium, populum; cupiditate inflammari; 2) (bij ziekten) ontsteken, te veel verhitten, vulnera, bovem; 3) in brand steken, verbranden, urbem, classem.
- Inflāte**; adv. met opgeblazenheid, trotschelijk; inflatus ad aliquem perscribere.
- Inflatio**, oris, f. blazing, opblazing; inflatonem habere, opblazen, opgeblazen maken.
- Inflatus**, us, m. het op- of aanblazen, tibicinis; tp. inflatus divinus, goddelijke aanbazing, = ingeying.
- Infecto**, xi, xum, 3. 1) inbuigen, krommen, bacillum, ferrum; tp. jus, het recht verdraajen, verwringen, = schenden; aliquem precibus infectere, (bewegen, roeren); 2) in 't alg. wendend, alicujus oculos infectere, iemand's oogen tot zich trekken.

Inſtctus, a, um, adj. (poët.) *onbetweend*.
Inflexibilis, c, adj. *onbuigzaam, hardnekkig, dolor, obstinatio, iudicium*.
Inflexio, ðnis, f. *de inbuiging, bogt, kromte, laterium*.
Inflexus, us, m. 1) *het inbuigen, de buiging; modulationis, verandering van toon; 2) (poët.) de kromte*.
Inſigo, xi, cum, 3. 1) *in of aan (iets) slaan; alicui securim, iemand eenen slag met de bijl geven; 2) door slaan toevoegen, plagam, vulnus; tp. toevoegen, aandoen, turpitudinem, detrimentum*.
Inſo, avi, atum, t. 1) *op iets (op een speelſtuig) blaazen, tibiam; 2) opblazen, ambas buccas; carbasus inflatur austro, de zeilen worden van den zuidenwind opgeblazen; tp. verheffen, animos falsa spe; spem regis; animus inflatus, (opgeblazen, trotsch)*.
Inſſo, xi, xum, 3. 1) *invloeyen, naar binnen vlieten of loopen, in oceanum, lacum; lt. in 't alg. zich in menigte ergens heen begyven; b. v. copiae in Italiam influentes, die naar Italië komen toestroomen; tp. bonum nobis influit, het geluk stroomt ons toe; influere in animos, (ongemerkt binnen stuypen)*.
Inſſato, fodi, fossum; 3. 1) *ingraven, graven, sulcum; 2) in- of onder (de aarde) graven; v. d. begraven*.
Inſſec. z. Infec.
Inſormatio, ðnis, f. *de voorſtelling, het denkbeeld (dat de geest zich van een voorwerp maakt)*.
Inſormis, e, adj. 1) *ongevormd, vormloos, lomp; alveus, (een schultje); 2) misvormd, afzigtelyk, cadaver; tp. (poët.) leelyk, onaangenaam, hlems*.
Informo, avi, atum, t. 1) *vormen, eenen vorm of eene gedaante aan eene zaak geven, iets ontwerpen; Martem ceri informare, een afbeeldſel van Mars in was vormen; 2) door onderrigt vormen, beschaven, aetatem puerilem*.
Infortunatus, a, um, adj. *ongelukkig, senex*.
Infortunum, i, n. *ongeluk, ferre, ongelukkig uitvallen = iemand slecht bekomen*.
Infra (voor inferi, sc. parte) I) adv. 1) *onder, van onderen, infra nihil est nisi mortale, onder de maan is alles sterfelyk; comp. inferius, meer van onderen, lager, b. v. currere; 2) (poët.) in de onderwereld; II) prp. cum acc. onder, onderaan, infra oppidum; tp. a) kleiner, minder dan; magnitudine paulo infra elephantos, een weinig kleiner dan de olifanten; b) geringer (in waarde), beneden; infra omnes esse*.
Infractio, ðnis, f. *eig. het breken of gebroken zyn; tp. animi, kleinmoedigheid*.
Infractilis, e, adj. *onverbreekbaar, adamas; tp. (poët.) sterk, onverzwakbaar, vox*.
Infrēmo, tli, z. S. 3. (poët.) *brommen, knorren (b. v. als een wild zwyn)*.
Infrēnatus, a, um, adj. *ongetoomd, niet van toom voorzien, eques*.
Infrēndō, z. P. en S. 2. (poët.) *knersen, dentibus*.
Infrēnis, e, en -us, a, um, adj. (poët.) *toomeloos, teugelloos, equus; Numidae infrē-*

nes; (die zich van geenem toom bedienen).
Infrēno, avi, atum; t. optoemen, equum; (poët.) *currus, den wagen inspannen; tp. beteugelen, strēnnen, impētum*.
Infrēquens, tis, adj. 1) *niet menigvuldig, die zelden ergens is of iets doet; sum infrēquens Romae; (poët.) infrēquens cultor deorum; 2) niet talryk, senatus; copiae infrēquentiores, een geringer aantal troepen; 3) niet volkryk, slecht bevolkt of bewoond; infrēquentissima urbis, de slechtst bevolkte gedeelten der stad; signa infrēquentia (armatis), (van weinig soldaten voorzien)*.
Infrēquenda, ae, f. 1) *geringe menigte of aantal, b. v. van den Senaat; 2) gebreck aan volk of inwoners, eenzaamheid, locorum*.
Infrico, tti, ctum en cātum, t. *inwryven, b. v. in eene wond*.
Infringo, frēgi, fractum, 3. 1) *afbreken, breken, remum; tp. verzwakken, strekken, b. v. conatus adversariorum, animos hostium; aliquem, iemand den moed benemen, moedeloos maken; 2) (poët.) iets aan of tegen iets slaan, alicui cratera; colāphum, iemand eene oorveeg geven; latus liminibus, zich door een stoot aan den deurpost in de zijde bezeeren*.
Infriso, z. P. en S. t. *Inkruimelen, sijn wryven in iets*.
Infrons, dis, adj. (poët.) *zonder loof of groen, zonder boomen, kaal, ager*.
Infructuosus, a, um, adj. *onvruchtbaar, vitis; tp. onnut, niets uitwerkend, preces*.
Infrūctus, a, um, adj. *(van een veroud werk; Fruniscor = Fruor) smakeloos, onnoozel, animus*.
Infructus, a, um, adj. *met blankessel ingewreven; tp. te veel opgestrukt, oratio*.
Inſſula, ae, f. in 't alg. een bedeksel: 1) *een hoofdband, hoofdsieraad (der priesteren, der offerdieren en der smeckelingen); tp. infularum loco esse, heilig, in hooge eer zyn; 2) (poët.) opschik, sieraad (van een tempel)*.
Inſſulatus, a, um, adj. *met eenen hoofdband voorzien of omwonden*.
Inſſulco, si, tum, 4. *iemand iets instoppen, alicui cibum; tp. ingleten, invoegen*.
Inſſumatus, a, um, adj. *berookt*.
Inſſundibulum, i, n. *eene soort van trechter*.
Inſſundo, fudi, fūsum, 3. *ingleten, instorten (in iets); vinum cribro; alicui venenum, iemand vergift ingeven; it. op iets werpen, b. v. ingentem vim sagittarum ratibus, (eene groote menigte pijlen op de vloten werpen, de vloten daarmede als overdekken); (poët.) collo infundi, om den hals vlieten; tp. verbreiden, vitia in civitatem*.
Inſſusco, avi, atum, t. *donker (van kleur) maken, aquam atramento; tp. a) verdonkeren, verduisteren, gloriam; b) bederven, saporem vini; tp. barbaries eos infuscaverat*.
Inſſuscus, a, um, adj. *donkerbruin, color*.
Inſſusto, ðnis, f. *het ingieten, instorten*.
Inſſusus, us, m. = Infusio.
Ingemino, avi, atum, t. 1) (poët.) *verdub-*

- belen, ictus; 2) intr. zich verdubbelen, b. v. ingeminat clamor.*
- Ingemisco**, ūi, z. S. 3. *over iets zuchten, alicui malo.*
- Ingēmo**, ūi, z. S. 3. *over iets zuchten, conditioni suae.*
- Ingēdro**, āvi, ātum, i. 1) *inplanten, terstond bij de geboorte mededeelen; ingeneratus, aangeboren, ingeschapen; non ingenerantur hominibus mores; 2) scheppen, vormen, societatem.*
- Ingēmātus**, a, um, adj. (poët.) *van natuur geschapen, gekaard, lepide.*
- Ingēmōse**, adv. *geestig, vernuftig, scherpzinnig, rem tractare.*
- Ingēmōsus**, a, um, adj. 1) (poët.) *van goeden aanleg, welgeaard, geschikt tot iets; ager ad segetes; 2) vernuftig, geestig, schrander, vindingrijk, ad of in aliquid; 3) schrander uitgedacht, argumentum.*
- Ingētum**, i, n. 1) *de natuurlijke aanleg, aard, gesteldheid, campi, pomorum; it. in 't alg. de gesteldheid; exquisita ingenia coenarum, (uitgezochte soort); 2) de gemeedsgesteldheid, inborst, durum, bonum, inhumanum; suo ingenio vivere, naar zijnen zin, op zijne wijze, zoo als het zijne gemeedsgesteldheid medebrengt, leven; ad ingenium suum redire, (in een slechten zin) tot zijnen eigen aard of zin wederkeeren; 3) aangeboren verstand of geestvermogen, vernuft, tardum, acerrimum, varium; ingenii acies of acumen, een scherp, doordringend vernuft; 4) een geestige of vernuftige inyal; 5) een man van verstand, een vernuft, een genie.*
- Ingens**, tis, adj. *(waarsch. van ingeno, voor ingigno) aanzienlijk, met betrekking tot de eigenlijke gesteldheid der zaak, buitengewoon groot; numerus, clamor, bellum; femina ingens animi, (groot van geest); (poët.) ingens famā, = zeer uitgebreid.*
- Ingēne**, adv. *gelijk, het een man van goeden afkomst betaamt, farsoenlijk, educatus; tp. opregt, openhartig, confuerti.*
- Ingētūtas**, ātis, f. *goede afkomst, adelijke geboorte, ornamenta ingenuitatis; tp. edele denkwijze.*
- Ingētūs**, a, um, adj. 1) (poët.) *aangeboren, ingeschapen, natuurlijk, indoles, color; 2) vrijgeboren, adelijk; tp. a) edel, animus, studia; b) opregt; ingenui est, het is een teeken van opregtheid.*
- Ingēro**, gessi, gestum, 3. 1) *in-, binnen, of op iets dragen, aquam in salinas, ligna focu; 2) op iemand werpen (zich, steenen op iemand); se ingerere in hostes, zich op de vijanden werpen; tp. convicia alicui, iemand met smaad beladen; nomen alicui, iemand eenen naam opdringen; se ingerere, zich opdringen (tot eene bediening, tot een ambt); 3) aanbrengen, toebrengen (wonden, slagen, aan iemand).*
- Ingestābilis**, e, adj. *ondraagbaar, onus.*
- Inigno**, gēnūi, gēnūm, 3. *inplanten, doen of laten ingeboren worden, hominibus cupiditatem; vitia ingenita, aangeborene gebreken.*
- Inglōrius**, a, um, adj. *onberoemd, van roem*
- verstoken, vita; inglorius militiae, niet vermaard in den krijgslust.*
- Inglūvies**, ēi, f. *de krop; tp. (poët.) vfaat-zucht.*
- Ingrandesco**, ūi, z. S. 3. *groot worden, opgroeien (van planten).*
- Ingrāte**, adv. 1) *onaangenaam; gemma ingrāte virens; 2) ondankbaar, b. v. alicujus facilitate abuti.*
- Ingrātis** (abl.), *tegen wil en dank, ad depugnandum cogi.*
- Ingrātus**, a, um, adj. 1) *onaangendam, laboer; 2) ondankbaar, animus; in aliquem; tp. (poët.) ager, (onvruchtbaar, die de daaraan besteedde moeite niet behoelt); id erit ingrātum, gij zult daaryvoor geen en dank inoogsten.*
- Ingrāvesco**, z. P. en S. 3. *zwaar worden, in zwaarte toenemen; sal ingravescit; tp. toenemen (meestal van iets nadeligs); morbus ingravescens; annona ingravescit, de prijs der granen rijst.*
- Ingrāvō**, āvi, ātum, i. *eig. bezwaren, verzwaren; tp. 1) (poët.) overdrijven (een verhaal); 2) toenemen, zwaarder of drukker worden; saevitia hūicis ingrāvō, de gestrengheid des winters neemt toe.*
- Ingrēdiōr**, gressus sum, 3. 1) *ingaan, binnengaan, gaan, tardius, per nivem et glaciū; 2) binnengaan, intreden, domum; viam, pontem, (betreden); tp. a) z. v. a. in iets treden of voortgaan, vestigiis of vestigia patris, de voetstappen zijns vaders drukken, daarin voortgaan; pericula, gevaren ondergaan; b) iets aangaan of aan iets gaan = iets aanvangen; iter, (in) bellum, in orationem; dicere ingrediōr, ik begin te spreken; it. (poët. zonder dicere) beginnen te spreken, b. v. sic contra est ingressa Venus.*
- Ingressō**, ōis, f. 1) *de gang, voortgaande toon (van eene rede), modcrata; 2) de ingang, intrede, fori, in het forum; tp. de aanvang, het begin.*
- Ingressus**, us, m. 1) *de gang, het gaan, celosior; 2) de ingang, toegang; ingressu prohiberi, niet binnengelaten worden; tp. de ingang, = aanvang, het begin; in ingressu operis; (poët.) ingressus capere, zijnen aanvang of oorsprong van iets nemen.*
- Ingrūō**, ūi, z. S. 3. *(van het ongebr. gruo, = gaan; zie cruor en crus) (poët.) losgaan op iemand, aanvallen, bestormen, alicui; tp. overkomen, overvallen (gevaar, ziekte).*
- Inguen**, īnis, n. *het voorste gedeelte des lichaams aan de heupen, de echenis; tp. (van gewassen) de plaats waar de boomtak zich aan den stam sluit.*
- Ingurētō**, āvi, ātum, i. 1) *intr. (van vloeistoffen) indringen, naar binnen storten; 2) trans. a) eig. indringen; tp. se in copias alicujus, zich in iemands bezittingen, = zich van iemand vermogen meester maken; se in flagitia, zich in ondeugden storten; b) vol proppen, se, zich met spijs en drank overladen.*
- Ingestābilis**, e, adj. *oneetbaar, bacca.*
- Ingustātus**, a, um, adj. (poët.) *ongeproefd, nog nooit gegeten.*

Inhabilis, e, adj. *onhandelbaar, moeilijk te hanteren of te gebruiken*, telum; tp. *ongeslacht, onbekwaam tot iets, studijs*.

Inhabitable, e, adj. *onbewoonbaar, regio*.

Inhabito, āvi, ātum, i. *bewonen, regionem*.

Inhaerēo, si, sum, 2. *in of aan iets vastgehecht zijn of hangen*; sidera sedibus suis inhaerent; lingua inhaeret, *de tong is aangegroeid*; tp. *inhaerere in mente, in de ziel geprent zijn*; opinio inhaerens, *eene ingewortelde meening*.

Inhaerresco, haesit, haesum, 3. *in of aan iets blijven hangen*, in sordibus; tp. *in mentibus*.

Inhālo, āvi, ātum, i. *iemand toedemen of roebiazen*; aliquid popinam, *den reuk der spijzen uit de gaarkeuken*.

Inhibeo, ūi, ūtum, 2. 1) *elg. tegen iemand houden*; tp. *aanwenden, uitoefenen, impetuum in aliquem, aliquid supplicia*; modum, *maat stellen*; 2) *inhouden, terughouden, strekken, frenos, equum*; inhibere puppes remis, *of inhilbere remis, of alleen inhilbere, een schip omdraaijen (om het b. v. de haven te doen inloopen)*.

Inhibito, ōnis, f. *elg. het inhouden, remigum, het stil doen houden en omdraaijen van een schip door de roeijers*.

Inhilo, āvi, ātum, i. *den mond open zetten (van verwondering, begeerte)*; aliquid ali-quid, *naar iets*; tp. *naar iets als met open mond staan gapen, = trachten te verkrijgen, bejagen, hereditatem*.

Inhoneste, adv. *op eene eerlooze, schandelijke wijze*, aliquem accusare.

Inhonesto, āvi, ātum, i. (poët.) *onteerren, schenden*.

Inhonestus, a, um, adj. 1) *eerloos, schandelijk, homo, cupiditas*; tp. (poët.) *ihonestata vulnera tergo accipere*; 2) *leelijk (naar het uitwendige)*, mulier.

Inhonoratus, a, um, adj. 1) *onbeloond, societas; inhonoratum aliquem dimittere*; 2) *ongeerd, triumphus; vita, (zonder eereposten)*.

Inhonorificus, a, um, adj. *onteerend, geen eer aandoende, factum*.

Inhonorus, a, um, adj. *zonder eer of aanzien, civitas*.

Inhorreo, ūi, z. S. 2. *(van voorwerpen) stijf of regtop staan (b. v. een leger van de menigste speeren)*.

Inhorresco, ūi, z. S. 3. *stijf staan, met de uitstekende punten om hoog staan, b. v. het graan*; it. *zich schudden of stuuven (als een vogel met zijne vederen)*; tp. *ijzen, huiyeren (van koude, vrees)*.

Inhospitālis, e, adj. *ongastvrij, onherbergzaam, litus; tp. duritia, (van eenen boom, die geene vreemde takken op zich laat inenten)*.

Inhospitālitās, ātis, f. *ongastvrijheid, onherbergzaamheid*.

Inhospitus, a, um, adj. (poët.) *ongastvrij, onherbergzaam*; tecta; inhospita, ōrum, subst. (sc. loca) *wooste, onherbergzame plaatsen*.

Inhumāne, adv. *onmenschelijk, facere*.

Inhumānitas, ātis, f. 1) *onmenschelijkheid*,

immoderata; 2) *onwellewendheid, onbeleefdheid*.

Inhumāniter, adv. *onbeleefdelyk, onwringendelyk, facere*.

Inhumānus, a, um, adj. 1) *onmenschelijk, homo, securitas*; 2) *onbeschaafd, onbeleefd, ingenium*; homo inhumanissimus; 3) *onvriendelyk, norsch, senex*.

Inhumatus, a, um, adj. *onbegraven, corpora*.

Inhūmo, āvi, ātum, 1. *onder de aarde leggen, met aarde bedekken*.

Inibi, adv. 1) *aldaar, daar ter plaatse*; 2) = *in ea re; daarin*; 3) *inibi esse, nabij iets, op het punt zijn*.

Inigo, ēgi, actum, 3. *aandriyven tot iets*.

Inimice, adv. *vijandelyk, contendere*.

Inimicitia, ae, f. (gewoonlyk in plur.) *vijandschap*; sunt of intercedunt mihi inimicitiae cum aliquo, *ik heb vijandschap met iemand*.

Inimico, āre, i. (poët.) *vijandelyk maken, in vijandschap brengen*; ira urbes inimicat.

Inimicus, a, um, adj. *vijandig (gezindheid, voornemen)*; inimicissimus, *iemands grootste of voorname vijand*.

Inimicribilis, e, adj. *onnavolgbaar, opus*.

Inique, adv. 1) *ongelyk, onbillijk*; poena inique constituta; 2) *zichzelyven ongelijk blyvend*; aliquid inique ferre, *iets kwalijk nemen*.

Iniquitas, ātis, f. *oneffenheid, ongelijkheid, loci*; tp. a) *onbillijkheid, praetoris*; it. *onbillijk, onregtvaardige, overdrevene eisch van iemands magt, wysheid enz.*; vestram iniquitatem accusatores; b) *ongunstigheid, mood*; temporis, retum, *ongunstige tijdsomstandigheden of gesteldheid van zaken*.

Iniquus, a, um, adj. *ongelyk, oneven, pugna, (voetvolk tegen paardevolk)*; tp. a) *ongeschied, moeilijk, ongunstig, nadeelig, locus*; b) *onbillijk, judex, lex*; c) *ongene-gen, vijandig, aliquid en in aliquem*; animus iniquissimus; subst. *een vijand, meus*; d) *onwillig, niet gelaten*; aliquid iniquo animo ferre, *iets ongaarne liyden, met ongeduld verdragen*.

Initāmenta, ōrum, n. tp. *inwijding = onderriegt*.

Initāto, ōnis, f. *de inwijding of inwijdingsplegtigheid in eene godsdienst, (b. v. in die van Ceres te Eleusis)*.

Initio, āvi, ātum, i. *inwyden (in eene godsdienstgeheimenis)*, aliquid Cereri; tp. *litteris initiatum esse*.

Initium, i, n. *de aanvang, het begin*; una eorum pars initium capit a flumine, *(necmēt een begin bij de rivier)*; initio, *in den aanvang*; pl. *initia, de godsdiensbeginnselen of geheimenissen (bijz. van Ceres)*; initia Samothracum.

Initus, us, m. *het paren der dieren*.

Injectio, ōnis, f. *manus (gen.) (eig. het werpen, slaan of leggen der hand aan iets) de uitoefening des regts van eigendom, b. v. van eenen heer jegens zynen vrygelaten*.

Injectus, us, m. 1) *het inwerpen, pulveris*; 2) *het overheen werpen, het aantrekken van een kleed*.

Injicio, jeci, jectum, 3. 1) *inwerpen, inleggen, manum fōcilo*; se in hostes, *zich onder der vijanden werpen, storten*; tp. *aan-*
E c

jagen; inboezamen; veroorzaken (vrees, hoop, twist enz.); civitati tumultum, oproer in den Staat verwekken; in sermone injicere, in het gesprek laten invloeyen; nuper injecti, onlangs liet hij hooren, zeide hij; 2) op iets werpen; tela in elephantos, alicui pallium; (poët.) brachia collo, iemand omarmen, omhelzen; pontem, eene brug slaan; tp. alicui manum, de hand aan iemand slaan, op iemand leggen.

Injucunde, adv. *op eene onaangename wijze; res injucunde actae.*

Injucunditas, *ctis*, f. *onaangenaamheid, orationis.*

Injucundus, a, um, adj. 1) *onaangenaam, labor, odor; 2) onvriendelijk, toornig op iemand, adversus malos.*

Injudicatus, a, um, adj. *niet beoordeeld, onbeslist, in iudicatum relicto.*

Injungo, *nxi, nctum*, 3. *aanvoegen, aanhechten (balken aan planken); tp. a) toevoegen, alicui injuriam, ignominiam; b) opleggen (iemand eene bezigheid, een ambt, een juk enz.)*

Injuratus, a, um, adj. *die niet gezworen heeft; injurato credere.*

Injuria, ae, f. 1) *onrecht, belediging; injuriam alicui facere, inferre, imponere en offerre, of aliquem injuria afficere, iemand onrecht aandoen, iemand beledigen, verongelijken; injuriam accipere ab aliquo, van iemand beledigd worden; per injuriam, of injuria, ten onrechte; injuriarum actio, eene aanklagt wegens geleden onrecht of belediging (in woorden of daden); 2) eene onrechtvaardigheid, praetoris; 3) overdrevene gestrengheid of hardheid van gedrag of handelwijze, paterna; 4) in 't alg. benadeeling, schade; comparuit sine injuria, (schadeloos); aliquem ab injuria oblivionis asserere, iemands aandenken voor de vergetelheid bewaren.*

Injuriöse, adv. *onrechtvaardiglijk, alicquem tractare.*

Injuriösus, a, um, adj. 1) *onrechtvaardig, in en adversus aliquem; 2) nadeelig, ictus.*

Injurtus, a, um, adj. *onrechtvaardig, onbillijk, sibi; injurium est.*

1. **Injussus**, a, um, adj. (poët.) *ongelast, uit eigen beweging, vrijwillig; tp. injussa virescunt gramma.*

2. **Injussus**, us, m. (alleen in abl. sing.) *zonder bevel, imperatoris.*

Injuste, adv. *onrechtvaardig, onbillijk; injuste facta, onregmatige handelingen.*

Injustitia, ae, f. 1) *ongerechtigheid, onrechtvaardigheid; 2) strenge handelwijze (jegen zijn zoon enz.)*

Injustus, a, um, adi. 1) *onrechtvaardig, onbillijk, iracundia; (poët.) injusta regna, (door onrecht verkregen); 2) drukkend, onus, fascis.*

Inl. Inn. NB. *de woorden, die zoo beginnen, moet men zoeken op Ill. en Imm.*

Innabulis, e, adj. (poët.) *waar men niet zwemmen kan, onbeyaarbaar, umta.*

Innascor, *natus sum*, 3. *ergens in groeyen, aquis, in het water; cupiditas innascitur, (ontstaat).*

Innato, *avi, itum, 1, 1)* *op of in iets zwemmen, undam, flumini; 2) inzwemmen, in concham; 3) tp. z. x. a. boven op zwemmen, boven drijven, zichtbaar zijn.*

Innatus, a, um, adj. *ingeschapen, aangebooren, cupiditas.*

Innavigabilis, e, adj. *onbeyaarbaar, Tiberis.*

Innecto, *xiii, xum, 3.* 1) *poët. omslingeren, b. v. de slaap van het hoofd met kransen; alicujus cervicibus innecti, iemands nek (hals) omvatten; 2) aan elkander hechten, aaneen voegen; tp. causas morandi, de eens rede tot uitsstel na de andere voorgeven; cum aliquo innexum esse, met iemand verbonden zijn (b. v. door bloedyerwantschap).*

Innitor, *sus of xus sum, 3.* *op iets leunen, steunen of rusten, hasta, scutis; tp. salus mea incolumitate alicujus nititur, mijn welzijn berust op enz.*

Inno, *avi, itum, 1.* *op of in iets zwemmen, aquae, fluvio; (poët.) bevaren, stygium paludem.*

Innocens, *tis*, adj. 1) *onschadelijk, niet na-deelig, vinum, epistola; 2) onschuldijk, onstrafbaar, regtschapen; it. vrij van eigenbaat, onbaatzuchtig (een regter).*

Innocenter, adv. *op eene onschuldige of niet onregmatige wijze, b. v. opes innocenter paratae.*

Innocentia, ae, f. 1) *onschadelijkheid, animalium ferorum; 2) onschuldigheid, onschuld; praesidium innocentiae; 3) onberispelijkheid, regtschapenheid; vir summa integritate atque innocentia; 4) onbaatzuchtigheid.*

Innocüe, adv. *onschadelijk; sagittae innocue evaserunt, (bragten geen nadeel aan).*

Innocüus, a, um, adj. (poët.) 1) *onschadelijk, niet nadeelig; herba; 2) onbeschadigd, iter, carinae.*

Innotesco, *ui, a. S. 3.* *bekend worden, fraude.*

Innövo, *avi, itum, 1.* *egn. vernieuwen; tp. se ad imperantiam suam, tot zijne vorige ongebondenheid terugkeeren.*

Innoxte, adv. *onschadelijk.*

Innoxus, a, um, adj. 1) *onschadelijk, medicamina; vulnera, geneesselijke wonden; 2) onschuldig; innoxium plectere; 3) onbeschadigd, onbezeerd, a morsu serpentum.*

Innubilus, a, um, adj. (poët.) *onbewolkt, aether.*

Innubis, e, adj. (poët.) *onbewolkt, helder, dies.*

Innöbo, *psi, ptum, 3.* *door een huwelyk in een geslacht komen.*

Innöbus, a, um, adj. (poët.) *ongetrouw.*

Innömerabilis, e, adj. *ontelbaar, multitudo, pecunia.*

Innömerabilitas, *ctis*, f. (is zeldzaam) *eene ontelbare menigte, mundorum.*

Innömerabiliter, adv. *ontelbare keeren, menigmaal.*

Innömerus, a, um, adj. *ontelbaar, multitudo.*

Innödo, *ui, itum, 3.* *een wenk aan iemand geven, toewenken.*

Innuptus, a, um, adj. (poët.) *ongetrouwd,*

- puella; innupta, subst. *eene maagd, jonkvrouw.*
- Innutrō, lvi, Itum, 4. *in iets doen groeijen of ontstaan (schijnt alleen in pass. voor te komen); mari innutritus, in de zee z. v. a. opgekweekt; tp. certis ingeniis innutriti, ziele vormen door het lezen der werken van enkele groote vernuften.*
- Inoblitus, a, um, adj. (poët.) *niet vergeten, indachtig, mens.*
- Inobritus, a, um, adj. (poët.) *niet overdekt, b. v. door de golven,*
- Inobscuro, are, 1. *verduisteren.*
- Inobsequens, tis, adj. *ontoegevend.*
- Inobservabilis, e, adj. *onmerkbaar, cursus, error.*
- Inobservantia, ae, f. *onopmerkzaamheid, onverschilligheid.*
- Inobservatus, a, um, adj. *niet opgemerkt, niet waargenomen, tempus.*
- Inocentius, a, um, adj. (poët.) *niet ondergaande, axis,*
- Inocco, avi, itum, 1. *inleggen, semen.*
- Inoculatio, ōnis, f. *het oculeren der boomen,*
- Inoculator, ōris, m. *die de boomen oculert.*
- Inoculo, avi, itum, 1. *oculeren, arbores.*
- Inodoro, are, 1. *riekend, en gew. stinkend maken, allucius halitum.*
- Inodorus, a, um, adj. *zonder reuk, d. i. 1) geen reuk hebbende of van zich afgevend, b. v. bloemen; 2) van reuk (= van het vermogen om te ruiken, van het zintuig van den reuk) ontbloot of beroofd, zwak van reuk, b. v. een die verkouden is.*
- Inoffensus, a, um, adj. *niet gestoten, onbezeerd, pes; tp. (poët.) vita, een ongestoord = gelukkig leven.*
- Inofficōsus, a, um, adj. *ongedienstig.*
- Inolesco, ēvi, z, S. 3. (poët.) *in iets groeijen; libro, in den boomschors.*
- Inominatus, a, um, adj. (poët.) *elg. zonder gunstig voortekken, = ongelukkig, onzalig, cubile.*
- Inopaco, are, 1. *beschaduwen.*
- Inopertus, a, um, adj. *ongedekt, caput; tp. veritas, de naakte waarheid.*
- Inopia, ae, f. 1) *gebrek aan iets, frugum; consilii, radeloosheid, verlegenheid; acrarum, eene uitgeputte schalkst; 2) (zonder gen.) gebrek, armoede; suis opibus aliorum inopiam levare.*
- Inopinans, tis, adj. *niet verdacht, tegen verwachting; hostes inopinantes aggrēdi.*
- Inopinanter, adv. *onverwachts.*
- Inopināte, adv. *onverwachts.*
- Inopinatus, a, um, adj. *onvermoed, onverwacht, finis vitae; nihil inopinati, niets onverwacht; ex inopinato of inopinato, op 't onverwacht, b. v. in castra irrumpere.*
- Inopinus, a, um, adj. (poët.) *onvermoed, onverwacht, quies, visus.*
- Inopitōsus, a, um, adj. (poët.) *gebrek hebbende, behoefstig, consilii.*
- Inopportūnus, a, um, adj. *ongelegen, ongeacht, of ongepast tot iets, sermoni.*
- Inops, opis, adj. 1) *hulpeloos; inopes relictī a duce; 2) gebrek hebbende aan iets, b. v. consilii, amicorum en ab amicis; 3) arm, behoefstig, acrarum; 4) armzalig, gering;*
- inopis animi esse, *behoefte naar den geest hebben.*
- Inoptatus, a, um, adj. *niet gewenscht, niet welkom, res.*
- Inoratus, a, um, adj. *niet voorgedragen; inorata re, zonder de zaak naar behooren te hebben voorgedragen.*
- Inordnatus, a, um, adj. *niet getangschikt, onordelijk, milites.*
- Inornatus, a, um, adj. 1) *onversierd, zonder opschik, mulier, coma; tp. onopgesierd, orator; tp. (poët.) ongeprezen, ongeroemd;*
- Inotiosus, a, um, adj. *niet ledig, oratio.*
- Inprimis, z. *Imprimis.*
- Inquam, z. *Inquō.*
1. *Inquēs, ētis, f. onrust, nocturna.*
2. *Inquēs, ētis, adj. onrustig, dies.*
- Inquietatio, ōnis, f. *de onrustige beweging, b. v. van de zee.*
- Inquiesco, avi, itum, 1. *verontrusten, mentem.*
- Inquietudo, Inis, f. *onrust.*
- Inquietus, a, um, adj. *onrustig, onstuimig, stormachtig, b. v. de zee; tp. animus, ingenum.*
- Inquilinus, i, m. (voor Incolinus) *een inwoner die geen recht van eigendom heeft, een huurder.*
- Inquināte, adv. *onrein, niet zuiver, loqui.*
- Inquinatus, a, um, adj. *tp. beylekt, schandelijk, homo, rado.*
- Inquino, avi, itum, 1. (waarsch. van het oude Quino, verw. met Coenum) *verontreinigen, bevleeken, bezoodelen (een kleed, zich met bloed; tp. iemands goeden naam, zich met ondeugden).*
- Inquō en gew. Inquam, ik zeg; est vero, inquam, signum, maar, zeg ik, het is een teeken; quoniam, inquit, victoriae repugnans, wyl gij, zelds hij, u tegen de overwinning verzet.
- Inquiro, sivi, situm, 3. 1) *onderzoeken, omnia ordine; 2) geregteijk onderzoeken, in aliquem de re.*
- Inquisitio, ōnis, f. 1) *het opzoeken, corporum; novorum militum, (heffing, aanwerving); tp. veri, het onderzoek der waarheid; 2) het inwinnen der tot eene aanklagt noodige ophelderingen; accusatoris, van den beschuldiger tegen den beschuldigen.*
- Inquisitor, ōris, m. 1) *een opzoeker, onderzoeker, rerum; 2) de aanklager, beschuldiger (in zoo verre als hij de noodige bewijzen naspoort).*
- Inquisitus, a, um, adj. (poët.) *niet onderzocht, res.*
- Insaluber (en -bris) bris, bre, adj. *ongezond (voor iemand), vinum.*
- Insalutatus, a, um, adj. (poët.) *onbegroet, van wien men geen afscheid genomen heeft.*
- Insanabilis, e, adj. *ongeneeslijk, morbus; tp. voor genee verbetering vatbaar, ingenium.*
- Inसानe, adv. *op eene onzinnige wijze; tp. heviglijk, sterk, esurire.*
- Insanā, ae, f. *zinneloosheid, razernij; aliquid concupiscere ad insaniam, iets tot dol wordens toe begeren, = eene razende begeerte naar iets hebben; tp. insaniam libidi-*

- num, zinnelooze, = overdreyens, buiten-sporigheden; viliarum, vestium, onmatige kosten aan landgoederen, kleederen.
- Insano, Ivi of Yi, Xtum, 4. razende of woedende zijn (b. v. als een stier); in aliquem; tp. van zinnen beroofd, gek zijn, ex amore.
- Insanitas, atis, f. ongezondheid, ziekte, animi.
- Insanus, a, um, adj. krankzinnig, zinneloos, razend, homo, cupiditas; poët. verrukt of vervoerd van geest, b. v. vates; tp. onzaggelijk groot, b. v. moles.
- Insatiabilis, e, adj. tp. 1) onverzadelijk, animus, avaritia; 2) niet verzadigend, waaraan men zich niet verzadigen kan, varietas.
- Insatiabiliter, adv. tp. onverzadelijk, memoria sui parare.
- Insatiatus, atis, f. (poët.) in plur. onverzadelijkheid.
- Insaturabilis, e, adj. onverzadelijk, abdoemen.
- Insaturabiliter, adv. onverzadelijk.
- Insculpatus, a, um, partic. ingesneden, gegraveerd, b. v. in steen, nomen.
- Inscendo, ndi, nsum, 3. daarin of daarop klimmen, in currum, scenam; inscendere (sc. navem) zich inschepen.
- Inscenso, onis, f. het inklimmen of beklimmen, in navem.
- Insciens, tis, adj. onwetend, zonder te weten, feci insciens, ik deed het zonder het te weten, zonder verdere inzichten, zonder er aan te denken, me insciencie, buiten wijn weten.
- Inscienter, adv. 1) uit onwetendheid, zonder aan iets te denken, tubam inflare; 2) onkundig, dom, facere.
- Inscientia, ae, f. onwetendheid, onkunde, belli.
- Inscite, adv. zonder kennis, niet goed, naves inscite factae.
- Inscida, ae, f. 1) gebrek aan kennis, legum; negotii gerendi, bij het bestuur van eene zaak; 2) onkuude, domheid.
- Inscitus, a, um, adj. onwetend; it. gek, mulier, jocus.
- Inscius, a, um, adj. onwetende, onkundig, omnium rerum; non inscius, niet onkundig, = wel bewust; me inscio, buiten mijn weten.
- Inscribo, psi, ptum, 3. 1) in, op of aan iets schrijven, nomen monumentis; in statua, eien opschrift op een standbeeld zetten; tp. aliquid in animo, iets in de ziel, in het gemoed, inprenten; sit inscriptum in fronte uniuscujusque civis, het moet een iederen burger als op het voorhoofd geschreven staan; alicui aliquid inscribere, iemand iets toeschrijven, toekennen; 2) iets met schrift of teekenen voorzien, = bepaalde teekenen op iets maken of schrijven, b. v. pulverem hastae; statuum, een standbeeld van een opschrift voorzien, een opschrift daar op maken; librum, een boek betitelen; aedes venales, een huis te koop zetten of te koop aanbieden.
- Inscriptio, onis, f. 1) het opschrijven, nominis; 2) het opschrift, b. v. van een standbeeld; libri, de titel van een boek.
- Inscriptus, a, um, adj. niet geschreven, ongeschreven.
- Insculpo, psi, ptum, 3. insnijden, etsen of graveren, b. v. in steen of hout; natura in mentibus insculpsit, de natuur heeft het in de gemoederen ingeprent.
- Insécabilis, e, adj. wat niet doorgesneden kan worden, ondeelbaar, corpora.
- Inséco, cûi, ctum, 1. insnijden, openen, corpora mortuorum.
- Insectatio, onis, f. de vervolging, hostium; aliquem insectationibus petere, iemand vervolgen.
- Insectator, oris, m. een vervolger, plebis, viciorum.
- Insecto, avi, atum, 1. vervolgen, aliquem lapidibus; miles insectatus, vervolgd.
- Insector, atus sum, 1. 1) iemand vervolgen, impios; (poët.) terram rastri, het land vlijtig bebouwen; 2) hoonen, bespotten (iemand's toestand).
- Insectura, ae, f. de insnijding.
- Inseméno, avi, atum, 1. bezaaien (de aarde).
- Insénesco, ti, x. S. 3. bij iets oud worden, b. v. bij bezigheden.
- Insepárábilis, e, adj. onafscheidelijk.
- Inseptus, a, um, partic. omheind, omgeven, muro.
- Insepultus, a, um, adj. onbegraven, acervus civium.
- Insequor, quítus en cútus sum, 3. 1) daarop volgen, b. v. een geschrei; annus insequens; 2) vervolgen, hostem; aliquem contumelia, irridendo, iemand beschimpen, bespotten.
1. Inséro, sévi, stum, 3. 1) inzaaijen, inplanten, frumentum; tp. inprenten, odium, libidinem; notio insita in animis nostris; 2) enten, arbutum; 3) vereenigen, corpora animis.
2. Inséro, rûi, rtum, 3. invoegen, insteken, collum in laqueum, alicui cibum in os; tp. inmengen, inwerpen, Jocos historiae; (poët.) se bellis civilibus.
- Insero, avi, atum, 1. (poët.) insteken, sinistram (sc. manum) clypeo.
- Inservo, Ivi (Yi) itum, 4. 1) in (iemand's) dienst zijn, van iemand afhankelijk zijn; reges inservientes, koningen, die (aan het Romeinsche volk) onderworpen waren; 2) iemand dienen, ten dienste staan, te wille zijn, amico; 3) aan eene zaak toegedaan zijn, zich op iets toeleggen, moeite daaraan besteden, artibus, honoribus, studiis; famae, voor zijn goeden naam zorgen.
- Insibilo, áre, 1. (poët.) (van den wind) blaazen, suizen.
- Insidéo, édi, essum, 2. 1) ergens in- of op zitten, equis; urbs insidet collen, de stad is op een heuvel gelegen; tp. in mente, in memoria insidere, in de ziel, in het geheugen ingedrukt zijn; 2) met krijgsvolk bezetten, arcem, juga.
- Insidiae, árum, f. 1) eene hinderlage; aliquem insidiis opprimere, circumvenire; tp. in 't alg. lagen, een geheime, listige aanslag; alicui insidias facere, parare, comparare, struere, opponere, tendere of ponere contra aliquem, eene geheime aanslag tegen iemand smeden; iemand delagen; 2) de

plaats, waar men in hinderlage gesteld is, de hinderlage; ex insidiis consurgere; insidias intrare, in eene hinderlage geraken.

Insidiator, ōris, m. een belager; viae, op den weg.

Insidiator, ātus sum, i. belagen, bespieden, alicui; tp. temporali, een tydstip, eene gelegenheid afwachten.

Insidiōse, adv. met lagen en listen, aliquem tractare.

Insidiōsus, a, um, adj. vol lagen en listen, arglistig, clementia, verba, facies.

Insido, ēdi, z. S. 3. 1) zich op iets nederzeten, op iets gaan zitten, apes floribus insidunt; 2) (poët.) op iets nederzakken of zinken; .digitis membris insidunt.

Insigne, is, n. een kenteeken; navem ex insigni agnoscere; insignia, subst. uitwendige ken- of eere teekenen, b. v. van eenen koning, veldheer, priester enz.; tp. virtutis, laudis.

Insigno, ūvi, ūtum, 4. 1) iemand met een kenteeken voorzien, kenteekenen; 2) iets uitstekend fraai maken, b. v. clypeum auro, (versieren); tp. uitstekend, opmerklijk, merkwaardig maken, annum morbis, cladibus.

Insignis, e, adj. 1) geteekend, maculis; 2) uitstekend, vestis; tp. uitstekend, in 't oog loopend, merkwaardig, contumelia, odium, gaudium, miseria; .vir pietate insignis.

Insignite, adv. op eene uitstekende, in 't oog loopende wijze; insignite improbus.

Insigniter, adv. uitstekend, bij uitstek; ornari, aliquem dilligere.

Insignitus, a, um, adj. uitstekend, in 't oog loopend, flagitium, infamia.

Instituto, ūi, sultum, 4. in- of op iets springen, in equum, alicujus tergo, phalangas.

Instituto, ōnis, f. eene beschuldiging; criminis, wagens een misdrijf.

Instituto, āvi, ātum, i. van iemand iets voorgeven, iemand van eene daad beschuldigen, aliquem flagitii, proditiōnis, falso criminis.

Insincērus, a, um, adj. (poët.) onzuiver, bedorven, cruor.

Instituto, ōnis, f. tp. (eig. het in den boezem kruipen, of zachtens insluipen) de ingang bij eene rede, om de harten der toehoorders te winnen.

Instituto, āvi, ātum, i. eig. in den boezem laten kruipen; v. d. ergens in of tussehen in laten komen (b. v. de geleerden van het krijgsvolk in de openingen van den vijand); se, insluipen, stil en heimelijk ergens indringen, in equitum turmas; Tigris mari se insinuat, (loopt uit in de zee); tp. alicui of se in familiaritatem, in consuetudinem alicujus, zich bij iemand indringen, bijz. heimelijk en al vleyende.

Instituto, tis, adj. onwijs, onverstandig, dam; insipientium sermo.

Instituto, adv. onverstandiglijk, dwaaselyk, sperare.

Instituto, ae, f. onverstand.

Instituto, ūtri, z. S. 3. 1) zich op iets stellen; of gaan staan; jacentibus, op de gesneuvelden; vestigiis en vestigia alicujus, in iemands voetstappen treden; vlam, eenen

weg betreden; tp. iter, eene reize ondernemen; rationem pugnae, den strijd op deze of gene wijze inrigen; negotium, een werk verrigten; 2) staan, firmiter, it. blijven staan; paulum; tp. op iets staan, = aandringen, iets doordrijven, voortvaren met iets; alicui temere credere, om iemand blindclings te gelooven; 3) op iemand aandringen, aanvallen, hostibus; tp. in bellum, den oorlog met ijver voeren; perdomandae Campaniae, op het ten onder brengen van Campanie aandringen, zich daaraan veel laten gelegen liggen.

Instituto (-tus), a, um, adj. (eig. ingeënt, ingeplant, v. d.) vreemd, buitenlandsch, sermo.

Instituto, ōnis, f. 1) het enten; 2) de tijd om (de boomen) te enten.

Instituto, a, um, adj. geënt, pira; tp. ondergeschoven, onecht, liberi, heres; it. uit een vreemd land, disciplina.

Instituto, oris, m. een enter.

Instituto, us, m. het enten.

Instituto, bilis, e, adj. die zich niet met anderen laat of wil verbinden, onverdraagzaam, gens.

Instituto, adv. troosteloos, queri.

Instituto, ōnis, f. (van Sol) het in de zon zetten, het bleeken.

Instituto, tis, adj. 1) niet gewoone aan eene zaak, belli, malarum artium; in dicendo, niet geoeffend in het spreken; 2) ongewoone, verbum, principium; it. buitengewoone, overdreven, laetitia, ostentatio; it. hoogmoedig, zich te veel aanmatigend; homines insolentissimi.

Instituto, adv. ongewoonlyk, evenire; it. boven mate, abuti; it. meer dan naar behooren, met te veel aanmatiging, gloriari; se insolenter efferre, zich boven mate verheffen.

Instituto, ae, f. 1) de ongewooneheid, onbekendheid met iets, fori, loci; 2) het ongewoone, verborum; it. het overdrevene in zijn gedrag; it. aanmatiging, overmoed, superba; per insolentiam, uit overmoed.

Instituto, z. P. en S. 3. zich buitengewoone beginnen te verheffen, in overmoed toemen; rebus secundis, in den voorspoed.

Instituto, a, um, adj. (poët.) onvast, zwak, week, herba.

Instituto, a, um, adj. 1) niet gewend, niet gewoone aan eene zaak, rerum bellicarum, ad laborem; 2) ongewoone, buitengewoone, verbum, loquacitas; insolitum est, ut etc.

Instituto, āvi, ātum, i. (van Sol) aan de zon blootstellen, in de zon zetten, uvas.

Instituto, bilis, e, adj. onbetaalbaar, beneficium.

Instituto, ae, f. slapeloosheid; insomniae incitari; insomniae fatigari.

Instituto, e, adj. 1) slapeloos = die niet slapen kan; 2) (poët.) slapeloos = waarip men niet slapen kan, nox.

Instituto, i, n. gew. pl. (zware) droomen; insomniae carere.

Instituto, ūi, ūtum, i. (poët.) klinken, geluid geven; tuba insonuit.

Instituto, tis, adj. 1) onschuldig, schuldeloos, fraterni sanguinis; insontes jugulare; 2) (poët.) onschadelyk, Cerberus.

Insopitus, a, um, adj. (poët.) *eig. nooit in slaap gesust, nimmer slapend, draco.*
 Inspectatio, ðnis, f. *het inzien, de bezigtiging.*
 Inspectio, ðnis, f. *het inzien, de bezigtiging; tp. onderzoek.*
 Inspecto, avi, atum, i. *inzien, toezien; me inspectante, in mijn gezigt, voor mijne oogen.*
 Inspector, ðris, m. *een bezigtiger, opzichter.*
 Inspectus, us, m. = Inspectio.
 Insperans, tis, adj. *niet hoopende; mihi insperanti accidit etc., zonder dat ik het wenschte.*
 Insperare, adv. *overhoopt.*
 Insperatus, a, um, adj. *anverhoopt, onverwacht, pecunia, malum; ex insperato, onverhoopt, buiten verwachting.*
 Inspergo, si, sum, 3. *in of op iets strooijen, sprengen, b. v. meel, wijn.*
 Inspectio, spexi, spectrum, 3. *inzien, in (iets) kijken, in speculum; exta, onderzoeken; librum, een boek inzien, = lezen; tp. aliquem a puero, iemands leven van zijne kindsheid af nagaan.*
 Inspico, are, i, (poët.) *spits maken, aanspitsen, faces.*
 Inspiro, avi, atum, i. 1) *in- of aanblazen, toewaaijen; aurae ramis arborum inspirantes; tp. aan iemand inboezemen (b. v. liefde, toorn, medelijden); 2) inspirari, aangeblazen, in geestvervoering gebracht worden, inspirati vates.*
 Inspolatus, a, um, adj. *niet beroofd, onuitgeplunderd.*
 Inspuo, ði, utum, 3. *ergens in- of tegen spuwen, alicui in frontem, in faciem alicujus.*
 Insputo, are, i. *aan- of tegen spuwen, aliquem.*
 Instabilis, e, adj. 1) (poët.) *waarop men niet staan kan, tellus; 2) niet vast staande, onbestendig, wankelend, pedes, cymba; hostis instabilis ad conferendas manus, die niet bestand is om handgemeen te worden; tp. onbestendig, fama, animus.*
 Instabilitas, atis, f. *onbestendigheid, mentis.*
 Instanter, adv. *heviglijk, dringende, flagitare.*
 Instantia, ae, f. 1) *aandrang, hevigheid, orationis; 2) naarstigheid, aanhoudende vlijt.*
 Instar, n. indecl. (van instare, daar staan) *eig. hetgeen daar staat, bijgevolg z. v. a. een voorwerp; 1) poët. de gedaante, het aanzien; quantum instar in ipso est! tp. minimi momenti instar habere, zeer geringe waarde hebben; Plato mihi unus est instar omnium, Plato alleen geldt bij mij zoo veel als alle anderen; 2) een beeld, ontwerp, eens schets, operis; tp. ad instar, of alleen instar, gelijk; instar montis, gelijk of zoo groot als een berg.*
 Instauratio, ðnis, f. *het weder instellen, de herstelling, ludorum.*
 Instaurativus, a, um, adj. *hersteld, op nieuws ingesteld, ludi.*
 Instauro, avi, atum, i. (van het oude stauro, = stellen) *eig. weder daarstellen; tp. herstellen, op nieuw instellen, sacrificium, bellum, scelus.*

Insterno, stravi, stratum, 3. *bedekken, overdekken, b. v. een paard met een kleed.*
 Instigatrix, icis, f. *zij die anderen tegen iemand aanhiet of aanzet.*
 Instigo, avi, atum, i. *aanhitsen tegen iemand, Romanos in Hannibalem.*
 Instillatio, ðnis, f. *het indruppelen, lactis.*
 Instillo, avi, atum, i. *indruppelen, b. v. olie, wijn in iets; tp. ingeven, inprenten, alicui praeceptum.*
 Instimulato, r, Stimulator.
 Instimulo, avi, atum, i. (poët.) *aanprikkelend for iets.*
 Instincto, ðris, m. *een aanhitzer; belli, tot den oorlog.*
 1. Instinctus, us, m. *aandrift, aansporing, divinus; instinctu decurionum in partes transire (Op aanraden der Decurionen).*
 2. Instinctus, a, um, partic. *aangezet, aangedreven, furor et audacia.*
 Instipulo, atus sum, i. = Stipulo.
 Instita, ae, f. *de sleep aan het kleed van eene Romeinsche vrouw.*
 Institor, ðris, m. *een verkooper in 't klein, een kleerkoper (eene te Rome in verachting zijnde soort van menschen).*
 Institutio, ði, utum, 3. 1) *daarstellen, oprigten, aras; bibliothecam; officinam, (opzetten); turres, (optrekken, opbouwen); naves, (toerusten); vineas, wijnbergen aanleggen; tp. a) instellen, daarstellen, delectum, krijgsvolk, aanwerpen; sacros ludos, dies festos, (invoeren, gereed maken); tabellarios, brievenposten aanstellen; sibi quaestum, zich een gewin bezorgen; sibi amicos, zich vrienden maken; b) aanstellen, = aanvangen, negotium; perge, ut instituti; c) besluiten, vaststellen, legem, poenam in aliquem, historias scribere, tempus quaerere, om de gelegenheid te zoeken; in animo instruere, zich in het hoofd zetten; d) onderrigten, onderwijzen, vormen, adolescentes; ad dicendum, in de welsprekendheid.*
 Institutio, ðnis, f. 1) *onderrigt, onderwij; graecis institutionibus erudiri; 2) iemands ingestelde handelwijze, gewoonte; institutionem suam conservare, aan zijne gewoonte, of zijne gewone wijze van handelen, getrouw blijven.*
 Institutum, i, n. 1) *eene instelling (in eene staatsregeling); 2) de instelling, of eens gemaakte inrigting der denk- en handelwijze van iemand, gewoonte, majorum, vitae; instituti sui oblivisci; 3) afspraak; ex instituto, overeenkomstig de gemaakte afspraak; 4) onderrigt, onderwijzen; philosophiae, in de wijsbegeerte.*
 Insto, Yti, atum, i. 1) *op iets staan, in medio triclino; tp. a) op iets z. v. a. blijven staan, het voorzetten; rectam instas viam, gij zijt op, gij volgt, den rechten weg; b) op iets staan of aandringen (door beden of eischen); 2) nabij staan, = in de nabijheid van iets staan; cum legionibus, (na bij zijn); cedenti, den vlugtenden (vijand) op de hielen zitten of achterzetten; tp. a) iemand vervolgen, of iemand aandringen (met verzaaken); opai, = het*

werk vlytig voortzetten; b) nabij of aanstaande zijn, = boven het hoofd hangen; poena, iter, vox, periculum instat.

Instrenue, adv. niet moedig, lafhartig, mori. Instrenuus, a, um, adj. moedeloos, lafhartig, animus.

Instrepo, ūi, ūtum, 3. (poët.) kraken; axis sub pondere instrepiit.

Instringo, nxi, ictum, 3. aanstrengelen, binden, aliquem vinculis.

Instructe, adv. met toestel, met pracht, ludos facere.

Instructio, ōnis, f. 1) de oprigting, toerusting, novi baline; 2) het rangschikken, signorum, militum.

Instructor, ōris, m. de toebereider, convivii. Instructus, us, m. toerusting, opschik (tp. van eene rede).

Instrumentum, i, n. 1) gereedschap van allerlei aart; villae, op een landgoed; rusticum, gereedschap voor den landbouw; militare, de pakkaadje voor 't krijgsvolk; tp. voorraad, hulpmiddel, al wat iemand ten dienste staat, oratoris; boni imperii, virtutis, ad adipiscendam sapientiam etc.; 2) poët. kleederdragt, anile.

Instritio, xi, ctum, 3. 1) oprigten, opbouwen, muros; 2) in gereedheid stellen, rangschikken, elephantos, insidias in loco; aciem, copias, een leger in slagorde stellen; tp. fraudem, bedrog smeden; litem, een registring beginnen; 3) met iets voorzien of uitrusten, socios armis, convivium omnibus rebus; tp. se ad etc., zich tot iets gereed maken, zich van de noodige middelen voorzien, aliquem scientiā rei, (toerusten); artibus instrui, (onderrigt of onderwezen worden).

Instipens, tis, partic. verstijfd, gevoelloos, membrum.

Insuavis, e, adj. onaangenaam, odor, herba, vita.

Insucco, āvi, ātum, 1. indooopen, nat maken, lanam oleo.

Insūdo, āvi, ātum, 1. (poët.) bij- of op iets zweeten, libellis.

Insuafactus, a, um, partic. aan iets gewend, equus.

Insuesco, suēvi, suētum, 3. 1) zich aan iets gewennen, patrem fallere, om zijnen vader te bedotten; 2) (poët.) aliquem aliquid, iemand aan iets gewennen.

Insuatus, a, um, adj. 1) niet gewend aan eene zaak, contumeliae, navigandi, ad pugnam; 2) ongewoon, pabulum, studium.

Insula, ae, f. 1) een eiland; 2) eene op zich zelf staande woning (meest achter het hoofdegebouw, en aan onbemiddelden verhuurd).

Insulanus, i, m. de inwoner van een eiland.

Insularis, is, m. de bewoner van een op zich zelf staande gebouw, b. v. van eenen tempel, om dien te bewaren.

Insulse, adv. zouteloos, zonder smaak, las, dicere.

Insulsitas, itis, f. eig. zouteloosheid; 1) ongepaste, van goeden smaak ontbloote inrigting, villae; 2) lafheid, onnozelheid (van iemand).

Insulsus, a, um, adj. ongezoeten, b. v. eene spijs; tp. smakeloos, zonder smaak, onnozel (een mensch); insulsa, lafheden.

Insultatio, ōnis, f. hoon; spotternij, bespotting, barbarorum.

Insulto, āvi, ātum, 1. 1) ergens in-, op-, of tegen springen; fores, tegen de deur; tp. alicui, in aliquem en aliquem insultare, z. v. a. op iemand toespringen, = iemand hoonen, bespotten.

Insultura, ae, f. het springen op iets.

Insum, itli, z. S. esse, in iets zijn; annulus digitis inest, (steekt er aan); in superstitione inest timor, het bijgeloof gaat met vreesachtigheid gepaard.

Insumo, msi, mtum, 3. eig. daartoe nemen; v. d. 1) aanwenden, besteden (kosten, moeite, tijd op iets); 2) animum insumere, het voornemen opvatten, domini interficiendi.

Instulo, ūi, ūtum, 3. innaayen, aliquem in culeum of culeo; aurum vestibus, goud op de kleederen naayen of stikken.

Instuper, adv. 1) daar boven op, b. v. liggen, leggen; 2) daarenboven, nog daarbij, bovendien; addere, in het spreken daarbij voegen.

Insuprabilis, e, adj. onoverkomelijk, waar geen doorkomen aan is, via, transitus; tp. onoverwinnelijk, ontembaar, (volk, noodlot enz.)

Insurgo, rexi, rectum, 3. 1) oprijzen, zich verheffen, opkomen (duisternis); tp. zich verheffen, groot worden, toenemen (iemand's magt); 2) zich op iets zetten of leggen; remis, met kracht voortroeijen; tp. alicui rei, zich moeite voor iets geven, zich op eene zaak toelleggen; 3) (poët.) tegen iemand opstaan, iemand aangrijpen.

Insursuro, āvi, ātum, 1. insluisteren, alicui; ad of in aurem alicuius; tp. favonius insursurat, (vermaant of waarschuwt ons).

Intābesco, ūi, z. S. 3. (poët.) smelten; cera igne intābescit; tp. verkwijnen, wegkwijnen, morbo.

Intactus, a, um, adj. 1) ondaengeroerd, ongeschonden, juvenus, regio; vires intactae, onverminderde krachten; bellum, oorlog, welken men uitstelt voort te zetten; tp. intactus aliquā re, onaangezocht, vrij van iets, b. v. van begeerte, bijgeloof; 2) nog onbeproofd, nieuw, carmen etc.

Intāmnatus, a, um, adj. (poët.) onbeylekt, rein, honor.

Intectus, a, um, adj. 1) ongedekt, niet gekleed; 2) openhartig, opregt.

Intēgellus, a, um, adj. dem. onverminkt, onbezeerd; aliquem integellum praestare, zorgen dat iemand niets overkome.

Intēger, gra, grum, adj. (van in en tego, = tago of tango) eig. onaangeroerd; 1) waaraan niets ontbreekt = geheel, volledig, dies, annus, exercitus; 2) waaraan geen gebrek is: a) = gaaf, frisch, prachtvol, miles, vires, aetas; cohortes integrae ab labore; b) gaaf, ongeschonden, onverminderd, in goeden staat, res, opes, existimatio, populus; fons, (poët.) eene zuiverre, loutere bron; aliquem in integrum re-

stitucere, iemand in vorigen staat herstellen; mens, animus, gezond verstand; 3) onberispelijk, rechtschapen, vita; nemo illo integro est in civitate; (poët.) vrij van hartstogt, onpartijdig; 4) dat nog in zijn geheel is, onbeslist, causa, certamen; quoniam est integrum, dewijl het onderwerp nog in zijn geheel en er nog niets over gesproken is; in integro mihi est res of integrum est mihi, ik kan nog doen wat ik wil; 5) nieuw, onervaren, in eene zaak; discipulus rudis et integer; ab of de of ex integro, van nieuws af aan, op nieuw, bij herhaling; 6) nog in 't gelid staande; integri procumbunt.

Intēgo, xi, ctum, 3. bedekken, overtrekken, turres coriis.

Intēgrasco, z. P. en S. 3. zich vernieuwen, op nieuw ontstaan, wederkeeren; malum integrascit.

Intēgratio, ōnis, f. vernieuwing, amoris.

Intēgre, adv. 1) regtmatic, onberispelijk, agere, provinciam regere; 2) juist, onvervalscht, dicere.

Intēgritas, ātis, f. 1) ongeschondenheid, gaafheid, goede gesteldheid, corporis, validudinis; 2) onvervalschte uitspraak, zuiverheid, latini sermonis; 3) regtmaticheid, rechtschapenheid, vitae.

Intēgro, āvi, ātum, i. 1) vernieuwen, hervatten; pugnam, lacrymas; carmen, een gezang herhalen; 2) in vorigen staat herstellen, heelen, b. v. een lid; 3) verkwikken, vermaken; animus admiratione integratur.

Intēgmentum, i, n. 1) een bedeksel, bekleedsel, dekkleed, b. v. van een standbeeld; tp. a) een dekmantel, voorwendsel; simulacionis, een dekmantel der geveinsdheid; b) bedekking, beveiliging van een ander.

Intellectus, us, m. 1) inzicht, kennis, verstand; boni, van het goede; intellectum habere, verstaanbaar, kenbaar zijn; 2) zinnelijke waarneming, ondervinding, saporis, acrimoniae.

Intelligens, tis, adj. vol doorzigt, verstandig, vir, iudicium.

Intelligenter, adv. met doorzigt, met verstand, lecitare.

Intelligētia, ae, f. 1) vatbaarheid, begrip, verstand; quod in nostram intelligentiam cadit, hetgeen voor onze vatbaarheid berekend is; 2) inzicht, doorzigt, kennis, juris civilis, pecuniae quaerendae; 3) = Intellectus 2).

Intelligibilis, e, adj. verstandelijk, wat met het verstand (in tegenstelling van de zintuigen) waargenomen wordt, bonum.

Intelligo (en Intellēgo), exi, ectum, 3. 1) een begrip, kennis of doorzigt van iets hebben, begrijpen; corpus quid sit, intelligo; 2) weten; intelligo, quid loquar; 3) zien, vernemen, b. v. uit lemands brief; 4) met de zintuigen waarnemen, gevoelen, gewaar worden (een smaak, de koude).

Intēmērandus, a, um, adj. (poët.) onschendbaar, templum.

Intēmērātus, a, um, adj. onbevlekt, ongeschonden, fides.

Intēpērāns, tis, adj. onmatig, die zich niet matigen kan, homo, animus.

Intēpērānter, adv. onmatiglijk, zonder matiging, opibus suis uti.

Intēpērāntia, ae, f. onmatigheid, risus, linguae; libidinum, van begeerten.

Intēpērāte, adv. onmatig, vivere.

Intēpērātus, a, um, adj. onmatig, ongematigd, benevolentia, perpotatio.

Intēpērāiae, arum, f. tp. onweder, storm, quae te tenent imperiae? zijt gij dol?

Intēpērātes, ei, f. 1) slechte gesteldheid, anni, een ongunstig jaargelyde; caeli, slecht weder; tp. onweder, onheil; intēpērātes in nostram adventū domum; 2) onmatigheid, ebrietatis; it. overmoed, amici.

Intēpērāstive, adv. ontijdiglijk, ter ongeschikter tijd.

Intēpestivus, a, um, adj. ontijdig, ongelegen, amicitia, epistola, timor.

Intēpestus, a, um, adj. eig. ontijdig; 1) nox intēpesta, de holle nacht, middernacht; 2) (poët.) ongezonder, b. v. een plaats.

Intendo, di, sum en tum, 3. 1) opspannen, uittrekken, uitsrekken, cutem, nervos, dextram; arcum, den boog spannen; chordas, de snaren spannen; tp. a) uitbreiden, vergrooten, verhoogen (b. v. de vrees, den prijs der levensmiddelen); tenebris se intendentibus, bij toenemende duisternis; b) inspannen, oculos, vires; c) aanvangen, iets te doen; fugam, consilium, (nemen); 2) inspannen, = ergens op of heen rigten, sagittas in aliquem, iter in Italiam; tp. a) aanwenden (aan iets), b. v. curam in aliquem; animum in of ad studia of studiis, zijne rijst op de studien; b) van zins of voornemens zijn, willen; quod intenderat, perficere non potest; hostem persēqui intenderunt; ut eo, quo intendit, perveniat, om zijn doel te bereiken; c) in aliquem of aliquid aliquid, iets tegen iemand rigten, iemand iets kwaads trachten aan te doen, b. v. een proces, een belediging, gevaar enz.

Intensio, ōnis, f. de uitzetting, aëris.

Intentatio, ōnis, f. het uitsleken tegen iemand, digitorum.

Intentus, a, um, adj. (van Tēto) onbeproefd, iter; (poët.) nihil intentatum relinquere, niets onbeproefd laten.

Intente, adv. met inspanning; intentius apparare bellum, (met alle magt).

Intentio, ōnis, f. 1) de inspanning, vocis; tp. animi; cogitationum, ingespannen gedachten; 2) de opmerkzaamheid op iets, lusus (gen.)

Intento, āvi, ātum, i. uitsleken, toesteken, manus in aliquem; aliquid tela, sicam, (tegen iemand rigten, trekken); tp. aliquid terrorem, mortem, iemand schrik aanjagen, iemand met den dood bedreigen.

1. Intentus, a, um, adj. tp. 1) ingespannen op iets, vol verwachting, oculus, animus; 2) met inspanning lettende op iets, ijverig, nauwkeurig bij iets, operi, negotio.

2. Intentus, us, m. het uitsleken, b. v. der handen.

Intēpēro, ūi, z. S. 2. laauw zijn.

Intēpēscō, ūi, z. S. 3. laauw of warm worden (eene spij, de lente).

Inter, (het nederd. onder) I. adv. (poët. en zeldzaam) tusschen; tusschen betaan; II. praep. c. acc. tusschen (b. v. tusschen twee bergen); tp. a) tusschen (van den tijd); b) tusschen of onder méérderen; b. v. inter omnes excellere, onder of boven allen uitstekten; inter se, onder zich, elkander; b. v. amare, aspicere; inter omnes constare video, ik zie dat het bij of onder allen vast staat, dat het algemeen aangenomen is; te mea dextera inter magna praemia ducte, poët. voor, ad magna; c) onder of tusschen, b. v. inter cocnath, onder den maaltijd; inter vias, onder wege; inter aeghduim, onder het handelēn, = onder de hand; inter tot annos, in zoo vele jaren; inter haec, ook haec inter, of meestal inter ea of interea, onder tusschen.

Interaestivans, tis; adj. stomachus, een maag, die bij herhaling oprisping veroorzaakt.

Interamentum, i, n. heigee dient tot het inwendige timmerwerk van een schip.

Interanemum, i, n. gew. pl. de ingewanden; morbi interaneprum.

Interaresco, ūi, z. S. 3. tp. verdroogen, verdorren.

Interbibō; ēre; 3. opdrinken; leegdrinken, fontem.

Interclāris, e, adj. eig. tusschen beide uitgeroepen of uangekondigd; doch vermits alleen de buitengewone dagen openlijk bekend gemaakt werden, v. d. = tusschen ingeschoyen of gevoegd; dies, een tusschen de overige dagen ingevoegde dag; annus, het jaar, waarin een dag tusschen in gevoegd wordt, een schrikkeljaar.

Interclārius, a, um, adj. (z. Intercalaris) mensis, een schrikkelmaand; intercalarium; subst. een tusschentijd.

Interclātio, ōnis; f. het tusschen invoegen; b. v. van een dag.

Interclō, āvi, ātum, i. eig. tusschen uit roepen of aankondigen (z. Intercalaris): 1) tusschenschuiven of voegen, diem; 2) ver^aschuiven, uitstellen, pocnam.

Interclāpō, ūnis, f. de tusschenruimte, tusschen invallende rust of uitsel, staking; molestiae; interclāpedinem scribendi facere, het schrijven eenen tijd lang nalaten.

Intercedō, ssi, ssum; 3. i) tusschen, of tusschen beide komen (b. v. de maan tusschen de zon en de aarde enz.); si tertius intercedat; tp. a) tusschen beide treden; b) iets te verhinderen, b. v. publicis gratiarum actionibus; it. (van de volkstrubunen) plechtig tegen opkomen, protesteren, b. v. alicui legi; b) inslaan, borg blijven, pro aliquo; c) (van zaken) tusschen beide komen, voorvallen; magni casus intercesserunt; d) (van den tijd) tusschen beide verlopen; vix annus intercesserat; 2) tusschen beide geltegen zijn (b. v. een moeras); tp. (van onderlinge persoonlijke betrekkingen) zijn, plaats hebben; vetus usus inter nos intercedit, wij zijn oude vrienden; intercedunt mihi inimicitiae cum aliquo, ik leef met iemand in vryandschap.

Interceptō, ōnis, f. het onderscheppen; het wegnemen, poculi.

Interceptor, ōris, m. die aan een ander iets ontnemt, praedae; donativi.

Intercessio, ōnis; f. 1) het regt der volkstrubunen, om te protesteren; 2) de tegenspraak of de protestatie zelve; intercessionem remittere, van de protestatie afzien; 3) de bemiddeling, vredesonderhandeling (bij eenen strijd); het borgen, de borgtocht voor iemand (in geldzaken).

Intercessor, ōris, m. 1) hij die protesteert; legis, tegen eene wet; 2) die iets belet of verhindert; rei malae; 3) een borg.

Intercessus, us, m; het tusschen beide komen, de bemiddeling; aliquem intercessu suo servare.

1. **Intercido**, idi, isum; 3. (van Caedo) versnijden, aan stuk snijden, b. v. een boek; tp. planticem, eene vlakke doorsnijden; = midden door deelen (met eene gracht).

2. **Intercido**, ydi, z. S. 3. 1) tusschen beide door vallen (b. v. tusschen de schepen); tp. verloren gaan (b. v. boeken); bello, in den oorlog omkomen; (poët.) hoc mihi intercidit, dit is mij ontvallen, uit de gedachte of uit het geheugen gegaan; 2) tusschen beide voorvallen of plaats hebben; si qua intercederunt, zoo er sedert dien tijd iets voorgevallen is.

Intercino; ēre; 3. (poët.) tusschen beide zingen.

Interceptio, cēpi, ceptum; 3. opvangen, onderscheppen (menschen, dieren); literas; eenen brief; alicui of ab aliquo aliquid, iemand iets ontnemen; tp. a) wegnemen, van kant maken = om het leven brengen, aliquem veneno; b) verhinderen; iter, den marsch (van een leger); usum aurium, het gebruik des gehoors.

Intercese, adv. afgebroken, niet met de behoerlijke orde, dicere.

Intercludō; si, sum; 3. 1) toeluiten, afsluiten, afsnijden, aditum, fugam; 2) iemand van iets als buitensluiten; = hem den toegang afsnijden, aliquem ab exercitu; tp. iemand van iets afhouden, in iets verhinderen, aliquem itinere, re frumentaria; dolore intercludi, door smart verhinderd zijn; **Interclusio**, ōnis; f. de afsluiting; stremming; verhindering; animae, der ademhaling.

Intercolumnium; i; n. de tusschenruimte der zuilen (van een gebouw).

Interconclūo, āvi, ātum; i; zich iemand genegen maken.

Interculco, āvi, ātum; i. tusschen beide in treden of trappen.

Intercurro, cūcurri en curri, cursum; 3. 1) tusschen in, of tusschen beide, loopen; tp. zich in of met iets vermengen (b. v. de smart in of met iets); 2) intusschen ergens naar toe loopen, Vejos.

Intercurso, āvi, ātum, i. tusschen in of tusschen beide loopen; it. tusschen beide geltegen zijn (b. v. een land).

Intercursum, us, m. het tusschen beide loopen, consulum.

Intercus, ūtis, adj. onder of tusschen het vel gelegen; aqua, waterzucht.

Interdico, xi, cum; 3. 1) ontzeggen; verbieden, alicui aliquid en aliqui re; alicui

F f.

aquā et igni, iemand uitbannen; 2) (van den Praetor) eene geregtelijke uitspraak geven; de aliqua ro.
 Interdictio, ōnis, f. de ontzegging, een verbod; aquae et ignis; de uitbanning.
 Interdictum, i, n. de geregtelijke uitspraak, praetorium.
 Interdiū, adv. bij dag, b. v. stationes disponere.
 Interdius, adv. = Interdiū.
 Interductus, us, m. eigs. een tusschenstreep of trek, = de onderscheiding, zinsnijding.
 Interdiū, ēre, 3. (oud woord, bij Plautus, voor interdo) daarvoor of daarom geven; nihil.
 Interdum, adv. somtijds.
 Interēā, adv. z. Inter.
 Interemtor, ōris, m. een moordenaar; interemtorem sui fieri.
 Interēo, ūi, ūtum, 4. ondergaan; te gronde gaan, verloren gaan, omkomen (van zaken en personen); interii, (bij de blijspeldichters) ik ben verloren, het is met mij gedaan.
 Interēquito, āvi, ātum, 1. tusschen beide rijden; ordines, tusschen de gelederen der soldaten.
 Interfatio, ōnis, f. het tusschenspreken.
 Interfactor, ōris, m. een moordenaar.
 Interfectrix, icis, f. eene moordenaar, nepotis.
 Interficio, fēci, fectum, 3. (eig. wegmaken, van kant maken) vermelen, messes, exercitum; it. vermoorden, aliquem per insidiās of insidiis.
 Interfio, ūeri, (een zeldzaam pass. van Interficio), te gronde gebragt worden; omkomen.
 Interfio, xi, xum, 3. tusschen door vloeijen, loopen, per fretum.
 Interfusus, a, um, adj. tusschen beide vloeiende, loopende, Euphrates.
 Interfor, ātus sum, 1. eig. tusschenspreken, in de rede vallen, aliquem, iemand.
 Interfulgens, tis, partic. daartusschen, tusschen andere voorwerpen in schitterende, aurum.
 Interfundo, ūdi, ūsum, 3. eig. daartusschen gieten; is alleen in pass. in gebruik; mare interfusum, de tusschenbelde gelegene zee; Styx interfusā.
 Intergerinus (en -vus), a, um, adj. tusschen ingevoegd; intergerinus, subst. (sc. paries), een tusschenmuur.
 Intergerium, i, n. hetgeen tusschen iets ingevoegd wordt.
 Interibi, adv. ondertusschen.
 Interim, adv. 1) ondertusschen; interim mihi obviam venit; 2) somtijds, somwijlen.
 Interimo, ēmi, emtum, 3. vernielen, vermoorden, sacra; stirpem alicujus, iemands geslacht uitroeijen; tp. zoo goed als dood doen (b. v. iemands redenen, iemand).
 Interitior (n. -us), ōris, adj. comp. eig. meer naar binnen gelegen: 1) de of het binneste, aedium pars; epistola, het middelste gedeelte van een brief; regio, een verder af van de zee, en bijgevoeg dieper landwaarts in gelegen gewest; tp. a) meer verborgen, geheim; consilia, vita, literae;

(poët.) z. Nota; b) inniger, meer vertrouwelijk, amicitia; 2) nader; rora, het naar de rybaan gekeerde, d. i., het linker rad; interior ictibus, binnen of onder het bereik van het schot.
 Interitio, ōnis, f. ondergang; dood, centurionum.
 Interitus, us, m. ondergang; vernietiging, exercitus, legum.
 Interiādo, z. P. en S. z. daartusschen gelegen zijn; interiacebat campus.
 Interiādo, z. Interiādo.
 Interiectio, ōnis, f. (eig. de tusschenwerping) eene tusschen ingeworpene zinsnede, patentthesis.
 Interjectus, us, m. (eig. de tusschenwerping) de tusschenruimte; terrae, (tusschen de zon en de maan); interjectu noctis, na verloop van eenen nacht.
 Interiādo, jēci, jectum, 3. tusschen werpen of stellen, cohortes; solitudines interiectae, tusschen beide in gelegene woestijnen; tp. interiādo moram, uitstel te weeg brengen; eene zaak slapende houden; tp. preces, eene bede, verzoek, laten invloeiën; interiectis aliquot diebus, na verloop van eenige dagen.
 Interjungo, nxi, nctum, 3. 1) onder elkander verbinden, zamenvoegen; manus, de handen wederzijds in elkander slaan; 2) ontspannen; b. v. de paarden, om ze te doen rusten; 3) tusschen beide rusten, medio die.
 Interlabor, psus sum, 3. (poët.) daar tusschen door loopen (b. v. een water).
 Interlādo, z. P. en S. z. daar tusschen verborgen zijn.
 Interlēgo, ēgi, ectum, 3. (poët.) daar tusschen uitlezen; plukken, frondes.
 Interlino, lēvi, lctum, 3. besmoren, oleo, bitumine; tp. door daar tusschen of daarover heen te schrijven vervalschen, testamentum, tabulas.
 Interlōcūdo, ōnis, f. eene tusschenspraak; tusschen beide komende afbreking van eene rede.
 Interlōquor, lōquūtus of lōcūtus sum, 3. daar tusschen spreken; iemand in de rede vallen, alicui.
 Interlucādo, ōnis, f. het uitsnijden der onnutte ranken of takken.
 Interlucō, xi, z. S. z. 1) tusschenschijten (b. v. eene ylam bij nacht); 2) doorschijnend zijn (uit gebrek aan dightheid).
 Interlūco, āvi, ātum, 1. lichter maken, dānen, b. v. de boomen door takken uit te snijden.
 Interlūnium, i, n. (sc. tempus) de tijd die de nieuwe maan onmiddellijk voorafgaat.
 Interlūo, ūi, ūtum, 3. tusschen in vloeijen of loopen; fretum interluit.
 Intermentibus, a, um, adj. tusschen twee maanden in; luna, de nieuwe maan; tempus, (als het nieuwe maan is).
 Intermeo, āvi, ātum, 1. tusschen beide gaan; Intermeo, ūi, z. S. z. 1. (poët.) al schitterende; of flikerende, ergens doorheen schieten (de bliksemstralen tusschen den regen).
 Intermittatus, a, um, adj. onbegrensd, grenzenloos, magnitudo regionum; tp. cupiditas

Intermīno, āvi, ātum en **Intermīnor**, ātus sum, 1. (poët.) 1) dreigen, dreigen te ontneemen; alicui vitam, iemand met verlies van zijn leven bedreigen; 2) al dreigende verbieden, ne etc.; cibus interminatus, eene verbodene spij.

Intermiscō, scīli, stum en xtum, 2. daaronder of tusschen mengen, indignos dignis.

Intermissio, ōnis, f. het tusschen beide afbreken, palafen of uistellen van iets, forensis operae, consuetudinis, officii; sine ulla intermissione, onafgebroken.

Intermissus, us, m. = Intermissio.

Intermittō, si, ssum, 3. 1) tusschen beide afbreken, uistellen of nalaten, studia, iter, literas mittere; qua flumen intermittit, waar de rivier haren loopp staakt; 2) voorbij laten gaan, laten verloopen, diem; triduo intermisso, na verloop van drie dagen.

Intermōtor, tūus sum, 3. 1) z. v. a. tusschen in, of tusschen beide, sterven of komen te sterven; tp. te grānde gaan, afsterven, uisterven; memoria intermorta; 2) op sterven zijn of komen; in ipsa concione intermortuus paulo post expiravit.

Intermundūm, i, n. de ruimte tusschen verschillende werelden.

Intermūralis, e, adj. tusschen de muren gelegen, amnis.

Intermāscor, nātus sum, 1. tusschen ingroeijen; virgulta internata.

Intermēctō, ōnis, f. (van Nex) de volkomen nederlaag, de ganschelijke slagting of verdelging (des vijands, eens legers enz.); ad internecionem caedi, deleri, volkomen verslagen, volkomen vernield worden; tp. internecio memoriae, de volkomen vernietiging van aandenken, de vergetelheid.

Intermēctivus (zeldzaam -cinus), a, um, adj. moordend, moorddadig, doodelijk, bellum, odium.

Intermēco, āvi, ātum, 1. moorden, doodslaan, hostes.

Internecto, z. P. en S. 3. (poët.) tusschenknoopen of doorvlechten, b. v. het haar met goud.

Internidiffo, āvi, ātum, 1. daar tusschen nestelen.

Internitō, ūi, z. S. 2. daar tusschen schitteren, b. v. eene ster.

Internodūm, i, n. de tusschenruimte van twee gewrichten of knoesten (aan planten, dieren en menschen).

Internosco, nōvi, nōtum, 3. onderkennen, onderscheiden, blandum amicum a vero.

Internuntio, āvi, ātum, 1. boden of onderhandelaars heen en weder zenden.

Internuntius, i, m. en -tia, ae, f. een onderhandelaar, eene onderhandelaar; internuntius ultro citroque mittere.

Internus, a, um, adj. inwendig, innerlijk, discordia, bellum, inwendige oneenigheid, oorlog; interna, ōrum, n. subst. het inwendige, de huiselijke aangelegenheden, b. v. van den Staat.

Intero, trivi, tritum, 3. inwrijven, inkruimelen, b. v. brood in wijn; tp. tute hoc intristi, gij hebt dat mede ingekruimeld = gij hebt daaraan schuld.

Interordīnum, i, n. de tusschenruimte van twee rijen (boomen).

Interpellatō, ōnis, f. de afbreking eener rede, het in de rede vallen; cursum orationis interpellatione impedit.

Interpellator, ōris, m. hij die eenen anderen komt storen, hijz. in de reden valt.

Interpello, āvi, ātum, 1. in de reden vallen; tp. storen, verhinderen, aliquem in iure suo.

Interpōlatō, ōnis, f. de verandering, vervalsching, curiosa.

Interpōlis, e, adj. hetgeen veranderd of vervalscht wordt of worden kan, ars; tp. (poët.) mulier, eene vrouw die door blanketsel haar gelaat schooner tracht te maken, dan het wezenlijk is.

Interpōlo, āvi, ātum, 1. veranderen, anders toerusten, opschikken, togam; tp. vervalschen (een geschrift).

Interpōno, pōsti, pōstūm, 3. daartusschen zetten, leggen, stellen, b. v. voetvolk tusschen het paardevolk; aliquem epulis, iemand bij een gastmaal brengen; aliquem accusatorem, iemand als aanklager bijbrengen; tp. a) iets bijbrengen, plaats doen hebben; b. v. operam, studium, laborem, (daarbij aanwenden); postulata, (aanvorderen, voorstellen); iudicium suum, zijn oordeel uitlen, zijn gevoelen zeggen; moram, spatium, den tijd verloopen laten, uistellen; spatio interponere, na verloop van tijd; interponere iusjurandum, een eed afleggen; fidem, zijn woord geven; causam, tot reden geven, tot voorwendsel aanvoeren; studium, laborem pro aliquo, vlijt, moeite voor iemand aanwenden of doen; querelam, (inwerpen, bijbrengen); h) se in rem, zich in eene zaak mengen, zich daarmede bemoeijen; se interponere, zich tusschen beide stellen, = zich in de veer stellen (quo minus etc.); se audaciae alicuius, zich tegen iemands stoutheid verzetten.

Interpōsitō, ōnis, f. het daar tusschen stellen of oprigten (van zuilen enz.); tp. a) het tusschen in voegen van eenige woorden tot opheldering (in een geschrift); b) eene tusschenstelling of parenthese.

Interpōsitus, us, m. (het daar tusschen gesteld worden) het tusschen beide komen; terrae, (tusschen de zon en de maan).

Interpres, ētis, c. 1) een onderhandelaar, pacis; 2) een uitlegger, verklaarder, juris, poëtarum; portentorum, een voortteeken-uitlegger, waarzegger; 3) een tolk (uit de eene taal in de andere); appellare aliquem per interpretem; 4) een vertaler, overzetter (van een in eene vreemde taal geschreven boekwerk).

Interprētatio, ōnis, f. verklaring, uitlegging, juris, somnium.

Interpretor, ātus sum, 1. 1) verklaren, uitleggen, jus, somnia, prodigia; 2) op eene zekere wijze verstaan of uitleggen; bene, male, ten goede, ten kwade duiden; aliquid in mitiorem partem, iets ten beste uitleggen, er de zachtste verklaring aqg geven; 3) beslissen, beslissende uitspraak doen; b. v. of iets regtvaardig of onregtvaardig is.

Interprimo, pressi, pressum, 3. *toedrukken*; alicui saucis, *iepmad de keel toedrukken*.
 Interpunctio, ðnis, f. *de leesteekeuztelling, onderscheiding of afdeeling der rede, door punten*.
 Interpunctum, i, n. = Interpunctio.
 Interpungo, nxi, nctum, 3. *door punten onderscheiden of afdeelen*.
 Interpurgo, ãre, 1. *hier en daar zuiveren, b. v. boomēn*.
 Interpũto, ãre, 1. *hier en daar uitsnyden of afsnoeyēn, b. v. boomēn*.
 Interqueror, stus sum, 3. *bezwaren of klagten inbrengen*.
 Interquiesco, ãvi, ãtum, 3. *tusschen beide uitrusten, b. v. in eene rede*.
 Interrãdo, si, sum, 3. *hier en daar beschaven of uitsnyden; arbores, de boomēn besnoeyēn*.
 Interrãstilis, e, adj. aurum, *goud met daarin uitgesneden beeldwerk versierd*.
 Interregnum, i, n. *eene tusschenregering, een tusschenrijk; a) ten tijde der koningen, als bij het ledig staan van den troon, de Senatoren om beurten, ieder gedurende vijf dagen, de koninklijke waardigheid bekleeden; b) ten tijde der Consuls, als bij het overlijden, of bij de afwezigheid der Consuls, een zoogenaamde Interrex aangesteld werd, om, hetzij de keuze van nieuwe Consuls te besturen, hetzij de oppermagt in handen te hebben; res ad interregnum venit of adducitur, een interregnum begint*.
 Interrex, ãgis, m. *een Interrex, tusschenregerder, rijksvertegenwoordiger (z. Interregnum); proderē, creare, (benoemen)*.
 Interritus, a, um, adj. *nooit afgeschrikt, onverschrokken, zonder vrees*.
 Interrõgãdo, ðnis, f. 1) *de geregteijke ondervraging, het onderzoek, testium; 2) eene sluitrede, een syllogismus*.
 Interrõgãntuncula, ãe, f. *eene vraag (bij wijze van gevolgtrekking)*.
 Interrõgo, ãvi, ãtum, 1. 1) *ondervragen, vnaagen, aliquem de re en aliquem aliquid; sententias, de stemmen vragen (in den Senaat); aliquem lege of legibus of alleen interrogare, iemand geregteijk ondervragen, verhooren; 2) eene sluitrede maken*.
 Interrumpo, rũpi, ruptum, 3. *(eig. tusschen door breken); v. d. verbreken, afbreken, pontem; tp. afbreken, staken, orationeth, ordinem; amicitiam, (afbreken)*.
 Interrupte, adv. *afgebroken, narrare*.
 Interrupto, ðnis, f. (= reticentia) *het afbreken midden in de rede*.
 Intersecindo, scidi, scissum, 3. *(eig. onder of tusschen beide snijden) verbreken; afbreken, doorbreken, pontem, aggẽrem; tp. afbreken, doen ophouden, laetitiam*.
 Interscribo, psi, prum, 3. *daar tusschen in schrijven*.
 Intersẽco, cũi, ctum, 1. *van één snijden; tp. res in animis auditorum, (waarschijnlijk) = sterk aandringende maken*.
 Intersepio, psi, prum, 4. *omheinen, in- of afsluiten, urbem vallo; tp. alicui conspectum abeuntis exercitus, (het gezigt bene- men)*.

1. Intersẽro, sãvi, stum, 3. *daar tusschen planten*.
 2. Intersẽro, ði, tum, 3. *daar tusschen voegen, daaronder mengen, oscula mediis verbis; tp. causam, tot reden voorwenden*.
 Intersisto, stiti, z. S. 3. *midden in eene rejs blijven steken, of ophouden met spreken*.
 Intersitus, a, um, adj. *daar tusschen gelegen, gesteld, ossa*.
 Interspĩrãto, ðnis, f. *het ademhalen (tusschen het spreken)*.
 Intersterno, z. Interstratus.
 Interstinctus, a, um, partic. *hier en daar met iets bezet of onderscheiden, b. v. een gezigt met pleisters bedekt*.
 Interstinguo, nxi, nctum, 3. *uitblussen; ignem*.
 Interstratus, a, um, adj. *daar tusschen gestrooid of gelegen, bitumen*.
 Intersum, fũi, z. S. 2. esse; 1) *tusschen beide zijn (van tijd en plaats); tp. onderscheiden zijn, verschillen; vera a falsis intersunt, er is onderscheid tusschen het ware en het valsche; hoc maxime interest inter, dit is het voorname onderscheid tusschen; 2) bij iets tegenwoordig zijn, iets bijwonen, in convivio, consiliis, negotiis; 3) impers. interest alicujus, meã, tuã etc., er is iemand, mij, of u, aan gelegen; ad rem nihil interest, dat doet niets ter zake*.
 Intertexto, ði, tum, 3. (poët.) *daar tusschen of daarin weven, vlechten, flores hedẽris*.
 Intertrãho, xi, ctum, 3. *iemãnd iets onttrekken, ontnemen*.
 Interrũgo, Inis, f. (van tero) *eig. eene tusschenwrijving, een blikkaars, (als men door gedurende wrijving een wond bekomen heeft, onder het gaan, rijden, enz.)*
 Interrumentum, i, n. *hetgeen verloren gaat, de afval (aan goud enz.); tp. schade, verlies*.
 Intesturbũdo, ðnis, f. *onrust, verstoring, verwarring*.
 Interturbo, ãvi, ãtum, 1. *verstoren, verwarrēn*.
 Intervãcans, tis, adj. *tusschen beide ledig of openstaande, spatium*.
 Intervallum, i, n. 1) *tusschenruimte, afstand; pari intervallo, op gelijken afstand; tp. a) tusschentijd: longo intervallo, na een langen tusschentijd; intervallo literarum, het afbreken, of uitstel, van briefwisseling; b) afstand, = onderscheid; in quantum intervallo interjectum est inter te et illum, er is een groot onderscheid tusschen u en hem*.
 Intervello, valli (en vulsi), vulsum, 3. *tusschen uit rukken of plukken, arbores, poma; barbam, den baard uitplukken, dunnen*.
 Intervẽno, vẽni, ventum, 4. 1) *tusschen beide, daartusschen, daarbij komen, orationẽ; nox pro eo intervenit, de nacht viel in tusschen het gavecht; tp. a) (van een of ander voorval) tusschen beide komen, = plaats hebben; b) tusschen beide, in het midden treden, om iets te verhinderen*.
 Interventor, oris, m. *een (storend) bezoeker, geyer; digis ab interventoribus vacuus*.
 Interventus, us, m. *het tusschen beide kom-*

men (van een mensch, van den nacht).
Interverto (oudtijds Intervortō), ū, sum, 3, 1) *onttrekken*, donum, publica vectigalia; 2) *aliquem aliqua re, iemand iets ontfutse- len, van iets berooven, te kort doen.*
Intervisō, sī, sum, 3. *nu en dan gaan zien, of nazien; aliquid, iemand gaan zien, een bezoek geven.*
Intervōlto, āre, ī, daar tusschen vliegen.
Intervōlo, ū, ūm, ī. *tusschen iets vlie- gen, mediās urbes.*
Intēstabilis, ē, adj. (= detestabilis) *afschu- welyk, schandelyk.*
Intestātus, a, um, adj. 1) *geen testament ge- maakt hebbende; mulier intestata, die geen testament gemaakt heeft; intestato of ab intestato, zonder testament; 2) door geene getuigen overgehaald.*
Intestinum, ī, in meest in plur. *de ingewan- den, de darmen; ex intestinīs laborare, aan den afgang zyn.*
Intestinus, a, um, adj. *innerlyk, inwendig, bellum, incommodum.*
Intexo, ū, tūm, 3. in 't alg. *invlechten, zamen of dooreen vlechten, b. v. ulimos vi- tibus; v. d. in 't bijz. inweven (goud, pur- per enz. in een kleed); tp. (in de redē) invlechten, invoeren.*
Intextus, us, m. tp. *het inweven, samenweef- sel, de zamenvoeging.*
Intime, adv. eig. in 't binnenste, = ten in- nigstien: 1) *zeer vrouwelyk, gemeen- zaam, aliquo uti, iemand tot vertrouwd vriend hebben; 2) zeer hartelyk, nadruk- kelyk, aliquid commendare.*
Intimus, a, um, adj. *superl. de binnenste, sa- crarium; Macedonia, het binnenland van Macedonia; tp. a) de minst bekende, ge- heinste, consilium; b) de innigste, meest vertrouwd, gemeenzaamste, familiaritas; intimus, ī, m. subst., de boezemvriend; ali- cui, van iemand.*
Intinctus, us, m. *indoopsel, sop, saus.*
Intingo (en Intinguo), ū, ūm, nctum, 3. *indoo- pen, soppen (spijzen in eene saus).*
Intolerābilis, ē, adj. *onverdragelyk, frigus, dolor, verbum.*
Intolerābiliter, adv. *onverdragelyk.*
Intolerāndus, a, um, adj. *onverdragelyk; ty- rannus, licentia, factum.*
Intolerāns, tis, adj. 1) *onverdraagzaam, on- geduldig, die niet verdragen kan, labo- ris, rerum secundarum; 2) onverdragelyk (hoon).*
Intolerānter, adv. *onverdragelyk, boven ma- te, se jactare, dolēre.*
Intolerantia, ae, f. *gebrek aan matiging, on- verdraagzaamheid, ondragelyke trotsch- heid, regis, morum.*
Intondēo, ndi, nsum, 2. *afscheren, besnij- den (van boomen).*
Intōno, ū, z. S. 1. 1) in 't alg. *een groot geraas maken; sylvac intonuere; (poēt.) hiems intōnata, de met geraas opgekomen storm; 2) donderen; subito fragore into- nuit; tp. (van een redenaar) donderen = hard of luidkeels spreken; quum trāc in- tonuisset; alicui, tegen iemand.*
Intonus, a, um, adj. *onafgeschoren (haren,*

schapen, ook boomen); tp. homo intonus, een ruw, onbeschaafd mensch.
Introquēō, torsi, tortum, 2. 1) *draaijen, om- draaijen, oculos; pallium circum brachium, den mantel om den arm slingeren; capilli intorti, kroes haar; 2) verdraaijen, ver- rekken, talum; tp. oratio intorta, eene in- gewikkelde rede; mores intorti, (verdraaid, verdorven); 3) slingeren, werpen, hastam; tp. contumeliani.*
Intorte, adv. *gedraaid, gewonden.*
Intra, ī) prp. cum acc. (voor intrā, sc. parte) 1) *binnen (van eene plaats, op de vraag: waar, en waarheen?) intra parietes; intrā fossam, binnen, aan deze zijde van de gracht; aliquid recipere intra fines suos, iemand in zijn grondgebied opnemen; tp. intra legem, gelijk de wet het nog toestaat; 2) (van den tijd) binnen; intra viginti dies.*
Intrabilis, ē, adj. *toegankelyk, os amnis.*
Intractābilis, ē, adj. *onhandelbaar, onbuig- zaam, aetas; loca, onbewoonbare plaatsen; genus bello, een onverwinnelyk volk.*
Intractātus, a, um, adj. *onbeproefd, scelus; equus, een nog onbereden (ongedresseerd) paard.*
Intrēmisco, ū, z. S. 3. *beyen; terra intrē- miscit.*
Intrēmō, ū, z. S. 3. (poēt.) *sidderen.*
Intrēpide, adv. *onverschrokken.*
Intrēpidus, a, um, adj. *onverschrokken, vul- tus.*
Intrībūō, z. P. en S. 3. *mede bijdragen, de schatting betalen.*
Intricātus, a, um, partic. *ingewikkeld; ali- quem intricatum dare, iemand in zwaarig- heden inwikkelen, in verlegenheid brengen.*
Intrinsēcus, adv. *inwendig, van binnen.*
Intritus, a, um, adj. *niet sijn gewreven (eene vrucht).*
1. Intro, adv. (voor Intēro sc. loco) *binnen (in huis), venire.*
2. Intro, āvi, ātum, ī. 1) *binnen gaan of komen, gēan, betreden, limen, silvam, in- tra praesidia; tp. intrāngen, in rerum natu- ram; in alicujus familiaritatem, iemands vertrouwd vriend worden; animos intravit gloriae cupido, de gemoederen werden be- vangen door de zucht naar roem; 2) (poēt.) doorsteken, doorboren, aprum cus- pide.*
Intrōdūco, xi, ctum, 3. *binnen leiden of voe- ren, invoeren; tp. philosophiam in domos; consuetudinē, eene gewoonte invoeren = in gebruik brengen.*
Intrōductō, ōnis, f. *het invoeren of binnen- brengen van iemand (in een huis).*
Intrōdō, ū, (ivi), ūm, 4. *binnen gaam, dōmum, ad of in urbem; portā, door eene deur.*
Intrōfēro, tūli, ātum, 3. *binnen dragen of brengen, aliquid lecticā in urbem.*
Intrōgrēdor, gressus sum, 3. (poēt.) *binnen gaan.*
Intrōitus, us, m. 1) *het binnen gaan of kom- men, het ingaan, in urbem; tp. aanyang, begin, b. v. defensionis, operis; 2) de in- gang (als plaats beschouwd); armatos ho- mines ad omnes introitus opponere,*

- Intrōmitto, mīsi, missum, 3. laten binnen komen, binnen laten (b. v. saldaten).
- Introrsum en -sus, adv. (van intro en versus) binnenwaarts, naar binnen, pegerere.
- Intrumpo, rūpi, ruptum, 3. inbreken, indringen, in aedes.
- Introspecto, āre, ī. inzien, naar binnen kijken.
- Introspecto, exi, ectum, 3. 1) in- of naar binnen zien, domum; tp. (in) mentem alicujus, in iemands gedachten zien, iemands gedachte of gezindheid doorzien; 2) aanzien, aanschouwen, aliorum felicitatem.
- Intrōvoco, āvi, ātum, ī. binnen roepen.
- Intrūdo, si, sum, 3. se, zich in- of opdringen.
- Intūdor, ūtus sum, 2. (zeldzaam Intūdor, 3.) 1) naar iets zien of kijken; in aliquem of aliquid; iemand of iets aanzien; intueri nutum alicujus, op iemands wenk letten, iemand naar de ogen zien; (ook van levenlooze voorwerpen) ergens heen zien, uitzien, = ergens heen gelegen zijn, b. v. cubiculum montes intueatur, heeft het uitzicht op enz.; tp. animo of mente intueri of alleen intueri, overzien, overdenken; 2) met bewondering aanzien of aanstaren = bewonderen, aliquem.
- Intumesco, ūi, ꝛ. S. 3. opzwellen; fluctus flatu intumescens; tp. a) aanwassen, toenemen (b. v. een volksofstand); b) opgeblazen, trotsch zijn; c) opgeblazen worden van gramschap, boos of toornig worden, alicui, op iemand.
- Intūmūlātus, a, um, adj. (poët.) onbegraaven.
- Intūor, z. Intueor.
- Inturbātus, a, um, adj. niet ontroerd, gerust, bedaard.
- Inturbādo, a, um, adj. 1) niet troebel, rustig, gerust, annus; 2) vrij van hartstogt.
- Intus, adv. (īrte) 1) binnen, daarin (in huis); 2) binnen (gaan); 3) van binnen, van uit het huis; aliquem evocare, iemand uit, naar buiten roepen.
- Intūtus, a, um, adj. onveilig, onzeker, casta.
- Inulte, adv. ongewroken; haud inulte perire.
- Inultus, a, um, adj. ongewroken; 1) zonder zich te wreken (b. v. sterven); 2) zonder gewroken te worden, ongestraft, hostis, injuria; 3) zonder gevaar, zonder nadeel.
- Inumbro, āvi, ātum, ī. beschaduwen; vesperā inumbraute, als de avond viel; tp. verdonkeren, alicujus dignitatem.
- Inunctio, ōnis, f. het inzalven, insmeren of bestrijken met zalf.
- Inundādo, ōnis, f. eene overstroming.
- Inundo, āvi, ātum, ī. overstromen (b. v. als de regen het veld); tp. overstromen = in groote menigte overvallen; Cimbri Italiam inundabant.
- Inungo, nxi, nctum, 3. inzalven, insmeren of bestrijken met zalf).
- Inurbāne, adv. onwellevend, onbeschaafd, on-aardig.
- Inurbānus, a, um, adj. onbeschaafd, lamp (in zijn gedrag, in zijn spreken).
- Inuro, ussi, ussum, 3. inbranden (in of op de huld), b. v. een teeken aan een dier; tp. iemand iets toevoegen, toebrengen, dolorem, ignominiam, republicae mala; non turpitudinis vitae alicujus iniusta, een schandvlek, waardoor iemands leven als gebrandmerkt is.
- Inūstāte, adv. op eene ongewone wijze, loqui.
- Inūstātus, a, um, adj. ongewoon, ongebruikelijk, magnitudo.
- Inūtilis, e, adj. 1) onnut, onbruikbaar, niet deugend; navis ad navigandum; bello, tot den oorlog; 2) schadelijk, nadeelig, verderfelijk, aqua, civis.
- Inūtilitas, ātis, f. de onbruikbaarheid, schadelijkheid eener zaak.
- Inūtiliter, adv. onnutteijk, nutteloos, respōdere.
- Invādo, si, sum, 3. 1) ergens heen of naar toe gaan (bijz. met geweld of hevigheid), portum; urbem, in hostes, eene stad, de vijanden aanvallen, overvallen; tp. in fortunā alicujus, iemands vermogen aantasten; (poët.) aliquid magnum, eene groote zaak aangaan (= die ondernemen); 2) (van zaken) iemand overvallen, op het lijf vallen (b. v. de schrik overvalt iemand).
- Invālescō, ūi, ꝛ. S. 3. toenemen, opibus; vitia paulatim invalescunt, (nemen de overhand).
- Invālidus, a, um, adj. onvermogen, zwak, magteloos; senectā, van ouderdom; miles, een tot den oorlog niet meer dienstig soldaat, een invalide.
- Invālidus, ōnis, f. onzusselijkheid, angstelijkheid.
- Invecticus en -tus, a, um, adj. van elders ingevoerd, niet inlandsok, columba; tp. gaudium; eene blijdschap, die haren grond niet in 's menschen hart heeft, en die bij gevolg niet natuurlijk, niet hartelijk is.
- Invectio, ōnis, f. de invoering, b. v. van vrecte waren.
- Invectus, us, m. het invoeren, de invoer; terrae, van aarde.
- Invehō, veki, vectum, 3. 1) invoeren, ergens in- of heen brengen (vreemde waren enz.); pecuniam in aerarium, geld in 's lands schatkist brengen; curru, equo invehī, op een wagen of te paard ergens heen rijden; in forum; tp. invehere, invoeren = toebrengen, veroorzaken (een ongeluk enz.); 2) invehī of invehere se, (van de vijanden), aangrijpen, een' aanval of inval doen, b. v. utrimque, undique; tp. in aliquem invehī, iemand met woorden aanvallen, tegen iemand uitspreken.
- Invendibilis, e, adj. (poët.) onverkooptbaar, merx.
- Inveniō, vēni, ventum, 4. eig. op iemand of iets komen, vinden, aantreffen, naves; tp. a) iemand als zoodanig bevinden; aliquem in culpa, iemand schuldig bevinden, op eene misdad deed betrappen; b) vernemen, gewaar worden, ex captivis; c) ontdekken, conjugationem; d) uitvinden, uitdenken, fallaciam; non invenio, quid a-am, ik vind, = zie; of weet, niet wat ik doen moet; e) zich verwerven, cognomen, laudem; f) inveniri, = esse.

Inventio, ōnis, f. *het uitvinden, eene uitvinding.*
 Inventioſtula, ac, f. (dem.) *eene kleine uitvinding.*
 Inventor, ōris, m. *een uitvinder, verzinſter, ſclerum.*
 Inventrix, ſcis, f. *eene uitvindster; omnium doctrinarum.*
 Inventum, i, n. *eene uitvinding; it. een vond, verzinsel.*
 Inventus, us, m. = Inventio.
 Invenustus, a, um, adj. 1) *onbevallig, zonder bevalligheid (een tooneelſpeler); 2) ongelukkig in de liefde.*
 Inverecunde, adv. *onbeschaamd; zonder ſchaamte; aliquā re uti.*
 Inverecundus, a, um, adj. *ſchaamteloos, onbeschaamd (karakter); (poët.) Deus, (i. e. Bacchus).*
 Inverso, z. P. en S. 3. (poët.) *op iets gieten; vina fronti, wijn op het voorhoofd van het offerdier.*
 Inverso, ōnis; f. *eig. de omkeering van zin in eene rede, eene ironie, een ſchertsend geagde.*
 Inverso, ti, sum, 3. *omkeeren; (poët.) terram, beploegen; tp. ordinem; invetsa verba, omgekeerde, verkeerde woorden.*
 Invesperascit, z. P. en S. 3. *impers. het wordt avond.*
 Investigatio, ōnis, f. *het opsporen, de op- of nasporing, veſti.*
 Investigator, ōris, m. *een op- of nasporder, conjurationis.*
 Investigo, āvi, ātum, 1. (van honden) *opsporen; tp. (van menſchen) nasporen, uitvorschen, uitbrengen, quaerenden.*
 Investio, ſvi, itum, 4. *inkleeden, bekleeden; bedekken; porticum picturā, eene galerij met ſchilderſtukken.*
 Inveterasco, āvi, z. S. 3. 1) *oud worden, de overhand nemen, invortelen, zich z. v. a. ergens in nestelen (b. v. eene legermagt op eene plaats, eene gewoonte, enz.); inveteravit, ut etc., het is eene oude gewoonte dat enz.; 2) verouden = in vergetelheid komen (b. v. eene te voren plaats hebbende omſtandigheid).*
 Invetero, āvi, ātum, 1. *oud laten worden (den wijn enz.); amicitia, licentia inveterata, (oud, ingeworteld).*
 Invidiosus, a, um, adj. (poët.) *onverboden, niet verboden.*
 Invidem, adv. 1) *bij afwisseling, onderling; timor atque ira invicem sententias variabant; 2) elkander, b. v. liefhebben, haten.*
 Invidus, a, um, adj. *onverwonden, onverwinnelyk, onbezweken, imperator, animus; tp. adamas, (onvernetbaar); defensio, (ontegensprekelyk).*
 Invidentia, ac, f. *het benijden van iemand.*
 Invidēo, vīdi, vīsum, 2. (eig. niet zien, niet willen zien) *benijden; alicui, iemand; alicui rem of in re, iemand iets, iemand in, om of wegens iets; tp. z. v. a. uit nijd aan iemand iets ontzeggen, weigeren; Africae solo vinum natura invidit, aan den grond van Africa heeft de natuur den wijn gewigerd.*

Invidiā, ac, f. 1) *nijd, afgunſt, ducunt;* 2) *haat (het gehaat zijn); in invidia esse of invidiam habere, gehaat zijn.*
 Invidioſe, adv. *uit nijd, uit afgunſt, aliquem criminari.*
 Invidioſus, a, um, adj. 1) *nijdig, afgunſtig;* 2) *nijd verwekkend, wat anderen in de oogen steekt, possessio, pecunia;* 3) *hetgeen iemand gehaat maakt.*
 Invidus, a, um; adj. *nijdig, afgunſtig, laudis;* tp. (poët.) *ongunſtig; nox coeptis invida nostris.*
 Invigilo, āvi, ātum, 1. (poët.) *op of bij iets waken, malis;* tp. *over iets waken, = daarvoor zorgen, victui.*
 Inviolabilis, e, adj. (poët.) *onſchendbaar, caput.*
 Inviolāte, adv. *ongeschonden, zonder te ſchenden, alicuius memoria servare.*
 Inviolatus, a, um, adj. *ongeschonden, amicitia.*
 Invisitatus, a, um, adj. *ongezien, onbezocht.*
 Inviso, i, um, 3. 1) *gaan zien, nazien, res rusticas;* 2) *bezoeken, aliquem;* 3) *in 't alg. zien, colles.*
 Invisus, a, um, adj. *ongezien, res.*
 Invitamentum, i, n. *hetgeen uitnoodigt, een aankloſel, eene aansporing.*
 Invitatio, ōnis, f. *eene uitnoodiging, liberalis.*
 Invitator, ōris, m. *die uitnoodigt, een uitnoodiger.*
 Invitatus, us, m. = Invitatio.
 Invite, adv. *ongaarne, met tegenzin.*
 Invito, āvi, ātum, 1. *uitnoodigen (bijz. ten eten, om te drinken, ten zijnen huize); hostes ad dimicandum, de vijanden tot den ſtrijd uitdagen; (poët.) somnos, tot slapen noodigen; tp. aanzetten, uitlokken, aliquem praemius; ingenia, quae gloria invitantur.*
 Invitus, a, um, adj. *ongaarne, met tegenzin verryld; invitus feci; me inviticissimo, geheel en al tegen mijnen zin.*
 Invitus, a, um, adj. *zonder weg, ongebaand, ontogankelyk, saltus, regio;* tp. (poët.) *lorica invia sagittis, (ondoordringbaar).*
 Invocatio, ōnis, f. *de in- of aanroeping, deorum.*
 Invocatus, a, um, adj. *ongeropen, ongenoodigd.*
 Invoco, āvi, ātum, 1. 1) *in- of aanroepen (iemand als getuige, tot hulp enz.); 2) noemen.*
 Involatus, us, m. *het invliegen, het vliegen (van een vogel).*
 Involto, āvi, ātum, 1. (poët.) *op iets fladderen, wapperen (gelijk het haar op de schouders);*
 Involvo, āvi, ātum, 1. *invliegen, ergens heen vliegen, nidis;* tp. *op iemand aan- of toe- vliegen, toesnellen, castra; animos involat cupido, (bevangt).*
 Involūcre, is, n. *een doek, die men omdoet, of om het lijf slaat; b. v. onder het snee- ren, een ſcheerdoek.*
 Involūcrum, i, n. *een omwindsel, omkleedsel, waarmede iets omwonden is, candelabri;* tp. *simulationum, = geyetnsheid.*
 Involvo, volvi, volūtum, 3. 1) (poët.) *er- gens heen of op rollen of wentelen (den eenen*

- berg op den anderen); 2) (poët.) met zich voort doen rollen, slepen of afrukken, silvas secum; 3) inrollen, in- of omwinden, sinistram sago; tp. se literis, zich in zijne boeken als begraven; hmo involutus fraudibus, een man vol van bedrog; res involuta, eene ingewikkelde, duistere zaak.
- Involvulus, i, m. eene soort van rups (die zich in boombladeren inrolt).
- Invulgo, avi, atum, i. eene verklaring afleggen, belijden of bekentenis doen (voor den regter).
- Involvérabilis, e; adj. niet te wonden, onkwetsbaar, hostis, animus.
- Involvératus, a, um; adj. niet gewond, ongetwetst.
- Io: (iô, iô) (poët.) 1) uitroep van smart) o! ach! 2) (uitroep van vreugde, verwondering enz.) hoezeel ha!
- Iota (en poët. jota in twee lettergrepen), n. indecl. (iôtra) de letter I.
- Ipsa (en bij de Comici ook Ipsus), a, um, pron. (voor Ispse) 1) zelf; ego ipse; agam per me ipse, ik zal het zelf doen; ipsissimus sum (bij de Comici), ik ben het zelf in eigen persoon, ik ben het juist zelf; 2) zelf, op zich zelf, = alleen, zonder iemands toedoen (b. v. zich verdedigen); 3) juist, zonder twijfel; eaque ipsa causa belli fuit, (en dat was juist enz.); triginta dies erant ipsi, het waren juist dertig dagen; ipsis Latinis, op den eersten dag van de feriae Latinae; nunc ipsum, (= hoc ipso tempore); juist op dit oogenblik; 4) zelfs, = ook; ipsa virtus contemnitur; 5) hij, zij, het.
- Ira, ac, f. toorn, gramschap; per iram, uit gramschap; ira praedae amissae, (de boosheid om, wegens enz.)
- Iracunde, adv. uit of met boosheid, toorn of gramschap, cum aliquo agere.
- Iracundia, ae, f. 1) neiging tot toorn, toornigheid; 2) toorn, gramschap; iracundiam republicae dimittere, zijne gramschap voor het welzijn van den Staat laten varen, opgeven.
- Iracundus, a, um, adj. toornachtig, ligt vertoorn; (poët.) fulmina.
- Irascor, iratus sum, 3. toornig worden, zich vertoornen; alicui graviter; tp. mare irascens.
- Irae, adv. toornig, met een toornig gelaat, iratus alicquem intueri.
- Iraus, a, um, adj. vertoorn; alicui; tp. (poët.) mare, ventus, (onsuimig).
- Iris, is (en Ydis), f. de regenboog (it. als godin, de boodschapsvrouw der goden).
- Ironia, ae, f. (sironia) ironie (scheris, of geveinsdheid in het spreken, bijvoorgevane ondekunde, om daarvoor een ander te wederleggen).
- Irrado, si, sum, 3. scheren; caput irasum.
- Irrationális, e, adj. redeloos.
- Irrauesco, si, z. S. 3. heesch, of heescher worden.
- Irradivus, a, um, adj. (poët.) onherstelbaar, niet te herstellen.
- Irradux, ucis, adj. (poët.), via, een weg, langs welken men niet weder terugkeert.
- Irréligatus, a, um, adj. (poët.) onopgebonden, coma.
- Irréligiöse, adv. zonder geweten of pligtgevoel, goddeloos, de aliquo dicere.
- Irréligiosus, a, um, adj. strijdig met de godsdienstverplichtingen, ongodsdienstig, goddeloos; irreligiosum est.
- Irréméabilis, e; adj. (poët.) voor geen terugkeer vatbaar, van waar men niet kan terugkeeren; b. v. error, de dwaalwegen (van een douihof); unda, = de Styx.
- Irrémédia bilis, e, adj. ongeneesselijk, waartegen geen meddele zyn, cicuta.
- Irrépárábilis, e, adj. onherstelbaar, tempus, vita.
- Irrépertus, a, um, adj. niet gevonden, aurum.
- Irrépo, psi, prum, 3. inkruipen, insluipen; arbori; tp. zich van lieverlede in- of opdringen; animo, in mentes hominum; adolescentuli penitus irrepserant (hadden zich, bij hem, geheel en al, in zijne vriendschap ingedrongen).
- Irréprehensus, a, um, adj. (poët.) niet berispt, onberispelijk, probitas.
- Irréquiétus, a, um, adj. onrustig, rusteloos, circuitus mundi.
- Irrésectas, a, um, adj. (poët.) ongesneden, onafgesneden (een nagel).
- Irrésolutus, a, um, adj. (poët.) niet losgemaakt, onlosmakelijk, vast, vincula.
- Irrétio, ivi, itum, 4. als in een strik of net vangen, of met een' strik bedekken (b. v. gelijk eene plant den grond doet); tp. verstrikken, alicquem corruptelarum illecebris, iemand in de aanlokselel der verders verstrikken.
- Irrétortus, a, um, adj. (poët.) niet naar achteren gekeerd, onafgekeerd; oculo irretorto aliquid spectare, iets met onderschilligheid, en zonder eens het oog er op te slaan, aanzien.
- Irrévérans, tis, adj. geene achtung of ontzag hebbende, alicuius rei, voor iets.
- Irrévérenter, adv. zonder schroom of ontzag, agere.
- Irrévéntia, ae, f. gebrek aan ontzag of eerbied, onbeschroomdheid, vrypostigheid, juvenentus.
- Irrévócabilis, e, adj. 1) onherroepelijk, aetas, verbum; tp. niet te veranderen, casus; 2) niet te bevreemden, onverzoenlijk (in gramschap).
- Irrévócatús, a, um, adj. (poët.) 1) niet herroepen of terugroepen, zonder herhaald verzoek, b. v. aliquid recitare; 2) onherroepelijk, niet tegen te houden, lupus.
- Irridéo, si, sum, 2. 1) om of over iets lachen, in re; alicui, iemand (om hem toe te juichen); 2) uilagchen, alicquem.
- Irridécile, adv. zonder te lagchen, onbelachelijk; non irridiculae, belachelijk genoeg, b. v. iets zeggen.
- Irridéculum, i, n. een voorwerp van lastering of bespottig; irridicula esse, ten spot verstreken.
- Irrigatio, onis, f. 1) het overlopen (der wateren van eene rivier, eene overstroming); 2) het bevochtigen (met water voorzien worden), agrorum.
- Irrigo, avi, atum, i. 1) (poët.) ergens heen

felden, b. v. water tot de planten; tp. somnus quietem per membra irrigat, de slaap stort de rust over de ledematen uit; 2) bevochtigen, van water voorzien, Aegyptum; tp. (poët.) sopor fessos artus irrigat, (brengt verkwikking aan).

Irrigulus, a, um, adj. 1) bevochtigd, nat gemaakt, regio fontibus; 2) (poët.) waterrijk, ions.

Irrisio, ònis, f. het uitlagchen, de bespottung.

Irrisor, òris, m. een spotter, otationis.

Irrisus, us, m. het uitlagchen, hoon, bespottung; ab irixu, uit jukkernij; irrisui esse, ten spot verstreken.

Irritabilis, e, adj. ligt aan te zetten (tot toorn), ligt geraakt, animus.

Irritamen, ònis, n. (poët.) een middel om aan te zetten, een aantergsel.

Irritamentum, i, n. een middel van aanhitting of aansporing; gulae, tot smullen; pacis, tot vrede.

Irritatio, ònis, f. aanhitting, verbittering, animorum.

Irritator, òris, m. een aanhitser, aanstoker.

Irrito, òvi, òtum, i. (waarsch. van het oude rito, verwant met het hoogduitsche reizen) hiitsen, aanhitsen (de gramschap, iemand tot gramschap, tot liefde, tot leeren enz.); vicia, suspiciones, (aanhitsen, = verwekken); tp. poët. flammis, sicco cortice, (uitlokkeh); diluvies irritat amnes, (zet ze aan, doet ze opzwellen).

Irritus, a, um, adj. 1) niet geldend (een testament); 2) vergeefsch, niet uitwerkend, preces, labor; spes ad irritum redacta, eens verijdeld hoop; 3) (van personen) zonder iets uit te werken, irriti legati remittuntur, onverrigter zake.

Irrögatio, ònis, f. de oplegging (van eens straf).

Irrögo, òvi, òtum, i. opleggen, alicui mulctam, tributum; mortem sibi; zich den dood aandoen.

Irröro, òvi, òtum, i. 1) bedaauwen, met daauw bevochtigen; 2) (poët.) in 't alg. bevochtigen, nat maken, crimem aquis; 3) op iets druppelen of nederstorten, liquores vestibus.

Irructo, òre, i. ergens in rispen of spuwen, alicui in os.

Irrumpo, rüpi, ruptum, 3. inbreken, met geweld indringen, in castra, portam, thalamo; tp. inrukken (b. v. de ondeugd in den Staat).

Irrödo, òi, z. S. 3. met geweld inloopen, in of naar binnen storten, komen instorten, in mediam aciem; se irruere, zich den weg banen, in huis indringen; tp. in alicujus odium et offensionem, zich iemands haat en vijandschap op den hals halen.

Irruptio, ònis, f. een vijandelijke inval.

Irruptus, a, um, adj. (poët.) onverbroken (een band).

Is, èä, òd, pron. 'i) diogene, die; is mihi est servus spectatus, cui etc.; 2) zoodanig een, van die soort; non is sum, qui dicam, ik ben de man niet (niet zoo eenvoudig enz.) om dat te zeggen; eä aetate of id aetatis esse, in dien ouderdom zijn; 3) de-

ze, die; is est, an non est, is hij het of niet? id temporis, op dien tijd; in eo esse, ut etc., na er bij, op het punt zijn, dat enz.; et is, et is quidem, isque, en dat wel; una res eaque maxima; domus et ea quidem angusta; legio neque ea plenissima, een legioen en dat wel geen voltallige.

Ischiadicus, a, um, adj. (ισχυαδικός) heuppijn hebbende; dolores ischiadici, heuppijn.

Ischias, òdis, f. (ισχια sc. òros) heuppijn, jicht in de landenen.

Iselasticus, a, um, adj. (ισλαστικός) tot een intogt behoorend; certamen, agon, een wedstrijd bij gelegenheid en ter eere van een zegeprelenden intogt; iselasticum, i, n. subst. de belooing voor de overwinnaars.

Istac, adv. daarheen; ab istac.

Istacrenus, adv. tot zoover.

Iste, a, ud, pron. 1) didaar, (beteekent het voorwerp, 't welk den persoon, dien men toespreekt, meer nabij is); istud faciam, ik zal dat doen (waarom gy namelijk mij vraagt); iste vir optimus, qui etc.; 2) (met de betekenis teyens van het gewigt of de verachtelijkheid eener zaak), die, zulk een; homines ista auctoritate praedicti, (met zulk een, zoo groot een aanzien enz.); animi est ista mollities, non virtus, dat is verwijfheid enz.; si ista mihi sunt habenda, als ik dat tuig houden moet.

Isthmus, i, m. (ισθμός) de landengte (bij Korinthe); tp. poët. eens zeëngte.

1. **Istic**, acc, oc of uc, pron. (= iste) die daar; istic servus, istuc aetatis homo, een mensch van dien ouderdom.

2. **Istic**, adv. daar, ginds (beteekent de plaats, waar de persoon is, dien men aanspreekt); mane istic, blijf daar; tp. istic sum, ik ben gansch gehoor.

Istümödi = Istusmodi.

Istinc, adv. 1) van daar, venire; 2) (= ex of de ista re) daaryan; dimidium istinc dare, de helft daaryan geven.

Istusmodi voor Istius modi, van dat soort, zoodanig een; istusmodi ratio.

Isto, adv. 1) daarheen, gindsheen (waar hij is, dien men aanspreekt), venire; 2) in die zaak; quod eum isto admisceas, nihil est, gj behoeft u niet in die zaak te mengen.

Istoc, adv. 1) daarheen, ire; 2) vandaar (b. v. te ver heen gaan).

Istorsum, adv. (voor isto versum) daarheen, concedere.

Istuc, adv. daarheen, reverti.

Ita, adv. 1) zoo = in dier voegs; 2) zoo = zoo gesteld; non est ita, het is zoo niet; quae quum ita sint, daar dit dan zoo is; v. d. bij antwoorden = ja, zoo is het; 3) zoo = daarom, ita fit, ut etc.; 4) zoo = onder die voorwaarde, met die bepaling; 5) (bij eens bezwering) zoo; ita vivam, ut maximos sumtus facio, zoo waar als ik leef, ik maak zeer groote vertering; 6) zoo zeer; ita sunt omnia debilitata; non ita, niet zeer; non ita multo post, niet zeer lang daarna; non ita pridem, het is nog zoo lang niet geleden.

Itaque, conj. en zoo, dus, daarom; itaque a servis sepultus est, (omdat hem namelijk geen vrij man wilde begraven).

Item, adv. *insgelijks, ook; fecisti item, uti praedones solent, gij hebt even zoo gedaan als enz.; placuit Scaevolae itemque ceteris, Scaevola en ook de anderen zijn van dat gevoelen geweest.*

Iter, itinēris, n. 1) *het gaan, de weg (rejs, marsch); in itinere, onder weg; iter unius diei, eene dagreis; parare of comparare iter, zich tot eene reis voorbereiden; iter facere, reizen, marcheren; tp. manier of wijze, gang, b. v. officii, salutis; nostris itineribus, ire, onzen weg inslaan, onze manier navolgen; 2) de weg, waarop men gaat, de straat; duo erant itinera, er waren twee wegen; iter patefacere, aperire, den weg banen.*

Iteratio, ōnis, f. *herhaling, verborum; arationis, het ploegen voor de tweede maal.*

Iteratio, adv. *herhaalde malen, aliquem superare.*

Itero, āvi, ātum, i. *herhalen, verba, pugnam; agrum, (voor de tweede maal ploegen); nequor, poët. de zee weder bevaren.*

Iterum, adv. 1) *wederom, voor de tweede maal; iterum consul; iterum atque iterum, = meermalen, dikwijls; 2) (zelden = vicissim) wederkeerig, daartegen.*

Itidem, adv. *even zoo; hoc mihi dolet itidem, ut tibi, dat doet mij even zeer leed als u.*

Itiner, z. Iter.

Itio, ōnis, f. *het gaan, de gang; crebra itiones.*

Itu, āre, i. 1) *dikwijls gaan, ad coenas; 2) in 't alg. gaan, ad legionem.*

Itus, us, m. *het gaan, de gang; pro itu allicijus vota suscipere, voor iemands reis geloften doen.*

J.

Jacō, ōi, z. S. 2. *(is verw. met Jacio, even als liggen met leggen) 1) liggen (op den grond enz.); it. (van landen) liggen, b. v. tegen, tusschen, over eene plaats; 2) (van landen) in de diepte of laagte liggen, loca plana et jacentia; 3) dood daar neder liggen = in den strijd gesneveld zijn; 4) ter neder liggen = ziek zijn, graviter; tp. a) ter neder liggen (van dingen) = niet behandeld, niet geacht worden; justitia, ars, virtus jacet; pretia praediorum jacet, de prijzen der landgoederen zijn laag; b) zonder ambt, ambteloos zijn; jam septimum annum jacet; c) ter neer geslagen, moedeloos zijn; totus jacet; d) zich (in slechten toestand) bevinden, in luctu, in obliuione.*

Jacō, jēci, jactum, 3. *(schijnt een vermeerderde vorm te zijn van Ico); 1) werpen (steenen, wapentuigen enz.); se, zich in iets storten; (poët.) semen, zaaijen; (poët.) voortbrengen, poma; tp. verba, zich woorden laten ontvallen = zich laten verluiden; injuriam, contumellam: in aliquem, beledigende woorden, smaadredenen tegen iemand uitbrengen; 2) (poët.) wegwerpen, scutum; 3) iets leggen, oprigten, aggerem, muros; fundamenta urbi; tp. fundamenta pacis, den grond leggen tot vrede.*

Jactanter, adv. *op eene grootsprekende wijze, literas componere.*

Jactantia, ae, f. *pogcherij, militaris.*

Jactatio, ōnis, f. *de schudding, b. v. op een wagen; cervicum, het her- en derwaarts keeren van den hals, b. v. der paarden; corporis, de beweging des ligchaams (als een redenaar gebaren maakt); tp. a) pogcherij, ijdelheid; allicijus jactationem ferre non posse; b) jactatio popularis, het streven naar volksgunst.*

Jactator, ōris, m. *die iets tot vertooning draagt, met iets pronkt.*

Jactatus, us, m. *de schudding, maris; pennarum, het slaan der vleugels.*

Jactato, āvi, ātum, i. *iets dikwijls, hier en*

daar zeggen, ridicula.

Jacto, āvi, ātum, i. 1) *werpen (wapentuigen, zich van de muur); late odorem, poët. den geur verre verspreiden; tp. probra in aliquem, iemand verwijtlingen doen; 2) eig. wegwerpen; tp. van zich werpen, = prijs geven, mercem; se susque; 3) heen en weder bewegen, corpus, pennas; in alto jactari, op zee rondgestingerd worden; febrī jactari, door de koorts heen en weer woeien; tp. numus jactatur, de waarde van het geld is onbestendig; rem sermonibus jactare, veel over eene zaak spreken; v. d. in 't alg. jactare = iets bespreken, over iets spreken, b. v. terrorem, accusationem; curas jactare pectore, poët. zorgen wemelen in zijn hart; se jactare (in) re, zich bezig houden met iets, b. v. actionibus tribunitiis, in republica; jactari, ontrui worden, b. v. convicio, per bella; genus, virtutem, = roemen, pogchen op enz.; se jactare, zich beroemen, in re, op iets.*

Jactura, ae, f. *het werpen (bijz. van goederen in zee); in mari jacturam facere, dingen over boord werpen; tp. a) verlies; jacturam rei familiaris facere, verlies lijden aan zijn vermogen; b) kosten, uitgaaf, (om iets tot stand te brengen).*

Jactus, us, m. *het werpen, de worp (van een wapentuig enz.); extra teli jactum, buiten schoots; jactu se dare in aequor, poët. zich in zee storten.*

Jactulābilis, e, adj. (poët.) *telum, een worp, schot.*

Jactulatio, ōnis, f. *het werpen, slingeren.*

Jactulātor, ōris, m. 1) (poët.) *iemand die iets naar iemand werpt; 2) jaculatores, eene soort van ligte troepen, die alleen werpspietsen wierpen.*

Jactulātrix, icis, f. *poët. eene jageres.*

Jaculor, ātus sum, i. 1) *werpen, slingeren, ignes, saxa; ignem, lohte verspreiden, lichten; 2) ter neer schieten (een dier), beschieten (eene stad); 3) tp. (poët.) naar iets mikken = streven.*

Jaculum, i, n. 1) *eene werpsplet; 2) (poët.) een werpnet; jaculo pisces capere.*
Jam, adv. 1) *reeds; jam advesperascit; jam diu, jam dudum, jam pridem, jam primum, reeds lang; non jam, nog niet; 2) nu; jamne imus? 3) zoo aanstonds; jam intelleges; jam jamque adero, ik zal zoodra mogelijk daar zijn; jam — jam, nu eens — dan weder.*
Janŕgena, ae, c. poët. *een spruit van Janus.*
Janitor, oris, m. *een deurwaarder, portier, carceris.*
Janitrix, icis, f. *eene deurwaardster.*
Janua, ae, f. *de ingang, eene deur; januam aperire; tp. de ingang, toegang; leti, tot den dood; janua animi frons est.*
Januarius, a, um, adj. *Januarius betreffende; mensis of alleen Januarius, de maand Januarij.*
Janus, i, m. *in 't alg. eene opening, b. v. een doorgang door eene deur enz.; it. de wisselaarsbeurs, het gewelf waar zich de wisselaars verzamelen op het Forum te Rome; 2) Janus (een god met twee aangezichten, die z. v. a. het jaar open); 3) poët. Januarij.*
Jecur, oris of jecurōris of jecurōris, n. (*ἰσάρα*) *de lever.*
Jecusculum, i, n. dem. *een kleine lever, musculorum.*
Jejūne, adv. tp. *mager, droog, zonder kracht, disputare.*
Jejuniōsus, a, um, adj. (poët.) *hongerig; jejuniōsiorum non vidi.*
Jejūntas, atis, f. *nuchterheid; tp. droogheid, magerheid eener rede; cavenda est oratori jejunitas.*
Jejūntum, i, n. 1) *het vasten; 2) (poët.) magerheid, zwakte, b. v. van een āter.*
Jejūnus, a, um, adj. (= qui non jentavit) *aushteren, os; it. hongrig, (poët.) dorstig; tp. a) schraal, onvruchtbaar, b. v. het aardrijk; b) mager, droog, b. v. in 't spreken; c) gering, onbeduidend, armoedig, animus.*
Jentaculum, i, n. *het ontbijt.*
Jento, are, i. *ontbijten.*
Jocatio, ōnis, f. *de scherts.*
Joco, are, i. (poët.) *(ons jokken) schertsen.*
Jocor, ōtus sum, i. *schertsen, de re gravis-sima; aliquid, in scherts zeggen.*
Jocōse, adv. *boertig, koddig, scribere.*
Jocōsus, a, um, adj. *boertig, koddig, res, dicta.*
Jocōsus, tis, partic. *schertsend; incondita quaedam militariter jocularantes, daar zij op de wijze van soldaten ruw schertsen.*
Joculāris, e, adj. *snaaksch, kluchtig, licentia.*
Joculārter, adv. *snaaksch, koddig, alicui ob-jecere.*
Joculārtus, a, um, adj. *kortswijlig, snaaksch, malum.*
Joculus, ū, m. dem. *scherts; jocolo dicere aliquid.*
Jocus, i, m. (plur. -i en -a) *scherts; joca agere cum aliquo, den spot met iemand drijven; per jocum of joco of joci causa, in (mit) scherts; extra jocum of remoto joco of amissis jocis, alle gekheid ter zijde.*

Johla, (eene uitroep) *ohel!*
Juba, ae, f. (*verw. met φῦβα = crinis*) 1) *de manen (van paarden, leeuwen); zelden, het hoofdhaar des menschen; 2) (poët.) de kam, vederbosch b. v. van den haan, van de slang; 3) de haarbosch op de helmen der krijgslieden.*
Jubar, āris, n. (poët.) *glans (bijz. van schitterende hemelbollen).*
Jūbātus, a, um, adj. *met manen of een vederbosch (kan) voorzien, leo, anguis.*
Jūbeo, jussi, jussum, 2. 1) *iemand iets laten doen (door bevel, wensch, verzoek enz.); jubeo aliquem exire; jubeor etc., men beveelt mij enz.; quod jussi sunt, faciunt, zij doen hetgeen men hun heeft bevolen, 2) (van het Romeinsche volk enz.) goedkeuren, verordnen, societatem, legem; aliquid regem, iemand tot koning benoemen; alicui provinciam, iemand een wingewest toewijzen.*
Jūcunde, adv. *vermakelijk, in vreugde, vivere.*
Jūcūnditas, atis, f. 1) *vrolijkheid, vermaak; epistola plena jucunditati; dare se jucunditati, zich aan de vreugde, aan het vermaak overgeven; 2) jucunditates, aange-naam diensten.*
Jūcundus, a, um, adj. *vermakelijk, verlustigend, aangenaam, odor, veritas.*
Jūdex, icis, c. *een regter, eene scheidsvrouw; aliquid judicem habere de re, iemand tot regter in eene zaak hebben.*
Jūdicatio, ōnis, f. *een gerechtelijk onderzoek.*
Jūdicātus, us, m. *het ambt of regt om regt te spreken; patet alicui judicatus, het regtersambt staat voor iemand open.*
Jūdicālis, e, adj. *de geregishoven betreffende, consuetudo, jus.*
Jūdicārtus, a, um, adj. = *judicialis.*
Jūdicium, i, n. 1) *in 't alg. elk oordeel, gevoelens; meo judicio, naar mijn gevoelen; 2) oordeel, inzicht, intelligens, subtile; si quid meo judicii est, zoo ik mij eenig oordeel toeschrijven mag; 3) overleg; judicio, volgens grondbeginsels, b. v. iets niet doen; 4) een gerechtelijk onderzoek, de re of alicujus rei, over iets; judicium dare, (van den Praetor) een gerechtelijk onderzoek toelaten; aliquid in judicium deducere, adducere, vocare, of judicio accessere, iemand aanklagen; 5) een regtshandel, pleitgeding; judicium vincere, het pleitgeding winnen; 6) gerechtelijke veroordeeling, vonnis; 7) de geregtsplaats, het geregt; 8) (zelden) het geregt = de regters.*
Jūdico, āvi, ātum, i. (= *jus dico*) 1) *in 't alg. eenig oordeel vellen, de re of aliquid, it. iets beoordeelen, schatten, b. v. aliquid pondere; aliquid ex aliorum ingenii; 2) het daarvoor houden, van gevoelen zijn; 3) iemand (openlijk) voor iets verklaren, b. v. aliquid hostem; 4) gerechtelijk onderzoeken, vonnissen, regter zijn; 5) iets gerechtelijk beslissen, contra aliquid; res judicata of judicatum, eens besliste zaak; 6) iemand veroordeelen, pecuniae judicatus, om schulden veroordeeld.*
Jūgālis, e, adj. *zamen aangespannen, equi; tp. poët. huwelyks-, vinculum, donum.*

Jugarius, i, m. (sc. servus) een stalknecht.
 Jugatio, onis, f. het aanbinden (der wijran-
 ken).
 Jugeratum, adv. van bunder tot bunder.
 Jugurum, i, n. een (Romeinsche) bunder, mor-
 gen lands.
 Jugis, e, adj. altijddurend, thesaurus; fons,
 eene altijd stroomende bron.
 Juglans, dis, f. (= ju-glans, groote noot),
 eene walnoot, okkernoot; putamina juglan-
 dium.
 Jugo, avi, atum, i. aanbinden (de ranken);
 tp. verbinden; omnes virtutes inter se ju-
 gatae sunt; (poët.) in den echt verbinden,
 aliquem of aliquam aliquid.
 Jugosus, a, um, adj. (poët.) bergachtig,
 silva.
 Jugula, ae, en -lac, atum, f. een gesternte
 (waarschijnlijk Orion).
 Jugulatio, onis, f. vermoording, oppidanorum.
 Jugulo, avi, atum, i. 1) doodstekken, dou-
 den; tp. iemand zoo overtuigen dat hij niets
 meer heeft in te brengen; jugulari sua con-
 fessione; suo gladio, in zijn eigen strik ge-
 vangen worden; 2) (poët.) slechter wor-
 den, bederven, b. v. de wijn.
 Jugulum, a, n. en -us, i, m. het sleutelbeen
 aan den hals, de keel; jugulum petere,
 iemand willen doorsteken; tp. jugulum dare
 aliquid, zijn loven prijs geven aan iemand.
 Jugo, i, n. (ons yuk, gr. ζυγόν) 1) het juk
 of de nekbeugel, die den ossen, paarden enz.
 opgelegd wordt; juga excutere, het juk af-
 schudden; tp. pari jugo niti, (van advoka-
 ten) met gelijke inspanning arbeiden; tp.
 jugum of jugum servile, het juk = sla-
 verrij; jugum ferre; exuere, het juk af-
 werpen; 2) een gespan, boum; tp. een
 paar, aquilarum; 3) (een stuk lands, dat
 een span ossen in éenen dag beploegen kan)
 een bunder lands; 4) een dwarshout op
 loodrecht staande latten of balken; v. d. a)
 het houtwerk waar de wijnstokken aan ge-
 bonden worden; b) het dwarshout, waar-
 onder de overwonnene vijanden als tecken
 van vernedering moesten doorgaan; legio-
 nes sub jugum mittere; tp. calamitates sub
 jugum mittere, zich boven zijn ongeluk ver-
 heffen, grooter zijn dan zijn ongeluk; c)
 (poët.) de weversboom; d) de roeibank;
 per juga longa sedere; 5) jugum montis,
 de hoogte, de top van éenen berg, bergrug;
 juga montium, eene bergketen.
 Jumentum, i, n. (voor Jungimentum) een
 trek- of lastdier; jumenta sarcinis levare,
 den lastdieren de pakken afnemen.
 Juncus, a, um, adj. van biezen, vincula; tp.
 gelijk biezen = zeer duu, spichtig, cau-
 lis, virgo.
 Juncinus, a, um, adj. uit biezen, oleum.
 Juncosus, a, um, adj. vol-biezen, ager, li-
 tora.
 Juncum, adv. onafgebroken, achter één, b. v.
 quatuor consulatus gerere.
 Junctio, onis, f. eene verbinding, partium.
 Junctura, ae, f. eene verbinding; genuum,
 de inwringing der knieën; (poët.) gene-
 ris, bloedverwantschap.
 Juncus, i, m. (van jugo) 1) eene bies (van
 ons binden) limosus; 2) een naar een bies

gelijkende tak aan de planten.
 Jungo, nxi, nctum, 3. (verw. met ζεύω, जुगु, जुगु) verbinden (dingen met elkander);
 equos curru, de paarden aanspannen; equum
 equo allicujus, strijkelings langs iemand
 heen rijden; amnem ponte, eene brug over
 eene rivier leggen; tp. amicitiam, toedus,
 (sluiten); labore, zonder ophouden, on-
 afgebroken werken.
 Junior, z. Juvenis.
 Juniperus, i, m. de jeneverboom.
 Junix, icis, f. (voor Juvenix) eene jonge koe,
 vaarza.
 Juno, onis, f. Juno (de vrouw van Jupiter);
 poët. inferna of averna, Proserpina; tp.
 (in scherts) echtgenoot, gade.
 Junonialis, e, adj. Junonius.
 Junoncola, ae, c. poët. een vereerder van
 Juno.
 Junonigena, ae, m. poët. = Vulcanus.
 Junonius, a, um, adj. poët. Junonisch; men-
 sis, = Junius; ales, = pavo.
 Jupiter en Juppiter, gen. Jovis, m. (van Jovis
 en warhe, welligt echter is ju een vergroot-
 end voorwoord, even als in juglans, zoodat
 het beteekent: de hoogste vader) 1) Jupiter
 (de opperste God); 2) (poët.) in 't alg. een
 god, b. v. Stygius; 3) Jupiter (eene plan-
 neet); 4) de vrije lucht, de bloote hemel,
 uvidius; sub Jove, onder den blooten hemel.
 Jurandum, i, n. (zelden) een eed.
 Juratus, a, um, adj. die gezworen heeft, be-
 eedigd.
 Juriconsultus, z. Juriconsultus.
 Jurjuro, avi, atum, i. zweren, in eadem
 verba.
 Jurperitus, z. Jurisperitus.
 Jureus, a, um, adj. van of vol sop.
 Jurgium, i, n. krakeel, twist.
 Jurgo, avi, atum, en Jurgor, atus sum, i.
 1) krakeelen, cum aliquo; 2) voor het ge-
 regt twisten, procederen.
 Juridicialis, e, adj. het regtspreken betref-
 fende, constitutio.
 Juridicus, a, um, adj. het regtspreken betref-
 fende, conventus; subst. een regter.
 Juriconsultus en Juriconsultus, i, m. een
 regtsgeleerde.
 Jurisdictionis, onis, f. (ook als twee woorden)
 1) het regtspreken, jurisdictionem intermit-
 tere; 2) de magt, om regt te spreken en
 tegen iemand uit te oefenen; urbes sub ali-
 cujus jurisdictionem subjungere; 3) de
 plaats, waar het regt gehandhaafd wordt.
 Juro, avi, atum, i. 1) zweren, vere; deos
 of per deos, bij de goden; morbum, zwer-
 ren, dat men ziek is; in verba, het voor-
 gezegde eedsformulier bezweren; tp. in
 verba magistri, aan zijnen leermeester on-
 bepaald geloof toekennen; 2) (poët.) eene
 zamenzwering, aangaan tegen iemand; in
 me jurarunt somnus ventusque.
 Jurilientus, a, um, adj. met saus (eene spijs).
 1. Jus, juris, n. saus, sop, nigrum.
 2. Jus, juris, n. 1) regt (alles wat geoorloofd,
 billijk, regt is); jus non est, pugnare; ju-
 re, met regt; 2) het bij wetten bepaalde
 regt; summum, het strikste regt; jus da-
 re, reddere, dicere, respondere, regtspre-
 ken; 3) het regt (als het geheele zamen-

stel van wetten, verordeningen en bestaande gebruiken); jus civile, gentium, het burgerlijke, het volken-regt; 4) het regt, dat iemand heeft; jus suum contra aliquem obtinere; sui juris esse, zijn eigen meester zijn; 5) voorregt, privilegie; jura muliebria; 6) de plaats, waar men regt spreekt, het gerecht; in jus ire, ambulare, voor het gerecht, voor den regter verschijnen.

Jusjurandum, gen. jurisjurandi, n. de (burgerlijke) eed; dare, jurare, afleggen; accipere, een eed in zijne handen laten afleggen; jusjurandum interponere, een eed op iets zweren.

Jussum, i, n. een bevel; jussa cxsæqui, de bevelen volbrengen.

Jussus, us, m. het bevel; tuo jussu, op uw bevel.

Juste, adv. regtvaardig, facere, imperare.

Justificus, a, um, adj. poët. regt doende, mens deorum.

Justitia, ae, f. 1) gerechtigheid, billijkheid; 2) het regt (als de inhoud der wetten).

Justitium, i, n. (van jus en sisto) de regts-stilstand, vakantie bij het gerecht; justitium edicere, indicere; tp. in 't alg. stilstand, stremming, omnium rerum.

Justus, a, um, adj. 1) (van menschen) regtvaardig; justus in socios; 2) (van dingen) hetgeen regt is, regtvaardig (b. v. straf); geground, b. v. excusatio, timor; 3) regtmatig, imperium, uxor; 4) zoo als het zijn moet, behoorlijk, orcdlyk, iter, numerus; justa, drum, n. het betamelijke; servis justa praebere; justa ludorum, de behoorlijke gebruiken bij de spelen; justa funebria of alleen justa, de laatste eer, die men eenen dooden bewijst; justa facere, solvere alicui, eenen dooden de laatste eer bewijzen.

Justum, i, n. de gerechtigheid; justum colere; plus justo, meer dan regt is, te zeer.

Juvenalis, e, adj. jeugdig (ligchaam); juvenales ludi of juvenalia, een voor de jeugd bestemd feest.

Juvenca, ae, f. in 't alg. iets jong: 1) eene jonge koe, vaarze; 2) poët. een meisje, eene maagd.

Juvenus, a, um, adj. poët. jong, equus; subst. 1) een jonge stier; juveni fortes ad aratra; 2) (poët.) een jongeling.

Juvenesco, ill, z. S. 3. 1) (poët.) opgroeien (een dier); 2) weder jong worden, versjongen (van menschen, dieren en zaken).

Juvenilis, e, adj. jeugdig, licentia.

Juvenilliter, adv. jeugdig, zoo als de jeugd pleegt, met jeugdige drift, exultare.

Juvenis, is, adj. (comp. junior, zeldzamer juvenior) jeugdigen, anni, ovis; subst. een jongeling, jong man (van 20—30 jaren).

Juvenior, åtus sum, i. (poët.) uitgelaten zijn gelijk de jeugd, zich als jong aanstellen.

Juventa, ae, f. 1) de jeugd (van menschen, dieren en zaken); 2) (poët.) de jeugd = jonge lieden,

Juventus, aris, f. 1) de jeugd, de jeugdige leeftijd; juvenitas fugit; 2) de godin der jeugd.

Juventus, ütis, f. 1) de jeugd, de jeugdige leeftijd (van 20—30 jaren); 2) de jeugd = de jonge lieden; juvenus nostra; 3) de godin der jeugd.

Juvo, juvi, jutum, i. 1) iemand ondersteunen, helpen, hostes frumento; juvante Deo, met Gods hulp; juvor, aris etc., men helpt mij, u enz.; 2) (van dingen) vermaken, verlustigen; tabulae me juvant; juvat, (impers.) het doet vermaak; haec scire juvat.

Juxta, I) adv. 1) daar naast, dicht daar bij, consistere, esse; 2) even zeer, op gelijke wijze; mortem vitamque juxta aestimare; II) prp. c. acc. 1) naast; juxta murum; tp. nevens (= te gelijk met, even als); apud quos juxta religionem divinam fides humana colitur, (even als de goddelijke gebruiken).

Juxtim, adv. (zelden en verouderd) nabij, in de nabijheid.

L.

Läbasco, z. P. en S. 3. waggelen, dreigen te vallen; tp. beginnen te wankelen in zijn besluit; leno labascit, (ondergaat onregt).

Läbécüla, ae, f. dem. een kleine smet, schimp, schandvlek; -am alicui aspergere, iemand een weinig beschimpen.

Läbëfacto, feci, factum, 3. waggelend maken, schudden (eene muur, eenen boom, de tanden); epistolam a suis vinculis, eenen brief openen; tp. aan 't wankelen brengen (iemand, iemands trouw), it. iemand ophitsen; it. te gronde helpen; ignes, poët., (verminderen).

Läbëfactatio, önis, f. de schudding; dentium, het loszitten der tanden.

Läbëfacto, ävi, åtum, i. waggelend maken, schudden (een standbeeld); tp. aan het wankelen brengen (b. v. de trouw, eene gedachte); labefactari, wankelen; aliquem

— are, iemand te gronde brengen; amicitiam, rompublicam, (ondermijnen enz.); vitas hominum, (verontrusten); colla boum, (bederven).

Läbellum, i, n. dem. 1) eene (kleine) lip; 2) een (klein) watervat.

Läbes, is, f. 1) de val (b. v. een aardval); tp. v l = ondergang; prima labes mali, poët. de eerste val (= het begin) des ongeluks; labes provinciae, een verderf (een verderfelijk mensch) voor een wingewest; 2) eene vlek, b. v. van inkt, van een dier; tp. a) eene vlek = een gebrek; b) eene vlek = eene schandvlek; inferre, imponere, (aanwrijven).

Läbüsus, a, um, adj. waar men gemakkelijk valt (een weg).

Läbüsus, a, um, adj. met groote lippen.

Läbium, i, n. de lip.

Labo, ĩra, i. waggelen (een boom, tand); litera labat, (is met eene bevende hand geschreven); tp. wankelen (besluit, trouw, iemand in zijne trouw); sermone, stamelen. (als een beschonkene); pars imperii labat, (wankelt); memoria labat, het geheugen wordt zwakker.

1. Labor, psus sum, 3. i. glijden, vallen (tranen, bladeren); tp. a) in eenen zekeren toestand vervallen, b. v. somno, in slaap raken; b) op iets vallen (op eene gedachte); labor eo ut, ik kom zoo ver dat; labi longius, te ver gaan (in 't spreken); c) van iets als 't ware afvallen = daer in dwalen, zich vergissen (in eene verwachting, meening enz.); d) vallen = te gronde gaan (een mensch, zeden); res lapsa est, (is mislukt); 2) allengs (naar beneden) gaan, zich laten glijden, (aan een touw, eene rivier (voorbij vloeijen), eene slang (voortslibberen)); labi per aequora, poët. daarheen dobberen op zee; tp. somnus labitur in artus, poët. de slaap overvalt de leden; 3) ontschieten, ontglippen (uit de handen, uit de gevangenis); tp. a) ontglippen = voortvallen; (de tijd); res foras labitur, (valt weg = gaat te gronde); iemand ontvallen (een gekuld, iets uit het geheugen); 4) invallen (een huis, de wangen); lumina labuntur lecto, poët. de oogen versterven.

2. Labor, ĩris, m. (waarschijn. yan labo) in 't alg. eene last, zwaarte; tp. a) iets onaangenaams, eene last, b. v. smart, ziekte, nervorum, zenuwziekte; labores solis, lunae; poët. zons-, maans-verduistering; b) ingespannen arbeid, inspanning; zieret, nervorum, zenuwziekte; labores solis, lunae; poët. zons-, maans-verduistering; b) ingespannen arbeid, inspanning; ferre, sustinere, exantlare, verdragen; labor est, het is moeijelijk; nullo labore, zonder moeite, gemakkelijk; labor militiae, de ongemakken des oorlogs; c) iets dat gedaan, gemaakt is (b. v. het werk van eenen kunstenaar); labores belli, krijgssaden.

Laboratus, a, um, adj. moeijelijk, lastig, custodia.

Läbörker, fēra, fērum, adj. poët. inspanning of arbeid verdragende (een mensch, dier).

Läbörfösc, adv. moeiteloos, bezwaarlijk, moeijelijk.

Läbörföscus, a, um, adj. 1) moeiteloos, bezwaarlijk; 2) arbeidzaam; 3) met arbeid overladen, dus ook = geplagd.

Läböro, ävi, ätum, i. 1) lijden (naar het ligchaam enz.); b. v. ex pedibus, aan de voeten; ex renibus, aan de nieren; e dolore of utero, barenswee hebben; frigore, fame, door koude, honger lijden; a re frumentaria, gebrek aan graan hebben; olcae laborant, (lijden schade); laborare vitii, gebreken hebben; ex invidia, odio, gehaat worden of zijn; ex acre aliēno, in schulden zitten; ook beteekent laborare alleen, in nood zijn, b. v. soldaten in een gevecht, schepen enz., veritas laborat, (lijdt); 2)

inspanning verduren; 3) arbeiden = zich moeite geven op iets, om iets tot stand te brengen: non laboro, het kan mij niets deren; nihil laboro nisi ut salvus sis, ik bekommer mij om niets dan dat gij enz., slechts uw welzijn gaat mij ter harte; 4)

iets bearbeiden, bewerken (en wel met moeite); b. v. antrum nulla arte laboratum, (zonder kunst gemaakt); vestes auro laboratae, met goud doorwerkte klederen.

Läbos, oris, m. = Labor.

Läbrum, i, n. i. in 't alg. de rand van iets, b. v. van eene sloot; 2) de lip; tp. primoribus labris degustasse aliquid, iets slechts oppervlakkig en losjes bestudeerd hebben (hebben leeren kennen); 3) een ketel, bekken, kuip (om te baden, om druiven te treden).

Läbrusca, ac, f. (vitis), de wilde wijngaard; uva, de druif van de wilde wijngaard.

Läbruscum, i, n. de druif van wilde wijngaarden.

Läbyrinthus, i, m. (λαβύρινθος) een doolhof (zoo als b. v. die op Creta).

Lac, lactis, n. (γάλα) melk; lac dare alicui, iemand zogen; lac gallinaceum, = eene zeer zeldzame zaak; satiari velut disciplinae lacte, als 't ware met de melk der wetenschappen gevoed worden; tp. melk = melkachtig sap in gewassen; it. melk-kleur.

Läcaena, ae, f. (λακαίνα) eene Laconische, Spartaansche vrouw; it. poët. de Spartaansche vrouw (= Leda of Helena).

Läcēdaemon, ĩnis, f. (Λακεδαιμων) Lacedaemon, Sparta.

Läcēdaemonius, a, um, adj. (λακεδαιμόνιος) Lacedaemonisch, Spartaansch; subst. een Lacedaemonier.

Läcer, ĩra, ĩrum, adj. 1) stuk gereten (ligchaam, kleed, schip enz.); homo lacer ora, poët. een mensch met een stuk gereten gezicht; 2) poët. verscheurd (beet).

Läcērätio, ĩnis, f. het aan stuk rijten, de opscheuring (van het ligchaam, der wangen).

Läcerna, ae, f. (missch. verw. met ons laken) een dicht overkleed in den oorlog, tegen regen.

Läcernatus, a, um, adj. = lacernä indutus.

Läcero, ävi, ätum, i. (verw. met lacio, verscheurd zijn) van een scheuren, loscheuren (de haren, een kleed enz.); tergem virgīs, (openrijten); tp. 1) losscheuren door woorden = lasteren; 2) van een scheuren = ondermijnen (zijn vermogen, het verdriet ondermijnt iemand enz.); pecuniam, (doorbrengen); diem, eenen dag onnuttig doorbrengen.

Läcēra, ac, f. de hagedis.

Läcētōsus, a, um, adj. welgespleerd = sterk (dier, mensch).

Läcētus, i, m. i. het spierachtige bovendeel van den arm; it. (gewoonl. poët.) de geheele arm; lacertis colla innectere, amplecti, complexi, cingere, iemand omarmen; tp. a) het zwaaijen van den arm, de worp, de houw; b) (ook in proza) de gespiertheid, kracht, b. v. van eenen redenaar; 2) = lacerta.

Läcesso, ĩvi, ĩtum, 3. iemand tot iets verlokken of aanzetten (b. v. door schimp, door verwijten, iemand tot een gevecht, tot antwoorden enz.); aliquem ferro, bello, proelio, iemand aanvallen; capitaliter, iemand op leven en dood aanvallen; lacesse-

- re deos (= sterk bidden); pugnam (en poët. ferrum), zich aan een gevecht wagen; sermoneis, aanleiding geven tot gesprekken; aliquem magno cratera lacessere, iemand op een grooten beker uitdagen; tp. aures, visum, de ooren, de oogen tergen; equus pede lacessit fores, poët. (tracht de deur te openen); apes solent lacessiri (voor lacessi) caeli novitate, de verandering van plaats doet gewoonlijk aan de bijen schade.
- Lachānum, z. Laganum.
- Lāchēsis, is, f. (Λάχων) Lachesis, eene der drie schikgodinnen.
- Lācīnīa, ae, f. 1) in 't alg. een lap; in 't bijz. het pand van een kleeid; tp. obtinere laciniā, (= nauwelijks, ter nauwer nood); 2) iets aan een lap gelijk, b. v. de kwab van het voet, een stuk lands, dat in de zee uitsteekt; 3) tp. een stuk, gedeelte, b. v. eener kluide.
- Lācīnīose, adv. scheef.
- Lācīnīosus, a, um, adj. scheef (een blad).
- Lācīo, āre, 3. (oud) = lokken.
- Lāco, ōnis, m. (Λάκων) een Lakonier, Spartaan; laco fulvus; een geel-Spartaansche hond.
- Lācōnīa, ae, f. en
- Lācōnīca, ae, of -e, es, f. (Λακωνική) Lakonie.
- Lācōnīcus, a, um, adj. (λακωνικός) Lakonisch, Spartaansch; lacouicum, i, n. 1) (sc. balneum), een zweetbad; 2) (sc. vestimentum) een Lakonisch kleeid.
- Lācōnis, īdis, f. (λακωνίς) Lakonisch, Spartaansch; subst. = Laconia.
- Lācrīma, z. Lacryma.
- Lācrīma, ae, f. (δάκρυμα) oorspronk. elk dropsgewijs gevormd nat, b. v. aan planten de vochtigheid; de tranen aan wijngaarden; voorts in 't bijz. het nat der oogen, een traan; lacrymam dare allicui, iemand een traan wijden; lacrymas effundere, profunderere of poët. ire in lacrymas, weenen.
- Lācrīmābilis, e, adj. beweenswaard; it. treurig (een oorlog).
- Lācrīmābundus, a, um, adj. met tranen in de oogen.
- Lācrīmatō, ōnis, f. het tranen (der oogen, van planten).
- Lācrīmo, āvi, ātum, i. (δακρῶς) (van planten) tranen = eenige vochtigheid uitzweeten; lacrymatae myrrae, poët. (uitgezweet); voorts in 't bijz. weenen; 2) iets beweenen (temands ongeluk).
- Lācrīmōsus, a, um, adj. 1) vol tranen (oogen, planten); 2) treurig, klagend, voces; 3) poët. tranen verwekkend (rook); tp. treurig = jammeryöl (oorlog enz.).
- Lācrīmūlla, ae, f. dem. een traantje.
- Lāctārius, a, um, adj. een melkachtig sap in zich bevattende.
- Lacte, z. Lac.
- Lactens, tis, partic. 1) zuigend (een kind); subst. een zoogdier; tp. poët. lactens anus, het nieuwe jaar; 2) melk (= melkachtig vocht) bevattende; lactuca, frumenta; lactentia, melkspijzen.
- Lactērius, a, um, adj. poët. blank als melk, puella.
- Lactes, sum, f. de darmen, ingewanden (vooral de dunne of tederere).
- Lactesco, z. P. en S. 3. 1) tot melk worden; 2) beginnen melk te geven.
- Lactēsus, a, um, adj. 1) melkachtig, humor; poët. = melk; ubera, (vol melk); 2) zuigend (een dier); 3) melkwit; via of circulus of orbis, de melkweg.
- Lactīto, āre, i. melk geven of zogen.
1. Lacto, āvi, ātum, i. zogen; z. Lactens.
2. Lacto, āvi, ātum, i. aantlokken (om iemand te misleiden).
- Lactūca, ae, f. latuw.
- Laccucūla, ae, f. dem. jonge latuw.
- Lācūna, ae, f. eene diepte, b. v. een kuiltje in de kin, een gat in een huis, vooral een kuil, waarin het water staan blijft; salsae of neptuniae lacunae, poët. de zee; tp. een gat = een verlies.
- Lācunā, āris, n. eene vakwijze beschotene zoldering (dezelve was niet verwulfd en liet zich dikwijls door kunst verschuiven).
- Lācunārium, i, n. = lacunae.
- Lācunātus, a, um, adj. met verdiepingen.
- Lācūno, āvi, ātum, i. z. v. a. met eene vakwijze beschotene zoldering versieren.
- Lācūnosus, a, um, adj. met verdiepingen.
- Lācus, us, m. (ἄρ. λάκος) 1) een water, dat vloed en ebbe heeft, en poët. in 't alg. een water van welk eene soort ook; 2) de vergaderplaats van het water eener fontein; it. de koelbak der smeden; 3) eene kuip, eene tobbe enz.; 4) de bergplaats der peulvruchten.
- Lācūcūlus, i, m. dem. 1) een kleine zee; 2) eene bergplaats, een vak, b. v. om olijen te bewaren.
- Laedo, si, sum, 3. door stooten, houwen of steken iemand beschadigen; smaragdī solc laeduntur, (verlezen door de zon); laesus nube dies, poët. (verdonkerd); tp. in 't alg. schenden, b. v. allicuius, iemand beleedigen (ook met woorden); it. als getuige tegen iemand getuigen.
- Laena, ae, f. (χλαίνα) een gevoerd overkleed tegen de koude.
- Laesto, ōnis, f. (eig. de beschadiging), de beleedigende aanval van eenen pleitredenaar op zijne tegenpartij.
- Lactābilis, e, adj. heuchelijk.
- Lactāmen, īnis, n. mest.
- Lactāto, ōnis, f. = Laetitia.
- Lacte, adv. 1) (van planten) weelderig, rijk, b. v. groen worden; 2) vrolijk, opgeruimd (b. v. iets verdragen).
- Lactīfico, āvi, ātum, i. 1) vruchtbaar maken, vooral mesten; 2) vrolijk maken; lactificari, zich verheugen; lactificans, vrolijk.
- Lactīfcus, a, um, adj. vreugde verwekkende.
- Lactūta, ae, f. 1) het weelderige of vruchtbare, b. v. van een oord, van een boom; pabull, overvloed van voeder; tp. orationis, schoonheid eener rede; 2) uitgelaten vreugde, vrolijkheid; laetitā effertī, buiten zichzelfen geraken van vreugde; in laetitiam conficere aliquem, iemand blijdschap veroorzaken.
- Lactor, ātus sum, i. eig. verkwikt of gevoerd worden, b. v. eene plant door iets; vitis

- laetatur tepore, (schiet of door warmte, bemint de warmte); vervolgens (van menschen) blijde worden = zich verblijden, (de) re, in aliqua re, aliquid, over iets; lactari aliquo cibo, eene spijs zeer gaarn eten.
- Lactus, a, um, adj. 1) in 't alg. behoorlijke volheid hebbende; v. d. vruchtbaar, b. v. een yeld; of rijkelyk, b. v. poet. flumina lacta manabunt, (zullen rijkelyk vloeijen); of rijkelyk gevoed, b. v. dier, plant; 2) blijde, vrolyk (geschreeuw, gezigt, gastmaal); laetus animi, vrolyk van gemoed; laetus aliqua re, poet. vermaak hebbende, zich verheugende in iets; suo laetus, poet. vergenoegd met het zijne; 3) heuchelyk, vrolyk makend; it. aangenaam; it. lucus laetissimus umbrā, poet. een bosch zeer aangenaam door deszelfs schaduw; genus orationis, Hotherus, (aangenaam om te hooren); it. een gelukkig voortteeken bevattende, (b. v. exta, prodigium).
- Laeve, adv. tp. ayerechtsch, verkeerd.
- Laeva, z. Laevus.
- Laevigo, z. Levigo.
- Laevus, z. Levis.
- Laevo, z. Levo.
- Laevus, a, um, adj. (λαίος) linker (voet, oog, oor enz.); laeva, de linkerhand; it. de linkerzijde (b. v. lacvam pterae, poet. linksch heen varen); lacvā, linksch, aan de linkerhand; tp. 1) linksch, ayerechtsch (mensch, gemoed); 2) ongeschikt = niet voegzaam (tijd); 3) ongunstig, ongeluk voorspellend (een vogel); 4) (by de wigchelarij) gelukkig, omina, numina.
- Lāgnum, i, n. (λάγνον) oliestruif, een koek uit meel en olie.
- Lāgna, ac, f. (λάγνος) eene flesch met eenen nauwen hals.
- Lāgōs, sc. vitis, (λάγνος) eene soort van wijnstokken.
- Lagoena, z. Lagena.
- Lāguncula, ae, f. dem. eene kleine flesch.
- Lālisio, ōnis, m. het veulen van een woud-ezel.
- Lallo, āre, i. (lollen) = neurien.
- Lāma, ac, f. een moerasdig oord.
- Lambēro, āre, i. is = schindere; tp. me meo ludo lambras, gij betaalt mij met mijne eigene munt.
- Lambo, i, itum, 3. lekken, likken, stabben (als een hond); it. (van de vlam, planten enz.) langs iets (als met verdeelde tongesjes) heen schuren; it. (van eene rivier) bespoelen.
- Lāmella, ae, f. dem. een blaadje metaal.
- Lāmentābilis, e, adj. 1) hetgeen lragend klinkt (eene stem); 2) beweentenswaard, treurig.
- Lāmentārus, a, um, adj. tranen verwekkend eene zaak).
- Lāmentātio, ōnis, f. het weeklagen.
- Lāmentor, ātus sum, i. 1) weeklagen; 2) iets bejammeren, poet. lamentatus, beklagd, bejammerd, (fata).
- Lāmentum, i, n. het weeklagen (ook tp. galinarum).
- Lāmyna, ae, f. 1) een dunne strook hout, metaal (it. de kling; it. het blad van de
- zaag; it. folteringswerktuigen); lamināe doliorum, duigen voor vaten; 2) de nog weeke notendor.
- Lamina, z. Lamina.
- Lampāda, z. Lampas.
- Lampas, ādis, f. (λαμπάς) elk licht, b. v. poet. der zon, der maan, vooral eene lanzaarn, fakkelt; it. een brandend luchtverschijnsel als eene fakkelt.
- Lāna, ae, f. (λάνος, dorisch: λάνος) 1) wol; lanam ducere, facere, trahere, tractare, wol spinnen; lanāe dedita, aan het wolspinnen overgegeven; tp. vellera tenuia lanāe, poet. dunne wolkjes; 2) wol of wolachtige bedekking van dieren of vruchten, enz.
- Lānarius, i, m. een wolarbeider.
- Lānātus, a, um, adj. 1) wol aan zich hebbende (een vel); 2) wollig (een dier, een blad enz.)
- Lancēa, ac, f. (verw. met λάννα) eene lens (in het midden met een riem).
- Lancīno, āvi, ātum, i. ontyleschen, in stukken scheuren; tp. paterna bona, (verkwitten).
- Lancūla, ae, f. dem. = lanx.
- Lānēus, a, um, adj. 1) uit wol (mantel); 2) wollig op het gevoel. (haren van een dier, een blad).
- Languēlācio, fēci, factum, 3. mat of traag maken.
- Languens, tis, ādj. zwak, flauw, krachtelees, (eene telg, stem, de maag, de Se-naat).
- Languēs, gti, z. S. 2. (verw. met λανγίω = talmen) 1) mat of-moede zijn, kwynen (door eene reis, ziekte); 2) slap zijn, verslappen, kwijnen (bloesem, kracht, jeugd); marc, caelum languet, de zee, de hemel is stil, rustig; z. Languens.
- Languesso, ūi, z. S. 3. 1) beginnen te verslappen (b. v. kracht, een mensch door ouderdom); it. in 't alg. afnemen b. v. ijver, de maan, eene bloem enz.); 2) ziek worden; 3) poet. zachter worden (de wijn).
- Languide, adv. flauw, langzaam (te werk gaan); languide dulcis, laf zoet; tp. onmannelyk, b. v. dictum.
- Languidulus, a, um, adj. dem. 1) verwelkt (een kran); 2) door vermoedheid veroorzaakt (slaap).
- Languidus, a, um, adj. 1) hetgeen geene levendigheid heeft (mensch, dier, vuur (flauw), ijzer, kleur); senectus, ventus, (flauw, zacht); aqua, een water, dat niet sterk stroomt; quietes, poet. = de slaap; 2) ziek, ziekelyk; 3) verwijfd; 4) (van den wijn) belegen, zacht.
- Languor, ōris, m. slaphed (van een mensch, door vermoediging of ziekte der ziel; v. d. ook zwaarmoedigheid; van kleur (als die niet levendig is, matheid); languor aquosus, de waterzucht.
- Lānifātio, ōnis, f. de verscheuring (van een mensch).
- Lānifātus, us, m. = laniatio; tp. zielskwaal.
- Lānifātum, i, n. de wol (in zoo ver als zij verwerkt is).
- Lānifēna, ae, f. de vleyschbank.
- Lānifer, fēra, fērum, adj. wol dragend (een boom).

Lanificium, i, n. *het wol bearbouden.*
 Lanificus, a, um, adj. poët. *zich met wol-
 spinnen bezig houdende; sorores, de schik-
 godinnen; subst. -a, f. eene wolspinner.*
 Laniger, gēra, gērum, adj. *wol dragend (een
 schaaap, boom); subst. poët. een lam.*
 Lanio, āvi, ātum, i. *verscheuren (iemand,
 zijne wangen (open rijten), zijn kleed);
 crines, zijne haren van een rijten; classis
 lanata, eene verbrijzeld vloot.*
 Lanionus, a, um, adj. *de slagters betreffen-
 de; mensa, de vleeschbank.*
 Lanista, ſae, m. 1) *de zwaardschermmeester,
 onderwijzer der zwaardvechters; 2) die
 anderen opstoot tot eenen opstand of een
 gevecht.*
 Lanus, i, m. *een slagter.*
 Lanosus, a, um, adj. *wollig (schaap).*
 Lanuginosus, a, um, adj. *wollig voor 't ge-
 voel (een blad).*
 Lanigo, ſnis, f. 1) *de wolligheid aan vruch-
 ten enz.; it. de zachte baard (ylashaard);
 2) het door boren onstaande zaagsel.*
 Lanilla, ae, f. dem. *een weinig wol.*
 Lanx, cis, f. 1) *eene schotel, een schaal;
 2) de weegschaal.*
 Lapaethum, i, n. en -us, i, m. (λαπαῖον) *Zu-
 ring.*
 Lapidina, ae, m. *een steenhouwer.*
 Lapidina, ae, f. *eene steengroeve; tp. bitu-
 minis, eene groeve, waaruit men jodenlijm
 wint.*
 Lapidarius, a, um, adj. *de steenen betreffen-
 de; lapidina, eene steengroeve.*
 Lapidatio, f. *het werpen met steenen (om i-
 mand te dooden).*
 Lapidator, ōris, m. *die iemand met steenen
 tracht te dooden (alzo bijna = een moor-
 denaar).*
 Lapidescō, z. P. en S. 3. *versteenen, zoo
 hard als steen worden.*
 Lapidus, a, um, adj. 1) *uit steen bestaan-
 de (muur); imber, een steenregen; lapi-
 deus sum, ik ben geheel versteenend; 2) steen-
 achtig.*
 Lapidō, āvi, ātum, i. 1) *iemand met steen-
 en werpen; 2) lapidat, het regent steenen.*
 Lapidosus, a, um, adj. 1) *steenig, vol steen-
 en (land, akker); tp. steenachtig (vrucht);
 2) zoo hard als steen (hout, brood; tp.
 een mensch).*
 Lapidus, i, m. dem. 1) *in 't alg. een steen,
 een steentje (ook poët. een stukje marmor);
 mellor, poët. een beter, d. i. wit steentje
 (om eenen gelukkigen dag aan te wuiden);
 2) edelgesteente; it. paalen.*
 Lapis, ſdis, m. (λαπῆ) 1) *een steen; lapide
 candidiore notare diem, poët. met een wit-
 ten steen eenen dag aantekenen (als gel-
 ukkig); tp. lapidem verberare, = vergeefs
 zich moeite geven; lapis, (als scheldwoord)
 steen, blok; 2) een edelgesteente; it. een
 padri; 3) een bepaalde steen (grenssteen,
 grafzken, vooral mylsteen); it. de steen,
 waarop de uitroeper stond bij het verkoopen
 der slaven; lapis albus, poët. tafel van wit
 marmor; Jovem lapidem jurare, bij
 eenen steen (dien men in de hand hield),
 als het zinnebeeld van Jupiter, zweren.*

Lappa, ae, f. *eene kladdē, eene klis*
 Lappaceus, a, um, adj. *kilsachtig.*
 Lapsio, ōnis, f. *eene misdaad, gebrek.*
 Lapsō, āre, i. *waggelen (als een beschonke-
 ne).*
 Lapsus, us, m. 1) *het vallen, de val (op
 den grond); scalarum, van de trappen af;
 tp. een misstap, vergrijp, gebrek; 2) eene
 onvoorzienē of langzame beweging (dus =
 loopen, zwemmen, vloeijen enz.); astrorum,
 de beweging der sterren; vitis, het zich
 uitbreiden eens wijnstoks; lapsus rotarum,
 poët. voortrollende raderen.*
 Laquear, of -āre, is, n. = lacunar.
 1. Laqueatus, a, um, partic. *met strikken
 omwonden of gebonden.*
 2. Laqueatus, a, um, adj. *met eene ingelegde
 zoldering versierd.*
 Laqueus, i, m. *een koord met een strik, een
 strop; collum inserere in laqueum, zich
 willen ophangen; laqueo gulam frangere,
 iemand worgen; tp. gewoonl. in pl. val-
 strikken (b. v. der weeten enz.); laquei ju-
 ris, (zwarigheden); it. iets stremmens
 (b. v. bezigheden).*
 Lar, laris, m. pl. lares, Yum en um, *bescherm-
 goden van steden, wegen, vooral van hui-
 zen; tp. lar en poët. lares, de haard =
 huis, woning (ook poët. nest).*
 Lardum, z. Laridium.
 Lāres, z. Lar.
 Large, adv. *rijkelyk, in groote menigte (ge-
 ven, ergens heen gaan); convivari, prach-
 tig smullen; largius suo uti, zijn vermogen
 yerkwisten; large blandiri, al te zeer vlei-
 sen; large promittere, groote beloften doen;
 large florescere, veel bloesem dragen; Sena-
 tusconsultum largum factum, een wydloopig
 Senaatsbestult; sol montem large amplec-
 tens, de zon, welken den berg sterk (geheel
 en al) beschijnt; ficus ramo oleae large con-
 tingi potest, (kan ligt of gemakkelijk be-
 reikt worden).*
 Largifucus, a, um, adj. poët. = largus.
 Largifluus, a, um, adj. poët. *rijkelyk vloeij-
 end, fons.*
 Largiloquus, ō, um, adj. *spraakzaam, snap-
 achtig.*
 Largior, ſtus sum, 4. 1) *iemand iets (van
 aanbelang of in menigte) schenken, geven,
 b. v. burgerregt, vryheid (iemand geld,
 eerambten, landerijen enz.); tp. in 't alg.
 mededeelen (iemand zekere gezindheden
 enz.); se, zich aanbieden tot iets; allici
 occaslonem, (verschaffen); laetitiam, vreug-
 de verwekken; largitur aliquis, iemand ver-
 gunt het; largiri reipublicae injurias, den
 Staat ten gevalle, het gelede onregt ver-
 geten; amori allicuius plusculum largiri,
 iemands liefde ten gevalle meer doen als men
 anders doen zoude; 2) iemand omkopen;
 3) passivē, largitus, poët. vergund.*
 Largitas, ātis, f. 1) *rijkelykheid; munēris, een
 aanmerkelyk geschenk; 2) milddadigheid.*
 Largiter, adv. *rijkelyk (voeden); largiter au-
 ri, veel goud; tp. aanmerkelyk, zeer (ver-
 schillen); largiter posse, veel vermogen.*
 Largitio, ōnis, f. *het rijkelyk schenken of ge-
 ven in 't alg. 1) milddadigheid (b. v. je-
 H h*

gens de soldaten); 2) de schenking = omkoop; 3) de schenking, b. v. des burgerregts; 4) verkwisting; 5) het verbergen van eene zaak, b. v. largitio acquitatis, onpartijdigheid.

Largitor, őris, m. 1) iemand, die gaarne geeft; minime largitor, lang niet milddadig; 2) iemand, die anderen voor zich omkoopt.

Largitudo, őrnis, f. z. Largitas.

Largus, a, um, adj. 1) rijkelyk, veel (wijn, melk, regen, licht enz.); fons largus aquae, poët. eene bron vol waters; larga lingua, spraakzaamheid; folia larga succo, blade-ten, die veel vocht in zich bevatten; 2) die milddadig is met het een of ander, b. v. operā, die gaarn helpt; largus promissis, die veel belooft; largus donare spes, poët. die iemand veel hoop geeft, mild met beloften.

Laridum, i, n. garookt spek.

Larignus, a, um, adj. van enen lorkenboom.

Larix, őrcis, f. (λαρίξ) een lorkenboom.

Lars, z. Lar.

Larva, ae, f. 1) een spook; 2) een momaan-gezigt.

Larvatus, e, adj. spookachtig, habitus.

Larvatus, a, um, partic. betooverd, behekt.

Lasānum, i, n. (λασανον) een nachstoel.

Lascive, adv. uitgelaten, moedwillig.

Lascivia, ae, f. uitgelatenheid, moedwil; it. losbandigheid; tp. 1) een uitspattende of weelderige styl (in eene redevoering); 2) virgarum lascivia, (in scherts) op wiens rug de geesselroeden gaarne feest houden.

Lascivibundus, a, um, adj. uitgelaten.

Lascivus, őris, itum, a. uitgelaten zijn (in woorden, daden, door huppelen en springen); it. uitwijden (in eene rede, een al te weelderigen styl hebben).

Lascivus, a, um, adj. (voor laxivus), eig. hetgeen zich ver uitbreidt; v. d. van planten (b. v. van klimop) zich ver uitstrek-kend, weelderig; tp. 1) uitgelaten, darsel, moedwillig (meisje, geit, woorden); 2) van losbandige zeden; 3) weelderig, van zaken (b. v. een boek, eene schilderij).

Lāsēr, őris, n. (λασηρον) de sap van het duivelsdrek; it. de plant zelve.

Lāsērpitātus, a, um, adj. met duivelsdrek vermengd.

Lāsērpitifer, fēra, fērum, adj. duivelsdrek voortbrengend (eene plaats).

Lāsērpitūm, i, n. duivelsdrek (de sap en de plant).

Lāsescō, őrē, 3. tp. moede worden (b. v. het geluk, eene plant deszelfs vruchtbaarheid).

Lāsstūdō, őrnis, f. moeheid; armorum, equitan- di, door het behandelen der wapenen, door het rijden veroorzaakt.

Lāsso, āvi, ātum, i. (waarschijn. eene anderē vorm voor laxo) eig. uit de behoortlyke ploojen brengen, wyder maken; fundamen- ta aedificij lassarunt sc. se, (zijn geweken); tp. gew. poët. vermoejen (ook b. v. iemand door smeeken).

Lāsstūlus, a, um, adj. dem. een weinig moede.

Lāsus, a, um, adj. (z. Lasso) moede (door de reis, het gevecht, tranen, droefheid

enz.); lassus maris, militiae, moe, verza- digd van de zee, den oorlog; it. moede (de grond door het voorttellen, de natuur).

Lātē, adv. 1) breed, in de breedte, ook wijd (b. v. zich uitstrekken, uitbreiden); longe lateque, wijd en zijd; late regnare, heer- schen; late splendēre, wijd en zijd schit- teren; late spectabilis, ver zigbaar; late concurritur, (van ver weg); tp. latius uti opibus, poët., (al te rijkelyk); late referē, poët. wijdlooppig voorstellen; latus lo- qui, al te wijdlooppig spreken; latus per- scribere ad aliquem, (al te wijdlooppig).

Lātēbra, ae, f. een schuilhoek, in 't alg. een plaats, waar men zich verbergen kan; la- tebrae animae, poët. de geheime zetel van den adem; lunae, poët. de maansverduiste- ring; tp. z. v. a. een schuilhoek, b. v. van het hart; it. eene uitvlugt; latebrae obscu- ritatis, opzettelyke onauddelykheid in 't spreken.

Lātēbricola, ae, m. = qui latebras incolit.

Lātēbrōse, adv. verborgen, in enen schuil- hoek, se occultare.

Lātēbrōsus, a, um, adj. vol schuilhoeken, vol geheime verbergplaatsen, via; loca, onucht- tige huizen.

Lātenter, adv. in 't verborgen, heimelyk (b. v. beminnen).

Lātēō, őrī, z. S. 2. (verw. met λαθω, = λαθων) verborgen of verholen zijn; it. zich verbergen voor de wereld, of om niet voor het geregt te komen; latere aliquem of alicui, aan iemand onbekend zijn; latet, men weet niet.

Lātēr, őris, m. (waarschijn. van lateo) een tighelsteen (omdat dezelve dekt); ducere, maken of bakken; laterem lavare, = den moriaan wasschen; tp. een stang; staaf (gouds, zilvers).

Lātērāmen, őrnis, n. poët. iets uit klei ge- maakt; lateramina vasis, een vat van klei.

Lātērāria, ae, f. een steenoven, steenbakkerij. 1. Lātērārius, a, um, adj. (van later, őris) de tighelsteenen betreffende, terra.

2. Lātērārius, a, um, adj. (van latus, őris) de zijde betreffende; lateraria (sc. tigna) de zijbalken.

Lātērcūlus, i, m. dem. een tighelsteen; tp. een vierhoekig bakwerk.

Lātērcūlus of -itius, a, um, adj. uit tighelt gemaakt of bestaande, murus; opus of al- leen latericum, een werk uit tighels of ge- bakken steenen.

Lātērna of Lanterna, ae, f. eene lantaarn, lamp.

Lātērnārius, i, m. een lantaarndrager.

1. Lātēscō (ūrī), z. S. 3. zich verbreedē (eene plant, een knopje).

2. Lātēscō, őrī, z. S. 3. poët., zich verber- gen.

Lātēx, őrcis, m. (waarsch. van eene langere vorm galatex, waarmede alzoο γάλα en lac verwant waren) poët. het nat (wijn, wa- ter, olij enz.)

Lātēralis, e, adj. Latium betreffende, latijnsch; Jupiter (begunstiger van Latium).

Lātārius, e, en Latiarius, a, um, adj. = Lā- tialis.

- Latibulum**, i, n. een schullhoek voor menschen en dieren; tp. doloris.
- Laticlavus**, i, m. die een onderkleed met breede purperzomen draagt.
- Laticolus**, a, um, adj. die breede bladeren heeft; laurus.
- Latifundum**, i, n. een groot landgoed.
- Latine**, adv. latijnsch; reddere, overzetten; scire, kennen; latine loqui, goed latijn spreken; it. voor de vuist weg spreken.
- Latini**, ōrum, m. 1) de inwoners van Latium; 2) diegene, welke het burgerregt van Latium hadden; 3) diegene, welke latijn spreken.
- Latiniensis**, e, adj. latijnsch, ager.
- Latinitas**, atis, f. 1) het latijnsche taaleigen; 2) het burgerregt van Latium.
1. **Latius**, a, um, adj. Latium betreffende; vertere in latinum, in het latijn overzetten; terrae latinae, (bij welke de volken van Latium op den berg Albanus gemeenschappelijk offerden).
- Latro**, ōnis, f. 1) eig. het brengen, auxilii, het hulp aanbrengen; 2) latro legis, het voorstel tot eene wet; 3) suffragii, het stemmen of het regt om te stemmen.
- Latroſo**, ōnis, f. het zich verborgen houden.
- Latro**, avi, atum, i. zich verborgen houden (vooral om niet voor het gerecht te moeten verschijnen).
- Latitudo**, inis, f. de breedte (dikwijls met de lengte); possessionum, wijduitgestrekte bezittingen; tp. a) latitudo verborum, lange uitspraak; b) de rijkdom in voordragt of uitdrukking.
- Latium**, i, n. Latium (een landschap in Italië); jus Latii, het burgerregt van Latium; tp. Latium, = jus Latii.
- Latius**, a, um, adj. Latium betreffende, Latijnsch of ook wel Romeinsch; vulnera, poët., wonden, welke de Romeinen hebben gekregen; jus Latium, = jus Latii.
- Latōis**, Latōis, idis of idos, f. (Λατοια) poët. Latona betreffende; subst. = Diana.
- Latōius** of Letoius, a, um, adj. (Λατωϊου) poët. Latonisch, van Latona afstammend, proles; subst. m. = Apollo; f. = Diana.
- Latōmae**, z. Lautomiae.
- Latōna**, ae, f. Latona (de moeder van Apollo en Diana).
- Latōngēna**, ae, c. poët. een kind van Latōna.
- Lator**, ōris, m. eig. die iets brengt; legis, die een voorstel tot eene wet doet.
- Latoris**, i, m. poët. = filius Latonae.
- Latorator**, ōris, m. poët. een blaffer (= hond); tp. een schreeuwer (= slecht advokaat).
- Latoratus**, us, m. het geblas; latratus edere, blaffen.
- Latrina**, ae, f. (voor lavatrina) een gemak, eene zamenyloeying van onreinheden.
1. **Latro**, avi, atum, i. 1) blaffen; latrans, poët. een hond; stomachus latrans, poët. de blaffende (= hongerige) maag; undae latrans, poët., de ruisschende golven; tp. schreeuwen, blaffen (b. v. een slecht redenaar); 2) tegen iemand blaffen.
2. **Latro**, ōnis, m. (verw. met λατωω, voor loon dienen) 1) (bij de blijspeldichters) een soldaat; poët. een stuk in het schaakspel; 2) een vrijbuiters; it. straatroover, roover (ook als bijnaam van eenen wolf, als scheldwoord); poët. een jager.
- Latrocinatio**, ōnis, f. straatrooverij.
- Latrocinium**, i, n. 1) krijgsveld; poët. z. v. a. een strooploft (d. i. een zet) met de schaaktukken; 2) vrijbuiters of in 't alg. strooperij te land en te water; tp. in pl. -a, listen, slechte streken; 3) z. v. a. eene rooversbende (b. v. burgers, die tegen den Staat handelen).
- Latrocinor**, atus sum, i. 1) (bij de blijspeldichters) krijgsveld doen; 2) rooverij of vrijbuiters plegen (ook tp.).
- Latruncularius**, a, um, adj. tabula, een schaakbord.
- Latrunculus**, i, m. dem. 1) een straatroover; 2) een stuk in het schaakspel.
- Lautomia**, z. Lautumia.
1. **Latus**, a, um, adj. (λατός) breed (weg, rivier) of in 't alg. wijd, b. v. eene groeve enz.; lati fundi, uitgestrekte bezittingen; regnum, finis, een groot rijk, groote bezittingen; humeros, een breede schouder; latae solitudines, groote woestijnen; vir, breed in de schouders; latum incedere, poët. (met den elleboog in de zijde); tp. a) wijdoopig, uitvoerig (eene rede); b) verheven (een mensch), b. v. latiores fieri videtur.
2. **Latus**, eris, n. (verw. met λατος): 1) de zijde (van een mensch, dier, leger, heuvel enz.); mutare latus, poët., zich op de andere zijde werpen; in latus obliquum assistere, zich schoef plaatsen; latus submittere in herbi, poët., zich in 't gras nederleggen; latus tegere alicujus, iemands zijde (dus ook zijn ligchaam) bedekken; tp. latus alicujus of alicui tegere of claudere of dare alicui, aan iemands zijde gaan (vooral aan de linkerzijde); latere tecto abscedere, heels huids of onbeschadigdogens afkomen; tp. diegene die nabij en om iemand zijn als bloedverwanten of vrienden; 2) de borst (als de zetel der kracht), vooral bij redenaars; bonis lateribus, uit de volle borst (zeer luid); tp. in 't alg. kracht, sterkte.
- Latuscūlum**, i, n. dem. d. zijde.
- Laudabilis**, e, adj. lofwaardig; it. in 't alg. goed in zijne soort (b. v. honig enz.).
- Laudabiliter**, adv. loffelijk, b. v. vivere.
- Laudatio**, ōnis, f. eig. het prijzen; 1) eene voor den aangeklaagden roemvolle of voordelinge getuigenis voor het gerecht; 2) eene lijkrede.
- Laudatissime**, adv. superl. zeer loffelijk, d. i. zoo dat het zeer prijzenswaardig is (b. v. iets versieren).
- Laudativus**, a, um, adj. z. Demonstrativus.
- Laudator**, ōris, m. eig. een prijzer; 1) elk, die (van zijnen vriend) eene voordelinge getuigenis voor het gerecht geeft; 2) een lofredenaar.
- Laudatrix**, icis, f. poët. eene lofredenares.
- Laudatus**, a, um, adj. algemeen geprezen (een man); it. in 't alg. befoemd (een kruid, eene schoonheid enz.).

Laudicoenus, i, m. iemand die de maaltijden zeet prijs; een schuillooper, tafelschuilmer.
 Laudo, avi, âtum, i. (is waarschijn. ons luiden (nog in verluiden overig), len het gr. *αὐδάω*, en beteekent dus vooreerst slechts spreken): 1) prijzen; it. prijzen als goed voor een zeker oogmerk (b. v. tegen eene ziekte enz.); 2) eene lykrede op iemand houden; 3) roemrijk of met lof vermelden of in 't alg. aanvoeren, noemen.
 Lauræa, ae, f. 1) een laurierboom; 2) een lauwkrans; tp. 1) poët. krigsroem; 2) zegepraal; lauream linguæ meritus, die den prijs in de welsprekendheid behaald heeft.
 Lauræatus, a, um, adj. met een lauwkrans versierd, gelauwerd.
 Laurëola, ae, f. dem. een lauwkrans; tp. eene zegepraal.
 Laurëus, a, um, adj. 1) van laurier enz.; corona, sarta, folia; cerasa, (op laurieren geënte); 2) den smaak van laurier hebbende, pira.
 Lauricômus, i, m. poët. door laurieren belommerd (berg).
 Laurifer, fëra, fërum, adj. 1) laurieren dragende; tellus; 2) een lauwkrans dragende, juvenus, currus.
 Lauriger, gëra, gërum, adj. poët. met laurier versierd, omkransd.
 Laurinus, a, um, adj. van laurieren, folium.
 Laurus, i, f. eene laurier; it. een lauriertak, lauwkrans.
 Laus, dis, f. 1) lof, roem; laudi ducitur alicui, het wordt iemand tot eer, to lof gerekend; dare alicui aliquid laudi, iets in iemand prijzen; supremae laudes, eene lykrede; laudem habere, waardig zijn; laudem habere de aliquo, zich lofwaaardig maken bij iemand; alicujus laudes dicere, iemand bezingen; tp. de waarde eener zaak (b. v. van een geneesmiddel, een dier enz.); 2) eene loffelike daad; laudes bellicae, loffelike krijgsvorrigtingen.
 Laute, adv. smaakvol (eten); tp. heerlijk! = voortreffelijk! (als uitroep); laute loqui, (in sierlijke volzinnen).
 Lauda, ðrum, n. de gebruikelijke geschenken aan vrienden, gezanten enz. te Rome.
 Laudatã, ae, f. onkosten voor het eten, het goeden sier maken, prachtige levenswijze.
 Laudatã, ae, f. (λαοῦλα) gewoonl. in pl. 1) eig. eene steengroeve, waaraan de slaven tot straf gezonden werden; 2) eene openbare, in steen uitgehouwen gevangenis te Syracuse; 3) in 't alg. eene gevangenis.
 Lautus, a, um, adj. (eig. gewasschen): 1) prachtig (mes betrekking tot het eten, huisraad enz.); 2) in 't alg. aanzienlijk (staat, vermogen enz.); lautus sermônis auctor, die ons het gesprek zoo uitvoerig bewaard heeft; 3) iemand die goed leeft, lekker, van eene fijnen smaak, met betrekking tot het eten en drinken.
 Lavãtio, ðnis, f. 1) het baden, het bad; 2) eene badplaats, het bad; 2) het badgereedschap.
 Lãvëra, ae, f. de godin der dleven en bedrlegers.
 Lãvo, lãvi (lãvãvi), lautum of lãtum of lãvãtum, i. (in ðwi inf. ook lavere) (lavã,

verw. met luo): 1) wasschen (een vat, de handen); lavari of lavare en lavere (se), zich wasschen, baden; tp. wegwasschen (een vergriëp door gebeden, zorgen door den wijn); 2) bevochtigen (het gezigt met tranen, eene rivier enz. een oord).
 Laxãmentum, i, n. het verwijderen, vergrooten (van een huis); tp. verpoozing in iets (in den oorlog); it. verzachting (van een wet).
 Laxãtio, ðnis, f. de ruimte, verwijdering (b. v. van twee balken).
 Laxe, adv. 1) wijd (= ver) b. v. van elkander staan; 2) wijd = niet bekrampen; habitare, goed wonen; fluitare, zich ongehinderd her- en derwaarts bewegen; tp. vrij, b. v. laxius esse, toegevend in de krigstucht zijn; laxius vivere, vroëer leven; 3) wijd (van den tijd), b. v. diem laxius profere, (verder verschuiven); volo laxius (sc. pecuniam curari) ik wil, dat het niet op eenmaal bezorgd worde.
 Laxitas, ãtis, f. de wijdte of ruimeheid (van een huis).
 Laxo, avi, âtum, i. 1) verwijderen, wijder uit een zetten (eene plaats, soldaten); rudentes, poët., de scheepstouwen uitspannen; tenebras, noctem, poët., (vermindere, verdunnen); verder verschuiven (een tijd); 2) iets dat strak is wat laten schieten (den boog ontspannen); rugis laxari, poët. rimpelig worden; tp. iram, (matigen); laborem, zijne bezigheden verminderen; annona laxaverat, de prijs van het graan was gedaald; vis morbi laxata, (gebroken); 3) iets, dat toegemaakt is, opene (eenen brief); tp. pugnam, een gevecht eindigen; ubi dolor vocem laxaverat, als hem de pijn weder toeliet te spreken.
 Laxus, a, um, adj. 1) wijd (niet naauw), b. v. eene schoen, een kleed; agmen laxius, (uit een gezet); tp. a) poët. aanzienlijk, b. v. opes; b) (van den tijd) wijd, b. v. termijn; 2) niet strak gespannen, b. v. een teugel, boog, zeil; tp. laxior locus negligentiae, meer gelegenheid tot enz.; milites laxiore imperio habere, den soldaten meer vrijheid laten; 3) open, geopend (eene deur enz.).
 Lãa, ae, f. poët. eene leeuwin.
 Lãena, ae, f. (λãνα) eene leeuwin.
 Lãebes, ãtis, m. (λãβες) poët. een metalen bekken om te koken, wasschen.
 Lectica, ae, f. eene draagbaar; scutorum, vol schilden; tp. arboris, dat gedeelte van eenen boom, waar de takken uit ontspruiten.
 Lecticãrãtã, ae, f. dem. eens minnares der draagstoeldragers.
 Lecticãrius, i, m. een draagstoeldrager (het waren slaven).
 Lecticũla, ae, f. dem. 1) eene draagbaar; 2) een rustbed.
 Lectũo, ðnis, f. 1) het opzamelen (van steenen); 2) het lezen (de lektuur) (van een boek); lectio senatus, het openlijk oplezen van de namen der Senatoren (de waardigste werd het eerst genemd).
 Lectisternãtor, ðnis, m. die de kussens op de eissofas in orde plaatst.

Lectisternium, i, n. een feestmaal ter eere der Goden (waarbij hunne beelden om den aisch lagen).

Lectito, āvi, ātum, i, 1) dikwijls lezen; 2) voorlezer.

Lectiuncula, ae, f. dem. eenē gemakkelijke lektuur.

Lector, ōris, m. 1) die een boek leest; 2) een voorlezer.

Lectulus, i, m. dem. 1) een bed om op te slapen; poët. bruidsbed; it. een rustbed, sofa; it. een doodsbed; it. een dischbed, eene eetsofa; lectulos sternere, = de tafel dekken.

1. Lectus, a, um, adj. uitgezocht, uitgelezen (woorden, wijn); vir lectissimus, een uitmuntend man.

2. Lectus, i, m. 1) een bed om op te slapen; lecto tenēri, het bed moeten houden; it. een rustbed, eene sofa; it. een doodsbed; it. een dischbed, eene eetsofa.

Lēdaeus, a, um, adj. poët. eig. Leda betreffende, dikwijls = Spartaansch.

Lēgālis, e, adj. de wetten betreffende.

Lēgātārius, a, um, adj. iemand, aan wien iets vermaakt is.

Lēgātō, ōnis, f. 1) zending, gezantschap; libera, eig. een vrij gezantschap (niet meer dan een titel voor Raadsheeren, die in de wingewesten reisden); 2) de inhoud van den last van een gezant of het antwoord dat hij terug brengt; 3) het gezantschap = de gezanten; 4) de post van gezant.

Lēgātor, ōris, m. die aan iemand iets bij testament vermaakt.

Lēgātōrius, a, um, adj. provincia, die aan iemand als gezant toegewezen wordt.

Lēgātum, i, n. eene vermaking in iemands testament, een legaat.

Lēgātus, i, m. 1) een gezant; 2) de adjunct (legaat) van eenen Romeinschen Stadhouder; 3) een door den Keizer naar een wingewest gezonden Stadhouder.

Lēgifer, fēra, fērum, adj. poët. wetten gevende.

Lēgō, ōnis, f. (eig. eene verzamelde menigte van menschen): 1) bij de Romeinen; een legioen (van 4200—6000 man); tp. legiones parare, zich z. v. a. troepen (d. i. hulpmiddelen tegen iemand) verschaffen; 2) bij andere volken; eene legerbende, of in 't alg. eene menigte soldaten.

Lēgionārius, a, um, adj. tot een legioen behoorende, miles, cohors.

Lēgiprūpa, ae en Legirupio, ōnis, m. = qui rumpit leges.

Lēgislātor of Legumlator, ōris, m. een wetgever.

Lēgittime, adv. wettig; it. zoo als het behoort, b. v. coquere.

Lēgittimus, a, um, adj. 1) wettig, b. v. dag, gebied, vrouw, straf (= door de wet opgelegd); 2) behoorlijk, regt (b. v. aantal, woorden, gedicht); sonus, de juiste toon.

Lēgunculā, ae, f. dem. (met verachting) een legioen.

1. Lēgo, āvi, ātum, i, 1) iemand afzenden als gezant; 2) sibi aliquem, zich iemand tot legaat of adjunct in zijn ambt verkie-

zen; 3) iemand iets opdragen (eene zaak); 4) aan iemand iets vermaken (in zijn testament).

2. Lēgo, lēgi, lectum, 3. (gr. λήγω) 1) stuksgewijze bij een brengen (wapenen, bloemen, ooft enz.); of in 't alg. iets uitgebreid (b. v. zeil, garen enz.) zamennemen, (oprollen); sacrum, tempelroof plegen; aliquem, poët. aan iemand ontnemen; tp. sermonem alicuius, iemands gesprek afuisteren; 2) uitlezen, verkiezen (regtors, soldaten, iemand in den Senaat enz.); alicui capillos, iemand de (grijze) haren uittrekken; vir virum legit, elk zoekt zijn man uit (om met hem te vechten); argentum lectum, uitgezocht (= goed) geld; 3) iets door of langs gaan (voorbij zeilen); 4) iets met de oogen doorloopen (b. v. eene menigte menschen); vooral echter een geschrift = hetzelfde lezen (heerlijk voor zichzelf, of als voorlezer, of als leeraar hetzelfde verklarende); senatum legere, de leden van den Senaat aflezen (de waardigsten het eerst).

Lēgūlējus, i, m. (met verachting) een wettuiverter.

Lēgūmen, īnis, n. eene peulvrucht; poët. de boomen.

Lembus, i, m. (λήμπος) een klein snel vaartuig; it. eene boot, kaan.

Lemma, ātis, n. (van λήμμα) 1) eig. hetgeen men neemt, b. v. om het te verklaren, dus = stof, inhoud; 2) het opschrift van een puntlicht; it. het puntlicht zelf.

Lemnicōla, ae, m. poët. die op Lemnos woont (een bijnaam van Vulcanus).

Lemnicatus, a, um, adj. met een lint, dat versierd (als een overwinningssprijs); z. Lemnicus.

Lemnicus, i, m. (λημνικός) een lint, dat aan de overwinningssprijs hing (in later tijd van blad-goud of zilver); it. in 't alg. een eereband.

Lemnius, a, um, adj. van Lemnos; pater = Vulcanus.

Lēmūres, um, m. spooken.

Lēmūrfa, ōrum, n. een feest tot verdrijving van spooken.

Lēna, ae, f. eene koppelaarster; tp. poët. hetgeen tot iets aanlokt; multis vox sua lena fuit, hare stem heeft vele meisjes aan minnaars geholpen.

Lēnaeus, a, um, adj. (ληναῖος) poët. van Bacchus; honor of latex = wijn; pater of alleen Lenaeus, Bacchus.

Lēne, adv. voor leniter.

Lēnimen, īnis, n. poët. en Lēnimentum, i, n. een verzachtingsmiddel (der zorgen, des ouderdoms).

Lēnō, īvi of īi, ītum, 4. verzachten, lenigen (het gemoed, het verlangen, de zorgen, de vrees enz.); stomachum, (beyreddigen, tot zwijgen brengen); inopiam fragmenti, het gebrek aan graan verhelpen; articulares morbos, tumores etc., (verminderen); alvum lenire, zacht zuiveren; dum irae leniunt (sc. se), tot dat de toorn daart.

Lēnis, e, adj. zacht, lenig (b. v. wind, beweging, wijn, slaap, warmte, suur enz.);

- clivus, fastigium, (langzamerhand, zacht opgaande); gradus, langzame tred; color, zachte verw; oratio, ingenium, eens liefstijke rede, zacht karakter; lenis jocus, (zonder ynnigheid).
- Lenitas**, ātis, f. 1) de zachte hoedanigheid (b. v. van hennip); vini, zachte wijn; coloris, eene zachte kleur; 2) de zachte (niet hevige) aard van iets (b. v. der stem, eener rede, van eenen redenaar); lenitas fluminis, de traagheid, met welke eene rivier stroomt; praetoris, het geduld van eenen Praetor (bij het aanhooren); lenitas animi of alleen lenitas, een zacht karakter, zachtmoedigheid.
- Leniter**, adv. 1) zacht (voor het gevoel), b. v. grimlagchen, schijnen; collis leniter acclivis, een zacht opgaande heuvel; 2) bedaard, niet snel (b. v. gaan, spreken, handelen); ferre, gelaten verdragen; leniter traducere aevum, poët., zoetjes en aangenaam daarheen leven; lenius agere, te langzaam te werk gaan; lenissime sentire, het inschikkelijkste gevoelen uiten; leniter petere ab aliquo, (niet dringend).
- Lenitudo**, inis, f. de gemakkelijkheid, lieflijkheid (eener rede); it. een zacht karakter, zachtmoedigheid.
- Leno**, ōnis, m. 1) in 't alg. een middelaar, onderhandelaar (in eene slechte zaak); it. gezant; 2) een meisjeshandelaar, koppelaar.
- Lenocinium**, i, n. 1) een meisjeshandel, het ambacht van een koppelaar; facere, een koppelaar zijn; 2) aantokking, het verleiden (der zinnelijke lusten); 3) overdreven opschik (des ligchaams), of allevhande kunstmatige schoonheden (eener rede).
- Lenocinor**, ātus sum, i. alicui, iemand geheel te wille zijn, iemand aanzien trachten te verschaffen; insitae feritati arte lenocinari, de aangeboren ruwheid nog door kunst te hulp komen; novitas lenocinatur alicui libro, (verschafft hetzelve ingang).
- Lenonius**, a, um, adj. eenen koppelaar betreffende; domus, fides.
1. **Lens**, dis, f. het ei, de neet van een luis.
2. **Lens**, tis, f. de linzen.
- Lente**, adv. 1) langzaam (b. v. gaan, groeijen); desinere, langzamerhand ophouden; lente probare, (van tijd tot tijd, allengs); agere, langzaam te werk gaan; 2) gelaten, b. v. verdragen; it. onverschillig; tp. lente cedere, zonder grooten tegenstand wijken (b. v. hout voor de zaag); 3) (in eene redevoering) droog, langwylig.
- Lentesco**, z. P. en S. 3. 1) tp. poët. zijne veerkracht verliezen (de zorgen); 2) taai of kleyerig worden.
- Lenticilla**, ae, f. dem. eene linze; tp. 1) de gedaante van eene linze (b. v. van een edelgesteente); 2) een vat in de gedaante van eene linze; 3) zomersproeten.
- Lentigo**, inis, f. eene vlek in de gedaante van eene linze (b. v. in papier) of in 't alg. eene vlek (op dieren) vooral, zomersproeten.
- Lentiscifrus** of **Lentiscifer**, fēra, fērum, adj. poët. den mastixboom voortbrengende.
- Lentiscifrus**, a, um; adj. uit mastix of van een mastixboom.
- Lentiscus**, i, f. 1) de mastixboom; poët. een tandenstoker daarvan; 2) olie of harst uit de mastixboom.
- Lentitā**, ae, f. taaiheid (buigzaamheid; it. kleyerigheid).
- Lentitudo**, inis, f. 1) gematigdheid (in gedrag, eener ziekte); 2) langmoedigheid, gelatenheid.
- Lento**, āvi, ātum, i. (eig. ligt of langzaam maken) remos, poët. roeijen; lentare tervida belia, = den oorlog niet al te hevig voeren.
- Lentor**, ōris, m. = Lentitudo.
- Lentullitas**, ātis, f. (een door Cicero gevormd woord) het aanzien van het geslacht van **Lentulus** (zoo zegt hij ook **Appietas**).
- Lentus**, a, um, adj. 1) taai (b. v. eene rotte); it. buigzaam en poët. rank; it. kleverig, b. v. d. tp. a) langdurig (b. v. liefde, slaap); b) taai d. i. niet ligt bezwijkende, (b. v. een kruid dat niet ligt gaar wordt, hoogmoed die niet ligt te snuiken is); 2) het geen zich niet snel beweegt (eene rivier, de zee); ignis, een matig vuur; tp. gematigd, b. v. in zijne begeerte, hartstogten, dus = onverschillig, gevoelloos; it. nalatig (b. v. in 't betalen); lentus in umbra, onachtzaam uitgetrekt onder de schaduw.
- Lenullus**, i, m. dem. een meisjes handelaar, koppelaar.
- Lenunculus**, i, m. dem. 1) = **Lenulus**; 2) een klein vaartuig, eene bark.
- Lēo**, ōnis, m. (λεων) de leeuw (ook als gesternte); tp. poët. een leeuwenhuid.
- Lēoninus**, a, um, adj. van leeuwen (het vel).
- Lēpas**, ādis, f. (λαπα) de schelpslak (die zich aan de rotsen vasthecht).
- Lēpide**, adv. liefstallig, aardig, netjes (gemaakt, gezegd enz.); lepide repēri, dat was een goede inval van mij; lepide mihi est, het is mij aangenaam, bevalt mij; lepide! allerliefst!
- Lēpidus**, a, um, adj. liefstallig, aardig (in spreken en manieren); o lepidum diem, o die gelukkige dag; lepidum dictum, een vernuftig gezegde.
- Lēpor** of **Lepos**, ōris, m. liefstalligheid, geestigheid in manieren, ook een vernuftig gezegde; it. in 't alg. bevalligheid, aangenaamheid, van welk eene zaak ook, b. v. van den wijn.
- Lēporinus**, a, um, adj. van een haas.
- Lēpra**, ārum, f. (λεπρα) uitslag.
- Lēpus**, ōris, m. (in 't ouderg. λαπος) een haas (ook een gesternte).
- Lēpusculus**, i, m. een kleine haas, een haasje.
- Lesbius**, a, um, adj. van Lesbos (wijn, marnier); plectrum lesbium, poët. = lyricum; vates lesbia, = Sappho.
- Lesbōus**, a, um, adj. poët. = **Lesbius**.
- Lessus**, us, m. (alleen in den acc. in gebruik) klaaggeschrei (als iemand sterft); lessum facere alicui, eenen stervenden of dooden beweenen.
- Lētalis**, e, adj. doodelijk (wond enz.); letale est, het brengt den dood met zich.

Lētafter, adv. zoo, dat iets den dood moet veroorzaken.

Lēthaeus, a, um, adj. poët. de rivier de *Lethe* of in 't alg. de onderwereld betreffende; lethaea vincula alicui abrumperet, iemand uit de banden des doods verlossen.

Lēthargia, ae, f. (ληθαργία) slaapziekte.

Lēthargicus, a, um, adj. 1) met slaapziekte bezocht; 2) morbus, = lethargia.

Lēthargus, i, m. (ληθαργος) slaapziekte.

Lēthe, es, f. (λήθη) de *Lethe*, eene rivier der onderwereld.

Lēthifer en **Letifer**, ſera, ſerum, adj. den dood aanbrengende (eene ziekte, een houw, eene plaats enz.)

Lētho en **Leto**, avi, ātum, i. poët. dooden.

Lēthum of **Letum**, i, n. de dood; pari leto affici, een gelijken dood sterven; turpi leto perire, een schandelijken dood sterven; letum sibi parēre manu, poët. zich met eigene handen den dood aandoen; tp. poët. ondergang, verderf.

Leucasps, idis, f. (λευκασπς) met witte schilden gewapend, phalanx.

Leucōion, i, n. (λευκῖον) = het witte viooltje de violier.

Leucōphaeus, a, um, adj. poët. donkerkleurig gekleed.

Leucōphaeus, a, um, adj. (λευκόςφαιος) donkerkleurig, aschgrauw.

Lēvāmen, inis, n. en

Lēvāmentum, i, n. verlichting, verlichtingsmiddel.

Lēvāto, ōnis, f. het in de hoogte heffen (van eenen last); tp. verlichting, vermindering (van smart); periculi, vermindering van gevaar.

Lēvicūlus, a, um, adj. dem. vrij ijdel.

Lēvidensis, e, adj. slecht, gering (geschenk).

Lēviffidus, a, um, adj. = qui facile fidem violat.

Lēvigāto, ōnis, f. het glad maken, polijsten.

Lēvigo, avi, ātum, i. (eig. glad maken, polijsten); geheel tot poeder wrijven (b. v. zaad).

1. **Lēvis** en **Laēvis**, e, adi. (λέωρ) glad, (ligchaam, beker, baard enz.); senex, (kaal); pectus, poët. (jeugdijg schoon); sanguis, glibberig bloed; malvae, poët. (die gemakkelijk zuiveren); tp. opgeschikt; oratio, concursus verborum, (goed vloeyend, rond).

2. **Lēvis**, e, adj. ligt (van gewigt); levis armatura, ligte wapening; it. ligt gewapend krijgsvolk; terra, poët. ligte (= magere) grond; sic terra super ossa levis, poët., ligt = gemakkelijk zij zynen beenderen de aarde (zacht moge zijn gebeente in de aarde rusten); tp. a) ligt = snel (loop, paard, hert); auditio, een vliegend gerucht; b) ligt = gemakkelijk om te verteren; c) ligt = van weinig beteekenis (zaak, smaad, oorlog, gevecht, inspanning, licht (een slaauw) enz.); somnus, een ligte slaap; vinum, ligte wijn; aura, poët. een ligte koeltje; levis calamus, poët., een ligte pen (die zich met nietsbeduidende zaken bezig houdt); ductor (die niet veel gewigt

heeft); d) inschikkelijk, alicui; e) ligtzinnig (mensch, vriendschap); verba, (omvaar).

Lēvisomnus, a, um, adj. poët. die los slaapt.

1. **Lēvitas** of **Laēvitas**, ātis, f. de gladheid (van een spiegel, der darmen); tp. het vloeyende, ronde (in woorden).

2. **Lēvitas**, ātis, f. 1) ligtheid; armorum, (niet zwaar); tp. a) ligtheid = snelheid; it. poët. snelheid in het veranderen van zijne plaats; b) ligzinnigheid, veranderingheid van gezindheden; c) geringe bevoegdheid, slechte toestand, iudiciorum; opiniois, de oppervlakkigheid van een gevoelen.

Lēviter, adv. ligt = niet zwaar, b. v. gewapend; tp. leviter cadere, licht vallen (pijlen); tp. a) ligt = gelaten, b. v. ferre, verdragen; b) ligt = van weinig beteekenis, niet erg (b. v. gewond, ziek, bewaakt); omnia levius casura, (ligt = gelukkig); ut levissime dicam, op zijn zachtst gezegd; levius miiser, poët., minder ongelukkig; leviter laudare, niet zeer prijzen.

1. **Lēvo**, avi, ātum, i. glad maken, polijsten (ook tp. een geschrift).

2. **Lēvo**, avi, ātum, i. 1) iemand verlichten, onthefven van iets, b. v. aliquem fasce, poët. iemand den bondel ontnemen; of iemand iets lichter maken, b. v. alicui vincula, = hem de boeyen ontnemen; dentes, poët. de tanden van de onreinigheden ontdoen; tp. a) iemand iets ontnemen, b. v. curam, metum; of iemand van iets bevrijden, b. v. metu, opinione; se aere alieno, zich van schulden; se omnium laborum, zich van alle bemoeijingen; b) verkwikken, b. v. de leden, de ziel; levare aliqua re, zich met iets verlustigen; c) verminderen, verlichten (den dorst, het vermoeden); pretia frugum, den prijs der vruchten verminderen; viam, poët., zich den weg verkorten; omen, (afwenden); 2) in de hoogte heffen (den hoed, zich); se alis, opvliegen; se levare of levare, poët., zich verheffen; terga suis levare, poët., een zij spek afstigen (van de zolder); tp. ondersteunen, auxilio aliquem.

Lēvor of **Laēvor**, ōris, m. de gladheid (van papier; tp. van stem).

Lex, legis, f. 1) een voorstel van eene wet; legem ferre, een ontwerp van wet voorstellen (it. van het volk: goedkeuren); ferre of perferre, doorzetten; 2) eene reeds bestaande wet; antiquare, abrogare, afschaffen; 3) lex of leges, de wet of de wetten, = het geheele zamenstel der wetten; lege, legibus, wettig; lege agere, wettig handelen (van den bondel-drager); it. wettig of geregelyk aanklagen; 4) een regel (b. v. in eene kunst, in iemands gedrag, in eene inrigting enz.); sine lege, poët. zonder orde; 5) eene voorwaarde (waarvoor iets geschiedt); it. voorwaarden, b. v. van een kontrakt, v. d. ook, het kontrakt zelf; leges foederis; pax in has leges data, (onder de volgende voorwaarden); tp. hominis ea lege nati, (onder die voorwaarde, daartoe); lex vitae, de voorwaarde, waarop wij leven.

Lēxis, is, f. (λέξις) een woord.

Liaculum, i; n. een werktuig om mode te pleisteren.

Lioamen, ynīs, n. en

Libamentum, i, n. hetgeen den goden aangeboden wordt; sacrificiorum, het offeren; -a Veneri dare of solvere, aan Venus offeren.

Libartus, i, m. een koekenbakker.

Libatio, ōnis, f. het offeren.

Libella, ae, f. dem. 1) een waterpas; 2) een zaai (zoo als wij zeggen: een penning = een zeer klein stuk geld); ad libellam, op een penning na; 3) het geheel eener zaak, b. v. eener erfenis.

Libellus, i, m. dem. 1) in 't alg. een geschrift, een lijst, (v. d. een kluagschrift, smeekschrift, circulaire, gedicht enz.); 2) een boekje, boek; 3) libelli, poët. de boeken = een boekwink.

Libens, tis, adj. 1) gaarn, willig; 2) vergenoegd, vrolijk.

Libenter, adv. 1) gaarn, met genoegen (iets hooren, gelooven enz.); nusquam se libentius (sc. coenasse), nergens heeft hij met meer genoegen gegeten; 2) vrolijk, b. v. jubas miseram esse libenter.

Libentia, ae, f. vrolijkheid, genoegen (it. de godin der vrolijkheid).

1. **Libër**, ãra, ãrum, adj. (van libro, zwaaijen = bewegen, want het vrij zijn bestaat in eene ongehinderde beweging) vrij van lichamelijken dwang; libera custodia, bewaking zonder dadelijke gevangenschap; tp. a) vrij = geen slaaf; populus liber, een vrij volk (zonder overheden); b) vrij naar den geest, vrij van zekeren dwang des geestes, b. v. tong, oordeel; mihi est liberum, het staat mij vrij; liberã fide, zonder door eene belofte gebonden te zijn; c) vrij van iets lastigs, b. v. van belastingen (een Staat, een veld); vrij van schulden; liber metu, curis, vrij van vrees, van zorgen; d) vrij (niet gebonden) in zijn gedrag; it. niet gedwongen in zijne houding, gedrag; e) vrij of oprecht = oprechtheid verradende; facies, een edel, schoon gelaat; f) al te vrij = onbeschoft, buitensporig.

2. **Libër**, bri, m. (verw. met het Aeol. τὸ λίρον voor τὸ λίρον, schors): 1) de bast (waarop de ouden schreven); v. d. 2) een boek, ðf in 't alg. iets dat geschreven is (b. v. redevoering, gedicht, toneelspel, brief, lijst, vorstelijk bevelschrift); it. eene enkele afdeling van een boek.

3. **Libër**, ãri, m. de god des wijns (naderhand dezelfde als Bacchus); tp. de wijn.

Libëra, ae, f. Proserpina.

Libëralis, e, adj. 1) eenen vrijen betreffende; causa, een rechtsgeding van eenen vrijen; nuptiae, een huwelijk tusschen twee vrijen; liberali causa aliquem asserere manu, iemand (die tot nu toe slaaf was) plechtig voor 't geregt in vrijheid trachten te stellen; 2) edel (gezindheid); artes of doctrinae, de vrije kunsten; 3) goedhartig (antwoord); liberalis pecuniae, milddadig; liberales, milddadige menschen; 4) rijkelyk (b. v. drank, reisegeld enz.); 5) schoon (gedaante).

Libëralitas, atis, f. 1) een edele denkwijze;

2) goedhartige behandeling, b. v. van kinderen; 3) milddadigheid; 4) een (mild) geschenk.

Libëraliter, adv. 1) onbekrompen, edel (b. v. opgevoed enz.); 2) goedhartig; it. vriendelyk, bevallig; it. milddadig; 3) ruimschoots, rijkelyk (b. v. van iets voorzien); liberaliter vivere of sibi indulgere, een onbekrompen leven leiden.

Libëratio, ōnis, f. bevrijding (van een schuld, (vrijsprekking) voor 't getegt, uit de slavernij).

Libëratör, ōris, m. een bevrijder (des vaderlands enz.).

Libëre, adv. 1) onbekrompen (b. v. opvoeden); 2) vrijmoedig (spreken enz.); 3) vrij = ongemeed (leven); 4) in overvloed (b. v. brengt de aarde iets voort).

Libëri, ōrum, m. (eig. vrijgeborenen) kinderen (ook van dieren); it. één kind.

Libëro, ãvi, ãtum, i. bevrijden, op welk eene wijze ook (van slavernij, verdenking, schulden, van verbintenissen, uitgaven, van eene aanklacht enz.); obsidionem urbis (voor urbem obsidione), eene stad ontzetten; fidem suam, zijn gegeven woord lossen = het beloofde volbrengen; promissa, (niet verbindend maken).

Libërta, ae, f. eene vrijgelatene.

Libërta, atis, f. 1) vrijheid (in tegenoverstelling van slavernij) b. v. van een mensch, eenen Staat; se in libertatem vindicare, zich (uit de slavernij) in vrijheid stellen; 2) vrijheid om iets te durven doen, b. v. te stemmen, te spreken enz.; nimia libertas, uitgelatenheid (b. v. der jeugd); 3) vrijmoedigheid; 4) de vrijheid als eene godin.

Libërtinus, i, m. en -a, ae, f. een en eene vrijgelatene (in tegenoverstelling van eenen slaaf, vrijgeboren); it. een zoon van eenen vrijgelatenen.

Libërta, i, m. een vrijgelatene met betrekking tot zijnen vorigen heer.

Libër (of Libët), uit of Libitum est (NB. dit is ook = libet), z. S. 2. het lust; non libet plura scribere, ik heb geen lust om meer te schrijven; ut libet, naar believen; libet scire me ex hoc, ik wilde gaarn van hem weten.

Libëthris, ydis, f. die Libëthris, de broer der Muzen betreft; nymphae libëthrides, de Muzen.

Libëditör, ãri, i. = libidini indulgere.

Libëditörös, adv. willekeurig.

Libëditörösus, a, um, adj. 1) die zijne hartstogten opvolgt, losbandig, wellustig; 2) willekeurig (uitspraak, geluk).

Libëdo, ynīs, f. 1) het lusten; ex libidine of ad libidinem, naar believen; 2) willekeur (b. v. eens registers); 3) begeerte naar iets, b. v. uitiscendi; it. de wellust; 4) genoegen (in iets).

Libëditina, ae, f. de godin der lijken; tp. 1) de geheele voorraad van zaken en menschen voor eene begrafenis; 2) eene lykbaar; it. een brandstapel; 3) de dood.

Libëditinarius, i, m. een lykbezorger.

Libëditum, i, n. het believen, goddaunken.

Libo, Ævi, Itum, i. (λῆβο, = spargo) 1) *eyen aanraken* (spijzen met de vingers); *altaria pateris*, poët. (besproeijen); *v. d. in 't alg. proeven van iets*; tp. a) *x. v. a. proeven of nemen van iets* (b. v. uit schriften enz.); a) *deorum natura libatos animos habemus*, (van goddelijken oorsprong); b) *verminderen*, door iets er af te nemen; 2) *ter eere der goden een welnig uitstorten = offeren* (wieroek enz.); poët. in 't alg. iets uitstorten; tp. iemand iets opewijden (transn enz.)

Libra, ac, f. (het gr. ἄρα heeft daarmede waarschijnlijk slechts eene toevallige gelijkheid; want libra stamt zeker van libro af) 1) *eene weegschaal*; per aes et libram, door een koop in schijn; tp. een pond; libra pondo, een pond gewigts; 2) *een paslood*; turres ad libram factae, (van gelijke hoogte); tp. het evenwigt; 3) *de weegschaal (hemelsteeken)*.

Libralls, e, adj. *van één pond*; pondo, een pond gewigts.

Libramen, Inis, n. *de zwaai* (van een werpspies).

Librimentum, i, n. 1) *een gewigt om aan eene zaak eene vrijere beweging te geven* (b. v. aan de bliden); *libramenta plumbi*, een zwaar gewigt van lood (om iets niet te drukken); tp. datgene waarmede men iets zwaait (een riem); 2) *het vallen van het water*; 3) *het evenwigt*, b. v. aquae, iets (b. v. een kuit) hetgeen maakt dat een ander water altijd gelijke hoogte behoudt; tp. evenwigt van twee zaken (b. v. van de winter- en zomer-winden); 4) *de horizontale rigting, het waterpas*.

Libraria, ac, f. *eene slavin, die aan de overigen de wol toeveegt*.

Librariólus, i, m. dem. 1) *een afschrijver van boeken*; 2) *een boekverkooper*.

Librarium, i, n. *eene bergplaats voor boeken en andere zaken*.

1. **Librarius**, i, m. *de boeken betreffende*; *scriptor*, een afschrijver van boeken; subst. -us, i, m. 1) in 't alg. een schrijver tot iemands hulp; 2) *een boekverkooper*.

2. **Librarius**, a, um, adj. *een pond zwaar*.

Librário, ónis, f. *het waterpas* (gelijke stand van het water).

Librator, óris, m. 1) *iemand die iets weegt met een waterpas*; 2) *iemand die met grof geschut schiet*.

Librator, a, um, adj. 1) *hetgeen beweging heeft*; glans librator, (die eene vrijere beweging of vaart heeft); 2) *hetgeen waterpas staat*.

Librilia, um, n. *slingersteenen, die aan riemen vast waren*.

Libripens, dis, m. 1) *die den soldaten de soldij toewoog* (of later uittelde); 2) *die bij een koop in schijn de weegschaal hieldt, waartegen de kooper de as sloeg*.

Libro, Ævi, Itum, i. 1) in 't alg. *bewegen*, se, zich bewegen of zwaaijen = yliegen; *hastam*, de speer zwaaijen; 2) *wegen*; tp. (b. v. het een tegen het ander); *aquam*, het water wegen (deszelfs val bepalen); 3) *gelijk maken*; tp. Titan orbem horis li-

bravit, (*dag en nacht gelijk gemaakt*); 4) *in evenwigt houden* (een ligchaam; ook tuden Staat); librari, in evenwigt gehouden worden (als b. v. de aarde enz.)

Libum, i, n. *eene koek, offerkoek*.

Liburna en **Liburnia**, ac, f. sc. *navis*, eig. een Liburnisch schip, een ligt, snel vaartuig.

Libya, ac en **Libye**, es, f. (λῆβυ) eig. Libyen, dikwijls ook = Afrika.

Libyus, a, um, adj. (λῆβυς) Libysch of ook Afrikaansch; *arenae*, poët. zandwoestijnen; *crines*, poët. kroeshaar; *cursus*, poët. scheepvaart door de Libysche zee.

Libys, yos, m. (λῆβυς) Libysch; subst. een Libyer.

Libycus, z. Libycus.

Libyssa, ac, f. (λῆβυσσα) Libysch.

Licens, tis, adj. *vrij = uitgelaten*.

Licenter, adv. 1) *vrij = onghinderd*; 2) *vrij = moedig, stoutmoedig, kloek* (ook vermetel).

Licentia, ac, f. 1) *verlof, vergunning* (om iets te doen); 2) *vrijheid, die men zich in iets veroorlooft*, poëtarum; 3) *stoutmoedigheid, vermetelheid, teugeloosheid*, militum, (gebrek aan krijgstucht).

Licentiosus, a, um, adj. *al te vrij, b. v. in gedrag*; *licentiosum est*, het is eene te groote vrijheid (b. v. om iets te doen).

Licéo, úi, Itum, 2. 1) *te koop geboden worden*; 2) = **Liceo**.

Licéor, licétus sum, 2. *op iets bleden*; hortos, op eenen tuin; *centusse*, honderd assen.

Licet, licéit of licétum est (NB. dit is ook = licet), z. S. 2. 1) *het is geoorloofd*; *quid liceat*, wat geoorloofd is; *licet fiat*, het mag geschieden; per me licet, ik mag het wel lijdén; hinc licet videre, hieruit kan men zien; 2) (in antwoorden) *ongetwijfeld*; 3) *men moet*, b. v. mirari, zich verwonderen; 4) *als conj. ofschoon, niet-tegenstaande*, b. v. quamvis enumeres multos licet, al legdet gij er mij ook nog zoo veel op.

Lichen, ónis, m. (λυχν) *varigheid* (op de huid), *mos* (aan boomen).

Licéitatio, ónis, f. *een bod op iets, bij opbod*.

Licéitator, óris, m. *die op iets biedt, bij opbod*.

Licéita, órum, n. *geoorloofde zaken*.

Licéitor, átus sum, i. *op iets bleden*; *capita hostium*, een prijs zetten op de hoofden zijner vijanden.

Licéttus, a, um, adj. *geoorloofd*, sermo.

Licéttum, i, n. (verw. met lacio) *de ketting* (in het weefgetouw); it. in 't alg. *ketting = draad*.

Licétor, óris, m. *een licitor, gerechtsdienaar, die voor sommige magistraatspersonen uiting, de misdadigers bond, geesselde en onthoofde enz.*

Lien, ónis en **Liénis**, is, m. *de mill*.

Liénoösus, a, um, adj. *mitszuchtig*.

Ligámen, Inis, n. *en*

Ligámentum, i, n. *een band, windsel* (voor wonden enz.); *ad vitium ligamina*, om wijnstokken aan te binden.

Lignarius, i, m. een houtverkooper of houtkapper.
 Lignatio, ðnis, f. 1) het houthalen; 2) eene plaats waar hout gchaald wordt.
 Lignator, oris, m. iemand (een soldaat) die hout haalt.
 Lignólos, a, um, adj. dem. houten, van hout (kandelaar).
 Lignéus, a, um, adj. 1) houten (vat, beeld, zoren); custodia, houten boten; tp. houten = zonder sap, droog; 2) houtachtig (schaal van eene vrucht).
 Lignor, ðtus sum, i. hout halen (de soldaten).
 Lignósus, a; um, adj. houtachtig (een struik enz.).
 Lignum, i, n. en gew. in pl. 1) hout = brandhout; poët. = arbor; tp. poët. iets dat van hout gemaakt is, eene schrijfstafel; 2) het harde om of in eene vrucht.
 1. Ligo, ðvi, ðtum, i. (verw. met λυγω) binden (de handen, een dier, iets om den hals); it. verbinden (eene wond); tp. verbinden = vereenigen; vinculo proprio cum aliquo ligari, door eenen naauweren band zich met iemand; ligare pacta, poët., een verbond sluiten.
 2. Ligo, ðnis, m. een houweel.
 Ligula of Lingula, ae, f. dem. tp. iets dat naar eene tong gelijkt: 1) eene landtong; 2) eene tong = het tongvormige eind van een schoenriem; 3) een lepel of iets dat naar eene lepel gelijkt; tp. eene lepel vol; 4) de platte spits van een paal, die in eene andere ingevoegd is; 5) het korte einde van een hefboom, die onder den last gelegd wordt; 6) dat deel van eene pijp, h welk in eene andere ingevoegd wordt; 7) een klapje aan de stuit.
 Ligurio en Ligurio, ðvi, ðtum, 4. 1) iets belékken (eene spijs); tp. zich beijveren (om iets te leeren enz.); staan naar iets; lucrum, op gewin belust zijn; 2) intr. een lekkerbek zijn.
 Lígurido of Ligurido, ðnis, f. lekkerbekkigheid.
 Ligustrum, i, n. de liguster of rijnwilg.
 Lilius, i, n. (λυλιον) de lilië; tp. spitse, in den grond vastgemaakte staken, om den vijand af te houden, pallissaden.
 Lima, ae, f. de vijl (ook tp. de zorgvuldigere bewerking van een opstel, de fijne schaaft).
 Limáttilus, a, um, adj. dem. tp. gevijld = fijn (oordeel).
 Limáte, adv. tp. beschaafd, scriptum.
 Limax, ðcis, c. de gemeene slak.
 Limbólaris, i, m. iemand, die zoomen aan vrouwenkleederen maakt.
 Limbus, i, m. een zoom (aan een kleed) of in 't alg. een strook.
 Limen, ðnis, n. de dorpel, drempel (onderste en bovenste); it. de grenspalen in de renbaan; y. d. a) de ingang, deur (van een huis); intrare (intra) limen of limina subire, poët., in huis gaan; a limine salutare, (ziensbeeldig) slechts in 't voorbijgaan groeten = iets maar even aanraken; tp. begin (van den oorlog, des levens); b)

huis; woning (poët. ook k. mer); limen sceleratum, poët., de verblijfplaats der slechten in de onderwereld.
 Limes, ðtis, m. (met limen verwant) 1) de grens tusschen twee akkers (het zy het eene lijn of steen enz. is); tp. afscheiding, afsteking; 2) in 't alg. een weg tusschen akkers door; buiten de stad; it. in 't alg. de weg, dien men zich b. v. met het zwaard baant, die het water maakt, van een staarster; tp. weg = middel.
 Liménaris, e, adj. den dorpel betreffende, trabs.
 Limitatio, ðnis, f. de afspaling, vaste bepaling (b. v. van een land; in zoover hetzelfde goed is om beplant te worden).
 Limito, ðvi, ðtum, i. begrenzen (een stuk land).
 Limo, ðvi, ðtum, i. 1) in 't alg. wrijven (b. v. den hoorn aan een steen); caput cum aliquo, (boertend) elkanier kussen; 2) vijlen; tp. a) vijlen = naauwkeurig uitwerken, beschaven; se limare ad, zich kekwaam maken tot iets; b) naauwkeurig onderzoeken, doorgronden (de waarheid, eene onwaarheid); 3) afschaven (iets van een massa); tp. verminderen (iemand's mildadigheid enz.).
 Limósus, a, um, adj. modderig (rivier, oever enz.); limosa, modderige plaatsen.
 Limpidus, a, um, adj. helder, klaar (water, stem, wijn).
 Limpitudo, ðnis, f. helderheid, aquae.
 Limúlus, a, um, adj. dem. = limus.
 1. Limus, a, um, adj. scheef, schuinrech; oculi, (scheele); limis oculis adspicere, loen aanzien.
 2. Limus, i, m. (gr. ἰ λῆμα, verw. met ois leem) slijk, modder; tp. poët. limus malorum, ongelukspoel = zware ongelukken.
 3. Limus, i, m. (verw. met limbus) een gordel, voorschort, b. v. der offerslagters.
 Linámentum, i, n. pluksel.
 Linctus, us, m. het likken, salis.
 Linéa, ae, f. 1) eene snoer, b. v. paarlen of om te visschen; it. de draden van een net; it. het net; 2) het rigtsnoer, de loodlijn (der timmerlieden); ad lineam, loodrecht; 3) eene linie (met de pen, het penseel); circumcurrens, de cirkellijn; tp. nulla dies sine linea, geen dag zonder pennestreek (= zonder iets gedaan te hebben); 4) een grenslijn (b. v. in den circus); tp. grenslijn, grens eener zaak; lineas transilire, de grenzen overschrijden.
 Linéamentum, i, n. gew. in pl. 1) schets, trek, ontrek met lijnen; quasi extrema orationis lineamenta, z. y. a. de laatste trekken eener rede; tp. in 't alg. de ontrek van iets; 2) de gelaatsstreken; tp. animi.
 Linéaris, e, adj. in lijnen bestaande; pictura, de teekenkunst; ratio, de geometrie.
 Linéatio, ðnis, f. = lineae productio.
 Linéatus, a, um, adj. behoorlijk ontworpen, carina.
 Linéo, ðvi, ðtum, i. = ad lineam dirigere.
 Linéus, a, um, adj. van linnen, van vlas; vinculum, amictus, pannus; terga, poët. met lijnwaad overtrokkene schilden.

Lingo, linsi, linctum, 3. (λίγω) likken, mel. sal.

Lingua, ae, f. 1) de tong; tp. a) de tong = de stem (ook van d'eren); linguam tenere, poët. zijn mond houden; linguae hominum, het babbelen der menschen; b) het spreken, de spraak; commercia linguae, poët. een onderling gesprek; aliena lingua loquere, (in een vreemde taal); lingua secretior, duistere uitdrukking; c) eene taal (b. v. de Grieksche enz.); it. een tongval, dialekt; 2) iets dat naar eene tong gelijkt, b. v. eene landtong, de klep aan schuiften; de tong aan schoenriemen; het korte einde van eenen hefboom; 3) de maat van eenen lepel.

Linguis, ae, f. z. v. a. tongegeld, straf voor onbedachtzaam spreken.

Lingulica, ae, f. eene babbelaarsster, enapsier.

Lingulatus, a, um, adj. tongvormig, tubus.

Lingiger, gëra, gërum, adj. poët. linnen dragende, in linnen gekleed.

Lino, lvi, lrum, 4. = lino.

Linitus, us, m. het opsmeren.

Lino, lvi of levi, lrum, 3. 1) overstrijken of besmeren met iets (een vat, het gezicht enz.); tp. a) overtrekken, bekleeden (met goud); lita corpora guttis, poët. (geylekt); allicui labra linere, poët., iemand misleiden; b) oversrijven = uitwisschen (iets dat geschreven was); 2) bezoodelen (met slijk; ook tp.)

Liquo, liqui, lictum, 3. (verw. met λίγω, λιγισίω) is poëtisch, en geheel = reliquo.

Linteatus, a, um, adj. in linnen of lijnvaad gekleed.

Linteo, ðnis, m. een handelgar in lijnvaad.

Linteolum, i, n. dam. een linnen doekje.

Linter, tris, f. (zelden m.) eene kaap; eens boor; it. een naar eene kaan gelijkend vaatwerk; eene trog enz.

Linteum, i, n. een linnen doek; poët. een zeil; it. voorhangsel.

Linteus, a; um, adj. linnen, vestis.

Lintriculus, i, m. dem. een kleine kaan.

Linum, i, n. (λίνο) 1) linnen, vlas; 2) linnen draden of in 't alg. een koord (om mede te binden, te visschen); 3) touw; 4) een net om te jagen en te visschen; 5) linnen doek of lijnvaad; it. eene doek van boomwol of boomwol zelve.

Lippio, lvi, lrum, 4. leep- of druip-oogen hebben; tp. lippiant fauces fame, de tong kleeft mij (van honger) aan het verhemelte.

Lipprudo, ynisi, f. leepdogigheid; het druipen der oogen; arida, brand of ontsteking aan de oogen.

Lippus, a, um, adj. 1) leepdogig, druipdogig of in 't alg. niet goed ziende, half blind (b. v. door den rook); tp. blind (voor zijne gebreken); 2) druipend (de oogen); tp. ficus, (druipende van sap).

Liquamen, lnis, n. sap, nat; adpis, gesmolten vet.

Liquéfácto, fcti, factum, 3. smelten, vloeibaar maken (was enz.); liquéfácta viscoya, liquéfáctae medullae, poët. (tot verrot-

ting overgegaan); tp. curis liquetieri, poët. (z. v. a. verkwijnen); lactinae liquéfáctum aliqum, (ontzenuwen iemand).

Liquens, tis, adj. poët. vloeibaar, = helder, flumina, mella.

Liquéo, liqui of licti, z. S. 2. vloeibaar zijn (alleen in 't partic.); liquentes campi, de zee; tp. helder of duidelijk zijn; mil: neutrum liquet, mij is geen van beiden duidelijk; non liquet, (zoo zeiden de regters, die iemand noch vrijspreken noch veroordeelen wilden).

Liquesco, z. P. en S. 3. 1) vloeibaar worden, smelten (sneeuw, was); poët. verrotten; tp. a) vergaan = verweekelijken, voluptate; b) vergaan, vervliegen (geluk enz.); 2) helder of klaar worden (b. v. water).

Liquide, z. Liquido.

Liquidusculus, a, um, adj. dem. (als compar.) zachter.

Liquido, adv. (eig. helder, doorschijnend); tp. a) duidelijk, b. v. iets hooren; b) zeker, met grond (b. v. over iets oordeelen); liquido patet, het is zeer duidelijk; eo liquidius facere, met zoq veel meer nauwkeurigheid doen.

Liquidus, a, um, adj. 1) vloeibaar (metaal, lucht, zee, vuur); odores, = zalf; liquidum, iets vloeibaars (water); tp. genus sermonis, vloeiende taal; 2) klaar, helder (b. v. water, lucht, weder enz.); liquidae Nymphae, poët. = Nymphae fontium; tp. rein (een genoeg); it. vrolijk, rustig (mensch, slaap enz.); it. duidelijk = zeker; subst. -um, i, n, zekerheid, gewisheid.

Liquo, lvi, lrum, 1. 1) vloeibaar maken (erts, glas enz.); mella liquata, succus liquidus, (vloeibaar); 2) doorziften (wijn); tp. zuiveren (b. v. van onnuttige woorden).

1. Liquor, ðris, m. 1) iets vloeibaars eens vloeistof; ammonium, de rivieren; mellis, vloeibare honig; salis, de zee; fluidus, poët. = tabes; in liquorem solvere; in damp oplossen; 2) vloeibaarheid.

2. Liquor, z. P. 3. vloeibaar worden (sneeuw enz.); sudor toto corpore liquitur, het zweet stroomt van het gansche ligchaam af; arbori liquidum guttae, poët., droppels ontvloeijen den boom; tp. poët. daarheen vloeijen = vergaan (tijd, vermogen).

Lira, ae, f. de voren bij het ploegen.

Liratum, adv. varensgewijze.

Liro, avi, lrum, 1. het zaad in de voren werpen, inleggen.

Liroe, (= λίροι) gekheid, malligheid.

Lis, itis, f. 1) in 't alg. twist, strijd; 2) een geregtelyke twist, proces; litem sequi, sectari, een proces willen beginnen; litem suam facere, (van den pleitbezorger) zijne eigene zaak behartigen (en die van zijnen klient daardoor uit het oog verliezen); litem dare secundum aliquid, het proces volgens iets beslissen; 3) de zaak in geschil (b. v. een akker); litem aestimare, de kosten van een proces bepalen; litem inferre, het bedrag der proceskosten berekenen.

- Litatio, ōnis, f. eene gelukkige offerande.
- Litēra, ae, f. 1) een letter; facere literam, literas, schrijven; nescire literas, niet kunnen schrijven; ad literam, naar den letter = woordelijk; tp. a) een letter = brief, briefje; ad me literam nunquam misit; b) de hand, het handschrift; c) een letter = een woord; b. v. liber non parum continet literam; 2) literae, iets geschreeven, wat het dan ook zij (een opstel, het schrijven, papier) vooral een brief (zoo als wij zeggen: regels); it. geschiedenis, b. v. graecae; it. de uit boeken geputte geleerdheid, de wetenschappen.
- Litērātus, a, um, adj. de wetenschappen betreffende; ludus, scholen, waarin dezelve onderwezen worden.
- Litērāte, adv. wetenschappelijk, geleerd, b. v. latine loqui.
- Litērātor, ōris, m. een geleerd taalkundige, criticus, grammaticus.
- Litērātura, ae, f. 1) het schrijven der letters; 2) onderwijs in de taal; it. spraak-kunst, grammatica; 3) geleerdheid.
- Litērātus, a, um, adj. 1) met letters getrekkend of aangewezend; servus, (gebrandmerkt); 2) bekwaam in 't schrijven; 3) in de wetenschappen ervaren, geleerd; subst. een grammaticus, criticus; 4) waar men zich met de wetenschappen bezig houdt, otium.
- Litēra, ae, f. dem. een letter; literulae, pl. a) een briefje; b) de wetenschappen, geleerdheid.
- Litēcen, ōnis, m. een kromhoornblazer.
- Litigātor, ōris, m. die in eenen geregtelijken twist is.
- Litigātus, us, m. = lis.
- Litigōsus, a, um, adj. 1) strijdig = strijdend; 2) waarin of waarop men dikwijls twist, disputatio, forum; 3) waarover men twist, in geschil zijnde (b. v. eene bezitting).
- Litigium, i, n. een twist, een strijd (voor 't geregt of niet).
- Litigo, avi, ātum, i. (= litem ago) strijden, twisten (geregtelijk of niet).
- Litō, avi, ātum, i. (verw. met litā, en met ons bliden) 1) gelukkig offeren (aan eenen God); sacrā, hostiā; tp. iemand een offer brengen; 2) (van het offer) een gelukkig voortekken geven.
- Litōrālis, e, adj. het zeestrand betreffende, aan het strand wonende; pisces, Indi; dūl (die het strand beschermen).
- Litōrēus, a, um, adj. poët. op het strand, aan het strand wonende, zich ophoudende, domus, cancer, aves.
- Litōrōsus, = litoreus.
- Littrā etc., z. litera etc.
- Litrā, ae, f. 1) het bestrijken of besmeren met iets; 2) het bestrijken van een letter om dezelve alzoo uit te wischen, dus in 't alg. het uitstrijken; nonnullae literae sunt in litura, eenige letters zijn uitgestreken; tp. verandering eener zaak; 3) eene plaats die uitgestreken is; poët. eene door tranen uitgewischte plaats, eene vlek op het papier; tp. poët. eene vlek (eene rimpel) in het gezicht.
1. Litus, ōris, n. het zeestrand (zelden: de oever eener rivier), ook eens meers; tp. verblijf aan het strand (landgoederen).
2. Litus, us, m. het bestrijken (met eene zelf).
- Litūsus, i, m. (wellicht verw. met litā = tenuis) in 't alg. iets dat gekromd is; 1) een blaasinstrument (waarschijn. een kromhoorn); 2) de kromstaf der wigchelaars (augurs).
- Livens, tis, adj. bleek (als lood), loodkleurig (water); tp. nijdig, afgunstig.
- Livēo, z. P. en S. 2. loodkleurig zijn (vooral door drukken, stooten); tp. nijdig, afgunstig zijn; alicui, op iemand.
- Livesco, z. P. en S. 3. loodkleurig of blaauwachtig zijn.
- Lividulus, a, um, adj. dem. eenigzins nijdig, afgunstig.
- Lividus, a, um, adj. loodkleurig, zwertachtig (een poel), vooral bont en blaauw door vlekken; tp. nijdig, afgunstig.
- Livor, ōris, m. blaauwachtige kleur, loodkleur; it. eene blaauwe plek of blaauwe plekken (van slagen); ook in 't alg. eene vlek.
- Lixa, ae, m. een van de legertrain, vooral een marktenter, zoetelaar.
- Lixivus, a, um, adj. loog.
- Lōcārus, i, m. een verhuurder der plaatsen in den schouwburg.
- Lōcāto, ōnis, f. 1) aanbesteding (van een goed, een werk); 2) de plaatsing van woorden enz.
- Lōcātor, ōris, m. een aannemer of aanbesteder van iets (b. v. van eene begrafenis).
- Lōcātum, i, n. eene verhuring of verpachting.
- Lōcellus, i, m. dem. een vak van een kast, een loket; it. een kast, kastje.
- Lōcōto, āre, i. verhuren (eene bezitting).
- Lōco, avi, ātum, i. 1) ergens plaatsen (soldaten enz.) of leggen, zetten (b. v. iets op eene peulw, in eene hinderlaag enz.); fundamenta urbis, den grond eever stad leggen; stipendium, commeaum aliquo loco, (ergens nederleggen); se medium locare, zich in 't midden plaatsen; tp. locare (in matrimonium of matrimonio), uithuwelijken, b. v. aliquam alicui; eo loco locati sumus, wij zijn in dien toestand; locatum esse in, berusten op iets; 2) verpachten (tol, een akker); se locare, zich (zijn dienst) aanbieden; it. iets aanbesteden (om te bouwen, te maken); tp. nomen locare, borg blijven voor iets; 3) uitzetten (geld); tp. eene weldaad.
- Lōcūlāmentum, i, n. een vak, bergplaats (voor boeken, duiven enz.).
- Lōcūlōsus, a, um, adj. vol gaten (de dop van vruchten).
- Lōcūlus, i, m. dem. 1) een plaatsje; 2) een vak, kastje (voor geld enz.); it. eeps doodkist.
- Lōcūples, ēris, adj. 1) rijk (mensch, stad enz.); tp. taal, redenaar; 2) geloofwaardig (een bode, getuige, zegsman).
- Lōcūplētātor, ōris, m. = qui locupletat.
- Lōcūplēto, avi, ātum, i. verrijken (met geld

- enz.; een tempel met schilderijen, de wel-sprekendheid met iets).
- Locus**, i, m. pl. -i, gew. plaatsen in boeken; loca, landstreken; 1) in 't alg. een oord, eene plaats; superior, eene verhevenheid; ex of de loco superiore dicere, agere, (van eene verhevene plaats); loco cedere, van zijne plaats wijken; primus, secundus locus, de eerste, tweede plaats of rang; loco movere, van zijne plaats (it. uit zijnen voordeeligen toestand) dringen; quo loci, = quo loco; ubi loci, = ubi; tp. a) plaats = gelegenheid, mogelijkheid tot iets; locus est alicui in alicujus familiaritate, iemand bekleedt eene plaats in iemands gemeenzame vriendschap; locum dare, z. v. a. plaats geven (= plaats doen hebben) consilio; locum habere, plaats vinden; locus respondendi, aanleiding tot antwoorden; nec precibus nostris relinquit locum, en hij maakt mijne gebeden overtollig (omdat hij alles verhoort); b) plaats = de orde waarin verschillende zaken op elkander volgen; priore loco dicere, eerst spreken; posteriore loco dicere, het laatst spreken; c) plaats = de waarde die men aan eene zaak hecht; loco, in plaats van; cithinis loco putare, voor eene misdaad houden; oratorum locum tenere, voor redenaar doorgaan; nullo loco numerare, volstrekt niet tellen; d) de stand in de burgerlijke samenleving (b. v. van Consul enz.); summo loco, ex equestri loco natus, van den hoogsten stand, uit den ridder-stand; e) toestand (goede enz.); res eo est loci ut etc., de zaak staat zoo, dat enz.; f) een punt, eene omstandigheid, zaak; g) tijd-punt, tijd; ad id locorum, tot dien tijd toe; loco, in loco, op zijnen tijd, op den rechten tijd; 2) eene plaats waar men woont (huis, oord enz.); 3) eene plaats, eene omstandigheid of stof in een boek.
- Locusta**, ae, f. een sprinkhaan.
- Locutio**, ónis, f. 1) het spreken, de spraak, b. v. quotidiana, emendata; 2) hetgeen men spreekt.
- Lodicta**, ae, f. dem. = lodix.
- Lodix**, icis, f. een beddedeken.
- Logica**, órum, n. zaken, die tot de Logica (of ook tot de fijne Dialectica) behooren.
- Logice**, es, f. (ἡ λογική) de logica, redeneerkunde.
- Logi**, órum, m. (λόγοι) redenen (spotpraat; it. grollen); logi Aesopel, Aesopische fabels.
- Lobrius**, a, um, adj. het onkruid betreffende.
- Loblyuncula**, ae, f. dem. = loligo.
- Lollig**, Inis, f. de inktvisch.
- Lollum**, i, n. onkruid.
- Lomentum**, i, n. (eig. een waschmiddel) eene soort van deeg, waardoor men de huid glad trachtte te maken.
- Longaevus**, a, um, adj. hoogbejaard (een grijsaard); senectus, hooge ouderdom.
- Longe**, adv. 1) (van afstand) a) ver, wijd (b. v. zien, weggaan, weg zijn); quam longe est hinc, hoe ver is het van hier; longe esse, poët., verwijderd zijn (van iemand); longius mille passuum, verder dan
- duizend schreden; tp. wijd = zeer, b. v. dwalen; longe melior, optimus, veel beter, verre weg de beste; longe secus est, het is geheel anders; b) van verre (iets zien); 2) (van den tijd) ver, lang; longe ante, lang van te voren; longius debere, te lang schuldig blijven; longius dicere, te lang spreken.
- Longinquitas**, átis, f. de lengte (van eenen weg); it. de verre afstand; tp. de langdurigheid (eens oorlogs, eener ziekte, enz.); aetatis, hooge ouderdom.
- Longinquus**, a, um, adj. 1) lang (eene lijn); tp. lang van duur (ziekte, pijn); spes, (ver vooruitloopend); longinquum est, het duurt te lang; 2) ver verwijderd; e longinquo, uit de verte; tp. van vorigen tijd; 3) buitenlandsch, vreemd (vijand, dier enz.).
- Longipes**, pédis, adj. langvoetig (een keyer).
- Longiter**, adv. = longe.
- Longitúdo**, Inis, f. de lengte (eens legers); in of per longitudinem of longitudine, in de lengte; tp. de lengte = de langdurigheid (van den nacht, eener redevoering); consuler in longitudinem, ver vooruit (in de toekomst) denken.
- Longuscúlus**, a, um, adj. dem. iets te lang (een vers).
- Longúle**, adv. dem. ver (verwijderd).
- Longúlus**, a, um, adj. vrij ver (een weg).
- Longúrús**, i, m. een lange staak.
- Longus**, a, um, adj. 1) lang van ruimte (een speer, weg, brief enz.); pontus, fluctus, freta, poët. (groot); navis, een oorlogschip; tp. langdurig (maand, hoop, redevoering, ziekte); longi anni, hooge ouderdom; longum est si narrem, het zou te lang duren, indien ik enz.; nolo longus esse, ik wil niet wijdloopig zijn; 2) ver verwijderd, militia a domo.
- Lópas**, z. Lepas.
- Loquacitas**, átis, f. praatachtigheid.
- Loquácter**, adv. praatachtig; it. uitvoerig (b. v. aan iemand schrijven).
- Lóquacúlus**, a, um, adj. dem. praatachtig.
- Lóquax**, ácis, adj. praatachtig (mensch, brief (wijdloopig)); poët. ook van dieren, marmelende beeken; tp. sprekend = vol uitdrukking, b. v. oogen, gebaren).
- Lóquela**, ae, f. poët. 1) iets dat gesproken is, een woord; 2) de spraak.
- Lóquentia**, ae, f. de gaaf van spreken (als redenaar enz.).
- Lóquor**, quítus of cútus sum, 3. (is verw. met λαλώ). 1) in 't alg. geluid geven, poët. (van boomen) ruischen; verder in 't bijz. spreken; alicui male, kwaad van iemand spreken; adversum aliquem, in iemands tegenwoordigheid; pro aliquo, voor iemand (in iemands naam; it. om hem te verdedigen); aliquid, over iets spreken; alicui aliquid, aan iemand iets zeggen; loquuntur, poët., men zegt; tp. a) spreken = duidelijk aantoonen; res ipsa loquitur, de zaak zelve spreekt (toont het duidelijk aan); b) spreken = vol uitdrukking zijn (b. v. de oogen).
- Lóra**, ae, f. slechte wijn.
- Loraméntum**, i, n. een riem.

- Lörëus, a, um, adj. uit riemen *bestaannde* (b. v. de huid als tot riemen gegeeseld).
- Lörica, ae, f. (waarschijn. van lorum, of wel verw. met löpë) in 't alg. eene *buftswering*, b. v. aan vestingwerken; verder in 't bijz. een *borstharas*, *panter*; tp. *bekleding der muren*, het *pleisterwerk*.
- Löricatö, önis, f. z. v. a. eene *beschutting der muren door het pleisterwerk*.
- Löricatüs, a, um, partic. die een *harnas aan heeft*; z. Lörico.
- Lörico, ävi, ätum, i. eig. een *harnas aandoen*; tp. (als b. v. een dier doet door moeder, die aan zijn ligchaam droogt en hard wordt).
- Löricula, ae, f. dem. eene *kleine borstswering*.
- Löripes, pëdis, adj. *kromvoetig*.
- Lörum, i, n. i. een *riem* (waaraan men iets b. v. om den hals draagt); ook: een *teugel*; it. een *zweep*; tp. een *dun takje van een wijngaard*; 2) de *gordel van Venus*.
- Lötto, önis, f. 1) het *aspoelen* (b. v. van steenen); 2) een *kliesteer*.
- Lötum, i, n. water, pis.
- Lötura, ae, f. het *wasschen* (van een klomp).
- Lötus, us, m. het *baden*.
- Lötus of Lötos, i, f. (λωτός) de *lotus*, de *lotusplant* (wier vrucht gegeten wordt, uit wier hout b. v. *fluisten* gemaakt worden); it. de *vrucht*; it. eene *suut van lotushout*.
- Lütä, ae, f. eene *godin*, aan wie men de *buitgemaakte wapenen toehelld*.
- Lübet, Lübedo, z. Libet etc.
- Lübrico, ävi, ätum, i. *glad of glibberig maken*.
- Lübricus, a, um, adj. *glibberig* (steen, weg, oogen, slang, visch); in *lubricus*, op eene *glibberige plaats*; *lubricus amnis*, poët., (snel daarheen vloeijend); tp. 1) *glibberig* = *hagchelijk*, *gevaarlijk*; it. *bedrieglijk*; 2) *genakkelijk*, *zoetvloeiend* (de woorden in eene rede); 3) poët. *vergankelijk*, *spedig voorbijglijdende* (tijd enz.).
- Lüca, z. Lucas.
- Lücänica, ae, f. een *Lucanisch worstje*.
- Lücar, äris, n. (verw. met lucrum) het *geld of het inkomen der tooncellspelers*.
- Lücas, bos, zoo *noemde men weleer den olijfant*.
- Lücellum, i, n. dem. eene *geringe winst*.
- Lüceo, lüxi, z. S. 2. 1.) *helder zijn* = *glinsteren* (ster, vuur, oogen); *lucet*, het is *licht*, het is *dag*; hoc *lucet*, het is *dag*; tp. *uitblinken* (door schoonheid); *mea officia luxurunt*, (hebben uitgelonken); 2) *geheel doorzigtig zijn* (eene bron); tp. *res lucet argumentis*, (is *duidelijk*).
- Lücerna, ae, f. eene *lantaarn*; ajte *lucarnas*, poët., *vóór den nacht*; tp. *hetgeen bij nacht geschiedt* (een maaltijd, werken bij nacht).
- Lücesco of Lücisco, z. P. en S. 3. *beginnen te schijnen* (b. v. poët. de zon); it. *licht of dag worden*; *nonae lücescunt*, poët. (breken aan).
- Lüci, adv. of eig. een (oude) *abl. des daags*, *bij dag*, b. v. *venire*; cum primo *luci*, met het *aanbreken van den dag*.
- Lücidë, adv. *helder, klaar, duidelijk* (b. v. toonen).
- Lücidus, a, um, adj. 1) *helder* (*nacht, ster*); *ovis, lilia*, poët. (*wit*); 2) *doorschijnend* (*rivier, edelgesteente*); tp. *duidelijk* (b. v. *rangschikking*).
- Lüclur, téra, terum, adj. poët. 1) *licht aanbrenghend*, *equi, pars lunae*; subst. m. *de morgenster*; it. *da dag*; 2) *aan 't licht brengende*, *manus Lucinae*.
- Lücluga, ae, adj. eig. *lichtschuw* (= iemand die den dag tot nacht maakt).
- Lüclifugus, a, um, adj. *lichtschuw* (dier; tp. *mensch* = een *scholje*).
- Lüclina, ae, f. 1) de *oorzaak des lichts* (*Diana*); 2) *Juno*, de *helpster bij de geboorte*.
- Lüclisco, z. Lücresco.
- Lüclritivus, z. Subscivus.
- Lüclriäctio, feci, factum, z. *winnen*; tp. *maleficium etc.*, (daarvoor niet gestraft worden).
- Lüclriticäbilis, e, adj. *winst aanbrenghend* (*dag*).
- Lüclrifuga, a, um, adj. poët. *winstgevend*.
- Lüclrifuga, ae, m. = qui *fugit lucrum*.
- Lüclrinus, a, um, adj. uit het *Lucrynische meer*; *lucrina* (ostrea), *Lucrynische oesters*.
- Lüclro, ätus sum, i. *winnen* (*geld*); *stipendium*, (in zijn zak steken); tp. *nomen*, (*verkrijgen*); *indicia infamiae*, (dezelve voor zich alleen houden, door dat een ander er geen acht op slaat).
- Lüclrosus, a, um, adj. *winstgevend*.
- Lüclrum, i, n. 1) *winst, gewin*; *ponere in lucro*, in *lucris*, voor *gewin achten*; *lucrum facere* of *lucri facere*, *winnan*, *pröfiteren*; in *lucro esse*, *voordeelig zijn*; de *lucro vivere*, *van de gunst van anderen leven*; 2) *winzucht*, *baarzucht*.
- Lücltämen, inis, n. poët. *inspanning* (b. v. bij het roejen).
- Lücltätto, önis, f. het *worstelen*; tp. 1) het *worstelen* = *grootte inspanning*; 2) *twist, strijd* (met woorden).
- Lücltätör, oris, m. een *worstelaar, strijder*.
- Lücltätus, us, m. het *worstelen* = *ijverige pugging* (om zich van iets te bevrijden).
- Lücltätör, féra, férum, adj. poët. *droefheid aanbrenghende, treurig* (jaar).
- Lücltäticäbilis, e, adj. poët. = *lucru affectus*.
- Lücltätivus, a, um, adj. *droefheid aanbrenghende of veroorzakende* (een dag).
- Lücltätösönus, a, um, adj. poët. *treurig klinkend*.
- Lücto, = *luctor*.
- Lücltör, ätus sum, i. *worstelen*; tp. 1) *strijden met iemand* (met woorden); 2) *worstelen* = *zich afmatten* (b. v. met het bouwen van een veld enz.).
- Lücltötöse, adv. *jammerlijk* (omkomen).
- Lücltötösus, a, um, adj. 1) *treurig* = *rampvol* (vorlog enz.); 2) poët. in *rouw* zich *bevindende*.
- Lücltus, us, m. 1) *de rouw* (in kleding, over iemands dood, over eene verbanning); 2) *treurigheid, jammer*.
- Lüclü, abl. (z. *Luci* en *Lux*) cum primo *lucü*, met het *aanbreken van den dag*.
- Lüclübrätio, önis, f. 1) het *werken bij nacht*;

- 2) een nachtwerk (b. v. een bij nacht geschreven brief);
- Luctibratorius, a, um, adj. tot het werken bij nacht dienstig, enz., lecticula.
- Luctibro, avi, atum, i. 1) bij nacht werken; 2) iets bij nacht bewerken.
- Luctulente, adv. eig. helder: 1) duidelijk (b. v. antwoorden); 2) voortreffelijk; allerbeste (b. v. verkoopen enz.)
- Luctulenter, adv. tp. duidelijk, klaar; z. Luctulente.
- Luctulentus, a, um, adj. licht (een voorportaal); caninus, een helder op brandende haard; tp. a) duidelijk (van voorragt); b) hetgeen in 't oog valt, uitmuntend (van gestalte) of aanzienlijk, b. v. erfenis enz.; plaga, een duchtige houw; auctor, (geloofwaardig).
- Lucus, i, m. (verw. met Lignum) oorspronk. = hout; v. d. een hout = een dicht bosch, woud; it. een woud, hetwelk eener godheid gewijd was.
- Ludya, ae, f. 1) eene openbare danseres; 2) (in later tijd) de vrouw van eenen strijder in de spelen; z. Ludius.
- Ludibrium, i, n. 1) spot, moedwil, die men jegens iemand bot viert; aliquem ludibrio habere, met iemand den spot drijven; 2) een voorwerp van spot en moedwil; folia ludibria ventis, poët. een spel der winden.
- Ludibundus, a, um, adj. schertsend; tp. spelend = zonder moeite (b. v. ergens toe geraken).
- Ludicer of Ludicrus, a, um, adj. (NB. de nom. masc. komt niet voor) dienende om te schertsen, boertig (oefening, gesprek); ludicrum, een spel (b. v. schouwspel, wedstrijd enz.); ludiera ars, de tooneelkunst; in modum ludicrum, op de wijze der tooneelspelers.
- Ludifacio, = ludifico.
- Ludifacilis, e, adj. waarbij men met iemand den spot drijft, ludi.
- Ludifacito, onis, f. het spotten met iemand, moedwillige luim die men jegens iemand bot viert.
- Ludifacitus, us, m. z. Ludibrium.
- Ludifico, avi, atum, i. = ludificor; corium alicuius, (in scherts) op iemands huid (rug) spelen.
- Ludiflor, atus sum, i. 1) voor den zot houden; virginem; = vitare eam; 2) iets verijdelen, werkeloos maken; hostem, den vijand afmatten.
- Ludimagister, stri, m. of ludi magister, een schoolmeester, school-leeraar.
- Ludus, onis, m. en
- Ludus, i, m. 1) een tooneelspeler, die tevens danste (balletdanser); 2) = gladiator.
- Ludo, ludi, lsum, 3. 1) spelen met iets, b. v. tesseris, het teerling spelen; alea, dobbelen; proelia latronum, poët., schaken; 2) spelen, d. i. zich tijdverdrifft verschaffen (v. d. = potten maken enz.); it. zich zacht bewegen (b. v. een visch, eene boot in het water); armis, zich tot tijdverdrifft in de wapenen oefenen; versibus, zich tot tijdverdrifft met verzen maken bezig houden; carmina, (blazen, zingen); convicia, in
- boert elkanter beschimpen; 3) z. v. a. met iemand spelen (tp.), d. i. hem voorstellen, bonum civem; 4) iets z. v. a. verspelen, operam; 5) iemand voor den gek houden (ook: hem om den tuin leiden).
- Ludus, i, m. 1) een tijdverdrifft, spel van welke soort ook; tp. een spel = eene gemakkelijke zaak; 2) eene grap; it. spot, dien men met iemand drijft; tp. een spotachtig boek; 3) een schouwspel; ludos committere, de spelen een aanvang laten nemen; in ludis, op de spelen; 4) eene school (voor zwaardvechters, voor kindten enz.); militaris, oefeningen in de krijgskunde.
- Lüela, ae, f. poët. de boete, straf (voor eene misdaad).
- Lües, is, f. eene ziekte die het ligchaam ontbindt, eene doodelijke en besmettelijke ziekte; tp. in 't alg. elk ongeluk, ramp (b. v. groote brand, aardbeving, oorlog enz.)
- Lügö, luxi, luctum, 2. (well. verw. met λυγω of van λυζω, snikken) 1) treuren (over afgestorvenen); campi lugentes, (poët.), de jammervelden (in de onderwereld); 2) iemand of iets betreuren.
- Lügübris, e, adj. 1) treurig, klagelijk (stem, gezang); 2) het betreuren van afgestorvenen betreffende; vestis, treurkleed; domus (waarin een doode is, een sterfhuis); canthus, doodlied; 3) treurig = rouw aankondigende (een vogel), of veroorzakende (een oorlog).
- Lumbricus, i, m. een aardworm, een ingewandsworm.
- Lumbillus, i, m. dem. = Lumbus.
- Lumbus, i, m. de lenden; it. de weeke zijde; (tp. een dergelijk deel aan een wijstok).
- Lumen, onis, n. (voor Luumen) alles wat licht: 1) het licht (der zon, van den dag, eener lamp, in eene schildery); poët. de dag, b. v. lumine quarto, op den vierden dag; bonum lumen, goed licht (om iets te bezien); lumen calthae, de glans eener goudsbloem; tp. a) poët. het levenslicht, het leven; b) het hoofdzakelijkste, voortreffelijkste (b. v. eene persoon, eene stad enz.); lumina sententiae, uitmuntende gedachten; lumen virtutis, de glans van voortreffelijkheid; memoriae lumen afferre, helderheid in het geheugen brengen; 2) eene lamp, een licht; 3) het licht der oogen of de oogen zelve; 4) licht of het vrij uitzigt uit een gebouw; z. officere; 5) elke opening waar licht doordringen kan (eene reet enz.)
- Lümläre, is, n. (welligt) een vengster.
- Lümlösus, a, um, adj. helder (een huis); tp. glansvol of schitterend (b. v. gedeelte eener redevoering).
- Lüna, ae, f. 1) de maan; nova, de nieuwe maan; tertia, quarta etc., de derde, vierde dag na nieuwe maan; tp. maand; 2) de maan = de gedaante der maan.
- Lünaris, e, adj. de maan betreffende, cursus, cornua.
- Lünarus, a, um, adj. maansgewijze of zeirvormig; pellis, poët. eens schoen met eene halve maan.

Lūno, ſvi, ſtum, 1. halve maansgewijze krommen (een boog).
 Lūnūla, ae, f. dem. tp. eene maan (= halve maanvormige opschik).
 Lūo, lūi, z. ſ. 3. (λύω, is hetzelfde als lavo) 1) poët. beespoelen (b. v. de zee een land); 2) poët. z. v. a. afwassen (= zuiveren (van eene dwaling); 3) boeten (= straf voor iets lijden); noxam pecuniā; peccata, voor zijne misdagen; 4) betalen (zijne schulden); tp. poenas peccati, = gestraft worden voor enz.
 Lūpa, ae, f. 1) eene wolvin; 2) = meretricis.
 Lūpānar, āris, n. een liederlijk huis (waarin wellustige vrouwen zich bevinden; tp. als scheldwoord).
 Lūptus, a, um, adj. met ijzeren prikkels (wolsstanden) voorzien (een breidel); lupati (sc. freni) of lupata (sc. frenā) een paardenbit met wolsstanden.
 Lūpercal, ālis, n. een aan Pan geheiligd hol bij den Palatijnschen berg.
 Lūpercālla, um, n. de Lupercalien, het feest van Pan.
 Lūpercālis, e, adj. Pan en deszelfs priesters betreffende; sacrum, de Lupercalien; ludicrum lupercal, de Lupercalische spelen; z. Lupercal en Lupercalia.
 Lūpercur, i, m. 1) de god Pan; 2) een Priester van hem.
 Lūpillus, i, m. dem. een kleine vijfgeboon.
 1. Lūpinus, a, um, adj. van wolven, pellics etc.
 2. Lūpinus, i, m. en -um, i, n. de vijfgeboon, boksboon, lupine.
 Lūpus, i, n. (λύκος) 1) een wolf; lupus in fabula, de wolf in de fabel (als iemand juist komt, als men van hem spreekt); lupum auribus tenere, = tusschen twee vuren zetten; 2) een ijzeren prikkel; it. een gebit met ijzeren prikkels (wolsstanden); 3) de snoek; 4) de hop (eene plant).
 Lurco, ōnis, m. een slemper, liederlijk mensch.
 Lūridus, a, um, adj. walgenā bleek of in 't alg. bleek of geel bleek (tanden, zwavel, de zon enz.)
 Lūror, ōris, m. poët. geelbleeke kleur.
 Lūscīna, ae, f. eene nachtegaal.
 Lūscīnola, ae, f. dem. = luscīnia.
 Lūscīnus, i, m. = luscīnia.
 Lūscīnus, a, um, adj. eenöggig.
 Lūscīōsus of Lūscīdōsus, a, um, adj. die niet goed ziet, bijziende, stikziende.
 Lūscus, a, um, adj. eenöggig.
 Lūsto, ōnis, f. het spelen; pilae, met den bal.
 Lūsto, āre, i. spelen en vooral dikwijls spelen.
 Lūstor, ōris, m. 1) iemand die speelt (b. v. met den bal); poët. lusor catellus, een spelend hondje; lusor amorum, poët., die minnedichten schrijft; 2) iemand die een ander voor den gek houdt.
 Lūstōrius, a, um, adj. 1) tot spelen dienstig, pila, alveus; tp. nomen (dies men alleen tot scherts aangenomen heeft); 2) spotachtig (b. v. eene vraag).
 Lustrālis, e, adj. 1) het lustrum of reinigungs-offer betreffende; aqua, wjwater; 2) her-

geen elke vijf jaar geschiedt, certamen.
 Lustrāna, ſnis, n. poët. een zuiveringsmid-del.
 Lustrādo, ōnis, f. 1) de zuivering door een offer; 2) het doorkruisen; solis, de zonneloop.
 Lustricus, a, um, adj. dies, de 8ste of 9de dag, waarop men het kind een naam gaf.
 Lustricus, a, um, adj. poët. zuiverend.
 1. Lūstro, āvi, ātum, i. (van lux) verlichten (b. v. de zon de aarde); tp. iets zigtbaar maken.
 2. Lūstro, āvi, ātum, i. (van lustrum, een reinigungs-offer) 1) zuiveren (door een offer) b. v. het volk, het leger; 2) monsteren (het leger); tp. a) monsteren = naauwkeurig nagaan, beschouwen; b) doorkruisen (landen, zeeën, bergen); pericula, poët., zich in gevaren begeven.
 3. Lūstro, ōnis, m. een buitensporig mensch.
 Lūstro, ātus sum, i. liederlijke huizen bezoeken.
 1. Lūstrum, i, n. eig. een modderpoel waarin zich de zwijnen wentelen, een hol van beesten; tp. een liederlijk huis; vino lustrisque confectus, verzwakt door buitensporigheden en zwelgerij.
 2. Lūstrum, i, n. 1) een zoenoffer, reinigungs-offer (hetwelk de Censors alle 5 jaren na het afhoopen van den Census deden); it. elk zoenoffer; 2) een tijd van 5 jaren; tp. een tijd van verschillende jaren (b. v. van 4, van 100).
 Lūsus, us, m. 1) een spel met iets, b. v. met dobbelsteenen; 2) het tijdverdrif, het spel (scherts, spotternij enz.); lusus dare, gelegenheid geven om met zich den spot te drijven.
 Lūtārius, a, um, adj. in of van slijk levende (een dier).
 Lūtēnsis, e, adj. = lutarius.
 Lūtēolus, a, um, adj. dem. geelachtig (eene bloem).
 Lūtesco, z. P. en S. 3. tot slijk of leemig worden (een strand).
 Lūtēus, i, n. 1) het geele, de dooijer van een ei; 2) = lutum.
 1. Lūtēus, a, um, adj. geelachtig, helder geel; it. ligt rood.
 2. Lūtēus, a, um, adj. 1) van slijk of leem (een nest); tp. slijkerig = nietswaardig; b. v. negotium etc.; 2) slijkerig (voet); 3) van klei.
 Lūto, āvi, ātum, i. tp. poët. besmeren (met zalf).
 Lūtōsus, a, um, adj. slijkerig, leemig (grond, vrucht).
 Lūtūlentus, a, um, adj. slijkerig, met slijk besmeerd; it. poët. gezalfd; tp. slijkerig = vuil (mensch, laster enz.)
 Lūtūlo, āre, i. tp. met slijk bezoeiden = iemand iets aanwrijven (gebreken ten onrecht toeschrijven).
 1. Lūtum, i, n. wouwe, een kruid om geel te verwen; it. poët. deze kleur zelf.
 2. Lūtum, i, n. 1) vochtilge, week aarde, slijk; (ook als scheldwoord); tp. in luto esse, haerere, haesitare, = in nood zijn; 2) klei; tp. meliore luto finxit praecordia,

- poët. (uit *betero stof*); 3) *het stof, waarmede zich de worstelaars bestrooiden.*
- Lux**, lucis, f. 1) *het licht der zon, der sterren*; it. *de glans van een steen enz.*; aestiva, poët. = *de zomer*; it. *de dag*, b. v. prima luce, *bij het aanbreken van den dag*; luce, *bij dag*; tp. a) *licht = duidelijke verklaring (eener plaats enz.)*; b) *licht = steraad*, (b. v. *eene stad*); c) *het levenslicht*; lutem aspiceret, *het licht der wereld aanschouwen*; lucem intueri, *videre = leven*; mea lux! (*als liefkoozing*) *mijn leven!* d) *leven = hulp, redding (van den Staat enz.)*; lucem dispicere coepistis, *gij hebt weder licht (= hulp) begonnen te zien*; e) *het zichtbaar zijn of in het oog vallen bij de menschen*; luce forensi carere, *niet als openbaar redenaar optreden*; lux lucem proferte, *openbaar maken, onder menschen brengen*; in lucem vocare, *tot aanzien brengen*; 2) *het licht der oogen*; damnum lucis, *het verlies van de oogen.*
- Luxo**, avi, atum, i. (verw. met laxo) *uit den behoorlijken toestand brengen*, b. v. *eene geleiding (= hetzelfde verwrikken), aan de stengel eener plant.*
- Luxuria**, ae, f. 1) *zwellgerij, brooddronkenschap*; 2) (*van planten*) *te welige groei*; humoris, poët. *overvloed van water.*
- Luxuriosus**, ei, f. z. *Luxuria.*
- Luxuriosus**, avi, atum, i. *eig. zich verder uitbreiden*; y. d. *van planten*, b. v. = *weelderig zijn*; *van dieren enz.* = *grootte vlugheid aan den dag leggen*; poët. *facies novis delicis luxuriat*, (*is daarmede opgesmukt*); tp. a) (*van den geest en deszelfs voortbrengselen*) *uitspatten, al te vruchtbaar zijn*; b) *uitspatten, uitbundig zijn* (b. v. *in rust, in vreugde, in geluk*).
- Luxuriose**, adv. *uitbundig (in vreugde)*; it. *gultzig (in het eten enz.)*
- Luxuriosus**, a, um, adj. (*van den wasdom van planten*) *weelderig, al te hart groeiende*; tp. a) *uitspattend (in hartstogten, zinnelijke genietingen)*; b) *weelderig = al*
- te rijkelyk, overdaadig (gastmaal, rust).*
- Luxus**, us, m. (*waarschyn. van luo = losmaken*) *losbandigheid = zwelgerij, brooddronkenschap*; it. *welde*; it. *uitgelatenheid.*
- Lycaeus**, i, m. (λαῖος) poët. *de zorgverdrijver (Bacchus)*; latex lycaeus, = *de wijn.*
1. **Lycaeus** en **Lycæus**, i, m. (λυκαῖος) *Lycaeus, Lyceus (een berg in Arcadie, aan Pan gewyd).*
2. **Lycæus** en **Lycæus**, a, um, adj. *den berg Lyceus betreffende, collis, nemus.*
- Lychnōblus**, = *lucifuga.*
- Lychnūchus**, i, m. (λυχνύχος) *een lichter, lichtdrager.*
- Lycus**, a, um, adj. *uit Lycie*; deus = *Apollo.*
- Lycurgæus**, a, um, adj. tp. *Lykurgisch = zeer streng in wetten.*
- Lydus**, a, um, adj. 1) *uit Lydie*; lapis, *toetssteen*; regna, poët., *het rijk van Gyges*; poët. *Etrurisch.*
- Lydus**, a, um, adj. = *lydius*; subst. m. *een Lydiër*; 2) poët. *Etrurisch*; 3) subst. m. = *lydius.*
- Lympha**, ae, f. (verw. met λῦμα) poët. *water.*
- Lymphaticus**, a, um, adj. *geheel buiten zich zelyen, b. v. van schrik (een mensch)*; it. (*van zaken*) *tijdele, b. v. schrik, droomen.*
- Lymphaticus**, onis, f. *waanzin, razernij, nocturne.*
- Lymphatus**, z. *Lymphaticus.*
- Lympho**, avi, atum, i. poët. *waanzinzig zijn.*
- Lyncæus**, a, um, adj. (λύκος) *scherp van gezigt (als een losch).*
- Lynx**, cis, f. en m. (lynx) *de losch.*
- Lysa**, ae, f. (λύπη) *eene lier, luit*; tp. poët. *dichtsoort*; jocosa, *imbellis, pindarica.*
- Lyriceus**, a, um, adj. (λύρα) 1) *de lier betreffende*; -sonus, 2) *de lyrische dichtsoort betreffende*; vates, *een lierdichter*; lyrica, *lierdichten.*
- Lyristes**, ae, m. (λυριστής) *een lierspeler.*

M.

- Macedo** en -on, onis, m. (Μακεδόν) *een Macedonier, iemand uit Macedonie.*
- Macedonius**, a, um, adj. (μακεδονικός) *Macedonisch.*
- Macedonensis**, e en **Macedonius**, a, um, adj. = *macedonicus.*
- Macellarius**, i, m. *iemand, die eetwaren (vleesch enz.) openlijk verkoopt.*
- Macellum**, i, n. (verw. met μάκλλον = *opsluiting*) *de spijmarkt.*
- Macellus**, i, m. z. *Macellum.*
- Macer**, o, z. P. en S. 2. *mager zijn.*
- Macer**, cra, crum, adj. (verw. met μακρός, *lang mager, schraal (een dier, ligchaam enz.)*); tp. *mager = zonder sappen (als b. v. een akker) of poët. = onbeduidend (b. v. een boek).*
- Maceratio**, onis, f. *het inweken of nat maken (van de wijnpers).*
- Maceria**, ae, f. (verw. met ὁ μάκλος, *opsluiting*) *een tuinmuur.*
- Macerō**, avi, atum, i. 1) *in de week leggen (visch, brood, vlas enz.)*; pedes in aqua, (*laten weken*); 2) *mager maken, ontzenuwen (als b. v. iemand eene ziekte)*; y. d. tp. in 't alg. *plagen, aftobben, pijnigen (als b. v. iemand eene slechte daad, de nijd)*; expectationem -are, *iemand's verwachting al te lang spannen*; se macerare, *zich aftobben, zeer bekommeren*; ignibus macerari, poët., *van liefdevuur vergaan.*
- Macesco**, z. P. en S. 3. *mager, schraal worden (een mensch, akker).*
- Machaera**, ae, f. (μάχαιρα) *een slagzwaard.*
- Machaerium**, i, n. dem. (μαχαίριον) *een klein slagzwaard.*
- Machaerophorus**, i, m. (μαχαροφόρος) *eig.*

K k

- een slagzwaarddrager, d. i. een op Grieksche wijze gewapend soldaat.
- Machina, ae, f. (μηχανή) een werktuig (voor zware lasten, in den oorlog enz.; de stelling, waarop de slaven te koop stonden enz., bij schilderszadel; tp. a) een middel om iets te verkrijgen, om b. v. iemand (van zijn aanzien) te berooven; b) in 't alg. één streek, eene list.
- Machinalis, e, adj. werktuigen betreffende; scientia.
- Machinamentum, i, n. een werktuig (in den oorlog, om mede te pijnigen).
- Machinato, onis, f. 1) kunstige beweging (b. v. der hemelsche lichamen, van zekere dieren); 2) een werktuig (b. v. om balken in het water te leggen enz.).
- Machinator, oris, m. de uitvinder of bewerker van werktuigen (b. v. voor den oorlog); tp. bewerker van iets kwaads.
- Machinator, atus sum, i. 1) op eene zekere wijze verraadigen of irigten (b. v. een standbeeld); tp. iets slechts of kwaads verrinzen, aliquam machinam, pestem alicui of in alicuem, (brouwen); 2) machinatus, (passive) kunstig gemaakt; tp. uitgedacht; indicium.
- Machinosus, a, um, adj. kunstig zamengevoegd (b. v. een schip, welks voegen kunstig in één sloten, zoodat het ligt uit elkander kon genomen worden).
- Machosus, ei, f. magerheid (van dieren, menschen); tp. van den grond, van eenen rede-waer.
- Machilentus, a, um, adj. mager; os, mala.
- Machis, idis, f. (de naam van een verdicht kruid bij Plautus).
- Machresco, z. P. en S. 3. mager worden.
- Machritas, atis, f. tp. magerheid, b. v. van het zand, van eenen akker.
- Machrocolum, i, n. (μακροκώλον) papier van zeer groot maat.
- Machroblis, e, adj. poët. eig. offeren, b. v. plaga, z. v. a. een slag die iemand offert, d. i. doadt.
- Mactatus, us, m. poët. liet slagten of offeren.
- Macte en Macti, z. Mactus.
- Macto, avi, atum, i. (beteekent oorspronk. vermeerderen; v. d. 1) z. v. a. vereeren, verhoerlijken, aliquem honoribus; manes extis, (bevredigen); (in eene slechte betekenis) met iets vermeerderen = iemand iets daandoen; b. v. aliquem infortunio, viros damno; aliquem aeternis supplicii; 2) door slagten offeren, of in 't alg. offeren, bidentes, hostiam; aliquem orco, (wijden); tp. a) iemand offeren = dooden; b) offeren = vernietigen, te gronde brengen, b. v. jus civitatis; aliquem testimonio.
- Mactus, a, um, adj. is eig. een offerwoord, en = magis auctus; in algemeen gebruik is nog macte en macti, eig. vermeerder u, vermeerderd u = neemt toe, b. v. virtute, gloria, merito (NB. dikwijls staat bij macte nog esto en bij macti nog este); mactel (als uitroep) toe maar! bravo!
- Macula, ae, f. 1) een vlek (b. v. van natuur op de huid, of door vulligheid); tp. een vlek = schandvlek; 2) de maze in geknoopte dingen.
- Maculo, avi, atum, i. 1) poët. met vlekken beschilderen, vlekkelig of bont maken; 2) beylekken, d. i. door vlekken ontreinigden, bezoedelen; tp. ontëeren, beylekken (b. v. eene heilige plaats, zijnen room).
- Maculosus, a, um, adj. 1) vol vlekken, gevlekt (dier, steen); corium, (in scheris), gevlekte huid (door slagen); 2) bevlekt, = door vlekken bezoedeld, ontreinigd; tp. bevlekt = ontëerd.
- Madäcäo, feci, factum, g. 3. 1) nat. maken, bevochtigen (wol, den grond enz.); se vino, (in scheris), zich met wijn nat maken (= braaf drinken); madefactus Iaccho, poët. = die geducht gedronken heeft; vellera madefacta fuce, poët., (geverwd met enz.); tp. madefactus luxu, poët., z. v. a. in weelde gedoopt; 2) te weeten leggen in 't water.
- Madäffo, factus sum, fieri, nat. gemaakt worden, z. Madefacio.
- Madens, tis, adj. nat. yochtig (akker, winter).
- Madäo, (ti), z. S. 2. (μαδάω) 1) nat. of yochtig zijn (door tranen, water; bloed enz.); nix madens, smeltende sneeuw; sudor madens; tp. stroomend zweet; coma madens, poët. haar, dat van zelf als 't ware druipet; caede madens, poët. druipend van vergoten bloed; metu madere, van vrees zweet; jam haec madebunt, weldra zal dit zweeten (d. i. beginnen te koken); poët. vho of mero madere, of alleen madere, beschonken zijn; v. d. madens, beschonken; 2) poët. vol van iets zijn, als 't ware overvloeiend van iets, b. v. Baccho, van wijn; socraticis sermonibus, van Socratische gesprekken; jure madens; = plenus juris scientia.
- Madäscö, z. P. en S. 3. 1) nat. worden; 2) week worden door nattigheid.
- Madilde, adv. eig. nat; mahlide madere, (in boert) geducht dronken zijn.
- Madidus, a, um, adj. 1) yochtig, nat (haar, wangen enz.); madidus (vino), poët., nat van wijn, dronken; vestis cocco madida, poët., (= daarmede geverwd); tp. poët. z. v. a. overvloeiend van iets; b. v. artibus; 2) waterrijk (eene plaats); 3) week (van gekookte spijzen); tp. in 't alg. week of zacht (b. v. een bolstervrucht).
- Madulsa, ae, m. = ebruis.
- Maena of Mäna, ae, f. (μαῖνα) een geringe zeevisch om intezouten.
- Maenälis, idis, adj. f. poët. van den berg Maenalus, Maenalisch.
- Maenälus, a, um, adj. poët. eig. den berg Maenalus betreffende; versus, herdertsdichten; deus, = Pan.
- Maenas, ae, f. gew. in pl. Maenades (Maäde) eene Bacchant; pl. Bacchanten.
- Maenänium, i, n. een uitstek, balkon (aldus genoemd naar eenen Maenius, die dezelve het eerst bouwde; anderen schrijven lier Moenänium).
- Maenius, a, um, adj. eig. Maenius betreffende; columna, de Maenische zuil (waar de schuldenaars werden gedagvaard enz.).
- Maenönius, a, um, adj. poët. 1) tot Maconie (d. i. Lydie) behoorende, vates, = Homerus; carmen, een heldendicht; 2) in 't alg.

- Asiatisch**; 3) **Etrurisch**; Maeonia terra, **Etrurie**.
- Maereo**, **ti**, z. S. 2. (eenige zoeken verwantschap met marceo, andere met μάρομαι = weenen); 1) **treurig** zijn, zich bekommeren; vultus maerens, een **treurig** gelaat; 2) iets **betreuren**, casum etc.; 3) **poët. treurig** of **klagend** aan den dag brengen of zeggen.
- Maeror**, **oris**, m. **treurigheid**, **kommer**; maerore confici, van **kommer** vergaan.
- Maeste**, adv. **treurig**.
- Maestiter**, adv. **treurig**.
- Maestitia**, ae, f. **treurigheid**; tp. het **treurige**, orationis; frigoris, hevige koude.
- Maestitudo**, **inis**, z. **Maestitia**.
- Maestrus**, a, um, adj. 1) **treurig** (in gebaren enz.); tp. somber (een mensch); 2) **treurig** = **treurigheid** te kennen-gevend, b. v. gebaten, klagen; vestis, **poët. rouwkleed**; 3) **treurig** = **treurigheid** veroorzakende (een lyk enz.); 4) **treurig** = **treurigheid** voorspellende (een yoget).
- Maga**, ae, f. eene **tooveres**.
- Magalla**, um, n. z. **Mapalia**.
- Magaria**, z. **Magalia**.
- Mäge**, adv. **poët.** = **magis**.
- Mägice**, ae, f. (μαγική) de **tooverkunst**, **tooverij**.
- Mägicus**, a, um, adj. (μαγικός) **tooverachtig** (b. v. kunsten, kruiden enz.); dii, goden, die men bij het **tooveren** aanroeft; magicae linguae, de **hieroglyfen**.
1. **Mägis**, **idis**, f. (μαγίς) een **eetgeroedschap**,
2. **Mägis**, adv. **meer**; in dies magis magisque, **dagelijks** **meer** en **meer**; magis est quod etc., ik heb **mär** reden om enz.; magis solito, **meer** dan gewoonlyk; miror magis, ik **verwonder** mij **meer** of **veel** **meer**; tam magis — quam (magis), **des** te **meer** — **hoe** **meer**; magis quam id reputo, tam magis **uor**, **hoe** **meer** ik dit **bedenk**, **hoe** **meer** enz.; magis bij den **Positivus** omschrijft den **compar.**, b. v. magis severus; dikwijls staat het in 't alg. bij den **compar.** b. v. maxis majores nugae; magis beator, z. qok **Maxime**.
- Mägister**, **stri**, m. 1) iemand die **ergens** over **gesteld** is, over een **ambt** of **zaak** (b. v. over **troepen**, **zangers**, **zwaardvechters**, **arbeiders**, over de **tollen** enz.); societatis, de **directeur** van eene **compagnieschap** van **staatspachters**; pecoris, **opziener** over het **vee**; navis, een **scheepskapitein**; ludi magister, de **opziener** over eene **school**; filij alicujus, de **gouverneur** van iemands **zoon**; 2) een **leeraar**, **onderwijzer**; artium, **virtutis** etc.; tp. een **raadgever** om iets te **doen**.
- Mägisterium**, **i**, n. 1) in 't alg. het **opzienersambt**, b. v. morum, equitum, sacerdotum etc.; 2) het **opzienersambt** over **jonge** **lieden**, het **ambt** van **leeraar** der **jeugd**; tp. **raad** (b. v. van eene **genoeshaer**, in d' **liejde**).
- Mägistra**, **as**, f. eene **opzigster**; ludo, = **leermeesters**; tp. eene **leermeesteres**, b. v. vita rustica magistra parsimoniae etc.; artes magistrae, **poët.** de **leerende** **kunsten** of **wetenschappen**.
- Mägistratus**, **us**, m. 1) een **openbaar** **ambt**; magistratus et imperia, **overheidsambten** en **opperbevelhebberschappen**, **posten** **binnen** en **buiten** **Rome**; 2) een **overheidspersoon**.
- Magma**, **ätis**, n. (μάγμα) het **grondsap** van **balsem**.
- Magnänmütas**, **ätis**, f. **grootmoedigheid**, **Magnänimus**, a, um, adj. **grootmoedig** (**mensch**, **held**).
- Magnes**, **ëtis**, m. (met en zonder lapis) de **magneet**, **zeilsteen**.
- Magnësius**, a, um, adj. eig. **Magnesia** **betreffende**; saxum, **poët. zeilsteen**.
- Magnëtarches**, **ae**, m. (Μαγνητάρχης) de **hoogste** **overheidspersoon** der **Magnesiërs** in **Thessalien**.
- Magnüdeus**, a, um, adj. **grootsprekend** (**mensch**, **onwaarheid**).
- Magnüfactio**, **fëci**, **factum**, z. **hoogschatten**.
- Magnüfice**, adv. 1) **prachtig** (b. v. **woonen**, **belooven**, **onthalen**); it. **aanzienlijk**, in **aanzien** (b. v. **leven**), of **roemrijk** (b. v. **overwinnen**); 2) **grootsprekend**, met **grootsche** **woorden**, b. v. (**spreken**, **grootsch** **zijn**); 3) **geweldig** = **zeer** (b. v. **voordeel** **aanbrengen**, **prizen**, **zich** **beroemen**).
- Magnüficenter**, adv. 1) **prachtig** (b. v. **gebouwd**); -tus dicere et sentire, **verheven spreken** en **denken**; 2) met **eer** of **roemrijk** (een **ambt** **bekleden**); 3) **zeer** **sterk** b. v. **naar** **deugd** **streven**.
- Magnüficentia**, **ae**, f. 1) **pracht** (eener **spijs**, eener **stad** enz.); liberalitatis, **uitstekende** **milddadigheid**; verborum, **woordenpraal**; 2) **grootheid** van **geest**; 3) **grootte** **bekwaamheid**.
- Magnüficio**, **ävi**, **ätum**, l. eig. **groot** **maken**; 1) **hoogschatten**; 2) **roemen**.
- Magnüficus**, a, um, adj. (comp. -centior, superl. -centissimus) eig. **die** **iets** **doet**, **waaraan** hij **groot** (d. i. **aanzienlijk** enz.) **woon** etc.) in 't alg. **groot**, **beroemd** (een **mensch**, **Staat**); 2) **die** het **groot** **aanlegt** (in **pracht**, **duis** = **prachtlievend**); 3) **grootsch** in **woorden**; verba, **woordenpraal**; se facere magnificum, **beginnen** te **snoeven**; 4) (van **zaken**) **heerlijk**, **prachtig** (b. v. **stad**, **kapijt**, **lijkstaatsje** enz.); dicendi genus, **verheven** **taal**; 5) **treffelijk** (b. v. een **geneesmiddel** enz.).
- Magnüfloquentia**, **ae**, f. de **verheven** **taal**, b. v. **Homeri**.
- Magnüfloquus**, a, um, adj. **grootsprekend**.
- Magnüpendo**, **pendere**, z. **hoogschatten**.
- Magnütudo**, **inis**, f. 1) de **grootte**, **grootheid** (zoowel van **lichamelijke** als **onlichamelijke** **zaken**, als b. v. van **liejde**, **haat**, **koude**, **daden**, **geest**, **moed**, eene **persoon**, van den **dag** d. i. **lengte** van **den** **zelfen**); 2) **grootheid** = **grootte** **menigte**, b. v. **troepen**, **schulden** enz.
- Magnüpere**, adv. (zamengetrokken uit magnü opere), **zeer**, b. v. **aanranden**, **wenschen**; nulla magnü expectatio, **geene** **buisengewone** **verwachting**; magnüopere, **bijzonder** **sterk**, b. v. **smeeken**.
- Magnus**, a, um, adj. (verw. met μέγας) **comp. major**, **superl. maximus**; 1) **groot** (van **omvang** of **innerlijke** **gesteldheid**) b. v. **berg**, **zead**, **rivier**, **menigte**, **rijkdom**, **hoop**;

dapperheid; magna voce, met luider stemme; magnus tur, nebulo, een groote dief enz.; magnus vir, een groot man (door zijne voortreffelijke eigenschappen); magnus in bello, in pace, groot, d. i. beroemd in den oorlog, in vrede; magna res, magna causa, eene gewigtige zaak; magnum est, het is iets gewigtigs; quod majus est, wat nog meer is; magna loqui, pralen; magna dicta, woordenpraal; magnum, adv. = zeer, b. v. clamare; exclamare maximum, (zeer luid); magni (sc. pretii) en magno (sc. pretio), voor hoogen prijs = duur, b. v. emere; magni aestimare, hoog schatten; majoris veneunt, zij worden duurder verkocht; magno illi stetit, het kwam hem duur te staan; in majus, in 't grootere d. i. grooter of gewigtiger (b. v. maken) dan het is; in majus extollere, veel ophef van iets maken; magnus natu, groot van geboorte = oud; major (natu), ouder; major herus, de oudere heer, d. i. de oude heer, de vader van den jongen heer, die minor herus werd genoemd; major annis sexaginta, ouder dan 60 jaren; maxima stirps, de oudste stam; maxima virgo, de oudste (dus de eerste) van de Vestalen; majores, de voorouders; 2) lang van duur, b. v. gesprek; magno tempore, = diu; magno natu, van hoogen ouderdom; filius maximo natu, de oudste zoon.

Māgūdāris of Magydaris, is, f. (μαγύδαρις) de stengel (volgens anderen het vrucht, zaad) der plant Laserpicium.

1. Māgus, i, m. 1) een Persische wijze; 2) een toovenaar.

2. Māgus, a, um, adj. (= magicus) wat de tooverij betreft, ars, tooverkunst.

Mājestas, ātis, f. eig. grootheid, achtbaarheid (b. v. der goden, regters, des Staats, van het Rom. volk, des Keizers); majestas patria, het vaderlijk aanzien; crimen majestatis (sc. laesae), misdaad van gekwetste majesteit (eene misdaad tegen het welzijn enz. des Staats); majestatis condemnari, van gekwetste majesteit (des volks) veroordeeld worden.

Mājōrinus, a, um, adj. van eene grootere soort, b. v. olivae.

Mājus, a, (um), adj. de Mei maand betreffende, b. v. mensis, idus, calendae.

Mājusculus, a, um, adj. een weinig grooter (b. v. blad, zorg); it, wat ouder.

Māla, ae, f. (van maxilla); 1) de kinnebak, kaak; 2) het onderste gedeelte der wang.

Mālāche, es, f. (μαλάχη) eene soort van malwe.

Mālācia, ae, f. (μαλακία) 1) volslagene windstilte op zee (ook tr. = al te groote rust); 2) malacia (stomachi), volkomen gebrek aan eetlust.

Mālācisso, āre, i. (μαλακισσω) week maken.

Mālācus, a, um, adj. (μαλακός) 1) eig. week, zacht, b. v. pallium, een mantel uit fijne, weeke wol; unctioes malacae, (tot vermaak); 2) buitzaam, leenig.

Mālagma, ātis, n. een weekmakend onslag of windsel, een pap.

Māle, adv. 1) slecht (= onvoordeclig enz.) b. v. over iemand denken enz.; cadere, afloopen; aliquid velle, iemand een slecht hart toedragen; male loqui, = maledicere; male accipere aliquid, iemand (een vijand) van eene slechte reis doen 't huis komen; agmen adversariorum male habere, = vexare; male habere aliquid, jegens iemand onaangenaam zijn; animo male est of fit, het is of wordt mij naar om 't hart; male emere, duur koopen; male vendere, te goed koop verkoopen; rem male gerere, ongelukkig zijn, slecht slagen (in een gevecht); NB. male drukt dikwijls uit zooveel als niet of on-, b. v. male fidus, poët. = infidus; male sanus, = insanus; 2) zedelijk slecht, b. v. facere; 3) (bij iets slechts) zeer, b. v. vreezen, haten; male raucus, zeer heesch; 4) kwalijk, naauwlijks, ter nauwer nood, b. v. se continere of sustinere arma; 5) beklagelijk, in eenen beklagelijken toestand, b. v. vagari.

Mālēdicax, ācis, adj. = maledicus.

Mālēdicē, adv. beschimpend, loqu of dicere de aliquo.

Mālēdicens, tis, adj. = maledicus.

Mālēdico, dixi, dictum, 3. iemand iets slechts of beschimpends zeggen = iemand beschimpen.

Mālēdictio, ōnis, f. beschimping in woorden.

Mālēdictio, āre, f. = saepe maledico.

Mālēdictum, i, n. 1) eene lastering, eene beschimping in woorden; multa in aliquem maledicta conferre, iemand met beschimpingen overladen; 2) iets, dat men verwenscht, (b. v. een onheilvoorspellende vogel).

Mālēdicus, a, um, adj. lasterend of schimpend of gaarn schimpend.

Mālēficō, feci, factum, 3. iets kwaads doen.

Mālēfactor, ōris, m. die iets kwaads doet, die iemand iets kwaads aandoet.

Mālēfactum, i, n. eene euveldaad, slechte daad.

Mālēfice, adv. boosaardiglijk, d. i. tot eens anders nadeel (iets doen).

Mālēficentia, ae, f. beschadiging (die b. v. een dier met een deel van zijn ligchaam veroorzaakt).

Mālēficium, i, n. 1) eene euveldaad, slechte daad; 2) eene benadeeling, schade, die men iemand aandoet, v. d. ook: schadelijke tooverij; tr. schadelijke diertjes of dieren (ongedierte).

Mālēficus, a, um, adj. 1) iets kwaads doende, of in 't alg. boos, slecht, schadelijk, b. v. mensch, zeden, leven; 2) in 't alg. verderfelijk voor iemand of voor iets (b. v. een vrucht, dier, invloed, gesternte); natura maledicam nactus est, de natuur is hem ongunstig geweest.

Mālēsūādis, a, um, adj. poët. tot het slechte aanrandend of slecht radende, fames.

Mālēvolens, tis, adj. kwaad gezind, ingenium, obtractatio.

Mālēvolentia, ae, f. eene kwade gezindheid (afkeerigheid).

Mālēvolus, a, um, adj. kwaadgezind, haatlijk gezind tegen iemand.

MALICORIUM, i, n. de schil van eenen granaatappel.
MALIFER, fēra, fērum, adj. poët. appelen voortbrengende, (eene landstreck).
MALIFICUS, z. Malificus.
MALIGNE, adv. 1) eig. kwaad gezind, arglistig, afgunstig, hatelijk; 2) spaarzaam, karig, b. v. comineatum praebere, ali, laudare; fores maligne apertae, (een weinig slechts).
MALIGUITAS, ātis, f. 1) eig. eene kwade of afkeerige gezindheid, hatelijkheid, afgunst; 2) karigheid; 3) al te schrale gesteldheid eener plant, b. v. eens wijnstoks.
MALIGNUS, a, um, adj. 1) eig. kwaadgezind, boosaardig (mansch, karakter, woorden enz.); vulgus, (afkeerig); leges, (tegen de vrijheid); oculi, nijdige oogen; litus, poët. = stormachtig; 2) karig tegen anderen (b. v. in het geven, in 't prijzen); tp. poët. spaarzaam = weinig, b. v. licht; aditus, een smalle toegang; 3) onvruchtbaar (grond, heuvel).
MALINUS, a, um, adj. (μάλιος, dorisch μάλιος) van eenen appelboom; pruna, (die op een appelboom zijn geënt).
MALITIA, ae, f. 1) boosheid, arglistigheid, schelmachtigheid (dikwijls in eenen minder slechten zin); malitiae, slechte streken; 2) geneigdheid tot het kwade (in tegenoverstelling van deugd).
MALITIOSUS, adv. kwaadaardig, arglistig (dikwijls ook bedriegelijk).
MALITIOSUS, a, um, adj. arglistig, kwaadaardig.
MALIVOLUS etc., z. Malevolus.
MALLEATOR, oris, m. die met een hamer werkt.
MALLOLARIS, e, adj. de scheut eens wijnstoks betreffende, virga.
MALLEOLUS, i, m. dem. eig. een kleine hamer; tp. 1) een brandpyl; 2) eene wijnstokloot.
MALLORUS, i, m. een hamer (van smeden (een moker), om vlas mede te kloppen, om het offerdier mede te doden enz.).
MALO, malūi, z. S., malle, liever willen; malle allicui, z. v. a. alles best toewenschen, meer (of zeer) voor iemand bezorgd zijn.
MALOGRANĀTUM, i, n. eene granaatappel.
MALTHA, ae, f. (μάλθα) een (voor 't grootste gedeelte uit brandbare zaken gemaakt) cement, om waterbakken enz. waterdicht mede te maken; ook is het eene natuurlijke tras of lym, namelijk eene soort van berg-olie.
MALTHO, āre, i. toelijmen.
1. MALUM, i, n. 1) elke ramp of ongeluk (dikwijls is het = nood, kommerlijke toestand, lijden, ziekte enz.); malo esse, tot schade verstrekken; externum malum, = buitenlandsche oorlog; in malis esse, onder de rampen behooren, een ramp zijn; malum millitibus meis nisi etc., mijne soldaten zullen er voor boeten, indien zij niet enz.; malo exercitum coercere, (door dwangmiddelen, straffen); 2) eene euveldaad, misdaad; (als uitroep) de drommel!
2. MALUM, i, n. (μάλον, dorisch μάλον) elke naar eenen appel gelijkende vrucht (dus ook: kweën, perzikken, oranjeappels enz.);

aurea male, poët., gouden appels = kweën; ab ovo usque ad mala, van het begin van den maaltijd tot het einde; tp. malum discordiae, twistappel.
1. MALUS, a, um, adj. (comp. pejor, superl. pessimus) wat niet is zoo als het zijn moet (dus in 't algemeen) = slecht, b. v. dichtster, stem, wijn, vers, gewoonte, zeden, burgers enz.; pudor, valse schaaft; lingua, eene lastertong; pugna, een ongelukkig gevecht = nederlaag; pondus, te ligt gewigt; gramina, poët. (vergiftig); pes, crus, mulier, facies, (= niet schoon, of leelijk, mismaakt); puella, een los meisje; nuntius, avis, (ongeluk aankondigend); mala aetas, senectus; malum responsare, poët. in plaats van male; z. ook pejor, pessimus.
2. MALUS, i, 1) m. schijnt oorspronk. in 't alg. een dikke ronde lat beteekend te hebben, b. v. een draagstok; it. de boom van de wijnpers; it. de mast; 2) f. een appelboom.
Malva, ae, f. (μαλάχη) de maluwe.
MALVACEUS, a, um, adj. naar maluwe getijkende, caulis.
MAMILLA, ae, f. dem. de borst; tp. (als eene liefkozing) mijn hartje!
MAMMA, ae, f. (μάμμα, -u) oorspronk. in 't alg. 1) eene verhevelheid, b. v. aan de schors van boomen; 2) in een engeren zin, de borst (vooral, de zogende); mammam praebere, dare, zogen; tp. (als liefkozing) mijn hartje!
MAMMĀTUS, a, um, adj. tp. met pijpen voorzien.
MAMMĀTUS, a, um, adj. die zware borsten heeft.
MAMMILLA, z. Mamilla.
MAMMOSUS, a, um, adj. 1) in 't alg. gezwollen, b. v. pira; thus, (waaraan de wieroorkortels irosgewijze hangen); 2) die zware borsten heeft.
MĀNĀBĪLIS, e, adj. poët. gemakkelijk door-dringend, frigus.
MANCEPS, cēpis, adj. (= qui manu capit): 1) die iets z. v. a. met de hand neemt = die iets bij koop naar zich neemt (bij openbare verkooping), of die iets opkoopt (b. v. graan); tp. iemand, die de menschen omkoopt, om hem toe te juichen; 2) iemand, die iets (b. v. domeingederen) pacht, of iets op z'ch neemt om te bouwen enz.; 3) een borg.
MANCĪTĪO, ōnis, f. het verkoopen eener zaak (b. v. van kostbaarheden).
MANCĪPĀTUS, us, m. het wettig verkoopen eener zaak; in -um venire, wettig verkocht worden.
MANCĪPI, = Mancipii, z. Mancipium.
MANCĪPĪTUM, i, n. eig. = quod manu captum est, 1) een wettig eigendom; res Mancipi, eene zaak, waarover iemand het volle recht van eigendom heeft; iure Mancipii, door kooprecht; sui Mancipii esse, zijn eigen meester zijn; tp. eigendom = iemand, die zich aan iemand z. v. a. tot zijn eigendom heeft overgegeven; v. d. staat het 2) in plaats van een slaaf of eene slavin; 3) het eigendomsrecht.
MANCĪPO, āvi, ātum, i. op welk eene wijze ook ten eigendom geven, v. d. ook = scr-
 K k 3

koop; tp. luxu et saginae mancipatus, (z. v. a. tot eigendom overgegeven).

Mancus, a, um, adj. (verw. met ons mank) gebrekkig (een mensch); it. (van zaken, omstandigheden) onvolmaakt, onvolledig, b. v. virtus, practura.

Mandator, oris, m. iemand, die (onder de keizers) anderen tot (valsche) aanklachten aanzette.

Mandatum, i, n. 1) in 't afg. een last (ook van den keizer = bevel); 2) vrijwillige en kosteloze overneming eener zaak voor een ander (zoo dezelve niet werd ten uitvoer gebragt, kon men daarover zich beklagen).

Mandatus, us, m. een last; z. mandatum.

1. Mando, avi, atum, i. (welligt in plaats van manu do) 1) aan iemand iets ter bezorging opdragen; aliquid alicui mandare iets opdragen om te bezorgen; mandare ad aliquem, iemand doen weten; senatus mandare, aan den senaat melden, laten zeggen; 2) aan iemand iets toevertrouwen, geven (eene tot vrouw, een ambt, het zaad aan den grond enz.); corpus humo, een ligchaam ter aarde bestellen; aliquid literis, iets te boek stellen; memoriae, menti, (inprenten); se fugae, zich op de vlugt hegeven; 3) welligt = amando.

2. Mando, ndi, nsum, 3. kaauwen (b. v. op den toom) cibus mansus; humum -ere, in 't zand bijten (van hen die gevallen zijn); tp. kaauwen = eten, apros.

Mandra, ae, f. (μάγδα) eig. elke beslotene ruimte; poët. een stal; tp. convicia mandrae stantia, het schelden van yoerlieden, die met hunne paarden in elkander geraakt zijn; 2) een dambord of de ruiten van een dambord.

Manduco, avi, atum, i. kaauwen; tp. kaauwen = eten.

Manducus, i, m. een bullebak, eene opgeyulde gedaante met een grooten mond en een groot gebit.

Mane, i) n. indecl. de morgen; ad ipsum mane, tot het klaar licht en dag is; a mane diel, van 's morgens vroeg af; multo mane, 's morgens zeer vroeg; 2) adv. 's morgens; bene mane of plane mane, zeer vroeg; cras mane, morgen vroeg.

Maneo, mansi, mansum, 2. (μᾶνω, dorisch: μάνω) 1) blijven, = zich ergens ophouden (te huis, in het vaderland enz.); mane! blijf! mansum oportuit, hij (zij) had moeten blijven; manere apud aliquem, bij iemand ('s nachts) blijven; 2) blijven = voortduren, b. v. een toestand, oorlog; monumenta manent, (blijven bestaan); maneat! het blijve daarbij; 3) (van menschen) blijven = volharden, b. v. in vriendschap, in zijn pligt enz.; 4) iets of iemand wachten; tp. mors manet omnes; supplicium manet aliquem.

Manes, um, m. 1) de zielen der afgestorvenen, de schimmen; tp. poët. inhumati manes, onbegravene ligchamen; 2) poët. de woonplaats der schimmen, de onderwereld, het schimmenrijk.

Mango, ouis, m. (verw. met μάγγων, een

kunst- of toovermiddel) een handelaar (vooral in menschen, maar ook in andere zaken, b. v. in wijn, balsam enz.) die zijne waren zoekt op te smukken.

Mangonicus, a, um, adj. wat op eenen mango betrekking heeft.

Mangonium, i, n. een middel om eenen waar op te sieren of op te smukken.

Mangonizo, avi, atum, i. iets opsmukken om het te verkoopen, pueros, villas.

Manica, ae, f. gew. pl. 1) eene lange, tot over de hand reikende mouw; 2) eene handboet.

Manicatus, a, um, adj. met lange mouwen, tunica.

Manicula, ae, f. dem. een handje.

Manifestarius, a, um, adj. (niet in proza) openlijk, fur, res; aliquem -um tenere, iemand openlijk overtuigd hebben.

Manifeste, adv. z. o 1).

1. Manifesto, adv. handtastelijk, oogenschijnlijk, b. v. appare, ostendere; manifesto fur es mihi, = fur manifestus.

2. Manifesto, avi, atum, i. verraden (b. v. het glinsteren der wapenen iemand); tp. verraden = duidelijk toonen, aan den dag leggen (b. v. zijne dankbare gezindheid).

Manifestus, a, um, adj. 1) handtastelijk, oogenschijnlijk; res, scelus, peccatum, exemplum, poena; pro manifesto habere, voor uitgemaakt houden, poët. = zichtbaar, b. v. penates multo lumine manifesti; 2) openlijk overtuigd; sceleris, ambitionis, rerum capitalium.

Manipulus, z. Manipulus.

Manipretum, z. Manipretium.

Manipularis, e, adj. 1) tot dezelfde manipel behoorende; 2) een gemeen soldaat; judices, (uit gemeene soldaten verkozen).

Manipularius, a, um, adj. de gemeene soldaten betreffende; habitus, kleeding van een gemeen soldaat.

Manipularium, adv. 1) bij wijze van een handvol; 2) it. manipelsgewijze, hoopsgewijze.

Manipulus, i, m. 1) een handvol, een bundel, b. v. gras (dit diende in 't eerst bij de Romeinen voor veldteeken); 2) eene manipel (vierde deel eener cohorte).

Manna, ae, f. een karrel wierook.

Manuulus, i, m. dem. een paardje.

Mannus, i, m. een paard, vooral een koetspaard (is meer poëtisch).

Mano, avi, atum, i. vloeijen, stroomen (water, bloed, lucht); poët. sonitus manat per etc., verspreidte zich door enz.; tp. 1) zich verbroeden onder de menschen (een gerucht, eene ramp); 2) uit iets ontstaan (eene ramp, eene zekere verdeling enz.); 3) poët. eig. wegvloeijen, verloren gaan (uit het geheugen).

Mansio, onis, f. 1) het blijven of vertoeven op een plaats, in vita; 2) eene plaats om te rusten (voor menschen en dieren).

Mansito, avi, atum, i. zich ergens ophouden, vertoeven.

Manstutor, oris, m. = qui quasi manu tueretur.

Mansuetacio, feci, factum, 3. eig. aan de hand gewennen = tam maken (tp. van menschen);

Mansuetio, factus sum, fieri, tam worden (ook tp. van menschen).
Mansues, etis, adj. z. Mansuetus.
Mansuesco, suēvi, suētum, 3. eig. zich aan de hand gewennen, tam worden; tp. van menschen en van vruchten enz. = zacht worden.
Mansuete, adv. zachtmoedig, zacht, b. v. gehoorzamen enz.; mansuete ferre fortunam, zijn lot zonder morren dragen.
Mansuetudo, inis, f. tamheid (van een dier); tp. zachtheid (van zeden); morum, een zacht karakter; imperii, gematigd gebied; (later onder de Keizers was het een ere-titel, b. v. mansuetudo tua, uwe Hoogheid).
Mansuetus, a, um, adj. tam (een dier); tp. (van menschen enz.) zachtmoedig, zacht; ira fit -tor, (bedaar); litora, poët., (zonder storm enz.)
Mansum, i, n. iets dat gekaauwd is, z. Mandere.
Mantele of -lle, is, n. een handdoek.
Mantelum, i, n. eig. een mantel; tp. (niet in proza) een dekmantel, d. i. een voorwendsel.
Mantica, ae, f. een reiszak.
Mantiscinor, itus sum, i. voorzeggen.
Mantro, are, i. iemand wachten, op iemand wachten.
Mantūlis, e, adj. hetgeen de hand vult (een steen).
Mantūta, a, um, adj. in bundels of bossen gebonden.
Mantūbla, ae, f. (welligt het femin. van een ongebr. adj.) aan den vijand ontnomen; machacra.
Mantūbiae, frum, f. 1) de buit of het daarvan gekomen geld (ook hetgeen men uit een wingewest enz. medenam); 2) (in de taal der wigchelaars) de bliksem, omdat Jupiter dezelve met zijne hand slingerde.
Mantūbillis, e, adj. hetgeen van den buit gekomen is (geld).
Mantūbiartus, a, um, adj. (in scherps) iemand, van wien ik voordeel trek, amicus.
Mantūbrīdium, i, n. dem. van manubrium.
Mantūbrum, i, n. de greep of het handvat sel eener zaak; tp. gelegenheid tot iets, middel om iets te doen.
Mantūfactus, = manu factus.
Mantūlā, ae, f. iets om de hand in te steken (om dezelve tegen koude enz. te dekken), een stof.
Mantūlārius, i, m. iemand die vrouwen moffen maakt.
Mantūlānus, a, um, adj. met lange mouwen, tunica, homo.
Mantūmissio, onis, f. de vrijlating eens slaafs.
Mantūmitto, msi, missum, 3. uit zijne hand (d. i. magt) laten gaan, vrijlaten (eenen slaaf).
Manūprētium, of manūprētium, of manūpr. of manus pretium, i, n. maakloon, arbeidsloon, of in 't alg. loon voor iets.
Manus, us, f. (schijn, even als mān, verv. met māo = naar iets grijpen, tasten) de hand (ook de snuit eens olifants, de voorhlaauwen eens beers); inter manus proferre, tusschen de (op elkander gesloten) handen

uitdragen (b. v. aarde); tp. 1) de hand, in zoo ver zij iets doet, in manibus esse, in handen zijn = door de menschen gelozend worden; nec alicui est in manibus, iemand heeft een boek onder handen (ter bewerking); manibus pedibusque, met handen en voeten = met alle mogelijke inspanning; 2) de hand, in zoo ver daardoor eene nabijheid aangeduid wordt (b. v. bij de hand zijn); res, pugna venit ad manum, het kom: tot handgemeenschap; ad manum accidere of manum conserere, handgemeen worden; 3) de hand = de zijde, b. v. ad hanc manum; 4) hand = handschrift; 5) de hand, in zoo ver men dezelve tegen iemand gebruikt; b. v. manus alicui afferre, injicere etc., de hand aan iemand slaan; 6) de hand, in zoo ver zij verdedigt; in manibus habere aliquem, iemand op de handen dragen; 7) de hand, in zoo ver zij houwt, dus = houw, steek (in 't wechten); 8) de hand, in-zoover zij werpt, dus in het dobbelspel = een worp; 9) de hand, in zoover zij geeft, b. v. plena manu laudare, (met volle handen = ruimschoots); 10) de hand = magt, b. v. in iemands hand zijn; manu, gewapenderhand, b. v. urbes capere etc.; 11) de hand als een teeken van verzekering; manus dare, zich voor overwonnen verklaren; 12) manschap, b. v. firma, magna; of in 't alg. eene handvol volks, b. v. bonorum, conjuratorum; manu facere, (te zamen brengen).
Māpālta, um, n. 1) de tenten der Afrikaansche Nomaden, v. d. in 't alg. hutten; 2) de (Afrikaansche) dorpen, in tegenoverstelling der stad.
Mappa, ae, f. een doek, b. v. om den wedstrijdenden in den Circus een teeken te geven; verder vooral een handdoek, servet.
Mārāthrites, ae, m. (μαραθριτης) venkelwater.
Mārāthrus, i, m. en -um, i, n. (μαραθρος) venkel.
Marcō, (cūi), z. S. 2. (is verw. met māpala, doen vervelken) vervelkt zijn, vooral tp. krachteloos zijn (door onderdom, zwakte enz.); nimitā luxuriā marcens, (g geheel gefnuikt); pax marcens, een verslappende vrede.
Marcresco, z. P. en S. 3. vervelken; tp. verslappen (door onderdom, weelde) of mac worden (door ziekte enz.)
Marcēdus, a, um, adj. 1) morsig, vuil (eene plank); 2) verslapt, (planten), slap (ooren); tp. verslapt, mat, sommo.
Marcēpor, pōris, m. = Marci pater, staf van Marcus.
Marcor, ōris, m. morsigheid; panni, een vuile doek; tp. matheid (des lichaams, des geestes).
Māre, is, n. 1) de zee (in tegenoverstelling van het land); nostrum mare, onze zee (bij de Romeinen) = de Middell. zee; mare caelo miscere, poët. een geweldige storm doen ontstaan (ook tp.); maris pontas, poët., = mare; it mare proruptum, zij (eene rivier) loopt als eene geweldige zee (of mogelijk beter: gaat zich in zee uitstorten); tp. zene zee = eene groote mas-

- za, b. v. aëris; 2) het zeewater; 3) zee-
kleur.
- Mareoticus, a, um, adj. eig. Mareotisch;
poët. = Aegyptisch; labor, = de Aegyptische
pyramiden.
- Marga, ac, f. mergel.
- Margarita, ac, f. (μαργαρίτη) de parel.
- Margaritifer, fëra, fërum, adj. parels in zich
bevattende, concha.
- Margaritum, i, n. z. Margarita.
- Margino, avi, atum, i, met een rand voor-
zien, viam; tabulae marginatae, (met een
vooruitsiekenden rand).
- Margo, inis, m. en f. 1) de rand (eener ri-
vier, eens mossels enz.); en v. d. 2) de
grens (eens akkers, eens rijkts).
- Martinus, a, um, adj. de zee betreffende, b. v.
humor, aestus, fremitus; Venus, (uit de
zee geboren).
- Martica, ae, f. 1) een soort van groote maar
slechte vygen; 2) aanbeijen.
- Martialis, e, adj. het huwelijk betreffende;
conjugium, het huwelijk; tp. capistrum, het
huwelijksjuk.
- Martitatus, a, um, adj. eig. betrouwd (in
scherts); pecunia, (hetwelk men door zijne
vrouw verkreeg).
- Martitimus, a, um, adj. 1) de zee of het meer
betreffende; b. v. aestus, sal, fluctus; di-
mictio, een zeegevecht; cursus, eene zee-
reis; aflatus, de zeewind; praedo, een zee-
roover; 2) aan zee gelegen (oeyers, land-
goed, stad, Staat enz.)
- Martio, avi, atum, i, 1) uithuwelijken (b. v.
zijne dochter); tp. zich paren, b. v. de
wijngaardloten met den olmboom; 2) (van
dieren en gewassen) bevruchten.
- Martius, a, um, adj. het huwelijk betreffen-
de; domus, (waarin echte leden zich be-
vinden); Venus, poët., huwelijksliefde;
subst. -us, m. een echtgenoot, en poët. een
bruidegom; f. eene echtgenoot; ook ge-
bruikt men het van dieren, b. v. maritus
gregum; maritus olens, = de geitenbok.
- Marmor, oris, n. (μαρμαρόν) marmer, of iets
dat daaruit is gemaakt; tp. poët. de vlak-
te (der zee).
- Marmorarius, i, m. faber (of alleen -ius),
een bewerker van marmer.
- Marmoratum, i, n. uit marmer vervaardigd
pleister voor muren of vloeren.
- Marmoratus, a, um, adj. marmereen, van mar-
mer (standbeeld, dak, huis); tp. a) in
gladde en glans aan marmer gelijk, b. v.
zekere deelen des lichaams; aequor, de
spiegelgladde zee; b) zoo hard als mar-
mer, terra marmorea gelu candida facta.
- Marmorosus, a, um, adj. marmerechtig, hard
als marmer.
- Marra, ae, f. 1) een ijzeren houwel (om in
den grond mede te hakken); 2) een ijze-
ren haak (om te visschen).
- Mars, tis, m. (verw. met Mavors of *Apw)
1) Mars, de God des oorlogs; tp. a) de
oorlog; martem invadere, het gevecht be-
ginnen; apertus, een stryd in 't open veld;
b) het twisten voor het gerigt; c) de aart
van den kamp of gevecht; suo marte pug-
nare, op eene aan iemand eigendommelijke
wijze strijden (b. v. de ruiters op hunne
- paarden); v. d. z. v. a. tp. meo, tuo etc.
marte, door (mijne, uw) eigene kracht;
d) poët. dapperheid; 2) de planeet Mars.
- Marsupium, i, n. (μαρσούριον) een geldzak.
- Martialis, e, adj. 1) Mars betreffende; ludii,
spelen ter eere van Mars; flamen, de pries-
ter van Mars; 2) naar Mars genoemd,
b. v. milites, soldaten van het legioen van
Mars.
- Marticola, ae, m. poët. = qui colit Martem.
- Martigena, ae, m. en f. poët. een kind (na-
koming) van Mars.
- Martius, a, um, adj. 1) Mars betreffende (dik-
wijls = oorlogszuchtig); proles, poët.
de nakomelingschap van Mars (Romulus en
Remus); lupus, anguis, (aan Mars geheil-
igd); campus Martius, het veld van Mars;
(mensis), de maand Maart; 2) de planeet
Mars betreffende; fulgor Martius, de glans
der planeet Mars; 3) de maand Maart be-
treffende; calendae, de 1ste Maart.
- Mas, maris, m. (ons man) 1) mannelijk (niet
vrouwelijk), van het mannelijk geslacht
(ook van dieren en boomen); mas vitellus,
een mannelijk ei; 2) mannelijk = krijg-
shafte enz.; male mas, poët. versaagd,
kleinhartig.
- Masculesco, ere, i. (van planten) tot het
mannelijk geslacht overgaan.
- Masculërum, i, n. eene met wijnstokken van
het mannelijk geslacht beplante plaats.
- Masculinus, a, um, adj. mannelijk, van man-
nen, membra; rapa masculini sexus; genus,
het mannelijk geslacht (in de grammatica);
tp. mannelijk = krachtig (b. v. in de wel-
sprekendheid).
- Mascùtus, a, um, adj. mannelijk; infans,
genus; mascula thura, poët. de beste wie-
rook; tp. mannelijk (wat het karakter be-
treft).
- Massa, sae, f. (μάζα) eene massa, een klomp
(b. v. de bajert, of een klomp ijzer, goud,
pek; vooral geronnen melk, dus = kaas);
it. een stuk b. v. steen.
- Massula, ae, f. dem. eene klompje.
- Mastice of Mastice, es, f. (μαστίχη) mas-
tiz.
- Mastigia, ae, m. (μαστίγια) eig. iemand die
altijd gegeeseld wordt, een vlegel, deug-
niet.
- Mastruca of Mastruga, ae, f. (een Sardinisch
woord) eene soort van pels; (tp. als scheld-
woord).
- Mastrucatus, a, um, adj. = mastruca indu-
tus.
- Mätara, ae, f. (een Gallisch woord) eene
werpspies.
- Mätäris, z. Matara.
- Mätäla, ae, f. in 't alg. een wateryat: voor-
al ook een waterpot.
- Mätello, ðnis, m. waarschiyn. een yat voor
water.
- Mätëola, ae, f. een houten knuppel om te
mede in den grond te slaan.
- Mäter, tris, f. (μάτηρ, dorisch: μάτηρ) moe-
der, ook van dieren (dikwijls is het slecht
een eertitel, ook voor Godinnen of de be-
naming van minnen en oude vrouwen);
mater familiae of familias, huismoeder; ma-
gna mater of alleen mater (sc. Deorum) 2

- = *Cybele*; mater florum, = *de godin Flora*; amorum, = *Venus*; ook beteekent *mater den boom of stam, waaraan takken wassen, de moederstam*; tp. *de moeder* = *de oorsprong van iets*.
Mātercūla, ae, f, dem. *moedertje*.
Māterīa, ae, f. 1) *stof, materie, waaruit iets bestaat*; v. d. *vooral hout, bijz. timmerhout*; materiam caedere, *hout hakken*; ook is het = *voedingsstof*; verder is het vooral 2) *de stof of het onderwerp, waarover men spreekt, schrijft enz.*; sermonis, *onderwerp van een gesprek*; aequitatis, *de stof (het hoofdstuk) over de billijkheid*; 3) *in 't alg. stof = gelegenheid, aanleiding (tot iets, b. v. tot oproer, wangunst enz.)*; 4) *stof = aanleg (talent van iemand)*; 5) *eene bepaalde soort van dieren (het ras)*.
Māterfārius, a, um, adj. *het hout (het timmerhout) betreffende*; fabrica, *de timmermanskunst*; subst. -us, m. *die het timmerhout levert*.
Māterfāndus, a, um, partic. *om van hout op te bouwen*.
Māterfātor, ōnis, f. *het houtwerk om te bouwen*.
Māterfātura, ae, f. *bearbeiding van het timmerhout*.
Māterfātus, a, um, partic. *van bouwstof gemaakt (van hout)*, b. v. *aedes male materiat*.
Māterfior, ūtus sum, i. (*bij de soldaten*) *hout hakken of halen*.
Materis, z. *Matera*.
Māterius, a, um, adj. *moedertijk (naem, hart; ook van dieren)*; Delus materna, (*met betrekking tot Apollo*) *Delos, alwaar hij is geboren*; res maternae, *de moederlijke bezittingen*.
Māteriāra, ae, f. *moedersuster, moei, tante*.
Māthēmātica, ae, f. (μαθηματικὴ sc. τήχην) 1) *de meetkunde*; 2) *de sterrekunde*.
Māthēmāticī, ōrum, m. *sterrekijkers (Chaldeers)*.
Māthēmāticus, a, um, adj. (μαθηματικός) *meetkundig*.
Māthēna, um, n. *een vrouwenfeest, ter eere der mater matūa*.
Mātrīcula, ae, m. en f. *een moedermoeder, eene moedermoordster*.
Mātrīclūm, i, n. *de moedermoord*.
Mātrīmōnium, i, n. *het huwelijk*; collocare aliquam in m., *uithuwelijken*; tenere m. aliquam, *met iemand getrouwd zijn*; tp. *matrimonia, echtgenooten, huisvrouwen*.
Mātrimus, a, um, adj. *wiens moeder nog leeft*.
Mātrix, leis, f. 1) *de moeder van dieren*; 2) *de moederstam, de stam eens booms, waar de takken uit ontspruiten*.
Mātrōna, ae, f. 1) *poët. gemalin, echtgenoot*; 2) *eene voorname, aanzienlijke vrouw, eene dame (ook wordt Juno zoo genoemd)*.
Mātrōnālis, e, adj. *eene vrouw van aanzien betreffende, haar eigen enz.*; gravitas, *decus*.
Mātra, ae, f. *eene mat of eene deken (b. v. van biezen)*.
Mātrēs, en

- Mātrōa**, ae, f. (ματρώα) *eene lekkere spijs*.
Mātrūla, ae, f. *een nachtpot, waterpot*.
Mātrūrate, adv. *tijdig, haastig, b. v. volgen, voor den dag komen*.
Mātrūratio, ōnis, f. *de bespoediging, de verhaastiging eener zaak*.
Mātrūratūs, z. *Mauuro*.
Mātrūre, adv. 1) *tijdig = ver regter tijd*; 2) *tijdig = haastig, schielijk*; 3) *tijdig = te vroegtijdig (b. v. sterven)*.
Mātrūresco, ūi, z. S. 3. *rijp worden (vruchten)*; tp. *eene meiseje, een boek, de jeugd enz.*
Mātrūritas, ātis, f. *het rijpen (der vruchten enz.)*; tp. *de rijpheid, b. v. des leeftijds, des verstands enz.*; maturitates temporum, *de behoorlijke afwisseling der verschillende jaargetijden*.
Mātrūro, avi, ātum, i. *rijp maken, doen rijpen (b. v. het weder de vruchten, ook v. n. de lijfsvrucht, van eijeren enz.)*; maturari, *rijpen*; tp. 1) *rijp maken = week maken (eene zweer)*; 2) *behoorlijk zuiveren (b. v. mustum maturatum)*; 3) *iets bespoedigen (vlugt, voornemen, reis enz.)*; aliquid necem, *iemand's dood bespoedigen (hem eerder dooden)*; maturo facere, proficisci, *ik maak spoed met het doen, met het vertrekken, d. i. ik haast mij om iets te doen, om te vertrekken*; maturato opus est, *de zaak eischt spoed*; 4) *iets tijdig, d. i. ter regter tijd doen*.
Mātrūrus, a, um, adj. 1) *rijp, tijdig (vruchten)*; tp. *rijp van jaren, of de jaren zelve, rijp van verstand enz.*; ovis, (*tot baren geschikt*); filia matura viro, (*huwbaar*); venter, (*op het punt van te baren*); maturus aevi, acvo, *rijp van jaren = oud*; maturus militiae, *rijp voor (geschikt tot) den krijgsdienst: maturi cenjuriones, (die reeds uitgediend hebben)*; tempus, *de regte tijd*; mors, *de dood eens oudens*; 2) *vroeg rijp of vroegtijdig, b. v. fabae, vroege boonen*; it. *in 't alg. vroegtijdig, hetgeen te vroeg (of ook wel vroeger dan iets anders) geschiedt of begint*; decessio, hiems; ego sum maturior illo, *ik ben vroeger dan hij*; 3) *poët. rijpend of rijp makend; soles, zonnहितte*.
Mātrūrino, adv. *'s morgens vroeg*.
Mātrūrinum, i, n. *de morgentijd*.
Mātrūrinus, a, um, adj. *morgen, hetgeen 's morgens in de vroegste plaats heeft*; tempus, somnus, frigus etc.; equi, (*van Aurora*); matutinos pectere capillos, *poët. (d. i. 's morgens vroeg)*; se matutinus agebat, *hij was vroeg op*.
Mātrūrōlūm, i, n. *eig. het praalgraf van Mausolus*; tp. *in 't alg. een praalgraf*.
Mātrūvōlo, z. *Malo*.
Māvorus, tis, m. (z. Mars), *Mars, de krijgsgod*; urbs Mavortis, = *Rome*.
Māvortius, a, um, adj. *poët. 1) van Mars of Mars betreffende, moenia = Rame; conjux, = Venus*; 2) *krijgshaftig; proles, facta*.
Maxilla, ae, f. *de kinnebak*.
Maxillaris, e, adij. *de kinnebak betreffende; dentes, de baktanden*.

Maxime, (of maxime) adv. (superl. van magis) *het meest*, b. v. maxime acceptus, *het meest bemind*; locus m. frumentarius; quam maxime, *zoo veel mogelijk*; maxime of vel maxime, *hoofdzakelijk*; intucumini eos maxime, (vooral diegenen); bij antwoorden is het = juist zoo.

Maximtas, atis, f. (oud) = magnitudo.

Maximöpere, adv. (zamengetrokken uit maximo opere) *zeer sterk*, b. v. bidden, *kwajlijk nemen*, z. Magnopere.

Maximus, adj. superl. van magnus.

Mäza, ae, f. (μάζα) *meelpap*, om honden enz. mede te voeden.

Mäzönömus, i, m. of -um, i; n. (μαζόνιος of -öv) *eene schotel (om eten op te leggen)*.

Mäbätis, e, adj. 1) *doordringend, hetgeen doordringen kan als b. v. lucht*; 2) *doordringbaar* = waar men door gaan kan, transitus.

Mämet en Meapte, staat met nadruk voor mea.

Mäntas, us, m. 1) in 't alg. *de beweging eener zaak (der sterren, des waters, der lucht, des adems, de vlugt eens vogels)*; meatus Danubii, (de mond); 2) *een doorgang*; spirandi, de loop van den adem.

Mäcastor, bij Castor! *waarlijk!*

Mächanicus, i, m. (van μηχανή) *een werktuigmaker, mechanicus*.

Mäcum, met mij;

Med, voor me.

Mädis, ydis, f. adi. poët. eig. *Medisch* = tooverachtig; herbae, *tooverkruiden*.

Mädela, ae, f. *geneezing, geneesmiddel*.

Mädens, tis, eig. partic. *genezend*, maar ook subst. m. *een geneeskundige, arts*.

Mädeor, z. P. 2. (verw. met μάοας, *zorgen voor enz.*) 1) eig. *afschipen van eene zaak*, b. v. morbo, malo, incommodis, inopiae, dolori, vulneribus, v. d. ook *genezen, heelen*, capiti, homini (en zeldzamer met den acc.); 2) *zeer zelden passieve*, b. v. ut huic vitio medeatur, *om dien ramp te stuiten*.

Mävanus, a, um, adj. = medius.

Mällastinus, i, m. *een geringe slaaf die in alle zaken helpen moet*.

Mädicäbälis, e, adj. 1) poët. *geneslijk*; 2) *heilzaam*.

Mädicämen, inis, n. gew. poët. *elk middel voor iets (dus b. v. geneesmiddel, middel tegen toorn enz., blanketsel om zich schoonheid te verschaffen, toovermiddel, een middel tot verbetering van den wijn, van velden enz., ook een schadelijk middel, dus = vergif)*.

Mädicamentösus, a, um, adj. = quod vim medendi habet.

Mädicamentum, i, n. is = medicamen, en alleen in Proza gebruikelijk.

Mädicäto, önis, f. *een kunstig behoedmiddel tegen iets*.

1. Mädicäus, us, m. poët. *een toovermiddel*.

2. Mädicäus, a, um, adj. *hetgeen eene genezende kracht heeft (water, eene plant enz.)*

Mädicinäs, e, adj. *zeldzaam, voor medicus*.

Mädicina, ae, f. 1) in 't alg. *een hulpmiddel tegen iets (tegen gevaren, smart enz.)*, vervolgens vooral *een geneesmiddel*; alicui medicinam facere, *eene kuur aan iemand doen*, iemand genezen; 2) *de genees-, heilkunde*; 3) *de werkplaats van eenen geneesheer of heelmeeester*.

Mädyco, ävi, ätum, i. 1) *heelen, genezen (eene wonde enz.)*; 2) *met zekere bijvoegsels iets bereiden, nat maken, om het daardoor te verbeteren*; aquam thymo; semina; (bevochtigen, wecken); vellera, comas, poët. *de wol, het haar verwen*; sedes medicatae, poët. (met sap van kruiden besprengd); 3) *iets (b. v. pijlen enz.) vergiften*.

Mädycor, ätus sum, i. *iets of iemand genezen*; tp. alicui, *iemand bijstaan, helpen*; metum, *de vrees ontmenen*.

1. Mädicus, a, um, adj. 1) *genezend, b. v. vis, salubritas; manus; ars, de geneeskunde*; subst. -us, m. *een geneesheer*; tp. digitus medicus, *de vinger die het naast is aan den kleinsten*; 2) poët. *tooverend*.

2. Mädicus, a, um, adj. eig. *Medisch, dikwijls ook = Assyrisch, Persisch*; arbor, *de citroenen- of oranjeappel-boom*; mala medica, *de vruchten van dien boom*.

Mädye, adv. *middelmatig (b. v. regeren)*.

Mädyetas, atis, f. (een door Cicero gevormd woord) *het midden*.

Mädimnum, i, n. en -us, i, m. (μάδιμον) *een Grieksche maat voor drooge waren van 6 modii, nagenoeg = 2 Amsterdamsche schepels, eene medimne*.

Mädyöcris, e, adj. *middelmatig (in elke betrekking)* b. v. familie, man, moed, redenaar, grootte, zorgvuldigheid, kwaad, breedte.

Mädyöcritas, atis, f. 1) *de middenweg (in elke zaak)*; 2) *middelmatigheid (b. v. van inzichten, begaaftheden, van iemands stand)*.

Mädyöcrter, adv. *middelmatig (= tamelijk, niet buitengewoon)*; ferre, *het gelaten dragend*.

Mädyöxynus, a, um, adj. *de middelste onder velen*.

Mädytävundus, a, um, adj. *op iets peinzend, b. v. op eenen oorlog*.

Mädytämen, inis, n. poët. *het peikzen op iets, b. v. belli*.

Mädytämentum, i, n. *het peinzen op iets, b. v. belli*.

Mädytäte, adv. 1) *door lang overleg (iets weten)*; 2) *met overleg, met voorbedachten rade (iemand beschimpen)*.

Mädytätö, önis, f. 1) *het nadenken over iets, de gedachte aan iets, futuri mali; meditatio curvandi rami, herhaalde poging (om een tak te krommen)*; 2) *oefening in denken, vlijtige studie (b. v. voor dat men eene redevoering houdt enz.)*

Mädytätus, z. Meditor.

Mädytterräneum, i, n. *eene plaats binnen in het land, het binnenland*.

Mädytterräneus, a, um, adj. *midden in het land*

(niet aan zee); locus, commercium, homines; mediterranei, die midden in het land wonen.

Méditor, ritus sum, i. (verw. met μέδομα, aan iets denken) 1) aan iets denken (aan zekere bezigheden); 2) op iets denken (om het uit te voeren) b. v. op de vlugt, op zijn verzoek enz.; 3) over eene zaak nadenken, zich door nadenken op iets voorbereiden (op eene redevoering enz.); 4) zich voorzigtig in iets oefenen; 5) (passive) meditatus, uitgedacht, overdacht (plan, roedvoering, boek).

Médium, i, n. het midden (der wereld, des daags; tp. a) de middclweg in eene zaak; media; gematigde zaken; b) een midden, middenzaak (tusschen twee andere); c) de menigte (in tegenoverstelling van weinige), de menschen, het publiek; in medium proficere, openlijk bekend maken; venire of procedere in medium, in 't openbaar verschijnen; tollere verba de medio, poët. gewoont. bekende woorden gebruiken; tollere de medio, uit den weg ruimen; e medio excedere of abire, van het tooneel heengaan = sterven; in medio, voor iemands oogen; rem in medium vocare, de zaak voor een openbaar gerecht brengen; asserre utilitatem in medium, (= allen daaraan deel laten nemen); in medio relinquere, het overlaten aan de algemeene voordeelvelling = de zaak daar laten.

Médius, a, um, adj. midden, (na bij het midden, zich in het midden bevindende enz.) b. v. eene plaats, een deel, tijdstip enz.; poët. onder weegs; in medio foro, midden op het forum; in media potione, milden onder het drinken; aliquem medium arripere, midden om het lijf vatten; aetas, de middelbare jaren; homo, van middelbare jaren; tp. a) middelmatig (menschen, oorlog enz.); b) den middclweg houdend; c) die z. v. a. midden tusschen twee zaken in staat, belli pacisque; fratris et sororis, (de bemiddelaar); d) die midden tusschen twee partijen in staat = onzijdig; e) dubbelzinnig (antwoord enz.).

Medius Fidius, z. Fidius.

Médulla, ae, f. (weil. verw. met μυελός) het merg in de beenderen en planten; tp. het binnenste (des harten); in alicuius medullis haerere, in iemands hart wonen.

Médullitus, adv. z. v. a. tot in het merg = hartelijk, innig. b. v. beminnen.

Médullulosus, a, um, adj. vol merg.

Médullula, ae, f. dem. = medulla.

Méduseus, a, um, adj. poët. van Medusa, op haar betrekking hebbende; equus, = de Pegasus; fons, = de hengstenbron.

Mégaræa, ae, f. (Μεγαρά) eig. de toornige (eene der drie wraakgodinnen).

Mégalensis, e, adi. de godin Cybele betreffende; ludi, spelen die ter harer eere (hoofdzakelijk door vertooning van schouwspelen) werden gevierd; sacra -ia of alloca -ia, = ludi megalenses.

Mégalestiacus, a, um, adj. poët. = Megalestius.

Mégalestus, a, um, adj. = Megalensis; pl.

-ia, de Megalensische spelen.

Mégilographia, ae, f. (μεγαλογραφία) het schilderen van grootsche voorwerpen, b. v. van Goden.

Mégistanes, um, m. (μεγιστάνης) de grooten eens rijk.

Méhercule etc., z. Hercules.

Méjo, ére, z. wateren.

Mel, mellis, n. (μέλι) honig (ook als lefzingswoord) meum mell tp. in 't alg. iets zoets, aangenaams, b. v. poetica mella.

Mélancholicus, a, um, adj. (μελαγχολικός) zwartgallig.

Mélândryum, i, n. (μελάνδρυν) een stuk ingezouten ιερίν.

Mélantia, ae, f. (μελάντια) zwartgekleete huid (eene ziekte).

Mélaiurus, i, m. (μελαΐουρος) een zwartstaart (een zeevisch).

Mélaptum, i, n. (van μέλον en ἄπιον) een appel, die naar eene peer gelijk.

Mèles en Melig, is, f. welligt: de das.

Méliceris, idis, f. eene honigzweer (eene zweer met dikke ester).

Méllichrus, adj. = mellis colorum habens.

Mélicus, a, um, adj. (μελικός) eig. zangerig = lyrisch, b. v. poema; subst. -us, een lyrisch dichter.

Mélimelum, i, n. (μελιμελον) een honig-appel.

1. Mélima, ae, f. een randsel of buidel van dassen-vel.
2. Mélima of Mellina, ae, f. een honig-zoete drank.

Mélistum, i, n. Melisch wit (van het eiland Melos).

Mélinus, a, um, adj. (van μέλον, een appel) van kweeën of kwee-appels (olij, zalf); vestimentum, (van derzelver kleur).

Mélior, (n. -ius), oris, adj. comp. van bonus, (is verw. met den grieksch. vocativus ὦ μέλις, o beste! en schijnt uit een oud mbellus ontstaan te zijn, waarvan aan de eene zijde bellus, aan de andere melior etc. is gevormd); beter, b. v. levenstijd, toestand, vorst enz.; meliore conditione uti, in betere omstandigheden zijn; bello melior of alio melior, dapperder; pedibus melior, sneller; melior pugna, (voordeeliger); melior pars diei, het grootste gedeelte van den dag; tanto melior, (als uitroep) braaf! voortreffelijk! (sc. zijt gij); melius est, het is beter, voordeliger enz.; melius est factum alicui, (een zieke) is beter geworden; incipit res melius ire, (beter te gaan).

Mélisthyllum, i, n. (μελισθαλλόν) een voor de bijen aangenaam kruid, de melisse.

Mélistensia, um, n. = melitenses vestes, kleederen enz. van het eiland Malta.

Mélistites, ae, m. (μελισθίτης) een honig-drank (uit honig en most).

Mélisturgus, i, m. (μελισθουργός) dia zich met de honig-zoet ophoudt.

Mélistus, adv. z. Melior.

Méliustile, adv. dem. iets beter, b. v. est alicui; m. bibere, een weinig te veel drinken.

Méliustilus, a, um, adj. dem. iets beter (eene zaak, een zieke).

Mella, ae, f. honig-water.
 Mellartum, i, n. een bijenstok.
 Mellartus, a, um, adj. de bijen betreffende, vas.
 Mellatio, onis, i. honig-lezing.
 Mellëus, a, um, adj. van honig (b. v. kleur).
 Mellicûlum, i, n. dem. (als liefkozing) hartje, lieffe.
 Mellifer, fëra, fërum, adj. poët. honig dragende.
 Mellificum, i, n. honig-teelt.
 Mellifico, are, i. honig maken of teelen.
 Mellificus, a, um, adj. honig makend of teelend; opus, het honig teelen der bijen.
 Melligenus, a, um, adj. van honig, succus.
 Melligo, inis, f. 1) bijen-harst, stopwas; 2) sap van onrijpe druiven.
 Mellilla, ae, f. (sc. res) als liefkozingswoord eig. iets honigzoets = mijn hartje.
 Mellifera, ae, f. eig. iets honigzoets; tp. lieflijkheid, genoeg.
 Mellitus, a, um, adj. met honig gemengd of honig-zoet; tp. honigzoet = allerliefst, b. v. ògen.
 Melomeli of Melimeli, n. (μελιμυα) ingemaakt kweeënsap.
 Melos, (i), n. (μῆλος) poët. een gezang.
 Membrana, ae, f. de huid, waarmede de leden bedekt zijn; dus in 't alg. de huid van vruchten, der hersenen (het hersenvlies), van slangen; it. de huid, waarop men schrijft = perkament; pl. -ae, poët. het uiterste, de oppervlakte, coloris.
 Membranacëus, a, um, adj. 1) uit eene huid bestaande; 2) naar eene huid gelijkende.
 Membranula, ae, f. dem. 1) een vlicsje; 2) perkament.
 Membratim, adv. van lid tot lid (b. v. het gevoel verliezen); caedere, in stukken houwen; tp. in korte zinnen (spreken).
 Membratûra, ae, f. de bouw der leden.
 Membrum, i, n. een lid des lichaams (vooral een groot); membra, leden (dikwijls = lichamen); tp. een lid = een deel van iets (b. v. van een schip, huis, eener rede v.).
 Memini, isse, (eig. een perf. van het oude memino, is verw. met μνημι) 1) ik herinner mij aan iets of iemand, denk aan eene zaak of persoon; memini te narrare, ik herinner mij dat gij verhaald hebt; memineris mei, gedenk mijner (d. i. schrijf mij); tp. poët. meminisse lethi paterni, (= denzelve wreken); 2) iets bedenken; 3) iets weten of zeker weten; tp. poët. (van eene zaak) kunnen; 4) aan eene zaak of eenen persoon met woorden denken = dezelve vermelden.
 Memnonius, a, um, adj. eig. Memnon (koning van Ethiopie) betreffende; tp. poët. = Oostersch, Ethiopsch; color, (zwart).
 Memor, oris, adj. 1) eener zaak indachtig, virtutum, officii; ook poët. van dingen, b. v. lacrymae, lingua, manus, vox etc.; cadus Marsi memor duelli, (wien de Marsische oorlog nog heugt); tp. a) indachtig aan eene weldaad = dankbaar; b) poët. eener belediging indachtig = wreken, b. v. via; c) lang gedachtig = van goed geheugen; 2) poët. hetgeen iemand aan iets herinnert, tabulae, versus.

Mëmöräbils, e, adj. 1) hetgeen verhaald kan worden (waarvoor men woorden vindt), = hoor-, denkbaar; 2) hetgeen verdient verhaald te worden; 3) merkwaardig.
 Mëmörandus, a, um, adj. vermeldingswaardig, merkwaardig, locus, pugna.
 Mëmörator, oris, m. poët. die iets verhaalt of vermeldt.
 1. Mëmöratus, us, m. het verhalen (eig. alken in den dat. en abl.) lepidum memortui; memoratu dignum, vermeldingswaardig, merkwaardig.
 2. Mëmöratus, a, um, adj. merkwaardig.
 Mëmöräta, ac, f. 1) het bedenken eener zaak, de overweging, b. v. periculi; 2) het aandenken = geheugen; memoria complecti aliquid, iets bewaren (in 't geheugen); v. cillare memoria, niet vast van geheugen zijn; 3) het aandenken = de herinnering; post hominum memoriam, naar mensche geheugenis; per omnium saeculorum -am, door het aandenken aller tijden; memoria rei abiit of abolevit, de herinnering daaraan is verloren gegaan; memoriae tradere of prodere, aan het geheugen overleveren (als geschiedschrijver), te boek stellen; viri memoria digni, merkwaaardige mannen; v. d. 4) de tyd, in zoo ver men zich iets uit denzelve herinnert (de geheugenis); nostra, patrum memoria; omnis memoriae princeps; 5) het verhalen van iets (geschiedkundigs); duplex memoria de etc., men verhaalt deze zaak op twee wijzen.
 Mëmörälis, e, adj. liber, een dagboek.
 Mëmöröla, ae, f. dem. het geheugen.
 Mëmörörter, adv. uit het geheugen, uit het hoofd, van buiten, b. v. orationem habere, meminisse, cognoscere etc.
 Mëmörö, ävi, ätum, i. vermelden; verba memorata alicui, poët. (van welke zich iemand bediende).
 Memphitis, Ydis, f. adj. poët. Aegyptisch; vacca, (io).
 Menda, ae, f. een gebrek (aan 't lichaam, in het schrijven).
 Mendaculoquus, a, um, adj. leugenachtig.
 Mendaculum, i, n. dem. een (kleine) leugen.
 Mendacum, i, n. 1) in 't alg. een verdichtsel; mendacia vatum, poët. (verdichtsel); locum potarum mendacio facere, gelegenheid tot een dichterlijk verdichtsel geven; tp. naboorring eener stof, b. v. eener kleur; 2) eene onwaarheid (een leugen); mendacium dicere, eene onwaarheid zeggen (zowder het te willen); cave mendacium, lig niet.
 Mendacunculum, i, n. dem. z. Mendaculum.
 Mendax, äcis, adj. leugenachtig, leugenaar; poët. infämia, (valsch, ongegrond); tp. leugenachtig; a) bedriegelijk (verschyningen, spiegel, slaap, gedaante enz.); fundus, een goed, dat de gewenschte vruchten niet opbrengt; b) nagemaakt, valsch, pen-nae, os; c) valsch, verdicht, dummum.
 Mendaculum, i, n. een bedelaar.
 Mendicatio, onis, f. de bedelary.
 Mendice, adv. bedelachtig,

Mendicitas, fctis, f. *grootte armoede, armoedigheid.*

Mendico, avi, itum, i. -or, itus sum i. 1) *bedelen*; 2) *afbedelen* = *zeer dringend om iets bidden.*

Mendicula, ae, f. (sc. vestis) *een bedelaarskleed.*

Mendicus, a, um, adj. *en subst. bedelachtig, een bedelaar*; tp. *bedelachtig, armoedig.*

Mendöse, adv. *gebreklig (b. v. schrijven).*

Mendösus, a, um, adj. 1) *vol gebreken (een afschrift, eene geschiedenis, zeden enz.); mendosum tinuire, poet. (voor mendose); 2) iemand die misslagen begaat (b. v. in het afschrijven).*

Mendum, i, n. *eén gebrek (in de geschiedenis enz.); ten misslag (in het schrijven enz.)*

Mens, mentis, f. 1) *denkvermogen, verstand; suae mentis (compotem) esse, bij zijn verstand zijn; inente comprehendere of complecti, begrijpen, vatten; 2) verstand, overleg, inzicht; 3) (= animus) zin, hart, b. v. mollis ad perferendas injurias; 4) zin = gedachte (b. v. het komt iemand in den zin, iemand komt op de gedachte); 5) denkwijze of gezindheid, b. v. mentem alicujus intelligere, iemands gedachten begrijpen; 6) inzicht; ea mente; 7) moed; addere mentem, moed geven.*

Mensa, ae, f. 1) *eene tafel, eettafel; mittere alicui de mensa, iemand (spijzen) van zijne tafel zenden; tp. de tafel = het zitten aan dezelve om te eten; apud mensam, super mensam of mensas, aan tafel; 2) iets dat naar gene tafel gelijkt, b. v. a) lamionia, de vleeschbank; b) de wisselbank; c) een altaar (of voetstuk om de heilige varen op te plaatsen); d) een langwerpige vlak deel aan katapulten en blijden.*

Mensürus, i, m. 1) *in 't alg. een wisselaar; 2) een openbaar ontvanger (zij stonden onder den Quaestor).*

Mensio, önis, f. *tp. het afmeten, vocum.*

Mensis, is, m. ($\mu\sigma$) *de maand; primo mensis, in 't begin der maand.*

Mensor, öris, m. 1) *die iets afmeet (b. v. akkers); caeli, poet. = een sterrekundige; 2) die een huis opmeet, om het te bouwen = een bouwmeester.*

Menstrualis, e, adj. *hetgeen elke maand plaats heeft, epulae.*

Menstruus, a, um, adj. 1) *maandelysch = elke maand plaats hebbende; usura, maandelysche opbrengst; menstruum mium, mijne maand (in welke ik ambtsbezigheden heb); 2) maandelysch = eene maand durende; vita, spatium; cibaria, (voor eene maand).*

Mensura, ae, f. *dem. een tafeltje.*

Mensura, ae, f. *de maat; mensuram rei facere of inire of agere, iets meten; mensura ex aqua, = clepsydra; mensura roboris, (de dikte, omvang); tp. a) het gevoel van de behoorlijke maat, b. v. aurium mensura, het gevoel der ooren voor de maat; b) de maat = gesteldheid, b. v. discensis, legati; juris, de maatstaf des regts; c) de reg-*

te maat of evenmaat (b. v. in de schilderkunst = symmetrie).

Menta, z. *Mintha.*

Mentägra, ae, f. *een uitslag aan de kin.*

Mentha, z. *Mintha.*

Mentugo, inis, f. *een uitslag der lammeren.*

Mentio, önis, f. *vermelding eener zaak; mentionem facere de filia, om iemands dochter vragen (aanhouden).*

Mentior, itus sum, 4. 1) *verzinnen (als voorwendsel), causam fugae; 2) liegen (= onwaarheid spreken; it. zijn woord niet houden, ook van dingen, b. v. de oogen = misleiden); spem, poet. de hoop te leur stellen; 3) verzinnen, valschelijk voorgeven; dolores capitis, regiae stirpis originem; tp. de houding of het uiterlijk aanzien van iets aannemen (gew. poet.); b. v. juvenem tinctis capillis; varius colores mentitur lana, = de wol is met verschillende kleuren of bont geverwd.*

Mentitus, a, um, (eig. partic. van mentio) *adj. verzoemen = valsch, b. v. tela, figura, terror.*

Mentum, i, n. *de kin (van menschen en beesten); in de bouwkunst het vooruitstekende deel eener kroonlijst, waar het water afloopt.*

Méo, avi, itum, i. (*is verw. met Eo, maar veel minder gebruikelijk en meer dichterslijk*) *zich bewegen, gaan (van menschen en zaken, b. v. sterren, den adem, schepen enz.)*

Méplitis, is, f. *schadelijke uitdamping van den grond, (it. de godin, die dezelve kan verhinderen).*

Mepte, = *me ipsum.*

Méraculus, a, um, adj. *dem. z. Meracus.*

Méracus, a, um, adj. *zuiver, onvermengd (wijn enz.)*

Mercäbilis, e, adj. *poët. te koop, veil voor geld.*

Mercätor, öris, m. *een koopman (zoowel hij die verkoopt, als die koopt).*

Mercätörus, a, um, adj. *eenen koopman betreffende; navis, een koopvaardijschip.*

Mercatura, ae, f. 1) *de handel met waren; (ook tp.); 2) de waren zelve.*

Mercätus, us, m. 1) *de handel; 2) eene handelstad; 3) openbare veiling, markt, jaarmarkt; tp. openbare samenkomst.*

Mercédula, ae, f. *dem. 1) een gering loon (d. i. betaling voor iets; 2) geringe opbrengst, b. v. praediorum.*

Mercänarius, a, um, adj. *voor loon bedongen, gehuurd (soldaten, getuigen, registers enz.), subst. -us, m. iemand, dien men voor loon huurt (een daglooner enz.)*

Merces, ödis, f. 1) *loon = belooning voor iets; non alia mercede bibam, poet. (onder geene andere voorwaarde); unä mercede duas res assequi. (een spreekwoord), twee vliegen in één klap slaan; tp. a) loon = de straf voor iets, b. v. tmeritatis; b) in 't alg. schade (z. v. a. leergeld, dat men geeft); 2) het voordeel, dat men uit verpachtingen, kapitalen enz. trekt.*

Mercimonium, i, n. 1) *waren; 2) hetgeen men gekocht heeft; 3) een koop.*

- Mercor, ātus sum, i. 1) *handelen, handel drijven*; 2) *koopen* (ook tp. b. v. officia).
- Mercūrialis, e, adj. *Mercurius betreffende*; vir, poët. *die onder Mercurius bescherming staat* (b. v. een dichter); pl. -ales, m. de kooplieden.
- Mercūrius, i, m. 1) *Mercurius, de god van die menschelijke bedrijven, waartoe schranderdheid en behendigheid vereischt wordt*; 2) *Mercurius, de planeet*.
- Merda, ae, f. *drek* (van menschen en dieren).
- Mère, adv. *zuiyer, b. v. terreun*, (ook tp.)
- Mèrenda, ae, f. *het avondbrood* (tegen 5 uur).
- Mèrendārus, i, m. *die van een ander uit medelijden* (des avonds) eten ontvangt.
- Mèreo, ūi, itum, 2. en Mèrēor, itus sum, 2. 1) *iets verdienen* (= *iets waardig zijn*), laudem, supplicium, praemia, immortalitatem; merens, *de waardige* (d. i. die iets goeds of slechts verdiend heeft); tp. *iets begaan*, scelus, culpam; nihil suave meritum est = *factum est*; 2) *iets verdienen* = *hetzelve zich verwerven, b. v. roem, geld enz.*; aliquem dote merere, (z. v. a. koopen); stipendia merere en mereri en alleen merere, *eig. soldij verdienen* = *als soldaat dienen*; equo, pedilus merere, *te paard, te voet dienen*; 3) *zich verdienstelijk maken, bene, malc, optime de etc.*; z. ook meritum en meritus.
- Mèrētrīcie, -cius etc. z. Merit.
- Merga, ae, f. *eene hooivork*.
- Merges, itis, f. 1) *eene garve, een schoof*; 2) z. Merga.
- Mergo, si, sum, 3. *dompelen* (zich *duiken*), *iemand in het water enz.*; caput in terram efflassam; aliquid alvo, *iets in zijn buik laten zakken*; manum in os ursae, poët. (*den beer in den mond steeken*); vultus in cortice, poët. (*verbergen*); terra mergens caelum, poët. = *terra occidentalis*; oculos mergere, (*sluiten*); mergi, *wegzinken*; *it. (van sterren) ondergaan*; fluvius in Euphratem mergitur, (*stort zich uit in enz.*); tp. z. v. a. *in iets verzinken, zich baden in* (wellust, *iemand in ongeluk* (storten)); mersus vino somnoque, *in wijn en slaap verzonken*; potatio quae mergit, (*waarbij men dronken wordt*); usurae mergunt sortem, *de intressen overtreffen het kapitaal*; mersus foro, *bankeroet*.
- Mergus, i, m. 1) *een duiker* (een watervogel); 2) *een wijngaardrank*.
- Mèridānus, a, um, adj. 1) *op den middag*, tempus, somnus, sol; meridiano, *op den middag*; 2) *zuidelijk* (wat de landstreek betreft) plaga, orbis; circulus, (*of alleen -us*), de Aequator.
- Mèridiātio, ōnis, f. *de middagslaap*.
- Mèridies, ēi, m. *de middag* (als tijd; it. als plaats).
- Mèridio, āvi, ātum, i. *een middagslaap houden*.
- Mèrito, adv. *in 't alg. met recht* = *billijkerwijze* (b. v. boos zijn); it. *naar verdienste* (b. v. geprezen worden).
- Mèrtio, āvi, ātum, i. *verdienen* = *zich verwerven* (geld).
- Mèrtorta, ōrum, u. poët. *huurhuizen*.
- Mèrtorius, a, um, adj. *betgeen verhuurd wordt, b. v. vehiculum, rhexa, huurkoets*; pueri, *die hun ligchaam voor geld prijs geven*; z. ook Meritoria.
- Mèritum, i, n. 1) *de verdienste* (in kwaden en goeden zin); merito ejus, *voor zijn verdienenden loon*; non meo merito, *zonder dat ik het verdien*; tp. poët. *waarde, gewigt eener zaak*; 2) *verdiensie, die men zich bij iemand verworft* = *grootte weldaad*; 3) *eene verdiende weldaad*.
- Mèritus, a, um, adj. 1) *die zich bij iemand verdienstelijk heeft gemaakt*; 2) *verdiend* = *behoorlijke* (lof, straf enz.)
- Mèrōbŭlus, a, um, adj. (*als schimp*) *die zuiveren wijn drinks*.
- Merso, avi, ātum, i. *in iets indompelen*; mersari calidā aquā, *in warm water* (in een warm bad) *zich dompelen*; tp. civilibus undis mersari, *zich z. v. a. dompelen in enz.*
- Mèrŭla, ae, f. *de meerle*; it. *de zeemaerle* (een visch).
- Mèrum, i, n. *zuiyere* (en dus zeer sterke) *wijn*; z. Merus.
- Mèrus, a, um, adj. *zuiyer, louter, alleen, b. v. lac, aurum*; undae, poët. *zuiyer* (niet met wijn vermengd) *water*; mero pede, poët. *blootsvoets*; mera spes, *louterer hoop*; mera monstra, *louter wonderen*.
- Merx, cis, f. (van Mereo) *koopwaar*; merces mutare, *ruithandel drijven*; tp. mala merx, *valsehe handel, eene slechte zaak*; it. *een sijne schelm* (mensch).
- Mespŭlum, i, n. (*μῆσπιλον*) *eene mispel*.
- Mespŭlus, i, f. (*μῆσπιλον*) *een mispelboom*.
- Messis, i, f. 1) *de oogst* = *het oogten* (ook het inwinnen van honig); 2) *de oogst* = *oogsttijd*; tp. poët. *oogst* = *jaar*; 3) *de oogst* = *de ingeogste vruchten*; tp. mali messem metere, = *ondank inoogsten*.
- Messor, ōris, m. *een maaijer*; tp. scelerum sator et messor.
- Messorius, a, um, adj. *het maaijen betreffende*, corbis.
- Met, *een bijvoegsel ter versterking, b. v. egomet, memet, tutemet etc.*
- Mēta, ae, f. 1) *elke kogelvormig taellopende figuur* (b. v. een hogiopper enz.); lactis, poët. = *kaas*; 2) *vooral de spitse merkpaal op het einde van den Rom. circus*; tp. *het einde of doel eener zaak*; media caeli meta, poët. = *medium coelum*.
- Mētālepsis, is, f. (*μετάληψις*) *eene metaphorā* (eene overdragrijge wijze van spreken (b. v. wanneer krīstae zet voor den oogst of voor een jaar).
- Mētāllicus, a, um, adj. *het metaal betreffende*; subst. m. *een metaalbewerker*.
- Mētāllifer, fēra, fērum, adj. poët. *rijk in metaal*.
- Mētāllum, i, n. (*μῆταλλον*) 1) *metaal* (goud, zilver, ijzer enz.); 2) *een mijnwerk, bergwerk*.
- Mētāphōra, ae, f. (*μεταφορά*) *eene overdragrijge uitdrukking in plaats van eene eigenlijke* (b. v. de tijd vervliegt, voor: gaat snel voorbij).
- Mētāplasinus, i, m. (*μεταπλασμός*) *de verandering van woorden* (door wegneming).

Mētāyo, ōnis, f. de afpaling of afmetting eener plaats.
Mētor, ōris, m. die de grenzen eener plaats afpaalt.
Mēthōdīce, es, f. (μεθoδική) dat gedeelte der spraakkunst, hetwelk de regels bevat.
Mētēdōsōs, a, um, adj. 1) vreesachtig; 2) vreeselijk, gevaarlijk.
Mētor, ius sum, 4. 1) meten of afmetten (een akker, een vers); tp. afmeten met de zintuigen, met het verstand = beoordeelen (eens ruimte, zich enz.); omnia voluptate sua, alles naar zijn eigen vermaak ajuuten; 2) poët. doormeten = afleggen (eene ruimte); aquas, doorkruissen; 3) uitmeten = uitdeelen (graan).
 1. **Mēto**, avi, ātum, 1. afmeten, afpalen (eene legerplaats enz.)
 2. **Mēto**, messī, messum, 3. in 't alg. iets (dat op het veld enz. rijp is geworden) inzamelen, b. v. wijn, wierook enz.; verder vooral, oogsten; apes metum flores, (zamelen ze z. v. a. in); ut sementem le-cēris ita metes, (spreekw.), zoo als gij gezaaid zult hebben, zoo zult gij maaijen; tp. poët. iets wegmaaijen = afschuren, afsnijden, afslaan, nederhouden (ook van het afmaaijen des doods).
Mētōpōscōpus, i, m. (μετωποσκοπος) eene soort van waarzeggers die op het voorhoofd letteden.
Mētor, ātus sum, 1. uitmeten, afmeten; it. door afmeten afsteken; castra, eene legerplaats afsteken en in 't alg. opslaan; tabernacula, (opslaan).
Mētrā, ae, m. (μετρῆς) eig. een afmeter; 1) eene zekere maat van 10 congiū; 2) eene soort van kroes voor wijn of olij (als de cadus, de amphora).
Mētrīcus, a, um, adj. (μετρικός) metrisch, de versmaat betreffende, pes, leges.
Mētrum, i, n. (μέτρον) de versmaat, maat der lettergrepen; it. het vers zelf.
Mētrīens, tis, adj. vreesachtig; Nero metuētur in posterum.
Mētūla, ae, f. dem. eene kleine spitse paal in den Circus.
Mētūo, ūi, z. S. 3. 1) vreezen (voor bespieding enz.); de vita sua, beducht zijn voor zijn leven; ab aliquo, van iemand iets vreezen; metuō, ne etc., eig. ik ben bevreesd omdat ik wensch dat niet, = ik vrees dat enz.; metuō ut, ik vrees dat niet enz.; tp. poët. zich in acht nemen voor iets, iets te doen enz.; 2) vreezen = schuwēn (God, zijne ouders enz.); 3) in angstvollen twyfel zijn, wat iemand doen zal.
Mētus, us, m. 1) vrees, angst; metus hostium, vrees voor de vijanden; metum habere, vreezen; it. vrees maken of veroorzaken; in metu ponere aliquid, iets voor vreeselijk houden; 2) eerbied, ontzag; 3) eēn voorwerp van vrees.
Mēus, a, um, adj. (verw. met iube, h, h, h) mijn, mij toebehorende; crimina mea, tegen mij ingebragte beschuldigingen; simulatio non est mea, veinzij is mijne zaak niet; sum meus, ik ben mijn eigen meester; meus, subst., mijn vriend; mea tu! mijn beste, mij: lief; meus homo, mijn lieve vriend

(in scherts); meum, of pl. mea, het mijne; meum est, het is mijn pligt; mei, de mijnen.
Mīca, ae, f. (waarsch. van mīco) een kruimeltje, beetje; tp. mica salis, een beetje verstaand.
Mīco, ui, z. S. 1. 1) zich trillend bewegen als de bliksem, het hart, de tong eener slang, afgehouwene ledematen, uitspattend water enz.; micare (sc. digitis), op een gegeven teeken de vingers in de hoogte steken en dan raden hoeveel een ander er in de hoogte stak (à la mora spelen); 2) sikkēren, b. v. vuur, metaal, oogen enz.
Mīctūrō, ūe, 4. gaan wateren.
Mīctūla, ae, f. dem. een kruimeltje.
Mīgratio, ōnis, f. eene verhuizing; tp. overgang eens woords in eene onzigenlijke beteekenis.
Mīgro, avi, ātum, 1. (verw. met meo): 1) verhuizen (uit een huis, uit de stad; van de ziel, in een ander ligchaam); ad generum, naar zijnen schoonzoon gaan; de of ex vita = sterven; tp. a) overgaan in iets (in eene kleur); omnia migrant, poët., alles verandert; b) overtreden (het regt); 2) iets wegbrengen; difficilia migratu, hetgeen ongemakkelijk was om weg te brengen.
Mīles, ūtis, m. (waarsch. van meo, alhoewel men hierbij ook aan ἠμῶν zou kunnen denken); 1) in 't alg. iemand die gaat; v. d. poët. a) f. eene metgezellin, begeleidster; b. v. Phoebe; b) de pion in het schaakspel; 2) iemand die naar den oorlog gaat; eerst = een soldaat te voet, b. v. milite atque equite uti; verv. echter in 't alg. = soldaat (dikwijls ook officier); milites scribere, leger, deligere, (werven); militem fieri, soldaat worden; tp. poët. nova miles eram, ik was nog onbedreven, onervaren; 3) = milites.
Militaris, e, adj. het krijgswezen betreffende; leges, krijgswetten; signa, krijgsbannieren; homines, krijgslieden, in den krijg bedrevēn lieden; aetas, de leeftijd, waarop men soldaat wordt; via, heerweg, heerbaan.
Militariter, adv. op zijn soldaats.
Militārus, a, um, adj. voor militaris.
Mīlīta, ae, f. 1) de krijgsdienst of in 't alg. de krijg, ook dikwijls = veldtoeg; militiae (gen.), in den oorlog; magister militiae, de veldheer; 2) een krijgsambt, eene officiersplaats; equestres militiae, officiersplaatsen bij de ruitērij; tp. in 't alg. een ambt, dienst; 3) de soldaten zelve; 4) krijgsmoed, dapperheid in den krijg.
Mīlīto, avi, ātum, 1. krijgsdienst doen, soldaat zijn; militia militatur, men doet krijgsdienst; bellum militatur, poët., een oorlog wordt gevoerd; tp. onder iemands (b. v. Cupido's) veandels dienen.
Mīlītum, ū, n. gicrst.
Mīlle of **Mīle**, (μῖλλε) 1) adj. indecl. duizend; tp. duizend = ontelbaars; 2) subst. indecl. een duizendtal of duizend.
Mīllēni, ae, a, telkens duizend.
Mīllēsīmus, a, um, adj. de duizendste; usura, een van duizend (maandelijks).

Milliarium, i, n. een mijlsteen (waarvan elk 1000 schreden van den ander stond), dikwijls = mijl.
Milliarius, a, um, adj. duizend in zich bevattende; ala, (van 1000 ruiters); porticus, (die 1000 schreden lang is).
Millies, adv. duizendmaal; tp. ontelbare malen.
Milvius, z. Milvus.
Milvinus, a, um, adj. van een vrouw (vederen enz.); tp. roofzuchtig; milvina (sc. famens), zeer hevige honger.
Milvus, i, m. een roofvogel (de duivenvalk, wouw); it. een roofvisch (ook eene ster).
Mima, ae, f. eene kluchtspelster, pantomimist.
Mimice, adv. mimisch, als een kluchtspeler (= verwaand).
Mimicus, a, um, adj. (μῖμος) 1) mimisch, als een kluchtspeler; jocus, (al te vermetel, overtreven); 2) hegeen of die slechts den schijn van iets heeft, b. v. currus (triumphalis).
Mimographus, i, m. (μυρογράφος) een schrijver van kluchtspelen.
Mimula, ae, f. dem. = mima.
Mimus, i, m. (μῖμος) 1) een kluchtspeler, pantomimist; 2) een kluchtspel (waarin de personen komisch worden nagebootst); tp. eene komedie, pots, b. v. vitae nostrae.
Mim', = mihine?
Mina, ae, f. (μῆνα) eene mina (de zilveren bedroeg 40 gulden).
Minactae, arum, f. bedreigingen.
Minactiter, adv. dreigend (van menschen en zaken).
Minae, arum, f. 1) de vooruitstekende spitsen eener muur, de tinnen; 2) bedreigingen (van menschen tegen menschen, ook tegen dieren; of tp. van zaken, b. v. water, wind enz.)
Minanter, adv. poët. dreigend.
Minatio, onis, f. bedreiging.
Minax, acis, adj. 1) vooruitstekend (eene klip); 2) dreigend (mensch, woorden, rivier, pest enz.)
Minco, tui, z. S. 2. (is zeldzaam) om hoog steken.
Minerva, ae, f. Minerva (de godin der kunsten enz.); pingui Minervā of crassā Minervā, = zonder kunst of geleerdheid; invitā Minervā aliquid facere, (= zonder kunstgevoel, z. v. a. tegen den wil van Minerva); tp. poët. het bewerken van wol.
Mingo, minxi, mictum, 3. (ἐπιχω) wateren.
Minifacicus of -cius, a, um, adj. uit menie of vermiljoen.
Minifanus, a, um, adj. met menie bestreken.
Minifarius, a, um, adj. menie betreffende; metallum, (of alleen -um) menie of vermiljoenbergwerk.
Minifartulus, a, um, adj. dem. iets dat met menie geverwd is.
Minifatus, a, um, adj. met menie geverwd, rood geverwd; cerula, (waarmede men in een geschrift plaatsen teekende, die nog nader overweging vereischen).
Minime, adv. 1) het minst, b. v. van allen; m. gentium, volstrekt niet; 2) geenszins.
Minimus, i, n. 1) het minste = zeer weinig,

b. v. firmicatis; 2) als adv. a) zeer weinig, b. v. slapen; non m., niet weinig; b) zeer zelden.
Minimus, a, um, adj. (superl. van parvus; men vergelijk ook minor) de kleinste, geringste, of ook = zeer klein of gering, (b. v. deel, kwaad, diepte); cibus, zeer weinig spijs; sumtus, zeer weinige onkosten; minimi facere, zeer gering achten; minimus (natu), de jongste (van meer dan twee).
Minuo, avi, atum, i. met menie of rood verwen, z. Minuius.
Minister, stra, strum, adj. die aan iemands zijde gaat = dienaar, dienares (met raad of daad) in den uitgebreidsten zin (b. v. bij eenen maaltijd, bij offerhanden enz. is het bestuur eens amts enz.); minister sceleris, libidinis, die iemand bijstaat in enz.; sermonum, een bemiddelaar; tp. (ook van leenlooze zaken) bijstand enz.; b. v. artes ministrare oratoris; baculo ministro, met behulp van een stok.
Ministerium, i, n. 1) de dienst, de hulp, dien men iemand betooft (bij eenen maaltijd, bij een amt, ook de dienst van dieren); 2) de dienstdoden.
Ministra, z. Minister.
Ministratio, onis, f. de dienst (die ons eene zaak aanbrengt).
Ministrator, oris, m. 1) die iemand beaigent (bij eenen maaltijd enz.); 2) iemand die een ander ergens mede dient (b. v. de regtsgeleerde, die den pleitredenaar behulpzaam was).
Ministro, avi, atum, i. in 't alg. aan iemands zijde gaan; velis, poët. voor de zellen zorgen; verv. bijz. aan tafel bedienen of iets opdragen; of in 't alg. iets bezorgen (een bevel) of verschaffen, geven; iuror arma ministrat, (geeft iemand z. v. a. de wapens in de hand).
Minutabundus, a, um, adj. dreigend.
Minuo, are, i. en
Minutor, atus sum, i. dreigen (iemand met den dood, iemand met het zwaard enz.)
Minuum, i, n. bergvermiljoen, menie.
Minutus, a, um, adj. poët. Minos betreffende; virgo, = Ariadne.
1. Minor, atus sum, i. 1) ergens heen reiken; 2) dreigen (iemand met iets); tp. (van zaken) a) dreigen, b. v. een boom te vallen enz.; b) poët. doen willen, of in 't alg. willen, b. v. magna, multa.
2. Minor, (n. -us), oris, adj. (verw. met ons minder en het gr. in onbraik geraakte μῦς, klein) kleiner, geringer (geld, buit, getal enz.); minor in certamine, poët. (= zwakker); minoris (sc. pretii), voor minder prijs, b. v. verkoopen; minor (natu), jonger, ook de jongste (van twee); minores, de jongeren; it. de nakomelingen.
Mintha, ae, f. (μῦθᾱ) de munte (kruid), pepermint.
Minime etc., z. Minime.
Minuo, tui, atum, 3. (μῖνω, μῖνωθῶ, ons minderen = kleiner maken) verminderen; liena, poët., hout klein hakken of breken; aliquem in pila, poët. (in stukken stooten); tp. a) in 't alg. verminderen, b. v. moles-

tlas, laborem, luctum, spem etc., (verminderen); suspiciouem, opinionem, (te niet doen); majestatem populi, religionem, (schenden); magistratum, censuram, (beperken); minucro (sc) of minui, zich verminderen of afnemen; minuere mirari, poët. ophouden met bewonderen; b) veranderen, opgeven (zijn plan).

Minus, adv. (comp. van parum; men vergel. ook minor): 1) minder (b. v. vermogen); haud minus of non minus, niet minder = even zoo wel; haud minus duo millia, niet minder dan 2000; uno minus teste habere, een' getuige minder hebben; me minus uno, poët. ik alleen uitgezonderd; quo minus, hoe minder, it. = dat des te minder = dat niet; 2) minder, d. i. niet goed (b. v. verstaan); sin minus, maar zoo niet.

Minusculus, a, um, adj. dcm. klein (b. v. brief, tooneel, landgoed enz.)

Minutatum, adv. eig. stuksgewijze; interrogare, korte vragen doen; it. langzamerheid (b. v. iets er bij voegen, zich onttrekken, de krachten verliezen).

Minute, adv. klein, in kleine stukken (snijden enz.); tp. 1) in eenen lagen of gewonen stijl (iets behandelen); 2) naauwkeurig in elke kleinigheid.

Minuta, ac, f. 1) een klein bestanddeel (b. v. iets in kleine deelen schouren); 2) kleinigheden.

Minutum, adv. klein (b. v. breken enz.)

Minutio, ðnis, f. vermindering.

Minutulus, a, um, adj. zeer klein (kind).

Minutus, a, um, adj. klein (mensch, dier, blad enz.); aër, dunne lucht; res minutae, kleinigheden (b. v. bij eene verkoping bij opbod); interrogatio, korte vragen; tp. imperator, philosophus, (slecht, onbeduidend); animus, gebrek aan moed; minutum, (in eene rede) onbeduidend.

Mirabilis, e, adj. wonderbaar, verwonderlijk; mirabile dictu, men kan het naauwelijks gelooven, als men het zegt.

Mirabiliter, adv. op eene wonderbare wijze, dikwijls = verbazend, zeer sterk, b. v. zich verheugen.

Mirabundus, a, um, adj. zich verwonderend, in verwondering zijnde.

Miraculum, i, n. een wonder, iets wonderbaars; verti in miracula, poët. in eene wonderbare gedaante veranderd worden; miraculum magnitudinis, victoriae, een wonder van grootheid, een wonderbare overwinning.

Miratio, ðnis, f. verwondering, (b. v. verwekken).

Mirator, ðris, m. een bewonderaar; poët. nabootser.

Miratrix, icis, f. adj. poët. bewonderend, turba.

Mire, adv. wonderbaar, verbazend, buitengewoon, b. v. gratus, similis etc.

Mirifice, adv. wonderbaar, verbazend, b. v. dolere, diligere; m. de republica meritus.

Mirificus, a, um, adj. wonderbaar, verbazend (b. v. ijver, voordeel, geeft, dankbaarheid, overeenstemming enz.)

Mirnillo, ðnis, m. eene soort van geheel geharnaste zwaardvechters.

Mirror, atus sum, i. 1) zich verwonderen over iets; mirror, het verwondert mij, b. v. u. de sit, quid abierit, van waar hij is, waarom hij heengegaan is; 2) bewonderen (iemand); se, z. v. a. met zichzelve ingenomen zijn; tp. a) bewonderen = wenschen of begeerte naar iets te kennen geven; b) iets bewonderen en het trachten na te volgen.

Mirum, adv. z. Mirus.

Mirus, a, um, adj. wonderbaar, verbazend (b. v. snelheid enz.); mirum mihi videtur, het komt mij zonderling voor; mirum quam of quantum, verwonderlijk veel; mirum ni, het zoude mij verwonderen zoo niet enz. = waarschijnlijk; b. v. mirum ni domi est; mirum in modum, zeer verwonderlijk.

Miscellanæa, ðrum, n. misch. het gemengde eten der zwaardvechters, poespas.

Miscellus, a, um, adj. uit allerhande zaken bestaande, b. v. ludi; vites, wijngaardranken, aie niet van dezelfde soort zijn.

Misceto, cti, mistum of mixtum, 2. (gr. ἕω, ἕωμι); 1) verschillende zaken onder elkander mengen (bitter en zoet, zout onder eene spij, vreugde onder droefheid enz.); miscet se maria, poët. (zij vermengen zich z. v. a. in een storm); campus miscetur pulvere, poët. het veld wordt met stof gevuld; domum gemitu miscere, poët., met zuchten vervullen; sanguinem et genus cum aliquo, met iemand trouwen; curas cum aliquo, (met iemand deelen); se miscere viris, zich onder de mannen begeven; se alicui, poët., zich met iemand vermengen; certamina, proelia, zich in een gevecht inlaten; vulnera, poët., elkander wederzijdsch wonden; tp. in verwarring brengen, overhoop halen, b. v. rempublicam, coelum ac terras miscere, hemel en aarde bewegen; 2) door menging goedmaken, b. v. een drankje; tp. verwekken, maken (gemurmel, ongeluk enz.); plurima miscere, allerleihande dingen overhoop halen, allerleihande (kwaad) ondernemen.

Miscellus, a, um, adj. dem. ongelukkig.

Miser, æra, ðrum, adj. (waarsch. verw. met οὐρανό, = οὐρανό) eig. ellendig, zwak, ziek van ligchaam; tp. a) ellendig = ongelukkig (mensch, omstandigheden); miscrum! welk een ongeluk! amor miser, poët. al te hevige liefde; b) ellendig = niets waardig (mensch, buit enz.)

Miserabilis, e, adj. 1) beklagenswaard, beklaglijk (oogopslag, nederlaag, mensch enz.); insultare, poët. (= op eene jammerlijke wijze); 2) klagen (stem enz.)

Miserabiliter, adv. 1) op eene beklaglijke of beklagenswaardige wijze (b. v. sterven); aliquem laudare, de lijkrede op iemand zoo houden, dat men daardoor bij de anderen medelijden verwekt; 2) beklaglijk (= klagen) schrijven, wenen.

Miseratio, ðnis, f. 1) medelijden; 2) klagt, beklag.

Misere, adv. 1) ellendig = ongelukkig enz., b. v. leven; 2) ellendig = slecht, erbarmelijk, b. v. schrijven; 3) erbarmelijk =

- zeer, zeer hevig, b. v. beminnen, wenschen; misere nolle, volstrekt niet willen.
- Miserēo, tii, Itum (en erturn), 2. gev. impers. miseret me alicujus, ik heb medelijden met iemand; ejus vicem miseret me, ik beklaag zijn lot, ik heb medelijden met zijn toestand; ook zegt men: miseretur me, ik heb medelijden; me miseritum est, ik heb medelijden gehad.
- Miserēor, Itus (of ertus) sum, 2. medelijden hebben v. alicujus, met iemand; 2. ook Misereo.
- Miserēco, z. P. en S. 3. 1) zich over iemand erbarmen, medelijden krijgen met iemand; 2) als impers. ik bedroef mij, b. v. inopis.
- Miserīa, ae, f. 1) nood, ellende, ongeluk; 2) eene moeilijke, bezwaarlijke zaak; it. kommer, pijnigende zorg.
- Miserīcordia, ae, f. 1) medelijden met den mood van anderen; misericordiam habere, medelijden verwekken; hominis, (van en met iemand); 2) beklagelyk gefammer, waardoor het medelijden van anderen opgewekt wordt; 3) medelijdenswaardige toestand, nood, ellende.
- Miserīcor, dis, adj. barmhartig (mensch, gezindheid enz.); femina misericordior.
- Miserīter, adv. = miserabiliter.
- Miserōr, ātus sum, 1. 1) beklagen, bejammeren met woorden (iemand's lot enz.); miserandum in modum, op eene beklagelyke wijze; 2) medelijden met iemand hebben (zoo als wij zeggen: het spijt mij van hem).
- Miserūlus, z. Misellus.
- Missicūlo, āre, 1. = missito.
- Missictus, z. Missitius.
- Missile, is, n. een schicht, pijl; missilia; zaken, die de keizer gewoon was onder het volk te strooijen; tp. missilia fortunac.
- Missilis, e, adj. heitgen men werpen kan of gewoon is te werpen (steen, pijlen enz.)
- Missio, ōnis, f. 1) het werpen of afwerpen van pijlen enz.; 2) het afzenden, b. v. van gezanten, brieven enz.; it. het wegzenden uit een dienst; tp. a) het ontslaan van eene verplichting; b) het staken, ophouden, b. v. der pijlen, van een gevecht.
- Missitus, 2, um, adj. uit de krygsdienst ontslagen.
- Missito, āvi, ātum, 1. dikwijls zenden.
- Missor, ōnis, m. de afschietter (eens pijls = boogschutter).
- Missus, us, m. het wegzenden (van personen); het werpen of schieten (van pijlen enz.); tp. elke bijzondere gang der zwaardvechters of elke bijzondere omgang der strijdwapens.
- Mistim of Mixtim, adv. vermengd.
- Mistio, ōnis, f. de gestachtsvermenging (b. v. van vogels, visschen).
- Mistura of Mixtura, ae, f. 1) vermenging = het vermengen, (ook tp. b. v. van deugd en ondeugd); 2) het echtelijk bijwonen; 3) een mengsel = vermengde zaken.
- Mistus, us, m. vermenging.
- Mitte, adv. zacht; mitius perire; mitius ferre, (bedaarder).
- Mitella, ae, f. dem. een band (muts) om het hoofd; een band om den arm.
- Mitellita, ae, f. (waarschijn. = datio mitellarum), uitdeeling van kostbare banden bij een maaltijd, (ontwerp van een kostbaren maaltijd).
- Mitescō, z. P. en S. 3. zacht, d. 3. rijp worden (druyven enz.); of in 't alg. week worden (planten); tp. zacht worden strengheid verliezen (b. v. de winter, koude enz.); it. besthaafder worden (een mensch, zeden).
- Mitisco, āvi, ātum, 1. week maken; mitiscari, week worden, verteren (b. v. spijzen in de maag); tp. tam worden (een dier).
- Mitiscus, 2, um, adj. poet. zacht, mens.
- Mitigādo, ōnis, f. verzachting, tempering (eener gemoedsaandoening).
- Mitigātorium, 1, n. een verzachtingsmiddel.
- Mitigātus, 2, um, adj. kalm, zacht (zedes, gemoed, winter).
- Mitigo, āvi, ātum, 1. murw maken (vruchten, spijzen (verteren); agros, (duchtig omwerken); tp. 1) temmen (dieren en menschen); 2) bedaren, lenigen (den toorn, de smart enz.); leges, (matigen).
- Mitis, e, adj. zacht, murw (vruchten, wijn); tp. 1) zacht, zoetvloeyend in schrijfwijze; 2) zacht van grond = los; 3) zacht = zich niet hevig bewegende (lucht, vuur, eene rivier); 4) zacht van gezindheden enz.; verbum, servitium, een goedig woord, eene zachte slavernij; 5) (van dieren) tam.
- Mitra, ae, f. (μίτρα) een tulband, eene hoofdbedekking, bijz. voor vrouwen.
- Mitratus, 2, um, adj. met een mitra.
- Mitro, msi, missum, 3. (verw. met hui) 1) iets door eene zekere ruimte heen brengen, b. v. tela, pijlen ergens heen werpen; se in aquas, zich in 't water werpen; panem, brood voorwerpen of geven; manus ad arma, (aan de wapens slaan); equum per ignes, (driyven); vervolg. in 't alg. ook laten gaan, in zijne beweging niet verhinderen (b. v. iemand, een paard); mitte me, laat mij gaan; 2) utlalten (uit eene binnenruimte) b. v. iets uit de hand laten vallen; aliquid sanguinem, iemand aderslaten; folia etc. mittere, (van planten) = bladeren enz. krijgen; vocem, iets (een woord) zeggen; vocem liberam, vrij, uit de borst spreken; tp. iets laten varen, b. v. curam, timorem etc.; maledicta, (nialaten, zich onthouden van); mitto de etc., ik zeg niets van enz.; missum facere, laten varen; mitte orare, laat af te bidden; 3) ergens heen sturen of zenden (brieven, soldaten, boden enz.); misi Curio, (sc. literas) ut etc., ik heb aan C. geschreven, dat hij enz.; aliquid salutem, iemand van zich laten groeten; judices in consilium, de regters doen stemmen; India mittit ebur, poet. Indie zendt ons (door den handel) het ivoor; aedes sub titulum, poet. (te koop aanslaan); tp. poet. veroorzaken, b. v. funera Teucris.
- Mitylus, z. Mytilus.

- Mixtura**, z. Mistura.
- Mina**, z. Mina.
- Mnemösyne**, es, f. (Μνημοσύνη) *Mnemösyne*, de moeder der zanggodinnen.
- Möbllis**, e, adj. beweegbaar of ligt beweegbaar (een toren, de oogen); pedibus mobilis, snel op de voeten; venti mobiles, vlugtige winden; dens, (die niet vast zit); tp. 1) ligt te bewegen tot iets = butzzaam (gemoed enz.); ingenium, ervaarheid des verstands; 2) veranderlijk, onbestendig, wuft (in zijne gevoelens, van geluksgoederen enz.)
- Möbllitas**, ätis, f. beweeglijkheid (eens diers, der tong); equitum, ruiters, die gemakkelijk hunne positie weten te veranderen; dentium, het yaggelen der tanden; tp. veranderlijkheid, wuftheid.
- Möblliter**, adv. beweeglijk = snel (b. v. kloppen als het hart).
- Möbllito**, äre, i. = mobile reddo.
- Möddärbälls**, e, adj. poët., gematigd, verstandig (gedrag).
- Möddäramen**, inis, n. 1) poët. het middel waar door men iets leidt, dus b. v. een roer; 2) besturing (van een paard; tp. van den Staat).
- Möddäranter**, adv. gematigd, met mate.
- Möddärate**, adv. gematigd (b. v. regt spreken, vervolgen).
- Möddäritim**, adv. poët. allengs (b. v. groeijen).
- Möddäratio**, önis, f. 1) de besturing, regering, mundi; 2) matiging in begeerten; it. matiging = gematigde toestand, b. v. van warmte, koude; 3) in 't alg. de goede gesteldheid eener zaak.
- Möddäror**, öris, m. in 't alg. een bestuurder, regeerder (van een paard, schip, leger, der jeugd enz.); arundinis, poët., = een vischer.
- Möddärrix**, icis, f. die iets (b. v. zichzelf) leidt of matigt; tp. hetgeen iets bestuurt of bepaalt, b. v. temperantia moderatrix commotionum.
- Möddärrätus**, a, um, adj. gematigd (mensch, karakter, levenswijze, wind, eten); annoa moderatio, een gematigde of vast bepaalde graanrijfs.
- Möddéro**, ävi, ätum, i. (is zeer zeldzaam) = moderor.
- Möddöror**, ätus sum, i. 1) paal en perk stellen; vino, in het wijn drinken; irac, odlo, lingue, (maat stellen); cursui, = langzaam zeilen; 2) besturen, leiden (een paard, schip, eene zaak enz.); gaudium, duritiam legum, (matigen, temperen); animos in secundis, (beuugelen).
- Mödeste**, adv. 1) met paal en perk, zoodat men de behoorlijke maat in eene zaak in acht neemt, met mate, b. v. vivere, muniticum esse, fortunä uti etc.; mod. ferre, iets gelaten verdragen; v. d. 2) bescheiden, zedig.
- Mödestia**, ac, f. 1) matiging in zijne begeerten; tp. hiemis, een gematigde winter; 2) in 't alg. ingetogen of bescheiden gedrag, bescheidenheid; 3) middelmatigheid, onvermogen van iemand; 4) de goede naam
- dien men zich door eene zedige, ingetogene levenswijze verwerft.
- Mödestus**, a, um, adj. 1) die zich in zijne begeerten en hartstogten matig, = bescheiden (mensch, zeden, brief enz.); modestum esse alicui, iemand niet te nabij komen; 2) in 't alg. die zich zedig en welvoegelijk gedraagt; 3) onbeduidend (wat het aantal betreft), b. v. servitia.
- Möddälis**, e, adj. een modius inhoudende.
- Möddice**, adv. 1) matig = met matiging, b. v. handelen, spreken; ferre, gelaten dulden; uti, op de behoorlijke wijze gebruiken; 2) matig = niet zeer, niet buitengewoon, b. v. indruk op iemand maken; modice locuples, niet buitengewoon rijk.
- Möddicus**, a, um, adj. 1) matig = de behoorlijke maat hebbende, wat de grootte betreft (een mensch, een boek); 2) matig = gematigd (mensch, brief, schrede enz.); it. bescheiden in gedrag; 3) middelmatig = onbeduidend (b. v. gaaf van velsprekendheid, oogen enz.); amnis, (niet zeer diep); pecunia, tempus, (weinig); acervus, (klein); modicus originis, van middelmatigen huize.
- Möddicätus**, a, um, partic. 1) behoorlijk afgemeten (volzinnen); 2) behoorlijk vertoerd (b. v. spijzen in het ligchaam).
- Möddöls**, i, m. dem. (eig. eene kleins maat) de naye aan een wiel.
- Möddüm**, i, n. en gebruikelijker
- Möddulus**, i, m. (μόδου) een schepel (eene inhoudsmaat voor vloeibare en drooge dingen = 7 Nederl. koppen).
- Möddö**, adv. 1) zoo even (b. v. kwam hij); it. nog niet lang geleden; 2) slechts, maar; si modo, indien maar; modo ne, zoo maar niet; modo non, eig. alleen niet = bijna; non modo, niet alleen; 3) modo — modo, nu eens — dan eens.
- Möddüläte**, adv. naar de maat, welluidend (b. v. zingen).
- Möddülato**, önis, f. het behoorlijk afmeten (van een gebouw, van de maat); vocis, het welluidende der stem.
- Möddülator**, öris, m. die iets naar de behoorlijke maat inrigt; vocis et cantus; poët., een musicus.
- Möddülätus**, a, um, adj. naar de maat afgeweten = melodieus, toonkunstig; carmina, (op muziek gebracht).
- Möddülör**, ätus sum, i. iets naar de behoorlijke maat inrigten (in de muziek), eene zaak den behoorlijken toon geven, of evenredig inrigten, b. v. sonum vocis pulsu pedum; carmen, een lied bestuderen (om te zingen); 2) (passive) poët. barbitos modulatus alicui, = ab aliquo.
- Möddülus**, i, m. de maat, waarnaar men iets meet (in de muziek = melodie, wijze).
- Mödü**, i, m. (well. verw. met μέτρον) = ik zet paal en perk) maat = omvang, lengte; tp. a) lengte = de during, b. v. vitac; b) (in de muziek) wijze, melodie; c) paal en perk (b. v. aan de vertering van eenen overheidspersoon zetten); prae-ter modum, boven mat; d) maat = maat.

staf, regel (dien men iemand voorschrijft); in modum venti, naar mate de wind waait; e) manier of wijze; modo, in modum of ad modum, op de wijze van. = even als; nullo modo, op geenerlei wijze; omni modo, op alle wijze = zeer; multis modis, op velerlei wijze; f) modi verborum, de wijzen (modi) der werkwoorden.

Moecha, ae, f. (μοῦχη) eene echtbrekerster, overspeelster.

Moeclisso, āre, i. en

Moechor, ātus sum, i. overspel bedrijven.

Moechus, i, m. (μοῦχος, waarsch. verw. met οἰχομαι) een echtbreker, overspeler.

Moenia, um, n. 1) de stadsmuren; it. de vestingwerken bij de stad; it. de gebouwen in de stad; tp. a) de buitenste omvang (b. v. des hemels, der wereld, van een schip); b) poët. moenia Diuis, de woning van Pluto; 2) z. Munia.

Moenio, z. Munio.

Moerō, z. Maereo.

Mocerus, z. Murus.

Mōla, ae, f. (gr. μῶλον, ons molen) de molen; pl. -ae, de molensteinen; tp. mola of mola salsa, offermeel.

Mōlaris, e, adj. den molen betreffende; lapis, een molenstein; molaris, poët. een groote steen.

Mōles, is, f. (ὁ μῶλος) 1) iets zwaars, eene massa, b. v. van groote gebouwen, dammen enz. (ook poët. van menschen) of de groote gebouwen en dammen zelve (ook bij z. dammen, dijken enz. ter belegering eener stad); tp. a) groote toestel, b. v. voor den oorlog; b) last, bezwaarlijkheid, moeijelijkheid; tanta molis erat, zoo moeijelijk was het; c) ongeluk; 2) de last = zwaarte (b. v. eens schilds); tp. exercitus, groote eens legers; curarum, de last van zorgen; imperii, mali, invidiac, de grootte eens rijks, des ongeluks, der wangunst.

Mōlestē, adv. met moeite, b. v. ergens heen gaan; ferre, ontevreden met iets zijn; molestē kero, het doet mij leed; molestē scdulus, (op eene allerlastigste wijze).

Mōlestia, ae, f. 1) moeijelijkheid, ongenoege, verdriet; habere molestiam, lastig, onaangenaam zijn (eene zaak); habeo il-lam molestiam quod, ik heb het verdriet dat enz.; molestiae in facie, vlakken in 't gezicht; 2) iets in het oog loopends (in schryfwijze).

Mōlestus, a, um, adj. 1) lastig (arbeid enz.); tunica, (welke de toi den brandstapel ver-opdeelden moesten aantrekken); 2) in het oog loopend (b. v. woorden, uitspraak).

Mōliment, ūnis, n. inspanning van alle krachten om iets te bewerken.

Mōlimentum, i, n. inspanning van krachten; adimnicula parvi molimenti, hulpmiddelen (b. v. een hevel enz.) die weinig kracht doen; sine magno molimento, zonder groote moeite.

Mōltor, ūtus sum, 4. 1) met inspanning of geweld in beweging brengen; onera objecta, (wegdoen); saxum, heen en weer bewegen; ancoras, (ligten); terram, of (poët.) arva, den grond, de velden omgraven; ha-

benas, poët. (draaijen, wenden); obicem, (trachten weg te schuiven); tp. fidem, het krediet aan het wankelen trachten te brengen (met moeite); 2) iets ondernemen; poët., iter, fugam etc.; opera, = arbeiden; alicui insidias; animum, zich in eene zekere zielsgesteldheid plaatsen; regnum, de regering zoeken meester te worden; muros, arcem, classem, poët. (= bouwen); aedem, den grond leggen tot enz.; moram, poët. uitsstel of ophoud veroorzaken; 3) zich in beweging brengen.

Mōlitio, ōnis, f. 1) het omwerken, agri; 2) de vernieling, valli; 3) toestel tot iets.

Mōlitor, ōris, m. die iets onderneemt; Deus molitor mundi; molitor sceleris, rerum no-varum.

Mōlitrix, icis, f. die iets onderneemt, novarum rerum.

Mollesco, z. P. en S. 3. poët. week worden; tp. 1) verwijfd worden; 2) zacht worden (zeden enz.)

Mollitūdo, a, um, adj. dem. zacht, week (spijs); tp. wekelijk, verwijfd (verzen).

Mollimentum, i, n. een verzachtingsmiddel (des ongeluks).

Mollis, ūvi, itum, 4. buigzaam of week maken (ijzer, was); humum foliis, poët. (bestrooijen); lanau, poët. (bewerken); Cercerem in vino, poët. (weken, indoojen); duritia, acria, alvum, (week maken); agri molliti, (los gemaakt door omspinten of ploegen); tp. a) eene zaak derzelve wrangheid ontnemen, dezelve zacht maken, b. v. fructus feros; mare, de botsing der zee verminderen; collem, enen heuvel schuins (en dus gemakkelijker) opgaan; verba, woorden (door veelvuldig gebruik) dragelijk maken; poenam etc., de straf enz. verminderen; iram etc., (beteugelen); b) iemand week maken = treffen, roeren; c) z. v. a. al te week (verwijfd) maken, vocem, eene verwijfde uitspraak aannemen.

Mollipes, ēdis, adj. poët. week van voeten.

Mollis, e, adj. (voor mobilis) 1) eig. ligt bewegelijk (riet, voet, arm enz.); v. d. ook in 't alg. hetgeen ligt iets aanneemt = week (b. v. grond, was, wol, broodkruimels enz.); arcus, poët., slappe boog; tp. ligt bewegelijk; a) toegevend; anni, teedere leeftijd; consul; al te toegevend of zwak; pecus, lepus, poët. zwak vee, zwakke haas (zonder moed); b) veranderlijk (wil); c) zacht, gevoelig (gemoed); os, poët. (= ligt bloozend); aures, bescheidene ooren (die zich niet gaarn hooren prijzen); d) wekelijk, verwijfd, wellustig (mensch, opvoeding enz.); 2) hetgeen zich licht, d. i. zacht beweegt, b. v. de wind, eene rivier, koets enz.; tp. a) zacht = zonder slechten indruk (aanraking, reuk, zoner enz.); vinum, zachte wijn; umbra, aangename schaduw; collis, (die men ligt, d. i. zonder moeite kan opgaan); b) zacht = niet woest (in uitdrukking) b. v. bevel, verzen; klagen; oratio, be-daarde redevoering; mollia ridere, poët. zacht lagchen; mollia signa, standbeelden die zacht, d. i. wel zijn bearbeid; c) ge-

past, geschikt (b. v. toegang tot iemand, tijd tot spreken enz.)

Molliter, adv. zachtelyk, b. v. stroosjen, liggen, leggen; tp. a) zacht = collis molliter assurgens, (langzaam opwaarts gaande); vooral zedelyk zacht = niet streng; b) kalm, gelaten, b. v. iets verdragen, leven enz.; mollius consulere, zachtere maatregelen aanraden; c) wekelijik, verwijfd (leven); aegritudinem pati, al te gevoelig zijn voor verdriet, een al te diepen indruk ontfangen van eene belediging; d) lenig (de omtrekken van een standbeeld enz. bewerken).

Mollitia, ae, f. beweegbaarheid (van den nek); it. weekheid, zachtheid (van een steen, van vol enz.); tp. a) weekheid, zacht gevoel (van iemand); animi, een week of al te week karakter; b) wekelijikheid, verwijfdheid.

Mollitudo, inis, f. de eigenschap eener zaak dat zij week of zacht is; zachtheid (b. v. eener spons); tp. a) zachtheid of wekelijikheid, b. v. van stem; b) wekelijikheid = zacht gevoel, zachtheid (van een gevoel).

Molo, ti, Itum, 3. in den molen malen.

Molöhe, z. Malache.

Molochnarfus, i, m. een verwer (die maluwenkleurig verwt).

Molossicus, a, um, adj. molossisch = als een molossische hond, parasiti.

Molossus, a, um, adj. molossisch; canis of alleen-us, een molossische hond; molossus (sc. pes), de molossus (metrische voetmaat, als: laudabunt).

Momen, inis, n. = momentum.

Momentum, i, n. (voor movimentum) 1) de beweging (der gestarnten enz.); tp. a) verandering, verkeering (des geluks); b) hetgeen by eene zaak beslist = gewigt, invloed, die eene zaak op iets heeft; nullius momenti esse, van volstrekt geen aanzien of gewigt zijn (een man); momenta praecere saluti, poët., het welzijn van iemand bevorderen; momenta potentia, poët., beweeggronden; leve, parvum momentum, eene kleinigheid; c) een punt, deel (des tijds, des hemels, eener pligt enz.); parvo momento superior, weinig oogenblikken te voren; parvis momentis, in kortentijd; d) een klein deel, een beetje, b. v. myrrhac; e) toelaag.

Monusculus of -us, i, m. (μόναυλος) eene enkele fluit uit één riet.

Monicula, ae, f. eene kaauw (ook als liefkozingswoordje).

Monio, ti, Itum, 2. (gr. μνῖω = indico, ons manen, vermanen) 1) in 't alg. zeggen, verhalen; it. voorspellen; 2) iemand zeggen of hem bevelen, iets te doen of niet te doen (dus is het ook = leeren); canes, (aanzetten); verbere, iemand kastijden; 3) iemand herinneren, aliquid rei, aliquam rem, de aliqua re, aan iets.

Moneris, is, f. (μόνηρις) een schip met ééne rij roeibanken.

Moneta, ae, f. 1) eig. eene bijnaam van Juno (in wier tempel de munt was) v. d. 2) de munt (als plaats); 3) de munt (gemunt geld); 4) de stempel, waarmee het geld

geslagen wordt (ook tp.)

Monerialis, is, m. (eig. een opziener der munt); tp. (in scherps) iemand, die gaarn geld wil hebben.

Monetarius, i, m. een opziener der munt.

Monile, is, n. een halsnoer, halssieraad.

Monimentum, i, n. 1) het aandenken aan iets, b. v. laudis, clementiae; 2) in 't alg. eenig aandenken aan iets, dus, b. v. een gedenkteeken (b. v. gebouwen, zuilen); it. een teeken, waaraan men iemand (een kind) herkennen kan; it. een teeken (dat iemands aandenken bewaart); monumenta rerum gestarum, = geschiedboeken.

Monitio, onis, f. eene herinnering, aanmaning; it. onderrigting, aanleiding tot iets.

Monitor, oris, m. iemand die eenen anderen herinnert, b. v. aan hetgeen hij doen moet (b. v. de adjuvant van een pleitredenaar); it. de nomenclator; it. een opziener over slaven.

Monitorius, a, um, adj. hetgeen iemand opmerkzaam op iets maakt (b. v. een voor-teeken).

Monitum, i, n. eene herinnering, aanmaning; it. een voorteeiken van toekomstige dingen.

Monitus, us, m. = monitum.

Mönöcéros, otis, m. (μονόκερος) de Asiatische éénhoorn.

Mönögrammus, a, um, adj. (van μονόγραμμα) dii, goden zonder eigenlyk leven en werking.

Mönöpédion, i, n. (van μονόπδιος) een tafel op een voet.

Mönöpöllum, i, n. (μονοπόλιον) uitsluitende handel.

Mönösyllabus, a, um, adj. (μονοσύλλαβος) van ééne lettergreep.

Mönötrophus, a, um, adj. (μονότροφος) die zonder de hulp eens bedienden eet.

Monoxylus, a, um, adj. (μονόξυλος) uit één stuk hout bestaande (boot).

Mons, tis, m. waarschiyn. in 't alg. eene hoogte, v. d. poët. een klip, gewoont. = een berg; montes aequae, poët. bergen waters; montes auri polliceri, of maria montesque polliceri, bergen gouds belooven.

Monstrabilis, c, adj. toonbaar, opmerkingswaardig.

Monstratio, onis, f. het aanwijzen (van den weg enz.)

Monstrator, oris, m. die iets aantoon, daarvan aanwijzing doet.

Monstratus, a, um, adj. uitmunten of hetgeen maakt dat men het bemerk.

Monstrifer, fera, ferum, adj. 1) poët. monsters voortbrengende; 2) = monstruosus.

Monstrifex, adv. op eene zeldzame, zonderbare wijze.

Monstrificus, a, um, adj. = monstruosus.

Monstro, avi, atum, i. aantoonen, wijzen (met den vinger, door ondervijs enz.); v. d. ook = beschrijven, aantoonen, bekend maken, iemand aangeven, aanklagen; it. bewijzen, bezorgen; it. iets verordenden; tp. poët. ira monstrat etc., de toorn zet iemand aan iets te doen.

Monströse, adv. z. Monstruose.

Monstrum, i, n. een teeken der Goden, een voorteeiken; vev. in 't alg. iets zeldzaams,

- wonderbaars, een wonder (mensch, zaak, dier); monstrum mulieris, een monster van een wijf; monstra dicere of narrare, wonderen verhalen.
- Monstruöse, adv. wonderbaar, zonderling, in 't oog loopend.
- Monstruosus, a, um, adj. wonderbaar, zonderling; ook dikwijls = onnatuurlijk (b. v. wellust).
- Montanus, a, um, adj. 1) op of van bergen (mensen, stad, rivier); sal, bergzout; 2) bergachtig; montana, bergachtige streken.
- Montucöla, ae, m. poët. een bergbewoner.
- Montvagus, a, um, adj. op de bergen rond-doolend.
- Montosus, en
- Montuosus, a, um, adj. bergachtig.
- Montuinentum, z. Monumentum.
1. Mora, ae, f. (is waarsch. verw. met het gr. *μῆρος* = verdeelen) 1) in 't alg. een zeker gedeelte tijds, dus = tijdstip om iets te doen; it. eene pauze in 't spreken; 2) uitstel, vertraging; moram facere, inferre, afferre rei, iets vertragen; res habet moram, de zaak duikt vertraging; habeo moram, est mihi morae, ik moet uitstellen; nulla mora est dicere, poët., ik zal het terstond zeggen; haud mora of nulla morā, onverwijld; inter moras, ondertusschen; tp. hetgeen vertraagt (b. v. een mensch); 3) het verblijf of eene plaats.
2. Mōra, ae, f. (*μῆρα*) eene afdeeling van troepen bij de Spartanen.
- Moralis, e, adj. de zeden betreffende, zedekundig (b. v. wijsbegeerte).
- Moratio, onis, f. = mora 2).
- Morator, ōris, m. een vertrager (ook een slecht advocaat, die niets doet dan de zaak uitstellen).
- Moratus, a, um, adj. 1) (van menschen en zaken) gesteld, bene, male; 2) overeenkomstig der menschen zeden (een gedicht).
- Morbidus, a, um, adj. 1) ziekelyk (ligchaam); 2) ziek makende.
- Morbonia, ae, f. een van morbus gevormd woord in vertrouwelyke taal, z. v. a. ziekenhuis; abi morboniam, loop naar de wip.
- Morbosus, a, um, adj. ziekelyk.
- Morbus, i, m. ziekte (ook van planten); m. major, de vallende ziekte; tp. krankheid der ziel, hevige begeerte.
- Mordacitas, ātis, f. de brandende of bijtende eigenschap van zekere planten.
- Mordaciter, adv. eig. bijtend; limā mordacius uti, (scherp).
- Mordax, ācis, adj. 1) bijtachtig; it. bijtend (een hond; tp. een mensch, gedicht); 2) zich z. v. a. inbijtend, b. v. een byl (= scherp); of hetgeen iets aan stukken bijt of vreet, als b. v. stof; it. een bijtend (b. v. azijn) of een brandend gevoel veroorzakende (als een brandnetel); tp. bijtend = bekommerend, krenkend.
- Mordēo, mōmordi, morsum, z. (schijnt verw. met *rodo*) in 't alg. iets knagend of bijtend aanraken; v. d. a. (van menschen en dieren) bijten, poët. ook = eten; humum of terram mordere, in het zand bijten (van stervenden); cervi mordent lupata, poët. (bijten, er op); frenum mordere, (figuurlijk), op den toom bijten, = zich moedig houden; b) (van zaken) zich in iets invreten, b. v. de mot in een kleeft, de ploeg in den grond, een dolk in het ligchaam, eene rivier in de akkers, een boom in den grond; c) (van zekere zure dingen, b. v. van azijn) bijten, d. i. een bijtend of brandend gevoel veroorzaken; it. in 't alg. eene bijtende of aan stukken knagende werking doen; tp. kwetsen (ligchamelijk), b. v. de hitte of koude enz. iemand; of (naar den geest) iemand (met woorden) kwetsen, hem pijnigen; valde me momorderunt epistolae tuae, (zij hebben mij zeer ontrust).
- Mordex, Ycis, m. eig. een bijter = een tand.
- Mordicus, adv. met de tanden, b. v. auriculam auferre; tp. mordicus tenere aliquid, zeer sterk vasthouden aan iets, het naauwgezet in acht nemen (b. v. duidelijkheid in het schrijven).
- Mōre, adv. (van *μῶρος*) dwaas.
- Mōretum, i, n. uyensalade.
- Mōribundus, a, um, adj. 1) stervend; 2) poët. sterfelyk; 3) poët. doodelijk, verpestend.
- Mōrigēro, āre, i. eig. te wille zijn; sibi = zynen lust boeten.
- Mōrigēror, ātus sum, i. te wille zijn.
- Mōriggerus, a, um, adj. zich schikkende naar iemands zin.
- Mōrio, ōnis, m. (van *μῶρος*) poët. een postenmaker.
- Mōriōr, mortuus sum, 3. 1) sterven, b. v. morbo, ex vulnere, ferro; tp. mori in aliquo studio, zyn geheel leven besteden aan, sterven in de beoefening van enz.; 2) uitssterven = vergaan (planten, ledematen des lichaams); tp. kracht, geheugenis.
- Mōriologus, a, um, adj. (*μωρολόγος*) dwaas sprekende, zot.
1. Mōror, ātus sum, i. 1) ophouden, vertragen (terugreis, aanyal enz.); nihil morari aliquid, iemand niet langer willen ophouden (hem laten gaan); it. iemand gaan (d. i. met vreden) laten; nihil moror, ik bekommer er mij niet om; it. ik mag niet; it. ik ben er niet tegen; morari aliquid, poët. zich met iemand onderhouden, hem verlustigen; 2) talmen, uitstellen; non multa moratus, poët., zonder lang talmen; quid multis moror of ne multis morer, = om kort te gaan; 3) zich ergens bevinden, ophouden (mensch, plant, zaak); cum aliquo, met iemand omgaan, leven.
2. Mōror, āri, i. (van *μῶρος*) zot, dwaas zijn.
- Mōrōse, adv. 1) gemelyk, knorrig; 2) zeer zorgvuldig of naauwkeurig (iets overleggen).
- Mōrōsitas, ātis, f. 1) een gemelyk, knorrig karakter, koraligheid; 2) te groote eigenzinnigheid in de keus der woorden (bij het schrijven).
- Mōrōsus, a, um, adj. 1) gemelyk, knorrig (mensch, karakter); tp. poët. morbus, (hardnekkig); sitis, een dorst, die niet op de gewone wijze kan gestild worden;

- 2) poët. knorrig = onaangenaam; 3) al te zorgvuldig (b. v. in zijn opschik).
- Morpheus**, εἰ en εὐος, m. (μορφέης) Morpheus, de god der droomen.
- Mors**, tis, f. 1) de dood; morti esse of mortem facere, den dood veroorzaken; in morte, in, na den dood; mors sua, de natuurlijke dood; tp. dood = de vernietiging, b. v. van het geheugen; 2) een lijk; tp. een lijk = een oud man die aan den rand des grafs staat; 3) bloed; 4) poët. hetgeen den dood veroorzaakt (een schot).
- Morsuncula**, ae, f. dem. een beet (met de lippen, uit liefde).
- Morsus**, i, n. poët. een met den mond afgebeten stuk, b. v. wol.
- Morsus**, us, m. 1) de beet (eens diers enz.); tp. een beet = iets krenkends, smartelijks (b. v. van zorgen enz.); it. een houw = een boosaardige uitval; 2) het bijten = het eten; 3) datgene, waarmede men bijt (de tanden); poët. morsus ancorae, de tand eens ankers; 4) poët. datgene, waarin z. v. a. gebeten wordt (z. b. v. het gat, waarin de klinck valt, de kloof, waarin de werpspies staat; 5) het bijtende of in-vretende van iets.
- Mortalis**, e, adj. 1) sterfelijk; tp. vergankelijk (vriendschap); 2) van stervelingen afkomstig, b. v. opera, vulnus; mortalia, de menschelijke zaken; subst. m. mortalis, een sterveling.
- Mortalitas**, ātis, f. 1) de sterfelijkheid; tp. vergankelijkheid; 2) de menschen, stervelingen.
- Mortarium**, i, n. 1) een vijzel; 2) een vijzelpan; it. mortelkalk.
- Morticinus**, a, um, adj. 1) dood (een dier); subst. m. (als scheldwoord) een krenig; 2) uitgestorven (vleesch).
- Mortifer**, fēra, fērum, adj. poët. den dood aanbrengende, doodelijk.
- Mortifère**, adv. doodelijk.
- Mortuālia**, um, n. de lijkzang der huilsters.
- Mortuus**, a, um, adj. dood; mortuo facere verba (= te vergeefs); tp. a) als dood (b. v. nedervallen); b) van zijne kracht beroofd (een mensch, eene wet enz.)
- Mortuus**, a, um, adj. dem. zwart, zwartbruin of braambeziñkleurig.
- Morum**, i, n. de (zwarte) moerbezie; it. de draambezie.
1. Mōrus, i, f. (μορφα) de moerbezieboom.
2. Mōrus, a, um, adj. (μῶρος) dwaas, zot.
- Mos**, mōris, m. 1) gebruik, gewoonte (in het handelen, in kleederdragt; it. gew. in plur. zeden, gedrag, handelwijze, karakter; alieno more vivere, naar vreemde wijze leven; alicui morem gerere, iemand te wille zijn, zijn zin doen; aliquid ip. morem perducere, iets tot eene gewoonte maken; v. d. a) goede zeden, (it. vriendelijk gedrag); b) slechte zeden; 2) gesteldheid, b. v. van luchtstreek; ad morem, in morem of more, op de wijze van, = even als, gelijk; 3) gew. poët. wet, voorschrift, regel; sine more, zonder paal noch perk, boven mate (b. v. woedt de storm); in morem, wettig, behoortijk.
- Mōto**, ōnis, f. beweging (ook ziekelijke, b. v. der bloedvaten); animi motiones, hartstogten.
- Mōtiuncula**, ae, f. dem. een kleine acnyal (van onpasselijkheid).
- Mōto**, āvi, ātum, i. dikwijls heen en weer bewegen.
- Mōtor**, ōris, m. poët. een beweger, b. v. curanarum.
- Mōtus**, us, m. 1) beweging (des ligohaams, bij het dansen = gebaardenspel, des redenaars enz.); it. beweging der ziel; motus animi, gemoedsbewegingen, aandoeningen; turbati, hartstogten; 2) de voortgang van den groei (bij planten); 3) beweging onder de menschen (zamenloop om iets te zien, roestel tot een verrek, opstand of oproer); 4) in 't alg. beroerten, eene omwenteling (in den Staat); it. eene figuurlijke uitdrukking, eene figuurlijke beteekenis (eens woords); 5) eene beweegrede.
- Mōvĕo**, mōvi, mōtum, 2. 1) bewegen, in beweging brengen; citharam, op de cither spelen; pedem, den voet ergens neerzetten; se, zich bewegen (b. v. van zijne plaats; it. van planten = uitspruiten; it. zich dansend bewegen = dansen); moveri, zich bewegen = gaan; it. dansen; (van planten) uitspruiten; terra movit, er was eene aardbeving; aliquid animo movere, iets overleggen; tp. a) bewegen = indruk maken op enz., (b. v. op de regters); mens movetur, de geest, de ziel krijgt een indruk; acuto moveri, scherpzinnig denken; moveor aliqua re, iets maakt indruk op mij; motus precibus, door bidden bewogen tot enz.; b) verrukken; c) opwekken = aanleiding geven (tot gelach, iemand tot den oorlog); it. iets ondernemen (krĳg, gezang, gebeden enz.); aliquid, iets, d. i. onrust stooken; numina Dianae, poët. den soorn van Diana doen ontvlammen; d) uiteten, aan den dag leggen (zijn wil); 2) verwijderen van iets, b. v. den vijand, iemand uit den Senaat, uit zijne bezittingen enz.; castra loco of alleen castra movere of alleen movere, opbreken (met het leger); tp. de (ex) sententia, van zijn gevoelen afkeerig maken; moram ab se movere, zonder uitstel aan iets beginnen.
- Mox**, adv. 1) aanstands; quam mox, hoe ras; 2) daarna; de numero mox, over het getal daarna (zal ik daarna spreken); mox adoptatus est, (later); tp. daarna (van plaats; it. van waarde); 3) kort te voren.
- Mūccosus**, 2. Mucosus.
- Mūccoso**, z. P. en S. 3. kamig of schimmelig worden.
- Mūccidus**, 2, um, adj. 1) kamig of schimmelig; 2) snottig.
- Mūccor**, ōris, m. 1) schimmel; 2) een uit de wijnstokken druipende, en voor dezelve schadelijk vocht.
- Mūccōsus**, ā, um, adj. slijmerig.
- Mūccro**, ōnis, m. 1) de spits (van een blad, tand, passer, zwaard); it. de scherpte (van een scheermes); tp. de spits ~~is~~ het boyenste; 2) een dolk, een zwaard; tp.

- dolk, zwaard, b. v. defensionis alicujus, ingeniil.
- Mucronatus, a, um, adj. splitsig (snavel, blad).
- Mucus, i, m. (μύξα) snot uit den neus.
- Mugil of Müglis, is, m. (μύζος) een zeevisch (wellicht de herder).
- Mugitor, āri, i. (misschien voor nuginor, van nugae) de zaak tegenhouden, vertragen.
- Mugilo, ūvi, ūtum, 4. 1) *Mu* schreeuwen = loeijen (als een os); mugientes, poët. = de runderen; tp. knallen (de donder), schallen (trompetten); kraken (iets dat breekt); 2) poët. iemand iets toeschreeuwen.
- Mugitor, ōris, m. poët. als adj. brullend (een berg).
- Mugitus, us, m. het geloei (van runderen); tp. terrac.
- Mula, ac, f. eene muil-ezelin.
- Mularis, e, adj. de muil-ezels betreffende.
- Mulceo, lsi, lsum, 2. streelen of strijken, poët. strijkend aanraken of alleen aanraken, capillos, aristas; tp. 1) verlustigen (door gezang); 2) bedaren (dieren, toorn, smart, storm enz.); ebrietatem, vulnera etc., (verzachten).
- Mulcifer, bēris en hēri, m. = qui mulcet ferrum (een bijnaam van Vulcanus).
- Mulco, āvi, ātum, 1. 1) met een stok slaan; 2) slecht behandelen (een schip).
- Mulca etc., z. Multa etc.
- Mulcto, z. Multo.
- Mulcra, ac, f. een melkemer; tp. de melk in den melkemer.
- Mulcralē, z. Mulcrarium.
- Mulcrarium, i, n. een melkemer.
- Mulcrum, i, n. een melkemer.
- Mulgō, lsi, lctum, 2. (gr. ἀμύγω: ons melken) melken; tp. hircos, iets willen doen, dat onmogelijk is.
- Müllēbris, c, adj. 1) vrouwelijk (schoonheid enz.); donum, (van eene vrouw); ceramen, (over vrouwen); 2) verwijfd.
- Müllēbriter, adv. als eene vrouw (v. d. ook: verwijfd).
- Müllēbrōsus, z. Mulierosus.
- Müller, ēris, f. 1) een wijf, eene vrouw, (ook van dieren, het wijfje); tp. wijf = bloodaard (als scheldwoord); 2) vrouw = gade.
- Müllērārlus, z. Mulierosus.
- Müllērcūla, ac, f. dem. = mulier.
- Müllērositas, ātis, f. eene te groote liefde voor het vrouwelijk geslacht.
- Müllērosus, a, um, adj. verzot op de vrouwen.
- Mulfo, ōnis, m. een handelaar in muil-ezels, een muil-ezeldrijver.
- Mullōncus, a, um, adj. een muil-ezeldrijver betreffende.
- Mullūs, i, m. een schoen van rood leer (voor eenen Consul, Praetor en Aedilis).
- Mullus, i, m. de roodbaard (roodachtige zeevisch).
- Mulsūs, a, um, adj. 1) honigzoet; 2) met honig zoet gemaakt.
- Mulsum, i, n. (verw. met puls: ons moes) wijf-mede, mede, honigdrank.
- Mulsus, a, um, adj. 1) door honig zoet ge-
- maakt; 2) honigzoet (eene vrucht; tp. woorden); mea mulsal mijn hartje, mijn honigmondje.
- Multa, ae, f. elke soort van straf, vooral met geld; multam petere of irrogare, verlangen dat men iemand eene geldboete oplegge; multam committere, zich eene geldboete op den hals halen.
- Multangulus, a, um, adj. veelhoekig.
- Multatūcus of -itius, a, um, adj. geldboeten betreffende, pecunia.
- Multatō, ōnis, f. bestraffing, ovium, bonorum.
- Multēstimus, a, um, adj. een van yelen = klein.
- Multibūbus, a, um, adj. veel drinkend.
- Multicaulis, e, adj. veelsteelig.
- Multicāvus, a, um, adj. poët. op vele plaatsen hol.
- Multicolor, ōris, adj. veelkleurig.
- Multifācio, ēre, 3. hoog achten.
- Multifāriam, adv. op vele plaatsen.
- Multifāric, adv. = multifariam.
- Multifer, fēra, fērum, adj. veel voortbrengend, vruchtbaar.
- Multifidus, a, um, adj. poët. in vele deelen gesplitst (hout, tong, stralen der zon, rivier, bliksem).
- Multifōris, e, adj. met vele openingen (een hol).
- Multiformis, e, adj. 1) velerlei gedaanten hebbende; tp. niet standvastig van karakter; 2) in 't alg. velerlei, allerhande.
- Multifōrus, z. Multiforis.
- Multigēneris, e, adj. van velerlei soorten; multigenerum, = multorum generum.
- Multigēnus, a, um, adj. poët. van velerlei soorten.
- Multijūgus, a, um, adj. veelspannig, equi; tp. allerhande (brieven).
- Multiloquum, i, n. het veel spreken.
- Multiloquus, a, um, adj. snapachtig.
- Multimōdis, = multis modis.
- Multimōdus, a, um, adj. veelvoudig, velerlei (b. v. middelen).
- Multimōdis, c, adj. veelknoopig.
- Multipartitus, a, um, adj. veelvoudig (levenswijze).
- Multipes, pēdis, adj. veelvoetig.
- Multiplex, plfcis, adj. 1) veelvoudig = met vele vrouwen (de maag); tp. a) vele verborgene plaatsen hebbende (een huis); b) listig, doortrapt (een mensch); 2) uit vele deelen, lagen bestaande (harnas, schors); tp. vir multiplex in virtutibus, die velerlei voortreffelijkheden bezit; genus orationis, (velerlei, veelvoudig); 3) ruim, groot; tp. res m. ad suspiciones, eene zaak, die veel aanleiding geeft tot vermoedens.
- Multiplicābilis, e, adj. poët. in vele ploofjen buigbaar.
- Multiplicatō, ōnis, f. vermenigvuldiging (der vruchten); it. vermenigvuldiging (in de rekenkunst).
- Multipliciter, adv. op velerlei wijze.
- Multiplico, āvi, ātum, 1. 1) vermenigvuldigen, vermeerderen (schulden, een rijk, leger enz.); domum, (vergroeten); flumina aquis multiplicatur, (worden vergroot

zwellen op); 3) vermenigvuldigen (in de rekenkunst).

Multipotens, tis, adj. zeer magtig.

Multisónus, a, um, adj. veel of luid klinkend.

Multitfa, òrum, n. poët. verryfde kleeding.

Multitudo, inis, f. 1) eene groote menigte (menschén, schepen); 2) eene groote menigte menschen; 3) de groote hoop, het gros.

Multivagus, a, um, adj. ver rondzwervend.

Multivólus, a, um, adj. poët. veel begeerend.

1. Multo, ávi, árum, i. 1) met iets straffen, b. v. exsilio, morte etc. populos stipendio, (veroordeelen tot enz.); 2) aan iets straffen (als men het hem ontnemt), b. v. alicuius provinciam, pecuniam, agris, sacerdotio; 3) miseriam multare, ellende lijden.

2. Multo, adv. veel (als maat van overtreffing of tijd) b. v. multo facilius, carior etc., multo formosissimus, verre weg de schoonste; non multo secus, niet veel anders; multo antecedere, ver overtreffen; post non multo, niet lang daarna; multo ante, lang van te voren.

Multum, adv. veel, (bij iemand zijn, schrijven, denken, vertrouwen, vermogen enz.); facere, iets dikwijls doen; fallere, iemand zeer bedriegen; multum celer, zeer snel; multum dissimilis, zeer ongelijk; multum improbius, poët. (voor multo), veel meer; ut multum, poët. op zijn hoogst, meest.

Multus, a, um, adj. (comp. plus, superl. plurimus) 1) veel (in getal); multa avis, poët. = multae aves; unus e multis, een gewoon, alledaagsch mensch; multis verbis, met vele woorden, wijfloopig; multa, vele woorden; ne multa of ne multis, om kort te gaan; 2) veel = groot, (inspanning, zorg enz.); multa nocte, diep in den nacht; multo mane, 's morgens vroeg; ad multum diem, tot ver op den dag; multa, poët., als adv. veel, zeer, b. v. multa gemens; multum adesse, dikwijls er bij zijn; 3) (in 't spreken) wijfloopig, b. v. ne multus sim; z. ook plus en plurimus.

Mulus, i, m. een muilezel, muilider.

Mundanus, i, m. een wereldburger.

Munde, adv. zindelijk.

Munditer, adv. zindelijk.

Munditia, ae, f. 1) zindelijkheid; tp. gekuischtheid van schryfwijze; 2) opschik.

Mundo, ávi, árum, i. reinigen, zuiveren.

Mundulus, i, m. dcm. een modeheertje, muskadijntje.

1. Mundus, a, um, adj. 1) zindelijk, zuiver (huisraad, akker enz.); cultus mundior, fijne, uitgelezene levenswijze; tp. gekuischt (in schryfwijze); 2) iemand die zich opschikt of gaarne opschikt.

2. Mundus, i, m. 1) opschik (vrouwelijk); tp. in mundo, bij de hand, b. v. hebben; est alicui in mundo quod amet; 2) de (met sterren versierde) hemel; 3) de wereld, het heelal (in deszelfs samenstel); oculus mundi, poët. = de zon; 4) de wereld = de menschen (dikwijls = Romeinsche wereld).

Munerarius, i, m. en

Munerator, óris, m. iemand, die openbare spelen geeft.

Munergerulus, a, um, adj. = qui munera gestat.

Muneró, ávi, árum, i. 1) iemand iets in dank vergelden (eene weldaad); 2) iemand iets schenken.

Muneror, árus sum, i. 1) iemand iets schenken; 2) iemand met iets begiftigen.

Muníra, um (òrum), n. verrigtingen, ambtsplichten.

Muníceps, cýpis, adj. en subst. m. 1) een burger eener vrijstad; 2) een landsman van iemand.

Munícepalis, e, adj. uit eene vrijstad (dikwijls = den geest eener kleine stad ademend).

Munícepium, adv. de municipien of vrijsteden door.

Munícepium, i, n. eene stad, wier inwoners de regten van Romeinsche burgers hebben.

Munífex, fícis, adj. eig. diensdoende; mamma; eene zoogende borst.

Munífice, adv. milddadig; it. dienstvaardig.

Muníficentia, ae, f. milddaadigheid; it. dienstvaardigheid.

Munífico, áre, i. poët. met iets begiftigen.

Muníficus, a, um, adj. milddadig.

Munímen, inis, m. poët. (en meer gewoonlijk)

Munimentum, i, n. beschutting, verdedigingsmiddel (b. v. eene haag, wal, gracht, harnas, schepen, menschen enz.); munimento noctis, onder beveiliging van den nacht.

Munio, ívi, írum, 4. 1) versterken, beschermen (een land, eene stad, een schip door het te bekikken enz.); castra, eene legerplaats opslaan = het kamp door wal en grachten beveiligen; viam, een weg plaveijen; tp. versterken (zijn aanzien, zijnen ouderdom); viam, den weg banen = de middelen tot iets verschaffen; se adversus fraudes, zich tegen bedrog wapenen; se ad haec tempora, zich tegen de tegenwoordige tijdsomstandigheden wapenen; 2) ter versterking iets bouwen, arcein, moenia.

Munis, e, adj. dienstvaardig, vriendelijk.

Munio, ónis, f. 1) versterking, b. v. eener plaats (tegen de vijanden), van eene legerplaats; fluminum, der rivieren (tegen overstromingen); viarum, het plaveijen van wegen; 2) eene versterking = een werk, dat tot versterking dient.

Munio, áre, i. tp. viam, eehen zekeren weg inslaan.

Munitor, óris, m. een versterker (b. v. eener stad door muren, eener legerplaats door verschanzingen enz.).

Munus, éris, n. (schijnt van munio af te stammen); in 't alg. een gebouw; it. een openbaar voor het algemeen gebouwd werk; it. het heelal; tp. a) een dienst = ambt, plicht; munere vacare, van den krijgsdienst vrij zijn; tuum hoc est munus, dat is uwe zaak; b) dienst = vriendelijkheid; sum tui muneris, ik ben uw klient; munus of poët. suprema munera, de laatste dienst = lijkplegtigheid; amplo munere efferre, feestelijk begraven; c) eene gift, geschenk (van een mensch; it. van den grond, des wijnstoks); muneri, ten geschenke; v. d.

N n

- d) vooral 'een openbaar schouwspel (in 't byz. der zwaardrychters) hetwelk iemand aan het volk gaf; munus iuneris, (bij een lijk).
- Munusculum, i, n. dem. een klein geschenk.
- Muraena, ae, f. de muraena (een kostbare zeevisch).
- Muralis, e, adj. de muren betreffende; pila, werpspietsen ter verdediging op den muur; ialk, haken om de muren omver te trekken; corona, de muur-kroon.
- Murex, Ycis, m. 1) de purperslak met steke-lijke schaal; tp. a) poët. vene klip in zee; b) vierhoekige, ijzeren voetangels (om de ruiterij te belemmeren); 2) poët. purperkleur.
- Mürta, lae, f. (verw. met ἀμύρτα) pek-
el, vischwater (vooral van tonijnvisschen enz.)
- Mürtaficus, a, um, adj. met pek-
el ingemaakt.
- Mürteäm, adv. in de gedaante van purper-
slakken (b. v. gedraaid).
- Mürteäus, a, um, adj. spits (als een pur-
perslak) b. v. een blad.
- Mürteäidus, a, um, adj. eig. een muizendoeder
= een laf mensch.
- Mürnus, a, uti, adj. van muizen (b. v. vel
enz.); it. van marders of welligt herme-
lijnen, pelles.
- Murmur, üris, n. gemurmel, geruisch, ge-
gons (van menschen, bijen, water), ge-
brul (van dieren), klank (van speeltuig
enz.); murmura aurium, het suizen van de
ooren.
- Murmüräto, önis, f. 1) een zacht geruisch
(b. v. van de stem eens diers); 2) het mor-
ren (uit misnoegen), = misnoegen.
- Murmürto, ävi, ätum, i. (gr. μούρτο, ons
murmelen) 1) murmelen, (menschen, beek
enz.); intestina murmurant, (ronnmelen); 2)
morren (uit misnoegen), = misnoegd zijn.
- Murra, ae, f. de stof tot kostbaar vaat-
werk of zulk kostbaar vaatwerk zelf
(= waarsch. porselein); z. ook Myrrha.
- Murrahüs, z. Murrhinus.
- Murrahüs, a, um, adj. uit Murra of porse-
lein gemaakt; vasa murrhina of alleen mur-
rhina, porseleine vaten.
- Murrahbäthrärlus, i, m. (van μύρρα en βάθρον)
iemand die vrouwenschoenen parfumeert.
- Murta, murteus, z. Myrta etc.
- Mürus, i, m. 1) de muur (gew. om eene
stad); tp. muar, = beschutting; 2) iets
dat naar eenen muur gelijkt, b. v. de rand
van een por; it. de toren of de olifanten.
- Mus, muris, m. en f. (gr. μῦς) muis, rot
(of ook andere gelijkssoortige dieren, b. v.
eene marder, hermelijn enz.)
- Musa, ae, f. (μῦσα, eig. μῦσα, van μάω =
uitvindster) 1) eene zanggodin (als godin
der geleerdheid); tp. crassiore musä, op eene
handtastelijke wijze; mansuetiores musae,
de zachtere muzen = de beoefening der wijs-
begeerte; habere commercium cum musis,
omgang met de Muzen hebben; 2) de mu-
ze des gezangs = gezang, gedicht; Da-
monis musam dicemus.
- Musca, ae, f. (gr. μύα) eene vlieg (ook tp.
van nieuwsgierige en lastige menschen).
- Muscärlum, i, n. zene vliegenwaaijer (tevens
ook om de kleederen van stof te zuiveren);
tp. het harige aan zekere planten.
- Muscärlus, a, um, adj. de vliegen betref-
fende; araneus, (die op vliegen aast).
- Muscipüla, ae, f. en -um, i, n. eene muizen-
val.
- Muscösus, a, um, adj. bemost (bron, steen).
- Muscölösus, a, um, adj. gespierd.
- Muscülus, i, dem. 1) een muise; 2) eene spier
aan den arm; de muis of muskel; 3) een
schudak voor belegeraars.
- Muscus, i, m. (gr. μύσχος, poët. jonge plant,
ont mos) mos.
- Müsëum, i, n. (μουσείον) museum (eene
vergaderplaats van geleerden); 2) eene
grot.
- Müsëus, a, um, adj. (μουσικός) poët. de mu-
zen (= de dichtkunst) betreffende.
1. Müsica, ae of -e, es, f. (μουσική) de mu-
zijk (soms de dichtkunst).
2. Müsica, örüm, n. de muzijk, toonkunst.
1. Müsice, es, f. z. Müsica.
2. Müsice, adv. tp. toonkunstig = heerlijk,
yrolijk, aetatem agere.
- Müsicus, a, um, adj. (μουσικός) de dichtkunst
of toonkunst betreffende; sonus, muzikale
toon; agon of certamen, een muzikale wed-
strijd; ars musica of studium musicum, de
dichtkunst (vooral de komische); subst.
-us, i, m. een toonkunstenaar.
- Müsismo of Musmo, önis, m. (μυσομαν) een
uit twee dieren van verschillende soort ge-
teeld dier (b. v. een muilezel).
- Müslnor, äri, i. tot tydverdröjf z. v. a. iets
maken of doen.
- Müsstö, ävi, ätum, i. 1) iets mompelen of
in 't alg. mompelen; 2) iets zwijgend ver-
dragen, verkroppen (eene beleediging).
- Musso, ävi, ätum, i. (μύσσω) 1) mompelen
(menschen), gonzen (bijen); 2) iets niet
bekend laten worden, verzwijgen (uit
vrees), verkroppen; 3) voor zich vreezen,
in onzekerheid zijn, of men iets doen zal
of niet.
- Mustäce, es, f. een laurierboom met grootte
bladeren.
- Mustäcëum, i, n. een laurierkoek (die met
laurierbladeren werd klaar gemaakt); tp.
laureolam in mustaceo quaerere = op eene
gemakkelijke wijze of in kleinigheden roem
trachten te verkrijgen.
- Mustëla, ae, f. een wezeltje.
- Mustëllinus, a, um, adj. van een wezeltje;
color, de kleur van een wezeltje, z. stel-
lionius.
- Mustëus, a, um, adj. versch, nieuw (kaas,
sap, boek).
- Mustum, i, n. (sc. vinum) most, nieuwe wjn.
- Mustus, a, um, adj. eig. nieuw, versch (b. v.
wijn); z. mustum; mustum olei, versche
olie.
- Müräbllis, e, adj. veranderlijk (mensch, ge-
zindheid).
- Müräbllitas, ätis, f. veranderlijkheid (van
zin).
- Mürätö, önis, f. verandering (van zijn plan,
der regering enz.); vestis, het verande-
ren van kleding; officiorum, wederkeerige
diensten.

Mutator, òris, m. poët. *die tets verandert* (b. v. *die ruilhandel drijft*); equorum, *die van het eene paard op het andere springt.*

Mutillario, ònis, f. *verminking.*

Mutillo, avi, atum, i. *verminken* (een mensch, lid, boom, schip, woorden in de uitspraak, het leger); tp. *inbreuk doen op zijn eigendom.*

Mutillus, a, um, adj. (μῦλλος) *verminkt* (vooral aan de hoornen, ook in eene rede = *te kort*).

Mutfo en Mutfo, Ivi, Itum, 4. (μύζω) *kikken.*

Mutfo of Muttrio, ònis, f. *het kikken.*

Muto, avi, atum, i. 1) *heengaan*; sinibus mutari, *uit het land gebannen worden*; civitate mutari, = *privari*, ejici; mutari, poët., *verzet worden* (van boomen) of *weggaan* (van menschen); 2) *veranderen* (zijn voorkomen); s'idem, *zijn woord niet houden*; mutari colore, *zijn kleur veranderen*; nihil mutat de uxore, *hij verandert zijne gedachte omtrent zijne vrouw niet*; haud muto factum, *het berouwt mij niet, dat ik het gedaan heb*; vellera luto mutare, poët., *de wol geel verwen*; balsamum melle, (bedervend of vervalschen); vinum mutatum, *vervalschte* (aangezette) *wijn*; faciem mutans, poët., *veranderd van gezicht*; mutatae formae, *gedaanteveranderingen*; verba mutata, *oneigenlijke of figuurlijke uitdrukkingen, die men gebruikt* (b. v. *Africa voor Atri*); 3) *verwisselen* (zoodat ik iets anders neem in plaats van hetgeen ik tot nu toe had), b. v. *waren, paarden, kleederen*; solum, *buiten 's lands gaan*; percos aere, (verkoopen); orationem of genus eloquendi, *verwisselen van redekunstige uitdrukkingen*; principem, (in den steek laten); 4) *zich veranderen* (b. v. *zeden enz.*)

Mutuatfo, ònis, f. *het borgen van iemand.*

Mutuatfo, a, um, partic. z. v. a. *geleend*, b. v. *luna a sole.*

Mutue, adv. *beurtelings.*

Mutufans, tis, partic. die wil borgen van een ander.

Mutuo, adv. *wederzijds, wederkeerig.*

Mutuofo, atum sum, i. *borgen, leenen* (geld, graan); tp. *ontleenen*, b. v. *een plan, bescherming tegen, de stoutheid, een woord enz.*

Mutus, a, um, adj. *stom* (die niet spreken wil of kan, b. v. *een mensch, dier, beeld*); mutum dices, = *ik wil geen woord spreken*; lyra muta, poët., *stomme lier*; tp. a) *stom* = *waarbij of waar niet gesproken wordt*; mutus aspectus, *sprakelooze aanblik*; forum, (waar alles stil is); scientia, (die zich niet in woorden uit); silentia noctis, poët., *de diepe stilte des nachts*; b) *waarvan niet gesproken wordt*; artes,

poët., *kunst zonder eer of roem.*

Mutius, a, um, adj. 1) *wederkeerig* (veldaden, dwaling, wonden); mutuum lacere, *even zoo handelen* (= *gelijk met gelijk vergelden*) b. v. in amicitia; mutua sunt a me, *ik maak het even zoo* (met u); per mutua of alleen mutua, poët., *wederkeerig*, b. v. *verbonden*; 2) *geborgd, geleend* (geld; graan enz.); mutuum sumere, *opnemen, borgen*; pecunias mutuas exigere, *vorderen dat men geld voorschiet*; mutuo, ter leen; b. v. *petere naves, pecuniam etc.*

Mygdónius, a, um, adj. *eig. Mygdonisch*; poët. = *Phrygisch.*

Myopáro, ònis, m. (μυοπάρον) *een rooverschooner* (ligt roovers vaartúig).

Mýrica, ae of -e, es, f. (μύρικα) *de tamariskenboom.*

Mýröpöla, ae, m. (μυροπόλος) *een handelaar in zelf.*

Mýröpöllum, i, n. (μυροπόλλον) *een zelfwinkel.*

Myrrha, ae, f. (μύρρα) 1) *de myrrhe*; 2) *harst van myrrhe of de daaruit gemaakte balsem*; 3) *z. Murria.*

Myrrhéus, a, um, adj. poët. 1) *met myrrhebalsem bestreken* (haar); 2) *de kleur van myrrhe hebbende, geelachtig, onyx.*

Myrrhíus, a, um, adj. *uit of van myrrhe*, odor; potio myrrhina of alleen myrrhina, *myrrhe-drank* (een aangenaam riekende drank).

Myrtáceus, a, um, adj. *van mirten*, folium.

Myrtátum, i, n. *eene met mirte* (in plaats van met peper) *gekruid vleesch-spijs* (eene soort van worst).

Myrtéólus, a, um, adj. poët., *missch. mirtenbloesemkleurig.*

Myrtéa, ae, f. z. Myrtetum.

Myrtéum, i, n. *eene mirtenstruik.*

Myrtéum, i, n. 1) *mirtenolie*; 2) *mirtenwijn.*

Myrtéus, a, um, adj. 1) *uit mirten bestaande* (de bosch); 2) *mirtenkleurig* (haar).

Myrtum, i, n. (μύρρον) *de mirtenbezijs.*

Myrtus, i, en us, f. (μύρτος) *de mirte.*

Mysta of Mystes, ae, m. (μύσται) *een mystes, priester eener geheimzinnige eerdienst*, b. v. *van Ceres.*

Mystógogus, i, m. (μυστογόγος) *diegene, welke aan vreemdelingen de merkwaardigheden van heilige plaatsen aanwijst.*

Mysterium, i, n. (μυστήριον) *een geheim, mysterie*, (b. v. *eener kunst, eens briefs*) vooral in plur. = *geheim godsdienst*, b. v. *van Ceres*; it, *het feest, waarbij die godsdienst werd gevierd.*

Mysticus, a, um, adj. (μυστικός) *mystisch*, de mysterien betreffende, b. v. *sacra*; van nus Iacchi, *de mystische* (geheimvolle) *wan van Bacchus.*

Mýxa, ae, f. z. Myxus.

Myxus, i, m. (μύξος) *de pit van een licht,*

N.

Néblum of Naulum, i, n. *missch. eene soort van haar.*

Nae, Interj. (να) *voorwaart, waarlijk.*

Nacna, z. Neua.

N n 2

Naevus, i, m. *eene macderylek.*

Nais, Idis, f. *en.*

Najas, ādis, f. (*νῆϊς, νῆϊς*) poët. 1) *eig. zwemmend (een bynaam der nimfen); subst. eene waternimf, of in 't alg. eene nimf; 2) water.*

Nam, conj. *want.*

Namque, conj. 1) *want; 2) maar.*

Nanciscor, nactus sum, 3. (*het gr. ναύωμαι*) 1) *bereiken (ligchamelijk) b. v. eene ruimte doorloopen of van planten eene plaats; 2) verkrijgen, bekomen (gew. door toeval) b. v. een wingewest, goede wind, buit, ziekte, hoop enz.; ook is het = aantreffen, vinden, b. v. castra intura, aliquem otiosum.*

Nanus, i, m. (*νῆϊς*) *een dwerg.*

Näpaeus, a, um, adj. (*ναῖαιος*) *in de wouden zich bevindende; nymphae of alleen napaëae, woudnimfen.*

Naphtha, ac, f. (*νάφθα*) *naphtha, sijne berg-olle.*

Näpina, ae, f. *een poortrapen-veld.*

Näpus, i, m. *de poortrap, steek- of parijische raap.*

Narcissinus, a, um, adj. (*ναρκισσίνος*) *van narcis; oleum, narcissen-olie.*

Narcissus, i, m. (*ναρκισσός*) *de tijloot.*

Nardinus, a, um, adj. (*ναρδίνος*) 1) *het nardus, nardisch; unguentum, vinum; 2) het-geen naar nardus riekt; pium.*

Nardum, i, n. en Nardus, i, f. (*ναρδος*) 1) *nardus (vooral de indische, waaruit welriekende olie gemaakte werd); 2) nardus-olie.*

Näres, Ium, f. 1) *de neus (z. naris); omnis copia narium, poët. = alle mogelijke geuren; naribus uti, poët., zich over iets uitlaten, den neus optrekken, er mede spotten; 2) de mond van een kanaal.*

Näris, is, f. *eig. het neusgat; poët. de neus (z. nares); tp. de neus (= scherpzinnigheid) b. v. obesae naris, die geen sijnen neus heeft.*

Narräbllis, e, adj. *verhaalbaar.*

Narrätö, önis, f. *verhaal (= het verhalen; it. het verhaalde).*

Narrätöfunktöla, ac, f. dem. = *narratio,*

Narrätör, öris, m. *een verhalen.*

Narrätus, i, n. *het verhaalde.*

Narrätus, us, m. poët. *een verhaal.*

Narro, ävi, ätum, i, i) *iets ter kennis van iemand brengen, hem iets mededeelen, verhalen; narror, men vertelt dat ik enz.; male, bene narras, gij brengt mij een slecht, een goed bericht; narro-tibi, laat mij u zeggen; narra mihi, zeg mij eens; filium nar-ras mihi? spreekt gij van mijn zoon? 2) iemand iets toeschrijven.*

Närthöctum, i, n. (*ναρθήκτωρ*) *eene zalfdoos.*

Nascenöa, ac, f. *de geboorte.*

Nascor, natus sum, 3. (*voor gnascor, van ναύωμαι*) 1) *geboren worden (een mensch, dier), ontspruiten (b. v. planten); ontstaän, voortkomen (b. v. steenen, rivieren, gedachten enz.); it. beginnen, ontspringen, b. v. een berg enz.); antiquo genere natus, uit een oud geslacht; ex me natus, mijn zoon; Matre musa natus, uit eene zanggodin geboren; natus servä, de zoon eener slavijn; nate Deä, gij zoon eener Godin; natus ad aliquid of alicui rei, tot iets*

geboren, van natuur daaryoor geschikt; annos natus sexaginta, zestig jaren oud; tp. volgen, het gevolg zijn van iets; 2) opgaan (eene ster).

Näsiterna, ae, f. *een watervat met dris openingen.*

Nassa, ae, f. *eene fuit; tp. eene val, eene gevaarlijke plaats.*

Nasturtium, i, n. *kers, sterkers.*

Näsus, i, m. 1) *de neus (van menschen); naso clamare magnam; (in)boers; met den neus veel leven maken = hardop snorken; tp. de neus, als aanduiding van geest, scherpszinnigheid, bijtenden spot; 2) de neus of snuit (suij of pijp) aan een vat.*

Näsute, adv. *listig (well. ook: neuswijs).*

Näsütus, a, um, adj. 1) *met een grooten neus; 2) spotachtig, slim, sijn (dikwijls = neuswijs).*

Näta, ae, f. *eene dochter.*

Nätällicus en -itius, a, um, adj. *de geboorte betreffende (gesternte, voorzegging); pl. natalitia, een verjaarfeest.*

1. Nätälis, c, adj. 1) *de geboorte betreffende (dag, uur, gesternte enz.); humus of solum, geboortegrond; 2) aangeboren (onvruchtbaarheid).*

2. Nätälis, is, m. 1) *de geboortedag; 2) de geboorteplaats; 3) natales, pl. a) de geboorte; it. het ontstaan, (van een steen enz.); b) geboorte = beïrekkung of toestand doer geboorte, b. v. natalium splendor.*

Nätällytus, z. Nataliclus.

Nätätö, önis, f. 1) *het zwemmen; 2) gele-genheid of plaats om te zwemmen.*

Nätätör, öris, m. *een zwemmer.*

Nätes, Ium, f. *de billen, het achterste (ook van dieren).*

Nätö, önis, f. 1) *geslacht, soort (van menschen, dieren); tp. in 't alg. eene zekere soort van menschen, b. v. candidatorum; 2) een volksstam.*

Nätis, is, f. *de billen, z. Nates,*

Nätivus, a, um, adj. 1) *geboren (niet eeuwig), dii, mundus; 2) natuurlijk, aangeboren, ongekunsteld (niet door kunst gemaakt of nagebootst); b. v. verdedigings-middelen eener stad; schaal (aan schaal-dieren, schaaap, kleur, haur, groz, geest enz.; malum = honger.*

Nätö, ävi, ätum, i, i) *intr. in 't alg. zwemmen; a) zich z. v. a. zwemmend heen en weer bewegen (water, bladen, de oogen van beschonkenen of stervenden enz.); campi natantes, poët., de golvende graanvelden; it. in 't alg. her- en derwaarts wankelen (de yocet, balans, tp. eän besluit); b) zwemmen in water; it. (boertend) varen; natantes, poët. schepen; c) zwemmen van ters = vol zijn van iets; d. v. van water enz.; pavimenta natant vino, (zwemmen in wijn); campi natantes, poët. = meeren en zeeën; 2) tr. poët. op of in iets zwemmen, fre-sum, aquas; unda natatur piscibus, visschen zwemmen in het water.*

Nätrix, icis, f. *de waterslang,*

Nätüra, ac, f. 1) *de natuur = geboorte, b. v. naturä filius; 2) de natuurlijke (phy-sische) gesteldheid, b. v. eens menschen, gener plaats, van de lucht enz.; bona nat*

turā esse, een goed uiterlijk hebben; 3) de natuurlijke, geestelijke gesteldheid van een mensch, aard (karakter enz.); loqui ut natura fert (= openhartig); ea natura, zoodanig karakter, d. i. een mensch van zoodanig karakter; mihi in naturam vertit, het is mij tot eene tweede natuur geworden; 4) de loop der natuur, de natuur, b. v. naturae ratio; naturae satisfacere, cedere, = sterven; natura rerum non patitur (de loop, de gang der dingen); in rerum naturam cadit, het valt in 't gebied der mogelijkheden; 5) een wezen.

Naturalis, e, adj. 1) natuurlijk = lichamelijk (vader); 2) natuurlijk = van natuur (b. v. steen, beweging, goedheid enz.); 3) natuurlijk = overeenkomstig de natuur; naturalis est, het is natuurlijk.

Naturaliter, adv. van natuur, b. v. met iets uitgerust.

1. Nātus, a, um, adj. van natuur zoo gevormd of zoo gesteld (mensch, veld, vazen); pro re nata of e re nata, naar gesteldheid van zaken of omstandigheden.

2. Nātus, i, m. een zoon; pl. nati, kinderen.

3. Nātus, us, m. 1) het groeijen (eens booms); 2) de geboorte, ouderdom, de jaren; magno natu, van hoogen ouderdom; grandis natu, bejaard; filius maximus natu, de oudste zoon.

Nauarchus, i, m. (ναυαρχος) een scheepskapitein.

Nauclericus en Nauclerius, a, um, adj. (ναυκληρικός, ναυκληριος) de scheepskapitein betreffende; ornatus, de kleding eens scheepskapiteins.

Nauclerus, i, m. (ναυκληρος) een scheepskapitein.

Naucum, i, n. of -us, i, m. (de nom. komt niet voor) schijnt te beteekenen: een nootendop, schil van boomvruchten; homo non nauci, (geen duit waard).

Naufragium, i, n. 1) schipbreuk; facere, lijden; tp. schipbreuk = verlies (van vermogen, in den oorlog); 2) schipbreuklijngen of een wrak van een schip.

Naufragus, a, um, adj. 1) die schipbreuk geleden heeft; tp. in groot ongeluk zich bevindende (b. v. verbannen); patrimonio naufragus (of alleen naufragus), die zijn vermogen verloren heeft; 2) poët. schipbreuk veroorzakende (zee, storm, gedrogt).

Naumachia, ae, f. (ναυμαχία) een scheepsstrijd (en de plaats, waar die vertoond werd).

Naumachiaris, a, um, adj. een scheepsstrijd betreffende; subst. een vechter in zoodanigen strijd.

Nausea, ae, f. (ναυσία, Jon. ναύση) de zeeziekte; it. in 't alg. kwalijkheid, walg.

Nauseabundus, a, um, adj. = nauseans.

Nauseator, oris, m. = nauseans.

Nauseo, avi, atum, i. zeeziek zijn of in 't alg. neiging tot braken hebben; tp. tegen iets walgen.

Nauseola, ae, f. dem. de zeeziekte.

Nauseosus, a, um, adj. zeeziekte veroorzakende.

Nauta, (voor navita) ae, m. een schipper, zee-man.

Nautica, ae, f. (gr. ναυτια) waarssch. het vaater uit het onderste kol van een schip.

Nauticus, a, um, adj. (ναυτικός) het scheepswezen, de scheepslieden betreffende; verbum, een scheepsterm; pinus, poët., = een schip; castra, scheepsleger of scheepskamp (op het strand, waar de schepen lagen en tenten voor het volk waren opgeslagen); nautici, scheepslieden, zeelieden.

Nāvale, is, n. legplaats voor schepen; it. de werf; navalia, de schepen; it. het touwwerk.

Nāvālis, e, adj. de schepen betreffende; materia, scheepshout; corona, de scheepskroon (voor eene overwinning ter zee); pugna, zeegevecht; socii, zeelieden; it. zeesoldaten.

Nāve, adv. = naviter.

Nāvīcula, ae, f. dem. een scheepje of klein vaartuig.

Nāvīcūlaria, ae, f. het schipperswezen (als men een schip verhuurt of menschen overvoert); navicularium facere, scheepvaart drijven.

Nāvīcūlarius, i, m. een schipper.

Nāvīcūlor, atus, sum, i. poët. op een klein vaartuig varen.

Nāvīfrāgus, a, um, adj. poët. schipbreuk veroorzakende.

Nāvīgāblis, e, adj. bevaarbaar (rivier, zee); Nāvīgātor, onis, f. de scheepvaart, het varen (op eene rivier enz.); diei, een dagreis te schiep; navigationis patiens, bevaarbaar.

Nāvīgātor, oris, m. een schipper.

Nāvīgēr, gērā, gērūm, adj. 1) poët. schepen dragende; 2) -a similitudo, gelijkheid (b. v. van eene drijvende schelp) met een schip.

Nāvīgētolum, i, n. dem. een klein vaartuig.

Nāvīgētum, i, n. 1) een vaartuig, schip; 2) poët. het varen, scheepvaarkunde.

Nāvīgō, āvi, atum, i. 1) varen, zeilen (mensch, schepen), b. v. Syracusas, in Asiam; tp. navigare in portu, in veiligheid zijn; 2) poët. zwemmen; 3) bevaren (de zee).

Nāvis, is, f. (gr. ναῦς) een schip (groot of klein); longa, een oorlogschip; oneraria, vrachtschip; praetoria, een admiraalschip; tecta of constrata, een schip met een verdek; navis auri, met goud beladen schip; milites in naves imponere, (inschepen); navem frangere, schipbreuk lijden; tp. navibus et quadrigis, = uit al zijne magt.

Nāvīta, z. Nauta.

Nāvītas, Navus, z. Gnavitas etc.

Nē, conj. (μή) 1) opdat niet, dat niet; (ook als men iets toegeeft) b. v. ne fuerit, goed, laat hij er niet geweest zijn; 2) (by verbieden) niet, b. v. ne facias; it. dat maar niet, slechts niet, b. v. als gij dat maar niet doet; 3) (na woorden van vrees, gevaar en bezorgdheid) dat of het mogt (omdat wij er de gedachte bij koesteren, dat het niet geschieden zal); 4) ne — quidem, zelfs niet, niet eens.

Nē (van μή) een vraagwoord; b. v. fecistine? hebt gij het gedaan? (bij indtrekte vragen) of.

Nēbula, ae, f. (ons nevel, gr. νεφέλη) 1) een nevel, damp; tp. poët. a) iets zeer dun, b. v. blik; b) iets vergankelijk; c) nebula erroris, de nevel van dwaling; 2) eene wolk van stof enz. vooral aan den hemel.

Nēbūlo, onis, m. een gut, schurk, deugniet.

Nēbūlosus, a, um, adj. nevelig, dampig, duister (licht, hemel).

Nĕc, **Nĕque**, conj. 1) *en niet, ook niet (maar ook niet, maar niet)*; neque quisquam, *en niemand*; neque unquam, *en nooit*; nec non, *en ook (is meer dan et)*; nec a me alicnus et tibi amicissimus, *deels niet afkeerig van mij*, *deels uw beste vriend*; nec — nec, *noch — noch*; 2) *voor ne quidem*; 3) *voor non*.

Necdum, **Nĕquĕdum**, 1) *en nog niet*; 2) *nog niet*.

Nĕcessĕrĕ, en

Nĕcessĕrĕ, adv. *noodwendiglijk (ook: door nood gedrongen)*.

Nĕcessĕrĕtĕ, a, um, adj. 1) *onvermijdelijk, onveranderlijk (wet enz.)*; 2) *vereischt, noodig*; tempus, *hagchelijke tijd, dringende omstandigheden*; 3) *verwant*; subst. *een aanverwant*; it, *viend*.

Nĕcesse, adj. n. indecl. en subst., *onvermijdelijk noodig, of in 't alg. noodig, noodzakelijk*; necesse habere, *noodig hebben, voor noodig houden*; id quod necesse erat, *zoo als natuurlijk was*.

Nĕcessitas, ĩtis, f. 1) *onvermijdelijke noodzakelijkheid*; necessitate coactus, *of ex necessitate, door nood gedrongen*; ad necessitatem adductus, *in de noodzakelijkheid gebracht*; extrema, ultima, suprema, n. = *de dood*; 2) *nooddruft = gebrek*; it, *dwang*; it, *neiging waaraan men onmogelijk weerstaan kan (b. v. tot doug)*; it, *noodzakelijke onkosten enz.*; 3) *noodzakelijke verhouding, tusschen ouders, vrienden, dus = naauwe betrekking, verwantschap, vriendschap*; 4) *-tates, nut, voordeel (intrest)*.

Nĕcessitudo, ĩnis, f. 1) = *necessitas*; 2) *noodzakelijke of natuurlijke zamenhang van zaken*; 3) *necessitudines, verbandtenissen = vrienden, verwanten, klienten*.

Nĕcessum, z. *Necesse*.

Necne, (*yraagwoord bij indrekte vragen*), of *niet*.

Nĕco, ĩvi, ĩtum, i. (*waarsch. van nec, niet*) in 't alg. *vernietigen, b. v. de regen het graan*; in 't bijz. *iemand dooden*; tp. a) *iemand dooden = hem zeer lastig vallen (met vragen)*.

Nĕcōpinans, tis, adj. *die eene zaak niet vermoedt*.

Nĕcōpināto, adv. *tegen vermoeden, onverwacht*.

Nĕcōpinātus, a, um, adj. *hetgeen men niet verwachtte, onverwacht (vreugde, voordeel, vijand)*; ex necopinato, *van eene plaats, waaruit men het niet verwacht had*.

Nĕcōpinus, a, um, adj. poët. *onverwacht (doodsgevaar)*.

Nectar, ĩris, n. (*riwraap*) *nektar, godendrank*; poët. *godendrank = zeer smakelijke drank*; tp. *nektar = iets zeer aangenaams voor het gevoel (kus, reuk)*.

Nĕctĕrĕus, a, um, adj. (*νεκτĕρος*) poët. *van nektar, goddelijk (drank)*; it. *van nektar = zeer smakelijk (wijn)*.

Necto, xti en xi, xum, 3. 1) poët. *vlechten, knopen, hechten (bloemen, zoolen aan de voeten enz.)*; comam myrto, *de haren met mirten of suirten in het haar*; tp. a) *aanknopen (b. v. het eene aan het andere)*; b) *verbinden (woorden enz.)*; virtutes inter

se nexae, (*die onderling verbonden zijn*); dolum nectere, *bedrog smeden*; causas inanēs, poët. *ijdele gronden bijbrengen*; 2) *binden, in boeijen slaan*; nexi, *geketenden*; tp. nexus, *verpligt (door een eed)*.

Nĕctibi, = *ne alicubi, dat niet ergens*.

Nĕcunde, = *ne alicunde, dat niet van ergens*.

Nĕdum, laat staan dan dat (= *veel minder*; it. *veel meer*); zeer zelden staat het ook voor non modo.

Nĕfandus, a, um, adj. *eig. niet te zeggen = goddeloos, schandelijk (misdaad, mensch)*.

Nĕfĕrĕ, adv. *eig. niet te zeggen = goddeloos, schandelijk*; aliquid n. committere, *eene schandelijke daad verrigten*.

Nĕfĕrius, a, um, adj. *eig. niet te zeggen = goddeloos, schandelijk*; subst. -um, *eene goddelooze, schandelijke daad*.

Nĕfas, n. indecl. 1) *alles, wat tegen recht en plicht is*; nefas dicitu, *ongoorloofd om te zeggen*; nefas facere, *eene misdaad begaan*; heu nefas! *o die gruwel! nefas! het is ongehoord, het is iets ontzettends!* tp. *een schandelijk mensch, een gruwel, monster*; 2) poët. *hetgeen onmogelijk is, b. v. quidquid corrigere est nefas*.

Nĕfastus, a, um, adj. 1) (*van dagen*) *waarom men niet in 't openbaar mag spreken of recht uitoefenen*; 2) *niet te zeggen = goddeloos (misdaad)*; it. in 't alg. *onheil aanbrengende*.

Nĕgantia, ac, f. *eene onkenning (in eene rede)*.

Nĕgĕtio, ĩnis, f. *het ontkennen (eener daad)*.

Nĕgĕta, ĩrum, n. poët. *het verbodene*.

Nĕgĕto, = *nego*.

Nĕglectio, ĩnis, f. *de verwaarloozing (zijner vrienden)*.

1. **Nĕglectus**, us, m. = *neglectio*.

2. **Nĕglectus**, a, um, adj. *verzuid, verwaarloosd = waarover men zich niet bekommert (veld, leger, houding)*.

Neglego, z. *Negligo*.

Nĕglĕgens, tis, adj. *onachtzaam, onverschillig, in sumtu, circa deos, in aliquem*.

Nĕglĕgĕnter, adv. *nalatig, onachtzaam (schrijven, pijlen afschieten, daar henen werpen)*.

Nĕglĕgĕntia, ac, f. *het veronachtzamen eener zaak, nalatigheid (in het schrijven, beschuldigen, vereeren der goden; de koelheid, die in eenen brief heerscht)*.

Nĕglĕgo, lexi, lectum, 3. 1) *veronachtzamen, gering achten (bevel, dreigingen, gevaar, iemand)*; rem familiarem, *zijn vermogen veronachtzamen = verspillen*; 2) *verwaarloozen om te wreken = niet wreken of vergelden*; z. ook *Negligens* en *Neglectus*.

Nĕgo, ĩvi, ĩtum, i. (*van ne en ago*) 1) *zeggen dat niet, ontkennen, loochenen* (poët. *niet willen*); nego fuisse, *ik zeg dat het niet is geweest*; negor, *men zegt dat ik niet ben enz.*; b. v. *casta negor (sc. esse)*; 2) *iemand iets weigeren (dit iets staat, schoon zeldzaam, somtijds in den dativ.)*; poët. *regio poma negat, (= brengt geen oost voort)*; se vinculis negare, poët., *zich aan de boeijen onttrekken, er van ontdoen*. **Nĕgōtiĕlis**, e, adj. *de zaak zelve betreffende*

(in een rechtsgeding), b. v. pars, (alwaar in de rede van de zaken zelve, niet van de personen wordt gesproken).

Nēgōtiatio, ōnis, f. de handel (in 't groot, wisselhandel enz.)

Nēgōtiator, ōris, m. 1) in 't alg. een handelaar, b. v. mercis sordidae; 2) een handelaar in 't groot (wisselaar).

Nēgōtiolum, i, n. dem. eene kleine, onbeduidende zaak.

Nēgōtiōr, ātus sum, i. handel drijven, vooral in 't groote (ook tp. = voordeel uit iets trekken).

Nēgōtiōsus, a, um, adj. 1) zeer bezig; tergom, (in scherts) een rug waarop men onophoudelijk slaat; 2) waar veel te doen valt, provincia; 3) waar men in 't alg. iets doet; dies, een werkdag.

Nēgōtium, i, n. 1) in 't alg. eene zaak, bezigheid; v. d. ook, eene moeyelijke zaak, nood, moeite; nihil esse negotii, 't is geene moeite = 't is gemakkelijk; neque est n. quin etc., en er is niets aan te doen, dat niet enz.; it. eene onaangename zaak, verdriet, ergernis, twist; 2) koopmans zaken, geldzaken, gew. in plur.; 3) eene zaak = een ding, inepum; tp. (met verachting) een mensch.

Nēmēaeus, a, um, adj. poët. van of bij Nemea; vellus, de huid van den Nemeischen leeuw; pestis of moles, het Nemeische gedrogt, monster.

Nemo, ūnis, c. 1) niemand, geen, geen mensch; tp. eene nietigheid, een onbeduidend mensch; 2) geen; nemo homo, civis etc.

Nēmōrālis, e, adj. poët. in een boschaadje; umbrae, antrum.

Nēmōrensis, e, adj. uit een boschaadje, mel; vooral poët. uit of in een boschaadje bij Aricia; subst. -e, een goed bij Aricia; it. het gebied van Aricia.

Nēmōricultrix, icis, f. poët. boschbewoenster, sus.

Nēmōrvāgus, a, um, adj. poët. in wouden of boschaadjen rondwaland.

Nēmōrosus, a, um, adj. 1) poët. boschrijk; 2) poët. boomrijk; 3) boschachtig door de menigte van takken, Vertex.

Nempe, adv. namelijk, te weten, ik begrijp het reeds of gij zult het wel reeds begrijpen enz.; dikwijls wordt het ook vragenderwijze en ironisch gebruikt.

Nēmus, ōris, n. (Nymus) schijnt eig. = een woud, dat weiden bevat, vooris in 't alg. een boschaadje, woud; tp. 1) poët. een wijenberg; 2) poët. een woud = digt beschaduwde boom; 3) hout.

Nēnā, ae, f. schijnt eig. te zijn = een slecht, nietsbeduidend lied, b. v. van kinderen (of ook om kinderen in slaap te zingen); v. d. νενη. 1) in 't alg. gekheid; 2) een klaaglied, treurzang; v. d. een lijkzang; tp. treurig einde eener zaak; 3) poët. een tooverlied.

Nēno (oud) = non.

Nēo, nēvi, nētum, 2. (Nō) spinnen (ook poët. missch. weven); tp. neri, zich in één vlechten (b. v. wortels).

Nēpa, ae, f. en Nepas, ae, m. (een Afrikanensch woord); 1) de scorpioen (ook als gesternie); 2) de kreeft (ook als gesternie).

1. Nēpos, ōtis, m. een kleinzoon (poët. een nakomeling; ook van dieren); it. een uitspruitsel (aan een wijngaardrank); nepos fratri, sororis, een broeders-, zusters zoon, neef.

2. Nēpos, ōtis, m. een zwelger.

Nēpōtātus, us, m. zwelgerij.

Nēpōtūnus, a, um, adj. verkwistend.

Nēpōtōr, āri, (eig. zwelgen); tp. van de weldadigheid; uitspatten, buitensporig zijn.

Nēpōtūlus, i, m. dem. = nepos 1).

Neptis, is, f. eene kleindochter.

Neptūncōla, ae, c. poët. Neptunus vereerend.

Neptūnus, a, um, adj. poët. Neptunisch; arva, loca, = de zee; proles, een zoon van Neptunus.

Neptūnus, i, m. Neptunus (de zeegod); tp. poët. de zee.

Nēqua, 1) voor ne aliquā (sc. ratione), opdat niet eenigzins; 2) voor ne aliquā.

Nēquam, adj. (comp. nequior, superl. nequissimus) niets waardig (visch, woord); homo, een onnut, slecht, nietswaardig mensch; juvenes, poët. losse, dartele jongelingen; subst. een nietswaardig wezen, schurk, deugniēt.

Nēquando, = ne aliquando.

Nēquāquam, adv. geenszins, volstrekt niet b. v. goed).

Neque, z. Nec.

Nēquēdum, en nog niet.

Nēquēo, ūi en ūvi, Itum, 4. niet kunnen; nequeo umbrā, ik moet volstrekt.

Nēquicquam en Nequidquam, voor niet, vergeefs (zonder werking; it. zonder nut; it. zonder schade; it. zonder grond).

Nēquiquam, z. Nequicquam.

Nequissimus, z. Nequam.

Nēquiter, adv. slecht (physisch en zedelijk); bellum nequius susceptum, een niet op de rechte wijze ondernomen oorlog.

Nēquittā, ae, f. slechte hoedanigheid (b. v. van azijn), vooral van menschen, werkeloosheid; it. te groote inschikkelijkheid, weekelijkheid; it. vooral nietswaardigheid, liederlijkheid, verkwisting, lichtmissersij enz.); list; nequitiam admittere, zich aan eene misdaad schuldig maken.

Nērēis (en zeldzamer Nerēis), ūdis, f. (Nereis, Nereis = zwemster) eene Nereide = zeeninf.

Nērēlus, a, um, adj. poët. Nereisch, b. v. genitrix, eene moeder, welke eene nimf was; nepos, = Achilles.

Nērēus, ēi en ēos, m. (Nereus) Nereus (de zoon van Neptunus); tp. poët. de zee.

Nērēne, es, f. poët. = Nereis.

Nērōnēus of -ūs, of -ianus, a, um, adj. Neronsch, Nero betreffende, b. v. thermae, dictum, certamen.

Nervōse, adv. nadrukkelijk, krachtig, b. v. dissere.

Nervōsitas, ātis, f. de sterkte van een draad.

Nervōsus, a, um, adj. gespierd (knie, meisje

- enz.; ook van planten); tp. (van een re-
denaar) krachtig, nadrukkelijk.
- Nervuli, örüm, m. dem. tp. het nadrukkelijk-
ke, de kracht in iemands spreken.
- Nervus, i, m. (gr. νῆρον) 1) de zenuw, spier;
tp. zenuw = kracht (der deugd; geld de
zenuw des oorlogs); nervi conjurationis, de
hoofdpersonen der zamenzwering; nervi
causarum, de hoofdzaken; 2) de snaren
(met betrekking tot een speeltuig); cantus
nervorum, het snarenspeel; 3) de boogpees;
tp. poët. = boog of pijl; 4) het leer om de
schilden mede te overtrekken; 5) boeien
(van hout); it. geyangenis.
- Nescio, i, vi en si, itum, 4. 1) niet weten;
nescio an, ik weet niet of = welligt (of
zeldzamer = welligt niet); casu nescio
quid, door een zeker toeval; rumoris nescio
quid, den zeker gerucht; nescio quid ex-
sculperunt, zij hebben zoo iets uitgehou-
wen; 2) niet kennen; tp. poët. vinum,
geen wijn drinken; sua pericula, poët.,
zijn geyaar niet kennen (niet bemerken);
3) niet kunnen, d. i., niet geleerd hebben,
latine, graece.
- Nescius, a, um, adj. 1) onkundig (van zijn
lot enz.); non sum nescius, ik weet zeer
wel; vita nescia fallere, poët., dat van
geen bedriegen weet; cedere nescius, poët.
die van geen wijken weet; 2) onbekend,
b. v. locus, tributum; neque nescium habe-
bat, en hij wist zeer wel.
- Nessōtrōphium of -ōum, i, n. (νεσσοτροφίον)
eene eendekooi.
- Neu, z. Neve.
- Neuter, tra, trum, adj. geen van beiden; z.
Neutro.
- Neutquam, adv. geenszins, b. v. gelooven,
beyallen.
- Neutrālis, e, adj. positio, het onzijdig ge-
slacht (neutrum in de spraakkunst).
- Neutro, adv. (eig. een abl.) naar geene van
beide zijden (b. v. neigt de hoop over).
- Neutrūbi, adv. op geene van beide plaatsen.
- Nēve, cohj. 1) en dat niet; 2) neve — neve
(bij verbieden) noch — noch.
- Nēvōlo, = nolo.
- Nex, nēcis, f. (gew. houdt men het voor verw.
met nex; doch men z. Neco) 1) een gewel-
dige dood; neci dedere, mittere, demittere,
dare, dooden; necem sibi consciscere, de han-
den aan zichzelf slaan; nex venatorum,
de dood, dien een dier van de jagers te
wachten heeft; nex civium, het vermoor-
den der burgers; tp. poët. moord = het
bloed der vermoorden; 2) de natuurlijke
dood, door ziekte veroorzaakt.
- Nexilis, e, adj. poët. zamengeknoopt (kleed).
- Nexum, i, n. z. Nexus b).
- Nexus, us, m. de in één strengeling, kronkel-
ing (eener slang, der armen enz.); tp. a)
iets verwards; legis, eene gereverde wet;
b) nexus en nexum, eene geregelijke ver-
bindtenis (waardoor ik regt op eene zaak
heb, zonder dat dezelve mij toebehoort;
vooral als de schuldenaar zoolang aan den
schuldeischer toebehoort, tot dat hij beta-
len kan); nexum inire, zichzelf aan zij-
nen schuldeischer verpanden, tot dat men
betalen kan.
- Ni, conj. 1) = nisi, zoo niet; mirum ni, z.
mirum; 2) voor ne.
- Nicēterfa, örüm, n. (νικητήρια) belooningen
eener overwinning (in de wedspelen).
- Nico, nīci, nictum, 3. wenken (met de hand).
- Nictātō, ōnis, f. het wenken met de oogen.
- Nicto, āvi, ātum, 1. en Nictor, ātus sum, 1.
wenken of knikken met de oogen.
- Nictus, z. Nutus.
- Nidāmentum, i, n. zaken, waar de vogels
nesten van maken.
- Nidffico, āre, 1. een nest maken.
- Nidor, ōris, m. wasem, geur (van gebraden
dingen); nidore culina, (scheldwoord) as-
schepoester.
- Nidūlor, ari, 1. in een nest opkweeken (even
als de dieren hunne jongen).
- Nidūlus, i, m. dem. een nestje.
- Nidus, i, m. (doet eenige verwantschap met
ἴδω, sido, zitten, vermoeden; overigens
heet het ook in het Persisch nischest), in't
alg. de plaats, waar iets zich gewoonlijk
bevindt, zit enz.; 1) het nest der vogels; 2)
der menschen (= huis); it. poët. eene berg-
plaats voor boeken enz.); tp. poët. majus-
res pennas nido extendere, al te hoog wil-
len vliegen, naar iets al te hoogs streven;
2) een nest = de jongen in hetzelfde; it.
grootere dieren in een nest.
- Nigr, nigra, nigrum, adj. zwart (haar,
oogen, bloed, grond, wolken); fluvius,
(zwart door zijne diepte); ventus, poët.
een wind, die donkerheid veroorzaakt; syl-
va, poët. (donker, schaduwrijk); poët.
maritus, (zwart door vergif = vergeven);
tp. a) zwart = ongelukkig (dag, voorre-
ken enz.); pocula, (vergiftig); hora,
doodsuur; ignis, brandslāpel; b) zwart
= heilloos, vervenscht.
- Nigrans, tis, adj. zwart (raaf, hoorn, stier,
verw) aegis, poët. de aegis, die zwarte
stormen voortbrengt.
- Nigresco, z. P. en S. 3. zwart worden (iets
vloeibaar, bealēn, huid enz.)
- Nigrifans, tis, partic. zwartachtig.
- Nigrifā, ac, f. zwarte kleur.
- Nigrificus, z. Nigrificus.
- Nigrifūdō, ynīs, f. z. Nigrificus.
- Nigro, āre, 1. zwart zijn, z. Nigrans.
- Nigror, ōris, m. zwartheid.
- Nihil, subst. indecl. 1) niets; nihil mali, ni-
hil forte, niets slechts, niets dappers; ni-
hil pecuniae, geen geld; nihil non, alles;
non nihil, een weinig; nihil cedere alicui,
in 't geheel niet voor iemand onderdoen;
nihil est cur, quod etc., er is geene reden
om, gij behoeft niet enz.; nihil ad rem est,
het doet niets ter zake; nihil minus quam,
niets minder dan; nihil esse, niets zijn,
onbeduidend zijn; nihil hominis, nietsig
mensch; 2) (versterkend) niets, b. v. ni-
hil opus est beneficium.
- Nihildum, nog niets, b. v. audivisse.
- Nihilōminus, des niet te min.
- Nihilum, i, n. (uit ne en nihil) 1) niets, een
nietigheid; ex nihilo oriri, (uit niets); ad
n. recidere of in n. interire, occidere, te niet
gaan; nihil, nietswaardig; nihil pen der
of facere, voor niets achten; non nihil

- ñestimäre, eenlgzins achenis; de nihilo; over niets = zonder grond; nihilo, over niets; b. v. nihilo magis of plus, des niet te meer; nihilo minus, a) des niet te min = daarom niet minder; b) niet minder = even zoo veel; c) minder dan niets; 2) niet.**
- Nil, (voor nihil) 1) niets; tam nil, zulk eené kleinigheid; 2) niet.**
- Nilvácus, a, um, adj. poët. 1) in den Nyl; fera, = krokodil; 2) Egyptisch.**
- Nilvótus, a, um, adj. = nilvacus.**
- Nilvótis, ídis, f. als adj. (Νυλατίε) poët. in den Nyl = Egyptisch, tunica.**
- Nillam, poët. voor nihilum.**
- Nilus, í, m. (Νίλος) 1) de Nyl; eene rivier in Egypte; 2) tp. een gegraven vaart.**
- Nimbifer, z. Nubifer.**
- Nimbósus, a, um, adj. gew. poët. regenaanbrengend; stormachtig.**
- Nimbus, í, m. (is verw. met imber) 1) een regenlaag of in 't alg. regen, regenwater; it. storm, stormachtig weder; tp. storm; onstuimig weder; 2) eene zwarte regenwolk, stormwolk, of in 't alg. wolk, maar vooral de lichtnevel, die de goden omhult, als zij óp darde nederdalen; tp. eene wolk, b. v. van stof, van wierookdamp, van rook; een hagel van steenen; 3) poët. eene soort van vat, met vele openingen, om daaruit reukwerk bij maaltijden te sprengen.**
- Nimétas, átis, f. overvloed; veris, al te veelderlge lente.**
- Nimío, adv. (eig. een abl.) al te; b. v. melius, plus; nimio plus dolere, al te zeer bedroefd zijn; treuren.**
- Nimíópére, adv. al te zeer (b. v. vermaken); Nimírum, adv. eig. het zou wonder zijn, zoo niet, = zeker, ongetwijfeld.**
- Nimis, adv. al te zeer, al te, b. v. nimis saepe; valde; nimis remissus; nimis indulgere; nimis quam, veel te veel (b. v. vreedzen); nimis lucis, al te veel licht; tp. zeer; b. v. schoon, iets wenschen enz.**
- Nimium, í, n. (= nimis) al te; al te zeer; b. v. n. diu, al te lang; n. sero, al te laat; n. ne crede colori, vertrouw niet te veel op 'we schoonheid; non nimium, niet zeer (b. v. goedkeuren); nimium quantum of quam, al te zeer, zeer veel enz.; tp. zeer; b. v. wenschen; n. lepidus, n. lubenter.**
- Nimíus, a, um, adj. 1) te veel, (b. v. zon, snelheid enz.); tp. al te veel = groot; b. v. schoonheid enz.; 2) de maat te buiten gaande, b. v. in honoribus decernendis; it. al te mdgtig, b. v. liberae republicae; z. ook nimio en nimium.**
- Ningit of Ninguit, nxit, z. S. 3. (verw. met nix, maar ouder) het sneeuwt.**
- Ningues, (sum), f. poët. de sneeuw.**
- Nisi, conj. 1) zoo niet, het zij; 2) (na ontkenningen) behalve; non nisi, slechts; 3) gew. (na ontkenningen) doch; it. maar.**
- 1. Nisus, í, m. een sperwer.**
- 2. Nisus en-Nixus, us, m. eene poging om iets te doen, b. v. om te staan, te vliegen (dus = vlygt), om te baren (dus = het baren); it. de loop der sterren.**
- Nitédilla, ae, f. waarsch. eene kleine muis (of eekhoornje).**
- Nitëla; z. Nitedula.**
- Nitëllus, a, um; adj. vån de kleur tener muis (of eekhoornje).**
- Nitens, tis, adj. eig. glinsterend = schoon (oogen, vrouwen; land, rede).**
- Nitëo, úi; z. Si 2. (well. verw. met nitidus en het zelfde als nitidus; z. renidus) glinsteren; blinken (yun marmè; yan balsam enz.); caelum; luna nitet; artilla nitentia, glinsterende wapenen; it. glinsteren = wet gedaan er uit zien (z. v. een vet dier, plantén, steden); tp. oratio nitet; (is sierlijk); oratores nituerunt; (hebben uitgemunt).**
- Nitescó, z. P. en Si 3. glinsterend worden; beginnen te glinsteren; (eene ster, iemand; dië met olie gezalfd is); it. van yet glinsteren als 't ware (bók de grond); tp. a) glinsterend worden, meer glans verkrijgen (door beschaving); b) beredmer worden.**
- Nitide, adv. blinkend (van zalf); tp. blinkende, brillant (z. v. a. rijkelyk) b. v. coenare.**
- Nitídusculë, adv. dem. tp. z. v. a. vet, d. í. milddadig (b. v. behandeld worden).**
- Nitídusculús, a, um, adj. dem. eenigzins yet of glinsterend (van zalf).**
- Nitido, áre; i. glinsterend maken (ijzeren werktuigen).**
- Nitídus, a, um, adj. glinsterend; blank, helder (gould, elpenbeen); coma, homo, (ge-zalfd); poët. annus, (vruchtbaar in olie); it. wel gedaan er uit ziende (menschén; yee, velden); tp. a) helder (stem); b) sierlijk (eene rede, een redenaar in zyne voordragt); c) beschaafd, wellevend (elegant).**
- 1. Nitór, nisus of nixus sum; 3. 1) eig. gestaf worden door iets = op iets steunen of leunen, b. v. baculo; it. zich ophouden, zich regtop houden; tp. a) op iets steunen = zich daarop verlaten, b. v. op iemands voornemen, aanzien enz.; b) op iets rusten (b. v. het welzijn van den Staat op iemand); 2) eene poging doen om ergens heen te komen; b. v. in medium, ad sidera, in aëra; tp. a) naar iets streven (naar roem enz.); b) met inspanning iets ondernemen, zich moeite geven (b. v. voor iemand); it. iets trachten te erlangen; 3) in 't alg. zijne krachten inspannen, (b. v. bij het baren).**
- 2. Nitór, óris, m. de glans (des gouds enz.); it. een goed uiterlijk = gezet ligchaam; it. in 't alg. schoonheid des ligchaams; poët. glinsterende kleur; tp. a) glans, b. v. van geboorte, van levenswijze; b) sierlijkheid eener rede.**
- Nitrária, ae, f. eene plaats waar nitrum gevonden wordt.**
- Nitrósus, a, um, adj. vol nitrum.**
- Nitrum, í, n. (nitron) het natuurlyke minerale loogzout.**
- Nivális, e, adj. 1) de sneeuw betreffende; ventus, sneeuwwind; nivali compede vincitus, poët. = bevroren; 2) besneeuwd; 3) de sneeuw gelijk (in witheid; it. in koude).**
- Nivárus, a, um, adj. met sneeuw gevuld; colum, (waardoor dan de wijn gegoten werd).**

Nivātes, a, um, adj. door sneeuw gekoeld (drank).
 Nivēus, a, um, adj. uit sneeuw bestaande, agger; aqua, sneeuwwater; mons, (sneeuw); tp. 1) sneeuwwit (melk enz.; it. sneeuw wit gekleed); 2) helder, klaar (rivier).
 Nivōsus, a, um, adj. sneeuwrijk (berg, land).
 N. x, nivis, f. (verw. met het ongebr. ψ) de sneeuw, ook in plur.; tp. capitivis nives, = de grijze sneeuw witte haren.
 Nixor, ari, i. poët. 1) zich moeite geyen (b. v. om iets te bewegen); 2) tp. op iets steunen = daarop berusten (het leven op iets).
 Nixus, z. Nisus.
 No, navi, natum, i. (na) zwemmen; a) in 't alg. zich heen en weer bewegen, b. v. de zee, de bijen (= heen en weer golven, zwerfen); it. van de oogten, b. v. van beschonkenen; b) zich in het water bewegen = zwemmen; it. poët. varen.
 Nobilis, e, adj. (voor noscibilis van vroeg) 1) eig. kenbaar; it. zichtbaar (b. v. vroeg); 2) bekend onder de menschen, aanzienlijk (b. v. mensch, stad, misdaad enz.); 3) beroemd; it. voortreffelijk (b. v. een paard, landgoed enz.)
 Nobilitas, atis, f. 1) roem, groote roep, beroemdheid; 2) aanzienlijke geboorde, adel; it. in 't alg. voortreffelijkheid (b. v. van een mensch, dier); 3) de adel = de edelen; 4) adeldom, voortreffelijkheid van gevoelens.
 Nobilitate, adv. op eene edele, d. i. voortreffelijke wijze.
 Nobilitate, avi, atum, i. bekend maken (iemand), vooral iemand beroemd maken (van eene goede, zelden van eene kwade zijde).
 Nocens, tis, adj. schadelijk; victoria nocentissima, = impossibilia; subst. een schadelijk mensch, misdadiger.
 Nocente, adv. tot schade.
 Nocēto, cti, ctum, z. schaden (iemand); noxam, eene slechte daad begaan; non nocetur a etc., hij wordt niet beschadigd door enz.
 Nocius, a, um, adj. schadelijk (voor het vee enz.)
 Noctifer, fēri, m. poët. de avondster.
 Noctivagus, a, um, adj. poët. in den nacht rondwandelend, coeli faces.
 Noctu, abl. bij nacht; hac noctu, dezen nacht.
 Noctua, ae, f. de nacht-uil.
 Noctūbundus, a, um, adj. bij nacht (komende).
 Noctūfugus, a, um, adj. van nachtuilen; oculi, uilen-oogen.
 Nocturnus, a, um, adj. nachteijk (tijd, slaap, arbeid); fur, lupus, (die bij nacht komt).
 Noctus, z. Noctu.
 Noctūvigilus, a, um, adj. Venus, de bij nacht wakende Venus, d. i. die den minnaars bij nacht gunstig is.
 Nodatus, ōnis, f. eene menigte van knoesten (in het hout).
 Nōdo, ōvi, atum, i. 1) in eenen bondel knoo-

pen (de haren); 2) omknoopen, eollum nodatum ab arcto laqueo.
 Nōdosus, a, um, adj. knoestig (eene tak); liua, poët. een net met vele mazen; tp. 1) knoestig = zwaar, verward (woorden); 2) poët. iemand (b. v. een woekeraar) die iets (eene obligatie) zeer vast en verbindend maakt.
 Nōdus, i, m. 1) de wervel aan gewrichtens it. aan hout; it. zekere harde deelen aan 't lichaam, aan steenen enz.; 2) een knoest die door knoopen gemaakt wordt (ook indelingering der handen, armen); poët. ook een knoop in het haar; tp. a) een band = iets verbindends, b. v. nodus amicitiae, vriendschaps-band; b) een knoest = moeilijkheid; 3) poët. een gordel; it. de Aquator.
 Nolo, nollī, z. S. nolle, niet willen; aliquem offensum nolle, iemand niet gaarn beleedig willen hebben; noli putare etc., geloof toch niet enz.; non nolle, gaarn willen; quod nollim, dat ik niet gaarn zou willen; nollo alicui, jegens iemand niet goed gezind zijn.
 Nōmādes, um, m. (nomādes, eig. weidende) nomaden, herdersvolken; poët. de Numdiers.
 Nōmas, ādis, adj. f. (νομός) poët. numdisch, terra.
 Nōmen, inis, n. 1) naam, benaming; dare, edere, profiteri nomen, zijn naam aangeven = zich voor den krijgsveldienst aangeven; nomen profiteri in etc., zich onder eene zekere soort van menschen rangschikken; nomen of nomina accipere, (opschrijven); alicujus nomen defetre, = hem aanklagens nomen calamitatis, het woord calamitas; tp. a) naam = geslacht, b. v. nomen latinum; b) de naam = de goede naam, roep van iemand; c) naam = persoon, b. v. vestrum nomen; = vos; d) de naam = grond of voorwendsel; amicitiae nomine, in naam der vriendschap = als vriend; lucri nomine, als winst; sceleris nomine, om eene misdaad (b. v. aangeklaagd worden); meo, tuo nomine, in mijnen, uwen naam (van mijne zijde enz.); eo nomine, met dat doel (ben ik, b. v. ergens); e) de naam (in tegenoverstelling der wezenlijkheid); f) eene schuld, schuldpost; nomen locare, = geld borgen; nomina facere, een schuldbrief aannemen of iets op krediet geven; g) een schuldenaar; 2) een bijnaam, titel (b. v. veldheer); 3) de geslachtsnaam der Romeinen.
 Nōmenclāto, ōnis, f. het opnoemen bij den naam (van een persoon, eener zaak).
 Nōmenclātor, ōris, m. een slaaf, die elk een bij zijn naam konde noemen (men gebruikte dezelve bij het staan naar een ambt, bij opwachtingen).
 Nōmenclātūra, ae, f. opnoeming bij den naam (b. v. van steden, landen enz.)
 Nōmīnātum, adv. bij name, b. v. praecipere, decernere de aliquo.
 Nōmīnāto, ōnis, f. 1) benaming; 2) benoeming tot een ambt; 3) (in de rhetorica) eene figuurlijke uitdrukking, als de eigenlijke te zwak is of minder voegzaam is.

Nominatus, a, um, adj. bekend, b. v. oorlog.
Nominatio, ãre, 1. poët. een naam geven.
Nominatio, ãvi, ãtum, 1. 1) noemen; tp. nominari, beroemd worden; 2) benoemen tot een ambt; 3) aangeven of aanklagen (bij de overheid).
Nomus of -us, 1, m. (voude) een distrikt, stadhouderschap (van Egypte).
Non, adv. 1) niet; non beatissimus, niet zeer gelukkig; non quo, non quod, niet als of; non nisi, slechts; non visas, = uoli vise-re; non digna, = indigna; non homo, poët. = nemo; 2) neen; 3) ik laat staan, gezwegen, b. v. vix servis, non vobis, niet eens de slaven, ik laat staan u.
Nonas, ãrum, f. de vijfde dag in alle maanden, uitgenomen Maart, Mei, Julij en October, in welke het de zevende is; nonas decembres, de vijfde December.
Nonagesarius, a, um, adj. negentig bevattende; motus stellae, de loop van eene ster, die 90 graden van de zon verwijderd is.
Nonagesimi, ac, a, adj. (telkens) negentig.
Nonagesimus, a, um, adj. de negentigste.
Nonagesies, adv. negentig maal, b. v. sestertium, = 900,000 gulden.
Nonaginta, adj. negentig.
Nonianus, adj. miles, een soldaat van het 9de legioen.
Nondum, adv. nog niet.
Nongentesimus, z. Nongentesimus.
Nongenti, ac, a, adj. negenhonderd.
Nongentesies, adv. negenhonderd maal.
Nonne, (bij vragen als men een bevestigend antwoord verwacht) niet?
Nonnulli, sets of wat, b. v. temporis; it. eenigermate.
Nonnullus, a, um, adj. eenige, b. v. pars, periculum, insulae, civitates; nonnulli, eenigen.
Nonnunquam, adv. somtijds, menigmaal.
Nonnunquam, adv. hier en daar.
Nonus, a, um, adj. de negende; hora nona of alleen nona, negen uur.
Norma, ac, f. eig. de winkelhaak; tp. de rigtsnoer, juris, loquendi, legis.
Normalis, e, adj. naar den winkelhaak; angulus, een rechte hoek.
Normatus, a, um, adj. part. naar den winkelhaak gerigt.
Nos, pron. (verw. met den dualis wá) wij; amor nostri, de liefde voor ons; misera nos tri, heb medelijden met ons; absente nobis, (oud), = absente me.
Nosctro, ãvi, ãtum, 1. 1) leeren kennen; it. beschouwen, onderzoeken (een huls); 2) kennen, erkennen; 3) opmerken, waarnemen.
Nosco, ãovi, ãotum, 3. (γνωσκω) 1) leeren kennen; novi, ik ken, ik weet, b. v. rem omnem; nostit? kent gij of weet gij? noscere malefacta sua, (inzien); 2) leeren; 3) naauwkeurig onderzoeken (ook als regter); 4) kennen, erkennen; nec noscitur ulli, poët. en wordt van niemand erkend; voce nosci, aan zijns stem erkend worden; causam noscere, eene ontschuldigingslaten gelden; z. ook notus.
Nosmet, = nos met nadruk.
Noster, stra, strum, adj. onze; salve noster, welkom mijn heer (zegt oom slaaf); noster

est, hij behoort tot onze familie; tp. nostra loca, plaatsen die ons voordeelig zijn.
Nostrapte, (versterkend) = nostra.
Nostras, ãtis, adj. van ons land, van onze plaats, philosophi, verba.
Nota, ac, f. 1) een teeken van welk een aard ook; notae litterarum, letters, it. brief; per notas scribere, in geheimzinnig (of cyfer-) schrift schrijven; 2) een kenteken, kenmerk (b. v. in een schrift); ook de onderscheidingssteekenen, een teeken met de oogen, een teeken, dat men op iemands rug brandde enz.; nota genitiva, eene moedervlek; vitulus qua notam duxit, poët. (als het eens moedervlek heeft); it. een teeken aan iets, b. v. op wijnvaten enz., om daarmede de waarde van den wijn aan te duiden, v. d. = soort, b. v. optimae notae vini, interior nota Falerni; tp. a) aard of wijze, b. v. vulgaris; b) in 't alg. een kenteken, b. v. sceleris; 3) berisping, bestraffing; nota of nota censoria, de bestraffing van een Romeinsch ridder enz. door den Censor; 4) eene plaats in een boek.
Notabilis, e, adj. 1) merkbaar, zichtbaar; 2) merkwaardig.
Notabiliter, adv. in het oog vallend = zodat iedereen het merkt, b. v. iemand haten, bleek worden enz.
Notarius, 1, m. een snelschrijver.
Notatio, ãonis, f. 1) het teekenen of schrijven op eene zaak, b. v. op de stemtafelstjes, met verschillend soort van was; v. d. in 't alg. het afteekenen met woorden, b. v. van een karakter; 2) eene opmerking, die men maakt; naturae, de beschouwing der natuur; vooral de met schande gepaarde opteekening of de bestraffing van den Censor; 3) het onderzoek bij eene keuze, of in 't alg. eene keuze, b. v. iudicium; 4) woordafleiding.
Notescio, ãi, z. S. 3. bekend worden.
Notus, 1, m. (videt) poët. onecht (ook van dieren), een bastaard; tp. hunc, van elders ontleend, valsch licht (der maan).
Notitico, ãre, 1. poët. bekend maken.
Notio, ãis, f. 1) het leeren kennen; quid tibi notio est amicam meam, voor amicae, waarom zoekt gij kennis met mijne beminde; 2) een onderzoek (b. v. des regters); 3) begrip, kennis van iets; insitiae notiones, aangeborene kundigheden; 4) begrip dat iets (b. v. een woord) in zich bevat; 5) z. Nota 3).
Notitia, ac, f. 1) de bekendheid van iemand enz.; plus dare notitiae, poët. meer bekend maken; 2) de kennis van iets, de bekendheid met iets; dei, de kennis van God; 3) bekendheid = omgang, b. v. feminae, met eene vrouw; 4) roem, groote roep.
Notitias, ãi, f. z. Notitia 2).
Notio, ãvi, ãtum, 1. 1) een teeken aan of op iets maken; genas ungue, poët. (aan stukken krabben); charam, (beschrijven); 2) vooral iets met verkorting schrijven; 3) iemand teekenen = kenbaar maken, aanduiden, b. v. res nominibus, (met woorden aanduiden); dedecore etc.; it. iemand beschimpen, of in 't alg. berispen; 4) aanduiden door een blijk enz.; v. d. in 't alg.

opmerken, waarnemen; 5) bemerken (d. i. opmerken en opteekenen; 6) door woorden aanduiden.

1) Notus of Notos, i, m, (vros) de zuidewind; poët. de wind.

2) Notus, a, um, adj. bekend (hij anderen); aliquid notum habere, met iets bekend zijn; mulier nota, gene heruchte vrouw; noti, bekenden, vrienden; notis vocibus compellere, poët. in bekende (vriendschappelyke) bewoordingen aanspreken; tp. bekeud = gewoon.

Novacula, ae, f. een scherp mes (scheermes; it. de dolk van een bandiet).

Novales, Yum, f. en -ia, um, n. land dat voor 't eerst geploegd en bezaaid is; culta novalia, poët. goed gebouwd land.

Novatrix, icis, f. poët. de vernieuwster.

Novæ, adv. nieuw, op eene nieuwe wijze; it. ongehoord, ongewoon; z. ook Novissime.

Novellus, avi, atum, i, nieuwe wynhergen aanleggen.

Novellus, a, um, adj. dem. eig. nieuw (= nog niet lang gebruikt, zich nog niet lang op eene plaats bevindende); it. jong (âler, boom, stad, plantsoen).

Novem, adj. (viii) negen.

November of -bris, (e), adj. de negende (d. i. de elfde) maand betreffende; calendæ, de eerste November; subst. -ber, de maand November.

Novembris, a, um, adj. uit negen bestaande; i sulcus, een vooj drie voet diep en even zoo breed.

Novendecim of Novemdecim, adj. negentien.

Novendialis, e, adj. 1) negen dagen durende (een feest); 2) op den negenden dag gebeurende; coena, een lykmaal (negen dagen na de begrafenis); tp. poët. pulveres, lyk-asch.

Noveni, ae, a, adj. (telkens) negen; terga novena boom.

Noverca, ae, f. eene stiefmoeder (ook tp. van gen land).

Novercalis, e, adj. stiefmoederlyk, eene stiefmoeder betreffende; odia, de haat eener stiefmoeder.

Novi, z. Nosco.

Novicius (en Novitius), a, um, adj. nieuw (nog niet lang bestaande, nog niet lang zich ergens bevindende).

Novtes, adv. negenmaal.

Novissime, adv. superl. 1) onlangs; 2) eindelijk; it. ten laatsten.

Novissimus, a, um, adj. superl. de laatste, uiterste; acies, gevecht met de achterhoede; agmen, de achterhoede, de tros; crura, poët., het uiterste deel der beenen; tp. uiterste = grootste, ergste, (b. v. gewal, straf).

Novitas, ætis, f. 1) de nieuwheid; anni, poët. = de lente; novitates, nieuwe verbindingen; tp. het ongewone (b. v. van een gevecht); 2) nieuwe adel.

Novo, avi, atum, i. 1) vernieuwen = uitvinden (woorden enz.); 2) vernieuwen = veranderen (zijn naam, zijne houding, iets in eene wet); res, nieuwigheden beginnen in eenen Staat; 3) vernieuwen hetgeen oud

is; agrum cultu, poët. het land z. v. 4, weder jong maken door het te bearbeiden; cura novata, vulnus novatum, poët., vernieuwde zorgen, op nieuw opengereten wonden; ager novatus, een op nieuw omgewerkt land.

Novum, i, n. iets nieuws, eene nieuwigheid; numquid novi? wat nieuws is er?

Novus, a, um, adj. (vros) 1) nieuw = niet oud, d. i. nog niet lang bestaande, b. v. senatus, consul, ver, aestas etc.; lac, versche melk; res, nieuwigheden; it. veranderingen in den Staat; novus homo, een van den nieuwen adel; tabulae novae, z. tabulae; 2) nieuw = onbedreven (in iets); 3) nieuw = ongewoon, b. v. aanblik, besluit enz.)

Nox, noctis, f. (gr. νύξ, schijnt met niger verw.) 1) de nacht; multa of de multa nocte, laat in den nacht; nocte media of de media nocte, om middernacht; tp. hetgeen 's nachts geschiedt, dus b. v. nachtelijke rust, droom; 2) nacht = duisternis, poët. de onderwereld; tp. a) donkerheid der oogen (= blindheid), van den geest (= onverstand), eener zaak (= onverstaanbaarheid); b) treurige omstandigheden in eenen Staat.

Noxa, ae, f. 1) schade; noxam nocere, schade doen; 2) straf voor eene misdad; 3) de misdad zelve of de schuld, die men zich door dezelve op den hals haalt.

Noxia, ae, f. = noxa.

Noxiosus, a, um, adj. 1) schadelijk; 2) strafschuldig.

Noxius, a, um, adj. 1) schadelijk (uitdamping, mensch enz.); aves, poët., vogels die een slecht voorteeken geven; 2) schuldig, strafbaar; subst. noxii, strafbaren, misdadigers.

Nubecula, ae, f. dem. een wolkje; eene naar eene wolk gelijkende donkere vlek in iets; tp. nubecula frontis, een duister uitzigt.

Nubes, is, f. (to nages) eene wolk (ook wolken van stof; it. een naar eene wolk gelijkende donkere vlek of edelgesteenten); nubes meri, poët. = dronkenschap; nubem objicere fraudibus, poët., de listen verbergen; tp. 1) wolk = groote menigte (b. v. van pylen, sprinkhanen, vogels enz.); 2) belli, krijgswolken, de gevaren des oorlogs; 3) wolk = treurige of droevige omstandigheden (van den Staat, des levens); 4) treurigheid of droevige ernst op de gelaats trekken; 5) poët. schijn (niet wezenlyks), luchtkasteelen; nubem captare, luchtkasteelen bouwen.

Nubifer, fera, ferum, adj. poët. 1) wolken dragend (een berg); 2) wolken aanbrennend (een wind).

Nubiferus, a, um, adj. poët. wolken verjagende.

Nubigena, ae, c. poët. uit de wolken geboren (een bynaam der Centauren).

Nubilifera, i, n. eene plaats waar het graan op het veld voor regen wordt beschut.

Nubila, drum, en -um, i, n. z. Nubilus.

Nubilans, tis, partic. uit de wolken (een luchtsteen).

Nubilis, e, adj. tot vrouwen geschikt; ami, poët. de huwbare leeftijd.

Nubilus, a, um, adj. bewolkt (de hemel); it. in 't alg. donker (b. v. kleur); nubilum, i, subst. n. betrokken weder; nubila, orum, subst. n. wolken; tp. r) bewolkt = ongelukkig (tijden); 2) treurig of somber (van uiterlijk), afkeerig van iemand; 3) beneveld = verward (gedachten).

Nubivagus, a, um, adj. poët. in de wolken rond dwalend.

Nubo, psi, prum, 3. (= het ongebr. *nuba*, waaryn *nuba*, eene bruid) 1) bedekken, overdekken (b. v. den grond zich met planten, eene bruid zich met de huwlykskluuyer); 2) nubere alicui, iemand trouwen; nuptam esse cum etc., getrouwd zijn met iemand; filiam alicui nuptum dare, aan iemand zijne dochter ten huwelyk geven; tp. vites populis nubunt, de wyngaardranken slaan zich om de populieren; z. ook Nupta.

Nucamenta, orum, n. pijnappels (de naar nooten gelijkende vruchten van pijnboomen).

Nucleus, a, um, adj. den nootendroom betreffende.

Nucifrangibulum, i, n. (in scherts) de nootkraker = tand.

Nucleus, i, m. de kern (van nooten, amandelen enz.; it. van oliyven, kersen, druiven enz.); allii, het binnenste van knoflook; gallae, het binnenste van eene galnoot; nucleus ferris, = staal.

Nucula, ae, f. dem. eene kleine noot.

Nudatio, onis, f. de ontblooting (des lichaams).

Nuditas, acis, f. tp. schraalheid in eene rede.

Nudus, = nunc (est) dies, nu is het die en dje dag, b. v. nudus tertius, nu is het de derde dag = eergisteren.

Nudo, avi, atum, i. ontblooten (het lichaam, zwaard); tectum nudatum, (van pannen beroofd); agros nudare, de velden ontblooten van graan; messes, poët., het graan van de bolsters ontdoen, uitdorschen; tp. 1) van beschutting ontblooten (het leger, de oever); 2) in 't alg. ontblooten, berooven (van bescherming enz.); 3) iemand g. v. a. uitkleeden = plumieren; 4) iets laten merken, uiteen (zijne gezindheid, meening); 5) iets ontdecken, uitvorschen (iemand's gezindheid).

Nudus, a, um, adj. naakt, bloot, zonder behoorlyke bedekking (zwaard, voet, rots of plaats van boomen ontbloot); it. dun gekleed, zonder toga; vertex, kale kruin; nemus, (zander bladen); dextra, (ongewapend); tp. 1) naakt = eenvoudig (een verhaal); capilli, poët. zonder opschik; 2) ontbloot van iets (van bescherming enz.); nudus a propinquis, zonder bloedverwanten; 3) arm, behoefstig; 4) bligt = niets anders dan b. v. ira.

Nugae, arum, f. 1) grillen, natigheden; 2) zotte, onbeduidende mensen.

Nugator, oris, m. een laffe babbelaar.

Nugatorie, adv. laf, zot (antwoorden).

Nugatorius, a, um, adj. zot, gek, onbeduidend, niet tot de zaak behoorende, niets ter zake doende; aries, ligvaardige en doortrapte streken.

Nugax, acis, adj. = nugatorius.

Nuggerillus, i, m. (in scherts) iemand die in kleinigheden doet, die een galanteriewinkel heeft.

Nugor, atus sum, i. 1) nietig babbelen of handelen, bezuzelen; 2) iemand iets op de mouw spelden, hem misleiden.

Nullibi, adv. nergens.

Nulla en Nullum, z. Nullus.

Nullus, a, um, adj. geen (b. v. oorlog, gevecht, voorrecht enz.); nullus nullis literis, (zonder beschaving); nullus unus of alter, geen ander, volstrekt niemand; nullus non, ieder; z. nonnullus; nullum, niets, volstrekt niets; nullo, nergens; nullus sum! ik ben verloren; tp. nullus, = dood; res nullae, = perditae; argumentum, iudex, dux etc., (nietsbeduidend, slecht).

Num, (verw. met *num*) (gew. bij twijfelende vragen of bij dezulke, die even veel als eene ontkenning zijn); 1) bij direkte vragen wordt het of in 't geheel niet, of doof misschien overgezet; 2) bij indirecte vragen, of.

Numella, ae, f. eene soort van boeijen voor slaven (ook vrouwen om vee aan vast te binden).

Numelli, z. *na*.

Numen, inis, n. (voor numen) 1) het wenken met het hoofd, met den nek; 2) de wenk, wil (des Senaats, der goden); tp. a) in 't alg. magt; numen caesareum, des keizers magt; vestrum numen, uwe (des volks) magt; b) de goddelijkheid; it. eene godheid; 3) het hangen van eene zaak naar eene zijde.

Numerabilis, e, adj. telbaar; tp. poët. gemakkelijk om te tellen = klein, naar het getal.

Numeratio, onis, f. het voortellen; (aeris), betaling.

Numeratus, a, um, adj. baar (geld); numerato, in baar geld (liet hij zoo en zoo veel na); tp. in numerato habere, terstond bij de hand hebben.

1. **Número**, avi, atum, i. 1) tellen, rekenen; it. zamentellen; tp. a) tellen = bezitten, hebben, multos amicos; b) onder iets tellen of rekenen (daarvoor houden); in primis, onder de voornaamsten; in gloria, voor roemrijk; aliquid nullo loco, voor niets; aliquid accusatorem suum, iemand voor zijnen aanklager houden; 2) voortellen = betalen.

2. **Número**, adv. 1) eig. overeenkomstig met het getal; tp. juist nu; 2) (z. v. a. onder het getal = vóór dat het valkomen is) te vroeg (b. v. gestorven zijn).

Númerbse, adv. 1) talrijk; 2) naar den takt (= melqdiesch, op de maat) b. v. sonare; dicere, vloeyend spreken (zoodat het ons oor streekt).

Numerosus, a, um, adj. 1) talrijk (stemmen, familie enz.); gymnasium, (uit vele deelen bestaande); tabula, eene schilderij, waarop er velen afgeteekend zijn; tp. pictor, die vele schildersjen heeft vervaardigd, of zulke, waarop vele personen of zaken geschilderd zijn; 2) naar den takt,

b. v. gestus; oratio, eens vloeyende rede.
Nūmērus, i, m. 1) een getal; numerum inire, exsequi of officere, optellen; pl. -i, poët. dobbelsteenen; poët. nos numerus sumus, wij zijn een bloot getal (zonder waarde); ad numerum, = volkomen; extra numerum es, u reken ik niet (als nietsbeduidend zijnde); tp. gewigt ener zaak, eens persoons; aliquo numero putare, voor iets houden, achten, schatten; parentis numero esse, de plaats van vader bekleeden; 2) een aantal menschen enz.; it. in 't alg. eene menigte, *b. v. graan*; suum numerum habere, volkallig zijn; it. zijn getal (van manschappen) hebben, *b. v. een schip*; in numero of numerum deorum referre, onder de goden rekenen; ducere in numero hostium, onder zijne vijanden rekenen; numero sapientum haberi, onder de wijzen gerekend worden; pl. -i, een behoorlijk getal soldaten, gewoonlijk eene kohorte; 3) een gedeelte van een geheel, omnibus suis numeris expletus, in alle zijne deelen volkomen; *v. d. ook a) numeri, = dagen; b) de deelen van een muzijkstuk, = de takt; se extra numerum movere, uit de maat gaan; c) de melodie van een muzijkstuk; d) enkele gedeelten van een vers, de voeten; e) een vers; f) een gedeelte eener periode; g) weluidendheid eener schoone periode; h) de regelmatigheid der houwen bij het strijden.*
Nūmidā, ac, f. eig. een Numidier; poët. adj. Numidisch, Afrikaansch, *b. v. leo; dens, = elpenbeen.*
Nūmidicus, a, um, adj. Numidisch; aves -ae of alleen -ae; eene soort van parulhoenen.
Nūmīstina of **Nomīstina**, ātis, n. (νῦμισμα) een (waarsch. groot) stuk geld.
Nūmīstus of **Nūmīstus**, a, um, adj. 1) het geld betreffende; res, het geld- of muntwezen; difficultas rei numariae, geldgebrek; 2) omgekocht (regter, vonnis).
Nūmmatū, a, um, adj. van geld voorzien; bene.
Nūmīlārīstus, a, um, adj. dem. = Numularius.
Nūmīlārīus, i, m. een gering bankier.
Nūmūstus, i, n. dem. geld.
Nūmīnus en **Nūmīus**, i, m. (vell. verw. met νῦμος) 1) een stuk geld, het gebruikelijke geld; in nummis habere, in gereed geld bezitten; ad nummum convenit, het komt op een duit of penning na uit; 2) numinus of nummus sestertius, een sestertius; 3) nummi, eene te doene betaling.
Nūmnam, = num.
Nūmosus, z. Nummosus.
Nūmquam, z. Numquam.
Nūmquādo, z. Nunquādo.
Nūmquīs, z. Nunquīs.
Nūnc, adv. (*gr. νῦν*) 1) nu (ook dikwijls in betrekking tot het verloopene); nunc homines, qui nunc sunt homines, de tegenwoordige menschen; ad nunc est, zoo als de zaken thans staan; nunc ipsum, juist nu; 2) derhalve (als gevolgtrekking of verbinding); 3) nunc — nunc, nu eens — dan eens.

Nūnciā of **Nūnciā**, = nunciā.
Nūnciō en **Nūnciūs**, z. Nuntio, Nuntius.
Nūnciūbī, = num alicubi; tp. (bij vragen) in eenige zaak.
Nūnciūpātō, ōnis, f. (*etg. het noemen*): 1) votorum, openbare geloften, openbaar gebied, *b. v. voor het welzijn des Keizers*; 2) benoeming (tot erfgenaam); 3) opschrift (opdragt) van een boek.
Nūnciūpō, āvi, ātum, i. 1) noemen, benoemen (bij zijn naam enz.); aliquam reginam, iemand tot koningin benoemen; heredem nuncupare of alleen nuncupare, iemand tot erfgenaam aanstellen; testamentum, een testament maken; vota, geloften doen; 2) met name bijbrengen; it. in 't alg. zeggen, verzekeren; 3) iets uitflappen.
Nūnciānā, ārum, f. (*etg. een tijd van 9 of 8 dagen*) de markt te Rome of ook in andere steden; tp. elke verkooping; z. ook Trimundinum.
Nūnciānālis, adj. coquus, *etg. een kok die bij een begrafenismaaltijd (welke op den oden dag plaats had) koken moest, = een ellendige gaarkok.*
Nūnciānārtus, s, um, adj. de markt of den handel betreffende; oppidum, eene koopstad.
Nūnciānātō, ōnis, f. tp. de handel met lets, juris.
Nūnciānātōr, ōris, m. tp. die iets verkoopt (*b. v. het algemeen welzijn*).
Nūnciānōr, ātus sum, i. 1) handelarijven; tp. zich ergens verzamelen (dieren op ene plaats); 2) tp. openlijk koopen of verkoopen, jus.
Nūnciānōr, z. Trinundinum.
Nūnciā, z. Numquīs.
Nūncquam, adv. noot; it. niets.
Nūncquādo, = num aliquando.
Nūncquid of **Nūncquid**, (*vraagwoord*) mischien; (bij indirecte vragen) of.
Nūncquīs, quae, quod, (of substantiv. quid), = num alicuius.
Nūncquo of **Nūncquo**, = num aliquo.
Nūnciā, ac, f. 1) eene boodschapster of verkondigend, *b. v. avis; historia n. veritatis*; 2) poët. eene bekendmaking.
Nūnciātō, ōnis, f. de aanwijzing (*b. v. van de gesteldheid der voortteekenen in de wigchelarij*).
Nūnciō, āvi, ātum, i. melden, verkondigen, bekend maken; voluptatem magnam nuntias, gij brengt mij daar een bericht dat mij groot genoegen verschaft; nuntiatō, = quum nuntiatum esset; alicui salutem nuntiare, iemand eene groete overbrengen; horas, de uren aanzeggēn.
Nūnciō, i, n. 1) = quod nuntiatū; 2) hetgeen iets aantoot, *b. v. verba nuntia animi*.
Nūnciō, a, um, adj. vermeldend, aankondigend, *b. v. litera etc.*; subst. -us, i, m. 1) dis een bericht brengt, een bode enz.; nuntios mittere ad aliquem, iemand boden toezenden; 2) hetgeen iemand aangekondigd of gemeld wordt, een bericht; scire, afferre, apportare, een bericht brengen, overbrengen; legatorum nuntio parere, (aan het bevel);

nuntium remittere alicui, *iemand iets opzeggen (b. v. eene echtverbindenis, die zou aangegaan worden)*; uxori nuntium remittere = *huwelijkstrouw aan zijne vrouw opzeggen, weigeren*; tp. nuntium remittere virtuti, (*haar verlaten*).

Nuper, adv. onlangs; (it. vroeger, voor lang); nuper est notitia, *onze kennis is nog nieuw, nog eerst van onlangs*.

Nuperus, a, um, adj. van onlangs, captivus. Nupta, a, e, f. eene getrouwde vrouw, echtgenoot.

Nuptae, arum, f. bruiloft; alicui conficere of efficere nuptias, *een huwelijk voor iemand tot stand brengen*.

Nuptialis, e, adj. de bruiloft of het huwelijk betreffende, faces, tibiac, ludi; coena, een bruiloftsmaal; tabulae, huwelijks-voorwaarden.

Nuptus, us, m. uithuwelyking; nuptui collocare, *uithuwelyken*.

Nurus, us, f. (vóó) eene schoondochter; poët. eene jonge dame.

Nusquam, adv. 1) nergens (op geene plaats); nusquam non, overal; tp. nergens = in geene zaak, aangelegenheid; 2) nergens heen, b. v. proficisci, abire; tp. nusquam alio, *tot niets anders*.

Nutamen, inis, n. poët. het klappen, het zwaaijen, pennae.

Nutatio, onis, f. 1) het knikken (met het hoofd); 2) het wankelen = gevaarlijke toestand, b. v. reipublicae.

Nuto, avi, atum, 1. 1) knikken (om eenen wenk te geven, van slaap); 2) waggelen (een boom enz.); acies nutans, (*wankelend of wijkend*); tp. a) wankelen (in zijne zwoor, gevoelen); b) in gevaar zijn; c) zich in slechte omstandigheden bevinden; 3) poët. ter neer zakken (takken).

Nutricatus, us, m. voeding, opkweeking.

Nutricium, i, n. voeding, verzorging.

Nutricius (en -itius), a, um, adj. de onder-

houding betreffende; tp. sinus, *de voedende schoot (der aarde)*; subst. een opvoeder.

Nutrico, avi, atum, 1. en

Nutricor, atus sum, 1. oppassen, verzorgen, opvoeden, pueros; tp. mundus omnia nutricatur.

Nutricula, ae, f. dem. eene min; tp. de voedster, verzorgster, b. v. Africa nutricula caudicorum.

Nutrimen, inis, n. poët. voedingsstof. Nutrimentum, i, n. voedsel (b. v. voor kleine kinderen); ignis, brandstof, poët. = hout; tp. voedsel, b. v. voor de wijsheid.

Nutrio, ivi of ii, itum, 4. 1) voeden (een kind, dier, eene plant); ignes, het vuur voeden; silvum, poët., (= het laten groeijen); 2) verzorgen, oppassen (eenen zieken); tp. iemand als zijn voedsterkind behandelen = hem zeer geuegen zijn.

Nutritus, z. Nutricius.

Nutritor, oris, m. een opvoeder.

Nutritus, us, m. de voeding (b. v. het ziele voeden) met iets, b. v. mulsi.

Nutrix, icis, f. eene min (ook van dieren, b. v. gallina nutrix, eene klokken); it. van de aarde, als de voedster der planten; nutrices, poët., = mammae; tp. nox nutrix curarum.

Nutus, us, m. 1) een wenk met het hoofd; tp. de wenk = wil; 2) de helling eens lichaams naar het middelpunt der aarde = de zwaartekracht.

Nux, nucis, f. 1) eene noot (vooral de walnoot); castaneae nuces, kastanjes; nux ananra, *bittere amandelen*; 2) een nootenboom.

Nyctellus, i, m. adj. (Νυκτιλος) eig. de nachtelijke (bijnaam van Bacchus).

Nympha, ae en Nymphae, es, f. (Νύμφη) 1) poët. eene jonge vrouw; it. bamide; 2) eene nimf (als godin van bergen, bosschen, rivieren); nymphae libethrides, poët. = muzen; 3) de pop van een insect; 4) (= lymphe) water.

O.

O, interj. (gr. ὦ, ὦ) o! (met den genit., nom. en gew. met den accus.); o si, o zoo toech.

Ob, praep. voor (met betrekk. op de plaats); tp. 1) wegens, om; obhoc of ob eam rem, daarom; ob rem, met voordeel, gevolgs; 2) voor, b. v. voor 10 mina's.

Obaeratus, a, um, adj. diep in schulden.

Obambullatio, onis, f. het te gemoet komen van iemand (b. v. op een weg).

Obambulo, avi, atum, 1. 1) rondwandelen of rondgaan; ante vallum, in herbis; 2) bezoeken (als men van de eene plaats naar de andere gaat), b. v. gymnasia.

Obarmo, avi, atum, 1. wapenen (tegen iemand).

Obaro, avi, atum, 1. omploegen.

Obater, tra, trum, (of welligt obatratus) adj. zwaartachtig.

Obbitesco, ere, 3. poët. zinneloos worden.

Obcaeco, z. Occaeco.

Obcaedes, = caedes.

Obcallatus, z. Occ.

Obcallesco, z. Occ.

Obcerno, z. Occ.

Obdo, didi, ditum, 3. er voor doen of schuiven (een grendel op eene deur); foras, de deur sluiten; tp. poet. prijs geven, b. v. latus malo, *zijne zijde aan een ongeluk*.

Obdormio, ivi, itum, 4. inslapen.

Obdormisco, z. P. en S. 3. inslapen.

Obduco, duxi, ductum, 3. 1) iemand bij iets of ergens heen, leiden; 2) iets over iets heen trekken, b. v. torra rubiginem ferro obduci; tp. callum dplori obducere; tenebras rebus, *zaken verduisteren, onduidelijk maken*; obducta nocte, *bij het begin van den nacht*; 3) iets voor iets heen trekken, maken, schuiven, b. v. eene gracht voor een leger, den grendel enz. voor de deur; tp. iemand (tot borg voor 't geregt) stellen; 4) overtrekken, bedekken (met schors, korst

- enz.); tp. dolor obductus, *bedekte, geheel smart; frons obducta*, poët. *een gefronsd, bewolkt voorhoofd*; 5) naar zich trekken = drinken; 6) zamentrekken, rimpelen (*het gezicht*); 7) tp. = educere; uittrekken; diem, den dag doorbrengen.
- Obductio, ònis, f. *bedekking (van het hoofd)*.
- Obducto, ãre, i. *ergens heen leiden (in een hult)*.
- Obduresco; ùi, z. S. 3. tp. *hard worden; het gevoel verliezen*.
- Obdũro, ãvi, ãtum, i. *iets uithouden, verliezen*.
- Obdũrens, tis, adj. *gehoorzaam (aan iemand, iemands bevel, aan de rede enz.)*; tp. *buigzaam, meegevend (een stuk hout)*; it. *gunstig*, z. v. a. *volgzaam (omstandigheden)*.
- Obdũfenter, adv. *gehoorzaam*.
- Obdũfentia, ac, f. *gehoorzaamheid*.
- Obdũto, ðvi, ðtum, 4. *iemand gehoorzamen (zijn raad, zijn bevel volgen)*.
- Obeliscus, i, in. (*ὀβελισκος*) *een obelisk, grafnaald*.
- Obẽo, Yi (ivi), Ytum, 4. 1) *rondom iets gaan, b. v. omnia, alle plaatsen; provinciam, villas (doorreizen, bezoeken)*; limbus chlamydem obibat, *een zoom omgaf den mantel*; pallor obit ora, poët., *bleekheid omgeeft den mond*; tp. a) *zich z. v. a. tegen eene zaak stellen; obire pericula, gevaren ondernemen; ad omnes hostium cõnatus, (wederstaan, weerstand bieden)*; b) *obire oculis, visu, met de oogen doorloopen, betrachten; aliquã oratione, iets in eene rede doorloopen of (naar de rei af) bijbrengen*; c) *eene zaak ondernemen, b. v. res suas, legationem, bellum, hereditatem; diem, den termijn waarnemen, op denzelyen verschijnen; obire diem of mortem of alleen obire, sterven; morte obita, = post mortem*; 2) *ondergaan (sterren)*; tp. *eene stad*.
- Obẽquũto, ãvi, ãtum, i. *bij iets rondrijden; it. bij iets rijden, agmen, castris*.
- Obẽrro, ãvi, ãtum, i. 1) *rondwalen*; 2) *poët. doorrijlen (eene ruimte, yliegend)*; 3) *poët. afdwalen; eadem chordã, van dezelfde snaar*.
- Obẽstas, ãtis, f. *vetheid, ventris, corporis; tp. van boomen*.
- Obẽso, ãre, f. *vet maken, mesten*.
- Obẽso, a, um, adj. *vet (schoft van een paard, hals van een vogel enz.)*; it. *gezwollen (strot)*; tp. *nares obesae, z. Naris*.
- Obex, Ycis in Ycis, c. *hetgeen men ergens voor doet of voor schuift, ter bescherming, dus = dam, muur, en gew. een grendel*; tp. *hindernis, b. v. viarum*.
- Obf. z. Off.
- Obg. z. Ogg.
- Obhaerẽo en Obhaeresco, si, sum, 2. en 3. *ergens hangen of steken, ergens blijven hangen*; tp. *utrisque pecunia sua obhaesit, beiden gaat hun geld ter harte*.
- Obhorreõ, ãre, z. *verschrikkelijk er uit zien*.
- Obĩrascens, tis en Obĩratus, a, um, partic. *vertoorn over iets, b. v. fortunae*.
- Obĩrũto, ðnis, f. *toorn, misnoegen*.
- Obĩter, adv. *onder het loopen, varen, ylliegen; tp. in het voorbygaan*.
- Obĩtus, us, m. 1) *een bezoek bij iemand*; 2) *het ondergaan (der sterren enz.)*; tp. *vernietiging; it. dood*.
- Objãcẽo, ui; z. S. 2. *tegenover liggen (een land), voor de voeten liggen (steenen)*.
- Objecta, ðrum, n. *verwijtingen*.
- Objectatio, ðnis, f. *een worp*.
- Objecto; ãvi, ãtum, i. 1) *z. v. a. voorwerpen, tegenwerpen; caput periculis, poët. (prys geven)*; tp. a) *iemand iets voorwerpen, een verwijt doen; it. in 't alg. iemand iets (onaangenaams) mededeelen; b) iets z. v. a. in den weg werpen (eene hindernis enz.)*; moras, *oponthoud veroorzaken*; 2) *in iets steken (b. v. het hoofd)*.
- Objectus, us, m. *het tegenzitten of liggen; b. v. van een dam, een moeras enz.*; repentinus objectus, *eene plotselijke verschijning, een plotselijk schouwspel*.
- Objicẽo, jẽci, jectum, 3. 1) *voorwerpen (spijf aan de dieren enz.)*; oculis objici, *zich plotselijk vertoon*; flos vini naribus objicitur, *(komt iemand in den neus)*; tp. a) *iemand iets voorwerpen = mededeelen, veroorzaken, spem, laetitiam, furorem*; aliquid religionem, *iemand eene bedenking maken*; objicitur aliquid malum, *eene ramp bejegent iemand*; b) *iemand iets voorwerpen, verwijten*; 2) *ter verdediging voordoen of werpen (schild, karren enz.)*; fores, *(toemaken, sluiten)*; it. *tegenwerpen of stellen (zich aan pijlen)*; tp. *aan en gevaar zich bloot geven*; silva, *insula objecta; het tegenoverliggende bosch, eiland*.
- Objurgãto, ðnis, f. *eene berisping, een verwijt om een begane misslag*.
- Objurgãtor, ðris, m. *een berisper*.
- Objurgãtorius, a, um, adj. *berispens of scheldend, epistola*.
- Objurgito, z. Objurgo.
- Objurgo, ãvi, ãtum, i. 1) *iemand berispen, of iets berispen*; 2) *tuchtigen, verberibus, ferulis; sestertio centies, met 100 miljoenen sestertien straffen*.
- Oblangũo of -guesco, ùi, z. S. 2 of 3. *afmatten*.
- Oblãtrãtrix, icis, f. *eene aanbafster*.
- Oblãtro, ãvi, ãtum, i. tp. *iemand z. v. a. aanbaffen = schelden*; it. *iemand aanbaffen = hem tegenspreken*.
- Oblãtus, z. Offero.
- Oblectãmen, Ynis, n. poët. = *oblectamentum*.
- Oblectãmentum, i, n. *hetgeen iemand verheugt, vermaak, vreagde*.
- Oblectãto, ðnis, f. *verlustiging, animi; -onem habere, vermaak verschaffen*.
- Oblecto, ãvi, ãtum, i. *vermaken, verlustigen (iemand, zich)*; oblectari, *zich vermaken*; tp. *aangenaam doorbrennen, of in 't alg. doorbrengen (den tijd)*.
- Oblẽno, ãre, 4. = *lenire*.
- Oblĩdo, si, sum, 3. *verpletteren*.
- Oblĩgãto, ðnis, f. *het gebonden zijn, niet los zijn (der tong)*.
- Oblĩgãtus, a, um, adj. *verplichtend, verbindend (aan iemand)*.
- Oblĩgo, ãvi, ãtum, i. 1) *aan iets verbinden*;

its in iets vastbinden (in een zak); tp. a) *verplicht maken (iemand, zich) b. v. door borgtocht, weldaden, eed enz.; obligabis me; gij zult mij zeer verplichten; aliquo iudicio obligatus, door een vonnis tot iets verplicht of beteugeld, beperkt; obligor ut tangam, poët. ik ben gedwongen; ik moet enz.; b) iets geregeldijk verbindend maken = verpanden (zijne goederen); c) iemand aan eene zaak schuldig maken, b. v. sce- lere, in eene misdaad inwikkelen; obligari fraude impiä; zich eener heillooze daad schuldig maken; 2) iets toedoen (eene brief) zamenbinden of verbinden (eene wonde, het been); aliquid; iemand verbinden; oculos, (toesluiten).*

Oblimo, avi, atum, 1. met modder vullen (de akkers); tp. poët. verteeren, doorbrengen (zijn vermogen).

Oblitio, ire; 4. = obliquo.

Oblitio, leri, litum, 3. besmeeren, bestrijken (met verw, bloed, vuiligheid enz.); ora urceolorum oblita, verzegeld; rimam obli- nere, (toesmeeren); os alicui (tp.), iemand (honing) om den mond smeeren = misleiden; tp. a) z. v. a. bedekken; oblitus divitiis; b) besmeeren, bezoedelen = ontsieren, mis- vormen (door vreemde woorden); it. be- zwalken = onteeren, aliquem verbis atris, poët., (beschimpen); parricidii oblitus.

Oblivio, adv. schuinisch, scheef; tp. van ter zijde, ongelukkig, verbloemd (berispen).

Oblivitas, atis, f. schuinsche, scheeve plaat- slag of richting.

Oblivus, avi, atum, 1. scheef rigten (haar; oogen); ensem, poët. een schuinsche houw geven; sinus in ventum, de zeilen schuins laten gaan (laveren).

Oblivus, a, um, adj. schuinisch, scheef (houw; loop, hoofd enz.); ab obliquo, ex obliquo, of per, in obliquum, scheef of schuins; tp. 1) poët. nijdig, b. v. obliquo oculo aspicere; 2) verbloemd, bedekt (b. v. op- merkingen); 3) casus obliqui, alle naam- vallen (casus) behalve de nominat. en vocativ.; 4) oratio obliqua, eene zijdeling- sche rede (niet rechtstreeks op den man af).

Obliteratio, onis, f. het vergeten worden, verloren gaan (eener kunst).

Oblitero, avi, atum, 1. (eig. overstrijken, de letters); tp. uit het geheugen uitwis- schen; In animo obliterari, in vergetelheid geraken.

Oblitescio, tui, z. S. 3. zich verschuilen, verbergen.

Oblivio, onis, f. het vergeten, de vergetel- heid; Venire in -onem rei of capere -onem rei of -ont dare aliquid, iets vergeten; obli- vio rerum praeteritarum, Amnestie; per -onem, uit vergetelheid.

Obliviosus, a, um, adj. 1) vergeetbaar; 2) poët. hegeen doet vergeten, d. i. de zor- gen ontnemt (b. v. de wijn).

Obliviscor, litus sum, 3. vergeten; tp. iets vergeten = niet behoortijk daarop letten; oblivisci sui, zich zelven vergeten (it. zij- ne zelfsbewustheid verloren hebben na den dood); pudoris etc., de schaamte uit het oog verliezen.

Oblivium, i, n. gew. in plur. = oblitio; oblivia alicujus rei agere, iets met stilzwij- gen voorbijgaan.

Obloco, = loco.

Oblöcutor, öris, m. een tegenspreker.

Oblongus, a, um; adj. langwerpig (paal; el enz.).

Oblöquor, löquutus of locutus sum; g. 1) er tusschen in spreken = wederspreken; 2) poët. zijne stem of toon bij of met bege- leiding van iets laten hooren; 3) iets mis- prijzen; it. iemand berispen; poët. op ie- mand schelden.

Oblöquitor, z. Oblöcutor.

Oblöctor, atus sum; 1. zich tegen iets aan- kanten, flumini, arenae, difficultatibus.

Oblüdo, z. Ludo.

Oblöllor, Itus sum; 3. met inspanning iets voor iets wentelen, schuiven.

Oblömurö, avi, atum, 1. 1) tegen iets mor- ren, precibus alicujus; 2) iets mömpelend zeggen.

Oblöutesco; tui, z. S. 3. Verstommen (= de spraak geheel verliezen of een tijd lang van verbazing, of in 't aig. zwijgen); tp. op- houden; b. v. de smart.

Oblöntus, a, um; partic. rondom zich bevin- dend of gegroeid, salicta ripis.

Oblönger, gra, grum, adj. zwartachtig.

Oblönsus, z. Oblönotus et Oblönixus.

Oblönotor, nlsus of mixus sum; 2. zich tegen iets verzetten, aankanten (ook tp.)

Oblönix, adv. uit alle magt, met alle moge- lijke inspanning (iets doen, smeeken).

Oblönixus, a, um; adj. standvastig, volhar- dend.

Oblönoxie, adv. 1) naar verdienste (iets lij- den); 2) tp. slaafsch; laag, al te toege- vend.

Oblönoxiose, adv. z. Oblönoxie 2).

Oblönoxiosus, a, um; adj. tp. onderdanig; on- derwerpselijk.

Oblönoxius, a, um; adj. 1) eener slechte zaak onderworpen of delachtig, b. v. culpae, lubidini, morbo, bello, aan den oorlog blootgesteld; tp. a) zwak, vergankelijk, bouwvallig (ligchaam, bloem); b) straf- schuldig; c) aan iemand onderworpen, ver- plicht om hem te gehoorzamen; d) slaafsch- denkend, laaghartig; animi, lage zielen; 2) schadelijk.

Oblönobilus = nobilus.

Oblönobis, psi, prum; 3. verbergen, bedekken (een ligchaam).

Oblönobitio, onis, f. de voorzeggung van een slechten uitslag, v. d. ook vermindering, stoorung, b. v. der volksvergaderingen.

Oblönobitio, avi, atum, 1. eene slechte zaak aankondigen; it. eene slechte uitkomst voor- zeggen en v. d. = tegen iets zijn, concil- io, consuli.

Oblöbö, öi, z. S. 2. naar iets rieken, allium; tp. marsupium alicui obölet,

Oblöbül, i, m. (öböde) 1) een öbölus, het zesde deel van een Denarius, (een stuiver); 2) het zesde deel van een drachme in ge- wigt.

Oblöör, ortus sum, 4. ontstaan, te voor- schijn komen; tenebrae öboriuntur, het wordt

donker; it. *het wordt iemand bont en blaauw, duister voor de oogen; radii; (breken door); lacrymae oboriuntur, (komen voor den dag).*
Obortus, us, m. poët. *het ontstaan.*
Obrepsō, psi, ptum, 3. *iemand bekruijen, ongemerkt overvallen (als de kat de vogels); tp. 1) ongemerkt komen (mensch, tijd, slaap, ouderdom enz.); 2) iemand misleiden.*
Obrepto, āvi, ātum, 1. *ongemerkt naderen (b. v. de tijd).*
Obretō, ūvi, itum, 4. *verstrikken (b. v. in een net).*
Obriſcesco, gti, z. S. 3. = *figesco.*
Obrodo, ōsi, ōsum, 3. *knagen aah iets = verteeren.*
Obrogāto, ōnis, f. *de voorslag tot eene wet, waardoor eene andere wet afgeschast; krachteloos gemaakt wordt.*
Obrogō, āvi, ātum, 1. 1) *eene oude wet door eene nieuwv afchaffen; 2) verhinderen, dat het voorstel tot eene wet doorgaat.*
Obrotō, rūi, rūtum, 3. *overdekken, bedekken (met sneeuw, zand enz.); lapidibus, stebnigen; thesaurum, eenen schat onder de aarde begraven; milium, gierst zwaijen; terram, nox obruit, poët. de nacht bedekt de aarde; tp. 1) bedekken = uitwissen (temaps naam enz.); 2) z. v. u. bedekken, b. v. se vino; obrui aere alieno, zich diep in schulden steken; criminibus obrutus, overstelpt met enz.; numero obrui, door de menigte overmand worden; sumam alicujus obruere, (verdonkeren).*
Obrussa, ae, f. *de vuurproef (van het goud); aurum ad obrussam, zuiver goud; tp. in 't alg. de proef eener zaak (b. v. van den geest).*
Obsāturo, āre, 1. *verzaagen; obsaturari, mede worden, zat worden (b. v. iemand).*
Obscavo, āvi, ātum, 1. *slechte tijding geven of brengen.*
Obscēne, etc., z. **Obscoene**.
Obscoene, adv. *vuil; schandelijk (in eenen zedelijken zin) b. v. vivere.*
Obscoentās, ātis, f. *het vuile, schandelijke; b. v. ferum, orationis; it. onkuisch leven.*
Obscoenus, a, um, adj. *(is verw. met inquitino) schandelijk, hatelijk (om te zien, te hooren); flammae, poët. schandelijke liefde; fetus, misgeboorte; obscoenum, iess schandelyks; tp. ongelukkig = ongeluk voorspellend, omen.*
Obscūratō, ōnis, f. *het verduisteren, b. v. solis; it. donkerheid; tp. onmerkbaar onderscheid.*
Obscūre, adv. *donker, zonder licht (zien); tp. donker = onduidelijk; it. in 't geheim, onmerkbaar; non obscure ferre of gerere aliquid, iets niet geheim houden.*
Obscūritās, ātis, f. *donkerheid, duisterheid (van gezicht, van oogen); tp. duisterheid = onverschikbaarheid; it. onberoemdheid, b. v. generis.*
Obscūro, āvi, ātum, 1. *(schijnt verw. met obscurus) 1) donker maken, verdonkeren (een huis, eene plaats enz.); sidus obscuratur, (verduistert); tp. a) in 't alg. verbergen; b) verduisteren, van roem beroven; ob-*

scurata vocabula, tot nu toe onbekende woorden; c) onduidelijk maken (zijne schrijfwijze); literas, de letters onduidelijk uitspreken; vocem, niet duidlijk spreken; d) iets verdelgen, afschaffen (eene gewoonte); 2) verbergen, verschuilen (het hoofd onder den grond).
Obscūrum, 1, n. *het donkere, noctis; tp. per obscurum vitam transmittere, (in het donker, in de stilte).*
Obscūrus, a, um, adj. 1) *donker (nacht, schaduw, hol enz.); jam obscurā luce, toen het reeds donker was; aqua obscura, poët. troebel water; ibant obscuro, poët. zij gingen in het donker; tp. a) duister = onverstaanbaar (orakel, wetenschap enz.); vox, onduidelijke stem; b) donker = onbekend of onberoemd (naam, geboorte enz.); c) geheim = niet openhartig; d) duister, sonber (gelaat).*
Obscūratō, ōnis, f. 1) *dringend gebed; 2) een openbare biddag; 3) eene plegtige bezweering.*
Obscūro, āvi, ātum, 1. *smeeken; obscuro (te), ik bid u om 's hemels wil.*
Obscūndo, āvi, ātum, 1. *iemand te wille zijn.*
Obscūpo, psi, ptum, 4. *eig. omheinen, d. i. afsluiten (eene weg; ook tp.)*
Obscūquēla, ae, f. = *obssequium.*
Obscūquēs, tis, adj. *gehoorzaam, patri etc.*
Obscūquenter, adv. *gehoorzaam, toegevend; inwilligend.*
Obscūquētia, ae, f. *gehoorzaamheid, gediensligheid.*
Obscūquosus, a, um, adj. *toegevend, inwilligend.*
Obscūquūm, i, n. *gediensligheid (it. toegte vendheid, of het toegeven; ook van zaken: medegeven); plebis, rekkelijckheid des volks tegen den Senaat; iurare in obs. alicujus, iemand trouw zweeren; obscūquūm ventris, poët. = slempertij, brassertij.*
Obscūquor, quūrus of cūrus sum, 3. 1) *iemand inwillig, zich naar iemand schikken (ook van dingen, b. v. metaal geeft mede); 2) zich moeite geven mei of op iets, b. v. studis; amico; zynen vriend ten dienste staan.*
Obscūro, āvi, ātum, 1. *sluiten (de deur; tp. den mond, de ooren).*
Obscūro, sēvi, sītum, 3. 1) *bezaaijen (of ook beplanten) een akker; a) zaaijen (graan); aerumnam in aliquem, iemand met verdriet z. v. a. bezaaijen (overladen); pugnos obserere, (in scherts) half afrosen.*
Obscūrabīlis, c, adj. *hetgeen men opmerkt, waargenomen kan.*
Obscūrans, tis, adj. 1) *iemand die iets waarneemt (zijne pligten); 2) die iemand hoogacht.*
Obscūrantia, ae, f. *waarneming = in acht neming (b. v. van omstandigheden); tp. opmerksaamheid, die men voor iemand heeft, betoning van achting (als men hem bezoekt enz.)*
Obscūratō, ōnis, f. *waarneming (b. v. der sterren), it. zorgvuldigheid, b. v. in het vermijden van het schadelijke; it. in acht*

naming = **nakoming eener zaak**; in observatione erat, **het was de regel, het voorschrift; it. aanmerking (in schrift).**

Observator, oris, m., een opmerker (van temands' gedrag enz.)

Observo, avi, atum, 1. iets bewaren, dus, **b. v. honden (eene kudde); it. in 't alg. op iets acht geven, zijne opmerkzaamheid op iets rigten; it. met de oogen iets zien; it. gewaar worden = waarnemen, bemerken; tp. a) hoog achten; b) in acht nemen = nakomen, opvolgen (de wetten); it. in 't alg. iets in 't oog houden.**

Obses, idis, m. en f. een gijzelaar (in den ontfang); tp. in 't alg. een borg voor iets.

Obsessio, onis, f. belegering, blokkering, insluiting (eener stad enz.); it. bezetting van eenen weg door soldaten.

Obsessor, oris, m. die iets bezet, insluit; obs. curiae, urbis; tp. die lang ergens zit of vertoef; obs. fori.

Obsidæo, sedî, sessum, 2. 1) rondom iets zitten (om een altaar), of in 't alg. ergens zitten; **b. v. domi, 2)** iets bezetten (= dâar zijn of zich ophouden); **b. v. stagnum; palus obsessa salictia, een met wilgen bezet moeras; it. iets (als vijand) bezetten, blokkeren, vlam, Italiam, urbem etc. 1)** tp. animum alicujus, **iemands' gemoed bezig houden; tribunatus obsessus, (beperkt, bepaald); aliquid obsidere, op iets loeren.**

Obsidio, onis, f. 1) de belegering, insluiting (blokkering) eener stad; **it. de bezetting, b. v. van een weg; in obsidione urbis teneri, in eene stad ingesloten zijn; tp. een nabij-zijnd' of âringend' gevaar; 2)** het ingesloten, het gevangen zijn in eene plaats.

Obsidionalis, e, adj. de belegering betreffende; corona, eene kroon, die de veldheer ontving, als hij eens belegerde stad ontzette.

Obsidor, = insidior.

Obsidium, i, n. 1) belegering, insluiting; **tp. a) belaging (eens diers); b) opzigt (b. v. oer de vijen); c) gevaar (b. v. voor den rug = slagen); 2)** het in gijzeling zijn.

Obsido, are, sessum, 3. bezetten of insluiten (met gewapenden); **z. Obsideo.**

Obsignator, oris, m. die iets verzegelt (een brief); it. een van de bij een testament tegenwoordig zijnde getuigen, die mede onderteekent.

Obsigno, avi, atum, 1. 1) verzegelen (een brief, eene flesch); **testamentum, decretum, (het mede onderteekenen' of bezegelen als getuige); it. testamentum obsignare, een testament maken; it. iets z. v. a. onderteekenen = voor zeker aannemen; 2)** poët. = imprimere; **aliquid obsignatum habere, zich iets ingeprent hebben.**

Obsipo, are, 1. = aspergo; tp. aquulam, = iemand weder bewoedigen.

Obsisto, stitî, z. S. 3. zich vóór iemand plaatsen, alicui abeuntî; **tp. zich verzeiten tegen (onrecht, smart enz.).**

Obsolâctus, a, um, partic. in minachting gebracht, auctoritas.

Obsolâctio, factus sum, stitîri, bezogeld' worden of in ancer geraken (iemand's naam).

Obsolâctio, tvi, z. S. 2. z. Obsolesco.

Obsolesco, evi, etum, 3. eig. vergrooijen; tp. 1) zijne kracht verliezen, uit het gebruik komen; **2) obsolâctus, poët. verontcringd, sordidus; z. ook obsolâctus, adj.**

Obsolâctè, adv. ouderwetsch (gekleed).

Obsolâctus, a, um, adj. verouderd (huis) of ouderwetsch (woord, kleed); tp. gemeen, allêdaagstch; it. in minachting geraakt (b. v. een erbdéwîs).

Obsolâctatus, a, um, partic. vast gemaakt (mortelkalk).

Obsônator, oris, m. die voor de keuken opkoopt.

Obsônator, us, m. het opkopen voor de keuken.

Obsônatum, i, n. (ὄσωνα) vleesch, vooral visch (als gewoon voedsel).

1. Obsônô, avi, atum, 1. en Obsônor, atus sum; 1. 1) vleesch of visch opkopen of in 't alg. voor de keuken opkopen; **tp. iamem, zich honger z. v. a. opkopen, d. i. verschaffen; 2)** maaltijden geven, of in 't alg. bij smulpartijen tegenwoordig zijn, slempen.

2. Obsônô, tvi, Itum, 1. eig. daartegen klinen, = er in spreken.

Obsorbêo, bûi, z. S. 2. inzwelgen, inslurpen (ook tp.)

Obstantia, ae, f. het tegenstaan (van den grond); tp. tegenstand, die eene zaak bedt.

Obstetricia, drum, n. vroedvrouwendienst.

Obstetricus, icis, f. eene vroedvrouw.

Obstînâtè, adv. volhardend; it. hardnekkig (in eenen goeden en kwaden zin), b. v. uergare, credere etc.

Obstînâtio, onis, f. volharding of ook hardnekkigheid in iets.

Obstînâtus, a, um; adj. vast besloten, hardnekkig; virtus, pudicitia, fides, onwankelbare deugd enz.; obstinatus mori, vast besloten te sterven; obstinatum est mihi, het staat bij mij vast, ik heb vast besloten.

Obsûno, avi, atum, 1. iets vast voornemen, animo, animis.

Obstûpesco, z. Obstupesco.

Obstipo, are, 1. caput; waarsch. het hoofd wat scheef houden, ter zijde brigen.

Obstipus, a, um, adj. gebukt, gebogen (hoofd).

Obsto, stitî, statum, 1. in den weg staan; tp. in den weg staan = hinderen; it. strijdig zijn.

Obstrâgillum, i, n. = corrigia.

Obstrêpo, tvi, itum, 3. 1) z. v. a. er tegen ruischeu = gedruisch maken, zoo dat men iets anders niet hoort; arbor obstrepit aquis, (ruischt tegen het water aan); tp. a) tegen druischen (goedkeuring enz.); b) storen (door spreken, brieven enz.); laudi alicujus, (hinderlijk zijn); 2) ergens om heen ruischen, b. v. obstrepitur locus aquis; tp. obstrepi clamore, van geschreeuw al; omruischt, doof geschreeuw worden.

Obstrictus, us, m. eene verhinderend, beletting (b. v. van de lucht om uit den bodem uit te dringen).

Obstringo, inxi, ictum, 3. 1) aan iets vastbinden (stieren aan den ploeg enz.); tp. iemand z. v. a. door tees beijen, verbindet.

- (door wetten, weldaden enz.); aere alieno, in schulden steken; sidem spum alteri, zeker toezeggen; aliquem scelere, iemand tot eene misdad verleidende; se scelere, zich aan een misdrijf schuldig maken; religione obstringere, door een eed verbinden; 2) toebinden (den hals door een koord enz.); tp. vestis obstricta gemmis, (bezet met enz.)
- Obstructio**, òn's, f. verheeling = een middel om zijne slechte handelwijze voor de menschen te verbergen.
- Obstrudo**, si, sum, 3. in- of naar bedenken stooten = haastig inzwelgen, verslinden (spijs); it. iets verbergen.
- Obstruo**, struxi, structum, 3. 1) tegen iets aan bouwen; 2) betimmeren of dicht metselen, barricaderen (eene deur); it. in 't alg. afsluiten (een toegang); fontes, (verstoppes); tp. obstrusa, de geheime, verborgene zaken.
- Obstupéfáctio**, fécí, factum, 3. in verbazing brengen, verbazen, doen verstommen.
- Obstupesco**, púti, z. S. 3. geheel zinneloos worden; it. verbazen, ontroeren.
- Obstupídus**, a, um, adj. = stupidus.
- Obsum**, obfúti, z. S. óbesse, nadeelig of hinderlijk zijn, schaden.
- Obstúo**, súti, sítum, 3. 1) aannaaijen; 2) z. v. a. tēnaaijen = sluiten (de neus, eene draagstof).
- Obsurdéscó**, úti, z. S. 3. doof worden (ook tp. voor vermaningen).
- Obtégó**, xi, ctum, 3. bedekken (met wapens); tp. 1) bedekken = beschermen; 2) verbergen.
- Obtēpérátio**, ónis, f. het gehoorzaam zijn, ^{lebens}obtus.
- Obtēpéró**, évi, árum, 1. inwilligen (iemand) of in 't alg. zich naar iets of iemand schikken.
- Obtēdo**, ndi, ntum, 3. 1) iets voor iemand doen of maken (eene nevel, een doek enz.); obtendi, voor iets liggen (een land voor een ander); nox obtenta, poët. (die zich verspreid had); tp. curis luxum obtendere, zijne zorgen door zwelgerij verzetten; rationem turpitudini, zijn schandelijk gedrag trachten te rechtvaardigen; valetudinem corporis, (voorgeven); 2) bedekken (ook tp.).
- Obtento**, ávi, árum, 1. tp. staande houden (b. v. de hoop iemand).
- Obtentus**, us, m. het voorzoeken voor iets; frondis, poët. het voorsteek van takken; tp. waargruwend, schijn.
- Obtéro**, trivi, tritum, 3. 1) aan stukken treden (een ijkkvorsch enz.); tp. te niet doen (iemand's aanklagt, roem enz.); it. in 't alg. verdorpen (een leger enz.); 2) aan stukken braken (een aier de pooten).
- Obtestátio**, ónis, f. 1) eene bezwering bij de godheid, heilige verplichting, die ik iemand zoek of te leggen; 2) dringend smeeken.
- Obtestor**, átus sum, 1. 1) iemand z. v. a. tot getuige aanroepen, b. v. de goden; 2) iemand bezweeren = dringend smeeken.
- Obtexo**, textúti, obtextum, 3. 1) aan of over iets heen weven; 2) poët. bedekken (schaduw).
- Obtuscá**, se, f. (in eene rede) het afbreken van een begonnen Zin.
- Obtúscó**, ctúti, z. S. 2. zwijgen, verzwijgen, Obtúscó, = obtego.
- Obtinéo**, úti, z. S. 2. 1) (= tenere) met de hand enz. vasthouden, b. v. iemands oor; it. inhouden, bezetten (rijk, huis, brug enz.); noctem caligo obtinuit, de nacht was donker; tp. a) hebben, b. v. den voorrang, het leuen; lex obtinetur, men heeft eene wet; locum proverbii obtinere, voor een spreekwoord gelden; silentium, in stilzwijgen volharden; aliquid, regt op iets behouden; b) iets in zijn bezit vrachten te houden = behouden (eene erfenis enz.); it. iets in eene rede beweren; obtinuit ut etc., hij heeft beweerd, staande gehouden dat enz.; c) inpr. zich staande houden = zich bevulgen (een gerucht); pro vero, voor waar gelden.
- Obtingo**, úti, z. S. 3. wedervaren, overkomen, ten deel vallen; alicui quaestorem, iemand als Quaestor ten deel vallen, = iemands Quaestor worden; quod cuique obtingit, hetgeen iedereen in den deel is gevallen; istuc mihi ex sententia obtingit, dit is naar mijn wensch afgelopen.
- Obtorpesco**, púti, z. S. 3. verslijven (handen, oogen); si squamae obtorpuerunt, als de schubben harder zijn geworden; tp. verstijven (van den geest enz.).
- Obtorquéo**, si, ctum, 2. ronddraaijen; ts slechts in gebruik in het partic. obtortus, a, um, 1) gedraaid, gewonden (goud, als een keten); 2) obtorto collo of obtortá gula, bij den hals (= met geweld), b. v. voor het geregt gesleekt worden.
- Obtrectáto**, ónis, f. het verkleinen; lauds, vanden roem; it. in 't alg. wangunst (daar in zichtbaar ^{aan} een iemand verkleint).
- Obtrectátor**, óris, m. 1) iemand die uit nijd of wangunst een ander verkleint; 2) een tegenstander (van eem geyoelen).
- Obtrecto**, ávi, árum, 1. 1) tegen iemand of eene zaak zijn (uit nijd), b. v. legi, gloriae alicujus, intrer se; 2) iets smalen, verkleinen (iemand's roem enz.); it. in 't alg. berispen, laken.
- Obtritus**, us, m. het verpletteren, vertreden (eener plant).
- Obtrúdo**, si, sum, 3. 1) = obstrudo; 2) tp. iemands iets opdringen, (iemand tot vrouw); tp. alicui palpum, iemand iets wijs maken, knollen voor citraenen verkopen.
- Obtruncáto**, ónis, f. het afsnijden (b. v. der wijngaardranken).
- Obtrunco**, ávi, árum, 1. 1) afsnijden (eene wijngaardrank); 2) ter nêr houwen, aan stukken houwen.
- Obtúscó**, títus of títus sum, 2. 1) aanzien; 2) in 't alg. zien.
- Obtundo**, túdi, túsum, 3. stomp maken dat scherp is (door stooten of slaan); tp. verstompen (den geest eaz.); vocem, zyn stem verzwakken; aliquem of aures alicujus, iemand altijd aan de ooren malen; zó ook Obtusus.
- Obtusus**, z. Obtusus.

Obturamentum, i, n. een stop, kerk, zwik, **Obturbo**, avi, itum, i. 1) troebel maken (het water); 2) in wanorde of verwarring brengen (de vijanden); lectorem, (verwarren); 3) door geraas of getier iemand stooren.

Oburgesco, (rsi), z. S. 3. opzwellen (de voet).

Oburo, avi, itum, i. (well. van ob en een verouderd, met *buqa* verw., *turo*) toestoppen (een kruk, den mond); tp. poët. stillen, voldoen, b. v. amoreni edendi.

Obtus, a, um, adj. stomp, verstompt (sikkel, hoek); tp. maag, gezigt, mensch, geest; vox, heesche stem.

Obtus, us, m. het heenzien, een blik; tp. poët. de gedachte aan, het opmerken van iets, b. v. malorum.

Obumbro, avi, itum, i. overschaduwten; it. verduisteren; tp. 1) verduisteren; 2) verborgen (b. v. eene misdaad door eenig voorwendsel); 3) poët. verdedigen (b. v. iemands naam, iemand).

Obuncus, a, um, adj. krom (snavel).

Obundatio, onis, f. het overstroomen (eener rivier).

Obustus, a, um, partic. verزند (door vuur of koude).

Obvagio, z. Vagio.

Obvallatus, a, um, adj. omschanst of verschanst (tp.)

Obvento, venti, ventum, 4. tot iets komen, pugnae; tp. a) tegenkomen = zich aanblijden (gelegenheid, zaken enz.); vitium obvenerit, er had een misslag plaats; b) ten deel vallen (erfenis enz.)

Obversor, itus sum, i. 1) zich ergens beyniden, limini, in urbe; tp. zweven (voor de oogen, voor den geest); 2) in 't alg. tegenwoordig zijn (voor het geroest).

Obversus, a, um, adj. tp. eig. tegengekeerd of naartoe gewend, = overgegeven (aan iemand); it. geneigd tot iets, b. v. ad caedem.

Obverto, ti, sum, 3. 1) tegen iets wenden (den boog, het schip, de soldaten); obverti, zich tegen iets keeren of wenden; it. wederstaan; z. ook obversus; 2) zich elders heen wenden.

Obviam, adv. (eig. ob viam) te gemoet (gaan, komen enz.); tp. obviam esse, voor de hand zijn; obviam ire periculis etc., de gevaren te gemoet loopen; timori etc., de vrees enz. tegengaan = ontnemen.

Obvigilatio, abl. partic. obvigilato est opus, er is waakzaamheid noodig.

Obvius, a, um, adj. te gemoet, tegen; esse, fieri alicui obvium, of poët. se ferre obvium, iemand te gemoet gaan; montes itineri obvii, (die op den weg liggen); tp. poët. 1) blootgesteld (aan winden); 2) hetgeen gemakkelijk te verkrijgen is, opes; 3) die iemand te gemoet komt = vriendelijk.

Obvolvo, vi, vólutum, 3. inwikkelen (het hoofd, den arm); tp. poët. bemantelen (een gebrek met woorden).

Occaeco, avi, itum, i. 1) iemand z. v. a. blind maken (door stof); tp. verblinden (een mensch); artus, poët. de ledematen gevoelloos maken; 2) verduisteren (donker-

held den dag); tp. occaecatus, met aarde bedekt (zaad).

Occallatus, a, um, adj. tp. dik van huid, gevoelloos.

Occallesco, tui, z. S. 3. eene dikke, zwillige huid krijgen, verharden; tp. gevoelloos worden.

Occano, tui, tum, 3. blazen (op waldhoorns).

Occasio, onis, f. 1) gelegenheid; per onem, ex one of si fuerit occasio, bij gelegenheid; occasio solitudinis, gelegenheid of mogelijkheid om alleen te zijn; 2) voorraad, olei, lapidum.

Occasunctula, ae, f. dem. gelegenheid.

Occidens, us, m. de ondergang van sterren, vooral der zon; v. d. zonnenondergang = de tijd waarop, of de plaats, waar dezelfde ondergaat (het westen); tp. a) de ondergang = de vernietiging (eener stad, eens Staats); b) de dood.

Occidit, onis, f. het eggen.

Occator, onis, m. een egger.

Occatorius, a, um, adj. het eggen betreffende.

Occedo, cessi, cessum, 3. = obviam ire.

Occento, avi, itum, i. 1) iets z. v. a. toezingen, b. v. ostium, een schimpend geschreeuw voor de deur aanheffen; 2) in 't alg. zingen (eene serenade geven).

Occentus, us, m. een geschreeuw (b. v. van muizen).

Occipio, are, i. = occipio,

Occidens, tis, m. (sc. sol) het westen, de avond, de westelijke landen.

Occidentalis, e, adj. westelijk.

Occidit, onis, f. het volslagen dooden, eene volledige verdelging (eens legers, ook van dieren).

1. **Occido**, idi, isum, 3. 1) ter neer slaan; 2) dooden, ter neer houwen; tp. a) te gronde brengen; b) iemand z. v. a. dooden = zeer lastig vallen (met bidden enz.)

2. **Occido**, i, occisum, 3. 1) over iets of iemand heen vallen; 2) omkomen (in den oorlog); tp. te gronde gaan (hoop enz.); occidit ik ben verloren; 3) (van sterren) ondergaan; sol occidens, zonnenondergang.

Occiduus, a, um, adj. poët. eig. ondergaand, b. v. dies, sol, de westkant; it. tegen het westen liggend (een land); tp. senecta, de ondergaande, afnemende leeftijd.

Occino, tui, centum, 3. zingen of door gezang een slecht voortteeken geven (een vogel).

Occipio, cepi, ceptum, 3. 1) beginnen = een begin nemen (b. v. smarten, de winter); 2) iets aanvangen, aanvaarden (een ambt, een handwerk); fabula occipit est aqi, men heeft begonnen het stuk te vertoelen.

Occipitum, i, n. en

Occiput, pfitis, n. het achterhoofd.

Occisio, onis, f. 1) een moord, een bloedbad; 2) = occidio.

Occisor, onis, m. een moordenaar, regum.

Occlamito, are, i. een geschreeuw maken.

Occludo, clusi, clisum, 3. 1) toedoen (eene deur); tp. sluiten (de ooren); 2) iemand opsluiten; tp. lubidinum.

- Occo, avi, itum, 1. eggen.
 Occubo, ui, itum, 1. poët. Higgen (dood) b. v. urbe paterna.
 Occulo, ui, ultum, 3. 1) door ploegen onder den grond brengen of met aarde bedekken, virgulta; 2) verbergen (een mensch, eene ondeugd enz.)
 Occultus, orum, f. verborgenheden, z. Occultus.
 Occultatio, oris, n. het verstecken of verbergen; it. het onbekend blijven (echer misdaad); stellarum, het verduisteren der sterren.
 Occultator, oris, m. als adj. die iemand verbergt, locus.
 Occulte, adv. in 't geheim, heimelijk; ferre, een geheim van iets maken.
 Occulto, avi, itum, 1. verbergen (zich, iemand, iets, v. v. onder den grond); fugam, insidias, (verbergen); occultari, zich verstaalten (eene ster).
 Occultus, a, um, adj. etg. verborgen; tp. a) geheim (eene zaak, eene smart enz.); occultum habere, geheim houden; in of ex occulto of per occultum, in 't geheim; b) achterhoudend (een mensch); non occulti ferunt, zij maken daar geen geheim van.
 Occumbao, cubui, cubitum, 3. 1) ter neerzinken, b. v. mortem of morte (of poët. leto, morti, neci), of alleen occumbere, sterren; aliquo occumbere, poët., door iemands hand sterven; 2) (van sterren) ondergaan.
 Occupatio, oris, f. het bezetten (van eene plaats); tp. 1) (in de redkunst) z. v. a. het zich meester maken van eene zaak met woorden (in de redenering); a) als men zegt, dat men iets zal voorbijgaan en het echter bijbrengt; b) beantwoording van eene mogelijke tegenwerping; 2) bezigheid; it. verstrooijing (van smart).
 Occupatus, a, um, adj. bezig, alicui rei of gew. in aliqua re, sollicitudine etc.
 Occupo, avi, itum, 1. in bezit nemen of in 't alg. bezetten (eene stad, een rijk enz.); currum, poët., (beklimmen); aliquem amplexu, poët., iemand omarmen; it. met iets aanvullen (de stad met huizen); navem frumento, polum nube etc.; it. overvallen (als vijand of vriend); tp. a) iemand overvallen (een toestand), als b. v. de vrees iemand; mors occupat aliquem, overvalt iemand; b) eene zaak voorkomen, b. v. ortum solis; bellum facere of alleen bellum, den oorlog het eerst beginnen; c) bezig houden (den geest enz.); pecuniam, gold uitleenen; fenore, tegen rente; d) verhaasien (zijn smeeken, eene daad).
 Occurro, curri (cucurri), cursum, 3. 1) tegen loopen of komen, iemand, den vijand (om hem wederstand te bieden); (ook van dingen: tegenaan stooten); mons occurrit flumini, (staat de rivier in den weg); tp. a) behoorlijk waarnemen (zijne zaken); b) trachten te gemoet te komen of af te weren; morbo, satietati aurium; it. tegen eene zaak zich verzetten, iets verhinderen, consiliis alicujus; c) bejegenen met woorden = antwoorden; 2) ergens heen loopen, zich ergens heen begeven, b. v. signis, concilio, ad concilium; tp. animo of in mentem of alleen occurrere, in den zin komen, Occursatio, oris, f. het heen en weer loopen, het rondloopen (om zich de guast der burgers te verwerven).
 Occurso, avi, itum, 1. = occurro.
 Occursus, us, m. het te gemoet komen, tegenkomen (van dieren en menschen); jugi, het in de weg staan van een berg.
 Oceanus, i, m. (Ὠκεανός) de oceaan (ook als god).
 Ocella, ae, m. die kleine oogen heeft.
 Ocellatus, a, um, adj. z. v. a. met kleine oogen voorzien; ludere ocellatis (sc. lapidibus), met dobbelsteenen spelen, waarop oogen staan.
 Ocellus, i, m. dem. 1) een klein oog; tp. z. v. a. de paart van iets (b. v. een land-goed); 2) de uitwas aan de wortels van het riet.
 Ochra, ae, f. (ὄχρα) oker, berggeel.
 Ocimum, i, n. (ὄκυμα) het basiliek, balsemkruid.
 Octor (n. -us), oris, adj. comp. (ὄκτω) sneller; it. schielijk werkend (vergift); it. schielijker ryp.
 Oclus, adv. comp. 1) schielijker; quam oclusime, zoo schielijk mogelijk; poët. eerdër (b. v. zal dit of dat geschieden); 2) in 't alg. schielijk.
 Ocrea, ae, f. eene laars die het scheenbeen bedekte (voor soldaten, jagers enz.)
 Ocreatus, a, um, adj. met zoodanige laars (op de jagt enz.)
 Octavianus, a, um, adj. van het achtste looier (een soldaat).
 Octavianus, a, um, adj. uit het geslacht van Octavius (Augustus).
 Octavium, adv. voor de achtste maal.
 Octavus, a, um, adj. de achtste.
 Octies, adv. acht maal.
 Octingentesimus, a, um, adj. de achthonderdste.
 Octingenti, ae, a, adj. achthonderd.
 Octipes, pedis, adj. poët. achtvoetig, brachia caneri.
 Octo, adj. (ὄκτώ) acht.
 October, bris, (bre), adj. de maand October (als de achtste maand, nu als de tiende) betreffende; mensis o., of alleen o., de maand October; idus octobres.
 Octogēnarius, a, um, adj. tachtig bevattende; homo, een tachtigjarig mensch; fistula, (die 80 duim in den ontrek heeft).
 Octogēni, ae, a, adj. bij tachtigen of tachtig.
 Octogēsimus, a, um, adj. de tachtigste.
 Octogies, adv. tachtig maal.
 Octoginta, adj. (oud: ὀγδοήκοντα) tachtig.
 Octonarius, a, um, adj. uit acht bestaande; fistula, (die 8 duim in den ontrek heeft).
 Octoni, ae, a, adj. bij achten of in 't alg. acht.
 Octophoron of Octaphoron, i, n. (van ὄκτω en φέρω) eene draagstoel, die door 8 personen gedragen werd.
 Octophoros, adj. f. lectica, = octophoron.
 Octuagies, Octuaginta, z. Octogies etc.

Octuplicatus, a, um, adj. *achtmaal vermeerderd* (schatting).
Octuplus, a, um, adj. (*ὀκταπλῆς*) *achtvoudig*; poena octupli, *de straf van eens achttubbele betaling*; damnari octupli.
Octussis, is, m. *acht assen*.
Ocularis, a, um, adj. *de oogen betreffende*; medicus ocularius, *een oog-arts*.
Oculatus, a, um, adj. 1) *eig. met ooggen*; testis, *een ooggetuige*; tp: oculatā die vendere, = *voor haar geld verkoopen*; 2) *zichtbaar, merkbaar*; oculatissimus locus.
Oculēus, a, um, adj. *met vele oogen* (b. v. *Argus*).
Oculissimus, z. Oculus.
Oculillus, adv. (*boertend*) *als zijn oogappel* (beminnen).
Oculus, i, m. (een dem. van een oud occus, bij Hesych. *ὄκος*, ons oog) 1) *het oog*, oculum, oculos amittere, *de oogen verliezen*; oculos adjicere ad, *de oogen op iets vestigen* (maar oculum adjicere rei, *zijn oogmerk naar iets heen richten*); tp: res posita est ante oculos, *de zaak is zonnelaar, klaarlijkkelijk*; oculos pascere aliqua re, *of tractum oculis capere ex aliqua re, zijne oogen met iets verlustigen*; in oculis alicujus of alicui esse, *iemand na aan 't hart liggen*; aliquem in oculis ferre of gestare, *iemand zeer lief hebben*; oculi mentis, *de oogen der ziel*; ocule mihi (*liefkoozingswoord*) *mijn oogappel mijn engel!* oculi orac maritimae, *paarden of sleuaden der zeekust* (Corinthe en Karthago); 2) *iets dat naar een oog gelijkt*, b. v. *de bonte vlekken der pauwen of andere dieren*; it. *de knop van planten*; it. *de uitwassen*, b. v. *aan het riet*.
Ōcyor etc., z. Ocior.
Ōcyeum, i, n. (*ὄκυιον*) *eene muzijkzaal* (eene zaal voor dichtertelijke en muzikale wedstrijden).
Odi, odisse, hāten (poët. *iets haten* = *over iets verdrietig zijn*); tp. (van planten) *iets haten* = *niet kunnen verdragen*, b. v. *den winter*.
Ōdīose, adv. *op eene ergerlijke of verdrietige wijze* (b. v. *talmeh*).
Ōdīosus, (boertend) voor odiosus.
Ōdīosus, a, um, adj. 1) *gehaat, onaangenaam*, walgeijk (mensch, minnarij, geschenk); 2) *gevaarlijk*.
Ōdium, i, n. *haat, afkeer, vijandschap*; alicui in odium venire, *zich iemands haat op den hals halen*; aliquid of aliquem odio habere, *iets of iemand haten*; odium suscipere, *haat opvatten*; it. *haat op zich laden*; in odium vocare, *gehaat maken*; odium seruitutis habere, *afkeer van slavernij hebben*; it. *odium habere, gehaat worden*; nihil odii habere, *niet gehaat zijn*; odium tuum, *misnoegen, wrovel of vijandschap tegen u*; tp: 1) *afkeer* = *onverrekenbaarheid van zaken*, b. v. *van de eene plant met de andere*; 2) *een gehaat persoon*; 3) *iets zeer lastigs, onaangenaams, verveling, tegenzin*; odio esse, *iemand tegenstaan*; it. *vervelend of onaangenaam gedrag* (b. v. *schreeuwen, onophoudlijk praten enz.*)
Ōdor, ōris, m. (*ὀδωρ* van *ὄω*) 1) *de reuk*,

dit iets van zich geest; it. *stank*; poët. *damp*; 2) *gew. in plur. geur, reukwerk*; it. *balsam enz.*; 3) *tp. voorgevoel, donker gevoel van iets*, b. v. *dicturae*.
Ōdoramentum, i, n. = odor 2).
Ōdorārius, a, um, adj. *welriekend of tot reukwerk dienend* (plant).
Ōdoratio, onis, f. *de reuk* (als zintuig).
 1. **Ōdoratus**, a, um, adj. *welriekend* (hout, haar, adem, bloemen); poët. *waar reukwerk groeit* (een volk).
 2. **Ōdoratus**, us, m. 1) *de reuk, die iets van zich geest*; 2) *de reuk als zintuig*; 3) *het rieken eener zaak* = *de waarneming van dezelfde door den reuk*.
Ōdorīto, ūra, ūrum, adj. poët. *welriekend*; it. *reukwerk voortbrengende* (een land).
Ōdoro, avi, ātum, z. bewierooken of welriekend maken.
Ōdoror, atus sum, f. 1) *aan iets ruiken* (aan een kled); tp. *philosophiam odoratus, die even de wijsbegeerte gerooken* = *beoefend heeft*; 2) *door den reuk merken, opsnuffelen* (spijzen); tp. a) *iets z. v. a. uitsnuffelen, uitvoorschen* (iemand's gezindheid enz.); b) *zeer naar iets trachten, decemviratum*.
Ōdorus, a, um, adj. poët. 1) *welriekend*; 2) *snuffelend, fijn van reuk*; odora canum vis.
Ōdos, oris, m. = odor.
Ōebāllus, a, um, adj. poët. = *Spartaansch*, b. v. *pellech*, = *Helena*.
Ōeconōmia, ae, f. (*ὀκονομία*) *de orde, inrichting eener rede* enz.
Ōeconōmicus, a, um, adj. *dispositio*, = *economica*.
Ōenanthe, es, f. (*ὀνάνη*) *de druif van een wilden wijnstok*.
Ōenanthinus, a, um, adj. *uit de druiven van een wilden wijnstok*, vinum, oleum.
Ōenōphōrum, i, n. (*οἰνοφόρον*) *een wijnvat*.
Ōenōpōstum, i, n. (*οἰνοπόσιον*) *een wijnhuis*.
Ōenōtrus en **Ōenōtrus**, a, um, adj. = *Italiaansch, Romeinsch*.
Ōestrus, i, m. (*οἶστρος*) *een paardveilig*.
Ōesypum, i, n. (*οἰσύρον*) *de aan de schapenwol klevende vuiligheid* (waaruit men een middel ter bevordering der schoonheid enz. vervaardigde), schapenpomade.
Ōfella, ae, f. dem. *een beetje, mondvol*.
Ōffa, ae, f. *een beet, mondvol* (vooral rond); it. *een stuk* (vleesch); it. in 't alg. *een beetje, stukje* (gom enz.); tp. *een klomp, eene ongevormde massa*.
Ōffātim, adv. *stukswijze* (b. v. *houwen*).
Ōffendicūlum, i, n. *een kleine aanstoot, hinderis*.
Ōffendo, ōdi, nsum, 3. 1) *aanstooten* (het hoofd, den voet, iemand met den voet, het schip tegen rotsen; *naves offenderunt, (leden schade)*); tp. *offendere apud aliquem of in aliquem, iemand beleedigen*; si quid offenderit, *zoo hij iets heeft misdaan*; offendere in aliquo, *zich aan iemand stooten* = *iets aan hem te berispen hebben*; offendere apud iudices, = *veroordeeld worden* (het rechtsgeding verliezen); 2) *op iemand aanstooten* = *hem ontmoeten*; 3) *kwetsen, bezeren door stooten* (de hand, zijde); tp.

- kweiten, benadeelen (iemand's roem, le-
mand); offendi alicui, poët., toornig wor-
den op iemand; offensus fortuna, een onge-
lukkige, een door het fortuin verwaarloosde.*
- Offensa**, ae, f. het aanstooten (b. v. der tan-
den); tp. 1) in 't alg. lichamelijk onge-
mak; 2) vijandschap; res habet offensam,
(verwekt vangunst).
- Offensatio**, ðnis, f. het aanstooten (b. v. van
den voet); tp. het struikelen, falen van het
geheugen).
- Offensator**, ðris, m. iemand die zich vergist,
struikelt (in het schrijven).
- Offensio**, ðnis, f. het aanstooten (van den
voet); tp. a) lichamelijke ongesteldheid;
aantal van ziekte; b) een vergrÿp en daar-
door ontstaan ongenoegen; offensionem ex-
cipere, zich ongenoegen op den hals ha-
len; offensionem esse, zwaar vallen (zaken);
offensionem habere, mishagen (zaken); c)
ongelukkig toeval, ramp; belli, in den oor-
log; offensionem timere, vreezen voor mis-
lukking (bij het staan naar een ambt); d)
in 't alg. een vergrÿp, misslag; offensio
judiciorum, als de registers zich laten om-
koop.
- Offensiuicula**, ae, f. dem. 1) weerzin, af-
keer; 2) weigering, mislukking in het staan
naar een ambt.
- Offensio**, avi, atum, i. stooten tegen iets (het
hoofd); tp. blijven steken (in eene rede).
- Offensum**, l, n. een afkeer, weerzin.
- 1) Offensus, us, m. poët. het stooten tegen
iets; tp. een aanstoot = zwaarigheid of
wederwaardigheid.
- 2) Offensus, a, um, adj. 1) beledigd, toor-
nig; 2) ergerlijk, beledigend.
- Offenso**, obrultu, oblartum, 3. eig. te gemoet
brengen (ook voorhouden, b. v. iemand het
zwaard); se alicui, iemand tegengaan (ook
als vijand); tp. a) iemand iets aanbieden
(zÿne diensten); b) iemand iets bewÿzen
(eene weldaad), of in 't alg. iets veroor-
zaken (brand, vreugde); alicui mortem,
iemand dooden, alicui injuriam, (aandoen);
c) tegen iemand inbrengen (beschuldigin-
gen); d) se offerre, zich bloot geven (aan
gevaar, aan zÿne tegenpartÿ); offerri,
zich aanbieden, b. v. hulp, gelegenheid, be-
denking.
- Offermentae**, arum, f. (boertend) = sla-
gen (met zÿmspeling op de aan de goden
aangebodene geschenken).
- Officina**, ae, f. (voor opificina) 1) eene werk-
plaats, ook een winkel (waar, b. v. kle-
deren verkocht worden); officina cohortalis,
eene plaats, waar het gevogelte broedt;
tp. werkplaats, b. v. nequitiae, dicendi;
pulmo spirandi officina; 2) de gedaante,
vorming (des lÿgchaams).
- Officinator**, ðris, m. die eene werkplaats houdt,
werkbaas.
- Officio**, fecti, factum, 3. eig. iets ergens voor
doen, b. v. luminibus alicuius, = iemand
het licht betimmeren; v. d. tp. a) strÿdig
zijn (met iemand's voordeel, roem enz.);
libertati, claritati oculorum, (hinderen of
schadelijk zijn); b) verhinderen (den togt
der vijanden).
- Officïose**, adv. vriendelijk (handelen).
- Officïosus**, a, um, adj. 1) vriendelijk, dienst-
vaardig; 2) plÿgmatig (smart, teeder-
heid).
- Officium**, i, n. 1) vriendelijkheid van wel-
ken aard ook; 2) pligt; esse in officio,
zÿn pligt doen; officio ducere, het to zÿn
pligt rekenen; in officio continere, in on-
derwerping houden (een volk); tp. het ver-
eischte, hetgeen tot eene zaak of een per-
soon gevorderd wordt; 3) een dienst, die
men iemand bewÿst; (uit vriendschap, dat
men iemand's brulofst, begrafenis enz. bij-
woont); it. de gewone bezigheid, dienst,
ambt (ook van dieren enz.); 4) de dienst-
doende personen; 5) officium praetoris, de
gerechtzaal des Praetors.
- Offirmate**, adv. sterk, volhardend (weder-
staan).
- Offirmo**, avi, atum, i. eig. vast maken; tp.
viam of se of alleen offirmare, zÿne eens
genomene maatregelen blijven volgen, bij
zÿn stuk blijven; animum, zich verman-
nen.
- Officco**, ere, 3. omwenden (het schip).
- Offoco**, are, i. verwurgen.
- Offrenatus**, a, um, partic. tp. z. v. a. ge-
toemd; dolis, die door eens anders bedrog
z. v. a. geboeid is.
- Offringo**, fringi, fractum, 3. verbreken, aan-
sukken slaan (de aardkluiten).
- Offucia**, ae, f. blanketsel; tp. schÿn, misleÿd
ding.
- Offula**, ae, f. dem. een klein stukje (vleesch
enz.).
- Offulgẽo**, lsi, z. S. 2. tegenflikkeren (iemand
een licht).
- Offundo**, fudi, fustum, 3. 1) op iets gieten
(water rondom de visch); it. voor iets heerd
storten (spÿs voor de vogels); aer nobis
offunditur, (verspreidt zich om ons heen);
tp. terrorem oculis offundere, eene vertoning
maken, die (iemand) schrik verwekt; altitu-
do caliginem oculis offundit, de diepte maakt
iemand duizelig; religio animis offusa, die
het gemoed vervult; 2) bedekken, ver-
duisteren (als de zon eenÿg ander licht);
tp. pavore offusus, met schrik vervuld.
- Ogganno**, lvi, itum, 4. iemand iets voorbab-
belen, voorsnateren.
- Oggẽro**, gessi, gestum, 3. iemand iets bren-
gen (eene kus); amor amarum loggerit, (ver-
wekt, veroorzaakt smart, kwelling).
- Oh**, interj. (o, o) oh! oh! acht! (bij vreug-
de en droefheid).
- Ohẽ** en **Ohẽ**, interj. o! halt!
- Oho**, interj. o ho! zoo zood! ha!
- Oiẽ**, interj. o wee, o weel! (de uitroep eens
weeneden).
- Olẽa**, ae, f. (ons olie, gr. *ελαια*) 1) een olÿf-
boom; 2) de olÿf.
- Olẽaceus**, a, um, adj. 1) van olie; 2) olieachtig.
- Olẽagmẽus**, en
- Olẽagmus**, a, um, adj. 1) van een olÿfboom
(takken); 2) den olÿfboom en de olÿf ge-
lykend; 3) olÿfkleurig.
- Olẽaris**, e, adj. cos, een slijpsteen, die bij
het slijpen met olie wordt bestreken.
- Olẽarius**, a, um, adj. olie betreffende; colla 4

- dollum, *ollevat*; subst. een koopman in olie.
- Oleastellus**, i, m. dem. eens soort van olijfbomen.
- Oleaster**, stri, m. een wilde olijfbloom.
- Oleus**, tis, adj. poët. 1) welriekend (kruid enz.); 2) stinkend.
- Oleô**, ôl, z. S. 2. (*verw. met ἔλαιον, ἔλαιον, = reuk van zich geven*), 1) rieken, b. v. bene, male; nihil, naar niets; crocum, naar saffraan; tp. z. v. a. naar iets rieken, b. v. malitiam etc.; 2) zich door eenigen reuk kenbaar maken; tp. olet homo quidam, ik ruik een zeker iemand; aurum huic olet, hij ruikt mijn geld.
- Oleôsus**, a, um, adj. olieachtig (zaad).
- Oletracêus**, a, um, adj. naar kruid gelijkende (stronk).
- Olesco**, z. P. en S. 3. poët. groeijen.
- Oletum**, i, n. stank (van menschenreuk).
- Oleum**, i, n. (*gr. ἔλαιον*) olie; tp. genus verborum, palæstræ magis et olei, (meer overeenkomstig met de geleerde oefening in 't spreken).
- Olfactô**, fêci, factum, 3. ruiken = door den reuk waarnemen (ook tp.)
- Olfacto**, âvi, âtum, 1. ruiken aan iets; tp. bemerken, ergens de lucht van hebben.
- Olfactorium**, i, n. een ruiker van bloemen.
- Olfactus**, us, m. 1) de reuk, die iets van zich geeft; 2) de reuk (als zintuig).
- Olimus**, a, um, adj. 1) ruikend, bene; 2) poët. stinkend.
- Olim**, adv. (*hebr. olam*) in 't alg. te eeniger tijd; 1) eertijds; it. ook geleden; 2) in 't vervolg, eenmaal; 3) dikwijls, tusschen beide; 4) dan (als er wanneer op volgt); 5) ooit, b. v. an quid est olim salute melius? 6) sints lang.
- Olistor**, ôris, m. een tuinier, hovenier, war-moezier.
- Olistorius**, a, um, adj. kruiden of keukengewassen betreffende; forum, de groentemarkt.
- Oliua**, ae, f. = olea; it. een staf van olijvenhout.
- Olivans**, tis, part. olijven verzamelend.
- Olivarius**, z. Olearius.
- Olivetum**, i, n. een olijfgaard, eene met olijfbomen bezette plaats.
- Olivifer**, fêra, fêrum, adj. poët. olijfbomen voortbrengende of dragende, arva; poët. corona, een olijffkrans.
- Olivitas**, âtis, f. olijvenooft, olijvenlezing.
- Olivum**, i, n. poët. = oleum; it. welriekende balsam.
- Olla**, ae, f. een pot, kookpot.
- Ollaris**, e, adj. hetgeen in potten bewaard wordt (b. v. druiven).
- Ollus**, a, um, pron. (*oud*) voor ille.
- Olo**, êre, 3. z. Oleo.
- Olor**, ôris, m. poët. een zwaan.
- Olorinus**, a, um, adj. van zwanen; pennaë, alac.
- Olus**, êris, n. (ons kool, *gr. χλόη*) kruid, moeskruid.
- Olusculum**, i, n. dem. = olus.
- Olympia**, z. Olympius.
- Olympiæcus**, a, um, adj. te Olympia plaats-hebbend, cursus.
- Olympias**, âdis, f. (*Ὀλυμπιάς*) eene Olympia-
(een tijd van 4 jaren); tp. poët. (= lustrum) een tijd van 5 jaren.
- Olympicus**, a, um, adj. Olympisch (te Olympia), b. v. pulvis, certamen.
- Olympiônices**, ae, m. (*Ὀλυμπιονίκης*) een overwinnaar in de Olympische schouwspelen.
- Olympius**, a, um, adj. (*Ὀλύμπιος*) Olympisch (te Olympia enz.), Jupiter; olympia, (sc. certamina), de Olympische spelen; olympia vincere, poët. in de Olympische spelen overwinnen; coronari olympia, poët. als overwinnaar in de Olympische spelen gekroond worden.
- Olympus**, i, m. (*Ὀλύμπος*) de Olympus (eig. een berg in Thessalie; poët. de woonplaats der goden, hemel).
- Omâsum**, i, n. waarsch. een vette koudarm (pens).
- Omen**, inis, n. (wellicht *verw. met ἰσχυρός*) 1) een (goed of slecht) voor teeken; 2) de wensch, die men voor iemand doet; 3) poët. een plechtig gebruik; 4) een beding, voorwaarde.
- Omentum**, i, n. het vette netylies, hetgeen de darmen bedekt; tp. poët. 1) de darmen; 2) veheid.
- Omnifator**, ôris, m. een voorspeller, waarzegger.
- Omnino**, âre, z. Ominor.
- Ominor**, âtus sum, 1. uit zekere voor teekens gissen; faustum diem precatationibus, iemand op een zekeren dag geluk wenschen.
- Omninôse**, adv. = malo omine.
- Omninôsus**, a, um, adj. hetgeen een slecht voor teeken in zich bevat.
- Omissus**, a, um, adj. die nalatig in iets is; omissior ad rem, die voor zijn vermogen te weinig zorg draagt.
- Omitto**, misi, missum, 3. 1) van zich laten, d. i. varen of gaan laten, hetgeen men haat (iemand, den teugel, de wapens enz.); omittle mel laat mij met vrede; tp. a) iets opgeven, laten varen (eene gedachte enz.); timorem, tristitiam etc., (laten varen); animam = sterven; b) op iets niet letten; noxiam, een misdrijf niet straffen; rem, eene zaak overslaan; aliquid, iemand voorbijgaan, overslaan (niets van hem melden); navigationem, pietatem etc., nalaten, staken; omissis rebus omnibus, met ter zijde stelling van alle zaken; z. ook Omisus.
- Omnifer**, fêra, fêrum, adj. poët. alles dragend of voortbrengend, tellus.
- Omnigênus**, a, um, adj. poët. van allerhande soort.
- Omnimôde** en -is, adv. poët. op alle of allerhande wijze.
- Omnimôdo**, adv. = omni modo.
- Omnino**, adv. 1) in allen gevalle, geheel en al, in 't geheel; erant o. duo itinera, er waren in 't geheel twee wegen; quinque omnino fuerunt, er waren er in 't geheel vijf; omnino id dicit, juist datzelfde zegt hij; 2) in 't algemeen (over iets spreken).
- Omnipâtens**, tis, adj. poët. alles voedend.
- Omnipâtens**, z. Omnipotens.
- Omnipôtens**, tis, adj. poët. alles vermogend, almachtig (God, geluk, slaap).

Omnis, e, adj. 1) alle, elk; omnia, alles; omnia facere, experiri, alles (= het allerste) doen of beproeven; in eo sunt omnia, daar komt alles op aan, rust alles op; mihi omnia solus of upus est, hij is mijn alles; per omnia, in alles (b. v. gelijk, prijzenswaardig enz.); 2) elk (b. v. elke maand); 3) geheel, b. v. lcyen, ligchaam, vermogen enz.; 4) (zeer zelden in plaats van ullus, bij sine) eenig.

Omnitiens, tis, adj. alles ziende (zon enz.)

Omnivagus, a, um, adj. overal rondwalend.

Omnivolus, a, um, adj. poët. alles willend.

Omnivorus, a, um, adj. alles zonder onderscheid verslindend.

Omphacum, i, n. (ὄμφακον) sap uit onrijpe druiven of olyven.

Onager of Onagrus, gri, m. (ὄναγρος) de woudezel.

Onerarius, a, um, adj. een last betreffende; navis of alleen oneraria, een vrachtschip.

Onero, avi, atum, i. v. 1) beladen of bevrachten (= een last op of in iets doen); naves, ancillas; manum jaculis, poët. zijne hand met pijlen wapenen; mensas dapibus, poët. den disch met visch overladen; aures papillis, poët. de ooren met edelgesteenten overladen; membra sepulchro, poët., het lijk door een gedenkzuil dekken; humerum pallio, den mantel omhangen; onerari, zich overladen, b. v. epulis, met spijzen; tp. a) iemand z. v. a. beladen met iets, mendacius; contumelios, met smaadedrenen overladen; pugnâ, geducht afrossen; aliquem promissis etc. (overhoopen); b) iemand la tig vallen (met wenschen, het ligchaam met spijzen enz.); 2) poët. in iets doen of laden (wijn in eene kroes enz.)

Onerosus, a, um, adj. gewigtig, zwaar (buit enz.); tp. lastig.

Onerosulus, i, m. (ὄνηρος) de zoeraaf.

Onus, eris, n. een last, d. i. hetgeen in 't alg. op iemand gelegd wordt (b. v. in een schip) of hetgeen iemand door deszelfs zwaarte lastig valt; i. een last = zwaarte of omvang (b. v. van een toren, schip enz.); tp. een last = iets zwaars (b. v. ambt, impost, uitgaven enz.).

Onustus, a, um, adj. beladen met iets; tp. aangevuld met iets (b. v. met spij); fustibus, met slagen overladen; ager praedid onustus, (vol buit); sum onusta, ik ben verzaaid; corpus onustum, een door den last der jaren bezwaard ligchaam.

Onychinus, a, um, adj. (ὄνυχος) van de kleur van de nagels der vingers, pira.

Onyx, ychis, m. (ὄνυξ = eig. nagel); 1) albast; tp. vaatwerk enz. van albast; 2) de onyx als edelgesteente.

Opactas, atis, f. de schaduw (der boomen, des nachts).

Opaco, avi, atum, i. beschaduvan (een boom eene plaats).

Opacus, a, um, adj. 1) schaduwrijk = schaduw hebbende (oever enz.); in opaco, in de schaduw; tp. poët. donker, duister (de nacht); 2) schaduwrijk = schaduw gevend.

Opella, ae, f. dcm. eene kleine moelte of geringe poging.

Opera, ae, i. 1) moelte, arbeid (vooral des ligchaams); est operae pretium, het is der moelte waardig; opera est mihi, ik geef mij moelte; data of dedita opera, met opzet; 2) dienst, dienstbetooning; operam alicui dicere of dare, iemand een dienst bewijzen; vooral is operam dare, iemand dienen, door zijne tegenwoordigheid, b. v. door toe te hooren of om als regter de zaak te onderzoeken enz.; mea, tua opera, door mijn, uw toedoen; una of eadem opera, te gelijk, tevens; 3) de tijd, dien men aan iets besteden kan; deest mihi opera, ik heb geen tijd; 4) het dagwerk; 5) voor opus, iets dat vervaardigd is (b. v. een geschrift); tp. opera, in der daad; 6) een daglooner, arbeidsman.

Operarius, a, um, adj. den arbeid betreffende; homo, een daglooner, arbeidsman; peccus, het werkvee; vinum, welligt huiswijn (die men aan de slaven gaf); usus operarius, het werkdadige nut eener zaak (b. v. van een tand door hare werkzaamheid).

Operatio, onis, f. eene bezigheid, arbeid.

Operculatus, a, um, adj. met een deksel voorzien.

Operculum, i, n. een deksel.

Operimentum, i, n. alles, waarmede men iets bedekt of toedekt (een deksel, deken).

Operio, pertii, pertum, 4. (z. corium) 1) toesluiten (de deur, de oogen enz.); 2) bedekken (het hoofd, iets met loof enz.); tp. a) iemand met iets z. v. a. geheel overdekken, b. v. loris, geducht slaan; contumelios operatus, met schimpredenen overladen; b) iets verbergen (treurigheid, tranen).

Operor, atus sum, i. zich moeite geven; alicui rei, vlijt of zorg op iets aanwenden; sacris operari of alleen operari, offeren.

Operose, adv. met veel zorgvuldigheid.

Operositas, atis, f. werkzaamheid.

Operosus, a, um, adj. 1) iemand, die zich veel moeite op iets geeft (b. v. op tuinarbeid enz.); v. d. ook dikwijls = vlijtig, nauwkeurig; 2) moeijelijk, met veel moeite verbonden, hetgeen veel moeite kost of gekost heeft (een koop, een gedicht enz.); machinationes, (bezwaarlijk); tempus, een moeijelijke, drukke tijd; 3) poët. dat goede uitwerking doet (een kruid).

Operorium, i, n. een deksel.

Opes, z. Ops.

Ophthalmias, ae, m. (ὀφθαλμια) waarsch. de lamprei, prik.

Ophthalmicus, i, m. (ὀφθαλμικός) een oogendokter.

Opificus, a, um, adj. poët. lelijk; hatelijk (muis).

Opifer, fera, ferum, adj. hulpaanbrengend (een God), heilzaam (een kruid).

Opifex, ficis, m. 1) de vervaardiger, maker, schepper (der wereld, van woorden enz.); opifex natura, de scheppende natuur; 2) een handwerksman.

Opificina, ae, f. het doen eener zaak, een werk.

Opilko, ðnis, m. een schaapherder.
Opimo, adv. heerlijk, prachtig (Ingerigt).
Opimtas, ðtis, f. de heerlijkheid (eener zaak), geluk, overvloed.
Opimo, avi, ðtium, i. vet maken, mesten (gevoelte).
Opimus, a, um, adj. (eig. voedend) 1) vruchtbaar (een akker, een wijnstok enz.); 2) vet (een dier); tp. a) vet = verrijkt (door buit); b) vet = rijkelijk (eten, buit); spolia (of decus), wapenen, die de eene veldheer den anderen ontnam; ic. in 't alg. eervolle buit; c) (van eene rede) vet = overladen.
Opinabilis, e, adj. hetgeen alleen in gedachten bestaat; ingebeeld.
Opinatio, ðnis, f. 1) = opinio; 2) ingebeeld gevoelen.
Opinator, ðris, m. die zich door inbeelding laat regeren.
Opinatus, a, um, adj. slechts in verbeelding bestaande; malum, eene ingebeelde ramp.
Opinatus, us, m. poët. = opinio.
Opinio, ðnis, f. 1) vermoeden, gevoelen, gissing; ut mea opinio fert of est, volgens mijne gissing; opinionem habere, van meening zijn; it. het gevoelen voor zich hebben (in achtung staan); venit aliquis in opinionem, men vermoedt van iemand dat hij enz.; tp. a) het gerucht; b) de goede gedachte van iemand; 2) vermoeden = verwachting; praeter opinionem, tegen verwachting; 3) de verbeelding (in tegenstelling van wezenlijkheid); in opinione esse of versari, in de verbeelding bestaan.
Opinosus, a, um, adj. rijk in gevoelens of inzigten (een wijsgeer).
Opinor, ðtus sum, i. vermoeden, meenen; bene de aliquo, eene goede gedachte van iemand hebben; z. ook Opinatus.
Opinus, z. Necopinus.
Opipare, adv. prachtig, b. v. convivium oparatum.
Opiparus, a, um, adj. prachtig (eten, stad).
Opis, z. Ops.
Opisthographus, a, um, adj. (ὀπισθογραφος) op de achterzijde geschreven (een boek).
Opstitor, ðtus sum, i. hulp verleen, bijstaan (ter afwering van een gevaar).
Opium, i, n. (ὀπιον) heulsap, opium.
Opobalsamum, i, n. (ὀπὸβαλαμου) 1) sap of gom van den balsemboom; arbores -i, balsemboomen; 2) de balsemboom.
Oporet, ðit, z. S. 2. 1) behooren, moeten (in zoo ver als omstandigheden iets behoorlijk maken) b. v. non oportuit relictas, men had ze niet moeten verlaten; virtutem ames oportet, gij moet de deugd beminnen; quae oportet signa esse ad salutem, teekens der verbetering, zoo als zij zijn moeten; exstent vestigia oportet, er moeten sporen voorhanden zijn; 2) het is heilzaam, dienstig.
Oppango, pegi, pactum, 3. (eig. aan iets vast maken); saviu, ietsuand een kus geven.
Oppeto, ðre, 3. tp. rondom afklutven of afschillen an eten (een visch).
Oppedo, pēdi, z. S. 3. = contra pedo.

Oppertor, pertus an pertus sum, 4. 1) wachten; 2) iemand verwachten.
Oppeto, ivi of si, itum, 3. eene zaak z. v. a. tegengaan, pestem; mortem of alleen oppetere, in den dood gaan, sterven; poenas superbiae, voor zijn hoogmoed gestraft worden.
Oppidanus, a, um, adj. 1) stadsch; subst. -i, stedelingen, inwoners eener stad; 2) onbehoorlijk, onfatsoenlijk; tp. genus dicendi.
Oppidatim, adv. in alle steden, b. v. ludos constituere.
Oppido, adv. 1) zeer, b. v. weinige; oppido opportune, ridiculus etc.; 2) (bij antwoorden) allezints.
Oppidulum, i, n. dem. eene kleine stad.
Oppidum, i, n. eene stad (maar gew. nist Rome); it. een verschanst woud (bij de Britanniers).
Oppignero, ðyl, ðtum, i. te pand geven (ook tp.).
Oppilo, ðvi, ðtum, i. z. v. a. barricaderen, toesluiten (deur, huis).
Oppileo, plēvi, plētum, 2. aanvullen (een huis met buit, een weg met sneeuw enz.); oppletae viae, (voet menschen).
Opploro, ðre, i. weenen, auribus alicujus, aan iemand's ooren.
Oppono, pōstii, pōstum, 3. 1) tegenzetten of tegenstellen (ter bescherming) b. v. zich, een dam, of in 't alg. voor iets doen, b. v. de hand voor het voorhoofd, soldaten aan den ingang plaatsen enz.; fores, poët. (toeslagen, dat iemand er niet in kan); tp. a) zich bloot geven (aan een gevaar); b) z. v. a. voor oogen stellen; alicui formidines, iemand schrik trachten aan te jagen; c) daar tegen inbrengen, tegenwerpen; d) opponi, tegenover staan (b. v. deugd over ondeugd); 2) daartegen zetten (te pand); tp. daartegen over stellen = daarmede vergelijken.
Opportune, adv. op den rechten tijd, juist van pas, venire, accidere.
Opportunitas, ðtis, f. 1) gunstige gesteldheid, toestand (eener plaats, des ouderdoms); viac, geschikte weg; temporis, geschikte, gunstige tijd; 2) in 't alg. gerieflijkheid, voordeel; 3) geschikte tijd.
Opportunus, a, um, adj. 1) geschikt, gepast (plaats, tijd); it. geschikt of goed voor iets; 2) blootgesteld (b. v. aan een uitval, eene ziekte).
Oppositio, ðnis, f. tegenstelling (b. v. sapere en non sapere).
Oppositus, us, m. 1) het tegenstellen, b. v. corporis, van zijn lichaam ter bescherming van een ander; 2) het in den weg staan (b. v. der aarde).
Oppressio, ðnis, f. 1) het nederdrukken; 2) overrompeling; fori, geweldadige bezetting van het forum; 3) geweldadigheid.
Oppressuncilla, ac, f. dem. het teedere drukken of aaraken.
Oppressor, ðris, m. een onderdrukker, dominationis.
Oppressus, us, m. poët. het vernietigd worden, het vergaan (des lichaams).

Opprimo, pressi, pressum, 3. 1) *nederdrukken*; classsem, (in den grond boren); leonem, poët., (nederwerpen); onere opprimo; terrā oppressus, met aarde verstoep; tp. a) overweldigend, dempen, onderdrukken (vuur, toorn, verlangen, oproer); aliquid iniquo iudicio, iemand ten onrechte, valschelyk aanklagen; senatum, nationem, (onderdrukken); b) onduidelijk maken (b. v. letters door de uitspraak); 2) toedrukken, b. v. ora loquentis; tp. os opprime, zwiÿg (houd den mond); 3) overvallen, overrompelen (de vijanden); nox me oppressit, de nacht overviel mij; 4) plat drukken = dooden, inuscam; tp. iemand in grooten angst brengen.

Opprobriamentum, i, n. = opprobrium.

Opprobrium, i, n. 1) een verwijt, schimp, smaad; opprobrio esse, tot schande verstricken; tp. schandylek = een mensch, die tot schande verstrekt, b. v. majorum; 2) verwijt = scheldwoord, smaadrede.

Opprobrio, avi, atum, i, iemand iets verwijten.

Oppugnatio, onis, f. het vechten tegen eene stad = bestorming (ook tp. voor het gevecht).

Oppugnator, oris, m. die eene stad bestormt, een stormlooper; tp. patriae, salutis meae.

Oppugnatorius, a, um, adj. hetgeen tot eene bestorming behoort.

Oppugno, avi, atum, i. 1) tegen iemand of iets aanvechten = bestormen, aanvallen; tp. aanvallen (met geld, woorden, list enz.); consilia alicuius, (trachten te vernietigen); 2) = pugno tondere.

Opputo, are, i. snoeyen (boomen).

Ops, opis, f. (verw. met het oude *ōw*) 1) de natuurlijke sterkte of kracht; omni ope, met alle kracht of magt; 2) hulp, bijstand, die iemand of iets aanbrengt; alicui opem ferre, iemand hulp verleenen; 3) de beschermgodin van oud Italië, de aarde; 4) opes, um, pl. in 't alg. middelen die iets of iemand heeft: a) rykdom (van den grond, eens menschen); b) magt van eenen Staat, eenen vorst enz.; it. magt, invloed eens redenaars; c) magt = troepen.

Opsōnium, z. Obsonium.

Optabilis, e, adj. wenschelyk.

Optatio, onis, f. een wensch.

Optato, adv. naar wensch, b. v. venire.

Optatum, i, n. een wensch.

Optatus, a, um, adj. gevenscht (b. v. een gerucht); it. bemind, frater, cives.

Optimates, um en lum, m. (en f.) eig. de besten; bijz. de voornaamsten, de grooten, de aanhangers van den Senaat enz.; matronae optimates, aanzienlijke, voornamste vrouwen.

Optime, adv. (superl. van bene) ten beste, het best, zeer, b. v. optime meritus; it. juist van pas, ter gelegener tijd (iemand zien).

Optimus, a, um, adj. (superl. van bonus) de voortreffelykste, beste, b. v. ager, consul, valitudo etc.; it. de beste in den oorlog, = de dapperste.

Optio, onis, f. 1) de keus, de vrije keus;

an erit optio tua, zal dit aan uwe keus staan; 2) een helper, die men zich verkiest.

Opivus, a, um, adj. poët. aangenomen, cognomen.

Opto, avi, atum, i. (verw. met het oude *ōw*) = cerno) 1) uitzoeken, kiezen, b. v. locum tecto; 2) wenschen, verlangen (een geschenk, voorspoed enz.); alicui aliquid, iemand iets toewenschen.

Opulens, tis en Opulentus, a, um, adj. 1) vruchtbbaar (velden); 2) rijk (Staat, maaltijd; tp. boek enz.); res haud opulenta, geen groot of schitterend vermogen; agmen, een sterk leger; opulentior factio, de magtigste van de twee partijen.

Opulente en Opulenter, adv. rijk = heerlijk, prachtig, b. v. y. eten; se opulenter colere, zich te goed doen.

Opulenta, ae, f. 1) de groote opbrengst (van een bergwerk); 2) rykdom; 3) magt eens vorsten enz.

Opulentitas, atis, f. z. Opulentia 2).

Opulento, are, i. verrijken (b. v. een land, goed, iemand door iets, den disch met iets).

Opulus, i, f. waarsch. een ahornboom (waar-aan men wijnstokken opleide).

1. Opus, eris, n. (waarsch. van *ōw*, ik ben ergens mede bezig): 1) het werken, een werk; opus facere, werken (op het veld, in de mynen); belli opera, het werkzaam zijn in den oorlog; magno opere etc., z. magnopere; 2) een werk, b. v. gebouwen, standbeelden enz., een boek, redvoering enz.; vooral een verdedigingswerk in den oorlog enz.; dus, een vestingwerk, verschansingen enz.; opera admovere (= turres, arietem etc.); naturā et opere munitis, door natuur en kunst verschanst, versterkt; 3) eene daad, aandeeling; tp. poët. werking, b. v. van een schot; 4) de wijze waarop iets gemaakt is, bewerking, b. v. praeclearo opere, voortreffelyk bewerkt.

2. Opus, n. indecl. eene noodzakelykheid, noodwendigheid; hoc fieri opus est, dit moet geschieden; si quid opus facto esset, zoo er iets geschieden moest; maturato opus est, het vereischt spoed; nihil opus est, het is niet nodig; nobis exempla opus sunt, wij hebben voorbeelden noodig.

Opusculum, i, n. dem. een klein werk (kunststuk, boek).

Ora, ae, f. 1) de uiterste rand eener zaak (van een schild, bekel, steen enz.); de grenzen en vooral de kusten van een land; tp. het scheepstouw, waarmede men het schip aan de oevers vast bindt; 2) in 't alg. eene streek, vooral eene hemelstreek; poët. luminis orae, het daglicht, het levenslicht; orae Acherontis, poët. de onderwereld.

Oraculum, i, n. 1) eig. in 't alg. eene uitspraak, vooral echter eene verstandige, b. v. van wysgeeren; it. eene goddelyke uitspraak, een orakel; it. eene voorzegging, die eene godheid iemand in een droom mededeelt; 2) de plaats, waar orakels gegeven worden.

Orarius, a, um, adj. de kussen bearend; navis.

Oratio, ōnis, f. 1) het spreken, de uitdrukking door woorden; oratione, naar de woorden; oratio captivorum, het getuigenis der gevangenen; 2) de redekundige uitdrukking, de stijl; 3) de spraak, b. v. Sicularum; 4) eene plegtige redevoering; 5) welsprekendheid; 6) stof tot spreken.

Oratunctula, ae, f. dem. eene (kleine) redevoering.

Orator, ōris, m. 1) eig. de spreker, die het woord voert, b. v. bij een gezantschap; voorat een redenaar; 2) iemand die bidt.

Oratorie, adv. redekundig, dicere.

Oratorius, a, um, adj. redekundig, ornamenta, oratio; oratoria (sc. ars), de redekunst, welsprekendheid.

Oratrix, icis, f. 1) = oratoria; 2) eene bidde.

Oratus, us, m. het bidden; oratu tuo, op uw bidden, op uw verzoek.

Orbatus, ōnis, f. het ontkennende denkbeeld van een woord.

Orbator, ōris, m. poët. die iemand (b. v. van zijne kinderen) berooft.

Orbisculatum, adv. kringgewijze (gevormde beenderen).

Orbisulatus, a, um, adj. cirkelrond, rond (een blad).

Orbisculus, i, m. dem. een kleine kring, eene schijf (ook de nave aan een rad).

Orbis, is, m. 1) een kring, cirkel; in orbem, in een kring; in orbem consistere of orbem facere, een kring maken (soldaten); orbis signifer, de dierenriem; orbis finientes, de gezigt-einder, de horizon; orbis saltatorius, een rondedans; immensi orbis, poët. ongehoofde kronkelingen (van een slang); tp. iets, dat naar een cirkel gelijk; orationis, volzin; annuus, poët. de omloop des jaars; it. de omloop der sterren; per orbem ire, in een kring rondgaan (eene waardigheid); 2) eene cirkelronde of in 't alg. ronde schijf, b. v. een schild, de schijf der maan, eene werpschijf, eene ronde schijf marmer, een tafel, tafelblad, rad (b. v. der fortuin), de hemel enz., vooral de oppervlakte der aarde, waarbij dikwijls terrae of terrarum staat; tp. de wereld, volgens den zin die er de Romeinen aan hechtten = het Romeinsche rijk.

Orbita, ae, f. 1) het wagenspoor; 2) de insnede van een band (om de wyngaardranken); 3) poët. de loop, solis; tp. culpae, het spoor der schuld = slecht voorbeeld dat door iemand gegeven is en door anderen wordt nagevolgd.

Orbitas, ātis, f. berooving, verlies (van kinderen, ouders, van den Staat); tp. luminis, = blindheid.

Orbitosus, a, um, adj. vol wagensporen.

Orbo, āvi, ātum, i. berooven (van ouders, kinderen, eenen Staat van zijne jonge burgers, van zinnen enz.)

Orbus, a, um, adj. (ὄρβος, ὄρβυς) in den uitgebreidsten zin in 't alg. van eene (ons zeer na bestaande) zaak beroofd, b. v. palme, (van knappen beroofd); orbis luminis, pedum, poët. van oogen, van voeten bevoofd = zonder oogen, zonder voeten; lutea orba

ventis, poët., (= zonder wind); orbis auxilii, zonder hulp; maar vooral van ouders, kinderen of echtgenoot beroofd; subst. orbis, orba, een wees; tp. wees (de Staat, een ambi).

Orca, ae, f. (well. verw. met ὄρκα) een vat met een wijden buik; it. de trechter, waaruit men de dobbelsteenen werpt.

Orchas, ādis, f. een olijf van uitstekende deugdelijkheid.

Orchestra, ae, f. (van ὄρχηstra, de plaats, waar bij de Grieken de rei danste) die plaats in den schouwburg, waar de Senatoren zaten; tp. poët. de Senatoren (voor zoo ver zij daar zaten).

Orchis, is, f. z. Orchas,

Orcinus (Orcivus), a, um, adj. Senatores, die Senatoren, die volgens Caesars uitersten wil in den Senaat waren gekomen.

Orcus, i, m. (waarsch. verw. met ὄρκοι, eene beslotene plaats) 1) de onderwereld, het doodenrijk; mittēre, demittere, mactare aliquem orco, poët., iemand naar de onderwereld zenden = hem dooden; orcum morari, poët., de onderwereld ophouden = niet sterven; orcum accire, poët., den dood aanroepen; 2) de god der onderwereld.

Ordinarius, a, um, adj. 1) gewoon, b. v. ambt; 2) behoorlijk, goed (ordelijk bewerkt) (olie, rede); 3) in eene zekere orde of rij geplani (wyngaardranken).

Ordināte, en

Ordinātim, adv. in orde (optrekken, iets wenschen); ordinatim structus, behoorlijk vervaardigd (werktuig).

Ordinatio, ōnis, f. 1) schikking, behoorlijke inrigting (des jaars enz.); it. het bestuur van een wingewest; 2) eene (opgegevene) schikking, aanwijzing, een bevel (des keizers).

Ordinator, ōris, m. die iets verordent, regelt, litis.

Ordino, āvi, ātum, i. 1) schikken, behoorlijk inrigten (een leger, wynberg, eene rede, den Staat, een wingewest); poët. iets ordelijk beschrijven; 2) plaatsen in een ambt, tot een ambt bestemmen.

Ordior, orsus sum, 4. (ὄρδω) aanvangen (elg. een weefsel), beginnen (poët. beginnen te spreken); altius ordiri de aliquo, wat verder ophalen van iemand.

Ordo, ōnis, m. 1) rij, orde, waarin het een op het ander volgt; (ex) ordine, in ordinem of in ordine, naar de rij af; extra ordinem, niet naar orde (b. v. iemand een ambt geven); 2) verschillende op elkander volgende dingen; a) eene rij banken, b. v. toebanken, de banken der Senatoren in den schouwburg; b) eene rij, een gelid van soldaten, of in 't alg. eene schaar soldaten; ordines duxisse, = dikwijls hoofdman geweest zijn; tp. een hoofdman, b. v. primi ordines; 3) in 't alg. de stand, rang, klasse van menschen tot welke iemand behoort, b. v. senatorius etc.; ordo libertinorum, scribarum etc.; tp. in ordinem cogere, z. v. a. in de gewone klasse van menschen terugdringen = een magistraatspersoon in zijn aanzien krenken of te kort

- doen; 4) orde (in overstelling van wanorde); it. geschiktheid (b. v. ordinc, zoo als het zich schikt); it. toestand.
- Ōreas**, ādis, f. (ὄρειάς) eene bergnmsf.
- Ōrexīs**, is, f. (ὄρεξις) poët. verlangen naar spijs, eetlust.
- Ōrganicus**, a, um, adj. (ὄργανικός) 1) werktuigelijk, b. v. inrigting; 2) poët. toonkunstig; subst. m. een toonkunstenaar.
- Ōrganum**, i, n. (ὄργανον) een werktuig voor den landbouw, in het krijgs- of bouwwezen, een toonkunstig werktuig, vooral een waterorgel.
- Ōrgia**, ōrum, n. (ὄργια) de orgien, het Bacchusfeest; 2) poët. in 't alg. een woelig feest; tp. itala orgia, poët. Italiaansche minneliederen; orgia naturae, geheimenissen der natuur.
- Ōrthalcum**, i, n. (van ὄρθαλαξος) het door kunst bereijde messing, geel koper; it. hetgeen daaryan gemaakt is; b. v. poët. eens trompet; (bij eenige dichters beteekent het kostbaar metaal).
- Ōriens**, tis, m. 1) de opgaande zon; 2) de morgenlanden, het oosten.
- Ōrientalis**, e, adj. het oosten betreffende; subst. m. en f. een oosterling.
- Ōrigo**, inis, f. de oorsprong (eener bron, eens wezens enz.); dus ook = geboorte, afkomst; it. stam, familie; it. zij of hij, van wie of wien iemand afstamt; mundi, gentis Juliae; origines, de moedersteden van volkplantingen.
- Ōrion** en **Ōrion**, ōnis ex ōnis, m. Orion (een gesterne, wiens ondergang in het najaar storm aanbragt).
- Ōritur**, oritur sum, 4. (verw. met ὄρω = ὄρωμαι = excito) 1) geboren worden; uva oritur, (groeit); irtum esse ab, ex aliquo, aliqua, iemands zoon zijn; 2) ontstaan (storm, ykur, wind, rivier enz.); sermo oritur ab aliquo, iemand begint een gesprek; nox oriens, de aanbreekende nacht; 3) (van sterren) opkomen; 4) opstaan, zich opheffen.
- Ōrundus**, a, um, adj. afkomstig van iemand, uit eene stad.
- Ōrnamētum**, i, n. 1) de behoorlijke uitrusting (dus b. v. wapens enz.); elephantorum; tp. ornamenta dicendi, z. v. a. de noodige hulpmiddelen tot welsprekendheid; 2) opschik, sieraad (eens tempels, des ouderdoms, van eenen Staat, eener rede); it. prachtige kleding; tp. hetgeen iemands aanzien bevordert (b. v. cerambten).
- Ōrnate**, adv. (van eene rede) goed, geregeld, sierlijk.
- Ōrnatio**, ōnis, f. optooijing, versiering (van een huis).
- Ōrnatrix**, icis, f. die slavin welke de haren harer meesteres optooide.
1. **Ōrnātus**, a, um, adj. 1) gezien, geëerd; 2) hetgeen eer aanbrengt.
2. **Ōrnātus**, us, m. 1) toestel tot opschik; it. zoodanige opschik; 2) een versiersel, sieraad, b. v. eener deur, der haren, eener rede enz.); 3) datgene, waarmede iemand uilgerust is, dus in 't alg. uitrusting; dus vooral kleding (en wel uitgezochte), opschik, optooisel.
- Ōrneus**, a, um, adj. essen, van essenboomen, frons.
- Ōrno**, āvi, ātum, i. 1) met het noodige uitrusten, daarvan voorzien (een schip, maal-tijd, leger enz.); provinciam, het noodige tot het besturen van een wingewest bezorgen (b. v. soldij, troepen enz.); zoo zegt men ook ornare praetorem, consulem); 2) optooijen, versieren (de haren enz.); it. iemand door klederen versieren; optooijen; tp. aliquem beneficiis, laudibus, iemand vele weldaden bewijzen, iemand zeer prijzen; candidatum suffragio, iemand zijne stem geven tot een ambt; orationem ornare, (goed) voordragen).
- Ōrnus**, i, f. een essenboom; poët. eens speer van dat hout, of in 't alg. eens speer.
- Ōro**, āvi, ātum, i. 1) door spreken voordragen (een proces); orare pro se, voor zich zelyen spreken; 2) bladden, (iemand, om iets); oro tēl ik smook u! bid u! orate mecum, tecum, = pro me, pro te.
- Ōrsa**, ōrum, n. 1) ondernemingen; 2) eene aangevangene rede, of in 't alg. eene rede, woorden.
- Ōrthogrāphā**, ae, f. (ὀρθογραφα) 1) de spelkunst; 2) het ontwerp van een gebouw.
- Ōrtus**, us, m. 1) de geboorte (van een kind); it. het ontstaan, uitspruiten van planten; 2) in 't alg. de oorsprong (van een mensch, des winds, van het regt enz.); 3) de opgang (van sterren).
- Ōryza**, ae, f. (ὄρυζα) de rijst.
1. **Ōs**, ōris, 1) de mond (de mul, ook van dieren, wanneer het tevens snabel beteekent); in ore est omnium, = ieder spreekt er van; uno ore, eenstemmig, uit ehen mond; tp. iets dat naar een muil of mond gelijk, b. v. de mond (it. bron) eener rivier, ingang van een hol, eener haven; ora, scheepssnebben; 2) het gezigt; os Gorgonis, (de kop); tp. laudare in os, in 't gezigt prijzen; os durum of alleen os, onbeschaamdheid; 3) poët. een masker, momaangezigt.
2. **Ōs**, ossis, n. (gr. τὸ ὄσσιον) 1) een been; ossa legere, de beenderen van een verbrand lyk verzamelen, it. iemand de splinters van een gebroken been uittrekken; in ossibus, poët. in het gebeente = in het binnenste; tp. ossa orationis, het geraamte eener rede, derzelver samenhang (zonder eenige versiering enz.); 2) iets zeer hard, b. v. de steenen of pitten in de olijven, het hardste hout in het middelpunt.
- Oscen**, inis, m. eene voorspellende vogel.
- Oscillum**, i, n. dem. 1) een gezigtje of poppetje; 2) dat gedeelte der peulvruchten, waar de kiem uitspruit.
- Oscitanter**, adv. gapend, geuwend = ach-teloos.
- Oscitatio**, ōnis, f. het openen van den mond; v. d. het gapen, geuwen; tp. slaperig praten, spreken.
- Oscito**, āvi, ātum, i. 1) eig. den mond open-spreken; aves oscitantes, schreeuwende vogels; tp. ad solem oscitare, (van de bladeren eener bloem) zich naar de zon wenden; 2) geuwen, gapen; tp. oscitans sapientia.

Oscitor, *ari*, i, tp. *geeuwen, gapen, den mond opsperren* = werkeloos zijn.
 Oscüllabundus, a, um, adj. *kussend*.
 Oscüllatio, *onis*, f. *het kussen*.
 Osculor, *atus sum*, i, *kussen*; inter se, *elkander*; cum aliquo, *iemand kussen* (die den ander weder kust); tp. *zeer beminnen* (eene wetenschap).
 Oscillum, l, n. dem. 1) *een mondje, snoetje*; 2) *een mondje* = kus; oscula figure, poët. *kussen*; iungere, poët. *elkander kussen*; ferre, poët. *kussen ontvangen*.
 Oscus, a, um, adj. *Oscisch, van de Oscen afkomstig*; ludī, *eene soort van blijspelen*.
 Osiris, *is*, of *idis*, m. (Ὀσίρις) *Osiris* (de beschermgod van Egypte enz.).
 Osor, *oris*, m. *een hater*.
 Ossēus, a, um, adj. 1) *van beenderen, beenen* (een steel enz.); 2) *beenen* = enkel beenderen hebbende; larva, *een geraamte*; 3) *zoo hard als been* (een eik).
 Ossicillum, i, n. dem. *een klein been*.
 Ossifragus, i, m. en -a, ae, f. *eig. de beenbreker* (eene soort van arend, de vischarend).
 Ostendo, *ndi*, *ntum* en *nsum*, 3. *elg. tegenreiken* = toonen (zijn gezigt, zich, het leger enz.); ostendi, *zich vertoonen*; tp. se ostendere, *zich toonen* (zijne gezindheden); spem, metum, *hoop geven, vrees veroorzaken*; alicui sententiam suam, *iemand zijn gevoelen zeggen*.
 Ostentatio, *onis*, f. *het toonen of laten zien eener zaak*; tp. a) *het beloven*; b) *het vertoonen eener zaak, b. v. van pijn* (zonder dat men dezelve heeft); v. d. in 't alg. = *schijn*; it. *praal*.
 Ostentator, *oris*, m. *die iets uit ijdelheid laat zien*.
 Ostento, *avi*, *atum*, i. 1) = ostendo; it. *iets geven* (zijn hals); tp. a) *aanbieden, b. v. eene gelegenheid*; b) *iets dragen om het te laten zien, daarmede pralen*; c) *iemand iets toonen, om hem te verschrikken, b. v. bellum*.
 Ostentum, l, n. *een wonderteeken of iets buitengewoons, zonderlings*; ostenta facere, *wonderlijke dingen bedeelen*.
 Ostentus, *us*, m. *het toonen*; ostentui, *ten toon*; tp. a) *klaarblijkelijkheid*; ostentui esse scelerum alicuius, *tot klaarblijkelijk bewijs van iemands misdadaat dienen*; b) *uitwendig vertoon, schijn*.
 Ostiārium, i, n. *deurengeld*.
 Ostiārius, i, m. *een deurwaarder*.
 Ostiārium, *adv.* *van deur tot deur*.
 Ostigo, z. Mentigo.
 Ostiolum, i, n. dem. *eene kleine deur*.
 Ostium, i, n. 1) *de ingang in een hol, een haven*; it. *de ingang in een huis* = de deur; exactio ostiorum, *deurengeld*.
 Ostracismus, i, m. (ὀστρακισμός) *het Ostracismus* (sietmen met scherven, te Athene).
 Ostrea, *ae*, f. en *Ostreum*, i, n. (ὄστρεον) *eene oester, mossel*.

Ostreaartus, a, um, adj. *panis, brood, dat men bij oesters eet*.
 Ostréatus, a, um, adj. *zoo hard als eene mossel, tergun*.
 Ostrifer, *fera*, *fērūm*; adj. poët. *rijk in mossels* (een oord).
 Ostrinus, a, um, adj. poët. *purperen* (bedkleed).
 Ostrum, l, n. (ὄστρεον) *zeeslakkenbloed*; it. poët. *purper*; tp. *purper* = *purperen deken* enz.
 Ot(i)olum, i, n. dem. *korte of weinig ledige tijd*.
 Otor, *atus sum*, i. *zijne rust nemen, rust genieten, ledigen tijd hebben*.
 Otiose, *adv.* 1) *ledig* = werkeloos (b. v. rondloopen); 2) *rustig* (slapen); 3) *in rust, rustig*; zoodat men tijd tot iets neemt, b. v. iets overwegen.
 Otiosus, a, um, adj. 1) *werkeloos* = *vrij van ambtsbezigheden* (of geheel zonder ambtsbezigheden); it. in 't alg. *werkeloos, zonder werk*; tp. *ledig* (b. v. geld dat geene rente geeft); occupationes, *werkelooze bezigheden*, = *onnut tijdverdijs*; tempus otiosum, *rustige, van bezigheden vrije tijd*; dignitas, *eene rustige* (met rust verbondene) *post, waardigheid*; 2) *rustig* = *zonder zorgen*; 3) *rustig* = *zonder hartstogtelijkheid*; 4) *rustig* = *onpartijdig, geene partij toegedaan*; it. *werkeloos* (aanschouwer).
 Otium, i, n. 1) *vrije tijd, ledige tijd*; otium est, *ik heb den tijd*; otio, *in ledigen tijd*; tp. poët. *hetgeen men in ledigen tijd maakt of doet* (gedichten); 2) *lediggang*; 3) *rust*; *rustige tijd, vrede*; it. *onzijdigheid*; 4) *eene plaats waar men rust geniet* (landgoed).
 Ōvatio, *onis*, f. *eene kleine zegepraal, eene ovaal*.
 1. Ōvātus, a, um, adj. 1) *eirond, ovaal*; 2) *met eironde puntjes bespikkeld*.
 2. Ōvātus, *us*, m. poët. *vreugde, gejuich*.
 Ōvārius, a, um, adj. *de schapen betreffende*; pecus, *schapen*.
 Ōvile, *is*, n. *een schaapsstal*; it. *een geitenstal*; tp. *de omtuinde plaats op het veld van Mars, binnen welke men stemde*.
 Ōvillus, a, um, adj. *de schapen betreffende*; grex, *eene kudde schapen*.
 Ōvis, *is*, f. (ōvis) *een schaap* (ook als scheldwoord); tp. poët. *schaapswol*.
 Ōvo, *avi*, *atum*, i. (verw. met het oude *ova*, van waar *ovātus, ovātus*) 1) *in 't alg. van vreugde juichen*; maar vooral *eene zegepraal te voet of te paard houden*; 2) *partic. ovatus, poët. in zegepraal rondgevoerd, aurum*.
 Ovum, i, n. (ōvū) 1) *een ei, gignere, parere, leggen*; famem ad ovum afferre (= *aan het begin van den maaltijd*); 2) *zoo veel als een ei bevat*.
 Oxygala, *ae*, f. en *Oxygala*, n. (ὀξυγάλα) *het dikke gedoolte van zure melk, met allerhande kruiden gemengd*.
 Ōxygārum, i, n. (ὀξυγαρον) *zure vischsous* (met kleine vischen aangezet).

P.

- Pābūlaris**, e, adj. tot voeder dienstig, b. v. *kruid*.
- Pābūlatō**, ōnis, f. het halen van voeder (fourageren voor een leger).
- Pābulārī**, ōris, m. een soldaat, die voeder haalt; impetum in pabulatores iacere, een aanval op de fourageurs doen.
- Pābulor**, ātus sum, i. 1) in 't alg. voedsel zoeken; vooral voor voeder (voor het vee) zorgen, voeder in 't leger brengen; tp. mesten (planten); 2) zijn voedsel zoeken, b. v. door de vischvangst; (van dieren) zich voeden, grazen enz.
- Pābūlum**, i, n. in 't alg. voedsel; 1) voeder voor het vee (b. v. gras, graan); pabulum secare, (maaijen, snijden); 2) voedsel voor den mensch; tp. voedsel voor den menschelijken geest (b. v. het lezen) en in 't alg. voor elke hartstogt, b. v. amoris.
- Pācalis**, e, adj. vreedzaam, vrede verkondigende (b. v. olijf- of lauriertak).
- Pācāte**, adv. vreedzaam, rustig.
- Pācātus**, a, um, adj. vreedzaam, rustig, een wingewest, Staat, de zee.
- Pācifer**, fēra, fērum, adj. poët. vrede aanbrengend (b. v. eene rede enz.)
- Pācificāto**, ōnis, f. vredesonderhandeling; spes pacificationis, hoop daarop.
- Pācificātor**, ōris, m. een vredemaker, vrede-stichter.
- Pācificatōrius**, a, um, adj. den vrede bemiddelend (een gezantschap).
- Pācifico**, āvi, ātum, i. en Pācificor, ātus sum, i. 1) bedaren (opgeruide gemoederen), divos; pacifica mentem tuam, bevreugd uw gemoed; 2) verzoenen (vrienden); 3) intr. vrede sluiten.
- Pācificus**, a, um, adj. vredemakend (een persoon).
- Pāciscor**, pactus sum, 3. (van het oude pacio = pango) 1) een verdrag sluiten; inter se, cum aliquo; 2) voor zich bedingen, zich iets voorbehouden (b. v. geld, het leven, dochter tot vrouw).
- Pāco**, āvi, ātum, i. tot vrede noodzaken, bedwingen, b. v. een wingewest.
- Pacta**, ac, f. eene verloofde, bruid.
- Pactilis**, e, adj. gevlochten, corona.
- Pactōlis**, ūdis, f. (πακτωλις) poët. aan de rivier Pactolus zich bevindende, nymphae.
- Pactor**, ōris, m. een bemiddelaar, b. v. die door onderhandelen een genootschap daarstelt.
- Pactum**, i, n. een verdrag, eene overeenkomst; tp. nullo pacto, op geene wijze; isto pacto, op deze wijze.
- Paeān**, ānis, m. (Παean) 1) Paeān, Apollo; signum Paeānis, een standbeeld van Paeān; 2) een lofzang op Paeān of op andere goden (na eene overwinning); paeānem canere, een lofzang zingen.
- Paedāgōgium**, i, n. (παιδαγωγίον) 1) eene plaats, waar kinderen opgevoed worden; 2) de daar opgevoedde kinderen zelve.
- Paedāgōgus**, i, m. (παιδαγωγός) de (slaaf) die opziener over de kinderen was; (in scherps, bij Terentius: de minnaar, die zijne geliefde naar de zangschool begeleidt); tp. aanvoerder tot iets.
- Paedor**, ōris, m. yuilnis, vuiligheid, b. v. bij ziekten, bij veronachtzaamde reiniging.
- Paene** of **Pēne**, adv. bijna, haast, b. v. had ik iets gezegd.
- Paeninsula** of **Pēninsula**, ae, f. een schiereiland.
- Paentūla** of **Pēntūla**, ae, f. (ἡ παντῦλα) een (dik) reiskleed, een reismantel, vooral in den winter; paentūla irretitus, geheel in den zelden gewikkeld; alicui penulam scindere, tp. iemands rok aan stukken scheuren = hem dringend bidden daar te blijven.
- Paentūlātus**, a, um, adj. in een reiskleed, in reisgewaad.
- Paeon**, ōnis, m. (παιών) eene versmaat van drie korte en eene lange lettergreep.
- Paeōnius**, a, um, adj. (παιώνιος) poët. Paeon (den god der geneesheeren) betreffend, Paeonisch = genezend; opus, geneeskundige hulp.
- Paetūlus**, a, um, adj. dem. = paetus.
- Paetus**, a, um, adj. een weinig scheel ziende; v. d. = lonkend, b. v. mensch, Venus.
- Pāganica**, ae, f. (sc. pila) een palet (die men het eerst op het platte land had).
- Pāgānus**, a, um, adj. 1) landelijk; focus, landelijke woning; subst. -us, i, m. een landman, boer; 2) die geen soldaat is; tp. (van geleerden, die z. v. a. hun afscheid namen), met den gang der geleerdheid niet medegaande, onkundig.
- Pāgātīm**, adv. dorps-, distrikts-, gewestelijker-wijze (b. v. women).
- Pāgella**, ae, f. dem. z. Pagina.
- Pāgina**, ae, f. eene zijde (of een blad) van een boek, brief enz.; paginam complere, eene bladzijde vol schrijven; tp. het papier enz., waarop geschreven is.
- Pāgīnūla**, ae, f. dem. z. Pagina.
- Pago**, z. P. en S. 3. (dorisch παγω) oude vorm voor pango.
- Pāgus**, i, m. (vell. van pago = παγω, Ionisch παγω) een dorp; ir. een grooter distrikt, gewest, kanton, b. v. der Zwaben enz.
- Pāla**, ae, f. (voor pagēla of pangēla) 1) een schop, spade; palae imitti, op de spade leunen = met kracht met dezelve arbeiden; 2) de kas van een ring, waarin de steen zit.
- Pālaestra**, ae, f. (παλαίστρα) 1) worstelschool; 2) de worstelkunst; palaestrae operam dare, zich in het worstelen oefenen.
- Pālaestrice**, adv. tp. spatari in xysto, zich slechts in de school in het spreken oefenen.
- Pālaestricus**, a, um, adj. (παλαίειστικός) het worstelen betreffende; -i mous, hevige bewegingen als die der worstelaars.
- Pālaestrita**, ae, m. (παλαίειστικός) een worstelaar (leerling of onderwijzer).

Palam, adv. 1) openlijk, b. v. iets dragen; 2) openbaar, bekend; palam iucere, bekend maken (b. v. het bericht van iemands dood); 3) praep. (= coram) voor b. v. palam populo; voor het volk.

Palatinus, a, um, adj. 1) van den berg Palatinus; 2) het geslacht der Caesars of Keizers betreffende.

Palatium, i, n. het Palatium (een der zeven heuvels van Rome; waar de woning van den Keizer Augustus was); tp. poët. in pl. een paleis.

Palatum, i, n. en us, i, m. het verhemelte. **Pala**, ae, f. (van πάλλω, schommelen) 1) kaf; navis palcae, een met kaf geladen schip; 2) de baard of het lulleje van den haan.

Palaer, aris, n. de kwabbe of kossem (aan den hals van een stier).

Palaerium, i, n. eene plaats, waar het kaf bewaard wordt.

Palaetus, a, um, adj. met kaf vermengd, b. v. lijn.

Pales, is, f. (van πάω, weiden) Pales, de god der herders en kuuden.

Pallia, um, n. het feest van Pales.

Pallias, e, adj. Pales betreffende.

Pallimpestus, i, n. (παλιμπεστος) afgeschraapt perkament, waar men andermaal op schrijft.

Palltor, ari, i. rondzwaaijen, en wel dikwijls, z. Palor.

Pallurus, i, m. (παλλουρος) steekdoorn.

Palla, ae, f. (weil. verw. met τὸ φάτος) een lang, wit opperkleed (vooral voor vrouwen); it. een gordijn.

Pallaca, ae, f. (παλακά) eene bijzit.

Palladium, i, n. (sc. signum) het Palladium.

Palladius, a, um, adj. (παλλάδιος) poët. (beeld van Pallas) de godin Pallas betreffende; ramus, een olyfak; 2) kunstig, b. v. werk, handen.

Pallas, adis, f. (Παλλάς) Pallas, Minerva.

Pallens, tis, adj. 1) vaal, bleek (it. zwartachtig, b. v. een kleed enz.); 2) poët. bleekmakend (eene ziekte enz.)

Palléo, úi, z. S. 2. 1) bleek zijn (b. v. van vrees, verlangen, schrik; it. van zaken); 2) poët. verschrikt worden voor iets, b. v. pontum; alicui, zeer voor iemand schrikken; z. ook pallens.

Pallesco, úi, z. S. 3. bleek worden, een mensch; it. zaken; in femina, poët. verliesd worden op eene vrouw.

Pallvatus, a, um, adj. een (grieksch) opperkleed aanhebbende; subst. m. een Griek.

Pallidus, a, um, adj. bleek, gestorven (kleur, gelaat).

Palliolatum, adv. op de wijze van een pallium of van een mantel; b. v. amictus, een mantel aanhebbende.

Palliolatus, a, um, adj. met een mantel.

Palliolum, i, n. dem. een mantel, opperkleed (vooral der Grieken).

Pallium, i, n. eene opperkleed (vooral der Grieken); tunica propior pallio, het hemd is mij nader dan de rok.

Pallor, oris, m. bleekheid, bleekte; terrorem pallor consequitur, op schrik volgt bleek-

heid; tp. vrees, schrik.

Pallula, ae, f. dem. een opperkleedje (van vrouwen).

Palma, ae, f. (πάλαμ) 1) het vlakke of de palm der (ook wel de geheele) hand; cava, de holte der hand; passis palmis, met uitgestrekte handen (armen); 2) de palmboom; een palmtak (als een teeken van vrees); tp. de overwinning, de prijs der overwinning; palmam dare, accipere, de overwinningsprijs geven, erlangen; consilio palmam dare, aan een plan de voorkur geven.

Palmaris, e, adj. tp. den voortang verdienende (b. v. een gevoelen).

Palmarisus, a, um, adj; tp. den prijs waardig (b. v. een werk).

Palmatus, a, um, adj. 1) het teeken van de vlakke eener daarop gedrukte hand dragende; 2) met palmbladen gestikt (b. v. eene tunica of toga).

Palmes, itis, m. een spruit (vooral van wijn-gaardranken, ook van andere boomen); poët. een wijnstok.

Palmetum, i, n. een woud van palmboomen.

Palmetus, a, um, adj. van palmboomen of dadel (wijn enz.)

Palmifer, fera, ferum, adj. poët. palmboomen of dadel dragend, rijk in palmboomen (b. v. een land).

Palmipedalis, e, adj. een voet en eene palm (hand) groot.

Palmipes, pedis, adj. breed van voet (b. v. een gans).

Palmo, avi, atum, i. 1) met de vlakke hand ergens een teeken indrukken, b. v. vestigiū (sc. sanguine) zijn stap teekenen met bloed; met een bloedspoor; 2) de ranken aanbinden.

Palmosus, a, um, adj. rijk in palmboomen.

Palmula, ae, f. dem. 1) de vlakke hand; 2) een dadelboom, de palm of de vrucht der palmboomen.

Palmus, i, m. 1) de vlakke hand; 2) eene maat van 4 duimen of van 12 duimen en eene span.

Palo, avi, atum, i. van palen voorzien (een wijnstok).

Palor, atus sum, i. (verw. met πλανῶμαι of van πλάζομαι) zwerfen, rond loopen (gew. van soldaten) b. v. palari per agros, op het land rondloopen, zwieren; tp. met zijne gedachten.

Palpatio, onis, f. het vleyjen, streelen.

Palpator, oris, m. een vleyjer.

Palpebrae, arum, f. 1) de oogleden; 2) de haarjes der oogleden.

Palpitatio, onis, f. de lillende beweging, de klopping, b. v. van het hart, van half dood-dieren enz.

Palpito, avi, atum, i. lillen, trekken (als het hart, als stervende).

1. **Palpo**, onis, m. een streeler, vleyjer.

2. **Palpo**, avi, atum, f. en -or, atus sum, i. (gr. ἄλας) streelen, bestrijken, b. v. de borst; tp. iemand vleyjen; iemand door vleyjerij om den tuin trachten te leiden.

Palpus, i, n. of -us, i, m. het streelen; vleyjen.

Paludamentum, i, n. een opperkleed, mantel;

- vooral een krijgskleed (bijz. van veldheeren).
- Pälüdäus, a, um, adj. met een krijgsmantel aan (van veldheeren) met voornemen om ten oorlog te gaan).
- Pälüdösus, a, um, adj. poët. moerassig (grond, rivier).
- Pälumbes, is; ms en f. eene wilde duif, houtduif; it. een mensch, die men even als eene duif tot aan den knip lokt.
1. Pälus, i, m. (voor laxillus, ons paal) een paal, pin; ad palum alligare, aan een paal binden, b. v. een wijnstok; exercere ad palum, (van soldaten), tot oefening tegen een paal manoeuvreren; tp. in 't alg. zich oefenen.
2. Pälus, üdis, f. (παλός, een poel) een moeras; siccitate; paludum, uitgedroogde moerassen.
- Päluster, tris, tre, adj. moerassig (b. v. veld, tuin, lucht); tp. poët. lux, een misdadig leven.
- Pämpfnärius, a, um, adj. wat de wijngaardranken betreft, daaruit bestaat.
- Pämpfnätio, önis, f. het bladeren krijgen der wijngaardranken.
- Pämpfnëus, a, um, adj. (poët.) het wijngaardloof betreffende, vol wijngaardloof, met wijngaardloof versierd (b. v. Bacchus of deszelfs krans); -ae uvae, door loof bedekte druiven; -ae hastae, stokken met wijngaardloof omwonden.
- Pämpino, ävi, ätum, i, met loof bedekken, bladeren krijgen, b. v. boomen, vooral echter van wijnstokken.
- Pämpnösus, a, um, adj. vol wijngaardloof, b. v. een wijnstok.
- Pämpnösus, i, m. eene scheut of rank aan een wijnstok, wijngaardloof; uva vestita pampinis, eene druif bekleed (beschut) door loof.
- Pänärtölum, i, n. een broodkorfsje.
- Pänärtum, i, n. (sc. vas) iers, waarin brood bewaard of aangebragt wordt, een broodkorf.
- Panchrestus, a, um, adj. (πᾶνχρηστος) voor alles dienstig, zeer nuttig; medicamentum, een algemeen geneesmiddel = geld.
- Pancrätästas, ae, m. (πανκρατιαστής) iemand, die overal overwint, in een wedstrijd met voeten en handen, of in 't worstelen en het slaan met den caestus.
- Päncrätäce, adv. op de wijze van Pancratiasteten, b. v. valere, groote kracht bezitten, sterk van ligchaam zijn.
- Päncrätium, i, n. (πανκράτιον) een gevecht met handen en voeten, of in het worstelen en slaan met den caestus te gelijk.
- Pändöclilor, ätus sum, i. zich geuwend in-trekken.
1. Pando, ävi, ätum, i. krommen, buigen (zich, b. v. onder eenen last).
2. Pando, pandi, pansom of passum, 3. uit één doen, b. v. vela pandere, de zeilen uitspannen; januam, de deur opendoen; crines passi, loshangende haren; viam pandere, een weg openen, zich een weg banen, b. v. om te ontvlugten; rupem, eene rots doen springen; tp. spectacula, het schouwspel
- openen; divina bona se pandunt, (verspreiden zich).
- Pandus, a, um, adj. (poët.) een weinig naar buiten gekromd, b. v. horens.
- Pango, pëptigi, pactum, 3. (gr. πᾶνω, πᾶνω, dorisch πᾶνω) 1) vast maken, inslaan, b. v. een spijker, een anker in het strand (ook van boomen, gewassen enz.) = planten; tp. pangere versus of poëma, verzen, een gedicht maken; 2) vast stellen; bepalen; pacem, amicitiam cum aliquo, vrede, vriendschap met iemand maken, sluiten; pepigi, ut of ne mitteres, ik heb bedongen, dat gij zoudt zenden, niet zoudt zenden.
- Pänüctila, ae; f. de wollige, zaad in zich bevattende dos in zekere planten.
- Pänicum, i, n. boekweit.
- Pänifficium, i, n. bakwerk.
- Pänis, is, m. (bij de Messapiers πᾶνίς; waarsh. van ἀνάμνος, eten) brood; cibarius of securus, dus, gemeen brood; tp. een klomp (in de gedaante van een brood); panes aeris, broodvormige ertsklomp.
- Pänncillus, i, m. dem. een lompje, lapje.
- Pännösus, a, um, adj. lapperig, ellendig (b. v. een mensch); tp. rimpelig, slap.
- Pännüceus en Pännücius, a, um, adj. lapperig; tp. slap, rimpelig, b. v. wangen.
- Pannus, i, m. (verw. met τὸ πᾶν of πᾶν = de inslag van een weefgetouw) een stuk doek, een lap; it. een doek voor het een of ander gebruik bestemd (b. v. handdoek enz.); it. met verachting, in sing, en plur. een oud of lapperig kleed.
- Pansa, ae, m. een braedvoetig mensch.
- Pantex, fcis, m. plur. pantices, um, de pens, ook, de deelen van dezelve = de darmen.
- Panthëra, ae, f. (πανθήρα) het panterdier.
- Panthërinus, a, um, adj. 1) hetgeen van een panter is, b. v. het vel; 2) geylekt als een panter, b. v. eene tafel.
- Pantömlma, ae, f. eene tooneelspeelster, die alles door gebaren uitdrukt (eene balletdanser).
- Pantömlmicus, a, um, adj. (παντομιμικός) pantomimisch.
- Pantömlmus, i, m. (παντομίμος) 1) een Pantomimus, die hetgeen hij moet voorstellen door gebaren uitdrukt; 2) eene pantomime, een gebarenspel.
- Päpae, interj. (παπᾶ! ook παπαί) ei, ei!
- Päpäver, ëris, n. de mankop, slaapkruid.
- Päpäverëus, a, um, adj. van mankopbloesem (b. v. haren).
- Päpfillo, önis, m. een viinder.
- Päpilla, ae, f. dem. z. Papula.
- Päppärium, i, n. brj, pap.
- Pappas en Papas, ae, m. (hebr. ab; gr. παππᾶς = grootvader, ons papa) vader of opvoeder.
- Pappo of Papo, ävi, ätum, i. (in scherts) pappen = eten.
- Päpüla, ae, f. eene blaas, een blaasje (op de huid).
- Päpüracëus, a, um, adj. van den papierstruik.
- Päpüriker, fëra, fërum, adj. poët. papyrusstruiken voortbrengende, b. v. eene rivier.

Papyrus, i, m. en t. en -um, i, n. (πάπυρος)
 1) de papyrusstruik (in Egypte); 2) poët. papier.

Par, pāris, adj. 1) (van dezelfde gesteldheid) gelijk (b. v. regt); parem esse alicui (alicujus) (in) re, iemand in iets gelijk zijn; par alicui, tegen iemand bestand; par pari referre, gelijk met gelijk vergelden; 2) voegzaam, behoorlijk, b. v. dubitare, quid facere par sit, twyfel en, wat de welvoegelijkheid vereischt te doen; 3) subst. n. een paar, b. v. duiyen; tria aut quatuor paria amicorum, drie of vier paar vrienden.

Parāblis, e, adj. gemakkelijk te verkrijgen, b. v. rijkdom.

Parābōla, ae, of Parābōle, es, f. (παράβολά) eene gelijkenis.

Parālysis, is, f. (παράλυσις) de zicht.

Parālyticus, a, um, adj. (παρλυτικός) met de zicht behebt, zichtig, ledelam.

Parāphrāsis, is, f. (παράφρασις) eene omschrijving; paraphrasi vertere, omschrijven.

Parārius, i, m. een middelaar, onderhandelaar.

Parāstāta, ae, f. eene tafelschuimster, schuimloopster.

Parāstaster, ri, m. (met verachting) een tafelschuimer.

Parāstātō, ōnis, f. tafelschuimerij.

Parāstēticus, a, um, adj. (παρυστικός) van tafelschuimer, b. v. de kunst.

Parāstitor, āri, i, tafelschuimen.

Parāstītus, i, m. (παρυστικός) een tafelschuimer (die zich van rijken allerhande dingen laat welgevallen).

Parāte, adv. bereid, voorbereid (b. v. bij het spreken); it. in 't alg. zorgvuldig, naauwkeurig.

Parāto, ōnis, f. beredeling, voorbereiding; regni, het streven naar het bewind.

1. **Parātus**, us, m. toerusting, b. v. tot eene zagepraad.

2. **Parātus**, a, um, adj. bereid, voorbereid; paratus ad etc., bereid tot enz.; aliquid paratum habere, iets in gereedheid hebben; parata classis, eene uitgeruste vloot; tp. 1) vast beraden; 2) bekend met eene zaak.

Parāzōnītus, i, n. (παράζωνος) een klein mes, eene dolk (naast den gordel).

Parcae, ārum, f. de Parcen, schikgodinnen.

Parce, adv. 1) spaarzaam, karig, b. v. iets toemeten, leven; 2) spaarzaam, zelden; parcus = rarius.

Parcīdōla, z. Parsimonia.

Parcīprōmūs, i, m. die spaarzaam uitgeeft, b. v. uit de beurs = een vrek.

Parco, pēperci cu parsi, parctum en parsum, 3. eig. sparen, iets dat voor zichzelf en of anders nadeelig is terug houden; v. d. 1) verschoonen; oculis of luminibus, poët. niet naar eene plaats heenzien; 2) zich onthouden, b. v. van vrees, van klagen; 3) afgaan, afzien, b. v. van zijn voornemen.

Parcus, a, um, adj. spaarzaam, b. v. met geld; parcus somni, die niet veel slaapt; in cibum, die niet veel eet; parca lucerna, een flauw schemerend lampje; ira parcior,

poët. (mindere); verba parca, poët. verschoonende, zachte woorden.

Pardālis, is, f. (πάρδαλις) = pardus.

Pardus, i, m. (πάρδος) een pantar, pardel.

Parēlon, i, n. (παρήλιος) eene bijzon.

Parēns, tis, m. en t. in 't alg. een voortbrenger, een -ster, een kweeker, eene -ster (van menschen, goden, ook van dieren en zelfs van boomen; it. van steden, die volkplantingen uitzendend); tp. vader, moeder = een persoon (eene zaak) die de oorzaak van iets is (b. v. vader van den Staat, der wetenschappen); z. ook parentes 1.

Parētālis, e, adj. de ouders betreffende, umbra; parentalia (sc. solemnia of sacra) eene plegtigheid ter eere van gestorvene ouders of verwanten.

1. **Parentes**, um of yum, m. ouders; it. in 't alg. voorvaders of verwanten.

2. **Parentes**, yum, m. onderdanen (eig. gehoorzamende).

Parēto, āvi, ātum, i. alicui, 'ter eer van ouders of verwanten bij hun graf eene plegtigheid maken; tp. iemand een lijkkoffer brengen (als men deszelfs dood wreekt); umbris, poët. (dezelve verzoenen).

Parō, ūi, itum, 2. (eig. verschijnen) 1) duidelijk, openbaar zijn (in de geregtiszaak); 2) gehoorzamen (b. v. aan den koning, aan de wetten); 3) zich overgeven aan eene zaak (b. v. aan smart, aan toorn).

Parīcida, z. Parricida.

Parēs, ētis, m. de wand, muur (b. v. eens torens, tempels); intra parietes, tusschen mijne vier muren (te huis).

Parētinae, ārum, f. oude muren, bouwvallen; Corinthae, de bouwvallen van Corinthe; -ae reipublicae, de bouwval des Staats.

Parīlis, e, adj. poët. (= par) gelijk, b. v. ouderdom, dag en nacht.

Parīo, pēpēri, pāritum en partum, 3. eig. in 't alg. voortbrengen, baren, telzen; b. v. liberos, kinderen telzen of baren; ova, eijeren leggen; terra parit fruges, de grond brengt vruchten voort; tp. sibi laudem, divitias, zich lof, rijkdom verwerven; sibi of alicui salutem, zichzelf en iemand reddend; dolorem, suspicionem, smart, vermoeden verwekken; fabulas, fabelen uitvinden (verdichten).

Parīter, adv. 1) gelijk, even zeer (b. v. smart, lijden); 2) te gelijk, b. v. vitam pariter cum sensu amittere, het leven te gelijk met het gevoel afleggen.

Parīto, āvi, ātum, i. toebereiden, uitrusten.

Parma, ae, f. (πάρμα) een (klein) rond schild; parnam pro aliquo objicere, het schild voor iemand houden (om hem te beschermen).

Parmatūs, a, um, adj. van een parma voorzien.

Parmūla, ae, f. dem. een klein rond schild, een kleine Parma; parnam relinquere, het schild in den steek laten (in het gevecht).

Parmīlārīs, a, um, adj. die een parma heeft (als beveiligingswapen); b. v. een zwaardvechter.

Pāro, āvi, ātum, i. 1) behoorlijk inrigten,

bereiden (b. v. een gastmaal, zich tot leeren, tot den oorlog, tot de vlugt); 2) verwerven, verschaffen (b. v. zich den troon, vrienden); 3) koopen, b. v. trekvee, tuinen, slaven.

Parochus, i, m. (παράχος) 1) iemand die in naam en op kosten van den Staat aangesteld is om vreemdelingen op te nemen, hen te herbergen en van de dringendste behoeften te voorzien; 2) poët. die een gastmaal aanrijgt, de schafstheer.

Paropsis en Páropsis, Ydis, f. (παροψίς) een schotel.

Parra, ac, f. de huilvogel, wiens geschreeuw onheil voorspelt; weilligt een specht of kievit.

Partrícida en Patrícida, ac, m. 1) een vadermoorder; 2) in 't alg. een moordenaar van een bloedverwant van vrijen man; -a liberum, filiae, moordenaar van zijne kinderen, zijner dochter.; tp. een verrader van den Staat; en in 't alg. de naam van elken afschuwelijken misdadiger.

Partrícídalis en Partrícídális, e, adj. vadermoordend, en in 't alg. een deugniet.

Partrícídátum, i, n. moord van ouders of bloedverwanten; fraternum, broedermoord; filii, vermoording zijns zoons; tp. patriae, hoog verraad, landverraad.

Part, tis, f. 1) een gedeelte (b. v. eener rivier, eener stad); in partem alicuius rei venire, deel aan iets krijgen; in partem vocare, deel laten nemen; magna, bona, multa pars, een groot deel = veel; ex parte, eensdeels; magna ex parte of magnam partem, meestendeels; per partes, deelsgewijze; pro mea parte, voor mijn part, wat mij betreft; in eam partem, met dat doel; in omnes partes, op alle wijze = geheel, volstrekt; 2) een deel = eene soort, b. v. van een geslacht; pars belli, een zeker soort van oorlog; 3) pars en partes, de partij, die iemand kiest; adversa, de tegenpartij; nullius partis esse, onzijdig zijn; 4) hetgeen iemand doet of te doen heeft (iemand's deel), b. v. in het dagelijksche leven; partes accusatoris obtinere, voor den aanklager spelen; tuae sunt partes, dat is uwe pligt, uw ambt; it. de rol des toneelspelers, b. v. primas partes agere, secundarum partium esse, de eerste, de tweede rol spelen; tp. plaats, rang; b. v. alicui priores partes tribuere, iemand den voorrang laten, geven; 5) partes, landstreken, b. v. ad Orientis partes ire, naar het Oosten gaan.

Partimónia, ae, f. 1) spaarzaamheid (ook tp. eens redenaars); 2) matigheid.

Particeps, ipis, adj. deelachtig (het genegen, den oorlog, baloening, geest); particeps meus, die aan alles met mij deel nemen zal; particeps mei, mijn gezelschapshouder.

Participiális, e, adj. van een deelwoord, b. v. verbum, een deelwoord.

Participium, i, n. well. sc. vorkum, het deelwoord in de spraakkunst.

Participo, ávi, átum, i. 1) deelachtig maken, mededeelen (b. v. zijn raad, de eer); 2) iets z. v. a. met iemand deelen, b. v. lau; des cum aliquo, den lof enz.

Partícula, ac, f. een klein deel, een stukje, een beetje.

Partim, adv. deels.

1. Partio, ónis, f. het baren (b. v. van menschen; ook van hennen, het eijeren leggen).

2. Partio, ivi, itum, 4. 1) deelen (b. v. buit, goederen, rijken); tp. b. v. de liefde onder de kinderen; 2) verdeelen, b. v. in verschillende deelen; 3) zich verzoenen, en daarmede den strijd eindigen; inter se partire, onder elkander overeenkomen.

Partior, itus sum, 4. 1) verdeelen, deelen (b. v. het geslacht in soorten, het leger); 2) deelen (b. v. met iemand).

Partite, adv. verdeeld (systematisch) b. v. spreken.

Partitio, ónis, f. 1) deeling, verdeling; 2) verdeling of uideeling (b. v. van den buit).

Partitudo, ónis, f. het baren.

Parturro, ivi of si, itum, 4. 1) op 't punt zijn van te baren, in barenmoed zijn (van menschen en dieren); tp. a) van iets zwanger gaan (van plannen enz.); b) zich over iets belangstigen; 2) = pario.

Partus, us, m. 1) het baren; 2) de vrucht in 's moeders ligchaam (it. boomvrucht).

Parum, adv. (verw. met παύω) weinig, niet zeer, b. v. gelooven, gelukken; parum firmus, niet zeer vast; parum sapientiae, weinig wijsheid; parum habere, niet tevrede zijn; parum meminissee, zich niet goed herinneren; z. ook minus.

Párumper, adv. (παύω) een weinig, een korten tijd, b. v. wachen.

Pákrunculus, i, m. dem. eene kleine hark.

Parve, adv. weinig, flecti.

Pavipendo, z. Pendo.

Parvitas, átis, f. kleinheid eener zaak.

Parvulum, adv, dem. zeer weinig.

Parvulus, a, um, adj. dem. zeer klein (b. v. een gevecht, schade); parvuli, de kleinen = kinderen; a parvulo, a parvulis, van der jeugd af aan; hoc parvulum, deze kleinigheid.

Parvus, a, um, adj. (verw. met παύω) (comp. minor. Superl. mínimus): 1) klein, gering (b. v. plaats, scheepje, aantal schepen); parvus, een kleine = knoop; a parvo, a parvis, van de jeugd af aan; 2) gering, weinig, b. v. parvus animus, bloohartigheid; parvo pretio vendere, goedkoop verkopen; parvi facere, ducere, pendere, gering achten; parvo contentus, met weinig te vreden; parvi refert, er ligt weinig aan gelegen.

Pascéolus, i, m. dem. (πάσκιλος) een zakje voor geld, geldzakje.

Pasco, pávi, pastum, 3. (verw. met het oude πάω, πάσχω) 1) weiden, b. v. bokken, ossen, zwijnen; 2) in 't alg. voaden, verzorgen; v. d. van vae, voederen; vervolg. laten groeijen, b. v. den haard, het haar; tp. oculus pascere re, zijn oogen ergens mede verlustigen; pasci, zich verlustigen, b. v. dolere alicuius, in iemand's smart z pasci maleficio et scelere, zich in overtredingen en misdaden verlustigen; 3) weiden, grazen = vreten; b. v. weiden, de geiten; pascuntur frondibus, zij vreten loof.

Pascua, ōrum, n. weiland.
Pascuus, a, um, adj. tot eene weide geschikt (b. v. een veld).
Passer, ōris, m. een musch.
Passercūlus, i, m. dem. een kleine musch, een moschje.
Passim, adv. 1) hier en daar, op onderscheidene plaatsen; passim per forum volitare, op het forum rondzwieren; 2) op onderscheidene plaatsen, her- en derwaarts, zonder orde en overleg, b. v. marscheren; it. door elkander, zonder onderscheid (b. v. aan den maaltijd zitten).
Passus, us, m. eene schrede (van vijf voeten); vooral, als maat, = omtrent $1\frac{1}{2}$ Nederl. el, b. v. millia passuum ducenta, twee honderd duizend voeten; tp. de tred = gang (des ouderdoms, des geluks); passus ambigui fortunae, de onzekere (wankelende) gang der fortuin.
Pastillus, i, m. (well. dem. van panis) een balletje in de gedaante van een klein brood, b. v. van meel, balsam, reukwerk (pastille).
Pastinatio, ōnis, f. het hakken of omspitten van een wijnberg.
Pastino, ōvi, ōrum, i. hakken of omspitten (b. v. een wijnberg).
Pastinum, i, n. een wijnspad.
Pastio, ōnis, f. 1) het voederen; 2) de weide.
Pastor, ōris, m. die het vee weidt, een herder; it. die het onderhoudt, voedert, b. v. hoenders.
Pastoralis, e, adj. van de herders, of het herdersleven betreffende (b. v. kled, hond, staf).
Pastoralis of **Pastorilis**, a, um, adj. pastoralis; b. v. -ia fistula, eene herdersfluit, schalmel.
Pastorius, a, um, adj. poet. = pastoralis, b. v. pastoria pellis, een herderspels.
Pastus, us, m. voedsel, het voederen; b. v. pastum anquirere, voeder zoeken; pastum capessere, voeder tot zich nemen = vreten; ook van menschen, b. v. ad pastum, tot voedsel; in pastu esse, tot voedsel dienen (iets den menschen); it. zoo veel als weide, b. v. e pastu redire, in pastus redire; tp. pastus animorum, voedsel voor den geest.
Pastigularia, i, m. iemand, die stoffering aan vrouwen kleeders maakt.
Pastigatus, a, um, adj. met een zoom voorzien (een kled, een tunica voor vrouwen).
Patalis, e, adj. bos, een os met van elkander staande horens.
Patavinitas, ātis, f. eene wijze van spreken, als te Padua.
Patefactio, facti, factum, 3. openen (b. v. de oogen, de deur); it. openen (een weg, uitzigt); lux patefecerat orbem, poet. had de duisternis verdroeven; tp. bekend maken, ontdekken, openleggen (b. v. de waarheid, zich aan iemand).
Patefactio, ōnis, f. opening, bekendmaking.
Patefitio, factus sum, fieri, 3. openbaar, bekend worden, b. v. sin hoc patefit, zoo dit bekend wordt.
Patefla, ac, f. dem. een platte schotel.

Pātēna, z. Patina.
Pātenter, adv. openlijk, openbaar.
Pātēo, ūi, z. S. 2 intr. 1) open staan, b. v. aditus patet, de toegang staat open; valvae patet, de deur staat open; tp. a) openstaan (verkrijgbaar zijn; locus fugae patet, er is gelegenheid tot vlugten; honores alicui patet, eerambten staan voor hem open; res familiaris alicuius mihi patet, (is ten mijnen dienste); b) zichtbaar of openbaar zijn; causa patet, (is openbaar); patet, impers. het is klaar; patet praestigiae, het goochelspel is bekend; 2) (van plaatsen) zich uitbreiden, uitstrekken; fines late, centum millia passuum patet, (strekken zich ver uit, honderdduizend schreden ver); patentes campi, open veld; patens coelum, open hemel; tp. avaritia late patet, strekt zich ver uit.
Pātēr, tris, m. (πατήρ, waarsch. van πάω = opvoeden, dus 1) = een onderhouder, voorts bijz. een vader; tp. uitvinder, bewerker; 2) een voorvader, stamvader, overgrootvader, bloedverwant in eens opklimmende linie; 3) elke oude man (als een door ouderdom en waarde verworvene eernaam); pater patriae, de vader (= redder) des vaderlands; patres conscripti, verzamelde vaders (de eertitel der Rom. raadsheeren); (ook van goden) Lenaeae pater! vader Bacchus! Tiberine pater! vader Tiber.
Pātēra, ae, f. (verw. met patina en pateo) een platte offerschaal.
Pātērnus, a, um, adj. 1) vaderlijk, van een vader afkomstig, of hem waardig, of den vader gelijkend; b. v. paternum odium, haat, dien de vader iemand toedroeg; 2) vaderlandsch, b. v. grond, land.
Pātesco, patūi, z. S. 3, intr. 1) (poët.) zich openen, b. v. portus patescit, opent zich (z. v. a. om te ontvangen); tp. openbaar worden, b. v. iemands aanslag; 2) zich verbreiden, b. v. een streek lands; tp. gebled.
Pātūbilis, e, adj. 1) dragelijk, b. v. pūn; 2) vatbaar voor aandoeningen, b. v. de menschelijke natuur.
Pātūbilatus, a, um, adj. aan de galg (kaak) gehangen.
Pātūbūlum, i, n. (en Pātūbūlus, i, m.) het kruis, waaraan slaven ter tuchtiging gebonden en gegeeseld worden.
Pātūens, tis, adj. 1) die iets gemakkelijk draagt, b. v. navium, waarbaar; tp. die iets gemakkelijk verdraagt, b. v. frigoris; 2) geduldig.
Pātūenter, adv. geduldig, b. v. iets doorstaan, verdragen.
Pātūentia, ac, f. 1) het verdragen, b. v. des hangers; 2) het dulden (in ongemakken), b. v. animi et corporis, inspanning van ziel en ligchaam; 3) geduld, b. v. patientiam alicuius tentare, iemands geduld op de proef stellen.
Pātina, ae, f. (πάτις) een platte schotel, schaal (vooral om te offeren), b. v. animus est in patinis, ik verlang naar den vleeschpot (naar een).
Pātūnarius, a, um, adj. wat de schotels be-

- zest; struices, menigte van schotels; subst. een vriend van schotels = een vraat.
- Pätior**, passus sum, 3. (πάχω, oud: παθω) 1) iets dulden, lyden, verdragen; b. v. pati mortem, supplicium, servitutem, vulnere, den dood, doodstraf, slavernij, wonden lyden (= verkrijgen); 2) iets verdragen = zich daaraan niet onttrekken, b. v. longinquam militiam, imperium alicujus, zich aan langdurigen krijgsdienst, aan de heerschappij van iemand niet onttrekken; 3) iets lyden = gedoogen, toelaten, b. v. facere, aequo animo aliquid pati, zich iets gaarn laten welgevalten; 4) poët. leven, b. v. in een bosch.
- Pätitor**, öris, m. de voltrekker, uitvoerder, b. v. der doodstraf.
- Pätitrus**, a, um, adj. eig. verrigt, gedaan; pater patritus, de opperste Fetialis, welke de verbonden sloot.
- Pätria**, ae, f. vaderland, vaderstad.
- Pätrice**, adv. waarsch. = more patricio, nobiliter.
- Pätriciatus**, us, m. de waardigheid eens Patriciers.
- Pätricida**, ae, m. een vadermoorder, moordenaar van een bloedverwant; tp. een landverrader.
- Pätricius**, a, um, adj. adelyk, patricisch; patricii majorum gentium, Patriciers uit de oude geslachten (die Romulus had verkozen); patricii minorum gentium, Patriciers uit de jongere geslachten, (welke Tarquinius Priscus nog bij de vorigen had verkozen).
- Pätrice**, adv. (= more patrio) vaderlyk, b. v. waarschuwen.
- Patrimonium**, i, n. het vaderlyk erfgoed; luculentum, een aanzienlyk vermoegen.
- Pätirinus**, a, um, adj. wiens vader nog in leven is (b. v. een jongen, meisje).
- Pätiriso**, ävi, ätum, i. zijn vader nabootsen.
- Pätirtus**, z. Patricius.
- Pätirius**, a, um, adj. 1) vaderlyk, b. v. liefde, huis; 2) vaderlandsch, b. v. grond, land, zeden; patrius sermo, de moedertaal.
- Pätro**, ävi, ätum, i. (waarsch. verw. met παύρω) voltrekken; volbrengen (eens onderneming, belofte); bellum, pacem, een oorlog eindigen, vrede sluiten.
- Pätrocinium**, i, n. 1) bescherming, die men iemand verschafft; it. in 't alg. bescherming, b. v. pudoris, segnitiae.
- Pätrocinator**, ätus sum, i. iemand bijstaan, bescherming verleen.
- Pätroña**, ae, f. 1) de vrouw of meesteres eens vrijgelatenen; 2) eene schutsvrouw, beschermster; ook van dingen, bystand.
- Pätroñus**, i, m. 1) een Patroon, die zich de belangen van geringe burgers of in 't alg. van anderen, die zich als zyne klienten aan hem verbonden, met raad en daad aantrekt, beschermmer; 2) in 't alg. een verdediger, b. v. des volks; 3) de heer eens vrijgelatenen.
- Pättriëlis**, e, adj. van 's vaders broeder (of zuster) afstammend, b. v. frater patruelis, yolle ucef.
- Pättrius**, a, um, adj. 1) vaderlyk, b. v. fra-
- ter patruus, of ook alisen paternus, 's vaders broeder, oom; tp. een streng zedemeester der jeugd; b. v. ne sis patruus mihi, wees mij geen zedemeester; 2) poët. 's vaders broeder betreffende.
- Pättilus**, a, um, adj. 1) open, open staande, b. v. ooren; 2) uitgebreid, zich uitsprekend (vooral van boomen).
- Pauclöquium**, i, n. het weinig spreken.
- Paucltas**, ätis, f. geringheid, klein aantal (b. v. van redenaars, soldaten).
- Pauclulus**, a, um, adj. dem. een weinig, zeer weinig.
- Paucus**, a, um, adj. (παυρος en paulus) gew. plur. weinig; pauci, weinige; pauca, een paar woorden; paucis te volo, maar een enkel woord; paucis diebus, binnen weinig dagen; in pauca confer, bekort u.
- Paulätim en Paulätim**, adv. langzamerhand, voor en na (b. v. weggaan).
- Paulisper en Paullisper**, adv. een korten tijd (b. v. blijven, het vesten staken).
- Paulo en Paullo**, adv. een weinig, b. v. paulo longius, prius, een weinig, iets langer, vroeger; paulo ante, post, kort van te voren, daarna.
- Paululo en Paullulo**, adv. dem. zeer weinig, b. v. paululo respirare, een weinig adem scheppen.
- Paululum en Paullulum**, i, n. dem. zeer weinig, b. v. geld; paululum opperiri, een weinig wachten.
- Paululus en Paullulus**, a, um, adj. dem. zeer weinig; b. v. menschen; paululum morae, kort vertoef; paululum spatium, kleine weg.
- Paulum en Paullum**, i, n. een weinig, iets; lucri, nietsbeduidende winst; paulum commorari, een weinig = korten tijd vertoeven.
- Paulus of Paullus**, a, um, adj. (verw. met παυλος = παύρος) gering, onbeduidend, b. v. uitgaaf; z. ook paulum.
- Pauper**, äris, adj. arm, armoedig (b. v. hutten, akker); res pauperes, armoedige omstandigheden, armoede.
- Pauperculus**, a, um, adj. dem. arm (b. v. eene vrouw).
- Paupëries**, äi, f. poët. armoede.
- Paupëro**, ävi, ätum, i. iemand arm maken; aliqua re, in iets arm maken, van iets berooven.
- Paupertas**, ätis, f. armoede; propter paupertatem, uit armoede; tp. armoede, b. v. eener rede, van uitdrukking.
- Pausa**, ae, f. (παύση) eene pause, een stillstand, b. v. des levens = dood.
- Pausärtus**, i, m. een, opzieder over roeijers, die aan de roeijers een taeken geeft om uit te scheiden met roeijen.
- Pausillulum**, z. Pauxillulum.
- Pauxillätim**, adv. z. Paulätim.
- Pauxillisper**, adv. z. Paulisper.
- Pauxillo**, adv. dem. een klein weinig, b. v. pauxillo prius, een weinig vroeger.
- Pauxillulum**, i, n. een weinig, eene kleinigheid, b. v. geds.
- Pauxillulus**, a, um, adj. dem. een weinig, onbeduidend, b. v. honger.

Pauillum, i, n, dem. een weinig, eene kleinnigheid, b. v. pauillo contentus, met weinig te vreden.
Pauillus, a, um, adj. dem. zeer klein of gering (vermogen).
Pāvēfācio, fēci, factum, 3. in angst of schrik brengen.
Pāvō, pāvi, z. S. 2. (waarsch. verw. met pavio == stooten) 1) in angst zijn, vreezen; aliquid, voor iemand; 2) iets vreezen, b. v. agni lupos pavent, (vreezen de wolven).
Pāvesco, z. P. en S. 3. zich angstig maken, vreezen, b. v. bellum pavescere, voor den oorlog vreezen.
Pāvīcula, ae, f. Pāvīculum, i, n. een hamer, om iets plat te kloppen.
Pāvīde, adv. angstig.
Pāvīdus, a, um, adj. 1) vreesachtig, moedeloos (een soldaat, eene moeder, een haas); 2) met vrees verbonden, b. v. vlugt.
Pāvīmento, ūvi, ātum, i, van vloersteen voorzien; it. eenen vloer maken.
Pāvīmentum, i, n. 1) (een gestampte vloer) vloersteen; 2) in 't alg. muurwerk.
Pāvīto, ūvi, ātum, 4. (gr. πᾶσι, πᾶσι) slaan, stampen, b. v. den grond, de aarde.
Pāvītō, ūvi, ātum, i, 1) in vrees, in angst zijn; 2) ziek zijn, b. v. aan de koorts.
Pāvō, ōnis, m. (πᾶσι) eene paauw.
Pāvōnācūs, a, um, adj. als de paauwen == bont van kleur.
Pāvōnūs, a, um, adj. van eene paauw, b. v. eijeren.
Pāvōnūs, z. Pavoninus.
Pāvōr, ōris, m. angst, vrees, schrik; injicere, incutere, aanjagen; falsos pavores induere, zich aanstellen als of men verschrikt was.
Pax, pācis, f. 1) vrede of rust in 't alg. (tegen onredelijkheid overgesteld), b. v. aliquem cum pace dimittere, iemand in vrede laten gaan; cum pace bona of bona cum pace, in ongestoorde rust; pace tua, illius, met uw, met zijn verlos, b. v. dixerim, zij het gezegd; pax, stillet! voorts de vrede, b. v. pacem facere, componere, constituere, conciliare, coagmentare, vrede sluiten; pacem rumpere, den vrede verbreken; in pace, in vreedstijd, in vrede; pace et bello, in vrede en oorlog; 2) genade, gunst (der goden); pacem Deum exposcere, petere, de gunst der goden afsmeeken.
Paxillus, i, m. een paal, blok; z. Palus.
Peccātum, i, n. een misslag, misdand.
Peccātus, us, m. de misslag, dwaling.
Pecco, āvi, ātum, i, een misslag begaan, dwalen, zich vergissen, misdoen (tegen iemand enz.); in aliqua re, in iets; in rem publicam, tegen den Staat; multa peccantur, er worden vele misslagen begaan.
Pecten, ūnis, m. 1) een getand werktuig; a) een kam, voor de haren; b) een weverskam (aan het weefgetouw); tp. poët. het weven; c) een hark, houtwaal; d) een werktuig om vlas of wol mede te bereiden; e) de citerpen (waarmede de snaren eener luit getokkeld worden); pectine pulsare, met de citerpen aanslaan, b. v. de snaren; tp. poët. de lier zelve; 2) poët. het in elkan-

der vlechten der vingers; 3) de strepen in het hout.
Pectūno, āvi, ātum, i, tp. er onder eggen (het zaad).
Pecto, pexi of pexi, pexum of pectitum, 3. (gr. πᾶσι) kammen (de wol, het haar); it. van alle soortgelijke verrigtingen, b. v. pectere stuppam, = het hokelen; terram, tellurem, den grond bearbeiden (met de hark); aliquem pugnis, geducht afrossen; aliquem pexum dare, iemand geducht toekelen (rossen); tellus pectita, (welbearbeide grond); z. Pexus.
Pectus, ōris, n. 1) de borst; tp. a) het hart, de ziel; toto pectore, van ganscher harte, b. v. beminde worden; firmum pectus, poët., standvastigheid; b) de ziel = gedaante, zin; pectore labi of excidere (poët.), uit den zin, uit de gedachte gaan; homo sine pectore, een verstandeloos mensch; 2) het onderlijf, de maag.
Pēci, u, n. vee, b. v. squamosum, vijschen.
Pēciārius, a, um, adj. wat het vee betreft, b. v. res, het vee dat iemand heeft.
Pēciārius, i, m. 1) iemand, die eene vee-fokkerij heeft; 2) een pachter van openbare weiden.
Pēciātor, ōris, m. iemand, die 's lands kas (eene openbare kas) besteeft.
Pēciātus, us, m. diefstal van staats eigendom; peculatus accusari, damnari; tp. amor in me peculatum facit, (sluit mij van den omgang van andere (mannen) uit, bepaalt mij op slechts een persoon).
Pēciāris, e, adj. 1) eigen, eigendommelijk, in uitsluitend bezit of gebruik, b. v. een huis, een slaaf, een getuige; 2) bijzonder in zijne soort, b. v. een edikt, plakkaat.
Pēciāriter, adv. bijzonder (b. v. mededelen, een naam).
Pēciāto, āvi, ātum, i. iemand iets in eigendom geven; peculiatu, verrijkt.
Pēciātiō, i, n. dem. = peculium.
Pēciātiōsus, a, um, adj. welbeniddend door besparing, b. v. een slaaf.
Pēciātum, i, n. 1) opgepaard geld of vermogen, b. v. van een zoon, slaaf, soldaat met verlos van zijn vader of opperhoofd voor zich bijeen geaard; 2) in 't alg. het vermogen.
Pēciātor, ātus sum, i. den Staat bestelen.
Pēciātiā, ae, f. 1) het vermogen (eig. in vee bestaande) het tijdelijk vermogen; pecuniam facere, conficere, zich vermogen verschaffen; 2) geld; pecuniam solvere, numerare, (betalen); pecunia praesens, numerata, baargeld; magna, immanis, grandis, veel geld; pecuniam dare mutuum, geld uitleenen; pecuniam gravi fenore occupare, collocare, geld op hoogen interest te leen geven; pecunias sumere mutuas, geld leenen, borgen.
Pēciārius, a, um, adj. het geld betreffende, b. v. iis, quaestio; res pecuniaria, geld.
Pēciātiōsus, a, um, adj. 1) rijk in geld; homo pecuniosissimus; 2) poët. rijk makend, verrijkend, b. v. eene kunst.
Pēcus, ōris, n. (van πᾶσι, πᾶσι, pectere, tondere) schaapsvee, schapen; verv. vce

- in 't alg., b. v. pecus bubulum, caprinum, setosum, (poët.), ossen, geiten, zwijnen; pecus ovillum, lanigerum, schapen; tp. van menschen, als scheldwoord.
2. Pēcus, ūdis, f. een stuk vee; pl. pectīdes, het vee.
- Pēdālis, e, adj. een voet bedragende, één voet breed, dik of lang, b. v. een balk.
- Pēdāmen, īnis, n. z. Pedamentum.
- Pēdāmentum, ī, n. een paal, stut, b. v. bij wijnstokken.
- Pēdārius, a, um, adj. b. v. senator, die geen eigen stem heeft, maar zich bij de stem van andere raadsheren voegt (als hij nog geen curulisch ambt had bekleed).
- Pēdatim, adv. voet voor voet (b. v. gaan).
- Pēdātus, a, um, adj. b. v. male, slecht ter been.
- Pēdātus, us, m. het aanloopen, de aanyal, b. v. op een tegenstander.
- Pēdes, ītis, m. 1) een voetganger, vooral bij de soldaten (ook als collectivum); 2) een soldaat te land, in tegenoverstelling van zee-soldaten.
- Pēdester, tris, tre, adj. 1) te voet, b. v. copiae pedestres, voetvolk, infanterie; tp. in proza, in onacht, b. v. oratio, redov. in proza; 2) te land (in tegenoverstelling van ter zee); copiae pedestres, landtroepen.
- Pēdētentim, adv. tp. tred voor tred, langzaamhand, b. v. iets doen; it. voorzigtig, bedachtzaam.
- Pēdica, ac, f. een strik, voetangel of boeijen aan de voeten, b. v. leggen.
- Pēdiculāris, e, adj. de luizen betreffende, morbus.
- Pēdiculōsus, a, um, adj. vol luizen, b. v. eene kin, baard.
- Pēdiculus, ī, m. dem. 1) een kleine voet; eene voetje; 2) de steel aan vruchten, komkommers; 3) ongedierte (vooral eene luis).
- Pēdis, is, m. en l. eene luis.
- Pēditisquā, ae, f. eene kamerjuffer, kamenier.
- Pēdissequus, ī, m. die achter den heer gaat, een bediende.
- Pēdhiātus, us, m. voetvolk, infanterie.
- Pēditum, ī, n. = crepitus ventris.
1. Pēdo, āvi, ātum, ī, met stutten (als met vreten) voorzien, b. v. wijnstokken.
2. Pēlo, pēpēdi, pēditum, 3, (πίπω) winden laten of van zich geven.
- Pēdor, ōris, m. z. Paedor.
- Pēdum, ī, n. een herdersstaf.
- Pēgāsēus en Pēgāsēus, a, um, adj. poët. Pegasisch, den Pegasus betreffende = dichtertlijk.
- Pēgāsīs, ūdis, f. poët. den Pegasus (het paard der zanggodinnen) betreffende, b. v. undae Pegasides, de Muzenbron.
- Pēgāsus, ī, m. (πῆγασος) Pegasus, het paard der zanggodinnen.
- Pegma, ātis, n. (πῆγμα) iets, dat uit planken zaamgehecht is; 1) welligt boekenkast; 2) een planken-werkuig in de schouwspelen, dat uit den grond opkwam en weder wegzonk.
- Pegmāris, e, adi. op eene machine openlijk ten toon gesteld (b. v. zwaardvechters, die uitgaaiend hadden).
- Pējēro, āvi, ātum, ī, valsch zweeren, wafel-eedig zijn.
- Pējor, (n. -us), ōris, adj. (comp. van malus) erger; res pejore loco esse non potest, de zaak kan niet erger staan.
- Pējus, (n. en adv.) 1) erger; z. pejor; 2) ergernis (b. v. ontvlieden, haten).
- Pēlāgicus en Pēlāgius, a, um, adj. (πυλάγιος) de zee betreffende, b. v. cursus, eene zeereis, ostrea.
- Pēlāgius, ī, n. (τὸ πῆλαγιος) pl. -e, poët. de zee, vooral de ruime zee; pelagus remis petere, in de zee toeyen.
- Pellācia, ae, f. bedrog.
- Pellax, ācis, adj. poët. verleidend, arglistig.
- Pellēctio, ōnis, f. z. Perfectio.
- Pellēgo, z. Perlego.
- Pellēx, īcis, f. (παλακῆ of παλακῆς) 1) een bijzi; 2) die vrouw, welke iemand na het afsterven der eerste trouwt.
- Pellīcātus, us, m. vertrouwelijke omgang van een echtgenoot met eene andere vrouw.
- Pellīcio of Perīcīo, lexi, lectum, 3. aanlokken, lokken (tot deelneming aan een oortog).
- Pellīcūla, ae, f. dem. een klein vel, vellekje; tp. pelliculam curare, zijne huid bezorgen, zich te goed doen.
- Pellīcūlo, āvi, ātum, ī, met vellen overtrekken (een vat).
- Pellō, ōnis, m. die in vellen handelt, een bontwerker.
- Pellis, is, f. (gr. πίλλα, ons vel) een vel (nog aan het lijf des diers of er van afgetrokken, bearbeid of niet); caprina, een geitenvel; pelles, de met vellen overspannen tenten; v. d. sub pellibus, onder de tenten.
- Pellitus, a, um, adj. met een vel bedekt.
- Pēllo, pēpēli, pulsum, 3. (verw. met het oude πῆλω = πῆλλω, schudden 1) stooten, slaan; fores, aan de deur kloppen; humum pēlibus, (stampen); tp. indruk maken of enz., b. v. op den geest, het gemoed; 2) op de vlugt slaan, b. v. de vijanden; 3) verdrijven (van den troon, in ballingschap); tp. somnum, situm, frigus, curas, (verdrijven).
- Pellūcio of Perlūceo, luxi, z. S. 2. 1) doorschijnen; tp. honestum pellucet; 2) doorzigtig zijn, b. v. de lucht, een edelgesteente.
- Pellūcīditas, ātis, f. doorzigtigheid (b. v. van het glas).
- Pellūcīdus of Perlucidus, a, um, adj. 1) doorzigtig, doorschijnend; 2) zeer helder, b. v. eene star.
- Pelta, ac, (πίλτη) een (halvemaansgewijze) schild.
- Pelstae, ārum, m. (= Cetrati) met eene pelta gewapende soldaten; ligt gewapenden.
- Peltātus, a, um, adj. met eene pelta bedekt of gewapend.
- Pelvis, is, f. (πίλις) een schotel, bekken.
- Pēnārius, a, um, adj. wat den voorraad van een huis betreft, b. v. cella, voorraadskamer, kelder.
- Pēnātes, ūm, m. plur. de huishouden; tp. huis, woning (poët. ook der bijen); ex-

- terminare, exturbare, ejicere a dijs penatibus, van huis en haard verdrijven.
- Pēnātiger**, gēra, gērum, adj. die Penates (beschermgode) draagt of met zich neemt.
- Pēndō**, pēpendi, pēnsūm, z. S. 2. hangen, nederhangen, b. v. aan een boom, van den schouder; it. *slap ter neer hangen* (b. v. de armen); tp. a) pendēre ab alicuius ore, aan iemands mond hangen (uit begeerte om iets te hooren); b) pendēre animi, in twijfel zijn; c) zijn verderf (zijn val) nabij zijn; pendens amicus, (zijn val nabij); d) van iets afhangen; e) fortuna, e sermone, van het geluk, van de rede afhangen; momento, van een oogenblik.
- Pēndo**, pēpendi, pēnsūm, z. (eig. laten afhangen) 1) wegen, afwegen, staterā; tp. a) overleggen, in overweging nemen, b. v. eene zaak, een woord; nihil pensi habere, geen acht op iets slaan; b) voor iets houden, achten, parvi, magni (sc. pretii), gering, hoog achten; 2) betalen (eig. toewegen, omdat de ouden de som gelds door het gewigt bepaalden), b. v. iemand geld, de huur, tol; tp. betalen, boeten, b. v. poenas temeritatis, voor lichtzinnigheid boeten.
- Pēndūlus**, a, um, adj. 1) poët. afhangend, b. v. palæria, de kwab eens siers; tp. wankelend, onzeker, b. v. spe; 2) scheef, scheef liggend (een oord).
- Pēne**, z. Paene.
- Pēnes**, praep. cum acc. 1) bij iemand (in zijn huis); penes me, penes vos est, hij is bij mij, bij ulieden; 2) bij (in iemands bezit, magt, geweld); penes te est culpa, aan u ligt de schuld; penes remp. esse, het met den Staat houden.
- Pēnētrābilis**, e, adj. poët. 1) doordringbaar; 2) doordringend, b. v. de koude, de bliksem.
- Pēnētral** en **Pēnētrāle**, is, n. het binnenste deel; b. v. van het huis, des tempels; het heiligdom, het verborgenste; tp. het binnenste, b. v. der wijsheid, kennis.
- Pēnētrālis**, e, adj. 1) binnenst; tecta, woning; 2) poët. in het binnenste dringend, doordringend, b. v. koude.
- Pēnētro**, āvi, ātum, i. 1) in iets indringen, b. v. pedem intra aedes, den voet in huis zetten; se in fugam, zich op de vlugt begeben; 2) indringen, doordringen, b. v. door engten, in den tempel, in de ooren (eene stem); tp. doordringen, b. v. door kennis tot op den grond eener wetenschap; in animos, in de gemoederen.
- Pēnicillum**, i, n. en **Pēnicillus**, i, m. dem. (eig. een staartje) 1) een penseel, teekenen; tp. het penseel = de stijl, de schrijfwijze eens schrijvers, b. v. pingere penicillo, afmalen, beschrijven; 2) pluksel van lijnwaad voor wonden; 3) een wisch, eene spons.
- Pēnicūlum**, i, n. en **Pēnicūlus**, i, m. dem. een wisch (ook: een borstel) vermoedelijk een staartje van een harig dier, dat de Ouden tot beide einden gebruikten.
- Pēninsūla**, z. Paeninsula.
- Pēnis**, is, m. (τὸ πῖος) 1) de staart van
- dieren**; 2) = membrum virile; bona pene lacerare, zijn vermogen door hoererij verspillen.
- Pēnissimū**, adv. superl. door en door, geheel, b. v. te gronde helpen.
- Pēnitus**, a, um, adj. een staart hebbende, b. v. ossa, een staartstuk (stuk gebraden vleesch met de staart er aan).
- Pēnitus**, adv. (waarsch. van Penes) 1) diep ergens in, b. v. verbergen; 2) diep in eene zaak, b. v. penitus in venis inelusum, diep in de aders verborgen; tp. a) diep = geheel, gansch, b. v. iets doorzien, inzien; b) van den grond op, geheel, b. v. iets verliezen, afschaffen; c) in elk opzigt = geheel en al, b. v. iemand wantrouwen.
- Penna**, ae, f. (verw. met pennis = gevleugeld): 1) de pen of veder (van dieren); 2) (poët.) de vleugel, vlerk; tp. alicui pennas incidere, = iemand de vleugels korten = hem in zijn werkring beperken.
- Pennātus**, a, um, adj. van vleugels voorzien, gevleugeld, b. v. equus, het gevleugeld paard, de Pegasus.
- Penniger**, gēra, gērum, adj. van vederen of vleugels voorzien, gepluimd, b. v. genus animantium, het pluimgedier.
- Pennipes**, pēdis, m. poët. aan de voeten gevleugeld, Perseus.
- Pennipōtens**, entis, m. en f. poët. gevleugeld.
- Pennūla**, ae, f. dem. een kleine vleugel, vleugeltje; b. v. pennulis uti, vliegen.
- Pensilis**, c, adj. 1) hangend, b. v. een mensch, eene druif, lantaarn; 2) zwevend (niet vast in den grond staande, maar beweegbaar of op een verwulf).
- Pensio**, ōnis, f. de betaling, de betalings-termijn, b. v. de eerste, de derde; tribus pensionibus, in drie termijnen te betalen.
- Pensitor**, ōris, adj. comp. wichtiger, b. v. (eene voorwaarde).
- Pensitatio**, ōnis, f. vergoeding, vergelding.
- Pensito**, āvi, ātum, i. 1) afwegen, dikwijls en nauwkeurig afwegen; tp. iets overwegen, tegen elkander opwegen, b. v. hominem cum homine; 2) betalen, b. v. belasting.
- Pensiuicūla**, ae, f. dem. = pensio.
- Penso**, āvi, ātum, i. 1) wegen, toewegen, b. v. goud; tp. a) overwegen, beoordeelen, iemand en iets, b. v. vrienden, een raad; b) op iets acht slaan, b. v. honesta, op de wellevendheid; c) het eene tegen het andere wegen, b. v. adversa secundis, het geluk tegen het ongeluk; 2) betalen, b. v. geld (omdat de ouden het naar het gewigt berekenden); tp. koopen, boeten, b. v. de (geschondene) schaamte met den dood.
- Pensum**, i, n. het werk der slavinne, dat haar z. v. a. (b. v. wol om te spinnen) toegewogen werd; tp. de (voor iemand bepaalde) bezigheid, het dagelijksch werk, de taak; exigere, conficere, absolvere, volbrengen.
- Pensus**, a, um, z. Pendo.
- Pentamēter**, tri, m. (πεντάμετρος) een vers van vijf voeten, een Pentameter.
- Pentēris**, is, f. (πεντήρης) = quinquereinis.
- Pēnu**, z. Penus.

- Pēndārius, z. Penarius.
 Pēnūla, z. Paenula.
 Pēnūrta, ae, f. (verw. met πῦμα, honger):
 1) gebrek aan voedsel, levensmiddelen, water; 2) in 't alg. gebrek, b. v. aan geld, vrienden, kinderen, bebouwers.
 Pēnus, us, m. en f. en Pēnus, ōris, n. en Pēnum, i, n. levensmiddelen, eetwaren.
 Pēplum, i, n. en -us, i, m. (πῆπλον en -ος) het prachtgewaad van Minerva te Athene (waarmede zij elke vijf jaren op de Panathēnaea uitgedoscht werd).
 Per, praep. c. acc. toont aan: 1) een weg door of over iets heen; door, b. v. door het venster, door de zee; per gradus dejicere, de trappen afsmijten; tp. per ordines, cig. door de reijen = door de bank; 2) een ruimte van tijd: gedurende; b. v. per noctes, per ludos, per inducias, decem per dies, gansche nachten door, gedurende het spel enz.; 3) een middel (als het een persoon, zelden als het eene zaak is): door middel van, door, met; b. v. per vos, door ulieden = met uwe hulp; per me hoc feci, (ik alleen, zonder hulp van anderen); per se, op en voor zich zelyven (zonder betrekking op een ander persoon of zaak), b. v. per se expeti, om zichzelyven gezocht worden; per me licet, wat mij aangaat mag het; 4) eene soort of wijze (adverbialiter): door, b. v. per literas, door een brief = schriftelijk; per occasionem, bij gelegenheid; per vices, bij beurten, beurtelings; 5) eene oorzaak: uit, om, (cig. veroorzaakt door), b. v. per aviritiam, invidiam, uit gierigheid enz.; 6) eene magt (= penes), b. v. per te stetit, het stond aan u; 7) eene betrekking bij eeden en bezweringen, b. v. per Deum jurare, bij God zweren; per Deum orare, om Gods wil bidden.
 Pēra, ae, f. (πῆρα) een zak, reiszak.
 Pérabsurde, adv. zeer ongerijmd.
 Pérabsurdus, a, um, adj. zeer dwaas, zeer ongerijmd.
 Péraccommōdātus, a, um, adj. zeer geschikt of gelegen.
 Pérāceo, z. Peracesco.
 Pérācer, cris, cre, adj. zeer scherp, zeer door-dringend, b. v. edik.
 Pérācerbus, a, um, adj. zeer wrang, b. v. eene druif; tp. zeer verdrictig, smartelijk; b. v. peracerbum mihi est, het spijt mij zeer.
 Pérācesco, ūi, z. S. 3. tp. 1) (van ergernis en toorn) z. v. a. zuur worden, b. v. hoc est, quod peracescit, dat is het, dat mij zuur wordt, = heegeen mij ergert, wat mij kwelt; 2) zich zeer ergeren.
 Péractio, ōnis, f. de voleinding, b. v. der comitien, des leeftijds.
 Pérācūte, adv. tp. zeer scherpzinnig; moveri, zeer vernuftige invallen hebben.
 Pérācūtus, a, um, adj. zeer scherp = zeer smijend (een sikkel); tp. 1) doordringend (stem); 2) vernuftig, b. v. eene redevoering.
 Pérādōlescens, tis, adj. zeer jong.
 Pérādōlescentūlus, i, m. dem. een zeer jong mensch.
 Pérāedificō, āvi, ātum, i. een gebouw voltoojen.
 Pérāeque, adv. eenpariglijk, gelijk, op eene geheel gelijke wijze, b. v. verhalen.
 Pérāequo, āvi, ātum, i. 1) geheel gelijk maken, b. v. de deelen; tp. peraequare singulos culleos, elk een culleus wijn dragen of opbrengen.
 Pérāequus, a, um, adj. geheel gelijk, b. v. in verhouding.
 Pérāgō, āvi, ātum, i. rond drijven, rond jagen, sterk in beweging brengen, b. v. de vyanden.
 Pérāgo, ēgi, actum, 3. 1) heen en weër jagen (een dier), of in 't alg. heen en weër bewegen, b. v. den grond = denzelyven be- arbeiden; tp. cibum, (verteren); 2) tp. iets ten einde brengen, volbrengen, b. v. bevel, pligt, voornemen, levensloop enz.; regnum, aevum peregerat = hij had opgehouden te regeren, te leven; vitam sub axe boreo, poët., (doorbrengen); noctem, (doorbrengen); accusationem, (voleinden); indicium, (behoorlijk bewijzen); perago ācere aliquid, poët., ik ga voort met iets te doen; res populi alicujus peragerē, (= beschrijven); vices, poët., zekere veranderingen onderworpen zijn; tp. poët. iemand uit de wereld helpen, hem doden; 3) iemand z. v. a. ergens naar toe drijven; reum, = hem verklagen en zijne aanklagt vervolgen; 4) poët. (= agendo percurrere), iets doorsnellen, b. v. de zee met roeirimen; de aarde, de zon haar loop; tp. latus ense, (= doorstooten, doorbooren).
 Pérāgrātio, ōnis, f. het doorwandelen.
 Pérāgrātus, a, um, partic. (zeldzaam) iemand, die iets doorreisd heeft.
 Pérāgro, āvi, ātum, i. doorloopen, doorreizen, doortrekken; tp. zich verspreiden, b. v. fama peragrata, verspreids zich.
 Pérāmāns, tis, adj. een zeer goede vriend, nostri, van mij.
 Pérāmānter, adv. zeer liefderijk.
 Pérāmbūlo, āvi, ātum, i. doorwandelen (meestal poët.), b. v. de velden, het groen; agrotos, de zieken bezoeken; frigus perambulat artus, doorloopt de leden.
 Pérāmo, āvi, ātum, i. zeer, hartelijk beminnen.
 Pérāmoenus, a, um, adj. zeer aangenaam, b. v. de zomer.
 Pérāmplus, a, um, adj. zeer wijd in omtrek, zeer groot, b. v. een standbeeld.
 Pérānguste, adv. zeer eng, zeer beknopt.
 Pérāngustus, a, um, adj. zeer eng, zeer smal, b. v. een toegang.
 Pérānno, āvi, ātum, i. een jaar leven.
 Pérāntiquus, a, um, adj. zeer oud, b. v. een heiligdom, eene kapel.
 Pérāppōstrus, a, um, adj. zeer geschikt, zeer voegzaam.
 Pérārādūs, a, um, adj. zeer hoog, zeer steil; tp. zwaar om te doen.
 Pérārāresco, ūi, z. S. 3. droog en dor worden.
 Pérārāgūtus, a, um, adj. zeer scherpzinnig, vernuftig, b. v. een dichter.
 Pérārādūs, a, um, adj. zeer droog, b. v. loof.
 Pérārmo, āvi, ātum, i. geheel van wapenen voorzien, wapenen, b. v. een leger.
 Pérārō, āvi, ātum, i. eig. doorploegen; tp. (poët.); a) doorgroeyen, b. v. de rimpels het

- gezig; b) ingrayen = schrijven; c) door-
yaren (b. v. de zee).
- Pérasper**, éra, érum, adj. zeer wreed.
- Pératim**, adv. eig. reiszakgewijze; ductare,
iemand het geld uit een reiszak ontstelen.
- Pératente**, adv. zeer opmerzaam, b. v. hoo-
ren.
- Pératentus**, a, um, adj. zeer opmerzaam,
b. v. verstand.
- Péraudéndus**, a, um, adj. vooraf of geheel te
hooren, hetgeen men volstrekt of geheel
moet hooren.
- Perbacchor**, átus sum, I. tieren, doorrazen,
yels nachten.
- Perbéatus**, a, um, adj. hoogstzalig, zeer ge-
lukkig.
- Perbelle**, adv. zeer schoon, zeer fijn, aller-
liefst, b. v. zich vermommen.
- Perbéne**, adv. zeer wel, zeer goed, b. v. eene
taal spreken.
- Perbénevólus**, a, um, adj. zeer welwillend.
- Perbéigne**, adv. zeer goedig.
- Perbíbo**, bíbi, bíbítum, 3. in 't alg. inzu-
gen, verzwelgen, b. v. poët. terra perbibit
lacrymas; tp. verteren, b. v. lassitudo me-
dullam perbibit, (verteert).
- Perblandus**, a, um, adj. zeer vleyënd, zeer
innemend, b. v. eene rede.
- Perbónus**, a, um, adj. zeer goed, b. v. een
akker.
- Perbrévis**, e, adj. 1) zeer kort, wat de groot-
te aangaat, b. v. een mensch; 2) zeer kort,
van den tyd, b. v. perbrevis (tempore), in
zeer korten tyd.
- Perbréviter**, adv. zeer kort, zonder omwegen,
b. v. spreken.
- Percaedo**, cécidi, caesum, 3. zeer of geheel
verstaan, b. v. een leger.
- Percáfáccio**, fécí, factum, 3. door en door
verwarmen (eene plaats).
- Percáleo**, úi, z. S. 2. en Percálesco, úi, z.
S. 3. door en door warm worden.
- Percallesco**, úi, z. S. 3. 1) tp. gevoelloos
zijn of worden; 2) iets zeer goed verstaan,
weten, b. v. het gebruik eener zaak.
- Percandéfáccio**, ére, 3. door en door verwar-
men (den grond).
- Percandídus**, a, um, adj. zeer wit, zeer hel-
der doorschýnend, b. v. een edelgesteente.
- Percárus**, a, um, adj. zeer duur, wat de
geldswaarde betreft; tp. zeer dierbaar, zeer
geliefd.
- Percáutus**, a, um, adj. zeer voorzigtig.
- Percéleber**, ébris, ébre, adj. zeer beroemd.
- Percélebro**, ávi, átum, I. zeer bekend maken
(door dat men er dikwijls van spreekt),
b. v. een gedicht; res percelebrata, eene
welbekende zaak.
- Percéler**, éris, ére, adj. zeer snel, plotse-
lijk, b. v. iemands dood.
- Percériter**, adv. met veel spoed, b. v. iets
doen.
- Percello**, úli, ulsum, 3. 1) omverwerpen (b. v.
iemand op de straat, een wagen); it. slaan
(een vijand); tp. (van eene ziekte) iemand
zer neêr werpen; 2) iemand ergens een slag
geven, alicui femur; tp. a) poët. iemand
zelfs = hem ter oore komen; vox percui-
lit urbem; b) schokken (b. v. een iroon =
- iemands regering); it. versaagd, moedeloos
maken; timore percelli, door vrees onthúst
worden; timore perculsus, hevig geschokt.
- Percenséo**, úi, um, 2. 1) iets optellen, b. v.
iemands verdiensten; 2) iets bezigtigen (en
tellen), b. v. de gevangenen; it. doorrei-
zen (op reis z. v. a. de steden, plaatsen
enz. tellen), b. v. den aardbodem; tp. iets
beoordeelen (recenseren).
- Percepto**, ónis, f. 1) de inzameling (van
vruchten); 2) de bevatting, gewaarwor-
ding; animi, der ziel.
- Percido**, cidi, cisum, 3. in stukken houwen,
nederhouwen, verslaan, b. v. een leger;
os, in 't gezigt slaan.
- Percíto** en **Percío**, ivi, ítum (ítum), 2 en 4.
1) in beweging brengen, b. v. zich; 2) noo-
men, (b. v. iemand ontuchtig); z. ook per-
citus.
- Percípto**, épi, eptum, 3. 1) inzamelen, b. v.
vruchten; 2) iets aannemen, nemen 't geen
gegeven wordt, ontvangen, b. v. eene beloo-
ning; tp. a) z. v. a. opnemen met de zintui-
gen, oculis, auribus, zien, hooren; aestum,
de warmte voelen; querelas, klagten verne-
men; b) bevatten; waarnemen met den in-
wendigen zin, leeren enz., b. v. de wijsbe-
geerte; percepta, hetgeen men geleerd heeft.
- Percítus**, a, um, adj. opgezet, aangeprikkeld,
b. v. door toorn, door woede; it. in 't alg.
hevig, opvliegend, driftig.
- Percíviliis**, e, adj. zeer inschikkelyk.
- Percognosco**, nóvi, gnítum, 3. grondig lee-
ren kennen.
- Percóláto**, ónis, f. het doorzýgen.
1. **Percólo**, ávi, átum, I. doorzýgen.
2. **Percólo**, úi, cultum, 3. 1) geheel uitwer-
ken; 2) zeer eeren of vereeren door iets,
(b. v. door eene waardigheid).
- Percómis**, e, adj. zeer vriendelyk, zeer lief-
talig.
- Percómóde**, adv. zeer geschikt.
- Percómódus**, a, um, adj. zeer gepast, ge-
schikt.
- Percontáto** (en **Percunctáto**), ónis, f. het
navragen, nasporen, eene vraag (ook in
de redekunst).
- Percontátor** (en **Percunctátor**), óris, m. die
iets onderzoekt of navraagt.
- Percontor** en (zelden) **Percunctor**, átus sum, I.
vernemen, nasporen, vragen naar iets of
naar iemand; aliquem ex aliquo, bij iemand
naar iemand vernemen, onderzoek doen.
- Percóntímáx**, ácis, adj. zeer hardnekkig, hal-
starrig.
- Percópfósus**, a, um, adj. tp. zeer woordene-
ryk, wýdloopig.
- Percóquo**, xi, ctum, 3. gaar kooken; it. rýp
maken door warmte, b. v. van de zon; it.
poët. verwarmen; tp. zwart verwen (b. v.
de zon iemand).
- Percrassus**, a, um, adj. zeer dik.
- Percrébresco** en **-besco**, brúti, z. S. 3. rucht-
baar worden, door het gerucht zeer bekend
worden (b. v. het gerucht, gevoelen, de
misdaad wordt zeer bekend).
- Percrépo**, úi, ítum, I. weergátnen, ruischen,
b. v. van stemmen.
- Percrucío**, ávi, átum, I. zeer martelen, pijn-

- gen; percrucior, ik ben in doodelyken angst.
- Percrudus, a, um, adj. geheel raauw, b. v. *gene druif* (= onryp), *eene huid* (= niet bewerkt).
- Percudo, di, sum, 3. doorstooten (een ei).
- Percunctor, Percunctatio, Percunctator, z. Percuntor etc.
- Perceptus, a, um, adj. iemand zeer genegen.
- Percipio, ivi, itum, 3. zeer wenschen, zeer gaarn willen.
- Perciriosus, a, um, adj. zeer nieuwsgierig.
- Percuro, avi, atum, 1. geheel genezen, gansch herstellen (b. v. *eene wonde*; tp. *de ziel*).
- Percurro, cucurri of curri, cursum; 3. 1) ergens heen loopen, b. v. naar het forum; per temonem, over den dissel; 2) doorgaan, doortrekken, b. v. een gebied; aristas, poët. over de aren; tp. multas res oratione, veel (naar de rij, of de tijdsopvolging) bijbrengen; paginas, (doorlezen); multa animo, veel overdenken; honores, eerambien doorloopen (waarnemen).
- Percursatio, onis, f. het doorreizen, rondreizen, b. v. door Italië.
- Percursio, onis, f. (eig. het doorloopen); tp. a) animi multarum rerum, het snel overdenken van vele zaken; b) het doorloopen met woorden.
- Percuro, avi, atum, 1. rondloopen, b. v. in 't gansche gebied, den oever.
- Percussus, us, m. z. Percussio.
- Percussio, onis, f. het slaan; capitulis, op het hoofd; digitorum, het klappen met de vingers; numerorum, het slaan van de maat.
- Percussor, onis, m. 1) die iemand (een dier) schiet (houwt); 2) een (bezoldigd) sluikmoordenaar, handlet, straatroovert.
- Percussus, us, m. het stooten, slaan; vena-rum, het kloppen der aders; aquarum, de golfslag.
- Percussio, cussis, cussum, 3. 1) door en door steken (de borst); venam, aderlaten; hostem, feras, (dooden); securi, (onthoofden); fossam, eene gracht (gravende) maken; tp. foedus, een verbond sluiten; 2) iemand treffen (met een slag, worp, houw enz.); caput, iemand aan het hoofd wonden; de caelo percussus, van den bliksem getroffen; color percussus, luan, poët. (door het licht getroffen of geraakt); aures voce percussae, poët., (van de stem getroffen); tp. a) iemand treffen (b. v. een ongeluk); it. iemand treffen (met woorden); it. iemand treffen = eensklaps aangrijpen (b. v. zeker gevoel, berigt enz.); percussus est literis, hij ontstelde door den brief; percussus sum suspicione, ik kwam op het vermoeden; b) iemand treffen = misleiden; c) se vino percutere, zich dronken drinken; 3) slaan = in 't beweging brengen (de vleugels, de lier (aanslaan)); 4) slaan = stempelen (geld).
- Perdcorus, a, um, adj. zeer welvoegelijk of voegzaam.
- Perdensus, a, um, adj. zeer dicht, b. v. de grond, de aarde.
- Perdifficilis, e, adj. zeer zwaar of moeilijk, quaestio.
- Perdifficiliter, adv. zeer bezwaarlijk of moeilijk.
- Perdignus, a, um, adj. zeer waardig, b. v. *iemands vriendschap*.
- Perdiligens, tis, adj. zeer zorgvuldig, zeer nauwkeurig, b. v. in zijne zaken, in zijn ambt.
- Perdiligenter, adv. zeer zorgvuldig, b. v. *eenen brief schrijven*.
- Perdisco, didici, z. S. 3. volkomen, door en door leeren.
- Perdiserte, adv. zeer welsprekend.
- Perditte, adv. 1) zeer liederlijk of onzedelijk, b. v. zich gedragen; 2) zoodat men z. v. a. te gronde gaat; amare, doodelyk verliefd zijn; conari, alles wagen.
- Perditior, onis, m. een vernieteler, b. v. der Staats, van iemands waardigheid.
- Perditus, a, um, adj. 1) eig. verloren, bedorven (gezondheid, menschen); luctu, amore, verzonken in rouw, doodelyk verliefd; res perditae, ongelukkige omstandigheden; 2) heilloos (mensch, plan enz.)
- Perditu, adv. zeer lang, zeer langen tijd.
- Perditurnus, a, um, adj. zeer langdurig, b. v. oorlog.
- Perditus, itis, adj. zeer rijk.
- Perdix, icis, m. en f. (wipdij) een patrijs, veldhaen.
- Perdo, didi, ditum, 3. 1) te gronde helpen, bederven, vernielen, b. v. den Staat, de veldvruchten; serpentem, poët., (dooden); it. onnuttig besteden; fortunam, het vermogen verteren; vitam, om eene nietige zaak verspillen; blanditias, (zonder vrucht vleijen); vocem, verspillen (in nietige dingen), onbruikbaar maken; 2) weggeven, b. v. arma, (wegwerpen); it. in 't alg. verliezen, b. v. de hand, de oogen; de vrijheid, het leven, een regtsgeding, de hoop; nomen, (vergeten).
- Perdoco, di, doctum, 2. 1) grondig, nauwkeurig onderwijzen, iemand bekwaam maken tot iets; 2) iets betoogen, duidelyk laten inzien, b. v. zijne dwaasheid; 3) in 't alg. iemand iets leeren.
- Perdoctus, adv. zeer geleerd.
- Perdoctus, a, um, adj. zeer geleerd of bekwaam.
- Perdolo, di, ditum, z. S. 2. 1) smart veroorzaken, b. v. tandem perdoctum, sc. ei, eindelijk verdroot het hem; 2) zich zeer bedroeven; vehementer perdolucunt, het bedroefde hen ten hoogsten.
- Perdolo, avi, atum, 1. aan stukken houwen, b. v. eenen boom tot brandhout.
- Perdolo, di, ditum, 1. temmen, geheel bedwingen, onderwerpen, b. v. een land, een volk.
- Perdormisco, z. P. en S. 3. den ganschen nacht door slapen.
- Perduco, xi, ductum, 3. 1) ergens heen brengen, b. v. naar Rome, een' legar in de winterkwartieren; tp. tot iets brengen, ad exitum, vitam, ad multos annos, rem ad exitum; ad sententiam, tot zijn gevoelen overhalen; aliquem ad dignitatem, iemand tot eene waardigheid verheffen; 2) ergens heen brengen (door bouwen, graven enz.); b. v. een wal, muur; aquam in, (ergens heen leiden); tp. tot ergens aan toe brengen.

- gen, d. i. voortzetten, b. v. een gesprek; res perducitur ad, de zaak duurt tot; 3) poët. z. v. a. overtrekken = bestrijken (met zelf).
- Perductio, ònis, f.** het leiden (van het water).
- Perducto, ãvi, ãtum, i.** (dikwijls) orgens heenvoeren, geleiden, yzellen.
- Perductor, òris, m.** een leidman, rondleider, b. v. in huis, om iets te toonen enz.
- Perdûdum, adv.** zeer lang, sints zeer langen tijd.
- Perdûello, ònis, f.** eig. vijandelijk gedrag; v. d. moord, manslag; it. (tegen den Staat) hoog verraad.
- Perdellis, is, m.** een oorlogvoerend vijand.
- Perdûro, ãvi, ãtum, i.** 1) verduren, uithouden (b. v. bij een heer); 2) duren = van duur zijn; longum in aevum, langen tijd.
- Pêredo, ãdi, ãsum, 3.** vorteren (spijs, het vuur iets enz.).
- Pêregre, adv.** buiten de stad, op het land, niet te huis; 1) op de vraag, waar? in een vreemd land, buiten 's lands, b. v. esse; 2) op de vraag, waarheen? naar een vreemd land, buiten 's lands, proficisci; 3) op de vraag, vanwaar? uit een vreemd land, van buiten 's lands, b. v. peregre nuntiatur, het berigt komt van buiten 's lands.
- Pêregri, z.** Peregre.
- Pêregriñabundus, a, um, adj.** rondzwervend (in vreemde landen).
- Pêregriñatio, ònis, f.** het reizen buiten 's lands of in vreemde landen.
- Pêregriñator, òris, m.** een zwerver.
- Pêregriñatis, tãtis, f.** 1) (= peregrini) het vreemde land, buitenlanders; it. hunne zeden; 2) de tongval van buitenlanders.
- Pêregriñor, ãtus sum, i.** 1) in een vreemd land of buiten 's lands zijn; tp. vreemd (= onkundig) in eene zaak zijn; 2) rondreizen; tp. rondzweven (b. v. de geest in iets); infinitivum peregrinari, doorloopen (met zijne gedachten).
- Pêregriñus, a, um, adj.** 1) vreemd, een vreemd land toebehoorende; timor, terror, vrees voor eenen buitenlandschen vijand; subst. m. een vreemdeling; it. die in de plaats, waar hij woont, het burgerrecht niet heeft; tp. onkundig in iets; 2) hen die geene burgers zijn (vreemdelingen) betreffende; praetor peregrinus, die de geschillen der vreemdelingen (peregrini) moet beslissen; conditio, de stand van iemand die geen burger is.
- Pêrelêgans, tis, adj.** zeer kiesch, smaakvol (b. v. rede, geest).
- Pêrelêganter, adv.** zeer sierlijk, zeer schoon, b. v. spreken.
- Pêrelôquens, tis, adj.** zeer welsprekend.
- Pêremnis, e, adj.** de overvaart eener rivier betreffende; auspicia, (die bij de overvaart gedaan werden).
- Pêremo, z.** Perimo.
- Pêremtãlis, e, adj.** eig. vernietigend, b. v. fulmina, (in de wigchelarijen) zulke bliksemslagen, die de werking der vorige doen ophouden.
- Pêremtor, òris, m.** vernietiger, moordenaar.
- Pêrendic, adv.** overmorgen.
- Pêrendinus, a, um, adj.** van overmorgen; in perendinum sc. diem, op overmorgen.
- Pêrenne, adv.** het gansche jaar door.
- Pêrennis, e, adj.** 1) een of meer jaren durend of blijvend, b. v. vogel, planten; 2) al-tijd-durend, b. v. water, bron; tp. in 't alg. duurzaam (wijn, gedenkteeken enz.).
- Pêrennservus, i, m.** die voor altijd slaaf is.
- Pêrennitãtis, ãtis, f.** during zonnæ ophouden; fontium, altijd vlietende bronnen.
- Pêrenno, ãvi, ãtum, i.** 1) lang duren, b. v. zaad; 2) lang uithouden.
- Pêrenticiã, ac, m.** (pera) een beurzesnijder.
- Pêrêo, li (vdi), ãtum, i.** intr. eig. doorgaan; voorts met het begrip van onnuttigheid: verloren gaan, te gronde gaan (b. v. wijn, stad, rijk, geld, tijd, leger enz.); periit cruciatur, naufragio, (hij verloor zijn leven); perco of perii, ik ben verloren; amore, feminã perire of aliquam perire, doodelijk op iemand verliefd zijn.
- Pêrêquito, ãvi, ãtum, i.** 1) doorrijden, aciem; 2) overal rondrijden.
- Pêrêro, ãvi, ãtum, i.** doordwalen, doorloopen (b. v. het forum, den aarabot); hederã ramos pererrat, (slingert zich om); aliquem totum luminibus, poët. iemand geheel opnemen.
- Pêrêrûditus, a, um, adj.** zeer gelêerd.
- Pêrexigûe, adv.** zeer spaarzaam, zeer weinig, b. v. geven.
- Pêrexigûus, a, um, adj.** zeer onbeduidend (b. v. vuur, termijn); factum, eene zeer onbelangrijke daad.
- Pêrexilis, e, adj.** tp. zeer schraal, b. v. een wijnberg.
- Pêrexpêditus, a, um, adj.** zeer ligt, b. v. defensio.
- Perfãbrico, ãre, i.** tp. iemand zeer misleiden, bedriegen.
- Perfãcêre, adv.** zeer geestig, dicta.
- Perfãcêtus, a, um, adj.** zeer geestig (b. v. mensch).
- Perfãcile, adv.** zeer gemakkelijk; perfãcile perpetiar, ik zal het gaarne dulden, doorstaan.
- Perfãctilis, e, adj.** 1) zeer gemakkelijk, b. v. in het leeren; 2) zeer geduldig, vriendelijk, b. v. in audiendo, in het aanhooren.
- Perfãcundus, a, um, adj.** zeer welsprekend.
- Perfãmillãris, e, adj.** zeer vriendschappelijk of vertrouwd; subst. m. een zeer vertrouwde vriend.
- Perfãrtus, a, um, adj.** zeer onnoozel, dom.
- Perfêre, adv.** volmaakt, onberispelijk; dis-serere, volmaakt goed spreken.
- Perfêcto, ònis, f.** de volvoering eener zaak of daad.
- Perfêctor, òris, m.** een volmaker, voltooyer, virtutum; voluptatum alicujus, die iemand's genoegens volkomen maakt.
- Perfêctrix, icis, f.** volmaakster.
- 1. Perfêctus, a, um, adj.** volmaakt, b. v. in eene kunst.
- 2. Perfêctus, us, m.** volmaaktheid.
- Perfêro, tũli, lãtum, ferre, 3.** 1) overbrengen, b. v. een brief, een berigt; tp. fama, clamor, terror perfertur, (verspreid zich); 2) iets naar een bepaald punt heen dragen

- (een last); tp. iets tot een bepaald oogmerk brengen = het doorzetten (eene wet); 3) dragen, b. v. een rivier schepen; tp. a) waarnemen, b. v. legationem; b) uitstaan, dulden, b. v. eene straf; perferens injuriarum, die beledigingen duldt, uitstaat.
- Perfēro, ōcis, adj. zeer wild, woest.
- Perfervēo, ēre, 2. zeer heet zijn (eene bron).
- Perfictio, fēci, fectum, 3. 1) iets tot stand brengen, maken (bruggen, standbeelden, eene misdaad (begaan), belofte (volbrengen)); annos, poët. (doorleven); rem, iets doorzetten; bellum, den oorlog eindigen; aliquem, poët. iemand geheel vormen, beschaven; 2) iets sterk bewerken (leder, spijzen (verteren) door beweging).
- Perficus, a, um, poët. volbrengend.
- Perfide, adv. trouwloos.
- Perfidialis, e, adj. zeer trouw, het vertrouwen waardig.
- Perfidia, ae, f. trouwloosheid, ontrouw, oneerlijkheid; plenus perfidiarum, een trouwlooze schurk.
- Perfidiose, adv. trouwloos; multa perfidiosa facta, vele trouwloosheden.
- Perfidiosus, a, um, adj. trouwloos, van een trouwloozen inborst.
- Perfidus, a, um, adj. ontrouw, trouwloos, b. v. een vriend; perfidum dicere sacramentum, melnēdig zijn; tp. trouwloos, bedrieglijk, b. v. (weg, weder, rivier); perfidum ridere, poët. voor perfide.
- Perfugo, xi, xum, 3. eig. doorsteken; tp. poët. perfixus telis pavoris, (gemarteld door enz.)
- Perfūabilis, c, adj. hetgeen z. v. a. doorwaaid kan worden.
- Perfūgātōsus, a, um, adj. zeer ondeugend, yermetel.
- Perfūatus, us, m. het waaijen des winds; it. de wind.
- Perfū, āvi, ātum, 1. doorwaaijen, doorblazen (de landen).
- Perfūō, xi, xum, 3. 1) dooryloeijen, doorstromen; tp. hac illac perfūo, ik loop hier en daar uit = ik kan niets zwijgen; 2) in iets vloeijen (in een vat, in zee).
- Perfūdō, fōdi, fossum, 3. 1) doorboren (b. v. een muur, iemand); 2) doorsteken (= al grayend maken), fretum.
- Perfūro, āvi, ātum, 1. gaten er in maken, doorboren, b. v. een schip, iemands borst; it. iets doorbreken = zich een uitzigt op eene plaats maken.
- Perfortiter, adv. zeer dapper.
- Perfossor, ōris, m. parietum, een inbreker = dief.
- Perfrēmo, mūi, mūtum, 3. rulschen, b. v. als visschen in het water.
- Perfrēquens, tis, adj. zeer volkrijk.
- Perfrico, ūi, ctum, 1. zeer wrijven of met iets wrijven; tp. caput, zich achter de ooren krabben, zijn hoofd krabben (= in gevaar zijn); frontem perfricare, de schaamte afleggen (eig. het voorhoofd wrijven).
1. Perfrictio, ōnis, f. de verkoeling, b. v. van een lid des lichaams.
2. Perfrictio, ōnis, f. de wrijving.
- Perfrīgēfactio, fēci, factum, 3. verkoelen, koud maken; tp. cor, verschrikken.
- Perfrigesco, ixi, z. S. 3. zeer bekoelen.
- Perfrīgulus, a, um, adj. zeer koud, b. v. weder, drank.
- Perfringo, frēgi, fractum, 3. verbreken, doorbreken, b. v. deur, huis, de vjandelijke phalanx; it. iets breken (b. v. zijn been); tp. 1) doorbreken, overschrijden = schenden, repagula juris, officii, de perken van recht, van plicht te buiten gaan; 2) animos, (van redenaars) de gemoederen der toehoorders schokken.
- Perfriso, āre, 1. aan stukken wrijven, b. v. bessen.
- Perfrutor, (ctus sum), 3. genieten, recht goed genieten, gebruik van iets maken, b. v. gloria, auctoritate; mandatis, poët. (= volbrengen).
- Perfruga, ae, m. een overlooper; pro perfuga venire ad aliquem, (als overlooper, onder den schijn van over te loopen); tp. een overlooper, afvallige van zijne partij, die het (in zijn hart) met anderen houdt, die zijne partij (in eene rechtzaak) verlegen laat, laat zitten.
- Perfrugio, fūgi, fūgitum, 3. ergens heen vlugten, b. v. in eene stad; it. tot den vijand overgaan.
- Perfrugium, i, n. toevlugt; perfugium praehere rebus adversis, eene toevlugt in ongelukken verschaffen.
- Perfunctio, ōnis, f. waarneming van eeraambten; laborum, het verrigten van werkzaamheden.
- Perfundo, fūdi, fūsum, 3. 1) begieten, b. v. iemand met tranen (poët. met stof, slaap; it. bedekken, b. v. met een gewaad, het dak met goud enz.); perfundi, zich baden; amnis terram perfundit, (doorstroomt het land); ostro perfusus, poët., met purper geverwd; tp. geheel vullen (met warmte, liefde, schrik, vreugde enz.); 2) ergens heen gieten of storten.
- Perfungor, nectus sum, 3. met iets llaar worden = iets verrigten, b. v. laboribus, werkzaamheden; periculis, gevaren te boven komen; fato, vitā, stervēn; epulis, (= gebruiken, genieten).
- Perfuro, ūi, z. S. 3. poët. zeer woeden.
- Perfusio, ōnis, f. besproeying.
- Perfusorius, a, um, adj. tp. oppervlakkig, gering, b. v. genoegen.
- Pergāmenus, a, um, adj. uit de stad Pergamus; charta, perkament.
- Pergaudēo, gāvisus sum, 2. zich zeer verheugen.
- Pergo (voor petrēgo) perrexi, perrectum, 3. 1) ergens heen gaan, b. v. naar huis, naar het leger; 2) voortgaan met iets te doen; iter conficere (of alleen pergere) zijne reis voortzetten; male dicta in aliquem, voortgaan met iemand te beschimpen; perge, pergamus, ga voort, laat ons enz.; pergin (voor pergis ne) pergere, pergitisne pergere? voor pergisne, pergitisne? 3) = peragere.
- Pergrācllis, c, adj. zeer rank.
- Pergraeor, ātus sum, 1. zulpen, brassen, zwelgen (op der Grieken wijze).
- Pergrandis, e, adj. ongemeen groot, b. v.

- winst*; pergrandis natu, een bejaarde grÿsaard.
- Pergrāphicus, a, um, adj. zeer listig, b. v. een bedrieger.
- Pergrātus, a, um, adj. zeer aangenaam, b. v. een brief; pergratum mihi feceris, gij zult mij zeer veel genoegen, of eene aangename dienst doen.
- Pergrāvis, e, adj. zeer gewigtig, van groot gewigt, b. v. eene rede, een getuige.
- Pergrāvter, adv. zeer hevlg, zeer gevoelig, b. v. iemand beleedigen.
- Pergūla, ae, f. 1) eene kraam, b. v. van handwerken enz.; 2) lustpriel, latwerk voor wÿngaardranken; 3) eene school.
- Pergūlanus, a, um, adj. eene lustpriel betreffende, b. v. vitis, (die men aan prielen of latwerk vastmaakt) eene bijzondere soort van wÿnstokken.
- Pērīhōe, ūi, ūtum, 2. in 't alg. iemand of iets bijbrengen (b. v. eene plaats); tp. a) iemand iets bewÿzen; operam reipublicae, honorem alicui, (diensten, eer bewÿzen); auxilium perhibere, hulp verleenen; b) beweren, zeggen, bijbrengen; ut perhibent, zoo als men zegt of bijbrengt (de schrijvers); alicui auctoritatem, iemand aanzien toeschrijven; si vos vultis perhiberi probos, als men u voor regtschappen houden zal.
- Pērīhōem, āvi, ātum, 1. den winter door dueren.
- Pērīhūm, i, n. (oud) poēt. zeer weinig.
- Pērīhōnōrīfice, adv. poēt. zeer eervol.
- Pērīhōnōrīficus, a, um, adj. 1) zeer eervol, b. v. groote; 2) veel eer bewÿzend, alicui.
- Pērīhorresco, ūi, z. S. 3. 1) (van water) zich krullen; door en door slldering ondervinden; toto corpore, door het geheele lichaam; 2) tp. aliquid, voor iets sidderen (als men daaraan denkt).
- Pērīhorrdus, a, um, adj. siddering verwekkend door het zien, b. v. een moeras.
- Perhospītālis, e, adj. en
- Pērīhospītus, a, um, adj. poēt. zeer gastvrij.
- Pērīhūmānter, adv. zeer menschlievend, liefderijk, zeer beleefd, b. v. een brief schryven.
- Pērīhūmānus, a, um, adj. zeer beleefd, zeer liefderijk (b. v. woorden).
- Pērītambus, i, m. eene versmaat van twee korte lettergrepen (= Pyrrhichius).
- Pērīclītātō, ōnis, f. eene proef.
- Pērīclītōr, ātus sum, 1. 1) eene proef nemen, beproeven, b. v. het krÿggeluk; 2) gevaar loopen; fāmā, om zijn goeden naam te verliezen; capite, om om het leven te komen; veneno, om vergeven te worden; 3) periclitatus, (passive) beproefd, op de proef gesteld, b. v. vrienden.
- Pērīclum, i, n. z. Periculum.
- Pērīclūōe, adv. gevaarlijk, met gevaar verbonden, b. v. spreken.
- Pērīclūōsus, a, um, adj. gevaarlijk, vol gevaar, b. v. een oorlog, eens woude; periculum esse in aliquem, iemand in gevaar brengen.
- Pērīclum, i, n. 1) eene proef; periculum facere in re of rei alicuius, ergens de proef van nemen; 2) gevaar = onzekerheid hoe de
- proef zal uitvallen; periculum adire, suscipere, ingrēdi, zich in gevaar begeven; propulsare, depellere, verdrÿven, afwenden; meo periculo, op mijn gevaar, op mijne verantwoordig; periculum est, ne, het is te vreezen, dat enz.; in eene bepaaldere betekenis: a) ziekte; b) stoutheid, koenheid in uitdrukking; c) eene geregtelijke aanklagt, een pleitgeding; aliquem in periculis defendere, iemand in een pleitgeding verdedigen; it. het eerste opstel van een vonnis enz., het protokol, processtukken; aliquid in periculo inscribere, iets in het vonnis schryven.
- Pērīdonēus, a, um, adj. zeer goed, zeer bewaam, zeer voegzaam; ad rem of rei, tot of voor iets.
- Pērīgnarus, a, um, adj. zeer onkundig, hoogst onervaren, b. v. in de landstrecken.
- Pērīllustris, e, adj. tp. 1) zeer duidelijk, in 't oog vallend; 2) in groot aanzien staande.
- Pērīmbēcillus, a, um, adj. zeer zwak (b. v. een pasgeboren kind).
- Pērīmo, ēmi, emtum, 3. vernietigen (standbeelden, de zinnen, een mensch); it. iets beletten, dwarsboomen (b. v. plannen, terugtoet enz.)
- Pērīmpēditus, a, um, adj. zeer ontoegankelijk (eene streek lands).
- Pērīncommōde, adv. zeer ongeschikt, zeer ongepast, b. v. accidit aliquid.
- Pērīncommōdus, a, um, adj. zeer ongelegen, ongeschikt.
- Pērīnde, adv. 1) even zoo; si cetera perinde processissent, zoo het overige even zoo gelukkig gegaan ware; non perinde, atque ego putaram, niet zoo, als ik gedacht had; perinde ac si of quasi of ut etc., even als of enz.; 2) in zoo yer.
- Pērīndigne, adv. zeer onteyreden, zeer spÿtig, b. v. ferre aliquid, over iets zijn.
- Pērīndulgens, tis, adj. zeer teeder of toegevend.
- Pērīnāmīs, e, adj. zeer beracht.
- Pērīnfirmus, a, um, adj. zeer zwak.
- Pērīngēnōsus, a, um, adj. zeer vernuftig, zeer geestig.
- Pērīngrātus, a, um, adj. zeer ondankbaar.
- Pērīniquus, a, um, adj. 1) zeer onbillijk, b. v. vordering; 2) misnoegd; periniquo animo ferre, zich iets hoogst ongaarn laten welgevallen.
- Pērīnignis, e, adj. zeer in het oog loopend, b. v. lichamelijk gebrek.
- Pērīnivitus, a, um, adj. zeer ongaarn, tegen wil en dank.
- Pērīōdus, i, f. (περίοδος) eene periode, eene invoegig van vele nevenzinnen in eenen hoofdzin.
- Pērīpātētici, ōrum, m. pl. (περιπατητικοί) Peripatetici, leerlingen uit de sekte van Aristoteles.
- Pērīpātēticus, a, um, adj. wat de Peripatetici betreft, b. v. sekte.
- Pērīpētasmāta, um, n. pl. (van περιπρασμῶν, uitspreiden over iets), tapijten, gordijnen, behangfels, b. v. van murjen, vloeren.
- Pērīphrāsīs, i, f. (περιφρασίς) eene omschrijving van één woord door meer woorden.

- Periratus, a, um, adj. zeer vertoornd; alicui, op iemand.
- Periscēllis, Idis, f. (περισκέλε) een band om de beenen, knieband, kousseband.
- Peristroma, stis, n. (περιστρώμα) bekleedsel, tapijt.
- Peristylum, i, n. (περιστύλιον) eene met zuilen omgeven plaats.
- Peristylum, z. Peristylum.
- Perite, adv. met ervaring of kennis (b. v. spreken).
- Perita, ac, f. kennis (gegrond op ervaring); locorum, van landstreken.
- Perito, are, i. = pereo.
- Peritus, a, um, adj. ervaren in iets; jure of juris, in het recht; vir ad. disciplinam peritus, (met betrekking tot enz.)
- Perjero, z. Pejero.
- Perjucunde, adv. zeer gaarn, met veel genoegen, b. v. versari in re, aan iets bezig zijn.
- Perjucundus, a, um, adj. zeer verblijvend, zeer aangenaam, b. v. een brief.
- Perjurantia, ac, f. dem. een meined.
- Perjurosus, a, um, adj. meinedig.
- Perjurum, i, n. een meined.
- Perjuro, avi, atum, i. (gew. Pjero) meinedig zijn.
- Perjurus, a, um, adj. meinedig, zijn eed verbrekend.
- Perlabor, lapsus sum, 3. 1) tot iemand komen (b. v. een gerucht enz.); 2) poët. doorsnellen, undas, auras; per acies oculorum, (doorsniopen).
- Perlaetus, a, um, adj. zeer vrolijk, b. v. een dankfeest.
- Perlate, adv. zeer wijd; patere, wijd en breed zich uitstreken.
- Perlateo, ui, z. S. 2. poët. steeds verborgen blijven.
- Perlecebra of Pellēcebra, ac, f. z. Illecebra.
- Perlego, legi, lectum, 3. 1) doorgaan; oculis omnia, alles beschouwen; 2) geheel oplezen (iets); it. het geheel doorlezen.
- Perlepida, adv. zeer aardig of geestig (verhalen).
- Perlepida, a, um, adj. zeer fijn, aardig.
- Perlevis, e, adj. zeer onbeduidend.
- Perlewiter, adv. zeer weinig of onbeduidend, commotus.
- Perlibens, tis, adj. zeer gewillig; z. Perlibens.
- Perlibenter, adv. zeer gewillig, zeer gaarn.
- Perliberilis, e, adj. zeer beschaafd (ook uitwendig, fraai gevormd).
- Perliberilliter, adv. zeer goedig; it. zeer mildadig.
- Perlibet, z. Perlibet.
- Perlibratio, onis, f. de stelling in het waterpas.
- Perlibro, avi, atum, i. 1) zwaaijen, hastam; 2) nauwkeurig afwegen; it. in 't alg. gelijk of effen maken (eene vlakke).
- Perlicio, z. Pellicio.
- Perlino, livi, litum, 3. besmeren (met pek); tp. bezoedelen, bevlecken.
- Perliteratus, a, um, adj. zeer geleerd, zeer beschaafd wat wetenschappelijke kennis betreft.
- Perlito, avi, atum, i. gelukkig offeren; perlitatum est, het offer viel gunstig uit.
- Perlitteratus, z. Perlitteratus.
- Perlonge, adv. zeer lang, zeer ver; perlonge est, het is ver af.
- Perlonginquus, a, um, adj. zeer langdurig of lang.
- Perlongus, a, um, adj. 1) zeer lang (een weg); 2) zeer lang (om te verhalen) = zeer langwijdig.
- Perlubens, tis, adj. die iets zeer gaarn heeft (daarmede zeer teyreden is).
- Perlubenter, adv. z. Perlibenter.
- Perlubet, uit, z. S. 2. impers. ik enz. wilde zeer gaarn, b. v. iets weten.
- Perlucens, tis, adj. z. Pellucens.
- Perluctuosus, a, um, adj. zeer treurig, zeer beklaglijk, b. v. een doode.
- Perluto, ui, utum, 3. wasschen; os vino, (uitspoelen); perlui in flumine, of aqua of poët. undā, zich baden (in eene rivier).
- Perlustro, avi, atum, i. 1) nauwkeurig bezien, b. v. omnia oculis, agros hostium, alles met de oogen, het vijandelijk gebied; 2) iets door zekere plegtigheden wijden, reinigen.
- Permacer, cra, crum, adj. zeer mager, caro.
- Permaceo, are, i. doorweeken (steenen).
- Permactio, factio, factum, 3. door en door bevochtigen, nat maken.
- Permadesco, ui, z. S. 3. door en door yochtig; nat worden; tp. verwijsd worden.
- Permagnus, a, um, adj. zeer groot, b. v. eene landhoeve, menigte soldaten, erfenis; it. in 't alg. aanmerkelyk, b. v. permagnum existimare, voor iets groots houden; permagnum est, het is een groot en zeldzaam voorregt; permagno, vendere, zeer duur verkoopen; permagni refert, er ligt zeer veel aan gelegen.
- Permalle, adv. zeer slecht, b. v. strijden.
- Permansco, z. P. en S. 3. tp. tot iemands ooren (kennis) komen.
- Permansio, nsi, usum, 2. lang blijven = volharden (in zijn pligt, in zijn gevoelen); innubam, poët. ongetrouwd.
- Permāno, avi, atum, i. (van iets vloeiibaars) door koude; warmte enz. zich verspreiden; tp. ergens komen, tot iemands kennis.
- Permansio, onis, f. het blijven, de volharding, b. v. in zijn gevoelen.
- Permarinus, a, um, adj. de reis ter zee betreffende; lares, beschermguden, die met zich sloop nam.
- Permaturesco, urui, z. S. 3. volkomen rijp worden (vruchten).
- Permaturus, a, um, adj. volkomen rijp.
- Permedycris, e, adj. zeer middelmatig.
- Permedycriter, adv. zeer middelmatig, b. v. begaafd zijn.
- Permeditatus, a, um, adj. wel onderrigt of voorbereid.
- Permeo, avi, atum, i. 1) doorreizen, door-trekken, b. v. landen, zeeën; 2) ergens heen gaan (eene rivier, pijlen tegen de vijanden).
- Permetior, mensus sum, 4. uitmeten, b. v. de grootte der zon; tp. doormeten = voor-

- gään* (een weg, eene zoe); *permensus*, (passive) doorgemeten, naauwkeurig igemeten.
- Permetuo**, ēre, 3, poēt. zeer vreezen.
- Permingo**, nxi, ictum, 3. bewateren.
- Permirre**, adv. zeer zonderling, zeer wonderlijk.
- Permirus**, a, um, adj. zeer zonderling of wonderlijk.
- Permiscēo**, sciti, stum of xtum, 2. door elkan-
der mengen, in iets mengen (in water); per-
mixt cum fragientibus, vermengd met, onder
de vlugtenden; tp. a) vermengen of inwik-
kelen (b. v. in iemands zaken); permixtus
alicujus consiliis, in iemands plan gewik-
keld; b) verwarren, in wanorde brengen,
b. v. divina et humana, het goddelijke, en
menschelijke; c) vervuilen (b. v. alles met
schrik).
- Permissio**, ōnis, f. 1) het overlaten, overge-
ven; (ook in de welsprekendheid, als men
iets aan de hoorders overlaat); 2) verlof;
mansionis, om te blijven.
- Permissus**, us, m. toelating, verlof; permis-
sus legis, magistratus, met toelating der
wet, met verlof der overheid.
- Permistē**, adv. z. Permixtē.
- Permistio**, ōnis, f. z. Permixtio.
- Permitis**, e, adj. zeer zacht (b. v. doft).
- Permitto**, msi, missum, 3. 1) iets ergens heen
werpen, b. v. rotsbrokken, groote steenen
op den vijand; it. in 't alg. iets ergens
heen rigten (het eene zekere rigting ge-
ven), b. v. de oogens. It. iets voorwaarts
doen gaan, b. v. equum of se in hostem,
op de vijanden los rijden, los gaan; equi-
tatus permissus, (die op den vijand los
ging); odor permittitur, regio permittitur,
(spreidt zich tot daar of daar uit); tp. a)
iemand iets laten toestroomen, b. v. bonita-
tem ad aliquem; b) toestaan, gedoozen; per-
missum est, het is geoorloofd; c) overlaten
om te bezorgen, b. v. aan iemand eene zaak;
sich aan iemand (toevertrouwen), het paard
de teugels (vieren); commoda sua dolori
suo, zich zelve wreken; alicui inimicitias,
zijn wrok op iemand laten varen; 2) er-
gens heen zenden (b. v. waren over zee).
- Permixte**, adv. vermengd, onder een.
- Permixtio**, ōnis, f. vermenging = eene onder
elkander gemengde zaak.
- Permodestus**, a, um, adj. zeer bescheiden,
zeer gematigd, b. v. een geschrift.
- Permodice**, adv. slechts zeer weinig of onbe-
duidend (b. v. in iets snijden).
- Permodicus**, a, um, adj. zeer matig, zeer
middelmatig, gering, b. v. slavens, dienst-
baarheid.
- Permoeste**, adv. zeer bezwaarlijk; ferre,
zeer kwalijk opnemen.
- Permoestus**, a, um, adj. zeer bezwaarlijk.
- Permollis**, e, adj. zeer week of zacht lut-
dend.
- Permolo**, ūi, ūtum, 3. tp. uxorem alicujus,
ontacht bedrijven met enz.
- Permotio**, ōnis, f. ontroering; mentis, animi,
der ziel (dikwijls is het = geestdrift); it.
hartstogt, drift.
- Permotus**, mōvi, mōtum, 2. eig. sterk in be-
- Weging drangen**; terram, het land geheel
omwerken; 1) roeren, indruk maken op iets;
mentem judicium, op het gemoed der reg-
ters; aliquem pollicitationibus, iemand door
geschenken voor zich winnen; permotus,
bewogen, overgehaald; metu, amore, door
vrees, liefde enz.; 2) verwekken, (b. v.
haat, wangunst, vrees).
- Permulcō**, mulsi, mulsum, 3. zacht bestrij-
ken, (b. v. met de hand, of met iets an-
ders, of even als de lucht iets); tp. 1) be-
daren (z. v. a. door streelen), b. v. iemands
toorn; 2) eenen wangenamen indruk op iets
maken; sensum, aurem, het gevoel, de oo-
ren streelen.
- Permulto**, adv. zeer veel, b. v. beroemder.
- Permultum**, adv. zeer veel, b. v. draagt het
bij; interest, het is een zeer groot onder-
scheid; permultum ante, zeer lang van te
voren.
- Permultus**, a, um, adj. zeer veel; permulti
imitatores, zeer vele navolgers.
- Permultio**, ūvi, ūtum, 4. eene sterkte voltooi-
jen, geheel versterken (eene stad, leger-
plaats).
- Permutatio**, ōnis, f. 1) eene verandering,
b. v. van tijden; 2) verwisseling (van ze-
kere woorden onder elkander); it. de wis-
sel (in den koophandel), betaling door wis-
sels; facere permutationem cum aliquo, geld
op een wissel van iemand krijgen of iemand
geld voor een wissel geven.
- Permutō**, ūvi, ūtum, 1. eig. geheel verzetten,
b. v. arborem, (= omdraaijen); tp. a)
veranderen, b. v. zijn gevoelen, de orde;
permutatā ratione, op eene tegenovergestel-
de wijze; b) vervullen (waren), v. d. =
kooppen, b. v. paarden; pecuniam, geld om-
zetten (d. i. het iemand geven om weder te
betalen of het van iemand ontvangen om
weder uit te betalen).
- Perna**, ac, f. eig. het voorste deel van een
dier (de schoft); it. het bovenste deel van
een afgescheurden tak.
- Pernāvātus**, a, um, adj. part. doodgevaren.
- Pernecessarius**, a, um, adj. 1) zeer dringend,
b. v. tijdsomstandigheden; 2) een zeer goed
vriend.
- Pernēgo**, āvi, ātum, 1. geheel en al ontken-
nen, eene vraag (= loochenen), een ver-
zoek (= afslaan).
- Pernēo**, nēvi, nētum, 3. poēt. ten einde toe
spinnen, afspinnen (b. v. zoe als de schik-
godinnen doen).
- Pernicibilis**, e, adj. schadelijk, verderfelijk,
b. v. sneeuw voor de oogen.
- Pernicilis**, e, adj. verderfelijk (oorlog, twee-
dragt, ziekte).
- Pernictes**, ēi, f. 1) het verderf, in apertam
perniciem incurere, in zijn zeker verderf
loopen; 2) het verderf = iets verderfelijks
(mensch, zaak); adolescentium, de verlei-
der der jeugd.
- Pernicōse**, adv. verderfelijk.
- Pernicōsus**, a, um, adj. verderfelijk (b. v.
beraadslagingen, wetten).
- Pernictas**, ātis, f. vlugheid, vaardigheid
(der voeten, paarden).
- Perniciter**, adv. zeer snel, vlug.

- Perniger, gra, grum, adj. *zier zwart, b. v. oogen.*
- Pernitium, adv. *al te zeer, b. v. interest in ter vos, het onderscheid tusschen ulieden is al te groot.*
- Pernix, icis, adj. *snel, vaardig (b. v. ligchaam, bode, meise).*
- Pernobilis, e, adj. *zeer bekend, uitstekend (b. v. verzen).*
- Pernocto, avi, atum, i. *overnachten.*
- Pernosco, novi, notum, 3. *naauwkeurig leeren kennen (b. v. de zeden der menschen); it. naauwkeurig onderzoeken.*
- Pernotesco, ti, z. S. 3. intr. *bekend worden; ubi pernotuit, toen het bekend werd.*
- Pernotus, a, um, adj. *zeer bekend.*
- Pernox, ctis, adj. *de nacht door blijvend (b. v. de maan).*
- Pernoxus, a, um, adj. *zeer schadelijk (een volk).*
- Pernumero, avi, atum, i. *uittellen (geld).*
- Pero, onis, m. *eene soort van laarzen van ruw leer (vooral voor landlieden, soldaten), een stevel.*
- Péroboscürus, a, um, adj. tp. *zeer donker, zeer onverstaanbaar (eene vraag).*
- Pérodí, z. Perosus.
- Pérodösus, a, um, adj. *zeer lastig of ergerlijk, b. v. leep-oogen.*
- Pérofficöse, adv. *zeer gediensig, zeer vriendelijk.*
- Pérolö, ti, z. S. 2. *sterk rieken = stinken (b. v. lijken).*
- Péronätus, a, um, adj. *iemand die laarzen (perones) aan heeft, gesteveld.*
- Péropportüne, adv. *zeer gelegen (b. v. komen).*
- Péropportünus, a, um, adj. *zeer wel gelegen (b. v. verblijfplaats).*
- Péroptäto, adv. *zeer naar wensch, b. v. bekomen.*
- Péropus, indecl. *zeer noodig.*
- Péroräto, onis, f. *het slot of laatste deel eener rede (= eene korte herhaling of toepassing van het gezegde).*
- Pérorätus, a, um, adj. *eig. zeer opgesterd; tp. in dicendo, die een bloemrijken stijl heeft.*
- Pérorno, avi, atum, i. *iemand bestendig met onderscheiding behandelen.*
- Péroro, avi, atum, i. 1) *sprekend voordragen; causam alicujus, iemands zaak; in aliquid, tegen iemand spreken; 2) zijne rede eindigen; 3) sprekend iets eindigen, b. v. rem, caussam.*
- Péroscolör, atus sum, i. *sterk kussen.*
- Pérosus, a, um, adj. *die iets zeer haat, b. v. den naam van koning.*
- Perpäsco, avi, atum, i. *geheel bevredigen of rustig maken, geheel bedwingen (een volk).*
- Perparce, adv. *zeer spaarzaam of karig (b. v. een maaltijd toebereiden).*
- Perpärüm, adv. *zeer weinig.*
- Perparvillum, adv. *al te weinig.*
- Perparvulus, a, um, adj. dem. *zeer klein (b. v. beeld).*
- Perparvus, a, um, adj. *zeer klein (een Staat); perparvum, zeer weinig.*
- Perpastus, a, um, partic. *vet gemest, doorvoed' (een hond).*
- Perpauci, ae, a, örüm, adj. *zeer weinig, b. v.*
- perpauca dicere, mutaro, *weinig spreken; veranderen.*
- Perpauculus, a, um, adj. dem. *zeer weinig (b. v. schreden).*
- Perpaululum, dem. en Perpaulum, subst. n. *zeer weinig, b. v. loci, zeer weinig ruimte.*
- Perpauper, éris, e, adj. *zeer arm, b. v. een koning.*
- Perpaucillum, z. Perpaululum.
- Perpävëfäcío, fëci, factum, 3. *zeer doen schrikken, verschrikken.*
- Perpello, püli, pulsum, 3. tp. *tot iets brengen of brengen, b. v. eene stad tot de overgaaf, het volk, zijne ambigenooten (om iets te doen of niet te doen).*
- Perpendicülum, i, n. *het zinklood, de slinger; ad perpendiculum, volgens het zinklood = loodrecht (b. v. iets optrekken).*
- Perpendo, ndi, nsum, 3. tp. *afwegen, b. v. vures singulorum; arte aliqua, naar zekere kunstregels.*
- Perpëram, adv. *(van het ongebr. perperus, ~~perperus~~ = grootsprekend) slecht, valsck (b. v. oordeelen, raden, uitspraak doen).*
- Perpes, éris, adj. *(oud) onafgebroken, in één door, b. v. noctem perpetem dormire, den ganschen nacht door slapen.*
- Perpessicus of -itius, a, um, adj. *iemand, die veel uitgestaan heeft.*
- Perpessio, onis, f. *het dulden, uitstaan (van ongemakken).*
- Perpëtor, pessus sum, 3. 1) *iets (lang en standvastig) dulden, b. v. pijn; 2) iets lijden = toestaan; facie, iets ligt of gaarn toegeven; perpetiar memorare, poët., ik zal mij geweld aandoen om te verhalen.*
- Perpëtro, avi, atum, i. *iets uitvoeren (b. v. tempelroof, een gruwelstuk); promissa, (houden); bellum, (eindigen).*
- Perpëtüälis, e, adj. *hetgeen altijd en overal geldt (voorschriften).*
- Perpëtüarius, a, um, adj. *iemand die altijd iets is, (b. v. muilezeldrijver).*
- Perpëtüitas, ätis, f. *de onafgebrokene voortdoring, b. v. des levens; sermonis, (zamenhang); ad perpetuatum, voor altijd.*
1. Perpëtüo, avi, atum, i. *doen voortduren, b. v. geschenken, de magt der regters.*
2. Perpëtüo, adv. 1) *voortdurend, zonder ophouding, steeds, b. v. onder iemands heerschappij zijn; 2) voor altijd, b. v. verloren gaan.*
- Perpëtüus, a, um, adj. 1) *met elkander verbonden, onafgebroken (b. v. een stoet, moeras); trabes, geheele balken (niet van aan een gevoegde stukken); oratio, eene door geen geschreeuw enz. afgebrokene (= doorgaande) rede; dies, een geheele dag; 2) voortdurend, bestendig, b. v. vriendschap, zorg; jus, (dat altijd geldt); fulmina, (die voor een geheel jaar gelden); quaestiones perpetuae, bijzonder gewigtige of kriminele onderzoeken, (voor welke de Praetors in voorkomende gevallen het gansche jaar door hun gerechtshof niet kunnen sluiten); in perpetuum, voor altijd.*
- Perpläcö, ti, itum, z. intr. *zeer behagen.*
- Perplexäbilis, e, adj. tp. *verward, onverstaanbaar, b. v. een woord.*

Perplexabiliter, adv. zoo dat iemand in verwarring komt.

Perplexus, adv. *verward of onduidelijk*, b. v. spreken.

Perplexum, adv. z. Perplexus.

Perplexor, atus sum, i. *verwarring veroorzaken*.

Perplexus, a, um, adj. *met vele omkten*, b. v. *eene weg*; tp. *verward, onduidelijk* (b. v. *eene rede*); it. *dubbelzinnig* (antwoord, gedicht enz.)

Perplatus, a, um, partic. *zeer ingewikkeld*.

Perpluo, ui, z. S. 3. 1) *doorregenen* = *den regen doorlaten* (een dak enz.); 2) tp. z. v. a. *ergens doen heen regenen* (d. i. laten komen) b. v. *een storm in het hart*.

Perpolito, Ivi, Itum, 4. *zorgvuldig polijsten, glad maken* (goud, een muur); tp. *beschaven, polijsten* = *volmaken* (een werk van een schrijver); literis *perpolitus*, *wetenschappelijk beschaafd*; oratio *perpolitata*, *eene zeer gekuischte rede*.

Perpolitus, adv. tp. *zeer gekutscht of uitgewerkt*.

Perpolitio, ònis, f. tp. *kulsching* (eener rede).

Perpopulor, atus sum, i. 1) *geheel verwoesten*, b. v. *het gebied des vijands*; 2) *perpopulatus*, (passive) *geheel verwoest*.

Perportans, tis, partic. *ergens heen brengend* (b. v. *een schip den bult*).

Perpotatio, ònis, f. *het zuipen, drinkgelag*.

Perpoto, avi, atum, i. *langen tijd doordrinken, zuipen*.

Perprimo, essi, essum, 3. 1) *doordrukken* (eenig vocht); 2) *drukken*, cubile, poët, (er op liggen); tp. *aliquam*, *iemand sterk dringen*.

Perpropere, adv. *zeer haastig, zeer schielijk*.

Perprosper, përa, përum, adj. *zeer voorspoedig* (b. v. *gezondheid*).

Perprürisco, z. P. en S. 3. *zeer vurig, driftig worden*.

Perpugnax, acis, adj. *zeer gaarn strijdend*.

Perpulcher, chra, chrum, adj. *zeer schoon*.

Perpurgor, avi, atum, i. *reinigen*, b. v. se, *purgeren*; tp. *locum*, *eene stof geheel afhandelen*; *rationem*, *eene rekening in orde brengen*.

Perpulsillum, adv. dem. *zeer weinig*.

Perputo, avi, atum, i. *verhalen, uit één zetten* (b. v. *den inhoud van iets*).

Perquam, adv. *zeer*, b. v. *perquam pauci*, *zeer weinigen*.

Perquiso, sivi, situm, 3. 1) *opzoeken*, (menschen, dingen); 2) *naar iets onderzoeken, vragen*, b. v. *naar den weg, den ingang*.

Perquisite, adv. *naauwkeurig, scherp* (b. v. *onderzoeken*).

Perquisitor, oris, m. *die naar iets vraagt, iets opzoekt*.

Perraro, adv. *zeer zelden*.

Perrarus, a, um, adj. *zeer zelden*; -um erat, *het was zeer zelden*.

Perréconditus, a, um, adj. *zeer verborgen* (*handelwijze*).

Perrépo, psi, ptum, 3. *on gebruikelijker* *Perrépro*, avi, atum, i. 1) *doorkruipen* (d. i. *doorwandelen*), b. v. *de straten, de stad*; 2) *naar iets toe kruipen* (d. i. *gaan*).

Perridiculis, adv. *zeer belagchelijk*.

Perridiculus, a, um, adj. *zeer belagchelijk*, b. v. *leer, levenswijze*.

Perròg, avi, atum, i. *rondvragen, gew. sententias, de stemmen der raadsheeren* (opnemen).

Perrumpo, rüpi, ruptum, 3. 1) *doorbreken*, b. v. *eene slagorde*; *paludem*, *eene moeras door trekken*; tp. *legem*, (*overtreden*); *periculum*, (*te boven komen*); 2) *doorbreken, doordringen* (b. v. *midden door de vijanden, in de stad*); 3) *lets aan stukken breken* (*vlootten, eene rib enz.*); tp. *vernietigen, te niet doen, fastidia, quaestiones*.

Persaepe, adv. *zeer dikwijls*.

Persaevus, a, um, adj. *zeer woedend*.

Persalse, adv. tp. *zeer bijtend, zeer geestig*.

Persalutatio, ònis, f. *begroeting, herhaalde begroeting*.

Persaluto, avi, atum, i. *begroeten* (den een na den anderen).

Persancte, adv. *zeer heilig, bij hoog en laag*, b. v. *zweren*.

Persano, avi, atum, i. *geheel genezen*.

Persapens, tis, adj. *zeer wijs*.

Persapienter, adv. *zeer wijselijk*.

Perscienter, adv. *zeer verstandiglijk*.

Perscindo, scidi, scissum, 3. *doorscheuren* (b. v. *de wind eene wolk enz.*)

Perscitus, a, um, adj. *zeer vernuftig of goed*.

Perscribo, psi, ptum, 3. 1) *uitvoerig schrijven*; *alicui rem gestam*, *iemand eene gebeurtenis*; *res populi romani*, *de romeinische geschiedenis schrijven*; *orationem ad aliquem*, *iemand eene geschrevene redevoering zenden*; 2) *inschrijven, aantekenen*; *usuras, de rente*; *senatus consultum*, *een Senaatsbesluit ontwerpen*; *alicui pecuniam*, *iemand geld* (door een *adsignatie*) *betalen*; 3) *iemand iets schriftelijks melden*; it. *iets in schrift overzenden*; 4) *vol uit schrijven* (niet verkorten); 5) tp. *een voorwerp, dat men ziet, naauwkeurig opnemen*.

Perscriptio, ònis, f. 1) *elk schriftelijk opstel*, b. v. *van een Senaatsbesluit*; 2) *aanwijzing van geld, adsignatie*; *falsae perscriptiones*, *valse rekeningen, kwitantien*, enz. (*waardoor iemand de ontvreemding van 's lands gelden wil bedekken*).

Perscriptor, oris, m. *die iets* (b. v. *eene verordening*) *opstelt*.

Perscrutatio, ònis, f. *navorsching, onderzoeking*.

Perscruto, avi, atum, i. *en gev.* *Perscrutor*, atus sum, i. *doorzoeken, visiteren* (iemand, alles in een huis); tp. *eens zaak navorschen, iets onderzoeken*, b. v. *een gevoelen, de natuur eener zaak*.

Persëco, secüi, sectum, i. *eig. opensnijden of doorsnijden* (b. v. *eene zweer*); tp. *vitium*, *een gebrek uitroccijen*.

Persëcutio, ònis, f. *geregelijke vervolging of aanklagt*.

Persëdeo, sedäi, sessum, 2. *langen tijd of altijd ergens zitten*, b. v. *te paard*.

Persëgnis, e, adj. *zeer traag* (geheel zonder vuur) b. v. *een gevecht*.

Persënesco, ui, z. S. 3. *zijn ouderdom ergens doorbrengen*.

Persënex, is, adj. *zeer oud*.

Pensentia, nsl, nsum, 4, poët, *voeten* (b. v. *zorgen*); it. *merken, bezierken*.
 Persentisco, z. P. en 8. 3. *beginnen te merken*; it. *gewaar worden*.
 Persëquor, secütus sum, 3. in 't alg. *eent zaak vervolgen*, b. v. *iemands voetspoor*; litus, *langs den oever gaan*; it. *iets vervolgen*, b. v. *vianden, wilde dieren enz.*; tp. a) *iets drijven, doen*, b. v. *artes*; vitam vagam, *een ongestadig leven leiden*; omnes vias, *alle wegen inslaan*, (alle middelen bij de hand nemen); b) *iets trachten te bereiken*, *nastreven*, *voluptates*; c) *iets navolgen*; d) *iemand gelijk geven* (in zijne beschouwing eener zaak en zich daarnaar schikken); e) *wreken*, b. v. *den dood, de beledigingen van iemand*; f) *geregteijk vervolgen*, *trachten te beweren of te verkrijgen*, b. v. *zijn recht*; g) *voortzetten*, *een begonnen werk*; vitam inopem, *armoedig leven*; h) *volvoeren* (bevelen, iets dat men heeft begonnen); i) *iets z. v. a. met zijne gedachten vervolgen* = *overdenken*; it. *met de pen, dus* = *het beschrijven, verhalen, voordragen*.
 Persëverans, tis, adj. *bestendig, volhardend* (b. v. *ijver*).
 Persëveranter, adv. *volhardend, bestendig* (b. v. *den Staat beschermen*).
 Persëverantia, ae, f. *volharding*, b. v. in 't *belageren*; bellis, *langdurige oorlog*.
 Persëvero, ävi, ätum, 1. 1) *standvastig bij iets volharden*, b. v. *bij zijn gevoelen, in zijne ondeugden*; bellis *continuis, aanhoudend oorlog voeren*; 2) *voortgaan, verder gaan*.
 Persëverus, a, um, adj. *zeer gestreng*, b. v. *eene heerschappij*.
 Persicus, a, um, adj. *zeer droog*.
 Persicus, a, um, adj. (*perzische*) *Persisch*; persica malus of alleen persicus, i, f. *perzikboom*; persicum, i, n. *een perzik*; persica, ðrum, n. *de persische geschiedenis*.
 Persidëo, sëdi, sessum, 2. *blijven zitten* (b. v. *de ryp*).
 Persido, ëdi, essum, 3. *zich ergens vast zetten* (b. v. *water enz.*)
 Persigno, ävi, ätum, 1. 1) *opteekenen*, 2) *beteekenen* (met teekens voorzien).
 Persimilis, e, adj. *zeer gelijk*, b. v. *een standbeeld*.
 Persimplex, Ycis, adj. *meet eenvoudig of ongekunsteld* (b. v. *levenswijze*).
 Persisto, sëti, z. S. 3. *hardnekkig bij iets volharden*.
 Persolla, ae, f. dem. *mombakkesje* (als scheldwoord, zoo veel als *apengezigt*, of iets dergelyks).
 Persöls, a, um, adj. *geheel alleen*.
 Persolvo, vi, solütum, 3. 1) *losmaken, ontbinden* = *oplossen*, b. v. *eene twijfeling, vraag*; 2) *betalen of geven* (hetgeen men schuldig is), b. v. *iemand eene som gelds*; grates en gratiam, *dank betalen*; militibus stipendium, *den soldaten soldij betalen*; vota, *geloften betalen* (soldoen); promissum, *zijne belofte voldoen*; poenas alicui, *gestraft worden door iemand* (z. v. a. *voete betalen*); epistolae, *een brief beantwoorden*.
 Persöna, ae, f. (dit woord, dat gew. van

personare, = *doorklinken, afgeleid wordt, schijnt beter als een niet-zamengesteld woord, en met ons persoon vergeleken te moeten worden*); in 't alg. *een beeld* (*beeldje*), b. v. *dat een mensch voorstelt*; dan vooral *het masker der tooneelspelers* (hetwelk het geheele hoofd bedekt); tragica, *een masker van een treurspeler*; tp. a) *een persoon* (mensch, als individu), b. v. *mea persona, mijn persoon*; b) *de rol of persoon, die iemand voorstelt*, in 't alg. in 't *leven*, b. v. *personam accusatoris capere, deponere*, (*aannemen, afleggen*); *alienam personam ferre*, = *zich vermommen*; v. d. *de ral van een tooneelspeler*, b. v. *parasiti*.
 Persönätus, a, um, adj. *gemaškerd*; tp. *schijnbaar* (b. v. *gelukzaligheid, grootheid*).
 Persöno, ävi, ätum, 1. 1) z. v. a. *doorklinken* = *met geschreeuw enz. vervullen* (eene plaats); *aurem*, poët. *iemand in 't oorschreeuwen*; 2) *(van menschen) luid schreeuwen*; *citharä*, poët. (*er op spelen*); 3) *weerklinken van iets* (b. v. *het huis van gezang*); 4) *iets doen hooren*; *dat het overal klinkt*; *rem in angulis*, *de gehoorzalen van iets doen weergalmen*.
 Persorbëo, ëre, z. 2. *inslurpen*.
 Perspecte, adv. *verstandig*.
 Perspecto, äre, 1. 1) *overal rondzien*; 2) *toezien, aanschouwen*.
 Perspëculor, äri, 1. *naauwkeurig naversehen*.
 Perspergo, si, sum, 3. tp. z. v. a. *bestrooijen*, b. v. *orationem sale, eene rede met geestigheid*.
 Perspicäcitas, ätis, f. *scherpzinnigheid, diep doorzigt*.
 Perspicax, äcis, adj. *scherpzinnig*, ad aliquam rem, in iets.
 Perspicibilis, e, adj. *zigtbaar*, *splendor solis*.
 Perspicientia, ae, f. *inzigt, kennis*, b. v. *de waarheid*.
 Perspicö, spezi, spectrum, 3. 1) *doorzien* (door een tuyn enz.); 2) in 't alg. in iets zien (in een brief); it. *iets aanschouwen* (b. v. *den hemel*); tp. *naauwkeurig onderzoeken*, b. v. *een huis, zich zelf*; *virtutem, fidem, niemands bekwaamheid, trouw naauwkeurig leeren kennen*; *virtus perspecta, beproefde dapperheid*.
 Perspicüe, adv. *zigtbaar, duidelijk*; *perspicue fakum, oogenschiynlijk valsch*.
 Perspicütas, äris, f. *doorschijnendheid*; tp. *het klaarlijkelyke eener zaak*.
 Perspicuus, a, um, adj. *doorschijnend, helder*, b. v. *water, edelgesteente*; tp. *oogenschiynlijk, klaarlijkelyk*; *perspicuum est, het is duidelijk*.
 Perspiro, ävi, ätum, 1. *waaijen*.
 Persterno, z. Perstratus.
 Perstümlo, ävi, ätum, 1. *sterk aanzetten tot iets*.
 Persto, Yti, ätum, 1. *staan blijven* (een boom, mensch); tp. *volhouden in, blijven bij iets*, b. v. *bij een gevoelen, in zijne onbeschaamdheid*; *nihil perstat, niets houdt stand*.
 Perstratus, a, um, partic. eig. *bedekt met iets*; via perstrata (silice), *een bestraatte weg*.
 Perstrepo, üi, ätum, 3. *een groot geschreeuw maken*.

Perstringo, inxi, ictum, 3. 1) *aanbinden*, b. v. *wijnstokken*; 2) *ligt wonden*, b. v. *iemand's zijde*; solum aratro, *den grond omploegen*; tp. *horror perstringit spectantes, huivering beying de aanschouwers*; aliquem facetiis *perstringere*, met iemand den gek steken, *persifleren*; aliquem suspicione, (*beleedigen*); rem breviter, *eene zaak kort aanroeren (met woorden)*; 3) *stomp maken (een zwaard enz.)*; tp. oculos, *de oogen blinden*; aciem animi, *het gemoed begoochelen*.

Perstruo, struxi, structum, 3. *opbouwen*, *parietem*.

Perstudiose, adv. *met grooten ijver*, *zeer begeerig*, b. v. *hooren*.

Perstudiosus, a, um, adj. *zeer ijverig in iets*, b. v. *literarum*, in de wetenschappen.

Persuadéo, si, sum, 2. *eig. bepraten, overreden*; alicui, 1) *iemand overhalen om iets te doen (met ut)*; persuadet, ut ad hostes transeat, *hij haalt hem over, om tot de vijanden over te gaan*; 2) *iemand overreden, dat iets zoo is (met den inf.)*; persuadetur mihi (*zeldzamer persuadeor*), *men overreedt mij*; persuasit mihi, se hoc facere, *hij heeft mij overreed (wijs gemaakt), dat hij dit doen zou*; persuasum mihi est of persuasum habeo, *ik ben overtuigd*; persuasissimum habere, *voór geheel uitgemaakt houden*.

Persuasibilis, e, adj. *waaryan zich iemand gemakkelijk overreden laat*.

Persuasio, ónis, f. *overtuiging, die men geeft of die men heeft*; dicere apposite ad persuasionem, *overtuigend spreken*.

Persuasrix, icis, f. *eene overreedster*.

1. **Persuasus**, a, um, z. **Persuadeo**.

2. **Persuasus**, us, m. *overtuiging of overreding (waarmede iemand iets doet enz.)*.

Persubtilis, e, adj. *zeer schrander*, b. v. *vernunft*; tp. *eene rede*.

Persulto, avi, átum, 1. *over iets heen springen of in 't alg. ergens op rond loopen*, (b. v. op het vijandelijk gebied).

Pertaesca, taesum est, z. S. 3. *impers. iets moede worden*; pertaesum est (me), *ik ben; worde moede*, b. v. *negotii suscepti, eene op mij genomene zaak*; ook met den acc., b. v. *ignaviam suam, zijne werkeloosheid*.

Pertégo, xi, crum, 3. *dekken, bedekken*, b. v. *een huis*; tp. *weldaden met weldaden*.

Pertendo, di, sum en tum, 3. 1) *zich ergens heen begeven*, b. v. *naar het leger*; 2) *iets doorzetten, bij iets blijven*.

Pertento, ávi, átum, 1. *eig. door en door betasten*; tp. 1) *iemand op de proef stellen, uitvorschen*; 2) *iets overleggen, overdenken*, b. v. *de geheele oorzaak*; 3) *poët. iemand overvallen (vrees, vreugde)*.

Perténtius, e, adj. *zeer dun (zand)*; tp. *zeer onbeduidend, zeer gering*, b. v. *hoop, onderscheid, argwaan*.

Pertérebro, ávi, átum, 1. *doorboren*, b. v. *eene zaak, een steen*.

Pertérgo of **ergo**, si, sum, 2 en 3. *afwisschen (vaten, eene tafel)*; tp. *poët. pupillas, oculos, (aanraken, als b. v. het licht de lucht doet)*.

Pertéro, trivi, trítum, 3. *aan stukken wrijven, drukken (óezien)*, z. ook *pertritus*.

Perterréfacto, facti, factum, 3. *verschrikken, vrees aanjagen*.

Perterréo, úi, ítum, 2. *iemand zeer verschrikken*, b. v. *door de grootheid van straf*; timore *perterritus*, uit vrees; ab aeuibus, *iemand voor zijn huis een afschrik geven*.

Perterrécrepus, a, um, adj. *poët. verschrikkelijk bruischend, scurrikkelyk ratelend*, b. v. *als de donder*.

Pertexo, úi, xtum, 3. 1) *iets met allerhande dingen versieren (een kamer)*; 2) *tp. iets uitvoeren (met woorden)*; it. = *iets ten einde brengen (iets in schrift enz.)*.

Pertéca, ae, f. *een lange stok (om iets af te slaan)*; it. *een maastok*.

Perticalis, e, adj. *tot staken dienstig*.

Pertiméfactus, a, um, partic. in vrees gebracht, *verschrikt*.

Pertimesco, úi, z. S. 3. *zeer vreezen, in groote vrees zijn*.

Pertínácta, ae, f. *eig. het vasthouden*; tp. *hardnekkigheid (in het goede en slechte)*.

Pertínácter, adv. *zeer vast (b. v. steken)*; tp. *hardnekkig (in een goeden en slechten zin)*; it. *aanoudend (b. v. lichten)*.

Pertínax, ácis, adj. *vasthoudend*, b. v. *de yinger*; tp. a) *aanhoudend*, b. v. *pijn, strýd*; b) *volhardend*, b. v. *dapperheid*; c) *hardnekkig*, b. v. in het redetwisten.

Pertínéo, úi, entum, 2. 1) *zich tot aan iets uitstrekken*, b. v. *tot aan de zee, aan de rivier*; *de zenuwen door het gansche lichaam*; tp. *zich tot iemand uitstrekken*; a) *plaats hebben bij iemand (b. v. liefde, goedheid)*; suspicio, facinus *pertinet ad, (vals op dezen of dien, moet men dezen of dien toeschrijven)*; b) *op iets betrekking, invloed enz. hebben*; it. *tot iets behooren (b. v. tot het leven)*.

Pertóllero, ávi, átum, 1. *verdragen, dulden*.

Pertorquéo, ére, 2. *poët. verdraaijen, vertrekken*, als b. v. *iets bitterz iemand den mond*.

Perttractio, ónis, f. *de behandeling van iets*, b. v. *van een dichter, van den Staat*.

Perttracto en **Pertrecto**, ávi, átum, 1. *betasten, met de hand*, b. v. *den kop van een wild dier*; (poët. met de vogel); tp. *een voorwerp behandelen*, b. v. *de gemoeederen der menschen (weten te roeren)*; rem cogitatione, *eene zaak doordenken*.

Pertráho, traxi, tractum, 3. *hier geweld ergens heen trekken of sleeven (b. v. naar het leger)*; it. in 't alg. *ergens heen lokken (b. v. in eene hinderlaag)*.

Pertranséo, irc, 4. 1) *door iets gaan, doordringen (b. v. lichtstralen)*; 2) *tp. iemand voorbij gaan (de dood)*.

Pertranslúcidus, a, um, adj. *zeer doorschijnend*.

Pertristis, e, adj. 1) *zeer treurig (een gedicht)*; 2) *zeer somber (een mensch)*.

Pertritus, a, um, adj. z. v. á. *geheel afgesleten, gemcen, afgezaagd*, b. v. *eene vraag*.

Pertumultúöse, adv. *met groot geschreeuw*, b. v. *een berigt overbrengen*.

Pertundo, túdi, túsum, 3. *doorstooten, ergens een gat door maken*.

Perturbāte, adv. *verward (spreken)*.
Perturbātio, ōnis, f. *verwarring, b. v. des legers; caeli, een sombere, bewolkte hemel; tp. verwarring, oneensheid, b. v. der gemoederen; perturbationes, hartstogten*.
Perturbātrix, icis, f. *eene verwarster*.
Perturbo, āvi, ātum, 1. *in verwarring, wanorde brengen (b. v. de reizen, het gemoed, temands rust (storen)); pactiones, otium, (verbreken, schenden)*.
Perturpis, e, adj. *zeer schandelijk, zeer onwelyvoeglijk*.
Perunctio, ōnis, f. *het besmeren (met olie), zalving*.
Pérungo, nxi, nctum, 3. *geheel besmeren, b. v. met olie, hef; nardo perunctus, gezalfd met (= wasemend van) Nardus*.
Péurbānus, a, um, adj. 1) *een groot bevolkerd naar der stad Rome; 2) tp. zeer welgemaakterd, beschaafd (als een stedeling)*.
Péurgéo, ursi, z. S. 2. *zeer bij iemand aanhouden, alliquem*.
Péruro, ussi, ustum, 3. 1) *in 't alg. door en door branden, b. v. door brandenden invloed kwetsen, b. v. frigore aliquid, iets door koude branden, d. i. kwetsen; terra gelu perusta, poët. = vast bevrozen; fragmenta galcae perurunt tempora, poët. (kwetsen de slapen van het hoofd); scolla perusta, poët. van rondsom verschrooide hals; peruri febre, in de hitte van de koorts liggen; coma sole perusta, poët. (zwart gebrand); tp. ontvlammen (iemand door toorn enz.); aestu (amoris), inani gloria perustus, ontvlamd door liefde, door ijdelen roem; 2) verbranden = door vuur vernietigen, b. v. ossa etc.*
Pérrūtilis, e, adj. *zeer nuttig*.
Pervādo, si, sum, 3. *elg. door iets gaan, of in 't alg. ergens heen gaan, doordringen, b. v. in het leger; incendium per agros, fama urbem pervadit, (verspreidt zich enz.)*
Pervāgātus, a, um, adj. *zeer bekend, b. v. een vers, gedicht*.
Pervāgor, ātus sum, 1. 1) *rondswalen; omnibus in locis, overal; 2) doordwalen, doorreizen, b. v. den aardbodem; tp. honos nimium pervagatur, (wordt te algemeen)*.
Pervāgus, a, um, adj. *poët. rondswalend*.
Pervālēo, ūi, z. S. 2. *veel vermogen*.
Pervārie, adv. *zeer verschillend, b. v. verhalen*.
Pervāsto, āvi, ātum, 1. *geheel verwoesten, verdolgen (een gebied)*.
Pervēho, vexi, vectum, 3. 1) *ergens heen voeren (met een rijtuig, met paarden); pervelli, ergens heen varen, rijden, b. v. aan de haven, in eene stad; tp. perveli, tot iets komen, geraken (b. v. tot het gewenschte einde); 2) doorvoeren; perveli, doorvaren, b. v. oceanum*.
Pervello, i, z. S. 3. *uittrekken, afstrekken; b. v. alicui aures, iemand het oor; tp. a) poët. prikkelen, b. v. de maag door scherpe spijzen; b) iemand kwellen (als pijn, ongeluk); it. door woorden kwellen = doorhalen, berispen (iets)*.
Pervēno, vēni, ventum, 4. *ergens komen (in zekerheid; op den top des bergs); tp. ad*

principatum, in Senatum, in amicitiam alicujus, aan de opperheerschappij enz.; ad aures alicujus, iemand ter ooren komen; in maximam invidiam, zeer gehaat worden; hereditas pervenit ad etc., (vals iemand ten deel); aliquid pervenit ad aliquid, iets komt (bij opklimming) tot iemand; aunona pervenerat ad, (was zoo en zoo hoog gerezen); verba aures pervenientia, poët., voor ad aures.

Pervēnor, ātus sum, 1. *doorjagen = zorgvuldig; met drift, doorzoeken (b. v. de stad)*.

Perverse, adv. *verkeerd, niet goed (b. v. zien, zich van eene zaak bedienen)*.

Perversio, ōnis, f. *verplaatsing van de gewone orde der woorden*.

Perversitas, ātis, f. *verkeerdheid (b. v. van menschen, gevoels)*.

Perversus, a, um, adj. 1) *stell, b. v. eene rots; 2) verkeerd (b. v. oogen; tp. b. v. zeden, een mensch); perversum, slechtheid*.

Perverto, ti, sum, 3. 1) *omdraaijen, b. v. ollam, een pot (draaijen); tp. doen veranderen = afvallig maken (eene stad); 2) omver werpen (b. v. hoopen, torens); tp. a) vernietigen, bederven, b. v. eene magt, vriendschap, zeden; aliquid, iemand geheel van zijn stuk brengen, ontzetten*.

Pervespēri, adv. *'s avonds zeer laat*.

Pervestigāto, ōnis, f. *tp. zorgvuldige onderzoek, b. v. eener wetenschap*.

Pervestigo, āvi, ātum, 1. *opsporen, doorzoeken (van jagthonden); tp. nauwkeurig onderzoeken*.

Pervētus, ēris, adj. *zeer oud, b. v. vriendschap, stad*.

Pervētustus, a, um, adj. *zeer oud, b. v. woord*.

Perviciācia, ae, f. *hardnekkigheid, volharding, verduring*.

Perviciācus, adv. comp. *volhardender, hardnekkiger, b. v. wederstand bieden*.

Pervicax, ācis, adj. *hardnekkig, volhardend (in 't goede en kwade); recti, in het goede*.

Pervidēo, vidi, visum, 2. 1) *doorzien; sol pervidet omnia, (doorziet alles); tp. doorzien, nauwkeurig inzien; it. beschouwen, onderzoeken; 2) iemand (die afwezig was) wederzien*.

Pervigēo, ūi, z. S. 3. *elg. zeer krachtig zijn; opibus, zeer magtig zijn*.

Pervigil, ilis, adj. 1) *zeer waakzaam of ook langen tijd door wakend; 2) hetgeen men doorwaakt, nox*.

Pervigilāto, ōnis, f. *het waken (b. v. den nacht door)*.

Pervigilāta, ae, f. *het waken, den nacht door*.

Pervigilātus, i, n. *het waken des nachts; it. een godsdienstig feest bij nacht*.

Pervigilo, āvi, ātum, 1. 1) *doorwaken (den nacht); nox pervigilata in mero, poët., (onder den wijn doorwaakt); 2) den nacht doorwaken*.

Pervilis, c, adj. *zeer goedkoop, zeer gering, b. v. prijs van granen*.

Pervinco, vici, victum, 3. 1) *zegevelen, overwinning over iets behalen; sententia pervicit, (ging door bij den Senaat); 2)*

overwinnen (b. v. iemands eigenzinnigheid); it. aliquem pervincere, = het bij iemand doorzetten dat enz.; it. iemand overwinnen = overtreffen.

Perviridis, e, adj. zeer groen.

Pervivo, vixi, victum, 3. tot aan een zeker tijd iet leven; ad summam aetatem, zijn leven tot den hoogsten ouderdom rekenen.

Pervivo, a, um, adj. waar men door gaan of komen kan (een woud, eene rivier); aedes, (dat open staat); pervium, een doorgang; tp. pervivus ambitioni, voor eerzucht toegankelijk.

Pervulito, avi, atum, 1. doorvliegen.

Pervulo, avi, atum, 1. doorvliegen, b. v. een gebouw; it. in 't alg. doorrijen (loopend of rijdend); tp. ergens heen gaan (b. v. de geest).

Pervulo, vi, z. S. velle, zeer wenschen (b. v. iets te zien); pervellim en pervellem, ik wensch zeer (NB. het praesens bezigt men, als hetgeen men wenscht nog mogelijk is).

Pervulito, avi, atum, 1. eig. omwentelen; tp. (van boeken) vlytig in dezelve lezen.

Pervolvo, volvi, vólutum, 3. rond wentelen, her- en derwaarts trekken; in luto, in het slijk.

Pervorse, adv. z. Pervorse.

Pervulgatus, a, um, adj. algemeen bekend; it. zeer algemeen (b. v. een roost).

Pervulgo, avi, atum, 1. 1) algemeen verspreiden (b. v. een geschrift); of in 't alg. algemeen maken, b. v. belooning; se omnibus, zich aan allen prijs geven; operam suam, (overal aanbieden); 2) poët. doorloopen, b. v. het zonlicht den hemel.

Pes, pëdis, m. (πῦς) in 't alg. een steunpunt: 1) de voet (van menschen en dieren); pede presso, met rusten voet = met gestotene gelederen; pede collato, voet aan voet (by het aanrukken); se in pedes conijcere, ylings de vlygt nemen; pedibus, te voet, dikwyls ook te land in tegenoverstelling van ter zee, b. v. iter facere, conficere, reizen; ante pedes allicujus procumbere, zie allicui ad pedes provolvere of provolvi, zich voor iemands voeten werpen; descendere ad pedes, afstijgen, om te voet te strijden; pedibus iter ingredi, eene voetreis gaan doen; pedibus merëri, onder het voetvolk dienen; tp. trahantur ista pedibus, daarmed moge men omspringen, zoo als men wil; manibus pedibusque, met handen en voeten (met alle magt), b. v. zich tegen iemand verzetten; sub pedibus tuis, onder uwe magt; stans pede in uno, op één voet staande = met gemak, b. v. verzen maken; nec caput nec pes apparet sermonum, (zij hebben kop noch staart); 2) de voet van tafels en banken en andere gereedschappen; pes veli, het touw, waarmede de onderste hoek van het zeil aan de zijde van het schip vastgebonden werd, v. d. pede aequo, pedibus aequis navigare, met gelijkelyk opgezwellene zeilen varen = met volle zeilen varen (in tegenoverstelling van: uno pede navigare, laveren, als slechts zijde van het zeil naar den

wind is gekeerd); ook is pes de steel aan eene vrucht, vooral aan eene druif; tp. (poët.) de voet van het water = deszelfs loop; crepante desilit pede, springt ruischende neder; 3) de voet als maat; tp. een voet breed, b. v. land; unum pedem discedere, een voet, eene schrede uit den weg gaan; pede suo se metiri, zich naar zijn eigen maat (maatstaf) meten; 4) een voet van een vers, ook soort van vers; pedibus claudere verba, (poët.) verzen maken; pes Lesbicus, (Lesbische = Sapphische dichtsoort).

Pessime, adv. superl. allerslechtst, b. v. iets vertoonen; metuere, het ergste vreezen.

Pessimus, a, um, adj. superl. zeer slecht, de of het slechtste; it. zeer dattel, b. v. puella; pessimum fieri, zeer slecht (zeer ziek) worden; pessimum, publicum, een groot onheil voor den Staat.

Pestilus, l, m. (πῆστος, van πῆστος, πῆστος, = pangou, een grendel; pessulum ostio obdere, de deur toegrendelen.

Pessum, accus. m. (verw. met πῆστος, de grond) op den grond; pessum ire, op den grond neer zinken; tp. te gronde gaan; pessum do of pessumdo of pessundo, 1. te gronde brengen, geheel vernielen, b. v. de vijandelijke troepen.

Pestifer, fëra, fërum, adj. verderfelijc, onheil aanbrengend (mensch, dier, zaak).

Pestifëre, adv. op eene verderfelijc wijze (b. v. iets bepalen).

Pestiferus, z. Pestifer.

Pestilens, tis, adj. aanstëkend (pest veroorzakend), b. v. ziekte, wind; it. verpest (eene landstreek); tp. verderfelijc (mensch, zaak).

Pestilentia, ae, f. 1) ongezonde lucht (eener landstreek); 2) eene aanstëkende ziekte, pest (ook tp.)

Pestis, is, f. (ons pest) 1) eene ongezonde lucht en de daardoor veroorzaakte ziekte; 2) verderf; allicui pestem machinari, importare, iemand zijn ondergang bereiden; pestem oppetere, poët., te gronde gaan, omkomen; pestem depellere, poët., den dood afweren; tp. eene pest = iets verderfelijcs (mensch, zaak); quaedam pestis hominum, zekere heillooze menschen.

Pëtäsätus, a, um, adj. van een reishoed voorzien; tp. reisvaardig, b. v. voor iemand verschijnen.

Pëtäso, önis, m. een ham (waarsch. de achterschenkel).

Pëtäsus, i, m. (πῆστος, van πῆστος, uitbreiden) een reishoed (vooral van Mercurius); it. eene soort van bedekking over een huis, de kap van een gebouw.

Pëtaurum, i, n. (πῆστος) waarschiyn. een werktuig, waardoor men zich op het toneel in de lucht ophef en weder liet zakken.

Pëtax, äcis, adj. die altijd iets hebben wil.

Pëtesso of Pëtisso, z. P. en S. 3. hevig naar iets streven, laudem, pugnam.

Pëtigo, inis, f. schurft, uitslag op de huid.

Pëtilus, a, um, adj. (waarsch.) dor, mager.

Pëtölus, l, m. dem. 1) een pooze (van een dier); 2) de steel van vruchten.

Pētitō, ōnis, f. 1) *de aanval* (b. v. *houw, steek, worp, streek, slag*); tp. a) *geregelyke aanval*; b) *het staan naar een ambt*; c) *eene geregelyke aanspraak, b. v. op eene erfenis*.

Pētitōr, ōris, m. 1) *die naar een ambt of eerpost staat*; famae, poēt., *die naar roem streeft*; 2) *een aanklager*.

Pētitrix, icis, f. *die naar een ambt staat (eene vrouw)*.

Pētitōris, z. P. en S. 4. (waarsch.) *dringend bidden*.

Pētitus, us, m. poēt., *terrae, het nederzinken op den grond (van zwakte)*.

Pēto, ivi of ii, itum, 3. (*is hetzelfde woord als het grieksche πνάνωμι, oorspr. πνῶν, en ons bidden*): 1) *op iemand los gaan (als vijand of vriend), trachten te verkrijgen*; aliquem malo, *met een appel naar iemand werpen*; aliquem spiculo, *op iemand mikken*; urbem, *op eene stad aanrukken*; it. *naar eene stad reizen*; petere cornu, calce, *stooten (met den hoorn)*; schoppen (met de hoef); altum, *in zee steken*; castra, naves, *naar het leger; scheep gaan*; aequora ima, poēt., *op den bodem der zee duiken*; astra petit mons, poēt., *de berg bereikt de sterren (= is zeer hoog)*; tp. aliquem fraude, insidiis petere, *iemand trachten te bedriegen, te misleiden*; iter petere, *de reis aannemen*; fugam, *trachten te ontvlugten*; altum cursum, *een anderen weg inslaan*; salutem petere fugā, *zijn behoud zoeken in de vlugt*; petere aliquem, *iemand aanvallen (met gebeden)*; precibus petere, *biddeend verzoeken*; petere honorem of alleen petere, *naar een eerpost staan*; principatum, gloriam, *naar de opperheerschappij staan*, *naar roem streven*; feminam, poēt., (*om haar aanhouden*); poenas ab aliquo, *iemand trachten te straffen, zich op iemand te wreken*; 2) *halen, aanbrengen, b. v. water, een brief*; suspirium alte, *diep zuchten*; tp. *iets bij iemand zoeken (b. v. hulp, bescherming)*; is unde petitur, *diegene, dien men voor 't gereg. dagvaart = de aangeklaagde*.

Pētorētum en **Pētorētum**, i, n. (*een Gallisch woord*) *een wagen met vier raderen*.

Pētra, ae, f. (πέτρα) *een groote steen, eene rots*.

Pētracrus, a, um, adj. (πετραῖος) *tusschen steenen groeiend (eene plant)*.

Pētro, ōnis, m. *een hamel*.

Pētrōsa (sc. loca), orum, n. *steenachtige plaatsen*.

Pētilāns, tis, adj. *moedwillig, uitgelaten, dartel* (b. v. *een mensch, eene wijze van spreken*); it. *weelderig*.

Pētilānter, adv. *uitgelaten, dartel, b. v. leven, tegen iemand uitvaren*.

Pētilāntia, ae, f. *die eigenschap eener zaak, waardoor dezelve zich te ver uitbreidt, als, b. v. de tak eens booms; v. d. tp. a) moedwil, dartelheid (van menschen en dieren); b) onachtzaamheid*.

Pētulcus, a, um, adj. poēt. *stootend, b. v. een bok*.

Pēxārus, a, um, adj. *van een wollig kleed voorzien*.

Pexus, a, um, adj. (eig. gekamd) *wollig, nieuw (een kleed)*.

Phāethōntēs, a, um, adj. (φαιθόντιος) poēt. eig. *Phaethontisch*; umbra, *de schaduw van populierboomen*.

Phāethontis, Iūdis, f. adj. (φαιθόντις) poēt. eig. *Phaethontisch*; gutta, *barnsteen*.

Phāethōntēs, a, um, adj. (φαιθόντιος) poēt. *de zon betreffende, ora*.

Phālangae of **Phālangae**, ārum, f. (gr. φαλαγγίς, ons planken) *lange staken, rolhouten (om schepen voort te rollen)*.

Phālangārius, i, m. *die met een staak een last voortschuijft*.

Phālangitae, ārum, m. pl. (φαλαγγίται) *soldaten van den phalanx (bij de Macedoniërs)*.

Phālanx, ngis, f. (φάλαγξ) 1) *in 't alg. eene drom soldaten*; 2) (= testudo) *eene digt op een gedrongene schaar soldaten*; phalangem facere, *een phalanx, een vierkant (een quarré) maken*; 3) *de phalanx der Macedoniërs (eene langwerpige vierkante of bijtelyvormige slagorde en die soldaten zelve)*.

Phālarica, z. Falarica.

Phālērāe, ārum, f. (τὰ φάλαιρα) eig. *iets blanks, blinkends; sieraad, opschik voor paarden en menschen*.

Phālērātus, a, um, adj. *versterd (mensch; paard)*; tp. dicta, *schoon versterde woorden (om iemand te misleiden)*.

Phantāsta, ae, f. (φαντασία) *eene gedachte, een inval*.

Phantasma, ātis, n. (φάντασμα) *eene verschijning, een spook*.

Phārētra, ae, f. (φάρτρα) eig. *eene bewaarplaats, = een koker, bijz. de pijlkoker*.

Phārētrātus, a, um, adj. *van een pijlkoker voorzien*; puer, poēt. = *Amor, Cupido*; virgo, poēt. = *Diana*.

Phārētriger, gēra, gērum, adj. poēt. *een pijlkoker dragende*.

Phārūs, a, um, adj. (φάρυξ) poēt. eig. *het eiland Pharos, en voorts in 't alg. Aegyptische betreffende*; juvenca, = *Io*; turba, *de priesters van Isis*.

Pharmācōpōla, ae, m. (φαρμακοπώλας) *een artzenuyverkooper, apotheker*.

Phāsēlus, i, m. en f. (φάσηλος) *de Phaselus (eene soort van eetbare boonen)*; tp. *een ligt, naar die boonen gelijkend, vaartuig*.

Phāsīanus, i, m. of *phasiana*, ae, f. (sc. avis) *een faisant*.

Phasma, ātis, n. (φάσμα) *eene verschijning, een spook*.

Phāla, ae, f. (φιάλη) *een drinkgereedschap, eene fiool, eene schaal*.

Phiditā, ōrum, n. (φιδίτια) *het gemeenschapelyk en eenvoudig maal der Lacedaemoniërs (waartoe ieder iets medebragt)*.

Phylōlōgia, ae, f. (φιλολογία) *beoefening der wetenschappen; it. kennis der oudheid en derzelyver spraak*.

Phylōlōgus, i, m. (φιλολόγος) *een beminnaar der oudheid, der wetenschappen, een filosoof*.

Phylōmēla, ae, f. (φιλώμελα) poēt. eig. *ene vriendin van zingen = de nachtgegal*.

Philosophia, ae, f. (φιλοσοφία) eig. *de be-*

- geerto naar wijsheid (leer- en lovenswijzheid), wijsbegeerte; -ae, pl. sekten van wijsgeeren.
- Philosophicus, a, um, adj. de wijsbegeerte betreffende, filosofisch.
- Philosophor, atus sum, i. zich op de wijsbegeerte toeleggen.
- Philosophus, i, m. (φιλοσοφος) een vriend der wijsheid, een denker, een wijsgeer.
- Philtrum, i, n. (φιλτρον) een liefdedrank, een toovermiddel om liefde te werkken.
- Phyltra en Phyllira, ae, f. (φύλλα) de bast der linde (waarmede de ouden, b. v. kranzen bonden).
- Phimus, i, m. (φίμυς) de dobbelbeker.
- Phoca, ae, en Phoece, es, f. (φώκη) een zee-kalf.
- Phoebas, Adis, f. (φωβᾶς) eene (door Phoebus) aangeblazene waarzester.
- Phoebe, es, f. Phoëbe of Diana (Apollos zuster).
- Phoebus en Phoebens, a, um, adj. (φωβήιος en φωβίος) poët. van Phoebus afkomstig, hem betreffende, b. v. lampas (poët.), = de zon; ars, de artzjenkunde; sortes, de godspreekten, die hij geeft.
- Phoebigena, ae, f. poët. Phoebus zoon = Esculaap.
- Phoebus, i, m. (Φωβός, van φως, het licht) Phoebus, een bijnaam van Apollo (vooral als zonnegod).
- Phoeniceus of Poeniceus of Punicus, a, um, adj. (φαινικός) (eig. Fenicisch) rood, harmonoos, b. v. een kleed.
- Phoenissa, ae, f. poët. eene Fenicische (b. v. Dido).
- Phoenix, icis, m. (φαινίξ) 1) een Fenicier; 2) de fabelachtige vogel, die volgens de fabelgeschiedenis der Ouden zichzelf vernietigt door brandt, en uit wiens asch een andere geboren werd.
- Phonascus, i, m. (φωναστός) een zangmeester.
- Phosphorus, i, m. (φωσφόρος) poët. de Morgenster (eig. de lichtaanbrenger).
- Phrisis, is, f. (φάρις) eene uitdrukking in eene rede, wijze van uitdrukking.
- Phrenesis, is, f. (φρένις) krankzinnigheid.
- Phreneticus, a, um, adj. (φρενικός) krankzinnig, zinneloos.
- Phrygus, onis, m. een borduurder, b. v. in god (omdat de Frygiers uitmunten in het borduren).
- Phrygius, a, um, adj. eig. Frygisch; vestis, een geborduurd kleed; modi, numeri, kars-togtelijke muziek; Phrygium (sc. carmen) (hetwelk bij het offeren gezongen of liever op de tibia Phrygia gespeeld werd).
- Phthicus, a, um, adj. geringachtig.
- Phthisis, is, f. (φθίσις) gering.
- Phuil Interj. foel!
- Phy, Interj. fi, foel!
- Phylaca, ae, f. (φύλαξ) = custodia.
- Phylacista, ae, m. (φυλακιστής) tp. die niet van iemand's deur weg gaan wil, voor hij betaling ontvangen heeft.
- Phylarchus, i, m. (φύλαρχος) een stamvorst, de opperste van een stam, vooral bij de Oosterlingen (Arabieren, een Emir).
- Physica, ae, f. en -e, es, f. (φυσική) en -a, orum, n. de natuurkunde.
- Physice, adv. op de wijze der natuurkundigen, b. v. spreken.
- Physicus, a, um, adj. (φυσικός) de natuur betreffende, natuurlijk, b. v. de toestand eener zaak; subst. -us, i, m. een natuurkundige.
- Physionomon, onis, m. (φυσιονόμος), die uit iemand's gelaatstrekken zijn karakter kan opmaken, een gelaatkenner.
- Physiologia, ae, f. (φυσιολογία) = physica.
- Physyllis, e, adf. beteeu' men verzoenen of weder goed maken kan.
- Piacularis, e, adf. verzoenend; sacrificium (of alleen piacular) een zoenoffer.
- Piaculum, i, n. 1) elk verzoeningsmiddel, zoenoffer; 2) (poët.) eene misdaad (in zoo ver dezelve verzoend moet worden); committere, inereat, eene slechte daad begaaf; tp. een ongeluk.
- Piamen, onis, n. poët. en piamentum, i, n. verzoeningsmiddel.
- Piatro, onis, f. verzoening der goden (door een offer).
- Piatrix, icis, f. verzoenster, vooral der goden, b. v. door een offer.
- Pica, ae, f. een ekster.
- Picaria, ae, f. eene hut, waar pek gekookt wordt.
- Picatus, a, um, adj. met pek gemengd (wijn); it. naar pek riekend (wijn).
- Picea, ae, f. eene pekken; pijnboom.
- Piceans, a, um, adj. poët. eig. bepekt = diesachtig, b. v. handen (daar alles als 't ware aan blijft kleven).
- Piceus, a, um, adj. (poët.) 1) pikzwart, b. v. eene wolk; rook; 2) uit pek, van pek, ignis.
- Pico, avi, atum, t. met pek besmeeren, bepeken, b. v. vaten; z. ook picatus.
- Pictor, oris, m. een schilder.
- Pictura, ae, f. 1) het schilderen, de schilderkunst; tp. het afschilderen met woorden, b. v. in een gedicht; 2) het blanketten; 3) zene schildery.
- Picturatus, a, um, adj. poët. geborduurd, b. v. een kleed.
- Pictus, a, um, adj. opgesierd, versterd (rede); it. reidenaar.
- Picus, i, m. eene specht.
- Pic, adv. pligtmatig (uit dankbaarheid, liefde en vereering), b. v. colere deos, hartelijk; memoriam. alcuus pie setvare, ic mand's aandachten heilig bewaren.
- Pictae, arum, f. en
- Pierides, a, um, f. (Πιερίδες) de Pieriden = Zanggodinnen.
- Pietus, a, um, adj. (πίετος) (van den Thas-zalischen berg Pietus) de Zanggodinnen betreffende; via, poët., beoefening der dichtkunst; modi, poët., gedichten.
- Pietas, atis, f. een pligtmatig gedrag uit liefde, dankbaarheid en eerbied; 1) (in 't alg. jegens anderen) gerechtigheid, zachtaardigheid, goddelijk; 2) (jegens God) vroomheid; 3) (jegens ouders en kinderen, vrienden, vaderland) hartelijkheid, hartelijke liefde; perspicere alcuus in se pietatem, de hartelijke gezegenheid, liefde van iemand nitdelijk zien.
- Piger, gra, orum, adj. (ωπίος) lusteloos,

- traag*, ad literas scribendas, ad opera militaria, om brieven te schrijven, tot oorlogsverrichtingen; tp. bellum, een langzaam gevoerde oorlog; (poët.) pigra palus, een staande poel; pigri campi, verstijfde velden (door het ijs, door koude); figus, snecta, poët. (lusteloos of traag makend).
- Piget**, ult, z. S. 2. impers. het verariet, me, te etc.; piget mé stultitiæ meæ, morum civitatis, ik erger mij over enz.; quod piget, voor cujus; fateri pigebat, men schaamde zich te belijden.
- Pigmentarius**, i, m. iemand die verwen of zelf verkoopt, een drogist.
- Pigmentum**, i, n. de verw (als stof); tp. 1) kleur = sieraad in eene rede; 2) blanketsel = al te overvloedige versiering eener rede.
- Pignëror**, òris, m. die zich een pand laat geven.
- Pignëro**, ãvi, ãtum, i. verpanden, ten pand geven; tp. animos, den moed verpanden, te pand geven.
- Pignëror**, ãtus sum, i. tp. 1) z. v. a. ten pand nemen (b. v. een teeken der goden als gelukkig voortekenen); 2) zich z. v. a. toe-eigenen, iemand of iets aan zich verbinden (b. v. iemands vrouw).
- Pignus**, òris, n. (schijnt van een oud pego = *πίγος*, *πίγυς* of te stammen, en beteekent dus, alles waardoor iets aan iets anders vastgemaakt wordt) een pand, onderpand (een mensch of eene zaak); pignori dare of opponere, verpanden; pignore contendere of certare cum aliquo, om iets wedden; tp. 1) onderpand = bewijs (der zekerheid van iemands gezindheid enz.), b. v. voluntatis, reconciliatæ gratiæ, van den wil, van wedergekregene gunst; 2) pignora, panden van huwelijksliefde = kinderen (nakomelingen; it. bloederwanten).
- Pigre**, adv. traag (b. v. ergens heengaan).
- Pigresco**, z. P. en S. 3. langzaam, traag worden (van een water, in het loopen).
- Pigrifida**, æe en -es, Ël, f. traagheid, lusteloosheid, nalatigheid; tp. stomachi, werkeloosheid der maag.
- Pigro**, ãvi, ãtum, i. en
- Pigror**, ãtus sum, i. traag en lusteloos zijn; scribere, om te schrijven.
1. **Pila**, æe, f. (verw. met pilum) 1) een mortier (om aan stuk te stooten); 2) een pilaar, b. v. eener brug.
2. **Pila**, æe, f. (i *πίλος*) een bal, d. i. iets rond, (b. v. een kluwen wol, zeepbal); vooral, een speelbal; pila ludere, met den bal spelen.
- Pilanus**, i, m. een Triarier.
- Pilarius**, i, m. iemand, die den bal kunstig kan werpen.
- Pilatum**, adv. met pilaren (iets bouwen).
- Pilatus**, a, um, adj. (poët.) met werpspietsen gewapend, b. v. eene menigte.
- Pilætus**, a, um, adj. die eenen hoed op heeft; fratres pileati, = Castor en Pollux.
- Pilentum**, i, n. een wagen voor vrouwen.
- Pilæolum**, i, n. en **Pilæolus**, i, m. dem. een hoofdje, hoed.
- Pilæum**, i, n. en **Pilæus**, i, m. (gr. *πίλος*, verw. met velo, dekken en ons viilt) een hoed (vooral van vrijgelatenen); servos ad
- pileum* vocare, zynen slaven de vrijheid schenken.
- Pilicrepus**, i, m. die met ballen speelt.
- Pilo**, ãvi, ãtum, i. van haar berooven (een deel des lichaams).
- Pilösus**, a, um, adj. harig, zeer behaard, b. v. wangen.
- Pilüle**, æe, f. dem. een kogeltje; it. eene pil.
- Pilum**, i, n. 1) de stamper; 2) de werpspiets van het Romainsche volk; tp. pilum aliqui injicere, z. v. a. een aanval op iemand doen.
- Pilus**, i, m. 1) eene schaar van Triariers; primum pilus, de eerste linie der Triariers; primum pilum ducere, de eerste linie aanvoeren; 2) (= primipilus of centurio primi pili) de hoofman der eerste linie; it. de hoofmansplaats.
- Pilus**, i, m. (verw. met *πίλος*, z. Pileum) haar (vooral, kora), b. v. aan de oogleden; tp. ne pilo quidem minus, geen haar minder; ne ullum pilum viri boni habet, er is geen goed haar aan hem; non pili facere, poët., niets achten.
- Pinæa**, æe, f. de pijnkers.
- Pinetum**, i, n. een tuin of bosch met pijnboomen.
- Pinëus**, a, um, adj. van pijnboomen, van pijnboomenhout; (poët.) sylva, pijnboomenbosch; ardor, vuur van pijnboomenhout; nux, z. Pineæ.
- Pingo**, pinxi, pictum, 3. (verw. met fingo) 1) schilderen, afschilderen, simulacrum, speciem hominis, beeld, eene menschelijke gedaante; tabulam, eene schilderij maken; tabula picta, eene schilderij; ars pingendi, de schilderkunst, het schilderen; acu pingere, = borduren; tp. schilderen, versieren, b. v. met bloemen enz.; it. afschilderen met woorden; 2) beschilderen, bestrijken, besmeeren, b. v. het voorhoofd met moerbezien; poët. pictæ volucres, bonte vogels; picta arma, met-goud, zilver ingelegd).
- Pinguëdo**, ïnis, f. vettigheid.
- Pinguëtäcto**, fëci, factum, 3. vet maken.
- Pinguesco**, z. P. en S. 3. vet worden (b. v. dieren; it. velden, vruchten enz.); tp. sanguine, met bloed z. v. a. gemest worden (b. v. een veld).
- Pingularius**, i, m. die gaarn vet eet.
- Pinguis**, e, adj. (verw. met *πίλος*): 1) vet (een dier); pingue, het vet; tp. vet = zeer vol van iets, b. v. een veld, haar van balsem; ficus, olivum, (vet, vleezig); vinum of merum, (vet, olieachtig); 2) besmeerd met iets (met sijn, klei); 3) dik voor 't gevoel (b. v. een kleed, lucht, haaf enz.); tp. zonder de behoorlijke scherpte, (b. v. verstand, smaak, woorden); pingui Minerva, op eene plompe, onbeschaafde wijze; A) vetmakend (eene rivier); z. verkwikkend, b. v. rust, slaap, verblijfplaats.
- Pingutiter**, adv. vet (van den grond, van verw).
- Pinguëtudo**, ïnis, f. de vettigheid (eens diers); tp. plomphied (b. v. in het spreken), onhandigheid.
- Pinifer**, fëra, fërum, adj. poët. pijnboomen dragend (b. v. een berg).

- Piniger**, gëra, gërum, adj. pijnboomen dragend (b. v. een hoofd met takken van pijnboomen omkransd).
- Pinna**, ae, f. (verw. met penna) 1) iets vooruitstekends, b. v. eene borstswering of tinne van een muur, van een toren enz.; it. aan een waterrad: de kammen; vervolgens 2) gew. de vinnen der visschen, zelden de vleugels van vogels.
- Pinna**, ae, f. (pinna) de pin- of steekmossel.
- Pinnatus**, a, um, adj. gevleugeld, met vleugels voorzien, b. v. *Kupido*; it. gevederd (een blad).
- Piniger**, gëra, gërum, adj. van vinnen voorzien (b. v. een visch); it. van vleugels voorzien (*Kupido*).
- Pinnoteres**, ae, m. (πιννοτήρ) de pinnewachter (zeedler).
- Pinnula**, ae, f. dem. een vleugeltje; it. eene vin.
- Pinsatio**, ònis, f. het aan stukken stampen.
- Pinso**, pinsi en pinsui, pinsum (pinsitum of pistum), 3. (πίσω) kort stampen of stooten (b. v. meel); tp. aliquem flagro, geducht afrossen.
- Pinus**, us, (en i), f. (πίυς) een pijnboom; (poët.) 1) een schip; 2) een pijnloofkrans; 3) een fakkel van pijnboomenhout, pektoorts.
- Pio**, avi, atum, 1. i) eig. in 't alg. iets op eene bestamelyke wyze doen of uitvoeren, b. v. sacra, pietatem; 2) iets weder trachten goed te maken (b. v. een misslag, een slecht voorteeken); fulmen, door een offer het onheil trachten af te wenden, dat de bliksem voorspelde; 3) iets van zonden zuiveren, reinigen; 4) trachten te verzoenen (eene godheid door een offer).
- Piper**, èris, n. (πίπερ) peper.
- Piperatus**, a, um, adj. gepeperd, met peper gekruid, b. v. azijn.
- Pipilo**, ìre, 1. piepen.
- Pipilo**, ìre, 4. piepen.
- Pipulum**, i, n. en **Pipulus**, i, m. een klagend geschreeuw.
- Pirata**, ae, m. (πυρῆρας) die schepen tracht te rooven, een zeeroover.
- Piratica**, ae, f. zeerooverij, het handwerk eens zeeroovers; -am facete, zeerooverij drijven.
- Piraticus**, a, um, adj. de zeeroovers betreffende, b. v. bellum, de oorlog tegen zeeroovers.
- Pirum**, i, n. eene peer.
- Pirus**, i, f. een peereboom.
- Piscarius**, a, um, adj. de visschen betreffende; hamulus, een vischangel; forum, de vischmarkt.
- Piscator**, òris, m. een visscher.
- Piscatorius**, a, um, adj. het visschen betreffende, b. v. arundo, lina; navis, een visscherspink; forum, de vischmarkt.
- Piscatrix**, icis, f. eene vischvrouw.
- Piscatus**, us, m. 1) het visschen; 2) de vischvangst = de gevangene visschen of in 't alg. visschen, die men klaar maakt om te eten.
- Pisciculus**, i, m. dem. een vischje.
- Piscina**, ae, f. 1) een vischvijver; it. in 't alg. een vijver; 2) een waterbak.
- Piscinarius**, i, m. een liefhebber van visch (die b. v. eigene vischvijvers bezit).
- Piscis**, is, m. (gr. ἰχθύς, een oude vorm van ἰχθίς = regt uit zich bewegend) een visch; pisces, pisces gemini of gemelli, de visschen, het gestarte en teeken van den dierenriem.
- Piscor**, atus sum, visschen.
- Piscosus**, a, um, adj. vischrijk (b. v. eene rivier).
- Pisculentus**, a, um, adj. = piscosus.
- Piso**, z. Pinso.
- Pistillum**, i, n. en **Pistillus**, i, m. een stamp.
- Pistor**, òris, m. een slaaf, die het graan met een handmolen maalde; it. een bakker.
- Pistorius**, a, um, adj. eenen bakker betreffende; opus, her bakkerswerk.
- Pistrilla**, ae, f. dem. = Pistrinum.
- Pistrina**, ae, f. z. Pistrinum.
- Pistrinalis**, e, adj. zich in den stampmolen bevindende (b. v. een zwijn, om daar gemest te worden).
- Pistrinensis**, z. Pistrinalis.
- Pistrinum**, i, n. een stamp- of graanmolen; in pistrinum detrudere, iemand (een slaaf) tot straf in den stampmolen duwen (om daar te werken).
- Pistrix**, icis, f. (πίστρις, πίστρις) 1) een groot zeedier, welligt: de zaagvisch; 2) eene soort van schepen, die waarsch. de gedaante van dit groot zeedier hadden.
- Pistura**, ae, f. het stampen (van graan).
- Pisum**, i, n. (πίσω) eene erwt.
- Pythæctum**, i, n. dem. (πυθαίκτη) een aapje.
- Pituita**, ae, f. (ὑί is éne lettergreep) slijm (in het ligchaam, aan boomen; it. eene ziekte der hoenders, de snot).
- Pituitosus**, a, um, adj. vol slijm, slijmerig (b. v. een mensch).
- Plus**, a, um, adj. 1) pligmatig gezind of handelend jegens God en de menschen; in parentes, in liberos, liefsterijk gezind jegens enz.; uxor, eene regtschapene, tederbeminende echtgenoot; contra jus piumque, tegen regt (het geen uitwendig is) en billijkheid (teder gevoel); 2) regelmatig, billijk, b. v. droefheid, oorlog; 3) pii, de zaligen (afgestorvenen).
- Pix**, piceis, f. (πίσσα) pek, pik; it. vloeibaar pek.
- Placabilis**, e, adj. verzoenlijk, inimicis, jegens vyanden; ad preces, van het verhooren van gebeden genegen; placabilis est, het is biter om te verzoenen.
- Placabilitas**, òtis, f. verzoenlijkheid.
- Placamen**, imis, n. een verzoenings-, bevreëdigingsmiddel.
- Placamentum**, i, n. = Placamen.
- Placate**, adv. met een gelaten gemoed (b. v. verdragen).
- Placatio**, ònis, f. verzoening (der goden).
- Placatus**, a, um, adj. eig. in 't alg. bedaar = zacht (b. v. leven, mensch), b. v. placatissima quies; placatiore animo aliquid facere.
- Placenta**, ae, f. (gr. ὀ πλακῶν) een koek.
- Placéo**, ti (en placetus sum), Itum, 2. iemand behagen (= aangenaam zijn); velle placere alicui, iemand ergens in trachten genoegen te geven; placere sibi, met zichzelf inagnemen zijn; placet mihi, tibi etc., ik ben, gij zijt van meening enz.;

senatus placuit, ut etc., (of met den infim.); de Senaat heeft besloten, goedgevonden, dat enz.; placitum est, men heeft goedgevonden, besloten; placitac sunt, = placuerunt, z. ook placitum.

Placide, adv. kalm, bedaard, gelaten, b. v. spreken, iets verdragen.

Placidus, a, um, adj. rustig, kalm (mensch, dier, rivier, zee, slaap, rede, vrede enz.); urbs, eene bevriende stad; placidum reddere, iemand doen bedaren; se dare alicui placidum, zich jegens iemand vriendelijk, goedig betoonen.

Placito, are, i. bevallen.

Placitum, i, n. 1) zoo als het iemand bevalt, b. v. ultra placitum; 2) meening, uitspraak (der geneesheeren).

Placo, avi, atum, i. (eig. vriendelijk maken) bedaren (b. v. den toorn der goden, de wangunst, iemand); aliquem alicui, iemand met een ander verzoenen; tp. bedaren, b. v. aequor, ventrem; z. ook placatus; 2) trachten te bedaren.

1) Plaga, ac, f. (πλάγῃ) 1) een slag; plagas pati, perferre, accipere, slagen verduren, krijgen; plagam injicere, infligere, inferre, imponere, iemand een slag toebrengen; 2) een slag, in zoo ver hij wondt = eene wonde; tp. een slag = ongeluk, dat iemand 'rest; plaga petitioni injecta est, het staan naar den post heeft een grooten stoot = verhindering gekregen.

2) Plaga, ac, f. (adv. met τὸ πλάγιον = latus) 1) de wereld- of hemelstreek; aetheria, poët., de lucht; 2) in 't alg. eene streek, een distrikt; 3) een net, jagersnet; tendere, spannen; tp. plagae, valstrikken; se impedire in plagas, zich in valstrikken wikkelen.

Plagarius, i, m. 1) (welligt) een slavenrondeelaar; 2) iemand die eens anders schriften voor de zijne uitgeeft.

Plagiger, gera, gerum en Plagigerulus, a, um, adj. dem. en Plagipatida, ac, m. (in scherts) die dikwijls geslagen wordt, vele slagen verduurt.

Plagosus, a, um, adj. poët. die vele slagen uitdeelt.

Plagula, ae, f. dem. 1) een voorhang, gordijn (b. v. voor een bed); 2) een vel papier.

Plancus, us, m. het slaan, vooral op de borst, om daardoor zijn innigen rouw aan te tonen, = het rouwmisbaar.

Plane, adv. eig. effen; tp. 1) duidelijk, verstaanbaar (b. v. spreken, iets verklaren); 2) ten volle, allezins; plane bene facere, allezins voortreffelijk handelen; plane eruditus, ten volle, in den hoogsten graad geleerd.

Plango, nxi, nctum, g. (het oud gr. πλάγγω = πλάττω) poët. met gedruisch op iets slaan (b. v. op den grond = den grond doen dayeren, b. v. door zijn val); pectora, op de borst slaan (van droefheid); tp. a) plangi of plangere, luid klagen, weelklagen, handenvringen; b) iemand overluid betrouwen.

Plangor, oris, m. (poët.) het gedruisch van tegen elkander aanslaande golven; tp. rouwmisbaar (wanneer men zich op de borst

slaar); domum, plangore complere, het huis met rouwmisbaar vervullen; plangorem dare, poët. jammeren, luid klagen.

Plangucula, ae, f. (welligt) een wassen beeld.

Planiquous, a, um, adj. duidelijk, helder uit de borst sprekend.

Planipes, edis, m. en f. eene soort van vuucelspelers die kleine stukken vertoonden, (welligt, pantomimisten, balletdansers).

Plantas, atis, a, f. duidelijkheid (van denkbeelden).

Planitta, ae, en Planites, ei, f. de vlakke; regionum, vlakke stroken.

Planta, ae, f. a) een jong spruitje van een boom om te verplanten, eene zespant, stek; 2) elke plant; 3) de voetzool.

Plantaria, um, n. pl. de vleugels, die Mercurius aan de voetzolen had, somtijds talaria genoemd.

Plantarium, i, of Plantare, is, n. eene boomkwekerij; it. de jonge boomen zelf.

Plantatio, onis, f. het yerzetten van een gewas.

Plantiger, gera, gerum, adj. met songe takken.

Planto, are, i. jonge boomen verplanten.

Planum, i, n. eene vlakke (wordt ook in tegenoverstelling gebruikt van een spreekgestoelte); tp. in plano conspicerre, (onder gemeene menschen); de plano promittere, (zonder zwaarigheid).

1) Planus, i, m. (πλάνος) een landlooper (eene soort van goocheelaars).

2) Planus, a, um, adj. vlak, effen (b. v. een veld, oever); tp. effen, verstaanbaar, duidelijk, b. v. eene vertelling; planum facere, duidelijk maken.

Platæa, ae, f. een lepelgans, lepelaar.

Platanus, i, f. (ὁ πλάτανος) de plataanboom.

1) Platæa, ac, f. Platæa.

2) Platæa, ac, f. (πλατῖα) eene straat (in eene stad).

Plaudo, si, sum, g. 1) met gedruisch slaan (b. v. met de vleugels, handen, de borst enz.); alas, poët., klapwieken; 2) in de handen klappen (tot toejuiching); alicui, iemand toejuichen.

Plausibilis, e, adj. toejuichingswaard.

Plausor, oris, m. een handklapper, toejuicher.

Plaustrum of Plöstrum, i, n. 1) een wagen (voor graan, hout enz.); tp. plaustrum percellere, den wagen omverpen = de zaak bederven; 2) de wagen (een gesternte).

Plausus, us, m. 1) een gedruisch, b. v. hee klapwieken; 2) het handgeklap (tot toejuiching); tp. toejuiching; alicui maximos plausus impertire, iemand zeer groote blijken van toejuiching geven.

Plebæcula, ae, f. dem. het gemeene volkje.

Plebæjus, a, um, adj. burgerlijk, uit het plebs (b. v. eene familie); ordo, de burgerstand; tp. gemeen, laag (b. v. spraak enz.); pura, vinum, (slecht).

Plebhes, ei, f. z. Plebs.

Plebiscola, ae, m. een volksvriend.

Plebiscitum, i, n. een volksbesluit; eene volksys ordening.

Plebs, plebis, f. (warsch. verwr. met τὸ πλῆθος = menigte) 1) de burgerstand (to

- Romo), de burgers, het volk (in tegenoverstelling van de Patriers, de hoogers stand); de plebe, uit den burgerstand; 2) het gepeupel, het graauw; plebs urbana, de werkelooze menigte (die altijd op het forum rondslenterde); plebs eris, poët. gij zult onder het gepeupel behooren; tp. plebs, de mindere soort, b. v. van goden, byen.
- Plectilis, e, adj. gevlochten (b. v. een krans).
- Plecto, xi, xum, 3. (gr. πλέκω, ons vlechten); plectae corollae, gevlochtene kransen; tp. zich buigen (om ergens in te komen).
- Plector, z. P. 3. pass. (verw. met πλάττω) 1) met slagen gestraft worden; tergo, op den rug; 2) in 't alg. gestraft worden; negligentia, wegens nalatigheid.
- Plectrum, i, n. (πλάκτρον) de citerpen, het pennetje waarmede men de lier toekelt; tp. de lier zelve.
- Plectades, um, pl. (πλευάδες) de Pleiaden, het zeyngesternie.
- Plene, adv. vol (b. v. gieten); tp. volledig, volkomen, allezijs (b. v. wijs; iets volledig doen).
- Plenilunium, i, n. volle maan.
- Plentias, atis, f. 1) volheid, nubis; corporis, (gezonderheid); 2) rijkelykheid, overvloed, b. v. humoris.
- Plentifulo, inis, f. 1) = plentitas, b. v. syllabae, eene heele lettergreep; 2) dikte, gezetheid (van een mensch enz.).
- Plenus, a, um, adj. (πλήσιος) 1) vol van iets (met den gen. of abl.), b. v. van zilyer, wijn; tp. van verwachting enz.; plenus negotii, laboris, zeer bezig, werkzaam; plenā manu, met volle handen = zeer (b. v. prijzen); pleno ore, volmondig (b. v. iemand verheffen); plenus amator, een verzadigde minnaar; 2) zwaarlijvig, zeer gezet, b. v. een lighaam; sus, een dragtig varken; tp. vol = volklinkend (stem, lettergreep, woord); 3) vol = rijkelyk van alles voorzieh (b. v. eene stad, een land goed); plenissimus praedā, zwaar beladen met buit; it. zaakryk (b. v. eene redevoering); 4) volledig, volkomen, geheel (b. v. jaar, vreugde); pleno gradu ire, met vollen (= snellen) tred gaan; plenum agmen, cohors, (voltailig); in plenum, (over het algemeen); ad plenum, volledig.
- Plerumque, eig. een subst., = het grootste gedeelte, b. v. noctris; it. als adv. meestal, gewoonlyk of dikwyls.
- Pleraque; plerāque, plerumque, adj. de, het meeste; plerāque juvenus, het grootste deel der jonge lieden; plerāque Numidia, het grootste deel van N.; plerāque tecta, plerāque naves, het grootste deel van enz.
- Pleuriticus, a, um, adj. (πλευρητικός) met het zydeweek gekweid.
- Pleuritis, idis, f. (πλευρητις) het zydeweek.
- Plicatilis, e, adj. wat zich laat vouwen (b. v. een ledereen yaartuyg).
- Plicatura, ae, f. het zamenvouwen (van een doek).
- Plico, ui, itum en āvi, ātum, i. (gr. πλέκω) gew. poët. toevouwen (een papier); se in membra sua, zich in den vouwen (als een slang).
- Plōda, z. Plaudō.
- Plorabilis, e, adj. beweenswaardig.
- Plorabundus, a, um, adj. weenend.
- Plorator, oris, m. een weenende.
- Ploratus, us, m. het weenen, wecklagen (van vrouwen, kinderen).
- Ploro, āvi, ātum, i. 1) overluid jammeren, weenen; alicui, poët. zyne tranen voor iemand uitstorten; tp. uitsluiten (een slechten zanger); 2) beweenen (iemand, een misstap).
- Plostellum, i, n. dem. = Plastrum.
- Pituit, it, z. S. 3. (verw. met ūv, regenen, of βάλω, laten vloeijen) het regent; sanguinem of sanguine, het regent bloed.
- Pluma, ae, f. 1) de pluimaadje, de donzige vederen van vogels, het dons; it. een melkbaard; pluma facilis, lichter als een veder (b. v. zich bewegen); 2) poët. iets dat met dons is gevuld, een donzen kussen.
- Plumarius, i, m. een borduurder.
- Plumaria, is, n. een geborduurd kleed.
- Plumatus, a, um, adj. gevederd, met vederen, corpus; tp. (van een harnas) geschubd, waarop de schubben als vederen op elkander liggen.
- Plumbago, inis, f. looderts.
- Plumbarius, a, um, adj. het lood betreffende; officina, eene loodgieterij.
- Plumbatus, a, um, adj. van lood, sagitta.
- Plumbus, a, um, adj. van lood, looden (b. v. een kogel); tp. stomp, dom (b. v. een zwaard; it. het verstand).
- Plumbosus, a, um, adj. loodachtig.
- Plumbum, i, n. 1) lood; album, tin; 2) iets van lood gemaakt (kogel, pijp).
- Pitimesco, z. P. en S. 3. vederen krijgen.
- Plumēus, a, um, adj. 1) van dons voorzien, daarmede gevuld; culcita, een donzen bed; 2) poët. ligt als een veder (gewigt).
- Plumiger, gēra, gērum, adj. vederen dragende, anser.
- Plumpes, ēdis, adj. aan de voeten gevleugeld.
- Plumo, z. Plumatus.
- Plumosus, a, um, adj. poët. vol pluimaadje; it. met donzige haren bedekt (een blad).
- Plumula, ae, f. dem. een vederijze, pluimijze.
- Plūo, z. Pluit.
- Plūralis, e, adj. meerdere betreffende; numerus, het meervoudig getal (in de spraakkunde).
- Plūraliter, adv. in het meervoudig getal (b. v. spreken).
- Plūris, z. Plus.
- Plūries, adv. meermalen, dikwyls (b. v. halt houden).
- Plūrfarīam, adv. op vele plaatsen.
- Plūrtimūm, adv. 1) zeer veel, bijzonder (b. v. beminnen); obesse, valere, zeer veel schade doen, vermogen; 2) meestal, meestendeels (b. v. ergens leven); it. het grootste deel; 3) op zijn best, ten hoogste.
- Plūrtimūm, a, um, adj. (de superl. van multus) meest, zeer veel; plurimum studij, de voornaamste zorgvuldigheid; plurimi (sc. pretij) facere, zeer hoog schatten; plurimi, de meesten; plurima rosa, poët. = plurimae rosae; poët. is plurimus = zeer aanmerkelijc of veel, b. v. sylvā, canities; plurimus est jugis, het meest is hij op de bergen.

- Plus, plūris, n. subst. en adv. (comp; van multus, *verw. met πλος*) meer; plus pecuniae, virium, meer geld; meer krachten; plus posse, meer vermogen; plus annuum, meer (langer) dan een jaar; plus (quam) milies, meer dan duizendmaal; non plus quam, = even zoó min; plus aequo, meer dan billijk is; plus plusque, al meer en meer; plus minus, meer of minder; ne quid tacitum plus, dat ik niet te veel in de zaak doe; pluris (sc. pretii) aestimare, emere, hogger schatten, duurder verkoopen; paulo plus, een weinig meer; multo pluris, veel meer; plura (sc. verba), meer, wjdloopiger, b. v. schrijven; plures, meerdere (namelijk menschen).
- Pluscūlus, a, um, adj. dem. iets meer (b. v. hūisraad); plusculum negotii, iets meer (= niet weinig) werks; plusculum annum, meer dan een jaar.
- Plūtēus, i, n. en gew. Plūtēs, i, m. 1) een planken schuudak (tegen het schieten der vijanden bij belegeringen); 2) een planken borstweer, of in 't alg. eene leuning; it. de plank aan het achterste gedeelte van een bed; 3) poēt. eene plank, waar een doode op ligt; it. eene plank, waar men boeken op plaatst.
- Plutōnus, a, um, adj. poēt. van Plūto; domus = de onderwereld.
- Plūtus, i, m. (πλοῦτος, van πλος, πμπληρη, vullen) de god des rijkdoms.
- Pluvia, ae, f. de regen; it. regenwater.
- Pluviālis, e, adj. de regen betreffendes; aqua, regenwater; sidus, auster, (regen aanörend).
- Pluviālis, z. Pluvialis.
- Pluviōsus, a, um, adj. regenachtig.
- Pluvius, a, um, adj. regenachtig; ventus, regenwind; regio (waar het dikwijls regent); rores, poēt. regen; aurum, poēt., de gouden regen.
- Pocillum, i, n. dem. een klein drinkgereedschap, bekertje; z. Poculum.
- Poculentus, a, um, adj. z. Potulentus.
- Poculum, i, n. (van πος = πω, drinken) een drinkbeker; tp. het drinken zelf; in poculis, onder het drinken (onder 't zuipen); 2) een drank; pocula vitea, poēt., een druivendrank; desiderii, poēt., een minnedrank; 3) een gifdrank.
- Pōdāgra, ae, f. (ποδάγρα) podagra, het voeteuvel.
- Pōdāgricus, a, um, adj. (ποδαγρικός) en Pōdāgrōsus, a, um, adj. met voeteuvel gekweld.
- Pōdex, icis, m. de aars.
- Pōdum, i, n. (πόδιον) het voetstuk van de voorgevel, de pui.
- Poecile, es, f. (ποιήλα sc. στέβα) eene schildergalerij te Athene.
- Pōēma, ātis, n. (ποίημα, eig. het vervaardigde) een gedicht, poēma componere, condere, scribere, een gedicht maken, vervaardigen.
- Pōēmātium, i, n. dem. (ποιημάτων) een klein gedicht.
- Poenā, ae, f. (πανά, ons pijn): 1) de straf (ook die straf, die men in een spel geeft); poenā afficere, multare, iemand straffen;
- poenas pendere, solvere, dare, subire, pati, gestraft worden; ferre poenas alicujus rei, om iets gestraft worden; poenas petere, expetere, repetere, zich wreken; poenas alicujus persēqui, capere poenas pro aliquo, iemand wreken; poenam de aliquo capere, zich op iemand wreken, iemand straffen; poena votorum, poēt., het betalen zijner geloften; 2) in 't alg. elke pijn, d. i. elke moeijelijkheid, smart, b. v. pariendi; 3) de wraakgodin (Furie).
- Poenālis, e, adj. de straf betreffende.
- Poenārtus, a, um, adj. de straf betreffendes; actio, geregelijke aanklagt die daarop betrekking heeft.
- Poenō, z. Punio.
- Poenitentia, ae, f. het berouw; agere poenitentiam alicujus rei, over iets berouw hebben.
- Poenitet, tuit, z. S. 2. 1) in 't alg. smart, d. i. ontevredenheid onderfinden over iets; ontevreden zijn met iets, b. v. fortunae suae, poenitet eum quod, het smart hem, dat enz.; quid eum Mnesarchi poenitet? waarom is hij ontevreden met Mn. 2) vooraf, het berouwt, me; te, mij, u enz.; facti of fecisse, iets gedaan te hebben; nihil quod poenitere possit, niets dat hem berouwen kon; vis poenitendi, de kraht van het berouw.
- Poenus, a, um, adj. Karthausch; subst. een Karthager; tp. een slimme kop.
- Pōēsis, is, f. (ποίησις, eig. de vervaardiging) 1) de dichtkunst; 2) = poēma.
- Pōēta, ae, m. (ποιητής) een dichter.
- Pōētica, ae en -e, es, f. (ποιητική sc. τέχνη) de dichtkunst.
- Pōētica, adv. dichterlijk, zoo als de dichters (spreken).
- Pōēticus, a, um, adj. (ποιητικός) dichterlijk (b. v. woord, kraht, vrijheid); ars poetica, de dichtkunst.
- Pōētula, ae, m. dem. een rijmelaar.
- Pōētria, ae, f. (ποιητριά) eene dichteres.
- Pōētris, Idos of Idis, i. z. Poetria.
- Poll (een eed) bij Pollux! waarchtig.
- Pōlenta, ae, f. gerooste of gestooten gerst (om te eten).
- Pōlentārtus, a, um, adj. door het eten van gerooste gerst onstaande, crepitus.
- Pōllumentum, i, n. -a porcina, een gedeelte van zwijnen om te eten (waarsch. de zaadballen).
- Pōllo, lvi, Itum, a. polijsten (b. v. hout, marmet, eene zuil); columnas albo, (met wit bestrijken); tp. beschaven (b. v. eene rede), z. ook politus.
- Pōllite, adv. tp. sterlijk, fijn, in een beschaafden, gekuischten stijl, b. v. spreken, schrijven; politus limare, iets zeer naauwkeurig uitwerken (beschaven).
- Pōllitia, ae, f. (πολλίτια) de staatsinrigting.
- Pōlliticus, a, um, adj. (πολλίτικός) de staatskunst of staatsinrigting betreffende, staatskundig.
- Pōllitō, onis, f. het polijsten van een spiegel; het glad maken door gip.
- Pōllitulus, a, um, adj. dem. z. Politus.
- Pōllitura, ae, f. het polijsten (b. v. van papier, marmet enz.); vestium, het wit maken of toebereiden van kleederen.

Pollus, a, um, adj. *gepolijst* = glad, b. v. *land, zijf*; tp. domus, een net gebouwd huis; epistola, een net geschreven brief; pollus artibus, beschaafd door de wetenschappen; iudicium, een sijn oordeel.

Pollen, inis, n. en **Pollis**, inis, c. (ἡ πόλις) *stuifmeel*; plenus pollinis, geheel met meel besloven.

Pollentia, ae, f. *veelyermogendheid, magt*.

Polléo, z. P, en S. 2. iets gelden, van waar de *z. v. wijnstokken*; it. iets vermogen; plus, plurimum in republica, grooten invloed hebben in den Staat; pollens terrā marique, magtig te land en ter zee; scientiā pollere, sterk zijn in wetenschappelijke kennis; matrona pollens, eene rijke dame; genus pollens, een rijk vermogend geslacht.

Pollis, Ycis, m. (met en zonder digitus) 1) *de duim (ook de groote teen)*; tp. pollice utroque laudare, zeer, ruimschoots prijzen; 2) *een korte tak*; it. een vooruitstekende knop aan een boom.

Pollitōor, itus sum, 2. en **Pollitōtor**, 'atus sum, 1. *beloven*; alicui operam suam, iemand zijne hulp beloven; aliquid pro certo, iets als zeker; benigne of liberalissime alicui, iemand groote of schoone beloften doen; sibi aliquid, ergens rekening of staat op maken.

Pollitōtatio, onis, f. *eene belofte*; aliquem pollicitationibus incitare, iemand door beloften aanzetten.

Pollitōtor, z. Polliceor.

Pollitētum, i, n. *eene belofte*.

Pollitārius, a, um, adj. *tot stuifmeel noodig, cribrum*.

Pollinctor, onis, m. *die de lijken afwascht*.

Pollingo, nxi, nctum, 3. *de lijken afwassen en toebereiden om verbrand te worden*.

Pollis, inis, f. z. Pollen.

Pollūbrum, i, n. *een waschkom*.

Pollūcō, xi, ctum, 2. (oud) *waarsch. voorzetten of toewijden*, b. v. Herculi decimam partem; tp. non sum pollucta pago, ik ben niet aan het dorp voorgezet, ik ben geen spijs, geen geregt voor het dorp; polluctus virgus, op slagen onthaald.

Pollūctōstter, adv. (oud) *kostelijk, heerlijk (b. v. smullen)*.

Pollucte, adv. tp. *met onkosten* = zeer, b. v. *milddadig*.

Polluctum, i, n. *eene smulpartij, z. Polluctura*.

Polluctūra, ae, f. *eene smulpartij, kostelijke maaltijd (eig. een deel des offers, dat men aan het volk overliet)*.

Pollūo, ūi, ūtum, 3. *bezoedelen, bevlecken, b. v. het aangezigt met bloed*; tp. *beyleken* = ontseren (b. v. iets door eene misdad, iemands goeden naam); jura, schenden; z. ook Pollurus.

Pollūbrum, i, n. z. Pollubrum.

Pollus, i, m. (πόλις) 1) *poët. de pool aan den hemel*; glacialis, gelidus, de noordpool; it. *de hemel zelf*; it. *eene door kunst vervaardigde hemelglobe*; 2) *de poolstar, noordstar*.

Polyōpōsus, a, um, adj. *die eene neuszweer heeft*.

Polyōpus, i, m. (πολύπους) 1) *de polyōp (eene*

diertant); tp. *een glerig, schraapzuchtig mensch*; 2) *een slijmprop in den neus*.

Pōmārium, i, n. 1) *een vruchtboomgaard*; 2) *een fruitkelder*.

Pōmārius, i, m. *een fruitverkooper*.

Pōmēridiānus en **Postmēridiānus**, a, um, adj. *in den namiddag, b. v. eene wandeling*.

Pōmērium, z. Pomoerium.

Pōmōstēr, fēra, fērum, adj. *poët. vruchtdragend, vruchten aanbrenghend (b. v. de herfst)*.

Pōmoerium, i, n. *de ledige plaats buiten en binnen de stadsmuur*.

Pōmosus, a, um, adj. *poët. rijk in ooft, b. v. een tuin*.

Pōmpa, ae, f. (πομπή) 1) *elke optogt van menschen (b. v. iemands gevolg) of van zaken, die in menigte gebracht worden*; 2) *een feestelijke optogt (eene processie)*; funneris, *eene lijkstaatsie*; tp. *praal, pronkerij, snorkerij in 't spreken*.

Pōmpējanus, a, um, adj. *Pompejus betreffende*; theatrum, *(hetwelk hij gebouwd heeft)*; subst. -i, pl. m. *de aanhangers van Pompejus*.

Pōmpilus, i, m. (πομπίλος) *een zeevisch van geene waarde*.

Pōmum, i, n. 1) *een vruchtboom, ooftboom*; 2) *ooft, elke boomvrucht*; poma, ooft.

Pōmus, i, f. *een ooftboom*.

Pōndērāto, onis, f. *het afwegen*.

Pōndero, āvi, ātum, 1. *iets afwegen*; tp. *iets overwegen, beoordeelen, b. v. de regtsgronden*.

Pōndērōsus, a, um, adj. *zwaar (b. v. ketens)*; tp. *gewigtig, veel bevattend (b. v. brief)*.

Pōndo, indecl. (een verouderde abl.) 1) *(als abl.) naar het gewigt; corona aurea libram pondo, eene gouden kroon van een pond gewigt*; 2) *in 't alg. een pond*; argenti pondo viginti millia, *twintig auizend pond zilvers*.

Pōndus, ēris, n. 1) *de natuurlijke zwaarte eens ligchaams*; 2) *het gewigt eens ligchaams*; magni ponderis saxa, *zware rotsen*; grande auri pondus, *eene groote menigte gouds*; 3) *het gewigt in de weegschaal*; iniqua pondera, *ongelyk gewigt*; tp. a) *gewigt* = inhoud, nadruk; literae maximi ponderis, *pondera verborum, woorden vol nadruk*; senum pondus, *het gezag dat oude lieden inboezemen*; b) *gewigt* = het drukkende, b. v. des ouderdums, der zorgen; 4) *het evenwigt*.

Pōnduscūlum, i, n. *deim. een kleine last, saxi*.

Pōne, I) adv. 1) *achter na, b. v. komen, volgen*; 2) *achter*; ante et pone moveri, *zich voor- en achteruit bewegen*; II) *praep. achter*; pone castra ire, *achter het leger gaan*.

Pōno, pōstūi, pōstum, 3. (schijnt zamengeseld uit po = post en sino, ik leg): 1) *sig. afleggen, wegleggen (een kleed)*; bambam, *zich laten scheren*; semen positum, *uitgeworpen zaad*; tp. *ponere curas, metuen, de zorgen, vrees ter zijde zetten*; 2) *in 't alg. zetten, leggen, stellen*; aliquem in terra, *poët., iemand begraven*; positus, *poët., afgelegd (om begraven te wor-*

den); ft. begraven of dood; positus somnere, poët. slapend; fundamenta templi ponere, den grondslag leggen tot een tempel; arborem, een boom planten; lactucam, milium, (Zetten, zaaijen); oscula in labelis ponere, poët., op de lippen kussen; stacuam, domum, urbem, eene eerzuij oprigten (plaatsen), een huis, eene stad bouwen; in conspectu, sub aspectu; ad oculos, voor oogen stellen; panem, virtum, (voorzeiten); tp. a) maken, geven, b. v. waiten; initium, een begin maken; allicui nomen, iemand eenen naam geven; quaestionem, eene vraag voorleggen, opperen; rudimentum of tirocinium, zijn eerste proefstuk doen; b) aanwenden, besteden; pecuniam apud aliquem, geld bij iemand beleggen, op rechte zetten; curam, operam in re, zorg, moeite voor iets aanwenden; se in re contemplanda, zich met het beschouwen eener zaak bezig houden; caput suum periculo, zich aan gevaar bloot stellen; c) z. v. a. onder iets plaatsen, voor iets houden; in dubio, in lude, in vitiis, in beneficiis, voor twijfelachtig, roemrijk, slecht, voor eene weldaad houden; hoc turpe, humile ponitur, dat wordt voor schandelijk, laag gehouden; d) ponere aliquid in aliquo, in aliqua re, iets op iemand of op eene zaak plaatsen = als daaryan afhagende beschouwen; b. v. spem in fuga ponere, zijne hoop in de vlugt stellen; in te positum est, het rust op u. (= in uwe magt staat het); e) als waar stellen, voor waar aannemen; pone, hoe ita esse, gesteld, het was zoo; f) zeggen, aanvoeren; ut paulo ante posui, gelijk ik zoo even aanvoerde.

Pons, tis, m. (van pono) 1) eene brug, een vonder (over eene rivier, aan een schip, aan een toren); pontem facere in flumine of fluvium ponte jungere, of fluvium imponere, injicere pontem, eene brug over eene rivier slaan; pontem interscindere, rescindere, dissolvere, ook abrumperre, eene brug afbreken; 2) het verdek van een schip.

Ponticulus, i, m. dem. een bruggetje, een vonder.

Pontifex, Ycis, m. een pontifex, een priester, die in zaken van godsdienst het oppertoezicht had (het waren in den beginne vier of vijf Patriciers, in later tijd acht, toen er even veel Plebejers bij kwamen; men meent dat zij daaryan hunnen naam ontleenden, dat zij eerst eene houten brug gebouwd en onderhouden hebben); pontifex maximus, de eerste of opperpontifex.

Pontificalis, e, adj. de pontifices betreffende, b. v. auctoritas.

Pontificatus, us, m. het ambt of de waardigheid van een pontifex.

Pontificium, i, n. = pontificatus.

Pontificus, a, um, adj. = pontificalis; b. v. jus, honor.

Ponto, nis, m. eene soort van Gallische schepen.

Pontus, i, m. (πότος) 1) de zee (vooral de zwarte); pontus maris, poët., de volle zee; 2) poët. de landen om de Zwarte Zee; 3) Pontus (een landschap aan de Zwarte Zee),

Popa, ae, m. (z. Popina) een offerdragter (een bediende der priesters); die welligt van het offerveesch verkocht.

Popellus, i, m. dem. het gemeene volk, het gepeupel.

Popina, ae, f. (well. van popa, πωπα, koken); 1) eene gaarkuiken; 2) gekookte spijzen; allicui popinam inhalare, iemand de lucht van het eten toedamen.

Popinalis, e, adj. de gaarkuiken betreffende; deliciae, lekkere spijzen.

Popino, nis, m. een smuller, zwelger, die in de gaarkuiken (koffijhuizen) rondloopt.

Poples, Itis, m. het kniegewricht.

Poplus, i, m. z. Populus.

Populabilis, e, adj. poët. verdelgbaar, b. v. door het vuur.

Populabundus, a, um, adj. verwoestend, vernielend.

Popularis, e, adj. 1) wat het (gemeene) volk betreft; munus, een geschenk aan het volk; aura, ventus, volksgunst; admiratio, bewondering bij het volk; popularia, de zitplaatsen van het volk in den schouwburg; carmen populare, een volkslied; verba etc., (bij het volk gebruikelijk); 2) uit hetzelfde volk (b. v. poët. flumina); subst. een landsman van iemand; popularem esse allicui, iemand landsman zijn; tp. deelgenoot, vertrouwde, b. v. bij eene misdaad, eene zamenzwering, cum gen.; 3) gunstig voor het gemeene volk, b. v. een consul; populares, die het met het volk hielden; 4) aangenaam aan het volk; quo nihil popularius est, wat het volk het aangenaamst is; it. indruk bij het volk makend, b. v. lacrymae, 4) overeenkomstig het volk, imperium, (onbestendig); tp. gemeen, slecht, b. v. pulli.

Populariter, adv. 1) als het gemeene volk, b. v. handelen, spreken; 2) ten voordeele des gemeenen volks om het daardoor te winnen; conciones populariter excitare, de vergaderingen ophitsen, om zich den bijval des volks te verwerven.

Populatio, nis, f. 1) verwoesting, plundering, b. v. van het platte land; 2) het geroofde, de buit door plundering; pleni populatioquam, met buit beladen.

Populatio, nis, m. verwoester, plunderaar.

Populatus, us, m. z. Populatio.

Populatum, i, n. een bosch van populierboomen.

Populus, a, um, adj. (poët.) populieren; corona, eene krans van populiertakken.

Populifer, fera, ferum, adj. rijk aan populieren, b. v. eene rivier.

Populiscitum, i, n. = plebiscitum.

Populus, z. Populeus.

Populo, avi, atum, i. 1) ontvolken, b. v. eene stad; 2) verwoesten, plunderen, b. v. een gebied; ook tp. poët. in 't alg. berooven, b. v. het hoofd van ooren.

1. **Populus**; i, f. (waarsch. verw. met paveo) de populierboom.

2. **Populus**, i, m. (schijnt met woude verw.) 1) in 't alg. eene menigte, b. v. menschen, bijen, beelden enz.; 2) de inwoners eener stad, eens Staats, het volk, romanus, de inwoners van den Romeinschen Staat; 3)

het gemeene volk, de burgers; senatus populusque romanus, de Senaas en het volk; 4) eene natie (een deel van een volksstam).

Porca, ae, f. 1) eene zeug; 2) eene voor (andere meenen dat het is de tusschen twee voren zich verheffende aarde).

Porcellus, i, m. dem. een speenvarken (van een wild zwijn).

Porcinarius, i, m. een koopman in varkens of varkensvleesch.

Porcinus, a, um, adj. van zwijnen of varkens; porcina (sc. caro), varkensvleesch.

Porcūla, ae, f. dem. eene zeug.

Porcūlātor, ōnis, m. iemand die zwijnenhoserij drijft.

Porcūlētum, i, n. een in voren afgedoeld stuk land.

Porcūlus, i, m. dem. een varkentje.

Porcus, i, m. een zwijn, varken (ook als scheldwoord); porcus femina, eene zeug.

Porgo, z. Porigo.

Porphyreticus, a, um, adj. purperkleurig, b. v. marmor = porfier.

Porrecto, ōnis, f. 1) het uitsteken, b. v. der vingers; 2) eene rechte lijn.

Porrectus, a, um, adj. uitgestrekt (b. v. streek, slagorde); tp. frons porrectior, = hiliator; syllaba, uitgerekte lettersgreep; mora, lang oponthoud.

Porrecto, (ēct of exi) ectum, 3. voor projicio, = als offer ergens heen werpen, b. v. iets in zee.

1. Porigo, ōnis, f. zemelachtigheid (soort van hoofdzeer).

2. Porrigō, rexi, rectum, 3. 1) uitstrekken, voor zich heen strekken, b. v. de hand, ledematen (poët. eene ruts hare kruin); tp. ne digitum quidem in rem, niet eens den vinger uitsprekken naar eene zaak; 2) uitbreiden, b. v. eene slagorde; aliquem, iemand op den grond uitsprekken; tp. rekken (eene lettersgreep); porrigi, (van landstrekken), zich uitstrekken; tp. se porrigere of porrigi, zich verspreiden (b. v. toorn, ziekte); 4) iemand iets toereiken, alicui dextram, gladium, literas; oscula alicui, poët. iemand kussen; tp. amicis opem, aan vrienden hulp verlenen.

Porro, adv. (wéér) verder voort, voorwaarts; porro agere armenta, het vee voorwaarts drijven; perge porro! vooruit! voorwaarts! tp. a) naderhand, vervolgens; porro intelligas, naderhand zult gij het begrijpen; b) verder; porro sequitur, verder volgt enz.; porro autem anxius erat, voorts was hij echter ook angstig.

Porrum, i, n. (vanw. ons porrei of prij) een soort van look, welligt: bieslook of biesporrei.

Porta, ac, f. (ons poort): 1) (poët.) iedere opening (b. v. van een berg); v. d. een enge bergpas; portae jecoris; tp. poët. een middel of weg; 2) de deur, vooral eener stad.

Portātio, ōnis, f. het dragen, heen en weer dragen, b. v. van wapen.

Portendo, di, tum, 3. iets (goeds of kwaads) voorspellen, b. v. spem, victoriam, caedem, hoop, overwinning, bloedbad voorspellen; it. tot gevolg hebben, daar op val-

gen; rerum mutationes caedem etc. portendunt, staatsomwentelingen zijn een voorspook van moord.

Portentifer, fēra, fērum, adj. poët. buitengewone verschijnselen voortbrengend, b. v. tooverdranken.

Portentōsus, a, um, adj. gedrochtelijk, onnatuurlijk, b. v. caput; portentosa nascuntur, er komen gedrochten ter wereld.

Portentum, i, n. eig. in 't alg. iets dat iemand voorgehouden wordt, wat iemand trefst; 1) een buitengewoon voortteeken, een zeldzaam verschijnsel of voorval; portenta nunciare, wonderdingen verkondigen (als teeken van een gewichtig voorval); tp. a) een onnatuurlijk verdichtsel, hersenschim, b. v. van dichters; b) een monster, gedrocht (ook als scheldwoord van een mensch).

Portūcula, ae, f. dem. een klein voorhof (galerij), eene bedekte gang.

Portūsus, us, f. (verw. met portus, eig. in 't alg. eene galerij) een zuilengang, eene gaanderij (aan tempels, huizen enz.); tp. (= vinca), het schutdak eener krijgsmachine; it. een afdak tegen den regen en de zon.

Portus, ōnis, f. een deel, aandeel, b. v. praedae, hereditatis.

Portistūlus, i, m. eig. de hamer van den roeimester om de maat mede te slaan (ook tp.).

Portitor, ōnis, m. 1) een tolontvanger (aan eene haven); 2) een veermah (vooral Charon).

Porto, āvi, ātum, 1. (verw. met fero, even als phero met phero) 1) dragen, b. v. een last, graan; vehiculo portari, op een wagen ryden; 2) brengen, b. v. eene boodschap, hulp; alicui timorem, poët. (vrees aanjagen).

Portorium, i, n. de haventol, en in 't alg. de tol (voor de ingevoerde goederen); portorium splvere, tol betalen; portorii nomine exigere, als tol afvorderen.

Portūla, ae, f. dem. een poortje.

Portūsus, a, um, adj. van havens wel voorzien, b. v. een land.

Portus, us, m. (verw. met fores, met porta en ons poort, eig. iedere opening, iedere uit- en ingang); 1) poët. de mond, het uitloopen eener rivier in zee; 2) eene zeehaven; in portum venire, pervenire, invēhi, intrare, penetrare, of portum capere, petere, (poët.) tangero, de haven binnenloopen, bereiken; in portum navim conjicere, compellere, se recipere, zich naar de haven begeven; portum aperire, de haven openzetten; e portu exire, progrēdi, proficisci, solvere, nave educere, de haven verlaten, uitzellen; tp. haven = veilige plaats, toevlugtsoord, b. v. senatus portus nationum; se in philosophiae portum conferre, zich naar het toevlugtsoord der wijsbegeerte begeven; in portu navigare of esse, in zekerheid zijn.

Posca, ac, f. zure wijn (azijn) met water vermengd.

Posco, pōposci, z. S. 3. 1) vorderen, eischen, b. v. een geschenk, iemand tot vrouw; veniam deos, de goden om genade bidden; poculis, tot drinken om strijd uitdagen;

in proelia, tot vechten; tanti, quanti poscit, zoo veel als hij (voor de waren) eischt; poscere aliquem, iemand roepen; it. vordēren dat iemand uitgeleverd worde; poscor aliquid of aliquem, poēt. men vordert iets of iemand van mij; poscere causas, (verlangen te weten); tp. verlangen of vorderen, b. v. res, tempus poscit; 2) poēt. verlangen = lust hebben, b. v. om iets te doen.

Positō, ōnis, f. 1) het zetten (van een stek of plant); nominis pro nomine; 2) de stand of plaatsing, b. v. eens lichaams; it. de ligging van eene plaats; caeli, eene hemelstreek; syllabae, de plaatsing eener letter-groep.

Positor, ōris, m. (poēt.) een bouwer, b. v. eens tempels.

Positura, ae, f. de plaatsing, ligging (eens lichaams).

Positus, us, m. de ligging, plaatsing, b. v. eener stad, van een gesternte, der beemen.

Possessio, ōnis, f. 1) het bezit, b. v. van een landgoed; laudis, victoriae, het bezit van lof, eener overwinning; in possessionem venire of proficisci, in het bezit (eener zaak) komen; 2) eene bezitting, landgoed, poed; tp. ignis prima possessio mundi, het vuur, dat het eerst de wereld bevatte.

Possessivula, ae, f. eene kleine bezitting.

Possessivus, a, um, adj. een bezit aantoonend, b. v. een voornaamwoord.

Possessor, ōris, m. een bezitter; bonorum, of alleen possessor, een bezitter van landgoederen, grondeigenaar.

Possidēo, sēdi, sessum, 2. bezitten (goederen, een troon, een naam, verstand); forum armatis, (bezetten).

Possido, sēdi, sessum, 3. eig. in bezit nemen; tp. poēt. (van de lucht, het water), in bezit nemen = vervullen.

Possum (voor potis sum), pōtui, z. S. posse, 1) in staat zijn, kunnen; quam possum maximā voce dico, ik spreek met eene zoo luide stem als mogelijk is; fieri potest of fieri non potest, ut, het is mogelijk of onmogelijk, dat enz.; facere non possum, ut non scribam, ik kan niet maken, dat ik niet schrijf = ik moet volstrekt schrijven; non possum non exclamare, of quin exclamem, ik kan niet nalaten uit te roepen; potest (sc. fieri), het is mogelijk; facere potui, debui, ik had het moeten doen; possunt oculi, potest caput, latera, pulmones, possunt omnia, de oogen, het hoofd enz. alles verrigt zijn behoorlijken dienst; 2) inloed hebben = vermogen; plurimum apud aliquem, zeer veel gewigt, aanzien bij iemand hebben.

Post (van pono) I. adv. 1) achter; post esse; tp. post esse, achteraan gezet worden, achteraan staan; 2) daarna; paulo post of post paulo, weinig tijds daarna; post aliquanto, eenige tijd daarna; multo post quam, lang, nadat enz.; paucis post diebus, of post paucis diebus of paucis diebus post, weinige dagen daarna; horā, anno post, eer-uur, een jaar daarna; neque ita multo post, en niet zeer lang daarna; II. praep. 1) achter b. v. post castra, achter de

legerplaats; manus post terga religatae, de handen op den rug gebonden; tp. nu iemand = geringer dan enz.; b. v. nemo post te videtur, niemand zal na u zijn; tu eras post alteram, een ander werd u voortrokken; 2) na (van tijd); aliquot post menses, na eenige maanden; post annum quintum, quo of quam expulsum erat, vijf jaar nadat hij verdreven was; post id of illa, daarna; post vina, poēt., na het wijndrinken; post me venit, hij kwam na mij (later); post hominum memoriam, post uatos homines, sedert menschen geheuen.

Postea, adv. (ook posthaec en posthac) daarna, naderhand; quid postea, wat volgt daaruit?

Posteaquam, adv. nadat; daarna, naderhand.

Posteri, ōrum, m. de nakomelingen.

Posterior, (n. us), ōris, adj. comp. 1) daarop volgend, later, b. v. gedachte; paulo aetate posterior, die iets later leeft; posterior esse, later leven; 2) tp. geringer; patriae salus posterior ei sua dominatione fuit, (gold bij hem niet zoo veel als enz., werd achter gesteld); non posteriores feram (sc. partes), ik wil niet achter staan.

Postertus, ātis, f. eig. de volgende tijd; a) de toekomst; in posteritatem, voor de toekomst; b) de nakomelingschap; posteritati servire, zijn naam tot de nakomelingschap traachten over te brengen.

Postertus, adv. daarna.

Posterus, a, um, adj. (comp. posterior; superl. postreus en postimus) de, het volgende; posterā of posterō die, den volgenden dag, den dag daarna; in posterum, tegen den volgenden dag; it. voor de toekomst; postera laus, poēt., de toekomstige roem (bij de nakomelingschap); postera acies, (daags daarna).

Postero, tūli, latum, ferre, achteraan zetten; libertati plebis opes suas, zijne magt achter of beneden de vrijheid des volks.

Postgenitus, a, um, (beter twee woorden) daarna geboren; subst. m. poēt. een nakomeling.

Posthabēo, ti, itum, 2. achterstellen, ter zijde stellen; omnibus rebus posthabitis, met ter zijde stelling van alle zaken.

Posthaec en Posthac, adv. z. Postea.

Posthinc, adv. hierop, hierna.

Posthumus, z. Postumus.

Postibi, adv. hierna, hierop.

Posticilium, i, n. dem. een achtergebouw, achterhuis.

Posticum, i, n. 1) de achterdeur; 2) het achterhuis.

Posticus, a, um, adj. wat achter is, achter; posticæ aedium partes, het achterhuis.

Postidēa, adv. (met het pleonastische loci daarbij) = Postea.

Postilena, ae, f. de staartriem, b. v. bij de paarden.

Postilla, adv. = Postea.

Postis, is, m. de post, deurstijl, b. v. van een huis, tempel enz.); poēt. de deur; it. poēt. de oogen.

Postliminium, i, n. het recht om weder in zijn

huis en zijne vorige bezittingen terug te keeren.
 Postmeridianus, z. Pomeridianus.
 Postmodo en Postmodo, adv. = Post, Postea.
 Postpartor, ôris, m. die, welke na ons onze goederen bezit (krijgt door erfenis), nakomeling, erfopvolger.
 Postpono, postui, positum, 3. achter stellen (b. v. zijn pligt, iemand achter een ander); omnibus rebus postpositis, met achterstelling van alle zaken.
 Postprincipium, i, n. in pl. de voortgang eener zaak, de uitkomst.
 Postpræto, Ævi, aum, l. achteraan stellen, minder achten.
 Postquam, conj. 1) nadat (meestal met het perf.); eo postquam pervenit, nadat hij daar kwam; 2) nadat = dewyl (hij b. v. het gemerkt had).
 Postremo, adv. ten laatsten, eindelijk (als men van meer zaken of personen heeft gesproken).
 Postremum, adv. 1) = postremo; 2) voor de laatste maal, (b. v. iemand zien).
 Postremus, a, um, adj. (superl. van Posterus) 1) de laatste; acies, de achterhoede; pars postrema libri, het laatste gedeelte (de laatste bladzijden) van een boek; ad postremum, ten laatsten (wat den tijd betreft); 2) de ergste, verschrikkelijkste; omnium malorum postremum, de laatste (verschrikkelijkste) van alle rampen; genus humanum, (verachtelijkste).
 Postridie (zelden Postriduo), adv. des anderen daags (met den gen. of acc.) postridie calendæ, nonas.
 Postscribo, psi, ptum, 3. onderaan of na schrijven (een naam na den zijnen).
 Postscena, ðrum, pl. tp. (eig. hetgeen achter het toneel geschiedt); tp. vitæ, de geheime handelingen des levens.
 Postsum, fti, esse, (of als twee woorden) daarachter zijn; tp. ubi periculum advenit, invidia atque superbia posttuere, toen het gevaar naderde, verdwenen nijd en hoogmoed.
 Postulâctus of -itius, a, um, adj. b. v. gladiatoris, (die door het volk gevorderd worden).
 Postulatio, ðnis, f. 1) eene vordering, bede; ignoscendi, om vergeving; it. eene vordering der goden van de menschen (b. v. om hun te offeren); 2) eene klacht, een bezwaar (geregtelijk of niet).
 Postulator, ôris, m. een klager (voor het gerecht).
 Postulatus, l, n. het gevorderde, de elsch; postulata facere, aan den elsch voldoen.
 Postulatus, us, m. een elsch (voor het gerecht).
 Postulo, Ævi, ðtum, r. 1) iets vorderen, b. v. hulp; tp. res, tempus, amicitia postulat, de toestand der zaak, de tijd enz. vordert het; hic dies alios mores postulat, (vordert eens andere wijze van doen); 2) iemand verzoeken om iets, b. v. aliquem de colloquio, iemand om een mondgesprek; non postulat, zonder dat hij daarom gevraagd

is; 3) iemand voor 't geregt dagen; servos in quaestionem, vorderen (voor 't geregt) dat men de slaven door hen te pijnigen onderzoeken; 4) verlangen = willen, in den zin hebben, b. v. imperare, heerschen willen; 5) klagen; cum aliquo, bij iemand; 6) vernemen, vragen naar iets.
 Postumus, a, um, adj. (superl. van Posterus) 1) poët. nakomend; proles, nakomelingschap; 2) na 's vaders dood geboren.
 Postvenio, = post venio.
 Potatio, ðnis, f. het drinken, zuipen.
 Potator, ôris, m. een zuipen.
 Pôtê, adv. z. Potis.
 Pôtens, tis, adj. 1) vermogend, in staat tot iets, armorum tenendorum, om de wapenen te dragen; pugnae, om te vechten; regni, om te regeren; 2) magt bezittend, magtig, b. v. een Staat, koning; tp. magt uitoefenend, vermogend; nil est potentius auro, niets vermag meer dan goud; 3) heer over iets (zoo met betrekking tot geest als ligchaam), b. v. urbis, over eene stad; potens Cypri, poët. over Cyprus heerschend, sui of meints potens esse, bij zijn verstant zijn; potens iræ, meester over zijnen toorn; consilii, meester van zijn besluit; tp. poët. die iets heeft verkregen, b. v. voti, pacis; iussi, die het bevel heeft volvoerd; 4) poët. magtig = rijk, b. v. in amore.
 Potentatus, us, m. (= Principatus) de oppermagt, opperheerschappij (in eenen Staat); de potentatu inter se contendere, over de opperheerschappij met elkander strijden.
 Potenter, adv. magtig, vermogend, krachtig; b. v. spreken.
 Potentia, ac, f. 1) vermogen tot iets, armorum tenendorum; 2) kracht, vermogen, = werking, b. v. eener ziekte, der zon, van kruiden; tanta potentia formæ est, zoo magtig werkt de schoonheid; 3) magt, geweld, aanzien; hoc ad potentiam conduct, dit is de weg tot magt; in magna potentia esse, in groot aanzien staan.
 Pôtentium, i, n. (ποτήσιον) een drinkbeker.
 Pôtesse, = posse; potessem, = possem.
 Pôtestas, âtis, f. 1) magt = werking, b. v. van kruiden; plumbi, de eigenschap van lood; 2) de magt om iets te doen; est in mea potestate of mea est potestas, het staat in mijne magt = ik kan; facere potestatem, verlof geven; potestatem sui facere, gehoor (audientie) geven; 3) vat op zich geven, (zich bloot geven); it. magt, heerschappij, geweld; esse in alicujus potestate, zich onder iemands magt bevinden; familiarum in sua potestate habere, de slaven onder zijne magt houden (niet vrij maken); in potestate mentis esse, bij zijn verstand zijn; 4) het ambt van een overheidspersoon en de daarmede verbondene magt; potestatem gerere, een overheidsambt bekleeden; potestas prætoria, de magt eens prætors.
 Pôtin' voor potesne, kunt gij? it. voor potis est.
 Pôtio, ðnis, f. 1) het drinken; in media portione, midden onder het drinken; 2) een gijfdrank.

Potio, vi, Itum, 4. en gewoonlijk

1. Potior, itus sum, 4. 1) zich meester maken van eene zaak (het regeert gew. den abl. maar ook wel den gen. en acc.); victoria (en victoriam), castris, oppidi, summum imperii; rerum, de opperheerschappij verkrijgen, zich van het roer des Staats meester maken; ultionem, zijne wraak voldoen; 2) bezitten (zich meester gemaakt hebben); oppido, eene stad; gaudia, genoegens smaken.

2. Pōtior, ōris, adj. (comp. van Potis) voortreffelijker, roemrijker, verkieslijker; mors servitute potior, dood is verkieslijker dan slavernij; sententia, aannemelijker gevoelen; potior auctor, (gelooftwaardiger).

Pōtis (en Pote), adj. en adv. (oud) in staat, vermogend; potis esse = posse; potis non est consistere sanguis, het bloed kan niet stil staan; pote, = potest, het kan.

Potissime en Pōtissimum, adv. superl. bij voorkeur, het liefst; quo potissimum accedam? waarheen zal ik het liefst mij wenden?

Potissimum, a, um, adj. (superl. van Potis) de voortreffelijkste, verkieslijkste; quid potissimum sit, wat het gewichtigste is.

Pōtito, avi, atum, 1. dikwijls drinken, steeds drinken.

Pōtuncūla, ae, f. dem. een drank, drankje.

Pōtius, adv. liever, veelmeer, magnus seu potius summus vir, een groot of veel meer de grootste man.

Pōto, avi, ātum, en pōtum, 1. (van het o. de pō = nīw) 1) drinken; sanguine poto, na bloed te hebben gedronken; cadus potus, een leeggedronkene kroes; craspulam potare, zich een roes drinken; 2) zitiëren; totos dies, geheele dagen door; potus, iemand die gedronken of gezoepen heeft.

Pōtor, ōris, m. een zuipster, drinker; (poët.) potor fluminis, die uit eene rivier drinkt (= die aan dezelve woont).

Potorium, i, n. een drinkgereedschap.

Pōtorius, a, um, adj. tot drinken diërend; vasa.

Pōtrix, icis, f. eene drinkster, zuipster.

Pōtūlenta, (en Poci-), drum, n. dranken.

Pōtūlentus, a, um, adj. beschenken.

Potus, a, um, partic. beschenken; bene, zeer; z. Poto.

Pōtus, us, m. z. Potio 1).

Prae, 1) adv. vooruit; i prae, ga vooruit;

II) praep. toont aan 1) een vooruit zijn; voor (b. v. iets voor zich heen drijven);

tp. prae se ferre, duidelijk te kennen geven of laten merken, b. v. animum altum,

scelus, de (ontloochenbare) blijken van hoogmoed, van misdaad in zijn gezigt (op zijn voorhoofd) dragen, (in zijn gedrag) toonen;

nequium alicui prae manu dare, (op hand = bij voorschot); 2) in vergelijking van enz.;

prae magnitudine hominum; beatus es prae nobis, gij zijt gelukkiger, dan wij; 3) eene oorzaak; wegens, uit; prae laetitia, mac-

rore, lacrymis, van vreugde, droefheid, tranen; prae multitudine jaculorum, door de menigte van pijlen, b. v. de zon niet (goed)

zien.

Praeclātus, a, um, adj. van voren splits, caedumina, tigna, ligna.

Praeclātus, a, um, adj. zeer hoog, zeer diep, b. v. eene rots, een moeras.

Praeclādo, ūi, Itum, 2. reiken, toereiken, aanbieden (hand, gezigt); naves, schepen geven; tp. a) iets toestaan; aures, gehoor geven; se hosti, zich aan den vijand overgeven; spicium pugnantium, er aitzien, als

strijdenden; b) bewijzen, betoonen, b. v. eer, iemand dienst; se vitum, misericordem, zich nunnelijk, medelijdend betoonen;

se dignum majoribus suis, zich zijner voorouders waardig betoonen; c) veroorzaken, aanleiding geven tot, somtum, terrorem,

rsum, gedruisch, schrik, gelach veroorzaken; modum, poët. muzijk maken; vicem

praebere alicuius rei, in plaats van eene andere zaak dienen.

Praeclābo, i, Itum, 3. alicui, iemand toedringen.

Praeclāta, drum, n. hetgeen iemand tot zijn onderhoud gegeven wordt (geld).

Praeclātio, ōnis, f. het geven, b. v. copiarum.

Praeclātor, ōris, m. een die aanbiedt, een uitbetaler; pecuniae, van geld.

Praeclātus, a, um, adj. zeer warm, heet (een drank).

Praeclātus, a, um, adj. zeer kaal (een hoofd).

Praeclāno, ēre, 3. voor (= tegen) de tooverrij god zijn.

Praeclātio, ōnis, f. betoovering.

Praeclānus, a, um, adj. poët. zeer grijs, b. v. een hoofd.

Praeclāvō, cāvi, cautum, 2. 1) sibi, zich in acht nemen voor iets; ab insidiis, voor hinderlagen; alicui, iemand veiligheid verlenen; 2) rem praecavere, de noodige maatregelen tegen iets nemen; res mihi praecautae est, ik heb in die zaak de noodige maatregelen van voorzigtigheid bezigt.

Praeclādo, cessi, cessum, 3. vooruitgaan (b. v. den oplogt); tp. a) (van omstandigheden enz.) vooruitgaan (b. v. een gerucht, schrik gaat vooruit); b) overtreffen; aliquem virtute, iemand in dapperheid.

Praeclātor, ōris, ēre, adj. zeer snel.

Praeclāllens, tis, adj. voortreffelijk.

Praeclālo, z. P. en S. 3. 1) voortreffelijk zijn, uitmunten (door weisprekendheid, in eene kunst); 2) iemand overtreffen; aliquem aliquā re; 3) heerschen, beheerschen; genti, een volk beheerschen.

Praeclāsus, a, um, adj. zeer hoog, b. v. eene rots.

Praeceptus, cīptis, dare. 1) met het hoofd vooruit (bij vallen); dare aliquem, of se praecipitem, iemand of zichzelf van boven neer stooten; tp. hals over kop; praecipens fertur, hij loops uit al zijne magt; praecipitem se fugae mandare, hals over kop vlugten; 2) steil, sterk afhellend, b. v. een berg, weg; praecipus, subst. n. eene steile plaats; poët. het hoogste, bovenste; tp. a) oploopend, driftig; b) zijn einde naderend, dalend, vallend, b. v. nacht, dag; c) hachelijk (b. v. tyd enz.)

Praecepto, ōnis, f. 1) eene voorloopige ont-

vangst (van geld); a) de leer, het onderwys, b. v. recti; 3) een voorgevoel.

Præceptivus, a, um, adj. voorschriften bevattende, pars philosophiae.

Præceptor, ðris, m. een leermeester, b. v. der wijsbegeerte.

Præceprix, icis, f. eene leermeesteres; præceptrice sapientiæ, als de wijsheid onderwijst.

Præceptum, i, n. een voorschrift, leering, regel; -a dicendi, regels van welsprekendheid; præcepta facessere, poët. de bevelen volbrengen.

Præcerpo, psi, ptum, 3. afplukken (welligt met het begrip van: voor den tijd); messes, (afmajaan); tp. fructum officii alicuius, (ontnemen of verminderen); lactitia præcepta, (vooruit genoten).

Præcertatio, ðnis, f. een wedstrijd.

Præcharus, a, um, adj. z. Præcarus.

Præcido, di, sum, 3. 1) afsnijden, te voren afsnijden, of iets, dat van voren is, afsnijden, b. v. alicui linguam, manum, aures, nasum, pennas; ancoras, het ankerzouw kappen; sinum præcidere, een zeeboezem afsnijden (regtuit varen); tp. spem, (ontnemen); amicitiam, de vriendschap verbreken; sibi reditum, zich den terugtogt afsnijden (ontnemen); præcidere aliquid, iets loochenen; brevi præcidere, kort opstellen; 2) aan stukken snyden; cotem novacula, een keisteen met een scheermes; 3) iemand van voren ergens op slaan, os.

Præcinctorius, a, um, adj. tot omgorden dienstig (eene koord).

Præcingo, nxi, nctum, 3. in 't alg. van voren omgeven, b. v. met een wal; voortis voorat, omgorden; præcingi ense, zich met een zwaard omgorden; tp. parietem opere testaceo, (bekleeden).

Præcino, ti, entum, 3. 1) voorspelen; tibiis, op de fluit; 2) voorzeggen, waarzeggen; futura, toekomstige zaken; 3) poët. een rooverformulier opzeggen.

Præcipēs = Præceps.

Præcipio, cæpi, ceptum, 3. 1) vooruit nemen of ontvangen (b. v. geld); aliquem locum, (eerst innemen, eerder daar komen dan een ander); lac præcipit aestus, poët. de hitte verteert vooraf de melk; aliquantum viae præcipere, een weinig vooruit komen; tp. laetitiam, spem, zich vooruit verheugen, daarop hoopen; aliquid opinione, cogitatione, animo, zich voorstellen, dat iets zal geschieden; rem famâ, iets van te voren hooren; tempore præcepto, omdat het eerder geschied was; 2) regels geven, als leermeester, arts enz.; de eloquentiâ, over de welsprekendheid; 3) iemand iets bevelen.

Præcipitanter, adv. plotselings.

Præcipitatio, ðnis, f. het van boven af vallen.

Præcipitatus, a, um, adj. ten einde loopend, b. v. nacht, leven.

Præcipitium, i, n. eene steile, afhellende plaats.

Præcipito, avi, âtum, i. 1) van iets ter neer stooten (iemand van het paard, zich van een toren enz.); sc, ijlings naar beneden

gaan (een heuvel afgaan); palmitem, (te diep er onder drukken); præcipitari, zich naar beneden storten; aquis of in aquas, poët. ondergaan (eene ster); tp. a) z. v. a. ter neer storten, b. v. iemand van eene waardigheid; moras, poët., alle hindernissen schielijk uit den weg ruimen; furor mentem præcipitat, poët., (sleept hem daarheen, overvalt hem); curae præcipitant, poët., zorgen dringen hem (om iets te doen); b) in 't verderf storten (den Staat); spem, (verijdelen); c) iets bespoedigen, bevorderen (de wijnlezing, den dood); d) iets z. v. a. daar neer storten, b. v. in 't verderf; 2) zich ergens af storten of heen storten; tp. a) zich z. v. a. in iets kwaads (in 't verderf) storten; b) zich overhaasten; c) ten einde spoeden, b. v. wind, dag, Staat.

Præcipue, adv. voortreffelijk, uitnemend, b. v. welzijn, iemand beminnen.

Præcipuus, a, um, adj. bijzonder, uitnemend = voortreffelijk, b. v. liefde, pijn, geluk.

Præcise, adv. in korte woorden, kort; negare, kortaf welgeren.

Præcisio, ðnis, f. afsnijding; tp. (in eene rede), het afbreken van een denkbeeld.

Præclare, adv. tp. 1) zeer duidelijk, zeer wel, b. v. inzien, zich uitdrukken; 2) voortreffelijk, uitnemend; præclare facere, iets voortreffelijks doen; it. zeer wel daaraan doen; tabula præclare picta, simulacrum præclare factum, (heerlijk geschilderd, van voortreffelijke bewerking).

Præclarus, a, um, adj. zeer helder, b. v. de zon; tp. zeer beroemd; it. heerlijk, voortreffelijk, (daad, overwinning); præclara indoles, heerlijk aanleg.

Præcludo, si, sum, 3. 1) sluiten, afsluiten, b. v. de poort, de deuren; tp. sibi curiam, alicui orbem terrarum; linguam cani, den hond stil maken; navigationem, de scheepvaart verhinderen; 2) tp. uitsluiten = niet toelaten, b. v. negotiatores.

Præco, ðnis, m. (welligt van Prae en cico) een openlijk uitroeper, heraut (voor 't gebeurt, bij de comitien, bij verkooping, bij lyken); tp. præco virtutis alicuius, iemands lofredenaar.

Præcogito, avi, âtum, i. van te voren overdenken (eene daad).

Præcognosco, ðvi, itum, 3. vooraf vernemen.

Præcölo, ti, cultum, 3. bijzonder eeren.

Præcompono, pösti, pöstum, 3. vooraf in orde brengen (zijn gezigt).

Præconium, i, n. het heraut- of uitroeperschap; præconium facere, openlijke uitroeper zijn; tp. 1) de verbreiding van een bericht, of in 't alg. bekendmaking eener zaak; 2) de loffelijke vermelding eener zaak, eens menschen.

Præconsümo, sumsi, sumtum, 3. tp. poët. van te voren verteren, vires.

Præcontrecto, avi, âtum, i. poët. vooraf betasten; videndo, in gedachte bevoelen.

Præcoquis, e, adj. z. Præcox.

Præcöquo, xi, ctum, 3. sterk kooken.

Præcöquus, a, um, adj. z. Præcox.

Præcordia, ðrum, n. 1) het middelrif; 2)

de ingewanden; it. het hart, de borst enz.; tp. het hart, gemoed (met deszelfs gewaarwordingen, begeerten); terra, ijzeren (stee-
nen) hart; stolidae praecordia mentis, poët., dwaze gezindheden.

Praecorrumpo, rupi, ruptum, 3. poët. vooraf bederven, b. v. door geschinken; praecorruptum esse, vooraf ongekocht (= vooraf tegen iemand ingenomen) zijn.

Praecox, ôcis, adj. voor den rechten tijd rijp, vroeg, b. v. uva, pira, rosa; vitis, die vroege vruchten draagt; loca, streken welke vroege vruchten voortbrengen; tp. ontijdig (b. v. gelach).

Praecrassus, a, um, adj. zeer dik.

Praecrûdus, a, um, adj. zeer raauw.

Praecultus, a, um, partic. zeer opgesmukt, versierd (met goud enz.); it. zeer sierlijk (b. v. welsprekendheid).

Praecipitûs, a, um, adj. zeer begeertig.

Praecurro, (cûcurri en) curri, cursum, 3. vooruit loopen of ijlen; tp. fama praecurrerat, (was vooruit gevlogen); aliquem nobilitate praecurrere, iemand in adeldom overtreffen; aetate, ouder zijn dan een ander; alium studio, iemand overtreffen in enz.

Praecursio, ônis, f. eig. het voorloopen; 1) (in den oorlog) de eerste schermutselling voor het eigenlijk gevecht; 2) tp. het vooruitloopen of voorafgaan, b. v. eener verschijning; 3) tp. hetgeen de redenaar voorafzandt, om de toehouders voor te bereiden.

Praecursor, ôris, m. een voorlooper (van een berigt); it. (bij een leger) een soldaat, die buiten de rei en het gelid recht; it. een bespieder.

Praecipitarius, a, um, adj. voorult ijlend, b. v. een brief.

Praecursus, us, m. tp. het voorkomen (b. v. van een wind).

Praecursio, cussi, cussum, 3. vooraf of bij iets schudden of zwaaijen, b. v. sakkels.

Praeda, ae, f. buit (in den oorlog, op de jagt); praedes facere, capere, agere, praese agere, trahere, buit maken; tp. buit = winst; praeda mea puellae, mijn buit bestaat in meisjes; it. iets dat men gevonden heeft.

Praedibundus, a, um, adj. buit makend, plunderend.

Praedamno en Praedemno, ãvi, ãtum, 1. vooraf veroordeelen; tp. spcm, de hoop vooraf opgeven.

Praedatio, ônis, f. het buit maken, plunderen.

Praedator, ôris, m. een vrijbuiters (op de jagt en in den oorlog), plunderaar; exercitus, een leger dat plundert; tp. poët. tuk op roof.

Praedatorius, a, um, adj. op buit uitgaande, plunderend; navis, classis, een roofschip, roofvloot; manus, eene bende vrijbuiters.

Praedelasso, ãre, 1. vooraf vermoeyen.

Praedemno, z. Praedamno.

Praedensus, a, um, adj. zeer dicht of dik (aarde).

Praedestino, ãvi, ãtum, 1. vooraf plan tot iets maken, b. v. triumphos, vooraf (bij zichzelf) plan maken tot het houden eener zegenpraal.

Praedator, ôris, m. waarsch. een rechtgeleerde, die zich vooral met het jus praedictorium bemoeit.

Praedatorius, a, um, adj. wat de landgoederen, of in 't alg. liggende goederen betreft, lex; jus praedictorium, de inhoud van alle regten, die landgoederen of onroerende goederen betreffen.

Praedestabilis, e, adj. roemwaardig, roemrijk.

Praedestatio, ônis, f. 1) openlijke verkondiging; 2) het prijzen of roemen (van iemand's weldaden).

Praedicator, ôris, m. een lofredenaar, beneficii, facti alicujus.

1. Praedico, ãvi, ãtum, 1. 1) openlijk uitroepen (b. v. eene verkooping bij opbod); 2) roemen, aliquid de aliquo, aliquem libertorem patriae, iemand als den bevrjder des vaderlands roemen; 3) zeggen; veta, de waarheid; ut praedicas, zoo als gij zegt; ita praedicant, zoo zegt men.

2. Praedico, xi, ctum, 3. 1) iets vooraf (= vroeger) zeggen; praediceres, gij zoudt het vooraf zeggen; 2) vooruit zeggen, voorspellen (iets toekomstigs); b. v. detectiones solis, eene zonsverduistering; 3) in 't alg. iets vooraf bekend maken (eene termijn enz.); it. bevelen, zeggen dat of wat iemand te doen heeft; praedixit ne dimitterent, hij beval hun, hen niet te ontslaan.

Praedictio, ônis, f. eene voorafzegging; vatum, der waarzeggers; futurarum rerum, van hetgeen nog gebeuren zal.

Praedictum, i, n. 1) = praedictio; 2) afspraak; 3) bevel.

Praedictolum, i, n. dem. een klein landgoed.

Praedisco, dîdici, z. S. 3. vooraf leeren kennen of van te voren leeren.

Praedispono, pôstûi, pôstum, 3. vooraf op verscheidene plaatsen gereed houden, b. v. boden.

Praedustus, a, um, adj. begaafd; sensibus, doctrinâ, metu, met zintuigen, geleerdheid, vrees (= vreesachtig).

Praedium, i, n. 1) een goed, dat men voor iets verpandt; praediis alicui cavere, door goederen iemand borgtocht stellen; 2) in 't alg. een stuk gronds, landgoed.

Praedives, Itis, adj. zeer rijk, hómo.

Praedivino, ãvi, ãtum, 1. vermoeden, gissen.

Praedivinus, a, um, adj. hetgeen iemand iets toekomstigs voorspelt (een droom).

Praedo ônis, m. een roover; maritimus, een zeeroover.

Praedocus, a, um, adj. vooraf onderrigt.

Praedomo, ôi, ãtum, 1. tp. vooraf beteu-
gelen; casus meditatio, aan tegenspoed het bittere ontnemen, door van te voren aan hetzelfde te denken.

Praedor, ãtus sum, 1. 1) buit maken; spes praedandi, hoop op buit; tp. zich verrijken; in alienis bonis, met eens anders goederen; 2) iets rooven (mensen, dieren enz.); tp. poët. iets wegrooven, ontnemen.

Praedico, xi, ctum, 3. voortrekken, van voren rondom trekken of maken (b. v. eene gracht).

Praedulcis, e, adj. zeer zoet; tp. zeer aangenaam, decus.

Prædurus, a, um, adj. *zeer hard*, b. v. *de huid*; (tp. 1) *verhard*; *præcordia*, *borst*; 2) *hard* = *ruw* (woorden); 3) *onbeschaaamd*, *os*.

Præeminēdo, ūi, z. S. 2. tp. *aliquem*, *boven iemand uitsteken* (*iemand overtreffen*).

Præeō, ūi (ivi), Itum, 4. 1) *vooraan of vooruit gaan*; *Komam*, *naar Rome*; tp. *aliquem*, *ſinnam ſui*, *vroeger komen dan enz.*; *præire alicui* (verba), *iemand iets vóórzeggen* (b. v. *een eed*), *opdat hij het nazegge*; 2) *vooraf verordenden*, of in 't alg. *verordenen*.

Præfari, fatus sum, 1. 1) *vooraf iets zeggen*; *aliquem*, *iets van iemand*; *honorem*, *zeggen*, *dat men iemand met eer vermelden zal*; *divos*, *met het aanroepen der goden beginnen*; *carmen*, *een formulier voorzeggen*; 2) *poët. voorzeggen*, *waarzeggen*.

Præfatio, ōnis, f. *hetgeen men zegt*, *voor dat men iets doet*; *donationis*, *de voor de geschenken gesprokene woorden*; *sacrorum*, *de voor de offerhande gesprokene woorden*.

Præfectura, ae, f. 1) *het ambt eens opzigters*, *oppersten* (vooral bij de Romeinsche ruitery, *de bondgenooten en arbeidslieden*); 2) *een stadhouderschap*; 3) *eene stad in Italië*, *die onmiddellijk door Rome werd bestuurd*.

Præfectus, i, m. *een opperste*, *opzigtter* (vooral over de Romeinsche ruitery, *bondgenooten en de werklieden bij het leger*); *castris*, *praetorio*, *moribus*, *over het leger*, *de lijfswacht*, *over de zeden*; *annonae*, *de opziener over het korenwezen*; *acerarii*, 's lands *penningmeester*; *navis*, *de scheepskapitein*; *classis*, *de admiraal*; *urbis*, *een stads- of plaatskommandant*; *fabrum*, *de opperveldtuigmeester*.

Præféro, tūli, lātum, ferre, 3. 1) *voordragen*, *voor zich uit dragen*, b. v. *eene fakkel*; *manus*, *de handen vooruit steken*; (tp. a) *duidelijk laten merken*, b. v. *zijne hebzucht*, *zijne liefde*; b) (*voor voortreffelijker houden*) *voortrekken*, *aliquem sibi*; *it. maken*, *dat iets voorgetrokken wordt*; 2) *iets voorloopig bepalen*, *diem triumphij*; 3) *præferri*, *voorbij iets rijden*, *varen*.

Præferox, ōcis, adj. *zeer trotsch* (op zijne kracht).

Præferrātus, a, um, adj. *van voren met ijzer beslagen*; *it. met ijzer* (= ketenen) *geboeid*.

Præfervīdus, a, um, adj. *zeer heet*, b. v. *een bad*; tp. *ira*, *opbruischende*, *opvliggende toorn*.

Præfestīno, āvi, ātum, 1. 1) *zich zeer haasten*; *præfestinatus*, *poët. overhaast*, *overijld*, *ictus*; 2) *voorbij snellen*, b. v. *een zeeboezem*.

Præffica, ae, f. *eene gehuurde woenster*, *bij begrafften*.

Præfictio, fēci, fectum, 3. *iemand tot voorstander*, *opziener over iets maken*; *aliquem pecōri*, *tot opziener over het vee*; *exercitui*, *classi*, *tot generaal*, *tot admiraal maken*; *sacerdotes diis*, *voor sacris deorum*.

Præfido, fīsus sum, 3. *te veel vertrouwen*; *sibi*, *op zijne kracht*.

Præfīgo, xi, xum, 3. 1) *van voren aanhechten*, *vooraan vast maken*, *arina puppibus*; *ora capistris*, (*van hulsters voorzien*); *caput prælixum hastae*, *boven op een speer gestoken*; 2) tp. *belemmeren* (*het uitzigt*); 3) *poët. doorboren* (*iemands zijde*).

Præfīlo, ūvi (en ūi), Itum, 4. *vooraf bepalen*, *vaststellen*, b. v. *een dag*, *de uitgaven enz.*; *præfīto loqui*, (*volgens afspraak*).

Præfīscīne en **Præfīscīni**, adv. *zonder nijd*, b. v. *zij het gezegd (als men iets goeds of roemrijks van zich zelve zegt)*.

Præfīorātus, a, um, adj. tp. *van den bloesem*, *de fleur beroofd*, *gloria*.

Præfīorēo, ēre, 2. *vooraf bloeyen*, *voor den tijd bloeyen*.

Præfīto, fluxi, fluxum, 3. *voorbij vlieten*, *voorbij iets stroomen*, *castra*.

Præfīoco, āvi, ātum, 1. *poët. vlam animae*, *den gang van den adem belemmeren* = *verstikken*.

Præfīodīo, fōdi, fossum, 3. (poët.) 1) *te voren begraven*; *aurum*, *goud*; 2) *te voren iets graven*; 3) *eene gracht voor iets heen trekken*, *portas*.

Præfor, z. **Præforis**.

Præformo, āvi, ātum, 1. 1) *afbeelden*, *voormaken*, b. v. *literas infantibus*; 2) *vooraf maken*, *vooraf ontwerpen*; *materiam*, *de bouwstof tot iets*.

Præfracte, adv. *eig. van voren afgebroken*; tp. *hardnekkig*, *volhardend*, b. v. *iets verdedigen*.

Præfractus, a, um, adj. (tp. 1) *afgebroken*; *scriptor*, *wlens schryfwijze afgebroken*, *niet vloeyend is*; 2) *hardnekkig*, *onbuigzaam*.

Præfrīngo, fīēgi, fractum, 3. *van voren afbreken*, b. v. *lansen*.

Præfulcō, si, tum, 4. (tp. 1) *iets ondersteunen*, *helpen*, *dat het geschiede*; 2) *iets (iemand) z. v. a. tot stut er onder zetten*, *aliquem negotiis*.

Præfulgēo, si, z. S. 2. 1) *poët. zeer glinsteren* (ook tp.); 2) *al te zeer glinsteren*.

Præfulgūro, āre, 1. *poët. met glans voor zich heen vervullen*, *vias ense*.

Præfurnūm, i, n. *de ovenmond*, *het ovengat*.

Prægēlīdus, a, um, adj. *zeer koud* (*eene plaats*).

Prægermīno, āvi, ātum, 1. *bij tijds*, *voor den gewonen tijd uitspruiten*, *uitbotten*.

Prægestīo, ire, 4. *zeer begeerig zijn*, b. v. *om iets te zien*.

Prægīgno, gēnūi, gēntum, 3. (*eig. te voren selen*); tp. *mos prægignitur*, *een gebruik wordt ingevoerd*.

Prægnans, tis, adj. (*waarsch. voor prægenans*, *verw. met gigno*) (*van menschen*) *zwanger*, (*van dieren*) *dragtig*; *it. vol*, *opgezwoollen* (b. v. *knoppen enz.*); tp. *plagæ prægnantes*, *duchtige slagen*.

Prægrāclīs, e, adj. *zeer rank of schraal* (*houding*).

Prægrandis, e, adj. 1) *zeer groot*, b. v. *oogen*; 2) *zeer oud*, b. v. *een grijsaard*.

Prægrāvīs, e, adj. *zeer zwaar*, b. v. *last*; tp. *zeer bezwaarlijk*.

- Praegravo**, avi, atum, i. zeer bezwaren (met een last); tp. a) iemand belasten; b) po t. iets z. v. a. nederdrukken, artes; c) zwaard-der zijn dan iets, = overwegen, overtreffen.
- Praegréditor**, gressus sum, 3. 1) voor iemand uitgaan; tp. hem overtreffen; 2) iets voorbij gaan.
- Praegressio**, ónis, f. tp. het vooruit, vooraf gaan; causae, eener oorzaak.
- Praegustator**, óris, m. iemand, die spijs of drank vooraf proeft, voor dat een ander daaraan eet; tp. libidinum alicujus.
- Praegusto**, avi, atum, i. 1) vooraf eten (b. v. spijs, drank); 2) vooraf innemen (b. v. een tegengif).
- Praehibéo**, ui, itum, 2. iemand toereiken, b. v. cibum; tp. verba.
- Praejácéo**, ui, z. S. 2. voor iets liggen; mare praejacens terrae; campus praejacet castra, (ligt voor het leger).
- Praejácio**, jeci, jactum, 3. vooruit werpen of leggen, molcs.
- Praejudícatum**, i, n. 1) iets dat vooruit beslist is; 2) een voorloopig oordeel.
- Praejudícium**, i, n. 1) een voorloopig oordeel (voor het eigenlijke); tp. nadel, schade; 2) het voorbeeld; facti alicujus, van ismands gedrag.
- Praejudíco**, avi, atum, i. 1) iets vooraf beoordelen; eventus belli praejudicatus, (vooraf beslist); opinio praejudicata, een vooroordeel; alicui salutem imperii praejudicare, iemand de redding des rijks toeschrijven; 2) een voorloopig oordeel vellen (als rechter).
- Praejúvo**, júvi, jútum, i. te voren ondersteunen.
- Praelábr**, psus sum, 3. voorbij glýden, voorbij snellen, voorby lo-ben, b. v. eene rivier, iets in zene rivier; flumina rotis, poët. de rivieren voorbij rijden; tp. voorbij gaan (de tijd).
- Praelambo**, bi, itum, 3. te voren belikken.
- Praelatus**, a, um, adj. voortreffelijk.
- Praelautus**, a, um, adj. zeer prachtig (een mensch in zijne levenswijze).
- Praelectio**, ónis, f. voorlezing (b. v. van den leermeester in de school).
1. **Praelégo**, avi, atum, i. aan iemand iets vooruit vermaken.
 2. **Praelégo**, légi, lectum, 3. 1) voorlezen, b. v. de leermeester den leerlingen; 2) voorbij zeilen, b. v. een land.
- Praellgo**, avi, atum, i. 1) van voren aanbinden, sarmenta cornibus boum, mestertakken aan de horens der koeijen; 2) verbinden, zoebinden (mond, wond); tp. pectus praeligatum, een geketend of verstokt hart; 3) iets afbinden = door binden scheiden.
- Praellum**, i, n. z. Proelium.
- Praelúctio**, ónis, f. voorrede.
- Praelongus**, a, um, adj. zeer lang, b. v. een zwaard, eene lans; tp. sermo, een lange rede.
- Praelóquor**, quítus of títus sum, 3. 1) vooraf spreken, vooraf iets zeggen (voor dat een ander iets zegt); 2) vooraf iets zeggen (voor dat men zelfs iets zegt); v. d. ook, eene voorrede maken.
- Praelúco**, xi, z. S. 2. 1) voor iets schýnen; voorlichten (b. v. fakkel, of iemand, die ze draagt); 2) helderder schýnen; tp. poët. overtreffen in schoonheid, glans enz.; 3) zeer schýnen.
- Praelúctus**, a, um, adj. zeer helder.
- Praelúdo**, si, sum, 3. een voorspel maken of zich tot proef oefenen; tp. rabies Mariana praeluserat, (had het voorspel (begin) gemaakt).
- Praelústo**, ónis, f. een voorspel, b. v. van het eigenlijk gevecht.
- Praelustris**, e, adj. poët. zeer schitterend; arx, de schitterende burgt (van Phoebus); tp. vita, een zeer voornaam leven.
- Praemando**, avi, atum, i. vooraf bestellen; it. iets vooraf laten aanschaffen.
- Praemátüre**, adv. te vroeg, te schielijk.
- Praemáturus**, a, um, adj. 1) vroegtýdig, (b. v. vrucht); 2) hetgeen voor den behoorlijken tijd aanvangt, b. v. te vroeg beginnend, hiems, canities, honores, een vroege winler, spoedig grijze haren, eerposten voor den (gewonen) tijd.
- Praemédúctus**, a, um, partic. poët. door toovermiddelen beschermd.
- Praemédítatio**, ónis, f. het vooraf overdenken, b. v. der rampen, die iets veroorzaken kan.
- Praemédítor**, átus sum, i. 1) vooraf overdenken, te voren over iets nadenken; 2) passive, praemeditatus, vooraf overdacht, mala.
- Praemensus**, a, um, partic. passive, poët. vooraf afgemeten of bepaald, vita.
- Praemercor**, átus sum, i. vooraf koopen.
- Praemétio**, ti, z. S. 3. vooruit vreezen; alicui, voor iemand.
- Praemýgro**, áre, i. 1) vooraf wegtrekken (een dier van eene plaats).
- Praemýtor**, átus sum, i. winst doen.
- Praemítro**, mísi, míssum, 3. 1) vooruit of vooraan zenden, milites ad flumen; 2) voor iets plaatsen (een boom).
- Praemým**, i, n. 1) eene belooning; it. poët. straf; tp. poët. eene heldendaad; 2) nut, voordeel; it. buit (in den oorlog, op de jagt).
- Praemódúlor**, átus sum, i. te voren afmeten, naar iets inrigten, b. v. eene gedachte naar de gebaren.
- Praemólestia**, ae, f. voorloopige treurigheid.
- Praemóllor**, ítus sum, 4. iets vooraf bereiden of voorbereiden.
- Praemóllio**, ívi, ítum, 4. vooraf week maken, b. v. den grond; tp. vooraf week (zacht, teeder) maken, mentes.
- Praemónéo**, ui, ítum, 2. 1) te voren herinneren, vooraf waarschuwen; aliquem de impendentibus periculis, tegen boven het hoofd hangende gevaren; 2) voorzeggen (van waarzeggingen).
- Praemónítus**, us, m. voorloopige herinnering, voorzegging, b. v. der goden.
- Praemonstrátor**, óris, m. die iemand vooraf zegt, hoe men iets doen zal.
- Praemonstro**, avi, atum, i. 1) vooraf toonen, hoe men iets doen zal; 2) vooraf aantoonen, voorzeggen (b. v. de goden iets).

- Praemordēo**, di, sum, 2. iets van voren af-bijten, linguam; tp. poët. aliquid ex aliquo, iemand iets afstroggen.
- Praemōrōr**, mortūus sum, 3. vroegtijdig sterven of ook alleen, sterven; it. afsterven = zwakker worden (b. v. het gezigt); tp. pudor praemortuus, vires praemortuae, uitgebluschte schaamte, verloren krachten.
- Praemūntō**, ivi, itum, 4. 1) van voren tegen iets dekken of alleen, versterken (b. v. de toegangen); tp. hoeden tegen iets (b. v. iemand door geneesmiddelen enz.); 2) iets z. v. a. ergens voor plaatsen ter verdediging; tp. quac praemuniuntur sermoni, wat ter verdediging eener rede (om tegenwerpingen voor te komen) voorafgaat; illud praemuni, zorg daaryoor.
- Praemūntō**, ōnis, f. tp. het voorkomen eens redenaars, die de toehoorders vooraf innemen, opdat zij hem geene tegenwerpingen maken.
- Praenarrō**, āvi, ātum, 1. vooraf verhalen.
- Praenātō**, āvi, ātum, 1. 1) poët. voorbij stroomen (b. v. eene rivier); 2) vooruit zwemmen.
- Praenāvīgo**, āvi, ātum, 1. voorbij iets varen, b. v. langs het strand; tp. vitam, door het leven.
- Praenētō**, ūi, z. S. 2. tp. 1) uitblinken, glinsteren; 2) meer glinsteren dan een ander; aliquis alicui praenētur, iemand schijnt beminnelijker dan een ander, wordt den anderen voorgetrokken.
- Praenōmen**, ōnis, n. een voornaam (de naam, die voor de geslachtsnaam gaat), b. v. Marcus bij Cicero; yerv. ook de titel, benaming, b. v. imperatoris.
- Praenosco**, nōvi, nōtum, 3. van te voren weten, kennen; futura, het toekomstende.
- Praenōtō**, ōnis, f. een aangeboren begrip; deorum, van de goden.
- Praenōbūlus**, a, um, adj. zeer duister (haagbosch).
- Praenundāctivus**, a, um, adj. hetgeen iets vooraf aanduidt, (b. v. een vuur iemands aankomst).
- Praenuntō** of **Praenuncio**, āvi, ātum, 1. vooraf verkondigen of melden, te voren aanwijzen; futura, toekomstende gebeurtenissen; tp. (van zaken) vooraf aanwijzen, (b. v. door gedruisch).
- Praenundus** of **Praenuncus**, a, um, adj. vooraf verkondigend, of een persoon, eene zaak, die iets vooraf verkondigt (b. v. eene ster den dag, zekere dingen een storm enz.).
- Praeobtūro**, āre, 1. van voren toestoppen, dicht maken.
- Praeoccupō**, āvi, ātum, 1. 1) vooraf innemen, te voren bezetten, voor dat een ander (b. v. een vijand) het doet; tp. timor animos praecipuaverat, de vrees had zich van de gemoederen meester gemaakt; 2) iemand voorkomen; alteruter alterum praecipuavat, de een komt den anderen voor.
- Praeoptō**, āvi, ātum, 1. iets liever willen, voorttrekken (eene zaak, eenen toestand, een ander).
- Praepando**, usi, nsum (en passum), 3. openen, vestibula; tp. poët. lumina menti.
- Praepārātō**, ōnis, f. voorbereiding tot iets.
- Praepārato**, adv. voorbereid.
- Praepāro**, āvi, ātum, 1. voorbereiden; naves, de schepen (van te voren) in staat brengen; frumentum, zich in voorraad van graan voorzien; se ad proelia, zich tot vechten uitrusten; hortos, (in orde brengen); ova, (toebereiden); oratio praeparata, eene overdachte (bestudeerde) rede.
- Praepēdiimentum**, i, n. eene hinderpaal.
- Praepēdō**, ivi, itum, 4. (eig. de voeten verwarren) binden (paarden, iemand met boeien); tp. verhinderen, beletten, stremmen (b. v. de stem, toon).
- Praependō**, di, z. S. 2. voor iets hangen, van voren afhangen.
- Praepes**, ētis, adj. (poët.) 1) vooruit ijend = snel; penna, vleugels; deus, de gevleugelde god, de minnegod (Amor); 2) een (grootte) vogel; Jovis, één adelaar; medusaeus, = Pegasus.
- Praepēlātus**, a, um, adj. van voren van een bal of iets ronds voorzien, b. v. een werpspiets (om bij het werpen het getroffen voorwerp niet te beschadigen).
- Praepinguis**, e, adj. zeer vet; solum, vette grond; tp. vox, eene harde stem.
- Praepollō**, z. P. en S. 2. veel vermogen, zeer sterk zijn; divitiis, virtute, zeer rijk, zeer dapper zijn.
- Praepōndēro**, āvi, ātum, 1. 1) overwigt hebben, overwegen, en daardoor ter neer zinken (ook tp.); 2) overwegen = iets overtreffen; comoda honestate praeponderatur, (worden overwogen, overtroffen).
- Praepōno**, pōstūi, sctum, 3. vooraan zetten, maken libro; tp. 1) tot opziener over iets maken, aliquem provinciae, exercitui, bello; 2) (den voorrang geven) voortrekken, amicum iratri.
- Praeporto**, āre, 1. poët. vooruit dragen, tela.
- Praepōrtā**, z. Productum.
- Praepōrtō**, ōnis, f. 1) het voortrekken of de voorrang (die men aan de eene zaak boven de andere geeft); 2) (in de grammatica) het voorzetsel (de praepositio).
- Praepōrtus**, i, m. een opzigter.
- Praepossum**, pōrtūi, z. S. posse, de oppermagt of overhand hebben.
- Praepostēre**, adv. verkeerd (b. v. den schoen aantrekken, iets doen).
- Praepostērus**, a, um, adj. als het achterste het voorste is of wanneer iets niet zoo is, als het eigenlijk zijn moet, verkeerd, valsch, b. v. een raad; homo, (die verkeerd handelt); ficus, (die te vroeg of te laat rijp is).
- Praepōtens**, tis, adj. zeer magtig, zeer veel vermogend (b. v. een man, een volk, eene wetenschap).
- Praepropērauter** en
- Praepropēre**, adv. zeer spoedig, zeer haastig (b. v. iets doen); it. al te haastig.
- Praepropētus**, a, um, adj. 1) zeer snel, b. v. misus, inspanning; 2) te snel, voorbarig; festinatio, haastige spoed.
- Praepūtum**, i, n. de voorhuid.
- Praequam**, adv. meer dan (b. v. de zaak te laat).

Praequeror, questus sum, 3. poët. vooraf klagen-
 Praeradio, ſvi, ſtum, 1. poët. iets in glans overtreffen.
 Praerapitius, a, um, adj. zeer snel stroomend, b. v. eene rivier; tp. zeer vurig (een jongeling).
 Praerigeo of -esco, ſti, z. S. 2 of 3. van voren verſtĳven, b. v. de handen.
 Praerigidus, a, um, adj. zeer ſtreng, mens.
 Praeripio, rĳpti, reptum, 3. 1) iemand iets (z. v. a. voor den mond) ontnemen, laudem; 2) snel wegnemen (een boek, den oever, kussen enz.); beneficium deorum festinatione, (te vroeg erlangen); praecipit annis brevibus, poët., vroegtĳdig ſterven; tp. eene zaak voorkomen; consilia hostium, de voornemens der vijanden.
 Praerodo, ſi, sum, 3. 1) beknabbelen, digitos; 2) afknagen, hamum.
 Praerogativa, ae, f. 1) de voorkeur; 2) hetgeen iemand tot eene vaste hoop regt geeft; triumpho, op eene zegepraat; 3) de voorrang.
 Praerogativus, a, um, adj. 1) bij de comitia eerst zijne stem gevend; centuria of tribus praerogativa of alleen praerogativa; 2) de centurie of tribus betreffende, die het eerst zijne stem gaf, b. v. omen.
 Praerumpo, rĳpi, ruptum, 3. van voren afbreken, afscheuren, retinacula, funes falcibus; praerumpi, afbreken.
 Praerupte, adv. steil.
 Praeruptus, a, um, adj. steil (b. v. eene rots, streek); tp. juvenis animo praeruptus, onbuigzaam, hoogmoedig; periculum, het uiterste gevaar.
 Praes, dis, m. in 't alg. = praesto; verv. een borg (vooral in geldzaken); praedem esse, fieri pro aliquo, borg zijn of worden voor iemand.
 Praesagio, ſvi, ſtum, 4. 1) iets vooraf bemerken; mihi apimus praesagit, ik voorzie; tp. te voren aantoonen (b. v. de maan velen storm enz.); 2) poët. een teeken van iets geven (dat iets zoo is).
 Praesagitio, ōnis, f. voorgevoel, voorzeggingskracht.
 Praesagium, i, n. voorzegging, b. v. malorum, tempestatis.
 Praesagus, a, um, adj. 1) vooraf bemerkend, voorziende; mens praesaga mali, (die ramp vooruit ziet); 2) poët. vooraf iets aanwĳzend, fulmen.
 Praesano, ſvi, ſtum, 1. 1) voor den tijd gezond worden (genezen); 2) voor den tijd gezond maken (genezen).
 Praescindo, ſre, 3. van voren afsnijden.
 Praescio, ſvi of ſi, ſtum, 4. vooraf weten of vernemen.
 Praescisco, ſvi, ſtum, 3. = praescio.
 Praescius, a, um, adj. voorwetend; futuri, het toekomstige; periculatorum, de gevaren.
 Praescribo, pſi, prum, 3. 1) iets vooraan of in iets ſchrijven; nomen libro, den naam voor in een boek; tp. aliquem, iemand tot voorwendſel gebruiken; 2) voorteekenen; tp. in woorden een beeld van iets ontwerpen; 3)

voorschrijven = bevelen; civibus jura, (wetten voorschrijven); alicui, poët. iemand voorzeggen; 4) iemand voor 't geregt beſchuldigen.

Praescriptio, ōnis, f. 1) het ontwerp van een raadsbeſluit (omdat die raadsheeren, die de zaak bijzonder gedreven hadden, hunne namen vooraan opſchreven); 2) tp. een voorwendſel; 3) een voorschrift, bevel (b. v. des verſtands, der natuur); semihorae, de bepaling van den tijd op een half uur, dat de pleitbezorger ter verdediging des aangeklaagden noodig had; 4) eene geregtelijke of in 't alg. eene ſpĳrvindige tegenwerking.

Praescriptum, i, n. 1) eig. 'tgeen voorgeschreven wordt; poët. praescripta calcis, = meta; 2) in 't alg. voorschrift, regel, bevel.
 Praesecō, ſecūi, ſectum, 1. afsnijden (vooral van voren), b. v. het haar.
 Praesegmen, ſnis, n. het afgesneden deel (b. v. der nagels).

Praesens, ſis, adj. 1) tegenwoordig; me praesente, in mijne tegenwoordigheid; praesens cum aliquo ago, ik verhandel iets mondeling met iemand; pecunia praesens, baar geld; in praesens (sc. tempus) of praesent tempore of in praesenti, voor het tegenwoordige; tp. animus praesens, tegenwoordigheid van geest; 2) werkzaam, auxilium, venenum, vires, werkzame hulp, geneesmiddel enz.

Praesensio, ōnis, f. voorgevoel, retum futurarum, van toekomstige gebeurtenissen.

Praesentānis, a, um, adj. schielĳk werkend, b. v. vergif, geneesmiddel; -um, een schielĳk werkend middel.

Praesentānus, a, um, adj. tegenwoordig; malum, dat dadelĳk gebeurt; argentum, aurum, baar geld.

Praesentia, ae, f. 1) de tegenwoordigheid van iemand; in praesentia, voor het tegenwoordige, voor dezen oogenblik, dadelĳk, b. v. rex ubertat in praesentia; tp. animi praesentia, tegenwoordigheid van geest, beradenheid; 2) poët. werking, krucht; veri, der waarheid.

Praesentio, ſni, nsum, 4. te voren merken, vooruitzien, b. v. futura.

Praesepio, pſi, ptum, 4. (etg. omheinen) versperren, barricaderen; aditum trabibus, den toegang met bulken.

Praesēpis, is, f. (ook Praesēpe, is, n.) 1) een stal, of in 't alg. eene sluiting, v. d. ook woning, huis; 2) de kribbe.

Praesertim, adv. bijzonder, vooral.

Praeservio, ſre, 4. dienen (iemand als slaaf).
 Praeses, ſdis, subst. c. 1) beschermmer (f. -ster), b. v. des Staats, der vrijheid; locus, eene toevlugtsplaats; 2) een voorzitter (f. -ster).

Praesēdo, sēdi, sessum, 2. 1) vooraan zitten; 2) het bevel of opzigt hebben over enz., urbanis rebus; it. opziener (bevelhebber) zijn; 3) beschermen, libertati, Amperio, de vrijheid enz.

Praesēdiarius, a, um, adj. ter bescherming, tot behoeding dienende, miles; tp. malleus,

- een stek of afzetsel, om te dienen, als b. v. de plant dood mocht gaan.
- Praesidium**, i, n. 1) iets beschermends, bescherming; vooral in den oorlog: beschermende soldaten = bescherming, beveiliging; praesidius munire, met soldaten bezetten; praesidium (en-a) oppidi, de bezetting (het garnizoen) eener stad; 2) eene (met soldaten) bezette plaats; praesidio decedere, de bezetting verlaten; in praesidio esse, op een post staan, ergens ter bescherming; zijn (of ook in het leger zijn).
- Praesignifico**, avi, atum, 1. vooraf aanwijzen; futura, de toekomst.
- Praesignis**, e, adj. uitmuntend, voortreffelijk.
- Praesigno**, are, 1. vooraf beduiden.
- Praesyma**, ire, 4. voor den dag springen; lacrymatis mihi praesiliunt, springen mij de oogen uit.
- Praesono**, ti, itum, 1. hard klinken.
- Praespargo**, ere, 3. poët. vooraf bestrooijen.
- Praestabilis**, e, adj. voortreffelijk, uitmuntend (b. v. dapperheid).
- Praestans**, tis, adj. (= praestabilis) voortreffelijk, b. v. vrouw; in arte, uitmuntend in eene kunst.
- Praestantia**, ae, f. voortreffelijkheid, aanzienlijkheid.
- Praestat**, z. Praesto.
- Praestatio**, ois, f. als men voor iets, b. v. voor de waarheid eener zaak instaat.
- Praestes**, itis, c. een beschermer (t. -ster); lares, de beschermende huisgoden.
- Praestigta**, ae, f. gew. pl. -ae, arum, begoocheling, goochelarij; it. begoocheling = bedrog; tp. verborum, ijdele woordespraak.
- Praestigator**, oris, m. een goochelaar, bedrieger.
- Praestigatrix**, icis, f. eene goochelaarster, bedriegster.
- Praestino**, avi, atum, 1. (verlengde vorm van praesto) koopen, b. v. visch.
- Praestitio**, ōi, ūtum, 3. vooraf bepalen, tempus, diem.
1. **Praesto**, adv. tegenwoordig, daar; domi praesto est apud me, hij is te huis bij mij; praesto eum esse video, daar zie ik hem; tp. alicui, salutē alicuius praesto esse, iemand, iemands welzijn bevorderlijk zijn.
2. **Praesto**, ūti, ūtum, 1. 1) overtreffen; beatiis, de dieren; omnes eloquentiā, allen in welsprekendheid; louge praestare inter aequales, zijne tijdgenooten ver overtreffen; praestat, het is beter, b. v. mori, te sterven; praestat tacere, quam loqui, het is beter te zwijgen, dan te spreken; 2) iemand iets bewijzen, verlenen (dienst, vrienfelijkheid enz.); hospitium, honorem debitum, gastvriendschap, de verschuldigde eer bewijzen: jus hospitii, gastvrijheid in acht nemen; quaestum, (van zaken) winst aanbrengen: 3) bewijzen = betoonen, aan den dag leggen; magnam virtutem, se fortem, humanum, groote dapperheid, zich dapper enz. betoonen; se praestare, door daden bewijzen; tp. alicui memoriam, iemands aandenken bewaren; aliquem salvum, iemand voor schade houden; fidem, zijn woord houden; 4) voor iets borgen; se,

- voor zich instaan; damnum, periculum, voor schade, voor gevaar; culpam, voor zijne schuld instaan, d. i. dat men niets zal schuldig blijven.
- Praestolor**, atus sum, 1. wachten op, aliquem en alicui, adventum alicuius, iemands aankomst.
- Praestorēte**, adv. zeer snel, b. v. weggaan.
- Praestrangulo**, = strangulo.
- Praestringo**, ūxi, ictum, 3. 1) toebinden, zamenvinden; faucem laqueo, de keel met een strik; tp. humor gelu praestricus, bevrozen water; 2) afstroopen, afplukken (de knoppen van een plant); 3) stomp maken, aciem gladiorum, de scherpe kant der zwaarden; oculos, de oogen blinden.
- Praestruo**, ūxi, ctum, 3. 1) voorbouwen; tp. fidem, zich bij voorraad vertrouwen verschaffen (om daarna des te gemakkelijker te kunnen bedriegen); 2) versperren, toesluiten, b. v. den ingang; 3) vooraf iets inrigten, in orde brengen.
- Praesul**, ūlis, m. of Praesultator, oris, m. een voorspringer, voordanser.
- Praesulto**, avi, atum, 1. voor iets heenspringen; signis, voor de vaandels.
- Praesum**, ūsi, z. S. esse, eig. voorzijn, aan het hoofd zijn; v. d. 1) over iemand of eene zaak gesteld zijn, het bewind daarover hebben, exercitui, classi, negotio, over een leger, eene vloot, eene zaak; rebus regis, eerste minister zijn (van een koning); 2) praesesse studio, artificio, eene letteroefening bij de hand nemen, eene kunst uitoefenen.
- Praesumo**, si, tum, 3. 1) (poët.) vooraf iets nemen (b. v. spijs, drank); tp. a) vooraf bevattien (naar den geest); laetitiam, gaudium, zich vooraf verblijden; praesumta opinio, suspicio, een vooroordeel, een vooraf opgevat vermoeden; b) van te voren zich voorstellen, vooraf gissen, vermoeden; futura, exitum belli, fortunam alicuius, de toekomst, den uitslag eens oorlogs enz.; bellum spe, op oorlog hoopen.
- Praesumtio**, ois, f. tp. 1) z. v. a. het vooraf nemen; rerum, (vroegtijdig genot derzelve); 2) vermoeden, gissing; 3) het voorkomen van mogelijke tegenwerpingen in eene rede.
- Praesuto**, stui, sūtum, 3. poët. bedekken, verbergen; praesuta hasta foliis, met loofwerk bedekt.
- Praetēgo**, texti, tectum, 3. bedekken (het hoofd).
- Praetendo**, di, tum of sum, 3. 1) uitstrekken (de horens); 2) voor iets heen houden (een doek); it. voor iets heen trekken (een huid, heining enz.); it. voor iets heen zetten (in schrift); praetendi, (van landstrekken) er voor liggen; tp. aliquid alicui rei, iets tot voorwendsel, tot dekmantel eener zaak gebruiken; conjugis taedas praetendere, als een wettig echtgenoot aanspraak op iets maken.
- Praetēncr**, era, erum, adj. zeer teeder, b. v. wijnstok.
- Praetentatus**, us, m. het beproeven.
- Praetento**, avi, atum, 1. poët. vooraf onder-

zoeken; iter baculo, pedibus, den weg met een stok, met de voeten; misericordiam allocutus, iemands medelyden beproeven (op te wekken); pericula, poët. (vooraf onderzoeken).

Praetēnūs, e, adj. zeer smal (b. v. een blad). Praetēpō, ūi, z. S. 2. (poët.) tp. amor praetepuit, (is verflaauwd, d. i. iemand is voorheen verliefd geweest op).

Praetēpeso, z. Praetepo.

Praeter, I, adv. eig. voorbij iets heen; tp. 1) uitgenomen, b. v. praeter caedis damnati; nil praeter salices cassaque canna fuit, het was niet als enz.; 2) bovendien; 3) praeterquam, anders als; b. v. mulier quae praeter sapientiam placet parentibus; II. praep. t. accus. voorbij iets heen; praeter oculos, voorbij de oogen; praeter oram, de kusten voorbij; it. (= ante), voor; praeter pedes, voor de voeten; tp. 1) behalve dat, daarenboven; deni praeter me, sien behalve mij; praeter auctoritatem vires quoque, behalve het aanzien ook nog de krachten; praeter haec of praeter ea (praeterea), behalve dat, daarenboven; 2) uitgenomen, behalve; omnes praeter me, alle behalve mij; non habent vestitus, praeter pelles, (geene kleding behalve velien); 3) (om een verschil aan te toonen) tegen; praeter consuetudinem, naturam, tegen alle gewoonte, tegen de natuur; praeter modum, boven mate; 4) (om een voorrang aan te duiden) meer dan, boven; me praeter ceteros, mij boven alle overigen.

Praetērāgo, ēgi, actum, 3. voorbij drijven (b. v. een paard).

Praeterbito, ēre, 3. (oud) voorbij gaan.

Praeterduco, xi, ctum, 3. voorbij leiden, voeren.

Praetērēs, adv. behalve dat, daarenboven; it. verder.

Praetērēo, ivi (of ii), itum, ire, 4. 1) voorbij gaan; hortos, voorbij de tuinen; unda praeterit, poët., (vliet voorbij); tp. a) (geen acht op slaan) overslaan, voorbij gaan; silentio, met stilzwijgen; filium, zijnen zoon ontēryen; b) onbekend zijn; hoc me non praeterit, dat weet ik wel, is mij wel bekend; c) eene zaak ontgaan (een ramp); 2) vergaan (van den tijd); praeteritum (tempus), de verloopene tijd; v. praeteriti, poët. (die gestorven zijn); 3) iemand voorbij komen (in den loop); tp. modum, poët. de maat te buiten gaan.

Praetērēqulto, āvi, ātum, 1. voorbij rijden.

Praetērēror, lātus sum, ferri, 3. voorbij gaan, voorbij trekken; acies praeterlata est, trok voorbij.

Praetērflūto, fluxi, fluctum, 3. voorbij vloeijen; moenia, voorbij de muren; tp. voorbij vloeijen, verdwīnen, b. v. voluptas praeterfluit.

Praetērgrēddor, gressus sum, 3. voorbij gaan; castra, het leger.

Praeterhac of praeter hac, = praeterea.

Praetērta, ōrum, n. 1) het voorleedene; 2) het overgeslagene; in praeteritis relinquerē, iets overstaan.

Praetērlabor, psus sum, 3. voorbij sluipen,

voorbij vloeijen; tellurem, poët. voorbij varen); tumulum praeterlabens flumen, poët. (die langs den heuvel henen vloeit); tp. voorbij sluipen = ontsluitpen, ontgaan (het verstandvermogen).

Praetermissio, ōnis, f. tp. 1) het verwaarloozen, weglaten eener zaak; 2) nalating, verzuim; aedilitatis, het nalaten van naar de aedilis-waardigheid te staan.

Praetermittō, mīsi, mīssum, 3. 1) laten (iemand); tp. a) voorbij laten = verzuimen (eene gelegenheid enz.); b) weglaten = overslaan (eene plaats enz.); c) nalaten (zekere daden); d) ongestraft laten heengaan; it. laten geschieden.

Praeternāvīgatio, ōnis, f. het voorbij varen.

Praeternāvigo, āre, 1. voorbij varen.

Praetērō, trīvi, tritum, 3. van voren afwrijven of afslijten (de tanden).

Praeterquam, adv. 1) buiten; praeterquam quod etc., behalve dat, of daarvan afgezien dat enz., b. v. praeterquam tui carentium quod erat; 2) bovendien, buitendien.

Praeterrado, ēre, 3. poët. voorbij strijken, krassen (de stem door den strot).

Praetervectio, ōnis, f. het voorbij rijden of varen.

Praetervēho, vexti, vectum, 3. voorbij voeren (te paard, op een wagen, te schep); gew. staat -or, voorbij varen, rijden; (it. voorbij trekken, te voet); tp. locum silentio, (met stilzwijgen voorbij gaan); aures, de ooren voorbij gaan (= geen acht op geslagen worden).

Praeterverto, ti, sum, 3. voorbij iets gaan, solem.

Praetervōlo, āre, 1. voorbij iets heen vliegen; tp. voorbij iets heen vliegen, vlugtig over iets heen gaan.

Praetexo, ūi, tum, 3. (eig. van voren aan iets weven); 1) van voren iets zetten (een naam, netten voor de visschen enz.); tp. carmen praetextitur primis literis sententiae, = het gedicht is met de eerste letters van den hoofdinhoud van voren bezet = is een *apocryfe*; 2) van voren bedekken of in't alg. bedekken, b. v. riet den oever, eene rivier een volk; tp. a) iets z. v. aa. omboorden met iets, b. v. natura omnia lenioribus principiis praetexuit, de natuur maakt bij alles een zacht begin; b) iets bewimpelen; c) poët. iets versieren (b. v. iemands naam een boek, een tempel).

Praetextātus, a, um, adj. eig. met de toga praetexta bekleed; tp. 1) poët. amicitia, vriendschap van de jeugd af aan; 2) onkuisch, verba, mores.

Praetextum, i, n. tp. een sieraad, reipublicae.

1. Praetextus, a, um, adj. 1) omhoog (b. v. eene toga); v. d. praetexta, eene met een purperen zoom omboorde toga; 2) die eene zoodanige toga aanheeft, senatus; tp. fabula, = het treurspel (omdat koningen enz. daarin voorkwamen).

2. Praetextus, us, m. 1) het uiterlijk aanzien (b. v. van den Senaat); 2) een voorwendsel.

Praetēmō of -esco, ūi, z. S. 2. en 3. vooraf yreezen.

Praetingo, nxi, nctum, 3. poët. vooraf bevochtigen, veneno.

Praetor, ōris, m. (voor praetor) eig. iemand die voorgaat, dus in 't alg. een opziener, b. v. een veldheer (gew. bij hun die gene Romeinen zijn); vooral echter die overheidspersoon, die in Rome de regts oefening bestierde, de Praetor.

Praetorſianus, a, um, adj. van de lijfwacht, miles.

Praetorictus of -itus, a, um, adj. poët. van den Praetor ontyngan, corons.

Praetortum, i, n. 1) de tent des veldheers; tp. poët. de cel der koningin der bijen; 2) een krijgstraad; 3) de ambtswoning des Praetors in een wingewest; tp. elk prachtig gebouw (b. v. eens konings, landhuis); 4) de lijfwacht.

Praetorius, a, um, adj. 1) den veldheer betreffende; cohors, de lijfwacht (ook onder de keizers); navis, het admiraalschtp; imperium, het bevel (kommando) over een vloot; porta, de poort van het leger, waar de tent des veldheers stond; 2) den Praetor (en Propraetor) betreffende; comitia, de verkiezing van Praetor; potestas, zijn amt; jus, de geregtelijke uitspraak eens Praetors; vir praetorius of alleen praetorius, een oud Praetor; it. een man van den rang van Praetor; cohors, die jonge Romeinen, die den Praetor naar zijn wingewest vergezelden, om daar de zaken te leeren.

Praetorqueo, rsi, rtum, 2. vooruit of omdraaijen (het hoofd).

Praetrepidans, tis, partic. zeer angstig, drifstig, mens.

Praetrepidus, a, um, adj. 1) zeer angstig kloppend, cor; 2) zeer angstig (een mensch).

Praetruncō, āre, 1. afsnyden (de tong, den hals).

Praetura, ac, f. het amt, de waardigheid van Praetor.

Praeumbro, āre, 1. tp. verdonkeren.

Praeustus, a, um, partic. van voren verbrand (een paal); it. praustus nive, door koude verstijfd (ledematen).

Praevāleō, ūi, z. S. 2. uitstekende kracht hebben (volk, mensch, plant); sapientia praevalet virtute, = valet prae virtute, vermag meer dan enz.

Praevālesco, z. P. en S. 3. zeer sterk worden (een boom).

Praevālfidē, adv. zeer sterk.

Praevālfidus, a, um, adj. zeer sterk (jongeling, tak enz.); it. zeer magtig (stad; tp. laster).

Praevāllō, āre, 1. verschansen.

Praevāricāto, ōnis, f. het te buitengaan in zijn plicht als aanklager of pleitbezorger (als hij slechts in schijn iemand aanklaagt of verdedigt, en het dus met de tegenpartij eens is).

Praevāricātor, ōris, m. iemand, die zich aan praevāricatio (zie dit woord) schuldig maakt, welligt: een aanklager in schijn, b. v. Catilinae; of een verdediger in schijn, causae publicae.

Praevāricor, ātus sum, 1. van den regten weg

afgaan, b. v. bij het ploegen; tp. slechts in schijn iemand aanklagen of verdedigen (dus het met de tegenpartij eens zijn).

Praevēnor, z. Praetervchor.

Praevēlō, ōcis, adj. zeer snel.

Praevēno, vēni, ventum, 4. iemand voorkomen; tp. a) iemand voorkomen = hem verhinderen; morte praeventus, door den dood verhinderd; nisi praevēnitur Agrippina, zoo men A. niet voorkwame (d. i. haar niet van te voren doodde); b) overtreffen.

Praeverno, āre, 1. vroeg lente worden.

Praeverro, ēre, 3. afvegen (den weg met het kleed).

Praeverto, ti, sum, 3. 1) eig. voorwaarts wenden; tp. voor voortreffelijker houden, voortrekken; 2) voorkomen, b. v. de winden in snelheid; tp. a) iemand (eene zaak) voorkomen; fata me praevertunt, het noodlot (de dood) komt mij voor; aliquid, iemand overtreffen (b. v. in zekere redenering); praevertere alicui rei of als dep. praeverti alicui rei of aliquam rem, een zaak vóór alle andere trachten te verhelpen; in rem quod sit praevertaris, doe, hegeen ter zake dient; cave pigritiae praevertaris, geef u niet der luiheid over; b) voortreffelijker zijn, meer gelden (eene zaak); 3) iets eerder nemen dan een ander, poculum; tp. vooraf innemen, animos amore.

Praevētus, a, um, partic. vooraf verboden.

Praevīdēō, vidi, visum, 2. 1) vooruit zien (het toekomstige); 2) voorzorg gebruiken.

Praevīto, āvi, ātum, 1. poët. vooraf bederven (een water).

Praevūs, a, um, adj. poët. vooruitgaande.

Praevōlo, āre, 1. vooruitylligen.

Pragmāticus, a, um, adj. (πραγματικός) in staatszaken ervaren; subst. -i pl. m. mannen, die in rehtszaken zeer ervaren, de advokaten enz. bijstonden.

Prandēō, nsus sum, 2. 1) voor den hoofdmaaltijd eten of in 't alg. eten; curatus et pransus, (van soldaten) = marschvaardig; 2) iets (voor den hoofdmaaltijd) eten, b. v. olus.

Prandūm, i, n. (van πρᾶν voor πρᾶ, vroeg) eene soort van voormiddag-eten of ontbyt; it. het vreten van dieren ('s morgens).

Pransō, āre, 1. = prandeo.

Pransor, ōris, m. die voor den middag iets eet of met andere zamen eet.

Prāsinus, a, um, adj. (πράσινος) looegroen; factio, de looegroene partij der wedrijdenden; prasinus agitator of alleen prasinus, een looegroene wedrijder.

Prātenis, e, adj. op beemden zich bevindende, fungus, flores.

Prātūm, i, n. dem. eene kleine beemd, weide.

Prātum, i, n. eene beemd, weide; (it. het gras op dezelfde).

Prāve, adv. eig. krom, b. v. gesneden; tp. verkeerd, slecht (b. v. iets maken, verstaan).

Prāvitas, ātis, f. kromme groei, mismaaktheid (bij menschen en planten); oris, een scheeve mond; tp. verkeerdheid in denken en handelen; v. d. ook slechte zeden, slecht gedrag.

Prævus, a, um, adj. *krom* (*lademåten enz.*); tp. *verkeerd, bedorven* (*karakter, oogmerk, mensch enz.*)

Præcario, adv. *verzoekender wijze* (ook tp.)

Præcarius, i, n. *hetgeen door smeeken verkregen wordt.*

Præcarius, a, um, adj. *hetgeen men enkel door smeeken verkrijgt, z. v. a. afgebedeld heeft, libertas etc.*

Præcario, ònis, f. *een verzoek, gebed; it. een zeker formulier van bijgeloovige menschen.*

Præcator, òris, m. *een voorbidder.*

Præces, z. **Præx.**

Præcor, âtus sum, i. 1) *verzoeken* (*iemand om iets*); 2) *bidden* (*de goden*); 3) *iemand iets toewenschen; it. iemand iets kwaads toewenschen.*

Præhendo, di, sum, 3. *aanvatten* (*bij het kleed enz.*); *aliquem, iemand bij de hand grijpen, om hem te spreken; aliquem in furto, turti, iemand op diefstal betrappen; oras Italiae, poët. bereiken*; *tellus prehendit stirpes, de aarde vat de stammen = zij wortelen zich vast in dezelve; tp. oculis prehendere, poët. met de oogen waarnemen; animus prehendit aliquid, (ziet iets in, neemt iets waar).*

Præhensto, ònis, f. *een windas.*

Præhenso, en gew. **Prengo**, âvi, âtum, i. 1) *aanvatten* (*de hand enz.*), *vooral iemand vast houden om met hem te spreken; vooral de burgers bij de hand grijpen en hen om hunne stem vragen.*

Prælum, i, n. *eene pers* (*voor wijn, olie*).

Præmo, pressi, pressum, 3. 1) *drukken* (*als b. v. iemand een last*); *pressum lac, = caseus; aliquid ore premere, poët. = iets stien; ubera, poët. = melken; pollicem, den duim indrukken* (*binnen in de hand, tot teeken van toegenegenheid*); (tp.), *= hem toegenezen zijn; anguem, poët., op een slang trappen; vestigia alicujus, iemands voetstappen volgen; litus, insulam, latus, poët., (= bereiken, aanraken); frigna manu, poët., (= houden); crinitem fronde, poët., (= met loof bedekken); canitiem galca, poët., zijn grijs haar met een helm bedekken; ratem merce, poët., een schip met waren beladen; carinae pressae, poët., geladene schepen; premere aliquid terrâ, poët., iets begraven; ossa, poët., (= begraven); quies premit aliquem, poët., de slaap drukt iemand = iemand is vast in slaapen; premere aliquem locum, eene plaats met zijn ligchaam z. v. a. drukken = daarop gaan, staan, zitten, of in 't alg. zich daarop bevinden, b. v. terga equi, currum; saltus montium praesidiis, (= bezetten); ruina premeret urbem, door derzelyer instorting eene stad bedekken; rem nota, poët., eene zaak een teeken geven; tp. drukken, bezwaren* (*als b. v. iemand de zorg*); *populus ditio-ne, volken onder zijne magt hebben; urbem obsidione, eene stad door belegering in 't naauw brengen* (*insluiten*); *aliquem, iemand in 't naauw brengen, dringen* (*door vragen enz.*); *argumentum premere, een bewijs verder doorzetten*; 2) *iets, dat open is, toedrukken of zamendrukken* (*de oogen,*

den strot); *amplexus pressus, vurige omarming; presso gradu, pas voor pas; vestigia premeret, poët., zynen loop stuiten; aliquid ore, poët., iets verzwijgen; vocem, poët., zwijgen; tp. rem, eene zaak in 't kort zamendringen; oratio pressa, (in korte of onopgesmukte volzinnen); verbis pressus, (een schryver) die indringendongen is in zijne bewoordingen; pressa vox, eene bekleemde stem; homo pressior, die zich beter binnen de perken weet te houden; 3) iets ergens indrukken* (*de tand, de ploegschaar in iets*); *pollicem, (op iets drukken); cer-vum 'ad retia, een hert in de netten jagen; cubitum, poët., ondersteunen, doen rusten*); 4) *uitdrukken* (*sap*); *poët. ignem; tp. sonum, (duidelijk laten hooren)*; 5) *z. v. a. nederdrukken, dextra pressa, nedergezoken rechterhand; virgulta per agros, poët., (zetten of planten); currum, poët., (te diep rijden); luna premit lumen, poët., de maan gaat onder; premeret aliquem, iemand verpletteren; tp. a) vernederen* (*iemands waarde enz.*); *it. verachten*; b) *poët. overleyen* (*iemands daden den tijd*); c) *onderdrukken = niet laten merken* (*zijn toorn*); 6) *door drukken iets maken, ca-seos*; 7) *door nederwaarts drukken of gra-ven iets maken, fossam, sulcum.*

Prendo, z. **Præhendo**.

Prænsatio, ònis, f. (*eig. het aanvatten, nam-der hand*); *het verzoeken om de stemmen der burgers, bij het staan naar een amt.*

Prænsio, z. **Præhenso**.

Presse, adv. *in één gedrongen* (*b. v. spreken, schryven*); *it. naauwkeurig, juist* (*b. v. handelen*).

Pressio, onis, f. *het nederdrukken, cacuminis.*

Presso, âvi, âtum, i. *drukken* (*met de handen, de voeten enz.*)

Pressorius, a, um, adj. *tot persen dienstig, vas.*

Pressura, ae, f. 1) *het persen* (*van olie enz.*); 2) *het uitgeperste, de sâp.*

Pressus, us, m. 1) *het drukken = de drukking, die eene zaak heeft*; 2) *het zamendrukken (= zamengedrukt worden), palmarum, oris.*

Prætiöse, adv. *kostbaar.*

Prætiösus, a, um, adj. 1) *hetgeen veel kost of gekost had; tp. kostbaar* (*b. v. paard, landerijen enz.*); 2) *die vele kosten aanwendt.*

Prætiüm, i, n. 1) *de prijs eener zaak; esse magni, parvi pretii, veel of weinig waard zijn; pretium facere, den prijs bepalen*; 2) *het geld, dat voor iets besteed wordt; pretio mercari, met geld koopen*; 3) *in 't alg. geld, goud*; 4) *loon of belooning; manus (gen.), werkloon; pretio aficere, beloonen; operae pretium est of est pretium, of est operae, het is der moeite waard; pretium certaminis, de belooning na den strijd, de zegeprijs; tp. pretia vivendi, opwekkingsmiddelen om te leven.*

Præx, præcis, f. 1) *in 't alg. eene bede; gew. pl. preces, gebeden*; 2) *een wensch*; 3) *het gebed* (*aan de godheid*); *it. eene vorwen-sching*; 4) *eene voorbede.*

Priapus, i, m. (Ἰάπυρος) *Priapus*, de god der tuinen; tp. poët. een ongebonden mensch.

Pridem, adv. 1) voor lang, lang geleden; non ita pridem, voor niet zeer langen tijd, niet zeer lang geleden; 2) voor korten tijd; 3) eertijds; it. anderszins.

Pridānus, a, um, adj. van den vorigen dag, cibus.

Pridē, adv. daags te voren; pridie quam veni, den dag voor mijne aankomst; pridie idus, calendae, den dag voor de Idus, voor de Calendae.

Primaeuus, a, um, adj. poët. in de eerste jaren, jeugdijg.

Primānus, a, um, adj. van het eerste legioen, miles.

Primārtus, a, um, adj. voornaam, femina, vir; tp. primario loco esse, (van zaken) de eerste plaats bekleeden.

Primigēnita, ae, f. een bijnaam van de Fortuna.

Primigēnus, a, um, adj. poët. eerst geboren = allereerst, diēs.

Primipāra, ae, f. die voor de eerste maal geboord heeft.

Primipilārus, is, m. (sc. centurio) de hoofdman van de eerste afdeeling der Triarii.

Primipilārtus, i, m. z. Primipilaris.

Primipilus en **Primopilus**, i, m. de eerste hoofdman der Triarii.

Primifāe, ārum, f. de eerstelingen (van vruchten; tp. ook van andere dingen).

Primifūvus, a, um, adj. het eerste in zijn soort, b. v. flores; anni, de eerste jaren (eens booms).

Primus en **Primitu**, adv. vooreerst.

Primo, adv. in den beginne, vooreerst (naar den tijd).

Primogēntus, a, um, adj. die het eerst geboren is (b. v. een dier).

Primordium, i, n. begin, oorsprong (eener stad).

Primorētus, a, um, adj. oorspronkelijk, samen.

Primoris, e, adj. de eerste = die het eerst daar is, b. v. dentes; it. de voorste, b. v. pars; ad primores provoiare, (tot de voorsten); primores manus, het voorste deel der handen; primoribus labris gustasse, (tp.), slechts met het voorste der lippen geproefd hebben, slechts zeer geringe kennis van iets hebben; tp. voornaamst, zeer aanzienlijk enz., juvenis, feminae; venti, de hoofdwinden.

Primulūm, adj. dem. eerst sinds korten tijd.

Primulus, a, um, adj. dem. = primus; primulo diluculo, zoodra de dag maar even aanbrak.

Primum, adv. in den beginne, het eerst (naar de rij af); ut primum etc., zoodra als; quam primum, zoodra mogelijk.

Primus, a, um, adj. superl. de eerste onder yelen; it. de voorste, b. v. deel, land; in prima provincia, vooraan in het wingewest; in primis stare, onder de voorsten staan (in den strijd); in primum provolare, (in het voorste van den strijd); primis labris, met het uiterste der lippen; it. de eerste (naar den tijd), b. v. primus tumultus, het

begin des oproers; prima aestas, het begin van den zomer; prima, het begin, het eerste der dingen; a primo, van den beginne af; in primo, vooraan, in den beginne; ex primo, van den beginne af aan, ten eerste; tp. de, het eerste = voortreffelijkste; primae (partes), de hoofdrol; primas agere, de hoofdrol spelen; prima habere, voor het voortreffelijkste houden; prima tenere, de eerste plaats bekleeden; ad prima, poët., of gew. in primis, bijzonder, vooral.

1. Princeps, cīpis, adj. en subst. de eerste (in rang en naar den tijd); princeps in proelium ibat, hij trok het eerst ten strijde; princeps fuit ad conatum, hij was de eerste, die het beproefde; tp. de eerste in rang; princeps Senatus, de eerste op de rol der Senatoren; princeps juventutis, de eerste onder de jongeren, onder de ridders (later een eertitel van den zoon des Keizers); femina, vir princeps, eene voorname vrouw enz.; princeps conjurationis, Stoicorum, familia, (de voortreffelijkste, eerste, het hoofd); subst. princeps, een vorst, regent.

2. Princeps, cīpis, m. 1) eene rot of schaar *Principes*; 2) de hopmansplaats onder de *Principes*; 3) de hopman zelf; z. ook principes.

Principalis, e, adj. 1) de eerste = oorspronkelijke, causa, significatio; 2) de eerste = hoofdzakelijkste, b. v. quaestio; 3) het hoofdkwartier betreffende; porta principalis dextra, sinistra, de rechter, de linker legerpoort van het hoofdkwartier uit; 4) den keizer betreffende, keizerlijk.

Principāltter, adv. vorstelijk, keizerlijk.

Principātus, us, m. 1) de eerste plaats, b. v. in den Staat; tp. de hoogste persoon (de keizer) zelf; 2) de voorrang, dien men aan anderen ergens in geeft (b. v. in het geven van zijne stem); 3) het wezenlijke, b. v. animae; 4) de aanvang, oorsprong.

Principes, um, m. eene soort van soldaten die de tweede linie in den strijd uitmaakten; in de eerste linie stonden de Hastati en in de derde de Triarii.

Principā, ōrum, n. 1) het eerste van elk soort, b. v. juris, de grondslagen, beginnelen van het regt; 2) het voorgelid, front van een leger; post principia, achter het front; 3) de opene plaats in 't leger, waar de tenten der veldheeren enz. stonden, waart men zich verzamelde, het hoofdkwartier.

Principiālis, e, adj. poët. oorspronkelijk, aanvankelijk, tempus.

Principium, i, n. 1) de oorsprong (van eene misdaad, der beweging, eener stad enz.); ducere pr. ab aliquo, zijn oorsprong van iemand afleiden; 2) de aanvang; dicendi, de inleiding eener redevoering; a principio, van den beginne af; it. aanvankelijk (in) principio, aanvankelijk; 3) de eerste plaats, de eerste rang.

Prior (n. prius), ōris, adj. comp. (van het oude ongebr. priis = *apli*) 1) eerder, eerst (van twee); liber, het voorgaande boek; prior dixit, hij sprak het eerst; 2) laatst-

leden, vorig (b. v. zomer); priores, de voorvaders; 3) voorste, b. v. pedes, de eerste pooten; 4) voortreffelijker; numero priores, sterker in aantal; priores (sc. partes) alicui deferre, iemand den voorrang toewijzen; z. ook prius.

Prisce, adv. tp. ouderwets = zonder omwegen.

Priscus, a, um, adj. (van het oude pris = $\mu\pi\upsilon$) hetgeen eertijds was, aloud, in den geest der oudheid enz.; gens, pudor, sceritas; tp. poët., streng, parens.

Prista, ac, m. ($\mu\pi\iota\sigma\tau\epsilon$) een houtzager.

Pristinus, a, um, adj. 1) vorig = hetgeen van te voren bestond, en nu niet of niet meer bestaat, b. v. dignitas, animus erga aliquem; in pristinum restituere, op de vorige wijze weder inrigten, op den vorigen voet stellen; 2) vorig = laatstverleden, dies, nox etc.

Prisus, adv. comp. 1) eerder, = vroeger; prius quam etc., voor dat; 2) (bij kiezen) eerder = liever, (b. v. dit doen dan iets anders).

Prisusquam, z. Prius.

Privatum, adv. 1) bijzonderlijk, voor zich, voor mij enz. (niet van staatswege), b. v. mandare aliqui; 2) te huis, b. v. privatim sc. teneri, te huis blijven; 3) bijzonderlijk = in 't bijzonder, b. v. een boek over iets schrijven.

Privatio, ònis, f. het vrij zijn van iets, b. v. van pijn.

Privatum, z. Privatus.

Privatus, a, um, adj. eig. buiten betrekking met den Staat; bijzonder; b. v. vita, een ambtelooz leven; homo, een ambtelooz man; calamitas, (mij, bijzondere personen betreffende); spectacula, (die de keizer niet geeft); subst. -um, n. wat iemand eigen is, b. v. vermogen; it. het huis, de woning.

Privignus, i, m. een stiefzoon.

Privilegium, i, n. 1) eene bijzondere wet tegen een enkel persoon; 2) eene wet ten voordeele van een enkel persoon, privilegie.

Privo, avi, atum, i. 1) van iets berooven, b. v. vitâ, somno, se oculis; 2) iemand van iets bevrjden, injuria, exsilio, dolore.

Privus, a, um, adj. 1) (voor singulus) ieder, enkel; 2) eigen (mij, u enz. toebehoorend); 3) bijzonder = ongewoon.

1. Prô of Prôh, interj. o! oh! ahl! pro deorum atque hominum fidem, pro deum immortalium, om aller goden en menschen wil, om der onsterfelyken goden wil; pro sancte Jupiter, o heilige Jupiter!

2. Prô, praep. (van $\mu\pi\acute{o}$) toont aan 1) een voorzjn = voor, b. v. pro muro; it. een zjn bij iets, voor, bij; pro concione, voor eene vergadering; pro ripa, aan den oever; tp. a) eene evenredigheid; naar, overeenkomstig, b. v. pro tempore, naar de tijdsomstandigheden; pro viribus, overeenkomstig de krachten; pro mea parte, voor mijn deel; pro se quisque, ieder voor zich, b. v. ieder naar zijne krachten; pro eo, daarvoor; pro eo ac debui, overeenkomstig mijn pligt; pro eo quanti te facio, naar dat ik

u schat; b) eenen grond = voor, wegens; b. v. pro vectura solvere, voor het rijden betalen; c) een voordeel = voor, b. v. hoc pro me est; d) eene plaatsverwisseling = in plaats van, voor, b. v. pro consule, pro praetore esse, Proconsul, Propraetor zjn; e) eene gelegenheid = door, b. v. pro suffragio renuntiat; f) eene overeenkomst of gelijkheid = zoo goed als enz., als scire pro certo, zeker weten; pro infecto habere, houden als of het niet geschied was; transire pro transiugo, overgaan (tot den vijand).

Prôagôrus, i, m. ($\mu\pi\omicron\upsilon\gamma\omicron\upsilon\sigma$) de hoogste overheidspersoon in eenige Siciliaansche steden.

Prôactor, ôris, m. de stamyader eener familie.

Prôavia, ae, f. de moeder eens grootvaders of eener grootmoeder, de overgrootmoeder.

Prôavitus, a, um, adj. poët. van de voorvaders geërfd.

Prôavus, i, m. een overgrootvader; it. in 't alg. een voorvader.

Prôbabilis, e, adj. hetgeen goedgekeurd kan worden; 1) waarschijnlijk, aannemelyk (b. v. grond); 2) tamelyk goed (redenaar, zedeyoering, leerling enz.).

Prôbabilitas, âtis, i. waarschijnlijkheid.

Prôbabilitate, adv. 1) zoodat anderen het goedkeuren, b. v. gerere consulatum; maar vooral 2) aannemelyk, met waarschijnlijkheid (iets verklaren).

Prôbatio, ònis, f. 1) de goedkeuring eener zaak; 2) bewijs; oculorum, (oogenschijnlijk); 3) onderzoeking eener zaak of eens persoons, of zij, hij goed is.

Prôbativus, a, um, adj. het bewijs eener zaak betreffende.

Prôbator, ôris, m. de goedkeurder, facti.

Prôbatus, a, um, adj. geloofwaardig; it. aangenzaam.

Prôbe, adv. wel, goed, regt, b. v. scire, narrare; probe errare, zeer dwalen; tui similis est probe, hij is u zeer gelijk.

Prôbitas, âtis, f. regtschapenheid.

Prôblema, âtis, n. ($\mu\pi\acute{o}\beta\lambda\mu\alpha$) eene ter oplossing voorgelegde vraag.

Prôbo, avi, atum, i. 1) iets billijken, goedkeuren (b. v. een huis, een plan); amicitias utilitate, de vriendschap billijken naar het nut, d. i. dezelve daarnaar beoordeelen; zoo ook mores aliênos ex suo ingenio; mihi probatur aliquid, mij bevalt iets of ik neem genoegen met iets; 2) iemand iets aannemelyk maken (een plan enz.); librum, maken, dat iemand een boek pryst; 3) iets bewijzen, betoogen (eene misdaad enz.); probor esse pater, poët., het blykt, dat ik vader ben; se of aliquid pro aliquo probare, zich of een ander voor iemand uitgeven; suum officium, (bewijzen, aan den dag leggen); z. ook probatus.

Prôboscis, ydis, f. ($\mu\pi\omicron\beta\omicron\sigma\kappa\iota\varsigma$) de snuit des olifants.

Prôbrôsus, a, um, adj. 1) smadelijk, schimpvol (b. v. misdaad, gedicht); 2) smadelijk handelend, femina.

Prôbrum, i, n. 1) eene berispelyke handeling; 2) iets smadelijks, een schimp; pro-

bro esse, tot schimp verstreken; 3) een verwijs, dat men iemand doet.

Pröbus, a, um, adj. hetgeen is, zoo als het zijn moet (b. v. schip, waar, geld enz.), dus = deugdelyk, goed; vooral, zedelyk goed, deugdzaam, rechtschapen.

Pröcäcitas, ätis, f. onbeschoftheid, moedwil (ook van diers).

Pröcäciter, adv. onbeschoft, moedwillig.

Pröcax, äcis, adj. 1) zeer begierig (b. v. eene geliefde); 2) onbeschoft, moedwillig; otii, = in otio; tp. onbeschoft, auster, poët., wind; brachia procäcia vitis, (die zich wijd uit om den boom heen slingeren).

Pröcedo, cessi, cessum, 3. 1) voor iets of voor iemand uitgaan, b. v. voor het leger; 2) voor den dag komen, b. v. om te vechten, te spreken enz.; of van planten, sterren enz.; in solem, in de zon gaan; alicui obvlam, iemand te gemoet gaan; volo procedere, poët., ik wil mij aan de menschen vertoonen; tp. a) te voorschyn komen; philosophia processit, (kwam te voorschyn); b) voorvallen, geschieden; 3) uitsteken (zoo en zoo ver, een land boven een ander); 4) voorwaarts gaan (b. v. een optogt); tp. a) in eene zaak verder gaan; in multum vini processerat, hij had veel gedronken; in philosophia procedere, het in de wysbegeerte verder brengen; aetate, ouder worden; libido procedendi, (om zich te verheffen); eo vecordiae procedere, tot zoo groote onzinnigheid geraken; b) (van zaken) voortgaan (b. v. de tijd, dag, redevoering, soldij); stationes procedunt, (duren voort); bene, prospere procedere, goed gelukken; altera pagella procedit, reeds komt (reeds schrijf ik de tweede bladzijde); procedit, het gaat goed, gelukt; benefacta mea procedunt reipublicae, (zijn den Staat tot voordeel).

Pröcella, ae, f. hevige storm; tp. storm, b. v. van den tijd, den nijd; civiles, burgerlyke stormen (beroerten); concionum, onrustige volksvergaderingen; equestris, hevige aanval der ruiters.

Pröcello, ère, 3. nederwerpen, se.

Pröcellösus, a, um, adj. stormachtig (wind, voorjaar).

Pröcer, èris, m. een voornaam man; gew. pl. de voornaamsten; ook tp. de voornaamsten in iets, b. v. sapientiae.

Pröcërtas, ätis, f. de lengte (van den hals, van een paal); de hoogte (eens booms), v. d. vooral de (slanke) leest van een mensch.

Pröcërflus, adv. comp. verder uit, langer (b. v. uitsprekken).

Pröcërüs, a, um, adj. 1) lang (b. v. hals, staart, snavel); 2) hoog (een boom, paal); mensch = groot; statura, eene slanke leest; palmae, poët., (hoog opgegroed).

Pröcessio, önis, f. het voortrukken (mit eene legerplaats).

Pröcessus, us, m. 1) het voortgaan of verder gaan (eener rivier); tp. gelukkige voortgang in iets; it. gelukkige uitslag; via processus, poët., de weg tot geluk; 2) het vooruitsteken, b. v. maxillae.

Pröcëdentia, ae, f. het ziekelyk uitsteken van een deel des ligchaams.

Pröcëdo, cëdi, z. S. 3. vooruit of alleen ter neder vallen (b. v. een stuk muurs, voor iemand op de knieën).

Pröcëdüus, a, um, adj. 1) hetgeen nedervalt (eene plant); 2) hetgeen door ziekte uit het ligchaam uitsceekt.

Pröcëinctus, us, m. die toestand, als men aangegord (= bereid) is tot vechten; in procinctu habere, zich oefenen in het vechten, hetzelve onderhouden; tanquam in procinctu testamentum facere, (z. v. a. op het punt van vechten); tp. in procinctu, in gereedheid.

Pröclämätö, önis, f. het uitroepen of schreeuwen.

Pröclämätör, öris, m. een schreeuwer (slecht adyokaat).

Pröclämo, ävi, ätum, i. 1) luid uitroepen of zeggen; 2) openlijk iets uitroepen.

Pröclinäto, önis, f. vooroverhelling.

Pröclino, ävi, ätum, i. 1) vooroverhellen, b. v. mare in litora; -ari, zich voorover buigen; proclinata ad mare, naar de zee gekeerd; res proclinata, tp. eene zaak, die der beslissing nabij is, it. die slecht staat.

Pröclive, is, n. eene afhellende plaats, per pr., berg af; proclive labi, den berg afglyden.

Pröclivus, e, adj. berg afgaande, via; tp. 1) geneigd tot iets, b. v. tot eene ziekte, tot een dienst; 2) gemakkelijk om te doen; esse in proclivi, gemakkelijk zijn om te doen.

Pröclivitas, ätis, f. eene steile ligging of rigting; tp. geneigdheid tot ziekten, tot zekere gewaarwordingen enz.

Pröclivüs, adv. comp. tp. gemakkelijker, b. v. labi verba.

Pröclivüs, z. proclivis.

Pröcne, Progne, e, f. poët. eene zwaluw.

Pröco, äre, i. vorderen, verlangen.

Pröcocton, önis, m. (προκοκτώ) eene voorkamer.

Proconsul, ülis, m. een Proconsul (die een wingewest bestuurde; onder de keizers deden dit ook raadsheren).

Pröconsuläris, e, adj. den Proconsul betreffende; vir, een Proconsul.

Pröconsulätus, us, m. het Proconsulambt; it. het Proprætorsambt.

Pröcrastinäto, önis, f. het uitstellen, verschuiven eener bezigheid (eig. van den eener dag tot den anderen).

Pröcrastino, ävi, ätum, i. uitstellen (eene bezigheid).

Pröcräse, = procraxisse, (van pro en κράζω) = proclamasse.

Pröcrëätö, önis, f. teling, voortteling, liberorum.

Pröcrëätör, öris, m. de (voortbrenger) schep-per, mundi; pl. de ouders.

Pröcrëätörix, icis, f. tp. de moeder, b. v. ar-tium.

Pröcrëö, ävi, ätum, i. voortbrengen, b. v. planten, vooral baren of telen; tp. voortbrengen = aanleiding geven dat iets ontstaat; b. v. usum procreare.

- Procesco**, ĕre, 3. *uitwassen, ontstaan; it. grooter worden.*
- Pröcũbo**, ũi, z. S. I. *daar neder liggen (een mensch).*
- Procuo**, cudi, cũsum, 3. *iets smeden; numm, (stempelen); tp. smeden = regt maken; linguam, (vormen); dolos, listen smeden.*
- Procul**, adv. *ver, in de verte (b. v. staan, iets werpen); it. op een afstand (b. v. lag of stond iets); procul mari, ver van zee verwijderd; tp. ver, b. v. aes procul a Corintho, (veel slechter); procul errare, zeer dwalen; procul dubio, zonder twiŕfel; procul vero est, het ligt ver af van de waarheid = is niet waar.*
- Proculcãtio**, õnis, f. *het trappen in iets, b. v. in het water; tp. het nedertrappen, verwoesten, regni.*
- Proculco**, ãvi, ãtum, I. *ter neder trappen (zaad).*
- Procumbo**, cũbũi, cũbũtum, 3. I) *op den grond vallen, nedrvallen (graan, een balk, een gewonde); ad pedes, ad genua alicujus, iemand te voet vallen; in genua, op de knieën vallen; agger in fossam procubuit, (stortte in de gracht neder); tecta procumbunt, (storten in); in ulva procumbere, (zich nederleggen); tp. te gronde gaan (iemand's geluk); 2) zich voorover buigen (om b. v. te roeijen); in armos, poët., (aanvallen, aangrijpen); tp. in voluptates, zich aan den wellust overgeven.*
- Procurãtio** en **Pröcũrãtio**, õnis, f. I) *de bezorging of waarneming eener zaak; 2) eene godsdienstige handeling, om iets kwaads af te wenden; prodigil, de afwending van een voortteeken.*
- Procurãtuncũla** en **Pröcũrãtuncũla**, ae, f. dem. = procuratio.
- Procurãtor** en **Pröcũrãtor**, õris, m. *een bezorger of waarnemer eener zaak; peni, de opziener over de spijzen; regni, de bestierder des rijk's; Judaeae, die de inkomsten des keizers in Judaea bestierde.*
- Procurãtrix** en **Pröcũrãtrix**, icis, f. *eene bezorster.*
- Procuo** en **Pröcuo**, ãvi, ãtum, I. I) *iets bezorgen (zich, zijn liŕf, iemand's zaken); 2) een slecht voortteeken door godsdienstige handelingen trachten af te wenden, monstra, prodigia, somnia, procuratum est, men heeft het slechte voortteeken afgewend.*
- Procurro**, curri (cticurri), cursum, 3. I) *voortuitloopen (vooral om te vechten); tp. in eene zaak verder gaan; 2) zich tot iets uits trekken of loopen, b. v. terra in acquor procurrit (steekt vooruit); radix procurrens; pecunia procurrens, het toenemende of aangroeiende geld.*
- Pröcũrsãtio**, õnis, f. *het voortuitloopen of rijden, b. v. van vechtenden; v. d. = aanval, schermutseling.*
- Procurãtores**, um, m. (eig. voorloopers) *ligte troepen, die het gevecht beginnen.*
- Pröcũsto**, õnis, f. I) *het (niet passende) voortuitloopen eens redenaars; 2) tp. eene uitweiding in eene redevoering.*
- Procurso**, ãre, I. *voortuitloopen om te strijden of een ligt gevecht te leveren.*
- Pröcũrsus**, us, m. *het voortuitloopen (van een dier, mensch), vooral om aan te vallen; tp. uitsteking.*
- Pröcũrvus**, a, um, adj. *naar voren gebogen, van voren krom, falx.*
- Pröcũs**, i, m. *een vrijer (die naar de hand eener vrouw dingt).*
- Prödeãmbũlo**, arc, I. *uit gaan wandelen.*
- Prödeũ**, fi, Itum, 4. I) *voor den dag komen of ergens heen gaan (uit een haven, uit het liŕf); it. (van planten) uitkomen; alicui obviam, iemand te gemoet gaan; in publicum, in 't openbaar verschijnen; in proelium, naar het gevecht gaan; in funus, mede ter lijkstatie gaan; in scenam, of alleez prodire, als tooneelspeler optreden; it. prodire, als getuige optreden; tp. te voorschijn komen, zich vertoonen, b. v. gewoanten; 2) voorwaarts gaan (ook b. v. schepen); it. uits teken (b. v. eene rots); tp. voortwaarts gaan, voortgaan (in eene zaak, daad).*
- Prödico**, dixi, dictum, 3. I) *van te voren zeggen; 2) vooruit bepalen (een termijn); 3) uitstellen, verschuiven (een termijn).*
- Prödictãtor**, õris, m. *die in plaats van den Dictator is (met deszelfs magt maar zonder zijn naam).*
- Prödtige**, adv. *rykelyk of verkwistend, b. v. uti aliquid re.*
- Prödtigẽtia**, ae, f. *verkwisting.*
- Prödtigãle**, adv. *op eene wonderbare wijze.*
- Prödtigãlis**, e, adj. *Jupiter, die de kwade voortteekens afwendt.*
- Prödtigãlter**, adv. *op eene wonderbare of zeldzame wijze.*
- Prödtigãse**, adv. = prodigialiter.
- Prödtigõsus**, a, um, adj. *zonderling, wonderbaar; it. verbazend, ongemeen, b. v. geest, prijs eener zaak.*
- Prödtigũs**, i, n. *een ongewoon of zeldzaam verschijnsel (waaruit dan ook iets voorzegt werd); it. een monster, b. v. de Cerberus; tp. een monstar (= goddeloos mensch).*
- Prödtigo**, õgi, actum, 3. *verkwisten, doorbrengen.*
- Prödtigus**, a, um, adj. I) *rykelyk voortbrengend, b. v. tellus; locus herbae prodigus; tp. rykelyk, b. v. geur; spatiosã prodiga planta, poët., een meise met een grooten voet; 2) rykelyk weggevend = verkwistend; aeris, poët., met zijn geld.*
- Prödtio**, õnis, f. *verraad; it. in 't alg. trauwloosheid jegens iemand; amicitiae, verraad aan de vriendschap.*
- Prödtor**, õris, m. *een verrader (des vaderlands); it. in 't alg. = ontdekker, b. v. culpae; risus puellae proditor, poët., (waar door het meisje zich verraadt).*
- Prödo**, didi, ditum, 3. I) *eig. van zich geven (een zucht); tp. a) van zich geven en aan een ander overgeven (het regt, een rijk enz.); supplicem, (uitleveren); aliquid ad mortem, iemand laten dooden; b) iets tegen zijn pligt weggeven = verraden (eene stad, eene vloot, het vaderland, iemand's leven enz.); officium, zyn pligt niet doen; it. in 't alg. iets bederven (de maag, iets door zijn oordeel); c) van zich geven, schriftelyk of mondelijk; v. d. =*

- Bekend maken**, *b. v.* een besluit, of iemand die tot een ambt benoemd is; *it.* ontdekken (eene misdaad); *it.* = verhalen (vooral als geschiedschryver); 2) poët. iets uit- (ter zijde) stellen; *tp.* iets verschuiven, uitsstellen (den termyn); *it.* verlengen, *b. v.* alicui vitam; genus, poët. (voortplanten).
- Prödocöo**, *ëre*, 2. iemand iets voorzeggen, voorleeren.
- Prödrömus**, *i*, *m.* (πρόδρομος) een voorlooper, bode; *tp. a*) -1, zekere noord noordooste winden, welke 8 dagen voor het begin der hondsagen waaijen; *b*) eene soort van vrooge vijgen.
- Prödüco**, *duxi*, *ductum*, 3. 1) iemand voortbrengen (troepen, iemand in eene vergadering, iemand ter verkoop, iemand als tooneelspeler laten optreden enz.); *funus* (= begeelden of geleiden); bovem cunctantem, (van zijne plaats afbrengen); *vasa* ad solem, (in de zon zetten); *tp. a*) iemand verheffen (tot eene waardigheid); *b*) voortbrengen, *b. v.* kinderen; *cibi* carnem producunt, (brengen vleesch voort); *c*) voor den dag brengen = bekend maken (misdaaden); *d*) uitlokken (iemand tot een gevecht, een geluid); *e*) iemand opvoeden, onderrigten; 2) uitbrengen, *b. v.* op het land enz.; *tp.* uitlokken, veroorzaken; 3) uiteen trekken, uitbreiden, *b. v.* een vel; *tp. a*) rekenen, verlengen (een gesprek, eten, het leven); *rem* in hincem, (uitsstellen); *aliquem*, iemand vleysen, aan de praat houden; *b*) in de uitspraak rekken (eene lettergreep); *c*) doorbrengen (een dag); 4) voor iets heen trekken of plaatsen, *b. v.* scammum lecto; *tp.* moram malo, het kwaad tegenhouden.
- Producta**, *n. pl.* (bij de Stoïcijn) de verkijslykste zaken, (als er keus to pas komt, en de dingen niet volstrekt tot de allereerste behoeften behooren, *b. v.* schoonheid).
- Producte**, *adv.* uitgerekt, lang (iets uitspreken).
- Productio**, *önis*, *f. tp.* verlenging, *b. v.* temporis; *it.* het uitrekken (eens woords).
- Productus**, *a, um, adj.* lang (*b. v.* eene zweep, een woord, letter).
- Prödëgmënon**, *i*, *n.* (προγγύμνον) iets voortrefselijkers; *z.* Producta.
- Proelätaris**, *e*, *adj.* eene formelen slag betreffende; *pugna*, een formeel gevecht.
- Proellätör**, *öris*, *m.* een vechter of strijder (in den slag).
- Proello**, *z.* Proellior, proeliatum est, *er is gestreden.*
- Proellor**, *ätus* sum, *1*, *z.* strijden (met wapens; *tp.* met woorden).
- Proellum**, *i*, *n.* (niet van πρό en ἴλη = voorafgaande kamp, want proellium is de slag zelf, maar verw. met het eng. broil = gevecht, en het fransche brouiller, dus geheel = melée) een gevecht (ook van twee); poët. de strijders zalve; *tp.* een strijd (met woorden); en boert, 1, gevecht tegen de spijzen.
- Pröfano**, *ävi*, *ätum*, *1.* onheiligen, sacra etc.
- Pröfätus**, *a, um, adj.* 1) buiten een heiligen omtrek liggende, onheilig, locus, ignis; 2) niet gewij, onheilig (dier, mensch); *tp.*
- onhellig = goddeloos; profanum bellorum, het onregtvaardige der oorlogen; *it.* poët. onheil aanbrengend of verkondigend (een dier).
- Pröfectio**, *önis*, *f.* vertrek, aftoeg; *cp.* profectio pecuniae, van waar het geld gekomen is.
- Prölecto**, *adv.* voorwaar.
- Pröfectus**, *us*, *m.* voortgang, vordering (in eene kunst enz.); *it.* nut of voordeel.
- Pröfero**, *tuli*, *latum*, *ferre*, 3. 1) voortbrengen = telen (eene plant); 2) voor den dag halen of brengen (geld); *se*, voor den dag komen; *tp. a*) aan het licht brengen = bekend maken (eene kunst enz.); *ensus*, poët., (uitvinden); *rumorem*, een gerucht verspreiden; *b*) aanvoeren, gewagen van; *c*) voortbrengen = uitspreken (eene lettergreep); *d*) *se*, zich verheffen; 3) verder voortzetten (zijne schreden, den voet = verder gaan); *castra*, met het leger verder oprukken; *pomoerium*, (uitzetten); *tp. a*) verder voeren of verleden (als *b. v.* iemand eene hartstogt); *prolatus* ab ira, poët., vervoerd door toorn; *b*) verschuiven, uitsstellen (feesttijd, bezigheden); *ante* res prolatus, voor het uitstel; *exercitium*, (vleisjen met ijdele hoop); 4) uitsteken (den vinger, een zeil).
- Pröfessio**, *önis*, *f.* eig. het uitspreken; 1) openlijke aangift van zijn vermogen; *tp.* het register daaryan; 2) iemands openlijk beroep, of hetgeen hij zegt, dat hij drijft; *grammatica*, bemoeijng met, beoefening van enz.; 3) verklaring, bonae voluntatis.
- Pröfessor**, *öris*, *m.* een openbaar leeraar (*b. v.* der welsprekendheid); *it.* een geneesheer.
- Pröfessörus**, *a, um, adj.* zoo als het eenen openbaren leeraar voegt enz., *lingua*.
- Pröfessus**, *a, um, adj.* openbaar, *b. v.* culpa, *dux*; *ex* professo, openbaar, opzettelijk.
- Pröfestus**, *a, um, adj.* niet plechtig, niet heilig; *dies* of poët. *lux*, een werkdag (geen feestdag).
- Pröföcöo**, *föci*, *fectum*, 3. eig. voortmaken = van zijne plaats komen (een schip); *tp. a*) iets uitrigten, vooruit komen of vorderingen maken (*b. v.* in eene wetenschap); *vitis* proficit, (groeit op); *b*) van werking zijn, werken (*b. v.* geneesmiddel, woord).
- Pröffiscöo**, *ëre*, 3. *z.* Proficiscor.
- Pröffiscor**, *fectus* sum, 3. eig. beginnen voort te maken; 1) ergens heen willen gaan, zich op weg begeven; 2) ergens heen gaan (*b. v.* naar bed, naar den oorlog, naar het gevecht, van huis, uit de haven weg); *magnum iter*, poët., eene groote reis doen; *ad caelum*, in den hemel komen (= sterven); *tp.* uitgaan: *a*) op iets uitgaan (= het trachten te bereiken), *b. v.* ad exitum, in quoddam orationis genus; *b*) van iets uitgaan = een begin daarmede maken; *c*) van iets uitgaan = *v. d.* zijn oorsprong ontleenen, *b. v.* a natura; *genus profectum* a etc., een geslacht afstammend van enz.; *profecti* a Zenone, = Zeno's leerlingen; *quae a me in te profecta sunt*, wat u door mij geleerd is.

Profiteor, fessus, sum, 2. 1) *vrij of openlijk iets zeggen of bekennen*; jus, philosophiam etc., *de rechtsgeleerdheid, de wijsbegeerte beoefenen*; v. d. profiteri, = *openbaar leeraar zijn*; indicium profiteri, *eene getuigenis afleggen*; magna professus, poët., *die veel belooft of veel werk van zichzelf en maakt*; 2) *openlijk, d. i. voor 't gezegt iets aangeven (zijn vermogen enz.)*; nomen profiteri *of alleen profiteri, zich tot een ambt aanmelden*; tp. in his profitetur nomen suum, *onder deze telt hij zich*; 3) *iets vrijwillig aanbieden (zijn dienst)*; z. ook professus.

Profiliatus, us, m. *het waaijen*.
 Profiliator, oris, m. *een verkwister*.
 Profiliatus, a, um, adj. 1) *elg. ter neer geslagen*; a) = *van zijne magt of zijn aanzien beroofd*, homo, iudicia; b) *zedelijk slecht, goddeloos*; 2) (z. v. a. *voorwaarts gedreven*); taetas profiligata, *hooge ouderdom*.

Profliigo, avi, atum, 1. *voortslaan, op de vlugt slaan (troepen, schepen)*; tp. 1) *iets bijna eindigen (z. v. a. van zich verdriven)*, b. v. bellum; quaestionem, *(bijna afdoen)*; plurimum, *zeer veel doen*; quantum profiligatum sit, *hoe veel daarin gedaan is*; res profiligata est, *de zaak is afgedaan*.

Proflo, avi, atum, 1. 1) *opblazen (vlammen)*; tp. iras; poët. somnum; 2) *blazend ontbinden, smelten (metaal)*.

Profliens, is, adj. tp. *vloeyend (woorden, welsprekendheid)*.

Proflienter, adv. tp. *naar wensch*.

Proflientia, ae, f. tp. *een stroom (van woorden)*.

Profliuo, fluxi, fluxum, 3. *voortvloeyen*; it. *ergens heen vloeyen*; (aqua) *profluens, stroomend water*; tp. *vloeyen (b. v. eene rede uit iemands mond)*; it. *ongemerkt tot een voorwerp komen*; ad incognitas libidines, *(daarin vervallen)*.

Profliuus, a, um, adj. *vlietend, amnis*.

Profliuuum, i, n. *het vloeyen, b. v. van bloed enz. uit het lijf*; it. = *buikvloed*.

Profior, fatus sum, fari, poët. *uitspreken, zeggen*.

Profliigo, fugi, fugitum, 3. *wegvlugten (uit eene stad enz.)*; it. *iets ontvlugten (het land, een aanblik enz.)*

Profliigum, z. Perfliigum.

Profliigus, a, um, adj. *voortvlugtig (van huis, uit een geyecht)*; regni, *uit zijn rijk*; subst. -us, i, m. *een voortvlugtige, ban-neling*; tp. poët. *vlugtig = rondzwerwend (een volk)*.

Profliidus, adv. comp. *dieper*.

Profundo, fudi, fusum, 3. 1) *uitgieten, uitschudden (b. v. water)*; sanguinem suum, lacrymas, *zijn bloed, tranen storten*; puerum ex alvo matris, poët., *(voortbrengen)*; se profundere, *zich vergieten (tranc, eene menigte pylon)*; it. *zich verder verspreiden (eene plant)*; profundi, *zich uit iets storten (eene rivier)*; tp. a) *van zich geven (een geschreeuw)*; odium, *(uitschudden)*; res, *(zeggen, aan den dag brengen)*; se in aliquem, *mild zijn jegens iemand*; volupates se profundunt, *(vertoonzen zich)*; b) poët. *nederstrekken (b. v. de slaap de*

leden); c) *als te vergeefs uitstorten*; b. v. poët. *verba ventis, dus ook = verspillen (b. v. woorden)*; d) *iets er aan geven (geld, leven)*; vires animi, *(inspannen)*; z. ook profusus; 2) *voortbrengen = zelen, b. v. vruchten, kiem*; insula profusa ab etc., *(ontstaan door enz.)*

Profundum, 1, n. *eene diepte*; -a camporum, *in de diepte liggende velden*; poët. = *de zee*; it. (in scherts) = *de maag*.

Profundus, a, um, adj. 1) *diep (water)*; poët. *een woud*; tp. a) *diep, grondeloos, onbegrijpelyk (b. v. begeerten)*; profundo Pindarus ore, poët., *(met een zware stem)*; b) *onbekend, ars*; 2) poët. *hoog, coelum*; 3) *zich in de diepte bevindende (b. v. de onderwereld, de schimmen enz.)*

Profuse, adv. *onmatiglyk*.

Profusio, onis, f. *storting, vergieting, sanguinis*; alvi, = *buikvloed*; tp. *sumtuum of alleen profusio, verkwisting*.

Profusus, a, um, adj. *onmatig, overdreven (vrolijkheid, uitgaven, verspilziek mensch)*; it. poët. = *mildadig*.

Progemmo, are, 1. *oogen of knoppen zetten*.

Progenere, eri, m. *de man der kleindochter*.

Progeneratio, onis, f. *voortteling*.

Progenere, are, 1. *voorttellen, voortbrengen*.

Progenes, ei, f. 1) *afstamming, geslacht, familie*; 2) *hetgeen van een ander afstamt, dus = nakomeling, kind (kleinzoon enz.)*, kinderen, *nakomelingen (ook van dieren en gewassen)*; tp. *mea progenies, poët., mijne gedichten*.

Progenitor, oris, m. *een stamyader, voorvader*.

Progermino, are, 1. *uitspruiten*,

Progero, gessi, gestum, 3. *uitdragen of uitbrengen*.

Proginno, gēnti, gēntum, 3. *voorttellen, voortbrengen (gewassen, wezens)*.

Prognariter, adv. (well. prognaviter), *waker, vaardig*.

Prognatus, a, um, adj. *gesproten uit enz., b. v. deo*; (ook van planten); prognatus ex Cimbris, *een nakomeling der Cimbriers*; prognati, *kinderen*; it. *nakomelingen*.

Progne, z. Procne.

Prognosticum, i, n. (προγνωστικόν) *een voorleeken van toekomstige dingen*.

Progrēdior, gressus sum, 3. 1) *van eene plaats heengaan (uit huis enz.)*; 2) *voorwaarts gaan, voortrukken*; it. in 't alg. *gaan, b. v. alicui obviam*; praeter paludes, *voorbij de moerassen*; tp. *voorden, verder komen (in ouderdom, in deugd, in eene bezigheid)*.

Progressio, onis, f. tp. *de voortgang, vordering, b. v. eener kunst, in deugd*; (in de rhetorika) *het voortgaan tot steeds sterkere uitdrukkingen*.

Progressus, us, m. *het voortsnellen (b. v. der dwaalsterren)*; tp. in ouderdom, *in de letteroefeningen*.

Progyrnastes, ae, m. (προγυμναστής) tp. *iemand, die een ander met zijn voorbeeld voorstaat*.

Prohibeo, hui, hitum, 2. *verwijderd houden of terughouden (geweld, iemand van iets)*; republicam a periculis, *(ver van het ge-*

- vaar afhouden** = hetzelfde daartegen houden; quod dii prohibeant, dat de goden verhoeden.
- Prohibitio**, ðnis, f. *verhinderling*.
- Prohibitivus**, a, u, m, adj. *hetgeen iemand in iets verhindert (b. v. een voortteeken)*.
- Proin**, conj. *deswege, daarom*.
- Pröinde**, 1) conj. *deswege, daarom*; 2) adv. *juist zoo*.
- Projectivus** of **-itius**, a, u, m, adj. *verworpen, puer (te vondeling gelegd)*.
- Projectio**, ðnis, f. *het uitstrekken, uitsteken (van den arm)*.
- Projectura**, ae, f. *een uitstek (in de bouwkunst)*.
1. **Projectus**, us, m. *het uitgestrekt zijn, corporis*.
2. **Projectus**, a, u, m, adj. 1) *uitstekend (buik)*; 2) *(eig. weggeworpen of verworpen)*; tp. a) *verachtelijk, slecht (om te verwerpen)*; b) *nedergeslagen (gelaat)*; 3) *(eig. vooruitgeworpen)*; tp. *bereid of geneigd tot iets slechts, b. v. ad libidinem, ad audendum; cupiditas, audacia, geweldige of groote begeerte*.
- Proicco**, jecti, jectum, 3. 1) *iets ergens heen werpen (in 't vuur, voor iemands voeten)*; cibum, *spijs voorwerpen (aan honden)*; se *projicere, zich werpen (voor iemands voeten)*; projectus, *uitgestrekt, ad terram*; 2) *iets wegwerpen (hetgeen men niet meer behouden wil), b. v. wapens; insignia, (afleggen)*; puerum, *(te vondeling leggen)*; tp. a) *versmiden (vrijheid, hoop, leven)*; aliquid, *(in den steek laten)*; b) *aan een gevaar blootstellen (de troepen)*; se, *zich wegwerpen, zich vernederen, b. v. in fletus muliebres*; 3) *iemand of iets met geweld ergens van daan of heen drijven (de stad uit)*; in insulam, *(verbannen)*; se *projicere, zich storten (= snel loopen)*, b. v. in forum; in iudicium, *zich in een onderzoek indringen (als getuige)*; tp. *uitstellen, verschuiven (b. v. tot over vijf jaren)*; 4) *uitwerpen, b. v. lacrymas, (= vergieten)*; verba, *(uitbrengen)*; it. in 't alg. *voor den dag brengen, brachium, linguam, (uitsteken)*; pedem laevum, poët., *(voorzetten)*; hastam, clypeum prae se, *(voorhouden)*; projici, *uitsteken (een dak enz.)*; urbs projecta in altum, *(die in de zee uitgebouwd is)*.
- Proilabor**, psus sum, 3. 1) *vooruit glijden*; tp. *tot iets komen, tot iets vervallen, b. v. ad superbiam, in misericordiam; longius, wijdloopiger worden; verbum prolapsum, (dat iemand ontviel)*; 2) *naar beneden vallen (van 't paard)*; tp. a) *tot een misslag, vervallen*; b) *in verval geraken (b. v. tucht)*.
- Prolapsio**, ðnis, f. 1) *het vooruitglijden*; 2) *instorting (van een huis)*.
- Prolatatio**, z. Prolatio.
- Prolatio**, ðnis, f. 1) *het voortbrengen a) eens words (= uitspraak)*; b) *eener zaak = vermelding derzelve*; 2) *het verder uitzetten; finium, (uitzetting)*; temporis, iudicii, *(verlenging, uitstel)*.
- Prölato**, avi, atum, 1. z. v. a. *de grenzen eener zaak verder uitzetten; rem rusticam,*

- imperium, (uitbreiden)*; vitam, *(verlengen, sparen)*; bellum, *diem ex die, (uitstellen)*.
- Prolecto**, avi, atum, 1. *aanlokken (door list)*; probris aliquem, *(voor den gek houden)*.
- Proles**, is, t. eig. *in 't alg. het geen voor den dag komt groeijen*: 1) = *jonge boom, jong dier, jong mensch*; 2) *bijz. van menschen = kroost, kind, nakomeling*; gemella, poët., *tweelingen*; apollinea, poët., = *Esculaap*.
- Pröliarius**, a, u, m, adj. *(eig. kroost voortbrengend) slechts geschikt om kinderen aan den Staat te geven (dus heette te Rome de laagste volksklasse; v. d.)* tp. *gemeen; sermo*.
- Prölibo**, = libo.
- Prölicio**, = elicio.
- Prölixo**, adv. tp. *vriendelijk, goedlg (b. v. handelen, antwoorden enz.)*.
- Prölixo**, are, 1. *verlengen, aciem ferramenti*.
- Prölixus**, a, u, m, adj. *(eig. zeer vijd, in tegenoverstelling van naauw, kort) lang (haar, tak)*; ictus, poët., *een ver schot*; arator, *een groote (lange) ploeger*; tp. 1) *vriendelijk*; 2) *welgelukkend, voorspoedig*.
- Prölogus**, 1, m. (πρόλογος) 1) *de voorafpraak (in een blijspel)*; 2) *de persoon zelf die de voorafpraak doet*.
- Prölongo**, z. Prorogo.
- Pröloquor**, cütus (quütus) sum, 3. 1) *uitspreken, zeggen*; 2) *vooraf zeggen, eene voorrede maken*.
- Pröloquitor**, ðris, m. *die voor iemand (voor den regter) spreekt*.
- Prölubium**, i, n. *het behagen, goedyinden*.
- Pröludo**, si, sum, 3. z. v. a. *een voorspel houden (b. v. tot het gevecht, bij eene redevoering enz.)*.
- Prölutio**, löti, lutum, 3. 1) *uitspoelen of wegspoelen (b. v. het water een voorwerp, de regen de sneeuw)*; 2) poët. z. v. a. *bespoelen = bevochtigen (de handen, de lippen met water)*; se *proluere, = drinken*; cloacam (= ventrem), *in scherts = de maag spoelen (met wijn)*; 3) z. v. a. *uitwassen of schoon wassen, uitspoelen, b. v. ventrem pecudi, bij een dier buikvloed verwekken (een kruid)*.
- Prölusto**, ðnis, f. *een voorspel met woorden of wapenen*.
- Prölutives**, ei, f. 1) *eene overstrooming*; 2) *het door eene overstrooming aangebragte slijk*; alvi of ventris, *de vuilnis des ligchaams*.
- Prömercälis**, e, adj. *waarmede handel gedreven wordt, merx*.
- Prömeröso**, is het versterkte mereo; bene promeritus, *die zich wel of zeer verdienstelijk gemaakt heeft*.
- Prömeritum**, i, n. *verdiensite; ex suo promerito, volgens zijne verdiensten*; male promerita, = *dwalingen, misstappen*.
- Prömnens**, cis, n. *iets vooruitstekends, b. v. litoris; prominentia montium, voorgebergten*.
- Prömnentia**, ae, f. *eene vooruitspringende of vooruitstekende plaats*.
- Promineo**, ti, z. S. 2. *vooruitsteken (in de zee, in het gezicht)*; it. *zich voorover buigen*; in Aeguum usque mare, *zich tot in de Egeische zee uitstrekken*; tp. *gloria prominet in etc., (streekt zich uit tot enz.)*

Promiscam, adv. = promiscue.
Promiscue, adv. zonder onderscheid, onder een (b. v. iets bouwen, dooden, iets geven).
Promiscuus, a, um, adj. vermengd, onder een (huwelijken, waardigheden, volksmenigte); in promiscuo spectare, gemeenschappelijk (onder elkander) aanschouwen; in promiscuo esse, gemeenschappelijk zijn; divina atque humana promiscua habere, (voor hetzelfde houden, dus = niet achten); tp. gemeen, gewoon.
Promissio, onis, f. eene toezegging, belofte, b. v. provinciae.
Promissor, oris, m. die iets belooft, een belover.
Promissum, i, n. eene belofte; -a dare, beloften doen; it. dezelve vervullen.
Promissus, a, um, adj. lang (haar).
Promitto, misi, missum, 3. 1) eig. voorwaarts doen gaan; aliquem, poët., iemand vooruit zenden; tela, pylon verpen; capillum, barbam, ramum, (lang laten groejen); se promittere, wassen (een boom); promitti, uitsteken (een land); 2) laten uitgaan uit den mond; a) vooraf zeggen; b) beloven, verzekeren (dat iets geschieden zal); bene, iemand veel beloven, mooi, beloofden doen; bene promittere extis, (van de goden), gunstige voortekens geven door de ingewanden; sibi omnia, zich alles (goeds) beloven; ad coenam, ad aliquem, beloven bij iemand te eten, (bij iemand te komen); millies sestertium, (beloven te betalen = bieden); ultorem promittere, poët., eenen wreker toezeggen = daarmede dreigen; tp. a) iets doen verwachten (d. i. iemand op de gedachte brengen, dat iets zoo of anders zijn zal); se oratorem, doen hopen of de verwachting van zich geven, dat men een redenaar zal worden; terra aquas promittit, (belooft, doet hopen); flamma promiserat etc., de vlam had doen hopen enz.; promissi iambi, poët., (van welke men zich veel belooft).
Promo, promsi, promtum, 3. uitnemen (wapens, geld, wijn); se promere, poët., vooruitgaan; tp. in 't alg. iets hooren of zien laten; gemitus, poët., zuchten; sol diem promit, poët., (vertoont den dag); v. d. ook, geven (goeden raad enz.); it. verhalen, aan den dag brengen; z. ook promeus.
Promōnō, z. Praemonco.
Promontorium, i, n. een vooruitstekend deel van een berg, vooral een voorgeberge.
Promōtum, z. Productum.
Promōvō, mōvi, mōtum, 3. 1) voorwaarts bewegen, voortrukken (een steen, een bed, leger); moenia, poët., (verlengen, uitzetten); tp. a) verlengen (de bekleding van een ambt); b) uitsstellen, verschuiven, al cui nuptias; c) iemand of iets vooruitbrengen (b. v. tot een ambt, tot eer), parum, weinig uitrigten; 2) uit iets bewegen of doen (b. v. den voet uit de kamer enz.); tp. poët. openbaren (geheimenissen).
Prompte, Promptus, z. Prompte etc.
Prompte, adv. schielijk (uitspreken, daar zijn); it. bereidvaardig; it. gemakkelijk (b. v. iets afdoen).

Prompto, āre, i. = promo.
Promptuarus, a, um, adj. cella, eig. eene voorraadskamer; (in scherps) = gevangenis.
 1. **Promptus**, a, um, adj. (eig. uitgenomen of voor den dag gehaald): 1) hetgeen voor oogen ligt, wat zichtbaar, duidelijk is; 2) wat terstond daar is, terstond bereid is (b. v. dienst, vaardigheid, moed, tong enz.); vooral van menschen, bereid tot iets; manu promptus of alleen promptus, dapper; 3) hetgeen ligt te vinden is (b. v. verdediging, wijze van zich om te brengen enz.); 4) genegen, al cui.
 2. **Promptus**, us, m. alleen in den abl.: zichtbaarheid; it. gereedheid; in promptu esse, zichtbaar of openbaar zijn; it. in gereedheid zijn, bij de hand zijn (zaken), tp. poët. gemakkelijk te doen; gerere iram in promptu, zijn toorn laten merken.
Promulgatio, onis, f. bekendmaking (b. v. van eene wet).
Promulgo, āvi, ātum, i. (van een ongebr. mulgo = vulgo) openlijk bekend maken (een voorstel tot eene wet enz.).
Promulsis, Idis, f. (waarsch. = id quod famem mulcet) een voorgereg (voor den eigenlijken maaltijd).
Promus, i, m. de uitgever van spijzen.
Promittus, a, um, adj. voorgeschoten, vooruit betaald (b. v. belastingen).
Pronēpos, ōtis, m. een achterkleinzoon.
Pronēptis, is, f. eene achterkleindochter.
Pronitas, ātis, f. neiging.
Pronōmen, inis, n. een voornaamwoord. (in de spraakkunst).
Pronūbus, a, um, adj. de huwelijken sluitend, Juno.
Pronuntiatio, onis, f. 1) elke openlijke bekendmaking; it. uitspraak eens regters; 2) eene stelling in de logica; 3) het houden eener redevoering (en wel met den behoorlijken nadruk).
Pronuntiator, ōris, m. een verhalen, rerum gestarum.
Pronuntiātum, i, n. eene stelling.
Pronuntio, āvi, ātum, i. 1) openlijk bekend maken (eene wet, den naam des overwinnaars enz.); aliquem praetorem, iemand tot Praetor benoemen; Jovem, (openlijk noemen); sententiam, eene geregtelijke uitspraak doen, it. (van den Consul) het gevoelen eens regheers nog eens zeggen of herhalen; civis pronuntiatus, een geregtelijk erkende burger; rem pronuntiare, eene zaak bekend maken, d. i. ontdekken; it. in 't alg. dezelve verhalen, zeggen; signo pronuntiato, op een gegeven teken; 2) iets opzeggen (b. v. van buiten); quaedam perperam, iets verkeerd uitspreken; 3) iemand iets beloven (beloofing).
Pronūper, adv. onlangs.
Pronūrus, us, f. de vrouw van mijnen kleinzoon.
Pronus, a, um, adj. (πρῶν) 1) voorwaarts gebogen (ligchaam, balken enz.); it. van een gesternte: naar zijn ondergang neigend; urbs prona in paludes, (over merassen heen hangende (op een berg)); lepus, amnis, currus, poët., (zich voorwaarts of nederwaarts neigend); per pronum of per pro-

na, nederwaarts; tp. a) genegen, geneigd (iemand; tot iets, om iets te doen); b) ligt = zonder moeite (b. v. de weg tot eer); pronuus est, het is licht; 2) ergens heen neigend, d. i. liggend (b. v. een land tegen het oosten).

Proemior, ari, i. eene inleiding of voorrede maken.

Proemium, i, n. (προῆμιον) de inleiding (voor eene redevoering, een boek); ip. poët., begin, b. v. rixae.

Propagatio en Propagatio, ōnis, f. 1) eig. het voorwaarts vasthechten; v. d. b. v. de voortplanting (eens wijnstoks enz.); 2) uitbreiding (der grenzen); tp. a) voortplanting, b. v. van zijn naam; b) verlenging (van het leyen, den tijd).

Propagator en Propagator, ōris, m. tp. provinciae, iemand die bewerkt, dat een ander het wingewest nog langer behoudt.

1. Propago, āvi, ātum, i. eig. voorwaarts vasthechten, v. d. voortplanten (een gewas); it. uitzetten (eene stad); tp. a) uitbreiden (een rijk); b) verlengen (een termijn, oorlog, den roem, iemands bevelhebberschap).

2. Propago en Propago, ūnis, f. een afzetsel, aflegger, loot; tp. een afsjammeling, (ook van dieren); romana, = het geslacht der Romeinen.

Propalam, adv. 1) openlijk (b. v. ten toon stellen); 2) openbaar = algemeen bekend, fieri.

Propatulum, i, n. eene openbare plaats; in propatulo, op eene vrije plaats (in den hof enz.); pudicitiam in -o habere, zijne kuitschuld voor ieder veil hebben.

Prope, 1) adv. 1) nabij, in de nabijheid, b. v. beschouwen; prope a Sicilia, niet ver van Sicilië; propius accedere, nader bij komen; tp. a) nabij (van den tijd); it. in 't algemeen verhoudingen; prope erat ut, bijna was enz.; propius nihil est factum quam ut occideretur, het scheelde weinig, of hij was omgebracht; b) even zoo, b. v. stuwke prope omnes, en even zoo alle dwazen; c) nabij = naauwkeurig, propius aspicere, van naderbij = naauwkeuriger beschouwen; d) bijna (b. v. 90 jaar oud); nox prope diremit colloquium, bijna staakte de nacht hun gesprek; II) praep. ook als adv. met den dat. of gew. den accus. 1) nabij (van de plaats); tp. a) nabij iets = oycreekomstig hetzelfde; propius fidem est, het is geloofwaardiger; b) nabij = tegen (van tijd); propius abesse ab etc., niet veel later leven dan enz.; z. ook proxime.

Propeſſem, adv. (ook prope diem) eerstdaags.

Propello en Propello, pūli, pulsum, 3. I) voortdrijven (dieren, vijanden, een schip door roerliemen); tp. a) afwenden, weerhouden (kussen, gevaar enz.); b) in beweging brengen (de geest het ligchaam); c) aanzetten tot iets; 2) voor zich heen werpen, crates; poët. hastam; 3) in de diepte neerwerpen; tp. poët. omstorten, verwoesten (eene stad).

Propemodo, adv. bijna, haast.

Propemodum, adv. 1) bijna, haast; 2) bijna zoo.

Propendēo, di, sum, 2. voorhangen, afhangen (weegschaal, tak enz.); tp. a) het overwigt hebben, b. v. bona propendit; b) zich geneigd betoonen tot iets.

Propendō, ēre, z. propendeo.

Propense, adv. geneigd, goedwillig (om iets te doen).

Propensio, ōnis, f. de neiging (der ziel).

Propensus, a, um, adj. 1) (eig. voorwaarts hangend); tp. a) genegen, bereidvaardig tot iets; alicui, iemand genegen; b) nabij komend, b. v. propensior ad veritatem; 2) eig. gewigtig = rijk (b. v. geschenk; tp. eene stof).

Propēranter, adv. haastig, spoedig.

Propērantia, ae, f. spoed, haast.

Propērātio, ōnis, f. spoed, haast.

Propērato, adv. haastig, spoedig.

Propērē, adv. haastig, overhaast; esse, zich haasten.

Propērēpes, ēdis, adj. poët. snelyoetig, haastig.

Propērter = propere.

Propēro, āvi, ātum, i. 1) iets snel (dikwijls ook te snel) bezorgen, b. v. obsonia, pecuniam alicui; opus, studium, (niet vlijt beoefenen); praematura properare, iets doen of ondcrnemen willen, waartoe het de tijd nog niet is; iter properatum, eene bespoedigde reis; 2) intr. sjen (b. v. naar huis, naar het vaderland); properato opus est, er is spoed noodig.

Propērūs, a, um, adj. haastig, spoedig.

Propexus, a, um, adj. poët. eig. ter neer gekamd = afhangend (baard).

Propināto en Propināto, ōnis, f. het toedrinken.

Propino en Propino, āvi, ātum, i. (propino) 1) toedrinken; salutein, iemands gezondheid drinken; 2) iemand iets te drinken (ook in te nemen) geven; tp. aliquem alicui deridendum, iemand prijs geven aan iemand ter bespotting.

Propinque, adv. in de nabijheid.

Propinquitas, ātis, f. nabijheid; loci, fluminis, hostium; ex propinquitate, van nabij (b. v. vechten); tp. bloedverwantschap.

Propinquo, āvi, ātum, i. 1) poët. iets naderen; 2) naderen (mensen, zaken, tijd).

Propinquus, a, um, adj. nabij zijnde (b. v. plaats, tijd); ex propinquo, uit of in de nabijheid (b. v. zien); tp. a) nabij komend, wat gelijkheid betreft; b) na verwant met iemand; subst. i, m. een bloedverwant.

Propior, (n. -us), ōris, adj. comp. nader (plaats, ligging, tijd); funeri, poët., bij den dood; epistola, een later brief; tp. a) nader, in gelijkheid, b. v. sceleris, tauri; propius vero, waarschijnlijk; propius est fidem, het is geloofwaardiger; b) nader, in verwantschap of betrekking, b. v. amicus, cura, periculum; c) meer genegen, gunstiger; d) voegzamer, beter gelegen voor iets (b. v. een land enz.), z. Proximus.

Propitio, āvi, ātum, i. genadig of zich gunstig maken, Venerem.

Propitius, a, um, adj. genadig, gunstig (go-

den, menschen); satin' illi dii sunt propitii?
= is hij wel bij zijn verstand?
Pröplus, adv. comp. z. Prope.
P:oplasma, ätis, n. (πρόπλασμα) een voor-
beeld, monster, model, waarnaar de kun-
stenaar iets vormt.
Pröpolä, ae, m. (πρόπυλλο) een ophooper.
Pröpolis, is, f. (πρόπολις) de stopwas, voor-
was, bijenhars.
Pröpono, pösüi, pösstüm, 3. 1) iets voorstel-
len of ten toon stellen zoo dat anderen het
kunnen zien (b. v. een vandel, iets te
koop, wetten openlijk); tp. a) openlijk be-
kend maken (een brief); it. in 't alg. ver-
halen, zeggen, bekend maken; remedia mor-
bo, (voorslaan); viros notissimos, (ver-
melden); b) iemand iets voorstellen, b. v.
aliquem sibi ad imitandum; sibi solatium,
spem, zich met iets troosten, hoop voeden
op iets; mortem, iemand met den dood drei-
gen; praemia alicui, iemand belooningen be-
loven; quaestionem, (ter beantwoording
voorleggen); nihil erat propositum ad scri-
bendum, ik had geen stof tot schrijven;
propositus alicui rei, bestemd tot iets; c)
aliquid animo, zich iets voorstellen, voor-
nemen; propositum est mihi, ik heb mij
voorgenomen; d) proponi of propositum esse,
boven het hoofd hangen; e) propositus,
prijs gegeven (b. v. aan den oorlog enz.);
2) (z. v. a. van te voren neêrzetten); tp.
a) vroeger of vooraf vermelden; b) de eer-
ste stelling in eene sluitrede uitmaken.
Pröporro, adv. 1) poët. verder, wijders; 2)
geheel.
Pröportio, önis, f. de verhouding (proportie).
Pröpösstio, önis, f. 1) eig. het vooraan plaat-
sen; tp. a) de voorstelling die men zich
van iets maakt; b) animi, voornemen, be-
sluit; 2) eig. iets dat vooraan geplaatst
is; tp. a) de eerste stelling eener sluitre-
de; b) de hoofdstelling (hoofdzaak); it.
in 't alg. eene stelling.
Pröpösstüm, i, n. 1) eene eerste stelling; 2)
het levensplan; 3) de eerste stelling eener
sluitrede; 4) de hoofdstelling (hoofdonder-
werp) in een geschrift.
Pröpraetor, öris, m. een Propraetor (d. i. een
Praetor, die bestuurder is van een winge-
west).
Pröprie, adv. 1) ieder voor zich (b. v. iets
willen); 2) eigendommelijk, in het bijzonder,
b. v. tuum; 3) eigenlijk (= in den
eigenlijken zin) b. v. dicere; societatem
proprie non violavi, (heb ik eigenlijk niet
geschonden).
Pröprietäts, ätis, f. 1) het eigendommelijke (eener
zaak, van eene luchtstreek, van een woord,
eene vrucht, zelf, zekere dieren); 2) het
eigendomsregt op iets, jumentum.
Pröprium, adv. poët. = proprie.
Pröprium, a, um, adj. eigen, eigendommelijk
(b. v. gewoonte, gebreken enz.); vocabu-
lum, verbum, het eigenaardige woord bij
eene zaak; tempus, lex, bijzondere tijd,
wet; proprium, het eigendom; it. de eigen-
schap; tp. a) eigen = in iemands besten-
dig bezit; b) zeker of onbetwistbaar (b. v.
overwinning); c) eigen = buitengewoon
(b. v. plan, beschimping enz.)

Pröpter, I. adv. daarnevens, nevensaan; II.
praep. nabij iets; tp. Wegens, om; propter
notitiam, omdat zij bekend waren; propter
quod of quae, deswege, daarom; z. Prop-
terea.
Pröptéräsa, = propter ea, deswege, daarom.
Pröpütiösus, a, um, adj. schaateloos.
Pröpüdüm, i, n. 1) eene ontërende, sma-
delijke behandeling; 2) (als scheldwoord)
schandvlek.
Pröpugnäcülum, i, n. elk middel, waardoor
ik mij bevellig, eene borstweer (b. v. muur,
schepen, haren enz.); tyrannidis, borst-
weer tegen enz.; propugnaculo uti, een be-
wijs bezigen.
Pröpugnätio, önis, f. tp. verdediging (b. v.
zijner waardigheid).
Pröpugnätör, öris, m. een verdediger (b. v.
eener vesting enz.); tp. der vrijheid.
Pröpugno, ävi, ätum, 1. 1) vechten, stryden
(om zich te verdedigen); tp. stryden voor
iets, (b. v. voor de billijkheid, voor zijn
welzijn); 2) iets verdedigen, b. v. poët.
de borst met het schild; tp. iets verdedi-
gen, b. v. de vrijheid.
Pröpulsätio, önis, f. tp. de afwending (van
een gevaar).
Pröpulso, ävi, ätum, 1. verdrijven, afweren
(den vijand, een oorlog enz.); tp. de hong-
er, de koude, het water van eene plant).
Pröpulsus, us, m. het voortdrijven, voort-
stooten (des winds).
Pröpülaeon of -acum, i, n. (πρόπυλαον) de
plaats voor de deur, de voorhof.
Pröquaestor, öris, m. een Proquaestor = een
Quaestor in een wingewest.
Pröquam of pro quam, poët. naar het = naar
gesteldheid van het geen dat.
Pröra, ae, i. (πρόρα) het voorste deel van
een schip, de voorstevens, poët. een schip.
Prörépo, repsi, reptum, 3. 1) in 't alg. voor den
dag komen, b. v. knoppen; it. vooräl voort-
kruipen (b. v. dieren); 2) zich uitzetten,
uitbreiden (de zenuwen, planten).
Pröréta, ae, m. (πρόρέτης) de voor- of on-
derstuurman.
Pröreus, éi, en öos, m. (πρόρεός) = proreta.
Prörépio, pui, reptum, 3. 1) voortscheuren
(Iemand), pedes, poët., voortspringen; se,
zich snel wegmaken (uit het huis enz.);
2) iemand ergens heen slepen, b. v. ter
dood; se of alleen proripere, snel ergens
heen ijlen.
Pröritentia, ae, f. een prikkelend middel (ge-
neesmiddelen die prikkelen).
Prörítq, äre, 1. aanhiten, aanzetten (als
b. v. de hoop, beloning).
Prörögätio, önis, f. 1) verlenging (des ter-
mijns, van het kommando); 2) verdere uit-
strekking (eener wet).
Prörögativus, a, um, adj. fulmen, een blik-
sem, wiens voorteenen wel uitgesteld, maar
niet weggenomen kan worden.
Prörögo, ävi, ätum, 1. tp. tot een verwij-
derd tijdstip uitstellen (een termijn enz.);
it. in 't alg. verlengen; moras, = langer
duren.
Prörsum, adv. regtuit, of in 't alg. voor-
waarts; tp. geheel.
Prörsum, adv. regtuit of regt voor zich heen;

- tp, zonder meer (v. d. ook = geheel of kort, in weinig woorden).
- Prorumpo**, rūpi, rūptum, 3. 1) poët. iets laten voortbreken, voortdringen, nubem ad aethera; prorumpi, voortstorten; z. ook mare; 2) voorttrekken, voortrukken, b. v. troepen; tp. ziekte, pest, koenheid; it. met woorden losbarsten; in necem militum prorumpere, zoo ver komen dat men de soldaten aan den dood blootstelt.
- Proruo**, rūti, rūtūm, 3. 1) iets wegstorten (= overvullingen, afbreken); als intr. nederstorten; 2) tp. z. v. a. voortscheuren, b. v. se foras, uit het huis stormen = loopen; als intr. losbarsten, (b. v. op den vijand).
- Prorupus**, a, um, adj. tp. uitgelaten, b. v. stoutheid.
- Prosa**, ac, f. (well. voor proſa, sc. oratio) proza, ondicht.
- Proſapia**, ac, f. (oud) afkomst, afstamming, maagſchap.
- Proſcēntum**, i, n. de voorgrond van het tooneel, waar de toeneelſpelers hunne rol vervullen (of ook het gansche tooneel).
- Proſcindo**; scīdi, scissum, 3. aan stukken slijten, stuksnijden (een boom); terram, poët. = ploegen; aequor, poët., = doorvaren; tp. iemand hekelen, doorhalen, lasteren.
- Proſciſſo**, ōnis, f. eig. het stuksnijden; v. d. het ploegen.
- Proſcribo**, ipsi, iptum, 3. uitschrijven = openlijk bekend maken (eene wet, eene verkoop); it. iets openlijk te koop aanbieden; aliquem of possessiones alicuius, iemands eigendom te koop aanbieden = zijne goederen verbeurd verklaren; it. proſcribere aliquem, iemand schriftelijk tot banneling verklaren = vogelvrij verklaren (verbannen).
- Proſcriptio**, ōnis, f. het openlijk te koop aanbieden, bonorum; it. verbanning, banverklaring.
- Proſcriptor**, ōris, m. iemand, die iemand tot banneling verklaart.
- Proſcriptūro**, ſre, 4. lust hebben om iemand banneling te verklaren.
- Proſcriptus**, i, m. een banneling.
- Proſeco**, scēcūi, sectum, 1. 1) eig. te voren afsnijden, vooral bij een offer, dus = offeren; 2) doorsnijden; terram, (ploegen).
- Proſecta**, ōrum, n. wat om te offeren (te voren) afgesneden werd.
- Proſēda**, ae, f. eig. die voor haar huis zit = meretrix.
- Proſeminatus**, a, um, partic. voortgeplant (een geslacht).
- Proſentio** = praesentio.
- Prosequor**, quātus of cūtus sum, 3. 1) achter iemand aan gaan (om hem te begeleiden), hem volgen; exsequias, de lijkstatie volgen; hostem, den vijand vervolgen; tp. a) volgen (van zaken), b. v. achting enz.; b) iemand met iets volgen of hem vergezellen, b. v. met woorden, met beschimpingen, met wenschen; aliquem beneficiis, misericordiae, iemand weldaden, medelijdend bewijzen; aliquem laudibus, iemand zeer prijzen; aliquem legato, (= hem denzelfden geven); aliquem cum donis, iemand begif-
- igen; c) iets in woorden nagaan (= het beschrijven enz.); it. poët. verder spreken, voortgaan.
- Prosero**, sēvi, sātum, 3. poët. zaagend voortbrengen.
- Proserpens**, tis, partic. kruipend; bestia, = eene slang.
- Proseucha**, ac, f. (προουχία) eene vrije, tot godsdienst-oefeningen vestemde plaats der Joden, een bedehuis.
- Prosilio**, ūi (ivi of ii), z. S. 4. uitspringen (uit het huis; schip); ook van zaken, uitspringen, b. v. bloed, vonken; of = uitsteken, b. v. gewassen, een deel van een gebouw, land; it. ergens heen springen, of in 't alg. snel heengaan (naar een gevecht, naar eene vergadering); tp. natura proſilit; poët.; (zāl zich in hare ware gedaante vertoonen).
- Prosocer**, cri, m. de grootvader mijner vrouw.
- Proſpecto**, āvi, ātum, 1. 1) uitzien (in de verte); it. in 't alg. naar iets zien of omzien of alleen iets zien (namel. in de verte); tp. a) omzien naar iets, b. v. exsilium, (daarop bedacht zijn); poët. fata paria proſpectant aliquem, een gelijk lot wacht hem; b) uitzien = wachten (b. v. op hulp); 2) naar iets heen liggen (een land); it. in 't alg. een uitzicht hebben, b. v. late, een ver uitzicht verschaffen.
- Proſpectus**, us, m. 1) het uitzien, b. v. in zee; 2) de aanblik, b. v. des volks; esse in prospectu, gezien worden; 3) het uitzicht (b. v. in zee, in de stad enz.); 4) het uitzicht dat iets (b. v. een gebouw) heeft.
- Proſpectilior**, ātus sum, 1. 1) uitzien (b. v. van den wal, naar beneden); 2) uitzien of iets of iemand komt = op iets toeren; it. in 't alg. bespieden.
- Prospēra**, ōrum, n. gelukkige omstandigheid, geluk.
- Proſper** of **Proſperus**, a, um, adj. naar wensch = gunstig (b. v. geluk, gevolg); it. gelukkig makend, b. v. Bellona.
- Proſpēre**, adv. gunstig of gelukkig (b. v. voortgaan, strijden enz.)
- Proſpēritas**, ātis, f. geluk, voorspoed, vitae, validudinis.
- Proſpēro**, āvi, ātum, 1. geluk of voorspoed op iets geven, victoriam; hanc tibi veniam prospere = ik geef u daartoe verlof.
- Proſpicientia**, ae, f. voorzigtigheid, voorzorg.
- Proſpicio**, spexi, spectrum, 3. 1) zien (en wel in de verte); it. iemand aanzien; parum prospiciunt oculi, ik heb een zwak gezicht; tp. a) iets z. v. a. zien = het hebben, b. v. vitam, senectutem; b) acht geven (= op iets loeren; it. zich in acht nemen); alicui of alicui rei, voor iemand of voor iets zorg dragen; alicui malo, een ramp voorkomen; c) iets bezorgen = aanschaffen, bezorgen (b. v. levensmiddelen, een man aan een meise); d) vooruitzien, b. v. zijn einde enz.; 2) (van plaatsen) naar iets heen liggen.
- Prosterno**, strāvi, strātum, 3. 1) eig. heenstrooijen of onderstrooijen; tp. materiam laudibus, (verschaffen); alicui pudicitiam,

- (prijs geven); 2) nederwerpen (eenen vjand, zich voor iemands voeten); arbor prostrata, oppida prostrata, een omgestorte boom, verwoeste steden; tp. te gronde brengen, z. v. a. omverstoren (iemand, de zeden enz.); se, zich wegwerpen = zich te zeer vernederen.
- Prostibilis, is, f. (sc. femina) die zich openlyk te koop biedt.
- Prostibulum, i, n. eene vrouw of een man die zich (of zijne kuischeit) openlyk te koop biedt of prijs geeft.
- Prostratio, tui, lutum, 3. openlyk veil hebben (zich, zijne kuischeit, zijn goeden naam).
- Prostratus, iti, atum, 1. 1) vooraan staan = uitsteken; 2) openlyk daar staan (als verkooper; it. iets dat verkocht wordt); vox prostrata, iemands stem is veil; aliqua prostrata, (biedt zich openlyk te koop).
- Prostibulo, egi, actum, 3. 1) uitwoelen (aarde); 2) poët. iets behoorlyk bereiden, fulmina.
- Prosum, fsi, prodesse, nuttig zijn (ook van geneesmiddelen, goed zijn voor of tegen iets).
- Protēgo, texti, tectum, 3. 1) bedekken tot beschutting; v. d. ook = beschutten; 2) van voren een dak of een luifel maken.
- Protelo, avi, atum, 1. iemand verdrjyen, b. v. saevitidicis dicitis.
- Protelum, i, n. het trekken van zamengespannen dieren, een span (b. v. ossen); tp. poët. een span, eene rij, b. v. plagarum.
- Protendo, di, sum en tum, 3. voor zich heen uitrekken (speer, arm, nek); protendi, zich uitrekken = uitsteken; temo protentus in octo pedes, poët., (8 voeten lang).
- Protēnus en Protinus, adv. verder (b. v. drjyven); it. in 't alg. onmiddellyk daarop, onverwijd, aanstonds; protinus ut, quum, quam, terstond nadat, zoodra als; non protinus, niet terstond (volgt b. v. iets daaruit); protinus virilem togam, = protinus cum virili toga, terstond na enz.
- Protēro, trivi, tritum, 3. 1) vertreden (en daarvoor kwetsen, b. v. planten); tp. a) nederwerpen = slaan (eenen vjand); b) zeer mishandelen (iemand, eene stad); 2) z. v. a. wegtrappen = voortstuwen (b. v. poët. de zoner de lente).
- Protērrēo, tui, tum, 2. van schrik waggagen, silum, hostes.
- Protērvē, adv. (z. Protervus) tp. onverschrokken (b. v. spreken); gewoonlyk vermetel, schaamteloos, stout, moedwillig.
- Protērvitas, atis, f. moedwil, vermetelheid (ook: schaamteloosheid).
- Protērvus, a, um, adj. eig. alles nederwend, b. v. poët. ventus; stella canis, (die door zijne hitte alles nederdrukt); tp. moedwillig, baldadig.
- Prothymē, adv. (προθύμως) = lubenter.
- Prothymia, ae, f. (προθυμία) geneigdheid.
- Prothnam, = protinus.
- Prothnus, z. Protenus.
- Pratollo, ēre, 3. 1) vooruitsteken (de handen); 2) tp. iets uitstellen (b. v. den dood).
- Prōdno, are, 1. poët. te voorschjyn donderen.
- Prōtēpraxia, ae, f. (προτεπραξία) het voorregt bij het invorderen van schulden.
- Prōtētōmus, a, um, adj. (προτετοιμος) wat het eerst afgesneden wordt (een staal).
- Prōtrāho, traxi, tractum, 3. voort- of uittrekken, b. v. iemand uit de tent; in lucem, aan het licht brengen; ad convivium, tot een gastmaal heeslepen (dringend verzoeken); protractus ad iudicium, met geweld er bij gehaald om getuigenis af te leggen; tp. a) ontdekken, uittrekken (hetgeen geschiedde); b) tot iets brengen (in eenen zekeren toestand), b. v. ad paupertatem protractus, tot den bedelstaf gebracht; c) verder uittrekken, verlenen, b. v. eene betaling; het einde eens gastmaals enz.); quinque horas protraxit, hij leefde vijf uren.
- Prōtrūdo, si, sum, 3. voortstooten, tp. uittrekken (de comita).
- Prōturbo, avi, atum, 1. 1) van zich wgstooten of drjyen (den vjand); it. iemand niet aanhooren; poët. murmur de pectore, (uittstooten); 2) poët. nederstooten, nederwerpen, silvas.
- Prōt, conj. zoo als (het b. v. de zaak vordert).
- Prōvēho, vехi, vectum, 3. 1) voortvoeren (op een wagen); provehi, voortvaren (te sloop); equo provehi, voortrijden; 2) iets verder voortdragen of voortvoeren (b. v. een schip, een last enz.); provehi, verder varen (te sloop); it. verder rijden; tp. a) provehere aliquem, iemand vooruit brengen (tot eer enz.); ultra provehi, verder voortrukken; provectus aetate, gedorderd in leeftijd; provecta senectus, gevorderde jaren; nox provecta, (reeds ver gevorderd); b) verleiden om verder in iets te gaan (b. v. in zijne rede); spes provexit ut, (verleide hem tot enz.); gaudio provehente, als de blijdschap mij (u enz.) lustiger maakte; longius provectus, die (in eene rede) te ver gegaan is; provehi in maledicra, tot scheldwoorden veroerd worden; provehi amore, te ver gaan in de liefde.
- Prōvēnto, vēni, ventum, 4. 1) voor den dag komen, b. v. optreden als toneelspeler; carmina proveniunt, poët., (komen voort); tp. gebeuren (b. v. iets wonderbaars); 2) voortgroeijen of alleen groeijen (b. v. planten, metalen); 3) (van gewassen) voortkomen = tieren; tp. goed gelukken; proveni nequiter, ik ben er slecht afgekomen.
- Prōvēntus, us, m. 1) het voortkomen (van planten); 2) hetgeen van planten (en ook van dieren) voortkomt = teelt; tp. in 't alg. eene groote menigte (b. v. nutzen, dichters enz.); 3) de gelukkige voortgang (van omstandigheden, eener rede enz.).
- Prōverbum, i, n. eene spreekwoord; est Graecis in proverbio, het is bij de Grieken een spreekwoord; veteri proverbio, volgens een oud spreekwoord.
- Prōvidē, adv. voorzigtig, eligere.
- Prōvidens, tis, adj. voorzigtig.
- Prōvidenter, adv. met voorzigtigheid.
- Prōvidentia, ae, f. 1) de gave om iets vooruit te zien, het vooruitzien; 2) de voorzorg (der goeden); tp. de goddelijke voorzienigheid, = God.
- Prōvidēo, vidi, visum, 2. 1) vooruitzien of

be merken dat iets zoo of anders geschieden zal; it. vooruit zorgen, dat iets geschiede of niet; it. voor iets vooraf zorgen, vitae, of saluti alicujus; arma, frumentum, voor wapens, graan; 2) zien (in de verte).

Prōvīdus, a, um, adj. 1) vooruitziende, rerum futurarum; tp. a) voorzigtig, schrande; b) voorzorg dragend voor iets; 2) door de goddelijke voorzienigheid geschiedend.

Prōvincīa, ae, f. 1) een wingewest (een door de Romeinen veroverd en beheerscht land); it. een enkel distrikt van zulk een wingewest; tp. een ambt, bezigheid (vooral van yldheeren, de verpligting om oorlog te voeren); Veientes provincia evenit, hij kwam het opperheyl tegen de Veienters; cassis alicui provincia evenit, het bevel over ene vloot valt iemand te beurt; 2) vooral de Gallische provincie (het tegenw. Provence).

Prōvinciālis, e, adj. een wingewest betreffende; administratio, bestuur over een wingewest; abstinentia, onbaatzuchtigheid in het besturen van een wingewest; parsimonia, spaarzaamheid, die in een wingewest gewoonlijk plaats heeft; aditus ad me minime provinciales, men nadert volstrakt niet op zulk eene omslagtige wijze tot mij, als tot andere stadhouders.

Prōvinciātim, adv. bij wingewesten.

Prōvisio, ōnis, f. het vooruitzien of de kracht om iets vooruit te zien; it. voorzigtigheid; it. voorzorg voor en tegen iets.

Prōvisio, ēre, 3. nazien, gaan zien (uit nieuwsgierigheid enz.)

Prōvisōr, ōris, m. 1) die iets vooruit ziet komen; 2) poët. een verzorger, bezorger.

Prōvisus, us, m. het vooruitzien (van een gevaar); tp. de voorzorg.

Prōvivo of Prōvisisco, waaryan alleen het perf. provixi, z. S. 3. tp. een nieuw leven krijgen, voortleven.

Prōvocatio, ōnis, f. 1) eene oproeping; 2) appél (b. v. bij het volk); est pr., men durft appelleren.

Prōvocātor, ōris, m. een uitdager, oproeper; (NB. zoo noemt men ook een bijzonder soort van zwaardvechters).

Prōvoco, āvi, ātum, i. 1) oproepen (uit het huis); dicm, poët., (oproepen, te voorschijn brengen); tp. z. v. a. uitlokken, b. v. radículas; bella, sermones, (aanleiding geven tot); officia comitate; 2) iemand opeischen (om zich te regtvaardigen); 3) zich op eenen anderen regter beroepen = appelleren; 4) uitdagen (tot vechten, spelen, zingen); tp. a) iemand z. v. a. uitdagen om het beter te maken, b. v. auras cursibus, poët., met de winden in snelheid kunnen wedijveren; omnes opibus, allen in magt overtreffen; b) aanzetten tot (b. v. tot vrolijkheid); provocatus beneficiis, injuriis, door weldaden, beleedtgingen aangespoord, uitgedaagd.

Prōvolo, āvi, ātum, i. voortylien; tp. snel te voorschijn komen, voortylen.

Prōvalvo, vi, vōlutum, 3. 1) iets voortwen-

selen of rollen; tp. fortunis provolvi, zijn vermogen verliezen; 2) nederwentelen op iemand (b. v. brandende vaten); se provolve alicui ad pedes, of provolvi ad genua, iemand te voet vallen; tp. provolutus ad libita alicujus, die zich geheel naar iemands wil voegt.

Prōvomo, ēre, 3. poët. z. v. a. uitspuwen (lucht).

Prōvolum, āvi, ātum, i. openlijk bekend maken.

Prōxēnēta, ae, m. (προξενία) een onderhandelaar bij verkooping en z., een makelaar.

Proxīme, i) adv. (superl.) 1) eerst onlangs (b. v. iemand genoemd hebben); 2) terstond na iemand (in rang, waardighd enz.); 3) terstond na = bijna even zee; 4) zoo na (zoo goed) mogelyk, b. v. iets beduiden; 5) ten eersten; II) praep. zeer nabij iemand, b. v. hostem, hostium castris; tp. proxime morem romanum, bijna zoo als het bij de Romeinen gebruikelijk was of is.

Proxīmītas, atis, f. (gew. poët.) nabijheid, nabuurschap; tp. a) naverwantschap; b) gelijkheid.

1. Proxīmo, āre, i. zeer nabij komen of liggen (b. v. eene ster bij eene andere).

2. Proxīmo, adv. laatst, onlangs.

Proxīmum, i, n. 1) de naaste plaats; tp. het naaste = hetgeen allereerst volgt.

Proxīmus, a, um, adj. superl. de naaste (in afstand) via etc.; tp. a) de naaste door vriendschap, verwantschap; b) de naaste c in gelijkheid = zeer nabij komend, b. v. bij de waarheid; c) de naaste in tijd, en wel a) in betrekking tot het verledene = het laatst voorledene, laatst, b. v. jaar, nacht enz.; b) in betrekking tot de toekomst, het naast, eerstvolgend, b. v. aanzoek, nacht, jaar.

Prūdēs, tis, adj. (voor providens) 1) vooruitziende, b. v. scelerum impenduntium; 2) voorzigtig; it. schrande, b. v. vir, consilium etc.; 3) met kennis (iets doen); 4) eener zaak kundig, ervaren in iets, b. v. in jure, rei militaris.

Prūdentē, adv. voorzigtiglyk; it. met inzicht, verstandiglyk.

Prūdētīa, ae, f. 1) het vooruitzien (van hetgeen geschiedt); 2) schrandeheid, doorzigt; it. voorzigtigheid; 3) kennis van iets, b. v. juris; it. in 't alg. kennis = inzicht.

Prūina, ae, f. rĳp; poët. ijs of sneeuw; it. de winter.

Prūinosus, a, um, adj. poët. berĳpt, nox, axis; tp. = oostelyk.

Prūna, ae, f. eene gloeyende kool.

Prūnitus, a, um, adj. doorgloed, torris.

Prūnum, i, n. eene pruim.

Prūnus, i, f. een pruimboom.

Prūritio, ōnis, f. 1) jeuke (der huid); tp. zinnelyke lust; 2) schurft.

Prūrto, ire, 4. jeuken (b. v. het voorhoofd); tp. zinnelyke lust roeden (ook wellustig zjn); malae pruriti alicui, de wangen jeuken iemand z. v. a. naar slagen.

Pruritus, a, um, adj. door jeuken ontstaan, -icus.
 Pruritus, us, m. jeukte.
 Prýtanes of -is, is, m. (πρύτανις) de hoogste overheidspersoon in eenige Grieksche Staten.
 Psallo, ère, 3. (ψάλλω) op een snareninstrument spelen.
 Psalterium, i, n. (ψαλτήριον) een snareninstrument.
 Psaites, ae, m. (ψάλτης) een snarenspeler, ook wel = zanger.
 Psaltira, ae, f. (ψαλτήρια) eene snarenspeelster, zangster.
 Psëcas, ädis, f. (van ψάω, besproeiend) eene slavin, die hare meesteres kapt en hare haren inzalfde.
 Psephisma, ätis, n. 1) = plebiscitum; 2) een brief van eene stad.
 Pseudömenos of -us, i, m. (ψευδόμενος) (sc. syllogismus), eene valsche sluitrede.
 Pseudöthyrum, i, n. (ψευδοθύρον, eene valsche deur) de achterdeur; tp. per pseudöthyrum reverti, door de achterdeur terugkeeren = op eene geheime wijze (b. v. geld).
 Pseudöurbanus, a, um, adj. der stadsche wijze (van bouwen) gelijkend.
 Psilöcithärista, ae, m. (ψιλοκιθαρίστης) iemand die alleen op de cithar speelt zonder daarbij te zingen.
 Psilöthrum, i, n. (ψιλόθρον) een middel (b. v. eene zelf) om de haren weg te maken (waar door de huid glad wordt).
 Psittäcus, i, m. (ψιττάκος) een papageai.
 Psöra, ae, f. (ψώρα, van ψάω, = schaven) de schurft.
 Psöricus, a, um, adj. (ψωρικός) tegen de schurft; medicamentum (of alleen psöricum), een middel tegen de schurft.
 Psychömanthium of -ium, i, n. (ψυχομανθίου) eene plaats, waar men de schimmen der afgestorvenen bezweert.
 Psychrolöta of -cs, ae, m. (ψυχρολύτης) iemand die een koud bad gebruikt.
 Psythius of Psythius, a, um, adj. (ψύθιος of ψύθιος) Psythisch (van eene soort van Griekschen wijnstok); vitis of alleen psythia, een Psythische wijnstok; psythium, rozijnenwijn.
 Püeröcus, a, um, adj. (πυρωτός) gevluegeld = met handvatfels (een beker).
 Pütsäna, ae, f. (πυτσανή) 1) gespelde graankorrels; 2) een gerstendrank.
 Pütsänarium, i, n. een gersten- of rijstendrank.
 Pübens, tis, partic. (van kruiden) wellig of wagt sappig.
 Püber, z. Pübes.
 Pübertas, ätis, f. manbaarheid (de jaren en de teekens daarvan); it. mannelijkheid, mannelijke kracht.
 1. Pübes, is, f. 1) de teekens van manbaarheid (b. v. haar); tp. de schaamte, het onderlijf; it. de schaamdeelen; 2) hetgeen manbaar is (mensen en dieren); poët. de Heiden, het volk, b. v. agrestis, het landvolk.
 2. Pübes en Püber, äris, adj. 1) manbaar (mensch, ludendom); puberes, de volwasenen; 2) poët. met sijn haar bedekt (edne plant).

Pübesco, böi, z. S. 3. haar krijgen (com baard) als een teeken van manbaarheid; it. in 't alg. opgroeyen (van menschen en planten); poët. prata pubescunt flore, (worden met bloemen getooid).
 Püblicanus, a, um, adj. de pacht der staatsinkomsten betreffende; subst. een staatspachter; mulier -ana, de vrouw eens staatspachters.
 Püblicatio, önis, f. openlijke ontneming van iemands vermogen.
 Püblice, adv. 1) den Staat betreffende; dicere, venire, (in naam des Staats); publice est laus, het strek den ganschen Staat tot eer; publice scribere, (aan den Staat of aan andere openlijke ambtenaars); publico alere, vesci, (op Staatskosten); publico ire-exsulatum, (algemeen); 2) openlijk, op de straat (b. v. gedood worden).
 Püblicus, adv. openlijk (op kasten van den Staat; it. voor ieders oogen).
 Püblico, ävi, ätum, i. 1) openbaar maken (het gebruik van iets enz.) = elk één daaraan deel laten nemen; simulacrum, (openlijk daarstellen); epistolas, (openlijk afgeven); reticenda, geheimen openbaren; 2) tot het eigendom van den Staat maken, openlijk in beslag nemen (geld, land); Ptolemaeum, het eigendom van Ptolemaeus.
 Püblicola, ae, m. een volksvriend.
 Püblicum, i, n. 1) een staats-eigendom; publicum habere, een staats-eigendom gepacht hebben, staatspachter zijn; it. de staatsinkomsten; de publico, op kosten van den Staat; 2) openbare uitgaven; tp. salutationum publicum exercere, van bezoeken (bij groote heeren) leven; 3) 's lands schatkist; 4) het gemeenebest, de Staat, de stad; in publico emere, (op kosten van den Staat); 5) de menschen enz., het publiek; in publico esse, uit (niet te huis) zijn; publico carere, abstinere, te huis blijven, niet uitgaan; leges publico proponere, (= openlijk voorstellen).
 Püblicus, a, um, adj. 1) het gemeenebest betreffende; sumtu publico, op 's landskosten; funus, (op kosten van den Staat); pocna, (voor eene misdaad van Staat); judicium, rechtsplegingen welke over misdaden van Staat loopen; causa, eene staatszaak, it. eene lijfstraffelijke (openbare) misdaad; homo, een staatsambtenaar; res publica, eene staatszaak, it. de Staat zelve; literae, een brief van of aan den Senaat; 2) algemeen (te vinden); labor, algemeen gunst; vina, gewoone of land-wijn; tp. gebruikelijk (woorden); it. gering, stecht enz. (b. v. gedicht).
 Püdensus, a, um, adj. waarover men zich schamen moet, b. v. vita, dicta; it. in 't alg. hatelijk, b. v. een dier; pars pudenda, = inguen.
 Püdens, tis, adj. bescheiden, zedig; it. eerliedend.
 Püdentor, adv. bescheiden (b. v. nemen).
 Püdüo, = pudet me.
 Püdüo, uit- of ftum est, z. S. 2. eig. het beschaamt, b. v. me, te, ik schaam mij, gij

schaamt u; pudet me tui, ik schaam mij over u; it. ik schaam mij voor u; non te haec pudent, schaamt gij u hierover niet?
Pudibundus, a, um, adj. 1) *schaamachtig; 2) waarover men zich schamen moet.*
Puuce, adv. *bescheiden, zedig (b. v. opgevoed).*
Pudicitia, ae, f. *bescheiden en zedig gedrag, vooral kuischeit, eerbaarheid.*
Pudicus, a, um, adj. *bescheiden, zedig, schaamachtig, vooral kuisch, eerbaar (b. v. zeden; vrouw).*
Pudor, oris, m. 1) *schaamte; b. v. paupertatis, over zijne armoede; pudor est referte, poët. ik schaam mij te verhalen; tp. poët. roodheid van huid; 2) gevoel van eerbied, ontzag; patriis, voor zynen vader; famae, vrees voor smadelijke lastering; 3) iemands gode naam, b. v. defuncti; 4) bescheiden gedrag, vooral kuischeit, eerbaarheid; 5) rede om zich te schamen, schande; pudori esse, tot schande verstreken.*
Pudella, ae, f. dem. (voor puerula) 1) *een meisje (geen jonge); it. meisje = dochter; it. een meisje (geen oude vrouw); poët. ook wel eene getrouwde jonge vrouw; it. een meisje = beminde; 2) poët. een klein katje.*
Pudellaris, e, adj. *een meisje betreffende, maagdelijk, b. v. aetas, suavitas.*
Pudellaster, adv. *op de wijze van meisjes.*
Pudellula, ae, f. dem. *een meisje, klein meisje.*
Pudilus, i, m. dem. *een knaapje.*
Puer, eri, m. (is verw. met pupus, en het gr. *πῦρ*, Lacedaemonisch: *πῦρ*) 1) *een knaap (geen meisje) of een knaap naar de jaren; it. een zoon; pueri, kinderen; a puerro, a pueris, van kindsbeen af; 2) een jong mensch, jongeling; 3) poët. een ongetrouwd man; 4) een slaaf, dienstknecht, knaap.*
Puerasco, z. P. en S. 3. *een knaap of jongeling worden.*
Puerilis, e, adj. 1) *de knapen of hunnen leeftijd betreffende, jeugdijg, kinderlijk; aetas, de kindscheit; species, facies, de gestalte, het gelaat eens knaaps; agmen, een optogt van knapen; regnum, de regering eens jongelings (minderjarigen); 2) kinderachtig, consilium, sententia.*
Puerilitas, atis, f. *kinderachtig gedrag.*
Pueriliter, adv. 1) *kinderlijk, als een kind, blandiri; 2) kinderachtig (b. v. handelen).*
Pueritia, ae, f. *de kindscheit, jeugd (ook van dieren).*
Puerpera, ae, f. *eene kraamvrouw; it. eene vrouw die in barenstoot is; verba puerpera, (als adj. n.) poët. de woorden, waarmede men eene vrouw in barenstoot aanspreekt.*
Puerperium, i, n. *de kinderbaring, kraam; tp. het geborene zelf.*
Puerulus, i, m. dem. *een kleine knaap of slaaf.*
Pugil, illis, m. *een vuistvechter (met den Caestus).*
Pugilatio, onis, f. *het vechten met den Caestus.*
Pugilatortus, a, um, adj. *follics, waarsch. een kat, die men met de vuist voortslaait.*

Pugilatus, us, m. *het vechten met de vuist (met den Caestus).*
Pugillace, adv. (boers.) *als een vechter, = zeer wel, b. v. zich bevinden.*
Pugillaris, e, adj. poët. *een vuist groot; pl. -cs of -ia, eene schrijftafel.*
Pugillus, i, m. dem. *eene handvol, b. v. farris.*
Pugio, onis, m. *eig. iets waarmede men steekt; een kort zwaard, een dolk; tp. plumbeus pugio, een zwak bewijs.*
Pugionculus, i, m. dem. *een kleine dolk.*
Pugna, ae, f. 1) *een gevecht (met wapens); tp. een woordenstrijd; it. eene list, listige streek; 2) de vechtende soldaten, het vechten, b. v. media, het midden des gevechts.*
Pugnacitas, atis, f. *strijdhaftigheid.*
Pugnaciter, adv. tp. *strijdhaftig = hardnekkig (iets staande houden).*
Pugnaculum, i, n. *eene plaats, op welke men uit de laagte met de vijanden vecht.*
Pugnator, oris, m. *een strijder; gallus, een strijdaad.*
Pugnatorius, a, um, adj. *het strijden betreffende, arma.*
Pugnax, acis, adj. *strijdhaftig (met wapens of tp. met woorden; v. d. ook = hardnekkig, weerspanning); musta, (die niet zacht willen worden).*
Pugnus, a, um, adj. *de vuist betreffende; mergac, (boertum) = vuistslagen.*
Pugno, avi, atum, i. *vechten, strijden (met wapens, in een gevecht); pugnam, proellum, bellum, een gevecht leveren; tp. a) vechten, b. v. tegen de liefde; frigida calidis pugnant, het koude was in strijd met het warme; pugnanti loqui, zichzelf wederspreken; secum pugnare, zichzelf wederspreken; b) vechten = zich veel moeite geven om iets te bereiken, te verhinderen; c) list aanwenden.*
Pugnus, i, m. (*ἡ πυγμή*) *de vuist; tp. een vuistgevecht.*
Pulchellus, i, m. dem. (met verachting.) *een popje, mooi heertje.*
Pulcher of **Pulcre**, chra, chrum, adj. (well. van *πυλῆπος*, veelkleurig) *schoon van aanzien of wat zijne innerlijke eigenschappen betreft; dies, poët. gelukkig; se pulchrum ac beatum putare, zich veel inbeelden.*
Pulchre of **Pulcre**, adv. *schoon = zoo als het zijn moet, b. v. spreken, iets doen; calle-re, iets goed of wel verstaan; vondere, goed = duur verkoopen; pulchre est mihi, ik bevinde mij zeer wel; pulchre sum, ik doe mij ten goede; pulchrius ligna praebere, (rijklijk); pulchre l. schoon, goed, (ook ironisch = slecht).*
Pulchritudo, inis, f. *schoonheid, b. v. des lichaams, der deugd enz.*
Pulejum, i, n. *polei; tp. pulejum sermonis aliquid, het aangename van iemands gesprek.*
Pulcx, icis, m. *de yloo.*
Pulcosus, a, um, adj. *vol ylooijen.*
Pullarius, i, m. *de oppasser der heilige (waarzeggende) hoenders.*
Pullatio, onis, f. *het uitbroeijen.*
Pullarus, a, um, adj. *zwart (b. v. in rouw) gekleed; pullati, eig. smerige (= gemeene) menschen.*

- Pulligo, Inis, f. *zwarte kleur, velleris.*
 Pullifus, ei, f. *het jonge gebroed.*
 Pullulaseo, z. P. en S. 3. *uitschieten, uitbotten (een tak).*
 Pullulo, avi, atum, i. *uitbotten, ontkiemen; tp. ontkiemen (weelde).*
 1. Pullulus, a, um, adj. *eenigzins zwart, zwariachtig.*
 2. Pullulus, i, m. *een jonge tak.*
 Pullum, i, n. *zwarte kleur (van een kleed); it. een zwart of donkerkleurig kleed.*
 1. Pullus, a, um, adj. (*πυλός*) 1) *een veulen; 2) een kicken van allerlei gevogelte; subst. een jong hoen (vooral een heilig); tp. (als liefkozingwoord) poppe, hoentje.*
 2. Pullus, a, um, adj. (*πυλλός*) *zwartachtig, donkerkleurig (plant, vrucht, aarde, haar, kleed); vestis, toga, tunica, eig. donkerkleurig; vooris ook = smerig; tp. poët. pulla stamina, de zwarte draden (der schikgodinnen).*
 Pulmentaris, e, adj. *tot gewone voeding dienende, caro.*
 Pulmentarium, i, n. *spijs, vooral van vleesch; it. voedsel ygor hoenders.*
 Pulmentum, i, n. *(hetzelfde woord als puls) spijs, vooral vleeschspijs, vleesch.*
 Pulmo, onis, m. *de long.*
 Pulmonarius, a, um, adj. *longteringachtig.*
 Pulmonëus, a, um, adj. *de long betreffende; pulmoneum vomitum vomere, de long uitspuwen.*
 Pulpa, ae, f. 1) *het vleeschige aan lichamen van dieren; tp. vleesch = mensch; 3) het vleeschige aan hout.*
 Pulpamen, z. Pulpamentum.
 Pulpamentum, i, n. 1) *het vleeschige aan dieren; 2) vleeschspij.*
 Pulpitum, i, n. *eene hoogte van planken, een lessenaar voor redenaars, leeraars, tooneelspelers.*
 Puls, tis, f. *(hetzelfde woord als mulsum, gr. ὀσάτρα) brj (uit meel, uit peulyruchten).*
 Pulsatio, onis, f. *het stooten of slaan (op de deur, op het schild).*
 Pulsator, oris, m. poët. *citharae, een citherspeler.*
 Pulso, avi, atum, i. 1) *stooten, en daardoor beschadigen, b. v. iemand; terras grandine, poët. op de aarde laten hagelen; semen in pila, (struk stooten); ligones pulsant arva, de houweelen bearbeiden de akkers; tp. poët. beledigen, b. v. divos; 2) tegen iets aanstooten, b. v. de golyven regen het schip, de voet op den grond (bij dansen); curru Olympum pulsare, poët., (bereiken); ostium, fores, aan de deur kloppen; tp. treffen (eene gedachte) de ziel; 3) door eene sterke aanraking iets in beweging brengen; chordas pectine, de snaren tokkelen; tibiam digitis, poët., (met de vingers aanraken = blazen); tp. roeren = indruk maken op iemand; pavor pulsans corda; quae te recordia pulsat? (drijft u, verontrust u?)*
 Pulsus, us, m. *het slaan (met roerlieden, met de voeten op den grond, der slagaders); lyrae, tympanorum, het tokkelen der*
- lust enz.; tp. een stoot = aandrift, b. v. des gemoeds.*
 Pultarius, i, m. *aen brjpot; it. een pot voor iets anders.*
 Pultatio, onis, f. *het kloppen, aankloppen.*
 Pulticilla, ae, f. dem. = *puls.*
 Pultiphagomides, ae, m. en
 Pultiphagus, i, m. *(van puls en φαγῶν) een brjzter (boert.), = een Romein.*
 Pulto, are, i. *kloppen (aan de deur, op de borst (slaan)).*
 Pulveratio, onis, f. *ontbinding in stof; it. het sijn stampen van aardkluiten.*
 Pulverëus, a, um, adj. 1) *vol stof (de grond); palla, (stoffig); 2) van stof (eene wolk).*
 Pulverö, are, i. *bestuiven (zich); vineam pulverare, den grond om een wijnstok opgraven (om denzelven segen vochtige lucht enz. te beschutten).*
 Pulverulentus, a, um, adj. *stuyverig (een weg); tp. met moeite verbonden (eene bezigheid).*
 Pulvillus, i, m. dem. *een klein kussen.*
 Pulvinar of Pulvinar, aris, n. *eene peuluw, kussen (vooral die, waarop men de beelden der goden plaatste); tp. a) een tempel (in zoo ver als de kussens daarin uitgelegd zijn); it. het eten op de kussens der goden; b) poët. een bed of huwelijksbed (b. v. eens gods, eener keizerin).*
 Pulvinarium, i, n. 1) *eene peuluw; z. Pulvinar; 2) eene ankerplaats voor schepen.*
 Pulvinatus, a, um, adj. *met een wrong voorzien (b. v. zekere stelen van planten, deelen van zullen enz.)*
 Pulvinulus, i, m. dem. *eene kleine hoogte van aarde.*
 Pulvius, i, m. *eene peuluw, kussen; tp. naar eene peuluw gelijkende hoogte (b. v. opgehoopte aarde enz.)*
 Pulvis, eris, m. *(en zelden f.) in 't alg. pulver: 1) stof, carbonis, koolstof; sulcos in pulvere ducere, poët., = iets vruchteloos ondernemen; pulvis (eruditus), stof of zand, waarin de meekundigen hunne figuren afteekenden; aliquem a pulvere excitare, (van zijne meekundige studien); 2) eene oefeningsplaats, waarop men worstelt en vecht; tp. a) z. v. a. het veld waarop men werkzaam is, of de menschen, voor wie men zich vertoont; in solem et pulverem procedere, openlijk optreden (handelen); b) poët. zweet = moeite, inspanning, b. v. sine pulvere; 2) aarde (b. v. potaarde enz.)*
 Pulvisculus, i, m. dem. *eig. een stoffe; tp. het allergeingste.*
 Pumex, Ycis, m. *puumsteen, drjfsteeen, en poët. elke weeke steen.*
 Pumycatus, a, um, adj. *eig. met puimsteen glad gemaakt = glad, b. v. voorhoofd, hand; tp. homo, (= weeklijk).*
 Pumycëus, a, um, adj. *van puimsteen of andere weeke steen, mola; fontes, poët., (nif puimsteen voortyliferend); tp. oculi, poët., (die niet kunnen schreyen).*
 Pumycösus, a, um, adj. *naar puimsteen gelijkende, vol gaten (een steen).*
 Pumillo, onis, m. *een dwerg (ook van dieren en gewassen),*

Pūmīlus, i, m. een dwerg.
Punctum, adv. al stekende (iemand aanyal-
 len).
Punctio, ōnis, f. 1) het steken (in 't lijf);
 2) de steek (eener slang).
Punctum, ōnis, f. dem. een steek (= ste-
 kende pijn); tp. -ad voluptatum, dolorum.
Punctum, i, n. 1) hetgeen gestoken is, een
 prik; crabronis, (een steek); 2) een punt,
 b. v. op een ei; tp. a) punt = deel, b. v.
 des tijds; it. een worp in het spel; b) eene
 stem in de comitien; omne tulit punctum
 poët., hij heeft algemeen bijval gevonden
 enz.
Punctus, us, m. een punt.
Pungo, punxi, punctum, 3. steken; poët. cor-
 pus pungere, in een ligchaam dringen (b. v.
 root enz.); tp. gevoelig treffen, grieven
 (het ligchaam, den geest).
Pūnicānus, a, um, adj. op zijn Punisch of
 Karthaagsch gemaakt.
Pūnice, adv. op de wijze der Karthagers.
Pūnicus, a, um, adj. tp. (punicus) Punisch,
 Karthaagsch; poët. purperrood, b. v. bloed,
 bindsel, rozen enz.
Pūnicus, ō, um, adj. 1) Punisch, Phoeni-
 cisch, regna, lingua; 2) Karthaagsch; ma-
 lum of pomum punicum, een granaatappel;
 arbor, de granaatboom; tp. fides punica,
 Punische trouw = trouwloosheid; 3) poët.
 purperrood, roodachtig.
Pūnio, ō, i, ō, Itum, 4. 1) straffen (de
 schuldigen, eene misdaad); 2) wreken.
 1. Pūnitor, itus sum, 4. = pūnio.
Pūnitor, ōnis, adj. comp. meer Karthaagsch.
Pūnitor, ōnis, m. een wreker.
Pūpa, ae, f. poët. een meisje (eene pop).
Pūpilla, ae, f. dem. (eig. een klein meisje)
 1) een ouderloos meisje, eene wees; 2) poët.
 de oogappel.
Pūpillaris, e, adj. weezen of onmondigen be-
 treffende; pecunia, gelden van weezen;
 aetas, onmondigheid.
Pūpillus, i, m. dem. (eig. een kleine knaap)
 een onmondige.
Puppis, is, f. de achtersteyen (waarmede men
 landde); poët. het geheele schip; tp. in-
 puppi sedere, aan het roer zitten (den Staat
 besturen).
Pūpilla, ae, f. dem. de oogappel.
Pūpulus, i, m. dem. een knaapje.
Pūpus, i, m. (als lieskozing: ons pop) een
 kleine boef, deugnet.
Pūre, adv. zuiver, rein (van vreemd inmen-
 sel, van vuilnis); tp. a) vrij van gebre-
 ken, van kwaad, onbeylekt; b. v. leven;
 it. zuiver = zonder fouten tegen de taal,
 b. v. loqui; b) zuiver = helder (eene bron);
 c) rein of natuurlijk, zoo als iets is,
 (b. v. zich vertoonen).
Purgābilis, e, adj. wat gemakkelijk te rein-
 igen is (eene vrucht).
Purgāmen, ōnis, n. 1) poët. hetgeen men bij
 het reinigen wegwerpt, = vuilnis, vuilig-
 heid; 2) zoemiddel, zuiveringsmiddel.
Purgāmentum, i, n. z. Purgamen 1); tp. het
 uitwaagsel = de slechtsten, b. v. servorum.
Purgāto, ōnis, f. reiniging (van een onder-
 aardsch kanaal, buikzuivering); tp. a)

zuivering van schuld bij God; b) ontschul-
 diging.

Purgāto, ōnis, f. 1. reinigen; tp. verontschuldi-
 gen.
Purgo, ōvi, ātum, 1. 1) iets reinigen, schoon
 maken (een huis, visch, de nagels); se,
 laxeren: purgo bilem, ik reinig mij van
 gal; urbem purgare, (van verraders zuiv-
 yeren); tp. a) iets in 't gelijk brengen,
 vereffenen, b. v. rationem, eene rekening;
 b) van eene beschuldiging vrijspreken; se
 alicui, zich bij iemand verontschuldigen;
 aliquem crimine, (vrijspreken); c) van den
 vloek zuiveren, reinigen, populos, domum;
 2) iets tot reiniging wegwerpen, b. v. slijms
 uit de maag; tp. nefas; crimina, (weder-
 leggen).
Pūrificāto, ōnis, f. reiniging.
Pūrifico, ōvi, ātum, 1. reinigen van het over-
 bodige, van vuiligheid; tp. se, zich zuiv-
 yeren van gebreken, zich ontzondigen.
Pūrtter, adv. rein of zuiver, b. v. lavare
 dentes.
Purpūra, ae, f. (πορφυρα) 1) de purperslak;
 2) purperkleur; 3) hetgeen met purper ge-
 verwd is, b. v. wol, deken, haar, vooral
 echter een kleed; tp. purper = hooge waar-
 digheid, b. v. consulaat, waardigheid eens
 keizers.
Purpūrātus, a, um, adj. waar men purper
 bearbeidt, officina.
Purpūrātus, a, um, adj. in purper gekleed;
 subst. een van het gevolg des konings, een
 voornaam ambtenaar.
Purpūreus, a, um, adj. 1) purperkleurig (dik-
 wijls is het ook = zwartachtig, donker-
 rood, violetkleur enz.); anima, poët.,
 (blinkend); purpureus pennis, poët., die
 purperkleurige vederen op den helm heeft;
 2) met purper bedekt (een bed, vorst).
Purpūrisatus, a, um, adj. rood geblanket.
Purpūrissum, i, n. eene soort van purperverw-
 om rood mede te verwen, mede te blanket-
 ten.
Purpūro, ōvi, ātum, 1. purperkleurig of don-
 kerrood zijn, auro.
Pūrūlente, adv. vol etter.
Pūrūlentus, a, um, adj. vol etter.
Pūrus, a, um, adj. 1) zuiver van vuiligheid,
 van vreemd innemsel (b. v. eenig vocht);
 manus, reine (niet bezoedelde) hand; cae-
 lum of alleen purum, poët., een heldere he-
 mel; dies, een heldere dag; poët. vrolijke
 dag; solum purum ab humano cultu, (vrij
 of zuiver van enz.); tp. a) vrij van ge-
 breken, rein (ligchaam, ziel); bellum, een
 regtvaardige oorlog; b) hetgeen na af-
 trek der kosten overblijft, zuiver; c) hetgeen
 zonder enige uitzondering is, b. v. judi-
 cium; 2) vrij van zekere bijvoegsels; nar-
 dum, poët., (onvermengd); campus, een
 vrij veld (zonder boemen); hasta, eene lans
 zonder puntijzer; toga, een overkleed zon-
 der purper; purum, de vrije lucht; parna,
 poët., (onversierd); argentum, glad zil-
 verwerk (zonder beeldwerk er op); genae,
 gladdé wangen; oratio, eene eenvoudige,
 ongeunstelde rede; 3) poët. reinigend,
 b. v. sulphur.

- Pūs, pūris, n.** (ὁ πῦρος) etter; tp. poët. zwad-
der (van een boosaardig mensch).
- Pūsilium, i, n.** dem. een beetje, d. i. een wei-
nig, eene kleinigheid; pusillo altior, een
weinig hooger; pusillum discedere, een wei-
nig zich verwijderen.
- Pūsilus, a, um, adj.** klein (b. v. brief, blad,
muis, mensch); vox, eene zwakke stem;
tp. klein (geest, mocd); homo, een klein-
geestig mensch; it. een mensch uit eenen
lagen stand.
- Pūso, ōnis, m.** een knaap, knaapje.
- Pustula, ae, f.** (well. verw. met φῦσαστε)
eene blaar, een huidblaasje, een water-
blaasje enz.
- Pustulātus, a, um, adj.** (eig. met blaren);
argentum (zal beteekenen) = zuiver zil-
ver, het schijnt echter te zijn = ruw d. i.
niet gepolijst zilver.
- Pustulosus, a, um, adj.** vol blaasjes.
- Pūstula, z.** Pustula.
- Pūsus, i, m.** een knaap.
- Pūta of ut puta (eig. de imperat. van puto),**
bij voorbeeld, namelijk.
- Pūtamen, ōnis, n.** de schaal, schel, dop of
bast van vruchten, eijeren, boonen enz.
- Pūtatio, ōnis, f.** het zuiveren, besnoeyen (der
boomen).
- Pūtator, ōris, m.** een boomsnoeijer.
- Pūtēal, alis, n.** een putdeksel; puteal Libonis
of alleen puteal, eene plaats op het forum
te Rome, waar de gelázaken werden afge-
daan.
- Pūtēalis, e, adj.** de putten betreffende; un-
dae, poët., putwater.
- Pūtēarius, i, m.** een putgraver.
- Pūtō, ūi, z. S. 2.** (verw. met πῦθω, ik doe
verrotten) 1) vuil, morsig zijn; 2) stin-
ken.
- Pūter (en Putris), tris, tre, adj.** 1) hetgeen
zich in deszelfs deelen oplost en verrot =
stinkend, b. v. eene zweer; it. stank bevat-
tend, stinkend (eene plaats); 2) in 't alg.
hetgeen in deszelfs deelen opgelost of week
is, b. v. grond, steen, borsten enz.; oculi,
poët., in tranen zwemmende oogen.
- Pūtēscō, ūi, z. S. 2.** vervuilen.
- Pūtēus, i, m.** eene gegravene diepte, eene
mijn, vooral een put.
- Pūtēre, adv.** tp. walgelijk gedwongen, pe-
dant, geëffekteerd.
- Pūtērdūsculus, a, um, adj.** dem. wat al te
indringend, lastig.
- Pūtērdūsus, a, um, adj.** dem. tp. walgelijk
pedant in zijn spreken en gedrag.
- Pūtērdus, a, um, adj.** stinkend (vleesch enz.);
tp. walgelijk (vooral door zijn gedrag
enz.); pedant in het spreken enz.
- Putillus, i, m.** (als liefkozingswoord) well.
liefe.
- Pūtō, avi, ātum, i.** zuiveren of reinigen
(b. v. wijngaardranken, boomen); tp. a)
vereffenen, aanzuiveren (eene rekening);
b) redetwisten = op gronden iets bepra-
ten; c) over iets nadenken; d) het daar-
voor houden, meenen; recte, het regt heb-
ben; rem, ipsam putasti, gij hebt den spij-
ker op den kop gestagen; non putaram, dat
had ik niet gedacht; puta, stel eens; pu-
- tes, putares, men zoude moeten; e) iets
schatten (naar geld); b. v. magni, pluris,
en v. d. f) iemand of iets voor iets hou-
den, b. v. in fortuna, voor een geluk; ali-
quem in aliquo numero, iemand voor iets
houden; pro nihilo, voor niets achten.
- Pūtēfacto, feci, factum, z.** murw of week
maken (een steen, hout).
- Pūtēresco, pūtēri, z. S. 3.** vervuilen, ver-
rotten (sand, kleed); it. (van den grond)
los worden.
- Pūtērdus, a, um, adj.** los, murw, week (b. v.
grond, huis, tand).
- Putris, z.** Puter.
- Pūtrior, ōris, m.** poët. vuiligheid, vuilnis.
- Pūtus, a, um, adj.** ongekunsteld (rede); pu-
rus putus, niets dan, b. v. purus putus sy-
cophanta.
- Pycta of Pyctes, ae, m.** (πύκτε) = pugil.
- Pýga, ae, f.** (πύγη) het achterste.
- Pygmaeus, a, um, adj.** (πυγμαίος) poët. een
span groot, klein, virgo; pl. -aei, de Pyg-
maeen, dwergen.
- Pýlades, ae of is, m.** Pylades (de vriend van
Orestes); tp. poët. een hartelijke vriend.
- Pýlādeus, a, um, adj.** poët. eig. Pyladisch;
tp. amicitia, (zeer teedere).
- Pýlac, ārum, f.** (πύλας) bergengten.
- Pýlāicus, a, um, adj.** bij bergengten, b. v.
conventus, concilium, eene samenkomst bij
Thermopylae.
- Pýllus, a, um, adj.** poët. de stad Pylus be-
treffende; it. Nestor betreffende.
- Pýra, ae, f.** (πύρα) een brandstapel (die reeds
brandt of nog aangestoken moet worden).
- Pýramis, Idis, f.** (πυραμίς) eene piramide.
- Pýrēnaeus en Pýrēnaeus, a, um, adj.** het Py-
reneische gebergte betreffende; saltus, mons,
montes, of alleen Pyreanaeus, het Pyrenei-
sche gebergte.
- Pýrene en Pýrene, es, f.** poët. 1) het Pyre-
neische gebergte; 2) Spanje.
- Pýrites, ae, m.** (πυρίτης) een vuursteen.
- Pýrópus, i, m.** (πυρόπις) poët. eig. eene
klomp die er uitziet als vuur, of eene soort
van edelgesteente, welligt als de karbon-
kelsteen of robijn, of een met goud vermengd
metaal.
- Pyrrhícha, ae en -es, f.** (πυρρίχη) een wapen-
dans.
- Pyrrhōnī, ōrum, m.** de volgelingen van den
wijsgeer Pyrrho, de Sceptici.
- Pýthagōrēus, a, um, adj.** (πυθαγόρειος) Py-
thagorisch; subst. -ei, de Pythagoreërs.
- Pýthagōrēus, z.** Pythagoreus.
- Pýthia, ōrum, n.** (πύθια) de Pythische wed-
spelen.
- Pýthia, ae, f.** Apollo's priesteres te Delphi.
- Pýthicus, z.** Pythius.
- Pýthius, a, um, adj.** 1) Pythisch, Delphisch,
b. v. Apollo of deus of incola; 2) Pythisch
= van Apollo; vates, Apollo's priesteres.
- Pýthon, ōnis, m.** (πύθων) de groote slang bij
Delphi, dien Apollo doodde.
- Pýtisna, ātis, n.** (πύθισνα) het uitspuwen
van wijn.
- Pýtisso en Pytiso, āre, i.** (gr. πύθισσα) voch-
tigheid in den mond nemen en weder uit-
spuwen (ook wel = oppervlakkig proeven).

Pyxagathus of -os, i, m. poët. (πυξάγῃ) een goed vuilstvechter.
 Pyxidatus, a, um, adj. in de gedaante van eene doos of bus gemaakt.
 Pyxidicula, ae, f. dem. een busje.
 Pyxinum, i, n. eene zelf, die men in doosjes

van palmboomenhout bewaart.
 Pyxis, Idis, f. (πυξίς) eig. eene bus van palmboomenhout, yerv. ook van andere stof; veneni, een doosje met vergif; pyxis ferrea, een ijzer in de gedaante van eene bus.

Q.

Quā, adv. eig. abl. (sc. parte) 1) waar langs; pons qua copias traduceret, (om daarover); duac viac qua posset perveniri, (waarlans men kon komen); 2) waarheen (b. v. men zien kon); 3) (= qua ratione), hoe, op welke wijze; ne qua (= ne aliqua), opdat niet soms; 4) in zoo ver (als); 5) qua — qua, deels — deels; 6) voor quam.
 Quacumque of Quacuque, adv. eig. abl. 1) waar ook, overal waar; 2) van waar ook, van welken kant ook; 3) waarheen ook = (zich b. v. iemand werdt); 4) hoe ook immer.
 Quādamcēnus en Quadantenus, adv. eig. tot aan een zeker punt (b. v. zich iets durven veroorloven); it. eenigermate.
 Quādra, ac, f. eig. een vierkant stuk; v. d. in 't alg. een stuk (brood, koek, kaas); aliena vivere quadra, poët., van eens anders geld leven.
 Quādrāgenarius, a, um, adj. veertig inhoudend (b. v. veertig jaren oud); fistula, (van 40 duim in omtrek).
 Quādrāgeni, ae, a, adj. telkens veertig.
 Quādrāgesimus, a, um, adj. de veertigste; -a (sc. pars), het veertigste deel, als eene belasting.
 Quādrāgles, adv. veertig maal, b. v. sestertium, vier millioen sestertien of 400,000 guldens.
 Quādrāginta, adj. (τεσσαράκοντα) veertig.
 Quādrangūlus, a, um, adj. vierhoekig.
 Quādrans, tis, m. i) in 't alg. een vierde deel, b. v. eener erfenis, van een morgen lands, van een pond; het vierde deel van een sextarius = drie cyathi; 2) het vierde deel van een as, een oort, drie unciae.
 Quādrantal, ālis, n. eene maat van vloeibare zaken (= amphora).
 Quādrantalīs, e, adj. het vierde deel van een geheel (b. v. van een voet) beyattend.
 Quādrantarius, a, um, adj. hetgeen voor een vierde deel van een as te krijgen is (b. v. een bad).
 Quādrāntio, ōnis, f. een vierhoek.
 Quādrātum, i, n. 1) een vierhoek, kwadraat; tp. het passende, voegzame; 2) de kwadraatsteen; z. ook quadratus.
 Quādrātus, a, um, adj. vierkant (toren, voet enz.); lapis, een kwadraatsteen; agmen, een leger in gesloten geleedren (quarre); tp. passend (aan het ligchaam enz.) geevenredigd; statura, eene middelmatig grootte; compositio verborum, eene voegzame zamenstelling van woorden.
 Quādrācentum, i, n. een tijd van 4 jaren.
 Quādrifariam, adv. viervoudig (in vier deelen) b. v. verdedden (een leger, het cten).

Quādrifidus, a, um, adj. in vier deelen gekloofd (een stuk hout).
 Quādrifidus, c, adj. met vier openingen (b. v. een wespennest).
 Quādriga, ae, f. en gewoonl.
 Quādrigae, arum, f. een vierspan (van kamprijders, ook wordt aan den zonnegod, de nacht enz. zulk een span toegeschreven); tp. poët. navibus atque quadrigis petere, z. v. a. met alle zeilen op iets los stieren (zeer begeerig daarnaar streven).
 Quādringarius, a, um, adj. dengenen betreffende, die een vierspan bestuurt, b. v. habitus; subst. die een vierspan rjdt.
 Quādringatus, a, um, adj. met een quadriga er op (eene munt).
 Quādringēmus, a, um, adj. = quatuor.
 Quādringūla, ae, f. dem. van quadriga.
 Quādringūlis, e, adj. aan vier gespannen (paarden).
 Quādringūsus, a, um, adj. aan vier gespannen (paarden, wagen).
 Quādrilibris, e, adj. van vier pond.
 Quādrimatus, us, m. ouderdom van vier jaren.
 Quādrimestris, c, adj. van vier maanden (consulschap).
 Quādrimulus, a, um, adj. dem. van vier jaren.
 Quādrimus, a, um, adj. vier jaren oud (mensch, aler, wijn, wijngaardrank, termijn (van vier jaren)).
 Quādringēnarius, a, um, adj. uit 400 man bestaande (kohorte).
 Quādringēni, ae, a, adj. telkens vierhonderd.
 Quādringentēni, z. Quadringeni.
 Quādringentēsimus, a, um, adj. de vierhonderdste.
 Quādringenti, ae, a, adj. vierhonderd.
 Quādringenties, adv. vierhonderd maal; sestertium, 40 millioen sestertien (4 millioen guldens).
 Quādrini, ae, a, adj. vier of telkens vier.
 Quādripartito, adv. in vier deelen verdeeld.
 Quādripartitus, a, um, adj. in vier deelen verdeeld (eene rede, een leger).
 Quādrifemīs, is, f. (sc. navis) een schip met vier roeibanen.
 Quādrivium, i, n. eene plaats, waar vier wegen zamenloopen, een viersprong.
 Quādro, āvi, atum, i. 1) eig. vierkant maken, v. d. = te recht brengen of afhouwen (b. v. een boom); ook tp. behoortijk regelen (eene rede.); poët. acervum quadrare, den hoo vul maken; 2) intr. tp. passen, zich voegen, ook uitkomen, van rekeningen.
 Quādrum, i, n. een vierkant, kwadraat; tp. in quadrum redigere, behoortijk regelen, inrichten (iets in eene rede.)

Quadrupedans, tis, adj. eig. op vier voeten gaande, v. d. ook van een paard: galloperend; subst. poet. een paard.

Quadrupes, pēdis, 1) adj. op alle vier (gaande); quadrupedem aliquem constringere, iemand handen en voeten binden; 2) subst. f. en m. een viervoetig dier.

Quadruplicator, ōris, m. (eig. iemand die iets verviervoudigt) 1) beneficiorum, die uit zijne verdaden z. v. a. viervoedig voordeel trekken wil; 2) een openlijk aanklager, die daardoor zijn vermogen zocht te vermeerderen.

Quadruplex, plūcis, adj. 1) vierdubbel; 2) vier.

Quadruplicatio, adv. viermaal; emere, viermaal duurder koopen.

Quadruplico, āvi, ātum, 1. v. v. verviervoudigen = vergrooten (iemand's vermogen).

Quadruplicor, āri, 1. = quadruplicatoris personam ferre.

Quadruplus, a, um, adj. vierdubbel; iudicium dare in quadruplum in aliquem, iemand tot eene vierdubbele straf veroordeelen.

Quaerito, āvi, ātum, 1. 1) zoeken (iemand, eene herberg enz.); vitam, zijn levensonderhoud zoeken; 2) naar iets vragen, het willen weten.

Quaero, quaesivi, quaesitum, 3. 1) zoeken (iemand, iets om te eten); tp. a) iets miszen; b) vorderen (b. v. geleerdheid); 2) zich of anderen zoeken te verschaffen (voedsel, eerambten, een middel enz.); fugam, zoeken te ontvlugten; invidiam in aliquem, iemand hatelijk trachten te maken; sibi laudem, zich roem trachten te verwerven; rem quaerere of alleen quaerere, zich vermogen zoeken te verwerven; 3) iets verwerven (geld, magt, aanzien); liberos, kinderen verwekken; 4) zoeken te vernemen, ab, ex aliquo, van iemand, = hem vragen; de aliquo, naar iemand; si quaeris etc., als gij verlangt te weten; it. om de waarheid te zeggen; quid quaeris? wat vraagt gij nog = om kort te gaan; quaeritur, de vraag is; 3) geregteijk (of ook lijfstraffelijk) onderzoek doen naar.

Quaesito, ōnis, f. een lijfstraffelijk onderzoek.

Quaestor, ōris, m. een onderzoeker (vooral eener lijfstraffelijke zaak), een krimineel regter.

Quaestum, i, n. eene vraag.

Quaestura, z. Quaestura.

1. Quaestus, us, m. in den abl. het navor-schen.

2. Quaestus, a, um, adj. tp. 1) gezocht = geaffecteerd; 2) uitgezocht, buitengewoon (eene wet, vlesjerij).

Quaeso, ōvi of ōi, z. S. 3. 1) (oud) zoeken; b. v. quaeso ut, ne; vooral als gewone spreekwijze = el lieve, ik bid u, b. v. ubinam est quaeso.

Quaestulus, i, m. dem. een klein gewin.

Quaestio, ōnis, f. 1) (zelden) het zoeken; esse in quaestione of quaestioni, gezocht worden (door iemand); 2) ondervraging (b. v. der gevangenen); it. het onderzoek, b. v. van een geleerd onderwerp; (it. de

hoofdzaak eener zaak in geschil); vooral is het een geregteijk (ook lijfstraffelijk) onderzoek; quaestione habere de (ex) aliquo, een onderzoek tegen iemand doen; iudex quaestionis, de (onder den Praetor staande) regter van onderzoek (regter van instructie).

Quaestunctula, ae, f. dem. een (geleerde) vraag of onderzoek.

Quaestor, ōris, m. 1) = quaesitor; 2) een Quaestor, die de staatsinkomsten te Rome en in de wingewesten ontving.

Quaestorium, i, n. de tent of ook de woning van den Quaestor van een wingewest.

Quaestorius, a, um, adj. den Quaestor betreffende, b. v. officium, de pligt eens Quaestors; scriptum, de post van schryver bij eenen Quaestor; porta quaestoria, = decumana; legatus, (met den rang van Quaestor); subst. quaestorius, een man met den rang van Quaestor, een oud Quaestor.

Quaestura, ae, f. = mulier quae quaestum corpore facit.

Quaestuose, adv. voordeelig, met winst.

Quaestuosus, a, um, adj. 1) voordeelig, winstgevend (handel, ambt); 2) winzuchtig.

Quaestura, ae, f. 1) het Quaestorschap (het ambt, de waardigheid eens Quaestors); 2) de kas des Quaestors.

Quaestus, us, m. 1) het winnen (van geld); quaestum occipere, de kostwinning (eener ligtekooi) bij de hand nemen; quaestum facere corpore, = meretricem esse; 2) gewin, voordeel; in quaestu esse, winst aanbrengen; rem publicam quaestui habere, voordeel trekken uit het besturen des Staats.

Qualibet, adv. 1) waar of waarheen men belieft; 2) op welke wijze men wil.

Qualis, e, adj. (het gr. τῆς, ons welk) 1) hoe gesteld, hoedanig, wat voor een, b. v. eventus belli qualis sit futurus, hoedanig ook de uitslag des oorlogs zijn zal; qualis est istorum oratio qui etc., zoo als zij spreken enz.; subst. quale, eene zekere hoedanigheid (qualiteit) hebbende; 2) (als talis voorgaat of er onder verstaan wordt) als, b. v. quale est iter in sylvis, zoo als de weg door een woud is; non est talis, quales majores tui, gij zij niet zoo als uwe voorvadersen.

Qualiscumque en Qualiscunque, -cunque, adj. hoe hij (zij, het) ook gesteld moge zijn, hoedanig ook; locus q., hoedanig een oord ook, hoe het ook gesteld moge zijn.

Qualislibet, z. Qualiscunque.

Qualitas, atis, f. de hoedanigheid (des he-mels, van het strand enz.)

Qualiter, adv. 1) op welke eene wijze, hoe (b. v. iets gebouwd wordt); 2) even als, zoo als.

Qualitercumque of -cunque, adv. hoe ook, op welke eene wijze ook; it. op eenige wijze.

Qualis, i, m. en Qualium, i, n. een gevlochten korf of korfje.

Quam, adv. (voor quantum) 1) (bij adjectiva, adverbia en verba), hoe; b. v. quam multa, quam valde; quam pridem? sedert wanneer? quam vellet cunctaretur, hij mogt talmen zo lang hij wilde; quam quisque potest, zoo veel

als ieder kan; mire quam, wonder hoe, = zeer; habe: quam paucos, hij heeft zeer weinige; 2) (bij vergelijkingen) dan, b. v. grooter dan ik; quam quisque pessime fecit, tam maxime tutus est, hoe slechter iemand gehandeld heeft, hoe veiliger hij is; multiplex quam pro numero dānnum, eene grootere schade, dan men naar het geheel had kunnen vermoeden; contra quam speravi, tegen mijne verwachting; tyrannus quam qui unquam saevissimus, de gruwzaamste tyran, die er ooit geleefd heeft; 3) (bij tijdsbepalingen) nadat; postero die quam erant acta, den dag nadat enz.; saeculis multis ante quam etc., vele eeuwen voor dat enz.; 4) voor nisi; 5) poët. voor quam si, dan als; 6) (bij superlativi) zoo mogelijk, b. v. quam primum, zoo dra mogelijk; quam minime queas, zoo goedkoop als gij kunt; quam maximis itineribus potest, in de grootst mogelijke dagreizen.

Quamde, voor quam.

Quamdiu, adv. 1) hoe lang (ook bij vragen); 2) zoo lang als.

Quamlibet of Quamlibet, adv. 1) zoo veel als het (u enz.) belieft, geheel naar uw believen; 2) schoon ook nog zoo, al ware het ook enz.

Quamobrem, 1) weshalve; 2) en daarom.

Quamplures (= quam plures), zeer velen; quamplurimus en gew. in pl. zeer veel, zeer velen.

Quamprimum, zoo dra mogelijk.

Quamquam of Quamquam, conj. 1) niettegenstaande; 2) (bepalend) alhoewel.

Quamvis, conj. 1) eig. zoo veel gij wilt = schoon ook nog zoo, b. v. quamvis prudens sis, al zijt gij nog zoo verstandig (NB. hier staat zeer zelden de superl.); 2) schoon ook (zonder verbum); 3) voor quamquam, niettegenstaande (wanneer het ook wel, schoon zelden, met den indicat. staat), b. v. quamvis infesto animo perveneras.

Quānam, adv. langs welken weg; it. op welke wijze.

Quandū, z. Quamdiu.

Quando, 1) adv. a) wanneer; b) als (b. v. ten dien tijde als); z. ook aliquando; 2) conj. dewyl, naardien.

Quandocumque of -cunque, adv. ten welken tijde of wanneer ook; it. eenmaal, wanneer dan ook.

Quandōque, 1) = quandocunque; 2) menigmaal, tusschen beide; 3) dewyl; 4) voor et quando.

Quandocūdem en Quandocūdem, conj. dewyl namelijk, naardien, nademaal.

Quamquam, z. Quamquam.

Quantū, z. Quamquam.

Quantus, a, um, adj. dem. hoe groot (= hoe klein); it. hoe veel (= hoe weinig).

Quantitas, ātis, f. grootte, menigte, b. v. humoris.

Quanto, adv. (eig. abl.) hoe veel; quanto ante viderit, hoe veel, d. i. hoe lang hij het vooruitgezien had; quanto praestitit, hoe veel beter is het; quanto — tanto (of eo), hoe — des te.

Quantopere, (voor quanto opere), adv. hoe

zeer, (b. v. zich iemand in acht neemt, iets nuttig is enz.)

Quantū, a, um, adj. dem. 1) hoe klein, hoe weinig (b. v. schijnt iets te zijn); id quantum est, hoe veel (= hoe weinig) is dit? 2) zoo veel als.

Quantūcumque (of -cunque), -ācumque, -umcunque, adj. dem. hoe weinig het ook zij, b. v. quantumcunque est occasio; quantum id cunque est, hoe weinig het ook zijn moge.

Quantum, adv. of subst. n. 1) hoe veel (ironisch = hoe weinig); 2) zoo veel als (gij b. v. kunt); quantum audio, suspicor etc., voor zoo veel ik hoor, vermoede; quantum in me etc. est, erat, voor zoo veel het aan mij ligt enz., lag (in mijne magt is, was); 3) zoo veel (voor quanto).

Quantumcunque, -libet, z. quantumcunque etc. Quantumvis, 1) eig. hoe zeer of hoe veel gij ook wilt = schoon ook nog zoo zeer; 2) niettegenstaande, alhoewel.

Quantus, a, um, adj. hoe groot of hoe veel (it. ironisch = hoe klein); quanta pecunia, hoe veel geld; quantus quantus, = quantumcunque; tantus — quantus etc., zoo groot als; (NB. dikwijls moet men het nemen als stond tantus er voor); quanti (sc. pretii), hoe duur; scis quanti te faciam, gij weet hoe hoog ik u schat; quanti est sapere, hoe groot een schat is de wijsheid; quanti quanti, hoe duur het ook zijn moge; z. ook quanto en quantum.

Quantuscumque (of -cunque), -ācunque, -umcunque, adj. hoe groot of hoe veel het ook zijn moge.

Quantūlibet, -ālibet, -umlibet, adj. hoe veel of hoe het ook zijn moge, b. v. roem, lichtheid, aanzien enz.

Quantusquantus, = quantusvis.

Quantusvis, -āvis, -umvis, adj. hoe veel of hoe groot het ook zijn moge; quantivis pretii esse videtur, hij schijnt wonder veel waardig te zijn.

Quapropter, adv. 1) waarom; 2) en daarom.

Quāquā, adv. waar ook of waarheen ook.

Quaquam, z. Quoquam.

Quare, 1) waarom; 2) hoe, op welke wijze; 3) (= ut ea re), opdat daardoor; 4) en daarom, en van daar.

Quartadecimāni, ōrum, m. de soldaten van het 14de legioen.

Quartāna, ae, f. de derdendaagsche koorts.

Quartāni, ōrum, m. de soldaten van het 4de legioen.

Quartānus, i, m. het vierde deel van (eene drooge of natte) maat.

Quarto, adv. voor de vierde maal.

Quartum, adv. voor de vierde maal (b. v. consul).

Quartus, a, um, adj. (στρατος) de vierde; frumenta cum quarto prospecte, het graan brengt vier maal het gezaaide op.

Quasi, conj. 1) even als of; quasi vero consiliū sit res, als of de zaak nog langer overleg noodig had; quasi si esset ex se nata, als of het hare (zijne) dochter was; 2) ongeveer (b. v. die of die som).

- Quasillus, i, m. en -um, 1, n. z. Qualus; tp. inter quasilla, onder het wolsplinnen (in het spinvertrek).
- Quassablis, e, adj. hetgeen geschud kan worden.
- Quassatio, onis, f. het schudden (van het hoofd).
- Quasso, ſvi, ſtum, 1. 1) schudden (het hoofd, de speer); caput quassans, het zich schuddende of door schudden bewegende hoofd; tempora quassatus, poët., tuimelend als een beschonkene; 2) schudden en daardoor beschadigen (de wind een schip); vasa quassata, verbrijzeld vaatwerk; quassata muri, de bressen in een muur; tp. ontstellen, beroeren (den Staat; poët. eene stad door oorlog); 3) poët. slaan (b. v. iemand met een tak op het hoofd).
- Quassus, a, um, adj. tp. 1) gebroken (= zwak) b. v. stem; 2) geteisterd, bedorven, verwoest enz.
- Quatēfācto, = commoveo.
- Quatēnus, adv. 1) zoo ver als (men b. v. zeker gaan kan); 2) hoe ver (b. v. iemand in zijn gedrag gaat); 3) hoe lang; 4) in hoe ver, in zoo ver als; tp. in dit opzigt dat = dewijl immers (ons b. v. geen lang leven is vergund).
- Quater, adv. vier maal; toto non quater anno, niet vier maal in een geheel jaar; quater decies, veertien maal.
- Quaternarius, a, um, adj. vier inhoudende; scrobs, eene groeve, 4 voeten diep en breed.
- Quaterni, ae, a, adj. telkens vier.
- Quaternus, z. Quatenus.
- Quatio (quassi) quassum, 3. 1) schudden (de vleugels, het hoofd); 2) schokken (iemand door lagchen, het paard den grond enz.); naves quassae, lekkе schepen; tp. a) schokken (den geest); b) zeer plagen, rondrijven (een paard); oppida bello, de steden door den oorlog tuchtigen; 3) stooten, beuken (een muur met den stormram, iemand de deur uitstooten); prae se, voor zich uitrijven; muri quassi, verbrijzelde muren; aula quassa, een gebroken pot.
- Quatriduum, i, n. een tijd van 4 dagen.
- Quartior en Quattuor, adj. (twaaps) vier.
- Quartordices, adv. veertien maal.
- Quartordicim, adj. veertien; sedere in q., op de banken der ridders (in den schouwburg) zitten.
- Quattorviratus, us, m. het viermannen-ambt (in zekere steden zoo veel als het Consulaat te Rome).
- Quattorviri, ōrum, m. de viermannen; z. Quattuorviratus.
- Que, conj. (q) (wordt achter aan een woord gevoegd) 1) en; 2) poët. of; 3) en ook.
- Qui, voor qui.
- Quemadmodum, 1) op welke wijze, hoe (ook bij vragen); 2) zoo als, zoo, b. v. quemadmodum spero.
- Quo, quivi en quisi, quivum, 4. kunnen; nec te quivit cogere, en hij kon u niet dwingen; forma nosci non quita est, men kon de gedaante niet onderkennen.
- Quercium, i, n. een elkenwoud.
- Quercus, a, um, adj. van elken, elken; coronae, elkenkrans.
- Quercus, z. Quercens.
- Quercus, us, f. 1) de elk; poët. tets van elkenhout gemaakt; a) een schip; b) een drinkgereedschap; c) een verpspies; d) een elkenkrans; 2) poët. elkels.
- Quercula, ae, f. eene klagt, een bezwaar (ook voor het geregt); querculam habere, aanleiding tot klagen geven (van zaken); tp. 1) poët. een klagend geluid van dieren, b. v. kikvorschen, ossen enz.; 2) een bezwaar = eene ziekte, b. v. viscerum.
- Quercibundus, a, um, adj. klaaglijk, klagend (stem; poët. ouderdom).
- Quercimonia, ae, f. z. Querela.
- Quercitans, tis, partic. die klaagt of jammert over iets.
- Quercus, en
- Quernus, a, um, adj. van elken, vimen, stippen, corona.
- Queror, questus sum, 3. 1) in 't alg. een klagend geluid van zich geven, klagen (gew. poët.), b. v. vogel, kikvorsch, de lier (z. quirito); verba queri, poët. klagende woorden uiten; 2) iets beklagen (zijn noodlot enz.) of zich over iets beklagen, b. v. de injuriis alicujus; cum aliquo, zich bij iemand beklagen; queri liber quod etc., het is te beklagen (te betreuren) dat enz.
- Querulus, a, um, adj. 1) poët. klagend = een klaaglijk geluid van zich gevend (dieren, instrumenten); it. in 't alg. klagend; klaaglijk (stem); 2) iemand die klaagt; calamitas querula est, het ongeluk klaagt gaarne.
- Questus, us, m. 1) poët. eene klagt = klagend geluid, b. v. van een nachtegaal; 2) het klagen; questus in aëra effundere, poët. klagen uitboezemen.
1. Qui, quae, quod, pron. 1) welke, hetwelk (dikwijls ook = wie); 2) voor is, ea, id (waarbij et, igitur etc. verstaan wordt), b. v. qui quum venisset etc., en toen hij gekomen was; quos omnes vicit, deze allen nu overwon hij; 3) bij den accus. cum infin. b. v. quem occisum esse cognovimus, dien wij gehoord hebben dat enz. of: die, zoo als wij gehoord hebben, vermoord is; 4) voor een comparativus met eene ontkenning, b. v. Socrates quo nemo sapienter, Socrates, die de wijste van allen was; 5) (voor pro) overeenkomstig met, naar, b. v. quae tua est humanitas, of qua es humanitate, overeenkomstig uwe wellevendheid; 6) (voor qualis) hoedanig een, b. v. qui viri nescio qui senex modo venit, zoo even is een zeker, mij onbekend, oud man gekomen; casu nescio quo, door een zeker toeval; 7) (voor quantum), hoe veel (b. v. moete, geld enz.); jvabo quod potero, ik wil helpen zoo veel ik kan; 8) (voor ut, of voor ut met een pronomen), b. v. dignus es qui, gij zijt waardig om enz.; 9) (voor quum of quod, als eene verklaring of rede van het voorgaand) als die, daar, b. v. sapiens videtur qui obis, gij schijnt een wijs man te zijn, daar gij of als die enz.; 10) (voor quamquam) niettegenstaande, in weerwil.

Qui, adv. 1) hoe (b. v. komt het); 2) (= unde) waaryan of yanwaar, b. v. qui efferretur, waaryan hij begraven kon worden; qui hoc mihi eveniat scio, ik weet yanwaar mij dit overkomt.

Quia, conj. dewyl.

Quānam, = cur, quare.

Quāne, dewyl.

Quicquam, = quidquam.

Quicquid, = quidquid.

Quicum, = quocum, quacum, quibuscum.

Quicumque (of -cunque), quaec., quodcumque, pron. wie ook; quacumque ratione, of alle mogelijke wijze.

Quid, pron. n. (als adv.) 1) wat (als uitroep); 2) wat = waarom; quid ita, hoe zoo, waarom dat; quidni, waarom niet; 3) quid? quod, wat zal ik daaryan zeggen dat, = wat nog meer is.

Quidam, quaedam, quoddam (quiddam), pron. een zeker (dien men niet noemen mag of kan; het dient ook om iets algemeens te bezeichnen); quodam tempore, op een zekeren tyd; corpuscula quaedam laevia, zekere gladde lichaampjes; quiddam mali, iets kwaads; quoddam divinum, iets goddelijks; (NB. dikwyls kan men het vertalen door: eenigermate).

Quidem, conj. 1) wel (om iets toe te geven, bij verklaringen); 2) ten minste, b. v. mihi quidem, mij ten minste; 3) (voor aitem), maar; 4) namelijk (of ook = bij voorbeeld); 5) ne — quidem, zelfs niet.

Quidnam, z. Quisnam.

Quidni, waarom niet.

Quidum, = quare.

Quidquid, z. Quisquis.

Quies, etis, f. 1) rust van bezigheden, moeijeligheden enz.; 2) rust = slaap; dura quies of alleen quies, poët. = de dood; 3) rust in den oorlog = onzijdigheid; it. de vrede (die een land geniet); tp. poët. rust = stilte, b. v. der lente, der winden; 4) poët. quietes, de legers der dien.

Quiesco, quievi, quietum, 3. 1) ultrusten (van inspanning); tp. rusten = ongestoord blijven (zaken, omstandigheden, b. v. een verbond); 2) niet werkzaam zijn; it. onzijdig zijn (in den oorlog); 3) ophouden iets te doen (b. v. iemand te plagen, te schelden, te zwetsen enz.); quiesce, houd u stil; tp. rusten, rustig zijn, b. v. de zee, de stemmen, de wapens, het yuur enz.; 4) rusten = slapen; poët. rusten (in den dood); 5) iets toelaten, er vrede mede hebben; 6) (zeer zelden) iets doen ophouden.

Quiesce, adv. rustig (b. v. leven).

Quiesce, a, um, adj. 1) rustig (= rust nietend; it. rustig blyvend), b. v. een volk; tp. rustig, b. v. eene rivier, de zee enz.; 2) onzijdig (in den oorlog enz.).

Quilibet, quael., quodl. (of quidl.), pron. een ieder (geen uitgezonderd); non quilibet, niet iedereen, niet de eerste de beste.

Quinquatus, us, m. de ouderdom van 5 jaren (van een dier).

Quin, 1) = qui, quae, quod non, die, dat niet; nemo est quin, er is niemand die niet;

2) (= quod non) dat niet (b. v. niet dat ik zelf niet anders dacht); 3) (voor ut non), dat niet; nihil abest quin, er ontbreekt niets aan, dat ik niet; 4) (na non dubito etc.) dat niet, = dat, of, quis ignorat quin tria Graecorum genera sint, wie weet niet, dat enz.; 5) waarom niet? 6) (als opwekking) toch! 7) quin, quin etiam, quin imo, ja zelfs.

Quinarius, a, um, adj. vijf bevattend; fistula, eene rietpijp van 5 duimen in omtrek.

Quincillis, z. Quintilis.

Quincuncialis, e, adj. 1) vijf twaalfde deelen van een geheel bevattend; 2) het figuur van een Quincunx betreffende.

Quincunx, cis, m. 1) vijf twaalfde deelen van een geheel; it. vijf van de honderd; 2) de figuur van de romeinsche vijf (* * *); in quincuncem, in de gedaante van een romeinsche vijf (b. v. boomen pooten).

Quinctipēdalis, ālis, n. een meetstok van vijf voeten.

Quindécies, adv. vijftien maal; sestertium, 15 maal honderd duizend sestertien = 150,000 guldens.

Quindécim, adj. vijftien.

Quindécimvir, Iri, m. een van de vijftienmannen, die te zamen eenige zaak te verrigten hebben.

Quindécimvralis, e, adj. de Quindécimviri betreffende.

Quingēnārius, a, um, adj. uit 500 bestaande, b. v. cohortes; thorax, (500 pond zwaar).

Quingēni, ae, a, adj. (telkens) vijfhonderd.

Quingentésimus, a, um, adj. de vijfhonderdste.

Quingenti, ae, a, adj. vijfhonderd.

Quingentēs, adv. vijfhonderd maal; sestertium, 50 milloenen sestertien, = vijf milloen guldens.

Quini, ae, a, adj. (telkens) vijf; (zelden in sing.), b. v. lex quina vicinaria, de wet, welke verbiedt, dat iemand voor zijn zoste jaar maandig is.

Quini deni of Quindenī, ae, a, adj. (telkens) vijftien.

Quini viceni, ae, a, adj. (telkens) vijf en twintig.

Quinquagēnārius, a, um, adj. uit 50 bestaande; fistula, (van 50 duim in den omtrek).

Quinquagēnus, a, um, of gew. in pl. (telkens) vijftig; b. v. campus fertilis centenā quinquagena fruge, 'een veld, hetwelk 150 roudig opbrengt.

Quinquagēs, adv. z. Quinquagies.

Quinquagēsīmus, a, um, adj. de vijftigste; -a, het vijftigste deel (als belasting).

Quinquagēs, adv. vijftig maal.

Quinquaginta, adj. (πενήκοντα) vijftig.

Quinquatrus, uin of orum, n. z. Quinquatrus.

Quinquatrus, ūm, f. een vijfdaagsch feest ter eere van Minerva.

Quinque, adj. (πέντε) vijf.

Quinquēfolius, a, um, adj. met vijf bladeren (b. v. rozen).

Quinquēlibrālis, e, adj. van vijf ponden.

Quinquēmestris, e, adj. van vijf maanden, āgnus.

Quinquennalis, e, adj. 1) elke vijf jaar geschiedend (b. v. spelen); 2) vijf jaar durend (ambt); vota, geloften voor vijf jaren.

Quinquennis, f, adj. van vijf jaren.

Quinquennium, i, n. een tijd van vijf jaren.

Quinquupartito, adv. vijfvoudig.

Quinquupartitus, a, um, adj. vijfvoudig.

Quinque primi, de vijf eersien in eene stad.

Quinquereimis, e, adj. van vijf roeibanken, navis; subst. f. een roeier op zulk een schip.

Quinquēvir, iri, m. een van die vijf mannen, die gemeenschappelijk een ambt waarnemen.

Quinquēvirātus, us, m. de waardigheid of het ambt van eenen vijfman.

Quinquies, adv. vijfmaal; quinquies tanto amplius, vijfmaal meer.

Quinquiplicco, are, i. vijfvoudig maken = vijfmaal achter elkander waarnemen (een ambt).

Quintadecimāni, ōrum, m. soldaten van het 15de legioen.

Quintānus, a, um, adj. den vijfden betreffende, (b. v. den vijfden wijngaardpaal); quintani (sc. milites), soldaten van het vijfde legioen; quintana, = forum.

Quintārius, a, um, adj. eig. vijf bevattend; numerus, vijf zesde ($\frac{5}{6}$).

Quintilis, e, adj. eig. de vijfde maand (van Maart af) betreffende; mensis, de Quintilis (later Julij); idibus quintilibus, den 15den Julij.

Quinto, adv. voor de vijfde maal.

Quintum, adv. voor de vijfde maal (b. v. Consul).

Quintus, a, um, adj. de vijfde; quinto inde die, de vijfde dag daarna.

Quippe, conj. namelijk (als verklaring en verbinding met het voorafgaande); quippe vides, gij ziet namelijk; quippe quem venditari vississet, daar hij namelijk bevel gegeven had om hem te verkoopen; quippe homini erudito, eenen alexzins zeer geleerden man; (by antwoorden is 'het = wel degelijk); z. ook quippini.

Quippiam, z. Quispiam.

Quippini? waarom toch niet?

Quiqui, = quisquis, quicunque.

Quirinalia, um, n. het feest van Romulus.

Quirinalis, e, adj. Quirinus (Romulus) betreffende; trabea, een kleed, zoo als Romulus gedragen heeft.

Quirinus, i, m. (zal zijn = magtig in den krijg, met de lans, van het Sabijnsche woord curis = lans) een bijnaam van Romulus (en Remus), Janus, Antonius en Augustus.

Quiris, itis, m. gew. in pl. 1) inwoners van Cures (in het Sabijnsche land); 2) een eersitel der Romeinsche burgers (in tegenoverstelling der soldaten); jus Quiritium, het den Romeinen eigen burgerregt; tp. poët. z. v. a. burgers in eenen bynaam (= byen).

Quiritatio, ōnis, f. klagend gehuil.

Quiritatus, us, m. = quiritatio.

Quiritio, are, i. klagend huilen, klagend schreeuwen.

Quis (adj. qui), quae, quid (adj. quod), pron. (gr. τίς) 1) wie? quis clarior? wie is beroemder? cuius es? aan wien behoort gij? quae tua est patria? wat is uw vaderland? 2) hoedanig gesteld, wat voor een; quid mulieris habes? hoedanig eene vrouw, hebt gij? 3) (= quantus) hoe veel, b. v. quid argenti? hoe veel geld? 4) voor quisque, een ieder; 5) voor aliquis, iemand; quae ab ubrum quo dicuntur, wat door een van ons gezegd zal worden.

Quisnam (adj. quinam), quaenam, quidnam (adj. quodnam), pron. wie, dan enz., wie; quidnam id est? wat is dit dan? num quisnam practerea? nog iemand buitendien? (NB. dikwijls staat ook nam afgeschieden, soms n, of zeldzamer voor, quis).

Quispiam, quaeq., quidp. (adj. quodp.), pron. eenig, iets enz.; num illi molestae sunt quippiam hae nuptiae? is hem dit huwelijk in eenig opzigt lastig?

Quisquam, quarequam, quidquam (adj. quodq.), temand, iets enz. (by ontkenningen en twijfelachtige zinnen), b. v. neque ex castris quisquam exarserat, ook was er niemand uit het leger gegaan; quisquam unus, de eerste de beste of in 't alg. wie ook, eenig; (NB. quisquam staat bij de comici ook als fem.)

Quisque, quaeq., quidq. (en quodq., pron. i) een ieder, iedereen; pro se quisque, een ieder voor zich; quod cuique obtigit, hetgeen een ieder ten deel gevallen is; proximus quibusque correptis, nadat de naaste (zonder onderscheid) overweldigd waren; prout quique monitione indigerent, zoo als een ieder de herinnering noodig had; doctissimus quisque, elk geleerde, = de geleerdsten; decimus quisque, ieder tiende = telkens de tiende; primo quoque tempore, zooodra mogelijk (NB. quisque vindt men ook als fem.); 2) voor quicumque.

Quisquillae, arum, f. eig. de slechtste afval eener zaak, onzuig; tp. (van menschen) het uityaagsel, de gemeensten.

Quisquis, quaeque, quidquid (en adj. quodquod), pron. wie ook; quisquis es, wie gij zijt; quidquid deorum in caelo regit, wie der goden ook in den hemel regeert; quidquid progredior, hoe verder ik voortga (in mijn werk).

Quivis, quaevis, quidvis (en adj. quodvis), pron. i) iemand; abs quivis homine (voor quovis); quivis unus, de eerste de beste; 2) voor quisque.

Quivisquicquid of -cunque, pron. wie ook immer.

Quo, adv. (eig. de abl.) 1) waar; quo loci est? waar is hij; 2) hoe (als eo of hoc er op volgt); 3) voor et co, en daarheen; b. v. quo quum se contulisset, en toen hij zich daarheen begeven had; 4) waarheen (van plaats, persoon en zaak); nescio quo aufugiam; quo haec spectat oratio? waarop doelt deze rede? 5) ergens heen (van plaats, persoon en zaak); Romam aliove quo, naar Rome of ergens anders heen; 6) en daarom (heeft hij b. v. geschreven); quo magis, en des te meer; 7) ex quo (sc. tempore), zinnig;

8) (voor ut eo) opdat derwaarts; 9) (voor ut eo) opdat daardoor; 10) (voor ut eo) opdat des te, b. v. quo melius intelligas, opdat gij het des te beter moogt inzien; quo minus, opdat des te minder, = dat niet; 11) als of b. v. non eo dico, quo mihi veniat in dubium, ik zeg het niet daarom, als of ik twijfelde.

Quoad, adv. 1) hoe lang (b. v. wilt gij wachten); 2) tot wanneer, b. v. dies quoad referret, de termijn, wanneer of op welken hij het terug bragt; 3) zoo lang als (ik b. v. kon); 4) tot dat (b. v. gemeld wordt); 5) zoo veel als, b. v. quoad possem, naar mijne krachten; quoad ejus facere poteris, zoo veel als het u mogelijk zal zijn; 6) wat betreft, b. v. quoad diem.

Quoadusque, adv. zoo lang tot dat.

Quocirca, adv. daarom ook, ook deswege.

Quocumque of -cunque, adv. waarheen ook.

Quod, conj. 1) dat = omdat (b. v. gij gezond zijt); 2) wat belang of betreft, dat; 3) dat = daarom, b. v. nihil est quod, er is volstrekt geene rede dat gij enz.; 4) alhoewel, b. v. quod dicas, alhoewel gij zegt; 5) quod si, bij aldien, en indien; quod nisi, en bij aldien niet.

Quodammōdo (ook vaneen gescheiden), adv. eenigermate.

Quoi (oud), voor cui.

Quojus (oud), voor cujus.

Quolibet, adv. waarheen het (iemand) beleeft.

Quom, voor quom.

Quo minus, z. in quo en minus.

Quomōdo (ook vaneen gescheiden), hoe, op welke wijze (bij en zonder vraag); haec negotia quomodo se habeant, hoe die zaken ook mogen zijn.

Quomōdōcunque, adv. op welk eene wijze ook, hoe het ook zijn mag, zijn mogt.

Quomōdōnam, adv. hoe toch?

Quōnam, adv. 1) waarheen toch? 2) waartoe toch?

Quondam, adv. 1) eertijds, eens; 2) eenmaal, in de toekomst; 3) poët. tusschen beide, somtijds.

Quoniam, conj. 1) omdat, dewijl; 2) (zelden) nadat.

Quopiam, adv. ergens heen.

Quoquam, adv. ergens heen (zich begeren); tp. poët. = in aliquam rem, b. v. resoluvi.

1. Quoque, conj. ook; it. zelfs.

2. Quoque, voor et quo.

Quoquē, adv. waarheen ook (b. v. iemand zich wendt).

Quoquēmodo (ook vaneen gescheiden), op welk eene wijze ook.

Quoquēversus en -um, adv. naar alle kanten of rigtingen heen (b. v. soldaten uitzenden).

Quorsum en Quorsus, adv. waarheen (b. v. ik gaan zal); tp. a) waarheen, b. v. de zaak nog komen zal; quorsum haec pertinent? waarop doelt dit? b) waartoe = in welk opzigt.

Quot, adj. pl. indecl. 1) hoe vele; it. zoo vele als (waarbij tot als vooraf gegaan gedacht wordt), b. v. quot dies erimus in Tusculano, zoo lang als ik in het T. zijn zal; tot of totidem = quot, zoo velen = als; 2) elk, allen; b. v. quot annis, elk jaar, jaarlijks.

Quotannis, e, adj. jaarlijksch.

Quotcumque, adj. zoo veel maar.

Quotēni, ae, a, adj. hoe vele telkens (bij verdeelingen), b. v. partes nescio quotenum jugum.

Quotidānus, a, um, adj. dagelijksch (was dagelijksch is of geschied), b. v. vita, sermo; tp. alledaagsch = gemeen, gewoon, b. v. woorden, schoonheid.

Quotidie, adv. dagelijks.

Quoties, Quotiens, adv. hoe dikwijls.

Quotiescumque of -cunque, adv. zoo dikwijls als, b. v. voletis.

Quolibet, adj. zoo veel (iemand) maar beleeft.

Quotquot, adj. zoo veel maar, b. v. quotquot leges erunt.

Quotūmus, z. Quotus.

Quōtus, a, um, adj. de, het hoeveelste, b. v. annus, hora; quota puppis, poët. = quot naves; tu quotus esse velis rescribere, schrijf mij terug de hoeveelste gij zijn wilt (bij het eten); quota pars, het hoeveelste deel = een zeer klein deel; quotusquisque, de hoeveelste, = weinigen, b. v. philosophorum.

Quotuscumque, -acunque -umcunque, adj. de hoeveelste ook = hoe weinigen het ook zijn moge.

Quotusquisque, z. Quotus.

Quōsus, adv. eig. tot hoe ver? tp. a) hoe lang? b) hoe ver (b. v. de hebzucht doordringt).

Quōvis, adv. waarheen gij maar wilt, = waarheen ook; abeat quovis gentium, hij ga waarheen hij wil.

Quum, z. Cum 1).

R.

Rābīde, adv. tp. woedend = zeer begeerig, appetere.

Rābīdus, a, um, adj. woedend (dier; tp. woedend = zeer hevig enz., b. v. honger, dorst, mensch, zee, wind enz.)

Rābīdes, ēi, f. razernij, dolheid (van dieren enz.); tp. a) woede = groote hevigheid van den toorn, den wind enz.; ventris, de geeuw-honger; it. poët. in 't alg. honger; b) poët. razernij = geestverrukking.

Rābīo, ēre, 3. z. Rabo.

Rābīōse, adv. = rabide.

Rābīōstus, a, um, adj. dem. wat z. v. a. sporen van razernij toont, iterae.

Rābīōsus, a, um, adj. woedend, razend (een dier).

1. Rābo, ēre, 3. razen, woeden.

2. Rābo, ōnis, f. (boert.) = arrhabo.

Rābūla, ae, m. een slecht advokaat, een rammeelaar (die slechts schreeuw en scheidt).

- Rabulanus, a, um, adj. donker geel, pik.
 Rabusculus, a, um, adj. dem. (wellicht) grauwwachtig, donkerkleurig.
 Racemarius, i, m. eene onvruchtbare zijloot aan een wijnstok.
 Racematus, a, um, adj. een tros (als de druiven) hebbende.
 Racemifer, fera, ferum, adj. poët. een tros of beziën dragende, uva; it. druiven dragende, Bacchus.
 Racemus, i, m. 1) de tros van druiven of gelijksoortige gewassen; 2) de druif des wijnstoks, der klimop, der wilde wijngaard-rank enz.; 3) poët. racemi, druiven; it. most of wijn.
 Radfatto, onis, f. het schitteren, de glans, dien een ligchaam (b. v. marmar) van zich geeft.
 Radatus, a, um, adj. stralend (b. v. zon, hoofd enz.); corona, eene krans, kroon met stralen (straalsgewijs uitstekende punten).
 Radicatus, a, um, adj. semina, planten, welke men met de wortels uitrukt of verplant.
 Radicesco, ere, g. = radices emittere.
 Radicatus, adv. met den wortel, van den grond uit (ook tp.)
 Radicor, atus sum, i. wortel schieten (de planten).
 Radicosus, a, um, adj. met vele wortels.
 Radicula, ae, f. dem. 1) een kleine wortel; 2) een kleine radijs.
 Radfo, avi, atum, i. 1) eig. bestralen; radiatus, poët. bestraald (door de zon); radiari gemmis, poët., door edelgesteenten schitterend gemaakt worden (een helm enz.); 2) iter. stralen, stralen werpen, b. v. de oogen, metaal.
 Radfosus, a, um, adj. vol stralen, zeer stralend (de zon).
 Radfus, i, m. 1) een stok of staf (vooral die waaryan zich de meetkundigen bedden); 2) een stok, die gewoonlijk van het middelpunt uitgaat, b. v. de spaken van een wiel; tp. de stralen der zon; it. des bliksems: it. de radius in een cirkel; it. de spoor, b. v. van eenen haan; it. de weverspoel; it. het elleboogsbeen, de ellepijp; 3) eene soort van langwerpige olijven.
 Radix, icis, f. (het gr. $\rho\acute{\alpha}\delta\iota\varsigma$ = ramus, ons radijs) de wortel eener plant; (ook = moeskruiden met wortels enz.); radices agere, wortel schieten (ook tp.); it. de wortel = het onderste eener zaak, b. v. der haren, tong, van een rots enz.; radices montis, de voet van den berg; a radices, van den grond uit, b. v. verwoesten; tp. a) de wortel = oorsprong, grond van iets, b. v. van een ramp; b) standvastigheid (b. v. van iemand in zijn gedrag).
 Rado, rasi, rasum, a. 3. 1) glad afschaven of schrappen, zoodat iets glad wordt, b. v. steen, wand, hout; tp. poët. aliquid lima, iets fijn uitwerken; 2) afschrapen, d. i. door schrappen iets uitdoen (b. v. een naam uit iets); barbam, den baard afscheren; herbam, een kruid uitroeijen; arva imbribus, poët. den grond door regen afspoelen; tp. poët. besnoeyen (geld); 3) stuk krabben (de wangen); poët. terram vomere, (stuk maken of ploegen); tp. z. v. a. stuk
 krabben, b. v. de ooren; 4) langs heen schuren, strjkelings langs heen gaan (langs den oeyer, langs een veld); iter liquidum, poët. de lucht dooryllegen; aquilo radit terras, poët. de noordenwind waait over de landen; metam ultimam radere, poët., bijna aan het doel zijn.
 Radula, ae, f. een werktuig om iets af te schrappen, een schrapper.
 Radulanus, z. Rabulanus.
 Rallum, i, n. een hak (een werktuig om de aarde van het ploegijzer af te doen).
 Rallus, a, um, adj. (well. = rarulus) dun, b. v. een kleed.
 Ramale, is, n. gew. poët. rjsthout.
 Ramenta, ae, f. voor ramentum.
 Ramentum, i, n. hetgeen door wryven, schaven enz. van een ligchaam afvalt, de afval, b. v. ebors; ligni, zaagsel; sulphuratum, poët. een zwavelstok; tp. aurum cum ramento, al het goud tot 't minste stukje toe.
 Ramcus, a, um, adj. poët. van takken, fragmenta.
 Ramex, icis, m. 1) een staak; 2) de longvaten; 3) eene breuk.
 Ramicosus, a, um, adj. die een breuk heeft.
 Ramosus, a, um, adj. getakt (ook van wortels; it. van hertshoornen, wolken, wegen enz.).
 Ramulosus, a, um, adj. z. v. a. vol kleine takjes, folium.
 Ramulus, i, m. dem. een kleine tak, twijg.
 Ramus, i, m. 1) een tak, twijg (van een boom); it. een tak van een hertshoorn; tempora ramis cingere, (met twijgen); poët. een dikke tak = knods; rami, de takken = de boom; ramos miseriarum amputare, tp. poët. de takken des ongeluks afsnijden; tp. poët. tak van bloedverwantschap; 2) een tak = een naar een tak gelijkende verdeling, b. v. van een berg enz.
 Rana, ae, f. een kikvorsch (als dier en als ziekte = het kikvorschgezweel onder de tong).
 Rancens, tis, partic. eig. rottig; poët. stinkend, verrot (lijk).
 Rancidulus, a, um, adj. dem. poët. eenigzins rottig of stinkend; tp. walgelijk.
 Rancidus, a, um, adj. rottig, stinkend (vleesch); tp. poët. walgelijk.
 Rantula, ae, f. en
 Ranunculus, i, m. dem. een kleine kikvorsch.
 Rapia, ae, f. z. Rapum.
 Rapacita, orum, n. het loof of de bladen aan de knollen.
 Rapacida, ae, m. (boert.) een roover.
 Rapacitas, atis, f. de roofzucht (eens ambtenaars).
 Rapax, acis, adj. 1) alles met zich slepend, alles wegslepend, b. v. wind, rivier, vuur; ignium rapacissimum, hetgeen zeer schielijk vuur vat; 2) roofzuchtig (van menschen, dieren; tp. van den dood, de onderwereld enz.).
 Raphanus, i, m. ($\rho\acute{\alpha}\phi\alpha\upsilon\varsigma$) een rammenas of radijs.
 Rapide, adv. zeer snel.
 Rapiddtas, atis, f. de zeer snelle beweging (eener rivier).
 Rapidus, a, um, adj. verscheurend (een dier); it. zeer snel zich bewegend (eene rivier,

De wind, een wagen, vogel, paard, tp. roede enz.); rapidus in consiliis, te schielijk in zijne besluiten; flamma, sol, Sirius, poët. (= heylig brandend).

1. Rāpina, ae, f. 1) roef = het rooven; rapinas facere, plundaren; 2) de roef = het geroofde; v. d. poët. ook, de buit.

2. Rāpina, ae, f. een rapenveld, knollenland.

Rāpio, pūli, ptum, 3. (verw. met ons rapen, het gr. ἀράκη): 1) in 't alg. rapen, rooven, d. i. iets schielijk grèpen en zich daarvan meester maken, b. v. pilam inter se, elkan-der den bal uit de handen rukken; scalas, snel de ladders aanvatten; castra etc., (snel innemen); flammam, colorem, poët., snel vuur vatten, schielijk eene kleur aannemen; sylvas, poët. de wouden snel doorloopen; tp. less bespoedigen (b. v. de vlugt, de bruiloft): poët. schielijk lezen; 2) iemand of iets wegrukken, b. v. het staal uit de wonde; aliquem intro, ad supplicium, iemand in huls, tot de doodstraf, heen-slepen; agnens Tusculum, het leger snel naar T. voeren; tp. a) vervoeren, b. v. iemand eene haristogt; rapi in errorem, tot den misslag vervoerd worden; b) op eene zekere wijze (zoo of anders) uitleggen, b. v. in pejorem partem, iets ten kwade uitleggen; aliquid ad se, iets zich aantrekken; c) rapi, weggerukt worden (door den dood); 3) in den bepaaldsten zin (rooven, b. v. vee, een melsjo); rapta, de ge-roofde; tp. ontrooven (de krachten, den slaap); 4) berooven of plunderen (b. v. de landhoeven).

Rāpistrum, l, n. een wilde raap, knol.

Rāpium, adv. roovend; tp. snel, jilings, in de vlugt (iets doen).

Rāpīo, ōnis, f. het rooven, schaken (van een melsje).

Rāpio, āvi, ātum, i. 1) wegrukken, d. i. snel wegvoeren, b. v. milites, (snel voort doen rukken); it. ergens heen slepen; circum muros, poët. rondom de muren slepen; tp. in crimina aliquem, poët., iemand aanklagen; corda, poët., de gemoederen verontcrusten; 2) berooven, plunderen (een land).

Rāptor, ōris, m. een roover (van een mensch enz.); rāptor milvius, lupus, de roofzuchtige gier, wolf.

Rāptus, us, m. 1) het wegnemen (b. v. hetgeen de schaaft aan het hoat ontnemt); 2) de schaking (eener maagd); 3) plundering (eens lands enz.).

Rāptūm, l, n. dem. een kleine raap, knol.

Rāpūm, l, n. (jāpūc) eene raap, knol.

Rāre, adv. 1) dun = niet dicht (b. v. zaaijen, vlechten); 2) zelden, z. raro.

Rārescō, fēci, factum, 3. los maken (b. v. den grond); rarefieri, los worden.

Rāresco, z. P. en S. 3. dunner worden (b. v. de wolken enz.); poët. z. v. a. zich openen (eene plaats); colles rarescunt, (worden zeldzamer).

Rāriptus, a, um, adj. dun van haar (een dier).

Rārtas, ātis, f. 1) gebrek aan dightheid, dun-

held (b. v. van het een of ander kamestel van planken, der long (porusheid) enz.); 2) schaarschheid, d. i. als iets niet in grooten getale voorhanden is, b. v. raritas dentium, gebrek aan tanden; remanentium, weinig die terug blijven; lavandi, het zeldzaam baden; equi, zeldzaamheid van een paard.

Rārtido, inis, f. losheid (van den grond).

Rāro, adv. zelden; it. somtijds.
Rārus, a, um, adj. 1) niet dicht bij elkander, dus b. v. dun (lucht, slagorde, haar, kleeid, enz.); terra, losse grond; arbores, boomen die niet dicht bij elkander staan; retia, een net met wijde mazen; rari milites, wijz uit elkander staande, enkele; quercus rarissima ramis, poët., een eik die zeer wicnige takken heeft; rara umbra, poët. hier en daar wat schaduw; 2) hetgeen zeldzaam is of gescheidt; rarus egressu, die zelden uitgaat; rarus in potu, die zelden drinkt; tp. zeldzaam = uitstekend (een melsje enz.).

Rārtis, adj. 1) poët. hetgeen glad gemaakt of gepolijst kan worden; 2) glad, gepolijst.

Rāsis, is, f. suw en aan stukken gestooten pek.

Rāsto, ōre, i. glad scheren (het gezigt).

Rāstellus, l, m. dem. = rastrum.

Rāster of Rastrus, l, m. z. Rastrum.

Rāstrum, l, n. een houweel, een klouw (om het veld te bebouwen); mihi res ad rastros redit, ik zal zelf de hand aan de hark moeten slaan (uit armoede).

Rāstura, ae, f. het afschaven (van een riet).

Rāsus, a, um, adj. glad (b. v. eene toga).

Rātio, ōnis, f. eene rekening; rationem inire, rekenen, berekenen; rationes referre, rationem edere, rekening doen; rationem aliquid rei ducere, iets berekenen; ratione conjunctus, met iemand in rekening staande. (als zijn compagnon); tp. a) achtgeving; rationem ducere of habere aliquid rei, iets in acht nemen; ratio veritatis, = waarachtigheid; in me est ratio reipublicae, ik geef acht op het gemeenbest; suam rationem ducere, acht op zichzelf geven; hanc rātionem habere, het volgend overlag. gebruiken; rationes meae, mijn voordel, mijn belang; b) rekenschap die men van iets geeft of aflegt; rationem reddere, of dare aliquid rei, of de aliqua re, rekenschap van iets geven; c) een op gronden steunend gevoelen; ratio aliquid valet, iemands gevoelen (voorslag) vindt ingang, gaat door; d) leersysteem, grondregels (systeem) eens wijsgeers; e) meening = voornemen, plan; f) de grond, oorzaak (b. v. van iemands gedrag); g) de rede (= het denkvermogen der ziel); h) het verstand = verstandigheid, eene verstandige wijze; ratio non est, het is niet verstandig; ratione facere, wel daaraan doen; i) eene sluitrede; rationem concludere, eene sluitrede maken; k) kunde in iets; civilis, in het staatsbestuur; l) een maatregel, rationes aliquid concludere, iemands plannen verijelen; m) een regel (in zijn gedrag); n) regelmatigheid; ratione et numero, op eene regelmatigte wijze; o) aard en wijze, inrigting, even-

- stand (b. v. des oorlogs, des Staats); qua ratione? hoe, op welke wijze; ratio mea, mijne wijze (van leven); solis et lunae ratio, de loop van zon en maan.
- Ratiocinatio, ōnis, f. 1) de overdenking eener zaak; 2) eene sluitrede; it. het betoog daaruit; 3) (in eene redevoering) eene aanzichzelyan gedane vraag, die men terstond beantwoordt.
- Ratiocinativus, a, um, adj. besluttend; genus, als men (in eene redevoering) uit de beschreyene wetten besluit tot hetgeen niet beschreyen is.
- Ratiocinator, ōris, m. een rekenkundige, rekenaar; tp. ratiocinator officiorum, die z. v. a. de plichten behoorlyk berekent.
- Ratiocinatio, ōnis, f. eene berekening (b. v. van een stuk lands).
- Ratiocinator, ōnis, m. berekenen, rekenen, de pecunia; tp. a) berekenen = overleggen; b) besluiten, een besluit maken.
- Ratiocinabilis, z. Rationalis.
- Ratiocinabilis, e, adj. 1) de rede betreffende; philosophia, de Logica (ook de Dialectica); animal, een met rede begaafd dier; 2) = ratiocinativus.
- Ratiocinator, adv. op eene verstandige wijze, door rede, b. v. movere aliquem.
- Ratiocinatio, i, n. het overzigt van iets in tabellen, het register van iets, imperii.
- Ratis, is, f. een vlot; poët. een schip.
- Ratiuncula, ae, f. dem. 1) eene kleine rekening; 2) een grond, reden, oorzaak; 3) eene sluitrede.
- Ratus, a, um, adj. (sig. partic. van reor) 1) uitgerekend = bepaald, b. v. de loop der sterren; pro rata parte of portione, naar verhouding, evenredig; tp. a) geldend of geldig (een besluit); ratum habere, duce-re, voor geldig houden, bekrachtigen, goedkeuren; mihi ratum est aliquid, ik keur iets goed; b) standvastig, getrouw, fides, amicitia, etc.
- Raucosus, a, um, adj. poët. heesch klinkend.
- Raucitas, ōtis, f. heeschheid.
- Raucus, a, um, adj. (verw. met ons ruw; en het gr. ῥαχός) heesch of ook z. v. a. heesch (de stem van menschen, dieren, geluid, paanen, trompetten enz.); rauca of raucum sonare, poët., heesch klinken; tp. rumor raucus, een gerucht, dat reeds eenigzins verminderd is.
- Raudus, z. Rudus.
- Raudustilum, i, n. dem. (sig. een klein stukje erts) eene kleine som gelds.
- Ravifus, a, um, adj. donkerkleurig, graauwachtig.
- Ravio, ire, 4. zich heesch maken door spreken.
- Ravis, is, f. heeschheid.
- Ravus, a, um, adj. donkerkleurig; lupa, (met graauwachtige oogen).
- Rea, z. Reus.
- Reaedifico, ōre, i. weder opbouwen.
- Reapse = re ipsa.
- Reatus, us, m. de staat eens aangeklaagden; revocatus ad reatum, teruggeroepen om zich te verdedigen.
- Rebellio, ōnis, f. z. Rebellio.
- Rebellatrix, icis, f. als adj. oproerig (een land).
- Rebellio, ōnis, f. vernieuwing des oorlogs van eens overwonnene natie, de opstand, het oproer.
- Rebellis, e, adj. oproerig, den oorlog vernieuwend, als overwonneling; tp. poët. amor. Rebellum, i, n. = rebellio.
- Rebello, ōvi, ōrum, i. den oorlog tegen zijne overwinnaars vernieuwen, opstaan; it. weder beginnen te strijden; tp. weersland bieden (eene massa); it. zich weder vertoopen, weder te voorschyn komen (b. v. een gebrek).
- Rebito, ōre, 4. (oud) = redeo.
- Rebdo, ōre, i. poët. terug klinken, een weerklank geven; it. in 't alg. klinken.
- Recalcitra, ōre, i. poët. achteruit slaan.
- Recalcitratio, z. Recalcitatio.
- Recalio, ōis, z. S. 3. weder warm worden of in 't alg. warm worden.
- Recallescio, ōis, z. S. 3. weder warm worden (ook tp.).
- Recalcitra, ōre, factum, 4. poët. weder verwarmen (ook tp. b. v. den geest).
- Recalvaster, ōri, m. een kaalhoofd.
- Recalvus, a, um, adj. met een kaal hoofd.
- Recandescio, ōis, z. S. 3. 1) wit worden of weder wit worden (b. v. golven door schuim); 2) weder heet worden (de grond); tp. weder ontbranden (toorn).
- Recano, ōre, 3. 1) toezingen; 2) tooverij verrigten.
- Recanto, ōvi, ōrum, i. poët. 1) zingend antwoorden, terugklinken (de echo); 2) z. v. a. terugtooveren, wegtooveren (de zorgen); 3) z. v. a. terugroepen, weder goed maken (verwijtingen).
- Recedo, cessi, cessum, 3. 1) teruggaan of terugkeeren (naar het leger enz.); 2) weggaan, zich verwijderen (uit een land); it. (van plaatsen) uit het gezicht geraken, zich verwijderen; it. in de schilderkunst, terugwijken; venter recessit, (is geslonken); tp. recedere ab armis, de wapens nederleggen; ab aliquo vitio, (zich van een gebrek zuiveren); ab oppugnatione, (er van afzien); a vita, sterven; a consuetudine, van eene gewoonte afgaan.
- Recello, ōre, 3. terugsnellen, snel terugvaren.
- Recens, tis, adj. 1) hetgeen onlangs gemaakt is (of in 't alg. niet oud is), frisch, nieuw (melt, overwinning, onrecht); caespes, eene frissche zode; prata recentia rivis, (frisch, groen); aqua, frisch geput, versch water; sub sole recenti, poët. in het oosten; recens dolore of in dolore, in nieuwe smart; recentiores, de nieuwere (sc. schrijvers); recens ab illorum aetate fuit, hij leefde terstond na hen; 2) met frissche krachten (b. v. soldaten); 3) adv. eerst, onlangs; puer recens natus, een eerstgeboren kind.
- Recensio, ōis, situm of sum, z. 1) doorgaan met de oogen, bezigtigen (poët. doorloppen, b. v. de zon de hemelzweken); exercitum, het leger monstren; 2) doorloopen met woorden = verhalen, fortia fricta.

Rēcensio, ōris, f. *het onderzoek, de monsterring eener zaak.*

Rēcensūs, us, m. z. *Recensio.*

Rēcensissīme, adv. superl. *zeer onlangs, eerst sinds korten tijd.*

Rēcēpractūlum, i, n. *eene bergplaats voor waren enz., een vergaarbak voor water; it. eene plaats, werwaarts iemand om veiligheid wijkt, een schuilhoek voor menschen.*

Rēcēptōr, ōris, m. als adj. *die iemand opneemt (eene plaats).*

Rēcēptō, ōnis, i. *het opnemen van iemand in zijn huis.*

Rēcēptō, āvi, ātum, i. 1) *iemand opnemen in zijn huis; 2) terug trekken (de lans); animam, weder adem halen; se receptare, zich terug trekken of terug keeren; tp. litus se valle receptat, de oever strekt zich naar een dal uit.*

Rēcēptōr, ōris, m. *de heler, verberger (van den buit).*

Rēcēptōr, icis, f. *de heelster (van den buit).*

Rēcēptum, i, n. *eene op zich genomene be-
lofte.*

Rēcēptus, us, m. 1) *het intrekken van zijn gevoelen; 2) receptus spiritus, het ademhalen; 3) het terug keeren, de terugtocht (des legers); tp. receptus a malis consiliis, het nalaten van enz.; receptus ad aliquem, toevlugt tot iemand; receptui canere, don terugtocht blazen; 4) een toevlugtsoord.*

Rēcēssio, adv. *terug (gaan).*

Rēcēssio, ōnis, f. *het teruggaan, wijken (des winds).*

Rēcēssus, us, m. 1) *het teruggaan (van dingen, b. v. der maan, der rivier enz.); tp. het afwijken van iets; animi, moedeloosheid; 2) eene plaats, werwaarts iemand wijkt, eene verwyderde, eenzame plaats; tp. de plooijen van het hart; 2) eene plaats, die z. v. a. wijkt, b. v. een zeeboezem.*

Rēcīditus, a, um, adj. *terugkeerend (koorts); it. hetgeen uit deszelfs puin z. v. a. zich weder verheft (b. v. eene stad).*

Rēcīdo, cīdi, cīsum, 3. 1) *eig. terugvallen, v. d. ook terugspringen (een tak); tp. wederkomen (de koorts); 2) vallen (op den grond); tp. a) (van menschen) in iets vervallen, b. v. in eene ziekte, in haat; b) (van zaken) komen, vallen (b. v. verdenking op iemand); ars ad paucos recidit, (wordt slechts door weinige menschen uitgeoefend); casus ad ipsos recidit, keert tot hen terug, treft hen; quorsum recidat responsum tuum, hoe uw antwoord uitvallen zal.*

Rēcīdo, cīdi, cīsum, 3. *afsnijden (den baard, het hoofd); tp. vermindren (de uitgaven enz.); nationes, volkeren uitroeyen.*

Rēcīngo, nxi, nctum, 3. 1) *ontgorden, losmaken (een kled, een gordel); recingi aliquid, poët., iets, dat men omgedaan heeft, afdoen; a) toegorden, = opschorten, vestem.*

Rēcīnum, i, n. *een rouwkled der romeinsche vrouwen.*

Rēcīno, ūi, z. S. 3. 1) *poët. zingen (b. v. een waarzeggende vogel); 2) klinken, weerklinken.*

Rēcīpēro, x. *Recupero.*

Rēcīpio, cēpi, ceptum, 3. 1) *terug- of weder nemen (de wapens); reges, (weder opnemen); urbem, (weder innemen); tp. animum of se, zich weder herstellen, moed yatten; 2) terugtrekken (een pijl uit de wond); ad se, naar zich trekken; aliquem ex medio hoste, ex servitute, iemand midden uit de vijanden, uit de slavernij reddend; se, zich terug begeven, terug komen; it. (van het leger) zich terug begeven; si quo erat recipiendum, indien men zich ergens heen be-
geven moest; tp. recipere res afflictas, des slechten toestand (des Staats) verbeteren; terram, poët., (bevrýden); se recipere ad bonam frugem, zich beteren, tot nadenken komen; se in principem, weder de gebaren van een vorst aannemen; 3) (eig. iets uit vele dingen uilnemen); tp. iets uitzonderren, iets uitbedingen (een vdrwerp bij verkoopen); 4) in zich opnemen (b. v. eene vochtigheid, of zoo als b. v. de menschelijke natuur iets in zich opnemen d. i. bevatten kan) of in 't alg. in oniyangst nemen (brieyen, geld enz.); provinciam, quacstus, bekomen; urbem, (innemen); nomen, de aanklagt aannemen (van den regter); aliquem, iemand in zijn huis opnemen; urbe, mensū, civitate, in de stad, aan tafel, in den Staat opnemen; terrum recipere jussus, (een zwaardvechter) die bevolen werd zich te laten doodsteken; telum toto corpore recipere, zich door en door laten steken; tp. op zich nemen (ter bezor-
ging enz.); causam; ook aliquem, zich iemand aantrekken; in se, ad se, op zich nemen, = plegtig beloven; recipere dilationem, zich een uitstel laten welgevallen; fidem alicui, iemand stellig verzekeran.*

Rēcīprocāto, ōnis, f. *de teruggang langs denzelfden weg; aestus, van den vloed, = ebbe.*

Rēcīprōco, āvi, ātum, i. *iets langs denzelfden weg terugbrengen; animam, adem halen; sp. of alken reciprocare, (van de ebbe) terugkeeren.*

Rēcīprōcus, a, um, adj. *terugkeerend (het water bij ebbe en vloed); tp. vox, de wederkeerende stem = de weerklank, echo.*

Rēcīssīmentum, i, n. *een stukje afval.*

Rēcīsto, ōnis, f. *het besnoeyen (eener plant).*

Rēcītrāto, ōnis, f. *het op- of voorlezen (van een brief enz.)*

Rēcītrātor, ōris, m. *een voorlezer.*

Rēcītro, āvi, ātum, i. *op- of voorlezen, literas, testimonium.*

Rēcīlāmāto, ōnis, f. *eens goedkeuring die men door een luid geschreeuw aan den dag legt.*

Rēcīlāmto, āvi, ātum, i. *(eig. veel of luid tegenschreeuwen) bestrýden, b. v. een vermoeden.*

Rēcīlāmo, āvi, ātum, i. 1) *er tegen schreeuwen, orationi; 2) (poët.) weergalmon.*

Rēcīlinis, e, adj. *achterwaarts gebogen of leunende.*

Rēcīlino, āvi, ātum, i. 1) *tegen aanleunen, scuta, se; 2) (poët.) afwenden of afbrengen (b. v. iets brengt iemand van het werk af).*

Rēcīludo, si, sum, 3. 1) *opensnuiten (iets*

- dat gesloten was); tp. poët. in 't alg. iets ontdekken of z. v. a. ontblooten, b. v. telurem, het aardrijk door ploegen los maken; ensem, hét zwaard uit de schede trekken; tp. iets ontdekken met woorden, = het bekend maken, uitbabbelen (geheimen); mentem alicujus, iemands gezindheid ontdekken; 2) opsluiten, aliquem in carcerem.
- Recogito**, avi, itum, 1. 1) weder of dikwijls aan iets denken, de re; 2) bij zichzelfen overleggen, overwegen.
- Recognitio**, onis, f. 1) de herinnering aan iets, de overdenking, sceleris; 2) de bezigtiging, onderzoeking, equitum.
- Recognosco**, ovi, itum, 3. 1) weder of op nieuw leeren kennen (iemand, eene zaak); 2) zich aan iets herinneren, alicujus consilia; 3) doorzien, onderzoeken, decreta; equitum turmas, (de monsterring).
- Recolligo**, egi, ectum, 3. weder verzamelen, te zamen nemen, ova; tp. a) weder verzamelen = terugkrijgen, vires; (poët.) primos annos, weder jong worden; se, zich herhalen (van eene ziekte); it, zich herhalen = weder moed vatten; b) aliquem, iemand herwinnes, bevredeigen, voor een ander).
- Recolo**, vi, cultum, 3. 1) op nieuws beareiden, terram, metalla; tp. ingenium, den geest weder beschaven; artem, (weer uioefenen); 2) herstellen, vernieuwen, imagines, avitum decus; 3) iemand weder eren (door hem weder als te voren met onderscheiding te behandelen); 4) weder aan iets denken, aliquid secum; 5) weder bezoeken (eene plaats).
- Recommissor**, 3. zich weder aan iets herinneren, iets weder uytvinden.
- Recompōstus**, a, um, partic. (poët.) weder opgemaakt, coma.
- Reconciliatio**, onis, f. herstelling, concordiae; gratiae, of alleen reconciliatio, verzoening.
- Reconciliator**, oris, m. een hersteller; pacis, des vredes.
- Reconcillo**, avi, itum, 1. 1) weder tot stand brengen, gratiam, pacem; 2) weder winnen, weder genegen maken (iemand voor zichzelfen of een ander); 3) eig. weder zaambrengen, b. v. inimicos in gratiam, vijanden met elkander verzoenen; (poët.) iemand terugbrengen of leiden, domum.
- Reconclino**, avi, itum, 1. weder verbeteren (een kleeid, huis); tp. weder goed maken, vergoeden, detrimentum.
- Recondo**, didi, ditum, 3. 1) bergen, bewaren (olie, graan); 2) insteken, gladium in vaginam; ensem in pulmone, het zwaard in de long stooten; 3) verbergen, opes; se, ingetogen leven; tp. literae reconditae, diepe (niet gewone) geleerdheid; 4) (poët.) weder sluiten, oculos; 5) (poët.) uitwerpen, van zich geven (water).
- Reconso**, 1. tp. (poët.) weder opwekken, sensum.
- Recoquo**, coxi, coctum, 3. op nieuws koken, lanam; enses, poët. de zwaarden nog eenmaal hard maken; tp. aliquem, poët., iemand weer jong maken; scriba recondus; (boert.) een omgesmolten, nieuwbakken schrijver.
- Recordatio**, onis, f. 1) de vermelding, paritris; 2) de herinnering (van zichzelfen aan iets), ultimi temporis.
- Recordor**, atus sum, 1. 1) zich aan iets herinneren (met den gen. en acc. der zaak, bij personen met de), flagitiorum, triumphos, de se; 2) iets overdenken, alicujus virtutem secum.
- Recoirigo**, rexi, rectum, 3. (eig. iets weder te regt brengen); tp. verbeteren, animum suum.
- Recrastino**, 1. tot den volgenden dag uitstellen.
- Recreatio**, onis, f. de herstelling (uit eene ziekte).
- Recrementum**, i, n. (van cerno), de afval, het kaf, sarris.
- Recreo**, avi, itum, 1. op nieuws voortbrengen, arnem, lumen; tp. verkwikken, animos, afflictos; e gravi morbo recreari, van eene zware ziekte herstellen.
- Recrepo**, 1. (poët.) weerklinken.
- Recreresco**, evi, etum, 3. weder aangroeijen, b. v. de maan; tp. weder ontlukken, b. v. een geslacht, eene familie.
- Recrudescio**, vi, z. S. 3. weder slechter of gevaarlijker worden, b. v. eene wond, een opstand enz.
- Recta**, z. Rectus.
- Recte**, adv. regt, in eene regte lijn, b. v. zich bewegen; tp. a) (wel gesteld) regt, behoorlijk, facere; loqui, openhartig spreken; recte ferre molestias, de moeijelijkheden met gelatenheid verdragen; rectene omnia? staat alles wel? recte vendere, goed (= duur) verkoopen; te recte novi, ik ken u zeer wel; alicui recte literas dare, veilig, zonder gevaar, aan iemand een brief geven; b) met regt, dubitare.
- Rectio**, onis, f. tp. het bestuur, de regering, rerum publicarum.
- Rector**, oris, m. een bestuurder, regeerder, elephantis, equi; navis, een stuurman; tp. reipublicae, provinciae.
- Rectrix**, icis, f. tp. eene bestuurster; sapientia rectrix est.
- Rectum**, i, n. het goede, de deugd.
- Rectus**, a, um, adj. (niet krom) regt (linde, weg); recta via of alleen recta, regtsreeks (en tp. regtuit, b. v. iets zeggen); rectis oculis aspicere, regt op iets aan zien (tp. zonder vrees iets aanzien); tp. a) (wel gesteld) regt, behoorlijk, goed, coena, consilium, natura; vir, een regtschapen, wakker man; rectum est, het is goed, zoo behoort het; b) ongekunsteld, eenyoudig (in spreken en schrijven); commentarii Caesaris sunt recti.
- Rectibitus**, us, m. het terug- of opspringen (b. v. van een geworpen lichaam).
- Recubo**, vi, itum, 1. liggen, rusten, in conclavi; solo, op den grond.
- Recumbo**, cubiti, cubitum, 3. 1) zich weder neerleggen (te bed); 2) zich laten zakken, zich ter neer leggen; nebulae campo recumbunt; 3) aan tafel liggen, cum ali-

- quo; 4) (poët.) terugvallen; cervix in humero; of humero recumbit.
- Rēcupērātio en Reciperatio, ōnis, f. de wederverkrigging, libertatis.
- Rēcupērātor, ōnis, m. die iets terugkrijgt, urbis; recuperatores, de registers of gevoumagnitigden in burgerlijke zaken, om bij twiszen, vooral over de vergoeding van regmatig eigendom te beslissen.
- Rēcupērātorius, a, um, adj. de recuperatores betreffende, iudicium.
- Rēcupēro en Recipero, āvi, ātum, 1. wederkrijgen, villam suam, jus, sanitatem; tp. a) weder bevrjden, aliquid, patriam; b) iemand (b. v. zijne toegenegenheid, achting) wederwinnen, adolescentulos.
- Rēcūro, āvi, ātum, 1. 1) met zorgvuldigheid iets bewerken; 2) genezen, se.
- Rēcūro, (cūcurri en) curri, cursum, 3. terugloopen (b. v. het water); tp. terug- of wederkeeren; anni recurrentes; ad eandem deditiois condiciones recurrere, (terugkomen op enz.)
- Rēcūro, āre, 1. terugloopen; tp. steeds terugkeeren, b. v. zorg; animo, weder in de gedachte komen, invallen.
- Rēcūrus, us, m. het terugloopen (van het water, der paarden enz.); it. de terugkomst.
- Rēcūro, āvi, ātum, 1. poët. achterover buigen, colla equi; aquas, het water terugleiden.
- Rēcūrvus, a, um, adj. achterover gebogen of gekromd, concha, cornu.
- Rēcūsatio, ōnis, f. eene welgering; sine re-cussatione negotium suscipere.
- Rēcūso, āvi, ātum, 1. iets afslaan, niet willen, eene zaak weigeren; uxorem, munus legationis; aliquid disceptatorem, iemand niet als scheidsman willen hebben; non recuso hoc facere of ne (quin, quo minus) hoc faciam, ik weiger niet dit te doen; ignis alimenta recusat, poët. (welgert).
- Rēcūssus, us, m. het terugslaan.
- Rēcūto, cussi, cussum, 3. poët. 1) terugslaan, terugwerpen; 2) schokken, uterum.
- Rēdambūlo, 1. terugkomen; ambula et redambula.
- Rēdāmo, āvi, ātum, 1. weder, wederzijds beninnen.
- Rēdardesco, z. P. en S. 3. poët. weder ontbranden.
- Rēdārgō, āti, ātum, 3. wederleggen, aliquid, orationem.
- Rēdāuspico, āre, 1. eig. de vogels weder ondervragen; in catenas, (boert.) het voor beter houden, tot zijne ketenen terug te keeren.
- Rēddo, ādī, ātum, 3. 1) teruggeven (b. v. hetgeen men verloren heeft); se convivio reddidit, hij keerde tot den maaltijd terug; tp. aliquid iisdem verhis reddere, iets met dezelfde woorden zeggen (zoo als men het overdacht of van iemand gehoord heeft); aliquid, aan iemand gelijk zijn, iemand voorstellen; ook is het = overzetten (uit de eene taal in de andere); b. v. vurbum pro verbo, woordelijk; 2) iets van zich geven, b. v. sanguinem, bloed braken; janua stridorem reddit, poët., (kraakt); 3)
- geven (hetgeen men iemand verplicht is); rationem, rekenschap; alicui literas, (overhandigen); (poët.) corpus humo, (begruven); morbo debitum naturae, een natuurlijke dood sterven; votum, zijne gelofte voldoen (betalen); poenas, straf lijden, boeten; 4) maken (door iets te veranderen), aliquid placidum, iratum; aver reddidit, poët., maakte hem tot een vogel.
- Rēdēmtio, ōnis, f. 1) het pachten; 2) omkoopung, iudicii; 3) het loskopen (uit de gevangenis of de slavernij).
- Rēdēmtor, ōnis, m. die tegen eene zekere som de verplichting neemt, b. v. om een huis te bouwen, het leger te provianderen = een aannemer.
- Rēdēmtūra, ae, f. het aannemen, b. v. om iets te bouwen enz.
- Rēdēo, āti, (āvi), ātum, 4. 1) weder- of terugkomen of keeren; peregre, van buiten's lands; viam, denzelfden weg teruggaan; tp. ad se of in viam, zich beteren; ad se of ad mores suos of ad ingenium suum, weder op het oude spoor komen, tot zijne vroegere (slechte) denk- en handelwijze terugkeeren; ip gratiam cum aliquo, zich met iemand verzoenen; ad inceptum, (na eene afwijking) den draad van het verhaal weder opvatten; animo, invallen, in de gedachten komen, b. v. redeunt animo illi sermones; ad gladios, naar de zwaarden grijpen; 2) (van inkomsten enz.) inkomen, b. v. ex metallis; 3) zich tot iets uitstrekken, collis ad planitiem redit; tp. a) iemand te beurt, ten deel vallen; b. v. bona ad me redierunt, (zijn op mij vervallen of tot mij gekomen); b) een zekeren uitslag hebben, op eene zekere wijze uitvallen, b. v. res eo of ad eum locum rediit, de zaak is zoo ver gekomen; verba huc redeunt, (komen hier op neer, loopen hier op uit).
- Rēdhībō, āti, ātum, 2. terugnemen (b. v. iets dat men verkocht heeft).
- Rēdhībō, ōnis, f. terugneming, mancipii.
- Rēdīgo, āti, ātum, 3. 1) terug- of ergens heen drijven, hostes ad mare; in exsilium; tp. terugbrengen (in het geheugen, in orde, onder de magt enz.); 2) eig. in 't algemeen heen brengen; tp. a) met geweld iemand tot iets brengen, in servitute, sub imperium; ad inopiam, tot den bedelstaf; b) bewerken, dat zich iets naar onzen wil voegt; quae facilia ex difficillimis animi magnitudo redegerat, hun moed had deze zwaigheden (overwonnen en) in kleinigheden veranderd.
- Rēdimicilium, i, n. een band (om den hals, het voorhoofd enz.); tp. een band, een verblindingsmiddel tusschen personen.
- Rēditio, āvi, ātum, 4. ombinden, omwinden, bekransen (de haren, de slaap van het hoofd met bloemen enz.)
- Rēdimo, ēmi, emtum, 3. 1) weder koopen (een huis enz.); 2) koopen, necessaria; tp. zich verwerven, b. v. iemands genegenheid; 3) tegen eene zekere som iets aannemen om te doen (b. v. om te bouwen enz.); 4) loskopen (gevangenen); se pecuniā a iudicibus; tp. culpam, zijne misdaad weder goed

- maken; flagitium, zich straffeloosheid voor eene (gepleegde) schanddaad kopen.
- Rēdintēgratō, ōnis, f. de herhaling, eijusdem verbi.
- Rēdintēgro, āvi, ātum, i. 1) aanvullen (een leger); 2) vernieuwen, spem, proelium; it. verkwikken, verfrisschen, animum legentis; 3) herhalen, verbum.
- Rēdīpiscor, sci, 3. weder verkrijgen.
- Rēdīrō, ōnis, f. terugkomst; domum, naar huis.
- Rēditus, us, m. 1) terugkomst; tp. gratiae of in gratiam cum aliquo, de verzoening met iemand; 2) het inkomen; de inkomsten.
- Rēdlvīa, z. Reduvia.
- Rēdlvīvus, a, um, adj. lapis, een reeds tot iets gebruikte steen van welke men zich weder bedient.
- Rēdlō, ūi, z. S. 2. (van Oleo) 1) naar iets rieken, vinum; tp. antiquitatem, naar de oudheid; 2) tp. uit iets rieken, (zich doen gewaar worden); ex illius orationibus redolere ipsae Athenae videntur.
- Rēdōmitus, a, um, partic. getemd.
- Rēdōno, āvi, ātum, i. poët. terugschenken of in 't alg. schenken; tp. alicui iram, iemand ten gevalle zijn toorn laten varen.
- Rēdorior, iri, 4. eig. op nieuws beginnen; fila of telas, een weefsel weder losmaken.
- Rēdormō, ire, 4. weder inslapen, paulum.
- Rēdormitātō, ōnis, f. het wederinslapen.
- Rēdūco, xi, ctum, 3. 1) terugbrengen of voeren, aliquem de exsilio; uxorem, eene vrouw weder tot zich nemen; tp. aliquem in gratiam, ad officium, iemand weder verzoenen, tot zijn pligt terugbrengen; aliquid in memoriam, in het geheugen terugroepen; morem intermissum, eene nagelaten gewoonte weder invoeren; 2) terugtrekken, wegtrekken, brachia; tp. animum a re; libertatem, (beperken).
- Rēductō, ōnis, f. het terugbrengen, b. v. eens konings in zijn rijk.
- Rēductor, ōris, m. die iemand terugbrengt, plebis in urbem.
- Rēductus, a, um, adj. eig. teruggebracht; (poët.) vallis, een dal, dat tot diep in de bergen zich uitstrekt.
- Rēdulcēro, āre, i. weder openkrabben.
- Rēduncus, a, um, adj. (poët.) krom, kromd., rostrum.
- Rēdundans, tis, adj. z. v. a. overstromend (een redenaar).
- Rēdundanter, adv. te veel, te woordenrijk, b. v. over eene zaak spreken.
- Rēdundantia, ae, f. eene te groote menigte, overvloed (in het spreken), juvenilis.
- Rēdundātō, ōnis, f. eig. het overstromen; stomachi, oprispen van de maag.
- Rēdundo, āvi, ātum, i. te buiten gaan (van water), overstromen; aquae redundatae, poët., water dat buiten deszelfs oevers ging; tp. redundare civium sanguine, druispen van bloed der burgers; ornatus orationis redundat in aliquo, (is te veel, te groot bij iemand); redundare aliquā re, overvloed van iets hebben; uno digito, een vinger te veel hebben; victoria redundat luctu, de overwinning bevat zeer veel treurigs; re-
- dundare in of ad aliquem, voor iemand daaruit volgen, b. v. gevaar, ongeluk enz.; redymat aliquis etc. = het blijkt dat hij enz., b. v. non igitur reus ex ea causa redundat ille, (het blijkt daaruit niet, dat hij schuldig is).
- Rēduvīa, ae, f. een nijdnagel, de wortel der nagelen; tp. reduviam curare, zich over kleinigheden bekommeren.
- Rēdux, ūcis, adj. 1) poët. die terugvoert of brengt (Jupiter); 2) die terugkeert, exercitus, navis; aliquem reducem facere, iemand terugbrengen.
- Rēfectio, ōnis, f. 1) de verbetering, herstelling (van een gebouw); 2) de herhaling (van een werk).
- Rēfector, ōris, m. een verbeteraar, hersteller, colossi.
- Rēfello, i, z. S. 3. wederleggen, aliquem, mendacium.
- Rēferco, si, tum, 4. volstoppen, aanvullen, horrea, aures sermonibus; Asia referta, het volle, rijke Asie.
- Rēfēro, z. P. en S. 4. 1) terugslaan, aliquem; 2) poët. referri, terugkaatsen (b. v. in een spiegel).
- Rēfēro, tūll, ūtum, ferre, 3. 1) terug- of wederbrengen of -dragen, vasa; manum, pedem, (terugtrekken); se, zich terugtrekken, teruggaan; tp. a) teruggeven hetgeen men kreeg, alicui salutem, iemand weder groeten; gratiam, zijnen dank door daden vergelden; b) iets weder invoeren of voortbrengen, b. v. consuetudinem, (poët.), arma, eene gewoonte weder invoeren, den oorlog hernieuwen; rem judicatam, eene veroordeelde zaak weder voordragen; c) daarvan wegdragen, b. v. eer, schande; d) oro aliquem referre, op iemand (van gelaat) gelijken; e) naar iets beoordeelen, alienos mores ad suos; f) iets betrekkelijk maken op enz., omnia ad voluptatem corporis; hoc ad te refertur, dat betreft u; g) iemand (in zijn spreken) tegenhouden, antwoorden; h) verhalen, berigten, bybrengen, versum Homeri; 2) ergens heen doen; manum ad capulum, de hand aan het geveest slaan; oculus in aliquem, de oogen op iemand vestigen; ut voces usque Romam referantur, (opdat zij klinken of weerklinken tot enz.); referre in rationes, op de rekening brengen; aliquem in numero Deorum, iemand onder de goden zetten; referre, iemand iets voordragen (een voorslag enz.); ad senatum of alleen referre, den Senaat een voorstel doen; tp. animum ad etc., zijne gedachten op iets vestigen.
- Rēfert, rēfūlit, z. S. 3. impers. het heeft betrekking op iemand, het gaat iemand aan; meā, tuā, illorum (sc. causā), het betreft mij, u, hen; magnopere refert id ipsum, juist daaraan is veel gelsgen; tuā quod nihil refert, wat u niet aangaat; magni, parvi refert, er ligt veel, weinig aan gelegen.
- Rēfervō, vi of būi, z. S. 2. weder opwellen, zeer verhit zijn; tp. crimen referens, eene zeer heilige beschuldiging.
- Rēfervesco, vi en būi, z. S. 3. 1) weder op-

Drusen; b. v. het bloed; 2) zijne hitte verliezen, verkoelen, b. v. eens rede.

Resibulo, are, i. poët. losgespen.

Resicco, fecti, fectum, g. 1) weder maken (de wapens enz.); consules, tribunos, (weder verkiezen); 2) herstellen (een gebouw, schip, een zieke enz.); regem, een koning in zijne regering herstellen; flammam, poët.; het vuur weder aanblazen; animum alicujus, iemand weder moed geven; se reficere of reficil, zich herstellen; 3) geld (uit eene bezitting) ontfangen; multum mihi ex possessionibus meis reficatur, ik ontvang veel geld van enz.

Resigo, xi, xum, 3. afscheuren (beelden, de tafels der wet enz.); tp. leges, de wetten krachteloos maken (omdat alsdan de openlijk aangeplakte wetten weder afgenomen werden).

Resingo, ere, 3. poët. herstellen, regna.

Resistus, us, m. de tegenwind.

Respecto, xi, xum, 3. achterover buigen, cervicem; pedem of cursum, poët., terugkeeren; tp. animum of mentem alicujus, iemands gemoed voeren, tot medelijden bewegen.

Reslo, avi, atum, i. tegenwaaijen (als de wind); tp. fortuna reflat, het noodlot is ongunstig.

Resloresco, rti, z. 9. 3. weder bloeijen; tp. (poët.) juventa reslorescit.

Resudo, xi, xum, 3. terugvloeijen.

Resusus, a, um, adj. terugvloesjend, mare.

Resuscillo, avi, atum, i. (eig. weder verwarmen, door warmte weder doen herleven) verkwikken, b. v. een treurende.

Resusdo, fodi, fossum, 3. uit- of opgraven.

Resumator, oris, m. een hersteller, hervormer, literarum senescentium.

Resumidatlo, onis, f. de yrees.

Resumido, avi, atum, i. voor iets vreezen, aliquid; dicere, beschroomd zijn om te spreken; poët.; iets schuwen, het niet kunnen verdragen, b. v. het licht.

Resumo, avi, atum, i. (poët.) hervormen, veranderen; mores depravatos, (verbeteren).

Resovoo, fovi, fotum, 2. (eig. weder verwarmen) doen herleven, ignem; studia prope extincta.

Resractarfolus, a, um, adj. eenigzins twistziek, hardnekkig, dicendi genus.

Resractartus, a, um, adj. twistziek, halstarvig, eigenzinnig, philosophus.

Resragor, atus sum, i. 1) zich tegen iemand bij zijn staan naar een ambt verzetten, hem in den weg zijn; lex petitioni tuae resragata est; 2) in 't alg. wederstreven, er tegen zijn.

Resrenatlo, onis, f. beteugeling, b. v. doloris.

Resreno, avi, atum, i. eig. door teugels tegenhouden; temmen, equum; tp. libidines, alicquem a re, iemand van iets terughouden.

Resrico, ti, z. S. weder openscheuren (eene wond, lidreken); tp. hernieuwen, (het aandenken, de smart enz.).

Resrigeratlo, onis, f. verkoeling.

Resrigeratortus, a, um, adj. verkoelend.

Resrigetratrix, icis, f. verkoelend, natura lactucae.

Resrigero, avi, atum, i. verkoelen, aquam, membra; umbris refrigerari, zich in de schaduw verkoelen; tp. maken dat iemand zijne heyligheid, zijn ijver laat varen; accusatio refrigerata, eene aanklagt, die niet meer met zoo veel drift doorgezet wordt.

Resrigesco, frixi, z. S. 3. verkoelen; cor refrigerat; tp. verkoelen = niet meer zoo driftig of ijverig gedaan worden (als de liefde, eene krijgstoerusting enz.).

Resringo, frégi, fractum, 3. 1) afbreken, Pa-mum; tp. verzwakken, strekken, Achivos, dominationem alicujus; 2) breken, losbreken (eene deur enz.).

Resruglo, fugi, fugitum, 3. 1) terugvlugten, terugwijken, ab aliquo; 2) voor iets vlugten, iets niet hebben of doen willen, aliquid of a re; 3) zijn toevlugt nemen, ad legatos.

Resrugium, i, n. toevlugt, populorum; refugia montium, de vlugt naar het gebergte.

Resrugus, a, um, adj. vlugtend, terugwijkend; subst. een vlugteling.

Resruglo, si, z. S. 2. 1) terug- of wederstralen; 2) (poët.) uitschitteren, verschijnen (als eene ster enz.); tp. uitmunten, in arte.

Resundo, fudi, fusum, 3. 1) teruggieten; aequor in aequor, poët., het water (uit een schip) in zee; tp. teruggeven, vergoeden; 2) (poët.) refundi, zich uitstorten, b. v. tranen langs het gezicht.

Resutatlo, onis, f. eene wederlegging, accusationis.

Resutatus, us, m. = Resutatlo.

Resuto, avi, atum, i. (eig. kokkend water door koud water dempen) stuiten, bedwingen, alicujus conatum, nationes bello; it. ter neer slaan, beschamen, audaciam alicujus; it. wederleggen (den laster enz.).

Regalfolus en Regavfolus, i, m. (een kleine vogel) welligt; een winterkoningje, tuinkoning.

Regalis, e, adj. koninklijk, potestas, ornatus, animus; (poët.) carmen regale, een gedicht; waarin de daden van koningen bezongen worden.

Regalter, adv. 1) koninklijk = met koninklijke pracht; sacrificium conficere; 2) gebledend, medeterachtig.

Regelo, avi, atum, i. weder ontdooijen (den grond enz.).

Regenero, avi, atum, i. weder voortbrengen; tp. vitium, een gebrek weder voedsel geven; avum, zijnen grootvader gelijk zijn.

Regermnatlo, onis, f. het weder uitbotten.

Regermfno, are, i. weder uitbotten.

Regero, gessi, gestum, i. 1) terugdragen, lapides; 2) daar tegen werpen, faces; tp. alicui conyicia, iemand zijne smaadrede teruggeven, beantwoorden; culpam in aliquem, de schuld op iemand schuiven; 3) ergens heen brengen; culmos in acervum; tp. aanrekenen, b. v. in een geschrift.

Regia, ae, f. 1) de koninklijke woonplaats, het paleis, het hof; 2) de zetelstad, hofplaats (residentie); 3) de koninklijke tent in het leger, welligt; het hoofdkwartier; 4) het koninklijk gezin; regiam attingere, met het koninklijk gezin in betrekking staan.

- Rēgle, adv. 1) koninklijk, als een koning; accubare; 2) meesterachtig, b. v. zich jegens iemand gedragen.
- Rēgifice, adv. koninklijk = met koninklijke pracht.
- Rēgificus, a, um, adj. (poët.) koninklijk, lusus.
- Rēgigno, ěre, 3. weder voortbrengen.
- Rēgillus, a, um, adj. koninklijk (kleeding).
- Rēgimen, ĩnis, n. 1) poët. het roer; regimen flectere; 2) tp. het bestuur, de regering, b. v. republicae.
- Rēgina, ae, f. 1) eene koningin; tp. oratio regina omnium rerum; 2) (bij de blijspel-dichters) eene voorname, rijke dame (zoo als wij zeggen: eene prinses).
- Rēgio, ōnis, f. 1) eene rigting, baan, linie, recta; e regione, a) in eene rechte lijn, b) regt tegenover, b. v. eene legerplaats opslaan; 2) de grenzen, greusscheiding; tp. officii; 3) eene landstreek, inhabitabilis; regione occidentis, tegen het oosten.
- Rēgionatim, adv. distriktsgewijze.
- Rēgius, a, um, adj. 1) koninklijk, eens konings, potestas, ornatus; regii, eens konings gevolg; tp. koninklijk = heerlijk, prachtig (b. v. gebouw).
- Rēgluĭno, ĩre, 1. poët., weder ontbinden, losmaken.
- Rēgnātor, ōris, m. poët. een beheerscher, Asiae; it. een bezitter, agelli, van een klein landgoed.
- Rēgnatrix, icis, f. als adj. regerend; domus, het vorstelijke huis.
- Rēgnō, āvi, ātum, 1. heerschen (als vorst), regeren; v. d. ook koning zijn; Romae regnatum est, te Rome hebben koningen geregeerd; tp. a) den meester spelen; Clodius se regnaturum putabat; it. (poët.) vrij, ongebonden leven; b) magtig zijn, veel vermogen, in plebe; c) (van leyentooze dingen, poët.) heerschen; ardor edendi per viscera regnat.
- Rēgnum, i, n. 1) eene (koninklijke) regering; tp. geweld; forense, op het forum (als redenaar); 2) een koninkrijk, rijk, Jugurthae; tp. het eigendom van iemand (b. v. iemands landhuis).
- Rēgo, rexi, rectum, 3. (waarsch. niet van reago, maar verw. met het gr. ῥέγω) 1) rigten (een pyl enz.); tp. goed rigten, naar behooren bepalen, regelen, b. v. de grenzen; 2) sturen, leiden, regeren, equum, habenas; tp. juvenem, republicam; errantem, eenen dwalenden terget wijzen.
- Rēgrēdĭor, gressus sum, 3. teruggaan; tp. in memoriam, zich weder herinneren.
- Rēgresso, ōnis, f. (in de rhetorika) de herhaling van een woord.
- Rēgressus, us, m. de terugreis; alicui regressum dare, poët., iemand de terugreis toestaan; tp. a) het terugkomen = nalaten van iets; regressus ab ira; b) de laatste toevlugt, ad principem.
- Rēgula, ae, f. een regt stuk hout, een paslood; tp. een rigtsnoer, regel, consuetudinis.
- Rēgulāris, e, adj. aes, een metaal, dat zich in staven laat gieten.
- Rēgulus, i, m. dem. 1) een kleine koning; b. v. de beheerscher van eene enkele stad of landschap; 2) een koninklijke prins.
- Rēgusto, āvi, ātum, 1. iets op nieuw proeven; tp. literas, een brief nog eens lezen.
- Rēgyro, avi, ātum, 1. tp. zich in een kring rond of terug wehden (b. v. een oorlog in een land).
- Rēhālo, ĩre, 1. poët. uitdampen, uitwasemen, humorem.
- Rēcūlus, z. Rejculus.
- Rētĕrāto, ōnis, f. de herhaling (eens woords).
- Rēctānĕus, a, um, adj. verwerpelijk, waarop men geen acht moet geven.
- Rējecto, ōnis, t. 1) het wegwerpen, v. d. ook, het vergieten, sanguinis; tp. a) ver-smading (eens regters), van het burgerregt; b) het regt om eenen hooger regter voor zich te verzoeken.
- Rējecto, ĩre, 1. (poët.) terugstooten (als een berg eene stem, terugkaatsen).
- Rējĕcto, jĕci, jectum, 3. 1) terugwerpen, daartegen werpen (een schot enz.); 2) achter zich wegwerpen (b. v. het schild); tp. a) ergens heen verwijzen (eene zaak ter beslissing naar een ander); b) verschuiven tot een ander tijd; 3) terugdrĳven, hostes in oppidum; hostem ab urbe, (verdrĳven, weren); rejici, geslingerd worden (door den storm); tp. rejicere aliquem a libris, (afhouden); 4) van zich werpen, utspuwen, sanguinem; tp. verwerpen, versmadden, conditiones; judicem, eenen regter verwerpen.
- Rējĕculus en Reiculus, a, um, adj. verwerpelijk, mancipia.
- Rēlābor, lapsus sum, 3. (poët.) 1) terugvallen of zinken, b. v. in de onderwereld; tp. weder op iets terugkomen, in praecipua philosophorum; 2) terugvallen, b. v. eene beek; 3) terugkeeren.
- Rēlanguesco, gĭti, z. S. 3. mat worden, verminderen, verslappen; animus relanguescit.
- Rēlāto, ōnis, f. 1) vergelding, gratiae; 2) een verhaal, rerum gestarum; it. een verslag (in den Senaat enz.).
- Rēlātor, ōris, m. 1) poët. een verhalen; 2) die een verslag doet in den Senaat.
- Rēlātus, us, m. de aĳnhaling, vermelding, alicuius virtutum.
- Rēlaxāto, ōnis, f. verligting, ontlasting, animi; doloris, van smart.
- Rēlaxo, āvi, ātum, 1. 1) weder verwijden; alvus relaxatur, (wordt gezuiverd); 2) tp. slap maken, matigen, verzachten, b. v. de strengheid; tristitiam, (verdrĳven); 3) losmaken, se vinculis; tp. se occupatione; animum, zich herstellen.
- Rēlaxus, a, um, adj. los, humus.
- Rēlegāto, ōnis, f. verwijzing, verbanning, civium.
- Rēlego, āvi, ātum, 1. verwijderen; aliquem in exsilium, iemand verbannen; relegatus a ceteris, ver verwijderd van de overigen; tp. a) iets van zich verwijderen, b. v. culpam in aliquem, de schuld (van zich) op een ander schuiven; b) iemand verwijzen; b. v. naar een boek of eenen schryver.
- Rēlego, legi, lectum, 3. 1) poët. weder op-

nemen (b. v. een draad); tp. viam, aquas, eenen weg weder teruggaan, een water weder dooryaren; 2) op nieuw lezen (een boek).

Relentesco, z. P. en S. 3. tp. poët. verslappen (als de Iesde).

Relévo, avi, atum, i. 1) in de hoogte heffen, corpus e terra; 2) bevrijden (iemand van een last, van boezem enz.); tp. lucrum, sitim, aliquem curā; relevari, verligting krijgen, zich herstellen (als een zieke).

Relictio, onis, f. het verlaten; consulis, als men den Consul in den steek laat.

Religatio, onis, f. het aanbinden (der wijn-gaardranken).

Religio, onis, f. (waarschi van religare; dus in 'r alg. iets waaraan men gebonden is): 1) in 't alg. naauwgezetheid, b. v. iudicis; officii, in zijn pligt; 2) naauwgezetheid jegens de goden, godsdienst; 3) religiones, godsdienstige gebruiken; pro religionibus suis, volgens huns godsdienstige gebruiken; 4) de heiligheld (eener zaak, plaats of godheid); it. de onbesprokenheid, vitae; 5) bijgelovige vrees; portenti, voor een voortekken; 6) bedenkelijkheid, zwaarigheid des gewetens; alicui religionem injicere, afserre, offerre; incutere of aliquem religione obstringere, iemand gemoedsbezwaar doen vinden; religio est facere; ik maak mij eene gewetenszaak er van om' het te doen; rem religioni habere of in religionem trahere, eene zaak bedenkelijk vinden; tp. hetgeen zoodanig eene zwaarigheid veroorzaakt; schuld, zonde, inexpiabilis.

Religiose, adv. 1) opzegt, b. v. betuigen; 2) godsdienstig, templum colere; 3) met angstvallig naauwgezetheid (eene zaak behandelen); it. behoedzaam, met zekere angstvalligheid, b. v. eene zaak aanbreven, iets beloven.

Religiosus, a, um, adj. 1) naauwgezet, opzegt, testis; 2) godsdienstig, godvreezend; homines religiosissimi; 3) angstvallig of naauwkeurig in eene zaak (delikaat), auctis; 4) (van zaken) heilig, b. v. een tempel enz.; 5) (van zaken) ongelukkig door herinnering; dies, een boetedag.

Religio, avi, atum, i. 1) vastbinden, b. v. de schepen aan land enz.; 2) op of in de hoogte binden (het haar); 3) (poët.) ontbinden, losmaken, funem.

Relino; livi, itum, 3. eig. iets dat toegesmeerd is openen, welligt ontzogen, opsteken (een val).

Relinquo, liqui, licum, 3. 1) in 't alg. iets achterlaten (= zich daarvan verwijderen) b. v. soldaten, bezetting, een volk als overwonnen; poët. eene streck lands van welke men zich te scheep verwijdert; aliquem relinquere, iemand verlaten, bij welken men blijven moest; aliquem sola tellure, poët. op eene eenzame plaats achterlaten; tp. a) iets laten = verliezen, b. v. vitam, animam; b) iets laten = het overlaan in 't spreken of schrijven; c) iets verlaten, in den steek laten (hetgeen men had moeten beschermen), b. v. aliquem, iemand verlaten,

hem niet hystaan; causam commumem, jus suum, (verlaten); anima of animus relinquit aliquem = het bewustzijn verlaat iemand, hij valt in onmagt; 2) iets overig laten, b. v. graan in eene stad; it. in 't alg. nalaten of achterlaten, b. v. na zynen dood, kinderen, schriften, aandenken, vermogen; aliquem heredem, iemand als erfgenaam na of achterlaten; relinqui, overblijven, b. v. een weg, eene hoop; relinquitur ut etc., er blijft over dat enz.; tp. locum precibus alicujus non relinquere, iemands smeeken geen plaats doen hebben (het zij door iemands smeeken reeds voor te komen, het zij door aan dezelve in 't geheel niet te willen voldoen).

Reliquae, arum, f. het overschot, de overblijfsels, b. v. van het eten, van een leger enz.; tp. avi reliquas persequi, den door zynen grootvader gevoerden oorlog ten einde brengen.

Reliquus, a, um, adj. 1) overgebleven, overig = hetgeen iemand nog overblijft (b. v. de hoop); 2) overig van een geheel, pars hincis; reliquum facere, overlaten, b. v. alicui onus officii; nihil reliqui facere, niets nalaten; it. niets verzuimen; reliquum est ut etc., er is nog overig, dat enz.; quod reliquum est, overigens; in reliquum (sc. tempus), voor de toekomst.

Relucio, luxi, z. S. 2. wederstralen, een weerschijn geven (als een vuur of iets schitterends).

Reluctor, itus sum, i. wederstreven, zich verzetten, zich tegen iets aankanten, alicui.

Reludo, si, sum, 3. daartegen schermsen of spotten.

Remacresco, ui, z. S. 3. mager worden, b. v. door eene ziekte.

Remallico, ere, 3. weder schimpen, kwaadspreken.

1. Remando, avi, atum, i. iemand terugzeggen laten; vergelden.

2. Remando, ndi, nsum, 3. herkaauwen, clibum.

Remaneo, nsi, nsum, 2. 1) terugblijven, domni; 2) overblijven of blijven; pars pontis integra remanebat, (bleef in zijn geheel); animi reinantem post mortem, (= vergaan niet).

Remano, are, i. terugvloeyen.

Remansio, onis, f. het terugblijven (op dezelfde plaats).

Remediabilis, e, adj. geneesbaar.

Remeditor, ari, i. zich weder op iets bedenken.

Remedium, i, n. een middel (een geneesmiddel of elk ander); alicui rei en ad rem, tegen iets.

Remeo, avi, atum, i. terugkeeren; in patriam.

Remitor, mensus sum, 4. 1) (poët.) weder meten, astra; tp. weder overdenken, facta ac dicta sua; 2) terugmeten = teruggaan; iter, denzelfden weg teruggaan; 3) daartegen meten, b. v. zooveel geld geven, als het graan bedroeg.

Remex, Igis, m. een roeistaaf, roeijer.

Remigatio, onis, f. het roeijen.

Remigium, f; n. 1) *het roetsluyt, de rlamen;* (poët.) remigium alarum; 2) *het roeijen;* aquas remigio findere, *de golyven met de rlamen klieyen;* 3) *de roetslaven, het roetvolk.*

Remigo, avi, atum, i. *roeijen, contra aquam.*
Remigro, avi, atum, i. *naar een plaats terugkeeren (om daar te vertoeven),* Roinam; tp. animus mihi remigrat, *ik krijg weer moed.*

Reminisco, z. P. 3. 1) *weder overdenken, b. v. heegee men gedaan heeft;* 2) *zich herinnoren;* aliquid of alicujus rei, *aan iets;* 3) *verzinnen, uitvinden, plura bona.*

Remiscio, scii, stum of xum, a. 1) *weder vermengen;* alicui rei, *met iets;* 2) (poët.) *mengen; innengen, vera falsis.*

Remisse, adv. 1) *bedaard, zacht, b. v. met iemand omgaan;* 2) *tot uitspanning, tot scherts (iets doen).*

Remissio, onis, f. *het nederlaten, superciliorum;* tp. a) *de vermindering, het afnemen (der stem, eener ziekte enz.);* remissionem petere, *(bij de pachtbetalingen) om afslag oorzaken;* b) *de kwijtschelding (eener straf, belasting enz.);* c) *remissio animi, ontspanning der ziel, uitspanning, verzooying;* it, slaphaid, *lafhartige bedaardheid, b. v. bij geleden onrecht.*

Remissus, a, um, adj. 1) *slap (ligchaam enz.);* 2) *bedaard, zacht, homo, frigus;* 3) *zwaar, nalatig, in labore.*

Remitto, msi, missum, 3. 1) *een voorwerp naar die plaats terugzenden, waar hetzelve te voren was;* b. v. pilla, *pijlen op de vijanden terugwerpen;* obsides, nuncium, *(terugzenden);* vocem, poët. *de stem teruggeven, weerklinken;* tp. a) *weder- of daartegen geven, vergelden (iemand een weldaad);* b) *lots (naar iemand) verwijzen;* rem ad aliqueum, *(opdat hij zijn gevoelen daarover zegge);* 2) *iets terug bewegen hetgeen men vooruit bewogen had;* calces, *(van paarden) achteruit sldan;* ramplum, habenas, *(laten schieten, vieren);* brachia, digitum, aures etc., *(laten zakken of hangen);* tp. a) *iets z. v. a. van zich doen,*

b. v. *opinionem animo, een gevoelen opgeven;* b) *iets ontspannen, b. v. animum, se, of remitti, zich uitspanning veroorloven (van den arbeid);* diligentiam, industriam, *en zijnen iver, vlijt verslappen;* de celeritate, *in gezwindheid verminderen;* spes animos a certamine remisit, *(trok de gewoederen van het gevecht af);* se remittere *of alleen remittere, (van omstandigheden) verminderen;* b. v. *de wind, de smart enz. vermindert;* c) *nalaten, opera belli;* d) *nalaten = kwijtschelden, schenken (iemand eene belasting, straf enz.);* memorandum simulatum patriae, *uit liefde tot het vaderland niet meer aan vijandelijkheden denken;* e) *vergeven, alicui injuriam.*

Remollor, itus sum, 4. 1) (poët.) *terugstooten, pondera terrae;* 2) *weder in beweging brengen, arma; terram, (weer bearbeiden),*

Remollesco, z. P. en S. 3. *week worden (als het was door de zon);* tp. a) *verteederd worden, zich laten bewegen, b. v. door*

beden; b) weckelijc, slap worden, ad laborem ferendum.

Remollo, z. P. en S. 4. (poët.) *weder weck maken, artus.*

Remora, ae, f. *vertoef, opanthoud; remoram facere rei, eene zaak tegenhouden, vertragen.*

Remorāmen, onis, n. (poët.) *opanthoud, verandering.*

Remordō, di, sum, a. 1) *weder bijten, alligum;* 2) (eig. bijten); tp. *verontcrusten, cura, desiderium animos remordet.*

Remoror, itus sum, i. 1) *vertragen = tegenhouden, alicujus iter; aliqueum a re, iemand van eens zaak afhouden;* mors, aliqueum non remoratur, *eig. de doodstraf laat iemand niet wachten, d. i. wordt zonder uitstel aan hem volsrokken;* 2) *vertoeyen; intrus, to huis.*

Remōre, adv. *verwijderd.*

Remōdo, onis, f. *de verwijdering eener zaak van zich, criminis.*

Remōtus, a, um, adj. *verwijderd, a conventu;* tp. a culpa, *vrij van schuld;* ab inani laude, *ver van ijdelen lof.*

Remōvō, mōvi, mōtum, a. *wegdoen, verwijderen, aliquid de medio;* se a conspectu alicujus, *uit iemands oogen gaan;* tp. remoto joco, *de scherts aan eens zijde;* se a suspitione removere, *zich van een vermoeden vrij maken;* aliqueum a republica, *iemand van staatszaken verwijderen.*

Remūgo, z. P. en S. 4. (poët.) *terug hrullen, ad verba alicujus;* it. *weerklinken, weergalmen, b. v. de stem.*

Remulcō, si, sum, 2. (poët.) *caudam, (van den wolf) den staart naar achter bulgen, laten zakken.*

Remulcus, i, m. en -um, i. n. *(van rema, een trektouw en trax, trekken) een sleep-touw; navem remulco trahere.*

Remūnerātio, onis, f. *vergelding; benevolentiae, van toegegenheid.*

Remūnōro, atus sum, i. 1) *tot dank beloonen, aliqueum praemio;* 2) (poët.) *(in eene slaabe betrekken) iemand met iets vergelden, aliqueum supplicis.*

Remurmūro, āre, i. (poët.) *marmeren, rulschan (als een bron).*

Remus, i, m. (verpōr) 1) *een riem;* tp. remis velisque, *of velis remisque, of remis venisque, met volle zeilen, met alle mogelijke inspanning (b. v. vlieden, vlieën);* 2) (poët.) *die deelen des lichaams die men bij zweemen of vliegen als riemen gebruikt, b. v. de handen, vlaugels, enz.*

Rēn, rēnis, gew. in pl. *de nieren;* laborare ex renibus, *pijn in de nieren hebben.*

Rēnarro, āre, i. (poët.) 1) *weder verhalen;* 2) *verhalen, factum.*

Rēnascor, natus sum, 3. *weder groeijen, weder ontstaan (als vleugels, eene stad enz.);* tp. bellum renascitur, *de oorlog breekt weder uit.*

Rēnāvigo, āre, i. *terugvaren.*

Rēnidō, z. P. en S. 2. (poët.) *glinsteren (als erts enz.);* tp. *van vreugde lagchen, zich verheugen, b. v. iets gedaan te hebben.*

Rēntor, nlsus en nixus sum, 3. zich tegen iets verzetten.

Rēno, nāvi, nātum, 1. (poët.) weder zwemmen.

Rēno of **Rheno**, ōnis, m. (de naam van een kledingsstuk der oude Duitschers) een naauwe korte mantel, die alleen de schouders en den rug bedekt.

Rēnōdo, āre, 1. (poët.) ontknopen; comam, het haar los laten hangen of waaijen.

Rēnōvāmen, īnis, n. poët. eene vernieuwing, verandering.

Rēnōvācio, ōnis, f. de vernieuwing, mundi.

Rēnovello, āre, 1. weder nieuw of jong maken (een wijnberg).

Rēnōvo, āvi, ātum, 1. 1) vernieuwen, weder herstellen, bellum, templum; se, zich herstellen = weder magtig worden; verkwikken, opbeuren, animum; 2) herhalen (een gezegd).

Rēnūmēro, āvi, ātum, 1. 1) terugbetalen, teruggeven, dotem; 2) vermelden, verhalen.

Rēnūntāto, ōnis, f. eene bekendmaking, een bericht; suffragiorum, van het stemmen.

Rēnūntio, āvi, ātum, 1. 1) mondeling of schriftelijk bericht terug brengen, terugberigten; legationem, over een gezantschap bericht geven; 2) bekend maken, numerum; aliquem consulem, dat iemand Consul geworden is; 3) opzeggen, alicui hospitium, iemand de inwoning; tp. inertiae, zijne traagheid verzaken.

Rēnūntus, i, m. die een bericht terug brengt.

Rēnūo, ūi, ūtum, 3. 1) door wenken afkeuren; 2) afslaan, voor iets bedanken, b. v. voor een maaltijd.

Rēnūto, āre, 1. (poët.) niet willen, weigeren, b. v. iets te doen.

Rēnūtus, us, m. eene weigering door wenken.

Rēor, rātus sum, 2. (van rēo) (eig. rekenen) meenen, het daarvoor houden.

Rēpāgūlum, i, n. een grendel.

Rēpāndus, a, um, adj. naar achteren gebogen, dorsum.

Rēpango, ēre, 8. vast zetten, zetten, b. v. eenen boom.

Rēpārābilis, e, adj. te herstellen, b. v. eene schade.

Rēpāro, ēre, 3. verschoonen, sparen, alicui rei.

Rēpāro, āvi, ātum, 1. 1) zich weder verwerven (hetgeen men verloren heeft); 2) herstellen, vernieuwen, aedificia, classem, bellum; tp. (poët.) verkwikken, verjongen, membra.

Rēpāstīnātio, ōnis, f. het weder omspitten, omgraven, agri.

Rēpāstīno, āvi, ātum, 1. weder omspitten, omgraven, agrum.

Rēpēcto, pexi, pexum, 3. poët. kammen, coma repexa.

Rēpello, pūli, pulsum, 3. terugstooten, b. v. aliquem foribus; it. terugdrifven, aliquem ex urbe, vim vi; (poët.) telum repellitur, het schot kaatst af; tp. a) afhouden, verwijderen, injuriam ab aliquo; aliquem consulatū, verhinderen dat iemand Consul wordt; aliquem a spe, iemand de hoop ontnemen; b) verstooten, versmaden, preces.

Rēpendo, ōdi, nsum, 3. 1) poët. weder toevoegen; pensa, het gesponnene, (hetgeen even als de wol bij de overgaaf gewogen werd); 2) daartegen wegen of betalen; aurum pro capite alicujus, (zoo zwaar als het hoofd weegt); tp. poët. damnum, eene schade vergoeden; gratiam, dank door daden vergelden; 3) (poët.) vrijkopen (een soldaat).

Rēpens, ntis, adj. plotseling, onverwacht, adventus, bellum.

Rēpenso, āre, 1. vergoeden, vergelden, incommodum; merita meritis.

Rēpente, adv. plotselijk, onverwacht, b. v. sterven.

Rēpentino, adv. plotselijk, mori.

Rēpentinus, a, um, adj. plotseling; Venenum, een schielijk werkend vergif; exercitus, een schielijk geworven leger; homo, iemand, die plotselijk en onverwachts tot aanzien gekomen is.

Rēpercussio, ōnis, f. (eig. het terugkaatsen), siderum, de weerschijn der sterren.

Rēpercussus, us, m. het terugkaatsen (der steen); solis, de weerschijn der zon.

Rēpercūto, cussi, cussum, 3. terugslaan, terugdrifven, fontis excursum; vallis repercussa, een dal dat weergalmt (een echo geeft); imago repercussa, een terugkaatsend beeld; tp. aliquem dicto repercutere, (door woorden terugdrifven).

Rēpēro, pēri, pertum, 4. 1) wedervinden, patentes suos; 2) iets ergens vinden, aantreffen; reperiri, in eene zekere betrekking bevonden of gevonden worden = zoo verschijnen, zich zoo vertoonen (b. v. een gevoelen als het beste); 3) vinden, uitvinden (een middel enz.); 4) vinden, erlangen, zich verwerven (een naam, roem enz.)

Rēpertor, ōris, m. (meest poët.) een uitvinder, de oorzaak, medicinae, flagitii.

Rēpētīto, ōnis, f. eene herhaling.

Rēpētitor, ōris, m. (poët.) die iets terugvordert, b. v. het geroofde.

Rēpēto, ūvi of ūi, itum, 3. 1) weder naar iets toegaan, b. v. locum of in locum, tot eene plaats terugkeeren; viam, denzelfden weg teruggaan; tp. a) nog eens aanvalen, b. v. iemand met vergif; b) weder ondernemen, herhalen (iets dat men gestaakt, begonnen heeft, eene bezigheid, gewoonte); pugnam, den strijd hernieuwen; memoria alicujus rei, zich iets weder in het geheugen roepen; c) afleiden, b. v. uit oude tijden zijn geslacht; d) uitwiden in een verhaal; longius, verder; 2) iets weder of terugwenschen, b. v. aliquem, (terugroepen); res, (van de Fetiales), voldoening vorderen; pecuniarum repetundarum reus, van geldafpersing (in een wingewest) aangeklaagd; repetundarum (sc. rerum of pecuniarum) convincti, van geldafpersing overtuigd worden; 3) daartegen vorderen (als vergoeding of loon voor iets); tp. poenas ab aliquo, (eig. voldoening van iemand) zich op iemand wreken, iemand straffen; 4) vorderen, jus suum; rationem ab aliquo, reukenschap van iemand; 5) terug krijgen, urben.

Rēpētūndae, z. bij repeto.

Réplecto, xi, xum, 3. *terug buigen; cauda replexa.*
Répléo, évi, érum, 2. *vullen, snum floribus; tp. a) vervullen, b. v. iemand met vreugde; b) poët. (= supplere), vergoeden, vergelden.*
Réplcātō, ōnis, f. *eene omwenteling, mundi.*
Réplco, ūi of āvi, ātum, 1. 1) *eig. weder uit én vrouwen, opslaan (een boek); tp. memoriam temporum, in het verledene teruggaan; 2) achterover buigen, cervicem.*
Réplumbo, āre, 1. *van lood zuiveren, argentum.*
Répo, psi, ptum, 3. (*ῥῥω*) *eig. in 't alg. zich bewegen, v. d. = gaan; maar vooral, kruipen (van menschen en dieren); tp. (poët.) sermones repentis per humum, (in een platten stijl).*
Répplo, ire, 4. *weder zuiveren, b. v. het graan.*
Répono, pōstū, pōstum, 3. 1) *terugleggen, wegleggen; it. wegleggen (om het te bewaren (b. v. geld enz.); tp. odium, zijn haat voor het oogeblik verbergen; 2) weder op zijne vorige plaats leggen of plaatsen, b. v. boeken, zuilen enz.; tp. a) poët. weder inzetten; aliquem in sceptrā, iemand in de regering herstellen; b) herstellen, reparare, pontes ruptos; c) (poët.) weder voortbrengen; fabulam, een stuk weer ten tooneele voeren; d) weder ter hand stellen, teruggeven, b. v. iemand zijn geschenk; 3) eene zaak in plaats van eene andere zetten, aliud verbum; tp. a) iemand daartoe zetten, aliquem in alicujus locum; b) vergoeden, vergelden, b. v. eene beleediging; c) op zijne beurt antwoorden, alicui idem; 4) (= pono) zetten, plaatsen, leggen, ligna super foco; tellure repositus (poët. voor repositus), = begraven; tp. rem in artis loco reponere, voor eene kunst houden; repositum esse in re, op iets rusten.*
Réporto, āvi, ātum, 1. *terugbrengen of voeren, b. v. een leger enz.; poët. overbrengen (een berigt, eene opdracht enz.); se, = terugkeeren; tp. wegdragen, erlangen, b. v. roem; victoriam a rege, eene overwinning over enz.*
Réposco, z. P. en S. 3. 1) *terugvorderen (iets dat men ons ontrukkt heeft enz.); aliquid ab aliquo of aliquem, iets van iemand; 2) van zijn kant verlangen, gratiam; 3) vorderen, b. v. rekenschap.*
Répositōrium, i, n. *iets waarop bij een maaltijd de spijzen gezet werden.*
Répostor (voor Repositor), ōris, m. *poët. een hersteller, templorum.*
Répotā, ōrum, n. *poët. een feest na eene bruiloft.*
Répraesentāto, ōnis, f. 1) *eig. de vertegenwoordiging, voorstelling, een beeld; 2) eene betaling in baar geld; explicare repraesentatione de etc., iets in baar geld betalen.*
Répraesento, āvi, ātum, 1. 1) *voorstellen, vertegenwoordigen, b. v. zich eenen afwezig; mores alicujus, iemands zeden (door de zijne) voorstellen; memoriam rei, het aandenken aan iets vernieuwen; olei vicem, denzelfden dienst doen als olie; 2) terstond*

volbrengen, verwezenlijken, b. v. zijne belofte, eene straf enz.; pecuniam, in baar geld betalen; ratione medicum temporis, door troostgronden des verstands den genezenden troost des tijds voorkomen.
Répréhendo en **Réprendo**, mdi, nsum, 3. (*eig. van achteren aanvatten*) a) *vasthouden, aliquem pallio, iemand bij den mantel; poët. cursum alicujus; b) terughalen, b. v. eenen vlugteling; tp. wederleggen, overtuigen; it. berisping, aliquem de of in re, iemand over iets.*
Répréhensio, ōnis, f. (*eig. het van achteren aanvatten*); tp. a) *eene wederlegging (in eene rede); b) eene berisping.*
Répréhensio, āre, 1. *weerhouden, b. v. de vlugtenden.*
Répréhensor, ōris, m. (*eig. iemand die een ander van achteren aanvat*); tp. a) *een berisper, delicti; b) een verbeteraar, comitiorum.*
Répressor, ōris, m. *die eene zaak tegenhoudt, caedis.*
Réprino, pressi, pressum, 3. *tegenhouden, stremlen, beteugelen, b. v. iemands vlugt, onstuimigheid, toorn enz.; se, zich inhouden, matigen.*
Réprōbo, āre, 1. *afkeuren, verwerpen.*
Réprōmissio, ōnis, f. *eene wederzijdsche belofte.*
Réprōmitto, msi, missum, 3. 1) *wederzijds beloven; 2) beloven.*
Reptābundus, a, um, adj. *kruipend.*
Reptāto, ōnis, f. *het kruipen, b. v. der kinderen op handen en voeten.*
Reptatus, us, m. *het kruipen.*
Repto, āvi, ātum, 1. *kruipen = langzaam gaan; it. kruipen (als dieren enz.)*
Répubesco, z. P. en S. 3. *weder jong worden, weer sterk worden.*
Républīcāto, ōnis, f. *eene versmading, afwijzing, b. v. van iemand die ons bidt.*
Répubdo, āvi, ātum, 1. *afwijzen, b. v. preces; conditionem, eene voorwaarde verwerpen; aliquem of aliquam, eenen man of een vrouw niet willen trouwen.*
Répubdōsus, a, um, adj. *verwerpelijk, nuptiae.*
Répubdum, i, n. *de ontbinding of scheiding van eene verloving, eens huwelijks; repudium renuntiare alicui, iemand niet willen trouwen; repudium inter uxorem et maritum, eene echtscheiding.*
Répubērasco, z. P. en S. 3. *weder jong worden; tp. weder kindsch worden = even als een kind spelen enz.*
Répuignant, adv. *weerspannig, met weerzin.*
Répuignantia, ae, f. *het strijdig zijn; tp. do tegenstrijdigheid van twee voorwerpen (it. de natuurlijke weerzin, de antipathie van iets); rerum, tegenstrijdigheid van zaken onder elkander.*
Répuugno, āvi, ātum, 1. *wederstand bieden (in den strijd); fortiter; tp. a) zich verzetten, amori, contra, voritatem; non repugno, ik heb er niets tegen; b) (van zaken) wederzijds tegenstrijdig zijn, zich niet laten overeen brengen.*
Répullesco, z. P. en S. 3. *weder uitbotten, weder knoppen krijgen.*

Rēpullūlo, āre, 1. = repullesco.

Rēpūlsa, ae, f. eene vergeefsche bede, afwijzing, het niet wel slagen zijner pogingen (vooral van eerposten); repulsam ferre, re-ferre of accipere, zonder goeden uitslag naar een ambt staan, het niet krijgen, afgewezen worden.

Rēpūlsus, us, m. het terugstooten, het aankaatsen, b. v. van een gedruisch tegen de rotsen.

Rēpūmīcātio, ōnis, f. de polijsting, het afschaven van het ruwe enz.

Rēpūngo, ēre, 3. tp. weer krenken, animum allucius.

Rēpūrgo, āvi, ātum, 1. reinigen, b. v. de straten enz.; tp. (poët.) caelum, den hemel weder helder maken.

Rēpūtiāto, ōnis, f. de overdenking, overweging, beschouwing eener zaak.

Rēpūto, āvi, ātum, 1. 1) rekenen, berekenen, annos; 2) overleggen, overwegen; secum of cum animo suo, bij zichzelf.

Rēquies, ētis en ēi, f. rust, uitspanning, animi et corporis; curarum, van zorgen.

Rēquiesco, ēvi, ētum, 3. 1) rusten, uitrusten, a muneribus; miles requietus, een soldaat, die uitgerust heeft; it. (van dooden) rusten = in 't graf liggen; tp. zijne gerustheid in iets vinden, b. v. in de hoop op iemand.

Rēquiritō, āre, 1. naar iets vragen, res novas.

Rēquiro, sivi, sium, 3. 1) zoeken, aliquid; 2) verlangen; non amplius, niets meer; 3) missen (hetgeen men te voren had); b. v. eene oude gewoonte; it. iets aan iemand missen; 4) weder vragen; 5) vragen, ab of ex aliquo; 6) onderzoeken, b. v. de gronden; 7) berigt inwinnen, krijgen, b. v. waar iemand is.

Res, rēi, f. 1) in 't alg. elk voorwerp, elke zaak, elk ding in de wereld; res javallis, het zeevezen; res rustica, de landbouw; res uxoria, het trouwen; pulcherrime rerum, schoonste der dingen = allerschoonste; pl. a) de wereld = de gang der dingen, de loop der wereld; imperitus rerum; b) de wereld = de landen en de menschen der aarde; urbs romana caput rerum; 2) eene enkele omstandigheid, eene enkele zaak; his rebus, onder deze omstandigheden; ob eam rem of quam ob rem, daarom; res male se habet, het staat er slecht mede; pro re of pro (e) re nata, naar de omstandigheden, naar den toestand der zaak; 3) de wezenlijkheid; re of re verā of re ipsā, inderdaad; quid in re sit, wat wezenlijk is; 4) eene daad. (in tegenoverstelling van raad), aliquem consilio et re juvare; 5) eene daad in 't alg., eene handeling; rem gerere, eene daad verrigten, (in den oorlog van de veldheeren:) den oorlog voeren, kommanderen, (van de soldaten:) vechten; res gestae, daden (in en buiten den oorlog); 6) de zaak = het gevolg, de ondervinding; ut ipsa res declaravit; res eum cautioem lecit; 7) eene zaak = een voorval; mala res, een ongelukkig voorval, een ongeluk; res persicae, de Perzische geschiedenis; 8) voor-

at in plur.) de omstandigheden, betrekkingen, de toestand (van een mensch); res meae etc.; res secundae of bonae, geluk; res adversae of malae, het ongeluk; abi of i in malam rem, loop naar den duivel; 9) eene aangelegenheid, die men met anderen heeft; erat ei res cum exercitu invicto, hij had te doen met enz.; rem componere, eene zaak in orde = ten einde brengen; 10) een rechtsgeding, proces; rem cognoscere; 11) een middel, b. v. qulbuscumque rebus possim; 12) res of res familiaris, het tijdelijk vermogen; rem facere, zich vermogen verwerven; ab re, ten aanzien van het vermogen; res tenuis, behoeftige omstandigheden; 13) het nut, voordeel; ob rem, tot zijn voordeel, b. v. iets doen; in rem esse, nuttig zijn; in rem suam convertere, tot zijn nut aanwenden; ab re, tot nadeel (soms tijds ongepast); cui rei, waartoe? 14) de staatsbelangen, de Staat, res romana; summa rerum, de geheele Staat; it. de oppermagt.

Rēsācro en Rēsēcro, āvi, ātum, 1. iemand van den vloek bevrjden.

Rēsaevio, ire, 4. (poët.) weder woeden; ira resaevit.

Rēsālūtio, ōnis, f. eene wederzijdsche groete, begroeting.

Rēsālūto, āvi, ātum, 1. weerom groeten (poët.) aliquem dominum, iemand als zijnen heer weerom begroeten.

Rēsānsco, ūi, z. S. 3. (poët.) tp. weder gezond worden of genezen; animi error resanuit.

Rēsārclo, rsi, rtum, 4. weder herstellen, lappen (kleederen enz.); tp. vergelden, vergoeden, damnum.

Rēsārrō, ivi, itum, 4. weder ompspitten (het aardrijk).

Rēsācīdo, scīdi, scissum, 3. 1) in stukken scheuren, scheuren (eene brug, eene dijk, dam enz.); tp. scheiden, doen ophouden, gratiam; constituta ab aliquo, iemands inrigtingen te niet doen; 2) weder openscheuren, b. v. eene wond.

Rēsco, ūvi of ūi, itum, 4. en

Rēsācīscō, ūvi of ūi, itum, 3. narigt ontvangen, krijgen, rem of de re.

Rēsācībō, psi, ptum, 3. 1) weder of nog eens schrijven, commentarios; 2) terugschrijven; alicui ad literas, literis of ad epistolam, iemand op zijnen brief; contra orationem, tegen eene redevoering schrijven; 3) schrijven, schriftelijk opstellen; 4) toeschrijven, toewijzen; legionem ad equum, de soldaten van een legioen aan de ruitery toedeelen; alicui argentum, iemand het (te voren van hem ontvangen) geld weder aanwijzen of uitbetalen.

Rēsācībūtum, i, n. (eig. een schriftelijk antwoord) een bevel, last, immite.

Rēsācō, ūi, ctum, 1. 1) afsnijden, truncos; tp. a) wegmaken, verbannen, libidinem; b) poët. verkorten, spem longam; 2) eig. insnijden; ad vivum, eig. tot aan het leven insnijden = zeer nauwkeurig onderzoeken.

Rēsācītō, ōnis, f. het afsnijden, b. v. der wijngaardranken.

D d d 3

- Rēsīda, aē, f. vroemde raket, een kruid hetwelk ontsiekingen enz. doet verminderen.
- Rēsēgnen, īnis, n. hetgeen afgesneden wordt, b. v. van de nagels.
- Rēsēmīno, āre, i. poēt. se, zich uit zichzelf weder voorttellen.
- Rēsēquor, cūtus of qūutus sum, 3. poēt. aliquem; iemand in een gesprek opvolgen, = antwoorden.
1. Rēsēro, āvi, ātum, i. openzluiten, openen, b. v. de deur; it. den mond, de ooren enz.; tp. a) openen = toegankelijk maken, Italicam genitibus; b) (poēt.) openen, ontdekken, oracula.
2. Rēsēro, sēvi, z. S. 3. weder zaaijen.
- Rēsēro, āvi, ātum, i. 1) bewaren, besparen, in aliud tempus; 2) behouden, reddēn, aliquem; 3) behouden; nihil ad similitudinem hominis, niets menscheijks.
- Rēsēs, īdis, adj. 1) hetgeen terug blijft, plebs; 2) werkeloos; reses tempus tērit.
- Rēsēdō, sēdi, sessum, 2. zitten (op den grond enz.); tp. a) zich ter neer zeten of gaan liggen = ophouden (als de wind, toorn enz.); b) (van zaken) terugblijven, blijven zitten; culpa residet; c) op iets beruusten; spes residet in virtute tua.
- Rēsīdo, sēdi, sessum, 3. 1) zich (ergens) nederzetten, (ook om daar te wonen); tp. gaan liggen = ophouden (als de vrees, oorlog enz.); 2) zakken, b. v. een berg; (poēt.) maria in se ipsa residunt, (zinken of vallen weder in zichzelf terug).
- Rēsīdūtis, a, um, adj. achterblijvend, overig, achterstallig, pecunia, simultas; residui nobilium.
- Rēsīgnō, āvi, ātum, i. 1) ontzegelen, b. v. een brief, testament; tp. a) te niet doen, krachteloos maken, tabularum fidem; b) (poēt.) onthullen, bekend maken, fata venientia; 2) (poēt.) teruggeven (hetgeen aan iemand, b. v. het geluk heeft gegeven).
- Rēsīlto, sīlī en īi, sultum, 4. 1) terugspringen, ad manipulos; tp. crimen resilit ab aliquo, de beschuldiging hecht niet op iemand, kan hem niet treffen; 2) (van zaken die uitgerekt zijn geweest) zich terug- of zamentrekken, kleiner worden, b. v. eene hand.
- Rēsīmus, a, um, adj. opwaarts gebogen, b. v. de neus van een aap, os enz.
- Rēsīna, ae, f. (pīrīn) hars.
- Rēsīnācūs, a, um, adj. harsachtig, semen.
- Rēsīnātus, a, um, adj. poēt. met hars besmeerd; juventus, (om daardoor de haren te verilezen en het vel glad te maken).
- Rēsīnōsus, a, um, adj. harsachtig, medicamentum.
- Rēsīpfo, īvi, (īi en īi), z. S. 3. naar iets smaken; picem, naar pek.
- Rēsīpisco, īi (zeldzamer īvi of īi), z. S. 3. weder tot zichzelf komen (uit eene onmagt, uit vrees enz.); it. weder tot zijn verstand komen, verstandig worden.
- Rēsīsto, sīti, z. S. 3. 1) staan blijven, ad fontem; tp. stilstaan, ophouden (in eene rede); 2) weer vasten voet krijgen; nihil est ubi lapsi resistamus; 3) wederstaan, zich verzetten, hostibus, dolori.
- Rēsīvolvo, vi, sīlūtum, 3. 1) ontbinden (de
- botfen enz.); (poēt.) equos, de pīarden uīlīspannen; gleba se resolvit, (wordt los); solīnivem resolvit, (doet de sneeuw smelten); tp. a) ontbinden = doen ophouden, b. v. te-nebras, curas, (verdrījen, verjagen); vectīgal, (afschaffen, opheffen), litem, poēt., een twist eindigen; b) ontbinden = van kracht beroven, verzwakken, verstoppen, b. v. het lichaam door den slaap, door wellust enz.; felicitas illos resolvit; voluptate resolutus; c) (poēt.) ontbinden; tp. pacula nulla resolvent; 2) betalen, argentum.
- Rēsōnābilis, e, adj. poēt. weergalmend, echo. Rēsōno, z. P. en S. 1. 1) weergalmen (als een huls, woud enz. van geschrei); aliquem, poēt. van iemand weergalmen; tp. gloria virtuti resonat, de roem is de weerklank der deugd = volgt de deugd (even als de echo de stem); 2) (poēt.) doen weergalmen, met klank verrullen, lucos cantu; 3) een gedruisch of gegons van zich geven, gonzen (als de byen).
- Rēsōnus, a, um, adj. (poēt.) weergalmend, vox.
- Rēsorbō, z. P. en S. 2. weder opslokken of inzwelgen, fluctus; mare in se resorbetur; flētum resorbere, de tranen met geweld terughouden, z. v. a. insulpen.
- Rēspecto, āvi, ātum, i. 1) terugzien, omzien, ad tribunal; tp. a) poēt. achtslaan op iemand, aliquem; b) daartegen verwachten, b. v. een geschenk.
- Rēspectus, us, m. het terugzien, omzien, incendiorum, naar den brand; tp. a) de beschouwing; nostrī, van ons zelve; b) de betrekking, majestatis; c) het uitzigt op iets = de hoop daarop, victoriae; d) toevlugt, toevlugtsoord, ad Romanos.
- Rēspergo, rsi, rsum, 3. besprengen, manus sanguine; tp. probro respērgi, zich met schande bevelleken.
- Rēsperso, ōnis, f. het besprengen, pigmentorium.
- Rēspersius, us, m. = Respersio.
- Rēspicō, exi, ectum, 3. 1) achter zich zien, omzien, ad aliquem of alleen aliquem; tp. a) overdenken, b. v. het verledene; b) in het oog houden, commoda populi; 2) zien, aanzien, sidera; tp. res ad me respicit, de bezorging der zaak komt op mij aan.
- Rēsprīamen, īnis, n. poēt. de luchtspijp.
- Rēsprīatō, ōnis, f. 1) het ademhalen; v. d. tp. eene pāns in het spreken; 2) de uitwaseming, aquarum.
- Rēsprītus, us, m. het ademhalen.
- Rēsprīro, āvi, ātum, i. 1) ademhalens (tp. a) zich herstellen (van inspanning, vrees, ongeluk enz.); b) (van zaken) ophouden, verminderen (b. v. de hebzucht).
- Rēsplēndō, z. P. en S. 2. poēt. een weerschijn geven (als een zwaard).
- Rēspondēo, ūdi, ūsum, 2. 1) (mondelijk of schriftelijk) antwoorden, literis alijcus; (vooral van zulke, die om eene beslissing gevraagd zijn, b. v. regters, waarzeggers, orakels; v. d.) jus respondere, regt spreken; criminibus respondere, zich tegen beschuldigingen verdedigen; saxa respondent voci, (geven een echo, weergalmen); respondere,

(van aangeklagen, gedagvaard) aan de oproeping voldoen, = zeggen dat men daar is, verschijnen; non respondere, niet verschenen zijn; tp. beantwoorden; optatis, aan den wensch; ad spem, aan de hoop; amor amore, liefde met liefde vergelden; ad tempus, (van de koorts) op het gewone uur komen; alicujus gloriae, iemands roem evenaren; poët. contra respondet tellus, tegenover ligt het land.

Responsio, onis, f. een antwoord; interpretatio indigna responsione, (niet waardig, dat men dezelve beantwoordt of daar tegen spreekt).

Responsio, are, i. (gew. van de rechtsgeleerden en Pontifices) antwoorden, beslissen.

Responsio, are, i. 1) antwoorden; (poët.) weergalmen, b. v. da oever van geschrei; tp. (poët.): eig. spijtig, trotsch antwoord; zich verzetten, weersiaan, cupidinibus; palato, het verhemelte trotseren.

Responsor, oris, m. die antwoordt.

Responsum, i, n. een antwoord (v. d. ook, de uitspraak van een orakel en der rechtsgeleerd.); responsum petere, eene godspraak raadplegen.

Respublica (of als twee woorden, res publica voor populica, eig. de zaken die het volk betreffen), gen. reipublicae, f. het gemeenebest, de Staat (vooral een vrije Staat); e republica, ten voordeele des Staats; tp. a) het bestier des Staats (in oorlog of vrede); rempublicam attingere, staatsambten beginnen te bekleeden; b) de oppermagt in eenen Staat; rempublicam recuperare; c) het vermogen van den Staat; reliquias reipublicae dissipare.

Respio, ti, utum, 3. 1) afkeer hebben; cibum, van eene spij; 2) verwerpen; afkeuren (eene voorwaarde enz.)

Restagnatio, onis, f. het overstromen van water.

Restagno, are, i. 1) overstromen (van water); mare restagnans; 2) van (stilstaand) water overstroomd zijn; locus restagnat, (vormt eene zee).

Restauro, avi, atum, i. 1) weder herstellen (een gebouw enz.); 2) vernieuwen, b. v. den oorlog.

Restitilis, e, adj. (van resto of restituo) hetgeen hersteld wordt, zich weder herstelt (als een boom; akker enz.)

Restillo, avi, atum, i. weder inboezemen (eig. indruppen) (eenigen moed)

Restinctio, onis, f. het leschen (van den dorst).

Restinguo, nxi, nctum, 3. uitblusschen; aggerem, den brandenden dam; tp. dempen, uitdelgen, b. v. stilin, den dorst leschen; odium, cupiditates; omnem sermunculum, wan al het gepraat van einde maken.

Restio, onis, m; een bouwslager.

Restipulatio, onis, f. als men zich iets daartegen beloven laat, de restipulatie.

Restipitor, atus sum, i. zich daartegen laten beloven.

Restis, is, f. 1) een touw, strik; tp. res redit ad restim, het is bij mij tot ophangen

toegekomen, = mijne zaken staan geheel wanhopig; ductare restim, den rondedans (waarby ieder het touw vasthield) aanyoeren, besturen; 2) een blad, b. v. aan knoflook enz.

Restio, are, i. 1) staan blijven; 2) zich verzetten, weigeren.

Restitrix, icis, f. iemand die achterblijft.

Restitio, ti, utum, 3. (van statuo) 1) weder op zijne vorige plaats zetten, statuum; tp. a) weder in zijnen vorigen toestand brengen, herstellen (een gebouw enz.); aciem, den slag herstellen = het wijkend leger weder tot staan brengen; in integram, in den vorigen toestand (zoo als iets was); aliquem ex servitute in libertatem, iemand van de slavernij bevrijden; damnium; (vergoeden, vergelden); aliquem in patriam restituere of alleen restituere, iemand uit zijne ballingschap terugroepen; b) iemand zedelijk herstellen = verbeteren; 2) weder ter hand stellen, teruggeven (iets dat men verloren heeft, ontroofd is); apibus fructuum suum, aan de bijen door rigterlijke uitspraak den hotig toewijzen.

Restitutor, oris, m. de teruggeef (van een huts enz.); it. de herstelling van iemand in zijnen vorigen toestand, v. d. b. v. het terugroepen uit de ballingschap.

Restitutor, oris, m. de hersteller, salutis.

Resto, ti, z. S. I. 1) terugblijven, Romae; 2) overig zijn, overblijven; dona flammis restantia, poët. uit de vlammen gered; restat ut etc., er blijft nog over dat enz.; 3) zich verzetten; in re, in iets;

Restricta, adv. 1) spaarzaam, karig, b. v. prixen, laken enz.; 2) nauwkeurig, gestreng, b. v. iets voorschrijven.

Restrictus, a, um, adj. 1) karig; ad largiendum, in het mededeelen; 2) streng, imperium.

Restringo, nxi, ictum, 3. 1) van achteren binden, manns ad terga; 2) naar achteren trekken; laevam, de linkerhand; 3) beperken, b. v. de uitgaven.

Restudo, are, i. zweten (als de grond).

Restulto, are, i. 1) poët., terug- of afspringen (als een schot van een schild); 2) weerkliken, weergalmen (van geschrei enz.)

Restumo, nsi, nsum, 3. terugnemen; arma, de wapens weder opvatten; libertatem, zich weder in vrijheid stellen; tp. animum, vires, weder moed, krachten krijgen.

Restuo, ti, utum, 3. lostornen, ontbinden; tunica resuta.

Restupino, nsi, nsum, i. 1) achterover buigen of trekken, corpus; aliquem, iemand achterover op den grond smijten; resupinatus, gaarne of dikwijts op den rug liggend (uit luiheid, wakkelijkheid enz.); 2) opblazen, trotsch maken.

Restupinus, a, um, adj. 1) achterover gebogen (hals enz.); (poët.) resupinum aliquem fondere; iemand achterover op den grond smijten; 2) trotsch (zoo als wij zeggen) iemand met een hooge borst).

Resurgo, surrexi, surrectum, 3. weder opstaan (uit het bed enz.); tp. in ultionem, zich weder opheffen tot wraak; amor resur-

- git, poët. (*ontwaakt weer*); res romana resurgit, (*komt weer op*).
- Resuscito**, avi, ātum, 1. poët. weder opwekken, iram.
- Rētardādo**, ōnis, f. vertraging, b. v. eens oorlogs.
- Rētardo**, āvi, ātum, 1. vertragen, tegenhouden, impetum hostium.
- Rētaxo**, āre, 1. berispen, aliquem.
- Rēte**, is, n. een net; tp. (poët.) alicui retia tendere, iemand lagen leggen.
- Rētēgo**, xi, ctum, 3. 1) ontdekken = openen; thecam numariam, zijne geldkist; ensem, poët. het zwaard uit de schede trekken, onbloeuten; 2) ontdekken; openbaren, arcanum consilium.
- Rētendo**, di, sum en tum, 3. ontspannen, b. v. den boog.
- Rētentq**, ōnis, f. (*van teneo*) 1) het terughouden, pecuniae; 2) het vasthouden, aurigae.
1. **Rētento**, āvi, ātum, 1. (*van teneo*) terughouden, tegenhouden, agmen, equos.
2. **Rētento**, āvi, ātum, 1. (*van tento*) (meest poët.) weder beproeven, studium, fila lyrae.
- Rētexo**, ūi, ctum, 3. 1) een weefsel weder lostornen; tp. ontbinden, vernietigen, te niet doen, praetura; 2) poët. nog eens weven, fila; tp. scripta, het geschrevene omwerken.
- Rētīstus**, i, m. een netvechter (*deze zwaardvechters hadden in de rechterhand een net en trachten hetzelfde hunne tegenpartij over het hoofd te werpen, om hem zoo doende op den grond te trekken*).
- Rētīcentia**, ae, f. het stilzwijgen (waar men spreken moest).
- Rētīcō**, ūi, ctum, 3. 2. verzwijgen (*hetgeen men weet of gehoord heeft*).
- Rētīcūlum**, i, n. dema een netje, b. v. om iets in te bewaren.
- Rētīnācūlum**, i, n. een middel om vast te houden, b. v. een teugel, touw, houvast enz.; tp. retinacula vitae, de banden des levens.
- Rētīnentia**, ae, f. tp. herinnering.
- Rētīnō**, ūi, tentum, 2. 1) terughouden, bij zich houden, b. v. zijnen gast; tp. a) iemand bij zich houden, hem (*zijne opmerkzaamheid*) bejzen; liber me retinet; (*poeit mij*); b) tegenhouden = binten de palen houden, betougelen, liberis, lacrymas; c) bewaren, houden, morem; memoriam alicujus rei, het aandenken aan iets bewaren; in vita retineri, in het leven blijven; 2) in 't alg. houden, arcum manu; se domi.
- Rētōndō**, ndi, nsum, 2. vsmāajen, segetes.
- Rētōno**, āre, 1. weergalpen.
- Rētōrquō**, torsi, tortum, 2. terugdraajen of wenden, b. v. het hoofd, de oogen; tp. animum ad praeterita, zijns gedachten op het verledene verjagen; scelus in auctorem, de misdaad (den dood) op den bewerker zelve te huis brengen.
- Rētōrro**, ūi, tostum, 2. droogen, roosten.
- Rētōrresco**, z. P. en S. 3. dor worden, verdroogen.
- Rētōrrius**, a, um, adj. dor, verdord (als planten); tp. eig. door oudardom uitgedroogd, = loos, doortrapt, mus.
- Rētractio**, ōnis, f. eene weigering.
- Rētracto**, āvi, ātum, 1. 1) weder aanvatten, aangrijpen, arma; vulnus, (*weder betasten*); tp. een onderwerp nog eenmaal bij de hand nemen, weder behandelen, causam, leges; librum, (*nog eens lezen*); memoriam, het aandenken vernieuwen; aliquid secum, nog eens iets bij zichzelf overdenken; 2) eig. iets terugtrekken; tp. a) terugnemen = herroepen, b. v. zijne woorden enz.; b) twijfelen, aarzelen, dralen; nullo retractante.
- Rētrāho**, xi, ctum, 3. 1) terugtrekken (*hand, voet enz.*); retracti introversi oculi, diep liggende oogen; fugientem, eenen vlugteling terugbrengen; tp. a) iets terugkrijgen, argentum fugitivum; b) terugtrekken = afhouden; aliquem a studio; c) reddén, ab interitu; d) terugtrekken = iets niet geheel zien of hooren laten, verba; vices ingenii; 2) iemand terugtrekken of voeren, aliquem ad eodém cruciatus; tp. weder voor den dag halen, weder aan 't licht brengen, nomina obliterata.
- Rētrāho**, ūi, ūtum, 3. 1) teruggeven, pecuniam acceptam; 2) iemand doen toekomen (*wat hem behoort*), alicui fructum exactae aetatis.
- Rētro**, adv. 1) (*op de vraag waar?*) yan achteren, achter; in aedibus retro, achter in huis; tp. a) verkeerd, b. v. leven; b) naar achteren = in het verledene; quod retro est, hetgeen verleden is; 2) (*op de vraag waarheen?*) naar achteren, terug (*vlugten enz.*).
- Rētrāgo**, ēgi, actum, 3. (*of als twee woorden retro ago*) terugdrijven; capillos, de haren naar achteren strijken; tp. a) iets z. v. a. naar achteren laten gaan, b. v. iram (= bedaren); b) omkeren, veranderen, ordinem.
- Rētrōcedo** of **Retro cedo**, ēre, 3. teruggaan.
- Rētrōcō** of **Retro eo**, ire, 4. naar achteren gaan, teruggaan.
- Rētrōgradō** of **Retro gradior**, grādi, 3. teruggaan.
- Rētrōgrādus**, a, um, adj. teruggaande, sidus.
- Rētrōlēgo** of **Retro lego**, ēre, 3. terugvaren; litus, langs den oever.
- Rētrorsus** en **Rētrorsum**, adv. terug, veld dare.
- Rētrōversus**, a, um, partic. (poët.) teruggekeerd.
- Rētrūdo**, si, sum, 3. 1) terugstooten; 2) verwyderen, verbergen.
- Rētrūsus**, a, um, adj. tp. verborgen (b. v. wil).
- Rētūdo**, tūdi, tūsum, 3. 1) (poët.) terugdrijven (als de wind de golven); 2) stomp maken, tela, ascias; tp. alicujus ferrum, iemands moorddadig voornemen verjoden; superbiam, den hoogmoed temperen of smulken; alicujus linguam, (*tot zwijgen brengen*).
- Rētūsus**, a, um, adj. stomp, securis; tp. ingenium; cor, een geosloos hart.
- Rēunctor**, ōris, m. diegege, welken een geneesheer tot zalven en inwrijvingen der ziekten gebruikt.

- Rēus**, *i*, *m.* en *Rea*, *ae.* *f.* (welligt van *res* = een regts-geding) 1) een aangeklaagde; aliequem reum facere, iemand aanklagen; 2) schuld van iets, *b. v.* van ongeluk; 3) schuldig om iets te doen; *voti reus*, schuldig zijne geloften te betalen = zijn wensch mdgtig.
- Rēvālesco**, *ūi*, *z.* *S.* 3. weder genezen, weder krachten krijgen (na eene ziekte); *tp.* weder aanzien, magt krijgen, zich van zijn vervallen toestand herstellen (*b. v.* een land).
- Rēvānesco**, *z.* *P.* en *S.* 3. weder verdwijnen.
- Rēvēho**, *xi*, *ctum*, 3. terugvoeren, terugbrengen (de buit enz.); *tp.* tamam; revehi (curru, nave, equo); terugvaren, teruggaan.
- Rēvello**, *i*, *ulsum*, 3. 1) uit- of wegscheuren, telum de corpore, crucem, puerum; *tp.* verdelgen, consulum ex omni memoria; 2) uitscheuren, uitbreken (een slot enz.); (poët.) humum dente curvo, ploegen.
- Rēvelo**, *avi*, *atum*, 1. ontdekken, ontblooten (het hoofd enz.)
- Rēvēnlo**, *vēni*, *ventum*, 4. wederkomen, domum; *tp.* cum aliquo in gratiam, zich met iemand verzoenen.
- Rēvera** of *re vera*, *z.* *Res*.
- Rēverbēro**, *avi*, *atum*, 1. terugstaan; *tp.* iram fortunae.
- Rēvērens**, *tis*, *adj.* 1) eerbiedig, sermo; 2) eerwaardig, nomen.
- Rēvērenter**, *adv.* met eerbied, aliequem alloqui.
- Rēvērentia**, *ae.* *f.* 1) ontzag = vrees, adversus homines; 2) achting = eerbied; aliequi reverentiam praestare.
- Rēvērēor**, *itus sum*, 2. 1) vreezen voor iets, aliequus adventum; 2) achten, hoogachten, virtutem; 3) ontzien, verschoonen, quaerere suos.
- Rēverro**, *ēre*, 3. *tp.* weder weggeven = doorbrengen, verkwissen (hetgeen men zich verworven heeft).
- Rēversto**, *ōnis*, *f.* het terugkomen, febris.
- Rēvorto** (verouderd *revorto*) en **Revertor**, *perfi. reverti* (zelden: *reversus sum*), *inf.* *reverti* (zeldzamer: *revertere*), 3. terugkeeren, ex itinere; *tp.* ad sanitatem, tot beter inzicht; in gratiam cum aliquo, zich met iemand verzoenen; ut ad me revertar, (in eene redey.) om op mij zelve terug te komen.
- Revertor**, *z.* *Revorto*.
- Rēvidēo**, *ēre*, 2. weder naar iemand zien = naar hem teruggaan, ad heram.
- Rēvilasco**, *z.* *P.* en *S.* 3. *tp.* gering worden, zijne waarde verliezen, *b. v.* de deugd.
- Rēvincio**, *nxi*, *ictum*, 4. 1) naar achteren of achteruit binden, manus post terga; 2) in 't alg. binden; trabes introrsus, balken van binnen vastmaken; *tp.* (poët.) boefien, mentem amore; 3) losmaken, ontbinden, aliequem.
- Rēvinco**, *vīci*, *victum*, 3. 1) door tegenbewijzen overwinnen = wederleggen; 2) bevestigen (dat iets zoo is); crimem rebus revictum, eene door daadzaken bevestigde beschuldiging.
- Rēviresco**, *ūi*, *z.* *S.* 3. weder groen worden
- (een voud enz.); *tp.* weder ontluiken (als eene familie enz.); ad renovandum bellum, weer krachten krijgen, om den oorlog te vernieuwen.
- Rēvistō**, *ēre*, 1. weder bezoeken, urbem.
- Rēvisō**, *i*, *um*, 3. weerkomen om te zien, aliequem en ad aliequem; domum, weer te huis komen.
- Rēvivisco**, *rēvixi*, *z.* *S.* 3. weder levendig worden; *tp.* (van zaken) weder herleven (als de jeugd, het verlangen naar iemand enz.)
- Rēvocābilis**, *e*, *adj.* (poët.) hetgeen nog terug kan geroepen worden, telum.
- Rēvocāmen**, *inis*, *n.* poët. de terugroeping; *tp.* het beletten van iets.
- Rēvocāto**, *ōnis*, *f.* het terugroepen, a bello; het afroepen van den oorlog; *tp.* ad contemplandas voluptates.
- Rēvocātor**, *ōris*, *in.* die iemand terugroept, *b. v.* in het leven.
- Rēvōco**, *avi*, *atum*, 1. 1) terugroepen, *b. v.* aliequem ex itinere; aliequem, roepen dat iemand (*b. v.* een zanger, voorlezer, toneelspeler enz.) iets moet herhalen; *tp.* a) iets terugtrekken, *b. v.* pedem, gradum, poët., = teruggaan; vitem, terugtrekken (besnoeijen); b) *z. v. a.* van iets afroepen, d. i. afbrengen, *b. v.* aliequem a seclere; aliequus oculos, iemands oogen van een voorwerp afbrengen; c) iemand *z. v. a.* tot iets terugroepen = daartoe opeischen, *b. v.* ad spem, iemand weder hoop instorten; se ad industriam, weder vlytig worden; d) iets (dat voorheen was) *z. v. a.* weer terugroepen, *b. v.* studia = se ad studia; memoriam aliequus, iemands aandenden hernieuwen; se of se ad se, weder tot bewustzijn geraken; animum, poët., weder moed vatten; e) ergens toe betrekken, *b. v.* aliquid ad suas res; omnia ad scientiam, alles tot de wetenschappen betrekken (in zoo ver dezelve het vorderen); rem ad arbitrium suum, zich in iets eene oordeelvelling aanmatigen; f) iets in eenen zekeren toestand brengen; *b. v.* in dubium, in twyfel trekken; rem ad manus, handgemeen worden; g) iemand verwijzen op iets, *b. v.* ad exemplum, op een voorbeeld; h) *z. v. a.* herroepen; facta, het gedane ongedaan maken; i) poët. afsteden, *b. v.* zijn geslacht; 2) weer of op zijn beurt ten eten noodigen.
- Rēvōlo**, *avi*, *atum*, 1. terugvliegen (als een vogel enz.; *it.* als een pyl enz.)
- Rēvōlubilis**, *e*, *adj.* poët. hetgeen gewenteld kan worden, *b. v.* eene rots.
- Rēvolvo**, *volvi*, *vōlūtum*, 3. eig. terugwentelen; 1) se revolvere of revolvi, (van de sterren; *tp.* van den tijd enz.) terugkeeren, terugloopen; 2) in 't alg. ergens heen zinken of komen; toro revolvi, poët., weer op het bed neerzinken; in aliequem locum, (terugkeeren); *tp.* in luxuriam, weer in weelde vervinken; ad patris sententiam, 's vaders gevoelen omhelzen; 3) (poët.) iter revolvere, den weg teruggaan; 4) librum, een boek ontrollen = lezen (en weder lezen); 5) *tp.* secum, bij zichzelf nog eens overdenken, dicta factaque aliequus.

- Révomo, τί, ἴτιον, 3. *weer van zich geven; uitspurven (iets dat men heeft ingeslokt).*
 Révulsio, ὄνις, f. *het afscheuren, b. v. van een blad.*
 Rex, régis, m. 1) poët. *een bestuurder of geleider, b. v. eens jongelings; 2) in 't alg. iemand die iets bestuurt, d. i. de eerste of yornaamste daarvan is, b. v. rex sacrorum, de aartsofferaar; 3) een regent, koning, (ook in 't alg. een prins), b. v. van een land, een volk; rex deorum hominumque, = Jupiter; aliquem regem appellare, iemand den titel van koning geven; tp. een koning voor iemand (b. v. een groot weldoener enz.)*
 Rhamnisis, Ἰδης, f. poët. *de Rhamnisische godin (Nemesis).*
 Rhamnisius, a, um, adj. *Rhamnisisch (van Rhamnus, een dorp van Attika, waar een beeld van Nemesis stond); poët. Virgo of alleen Rhamnusia, = Nemesis.*
 Rhapsōdia, ae, f. (*ῥαψῳδία*) *eene rapsodie, een boek van de Ilias of Odyssea.*
 Rhēda, ae, f. (*ῥήδα*) *schijnt verw. met ῥῖω, zich bewegen, dus eig. iets dat gaat) een reiswagen met vier wielen.*
 Rhēdārius, i, m. *de voerman of koetsier eener rheda.*
 Rhēnānus, a, um, adj. *Rhijnsch.*
 Rheno, z. Reno.
 Rhēnus, i, n. z. Rhenus.
 Rhēnus, i, m. (*ῥῆνος*) = *vloeyen, dus eig. slechts, eene rivier) de Rhijn.*
 Rhētor, ὄρις, m. (*ῥήτωρ*) *een leraar der wel-sprekendheid; zeldzamer = orator, een redenaar.*
 Rhētorica, ae, of -e, es, f. (*ῥητορικὴ*) of -a, orum, n. *de rhetorica, redekunst.*
 Rhētorice, adv. *redekunstig.*
 Rhētoricus, a, um, adj. (*ῥητορικὸς*) *de redekunst betreffende; ars, de welsprekendheid; libri, boeken over de redekunst.*
 Rheumatismus, a, um, adj. (*ῥευματισμὸς*) *met ziekelyke sappen behèbt, rhumatiek.*
 Rheumatismus, i, n. (*ῥευματισμὸς*) *eene zinking in 't ligchaam, het rhumatismus.*
 Rhinocēros, ὄρις, m. (*ῥινόκερος*) *1) een neushoorn; tp. poët. rhinocerotis nasum liabere, = zeer voorbarig zijn; 2) poët. iets dat uit den hoorn van een rhinoceros is gemaakt (een kuip of kom).*
 Rhēdōpēlus (Eus), a, um, adj. *eig. het gebergte Rhodope betreffende; poët. = Thracisch; vates, = Orpheus; regna, = Thracie.*
 Rhoētēs, a, um, adj. *eig. de Trojaansche stad Rhoeteum betreffende; poët. = Trojaansch; it. Romeinsch.*
 Rhōicus, a, um, adj. *van den verwyboom (z. Rhus).*
 Rhombus, i, m. (*ῥόμβος*, een ruit) *1) poët. de tooverhaspel; 2) de tarbot (een zeevisch).*
 Rhomphaea, ae, f. (*ῥομφαία*) *eene soort van werpspies (of welligt zwaard).*
 Rhonchisso, āre, i. (*ῥονχίζω*) *snorken.*
 Rhonchus, i, m. (*ῥόγχος*) *poët. het snorken; tp. poët. het ophalen van den neus.*
 Rhūs, rhōis, c. (*ῥῖος*) *de smak, verwyboom.*
 Rhythmicus, ὄριον, m. (*ῥυθμικός*) *die in zingen of spreken de maat of gelijke verdeling der deelen in acht nemen.*
 Rhythmus, i, m. (*ῥυθμὸς*) = *numerus, d. i. gelijke verdeling der deelen (vooral in 't spreken) ten aanzien van tijd.*
 Rhythum, i, n. (*ῥυθμὸν*) *een van onder naauw en van boven wyrd drinkvat.*
 Rica, ae, f. (*ῥίκα*) *(is verw. met ricinium) de slutfjerp van de yoorname vrouwen der Romeinen.*
 Ricinium of Rēcinium, i, n. of Ricinus of Rēcinus, i, m. *eene soort van vrouwenmantels in den rouw.*
 Ricinus, i, m. *de schapenluis.*
 Rictum, i, n. z. Rictus.
 Rictus, us, m. *het openen van den mond of der kaken; it. de kaken (ook van dieren).*
 Ridēo, risi, risum, a. 1) *lagchen; it. lagchen = scherzen; alicui, tegen iemand lagchen; tp. poët. lagchen = een lagchend of schoon aanzien hebben (b. v. velden, weder, planten, huls); fortuna ridet, het geluk lacht (is gunstig); alicui aliquid ridet, poët., iets lacht iemand aan = bevalt hem bijzonder; 2) iets of iemand uitlagchen, aver iemand of iets lagchen; 3) iets lagchend zeggen.*
 Ridibundus, a, um, adj. *lagchend.*
 Ridica, ae, f. (*ῥίδικα*) *schijnt verw. met rudis) een vierkante wijngaardstok.*
 Ridicula, ae, f. (*ῥιδικὰ*) *dem. van ridica) eene pin.*
 Ridicūlaria, ὄριον, n. *belagchelyke dingen.*
 Ridicūle, adv. *belagchelyk, om te lagchen (ook = boertig).*
 Ridicūlosissimus, a, um, adj. *superl. om wien men zeer lagchen moet.*
 Ridicūlum, i, n. 1) *een voorwerp om over te lagchen; esse ridiculo, belagchelyk zijn; 2) een snaaksche inval.*
 Ridicūlus, a, um, adj. 1) *belagchelyk (= waardig uitgelagchen te worden); 2) belagchelyk = boertig, snaaksch; it. geestig; subst. i, m. een spotvogel.*
 Rigidus, ὄνις, f. *besproeying (der planten).*
 Rigens, tis, adj. *stijf (van koude); aqua, poët. (koud); saxa, (woest); tp. stijf = gevoelloos.*
 Rigēo, τί, z. S. 2. (*ῥιγῶ*) *eig. stijf zijn van koude; it. geheel stijf zijn, b. v. van ijzer, goud enz.; prata rigent, poët., de velden verstijven (van ijs); tp. verstijven = kaal zijn (b. v. boomen enz.); z. ook rigens.*
 Rigesco, gūi, z. S. 3. *stijf worden (b. v. de klederen van koude); it. stijf staan (de haren).*
 Rigide, adv. 1) *stijf (b. v. mei eene stof overtogen); tp. strak een stijf (b. v. bij iets blijven); 2) geheel regtuit, b. v. iets verpen.*
 Rigiditas, ātis, f. *hardheid (van hout).*
 Rigido, āre, i. tp. z. v. a. *stijf zijn (de deugd).*
 Rigidus, a, um, adj. *in 't alg. stijf = regtuit staande, b. v. zuilen, haren; verv. stijf van koude of door deszelfs hardheid enz.; tp. a) stijf = onverzettelyk (b. v. zin, gezig, onbaatzuchtigheid, een regter); ferre, Getae, poët. (wild, wreed);*

- 8) stijf** \approx *ruw* (standbeelden, zeden); c) poët. *verhard*.
Rigo, α vi, α tum, 1. (gr. $\rho\eta\gamma\omega$, besproeijen)
 1) bevochtigen, besproeijen (b. v. eene rivier dan oever, het gezigt met tranen, een kleeft, het zaad); tp. z. v. a. bevochtigen of *uyersbroemen*, b. v. *corpuscula terram*; 2) ergens heen leiden (eenig vocht), b. v. *sanguinem per venas*.
Rigor, δ ris, m. hardheid, b. v. van het ijzer, der spieren enz.; it. *verstijving van koude of de koude zelf*; tp. *hardheid = onverzettelijkheid (in zijne gezindheden)*; it. *strengheid (eener leersstelling)*; it. *ruwheid of onbevalligheid*, b. v. van een standbeeld, van iemands gedrag enz.
Rigoratus, a, um, adj. *stijf of regt gemaakt (eene sloot)*.
Rigra, δ rum, n. eene bevochtigde streek.
Rigum, i, n. het bevochtigen (d. i. het water zelf).
Rigulus, a, um, adj. 1) bevochtigd (een tuin); 2) poët. *waterrijk*, *amnis*.
Rima, ae, f. ($\rho\acute{o}$ $\rho\eta\gamma\mu\alpha$) een reet, spleet; *Rimas* agere, ducere, *reten of spleten krijgen*; *ignea rima*, poët., een bliksemstraal; tp. *rimam reperire*, (eene uitvlugt).
Rimor, α rus sum, 1. (meest poët.) doorwoelen (de aarde, de ingewanden enz.); tp. *opsoren, uitvorschen (geheimen enz.)*.
Rimösus, a, um, adj. met *reten of spleten* (b. v. een huis, eene deur enz.); *cynta*, eene lekkte boot; tp. poët. *auris*, (die geene gehelmen kunnen bewaren).
Rimula, ae, f. dem. een reetje, spleetje.
Ringot (*ricrus sum*), 3. eig. op de tanden knarsen; tp. *zich in 't geheim ergeren*.
Ripa, ae, f. (is well. *verw.* met $\rho\eta$ = *bies, riet* enz.) de oever eener rivier, zeldzamer: van de zee.
Riparius, a, um, adj. aan den oever zich bevindende, b. v. *hirundo*.
Ripula, ae, f. dem. = *ripa*.
Riscus, i, m. ($\rho\iota\sigma\kappa\omicron\varsigma$) eene kast voor kleederen.
Rislo, δ nis, f. het lagchen.
Risor, δ ris, m. poët. een spotter.
Risus, us, m. 1) het lagchen, gelach (*dikwijls = spotternij*); *ista ad risum*, dit is om te lagchen; *risum edere*, lagchen; *risum captare*, gelach trachten te verwekken; *risu excipere aliquid*, over iets lagchen; *risui esse*, uitgelagchen worden; 2) een voorwerp van gelach, d. i. van spot; *risus sum*, ik ben ten spot.
Rite, adv. op eene behoorlijke wijze (b. v. de zoden eeren enz.); it. op de gewone wijze (b. v. icts doen); it. met regt (b. v. zoo genoemd worden); it. gelukkig (b. v. ergens komen).
Ritjalis, e, adj. de gebruiken betreffende, *libri*.
Ritus, us, m. eene oude wijze van doen bij iets, b. v. bij den godsdienst; *ritu*, op de wijze van, zoo als, b. v. *mulierum*, *fluminis*.
Rivalis, c, adj. 1) in beken levend (een visch); 2) (eig. die eene beek in gemeenschap met een ander op het veld heeft); tp. een mededinger (gewoonlijk een mede-

vrijer; ook gebruikt men het van dieren).

Rivaltas, *atlas*, f. het mededingen, medevrijen.

Rivulus, i, m. dem. een kleine beek.

Rivus, i, m. ($\rho\acute{o}$ $\rho\iota\omicron\varsigma$) eene rivier, beek (ook eene gegravene, dus = een kanaal; it. eene goot); it. eene beek, b. v. van tranen, van wijn, bloed, melk; tp. poët. *rivus fortunac*, de gang der fortuna.

Rixa, ae, f. elke strijd (voor het gerigt, tusschen geleerden, tusschen vijanden, verzoonden of dieren).

Rixator, δ ris, m. een twistmaker.

Rixor, α tus sum, 1. strijden, twisten; tp. *strijden* (als b. v. de herestogten onder el-kander) of *twisten* met iets = *ontevreden zijn daarover*; tp. *rami inter se rixantes*, (die in elkander groeijen).

Rixösus, a, um, adj. *twistachtig*, *korzellig*.

Röbignösus, a, um, adj. *verroest*; tp. poët. *dentis*, (afgunstig).

Röbigo, δ nis, f. 1) de roest van metaal; tp. de roest der ziel = *langdurige werkeloosheid*; it. een vlek, gebrek; 2) iets naar roest gelijkend: a) de brand in het koorn; b) *ruilnis*, b. v. der tanden; 3) de godin, die den brand in het koorn kan beletten.

Röbörus, a, um, adj. poët. van steeneikenhout of hard hout.

Röböro, α vi, α tum, 1. versterken (de leden, den geest enz.).

Röbur, δ ris, u. eig. in 't alg. iets hard; v. d. 1) poët. de harde stam van een boom; b. v. van eenen wilden olmboom; *vervolg-vooral een steeneik*; tp. iets van steeneikenhout gemaakt (bank, ploeg, speer); *vooral eene soort van eykenhout (te Rome) die van binnen met eikenhout planken beschooten was*; 2) de hardheid (van een steen); it. *sterkte*, *duurzaamheid* (b. v. van een schip; tp. van een ligchaam, van den geest); it. tp. het voortreffelijkste, de kern (b. v. der troepen).

Roburneus, a, um, adj. van eiken; *fruges*, eikels.

Robusteus, a, um, adj. van steeneiken of hard hout (b. v. spatken).

Röbustus, a, um, adj. 1) van steeneiken of hard hout (eene deur, een paal); 2) *tp. sterk* (b. v. een mensch, een ligchaam, eene stem, een kwaad, een deel van een leger enz.); *solum*, een vruchtbare grond; *cibus*, (voedend).

Rödo, $\rho\acute{o}$ si, $\rho\acute{o}$ sum, 3. ($\rho\acute{o}\delta\omega$) in 't alg. iets doorknagen of invreten, b. v. de roest het ijzer, eene rivier den oever; *vervolg. iets met de tanden beknabbelen (eene plant, spij)*; tp. a) aan iemand knagen = *heerlasteren*; b) *murmura rodere*, poët., in zichzelf iets mumpelen.

Rögälis, c, adj. den brandstapel betreffende; *flamma*, poët., de vlam eens brandstapels.

Rögätfo, δ nis, f. 1) in 't alg. eene vraag, b. v. in een gesprek; 2) de aanvraag bij het volk, of hetzelfde een voorstel tot eene wet goedkeurt; *rogationem ferre*, een voorstel tot eene wet maken; 3) eene bede.

Rögäfunctä, ae, f. dem. = *rogatio* 1 et 2.

Rögator, δ ris, m. 1) sig. een vrager; a) *comitorum*, die de comitie bestaard; b) *...*

- de Centurien opriep om te stemmen of in later tijd bij de kist stond waarin de stemfelsjes waren (gewoonl. een goed vriend van den kandidaat); 2) een smeekeeling; it. poet. een bedelaar.
- Rogātum, i, n. eene vraag.
- Rogātus, us, m. 1) eene bede, een verzoek; 2) eene vraag.
- Rogātāto, ōnis, f. een voorstel tot eene wet aan het volk.
- Rogāto, āvi, ātum, i. 1) iemand vragen; pisces, hoe duur de visch is; 2) iemand smeeken, verzoeken (b. v. te komen eten).
- Rōgo, āvi, ātum, i. (schijnt slechts eene andere vorm van rego, opy = bewegen, rekenen; dus vooreerst = zich naar iets uitstrekken); 1) halen, b. v. water ergens van daan; tp. een voorbeeld aan iets nemen; 2) iemand vragen (naar zijn gevoel, naar de oorzaak enz.); sententiam rogatus, naar zijn gevoel gevraagd; milites sacramento rogare, de soldaten bij eede verplichten; populum aliquid rogare, aan het volk iets voorstellen, b. v. aediles; legem rogare, eene wet voorstellen; 3) iemand om iets smeeken; 4) (van het volk) iets goedkeuren (eene wet); alicui provinciā, (opdragen).
- Rōgus, i, m. (waarsch. verw. met rego, rigten, dus eig. iets dat opgericht is) eene (nog niet brandende) houtstapel, waarop de dooden verbrand werden.
- Rōmānus, a, um, adj. Romeinsch; tp. more romano, op zijn echt Romeinsch (= regt voor de vuist, opregt).
- Rōmūlūs, a, um, adj. poët. Romulus betreffende; it. Romeinsch; urbs of colles, = Rome.
- Rōralis, e, adj. poët. vol daauw = druipend (water).
- Rōrāri, ōrum, m. jonge soldaten, die achter de Triarri stonden.
- Rōresco, z. P. en S. 3. poët. zich in daauw (= in water) oplossen.
- Rōscidus, z. Roscidus.
- Rōssifer, ōrō, fērum, adj. poët. daauw aanbrengend (b. v. de nacht).
- Rōro, āvi, ātum, i. 1) daauwen; rorat, het daauwt; 2) poët. daauw (= vochtigheid) bevatten, druipen, b. v. vederen, haar; rorantes lacte capellae; poët., (van melk druipend); 3) poët. naar beneden druppelen (b. v. tranen); 4) poët. iets z. v. a. laten neerdruipen; pocula rorantia, (die den wijn z. v. a. slechts bij druppels van zich geven = kleine bekers); roratæ aquæ, (afgedrophen).
- Rōrtulentus, a, um, adj. bedaauwd.
- Ros, rōris, m. (ῥόσος) 1) elk druppelend vocht (b. v. water, tranen, balsem, bloed enz.); it. in 't alg. poët. water; verw. vooral, daauw; 2) ros marinus, rozemarijn.
- Rōsa, ac, f. (ῥόδον) 1) eene roos; in rosa, mat rozen omkransd; mea rosa, (als liefkozing) mijn roosje, mijn liefje; tp. vivere in rosa, jacere in rosa, = zeer aangenaam leven; 2) rozengeur; it. rozenolie; 3) rozerood; 4) een rozenstruik.
- Rōsācūs, a, um, adj. van rozen (b. v. eens kranen, olle).
- Rōsārīum, i, n. een rozengard.
- Rōscidus, a, um, adj. vol daauw; pruina of humor; = daauw; dea, poët., = Aurora; mella, poët., (druipend); folia melle roscida, z. v. a. met honig bedaauwd (bevochtigd).
- Rōsetum, i, n. een rozengard.
- Rōsēs, a, um, adj. 1) van rozen (een kranen); 2) rozenkleurig (b. v. een doek, vooral eenig deel des lichaams, b. v. het gelaat enz.); dea, poët., = Aurora.
- Rōsdus, a, um, adj. = roscidus.
- Rōsō, ōnis, f. (eig. het beknabbelen); tp. het invreten (het ingevreten worden van de darmen enz.).
- Rōsmārinus, i, m. en -um, i, n. rozemarijn.
- Rōstellum, i, n. dem. een snebje.
- Rōstrātus, a, um, adj. met een sneb (= eene naar een sneb gelijkende punt) voorzien, b. v. een sikkell, vooral echter een schip; columna, (met stevens van schepen versierd).
- Rōstrum, i, n. 1) een werktuig om te knagen: (bij de vogels) een sneb; (bij andere dieren) een snuit; (met verachting) ook van menschen; 2) iets dat naar een sneb gelijkt, de punt, b. v. van een krom mes, aan een ploeg, aan lampen, vooral aan schepen; tp. rostra, a) het spreekgestoelte (dat met stevens van schepen was versierd); pro rostris, op het spreekgestoelte (voor het verzamelde volk); b) poët. het verzameldt volk zelf; c) = de vrede.
- Rōta, ac, f. 1) een rad, b. v. der pottebakkers, of het rad, waarop misdaadigers uitgestrekt werden; vooral een wagenrad; poët. een wagen, b. v. rota solis, luciferi; it. het rad van fortuin; 2) de kring dien een rad beschrijft; rota septima, poët., de zevende rondgang in den Circus; poët. de baan eens hemelligchaams.
- Rōtāto, ōnis, f. het ronddraaijen in een kring, b. v. eens cirkels.
- Rōto, āvi, ātum, i. 1) in een kring rondzwaaijen (b. v. een zwaard, iemand enz.); rotari, zich kringvormig bewegen; 2) daaheen rollen (een steen); 3) een rad vormen (de paauw met zijn staart).
- Rōtūla, ae, f. dem. een klein rad.
- Rōtundāto, ōnis, f. eig. het rond maken; linea rotundationis, de cirkeltijn.
- Rōtundātus, a, um, adj. rond gemaakt, rond.
- Rōtunde, adv. tp. aangenaam vloeyend (in uitdrukking).
- Rōtunditas, ātis, f. eene ronde gedaante (van een edelgesteente, blad enz.).
- Rōtundo, āvi, ātum, i. rond maken, afronden (een hout enz.); tp. poët. rond (= vol) maken, b. v. eene zekere som gelds.
- Rōtundus, a, um, adj. rond (b. v. eene bezie); tp. a) (van een kleed) goed passend, sluitend; b) zeer juist in deszelfs deelen (b. v. eene rede; it. van eenen schrijver zelyen) = vloeyend; ore rotundo loqui, vloeyend spreken; c) rond, = zelfstandig, aan wien niets vreemds kleven blijft.

Rubefacio, feci, factum, 3. rood maken (met bloed).
 Rubellus, a, um, adj. roodachtig.
 Rubens, tis, adj. rood (ook van schaamte).
 Rubro, ūi, z. S. 2. 1) rood zijn (van kleur, licht, slagen enz.); 2) blozen.
 Rüber, bra, brum, adj. (ῥυβρός) rood (bloed, kleur, zee enz.); rubrae leges, poët. (met roode titels).
 Rubesco, ūi, z. S. 3. rood worden (van bloed, van de zon enz.); it. blozen (uit schaamte enz.).
 Rubeta, ae, f. een vergiftige kikyorsch, die zich in doornheggen ophoudt.
 Rubetum, i, n. een braambosch.
 Rubëus, a, um, adj. van braamstruiken, b. v. virga.
 Rubra, ae, f. meekrap.
 Rubricundus, a, um, adj. dem. eenigzins rood (van schaamte enz.).
 Rubicundus, a, um, adj. rood (van kleur, in het gezicht), ook = door de zon ge-roost of verbrand; Ceres, poët., roodachtig (= geelachtig) graan.
 Rubridus, a, um, adj. rood of roodachtig.
 Rubigo etc., z. Robigo.
 Rubor, ōris, m. de roode kleur (eener verw, van het gezicht enz.); it. een blos; tp. schaamachtigheid; it. schande.
 Rubrica, ae, f. tedere roode aarde, vooral vermiljoen, rood krijt; tp. de watten (omdat de afzonderlijke artikelen in dezelve met rood geschreven waren).
 Rubricosus, a, um, adj. rood (aarde).
 Rubum, i, n. z. rubus 2).
 Rubus, i, m. 1) eene braamstruik; 2) eene braambezie.
 Ructatrix, icis, f. als adj. poët. oprispig veroorzakend (eene plant).
 Ructo, āvi, ātum, 1. (ῥυκτώ) oprispen; acidum ructat, het zuur breekt hem op; aprum ructare, poët., na gegeten wildzwingen gebrad oprispen; cruor ructatus, poët., uitgespogen bloed.
 Ructor, ātus sum, 1. = ructo; poët. versus, verzen uitbraken.
 Ructus, us, m. het oprispen, opbreken van spijs; fontium, het opborrelen van bronnen.
 Rüdens, tis, m. een sterk touw, vooral voor schepen = kabel; tp. poët. = scheepvaart.
 Rudera, z. Rudus.
 Rüderrätto, ōnis, f. het vervaardigen van een bevoerden grond uit kleine steenen enz.
 Rüderrätus, a, um, adj. met kleine steenen (grün enz.) bedekt, b. v. een veld.
 Rüdëro, āvi, ātum, 1. een geplaveiden vloer maken uit kleine steenen.
 Rüderrätus, i, m. een vechter, die een schermdegen gekregen heeft (= die vrij is).
 Rüdëcūla, ac, f. dem. eene kleine stok (een lepel) om mede om te roeren enz.
 Rüdimentum, i, n. eene eerste proeve, die men van iets geeft (b. v. als redenaar, in den oorlog, in de regering).
 1. Rüdus, c, adj. ruw (b. v. metaal, veld) wol, steen enz.; it. ruw = onrÿp, b. v. eene druif; opus, vestis, capilli, (= onopgevoeld); tp. a) in 't alg. onbedreven in iets, b. v. belli, artis, in iure; animi, poët.,

nog onervaren in de liefde; rudis anni, = de jaren der kindsheid; b) nog niet gevormd of in 't alg. onbeschaafd, b. v. stem enz.; querelae, poët., eenvoudige klagen; c) jong, nieuw, b. v. poët. nati; medicamenta, (nog niet gebruikt).
 2. Rüdus, is, f. (ons roede) een stok (om iets om te roeren enz.); it. vooral om mede te vechten (= een schermdegen; NB. de zwaardschermers kregen er zoodanig een ien teeken hunner vrijheid); tp. rudem accipisse, rudë donatum esse, = van Zekere pligten plegtig vrij verklaard zijn.
 Rüdö, ūvi of rüdi, rüdium, 3. kraken of krassen, een krakend geluid van zich geven, b. v. een schip, menschen, dieren, vooral van eenen ezelt = balken.
 Rüdus, ōris, n. 1) allerhande klein goed, vooral kleine steentjes (kalk enz.); it. puin van gebouwen; it. mortelkalk om b. v. iets te overkleeden, vloersteenen te maken; 2) een vloersteen, plaveisel.
 Rüdëscö, z. P. en S. 3. roodachtig worden (een klomp).
 Rüdö, äre, 1. roodachtig maken (het haar).
 Rüdülus, a, um, adj. roodachtig; subst. een roodkop; pl. -i, die oversten, welke de yeldheer verkoos.
 Rüdus, a, um, adj. rood (bloed enz.); subst. een roodkop.
 Rüdä, ae, f. (van rüo, zamentrekken) de plooi in een kleeid, vooral echter in het gelaat, de rimpel; rugas cogere, poët., een somber gelaat aannemen; tp. a) de ouderdom; it. eene verdrietige luim; b) iets ontstierends, b. v. rugam figere rei, poët., eene zaak eene vlek aanwrijven.
 Rüdätus, a, um, adj. z. v. a. rimpelig (eene mossel).
 Rüdö, āvi, ātum, 1. kreukelen, rimpelen (een kleeid).
 Rüdösus, a, um, adj. rimpelig (wang, bezien, voorhoofd enz.); senecta, poët., de rimpelige ouderdom; tp. poët. rimpelig makend (van de koude).
 Rüdina, ae, f. 1) het ter neer storten (b. v. van den haget); it. het invallen (van een huis); ruina dare, facere, trahere, poët., instorten; ruina poli, poët., de donder; tp. a) de instorting = de ondergang (van eene Staat, van het vermogen enz. (het verlies)); ducere ruina, poët., den dood na zich slepen; b) poët., een misstap; 2) poët. het storten op iemand = de aanval op hem; ruina dare, aanvallen; 3) hetgeen ingestort is, de bouwvallen (eener stad enz.); poët. hetgeen gevallen is zelf, b. v. ruina caeli, = de regen.
 Rüdinosus, a, um, adj. 1) bouwvallig (een huis); 2) poët. hetgeen ingestort is.
 Rüdën, ūnis, n. (oud) 1) = mamma; 2) de keel.
 Rüdëx, ūcis, c. zuring.
 Rüdinnälis, e, adj. herkaauwend (een dicr).
 Rüdinnätto, ōnis, f. 1) het herkaauwen; tp. a) de terugkomst (b. v. des winters); b) gedachten, die iemand steeds voedt; 2) het inwassen (b. v. van de schil eener vrucht tusschen de pitten).
 E c c 3

Rumino, avi, arum, 1. herkaauwen.
 Rumor, oris, m. (eig. een gedruisch: 1) het geraas of geschreeuw = het gerucht van iets; 2) de roep, waarin iemand staat; rumore adverso esse, in een slechten naam staan; rumore secundo, poët., met toezichting; rumori servire, op zijn (goeden) naam bedacht zijn; rumoreo piebis affectare, zich bij het volk bemind trachten te maken.
 Rumpo, rüpi, ruptum, 3. 1) eene zaak van eene andere afscheuren (b. v. een touw van den oever, de kleederen van de borst); 2) iets aan stukken scheuren (= deszelfs deelen met geweld vanéén scheiden) b. v. ketens enz.; colla tauri securi, poët., (afhouwen); ruptum caelum, poët., de gebarsten hemel (bij bliksemen); vomicas, (= maken, dat zij zich openen); bovica, een os doen barsten; ruperunt horrea messes, poët., de oogst doet de schuren barsten; rumpi, barsten of z. v. a. barsten; rumpor, ik mag barsten; agmina media rumpere, poët., midden door het leger heenbreken; Alpes, poët., door de Alpen heendringen; tp. a) iets, dat tot nu toe duurde, doen ophouden, afbreken, b. v. de slaap; reis, woorden, eene omarming, het zwijgen; moras of moram, poët., het uitsel afbreken = gien; b) iets schenden (een verbond, het recht); testamentum, (van deszelfs kracht berooven); 3) iets voor den dag doen of laten komen; se rumpere, doorbreken (regen, rivieren, stralen); turbo ruptus, (losgebroken); tp. iets voor den dag laten komen = laten hoorren, b. v. eene stem, klagt.
 Rumpöniētum, i, n. een met lage boomen bezette wjnberg, waar de ranken van den eenen boom tot den anderen getrokken worden.
 Rumpöñus, a, um, adj. datgeen, waaraan de ranken zich vasthechten, om van den eenen tot den anderen boom getrokken te worden, arbor.
 Rumuscülus, i, m. dem. = rumor.
 Runa, ae, f. eene soort van wapentuig.
 Runcäto, önis, f. 1) het uitwieden van onkruid; 2) het uitgewiede onkruid.
 Runcätor, öris, m. iemand die onkruid uitwiedt.
 Runco, ävi, arum, 1. uitwieden (onkruid); poët. glad plukken (een deel des lichaams).
 Ruo, rüi, rütum en rütum, 3. (opöw) 1) poët. met geweld nederscheuren (b. v. een wind de schepen, de zeilen, iemand op den grond); cumulos arenae, poët. (nederscheuren = efen maken); ruit caesa, hetgeen niet klink- en nagelvast is; tp. ruere republicam, (omverstoren); 2) poët. met geweld uitscheuren = omwroeten, b. v. de winden of een schip de zee; nubem ad caelum, (opvoeren); 3) afstoren (rivieren van de bergen, regen van den hemel); it. instoren (een huis enz.) of nederstoren (gedooiden); ruit aether, poët., de hemel stort zich uit; tp. te gronde gaan; it. poët. voorbijgaan (de lente), of ondergaan (de zon); 4) uitstoren (uit de deuren);

tp. poët. te voorschijn komen (b. v. een stem, de dag, nacht enz.); 5) ergens invallen (in zijn zwaard, in de stad, in het gevecht); tp. in iets loopen = snel en zonder overleg handelen; it. in iets ongelukkig loopen (in zijn verderf).
 Rüpes, is, f. eene steile rots; it. een klip.
 Ruptor, öris, m. tp. een verbreker, pacis, foederis.
 Rürcöla, ae, adj. 1) het land ploegend, bos; subst. -ae, landlieden; 2) poët. het land bewonend, Ceres; deust, = Priapus.
 Rürigönae, arum, c. poët. de landlieden.
 Rürö, äre, 1. op het land leven.
 Rursus en Rursum, adv. 1) terug, b. v. vallen, gaan; rursum versum, achteruit; rursus prorsum, achteruit en vooruit; 2) weder, wederom, = integendeel (b. v. iets begeren en dan weder versmaiden); 3) weder = nog eens, b. v. zeggen, aanvatten.
 Rüs, rüris, n. (waarsch. verw. met ä Rupa) 1) het bouwland, veld; rura, poët., de velden; 2) het veld, het land (in tegenoverstelling van de stad); rure of ruri, op het land; it. uit het land, b. v. gaan; rus ire, naar het land gaan; tp. poët. het land = het boerenwezen.
 Ruscum, i, n. of -us, i, f. de muizedoorn.
 Russus, a, um, adj. rood, velum.
 Rusticänus, a, um, adj. het land betreffende (in tegenoverstelling van de stad); vita, het landleven; subst. i, m. een landbewoner, landman; tp. rusticanum, boersch.
 Rusticäto, önis, f. 1) het leven op het land; 2) de landhuishoudkunde.
 Rustice, adv. landelijk, boersch, b. v. spreken; tp. boersch = onbeschaafd.
 Rusticitas, ätis, f. 1) landelijke eenvoud of openhartigheid; 2) het boerenwezen, onbeschaafdheid (in zijn gedragen); tp. ongepaste bloedhartigheid.
 Rusticor, ätus sum, äri, 1. 1) op het land leven; 2) landbouw uitoefenen; it. zelf den veldarbeid verrigten (als b. v. slaven).
 Rusticulus, i, m. dem. = rusticus.
 Rusticus, a, um, adj. 1) het veld en deszelfs bearbeiding betreffende; instrumentum, bouwgereedschappen; opus rusticum, veldarbeid; 2) landelijk (in tegenoverstelling van stedelijk) b. v. vita; praedium, een landgoed; numina, landelijke godheden; homo of alleen rusticus, een landman; colona, poët., eene boerin; sedulitas, poët., naarstigheit der landlieden; tp. landelijk, ongekunsteld, b. v. veritas; 3) boersch = ruw, onbeschaafd (zeden, gedicht enz.); non rusticus hospes, (niet onbeschaafd); pudor, ongepaste of kompe beschoomtheit; subst. -us, i, m. een boer = een onbeschaafd mensch; poët. rustica, die van geen lefde weet, van dezelve afkeerig is.
 Ruita, ae, f. (pöru) wjnruis (een bitter kruid); tp. het onaangename (in een persoon of van hetgeen dezelve zegt).
 Rütäbülum, i, n. een pollepel.
 Rütäcöus, a, um, adj. van wjnruis.
 Rütätus, a, um, adj. met wjnruis vermengd of verserd.
 Rütäus, ätis, adj. roodachtig, arma, color;

Rutilatus, a, um, adj. roodachtig (haar);
 Rutillesco, z. P. en S. 3. roodachtig worden
 (een dier).
 Rutilo, avi, atum, i, 1) rood of roodachtig
 maken (het haar); 2) roodachtig glinstere-
 ren (b. v. wapens).
 Rutilus, a, um, adj. rood, roodachtig (vlam,

bloed, haar, manen); caput, een hoofd met
 rood haar; poët. blinkend, glinsterend (een
 pantsier).

Rutrum, i, n. 1) eene soort van schoffel;
 2) de troffel.

Rutila, ae, f. dem. een weinig wijnruit.

S.

Sabellus, a, um, adj. poët. Samnitisch.

Sabina, ac, f. de zeyenboom of zavelboom.

Sabnius, a, um, adj. Sabynsch; bacca, =
 de oljff.

Sabulo, onis of Sabulum, i, n. zandgrond,
 of in 't alg. zand.

Sabulosus, a, um, adj. zandig, terra.

Sabura of Sabura, ae, f. scheepszand (bal-
 last).

Saburatus, a, um, adj. tp. dik aangevuld
 (met spijis en drank).

Saburo, are, i. met zand of ballast beladen.

Sacellus, i, m. dem. een zakje, kruidzakje.

Saccharum, i, n. (σακχαρον) rietsuiker (het
 uit het bamboesriet uitzwettende sap).

Saccherium, i, n. de zak (b. v. in een kleed)
 waarin men den geldbuil stak.

Sacco, avi, atum, i. doorziften, doorzigen,
 (door grof lijnwaad) b. v. aquam, vinum
 etc.

Sacculus, i, m. dem. een zakje (voor geld);
 tp. eene kleine som gelds.

Saccus, i, m. (een bûna in alle talen aan-
 wezig woord) een zak (voor geld, graan,
 om iets door te zigen).

Sacellum, i, n. dem. eene kapel.

Sacer, cra, crum, adj. (van *āco*, schuwen)
 1) heilig (van zaken en personen), b. v. vates,
 aedes; lex, eene wet, op welke over-
 treding de doodstraf staat; silentium, een
 heilig, een eerbiedig stilzwygen; 2) heilig
 = eenen god gewijd (b. v. een dag, boom
 enz.); in sacro esse diis, den goden
 geheiligd zijn; tp. pugio sacer magno ope-
 ri, (tot een gewichtig werk bestemd); z.
 Sacrum; 3) den (onderaardschen) goden ten
 offer gewijd, caput Jovi sacrum; is sacer
 esto, hij zij vervloekt; tp. heilloos, af-
 schuwelijk; auri sacra fames; sacer nepoti-
 bus cruor, (hetwelk voor de naneeyen ver-
 derfelijk was).

Sacerdos, otis, m. en f. een priester, eene
 priesteres.

Sacerdotalis, e, adj. de priesters betreffende,
 priesterlijk.

Sacerdotium, i, n. 1) het priesterambt, de
 waardigheid van priester; inire, bekleeden;
 2) = Auguratus.

Sacroma, atis, n. (σάκρωμα, dorisch: σάκρωμα)
 het tegenwigt, evenwigt.

Sacramentum, i, n. 1) een burgerlijk regts-
 geding (waarbij eene som gelds geregte-
 lijk neergelegd wordt); 2) een eed, vooral een
 eed van soldaten; sacramento of sacramen-
 tum dicere, de krijgseed doen, op het vaan-
 del zweren; sacramento adigere, rogare, op
 het vaandel laten zweren; tp. de krijgs-
 dienaar.

Sacrarium, i, n. 1) eene plaats, waarin de
 heilige zaken werden weggelegd; 2) eene
 kapel (of in 't alg. eene plaats waar de
 godsdienst uitgeoefend werd); sacraia Di-
 tuis, de onderwereld; tp. een heiligdom (des
 verstands, der natuur enz.)

Sacratus, a, um, adj. geheiligd, heilig, ca-
 put, dies, numen.

Sacricola, ae, m. en f. (= sacra faciens)
 hij of zij die de offers bezorgt.

Sacrifer, fera, ferum, adj. heiligdommen dra-
 gend (een schip).

Sacrificialis (of -ialis), e, adj. de offers be-
 treffende.

Sacrificatio, onis, f. het offeren.

Sacrificium, i, n. een offer; facere cum etc.;
 iets offeren.

Sacrifico, avi, atum, i. offeren, mustum,
 suem, hostiis.

Sacrificulus, i, m. dem. een offerpriester
 (gew. met verachting); rex, de offerkoning,
 die in plaats der koningen offerde.

Sacrificus, a, um, adj. 1) offerend; 2) het
 offeren betreffende; ritus, offerplegtigheden;
 dies, de dag waarop geofferd werd; os, de
 taal der priesters.

Sacrilegium, i, n. tempelroof; tp. schending
 van heilige gebruiken.

Sacrilegus, a, um, adj. een tempelroover; tp.
 a) die de betamelijke gebruiken jegens de
 goden schendat; b) heilloos, vervloekt (b. v.
 hand, tong, kunst enz.)

Sacro, avi, atum, i. 1) heiligen, wijden (aan
 de goden), laurum Phoebo, aras; caput ali-
 cujus, (den dood wijden); sacrare votum,
 een temdel, die iemand volgens zijne ge-
 loste had gesticht, inwijden; tp. iemand
 iets wijden, b. v. honorem; 2) heiligen =
 onschendbaar maken, foedus etc.

Sacrosanctus, a, um, adj. onschendbaar, hoog-
 heilig (b. v. zekere overheidspersonen); tp.
 in 't alg. hetgeen men niet schenden mag,
 eerwaardig, possessio, memoria.

Sacrificio, z. Sacrificio.

Sacrum, i, n. iets dat heilig, aan de goden
 gewijd is; sacrum accendere, (een offer);
 sacra, eene offerhande; sacra facere, offe-
 ren; inter sacrum et saxum stare, (een
 spreekwoord) tusschen deur en dorpel ste-
 ken (zeer in het naauw zijn); hereditas
 sine sacris, voordeel zonder bezwaren, lus-
 ten zonder lasten; tp. sacrum of sacra, een
 heiligdom; b. v. literarum; sacra Maronis,
 de (heilige) gedichten van Virgilius.

Saeclum, z. Seculum.

Saeularis, Saeculum, z. Secularis etc.

Saepe, adv. dikwijls; saepius mense, dikwijls
 in de maand.

Saepēndmēro, adv. dikwyls.

Saepes, z. Sepes.

Saepicūle, adv. dem. tamelyk dikwyls.

Saeta, z. Seta.

Saeve, adv. woedend; multa saeve factitare, vele onzinnige daden doer; saevissime caudere, onverdragelyk heet zijn.

Saevīdīcus, a, um, adj. hetgeen in toorn gezegd is, hard, dicta.

Saevio, ivi of Yi, itum, 4. woeden, razen (van menschen, dieren, winden, van de liefde enz.); ursi saevijunt, (brullen); leniter saevire, zyn toorn matigen, betugeten.

Saeviter, adv. = Saevic.

Saevitā, ae, f. woede, al te grootte hevigheid (van een mensch, eener hartstogt, eens oorlogs, eens diers, des winters, der zee enz.); saevitia ingenii, hardvochtigheid, gruwzaamheid; annohae, duurt.

Saevitias, ēi, f. = Saevitia.

Saevus, a, um, adj. 1) woedend of in 't alg. zeer hevig of onstuimig (dieren, menschen); tp. hartstogten, wind, koude enz.; verba, bijtende woorden; somnia, pijnigende droomen; saevae mensae, (waarop menschen-vlesch voorgezet is); saevus Orion, (die storm aanbrengt); funera, (schrikkelijk om te zien); saevior fictus, hevig geweest; eveniunt alicui saeva, ongelukken komen iemand over; 2) geweldig of magtig, b. v. falx, tridens; Aeneas saevus in armis; Hector, (de dappere).

1. Sāga, ae, f. 1) eene schrandere vrouw = 100veres; 2) eene koppelaarster.

2. Sāga, z. Sagum.

Sāgāctas, ātis, f. eig. de scherpe reuk der honden; tp. in 't alg. de aandoenlykheid der zinnen; it. schrandereheid, scherpzinnigheid.

Sāgācter, adv. scherp (van de zintuigen, vooral van dieren); tp. scherpzinnig, b. v. perspicere.

Sāgātus, a, um, adj. in een krygsmantel of Sagum.

Sāgax, ācis, adj. (van dieren en van de zintuigen enz.) ligt iets opsporend en merkend; canis, nasus, palātum; tp. (van menschen en van het verstand), schrandere, scherpzinnig; sagacissimus prodigiorum, zeer bedreven in het verklaren van enz.

Sāgēna, ae, f. (σαγννη) een zeegen of sleepnet.

Sāgēna, ae, f. (van σαγννη) 1) voedsel (voor menschen en dieren); 2) bijz. mest, mesting (van het vee); 3) vetigheid, corporis; 4) een gemest dier.

Sāgimātio, onis, f. het mesten.

Sāgino, āvi, ātum, 1. 1) in 't alg. voederen (menschen en dieren); 2) bijz. mesten; tp. sanguine reipublicae saginari.

Sāgilo, ire, 4. opsporen (als een brak).

Sāgitta, ae, f. 1) een pyl; cupidineae of Veneris sagittae, liefde-pylen (= liefde); tp. de bovenste spits aan de jonge takken der wijngaardranken of aan de boomtakken; 2) de pyl (een gestarnte).

Sāgittārius, a, um, adj. de pylen betreffende; calamus, (goed voor pylen); subst. -us, i, m. een boogschutter.

Sāgittātus, a, um, adj. aan pylen gelijk; savia, kusjes.

Sāgittifer, fēra, fērum, adj. 1) pylen dragend of in zich bevatend, pharetra; 2) er-yaren in 't schieten met pylen.

Sāgitto, āvi, ātum, 1. met pylen schieten.

Sāgmen, inis, n. de heilige graszode (die de Petrus als teeken zijner zending droeg, en waardoor hij bij de vyanden onsehendbaar was).

Sāgūlarus, a, um, adj. in een Sagulum gekleed.

Sāgūlum, i, n. een mantel (op reis, in den oorlog, vooral voor gemeene soldaten).

Sāgum; i, n. (waarsch. van σαγννη) een (dikke, wollen) mantel op reis, in den oorlog; tp. saga sumere, ad saga ire, zich tot een (naburigen) oorlog uitrusten.

Sāsus, a, um, z. Satura.

Sāl, sālis, m. en n. pl. m. (ἅλα) zout; sale aspergere aliquid, iets inzouten; tp. (m. zeer dikwyls in plur.) a) geestigheid, schrandereheid (in het spreken enz.); b) schrandereheid, list; c) een goede smaak, zichtbaar b. v. in gebouwen; 2) het zoute zee-water = de zee; campi salis, het pekelyeld; 3) tp. de natuurlijke prikkeling, b. v. tot honger, dorst.

Sālāctas, ātis, f. geltheid.

Sālācon, onis, m. (σαλακων) een grootsprekend, hoogmoedig mensch.

Sālāmandra, ae, f. (σαλαμάνδρα) de salamander (eene soort van vergiftige hagedissen).

Sālāpūtium, i, n. een dwerg (Liliputer).

Sālārīum, i, n. eig. geld voor zout; tp. een geschenk; it. bezolding.

Sālārīus, a, um, adj. het zout betreffende; annona, belasting op 't zout, of jaarlijks inkomen van het zout; salaria (via), de zoutweg (van Rome naar het Sabijnsche land); subst. -us, i, m. een koopman in zouten visch; z. ook Salarium.

Sālax, ācis, adj. 1) geil; 2) geltheid verwekkend (eene plant).

Sālēbra, ae, f. een hobbelig of oneffen oord; tp. het ruwe, oneffene, verward in eene rede, in een gedicht.

Sālēbrōsus, a, um, adj. hobbelig; tp. (van eene rede) stootend of verward.

Sālgāma, ōrum, n. (σαλγάμα) ingemaakt goed.

Sālgāmārtus, i, m. iemand die ingemaakt goed verkoopt.

Sālīaris, e, adj. de Saliers betreffende; carmen, (hetwelk zij jaarlijks zongen); tp. dapes, heerlijke spijs.

Sālīctum, i, n. een wilgenbosch.

Sālīfōdīa, ae, f. eene zoutgroeve.

Sālīgnēus, z. Salignus.

Sālīgnus, a, um, adj. van wilgen, lectus, crates.

Sālīi, ōrum, m. eig. de springers; de Saliers (vooral de priesters van Mars, die de heilige schilden bewaarden en op zekere tijden dansend de stad doorgingen).

Sālīllum, i, n. eed. een zoutvaatsje; tp. sallillum animae, = anima et spiritus, (omdat het lichaam door de ziel z. v. a. voor bederf bewaard wordt).

Sālīnac, ārum, f. zoutgroeven; tp. = voorraad van geestige gezegden.

Sālīnārtus, a, um, adj. = ad sal pertinens.

Salsum, l, n. een zoutvat.
s. Salto, lvi of yi, itum, 4. z. Salsus.
Sälfo, üi (ü), salcum, 4. (verw. met *ζαλομαι*) 1) springen (van iets af, in iets); 2) huppelen, ergens afhuppelen (een dier); 3) quando salit; it. (van dingen) opspringen (b. v. het kloppen van de pols, het spatten van zout in het vuur); 3) snel te voorschijn komen (planten, water).
Sälsubtilus, i, m. een dansende Saller.
Sälhtira, ae, f. wilde innaken met zout.
Sälhunca, ac, f. *hölde nardus* of celtische spikenard.
Sälhus, a, um, adj. als een Saller, z. Sali.
Säliva, ae, f. (verw. met *εὐ σαλον*) 1) het speeksel; arcanæ salivæ, bezooiering (door speeksel); tp. a) begeerte, eelust; mercu- rialis (poët.), naar winst; movet mihi ali- quid salivam, iets doet mij wateranden; 2) de smaak van zekere dingen, b. v. van den wijn; 3) het stijmige aan zekere dieren of zaken, b. v. aan slakken, aan honig enz.
Sälivarius, a, um, adj. naar speeksel gelijkend, stijmig.
Sälivatum, i, n. (waarsch. een stijmdrank, of in 't alg. een kwijlmiddel).
Sälivo, arc, x. 1) van zich geven (een vocht); 2) door een stijmdrank genezen, pecus.
Sälivus, a, um, adj. vol speeksel, stijm- achtig.
Sälix, icis, f. (*Salix*) de wilg, de wilgen- boom.
Sälto, z. Salio.
Sälmacidus, a, um, adj. zuur en zout tevens, aqua.
Salmo, önis, m. een zalm.
Sälamentarius, a, um, adj. wat ingezoute visschen betreft; vasa, vaten daaryoor; subst. -us, i, m. een handelaar in zoute visch.
Sälamentum, i, n. 1) vischnat; 2) ingezou- ren visch; salsamenta reficere, (nog eens in- zouten).
Salse, adv. geestig.
Sälstago, ynis, f. het zoutachtige, b. v. eener vrucht.
Sälstüdo, ynks, f. en
Sälstigo, ynis, f. zout water, dat geen kracht genoeg heeft om in zout over te gaan; it. in 't alg. het zoute.
Sälstira, ae, f. het inzouten (van vleesch).
Sälsu, a, um, adj. 1) gezouten (door kunst), b. v. spijs; fruges salsæ = mola salsa; salsa, ingezouten goed; tp. smakelijk; 2) zout (van natuur), b. v. tellus, aqua, sal; salsus fluctus, de zee; tp. zout = scherp, bij- zand, b. v. sudor, lacrymæ, rubigo; tp. a) geestig, scherpzinnig, homo; salsa (negotia), geestigheden; b) fraai, aardig, b. v. negotia.
Sälstüdo, önis, f. eene kunstige (en dikwijls onwelveogelijke) beweging der handen en voeten (onder muziek) = het dansen.
Sälator, öris, m. een danser (op de wijze der ouden (z. Saltatio) bij gastmalen of op het rooneel).
Sälatorius, a, um, adj. het (kunstige) dan- sen betreffende; orbis, een ronddans.
Sälatrix, icis, f. eene danseres (op de wijze der ouden).
Sälatus, us, m. een dans; z. Saltatio.
Saltem, adv. ten minsten; quis ego sum saltem etc., wie ben ik dan ten minsten? (zoo ik namelijk niet die en die ben),
Saldto, z. Salto.
Salto, ävi, ätum, i. 1) de handen en voeten kunstmatig bewegen (onder begeleiding van muziek), gebaren maken, dansen; iets (een zekeren dans enz.) dansen, of met kunst- matigen dans uitvoeren, b. v. tragoediam, Cyclöpa, carmina etc.)
Sälthösus, a, um, adj. woudachtig, vol wouden.
Saltus, us, m. 1) een sprong; saltu suprære aliquid, over iets heenspringen; saltum dare, een sprong doen, springen; dare saltus de etc., afspringen van enz.; 2) het dans- sen; 3) een woudachtig gebergte, b. v. Py- renæus; Grajus, een gedeelte der Alpen; tp. een woud = eene groote menigte, b. v. damni, nadeel; 4) eene weld, veedrift; it. een landgoed met weiden; 5) een uitgang of ingang van een bergpas, b. v. Thermopyla- rum.
Sälüber (of *Salüberis*), bris, bre, adj. 1) ge- zond voor iemand, b. v. caelum, somnus, triclinium, vinum; it. nuttig, voordelig voor iemand, res, consilium, sententia, jus- titia, liber, exemplum; 2) gezond = niet ziek; tp. gezond, goed (b. v. onderwerpen in eene rede).
Sälüberitas, ätis, f. eene gezonde gesteldheid, loci, aquarium, nemorum etc.; tp. gezonde of goede gesteldheid, b. v. dictionis atticæ, der Attische schrijfwijze.
Sälüberiter, adv. voor de gezondheid nuttig; tp. tot zijn voordeel, b. v. bellum trahere, leges ferre; emere, voordelig = (goedkoop) koopen.
Sälum, l, n. (*ὁ ἄλιος*) de ruime zee; it. in 't alg. eene zee, b. v. Ionium, rubrum; tp. het onaangename schonmelen op zee (en de daardoor veroorzaakte onpasselijkheid).
Sälus, ütis, f. 1) de ongeschondene toestand (heil, welvaren, geluk; bij de Romeinen = de burgerlijke welstand, d. i., als iemand niet in ballingschap leeft; v. d. ook = terugkomst uit ballingschap); s. d. juris, liber- tatis etc., zekerheid (verzekerde toestand) van het regt, der vrijheid; ad sa- lutem reducere, tot gezondheid terugbrengen = genezen; salute nostrâ, tot ons geluk; saluti esse, heilzaam zijn; augurium salutis, een vraag aan de goden, om te ge- doogen dat de keizer voor het welzijn des volks bidde; restitutio salutis alicujus, de herstelling van iemands welstand (= zijne terugkomst uit ballingschap); 2) redding, van gevaar, van dood, van ondergang; ad salutem vocare, redden; salutem petere, red- ding zoeken, zich redden; salutum ferre of afferre alicui, iemand redding-aanbrengen, hem redden; 3) een middel tot redding; 4) de godin Salus; 5) de grootenis, die men iemand mondeling of schriftelijk toebrengt; alicui salutem munitiare, iemand de grootenis doen; alicui multum salutem impertire, ie- mand dikwijls laten groeten; salute datâ redditâque, na wederzijdsche begroeting; salutem dicere, groeten; it. yaarwel zeg- gen (ook tp., b. v. foro, curiæ).
 F f f

Digitized by Google

Salutaris, e, adj. 1) nuttig voor de gezondheid, heilzaam, gezond, herba, calor; ars, de geneeskunst; salutare ad etc., heilzaam of goed voor of tegen iets, b. v. tegen eene ziekte; 2) in 't alg. voordeelig, heilzaam, consilium, oratio, portus; civis, princeps, (die het welzijn van anderen bevordert).

Salutariter, adv. op eene voordeelige wijze, b. v. se recipere.

Salutatio, ōnis, f. 1) eene groete, begroeting; 2) vooral een statelijk bezoek, dat men bij een voornaam man aflegt; dare se salutationi amicorum, een bezoek van zijne vrienden afwachten.

Saluator, ōnis, m. die bij een voornaam man een bezoek aflegt.

Salutatorium, i, n. de audientie-kamer.

Salutarix, icis, f. als een adj. groetend, pica; turba, de menschen, die hunne opwachting maken; charta, een begroetingsbrief.

Salutifer, fēra, fērum, adj. geluk, heil of redding aanbrengend, aquae etc.

Salutigerulus, a, um, adj. dem. (boertend) eene groete vermeldend of overbrengend; puer, een slaaf die zulks doet (in 't alg. een bediende).

Saluto, ōvi, ōtum, i. 1) groeten; alicujus verbis, in iemands naam; deos, den goden zijne vereering toebrengen; v. d. a) bij iemand een bezoek afleggen, consulem; b) iemand die ons komt bezoeken, ontvangen; 2) iemand als iets begroeten, hem groetend zoo en zoo noemen, b. v. dominum, regem, potātam.

Salve, adv. in goeden tbestand of doen; satin' salve? gaat het goed? = hoe bevindt gij u?

Salvō, z. P. en S. 2. ik ben gezond; salve, salveto, salvebis, salvete etc., jubeo, zijt gegroet; salvete, zijt gijl. gegroet; salvebis a etc., gij ontvangt de groete van enz. = hij groet u; Deum salvete jubent, zij begroeten hem als een God; salve atque vale, leef gezond en wel.

Salvā, ae, f. salie.

Salvo, āre, i. reddēn.

Salvus, a, um, adj. (gr. ὁσος) in ongeschonden, goeden staat (zaken, menschen); epistola, (niet verscheurd); signum, een ongeschonden zegel; salvo officio, zonder schending van zijn pligt; se alicui salvum conservare, voor iemand zijne gezondheid bewaren; re salvā, toen ik nog vermogen bezat; salvis rebus, toen het met den Staat nog goed stond; argentum, clypeus, (niet verloren); salva res est, het staat goed? satin' salvae? staat het goed? hoe staat het? salvus sum, ik ben geholpen; salvus sis, zijt gegroet.

Sambūca, ae, f. (σαμβύκη) 1) eene harp; 2) een werktuig in den oorlog, waardoor de belegeraars op de muren konden komen.

Sambūcūs, a, um, adj. arbor = Sambucus.

Sambūcina, ae, f. eene harpspeelster.

Sambūcistrā, ae, f. (σαμβυκιστήριον) eene harpspeelster.

Sambucus, i, f. een ylierboom.

Samēra en **Samāra**, ae, f. het zaad van een olmboom.

Sāmtūs, a, um, adj. eig. op of van *Samos*. 2 lapis, een sreen om goud mede te polijsten; testa, een Samische = aarden pot; samia (sc. vasa), aarden yaten.

Sampsūchnus en **Sampsūchum**, z. *Amaracinus* en *Amaracus*.

Sānāblis, e, adj. geneeslijk (naar het ligchaam en den geest), b. v. vulnus, dolor.

Sānātio, ōnis, f. de geneezing, corporis, malorum.

Sāctio, nxi, (civi of cfi), nctum of nctum, 4. (verw. met ἄκω, ἀγκω) 1) plegtig verordenen of vaststellen, legem, foedus, veniam, edicto sancire ne, formeel verbieden dat enz.; capite sanxit si etc., hij heeft op doodstraf verboden om enz.; poenā sancire of alleen sancire, eene straf op iets stellen; 2) plegtig bevestigen, bekrachtigen, acta Caesaris, dignitatem alicujus; augurem, de keuze van eenen augur.

Sācte, adv. heilig; 1) = onschendbaar; jurare, heilig, opregt zweren; 2) = onbesproken, vroom, se gerere, deum colere; sancte servare of conservare, (stipt, naauwgezet); 3) = kuisch, zedig, b. v. dictum; captivas sancte habere, (niet aanraken).

Sāctimōnīa, ae, f. een onberispelijk gedrag; it. gemoedelijkheid; nuptiarum, heiligheid des huwelijks.

Sāctio, ōnis, f. 1) formele of plegtige verordening, legis, toederis; 2) eene wet.

Sāctitas, ātis, f. 1) heiligheid = onschendbaarheid (van eenen persoon of eener zaak); 2) heiligheid = rechtshapenheid, oprechtheid; it. vroomheid; it. kuischheid.

Sāctor, ōnis, m. die iets verordent, legum.

Sāctōrīum, i, n. eene geheime plaats, een kabinet (eens vorsten).

Sāctus, a, um, adj. heilig; 1) onschendbaar, b. v. officium, societas; 2) eerwaardig, b. v. deus, existimatio, dies; sancti ignes, (ter eer der goden); sanctus animal, = de mensch; 2) onberispelijk, deugdzaam, vroom; it. kuisch, zedig; tp. sancta oratio, (zuiver, zonder gebreken).

Sāndālligērus, a, (um), adj. hij of zij die eene vrouw de pantoffels nadraagt.

Sāndāllum, i, n. (σανδάλιον) een sandaal, pantoffel (vrouwen-schoen).

Sāndāplā, ae, f. (van σαντε, een maaksel van planken, en πλοος, een deksel, of νόμος, een holle bak) eene lykbaar (voor arme lieden en misdadigers).

Sāndix, icis of **Sāndyx**, ūcis, c. (ἰ σάνδυξ) roode yerw (waarsch. menie).

Sāne, adv. 1) verstandig, met verstand, amare; 2) zeker, voorwaar (in antwoorden); ja; sane quam, = zeer, regt, b. v. sane quam graviter molesteque tuli; 3) het zij zoo, mijnenthalve, b. v. sint sane falsa; 4) (in ongeduld) toch; abi sane.

Sānesco, z. P. en S. 3. gezond worden (het ligchaam); it. genezen (eene wond).

Sānguen, ūis, n, z. **Sānguis**.

Sānguīctūs, i, m. dem. welligt: bloedworst.

Sānguīnālis, c, adj. z. **Sāngumarius** 1).

Sānguīnans, tis, adj. eig. aderlatend of bloedafstappend; tp. eloquentia, (die den kien-ten z. v. a. goed en bloed afperst).

Sanguinarius, a, um, adj. 1) herba, een bloedstremmend kruid (hertshoorn of gravinnekruid); 2) bloeddorstig, juvenis, sententia; 3) bloedig = veel bloed kostend, bellum.

Sanguinæus, a, um, adj. 1) bloedig = uit bloed bestaande, imber, gutta; 2) bloedig = met bloed bezoedeld, manus, caput; tp. bellum, rixa; Mars, (de bloeddorstige); 3) bloedkleurig, rood, color.

Sanguino, Ære, i. 1) = sanguine manare; 2) z. Sanguinans.

Sanguinolentus, a, um, adj. bloedig, met bloed bezoedeld, pectus; tp. Erinns, palma; litora, (die een ander schade aanbrengt); centesimæ, bloedige (= zeer harde of hooft) renten.

Sanguis, Inis, m. (verw. met sanies) bloed; sanguinem fundere, (uitgieten; it. vergieten); facere, vergieten; mittere, adslaan; tp. a) bloed = geweldadige moord Hannibalis; b) levendigheid, kracht (ook in eene rede); c) bloed = vermogen, middeelen, b. v. aerarii; d) bloed = bloedverwantschap, paternus; Trojanus, Trojaansche afkomst; sanguine conjunctus, een bloedverwant; sanguis meus, (poët.) mijn kind! sanguis tuus, = filia tua.

Sanguisuga, ac, f. een bloedzuiger.

Sânics, Ei, f. bedorven bloed; it. bloedige etter; saniem ejectare; tp. a) vergif, b. v. van slangen; b) vocht van de purperslak; c) in 't alg. een taal vocht (dat b. v. uit de ooren, uit een spin loopt, het nat der olÿven enz.)

Sânitosus, a, um, adj. vol etter.

Sânitas, Ânis, f. 1) gezondheid des ligchaams; 2) gezondheid der ziel, verstandig gedrag, verstand; ad sanitatem redire, tot het verstand terugkeeren; sanitare vacans, onverstandig; tp. zuiverheid van stijl; sanitas, oratoris, een redenaar, die een zuiveren stijl heeft.

Sanna, ac, f. het optrekken van den mond, grimassen (bijz. om iemand te bespotten).

Sannio, ðnis, m. (sannio) een gek, potse-maker.

Sânio, Ævi, Ætum, i. genezen (eenen zieken, eene ramp, smart); tp. genezen, b. v. discordiam, curas; scelus, (weer goed maken); animos consolatione, (gerust stellen, bevreemden); epistolæ tuæ me sanaverunt, (maakten mij in mijne smart bedaard).

Sânus, a, um, adj. (gr. sâos) 1) gezond, naar het ligchaam; 2) gezond naar den geest, verstandig; satin' sanus es? zijt gij bij 'uw verstand? sensus sani, (vrij van liefde); male sanus, niet regt verstandig; tp. orator, (die een zuiveren stijl heeft); genus dicendi, een zuivere stijl.

Sâpa, ac, f. konzerf van most, mostsap (waarvan men de helft laat verkoken).

Sâperda, ac, m. (sâmpidus) een slechte visch (om in te zouten).

Sâpiens, tis, adj. wijs, verstandig, homo, vita, consilium, aetas; subst. m. a) een wijze; b) die een sÿne tong heeft.

Sâpienter, adv. wijs, verstandig, tacere, dicere, vitam instituere; tp. grootmoedig, b. v. hostem amare.

Sâpientia, ac, f. 1) wijsheid; tp. gelatenheid bij beleedigingen, in ongeluk enz.; 2) kennis van iets; rerum, ondervinding; 3) inzigt, verstand.

Sâpinæus of **Sâppineus** of **Sâppinius**, a, um, adj. van een dennen- of pijnboom, nuces.

Sâpinus of **Sâppinus**, i, f. 1) eene soort van dennen- of pijnboomen; 2) het onderste deel der pijnen (waarin het vocht is).

Sâpfo, ui, of i vi en Yi, z. S. 3. 1) smaken = een zeker smaak van zich geven of hebben, b. v. jucunde, nihil; herbam, naar kruiden; 2) naar iets rieken, b. v. crocum; 3) kracht hebben om iets te proeven, b. v. palatum alicui sapit; tp. verstand hebben of iets bevatten; plus quam etc., meer dan enz.; si quid sapis, zoo gij wijs zijt; rein suam, zijn voordeel weten; sapere ad aliquid, iets verstaan of zich op iets verstaan, b. v. ad rein suam.

Sâpfo, ðnis, m. (sâpfo) eene soort van zeep.

Sâpor, ðris, m. 1) de smaak (dien eene zaak heeft); tardus, (onmerkbaar); tp. geestigheid; 2) de smaak, dien een mensch van iets heeft, oris; tp. smaak = oordeelkracht; 3) eene spÿs die goed smaakt, eene lek-kernij.

Sâpphirus, i, m. (sâpφippos) saft (ons la-zuërsteen).

Sâpφrôphâgo, Ære, 3. (van sâpφis, vuil en φρôv, eten) vulle spÿs eten.

Sârcina, ac, f. in 't alg. een last (v. d. ook de vrucht = het kind, dat eene moeder onder haar hart draagt); vooral een bondel, een pak; vooral pl. -ac, de bagaadje eens logers; it. de goederen (die men te huis heeft); tp. bezwaren; seni sarcinam imponere, (moeite veroorzaken).

Sârcinarius, a, um, adj. pakken dragend, jumenta.

Sârcinâtor, ðris, m. die kleederen herstelt, een kleermaker.

Sârcinâtus, a, um, adj. beladen, homo.

Sârcinûla, ac, f. dem. een pak, bondel; pl. sarcinulae.

Sârcio, rsi, rtum, 4. weer herstellen, dõlia, tunicam; rimas pedum etc., (genezen); tp. weer goed maken, vergoeden, damnum, injuriam; gratia male sarta, slecht herstelde vriendschap, z. ook Sarta.

Sârcôphâgus, i, m. (sâpφôphâgus) eig. vleesch vretend; een steen, die het op denzelfven gelegd ligchaam in 40 dagen verteerde; it. een zarksteen of graf.

Sârculârio, ðnis, f. het omspitten der aarde.

Sârcûlum, i, n. een hak, schop.

Sârda, ac, f. eene soort van ionÿsch (komt met onze ansjovis overeen).

Sârdonÿchâtus, a, um, adj. met een sardijnsteen versierd.

Sârdonÿchus, i, m. en Sardonyx, ÿchis, m. (sâpφonÿx) de sardijnsteen of kornalijn.

Sârisa, ac, f. (sâpφisa) eene lange lans der Macedoniërs.

Sârissophôrus, i, m. (sâpφissophôrus) die eene (Macedonische) lans draagt.

Sârmes, Inis, n. z. Sarmentum.

Sarmenticius of **-icus**, a, um, adj. van rÿs- of dunhout, cinis.

Sarmentosus, a, um, adj. vol rÿs.
 Sarmentum, i, n. een groeno of afgehakte, ook een dorre) rÿs; sarmenta, rÿshout.
 Sarrānus, a, um, adj. = tyrius, b. v. ostrum; tp. violac, (purperkleurig).
 Sarrio of Sārio, ivi of iī en ūi, ūum, 4. den grond omspitten, om er het onkruid uit te krijgen; saxum sarrire, = iets vruchteloos ondernemen.
 Sarritio of Saritio; ōnis, f. het omspitten van den grond.
 Sarritor, ōris, m. die den grond onspit en van onkruid zuivert.
 Sarritorius, a, um, adj. het omspitten van den grond betreffende; opera.
 Sarritura, ae, f. z. Sarritio.
 Sarrago, ūis, f. eeh pan; tp. sarrago loquendi, een mengelmoes, allerlei.
 Sartor, ōris, m. voor Sarritor.
 Sartura, ae, f. voor Sarritura.
 Sartus, a, um, adj. zig in bewoonbaren staat; sarta tecta aedium tucri, (goed onderhouden, dat het bewoond kan worden); sarta tecta exigere, onderzoeken of alles in bewoonbaren staat is; tp. aliquid sartum tatum conservare, (in goeden staat).
 Sāt, adv. genoeg, toereikend; sat habeo, ik ben te vreden, vergenoeg mij met; alicui sat esse = parem esse.
 Sātāgēs, a, um, adj. die zich belangstigt.
 Sātāgto of Agito sat, āre, 1. volop te doen hebben, zijne handen vol hebben; (it. zeer in nood zijn), b. v. suarum rerum.
 Sātāgo, ēgi, actum, 3. volop te doen hebben, zijne handen vol hebben (het zeer druk hebben; it. zeer in nood zijn), b. v. rerum suarum.
 Sātelles, ūtis, m. en f. 1) in 't alg. een bediende, b. v. satellites Neptuni, = veni; vooral een dienaar van eenen vorst, een trawant; tp. satelles virtutis; 2) een trawant = die iemand helpt (in iets kwaads), b. v. scelerum, potestatis, hominis.
 Sātias, ātis, f. z. Satietas.
 Sātiate, adv. = Affātim.
 Sāties, ēi, f. z. Satietas.
 Sātietas, ātis, f. 1) het verzadigd zijn, verzadiging; ad sarietatem, genoeg; 2) de walging, verdriet in iets, cibi, amoris, dominationis, hominum; sarietatem capere, zat of verdrietig worden; sarietatem creare, parēre, afferre of habere, walging of verveling veroorzaken; 3) overvloed, b. v. terrenae, voedingsdeelen in de aarde.
 Sātīn' voor Sātisne, 1) genoegzaam, goed (bij vragen); satīn' sanus es? zijt gij regt bij u zinnen? satīn' recte? gaat het goed? 2) waarachtig, werkelijk, b. v. satīn' parva res est; satīn' ut oblitus fui, waarachtig ik had vergeten; 3) niet regt? niet zeer?
 Sātīne, z. Satin'.
 1. Sātio, ūvi, ātum, 1. (verw. met oātto, = volstoppen) in 't alg. zat (d. i. vol) maken = vullen met iets; verzadigen, b. v. een verw. een veld met mest, het vuur met welriekende specerijen; verder vooral 1) verzadigen met spijs of drank; tp. verzadigen = stillen (eene behoefte); b. v. famem, sitim, odium, aviditatem legendi; satiatus somno, van slapen verzadigd; 2)

tot walgens toe verzadigen = verveling of walging veroorzaken.
 2. Sātio, ōnis, f. 1) het zaaijen; 2) het planten.
 Sātis, adv. (van ātis) genoeg, b. v. exemplorum; temporis, causae; satis otium suppeditare, (genoezame rust); satis habeo, ik ben te vreden, vergenoeg mij met; satius est, het is beter, b. v. mori; non est satis sesumare, men kan niet regt onderscheiden; satis magna copia, eene genoezame groote menigte; non satis diligenter, niet zeer opmerkzaam; satis grandis, tamelijk groot; satis bonus, zoo redelijk goed; satis litatus, redelijk geleerd; satis superque, of plus quam satis est, meer dan genoeg; de his satis, genoeg daaryan; satis accipio, exigo, ik krijg genoezame borgtoet.
 Sātisdatio, ōnis, f. het borg stellen; capitalis, van zijn leven.
 Sātisdo of Satis do, dēdi, dātum, 1. genoezame verzekering of borgtoet geven; satisdato debere, volgens den borgtoet schuldig zijn.
 Sātisfacio of Satis facio, fēci, factum, 3. 1) genoezame, voldoen; officio suo; naturae, = sterven; deo pie et caste, (hem verkeren); immortalitati laudum alicuius, iemands grooten roem naar waarde beschrijven; satisfacere in pecunia of alleen satisfacere, bevredigen = betalen; 2) iemand wegens eene beleediging bevredigen, hem-voldoening geven, de of pro injuriis; alicui, = dare poenas alicui.
 Sātisfactio, ōnis, f. 1) eene voldoening voor eene beleediging; 2) bevrediging, b. v. van een haristogt.
 Sātivus, a, um, adj. hetgeen gezaaid of geplant wordt.
 Sātor, ōris, m. een zaaijer of planter, b. v. vitis; tp. 1) poēt. een vader, opvoeder; 2) de oorzaak, bewerker, litis, scelerum.
 Sātōrius, a, um, adj. tot zaaijen behoorende.
 Sātāpēs, ae of is, of Sātāpa, ae, of Sātāps, āpis, m. (σατάρης) een Persisch Stadhouder, Bāsa, Sātāap.
 Sātāpā of -ēa, ae, f. (σατάρια) een Persisch stadhouderschap, eene landvoogdij.
 Sātum, i, n. het zaad; sata laeta, lagchende zaadyelden.
 Sātur, ūra, ūrum, adj. (z. satiare) 1) in 't alg. zat, d. i. vol, vervuld met iets, b. v. vol van eene verw. (als de stof zoo veel verw als mogelijk was heeft ingezogen); color, eene sterk opgelegde of ingetrokkene kleur; satura praesepia, poēt., volle (met voeder gevulde) kribben; verw. vooral, verzadigd van spijsen, b. v. omnium rerum, exitis; tp. a) verzadigd = bevredigd, cor; b) rÿkelijk met iets vervuld. (een land); autumnus, een rÿjke oogst, z. ook satura; 2) verzadigd = dik, vet (een vogel).
 Sātūra, ae, f. (eig. lanx satura, een schotel met allerlei vruchten) een mengelmoes, allerlei; per saturam sententias perrogare, de stemmen zonder orde, door elkander, opnemen.
 Sātūrēja, ae, f. kunnike- of boonkruid.
 Sātūrētās, ātis, f. 1) de toestand als iets verzadigd, d. i. behoort met iets vervuld

ts, b. v. colorum, sterke kleuren; tp. overvloed, omnium rorum; 2) de godin der verzadiging; verzadiging = volkomene bevrediging; 3) het overvloedige in het ligchaam = de afgang.

Saturnāla, um, n. het feest van Saturnus.

Saturnālicus of -itius, a, um, adj. hetgeen bij het feest van Saturnus gebruikelijk is; nuces, versus, (die men iemand dan toezendt).

Saturnus, a, um, adj. Saturnisch; regna, de regering van Saturnus = de gouden eeuw; arva, tellus of alleen Saturnia, Italia; numerus, de oude; ruwe dichtkunst (in Saturnische versmaat).

Sātūro, āvi, ātūm, i. 1) verzadigen = geheel (met iets) vervullen, b. v. sola fimo = den grond mesten; color saturatus, eene sterke kleur; vervolg. vooral met spijs of drank verzadigen (iemand of zich); tp. a) verzadigen = bevredigen, b. v. odium; b) verzadigen = geheel vervullen; se sanguine civium, zich met burgerbloed verzadigen; 2) tp. verzadigen = walg veroorzaken; vitae, in het leven.

Sātus, us, m. 1) het zaaïjen, het zaad; it. het planten, b. v. vitium; tp. voorttelling; Hercules Jovis satu editus, (een zoon van Jupiter).

Sātūra, ae, f. (σαῦρα) eene satyre, hekel-dicht.

Sātūricus, a, um, adj. (σατυρικός) satyrisch, spotachtig.

Sātūricus, i, m. dem. (σατυρικός) een kleine satyr.

Sātūrus, i, m. (σατυρός) eig. eene soort van apen; (in de fabelkunde) een satyr (een boschgod).

Sauciātio, ōnis, f. eene wonding.

Saucio, āvi, ātūm, i. 1) wonden; humum vomere. (= ploegen); tp. sauciare famam, cor; 2) doodelijk wonden of doden.

Saucus, a, um, adj. gewond; tellus vomeribus, (omgeploegd); arbor, (beschadigd); tp. u) beschadigd, b. v. de repetundis, (aangeklaagd over enz.); b) gewond in zijn gemoed; c) gewond, wat de gezondheid betreft = ziek; d) beschonken.

Sāvio, Savium etc., z. Suavis, Suavium.

Saxātilis, e, adj. zich in of bij de klippen ophoudende (visschen); piscatus, het visschen bij klippen.

Saxētum, i, n. eene rotsachtige plaats.

Saxēus, a, um, adj. 1) van rotsen, scopulus; tp. zoo hard als rotsen = zonder gevoel; 2) uit steenen zamengesteld, crepidus; tp. umbra, (die door rotsen ontstaat).

Saxifer, fēra, fērum, adj. poët. steenen dragend (een slinger).

Saxificus, a, um, adj. poët. versteenend, b. v. vulcus Medusae.

Saxōsus, a, um, adj. 1) steenachtig (grond, berg enz.); 2) tusschen rotsen of steenen zich bevindend (eene plant); fluvius, (die over rotsen loopt); saxosum sonans, over rotsen bruisschend.

Saxūlum, i, n. dem. eene rots.

Saxum, i, n. 1) eene rots, een klip; saxum (sc. Tarpejum), de Tarpeische rots; c saxo

sculptus, uit steen (marmer) gehouwen; tp. saxum volvere, zich te vergeefs met eene zaak vermoeijen; 2) een steen; saxum simplex, een keisteen; saxa, steenachtige strekken; 3) een steenen muur.

Scābellum, i, n. dem. 1) een scabel, voetbank; 2) een voetkoekoek, toonverkluis, dat door de tooneeldansers getreden werd en daardoor altijd een entooning geluid gaf.

Scāber, bra, brum, adj. (eig. schurftig) 1) ruw (niet glad); unguis, folium, dens, charta; tp. homo, (slordig gekleed); 2) schurftig.

Scābles, ōi, f. 1) ruwheld; ferri, van het ijzer (door de roest); 2) schurft; (ook aan planten); tp. het jeuken = groote trek naar iets, b. v. lucri.

Scābillum, i, n. z. Scabellum.

Scābrosus, a, um, adj. 1) ruw om aan te yatten; iar, (wormstekig, bedorven); 2) schurftig.

Scābro, i, z. S. 3. (σκάβρω) 1) omgraven (de aarde); 2) krabben, caput.

Scābres, is, f. z. Scabritia.

Scābritia, ae, f. 1) ruwheld, chartae, corticis; 2) schurft.

Scābrōsus, z. Scaber.

Scaeva, ae, f. (van σκαίος, sinister) een voortrekkende, bona; canina, (dat een ons onimoevende hond geeft).

Scāla, ae, f. gew. pl. een ladder; it. de trappen, treden (ook om uit een schip te klimmen); tribus scalis habitare, drie trappen hoog wonen.

Scālāris, e, adj. de trappen betreffende; scālaria, = scalae.

Scalpus, i, m. (σκάλλος) 1) de dol, het hout, waarin de roeiriem ligt; 2) de roeiriem; 3) een boot.

Scalpellum, i, n. dem. een ontledmesje.

Scalper, pri, m. z. Scalprum.

Scalpo, psi, ptum, 3. (van σκάλλω) 1) in iets snijden of graven (in een steen); 2) een steen met kunst behandelende, graveren; 3) vrijven, krabben, caput, genam unguibus.

Scalprātus, a, um, adj. in de gedaante van messen, ferramentum.

Scalprum, i, n. 1) een mes (van tuiniers, schoenmakers, heelmesters); libarium, een pennemes; 2) beitel (voor beeldhouwers).

Scalptor, ōris, m. een kunstenaar die in steen graveert of steenen bewerkt.

Scalptōrium, i, n. een werktuig om mede af te krabben of af te veilen.

Scalptura, ae, f. 1) het ingraveren of insnijden van beelden; 2) het ingesneden beeld zelf.

Scalptūrātum, i, n. eene uit gegraveerde steenen enz. bestaande vloer.

Scalptūrō, ire, 4. krabben, unguibus.

Scalptūrō, ire; 4. z. Scalpturio.

Scambus, a, um, adj. (σκυμβός) scheefbe-nig.

Scāmillus, i, m. z. Scabellum.

Scammum, i, n. 1) eene trede of een voetbank, om bij iets te klimmen (b. v. in het bed); 2) in't alg. een bank; equitum, de banken der ridders. (in de schouwburgen);

- tp. a) de nog ongeploegde aarde op eenen akker; b) de ruimte tusschen twee groeyen, in welke de wijnstokken werden gezet.
- Scando**, ndi, nsum, 3. 1) klimmen, in aggerem; ara scandens, = alta, excelsa; tp. supra aliquem scandere, zich boven iemand verheffen; 2) beklimmen, vallum, muros; viam, eenen weg opklimmen; tp. gradus aetatis adultae, vorderen in leeftijd.
- Scandula**, ae, f. een dakplankje; z. Scindula.
- Scansilis**, e, adj. hetgeen men gemakkelijk beklimmen kan, arbor; tp. scansilis annorum lex, eene wet, volgens welke men trapswijze tot zekeren ouderdom opklikt.
- Scansio**, onis, f. (eig. het klimmen); sonderum, het klimmen der toonen.
- Scäpha**, ae, f. (σκάφη = iets dat hol is) een boot, een schuitje.
- Scäphium**, i, n. 1) een drinknap; 2) een nachtpot.
- Scäpulae**, ärum, f. eig. de schouderbladen; it. de geheele rug; scapulas tegere, zijne naaktheid bedekken.
- Scäpus**, i, m. (σκάπυος, dorisch σκάπυος) een schacht, een steel (aan planten, zuilen, aan het weefgetouw); it. de cilinder waar om men het papier wond.
- Scaräbäus** of -baeus, i, m. (van σκάραβος, van w. ons scharrebijter) een kever of tor.
- Scärifcätio**, onis, f. (eig. in 't alg. het rijten, krabben) het rijten, insnijden (van menschen en dieren); it. het ligte overploegen van eenen akker.
- Scärifcico**, ävi, atum, i. (σκαρifuός schijnt met χάμα, krabben, verwant te zijn) 1) rijten, insnijden (een schadelijk deel); 2) door rijten of insnijden verdrijven, dolorem.
- Scärus**, i, m. (σκάρος) een zeebrasem (kostbare zeevisch).
- Scätebra**, ae, f. bronwater, of in 't alg. water.
- Scätéo**, äi, z. S. 2. 1) opborrelen, opwellen (eene bron); it. uitkomen, te voorschijn komen (zaad); tp. zeer talrijk zijn (dieren); 2) overvloed hebben (aan water); b. v. arx scätet fontibus; it. in 't alg. overvloed hebben aan enz., wemelen van (b. v. van visschen enz.).
- Scäturiginösus**, a, um, adj. vol welwater, moerassig.
- Scäturigo**, inis, f. wel- of bronwater.
- Scäturio**, ire, ät (van den grond) overvloed hebben van welwater; tp. aliquid scäturire, vol zijn van iets (van eene gedachte).
- Scäurus**, a, um, adj. (σκαυρος) iemand dien de knokkels uitsteken.
- Scäzon**, tis, m. (σκάζων) eig. een hinkend vers (een zesvoetig jambisch vers, van hetwelk de zesde voet een Trocheus of Spondeeus is); tp. een spotvers.
- Scëlärato**, adv. misdadig, boos, goddeloos.
- Scëlärätus**, a, um, adj. (z. scelus) 1) in 't alg. slecht (meer poët.), b. v. lues, frigus, schadelijke ziekte, koude; Proteus, (de listige); magister, een streng, verdrietig leeraar; poemata, onaangename gedichten; sedes of limen, een valgend, afschuwelijk verblijf (= de onderwereld); 2) heilloos, goddeloos, afschuwelijk, b. v. homines, aves, arma, preces, caedes, voluntas, audacia etc.; scelerati, booze menschen.
- Scëléro**, äre, i. door eene misdaad bevestigden.
- Scëlërosus**, a, um, adj. misdadig, boos.
- Scëlëste**, adv. z. Scelerate.
- Scëlëstus**, a, um, adj. 1) goddeloos, boos, afschuwelijk (ook alleen als scheldwoord); scelestus, eene ondeugende feets; 2) ongelukkig (mensch, jaer).
- Scëlus**, äris, n. in 't alg. iets kwaads, b. v. 1) een ongeluk, een slechte strek; scelera naturae, schadelijke verschijnselen in de natuur; scelus viri, een afschuwelijk mensch; 2) eene misdaad; divinum, tegen de godden; scelus expändere, voor zijne boosheid boeten; it. (van äleren enz.) een nuk, kuur; 3) gebrek aan godsdienst.
- Scëna**, ae, f. (σκηνή) het tooneel, waarop de tooneelspelers hunne rol uitvoeren; in scenam prodire, ad scenam ire, als tooneelspeler optreden; scenis agitari, (poët.); op het tooneel voorgesteld worden (een persoon); tp. a) het openbare leven, het publiek; afferre aliquid in scenam, iets ter kennis van het algemeen brengen; scenae servire, zich door daden in 't openbaar vertoonen; b) het aanzien eener zaak; scena rei est etc., naar den schijn is de zaak zoo.
- Scënce**, adv. op de wijze der tooneelspelers.
- Scëncus**, a, um, (σκηνικός) 1) theatraal, wat op het tooneel voorvalt; scenici artifices of actores of alleen scenici, tooneelspelers; 2) die zich valscheideijk voor een ander uitgeeft.
- Scepuitër**, fëra, fërum, adj. (poët.) een schepter dragend, manus.
- Scepuitër**, z. Sceptifer.
- Scepuitër**, i, n. (σκηνuός) een staf (vooral eens gebleders), een schepter; tp. de schepter = het rijk, de regering; sceptra sumere, in treurspelen de daden van koningen beschrijven.
- Sceptüchus**, i, m. (σκαυtuός) eig. schepter dragend = een onderkoning, stadhouder.
- Schëda**, ae, f. (σχίδα) een cedelblad of blaadje papier.
- Schëdula**, ae, f. dem. een cedeltje, blaadje (tp. een paar regeltjes).
- Schëma**, ätis, n. en Schema, ae, f. (τὸ σχήμα, = habitus) 1) kleeding, steraad; 2) houding, figuur; tp. figuurlijke of verbloemde wijze van spreken.
- Schëldäe**, ärum, f. de afval van hout, steen (een stukje).
- Schoenobätës**, ae, m. (σχονοβάτης) een koordanser.
- Schoenum**, i, n. en -us, i, m. (σχοῖνος) 1) biezen; 2) een Persische en Egyptische landmaat (Herodotus berekent het op 60 stadien het hoogst).
- Schöla**, ae, f. (σχολή, eig. rusttijd) 1) de school = geleerd onderwijs, of de plaats waar hetzelfde gegeven wordt; tp. a) eene geleerde verhandeling (die uitgesproken wordt); b) de school = de aanhangers van een leeraar; 2) eene gaanderij, waarin

- Kunstwerken stonden en waar geleerden zam-**
menkwamen; 3) de plaats in een bad, waar
men wachte, tot dat men in het bad kon
gaan.
- Scholasticus, a, um, adj. (σχολαστικός) scho-**
lastiek = de schoolwelsprekendheid betref-
sende, b. v. controversia, materia; subst.
-i, m. 1) een leerling in de welsprekend-
heid; 2) een leeraar der welsprekendheid.
- Schöllon, i, n. (σχόλιον) eene noot of korte**
verklaring (in een boek).
- Scida, Scidula, z. Sceda etc.**
- Sciens, ris, adj. 1) iemand die kunde of ken-**
nis van iets heeft; aliquo sciente, met ie-
mands weten; 2) voorbedacht, b. v. aliquem
offendere; 3) kundig, b. v. belli, citharæ,
latinæ lingue; it. in 't alg. doorkundig
(b. v. een veldheer).
- Scienter, adv. 1) voorbedacht, b. v. fallere;**
2) met verstand, goed, b. v. uti aliqui re,
ubiis cantare.
- Scientia, æ, f. (de pluri is zeer zeldzaam)**
kunde, kennis eener zaak, b. v. regionum,
conjunctionis; hoc scientiam meam fugit;
dat is mij onbekend; scientia belli, juris ci-
vilis, linguæ gallicæ, aeris fundendi, kun-
de in enz.; scientia multa comprehendere,
grootte kunde bezitten.
- Scilicet, voor scire licet, 1) het verstaat zich,**
zeker (ook bij antwoorden); scilicet me hoc
facturum, het verstaat zich dat enz.; ha-
bebo scilicet, het verstaat zich, dat ik die
zaken zal houden; 2) namelijk (ook in
scherts), b. v. scilicet expectemus etc.,
wij zouden namelijk moeten wachten enz.;
tunc scilicet, namelijk dan.
- Scilla, æ, f. (σκίλλα) zee-ajuin, z. Squilla.**
- Scillurus, a, um, adj. van zee-ajuin, acëtum.**
- Scillurus, æ, m. (σκυλλύρις) wijn van zee-**
ajuin.
- Scillurus, a, um, adj. (σκυλλύρις), z.**
Scillurus,
- Scin, voor scisne, weet gij?**
- Scincus, i, m. (σκινύς) eene naar een krokod-**
dl gelijkend soort van hagedissen (in E-
gypte).
- Scindo, scidi, scissum, 3. (ons scheiden, gr.**
σχίζω) aan stukken scheuren; epistolam,
vallum, alicui vestem de corpore, (af-
scheuren); crines, (uitrukken); quercum
cuneis, (spijten); urbem, (verwoesten);
aequor ferro, (poët.), de aarde openma-
ken met de ploeg; freta (poët.), de zee
klieven; obsonium, aves etc. (verdeelen of
voorzetten); nubes se scindit, (scheidt,
verdeelt zich); alicui paenulam scindere,
 iemand z. v. a. den reismantel stukscheu-
ren = hem sterk noodigen om te blijven;
tp. a) stukscheuren (= zeer kwellen),
b. v. zorgen; b) afbreken (eene rede, woor-
den door gebaren); c) se scindere of scin-
di, zich scheiden (b. v. in verschillende
partijen).
- Scindula, æ, f. schalien (eenigzins gebogene**
vlakjes om b. v. de daken te beleggen).
- Scintilla, æ, f. 1) een vonk; tp. belli; 2)**
een vonk = een helder of glinsterende stip
(in goud).
- Scintillatio, ðnis, f. het ziekelijke vonkelen**
- of flikkeren der oogen.**
- Scintillo, avi, ðtum, i. vonkelen.**
- Scintillula, æ, f. dem. tp. een vonk (= aan-**
leg), virtutum.
- Scio, scivi, of si, scitum, 4. 1) weten; haud**
scio an, ik weet niet of = welligt (zeld-
zamer, welligt niet); scito, laat ik u zeg-
gen; scires, men zoude meenen, denken;
quod sciam, zoo veel ik weet; 2) weten =
ondervinden; 3) iets weten = verstaan
(eene kunst, wetenschap, taal); latine,
latijn kennen; fidibus, op de snaren kunnen
spelen; 4) (zelden voor posse) kunnen; 5)
(= scisco) verordenen, z. ook Sciens.
- Sciothëricon, i, n. (σκιόθριον) een zonnewij-**
zer.
- Scipio, ðnis, m. (σκίπων) een staf.**
- Sciroma of Scirroma, ðtis, n. (σκίρρομα) een**
verhard gewzel, een knoest-gewzel.
- Sciron, ðnis, m. (σκίρων) bij de Atheners, de**
westewind.
- Sciros en Scirrhos, z. Scirioma.**
- Scirpea, z. Sirpea.**
- Scirpëus, a, um, adj. van biezen; imago, een**
man van bies, een strooman.
- Scirpiculus, z. Sirp.**
- Scirpus, i, m. de biezen; nodum in scirpo**
quærerë, zwaarigheden zoeken, waar z
niet zijn.
- Scirrhoma, z. Scirioma.**
- Sciscitator, ðris, m. een onderzoeker.**
- Sciscito, z. Sciscitor.**
- Sciscitor, ðtus sum, i. naar iemand of iets**
onderzoek doen; de aliquo, naar iemand;
aliquid ex aliquo, bij iemand naar iets on-
derzoeken; deos, de goden vragen.
- Scisco, scivi, scitum, 3. 1) onderzoek doet**
of vernemen, b. v. quid aliquis velit; 2) be-
sluiten; plebs scivit ut etc.; 3) legem, ro-
gationem sciscere, eene wet voorstellen en
ondersteunen.
- Scissilis, e, adj. hetgeen men klieven kan,**
alümen.
- Scissura, æ, f. een scheur of spleet (in een**
steen enz.)
- Scitamentum, i, n. een lekker beetje.**
- Scite, adv. 1) met kennis (iets doen, spre-**
ken enz.); scite factus, kunstig gemaakt;
scite illigat, kunstig aanbinden; 2) met
smaak (b. v. zich kleeden, een gastmaal
toebereiden).
- Scitor, ðtus sum, i. 1) naar iets onderzoe-**
ken; aliquid ab, ex aliquo; oraculum, (om
raad vragen); 2) iets vernemen.
- Scitulus, a, um, adj. dem. aardig, net (hou-**
ding enz.)
- Scitum, i, n. 1) eene verordening, plebis,**
pontificis; scitum plebis est factum; 2) een
leerstelsel (eens wijsgeers).
- 1. Scitus, a, um, adj. 1) verstandig, schran-**
der, geleerd (mensch, rede enz.); scitum
dictum, een aardige inval; scitum est, het
is verstandig; 2) aardig (van houding),
puer; 3) geschikt, nox.
- 2. Scitus, us, m. z. Scitum.**
- Scirrus, i, m. (σκίρρος) een eekhoorn.**
- Scloppus, z. Stoppus.**
- Scobina, æ, f. een rasp-tijzer, vijl.**
- Scobis of Scobs, is, f. (verw. met ons scha-**

- ven) iets dat bij zagen, raspen of vijlen afvalt; tp. schubben op de huid.
- Scōicēta, ae, f. (σκωικία) koperrood.
- Scōlōpendra, ae, f. (σκολόπενδρα) een duizendbeen.
- Scouber, bri, m. (σκύμβρος) een zeevisch (wellicht: de makreel).
- Scōpae, ārum, f. 1) het rijs van eenige planten, b. v. van spersien; 2) een bezem; tp. scopas dissolvēre, den bezem ontbinden (= alle zamenhang aan eene zaak ont nemen); scopae solutae, een nutteloos, onbeduidend mensch.
- Scōpio, ōnis, m. de steel, waaraan de druiven hangen.
- Scōpūla, ae, f. dem. een kleine bezem.
- Scōpūlōsus, a, um, adj. vol. klippen, rotsen; tp. moeyelijk, gevaarlijk.
- Scōpūlus, i, m. (σκόπιλος) eene vooruitstekende rots, vooral in zee (eene klip); e scopulis natus, (poët.) hardvochtig; ad scopulum ire (poët.), ondergaan; tp. eene klip = zwaarigheid.
- Scordālia, ae, f. twist, gekijf.
- Scordālus, i, m. twistachtig.
- Scōria, ae, f. (σκωρία) schuim van metaal, slek, hamerslag; tp. (poët.) akelige toestand, kommer.
- Scōrpio, ōnis en Scorpius of -os, i, m. (σκόπιον, σκόπιος) 1) de scorpionen (het dier, het hemelsteeken); 2) een scorpionen (een soort van krijgsmachine, om steenen en pijlen mede te slingeren); 3) de pijl die men met een scorpionen afschiet.
- Scortātor, ōris, m. een hoereorder.
- Scortēa, ae, f. een lederen kleedingstuk.
- Scortēus, a, um, adj. van leder.
- Seortor, ātus sum, i. omgang met liederlijke vrouwen hebben.
- Scortum, i, n. (verw. met corium, χόριον, huid, vel) eene lichtekooi, hoer.
- Scrēator, ōris, m. een roghelaar.
- Scrēātus, us, m. het roghelaar.
- Scrēo, āre, i. roghelen.
- Scriba, ae, m. een van staatswege aangesteld (en bezoldigd) schrijver.
- Scriblita, ae, f. een koek (een soort van gebak).
- Scribo, scripsi, scriptum, 3. (ons schrijven, gr. γράφω) 1) op iets schrijven d. i. teekenen; fugitivo stigmata, een weggeloopt slaaf brandmerken; 2) trekken, zetten (een leiter, eene lijn); tp. beschrijven (gedaan te, toestand van iets); in animo scriptum esse, in het gemoed geprent zijn; 3) schrijven (een boek, brief); ad aliquem of alicui, aan iemand; ōe aliquo ad etc., over iemand aan een ander schrijven, dus ook = hem aanbevelen; scribere, schrijven (d. i. schriftelijk bevelen, dat enz.); alicui dicam, iemand plechtig aanklagen; adesse scribendo, bij het maken van een raadsbesluit tegenwoordig zijn; alicui numos scribere, iemand geld in wissels betalen; 4) schriftelijk benoemen (tot erfgenaam, tot voogd); 5) inschrijven op eene lijst, b. v. milites, soldaten ligt; tp. (poët.) aliquem sui gregis, iemand onder zijne vrienden tellen; 6) se scribere, zich schrijven = zich noemen, b. v. consulem.
- Scrīptum, i, n. (ons schrijn) eene kaart of kistje (voor brieven enz.)
- Scrīptio, ōnis, f. 1) het schrijven, res digna scriptione, eene opschrijvenswaardige zaak; 2) een geschrift; 3) eene schriftelijke oefening (in tegenoverstelling van het openlijk houden eener redevoering).
- Scrīptio, āvi, ātium, i. schrijven (dikwijls en gewoonlijk).
- Scrīptor, ōris, m. 1) een schrijver (van zijn beroep); 2) iemand, die opteekeut, vooral als opsteller, schrijver; legum, een wetgever; Menander scrīptor, de tooneeldichter M.; scrīptores rerum, geschiedschrijvers; falsus scrīptor, een leugenachtig geschiedschrijver.
- Scrīptōrius, a, um, adj. het schrijven betreffende; calamus, een schrijffpen.
- Scrīptūlum, i, n. dem. eene kleine lijn.
- Scrīptum, i, n. iets dat geschreven is; scrīptum relinquare, in schrift nalaten; scrīptis mandare, op papier stellen; de scrīpto dācere, van het papier eene redevoering voorlezen; de scrīpto alicuius aliquid laudare, op iemand eene lofkrede houden, die een ander opgesteld heeft; crebrior in scrīpto, die dikwijls brieven schrijft; scrīptum facere, een (openbaar) schrijven zijn.
- Scrīpturā, ae, f. 1) het schrijven; scrīpturā persequi aliquid, iets opschrijven; 2) iets dat geschreven is; mendum scrīpturāe, een schrijffout; 3) de schrijfwijze; 4) de belasting op het vee; scrīpturam dare.
- Scrīptus, us, m. de bezigheid eens schrijvers; z. Scrīptum.
- Scrīptularis, e, adj. van een scrupel in gewigt.
- Scrīptulātim, adv. bij scrupels.
- Scrīptūlum, i, n. 1) een scrupel (als gewigt, het 24ste deel eener ons); 2) de scrupel, de minuut van een graad in de sterrekunde; 3) het 283ste deel van een morgen land.
- Scrībūcūlus, i, m. dem. eene kleine groeve.
- Scrībīs en Scrobs, is, f. en m. eene groeve of greb (om boomen in te zetten, dooden in te leggen).
- Scrōfa, ae, f. de zeug.
- Scrōffaspascus, a, um, adj. iemand die zeugen houdt.
- Scrūpēsus, a, um, adj. rotsachtig, klippig, spelunca.
- Scrūpōsus, a, um, adj. klippig, via, specus.
- Scrūpūlaris etc. z. Scrip.
- Scrūpūlōse, adv. naauwgezet, stipt.
- Scrūpūlōsitas, ātis, f. naauwgezetheid, stiptheid.
- Scrūpūlōsus, a, um, adj. rotsachtig, klippig; tp. a) moeyelijk, b. v. disputatio; b) naauwgezet, stipt.
- Scrūpūlus, i, m. dem. van Scrupus, (eig. een steentje); tp. bedenkelijkheid, zwaarigheid; alicui scrupulum injicere, iemand eene zwaarigheid maken.
- Scrupus, i, m. (eig. een ruwe steen); tp. eene bedenkelijkheid.
- Scrūtā, ōrum, n. (σκρῦτον) oude voddēn.
- Scrūtātio, ōnis, f. doorzoeking (van een huis).
- Scrūtātor, ōris, m. 1) iemand die een ander doorzoekt (een visiteur); 2) die iets opzoekt (b. v. goud uit den grond).

Scrutillus, i, m. kruidworst.
 Scritor, átus sum, i. iets doorzoeken, do-
 minos, naves; aliquem; iemand visiteren;
 mare = visschen; gladio viscera, iemand
 het zwaard in het lijf stootens; feræ vesti-
 gia, (opsporen); tp. trachten uit te vor-
 schen (iemand's gevoelen, het noodlot, eene
 godspraak).
 Sculpo, psi, ptum, g. (σκόπος) met den bet-
 tel enz. uitbeelden.
 Sculponæa, árum, f. eene soort van slechte
 schoenen.
 Sculptrilis, e, adj. uitgebeeldhouw; opus den-
 titis, ivoren beeldwerk.
 Sculptor, óris, m. die iets met kunst uitbet-
 telt; gemmarum, die edelgesteenten uitbet-
 telt.
 Sculptura, ae, f. de bewerking der bettelkunst;
 annulus ejusdem sculpturae, (even zoo uit-
 gebeld).
 Scurra, ae, m. i) een bevallig of hoffelijk heer;
 2) een potsemaker, spotvogel.
 Scurrilis, e, adj. possig, als van spotvogels.
 Scurrilicas, átis, f. snakerij.
 Scurriliter, adv. als een potsemaker.
 Scurror, ári, l. i) een potsemaker zijn; 2)
 pluimstryken, vleijen.
 Scutale, is, n. (σκυτάλη) de riem aan eene
 blyde, de slingerriem.
 Scutarius, i, n. een schildmaker.
 Scutatus, a, um, adj. van een schild voor-
 zien.
 Scutella, ae, f. dem. een schotelteje (om uit
 te eten of te drinken).
 Scutica, ae, f. (σκυτίκη) een lederen zweep,
 karwats.
 Scutigértilus, a, um, adj. servus, een slaaf
 die zijnen heer het schild achterna draagt.
 Scutia, ae, f. een schotel, eene schaal.
 1. Scutilla, ae, f. (σκυτάλη) welligt van ξύλον,
 ξύλον, schaven) een rol, rolhout (om schepen
 enz. voort te rollen).
 2. Scutilla, ae, f. dem. een schotel; it. een
 vierkant, eene ruit.
 Scutillatus, a, um, adj. ruitswijze, gewelfd.
 Scutillum, i, n. dem. een klein schild.
 Scutum, i, n. (van σκῦρα, leder) een (oor-
 spronkelijk lederen) schild; tp. een schild
 = borstweer (b. v. een man).
 Scylla, ae, f. (Σκυλλά) Scylla, eene in zee
 uitstekende rots in beneden-Italië; incidit
 in Scyllam qui vult vitare Charybdin, (een
 spreekwoord) die het eene gevaar wil ver-
 mijden, vervalt ligt in het ander.
 Scyphus, i, m. (σκύφος) een beker; inter
 scyphos, onder het drinken (bij een glas
 wijn, onder een glaasje).
 Scytála, ae of e, es, f. (σκυτάλη, z. Scuta-
 la i) een geheim schrift bij de Spartanen
 (hetwelk alleen hij kon lezen, die een ge-
 lijk rond hout had als dat waarom het ge-
 wonden was toen men het schreef).
 Sc̄e, pron. (gr. ἴ) zich (ook: hem); sese =
 se, ad se, bij hem (in zijn huis); secum;
 met hem.
 Sēbo of Sēvo, āre, t. eig. van ongel voor-
 zien; candēlas, kaarsen maken.
 Sēhūsus, a, um, adj. vol ongel, medullāz
 Sēbum of Sevum, i, n. ongel of talk

Secāle, is, n. graan (körn, rogge).
 Sécamentum, i, n. heesgen uit gesneden hout
 is gemaakt.
 Sécēdo, cessi, cessum, 3. zich verwijderen;
 weggaan; in aedes, in Janiculum; plebs se-
 cessit, (scheidde zich van den adel); tp.
 secessisse, verwijderd zijn (eene plaats);
 zich verwijderen (van iemands gevoelen;
 van eene gewoonte); ad stilum; zich aan-
 t; schrijven zetten.
 Sécerno, crévi, cretum, 3. i) afzondergh
 (zich van anderen; een deel van iets, eene
 rivier de menschen enz.); 2) in gedachten
 afzonderen = onderscheiden (het ware van
 het valsche enz.)
 Sécēspta, ae, f. een offermes.
 Sécēssio, ónis, f. het weggaan, de scheiding;
 ab suis; secessionem facere (van het Rom.
 volk) zich van den adel afscheiden.
 Sécēssus, us, m. i) de scheiding; plebis, de
 volks (van den adel); it. verwijdering van
 anderen, afzondering; 2) eene eenzame
 plaats.
 Sécus, adv. (comp. van Sécus) i) minder,
 b. v. nihilo secius quam, niet minder (niet
 anders) dan; nihilo secius, niets minder;
 des niet te min; quo secius, = quo minus;
 2) slechter, b. v. agere cum aliquo.
 Sécūdo, úsi, usum, 3. afzonderen, scheiden;
 tp. curas, (laten yaren); z. Seclusus.
 Sécūm, z. Saeculum.
 Sécūsus, a, um, adj. eenzaam, afgezonderd
 (eene plaats), b. v. nemus.
 Sécō, sécti, sectum, 1. (ons zagen, het
 gr. θήω, = scherp); i) in 't alg.
 snijden, eene snede in iets maken; corpus
 in het ligchaam snijden (tot geneezing);
 sectum, een deel des ligchaams waarin gesneden
 werd; v. d. ook wonden, als b. v. door
 nen, nagels enz. doen; tarmes secat postes,
 (knaagt aan de deurposten); tp. martelen;
 als b. v. iemand eene ziekte; it. doorhalen;
 2) doorsnijden d. i. door snijden vaneen schei-
 den, b. v. aequor puppe; poët., de zee met
 het schip doorklieven; aethera; poët., de
 lucht doorklieven; curru agmen; poët.,
 (doorbreken); amnis urbem secans, (die de
 stad doorsnijdt); 3) in stukken snijden;
 tp. verdeelen (een geschrift); 4) afsnijden
 (voeder, een vinger); comas, (uitrukken);
 tp. beslissen (een twist); 5) snijden; ont-
 mannen; 6) (voor sequor) iets vervolgen
 in het redeneren; viam secare ad naves; tp.
 spem secare, poët., eene hoop koesteren.
 Sécřēto, ónis, f. afscheiding (b. v. van ziel
 en ligchaam).
 Sécřēto, adv. i) afgezonderd, in 't geheim;
 b. v. colloqui; in aures dicere; 2) in 't
 geheim (dat anderen het niet merken).
 Sécřētum, i, n. i) eene afgezonderde; verwij-
 derde plaats of verblijf; in secreto, afge-
 zonderd van anderen; secretum petere; de
 eenzaamheid zoeken; it. een geheim verhoor
 verzoeken; 2) een eenzaam verblijf; 3) een
 geheim.
 Sécřētus, a; um; adj. i) bijzonder; figuræ;
 geene gewone figuren (in eene rede); 2)
 afgezonderd van anderen; v. d. = eene
 zaam (plaats); quies; rust hoof verwij-

dering van bezigheid; 3) geheim; artes, tonverkunsten; carmina, de Sibyllische godspraken; e secretioribus ministeriis, uit de vertrouwdste dienaren (des vorsten).

Secta, ae, f. 1) de aard of wijze van gedrag; 2) eene sekte, eene zekere klasse van wijsgeeren.

Sectarius, a, um, adj. vervex, de belhamel (of welligt: een gesneden hamel).

Sector, oris, m. een geleider, aanhanger (vooral een standvastige).

Sectilis, e, adj. 1) hetgeen men snijden of splijten kan, lapis; 2) in stukken gesneden of gespleten, ebur; pavimenta, eene vloer van mozaik.

Sectio, onis, f. 1) het stuksnijden; tp. de verkoop (ook de opkoop) der goederen eens bannelings; 2) eig. iets dat stukgesneden is; de (veroverde of verbeurdverklaarde) goederen, welke verkocht zullen worden.

Sectivus, a, um, adj. hetgeen men moetmalen afsnijden kan (b. v. look).

1. Sector, oris, m. 1) die iets afsnijdt; colorum, eig. een halsafsnijder = een moordenaar; zonarius, een beurwessnijder; foeni, een hooimaayer; 2) eig. iemand die eene zaak nagaat, z. Seco 6); sector bonorum, iemand die de goederen eens bannelings koopt (hij was veracht).

2. Sector, itus sum, i. 1) iemand begeleiden, vergezellen (uit achting, of als zijn bediende); 2) vervolgen (als vriend of vijand); gymnasia etc., (dikwijls bezoeken); leporem etc., (jagen); tp. eene zaak nagaan, b. v. praedam, commoda; virtutes, naar bekwaamheid staan; mitte sectari, poët., vraag niet langer.

Sectrix, icis, f. (z. Sector 2)) proscriptio-num, eene opkoopster van de goederen eens bannelings.

Sectura, ae, f. 1) het stuksnijden (van een steen); 2) eene snede (in eene plant); Secturae aerariae, metaalgroeven.

Sectubtus, us, m. het alleen slapen.

Sectubo, ii, itum, f. 1) alleen slapen; 2) eenzaam leven.

Sectularis, e, adj. eene eeuw betreffende; se-culares, spelen om de 100 of 110 jaren; carmen, dat bij die feesten gezongen werd.

Sectulum, i, n. (niet van aion, maar van seco) in 't alg. een tijdperk; 1) de tijd waarin men leeft, de eeuw en tp. de menschen die in dezelve leven, b. v. impia secula; v. d. ook een geslacht, eene soort, b. v. nominum, leonum, pavonum etc.; 2) een menschen leef-tijd; 3) de regeringstijd eevr vorsten; 4) een eenigzins lang tijdperk, een lange tijd, gew. eene eeuw; per seculā, eeuwen lang.

Secum, met zich, bij zich.

Secundanus, a, um, adj. van het tweede le-gioen, miles.

Secundarius, a, um, adj. van de tweede soort, mcl, panis.

1. Secundus, avi, itum, i. 1) iets anders naar eene zaak inrigten, b. v. tempus alicui rei; 2) begunstigen, zegenen, inceptum, iter.

2. Secundus, adv. 1) voor de tweede maal; 2) ten tweede.

Secundum, i. adv. achteraan, b. v. ire; II.

praep. 1) langs iets (b. v. de rivier); 2) achter iemand (b. v. gaan); secundum flum-en, de rivier volgende = den stroom af; tp. a) secundum leges etc., volgens de wet-ten; secundum causam nostram, ten voor-deele van onze taal; b) (naar den rang) nū, naast, b. v. naast u enz.; c) (van tijd) nā, b. v. de comitten; d) gedurende, b. v. den slaap.

Secundus, a, um, adj. hetgeen volgt; 1) vol-gend, achter aan komend, b. v. currus, mensa = het desert; aqua, water dat het andere z. v. a. volgt, dus afstroomt; ventus, die achter iemand aankomt, dus = gunstig; v. d. tp. a) begunstigend (volk, wat, ge-schreuw); verba alicui secunda loqui, poët., iemand regt geven; b) hetgeen naar wensch gaat, gelukkig, b. v. auspicia; res, fortunae of subst. -um, gelukkige omstandigheden, geluk; 2) de tweede (in getal); secundus a rege, de eerste na den koning; secundus ad principatum, de naaste tot enz.; par-tes, de tweede rol; secundas agere, eig. de tweede rol spelen = toegeven; tp. nihil se-cundum, niets wat daar bij komt; panis secundus, slecht brood.

Secūre, adv. 1) zorgeloos, veilig; 2) vrij van zorgen.

Securicatus, a, um, adj. door een zwaluwen-staart verbonden; z. Securicula 2).

Securicula, ae, f. dem. 1) een kleine bijl, een aks (ook een werktuig om de wortels mede af te snijden; 2) de zwaluwenstaart (in de bouwkunde, om twee dingen zamen te hec-ten).

Securifer, fera, ferum, adj. poët., eene bijl dragend.

Securiger, z. Securifer.

Securis, is, f. eene bijl (in den oorlog, om boomten te hakken, om dieren of menschen te dooden); securi ferre, onthoofden; tp. a) secures, de Romeinsche heerschappij; b) securim injicere, de bijl er in slaan = schade toebrengen.

Securitas, itis, f. 1) zorgeloosheid, onbekom-merdheid; mortis, bij het naderen van den dood; 2) zorgeloosheid, gewetenrust; 3) vrijheid van gevaar, zekerheid, b. v. id-nerum, wat de wegen aangaat.

Securus, a, um, adj. 1) zorgeloos, onbekom-merd; ab aliquo, omtrend iemand; amorum, (voor: de amoribus) omtrent enz.; 2) zon-der vrees; it. stout; moedig; 3) zeker = veilig (plaats, tijd); ira alicui secura, (niet te vreezen voor iemand).

1. Secus, adv. (comp. secūs) 1) anders; non multo secus, niet veel anders; secus tibi vi-debatur, gij dacht er anders over; 2) anders dan het zijn moest = slecht; b. v. aut bea-te aut secus vivere; secus existimare de ali-quo, slecht over iemand oordelen; 3) als subst. minder, b. v. virium; z. ook Se-cius.

2. Secus, n. indecl. (van seco, snijden d. i. scheidlen) geslacijs (mannelijk, vrouwelijk); z. Sexus.

Secutor, oris, m. eene soort van zwaardvech-ters.

Sed, conj. maar; sed etiam, maar oot, j ook, ja zelfs.

Sēdte, adv. rustig, gelaten, loqui, ferre dolorem.
Sēdātō, ōnis, f. verzachting, bedaring, macrendi, animi.
Sēdātus, a, um, adj. kalm, gelaten (mensch, tong, gang); amnes, (die kalm daarhenen vloeyen); venti, tumultus, (bedaald).
Sēdēctis, adv. zestien maal.
Sēdēcim, adj. zestien.
Sēdēctūla, ae, f. dem. eene (kleine) zitplaats.
Sēdētārtus, a, um, adj. 1) die zittend arbeidt; 2) hetgeen zittend geschiedt; opera, werk.
Sēdō, sēdi, sessum, a. 1) zitten; tp. lang ergens zitten, zich ophouden (voor eene vesting enz.); pallor in ore sedet, (zit, woont op het gezicht); 2) in 't geregt zitten, geregt houden; 3) (van zaken) vast zitten of hangen (b. v. een kleed, het schild, de pijlen in het schild); vox auribus sedet, (blijft enz.); plaga sedet, de houw zit = is doorgedrongen; tp. a) in 't alg. iemand voegen (b. v. magt); b) sedere aliquid animo sedere, vast besloten hebben; 4) zinken (de weegschaal, een land enz.).
Sēdes, is, f. 1) eene zitplaats (waar op men zit); tp. priores sedes tenere, den voorrang hebben; 2) zitplaats, = woonplaats of in 't alg. verblijfplaats; sedem habere, plaats vinden; 3) zitplaats = standplaats, grondvest, fundament (van een toren, berg); 4) het achterste.
Sēdicula, z. Sedecula.
Sēdīgītus, a, um, adj. met zes vingers.
Sēdīle, is, n. 1) eene plaats om te zitten, zitplaats (bank, stoel enz.); 2) het zitten.
Sēdimentum, i, n. de grondsap.
Sēdītō, ōnis, f. eig. het uit elkander gaan; 1) scheidung (van echte lieden, van burgers onder elkander enz.); v. d. 2) in 't alg. oneenigheid, tweedragt, oproer.
Sēdītōse, adv. oproerig.
Sēdītōsus, a, um, adj. 1) oproerig, civis; 2) blootgesteld aan de staatsberoerten, vita.
Sēdō, āvi, ātum, i. maken dat iets zich zet = ten gronde zinkt; pulverem, (neder slaan door water); tp. maken dat iets ophoudt; sitim, (lesschen); bellum, tempetatem, pugnam etc., (ten einde brengen, bedaren).
Sēdūco, xi, ctum, 3. 1) iemand op zijde afleiden of trekken (om met hem te spreken); aliquid, zich heimelijk toeëigenen; seducere stipitem, (uit het vuur trekken, wegdoen); ocellos, poēt., de oogten afwenden; tp. verleiden = omkopen, Divos, de goden (door offerhanden); 2) scheiden (een land, eenige menschen); se, zich onttrekken, z. Seductus.
Sēdūctō, ōnis, f. het aan eene zijde leiden, testium.
Sēdūctus, i, n. de eenzaamheid, in seducto.
Sēdūctus, a, um, adj. verwijderd van anderen (eene plaats); seducti, die afgezonderd leven.
Sēdūle, adv. z. Sedulo.
Sēdūltas, ātis, f. vlijtigheid, werkzaamheid (ook van dieren).

Sēdūlo, adv. 1) vlijtiglijk, met alle inspanning, facere; 2) met opzet; 3) (missch. van se en dolus) oprege, eerlijk, dicere aliquid.
Sēdūlus, a, um, adj. die z. v. a. aan het werk blijft zitten = vlijtig, mater, apis, tp. cura.
Sēges, ētis, f. 1) zaad = hetgeen gezaaid is of worden zal, b. v. lini, avenae; 2) seges telorum, eene hagelbui van pijlen; 2) zaad = een zaadveld (dat bezaaid is of zal worden); tp. a) voordeel, nut; b) gelegenheid, een veld voor iets, b. v. gloriae, die iemand gelegenheid geeft, om bevoemd te worden.
Sēgestrē, is, n. en -lum, i, n. een dekfel; huijsel (om koopgoederen).
Segmen, ōnis, n. eene insnijding, een kerf (in den wand, b. v. om bij eene nieuwe verdieping de balken in te leggen).
Segmentātus, a, um, adj. met ingelegd werk versierd, cunac.
Segmentum, i, n. 1) eene snede, een kerf in iets; 2) eene bepaalde streek of hennelstreek, een klimaat; 3) pl. -a, fijne goudblaadjes of gouddraden (tot versiering der kleederen).
Segnipes, pēdis, adj. traag ter been.
Segnis, e, adj. wat zich in 't geheel niet o niet veel beweegt, b. v. aquae, traag vlietend water; tp. in 't alg. (van menschen enz.) lusteloos, traag, langzaam, ad of in etc., lusteloos tot enz.; bellum, (die traag gevoerd wordt); actas, de hooge ouderdom; fata, de dood, die langzaam naderd; ingenium, een traag (slaperig) verstand; solum, een onvruchtbare grond; campus, (dat niet meer bebouwd wordt).
Segnitās, z. Segnitias.
Segniter, adv. langzaam, b. v. oppugnare; injuriam segniter ferre, (met bedaardheid verdragen); non segniter, zeer bereidvaardig.
Segnītā, ae, f. de toestand van iets als het zich niet beweegt; ventorum, windstilte; tp. a) lusteloosheid, traagheid (in zijn doen); b) bozheid, domheid.
Segnītēs, ēi, f. z. Segnitia.
Sēgrēgis, ge (of Segrex, gis), adj. eenzaam, vita.
Sēgrēgo, āvi, ātum, i. van de kudde afzonderen (schapen); it. in 't alg. afzonderen, verwijderen, liberos a se, aliquem e Senatu; pugnam, de strijdenden van elkander scheiden; tp. sermonem, ophouden met spreken; culpam a se, de schuld van zich afschuiven.
Sējūges, um, m. (sc. equi) een span van zes.
Sējunctim, adv. = Separatim.
Sējunctō, ōnis, f. scheidung, verdeling (van zekere onderwerpen in eene rede); tp. verwijdering, twist, oneenigheid.
Sējungo, nxi, nctum, 3. afzonderen, scheiden (als b. v. bergen een land van andere enz.); sejunctum est a re propositā, het behoort niet tot mijn onderwerp.
Sēlectō, ōnis, f. keuze; nulla selectione uti, zonder uitzondering te werk gaan.
Sēlibra, ae, f. een half pond.
Seligo, legi, lectum, 3. uitkiezen, exempla

- etc.; *judices selecti, regters in lijfstraffelijke zaken.*
- Sella, ae, f. een stoel, een zetel (voor leeraars, regters, handwerkslieden); z. ook curulis; sella gestatoria of alleen sella, eene draagstoel.
- Sellaria, ae, f. (welligt) een viztekamer.
- Sellarfolius, i, m. eem. waar men dikwijls zit, b. v. popina.
- Sellisternium, i, n. een gastmaal voor eene godin (waarbij zij zat).
- Sellula, ae, f. dem. een stoeltje.
- Sellularius, i, m. een handwerksman, die zittend werkt.
- Semel, adv. 1) eenmaal, eene enkele maal; semel ac vicies, een en twintig maak; semel major, nog eens zo groot; semel atque iterum, meermalen, een en andermaal; ut semel etc., zoodra hij eens; 2) eenmaal, eerstelijk (= de eerste maal); 3) eenmaal (wanneer dan ook); 4) eens voor al (iets zeggen enz.); 5) (= simul) zoodra.
- Semelivus, a, um, adj. poët. van Semele; proles = Bacchus.
- Semen, inis, n. alles wat gezaaid of geplant wordt; 1) het zaad; exire of abire in semen, in 't zaad schieten; tp. a) zaad = aanleiding tot iets, b. v. belli, malorum, eloquentiae, semina flammae (poët.), stof tot vlam (in een vuursteen); b) kroost, kind; semina Phoebi, = Eskulaap; c) geslacht (van dieren: soort, ras); 2) een stek, een pooter enz.; 3) jonge visch, zeevisch, kuit, (ter voortteeling).
- Sementifer, fera, ferum, adj. zaaddragend = vruchtbaar in graan.
- Sementis, is, f. 1) het zaaijen, het zaad; sementem facere, eene zaaijing doen; tp. zaad = eene groote menigte, malorum; 2) zaad = de zaaitijd; 3) zaad = het gezaaide; 4) zaad = het jonge graan.
- Sementivus, a, um, adj. het zaad betreffende; dies, het zaaijfeest; sementiva, soorten van graan, die vroeg gezaaid moeten worden.
- Semento, avi, atum, i. zaad dragen.
- Semeremis, z. Serniermis.
- Semestris, e, adj. van zes maanden, regnum, filius; consilia, raadsheren, die alle zes maanden verwisselden.
- Semestrium, i, n. de tijd van zes maanden, een half jaar.
- Semesus, a, um, adj. half opgegeten.
- Semet, zich (met nadruk).
- Semipertus (of Semad-), a, um, adj. half open.
- Semilambustus, a, um, adj. half verbrand.
- Semilanknis, e, en -us, a, um, adj. slechts half levend (ook tp. b. v. van vrees).
- Semilapertus, a, um, adj. half open, porta.
- Semilassus, a, um, adj. half gehraden, half verbrand.
- Semilhabarus, a, um, adj. een halve harbaar.
- Semibos, bavis, adj. half os of stier.
- Semicaeper, pri, m. half bok (een Faunus).
- Semicyncium, i, n. een halve gordel, een schort voor het halve lijf.
- Semicirculatus, a, um, adj. half cirkelvormig.
- Semicirculus, i, m. 1) een halve cirkel; 2) als adj. z. Semicirculatus.
- Semicoccus, a, um, adj. half gekookt.
- Semicremus, a, um, adj. half verbrand.
- Semicrenus, a, um, adj. = Semicremus.
- Semicrenus, a, um, adj. half raauw.
- Semicubitalis, e, adj. een half el lang, hastile.
- Semideus, i, m. en -a, ae, f. een halve god, eene halve godin (b. v. de saters, nimfen enz.).
- Semidigitalis, e, adj. een halve vinger groot, een duim breed.
- Semidoctus, a, um, adj. half geleerd.
- Semiferms of Semermis, e, adj. en -us, a, um, adj. half gewapend, turba.
- Semifactus, a, um, adj. half gemaakt of half gered, porta.
- Semifer, fera, ferum, adj. 1) half dier (b. v. de Centauren); 2) half wild (van menschen en dieren).
- Semiformis, e, adj. half gevormd, pulli.
- Semifultus, a, um, adj. half steunend op iets.
- Semigermanus, a, um, adj. half Duitsch, gentes.
- Semigraecus, a, um, adj. half Grieksch, poetae.
- Semigravis, e, adj. tp. half beschonken.
- Semigro, avi, atum, i. weggetrokken van lemand.
- Semihans, tis, adj. half geopend, labellum.
- Semihomo, inis, m. 1) half mensch (en half dier), b. v. de Centauren; 2) tp. een half mensch = een wilde.
- Semihora, ae, f. een half uur.
- Semimans of Sciminans, e, adj. half leeg, niet geheel vol.
- Semijugerum, i, n. een halve morgen land.
- Semilacer, era, erum, adj. half verscheurd.
- Semilautus, a, um, adj. half gewasschen, crura.
- Semiliber, era, erum, adj. half vrij.
- Semilixa, ae, m. een halve zoetelaat = een slecht soldaat.
- Semilaxidus, a, um, adj. half rochtig.
- Semimarinus, a, um, adj. half in zee zich beyndend, corpus.
- Semimas, maris, adj. 1) = mas simul et femina; 2) = castratus.
- Semimortuus, a, um, adj. half dood, membra.
- Seminialis, e, adj. tot zaaijen dienstig.
- Seminarium, i, n. eene boomkweekery; tp. eene kweekschool = eene plaats, waar iets gevormd wordt, b. v. triumphorum, exercitus hostilis etc.
- Seminator, oris, m. een zaayer = bewerker, omnium rerum.
- Seminex, necis, adj. half dood, rex, artus.
- Seminum, i, n. het zaad; tp. het geslacht, soort van dieren.
- Semino, avi, atum, i. 1) zaaijen; tp. teelen, of in 't alg. voortbrengen; 2) bezaaijen; tp. bevruchten (een dier).
- Seminudus, a, um, adj. half naakt.
- Semiorbis, is, m. een half rond.
- Semipedalis, e, of Semipedaneus, a, um, adj. een half voet hoog.

Sēmipes, pēdis, m. een half voet (als maat).
Sēmiplenus, a, um, adj. half vol, legio, favus, navis.
Sēmiputātus, a, um, adj. half (= niet goed) gesnoeid, vitis.
Sēmīrāsus, a, um, adj. half geschoren.
Sēmīrēductus, a, um, adj. half teruggetrokken, manus.
Sēmīrēfectus, a, um, adj. half weder hersteld, classis.
Sēmīrītus, a, um, adj. half ingestort, murus, vallum, Carthago.
Sēmīs, indecl. (ἡμισυ) de helft (v. d. ook; een halve ar).
Sēmīsēpultus, a, um, adj. maar half begraven, ossa.
Sēmīsomnis, e, en -us, a, um, adj. half slapend.
Sēmīssis, is, m, 1) een half, de helft van iets, b. v. agri; semisses, zes van de honderd (jaarlijks) belasting; 2) een halve ar; homo non semissis, (die geen duit waard is).
Sēmīstūpius, a, um, adj. zijlings op den rug liggend.
Sēmīta, ae, f, een zijweg voor voetgangers, een voetpad; tp. semita fallentis vitae, een onopgemerkt leven; de via in semitam de-gredi, zich van den breeden weg op eenen zijweg begeven (= zich moedwillig in zwa-righeden wikkelen); illius semitam leci viam, wat hij (Esopus) begonnen heeft, heb ik (Phaedrus) uitgebeleid.
Sēmītārtus, a, um, adj. zich op bijwegen op-houdend.
Sēmītectus, a, um, adj. half bedekt.
Sēmītritus, a, um, adj. half uitgedorscht.
Sēmīluncta, z. Semuncia.
Sēmīlustilāndus, a, um, adj. half te verbranden.
Sēmīlustilātus, a, um, adj. half verbrand, cadaver.
Sēmīlustus, a, um, adj. half verbrand, cor-pus, fax, classis.
Sēmīvītus, a, um, adj. half verwelkt, uva.
Sēmīvir, vīri, m. een half-man (half dier en half mensch, of een gesnedene, of tp. een verwijfd mensch).
Sēmīvītus, a, um, adj. half dood; voces, half verstikte stemmen.
Sēmīvōcāles, ūm, f, (sc, literae) halve klin-kers.
Sēmīzōnārtus, i, m, iemand die halve gordels maakt.
Sēmōdālīs, e, adj. van een half schepel.
Sēmōdātus, i, m. een half schepel.
Sēmōtus, a, um, adj. verwijderd, afgelegen, pars urbis.
Sēmōvō, mōvi, mōtum, z. verwijderen (ie-mand, de zorgen enz.).
Semper, adv. altijd.
Sempiternus, a, um, adj. altijddurend, ignis, quies; -um, als adv. altijddurend.
Sēmūcta, ae, f, 1) het zaste deel van een geheel (eener erfenis, van een veld); 2) een half ons, b. v. auri; tp. poët. eene kleinigheid.
Sēmūctālis, e, adj. van een half ons, as.

Sēmūctārtus, a, um, adj. fenus, renten van zes ten honderd.
Semustus, z. Semilustus.
Sēnārtōlus, i, m. dem. een Senarius; z. Se-narius.
Sēnārtus, i, m. een senarius (zesvoetig jam-bisch vers, oorspr. uit zes jambi bestaande).
Sēnātor, ōris, m. een raadsheer, staatsraad te Rome.
Sēnātorius, a, um, adj. de raadsheeren be-treffende; ordo, de stand van raadsheer; gradus, trap tot de waardigheid van raads-heer of alleen de waardigheid van raads-heer; album, de lijst van raadsheeren.
Sēnātus, us (oud; -i), m. 1) de Senaat (de leden van den openbaren raad of staats-raad te Rome); venire in senatum, raads-heer worden; 2) senaat = raadsvergade-ring; frequens, talrijk; senatum darc, (van den senaat) gehoor geven; in senatum veni-re, in den senaat verschijnen; Senatus auc-toritas, een goedvinden van den senaat; 3) de plaats in de schouwspelen, waar de raadsheeren zaten.
Sēnātusconsultum, i, n. een formeel raadsbe-sluit.
Sēnecta, ae, f, 1) z. i. Senectus; 2) de ou-de huid, welke de slangen jaarlijks afwer-pen.
Sēnectus, a, um, adj. oud, bejaard, cor-pus; aetas, hooge ouderdom.
Sēnectus, ūris, f, 1) hooge ouderdom (eener zaak, van een mensch enz.); tp. a) grij-ze haren; b) zwakte; c) sombere ernst; 2) de ouderdom = de grijsaards; 3) de oude huid, welke eenige dieren jaarlijks af-werpen.
Sēgō, ūi, z. S. z. Senesco.
Sēnesco, ūi, z. S. z. 3. oud worden; tp. min-der worden of afnemen (yelden, lof, oorlog, geluk, liefde enz.); luna senescens, de af-nemende maan; otio senescere, in rust oud worden.
Sēnex, senis, adj. oud, bejaard (mensch, dier, wijn enz.); subst. m. een grijsaard.
Sēni, ae, a, adj. telkens zes, of zes; seni de-ni, bij zestien.
Sēnilis, e, adj. grijsaards betreffende; cor-pus, een afgeleefd ligchaam; adoptio, de aanneming tot zoon van een grijsaard (d. i. die hij doet); tp. hiems, de winter des le-vens = de ouderdom.
Sēniliter, adv. op de wijze van grijsaards, tremēre.
Sēnio, ōnis, m. een zes (b. v. op de dobbel-steenen).
Sēnior, ōris, adj. comp. ouder, z. Senex.
Sēntum, i, n. de hooge ouderdom, afneming door ouderdom; tp. a) lange duur, lang-durigheid (eener ziekte); b) zwaartmoe-digheid, sombere stemming; c) verdrietig-heid, verdrietige stemming; d) slapheid (des verstands).
Sensctilus, i, m. dem. (met verachting) eene onbeduidende (korte) zin.
Sensifer, fēra, fērum, adj. poët. gevoel opw.k-kende, motus.
Sensilis, e, adj. gevoelig, zinnelijk.
 G g g 3

- Sensim, adv. ongemerkt, langzamerhand, b. v. amicitias dissuere; sensim reprehendi, (h:imelijk); queri, zich niet hard op beklagen.
- Sensum, i, n. het geen gevoeld wordt, eene gedachte.
- Sensus, us, m. 1) de kracht om gewaar te worden of te voelen, gewaarwording, gevoel; doloris; sensu carere, gevoelloos zijn; 2) een zintuig; videndi, het zigt; 3) innerlijk gevoel, amoris, humanitatis; 4) het begrip, verstand, communis of vulgaris of popularis, het gemeen menschenverstand; ab alicujus sensibus abhorre, met iemands begrippen niet overeenstemmen; 5) neiging; 6) de zin van een woord, van een opstel; 7) eene gedachte, die men voordraagt, een voorstel.
- Sententia, ae, f. 1) gevoelen, gedachte, mening; ex sententia, naar wensch; ex animi sententia, in waarheid, volgens mijne volkomene overtuiging; in hac sum sententia, ik ben van dat gevoelen; 2) een besluit; mihi sententia stat, mijn besluit staat vast; 3) het gevoelen dat men uit; sententiam ferre, (van eenen regter) zijne stem geven; sententiam dicere, (van eenen raadsheer) zijn gevoelen zeggen; 4) de (op een tafelzje geschreyene) stem, het votum; 5) inzigt, schranderheid; 6) de zin van een woord; it. de zin of inhoud van het gesprokene (b. v. eener rede); in hanc sententiam, van den volgenden inhoud; 7) eene geestige (vernuftige) gedachte, eene spreuk.
- Sententia, ae, f. dem. eene korte gedachte, eene spreuk.
- Sententiose, adv. spreukrijk; it. geestig.
- Sententiosus, a, um, adj. spreukrijk; it. geestig.
- Sentioctum, i, n. een doornbosch.
- Sentina, ae, f. (waarsch. van sentio, in de beteekenis van rieken) 1) eene plaats waar het reukt d. i. stinkt, = de bodem van het schip, het onderschip; 2) hetgeen stinkt = het vuil in de kiel van 't schip; it. water, dat in het benedenruim dringt; tp. het uitvaagsel van menschen, b. v. republicae.
- Sentio, scnsi, sensum, 4. 1) gewaar worden, gevoelen (in- of uitwendig); tp. a) gewaar worden tot zijne schade (van menschen en zaken); b) gewaar worden = lijden of aan eene zaak onderhevig zijn, b. v. morbum, rabiem; 2) waarnemen (van de ziel), inzien; plus sentire, meer doorzigt hebben; 3) een inzigt in iets hebben, van gevoelen zijn; hoc sentimus, wij zijn van dat gevoelen; vera sentire de etc., het regt inzigt in eene zaak hebben; sentire cum aliquo, van hetzelfde gevoelen met iemand zijn; pro of ab aliquo, het met iemand houden, eens zijn; humiliter, nederige gedachten koesteren.
- Sentis, is, m. een doornstruik.
- Sentisco, z. P. en S. 3. (poët.) waarnemen.
- Sentus, a, um, adj. distelg, doornachtig; tp. haveloos (een mensch).
- Sorsum en Scorsum, adv. in 't bijzonder (niet in gemeenschap met anderen); cogitare ab aliquo, anders denken dan enz.; scorsum corpore (poët.), zonder ligchaam; alicui scorsum gratias agere, iemand geheel afzonderlijk danken.
- Sēpar, āris, adj. bijzonder, eigen, urna.
- Sēparābilis, e, adj. afscheidbaar, a corpore.
- Sēparātim, adv. bijzonderlijk (van anderen afgezonderd), diligere, commendare.
- Sēparāto, onis, f. afzondering, verdeling (b. v. van de stof in eene rede).
- Sēparātus, a, um, adj. bijzonder (van anderen afgezonderd) eigen, b. v. volumēn, ager; separatis temporibus, op verschillende tijden.
- Sēparō, āvi, ātum, i. afzonderen, scheiden (als b. v. een land twee zeeën); suum consilium ab reliquis, een bijzonder of eigen besluit nemen.
- Sēpēlibilis, e, adj. hetgeen begraven d. i. verborgen of bedekt kan worden, stultitia.
- Sēpēllo, īvi, pultum, 4. (waarsch. verw. met aperio en operio, zoodat het dus elg. betekent; ter zijde zessen of bedekken) begraven; sepultus sum! ik ben een kind des doods; tp. z. v. a. begraven: a) onderdrukken (oorlog, smart, het gerucht); patria sepulta, (dat ten grave gedaald is); b) sepultus, in iets verzonken, gedompeld, b. v. vino, somno.
- Sēpes, is, f. eene heg, heining.
- Sēpta, ae, f. (omta) de inktvisch; tp. de inkt.
- Sēptimentum, i, n. eene omheining.
- Sēplo, sepsi, septum, 4. 1) omheinen; segetem, vallum arboribus; it. met iets omgeven (met wachten, muren enz.) of in 't alg. bedekken, beschermen, beschutten (de oogten met vliezen enz.); it. bezetten (b. v. een weg met wachten); tp. cogitatione, z. v. a. met gedachten omgeven; memoria, in 't geheugen prenten; z. Septum.
- Sēptōla, ae, f. dem. de inktvisch.
- Sēpōno, pōstūl, pōstum, 3. ter zijde leggen (b. v. een kleed voor iemand); tp. a) verwijderen, verdrijven (iemand, de zorgen); b) onderscheiden (tusschen ware en valsche geestigheid); c) ter zijde leggen = uitzoeken, b. v. gunstigen tijd, zich een land ter bestiering.
- Sēpōstus, a, um, adj. 1) verwijderd (volk, land); 2) uitgezocht, kostbaar (kleed).
- Sepse, = se ipse.
- Septem, adj. (septē) zeven; sapientissimus in septem, (onder de zeven, namelijk, wijzen).
- September, bris, (bre), adj. (eig. de zevende); mensis, de maand september; idibus septembribus, den 13den september.
- Septemdecim, z. Septendecim.
- Septemfluvius, a, um, adj. met zeven monden (eene rivier).
- Septemgeminus, a, um, adj. zevenvoudig, b. v. ostia Nilii.
- Septempēdālis, e, adj. zeven voet groot.
- Septemplex, plfcis, adj. zevenvoudig (b. v. schild); Nilus, (met zeven monden).
- Septentrio, z. Septentrio.
- Septemvir, viri, m. iemand uit een collegio van zeven.
- Septemviralis, e, adj. de zevenmannen betreffende.

- Septemvīratus, us, m. de waardigheid van eenen zevenman.
- Septēnārus, a, um, adj. uit zeven deelen bestaande, numerus, versus.
- Septendēcim, adj. zeventien.
- Septēni, z. Septenus.
- Septennis en Septuennis, e, adj. zevenjarig, puer.
- Septentrīo, ōnis, m. en pl. -ōnes, um, eig. het zeyengesternte aan den noordpool, de groote beer (it. de kleine beer); tp. a) het noorden (als wereldstreek); b) de noordenwind; septentriones venti fuere, er woefjen noordewinden.
- Septentrīōnālis, e, adj. noordelyk; pl. -ia, de noordelyke strecken.
- Septēnus, a, um, adj. gcw. in plur. (bij) zeven.
- Septūsus, a, um, adj. (σπυτιός) verbijtend (middelen in de geneeskunst).
- Septies, adv. zeven maal; septies die, zeven maal daags.
- Septimānus, a, um, adj. tot het zeyende le-gloen behoorende.
- Septimum, adv. voor de zeyende maal.
- Septimus, a, um, adj. de zeyende.
- Septingēni, ae, a, adj. (bij) zevenhonderd.
- Septingentesimus, a, um, adj. de zeyenhon-derdste.
- Septingenti, ae, a, adj. zevenhonderd.
- Septingentes, adv. zevenhonderd maal.
- Septio, ōnis, f. = Sepimentum.
- Septuāgēnus, a, um, adj. gew. in pl. bij ze-ventig (of alleen:) zeventig.
- Septuāgesimus, a, um, adj. de zeventigste.
- Septuāges, adv. zeventig maal.
- Septuāginta, adj. zeventig.
- Septuennis, z. Septennis.
- Septum, i, n. eene sluiting, eene omheinde of ingeslotene plaats (een stal, vischvijver, de plaats waar de comitia gehouden werden).
- Septunx, cis, m. 1) zeven twaalfde gedeelte van een geheel; 2) (poët.) zeven glazen wijn; tp. multo septunce perditus, zeer dronken.
- Sēpulcrālis, e, adj. het graf of het lijk be-treffende; fax, eene begrafenis-fakkel.
- Sēpulcrum, i, n. eene begrafenis-plaats.
- Sēpulcrum, i, n. 1) een graf; aliquem con-dere sepulcro, iemand begraven; honores sepulcri (poët.), een grafsteen; 2) een brandstapel; 3) een praelgraf; it. het op-schrift daarop; 4) de ziel of de schim des overledenen.
- Sēputūra, ae, f. 1) begraving; (it. verbran-ding) van een lijk; 2) het graf.
- Sēquax, ācis, adj. 1) dat gemaklyk volgt, volgzaam, gedwee; equus, (dat zich ge-maklyk laat besturen); fumus, (die door alles heendringt); curae, metus, (die ie-mand overal volgen); 2) buitzaam, gemak-lyk om te behandelen (als b. v. was, wil-gen enz.)
- Sēquester, stri en stris, m. bemiddelend, pax; subst. eene bemiddelaar (b. v. bij omkoopin-gen, in een geschil, of die persoon aan wien geld ter bewaring gegeven werd, tot aan den afloop van 't geschil); sequestro po-
nere, eenen bemiddelaar (geld) ter bewaring geven.
- Sēquior (n. -us), ōris, adj. comp. (elg. het-geen volgt) = slechter of slecht.
- Sēquus, adv. (z. Sequior) 1) anders, niet zoo, dicere; 2) niet zoo als het zijn moct = slechter of slecht, loqui de aliquo; 3) z. Scius.
- Sēquor, quūsus of cūsus sum, 3. (ἕπουμαι) iemand volgen = achter en met hem gaan; hostem vestigiis, den ryand op de hielen volgen; it. (van zaken) volgen = zich gemaklyk laten behandelen, b. v. telum, herba sequitur, (laat zich gemaklyk uit-trekken); tp. a) iemand of eene zaak vol-gen = zich daarnaar rigten, b. v. leges, exemplum; vocem, op de stem afgaan; ami-cum, arma victricia, het met zynen vriend, met de zegevierende partij houden; b) naar iets streven (naar iemands vriendschap, naar roem enz.); lites, pletzuchtig zyn; extrema ferro, zich van het leven met het zwaard berooven; verbum, het woord in dezselfs eigenlyke beteekenis opratten; c) iets vervolgen = verder voortzetten (een onderzoek, eene vertelling, vlesjerij); d) volgen (b. v. zekere gebeurtenissen); se-quitur ut etc. (of met den inf.) het volgt dat enz.; e) volgen = ten deel worden (eene erfenis, straf enz.); f) antwoorden.
- Sēra, ae, f. een slot of grensel om de deur te sluiten.
- Sērēntas, ātis, f. 1) helderheid, onbenveld-heid (van het weder); tp. a) opgeruimdheid van inborst; 2) serenitas fortunae, het lag-chen der fortuin = gunstige omstandighe-den.
- Sērēno, āvi, ātum, i. helder maken (het we-der; tp. den geest); spem fronte, door een vrolyk gelaat hoop geven.
- Sērēnus, a, um, adj. (schijnt verw. met sé-ra; séra = glans, helderheid) 1) helder (weder, water); serenum, helder weder; se-reno, bij helder weer; tp. opgeruimd (voor-hoofd, leven); 2) helder makend of hel-der weer aanbrengend, favonius; 3) helder (stem).
- Sērēscō, ēre, 3. 1) droog worden (kleede-ren); 2) tot wei worden.
- Sērīca, ae, f. een vat, een ton.
- Sērīcātus, a, um, adj. met een zijden kleed (z. Sericus).
- Sērīcūs, a, um, adj. zijden, van zijde (z. Sericus).
- Sērīcus, a, um, adj. (σπυτιός) Serisch, van de Seres afkomstig, vooral zijden, b. v. to-ga; serica, zijden kleederen.
- Sērīes, ēi, f. eene rij, reeks, b. v. van knop-pen, jaren, jongelingen, oorzaken enz.; serie temporis, in vervolg van tijd; it. eene reeks van nakomelingen, een geslacht.
- Sērīo, adv. in ernst.
- Sērīōla, ae, f. dem. een klein vaatje.
- Sērīus, a, um, adj. ernstig (zaken, woorden, tijd enz.); serium, ernst; seria, ernstige zaken; per seria, in ernst.
- Sermo, ōnis, m. 1) een aaneengeschakeld ge-sprek; sermo literarum, brieuwisseling; mul-ti sermonis esse, wijdloopig in 't spreken

- zijn; hare se in sermone, een gesprek beginnen; 2) het spreken van iets, een gerucht; esu aliquid in sermone, men spreekt, onderhoudt elkander over iets; in sermone hominum venire, bij de menschen over den tong rijden (ten nadeele); sermone reprimere, een (nadeelig) gerucht onderdrukken; tu sermo es inter eos, zij spreken over u; 3) de bedaarde taal eens redenaars; 4) iets schriftelijks, eene verhandeling (v. d. ook: eene redevoering; it. eene satire); 5) de taal van een volk, b. v. graccus, Persarum.
- Sermocinatio, ðnis, f. als men eene persoon (in een geschrift) sprekend invoert.
- Sermocinatrix, icis, f. als adj. species dicendi, die wijze van spreken, die tot een bijzonder onderhoud dient.
- Sermocinator, atus sum, i. een gesprek houden, cum aliquo.
- Sermoculus, i, m. dem. een (nadeelig) gesprek.
1. Sero, sèvi, satum, 3. 1) zaaijen; it. planten; tp. a) voorttellen; satus aliquis, aliquo, uit iemand gesproten; b) aanleiding tot iets geven (tot den oorlog, oneemigheid, een gerucht); alicui negotium, iemand verdriet veroorzaken; 2) bezaaijen of beplanten.
2. Sero, sèrtil, sertum, 3. (ἀρω) zamenknoopen, binden (een krans); iorica sarta, een ketting-harnas; tp. aanknoopen, smeden, b. v. certamina, discordiam, sermones alicui, een gesprek met iemand aanknoopen.
3. Sero, adv. 1) laat; 2) te laat.
- Serocinus, a, um, adj. 1) (van vruchten enz.) laat; tp. iemand die iets laat doet; 2) waar iets laat groeit; loca serotina, plaatsen, waar de vruchten laat ryp worden.
- Serpens, tis, m. en f. kruipend; subst. eene slang (ook als hemelteeken).
- Serpentigena, ae, m. en f. poët. uit eene slang geboren.
- Serpentipes, pèdis, adj. poët. slangenpooten hebbende.
- Serpestris, drum, n. eig. beugels om voor kromme knieën te bewaren; tp. (met verachting) de serperastri coloforis meae nihil est quod doleam, de onderhoorigen (de onder mij staande officieren, die dienen moeten om anderen in orde te houden) enz.
- Serpillum, z. Serpyllum.
- Serpo, psi, ptum, 3. (ἵπω) in 't alg. zich bewegen (vooral langzaam), gelijk b. v. planten zich uitspreiden of als het water, de lucht enz.; vervolg. vooral kruipen, sluijen (menschen of dieren); tp. a) ongemerkt komen; somnus serpit, (overvalt iemand); b) zich verder uitbreiden (ziekte, gerucht, gewoonte); serpit amicitia per etc., de vriendschap verspreidt zich door enz.; c) humi serpere, zich van eene gemeene schryfwijze bedienen.
- Serpyllum, i, n. (ἑρπυλλον) kwendel, wilde thym.
- Serra, ae, f. eene zaag.
- Serrabylis, e, adj. zaagbaar.
- Serratum, adv. als eene zaag uitgehakt.
- Serratus, a, um, adj. als eene zaag getakt, dens, folium.
- Serrula, ae, f. dem. eene kleine zaag.
- Sertum, i, n. gew. pl. een krans; spicea, een atrenkrans.
- Serum, i, n. (ἴσις) de waterige deelen eener zaak; vervolgens gew. de wei.
- Serus, a, um, adj. 1) laat (hetgeen laat geschiedt), b. v. gelukwensching; serum, de late tijd, noctis, diei; spes, portentum, (die spade zal worden vervuld); anni, de grijsheid; ulmus, (die langzaam groeit); sera comans poët. (voor sero); die laat bladeren krygt; bellum, (die lang duurt); serus abi, (poët.) ga laat weg, blijf lang; 2) te laat, bellum; serus venis (poët.); gy komt te laat.
- Serva, ae, f. eene slavyn.
- Servabylis, e, adj. 1) hetgeen gered kan worden; 2) hetgeen bewaard kan worden.
- Servatio, ðnis, f. een regel (die iemand in zijn gedrag volgt).
- Servator, ðris, m. 1) een redder, behouder, mundi, reipublicae, hominum, salutis; 2) iemand die waarneemt, een waarnemer, Olympi.
- Servatrix, icis, f. eene redster, behouderster.
- Servata, ae, f. een bloemenstruik.
- Servitcola, ae, m. en f. hij of zij die de slaven naloopt.
- Servilis, e, adj. de slaven betreffende; vestis, een slavenkleed; tumultus, een opstand onder de slaven; manus, eene menigte slaven; literae, die kunde welke ook slaven bezitten.
- Serviliter, adv. slaafsch, als de slaven, gemeen.
- Servio, tvi, itum, 4. 1) dienen = slaaf zijn; (it. door tirannen beheerscht worden); servitutum servire, = servire; tp. (van huizen, grondeigendommen) met servituten of zekere verplichtingen belast zijn; alicui, tot iemands dienst; 2) dienen = nuttig of aangenaam zijn, alicui; tp. a) (van zaken) dienen of nuttig zijn tot iets, b. v. tot schryven enz.; b) letten op iets, zorgen voor enz., b. v. gloriae, brevitati; personae, zich naar eene persoon rigten; temporis, zich naar den tijd schicken.
- Servitium, i, n. 1) de stand of de betrekking van een slaaf; pro servitio, als uw slaaf; 2) de slaven, b. v. servitium movere, (ophitsen).
- Servitudo, itis, f. z. Servitus.
- Servitus, itis, f. 1) de stand van slaaf, dienstbaarheid, slavernij (ook van eenen Staat, die een tiran aan 't hoofd heeft); esse in servitute, slaaf zijn; tp. (van eene bezitting) eene verplichting om iets te dulden, een servituum; 2) in 't alg. gehoorzaamheid, muliebris, der vrouw aan haren echtgenoot, juris, aan de wetten; officii, aan zijn pligt gehoor geven; 3) slaven; tp. slaven = vryers van een meisje.
- Servo, avi, atum, i. (ἵπω) 1) waren! d. i. a) bewaren, b. v. vruchten, wijn; aliquid, iemand gevangen houden; se rebus secundis, zich voor gelukkigere tijden bewaren; b) voor ongeluk of schade bewaren (een mensch, een schip enz.); tp. nisi afgaan van iets, iets zoo houden als het is, houden enz.; legem, pacem, promissam etc., (hou-

- den); fidem, zijn woord houden; vigiliis, de wacht houden; ordines, in 't gelid blijven; concentum, (van snaren) zamenstemmen; 2) iets naauwkeurig beschouwen, b. v. de sterren; tp. limen, de kamerhouden; vestibulum, in den voorhof blijven; 3) (poët.) hebben (in de hand), falcem; it. bezitten, bewonen, sylvas; 4) intr. waarnemingen doen; de caelo, den bliksem beschouwen; it. acht geven, opmerkzaam zijn; intus, te huis; servare ne etc., acht geven, zorgen dat niet enz.
- Servōlicola, z. Servilicola.
- Servōlus, z. Servulus.
- Servos, z. Servus.
- Servūla, ae, f. dem. een slavinnenje.
- Servūlus, i, m. een slaaffe.
- Servus, a, um, adj. (van servo, *ipso* = reddend) eig. die in een oorlog in 't leven gespaard is, en dus slaaf werd; dienstbaar, civitas; capita, = slaven; aqua, water, hetwelk de slaven drinken; subst. -us, -a, m. f. een slaaf, eene slavinn; tp. (van onroerende goederen) dienstbaar = waarop eenige servituten of verpligtingen rusten.
- Sēsāma, ac, f. z. Sesamum.
- Sēsāmyna, a, um, adj. uit vlasdotter.
- Sēsāmum, i, m. (σθαμνον) vlasdotter (eene plant).
- Sescuncia, ae, f. l. 1) drie lood, b. v. radiccis; 2) als adj. anderhalf duim dik.
- Sescuncialis, e, adj. van anderhalf duim.
- Sescuncis, cis, m. z. Sescuncia.
- Sescūplex, Ycis, adj. anderhalf maal.
- Sescūplus, a, um, adj. de helft meer.
- Sesquil, (in zamenstellingen) anderhalf (NB. de gebruikelijkste zamenstellingen met dit woord, die zich van zelve laten verklaren, zijn hier weggelaten).
- Sesquioctāvus, a, um, adj. de verhouding van 8 tot 9 betreffende ($\frac{1}{8}$).
- Sesquipedālis, e, adj. anderhalf voet lang; tp. verba, zeer lange woorden.
- Sesquitercius, a, um, adj. de verhouding van 3 tot 4 betreffende ($\frac{1}{3}$).
- Sessibūlum, i, n. eene zitplaats, stoel.
- Sessilis, e, adj. 1) waarop men goed zit, tergum equi; 2) vast staande (een vat); 3) nederig (eene plant).
- Sessimōnium, i, n. = sedes.
- Sessio, ōnis, f. 1) het zitten; tp. het verzoeven; 2) de plaats, waar men zit, eene zitplaats.
- Sessio, āre, i. dikwijls zitten.
- Sessifunctūla, ae, f. dem. eene zamenkomst, waarbij men bij elkander zit en praat.
- Sessor, ōnis, m. 1) iemand die ergens zit (in den schouwburg enz.); 2) een inwoner.
- Sestertīdium, i, n. dem. een sestertium (van 100,000 sestertien of 10,000 gulden).
- Sestertius, i, m. 1) (als geld): a) sestertius numus of alleen sestertius, eene kleine sestertie = 6 as (omtrent 10 centen); tp. eene kleinheid aan geld; b) -a, orum, n. (zonder sing.) 1000 kleine sestertien = omtrent 100 gulden; c) sestertium, i, n. (zonder plur.) een groote sestertie, 100,000 kleine sestertien (= 10,000 gulden), b. v. sestertium millies, 1000-maal 100,000 sestertien = 100 miljoen sestertien = 10,000,000 guldens; (NB. onder de Romeinsche keizers was de kleine sestertie naarwelijks meer dan $8\frac{1}{2}$ centen); 2) (als maat = bij het omgraven van eenen akker) anderhalf voet diep; 3) (welligt) eene soort van kleding.
- Sēta, ae, f. (verw. met χαιτη) 1) stevig haar (van dieren en menschen); 2) een vischsnoer (van haar); 2) eene haarborsel.
- Sētātia, ae, f. en -um, i, n. (οματια en οματιον) een groote mispel.
- Sētiger, gēra, gērum, adj. poët. borstels dragend; subst. (poët.) een borsteldier = wild zwijn.
- Sētōsus, a, um, adj. borstellig, aper, auris; scutica, (van harige riemen).
- Seu, conj. 1) of, b. v. prora seu puppis; Pal-las seu Minerva; 2) (als het tweemaal staat) of — of; het zij enz.
- Sēvere, adv. ernstig, gestreng, b. v. vindicare; aliquem severius cohobere of coerere, iemand gestreng of zeer gestreng betu-gelen.
- Sēvērītas, ātis, f. strengheid (in gedrag); aurium, een streng oordeel over hetgeen men hoort.
- Sēvērītudo, Inis, f. z. Severitas.
- Sēvērus, a, um, adj. (missch. van σβουρα, verw. met ops zuur) van een strenge = wrange smaak, b. v. wijn; tp. a) streng (in levenswijze, in oordeelen, van voorkomen); in filium, jegens zijnen zoon; cus-tos, een zorgvuldig bewaker; (poët.) te streng = wreed; b) waar, werkelijk.
- Sēvōco, āvi, ātum, i. ter zijde roepen; se in consilium solus sevocat, hij gaat met zichzelf alleen te rade; tp. a) ter zijde of naar zich toe trekken; b) afscheiden, verwijderen, annulum a voluptatibus, zich van wellust onthouden.
- Sēvum, z. Sebum.
- Sex, adj. (ἕξ) zes; sex septem, zes of zeven.
- Sexāgēnārius, a, um, adj. van zestig, b. v. jaren, duimen.
- Sexāgeni, ōrum, adj. (telkens) zestig, of in 't alg. zestig.
- Sexāgēsīmus, a, um, adj. de zestigste; sexa-gesima, sc. pars, het zestigste deel.
- Sexāgēs, adv. zestig maal.
- Sexāginta, adj. (ἑξωρα) zestig; tp. zeer veel.
- Sexangūlus, a, um, adj. zeshoekig.
- Sexcēnārius, a, um, adj. uit 600 bestaande; cohors.
- Sexcēni, ae, a, adj. (telkens) zeshonderd.
- Sexcentēni, z. Sexcenti.
- Sexcentēsīmus, a, um, adj. de zeshonderd-ste, b. v. annus.
- Sexcenti, ae, a, adj. zeshonderd; tp. zeer veel.
- Sexcenties, adv. zeshonderd maal.
- Sexcentoplāgus, a, um, adj. die 600 slagen krijgt.
- Sexdēcim, adj. zestien.
- Sexennis, e, adj. zesjarig.
- Sexennium, i, n. de tijd van zes jaren.
- Sexprimi, ōrum, m. de zes eersten des raads in kleine steden.
- Sextadēcimānus, a, um, adj. van het zestien-de legioen, miles.
- Sextans, tis, m. het zesde deel van een ge-

- heel (van een as, een pond, eener erfenis enz.); duos sextantes infuldere, twee kellen (cyathos) inschenken.
- Sextantalis, e, adj. twee duim dik.
- Sextantarius, a, um, adj. een zesde deel dragende; pondus, een gewigt van twee ons.
- Sextarius, i, m. het zesde deel van een congius voor vloeiware, en het zesde deel van een modius voor drooge waren.
- Sextilis, (e), adj. de zesde maand betreffende (NB. zesde zesde maand noemde men naderhand Augustus).
- Sextilia, ae, f. dem. het zesde gedeelte van een twaalfde, dus het 72 deel van een geheel, b. v. eener eifenis, van een morgen lands.
- Sextum, adv. voor de zesde maal.
- Sextus, a, um, adj. (inroc) de zesde.
- Sexungula, ae, f. eig. zesklauwig = zeer schraapzuchtig.
- Sexus, us, m. (z. Secus) het geslacht (mannelyk, vrouwelyk; ook van steenen, boommen).
- Si, conj. (si) 1) indien; si minus, maar zoo niet; o si, o zoo toch! perinde ac si, even als of; si possem, zoo ik eens kon (maar ik kan niet); si possim, in geval ik eens kon of kan (hetgeen nog blyken moet); 2) of, b. v. visam si domi'st, ik wil gaan zien of, hij (zij) te huts is; si oppidum capi posset, of de stad kon worden ingenomen; 3) voor sive.
- Sibi, pron. (s) zich (ook: hem, of in plur. hun); sibi velle, (van personen) in den zin hebben, (van zaken) te beduiden hebben.
- Sibilla, avi, atum, i. 1) suitzen, sissen (b. v. eene slang, storm, een gloeiend ijzer); 2) aliequem, iemand uitsluiten.
- Sibillum, i, n. en -us, i, m. het sissen, geuis, gesluit (van eene slang, van den wind, van een mensch, van eene suit); sibilis explodeere aliequem, iemand uitsluiten (siffleren).
- Sibyllus, a, um, adj. sissend (eene slang).
- Sibylla, ae, f. (uit Sibis = Sibis en Sibylla) eene waarzegster van Apollo (er zijn er in 't geheel zeven bekend).
- Sibyllinus, a, um, adj. Sibyllynsch, eene Sibylla betreffende, van haar afkomstig, b. v. eene waarzegging.
- Sic, adv. 1) zoo (= op zulk eene wijze of zoo zeer of zoo gesteld enz.); sic Deus adiuvat, zoo waar mij God helpe; sic ames! zoo moogt gij dan enz.; 2) zoo = daarom, van daar; sic fit ut etc.; zoo komt het dat enz.; 3) zoo = hierop, b. v. sic Numitori traditur.
- Sica, ae, f. (van seco) een dolk; tp. een slukmoord.
- Sicanus of Sicanus, a, um, adj. Sicilisch.
- Sicarius, i, m. een slukmoordenaar, bandiet; inrer scarios accusari, als slukmoordenaar worden aangeklaagd.
- Siccaneus, a, um, adj. van natuur droog, pratum.
- Siccatio, onis, f. het droogen.
- z. Sicce, adv. zoo zonder iets verder.
- z. Sicce, adv. droog; tp. zonder enig redekunstig steraad.
- Siccesco, z. P. en S. 3. droog worden.
- Siccfne, (bij vragen) zoo?
- Siccfas, atis, f. 1) drooghheid, droogte (van een poel, van het weder; tp. van verstand); 2) hardheid, vastheid des lichaams; tp. (van eene rede) gebrek aan enig redekunstig steraad, drooghheid.
- Siccō, avi, atum, i. 1) droogen; vellera, herbas; fumo, rooken; vulnera, het bloed der wonden stillen; 2) droogen = uitdroogen, patides; tp. (poët.) a) uitdrinken, ledigen (een beker); b) melken (een schaap); ubera, (uitsuigen).
- Siccōculus, a, um, adj. met drooge oogen.
- Siccus, a, um, adj. 1) droog = zonder vochtigheid, b. v. een veld, meer, vat, de hemel, het jaargetyde; pocula, ledige bekers; oculi, (zonder tranen); homo, (die niet weent); siccus, droog van den dorst; vox, eene drooge stem (van dorst); tp. a) die nog niet gedronken heeft = dorstig; b) die zich niet dronken drinkt; c) geyelloos; d) armoedig levend; 2) van het ligchaam vast, stevig; tp. (van eenen redenaar en eene rede) droog, zonder overbodige steraaden.
- Sicclissito, are, i. als de Siccliers spreken of hen navolgen.
- Sicclibi, zoo ergens.
- Sicclia, ae, f. dem. een kleine dolk.
- Sicclulus, a, um, adj. Sicclisch, b. v. pastor, = Theocritus; conjux, = Proserpina.
- Sicunde, zoo ergens van daan.
- Sicut of Siccliti, adv. zoo als, gelijk als, b. v. multi mortales vitam siccliti peregrinantes transiere, (als vreemdelingen); me sicclit alterum parentem observat, (als een tweeden vader); sicclit eram, zoo als ik was (zoo als ik stond en ging); sicclit pleraque sic et hoc, zoo als het meeste, zoo ook dit; siccliti populi jura defenderent (even als of zij enz. verdedigden); si me, sicclit soles, amas, als gij mij bemint, zoo als gij gewoonlyk doet; siccliti neminem, als geen ander (bemint men mij).
- Sicclionia, drum, n. Sicclionische schoenen (van eene sierlyke gedaante en blinkende kleur).
- Sicclialis, e, adj. de sterren betreffende.
- Sicclratio, onis, f. het afsterven van jonge vyjgenboomen of wijnstokken, door al te groote hitte.
- Sicclerūs, a, um, adj. 1) vol sterren, b. v. caelum; arx, = de sterrenhemel; 2) van eene ster afkomstig; aestus, de hitte der zon; dea, = Luna, de gofin der maan; tp. a) helder, glinsterend, clypeus; b) uitnemend, z. v. a. hemelsch, b. v. een dichterd.
- Sicclerūs, itus sum, i. door eene zekere verstramming (door al te groote hitte veroorzaakt) overvallen worden; z. Sideratio.
- Sicclō, (sidi, sedī) z. S. 3. (i) zich ter neer zetten, (mensen, dieren, dingen, b. v. nevels); tp. zich neerzetten = ophouden, b. v. vrees; 2) zinken (van schepen) vergaan; it. neerzinken in een vat; 3) blyven zitten (b. v. een kogel).
- Sicclonius en Sicclonus, a, um, adj. uit Sidon; tp. purperen, chlamys.

Sidus, *Ēris*, n. (van *ἴδος*, gedaante) 1) een hemelteeken, gesternte (b. v. de kreeft, de weegschaal enz.); natalitium, het gesternte, waaronder men z. v. a. geboren wordt; tp. grave of durum sidus, een ongelukkig gesternte = ongelukkig noodlot; 2) eene ster (de zon, maan enz.); pl. sidera, de sterren = de hemel; ad sidera ferre, tot aan de sterren verheffen; ad sidera niti, tot de sterren (= in de hoogte) opstijgen; vertice sidera tangere of ferire, met den schedel de sterren aanraken = zeer gelukkig zijn; 3) sidera, de lichtende sterren of de tijd waarop zij schitteren = de nacht; 4) tp. iets dat naar eene ster gelijk: a) ster = sieraad, b. v. een man; b) (als liefkoozing) zoon; 5) een gesternte of eene ster z. v. a. als oorzaak van een jaargetijde of van het weder of van het klimaat enz.; hibernum, de winter; brumale, de korstige dag; grave sidus, storm; Minervae, storm, die Minerva verwekte; patrium, de vaderlandse grond, het vaderland; sidere affari, door een boos gesternte = door eene ziekte getroffen worden.

Sigillaria, um, n. 1) beeldjes der goden (die men elkander schonk); 2) well. de beeldenmarkt (eene plaats in Rome; waar zulke beelden en andere soortgelijke dingen verkocht werden).

Sigillatim, adv. afgezonderd, b. v. commemorare, appellare.

Sigillatus, a, um, adj. met kleine beelden of figuren versierd.

Sigillum, i, n. eene kleine figuur, klein breid (in ringen gesneden, aan vazen uitgewerkt, in tapijten geweven of gemaakt uit marmer enz.)

Sigma, *ἄτις*, n. (*στυμα*) eene halfronde eetbank.

Signatus, *Ēris*, m. die iets mede bezegelt (b. v. eene huwelijksverloving); falsus, die vatische testamenten maakt.

Signatura, ae, f. het zegel (in een testament).

Signifer, *fēra*, *fērum*, adj. 1) teekens dragend of beelden dragend; orbis signifer of alleen signifer, de dierenriem; crater, (met beelden versierd); 2) subst. m. een vaandeldrager; tp. de aanvoerder (die tot iets verleid); juvenutis, der jonge leden.

Significans, tis, adj. duidelijk (een woord, eene uitdrukking).

Significanter, adv. met nadruk, treffend, b. v. aliquo verbo uti.

Significantiā, ae, f. het treffende of nadrukkelijke van een woord.

Significatio, *ōnis*, f. 1) het (duidelijk) te kennen geven, b. v. van zijn wil; literarum, schriftelijke bekendmaking; significationem facere, een teeken geven (b. v. door vuur); significatio populi, multitudinis, openlijke goedkeuring des volks; 2) de zin van een woord; 3) het kenmerk, b. v. valitudinis, tempestatis futurac; 4) (bij de redenaars) die vorm eener redevoering, als men de toehoorders meer raden laat, dan men eigenlijk zegt.

Significatus, us, m. aankondiging of kenmerk

van iets, b. v. van een storm.

Significo, *āvi*, *ātum*, I. 1) een teeken geven (met de hand, de stem); per literas, schriftelijk bekend maken; 2) vooraf aankondigen (toekomende zaken, het weder); 3) beduiden of aantoonen (zoo als b. v. een woord, eene fabel iets beduidt).

Signo, *āvi*, *ātum*, I. 1) teekenen (eenig teeken geven); campum limite, moenia aratro, vestigia pulvere; humum pede certo, met een vasten tred betreden; saxum carmine, een steen van een opschrift voorzien; rem carmine, een onderwerp bezingen; vultus imagine, afschilderen; 2) iets ergens op of in teekenen, b. v. aliquid in cortice; 3) verzegelen (een brief); supremas tabulas, zijn testament maken; tp. animo of in animo, iets vast inprenten in zijne ziel; vota, (verzegelen = bekrachtigen); 4) een teeken geven met een stempel = munten, aurum; argentum signatum, zilvergeld; 5) door woorden of gebaren uitduiden (eene plaats enz.); aliquid nomine, iets met een naam beteekenen = noemen; oculis signare of allean signare, waarnemen, opmerken, beschouwen; 6) versieren, aliquid honore; 7) uit vele dingen iets uitzoeken (dat het beste is).

Signum, *ī*, n. (waarsch. verw. met *δῆγμα*) 1) in 't alg. een onder het bereik der zinnen vallend teeken: a) een hemelteeken of sterrenbeeld; b) het zegel op een brief; c) een standbeeld; d) het krijgsvaandel; signis infestis concurrere, op elkander losgaan (twee legers); signa conferre ad, iemand partij kiezen; tp. infestis signis inferri in etc., op iemand hevig aanrukken; e) een teeken om iets te doen, b. v. cantandi; vooral f) (in een veldslag) een sein met de trompet, door de vaandels; signum dare, het teeken geven tot den aanval; it. het parool, wachtwoord; signum dedit optimam matrem, hij gaf het wachtwoord: optima mater; 2) een teeken of kenmerk van iets, b. v. van gezondheid; it. eene bekendmaking van iets goeds of kwaads.

Silanus, i, m. (*σῶλην*) eene springbron.

Silentium, i, n. 1) het stilzwijgen; silentium est de etc., het is stil over enz.; silentio praeterire, met stilzwijgen voorbijgaan, it. iets stil (zonder verdere aanmerkingen) aanhooren; tp. de vergetelheid; in silentium abire, vergeten worden; 2) de stilte; silentium facere, stil zijn, it. stilte verwakken (als b. v. de verwachting); tp. silentium ruris, noctis, (de stilte, rust); judiciorum, (stilstand); vita silentio transire, onopgemerkt (vergeten) daarheen leven.

Silenus, i, m. (*Σῆλυς*) Silenus (de volger van Bacchus).

Sileo, *ŭi*, z. S. 2. (*σῆλῶ*) zwijgen (vooral nadat men gesproken heeft); tp. zwijgen (b. v. niets meer schrijven); nox, aequor, aer silet, (zwijgt, is kalm); leges silent, (zwijgen, zijn zonder werking); luna silens, de nieuwe maan; vinea, flos silens, (die nog niet uitbotten); silentes (umbrae), de schimmen der dooden.

Siler, *Ēris*, n. de waterwitg.

Silesco, *ŭi*, z. S. 3. zwijgen = rustig of

H h h 2

stil worden (een huis, geraas enz.)
 Silex, Icic, m. en f. (verw. met χαλκός) 1) een keisteen; 2) eene rots, groote steen.
 Silicernum, i, n. eig. eene doodmaal; tp. (als scheldwoord) een oude sul.
 Silicēus, a, um, adj. uit keisteen; saxa, keisteenen.
 Siliginēus, a, um, adj. uit sijn tarwenmeel, panis.
 Siligo, Inis, f. sijn tarwe; it. sijn tarwenmeel.
 Siliqua, ae, f. 1) de bolster of schil van peulvruchten; pl. -ae, peulvruchten; 2) St. Jansbrood.
 Siliquor, ōri, i. groene erwten pooten of krijgen.
 Silo, ōnis, m. z. Silus.
 Silphium, i, n. (σίλπιον), z. Laserpitium.
 Silus, a, um, adj. (σίλος) met eene naar boven gebogene neus.
 Silva of Sylva, ae, f. (σύν, waarsch. van σύν, voorttellen, als ook vis, dus eerst = iets dat men voortgeteld heeft) eene menigte planten, b. v. aquatilis silva, eene menigte waterplanten; it. eene boskaadje; woorts gew. = een woud; poët. echter ook een enkele boom of eenig geboomte; tp. a) poët. een woud = eene groote menigte, b. v. van pijlen, haar; b) de menigte of voorraad van stof, b. v. voor eene redevoering enz.
 Silvanus, i, m. een boschgod.
 Silvāfcus, a, um, adj. z. Silvester.
 Silvesco, z. P. en S. 3. iij. 't hout wassen (de wijnstok).
 Silvester of -stris, stris, stre, adj. 1) met bosschen bezet, locus; 2) van bosschen, umbra; 3) in een bosch zich berindend; materia, bosschen; musa, eene landelijke Muzen.
 Silvācola, ae, m. en f. poët. een boschbewoner.
 Silvācultrix, Icic, f. poët. in bosschen wonende.
 Silvāfrāgus, a, um, adj. poët. bosschen omverwepend (b. v. wind).
 Silvōsus, a, um, adj. 1) boschachtig; 2) met vele takken, arbor.
 Silvūla, ae, f. dem. een boschje.
 Simia, ae, f. (van simus) een aap.
 Similia, ae, f. en -āgo, Inis, f. het fijnste tarwenmeel.
 Simile, adv. gelijk; z. Similiter.
 Similis, e, adj. gelijk; vero of veri similis, waarschijnlijk; simile als subst. gelijkheid; similem Aristotelem emere, eene afbeelding van Aristoteles koopen.
 Similitas, ātis, f. z. Similitudo.
 Similitter, adv. op gelijke wijze, even zoo; similliter facis ac si me rogas, het is even als of gij mij vraagt.
 Similitudo, Inis, f. 1) gelijkheid; 2) eene gelijkheid; 3) een beeld (geschilderd, van marmer enz.); 4) nabootsing of poging om aan iemand (b. v. in de welsprekendheid) gelijk te worden.
 Similulus, i, m. dem. een kleine aap (ook als scheldwoord).
 Simulu, adv. = Simul; ut simitu, = simulatque.
 Simplex, Icic, adj. 1) niet zamengesteld, een-

voudig (natuur, woord enz.); cibus, esca; (zonder kruid); mors, (zonder meerdere foltering); aqua, zuiver water; res, (zonder zwaarigheid); 2) regt (niet krom); iter; 3) eenvoudig, ongekunsteld (opregtheid enz.); 4) zonder samenhang of verbinding, b. v. verba; 5) eenvoudig = opregt, eerlijk; it. argloos (die geen bedrog verwacht); 6) enkel, alleen, b. v. vulnus; plus vice simpliciter, meer dan eens; 7) onbepaald, onvoorwaardelijk, necessitas.
 Simplicitas, ātis, f. eenvoudigheid; materiae, hout zonder teekening of vlekken; tp. eenvoudigheid (in gedrag, in eene rede).
 Simpliciter, adv. 1) eenvoudig = zonder raad (in eene rede); 2) blootelijk, zonder iets verder (= zonder betrekking, opzigt; it. zonder samenhang van woorden); 3) regtuit, zonder veinzery, b. v. similitates nutrire; se simpliciter amicis credere, (zonder voorzigtigheid, zonder erg).
 Simplicius, adv. = Simpliciter 3).
 Simplus, a, um, adj. (ἀπλοῦς) enkel; subst. -um, n. het enkele.
 Simpulū, i, n. een offerbakje; excitare fluctus in simpulo, veel geschreeuw maken om eene kleingheid.
 Simpulvum, i, n. waarsch. = Simpulum.
 Simul, adv. (ἀμα) 1) te gelijk, b. v. aankomen; colloqui, esse, met elkander spreken, zamen zyn; 2) zoodra of zoodra als.
 Simulacrum, i, n. een beeld (van een persoon); it. eene verschijning, een spook; tp. a) beeld, beschrijving, viri; b) iets zonder wezenlijkheid = schijn, schaduw, b. v. civitatis; pugnae, een schijngevecht, spiegelgevecht.
 Simulāmen, Inis, n. nabootsing.
 Simulāte, adv. in schijn, aliquid facere.
 Simulāto, ōnis, f. een aangenomen, valsche schijn van iets, b. v. stulticiae, timoris.
 Simulātor, ōris, m. die den schijn van iets aanneemt, dat hij niet is; simulator in oratione, die zich van de zoogenaamde ironie bedient.
 Simulo, āvi, ātum, i. 1) gelijk maken, de eene zaak aan de andere, b. v. Pergama magnis simulata, het naar het groote gemaakte Pergamum; Minerva simulata Mentori, die Mentors gedaante aangenomen heeft; 2) naar eene andere zaak gelijken, b. v. crura quae simulent cornua lunae; aera Alexandri vultum simulantia, poët. metaal dat Alexanders beeld voorstelt = metalen standbeelden van hem; 3) nabootsen, b. v. ales simulans vocum, (nam. een papagaai); very. iets nabootsen door zijne daden (in schijn), b. v. gaudia vultu, in schijn een vrolijk gezigt aannemen = vrolijk veinzen te zyn; obsequium, vesantium, constantiam, gehoorzaamheid enz. veinzen, = veinzen gehoorzaam, krankzinnig, standvastig te zyn; lacrymas, veinzen te schrejen; sanum, aegrum, zich gezond, zlek houden; amicitia, sedulitas simulata, geveinsde vriendschap, schijnbare werkzaamheid; mortem verbis, zoo spreken als of men temands dood wenschte; simulato quasi eas in navem, doe of houdt u als of enz.; omnia se simulant

scire, zij doen als of zij alles wisten.

Simultas, ātis, f. wrok of vřandschap.

Simulter, z. Similiter.

Simus, a, um, adj. (σῆμς) 1) opwaarts gebogen (neus); 2) die eene opwaarts gebogene neus heeft, stompeuzig.

Sin, conj. doch indien, maar zoo; sin minus, sin aliter, sin secus, maar zoo niet.

Sināpi, n. indecl. en -is, is, f. (σινάπι) mostaart.

Sincēre, adv. z. v. a. onbesmet; 1) goed (zien); 2) opregt, zonder valsheid, b. v. dicere.

Sincērtas, ātis, f. 1) zuiverheid (van een vat); 2) goede toestand, behoorlijke gesteldheid (eener plant enz.); 3) openhartigheid.

Sincērus, a, um, adj. (well. verw. met ἀσπυρος, z. v. a. ἀσπυρος) eig. niet met iets vermengd: 1) zonder vreemd bijvoegsel, dus b. v. zonder vuilheid, zuiver (een vat); genae, ongeblankette wangen; tp. a) bloot of niets dan, zuiver, b. v. proelium equestre, een gevecht alleen van ruiters; voluptas, gaudium, zuiver, ongestoord gemeogen; b) echt, waar, b. v. Stoicus, een echt Stoicyn; fides, nuntiator, (echt, zeker); iudicium, een gegrond oordeel; 2) ongeschonden (van lichaam); tp. molestia sincerus, vrij van bezwaren.

Sinēput, ptis, n. de helft van het hoofd; tp. hoofd = verstand.

Sindon, ōnis, f. (σινδών) sijn lijnwaad.

Sine, adv. (waarsch. van sino, laten) zonder; sine ullo dubio, zonder eenigen twiřfel.

Singillātim, z. Singulatim.

Singillāris, e, adj. 1) enkel; locus, eene eenzame plaats; genus, (van menschen die op zichzelfe leven); 2) eenig in zijne soort, geheel bijzonder, weergaloos, b. v. amor, virtus, vir, impudentia; 3) bijzonder (wat slechts éenen toekomt), b. v. odium; imperium ex potentia, alleenheerschappij.

Singillāriter, adv. 1) in het enkelvoudig, b. v. iets noemen; 2) geheel bijzonder (beminnen).

Singillārtus, a, um, adj. enkel (niet dubbel), b. v. ketting.

Singillātim, adv. een voor een, elk in 't bijzonder.

Singultim, adv. afgebroken (z. v. a. stotterend), loqui.

Singultō, ire, 4. 1) den hik hebben, snikken; 2) klokken (eene hen).

Singultō, āvi, ātum, i. 1) roghelen; 2) iets utrogchelen, b. v. animam.

Singultus, us, m. 1) het snikken (van iemand die weent, sterft); singultus ore ciere (poët.), snikken; 2) het klokken eener hen; it. het krassen van eene raaf.

Singultus, a, um, adj. gew. plur. 1) één alleen, ieder in 't bijzonder, b. v. legiones; singuli sumus, wij zijn alleen. (zonder gezelschap); 2) ieder op zichzelfe beschouwd, b. v. singulis diebus, iederen dag; in singulis diebus, voor iederen dag; it. van dag tot dag.

Sinister, tra, trum, adj. (ἀσπυρής) linksch, b. v. hand, vleugel; sinisterior rota (poët.),

de te veel naar de linkerzijde hellende wagen; tp. zoo als iets niet behoort te zijn: a) onheil aanbrengend, b. v. pugna, ventus, fama, (ongunstig; cornix, onheilvoorspellend); b) verkeerd, slecht, kwaad, b. v. interpretatio, mores; c) (in de wigchelarijen) gelukkig, b. v. avis.

Sinistērtas, ātis, f. een lompe gedrag.

Sinistre, adv. slecht, ongunstig, b. v. iets opnemen; non tam sinistre comparatum est, het is zoo slecht er niet mede gesteld.

Sinistrorsum en -us, adv. ter linkerzijde, linksch.

Sino, sivi, sītum, 3. (well. verw. met ἀσπυρος, waarsth. oorspr. daar neer leggen; z. pono): 1) iemand laten gaan, niet terug of ophouden, laten; sine me, laat mij begaan; 2) iemand iets laten (het hem niet onnemen), b. v. arma viris; animam, in het leven laten; 3) iets laten varen; 4) gedooogen, toelaten; aliquem dormire, iemand laten slapen; dicat sine, laat hem toch spreken; sinentibus nobis, met onze toestemming, met ons verlof.

Sinūtātus, a, um, adj. gekromd (b. v. een boog).

Sinum, i, en -us, i, of -us, m. (σῖνος, z. Sīnus) een vat met een buik, eene sobbe voor wijn, melk enz.

Sintiosus, a, um, adj. kronkelig, b. v. litus, flexus, de kronkelingen eener slang, it. vol ploofjen (een kleeid enz.); tp. historia, eene geschiedenis, in dewelke men dikwijls van zijne stof afgaat.

Sīnus, us, m. (hetzelfde woord als sīnus) 1) in 't alg. iets dat gebogen is, b. v. de kromte van een snoeiens, haarlok, van een zeil, van een kleeid (de boezem) (v. d. = vrouw; tp. = een kleeid, b. v. regales), van een net (it. het net zelf), van den oever (v. d. = een baai, zeeboezem), eene diepte in den grond (= een draaikolk); sinum ex toga facere, zijn kleeid zamennemen of vouwen, een schoot van zijn kleeid maken; 2) de boezem van een kleeid (die tevens voor een zak voor geld enz. dien-de), van een mensch; sinu fovere, in den boezem koesteren; sinu gestare, op de armen dragen (een kind); sinus aere plenus, de zak (buidel) vol geld; tp. in sinu gesto aliquid of in sinu meo est aliquid, hij is mijn oogappel; gaudere in sinu, in zijn vuist lagchen; in sinu urbis, in het hartje (midden) van de stad; in sinum aliquid confugere, in iemands armen vlugten; in sinu avi, in naauwe verkeerig met den grootvader; in sinu praefectorum, (in de magt).

Sipārium, i, n. een gordijn op het tooneel; tp. een kluchtspel (omdat hetzelfde daarin schijnt gebruikt te zijn).

Sipho, ōnis, m. (σίφος) eene pijp (waaruit water springt, om brand te blusschen, om wijn enz. uit vaten te tappen, een hevel).

Siphuncūsus, i, m. dem. = parvus siphon.

Siquando, adv. zoo eens.

Siquidem, conj. 1) als namelijk, als anders; 2) omdat, daar toch; 3) siquidem non, = quamvis non.

II h 3

Siquis etc., = si aliquis; z. ook Si.
 Sirempus of Sirempse (oud), = similis, re ipsa.
 Siren, énis, f. (σῆρη = de aantlokkende, verleidend) eene Sirene (die half mensch, half vogel waren).
 Sirlásis, is, f. (σῆλασις) verhitting in de hersenen, bij kinderen.
 Sirlus, i, m. (σῆλος = de heete): 1) de hondster; 2) als adj. sirlus ardor, de hitte van de hondster.
 Sirpe, is, n. = Silphium.
 Sirpéa, ae, f. (well. voor scirpea, van scirpus) een wagenkorf.
 Sirpécúla, ae, f. en -us, i, m. dem. een gevlochten korf.
 Sirlus, i, m. (σῆλος) een kuil, om graan in te bewaren.
 Sis, = si vis, bi: v. fac sis, wees zoo goed en maak.
 Sýser, éris, n. (σῆραρ) de rapunzel, suikerwortel.
 Sisto, stiti en stéti, státum, 3. (ἵστῶ) 1) ik doe stilstaan of houde aan; legiones, equos; pedem of gradum, halt houden; tp. lacrymas, (stulten); aliqueum vacuum sistere aliquid re, iemand vrij maken van iets; certamina, opus, (eindigen); 2) op eene plaats nederzetten; it. ergens heen voeren (op een weg); se of aliqueum, verschijnen of een ander doen verschijnen (voor het gerecht); jaculum in ore (poët.), iemand met den pijl in het gezicht treffen; 3) iets wankelend vast maken, bevestigen, dentes; tp. rem romanam, civitatem, concordiam; 4) staan, b. v. eene rivier; capite, op het hoofd komen te staan; tp. bestaan (een Staat); sisti non potest, het is niet om uit te houden; 5) verschijnen (voor het gerecht).
 Sistrátus, a, um, adj. van een ratel voorzien (priester).
 Sistrum, i, n. (σῆστρον) een ratel (vooral bij den dienst van Isis).
 Sisyμβrúum, i, n. (σῆσῦμβρον) well. waterkers.
 Sítella, ae, f. dem. een koelbak.
 Síticúlosus, a, um, adj. 1) droog (een akker); 2) dorst verwekkend.
 Sítifenter, adv. tp. begeerig, b. v. appetere.
 Sítio, ivi, itum, 4. dorsten = zeer droog en dor zijn (een akker, planten enz.); verry. van menschen, dieren: dorst hebben, dorsten; Afri sitientes, (die onder eene heete luchtstreek wonen); tp. naar iets dorsten = heilig verlangen, honores.
 Sítis, is, f. (schijnt verw. met hitte) groote droogte of hitte, b. v. eens akkers; maar vooral, dorst; sitim colligere, dorst krijgen, it. veroorzaken; tp. dorst = groote begeerte; argenti, famae.
 Sittáce, es, f. z. Psittacus.
 Sitrýba, ae, f. (σῆρῖβα) well. een leder bekleedsel (voor boeken).
 Sítula, ae, f. (waarsch. van sino, nederlaggen) een pot (b. v. om water in te doen = een emmer; om te lozen, = een lothús).
 Sítulus, i, m. dem. z. Sítula.
 i. Sítus, a, um, i. partic. 1) toegelaten = dien

men verlof gaf (b. v. situs est accusare); 2) gelegd, in suo loco; 3) gebouwd (eene stad, een altaar); II. adj. 1) gelegen (een land, eiland, eene stad); 2) zich bevinde; ex adversum, tegen over iemand; ad aedem, bij het huis; tp. situm esse in etc. berusten op; in vestra manu situm est, het is in uwe hand (of magt).
 2. Sítus, us, m. 1) ligging (van een land, eener stad, der ledematen); 2) eene streek; 3) eig. het blijven liggen eener zaak; v. d. gebrek aan bearbeiding eens akkers; tp. poët., werkeloosheid; it. vergetelheid; 4) vuiligheid (die zich op iers zet, dat men in langen tijd niet gebruikte), b. v. aan huizen, aan het ligchaam, aan wapens (waar het = roest is); tp. justitia situ ob-sita, (z. v. a. beschimmeld = uit de gewoonte).
 Sive, conj. 1) of b. v. proelio sive naufragio; sive etiam, of om beter te spreken; ook kan men het overzetten door: of indien, b. v. postulo, sive acuum est, oro, (of is het billijk, d. i. of indien het billijk is); 2) (als het tweemaal staat) hetzij — hetzij, of — of.
 Smáragdus, i, m. (σμάραγδος) een smaragd (bij de ouden: alle groene edelgesteenten of halve edelgesteenten).
 Smecticus, a, um, adj. (σμεκτικός) geneeskundig reinigend.
 Smegma, átis, n. (σμεγμα) een geneeskundig reinigingsmiddel.
 Sóbóles, z. Suboles.
 Sóbrite, adv. matig; tp. vernuftig, schrandder.
 Sóbrietas, átis, f. matigheid (in het drinken).
 Sóbrius, ae, f. eene zusters kind, eens nicht.
 Sóbrius, i, m. een zusters zoon, een neef.
 Sóbrius, a, um, adj. (= so-cbrius) 1) niet dronken = nuchteren; tp. a) onthoudend, matig; b) schrandder, verstandig; 2) hee-geen niet dronken maakt, b. v. poculum, uva; nox, (waarin men zich niet dronken drinkt).
 Soccátus, a, um, adj. = soccis indütus.
 Soccélus, i, m. dem. = Soccus.
 Soccus, i, m. zeele ligte schoen (der Grieken, die ook de zoonelpekers, zelden echter andere menschen, droegen); tp. de schouwburg.
 Sócer, éri, m. (ἰσῦρος) een schoonvader; pl. schoonouders.
 Sócerus, z. Socer.
 Sócia, z. Soccus.
 Sóciábilis, e, adj. 1) hetgeen zich vast verenigt (b. v. een stuk hout met lijn aan iets); 2) gezellig of vreedzaam.
 Sóciális, e, adj. 1) gezellig (een mensch); tp. res, (de gezelligheid bevorderend); 2) eenige verbindtenis betreffende: a) huwelijks-, b. v. amor, foedera of sacra, huwelijksverbindtenis; b) de bondgenooten betreffend, lex, exercitus, hun leger; socialia, de belangen der bondgenooten.
 Sóciális, átis, f. gezelligheid.
 Sóciáliter, adv. zoo als het een beminnaar der zamenleving past.
 Sóciatrix, ícis, f. = quac sociat.

Sociennus, i, m. een gezelschaphouder, medgezel.

Societas, ſtis, f. eene verbindtenis of een gezelschap van enige menschen, tot een gemeenschappelijk (goed of kwaad) doel (b. v. tusschen kooplieden, staatspachters, staten); sceleris, de deelneming aan eene misdadaad; venire in societatem laudum, deel krijgen aan iemands roem; societatem gere, in handelsbetrekkingen zijn; societatem conjungere cum etc., een verbond met iemand sluiten; tp. societas naturae cum somniis, het aandeel, dat de natuur aan droomen heeft.

Socſo, avi, ſtum, i. vereenigen, verbinden; se alicui vinculo jugali, met iemand trouwen; carmina nervis, het gezang met snaarspel verzegelen; parricidium, (gemeenschappelijk begaan); aliquem urbe, domo, (opnemen); tp. cum scientia diligentiam, (vereenigen).

Socſofraudus, a, um, adj. = qui socium fraudat.

Socſtus, a, um, adj. en subst. 1) een deelgenoot in iets, b. v. periculum, belli, amicitiae; sanguinis, = een broeder; tori, = een echtgenoot; socia tori of alleen socia, = eene vrouw; tp. eloquentia est otii socia, (is de gezelschapsster der rust); spes sociae, verwante hoop; 2) verbonden of vereenigd (tot één doel); agmen, classis, het vereenigde leger enz.; sociae manus = bellum sociale; subst. -us, i, m. een bondgenoot (in den oorlog enz.); it. een compagnon in den handel; it. in 't alg. een deelgenoot = die iets (b. v. gevaaren, eene onderneming) met iemand deelt, onderneemt; 3) waaraan yelen deel hebben = gemeenschappelijk, b. v. regnum, nomen, dapes, lingua.

Socordia, ae, f. eig. gebrek aan een hart: 1) zorgeloosheid; 2) domheid, onverstand.

Socordus, adv. comp. (= negligentius) nalatiger, slaperiger.

Socors, dis, adj. eig. zonder hart: 1) = zorgeloos, werkeloos; futuri, onbekommerd over de toekomst; 2) = dom, eenvoudig.

Socrus, us, f. (ἰσὺρά) eene schoonmoeder.

Sodalitas, e, adj. (verw. met sodes) gezellig, b. v. turba; subst. een genoot, medgezel, gued vriend; it. een gezelschaphouder, een smulbroer, (ook met verachting: een dischgenoot; augustales, priesters ter eere van Augustus; tp. 1) een medgezel, b. v. Eurus sodalis hiemis; 2) gelijk in iets.

Sodalitas, ſtis, f. 1) het gezellig zamenleven; it. makerschap, boezemyrienschap; homo summā sodalitate, (die zeer vele goede vrienden heeft); 2) een eetgezelschap (dikwijls ook: eene verdachte verbindtenis).

Sodalitium, i, n. = Sodalitas.

Sodalitius of -icius, a, um, adj. het gezellig zamenleven betreffende.

Sodes (welligt = amice), wees zoo goed, toch.

Sol, solis, m. (ἥλιος) 1) de zon; surgens, occidens, de opgaande, ondergaande zon; sole medio, op den middag; 2) de zon = de zonneshijn, b. v. in sole ambulare; tp.

procedere in solem et pulverem, zich in de groote wereld begeven (als redenaar); 3) eene plaats, waarop de zon schijnt; 4) de hitte der zon, b. v. rapidus, ardens, violentus; 5) (poët.) de zon = de dag, b. v. tres solas errare.

Solāmen, ſtis, n. troost, troostgrond.

Solānus, a, um, adj. eig. van de zon afkomend; ventus, de oostenwind.

Solāris, e, adj. de zon betreffende; lumen, het zonnelicht; circulus, de loop der zon.

Solārium, i, n. 1) een zonnewijzer (it. een wateruurwerk); 2) de zolder, een balkon.

Solātōrum, i, n. dem. een geringe troost.

Solātum, i, n. troost, b. v. servitutis; solatia dicere, troostgronden aanbrengeu = troosten; tp. a) troost = hulpmiddel, b. v. annonae, tegen gebrek aan graan; solatia ultionis, beyrediging der wraakzucht; b) troost = troostgrond, b. v. aves solatia ruris; c) troost bij een verlies, schadeloosstelling.

Solātor, ōris, m. een trooster.

1. Solātus, a, um, adj. = a sole correptus, in sole exustus.

2. Solātus, a, um, partic. = Desolatus.

Soldurſi, ōrum, m. (bij de Galliers) getrouwe aanhangers tot in den dood.

Solēa, ae, f. (ons zool) 1) eene ligte schoen (met riemen); soleas deponere, de schoenen uitdoen = zich aan tafel zetten; soleas poscere, de schoenen vragen = van tafel opstaan; 2) eene soort van schoenen voor paarden en muilieren (die de geheele hoef bedekte) nu: een hoefijzer; 3) eene tong (visch); 4) eene soort van oliepers.

Solēarius, i, m. die de schoenzoolen maakte.

Solēātus, a, um, adj. ligte zoolen of schoenen aanhebbende.

Solēmnis, Solēmnitas etc., z. Sollennis, Solēnnitas.

Solēns, tis, 'adj. naar mijne (uwe enz.) gewoonte.

Solēo, ſtus fui, z. S. 2. gewoon zijn iets te doen; qui mentiri solet, wie dikwijls liegt; ut (fieri) solet, zoo als het gewoonlijk gaat; solere cum viris (sc. rem habere), verliefden omgang hebben met mannen.

Solers etc., z. Sollers.

Solēdāto, ōnis, f. het vastmaken (van den grond van een huis).

Solēde, adv. vast, digt (iets vlechten); tp. volkomen, geheel, b. v. scire.

Solēdesco, z. P. en S. 3. = solidum fieri.

Solēdipes, pēdis, adj. met heele (niet gespletene) hoeven.

Solēditas, ſtis, f. digtheid, stevigheid (eener stof).

Solēdo, avi, ſtum, i. 1) digt maken (eene stof, een vloer); 2) vast maken, versterken, muros; 3) iets dat gebroken of stukgesneden is, weer zamenvoegen.

Solēdus, a, um, adj. 1) digt (niet hol, zonder tusschenruimte), b. v. elpenbeen, eene zuil, globe enz.; solidum, vaste grond of in 't alg. iets dat vast is; tp. a) werkelijk, waarachtig, b. v. laus, utilitas; b) volkomen, geheel, b. v. hora, consulatus, usura, vires; decies solidum (sc. sestertium), vol-

komen 10 maal 100,000 sestertien; solidum; het geheel; gaudium, beneficium, libertas, volkomen vreugde enz.; 2) vast, stevig = veel voedingskracht bevattend (eene spijs); tp. suavitas, (krachtvol); 3) vast, hard (b. v. aarde, tanden, hoorn); tellus, vast land; solidum, eenige vastigheid; tp. mens, vaste gezindheid; in solido, in zekerheid; 4) aanmerkelijk van omvang, groot b. v. arm, wapentuig; tp. eloquentia.

Soliferreum, i, n. een geheel ijzeren schietgeweer.

Solistimus en Solistimus, a, um, adj. tripodum, als de voorzeggende hoenders zoo gretig aten, dat haar de spijs weder uit den bek viel (het was een gelukkig teeken).

Solistarius, a, um, adj. eenzaam, homo, vita; coena, (als iemand alleen eet).

Solistaurilla, um, n. offers van eenen stier, ram en wild zwijn (bij de reinigingsplegtigheden).

Solite, adv. alleen, b. v. scire aliquid.

Solitudo, inis, f. 1) gebrek aan menschen (op eene plaats), onbezochtheid, loci, ante ostium, in foro; 2) het verlaten zijn, de verlaten staat (van vrienden, bloedverwanten enz.); it. gebrek aan troepen, zwakheid (aan manschappen); 3) eene woestijn.

Solitus, a, um, adj. hetgeen gewoonlijk zoo is of geschiedt enz., b. v. honor, virtus; subst. -um, i, n. het gewoonlijke, de gewoonte; solito magis of supra solitum, meer dan gewoonlijk.

Solium, i, n. (missch. van sedeo) in 't alg. iets om daarin of daarop iets te zetten of te leggen: 1) een hooge stoel of zitplaats, (voor goden, koningen enz. = troon); 2) eene kuip (vooral om zich te baden); 3) eene doorkist.

Solvagus, a, um, adj. alleen rondzwerfend (een dier); caelum, (die zich alleen beweegt); tp. cognitio, (die zich slechts met zichzelf bemoeit).

Sollennis, z. Sollennis.

Sollennis, e, adj. 1) hetgeen jaarlijks en op bepaalde tijden geschiedt of gevierd wordt, v. d. = feestelijk, b. v. caerimonia, festi, Judi, epulae etc.; cantus, (bij het offeren); arae, (voor feestelijke offers); subst. sollenne, is, n. elke plegtigheid; sollennia, offerhanden; sollennia ludorum, feestelijke spelen; 2) hetgeen gewoonlijk geschiedt; opus, mos, gloria; iter, een weg, dien iemand gewoonlijk gaat; subst. sollenne, eene gewoonte.

Sollenniter, adv. feestelijk of plegtig (iets doen).

Sollers, tis, adj. eig. louter kunst of handigheid of werkzaamheid: 1) bekwaam, b. v. adolescens; lyrae, in het spelen op de lier; 2) vindingrijk, kundig; animus, een doorslepen verstand; 3) listig, doortrapt.

Sollertus, adv. kundig, bekwaam.

Sollertus, ae, f. kunde, bekwaamheid; it. list. Sollicitatio, onis, f. verleiding tot iets (als men iemand tot iets kwaads tracht over te halen).

Sollicitator, onis, m. de verleider eener vrouw.

Sollicite, adv. angstig = bekommerd; it. zorgvuldig.

Sollicito, avi, itum, r. geheel in beweging brengen (b. v. de zee); tellurem, omploegen; stamina pollice, de snaren tokkelen; spiculum, (trachten uit te trekken); aliquem, iemand moette veroorzaken; tp. a) trachten op te htsen of voor zich zoeken te winnen, b. v. servos, civitates, aliquem in partes suas; iudicium alicuius donis, Iemand's oordeel door geschenken zoeken om te koop; b) in 't alg. tot iets trachten te bewegen; ad colloquium etc.; c) verontrusten, bekommeren, b. v. cura, metus me sollicitat; aliquem bello sollicitare, (beangstigen); d) zoeken aan 't wankelen te brengen; pacem, den vrede verbreken.

Sollicitudo, inis, f. kommer, zorg, angst.

Sollicitus, a, um, adj. bekommerd; aliquem sollicitum habere, iemand beangstigen; tp. a) (van dieren) onrustig; b) (van zaken) onrustig = angst verwekkend, nox, amor; c) (poët.) onrustig = bezig, werkzaam.

Sollocismus, i, m. (σολοκισμός) eene taalfout.

Solor, atus sum, i. troosten; it. stillen, b. v. famem, desiderium aliqua re.

Solstitialis, e, adj. de zomer-zonnestilstand betreffende; dies, de-langste dag; nox, de kortste nacht; orbis, de keerring; tp. zomer, b. v. tempus, de zomertijd.

Solstitium, i, n. de zonnestilstand (gew. die in den zomer); tp. de zomer; it. de zomerhitte.

1. Solum, adv. slechts, alleen; non solum — sed (etiam of et) niet alleen — maar ook.

2. Solum, i, n. de grond of bodem van iedere zaak: 1) de grond van eenige zaak (poët. de zee, omdat het schip op dezelve rust); 2) de vloer van eene kamer; 3) de grond of bodem van een kuil; tp. oratoris, (de grondslag); 4) een schoenzoom; it. voetzoom; 5) de aardbodem of de grond (in zoo ver men dezelve bebouwt, bewoont enz.); solo ponere (poët.), op den grond leggen; solum patriae, de vaderlandsche grond; solum vertere of mutare, buiten 's lands gaan (in ballingschap gaan); tp. quocumque in solum (venit), al wat iemand in den mond komt.

Solummodo, adv. slechts.

Solus, a, um, adj. 1) alleen (b. v. regnare); solos novem menses, slechts negen maanden; 2) alleen = zonder vrienden, zonder bescherming; 3) eenzaam; locus, eene woestijn.

Solüte, adv. eig. losgemaakt: 1) ongehinderd (zich bewegen); 2) zorgeloos, nalatig (spreken, iets doen); 3) zonder moeijelijkheid, gemakkelijk (b. v. spreken).

Solutilis, e, adj. hetgeen ligt uit één valt (een schip).

Solutio, onis, f. 1) het opgelost zijn eener zaak in hare deelen; v. d. = zwakte of slapheid, b. v. van de maag; tp. bevrijding (eens menschen van kommer); 2) oplossing eener vraag, uit een zetting van eene stof; 3) losheid = vaardigheid, linguae; 4) beataling.

Solutus, a, um, adj. 1) eig. verlost van iets; tp. a) ongebonden, vrij (ongehinderd), b. v. motus, voluntas; solutus in dicendo, onge-

hinderd in 't spreken; omnia mihi sunt solutissima, alles staat geheel in mijne magt; soluta eligendi optio, vrije keus; b) *vrij door betaling* = zonder schulden, b. v. praedia; 2) *los in deszelfs deelen*, b. v. terra, solum, = losse grond; soluta alvus, = *butkloop*; tp. a) *zorgeloos, opgeruimd, vrolijk*; b) *dat niet binnen de behoorlijke perken blijft, uitgelaten*, b. v. risus; lenitas, *overdrevene zachtheid*; mores, *verwijfde zeden*.

Solvo, solvi, solvūtum, 3. (λύω) *de vaste deelen eener zaak los maken*; 1) *losmaken, ontbinden (iets dat gebonden is)*; ancoram solvere of alleen solvere, *het anker ligten* = *uitzellen*; tp. a) *iemand los maken, d. i. bevrijden (van iets onaangenaams)*, b. v. civitatem voto, aliquem legibus, metu, amore; b) *iemand van zorgen bevrijden*, = *hem vrolijk maken*; c) *iets (eene verplichting) aflossen*, = *zich van dezelve op de eene of andere wijze ontslaan*, b. v. fidem, vota, *zijn woord, zijne geloften houden*; beneficia, *(vergeldeen)*; injuriam poenis, *voor zijn onrecht gestraft worden*; poenas, *straf lyden* = *gestraft worden*; justa paterno funeri, *aan het lijk des vaders de laatste eer bewijzen*; d) *betalen (iemand geld)*; ab aliquo, *door een ander*; non esse solvendo (sc. parem), *niet kunnen betalen*; in solutum, *tot betaling*; 2) *iets dat gebonden is in deszelfs deelen ontbinden*, b. v. *het haar*; vincula epistolae of epistolam, *een brief openen*; pontem, *(af)breken*; venam, *een ader openen*; exercitum, *een leger ontbinden*; aurum, *goud smelten, vloeibaar maken*; solvi, *zich oplossen, tot verrotting overgaan*; solvere os of linguam, *poët.*, *den mond openen (tot spreken)*; tp. a) *iets los maken* = *van zekere beperkingen bevrijden*, b. v. versum; *een vers van deszelfs versmaat ontdoen*; oratio soluta = *prosa*; solvi in otia, *zich aan de rust overgeven*; b) *losmaken*, = *van zijne yastheid berooven*, b. v. solvuntur frigore membra, *door de vorst ontbinden zich de ledematen* (= *verliezen zij hunne kracht*); hiems solvitur, *(houdt op)*; quies solverat homines, *(had hen z. v. a. losgemaakt)*; c) *iets losmaken* = *maken dat het ophoudt*, b. v. pudorem, ebrietatem, noctem; hiems solvitur, *(verloopt)*; d) *iets ontbinden*, = *overschryden, schenden*, b. v. morem, jejunia.

Somniator, ōris, m. *iemand, die veel van droomen houdt*.

Somniātilōse, adv. tp. *droomerig*.

Somniātilōsus, a, um, adj. tp. *droomerig, vadsig*.

Somniāfer, fēra, fērum, adj. *slaap aanbren-gend, virga*; tp. *den dood aanbren-gend*.

Somniāfcus, a, um, adj. *slaap (of verlam-ming) veroorzakend*.

Somnio, ōvi, ōtum, 1. *(is verw. met sopio) droomen (ook tp.)*

Somnium, i, n. 1) *een droom (ook tp.)*; ille somnium! *hij is een nul in 't cijfer*; 2) *(poët.) slaap*.

Somnus, i, n. *(verw. met ύπνος) slaap*; som-num capere, *slapen*; somnum videre, *den slaap zien*, = *slapen*; somnos ducere

(poët.), *doen inslapen*; it. *slapen*; per som-num of in somnis, *in den slaap, in den droom*; tp. a) *slaperigheid, traagheid, vad-sigheid*, b. v. somno deditus; b) *slaap* = *de tijd van slapen, de nacht*; c) *de dood-slaap, de dood*.

Sōnābilis, e, adj. *hetgeen klinkt of ligt klinkt*.
Sōnax, ācis, adj. *luid klinkend*.

Sōnipes, pēdis, subst. *(poët.)*, *een klinkhoef of klepper* = *paard, ros*.

Sōnitus, us, m. *geschal, galm, geruisch (van water, der voeten, der trompetten enz.)*; tumultuosus, *een luid geschreeuw*; tp. *het donderen (eens redenaars)*.

Sōnitivus, z. Sollstimus.

Sōno, ūi, ūtum, 1. *(hetzelfde als tono)* 1) *klinken, weerklinken*, (b. v. *de zee, eene stem, de pauken enz.*); plectro, *op een snarentuig spelen*; aves sonant, *(zingen)*; inani voce sonare, *ijdele woorden spreken*; 2) *weerklinken, weergalmen*, b. v. clamore; 3) *door een toon of stem iets laten hooren*, b. v. femineum, *(poët.)*, *lagchen als eene vrouw*; vox hominem sonat, *(klinkt als de stem van een mensch)*; contrarium sonare, *anders spreken (als een redenaar)*; atavos *(poët.)*, *zijne voorouders roemen*; bella, aliquem, *(bezingen)*; unum, *(van een woord) hetzelfde betekenen*; quid sonet vox, *wat het woord betekene*; furem sonuere mugitu *(poët.)*, *zij (de stieren) verrieden den dief enz.*

Sōnor, ōris, m. *een klank, toon, geluid (der stem, der wapens, eens wouds)*.

Sōnōrus, a, um, adj. *helder klinkend*.

Sons, tis, adj. *(verw. met σκνός = schade-lijk) strafschuldig, reus*; fraterno sanguine, *die een broedermoord bedreef*; subst. *een misdadige*.

Sonfcus, a, um, adj. *belangrijk, gewigtig*.

Sōnus, i, m. *(hetzelfde als tonus, gr. τόνος, ons toon)* 1) *eenig geluid (van speeltuig-en, van iets dat valt enz.)*; 2) *een woord*; b. v. talibus sonis affata est, *zij sprak hem met de volgende woorden aan*; 3) *de toon (het accent)*, *die men aan een woord geeft*.

Sōphā, ae, f *(σοφία) = sapientia*.

Sōphisma, ātis, n. *(σόφισμα) eene drogrede*.

Sōphista, ae of -es, ac, m. *(σοφιστής) een Sophist (leeraar der welsprekendheid)*.

Sōphos, adv. *(σοφῶς) = sapienter, bravo!*

Sōpio, ūvi of ūi, ūtum, 4. *van gevoel beroo-ven*; aliquem, *iemand vast in doen slapen*; somno sopitus, *vast ingeslapen*; sopiri, *in onmagt vallen*; it. *verdoofd worden*; sopi-tus vulnere, *(verdoofd, gevoelloos)*; leto sopitus = *dood*; tp. ignis sopitus, *uitge-bluscht vuur*; virtus sopita, *in slaap ge-wiegde deugd*.

Sōpor, ōris, m. *(verw. met ὄπιος, eig. opium)* 1) *eene slaapdrank (ook om iemand mede te vergeven)*; 2) *vaste slaap*; *(poët.) in 't alg. slaap*; vina soporis, *diepen slaap ver-wekkende wijnen*; tp. a) *slaperigheid, traag-heid*; b) *de doodslaap* = *dood*; sopori dare, *dooden*; 3) *verdooving, gevoelloosheid*.

Sōporifer, fēra, fērum, adj. *slaap aanbren-gend, in slaap brengend*.

Sōporō, ōvi, ōtum, 1. 1) *eig. in doen sla-pen*; soporari, *inslapen*; soporatus, *in die-*

- pen slaap liggend; tp. dolor soporatus, overwonnene pijn; 2) soporatus, met slaapverwekkende kracht voorzien, ramus, offia.
- Sōpōrus, a, um, adj. vol slaap, homo; tp. nox, (waarin men diep slaapt).
- Sorbēo, būi, z. S. 2. (σοβῶ, ons slurpen) in 't alg. tot zich nemen, inslokken (eenig vlecht, de grond eene rivier); maar vooral inslurpen, of in 't alg. slurpen, b. v. ovum, sanguinem, medullas; tp. odia allicujus, (geduldig dragen); animo sorbere, verkroppen.
- Sorbilis, e, adj. wat zich laat slurpen (eens spijs).
- Sorbillo, āre, i. allengs inslurpen (wijn).
- Sorbītio, ōnis, f. 1) het allengs inslurpen (van een drank); 2) eene sloorpis; ook een drank.
- Sorbum, i, n. de sprée- of spreekwbezie.
- Sorbus, i, f. een spreekwbezieboom.
- Sordēo, būi, z. S. 2. smerig zijn (een mensch, een kleed); tp. (alicui), iemand walgen (= iemand te gering zijn), b. v. een geschenk.
- Sordēs, is, f. 1) smerigheid, morsigheid, b. v. aurium, unguium etc.; tp. a) smerigheid = laagheid (van een mensch, van levenswijze); b) smerigheid = een laag, gemeen gedrag, vooral gierigheid; c) een verwijt, infamiae; d) het gemeenste van iets, b. v. plebis, verborum; 2) eig. een vuil kleed = een rouwkleed; tp. treurigheid, hartzeer.
- Sordesco, z. P. en S. 3. smerig worden.
- Sordidātus, a, um, adj. smerig of haveloos gekleed, (b. v. in grooten rouw); tp. een aangeklaagde.
- Sordīde, adv. tp. smerig: 1) laag, gemeen, verachtelijk (woord, stand, handelwijze); sordide concionari, als redenaar te veel zijn waardigheid vergeten; 2) gierig.
- Sordidūlus, a, um, adj. dem. smerig (een kleed); tp. gemeen (klasse van menschen).
- Sordidus, a, um, adj. 1) smerig in het uiterlijke; rura, een smerig, onzuiver veld; unguento sordidus, met zelf besmeerd; tp. a) gemeen, laag, verachtelijk (mensch, kunst, geboorte); sordidum est, het is gemeen; periculum, een gevaar, dat van gemeene lieden afkomstig is; vox sordida, onaangename (ruwe) stem; b) gering, onbeduidend, b. v. res, villula; panis, slecht brood; c) laag, vooral gierig; 2) in rouwgewaad gekleed; it. smerig gekleed.
- Sorditudo, ōnis, f. smerigheid.
- Sōrex, ūcis, m. (ὄρεξ) eene veldmuis.
- Sōrcinus, a, um, adj. eene veldmuis betreffende; nenia, het geschreeuw der veldmuizen, als zij in de val sterven.
- Sōrites, ac en -is, m. (σώρις) eene sluitrede (in de redeneerkunde), waarbij men uit vele zaken eindelijk eene gevolgtrekking maakt, eene stapelrede.
- Sōror, ōris, f. eene zuster; patruelis, een zusterskind; tp. de zuster, b. v. laeva (manus) soror dextrae.
- Sōrorcilla, ac, f. dem. eene zusterje.
- Sōrorcīda, ac, m. een moordenaar zijner zuster.
- Sōrorius, a, um, adj. eene zuster betreffende, b. v. moenia, (waar de zuster woont): Sors, tis, f. 1) het lot = het loten; sorte ducere, uitloten; extra sortem, zonder te loten; 2) het lot, dat men trekt; sortem ducere, een lot er uittrekken; tp. a) aandeel aan iets, b. v. bonorum, aan een vermogen; b) een orakel; Lyciae sortes, het orakel van Apollo in Lycië; c) het lot; d) het noodlot of lot = het toeval; e) het noodlot of lot = toestand van een enkelen; it. stand of rang van iemand, b. v. prima, secunda; sors tua mortalis, uw lot is de sterfelijkheid; f) het ambt, dat iemand bekleedt, b. v. sorte adesse, van ambtshalve tegenwoordig zijn.
- Sordūcia, ac, f. dem. een lotbrieffje.
- Sordūgus, a, um, adj. voorzeggend; subst. -us, i, m. een waarzegger, profet (uit loten, door godspraken).
- Sordio, ūvi, itum, a. z. Sortior; sortitus, door het lot getrokken; z. Sortio.
- Sordior, itus sum, a. 1) loten; 2) door het lot bepalen of verdeelen, b. v. provinciam, judices; tp. a) met elkander of anderen verdeelen, laborem, periculum; b) iets voor zich bestemmen, uitkiezen, matrimonium; 3) uitloten = door het lot krijgen (een wingewest); tp. in 't alg. bekomen (eene vriend).
- Sorditio, ōnis, f. het loten om iets, b. v. provinciariam; aedilitia, om het ambt van Aedilis.
- Sorditio, adv. door het lot, bij het lot; tp. door het lot = door het noodlot.
- Sorritus, us, m. = Sortitio.
- Sospes, ūtis, adj. (verw. met σω) 1) behouden; 2) reddend, cursus; 3) gelukkig = geluk verzekerd, dies.
- Sospita, ae, f. eene behoudster, redster (een bijnaam van Juno).
- Sospitālis, e, adj. = salutaris.
- Sospitō, āre, i. gelukkig maken; it. beschermen.
- Sōter, ōris, m. (σωτήρ) een redder.
- Sōtēria, ōrum, n. (sc. munera), geschenken bij eene genezing.
- Spādix, ūcis, m. (σπάδιξ) 1) een paard van eene kastanje-bruine kleur; 2) een muzyk-instrument.
- Spādo, ōnis, m. (σπάδων) een gesneden; it. een onvruchtbare tak of scheut.
- Spargo, si, sum, 3. (σπάρω) eig. uitzen doen, uitspreiden, b. v. een boom zijne takken; manum, (uitspreken); crines parsi, loshangende haren; hostes etc., spargere, (uitzen drijven, verstrooijen); se, zich verstrooijen; corpus spargere, in stukken scheuren; vestigia, (her- en derwaarts zetten); maar vooral door werpen uiteen doen, uitstrooijen (geld, bloemen, noten enz.); semina, zaad uitstrooijen, = zaaijen; spargere (sc. aquam), sprengelen (om het stuiven te beletten); arenam, het zand (met de voeten) in de hoogte werpen; radios, stralen van zich geven (een edelgesteente); tp. a) in iets planten, b. v. animos in corpora, de zielen z. v. a. in de lichamen zaaijen; b) verspreiden = onder de menschen bekend maken, b. v. zijn aandenken, een gesprek

- enz.; spargebatur: (het gerucht) werd uitgestrooid; c) verkwisten, suu; d) verdeelen, de soldaten enz.; e) er onder strooijen of laten onderloopen; b. v. zakere woorden; 2) bestrooijen (b. v. met bladen), besprengen (met water), bevochtigen (met tranen enz.); sparsus pulvere, met stof bedekt, bestoven; alas coloribus spargere, de vleugels met kleuren besprenkelen; maculis sparsus, met bonte vlekken; os sparsum, (met sproeten); lumine terras spargere, (van Aurora) licht over de aarde verspreiden; caelum astris, (z. v. a. bezaaijen).
- Sparsto**, ðils, f. het uitstrooijen; it. iets dat uitgestrooid is, (b. v. welriekende kruiden).
- Sparianus**, a, um, adj. Spartaansch; saxum, = marmer; canes, jagthonden.
- Spartarius**, a, um, adj. brem voortbrengend; subst. -a, ðrum, n. plaatsen; waar brem groeit.
- Sparteus**, a, um, adj. van brem; subst. -a, ae, f. een schoen van brem.
- Spartum**, i, n. (σπάρτον) brem.
- Sparðilus**, i, m. dem. de brassem.
- Sparum**, i, n. en.
1. Sparus, i, m. een (kleine) speer; die de soldaten gewoonlijk niet droegen.
2. Sparus, i, m. de brassem.
- Spasma**, ktis, n. en -us, i, m. (σπασμα, -μας) kramp, trekkingen.
- Spasticus**, a, um, adj. (σπαστικός) aan kramp-trekkingen onderhevig.
- Spitha**, ae, f. (σπίθα) eig. in 't alg. iets dat breed is: 1) een lepel (om geneesmiddelen mede om te roeren); 2) het weversblad, de weverskam; 3) een breed slagzwaard; 4) een palmtak, waaraan daalen hangen.
- Spithallam**, i, n. (σπιθαλλον) 1) = Spitha 3); 2) een armsteeraad voor vrouwen.
- Spitior**, ktus sum, i, 1) rondwandelen, per litora, in xysto; 2) gaan, ad aras; 3) zich uitbreiden (vleugels, eene plant); tp. toenemen (een hartstogt).
- Spitiose**, adv. 1) wijd = in eene wijde ruimte of omvang (b. v. iets bedekken); flumen spatiosius increscit, (zwellt zeer op); 2) langen tijd.
- Spitiosus**, a, um, adj. 1) van grooten omvang, b. v. dier, huis enz.; tp. langdradig, res; 2) lang (haar, nacht, tijd, woord).
- Spitium**, i, n. (waarsch. van σπῆν, trekken) elke uitgebreidheid: 1) de ruimte, b. v. des hemels; spatium non est, er is geene plaats; in spatium, de geheele lengte; 2) de wijde, verwijdering, tussehenruimte; 3) de loopbaan; tp. loopbaan (des levens enz.); 4) eene wandelplaats; 5) de gang of weg dien men aflegt bij het wandelen; 6) tijdsruimte, b. v. ad dicendum, tijd tot enz.; spatium poscere, uitstel vorderen; parvum, korten tijd; hoc interim spatium, in deze tussehenruimte; tempus spatium dat, ut etc., (laat toe dat, geeft tijd tot enz.); tp. a) de tijdsmaat bij een vers; b) een jaar (des levens).
- Spectalis**, e, adj. het bijzondere of enkele betreffende, b. v. quaestio.
- Spectaliter**, adv. in het bijzonder, b. v. dicere ponere aliquid.
- Spectes**, ei, f, 1) de blik, aanblik, oculi; prima specie, op het eerste gezigt; 2) het uiterlijk aanzien van een voorwerp; sapientis, boni viri, het aanzien van iemand enz.; in speciem montis, als een berg; species libertatis, de uiterlijke schijn van vrijheid; 3) eene bepaalde bijzondere gedaante, b. v. humana; it. eene trouwige gedaante; it. beeldtenis, b. v. Jovis; tp. a) gedaante of gesteldheid eener zaak, b. v. eloquentiae; b) idee, grondbegrip van iets; c) de schijn (in tegenstelling van het wezen); specie, in speciem, per speciem, in schijn; d) eene enkele soort van een bijzonder geslacht; e) een enkel geval; 4) eene schoone gedaante, schoonheid.
- Spectuillum**, i, n. een onderzeker (een werktuig om wonden te onderzoeken).
- Spectimen**, inis, n. 1) eene proef van iets, b. v. ingenii, humanitatis; 2) een model, voorbeeld, prudentiae; 3) (poët.) een sterraad, verstersel.
- Specto**, exi, ectum, 3. = Specto.
- Spectose**, adv. goed-in-de oogen vallende, schoon, b. v. ornatus.
- Spectosus**, a, um, adj. schoon van uiterlijk, mulier, nomen; tp. 1) hetgeen aangenaam ons oor aandoet; eloquentia, (waarbij op schoone uitdrukkingen licht gegeven wordt); 2) aanzienlijk, opes, familia; 3) goed in schijn (maar niet in der daad), b. v. dicta, nomina.
- Spectabilis**, e, adj. 1) zigbaar, b. v. campus undique; 2) beschouwenswaardig, uitmuntend, b. v. heros, dea roseo ore.
- Spectaculum**, i, n. 1) alles wat zich aan ons gezigt voordoet, de aanblik; luctuosum, lepudum, een treridge, een fraai uitzigt; capete spectacula praedae, poët., = den buit bezien; 2) een schouwspel; tp. spectaculo esse, of (poët.) praebere spectacula, tot een schouwspel dienen; 3) de plaats van waar men iets ziet, b. v. de zitplaatsen in den schouwburg; 4) spectacula, de geheels toneelmatige inrigting.
- Spectamen**, inis, n. eene proef, een bewijs.
- Spectatissime**, adv. superl. op 't alleraanzienlijkst of voortreffelijkst, b. v. florere.
- Spectatio**, ðnis, f. het zien of beschouwen, b. v. ludorum; tp. a) bezigting of beproeving (van het geld); b) betrekking, opzigt, b. v. gentis, op het volk.
- Spectativus**, a, um, adj. beschouwend, theoretisch (in tegenoverstelling van uitvoerend, praktisch).
- Spectator**, ðris, m. een beschouwer, betrachter, b. v. rerum caelestium; ludorum, een aanschouwer der spelen; tp. een kenner van iets.
- Spectatrix**, icis, f. eene toetschouwster.
- Spectatus**, a, um, adj. beproefd, b. v. homo, virtus, castitas; tp. 1) beproefd = uitnemend, vir, femina; 2) aanzienlijk of bezienswaardig = schoon (b. v. boqm, eiland).
- Specto**, z. Inspectio.

Specio, *svi*, *atum*, 1. zien (ergens heen of iets); *alte*, naar de hoogte; *siderum motus*, (beschouwen); *aliquem*, op iemand zien (vooral uit achting); *Megalesia*, de Megal. spelen bijwonen; *spectatum venire*, komen om een schouwspel te zien; *tp. a*) naar iets uitzien = daarnaar trachten, *b. v.* ad detectionem, *fugam*; *b*) (van zaken) op iets doelen, *b. v.* ad bellum, ad concordiam; *longe alio*, op geheel iets anders; *c*) op iets zien = iets in acht nemen, in 't oog houden, *b. v.* fortunam, ad vitulum; *d*) zien of afwachten, hoe iets gaan zal; *v. d.* ook = afwachten; *e*) beproeven, onderzoeken, op de proef stellen (goud, een mensch); *f*) iemand of iets beoordeelen; *g*) het uitzicht ergens heen hebben, ergens heen liggen (van landstreken), *b. v.* in septentriones, ad fretum, deorsum, solem occidentem.

Spectrum, *i*, *n.* een verschijnsel, spook, eene gedaante (voor de ziel enz.)

1. **Spēcula**, *ae*, *f.* dem. (van *spes*) eene geringe hoop.

2. **Spēcula**, *ae*, *f.* eene verhevene plaats om rondom te zien, een wachttore; *specula montis* (poët.) de top van een berg; *tp.* in *speculā collocatum esse* of in *speculis esse*, op de loer zijn.

Spēculābundus, *a*, *um*, *adj.* acht gevend of loerend op iets.

Spēculāris, *e*, *adj.* even als een spiegel; *lapis*, een spiegelsteen, talksteen (waaruit de ouden hunne vensters maakten); *pl. -ia*, *um* of *orum*, *n.* vensters.

Spēculātor, *ōris*, *m.* 1) een bespieder; *tp.* een onderzoeker, *b. v.* naturae; 2) een keizerlijke renbode; 3) een trawant.

Spēculātorius, *a*, *um*, *adj.* het bespieden betreffende; *navis*, een advijsschip; *caliga*, laarzen die een bespieder aantrok.

Spēculātrix, *icis*, *f.* eene begluuster, bespiederster.

Spēculor, *ātus sum*, 1. 1) bespieden (rondom); *tp.* acht geven, oppassen; 2) bespieden of iets beloaren, *b. v.* columbam, (naar haar mikken); *tp.* *consilia allicujus*; 3) beschouwen (*b. v.* iets aan den hemel).

Spēculum, *i*, *n.* 1) een spiegel; *lympharum speculum*, de spiegeling des waters; 2) het beeld (afbeeldsel) van iemand.

Spēcus, *us*, *m.* en *n.* (αδ σπώος) 1) een hol, (poët.) de onderwereld; *specus alvi*, de holte der buik = de buik; *vulneris*, eene wijd openstaande wond; 2) eene bedekte waterleiding.

Spēluca, *i*, *n.* (σπηλαιον) een hol.

Spēlunca, *ae*, *f.* (σπηλυκή) eene spelonk, een hol.

Spērābilis, *e*, *adj.* hetgeen te hopen is.

Spērāta, *ae*, *f.* en *-us*, *i*, *m.* eene en een verloopde.

Sperno, *spēvi*, *spētum*, 3. 1) eig. afzonderen; *omnes a se*; 2) versmaden, verachten.

Sperō, *āvi*, *ātum*, 1. (is verw. met *spiro*) 1) hopen; *deos*, van de goden; 2) vermoeden (vreezen); 3) willens zijn, het voornemen hebben om iets te doen.

Spēs, *spēi*, *f.* 1) in 't alg. vermoeden (*v. d.*

ook: vrees); 2) hoop, libertatis etc., op vrijheid; in *spem ingrēdi*, hoop koesteren; *esse* in *magnā spe*, groote hoop koesteren; *pax fuit* in *spe*, (daar hoopte men op); *quantā de spe decidit*, in hoe groot eene hoop ben ik bedrogen; in *secundam spem*, tot erfgenaam (aanstellen); 2) hoop, = hetgeen, waarop men hoopt, *b. v.* gregis.

Sphaera, *ae*, *f.* (σφαῖρα) 1) een bol, kogel (ook de hemelbol); *solida*, een globe; 2) de kring, waarin een hemelbol zich beweegt.

Sphaeristerium, *i*, *n.* (σφαιροτήριον) eene plaats, waar men met den bal speelt.

Sphinx, *ngis*, *f.* (Σφίγξ) de Sfinx (een monster in de fabelkunde).

Sphragis, *ldis*, *f.* (van σφραγίς, = een zegel) 1) een edelgesteente, waarmede men zegelde; 2) de Lemnische zegelaar.

Spica, *ae*, *f.* eig. de spits; de aar (it. het gesternte; de koorn-aar); *it.* eene naar aren gelijkende bos aan planten.

Spicatus, *a*, *um*, *adj.* naar aren gelijkend.

Spicēus, *a*, *um*, *adj.* van aren (een kran); *messis* (poët.), de oogst.

Spicō, *z*, *Spicio*.

Spicor, *āri*, 1. aren krijgen.

Spicūlo, *āvi*, *ātum*, 1. spits maken.

Spicūlum, *i*, *n.* in 't alg. iets spits: 1) het spitse ijzer aan de werpspietsen of pijlen; (poët.) de werpspiets of pijl; 2) de angel van insecten.

Spina, *ae*, *f.* in 't alg. iets stekens: 1) de doorn (aan rozen enz.); *it.* eene doornstruik; *tp. a*) (in eene rede) het walgelijke, onaangename; *b*) zorgen, onrust; 2) de angel (van dieren); 3) de ruggegraat; 4) de graten (van vissen).

Spinētum, *i*, *n.* eene doornheg.

Spinēs, *a*, *um*, *adj.* van doornen.

Spinōsus, *a*, *um*, *adj.* doornachtig, stekelig (eene plant); *tp. a*) stekend = pijnigend (zorg); *b*) (in eene rede) walgelijk, onaangenaam.

Spinther, *ēris*, *m.* (σπινθήρ) een armsieraad voor vrouwen.

Spinus, *i*, *f.* eene doornstruik, eene sleedoorn.

Spira, *ae*, *f.* (σπῖρα) wending of kromming (eener slang); *tp. 1*) een gewonden haarsiersel van vrouwen; 2) de banden eener hoed of muts (onder de kin); 3) vlekken in 't hout.

Spirābilis, *e*, *adj.* 1) wat kan ingeademd worden; *natura*, de lucht; 2) hetgeen tot inademen dienstig is (zekere vaten).

Spirāculum, *i*, *n.* een luchtgat, cavernarum.

Spirāmen, *ynis*, *n.* een luchtgat; *naris*, de neusgaten.

Spirāmentum, *i*, *n.* 1) een luchtgat; *tp.* uitsiel, een vrij oogenblik, *z. v. a.* om uit te blazen; 2) het snuiven, blazen, *ventorum*; 3) het middel, waardoor men ademt of snuift; *animae* = pulmo.

Spirātus, *us*, *m.* het ademen.

Spirātilis, *e*, *adj.* door de lucht bewogen of gedreven (een werktuig).

Spirītus, *us*, *m.* 1) (poët.) de adem; *Boreae*, = de noordenwind; *tp.* (poët.) de geur (van zalven); 2) de wind zelf; 3) het ademen; 4) de adem; *angustior*, kor-

ier; tp. de adem = het leven; spiritum auferre, = iemand het leven ontnemen; 5) iets dat door den adem is voortgebracht: a) de toon, de stem eens spreken-den, (b. v. tremulus); b) het zuchten; c) het sissen der slang; d) de toon, klank; 6) de geest of ziel (in tegenoverstelling van het ligchaam); tp. een persoon; 7) geest, die in ons denkt: a) gezindheid, denkwijze, hostilis; b) een hooge geest of moed; spiritus facere, moed doen vatten; c) een hooge geest = hoogmoed; regio spiritu, van koninklijken geest of hoogmoed; tantos sibi spiritus sumserat, zulk een hooghartigheid had hij zich aangematigd; d) de geestbezieling, b. v. divinus, poëticus; e) haat, verbittering; f) groote inspanning der ziel.

Spiro, avi, atum, i. (verw. met spero) 1) blazen, waaijen; tp. (poët.) alicui, iemand gunstig zijn; 2) iets van zich geven, odorem; 3) ademen; tp. ademen of leven (b. v. iemands geest in een geschrift); 4) iets z. v. a. uitademen, b. v. mendacia; amores, liefde ademen; tribunatum, openlijk naar het ambt van gemeensman staan; magnum aliquid, iets groots in den zin hebben; 5) uitademen, (b. v. vlammen); 6) bruischen (de zee).

Spissamentum, i, n. 1) eene stof om iets digt te stoppen; 2) het vast samenpersen (van eene stof).

Spisse, adv. 1) digt (b. v. zaaijen); 2) langzaam = ter naauwer nood.

Spissesco, z. P. en S. 3. digt worden.

Spissigradus, a, um, adj. = qui tarde incedit.

Spissitas, itis, f. digtheid.

Spissitudo, inis, f. verdikking, b. v. der lucht.

Spisso, avi, atum, i. dik maken, verdikken, lac igne; spissari, zich digt ineen dringen.

Spissus, a, um, adj. 1) dik, digt (haar, haagel, doek, schaduw enz.); sanguis, dik bloed; theatrum, (stampend vol); tp. a) (in eene rede) ineen gedrongen, zinrijk; b) langzaam = hetgeen niet schielijk voortgaat, b. v. exitus; opus, een moeyelijk, langwiltig werk.

Spithama, ae, f. (σπιθαμή) een span.

Splēn, enis, m. (σπλήν) de milt.

Splendēo, ūi, z. S. 2. blinken, glinsteren; b. v. de zee door licht (lichtgevende dierstjes), een beker van edelgesteenten, haar van zalf; convivium splendebat poculis, (was rijk van wijn voorzien); tp. uitblinken, b. v. iemand door zijne geestvermogens of voorrang; auctor splendens, = clarus. Splendesco, z. P. en S. 3. 1) glans krijgen; tp. meer aanzien krijgen (eene rede door iets).

Splendēde, adv. 1) glinsterend, prachtig (b. v. leven, iets regelen); dicere, een heertijke voordragt hebben; splendidissime natus, (uit een zeer aanzienlijk gestacht); 2) duidelijk, loqui.

Splendēdus, a, um, adj. glinsterend, blinkend (verw. bron, hemel, zon); bilis splendida (= flava), poët., de toorn; tp. a) bli-

kend van uterlijk (een naam enz.); b) blinkend = prachtig (gastmaal, een mensch in zijne levenswijze); c) blinkend = aanzienlijk (een mensch, Staat enz.); fama, een schitterende naam; d) helder, duidelijk (spreken).

Splendor, ōris, m. de glans, flammae, auri, gemmae; tp. a) glans = pracht, b. v. in levenswijze; b) glans = aanzien, beroemdheid, vitae, rerum; equester, het riddersambt of de waardigheid des riddersstands; c) sieraad, (een mensch); d) de glans = de regte beteekenis enz. (der woorden); e) de heldere toon (eener stem).

Splendētus, a, um, adj. bepleisterd.

Splētum, i, n. (σπλήνω) een pleister, pleisterje.

Spōdium, i, n. (σπίδιον) metaal-asch of in 't alg. asch.

Spōllārium, i, n. de plaats, waar de vermoorde zwaardvechters uitgekleeft of de zwaar gewonde geheel ter dood gebracht werden; tp. in 't alg. een moordkuil = plaats, waar vermoord werd en wordt.

Spōllātio, ōnis, f. de plundering, oppidorum, fanorum; dignitas, als men iemand eene waardigheid ontnemt.

Spōllātor, ōris, m. een plunderaar, b. v. templorum, pupilli.

Spōllātrix, icis, f. eene beroofster, plunderaarster.

Spōlto, avi, atum, i. 1) iemand ontkleeden (om hem te slaan of te plunderen); 2) iemand berooven, plunderen, b. v. fana, aliquem argento, vitā, regno etc.

Spōltum, i, n. (van ἡ σπώλας) 1) de afgetrokken (of afgelegde) huid van een dier; 2) de buit (vooral wapens), die men iemand in den strijd ontnam; classium, scheepsbuit = de scheepssnebben; agrorum, buit van landerijen; tp. buit = roof.

Sponda, ae, f. het onderstel van een bed; tp. poët. 1) een bed (ook rustbank, sofa), vooral het buitenste deel van hetzelfde; 2) de lykbaar.

Spondeus, z. Spondeus.

Spondēo, spōpōndi, sponsum, z. (verw. met σπίνδο) 1) toezeggen, plegtig beloven (vrede enz.); pro aliquo, voor iemand borg blijven; alicui gnatum, zijnen zoon aan iemand verloooven; tp. sibi of animis, zichzelfens iets beloven = zeker gelooven; ingenium spondebat magnum virum, (beloofde een groot man); 2) (van waarzeggers enz.) beloven, = als zeker voorzeggen.

Spondēus, i, m. (σπονδιός) een spondeus (= —).

Spongia, ae, f. (σπώγγη) eene spons; tp. de ineen gevlochten wortels van vele gewassen.

Spongīōia, ae, f. dem. z. Spongia tp.

Spongīōsus, a, um, adj. sponsieusch, poreus, b. v. de long.

Sponsa, ae, f. de bruid.

Sponsalis, e, adj. de huwelijksverlooving betreffende; subst. -ia, um of -ōrum, n. eene huwelijksverlooving; it. het gastmaal bij die gelegenheid.

Sponsto, ōnis, f. 1) eig. eene toezegging; voti, eene plegtige gelofte; 2) een verdrag;

- 3) eene geregtelijke of plegtige weddingschap, om eene som gelds te betalen, als iets zóó is of niet; vincere sponsione of sponsionem, eene weddingschap winnen; sponsione lacesere, tot eene weddingschap uitdagen; 4) het borg blijven of instaan voor iemand; sponsionem acceptam facere, (zwaalen, gbedkeuren).
- Sponsor, óris, m. een borg (d. i. die belooft, dat iets geschieden zal, ook voor het geragt).
1. Sponsus, us, m. eene belofte (b. v. om geld voor iemand te betalen).
2. Sponsus, i, m. een bruidegom.
- Spontanéus, a, um, adj. vrijwillig, b. v. motus.
- Sponte, abl. f. van het ongebruik. spon (van spondeo) dorspronk. het geven; meā, tuā, sua sponte: 1) uit eigen wil, vrijwillig; 2) van zelf, volgens eigen inzicht, op eigen gezag (op zijn eigen houtje), b. v. bellum gerere, venire; 3) zelf = zonder iemands hulp, b. v. ignis exstinguitur; 4) eerst (zonder iemands voorbeeld).
- Spontis, gen. f. (z. Sponte), b. v. suae spontis esse, zijn eigen meester zijn; aqua suae spontis, (dat van zelf stroomt).
- Sportā, ae, f. (omplet) een teenen korf.
- Sportella, ae, f. dem. een korfje; tp. een koud geragt (ook in 't alg. eene toespys).
- Sportula, ae, f. dem. een korfje; tp. 1) een korfje eten (voor gunstelingen enz.); 2) in 't alg. een geschenk.
- Spretio, ónis, f. = Contentus.
- Spretor, óris, m. een verachter.
- Spuma, ae, f. schuim (der zee, desmonds); spumas agere in ore, schuimbekken; spumia argenti, zilverschuim of zilverguld; caustica, zeep.
- Spumescō, z. P. en S. 3. beginnen te schuimen (de zee).
- Spumēus, a, um, adj. 1) schuimend, amnis, torrens, aper; 2) naar schuim gelijkend.
- Spumifer, fēra, fērum, adj. schuim met zich voerend, amnis, fons.
- Spumifer, z. Spumifer.
- Spumo, āvi, ātum, 1. 1) eig. met schuim bedekken; spumatus, bedekt met schuim; 2) schuimen (de zee, een dier); tp. bruischen (de aarde); 3) iets z. v. a. uitschuimen, scelus ex ore.
- Spumōsus, a, um, adj. schuimend; tp. (van verzen) opgeblazen.
- Spūo, spūi, spūitum, 3. (ons spuwen, gr. πρῶ) 1) spuwen, uitspuwen; 2) bespuwen, terram.
- Spurce, adv. vuil, smerig (ook tp.)
- Spurcivus, a, um, adj. die vuile taal uitslaat.
- Spurcifcus, a, um, adj. die (alles) vuil maakt.
- Spurcivā, ae en -es, ēi, f. vuilheid, smerigheid.
- Spurco, āvi, ātum, 1. verontreinigen; tp. b. v. impuris moribus.
- Spurcus, a, um, adj. vuil, morsig (speeksel, mensch, weder cnz.)
- Sputator, óris, ni. een spuer.
- Sputo, āre, 1. 1) uitspuwen, sanguinem; 2) iets bespuwen, = uit askeer van iets spuwen.
- Spūtum, i, n. hetgeen men uitspuwt: 1) speeksel; 2) uitverpsel.
- Squalēo, ūi, z. S. 2. 1) stijf zijn (b. v. zekere ruwe lichamen, mossels enz.); arva squalent, (zjn geheel uitgedroogd); fauces squalent, (de keel is geheel droog; auro squalere, stijf zijn van goud (een kleed); terga squalentia, een van puisten stijve rug; 2) z. v. a. stijf zijn van smerigheid, stof enz.; tp. in kommer verzonken zijn.
- Squalidus, adv. comp. = horridus, inornatus (b. v. dicere).
- Squalidus, a, um, adj. 1) ruw, niet glad; 2) geheel vol van smerigheid, humus, carcer; tp. a) zonder stetaad (spreken); b) in treurgewaad = aangeklaagd.
- Squalitō en Squalidus, z. Squalo etc.
- Squalor, óris, m. 1) de ruwheid (gebrek aan glakheid); tp. squalor sacculi; 2) smerigheid, vuiligheid (aan 't ligchaam enz.); tp. diepe row, groot ongeluk (eens aangeklaagd).
- Squama, ac, f. schubben (van vissen enz.; aan harnassen enz.); ferri, hamerslag.
- Squamātim, adv. als schubben (b. v. over elkander liggen).
- Squamēus, a, um, adj. schubbig (slang, huld enz.)
- Squamiger, gēra, gērum, adj. poet. geschubt, schubben dragend.
- Squamōsus, a, um; adj. schubbig (slang, visch); tp. ruw (tong, steen).
- Squamula, ae, f. dem. een schubbetje.
- Stabilimentum, i, n. bevestigings- of bekrachtigingsmiddel.
- Stabilio, ūvi, ūtum, 4. bevestigen, vast maken (in den grond enz.); tp. liberatam, leges etc.
- Stabilis, e, adj. vast, hetgeen niet wankelt (voet, huis enz.); via, (wantop men zijn voet vast kan neerzetten); proclium, (alt men niet wijkt); pes stabilis, eek uit lange lettergrepen bestaande versmaat; tp. a) vast, duurzaam (b. v. vriendschap, gezindheid, woonplaats enz.); patria, (waar iemand altijd is); b) vast besloten.
- Stabilitas, ātis, f. vastheid (van iets dat staat, of in den grond is gestoken); tp. vastheid, b. v. van grondbeginsels, in de vriendschap enz.
- Stabilitor, adv. vast (b. v. grondvesten).
- Stabilitor, óris, m. een bevestiger.
- Stabilitus, i, m. 1) een stal knecht; 2) een herbergier (die 's nachts gasten herbergt).
- Stabilitus, ónis, f. eene plaats, waar het vee staat.
- Stabulo, āvi, ātum, 1. en
- Stabulor, ātus sum, 1. op stal staan of zjn verblijf ergens houden (van dieren).
- Stabulum, i, n. in 't alg. een verblijf: 1) (voor menschen) eene hut voor herders; it. een gasthuis; 2) een stal (voor tamme en wilde dieren) een stal voor gevogelte enz.; een vischvijver; (poët.) eene weide; tp. a) een bordeel; b) (poët.) eene kudde vee; c) (als scheldwoord) stabulum flagitii, een schandelijk mensch.

Stacta, ae, of Stacte, es, f. (στακτή) mijnrhe-olie.

Stādium, i, n. (στάδιον) 1) een stadium = 180,057 Nederl. ellen; sex stadia conficere; 2) de renbaan, b. v. stadium currere; wedrijden; tp. stadium artis rhetoricae, het veld der eyz.

Stagnātus, a, um, adj. moerassig.

Stagno, āvi, ātum, i. 1) eene moeras vormen; 2) moerassig zijn = van een moeras omgeven zijn; 3) overstromen als b. v. eene rivier eene stad; 4) zonder beweging zijn, b. v. aqua stagnatur bitumine; tp. se adversus insidias, zich voor hinderlagen hoeden.

Stāgnum, i, n. (van sto) een stilstaand water, een meer, een moeras; poët. de zee.

Stāgnula, ōrum, n. (van στάχυμα, een druppel) lange oorhangers van goude peerlen.

Stāmen, Ynis, n. elke draad: 1) draden bij 't spinnen; it. de levensdraad (dien de schikgodinnen spinnen); longum (poët.), een lang leven; 2) draden (aan een net, der spin); 3) de gronddraden bij het weven, de schering, de ketting; 4) poët. de snaar van een speeltuig; 5) de lange vezels aan de planten.

Stāminēus, a, um, adj. 1) met vele draden behangen (b. v. het tooverrad); 2) als draden; stamineae venae, (in hout) draadige aders.

Stannēus, a, um, adj. uit stannum gemaakt (z. dit woord).

Stannum, i, n. een mengsel van zilver en bly (niet ons tin).

Stātārus, a, um, adj. hetgeen staan blijft; miles, (die op zijn post blijft en recht); tp. comoedia, (die een rustigen gang heeft); orator, (die bedaard spreekt).

Stāssō, z. P. en S. 3. duurzaam maken (b. v. een bynaam).

Stātēra, ae, f. (van ἰσχυς, toewegen) eene weegschaal; aurificis, eene goudschaal; tp. een rond eetgereedschap.

Stātūcūlum, i, n. dem. een klein standbeeld, een beeldje.

Stātūm, adv. 1) met vasten voet, b. v. bestrijden; 2) steeds = op bepaalde tijden (jaarlijks), b. v. geld inzamelen (in deze bezeekeus willen eenigen, waarsohjn, minder goed, stātūm schrijven); 3) terstond, zoodra; stātūm ut (of ac, atque, quum), zoodra als.

Stātūō, ōnis, f. 1) het stil staan (ook het schijnbaar stil staan der hemelballen); 2) het verblijf op eene plaats, eene standplaats (voor menschen, dieren, schepen); it. de plaats waar men zamen komt en praat; poët. comas ponere in statione, de haren behoortijk in orde brengen; 3) post of wacht = het wacht houden (van soldaten); stationem i. cre, op de wacht staan, de wacht hebben; 4) de statione vitae decedere, = sterven; 4) een (uit soldaten bestaande) post, eene wacht.

Stātūvus, a, um, adj. (van een leger, soldaten enz.) staande; praesidium, de voorposten, het piket; castra, het staande leger;

stativa habere, zich in het staande leger bevinden; stativa, ōrum, n. vertoefplaats (voor reizenden), legplaats (voor schepen).

Stātor, ōris, in. 1) een gerechtsdienaar (in een wingewest); 2) een bynaam van Jupiter) welligt: Instandhouder.

Stārda, ae, f. een standbeeld.

Stātūria, ae, f. (sc. ars) de kunst om (staande) beelden van eene stof te maken (beeldhouw- of beeldgieters-kunst).

Stātūrius, a, um, adj. de vervaardiging van standbeelden betreffende, ars; subst. m. een vervaardiger van standbeelden (aus een beeldhouwer, beeldgieter).

Stātūmen, Ynis, n. 1) een stut (ook onderlaag van steenen); 2) gew. pl. de ribben, kromhouten der schepen.

Stātūminatō, ōnis, f. de (steenen) grondlaag van een vloer.

Stātūmino, āre, i. 1) door een stut vast maken, vineam; 2) eene onderlaag (b. v. van steenen) maken.

Stātūō, ūi, ūtum, 3. 1) maken dat iets (hetgeen ging) staat; navem, boves, (aanhouden); 2) iets plaatsen (iemand, een vat); it. oprigten; b. v. aram, statuum, urbem; tp. a) iets z. v. a. oprigten, maken, b. v. leges, regnum, (grondvesten); exemplum ip aliquo, iemand tot voorbeeld stellen; b) besluiten; de aliquo of contra aliquem, een besluit tegen iemand nemen; aliquid gravius in etc., hard tegen iemand te werk gaan; statuere apud animum suum of alleen statuere, ergens van overtuigd zijn, voor zeker houden; res privatas, (beslissen); c) bepalen, vaststellen (tijd, belooning enz.)

Stātūra, ae, f. grootte, wasdom (van menschen, dieren, boomen).

1. Stātus, a, um, adj. bepaald, vastgesteld, dies, caerimoniae, sacrificium; cursus stellarum, de vaste loop der sterren.

2. Stātus, us, m. 1) het staan (in tegenoverstelling van gaan); 2) stand, houding (des lichchaams, eens strijders); it. de stand eens legers; hostem statu movere, uit zijn stand (positie) brengen; tp. a) een goede stand, voordeel enz.; adversarium de omni statu dejicere, (geheel van zijn stuk brengen); status mentis, rustige toestand der ziel (zielsrust); b) in 't alg. stand, toestand, omstandigheid (eens menschen, des levens); amplus status, een hooge stand of rang; status regum, (of zij magtig zijn dan niet); status causae, de stand of het hoofdpunt eener rechtszaak.

Stātūtiō, ōnis, f. het oprigten (van een balk).

Stātūtus, a, um, adj. 1) vastgesteld, bepaald (tijd, plaats enz.); 2) homo, (groot van postuur).

Stēra, ae, f. (στῆρα) het verdek op een schip.

Stella, ae, f. (verw. met ἀστῆρ) 1) eene ster; (ook: de zon); errantes, dwaalsterren; diurna, de morgenster; comans, de staartster; komeet; tp. eene gedaante als een ster; aureae stellae, gouden sterren (op kleederen); fulgentes stellae (poët.), de bliksem; 2) (= sidus) een sterrebeeld.

Stellans, tis, adi. gestarnd, nox, caelum; tp. schitterend, gemma; lunina, (oogen); teg-

- mina, (kleederen).
 Stellatus, a, um, adj. z. Stellans.
 Stellifer, fēra, fērum, adj. poët. gesternd.
 Stellio, ōnis, f. de starhagedis.
 Stellionius, a, um, adj. gevlekt, vliekkig, color.
 Stello, āvi, ātum, i. = punctis lucidis ornare.
 Stemma, ātis, n. (στῆμμα) 1) een krans, vooral om de beelden van voorouders mede te versieren; tp. a) een geslachtregister; b) de voortreffelijkheid, waarde (b. v. argenti).
 Stercoratio, ōnis, f. het mesten.
 Stercorosus, a, um, adj. vuil, smerig (een mensch).
 Stercoro, āvi, ātum, i. = mesten; stercorata colluvies, = colluvies stercoris.
 Stercorosus, a, um, adj. 1) goed gemest; 2) onrein, vuil, aqua.
 Sterculinum, i, n. z. Sterculinium.
 Stercus, ōris, n. mest, drek (van menschen en dieren).
 Sterilesco, z. P. en S. 3. = sterilis fio.
 Sterilis, e, adj. (van στῆς) onvruchtbaar (boom, dier); avēna, vloghaver; arista, ledige aren; tp. a) onvruchtbaar = hetgeen geen nut doet, b. v. pax; amor, (onbeantwoord); b) ledig, b. v. manus; epistola, (zonder geschenken); saeculum virtutum sterile; (onvruchtbaar in enz.); c) onvruchtbaar makend; robigo, brand in 't graan.
 Sterilitas, ātis, f. onvruchtbaarheid (van een akker, eener plant); annonae, een onvruchtbaar jaar; caelestis, ongunstig weder; tp. fortunae, een ongelukkig lot.
 Sternax, ācis, adj. (van een paard) dat gaarn zijnen ruiters afwerpt.
 Sternio, strāvi, strātum, 3. (verw. met στροπιωμι; στροπιω) 1) in 't alg. uitspreiden, uitsirooijen, b. v. een kleed, zand enz.; lectum sternere, eig. het bed uitspreiden; v. d. = het bed maken; it. de tafel dekken; v. d. ook: op den grond werpen (b. v. de wind het zaad enz.); strata poma, afgevallen ooft; corpus of se sternere, zich nederleggen; it. met geweld op den grond werpen = ter neer houwen (b. v. den vijand); tp. corda sternere, (moedeloos maken, als b. v. de yrees), stratum esse, in ongeluk mismoeedig, ter neer geslagen zijn; 2) iets breed maken = effen maken (eene plaats, de zee); it. iets vervaardigen door het effen te maken, b. v. vlam per mare; 3) bedekken (met loof, sneeuw, pijlen); vlam silice, een weg plaveijen; equum, (zadelen); solum stratum sulphure, (bedekt met enz.); 4) sterni, (van langstreken) zich uitbreiden of uitsprekken.
 Sternumentum, i, n. 1) een niesmiddel; 2) het niezen.
 Sternuto, ūi, z. S. 3. (σπρῦψμα) 1) niezen; tp. lumen sternuit, (heft geknetterd); 2) alicui omēn, iemand ten voorteeken toeliezen.
 Sternutamentum, i, n. het niezen; z. ook Sternumentum.
 Sternuto, āvi, ātum, i. niezen.
- Sterquilinum, i, n. een mesthoop; tp. (als scheldwoord) een mestkuil.
 Sterto, (Ūi), z. S. 3. (σῆπθω, σαρβάνω, slapen) snurken.
 Stibadium, i, n. (σπιβάδιον) een halve cirkelronde rustbank.
 Stibulum, i, n. (σπίβη) 1) spiegelglas, antimonie; 2) oogzwavel (waarmede de vrouwen de oogleden verwden).
 Stigma, ātis, n. (στίγμα) een teeken (tot schande ingebrand, of door snijden veroorzaakt).
 Stigmātias, ae, m. (στίματιας) een getatoeerde slaaf (zoo als die uit Thracië kwamen).
 Stigmōsus, a, um, adj. gebrandmerkt.
 Stilla, ae, f. een druppel (waters); tp. = een weinig, olei.
 Stillaticus of -itius, a, um, adj. hetgeen afdruppelt, resina.
 Stillidium, i, n. 1) het druppelen; tp. per stillicidia animam amittere, (z. v. a. druppelsgewijze, langzamerhand); 2) het water dat van een dak druip.
 Stillo, āvi, ātum, i. 1) druppelen of laten druppen; rorem ex oculis (poët.), weenen; 2) druipen of druppelen, (b. v. een kleed van nattigheid, een dolk van bloed); 3) uitdruipen (druppelsgewijze naar beneden vallen), b. v. water, honig enz.
 Stillus, i, m. (waarschijnlijker verw. met στῆλος, eene zuil, dan van στῆς, steken); in 't alg. iets langwerpig romm: 1) een spitse paal of spits ijzer (om in den grond te steken); 2) een rond hout (om planten uit een te halen); 3) de prikkel, b. v. der aspersien; 4) een stift om mede te schrijven; stilum vertere, den stift omdraaijen (om iets uit te wisschen), = iets uitwisschen, verbeteren; tp. a) de schrijfwijze, b. v. negligens; b) eene schriftelijke oefening (om zich te oefenen in het spreken).
 Stimulatio, ōnis, f. eene aansporing tot iets.
 Stimulator, z. Instimulator.
 Stimulatrix, icis, f. eene aanspoorster.
 Stimulēus, a, um, adj. met prikkels, b. v. supplicium.
 Stimulo, āvi, ātum, i. met een prikkel aandrijven (de paarden); tp. 1) steken = pijnigen, kwellen; 2) steken = aanzetten tot iets, ad iram, ad arma; sitim, dorst verwekken.
 Stimulum, i, n. z. Stimulus.
 Stimulus, i, m. (verw. met στῆλω of een oud woord stinguo) een prikkel (om in den grond te steken, de paarden enz. daarmede voort te drijven, de slaven mede te ruchtigen); tp. a) een prikkel = kwaal, pijn, doloris; amoris, ijverzucht; b) een prikkel = middel van aansporing; gloriae, tot roem; stimulos addere homini, iemand aanvuren.
 Stinguo, nxi, nctum, 3. (verw. met στῆλω) uitblusschen, ignem.
 Stipatio, ōnis, f. 1) het zamendringen, de aandrang (van menschen, dieren en zaken); 2) het gedrang, gewoel om iemand = talrijk gevolg.
 Stipator, ōris, m. 1) een begeleider tot bescherming; 2) een trawant eens konings.

Stipendiarius, a, um, adj. 1) *de schatting betreffende*; vectigal; de jaarlijksche bepaalde belasting; civitas, homo, (cynsbaar); subst. -us, i, m. *die cynsbaar is*; 2) *de soldij betreffende*, cohors, (voor soldij dienend).

Stipendior, stus sum, i. eig. bezoldigd worden = dienst doen.

Stipendium, i, n. 1) *in 't alg. eene bijdrage (in geld) voor iets, v. d. ook = schatting*; tp. straf voor iets; 2) soldij; prima stipendia merēre, *de eerste soldij verdienen = zijn eersten veldtocht doen*; tp. *de veldtocht zelf*; facere, *een veldtocht mede doen*; miles stipendiis emeritis of confectis, (*die uitsgediend heeft*); stipendia vitae humanae, = officia.

Stipes, itis, n. (στῆψ) *een stam, stok, blok*; (poēt.) *een tak*; tp. *een blok = een dom mensch, kinkel*.

Stipo, ſvi, ātum, i. (στῆψω) *danyullen met iets*; stipatus, vol van iets; 2) *digt opēen stuwen*; stipari, *zich digt op elkander dringen*; stipata phalanx, (*digt, aaneengesloten*); 3) *omgeven (ter bescherming enz.) b. v. met gewapenden*; stipatus, omstuw of omgeven (van trawanten enz.).

Stips, stipsis, f. *eene bijdrage (of een geschenk) in geld*; it. *eene aalmoes*; stipem colligere, *bedelen*; tp. *voordeel*.

Stipula, ae, f. (ons stoppel) *een halm (van stroo, hooi enz.)*; it. *een stoppel*; it. *stroo*.

Stipulatio, ōnis, f. *de stipulatie*, (z. Stipulator).

Stipulatio, ōnis, f. dem. = stipulatio.

Stipulator, ōris, m. *iemand die in 't alg. in de geregtelijke formulen 't huis is*.

Stipulator, stus sum, i. *stipuleren = iemand plegtig vragen, of hij iets doen of geven wil, of aan zich wil laten beloven*.

Stirra, ae, f. (yerv. met στῆψω en met ons bijv. naamw. star) *een hangende bevrozene waterdruppel, ijspegel*.

Stirpesco, z. P. en S. 3. (van eene aspergie) *tot een naar hout gelijkenden steel worden*.

Stirptorus, adv. tp. *van den wortel af*, b. v. erorem extrahere.

Stirps, stirpis, f. (zelden m.) 1) *de wortel van een boom, der haren*; tp. a) *wortel = grond, oorzaak, virtutum*; b) *de stamhouder van een geslacht*; 2) *de stam van een boom (met of zonder takken)*; it. *een jonge boom, een pooter*; it. *een loot of zak*; tp. *een stam = geslacht (nakomelingen)*.

Stiva, ae, f. *de ploegstaart*.

Stiloppus of **Stilopus**, i, m. *een zeker geluid, dat men maakt, wanneer men op opgeblazen kaken slaat*.

Sto, stēti, stātum, i. (ons staan, gr. στῆναι, yanwaar ἵστημι) *staan (een mensch, dier, een standbeeld, een schip enz.)*; hasta stetit terrā, (*staat vast in den grond*); tp. *stare*, ab of cum aliquo, *het met iemand houden*; pro aliquo, (*hem verdedigen*); tp. a) *steunen op iets, b. v. armis*; per me stat, *het staat aan mij, ligt aan mij*; b) z. v. a. *bestaan door iets, = te staan komen, kos-*

ten, b. v. magno, *veel kosten*; multo sanguine, *veel bloed kosten (eene overwinning)*; 2) *staan blijven, stand houden (in het gevecht)*; tp. a) *bij iets volharden, blijven (b. v. getrouw, bij zijne belofte)*; stare oportet in eo, *men moet daarbij blijven (dat voor geldig houden)*; stat mihi (sententia), *het staat bij mij vast*; stat sua cuique dies, *voor elk is zijn einde vast bepaald*; regnum stat alicui, (*blijft aan iemand*); cura alicuius stat in etc., *iemand is steeds bezorgd voor enz.*; pugna stetit atrox, (*was bloedig*); b) *bestaan = in goeden toestand blijven of zijn (b. v. de Staat)*; me stante, *zoolang ik mij (in mijn aanzien) staande houde*; actor stat, *de zooneelspeler bevalt*; stare non posse, *niet bestaan kunnen (in zijne huishouding)*; 3) z. v. a. *staan van iets, = vol of stijf er van zijn, b. v. van stof*; 4) *vooruit staan (de oogen enz.)*.

Stōlce, adv. *op de wijze der Stoicijnen*, agere cum aliquo.

Stōlici, ōrum, m. *de Stoicijnen (de door Zeno gestichte wijsgeerige school)*.

Stōlōda, ae, n. (met verachting) *een Stoicijn*.

Stōlicus, a, um, adj. (στῶλικός) *Stoicijnsch*; *de Stoicijnen betreffende*.

Stōla, ae, f. (στολή) *een lang kleed (gew. voor vrouwen)*; tp. *eene vrouw*.

Stōlātus, a, um, adj. 1) *in eene stola*; 2) *aan eene vrouw eigen, pudor*.

Stōlōde, adv. *dwaaselijk, credere*.

Stōlōditas, ātis, f. *dwaasheid*.

Stōlōdus, a, um, adj. *dwaas, fiducia*; tp. *zonder uitwerking (iets in eene rede)*.

Stōlo, ōnis, m. (waarsch. van στήλω, mītō) *een onnut uitspruitsel van een wortel*.

Stōmāchicus, a, um, adj. (στομαχικός) *die aan maagpijnen lijdt*.

Stōmāchor, ātus sum, i. *verdrietig zijn of worden, zich ergeren*; omnia, *over alles*; cum aliquo, *boos zijn op iemand*.

Stōmāchōsus, a, um, adj. *toornig, kregel (mensch, brief enz.)*.

Stōmāchus, i, m. (στόμαχος) *eig. de slokdarm, de maagarm*; it. *de maag*; tp. 1) *de smaak die men in iets heeft*; 2) *gevoelighed (hoe men iets opneemt of verdraagt)*; 3) *ergernis, ongenoegen, verdriet*; facere of movere alicui stomachum, *iemands ongenoegen opwekken*.

Stōmātica, es, f. (στομαχικά) *een geneesmiddel tegen ongemakken in den mond*.

Stōrēa of **Stōria**, ae, f. *een deken van stroo, hennip enz.*

Strābo, ōnis, m. (στραβόν, = verdraaid) *die scheel ziet*.

Strāges, is, f. 1) *het neder- of wegwerpen, armorum*; 2) *het neder slaan, arborum, tectorum*; stragem edere, (*van een storm*), *grote schade aanrigten*; 3) *(in den oorlog) eene nederlaag*; strages facere, (*aanrigten*); tp. strages edere, *door zijne woorden (als redenaar) z. v. a. eene nederlaag aanrigten*.

Strāgulum, i, n. 1) *eene deken (over eene sofa, een bed, een lyk enz.)*; 2) *hetgeen*
k k k

de vogels in hun nest nederleggen, opdat de eijeren zacht liggen.

Strāgulus, a, um, adj. hetgeen men over iets heen dekt; vestis, eene deken; z. Stragulum.

Strāmen, Ynis, n. strooisel, vooral stroo.

Strāmenticus of -itius, a, um, adj. van stroo; casa.

Strāmentum, i, n. 1) strooisel, vooral stroo (om te strooijen, huiizen te dekken, in brand te steken); 2) de koornehalm; 3) een stroodek of in 't alg. een dek (voor paarden).

Strāminēus, a, um, adj. van stroo; casa, een hut van stroo.

Strangulatio, onis, f. het krampachtig zamentrekken.

Strangulātus, us, m. z. Strangulatio.

Strangulo, avi, ātum, i. (σπαγγαλιω) worgen, verworgen, doen stikken; tp. a) verstikken (b. v. eene plant de gezonde lucht); b) iemand kwellen (b. v. smart, zorgen).

Strangulāta, ae, f. (σπαγγαυλα) de koude pis.

Strātegēma, ātis, n. (σπαρτηγμα) eene krygslist; it. in 't alg. list.

Strātegia, ae, f. (σπαρτηγια) een stadhouderschap.

Strātegus, i, n. (σπαρτηγε) een veldheer; tp. de eerste (bij een maaltijd).

Strātoricus, a, um, adj. (σπαρτωρικος) = militaris.

Strātūra, ae, f. viarum, het plaveijen der wegen.

Strēna, ae, f. een nieuwjaarsgeschenk; tp. bona strena, = bonum omen.

Strēnde, adv. werkzaam, naarstig, spoedig, b. v. facere, aedificare; currere, snel en haastig loopen.

Strēnitas, ātis, f. werkzaamheid, naarstigheid, voortvarendheid.

Strēndo, āre, i. = strenue agere.

Strēndus, a, um, adj. (ons streng, gr. σπρηνς) werkzaam, naarstig, voortvarend; manu, dapper met de vuist of persoonlijk dapper; bello, dapper in den oorlog; 2) snel, vaardig (schip); saltus, een vlugge sprong; toxicum, (snel doodend); 3) (in eene slechte beteekenis) ondernemend, onrustig.

Strēptio, āre, i. ruïsschen, klapperen (loof, vleugels).

Strēptus, us, m. geruis, geraas, gekraak (des donders, van paarden, voeten, eener deur, van eene menigte menschen); pecuniae, de klank van het geld; citharae, de zoon of klank der cithar; tp. Acherontis, yrees voor enz.

Strēpo, ūi, ūtum, 3. 1) geruis, geraas maken (eene rivier, trompetten, bijen); 2) weerklinken van geraas, b. v. een veld, berg, de zee, de ooren; tp. gloria strepere, beroemd zijn; 3) aliquid strepere, iets met geraas zeggen, luid schreeuwen.

Strēta, ae, f. de verhevenheid aan de zullen, tusschen de groeven; it. eene groeve of voor zelve.

Strētūra, ae, f. het gestreept zijn (de ingroeving) eener zuil.

Striblita, z. Scriblita.

Strictum, adv. 1) naauw (b. v. zamenvoeg-

gen); 2) tp. oppervlaktig, vlugtig (zagen, lezen, beschrijven).

Strictūra, ae, f. 1) het afplukken (der oljven); 2) een klomp ijzer, die bearbeid wordt.

Strictus, a, um, adj. eng, naauw (eene deur); tp. (van een redenaar) kort.

Stridō en Strido, i, z. S. 2 en 3. (σριζω) gedruisch maken (een pijl, de wind, deur, ijzer enz. dus = snorren, kraken, sissen enz.); sylva stridet, (ruischt); plaustrum stridet, (kraakt).

Stridor, ōris, m. 1) gedruisch of geluid van een dier (van een olifant, aap, eener slang); it. geruisch of geluid eener zaak (b. v. eener zaag, des winds enz.); stridor aurium, het suizen der ooren; stridorem dentibus facere, op de tanden knarsen.

Stridulus, a, um, adj. krakend (als een wagen enz.), sissend (als vlammen, eene slang, stem).

Striga, ae, f. zwad = eene lange streep van afgemaisd gras.

Strigilis, is, f. 1) eene kam, die de ouden bij het baden gebruikten, om het vuil van hun ligchaam mede af te doen; 2) een heilkundig werktuig om iets b. v. in 's oor te druppen.

Strigmentum, i, n. iets dat afgekrabd is; it. in 't alg. afgekrabde vuiligheid.

Strigo, āre, i. ophouden om uit te rusten.

Strigōsus, a, um, adj. mager (van dieren; ook tp. van een redenaar).

Stringo, nxi, ctum, 3. (gr. σπρηνς) 1) door binden iets maken, b. v. een knoop; 2) vastbinden, allquem; tp. sstremmen (eene rede); 3) strijken = even aanraken (het ligchaam, de oppervlakte des waters); it. kwetsen (als b. v. iemand een houw, beet, ruwe lucht enz.); tp. raken, roeren); 4) afplukken (loof enz.); tp. verminderen; rem, zijn vermogen verspillen; 5) trekken (met de hand), gladium stringere, het zwaard trekken; arcum, den boog spannen; bellum, = strictis gladiis pugnare; stricta manus, (tot den strijd gereed); tp. jambus stringitur in etc., met sportverzen wordt te velds getrokken tegen enz.

Stringor, ōris, m. poēt. de zamentrekkende kracht, gelidae aquae.

Strio, āvi, ātum, i. met diepe strepen voorzien, groeven (eene zuil).

1. Strix, Igis, (well.) de groeve aan zuilen.

2. Strix, Igis, f. (σπρηνς, d. i. sissend) de nachtraaf.

Strōpha, ae of Strōphe, es, f. (σπρφη) eig. het wenden: 1) een band om het roer vast te binden; 2) tp. eene listige uitvlugt.

Strōphitolum, i, n. dem. een kransje.

Strōphium, i, n. (σπρφιον) eig. iets dat gewonden is: 1) een krans; 2) een lint om den boezem.

Structilis, e, adj. 1) uit vele stukken gemetseld, canalais; 2) tot metselen dienstig, caementum.

Structor, ōris, m. 1) die iets bouwt, een metselaar of timmerman; 2) die een maaltijd bereidt, in orde brengt enz.

Structūra, ae, f. 1) de bouwwijze (des lig-

- chaams, van een huis*); tp. *schikking der woorden*; 2) *parietum structura, bekleeding der wanden*.
- Strues**, is, f. een hoop (b. v. *lijken, offerkoeken, druiven, soldaten enz.*); strues lignorum of alleen strues, een hoop hout; it. een brandstapel.
- Strux**, fcis, f. een hoop (eetwaren).
- Struma**, ae, f. een krop; tp. *struma civitatis, een uitwas* (= iets schadelijks) in den Staat.
- Strumösus**, a, um, adj. *kropplig, met eenen krop*.
- Struo**, struxi, structum, 3, 1) *in 't alg. ophoopen (b. v. geschenken op een altaar)*; it. *zaamenvoegen (steenen, woorden enz.)*; *structae avenae, eene rietpyp, eene herdersfluit*; tp. *ophoopen (schatten)*; 2) *door zamen te voegen iets maken = oprigten (huis, tempel enz.)*; *viam, (banen)*; tp. *poët. reges, (verkiezen)*; 3) *in orde brengen (troepen)*; *verba, perioden vormen*; it. *schikken (een gastmaal enz.)* tp. *iets (kwaads) in den zin hebben of smeden, b. v. alicui sollicitudinem, calamitatem, mortem*; *alicui insidias, iemand lagen leggen*; *causas, (verzingen, uitdenken)*.
- Struthöcämélus**, a, um, adj. (*στρουθιακάμηλος*) *van den struivogel*.
- Struthöcämélus**, i, m. (*στρουθιακάμηλος*) een struivogel.
- Strüdeö**, üi, z. S. 2. 1) *willen, streven, zoeken (iets te verkrijgen enz.)*, b. v. *aliquid facere*; eadem, *hetzelfde trachten te bereiken*; *scire, gaarn willen weten*; 2) *ijverig bedacht zijn op enz., zich op eene zaak bevlijtigen, b. v. literis, libertati, celeritati etc.*; *studere alicui of rebus alicujus, iemand (door daden) genegen zijn, op zijne zijde zijn*; *studere, zonder iets er bij, = studeren, zich op de wetenschappen toelagen*.
- Strüdföse**, adv. *ijverig, begeerig, zorgvuldig, b. v. curare, discere, imitari etc.*
- Strüdfösus**, a, um, adj. 1) *ijverig, begeerig, b. v. venandi, placendi, discendi*; equorum, *memörium etc., begeerig naar paarden enz.*; 2) *iemand die zich op de wetenschappen toelagt, een studerend man (dikwijls = een geleerde)*; tp. *otium, (waarin men studeert)*; *disputatio, een geleerde strijd*; 3) *iemand genegen, iemands aanhanger*.
- Strüdfum**, i, n. 1) *ijver voor iets of voor iemand, b. v. veri reperendi, reipublicae*; *allicui studium suum navare, iemand hulp verleenen*; *studium erga etc., genegenheid of achting voor iemand*; *studium partium, partijzucht*; *studium of studia, wetenschappelyk streven, studie*; *aliquem in studia mittere, (zoo als wij zeggen: naar de hooge school)*; *honesta studia, de schoone wetenschappen*; *studio, met vlijt, met opzet, b. v. accusare*; 2) *hetgeen men gewoonlyk of gaarn doet (eene liefdeskoosde neiging, liefshebbery)*; *vita, gewone bezigheid (levenswijze)*.
- Stulte**, adv. *onnoozel, dwaas, facere, dicere*.
- Stultilöquentia**, ae, f. en
- Stultilöquium**, i, n. *het dwaze spreken of een dwaas gepraat*.
- Stultilöquus**, a, um, adj. *dwaas sprekend*.
- Stultitia**, ae, f. *dwaasheid, domheid*.
- Stultivödus**, a, um, adj. *iemand die onnoozel (= niet goed) ziet*.
- Stultus**, a, um, adj. *dwaas, dom (mensch, vreugde, dwaling enz.)*; subst. -us, i, n. *een dom of onnoozel mensch*.
- Stupa etc.**, z. *Stuppa*.
- Stüpärtus**, a, um, adj. *het werk (hennip) betreffende*; *malleus, een henniphamer*.
- Stüpéfactio**, fcis, factum, 3. *verbaasd doen staan, ontstellen*.
- Stüpéö**, üi, z. S. 2. (*verw. met τέρω = stooten of slaan*) 1) *bedwelmd zijn (van slaap enz.)*, *zich verbazen (van verwondering)*; 2) *iets aangapen, over iets verbaasd zijn, b. v. donum, fragorem*.
- Stüpesco**, z. P. en S. 3. *in verbazing geraken*.
- Stüpéus**, a, um, adj. *van werk*; *vincula, (poët.)*, *strikken van hennip*.
- Stüpéditas**, atis, f. *eig. verbazing, het verstomd staan*; *domheid (in handwijze)*.
- Stüpédus**, a, um, adj. *verstomd, buiten zichzelf (b. v. van begeerte, vrees enz.)*; it. *dom*.
- Stüpor**, öris, m. 1) *verbazing*; 2) *stomphheid, botheid (van zinnen, van hart)*; 3) *domheid (van hetgeen iemand zegt)*; 4) *een mensch die verstomd, verbaasd staat*.
- Stuppa**, ae, f. (*στύπη*) *werk (het grofste van hennip en vlas)*.
- Stüpürator**, öris, m. *die eene vrouw ontdeert*.
- Stüpro**, ävi, ätum, i. (*verw. met stupeo, = tundo*) *ontdeeren (eene vrouw*; tp. *eene zaak*).
- Stüprum**, i, n. 1) *schending, ontdeering (eener vrouw, zijns ligchaams)*; tp. *Clytemnestrae stuprum, = Clytemnestra ipsa stupro infamis*.
- Sturnus**, i, m. *de spreeuw*.
- Styglus**, a, um, adj. (*στύγιος*) *poët. den Styx betreffende*; *sores, de schilkgodinnen*; *virgines, de wraakgodinnen, razernijen*; *cymba, de boot van Charon*; tp. *vis, doodende kracht*; *carmen, een tooverlied*.
- Stylus**, z. *Stilus*.
- Syxx**, ygis en ygos, f. (*Σύξ*, = *de gehaatte*) *de Syxx (eig. eene bron en rivier in Arkadië; in de fabelkunde een water of zee in de onderwereld)*.
- Suädela**, ae, f. *de Godin der welsprekendheid*.
- Suädéo**, suäsi, suäsium, 2. 1) *iemand iets aanraden, b. v. al cül parcimoniam*; tp. *(van zaken) iets raden of uitnoodigen (b. v. tot slapen, tot zwelgerij enz.)*; 2) *sibi suadere, zich overtuigen*.
- Suärius**, a, um, adj. *de zwijnen betreffende*; *negotiator, een handelaar in zwijnen*.
- Suäsio**, önis, f. 1) *het raden of raadgeven*; 2) *eene redevoering ter aanbeveling (van een voorstel tot eene wet enz.)*
- Suäsor**, öris, m. *een raadgever, aanrader, b. v. pacis*.
- Suäsörus**, a, um, adj. *het raadgeven betreffende*; *pars, dat deel eener rede, waarin iets aanbevolen wordt*; subst. -a, ae, f. *eene redevoering ter aanbeveling*.
- Suäsus**, us, m. z. *Suasio*.
- Suäve**, adv. z. *Suaviter*.

Suāvēolens, tis, adj. *welriekend, geurig, mala.*

Suāvīatō, ōnis, f. *het kussen.*

Suāvīdīcus, a, um, adj. *aangenaam (een vers).*

Suāvīloquens, tis, adj. *aangenaam sprekend, carmen.*

Suāvīloquentīa, ae, f. *het aangename spreken.*

Suāvīloquus, a, um, adj. z. *Suaviloquens.*

Suāvīolum, i, n. dem. *een kusje.*

Suāvītor, ātus sum, i. *kuszen, os.*

Suāvīs, e, adj. *aangenaam, liefelijk (smaak, spij, mensch, geestigheid enz.); suave est, het is aangenaam; z. ook Suaviter.*

Suāvītās, ātis, f. *liefelijkheid (van smaak, eener spij, eens persoons); vocis, eene liefelijke uitspraak; morum, ingenii, een aangenaam of beminnenswaardig karakter.*

Suāvīter, adv. *aangenaam, liefelijk, blandiri, legere, dicere.*

Suāvītudo, īnis, f. z. *Suavitas.*

Suāvium, i, n. *(waarsch. van suavis) een kus; meum suavium! mijn liefje! tp. de mond.*

z. Sub, praep. (ὑπὸ) i) (waar?) *onder, b. v. sub monte, onder den berg; sub montem, aan den voet des bergs; sub muro, onder aan de muren; sub ore urbis, voor de oogen, in 't gezigt der stad; sub templo, in den tempel; sub flumine, op de rivier; sub valle, in het dal; sub urbe, nabij de stad; sub septentrionibus positum esse, naar het noorden liggen; sub Jove frigido, onder den blooten hemel, in de koude lucht; sub telli jactu esse, onder het schot zijn; sub oculis, voor de oogen; sub armis esse, onder de wapens zijn; sub manu esse, bij de hand zijn; cadere sub aliquo (poët.), onder iemands handen sneuvelen; tp. a) onder iemands bevel, aanvoering enz.; sub eo, onder hem (zoen hij regeerde); b) (bij voorwaarden, voorwendels) onder, b. v. sub specie, onder den schijn; sub poena mortis, op doodstraf; 2) (waarheen?) onder; b. v. sub jugum mittere, onder het jugum (schandjuk) doen doorgaan; sub alvum, onder aan den buik (b. v. houwen); sub astra, naar den hemel (b. v. deoogen rigten); sub oculis venire, onder de oogen komen; 3) (wanneer?) a) gedurende (b. v. het vertrek, denzelfden tijd); sub nocte, 's nachts; b) terstond na iets of iemand, b. v. volgen; sub eas literas, terstond na die brieven (las men b. v. een ander); sub haec, hlerop; c) kort voor iets, b. v. sub noctem, sub ortum lucis; d) (als dit of dat plaats heeft, bij deze of gene gelegenheid) bij, b. v. sub nomine Bacchi, bij den naam Bacchus.*

2. Sub, praep. *(ontstaan uit sus = sursum) op iets, b. v. inquit sub aërio; sub solum, = humi.*

Subabsurde, adv. *een weinig zot.*

Subabsurdus, a, uri, adj. *een weinig zot.*

Subaccūsō, āvi, ātum, i. *zich een weinig beklagen over enz., discessum alicujus.*

Subāctūs, a, um, adj. *zuurachtig.*

Subāctō, ōnis, f. *het doorarheiden (van een klomp, door kneden, stampen enz.); tp. het*

vormen des verstands.

1. Subactus, a, um, adj. *doorgewerkt of be- arbeid = gevormd (verstand).*

2. Subactus, us, m. z. Subactio.

Subadmōvēō, ěre, z. *langzamerhand doen naderen (het eene dier tot het andere).*

Subāerātus, a, um, adj. *waar koper onder is, b. v. aurum.*

Subāgītātō, ōnis, f. *onkuische betasting.*

Subāgītātrix, icis, f. = *quae subagitat.*

Subāgītō, āvi, ātum, i. *onkuisch betasten.*

Subāgrestis, e, adj. *iets boersch.*

Subālāre, is, n. (sc. telum) *een wapen dat men onder de armen kan dragen.*

Subālbīdus, a, um, adj. *witachtig, eenigzins wit.*

Subālpīnus, a, um, adj. *onder aan de Alpen zich bevindend.*

Subāmārus, a, um, adj. *eenigzins bitter.*

Subāquīlus, a, um, adj. *eenigzins donker of bruinachtig.*

Subārātor, ōris, m. = *qui subarat.*

Subārescens, tis, partic. *dor of droog wordend (metselwerk).*

Subāro, āvi, ātum, i. *onderploegen.*

Subārrogātor, adv. *een weinig verwaand trotsch, facere.*

Subāspas, ěra, ěrum, adj. *een weinig ruw.*

Subāssectens, tis, partic. *een weinig overeenstemmend.*

Subāctō, ōnis, f. *de hitzigheid der zwijnen.*

Subāscultō, āre, i. *een weinig hooren.*

Subāustērus, a, um, adj. *een weinig wrang.*

Subbāšlīcānus, a, um, adj. (= qui sub bāšlīcis versatur) *een ledigganger.*

Subbībo, ěre, 3. *zich een weinig beschenken.*

Subblandītor, iri, 4. *hemelijk vleijen of in 't alg. vleyen.*

Subbrēvis, e, adj. *een weinig kort.*

Subcaerūlēs, a, um, adj. *blauwachtig.*

Subcandīdus, a, um, adj. *witachtig, eenigzins wit.*

Subcāvus, a, um, adj. *van anderen hol, locus.*

Subcentūrīo, z. *Succenturio.*

Subcerno, z. *Succerno.*

Subcingo, z. *Succo.*

Subcisīvus, z. *Subsecivus.*

Subcoeno, āre, i. *onder eten (terwijl anderen boven eten).*

Subcontūmīfōse, adv. *eenigzins smadelijk (behandelen).*

Subcreasco, z. *Succr.*

Subcrīpus, a, um, adj. *eenigzins kroes.*

Subcrūdus, a, um, adj. *half raauw (b. v. een gewel).*

Subcrūentus, a, um, adj. *eenigzins bloedig.*

Subcūnētus, a, um, partic. *met wiggen onderschraagd.*

Subcustos, ōdis, m. *een onderwachter.*

Subdēbīlis, e, adj. *eenigzins lam (een lid).*

Subdēbīlītātus, a, um, partic. *eenigzins kleinmoedig.*

Subdēfīcens, tis, partic. *langzamerhand verzwakkend (stem).*

Subdēlīs, e, adj. *onder den vrijen hemel zich bevindend; subst. -e, is, n. een plat, dakplat, balkon.*

Subdīffīcīlis, e, adj. *tamelijk moeijelijk, quae- stio.*

Subdifferdo, ãre, 3. eenigzins wantrouwend worden.

Subdificus of -itus, a, um, adj. ondergeschoyen, onecht, libri.

Subdificus, z. Subdificus.

Subdito, ãre, 1. z. Subdo.

Subditus, a, um, adj. ondergeschoyen, onecht, filius.

Subdũ, adv. bij dag, over dag.

Subdo, dŕdi, dŕtum, 3. 1) onder iets doen (vuur onder den ketel, dieren onder het juk, stuiten onder de wíngaardranken enz.); se aquis, onderdampelen; calcar equo, het paard sporen; tp. ignem seditiõni, een oproer aanstoken; alicui spiritus, iemand moed geven; rem visu oculorum, (zichtbaar maken); rem casibus, (prijs geven); iudicem in alicujus locum, (zetten); testamentum, puerum, (onderschuyven); reos, valsche getuigen bĳbrengen; crimina, rumoreo, (verzinnen); 2) op iets doen, aliquem sub solum, iemand op den grond werpen.

Subdõcõ, ãre, 2. daar nevens onderwĳzen.

Subdõle, adv. bedriegelijk, sluw, blandiri.

Subdõlus, a, um, adj. bedriegelijk (mensch, rede enz.).

Subdõmo, ãre, 1. onder het juk brengen, bedwingen.

Subdõstro, ãre, 1. een weinig twĳfelen.

Subdõco, duxi, ductum, 3. 1) wegtrekken, wegmemen (in 't geheim), b. v. een kleed, het zwaard, den grond; alicui cibum, (ontnemen); se, zich heimelijk wegmaken, verwijderen; cohortes e dextro cornu, (wegvoeren); terrae aurum, (ontrooven); tp. materiam tumultus, (verwijderen); cubiculum ventis tum ductum, (niet blootgesteld aan de winden); 2) naar beneden trekken (de zeilen); 3) eig. van onderen te zamentrekken, = oprekenen, calculos, summam; rationes, eene rekening opmaken; tp. subducta ratio, het overleg dat men gebruikt; 4) ergens heen voeren (soldaten); 5) in de hoogte trekken. (een kleed, schepen (op 't land)); tp. animos in caelum, (ten hemel opheffen).

Subdulcis, e, adj. eenigzins zoet.

Subdũrus, a, um, adj. eenigzins hard.

Subdõ, ãdi, ãsum, 3. van onderen of beneden afknagen (b. v. golven eene rots).

Subdõ, Yi (ivi), Ytum, 4. 1) onder iets gaan (onder het water, onder het dak = in huis, onder het juk); humeris subire, met de schouders ondersteunen; onus, een last opnemen; currum, voor den wagen gespannen worden; mucronem, onder bereik van het zwaard loopen; verbera, (poët.), slagen krijgen; tp. a) iets op zich nemen, verdragen, b. v. bellum, laborem etc.; it. duiden, b. v. straf, smart; iudicium, aangeklaagd worden; honores, eerambten krijgen; b) iemand invallen = in de gedachten komen; cogitatio mentem of animum subit, het valt iemand in; verba subeunt, (komen iemand te binnen); poenitentia subit aliquem, berouw bevalt iemand; 2) naar iets (b. v. naar een muur) of naar iemand heen gaan (b. v. om hem aan te vallen), hostem; tp. iemand nastreven (om in zijne plaats te ko-

men) of in 't alg. navolgen; 3) op iets naar omhoog gaan, = het beklimmen (heuvels, muren enz.); aqua subit in caelum, (stĳgt ten hemel).

Sũber, ãris, n. 1) kurkhout; 2) de kurkboom.

Subf., z. Suff.

Subfuscus, a, um, adj. eenigzins donkerbruin, margarita.

Subgr. z. Sugg.

Subgrandis, e, adj. tamelijk groot.

Sũbhorridus, a, um, adj. eenigzins ruw (in levenswijze).

Sũbhũmidus, a, um, adj. eenigzins vochtig, oculi.

Sũbũctũlum, i, n. = id, quod subjicitur; tp. subiculum flagri, die zonder ophouden geslagen wordt.

Sũbũgo, ãgi, actum, 3. 1) onder of naar iets toedriĳven (schepen, dieren); tp. a) dwingen tot iets, b. v. ad deditiõnem; b) iemand onder het juk brengen, bedwingen, nationes, orbem terrarum; z. ook Subactus; 2) in 't alg. driĳven of in beweging brengen (een schip enz.); tp. metu subactus, uit vrees; 3) doorarbeiden, door te ploegen, kneden, stampen enz.; opus digitis (poët.), spinnen; terga, den rug van het vee sterk wriĳven; securus in cote, (scherpen).

Sũbĩmpũdens, tis, adj. eenigzins onbeschaamd.

Sũbĩnãnis, e, adj. eenigzins ŷdel.

Sũbinde, adv. 1) hierna; it. terstond hierna; 2) van tyd tot tyd (b. v. een ander verkiezen, iets aanzien, naar huis zenden); 3) achter elkander (b. v. enige steden ontnemen).

Sũbinflũo, ãre, 3. invloeyen, instroomen.

Sũbinjectus, a, um, partic. aan iets geslagen, manus.

Sũbinsulsus, a, um, adj. eenigzins laf.

Sũbinvidõs, ãre, 2. eenigzins benijden.

Sũbinvisus, a, um, adj. eenigzins gehaat.

Sũbinvito, ãvi, ãtum, 1. een weinig (onder de hand) uitdagen.

Sũbirascor, sci, 3. eenigzins toornig worden.

Sũbĩrãtus, a, um, adj. eenigzins toornig.

Sũbĩtãneus, z. Sũbĩtus.

Sũbĩtãrũs, a, um, adj. hetgeen schielijk geschiedt, plotselijk; res, (die schielijk afgedaan moet worden); aedificia, (in haast gebouwd); milites, (in haast opgeroepen).

Sũbĩto, adv. plotseling (ontstaan, zich verwijderen); subito dicere, zonder zich te hebben voorbereid (voor de vuist) spreken; it. in haast (iemand iets medegeven, de troepen oproepen).

Sũbĩtum, i, n. iets plotselijks, onverwachts; subita bellũ, plotselijke voorvallen in een oorlog; in subito, bij een plotselijk geval.

Sũbĩtus, a, um, adj. plotselijk (verandering, aanval enz.); oratio, (voor de vuist); consilium, (waarover men zich niet lang bedenkt); subitum est, het is een dringend geval; miles subitus, een (in haast aangeworven en bijgev.) ongeoefend soldaat; imago, een frisch beeld, z. Subitum.

Subjãcõ, ŷi, z. S. 2. 1) onder aan iets liggen; 2) mede onder iets zich bevinden of

- daaronder begrepen zijn (in eene rede enz.)
- Subjecte, adv. onderworpen, nederig.
- Subjectio, ònis, f. eig. het liggen onder iets; sub aspectum, als men iemand iets voor oogen stelt; tp. a) het bijvoegen (van een beweeggrond); b) het zelfstandig naamwoord (in eene rede); c) eene bijgevoegde verklaring; d) het onderschuiven (van een testament).
- Subjecto, ùvi, ùtum, i. 1) er onder doen, manus; lasso stimulos, den moeden aansporen; 2) in de hoogte werpen (zand).
- Subjector, òris, m. testamentorum, die testamenten vervalscht.
1. Subjectus, a, um, adj. die zich onderworpen heeft.
2. Subjectus, us, m. het onderleggen (b. v. eener genezende plant).
- Subjectio, jecti, jectum, 3. 1) onder iets leggen (onder het hoofd enz.); it. iemand iets in de handen geven, b. v. een schrift, pijlen; tp. a) iemand een raad geven, iets ingeven, b. v. eene gedachte, een plan, spem, (instorten); sibi aliquid, zich iets voorstellen; b) iemand in 't geheim opstoken (z. Suborno); c) onderschuiven (een testament); d) onderwerpen (zich aan iemand); e) prijs geven, blootstellen, b. v. navigationem liemi, (aan den storm); sub praecone (of alleen subjicere), openlijk laten uitroepen; sub oculos of aspectum of oculis, voor oogen stellen; vento subjectus, aan den wind blootgesteld; f) onderschikken (het soort aan het geslacht); subjectum esse sub etc., ingesloten, bevat zijn onder enz.; 2) onder aan iets plaatsen (een huis aan een heuvel); aanvoegen (vleugels enz.); castris legiones, (bijvoegen); subjectus viae, aan den weg grenzend; breves literas longis subjicere, korte letters op lange laten volgen; tp. a) aanvoegen, bijvoegen; aliquid, iets voegen bij (zijne woorden); rationem, eene reden er bij voegen; b) daarmede verbinden, b. v. een denkbeeld met iets; 3) doorwerken, terram ferro; 4) in de hoogte beuren (op het paard); se, (poët.), zich verheffen (een boom); flamma subjecta, (die in de hoogte stijgt); tp. groot brengen, tauros.
- Subjungo, nxi, nctum, 3. 1) eig. onder iets voegen; curru, voor den wagen spannen; tp. a) onderwerpen, urbes, provincias; it. beheerschen (een volk); b) onderstellen, onderschikken; b. v. omnes artes oratori, (zoodat zij alle in zijn vak behooren); 2) onder aan iets voegen; tp. eene zaak op iets anders laten volgen; preces etc. (er bij voegen).
- Sublabor, psus sum, 3. 1) instorten, invallen (een huis); tp. de hoop; 2) ongemerkt voorsluipen of insluipen (b. v. vergif).
- Sublate, adv. 1) verheven (in eene rede); 2) ydel, hoogmoedig.
- Sublactio, ònis, f. tp. 1) opheffing = vernietiging (van een vonnis); 2) de verheffing der stem; animi, verheffing van den geest (bij vreugde).
- Sublatus, a, um, adj. hoogmoedig, opgeblazen.
- Sublavio, ùre, i. yad onderen wasschen,
- Sublecto, ùre, i. iemand aanlokken; os, iemand voor het lapje houden.
- Sublègo, legi, lectum, 3. 1) onder verzamelen (beziën onder de struik, brood onder de tafel); 2) heimelijk wegnemen (een kind); tp. iemand iets afuisteren; 3) in iemands plaats verkiezen.
- Sublestus, a, um, adj. zwak, weinig (vertrouwen, wijn).
- Sublèvo, ùvi, ùtum, i. 1) in de hoogte beuren (iemand, zich); it. in de hoogte trekken (een muur optrekken); humeris, op de schouders nemen; tp. a) ondersteunen (iemand, iemands vlugt); testes, (hen door vragen te hulp komen); b) verminderen (gevaar, belediging); c) verlichten (iets onaangenaams); 2) tp. opheffen = vernietigen, kasseren (een onderzoek).
- Sublita, ùe, f. een sterke paal, die in het water werd geslagen, om iets te dragen.
- Sublucius, a, um, adj. uit palen bestaande, pons.
- Subligaculum, i, n. een schort der oude Romeinen, ter bedekking der schaamdeelen.
- Sublignar, ùris, n. z. Subligaculum.
- Subligatus, a, um, adj. = subligaculo cinctus.
- Subligno, ùvi, ùtum, i. 1) onder aan iets binden; lateri ensem, het zwaard aangordend; 2) gordel (b. v. de gordel des zwaards houdt iemand omgord = hij heeft het aangegord).
1. Sublime, is, n. de hoogte, b. v. in sublime, naar de lucht; in sublimi positus, in de hoogte geplaatst (een beeld); tp. sublimia curare, zich over hooge of gewigtige zaken bekommeren.
2. Sublime, adv. 1) naar de hoogte, b. v. ferri, stijgen (b. v. in de lucht); 2) in de hoogte, b. v. putrescere.
- Sublimis, e, adj. 1) hoog, (in de hoogte uitstekend (zuil, dier, berg enz.); 2) in de hoogte (of lucht) zich bevindend (mensch, spinneweb); aliquid sublimem rapere, iemand zwevend in de hoogte wegrooven; Sublimis in equo, hoog uitstekend op een paard; tp. verheven (in schrijfwijze, in denken enz.), b. v. mens, pectus, juvenis, nomen; z. ook Sublime.
- Sublimitas, ùtis, f. 1) de hoogte, b. v. des ligchaams; sublimitatis avidus, gaarn omhoog krullend (eene plant); tp. verhevenheid (in denkwijze, in eene rede enz.); 2) eene verhooging, eene verhoogde plaats.
- Sublimiter, adv. hoog, b. v. vliegen; tp. sublimius, verhevener (in eene rede).
- Sublingito, ònis, m. coqui, = een keukenjodgen (z. v. a. een nalikker van den kok).
- Sublino, ùvi, ùtum, 4. os, z. Sublinere 2).
- Sublino, ùvi, ùtum, 3. 1) onder heen smeeren (eene kleur enz.); 2) eig. van onderen besmeeren; tp. aliquid os, iemand bedotten.
- Subliviatus, a, um, adj. blaauwachtig.
- Sublucanus, a, um, adj. tegen den dag, tempus.
- Sublucéo, luxi, z. S. 2. een weinig lichten of schemeren; tp. poët. een weinig doorschemeren (eene kleur die door iets heen loopt).
- Subluto, ùti, ùtum, 3. onder iets wasschen; jt. bespoelen (b. v. de rivier eenen muur).

Sublustris, c, adj. eenigzins heider, nox.
 Sublūvēs, ēl, f. een ziekte der schapen aan hunne pooten.
 Subm. NB. hetgeen men hier niet vindt, zoek men onder Summ.
 Subinērus, a, um, adj. geheel zuiver of louter, vinum.
 Submīna, ae, f. een vrouwenkleed (wellicht van anderen rood).
 Submīnistrātor, ōris, m. een bevyorderaar, libidinum.
 Submīnistro, āvi, ātum, 1. ter hand stellen, geven, geld, pūjen, water, gelegenheid; auxilia hostibus, (toezenden); tp. timores, (veroorzaken).
 Submōleste, adv. eenigzins ongaarne; ferre, eenigzins onteyreden zijn.
 Submōlestus, a, um, adj. eenigzins onaangenaam.
 Submōrōsus, a, um, adj. eenigzins scherp, bijtend (in uitdrukking).
 Subnascor, nātus sum, 3. nagroeijen; tp. (van water) doordringen in een lek schip.
 Subnecto, nexui, nexum, 3. 1) van anderen aanknoopen of binden, b. v. antennis velum; tp. aanknoopen (in het gesprek enz.); 2) van anderen binden, b. v. het haar met goud.
 Subnēgo, āre, 1. eenigzins afslaan, weigeren.
 Subniger, gra, grum, adj. eenigzins zwart.
 Subnitor, z. Subnixus.
 Subnixus, a, um, partic. gelegen, steunende op, b. v. foliis; mentum mitra subnixus, de kin gebonden met eene mitra; tp. steunend = zich verlatend op, b. v. auxiliis, robore mentis; victoriā, trotsch of hoogmoedig op de overwinning.
 Subnōto, āvi, ātum, 1. 1) merken, teekenen (met den vinger enz.); 2) onderteekenen (schrijven).
 Subnūba, ae, f. eene bijzit.
 Subnūbilus, a, um, adj. eenigzins donker, nox.
 Sūbo, āre, 1. driftig, heet zijn (elg. van zwijnen, maar ook van andere dieren en menschen).
 Sūbobscoenus, a, um, adj. eenigzins onkiesch (woorden).
 Sūbobscurus, a, um, adj. tp. niet regt duidelijk, begripelijk.
 Sūbōdfōsus, a, um, adj. eenigzins lastig.
 Sūboffendo, ēre, 3. een weinig aanstoot geven, apud plebem.
 Sūbōlō, ūi, z. S. 2. b. v. subolet mihi, ik krijg ergens de lucht van.
 Sūbōles, is, f. nawas: 1) (van planten) spruit, tak, uitspruitzel; 2) (van menschen) kind, nakomeling; it. de nakomelingschap; 3) (van dieren) jongen.
 Sūbōlesco, ēre, 3. nawassen.
 Sūbōrtor, ūri, 4. nawassen.
 Sūbōrno, āvi, ātum, 1. 1) uitrusten (met geldo, troepen); subornatus in regnum ab aliquo, tot de koninklijke waardigheid door iemand gebragt; 2) aanstoken tot iets slechts, b. v. falsum testem, accusatorem etc.
 Sūbortus, z. Ortus.
 Subp. z. Supp.
 Subpalātus, a, um, adj. eenigzins bleek.

Subrancidus, a, um, adj. eenigzins stinkend.
 Subraucus, a, um, adj. eenigzins heesch, vox.
 Subrectum, i, n. een tamelijk regt uit gerigte stand; in subrectum scandere, regt in de hoogste klauteren (als de katten).
 Subrelectus, a, um, partic. eenigzins weder hersteld.
 Subrēmigo, āre, 1. naroeijen, roeijen.
 Subrēpo etc., z. Surr.
 Subridēo, risi, risum, 2. grimlagchen.
 Subridicūle, adv. eenigzins belagchelijk.
 Subrigo, z. Surr.
 Subrīgūsus, a, um, adj. eenigzins bevochtigd.
 Subringor, i, 3. een eenigzins verdrietig geeft trekken.
 Subri. en Subro. z. Surr.
 Subrostrāni, ōrum, m. lediggangers, die altijd op de markt rondwandelen.
 Subrōtundus, a, um, adj. rondachtig.
 Subrūbēo, ēre, 2. roodachtig zijn.
 Subrūber, bra, brum, adj. roodachtig, caro.
 Subrūbūcundus, a, um, adj. roodachtig, schaamachtig, vultus.
 Subrūfus, a, um, adj. 1) roodachtig (haar); 2) subst. i, m. een roodkop.
 Subrūmo, āre, 1. zuigen laten (een dier), b. v. fetus ovium.
 Subrūtū, ūi, ūtum, 3. omgraven, omstorten (huizen, bergen); aquā subruti, die bijna in het water omkwamen; tp. ondermijnen, b. v. libertatem; animum alicujus, (bekomeren); apimos militum, de vrouw der soldaten aan 't wankelen trachten te brengen.
 Subrūtūcus, a, um, adj. eenigzins boersch, pudor.
 Subrūtūsus, a, um, adj. roodachtig, color.
 Subscribo, scripsi, scriptum, 3. 1) onder iets schrijven (onder eene zuil, een brief enz.); 2) in 't alg. iets onderschrijven (een ontwerp enz.); dicam alicui, eene klagt tegen iemand inbrengen (omdat men zijn naam er onder schreef); in aliquem, iemand verklagen; subscribere, medeaanklager zijn; tp. instemmen met, goedkeuren, odiis of irae alicujus; 3) in 't alg. opschrijven; it. in 't geheim opschrijven.
 Subscriptio, ōnis, f. 1) een opschrift onder aan iets (op een standbeeld); censoria, de bijvoeging der oorzaken, waarom de Censor iemand straffe; 2) eene geregtelijke aanklagt en medeaanklaging (z. Subscribo); 3) een lijst, inventaris (van landerijen).
 Subscriptor, ōris, m. een aanklager, vooral een medeaanklager.
 Subscus, ūdis, f. de dubbele zwaluwenstaart (van schrijnwerkers).
 Subscīvus, a, um, adj. wat men van zijn hoofdwerk afneemt; operae, bijkomende bezigheden; tempora, snipperuren.
 Subsectō, sectūi, sectum, 1. afsnijden (planten, nagels).
 Subsellium, i, n. een (lage) bank, (b. v. in den schouwburg, bij de geregtshoven enz.); tp. vir imi subsellii, (van zeer geringe afkomst); subsellia meditari, op rechtsgedingen denken; homo a subsellis, (in rechtsgedingen ervaren); ab subsellis in rostra

- deserre, (van de registers op het redenaarsge-
stoelte); judicatio longi subcellii, eene lang-
wijlige beraadslaging.
- Subsentio, sensi, sum, 4. iets van eene zaak
merken.
- Subséquor, cütus (of quütus) sum, 3. ter-
stond daarop volgen of in 't alg. daarop
volgen; aliquem furim, (navolgen); tp. iets
versterken, bevestigen (b. v. mondeling het-
geen iemand schreef).
- Subséro, ére, 3. nazaaïjen of naplanten.
- Subservio, ire, 4. onderdanig zijn, dienen,
mulieri.
- Subsicco, ére, 1. droogen.
- Subsícivus, z. Subsícivus.
- Subsidentia, ae, f. = quidquid ex aqua stag-
nante sordium in fundo subsidit.
- Subsídéo, sédi, sessum, 2. blijven zitten (een
leerling in eene lage klasse), z. ook Sub-
sido.
- Subsídérus, a, um, adj. tot hulp (in den
oorlog) bestemd; cohors, navis; palmes,
(aan een wijnstok), de loot, die men zitten
laat.
- Subsídior, ári, 1. te hulp komen (in den oor-
log).
- Subsídium, i, n. hulp, b. v. bij een werk,
in den oorlog enz.; verr. vooral (ook in
plur.) hulpprospen; reserve (troepen, wel-
ke dan uitrekken, als de andere niet meer
zoereikende zijn); tp. toevlugt, bescherming
(eene bibliotheek, een God, iemands medelij-
den enz.).
- Subsido, sidi of sédi, (sessum), 2. 1) in 't
alg. (van iets dat in de hoogte is) zakken,
b. v. van golyen; bedaren; van vloeistof-
fen: zinken, zakken; valles subsiduit, (zink-
ken); urbs subsidit, (is ingezakt); it. toe-
vallen, b. v. de oogen; tp. a) verminderen
(b. v. de stem, de kracht in 't spreken); b)
ophouden te zijn (b. v. een volk dat zich met
een ander vermengde); 2) zich nederlaten of
nederzetten; it. zich nederlaten om op iets
te loeren; tp. op iets loeren, b. v. regnum;
3) zijne beweging strekken, dus = halt
houden (op den weg); it. achterblijven (in
het leger).
- Subsignanus, a, um, adj. milites, soldaten,
die onder hunne eigene vaandels (niet on-
der de legioenen of de hulpoproepen) streden.
- Subsigno, ávi, árum, 1. 1) onder zetten of
schrijven; tp. a) z. v. a. verpanden (zijn
woord); b) iets verzekeren of bevestigen;
2) iets opschrijven of uitteekenen (land-
rjen).
- Subsílvo, lívi of líi, of líti, sultum; 4. op-
springen; it. te voorschijn komen (b. v. een
zekere worp bij het werpen); tp. zich her-
stellen (in ongeluk).
- Subsímilis, e, adj. tamelyk gelijik.
- Subsisto, stíti, z. S. 3. 1) iets staande hou-
den (b. v. wild); 2) wederstand bieden
(aan den vijand); ancorae subsistunt, (hou-
den); tp. wederstand bieden, b. v. aan ge-
varen; sumtui, bestand zijn tegen onkosten;
3) stil houden, halt houden, in itinere;
unda subsistit, (bleef staan); tp. a) op-
houden (geschrei, tranen); lingua timore
subsistit, (is blijven seken); b) blijven,
- vertoeyen, waar men reeds is; 4) zich er-
gens nederlaten, om op iemand te loeren.
- Subsólänus, a, um, adj. eig. tegen het oosten
liggend; subst. m. de oosten-wind.
- Subsortior, ítus sum; 4. naloten, nog eens
loten (nieuwe registers).
- Subsortitio, ónis, f. het naloten d. i. nog eens
loten; judicium, om nieuwe registers te klie-
zen.
- Substantia, ae, f. het vezen, het bestaan
(van een mensch, eener zaak).
- Substerno, strávi, strátum, 3. 1) onder iets
strooijen of leggen (vellen, kruiden enz.);
semina hordei, (er onder zaaijen); brachia
collo, de armen om iemands hals slaan;
substratus alicui, die onder iemand (b. v.
eenen dooden) ligt; colorem substernere, de
eerste kleur opzetten; tp. delicias, (poët.),
genoegen verschaffen; 2) bestrooijen (een
nest met iets).
- Substítuó, tíi, ítum, 3. 1) eig. onder iets
plaatsen; tp. aliquem crimini, iemand van
eene misdaad beschuldigen; aliquid animo,
zich iets in den geest voorstellen; aliquid
oculis suls, (voor oogen stellen); 2) eig.
onder bij iets plaatsen; tp. iemand in i-
emands plaats stellen (ook tot erfgenaam be-
noemen); 3) op eene plaats stellen (b. v.
troepen); tp. aliquem reum, (aanklagen);
accusationem, (ondernemen).
- Substo, z. P. en S. 1. 1) voorhanden zijn
(eter; tp. smart); 2) stand houden (bij
verwijtingen).
- Substrátus, us, m. het onderstrooijen.
- Substrictus, a, um, partic. mager (buiik, bee-
nen).
- Substringo, ínxi, íctum, 3. 1) in de hoogte
binden of trekken (een paard); tp. alicui
aurem, iemand opmerkzaam aanhooren; 2)
zamenbinden (het haar, ossen); tp. beper-
ken, verminderen (de gemeenzaamheid).
- Substructio, ónis, f. 1) de grondslag; 2) het
oprekken van een (groot) gebouw; it. zuik
een gebouw zelf.
- Substrúo, struxi, structum, 3. 1) onderbou-
wen (eene grondslag enz.); viam glareã, een
weg playeijen; 2) opbouwen, oprigten, Ca-
pitolium.
- Subsultim, adv. huppelend.
- Subsulto, áre, 1. in de hoogte springen, hup-
pelen; tp. (van vele slecht geplaatste woor-
den) huppelen.
- Subsum, súi, z. S. esse, 1) onder iets zijn
(onder een boom, de huid, de zee); tp. a)
daarbij plaats hebben (b. v. grond, hoop,
bedrog, gelijikheid enz.); b) onderworpen
zijn, b. v. aan iemands kennis; 2) in de
nabijheid van iets zijn (b. v. een berg);
tp. nabij zijn (een tijd).
- Subsurdus, a, um, adj. half doof = slecht
klinkend, vox.
- Subsütus, a, um, partic. van onderen met iets
bezet (een kleed met eene franje).
- Subtégmen, z. Subtemen.
- Subtégülänëa, órum, n. muurwerk onder het
dak.
- Subtëmen, Ynis, n. in 't alg. draden van
een weefgetouw of het weefgetouw zelf;
it. de inslag bij een weefgetouw; tp. subte-

- men nare, spinnen; tp. de draden der schikgodinnen.
- Subtendo, z. Suspendo.
- Subtento, ãre, = Tento.
- Subter, i. adv. onder, b. v. esse; II. praep.
- 1) (waarheen?) onder (b. v. een boom);
- 2) (waar?) onder, b. v. subter litore.
- Subteractus, a, um, partic. hetgeen van anderen geschoten heeft (een wortel).
- Subtercurrans, tis, partic. onder een ander loopend (eene ster).
- Subterduco, z. Subduco.
- Subterfugio, ãre, 3. van anderen of onder iets vloeyen.
- Subterfugio, fugi, fugitum, 3. iets vermijden, ontvlieden, ontkomen, b. v. poenam, periculum.
- Subterlabor, lapsus sum, 3. 1) onder iets heen vloeyen; 2) ontsnappen.
- Subterlino, ãre, 3. van anderen iets bestrijken.
- Subterro, trivi, tritum, 3. 1) van onder afwrijven, pedes; 2) stuk stooten, stuk wrijven, caepam.
- Subterraneus, a, um, adj. onderaardsch, b. v. gebouw, rijk; mures, aardmuizen.
- Subtertendo, ãre, i. van anderen dun maken.
- Subtervacans, tis, partic. hetgeen van onder leeg is, locus.
- Subtexo, xui, xtum, 3. 1) van onder overtrekken, bedekken, b. v. wolken den hemel; 2) eig. onder iets weven; van onder voorschuyven (wolken voor de zon); tp. a) aanvoegen (met woorden enz.); b) vervaardigen (gedichten, eene geschiedenis).
- Subtilis, e, adj. fijn (draden, meel, sappen enz.); tp. a) fijn, b. v. smaak, gedachte, oordeel, geschiedschrijver enz.; descriptio, eene naauwkeurige beschrijving; b) zonder sieraad, maar daarbij grondig (in eene rede).
- Subtilitas, ãtis, f. dunheid, fijnheid (van een draad, van eene lijn); mallebris, (ranke gestalte); tp. a) naauwkeurigheid (in het bewerken eener zaak), grondigheid, scherpzinnigheid; b) het ongekunstelde maar grondige in eene rede.
- Subtiliter, adv. fijn, b. v. aan iets verbonden; tp. a) fijn = naauwkeurig, grondig, b. v. denken, spreken, schrijven; b) ongekunsteld (in 't spreken).
- Subtumo, ãre, 2. eenigzins vreezen.
- Subtrahō, traxi, tractum, 3. eig. onder weg-trekken; vallum cuniculis, (door mijnen ondergraven); colla iugo, het juk van den hals nemen; tp. ontrukken (aan den dood, aan een rechtseding, aan iemand voedsel, eigendom enz.); se, zich onttrekken, b. v. labori; oculos, (afwenden); nomina, (verzwijgen).
- Subtristis, e, adj. een weinig treurig.
- Subtrundo, z. Subtusus.
- Subturpiculus, a, um, adj. dem. een weinig schandelijk.
- Subturpis, e, adj. een weinig schandelijk.
- Subtus, adv. onder, van onder.
- Subtusus, a, um, partic. poët. femina subtusa genas, (die hare wangen gekrabb of gestooten heeft).
- Sübüclla, ae, f. een onderkleed, hembd.
- Sübücläta, a, um, adj. een onderkleed, hembd aanhebbend.
- Sübulla, ae, f. eene priem, een els.
- Sübulcus, i, m. eene yarkenshoeder.
- Süburbänitas, ãtis, f. de ligging of nabijheid bij eene stad.
- Süburbänum, i, n. (sc. praedium) een landgoed niet ver van de stad.
- Süburbänus, a, um, adj. niet ver van de stad (vooral van Rome) gelegen, ager, villa, regio, Italia.
- Süburbium, i, n. eene (met huizen bezette) plaats voor de stad, voorstad.
- Sübürgö, ãre, 2. iets aandringen of ergens heen dringen, proram ad saxa.
- Sübürö, ussi, ustum, 3. afzengen (het haar).
- Subvecto, ðnis, f. toevoer, frumentum.
- Subvecto, ãvi, ãtum, i. er bij voeren of dragen.
- Subvectus, us, m. z. Subvectio.
- Subvöho, vexi, vectum, 3. toevoeren, bijbrengen (schepen, toevoer); subveli, bijgebracht worden, it. voorbij varen, b. v. curru subveli Nilo, op den Nijl varen.
- Subvöho, vöni, ventum, 4. 1) weder in de plaats komen, b. v. tantumdem salis, quantum auferas; 2) te hulp komen; tp. verhelpen, genezen (eene ziekte).
- Subvöto, ãre, i. z. Subvönio 2).
- Subvöror, ãri, 2. een weinig vreezen.
- Subversio, ãre, i. z. Subverto.
- Subversor, z. Eversor.
- Subverto, ti, sum, 3. omkeeren (den grond); mensam, (omwerpen); status, aliqueum, (omverwerpen); montes, (omgraven); tp. omstooten = vernietigen, b. v. mores, decretum, beneficia, leges.
- Subvexus, a, um, adj. = leniter acclivis.
- Subvöridis, e, adj. groenachtig.
- Subvölo, ãre, i. opyliegen.
- Subvolvö, ãre, 3. naartoe wentelen, rollen.
- Subvultürus, a, um, adj. bruinachtig, als een pier.
- Succedänöus, a, um, adj. die iemand opvolgt (in de regering enz.).
- Succedo, cessi, cessum, 3. 1) onder iets heen gaan, tecto of tectum, sub umbras; tp. a) iets op zich nemen, oneri, operi; dominatio-ni, zich aan de heerschappij onderwerpen; b) onder iets algemeen als bijzonder begrepen zijn; 2) tot aan of tot in iets gaan; fluvio, in eene rivier loopen; pugnae of aciem, in 't gevecht gaan; tumulum, muros, ad castra etc., naar een heuvel enz. gaan; in arduum, in de hoogte stijgen; caelo, ten hemel stijgen; 3) op iemand volgen (in afstand); tp. a) volgen, b. v. in rang, in den rei enz.; orationi alicujus, spreken, nadat een ander heeft gesproken; succeditur militi, ik krijg een opvolger; b) een goeden uitslag hebben, gelukken, inceptis succedit, = incepta succedunt.
- Succendo, ndi, nsum, 3. van onder aanste-ken of in 't alg. in brand steken, aram, aggerem, pontem; it. ontvonken (het gezigt); tp. de begeerten).
- Succensö, ãti, z. S. 2. op iemand boot worden; id tibi succensusi, daarom heb ik enz.

Succenturiatus, a, um, adj. tot hulp (in reserve) daargesteld.
 Succenturio, ñnis, m. een onder-hoofdsman.
 Succerno, crēvi, crētum, 3. doorziften.
 Successio, ñnis, f. opvolging (b. v. van genoegen bij iets; it. de opvolging in een ambt, in erfenissen enz.); Caesaris, in Caesaris plaats; per successiones tradi, overërven (ziekten).
 Successor, ñris, m. een opvolger (in een ambt, in eene kunst enz.); novus (poët.) een nieuwen minnaar; successorum aliquid dare, iemand (voor den tijd) van zijn ambt ontslaan.
 Successus, us, m. 1) het aanrukken (der vijanden); 2) tp. het verloop van tijd; 3) tp. de gelukkige voortgang eener zaak.
 Succidā, ae, f. eene zijde spek.
 1. Succido, idi, isum, 3. van onder afsnijden of in 't alg. afsnijden, (graan afmaaijen), boomen (hakken) enz.)
 2. Succido, idi, z. S. 3. inzakken (de knie, een mensch; tp. de geest).
 Succiduus, a, um, adj. inzakkend, genu, poples.
 Succinctus, a, um, adj. kort (een boom; it. een geschrikt).
 Succineus, a, um, adj. van barnsteen.
 Succingo, cinxi, cinctum, 3. 1) van onder omgeven (b. v. een sterrebeeld een ander); 2) opgorden, opschorten (een kleed); succinctus, gegord, opgeschort; tp. bereid tot iets; 3) rondom omgeven, b. v. succinctus portubus, rondom met havens omgeven; v. d. aangorden, b. v. ferro succinctus; gladio; pharetra succinctus, (voorzien van enz.); tp. succinctus, voorzien van, b. v. legionibus, scientia.
 Succingulum, i, n. = balteus.
 Succino, ñi, centum, 3. tp. bij iets (of daarna) schreeuwen.
 Succinum, i, n. barnsteen.
 Succinus, a, um, adj. van barnsteen.
 Succisivus, z. Subsecivus.
 Succlamatio, ñnis, f. geschreeuw (van goed- of afkeuring).
 Succlamō, āvi, ātum, 1. iemand toeroepen of toeschreeuwen (uit goed- of afkeuring); succlamatus maledictis, met verwenschingen ontvangen.
 Succo, ñnis, m. (welligt) een bloedzuiger = woekeraar.
 Succosus, z. Sucusus.
 Succollo, āvi, ātum, 1. iemand op den rug nemen.
 Succresco, crēvi, crētum, 2. nagroeijen (gras, vlies, schors, iemand een ander enz.)
 Succuba, z. Subnuba.
 Succumbo, cūbō, cūbitum, 3. 1) op den grond vallen; 2) bezwijken (onder iemand, een last; tp. onder den ouderdom, de slaap); labori, onder het werk (= niet voor hetzelfde berekend zijn); culpa, iets begaan.
 Succurro, curri, (cūcurri), cursum, 3. 1) naartoe ijlen (ter hulp enz.); 2) te hulp komen (iemand in een gevecht); tp. a) bijspringen, te hulp komen (iemand in ongeluk, in ziekte enz.); b) iemand in de ge-

dachten komen, invallen (een vers enz.)
 Succus, z. Sucus.
 Succussio, ñnis, f. eene aardbeving.
 Succutō, cussi, cussum, 3. schudden, schokken; alte succuti, hoog in de hoogte geworpen worden.
 Sūcidus of Succidus, a, um, adj. sappig (grond, wortel enz.)
 Sūcosus of Succosus, a, um, adj. saprijk (grond).
 Suctus, us, m. het zuigen.
 Sūcula, ae, f. dem. 1) een varkentje; 2) het zeygensterne.
 Sūcus of Succus, i, m. 1) sap = elk vocht, b. v. rosae, rozen-olie; olivi, olyvenzalf; 2) de sap = het vocht in gewassen; sucus quo alimur, voedings-sap; corpus succi plenum, een saprijk ligchaam; tp. a) kracht (van geest, eens redenaars); b) de smaak eener spij; 3) sap = artseni; amarus; succus veneni, vergif.
 Sūdārium, i, n. een zweetdoek, neusdoek, zakdoek.
 Sūdātio, ñnis, f. 1) het zweeten; 2) = sudatorium.
 Sūdātor, ñris, m. iemand die dikwijls en veel zweet.
 Sūdātorium, i, n. een zweetbad, zweetkamer.
 Sūdātorius, a, um, adj. tot zweeten dienend; unctio.
 Sūdātrix, icis, f. poët. hetgeen doet zweeten, toga.
 Sūdes of -is (de Nom. komt niet voor), is, f. een pad.
 Sūdo, āvi, ātum, 1. 1) zweeten; tp. zweeten = het zich zuur laten vallen, zich veel moeite geven; 2) uitzweeten, d. i. door zweeten uitkomen (balsem enz.); 3) iets uitzweeten, b. v. honig, balsem; 4) sudatus, bezweet = van zweet vochtig, vestis.
 Sūdor, ñris, m. (verw. met Sūp) elke vochtigheid, b. v. veneni, droppels vergif; maris, (poët.) = de zee; vooral zweet; multo sudore manare, zeer zweeten; sudorem emittere, zweeten; tp. zweet = ingespannen moeite; multi sudoris esse, veel zweet kosten.
 Sūdum, i, n. helder, onbewolkt weder.
 Sūdus, a, um, adj. niet vochtig, onbewolkt (hemel); ver, eene vrolijke lent.
 Sūdo, suēvi, suētum, 2. gewoon zijn, z. Suesco.
 Suesco, suēvi, z. S. 3. 1) gewinnen aan iets; 2) zich aan iets gewinnen; suēvi, ik ben gewoon, ik pleeg; z. Suetus.
 Suētus, a, um, adj. 1) gewoon aan iets; 2) gewoon, proelium.
 Sūfes, ētis, m. een Suffeet, hoogste overheids-persoon te Carthago (ex waren er twee).
 Suffarcinātus, a, um, adj. met een bundel onder den arm.
 Suffero, sustulī, sublatum, sufferre, 1) iets op zich nemen, d. i. ondergaan, lijden, dulden; b. v. plagas, poenam, supplicium, multam; 2) verdragen = iets kunnen uithouden, b. v. suntum, anhelitum, adem kunnen halen; 3) aanbieden (zijn baid om

- te slaan); tp. alicui poenas, door iemand gestraft worden.
- Suffertus, a, um, adj. vol. (van de stem, van een gezang).
- Suffervaciō, ēre, 3. eenigzins verhitten; pass. -fio, feri, eenigzins heet worden.
- Suffes, z. Sufes.
- Sufficenter, adv. genoeg, habere.
- Sufficio, feci, factum, 3. 1) in iemands plaats stellen of verkiezen, consulem, alicquem heredem; 2) aanbieden, verschaffen (vocht, voeder, kracht enz.); 3) milites excursionibus, de soldaten bij afwisseling uytvallen laten doen; 4) (= inficere), verwen; sufficere sanguine, geyerd w. enz.; 5) genoeg voorhanden zijn (woorden, soldaten); 6) kracht genoeg bezitten (tot wederstand, tot het doorstaan van iets); vires sufficienti, (zijn toereikend); sufficit, het is toereikend of genoeg.
- Suffigo, fixi, fixum, 3. 1) onder aanhechten (een zegel aan iets); 2) aan iets hechten of slaan, b. v. cruci, in cruceum; 3) beslaan (met goud, met spijkers).
- Suffimen, inis, n. reukwerk.
- Suffimentum, i, n. reukwerk.
- Suffio, fivi en fi, itum, 4. (verw. met fluo) 1) met iets wierookten, thymo; 2) bewierookten, se odoribus; locum, tecta etc.; 3) it. verwarmen, terram ignibus; 4) iets wierookten, = het in brand steken, zoodat het rook van zich geeft.
- Suffio, ōnis, f. het wierookten.
- Suffitor, ōris, m. iemand die wierookt.
- Suffitus, us, m. 1) het wierookten; 2) de rook van iets, b. v. herbae.
- Sufflāmen, inis, n. de span- of stultketting; it. verhindering, stulting, litis.
- Sufflāmino, āre, i. door de spanketting stuiten, rotam.
- Sufflato, ōnis, f. het opwellen (van het water).
- Sufflatus, a, um, adj. opgeblazen: a) hoogmoedig; b) opgezwollen (in eene rede); c) toornig.
- Sufflo, fivi, factum, i. 1) opblazen (de wangen); 2) it. aanblazen (het vuur); tp. se uxori, opvliegen tegen zijne vrouw; suffla, blaas u op = wees hoogmoedig; 3) in 't alg. blazen, b. v. per fores.
- Suffocatio, ōnis, f. verstikking; mulierum, opstijging (gevaarlijk toeval bij vrouwen).
- Suffoco, fovi, factum, i. iemand verworgen, doen stikken; tp. eene plant verstikken (door binden); urbem fame, (uit doen hongeren).
- Suffodō, fodi, fossum, 3. 1) ondergraven, ondermijnen (eene stad, een muur); 2) van oader doorsteken (eeg. paard).
- Suffragatio, ōnis, f. begunstiging van iemands verkiezing; urbana, militaris, van wege de stad, de soldaten.
- Suffragator, ōris, m. 1) die voor iemand stemt, een begunstiger bij het staan naar een ambt; tp. in 't alg. iemands aanhangen.
- Suffragatorius, a, um, adj. tp. amicitia; onbustendige, alleen voor een oogenblik berekende vriendschap.
- Suffraginōsus, a, um, adj. ziek aan de achterknieboog (een dier).
- Suffragium, i, n. eig. een afgebroken stuk, waarop men zijne stem schreef: 1) de siem (het votum); testularum, het scherfgeragt; ferre suffragium de etc., over iets stemmen; suffragium it per omnes, allen stemmen; in suffragium mittere, laten stemmen; tp. bijval, toestemming; concordia suffragio, eenstemmig; 2) het regt om te stemmen; alicui suffragium dare, iemand veroorloven te stemmen.
- Suffrago, inis, f. de achterknieboog (van dieren).
- Suffragor, ātus sum, i. door zijne stem begunstigen; tp. bevorderlijk zijn (iemand, iemands roem); tempus suffragatur, (is gunstig).
- Suffrenatio, ōnis, f. stevige verbinding (van een steen door kalk enz.).
- Suffrigo, āre, i. afwrijven (een vaatwerk).
- Suffringo, fregi, fractum, 3. van onder afbreken, of alleen breken, alicui genua.
- Suffugio, fugi, fugtum, 3. 1) ergens heen vlugten, in tecta; 2) eene zaak ontvlieden, ontgaan; tactum, aan het gevoel ontgaan.
- Suffugium, i, n. een toevlugtsoord, b. v. imbris, solis, tegen enz.; tp. een hulpmiddel voor iets.
- Suffulco, lsi, lctum, 4. 1) stutten, ondersteunen (het ligchaam); 2) tot stut of steun er onder stellen, columnam.
- Suffumigo, āre, i. van onder berooken (eene wond, een vat).
- Suffundo, fudi, fustum, 3. 1) onder iets gieten (water, saus); aqua suffunditur (tp.), water er in gieten = den toezegwaalden lof weder verminderen; sanguis cordi suffusus, (dat onder het hart stroomt); sanguis oculis suffusus, oogen waaronder bloed geloopen is; pudore of rubore suffundi, rood, schaamachtig worden; 2) iets z. v. a. ondergieten = het van onder met iets vloeibaars vermengen, b. v. lanam, bevochtigen; lumina rore, poët. = tranen vergieten; lingua veneno suffusa, waaronder gif is uitgestort; oculi suffusi cruore, (met bloed onderloopen); facies rubore suffusa, een rood gezigt; caelum caligine suffundere, (verduistern); oculi suffunduntur, (blind worden); tp. animus malevolentia suffusus, een wangunstig gemoed; 3) gieten (wijn in den mond); 4) uitgieten, plengen (wijn bij eene offerande).
- Suffuro, āri, i. ontstelen.
- Suggesto, gessi, gestum, 3. 1) bijbrengen of dragen (voedsel, aarde enz.); tp. a) verschaffen (voedsel); sumtus rebus, middelen tot vertering; alicui ludum, iemand een rad voor de oogen draaijen; b) bijbrengen (woorden, gronden); damna aleatoria suggestebantur, (kwamen nog daarbij); 2) onder iets leggen (hout onder het vuur); tp. a) eene zaak (b. v. aanklagten) helpen, bevorderen; b) iemand terstond na een ander plaatsen (in waarde).
- Suggestum, i, n. en
- Suggestus, us, m. eene verhevene plaats;

vooral, een spreekgestoelte.
 Suggillo etc., z. Sugillo.
 Suggredator, gressus sum, 3. naartos gaan; naderen; it. aanvallen.
 Sugillatio, ðnis, f. een blaauwe vlek (door stooten enz.); tp. eene beschimping, hoon, consulum.
 Sugillo, avi, ðtum, 1. iemand bont en blaauw slaan, b. v. oculi sugillati; tp. beschimpen; honen.
 Sugo, xi, ctum, 3. zuigen; tp. inzuigen (eene dwaling).
 Süi, pron. (ð) van zich; van hen, b. v. sui purgandi causa, om zich te regtvaardigen.
 Süile, is, n. een varkensstal.
 Süillus, a, um, adj. van een varken; grex, eene kudde varkens; suilla (sc. caro), varkensvleesch; fungi suilli, slechte paddestoe-
 len.
 Sulcator, ðris, m. poët. (van eene rivier) die iets doorsnydt = doorstroomt, arenae.
 Sulco, avi, ðtum, 1. voren met den ploeg maken (in den grond, het zand); tp. aquor etc., de zee dooryaren.
 Sulcillus, i, m. dem. eene kleine vore.
 Sulcus, i, m. (ðaks) 1) eene vore (op den akker, van een wagenspoor); 2) tური infindere sulcos (poët.), voren maken in den grond = ploegen; sulcos infindere, voren in zee maken (= op zee varen); tp. het ploegen, b. v. alter, nonus; 2) een klein kanaal (voor water); eene kleine groeye (om daarin boomen te zetten).
 Sulfur, z. Sulphur.
 Süllatörto, ire, 4. Sylla navolgen of willen navolgen.
 Sulphur, ðris, n. zwavel; tp. (poët.) de bliksem.
 Süphüratio, ðnis, f. eene zwavelgang onder den grond.
 Süphüratus, a, um, adj. 1) gezwaveld = in zwavel gedoopt, lana; -um, n. subst. zwavelraad; 2) zwavelachtig (bron); subst. -a, pl. n. zwavelgangen.
 Süphürëus, a, um, adj. 1) zwavelachtig, aqua; 2) als van zwavel, color.
 Süphürösus, a, um, adj. zwavelachtig, fons.
 Sum, fti, z. S. esse, (süpl, dorisch süpl) zyn: 1) = voorhanden zijn, bestaan; dum ero, zoo lang als ik leven zal; fuit, hij is er geweest (dood); est quod gau-
 deam, ik heb rede om enz.; sunt qui dicant, er zijn mensen, die zeggen; esto, het zij zoo; est mihi bene, ik heb het wel; melius est, het is beter (met den zieke); recte est apud matrem, het staat goed bij uwe moeder; si erit ut volumus, zoo het zijn zal, zoo als ik wil; si est ut dicat, zoo het geval wil dat hij zegt; est ubi etc., er zijn gevallen naar enz.; est mihi cum aliquo, ik sta in verbinding met iemand, heb met hem te doen; ook verbindt esse een subject met een praedicat, b. v. Deus est aeternus; 2) zyn = zich bevinden; domi, te huis; in publico, zich in 't openbaar vertoonen; cum aliquo, met iemand leven; ab aliquo, tot iemands familie behooren; it. het met hem houden; in servitute, in moesticia, in spe esse, in slavernij, in droefheid zijn, hoop koesteren;

in odio esse, gehaat zijn; in noxa, in de schuld zijn; esse allici in mora, iemand in den weg zijn; it. zich als iets bevinden, zijn (bij zekere gesteldheden, getal of prijs); b. v. salutare, exitiosum esse allici, heilzaam, verderfelijk voor iemand zijn; praedare, quaestui esse, tot buit, tot winst verstreken; impedimento esse allici, iemand hinderlijk zijn; est tempus trium annorum, het is een tijd van drie jaren; est magni, tanti etc., het is veel waard, zoo veel waard (= het kost veel, zoo veel); 3) iemands eigendom zijn, b. v. fratris esse; est meum, het is mijn eigendom, behoort mij; totus ejus sum, ik behoor geheel aan hem; iudicium est consulum, de consuls moeten hierover beslissen; 4) iemands eigenschap zijn, b. v. insipientis est, het is de eigenschap van een dwaas, = het is dwaas; 5) iets hebben (in eigendom, enz.); nihil otii mihi est, ik heb geen ledigen tijd; est ei nomen Julii, hij heet Julius; 6) iemands pligt zijn, b. v. est meum, tuum etc.; est adolescentis; 7) poët. est, men kan; erat, men kon, b. v. scire, cernere; ut ubi sit adire montes, mogt gij niet enz.
 Sümen, Ynis, n. de speen van een varken.
 Summa, ae, f. 1) het geheel, de som = alle de bijzondere deelen van eene zaak te zamen (v. d. = eene geldsom); summa excrucit, copiarum, praedae, litium; summam facere, eene rekening opmaken, de bijzondere posten optrekken; summam facere cogitationum suarum, zijne gedachten te zamen nemen; summa juris, de inhoud van het regt; summa mali, (omvang, grootheid); certaminis, de geheele wedstrijd; summa rerum, het geheel van iets (b. v. der wereld, der legers, van den Staat), b. v. ad summam rerum consulere, voor het geheel van den oorlog zorgen; summa est in testibus, de gansche zaak rust op de getuigen; ad summam, in summa, in het algemeen; 2) het hoofdzakelijkste, het hoofdpunt eener zaak enz., b. v. belli, philosophiae; summa rerum, het opperbevel, de hoogste magt; it. een beslissende veldslag; summa ducum, = summus dux; summa rerum ad te redit, de hoofdzakelijk rust op u; 3) de eerste rang, de voorrang; 4) volkomenheid, volmaakt-
 heid.
 Sümmäno, ðre, 1. = omnia rapere.
 Sümmärium, i, n. het kort begrip der hoofdzakelijk.
 Sümmas, ðtis, adj. = optimas.
 Sümmätim, adv. 1) met weinig woorden, kort, in 't algemeen, b. v. prescribere; 2) slechts even (b. v. den grond losmaken).
 Sümmätus, us, m. = principatus.
 Sümme, adv. hoogelijk, zeer, b. v. jucundum; summe concupiscere, contendere.
 Sümmergo, si, sum, 3. in 't water dompelen (een schip, een mensch).
 Sümmisse, adv. eig. nedergelaten; tp. a) gelaten, bedaard (b. v. in 't spreken); b) beschelden, zonder hoogmoed.
 Sümmissim, adv. gelaten, bedaard (b. v. spreken).
 Sümmisso, ðnis, f. tp. 1) het vallen, b. v.

der stem; orationis, eene eenvoudige wijze van spreken; 2) vernedering eener zaak in vergelijking van eene andere.

Summissus, a, um, adj. nederig, laag, b. v. een bergtop; tp. u) zacht (eene stem); b) zacht of zoetjes sprekend; c) (van eenen redenaar), die in dagelijksche bewoordingen spreekt; d) laag, gemeen (mensch, gezindheid); e) demoeidg, nederig.

Summitas, atis, f. = vertex.

Summitto, misi, missum, 3. 1) laten zakken (hetgeen men in de hoogte hield); se ad pedes, (voor iemands voeten verpen); (caput in herba, zijn hoofd op het gras leggen; oculos, (ter neer slaan); tp. a) vernederen, animum; se; b) verminderen, furorem, vocem, (zachter spreken); orationem, in geen verheven stijl spreken; 2) onder iets plaatsen (b. v. een stut enz.); tp. onderwerpen, animos amori; se allicui, zich iemand onderwerpen; se culpaē, een' mistap begaan; 3) iemand in 't geheim naar een ander zenden; tp. iemand opstooten; 4) in de hoogte steken of heffen (de handen); tp. laten groeijen (bloemen enz.); barbā, capillum, prata etc., (groeijen laten = niet afsnijden of maaijen); tauros, (fokken, houden tot fokken); monstrum, (voeden).

Summoenānus, a, um, adj. bij de stadsmuren wonend; z. Summoenium.

Summoenium, i, n. eene plaats bij de stadsmuren (waar de liederlijke vrouwen woonden).

Summōpere, adv. (voor summo opere), adv. met alle moeite = zeer, b. v. vitare.

Summōtor, oris, m. iemand die anderen verdrift; aditūs, een geregtsdienaer die plaats maakt.

Summōtus, us, m. het plaats maken, lictorium.

Summōvō, mōvi, mōtum, 2. van zijne plaats verdrifven = verwijderen (de vijanden); urbe, patriā, (verbannen); turbam; het volk uittejn jagen; summoto, nadat er plaats was gemaakt; litora summovere, (doen verdwijnen door ze te bebouwen); oves, (verkoopē); tp. iemand verwijderen (van een ambt enz., d. i. afzetten); hiemem tecto, (er buiten sluiten, weren).

Summūla, ac, f. dem. een sommetje.

Summus, a, um, adj. de bovenste, hoogste (naar de plaats), b. v. jugum montis, civitas; summus amphoras operit auro, hij bedekt de vazen van boven geheel met goud; ad summam aquam, op de oppervlakte des waters; a summo incurvus, van boven krom, gekromd; a summo, van boven af aan; tp. a) grootst, hoogst, b. v. gevaar, armoe-de, regt enz., man, vriend enz.; summa pecunia, zeer veel geld; hiems, een zeer koude winter; bonum, het hoogste goed; summa, zeer groote, gewichtige dingen; omnia summa facere, zijn best doen; tempus, een gewichtige tijd; res, de hoofzaak; it. de geheele zaak; de summis rebus dimittere, (over de oppermagt); summa res publica, de geheele Staat; it. het welzijn van den Staat; exstimatio hominis, (de geheele eer); b)

(van den tijd) de laatste, b. v. dies. **Sūmo**, sumsi, sumtum, 3. 1) nemen (b. v. een kleeid, zwaard, zweep; vergif, spijs tot zich enz.); pecuniam mutuam, geld leenen; literas, (aannemen); supplicium, straf nemen = straffen; gausapa, (aantrekken); tp. animum, moed scheppen; animo obsequium, = animo obsequi; laborem allicui rei, moeite op iets aanwenden; diem rei, (verspillen); sibi exemplum, zich een voorbeeld kiezen; bellum, inimicitias, (ondernemen; opvatten); sibi studium, materiam, imperatorem etc., (verkiezen); vultus acerbos, mores antiquos, (aannemen); sibi aliquid, (zich iets aanmatigen); sibi arrogantiam, zich aanmatiging veroorlooven; exemplum, hominem, (tot voorbeeld bijbrengen); aliquid pro certo, (beweren); sum-sisti beatos esse deos, gy hebt beweerd, dat de goden enz.; 2) voor geld nemen = koopē; parvo, goedkoop.

Summittō, āre, i. verwisselen (een woord met een ander).

Sumptus etc., z. Sumtus etc.

Sumptifacō, ēre, 3. onkosten voor iets maken.

Sumtō, ōnis, f. 1) het nemen; 2) eig. hetgeen men neemt; tp. = minor propositio syllogismi.

Sumtō, āvi, ātum, i. dikwijls nemen of tot zich nemen (eene spijs enz.)

Sumtōrtūrus, a, um, adj. de uitgaaf betreffende, lex.

Sumtōse, adv. met groote kosten = prachtig (eten enz.); it. duur (b. v. iets koopē).

Sumtōsus, a, um, adj. 1) met kosten verbonden, rijk, prachtig (b. v. eten, spelen, landgoed); dignitas, (waarā men vele kosten moet maken); 2) die vele kosten maakt, veel verteert.

Sumtus, us, m. uitgaaf, kosten, vertering; afferre, veroorzaken; sumtum suggerere allicui rei, geld uitgeven voor iets; sumtus allicui inferre, iemand de kosten voor iets toerekenen, in rekening brengen.

Sūo, sūi, sūitum, 3. zamenvoegen; it. zamennaaijen; aera sutā, een (zamengevoegd) borstharnas, welligt: een maliēnkolder.

Sūpellex, ectilis, f. (waarsch. van ὑπαλλήλω, veranderen) het huisraad, de meubelen.

Sūper, (ὑπὲρ) I) adv. boven, boven op; tp. a) buiten dat, behalve (b. v. inwilligen); super quam quod, behalve dat enz.; b) daarenboven = meer; super habere, meer dan te vreden zijn; esse super, = superesse; II) praep. 1) boven of op iets, tp. a) gedurende, b. v. super coenā, gedurende het eten; super vinum, onder den wijn; b) boven, nog er bij, b. v. de overige eer; super morbum, behalve de ziekte (= nog daarbij); alii super alios trucidantur, de een wordt bij den anderen ter neer geveld; c) boven = meer dan, b. v. super omnia, boven alles, meer dan alles; d) om, b. v. super tali causā; hāc super re, over dat onderwerp; super suā laude, voor zijn roem; 2) over iets heen, b. v. storten; 3) aan de overzijde, b. v. der rivier; super Indos,

- aan de overzijde der Indianen; III) = Superus.
- Süpëra, adv. z. Supra.
- Süpërabillis, e, adj. overklimbaar (muur); tp. overwinnelijk.
- Süpëracommödaudus, a, um, partic. om daarop te leggen of aan te voegen.
- Süpërado, ëre, 3. van boven daarop zetten of bijvoegen (een opschrift).
- Süpëradüco, ëre, 3. nog daarenboven bijbrengen.
- Süpëradornatus, a, um, partic. wat van boven versierd is.
- Süpërad sisto, z. Superadsto.
- Süpëradostiti, o, stiti, z. S. 1. zich op iets plaatsen of op iets staan.
- Süpëraggero, äre, 1. van boven met aarde bedekken.
- Süpërago, = Superingero.
- Süpëralligo, z. Supercilligo.
- Süpërantectus, a, um, partic. vita, een vorig leven.
- Süpëratio, önis, f. het overtreffen.
- Süpëratör, öris, m. een overwinnaar.
- Süpëratollo, ëre, 3. over iets heen beuren, pedes limen.
- Süpëre, adv. hoogmoedig.
- Süpërebla, ac, f. 1) hoogmoed; 2) stoutheid, fierheid (in een goeden zin); it. groothed van ziel.
- Süpërebibo, ëre, 3. daarbij (= daarna) drinken, ebrietati.
- Süpërebiloquentia, ac, f. grootspraak.
- Superbo, z. P. en S. 4. 1) hoogmoedig zijn, zich verheffen, formä, honore; 2) poet. pralen.
- Süpërebus, a, um, adj. (*ὑπερβος*) eig. zeer sterk, al te sterk; bello, = geweldig (zeer uitmuntend) in den oorlog; 1) hoogmoedig, yermetz (mensch, karakter); gressus (poët.), een fiere tred; tp. a) moeijelijk te bevredigen, b. v. oordeel der ooren; b) (van dingen) in't alg. prachtig, uitstekend (geschenk, eten, gezepraal enz.).
- Süpërecalco, äre, 1. er op vast treden (b. v. eene laag druiven op eene andere).
- Süpërecerno, ëre, 3. er op ziften (aarde door een zeef over heen strooijen).
- Süpëreciliosus, a, um, adj. al te ernstig, somber, censor.
- Süpërecillum, i, n. de wenkbrauw; tollere supercilium, de wenkbrauwen optrekken = toornig worden; tp. 1) hoogmoed, verwaantheid; 2) een wenk, Jovis; 3) de hoogte, het hoogste deel (van een berg).
- Süpërecontego, ëre, 3. bovenop bedekken.
- Süpërecresco, crëvi, crëtum, 3. boven overheenen groeyen (b. v. vleesch); tp. nog daarbij komen (b. v. bij liefde nog iets anders).
- Süpërectibo, äre, 1. ergens op liggen (dieren op stroo enz.).
- Süpërecurro, ëre, 3. tp. overtreffen, b. v. ager vecugal supercurrit, (brengt veel meer op, dan het belasting betalen moet).
- Süpëredo, äre, 1. = Suprimpono.
- Süpëredüco, ëre, 3. in huis brengen (eene stiefmoeder).
- Süpëredütus, a, um, adj. = plus quam editus.
- Süpëredo, ëal, ësum, 3. daarop (na iets anders) eten.
- Süpëremüneo, ëre, 2. er boven uitsteken (boven den grond, het water enz.).
- Süpëremörör, möri, 3. op iets sterven (op zijn nest, bed enz.).
- Süpërenäto, äre, 1. over iets heen zwemmen, annem.
- Süpëreo, ëre, 4. overheen gaan.
- Süpëreögäto, önis, f. het daarboven betalen.
- Süpërefëror, ferri, 3. boven overheen ylen, zwemmen enz., z. ook Superlatus.
- Süpërefëto, äre, 1. overdragtig zijn (een diër).
- Süpërefëctäris, a, um, adj. op gehuurden grond zich bevindend (tp. van eene wetenschap).
- Süpërefëctes, ëi, f. de oppervlakte, b. v. van eene schildpadschaal; it. het bovenste gedeelte van iets (van een kandelaaër, boom; bij gebouwen = het dak; it. het gansche gebouw zelf).
- Süpëreflo, ffëri, overig zijn (een stuk lands).
- Süpëreflörescens, tis, partic. van boven bloeiend (als de komkommers).
- Süpëreflüitas, ätis, f. overvloed (van loof, aan een wijnstok).
- Süpëreflüo, fluxi, z. S. 3. 1) overvloeyen, overstroomen (eene rivier); tp. a) overvloed hebben (zeer rijk zijn enz.); b) in overvloed voorhanden zijn (geld, roem enz.); c) overvloedig zijn; 2) tp. voorbij vloeyen (langs de ooren).
- Süpëreflüus, a, um, adj. overvloeyend; tp. onmoedig, overbodig.
- Süpëreflügo, gëre, 3. over iets heen vlugten, undas.
- Süpërefundo, fudi, füsüm, 3. 1) boven op gieten (zalf enz.); it. boven op werpen (aarde, pijlen enz.); hostes superfusi, (dis over hem heen vielen); 2) begieten, overgieten (iets met olie enz.); tp. iets bedekken; 3) superfundi of se superfundere, overstroomen (eene rivier enz.); it. zich ver uitbreiden (een rijk, menschen enz.); corpus superfunditur, (is te dik); tp. laetitia se superfundens, al te groote vreugde.
- Süpërefgestus, a, um, partic. boven er op gedaan (aarde).
- Süpërefgrëdor, gressus sum, 3. over iets stappen; tp. a) overtreffen; b) te boven komen, doorstaan, b. v. necessitates.
- Süpërehäbo, ëre, 3. boven op (eene wonde enz.) iets hebben of houden.
- Süpëreilligo, äre, 1. boven er op binden (op eene wonde).
- Süpërimmüneo, ëre, 2. er boven of boven over iemand heen dragen, ense.
- Süpëripëndens, tis, partic. daarover heen hangend (een wond over een dal).
- Süpëripöno, pösüi, pösitüm, 3. er boven op zetten (een steen enz.).
- Süpëreincendo, ëre, 3. tp. nog meer ontylammen.
- Süpëreincidens, tis, partic. er boven op valend (mensch, pijl enz.).
- Süpëreincido, ëre, 3. van boven iets insnijden, cutem.

Süperincresco, êre, 3. *er boven op groeijen (eelt).*
Süperincubans, tis, partic. *op iemand (b. v. op een doode) liggend.*
Süperincumbo, cübüi, z, S. 3. *zich boven op iets neerleggen.*
Süperinductus, a, um, partic. *daarover getrokken of gedaan (over iets anders).*
Süperinditio, düi, dütum, 3. *boven over aantrekken*, paenulam.
Süperinfundo, êre, 3. *er boven op gieten (water).*
Süperingero, gessi, gestum, 3. *er boven op brengen.*
Süperinjicō, jēci, jectum, 3. *er boven op werpen (bladeren enz.)*
Süperinsidō, êre, 2. tp. *er boven op ziltten (eene zorg).*
Süperinsterno, z. Supersterno.
Süperinstructus, a, um, adj. partic. *boven elander geplaatst (vele rijen van zaken).*
Süperintēgo, texti, tectum, 3. *van boven bedekken*, lapide.
Süperintōno, âre, 1. *boven op klinken*, b. v. *een schild op iemand die gevallen is.*
Süperinungo, êre, 3. *boven op besmeren (de oogen).*
Süperinvergo, z. Invergo.
Süperior, ôris, adj. (comp. van Superus) *de, het bovenste*, b. v. *domus*, het bovenste gedeelte van een huis; locus, eene hoogte, heuvel; it. *de regterstoel*; tp. a) *vroeg*, verlopen, naastvoorgaande, annus, nox; superioris aetatis, *van eenigzins hoogen ouderdom*; Africanus, Dionysius superior, *(de oudste van de twee)*; b) *voortreffelyker (eer)*; magtiger, sterker *(in den oorlog)*; fortuna, fama superior, *gelukkiger, beroemder*; superior discessit, *hij bleef overwinnaar.*
Süperio, adv. (comp. van Super) 1) *in de hoogte of lucht (b. v. stijgen, als damp)*; 2) tp. *meer naar boven = eerder of vroeger (in een boek).*
Süperjácō, z. P. en S. 2. *er boven op liggen.*
Süperjácō, jēci, jactum of jectum, 3. *er boven op werpen (bladeren, water, aarde enz.)*; z. Superjectus.
Süperjacto, âre, 1. *overheen springen (over een schip).*
Süperjectō, ônis, f. tp. *(in de redekunde) eene overdrïjving, hyperbole, grootspraak.*
 1. **Süperjectus**, a, um, adj. *boven op gelegen (een land).*
 2. **Süperjectus**, us, m. = saltus supra rem aliquam.
Süperjumentarius, i, m. *de opziener van hen, die over het trekvee zijn gesteld.*
Süperlabor, bi, 3. *over iemand heen loopen (b. v. sterren).*
Süperlacrïmo, âre, 1. *(van een wijnstok) er over heen druipen*, b. v. *over de knoppen.*
Süperlāto, ônis, f. tp. 1) *eene overdrïjving (in hetgeen men zegt)*; 2) *(in de spraak-kunst) de overtreffende trap, de superlativus.*
Süperlātus, a, um, adj. tp. *verbum, waarssch. = hyperbolicum.*

Süperlino, êre, 3. 1) *iets er over smeren*; 2) *met iets van boven besmeren.*
Süpermando, êre, 3. *daarop of daarna kaauwen of eten.*
Süpermeō, âre, 1. *daarover gaan (een water over iets anders).*
Süpermiço, âre, 1. tp. *overtreffen.*
Süpermitto, misi, missum, 3. *daar op gieten (water).*
Süpernūto, îre, 4. *van boven met iets bewaren, sluiten.*
Süpernas, âtis, adj. *van boven (van de Adriatische zee) afkomstig (boom)*; subst. m. *de noordösten wind.*
Süpernātus, a, um, partic. *daar boven op gegroeid.*
Süperne, adv. 1) *van boven nederwaarts (b. v. doorsteken)*; 2) *in de hoogte (b. v. groeijen).*
Süpernus, a, um, adj. *zich boven bevindend, boven*; (poët.) *boven = hemelsch, goddelijk (b. v. lex, numen).*
Süperō, âvi, âtum, 1. 1) *over iets gaan (over een water, een berg enz.)*; retia saltu, *(overheen springen)*; aliquid ascensu, *over iets heen klimmen*; tempestas ripas fluminis superat, *(stort zich uit over enz.)*; tp. a) *meester worden over iets of over iemand = overmeesteren, overwinnen (een vijand, land, de menschen, eene ziekte enz.)*; casus etc., *ongelukken te boven komen of doorstaan*; b) *overtreffen (iemand in iets)*; equitatu, *sterker zijn aan ruitery*; c) *iemand of eene zaak vooruit jlen (b. v. het gerucht een brief)*; 2) *voorbij iets komen (door te varen enz.)*; insulam, promontorium, *(omzellen)*; 3) *bovenuit steken (met het hoofd enz.)*; tp. a) *rijkelyk (of in overvloed) voorhanden zijn*, b. v. *rykdom, rust enz.*; b) *overig zijn of blijven (van tijd, levensmiddelen enz.)*; vitā superare (alicui), *iemand overleven*; superatne (poët.), *leeft hij nog?*
Süperōbrtio, rütü, rütum, 3. *overdekken, van boven bedekken, armis.*
Süperpendens, tis, partic. *daarover hangend, saxa.*
Süperpōno, pōsti, pōstüm, 3. 1) *op iets leggen (b. v. de hand, iets op eene wonde) of zetten (b. v. den hoed)*; turrim pills, *(oprigten)*; 2) *aan de overzijde van iets, b. v. van een rivier iets plaatsen, d. i. bouwen enz.*, b. v. *een huis*; superponunt Africae duas Aethiopias, *men zegt dat aan de overzijde van Afrika de beide Aethopiën liggen*; tp. *vooraan plaatsen (d. i. als voortreffelyker beschouwen).*
Süperpōstus, a, um, adj. *aan de overzijde gelegen of liggend (een land).*
Süperpōtus, a, um, partic. *van boven afgezschaafd.*
Süperscando, dêre, 3. *over iets klimmen, corpora.*
Süperscriptus, a, um, partic. *boven er op geschreven.*
Süpersēdō, sēdi, sessum, 2. 1) *op iets zittien, b. v. elephanto*; 2) *zich van eene zaak onthouden, dezelye nalaten, b. v. pugnae, labore.*

Supersiliens, tis, partic. daarop springend.
 Superstagno, āvi, ātum, i. (van eene rivier) overstromen.
 Supersterno, strāvi, strātum, 3. er op strooijen of werpen.
 Superstes, stitūs, adj. 1) eig. iemand die daarbij staat (oud, = testis); 2) die een ander overleeft; sibi of sui, die een groot gevaar ontkomen is en z. v. a. op nieuw weer begint te leven; perna superstes, (die overblijft); 3) lang of gelukkig levend.
 Supersitūto, ōnis, f. eig. hetgeen uit oude tijden nog overbleef: 1) bijgeloof; 2) vereering van heilige zaken, godsdiens; virtutis, de heiligheid der deugd; tp. poët. eed, bezwering.
 Supersitūtose, adv. 1) bijgeloovig; 2) al te naauwgezet, al te stijf (b. v. iets in acht nemen).
 Supersitūtosus, a, um, adj. 1) bijgeloovig; 2) godsdienstig, naauwgezet; 3) zij of hij die iets voorzegt.
 Superstitio, āre, i. = incolumis sum.
 Supersto, āre, i. op iets staan, b. v. columnae.
 Superstrūto, struxi, structum, 3. daar overheen of daarop bouwen.
 Supersum, sūti, z. S. esse, i) overig zijn (van een leger, van een tijd enz.); it. over zijn om te maken, b. v. aan eene verschan-sing); qui superest vultus de casside, het gedeelte van het gezicht dat uit den helm uitsteekt; quod superest, overigens, it. de vest, het overige; tp. a) overleven, alicui; b) genoegzaam voorhanden zijn; modo vita supersit, zoo ik nog maar leef; c) overvloedig of te veel zijn; d) opgewassen, bestand zijn tegen, labori; 2) eig. daarbij zijn; tp. (= adesse) bijstaan.
 Supertergo, texti, tectum, 3. overdekken.
 Supertrāho, āre, 3. iets, b. v. gevlochten werk over iets heenrekken.
 Superturbo, āre, i. = turbare super aliquā re.
 Superturgens, tis, partic. van boven af dringend (b. v. water).
 Superus, a, um, adj. boven (van plaats), b. v. limen; dii superi of alleen superi, de hemelgoden; res superae, de hemelsche zaken; mare, de boven-zee (de Adriatische); de supero, van bovenaf; aurae superae, orae superae en superi, = de bovenwereld (in tegenstelling van de onderwereld); it. superi, de leyende.
 Supervacāneus, a, um, adj. 1) hetgeen daarnevens geschiedt; opus, bijkomend werk; 2) overbodig, b. v. literae, oratio.
 Supervacūo, adv. op eene onnoodige wijze.
 Supervacūus, a, um, adj. overbodig, onnuttig; in supervacuum, zonder nut, zonder uitwerking.
 Supervādo, āre, 3. iets overstappen, ruinas muri, monumenta.
 Supervāgor, ātus sum, i. (van een wijnstok) zich te ver uitspreiden.
 Supervēho, vexti, vectum, 3. over iets varen; supervēhi, over of langs iets heen varen (te scheep), b. v. promontorium.
 Supervēntio, vēni, ventum, 4. i) over iets komen, b. v. water op iets; terra crura lo-

quentis supervenit, (bedekte enz.); lapsus supervenire, op iemand, die gevallen is, springen; tp. (van den tijd) te buiten gaan, b. v. quintam lunam; 2) tot iets komen, b. v. tot hulp; it. verrasschen, overvallen (een vriend of vijand); tp. (van zaken) nog daarbij komen, b. v. eene vreugde enz.
 Superventus, us, m. het daarbij komen, b. v. legionis.
 Supervivo, vixi, victum, 3. iemand overleven.
 Supervōlto, āvi, ātum, i. over iets heen vliegen.
 Supervōlo, āre, i. over iets heen vliegen, b. v. orbem.
 Supervōlitus, a, um, partic. daarover heen gewenteld.
 Supine, adv. (eig. ruggelings, achterover); tp. nalatig, onopmerkzaam, b. v. beneficium accipere.
 Supintas, ātis, f. het achterover buigen (des lichaams).
 Supino, āvi, ātum, i. 1) omdraaijen (aardkluiten met het houwvel, hand enz.); it. op den rug liggen (een dier); 2) achterover buigen; nasum supinor, ik buig de neus achterover.
 Supinus, a, um, adj. (ὑπτιος) 1) achterover gerigt (v. d. ook, op den rug liggend, en poët. slapend); os, (in de hoogte gebogen of gerigt); motus corporis, de beweging des lichaams achterover; flumen, ruggelings of opwaarts toeloozend; cubitus, het liggen op den rug; carmen, (dat men ook achterwaarts kan lezen); tp. gemakkelijk, nalatig; 2) in de hoogte gerigt (handen, hoorn, een worp); Tibur, aan een berg liggend; vallis etc., zacht glooiend; cathedra, eene leunstoel, armstoel, catheder; tp. hoogmoedig; 3) vlak, effen (zee, land).
 Suppalpor, āri, i. streelen, vlesjen, matri.
 Suppar, pāris, adj. bijna gelijk (in ouderdom).
 Suppārāsitor, āri, i. iemand toestemmen, v. j. (even als de tafelschuilers deden).
 Suppārum, i, n. en Suppārus, i, m. (waars: van φάρμα) 1) een zeil boven aan de mat, het topzeil; 2) eene vrouwelijke kleeding.
 Suppeditāto, ōnis, f. voorraad, het voorhanden zijn, bonorum.
 Suppeditō, āvi, ātum, i. 1) eig. iemand iets onder den voet geven = iemand iets geven, toevoegen (geld, voorschriften enz.); aqua suppeditatur templis, de tempels worden van water voorzien; alicui, iemand bijstand verlenen, b. v. sumtibus; studio otium suppeditare, (toewijden); 2) genoegzaam daar zijn, toereikend zijn, ad victum; consilium etc. suppeditat, (is voorhanden, is daar); vita mihi suppeditat, ik leef nog; tp. opgewassen zijn tegen, in staat zijn tot, b. v. labori.
 Suppeditō, āre, 3. = pedo.
 Suppendēo, āre, 2. onderaan iets hangen.
 Suppernātus, a, um, partic. eig. met verbrijzelde heupen; it. ter neer gehouwen (een boom).
 Supperturbo, āre, i. = iets verstooren.

Suppetiae, *Arum*, f. *bijstand, hulp* (in den oorlog); *alicui suppetias venire, iemand te hulp komen.*

Suppēto, *ivi* of *si*, *itum*, 3. eig. *onder iets nederkomen*; tp. 1) *invallen, in de gedachten komen*; 2) *voorhanden of daar zijn*; nihil mihi suppetit praeter etc., *ik heb niets dan enz.*; vita suppetit, *ik leef (of iemand leeft) nog*; copiae suppetunt sumtibus, *er zijn middelen voorhanden, om de onkosten goed te maken*; facta dictis suppetunt, *daden zijn voorhanden bij de woorden* = *de daden zijn aan de woorden gelijk, daden bevestigen zijne woorden*; novis doloribus suppetere (poët.), *nieuwe smarten dulden.*

Suppilo, *āvi*, *ātum*, 1. 1) *iets stelen*; 2) *iemand bestelen.*

Suppingo, *pegi*, *paetum*, 3. 1) *onder in iets slaan* (b. v. *spijkers in de schoenen*); 2) *van anderen met iets beslaan* (b. v. *zolen met goud*).

Suppinguis, e, adj. *eenigzins vet.*

Supplanto, *āvi*, *ātum*, 1. 1) *iemand een beenrje ligten, of in 't alg. iemand of iets omverwerpen*; tp. *verba palato* (poët.), *de woorden onduidelijk uitspreken*; *judicium, aen yonnis verbreken*; 2) *nederdrukken, b. v. eene plant in den grond enz.*

Supplaudo, z. *Supplodo*.

Supplausō, z. *Supplasio*.

Supplémentum, i, n. *aanvulsel of middel ter aanvulling, b. v. des legers, der roeijers, der kudde, eener volkplanting enz.*; *supplemento cornei circuli, met behulp van een hoornen ring.*

Supplēo, *plēvi*, *plētum*, 2. *aanvullen, vultalig maken* (b. v. *het legioen, den Senaat, eene boekerij, een boek enz.*); *sanguine Venas, (aanvullen)*; *damnum, (weder goed maken, vergoeden)*; *locum parentis, eens vaders plaats bekleeden*; *supplete ceteros, denkt daarbij nog de anderen.*

Supplex, *plēcis*, adj. (eig. *met gebogene knieën*); *otmoedig biddend (mensch, hand, woord)*; *libellus* (poët.), *een verzoekschrift*; *alicui supplicem esse, = alicui supplicare*; *supplex alicuius, die iemand om bescherming smeekt*; *aliquem supplicem habere malis, (vergoetmoedigen, vernederen)*; subst. m. *een smekeling.*

Supplicatio, *ōnis*, f. (eig. *het kniebuigen, vooral voor de goden*): 1) *een dankfeest (bij behaalde overwinningen enz.)*; 2) *een bedestond (ter afwering van ongeluk)*; *mortuorum, een lijkeest.*

Suppliciter, adv. (eig. *met gebogene knieën*) *smeekend.*

Supplicium, i, n. 1) eig. *het kniebuigen uit ontzag*: a) *gebed (tot de goden)*; *supplicia deorum, de verëering der goden*; it. *het dringend gebed aan menschen*; b) *een teeken van verëering* (b. v. *offeranden enz.*); c) *een teeken van onderwerping* (b. v. *een tak*); 2) eig. *het kniebuigen by eene onthoofding* = *de doodstraf*; tp. a) in 't alg. *(zware) straf*; *sumere de aliquo, iemand straffen*; *dare alicui, door iemand gestraft worden*; it. *hem voldoening geven*;

ad ultimum supplicium progrēdi, zich zelven uit vertwijfeling van het leven berooven; *paululum supplicii, een weinig straf*; b) *gevaar, pijn (dat of die iemand uitstaat)*; c) *straf, plaag* = *die iemand kwelt* (b. v. *eene ziekte*).

Supplicio, *āvi*, *ātum*, 1. 1) *iemand (door te knielen) zijn ontzag toonen*; *diis, de goden danken*; 2) *iemand ootmoedig of vurig bidden, a diis of alleen diis.*

Supplōdo, *si*, *sum*, 3. *opstampen, pedem, met den voet stampen.*

Supplōsto, *ōnis*, f. *het stampen, pedis.*

Suppoentitet, z. P. en S. 2. *het, berouwt mij eenigzins of een weinig.*

Suppono, *pōsti*, *pōstum*, 3. 1) *onder iets doen of leggen* (*vuur, eijeren enz., den hals onder een last enz.*); *dentēs terrae, (poët.), (in den grond zaaijen)*; *aliquem tumulo of terrae, (poët.), iemand begraven*; *cultrum, het mes onder het offerdier houden* (om het te slagen); tp. a) *onderdanig maken, onderwerpen, se alicui*; b) *achterstellen (het een aan het andere)*; 2) *onder iets plaatsen*; tp. a) *daarby aanhalen* (in 't spreken of schrijven); b) *als zeker veronderstellen*; 3) *in plaats van eene zaak of een persoon plaatsen, b. v. juvenes in locum mulierum, stannum pro argento*; tp. *puerum, een vreemd kind als zijn zoon opvoeden*; *testamentum, (onderschuiven).*

Supporto, *āvi*, *ātum*, 1. *bijbrengen, aanyoeren (graan enz.)*

Suppositicius of *-itius*, a, um, adj. *die bestemd is, om in eens anders plaats te komen, b. v. gladiator.*

Suppositō, *ōnis*, f. *het onderleggen (van eijeren)*; tp. *pueri, het opvoeden van een vreemd kind als of het zijn eigen was.*

Suppostrix, *icis*, f. *eene onderschuijsier, pueri.*

Suppressio, *ōnis*, f. eig. *onderdrukking*: 1) *benauwdheid, b. v. nocturnae, de nachtmerris*; 2) *terughouding van geld (dat aan iemand tot andere oogmerken was toevertrouwd).*

Suppressus, a, um, adj. (eig. *onderdrukt*): 1) *(van de stem) zacht, zwak*; 2) *(van bronnen, van het lijf) verstopt.*

Supprimo, *pressi*, *pressum*, 3. 1) *naar onder drukken, b. v. navem, (in den grond booren)*; 2) *terughouden, stremmen, iets in zijn loop enz.*; b. v. *classem, sanguinem, hostem*; tp. a) *staken*; iter, *niet verder voortgaan*; *vocem, zwijgen*; b) *terughouden* = *voor zich houden*; *famam rei, nommen*; *pecuniam, testamentum, (terughouden)*; 2) *naar boven drijven of drukken (water).*

Supprōmus, i, m. *een onderkeldermeester, onderhofmeester.*

Suppēdō, *ūt*, z. S. 2. *me etc., ik schaam mij een weinig, b. v. tui, voor u.*

Suppūrātio, *ōnis*, f. *het zweren*; it. *een zweer, eene verzwering.*

Suppūrātōrius, a, um, adj. *hetgeen de ettering bevordert, medicamenta.*

Suppūrātus, a, um, adj. *zwerend, aures*; tp.

M m m

- tristitia, (diep doorgedrongen; ingekad-
kerd).
- Suppuro, āvi, ātum, 1. zweren, zich in et-
ter, tot eeter vormen; tp. zweren = scha-
delijk worden (b. v. wellust).
- Supputatio, ōnis, f. = Computatio.
- Supposito, āvi, ātum, 1. 1) meermalen besnoei-
jen (een boom); 2) = computare.
- Sūpra, 1) adv. 1) boven, b. v. quod supra
est; supra esse, uitsteken, b. v. vertice; tp.
a) boven = vroeger (in 't boek); superius
demonstravi; (vroeger, meer naar voren);
b) van vorige tijden, b. v. repetere, eene
vertelling beginnen; 2) elg. daarboven; tp.
(van-eenige waarde), maer, b. v. adjicere;
meer bieden, er nog iets opleggen; supra
quam credible esse, hetgeen alle geloof is
boven gaat; nihil potest supra, er gaat
niets boven (= het is onverbeterlijk); nihil
supra, niet verder of meer (verlangt); II)
praep. 1) boven of omtrent eene plaats, b. v.
supra terram; alicui supra caput esse, (figuur-
lijk) iemand op 't lijf (= op de helen) zit-
zen; supra Alexandriam etc.; boven Alexan-
drie, aan geene zijde van A.; supra aliquem
accumbere, boven iemand aanliggen (aan
tafel); tp. a) meer dan, boven (bij over-
treffing, bij een getal enz.); supra modum,
vires, boven de maat, boven zijne krach-
ten; supra viginti millia, meer dan 20,000;
supra omnia esse, verheven zijn boven al-
les; supra aliquem ire, iemand te boven
gaan, overtreffen; supra rationes positus,
boven verantwoording verheven; b) buiten
of over = nog er bij, b. v. supra belli me-
tum; c) voor (van tijd), paullo supra hanc
memoriam, kort voor onzen tijd; z. ook
Superius.
- Sūprājāto, ēre, 3. daarop werpen.
- Sūprānātans, tis, partic. boven zwemmend.
- Sūprāpōsitus, a, um, partic. boven vermeld
of gedacht.
- Sūprāscando, ndi, nsum, 3. overschryden,
fines.
- Sūprēma, ōrum, n. z. Supremum.
- Sūprēmo, adv. voor 't laatste, eindelijk.
- Sūprēmum, i, n. het uiterste, laatste; pl.
-a, orum, n. 1) het laatste = de dood,
b. v. admotus supremi, etc.; 't sterven; 2)
de uiterste wil van iemand; 3) de laatste
eer dien men iemand aandoet = begrafenis;
Supremum, als adv. 1) ten laatste, ein-
delijk; 2) voor 't laatste.
- Sūprēmus, a, um, adj. 1) de hoogste (in
waardigheid), Juppiter; 2) de laatste, b. v.
nox, annus; manum supremam imponere,
de laatste hand aan iets leggen; nocte su-
prema, op 't einde van den nacht; sole supre-
mo, bij zonnenondergang; dies, hora, de
laatste levendag, het stervensuur; honor
(poët.), de laatste eer; ignes (poët.), de
brandstapel; os (poët.), een stervende
mond; suprema hominum judicia, = testa-
menta; tituli, grafchriften.
- Sūra, ac, f. 1) de kuit; 2) de kleine pijp van
den schenkel, het kuitbeen.
- Surculāceus, a, um, adj. naar hout gelij-
kend, durities.
- Surculāris, e, adj. (van den grond) uitspruit-
dels of struiken voortbrengend.
- Surculārtus, a, um, adj. op takken leidend;
cicada.
- Surcūlo, āre, 1. van (on noodige) takken zus-
veren.
- Surcūlose, adv. als hout, b. v. crescere.
- Surcūlōsus, a, um, adj. vol hout of naar hout
gelijkend.
- Surcūlus, 1, m. (waarsch. van surgo) 1) een
jonge, kleine twijg; een uitspruitel, voor-
al een ent-rijs; 2) een kleine boom, struik;
3) een splinter; surculum calcare, in een
splinter trappen.
- Surdaster, stri, adj. een weinig doof.
- Surditas, ātis, f. doofheid.
- Surdus, a, um, adj. 1) doof (= die niet
hooren kan); surdis auribus esse, doof zijn;
tp. a) (van menschen) doof voor iets =
die iets niet verstaat, b. v. in sermone ali-
quo; b) poët. doof (= die niet hooren wil),
b. v. homo, mens; surdis auribus canere of
surdo narrare fabulam, voor doove oorem
preken; surdus ad, doof voor iets, = die
zich niet laat bewegen door iets; c) (van
zaken) z. v. a. ongevoelig; tellus, (die
zich niet laat bewerken); 2) hegeen niet
gehoord words, lyra; vota, (onverhoord);
nomen, (niet beroemd); tp. a) waarvan
men in 't alg. niets merkt, b. v. color, eene
lichte kleur; surdum spirare (poët.), wel-
nig uitwasemen; b) levenloos (eene zaak);
c) walgelijk, onaangenaam voor het oor
(een woord); 3) waarin men niets of niet
goed hoort, theatrum; loca, = de onderwe-
eld.
- Surgo, surrexi, surrectum, 3. 1) (= subri-
go) in de hoogte rigten; 2) zich verheffen,
opspringen, b. v. eene fontein; it. groeijen
(menschen, zaad, gebouwen, de zee); zich
oprigten, opstaan (van tafel, uit bed, om
te spreken enz.); tp. zich verheffen (de
dag, nacht, wind enz.); ad auras aethe-
rias (poët.), het licht der wereld aanschou-
wen; sententia animo surgit, (komt in de
ziel op); discordia, pugna surgit, (begint);
rumor surgit, (ontstaat).
- Surrepticius of -itius, a, um, adj. 1) (van
surrepo) heimelijk (liefde); 2) (van surri-
pio) gestolen (een kind).
- Surrīpio, rīpiū, reptum, 3. 1) heimelijk en
met list iets wegnemen (boeken); aliquem,
aliquam, iemand rooven, schaken; parma
surrepta, (met list ontnomen); 2) in 't alg.
iets wegnemen; tp. aliquid spatii, zich tijd
tot iets geven; aliquid oculis patris, (ont-
trekken); diem, (doorbrengen).
- Surrōgo, āvi, ātum, 1. in iemand's plaats
verkiezen, sibi collegam.
- Sursum (zelden: Sursus) adv. 1) (waarheen?)
naar boven (gaan, loopen enz.); sursum
deorsum versare, onder elkander mengen;
sursum versus, = sursum; 2) (waar?)
boven, b. v. nares sursum sunt; z. ook
Susque.
- Sus, sūlis, m. en f. (δ; of οὐς) de zeug, het
zwijn; fera, het wilde zwijn; sus Miner-
vam (sc. docer), het zwijn leert Minerva
= het ei wil wijzer zijn dan de hen.
- Susceptio, ōnis, f. het op zich nemen, cau-

sae, laboris, dolorum.

Susceptor, ōris, m. *dit iets (b. v. om te bouwen) op zich neemt.*

Susceptum, i, n. *eene onderneming.*

Suscipio, cēpi, ceptum, 3. 1) *opvangen met de handen enz. (b. v. iemand die valt, bloed, een vonk in bladeren (om vlam te maken) enz.); 2) opvangen = door stutten in de hoogte houden (een tooneel enz.); tp. ondersteunen (iemand's naam, een besluit enz.); aliquem, reum, (verdedigen); 3) iets op zich nemen; tp. iter, bellum, negotium, labores, inimicitias, salutem reipublicae, onus officii; consilium, odium, (nemen, opvatten); cursum, een levensweg inslaan; scelus in se of maleficium, (begaan); prodigia, de afwendig van slechte voortekens op zich nemen; aes alienum, voor de schulden zorgen; personam viri boni, den schijn van een goed man aannemen; severitatem, (aanwenden); poenam dignam suo scelere, (voeten); aliquem inimicum, zich iemand tot vijand maken; invidiam, zich wangunst op den hals halen; morbos, maculam, (krijgen); 4) z. v. a. in de hoogte heffen; tp. liberus, kinderen krijgen (voor de zijnen erkennen en dezelve opvoeden); tp. a) aannemen (zekere gebruiken, leerlingen, iemand tot burger enz.); b) voor waar aannemen (b. v. eene bewering); consolationem, vatbaar zijn voor troost; dolorem, zich aan smart overgeven; c) het woord opvatten, op iets antwoorden.*

Suscito, āvi, ātum, 1. 1) *poēt. in de hoogte richten (als de wind de zeilen, den grond door te ploegen); delubra, (opbouwen); 2) iemand in de hoogte drijven, opjagen; bestiam, (verdriven); ignem, (oprakelen); tp. a) verwekken, aanzetten (iemand tot den oorlog, een gevecht, een geras, geschrei); caedem, eene nederlaag aangrijzen; b) iemand schrik aanjagen, in verwarring brengen, urbes.*

Sūsīnus, a, um, adj. (*suīnos*) van lellen, unguentum.

Suspectio, ōnis, f. z. Suspicio.

Suspecto, āvi, ātum, 1. 1) *naar iets in de hoogte zien, tabulam; 2) tp. iemand verdacht houden; alicui suspectari, bij iemand in verdenking komen.*

1. Suspectus, us, m. *het naar boven zien, het opzien (naar iets); tp. a) hoogte, vasto suspectu turris; b) bewondering, honorum, sui.*

2. Suspectus, a, um, adj. 1) *verdacht (argwaan verwekkend); suspectum habere super aliquā re, van iets verdenken; 2) argwaan voedend.*

Suspensōsus, a, um, adj. *iemand die zich opgehangen heeft.*

Suspendium, i, n. *het ophangen.*

Suspendo, pendi, pensum, 3. *in 't alg. iets ophangen of maken dat iets hangt (b. v. een beeld, iets in den rook; iemand of zich zelve ophangen); Junonem Olympo, poēt., Juno aan den Olympus ophangen; tp. a) onbeslist laten (eene zaak); b) in onzekerheid laten (iemand); c) staken, verpoopen*

(het glissen, de pijn); 2) *in 't alg. iets in de hoogte richten, b. v. tectum turris, (hoog maken); glebas, (losmaken); tellurem sulco tenui, poēt., den grond even omploegen; aedificium, een huis zwevend (d. i. op gewelven) bouwen; pedem summis digitis = op de toppen der toonen loopen; suspensio gradu of pede, op de toonen; vestigium suspensum, (als men niet vast staan kan); 3) stuiten, door er iets onder te schuiven, terram columnis, murum furculis, z. ook*

Suspensus, ōnis, z. Suspensura.

Suspensura, ae, f. *een op een verwelfden boog rustend gebouw.*

Suspensus, a, um, adj. 1) *in de hoogte zwevend of zich bevindend; currus, (op het water zwevend); tp. a) z. v. a. in zijne kracht gestuit = zacht, b. v. aura; b) in verwachting, onzeker, twijfelachtig, animus, plebs etc.; spem suspensam tenere, (in onzekerheid laten); in suspensio relinquere, onbeslist laten; timor, nox, (angstig); suspensā manu laudare, met schroom prijzen; c) rustend op iets; rationes suspensas habere extrinsecus, van zaken buiten zich afhangen; 2) los (de grond).*

Suspiciāx, ācis, adj. 1) *ergdenkend; 2) verdacht.*

1. Suspicio, ōnis, f. tp. 1) *een vermoeden; deorum, dat er goden zijn; suspicione attingere, (vermoeden); 2) verdenking, argwaan; in suspicionem adducere alicui, bij iemand verdacht maken; suspicionem habere, argwaan koesteren, it. verdacht zijn; in suspicionem cadere of vocari, in verdenking komen.*

2. Suspicio, exi, ectum, 3. 1) *iets dat zich in de hoogte bevinde, aanzien; tp. bewonderen; 2) iemand z. v. a. slechts half aanzien, = iemand verdenken, niet vertrouwen.*

Suspiciōse, adv. *argwanend; dicere, door zijne rede argwaan verwekken.*

Suspiciōsus, a, um, adj. 1) *ergdenkend; 2) hetgeen argwaan verwekt.*

Suspīcor, ātus sum, 1. 1) *vermoeden, it. hopen; 2) argwanen; injuriose de, een schandelijk vermoeden koesteren omtrent.*

Suspirāto, ōnis, f. *eene diepe zucht; it. woorden die men met eene zucht uit.*

Suspirātus, us, m. *het diepe zuchten.*

Suspirōse, adv. *hijgend.*

Suspirōsus, a, um, adj. *iemand die moeijelijk adem haalt, hijgt.*

Suspirātus, us, m. *het zuchten.*

Suspirum, i, n. 1) *poēt. het ademhalen; 2) het diepe ademen, zuchten; 3) het hijgen, het moeijelijk, beklemd ademhalen.*

Suspiro, āvi, ātum, 1. *diep zuchten of alleen zuchten; tp. in aliqua, naar iemand zuchten = sterk verlangen; matrem etc., naar de moeder enz. zuchten.*

Susque, adv. (= sursum), tp. *b. v. susque deque habere aliquid, daarin geen been vinden; de Octavio susque deque, van Octavianus voorspel ik mij niets.*

Sustentācūm, i, n. tp. *de steun, victoriae.*

Sustentāto, ōnis, f. *fig. het in de hoogte*

M m u 2

- houden; tp. 1) *verhof, uitstel*; 2) (in de redeneerkunde) *die spreekwijze, als men de zaak niet terstond noemt, maar de toehoorders z. v. a. raden laat.*
- Sustento, āvi, ātum, i. *regt op of in de hoogte houden (iemand die aan het zinken is)*; tp. a) *iemand of iets ondersteunen (zijne vrienden, den Staat, een gevecht enz.)*; imbecillitatem valitudinis, *zijne zwakke gezondheid in acht nemen*; spes sustentat aliquem, (houdt iemand staande); literis sustentari, *zich door de wetenschappen nog in 't leyen houden*; sustentare (sc. se), *zijne gezondheid bewaren*; se, familiam, (onderhouden); sustentari, *zich onderhouden of voeden*; b) *doorstaan, verdragen (kommer, ziekte, aanval enz.)*; aegre sustentatum est, *ter naauwer nood hield men het uit*; c) *ophouden, tegenhouden (eene beweging, een daad)*; it. *iets verplaatsen, b. v. een boom.*
- Sustineo, ūi, tentum, 2. i) *in de hoogte houden, opdat het niet zakke of valle, (b. v. de zuilen een tempel, een boom de vruchten, de lucht de vlugt der vogels)*; se a lapsu, *zich wachten voor vallen*; arma male, (niet regt houden); manu clypeum, hastam, speculum etc., (dragen of hebben); tp. a) *iets ter bezorging op zich nemen (een ambt, eene rol, iemands zaak)*; expectationem, (trachten te voldoen); personam magistrī, (voorstellen); dignitatem civitatis, (verdedigen, beschermen); amicum labantem, (ondersteunen); historiam, *eene geschiedenis bevatten*; b) *iets torschen, dragen, = het uithouden of verdragen, b. v. mala, labores, sumtum, sollicitudines, potentiam, iram alicujus, certamen, hostium vim etc.*; quaestionem, *nomen consulis, een onderzoek doorstaan, berekend zijn voor den naam van Consul*; sustinere als intr. *zich houden in eene vesting*; aliquem non sustinere, *iemand (om zijn smeeken) geen wederstand kunnen bieden*; sustineo facere aliquid, *ik kan het van mij verkrijgen, ik ben in staat enz.*; c) *iemand onderhouden = voeden*; arbor umbram sustinet (poët.), *de boom maakt schaduw*; 2) *iets in zijn vaart ophouden, tegenhouden (een paard, de roeijers, een leger, een aanval)*; se, stil staan, *halt houden*; tp. terug houden (b. v. de goedkeuring, zich aan de goedkeuring onttrekken, van schrijven, eene betaling); se, *zich ergens ophouden*; bellum, rem, (vertragen).
- Sustollō (sustūli, sublātum, z. Tollo, 3. i) *in de hoogte heffen, opnemen (een kleeft)*; optrekken (de zeilen); it. *met geweld in de hoogte heffen, = omverwerpen, omkeeren (een huis)*; 2) *wegnemen (met geweld)*, b. v. filiam alicujus.
- Sūsium, z. Sursum.
- Sūsurrātō, ōnis, f. z. Sūsurrus.
- Sūsurrātor, ōris, m. *die zacht over iets spreekt, slechts mompelt.*
- Sūsurreo, āvi, ātum, i. i) *mompelen, van menschen, (van bijen) gonzen, (van den wind) suizen, (van het water) murmelen*; 2) *iets mompelen, cantica.*
- Sūsurrum, i, n. z. Sūsurrus.
- Sūsurrus, i, m. *het mompelen (van een mensch); gonzen (van bijen), het suizen (van den wind), het murmelen (des waters).*
- Sūtēla, ae, f. *eene list die iemand z. v. a. zamen naait, d. i. uitdenkt.*
- Sūctilis, e, adj. (poët.) *zamengenaaid of gebonden (boot, gordel, krans enz.)*; domus, (van zamengenaaide vellen).
- Sūtor, ōris, m. *een schoenmaker*; tp. *een mensch van het gemeenste soort.*
- Sūtōrius, a, um, adj. *eenen schoenmaker betreffende*; atramentum, *schoenzwaartel*; subst. *een gewezen, oud-schoenmaker.*
- Sūtrinus, a, um, adj. *eenen schoenmaker betreffende*; taberna, *een schoenmakerswinkel*; subst. -a (sc. ars), *het schoenmakers handwerk*; -a (sc. taberna), *een schoenmakerswinkel.*
- Sūtum, i, n. *de naad of in 't alg. eene zamenvoeging (b. v. aan een harnas).*
- Sūtūra, ae, f. *de naad (aan een riem; tp. aan de hersenpan).*
- Sūus, a, um, pron. (iō, iā, iō) *zijn (haar)*; sua manu scripsit, (met zijne (hare) eigene hand); subst. suus, *de zijne (de hare)*; suum, *het zijne (het hare)*; sui, *de zijnen (de hunne)*; suos deos, *hunne eigene goden*; dolori sua verba desunt, *der smart ontbreken woorden*; suum esse, *zijn eigen meester zijn*; it. *bij zijn verstand zijn*; suo populo uti, (dat hem genegen is); suo tempore, *ter regter (op den door de wet bepaalden) tijd (b. v. Consul worden)*; suo tempore mori, *ter regter tijd (d. i. oud genoeg) sterven*; suā morte defungi, *een natuurlijken dood sterven*; stat sua cuique dies, *eens leders sterfsuur is bepaald*; aliquem suum reddere, *zich iemand tot vriend maken*; suum numerum habere, *zijn (d. i. het noodige) getal hebben*; suo Marte pugnare, *op zijne gewone, eigene wijze strijden (dus, b. v. de ruiters te paard).*
- Sūbariticus, a, um, adj. (poët.) *wollustig, weelderig (eig. Sybaritisch, d. i. zoo als men te Sybaris leefde).*
- Sūcāmīnus, i, f. (συνάμινος) *de moerbezieboom.*
- Sūcites, ae, m. (συνίτης sc. ὄνος) *de vijgenwijn.*
- Sūcōmōrus, i, f. (συνκόμορος) *een wilde vijgenboom*; it. *het uit denzelven druppelend vocht.*
- Sūcōphanta, ae, m. (συνκοφάντης) *een bedrieger (die door bedrog voordeel zoekt).*
- Sūcōphantia, ae, f. (συνκοφάντια) *een streek, list, bedrog.*
- Sūcōphantīose, adv. *op eene bedriegelijke, listige wijze.*
- Sūcōphantor, āri, i. (συνκοφάντιος) *listen smeden, bedrog uitroefenen.*
- Syllāba, ae, f. (συλλαβή) *eene syllabe of lettergreep*; tp. syllabae vatis (poët.), *de verzen eens dichters.*
- Syllābātum, adv. *lettergreep voor lettergreep.*
- Syllōgismus, i, m. (συλλογισμός) *eene volledige gevolgtrekking, eene sluitrede, een syllogismus.*
- Syllōgisticus, a, um, adj. *eene gevolgtrekking betreffende.*

Symbōla, ae, f. (σμβολή) de byeenbrengst van geld tot een gemeenschappelyken maaltijd; de symbolis esse, op gemeenschappelyke kosten maaltijd houden.

Symbōlum, i, n. en -us, i, m. (σμβολον) een teeken (van een zegel, ring; it. de ring zelf); symbolos proponere, teekens (b. v. steenen) nederleggen (opdat anderen daaraan iets zouden merken).

Symmētria, ae, f. (συμμετρία) de evenredigheid.

Sympāthia, ae, f. (συμπάθεια) natuurlijke neiging of overeenstemming van twee of meer dingen, sympathie.

Symphōnia, ae, f. (συμφωνία) eene symphonie = eene door verscheidene speeltuigen of menschen uitgeygerde muziek; it. een gastmaal, waarbij zang en muziek plaats heeft.

Symphōniacus, a, um, adj. (συμφωνιακός) eene symphonie betreffende, b. v. pueri of servi, (slaven die eene symphonie kunnen uitvoeren).

Symplēgma, ātis, n. (σμπληγμα) eene groep van figuren.

Synecdōche, es, f. (συνεδοχή) (in de rede-neerkunde) 1) het weglaten van een woord, dat men van zelf er bij voegt (b. v. coepit); 2) als het geheel voor een gedeelte,

of omgekeerd staat.

Syngrapha, ae, f. (συγγραφή) eene obligatie, schriftelyke schuldbekentenis; facere syngraphas cum etc., zich eene obligatie door iemand laten geven.

Syngraphus, i, m. (συγγραφος) 1) eene schriftelyke verzekering, handschrift; 2) een reispas.

Synōdus, ontis; m. (συνόδου) brāssem (een visch met vooruitstekende tanden).

Syntecticus, a, um, adj. (συντεκτικός) = qui syntexi laborat.

Syntexis, is, f. (σύντηξις) het zamensmelten der krachten = uittering.

Synthēstna, ae, f. een ligt kleed (voor in huis).

Synthēsis, is, f. (σύνθεσις) eig. eene zamenvoeging van verscheidene zaken naar de mode: 1) = een stel tafelgereedschap, tafelservies; 2) voorraad van kleederen, garderobe; 3) een enkel ligt huiskleed.

Syrus, a, um, adj. (σύρος) Syrisch, uit Syrië; ros (poët.), nardus-balsem; dea, = Cybele.

Syrma, ātis, n. (σύρμα, van σύρω, sleepen) een sleepkleed, zonneeltabberd.

Syrtis, is of Idis en Idos, f. (σύρτις) eene zandbank (vooral de beide Syrtien van Afrika); poët. eene zandige, woeste streek.

T.

Tābanus, i, m. = Asilus.

Tābella, ae, f. dem. 1) in 't alg. een bordje, tafeltje (om daarop te spelen, te rekenen, te schrijven) v. d. = het schrijven, een geschrift, briefje enz.; ex tabellā pronuntiare sententiam, (van het papier, zoodat men het opleest); tabellae dotis, een huwelijkskontraakt; falsae tabellae, een valsch testament; publicae, openbare papieren (in de archiven); tabellae questionis, lijst (protokol) van lijfstraffelyke vonnissen; tabella votiva, een gelofte-bordje (dat men uit dankbaarheid in de tempels ophing); aliquem tabellā consulens declarare, (door zijn votum, zijne stem); tabellam dimittere de etc., een (regterlijk) vonnis over iemand vellen; damnatoria, (waardoor men iemand veroordeelde); 2) eene schilderij; 3) een (houten) waayer; 4) eene ylerkante bakpan.

Tābellārus, a, um, adj. 1) de stemtafeltjes betreffende; lex, eene wet, dat bij het stemmen tafeltjes moesten gebruikt worden; 2) navis, een postschip, adviesjacht (dat de aankomst der vloot meldde); 3) subst. i, m. een briefbode, brievenpost.

Tābēo, ūi, z. S. 2. (verw. met τῆω, dor. τῆω) vooreerst = nat zijn, v. d. druipen van iets, b. v. van water; genae tabentes, (nat van tranen); verv. smelten (door warmte enz.); tp. wegteren.

Tāberna, ae, f. eene hut, winkel, kraam (voor verkleeden, kooplieden, wisselaars, herbergiers, aanschouwers bij spelen); libraria, een boekwinkel; tonsoris, scheerwin-

kel; in taberna devertere, in eene herberg zijn intruk nemen.

Tābernācūlum, i, n. eene tont (op reis, in den oorlog); capere, de plaats voor tenten (plegtig) uitkiezen (om in dezelve op de voortteekens acht te geven).

Tābernārus, i, m. eig. een gemeen herbergier, tapper; tp. in 't alg. een gemeen mensch.

Tābernūla, ae, f. dem. eene kraam, winkel.

Tābes, is, f. 1) eig. het smelten: v. d. de nattigheid (van smeltende sneeuw); it. het verrotten van een lijk; tp. a) het wegteren van een ligchaam (door ziekte, leed); oculorum, blindheid; tabes soll, (waarop niets groeit); b) de pest, een groot ongeluk (b. v. van aangroeiende schulden, der verleiding enz.); miserrimā tabe confici, door jammerlijk hartzeer (uit wangunst) verteerd worden; 2) schadelijk (bedorven) vocht; tabes venēni, vergiftigd vocht, vergif; mortifera tabes, doodelyk vocht (aan pijlen).

Tābesco, z. P. en S. 3. langzamerhand verkwijnen, wegteren (door hitte, ouderdom, verdriet, liefde); in aliqua calamitate, (daarheen kwijnen).

Tābidūlus, a, um, adj. dem. = tabidus.

Tābidus, a, um, adj. 1) smeltend (sneeuw); tp. verkwijnen, mens; 2) wat iemand langzamerhand verteert, lues, venēnum, vctustas.

Tābificus, a, um, adj. poët. hetgeen doet smelten, b. v. radii solis; tp. a) ontbinding, (den dood) veroorzakend, venēnum,

M m m 3

aer, sanies, (verpestend); b) z. v. a. verterend; perturbatio mentis, = aegritudo, metus.

Tabitudo, ynīs, f. z. Tabes.

Tablinum, i, n. het archief (de plaats, waar de tabulae, de staatspapieren, bewaard werden).

Tabula, ae, f. (van *τῶν, τῶν* = uitrekken) in 't alg. een breed en dun stuk hout, een plank, een bord (van een schip, om op te spelen; te rekenen of te schrijven); ludere tabulā, dammen; cerata, een gewast bord (waarop de ouden schreven); in eene engere beteekenis: a) gew. in plur. in 't alg. iets dat geschreven is (b. v. een testament); tabulas aperire, een testament openen; tabulae acceptorum et expensorum, boek van ontvangst en uitgaaf; tabulas conficere, zijne rekeningen boeken; tabulae novae, verandering der schuldböeken (ter gunste der armen) = kwijtschelding of vermindering der schulden; tabulae publicae of alleen tabulae, staatsstukken; tabularum cura, het archief; tabulam figere, eene aankondiging (eene verkoop) openlijk laten aanslaan; tabulae nuptiales of alleen tabulae, huwelijkskontraat; b) eene aardrijkskundige tabel, een landkaart; c) de tafel, waarop eene verkoop wordt gehouden; ad tabulam adesse, bij de veiling tegenwoordig zijn; d) de tafel der wisselaars, de wisselaarsbank.

Tabularis, is, n. een stuk blik (om mede te pynigen).

Tabularis, e, adj. eene dunne plank betreffende; temperatura aeris, (die volmaakt goed is, om blik daaruit te slaan).

Tabularium, i, n. het archief.

Tabulatio, ōnis, f. het plankwerk of beschoot (aan een belegeringstoren).

Tabulatum, i, n. 1) eene bevolering van planken (voor hool enz.); 2) de verdieping of zoldering van een toren; tp. eene laag, b. v. van druiven; it. de trapswijze geleide takken van olmbomen enz. (voor de wijnstokken); 3) eene verdieping van eene stellaadje.

Tabulatus, a, um, adj. gevloerd (een kamer).

Tabulinum, i, n. z. Tablinum.

Tabum, i, n. (welligt ook Tabus, i, m.) verrotend vocht, bloedige etter; it. vergif; tp. eene aanstekende ziekte, de pest.

Tacēo, cti, ctum, 2. (verw. met *αὐσῶν, stil*) 1) stil zijn, d. i. geen geluid geven, b. v. aqua tacens, (dat niet ruischt, dus b. v. bevrozen is); plectra tacent, poët., (zwijgen); verv. vooral zwijgen van dieren en menschen; it. zwijgen = zonder gedruisch zijn, in rust zijn, b. v. het veld, de nacht enz.; tp. indoles romana tacens, (vertoont zich niet); 2) iets verzwijgen; z. ook Tacitus.

Tacta, ae, f. de godin der stilzwijgendheid.

Tactē, adv. 1) zwijgend (ook b. v. van eene rivier, daarheen stroomen); 2) in de stilte, = heimelijk, b. v. aliquem occidere.

Tactio, adv. in stilte = heimelijk, b. v. fugam moliri.

Tactum, i, n. 1) een geheim; 2) stilzwij-

gendheid; 3) stilte; z. ook Tacitus.

Tacturnitas, ātis, f. 1) het zwijgen (dan wanneer het niet voegde); 2) de stilzwijgendheid.

Tacturnus, a, um, adj. 1) stil, die weinig spreekt; it. stil (waar men geen leven hoort), b. v. ripa, ostium, locus; silentia (poët.), een lang of diep stilzwijgen; 2) poët. van wien men niet spreekt = onberoemd.

Tactus, a, um, adj. 1) wat verzwegen of waarvan niets gemeld wordt; aliquid tacitum tenere, iets stilhouden, verzwijgen; tacitum relinquere, met stilzwijgen voorbij gaan; non feres tacitum, gij zult het van mij niet verkrijgen dat ik zwijg, = ik zal daarop niet zwijgen; tactus sensus, tactae exceptiones, die men van zelf begrijpt; tp. geheim, b. v. iudicium, vulnūs, 2) waarb' gezweven wordt = stilzwijgend, b. v. goedkeuring, verwachting; 3) waar gezweven wordt = stil (b. v. nacht, huts, onderwereld); per tacitum mundi trahit, poët. door onderaardsche streken stroomen; 4) die niet spreekt, zwijgend, stilzwijgend, b. v. mulier; hoc tacitus praeterire non possum, dit kan ik niet met stilzwijgen voorbij laten gaan; os tacitum praebere alicui, iemand niets antwoorden.

Tactio, ōnis, f. aanraking; quid tibi hanc digito tactio est, waarom raakt gij haar met den vinger aan?

Tactus, us, m. 1) het aanraken; res sub tactum cadit, (is tastbaar); tp. werking, invloed, lunac, solis; abstinerere tactu, niet aanraken; 2) die eigenschap, dat iets kan aangeraakt worden; 3) het gevoel (als zintuig).

Taeda, ae, f. (dat of *δῆς*) 1) eene fakkelt, eene pijnboomtours of alleen pijnboomhout; taeda jugalis of alleeg taeda, poët., de huwelijksfakkelt; tp. a) de ocht, b. v. taedae pertaesus; dignari aliquam taedā, eene vrouw trouwen; b) minnari; 2) de pijnboom; tp. eene plank (b. v. van een schip).

Taedet, taesum est, 2. het verdriet, b. v. me alicujus rei, ik heb verdriet in iets; it. het vervaelt mij.

Taedifer, fēra, fērum, adj. poët. fakkelt of toortsdragend; dea, = Ceres.

Taedium, i, n. 1) verdriet, vervelling, overlaed; capit me taedium of capio taedium alicujus rei, ik heb verdriet in iets; vinum in taedium venit alicui, de wijn staat iemand tegen; 2) iets dat ons tegenstaat (een dier, reuk).

Taenarius, a, um, adj. (τανάριος) eig. Taenarisch, den berg Taenarus betreffende, en poët. = Lacedaemonisch; b. v. deus, = Neptunus (die op den Taenarus een tempel had); marita, = Helena.

Taenarus, i, m. (τανάρος) de berg Taenarus, en poët. = de onderwereld (dewijl op dien berg een hol was, dat, volgens de fabelkunde, derwaarts geleide).

Taenia, ae, f. (τανία, waars. van *ταίνω*, uitrekken) in 't alg. iets dat zich ver uitstrekt, b. v. taeniace candidantis, fructi, rjēn

van uitstekende spitsen van rotsen in zee, rijken; in eene engere beteekenis: a) een band (voor het haar); b) een bedorven streep in papieren; c) de lintworm.

Taeniola, ae, f. dem. eene kleine streep van iets.

Tägax, äcis, adj. diefsachtig.

Tägo (oud), = Tango.

Tälaria, um, n. 1) de enkel of de deelen rondom den enkel; 2) een kleed dat tot op den enkel hangt; 3) de vleugelschoenen van Mercurus, van Perseus enz.; talaria induamus (of videmus), (tp.), wij willen het op een loopen zetten (vlugten).

Tälaris, e, adj. 1) den enkel betreffende, vestis; 2) de dobbelsteenen betreffende; ludus, het dubbelspel.

Tälarius, a, um, adj. de dobbelsteenen betreffende; ludus; het dubbelspel; lex, eene wet op het dubbelspel.

Tälasso, önis of Tälassus of Tälassus, i, m. waarsch. de brulofstgods; servire Talassio (poët.), trouwen; Talassionem verbis dicere non Talassionis, poët., eene brulof met geene aan dezelve passende woorden beschrijven.

Täläa, ae, f. 1) een rijs, een ent-rijs; 2) een korte paal of blok (om in den grond te slaan); 3) kleine balken om de voegen der muren vast te houden; 4) pleae ferreae, vlerkante stukjes ijzer (waaryan de Britanniërs zich in plaats van geld bedienden).

Tälentum, i, n. (τάλαντον) 1) een talent (bij de Grieken) als gewigt (het attische woog 60 minen); 2) een talent (als som gelds bij de Grieken; het Attische was = 2400 guldens).

Tälöla, ae, dem. eene kleine ent-rijs.

Tälto, önis, m. vergelding (van iets kwaads); sine talione, zonder dat men het iemand vergelden kan = ongestraft.

Tälis, e, adj. (τάλις) zulk, zoodanig; tale quid, iets dergelyks; talis = qualis, zoodanig — als; tali modo, op deze wijze, aldus.

Tälter, adv. op zulk eene wijze.

Tältrum, i, n. een knip met de vingers.

Tälpa, ae, f. (en m.) (van θάλασσα, fodio) de mol.

Tälus, i, m. 1) de hiel, de koot; tp. fabula recto stat talo, het stuk bevalt: recto talo vivere, goed handelen; 2) een dobbelsteen (met 4 beteekende zijden); talis ludere, met dobbelsteenen spelen.

Täm, adv. zoo, b. v. tam barbarus, tam imperitus; quam magis — tam magis, hoe meer — des te meer; haec tam esse, quam audio, dat dit zoo is als ik hoor.

Tämärice, ex, f. z. Tamarix.

Tämärix, icis, f. een tamarinde-struik.

Tämdu, adv. zoo lang, b. v. abfuisse; tamdiu — quoad, dum, quam, donec, zoo lang — tot dat.

Tämnen, conj. 1) doch; si tamen, zoo namelijk, zoo anderzins; 2) evenwel eindelijk (b. v. iets vinden).

Tämneti, conj. niettegenstaande dat, in weerwil dat.

Tämetsi, conj. 1) niettegenstaande dat; 2) (als men in eene rede zijne eigene woorden z. v. a. verbeterd) overigens.

Tämnen, adv. 1) eindelijk; 2) (bij vragen) toch; hoc quale tandem est? wat is dit toch?

Tängo, tängi, tactum, 3. (verw. met het oude τάχος, hetwelk verw. is met τήχων) 1) aanraken (met de hand, den voet, de tong enz.); corpus aquä, (besprengen); terram aliquam, vada, limina, (betreden); terminum (mundi) armis, het einde der wereld met de wapens bereiken; Rhenum tangere, aan den Rijn liggen; supercilium fuligine, poët. de wenkbraauwen zwart maken; ovis sulphure tacta, (berookt); tanger chordas, de snaren roeren; saporem allicujus rei (poët.), proeven hoe iets smaakt; calicem, (uitdrinken); tp. a) zich aanroeren (= daaryan spreken); b) zich tot iets, tot iemand wenden; carmina (poët.), zich aan 't dichten zetten; aliquem tangere (poët.), iemand aantasten, het op zijn leven toeleggen; 2) iets aandroeren (daaryan of hetzelfde nemen); de praeda, agrum aliquem; 3) treffen (door een houw, steek, worp); locum fundä; aliquem flagello, iemand gezellen; fulmine tactus, door den bliksem getroffen; z. ook acus; tp. a) iemand met woorden steken, steken onder wat ter geven; b) indruk op iemands gemoed maken (b. v. iemands dreigingen, hebzucht enz.); cura urbis tangit me, (roert mij, gaat mij ter harte); tactus cupidine, religione, doordrongen van enz.; c) bedriegen, bedotten; b. v. aliquem tringita minis.

Tänquam of Tamquam, adv. even als, b. v. tanquam serpens; tanquam bona valitudo juncior est, even als of eene goede gezondheid aangener is; tanquam si of alleen tanquam, even als of, b. v. tanquam Asia clausa sit.

Tanti, z. Tantus.

Tantidem, z. Tantundem.

Tantillus, a, um, adj. dem. = Tantulus.

Tantisper, adv. een weinig tijds, zoo lang; tantisper impediör, ik vergeet zoolang mijme droefheid; tantisper hoc ipsum magni aestimo, middelertwyl enz.

Tanto, z. Tantus.

Tantöpere, adv. zoo zeer, b. v. efflagitare; jubere.

Tantölus, a, um, adj. dem. zoo gering, b. v. causa; tantulae staturae homines, zoo kleine menschen; tantulo ventre, voor een zoo geringen prijs verkocht worden; tantulum morae, slechts zoo weinig tijds.

Tantum, (is eig. een subst. en = iets zoo groot) adv. 1) zoo zeer, in zulk een graad, b. v. quantum bello optimus, tantum pace pessimus; rex tantum motus est ut etc., (zoo zeer dat hij enz.), tantum dulcis, dissimilis (poët. voor tam), zoo zoet enz.; 2) slechts; b. v. nomine notus; tantum non, bijna, b. v. captum esse, circumveniri; tantum quod, slechts dat enz., b. v. tantum quod hominem non nominat, d. i. bijna had hij hem ook neg genoemd; it. haauwe-

- lijks*, b. v. was dit of dat geschied; tantum quod oriente, naauwelijks ging de zon op; z. ook Tantus.
- Tantummodo**, adv. slechts; tantummodo ne, dat maar niet, zoo slechts niet.
- Tantundem**, n. (van Tantusdem, hetgeen niet voorkomt) even zoo veel, b. v. argenti; viae, even zoo ver, even yer; tantundem in latitudinem patere, even zoo breed zijn; tantundem prodesse, even zoo veel nut doen.
- Tantus**, a, um, adj. 1) zoo groot (= zoo veel beduidend) b. v. urbs, homo; tantum hostium, een zoo groot getal vijanden; it. zoo veel, b. v. tanta vestis, zoo vele kleedingstukken; tanta mira, zoo veel wonderlijke zaken; tantum abest ut etc. — ut etc., het is er zoo ver van daan, dat b. v. dit geschiedt, dat veel eerder iets anders geschiedt, = in plaats van dit gebeurt er iets anders; tanti esse, (sc. pretii), zoo veel waard zijn; est mihi tanti, het is mij zoo veel of der moeite wel waardig; tanto, zoo veel, b. v. ceteros antecedere; tanto longius, des te verder; tanto vi majore, met des te grootere inspanning; tanto mellor! (als uitroep) gij zijt een kerel! bravo! tanto nequior! dat is slecht van u; tanto ante, post, zoo lang te voren, daarna; bis tanto, twee maal zoo veel of zoo zeer; in tantum, zoo ver of zoo zeer, b. v. fervere, refrigerare, aliquem spe tollere; 2) slechts zoo veel = zoo weinig, b. v. tantum praesidii, navium; z. ook Tantum.
- Tantusdem**, z. Tantundem.
- Tapēs**, ētis, m. Tapēte, is, n. of Tapētum, i, n. (ὁ τῶπος) een tapet (op de tafel, de vloer, voor muren = behangsel).
- Tarandus**, i, m. (waarschijn.) het rendier.
- Tarānis**, is, m. (zoo noemden de Galliers Jupiter).
- Tarde**, adv. 1) langzaam, navigare, procedere, iudicare; 2) laat; b. v. triennio tardius quam debuerat.
- Tardesco**, z. P. en S. 3. (van de tong) langzaam of zwaar worden.
- Tardigrādus**, a, um, adj. poët. langzaam voortgaande.
- Tardiloquus**, a, um, adj. langzaam sprekend.
- Tarditas**, ātis, f. langzaamheid (der voeten, van een schip); tp. van eene zaak, (traagheid) van verstand; aurium, hardhoorigheid.
- Tarditudo**, inis, f. z. Tarditas.
- Tardusculus**, a, um, adj. dem. een weinig langzaam (een mensch).
- Tardo**, āvi, ātum, i. 1) talmen; 2) iets vertragen, ophouden (een reis, aanval); animus tardari, in zijne woede tegengehouden worden.
- Tardus**, a, um, adj. (verw. met βαρδός, Bardós, z. ook bardus) 1) langzaam (in zich te bewegen, in 't denken, handelen); tardus fugae (poët.), traag om te vlugten; tardae noctes, (poët.), laat komende (dus korte) nachten (in den zomer); menses (poët.), langzame (z. v. a. langer durende) maanden (in den zomer); sapor (poët.),
- blijvende nasmaak; 2) (poët.) langzaam; traag makend, podagra, senectus.
- Tarmes**, itis, m. de hourworm.
- Tarpēus**, a, um, adj. Tarpēisch of Capitolyisch; mons, saxum of rupes, (van welke de misdadigers afgeworpen werden); pater (poët.), de Capitolijnsche Jupiter.
- Tartāreus**, a, um, adj. poët. de onderwereld betreffende; rex, = Pluto; custos, = Cerberus; antrum, de onderwereld; tp. vox, eene afschuwelijke stem; specus, eene donkere holte (des buiks).
- Tartārus** en -os, i, m. pl. -a, n. (τάρταρος) de Tartarus, de onderwereld; pater Tartarus, = Pluto.
- Tat**, z. Tātae.
- Tāta**, ae, m. (in de kindertaal) elg. vader; poët. vader = onderhouder.
- Tātae**, interj. haha!
- Taura**, ae, f. eene (onvruchtbare) koe.
- Taurēus**, a, um, adj. (poët.), runderen of (poët.), een schild van runderleer; it. het vel van een handpauk.
- Taurifer**, fēra, fērum, adj. (poët.), stieren dragend; = waar vele stieren weiden.
- Tauriformis**, e, adj. (poët.), stiervormig.
- Taurinus**, a, um, adj. (poët.), runderen of stieren betreffende, b. v. cornu; tergum, runderleer.
- Taurus**, i, m. (ταῦρος, Hebr. schor, Chald. tor) 1) een stier of in 't alg. een os (ook de stier als hemelteeken); 2) de wortel van een boom.
- Tax**, (om de klank van slagen na te bootzen) klets!
- Taxāta**, ōnis, f. het schatten, taxeren; it. de waarde, prijs.
- Taxūcus**, a, um, adj. den taxisboom betreffende.
- Taxillus**, z. Talus.
- Taxo**, āvi, ātum, i. (van 't oude tago) tp. 1) iemand ten stekelachtige redeneringen aanvallen, iemand steken geven; 2) iets schatten, taxeren; tp. timorem suum, aliquid malum.
- Taxus**, i, f. 1) de taxisboom of ijfel; cynēae, Korsikaansche taxisboomen (schadelijk voor de bijen); 2) vergif van den taxisboom.
- Te**, pron. (οἱ, Dor. τῆ) u; tecum, met u; hoe tecum oro (voor te).
- Tēchna**, ae, f. (τέχνη) eene kunstgreep = eene listige streek, kunstenaarj.
- Technicus**, a, um, adj. (τεχνικός) volgens de regels der kunst of wetenschap te werk gaande.
- Tecte**, adv. tp. 1) bedekt (zoodat men het niet merkt); 2) bedekt = voorzigtig.
- Tector**, ōris, m. een gipser, witter.
- Tectorōlum**, i, n. dem. muurbestrijksel, gips-, kalk.
- Tectorium**, i, n. 1) bedekking, bestrijking (b. v. van een muur, een zuil met gips of kalk); (poët.), blanketsel; tp. pictae tectoria linguae, gladdede, vlesjende woorden; 2) de stof (kalk enz.) waarmede men de muren bestrijkt, bekleedt.
- Tectorius**, a, um, adj. dienstig tot het bekleeden der muren; opus, pleisterwerk; pe-

- niculus of Penicillus, (waarmede men de muren pleistert).
- Tectum**, i, n. alles wat dekt: 1) het dak; 2) de zoldering, het plafond; 3) een gebouw, het gansche huis, poët. in 't alg. overdekte verblijfplaats, b. v. Sibyllae, het hol der Sibylla; in tectis sollidus claudere (poët.), in wel verzekerde bewaring brengen.
- Tectus**, a, um, adj. gedekt, niet open; naves, (met een verdek); tp. a) (van woorden) verbloemd, bedekt; b) geheim, b. v. amor, cupiditas; c) terughoudend; tectus in dicendo, ad alios, voorzigtig in enz., jegens enz.
- Tectum**, met u.
- Ted**, voor Te.
- Teda**, z. Taeda.
- Tegillum**, i, n. dem. een klein bedeksel.
- Tegmen**, inis, n. een dek, bedeksel; z. Tegmen etc.
- Tegumentum**, i, n. z. Tegumentum.
- Tegmen**, inis, n. (gew. poët.) elk bedeksel, b. v. capitum, = helmen; capillis, = hoed; pectoris, = harnas; surae, = kousen; tegmen fagi, de schaduw der beuk; hordel, de hullen van het graan.
- Tegumentum**, i, n. omhulsel, bedeksel (van het hoofd enz.), het overtrek (van een schild); z. Tegmen en Tegumentum.
- Tego**, texti, tectum, 3. (enig) dekken, bedekken (een huis met tegels, de oogen, iemand met iets, het hoofd); ossa tegit tumulus, een grafheuvel dekt zijne beenderen; corio tectus, met een huid bekleed (een dier); tp. a) dekken = beschermen, b. v. patriam, libertatem armis; ab etc. beschermen tegen enz.; latere tecto abscedere, (ongeschonden, heelsheids); aliquem tegere, (poët.), iemand begeleiden; vergezellen.
- b) dekken, bedekken = verbergen; se l. tibulis, zich in schuilhoeken verbergen; supplicia (poët.), de mishandelingen die men ondergaan heeft trachten te verbergen; z. ook Tectus.
- Tegula**, ae, f. een daktegel, dakpan; pl. een dak van tegels, een dak.
- Tegulum**, i, n. een dek, dak.
- Tegumen**, inis, n. dek, bekleedsel (des lichaams).
- Tegumentum**, i, n. een bedeksel, bekleedsel, (des lichaams, van een paard enz.); tp. bescherming tegen iets.
- Tela**, ae, f. 1) het weven; 2) het weefsel; tp. iets dat men ondernomen heeft; 3) de schering van 't weefsel; 4) de weyersboom.
- Tellis**, ūris, f. 1) de aarde (in tegenoverstelling van de zee enz.); it. het aardrijk (in zoo ver het bebouwd wordt en zekere hoedanigheden heeft); 2) (poët.), een land, eene streek; 3) de aarde (als godin.)
- Telum**, i, m. (verw. met telas; = in de verte geworpen) 1) elg. een schietgeweer, een schicht; tela mittere, pijlen afschieten; tela Jovis, Jupiters bliksemlichten; tela diei (poët.), = de zonnestraten; tp. een pijl, b. v. de pijlen des noodlots; tela linguae (poët.), scherpe taal; 2) een zwaard, een dolk (ook een bijl. en poët. de Caestus);
- cum telo esse, gewapend zijn (met een dolk); tp. een wapen, beschermingsmiddel tegen iets.
- Temerarius**, a, um, adj. zonder een bepaald plan handelend = onbedachtzaam, onbezonnen (mensch, hartstogt, aanklagt); querela, (zonder grond); temeraria fulmina (poët.), (zonder een bepaald plan geslingerd); haud temerarium est, het is geen bloot toeval.
- Temere**, adv. 1) zonder overleg, zonder plan, b. v. dicere, facere, scribere; temere errare, zonder plan, op goed geluk rond dwalen; argentum temere positum, (zonder orde hier en daar); temere jacere, zorgeloos, op zijn gemak, daar nederliggen; 2) zonder grond, b. v. aliquid credere; non temere est quod, het is niet zonder grond dat enz.; 3) ligt, b. v. iram ponere; non temere, niet ligt (b. v. verlep een dag).
- Temeritas**, atis, f. 1) onbezonnenheid; 2) het toevallig onder elkander gemengd liggen = wanorde.
- Temero**, ūvi, ūtum, i. (poët.), ontzieren, ontheiligen (eene plaats, den echt enz.); fluvios venenis, (vergiftigen).
- Temetum**, i, n. (oud) = wijn.
- Temno**, z. P. en S. 3. (schijnt slechts een andere vorm voor damno) gew. poët. verachten; haud temnenda manus, eene geenszins verachtelijke manschap.
- Temo**, ūnis, m. 1) in 't alg. een paal; 2) de diessel (ook aan een ploeg = ploegstaart); poët. de wagen aan den hemel.
- Tempe**, pl. n. (Τίμπε) het dal Tempe in Thessalië; poët. een Tempe = eene liefelijke, behoorlijke streek, b. v. Heliconia.
- Tempferamentum**, i, n. behoorlijke menging of hoedanigheid eener zaak (b. v. der aarde, dat zij niet te heet, noch te koud is, der luchtstreek); tp. verzachtingsmiddel, de middenweg in iets; tanto temperamento egit inter plebem senatumque, zoo gematigd handelde hij tusschen enz.
- Tempferans**, tis, adj. matig (in begeerten); gaudii, die zijne vreugde weet te matigen; famae, die zijnen goeden naam ontziet.
- Tempferanter**, adv. met matigheid, matig; vulgus temperanter habere, (binnen de behoorlijke perken houden).
- Tempferantia**, ae, f. de matiging zijner begeerten in eten of drinken = matigheid; temperantia inter ambitionem et saevitiam, de verstandige middelweg tusschen te grootte zucht om het anderen naar den zin te maken en strengheid.
- Tempferate**, adv. = Temperanter.
- Tempferatio**, ūnis, f. de behoorlijke menging; aeris, van 't metaal; tp. a) de behoorlijke gesteldheid, corporis; caeli, eene gematigde hemelstreek; mensium, behoorlijke regeling der maanden; juris, de behoorlijke matiging van het recht; b) besturing, regering, b. v. reipublicae; it. de bestuurder of regeerder zelf, b. v. sol mundi temperatio.
- Tempferator**, ūris, m. iemand die of iets dat aan eene zaak de behoorlijke menging geeft; temperator armorum, poët., (eene rivier) waartin de zwaarden behoorlijk hard ge-

- maakt worden; very. in 't alg. die less
behoorlijk inrigt; regelt (in eene rede);
voluptatis, die matig gebruik maakt van ge-
noegens.
- Temperatura, ae, f. de behoorlijke menging
eener stof; tp. corporis, de gesteldheid des
lichaams.
- Temperatus, a, um, adj. = Temperans, Mo-
deratus; locus, annus, regio caeli, (gema-
tig).
- Temperi, adv. tijdig, vroegtijdig; coena
temperius fiat, (moet vroeger beginnen).
- Tempéries, ei, f. de behoorlijke vermenging
van verscheidene dingen, b. v. aeris; it. be-
hoorlijke gesteldheid; aquarum, (niet te
koud en niet te warm); anni, de tijd tegen
den winter (waarin men zaayen kan); cae-
li, of allean temperies, eene gematigde he-
melstreek.
- Tempéro, avi, itum, i. 1) paal en perk zet-
ten, matigen, b. v. lactitiae, lacrymis, itae,
victoriae; aetati; (in room houden); sibi, of
allean temperare, zich matigen, b. v. ab
injuria, in amore, in mulcta; aegre tempera-
tum est quin, ter naauwer nood bedwong
men zich, om niet enz.; 2) een persoon of
eene zaak verschoonen, b. v. sociis, hostibus,
templis; 3) behoorlijk vermengen (kruiden,
bijn, zelf); poculum of venenum, (tot
drinken gereed maken); it. behoorlijk ge-
reed maken (b. v. het ijzer, veld); tp. a)
behoorlijk inrigten (den Staat door wet-
zen); Victoriam, (dezelve matigen); sol an-
num temperat, (verdeelt behoorlijk het
jaar); solem temperare, de hitte der zon
verminderen; mare, (doen bedaren); b)
besturen, regeren, ratem, ora frenis; Ju-
piter res hominum temperat, Jupiter bestuurt
der menschen lotgevallen.
- Tempestat, atis, f. 1) weder, weersgesteldheid;
clara, serena; idonea, secunda, gunstig wed-
der (om af te varen); in eene beperktere
beteekenis: a) gunstig weer (voor de scheep-
vaart); b) tempestatem praetermittere nolue-
rant; c) ongunstig weder, storm, onweer
(vooral ook storm op zee); tp. a) storm,
onweer = geyaar, onheil; b) een zwerm
(grootte menigte) van iets, b. v. telorum
(poët.), van pijlen; querelaram, eene reeks
van klagen; 2) tijd (gew. in zoo ver als
dezelve door iets kenbaar is); e) of illa
tempestate, toen ter tijd; in paucis tempe-
statibus, in korten tijd; multis ante tempe-
statibus, langen tijd te voren.
- Tempestive, adv. ter regter tijd (iets doen
enz.); tempestivus commissari, (betame-
lijker, voegzamer).
- Tempestivitas, atis, f. 1) de regte tijd om
iets te doen, b. v. condendi frumenta; 2)
goede gesteldheid, stomáchi, aetatis.
- Tempestivus, a, um, adj. 1) hetgeen over-
eenkomstig de tegenwoordige omstandighe-
den is (b. v. rede, wind enz.); tempesti-
vum est, het is het regte tijdstip; multa
mihi tempestiva fuere, ik had vele gunsti-
ge oogenblikken; 2) hetgeen vroeg ge-
schiedt, b. v. convivia, (die vroeg begin-
nen); tempestivum surgere, tijdig of vroeg
- opstaan; 3) rijp, volwassen (vruchten, een
melsje).
- Templum, i, n. (van *temo* = afsnijden):
1) in 't alg. elke groote of kleine ruimte,
b. v. cuell templa, deigewesten des hemels;
templa Parvasia, de Parnaïssische hoogten;
tp. ex templo, (hetzelfde als illico), op
staande voet, = terstond; 2) de waarne-
mingplaats der Augurs; templa capere,
(afkleezen); 3) een heilige, gewijde om-
trek, v. d. = tempel, b. v. Herculis; it.
eene vrijplaats; it. eene aan een dooden ge-
wijde kapel; it. het raadhuis; it. het
spreekgestoelte; tp. (poët.), het inwendig-
ge, b. v. mentis; 4) (als demin. van tem-
pus, de slaap van 't hoofd) de horizontaal
liggende dwarsbalken op de sparren van een
dak.
- Temporális, e, adj. tijdelijk (eindig) =
 slechts een tijd lang durend, causa, laudés.
- Temporarius, a, um, adj. zich naar de om-
standigheden rigtend (v. d. slechts een be-
paalden tijd durend), liberalitas, amicitia;
ingenium, (onbestendig); theatrum, (dat
weder afgebroken wordt).
- Tempori, z. Temperi.
- Tempus, oris, n. (van *temo* = afsnijden)
eig. eene afdeeling; 1) de tijd, een deel
van den tijd (van den dag, des jaars);
omni anni tempore, in elk jaargetijde; it.
tijd (in zoo ver dezelve langer of korter
duurt); in tempus praesens, voor het tegen-
woordige; in tempus of ad tempus, een tijd
lang, voor eenigen tijd; tempus ponere of
consumere of insumere in re, tijd tot iets
besteden; tempore, met den tijd; parvo in
tempore, in korten tijd; ad tuum tempus,
tot op uw tijd (dat gij Consul waart); in
eene bepaaldere beteekenis: a) de tijdsom-
standigheden of ook de toestand (van je-
mand enz.) welke door tijdsomstandighe-
den veroorzaakt wordt, b. v. tempus rei-
publicae; tempori servire, zich naar de
omstandigheden schikken; ex of pro tempo-
re of ad tempus, naar tijdsomstandigheden;
in hoc tempore, in dit (hagchelyk) tijdsge-
wricht; meum tempus, mijn (hagchelyke,
ongelukkige) toestand; b) gelegene of ge-
schikte tijd, b. v. rei gerendae; post tem-
pus, na het regte of gunstige tijdstip =
te laat; per tempus of in tempore of suo
tempore of tempore, te regter tijd; c) de
tijd van eene lettergreep (= van eene kor-
te); d) de tijd in de spraakkunst; 2) de
slaap van 't hoofd; poët. het gansche ge-
zigt of het gansche hoofd.
- Temulent, adv. dronken.
- Temulentia, ae, f. dronkenschap.
- Temulentus, a, um, adj. dronken.
- Ten? (= tene) u?
- Tenacitas, atis, f. de kracht om iets te
houden, unguium; tp. karigheid.
- Tenaciter, adv. 1) vast (zoo dat men niet
loslaat), premer; tp. aanhoudend, besten-
dig (b. v. kwellen).
- Tenax, acis, adj. 1) gew. poët. hetgeen vast
houdt of kan vast houden (eene tang,
band); complexus, eene sterke omarming;

tenax armorum, die de wapens tracht te behouden of te bekomen; sabulum, (dat iemand ophoudt); equus, een paard dat hard in den bek is; passu tenaci, vast op de voeten; tp. a) vasthoudend, b. v. memoria, (dat alles goed onthoudt); tenacissimi sumus eorum etc., wij houden dat diep in ons geheugen geprent; b) vasthoudend = gierig; regnum, (dat niemand terug geeft = de onderwereld); c) vasthoudend, volhardend, b. v. propositi; fides, standvastige vrouw; ira, hardnekkige toorn; 2) hetgeen vast blijft in deszelfs deelen, taat; cera, solut; gramen (poët.), digt, elastiek gras.

Tendicula, ae, f. 1) eene lange paal, waaraan de vollers de kleeren ophangen; 2) een yalsrijk; tp. literarum, bedriegelijke uitlegging der letter van de wet (om daardoor een ander te vangen).

Tendo, tēndi, tēnsium, 3. (van *teno*, = uitrekken): 1) spannen, uitspannen (een boog, net); barbiton (poët.), de luit stemmen; noti tendunt vela, doen de zeilen zwelven; tabernaculum tendere of alleen tendere, tenten opstaan (zich legeren); tp. tendere alicui insidias (ook poët. retia), iemand lagen leggen; 2) uitsrekken (de handen, armen); tp. cursum aliquo, zynen loop (of koers) ergens heen rigten; iter of cursum in etc., zyn reis (zyn vaart) hier of daar heen rigten; noctem sermone, (doorbrengen); tendere als intr.: a) zich ergens heen begeven, b. v. Venusiam, ad aliquem, in castra; ante signa, voor de vaandels; b) naar iets streven, b. v. ad altiora; ad aliquem, iemand genegen, gunstig zyn; eo tendere, iets trachten te bereiken, daarnaar streven; tendere ut, ne etc., zich moeits geven dat, dat niet; tendo facere aliquid, ik wil, mijn plan is; iets te doen, b. v. vivere cum aliquo, civitati leges imponere; c) zich ergens naar toe uitsrekken, b. v. mons ad occasum; d) tegenstand bieden of strijden, kampen (in een gevecht); 3) toereiken, aanbieden (een kind, geschenken); tp. z. v. a. voorhouden, aan de menschen toonen, b. v. lucem ingenii sui, metum belli, spem triumph.

Tēnebrae, ārum, f. (missch. van een onbekend stamwoord, niet, naar de gewoone afleiding, van *teneo*) 1) duisternis; it. nacht; membrum, de donkerheid der bosschen; tenebris abortis, toen het nacht geworden was; primis tenebris, in het begin van den nacht; tenebris en per tenebras (poët.), bij nacht; tenebrae calumniae, zwarte (verfoefelijke) laster; tp. a) verduistering der oogen = onmagt; it. blindheid; b) duisternis des verstands, onverstand; c) duisternis = vergeetelheid (waarin, b. v. iemand leeft); d) duisternis = onduidelijkheid of verwardheid eener zaak; mihi sunt tenebrae, dat is mij duister, niet duidelijk; tenebrae orationis, eene duistere rede; e) nacht = ongelukkige toestand, reipublicae; f) een raad dat men iemand voor de oogen draait; 2) duisternis = duistere, sombere plaats (een kerker); it. het doodenrijk, b. v. reddi tenebris.

Tēnebricosus, a, um, adj. duister (eene plaats); tp. donker (zin, tijd enz.)

Tēnebrōsus, a, um, adj. duister, somber (lucht, hol, onderwereld).

Tēnellulus en Tenellus, a, um, adj. dem. teeder.

Tēneo, tēnūi, tentum, 2. (verw. met *teno*, tendo): 1) ergens heen uitrekken of heen rigten, b. v. oculus sub astra, poët. de oogen naar de sterren opstaan; quo tenetis iter? verwaarts rigt gij uw koers? v. d. als intr. tenere, = sturen, b. v. ad Mendin; 2) houden (b. v. met de hand, den mond, den voet enz.); arma, baculum, (houden); aliquem (in sinu of sinu), iemand op de armen houden of hebben; tene suavius, tene argentum, daar hebt gij, daar neem eene kus, geld; Aeneam conitem tenebar, (had bij zich); tenere aliquem nuntium, (= ophouden, niet loslaten); manus tenere ab aliquo, de handen van iemand afhouden = hem niet aanraken; vestigia alicujus tenere, iemand op 't spoor hebben = zijne voetstappen volgen; cursum tenere, of als intr. alleen tenere, zyn koers houden, = van zyn koers (op zee) niet afgaan; se tenere (of alleen tenere) zich houden = zyn of blijven, b. v. se domi, castris; pecus tenere, het vee op stal opgesloten houden; terra tenetur nutu suo, (wordt gehouden, houdt zich); zoo ook venter tenetur; voort in 't alg. iets lichamelijks bevatten, bezet hebben, b. v. amnis tenet omnia limo, (heeft alles met slijk bedekt); ima gurgitis tenere, onder in de kolk wonen; locum tenere, stand houden (soldaten); portum, montem, Capitulum, (bezet houden); tenere als intr. = ergens vasthouden of vastwortelen (boomen); tp. a) animo tenere of alleen tenere, = weten, begrijpen, verstaan, b. v. teneo quid erret; memoria tenere, iets in 't geheugen hebben; si verba tenerem, zoo ik de woorden nog wist; b) vasthouden aan iets = het in acht nemen, b. v. ordinem, fidem, propositum, silentium; c) houden = in eene verplichting houden, b. v. leges tenent aliquem, (binden iemand); teneri lege, foedere, promisso, (gebonden zyn); d) iemands gemoed vermeesterd houden of boeijen, b. v. misericordia, desiderium tenet aliquem, (boeit iemand); ira, amore teneri, door toorn, liefde ontvlamd zyn; ludis, picturis teneri, groot behagen scheppen (enz.); e) iets in bezit hebben (b. v. provinciam, summum imperii etc.); f) iets (als zyn eigendom) beschouwen, imperium in suos; vitam, zyn leven (door eten) onderhouden; causam, een proces winnen; g) iemand of iets hebben, d. i. als iets ontdoekt of bemerkte hebben, b. v. teneo te, daar heb ik u (te weten, overtuigd); teneri in peccato, van eene misdaad overtuigd zyn; crimen tenetur, (wordt bewezen of bevestigd zich); h) iemand ophouden met iets, b. v. non te nebo te pluribus, ik zal u niet langer ophouden = ik zal mij bekorten; i) iemand houden of behouden in een toestand, b. v. aliquem in officio; k) terughouden = stremp-

men, matigen, b. v. risum, somnum, lacrymas, iracundiam; os, zijn mond houden; se teneri ab etc., zich onthouden van enz.; teneri non potui quin etc., ik kon mij niet inhouden om enz.; l) se tenere, zich houden (als iets), b. v. se tenere quietum; m) in zich houden of bevatten als b. v. de godheid de menschen; n) iets (in eene rede) bijbrengen; o) aan iets vasthouden (aan 't geen men beweerd heeft); arcte, vast bij iets blijven, = het voor zeer waar houden; tenero ut, ne etc., doorzetten dat, dat niet enz.; p) aanhouden = voortduren, b. v. regen, gerucht, stilzwijgen, gewoonte enz.

Tēner, ēra, ērum, adv. (van *tenere*) 1) zacht, teeder (plant, wang, voetzool, melste enz.); tp. 1) teeder (van jaren enz.); tenerae res, jonge planten; teneri, jonge kinderen; tener mundus, de nog teedere (eerst sints kort geschapene) wereld; a) teneris unguliculis, a tenero, a teneris, van de (teedere) kindschheid af; 2) poët. teeder, weekelyk; poëta, (die van niets dan van liefde zingt); versus, een minnezang; 3) teeder = waarop ligt indruk gemaakt wordt; frons, (dat ligt kleurt); animus tenerior, al te grootte weekhartigheid (in ongeluk).

Tēnerasco, z. P. en S. 3. teeder of gevoelig worden (de geest).

Tēnere, adv. zacht (b. v. afschaven); tp. weekelyk, zonder kracht (van eenen rede-naar).

Tēneresco, z. P. en S. 3. teeder of week worden (b. v. druivenkorrels).

Tēnertas, ātis, f. zachtheid (eener plant, van een mensch in zijns feugd).

Tēneritudo, inis, f. z. Teneritas.

Tēnesmus, i, m. (*van *tenere**) vruchteloos aandrang tot den stoelgang, waanstoelgang.

Tēnor, ōris, m. de onafgebrokene loop (eener zaak); hasta tenorem servat (poët.), de lans houdt zijn loop; tp. de gelijkmatige voortgang (eener zaak); pugnae; uno tenore, onafgebroken, achter een (iets doen); tenor rerum, de voortgang der belangen; placido tenore (poët.), allengs, van lieverlede; consulatus eodem tenore gesti, (op dezelfde wijze).

Tensa, ae, f. de wagen, waarop bij de Circensische spelen de beelden der goden rondgeden werden.

Tensio, ōnis, f. nervorum, = nervi extenti.

Tensus, a, um, adj. (van de stem); uitgezet, vox tensor.

Tentābundus, a, um, adj. onderzoekend of rondtastend (mer de handen).

Tentāmen, inis, n. poët. 1) eene beproeving, proef; vocis tentamina sumere, poët., zijne stem beproeven, op de proef stellen; 2) verzoeking (tot iets slechts).

Tentāmentum, i, n. = Tentamen.

Tentātio, ōnis, f. tp. 1) beproeving, proef (b. v. van iemands standvastigheid); 2) aanval (eener ziekte).

Tentātor, ōris, m. poët. een verleider = die eene vrouw poogt te verleiden.

Tentigo, inis, f. tp. verzoeking, aanprikkeling tot zinnelyke lust.

Tento, ūvi, ūtum, i. 1) betasten, aanraken (met de hand, de voet, den bek); tp. a) se, over zichzelf nadenken; b) beproeven, b. v. het krijgsgeluk, iemands krachten, geduld, kennis enz.; aditus, de toegangen onderzoeken; Thetim ratibus, (poët.), de zee met schepen; proëlia, een gevecht beproeven; spem pacis, beproeven of men hoop heeft op vrede; auxilium (poët.), hulp zoeken; tento alicui persuadere, ik beproef iemand te overreden; tentavit ut etc., hij gaf zich moeite om enz.; 2) aantasten, aanvallen (muren); tp. aanvallen; iudicium pecuniā, (trachten om te koop); aliquem of animum alicujus, iemand op zijne zijde pogen te brengen (gew. tot iets slechts); nationes, (opelschen tot den oorlog); vinn tentant caput, (stijgt naar het hoofd); scabies tentat oves, (tast de schapen aan); morbo tentari, door eene ziekte aangetast worden.

Tentōrōlūm, i, n. dem. eene kleine tent.

Tentōrūm, i, n. eene (uitgespanne) tent.

Tentōrcūlus, a, um, adj. dem. zeer gering (b. v. onthaal).

Tēnūs, e, adj. (van *tenere* = uitrekken) 1) dun (niet digt), b. v. aer, capilli, agmen; caelum, een heldere hemel; vinum, (niet olieachtig); animae (poët.), de zielender afgestorvenen; pumex, poët. (met vele tuschenruimten, = ligt); tp. fijn = nauwgezet, b. v. zorg, onderscheiding, oor; tenues Athenae (poët.), het beschaafde Athene; 2) fijn (niet grof, niet dik); b. v. filum, vestis; homo, mulier (poët.), mager, rank; muricae (poët.), zachte moeras-tamarisken; it. niet veel beduidend, met betrekking tot deszelfs omvang, b. v. frons, een klein voorhoofd; guttur, dunne keel; amnis (poët.) aqua, unda, sulcus, (niet diep); tp. niet veel beduidend, met betrekking tot deszelfs uitwerking enz., b. v. oppidum, respublica, causa, ingenium, valitudo, (zwakke); victus, schrale; geringe kost; aura, eene zachte lucht; frigus, matige koude; suspicio, danmum, (onbeduidend); poëta, (die slechts onbeduidende voorwerpen bezingt), oratio, orator, (eenvoudig, zonder steraad).

Tēnūtas, ātis, f. 1) gebrek aan digtheid, dunheid, b. v. sanguinis, dun bloed; aeris etc., dunne lucht; 2) gebrek aan dikte, aan omvang (v. d. = magerheid) b. v. van een mensch, der beenen; lini, fijnheid van vlas; tp. geringe of armoedige toestand, b. v. aerarii, hominis, rerum, = armoede; oratoris, verborum, eenvoudigheid eens redenaars enz.

Tēnūter, adv. dun (niet digt), b. v. ge-looid; tp. a) zonder kracht, b. v. antwoorden; disserere, eenvoudig, zonder steraad spreken; tenuiter rem gerere, armzalig leven; b) nauwkeurig = scherpzinnig (b. v. besluiten).

Tēnū, ūvi, ūtum, i. poët. dun maken (b. v. den vloeg door afslijten, dikke lucht); flumen, eene rivier kleiner maken (door afslijdingen); se in undas, zich in water veranderen (Proetus); armenta macie, (ver-

magoren); tp. *verminderen* (den toorn, te-
mands roem, krachten); carmen (poët.);
een klein gedicht maken (b. v. een minne-
zang enz.)

1. Tēnus, indecl. n. (welligt =) strik, val-
sdek, strop (voor vogels).

2. Tēnus, praep. (is verw. met teneo) tot,
tot aan, b. v. Tauro tenus, Cumarum tenus,
laterum tenus, pennis tenus; summo
tenus ore, *slechts met enz.*; tp. verbo,
nomine tenus, naar het woord, op den naam
af = in schijn.

Tēpēfacto, fēci, factum, 3. *verwarmen* (den
grond, het ligchaam).

Tēpēfio, factus sum, fēri, 3. *verwarmd wor-*
den.

Tēpēo, pti, z. S. 2. laauw of zoel zijn,
b. v. de winter; aural, sol tepens, *zoel licht*
enz.; tp. a) laauw zijn, b. v. in de lief-
de, een redenaar; b) tepere aliquo of ali-
quā, warm zijn door iemand = *verleefd*
zijn op enz.

Tēpēso, pti, z. S. 2. 1) laauw of warm
worden, sole; 2) laauw worden = zich
verkoelen (wijn; tp. *misnoegheid, toorn*).

Tēpēstium, i, n. 1) een ketel, waarin laauw
water is (om zich te baden); 2) een kamer,
waarin men een laauw bad nam.

Tēpide, adv. laauw.

Tēpīdus, a, um, adj. laauw, zoel (bloed,
saus, kamer, weder); tepidum spirare
(poët.), een zoel wind waaijen; rofus,
poët., (wiens vlam langzamerhand uit-
gaat); tp. poët. laauw (in de liefde).

Tēpor, ōris, m. 1) zoel warmte (der zon,
eener landstreek); 2) al te groote koelte
(van een bad); tp. *flauwheid = gebrek*
aan levendige voorstelling (in een boek).

Tēpōrātus, a, um, partic. = calefactus.

Ter, adv. driemaal; ter in anno of anno,
driemaal's jaars; terque quaterque (poët.),
drie en viermaal; ter felix (poët.), (drie-
werf = zeer).

Tercentēni etc., z. Trecent.

Tercentum, adj. driehonderd; poët. zeer
vele.

Terdecies, adv. dertien maal.

Terdēni, ae, a, adj. (telkens) dertig.

Tērēbīnthnus, a, um, adj. (τερῆβινθος) van
den terpenijnboom.

Tērēbinthus, i, f. (τερῆβινθος) een terpenijn-
boom.

Tērēbra, ae, f. eens boor.

Tērēbrātio, ōnis, f. 1) het boren; 2) een ge-
boord gat.

Tērēbro, āvi, ātum, i. 1) doorboren, b. v.
malum digito; tp. boren = sterk bij iemand
aanhouden; 2) uitboren; jumen telo, het
oog met enz.; salinum, eig. het zoutvat
uitwisschen met den vinger (om er nog zout
in te zoeken) = hongersnood lijden.

Tērēdo, inis, f. (τερῆδος) een worm, vooral
een houtworm. (maar ook in vleesch enz.)

Tēres, ētis, adj. (verw. met τῆρσ of van te-
ro) in de lengte gerond, glad gerond, b. v.
de schacht van eene lans; plague, poët.,
(vast gedraaid); v. d. van vleesch aan 't
ligchaam = vast, rond, vleeschig, cer-
vix, sura; digiti, puer; tp. glad (eene re-

de); aures, *smadkyolle, fijne ooren* (gewoo-
lig voor het schoone); sapiens, *rond* (aan
wien geen gebrek kleeft).

Tergēminus, a, um, adj. drievoudig, victo-
ria; canis (poët.), die drie koppen heeft
(de Cerberus); filii, fratres of alleen ter-
gemini, drielingen; tergeminum mugire
(poët.), driemaal = dikwijls brullen.

Tergēo en Tergo, tersi, tersum, 2 en 3. (τῆ-
ρσ, τῆρσω) afwisschen (de oogen, de ta-
fel, de wapens (poetsen) enz.); palatum
gallinā, z. v. a. het gehemelte met een hoen
bestrijken, = een hoen nuttigen.

Terginum, i, n. eene karwats.

Tergiversanter, adv. weerstrevig.

Tergiversatio, ōnis, f. *uistvlugt, weerstrevig-
heid; it. weigering.*

Tergiversor, ātus sum, i. eig. den rug her-
en derwaarts draaijen = zich draaijen en
wenden, op allerlei wijzen iets pogen te
ontduiken, weerstrevig zijn; it. talmen,
dralen.

Tergōro, āre, i. se luto, zijn rug met slijk
bedekken (van zwijnen).

Tergum, i, n. 1) (poët.) een vel, taurinum;
tp. iets dat uit vellen gemaakt is (b. v.
een lederen schild, overtrek van het schild,
een caestus, eene handpaak); 2) de rug
(van menschen en dieren); terga serpen-
tum, suum, (poët.), = slangen, varkens;
tergo ac capite puniri, eerst gegeeseld en
dan onthoofd worden; terga vertere, dare,
of poët. terga praebere fugae, den rug kee-
ren = vlugten; post tergum, achter; a ter-
go, van achteren; terga (poët.), de vlugt;
terga dare (poët.), onder den last bezwij-
ken; praebere terga Phoebo (poët.), zich
in de zon neerleggen; tp. B) de oppervlak-
te eener zaak; terga aquae (poët.), z. v. a.
de rug des waters; b) de rugzijde van
iets (van een berg, boom, leger).

Tergus, ōris, n. (van τῆρσος, τῆρσος) 1) een
vel (ook huld); tp. een rundlederen schild
of harnas; 2) de rug; it. het lijf van een
geslagt dier, b. v. divisum tergus juvenct;
it. ruggespek.

Termes, itis, m. een afgebroken tak (eig.
van een olifboom).

Terminālla, um en ōrum, n. het feest van den
grensgod of Terminus.

Terminātio, ōnis, f. bepaling (hoe het met
eene zaak is gelegen); amium, het oordeel
der ooren.

Termino, āvi, ātum, i. iets afperken, afdee-
len = de grenzen van iets bepalen, b. v.
van een akker, de omtrek van een tempel;
agrum publicum a privato, (afperken van
enz.); fines, de grenzen bepalen; stomā-
chus palato terminatur, (eindigt enz.); lon-
gā syllabā terminari, met eene lange letter-
greep eindigen; tp. bellum, een oorlog ten
einde brengen; sonos vocis paucis lteris,
(beperken); modum magnitudinis, (bepa-
len, vaststellen); gloriam suam, aan zj-
nen roem perk stellen; oblivione terminari,
= in vergetelheid geraken; orationem ter-
minare, (behoorlijk schicken); bona termi-
nare voluptate, beweren dat het goede bo-
staat in genoegen.

- Terminus**, i, m. (τῆρας) 1) de grens (van een land enz.); tp. de grens, eindpaal, doal (des levens, van het regt, van den geest, der vriendschap, eener kunst enz.); nullis terminis circumscribere, binnen geene grenzen insluiten; 2) de grensgod.
- Ternarius**, a, um, adj. van drie voeten (eene greye).
- Terni**, ac, a, adj. (telkens) drie, z. Ternus.
- Ternidens**, ac, a, adj. telkens dertien.
- Ternus**, a, um, adj. poët. driedubbeld (b. v. rei van roelbanken).
- Téro**, trivi, tritum, z. (van τῆρας, τῆρας) 1) wrijven, (b. v. de oogen, de voet enz.); frumentum, = dorschen; labellum calamo. (poët.), = op de sluit blazen; aream frugibus (poët.), = op den dorschvloer dorschen; tp. dikwijls betreden (eene weg); via trita, een afgelopen weg; z. Tritus; 2) glad wrijven = polijsten; 3) stukwrijven (iets in een mortier enz.); it. door wrijven afslijten (een kleed enz.); sillicem, een kei-steen door wrijven afslijten; tp. a) doorbrengen (den tijd); aevum ferro (poët.), zijn leven onder de wapens slijten; b) iets door het gebruik z. v. a. afslijten = dikwijls gebruiken (een woord, boek).
- Terpsichore**, es, f. (Τερψιχόρη) (eig. eene zanggodin), poët. = studium musicum.
- Terra**, ac, f. (waarsch. van τ' ουδε ἴνα): 1) de aarde (als ligchaam en als godin); 2) de aarde = aardbodem; ad terram accidere, ter aarde vallen; de terrā tollere, van den grond opheffen; ad terram dare, op den grond werpen; terrae deligere, affigere, in den grond vastzetten (boomen enz.); terrae procumbere, ter aarde vallen; sub terras ire, poët., (naar de onderwereld); terrā orti, uit de aarde voortgesproten; terrae filius (tp.), een zoon der aarde = een onbekend mensch; 3) het land (geen zee); terrā iter facere, te land reizen of marcheren; terrā marique, te water en te land; tp. terram videre of in terrā esse, land zien of op het drooge zijn (= het einde zijner moeijelijkheden zien of bereikt hebben); 4) een land, b. v. Arabia terra; aquam et terram petere (eene zegrwijze) = vorderen dat men zich geheel (met zijn land) onderwerpe; terrae (poët.), het land en de menschen (en hetgeen zij doen); ubi terrarum, waar ter wereld; aliquo terrarum, ergens ter wereld (b. v. zich heen wenden); z. ook Motus en Orbis.
- Terrēnus**, a, um, adj. 1) uit aarde bestaande (heuvel); vasa, aarden vaatwerk; fornax, (van gebakken steen); terrenum, aardgrond (alleen aarde en geene rotsen), veld; 2) in of op de aarde zich bevindend, b. v. bestiae, landdieren; numina, de goden der aarde; pabulum, voeder voor zwijnen, hetgeen zij uit den grond wroeten; iter, eene landreis; humor, vochtigheid van den grond; 3) de aarde betreffende; contagio, aanraking der aarde; hiatus, een afgrond.
- Terrō**, ūi, ūtum, z. (verw. met τῆρας, τῆρας = vreezen): 1) iemand verschrikken; ab aliquā re, afschrikken van iets; 2) poët. iemand verjagen; per totum orbem.
- Terrester**, stris, stre, adj. 1) de aarde (als ligchaam) betreffende; domicilium Jovis, de aardse woonplaats van Jupiter; tp. aardsch = vergankelijk; 2) de aarde als voedster van alles betreffende; coena, (uit moeskruiden bestaande); 3) het land, de aarde betreffende (in tegenstelling van het water enz.); exercitus, proelium, een landleger, veldslag; iter, eene landreis; avis terrestris, (die op den grond blijft, niet hoog vliegt).
- Terreus**, a, um, adj. uit aarde bestaande, tumulus.
- Terribilis**, e, adj. verschrikkelijk, tumultus, fera, noverca.
- Terriculum**, i, n. een verschrikkingsmiddel.
- Terrifico**, are, i. (poët.) verschrikken.
- Terrificus**, a, um, adj. (poët.) schrik verwekkend, schrikkelijk, vates, caesaries.
- Terrigēna**, ac, m. en f. (poët.) uit de aarde gesproten (b. v. de eerste menschen, de reuzen, de door Jason uit slangentanden gezaaide menschen).
- Terriloquus**, a, um, adj. schrikkelijk sprekend of iets verschrikkelijks zeggend.
- Terripāvium** en **Terripūdium**, z. Tripudium.
- Territo**, are, i. verschrikken, aliquem metu, supplicio, morte.
- Territorium**, i, n. het tot eene stad behoorende grondgebied.
- Terror**, ōris, m. 1) de schrik (dien iemand ondervindt of inboezemt); externus, van buitenlandsche vijanden; belli, vrees voor den oorlog; terrorem habere ab etc., ontsteld zijn wegens enz.; terror incidit exercitui, (beving het leger); 2) hetgeen schrik verwekt; terrores jacere, schrikkelijke woorden spreken; terrores reipublicae, de schrik der Staats (Karthago en Numantia).
- Terrōsus**, a, um, adj. van aarde, mons, arena.
- Tersus**, a, um, adj. (eig. afgeveegd) rein, zuiver (een mensch); tp. zonder vlekken (elegans), b. v. een schrijver, eene rede, een oordeel.
- Tertānus**, a, um, adj. het getal van drie betreffende; milites, (die tot het derde legioen behoren); febris, de derde daagsche koorts.
- Tertārius**, a, um, adj. een derde bevyattend.
- Tertatio**, ōnis, f. hetgeen voor de derde maal gedaan wordt.
1. **Tertio**, are, i. voor de derde maal ploegen.
2. **Tertio** en **gew. Tertium**, adv. voor de derde maal, b. v. tertium Consul.
- Tertius**, a, um, adj. de derde; tertius e nobis, een van ons drieën; tertiae partes, het derde gedeelte, it. de derde rol.
- Tertius dēctimus**, a, um, adj. de dertiende.
- Tērunctus**, i, m. het vierde deel van een as = een penning.
- Tervēnēticus**, i, m. (= ter veneficus) een groote schurk.
- Tesca** of **Tesqua**, ōrum, n. woeste, eenzame, onvruchtbare oorden.
- Tessella**, ac, f. dem. een vierkant stukje, b. v. steen, om vloeren daarmee te beleggen.
- Tessellatus**, a, um, adj. uit vierkante steen-

- ijes bestaande; pavimentum; een ingelegde vloer.*
- Tessera**, ae, f. (van *τίσσομαι*, a) 1) een vierkant steentje (voor een vloer enz.); it. een vierkant stuk hout (waarop iets geschreven staat); it. het bordje, waarop het wachtwoord stond (v. d. tp. het parool, het wachtwoord, b. v. *tesseram dare*, afgelost worden); *tessera frumentaria* of *numaria*, een merk (biljet) waarop men graan of geld kon krijgen; *hospitalis*, het merk, kensteeken der gastvriendenschap; tp. *congregisti tesseram*, gij hebt de gastvriendschap verbroken; 2) een dobbelsteen (met 6 beteekende kanten); *tesseris ludere*.
- Tesserarius**, i, m. de overbrenger van het wachtwoord.
- Tessértila**, ae, f. dem. 1) een vierkant steentje (om den vloer mede in te leggen); 2) een merk (waarop men b. v. geld of graan kreeg).
- Testa**, ae, f. (wellicht voor *tosta* van *torreo*) 1) een baksteen; it. een aarden vat (voor olie, wijn enz.); it. eene scherf (van een vat, steen, tand); *testarum suffragia*, het (zoo genoemde) schervengerigt (*ostracismus*); tp. a) de harde schaal, waarmede vele dieren bedekt zijn; it. poët. het schelpdier zelf; b) poët. het ijs.
- Testaceus**, a, um, adj. 1) uit gebakken steenen bestaande; *testaceum*, een vloer van gebakken stukgestooten steenen; 2) de kleur van een gebakken steen hebbende, *gemma*; 3) van een harde schaal voorzien (een dier); *testacea*, schelpdieren.
- Testamentarius**, a, um, adj. de testamenten betreffende, *adoptio*, lex; subst. -i, m. die testamenten onderschulft of vervalscht.
- Testamentum**, i, n. de ultieme wil eens stervenden, het testament; *testamento*, volgens testament; *testamentum facionem habere*, het recht hebben om een testament te maken.
- Testatio**, ónis, f. 1) eene plegtige verklaring, *foederum ruptorum*; 2) eene schriftelijke getuigenis.
- Testator**, óris, m. die een testament maakt.
- Testatus**, a, um, adj. bevestigd, = klaar, klaarlijkelyk, algemeen bekend, res, virtus; *testato*, hetgeen bewezen en onloochenbaar is.
- Testificatio**, ónis, f. eene schriftelyke getuigenis; tp. betuiging (van iemands diensten).
- Testificor**, árus sum, i. 1) betuigen, verzecken (eene stelling); tp. betuigen, bewyzen (zijne liefde enz.); voluntas *testificata*, iemands verklaring die hij heeft gegeven; 2) iemand (z. v. a.) tot getuige roepen, deos, homines.
- Testimónium**, i, n. eene getuigenis (geregteleyke of niet); tp. bewijs, b. v. van onthouden, van een goed gedrag, van gevaren enz.; *testimonio esse*, ten bewyze strekken.
- Testis**, is, m. (en f.) een getuige; *facere*, *proferre*, *adhibere*, *dare*, *edere*, *getuigen bybrengen*; tp. 1) een getuige = die bij iets tegenwoordig is, b. v. *lonā teste*; *omnibus testibus*, in alker byzijn; 2) getuige = bewijs, de voluntate *alicujus*, *studii erga aliquem*.
- Testor**, árus sum, i. 1) betuigen, verzecken; 2) z. v. a. tot getuige aanroepen (de goden); 3) een testament maken.
- Testu**, indecl. en **Testum**, i, n. 1) een aarden deksel; 2) een aarden (of ook wel metalen) vat.
- Testudinēátus**, a, um, adj. gewelfd, *tectum*.
- Testudinēus**, a, um, adj. 1) van eene schildpadschaal, *lyra*; 2) als eene schildpad, b. v. *gradus*, (= zeer langzaam).
- Testúdo**, inis, f. 1) in 't alg. iets dat naareene schaal gelijkt; a) poët. eene schildpadschaal tot versiering; *thalami testudine culti*, (daarmede versterd); b) de *lyra*; c) een hoog haarkapsel; d) een verwuifsel van een huis; e) een bekleedsel (b. v. van een stekelyarken, of der soldaten, als zij de schilden boven hunne hoofden hielden); 2) (hergeen eene schaal heeft) eene schildpad; *testudo se colligit*, (verbergt zich in haar huis).
- Testúla**, ae, f. dem. eene scherf (ook diegene waarmede de Atheners stemden); *testula collabefieri*, door het schervengerigt veroordeeld worden.
- Testum**, z. **Testu**.
- Tētāncus**, a, um, adj. (*τετανός*) = qui tetano laborat.
- Tētānus**, i, m. (*τετανος*) verstijving of stijfheid der ledematen, hoofdzakelyk van den nek.
- Tēte**, acc. a.
- Tēter**, tra, trum, adj. afschuwelyk, walgeelyk (voor de reuk, het gezigt enz.); *locus*, *bellua*, *cadaver*, *os*, *spiritus*, *vultus*, *vox*, hiems; tp. zedelyk afschuwelyk, b. v. een mensch enz.; *morbis*, poët., (= de liefde); *discordia*, *cruciatu*, *bellum*, (veersselyk).
- Tētrácolón**, i, n. (*τετρακόλον*) eene periode, volzin, die uit vier leden bestaat.
- Tētrádrachmum**, i, n. (*τετραδραχμων*) eene (grieksche) munt van vier drachmen.
- Tētrállx**, llcis, f. (*τετραλίξ*) = *erice*, heidekruid.
- Tētrans**, tis, m. een vierling, *quadratus*.
- Tētráō**, ónis, m. (*τετραών*) de berghaan.
- Tētrarcha** of **-es**, ae, m. (*τετραρχος*) een viervorst (een vorst van een klein land).
- Tētrarchia**, ae, f. (*τετραρχία*) het gebied van eenen viervorst, een viervorstendom.
- Tētrástichum**, i, n. (*τετραστιχον*) een uit vier reijen of regels bestaand gedicht.
- Tētrástylos**, adj. (*τετραστυλος*) uit vier zuilen bestaande.
- Tētre**, adv. afschuwelyk; tp. afschuwelyk, *facere*.
- Tētricus**, a, um, adj. stuarsch van gezigt, in woorden en gedrag; *disciplina*, (streng); *lites*, (onaangenaam).
- Teutates**, ae, m. eene Gallische Godheid, aan wie men menschen offerde.
- Teutonícus**, a, um, adj. Teutonsch (ook wel = Duitsch), *capilli*.
- Texo**, ūi, tum, g. (waarsch. van *tego*) (elg. dekken): 1) vlechten (van takken, wilgen, bloemen enz.); 2) *rosas*, (poët.), eene roo-

- zenkrans vlechten; vites textūne umbrāctā (poët.), de wijngaardranken hebben een zonnescerm of schaduwdaak gevormd; in eene bepaalde beteekenis: weven; 2) (poët.), yervaardigen, bouwen (een gebouw, schepen, brieven (schrijven)); pinea texta (poët.), een schip.
- Textilis, e, adj. zamengevlochten (een kran); it. geweven, stragulum; subst. textile, is, n. een weefsel.
- Textor, ōris, m. een wever.
- Textorius, a, um, adj. geylochten; opus, een vlechtwerk (van wilgen); tp. textorium, z. v. a. een weefsel.
- Textura, ae, f. de weverswerkplaats.
- Texturinum, i, n. eene weverswerkplaats, weverij.
- Textrix, icis, f. poët. eene weefster, in 't weven kundige vrouw.
- Textum, i, n. een weefsel, = iets dat zamengevoegd is (uit wilgen, aan een schild); vervolg. bijz. een weefsel; tp. dicendi textum, de wijze van spreken (als redenaar), de stijl.
- Textura, ae, f. poët. een weefsel; tp. weefsel = zamenvoeging (b. v. der deelen des lichaams).
- Textus, us, m. een weefsel; tp. zamenvoeging (van woorden).
- Thalamus, i, m. (θάλαμος) poët. 1) eene slaapkamer, of in 't alg. eene kamer voor vrouwen; it. verblijf (der wraakgodinnen, van bijen enz.); 2) het bed of huwelyksbed; tp. de echt; alicui thalamum eripere, (zijne bruid).
- Thalassicus, a, um, adj. (θαλασσικός) de zee betreffende; color, de zeekleur; ornatus, scheepskleding.
- Thalassinus, a, um, adj. (θαλασσίνοσ) poët. zeekleurig.
- Thallus, i, m. (θαλλός) de groene-steel (b. v. der ajuin).
- Theatralis, e, adj. den schouwburg betreffende; sessus, het zitten aldaar; lex, (waarbij bepaald wordt waar men daar zitten moet); poena, de straf voor diegenen, die, zonder daarop regt te hebben, op de banken der ridders zaten.
- Theatrum, i, n. (θέατρον) 1) de schouwburg (als gebouw, waar ook dikwijls volksvergaderingen plaats hadden); tp. de schouwplaats (= de plaats, gelegenheid om zijne talenten aan den dag te leggen); 2) eene verzameling die mede iets zien of hooren wil, b. v. vergadering der regters; vooral echter de toeschouwers in den schouwburg, de schouwburg; spissis theatris, met een volgepropte schouwburg.
- Thebanus, a, um, adj. eig. uit Thebe; modi, (poët.), de wijze (de dichtsoort) van Pindarus; semina (poët.), de tanden, die Cadmus zaaide.
- Thēca, ae, f. (θήκη) een bewaarkistje of koker voor kostbaarheden, geld; calamaria, een pennekoker.
- Thēma, ātis, n. (θήμα) 1) het onderwerp of stelling, die (in eene declamatie) behandeld wordt; 2) de horoscopus, geboorte-uur.
- Thensa, z. Tensa.
- Thēolōgos, i, m. (θεολόγος) een godgeloesde (die over God of de Goden spreekt, onderriegt geeft enz.)
- Thēriaca, ae en Theriace, es, f. (θηριακή) eene geneesmiddel tegen een slangenbeet of in 't alg. tegen vergif.
- Thēriacus, a, um, adj. (θηριακός) tegen vergif van dieren, vooral van slangen, nuttig.
- Thermae, ārum, f. (van θερμός, warm) warme baden.
- Thermōpollum, i, n. (θερμοπόλιον) een huis, waar warme dranken werden verkocht.
- Thermōpōto, āvi, ātum, i. warme dranken drinken.
- Thermōpylae, ārum, f. (Θερμοπύλαι) Thermopylae, de berg-engte in Thessalie bij den Oeta.
- Thermulae, ārum, f. dem. warme baden.
- Thēsaurarius, a, um, adj. fur, die de schatkamer bestelt.
- Thēsaurus, i, m. (θησαυρός) 1) een bewaarde voorraad van dingen, vooral van geld = een schat; tp. een hoop, eene menigte, mali; 2) de plaats, waar iets bewaard wordt, (b. v. = bibliotheek), vooral waar 't geld bewaard wordt = schatkamer; mella thesauris scrvata, poët., (die in de cellen is); thesauri maxillarum, de holten der kinnebakken (waarin vele dieren iets bewaren); tp. memoria thesaurus omnium rerum.
- Thēsūs, a, um, adj. (θηυσός) eig. Thesisch, Theseus betreffende; tp. poët. Attisch, b. v. Hymettus.
- Thēsis, is, f. (θεσις) eene stelling, waarover men spreekt, die men echter alleen voor zich opstelt (b. v. an ducere uxorem vitae caelibī praestet).
- Thesmōphōra, ōrum, n. (θεσμοφώρα) een feest ter eere van Bacchus als wetgeefster.
- Thessālicus, a, um, adj. (θησαλικός) eig. Thessalisch; poët. axis, = de wagen van Achilles; color, = purper; dux, = Jason; dies, = de dag van den Pharsalischen slag.
- Thessālus, z. Thessalicus.
- Thēlus, i, m. (θέλος) 1) een sluitbalk aan een gewelfd dak eens tempels; tp. poët. een tempel; 2) een rond- of koepel-dak, of een gebouw met zulk een dak.
- Thēracētus, a, um, adj. met een harnas.
- Thērax, ācis, m. (θηραξ) 1) de borst; 2) iets tot bedekking der borst: a) een borstharnas; b) een kleedingstuk tot bescherming der borst, laneus.
- Thripes, um, m. (θρίπτε) houtwormen (in boomen).
- Thrōnus, i, m. (θρόνος) eene verhevene zitplaats, een troon (voor een God).
- Thūnnus, z. Thynnus.
- Thūrbūllum, i, n. eene wierookpan.
- Thūrcrēmūs, a, um, adj. poët. waarop wierook brandt, ara.
- Thūrfifer, fērā, fērūm, adj. poët. wierook dragend of vooribrendend.
- Thūrlēgus, a, um, adj. poët. wierook verzameland, Arabes.
- Thūs, thūris, n. (vani θέος) 1) wierook; insculpta thura (poët.) mannelijke wierook (de beste); 2) een korrel wierook, b. v. tria thura.

- Thyas** of **Thylas**, *ādis*, f. (Θυάς, θυάς) = **Baccha**.
- Thymāma**, *ādis*, n. (Θυμάμα) *reukwerk*.
- Thymāmus**, a, um, adj. *thym* *beminnend*.
- Thymāgus**, a, um, adj. (Θυμάγος) *van thym*, *mel*.
- Thymites**, ae, m. (Θυμίτης ὄνος) *wijn met thym gekruid*.
- Thymosus**, a, um, adj. *van thym*, *mel*.
- Thymum**, i, n. en **Thymus**, i, m. (Θύμωρ en ἄ) *thym*.
- Thynnus**, i, m. (Θύννος) *de tonijn*.
- Thyrōma**, *ādis*, n. (Θύραμα) = *janua*.
- Thyrus**, i, m. (Θύραος) 1) *de steel (eener plant)*; 2) *de thyrus of Bacchusstaf (omwonden met klimop en wijnloof)*.
- Tiara**, ae, f. of **Tiaras**, ae, m. (ἡ διάρα, ὁ θιάρας) *de tulband der Persen enz.*
- Tibi**, pron. (ool, Dorisch en Jonisch: *rol*) u.
- Tibāa**, ae, f. in 't alg. *een regte pijp*: 1) *het scheenbeen*; 2) *eene (regte) fluit*; tp. *aper-tis tibiis*, *met verheffing van stem*.
- Tibāilla**, um, n. *banden om het scheenbeen (welligt: kousen)*.
- Tibāilis**, e, adj. *voor fluiten geschikt*, *arundo*.
- Tibicen**, *inis*, m. 1) *een fluitspeler*; 2) *poët. een stut, een pilaar (aan een boeren-hut)*.
- Tibicīna**, ae, f. *eene fluitspeelster*.
- Tigillum**, i, n. dem. *een kleine balk*.
- Tignārus**, a, um, adj. *het timmerhout betreffende*; *faber, een timmerman*.
- Tignum**, i, n. (pl. *zelden -i*) *een stuk timmerhout, een balk*.
- Tigrinus**, a, um, adj. *gevekt als een tijger (b. v. hout)*.
- Tigris**, is en *Idis*, (τῆρις) 1) *m. en f. de tijger*; 2) *m. de Tigris (eene rivier)*.
- Tilta**, ae, f. 1) *de linde*; 2) *tilia, banden van lindenhout*.
- Tilāgnēus**, a, um, adj. *van lindēboomen-hout*.
- Timēfactus**, a, um, partic. *beyreesd gemaakt*.
- Timēo**, ūi, z. S. 2. (verw. met *duo*) 1) *vreeszen*; *alicui, sibi, voor iemand, voor zich*; *timeo ut, ne, ik vrees dat niet, dat enz.*; *aliquid alicui, vreeszen dat iets iemand mogt schaden*; 2) *in angst, in angstige verwachting zyn*.
- Timesco**, ūi, z. S. 3. *poët. in vrees geraken, beginnen te vreeszen*.
- Timide**, adv. *vreesachtig*; *it. behoedzaam*.
- Timiditas**, *ādis*, f. *vreesachtigheid, schroomvalligheid*.
- Timidus**, a, um, adj. *vreesachtig, schroomvallig (mensch, gemoed)*; *poët. liefde, hoop, schip, hand*; *timidus procellae (poët.)*, *die voor een storm vrees*; *timidus perire (poët.)*, *die vrees dat hij zal omkomen*.
- Timor**, *ōris*, m. 1) *vrees*; *magno timore esse, zeer vreeszen*; *magno esse in timore, zeer bang zyn*; *it. groote vrees veroorzaken*; *externus timor, vrees voor eenen buitenlandschen vijand*; *prae timore, uit vrees*; 2) *hetgeen vrees veroorzaakt, de schrik (een mensch b. v.)*.
- Tincillus**, e, adj. *poët. waarin iets gedoopt wordt (b. v. een pijl in vergif)*.
- Tinetor**, *ōris*, m. *een verwer*.
- Tinctura**, ae, f. *het verwen*.
- Tinctus**, us, m. *het indooopen in iets*.
- Tinea**, ae, f. (van *cania*, = *worm*) 1) *een worm (b. v. in boomen, in bijenstokken)*; *tineae agrestes, de zijdewormen*; 2) *de mot (in boeken enz.)*.
- Tingo** of **Tinguo**, *nxi, nctum*, 3. (gr. *τιγγω*, verw. met *tango*) 1) *nat. maken (het haar in eene rivier enz.)*; *ora lacrymis, (besproei-jen)*; *ferrum aqua, (in water indooopen om te koelen)*; *tela venenis, (indampelen)*; *vinum fumo, den wijn rooken*; *tp. libellum sale, een boek met geestigheden kruiden*; *verba sensu tinta, (waarin een zin is)*; *litteris tinctus, die eenige wetenschappelijke beschaving heeft*; 2) *verwen (wol, het haar, een mes met bloed, de zon verwt (kleurt) het gezigt enz.)*; *tp. lumine tinge-re, verhelderen, verlichten*; 3) *verwen = eene kleur voortbrengen, b. v. caeruleum, hemelblauw verwen*.
- Tinnimentum**, i, n. *geklank*.
- Tinnio**, *ivi, itum*, 4. *klinken (eene schel, de ooren)*; *it. schreeuwen*; *it. neurien (een lied)*; *tp. (in scherts) betalen (met de schijven rammelen)*.
- Tinnitus**, us, m. *het geklank*; *aurium, het suizen der ooren*; *tp. eene gemakkelijke, aangename maar krachteloze rede*.
- Tinnulus**, a, um, adj. *klinkend, klatrend*; *tp. rhetor, een redenaar die fraai spreekt (maar zonder kracht)*.
- Tinnūbulum**, i, n. *eene schel, bengel*.
- Tinnūcūllū, ōrum**, m. (in *scherts*) *die klappen (b. v. de opzieneren der slaven, als zij de slaven gezellen)*.
- Tippūla** of **Tipula**, ae, f. *een insect, dat ligt over 't water heen loopt*.
- Tiro**, *ōnis*, m. *die nog ongeoesend in iets is (b. v. een redenaar, die voor de eerste maal optreedt, een jong mensch, die begint te pleiten)*; *verv. vooral in den krijgsdienst ongeoesend, exercitus*; *miles tiro* of *alteen tiro, een rekrut*.
- Tirocinium**, i, n. 1) *ongeoefendheid (in den krijgsdienst en in andere dingen)*; *tirocinium ponere, zijne eerste proef (in den krijgsdienst en andere zaken) afleggen*; *tirocinio, tot proef*; *tirocinium fori, het eerste optreden op het forum (als pleitbezorger enz.)*; *eloquentiae, de eerste proef in de welsprekendheid*; *navium*; *(als zij voor de eerste maal in zee gaan)*; 2) *jonge manschap (rekruten)*.
- Tiruncūla**, ae, f. dem. (eig. *eene vrouw die begint*) *canis, (die voer 't eerst geworpen heeft)*.
- Tiruncūlus**, i, m. dem. = **Tiro**.
- Tisiphōnēus**, a, um, adj. *poët. (eig. Tisifone betreffende)*; *tp. poët. boos, heilloos, verraad*.
- Titillatio**, *ōnis*, f. *tp. de kistelling, prikkeling, voluptatum*.
- Titillātus**, us, m. *het kistelen, een kistelend, prikkelend gevoel*.
- Titillo**, *āvi, ātum*, 1. *kistelen*; *tp. kistelen = prikkelen (als b. v. iemand de roem)*.
- Titilo**, *ōnis*, m. *een brandend stuk hout*.

Titivillitium, i, n. = floccus, *eene kleinigheid*.

Titubantor, adv. tp. *aarzelend* (b. v. iets beweeren).

Titubantia, ae, f. (linguae) *het stotteren*.

Titubatio, onis, f. tp. *het wankelen* = onzekerheid, verlegenheid.

Titubo, avi, atum, i. 1) *wankelen* = niet vast staan; tp. a) *in zijn besluit wankelen*; b) *dwalen, zich vergissen*; titubatum est in etc., *men heeft gedwaald, zich vergist met enz.*; tp. stotteren (in 't spreken).

Titulus, i, m. 1) *de titel, het opschrift* (van een boek, een tempel enz.); titulus sepulchri of alleen titulus (poët.), *een graf-schrift*; sub titulum mitere lares alicujus (poët.), *iemand zoo ver brengen dat hij zijn huis te koop biedt*; 2) *de titel* = de naam, benaming van een mensch, eener zaak, b. v. conjugis, consulatus; titulus muneris, *de naam, die men een geschenk gaf*; tp. a) *naam, roem* (die men door iets verworven heeft), b. v. belli perperatissimi, *dat men den oorlog heeft ten einde gebracht*; b) *eene oorzaak die men opgeeft* (welke waar of onwaar zijn kan), b. v. titulum praetenderē; titulus coeundi cum etc., *het voornemensel om zich te verbinden met enz.*; titulum mortis alicujus habere, *aan iemands opod voor schuldig gehouden worden*.

Titullio, onis, m. (van titos = *woeker*) een woekeraar.

Titulescens of -us, a, um, adj. *tufsteenachtig*.

Titulus, a, um, adj. *tufsteenachtig*.

Titulus, i, m. *tufsteen* (of poët. ook *ligte steen*).

Toga, ae, f. *eig. een deksel, bekleedsel over iets, gew. de toga, het opperkleed der Romeinen*; a. pullus, purus, praetextus, sortidus; picta, (met stoffering, boorden); rasa, (dunne, voor den zomer); tp. (poët.) a) *opwachting of bezoek* (b. v. gala-bezoek); *bij den patroon*, b. v. toga rara; b) *poët. de een bezoek afleggende klienten zelve*; c) *vredestijd, vrede's dotes togae, talenten*; *die iemand in het bestuur van den Staat ontwikkelt*.

Togātarius, i, m. *een tooneelspeler, die in een Romeinsch tooneelstuk (in de fabula togata) optrad*.

Togātulus, i, m. dem. (met verachting) *poët., een mensch van een gemeenen stand, die altijd zijn hof maakt bij de voornamen*.

Togātus, a, um, adj. *eig. eene toga aanhebbend* = Romeinsch, b. v. iudex, gens; togati, de Romeinen; fabula togata, *een Romeinsch tooneelstuk*; Gallia togata, *Opper-Italië*; tp. a) *die geen sagma aan heeft*; *it. die geen krijgdaad heeft verrigt*; b) *van een lagen stand* (en gemeene zeden); turba togata (poët.), *wellicht; hongertijders*.

Togula, ae, f. dem. z. Toga.

Tolerabilis, e, adj. 1) *wat men verdragen kan*, b. v. senectus, iactura; tp. *dragelijk, middelmatig*, b. v. orator; 2) *die iets verdragen kan* (niet terstond alles hoog opnemt); 3) *dat iets verdragen kan*, b. v.

ovis, (dat de koude doorstaag kan).

Tolerabiliter, adv. 1) *dragelijk*; 2) *geduldig*, ferre aliquid.

Toleranter, adv. *geduldig*, ferre, pati aliquid.

Tolerantia, ae, f. *het verdragen, doloris, rerum humanarum*.

Toleratio, onis, f. *het verdragen, doloris*.

Tolerō, avi, atum, i. (gr. τῶμα, τῶμα) *eig. houden* (dat het niet valt), b. v. op de schoot; tp. a) *iets verdragen, uithouden* (hitte, koude, inspanning, slavernij, uitgaaf enz.); hiemem, = *niet bevrieden*; tolerare, als intr. *het uithouden* (van honger enz.); b) *onderhouden* = *voeden* (zich, anderen, dieren); vitam, *zijn leven ver-lengen*; avum (poët.), *leyen*.

Tollēno, onis, m. *een zwengel* = *beveegbare dwarsbalk op een standaard* (bij belegeringen) om iets mede in de hoogte te trekken.

Tollo, sustuli, sublātum, 3. 1) *opheffen van den grond*; tollere sortes, *loten*; tp. liberos, (onderhouden en opvoeden); sublatus = natus; verba e medio tollere, *gemeene woorden gebruiken*; 2) *in de hoogte heffen* (b. v. de handen, iemand op een wagen enz.); in cruceum, *krustigen*; gradum, = *gaan*; ignem, *een teeken* (signaal) *door vuur geven*; tectum altius, *een huis hooger opbouwen*; aliquem rhedā, in lembum, *iemand in zijn wagen, in de boot tillen*; tollere aliquem, *iemand medenemen* (in zijn wagen); tp. a) *verheffen*, b. v. ad astra, in caelum tollere, *tot de sterren, tot den hemel verheffen*; animos, *moed vatten*; it. *hoogmoedig worden*; animos alicui, *iemand moed doen vatten*; victoria sublatus, (trotsch op enz.); b) *aanheffen* = *doen hooren*, b. v. risum, vocem, clamorem; 3) *opnemen* (om te dragen), b. v. onus; navis sustulerat etc., (had aan boord); 4) *wegnemen, uit den weg ruimen*, aranea; frumentum de arca, (bewaren); de of e medio, *uit den weg ruimen*, b. v. ferro, veneno; urbem, (vernietigen); mendum scripturae, *nomen* (uitstrijken); tp. memoriai rei, amicitiam, dubitationem, (verdelgen, wegnemen); luctum, bellum, (eindigen, staken); legem, (afschaffen); deos, *de goden wegnemen*, = *ontkennen, dat er goden zijn*; tempus, diem, *den tijd, den dag verlijzen* (dat op denzelfden of daarin niets besloten wordt).

Tollūtarius, i, m. (sc. equus) *een paard dat den telgang gaat*.

Tolūtum, adv. *op een draf*, ingredi, incedere.

Tomaclum of Tomaculum, i, n. (van τῶμα, snyden) *een geregt bestaande uit allerlei vleesch en andere toepijzen*.

Tomentum, i, n. *eig. het goen van wollen doek door den voller is afgeschaafd, en in 't atg. waarmede men kussens vult*.

Tomix of Thomix, Icis, f. (θῶμαξ) *een touw, strik* (van hennip, vliezen enz.).

Tōmus, i, m. (τῶμος) *poët. een stuk papier*.

Tōmans, tis, partic. *de donderaar* (Jupiters bijnaam); falcker, = Saturnus.

Tondēo, tōndō, tonsum, a. 1) *scheren* (b. v. den baard); it. *afplukken*, b. v. violas, ga-

mitia; 2) iets of iemand scheren (= een ligchaam na aan deszelfs oppervlakte snij-dend enz., ondblooen) b. v. een schaa-p, boom; zichzelyen; prata, poët. (afmaaijen); it. in 't alg. snoeijen, b. v. arborem, vitein; campum, bloemen van een veld pluk-ken; tp. poët. van iets berooven; van iets afhelpen (het hem ontnemen), b. v. aliquem auro.

Tonitralls, e, adj. poët. waar het dondert; templum, het lucluwm.

Tonitrus, us, m. of Tonitru, of Tonitrium, i, n. (komen in den nom. niet voor) de donder.

Tono, ti, z. S. 1. (in 't gr. is nog overig τῆνος) 1) poët. klinken (een speeltuig, de hemel); 2) donderen; tp. donderen met woorden; it. iets met eene donderende stem zeggen.

Tonsa, ae, f. poët. een roetrem.

Tonsilis, e, adj. 1) hetgeen zich laat afsche-ren; villus, lang haar (der bokken), het-geen men weven kan; 2) besnoeid, nemus.

Tonsillae, arum, f. de amandelen of keelklieren.

Tonsulto, are, i. dikwijts scheren, oves,

Tonsor, aris, m. die iemand het haar, den baard scheert enz. = barbier.

Tonsorius, a, um, adj. tot het scheren (van den baard) behoorende; culter, een scheer-mes.

Tonstricilla, ae, f. dem. z. Tonstrix.

Tonstrina, ae, f. een barbierswinkel.

Tonstrix, icis, f. eene baard- of haar-scheer-ster.

Tonsura, ae, f. 1) het scheren (van het haar, van schapen); 2) het snoeijen van boomen.

Tonsus, us, m. de wijze, waarop men zijn baard laat scheren.

Tonus, i, m. (τῆνος, ons toon) 1) het span-nen (van een zeil); 2) de toon van een speeltuig; 3) (in de schilderkunst) de tint.

Tōparchia, ae, f. (τοπαρχία) een stadhou-derschap.

Tōpaxius of -os, i, m. en f. (τοπάχιος ἴδιος) een topaas der ouden (waarsch. onze saffer of idoliet).

Tōphus, z. Tofus.

Tōpita, drum, n. (van τῆπος, oord) het schil-deren van landschappen.

Tōpolaria, ae, f. de tuindouwkunst.

Tōpolaris, a, um, adj. (van τῆπος, een oord) de tuinversiering betreffende, b. v. opns, de tuinversiering of kunstig aangelegde voorwerpen (als bloemperken enz.) in een tuin; subst. een bekwaam tuinier; z. topolaria.

Tōpica, drum, n. (τοπικά) boeken, waarin gehandeld wordt over het vinden van be-wijsgronden.

Tōpice, es, f. (τοπικά) de kunst om bewijs-gronden te vinden.

Tōral, alis, n. een deken (overtrek) over eene peuluw, sofa enz.

Tōrcular, aris, n. de kelder; een wijnpers.

Tōrcularis, a, um, adj. de wijnpers of het persen betreffende; lacus, eene perskuip, subst. m. een wijnperser.

Tōreuma, atis, n. (τόρμα) vaatwerk met verheven beeldwerk.

Tōreuta of -es, ae, m. (τορῆς) die zulke vaten met verheven beeldwerk maakt.

Tōreutice, es, f. (τορῆς) de kants der va-sen met verheven beeldwerk te maken; it. in 't alg. beeldestetser.

Torment, z. Tormina.

Torimentum, i, n. 1) een (gedraaid) touw; 2) een schuivevaarte, grof geschet; 3) een (grootte) geschuiklomp; 4) de pijniging (d. i. het werktuig en het pijnigen zelf);

dedere aliquem tormentis, iemand laten pijnigen; tp. pijniging = groote smart (eener ziekte, des gemoeds); magnum sibi injun-gere tormentum, zich veel geweld aandoen.

Tormina, um, n. buikpyn.

Torminalis, e, adj. buikpyn betreffende.

Torminosus, a, um, adj. onderhevig aan buik-pyn.

Torno, avi, -atum, i. (gr. τροπῶς) met het draaijzer rond maken, draaijen, of in 't alg. rond maken; tp. poët. draaijen = ma-ken (b. v. verzen).

Tornus, i, m. (τῆπος) een draaijzer of in 't alg. een beitel, een snijmes; tp. versus includere torno (poët.), verzen afronden.

Tōrosus, a, um, adj. vol spieren, dik gespierd, cervix, juvenus; tp. caulis, (vieschig); virgula, (knobbelig, dik).

Torpēdo, inis, f. 1) verdooving, verstijving (des gemoeds); 2) de siddervisch.

Torpēdo, ti, z. S. 2. verstijfd zijn (het lig-chaam, b. v. van koude enz.); tp. verstom-pen (b. v. de geest); consilia torpēt, men weet niet wat aan te raden; sapor torpens (poët.), een stompe (niet fijne) smaak.

Torpesco, ti, z. S. 3. verstijven (een lid, het ligchaam); tp. verstijven = verstom-pen, werkeloos worden (hand, geest).

Torpidus, a, um, adj. verdoofd, verstijfd (door slaap, verbazing).

Torpor, aris, m. verdooving, verstijving (van een lid; tp. van den geest).

Torquatus, a, um, adj. omhangen (met een halsketen); colubris, met slangen om den hals; palumbus (poët.), den ringel- of hout-duif.

Torqueo, torsi, tortum, z. 1) draaijen (den nek, de toomen, een boom); oculos, (er-gens heen wenden); spumas of aquas remis (poët.), = roeijen; collum alicui torquere, iemand bij de kraag vatten (om hem in de gevangenis te sleepen); tp. omnia ad com-moda sua, alles tot zijn voordeel doen uit-loopen; suam naturam, orationem, (vriin-gen); bella, terras, caelum etc., den oorlog enz. bestieren; 2) verdraaijen, os; talum, de hiel verstuiken; tp. jus; het recht verdraaijen; 3) iets ronddraaijen (in een kring); fusum, stamina (poët.), = spinnen; se, zich in een kring ronddraaijen (als de aarde); torquere undas, saxa, (van het water), golyen, steenen met zich voortslie-pen; tignum (poët.), een balk in de hoogte brengen; tegumen leonis (poët.), een leeu-wenvel z. v. a. om zich heen draaijen = het omhebben; 4) iets ronddraaijen, om het weg te slingeren of in 't alg. iets slinge-ren (pijlen, steenen enz.); hastam alicui, (op iemand); tp. torquere sibila, (poët.), piepen (als eene slang); 5) pijnigen; tp. pijnigen, kwellen (b. v. iemand de honger,

zorg, wangunst, liefsde enz.); se torques, zieh pijnigen, zich alls mogelijke moeite geven; aliquem mero, iemand z. v. a. pijnigen met wijn (opdat hij de waarheid zegge).

Torques en Torquis, is, c. (eig. iets dat gekromd is): 1) eene halsketen; 2) poët. het juk van ossen; 3) een kring, kraag om den hals van een vogel; 4) poët. een kranz.

Torréfáctio, fécí, factum, 3) dropp maken.

1. Torrens, tis, partic. en adj. 1) brandend = heet, verhit (een mensch, eene zaak); plaga (poët.), eene heete hemelsreek; 2) bruischend (een water; tp. eene rede).

2. Torrens, tis, m. eeh bergstroom, stortvloed; tp. een stroom (van woorden).

Torréo, torrídí, tostum, 2. 1) droogen (druiven, visch enz.); 2) rooſtan, braden; torrentes flammae, rooſtende vlammen; febris, sitis, torret aliquem, (verdroogt iemand); tp. Venus of amor torret aliquem, (vertoert iemand); 3) heet maken, verhitte (iets bij 't vuur); z. ook Torrens.

Torresco, z. P. en S. 3. verdórd, gebraden worden.

Torrídus, a, um, adj. 1) droog (eene rivier, zout enz.); ora (poët.), een (door dorst) drooge mond; homo macie torrídus, een mager mensch; 2) heet (lucht, jaargetijde, hemelsreek enz.); 3) verbrand = bruin gebrand (door de zon); tp. verzengd, door koude.

Torris, is, m. een brandend stuk hout.

Torſio, ónis, f. eig. het gedraaid worden; stomachi, kramp in de maag.

Torte, adv. gedraaid, scheef, niet recht uit.

Torrilis, e, adj. gedraaid, piscis, ansa; aurum, gouden halssnoer.

Tortívus, a, um, adj. mustum, most, die nog eens nageperst wordt.

Torto, áre, í. pijnigen, kwellen (b. v. door smart).

Tortor, óris, m. 1) poët. die iets zwaait (b. v. een slingeraar); 2) de folterknecht, beul.

Tortívus, a, um, adj. gedraaid, met vele kronkels; urina, de koude pis; tp. (van eene rede enz.) onverstaambaar, ingewikkeld; ingenium, dubbelzinnigheid van karakter.

Tortus, us, m. poët. de kronkeling (eener slang).

Tórrulus, í, m. dem. 1) de splint aan boomen; 2) eene wrong (van haar enz. op het hoofd).

Tórus, í, m. elke zwellende verhevenheid: 1) een peul, kussen (van loof, veeren enz.); de eetsofa; it. het bed (waarop men ligt); tp. huwelijksbed; tori socia (poët.), echtgenoot; legitimi tori, een wettig huwelijk; 2) de lijkbbaar; 3) de draagbaar; 4) een spier of muskel des lichaams; comantes tori, de manen; 5) het verhevene gedeelte, b. v. riparum; pulvinorum, der radden; venarum, zwellende aderen; 6) een wrong of knoop (als men boomen aanbindt); 7) een wrong aan zuilen (een groot half-cirkelvormig lid).

Torvitas, átis, f. schrikkelijkheid, vreesselijkheid (van oogwenk, van aangezicht); tp. somberheid, norschheid van karakter enz.

Torvus, a, um, adj. (τόπος) poët. er vrees-selijk uit ziende, norsch-, schrikkelijk om aan te zien (eig. van dieren); torva uetri, norsch zien; tp. vinum, bittere wijn; proelium, een hevige strijd.

Tót, adj. pl. (verw. met τόπος of τόπος) zoo veel, b. v. tot viri, tot curae etc.

Tótidem, adj. pl. even zoo veel of vele, b. v. totidem numero pedites; totidem — atque, even zoo vele als; totidem audire (poët.), even zoo veel = hetzelfde.

Tótes, adv. zoo dikwijls (of even zoo dikwijls).

1. Tótus, a, um, adj. 1) geheel (met betrekking tot dezelfs deelen), b. v. navis, Gallia, urbs, terra, nox, dies, bellum; torus equitatus, de geheele ruitery; totis viribus, met alle krachten, uit al zijne magt, b. v. schreeuwen; se totum alicui tradere, zich geheel aan iemand overgeven; totus mihi deditus, geheel de mijne; totum alicuius esse, geheel aan iemand toebehooren; totum, het geheel, de gansche zaak; totum in eo est, ut etc., de geheele zaak rust daarop dat enz.; in totum, ganschelijk, it. in 't algemeen; ex toto, geheel en al (b. v. iemand verlaten); in toto, bij de geheele zaak, in 't algemeen.

2. Tótus, a, um, adj. de zooveelste, b. v. pars.

Toxicum, í, n. (τοξικόν) eig. vergif, om pijlen mede te bestryken of in 't alg. elk vergif.

Trábilis, e, adj. 1) een balk betreffende; clavus, een balk-nagel; tp. trabali clavo figure beneficium, (zeer vast maken); 2) poët. aan een balk gelijk = vervaarlijk groot (speer enz.).

Trábés, ad, f. een prachtgewaad, staatskleed van koningen, ridders enz.

Trábéatus, a, um, adj. eene trabea aanhebbend, eques; tp. trabeatae, schouwspelen, waarin voornamely personen optraden.

Trábécúla, ae, f. dem. een kleine balk.

Trabs, trábís, f. (oudgr. ἰσπάριος) 1) een balk; poët. een boom, b. v. fraxinae trabes, = fraxini; 2) iets dat uit balken of hout is gemaakt; a) een schip; b) eene tafel, b. v. citreae trabes; c) trabes, een huis, b. v. sub lidem trabibus.

Tractábilis, e, adj. 1) hetgeen men kan bevoelen of aanraken (een ligchaam, eene zweer); 2) handelbaar, ligt te behandelen (een steen, hout enz.); tp. een mensch, karakter enz.); caelum, (zonder storm).

Tractábilitas, átis, f. buigzaamheid (van een wilgenboom enz.).

Tractátio, ónis, f. 1) de behandeling (van een dier, van wapens, van een speeltuig, der wijsbegeerte enz.); 2) eene lange of wijdloopige behandeling van iets.

Tractátor, óris, m. en -trix, ícis, f. een slaaf of eene slavin, die bij het baden iemand de ledematen behoort moest uittrekken.

Tractátus, us, m. 1) het aanraken van eenig voorwerp, b. v. nucum; tp. behandeling, het bezig zijn met iets, b. v. terrae, artium; it. eene verhandeling (mondelijke of schriftelijke).

Tractim, adv. (eig. trapswijze) 1) voetje

voor voetje of langzaam, b. v. ire; tange-re, (in scherts) oorvijgen geven; 2) in lange zwermen, b. v. gonzen (als de byen).

Tracto, āvi, ātum, i. 1) poët. trekken; com-mis, bij de haren; 2) eig. iets dikwijls betasten of bevoelen (met de handen), = met iets bezig zijn; terram, (bebouwen); fila: lyrae (poët.), op de lier spelen; tela, = vechten; gubernaculum, (handteeren, sturen); lanam, de wol behandelen (dezelve spinnen); pecuniam, bibliothecam alicujus, (in handen hebben); rationes alicujus, iemands rekeningen nazien; artem, (uitoefenen); bellum, causam alicujus, een oorlog, iemands proces voeren; personam, eene rol spelen; regnum, (besturen); animos, de gemoederen besturen, indruk op dezelve maken; pectore tractare (poët.), iets goed behartigen; philosophiam, elementa rhetorica, quaestionem, (behandelen); de conditionibus, (onderhandelen, spreken); se tractare, zich gedragen (b. v. in een ambt); verba, (gebruiken); vitam, (doorbrengen).

Tractorius, a, um, adj. tot trekken dienstig, machina.

1. **Tractus**, a, um, adj. (van eene rede) aan-eengeschakeld, vloeiend.

2. **Tractus**, us, m. 1) het trekken (van een wagen enz.); 2) poët. het tot zich trekken, b. v. caeli, der lucht; aquae, = het drinken; 3) eene trek = eene beweging; calami, met de pen; 4) de trek = rigting, b. v. castorum; flammarum, eene lange reeks van vlammen; arborum, eene verhakking; tp. a) eene streek; b) (van den tijd) during, lengte; c) te lange during = ver-traging, langzaamheid, b. v. mortis; belli, het slegend houden van den oorlog; verborum, uitgerekte of langzame uitspraak der woorden; lenis tractus orationis, een bedaar-de gang der voorstelling (eens geschied-schrijvers).

Traditio, ōnis, f. 1) overgaaf (eener stad, eens vijands); 2) overlevering in woorden = onderrigt, onderwijs; it. het verhalen van iets.

Trādo, dīdi, dītum, 3. overhandigen, of in 't alg. geven, b. v. uit zijne hand in die van een ander; alicui, poculum; aliquem in cus-todiam, in de gevangenis zetten; alicui ali-quem custodem, (tot bewaker geven); arma, se hostibus, (overgeven); imago tradit-ur de speculo in speculum, (wordt van den eenen spiegel in den anderen terugge-kaatst); tp. a) overgeven (ter bezorging enz.); b) aan iemands willekeur overge-ven, causam suam adversariis, se voluptati-bus, (prijs geven); se quieti, zich ter rust begeven; c) overleveren (door geschrift of woorden); alicui aliquid, iemand iets leer-en; memoriam alicujus rei posteris, de na-komelingschap het aandenken aan iets over-leveren; memoriae, = te boek stellen; trad-unt, traditur, men vertelt; d) aan iemand (stervend) iets overgeven = nalaten, b. v. posteris inimicitias, morbos.

Tradūco, duxi, ductum, 3. 1) overbrengen

(in een ander huis, land, over eene rivier, een berg enz.); tp. a) ergens heen bren-gen; ad plebem, iemand in eene plebeijische familie overbrengen; ad suam sententiam, tot zijn gevoelen overhalen; in rerum abun-dantiam, iemand in overvloed verplaatsen; ad hilaritatem, vrolijk maken; curam in vi-tulos, (rigten); orationem in aliquid, zij-ne rede op iets overbrengen; b) op iets toepassen. (appliceren); 2) voorbij iemand iets heen voeren; se (poët.), zich vertoo-nen, laten zien; tp. carmina (poët.), be-kend maken; vitam, aetatem, (doorbren-gen); aliquem per ora hominum, iemand op de spraak, in opspraak brengen.

Tradūctio, ōnis, f. 1) eig. het overgaan; tp. a) ad plebem, het verplaatsen van eenen adellyken in eene Plebeische familie; 2) z. v. a. het trekken van de eene kant naar de andere = beschimping, schande (die ie-mand ondergaat); 3) eig. het voorbij-voeren; tp. a) traductio temporis, = cursus temporis; b) (in de redekunde): herhaling van hetzelfde woord (tot meer nadruk); it. het figuurlijk gebruik van een woord (b. v. cur ego non dicam, Furia, te furiam).

Trāductor, ōris, m. ad plebem, die iemand in eene plebeische familie overbrengt.

Trādux, ūcis, m. eene wijnrank, die verder getrokken en zoo voortgespeend wordt.

Trāgice, adv. tragisch, b. v. rem tragice tractare.

Trāgicōcōmōedia, ae, f. een blij-treurspel (waarin, b. v. goden en slaven voorkomen).

Trāgicus, a, um, adj. (τραγικός) tragisch, het treurspel betreffende, b. v. cothurnus, carmen, camēna, ars; subst. m. een tooneel-speler in een treurspel; tp. a) tragisch = verheven (b. v. redenaar, schrijfwijze); b) tragisch = verschrikkelijk, vol onheil, b. v. scelus; ignes (poët.), treurige liefde.

Trāgoedia, ae, f. (τραγῳδία) een treurspel; tp. pl. hoogdravende rede of woorden; tra-goedias agere, movere, excitare, hoogdra-vend spreken; it. groot leven of beweging maken.

Trāgoedus, i, m. (τραγῳδός) een rooneel-speler in het treurspel; it. een treurspeldich-ter.

Trāgula, ae, f. 1) eene werpspiets; ictus tra-gulae; tp. tragulam in aliquem injicere, list-en, streken tegen iemand in 't werk stel-len; decidere, de listen verijdelen; 2) een vischuet, sleepnet.

Trāgum, i, n. **Tragus**, i, m. (τράγος) meel-brij, van spelt.

Trāhax, ācis, adj. iemand die alles naar zich trekken wil.

Trāhēa (Traha), ae, f. een rijtuig zonder raden, eene slede.

Trāho, traxi, tractum, 3. 1) in 't alg. met meer of minder geweld iets van zijne plaats brengen, trekken (b. v. een wagen, iemand bij de voeten, de haren enz.); fluctus tra-hunt arenam etc., (voeren zand enz. met zich); vestem trahere, een kleed achter zich slepen; genua (poët.), zijne knieën z. v. a. met zich slepen (van vermoedheid enz.); trahere, rapere, alles utplunderen; tp. a)

tot iets trekken of brengen; *b. v.* ad altetam partem, ad suam sententiam, naar den anderen kant of tot een tegenovergesteld gevoelen brengen; ad defectionem, tot afval verleiden; aliquem secum in eandem calamitatem, iemand met zich in 't verderf slepen; rem ad Poenos, = Poenis favere; in religionem, = bedenkelijk vinden; in deterius, ten slechtsten uitleggen; *b)* *z. v. a.* uitteek trekken (den geest), *b. v.* animum ditverse, het gemoed verontrusten; *c)* wegslepen of verleiden; trahi, verdyrd, weggesleept worden (door begeerten enz.); *2)* iets trekken, *d. i.* lang uittrekken, *b. v.* een draad, de wol = dezelye spinnen; *tp.* uittrekken, slepend houden, *b. v.* een oorlog enz.; moram, poët., verdyf veroorzaken; noctem sermone, vitam in tenebris etc., (doorbrengen); aliquem, iemand ophouden; quietem (poët.), (lang) slapen; trahere als intr., = zich uittrekken, duren; *3)* een voorwerp naar zich toe trekken, *b. v.* aquam, aërem, water drinken, lucht inademen; noctem, poët., *z. v. a.* er bij trekken = doen naderen; colorem, eene kleur aannemen; ruborem etc., rood worden; extremum spiritum, met moeite den laatsten adem halen; *tp. a)* *z. v. a.* tot zich trekken, krygen, *b. v.* cognomen, (ontvangen); consilium ex re, (nemen); decimas, (trekken); praedam ex etc., (behalen); stipendia, soldij trekken of aannemen; in exemplum, tot voorbeeld nemen; *b)* afsleiden, *b. v.* de afkomst van iemand enz.; tractus, gesproken, afstammend, herkomstig; *4)* iets uit het binnenste van een voorwerp uittrekken, *b. v.* aquam, water scheppen; ferrum ex corpore, (uit het ligchaam trekken); sorte trahere laborem, poët., bij 't lot het werk er uit trekken = bij 't lot verdeelen; vocem, gemitum, poët., (uitsen, doen hooren); elleborum trahit alvum et bilem, (leidt af); *tp. a)* aftrekken of afbrengen (van een voornemen); *b)* iets *z. v. a.* wegtrekken of wegnemen, partem doloris.

Trajectio, dnis, *f. 1)* het overzetten (over de zee); incendiorum, het overgaan van een brand op een ander huis; stellae, het verschieten van eene ster; *tp.* (in de rederijkunde); *a)* de verplaatsing van woorden; *b)* overgang; *c)* trajectio veritatis, overdrifving der waarheid = hyperbole.

Trajecto, ãre, *i. eig.* doorwerpen; acu, met de naald doorsteken.

Trajectura, ae, *f.* het uitsteken van een dek-balk.

Trajectus, us, *m.* de overvaart (de daad zelve of de plaats).

Trajctio, jectum, *3.* eig. overzenden, *d. i.* iets op eene andere plaats doen overgaan, dus *1)* overwerpen (over de wal enz.); *it.* iemand overvaren, overzetten (over eene rivier, over een berg); pecora trajicere in saltus, (overbrengen); se of alleen trajicere, overvaren of oversteken; *tp. a)* *z. v. a.* overdragen op een ander, *b. v.* de schuld; *b)* zich ergens heen uitbreiden, *b. v.* een kwaad; dolor trajectus in cor, (overgegaan in enz.); *2)* door iets

door steken, *b. v.* surculus trajectus per etc.; *2)* iemand of iets door en door verpen = doorbooren; aciem mediam, (doorbreken).

Trãl. etc., *z.* Transl.

Trãlquor, qui, *3.* uitspreken.

Trãma, ae, *f.* = subtemen; *it.* het spinne-web; *tp.* (in scheris) trama figurat, eene geraamte; tramae putridae, kleinigheden.

Trãmeo, *z.* Transmeo.

Trãmes, itis, *m.* een dwarsweg, of in 't algemeen weg, pad (ook poët. loop, vlugt); *tp.* poët. weg = soort of wijze.

Trãmigo, *z.* Transtm.

Trãnãto, ãvi, ãtum, *1.* overzwemmen.

Trãno, ãvi, ãtum, *i.* doorzwemmen of over iets heen zwemmen; *tp.* poët. over of door iets gaan, *b. v.* nubila, aures etc.

Trãnquille, adv. rustig.

Trãnquillitas, ãtis, *f. 1)* rust, stilte (van het weder, der zee; *tp.* der ziel); *tp.* helderheid van kleuren; *2)* (in later tijd) tranquillitas tua! = uwe hoogheid, majesteit!

1. **Trãnquillo**, ãvi, ãtum, *1.* rustig maken, bedaren (de zee; *tp.* den Staat, het gemoed enz.); vultum alicujus; (ophelderen, verrolijken).

2. **Trãnquillo**, adv. rustig, *b. v.* peragere aliquid.

Trãnquillum, *i, n.* rust (in den Staat, in iemands betrekkingen); in tranquillum redigere, tot rust brengen (den Staat).

Trãnquillus, a, um, adj. rustig; stil, bedaar (zee, weder, lucht, dag, nacht; *tp.* gemoed, mensch, Staat, volk, yrede; ouderdom, plaats, redenaar enz.)

Trans, praep. (waarsch. verw. met τρãν) *1)* (waar?) aan de overzijde, *b. v.* trans Tiberim; *tp.* trans hominem, (na zijn dood); *2)* (waarheen?) over, *b. v.* trans mare curere.

Transãbõ, abfi, ãtum, ãre, *4.* poët. *1)* over iets heen gaan (*b. v.* over de hoofden der menschen); *2)* door en door gaan, costas.

Transactor, ãris, *m.* die iets tot stand brengt (door een vergelijk enz.)

Transãdigo, ãgi, ãctum, *3.* *1)* door en door booren, costas; *2)* iets door iets heen stooten, ensem costas.

Transãlpinus, a, um, adj. aan de overzijde der Alpen gelegen of geschiedend enz., *b. v.* Gallia, natio, bellum.

Transcãdo, ndi, ãsum, *3.* over iets heen klimmen (over een muur) of in 't algemeen over heen gaan (over eene rivier, in een land enz.); *tp. a)* overgaan tot iets (in eene rede); *b)* overschrijden, *b. v.* juris fines, ordinem aeratis; prohibita, (schenden).

Transcãdo, cidì, cãsum, *3.* stuk houwen (iemand met geeselslagen).

Transcãdo, *z.* Transcãdo.

Transcribo, psi, ptum, *3.* overschrijven: *1)* uit het ene boek in een ander = afschrijven, of een schuld op iemand; *tp.* overdragen aan een ander (*b. v.* de heerschappij enz.); *2)* iemand inschrijven (als burger eener stad enz.)

Transcriptio, dnis, *f.* (welligt:) = Excusatio.

Transcurro, curri of cūcurri, cursum, 3. 1) eig. overloopen = ergens heen loopen of gaan (naar iemand enz.); ad forum, naar het forum; tp. overgaan tot iets (in eene rede); ad melius, tot iets beters (d. i. eene aanzienlijkere levenswijze) overgaan; 2) iets doorloopen (een land enz.) of door iets heen loopen (b. v. per spatium); tp. cursum suum, zijne loopbaan snel voleinden; partem operis, (kort doorloopen, vertellend of lezend); 3) voorbijvaren of zeilen; tp. met stilzwingen voorbij gaan; it. verloopen (b. v. de tijd).

Transcursus, us, m. 1) het doorloopen of doorijlen (b. v. door de lucht); tp. eene verkorte geschiedenis, schets der geschiedenis; 2) het voorbij snellen (b. v. van een bliksemstraal); tp. kortheld eener vertelling; in transcursu, in 't voorbijgaan = met weinige woorden.

Transdanubianus, a, um, adj. aan de andere zijde van den Donau zich bevindend.

Transd. etc., z. Trad. etc.

Transenna, ae, f. iets dat dwars in elkander gaat; 1) een strik, knoop (of ook een net) voor vogels; 2) een tralienenster; tp. per transennam aspicere, (slechts in de verte, even).

Transéo, ii (ivi), itum, ire, 4. eig. overgaan: 1) ergens heen gaan, ad forum, ad uxorem; ad hostem, tot den vijand overgaan; tp. a) overgaan, b. v. tot iemands gevoelen = het met hem eens zijn; in alia omnia, van een geheel tegenovergesteld gevoelen zijn; b) overgaan = veranderen in iets, b. v. in saxum, in iram; 2) over iets (eene rivier, een berg) gaan; equum cursu (poët.), op 't paard springen; tp. over iets gaan; a) te buiten gaan (paal en perk); b) met iets klaar worden; it. iets doorstaan; c) iets overtreffen; 3) door iets doorgaan (door eene zeef, door de strot, door eene stad); tp. doorbrengen (zijn leven); 4) voorbij iets gaan, b. v. mensam; Lemnos transit, poët., Lemnos gaat (in schijn de schepen) voorbij; tp. a) voorbij iets gaan met woorden = het vermelden, b. v. leviter; b) er voorbij gaan zonder het te merken = iets niet merken; c) iets overslaan (in 't lezen, in 't spreken); d) intr. vergeaan (tijd, roem enz.).

Transféro, tūli, translātum, ferre, 1) overdoen of brengen, b. v. castra trans flumen, bellum in Galliam, in tabulas, (inschrijven); partem, (verplaatsen, in eene rede); tp. a) overbrengen, b. v. causam in se, crimen in aliquem, (schuiven); sermonem alio, animam ad etc., (rigten); se ad artes, zich op de wetenschappen toeleggen; b) toepassen op iets (eene verklaring); nomen in maledictum, (gebruiken); c) uitsstellen, b. v. in proximum annum; d) afschrijven, ontleenen van een ander, b. v. translati versus; e) overbrengen in eene andere taal; f) een woord overdragen, = het tropisch gebruiken; verba translata of translata, tropen = overdragtelijk gebruikte woorden; g) veranderen (in eene andere gedaante);

z. ook translatus; 2) voorbij dragen, voren of brengen.

Transfigo, lixi, fixum, 3. 1) iemand of iets doorbooren; 2) iets door iets heen steken.

Transfigūro, āvi, ātum, 1. veranderen (naar ligchaam of geest).

Transfluo, fluxi, fluxum, 3. uitleoijen (bloed uit het ligchaam, wijn uit een vat).

Transfūdō, fūdī, fōssum, 3. doorbooren; transfossi pectora (poët.), de borst doorboord.

Transformis, e, adi. = qui formam mutat.

Transformo, āvi, ātum, 1. veranderen; se; animus transformatur ad etc., (wordt veranderd naar enz.).

Transfōro, āre, 1. doorbooren.

Transfrōto, āvi, ātum, 1. = fretum transeo.

Transfuga, ae, m. een overlooper (ook tp.).

Transfūgio, fūgi, fūgtum, 3. overloopen naar den vijand; tp. ab amicitia, de vriendschap in den steek liden.

Transfūglum, i, n. het overloopen (de desertie).

Transfulgō, ēre, 2. doorschijnen.

Transfundo, fūdī, fūsum, 3. overgieten (water); transfundi, zich uitstorten (bloed in de aders); tp. overbrengen op iemand, b. v. amorem, mores Persarum in Macedōnas.

Transfusio, ōnis, f. 1) het zich uitstorten (b. v. van het bloed in de aders); 2) het doorzigen.

Transgrēdōr, gressus sum, 3. 1) over iets en naar iets heen gaan (over een berg, naar een land enz.), b. v. Taurum, in Europam, flumen; colonias, door de volkplantingen reizen (of doortrekken); tp. a) overgaan tot iemand (tot zijne partij), ad deos; b) overschrijden (b. v. de maat); c) iemand overtreffen; 2) (eig. voorbij iets gaan); tp. iets met stilzwingen voorbij gaan.

Transgressio, ōnis, f. de overtocht (over een berg, naar een land); tp. (in de redekundige); a) verplaatsing van woorden; b) de overgang van eene zaak tot eene andere.

Transgressus, us, m. de overtocht over enz.

Transigo, ēgi, actum, 3. 1) eig. doordrijven: tp. eene zaak doordrijven; a) = dezelve afdoen, ten einde brengen, b. v. bellum etc.; transigere cum etc., een einde maken aan iets; transigere cum aliquo, over iets met iemand overeenkomen; b) hetzelfde z. v. a. bedrijven, b. v. vitam, (doorbrengen); annus transactus, = elapsus; 2) doorbooren, se, pectus gladio.

Transillo, ūli, (ivi of ii), ultum, 4. 1) over iets heen springen (over een muur); naaves transiliunt vada (poët.), de schepen ijlen of vlieden over enz.; tp. a) iets overspringen = met stilzwingen voorbijgaan; b) iets overschrijden (de maat); 2) ergens heen springen of in 't alg. ijlen, gaan (b. v. te sloop); ad aliquem, tot iemand overgaan; tp. overgaan, b. v. ab uno consilio ad aliud, (overspringen); 3) door iets heen ijlen, b. v. door een land.

Transilis, e, adj. (eig. overspringend), palmes, eene wyngaardoor, die zoo lang is, dat dezelve den naasten boom bereikt.

Transitio, ònis, f. 1) *de overgang* (b. v. van de zon uit het eene teeken in een ander; tot den vijand; tp. van den Patriciſchen ſtand tot den Plebeiſchen; in eene rede; eener ziekte (= besmetting.); 2) *het voorbij gaan*, (b. v. van een beeld enz. voor de aandacht); 3) *een doortogt*.

Transitòrius, a, um, adj. *wat tot een doortogt dient* (een huis).

Transitus, us, m. 1) *het overgaan, de overgang* (over eene gracht); tp. in een anderen leeftijd, tot den vijand, in eene rede; van de kleuren uit de ſchaduw in het licht, in het lezen van het een tot het ander, in eene andere gedaante = verandering; 2) *de doortogt*, b. v. per agros urbesque; 3) *de doortogt* (= de plaats, die men doorgaat); tp. transitus spiritus, = de luchtſtroom; 4) *het voorbij gaan of langs gaan*; tp. in transitu, in 't voorbij gaan = oppervlakkig.

Transj. etc., z. Traj.

Translativus of **itivus**, a, um, adj. *door gevoorte overgebracht* (een recht enz.); it. in 't alg. gewoon, gebruikelijk, mos, officium, funus; translaticium est, *het is niets nieuws, iets gewoons*.

Translatio, ònis, f. *eig. het overbrengen naar eene andere plaats, dus b. v. de verplaatsing van een huis, eener plant, van woorden; tp. a) de afwending van eene aanklagt (als men dezelve op een ander ſchuift); b) de overzetting; c) (in de redekunde) eene figuurlijke uitdrukking (b. v. de beemden lagchen); d) eene verandering, hervorming, b. v. temporum*.

Translativus, z. Translativus.

Translätivus, a, um, adj. *constitutio, causa of quaestio*, (als het nog niet bepaald is wie of tegen wien of bij wien men klagen zal, of hoe de aanklagte zal worden ingericht enz.)

Translätor, òris, m. *(die iets aan een ander brengt)*; quaesturae, (zoo noemt Cicero Verres, die als Quaestor aan Sylla's lands gelden gaf).

1. **Translätus**, a, um, adj. *eig. overgedragen*; tp. van te ver er bij gehaald, gezocht (iets in eene rede), b. v. exordium.

2. **Translätus**, us, m. = pompa.

Translëgo, ëre, 3. *doorlezen, overlezen*.

Translucëo, ëre, 2. 1) *overschijnen* (uit een spiegel in een ander); 2) *doorschijnend zijn*.

Translucidus, a, um, adj. *doorschijnend, crystallus, candor*.

Transmarinus, a, um, adj. *over de zee gekomen, overzeesch, hospes, doctrina*.

Transmëo, ävi, ätum, 1. *door of over iets gaan* (over de zee).

Transmigro, äre, 1. *ergens heen verhuizen of overtrekken* (naar eene stad, een huis); tp. arbor transmigrat, (laat zich verplanten).

Transmissio, ònis, f. *overvaart*.

Transmissus, us, m. *overvaart*.

Transmitto, misi, missum, 3. 1) *over of naar eene plaats zenden*, b. v. alicui virginem etc.; 2) *over of naar eene plaats brengen* (eene vloot, de klomp tot een vorm, het

vee op 's land); legiones, (ergens heen brengen); bellum in Italiam, (naar Italië overbrengen); tigillum per viam, (schuiven); tp. a) vim in aliquem, iemand geweld aandoen; b) iemand iets overlaten (het bestier des oorlogs, eene erfenis, iets door koop, aan iemand zijn tijd); 3) *over iets* (door eene rivier, een land) *brengen* = laten doorgaan; equum per flumen, exercitum per fines; lucem, licht doorlaten; charta transmittens literas, (waarop de letters doorslaan of dooryloeyen); ventos, (laten doorwaayen, b. v. een huis); cribrum arenam transmittit, (laat zand door); brachium transmittere per viscera etc., den arm steken door enz.; cursum (poët.), overgaan; 4) *over iets heen werpen*, b. v. tecum lapide, met een steen over een huis; 5) *over iets* (eene rivier, een zee, een land) *gaan* (te ſcheep, te voet); quantum caeli potest transmittere funda (poët.), zoo ver de slinger door de lucht kan reiken; ad aliquem, tot iemand overgaan; tp. discrimen, (doorstaan); 6) *voorbij laten gaan* (een leger); tp. a) *afwachten* tot dat iets voorbij is; ardorem febris, (voorbij laten gaan); b) *doorbrengen* (zijn leven); c) *voorbij gaan* (met stilzwijgen); it. in 't alg. iets gering, niet achten.

Transmontänus, a, um, adj. *aan de andere zijde van het gebergte zich bevindend*.

Transmövo, mövi, mötum, 2. *naar eene andere plaats brengen*; legiones, (verleggen); tp. gloriam (añem) in se, *zich iemands verdiensten aanmatigen*.

Transmutätio, ònis, f. *verplaatsing van letters in een woord*.

Transmütä, ävi, ätum, 1. *veranderen, verwisselen*.

Transnäto, z. Tranato.

Transno, z. Trano.

Transnömio, ävi, ätum, 1. *anders noemen, se, mensem*.

Transnömio, äre, 1. *uittellen* (geld).

Transpädänus, a, um, adj. *aan de andere zijde der Po gelegen*.

Transpectus, us, m. poët. *doorzigt*; janua praebet transpectum, *men kan door de deur heen zien*.

Transpëco, spëxi, spëctum, 3. *doorzien*.

Transpöno, pöstii, pöstum, 3. 1) *overzetten* (een leger); 2) *ergens neerzetten, onta in flumen*.

Transportätio, ònis, f. *het overzetten of overvoeren*; populorum, *verhuizing van volken*.

Transporto, ävi, ätum, 1. 1) *overvoeren* (in een ander land, over eene rivier enz.); 2) *verbannen, in insulam*.

Transpöstivus, a, um, adj. *eig. verzettend*; subst. -a, ae, f. (in de spraakkunst) *de metalepsis* (b. v. aristae voor messis).

Transrhënanus, a, um, adj. *van de overzijde des Rijn*; subst. -i, m. *die aan de overzijde des Rijn woont*.

Transscendo etc., z. Transcendo.

Transstërinus, a, um, adj. *over den Tiber woonend*.

Transstëo, ëre, 2. *doorgaan* (b. v. een gang door iets).

Transtrum, i, n. (*verw. met τράστρον*) 1) *eene roeibank*; 2) (*waarsch. van Trans*) *eene dwarsbalk (in gebouwen)*.
Transulto etc., z. **Transulto**.
Transulo, ūi, ūtum, 3^d *doorsteken*.
Transvectio, ōnis, f. 1) *het overvoeren (over zene rivier, van eene vragt)*; 2) *eig. het voorbij varen of rijden; vooral de plegtige optocht der Romeinsche ridders (op den 15den Julij op het Kapitoel, of elke vijf jaren voorbij den Censor)*.
Transvĕho, vĕxi, vectum, 3. 1) *overvoeren (op een wagen, te schep, op de schouder)*; transvehĭ, *overvaren, overrijden*; 2) *voorbij voeren, dragen of brengen (b. v. bij eene zegespraal)*; transvehĭ, *voorbij rijden*; equites transvehĕbantur, (z. **transvectio** 2); tp. tempus transvectum est, (*is voorbij*).
Transverbĕro, āvi, ātum, 1. *doorbooren, pectus*.
Transversārtus, a, um, adj. *dwars*; tignum, *een dwarsbalk*.
Transverse, adv. *dwars*.
Transversum, i, n. *het dwarse*; in tr., *over dwars*; per tr., *over dwars*; ex transverso, *schuins (b. v. er in gaan)*; transversa tueri, poët., *schuins, van ter zijde, zien*; tp. ex of de transverso, *dwars of scheef = onverwacht of ongelĕgen (b. v. komen)*.
Transversus, a, um, adj. *dwars, schuinsch (eene groeve, een wg. berg)*; digitus, *een dwarsvinger (ook tp. een vinger breed)*; transverso foro ambulare, (*dwars over de markt*); tp. a) *dwars = ongunstig, b. v. fortuna*; b) *van den regten weg (van zijn pligt) af, b. v. agere aliquem, iemand op doolwegen brengen*.
Transvŏlto, āre, i. = **Transvolto**.
Transvŏlo, āvi, ātum, 1. 1) *over iets heen vliegen (over de zee)*; it. *over iets heen spoeden, Alpes, Oceanum*; it. *ergens heen spoeden, in alteram partem*; 2) *snel door iets heen gaan (als vuur door iets; tp. eene gedachte door de ziel)*; 3) *voorbij iets vliegen*; it. *voorbij iets loopen (een water voorbij iets)*; tp. aliquid transvolare (poët.), *over iets heen loopen = niet achten*.
Transvorsus, z. **Transversus**.
Trāpĕtum, i, n. (of -us, i, m. en **Trapes**, ĕtis, m.) (*van τράπεζη, een wijnpers*) *een olijvenpers*.
Trāpĕzita, ae, m. (*τραπέζιτης*) *een wisselaar*.
Trāpĕzophŏros, i, m. of on, i, n. (*τραπέζοφῶρος*) *een tafelstander (gebeeldwerkt voestuk om een tafelblad op te leggen)*.
Trāvĕho, z. **Transvehĭo**.
Trĕcĕni, ae, a, adj. (*telkens*) *driehonderd*.
Trĕcentĕni, z. **Treceni**.
Trĕcentĕstmus, a, um, adj. *de driehonderdste*.
Trĕcenti, ae, a, adj. *driehonderd*.
Trĕcentĕs, adv. *driehonderd maal*.
Trĕchĕdĕpnum, i, n. (*τρεχιδωνιον*) z. v. a. *een loopers kleed = dun kleed (van tafelschuimers) om schielijk bij het uitdeelen van spijzen en drinkgelden te kunnen zijn*.
Trĕdĕcĕs, adv. *dertien maal*; sestertium, 13 *maal 100,000 sestertien*.

Trĕdĕcim, adj. *dertien*.
Trĕmĕbundus, a, um, adj. *sidderend, bevend, vox, manus*.
Trĕmĕfĕcto, fĕci, factum, 3. poët. *doen sidderen, Olympum*.
Trĕmisco, z. P. en S. 3. poët. 1) *beginnen te beven*; 2) *voor iets beginnen te beven*.
Trĕmo, ūi, z. S. 3. (*τρίμου*) 1) *sidderen, beven (de grond, stem, leden, lans)*; animo, *van vrees beven, = zeer in angst zijn*; 2) *voor iets beven, Junonem; tremendus (poët.), te vreezen, vreeselijk, b. v. rex, tumultus, nefas*.
Trĕmor, ōris, m. 1) *eene trillende beweging, b. v. van het vuur; der aarde = aardbeving; van een mensch (van vrees, koude)*; 2) *een schrik (= iets, waarvoor men vrees)*.
Trĕmŭlus, ā, um, adj. 1) *sidderend, bevend (stem, mensch, van ouderdom of ziekte)*; poët. *in eene trillende beweging, b. v. een boom, de zeilen, het vuur enz.*; 2) poët. *hetgeen doet sidderen, horror*.
Trĕpidanter, adv. *in een angstige, trillende beweging, of in 't alg. met angst, agere aliquid*.
Trĕpidāto, ōnis, f. 1) *het sidderen = eene trillende beweging; tp. angst, verwarring (van een mensch)*; 2) *gewoel (bij een aanval)*.
Trĕpĭde, adv. *met angst of driftigen spoed (iets doen)*.
Trĕpĭdo, āvi, ātum, 1. 1) *in 't alg. in eene trillende beweging zijn, b. v. aqua trepidat per rivum; avis trepidat, (spartelt)*; pectus trepidat, *het hart klopt; verw. bijz. van menschen: sidderen, beven (b. v. van vrees)*; 2) *angstig of ook haastig heen en weer loopen; circa advĕnam trepidare, (omheen trappelen)*; tp. bezigt zijn, b. v. in een geyecht; 3) *angstig ergens heen loopen, ad arma*; 4) poët. *voor iets sidderen, umbram*.
Trĕpĭdus, a, um, adj. 1) *in 't alg. sidderend, in eene trillende beweging, b. v. water; verw. bijz. bevend van angst, angstvol, civitas, rerum suarum, voor enz.*; 2) *angstig of angstvol = angst veroorzakend (b. v. berigt, toestand)*; 3) *onrustig, jagtig*.
Trĕpondo, n. indecl. *drie pond*.
Tres, trĭa, adj. (*τρεῖς, τρία*) *drie*; tp. *wĕnig; te tribus verbis volo, een paar woorden maar!*
Tressis, is, m. = *drie assen*; tp. non tressis, *geen drie assen (geen oortje) waard*.
Tresvĭri, ōrum, m. *driemannen, die te zamen een openbaar ambt bekleedden (b. v. de opzieters over de gevangenis en z.)*; it. *die, welke de volkplantelingen wegvoerden en hun landerijen aanwezen*.
Triangŭlum, i, n. *een driehoek*.
Triangŭlus, a, um, adj. *driehoekig, b. v. species insulac, castanea*.
Triārii, ōrum, m. *de Triarii (Rom. soldaten, die in het derde gellid stonden)*; tp. res ad Triarios rediit, = *de zaak staat zeer hachelijk, het is tot het uiterste gekomen*.
Tribrāchys, of -us, m. (sc. pes) (*τρίβραχυς*) *de Tribrachys ()*.

Tribuarius, a, um, adj. *de tribus betreffende*; crimēn, (in het omkopen eener tribus bestaande).

Tribula, ae, f. z. **Tribulum**.

Tribulis, e, adj. *uit dezelfde tribus*; subst. m. *een die uit dezelfde tribus is met een ander, een wijkbroeder*; tp. poët. *een gemeen man*.

Tribulum, i, n. *een dorschwagen*.

Tribulus, i, m. (τρίβλος) *de voetangel of minkijzers (een stekelig onkruid)*.

Tribunā, ālis, n. 1) (eig. *de regterstoel van eenen tribunus*) *de verhevenheid, van waar de hooge overheidspersonen, op de sella curulis zittende, recht spraken; pro of de tribunali, van den regterstoel*; 2) *de plaats van den Praetor in den schouwburg*; 3) *tp. eene afgedaamde plaats, b. v. tegen water-vloeden*; it. *een grafheuvel*.

Tribunātus, us, m. *het ambt of de waardigheid van eenen tribunus (volk of krijgstri-buun)*.

Tribunicus of **-itus**, a, um, adj. *eenen tribunus of zijnen stand betreffende, b. v. candidatus, die naar het ambt van Tribunus staat*; leges, (door volkstribunen voorgesteld); spiritus tribunici, *hoogmoed, aanma-ziging eens tribuuns*; honor tribunicius, *de waardigheid eens krijgstriuuns of oversten*.

Tribunus, i, m. (eig. *het hoofd eener tribus*) in 't alg. *een hoofd, b. v. tribuni aerarii of aeris, personen (maar geene overheidsper-sonen) die den Quaestor de gelden helpen uitbetalen*; militum of militares, *de (zeer) oversten eener legioen*; tribuni militum consulari potestate, *(die een tijd lang in plaats van de Consuls regeerden)*; tribuni plebis, *volkstribunen (die de rechten des volks handhaafden)*; tribunus Celerum, *de overste eener lijfwacht onder de koningen*.

Tribuo, ūi, ūtum, 3. (*werd, zoo als men zegt, oorspronkelijk van de tribus gebezigd, voor hegeen zij als staatslasten opbrag-zen*) 1) *iemand toe-deelen, geven (belooningen enz.)*; vocabula monti (poët.), *aan den berg een naam geven*; pecunias, *(uitdeelen)*; alicui misericordiam, laudem, *medelijden met iemand hebben, prijzen*; priores partes, *den voorrang geven*; otium literis, *(wijden)*; dies rebus; aliquid valludini, *iets doen ten gevalle van enz.*; ordni publicanorum liberalissime, *(te wille zijn)*; in vulgus, *elk een van dienst zijn*; 2) *aan iemand iets toeschrijven (iets aan iemand's schuld)*; alicui multum, *veel werk van iemand maken*; alicui aliquid superbiae, *iemand iets als hoogmoed toerekenen*; magnopere virtuti alicujus, *grootte gedachte hebben van enz.*; 3) *ver-deelen, in plures partes*.

Tribus, us, f. (*men leidt het af van τριβς, Aeol. τριβς, maar het zou welligt beter zijn aan te nemen dat tribus = deel, zelf van tribuo = deelen, komt*) *eene tribus, eene der 35 afdeelingen van het Rom. volk (in den beginne waren er echter slechts drie)*; tribu movere, *uit eene tribus in eene andere (geringere) zetten (dit deden de Censors)*.

Tribuarius a, um, adj. 1) *de belastingen be-treffende*; necessitas, *de noodzakelijkheid om belastingen te betalen*; tabulae, *(waar-bij iemand geld beloofd werd)*; 2) *cijsn-baar, schatplichtig (mensch, land)*.

Tributum, adv. in tribus (b. v. *ver-deelen*).

Tribūdo, donis, f. *deeling, ver-deeling*.

Tributum, i, n. *hetgeen iemand geeft of op-brengt, v. d. = geschenk (b. v. op de Saturnalien)*; poët., *hetgeen een boom draagt*; vooral echter: *belasting, schat-ting*; tp. *de plicht, b. v. van eenen kint*.

Tricae, ārum, f. 1) = **Nugae**; 2) *onaange-naamheden, harrewarrierijen, b. v. domesticae*.

Tricenarius, a, um, adj. *dertig bevattende, b. v. homo, (dertig jaren oud)*; fistula, *(die 30 duim wijd is)*.

Triceni, ae, a, adj. (telkens) *dertig*.

Tricenti, z. **Trecenti**.

Triceps, cēptis, adj. *driehoofdig, Cerberus*.

Tricesimus, a, um, adj. *de dertigste*.

Trichila, ae, f. (van τριχς, *haar, vanw. het oude trichinus = digt ineen gewerkt*) *een prietel*.

Tricies, adv. *dertig maal*; tricies soldum, *volle 3 millioen sestertien*.

Trichmaria, um, n. *sapjten over de eetsofs*.

Trichnaris, e, adj. *de eetfels betreffende, lectus*.

Triclinium, i, n. (van τρικλινος = voor 3 bed-den om te eeten) 1) *eene eetsofa (gew. voor drie personen)*; 2) *een eetkamer*.

Tricolum, i, n. (τρικων) *een volzin, die uit drie leden bestaat*.

Tricor, ātus sum, i. *uityluchten zoeken, niet rond ergens voor uitkomen*.

Tricornis, e, adj. *met drie horens, bos*.

Tricorpor, ōris, adj. poët. *drieliyig*.

Tricuspis, ūdis, adj. poët. *driepuntig*.

Tridens, tis, adj. *drietandig*; subst. m. *een drietand (voor visschers, zwaardsvechters, als kenteeken van Neptunus)*.

Tridentifer of **Tridentiger**, gēra, gērum, adj. poët. *met een drietand*.

Tridium, i, n. *een tijd van drie dagen, drie dagen*; triduo in mense, *drie maal 's maands*.

Triennium, i, n. *een tijd van drie jaren, drie jaar*.

Triens, tis, m. 1) *het derde deel van een geheel (hetwelk 12 deelen bevatte, b. v. van een as, eener erfenis)*; 2) *een drink-gereedschap, dat vier cyathil of bekers be-vatte*; 3) *het derde gedeelte van het ge-tal 6*.

Trialental, ālis n. z. **Triens** 2).

Trialentis, e, adj. *het derde deel van iets bevattende*.

Triararchus, i, m. (τριάραρχς) *de aanyoerder van eene galci met drie roebanken*.

Triaris, is, f. (τριάρις) = **Triemis**.

Trieterica, ōrum, n. z. **Trietericus**.

Trietericus, a, um, adj. (τριετηρίς) *hetgeen elke drie jaar geschiedt*; orgia, *(het Bacchusfeest, dat elke drie jaren in Thebo ge-vierd werd)*.

Trieteris, ūdis, f. (τριετηρίς) 1) *een tijd van drie jaren*; 2) **trietetica orgia**.

Trifariam, adv. *drievoudig* = van drie kanten of op drie plaatsen (b. v. aanvallen).
Trifaucis, faucis, adj. poët. die drie strotten heeft, met drie nekken.
Trifer, fēra, fērum, adj. drie maal des jaars dragend (een boom).
Triffidus, a, um, adj. poët. in drieën gekloofd, b. v. flamma, via; hasta, = de drieland van Neptuun.
Trifollium, i, n. klaver.
Triformis, e, adj. poët. die drie gedaanten heeft, *drievoudig*, b. v. dea (= Diana, ook Luna of Hekate genaamd); mundus, (de hemel, bovenlucht en onderwereld).
Trifur, furis, m. een groote dief, aartsdief.
Trifurcifer, fēri, m. aartsgaauwdief.
Trifurcus, a, um, adj. drielandig.
Trigartum, i, n. eene plaats, waar een driespan paarden of in 't alg. paarden in 't loopen worden geoesend.
Trigartus, i, m. die een driespan van paarden bestuurt.
Trigemmis, e, adj. drie oogen of knoppen hebbend, malleolus.
Trigēstes, adv. z. Tricies.
Trigēstus, z. Tricesimus.
Triginta, adj. (τριάκοντα) dertig.
Triglyphus, i, m. (τρίγλυφος) de triglijph (in de bouwkunst).
Trigon, ōnis, m. (τρίγων) een bal, waarmee in het bad drie personen speelden.
Trigōnālis, e, adj. pila, z. Trigon.
Trilibris, e, adj. van drie pond.
Trilinguis, e, adj. poët. drietongig.
Trilix, icis, adj. poët. driedradig = *drievoudig* (b. v. een borstharnas).
Trimātus, us, m. de ouderdom van drie jaren.
Trimēstris, e, adj. van drie maanden; avēs; (die steech drie maanden bij ons blijven); triticum, (dat drie maanden na 't zaayen gemaaid wordt); trimestria, zaad dat in drie maanden rijp wordt.
Trimēter of -trus, a, um, adi. (τρίμετρος) zes vers-afdeelingen bevattende; versus of alleen trimeter, de senarius (uit zes jamben bestaande).
Trimōdia, ae, f. of -um, i, n. een vat, dat drie modii bevat.
Trimōdus, a, um, adj. drie modii bevattende, corbula; z. Trimodia.
Trimōlus, a, um, adj. dem. driejarig.
Trimus, a, um, adj. driejarig; ante trimum, voor het derde jaar (voor dat iets drie jaren oud is).
Trini, ae, a, adj. (telkens) drie; trina castra, drie legerplaatsen.
Trinoctālis, e, adj. van drie nachten.
Trinōdis, e, adj. drie knoesten hebbende.
Trinundium, i, n. de tijd van drie marktdagen (17 dagen).
Trinus, a, um, adj. 1) z. Trini; 2) de derde, pugna.
Tris, z. Septentrio.
Triobolus, i, m. (τρίβολος) drie obolen, eene halve drachme (15 cents).
Triparcus, a, um, adj. brandgierig.
Tripartito, adv. bij drie deelen (b. v. aanvallen); of in drie deelen (b. v. verdeelen).
Tripartitus, a, um, adj. in drie deelen ver-

deeld (of deelbaar) = *drievoudig*, divisio, causa.
Tripartitum, i, n. een disch van drie gerechten.
Tripectōrus, a, um, adj. poët. drieborstig.
Tripedālis, e, adj. van drie voeten (grootte, dikke enz.).
Tripes, pēdis, adj. met drie voeten.
Triplex, plēcis, adj. 1) *drievoudig* (= uit drie deelen bestaande, drie namen hebbend); triplices, pl. m. eene schriftafel van drie bladen; subst. triplex, n. het *drievoud*; 2) poët. drie, b. v. sorores, = de drie schikgodinnen.
Triplīcātus, a, um, adj. *verdrievoudigd*.
Triplinthus, a, um, adj. drie steenen dik.
Triplus, a, um, adj. (τρίπλος) *drievoudig*; triplum, het *drievoud*, driemaal zoó veel; triplus, driemaal meer.
Triplūdo, ōvi, ātum, i. (een andere vorm voor *trépido*, *trippelen*) op den grond stampen = dansen; tp. juichen; in aliquā re, bij of over iets.
Triplūdum, i, n. (= *terripavium*) eig. het stampen op den grond: 1) = een dans, b. v. Salliorum; 2) z. Sollistimus.
Triplus, ōdis, m. (τρίπλος) een *drievoet* (om op te koken, en tot pracht); it. de *drievoet*, waarop de priesteres te Delphi godspaken gaf; tp. het orakel.
Triplūtrus, a, um, adj. *driehoekig* (een land); tp. poët. *Siciliaansch* (omdat Sicilië *driehoekig* is).
Triremis, e, adj. met drie roebanken; navis of alleen *triremis*, eene galei met drie roebanken.
Tris, z. Tres.
Triscurrā, ōrum, n. poët. zeer groote potsen.
Trispithāmus, a, um, adj. drie span groot.
Triste, adv. *treurig*; tp. a) bezwaarlijk, met groote moeite, b. v. tristulus curari; b) hard, streng, respondere.
Tristūctus, a, um, adj. dem. eenigzins *treurig*.
Tristūmōnta, z. Tristitia.
Tristis, e, adj. (is verw. met *tremo* en θρῆνω, ons treuren) van een *treurigen* d. i. onaangenamen indruk op de zinnen, b. v. tristis aspectu, afschuwelijk om aan te zien; tristiora remedia, hevigere (smartelijkere) middelen; succus, sapor, poët., wrang, bitter sap; tristis lana, lucterna, poët., smerige wol, lantaarn; vultus, sermo, (somber, ernstig); tp. a) in 't alg. onaangenaam in welke betrekking ook; tristia dicta, dreigende woorden; triste, poët., eene *treurige*, onaangename zaak; tristia, het onaangename; nuntius, responsum, solatium, tempus, bellum etc., (treurig, bedroevend); b) stuurrsch, streng; iudex, een streng rigter; c) in eene *treurige* stemming = *treurig*, bedroefd; d) poët. = toornig; alicui, op iemand.
Tristitia, ae, f. de *treurige* d. i. walgelijke of onaangename indruk van een voorwerp op de zinnen, b. v. soli, caeli, eene *treurige* (koude) luchtstreek, koude, onaangename lucht; tp. a) het onaangename of bedroevende, b. v. des tijds, der omstandigheden; b) stuurrschheid, strengheid; it. een

- ernstig voorkomen; c) treurigheid (van menschen en dieren); d) toorn, wrevel.
- Tristitēs, ēi, f. z. Tristitia.
- Tristor, atus sum, i. zich bedroeven.
- Trisulcus, a, um, adj. poët. driepuntig, drielandig (tong, bliksem).
- Tritāvus, i, m. oudgrootvader.
- Triticēus, a, um, adj. (een uit scherts misvormd woord) = Triticcus.
- Triticēus, a, um, adj. de weit betreffende; fetus (poët.), weit.
- Triticum, i, n. weit.
- Tritōnis, idis, adj. poët. Pallas betreffende (die aan het meer Tritonis zou geboren zijn), b. v. arx, = Athene.
- Tritōnūs, a, um, adj. Tritonisch, (z. Tritōnis).
- Tritor, ōris, m. een wrijver; colorum, een verwmelder; stimulorum tritor, (in scherts) = iemand, die dikwijls gegeeseld wordt.
- Tritūra, ae, f. het dorschen (op de wijze der ouden); it. de dorschtijd.
1. Tritus, us, m. het wrijven (b. v. van twee s'eenen op elkander).
 2. Tritus, a, um, adj. (eig. afgewreven) veel betreden of in 't alg. bezocht, betreden (een weg); tp. a) gewoon, afgesleten (woord); b) fijn, beschaafd (oordeel), b. v. tritas aures habere.
- Triumphālis, e, adj. de zegepraal betreffende; corona, (waarmede de zegepralende versierd werd); provincia, (die gelegenheid tot een triomf geeft); porta, (door welke men zegepralende Rome binnentrok); ornamenta (of alleen triumphalia, de eeretekens van een zegepralenden; senex, (die gezegepraald heeft); imagines, de voorvaders des zegepralenden.
- Triumpho, āvi, ātum, i. triomferen, zegepralen; triumphatur ex aliqua urbe, er wordt over eene stad gezegepraald; equi triumphantes, (die den zegepralenden trokken); a) triomferen (z. v. a. de overwinning op iemand behalen, b. v. de liefs op iemand); b) triomferen = zich op eene zaak veel laten voorstaan.
- Triumphus, i, m. (van θριάμβος = een feestelijke optocht van Bacchus) een triomf, zegepraal = plegtige intogt binnen Rome van een overwinnend veldheer met zijn leger; triumphum pugnac agere, (van een gevecht); res justissimi triumphii, (waarom aan iemand de triomf met alle regt toekomt); tp. de triomf = het hoogste, voortreffelijkste (dat in eene zaak geschieden kan).
- Triumvir, vīri, m. een der drie tot eenig openbaar werk verordende mannen, b. v. triumviri agro dando, driemannen verkozen ter verdeeling der landerijen; capitales, de eerste opzieners van gewonnenen enz.; epulones, (die den plegtigen maaltijd voor de Goden bezorgden); mensarii, (die het opzigt hadden over het muntwezen); nocturni, (die het oppertoezicht hadden over de nachtwachten enz.); reipublicae constituendae, (tot regeling der staatsaangelegenheden).
- Triumvirālis, a, adj. de driemannen betreffende.
- Triumvirātus, us, m. het ambt eens driemans.
- Trivēnēfca, ae, f. eene aartstooynares (als scheldwoord).
- Trivālis, e, adj. tp. gemeen, laag, scientia.
- Trivā, ae, f. z. Trivius.
- Trivium, i, n. een driesprong, kruisweg; tp. eene publieke weg; arripere maledicta ex trivio, in straattaal schimpen.
- Trivius, a, um, adj. op kruiswegen zich bevindend; dea, virgo, = Hekate of Diana.
- Troās, ādis, adj. (τροάς) Trojaansch; subst. eene Trojaansche vrouw; it. de streken om Troje.
- Trochaeus, i, m. (τροχαιός) een Trochaeus (-o).
- Trochāicus, a, um, adj. (τροχαιικός) Trochaeisch.
- Trochilus, i, m. (τροχίλος) 1) het winterkoningje; 2) (aan zuilen) de groeven.
- Trochīla, ae, f. (τροχίλα) een windas.
- Trochus, i, m. (τροχός) de hoepel of rinkelhoep.
- Troēs, um, pl. m. de Trojanen, z. Tros.
- Troja, z. Troja.
- Troja, z. Troas.
- Troicus, a, um, adj. (τροικός) Trojaansch; bellum.
- Troilus, a, um, adj. (τροίλος) Trojaansch; heros, = Aeneas.
- Troja, ae, f. de stad Troje; it. een spel (wedstrijd) van jonge lieden te paard.
- Trojanus, a, um, adj. Trojaansch; judex (poët.), = Paris; pl. -i, de Trojanen.
- Trojūgēna, ae, c. poët. Trojaansch; pl. ae, c. de Trojanen; it. de edelste Romeinen (die meenden dat zij van de Trojanen afstamden).
- Tropaeum, i, n. (τροπαιεύς of τροπαιών) een zegeteeken; tp. 1) een zegeteeken = bewijs dat men eene zaak meester is; 2) de zege.
- Tropis, is, f. (τροπίς) de droesem van den wijn.
- Tropus, i, m. (τροπός) het figuurlijke gebruik van een woord.
- Tros, ōis, m. (Τρός) een Trojaan.
- Trossūli, drum, m. 1) de Rom. ruiters (naderhand de ridders); 2) tp. een pronker, verwaande zot.
- Trucidātio, ōnis, f. 1) het nederhouwen, clivium etc.; 2) het aan stukken snijden (van een ligchaam); arboris, het te sterk besnoeijen van een boom.
- Trucidō, āvi, ātum, i. (verw. met caedo) neerhouwen; poët. aan stukken houwen; tp. z. v. a. neerhouwen met woorden; it. te gronde brengen (b. v. iemand door woeker).
- Truculente of -r, adv. stuursch, grimmig (iemand aanzien); se truculentius gerere, zich al te onvriendelijk, stuursch gedragen.
- Truculentia, ae, f. het onaangename, de onaangename indruk, b. v. caeli, een ruw klimaat; tp. eene stuursche handelwijze.
- Truculentus, a, um, adj. een onaangename indruk op de zinnen makend; vox, eene woeste siem; vultus, homo, (sombet, grimmig); tp. verwilderd, schrikkelijk, gruwelijk, gens, facinus.
- Trūdis, i, f. een staak, paal.
- Trūdo, trūsi, trūsum, 3. 1) met geweld of

- inspanning voordriven, als b. v. eene rievier het ijs; it. stooten (met de vuist); it. naar iets heen drijven, b. v. apros in plagas, cohortes in paludem, milites in arma; ad mortem trudi, ter dood geslept worden; tp. fallacia alia aliam trudit, het eene bedrog brengt het andere voort; aliquem tradere, iemand z. v. a. voortdruwen, d. i. in eere trachten te brengen, b. v. filium, 2) uitstooten = voortbrengen, uitschieten (knoppen).*
- Trulla**, ae, f. 1) een steellepel, hoosvat (voor wijn enz.); 2) een pan (b. v. om vuur in te dragen).
- Trulléus**, i, m. een waschbekken.
- Trullissatio**, ōnis, f. het besmeeren met kalk of gips.
- Trullisso**, āre, i. met kalk of gips besmeeren.
- Trunco**, āvi, ātum, i. 1) verminken (het lichaam; een standbeeld); 2) poët. afknotten, afhouden.
- Trunculus**, i, m. dem. een afgehouden stuk, b. v. van de uiterste deelen van een dier.
1. **Truncus**, a, um, adj. 1) verminkt, geknot (mensch, dier, boom); tela (poët.), verbroke pijlen; tp. a) verminkt = waaraan eenige deelen ontbreken, b. v. urbs, (zonder Senaat enz.); b) zeer klein, manus; 2) afgehouden, manus.
2. **Truncus**, i, m. het langwerpige, voornaamste deel ener zaak, zonder de kleinere bijdeelen; 1) de stam van een boom (zonder de takken); poët. een boom; tp. a) (als scheldwoord) een kinkel; b) de stam = de hoofdzak; de hoofdoorzaak, aegritudinis; 2) de romp van een mensch (zonder de uiterste ledematen of zonder hoofd); 3) de schaft van een zult; 4) een afgehouden stuk (b. v. van riemen, van vleesch).
- Trústo**, āre, i. heen en weer stooten (iemand).
- Trústo**, āre, i. 'stooten.
- Trústina**, ae, f. (τρύστιν) eene weegschaal (ook tp.).
- Trústior**, āri, i. tp. afwegen = onderzoeken, nagaan (verba).
- Trux**, trūcis, adj. zeer walgelijk en onaangenaam voor het gezicht; herbae, stekende kruiden; venti, hevige winden; vultus, (verwilderd, grimmig); vox, eene hatelijke of schrikkelijke stem; tp. hevige in zijne handelwijze, b. v. orator; it. hard, onbuigzaam (karakter, gezindheden); tribunus, wild.
- Trústium**, i, n. (τρύστιον) eene schotel, nap.
- Tū**, pron. (σὺ, Dor. τὺ) gij; tunc of tū, (in vragen) gij; mea tū mijn scharjeltute, tutemet, (met nadruk) u; miseret me tui, ik heb medelijden met u; z. ook Te, Tibi, Tuus.
- Tūtim**, adv. naar of op uwe wijze.
- Tūba**, ae, f. 1) eene pijp (b. v. in een pers-pomp); 2) gew. eene trompet; tp. a) de seingever of het seld = die of dat iets in werking brengt, b. v. tuba belli, rixae; b) poët. het teeken tot den oorlog of de oorlog zelf.
- Tūber**, ēris, n. 1) eene buil, gezwel; it. een bult, b. v. van een kameel; tp. een groot gebrek; 2) een builvormig gewas: a) knoesten in 't hout; b) paddestoelen (morijjes, of truffels).
- Tūber**, ēris, 1) m. de nootpeer (eene soort van appels); 2) f. de nootpeerenboom.
- Tūberculum**, i, n. dem. een kleine buil, bult.
- Tūbfcen**, cfnis, m. een trompeter.
- Tūbflustrum**, i, n. een feest, waarbij de trompetten, die men bij het offer gebruikte, op nieuw geheiligd werden.
- Tūbflātus**, a, um, adj. hol als eene pijp, rostrum.
- Tūbuli**, i, m. dem. 1) eene waterpijp; 2) tubuli, gerolde planken metaal.
- Tūburcorn**, āri, i. inzwelgen, verteren, opvreten.
- Tūbus**, i, m. eene pijp (om warmte, water enz. doorheen te leiden); tubi viscerum, de kronkels der ingewanden.
- Tūcctum**, i, n. eene fijne vleeschworst.
- Tūdcūla**, ae, f. dem. een werktuig om de oljiven med stuk te stampen.
- Tūdor**, tūtus en tūtus sum, 2. (gr. θάραξ) 1) beschouwen = aanzien (iemand); trans-versa (poët.), schuinsh, ter zijde zien; tp. iets inzien = een zeker inzicht in iets hebben; 2) poët. zien, bemerken, waarnemen; 3) het oog op iets houden, bewaken (een huis, de schatkist enz.); aliquem, zich aan iemand laten gelegen liggen; tp. in stand houden, beschermen (iemand's gebied, roem, waardigheid, persoon, zaak); 4) onderhouden = voeden, copias, legiones, se; canem, een hond er op nahouden.
- Tūdūrum**, i, n. eene hut, boerenhut.
- Tūfsto**, ōnis, f. bescherming of zorg voor iets, sui.
- Tūlo**, tētūli (oud) = z. Fero.
- Tum**, conj. 1) dan; tum denique, dan eerst; tum vero, hierna echter; quid tum? wat toen verder? 2) toen, toen ter tijd; tum quum, toen ter tijd als; 3) (als het tweemaal staat) zoo wel — als ook, deels — deels; cum — tum, deels — deels echter en vooraf.
- Tūmēfacto**, feci, factum, 3. doen zwellen, opgezwollen maken; tp. opblazen (door vreugde, hoogmoed enz.); tumefactus vano nomine.
- Tūmēo**, ūi, z. S. 2. opzwellen (het ligchaam, een kussen, de zeilen, de oogen door schreien, knoppen); saccus hordeo tumens, (van graan gezwollen, vol van enz.); tp. a) opzwellen van woede, toorn enz.; animus tumens, (toornig); b) opgeblazen zijn door ijdelheid of hoogmoed; nec mens tumet etc. (poët.), en ik ben niet zoo vermetel; c) z. v. a: zoo opgeblazen zijn, dat het bersten moet, b. v. negotia tumet, de zaken zijn rijp ter beslissing; bellum tumet, (is op 't punt om uit te bersten); animus tumens of allen tumentes, verdrietig (een volk).
- Tūmesco**, ūi, z. S. 3. in alle deszelfs betekenissen = tumeo.
- Tūmēdo**, adv. tp. opgeblazen, hoogdravend.
- Tūmēdus**, a, um, adj. 1) gezwollen (lid, zee, zeil, slang enz.); uva, (zwellend); terra, humus, (hoog gelegen, bergachtig); mons, een hooge berg; tp. a) opgezwollen door toorn; b) opgeblazen van hoogmoed (mensch, gesprek); c) hoogdravend (rede).

- naar, redevoering); d) tot oproer enz. geneigd, ingenium; 2) poët., doende zwellen (een wind de zeilen); tp, honor, (tijd makend).
- Tumor, ōris, m. eene swelling (ook poët., het opblazen der wangen; it. eene verhevenheid, heuvel); tp. a) het hoogdravende in eene redevoering; b) onbruikbaar, drift (des gemoeds); v. d. ook: toorn, misnoegen; c) hoogmoed, opgeblazenheid; d) gisting = nabijzijnde uitbarsting (b. v. eens oorlogs).
- Tumulo, āvi, ācum, i. met een grafheuvel bedekken = begraven.
- Tumulosus, a, um, adj. vol heuvelen.
- Tumultuarius, a, um, adj. hetgeen in der ijf of in haast geschiedt, opus, pugna; dux, (die in der haast gekozen wordt); exercitus, miles, (in haast bijengeraapt, geworven).
- Tumultuatio, ōnis, f. gewoel, beweging (van vele menschen).
- Tumultio, āvi, ācum, i. en
- Tumultuosus, ātus sum, i. gewoel of beweging (ander het volk) veroorzaken, onrustig zijn (een mensch, volk, dier); nuntiatur in castris Romanorum tumultuari, men meldt, dat er in de Rom. legerplaats groot gewoel of onrust is; tp. oratio tumultuatur, (heeft een onrustigen, onregelmatigen gang).
- Tumultuose, adv. met gewoel, gejuich (iemand ontvangen); it. zonder orde, in der haast (b. v. den Senaat bijeen roepen).
- Tumultuosus, a, um, adj. 1) onstuimig, mare; tp. concio, vita, (woelig); terra, (woelig door oorlog enz.); literae, (verontrustend); 2) onrustig = tot oproer geneigd.
- Tumultus, u, m. i. in 't alg. geraas, gewoel, oproer, gisting (b. v. van plunderende of schreeuwende menschen, in een huis, onder het volk enz.); sine tumultu aliquid facere, (zonder opschudding); tumultum injicere civitati, de stad in verwarring of oproer brengen; 2) een oproer (onder het volk); it. een plotseling uitgebroken oorlog (vooral bij Rome), b. v. Italicus, Gallicus; 3) geraas of gewoel van zaken (b. v. des donders, der zee, der buik); tp. tumultus sermonis, een onduidelijk gemompel (eens redenaars); crimum, eene opëenspeling van beschuldigen.
- Tumulus, i, m. (well. eerder verw. met *ti-mo*, yanw. domus, dan met *tumeo*) een heuvel (een aardheuvel, grafheuvel); Inanis, honorarius, een cenotaphium, een praalgraf (waarin de doode niet ligt).
- Tun' = Tune.
- Tunc, conj. 1) alsdan; 2) toen; tunc temporis, toen ter tijd.
- Tundo, tūdidi, tūsum (en tunsom), 3. 1) op iets stooten of slaan, b. v. tympana, alicui oculos, pectora manu; ferrum aptum tundendo, (tot het bewerken met den hamer); aliquid digito, iets met den vinger aanraken; humum, poët., den grond raken = zich op den grond werpen; terram pede, poët., = dansen; tunsae fruges, (gedorscht); tp. eandem incudem tundere, altijd hetzelfde doen; aures tundere, of alleen tundere, iemand
- telkens aan de ooren malen; a) sijn stooten, stampen (in een vyzel).
- Tunica, ae, f. (verw. met *ἰγέρω* of *ἰγέρω*) 1) de tunica, het opperkleed der Romeinen; tunica propior pallio est, (een spreekwoord) het hembd is mij nader dan de rok; 2) het omkleedsel van vruchten, van zekere deelen des lichaams, van eenige dieren enz.
- Tunicatus, a, um, adj. 1) eene tunica aanhebbend; 2) enkel eene tunica aanhebbend (= arm, gemeen); it. quies, huisselijk gemak (wanneer men geen opperkleed aan had); 3) van een omkleedsel voorzien (een ajuin enz.).
- Tunicula, ae, f. dem. 1) eene (kleine) tunica; 2) een vliesje, b. v. van graan enz.
- Tuor, z. Tuor.
- Turba, ae, f. (*τύβη*) 1) eene hoop of zwerm volks (in wanorde enz.), fugientium, volucrum; it. (gew. met verachting) in 't alg. eene menigte, een verwarde hoop (van zaken, menschen), b. v. arborum, vulnerum, scriptorum; turba alicuius, de menschen die iemand begeleiden; tp. hominum, het gewoel der werelds; ex hac turba fugere, (uit dit gewoel); 2) wanorde, verwarring (in den Staat, in een leger enz.); it. (in gemeenzaame taal) eene harrewarrierij.
- Turbamentum, i, n. een middel om iemand op te ruijen, vulgi.
- Turbate, adv. in wanorde, in haast, agere.
- Turbatio, ōnis, f. verwarring, reipublicae, rerum.
- Turbator, ōris, m. een verstoorder (der openbare rust); belli, die door onrust oorlog iracht te verwekken.
- Turbellae, ārum, f. dem. (in scheris) spectakel, leven.
- Turbide, adv. = Turbate.
- Turbidus, a, um, adj. (van het weder, water enz.) onrustig en daardoor troebel; tempestas, stormachtig weer; comā turbida (poët.), loshangend haar; loca (poët.), de donkere plaatsen = de onderwereld; tp. a) onrustig (tijd, beweging); in turbido, in een onrustigen tijd; b) ontseld, verschrikt; turbidus animi, zwak van verstand; c) driftig, hevig (in 't spreken); poët. = toornig; d) onrustig = tot oproer en onrust geneigd, ingenium, milites.
- Turbidatio, ōnis, f. = figura turbinata.
- Turbidatus, a, um, adj. in den vorm van een kegel gespist.
- Turbidus, a, um, adj. poët. dwartend, vortex.
1. Turbo, ōnis, m. 1) iets dat zich in eene kring ronddraait; a) een wervelwind of stormwind; it. poët. het dwarrelen dat de wind doet; tp. storm, ongeluk (in den Staat); mentis, verwarring; 2) de rol (waarmede de jongens spelen); it. elke in de gedaante van een tol gemaakte zaak, b. v. turbo conchae, de tolvormige gedaante van een schelp; buccinae, (de onderste opening); it. poët. de haspel (bij toerijen); 3) het zich ronddraaijen eener zaak (b. v. van den rook) of het rondgedraaid worden (b. v. van een slaaf bij zijne vrijlating); v. d. = zwaaiing, werping (van een steen,

eener lans); tp. militiae turbo (poët.), krijgsluizen, waarin men na de reil af hooger opklimt.

2. Turbo, ſvi, ātum, 1. 1) troebel maken, hetgeen helder was, aquam; it. in 't alg. in wanorde of verwarring brengen (soldaten; tp. den geest); turbare (sc. rationes), = bankroet gaan; ostia Nili turbant, (sc. sese), geraken in verwarring; 2) wanorde maken, b. v. equites turbavere; turbator, er heerscht verwarring, b. v. domi, in Hispania; quae in republica turbantur, wat voor onrust er in den Staat plaats heeft, voorvalt.

Turbulente en -er, adv. in wanorde, aliquid gerere.

Turbulentus, a, um, adj. 1) troebel, b. v. water; tempestas, treurig, stormachtig weer; tp. stormachtig = ernstig, woelig (tijd, Staat enz.); error, (die verwarring te weeg brengt); animi, (bedrukt); civis, tribunus, lex etc., (onrust, oproer verwekkende).

Turdarium, i, n. eene bewaarplaats voor lijsters.

Turdus, i, m. 1) de lijster; 2) de zeelyster (eene visch).

Turēus, z. Thureus.

Turgēo, rsi, z. S. 2. zwellen (van sap enz. als de druiven, de oogen door schrijven enz.); tp. a) (van eene rede) zwellen = gezwollen, hoogdravend zijn; b) turgeo alicui, (poët.), op iemand verstoord zijn.

Turgesco, ſi, z. S. 3. beginnen te zwellen of op te zwellen (b. v. zaad); (poët.), opzwellen = dik of zwaarlijvig worden; tp. a) opzwellen van toorn of hoogmoed; b) opgezwellen, hoogdravend zijn (eene rede).

Turgidulus, a, um, adj. dem. z. Turgidus.

Turgidus, a, um, adj. opgezwellen (lid, zell, zaad, rivier); labra (poët.), opgezwellen lippen; tp. hoogdravend, opgezwellen (een dichter).

Turfdilum etc., z. Thur. etc.

Turfo, ōnis, m. eene lenige tak (vooral boven aan de boomen).

Turma, ae, f. 1) een zwerm, drom, hoop; feminea, een zwerm van vrouwen; 2) een zwerm ruiters of eskadron (30 man).

Turmālis, e, adj. tot een of hetzelfde eskadron behoorende.

Turmatim, adv. bij hoopen; it. eskadronsge wijze.

Turpētulus, a, um, adj. dem. een weinig schandelijk, (wijze van handel enz.) of lelijk (b. v. neus).

Turpifacetus, a, um, partic. = turpis factus.

Turpitercupidus, a, um, adj. = turpis lucr cupidus.

Turpis, c, adj. (verw. met Torvus) 1) lelijk om aan te zien (of ook om aan te hooren); turpe incedere, (poët.), onwelyoegelyk gaan heeren gaan; 2) schandelijk, ontëerend, b. v. fuga, vita, egestas.

Turpiter, adv. 1) lelijk (voor 't gezigt); it. onwelyoegelyk, b. v. daar nederliggen; 2) schandelijk (b. v. vlugten); turpissime labi, zich lelijk vergissen.

Turpifido, ſuis, f. 1) misvorming (des lichaams); 2) iets schandelyks, eene schandde; fugae, eene schandelyke vlucht; generis, een schandelyke oorsprong; it. eene schandelyke daad; it. de onbetamelijckheid, b. v. verbi.

Turpo, ſvi, ātum, 1. poët. misvormen (b. v. rimpels het gelaat).

Turrcūla, ae, f. dem. 1) een kleine toren; 2) de dobbelrechter.

Turriger, gēra, gērum, adj. poët. torens dragend, urbes.

Turris, is, f. (tūppis) 1) een toren (ook een belegeringstoren); 2) een groot huis, een kasteel, palcis.

Turritus, a, um, adj. 1) van torens voorzien, elephantus, moenia etc.; 2) torenhoog (rots, karsel).

Turtur, ſris, m. de tortelduif.

Turturilla, ae, f. (dem. van Turtur, waarsch. =) een verwijfd mensch.

Tus, z. Thus.

Tussicūla, ae, f. dem. een geringe hoest.

Tussilago, ſuis, f. hoofblad of paardsklauw.

Tusso, ire, 4. hoesten; male, een lelijken hoest hebben; tussiens, die aan den hoest lijdt.

Tussis, is, f. de hoest.

Tūtāmen, ſuis, n. poët. en

Tūtāmentum, i, n. een beschermingsmiddel; eene bescherming.

1. Tūte, adv. zeker, in veiligheld, b. v. vi vere, agere; credere alicui.

2. Tūte, = Tu.

Tūtēla, ae, f. 1) in 't alg. bescherming tegen iets, b. v. tutelam praebere, bescherming verleenen (een kleed); tutelae esse deorum, onder bescherming der Goden staan; 2) voorzorg, zorg voor iets of iemand, januae, villarum, hominis alicuius; pectūdam, classis, (onderhouding, voeding); 3) bescherming van of zorg voor eenen onmondigen = voogdschap; in tutelam suam venire of suae tutelae fieri of tutelam recipere, mondig worden; tp. het vermogen van den onmondigen; 4) poët. bescherming = iets beschermends, b. v. hortorum, (Priapus); Dianae, (= horden); 5) poët. hetgeen beschermd wordt, b. v. tutela deae, (= de meisjes).

1. Tuto, ſre, 1. z. Tutor.

2. Tūto, adv. in zekerheid, b. v. leven; tutissime, op 't zekerst.

1. Tūtor, ātus sum, 1. = Tueor; pericula, famem, inopiam, (weeren).

2. Tūtor, ōris, m. een beschermer (b. v. der grenzen, eens volks, des rijks; van eenen onmondigen = voogd, eener vrouw = de helper, beschermer); tutores annui, (= de Consuls).

Tutorius, a, um, adj. voogdschappelyk; tutorio nomine, als voogd.

Tūtum, i, n. zekerheid (= eene veilige plaats, toestand); in tuto collocare, in veiligheld brengen; in tutam pervenire, in veiligheld geraken; tuta tenere, (poët.), in veiligheld zijn.

Tūtus, a, um, adj. 1) zeker = verzekerd, veilig; sū allquā re; at̄ allquid, seggen, voor

sets; mens male fūta (poët.), onzeker (= zinneloos) verstand; 2) zeker = zonder gevaar, mare; z. Tutum; 3) zeker = voorzigtig, b. v. consilium; tutum est, het is overeenkomstig met de voorzigtigheid.

Tuum, z. Tuus.

Tuus, a, um, adj. (τέ, Dor. τός) uw; tui, de uwen; tuum of tua, het uwe, uwe gelegenheden enz.; tempus tuum, hora tua (poët.), uwe = de voor u geschikte tijd enz.; tuum est, het is uw pligt; tuapte sponte, volgens uw vrijen wil, uit eigene beweging.

Tympānizans, tis, partic. (van τυμπανίζω) = tympana pulsans.

Tympānōcrā, ae, m. (τυμπανοκράτης) (met verachting) een paukenlager (als de priesters van Cybele; v. d. = een verwijfd mensch).

Tympānum, i, n. (τυμπάνον) 1) een handtrommel (tamboerijn); tp. tympana eloquentiae, verwijfde welsprekendheid; 2) iets dat naar een tamboerijn gelijkt, b. v. een plankraad, om lasten mede op te winden enz.; it. een ronde schotel; 3) (in de bouwkunst) de voorgevel; it. aan de deuren, het paneel.

Typhon, ōnis, (τύφω) een hevige wervelwind, een waterhoos; it. (poët.) een wervelwind met vuur.

Typus, i, m. (τύπος) eene figuur van halfverheyen kunstwerk (van gips enz.)

Tyrannice, adv. tiranniek = wreed, gewelddadig, statuere aliquid in etc.

Tyrannicida, ae, m. de moordenaar eens tirans.

Tyrannicidium, i, n. het vermoorden van eenen tiran.

Tyrannicus, a, um, adj. (τυραννικός) tiranniek (wreed); facinus, lex, ira, dominatio.

Tyrannis, Idis, f. (τυραννίς) 1) de (aangemaakte) alleenheerschappij, tirannie; 2) een gebied, vorstendom.

Tyrannoctōnus, i, m. (τυραννοκτόνος) = Tyrannicida.

Tyrannus, i, m. (τύραννος) 1) de heer van een land enz.; 2) een tiran, hij die zich in eenen vrijen Staat van de alleenheerschappij heeft meester gemaakt; tp. tiran = gewelddadig mensch, dwingeland.

Tyrantichinus, a, um, adj. (τυραννικός) van tyrantische kleur, die nog met purper overgeverwd is.

Tyrus, a, um, adj. (τύρος) 1) eig. Tyrisch; poët. purperkleurig; amictus; 2) Karthaagsch; urbs, (= Karthago).

Tyro, z. Tiro.

Tyrōtarichus, i, m. (τυροτάριχος) eene zoutewischspastij.

Tyrrhenus, a, um, adj. (τυρρηνός) Tyrrhenisch = Etrurisch; flumen, (= de Tiber).

Tyros, i, f. (τύρος) (eig. Tyrus) poët. de Tyrische purperverf of een purperen kleed.

U.

1. Uber, ōris, adj. 1) vruchtbaar, rijk (b. v. een veld of boom in vruchten, een beek in water enz.); (tp. van eenen redenaar); 2) rijkelijk, overvloedig (vruchten, water, regen enz.).

2. Uber, ōris, n. (verw. met ὄσθα, ons ujer) gew. poët. de zoogende borst; ubera ducere, trahere, haurire, siccare, (zuigen, uitzuigen); tp. vruchtbaarheid of sap (van het veld); it. het vruchtbare veld zelf.

Uberius, adv. comp. overvloediger (opkomen, groeijen); tp. (in eene redev. enz.) uitvoeriger, wijdooper.

Ubero, ōvi, ātum, i. 1) vruchtbaar maken; 2) vruchtbaar zijn.

Ubertime, adv. superl. z. Uberius.

Ubertas, ātis, f. 1) vruchtbaarheid, agrorum; tp. in dicendo; beatissima ingenii ubertas, een rijke geest; 2) rijkelijke voortbrengst, b. v. pabuli, frugum, vini, piscium, annium, fontium; tp. utilitatis, overvloedige nuttigheid; verborum, overvloed van woorden.

Ubertim, adv. rijkelijk, b. v. weenen.

Ubi, (gr. ὅ, waarvoor men vroeger ook wel vond ὅπου) i) waar; ubi ubi, = ubicunq; ubi gentium, waar ter wereld; ubi sit animus, waar ook de ziel zijn mag; v. d. ook waar, (met betrekking op personen en zaken); fuit nemo, ubi etc., er was niemand, waar, = bij wien; navis ubi vectus fui, het schip, op hetwelk enz.; 2) waarheen (b. v. iemand iets geworpen heeft); 3) wanneer, zoodra als; ubi voles, wanneer

gij wilt; ubi primum potuit, zoodra als hij kon; ubi certior factus est, toen hij enz. Ubicunq; of Ubi. (= Ubicumq;), adv. waar ook (b. v. iemand zij).

Ubiibet en Ubiibet, = Ubivis.

Ubinam, adv. waar toch of waar? b. v. ubinam sumus gentium?

Ubique, adv. 1) waar het ook zij = overal, allerwege; 2) (= quando) wanneer; b. v. ubique accedent anni; 3) = et ubi.

Ubiubi en Ubiubi, adv. = Ubicumq;.

Ubiuis, adv. waar gij wilt = overal; b. v. ubiuis tutius, quam in Senatu.

Odo, ōnis, m. (ὄδον) vilte schoenen (van bokshaar).

Odus, a, um, adj. (= Uvidus) gew. poët. geheel vochtig, nat (moeras, doek, oogen, wangen enz.); pomaria rivis, (bespeld); udo colores illinere, op natte kalk schilderen; tp. gaudium, (met tranen vermengd).

Ulcērātō, ōnis, f. het zweren; it. het gewel.

Ulcero, ōvi, ātum, i. doen zweren, of eene opene wonde maken; ulceratus, gewond (ook tp. door de liefde).

Ulcērosus, a, um, adj. 1) vol zweren, facies; it. (van boomen) vol bullen of ziekelyken uitwas; tp. (poët.) jecur, door de liefde gemarteld.

Ulciscor, ultus sum, z. 1) zich wreken; ali-quem, op iemand; 2) iemand wreken, se, patrem; 3) iets wreken (beledigingen enz.); quidquid ulcisci nequitur, hetgeen niet ge-

wroken (of gestraft) kan worden; irae ul-
tae, gewroken of bevredeigde toorn.

Ulcus, éris, n. (ὕλας) eene zweer, (ook een
ziekelyk uitwas aan boomen); tp. eene ge-
wonde plaats = iets onaangenaams; tan-
gere, iemand op zijn zeer tasten (= spre-
ken van iets dat hem onaangenaam is);
quidquid attigeris, ulcus est, (is vuil, deugt
niets).

Ulcusculum, i, n. dem. eene kleine zweer.
Uliginosus, a, um, adj. moerassig, terra, cam-
pus.

Uligo, inis, f. de natuurlijke vochtigheid van
den grond.

Ullus, a, um, adj. (schijnt met ὄλας verw.
en geen demin. van unus, voor unulus) bij
ontkennende en twijfelachtige volzinnen: 1)
eenig; si ullo modo est, ut possit, zoo het
eenigzins mogelijk is; sine ulla exceptione,
zonder eenige uitzondering; 2) = alteruter.

Ulmārum, i, n. kwekerij van olmboomen.

Ulmēus, a, um, adj. van olmen (hout enz.);
tp. interminatus est, nos futuros ulmeos,
(dat wij duchtig zullen gegeeseld worden).

Ulmātrāba, ae, m. (in scherps) een olmenwrij-
ver = iemand, die veel slagen krijgt.

Ulmus, i, f. een olm, olmboom; marita, waar-
aan de wijnstok gebonden wordt; tp. (in
scherps) ulmorum Acheruns, iemand die
duchtig gegeeseld wordt.

Ulna, ae, f. (ὤλη) 1) de elleboog (= bui-
ging van den arm); ulnis tollere, attollere,
op den arm nemen; 2) de el (als maar);
it. een vadem.

Ultrior, oris, adj. comp. 1) verder verwij-
derd (b. v. mensch, land, gedeelte der
stad); it. aan gene zijde, Gallia, ripa;
tp. ulteriora, het verloopende; it. (poët.),
het verdere; ulteriora petere, verder streven.

Ultrius, adv. comp. gew. poët. verder ver-
wijderd (b. v. in 't water, in 't land
enz.); tp. verder = meer (b. v. bidden,
iets doen, uithouden); ulterius ire, verder
gaan (in zijne gedachten).

Ultimo, adv. ten laatste, eindelijk.
Ultimum, adv. voor de laatste maal (iemand
zien).

Ultimus, a, um, adj. superl. de laatste, u-
terste (b. v. deel van een wingewest, van
een huis, de laatste onder velen); ulti-
mum, het laatste, b. v. mundi; ad ulti-
mum, ten laatste; tp. a) de laatste =
geringste, b. v. miles, laus; b) (van din-
gen) de, het uiterste (g.w. het ergste,
zwaarste, b. v. gebrek, misdrijf, onge-
luk); ultima pati, het ergste dulden: ulti-
ma poena, de doodstraf; spes, de uiterste
(laatste) hoop; ultimum bonum, het hoog-
ste goed; consilium non ad ultimum demens,
(niet buitengewoon); c) (naar den tijd)
de meest verwijderde = eerste, b. v. ori-
go, tempus.

Ultio, ónis, f. 1) wraak; ultionem petere of
exigere ab aliquo, zich aan iemand vree-
ken; explere se ultione, zijne wraak bevre-
digen; 2) de wraakgodin.

Ultor, óris, m. een wreker, bestraffer, con-
juratiōnis, injuriarum.

Ultra, adv. verder weg, naar de andere zij-

de (b. v. bewegen); tp. a) bovendien, ver-
der (verlangen); b) (van tijd) verder,
b. v. schuiven; ultra, quam satis est pro-
ducere. (iets in eene rede) langer of verder
uitrekken dan noodig is; c) aan de andere
zijde = na den dood; d) daar boven, =
meer of beter; ut nihil ultra esse possit; II.
praep. aan de andere zijde (eener plaats,
rivier); tp. over, b. v. ultra modum pro-
gredi; ultra fas, meer dan billijk is; ultra
vires, boven vermogen; ultra placitum lau-
dare, (meer dan iemand aangenaam is); ul-
tra feminam, meer dan eene vrouw (b. v.
wekelijik zijn).

Ultrix, icis, f. de wreekster, civitatis; ultri-
ces dirae, (poët.), de wrekende Furien.

Ultrō, adv. verder weg (op de vraag waar?
en waarheen?) v. d. ook = aan de over-
zijde; ultrō citroque nittere, her- en der-
waarts zenden; ultrō istunc, (in gemeen-
zamen stijl), weg met hem; multis verbis
ultrō citroque habitis, nadat er vele woor-
den van weerskanten gewisseld waren; im-
plicari ultrō et citrō etc., (nu door dit,
dan door dat); tp. a) van zelf (iets doen,
aan iemand iets opdragen); b) van zijne
enz. zijde, hij enz. in eigen persoon (b. v.
iets schuldig zijn); ultrō accusare, zich
het eerst of van zijne zijde beklagen; c) nog
daarbij of buitendien (b. v. iemand bespor-
ten); ultrō tributa, de staatsuitgaven bij
aanbestede werken aan openbare gebouwen
enz.; ultrō tributa conducere, openbare wer-
ken (b. v. om gebouwen op te trekken) pach-
ten (aannemen); virtus saepius in ultrō tri-
butis est, (geeft liever, dan dat zij neemt).

Ullula, ae, f. (van ululo, ons huilen) een uil-
hul.

Ullulātus, us, m. gehuil.

Ullō, ōvi, ōtum, i. (verw. met ὄλοζω en
ejulo schijnt van een ongebruikelijk woord
ulo af te komen, en dus verw. met ons hui-
len) 1) huilen (honden, wolven enz.); tp.
poët. dreunen, b. v. een huis van ge-
schreeuw; 2) iets huilen, huilend zeggen;
tristia, treurige dingen uithuilen; Hecate
ullulata, (met gehuil aangeroepen).

Ulla, ae, f. (waarsch. verw. met ὄλας, moe-
ras) zeemos, wier.

Umbella, ae, f. dem. een zonnescherm; ferre
aliqui umbellam.

Umbilicātus, a, um, adj. navelvormig.

Umbilicus, i, m. (ὀμφαλός, z. Umbo) 1) in 't
alg. iets ronds, vooruitstekends: a) de uit-
de boekrollen der Ouden uitstekende ronds
einden; tp. ad umbilicum adducere (poët.),
ten einde brengen (een boek); b) hetgeen
in het midden van vele gewassen uitsteekt;
c) een gedraaide zeeslak; 2) in een engeren
zin: de navel; tp. het middelpunt (van
een land).

Umbo, ónis, m. (ὄμβον, verw. met ὀμφαλός,
maar ook met tumulus en cumulus) iets ronds,
vooruitstekends: 1) de verhevenheid van het
schild, de schilpen; poët. het schild zelf;
2) de elleboog; 3) eig. de bogt, de vouw
in eene toga; poët. de toga zelve.

Umbra, ae, f. 1) de schaduw (van een boom,
in de schilderkunst); umbram facere, scha-
duw geven (een boom); ad umbram, (poët.),

tot den avond; tp. a) schaduw = dat goede wezenlykheid heeft; umbra gloriae, libertatis; foederis, (schijn, voorwendsel); umbræ, de schimmen der afgestorvenen; it. de geesten; ire per umbras (poët.), naar de onderwereld gaan; umbrarum dominus, (= Pluto); b) schaduw = onberoemdheid van iemand; c) schaduw = rust, ledige tijd (in 't alg. tegen een openbaar leven overgesteld); d) schaduw = begeleider (b. v. een ongerooidde gast); luxuriæ, hetgeen de overdaad verzelt; 2) poët. hetgeen schaduw geeft (b. v. boomen, een voorhof, winkel); tp. hetgeen bescherming geeft, bescherming, b. v. alicujus amicitia.

Umbraculum, i, n. een schaduwdak (boomen, wijngaard, ranken enz. ðe schaduw geven); lt. poët. een zonnescherm (parasol); tp. umbracula, de schaduw, in tegenoverstelling van het openbaar leven, b. v. eens leeraars (dus = deszelfs school).

Umbratilla, ac, m. die gaarn in de schaduw zit = weekling, wellusteling.

Umbratulus, a, um, adj. tp. die z. v. a. in de schaduw (d. i. niet in 't openbaar) leeft; homo, een geëend mensch; literæ, (te huis uitgewerkt).

Umbratilis, e, adj. 1) in de schaduw (= op zijn gemak) zich bevindend, vita; 2) in de schaduw (d. i. niet in het openbaar staatsleven) zich bevindend, b. v. exercitatio, oratio, (in 't geheim) bewerksellig of gehouden).

Umbrifer, fëra, fërum, adj. schaduwgevend, nemus.

Umbrö, avi, atum, i. 1) schaduw maken; 2) poët. beschaduwen = omgeven; tempora umbrata galero, quercu.

Umbrösus, a, um, adj. schaduwrijk (plaats, hös, dal, oeyer, boom, struik enz.).

Una, adv. te gelijk, te gelijk met, b. v. una esse, te zamen zijn; una necari, met elkander gedood worden.

Unäetvicesima, ae, f. (sc. legio) het ziste legioen.

Unäetvicesimänus, a, um, adj. van het ziste legioen, miles.

Unänimans, tis, adj. z. Unanimus.

Unänimis, z. Unanimus.

Unänimitas, ätis, f. eensgezindheid.

Unänimus, a, um, adj. eensgezind.

Uncia, ae, f. (Sicilisch: *öyula*) eene ons (het twaalfde deel van een geheel, b. v. van een as, eene erfenis); ex uncia heres, (voor een twaalfde); fenus uncia, z. unciarius; tp. een weinig, b. v. piscium, eboris.

Uncialis, e, adj. een twaalfde deel bedragend, altitudo; asses, (van twee lood).

Unciarius, a, um, adj. één twaalfde bevattend; fenus, interest van één ten honderd 's maandelyks, dus van twaalf ten honderd jaarlyks; uva, eene druif, die twee lood weegt; vitis, (die zulke druiven draagt).

Unciätum, adv. ons voor ons; tp. duit voor duit, b. v. opsparen.

Uncinätus, a, um, adj. met haakjes of klawwtjcs voorzien.

Unciäta, ae, f. dem. z. Unciä.

Unciäto, önis, f. 1) het zalven; 2) zalf.

Unciäto, äre, i. zalven (en wel dikwijls).

Unciäscillus, a, um, adj. dem. comp. tp. eenigzins vetter toebereid (spij).

Uncior, öris, m. zalver (iemand in het bad, in het worstelperk).

Unciörus, z. Unciärius.

Unciätarius, a, um, adj. waar men zich zalft, cubiculum.

Unciäta, ae, f. het balsamen (van een lyk).

Unciäto, a, um, adj. gezalfd of vet; tp. 1) waarbij men gezalfd is, palaestra; sol, het genot van de warmte der zon bij eene zalving; 2) vet = rijk (b. v. mensch, gasmaal); Corinthus (poët.); het wellustige Korinthe; uncium, = coena lauta; 3) beschaafd (delicaat) b. v. wijze van spreken.

1. Uncus, i, m. (*öyuc*) een haak (b. v. om lijen van misdadigers mede voort te slepen); poët. een anker; tp. poët. decutere uncum, den haak (= eene lage, een gevaar) vermijden.

2. Uncus, a, um, adj. poët. gekromd (hand, voet); torques, (gedraaid); dens, een tweezindige houweel; aera, poët. de angel.

Unda, ae, f. i) de golf of baar (der zee); poët. water (gew. in beweging zijnde), b. v. nivales undae; it. elk vloeijend vocht, b. v. croci; tp. adversae rerum undae, de stroom des ongeluks; 2) iets dat naar eene golf (in menigte of in beweging) gelijkt; unda salutantium, een stroom van hen, die huane opwachting maken; aëriae, de luchtstroom; comae, golvende haar, golvende manen; 3) (in de bouwkunst) eene soort van lijstwerk.

Undätim, adv. als golyen of baren, b. v. crispatus, (een stuk hout).

Unde, adv. 1) van waar (van plaats en personen); unde is? van waar komt gij? unde haec est gentium? van waar in de wereld is deze? unde erant profecti, van waar zij waren vertrokken; ille ipse unde cognovit, (van wien hij het vernomen heeft); is unde petitur, z. Peto; unde Graecus primum luxuria cepit, (van waar, door welke aanleiding); 2) waaryan (van welke zaken); unde ne numum quidem atgit, waaryan hij niet een duit aanraakte; unde esseretur, waaryan hij kon begraven worden; unde longe absum, waaryan ik ver verwijderd ben (wat het oogmerk aangaat).

Undeceni, ae, a, adj. negen en negentig.

Undecentum, adj. negen en negentig.

Undecies, adv. elf maal; sestertium, elf maal 100,000 sestertien.

Undecim, adj. elf.

Undecimus, a, um, adj. de elfde.

Undecimis, is, f. eene galai met elf roeirlemen.

Undecumque, adv. 1) van alle kanten; 2) = ubicumque.

Undellbet, adv. 1) van waar men wil; 2) = ubicumque.

Undeni, ae, a, adj. (telkens) elf.

Undenonagimus, a, um, adj. de negen en tachtigste.

Undenonaginta, adj. negen en tachtig.

Undeocoginta, adj. negen en zeventig.
 Undequadrages, adv. negen en dertig maal.
 Undequinquagesimus, a, um, adj. de negen en veertigste.
 Undequingenta, adj. negen en veertig.
 Undesexaginta, adj. negen en vijftig.
 Undetriciesimus (of Undetrig.), a, um, adj. de negen en twintigste.
 Undetriginta, adj. negen en twintig.
 Undeunde, = Undecunq.
 Undeviceni, ae, a, adj. (telkens) negentien.
 Undevicesimānus, a, um, adj. van het negentiende legioen, miles.
 Undevicesimus of Undevig., a, um, adj. de negentiende.
 Undeviginti, adj. negentien.
 Undique, adv. van alle kanten. (verzamelen, zamenloopen); tp. a) in elk opzigt. (b. v. gelukkig); b) poët. van alle menschen (b. v. zoo of zoo genoemd worden).
 Undique versus, = Undique.
 Undo, avi, ātum, i. poët. 1) golyen (als water, vuur, kleederen); lora undantia of habenaē undantē, golyende (niet stijf aange-trokken) teugels; 2) tp. van less z. v. a. overvloeyen = rijkelyk daarvan voorzien zyn, b. v. equis, buxo.
 Undosus, a, um, adj. poët. golyend, aequor.
 Undulatus, a, um, adj. als golyen geteekend (eene toga).
 Undō, opis, m. = Arbutus.
 Uuet. etc., z. Unaet. etc.
 Uugo of Unguo, nxi, nctum, 3. zalven, balsemen (het haar, het ligchaam in een bad enz., een ijk); caules olco, (smelten); tp. in 't alg. bevochtigen (met water); tela manu, (d. i. kunstig bevochtigen = vergiftigen); z. ook Uctus.
 Unguentarius, nis, n. (meest poët.) vet, smeer.
 Unguentaria, ae, f. 1) eene balsemyverkoopster; 2) de handel in balsem; unguentarium facere, (drieyen).
 Unguentarium, i, n. geld om te balsemen.
 Unguentarius, a, um, adj. balsem, zalf be-treffende, vasa; taberna, eene balsemkraam; subst. -us, m. een balsemyverkoopster; z. ook unguentaria.
 Unguentum, i, n. welriekende zalf (voor het gansche ligchaam, kleederen enz.).
 Unguiculus, i, m. dem. een kleine nagel of in 't alg. een nagel (van de vingers enz.); tp. a teneris unguiculis, van de vroegste kindschheid af aan.
 Unguinosus, a, um, adj. allechtig (eene noot).
 Unguis, is, m. (verw. met ūv) 1) de nagel (bij menschen, poët. de vinger), de klaww (bij dieren); ab imis unguibus usque ad verticem, van top tot teen; unguis transversus, een dwarsnagel, een vinger breed; tp. de tenero ungui, van kindsbeen af aan; in unguem of ad unguem, naauwkeurig (b. v. afschayen enz.); homo factus ad unguem, een sijn man; 2) een haak; 3) de nagel = een witte vlak in 't oog.
 Ungula, ae, f. 1) de hoef (van paarden); biuae, een gespleten hoef; tp. poët. de hoef = de paarden; 2) de klaww van vogels (het schijnt ook beteekend te hebben

den nagel van menschen); injicere unguilas, de klawwen in iets slaan (= iets willen rooven); tp. omnibus unguilis, = omnibus viribus.
 Ungtio, z. Ungo.
 Uncalānus, a, um, adj. één halm hebbend.
 Uncaulis, e, adj. één steel hebbend, legu-men.
 Unce, adv. eeniglijk = op eene weergalooze wijze, bij uitnemendheid (b. v. zich ver-heugen, geminnen, iemand genezen).
 Uncolor, oris, adj. van één kleur.
 Unicornis, e, adj. met één hoorn.
 Uncus, a, um, adj. 1) de eenige (zoon, Consul enz.); 2) eenig = uitnemende, weergalooz, b. v. lof, veldheer, dood, trouw.
 Unformis, e, adj. eenyormig.
 Unfōna, ae, m. en f. 1) eenig of alleen ge-boren; mundus; 2) van een en denzelfden vader of uit dezelfde moeder geboren.
 Unstūsus, a, um, adj. van één juk; vinea, (slechts aan één dwarshout gebonden).
 Unimanus, a, um, adj. die maar één hand heeft.
 Unō, onis, eig. één grote zaak: 1) f. bloem-bollen zonder zijdelingsche uitspruitsels; 2) c. eene grote paari.
 Unstirpis, e, adj. die maar éénen stam heeft (een boom).
 Untras, ātis, f. 1) eenheid = het bestaan uit één stof (b. v. de wereld), uit één kleur (b. v. van een steen, van marmor); 2) de vereeniging van verscheidene zaken tot één (b. v. van verschillend vocht, draden); 3) overeenstemming in gesteldheid (b. v. van twee menschen, van verschillende bla-deren in gedaante); it. in gezindheid = eendragt.
 Unster, adv. poët. tot één, b. v. aptus, ver-boden.
 Unitus, a, um, partic. vereenigd, corpora.
 Unismōdi, van één en dezelfde soort, wijze.
 Universalis, e, adj. = Univerus.
 Universe, adv. in 't algemeen (b. v. spraken, beyelen).
 Unversitas, ātis, f. 1) het zamengenomen geheel, b. v. generis humani; rerum, het heel-al; 2) de geheele wereld, het heelal.
 Unversum, i, n. het heelal, de gansche we-reld.
 Unversus, a, um, adj. alles zamengenomen, gansch, b. v. provincia, familia, vita; tri-duum, drie geheele dagen; univērsae rei dīnicatio, een hoofdgevecht; ab unversis, van allen, van de gansche verzameling; de re univērsa tractare, over de zaak in 't algemeen; in univērsum, in het algemeen.
 Unūculus, i, m. éénoogig.
 Unquam, adv. ooit, immer; si quando un-quam, zoo ooit; semel unquam, slechts eene eenige maal (b. v. is iets geschied).
 Unus, a, um, adj. (verw. met het oude ūv) 1) één, één, una vallis, una castra; unus e of de multis (of multorum), een uit de menigte, een gewoon mensch; unus et alter, een en ander = eenige weinigen; unus aliquid, iemand, een; NB. dikwijls staat het overtollig, b. v. sicut unus pater familias;

2) eenig, alleen; hoc unum scio, dit alleen weet ik; in una virtute, in dapperheid alleen; in unis aedibus, in één huis; in unum, naar éne plaats, b. v. contrahere etc.; in unum contondere, totéén stooten; ad unum omnes, allen tot één toe = geen uitgezonderd; 3) één en dezelfde, b. v. uno tempore, te gelijker tijd; unis moribus vivere, (op eenerlei wijze); 4) (met verachting) een, zoo een; non quivis unus ex populo, niet maar zoo een uit enz.

Unusquisque etc., = unus quisque, een ieder. Opilio, z. Opilio.

Uppipa, ae, f. (ὀππῆ) 1) een Hoppe; 2) een houweel om steenen mede los te graven.

Urbāne, adv. eig. stadsch; tp. beschaafd, hoffelijk (van voorkomen, in 't spreken); agere cum aliquo, iemand beschaafd, hoffelijk en goed behandelen.

Urbāntas, ātis, f. het stadleven (vooral het leven te Rome); tp. beschaafdheid, hoffelijkheid (van voorkomen, in 't spreken, in geestigheid enz.)

Urbānus, a, um, adj. 1) de stad betreffende, stadsch, stedelyk, vita, praetor; exercitus, (van Rom. burgers); insidiae, (in Rome); tp. a) beschaafd, hoffelijk, in 't spreken, van voorkomen; it. geestig, aardig (mensch, uitdrukking); b) poët. onbeschoft, onbeschaamd, Irons; c) sijn (boom).

Urbicāpus, i, m. (in scherts) = qui urbes capit.

Urbicus, a, um, adj. stadsch, stedelyk, annonā, magistratus.

Urbs, urbis, f. eene (grootte) stad, vooral de stad = Rome; ad urbem imperatores, (bij Rome, om te zegepralen); tp. urbs philosophiae, (de hoofdzaak).

Urcēolus, i, m. dem. eene kleine kruik.

Urcūs, i, m. eene kruik, waterkruik.

Urclo, ūnis, f. 1) de brand in 't graan; 2) een brandend jeuk.

Urgēo en Urguēo, ursi, z. S. 2. dringen, prangen (den vijand, een paard); naves in Syrtis; poët. urgere vallem, reghem, aan een dal, tegen eene landstreek stooten; tp. a) in 't alg. iemand in 't aanuw brengen, b. v. door werken, door spreken, bewijzen enz.; vocem, (inspannen); nihil urget, niets dringt mij, u enz., het heeft geen dringende haast; urgeri inopiā, poenis, ferro etc., door gebrek enz. geprangd worden; aliquem urgere ut etc., iemand dringen (door bidden enz.) dat hij enz.; orationem urgere, hev'ig spreken; b) iets ijverig doen (een werk, zijn voornemen (volvoeren) enz.); iter (poët.), zijn weg bespoedigen; occasionem, (gretig aangrypen); forum, veel op het forum zijn; c) aliquid urgere, iets (in 't spreken) ijverig verdedigen, daarbij zich langer ophouden, er niet afgaan.

Urica, z. Eruca.

Urīna, ae, f. (ὑρῖνον) de pis.

Urīnātor, ōris, m. een duiker.

Urīnor, ūtus sum, i. onderduiken.

Urna, ae, f. 1) een pot (voor water, geld, de asch der dooden, om de loten in te doen); tp. poët. urna, = het noodlot; 2) eens maat

van vloeibare dingen (= eene halve amphora).

Urñalis, e, adj. eene urn 2) bevattend.

Urñila, ae, f. dem. z. Urna.

Uro', ussi, ustum, g. 1) een hev'ig (brandend) gevoel veroorzaken, kwetsen, branden (iets, b. v. eene wond, de dorst, een schoen, een zadel die drukt); uri loris, (gegeeseld worden); frigus urit aliquid, (verzengt iets); uri frigidus, veel door koude liden; yery, in eene engere betekenis: branden, d. i. door vuur kwetsen, b. v. een lid (om het daardoor te genezen); tabulas coloribus, poët., kleuren in eene schilderij inbranden; tp. a) branden = kwetsen; labor urens, een drukkend werk; uri (poët.), branden = verliefd zijn; in aliqua, op iemand; b) aanvuren, aanprikken, invdiam; aliquem, iemand beangstigen, het vuur aan de scheenen leggen; ook, verdriet aandoen; 2) iets brandend of tot branden gebruiken (b. v. olie); 3) iets verbranden (een lijk); 4) te vuur en te zwaard verwoesten, agros; campum urere, (z. v. a. verbranden, zoodat het geene vruchten meer voortbrengt); tp. Achaeos bello, (telsteren); pestilentia urens urbem, (die eene stad verwoest, telstert).

Uro'p'p'gum, i, n. (ὀρ'p'p'ιον) de stuit of de aars van eenig vogel.

Ursa, ae, f. eene beerin; poët. de beer; it. de beer (als gesternte).

Ursinus, a, um, adj. van beeren, sanguis.

Ursus, i, m. een beer; ursum poscere (poët.), een beereengevecht (in den Circus) eischen.

Urtica, ae, f. eene netel, brandnetel; tp. = pruritus.

Ūrus, i, m. de buffel, buffelo.

Ustāte, adv. op de gewone wijze, b. v. loqui.

Ustātus, a, um, adj. gewoon, gebruikelijk (eer, zeden, woord).

Ustātam, adv. ergens; (it. in eenige zaak).

Ustāquam, adv. 1) ergens (it. in eenige zaak); 2) ergens heen.

Usque, adv. eig. voortdurend: 1) zonder ophouden, b. v. verberare; 2) bijna, occidere aliquem; 3) tot (van plaats): a) waar van daan? b. v. usque a mari; b) waarheen? b. v. usque Romam, Miletum usque; usque initium, tot aan enz.; usque ad necem, tot den dood toe, b. v. geeselen; usque eo, zoo ver of in zoo ver; usque quo, zoo ver als; 4) tot (van tijd); usque adhuc, tot nog toe; usque dum of donec, zoo lang als; 5) tot daar toe, b. v. accedere; tp. usque improbus, al te roekeloos; usque abhorrere, zoo groot een afschuw hebben.

Usquēquēque, adv. overal, op elke plaats, b. v. zoeken; tp. a) overal = in elke zaak; b) ten allen tijde (b. v. w'js zijn); c) overal, = in het algemeen.

Usta, ae, f. eene roodachtige (naar goud gelijkende) kleur.

Ustio, ōnis, f. het branden (b. v. van eene wonde met een ijzer); it. het branden, de hitte.

Ustor, ōris, m. poët. een verbrandder (van lijken).

Ustulo, āvi, ātum, i. 1) een weinig aanbran-

- den (een paal); 2) poët. verbranden (geschrijven).
1. Usucapio, cēpi, captum, 3. rem aliquam, door langdurig gebruik zich regt op iets verwerven.
2. Usucapio, ōnis, f. eigendomsregt door langdurig gebruik.
- Usufactor, feci, factum, 3. = Usucapio.
- Usura, ae, f. 1) het gebruik, genot (des levens enz.); 2) de rente (ook tp.).
- Usurarius, a, um, adj. waaryan men het gebruik of het genot heeft (vooral voor zekere tijden).
- Usuratio, ōnis, f. het gebruik maken van iets (van een woord); icineris insoliti, het ondernemen van eene ongewoone reis; vetustatis, uitoefening van een oud gebruik; civitatis, (vermelding of aanhaling).
- Usurpo, āvi, ātum, 1. 1) gebruiken (een kleed, eene kleur, een woord, eene rede); otium, possessionem etc., (genieten); romana nomina, (voeren); comitatem, temperantiam etc., (aanwenden, gebruiken); alliquid crebris sermonibus, dikwijls over iets spreken; memoriam alcius rei, aan iets denken; jus, zich een regt aanmatiggen; civitatem romanam, (zich wederregtelijk aanmatiggen); 3) iets genieten = ge- waar worden (door de zintuigen); oculis (poët.), zien; sonitum aures usurpant, (vernemen).
- Usus, us, m. 1) het gebruik = de aanwen- ding eener zaak, b. v. celeritatis, virtutis; in usum laetitiae, tot vreugde; in usu habere, uitoefenen; usus et auctoritas of usus auctoritas, het volle bezit; 2) herhaald ge- bruik = oefening in iets; 3) ondervinding (door oefening), b. v. belli, in den oorlog; usu doctus, ervaren; 4) het nut = de nut- tigheid of bruikbaarheid tot iets, b. v. ad navigia facienda; usum habere, nut hebben; usul of ex usu esse, nuttig zijn; 5) het ge- woon zijn of de gewoonte eener zaak; est mihi in usu, het is mijne gewoonte; in usum venire, tot eene gewoonte worden; 6) ge- woone omgang met iemand; domesticus, een vertrouwelijke omgang; vetus inter nos in- tercredit usus, wij zijn nog oude goede vrien- den; habere aliquem in usu, omgang met iemand hebben; 7) noodzakelijkheid, het geval; usus venit, her geval heeft plaats; usus est mihi, ik ben in 't geval = ik moet; usus non venit, het zal niet noodig zijn; usu venire, door omstandigheden zoo komen = geschieden, plaats hebben; 8) noodzakelijk gebruik = behoefte (aan iets, voor iemand), b. v. navibus, aan schepen; provinciae, voor een wingewest.
- Ususfructus, us, m. het vruchtgebruik eener zaak.
1. Ut of Ūti, conj. (waarsch. verw. met ūti) in 't alg. dat: 1) dat (= zoo dat), opdat b. v. faciam ut eam, ik zal maken dat ik ga; ut vere dicam, om de waarheid te zeggen; ut ne, = ne, dat niet; 2) dat = zoo maar (bij vooronderstelling enz.), b. v. ut satis contemplata modo sis, zoo gij (het enz.) maar regt beschouwd hebt; ut ager bene agatur, zoo maar het veld enz.; 3) gesteld dat = al ware het dat; 4) (bij wenschen) dat toch! mogt toch! 5) (bij vrees enz.) dat niet; 6) (bij haristoye- lijke vragen) tu ut unquam te corrigas? zoudt gij u ooit beteren?
2. Ut of Ūti, adv. (waarsch. verw. met ūti)
- 1) zoo als (bij gelijkheid, bij voorbeden- den); it. hoe = op welke wijze; ut blan- dissime = op het vleijendst; ut primum, zoodra als enz.; 2) hoe = hoezeer, b. v. ut demissus erat, hoe onderdanig was hij? 3) hoe (bij vragen), b. v. ut valet? hoe gaat het hem, hoe maakt hij het? 4) na- melijk; 5) als = nadat, b. v. ut haec au- divit; 6) als = terwijl (b. v. iets gebeur- de).
- Uicumque of Utcunque, adv. 1) hoe ook ooit (b. v. de zaak uityalle); 2) = Quando- cunque.
- Utensilia, um, n. goederen tot dagelijksch gebruik, gereedschap.
1. Uter, tris, m. een lederen zak.
2. Uter, tra, trum, adj. (waarsch. van ūt- raris) 1) welke (van beiden); 2) een van beiden, b. v. si uter voler.
- Ūterculus, i, m. (dem. van Uterus) het lijf of de buik (van eene bij).
- Ūtercumque, utrac., utrumc., = Uterlibet of Ūtervis.
- Ūterlibet, utrar., utruml., adj. welke van bei- den ook.
- Ūterque, utraque, utrumque, adj. beide (elk op zichzelfven genomen); polus, de beide polen; parens, = vader en moeder; in utramque partem disputare, (voor en te- gen); utrique, beide deelen; a quibus utris- que, van welke beide.
- Ūterus, i, m. (hetzelfde woord als ūter) in 't alg. iets hols, naar een buik gelijkend: 1) de buik van een ding (van een vat, een schip); 2) de buik, het onderlijf; tp. a) de lijfsvrucht; b) het baren.
- Ūtervis, utravīs, utrumvis, adj. 1) welke van beiden ook; 2) beide.
- Ūti, z. Ut.
- Ūtilis, e, adj. = Utilis.
- Ūtilis, e, adj. 1) dienstig tot iets; 2) nut- tig, voordeelig.
- Ūtilitas, ātis, f. 1) het nut, de nuttigheid eener zaak; utilitatem habere, nut hebben = nuttig zijn; utilitates belli, hetgeen tot den krijg dienstig is; 2) nuttige dienst, dien mij iemand bewijst.
- Ūtiliter, adv. met nut.
- Ūtinam, conj. och of, o dat; utinam veniat, och dat hij toch kome; utinam haberecis, hadt gij. toch (maar gij. hebt niet).
- Ūtique, adv. elg. = en hoe: 1) gewis; uti- que apud me sis, kom toch bij mij; 2) ten minste, althans, b. v. utique postridie; 3) bijzonder, vooral, b. v. iets willen weter.
- Ūtor, usus sum, 3. elg. in het gebruik gezet worden van eene zaak: 1) gebruik van iets maken, iets gebruiken (wapens, een paard); oculis recte, goed zien; temporibus sapien- ter, zich wysselijk naar den tijd schik- ken; silentio, zwijgen; oratione, spreken; suo largius, verkwistend leyen, vino, cibo, wijn, spij's nuttigen; dare alicui unde utā-

tur, (om daarvan te kunnen leyen); se uti, zich koesteren; non uti aliqua re, iets niet gebruiken (b. v. om van iets te spreken enz.); 2) in het gebruik eener zaak zijn (= iets hebben), validudine bona, honore; proelisis secundis, gelukkig vechten; patre facili, een toegevend vader hebben; adversis ventis, tegenwind hebben.

Utpote, conj. (eig. hoe hoofdzakelijk) = namelijk; nos utpote, qui nihil contemnere solemus, wij die toch niets verachten.

Utrarius, i, m. die bij een leger het water (in ledere zakken) dragen moet.

Utricularius, i, m. een zakpijper, een doedelzakspeler.

1. Utriculus, i, m. dem. (van Uter) een kleine ledere zak.

2. Utriculus, i, m. dem. (van Uterus) 1) het bastje of musje om eenige zaden, knoppen enz.; 2) het moederlijf, de baarmoeder.

Utrique of Utrinqe, adv. van beide kanten (tp. in elk opzigt).

Utrinscous, adv. = Utrinqe.

Utro, adv. waarheen, naar welke van beide kanten.

Utrubi, z. Utrubi.

Utrubidem, adv. van beide kanten.

Utrubique, adv. aan beide zijden (is b. v. de waarheid); mimicos habere, (b. v. beide partijen); plus valere, (d. i. te water en te land).

Utrubet, adv. tot eene van beide zijden (b. v. genigd).

Utroque, adv. naar beide zijden (of rigtingen, partijen) heen.

Utroqueversum, adv. naar beide zijden of rigtingen heen.

Utrubi, adv. op welke van beide zijden, waar (b. v. moet ik zitten).

Utrum, adv. eig. wat van beide: maar wordt bij vragen zoo gebruikt, dat het zelf een vraagwoord schijnt te zijn (NB. dikwijls wordt er nog nam of ne bijgevoegd): 1) (bij regstreekse vragen, wanners het niet verstaald wordt), b. v. utrum vestra an nostra culpa est, is het uwe of onze schuld? 2) (bij zijdelingsche vragen) of; utrum ex usu esset, nec ne.

Utrumnam of Utrumne, = Utrum.

Utrū, adv. = Utrinqe.

Uva, ae, f. (verw. met Uvidus) 1) de druif; tp. de wijnstok; it. de wijn; 2) iets dat naar eene druif gelijkt (b. v. van eene vrucht); it. de bijentros (troswijze aaneen hangende bijen); 3) de lel of huig (in de keel).

Uvesco, z. P. en S. 3. poët. vochtig worden (een kleeft); tp. zich dronken drinken.

Uvidulus, a, um, adj. dem. poët. vochtig.

Uvidus, a, um, adj. vochtig (kleeft, lucht enz.); rus, terra, poët., (bevochtigd); tp. poët. beschonken, dronken.

Uxor, ōris, f. (is misschien voor juxor, van jungo, even als conjux) eene echtgenoot, gemalin, vrouw; uxorem ducere, trouwen, eene vrouw nemen; uxore excidit, hij heeft eene vrouw verloren (= hij krijgt iemand niet tot vrouw).

Uxorilla, ae, f. dem. (in scherts) = uxor.

Uxorius, a, um, adj. 1) de echtgenoot betreffende; a re uxoria abhorre, een tegenzin in 't huwelijk hebben; res uxoria, de huwelijksgift der vrouw; 2) poët. die al te veel houdt van zijne vrouw (b. v. Aeneas van Dido).

V.

Vacatio, ōnis, f. 1) het vrij zijn van iets, b. v. muneris publici, a causis; militiae, vrijstelling van den krijgsdienst (als iemand uitgediend heeft), en het recht daarop; vacatio aetatis, vrijstelling van den krijgsdienst uit hoofde van iemands jaeren; 2) geld, waardoor men zich van den krijgsdienst vrijkocht; vacationes annuae.

Vacca, ae, f. eene koe.

Vaccinium, i, n. de ridderspoor; it. de blaauwe zwaardlelle.

Vaccinus, a, um, adj. van eene koe; lac, koe-melk.

Vaccula, ae, f. dem. eene kleine koe.

Vacatio, fieri, poët. leeg worden.

Vaccra, ae, f. eig. eene paal; pl. -ae, eene omheining van palen (voor het vee).

Vacillatio, ōnis, f. het waggelen, wankelen (met het ligchaam).

Vacillo, ōvi, ōtum, i. (schijnt z. v. a. een dem. van bāu) waggelen, wankelen (een mensch, huis, boom, de grond); literulae vacillantes, (met eene bevende hand geschreven); tp. wankelen (b. v. in trouw); memoria vacillare, in zijn geheugen wanke-

len; justitia vacillat, (wankelt).

Vacive, adv. in ledigen tijd, perlegere Utrum.

Vacivitas, ōtis, f. het ledig zijn; cibi, = ledige maag; z. ook Vacuitas.

Vacivus, a, um, adj. ledig, b. v. huis; tp. vacivus virium, krachteloos.

Vaco, ōvi, ōtum, i. 1) ledig zijn (een huis); agri vacant, (liggen woest); vacare terra, humore, zonder aarde, zonder water zijn; studii, de letteroefeningen verzuimen; milite, pecunia, zonder soldaten enz. zijn; ora vacant epulis, = absteineant; tp. a) vrij van iets onaangenaams zijn, b. v. culpā, a inetu; ab opere, van arbeid; b) vrij zijn = niets te doen hebben; c) (van den tijd) vrij zijn; tempus mihi vacat of alleen vacat, ik heb vrijen tijd; si vacat audire, als gij enz. mij aanhooren kunt of wilt; d) vrij zijn = niet bezet zijn (een ambt); regnum vacat; e) vacare alicui rei, (of in aliquam rem), tijd hebben om zich met iets (b. v. met de wetenschappen te bemoeijen, om iets aan te hooren enz., b. v. philosophiae, sermone alicujus.

- Vacuefacto**, feci, factum, 3. ledig maken (eene plaats); possessiones bello vacuefactas, (verlaten, zonder eigenaars).
- Vacuitas**, ōtis, f. 1) eene ledige ruimte (b. v. tusschen steenen); tp. a) het open zijn van een ambt (b. v. van het consulaat); b) het bevrijd zijn van iets onaangenaams, doloris, aegritudinis.
- Vacuna**, ae, f. de godin van rust, van landelijke bezigheden.
- Vacuo**, āvi, ātum, 1. ledig maken (een vat enz.)
- Vacuum**, i, n. het ledige, vrĳe, de vrĳe lucht, eene vrĳe plaats; poët. eene vervulene bezitting, zonder bezitter.
- Vacuus**, a, um, adj. 1) ledig van iets, zonder iets (huis, stad zonder bezetting, veld zonder vruchten; zwaard zonder schede); oppidum, (zonder bescherming); equus, (zonder ruiters); tp. a) vrĳ, bevrijd van iets lastigs, ledig van = zonder, b. v. zonder gevaar, haat, arbeid, vrĳ van zorgen, liefdesbezigheden, enz.; it. zonder werk; quoniam vacui sumus, daar wij den tijd hebben; b) (van den tijd) vrĳ; ad, tot iets; vacuum est, het is vrĳe tijd = men heeft den tijd; c) ledig staande = zonder bezitter, possessio, sacerdotia; mulier, poët., (zonder minnaar); vacui, ongetrouwen; d) ledig = zonder beteekenis, b. v. nomina; 2) open, vrĳ (plaats, oever, gang); tp. aures vacuae (poët.); oren die gaarn iets hooren.
- Vadimonium**, i, n. (eig. het komen): eene door borgtocht bevestigde belofte om voor 't geregt te verschijnen (zelf of door een gevolmagtigden); it. de verschĳning voor 't geregt; vadimonium concipere, schriftelijk borgtocht stellen, dat men voor 't geregt zal verschĳnen; vad. alicui imponere, iemand geregtelijk dagvaarden; vad. sistere, (volgens zijne belofte) voor 't geregt verschĳnen; vad. obire of ad vad. venire, op den termijn verschĳnen; deserere, niet verschĳnen.
- Vado**, si, sum, 3. (van *balvo*, *badĳo*, *badō*, ons waden) gaan, ad aliquid; cras mane vadit, morgen vroeg gaat hij (sc. weg); Euphrates vadit in etc., (gaat of loopt); vadere in hostem, op den vijand losgaan; tp. in eam sententiam, met dat gevoelen instemmen.
- Vador**, ōtus sum, 1. iemand geregtelijk dagvaarden en daarom borgtocht van hem vorderen, dat hij zal verschĳnen; tp. (passive) vadatus, verplicht, verbonden, b. v. amore.
- Vadosus**, a, um, adj. vol ondiepten, mare; tp. navigatio, het varen door zulke plaatsen (dus = gevaarlijk).
- Vadum**, i, n. (*badō*, ons wed) 1) een water dat men doorvaden kan, eene ondiepte; tp. vadum tentare, eene plaats beproeven te doorvaden; res est in vado, (is in veiligheid); 2) poët. water = zee enz.; pelle-re vada remis; 3) de grond of bodem, b. v. van eene bron, een water.
- Vadus**, z. Vadosus.
- Vae**, interj. (ōat) wee, ach, o! vae mihi, wee mij; vae te! wee ul dat u!
- Vaeneo**, z. Veneco.
- Vafer**, ōra, frum, adj. slim, sluw, doortrapt; juris, listig in 't regt; jus, sluwe regtsgeleerdheid.
- Vafro**, adv. slim, sluw, doortrapt.
- Vafritia**, ae, f. slimheid, sluwheid, doortraptheid.
- Vage**, adv. her- en derwaarts verstrooid, verspreid, b. v. effusi per agros.
- Vagina**, ae, f. (van vaco, leeg zijn) eig. iets dat leeg is tot eene bergplaats: 1) de schede (van een zwaard); telum vagina nudare, het zwaard trekken; 2) de aarschacht (waarin de aar zit, voor zij te voorschĳn schiet).
- Vaginula**, ae, f. dem. een klein schilletje of bastje om het graan.
- Vaglo**, ōvi of ōti, ōtum, 4. krijten (als kinderen), schreeuwen (als bijeen).
- Vagitus**, us, m. het gekryt (van een kind, van een gewonden); it. het schreeuwen van bokken.
- Vagor**, ōtus sum, 1. 1) rondzwerven (mensen, vogels, sterren enz.); tp. errore, in eene dwaling omzwerven; latius, verder afswaalen (in zijne voordragt); vagantes fabulae, (die nu eens zoo, dan weder anders verhaald worden); nomen tuum vagabitur, (zal verspreid worden); 2) poët. doorzwerven, terras.
- Vagus**, a, um, adj. eig. hetgeen niet op éne plaats blijft; rondzwervend (een mensch, vogel, volk, rivier, wind, sterren); crines (poët.), golvend haar; peregrinatio, eene rondzwervende reis; vagum esse, rondzwerven; tp. a) z. v. a. van het een op het ander zwervend = onbestendig (gevoelen, geluk, jeugd); b) al te vrĳ, b. v. de schikking van volzinnen; c) onbepaald, hetgeen b. v. niet over bijzondere personen handelt; nomen, (al te algemeen); d) wĳeloopig (wĳze van schryven).
- Vah**, interj. eil ach!
- Vaha**, z. Vah.
- Valde**, adv. eig. hevig: = zeer, b. v. valde magnus, valde vehementer, valde placere; valde quam, regt of zeer, b. v. valde quam pauci; (bij antwoorden) = dat verstaat zich, zeker.
- Vale**, z. Valeo.
- Valedico**, ōdixi, dictum, 3. vaarwel zeggen.
- Valens**, tis, adj. eig. veel vermogend: 1) sterk, krachtig = kracht hebbend (een mensch, dier); it. werkende, van kracht zijnde (geneesmiddelen, troost); 2) krachte gevend (spijs); 3) sterk, dik (een kleed); 4) sterk = krachtig (een redenaar enz.)
- Valent**, adv. hevig (wederstaan).
- Valentulus**, a, um, adj. dem. sterk van lichaamskrachten.
- Valeo**, ōi, ōtum, 2. (eene andere vorm van polleo) 1) gezond zijn (van ligchaam enz.); ut valet? hoe bevindt gij u? vale, vaarwel; aliquid valere jubeo, ik neem afscheid van iemand; tp. valeas, valeant ista, ga heen, genog daarvan; valcant, qui

- etc., zij mogen maken dat zij weggelopen die enz.; 2) sterk zijn (van ligchaamskrachten); plus valere, sterker zijn; tp. a) vermogen (veel door weltsprekendheid, vriendschap, invloed enz.); ad omnes, op allen werken; ad gloriam, aan de eer bevorderlijk zijn (eene zaak); equitatu, eene aanzienlijke ruitery hebben; b) kracht hebben (door een gelukkig gevolg), als b. v. de wetten enz.; conjuratio-valer, (gelukt); preces valent, (worden verhoord); c) gelden veel of weinig; pro denario, een denarius waard zijn; sestertius vicenis, 20 sestertien waard zijn; d) iets beteekenen of eene beteekenis hebben (een woord); e) op iets doelen of passen, b. v. id responsum quo valeret, waarop dit antwoord doelde; in Romanos valere, op de Romeinen passen.
- Vallērus, a, um, adj. eig. Valerius betreffende; tabula Valeria, de Valerische tafel (eene plaats, waar de schuldenaars werden opgeroepen).
- Valesco, z. P. en S. 3. toenemen, kracht krijgen, b. v. superstitiones, bona consilia valescunt.
- Vallētudinārium, i, n. een ziekenhuis, een ziekenstool.
- Vallētudinārius, a, um, adj. ziek, ziekelijk.
- Vallētūdo, beter Vallitudo, Inis, f. 1) de staat van gezondheid; infirma, aegra, zwakke, ziekelijke; major, de vallende ziekte; mala val. animi, zielekrankheid; 2) gezondheid; validudinem amittere, (verliezen); 3) ziekte, oculorum; validudinem contrahere, zich eene ziekte op den hals halen; excusatione valetudinis uti, zich met eene ziekte verontschuldigen.
- Valgium, i, n. z. Volgiolus.
- Valgus, a, um, adj. scheef (mond, been); subst. -us, i, m. die scheve beenen heeft.
- Vallēde, adv. (z. Valde) hevig = zeer (b. v. schreeuwen, donderen, begeren, gunstig zijn); (bij antwoorden) = dat verstaat zich, zeker.
- Vallēdus, a, um, adj. 1) gezond = niet ziek (naar ligchaam of geest); validus ex morbo, van eene ziekte genezen; 2) sterk, krachtig (mensch, arm, dier); it. sterk = dat vast in deszelfs deelen is (een wortel, touw, brug, ploeg enz.); solum, vette of zware grond; it. sterk = veel werking doende, krachtig (manschap, vuur, wijn, stad, Staat); venēnum, medicina, (sterk = schielijk werkend).
- Vallēris, e, adj. den wal betreffende; corona, (voor hem, die het eerst den wal der vijandelijke legerplaats enz. beklom).
- Vallis (en Vallēs), is, f. (verw. met Vado) een dal, eene vallei; reducta, dat zich ver naar binnen uitstrekt.
- Vallo, āvi, ātum, i. door palen, door palissaden beschutten, castra; noctem, des nachts; tp. a) in 't alg. beschutten, b. v. urbein elephantis; radiis vallatus (poët.), van stralen omgeven; sicariis vallatus, omgeven (beschut) door enz.; b) vallatus (poët.), ingestoten, bello.
- Vallum, i, n. een wal met palissaden; pro vallo, voor de wal; tp. een wal = hetgeen beschermt (b. v. stekels, boomen, bergen, rijkdommen enz.)
- Vallus, i, m. (verw. met φάλλε, oorspronk. = een houten blok) 1) een paal (vooral ter verschansing van eene legerplaats); 2) de wal of de palissaden om een kamp; duplex vallus; tp. vallus pectinis (poët.), de tanden van eene kam.
- Valva, ae, f. gew. plur. de deuren of de deur-vleugels; it. de opening eener deur; cubiculum valvis in viridia exit, de kamer gaat of stoot met de deur op het groen.
- Valvātus, a, um, adj. (van deuren en vensters) met vleugels voorzien.
- Valvātus-en
- Valvātus, i, m. dem. de bast van peulvruchten.
- Vānescō, z. P. en S. 3. verdwijnen, vergaan (als wolken, eene kleur, planten, die uitdroogen enz.); tp. verdwijnen, vervliegen (de liefde, toorn, leven enz.)
- Vānidūcus, a, um, adj. = Vaniloquus.
- Vānilōquentia, ae, f. ijdel gepraat, snorkerij, grootsprekerij.
- Vānilōquus, a, um, adj. iemand die ijdel gewzets uitlaat (dus = grootsprekend; it. leugensachtig).
- Vāntas, ātis, f. ijdele schijn van eenige zaak (dus = ijdel gewzets of toezichting uit dienstigheid of ijdelheid); itineris, eene vergeefs gemaakte reis; opinionum, vooroordeelen; orationis, ijdele woorden; non pudet vanitatis? schaaft gij u niet over uwe windmakerij.
- Vāntūdo, Inis, f. z. Vanitas.
- Vannus, i, f. de wan (een werktuig om graan te ziften).
- Vānus, a, um, adj. ledig (dat vol moest zijn), b. v. arista, acies, magnitudo urbis; imago, poët., de schim eens dooden; tp. a) ijdel, ledig, denkbeeldig; somnia, sermo, spes, metus; vana tumens (poët.), opgeblazen (door inbeelding); nec vana fides (poët.), en het is waar; vana rerum (poët.), = vanae res; in vanum cedere, te vergeefs zijn; ex vano haustum, uit eene valsche bron (of vertelling) geput; non ex vano esse, niet ongegrond zijn; haruspex, (valsche); ingenium, ligtzinnigheid, wispelturigheid, ijdelutterij; oratio, eene opgeblazene, windrige rede; b) zonder werking; ictus, tela, (die niet treffen).
- Vāpīde, adv. tp. = male, b. v. se habere.
- Vāpīdus, a, um, adj. 1) (van wijn) gekimd; tp. poët. misdadig, pectus; 2) hetgeen den wijn doet kinnen, pīx.
- Vāpor, ōris, m. 1) damp (van 't water); damp (van wierook enz.); vapore fovere, berooken (een lid); 2) de hitte (der zon); it. poët. rookend vuur; vapor est carinas, het vuur verteert de schepen.
- Vāpōrārium, i, n. die plaats in een Romeinsch bad, waar het water heet gemaakt en de zweetkamers verwarmd werden.
- Vāpōrātio, ōnis, f. de damp, aquarum; balnearium, een zweetbad.
- Vāpōro, āvi, ātum, i. 1) iets berooken (een tempel, een lid); 2) damp van zich geven, dampen; poët. invidia vaporare, van

- wangunst ontvlamd zijn; 3) heet of warm maken (een kamer, den grond); tp. vapora-ta auris, een door verstandige lectuur z. v. n. verwarmd oor.
- Vappa**, ae, f. gekimde wijn; tp. poët. een bedorven mensch, deugniet.
- Văpăläris**, e, adj. (in schersts) die slagen krijgt.
- Văpulo**, ävi, ätum, i. (verw. met *vapulo*) ik krijg slagen; it. ik word door den vijand geslagen; vapula! jubeo te vapulare, loop naar de geeselpaal! tp. a) getuchtigd worden, sermonibus; b) te gronde gaan; peculium vapulat, (is verloren).
- Văra**, ae, f. 1) eene houten stellaadje (door zoogenoemde bokken ondersteut); 2) een dwardspaal (om netten op uit te spannen).
- Văra**, ae, f. een bont dier: 1) een panter; 2) eene soort van eksters.
- Văriantia**, ae, f. = Varietas.
- Văriatio**, önis, f. verscheidenheid, onderscheid (b. v. bij het stemmen).
- Văriatus**, a, um, adj. afwisselend (b. v. gevoelen, vertelling).
- Vărico**, ävi, ätum, i. de beenen vanëen spreiden.
- Văricor**, z. Varico.
- Văricösus**, a, um, adj. vol krampäders (of ook: die de beenen te ver vanëen doet).
- Văricöla**, ae, f. dem. z. Varix.
- Văricus**, a, um, adj. poët. die wijdsens gaat.
- Vărite**, adv. menigvuldig, bont (b. v. schitteren); tp. op verscheidene wijze, affici, nuntiar; varie valero, (nu eens wel, dan zlek zijn).
- Văritetas**, ätis, f. het bont zijn van iets, b. v. bonte kleur (van bloemen, oogen); tp. a) verscheidenheid; gentium, vocum, verschedene volken, klanken; caeli, verschil van luchtstreek; temporum, afwisselende tijdsomstandigheden; magna in varietate esse, van verschillend gevoelen zijn; b) onbestendigheid (van de fortuin, van een mensch); bellum in multa varietate versatum est, de oorlog werd met zeer afwisselend geluk gevoerd.
- Vărio**, ävi, ätum, i. eig. bont maken (door verwen); virgis variari, met roeden geteekend (getuchtigd) worden; variari, of als intr. variare, bont worden, kleuren (eene druif); tp. afwisseling in iets brengen, b. v. sermonem; vices (poët.), elkander aflossen (in 't wacht houden); quae auctores variant, de verschillende berigten die de schryfvers aanvoeren; als intr. verscheiden zijn, b. v. fama variat; variatur sententia, men verschilt in gevoelen.
- Vărius**, a, um, adj. bontkleurig, bont (bloem, dier, steen, kleur); tp. verscheiden (gezindheid, geslacht,ragt); victoria, eene afwisselende overwinning; varium est, daarover is verschil van gevoelens; fortuna, animus, onbestendig geluk, onstandvastig karakter.
- Vărix**, icis, f. (ên m.) een uitgerekte ader of aderspas.
1. **Vărus**, i, m. een harde vlek in 't gezicht, een werte.
2. **Vărus**, a, um, adj. uitên gerecht of ge-
- spannen (hand, voet, tak, worstelaar); tp. poët. verschillend, tegenovergesteld (wijze, karakter).
1. **Väs**, vädis, m. (van vado) een borg in lijfstraffelijke rechtsgedingen.
2. **Väs**, väsis, n. (ons vat) een vat, eene vaas (ook een zegelring); pl. vasa, örüm, n. gereedschappen (meubelen); it. (in den oorlog) de pakkaadje; vasa conclamare, bevel geven om op te pakken; vasa colligere, oppakken.
- Väsärfum**, i, n. 1) de geheele uitrusting, die een overheidspersoon bij zijn vertrek naar eene provincie van den Staat ontving; 2) het badgereedschap; 3) tp. een register, inventaris.
- Väscllärius**, i, m. een goud- of zilversmid.
- Väscllum**, i, n. dem. 1) een klein vat of vaasje; 2) het zaadhuisje van eenige vruchten.
- Văstödo**, önis, f. verwoesting, ontvolking.
- Văstator**, öris, m. een ontvolker, verwoester; b. v. ferarum, = een jager; aper Arcadiae vastator, (dat Arkadie verwoestte).
- Văstatrix**, icis, f. tp. eene verwoestster, b. v. luxuria vastatrix terfarum.
- Vaste**, adv. eig. wijd geopend, b. v. loqui, met te veel geopende mond; vaste profundus, onmetelijk diep; vastius insurgere, zich ontzaggetlijk verheffen (eene baar).
- Văstitas**, ätis, f. 1) ontzaggetlijke of in 't alg. groote omvang, corporis, caeli, arboris, solis; tp. vastitas vocis, laboris, eene vreeselijke stem, werk; odoris, zeer sterke reuk; 2) verwoesting, woestheid (van een land); tp. iudiciorum.
- Văstites**, äi, f. z. Vastitas.
- Vasto**, ävi, ätum, i. woest maken (eene plaats, stad; een land = het verwoesteng frigare vastari (poët.), door koude onbewoonbaar worden; vastare homines, zich meester maken van het eigendom der menschen; fines civibus, een land ontvolken; terra vastatur asperitate stirpium, (verwildert); tp. mentem vastare, de ziel ontrusten.
- Vastus**, a, um, adj. (schijnt met *vāo*, gapen, verw.) 1) ontzaggetlijk, of in 't alg. zeer groot (zee, veld, hemel, hol, beker); trabes (poët.), een groot schip; homo, (van grooten lichaamsbouw); corpus vastum, een zeer groot, v. d. ook lomp lichaam; bellua, manus, een geweldig dier, eene geweldige hand; vasta arma, groote wapens; tp. a) geweldig (= van belang, in welk opzigt ook), b. v. ictus, certamen, tempestas, pondus, clamor, murmur, potentia, scientia; animus, eene onverzadelijke begeerte; b) lomp, litera, (ruw of hard uitgesproken); oratio, (onaangenaam om aan te hooren, uit hoofde van ruwe woorden); 2) woest, ledig (streek enz.).
- Vătes**, is, m. en f. (van *vāte* = sprekend) 1) een waarzeeger, eene waarzegster; 2) een dichter, eene dichteres; cothurnatus (poët.), een treurspeldichter; 3) tp. iemand die zijne kunst bijzonder goed verstaat (een bol); b. v. medicinae.
- Văticinatio**, önis, f. waarzegging, voorspelling.

- Vaticinator, ōris, m. een waarzegger.
 Vaticinium, i, n. eene waarzegging, voor-spelling.
- Vaticinor, ōtus sum, i. waarzeggen, voor-spellen; tp. a) iets op een verheven toon verklaren (b. v. in gedichten); b) zweepen = onverstandige en onberedeneerde dingen zeggen.
- Vaticinus, a, um, adj. waarzeggend, voor-spellend, libri, furores.
- Vē, conj. of.
- Vēcordia, ae, f. onverstand; it. waanzinnigheid.
- Vēcors, dis, adj. onverstandig; it. waanzinnig.
- Vēctābilis, e, adj. hetgeen gedragen of vervoerd kan worden.
- Vēctātio, ōnis, f. het rijden of varen.
- Vēctārius, i, m. die bij een werktuig den hefboom beweegt.
- Vēctigal, ālis, n. eig. belasting voor in- en uit-voer; v. d. in 't alg. belasting (aan den Staat, aan bijzondere personen); en in betrekking op hem die ze krijgt = inkomsten; praetorium, een geschenk van eerbetooning aan den Praetor; aedilitium, eene bijdrage der provincien tot de te Rome door de Aediles te geven tooneelspelen.
- Vēctigalis, e, adj. 1) wat aan belasting betaald wordt; pecunia, tributum; 2) schatplichtig, cijnsbaar, civitas, ager; aliquem sibi vectigalem facere; 3) hetgeen aan iemand iets opbrengt, equus.
- Vēctio, ōnis, f. het varen, dragen of trekken, quadrupedum.
- Vēctis, is, m. 1) een hefboom; 2) een koevoet, breeklizzer; 3) een grendel.
- Vēctō, āvi, ātum, i. z. Veho.
- Vēctor, ōris, m. 1) iemand die iets draagt of rijdt; asellus vector Sileni; 2) die gedragen wordt (in een schip = een passagier, op een paard = een ruiter).
- Vēctūra, ae, f. 1) een voer; pro vecturā solvere, het voerloon (de scheepsvracht) betalen; 2) het voerloon, de vracht.
- Vēgēo, z. P. en S. a. 1) poët. aansporen (een paard); 2) z. Vigeo.
- Vēgētus, a, um, adj. 1) frisch (in krachten); 2) levendig (oogen, mensch, geest, kleur vrolijk).
- Vēgrandis, e, adj. poët. niet zeer groot.
- Vēhēmens, tis, adj. van ve en mens, eig. zonder behoortlijk overleg, onbesuisd = hevig, b. v. dier, mensch, karakter, besluit enz.; vehemens in etc., hard, wreed tegen iemand; tp. a) zeer groot, van zeer veel belang, b. v. smart, slaap, koude, wind, regen, oorzaak; b) aanzienlijk in omvang, sterk = dik (paal); vitis, (met vele ranken).
- Vēhēmenter, adv. hevig, b. v. proeliari, equum incitare, agere, incusare aliquem, minari alluci; tp. zeer (met geweld), b. v. rogare, simulare aliquid etc.
- Vēhēmentia, ae, f. hevigheid of sterkte (b. v. van eene reuk, van smaak, van wijn, van karakter enz.; strigilum, linteorium, (sterk gebruik van dezelve).
- Vēhes, is en Vehis, is, f. een voer, b. v. hooft.
- Vēhētillērus, a, um, adj. het voerwezen be-treffende; cursus, het postwezen.
- Vēho, vexi, vectum, g. (waarsch. verw. met ὄξω, ὄξω) in 't alg. voorwaarts bewegen: a) iemand voeren (in een schip, op een wagen); vehi, varen, curru, in navi etc.; poët. maria; it. vehi, zich bewegen (etra wezen); vehere aliquem, iemand voeren of trekken (b. v. paaraan iemand); amnis vehit aurum, (voert goud met zich voort); b) dragen (op den rug); vehi, gedragen worden; vehi (in) equo, rijden; equo incitato ad hostem vehi, spoorlags op den vijand losrennen; tp. (poët.), aanbrengen (b. v. de tijd iets).
- Vējōvis, is, m. (welligt) Jupiter als kind.
- Vēl, conj. (van volo, ons vel) 1) vel; b. v. ejus vel maxima erat auctoritas; vel maxime, zeer, grootelijks; 2) of (bij weinig onderscheid); 3) (als het tweemaal staat) of — of; it. deels — deels; 4) zelfs, ook; 5) bij voorbeeld, om slechts hiervan te spreken; vel hic jurabat, deze bij voorbeeld zwoer.
- Vēlāmen, ōnis, n. poët. een gewaad, dek-kleed.
- Vēlāmentum, i, n. eig. een omkleedsel van iets; pl. hetgeen zij die om genade baden voor zich uitdroegen (takken enz.); tp. een dekmantel (eener hartstogt).
- Vēlaris, e, adj. de zeilen betreffende; anull, (waardoor de zeilen uitgespannen werden).
- Vēlārium, i, n. welligt een troonhemel (een zeil tegen hitte of regen, dat over het tooneel werd gespannen).
- Vēles, Ytis, n. een ligt gewapende; tp. scurra veles, een stoelende spotvogel.
- Vēlifer, fēra, fērum, adj. poët. zeilen dra-gend.
- Vēlifficātio, ōnis, f. de koers op zee.
- Vēliffico, āvi, ātum, i. 1) zeilen; 2) velificatus (poët.), doorzeild, Athos.
- Vēlifficor, ōtus sum, i. = Veliffico; tp. tracken bevorderlijk te zijn, aliquid, honori suo.
- Vēlifficus, a, um, adj. hetgeen door middel van zeilen geschiedt, cursus.
- Vēlitaris, e, adj. de ligt gewapenden betref-fende, arma, hasta.
- Vēlītatio, ōnis, f. het schermutselen, het tergen der ligt gewapenden; (tp. met woorden).
- Vēlites, z. Veles.
- Vēlitor, ōtus sum, i. tp. z. v. a. schermat-selen (met woorden).
- Vēlvōlus, a, um, adj. poët. 1) snel daarheen zeilend (schip); 2) bevaren = waar-op schepen zeilen (eene zee).
- Vēllitatio, ōnis, f. tp. eene kleine wroeging des gewetens; it. terging.
- Vēllico, āvi, ātum, i. 1) plukken, pluitzen, knippen; tp. aliquem; 2) iemand met woorden duchtig doorhalen.
- Vello, velli (zelden: vulsi), vulsum, g. (vul-lu) 1) plukken, trekken, pluitzen; laus dig-gitis; in de zijde stooten; aureum, iemand bij het oor trekken; 2) uitrukken, uittrekken (haar, wol, vaandels uit den grond enz.); 3) aan stukken scheuren, vernielen (den wal enz.); z. ook Vulsus.

- Vellus**, *ēris*, n. 1) de vacht of het vel van schapen; it. in 't alg. een vel of huid (van een leeuw, een hert); 2) de schapenwol; vellera trahere digitis (poët.), wol spinnen; tp. poët. iets dat naar wol gelijkt: a) boomzijde; b) de kleine wolkjes (schapenwolkjes) aan den hemel.
- Velo**, *avi*, *ātum*, i. bedekken (het hoofd enz.); *rogā velatus*, (gekleet); *tempora myrto velare*, (omwinden, omkransen); *delubra fronde*, (versieren); tp. verbergen.
- Velocitas**, *ātis*, f. snelheid (van een mensch, een dier; tp. van een gerucht, der gedachten); *pomorum*, spoedige rijpheid van oofst.
- Velociter**, adv. snel (b. v. ergens naar toe gaan, zich bewegen, iets dat men gehoord heeft opschrijven).
- Velox**, *ōcis*, adj. (verw. met *celox*, z. *celer*) snel (mensch, dier; tp. schip, rivier, vlam, scheepvaart enz.); tp. *horae*, (die snel voorbij gaan); *ingenium*, een gevat verstand.
- Velum**, i, n. 1) een zeil; *vela dare* of *dirigere ad etc.*, ergeps heen zeilen; tp. *vela facere*, met volle zeilen varen; *vela orationis pandere*, z. v. a. de zeilen eener rede uitbreiden (door de stroom zijner welsprekendheid voortgesleept worden); *velis remisque*, met alle krachten, met alle inspanning; 2) een gordijn; v. d. = tent; it. een voorhang; *natura uniuscuiusque obtenditur quasi velis*, (is z. v. a. met sluyers omhuld).
- Velut** of **Vēluti**, adv. 1) even als, b. v. velut hesternō die; *veluti crocodill*, zoo als (of, bij voorbeeld) de krokodillen; 2) zoo veel als, als of, b. v. *velut exploratā victoriā*.
- Vēna**, ae, f. oorspr. waarssch. ledere binnenste opening van iets, b. v. in 't ligchaam, in een steen; v. d. eene ader = gang of kanaal voor water, erfs; it. *ader* = eene streep in marmer enz.; *venae arearum*, (in zuinen) reijen van bedden. In eene beperktere beteekenis = eene ader van den mensch (zoo wel de bloed- als slag-ader); tp. a) het binnenste, het hart (b. v. van den Staat); *venae cuiusque aetatis, ordinis*, de eigendommelijkheden van iederen leeftijd; b) ader = aanleg, b. v. tot dichter; *tenuis et angusta ingenii vena*.
- Vēnābilium**, i, h. een jagtspriet; -a *sagittarum*, groote pijlen.
- Vēnābilis** of *idus*, a, um, adj. 1) veil (slaven); 2) als subst. een slavenhandelaar.
- Vēnālis**, e, adj. veil = te koop voor geld; *venale habere aliquid*, iets te koop aanbieden; *venales*, slaven (vooral jonge) die te koop zijn; tp. veil = omkoopbaar (mensch, pligt, stem enz.)
- Vēnāticus**, a, um, adj. de jagt betreffende; *canis*, een jagthond.
- Vēnātio**, *ōnis*, f. 1) de jagt; it. een dierengevegt te Rome waarbij ook slaven gebruikt werden); 2) wilbraad.
- Vēnātor**, *ōris*, m. een jager; *canis* (poët.), een jagthond; tp. *venator naturae*, een natuuronderzoeker.
- Vēnātorius**, a, um, adj. de jagt betreffende; *galca*, een jagthelm.
- Vēnātrix**, *ictis*, f. 1) eene jageres; *dea* (= Diana); *canis* (poët.), een jagthond; 2) poët., eene plaats, waar dikwijls gejaagd wordt, Ida.
- Vēnātūra**, ae, f. tp. jagt; *facere venaturam oculis*, met zijne ogen jagt maken op iets.
- Vēnātus**, us, m. 1) de jagt (ook b. v. op vischen); 2) wilbraad.
- Vēndibilis**, e, adj. verkoopbaar, *fundus*; tp. *gellēd bij iemand* (rede, redenaar, meisje).
- Vēndico**, z. *Vindico*.
- Vēnditarius**, a, um, adj. te koop, veil = hetgeen men verkoopen wil.
- Vēnditatio**, *ōnis*, f. tp. z. v. a. het te koop bieden = pralerij, snoeverij, *artis, scientiae*.
- Vēnditator**, *ōris*, m. tp. ale met iets te koop loopt, een snooyer.
- Vēnditō**, *ōnis*, f. verkoop, *bonorum*.
- Vēnditō**, *avi*, *ātum*, i. 1) verkoopen willen, te koop bieden (een goed); tp. met iets te koop loopen, met iets pralen; se *aliciui*, zich bij iemand aanprijzen; se *existimationi hominum*, zich bij anderen in aanzien trachten te brengen; 2) verkoopen, *olera*.
- Vēnditor**, *ōris*, m. een verkooper; tp. *nostrae dignitatis*.
- Vēnditum**, i, n. de verkoop.
- Vēndo**, *didi*, *dītum*, z. (voor *venūm do*) verkoopen; *pluris*, *minoris*, 3. (duurder, goedkoopster); *viginti minis*, voor 20 mina's (800 guldens); *decumas, praedia*, (verpachten); tp. a) verkoopen = verreden, *patriam auro*; b) verkoopen = voor geld ten gebruik geven, se *regi*; *verba reis* (poët.), zijne woorden aan de aangeklaagden (= voor geld dezelve verdedigen); c) openlijk aanprijzen, roemen (iemand, een boek); d) iets voor iets verkoopen of uitgeven, b. v. verum sum pro suo.
- Vēnēfīca**, ae, f. eens gifmengster; *heks* (ook als scheldwoord).
- Vēnēfīcium**, i, n. gifmengerij (waartoe ook de betoovering behoorde); *amoris*, een liefdedrank.
- Vēnēfīcus**, a, um, adj. gifmengend, *ars*; *aspectus*, z. v. a. een vergiftend uitzigt (van iemand); als subst. een gifmenger; tp. *toovenaar*; (als schimpwoord) een duivelbezweerder.
- Vēnēquāris**, i, m. een gifmenger, d. i. die vergift verkoopt.
- Vēnēnātus**, a, um, adj. 1) vergiftigd, *telum, caro*; tp. *vergiftigd* = gevaarlijk, *jocus, munus*; 2) betooverd en betooverend (poët.), *virga*, eene tooverroede.
- Vēnēnifer**, *fēra*, *fērūm*, adj. poët. vergift brengend of bevattend, *palatum*.
- Vēnēno**, *avi*, *ītum*, i. vergeven (ook tp. iets door haat, door lastering).
- Vēnēnum**, i, n. elg. een vocht hetwelk de natuur van eens zaak verandert: 1) vergift; *sumere*, nemen (zich vergeven); tp. a) vergift = iets zeer schadelijks (b. v. zweedragt); *venenum fraudis*, het vergift des bedrags; *venena vitrae*, (marteling, kwelling); *venenum alicuius*, iemands vergift of venijnig gesprek; *oratio plena veneni*, (vol vergift of bitterheid); 2) poët.

- verw (vooral purper, b. v. Tyrlisch); *li*: blanketsel; 3) poët. balsem (om de dooden te balsemen); 4) poët. tooverij, toovermiddel.
- Vēno, *vi* (ivl), (ventum en venum), 4. verkocht (of ook wel verpacht) worden.
- Vēnērabīlis, e, adj. 1) eerwaardig; 2) poët. vereerd.
- Vēnērabundus, a, um, adj. vol eerbied, eerbiedig.
- Vēnērātio, ōnis, f. 1) achting, vereering; venerationem habere, eerbied of achting inboezemen; justam venerationem habere, eene regimatige vereering ondervinden; in venerationem alicujus, om iemand zijn eerbied te betuigen; 2) iemands waardigheid.
- Vēnērātor, ōris, m. poët. een vereerder, domus alicujus.
- Vēnērūs of -ius, a, um, adj. 1) Venus als godin betreffende; sacerdos of antistita, eene priesteres van Venus; tp. jactus, de Venusworp, de gelukkigste worp met de dobbelstaenen; 2) verliefd of de liefde betreffende (met het begrip van onkuischheid), b. v. amor, zinnlijke, onkuische liefde.
- Vēnōr, ātus sum, i. 1) vereeren (genen God; tp. de schriften der ouden, iemand enz.); 2) bidden (de goden).
- Vēnētus, a; um, adj. eig. de Venetiers betreffende; color, de blaauwe kleur van eene der wedstrijdende partijen.
- Vēnia, ac, f. 1) een dienst dien men aan iemand bewijst; ab Jove peto veniam, ut etc., (om genadigen bijstand); 2) toegevendheid met hetgeen iemand zegt of doet (dikwijls = verlos of vergiffenis, b. v. dare veniam ejus diei, uitsiel tot op dien dag geven; bonā veniā viri dixerim, (met zijn verlos); veniā errati impetrare, (vergiffenis van enz.); legere scriptorem cum veniā, (met toegevendheid).
- Vēno, vēni, ventum, 4. 1) komen (te scheep, op eene plaats, tot of bij iemand); in conspectum alicujus, onder iemands oogen komen; ad mercatum, op de mis komen of gaan; literae veniunt, frumentum venit, (komt, wordt gebracht); tp. a) in eene zekere verhouding, toestand komen; in vitam venire, ter wereld komen; in sacerdotium, tot het priesterschap geraken; in sermonem, op een gesprek komen; in sermonem alicujus, in gesprek met iemand komen; in discrimen, in zeer groot gevaar geraken; in suspitionem, contentionem, in verdenking, verachting komen; venire contra aliquem, met iemand voor den rechter verschijnen (hem geregtelijk aanvallen); ad conditionem alicujus, zich iemands bedingen laten welgevalen; venire ad aliquem of aliquid, op iemand of iets komen (in gesprek); in mentem venire, in de gedachte komen = invallen; in buccam, voor den mond komen (= eensklaps invallen); sub aspectum, in de oogen vallen, = zichtbaar zijn (eene zaak); mihi venit in suspitionem, ik kwam op het vermoeden van enz.; it. hij raakt bij mij verdacht van enz.; in consuetudinem proverbii, tot een spreekwoord worden; in laudem, geprezen worden (eene zaak); in quaestionem, = quaeri; ad nihilum, te niet raken (lof); b) ten deel vallen (eene provincie, een voordeel, eene erfenis); dolor venit ad aliquem, (treft of tast iemand aan); hoc hereditate mihi venit, dat heb ik geërfd; c) komen, = zich vertoonen; annus veniens, het toekomende jaar; venturum, het toekomende, de toekomst; d) voegen, zich schicken, b. v. in orationem; e) poët. = esse, apparere, b. v. veniens in corpore virtus; 2) komen = voortkomen (boomen, vruchten, tranen); de gente, poët., (afstammen); anni venientes (poët.), de jeugd; 3) terugkeeren (naar de stad).
- Vēnor, ātus sum, i. jagen = op de jagt zijn of iets jagen (ook van dieren, die op roedsel uitgaan); tp. najagen, trachten te verkrijgen, laudem; viros, (in 't niet trachten te vangen).
- Vēnōsus, a, um, adj. vol aders.
- Venter, tris, m. (τὸ ἔντρον) 1) de buik, het onderlijf; it. de maag; ventres, de darmen; tp. de buik = zinnelijke lusten; venturi obedire; 2) iets dat naar de buik gelijkt, b. v. de buik van een flesch, van een pompoen enz.
- Ventigēnus, a, um, adj. poët. winden voortbrengend (een draaikolk).
- Ventilābrum, i, n. eene korenwan.
- Ventilātio, ōnis, f. het uitgelucht worden (b. v. van hangende druiven).
- Ventilātor, ōris, m. 1) een korenwanner; 2) een goochelaar.
- Ventūlo, āvi, ātum, i. 1) in de lucht bewegen (fakels, wapens); poët. ventus ventilat comas, (beweegt de blaadren eens booms); tp. concionem ventilare, eene vergadering in vuur zetten; 2) luchten = aan de lucht blootstellen (graan, wijn); aurum (poët.), zijne gouden ringen laten luchten = heen en weer bewegen; 3) toewaaijen, b. v. frigus, een koude wind tegenwaaijen; 4) verkoelen (door waaijen); toga ventilat aliquem, (waait iemand verkoeling toe); tp. ventilari allo positu, (zich verligting verschaffen).
- Ventūlo, ōnis, f. het komen; quid tibi huc ventio est? waarom komt gij herwaarts?
- Ventūto, āvi, ātum, i. dikwijls komen of ergens heen gaan (b. v. tot iemand om onderwezen te worden).
- Ventōsus, a, um, adj. 1) winderig (blaasbaig, dag, streek); tp. a) winderig = tijdel, b. v. grootsprekendheid, volk; loquacitas, opgezwollene snapzucht; b) winderig = onbestendig, veranderlijk (mensch, karakter); 2) poët. windsnel, equus, ala.
- Ventrāle, is, n. een buikgordel.
- Ventrāculus, i, m. dem. 1) de buik; it. de maag; 2) v. cordis, de hartholte.
- Ventrōsus, a, um, adj. die een grooten buik heeft.
- Ventrōsus of Ventricosus, z. Ventriosus.
- Ventūlus, i, m. dem. een weinig wind (dieren door waaijers maakt).
- Ventus, i, m. (schijnt niet van venio af te komen, maar is verw. met ānus = waaijen) de wind; ventis tradere (poët.), niet

meer daaraan denken; tp. a) storm = onheil; b) losbeschikking, b. v. secundali alicujus venti, iemands gunstig lot; c) gunst; popularis, volksgunst; d) venti rumorum, geruchten.

Vēnūla, ae, f. dem. een adertje (ook tp.)

Vēnum, z. Vēnus.

Vēnūdo of Venundo, dēdi, dātum, dāre, i. ten verkoop geven = verkoopen.

1. Vēnus, ēris, f. 1) in 't alg. bekoorlijkheid, bekering van liefde, schoonheid van eenig voorwerp, b. v. in kunstwerken; 2) iets bekorends, schoons: a) poët. eene geliefde; b) vooral Venus, de godin der liefde; 3) liefde of genegenheid voor eene vrouw; 4) = jactus veneris; 5) Venus, de avondster.

2. Vēnus, m. de verkoop (heeft slechts een dat. en abl. veno en acc. venum); venum ire, verkocht worden; veno positus, te koop gezet.

Vēnustus, ātis, f. 1) schoonheid (van een mensch, van eene zaak, b. v. van een gebouw, eener rede); 2) geluk.

Vēnuste, adv. op eene bevallige wijze, schoon, aardig, b. v. uitvallen, antwoorden, uitwerken enz.

Vēnustūlus, a, um, adj. dem. z. Venustus.

Vēnustus, a, um, adj. schoon, bevallig, lief (mensch, tuin, aanblik, uitdrukking in eene rede); dolor etiam venustus facit, (maakt de menschen wel sprekend).

Vēpallidus, a, um, adj. poët. = valde pallidus.

Vēpēcūla, ae, f. dem. een doornstruikje.

Vēpes en Vēpris, is, f. en m. ōne doornstruik.

Vēpēcūm, i, n. eene doornenheg.

Vēr, vēris, n. (īas, ūp, ons eerder) 1) dat jaargetyde hetwelk eerder komt dan de anderen, = de lente, het voorjaar; vere, in de lente; tp. ver aetatis, de lente des leyens = de jeugd; 2) hetgeen de lente aanbrengt, b. v. poët. de bloemen; it. de eerstelingen der lente, van dieren; ver sacrum, een-offer uit eerstelingen bestaande; ver sacrum facere, de eerstelingen offeren.

Vērāctūlus, i, m. (welligt) = een waarzegger.

Vērātrum, i, n. de nieswortel.

Vērax, ācis, adj. = verus; oraculum, (die uitkomt).

Verbēna, ae, f. (z. v. a. Herbena) heilige kruiden (laurier, mirt, rozemaryn enz.) of in 't alg. fijne kruiden en planten (in de geneeskunde).

Verbēnārus, i, m. de Feticilis, die de verbenae droeg.

Verbēnātus, a, um, adj. = verbenā coronatus.

Verber, ēris, n. gew. pl. 1) in 't alg. een stoot of slag, b. v. poët. verbera remorum, het slaan met enz.; lapidum, (een worp); ventorum, het slaan van den wind, verder bijz. een slag (b. v. met de geesel); tp. verbera linguae, = scheldwoorden; 2) Neman (aan een slinger); it. een geesliem = de geesel.

Verbērabilis, e, adj. die eene geeseling verdient.

Verbēratō, ōnis, f. tp. een verwijt, eene hekkeling.

Verbēratus, us, m. aquae, het slaan van 't water (tegen een of tegen de lucht) onder het nedervallen.

Verbēratus, a, um, adj. hetgeen geeseling verdient.

Verbēro, ēvi, ātum, i. in 't alg. stooten, treffen of slaan; ventus, aquila aera verberat, poët., (slaat de lucht); tempestati-bus verberari, door onweder of stormen geeseld worden (een veld); urbem tormen-tis verberare, eene stad beschieten; verder bijz. houwen, b. v. (poët.) met het zwaard; it. geeselen (met roeden).

Verbōse, adv. woordenrijk, met vele woorden.

Verbum, i, n. 1) een woord; reddere verba (poët.), antwoorden; publica verba, gewoone woorden; nullum verbum de etc., geen woord (sc. sprak hij) over enz.; meis, tuis, Senatus verbis, in mijnen, uwen naam, in des Senaats naam; ad verbum, van woord tot woord; verbum de verbo exprimere, woordelijk overzetten; verbo, mondeling, it. met één woord, it. in naam (in schijn); verbum of verba facere, spreken (in 't openbaar enz.); bona verba quaeso! niet zoo dristig, zachtes aan; 2) een woord = eene uitdrukking; 3) een spreekwoord, vetus; 4) een ijdel woord; verba sunt, dat zijn ijdele woorden; verba dare alicui, iemand bloot woorden geven = iemand foppen; curis verba dare (poët.), de zorgen van zich zetten.

Verctūlum, i, m. dem. (in scherts) kleine lleyveling (als lleykoozing).

Vēre, adv. 1) naar waarheid, dicere; judicare, juist oordeelen; 2) overeenkomstig de zaak, indedaad, eigenlijk, b. v. vivere, dicere; agere, pugnare, ernstig handelen enz.

Vērecūnde, adv. bescheiden.

Vērecūnda, ae, f. in dcht neming van welvoegelijk- en gepastheid: 1) vrees, ontzag voor enz., deorum, adversus regem; 2) schaamachtigheid, zedigheid; it. bescheidenheid.

Vērecūndor, ātus sum, i. beschroomd wĳn (om iets te doen); it. beschroomd, beschaamd zijn.

Vērecūndus, a, um, adj. die de welvoegelijk-heid en gepastheid in acht neemt: 1) schaamachtig, rubor (poët.), een bloesje; 2) bescheiden (in 't vorderen enz.); in transfere-dis verbis, (voorzigtig in enz.)

Vēredus, i, m. poët. een ligt paar.

Vērēor, verlus sum, 2. 1) eeren, ontzag hebben voor iemand (de ouders, de goden); verendus, eerwaardig; 2) vreezen (iemand of voor iets); vereor ut etc., ik vrees, dat niet; verendus, vreeselijk; 3) in angstige onzekerheid zijn, de aliqua re of alicui, omrent iets, omrent iemand; 4) zich schamen; vereri perdidit, hij heeft alle schaamte verloren.

Vērētrum, i, n. = membrum virile.

- Vergillae, Ærum, f. z. Plelades.
- Vergo, z. P. en S. 3. 1) poët. *ergens heen neigen of wenden*, b. v. *se of vergi, zich neigen of wenden* (b. v. *de hitte der zon naar de aarde*); 2) *zich ergens heen wenden*, b. v. *ad Italliam, naar Italië*; tp. a) *ergens heen liggen*, b. v. *in meridiem, ad solem cadentem*; b) *zich neigen* (naar zijn einde), b. v. *de ouderdom, het jaargetijde*; in senium, *tot den ouderdom neigen*; 3) poët. *ingieten, schudden in iets*.
- Vericillatus, a, um, adj. = parvo veru in-structus.
- Veridicus, a, um, adj. 1) *de waarheid sprekend*; 2) *gegrond, causa*.
- Verilofotum, i, n. z. Notatio 3).
- Verimonia, ae, f. z. Veritas.
- Verisimilis, e, adj. *waarschijnlijk*.
- Verisimilitudo, inis, f. 1) *de waarschijnlijkheid*; 2) *gelijkheid met de waarheid of werkelijkheid* (b. v. *van eene beeldenis*).
- Veritas, atis, f. 1) *de waarheid*; loqui ad veritatem, *overeenkomstig de waarheid spreken*; 2) *waarheidsliefde in 't spreken* = oprechtheid; 3) *oprechtheid in 't handelen* = billijkheid, regivvaardigheid; 4) *de ware of wezenlijke gesteldheid eener zaak*; veritas reclamat, *(de zaak zelf)*; 5) *zekerheid, gewisheid*.
- Veriverbum, i, n. = verus sermo.
- Vermiculata, adv. *geruit*.
- Vermiculatio, onis, f. *de wormsteek* (in planten, aan oest).
- Vermiculatus, a, um, adj. *geruit, emblema*.
- Vermiculor, atus sum, i. *aan wormsteek onderhevig zijn* (boomen enz.).
- Vermiculus, i, m. dem. *een (kleine) worm*.
- Vermis, um, m. tp. *de snijding in 't lijf, kolyk* (als of men wormen heeft).
- Vermisatio, onis, f. 1) *de wormziekte van 't vee*; 2) *tp. kwelling, pijn* (ligchaamlyke smart).
- Vermisno, are, i. 1) *wormen hebben* (b. v. *een lyk*); 2) *bijten of jeuken*, b. v. *auris verminat*; ook als *depon.*, b. v. *podagra verminatur*, (*bijt, kwelt*).
- Vermisnosus, a, um, adj. *van wormen*.
- Vermis, is, m. (à name) *een worm*.
- Verna, ae, m. en f. 1) poët. *een inlander*; aper, *een inlandsch wild zwijn*; 2) *een slaaf* (eene slavin), *die in 't huis van zijnen (haren) heer geboren is*; tp. (als scheldwoord) *een nar, een onbeschaamde gast*.
- Vernaculus, a, um, adj. *inlandsch* (Romeinsch) b. v. *gewas, aardigheid*; tp. *crimen*, (*die iemand te huis uitgedacht heeft*); vernaculorum dicta (poët.), *vermeetele woorden* (van zoodanige slaven).
- Vernalliter, adv. *als een die slaaf geboren is*; tp. *even hoffelijk of voorkomend als een slaaf*.
- Vernatio, onis, f. (*van eene slang*) *het afleggen van hare huid in de lente*; it. *die huid zelve*.
- Vernilis, e, adj. = servilis; tp. = scurrilis.
- Vernilitas, atis, f. 1) *gemaakte vriendelijkheid en aardigheid*; 2) *vermetelheid in 't spreken of schertsen* (even als een slaaf).
- Vernilliter, adv. z. Vernalliter.
- Verno, are, i. 1) *weder jong worden, verjongen in de lente* (de grond, een boom); anguis vernat, (*legt hare huid af*); apes vernant, (*beginnen honig te verzamelen*); tp. poët. *malae vernant lanugine, het eerste haar komt op de wangen*; vernat sanguis, *het bloede stroomt jeugdig*; 2) *vernat, het is lente*.
- Vernula, ae, m. en f. dem. z. Verna.
- Vernus, a, um, adj. *de lente betreffende*; tempus, *de lente-tijd*; verno, *in de lente-tijd*.
- Vero, 1) adv. a) *inderdaad, in waarheid*; b) (*bij antwoorden en in spot*) ja, o ja! c) (*bij smeeken*) toch; 2) conj. (= autem) *maar*.
- Verres, is, m. *een beer* (mannelijk varken).
- Verrinus, a, um, adj. *van zwijnen*.
- Verro, verri, versum, g. 3. 1) poët. *voortsluren of trekken* (als b. v. *de wind iets*); canitiem suam in sanguine, *zijn grijs haar door het bloed sleuren*; verrere nablia (poët.), *op de harp spelen*; 2) *over iets heen vegen of iets door vegen aanraken*, b. v. *aequora caudis*, (*van visschen*) *de zee met hunne staarten vegen*; aquas, *aequora, vada remis*, (*bevaren*); *verv. bijz. vegen met den bezem*; 3) *vegen* = *wegvegen* (met den bezem); tp. *wegvegen* = *wegnemen*.
- Verruca, ae, f. *eene wrat*; tp. poët. *een gebrek, fout*.
- Verrucosus, a, um, adj. *eig. vol wrasten*; tp. poët. *ruw, onbeschaafd* (een treurspel).
- Verrucula, ae, f. dem. *een wratje*.
- Verrunco, are, i. *wenden* (tot geluk of ongeluk); ut ea mihi dii bene verruncent!
- Versabilis, e, adj. *beweegbaar, aër*; tp. *onbestendig* (geluk, toestand).
- Versabundus, a, um, adj. *zich in een kring draaijend*, b. v. turbo.
- Versatilis, e, adj. *beweegbaar*, b. v. *een beschoot*; acies, (*dat zich gemakkelijk kan wenden*); tp. *ingenium, een afgerigt verstand*.
- Versatio, onis, f. *het draaijen of wenden* (b. v. *van een tooneelscherm, een oog enz.*); tp. *afwisseling, rerum*.
- Versicolor, oris, adj. *bonskleurig* (een klee, yederen, ooft enz.); tp. (*van de voordragt*) *bont*, z. v. a. *met een telkens veranderenden weerschrift*.
- Versiculus, i, m. dem. 1) *een regeltje*; 2) *een versje*.
- Versificatio, onis, f. *het verzenmaken*.
- Versificator, oris, m. *een verzenmaker*.
- Versifico, avi, atum, i. *verzen maken*.
- Versipellis, e, adj. *eig. die zijn huid veranderen kan*: a) *die zich in eens anders gewaad steekt*; b) *iemand die zich* (volgens de fabel) *in een wolf veranderen kan*; tp. *dootraapt, die zich vermommen, die verzen kan*.
- Verso, avi, atum, i. 1) *omwenden, omdraaijen* (zich, een tol, een gebrad enz.); gramen, *gras of hooi omsmijten*; rura, poët., *ploegen*; vetersari, *zich ronddraaijen* (als de aarde enz.); librum, *een boek vlijtig lezen*; tp. *aliquid in animo etc.*, *iets naauwkeurig bedenken, overleggen*; consilia

in senatu. (beraadslagingen aanyangén in enz.); 2) rondrijven (een wagen); oves, (weiden); tp. a) besiuuren, leiden (zijn huis, iemands gedrag); b) veranderen (zijn natuur); fors omnia versat, (verandert alles); c) plagen; d) lets z. v. a. rondrijven = zich daarmede bezig houden; b. v. causas, pecunias, proelia; 3) eig. omdraaijen = verwoesten (poët.), b. v. odiis domos.

Versor, ātus sum, 1. eig. zich ronddraaijen: 1) zijn = zich ophouden (te huis, bij iemand eten); tp. a) (van eene zaak) zijn; in animo, in oculis of ante, ob oculos versari, iemand voor de oogen zweven; b) zijn of zich bevinden in zekeren toestand, b. v. in pace, in errore; aeternā in laude, voor eeuwig beroemd zijn; cum aliquo, met iemand leven of omgaan; c) versari in aliquā re, zich met iets bezig houden; tp. res versatur in etc., bestaat in enz.

Versoria, ae, f. het stuurrouw (de schoot) aan een zeil; tp. versoriam capere, omwenden = afzien van iets.

Versum en Versum, praep. en adv. voorwaarts, naar iets toe; ad se versum, naar hem toe.

Versura en Vors., ae, f. (eig. het omdraaijen): 1) (op een veld) de plaats waar men de ploeg omdraait; 2) de utterste buiging van de hoek eener muur; 3) die soort van betaling eener schuld, als men het geld daarvoor bij een ander leent; versura solvere, nieuwe schulden maken om oude te betalen; 4) in 't alg. opgenomen geld; tp. versuram facere ab aliquo, letst van iemand (een schrijver, wijsgeer) ontleenen.

1. Versus en Vorsus, praep. en adv. voorwaarts, naar iets toe, b. v. Romam versus; sursum versus, naar boven toe.

2. Versus, us, m. (eig. de omdraaijing) 1) eene voor; 2) eene rij, b. v. remorum, arborum; it. een regel van een boek enz.; 3) een vers; se in versum concicere, zich op 't verzenmaken toeleggen; 4) een dans.

Versute, adv. afgerigt, doortrapt, sluw, listig.

Versutidloquus, a, um, adj. doortrapt, listig in 't spreken.

Versutus, a, um, adj. sluw, listig (in een goeden zin); doortrapt, afgerigt (in een slechten zin), b. v. versuta tristitia.

Vertagus, i, m. een windhond.

Vertebra, ae, f. in 't alg. een gewricht aan 't ligchaam, ook aan insecten; bijz. de wervelbeenderen aan den ruggegraad.

Vertebratus, a, um, adj. met gewrichten.

Vertens, tis, adj. eig. zich wendend; loopend, b. v. jaar, maand; anno vertente, in den loop van 't jaar; annus vertens, het grootte Platoische jaar.

Vertex (en Vortex), Ycis, m. (in 't alg. iets waarom iets anders zich draait): 1) de hemelpool; 2) elke spits, elke kruin; y. d. ook de hoofdschedel; tp. a) eene verhevenheid, een berg; b) het hoofd; 3) z. Vortex.

Verticillus, i, m. de wafel onder aan het spinwiel, welke hetzelfde gemakkelijker doet draaijen.

Verticōsus, z. Vorticōsus.

Verticillac, ārum, f. gewrichten aan werktuigen.

Vertiginōsus, a, um, adj. met duizelingen beheb.

Vertigo, Inis, f. het ronddraaijen (b. v. van een slaaf als hij werd vrygemaakt); tp. a) poët. verandering, reruin; b) duizeling.

Verto, verti, versum, 3. 1) wenden, draaijen (b. v. den voet, de deur, zich, om ergens heen te gaan, te rugluten); vertege se of verti, = zich ergens bevinden (in werkzaamheid), b. v. in catervis mediis verti; vertere pennas, poët., wegvillegen; in fugam vertete, op de vlugt slaan; armentum ad litora, (drijven); versi in fugam hostes, (zij gingen op de vlugt); verti, poët., z. v. a. omdraaijen = wederkeeren, b. v. aestas septima vertitur, (keert weder); vertere als intr., zich ergens heen wenden, b. v. ad pecudes, ad caedem; versus, ergens heen gerigt, b. v. een venster naar de straat; tp. a) toewenden, b. v. pecuniam ad se, (zich toeëigenen); vertere in rem suam, tot zijn nut aanwenden; causas in deos, (de goden aanroepen); versus in aliquem, iemand toegedaan, genegen; b) als intr. zich met iets bemoeijen, b. v. in mercatura; c) vertere of verti, (van omstandigheden) eene zekere wending krijgen, veranderen, b. v. in verum, in bonum of bene, ten goede uitvallen; facinus vertitur in horrorem, (slaaf tot afgrijzen over); in religionem vertitur aliquid, het veroorzaakt eenige (godsdiensstige) bedenkingen;

d) verti, zich z. v. a. draaijen (rondom iets), = berusten (op iets), b. v. in eo, daarop; summa rerum ibi vertitur, (is daarin gelegen); spes vertitur in etc., de hoop berust op enz.; verti in potestate unius, op de magt van een' eenigen berusten; vertebatur utrum etc., het was daarom te doen, het kwam daarop aan of enz.; e) iets op eene zekere wijze uitleggen, toerekenen tot, b. v. vitio, tot een gebrek; 2) iets omkeeren of omwenden (zoodat het onderste boven komt), b. v. terram bidentibus, aratro; freta-lacertis, de zee dooryaren; urbem, eene stad het onderste boven keeren d. i. verwoesten (z. everso); tp. a) verruilen, verwisselen (geld); b) overzeten (uit de eene taal in de andere); c) omkeeren, veranderen, b. v. het water zich in ijs, de eene wind in de andere (omloopen); solum vertere, = verhuizen; als intr. eena andere wending nemen, zich wenden; fortuna vertit.

Vertumnus, (en Vort.), i, m. Vertumnus, de verander- of wissel-god (God der natuur, ook van koop en verkoop enz); tp. vertumnus natus iniquis, (die zijne gedachten niet besturen kan).

Vēru, u, n. het spit (braadspit; it. werpspits).

Vērucūlum, i, n. dem. een klein spit.

Vēruīna, ae, f. z. Verutum.

Vērum, i, n. in 't alg. wat de waarheid betreft: 1) adv. (bij antwoorden) inderdaad ja; 2. conj. 1) maar; non modo — ve-

- rum etiam, niet alleen — maar ook; 2) maar; verum enim vero, maar voorwaar.
- Verumtamem (of Verunt.), conj. doch evenwel.
- Verus, a, um, adj. 1) waar (niet liegend); sum verus? heb ik de waarheid gezegd? 2) waar (niet gelogen); verum, de waarheid, b. v. alicui dicere; 3) waar (= echt), b. v. vriend, roem, vrees; vultus, een ernstig (niet geveinsd) gelaat; 4) recht = verstandig (eene zaak), b. v. lex, scientia; verum est, het is billijk.
- Vespium, i, n. eene verpspie.
- Vervago, egi, actum, 3. = vere agere, in 't voorjaar bebouwen; agrum, het veld omploegen.
- Vervex, ecis, m. een hamel, ram; it. (schlimpend) bok.
- Vesania, ae, f. waanzin.
- Vesinus, a, um, adj. waanzinnig, razend; tp. a) woedend (de zee); b) razend = zeer hevig, b. v. honger.
- Vescor, z. P. 3. 1) eig. gevoed worden door iets = iets nuttigen, b. v. cibis, potionibus; vescendo esse, tot eten dienen; aurā aetheriā vesci, poët. = ademen, leven; tp. in 't alg. iets genieten, voluptatibus, loquelā inter se; 2) = coenare; 3) iets opeten of verteren (met den acc.).
- Vescus, a, um, adj. 1) eestbaar, papaver; 2) tp. klein, onbeduidend, farra; frondes, dunne, zachte takken.
- Vesica, ae, f. eene blaas (b. v. de pisblaas, eene brandblaas); it. eene blaas (om iets in te bewaren of om die op te blazen); tp. opgezwellenheid (in spreken of schrijven).
- Vesicula, ae, f. dem. een blaasje aan planten (voor 't zaad).
- Vespa, f. (ons wesp, gr. vespa) de wesp.
- Vesper, eris en Vesperus, i, m. (ἠσπερ) 1) de avond; vesperē in vesperi, 's avonds; in vesperum, voor den avond (= voor het avondmaal); tp. de vesperi alicujus coenare, (in een vertrouwvelijken toon) van iemands tafel eten, = door hem gevoed worden; 2) de avondster; 3) de avond, de avondstreek, het westen.
- Vespera, ae, f. (ἠσπερα) de avond; ad vesperam, tegen den avond; vesperā, des avonds.
- Vesperascit, z. P. en S. 3. het wordt avond; caelo of die vesperascente, toen het avond werd.
- Vesperē en -i, z. Vesper.
- Vesperdillo, onis, m. de vledermuis (omdat zij 's avonds uitvliegt).
- Vesperstinus, a, um, adj. 1) den avond betreffende; tempus, de tijd van den avond; li-terae, (die iemand 's avonds kreeg); acies, oogen, die 's avonds minder goed zien; hospes, poët., een gast die 's avonds komt; pererro forum vesperstinus, poët., 's avonds doorkruis ik enz.; 2) tegen het westen liggend (eene streek).
- Vesperugo, imis, f. de avondster.
- Vespillo, onis, m. de doodgraver voor arme lieden (welke 's avonds begraven werden).
- Vesta, ae, f. (ἠστία, eig. iets dat vast is of staat) de haard; tp. a) Vesta = Cybels, Ops, Rhea; b) Vesta (de kleindochter der eerste) = de godin des vuurs enz.;
- c) poët. de tempel van Vesta.
- Vestilis, e, adj. 1) Vesta (b) betreffende; ara, haar altaar; Vestalis (virgo), eene Vestaalsche maagd, priesteres van Vesta; 2) Vestaalsch; tp. oculi vestales (poët.), kuische oogten.
- Vester (of Voster), stra, strum, pron. (οπα-τρος) uw; vester (sc. herus), uw heer; vosterum, van uwl.
- Vestiarium, i, n. 1) eene kleedkamer; 2) = vestitium.
- Vestibulum, i, n. 1) het voorplein (van een huis enz.); 2) de toegang tot iets, b. v. urbis, castrorum; tp. (in eene rede) de overgang tot de zaak zelve.
- Vestigator, oris, m. een opsporer (b. v. van een bijenzwerm); (met veracht.) een aanbrenger, spion.
- Vestigium, i, n. 1) de tred (die men maakt, bij het gaan of staan); vestigia ponere, ergens opreden; vestigia figure (poët.), gaan; premere (poët.), stil staan; vertere (poët.), vlugten; tp. vestigium facere in possessionem, eene bezitting aanvaardden; in foro, op het forum verschijnen; 2) de voetspaa; vestigiis sequi aliquem, iemand op den voets volgen; persēqui alicujus vestigia, (tp. iemand navolgen); it. het spoor, dat een hond ruikt; tp. a) een spoor, teeken (b. v. dat iemand ergens lag); vestigium scleris, imperii etc., een spoor van enz.; b) (van den tijd) een stip, oogmerk; eodem vestigio, op denzelfden oogmerk; e vestigio, op staanden voet; 3) de voet (voor zoo ver hij een tred doet); adversis vestigiis stare contra nostra vestigia, tegen onze voeten aanstaan (de tegenvoetters, antipoden); a vestigio ad verticem, van top tot teen; nudae vestigia (poët.), met bloote voeten; tp. het hoefijzer.
- Vestigo, avi, atum, i. 1) opsporen, navor-schen, causam, voluptates; 2) opsporen = uitvinden, perfragas.
- Vestimentum, i, n. 1) een kleedingstuk (it. de kleeding); vestimenta mutare, van kleederen wisselen; 2) een deken.
- Vestio, i, itum, 4. 1) in 't alg. beklee-den = bedekken (met aarde enz.); mon-tem oleā, poët. (beplanten); terra se vestit gramine, (bekleedt zich enz.); oculi mem-branis vestiti, (overtrokken); crura fasciis vestire, (omwinden); verv. in eene bepaal-dere beteekenis: bekleden of kleeden (= met kleederen bedekken), b. v. bene, male vestitus; tp. opsmukken, optooijen (eene re-de of iets in eene rede).
- Vestiplica, ae, f. eene vrouw die de kleede-ren opvouwt (eene kamenierster).
- Vestis, is, f. (ἠσθη, ons vest) 1) in 't alg. eene bedekking, b. v. linea, een linnen kleed, linnen doek; poët. = huid, b. v. eener slang; it. het bekleedsel der kin = de baard; it. eene spinneweb; 2) bijz. een kleed, de kleeding; vestem mutare, zijne kleeding veranderen (gew. = treurgewaad aan-doen); 3) kleederen = de geheele voor-raad van kleederen, die iemand heeft.
- Vestispica, ae, f. eene opzigtster over de kleederen.

- Vestitus**, us, m. in 't alg. elke bedekking of bekleeding van een voorwerp, b. v. des oevers, van een berg met groen, met boomen enz., verv. bijz. de bekleeding of kleeding des lichaams; multebriis, humilis; nimio vestitu indulgere, te veel kosten besteden aan zijne kleederen; tp. opsmukking of opzooijing eener rede.
- Veteramentarius**, i, m. een schoenlapper.
- Veteranium**, i, n. eene plaats, waar oude dingen (b. v. oude wijn) bewaard wordt.
- Veteranus**, a, um, adj. oud (b. v. eene plant; vooral een soldaat); legio, een legioen van oude (lang gediend hebbende) soldaten.
- Veterasco**, avi, z. S. 3. verouderen (eene ziekte enz.).
- Veterator**, oris, m. eig. oud geworden in iets, in causis; tp. een sluw mensch, oude schurk.
- Veteratorie**, adv. = callide; astute (z. Veterator).
- Veteratorius**, a, um, adj. sluw, doortrapt.
- Veteratus**, a, um, partic. of adj. oud geworden, oud, ulcus.
- Veteretum**, i, n. waarsch. = braak land.
- Veterinarius**, a, um, adj. het trek- of last-vee betreffende; medicina, de veeartsnijkunde; als subst. een veearst.
- Veterinus**, a, um, adj. (waarsch. voor veheterinus) het trek- of last-vee betreffende; veterina of genus veterinum, trekvee.
- Veterinosus**, a, um, adj. met slaapzucht beheld; tp. slaperig, droomerig; it. mat, flauw (in eene rede).
- Veternus**, i, m. 1) verouderde smerigheid; 2) de slaapziekte; tp. slaperigheid, b. v. occupat aliquid; 3) het lang slapen.
- Vetium**, i, n. iets dat verboden is; it. een verbod.
- Veto**, ti (zeer zeldzaam: avi), Itum, z. zeggen dat iets niet mag geschieden, verbieden, b. v. castra munire; vetuit me, hij verbood het mij of ried het mij af; bella vetare, (afstrafen); vetor, het is mij verboden, ik mag niet; vetiti sunt adire, (zij mochten niet enz.); tp. (van dingen) het verbieden, verhinderen, beletten, b. v. rationes vetant, frigora vetabant etc.; quid vetat? wat belet mij (dit of dat te doen)?
- Vetulus**, i, m. dem. vrij oud, equus, arbor, filia; subst. een oud man; f. eene oude vrouw (ook met verachting); tu, mi vetule, gij, lieve oude man.
- Vetus**, eris, adj. (waarsch. verw. met rō brog oorspr. = een lange tijd) 1) oud = niet jong; it. oud = niet nieuw, dat reeds lang daar is, b. v. navis, necessitudo; exercitus, miles, (oud, lang in dienst); 2) oud = hetgeen voorheen of eertijds plaats vond, delictum, innocentia; viri veteres.
- Vetustas**, atis, f. 1) de oudheid; 2) de lange duur, possessio; vetustatem habere, lang bestaan; vinum vetustatem patitur, (houdt zich lang goed); vetustas ulceris, een hardnekkige (koppige) zweer; 3) de nakomeling-schap; 4) veeljarige omgang.
- Vetuste**, adv. sints langen tijd, b. v. in usu esse.
- Vetustesco**, z. P. en S. 3. oud worden (de wijn).
- Vetustus**, a, um, adj. 1) oud = niet jong; vetustissimi liberorum, vetustissimus ex etc., de oudste van enz.; it. oud = niet nieuw, dat reeds lang bestaat, b. v. stad, wijn, gastvriendenschap enz.; 2) oud = hetgeen voorheen of eertijds was, b. v. schrijvers enz.; vetustiores scriptores; tp. ouderwetsch (b. v. een redenaar).
- Vexamen**, inis, n. schudding, dreuning mundi.
- Vexatio**, onis, f. sterke schudding, b. v. viae, die een weg veroorzaakt; tp. a) in 't alg. het bezwaarlijke, lastige, b. v. eener wond; corporis, lichaamtijliden; b) mishandeling, b. v. sciorum.
- Vexator**, oris, m. een plaaggeest, mishandelaar, plager, kweller, reipublicae, urbis.
- Vexillarius**, i, m. 1) de vaandrig bij een Romeinsch leger; 2) tp. -i, die troepen ten tijde der keizers, die voor zich een vaandel hadden, en afgezonderd van het legioen streden.
- Vexillatio**, onis, f. een vaandel of vleugel ruiters.
- Vexillum**, i, n. 1) het vaandel (maar niet dat der legioenen); proponere, het vaandel op den tent des veldheers-wistaken (ten teeken van opbreken enz.); tp. een belhamel (bij een oproer); 2) een vaandel of vleugel ruiters; z. Vexillarii.
- Vexo**, avi, atum, i, 1) eig. ñevlg heen en weer doen trekken of jagen, b. v. de wind de wolken; de zee een schip, een mensch; tp. mishandelen (een persoon door verwijtingen enz., den Staat); agros hostium, (verontrusten, verwoesten); hostes, de vijanden in het naauw brengen; sollicitudo vexat impios, het kwade geweten pijnigt enz.
- Via**, ae, f. 1) in 't alg. elke weg, b. v. eener rivier, een gang in den schouwburg, een kanaal in 't lichaam; poët. de baan van een vilgenden pijl; tp. poët. een streep (van goud enz. aan een klee); 2) de weg d. l. het pad waarop menschen en dieren gew. gaan (v. d. ook: eene straat in de stad); in viam se dare, viae se committere, zich op weg begeven; viā ire, op straat blijven; viam carperē (poët.), gaan, reizen; tp. de via decedere, van den regten weg afwijken; viam aperire luxuriae, voor zwegerij den weg open zetten; totā viā rare, gansch en al dwalen; 3) de weg = het reizen, gaan op een weg; viam facere, gaan reizen; de via languere, vermoed zijn van de reis; in via of inter vias, onderweg; tp. de aard of wijze van iets, b. v. rectā viā narrare, (regt uit); via vitae, de levenswegen; via optimarum artium, (de middelen, om tot derzelver kennis te geraken); viam fraudis inire, zijn toevlugt nemen tot bedrog; viā discendi, leerwijze (methode); viā, regelmatig, methodisch.
- Vialis**, e, adj. zich op de wegen bevindend, lare.
- Viarlus**, a, um, adj. de wegen (of derzelver verbetering) betreffende, lex.
- Viaiticus**, a, um, adj. = viatico instructus.
- Viaticum**, i, n. reisgeld, reispennen; it. het geld, dat soldaten opsparden.

- Viatcus, a, um, adj. *de reis betreffende*; coena, *een afscheidsmaalstijl*; z. ook Viatcum.
- Viator, oris, m. *iemand die gaat of een weg aflegt*: 1) *een wandelaar*; 2) *een gerechtsdienaar der volkstribunen enz.*
- Viatorus, a, um, adj. *dat tot eens reis behoort*, vasa, horologia.
- Vibex, icis, f. *de eeltachtige strlem door een haww ontstaan.*
- Vibro, avi, atum, i. 1) *schudden, zwaaijen, (een pijn, de wind een kleed enz.)*; linguam, *de tong heen en weer bewegen (als een slang)*; crines, *het haar krullen*; viscera vibrantur, *(worden geschud door het rijden)*; 2) *zwaaijend werpen, slingeren (een speer enz.)*; vibrari, *nederschieten*; fulgur vibratus ab aethere (poët.), *een bliksemstraal, die van den hemel nederschoot*; 3) *intr. heen en weer trillen (als de tong eener slang)*; nervi vibrantes, *(die zich trillend bewegen)*; mare vibrat, *sikkert bij zonneshijn*; tela vibrant; tp. oratio vibrans, *krachtvol.*
- Viburnum, i, n. *de klem-essche.*
- Vicāni, orum, m. *de inwoners van een dorp.*
- Vicārius, a, um, adj. *de plaats van een persoon of eener zaak bekleedend, plaatsvervangend, manus, fides amicorum*; subst. *een plaatsvervanger.*
- Vicātim, adv. 1) *in bijzondere wijken der stad, b. v. iets laten zien enz.*; 2) *dorpge wijze of buurtgewijze, b. v. wonen.*
- Vice, z. Vicis.
- Vicēnarius, a, um, adj. *twintig bevattend, lex quina vicenaria, (volgens welke bij de Romeinen, aan niemand onder de 25 jaren nogt geborgd worden)*; fistula, *(wler omvang 20 duim bedraagt).*
- Vicēni, ae, a, adj. *(telkens) twintig.*
- Vices, z. Vicis.
- Vicēsima, ae, f. z. Vicesimus.
- Vicēsīmāni, orum, m. *de soldaten van het twintigste legioen.*
- Vicēsīmus en Vigēsīmus, a, um, adj. *de twintigste; vicesima (sc. pars), het twintigste deel of het twintigste eener belasting.*
- Vicfa, ae, f. *(Buzia) wikken.*
- Vicfarius, a, um, adj. *wikken betreffende*; cribrum, *eene zeef daarvoor.*
- Vicfies, adv. *twintig maal*; vicies sestertium, *twintig maal 100,000 sestertien.*
- Vicīnālis, e, adj. *naburig, nabij gelegen*; via, *een gemeenschappelijke weg, naar het land*; ad usum vicīnalem, *ten gebruikte van de lieden uit de buurt.*
- Vicīnā, ae, f. 1) *de buurt*; nabuurschap, proximāe vicīnāe habitare, *(zeer dicht in de buurt)*; huc vicīnāe, *van hier in de buurt*; tp. a) *nabijheid, b. v. mortis*; b) *gelijkheid, verwantschap van zaken*; 2) *de buurt = de buren.*
- Vicīntas, atis, f. = Vicīnā.
- Vicīnum, i, n. z. Vicīnus.
- Vicīnus, a, um, adj. 1) *naburig, in de nabijheid, urbs, bellum etc.*; vicīna, orum, n. *de nabuurschap (eene naburige streek)*; in vicīno, *in de nabijheid of buurt*; subst. vicīnus, i, m. *een nabuur*; tp. *digt bij eene zaak, niet ver meer verwijderd van*
- enz., b. v. morti, ad paritendum; a) *getijkend, nabij iets komend, b. v. vitium virtuti*; ferrum plumbo vicīnus.
- Vicis, gen. f. *(zonder nom.) wisseling, afwisseling*; vices noctis excipiunt diem, *de beurtwisseling van den nacht verpangt den dag*; vices sermonis of sermonum of loquendi (poët.), = *zamenspraak*; vicem, vices reddere, *exsolvere, referre, gelijk met gelijk vergelden*; per vices of vicibus, *afwisselend (z. ook Invicem)*; suam vicem, *van zijn kant, b. v. officio functus*; versū vice, *omgekeerd*; plus vice simplicī (poët.), *meer dan eens*; alternā vice annorum, *om het andere jaar*; vice, *in plaats van of voor, b. v. mortui, salis, arenae*; ad vicem alicujus proximē accedere, *de naaste zijn om iemand te vervangen (b. v. kinderen de ouders in hunne regten)*; vicem of vice, *naar de wijze (= als)*; b. v. Sardanapall vicem; oraculi vice accipere, *voor eene godspreek aannemen*; tp. a) *verplichting, pligt, alienā vice fungi*; cotis vice fungi, *voor een slijpsteen dienen*; b) *het noodig (vooral ongelukkig)*; vices Danabū (poët.), *het gevaar om met de Grieken te strijden.*
- Vicissim, adv. = Vicissim.
- Vicissim, adv. 1) *afwisselend (b. v. bloeijen en koud zijn)*; 2) *weerdeerig, b. v. iets beschouwen.*
- Vicissitudo, tnis, f. 1) *wisseling, afwisseling (van zaken, des noodtoss)*; 2) *wederkeerigheid, wederverging (van diensten).*
- Vicissus, ae, t. *een dankoffer (d. i. een offerdier; dat men om iets gelukkigts offert)*; it. = hostia; tp. *een offer (b. v. voor den Staat).*
- Vicissarius, a, um, adj. *offerdieren betreffende*; negotiator, *die in offerdieren handelt*; subst. *een offerdienaar.*
- Vicissro, avi, atum, i. *leven van iets, zich daarmede voeden, b. v. ficis.*
- Victor, oris, m. *een overwinnaar, belli, bellorum, in den oorlog enz.*; exercitus, equus, *(overwinnend)*; currus, *een zegewagen*; tp. *een overwinnaar = die iets wint of bereikt (b. v. zijner begeerten, van een doel)*; aestus victor (poët.), *de branding die het won.*
- Victoria, ae, f. 1) *eene overwinning op vijanden behaald*; referre, adipisci, parere, facere victoriam, *(behalen)*; victoriae triumphus, *(voor eene overwinning)*; tp. *overwinning (in een woordenstrijd, een rechtsgeding, in het bereiken van zijn oogmerk)*; 2) *de godin der overwinning (of een beeld van dezelve).*
- Victoriātus, i, m. *(sc. numus) een stuk geld met de Victoria er op (= een halve denarius).*
- Victoriōla, ae, f. *dem. de godin der overwinning (als standbeeld).*
- Victrix, icis, f. *overwinnares*; ook als adj. *overwinnend*; zegevierend, causa, flammae, literae of (poët.) tabellae, *(waarin men eene zegespraak meldt)*; arma victricia, *zegovierende wapenen.*
- Victus, us, m. 1) *voedsel, onderhoud*; 2) *wijze van leven (in zeden enz.)*, levenswijze, pristinus.

Viculus, i, m. dem. een klein dorp.

Vicus, i, m. (van *clivus* = huis) eig. eene rei huizen: 1) een wijk eener stad; 2) eene straat; 3) een dorp; 4) eene pachthoeve.

Videlicet, (voor videre licet, eig. men kan zien) 1) namelijk (b. v. hij meende namelijk dien en dien); 2) zekerlijk, klaarblijkelijk; videlicet, parcum illum fuisse, het is duidelijk dat enz.

Viden' = Videsne.

Vidēo, vidi, visum, 2. (stamw. *id' —, id' —*) 1) zien met de oogen; vide sis, zie toch eens; Apenninus gallica rura videt, poët. (= men ziet van de Apennijnen enz.); videre aliquem, iemand zien, = bezoeken; me vide, yestig uwe oogen op mij = vertrouw op mij; tp. a) poët. vernemen = hooren (een gedrulsch enz.); b) zien = beleven (een dag, ongeluk); abies casus marinus visura, poët. (die beleven = ondervinden zal); c) zien met het verstand, de ziel; plus, verder zien (verstandiger zijn); aliquid in somnis of per somnum, iets in den droom zien; d) zien = overleggen; vide, quid agas, zie toe, let op wat gij doet; vide ne, zie toe dat niet = het zal wel (b. v. vide, ne superbi sit); vide ne non, = het zal wel niet (b. v. vide, ne non sit necesse); e) op iets letten = op zijne hoede zijn; b. v. videndum est, ne etc.; f) toezien dat iets gemaakt, bezorgd wordt = iets bezorgen, b. v. eene zaak; aliud vinum, voor andere wijn zorgen; alicui prandium, iemand een ontbijt bezorgen; sibi videre, voor zich zorgen; ipse viderit, hij mag zelf toezien; z. ook Videor.

Vidēor, visus sum, 2. eig. gezien worden: 1) den schijn van iets hebben, schijnen; timidus esse videtur, hij schijnt, hij is yreesachtig; sibi videri, zich verbeelden, gelooven dat men enz.; 2) videtur alicui, het dunkt iemand goed, = het bevalt hem; Senatus visum est, de Senaat vond goed, besloot.

Vidua, ae, z. Viduus.

Viduitas, ātis, f. 1) het beroofd zijn, gebrek aan iets, b. v. opum, auxilii; v. d. 2) de weduwenstand (het beroofd zijn van eenen echtgenoot).

Vidulus, i, m. (waarsch. van viduo, dat ook wel beteekent heeft ledigen; dus eig. iets dat leeg is, eene bergplaats) een koffer.

Viduo, āvi, ātum, 1. afscheiden van iets = van eene zaak berooven (van voedsel, burgers, bladeren); viduata mulier, eene weduwe (wier man gestorven is).

Viduus, a, um, adj. eig. gescheiden van iets = beroofd van iets (een boom van takken, een wijnstok van zijn stutten, een akker van boomen, een mensch van liefde); subst. m. en f. zonder echtgenoot (ook van dieren) = een weduwenaar, eene weduwe; lt. zonder echtgenoot (als men nog niet getrouwd is); cubile, torus etc., (poët.), een eenzaam bed; tp. a) poët., (waar de koningij niet is); manus viduae, de handen van iemand, vier of wiens echtgenoot niet bij hem of haar is.

Viduus, a, um, adj. in den gerimpeld, verslensd.

Vigēni, z. Viceni.

Vigēo, āi, z. S. 2. 1) daar zijn = leven; b. v. vigili beator; 2) sterk zijn (van geest, van geheugen); dextra (poët.), in het vechten; it. in bloeienden toestand, in bloei zijn (eene stad, een naam, eene wetenschap, een man enz.); alicui, bij iemand in aanzien staan; summis honoribus, in het hoogste aanzien staan.

Vigescō, z. P. en S. 3. beginnen levendig of vrolijk te worden (de voeten).

Vigēsīmus, z. Vicesimus.

Vigēssis, is, = viginti assibus.

Vigil, īis, adj. wakend, waakzaam (mensch, dien); ignis, poët., (dat niet uitgaat); subst. een waker (bij nacht tot veiligheid); tp. a) waakzaam; b) poët. hetgeen iemand niet toelaat te slapen, curae; c) poët. waarin of waarbij men niet slaapt, nox, lucerna.

Vigilans, tis, adj. waakzaam, opmerkzaam, homo.

Vigilanter, adv. waakzaam, opmerkzaam, administrare provinciam etc.

Vigilantia, ae, f. waakzaamheid (ook tp.).

Vigilārium, z. Vigilarium.

Vigilax, ācis, adj. zeer waakzaam; canis; tp. curae, (die iemand den slaap ontrooven).

Vigīla, ae, f. (gew. pl.) 1) het waken (niet slapen bij nacht); it. slapeloosheid; tp. het werken bij nacht; it. groote zorgvuldigheid, onvermoeide ijver; 2) het op de wacht staan (de wacht) bij nacht; 3) wachten bij nacht (soldaten); vigilias circuire, (bezigting, visiteren); 4) de tijd van eene nachtwake; 5) het nachtelijk feest, b. v. Cereris.

Vigilārium, i, n. het wachthuis.

Vigīlo, āvi, ātum, 1. 1) waken (niet slapen); poët. altijd branden (een vuur); tp. waken = acht geven of zorg dragen voor, pro aliquo; vigila, ne, pas op dat niet; studii vigilare (poët.), zich ijverig op de letteroefeningen toelagen; 2) poët. doorwaken (eene nacht); 3) poët. iets waakzaam verrigten (een werk).

Viginti, adj. (schoor) twintig.

Vigintivirātus, us, m. het ambt van een twintigman, z. Vigintiviri.

Vigintiviri, ōrum, m. de twintig mannen, die eene gemeenschappelijke zaak te bezorgen hebben.

Vigor, ōris, m. levendigheid, kracht (van ligchaam of geest, van een boek); vini, sterkte van wijn; margaritae, levendige kleur van eene paarl.

Vilipendo, = nihili pendo.

Vilis, e, adj. (verw. met ons vell.) 1) poët. gemeen = in overvloed (en daarom) zonder waarde (oost enz.); tp. gering, onbeduidend (geslacht, koning); vile habere aliquid, iets gering achten; 2) goedkoop; villi emere, goedkoop koopen.

Vilitas, ātis, f. goedkoopheid (van levensmiddelen); it. een goedkoop tijd; tp. geringe waarde eener zaak; verborum, gemeene

- woorden; sui, geringschating van zichzelf.
- Viliter, adv. gering (naar den prijs of de waardij); istoc villius, eig. om des te geringer = dit wil ik nog minder doen of geven.
- Villa, ac, f. een landhuis, landgoed.
- Villāris, e, adj. z. Villaticus.
- Villāticus, a, um, adj. zich op een landgoed beïndend (dieren).
- Villīca, ae, f. de pachtster (des pachters vrouw).
- Villīcatio, ōnis, f. bezorging van een landgoed.
- Villō, āre of -or, āri, i. een landgoed bezorgen; alciui, voor iemand.
- Villōcus, i, m. een heijer of bezorger van een landgoed (hij was een slaaf); tp. poët. een opziener.
- Villōsus, a, um, adj. met lang haar (een vel) of araden (een wortel).
- Villūla, ac, f. dem. een (klein) landgoed.
- Villum, i, n. dem. een weinig wijn = een roesje.
- Villus, i, m. (hetzelfde woord als vellus, yerv. met vīnos, pels) ruig haar (als een ram, leeuw enz.).
- Vimen, imis, n. 1) eene roede, garde; tp. poët. iets dat van roeden enz. gevlochten is (een korfje, bijenkorf); 2) een rĳse om te zetten of te planten, een ent-rĳs.
- Vimentum, i, n. z. Vimen.
- Viminalis, e, adj. hetgeen rĳzen of teenen draagt, waarvan iets gevlochten wordt, b. v. salix; viminalium cultura, aankweeking van boomen welke teenen opleyeren.
- Vimīnĳus, a, um, adj. 1) wilgen, crates; 2) tot vlechten dienstig, salix.
- Vin', = visne.
- Vinācea, ae, f. of -us, i, m. of -um, i, n. 1) eene druivenpit; 2) eene druivenschll.
- Vināceus, a, um; adj. den wijn betreffende; acinus, eene druivenpit.
- Vinālla, um, n. het wijnfeest.
- Vinārium, i, n. wijnyat.
- Vinārius, a, um, adj. den wijn betreffende; vas, uter, cella; subst. us, i, m. een wijnkooper.
- Vincēus, a, um, adj. tot binden dienstig; sibi potione vincea gulam onerare, (in scherts) zich ophangen.
- Vincēbilis, e, adj. 1) bedwingbaar (de grond door bearbeiding); 2) gemakkelijk te verdedigen (eene zaak).
- Vincō, vinxī, vinctum, 4. binden (den voet met schoenen, iemand met ketens); tempora floribus, bloemen om 't hoofd; lacertos auro, poët., gouden armieraden aandoen; annulus vincit digitum alciuius, poët., een ring bindt (= zit aan) iemands vinger; it. vincire, in boejen slaan; virgo vincit pectore, (yast of stijf ingeregen); tp. a) verbinden in eene rede de bijzondere volzinnen enz.; b) poët. boejen door tooverij, linguas, ora; c) binden of boejen (als de slaap, de liefde iemand), b. v. somno vincit; mentem multo Lyaeo vincire, (poët.), den geest door veel drinken binden (buiten werking brengen); d) binden = verbinden tot iets (door weeten enz.); pacto matri-
- monio aliquem, animum donis, (boejen, ketenen); e) versterken, beschermen (eene stad door bezetting).
- Vincō, vici, victum, 3. (yerv. met vixi) 1) overwinnen (in een gevecht, in eene wedding-schap, voor 't gericht enz.); iudicio, sponsione, een rechtsgeding, eene wedding-schap winnen; sententia vicit, (won het, kreeg de overhand); dicendo vincere of alleen vincere, gelijk krijgen (in 't geen men beweert); vince, viceris, gij moogt gelijk hebben; vicimus, nu hebben wij het gewonnen, het is gewonnen spel; vince, te fuisse etc., bewijs dat gij enz.; 2) overwinnen (iemand in een gevecht, in eene wedding-schap, een rechtsgeding); tp. a) overwinnen = de overhand behouden over enz., b. v. zijne hartstogten, zwaarigheden; poët. semitam, aera, over een weg; door de lucht gaan of reizen; b) iemand overwinnen in 't bieden = hooger bieden dan; c) iemand of iets overtreffen, b. v. omnes eloquentia, opinionem omnium; aliquem (poët.), iemand overleven; d) eenigen tegenstand of eene kracht (die ons in den weg staqt) uit den weg ruimen, overwinnen, b. v. yera parat door bidden (yermurwen); victi ira pares, (uit toorn, door toorn weggestept); victus sopore, (poët.), door den slaap overmand; victa in lacrymas, tot tranen bewogen; nix Zephyro victa, poët., (gesmolten); fumalia vincunt noctem, (verlichten den nacht); flammam gurgitibus vincere (poët.), het vuur door water blusschen; e) iets (een toestand) overwinnen = denzelfen doen ophouden, b. v. spem, (ontnemen); silentio victo, = interrupto; 3) iets winnen (een rechtsgeding, eene wedding-schap).
- Vinctura, ae, f. het binden (met wilgen takken); it. een verband (om een lid van 't lichaam).
- Vinculum, i, n. een band = iets, waardoor iets anders vast- of zamengehouden wordt, b. v. tunicae; pennarum vincula, de band der vleugels (= hetgeen dezelve bijeen houdt); stuppea vincula (poët.), = halsters; vincula pedum, (poët.), = schoenzolen (met banden); vincula epistolae, de banden (met of zonder het zegel er op) waarmede een brief is toegebonden; vincula solvere cado (poët.), eene flesch ontzegelen (opbreken); vincula pedum, voetboejen; vinculis constrictum esse, geketend zijn; in vincula ducere, conijcere, in de boejen (= gevangenis) voeren enz.; tp. a) een band = iets beknellends, b. v. vincula corporis etc.; b) een band = iets verbindends of verpligtends, b. v. vinculum fidei, conjunctionis, propinquitatis etc.
- Vindēmla, ae, f. (van vinum en demo) de wijnoogst, wijnlezing; poët. de druiven (aan de stokken); tp. oogst, b. v. van olte, homig enz.
- Vindēmlator, ōris, m. een wijngaardnier; it. eene ster in het gesternde der maagd.
- Vindēmlō, āre, i. 1) druiven lezen, plukken; 2) afsnijden of inzamelen, uvas.
- Vindēmlōla, ae, f. dem. eig. eene (kleine) wijnoogst; tp. ae meae, mijne inkomsten.

- Vindex**, *Veis*, m. (en f.) een wreker, scele-
ris, patris; flamma (poët.), de wrkende
vlam; it. een verdediger, beschermes, li-
bertatis, regni; injuriae, tegen beledigin-
gen; vindex terrae, poët., die het land
van monsters bevrijdt (Hercules); periculi,
bijstand in gevaren.
- Vindicatio**, *Onis*, f. 1) vrijwaring (van zich
of anderen) van geweldadigheden; 2) de
straf eener belediging, wraak.
- Vindicatae**, *Arum*, f. 1) de aanspraak op eene
(door twee personen) betwiste zaak; lis
vindicarum; injustae vindiciae, onregtmatige
aanspraak; 2) de uitspraak eens regters
daarover; dare vindicias secundum liberta-
tem, (van eenen praetor), uitspraak doen,
dat een persoon (tot dat de zaak bestaat is)
vrij (en niet meer slaaf) zal zijn.
- Vindicatio**, *Avi*, *Arum*, i. 1) straffen (eene mis-
daad); it. wreken, patris mortem; 2) zich
toezigen (de overwinning, een rijk); li-
bertatem, de vrijheid trachten te verkrij-
gen; puella vindicator, wordt aan iemand
gerechtelijk toegewezen; 3) vrijwaren (van
een verwijt, een gevaar, vergetelheid enz.);
partem cibarium, (bewaren), in liberta-
tem vindicare, vrij maken (van iemands ge-
weld), se, rempublicam.
- Vindicta**, *ae*, f. 1) de wraak; 2) de bescher-
ming, libertatis; 3) het staafje, waarmede
de Licitor, op bevel des Praetors, het hoofd
van een slaaf aanraakte (waardoor deze
vrij werd).
- Vinea**, *ae*, f. 1) een wijnberg; it. een wijn-
stok; 2) een schutdak (bij belegeringen).
- Vinealis**, e en **Vinearius** en **Vineaticus**, *a*, um,
adj. den wijn betreffende; terra vinealis,
collis vinearius, (voor den wijnteelt ge-
schikt); fructus vineaticus, de wijnoogst.
- Vineta**, *i*, n. eene wijngaard; tp. vineta
sua caedere, = zich zelf schade doen.
- Vintor**, *Oris*, m. een wijngaardenier.
- Vintoribus**, *a*, um, adj. den wijngaardenier
betreffende; falx, een wijngaardeniersmes.
- Vinnulus**, *a*, um, adj. (welligt =) aange-
naam gestemd, liefelijk (van de stem).
- Vinolentia**, *ae*, f. dronkenschap.
- Vinolentus**, *a*, um, adj. 1) dronken (mensch,
woede); 2) van wijn (wijn bevattende),
medicamenta.
- Vinosus**, *a*, um, adj. 1) overgegeven aan den
wijn; 2) beschonken; 3) een wijnsmaak
hebbend.
- Vinum**, *i*, n. (ὀίνος) 1) wijn; fugiens, die
veryligt (niet duren kan); tp. vinum = het
wijndrinken; it. dronkenschap; per vinum,
in dronkenschap; in vino pronior, aan dron-
kenschap al te zeer overgegeven; 2) elke
andere wijnsoortige drank, b. v. palmewin,
palmwijn; 3) de wijn die nog aan de stok-
ken z. v. a. hangt, = de druiven.
- Violeta**, *ae*, f. (ἴω) 1) de viool (waartoe het
violetje, de violet en de muurbloem ook be-
hooren); 2) de violetkleur.
- Violabilis**, *e*, adj. (poët.) 1) schendbaar =
hetgeen geschonden mag worden; 2) schend-
baar = hetgeen geschonden kan worden.
- Violaceus**, *a*, um, adj. violet, flos.
- Violarium**, *i*, n. poët. een violetbed.
- Violarius**, *i*, m. een violetverwer.
- Violatio**, *Onis*, f. schending, templi, religio-
num.
- Violator**, *Oris*, m. een schender (des regts,
eens tempels); poët. natrix violator aquae,
(die het water vergiftigt).
- Violen**, *tis*, adj. poët. geweldig, hevig stur-
mend (een wind).
- Violenter**, *adv.* op eene geweldadige wijze,
b. v. iets schelden, strijden, overstromen
(eene rivier enz.); violentus conquēri, zich
zeer hevig beklagen; violenter increpare ali-
quem, iemand hevig doorhalen; tolerare,
zeer kwalijk nemen.
- Violentia**, *ae*, f. hevigheid = sterke werking
(van wijn, van de zonnestralen, des win-
ters enz.); tp. violentia fortunae, de nuk-
ken des noodlots.
- Violentus**, *a*, um, adj. 1) hevig (b. v. storm,
rivier, besmetting enz.); it. hevig, driftig,
(b. v. een mensch, karakter, woorden, toorn,
aanval); violentus in armis (poët.), he-
vig in de wapenen, = zeer dapper; 2) ge-
weldadig, mors; violentum est, het is te
sterk (b. v. om iets staande te houden).
- Vio**, *Avi*, *Arum*, i. schenden (door een houw,
beet enz.); sacra, foedera, leges, amicti-
tiam, famam, dignitatem alicujus, (schen-
den); allicquem, iemand hard en op eene ge-
weldadige wijze behandelen; urbem, (be-
stormen en plunderen); vitam patris, zijnen
vader doden; genus (poët.), de wangen
schenden (door tranen); ebur ostro (poët.),
verven; oculos, de oogen kwetsen (door een
onaangenaam voorwerp).
- Vipera**, *ae*, f. de adder in 't alg. de slang
(ook als scheldwoord).
- Viperæus**, *a*, um, adj. 1) van eene adder of
slang; caro, dens; penna (poët.), gevleu-
gelde slangen; 2) slangen aan zich heb-
bende; monstrum, (de medusakop); soro-
res, (de wraakgodinnen).
- Viperinus**, *a*, um, adj. "z. Vipereus 1).
- Vir**, *Viri*, m. 1) een man (geene vrouw) of
in 't alg. een man, b. v. vir cum viro con-
greditur, (man tegen man); legitime virum
vir, en elk kiest zich zijn man uit; 2) een
gemaal, man; 3) een man, die zich man-
nelijk gedraagt of een mannelijk karakter
heeft (dikwijls = een held); bone vir,
(in spot) braye man! lieve vriend! 4) een
man, wat zijne leeftijd aangaat; 5) viri,
voetknechten, soldaten.
- Virago**, *nis*, f. eig. eene vrouw met eene
mannenaart; poët. = eene heldin.
- Vireo**, *ui*, z. S. 2. groen zijn (van boomen
enz.); pectora felle virent (poët.), de borst
is groen van gal; squama recenti virere,
(van eene slang), poët., in hare nieuwe
groene huid glinsteren; tp. krachtyol zijn,
kracht hebben (het lichaam, de geest).
- Vires**, *um*, f. z. Vis.
- Viresco**, *z. P.* en S. 3. groen worden (gras,
loof enz.); tp. poët., groen worden (= in
menigte uitkomen); virescit copia rerum.
- Viretum**, *i*, n. groene boschaadje, eene groe-
ne plaats.
- Virga**, *ae*, f. eene roede, dunne twijg (afge-
sneeden of niet), eene roede (om iemand yde

- te slaan); it. *tooverstaf*, *staf van Mercurius enz.*; tp. *eene streep (aan den hemel, op een kleed)*.
- Virgator, oris, m. *iemand die wet roeden slaat*.
- Virgatus, a, um, adj. 1) *van dunne twijgen gevlochten, calathus*; 2) *gestreept (een kleed)*.
- Virgētum, i, n. *een kreupelbosch (van wilgenboomen)*.
- Virgēs, a, um, adj. *van twijgen of teenen*; scpes; supellex, *huistraad*; flamma, *(van twijgen gemaakt)*.
- Virgācīna, ae, f. *(een spotachtig woord) een oogst van slagen*.
- Virgiliae, z. Vergiliae.
- Virgilianus, a, um, adj. *van (den dichter) Virgilius afkomstig*.
- Virginalis, e, adj. 1) *maagdelijk of tp. = zedig*; 2) *(in scheris). feles, iemand die maagden rooft*.
- Virginarius, a, um, adj. z. Virginalis 2).
- Virginēus, a, um, adj. *poët. maagden betreffende, maagdelijk*; figura, pudor, vultus; focus, = *het vuur van Vesta*; aurum, *een gouden krans voor den overwinnaar in de spelen van Minerva*.
- Virginitas, ātis, f. *de maagdelijke staat*.
- Virgo, unis, f. 1) *eene maagd, tenēra, adultera*; nubilis, *huwbaar*; Saturnia, (= *Vesta*); virgo (sc. vestalis), *eene Vestaalzohe maagd*; tp. charta (poët.), *een nog onuitgegeven geschrift*; 2) *poët. eene jonge vrouw*; 3) *de maagd (zen gesternte)*.
- Virgūla, ae, f. *dem. een twijgje*; it. *eene roede, een kleine staf*; tp. censoria, *een teeken bij een woord (dat het er uit moet)*.
- Virgūlātus, a, um, adj. *gestreept (eene schelp)*.
- Virgultum, i, n. *eene struik, struwel (ook tp.)*.
- Virguncūla, ae, f. *dem. een maagdelijn*.
- Viria, z. Viriola.
- Viridārium of Viridārium, i, n. *een lusthof*.
- Virīde, adv. *groen*.
- Virīda, um, n. 1) *groen gewas (in een hof)*; 1) *groene paden (in een tulp)*.
- Viridicātus, a, um, adj. *groenend, groen, silva*.
- Virīdis, e, adj. *groen (kleur, veld, planten, dier, water, kleed)*; Aegyptus (poët.), *het (door planten enz.) groene Egypte*; dii (poët.), *de groene d. i. de rivier-goden enz.*; caelum, *de heldere hemel*; tp. a) *frisch, nog niet oud, b. v. caseus, sapor oliviarum*; b) *frisch in krachten (van ligchaam en van geest)*, b. v. *leeftijd, mensch enz.*; c) *frisch = levendig (eene kleur)*.
- Virīditas, ātis, f. *het groen (der velden)*; tp. *kracht, sterkte (van eene ramp, van geest of ligchaam)*.
- Virīdo, āre, i. *poët. groen maken (door planten)*.
- Virilis, e, adj. 1) *mannelijk (niet vrouwelijk)*; stirps, sexus, vox; convivium, *(waar alleen mannen bij tegenwoordig zijn)*; toga, *de mannelijke toga (die men op zijn 16de jaar ontving)*; tp. *mannelijk = eenen man betamend, animus, ingenium, oratio; pars virilis, hetgeen iemand (als man) te doen heeft; plus quam pars virilis postulat, meer dan iemands pligt vordert; pro virili parte of portione, naar mijne enz.*
- krachten = *eig. naar het aandeel dat van mij gevorderd wordt*.
- Virtūtas, ātis, f. 1) *mannelijke kracht (ook tp. in 't spreken, denken, handelen)*; 2) *de mannelijke leeftijd*.
- Virtūter, adv. *mannelijk (zoo als het eenen man past)*, b. v. *facere, dicere*.
- Virtūla, ae, f. *dem. een armsteraad*.
- Virtūpōtens, tis, adj. *vermogen in krachten*.
- Virtūm, adv. *man voor man (b. v. uitkiezen, opëischen, iets uitdeelen, strijden enz.)*; tp. *afzonderlijk (het een na het ander)*, b. v. *beschrijven*.
- Virōsus, a, um, adj. 1) *eig. yol kleyerig vocht*; 2) *van zeer sterke en onaangename reuk, stinkend*.
- Virtus, ūtis, f. *eig. mannelijkheid*: 1) *voortreffelijke hoedanigheden (van geest of ligchaam)*; arboris, equi, *voortreffelijkheid eens booms enz.*; virtute Deorum, *door de hulp of den invloed der goden*; *van daar is virtus ook = deugd*; 2) *eene enkele voortreffelijke hoedanigheid, b. v. van een kruid enz.*; oratoriae virtutes, *goede eigenschappen eens redenaars*; virtus Bacchi (poët.), *de kracht des wijns*; v. d. = *eene afzonderlijke deugd*; virtus militaris, *bellandi of alleen virtus, krijgdeugd, dapperheid*.
- Virus, i, n. 1) *taat, kleyerig vocht (eener plant)*; 2) *een vergiftig vocht, vergift*; tp. *virus acerbittatis e vomere, het vergift zijner bitterheid (verstoordheid) uitspuwen*; 3) *hevige of doordringende reuk (b. v. van een poel, van den adem enz.)*; it. *de wrange smaak (b. v. van zeeewater)*.
- Vis, acc. vim, abl. vi, f. (īz) 1) *de kracht, de sterkte, het geweld, b. v. equi, fluminis, morbi, veneni, flammae, ingenii, oratoris, conscientiae; patriae tanta est vis, het vaderland oefent zoodanige magt over ons uit*; vis eloquentiae, amicitiae etc., *het wezen der enz.*; vis verbi, *de beteekenis van een woord*; vim foederis habere, *de kracht van een verbond hebben*; vis herbarum, *de kracht (werking) der kruiden*; summa vi, *met alle inspanning (b. v. strijden)*; pl. voces, *krachten (van ligchaam en geest)*; militum, legum etc.; vires herbarum, magnetis, *de kracht of werking*; suis viribus uti, *zijne magt gebruiken*; tp. *magr, troepen*; 2) *gewelddadigheid, geweld*; vim facere, *geweld gebruiken*; vim afferre vitae, *(geweld aandoen)*; vim afferre alicui, *iemand geweld aandoen*; vim restituere, *de door geweld geschiedde verdrijving herstellen (iemand in de plaats waaruit hij door dadelijk geweld was verdreven)*; vi of per vim, *met of door geweld*; legem per vim ferre, *(op eene gewelddadige en dus = wederzettelijke wijze)*; 3) *geweld = groote menigte, b. v. argenti, lacrymarum, seryorum*.
- Viscitus, a, um, adj. *met vogellijm besmeerd, ala*; tp. *munera of beneficia, (waardoor men anderen vangen wil)*.
- Viscēra, z. Viscus.
- Viscērāto, ōnis, f. 1) *een uitdeeling van vleesch aan het volk*; 2) *een vrolijke maaltijd*.
- Viscum, i, n. (ō īzē) 1) *de marentakken*

(eens struik waaruit de vogellijm gemaakt wordt); 2) de vogellijm.

Viscus, ēris, n. gew. pl. viscēra, pl. het ingewand (bijz. het beste); it. het vleesch, in zoo ver het door de huid bedekt wordt; tp. viscera, 1) poët. zijn eigen vleesch en bloed (een kind of kinderen); 2) het binnenste eener zaak (der aarde, eens bergs, des Staats, der ziel); aëriël, de middelen — het vermogen van den Staat; de visceribus tuis, van uw middelen (uw geld).

Visibilis, e, adj. het vermogen om te zien (gezigt) hebbend.

Visio, ōnis, f. 1) eene verschijning (der oogen, der ziel); v. d. 2) eene voorstelling die men zich van iets maakt; een begrip (idee), b. v. veri et falsi, doloris.

Visitratio, ōnis, f. de aanblik dien iets geeft.

Visito, ōni, ātum, i. 1) dikwijls zien; 2) bezoeken.

Viso, i, um, 3. 1) gaan zien naar iets; 2) iemand bezoeken; 3) in 't alg. zien.

Visum, i, n. hetgeen men met de oogen ziet, een gezigt; turpia visa; tp. hetgeen men met de ziel; de verbeelding (heerlijk men wake of slape) ziet; a) een gezigt, b. v. een droomgezigt; b) een begrip, denkbeeld, idee.

Visus, us, m. 1) het vermogen om te zien, het gezigt; visus obire omnia (poët.), alles bezien; 2) het aanzien, gezigt dat eens zaak ons geeft; terribile visus; 3) een gezigt, eene verschijning (b. v. in den droom).

Vita, ac, f. 1) het leven (in tegenoverstelling van den dood); vitam vivere, degere, agere, of vitā vivere, leven, een leven leiden; in mea vita, in mijn geheele leven; tenues sine corpore vitac. (poët.), de schimmen in de onderwereld; tp. a) het leven — de leyenden; b) leven — zeer geliefde of dierbare persoon; 2) leven — levenswijze; rustica, het landleven; 3) onderhoud, bestaan; 4) leven — levensloop of levensbeschrijving.

Vitabilis, e, adj. poët. te ontwijken (dat ontweken moet worden).

Vitabundus, a, um, adj. ontwijkende (ook tp.)

Vitalis, e, adj. 1) leven gevend of onderhoudend; aurac (poët.), levenslucht; vis, levenskracht; via, — een luchtpijp; quod fit vitale, hetgeen het leven onderhoudt; vitalia, de belangrijkste deelen des ligchaams, waarvan het leven afhangt; 2) het leven betreffende; aevum, de leeftijd; 3) die lang leeft.

Vitalitas, ātis, f. levenskracht, het leven.

Vitaliter, ady. poët. vityliter animatus, leyendig.

Vitatio, ōnis, f. de vermindering, doloris, periculii.

Vitellinus, z. Vitulinus.

Vitellus, i, m. dem. 1) een kalfje (als liefskingswoord); 2) de dooljer van een ei.

Vitēs, a, um, adj. poët. van een wijnstok; pocula, — wijn.

Vitex, icis, f. de kulschboom.

Vitifarum, i, n. eens kweekerij van jonge wijnstokken.

Vitiatō, ōnis, f. schending.

Vitiator, tris, m. een schender.

Vitctila, ae, f. dem. 1) een wijnstokje; 2) een rank of spruitje aan eenige planten.

Vitifer, fēra, fērum, adj. waar wijnstokken groeijen, colles.

Vitigēnus, a, um, adj. poët. van wijnstoken; liquor, — wijn.

Vitigēnus, a, um, adj. van een wijnstok, folium; columna, een stut voor de ranken.

Vitilēna, ae, f. eene koppelaarster.

Vitiligo, ōnis, f. ziekelijke vlekken op de huid.

Vitilla, um, n. gevlochten dingen, b. v. navigia.

Vitilis, e, adj. gevlochten uit dunne twijgen.

Vitilitgator, ōris, m. — vitiosus litigator.

Vitilitgo, āre, i. — calumniari.

Vitnēus, z. Vitigneus.

Vitō, āvi, ātum, i. schenden (een knokkel, tp. de oogen); diem, (onbruikbaar maken tot eene openbare handeling); senatusconsulta, (vervalschen).

Vitōse, adv. gebrekkig (spreken, eene gevolgtrekking maken); vitiose se habere, (van een lid) een gebrek hebben; vitiose ferre leges, (waarbij eene fout plaats had, zoodat de wetten niet gelden).

Vitōsitas, ātis, f. zedeloosheid.

Vitōsus, a, um, adj. gebrekkig, waar een gebrek aan is, b. v. vee, vrucht, mensch; orator, (die een lichaamslijk gebrek heeft); suffragium, stemmen, die niet in den hoorlijken vorm gegeven werden; consul, (die niet goed verkozen werd).

Vitis, is, f. 1) een wijnstok; vidua, zonder stus; Alba, (die wits drayven draagt); tp. a) poët. de wijn; b) vitis alba, de kwarselbezie; wilde wijngaard; 2) de afgesneden wijnrank, waarmede de hoofdmans de soldaten sloeg; tp. poët. een hoofdmansstaf — de plaats van hoofdmans.

Vitōsator, ōris, m. poët. die wijnstokken plant.

Vitium, i, n. 1) een gebrek aan iets, b. v. aan menschen, aan een huis enz.; aëris, gebrek (= te groote droogte) van de lucht; sentinae, schadelijke uitwaseming van 't vuil in het onderschip; vitium facere, (van gebouwen) een gebrek krijgen; 2) een misslag dien men begaat (b. v. bij eene verkiezing, in zijne daden); vitio navigare etc. (zonder taadpleging der Auspicien); vitio fortunae, door toedoen van 't noodlot; vitio vini teci, de wijn is schuld dat enz.; vitio dare alcui of vertere, iemand iets tot een gebrek toerekenen.

Vito, āvi, ātum, i. 1) mijden, vermijden — trachten te vermijden (pijlen, gevaar, den dood, verraad); alcui rei, zich voor iets wachten; tp. se ipsūm, met zichzelf ontevreden zijn; 2) iets mijden (het ontkomen), b. v. mortem, odium plebis etc.

Vitrārus, i, m. een glasblazer.

Vitrūm, i, n. een glazen gereedschap.

Vitrēs, a, um, adj. 1) glazen, van glas; vitrea, glazen gereedschap; 2) aan glas gelijk; a) in kleur — zeegroen; b) in glans — glinsterend, ros, sedile; unda, doorschijnend, helder; c) in breekbaarheid — onbestendig, fama.

Vitricus, i, m. (well. van vitricus, vaderlijk) een stiefvader.

Vitrum, i, n. 1) glas (als stof); 2) eene groenachtige stof (wellicht weede of wouwe) waarmede de Britanniers zich verweeden.

Vitta, ae, f. een lint tot sieraad voor vrouwen, priesters, offerdieren, smeeelingen enz.

Vitratus, a, um, adj. poët. = vitta redimitus.

Vitula, ae, f. eene jonge koe, jaarze.

Vitulinus, a, um, adj. van kalven; assum, een kalfsgebraad; vitulina (sc. caro) of pl. n. vitulina, kalfsvleesch.

Vitulos, ari, i, offeren, Jovi.

Vitulus, i, m. (ἰβάρις) 1) in 't alg. een jong, b. v. van een paard, olifant, walvisch enz.; 2) een kalf.

Vituperabilis, e, adj. berispenswaard, berispelijk.

Vituperatio, ōnis, f. de berisping van en door anderen; vituperationi esse, tot berisping verstreken.

Vituperator, ōris, m. een berisper.

Vitupero, āvi, ātum, i. berispen, consilium, deos etc.

Vivacitas, ātis, f. een langdurig leven.

Vivarium, i, n. een verblijfplaats voor dieren (dus = een diergaard, vischvijver); tp. poët. senes in vivaria mittere, de grijsaards z. v. a. naar hunnen diergaard zenden (= voofdeel van hen zoeken te trekken bij hun sterven door hun testament enz.)

Vivatus, a, um, adj. poët. vol leven.

Vivax, ācis, adj. 1) lang levend (mensch, dier); it. lang durend (boom enz.); tp. aanzien, gunst enz.); 2) poët. levendig (bij 't branden), sulphur; 3) poët. levenwekkend.

Vive, adv. zeer, b. v. sapere.

Viverra, ae, f. eene fret.

Vivesco of -isco, (ixi) z. S. 3. levendig worden; tp. levendig of ylug worden.

Vividus, a, um, adj. levendig (ligchaam, aarde, adem); tp. a) vol leven, b. v. eene schilderij enz.; b) levendig, vol leven (dier, mensch, geest, gedicht enz.); vivida odia, levendige haat; merum, sterke wijn.

Vivifradix, icis, f. een uitbottende wortel van een wijnstok.

Vivo, vixi, victum, 3. (βίω) 1) leven = bestaan; vivitur, men leeft; ita vivam, ut etc., ik mag zoo leven, als dit of dat is = zoo waar ik leef enz.; vivere felicem, gelukkig leven d. i. zijn; ignis vivit, poët. (leeft = brandt); vulnus vivit, poët., de wond geneest niet; vivit vitis, arbor, de wijnstok, de boom leeft (komt voort); tp. a) gelukkig leven, b. v. vivamus; vivite silvae, leeft gelukkig, o wouden! b) voortduren (schrijven, aanzien); 2) leven van = zich voeden met, b. v. pane, raptō, parvo; 3) leven = zijn leven doorbrengen, b. v. in tenui pecuniā, van weinig geld; luxuriose, sapienter etc., weelderig, wijs leven; Syracusis, te Syrakuse leven; cum aliquo, met iemand leven of omgang hebben.

Vivum, i, n. (eig. het levendige) het kapitaal, b. v. de vivo detrahere.

Vivus, a, um, adj. levendig (niet dood); me,

te vivo, bij mijn, uw leven; it. (van planten en andere dingen) levendig (in welke eene zekere werking is), b. v. caespes, arundo, sepes; caro, (waar gevoel in is); ad vivum rescare, tot op 't vleesch snijden (en tp. iets haarklein onderzoeken); vox viva, = hetgeen luid gesproken wordt; calor, natuurlijke warmte; flumen, levend = loopend water; saxum (poët.), (zoo gegroeid of natuurlijk); vivi lapides, (die vuur van zich geven); calx, ongebluschte kalk; lucerna (poët.), eene brandende lantaarn; tp. poët. naar het leven gemaakt (van standbeelden).

Vix, adv. 1) nauwelijks = ter nauwer nood (ontvlugten enz.); 2) nauwelijks = niet wel of onmogelijk, b. v. aliquid affirmare posse.

Vixdum of vix dum = vix i); b. v. vixdum epistolam legeram cum etc.

Vocabulum, i, n. de naam van eene zaak of een persoon.

Vocalis, e, adj. 1) die of dat in 't alg. eene stem heeft; vocalissimus aliquis, iemand die zeer goed schreeuwen kan; 2) dat einigen klank van zich geeft (dier, zaak); it. dat spreekt, b. v. rana, chorda, carmen; nympha, de babelende nimf (= de echo); equus, bos, poët., (die spreekt met eene menschelijke stem); vocaliora verba, (sterker klinkende); vocales (sc. literae), klinkers. Vocaltus, ātis, f. de welluidendheid (van een woord).

Vocāmen, inis, n. poët. = Vocabulum.

Vocatio, ōnis, f. eig. het bijroepen: 1) eene uitnoodiging ten eten; 2) dagvaarding voor 't gerigt.

Vocator, ōris, m. die iemand ten eten noodigt.

Vocatus, us, m. 1) het aanroepen (van iemand tot hulp); 2) het oproepen (van den Senaat); it. eene uitnoodiging ten eten.

Vociferatio, ōnis, f. geschreeuw.

Vociferatus, us, m. geschreeuw.

Vociferor, ātus sum, i. schreeuwen, zijne stem verheffen; aera vociferantur (poët.), het metaal weerklinkt; tp. res ipsa vociferatur (poët.), de zaak zelve toont dadelijk dat enz.

Vocito, āvi ātum, i. noemen (iets of iemand met dezen of dien naam).

Voco, āvi, ātum, i. 1) roepen (iemand tot zich, tot eene vergadering (oproepen), voor 't gerigt (dagvaarden)); tp. in crimen, iemand van eene misdaad aanklagen; aliquem ad rationem reddendam, iemand tot rekschap roepen; aliquem ad calculos vocare, tot afrekening roepen; amicitiam ad calculos, = het in de vriendschap al te nauw nemen; aliquem in odium, in invidiā, iemand gehaat maken; rem in disceptationem, in dubium, iets in geschil brengen, twijfelachtig maken; in periculum vocari, in gevaar komen; 2) aanroepen (de Goden); 3) uinoodigen (ten eten); tp. nox, imber eos ad quietem vocavit, (heeft hen tot rust geroepen of gebracht); Auster vocat in altum, (roept iemand naar zee); vocare in spem, hoop geven; ad studium, ad quietem, tot studeren enz. noodigen; ali-

- quem in partem, iemand uitnoodigen om deet aan iets te nemen; 4) uitdagen (eenen vijand); tp. offensas, z. v. a. beledigingen verwekken = afkeer van zich verwekken; 5) noemen, b. v. iemand bloohartig; spe-laemum quod vocant, (zoo als men het noemt); vocari, genoemd worden, = heeten.
- Vocūla**, ae, f. dem. een geluid, eens stem; tp. voculae malevolorum, de praatjes van kwaadwillige menschen.
- Vōla**, ae, f. de holte van de hand, van den voet.
- Vōlātūcus**, a, um, adj. vlugtig = onbestendig.
- Vōlātūlis**, e, adj. 1) met vleugels; bestiae, gevogelte; 2) poët. vlugtig = snel; ferrum, pijl; tp. vlugtig, onbestendig.
- Vōlātūra**, ae, f. z. Volatus.
- Vōlātus**, us, m. de vlugt, avium.
- Vōlēma**, ōrum, n. pl. groote peeren (welke de hand, vola, vullen).
- Vōlens**; tis, adj. die iets gaarn doet of wilt; diis volentibus, met de wil, toelating der goden; tp. volentia, gunstige berigten.
- Vōlto**, ūvi, ātum, 1. 1) oorspronk. in 't alg. zich zeer snel bewegen, dus b. v. rondloopen, rondzwerfen, in foro; totā acie, (rondrijden); 2) in eene bepaaldere beteekenis: zich in de lucht bewegen; rondvliegen (vogels, sterren of andere voorwerpen); tp. a) hoog willen vliegen (tot hooge waar-digheden willen geraken); b) zich ergens trotsch in gedragen (b. v. als een koning), in aliquā re.
- Volnus**, z. Vulnus.
1. **Vōlo**, ūvi, ātum, 1. zich snel bewegen, vliegen, (b. v. de bliksem, rook, paard, pijl, schip, brief enz.); verder in eene bepaaldere beteekenis: vliegen als vogels; volantes, poët. het gevogelte; tp. vliegen (b. v. het gerucht, een berigt); it. daa-rheen vliegen = snel vergaan, b. v. actas volat.
2. **Vōlo**, volui, z. S. velle (βούλωμαι) 1) willen; velit nolit, hij mag willen of niet; volo, me esse iudicem, = volo esse iudex; quid vis faciam, wat wilt gij dat ik doe? nolite id velle, wil dat toch niet; volo vos oratos, ik wil ulieden gebeden hebben; quam velim, vellem, hoe zeer wensch ik, wenschte ik; ut vis, vult etc., zoo als gij wilt enz.; sic velim tibi persuadere, zijt toch daarvan ten volle overtuigd; si quid me vis, wanneer gij iets van mij wilt, hebben wilt; te volo, ik wil u gaarne eens spreken; paucis te volo, ik heb u een paar woorden te zeggen; numquid me vis, wilt gij nog iets van mij = kan ik nu gaan; sibi velle, (van personen) = willen, in den zin hebben; (van dingen) = bedoelen; sis, = si vis, als gij wilt, b. v. cave sis; alicui bene velle of alicuius causā velle, het goed met iemand meenen, iemand genegen zijn; z. ook volens; 2) willen = bedoelen, b. v. quod minus illi voluit, dat zij juist niet bedoelen.
3. **Vōlo**, ōnis, m. een vrijwilliger (de naam van de in de Punische oorlogen dienende soldaten).
- Volpes**, z. Vulpes.
- Volcella**, ae, f. een tangerje (om haar uit te trekken enz.)
- Volūtūrus**, z. Vulturius.
- Volūz**, z. Vultus.
- Vōlūbilis**, e, adj. wat zich altijd of ligt draait (b. v. de hemel, een draaitol, eene rivier); tp. a) veranderlijk (het geluk); b) (van eene redey.) vloeiend; orator, die vloeiend spreekt.
- Vōlūbilitas**, ātis, f. 1) het zich rond draaijen, b. v. mundi; 2) beweeglijkheid = gemakkelijkheid om zich te bewegen, linguae; tp. verborum, de vloeibaarheid der woorden (in eene redey.); 3) de gaaf van vloeiend te spreken.
- Vōlūbiliter**, adv. vloeiend, schielijk (spreken).
- Vōlūcer**, cris, cre, adj. 1) vlug, snel, equus, currus, sagitta, nuntius, dies; tp. vlugtig, onbestendig; 2) met vleugels, gevleugeld, deus, puer, sanguis; bestiae volucres of alleen volucres, de vogels.
- Vōlūcris**, is, f. een vogel (it. eene vlieg).
- Vōlūmen**, inis, n. eig. iets dat ineen gerold is: 1) poët. de omwenteling des hemels; it. poët. de ineenrolling, b. v. eener slang, van den rook; alterna volumina crurum sinuare, poët. (van een paard) afwisselend de beenen of schenkels onder het loopen krommen; tp. afwisselend (des noodlots); 2) eene rol, waarop iets geschreven is, een boekrol (bij ons: een boekdeel) van een werk; epistolarium, een pakket brieven.
- Vōlūtūrus**, a, um, adj. 1) vrijwillig = die uit vrijen wil iets doet; procurator, (die zich zelven daartoe aanbiedt); voluntarius (sc. miles), een vrijwilliger; herba, (dat ergens van zelf groeit); 2) vrijwillig = dat uit vrijen wil geschiedt, mors, servitus.
- Vōlūtas**, ātis, f. 1) de wil; ex voluntate, naar wensch; ad voluntatem loqui, spreken zoo als men het gaarn hoort (naar den mond); voluntate, gaarne, vrijwillig; tp. voluntas nominis, hetgeen een naam wil = te beduiden heeft, = de beteekenis van een naam; 2) het voornemen; alicuius voluntatibus assentire, met iemands voornemen instemmen; 3) gezindheid, b. v. in aliquo, jegens iemand; aliēna, afkeerigheid; 4) toegenegenheid, gunst; 5) wil = de bewilling van iemand.
- Vōlūp**, z. Volupe.
- Vōlūpe**, adj. n. aangenaam, b. v. vol. est mihi, het is mij aangenaam, het doet mij genoegen.
- Vōlūptābilis**, e, adj. aangenaam = gewenscht, nuntius.
- Vōlūptārus**, a, um, adj. 1) vermaak verschaffend, b. v. animi elatio; possessiones. landerijen voor vermaak; 2) vermaak genietend, sensus; 3) aan het vermaak overgegeven, wellustig, homo; disciplina, (verwijfd); 4) het vermaak betreffende, disputatio.
- Vōlūptas**, ātis, f. 1) het genoegen, vermaak van een of anderen aart (van den geest, des lichaams, der zinnen enz.); v. d. ook = wellust; corporis, zinnelijk vermaak; voluptati esse, genoegen doen; voluptatem of voluptates adhibere, genoegen doen, vermaak

verschaffen (b. v. gastmalen, openbare spelen enz.); mea voluptas, (liefkozing) mijn lust; 2) begeerte, lust naar iets; voluptatem suam explere.

Voluptuosus, a, um, adj. hetgeen genoegten verschaft; voluptuosum est; het doet gevoelen.

Voluta, ae, f. de kruk aan het kapiteel eener zuil.

Volutabrum, i, n. eene slenk of yarkensompo (plaats, waar de zwijnen zich in 't slijk wentelen).

Volutatio, onis, f. het wentelen (in het slijk enz.); tp. a) onrust; b) onbestendigheid, rerum humanarum.

Volutatus, us; m. het zich rondwentelen.

Volutus, avi, atum, i. 1) wentelen, vollen, b. v. zich in 't stof; volutari, zich wentelen; ventus volutat pelagus (poët.), de wind zweept de golven heen en weer; glans voluntatur, (draait zich, onder het werpen); volutari ad pedes alicujus, iemand te voet vallen; tp. a) volutari, zich baden, omni flagitiorum genere; b) secum of (in) animo volutare, iets in zijne gedachten overleggen; aliquid cum amicis, (bespreken); c) bezig houden, b. v. animum; volutatus in etc., zeer geoefend, ervaren in enz.; 2) z. v. a. rondwentelen, rollen, b. v. een ton.

Volvo, volvi, vólutum, 3. (verw. met *ἐλάω* of *ῥόζω*) 1) ronddraaijen, wentelen (meest poët.), b. v. oculos; fusos, het spinnewiel draaijen; flumen volvit lapides, (rolt steenen met zich voort); flumen volvit vortices, (vormt draaikolken); volvere ignem sub naribus, (er uit golven, uitslijzen); volvi, zich ronddraaijen (als de aarde); afrollen of afstorten (van een wagen); leto volvi, dood vallen; volventia plaustra, (= die daarheen rollen); ignis volvitur ad etc., het vuur golfte (= stijgt) tot aan enz.; tp. a) eig. iets na elkander ontrollen; librum, een boek ontrollen = lezen; verba, (schielijk na elkander uitspreken); oratio volvitur, (vloeit daar heen); b) volvere secum, animo, in animo, cum animo suo (poët. in pectore, sub pectore), overdenken, zijne gedachten laten gaan over, overleggen; c) na elkander lyden (ongeluk); 2) door omdraaijen en wenden iets te voorschijn brengen; orbem, een kring; craterem, dyalen; luna volvit mensis, (brengt ze voort); tp. sic volvere Parcas, zoo regelden het de schikgodinnen.

Vomer (en Vomis), eris, m. de ploegschaar.

Vomica, ae, f. 1) eene zwoer, buil; etterbuil; tp. eene pestbuil (= een goddeloos mensch); 2) lapidis, (waar altijd vocht uit loopt).

Vomicus, a, um, adj. tp. afzigtelijk, morbus.

Vomis, z. Vomer.

Vomitus, onis, f. 1) het braken; 2) hetgeen men braakt.

Vomitio, are, i. braken.

Vomitore, oris, m. iemand die altijd braakt (om weder te kunnen eten).

Vomitoreus, a, um, adj. tot braken aanzettend.

Vomitus, us, m. 1) het braken; 2) hetgeen men braakt, tp. (als scheldwoord) *quinitis*.

Vomo, ōi, vomere, 3. (*ἐλάω*) 1) braken; tp. qua Padus largius vomit, (zich uitstort); 2) iets van zich geven, uitbraken, sanguinem; tp. sument, (van zich geven); animam, zijn leven in bloed uitbraken.

Voraetas, atis, f. vraatzucht (ook tp. van het vuur).

Voraetiosus, a, um, adj. vol van draaikolken, maalstroomen.

Voraio, inis, f. een maalstroom, draaikolk in 't water of ook een afgrond in de aarde; tp. (van een persoon) verzwelgende afgrond = vernietiger, bederf, b. v. patrimonii, reipublicae.

Voras, acis, adj. vraatzuchtig; tp. aller verzwelgend, verwoestend (de zee, het vuur); usura, rente.

Voro, avi, atum, i. (van het ongebruik. *βρω*, van waar *βρωδωρος*) verslinden, inzwelgen (als b. v. een dier een ander, spijis, eene artsnij inzwelgen, ook, zoo als de zee iets verzwelgt); hamum vorare, (een spreekwoord) bijten, zich laten vangen; tp. 1) verteeren (= verzwakken) corpus; 2) met drijf iets beoefenen, literas; viam, den weg snel afleggen.

Vorso etc., z. Verso.

Vortex, icis, m. de dwarling (van den wind of het water); tp. officiorum, een draaikolk van bezigheden.

Vorticōsus, a, um, adj. vol dwarlingen of draaikolken.

Vorto, z. Verso.

Vos, pron. gijl. acc. ul.; vosmet, gyl. (met nadruk).

Voster, z. Vester.

Votivus, a, um, adj. 1) beloofd of gewijid (b. v. aau de goden), juvenca; carmina (poët.), de beloofde gedichten; 2) met eene gelofte verbonden; legatio, (z. v. a. om eene gelofte in een wingevest te vervullen).

Votum, i, n. 1) poët. hetgeen bij eene gelofte beloofd werd (b. v. wierook); it. in 't alg. eene gelofte; diis debere, verplicht zijn voor de goden het te vervullen; vota nuncupare, suscipere, geloften doen; voti damnatus, reus, zijnen wensch magtig; 2) de wensch = het wenschen; hoc erat in votis, dat was het dat ik wenschte; in voto erat, het was mijn wensch; tp. vota arborum sunt, de boomen wenschen (vereischen) dat b. v. iets geschiede; 3) de wensch = het gewenschte; voto potiri, zijnen wensch verkrijgen; votum alicujus implere, aan lemands wensch voldoen.

Vověo, vōvi, vōtum, 2. 1) eene gelofte doen, plegtig toezeggen; it. iemand iets beloven (aan een God een tempel, aan den koning iets); se, caput suum pro etc., zich wijden (opofferen) voor enz.; 2) poët. iets wenschen (te bezitten).

Vox, vōcis, f. 1) de stem (ook de klank); hominis, bovis; magna voce, met luider stemme; bona esse voce, eene goede stem hebben = schreeuwen kunnen; fundere of jactare vocem ad sidera (poët.), een geschreeuw ten hemel op doen gaan; voce opus est, hier moet men schreeuwen; vocem comprimere, zwijgen; tp. haec una vox om-

- nius est, daarover heerscht maar één oordeel (is maar éne stem); unā voce, eenstemmig; nulla vox de, geen woord over enz.; 2) een woord, b. v. vox voluptatis, het woord wellust; 3) woorden, b. v. legum; tp. vocem tollere, zijne stem verheffen (= in eene hoogere taal spreken); 4) woord = uitspraak, b. v. antiquorum; voces, yonnissen; 5) poët. taal, b. v. latina.
- Vulcānāla, um, n. het feest van Vulcanus.
- Vulcānūs, a, um, adj. Vulcanus betreffende; acies (poët.), het vuur.
- Vulcānus, i, m. (is welligt één woord met Tubalcain); 1) Vulcanus (de god des vuurs); poët. het vuur; 2) het standbeeld van Vulcanus; 3) de tempel van Vulcanus.
- Vulgāris, e, adj. gewoon, gemeen, alledaags; b. v. verba, ars, opinio, commendatio; heralitas, milddadigheid jegens allen; vulgaris, gewoon yoedsel; vulgare est, het is gebruikelijk, men doet het gewoonlijk.
- Vulgāriter, adv. op de gewoone wijze.
- Vulgātor, ōris, m. poët. die de geheimen van anderen (b. v. van de Goden) openbaar maakt.
- Vulgātus, a, um, adj. 1) algemeen bekend, ars, opinio etc.; 2) algemeen = gemeenschappelijk, navis.
- Vulgāvāgus, a, um, adj. poët. overal rond zwerwend, Venus.
- a. Vulgo, ōvi, ātum, i. 1) algemeen maken, aan allen mededeelen; contagium morbi vulgatum est in alios, de ziekte heeft zich aan anderen medegedaeld; vulgare rumorem, facinus, (verbroiden, bekend maken); locum aliquem (poët.), eene plaats bekend maken; 2) gemeenmaken, b. v. huwelijken tusschen den adel en de burgers; vulgari cum etc., zich wegwerpen met iemand, zich al te veel met hem bemoeijen; 3) gemeen of verachtelijk maken, laudem doni.
2. Vulgo, adv. 1) zonder onderscheid, b. v. invitare; 2) algemeen (= alle, van allen), b. v. verbum quod vulgo dici solet, een algemeen spreekwoord; vulgo milites ab signis discedebant, (in menigte); 3) openlijk, b. v. yoonen, schrijven; 4) overal, b. v. groeijen.
- Vulgus, i, m. en n. (ons: volk, gr. ὄχλος, Aeol. ὄχλος, ὠλόχλος) in 't alg. een hoop, eene menigte, b. v. menschen, schimmen in de onderwereld, dieren; voorts bijz. het volk, lieden; in vulgus edere, onder de menschen bekend maken; in vulgus exire, (van een gesprek) onder de menschen (algemeen) bekend worden; in vulgus gratum esse, (bij 't volk); tp. (met verachting) het gros, de
- grootte hoop, b. v. mulierum; militum of armatorum, de gemeene soldaten; iudicium vulgi, (van 't gemeen).
- Vulnērārius, a, um, adj. wonden betreffende; emplastrum, eene pleister op wonden; subst. een wondheeler.
- Vulnērātio, ōnis, f. de wonding (ook tp. b. v. famae etc.)
- Vulnēro, āvi, ātum, i. wonden (ook stukbreken, b. v. een edelgesteente); tp. kwetsen, krenken (door woorden enz.)
- Vulnēficus, a, um, adj. poët. wonden makende of slaande, chalybs.
- Vulnus, ēris, n. 1) eene kwetsing, wonde, b. v. poët. eens booms, van den grond door ploegen; voorāl, éene wonde des ligchaams; excipere, krijgen; inferre, toebrengen; ex vulnere recreari, van eene wonde genezen; tp. a) eene wond der ziel = krenking; b) eene wonde = een ongeluk; vulnere in moribus, natura, re, (= slechte of minder goede gesteldheid); vulnerebus suis mederi, zijne wonden genezen = zijne schulden betalen; 2) hetgeen wonden veroorzaakt, b. v. een houw, steek, worp; vulnere dirigere, poët., (de pijlen).
- Vulpēcula, ae, f. dem. een vosje, een vos.
- Vulpes, is, f. (ἄλωνα) de vos; tp. vulpem sub pectore servare, poët., (de vos d. i. de vrees); animi sub vulpe latentes, (d. i. in listige menschen).
- Vulpinus, a, um, adj. van vossen, b. v. jecur, sanguis.
- Vultūculus, i, m. dem. het gezicht = de trekken van iemand.
- Vultūōsus, a, um, adj. gemaakt in zijne gelaatstrekken.
- Vultur, ōris, m. eene roofvogel, de gier; tp. een geldgier = een schraapzuchtig mensch.
- Vultūrīnus, a, um, adj. van gieren; species, de gedaante van een gier.
- Vultūrīus, i, m. een roofvogel, de gier; tp. 1) een geldgier = schraapzuchtig mensch; 2) een slechte worp in het dobbelspel.
- Vulturinus, i, m. de zuidoostenwind.
- Vultus, us, m. 1) het gelaat (als uitdrukking der gewaarwordingen, de gelaatstrekken, zoo als men zegt); adductus, duistere gelaatstrekken; vultus trahere of ducere (poët.), een gelaat zetten = verdrietig zijn; vultus tyranni, de (toornige) gelaatstrekken van eenen tiran; 2) gelaat = de tronie, b. v. simiac; tp. het gelaat, de aanblik (van zaken en personen); naturae, placidi salis; 3) een portret.
- Vulva, ae, f. de baarmoeder (bij menschen en dieren).

X.

- Xēntum, i, n. (ξένον) een geschenk (aan gastvrienden, advokaten).
- Xērampēllinus, a, um, adj. (ξηραμπήλλινος) poët. eig. van de kleur van droog wijngaardloof = donkerrood.
- Xylōnus, a, um, adj. (ξύλος) van boomwol, lina; z. Nylon.
- Xylōn, i, n. (ξύλον, eig. hout) de boomwolplant.
- Xystici, ōrum, m. (van ξυστικός) = worstelaars, kampvechters.
- Xystum, i, n. z. Xystus.
- Xystus, i, m. (van ξυστός = rasus, aequatus) een zuilengang, eene gaanderij aan landhuizen.

Z.

Zāmia, ae, f. (Ζυμία) = damnum.

Zēa, ae, f. (Ζία) spelt.

Zēlōtýpla, ae, f. (Ζηλοτυπία) ijverzucht, jaloezij, minnenijā.

Zēlōtýpus, a, um, adj. (Ζηλοτυπος) ijverzuchtig, jaloersch; subst. een of eene ijverzuchtige, jaloersche.

Zēphýrus, i, m. (Ζεφυρος) de westewind (een zachte wind in Itālie); it. in 't alg. de wind.

Zingbēri, (of Zimp.)₂ n. indecl. (Ζιγγίβερι) gember.

Zinzber of

Zinzberis, is, (m?), z. Zingberi.

Zizýphum of Zizíphum, i, n. (Ζιζυφον) de jube (de vrucht van den boom Zizyphus).

Zizýphus of Zizíphus, i, f. (Ζιζυφον) de jubeboom.

Zōna, ae, f. (Ζώνη) een gordel (om 't lijs, om geld te bewaren); tp. een aardgordel, eene luchtstreek.

Zōnārtus, a, um, adj. de gordel (= buidel) betreffend; sector, een beurzestijder; it. een gordelmaker.

Zōnūla, ae, f. dem. een kleine gordel.

Zoster, ēris, m. (Ζωστήρ) de roos, belroot.

Zōthēca, ae, f. (van Ζηω, leven en θηκα, verblijf, bewaarplaats) een klein kabinet (om daarin te studeren).

Zōthēctila, ae, f. dem. z. Zotheca.

Zýgla, ae, f. (van Ζυγόν, het juk) de ahorn- of jok-boom (waaruit jukken gemaakt werden).

Zýthum, i, n. (Ζύθος) een gistende drank van gerst, welligt: bier.

S U P P L E M E N T U M .

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

A.

- Ablatīvus**, a, um, adj. casus, *in de spraak-kunst, de zesde naamval, de ablativus.*
- Aborto**, āvi, ātum, i. ontijdig bevallen.
- Abscise**, adv. afgebroken, kort.
- Absolutōrius**, a, um, adj. 1) *hetgeen dient a) tot bevrijding; absolutorium (sc. remedium), een bevrijdingsmidd.*; b) *tot vrijspreking, b. v. tabula absolutoria, waarbij men vrijs gesproken wordt*; 2) *vatbaar voor ontslag van de geregtelijke vervolging (b. v. een proces).*
- Accanto**, āvi, ātum, i. poët. zingen op of bij iets, b. v. tumulis.
- Acceptatō**, ōnis, f. *het ontyangen eener verzekering van kwijtschelding (van iets waartoe men zich verbonden had).*
- Acclāro**, āvi, ātum, i. duidelijk maken (een formulier-voord der Augurs); signa acclāre, duidelijke teekenen geven.
- Accubitus**, us, m. poët. z. Accubitio.
- Accubitus**, adv. (een door Plautus tot doert verdracht woord) liggend; accubus mavelim, ik wil liever liggend.
- Accusātīvus**, a, um, adj. casus, *in de spraak-kunst, de vierde naamval, de accusativus.*
- Accusor**, voor Accuso (van caussa, hetzelfde als causa).
- Acetētus**, a, um, adj. (ἀκτινωτός) zonder stippen of droppels (kristal) = zeer zuiver.
- Acētārius**, a, um, adj. als subst., acetaria (sc. olera etc.), kruiden, die frisch uit den azijn getegen werden, (als b. v. slaa) om eetlust op te wekken, of de maag te versterken.
- Acinārius**, a, um, adj. vol wijnbeziën, b. v. dolia acinaria, waarin de druiven bewaard werden.
- Actinosus**, a, um, adj. 1) *vol wijnbeziën*; 2) *naar wijnbeziën gelijkend, b. v. semen.*
- Acnua**, ae, f. (ἀκνω) een stuk lands 120 voet lang en breed.
- Acridūla**, ae, f. missch. een uil; volgens anderen, eene nachtegaal.
- Adactus**, us, m. het bijbrengen, b. v. poët. dentis, de beet.
- Adaestio**, āre, i. poët. = aestuo.
- Adalgidus**, a, um, adj. kil, koud.
- Aderro**, āvi, ātum, i. poët. ergens heen dwalen, ongemerkt ergens heen komen, b. v. scopulis, (naar of bij de klippen).
- Adhaesio**, ōnis, f. *het aangehecht zijn (van het een aan het ander).*
- Adhaesus**, us, m. poët. = adhaesitatio.
- Adindo**, dīdi, dītum, 3. er nog bij indoen, insteken.
- Adito**, āvi, ātum, i. dikwijls naar toe gaan, in 't alg. naar toe gaan.
- Adjūdicatō**, ōnis, f. *de regterlijke toewijzing eener zaak aan dezen of genen.*
- Admittō**, āvi, ātum, i. verhaasten, bespoedigen, b. v. aliquid.
- Admissura**, ae, f. *de toelating van dieren van 't mannelijk geslacht ter bespringsing, ook de tijd waarop zulks geschiedt, b. v. admissurae idonei boves, (de daartoe geschiktte).*
- Admōdo**, ōnis, f. *het bijbrengen, de aanraking, b. v. digitorum.*
- Admurmuro**, ātus sum, i. z. Admurmuro.
- Adno**, āre, i. over zee komen, van buiten inkomen.
- Adr. z. Arr.**
- Adventōrius**, a, um, adj. poët. b. v. coena, een welkomstmaaltijd.
- Adverbō**, āvi, ātum, i. poët. tegen iets aan slaan.
- Adverbūm**, i, n. *in de spraakkunst, een bijwoord.*
- Adverro**, āre, 3. eig. ergens heen veegen (met een bezem); tp. poët. (van eene rivier) natantia saxa advertere, (ergens heen slepen).
- Advivo**, īxi, ictum, 3. *met of bij iemand leven.*
- Adīno**, āvi, ātum, i. verēnigen, tot één brengen, verzamelen.
- Aecus**, z. Aequus.
- Aēdon**, ōnis, f. (ἀἴδων) de nachtegaal.
- Aegis**, ydis, f. (αἰγίς) eig. een geltenvel; v. d. 1) poët. een schild daarmede overtrokken; vooral van Jupiter en Minerva; 2) tp. in 't alg. een beschermmiddel.
- Aegīsōnus**, a, um, adj. poët. b. v. pectus, de borst-waarop de aegis geluid geeft.
- Aemulātus**, us, m. z. Aemulatio.
- Aequilātō**, ōnis, f. *de gelijke breedte.*
- Aequipar**, āris, adj. gelijk, even groot (welsprekendheid).
- Aerfōdina**, ae, f. eene kopermijn.
- Aero**, ōnis, m. een gevlochten korf.
- Aerūca**, ae, f. z. Aerugo 1).
- Aestivo**, adv. in den zomer.
- Afficticius** of -itius, a, um, adj. toegevoegd; bijgevoegd, b. v. afficticius ad villam.
- Affrango** (of Affringo), Egi, actum, 3. 1) *tegen iets aanbreken*; 2) *iets tegen aanslaan, aandrukken, b. v. plenis parvos adfringere uberibus.*
- Agnālia**, um (of ōrum), poët. = Agonalia.
- Agrōsus**, a, um, adj. die vele landerijen bezit.
- Albipūmis**, e, adj. wit van vederen.
- Alcedōnta**, ōrum, n. pl. (sc. tempora) *de tijd waarop de zee stil en bedaard 'is, gedurende welken de ijsvogel broedt; tp. rust, rustige tijd, stilte.*
- Alcyōneus**, a, um, adj. (ἀλκυωνεύς) *den ijsvogel betreffende, van denzelyen afkom-*

- stijg, b. v. alcyoneum medicamentum of alleen alcyoneum, een middel om het aangezicht van sproeten te genezen.
- Algensis, e, adj. uit of van zeegras, b. v. genus purpurarum.
- Allicarius, a, um, adj. poët. b. v. meretrices alicariae, velle vrouwen die bij den spelmolen zaten.
- Allicaster, stra, strum, adj. naar de alica gelijkend, b. v. semen of frumenti genus.
- Allyquotarum, adv. op eenige plaatsen.
- Alpha, indeclin. (ἄλφα) de eerste letter van het grieksch alphabet; tp. het, de eerste, voornaamste in eene zaak, b. v. Codrus alpha penulteriorum, (der geringeren).
- Ambaglio, ðnis, f. z. Ambages.
- Ambago, ðnis, f. poët. onduidelijkheid, valscherheid.
- Ambrósíacus, a, um, adj. tp. heeselijk, aangenaam, b. v. ὕψα.
- Ambustilatus, a, um, partic. rondom verbrand of gebraden.
- Amethystinus, a, um, adj. poët. die een amethystenkleed van heeft.
- Amethystinus, a, um, adj. 1) van amethyst; 2) van amethystkleur, vioetblauw, b. v. vestimenta of alleen amethystina.
- Amicalis, e, adj. vriendschappelijk.
- Amica, ðre, i. poët. tot vriend maken, zich genegen maken, b. v. prece numen amicat, (de godheid door gebeden).
- Amictorium, i, n. eene kleding, een gewaad.
- Amplecto, ðre, 3. poët. z. Amplexor.
- Amplexo, ðre, i. poët. z. Amplexor.
- Ampliflucus, a, um, adj. heerlijk, schitterend (vernust).
- Amurcarius, a, um, adj. tot de olleschuim behoorende, b. v. dolia amurcaria, waar de oliedroesem bewaard wordt.
- Amussum, i, n. een werktuig om de verschillende winden te onderscheiden.
- Amylum of Amulum, i, n. (ἄμυλον) mel-donk, sijne meelbloem, die zonder molen is toebereid.
- Anábáthrum, i, n. (ἀνάβαθρον) eig. een trap; v. d. de boyen de overigen verhevene plaats, waarop de tooneeldichter zat.
- Anancaeum, i, n. (ἀναναίον) een groote drinkbeker, die men geheel moest ledigen.
- Anátartus, a, um, adj. op eendvogels betrekking hebbende, zich daarmede bezig houdende, b. v. aquila, die de eenden vervolgt.
- Ancillaribus, i, m. die de dienstmaagden nadoort, en met dezelve eene onkuische verkeerung heeft, een meldengek; (schijnt een scheldwoord geweest te zijn), b. v. ancillariorum tua te vocat uxor.
- Andróyne, es, f. (ἀνδρόγυνος) een manwif.
- Angululus, i, m. dem. poët. een kleine hoek, een hoefje.
- Ἀνομαλίας, a, um, adj. (ἀνομαλίας) onregelmatig, b. v. verba, die van den gewoonen regel afwijken.
- Anquisito, ðnis, f. z. Inquisitio.
- Ansilla, ae, f. dem. z. Ansa 2).
- Antie, arum, f. de stijlen of deurposten.
- Anticus, a, um, adj. wat vooraan is, of a:ngemaakt is, b. v. funes, die aan den
- last, dien men optrekken moest, boyen en onder vastgemaakt waren, om niet heen en weer te slingeren.
- Antecānem, (komt alleen in den acc. voor) (ἄνωθεν) een gestarnte, de kleine hond genaamd.
- Antecessus, us, m. of -sum, i, n. eig. het voortkomen; v. d. in antecessum, vooraf, vooruit, b. v. dare, accipere.
- Antepartus, a, um, partic. (of ante partus) te voren verworven; verkreng; antepartus (sc. bona), het voorheen verkregene.
- Anterídon, i, n. dem. z. Anteris.
- Anthrópográphus, i, m. (ἀνθρωπογράφος) een portretschilder.
- Anthrópophágus, i, m. (ἀνθρωποφάγος) een menscheneter; van daar heeten eenige volken in Scythie en Ethiopie Anthropophagi.
- Antichōnes, um, pl. m. (ἀντιχῶνες) de tegenvoetsters.
- Antiquitas, ðtis, f. 1) de oudheid, de oude tijd, b. v. ex ultima antiquitate, uit de hoogste oudheid; requirere aliquid de antiquitate, (iets over de oudheid vragen); 2) de oudheid, d. i. de voormalige menschen, b. v. errabat multis in rebus antiquitas; v. d. de oude trouw, oprechtheid, eerlijkheid enz.; 3) de oudheid, de ver verwijderde oorsprong eener zaak, b. v. generis, (van een geslacht); 4) de oudheidskunde.
- Antiquus, adv. van ouds, in vroeger tijd, lang te voren; Belgae antiquus Rhenum traduci, (in vroeger tijd overgestoken); hordeum antiquus comparatum, (lang te voren opgedaan).
- Antquo, ðvi, ðtum, i. eig. maken dat iets op den ouden voet blijft; v. d. tp. verwerpen, afschaffen, b. v. legem of rogationem antiquare, eene wet of andere voordragt verwerpen, voor vervallen verklaren.
- Annuláris, e, adj. eig. den ring of zegelring betreffende, daartoe behoorende; v. d. annulare (sc. coloris genus), eene soort van witte verf.
- Apina, ae, f. 1) eertijds een klein stadje in Apulle; v. d. 2) tp. apinae, arum, pl. pissen, bezelarijen, nietswaardige dingen.
- Ἀποκλήτι, orum, m. pl. (ἀποκλήτες) uitgelezene mannen bij de Grieken, die zaken wamen om over staatszaken te raadplegen.
- Ἀπολόγο, ðvi, ðtum, i. (ἀπολογία) verwerpen, afwijzen.
- Ἀποψίς, f. (ἀποψίς) een vergezigt (plaats waar men een ver gezigt heeft).
- Applictor, us, adj. comp. nauwer aangedrukt.
- Arachne, es, f. (ἀράχνη) 1) een Lijdsch meisje, dat met Minerva in het weven kempte, en door haar overwonnen, in eene spin werd veranderd; v. d. eene spin; 2) eene soort van zonnwijzer in de gedaante eener spin.
- Aránus, i, m. (ἀράχνη) eene spin.
- Arborátor, ðris, m. die de boomen oppast, snoeit enz.; een boomkwecker.
- Arcarius, a, um, adj. in uit de geldkist toegelade penningen (pecunia numerata, konstant geld) bestaande; b. v. nomen, eene

schuldbekentenis daardoor veroorzaakt of daarop gegrond.

Archimagirus, i, m. poët. (ἀρχιμάγυρος) een hoofdak, opperste kok.

Archimimus, i, m. (ἀρχιμυμῶς) de opperste der pantomimische schouwspelers.

Architecta, ae, f. (ἀρχιτέκτων) eene bouwmeesteres, b. v. praecipua architectae naturae vis, (der alles voortbrengende natuur).

Archium, i, n. (ἀρχίον) het stads archief (bewaarplaats van stukken voor den burgerlijken stand).

Arctatio of **Arctio**, ònis, f. de zamentrekking, b. v. literarum.

Argentextèrebròndes, ae, (van argentum en exterebro) m. en f. een geldsperser.

Arctitas, òtis, f. de stelling, hoogte, b. v. montium.

Arctològus, i, m. (well. van 't grieksche ἀρκτά εν λέγος = qui grata dicit) eene soort van grappenmakers, die vooral door snoevrij anderen vermaakt.

Argentifòdina, ae, f. (of argenti fodina) eene zilvergroeve.

Argiletum, i, n. eene plaats in Rome, alwaar onder anderen de boekhandelaars verkooping hielden.

Argumentòsus, a, um, adj. rijk in stof; v. d. wijldloopig, b. v. opus.

Argutor, òris, m. een spitsyndig redeneerder.

Argutòla, ae, f. dem. = argutia.

Aristolochia, ae, f. (Ἀριστολόχια) osterlucif of baarwortel.

Arrogatio, ònis, f. = adoptio auctoritate populi.

Artopticus of **-ytus**, a, um, adj. in de artopta gebakken, b. v. panis.

Arundinatio, ònis, f. de ondersteuning der boomen door riestaken.

Asaròtum, i, n. (ἀσάρων) een vloer, die uit kleine steenen van allerhande kleuren bestaat, mozaik.

Asco, òre, i, l) met een timmermans bijl, eene aks, houwen, b. v. lignum; 2) afkrab-

ben, reijgen, b. v. calcem.

Ascopèra, ae, f. (ἀσκόπη) een lederen reiszak.

Asthma, òtis, n. (ἄσθμα) kortademigheid, engborstigheid.

Asthmäticus, a, um, adj. (ἀσθματικός) kortademig, engborstig.

Astriger, gèra, gèrum, adj. poët. = Astrifer.

Astrònomicus, a, um, adj. (ἀστρονομικός) sterrekundig, tot de sterrekunde behoorende; als subst. een sterrekundige; astronomica, òrum, n. pl. de sterrekunde; v. d. liber astronomicon (genit. graec. ἀστρονομίων) een boek over de sterrekunde.

Atellänicus, a, um, adj. Atellisch, de Atellische tooneelstukken betreffende, b. v. cœdium atellanicum, een Atellisch naspel, nastukje.

Atellänus, a, um, adj. b. v. versus, z. Atellanicus.

Äthèos of **Athèus**, i, m. (ἄθεός) die aan geen goden geloofd, een atheïst.

Auctoratus, i, m. gehuurd, een huurling.

Avellänus, a, um, adj. van Avella, eene stad in Campanie; v. d. Avellana nux of alleen

Avellana: 1) de hazelnoot; 2) de hazelnootenboom of struik.

Augustinus, a, um, adj. van Augustus, b. v. currus.

Autila, ae, f. z. Ollula.

Auresco, ère, 3. goudkleurig worden, b. v. aër.

Aurigena, ae, m. poët. door goud geteeld; zoo wordt Perseus genoemd, omdat zijne moeder Danaë door Jupiter onder de gedaante van een gouden regen bezwangerd was.

Autumnitas, òtis, f. de herfsttijd.

Ausus, us, m. z. Ausum.

Auxiliatus, a, um, partic. geholpen, ondersteund, b. v. vox ab imis auxiliata, (gestrekt).

Auxim voor auxerim, z. Augeo.

Axon, ònis, m. (ἄξων) 1) de as van den zonnewijzer (de stang) die de schaduwstreep geeft; 2) een deel der blijde of ballista.

B.

Babülus, i, m. een zot.

Baetòla, ae, m. die aan de rivier Baetis woont, b. v. viri Baeticolae.

Baeticus, a, um, adj. Baetisch, aan de rivier Baetis gelegen enz., b. v. provincia Baetica; lana, Baetische (Spaansche) wol.

Baetigèna, ae, adj. aan de rivier Baetis geboren, b. v. viri.

Bajae, òrum, f. eig. eene stad in Campanië, om hare warme baden vermaard; v. d. tp. 1) een warm bad; of 2) als adj. aquae Bajae, warme baden.

Ballistarius (of Balist.), a, um, adj. tot de ballista behoorende, v. d. als subst., 1) ballistarius, die met de ballista werpt of schiet; 2) ballistarium sc. instrumentum = ballista.

Ballux of **Balux**, òcis, f. goudzand.

Baptæ, òrum, m. poët. (βάπτει) indoopers, yerswers, blankletters (de naam van zekere

leden te Athene, die de godin Colyto op eene wellustige wijze verëerden en zichzelfe blankteten).

Baptistèrium, i, n. (βάπτιστήριον) een vat om te baden, een budynt.

Bardäcus, a, um, adj. eig. Bardeisch, van de Bardeën, een volk van Illyrie afkomstig; als subst. bardäcus, i, m. een schoen of stevel der soldaten (waarsch. vooral bij de Bardeën in gebruik); bardäcus of bardäcus (sc. miles); een soldaat die zulke schoenen of stevels aan heeft.

Barditus, us, m. geschreeuw, gezang.

Basältes, ae, m. basalt, eene basaltzuil.

Basänites lapis, èen steenssteen.

Basüliscus, i, m. de basilisk, zekere vergiftige slang.

Baträchomyomächta, ae, f. (βάτραχομυομαχία) de strijd der kikvortchen en muizen.

V v v

Becco (ons bek), de bek van een haan, ook missch. in 't alg. een bek of snavel in de Gallische taal.
 Bellifer, fēra, fērum, adj. poët. krijg of oorlogzuchtig, b. v. Italia.
 Benna, ae, f. (een Gallisch woord, ons ben) een mandwagen.
 Beryllus of Beryllus, i, m. de beryl, een edelgesteente.
 Bēta, indeclin. (βῆρα) de tweede letter van het Grieksch alphabet; v. d. tp. poët. (in baert) de tweede, b. v. beta togatorum.
 Bētācūs, a, um, adj. van de bete of kroot, b. v. pes, (de wortel er van).
 Bicōdūla, ae, f. eene kwikstaart.
 Bitō, ēre, 3. gaan, k. v. ad portum ne bitas, ga niet naar enz.
 Bicōbitālis, e, adj. van twee ellen, b. v. ramulus.
 Bfennis, e, adj. van twee jaren, tweejarig, b. v. bienne spatium; (een tijd van twee jaren).
 Biformātus, a, um, adj. = Biformis.
 Bifēnerus, a, um, adj. van twee geslachten, b. v. himni.
 Bionēus, a, um, adj. eig. Bionisch, van Bion afkomstig; v. d. tp. en poët. bijtenā, b. v. sermones.
 Bypalmis, e, adj. van twee spannen, b. v. spl-culum.

Blyselvum, i, n. een stoel of eene zitplaats, waar twee op kunnen zitten.
 Blysyllabus, a, um, adj. van twee lettergrepen.
 Bivertex, icis, adj. die of dat twee kruinen of spitsen heeft, b. v. Parnassus.
 Blatio, ire, 4. babbelen, iets uitflappen, b. v. nugae.
 Blitum, i, n. of Blitus, i, m. zeker onsmakelijk kruid, majer.
 Blitūs, a, um, adj. tp. dom, zonder verstand, beuzelachtig.
 Boia, ae, f. een ring dien men om den hals of de voeten van misdadigers deed.
 Bōlis, Idis, f. zeker varig luchtverschijnsel.
 Bombyllus, i, m. het kappelletje der zijde-worm.
 Bōvārius, a, um, adj. z. Boarius.
 Bōvillus, a, um, adj. = Bubullus.
 Brocchitas of Brocchitas, ātis, f. het uitsteken, b. v. dentium, der tanden (bij paarden).
 Būblis, e, adj. de runderen of ossen betreffende, b. v. capula, een ossen- of beestens-tal.
 Būcūm, i, n. poët. eene beestenwilde, drijven voor het rundvee.
 Bulltus, us, m. het bobbelen, b. v. aquae.
 Bysynus, a, um, adj. van Bysus, k. v. linum.
 Bysus; i, f. (Βύσος) een sijn en zeer kostbaar soort van vlas.

C.

Cadivus, a, um, adj. dat van zelf afvalt, b. v. poma.
 Caellcus of Coelicus, a, um, adj. poët. hemelsch, b. v. tecta, de gewelven des hemels.
 Caeres, itis of ētis, adj. de stad Cere betreffende, daar wonende, b. v. pax populo Caeriti data; als subst. Caerites, um, m. pl. de inwoners der stad Cere (wier inwoners wel het burgerregt van Rome, maar niet het regt van stemmen in de comitia hadden); v. d. tp. referri in Caeritum tabulas, beroufd worden (door den Censor) van zijn stemregt (eene groote schande voor een Romein); caerite cera digni, (die zoodanige schande verdienen).
 Cālētō, ōnis, f. het roepen.
 Calcētō, ōnis, m. poët. iemand die achteruit slaat of schopt.
 Calchūla, ae, f. (waarsch. van Caltha) een geelkleurig kleed.
 Cānsphōrae, ārum of Cānephorae, f. pl. (καρφόφοι) priesteressen van Ceres of van Minerva, die te Athene bij plegtige feesten korfjes, waarin de heiligdommen der godinnen waren, op haar hoofd in staatsie ronddroegen.
 Cāniffo, i. poët. wit doen worden = doen schulmen.
 Cānōnicus, a, um, adj. (κανονικός) regelmatig, b. v. ratio.
 Cantātrix, icis, adj. zingend, b. v. avis; als subst. eene zangeres.
 Cāpellānus, a, um, adj. poët. de geiten be-

treffende, voor dezelve dienende, b. v. rūtā, (die zij gaarn eten).
 Cāptellum, i, n. dem. (van w. ons kapiteel) eig. een klein hoofd; tp. (van takken) het uiterste einde, b. v. ramuli capitella sua gerentes.
 Cāptūla, ae, f. (van capio) een wijnyvat, of in 't alg. een vat, waaraan handvatsels zijn.
 Cāpūlator, ōris, m. die met een capula uit een ander vat (neemt) schept (b. v. olie).
 Cāptūlo, āre, i. z. Capto.
 Carcinōdes, is, m. eene, even als de kanker, voortvretende ziekte, b. v. narium.
 Cardinātus, a, um, adj. ingevoegd, b. v. tignum.
 Cārino, āvi, ārum, i. se carinate, (van mosselen) zijne schalen voor kleien gebruiken, daarop drijven; v. d. carinatus, a, um, partice gekromd, gebogen als een klei, b. v. pectus animalibus carinatum.
 Carpūtra, ae, f. het plukken (van bloemen); (van bjen) het uitzuigen van bloemen.
 Cārūta, ae, en Caryōtis, Idis, f. eene soort van groote dadels.
 Casse, adv. te vergeefs, nutteloos, b. v. tempus terere, (den tijd doorbrengen).
 Castimōnium, z. Castimonia.
 Castrātra, ae, f. (van graan) aspuating, zuyvering, b. v. silliginis.
 Catāchanna, ae, f. een boom met zich vijf uithreidende takken.
 Cātāclistus, a, um, adj. (κατάκλιτος) eig. weggeeloten, eq. v. d. kostbaar; vastis, een pronkkléd.

- Catāclysmos** of -us, i, m. (κατακλυσμός) overstroming, watervloed, b. v. ante cataclysmon Ogygis.
- Catāgrāphus**, a, um, adj. (κατάγραφος) geschilderd.
- Cātāntus**, i, m. 1) Ganymedes, die Jupiter tot ontucht diende; 2) die aan hem gelijk is in alle soort van ontucht, verwijfde enz.
- Cātēnāto**, ōnis, f. eene vereeniging, zamenvoeging door een keten of eenige andere wijze van verbinding, b. v. trabium.
- Cāthēdrārus**, a, um, adj. b. v. orator, die van een gestoelte spreekt; cathedraler philosophi, die alleen op hun gestoelte onderwijzen (kamer-wijsgeeren, in tegenoverstelling van ware wijsgeeren).
- Cātūlo**, ire, 4. (Van handen) loops zijn.
- Cātlitō**, ōnis, i. (van handen) loopsheid; tp. geilheid (van den grond).
- Causūlcātō**, ōnis, f. zaakbepleiting.
- Cedris**, ydis, f. de vrucht van den ceder.
- Cēlērītūdo**, īnis, f. snelheid.
- Celetizon**, tis, m. (καλιζών) die op een enkel paard rijd.
1. **Cenchrīs**, is, m. (αβύχμη) eene vergiftige slang.
2. **Cenchrīs**, ydis, f. eene soort van hayk.
- Cērātīnae** en **Crōcōdillīnae**, arum, f. pl. (sc. quaestiones of ambiguitates), bedrieglijke sofistische vragen, spitsvindigheden.
- Cēria**, ae, f. (αμρία) een drank (der Spaanjaarden) uit graan of korn.
- Cērtīco**, āre, i. wat maken.
- Cērīntha**, ae, of **Cerīnthe**, es, f. bifenkruid.
- Cervārūs**, a, um, a. j. de herten betreffende, b. v. venenum, waarin de pijlen tot de jaagt gedoopt worden; lupus, een lochs.
- Cestrum**, i, n. (κισσός) een drii of drii-ijzer.
- Cessīclus**, a, um, adj. afgestaan, tutela: cossiculus tutor, aan wien de voogdij in regtēn is afgestaan.
- Chalcus**, i, m. het tiende deel van een obolus.
- Chāmaetorta**, ōrum, n. (van χαμαί = humi, en torquē) planten die zich langs den grond kronkelen.
- Chārāctūs**, a, um, adj. met palen voorzien, b. v. vites.
- Chārāctās**, ae, m. (χαρτίας) eene soort van riet (door dezelfs diete) geschikt tot heiningen.
- Chēlyon**, i, n. (χέλυς) het schild der schildpad.
- Chersīnus**, a, um, adj. (χερσίνος) op het land levend, b. v. chersinae sc. testudines, (die op het land leven).
- Chīmaerīter**, fēra, fērum, adj. poēt. getzen voortbrengend, b. v. Lycia.
- Chōlēra**, ae, f. (χολέρα) de geelziekte.
- Chōlēricus**, a, um, adj. (χολericus) galzuchtig, geelzuchtig.
- Chīcūtūs**, a, um, adj. gegord, b. v. cethegi cinctuti, (oud, voormalig).
- Circūlor**, ātus sum, i. 1) een kring vormen, zich tot een kring verzamelen om te praten, b. v. milites circulantur; iudex circulant, die (terwijl de zaak wordt behandeld) met anderen gaat staan praten; 2) de menschen rondom zich verzamelen, b. v.
- om zijne kunsten te toonen, = een kwakzalver zijn.
- Circumcīdānēus**, a, um, adj. b. v. mustum, moet van de tweede persing (waarbij de druiven, door de vorige persing reeds platgedrukt, rondom worden ingesnedden).
- Circumcīstūs** of **Circumcīstus**, a, um, adj. z. Circumcīdānēus.
- Circumductō**, ōnis, f. 1) het omleiden, b. v. aquarum; tp. a) poēt. bedriegerij, b. v. argenti, geldafzetterij; 2) wijdloopigheid, gerektheid (in eene rede).
- Circumflīgo**, āl, xum, 3. rondom inslaan, bevestigen.
- Circumfrīco**, āre, i. rondom afkrabben, afwrijven, b. v. labra doliorum.
- Circumfēo**, āre, i. rondom gaan.
- Circumpādānus**, a, um, adj. rondom of aan de Po te vinden, b. v. campi.
- Circumplumbō**, āre, i. rondom verlooden, b. v. modiolos.
- Circumpōtātō**, ōnis, f. het ronddrinken, het drinken bij den rei af.
- Circumsīdo**, edī of īdī, essum, 3. zich rondom iets zetten, om iets te leggen; met krijgsvolk insluiten, b. v. regem, urbem.
- Circumstīpō**, āre, i. 1) eig. rondom iemand of iets zamenpakken; v. d. tp. omsterven, in menigte vergezellen, b. v. circumstipante caterya, (onder talrijk geleide).
- Circumsūtus**, a, um, partic. eig. rondom genaald (van circumsuō); tp. omgeven, bekleed met, b. v. navigia conis circumsuta, (met huiden).
- Circumtergēo**, āre, 2. rondom bestrijken, b. v. oleo.
- Circumtīnno**, ire, 4. rondklinken, of in te alg. klinken, rammelen met enz.
- Circumvāgor**, āri, i. omzwerfen, rondzwerfen.
- Cismontānus**, a, um, adj. aan deze zijde van 't gebergte wonende, zich beylindende enz. b. v. populi.
- Cīsternīnus**, a, um, adj. een regenbak betreffende, b. v. aqua, (regenbaks-water, regenwater).
- Clārīctō**, i. met duidelijke stem roepen.
- Classārūs**, a, um, adj. tot eene vloot behoorende, b. v. classarii (sc. milites) of alleen als subst. z. classarii i); centurio, een vlootvoogd, nautae classarii of alleen als subst. z. classarii 2).
- Clāvōla** of **Clāvūla**, ae, f. een tak om te eten.
- Clīmāctērīcus**, a, um, adj. (κλιμακτηρικός) het moordjaar betreffende, b. v. tempus, (het moordjaar).
- Clōdo**, ēre, 3. voor Claudio.
- Clostrum**, voor Clastrum.
- Clūden**, īnis, m. een dansdegen (die de tooneeldansers soms op zijde hadden).
- Clūrīnus**, a, um, adj. poēt. van apen, of aan apen gelijk, b. v. tu vero clurinus pecus, (maar gij zijt van het apensoort, hebt een apenezigt).
- Clūdīnus**, a, um, adj. yah netels, b. v. oleum.
- Coaresco**, ūi, 3. te gelijk droog worden, drogen.
- Cocīōnor**, ātus sum, i. talmen onder het verkoopen.

- Cocles, Itis, adj. *eendoglig*.
 Cocleus, a, um, adj. *elg. het onderlijf betreffende, b. v. dolor, morbus (pijn, ziekte door verstopping in 't onderlijf); als subst. die aan verstoppingen lijdt*.
 Coemtionator, oris, m. *die met eene vrouw een huwelijk per coemtionem aangaat*.
 Coexercitatus, a, um, adj. *tevens, te gelijk uitgeoefend*.
 Coliphum (of Coll.), i, n. *poët. zekere zeer voedzame spijs, in 't bijz. der kampvechters, ook in 't alg. van andere menschen*.
 Collactaneus, i, m. *een zoogbroeder (wien dezelfde minne gezogd heeft)*.
 Collatro, avi, atum, i. *elg. van alle kanten aanblaffen; tp. algemeen aanvallen, versmaden, b. v. philosophiam*.
 Colligatarius, i, m. *de gene aan wien met een ander in een testament iets vermaakt is*.
 Clostratio, onis, f. *de ziekte der zuigelingen door het eerste moederzog*.
 Clostrati, orum, m. pl. sc. *infantes, kinderen die ziek zijn door het eerste moederzog*.
 Colubrinus, a, um, adj. *van slangen; tp. poët. listig, b. v. Ingenium*.
 Columellaris, e, adj. *dentes, de baksanden of kiezen der paarden, die zij eerst in hun vierde jaar krijgen*.
 Comma, atis, n. (κόμμα) *een deel eener zinsnede (van één of twee woorden)*.
 Commemóramentum, i, n. *hetgeen men van iets doet hooren; artis suae supremum comm., het laatste wat hij van zijne kunst zou doen hooren = zijn zwandanzang*.
 Commollor, itus sum, 4. *irachten te bewerktelligen; dolum ad aliquid; (een list tegen iemand)*.
 Compacto, adv. *volgens overeenkomst*.
 Compéndrnus, a, um, adj. *van overmorgen (de dag)*.
 Compressor, oris, m. *poët. = Stuprator*.
 Comte, adv. *sierlijk, opgesterd, b. v. disserere*.
 Concaedes, is, f. *eene verhakking, b. v. concaedibus munitus, (door dezelfde beschut)*.
 Conciliatura, ae, f. *koppelarij, b. v. conciliaturus exercere, (koppelen)*.
 Conditivus, a, um, adj. *hetgeen ingelegd en bewaard wordt, b. v. mala, cibi; als subst. conditivum, i, n. het graf*.
 Confitutio, ére, 3. *poët. = Futuro*.
 Confituturus, a, um, b. v. *confituturus = confore*.
 Congarrío, 4. z. *Garrío*.
 Conire, voor. Coire, z. *Coëo*.
 Conistertum, i, n. (κονίστήριον) *de plaats in de palaestra alwaar de worstelaars, na zich gezelschap te hebben, zich met zand bestrooiden*.
 Connudatus, a, um, partic. *(van connudo, are) ontbloot*.
 Consentes dei, *de opperste Goden der Romeinen*.
 Consequenter, adv. *bij gevolg*.
 Consideranter, adv. *bedachtzaam, behoedzaam*.
 Consiósus, a, um, adj. 1) *vol raadgeving, exemplum; 2) vol beleid*.
 Constata, ae, f. *bezaaijing, b. v. agri*.
 Constiliis, e, adj. *den God Consus betreffende; consualia festa sacra of alleen consualia, het feest van Consus (d. i. Neptunus equestris)*.
 Contestatio, onis, f. *dringende bede, b. v. petere contestatione maxima, (zeer dringend bidden, verzoeken)*.
 Contextim, adv. = *contexte*.
 Continuë, adv. *zamenhangend, in ééns weg, b. v. flumen fluit continue, (zonder ophouden)*.
 Conventicium, i, n. *geld, hetwelk (in Grieksche volksvergaderingen) aan hen uitbetaald werd, die ter vergadering kwamen, presentiegeld*.
 Convolutio, avi, atum, i. *rondwentelen, rollen; convolutari, zich rondwentelen*.
 Convulsio, onis, f. *het zamentrekken der spieren, eene stuipt*.
 Coöpertorius, a, um, adj. *tot bedekking dienstig; als subst. coopertorium, i, n. een bedeksel, deken*.
 Cordax, acis, i) *adj. luchtig, dartel, sententia; 2) subst. m. een luchtige, dartel dans*.
 Corrigus, i, m. *een kanaal, watergang*.
 Cortinilis, e, adj. *de ketels of het keukengeredschap betreffende; als subst. cortinale, is, n. de postebank*.
 Cosmëta, ae, m. (κοσμητής) *poët. een kapper (hij was een slaaf)*.
 Costus, i, f. *een Costum, i, n. kost of balsemwortel (eene welriekende plant)*.
 Cottabus, i, m. (κότταβος) *poët. het kletsend geluid, gekless (van slagen), b. v. cottabi bubuli, (= geeselslagen)*.
 Crassiventus, a, um, adj. *dik van aderen*.
 Crëtas, a, um, adj. *poët. van witte aarde, b. v. persona*.
 Crispusculans, tis, adj. *poët. in verschillende richtingen doorklievend, b. v. fulmen*.
 Crisso, are, i. *poët. dikwijls heen en weer bewegen, b. v. het onderlijf*.
 Crocodilinus, a, um, adj. *b. v. quaestiones crocodilinae, z. Ceratinae*.
 Crotato, onis, f. *het ruggen*.
 Cudo of Cudon, onis, m. *poët. een helm, b. v. ferinus, (van hulden)*.
 Cunnus, i, m. *het yronwelijk schaamdeet; poët. (met verachting) voor mulier*.
 Cupfenter, adv. *poët. begeerig, met drift*.
 Curabilis, e, adj. *poët. daar men zich om te bekommeren heeft, die of dat men moet vrezzen, b. v. vindicta*.
 Curtim, adv. *bij curten, b. v. consulere populum, (het volk raadplegen)*.
 Currica, ae, f. *eene grasmusch (die de eijeren van anderen uitbroeit en de jongen als de hare opvoedt)*.
 Cursto, onis, f. *het loopen*.
 Cursura, ae, f. *poët. het loopen, b. v. ex cursura anhelitum ducere, (door het loopen buiten adem zijn)*.
 Curvor, oris, m. *de kromte*.
 Custodia, ae, f. z. *Custodia*.
 Cycladatus, a, um, adj. *eens cyclas (z. cyclas) aanhebbende*.
 Cylindratús, a, um, adj. *cylindervormig*.
 Cymbula, ae, f. *dem. een bootje*.

D.

- Daedalus, a, um, adj. (*δαδαλος*) 1) kunstig, vindingrijk, b. v. natura; 2) kunstig, met kunst gemaakt, b. v. signa, tecta.
- Daemon, ðnis, m. (*δαιμων*) een geest.
- Damiurgus of Demiurgus, i, m. (*δημιουργος*) de hoogste overheidspersoon bij sommige Grieken.
- Dano, ðre, 3. poët. (een oud woord) geven.
- Dativus, a, um, adj. die gegeven is, tutor; casus of alleen datus, in de spraakkunst, de derde naamval, de datus.
- Deartio, avi, atum, i. eig. ontleden; tp. poët. vernielen, te gronde brengen, aliquem; opes deartuare; (verkwisten).
- Declarativus, a, um, adj. hetgeen dient om iets te verklaren; enunciatio, het praedicaat.
- Decoramen, Inis, n. poët. een sieraad, versiersel.
- Decumates agri = deciman, z. Decimanus 1).
- Decurionatus, us, m. het ambt van eenen Decurio.
- Deëdecor, ðris, adj. onbetamelijk, schandelijk, met smaad, b. v. vita, (levenswijze).
- Defludus, a, um, adj. afvloeiend, afdalend, splendor ab alto.
- Defure, (voor defuturum etc. esse), zullen ontbreken.
- Degrassor, atus sum, i. tp. poët. injuriā aliquem, iemand onregtvaardig behandelen, iemand zeer beledigen.
- Degressus, us, m. het vertrek, het weggaan.
- Dehaursio, si, stum, 4. afscheppen, uitscheppen.
- Dehonestamentum, i, n. ontsterving, b. v. oris, (van 't gelaat).
- Dejüvo, ðre, i. poët. niet helpen, van de wal in de sloot helpen.
- Delambo, ðre, 3. poët. aflikken, b. v. lingua, (met de tong).
- Delaptdo, ðre, i. van steenen zulveren.
- Delibamentum, i, n. de wijn, die ter eer der Goden geplengd wordt.
- Deliberamentum, i, n. hetgeen men bij zichzelve overwogen heeft.
- Delitib, ðre, i. met leem bestriften, overdekken, b. v. habitacionem, (eene woning).
- Demolitor, ðris, adj. die iets naar beneden ruikt, b. v. corvus demolitor, een zeker werktuig.
- Demtio of Dempito, ðnis, f. het wegnemen, b. v. literarum.
- Demutatio, ðnis, f. verandering (ten slechte) b. v. morum, zedebederf.
- Denascor, 3. sterven.
- Depastio, ðnis, f. het afweiden, afyreten.
- Depraëto, ðre, i. beneden de waarde stellen.
- Depsticus, a, um, adj. gekneet, b. v. panis.
- Dequeror, estus sum, 3. poët. zich beklagen of klagen, b. v. aliquid, over-iets.
- Desacro, avi, atum, i. heiligen, wijden, b. v. quercum Triviae, (eeneikenboom aan Diana).
- Deseçtio, ðnis, f. het afsnijden.
- Desero, evi, itum, 3. zaaijen.
- Deserpo, psi, ptum, 3. poët. naar beneden kruipen, nederstulpen, b. v. lanugo genis deserpit, (vertoont zich schier ongemerkt).
- Destuperne, adv. van boven neer.
- Detractatio, ðnis, f. het afstrekken, ontnemen (van iets aan eene zaak).
- Detumescens, müi, 3. poët. ophouden te zwel-len; tp. bedaren, b. v. haat, de woede der zee.
- Deversorius, a, um, adj. geschikt om er als gast zijn intrek te nemen, b. v. taberna, van hier: deversorium, i; n. subst. eene herberg; v. d. tp. in 't alg. een verblijf, b. v. flagitiorum, van ondeugden; libidinum, van ontucht.
- Devescor, i, 3. poët. = vescor.
- Diagramma, atis, n. (*διαγραμμα*) beschrijving, afteekening.
- Dianome, es, f. (*διανομή*) uitdeeling, verkwisting.
- Diapasma, atis, n. (*διάπασμα*) in 't alg. hetgeen men strooijen kan, een welriekend poeder van kruiden.
- Diathyrum, i, n. (*διάθυρον*) hetgeen voor de deur gemaakt wordt, om rijtuigen enz. af te keeren, een slagboom enz.
- Diatreus, a, um, adj. (*διάτρος*) gedraaid (op de draaibank gemaakt) b. v. een beker; -um, i, subst. een gedraaide beker.
- Dichalcum, i, n. eene kleine munt, het vierde gedeelte van eenen obolus.
- Dicubolarium, i, n. een los daarheen gesmeten woord of gezegde.
- Diffibulo, ðre, i. poët. losgespen, losmaken.
- Diffulmso, ðre, i. eig. door den bliksem vaneen scheiden; tp. poët. uitden jagen, uitden drijven (met geweld), b. v. obstantem turmam.
- Digestus, us, m. verdeeling, in 't alg. het besuur over iets, b. v. opum.
- Dilatörus, a, um, adj. van uitstel, tot uitstel betrekking hebbende, exceptio.
- Diltivo, ðre, i. poët. overstroomen.
- Diplinthus, a, um, adj. twee regellig, uit twee rijen steenen bestaande, b. v. paries, (een twee steens muur).
- Discrimnatum, adv. met onderscheid.
- Discubitus, us, m. het aan- of nederliggen, b. v. aan tafel.
- Dishasco, ðre, 3. z. Dehisco.
- Dispärlitas, atis, f. ongelijkheid, ongelijkvormigheid, verscheidenheid, b. v. vocis.
- Dispärliter, adv. op verschillende wijze, verschillend.
- Displcatus, a, um, partic. verstrooid, b. v. apes.
- Displivatus, a, um, adj. waar van beide zijden het water afstoot, b. v. tecta.
- Dissensus, us, m. poët. = dissensio.
- Dissyllabus (of Disyll.), a, um, adj. (*δισυλλαβος*) van twee lettergrepen, b. v. een woord.
- Distibesco, ðre, 3. = Tabesco.
- Disterninus, a, um, adj. poët. afgeschiden, afgezonderd.

- Distero, trivi, tritum, 3. stukstampen, *sijn-stooten*, b. v. kaas.
 Divisus, us, m. deeling, b. v. divisui esse, *verdeeld worden*; facilis divisui, *gemakkelijk te verdeelen*.
 Diutino, z. Diutine.
 Doctilōquus, a, um, adj. = doctē loquens.
 Dodrantarius, a, um, adj. *het drie vierde deel* (dodrans), *bijz. van een as, betreffende*, b. v. tabula.
 Dōlto, āre, i. *aanhoudend smarten*, zeer doen.
 Dōmīncus, ā, um, adj. *den heer betreffende*; *van den heer*, b. v. palātum, (een zeer sijn verhemelte, smaak).
 Dōmporta, ae, f. poët. (sc. concha) *eene huisgeestak*.
 Dossūrius, a, um, adj. (voor Dors.) *op den rug dragend, lastdragend*, b. v. een ezel.
 Drāpēta, ae, m. (δραπέτης) poët. *een weggelopen slaaf*.
 Dūālis, e, adj. *twee bevattend, tweevoudig*, b. v. numerus, *tweevoudig getal* (bij de Grieken van twee personen of zaken).
 Ductārius, a, um, adj. *tot trekken dienstig*, *dat opreikt*, b. v. funis.
 Dulcīfariū, a, um, adj. b. v. pistor of alleen dulciarius, *een banketbakker*.
 Dulcīfōquus, a, um, adj. poët. *zich op eene zoetvloeiende wijze doende hooren*.
 Dūōdenārius, a, um, adj. *twaalf bevattend*, b. v. numerus, *het getal van twaalf*.
 Dūrātrix, icis, adj. *duurzaam makend*, b. v. firmitas.
 Dyspepsia, ae, f. (van dys en pēpsis = verstoren) *slechte spijsvertering*.

E.

- Ēburnus, a, um, adj. poët. *van elpenbeen*, b. v. porta, templum; cnsis, (*met een elpenbeen-geveel*).
 Ēchidnēus, a, um, adj. *van het slangenmonster Echidnā zijnde*, Canis = Cētebeſus, (*dte er uit voortgeleid was*).
 Ecligma, ātis, n. (ἐκλιγμα) *een liksel, likspotje*.
 Eclipticus, a, um, adj. (ἐκλιπτικὸς), b. v. signa ecliptica, *die op sommige tijden verduisterd worden*.
 Edormisco, ēre, 3. poët. z. Edormio.
 Edactor, ōris, m. z. Educator.
 Effindo, ēre, 3. poët. *splijten, klieven*, b. v. de baren.
 Ejecticius of Ejecticius, a, um, adj. *hetgeen uitdrijft*, b. v. vulva, (= *eene onnatuurlijke verlossing*).
 Ejunctesco, ēre, 3. *dun worden*, b. v. de wijnstok.
 Ejunctus, a, um, adj. *dun als bieszen*, (ook van menschen) *rank*, b. v. mulieres.
 Ēligion, i, n. z. Elegia.
 Elenchus, i, m. (ἐλεγχος) 1) *een groote langwerpige parel, om in de ooren te hangen*; 2) *een register*.
 Ēlēphantinus, a, um, adj. *van elpenbeen*.
 Ēlloquesō, ēre, 3. *vloelbaar worden*, b. v. olea, (*als er olie uitgeperst wordt*).
 Ēlōquūtis, e, adj. *zich duidelijke uitdrukende* (*welsprekendheid*).
 Ēlōcrus, a, um, adj. *tot spoelen, wasschen dienstig*, b. v. labrum, *eene spoelkom*.
 Ēlucus, z. Helucus.
 Ēmīnūlus, a, um, adj. *een weinig uitslopend*, b. v. genua.
 Ēmīcticius of Ēmīcticius, a, um, adj. *gekocht*.
 Ēmīctio, ſre, 4. *tot koopen geneigd zijn*.
 Ēnclina, ātis, n. (ἐγκλίμα) *eene hemelstreek*.
 Encōmōgrāphus, i, m. (ἐγκομωγράφος) *een schrijver van lofredenen*.
 Ēndis, praep. (oud) *voor in*, b. v. endo coelo, *in den hemel*.
 Ēntērocēla, ae, of -e, es, f. (ἐντροπή) poët. *een breuk*.
 Ēntērocēllus, a, um, adj. (ἐντροπήλιος) *die een breuk heeft*.
 Ēpīceditum, i, n. poët. (ἐπιπέδιον) *een liksel, likslicht*.
 Ēpīscōpēs, of -a, ae, m. (ἐπισκόπος) *een opziener, bestuurder*.
 Ēpistolāris, e, adj. poët. *tot een brieſ behorend, dienstig*, b. v. charta, (*om brieven op te schrijven*).
 Ēpītūrū, i, n. (ἐπιτύρον) *zeker geregt van ingelegde olijven*.
 Ēquis, ōnis, n. *een stalknecht*.
 Ērepto, ōnis, f. *een roof* (aan eigendom).
 Ērepto, āre, i. *elg. langzamerhand en met veel moeite ergens uitkrulpen*; tp. *iets te boven komen*.
 Ērdērātus, a, um, partic. *van pijn gezuterd*, dus: *glad, effen*, b. v. solum.
 Ērditūlus, a, um, adj. dem. poët. (*th boert*) *een weinig geleerd*.
 Escensio, ōnis, f. *het uitklimmen*, b. v. uit een schip = *de landing*; escensionem facere ad etc., *landen enz.*
 Ēsor, ōris, m. *een eter*.
 Ēstus, a, um, adj. (ἐστῆς) poët. *jaarlijksch*, b. v. flabra etesia = Etesiac.
 Ēvanidus, a, um, adj. *verdwynend*, b. v. gaudium evanidum, (*voorbijgaande*); amor in tenues evanidus exeat auras, (*verdwynne, verlieze zich in enz.*)
 Ēvanno, ſre, i. *uitwannen*.
 Eucharisticon, i, n. poët. sc. carmen, *een danklied*.
 Euergānēus, a, um, adj. (εὐργανός) *wel bewerkt*, b. v. trabes.
 Ēvestigātus, a, um, partic. *opgespoord, opgezocht*.
 Eugēnius, a, um, adj. (εὐγενής) *edel*, *van een edel soort*, b. v. uvae.
 Eurythmia, ae, f. (εὐρυθμία) *evenredigheid, regelmatige onderlinge overeenstemming der deelen*.
 Euthygrammus, i, m. (εὐθυγράμμη) *een li-naal, rijsnoer*.
 Exactus, adv. comp. *nauwkeuriger*.
 Excandēfactio, ſcel, factum, 3. tp. *doen ontbranden of ontvlantmen*, b. v. door begeer-

ae; annonam exaudire, (den stijgen, duurdur maken).

Exclāro, āre, i. zeer, sterk verlichten, zeer licht maken, b. v. neque exclaturat neque obscuratur solis cursu, (is noch zeer licht, noch duister door enz.)

Excubatio, ōnis, f. het waken; tp. het zorgen; pro salute amicorum, voor het behoud van zijn vrienden.

Excursādo, ōnis, f. een uitval, aanval.

Exerro, āre, i. poët. afdwalen, van den weg afgaan.

Expalponides, is, m. poët. (in boert), b. v. numorum, een astroggelaar van geld; z. **Expalpo**.

Expertus, a, um, adj. (van beesten) die z. v. a. uitgebaard heeft, die niet meer baart of werpt, b. v. eene koe.

Expinso, ēre, 3. sijn stampen of stooten, b. v. iar.

F.

Fabāginus, a, um, adj. van boonen, b. v. palea.

Fabārius, a, um, adj. = **Fabaginus**.

Fabrīcator, ōris, m. vervaardiger, bewerker, oorzaak, b. v. mupdi, de schepper; poët. dolor et morbus leti fabricator est, (zijn de bewerkers, de oorzaak enz.)

Fabūlosus, a, um, adj. fabelachtig, vol fabelen, b. v. Hydaspes fabulosus, (van wien men veel verhaalt); antiquitas, (van verdichte verhalen overvloeyende).

Factus, us, m. het maken, het vervaardigen, b. v. villae, (eener landhoeve); bijz. het oopvezen (z. factum 2), b. v. singuli factus, zoo veel als telkens geperst wordt.

Faccārus, a, um, adj. tot de hef behoorende, daarvoor dienende.

Faccārus, a, um, adj. uit hef gemaakt of geperst, b. v. wijn.

Faccinūs, a, um, adj. veel hef hebbend, in zich bevattend, b. v. eene soort van druiven.

Faccinūs, a, um, adj. z. **Faccinūs**.

Fāginūs, a, um, adj. van beukenhout, b. v. arcula.

Fallacīloquētia, ae, f. poët. bedriegelijke reden of taal.

Fāmīger, gēra, gērum, adj. roemaanbrengend, roemverwekkend.

Fāmīliāricus, a, um, adj. het huisgezin betreffende, b. v. x. sellas familiaricae, het gemak, secreet.

Fāmo, āre, i. bij geruchte verspreiden, bekend of berucht maken, b. v. famata causa est.

Farcimen, īnis, n. een worst.

Fāciōrius, a, um, adj. het meel betreffende, b. v. cribrum, (om het te ziften).

Farrārus, a, um, adj. het graan betreffende, b. v. fistula, eene soort van molen om het graan te malen.

Farrārius, a, um, adj. z. **Farrarius**.

Fascināto, ōnis, f. betoovering, beheksing.

Fatūloquū, i, n. eene voorspelling van het noodlot.

Expressio, ōnis, f. 1) het uitspreken, uitspreken, b. v. der lucht; 2) het drukken in de hoogte, b. v. van 't water (door de lucht); 3) het uitstekende deel.

Exradīctus, adv. z. **Eradictus**.

Exsācricō, āre, i. poët. offeren.

Exsanguinātus, a, um, adj. beroofd van bloed, bloedeloos.

Exsāno, āre, i. (van sanjes) den etter ergens uitspreken; v. d. poët. van sap enz. berooven (door persen enz.); in 't alg. ontnemen, beuemen.

Extensio (of -tio), ōnis, f. uitstrekking, uitbreiding.

Extensus (of -tus), us, m. poët. = **Extensio**.

Exulcērātrix, īcis, subst. hetgeen maakt dat iets zweet, b. v. vis, (eene het zweeren bevorderende kracht).

Fēbrīcāto, ōnis, f. reiniging, zuivering.

Fēllnus, a, um, adj. van kasten.

Fēmīnātus, a, um, partic. verwijfd gemaakt, verwijfd, virtus.

Fēnērātorius, a, um, adj. woekerend, b. v. philosophia.

Fēnērātrix, īcis, f. eene vrouw die geld op rente zet; dikwijls = eene woekeraarster.

Festīnābundus, a, um, adj. haastig, driftig.

Fetīfcus, a, um, adj. = **Fetifer**.

Ficēdūlensis, e; adj. milites, (een door **Plautus** verdichte naam, met toespeling op **ficedula**), z. **Ficedula**.

Fideprōmissor, ōris, m. z. **Fidejussor**.

Fidūclāris, e, of -ius, a, um, adj. eig. waer tot de touwen van de pijnbank behoort; tp. waardoor de geest gemarteld wordt (woorden).

Firmāmen, īnis, n. poët. = **Firmamentum**.

Flātūra, ae, f. eig. het blazen; tp. het gieten, b. v. in aëris flatura, bij het gieten van metaal.

Flexō, āre, i. buigen, krommen, b. v. den wijnstok.

Fluctūsōnus, a, um, adj. poët. door de golven ruischend, b. v. profundum, (de ruischende diepte of zee).

Fluctūvāgus, a, um, adj. poët. op de golven zwerfend, b. v. nautae, de zee bevarende; unda, de heren derwaarts gedreyene golven.

Fluxē, adv. vloeyend, vloeybaar; tp. dun.

Fōdīna, ae, f. eene plaats waaruit iets gegraven wordt, eene groeve; b. v. argenti, auri; NB. men schrijft gewoonlijk beide als een woord, z. **Argentifodina** etc.

Foenārius, a, um, adj. het hooi betreffende, b. v. falx, (om hooi mede te maaien).

Foenīsex, ēcis, m. = **Foeniseta**.

Foenīscīa, ae, f. het maaien van het hooi.

Fōnēma, ātis, n. (φώνημα) eene uitspraak, een gezegde.

Fōrtā, ae, f. (φορτ) eene ziekte der varkens (de loep).

Forticula, ae, f. een gat in de deur met een luik of blind.
Fortax, acis, f. b. v. fornacis, de grond, de steenen voet, daar de oven op staat.
Fractidus, a, um, adj. beuzig (van vruchten).
Freniger, gëra, gërum, adj. poët. een toom dragend, getoomd, b. v. ala frenigena, = de ruitery.
Frëquentadivus, a, um, adj. hetgeen een herhaald doen van iets te kennen geeft, b. v. verba.
Friccio, ðnis, f. het wrijven, b. v. friccionè uti, zich wrijven.
Fringilla, Frigilla of Frinquilla, ae, f. waarsch. eene ynk.

Fronto, ðnis, m. die een breed voorhoofd heeft.
Fruticor, itus sum, i. aan de wortels uitspruiten, weder opschieten (b. v. van gehakte kreupelhout), arbor fruticatur.
Fünesto, ävi, ätum, i. door lijken, moord enz. verontreinigen; ontheligen, b. v. gentem, classem, curiam.
Furcillus, a, um, partic. in de gedaante van een gaffel met twee punten gemaakt.
Furcula, ac, f. z. Furcilla.
Furnaria, ae, f. (sc. ars) het bakken, b. v. furnariam exercere, (bakker zijn).
Fusus, us, m. het gisten, b. v. van water.

G.

Gajulus, i, m. z. Cajulus.
Gallijambus of **Galliambus** of **Galliambos**, i, m. poët. een lied, hetwelk de Galli, priesters van Cybele, zongen.
Gallinula, ae, f. dem. een hoentje.
Gallus, a, um, adj. z. Gallicus.
Gënerasco, ère, 3. poët. voortgebragt, geteeld worden.
Gënthiäcus, a, um, adj. poët. (γενθιακός) de geboorte, de geboortedag betreffende, b. v. carmen of alleen genethlacon, i, n. een geboortelied, verjaardicht.
Gëncilus, i, m. eene kromming, in de gedaante van de knie, b. v. aan het waterriet.
Gëntivus, a, um, adj. b. v. casus, in de spraakkunst, de twede naamval, de genitivus.
Gëömëter, tri, m. = Geometra.
Gërmïnätus, us, m. = Germinatio i).
Gësticülätör, örís, m. die kunstige gebaren maakt, een pantomimist.
Gibbus, a, um, adj. poët. gewelfd, rond gebogen, b. v. een hoofdschedel.
Glandarius, a, um, adj. eikenboomen betreffende, b. v. sylvä, een etkenbosch.
Glarärum, i, n. een hok waarin de veldmuizen gemest werden.
Glömëribilis, e, adj. poët. dat zich laat vinden tot een kluwen, b. v. orbis glomerabili-

lis, de aanwassende kring, b. v. der maan.
Glömëriärtus, i, m. door een hoop, b. v. van soldaten omringd.
Gnömon, ðnis, m. (γνώμων) de stift of wijzer op een zonnewijzer.
Gnömönice, es, of -a, ae, f. (γνώμωνιά) (sc. ars) de kunst om zonnewijzers te maken of te beoordeelen.
Gnömönicus, a, um, adj. (γνώμωνικός) de zonnewijzer betreffende, b. v. rationes, (de berekening der enz.)
Gomphus, i, m. poët. (γομφός) een paal of elk ander middel van vastigheid der wegen.
Gossampínus (of **Gossym.**), i, m. een katoenboom.
Gossypion, i, n. de katoenplant, boomwol.
Grädilvictöla, ae, m. een verëter van Mars.
Grammätus, (acc. -tea), m. (γραμματῆς) = scriba.
Grävitätö, ðnis, f. zwaarte, b. v. in't hoofd van verkoudheid enz.
Grëgätus, a, um, partic. poët. verzameld, verëenigd, b. v. vogels.
Gübernätio, ðnis, f. 1) het sturen, van een schip; tp. het besturen, b. v. tantarum rerum.
Gymnas, ädis, f. (γυμνασιόν) poët. de oefening, b. v. in het worstelen, het worstelen.
Gyrinus, i, m. (γυρίων) de vrucht, het kroos der kikvorschen.

H.

Häblynter, adv. op een geschikte, behendige, zoegzame wijze.
Hällfacëtus, i, m. (άλιατρος) een zee-arend.
Hapsus, us, m. (ἄψος) een wiek of bundel, b. v. lanæ, wol.
Harmönice, es, f. (ἁρμονία) de kunst om overeenstemming, b. v. van toonen daar te stellen.
Harmönicus, a, um, adj. (ἁρμονικός) overeenstemmend, harmoniesch.
Haurium, i, n. (van haurio) poët. een schepvat.
Hëbëtëscö, ère, 3. z. Hebesco.

Hëdëriäcüs (of **Eder.**), a, um, adj. uit of van kilmörp.
Hëllcönitüs, a, um, adj. poët. Helleconisch, bij of op den Helicon zich bevindende, b. v. tempe, collis.
Hëlücus, i, m. hoofdpijn van het drinken.
Helvus, a, um, adj. roodachtig geel, b. v. kleur.
Hëmicyçlütum, i, n. (ἡμικύκλιον) een ronde leuningstoel, een armstoel, b. v. in hemicyclio sedere.
Hëmicylindrus, i, m. (ἡμικύλινδρος) een halve cilinder.

Hemisphaerium, i, n. een halve bol, het half-
rond.
Hepaticus, a, um, adj. (van *ἥπαρ*) die de le-
verzakte heeft.
Hernia, ae, f. eene breuk.
Hesperus, a, um, adj. (*ἠσπέρου*) poët. wes-
telijk, b. v. Latium; fretum Hesperium,
(waarin de zon, zoo men meende, onder-
ging); terra Hesperia of alleen Hesperia =
Italië; ultima Hesperia = Spanje.
Hexachordos, i, m. en f. een zessnarig mu-
zijk-instrument.
Hexaclonon, i, n. poët. (*ἑξάκλων*) een eet-
sofa, waarop zes personen kunnen aan-
leggen.
Hexaphorum, i, n. (*ἑξάφορον*) poët. eene draag-
stoel die door zes slaven gedragen werd.
Hexastichum, i, n. (*ἑξάστιχον*) graan dat
zes reizen korrels heeft.
Hexastylus, adj. met zes zuilen.
Hiasco, Ære, 3. z. Hisco 1).
Hylæronicae, Ærum, m. (*ἡλυόνικαι*) overwinnaars
in de heilige kampspelen, b. v. de Olijm-
pische.
Hilum, i, n. het minste of iets zeer geringe,

(het staat meestal met net of neque),
b. v. Neque proficit hilum, (in 't minst niet,
niets).
Hirundinus, a, um, adj. poët. van zwalu-
wen, b. v. nidus, een zwaluwennest.
Histon, Ænis, m. de weeverij.
Hömötönus, a, um, adj. (*ἡμότερον*) op gelijk-
ke wijze gespannen, b. v. snaren.
Höröscöpo, Ære, i. poët. het geboorte-uur
aanwijzen.
Hortatrix, icis, adj. aanmoedigster, aanspoor-
ster, b. v. gloria hortatrix animosi lethi,
(spoor aan tot enz.).
Hostifer, fëra, fërum, adj. poët. die iemand
zen vijandig gemoed toedraagt, vijan-
dig.
Hümide, adv. poët. vochtig, b. v. humide
putent, (van vochtigheid).
Hümlüulus, a, um, adj. dem. poët. een wei-
nig, eenigzins vochtig.
Hýdraulicus, a, um, adj. b. v. organa, wa-
ter-orgels.
Hýpömnëmatum, i, of Hypomnëma, Ætis, n.
(*ὑπόμνημα*) eene schriftelijke verklaring,
een gedenkschrift.

I.

Jänälis, e, adj. poët. van Janus ontvangen,
b. v. virga.
Jaspideus, a, um, adj. van het soort der jas-
pis, b. v. een edelgesteente.
Jcas, Ædis, f. (*ἰακά*) het getal twintig.
Jdötöismus, i, m. (*ἰδωτικὸς*) 1) een geme-
ne wijze van spreken, waarbij men de taal
van geringe lieden nabootst; 2) een eigene
wijze van spreken, een taaleigen.
Jllcëus, a, um, adj. poët. van steen-eiken-
hout, b. v. trabs, een steen-eiken-balk.
Jllcërabllis, e, adj. poët. onverscheurbaar.
Jllaudäbllis, e, adj. poët. niet te prijzen, niet
lofwaardig, b. v. een gedicht.
Jllcëbröse, adv. aanlokkelijk, aardig, ver-
nustig.
Jllcëte, adv. aanlokkelijk, verleidelijk.
Jllcëum, i, n. een middel van aanlokking,
b. v. om duiven te lokken.
Jlluctor, Ætus sum, i. poët. ergens in of me-
de worstelen; verba illuctantia labris, (stor-
terend uitgebragte woorden).
Imbrictor, Æris, adj. poët. plasregens ver-
wekkende, b. v. spiritus austri.
Immorsus, a, um, partic. (van immordeo,
ergens inbijten), poët. ingebeten, gebeten.
Impäges, is, f. hetgeen aan of in iets gesla-
gen wordt, b. v. een spijker enz.
Impädto, Ære, i. poët. verhinderen (dikwijls).
Impëto, ivi, itum, 3. poët. op iemand los-
gaan, aanvallen, b. v. sagittis impetens
Cupido, (die met pijlen aanvalt).
Impigrätas, Ætis, f. onverdrotenheid, wakker-
heid.
Implicto, Ære, i. inwikkelen, b. v. orbes, den
eenen kring in den anderen maken.
Implumbo, Ære, i. ergens lood aan doen,
plumberen.

Impöstictus of -itius, a, um, adj. opgelegd,
gegeven, b. v. nomina, die het eerst aan de
zaken gegeven zijn en van welke de ande-
ren worden afgeleid.
Impöstico, Ænis, f. b. v. verborum, de oor-
spronkelijke benaming.
Impöstivus, a, um, adj. z. Impositivus.
Impöstör, Æris, m. b. v. nominis, die de zaak
het eerst een naam geeft.
Impröcërus, a, um, adj. niet hoog, b. v. een
land.
Impröfessus, a, um, partic. iemand die zich
of zijn beroep niet heeft aangegeven.
Impröfërus, a, um, adj. poët. niet haastig,
langzaam.
Inabruptus, a, um, adj. onafscheurbaar, on-
verbreekbaar.
Inaccensus, a, um, adj. poët. onaangestoken,
b. v. ignes.
Inädspectus (of Inasp.), a, um, adj. poët.
niet gezien, ongezien.
Inaequäbllter, adv. op eene ongelijke, onstand-
vastige wijze, b. v. provinciam rexit inae-
quäbllter.
Inälgesco, Ære, 3. zeer koud beginnen te wor-
den.
Inämätus, a, um, adj. onbemind, onbevallig,
b. v. haud inamatus ager, (niet onbevallig
enz.).
Inänimans, tis, partic. levenloos.
Inäpërtus, a, um, adj. poët. niet blootgesteld,
b. v. aan bedrog.
Inäppärätö, Ænis, f. zonder zich te hebben
voorbereid, (staat over tegen apparatio).
Inärdfücälter, adv. niet kunstmatig, kunst-
loos.
Incaste, adv. = Incesto.
Incëleber, Æris, bre, adj. poët. niet vermaard.

- Incentivus, a, um, adj. *b. v. tibia, waarop men het eerst begint te spelen, waarmede men begint.*
- Incentificus, a, um, adj. poët. *zich verontreinigende, eene snoodde daad bedrijvende.*
- Inciduus, a, um, adj. poët. = Incaedus.
- Incido, are, 1. poët. *schelden, bestraffen.*
- Inciator, oris, m. *een opwekker, een ingever (eene godheid, die den waarzegger de voorstellingen ingeeft).*
- Incoepus, a, um, adj. *nooit begonnen (oorsprong, b. v. van God, die geen begin gehad heeft).*
- Incomitio, are, 1. poët. *beschlmpen, bespotten, (zoo, dat men daarom in het comitium moet komen).*
- Incomite, adv. poët. *omopgesterd.*
- Inconstus, a, um, adj. *ontbezadid, b. v. ager.*
- Inconsuetus, a, um, adj. 1) *ongewoon, b. v. een gesprek; 2) poët. die iets niet gewoon is, ongewoon, b. v. inconsuetus opimae mensae, die geen rijke tafel gewoon is.*
- Incremo, avi, atum, 1. *verbranden.*
- Incursum, adv. *met een snellen loop.*
- Indecentia, ae, f. *onbetamelijkhed, misstand.*
- Indeflexus, a, um, adj. *nooit afwijkend (loop der sterren).*
- Indeclassatus, a, um, adj. poët. *overmoedid.*
- Indespectus, a, um, adj. poët. *ongezien, b. v. indespecta tartara tenera, niet laten nederzinken in den tartarus.*
- Indicivus, a, um, adj. *aangezegd, aangekondigd, b. v. funus, (tot welke men door eenen praeco uitgenoodigd werd).*
- Indispensatus, a, um, adj. poët. *overdeeld, b. v. nlsu indispensato, (= met alle krachten).*
- Indissimilis, e, adj. *niet ongelijk.*
- Industriose, adv. = Industrie.
- Inexplicitus, a, um, adj. poët. *onyverklaarbaar, ingewikkeld, duister (woorden).*
- Inexplicitabilis, e, adj. *ontelbaar, niet te berekenen (getal).*
- Infacetae (of Infic.), atum, f. poët. *laffe aardigheden, plompheden.*
- Infantilis, e, adj. *van kleine kinderen, b. v. infantilia blandimenta, kinderlijk gevele.*
- Infercio, si, tum, 4. tp. *iets ergens instoppen, b. v. verba.*
- Inficiens, tis, adj. 1) (van facio) *niets doende, werkeloos, (een mensch); 2) partic. (van inficio), 2. Inficio.*
- Informidatus, a, um, adj. poët. *ongevreesd.*
- Infrigesco, frixi, 3. *koud beginnen te worden.*
- Inglomero, are, 1. z. Glomero.
- Injecto, are, 1. poët. *dikwijls opwerpen, opteggen; b. v. manus, bij herhaling de handen ergens aan slaan.*
- Injutor, atus sum, 1. *onregt aandoen, benadeelen.*
- Innumeralis, e, adj. *ontelbaar, multitudo.*
- Inolens, tis, adj. poët. *niet riekende, geen lucht van zich gevende, b. v. een olif.*
- Inordinata, adv. *zonder orde, b. v. agere; febres redire, (ongeregeld).*
- Inornata, adv. *zonder sieraad, onopgesterd, b. v. dicere.*
- Inquinamentum, i, n. *vuiligheid, morsigheid,*
- in 's alg. alles waarmede men zich bezoeft del.*
- Insatius, a, um, adj. poët. *onverzadigd, onverzadelijk, b. v. begeerte, ijver.*
- Insensibiliter, adv. poët. *zonder het te kunnen stillen, onophoudelijk, b. v. situs corpora mersat.*
- Insensilis, e, adj. poët. *on gevoelig, gevoelloos; insensilia, (sc. negotia) gevoellooze dingen.*
- Insérrens, a, um, adj. poët. *niet helder, treurig, b. v. Hyas.*
- Inserpo, psi, ptum, 3. poët. *ergens heen, in of op krutpan of sluispen, bekrutpen; tp. somnus inserpit curis, (bekruipt de zorgen).*
- Insertim, adv. poët. *invoegend, tussehen in, b. v. fundere radios, zijne stralen er in doot doen dringen.*
- Inservo, are, 1. poët. *naauwkeurig beschouwen, waarnemen, (de vogels).*
- Insiccatus, a, um, adj. poët. *niet opgedroogd, b. v. vulnera insiccata putri cruore, (waarvan het geronnen bloed nog niet is opgedroogd).*
- Insimul, adv. *te gelijk.*
- Insomnifcus, a, um, adj. *slapeloos, die niet slapen kan.*
- Instigatio, onis, f. *aanhitsing, opwekking, b. v. auditorum.*
- Institio, onis, f. *het stilstaan (van sterren).*
- Instrigulum, i, n. *een dek, dekkleed.*
- Instridens, tis, partic. poët. *sissend, b. v. pelago, in zee.*
- Instructura, ae, f. z. Instructio 2).
- Intactilis, e, adj. poët. *dat niet aangeroerd kan worden, onraakbaar.*
- Intactus, us, m. poët. *het niet kunnen aanroeren, betasten van iets, b. v. inani intactus est, het ijdele kan men niet betasten.*
- Intercardinales, a, um, adj. *ingevogd, b. v. trabes, voegbalken.*
- Intercussus, us, m. *het tussehen inslaan, b. v. luminis, het tussehen in bliksemen.*
- Interfectio, onis, f. *het dooden.*
- Interfringo, frēgi, fractum, 3. *afbreken, breken.*
- Interfigio, ere, 3. poët. tp. *tussehen door schieten, b. v. fulmen.*
- Interfuro, ere, 3. poët. *doorwoeden, door zijne woede verontcrusten, orbem.*
- Interligo, are, 1. poët. *er tussehen binden, onderbinden.*
- Interlicatio, onis, f. *het tussehen uitsnoeljen van nuttelooze takken.*
- Intermaneo, ere, 2. poët. *er tussehen blijven,*
- Intermestris, e, adj. z. Intermenstruus,
- Intermigrans, tis, partic. poët. *zwart tussehen in zijnde, b. v. maculis intermigrantibus, tussehen beide, hier en daar met zwarte vlekken.*
- Interplco, are, 1. poët. 1) *tussehen- of invlechten of voegen; 2) doorvlechten, omgeven.*
- Intersono, are, 1. poët. *er tussehen in klinken; b. v. d. er tussehen in zingen of spelen, b. v. medius intersonat Orpheus remigijs, (middan ondet het roeijen).*

Interspiro, 3re, 1. in 't midden lucht hebben, b. v. een vat (= niet geheel gesloten zijn).
 Intersusurdo, struxi, structum, 3. poët. tusschen beide zamenvoegen, b. v. quâ spina interstruit artus, (waar de ruggegraad in het midden van den rug de leden verëenigt).
 Intertignum, i, n. de ruimte tusschen balken.
 Interventum, i, n. de ruimte tusschen de aderen in de aarde.
 Intervitro, 3re, 2. poët. tusschen in groenen of groen zijn.
 Intervitro, 3re, 3. poët. tusschen iets in uitgieten, uitsorteren.
 Intubaculus, a, um, adj. van andlyfje, b. v. bladen.
 Intubus of Intybus, i, c. en Intubum of Intybum, i, n. andlyfje.
 Inviso, adv. langs een onbegaan pad.
 Invecticus of -ictus, a, um, adj. van elders aangebragt, ultheemisch, b. v. duiven; gaudium, yalsche vreugde.
 Inversura, ae, f. eene wending, kromming.
 Invertitatio, onis, f. een ingeworteld, verpunderd kwaad.
 Inunco, avi, atum, 1. inhaken.
 Inunitus, a, um, adj. vereenigd,

Inurgio, 3re, 2. indringen, instooten.
 Inurino, 3re, 1. te water gaan, zich in 't water dompelen, b. v. ganzen.
 Inustus, a, um, poët. 1) adj. niet verbrand; 2) partic. van inuro, 2. Inuro.
 Jocabundus, a, um, adj. schertsend, boertend.
 Juculator, oris, m. een schertser, grappemaker.
 Irradio, 3re, 1. poët. bestralen.
 Irrasus (of Inr.), a, um, poët. 1) adj. niet geschaafd, ruw, ongepolijst, clava; 2) partic. z. Irrado.
 Irrepto, 3re, 1. poët. z. Irrepto.
 Irrestinctus (of Inr.), a, um, adj. poët. onuitgebluscht, altaria.
 Irridenter, adv. (comp. -ntius) op eene spotende wijze.
 Irrubesco, bûi, 3. poët. rood worden.
 Irrugo, 3re, 1. poët. samenplooijen, sinum.
 Jubilum, i, n. poët. een wild geschreeuw, of ook het zingen van een herder, een herderslied.
 Juncetum, i, n. een oord vol biezen.
 Jûgus, a, um, adj. = conjunctus, verëenigd, bijzêen behoorende, sex juga vasa.
 Juscûlum, i, n. dem. z. Jus.

L.

Lâbrôsus, a, um, adj. hetgeen uitstekende punten heeft, als lippen, b. v. ferramentum.
 Lâgôis, ydis, f. poët. (λάγους) een zekere visch, volgens anderen een vogel.
 Lampâdas, ae, m. een soort van staartster.
 Lanâris, e, adj. woldragend, b. v. pecus.
 Lanfârtus, i, m. een slagter.
 Lapsina, ae, f. wilde kool.
 Largitor, 3ri, 1. poët. z. Largior.
 Laudâtus, adv. comp. loffelijker; laudatissime, zeer loffelijk.
 Laurêtum, i, n. eene plaats met laurierboomen beplant.
 Lecte, adv. met keuze, met smaak.
 Lëgtilus, i, m. die olijven of wijndruiven leest.
 Lëma, ae, f. etter in de hoeken van het oog.
 Lëvipes, ëdis, adj. ligt = snel ter voet.
 Libellio, onis, m. poët. een bockwurm.
 Licitorfus, a, um, adj. van den licitor, b. v.

fascas, \
 Limitaris, e, adj. b. v. iter, een smalle doorgang tusschen de grenzen van twee landen.
 Lûcûlarus, a, um, adj. met verschillende vakken (loketten) voorzien.
 Lûlâccus, a, um, adj. van lolium, b. v. farina.
 Lûrârtus, i, m. (bij Plautus) een stomme persoon, die de gevangenen binden en bewaken moest.
 Lucricûpido, ynis, f. winzucht; it. tp. een winzuchtige, z. v. a. de gepersonificeerde winzucht.
 Lûdificator, oris, m. poët. die met iemand spot, hem voor den gek houdt.
 Lumbifraglum, i, n. poët. het breken der lenden.
 Lumectum, i, n. een plaats voor doornen.
 Lûtâmentum, i, n. hetgeen men met klei of leem besmeert, leemwerk.
 Lychnus, i, m. (λύχνος) z. Lucerna.

M.

Mâcresco, 3re, 3. week of murw worden.
 Mâchtnâtrix, icis, f. poët. uityndster, bewerker, facinorum.
 Mâcrtûdo, ynis, f. poët. magerheid (van een mensch).
 Mactator, oris, m. poët. een vermoorder, se-num.
 Mâmillânus, a, um, adj. (van boomen) die een uitwas hebben.
 Mâmillâris, c, adj. poët. de borsten betreffend,

de, b. v. mamillare, is, n. als subst. een borstdoek.
 Mammûla, ae, f. dem. = Mamma.
 Marmôratus, a, um, adj. met marmer bekleed, overdekt.
 Martûlus, i, m. een hamer.
 Mëdicâmentârus, a, um, adj. de geneeskunde betreffende, zich daarmede bezig houdende, b. v. medicamentaria (sc. ars), de geneeskunde.
 X x x 2

kunde; medicamentarius (sc. artifex), een geneesheer.
 Memoratrix, icis, f. vermeldster, verkondigster b. v. memoratrix tibia pugnae.
 Mensularius, i, m. z. Mensarius.
 Meopte, poët. = meo ipsius.
 Mëtrëctricus, a, um, adj. liederlijk, b. v. een huis; amores, minnarijen met liederlijke meisjes.
 Mëtrëctricula, ae, f. dem. z. Meretrix.
 Mëtrëtrix of Meritrix, icis, f. eene lichtekooi, een liederlijk meisje.
 Mërops, opis, m. (μυροψ) de bijenëter, bijenspecht.
 Messio, onis, f. het maaijen.
 Millarius, a, um, adj. b. v. avis miliaria of alleen miliaria, een vetgemeste vogel.
 Militola, ae, f. dem, z. Militia.
 Mëdëfficitio, onis, f. de behoorlijke afmeting, b. v. van een vers.
 Molarius, a, um, adj. den molen betreffende,

b. v. asinus, (die den molen draait).
 Moly, indecl. n. (μῶλυ) een tooverkruid, wonderkruid.
 Montfer, fëra, fërum, adj. poët. bergen dragend, b. v. Titan, (daar onder bedolven).
 Morätus, adv. comp. langzamer, te langzaam.
 Mücëo, üi, z. kanig zijn, b. v. wijn.
 Mulctus, us, m. het melken.
 Müllus, a, um, adj. van mullezens, als mullezens, b. v. cor, ungula.
 Multicavatus, a, um, partic. met veel gaten, favus.
 Multifformiter, adv. op velerlei wijze.
 Multinumus (of -nummus), a, um, adj. veel geld kostende, duur, asinus.
 Mündtus, adv. comp. meer versterkt.
 Mustarius, a, um, adj. most betreffende, daartoe dienstig enz.
 Myrtösus, a, um, adj. eig. vol mirthen; v. d. naar mirthen gelijkend, frutex.

N.

Narrätum, i, n. het verhaalde, verhaal.—
 Nättüls, e, adj. tot Zwemmen geschikt, b. v. een dier = visch.
 Nättus, us, m. poët. het zwemmen.
 Nävarchus, i, m. (ναρχος) een scheepskapitein.
 Nävo, ävi, ätum, i. iets met ijver doen of verrigten; bellum, (met ijver voeren); republicam, met ijver den Staat dienen; imperatori, consuli etc. operam navare, (met ijver dienst bewijzen aan enz.); operam navare, ijverig zijn best doen.
 Nëbris, Idis, f. en Nebrides, um, pl. f. poët. (νεβριδæ) herten- of reehuiden, die de Bacchanten op het Bacchusfeest zich omtingen.
 Nexo, äre, i. poët. in één strengelen, b. v. (se) nodis.
 Nidifficus, a, um, adj. poët. eig. nestelend; b. v. d. ver nid., wanneer de vogels nesten maken.
 Nöcivus, a, um, adj. verderfelijk, schade-

lijk, periculum.
 Noctlüca, ae, f. eig. de bij nacht lichte; poët. = de maan.
 Nödulus, i, m. dem. z. Nodus.
 Nönmätivus, a, um, adj. b. v. casus, (in de spraakkunst) de eerste naamval, de noemer.
 Nühlo, äre, i. bewolkt zijn, regenachtig zijn.
 Nüctëm, i, n. poët. eene plaats met notenboomen bezet.
 Nüctpersicum, i, n. poët. een perzik op een notenboom geënt.
 Nüciprünom, i, n. een pruim op een notenboom geënt.
 Nütricätio, onis, f. voeding, opkweeking (van gewassen).
 Nüttror, itus sum, 4. voeden, opkweeken.
 Nyctälops, opis, adj. (νυκτάλωψ) die over dag goed zien kan, maar 's avonds weinig, en 's nachts in 't geheel niet.

O.

Öbardesco of Öbardëo, si, 3 en 2. poët. ontbranden.
 Öbrätus, a, um, adj. toornig, vertoornd, b. v. fortunaë, alicui.
 Oblivus, a, um, adj. in vergetelheid geraakt, verouderd, verba.
 Obmövëo, ère, 2. = Admoveo.
 Obstum, i, n. eene schuinsche plaatsing.
 Obsttus, a, um, adj. in eene schuinsche rigting staande.
 Occulco, ävi, ätum, i. met de voeten neertrappen, vertrappen.
 Octans, tis, m. het achtste gedeelte van een as.
 Octävusdërtimus, a, um, adj. de achttiende.
 Octingënarüs, a, um, adj. uit achthonderd bestaande, grex.

Octöjtigis, e, adj. achtspanning; tp. acht te gelijk (met verachting).
 Offigo (of Obf.), xi, xum, 3. ergens in of op vastmaken, ramos.
 Ölëttas, ätis, f. de tijd van inzameling der olijven.
 Ollula, ae, f. dem. een kleine pot.
 Omnimöde, adv. z. Omnimodis.
 Onägos, i, m. (οναγός) een ezeldrijver.
 Opa, ae, f. (ὄπη) een gat.
 Operculo, äre, i. met een deksel voorzien, bedekken.
 Öppfëctum, i, n. het arbeiden, de arbeid (b. v. van bijen).
 Öpisthödömus, i, m. (ὀπισθόδομος) het achterhuis, ook, het achterste gedeelte eens tem-

pels (waar dingen van waarde bewaard werden).
Opobalsamētum, i, n. eene plaats met balsem-boomen bezet.
Opōrōthēca, ae, f. (ὀπρωθήκη) eene bewaarplaats voor de herfstvruchten.
Oppico, āre, i. met pek besmeren, bepekken.
Optābilis, adv. comp. wenschelijker.
Optice, es, f. (ὀπτική) de gezigtkunde (optika).
Orcinānus, a, um, adj. poët. b. v. sponda, eene lijkbaar.
Orcula, ae, f. dem. een klein vat met een

wijden buik.

Oricularius, a, um, adj. (voor Auricularius) de ooren betreffende, daartoe behoorende enz.
Origa, ae, m. = Auriga.
Ornatulus, a, um, adj. dem. versterd.
Orsus, us, m. 1) de aanvang (van een dichtstuk); 2) z. Orsa 2).
Ossum, i, n. (oud), z. Os, ossis.
Oxyperus, a, um, adj. (ὀξύπερος) snel door-dringend, spoedig werkend, b. v. antidotum; als subst. eene scherpe, prikkelende spijis.

P.

Pacitor, ōris, m. die ergens vrede en rust herstelt, een vredemaker, verzoener, b. v. orbis, gentium.
Pactio, ōnis, f. een verdrag; in pactione manere, getrouw blijven aan een verdrag; inire pactionem, een verdrag, akkoord aangaan.
Paeminosus, a, um, adj. morsig, stinkend.
Paganalla, um, n. plur. een landseest.
Palatio, ōnis, f. inpaling.
Pāle, es, f. (πάλη) het worstelen.
Pallidulus, a, um, adj. dem. poët. een weinig, eenigzins bleek.
Palliolaticum, z. Palliolaticum.
Palmitiger, ēra, ērum, adj. palmtakken dragend (in de hand).
Palumbinus, a, um, adj. van houtduiven, caro.
Pampnator, ōris, m. die de wijngaarden dunt, en in 't alg. voor dezelye zorgt.
Pampnatus, a, um, adj. tp. in de gedaante van wijnloof, b. v. orbis.
Pānēyricus, a, um, adj. (πᾶνυρικός) eig. in eene algemeene vergadering gehouden en wel om te prijzen, b. v. sermo, eene lofrede.
Pāpāvēratus, a, um, adj. de kleur van eene papayer hebbende, b. v. vestes.
Parasanga, ae, m. een Persische mijl (gewoonlijk van 30 stadten).
Pārātrāgoedō (of-do), āre, i. poët. z. v. a. een treurspel spelen = zich tragisch uitdrukken, op grootschen toon spreken.
Partārio (abl.) adv. deelsgewijze, voor de helft.
Participālis, e, adj. b. v. participalia verba = participia.
Particulaticum, adv. 1) deelsgewijze, stuksgewijze, b. v. excarnificare; part. consecra, in stukken gesneden; 2) in 't bijzonder.
Partura, ae, f. het baren.
Pascito, āre, i. = Pasco.
Pastillicans, tis, partic. de gedaante van een balletje hebbende.
Pastinator, ōris, m. een omspitter van een wijnberg.
Pastinatus, us, m. = Pastinatio.
Patellarius, a, um, adj. (van Patella) b. v. dei = Lares et Penates.
Pātrātio, ōnis, f. bewerkstelling, b. v. pacis.
Pātricus, a, um, adj. b. v. casus = genitivus.

Pēcōrosus, a, um, adj. poët. vol vee, rijk aan vee, b. v. een land; ver, (waarin het meeste vee werpt).
Pectinātim, adv. kamsgewijze, getand.
Pectorālis, e, adj. de borst betreffende, b. v. os, het borstbeen; pectoralia, (sc. arma), borstharnassen.
Pectōrosus, a, um, adj. een hooge en sterke borst hebbende.
Pēdictus, i, m. de voet van de wijnpers.
Pējūrtum, z. Perjurium.
Pēnte, adv. tp. geheel en al, door en door.
Pensūra, ae, f. het wegen.
Peramburo, ussi, ustum, z. van alle kanten door en door branden (iemand in gloeiend koper).
Pēratūcus, a, um, adj. zeer in den Attischen geest.
Percālesco, ūi, 3. poët. door en door warm worden.
Perdēlirus, a, um, adj. poët. zeer onnoozel.
Perfervīdus, a, um, adj. zeer heet, brandend, aestus.
Perfērus, a, um, adj. zeer wild, boves.
Perfīnio, īre, 4. poët. = finio.
Perfluctio, āre, i. tp. poët. dooryvloeyen; tumidos artus, door de gezwollene ledematen.
Perglisco, ēre, 3. zeer toenemen, b. v. in yettigheid (van eene hen).
Pērnungo, ēre, 3. geheel besmeeren, inzalven.
Pērpius, i, m. (πριπίου) de omvaart, het omvaren.
Perlīnfo, ūi, itum, 4. poët. geheel besmeren.
Perlīquidus, a, um, adj. zeer zuiver.
Permanāter, adv. door-dringend.
Permerēo, ūi, itum, 2. poët. verdienen, b. v. stipendia of alleen permerere, soldij verdienen = als soldaat dienen (vooral een tijd lang).
Perlūtēo, ūi, 2. zeer glinsteren of in 't alg. glinsteren, blinken, olco.
Pernōtus, a, um, adj. zeer bekend, wel bekend, b. v. alicui; Marathion Persica clade pernōtus, (zeer beroemd).
Perpallidus, a, um, adj. zeer bleek, color.
Perprepto, āvi, ātum, i. 1) doorkruipen, b. v. omne oppidum; 2) rondkruipen; in omni-bus latebris, in alle hoeken.
Perrōdo, sī, sum, 3. doorknagen, doorbijten.
Persānus, a, um, adj. volkomen gezond.

X x x j

- Persector, ſtus sum, 1. *naauwkeurig onderzoek*, primordia.
- Persero, serſi; serum, 3. *ergens doorheen steken*.
- Persoldo, are, 1. poët. *eig. zeer dicht maken*; tp. imfres persolidat boreas, (*doet ze bevriozen*).
- Perritubo, ſi, ſutum, 3. *aan allen, van den eersten tot den laatsten geven*, testimonium.
- Pirula, ae, f. *een kleine reis- of mantelzak*.
- Pervitutum, i, n. *reisgeld*.
- Pestilentia, atis, f. poët. = pestilentia.
- Petasto, onis, f. = petaso.
- Petascunulus, i, m. poët. *een kleine ham*.
- Phaestum, i, n. (φαῖστος) *eene grieksche schoen*.
- Phaestatus, a, um, adj. *eene grieksche schoen aanhebbende*.
- Pharmacopola, ae, m. (φαρμακωπῶλας) *een artsnijverkooper*.
- Phrenetis, z. Phrenesis.
- Phrygianus, a, um, adj. *eig. Frygisch*; vestis, *een geborduurd kleed*.
- Piacillo, are, 1. *verzoenen (door een zoen-offer)*.
- Pilaris, e, adj. poët. *b. v. lusio, het spelen met den bal*.
- Pipatus, us, m. *het piepen, b. v. pullorum, van jonge hoenders*.
- Pissinus, a, um, adj. *van pek, oleum*.
- Placiditas, atis, f. *zachtheid, zachte aard, (van schapen)*.
- Plataninus, a, um, adj. (πλατάνης) poët. *van den plataanboom, folia*.
- Poeto, are, 1. *verzen maken*.
- Pollitor, oris, m. *die de akkers behoorlijk verzorgt*.
- Polyphagus, i, m. (πολύφαγος) *een vraat*.
- Populum, i, n. (πόπυλον) poët. *een soort van offerkoggen*.
- Populiferas, atis, f. 1) poët. *landmanschap*; 2) *het believen des volks, volksgezindheid*.
- Populatrix, icis, f. poët. *eene verwoester, planderaarsier*.
- Porcarius, a, um, adj. *van zwijnen, vulva*.
- Populneus, a, um, adj. *van populteren, frons*.
- Porcellatio, onis, f. *opfokking van jonge varkens*.
- Portuncula, ae, f. *een klein gedeelte, een stukje, vestis*.
- Præcantatrix, icis, f. poët. *eene tooveres*.
- Præcentio, onis, f. *het voorspel (van een suitspeler voor de offerplegtigheden enz.)*
- Præcellero, are, 1. poët. 1) intr. *voortijlen, voortspeeden*, 2) tr. *iemand voorbij loopen of ijten, b. v. ducem*.
- Præclusio, onis, f. *afsluiting, aquarum*.
- Prædatrix, icis, f. poët. *eene buitmaakster*.
- Prædiatura, ae, f. *verkoop van vaste goederen door het volk*.
- Prædivinatio, onis, f. *voorspelling, voorzaging*.
- Præditro, are, 1. *keer hard maken*.
- Præsecundus, a, um, adj. *zeer vruchtbbaar*.
- Præstulus, a, um, adj. *voortij vlietend, amnis*.
- Præstigidus, a, um, adj. *zeer koud, b. v. unda, austet*.
- Præstiro, are, 3. poët. *vooraf of zeer woaden*.
- Præstidiculis, e, adj. *het geregtelijk onderzoek of yonnis voorafgaande, daartoe leidende of voorbereidende, b. v. formula*.
- Praelargus, a, um, adj. poët. *zeer rijkelijk*.
- Praelatio, onis, f. *het voortrekken, de inruiming van den voorrang*.
- Praelibro, are, 1. poët. *vooraf proeyen*; tp. *praelibare visui, = voorafzien*.
- Praelongo, are, 1. *verlengen*.
- Praemollis, e, adj. *zeer week*.
- Praenavigatio, onis, f. *het voorbijvaren*.
- Praeparatus, us, m. *voorbereiding, toebereiding*.
- Praeparucus, a, um, adj. *zeer spaarzaam, karig*.
- Praesterno, stravi, stratum, 3. *voorspreiden, vooraf spreiden, gereed maken, b. v. folia, altaria*.
- Praesudo, are, 1. poët. *vooraf ergens op zweven = zich daarin oefenen*.
- Praesulus, a, um, adj. *zeer zout, adeps*.
- Praesultor, oris, m. = Praesul.
- Praetermeo, are, 1. *voorbijgaan*.
- Primatus, us, m. *de eerste plaats, de voorrang, b. v. primatum obtinere, dare*.
- Primigenius, a, um, adj. *oorspronkelijk, eerst, b. v. semina, petuaria*.
- Procurvo, are, 1. poët. *voorover buigen, b. v. aliquem*.
- Prodomio, z. Dormio.
- Proditus, us, m. poët. *het aitspreken, zeggen*.
- Profringo, are, 3. poët. *stuk breken, b. v. inarata, (beploegen)*.
- Progermino, are, 1. *uitspruiten*.
- Pronecto, hexi of nexui, nectum, 3. poët. tp. *voor de toekomst, voor langen tijd, bereiden*.
- Propulsator, oris, m. *die iets afwendt, b. v. periculorum*.
- Prospergo, si, sum, 3. *besprengen, besproeien*.
- Protrepticum of -on, i, n. (προτρηκτικόν) poët. *een vermaningschrift*.
- Prunulea, ae, f. *missch. eene soort van pruim of pruimenboom*.
- Prytanæum, i, n. (πρυτανειον) *een openbaar gebouw in eenige grieksche steden, waarin verdienstelijke mannen hun leven lang wetden onderhouden*.
- Pullinus, a, um, adj. *van jonge dieren*.
- Puritas, atis, f. *zuiverheid, reinheid*.
- Putor, oris, m. *vuilnis, stank*.
- Pygargus, i, m. (πύργος) 1) *een soort van arenden*; 2) *een soort van wilde geiten*.

Q.

Quadridentis, tis, adj. vier tanden hebbende.
 Quadrupartitio, ðnis, f. eene verdeeling in vier deelen.
 Quadrupedus en Quadrupedus, a, um, adj. ga-

lopperend; quadrupedo cursu, en alleen, quadrupedo, in galop.
 Quincuplex, plfcis, adj. vijf dubbel, cera.

R.

Racemor, ðri, i. nasprokkelen, nalazen.
 Racemösus, a, um, adj. vol trossen; v. d. tros-wijze hangende.
 Ramusculus, i, m. z. Ramulus.
 Rapicus, a, um, adj. van rapen, knollen, b. v. semen, knolzaad.
 Rapinatio, ðnis, f. rooverij; rapinationes facere, rooverijen plegen.
 Räsus, us, m. het schrappen, schaven, schuren.
 Reciprator, z. Recup.
 Recutitus, a, um, adj. poët. 1) besneden, Judaei; 2) besneden = kaal, glad, b. v. colla mulae.
 Redempto (of Redemp.), ðre, i. terugkopen, loskopen.
 Reduresco, ðre, 3. weder hard worden, fer-rum.
 Resigito, ðre, i. poët. terugvorderen, terug-eischen.
 Reflexio, ðnis, f. poët. het achterover but-gen, cervicis.
 Reliquor, cütus sum, 3. terugspreken, ant-woorden.
 Relucesco, xi, 3. weder beginnen te schij-nen, sol relaxit.
 Remancipo, ðvi, ðtum, i. iemand, met in-achtneming der geregtelijke vormen, in eens anders magt brengen.
 Renëo, ðvi, ðtum, 2. poët. terugspinnen; fila renere, (van de schikgodinnen) de reeds afgesponnen draden weder op nieuw spin-nen.
 Renidesco, ðre, 3. poët. glinsteren b. v. tellus renidescit aere, (van erts).
 Renisus en Renixus, us, m. de wederstand, die eene zaak biedt.
 Reparator, ðris, m. poët. de vernieuwer, her-staller, aevi.
 Repetentia, ae, f. poët. de herhaling, b. v. door middel van 's geheugen = het geheugen.

Repotatio, ðnis, f. het weder drinken, nog eens drinken.
 Repugnatorius, a, um, adj. tot wederstand, ser verdediging dienstig, b. v. res repug-natoriae, verdedigingsmiddelen.
 Repulsans, tis, partic. poët. terugstootende, weerkaatsende; tp. wederleggende, vera.
 Resëdo, ðre, i. stillen, doen ophouden, mor-bos.
 Resex, ðcis, adj. als subst. (sc. pampinus) de hoofdrank van den wijnstok, die gesnoeid zijnde beter groeit en vruchtbaarder wordt.
 Resolutio, ðnis, f. het slap maken, b. v. ven-tris, nervorum.
 Responsus, us, m. een antwoord.
 Resticula, ae, f. een klein touw, een smoer; een zeel.
 Retculatus, a, um, adj. in de gedaante van een net, netvormig gemaakt, structura; fenestrae, (getraliede).
 Retractio, ðnis, f. b. v. graduum, de meer-dere of mindere verwijdering der trappen (van het loodregt).
 Retrimentum, i, n. de afval van iets, b. v. van geparste olijven; plumbi, (het schuim).
 Retroctus, a, um, adj. poët. achterover ge-bogen, cornua.
 Retröduco of Retro duco, xi, ctum, 3. terug-brengen, terugvoeren.
 Retrospectio, exi, ectum, 3. terugzien.
 Rhodius, a, um, adj. (pódmos) van rozen, unguentum.
 Rotator, ðris, m. poët. die een ander in een kring (uit razernij) rond doet draaijen.
 Rotatus, us, m. poët. = Rotatio.
 Ruffico, ðvi, ðtum, i. eig. gerucht ma-ken; poët. elkander verhalen, roemen.
 Runcina, ae, f. (pύχος) eene schaaf.
 Runcino, ðre, i. schaven.
 Ruricapra, ae, f. de steenbok; volgens ande-ren, de gemse.

S.

Sabbatarus, a, um, adj. als subst. poët. die den sabbath viert = een jood.
 Sabbathum, i, n. (uit het hebreewsch) poët. de sabbath (feestdag der Joden).
 Saburrilis, e, adj. van zand, uit zand be-staande.
 Saccharus, i, m. (sc. homo) een zakkendrager.
 Sacerdotilla, ae, f. dem. eene priesteres.

Saginarium, i, n. (sc. stabulum) de plaats waar dieren gemest worden, b. v. een gan-zekorf enz.
 Salfatus, us, m. het Salische priesterschap, de waardigheid der Salische priesters (Sal-liti).
 Salsipotens, tis, adj. als subst. poët. de be-heerscher der zee = Néptunus.

- Sarracum, i, n. een soort van vrachtwagen.
 Sātullus, a, um, adj. dem. = Satur.
 Saxifragus, a, um, adj. poët. op de rotsen brekend, undae.
 Scaeus, a, um, adj. porta, de Schaetsche poort (van Troje).
 Scalprātus, a, um, adj. als een scalprum gemaakt, ferramentum.
 Scansōrius, a, um, adj. tot klimmen behoorende of dienstig, b. v. machinarum genus.
 Scindillāris, e, adj. uit schallēn bestaande (b. v. een dak).
 Schistus, a, um, adj. (σχορδς) gespleten, gescheiden, b. v. lac schistum, van de hui gezuiverd = zoom.
 Scortillum, i, n. dem. poët. = Scortum.
 Scymnus, i, m. (σκυμνος) poët. een jong van wilde dieren, een welp, b. v. leonis.
 Sēclusōrium, i, n. eene bijzondere, afgezonderde bewaarplaats.
 Sēdum, i, n. huislook.
 Sefe, z. Si.
 Sējūgātus, a, um, adj. afgezonderd, afgescheiden.
 Sēmifūnūm, i, n. eig. een half touw = een dun touw, een touwtje.
 Sēmynātio, ōnis, f. het zaaijen.
 Sēmipēdāneus, a, um, adj. poët. = Semi-pedalis.
 Sēmustilātus, z. Semiust.
 Sēnācūlum, i, n. eene vergaderzaal van den Senaat.
 Sensiblis, e, adj. voelbaar, b. v. auditui, voor het gehoor = hoorbaar.
 Septingēnārius, a, um, adj. uit zeyenhonderd bestaande, greg.
 Sesquialter, ēra, ērum, adj. anderhalf.
 Sesquiplez, icis, adj. anderhalf.
 Sextus dacimus (of sextus decimus), a, um, adj. de zestiende.
 Siccānus, a, um, adj. = Siccaneus.
 Sicesco, ēre, 3. droog worden.
 Signātorius, a, um, adj. tot zegelen dienstig, b. v. annulus, een zegelring.
 Significābilis, e, adj. verstaanbaar, vox.
 Sil, is, n. een soort van geelachtige aarde, missch. berggeel.
 Silicēus, a, um, adj. geelachtig, b. v. color.
 Silicūla of Siliquula, ae, f. een schilletje, bastje.
 Silviger (of Syly.), gēra, gērum, adj. boschen dragend, boschachtig, mons.
 Silyrus, i, m. een soort van steur.
 Sīmūlātrix, icis, adj. poët. vormend, gelijkmakend aan enz.; poët. Circe simularix, (die de menschen vervormde tot beesten).
 Sirbēnus, z. Syrbenus.
 Smāragdinus, um, adj. van smaragden gemaakt of van de kleur van smaragden.
 Smāragdites, ae, m. (sc. mons) een berg waar smaragden gevonden worden.
 Smegmāticus, a, um, adj. (σμηγματικός) medicamentum, een geneeskundig reinigingsmiddel.
 Sōlifer, fēra, fērum, adj. eig. de zon dragend; poët. plaga, = het zuiden of westen.
 Sōlgēna, ae, m. en f. poët. een kind der zon.
 Sōlo, āre, i. poët. eenzaam, woest maken, verwoesten, domos, urbs.
- Sōlox, ōcis, adj. (missch. verw. met solidus) dik, grof (wol, draad).
 Sortifer, fēra, fērum, adj. poët. godspraken gevend, Jupiter.
 Spartārus, a, um, adj. b. v. Carthago, dat veel brem voortbragt, teelde.
 Spartāra, ōrum, n. pl. (sc. loca) plaatsen waar veel brem wast.
 Spēctābilis, e, adj. poët. zichtbaar.
 Spērnax, ācis, adj. poët. verachtend, mortis.
 Sphaerion, i, n. (σφαῖριον) een kogeltje.
 Sphaeroides, is, adj. (σφαιροειδς) kogelvormig.
 Sphaerōmāchia, ae, f. (σφαιρομαχία) een vechten (uit vermaak) met kogels.
 Spicifer, fēra, fērum, adj. poët. aren dragend, b. v. Dea = Ceres; tp. vruchtbaar, b. v. Nilus.
 Spicilēgium, i, n. de arenlezing, nalezing.
 Splēncus, a, um, adj. miltzuchtig.
 Spūmātus, us, m. poët. het schuimen, de schuim.
 Stābillens, inis, n. een bevestigings- of bekrachtigingsmiddel, een steunsel.
 Stagnōsus, a, um, adj. poët. vol van moerassen, Linternum.
 Stercōrārus, a, um, adj. de mest betreffende, crates.
 Stōmāchōsus, adv. comp. wat al te drifstig, toornig.
 Strātus, us, m. het strooijen.
 Strōphārius, i, m. poët. iemand die linten om den boezem, borstlinten maakt.
 Strūthōus of Struthus, a, um, adj. mala of alleen struthia, een soort van kweken.
 Stūprōsus, a, um, adj. b. v. mens, wil of voornemen om eene vrouw te ontzieren.
 Stypicus, a, um, adj. (στυπικός) zamen-trekend of verstoppend (arisenijen).
 Suāda, ae, f. de godin der overreding.
 Suāsus, a, um, adj. poët. bekoorlijk, aange-naam.
 Sūbalbicans, tis, partic. witachtig, eenigzins wit.
 Sūbalbus, a, um, adj. witachtig, eenigzins wit.
 Subductārus, a, um, adj. tot optrekken dienstig, funis.
 Subductio, ōnis, f. 1) navium, het op land trekken der schepen; 2) eene uitcijfering.
 Subērgo, ēre, 3. poët. een weinig oprigten.
 Subhaerēo, si, z. S. 2. even vast zitten; tp. eenigzins ingewikkeld zijn in enz., b. v. in suspensio en crimine.
 Subjūgis, e, adj. die onder het juk is, equat subjugia lora of alleen subjugia, zeelen of strengen, waarmede een dier aan het juk gespannen wordt.
 Sublēvatio, ōnis, f. verligting, calamitatis.
 Submōnēo (of Summ.), ūi, ūrum, 2. aliquem, iemand eenen raad aan de hand geven.
 Subneuter, tra, trum, adj. propositio, (in de redekunst) = nec incongrua, nec subpar.
 Subpar, z. Suppar.
 Subrādo, ēre, 3. van anderen afschrappen, afkrabben, fios.
 Subringo, ēre, 3. equo calcar, een paard de sporen geven.
 Subrōtātus, a, um, partic. van anderen met wielen voorzien, arces, (op wielen gezet).

- Subrumus, a, um, adj. *aan de borst liggend, zuigend, agni.*
 Subsalsus, a, um, adj. *een weinig zout.*
 Subsentator, oris, m. *iemand die uit vleijerij een ander alles toestemt, een pluimstrijker.*
 Subessor, oris, m. *die op de loer zit, b. v. op wild; matrimonii alieni, (die loert op overspel).*
 Substramen, inis, en Substramentum, i, n. *hetgeen onder gestrooid wordt, b. v. onder het yee.*
 Subtēgo, xi, ctum, 3. *van onder bedekken, of in 't alg. bedekken.*
 Subtēndis, e, adj. *een weinig dun, seta.*
 Subteranhelo (of subter anhelo), are, i, poët. *er onder zuchten, humus.*
 Subyesperus, i, m. (sc. ventus) *de westewind.*
 Succentivus (of Subc.), a, um, adj. *daarbij zingend, accompanerend, tibia.*
 Succudo, are, 3. *iets ergens onder aan smeden.*
 Suffusio, oris, f. *het gieten onder iets, het onderloopen, b. v. felis, (= de geelzucht); oculorum of alleen suffusio, 'de staar in het oog.*
 Sūvvetaurilla, um, n. pl. (sc. sacra) *eene plegtige offerande, waarbij een varken, schaap en rund geslagt werd.*
 Superbifficus, a, um, adj. *poët. trotsch, vermetel.*
 Supercornio, are, 3. *er bovenop vallen.*
 Superenatus, a, um, partic. *er boven uitgewassen.*
 Superēvōlo, are, i, *er overheen vltēgen; tp, schietlijk er overheen gaan; Alpem, (oye de Alpen).*
 Superfixus, a, um, partic. *er boven aan gehecht.*
 Superillino, are, 3. *er boven op smeren, besmeren, zalven.*
 Superinstrepo, are, 3. *daarenboven, daarbij geraas maken.*
 Supernato, are, i, *er boven op zwemmen of drijven.*
 Superungo, unxi, unctum, 3. *van boven of boven op smeren (de oogen).*
 Stupicatrix, icis, adj. *argwanend, mulier.*
 Sympōsium, i, n. (συμπόσιον) *een gasmaal; it. de schriften van Plato, Xenophon en Plutarchus onder dien titel.*
 Synōnymum, i, n. (συνώνυμον) *een woord van gelijke beteekenis.*
 Syprenus, a, um, adj. (συρβυnde) *die eene belemmerde, niet zuiver gearticuleerde spraak heeft.*

T.

- Taediceus, a, um, adj. *wat van toortsen komt (rook).*
 Taxeus, a, um, adj. *poët. van taxisboomen, sylva.*
 Teges, etis, f. (van tego) *in 't alg. een bedeksel, een dek, mat enz.*
 Tēgētūla, ae, f. dem. = Teges.
 Tēmētor, oris, m. *poët. een ontēerder, b. v. matris.*
 Tēnēdus, a, um, adj. *van het eiland Tenedos; Tenedia securis, de bijl van Tenedos (spreekw.) = een streng en spoedig genomen besluit.*
 Tēpido, are, i. *laauw maken, verwarmen.*
 Ternox, ctis, f. *poët. eene drievoudige nacht, drie nachten achterēen; Hercules, (waarin Hercules verwekt werd).*
 Tertidēcimānus, a, um, adj. *van het dertiende legioen, milites.*
 Tētrāchorum, i, n. *een speeltuig met vier snaren.*
 Tētrāphōri, orum, m. pl. *vier dragers die zamen iets dragen.*
 Thiasus (of Thy-), i, m. (θιασος) *poët. een dans ter eere van Bacchus; thiasos inducere, (opvoeren).*
 Thūreus, a, um, adj. *van wierook, uit wierook bestaande, dona; altaria, (waarop wierook gebrand wordt).*
 Thuscūlum, i, n. dem. *poët. een weinig wierook.*
 Thyrsiger, gēra, gērum, adj. *poët. de thijrs dragende, Lyaeus thyrsiger = Bacchus.*
 Tinēosus, a, um, adj. *vol wormen.*
 Tōlītātis, e, adj. z. Totutarius.
 Transcripticūs, a, um, adj. *op een ander overgeschreyen (schuldbrief).*
 Trīdentipōtens, tis, adj. *poët. magtig door, of heerschend met, zijn drietand (een bijnaam van Neptunus).*
 Trīffilis, e, adj. *tp. poët. drieharig, drie haren hebbende, calva.*
 Trīgēmīno, i. *verdrteyuldigen.*
 Trīpēdāneus, a, um, adj. *van drie voeten, talea; vitis.*
 Trīschoenus, a, um, adj. *van drie schoenii, mensura.*
 Trīstifficus, a, um, adj. *poët. droeyigmakend, droefheid verwekkend, voces.*
 Trīsyllābus, a, um, adj. *van drie lettergrepen.*
 Trīsūtīlis, e, adj. *hetgeen voortgestoten wordt; mola, een handmolen.*
 Tūbērosus, a, um, adj. *elg. vol bulten; tp. campus, een ongelijk gemaaid veld.*
 Tūdkto, are, i. *poët. gedurig en dikwijls kloppen, stoten.*
 Turbātrix, icis, adj. *poët. verstoorend, onrust verwekkend, fama.*
 Tutēlaris, e, adj. *beschermend; dii tutelares, bescherm-, schuts-goden.*

U.

Ultroneus, a, um, adj. *vrijwillig*.
 Uncrus, us, m. *het zakven*.
 Undecentismus, a, um, adj. *de negen en negentigste*.
 Undsonus, a, um, adj. *poët. door de golven ruischend; rupes, saxum, (waar de golven tegen aan slaan)*.
 Uracus, a, um, adj. *(ὄρακος) met een staart*.
 Urigo, inis, f. *eene krompende hitte*.
 Urvum of Urbum, i, n. *de kromming der ploeg*.
 Uslo, onis, f. *het gebruik*.

Ustrina, ae, f. *de plaats waar het metaal ter bearbeiding gloeiend gemaakt wordt*.
 Usurceptio, onis, f. *het toeëigenen van iets dat men vroeger bezeten heeft, door de usucapio*.
 Usurceptio, epi, eptum, 3. *zich door usucapio iets toeëigenen, dat men reeds vroeger bezeten heeft*.
 Uviger, gera, gerum, adj. *druiven dragend; voortbrengend, b, v. Massicus*.
 Uvor, oris, m. *vochtigheid, vocht*.

V.

Vastramentum, i, n. *eene looze dood, streek, krijgslist*.
 Vaportler, fera, ferum, adj. *poët. warmte of hitte van zich gevende of veroorzakende, b. v. Bajae, fornaces*.
 Vastifucus, a, um, adj. *woest makend, verwoestend, vernietigend, bellua*.
 Vastitudo, inis, f. = *Vastitas 2)*.
 Vatus, a, um, adj. = *Valtus*.
 Vectarius, a, um, adj. *tot voeren, trekken geschikt; equus, een trekpaard*.
 Vectorius, a, um, adj. *tot overvoeren dienstig, b. v. navigium, een transportschip*.
 Vehiculum, i, n. *in 't alg. een voertuig, b. v. vehiculum Argonautarum, (het schip); vooral een wagen, b. v. triumphale, de zagekar; junctum, die door twee paarden getrokken wordt*.
 Velivolans, tis, partic. *snel daarheen zellend, navis*.
 Vellatura, ae, f. *het varen, voerwezen; vellaturam facere, voerman zijn*.
 Vendax, acis, adj. *die gaarn of ligt verkoopt*.
 Venerabiliter, adv. *op eene verzerende wijze, met eerbied, excipere victorem*.
 Ventricula (of Venunc. of Vetic.), ae, f. *porroziijnen*.
 Verbërabundus, a, um, adj. *al geesellende*.
 Verbëro, onis, m. *een vlegel (een scheldwoord)*.
 Verbösus, a, um, adj. *woordenrijk, wijdloupg, b. v. homo, epistola*.
 Verpus, i, m. *poët. een besnedene = een Jood*.
 Verreus, a, um, adj. *Verres betreffende, van*

hem afkomstig, b. v. lex; v. d. Verres, drum, n. (sc. festa), een ter zijhet er aangerigt feest.
 Verriculum, i, n. *een zegen, sleepnet*.
 Verticillus, i, m. *de wervel onder aan het spinnewiel*.
 Verticordia, ae, f. *die iemand's hart verandert (een bijnaam van Venus)*.
 Vërütus, a, um, adj. *poët. met eene werpspies of korte lans gewapend, b. v. Volsci*.
 Vesänvens, tis, adj. *poët. woedend, razend, ventus*.
 Vëtuscülus, a, um, adj. *dem. zoo wat oud*.
 Vitänetum, i, n. *eene plaats vol boomen, met taaije takken, tot vlechten geschikt; een rijkwaard*.
 Vincus, us, m. *het binden*.
 Vindemistorius, a, um, adj. *tot de wijflezing behorende, vasa*.
 Vindemitor, oris, m. = *Vindemistor*.
 Vitëola, ae, m. *elg. een wijfhouwer; v. d. poët. die of dat wijn voortbrengt, b. v. Falernus viticola, (waarop wijn groeit)*.
 Vitipërium, i, n. *berisping; vituperio esse, aan berisping onderhevig, blootgesteld zijn*.
 Vocätivus, a, um, adj. *casus, in de spraak kunst, de vijfde naamval, de vocätivus*.
 Vociferö, are, i. *schreeuwen; galli vociferant, (kraaijen)*.
 Vocifco, are, i. *elg. schreeuwen, zijne stem verheffen; v. d. gonzen (van bijen)*.
 Vödfer, fera, ferum, adj. *poët. elg. eene gelofte dragende; v. d. gewijd, arbor*.
 Vulsura, ae, f. *het plukken, lanac*.

C O R R I G E N D A.

Men acht het noodig op de navolgende Drukfeilen opmerkzaam te maken. Hoezeer in een werk van dezen aard niet geheel te vermijden, is derzelver aantal ditmaal grooter dan ik verwachtte; afwezigheid van de Drukpers moge daarvan de oorzaak zijn en mij, bij den opmerkzamen gebruiker, verschooning doen vinden.

<p><i>blz.</i>
 18. <i>achter</i> Aggemo, ui, z. S. <i>bij te voegen</i> 3.
 19. " " Agguberno, <i>bij te voegen</i> arc.
 23. " " Alucinatio, onis, <i>bij te voegen</i> f.
 24. " " Amo etc., <i>staat</i> 4. <i>lees</i> 1.
 25. " " Anus, atis, <i>bij te voegen</i> f.
 29. " " Antiquus 3) <i>bij te voegen</i>: zonder positivus.
 30. " " Apographum, een afschrift, <i>lees</i>: een kopie (b. v. van eene schildersrijf).
 <i>ald.</i> " " Aposphragisma, het zegel enz., <i>lees</i>: het beeldje op de zegelring.
 35. " " Arridee etc., <i>staat</i> 3. <i>lees</i> 2.
 36. " " Ascisco etc., <i>staat</i> 4. <i>lees</i> 3.
 39. " " Assoleo etc., <i>staat</i> 3. <i>lees</i> 2.
 43. " " Aura, <i>bij te voegen</i> f.
 57. " " Carpo etc., <i>staat</i> 2. <i>lees</i> 3.
 67. " " Clandestinus etc., <i>staat</i> adv. <i>lees</i> adj.
 70. " " Coëo etc., <i>bij te voegen</i> 4.
 77. " " Concaleo etc., <i>staat</i> 3. <i>lees</i> 2.
 79. " " Concrepo etc., <i>staat</i> 3. <i>lees</i> 1.
 83. " " Coniger etc., <i>bij te voegen</i> adj.
 88. " " Coniceo, <i>bij te voegen</i> ere, 2.
 94. " " Crassitudo, inis, <i>bij te voegen</i> f.
 105. " " Delenio etc., <i>staat</i> 1. <i>lees</i> 4.
 113. " " Dextere etc., <i>bij te voegen</i> adv.
 132. <i>bij</i> Eleutherius, <i>staat</i> var <i>lees</i> van
 133. <i>achter</i> Elogium etc., <i>staat</i> d. <i>lees</i> n.
 139. " " 2. Esurio, <i>staat</i> f. <i>lees</i> m.
 140. <i>staat</i> Eueheme <i>lees</i> Euscheme.
 146. " " haeratio voor Exhaeredo.
 <i>ald.</i> " " halatio voor Exhalatio.
 147. <i>bij</i> Exordior, <i>staat</i> weeffel <i>lees</i> weeffsel.
 150. <i>achter</i> Exploro etc., <i>bij te voegen</i> 1.
 152. <i>staat</i> Exsolvi, <i>lees</i> Exsolvo.
 154. <i>achter</i> Extispex, <i>staat</i> n. <i>lees</i> m.
 155. <i>staat</i> Extundi, <i>lees</i> Extundo.
 <i>ald.</i> <i>achter</i> Exuberatio, onis, <i>bij te voegen</i> f.
 <i>ald.</i> " " Fabricor etc., <i>staat</i> 4. <i>lees</i> 1.
 156. " " Facto etc., <i>bij te voegen</i> 1.
 166. " " Flabillis, <i>bij te voegen</i> c.
 <i>ald.</i> " " 1. Flamen, <i>staat</i> n. <i>lees</i> m.
 180. <i>staat</i> Gerulitigulus, <i>lees</i> Gerulifigulus.
 184. <i>achter</i> Gurges, itis, <i>staat</i> n. <i>lees</i> m.
 185. " " Habeo etc., <i>staat</i> 4. <i>lees</i> 2.
 188. " " Hel, <i>bij te voegen</i> interj.
 189. " " Hexameter, tra, <i>staarum</i> <i>lees</i> trum.
 198. " " Himmadesco, <i>bij te voegen</i> 3.
 200. " " Immutabilis, <i>bij te voegen</i> c.
 211. " " Indispositus etc., <i>bij te voegen</i> adj.
 232. " " Iô, <i>bij te voegen</i> interj.
 236. " " Juniperus, <i>staat</i> m. <i>lees</i> f.
 256. " " Lupus, <i>staat</i> n. <i>lees</i> m.
 259. " " Maestitudo, inis, <i>bij te voegen</i> f.</p> | <p><i>blz.</i>
 264. <i>achter</i> Masculesco, <i>staat</i> 1. <i>lees</i> 3.
 271. " " Milleni, ae, a, <i>bij te voegen</i> adj.
 286. " " Necdum, <i>bij te voegen</i> adv.
 287. " " Nepotor etc., <i>bij te voegen</i> 1.
 294. " " Numida, ae, <i>staat</i> f. <i>lees</i> c.
 297. " " Obmolior etc., <i>staat</i> 3. <i>lees</i> 4.
 " " Obnitor etc., <i>staat</i> 2. <i>lees</i> 3.
 302. " " Occultatio, onis, <i>staat</i> n. <i>lees</i> f.
 " " 1. Os, oris, <i>bij te voegen</i> n.
 310. " " Pales, is, <i>staat</i> f. <i>lees</i> m.
 313. " " Pallimpestus, i, <i>staat</i> n. <i>lees</i> m.
 <i>ald.</i> " " 2. Palpo etc., <i>is</i> f. <i>overbodig</i>.
 320. " " Pelta, ae, <i>bij te voegen</i> f.
 327. " " Periphrasis, <i>staat</i> i, <i>lees</i> is.
 329. " " Permulceo etc., <i>staat</i> 3. <i>lees</i> 2.
 <i>ald.</i> " " Perneo etc., <i>staat</i> 3. <i>lees</i> 2.
 337. " " Phoebigena, ae, <i>staat</i> f. <i>lees</i> m.
 339. " " Piscor etc., <i>bij te voegen</i> 1.
 341. " " Pleiades, um, <i>bij te voegen</i> f.
 347. " " Postscenia, orum, <i>bij te voegen</i> 2.
 363. " " Producta, <i>bij te voegen</i> orum.
 364. " " Profor etc., <i>bij te voegen</i> 1.
 366. " " Promoveo etc., <i>staat</i> 3. <i>lees</i> 2.
 367. " " Propendo etc., <i>bij te voegen</i> 3.
 375. " " Pungo, punxi, <i>bij te voegen</i>: of pupugi.
 376. " " Putesco etc., <i>staat</i> 2. <i>lees</i> 3.
 386. " " Recalfacio etc., <i>staat</i> 4. <i>lees</i> 3.
 391. " " Refricco etc., <i>bij te voegen</i> 1.
 <i>ald.</i> " " Regero etc., <i>staat</i> 1. <i>lees</i> 3.
 393. " " Relino etc., <i>staat</i> livi <i>lees</i> levi.
 402. " " Rheumatismus, i, <i>staat</i> n. <i>lees</i> m.
 414. <i>staat</i> Scelerato <i>lees</i> Scelerate.
 421. <i>achter</i> Seneco etc., <i>bij te voegen</i> 2.
 425. " " Sesamum, i, <i>staat</i> m. <i>lees</i> n.
 433. " " Somnus, i, <i>staat</i> n. <i>lees</i> m.
 441. " " Stipes, itis, <i>staat</i> n. <i>lees</i> m.
 <i>ald.</i> " " Stofcida, ae, <i>staat</i> n. <i>lees</i> m.
 442. " " Strategus, i, <i>staat</i> n. <i>lees</i> m.
 <i>ald.</i> " " 1. Strix, igis, <i>bij te voegen</i> f.
 448. " " Subsidio etc., <i>staat</i> 2. <i>lees</i> 3.
 450. " " Succresco etc., <i>staat</i> 2. <i>lees</i> 3.
 454. " " Superhabeo etc., <i>staat</i> 3. <i>lees</i> 2.
 463. " " Tamarice, <i>staat</i> ex <i>lees</i> es.
 465. " " Telum, i, <i>staat</i> m. <i>lees</i> n.
 484. " " Triumviralis, <i>staat</i> a, <i>lees</i> e.
 488. " " Typhon, onis, <i>bij te voegen</i> m.
 <i>ald.</i> " " Ubi, <i>bij te voegen</i> adv.
 498. " " Veles, itis, <i>staat</i> n. <i>lees</i> m.
 507. " " Vidua, ae, <i>bij te voegen</i> f.
 519. " " Agnallia, um, <i>bij te voegen</i> n. pl.
 526. " " Equiso, onis, <i>staat</i> n. <i>lees</i> m.
 534. <i>bij</i> Populatrix, <i>staat</i> verwoester <i>lees</i> verwoestster.</p> |
|--|---|

C O N T E N T S

THE HISTORY OF THE UNITED STATES OF AMERICA, FROM THE FIRST SETTLEMENTS TO THE PRESENT TIME. BY JOHN BRADSTREET. IN TWO VOLUMES. VOL. I.

THE FIRST SETTLEMENTS	1
THE PURCHASE OF MANHATTAN	15
THE FOUNDATION OF NEW-YORK	25
THE EARLY HISTORY OF NEW-YORK	35
THE FOUNDATION OF PHILADELPHIA	45
THE EARLY HISTORY OF PHILADELPHIA	55
THE FOUNDATION OF BOSTON	65
THE EARLY HISTORY OF BOSTON	75
THE FOUNDATION OF CHARLOTTE	85
THE EARLY HISTORY OF CHARLOTTE	95
THE FOUNDATION OF SAVANNAH	105
THE EARLY HISTORY OF SAVANNAH	115
THE FOUNDATION OF ALBANY	125
THE EARLY HISTORY OF ALBANY	135
THE FOUNDATION OF WASHINGTON	145
THE EARLY HISTORY OF WASHINGTON	155
THE FOUNDATION OF BALTIMORE	165
THE EARLY HISTORY OF BALTIMORE	175
THE FOUNDATION OF PHOENIX	185
THE EARLY HISTORY OF PHOENIX	195
THE FOUNDATION OF MEMPHIS	205
THE EARLY HISTORY OF MEMPHIS	215
THE FOUNDATION OF NEW-ORLEANS	225
THE EARLY HISTORY OF NEW-ORLEANS	235
THE FOUNDATION OF ST. LOUIS	245
THE EARLY HISTORY OF ST. LOUIS	255
THE FOUNDATION OF CINCINNATI	265
THE EARLY HISTORY OF CINCINNATI	275
THE FOUNDATION OF CLEVELAND	285
THE EARLY HISTORY OF CLEVELAND	295
THE FOUNDATION OF PITTSBURGH	305
THE EARLY HISTORY OF PITTSBURGH	315
THE FOUNDATION OF PHILADELPHIA	325
THE EARLY HISTORY OF PHILADELPHIA	335
THE FOUNDATION OF WASHINGTON	345
THE EARLY HISTORY OF WASHINGTON	355
THE FOUNDATION OF BALTIMORE	365
THE EARLY HISTORY OF BALTIMORE	375
THE FOUNDATION OF PHOENIX	385
THE EARLY HISTORY OF PHOENIX	395
THE FOUNDATION OF MEMPHIS	405
THE EARLY HISTORY OF MEMPHIS	415
THE FOUNDATION OF NEW-ORLEANS	425
THE EARLY HISTORY OF NEW-ORLEANS	435
THE FOUNDATION OF ST. LOUIS	445
THE EARLY HISTORY OF ST. LOUIS	455
THE FOUNDATION OF CINCINNATI	465
THE EARLY HISTORY OF CINCINNATI	475
THE FOUNDATION OF CLEVELAND	485
THE EARLY HISTORY OF CLEVELAND	495
THE FOUNDATION OF PITTSBURGH	505
THE EARLY HISTORY OF PITTSBURGH	515
THE FOUNDATION OF PHILADELPHIA	525
THE EARLY HISTORY OF PHILADELPHIA	535
THE FOUNDATION OF WASHINGTON	545
THE EARLY HISTORY OF WASHINGTON	555
THE FOUNDATION OF BALTIMORE	565
THE EARLY HISTORY OF BALTIMORE	575
THE FOUNDATION OF PHOENIX	585
THE EARLY HISTORY OF PHOENIX	595
THE FOUNDATION OF MEMPHIS	605
THE EARLY HISTORY OF MEMPHIS	615
THE FOUNDATION OF NEW-ORLEANS	625
THE EARLY HISTORY OF NEW-ORLEANS	635
THE FOUNDATION OF ST. LOUIS	645
THE EARLY HISTORY OF ST. LOUIS	655
THE FOUNDATION OF CINCINNATI	665
THE EARLY HISTORY OF CINCINNATI	675
THE FOUNDATION OF CLEVELAND	685
THE EARLY HISTORY OF CLEVELAND	695
THE FOUNDATION OF PITTSBURGH	705
THE EARLY HISTORY OF PITTSBURGH	715
THE FOUNDATION OF PHILADELPHIA	725
THE EARLY HISTORY OF PHILADELPHIA	735
THE FOUNDATION OF WASHINGTON	745
THE EARLY HISTORY OF WASHINGTON	755
THE FOUNDATION OF BALTIMORE	765
THE EARLY HISTORY OF BALTIMORE	775
THE FOUNDATION OF PHOENIX	785
THE EARLY HISTORY OF PHOENIX	795
THE FOUNDATION OF MEMPHIS	805
THE EARLY HISTORY OF MEMPHIS	815
THE FOUNDATION OF NEW-ORLEANS	825
THE EARLY HISTORY OF NEW-ORLEANS	835
THE FOUNDATION OF ST. LOUIS	845
THE EARLY HISTORY OF ST. LOUIS	855
THE FOUNDATION OF CINCINNATI	865
THE EARLY HISTORY OF CINCINNATI	875
THE FOUNDATION OF CLEVELAND	885
THE EARLY HISTORY OF CLEVELAND	895
THE FOUNDATION OF PITTSBURGH	905
THE EARLY HISTORY OF PITTSBURGH	915
THE FOUNDATION OF PHILADELPHIA	925
THE EARLY HISTORY OF PHILADELPHIA	935
THE FOUNDATION OF WASHINGTON	945
THE EARLY HISTORY OF WASHINGTON	955
THE FOUNDATION OF BALTIMORE	965
THE EARLY HISTORY OF BALTIMORE	975
THE FOUNDATION OF PHOENIX	985
THE EARLY HISTORY OF PHOENIX	995

**NEDERDUITSCH-LATIJSCH
WOORDENLIJST,**

MEMORANDUM FOR THE RECORD

TO THE DIRECTOR

NEDERDUITSCH-LATIJSCH
WOORDENLIJST,

TOEGEVÖEGD AAN HET

LATIJSCH-NEDERDUITSCH
WOORDENBOEK,

NAAR HET HOOGDUITSCH

VAN

E. KAERCHER.

UTRECHT,
C. VAN DER POST JR.
1858.

(Uit het Fonds van S. en J. Luchtmans, de Gebr. van Cleef
en W. J. Thieme.)

NEDERDUITSCH - LATIJSCH E, WOORDENLIJST

BIJ HET

WOORDENBOEK DER LATIJSCH E TAAL

van E. KAERCHER, door J. TERPSTRA.

A.

- Aak* (eene), acatium.
aal (een), anguilla.
aalmoes (eene), stips.
aasn (een), cadus.
aaanborstig, asthmaticus.
aaanborstige (een), anhelator.
aaan (b. v. aan eene plaats),
 im, ad.
aanbeeld (een), incus.
aanbeijen, haemorrhoides.
aanbeijen (vol), ficosus.
aanbelang, pondus, momentum.
aanbesteden, loco.
aanbesteder (een), locator.
aanbesteding, locatio.
aanbeveelt (die iemand),
 commendator.
aanbevelen, cominendo.
aanbevelenswaardig, com-
 mendabilis.
aanbevolen, commendatus.
aanbidden, adoro.
aanbidding, adoratio.
aanbieden, offero.
aanbieden (eene gelegen-
 heid), ostento.
aanbieding (eene), oblatum.
aanbinden, deligo.
- aanbinden* (aan iets), adalli-
 go.
aanbinden (de ranken), jugo.
aanbinden (van voren),
 praeligo.
aanbinden (wijnstokken),
 perstringo.
aanbinden (het), jugatio.
aanbinding, alligatio.
aanbindt (die), alligator.
aanblaffen, allatro.
aanblazen, afflo.
aanblazen (het), afflatus.
aanblik, conspectus.
aanbranden, aduro.
aanbranden (een weinig),
 ustulo.
aanbranden (rondom), am-
 buro.
aanbranding, adustio.
aanbreken van den dag, illu-
 cesco.
aanbrengen, apporto.
aanbrengen (eene misdaad),
 defero.
aanbrenger van eene misdaad
 (een), delator.
aandacht, attentio.
aandacht (met), attente.
- aandachtig*, attentus.
aandeel (een), portio.
aandenken (een), monimen-
 tum.
aandoen, afficio.
aandoen (den oorlog), in-
 fero.
aandoening, affectio.
aandrang, instantia.
aandrift, instinctus.
aandrijven, impello.
aandringen, insto.
aanduiden, indico.
aaneengeschakeld, perpetuus.
aangaande, de.
aangeboren, innatus.
aangeboren begrip (een),
 anticipatio.
aangejord, procinctus.
aangeklaagde (een), reus.
aangenaam, acceptus, gratus.
aangenaam (door ligging),
 amoenus.
aangenaam (zeer), pergra-
 tus.
aangenaamheid (t. w. van
 een' tuin), amoenitas.
aangenomen (als kind),
 adoptaticus.

A

- aangepast*, adaptatus.
aangespoeld land, alluvio.
aangevreyen, attritus.
aangezet, incitate (adv.).
aangezigt, vultus.
aangezigten (met twee), ancepts.
aangift (openlijke), profusio.
aangorden, accingo.
aangreep (vijandelijke), impugnatio.
aangrenzen, attingo.
aangrenzend, conterminus.
aangrijpen, apprehendo.
aangrijpen (schielijk), corripio.
aangrijpen (weder), retracto.
aangrijpen (de wapenen), capesso.
aangroeijen, accresco.
aangroeijen (aan iets), agnascor.
aangroeijen (weder), recresco.
aangroeijen (het), incrementum.
aanhalen, atraho.
aanhalen (eene plaats van een' schrijver), laudo.
aanhaling (z. v. a. vermelding), relatus.
aanhang, factio.
aanhanger (eet); sectator.
aanhangsel (een), appendix.
aanhangselje (een), appendicula.
aanhechten, affigo.
aanhechten (onder), suffigo.
aanhechting, annexus.
aanhef, principium.
aanhitsen, irrito, instigo.
aanhitser (eet), instinator.
aanhitsing, irritatio.
aanhitsing (een middel van irritamentum), irritamentum.
aanhoopen (b. v. aarde), adaggero.
aanhoorder (een), auditor.
aanhooren, exaudio.
aanhooren (het), auditio.
aanhouden, continuo.
- aanhoudend*, assiduus.
aanhoudende tegenwoordigheid, assiduitas.
aanjagen (schrik), incutio.
aankanten, reluctor, repugno.
aanklaagster (eene), accusatrix.
aanklagen, criminor, accuso.
aanklagenderwijze, accusatorie.
aanklager (een) van eene staatsmisdadaad, accusator.
aanklager (een) in een registerzaak tusschen bijzondere personen, petitor.
aanklager in schijn (een), praevicator.
aanklacht, accusatio, delatio.
aanklacht (betreffende), accusatorius.
aanklacht (bij wijze van), accusatio.
aankleven, adhaereo.
aankleven (het), adhaesitatio.
aankloppen, pulso.
aankloppen (het), pulsatio.
aanknoopen, annexo.
aanknoopen (van onderen), subnecto.
aankomeling (een), advens.
aankomen, advenio.
aankomend (van buiten), adventicius.
aankomst, adventus.
aankondigen, annuntio.
aankondigen (oorlog), denuntio.
aankondiging, denuntiatio.
aankoop, coemptio.
aanlagchen (het), arrisio.
aanlanden, appello, ère.
aanlanden (het), appulsus.
aanleeren, addisco.
aanleg (natuurlijke), ingenium, indoles.
aanleiding, causa.
aanleiding (t. w. door opwekking), impulsio.
aanleiding (t. w. door woorden of voorbeeld), auctoritas.
aanleunen (tegen), reclino.
- aanleunende*, acclinis.
aanlichten, illucesco.
aanliggen (aan tafel), accumbio.
aanliggen (het), accubitio.
aanlijmen, agglutino.
aanlokken, allicio.
aanlokken (het), allectatio.
aanloopen, accurro.
aanloopen (tegen iemand), incurro.
aanloopen (het), incursio.
aanmaanster (eene), admomatix.
aanmanen, admono.
aanmaner (een), admonitor.
aanmaning, admonitio.
aanmatig, arrogo.
aanmatigend, arrogans.
aanmatiging, arrogantia.
aanmatiging (met), arrogantia.
aanmerkelyk, insignis.
aanmerken, moneo.
aanmimig, venustus.
aanmoedigen, cohortor.
aanmoediging, cohortatio.
aanmaaijen, assuo.
aannaderen, appropinquo.
aanneemster (eene), acceptrix.
aannemelyk, probabilis.
aannemen, accipio, assumo.
aannemen (tot kind), adopto.
aannemen (een aanbesteed werk), conduco, redimo.
aannemer (een) van een aanbesteed werk, conductor, redemtor.
aanneming, acceptio.
aanneming (van een kind), adoptio.
aanneming (verkregeu bij), adoptivus.
aanpassen, accommodo.
aanplakken, agglutino.
aanporren, adhutor.
aanporringsmiddel (een), concitamentum.
aanprijzen, commendo.
aanprikking (eene), incitamentum.

- aanraden (iemand iets), suadeo.
 aanraken, tango.
 aanraken (even), libo.
 aanraken (met iets morsigs), contaminatio.
 aanraken (het), tactus.
 aanraking, tactio, contagio.
 aanranden (iemand), incesso.
 aanrigten (b. v. eene slagting), condo.
 aanrijden, adequito.
 aanroepen, invoco.
 aanroeping, invocatio.
 aanroeren, attingo.
 aanrukken, irruo.
 aanschaffen, comparo.
 aanschijn (het), facies.
 aanschouwelijk, spectativus.
 aanschouwen, conspicio, adspicio.
 aanschouwer (een), spectator.
 aanslaan (te koop), proscribo.
 aanslag (een geheime), insidiae.
 aansluitend, adaptatus.
 aansmeden, accudo.
 aansmeren, allino.
 aanspannen, jungo.
 aanspitsen, inspico.
 aanspoelen, alluo.
 aanspoeling, alluvio.
 aanspoorder (een), adhortator.
 aansporen, adhortor.
 aansporing, adhortatio, stimulatio.
 aansporing (b. v. van roeijers), concitatio.
 aanspraak (eene), alloquium.
 aanspraak (geregtelijke), vindiciae.
 aanspraak maken, vindico, assero.
 aanspreken (iemand), alloquor.
 aanspreken (om iets), compello, are.
 aanspreken (om hulp), appello, are.
 aanspreken (het), allocutio.
 aanstaande, futurus.
 aanstekelijk, pestilens.
 aansteken, accendo.
 aansteken (van onder), succendo.
 aansteken (het), incensio.
 aanstekend voorbeeld, contagio.
 aansteking (z. v. a. besmetting), contagium.
 aanstellen (zich), gero me, ago me, assimulo.
 aanstoken (tot iets), suborno.
 aanstoker (een), irritator.
 aanstonds, mox.
 aanstoot, offensio.
 aanstooten, offendo.
 aanstooten (het), illisus.
 aanstoot geven (een), suboffendo.
 aanstrengelen, instrango.
 aanstrijking (t. w. het mortel), arenatio.
 aantal, numerus.
 aantekenen, annoto.
 aantekening, annotatio.
 aantekeningenboek (een), adversaria, pl.
 aantekent (die iets), annotator.
 aantoonen (iets), doceo.
 aantoonen (met den vinger), demonstro.
 aantoonen (het), demonstratio.
 aantoot (die iets), demonstrator.
 aantreffen, offendo, deprehendo.
 aantrekken (kleederen), induo.
 aantrekken van kleederen (het), indutus.
 aantrekken (boven over), superinduo.
 aanvaardden (een post), capesso, adeo.
 aanvaardden (eene reis), aggreddior.
 aanval, impetus, petitio, aggressio.
 aanval (wederzijdsche) van twee legers, collatus.
 aanvallen, aggreddior.
 aanvang, initium.
 aanvang (een), initium, principium.
 aanvangen, ordior.
 aanvatten, prehendo.
 aanvatten (iets met de hand), comprehendo.
 aanvatten (het), comprehensio.
 aanvatten der hand (het), prensatio.
 aanvechter (een), infestator.
 aanverwant (t. w. van vaders zijde), agnatus.
 aanverwantschap (t. w. van vaders zijde), agnatio.
 aanvliegen, advolo.
 aanvloeyen, affluo.
 aanvoegen, adjungo.
 aanvoer (b. v. van hout), aggestus.
 aanvoerder, dux.
 aanvoerdersplaats (eene), imperium.
 aanvoeren, apporto, aggero.
 aanvoeren (op een wagen), adveho.
 aanvoeren (het), apportatio.
 aanyouwen (het), applicatio.
 aanvraag doen, arrego.
 aanvullen, compleo.
 aanvulling, complementum.
 aanvulsel (een), supplementum.
 aanvuren, instigo, stimulo.
 aanwaaijen (rondom), circumflo.
 aanwas, accretio.
 aanwassen, adolesco.
 aanwenden, adhibeo.
 aanwensel (een), habitus.
 aanwerven (soldaten), conscribo.
 aanwezig, praesto.
 aanwezig zijn, adsum.
 aanwijst (die iets), index.
 aanwijzen, indico.
 aanwijzen (het), monstratio.
 aanwijzer (een), designator.
 aanwijzing, assignatio, indicatio.

- aanwijzing (duidelijke)*, *Aardschuuder (de)*, Ennosigæus.
aanwijzing (eene), indicium.
aanwonen, accolo.
aanzeggen, indico, Ære.
aanzegging, indictio.
aanzetten (tot iets), incito.
aanzien, aspecto, intueor, contueor.
aanzien (zonder), ignobiliter.
aanzienlijk, illustris, nobilis.
aanzoek, petitio.
aanzoek, imploro.
aanzoek (het), sollicitatio.
aanzwemmen, adnato.
aap (een), simia.
aar (een), spica.
aard, natura, indoles.
aard (van anderen), aliusmodi.
aard (slechte), improbitas.
aardappel (een), cyclaminum.
aardbeving, terræ motus.
aardbezieboom (een), arbutus.
aardbezieboom (van een'), arbuteus.
aardbezieboom (de vrucht van een'), arbutum.
aardbezie, fraga.
aardbol, orbis terrarum.
aarde (de), terra.
aarde (bestaande uit), terrenus.
aarde bedekken (met), inhumo.
aarde bestellen (ter), funero.
aarde bestellen (het tor), humatio.
aarden kruik (een), testa.
aarden, fictilis.
aarden gereedschap, fictile.
aardgordel, zona.
aardig, lepidus, facetus.
aardig, facete (adv.).
aardige zaak (eene), facëtia.
aardigheden, facetiæ.
aardmuis (een), sorex.
aardpek, bitumen.
aardrijk (het), tellus.
aardrijks-kunde, geographia.
aardisch, terrester.
- Aardworm (een)*, lombricus.
aars (de), podex.
aartstoovenares (eene), tri-venefica.
aartsdief (een), trifur.
aarzelen, dubito, haesito.
aarzelend, haesitabundus.
aarzeling, haesitatio.
aas (een), esca.
acacia-boom (een), acacia.
accent (een), accentus.
ach! eheu!
achéisch, achæus.
Achaja (behoorende tot), aciaicus.
acht, octo.
achtbaarheid, gravitas.
achten (hoog-), colo.
achter, post, pone, a tergo.
achterblijven, remaneo.
achterdeel (het), anus.
achterdeel van een' ploeg (het gekromde), bura.
achterdeur (de), posticum.
achterdocht, suspicio.
achter elkaar, singuli deinceps.
achter (naar), retro.
achtergrond van het tooneel, postscenium.
achterhalen (iemand), assequor.
achterhooft (de), extrema actis.
achterhoofd (het), occiput.
achterhoudend, occultus.
achterhuls (een), posticulum.
achterkleindochter (eene), proneptis.
achterkleinzoon (een), pronepos.
achterkleinzoon (zoon van een'), abnepos.
achterkleindochter (eene dochter van eene), abneptis.
achterlast hebben, cacaturio.
achterlaten, relinquo.
achterplaatsen, postpono.
achterstallig, residuus.
achterste (het), culus.
- achterste voren (het)*, præposterus.
achterstellen, posthabeo.
achterstevan (de), puppis.
achtervolgen (iemand), prosequor.
achteruitslaan, calcitro.
achteruitslaan (het), calcitratus.
achteruitslaat (die), calcitrosus (adj.).
achtervolgen, exsequor.
achterwaarts, rursus.
achtgeeft (die op iets), animadversor.
achtgeven, animadverto, at-tendo.
achthonderd, octingenti.
achthonderste (de), octingen-tesimus.
achting, reverentia.
achtmaal, octies.
achtneemt (iemand die zloh in), cautor.
achtnemen (zich in), caveo.
achtneming (in), observantia.
achteste (de), octavus.
achtyoudig, octuplus.
adder (een), aspis, vipera.
adder (van eene), vipereus.
adel, nobilitas.
adelaar (een), aquila.
adelaar (van een'), aquillinus.
adem (de), anima, spiritus, halitus.
adem berooven (van den), exanimo.
ademen, aspiro.
ademen (het), spiratus.
ademhalen, respiro.
ademhalen (het), respiratio.
ader (eene bloed-), vena.
ader (eene slag-), arteria.
aderlatend, sanguinans.
aderspat (een), varix.
adriatische zee (de), Hadria.
advocaat (een), causidicus.
aesoptisch, aesopeus.
aedilis (een), aedilis.
aëllis (betreffende de vaar-

- digheid van den), aedillicus.
- ædilis (de waardigheid van een'), aedilitas,
- af, a, ab, abs.
- afbakenen, determino.
- afbeelden (in goud enz.), effingo.
- afbeelding (eene), effigies.
- afbetalen, persolvor.
- afbidden, deprecor.
- afbijten, demordeo.
- afbijten (iets van voren), praemordeo.
- afblazen (iets), deflo.
- afbranden, comturo.
- afbreken, reftingo.
- afbreken (van voren), praefringo.
- afbreken (van onder), suffringo.
- afbreken (z. v. a. sloopen); destruo.
- afbreken (tusschen beide), interrumpo.
- afbrengen, abduco.
- afbuigen (het), deflexus.
- afstalen, descendo.
- afdaalen (het), descensio.
- afdanken, abduco, are.
- afdanken (krijgslieden), exauctoro, dimitto.
- afdeelen, divido.
- afdeeling, divisio, sectio.
- afdoen (z. v. a. volvoeren), perago.
- afdoen (z. v. a. een' twist bijleggen), compono.
- afdragen, defero.
- afdroogen, abstergeo.
- afdruipen, destillo.
- afdwalen, aberro.
- afdwalen (het), aberratio.
- afdwingen, extorqueo.
- afeschen, exigo.
- afeten (rondom), ambedo.
- afgaan, discedo.
- afgaande (b. v. berg), declivis.
- afgebedeld, precarius.
- afgebroken, abruptus.
- afgebroken (van voren), praefractus.
- afgebrokene zinnen (korte), concisio.
- afgebroken stuk (een), fragmentum.
- afgebrokene rede (eene), aposlopesis.
- afgekookte (het), decoctum.
- afgeleefd, decrepitus.
- afgemat, fessus.
- afgerigt, versutus.
- afgeschaafd (rondom), circumscalptus.
- afgeschafte, obsoletus.
- afgescheurd, avulsus.
- afgeschrikt, deterritus.
- afgeschrikt (nooit), interritus.
- afgesleten, detritus.
- afgesneden (rondom), circumcaesus.
- afgesproken, constitutus.
- afgestorven, demortuus.
- afgevijsd, delimatus.
- afgeweid, depastus.
- afgezant, legatus.
- afgezonderd, separatus.
- afgezonderd verblijf (een), secretum.
- afglijden, delabor.
- afgod (een), idolum.
- afgodendienaar (een), idololatra.
- afgoderij, idololatria.
- afgrijpselijk, teter.
- afgrijzen hebben, abhorreo.
- afgrond, gurgus.
- afgunst, invidia.
- afgunstig, invidus.
- afhakken, detrunco.
- afhangen, dependeo.
- afhellend, declivis.
- afhellende ligging (eene sterk), declivitas.
- afhellende plaats (eene sterk), declive.
- afhouden, arceo, prohibeo.
- afhouwen, detrunco.
- afkeer, fastidium.
- afkeeren (zich), aversor.
- afkeer hebben, fastidio.
- afkeer hebbend (van iets een'), fastidiosus.
- afkeer wekkend, aversabilis.
- afkeerig, alienus.
- afkeerigheid, aversa voluntas.
- afkeerig maken, abalieno.
- afkeuren, improbo.
- afkeuring, improbatio.
- afklimmen, descendo.
- afkluiyen, oppecto.
- afknagen, abrodo.
- afknagen (rondom), circumrodo.
- afknagen (van onderen), subedo.
- afknotten, detrunco.
- afkoken, decoquo.
- afkomelingen, posterii.
- afkomst, genus.
- afkomst (goede), ingenuitas.
- afkomstig, oriundus.
- afkondigen, promulgo.
- afkrabben, abrado.
- afkrabben (rondom), circumrado.
- afladen, deönero.
- aflaten, supersedeo.
- afleeren (iemand iets), dedoceo.
- afleeren, dedisco.
- afleggen, depono.
- afleiden (eig. een water), derivo.
- afleiden (iemand ter zijde), seduco.
- afleiding, deductio.
- aflikken, delingo.
- afloop (de), eluvies.
- afloopen, decurro.
- afloopen (b. v. goed), evenio.
- afloopen (het), decursus.
- aflossen, dimitto.
- afluisteren, subausculto.
- afmaaijen, demeto.
- afmanen, dehotor.
- afmatten, defatigo.
- afmattig, defatigatio.
- afmeet (die iets), mensor.
- afmeten, demeto.
- afmeting, dimensio.
- afnemen (ergens), eximo.
- afnemen, decresco.
- afnemen (het), exentio.

- afspalen*, definitio.
afspaling, metatio.
afspierken (iets), seprio.
afpersen, extorqueo, exprimo.
afplukken, decerpo.
afplukt (die iets), avulsor.
afraden, dissuadeo.
afraden (het), dissuasio.
afraeder (een), dissuasor.
afreis, profectio.
afrieten, condocerfacio.
Afrika, Africa.
afrikaansch, afer.
afroepen (ergens), avoco.
afroepen (het), avocatio.
afrollen, devolvo.
afrossen, devertero.
afrukken, avello.
afschaduwing, adumbratio.
afschaffen, abrogo.
afschaffen (eene oude wet door eene nieuwe), cebrogq.
afschaffing, abolitio.
afschayen, derago.
afschayen (het rondom), circumrasio.
afscheidbaar, separabilis.
afschieden, sejungo, seperp.
afscheidling, disjunctio, divisio, secretio.
afschieren, detondeo.
afschieren (hetgeen zich laat), tonsus.
afscheuren, avollo.
afscheuren (beelden), refigo.
afscheuren (rondom), circumscindo.
afschieten, emitto.
afschilderen, depingo.
afschillen, decortico.
afschilling, decorticatio.
afschrappen, erado.
afschrift (een), apographum, exemplar.
afschrijven, describo.
afschrijver (een), librarius.
afschrijving, descriptio.
afschrik, horror.
afschrikken, absterreo.
afschrik hebben, abhorreo.
afschubben, desquamc.
- afschubben*, (b. v. *het juk*), exuo.
afschuimen, despumo.
afsehurw, aversatio.
afschuw hebben, detestor.
afschuwelijk, detestabilis.
afschuwelijkheid, foeditas.
afslaan (van iets), decutio.
afslaan, recuso.
afslaan (eig. door een'wenk), abnuo.
afstijten, detero.
afsluiten, obseprio, intercludo.
afsmeecken, deprecor.
afsnijden, deseco, abscido, recido.
afsnijden (den weg), intercludo.
afsnijden (rondom), circumcido.
afsnijden (van voren), praecido.
afsnijden (nam. knoesten), abnodo.
afsnijden (van onderen), succido.
afsnijdt (die iets), sector.
afsnijding rondom (eene), circumcaesura.
afsnoeijen (hier en daar), interputo.
afspannen, detendo, abjungo.
afspoelen, abluo.
afpraak (eene), pactum.
afpraak (volgens), composito.
afspreken (iets), constituo.
afspringen, absilio.
afspringen van iets (het), desultura.
afstaan, renuntio.
afstamming, ortus.
afstand, distantia, propello.
afstand (geregtelijke), cessio.
afstand van een regt (de), concessio.
afstijgen, descendo.
afstooten, detrudo.
afstroomen, defluo.
afstroopen, destringo.
afteekenen, delineo.
- afteekening*, delineatio.
afstobben, macero.
afstogt blazen, receptui cano.
afstreden, descendo.
afstreding, descensio.
afstrekken, abstraho.
afvaardigen, expedio.
afvaardigen (iemand aan een' ander'), allego.
afvaardiging, allegatio.
afval, defectio.
afval (de), ramentum.
afvallen (van iemand), desciso, deficio.
afvallen (van iets), decido.
afvallige (een), defector.
afvegen, praeverro.
afverwing, decoloratio.
afvliegen, devolo.
afvloeyen, defluo.
afvloeyen (het), defluvium.
afvoeren, defero.
afvoeren (het), asportatio.
afvorderen, deponco.
afvreten, erodo.
afwachten, exspecto.
afwasschen, abluo.
afwasschen (het), ablutio.
afwegen, pendo.
afwegen (dikwijls), pensito.
afwegen (tegen elkander), compenso.
afweiden, depasco.
afwenden, averto, deflecto.
afwenden (iets kwaads), averrunco.
afwenden (met moeite), amolior.
afwennen, desuesco.
afwintelen, devolvo.
afweren, arceo.
afwerken (zich op iets), illaboro.
afwerpen, dejicio.
afwezig, absens.
afwezigheid, absentia.
afwezig zijn, absum.
afwijken, deflecto.
afwijkend (van den regel), abnormis.
afwischen, abstergeo, detergeo.

- afwisselend geluk, varia fortuna.
- afwisseling (eene), vices.
- afwisseling (bij), invicem.
- afwrijven, defricio.
- afwrijven (een kleed), de-tero.
- afwrijven (van onderen), subtero.
- afwrijven (van voren), praetero.
- afzenden, lego.
- afzengen, suburo.
- afzetten, abdicō, are.
- afzeten (van iets), mitto.
- afzigtelijk, deformis.
- afzijn, absum.
- afzonderen (eig. van de kudde), segrego.
- afzonderen, secerno, sejungo.
- afzondering, separatio.
- afzonderlijk, separatim, seorsum (adv.).
- afzweren, ejuro.
- afzwellen, denato.
- aha, hā hā.
- ahornboom (een), acer.
- ahornhout (van), acernus.
- ai! (uitroep van smart), ah!
- ajuin, caepa.
- ajuinveld (een), caepina.
- akademisch, academicus.
- akelig, horribilis.
- akker (een), ager.
- akkerbouw, agricultura.
- akkerjete (een), agellulus.
- akkerman, agricola.
- al, omnis.
- albast, onyx.
- aldaar, ibi.
- aldus, sic, ita.
- algemeen, generalis.
- algemeen (in het), universe.
- algemeen maken, vulgo.
- alhoewel, etsi.
- alledaagsch, vulgaris.
- alleen, solus.
- alleenhandel, monopollum.
- alleenheerschappij, tyrannis, imperium singulare.
- allengs, sensim, pedetentim, paulatim.
- allerwege, ubique.
- almachtig, omnipotens.
- almanak (een), calendarium.
- aloë (een), aloë.
- alom, ubique.
- aloud, priscus.
- Alpen (de), Alpes.
- Alpen (betreffende de), alpinus.
- Alpen (gelegen aan de overzijde der), transalpinus.
- als (z. v. a. wanneer), quando, quum.
- als (z. v. a. bij voorb.), ut, ut.
- als (achter zoodra, gelijk enz.), ac, atque.
- alsdan, tunc.
- alsem, absinthium.
- alsemachtig, absinthiatu.
- alsemwijn, absinthites.
- altaar, ara, altare.
- altaartje (een klein), arula.
- al te, nimis.
- althans, duntaxat, saltem.
- altijd, semper.
- altijddurend, sempiternus, perennis.
- aluin, alumen.
- aluin (van), aluminatus.
- aluinachtig, aluminosus.
- alwie, quisquis.
- alzo, sic.
- amandel (een), amygdala.
- amandelachtig, amygdalaceus.
- amandelen (van), amygdalinus.
- Amazone (eene), Amazon.
- Amazonen (betreffende de), amazonicus.
- amber, electrum.
- ambrozijn, ambrosia.
- ambrozijn (van), ambrosius.
- ambt, munus.
- ambteloos, privatus.
- ambtgenoot (een), collega.
- ambtspligten, munia.
- amethyst (een), amethystus.
- amiant (de), amiantus.
- amphitheater (een), amphitheatrum.
- amphitheater (betreffende het), amphitheatralis.
- amphora (de maat bevattende van eene), amphoralis.
- amulet (een), amuletum.
- anapaest (een), anapaestus.
- anapaesten (bestaande uit), anapaesticus.
- ander (een), alius.
- ander (van een'), alienus.
- andere (de), alter.
- andere wijze (op eene), aliter.
- andere zijde (van de), altrinsecus.
- anderen kant (naar een'), alia.
- anderen tijd (op een'), alias.
- anderhalf voet, sesquipedalis.
- anders, alioqui.
- anders (ergens), alibi.
- anders (eens) maken, alieno.
- anders worden, demutari.
- angel (een), aculeus, spina.
- angst, angor, pavor.
- angst (overhellend tot), anxius.
- angstigtheid, anxietas.
- angstiglijk, anxie.
- angstverwekkend, anxifer.
- angstig maken (zich), pavescere.
- angst zijn (in), pavco.
- anker (een), ancora.
- ankers (betreffende de), ancorarius.
- ankertouw (een), ancorale.
- ansjovis, aphyas.
- antwoord (een), responsio.
- antwoord (een schriftelijk), rescriptum.
- antwoorden, respondeo.
- Apennijnen (de), Apenninus.
- Apennijnen (een bewoner der), apenninicola.
- Apollo (betreffende), apollineus.
- Apollo (geheiligd aan), apollinaris.
- apotheker (een), pharmocopolas.
- appel (een), malum.
- appel (het), provocatio.

- appellren*, provooco.
appelboom (een), malus.
appelboom (van een'), mali-
 nus.
Arabier (een), Arabs.
arabisch, arabicus.
arbeid, labor.
arbeid (betreffende den),
 operarius.
arbeid (moeilijke), aerumna.
arbeiden, laboro.
arbeidsloon, manupretium.
arbeidzaam, laboriosus.
archief (een), tabularium.
architraaf (een), epistylum.
arend (een), aquila.
aren krijgen, spicor.
areopagiet (een), areopagita.
Areopagus (de), Areopagus.
arglistig, malignus.
arglistigheid, astucia.
Argo (het schip), Argo.
Argos, Argi.
argwaan, suspicio.
Arkadier (een), Arcas.
arkadisch, arcadicus.
arm, pauper.
arm (een), brachium.
arm (de geheele), lacertus.
arm (een kleine), brachiolum.
arm (betreffende den), bra-
 chialis.
armband (een), armilla.
armband (versierd met een'),
 armillatus.
arm maken, paupero.
armoede, paupertas.
armoedigheid, egestas.
armversiersel (een), brachiale.
arsenaal (een), armamenta-
 rium.
arts, medicus.
artsenijverkooper (een),
 pharmacopola.
as (de), as.
as (een halve), semis.
as (t. w. van een' wagen),
 axis.
as (eene kleine), axiculus.
asch, cinis.
asch (de nog heete), favilla.
asch (gelijk aan), cinereus.
asch geworden (tot), cine-
 factus.
aspargen, asparagus.
aspunt (het), axis.
Assyrien, Assyria.
assyrisch, assyrius.
assignatie (eene), attributio,
 delegatio.
Athener (een), Atheniensis.
athletisch, athleticce (adv.).
atlantisch, atlanticus.
atoom (een), atomus.
attisch, atticus.
attisch spraakgebruik (het),
 atticismus.
averegtsch, praeposterus.
avond (de), vesper.
avond (betreffende den),
 vespertinus.
avond (het wordt), vespe-
 rascit.
avondbrood (het), merenda.
avondschemering (de), cre-
 pusculum.
avondster (de), hesperus.
audientie-kamer (een), sala-
 tatorium.
augur (een), augur.
augures (betreffende de),
 auguralis.
augursambt (het), auguratus.
aziatisch, asiaticus.
Asia, Asla.
azijn, acetum.
azijnfleschje (een), acetabu-
 lum.

B.

- Baal (eene)*, sinus.
baan (de), spatium.
baar (b. v. geld), numeratus.
baar (eene water-), unda.
baar (eene draag-), fercu-
 lum.
baard (de), barba.
baard (met een' kleinen),
 barbatulus.
baard draagt (die een'), bar-
 biger.
baardeloos, imberbis.
baardje (een), barbula.
baardscheerder (een), tonsor.
baarmoeder (de), utriculus.
baars, perca.
baat, lucrum.
baatzucht, avaritia.
babbelaar (een), garrulus.
babbelaarster (eene), lingu-
 laca.
babbelen, blatero.
Bacchante (eene), Baccha.
bacchisch, bacchicus.
Bacchus, Bacchus.
bacchusfeest (het), bacchanal.
bacchusfeest vieren (het),
 bacchor.
bacchusstaf (een), thyrsus.
bad (een), balneum.
bad (een klein), balneolum.
baden (warme), thermae.
baden, lavar.
baden (het), lavatio.
bader (een), balneator.
badgereedschap, vasarium.
badkamer, balneum.
badknecht (een), alipilus.
badmeester, balneator.
badplaatsen, balnearia.
badstoof (eene), balneae.
baggaadje, impedimenta,
 pl.
bakermat (de), incubabula.
bakkebaard (een), aruncus.
bakken, coquo.
bakker (een), pistor.
baksteen (een), testa.
baktand, dens genulus.
bakwerk, panificium.
bal (een), pila.
baldadig, protervus.
baldadigheid, lascivia.
balearische eilanden (de),
 Baleares.
balk (een), trabs.
balk (een kleine), tigillum.

- balken zamen voegen (uit)*, bark (eene kleine), paruncu-
contigno.
balken, rudo.
ballast, saburra.
ballgst beladen (met), sa-
burro.
balletdanser (een), ludius.
balling (een), exsul.
ballingschap, exsilium.
ballingschap leyen (in), ex-
sulo.
bal maken (tot een'), conglo-
bo.
balsem, balsamum.
balsem (van), balsaminus.
balsemboom (sap van den),
opobalsamum.
balsemen, condio.
balsemen (het), unctura.
*balsemfleschje (een uit albast
gemaakt)*, slabastrum.
balsemverkoopster (eene),
unguentaria.
band (een), vinculum.
band om den arm (een), mi-
tella.
band om het voorhoofd (een),
redimiculum.
bandelier (de), balteus.
bandiet (een), sicarius.
banen (een' weg), munio.
bang, timidus.
banier, signum. l
bank (een), scamnum.
bank (een lage), subsellium.
bankier (een), nummularius.
banneling (een), exsul.
barbaar (een halve), semi-
barbarus.
barbaren, barbari.
barbaarsch, barbarus.
barbaars, barbare.
*barbaarsche wijze van spre-
ken (eene)*, barbarismus.
barbier (een), tonsor.
barbierswinkel (een), ton-
strina.
baren, pario.
baren (het), partus.
barensnoed zijn (in), par-
turio.
bark (eene), lenunculus.
bark (eene kleine), paruncu-
lus.
barmhartig, misericors.
barmhartigheid, misericordia.
barnsteen, electrum.
barvoets, nudis pedibus.
barricaderen, oppilo, obstruo.
barsten, rumpor.
bast (de buitenste), cortex.
bast (van), corticeus.
bast (vol), corticosus.
bast ontdoen (van den), de-
libro.
bastaard, nothus.
baten, prosum, proficio.
bazuin (eene), bucina.
bazuiner (een uit'), bucina-
tor.
bazuingeschal, bucinum.
beâdemen, adhalo.
beâmen, assentio.
beangst, anxius.
beangstigheid, anxietas.
beantwoorden, respondeo.
bearbeiden, elaboro.
bearbeiden (op nieuws), re-
colo, retracto.
bearbeiding, elaboratio.
bebloed, cruentus.
bebouwen, colo.
bebouwen (met huizen), ae-
difico.
bebouwer (een), cultor.
bebouwing, cultura.
bed (een), lectus.
bedaard, sedatus.
bedaard, remisse (adv.).
bedaurdheid, lenitas.
bedachtzaam, consideratus.
bedanken, gratias ago.
bedaren, pacifico, placo, tran-
quillo.
bedauwd, rorulentus.
bedauwen, irroro.
beddedeken (een), lo lix.
*bedding (t. w. van eene ri-
vier)*, alveus.
bede (eene), prex.
bededag (een), supplicatio.
bedehuis (een), proseucha.
bedekken, tego, operio.
bedekken (het hoofd), velo.
bedekken (rondom), circum-
tego.
bedeksel (een), tegimen.
bedekt (half), semitectus.
bedelaar (een), mendicus.
bedelaarskleed (een), men-
dicula.
bedelachtig, mendicus.
bedelarij (de), mendicatio.
bedelen, mendico.
bedelven, obruo.
bedenken, commentor.
bederf (het), corruptio.
bederyen, depravo, corrumpo.
bederyer (een), corruptor.
bediene (een), famulus.
bediende (eene), ancilla, fa-
mula.
bedienen, ministro.
bediening (z. v. a. amb'),
munus.
bediller (een), calumniator.
beding (een), conditio.
bedingen, paciscor, despondeo.
bedoelen, volo, specto.
bedorven, corruptus.
bedreigen, minor.
bedreiging (eene), minae, mi-
natio.
bedreven, peritus.
bedrevenheid, peritia.
bedriegelijk, fraudulentus, fal-
lax.
bedriegelijk, fallaciter (adv.).
bedriegen, decipio.
bedrieger (een), deceptor.
bedriegerij, fraus.
bedrijf (een), facinus.
bedrijf (z. v. a. beroep), ars.
bedrijven, perpetro.
bedrijvig, sedulus.
bedroefd, tristis.
bedroefdheid, tristitia.
bedroeyen (zich), tristor.
bedrog, dolus.
bedstede, cubile.
beducht zijn, vereor, metuo.
beduiden, significo.
bedwang (in) houden, com-
pesco.
bedwelmd zijn, stupeo.
bedwingen, domo.

- bedwingen (geheel)*, perdo-
mo.
bedeedigd, juratus.
beek (eene), rivus.
beeld (een), imago, signum.
beeldgieterskunst (de), to-
reutrice.
beeldhouwer (een), statua-
rius.
beeldhouwkunst (de), sta-
tuaria.
beeldje (een klein), imagun-
cula.
beeldtents (eene), effigies.
beeldwerk, toreuma.
beeldwerk maakt (die), to-
reuta, fictor.
beeldwerk (halfverheven),
anaglypha, pl.
beemd (een), pratum.
been (een), meerv. *beenen*,
crus.
been (een), meerv. *beenderen*,
os.
beenderen (van), osseus.
beenderen (zonder), exos.
beenderen ontdoen (van),
exosso.
beentje ligten (iemand het),
supplanto.
beer (een), ursus.
beerenklaauw; acanthus.
Beerenleider (de), Arcturus.
beerin (eene), ursa.
beest (een), bestia, bellua.
beestachtig, immanis, ferus.
beestachtigheid, immanitas.
beesten (die vecht met wilde),
bestiarius.
beestje (een), bestiola.
beet (de), morsus.
beet (een), buccca.
beet (een kleine), buccella.
beetwortel, beta.
begaafd, praeditus.
begeeren, cupio.
begeerig, cupidus, avidus.
begeerlijkheid, cupiditas.
begeerte, cupido.
begeleider, comēs.
begeleiden, comitor.
begeven, linquo.
- begeven (zich naar eene
plaats)*, confero me.
begeven (zich terug), reci-
pio me.
begieten, perfundo, irriigo.
begiftigen, dono.
begiftiger (een), donator.
begin (het), initium, princ-
pium, exordium.
beginnen, coepi, incipio,
exordior.
begravenis (eene), funus.
begravenis plaats (eene),
sepulcretum.
begravenis (de) betreffende,
funerbris.
begraven, sepelio.
begraven (half), semisepul-
tus.
begraving, sepultura.
begrenzen, termino.
begrenzing, circumscriptio.
begrip (een), notio.
begrip (het), captus.
begrip (een kort), epitome.
begrijpen, intelligo, capio.
begroeten, saluto.
begunstigen, faveo.
begunstiger (een), fautor.
begunstigster (eene), fau-
trix.
behaard, hirsutus.
behagen, placeo.
behagen scheppen, delector.
behalen, reporto.
behalve, praeter.
behandelen, tracto.
behandelen (iemand), habeo.
behandeling (de), tractatio.
behangen, orno.
behangsel (een), aulacum.
behartigen, curo.
beheerschen, dominor.
beheerscher (een), dominator.
beheerscheres (eene), domi-
natrix.
beheersching, dominatio.
beheizen, contineo, compre-
hendo.
behendig, dexter.
behendigheid, dexteritas.
beheksen, fascino.
- beheksing*, fascinum.
behoeden, tueor.
behoedzaam, cautus.
behoedzaamheid, cautio.
behoefstig, egenus.
behoefstigheid, egestas, indi-
gentia.
behoefstig zijn, egeo.
behoeven, indigeo.
behooren, pertinere.
behoorlijk, rite (adv.).
behoort (het), oportet.
behouden, sospes, salvus,
incolumis (adj.).
behouden, conservo.
behouder (de), conservator.
behoudster (de), conserva-
trix.
behelpzaam zijn, adjuvo.
bejaard, senex.
bejaard (hoog), grandaeus.
bejagen, sector.
bejammeren, miseror.
beide, uterque.
beide (dén van), alteruter.
beide (geen van), neuter.
beide te zamen, ambo.
beide zijden (open aan), bi-
patens.
bejegenen (iemand met iets),
afficio.
*bejegenen (z. v. a. wederva-
ren)*, obtingo, obvenio.
bejeveren (zich), elaboro.
beitel (een), cuneus.
beitelkunst (de), sculptura.
bek (een) rostrum.
bekend, notus.
bekend (algemeen), peryul-
gatus.
bekendheid (de), notitia.
bekendmaken (iemand), cer-
tiorum facio.
*bekendmaken (eene wet open-
lijk)*, promulgo.
bekendmaking (de), patefactio.
*bekendmaking (eene openba-
re)*, edictum.
bekend worden, innotesco.
bekennen, confiteor.
bekentenis (eene), confessio.
beker (een), calix, poculum.

- bekijken*, objurgo.
bekken (een), pelvis.
bekken (een metalen), lebes.
bekkeneel (het), cranium.
beklagelijk, miserabilis, flebilis.
beklag, querela.
beklagen, miseror.
belasten (zich), queror.
beklagenswaardig, miserabilis.
bekleeden, amicio, vestio.
bekleeden (een ambi), gero.
bekleeden (eene plaats), ob-
 tineo.
beklee ding (de), vestitus.
bekleedsel (een), integumen-
 tum.
beklimbaar, scansilis.
beklimmen, conscendo.
beklimmen (het), conscensio.
beknabbelen, arrodo.
beknagen, corrodo.
beknopt, compressa (adv).
beknoptheid, brevitatis.
bekoelen, refrigero.
bekoelen (zich), refervesco.
bekomen, capio, manebor.
bekommerd, sollicitus.
bekommeren, sollicito.
bekommering, aegritudo.
bekoren, capio.
bekostigen, sumtus facio.
bekrachten, confirmo, sancio.
bekransen, corono.
bekrompen (t. w. van za-
 ken), angustus, arctus, re-
 strictus.
bekrompen (t. w. van perso-
 nen), illiberalis, adstrictus.
bekrompenheid, illiberalitas.
bekrompenheid (b. v. van
 tijd), angustiae.
bekroonen, corono.
bekruipen (t. w. zoo als men
 van den lust zegt enz.),
 obrepro.
bekwaam, aptus.
bel (een water-), bulla.
bel (een) z. v. a. schel, tin-
 cinnabulum.
beladen, onero.
- beladen*, onustus (adj).
belagchelijk, ridiculus.
belagchen, derideo.
belagen, insidiar.
belager (een), insidiator.
belanden, pervenio.
belang (het), commodum, res.
belang (het is van), refert.
belangen, mando.
belasteren, calumnior.
belasting (eene), vectigal.
beleedigd, offensus.
beleedigen, laedo.
beleediging (eene), injuria.
beleefd, humanus, comis.
beleefdheid, humanitas.
beleg (het), obsessio.
beleggen, obsideo.
beleggen (geld), pono.
beleid, consilium.
belekten, ligurio.
belemmerd, perplexus.
belemmeren, impedio.
beletsel (een), impedimentum.
beletten, impedio.
beleven, diem video.
belgen, irrito.
- belhamel*, signifer.
belijden, fateor.
beloeren, specular.
belofte (eene), promissum.
belommerd, opacus.
beloonen, remuneror.
beloening (eene), praemium.
beloopen (iets), constat
 (verb. impers.).
beloven, promitto, polliceor.
belover (een), promissor.
bemagtigen, potior.
bemerken, animadverto.
bemiddelaar (een), pactor.
bemiddelen, reconcilio.
bemiddelling (de), intercessio.
bemind, dilectus.
beminnaar (een), amator.
beminnelijk, amabilis.
beminnelijkheid, amabilitas.
beminnen, amo, diligo.
bemoelial (een), ardelio.
bemoeijen (zich), immisceo.
bemorsen, foedo, inquino.
- bemost*, muscosus.
bemuurd, septus.
bemuren, consepio.
benaauwd, anxius.
benaauwdheid, angor.
benadeelen, noceo.
benaming (eene), denominatio.
bende (eene), agmen.
beneden, infra.
beneden stellen, postpono.
benemen, demo.
beneyens, cum.
benijden, invideo.
benoemen, nuncupo, dico.
benoeming (de), creatio.
beoordeelaar (een), judex.
beoordeelen, dijudio.
beoordeeling (de), dijudicatio.
beoorlogen, debello.
bepaald, statutus.
bepalen, definitio.
bepalen (z. v. a. tot iets be-
 sluiten), statuo.
bepalen (vooraf), praefinio.
bepinzzen, meditor.
beperken, definitio.
bepikken, piceo.
beplant, constito.
bepplanten, consero.
bepletten, causam oro.
beploegbaar, arabilis.
beploegen, aro.
bepraten (iemand), persuadeo.
beproefd, spectatus.
beproeven, experior.
beproeving (eene), tentatio.
beraad, deliberatio.
beraadslagen, delibero.
beraadslaging (eene), delibe-
 ratio.
beramen (een plan), consili-
 um capio.
bereid, paratus.
bereiden, paro.
bereidmaking (de), paratio.
bereidwillig, libens.
bereiken, assequor.
berekenen (getallen), com-
 puto.
berg (een), mons.
bergachtig, montuosus.
bergbewoner (een), monticola.

- bergen (van)*, montanus.
bergengte (eene), fauces, pl.
bergketen (een), jugum.
bergnimf (eene), oreas.
bergpas (een), fauces, pl., porta.
bergpeperstruik (de), casia.
bergrug (een), jugum.
bergstof (een), metallum.
bergstroom (een), torrens.
bergwerk, metalla.
berigten, certiorum facio.
berijden (een paard), equito.
berijgt, pruinusos.
berispelijk, vituperabilis.
berispen, vitupero, culpo, reprehendo.
berisper (een), castigator.
berisping (eene), vituperatio.
berk (een), betula.
beroemd, spectatus.
beroemdheid, nobilitas.
beroemd maken, nobilito.
beroemen (zich), glorior.
beroep (een), professio.
beroept (het) t. w. op iets,
beroepen (zich op iets), provoco.
beroepen, nomino.
beroeren, conturbo.
beroering (de), perturbatio.
berokkenen, efficio.
berooft, orbis.
berooiken (iets), vapore.
berooiven (van iets), privo, spolio.
berooiver (een), spoliator.
berooiving (de), spoliatio.
berouw (het), poenitentia.
Berouwen, poenitet (verb. impers.).
berucht, famosus.
berusten, acquiesco.
bes (eene), bacca.
beschaafd, cultus, urbanus.
beschaafdheid, elegantia, urbanitas.
beschaamd, verecundus.
beschaamdheid, pudor.
beschaamd zijn, pudet (vb. impers.).
beschadigen, noceo, laedo.
beschaduwten, opaco.
beschamen, pude facio.
beschansen, munio.
beschansing (eene), munitio.
beschaven, poio.
beschaving, expolitio.
bescheiden, modestus.
bescheidenheid, verecundia.
beschenken, dono.
beschermen, defendo.
beschermmer (een), defensor.
beschermgeest (de), genius.
beschermmer (een), patronus.
bescherming, praesidium.
beschermvrouw (eene), patrona.
beschikken, dispono.
beschilderen, pingo.
beschimpen, irrideo.
beschimpend, contumeliosus.
beschimping, contumelia.
beschonken, ebrius, temulentus.
beschouwen, contempro.
beschouwen (het), contemplatio.
beschouwend, contemplativus.
beschouwenswaardig, spectabilis.
beschouwer (een), spectator.
beschreijen, deploro.
beschrijven, describo, conscribo.
beschrijving (eene), descriptio.
beschroomd, verecundus.
beschroomdheid, verecundia.
beschroomd zijn, reformido.
beschuldigen, accuso, arguo.
beschuldiger (een), accusator.
beschuldiging (eene), accusatio.
beschutten, tego.
beschutting, munimentum.
beseffen, sentio.
bestechten, compono.
bestlissen, dijudico, decerno.
bestlissing (eene), arbitrium.
bestommering, impeditio.
bestloten, ratus.
besluit (een), decretum.
besluiteloosheid, haesitatio.
besluiten, decerno, constituo.
besluiten (in iets), includo.
besmeren, lino, lnungo.
bestmettelijk, pestilens.
bestmettelijke ziekte (eene), lues.
besmetten, contamino.
besmetting (de), contagium.
besnijden (rondom), circumseco.
besnijdenis (de), circumcisio.
besnoeid, circumciscus.
besnoeijen, amputo.
besnoeijen (het), amputatio.
besparen, reservo.
bespatten, respergo.
bespielen, specular.
bespieler (een), speculator.
bespikkeld, maculis sparsus.
bespoedigen, accelero, matururo, prorero.
bespoediging (de), acceleratio.
bespoeld, udus.
bespoelen, alluo.
bespotten, ludo, irrideo.
bespotter (een), irrisor.
bespotting (de), irrisio.
besprengen, respergo.
besprengen (het), adpersio.
bespringen, adior.
besproeijen, adpergo.
bespuwen, conspuo.
bessen dragend, baccifer.
best (om het), certatim.
bestaan, consto, existo.
bestand (een), pactio.
beste (de), optimus.
besteden, impendo, insumo.
bestelen, depeculo.
bestemd, destinatus.
bestemmen, destino.
bestemming (de), destinatio.
bestendig, stabilis, constans.
bestendigheid, constantia.
bestormen, oppugno.
bestorming (de), oppugnatio.
bestrafpen, punio.
bestrafing (de), animadversio.
bestrijden, impugno.
bestrijken, collino.

- bestrijken (het)*, litura.
bestrooijen, conspergo.
bestuderen (iets), commenor.
bestuiven, pulvero.
besturen, gubernare, rego.
besturing (de), administratio, rectio.
bestuur (het) hebben over iets, praesum.
bestuurder (een), rector.
bestuurster (eene), gubernatrix.
betaamt (het), decet.
betalen, solvo, pendo.
betaling (de), solutio.
betamelijk, decens.
betamelijkheid, decencia.
betasten, contracto.
betasting (de), contractatio.
beteekenen, significo.
beter, melior.
beteugelen, reprimo, freno.
betimmeren, obstruo.
betoog (een), argumentatio.
betooien, argumentor.
betoonen, praesto.
betooveren, fascino, incanto.
betoovering (de), fascinatio.
betrappen (iemand op iets), deprehendo.
betreden, calco, ingredior.
betreden (veel), tritus (adj.).
betreffen, attineo.
betrekking (met) tot, a, ab.
betreuren, lugeo.
betreurenswaard, flebilis.
betrouwen, confido.
betuigen, testor.
betwijfelen, dubito.
betwisten, certo.
beukenboom (een), fagus.
beukenhout (van), faginus.
beul (een), carnifex.
beul (het ambt van), carnicina.
beurt, vices.
beurt houden (met iets), alterno.
beurzelings, alterne, invicem.
beurzensnijder (een), perenticida, sector, zonarius.
beuzelaar (een), nugator.
beuzelachtig, nugatorius.
beuzelen, nugor.
beuzelingen, tricae, nugae.
beyaarbaar, navigabilis.
bevallen, placeo.
Bevallig, venustus.
Bevalligheden (de), Gratiae.
bevalligheid, venustas.
bevangen, capio.
bevaren, navigo.
bevatten, intelligo.
bevatting (de), captus.
bevel (een), jussum.
bevelen, impero, jubeo.
bevelhebber (een), dux.
bevelschrift (een), edictum.
beven, tremo.
bevend, tremebundus.
beyer (een), castor.
bever-geil, castoreum.
bevestigd, firmatus.
bevestigen, stabilio.
bevestiger (een), firmator.
bevestiging (de), confirmatio.
bevindend, comperio, invenio.
bevinden (zich), habeo me
beylekken, contamino.
beylijtigen, studeo.
beyloeren, contabulo.
beyloering (eene), tabulatum.
bevochtigd, irriguus.
bevochtigen, irrigo.
bevochtigen (het), irrigatio.
bevoelen, pertracto.
bevolken, frequento.
bevolkt, habitatus.
bevorderaar (een), fautor.
bevorderen, faveo.
bevorderlijk zijn, prosum.
bevredigen, delenio.
bevrediging (de), reconciliatio.
bevreedsheid, reformidatio.
bevreeds maken, timefacio.
bevreeds zijn, metuo.
bevroezen, congelo.
bevroezen (het), congelatio.
bevrjyd, immunis.
bevrjyden, libero.
bevrjyden (een), liberator.
bevrjyding (de), liberatio.
bevrucht, gravidus.
bevuilen, foedo.
bewaardeid (het wordt), verum evadit.
bewaarsplaats (eene), horreum.
bewaken, custodio.
bewaker (een), custos.
bewaking (de), custodia.
bewaken (iets), asservo.
bewaring (de), conservatio.
beweegbaar, mobilis.
beweeggrond (een), causa.
beweenen (iets), ploro.
beweeneuswaardig, plorabilis.
bewegelykheid, volubilitas.
bewegen, moveo.
beweging (eene), motio.
beweging (uit eigen), sponte.
beweren, perhibeo, contendo.
bewerken, elaboro.
bewerker (een), auctor.
bewerkstelligen, perfacio.
bewijs (een), argumentum.
bewijzen, arguo, probo.
bewijzen (b. v. cer), praesto.
bewijzen (t. w. weldaden), confero
bezwillingen
bezwillinging (de), approbatio.
bewimpelen, velo.
bewind (het), imperium.
bewolkt, nubilus.
bewonderaar (een), admirator.
bewonderenswaardigheid, admirabilitas.
bewonderingwekkend, admirabilis.
bewonen, incolo, habito.
bewoner (een), incola.
bewoonbaar, habitabilis.
bewust (zich ergens van), conscius.
bewustheid, conscientia.
bezaaijen, consero.
bezaaidig, moderatus.
bezaaidigheid, moderatio.
bezegelen, obsigno.
bezem (een), scopae, pl.
bezetten, obsideo.
bezetting (eene), praesidium.
beziel, animans.
bezielen, animo.
bezielend, animabilis.

- bezieling (eene goddelijke)*, affatus.
bezielen, specto.
bezig, sedulus.
bezigen, utor.
bezigheid (eene), negotium.
bezighouden, detineo.
bezighouden (zich met iets), verso.
bezigtigen, perspicio.
bezigtiger (een), inspector.
bezingen, cano.
bezit (het), possessio.
bezitten, possideo.
bezitter (een), possessor.
bezodelen, polluo.
bezoek afleggen (een), saluto.
bezoeken (dikwijls), frequento.
bezoldiging (eene), stipendium.
bezorgdheid, cura.
bezorgen, curo.
bezorgen (iemand's zaken), procuro.
bezorger (een), curator.
bezwaaren (de), curatio.
bezwaar (een), querela.
bezwaarlijk, difficilis.
bezwaren, gravo.
bezweren, obtestor.
bezweering (eene), obtestatio.
bezwijken, succumbo.
bidden, oro.
bidden (het), oratus.
bidden (iemand vurig), supplico.
bidden (oetmoedig), supplico.
bidfeest (een), supplicatio.
bieden, offero.
bieden (op iets), licitor, licitor.
biedt (die op iets), licitator.
bier, cerevisia.
bies (eene), juncus, scirpus, vimen.
bliest, colostrum.
biezen (van), junceus.
big (eene), porcellus.
bij, apud.
bij (b. v. bij iets zweren),
- bij gelegenheid*, *bij beurt*, *bij smeden*, *accudo*.
ten), per.
bij aldien, quod si.
bijbrengen, suggero.
bijdoen, addo.
bijdragen, confero.
bijdrage (eene geldelijke), *stips*.
bije (eene), apis.
bijeen, una.
bijeenbrengen, cogo, confero.
bijeenhouden, contineo.
bijeenkomen, convenio.
bijeenkomst (eene), coetus, conventus.
bijeenroepen, convoco.
bijeeschrapen, corrado.
bijeeentrekken, contraho.
bijen-harst, melligo.
bijenkorf (een), alveare.
bijen-opziener (een), apiarius.
bijensterok (een), apiarium.
bijgeloof, superstitio.
bijgeloovig, superstitiosus.
bijgenaamd, cognominatus.
bij gevolg, igitur.
bijgeten, affundo.
bijkans, propemodum, pene, prope.
bijkomen, accedo.
bijkruipen, adrepo.
bijl (eene), securis.
bijlbondeis (de), fasses.
bijl drager (een), lictor.
bijleggen, appono.
bijleggen (b. v. een' twist), compono.
bijmengen, admisceo.
bijmenging (de), admixtio, *bijna*, fere, pene.
bijnaam (een), cognomen.
bijnemen, assumo.
bijpad (een), semita.
bijrekenen, accenseo.
bijroepen, advoco.
bijroepen (het), advocatio.
bij'schrift (een), epigramma.
bij'schrijven, adscribo.
bij'slapen, concubo.
bij'slaap (eene), concubina.
bij'slaap (de), coetus, concubitus.
- bijstaan*, adsto.
bijstaan (iemand), adjuvo.
bijstand, auxilium, ops.
bijstellen, appono.
bij'tachtig, mordax.
bij'tellen, annumero.
bijten, mordeo.
bijtend, acidus.
bijval, suffragium, assensio.
bijvallen (iemand), assentio, adstipulor.
bijvoegen, addo, adjicio, adjungo.
bijvoegsel (een), additamentum.
bijweg (een), deverticulum.
bijwerpen, adjicio.
bijwezen, adsum.
bijwif (een), concubina, pellex.
bijwonen, accolo.
bijwonen (iets), intersum.
bijwoner (een), inquilinus.
bij woont (die ergens), accola.
bijwoord (een), adverbium.
bijzijn, adsum.
bijzit (eene), pellex, concubina.
bijzitter (een), assessor.
bijzonder, praesertim (adv.).
bijzonder, singularis (adj.).
bijzonderlijk, separatim.
billen (de), clunis, nates.
billijk, aequus.
billijkheid, aequitas.
billijken (iets), proba.
binden, vincio, ligo, adstrimo, go.
binnen, intra.
binnendragen, infero.
binnengaan, intro, introgre-
 dior.
binnengaan (het), ingressus.
binnenkamer (een), conclave.
binnenlandsch, domesticus.
binnenlaten, intronitto.
binnenleiden, introduco.
binnenleiden (het), introduc-
 tio.
binnenroepen, introvoco.

- binnenste (de)*, intimus.
binnenste (in het), intime.
binnentreden, intro.
binnenwaarts, introrsum.
bits, asper.
bitsheid, acerbitas.
bitter, amarus.
bitterheid, amaritudo.
bitterheid (met), acerbe.
bitter maken, acerbo.
blaadje papier (een), scheda.
blaar (eene), pustula.
blaas (de), vesica.
blaasbalg (een), follis.
blaasje (een), bulla.
blaasjes maken, bullo, bullio.
blaauw, caeruleus.
blaauwachtig (van oogen), caesius.
blad (een), folium.
blad (een dun), bractea.
blad papier (een), scheda.
bladeren hebben, frondeo.
bladeren krijgen, frondesco.
bladerrijk, frondosus.
bladwijzer (een), index.
bladzijde (eene), pagina.
blaffen, latro.
blaffer (een), latrator.
blank, candidus.
blanketsel, fucus.
blanketten, fuco.
blankheid, candor.
blaten, balo, belo.
blaten (het), balatus.
blazen, flo, spiro.
blazen (het), flatus.
bleek, pallidus.
bleek (eenigzins), subpallidus.
bleeken, candefacio.
bleeken (het), insolatio.
bleekheid, pallor.
bleek worden, pallesco.
bleek zijn, palleo.
blijde, laetus.
blijde zijn, gaudeo, laetor.
blijdschap, laetitia, gaudium.
blijk (een), indicium, documentum.
blijken, pateo.
- blijspel (een)*, comoedia.
blijspel (betreffende het), comicus.
blijspeldichter (een), comicus.
blijspeler (een), comoedus.
blijven, maneo.
blijven (het), mansio.
blik (de), obtusus.
bliksem (de), fulmen, fulgur.
bliksem (betreffende den), fulgurialis.
bliksemen, fulmino.
bliksemend, fulmineus.
bliksemt (het), fulgurat.
bliksem-uitlegger (een), fulgurator.
blind, caecus, oculis captus.
blinddoeken, oculos perstringo.
blindheid, caecitas.
blind maken, caeco.
blinken, splendo, niteo.
blinkend, splendidus.
bloed, sanguis, cruor.
bloed (etter-), sanies.
bloedbad aanrigten (een), caedem facio.
bloedddorstig, cruenta (adv.).
bloedeloos, exsanguis.
bloedgierig, sanguinarius.
bloedig, cruentus, sanguinolentus.
bloeddrood, rubicundus.
bloedshande, incestus.
bloedstorting (eene), haemorrhagia.
bloedvergieten (zonder), incruentus.
bloedverwant, consanguineus.
bloedverwantschap, consanguinitas.
bloedzuiger (een), hirudo.
bloei (de), flos.
bloeijen, floreo.
bloeijen (beginnen te), floresco.
bloeiend, floridus.
bloei maand (de), Majus.
bloem (een), flos.
bloemenlezend, florilegus.
bloemhof (een), viridarium.
bloemkrans (een), sertum.
- bloemlezing (eene)*, anthologia, florilegium.
bloempje (een), flosculus.
bloesem (de), flos.
blok (een), stipes.
blokken, obsideo.
blokkering (de), obsidio.
blond, flavus.
bloode, pudens.
bloot, nudus.
blooten hemel (onder den), sub dio.
blootgesteld (aan iets), obnoxius.
blootstellen (zich), objicere.
blos (een), rubor.
blozen, rubeo.
blozen (beginnen te), erubescere.
blusschen, exstinguo.
bod (een), licitatio.
bode (een), nuntius.
bodem, solum, fundus.
bodin (eene), nuntia.
boegspriet (de), antenna.
boel (een), vinculum.
boeijen slaan (in), vincio.
boek (een), liber.
boekafschrijver (een), librarius.
boekbinder (een), bibliopagus.
boekdrukker (een), typographus.
boekdrukkersij (eene), typographeum.
boekdrukkunst (de), typographia.
boekdeel (een), tomus.
boekery (eene), bibliotheca.
boekhouder (een), ratiocinator.
boekje (een), libellus.
boekrol (een), volumen.
boekstellen (te), litteris mandare, conscribo, memorize prodo s. trado.
boekverkooper (een), bibliopola.
boekweft, panicum.
boekwinkel (een), bibliopolium.

- boekworm (de)*, tinea.
boeleerder (een), moechus, adulter.
boeleerster (eene), adultera.
boeleren, moechor.
boer (een), rusticus.
boerenhut (een), tugurium.
boerin (eene), rustica.
boersch, rusticus, agrestis.
boerschheid, rusticitas.
boert, jocus.
boertig, jocosus, ludicrus.
boete (eene), mulcta.
boete beslaan (in de), mulcto.
boeten, luo.
boezem (de), sinus.
boezemyriend (een), familiaris.
boezemyrienschap, familiaritas.
bogchel (een), gibba.
bogt (de), flexus, anfractus.
bogt (een zee-), sinus.
bogtig, flexuosus.
bok (een), caper, hircus.
bokaal (eene), poculum.
bokje (een), haedus.
bokken (yan), haedinus, hircinus.
bol (een), sphaera, globus.
bol van volgewassen (de), bulbus.
ballen hebbende, bulbosus.
bolster (de), siliqua.
bolwerk (een), vallum, propugnaculum.
bond (een), foedus.
bondel (een), fascis.
bondgenoot (een), socius.
bondgenootschap, societas.
bondigheid eener rede, subtilitas.
bondpiligtig, foederatus.
bont, varius, versicolor.
bont maken, vario.
bont zijn (het), varietas.
bontwerker (een), pellio.
boodschap (eene), nuntius.
boodschappen, nuntio.
boodschapper (een), nuntius.
boodschapster (eene), nuntia.
boog (een), arcus.
boogschutter (een), sagittarius.
- boogvormig*, arcuatus.
boogvormig krommen, arcuo.
boom (een), arbor.
boom t. w. om schuiten voort te duwen (een), trudis.
boom (van een'), arboreus.
boomgaard (een), pomarium.
boomkweekerij (eene), plantarium.
boomnimsen, dryades.
boompje (een), arbuscula.
boomplantsoen, arbustum.
boomsnoeijer (een), frondator.
boom worden (tot een'), arboresco.
boon (eene), faba.
boon (eene kleine), fabula.
boonen (yan), fabalis.
boonenbret, fabacia.
boonenstaken, fabalia.
boor (eene), terebra.
boord (de) z. v. a. schip, navis.
boord van een' beker (de), ora, labium.
boos, malus.
boosaardig, malignus.
boosdoener (een), maleficus.
boosheid, malitia.
boos zijn, succenseo, stomachor.
boot (eene), scapha, cymba, linter.
bootje (een), lintricus.
bord (een speel-, schrijf-), tabula.
bordeel (een), ganea.
borduren, acu pingo.
boren, terebro.
boren (een schip in den grond), deprimio.
borg (een), sponsor, obses.
borg in geldzaken (een), praes.
borg in crimin. zaken (een), vas.
borg blijven, intercedo.
borgen, mutuor.
borgen (het), mutuatio.
borgstellen, satisdo.
borgstellen (het), satisdatio.
borgtoegt, vadimonium.
borst (de), pectus, praecordia.
- borst (de vrouwen-)*, mamma.
borstel (een), peniculus.
borstelen, abstergeo.
borstellig (de) z. v. a. haar van dieren, seta.
borstharnas (een), thorax, lorica.
borstharnas aan heeft (die een), loricated.
borstswering (eene), propugnaculum, vallum.
bosch (een), silva, lucus, nemus.
bosch (betreffende een), nemoralis.
boschachtig, silvester.
boschbewoner (een), silvicola.
boschgod (een), Silvanus.
bosch-nimf (eene), dryas.
boschrijk, nemorosus, silvossus.
bot, hebes, stupidus.
bot (eene) z. v. a. knop, gemma.
boter, butyrum.
botheid, stupiditas.
bot maken, hebetor.
bot worden, hebesco.
bot zijn, hebeo.
boven, supra.
boven (z. v. a. meer dan), prae.
boven (naar), sursum.
bovenal, praesertim.
bovendien, insuper, praetera.
bovengaan (te), supero.
bovenkomen (uit het water), emergo.
bovenlucht (de), aether.
bovenlucht (betreffende de), aethereus.
bovenop, super.
bovenste (de), summus.
bovenste (het), apex.
bovenstellen, antefero, antepono, praepono.
bouw (de), aedificatio.
bouwen, aedifico, construo, exstruo.
bouwen (het), aedificatio.
bouwen (land-), colo.

- bouwheer* (een), aedificator.
bouwkunst (de), architectura.
bouwkunst (betreffende de), architectonicus.
bouwland, arvum, ager.
bouwlieden, structores aedificii.
bouwmeester (een), architectus.
bouwyallen, parietinae.
bouwvallig, ruinosus, caducus.
bouwwijze (de), structura.
braadspit (een), veru.
braaf, probus.
braafheid, probitas.
braakland, novales, pl.
braambezie (de), rubus.
braambosch (een), rubetum.
braamstruik (een), rubus.
braassem (de), sparulus.
braden, torreo.
braken, vomo.
braken (het), vomitus.
brand, incendium.
branden, ardeo, flagro, uror.
branden (doen), comburo, uro.
brandend, ardens.
brandend heet, torridus.
branding (de), aestus.
brandijzer (een), cauterium.
brandmerk (een), stigma.
brandmerken, noto.
brandnetel (eene), urtica.
brandpijl (een), malleolus.
brandstapel (een), pyra, rokus.
brandstof, ignis nutrimentum.
brandvliegen (in), ardesco.
brassen, epulor.
brasser (een), commissator.
brasserij (eene), commissatio.
breed, latus.
breedte (de), latitudo.
breekbaar, fragilis.
breekbaarheid, fragilitas.
breekijzer (een), vectis.
breidel (een), frenum.
breijen, taxo.
- brein* (het), cerebrum.
breken, trango, rumpo (act.), frangor, rumpor.
brengeu, fero.
brengeu (b. v. in gevaar), adduco.
brengeu (tot iets), perduco.
breuk (eene), fractura.
brief (een), epistola, literae.
briefdrager (een), tabellarius.
briefje (een), epistolium.
brij, puls, pulmentum.
broeder (een), frater.
broederlijk, fraternus.
broedermoorder (een), fratricida.
broederschap, fraternitas.
broek (een), braca s. bracca.
broeken (gekleed met), braccatus.
brok (een), frustum.
brommen, fremo.
bron (eene), fons.
bron (eene kleine), fonticulus.
bron (betreffende eene), fontanus.
brood, panis.
broodbakker (een), pistor.
brooddronken, luxuriosus.
brooddronkenschap, luxuria.
broodkorf (een), panarium.
broos (eene), cothurnus.
broos, fragilis.
brug (eene), pons.
bruid (eene), sponsa, nupta.
bruidgom (een), sponsus.
bruidschat (de), dos.
bruidsluier (een), flammeum.
bruikbaar, utilis.
bruiloft (de), nuptiae.
bruiloftsbed (het), lectus genialis.
bruiloftslied (een), epithalamium, hymenaeus.
bruin, fuscus, fulvus.
bruischen, ferreo.
brullen, tremo.
buffel (een), urus.
- buidel* (een), pera.
buigen, flecto, inclino.
buiging (de), flexio.
buigzaam, lentus.
buik (de), venter, abdomen, alvus.
buikpijn, tormina.
buikpijn (onderhevig aan), tormifusus.
buil (eene), tuber.
buil (en), pera.
buils (eene), fistula.
buit (de), praeda.
buiten, extra.
buiten de deur, foris.
buiten (naar), foras.
buiten (van), foris.
buiten (van) z. v. a. uit het hoofd, minoriter.
buiten gaan (te), excedo.
buitengewoon, extraordinarius.
buitenlandsch, peregrinus.
buiten leeren (van), disco.
buiten weten (van), clam.
buitenlands, peregre.
buitensluiten, excludo.
buitensluiten (het), exclusio.
buitensporig, immoderatus.
bukken, inclino.
bukken (voor iets), succumbo.
bul (een), taurus.
bulken, mugio.
bult (een), tuberculum.
bundel (een), fascis, fasciculus.
bunder (een), jugerum.
bunder tot bundel (van), jugeratim.
bunzing (een), feles.
burg (een), arx.
burger (een), civis.
burgerij (de), civitas.
burgerlijk, civilis.
burgerregt (het), civitas.
burgt (een), castellum.
bus (de lot-, stem-), urna.
buurman (een), vicinus.
buurt (de), vicinia.
buurt (eene), vicus.

C.

- Capitoliani* (betreffende het), capitollnus.
carthaagsch, carthaginiensis.
Castor (bij), ecastor.
Cedar (een), cedrus.
cederenhoud (van), cedrinus.
celletje van een boi graat (een), cella.
Censor (betreffende een'), censorius.
Censor (het ambt van een'), censura.
centurie (de bevelhebber van eene), centurio.
centurie (het ambt van bevelhebber eener), centuriantus.
centurien (bij), centuriatum.
centurien (de afdeeling in), centuriatus.
centurien (verdeelen in), centurio.
centurien (betreffende de), centuriatus.
Cerberus (betreffende), cerbereus.
Ceres (betreffende), cerealis.
Chaldeeuw (een), Chaldaeus.
chaldeeuwsch, chaldaicus.
chirurgijn (een), chirurgus.
christen (een), christianus.
chronijk (een), annales.
cichorei, cichoreum s. cichorium s. cichorea.
cicloop (een), cyclops.
cijfer (een), nota; signum; character.
cijferen, computo.
cijferkunst (de), arithmetica.
cijns (de), tributum.
cijnsbaar, tributarius; vectigalis.
cilinder (een), cylindrus.
cimbaal (eene), cymbalum.
cinisch, cynicus.
cipier (een), carceris custos.
cipres (een), cupressus.
cipressen (van), cupresseus.
cipressenbosch (een), cupressetum.
Cyprus (uit), cyprius.
cirkel (een), circulus.
cirkel (een halve), semicirculus.
cirkelrond, orbiculatus.
cirkelrond maken, circino.
circus (betreffende den), circensis.
citer (eene), cithara, lyra; chelys, testudo.
citerpen (de), het pennetje, waarmede men de citer toekelt, plectrum.
citerspeelster (eene), citharistria.
cither spelen (op de), citharizo.
citherspeler (een), citharista; citharodius.
citroenboom (een), citrus.
citroenhout (van), citreus.
citroenkruid, apiastrum.
comitien (betreffende de), comitialis.
copij (een), apographum.
consul (het ambt van), consulatus.
consuls (betreffende de), consularis.
corinthisch, corinthius.
curie (betreffende eene), curiatus.
curie behoorend (tot één), curialis.
curie (de priester eener), curio.
curten (bij), curiatim.
curio, praesto.
daglicht (het), lumen.
daglooner (een), operarius.
dagreis (eens), iter unius diei.
dagyaarden, diem dico.
dag worden, lucesco, illucesco.
dak (het), tectum.
daktegel (een), tegula.
dal (een), vallis.
dalen, concido.
dam (een), agger.
dambord (een), abacus.
dame (eene), matrona.
damp, vapor.
dampen, fumo.
dan, tum.

D

- Daad* (eene), factum, facinus.
daags (des), interdiu.
daagsch, diurnus.
daar, ibi, illic.
daar (z. v. a. dewijl), quum, siquidem, quandoquidem.
daar (van), inde.
daarenboven, praeterea, in super.
daarheen, eo, illuc.
daarheen (en), quo.
daarlans, illic, ea.
daarna, deinde, post, postea.
daarnevens, propter.
daarnaartoe, eo, illuc.
daarom, ideo, idcirco, propterea.
daarom (en), quo, quare.
daarop, dein; tum.
daaropvolgend, postea.
daarstellen, repraesentatio.
daaruut, inde.
dadelijk, actutum, statim.
dag (een), dies.
dag (bij), diu.
dagboek (een), adversaria; ephemeris.
dagelijks, quotidie.
dagelijksch, quotidianus.
dagen (voors 't gevegt), diem dico.
dageraad (de), aurora.
dag leggen (aan den), ma-

- dan* (t. w. achter den com-
 par.), quam.
dan (z. v. a. derhalve), er-
 go, itaque, igitur.
dan eens (t. w. achter nu
 eens), modo.
dank, gratiae.
dank (tegen wil en), invitus.
dankbaar, gratus.
dankfeest (een), supplicatio.
dankzeggen, gratias ago.
dankzegging (eene), gratia-
 rum actio.
dans (een), saltatio, saltatus.
dansen, salto.
dansen (het), saltatio, salta-
 tus.
danser (een), saltator.
danseres (eene), saltatrix.
dansplaats (de), orchestra.
dansrattel (een), crotalum.
dapper, fortis.
dapperheid, fortitudo, virtus.
darm (een), intestinum.
dartel, petulans.
dartelheid, petulantia.
dat, ut.
dat (z. v. a. omdat), quod.
dauw (de), ros.
dauwen, roq.
dayeren, vacillo.
deel (een), pars, portio.
deel (een klein), particula.
deelachtig, particeps.
deelachtig maken, participo.
deelbaar, dividiuus.
deele (ten), partim.
deelen, divido, partio.
deelgenoot (een), socius.
deel hebbende, consors.
deeling (de), divisio.
deels, partim.
deels — deels, cum — tum.
deelwoord (het), participium.
deerlijk, miser.
deernis, misericordia.
deftig, gravis.
dagelijk, solidus.
degen (een), ensis, gladius.
degenband (een), cinctorium.
deken (eene), stragulum, te-
 gumentum.
dekken, tego, operio.
*dekmankeel gebruiken (tot
 een')*, practendo.
deksel (een), operculum, te-
 gimen.
Delphi (van), delphicus.
delyen, fodio.
delwing (de), fossio.
demoedig, submissus.
demoediglijk, subjecte.
dempen, restinguo.
dempen (b. v. een oproer),
 opprimo.
demper (een), exstinctor.
den (een), ables.
denkbaar, cogitabilis.
denkbeeld (een), idea, men-
 tis cogitatum.
denkbeeldig, commenticius,
 imaginarius.
denken, cogito.
denken (aan iets), meminì.
denkvermogen (het), mens.
denkwijze (de), sententia.
dennenhout (van), abiegnus.
derde (de), tertius.
derdendaagsche koorts (de),
 quartana.
dergelijk, talis, qualls.
derhalve, ergo, igitur.
derilen, tredecim.
dertig, triginta.
dertigste (de), tricesimus.
derwaarts, illuc, eo.
desgelijks, item.
desnietteenstaande, nihilo-
 minus.
deswege, idcirco, propterea.
deugd (de), virtus.
deugdelijk, probus.
deugdelijkheid, bonitas.
deugdzaam, sanctus, integer.
deugniet (een), homo nequam.
deur (eene), janua, porta,
 fores.
deur tot deur (van), ostia-
 tim.
deurbelasting, ostiarium.
deurvlugels (de), valvae.
deurwaard (een), janitor.
deurwaardster (eene), janitrix.
dewijl, quia, quum.
doze, hic.
dezelfde, idem.
dezelve, is.
diadeem (een), diadema.
diamant (een), adamas.
diameter (een), diametros.
dichtader (de), vena.
dichten, cano.
dichter (een), poeta.
dichteres (eene), poetria.
dichterlijk, poeticus.
dichtkunst (de), poesis, ars
 poetica.
dichtstuk (een), poema.
dichten, dicto.
dte, ille.
dief (een), fur.
diefachtig, furax.
diefstal (een), furum.
diegene, is, qui.
dieenaar (een), minister.
dieuares (eene), administra-
 tie.
dienen, servio.
dienen (als soldaat), stipen-
 dium mereor.
dienstbaar, servus.
dienstbaarheid, servitus.
dienstbetooning (de), obse-
 quium.
dienstbode (een), famulus.
dienstbode (eene), ancilla,
 famula.
diensto staan (ten), servio,
 deservio.
dienstig, utilis.
dienstknecht (een), famulus.
dienstmaagd (eene), ancilla.
dienstvaarzig, officiosus.
diep, profundus.
diep (b. v. stilzwijgen),
 altus.
diepe slaap (een), arctus
 somnus.
diep in den nacht, multa nocte.
dieplood (het), perpendicularum.
diepte (de), profundum.
diepzinniglijk, abscondite.
dier (een), animal.
dier (een groot), bellua.
dierbaar, carus.
dierenriem (de), zodlaçus.
diefverq, furtum.

- dig*, densus, spissus.
dig *bij*, prope a.
digtheid, densitas.
digtmaken, denso.
digtmaken (het), densatio.
dij (de), femur.
dijk (een), agger.
dik, crassus.
dikte (de), crassitudo.
dikkop (een), capito.
dikwijls, saepe.
alle, anethum.
ding (een), res.
disch (de), mensa.
dischgenoot (een), hospes.
dissel (een), temo.
distel (eene), carduus.
distelvink (een), carduellis.
distrikt (een), nomos (gen. i.).
dobbelaar (een), aleator.
dobbelspel (het), alea.
dobbelspel (betreffende het), aleatorius.
dobbelsteen (een), tessera.
debbereren, fluctuor.
doch, autem, sed.
dochter (eene), filia.
doek (een), pannus.
doel (het), consilium, finis.
doel stellen (zich ten), tendo.
doelen (op iets), specto.
doen, facio.
doffer (een), columbus.
dog (een), molossus.
dol, furiosus.
dolfsijn (een), deiphin.
dolheid, rabies.
dolk (een), pugio, sica.
dolzinnigheid, insania.
dom, hebes, stupidus.
domheid, stupiditas.
domoor (een), idiota.
dompelen, mergo.
donder (de), tonitru.
Donderaar (de), Tonans.
donderen, tono.
donker, obscurus.
donkerbruin, fuscus.
donkerheid, obscuritas.
donker maken, infusco.
dons, pluma.
dood (de), mors.
- dood (een geweldige)*, nex.
dood, mortuus (adj.).
doodelijk, letalis.
doodelijk verlied zyn, de-
 pereor.
dooden, occido, interficio.
doodenrijk (het), orcus.
doodgraver (een), vespillo.
doodkist (eene), sandapila.
doodmaal (het), sillcernium.
doodslaan, neco.
doodslag (een), homicidium.
doodslager (een), homicida.
doodsteek geven (den), con-
 cido.
doodsteken, jugulo.
doof, surdus, auribus captus.
doofheid, surditas.
doolhof (een), labyrinthus.
doop (de), baptismus.
doopen, tingo.
doopen (iem.), baptizo.
door (als het den persoon
 aanduidt, van wien eene
 handeling afkomstig is),
 a, ab, abs.
door (z. v. a. door middel
 van of door iets heen),
 per.
door of *dojer* van een ei
 (de), vitellus.
doorbladeren, volvo.
doorboren met eene boor, te-
 rebro.
doorboren (z. v. a. doorste-
 ken), transigo, transfigo,
 transfodio, perforo.
doorbreken, perrumpo.
doorbrengen, (z. v. a. yer-
 kwisten), dilapido, deco-
 quo.
doorbrengen (zijn leven), ago,
 dego, duco, traduco.
doorbrenger (een), decoctor,
 prodigus.
doordrijven (iets), urgeo.
doordrijven (door iets heen),
 transigo.
doordringbaar, penetrabilis.
doordringen, genetro.
*doordrinken (den ganschen
 dag)*, perpoto.
- doordrukken*, perprimo.
doordwalen, pererro.
doorgaan, transeo, permeo.
doorgaans, vulgo.
doorgankelijk, pervius.
doorgraven, perfodio.
doorgronden, perspicio.
doorhalen (z. v. a. hekelen),
 exagito, carpo, perstringo.
doorklinken, persono.
doorkloven, scindo.
doorkomen (met moeite), cluc-
 tor.
doorkruipen, perrepto, per-
 repto.
doorlaten, transmitto.
doorleeren (een boek), per-
 disco.
doorleven (t. w. tot een' ze-
 keren tijd), pervivo.
doorlezen, perlego.
doorlezing (de), pellectio.
doorloopen, percurro.
doorlopend, perpetuus.
doorluchtig, illustris.
doorn (een), spina.
doornachtig, sentus.
doornaig, spinosus.
doorneg (eene), dumetum.
doornstruik (een), dumus,
 sentis, spinetum, vepres.
doornstruiken (bezet met),
 dumosus.
doorploegen, persero.
doorregenen, perpluo.
doorreizen, peragro, permeo.
doorrijden, perequito.
doorscheuren, perscindo.
doorschieten (iem.), transigo.
doorschijnend zyn, pelluceo.
doorslag z. v. a. vergietst
 (een), colum.
doorslapen, perdormisco.
doorsnijden, perseco.
doorsnuffelen, perquiro.
doorspoelen, perluo.
doorstaan, patior.
doorstaan (het), patientia.
doorsteken, transfigo.
doorstooten, transfodio.
doorstroomen, perluo.
doortintelen, pertento.

- doortogt (de)*, transitus.
doortrapt, astutus, vafer, ver-
 sutus.
doortraptigheid, astutia.
doortrekken, transeo, permeo.
doortrekken (b. v. met yacht),
 imbuo.
dooryliegen, pervolo.
doorylocijen, perfluo.
doorwaadbare plaats (eene),
 vadum.
doorwaaijen, perfluo.
doorwaken, pervigilo.
doorwandelen, perambulo.
doorweyen, intexo.
doorwrocht, pertractatus.
doorwroeten, rimor.
doorzaaijen, insero.
doorzien, perspicio, pervi-
 deo.
doorzigt, perspicentia, pru-
 dentia.
doorzigt (vol), prudens.
doorzigtig, perspicuus.
doorzoeken, scrutor.
doorzoeking (de), scrutatio.
doorzwerfen, pererro.
doos (eene), capsula, pyxis.
doosje (eene), capsula.
dooven, restinguo.
dop (een), putamen.
dor, aridus.
dorheid, ariditas.
dorp (een), pagus, vicus.
dorp (betreffende een), pa-
 ganus.
dorpsgewijze, vicatim.
dorpel (de), limen.
dorpeling (een), paganus.
dorschen, tero.
dorschen (het), tritura.
dorschmaschine (eene), tribu-
 lum.
dorschtijd (de), tritura.
dorschvloer (een), area.
dorst, sitis.
dorsten, sitio.
dorstig, siticulosus.
dossen, decoro.
draad (een), filum.
draagbaar (eene), lectica.
draagstoel (een), lectica.
- draagstoeldrager (een)*, lec-
 ticarius.
draaijen, torqueo, volvo.
draaijzer (een), tornus.
draaikolk (eene), gurgus,
 vortex.
draak (een), draco.
drachme (eene), drachma.
dradig, fimbriatus.
dras (op een'), tolutim.
dras, limus.
dragen, fero, gero, gesto,
 porto.
dragelijk, tolerabilis, patibilis.
dragen (het), portatio.
drager (een), gestator.
dragt (eene), onus.
dragt (z. v. a. kleeding),
 habitus.
dragt (te ééner), uno partu.
dragtig, fetus.
dralen, cunctor.
dralen (het), cunctatio.
draler (een), cunctator.
drank, potulenta, pl.
drangreden (eene), argumen-
 tum.
drank (een apothekers), potio.
*drank (overgegevenheid aan
 den)*, ebriositas.
dras, uligo.
drassig, uliginosus.
dreigen, minor, minitor.
drek, stercus, merda.
drempel (de), limen.
dreun (een), tremor.
dreunen, tremo.
dreunen (doen), tremefacio.
drie, tres, tria.
drie aan drie, trini.
driedubbel, triplex, terge-
 minus, trigeminus.
driehoek (een), triangulum.
driehoekig, triangulus.
driehonderd, trecenti.
driehonderdmaal, tercenties.
driehonderdste (de), trecen-
 tesimus.
driehoofdig, triceps.
driejarig, trimus.
drie kanten (aan), trifariam.
drieledig, tripartitus.
- driemaal*, ter.
driemaandelijksch, trimestris.
drieman (een), triumvir.
driemanschap (een), trium-
 viratus.
driepuntig, tricuspis.
driesprong (een), trivium.
driest, audax.
driestheid, audacia.
drietel (het), ternio.
drietand (de), tridens.
drietongig, trilinguis.
drievoet (een), tripus.
drievoud (het), triplum.
drievoudig, triplex.
drift (de), cupiditas, studi-
 um, ira.
drift b. v. van ossen (een),
 agmen.
driftig, iracundus.
driftigheid, iracundia.
drijfveer, causa.
drijven, pello, ago.
drijven (b. v. koophandel), ago.
drijven (in metaal), caelo,
 scalpo.
drijven op het water, fluito.
drijver (een), actor.
drijver (een kunst-), caelator.
druylisch (de), torpedo.
dringen, urgeo.
drinkbakje (een), scutella.
drinkbeker (een), poculum.
drinkbeker (een houten), ca-
 mella.
drinkbroeder (een), combibo.
drinken, bibo.
drinken (het), potio.
drinker (een), potor.
drinkgelag (een), potatio.
drinkgezelschap (een), com-
 potatio.
drinknap (een), scaphium.
drinkster (eene), potrix.
drinksyat (een), batiola.
droefheid, maestitia, tristitia,
 moeror.
droessem (de), faex.
droevig, maestus, tristis.
droevig maken, contristo.
droevig zijn, moereo.
drogrede (eene), sophisma.

<i>drom</i> (een), turma, caterva.	<i>dubbel</i> , duplex, geminus.	<i>dunk</i> (een), ophtio, existima- do.
<i>dromedaris</i> (een), dromas.	<i>dubbels</i> (hat), duplum.	<i>dunken</i> , videor.
<i>dronk</i> (een), haustus.	<i>dubbeltonig</i> , bilinguis.	<i>dun maken</i> , extenuo,
<i>dronkaard</i> (een), ebriosus.	<i>dubbelzinnig</i> , ambiguus.	<i>duren</i> , duro.
<i>dronken</i> , ebrius, madidus, vi- nolentus.	<i>dubbelzinnigheid</i> , ambiguitas.	<i>durk</i> (de), sentina,
<i>dronkenschap</i> , ebrietas, vino- lencia.	<i>duchten</i> , metuo, vereor.	<i>durven</i> , audeo.
<i>dronken zijn</i> , mado.	<i>duidelijk</i> , luculentus, diluci- dus, perspicuus.	<i>dus</i> , ita, sic, itaque.
<i>droog</i> , siccus, aridus,	<i>duidelijkheid</i> , perspicuitas.	<i>duur</i> , carus.
<i>droogen</i> , sicco.	<i>duiden</i> (ten goede of ten kwade), in bonam s. ma- lam partem rapio.	<i>duur koopen</i> , magni s. mali emo.
<i>droogheid</i> , siccitas.	<i>duif</i> (eene), columba.	<i>duur zijn</i> (van), duro.
<i>droogist</i> (een), pigmentarius.	<i>duif</i> (eene wilde), palumbus.	<i>duurte</i> , caritas.
<i>droog worden</i> , aresco.	<i>duiken</i> (onder-), urino, mer- gor.	<i>duurzaam</i> , durabilis, diutur- nus.
<i>droog zijn</i> , areo.	<i>duim</i> (de), pollex.	<i>duurzaamheid</i> , diuturnitas.
<i>droom</i> (een), somnium.	<i>duister</i> (de), obscurus.	<i>duw</i> (een), ictus, pulsus.
<i>droomen</i> , somnio.	<i>duisterheid</i> , obscuritas.	<i>duwen</i> , pello,
<i>droomerig</i> , somniculosus.	<i>duisternis</i> , tenebrae, caligo.	<i>dwaalster</i> (een), planeta.
<i>drop</i> (de), stillicidium.	<i>duitsch</i> , germanus.	<i>dwaas</i> , stultus, stolidus.
<i>druppel</i> (een), gutta, stilla.	<i>duivel</i> (de), diabolus.	<i>dwaasheid</i> , stultitia.
<i>druppelen</i> , stillo.	<i>duiven</i> (van), columbinus.	<i>dwalen</i> (het), erratio.
<i>druppeltje</i> (een), guttula.	<i>dutyenmelker</i> (een), columba- rius.	<i>dwaling</i> (eene), error.
<i>dropsgewijze</i> , guttatim.	<i>duiventil</i> (een), columbarium.	<i>dwang</i> (de), vis.
<i>druif</i> (een), uva.	<i>duizelen</i> , vertigine laboro.	<i>dwang</i> (door), coactus.
<i>druipen</i> , destillo.	<i>duizeling</i> (eene), vertigo.	<i>dwarling</i> (de), vortex.
<i>druipooig</i> , lippus.	<i>duizend</i> , mille.	<i>dwarlingen</i> (vol), vorticosus,
<i>druiven</i> (gedroogde), uvae passae.	<i>duizendmaal</i> , millies.	<i>dwarlwind</i> (een), turbo.
<i>druivenkorlen</i> , vinacea.	<i>duizendste</i> (de), millesimus.	<i>dwards</i> , transversus.
<i>druivenoogst</i> (de), vindemia.	<i>dulden</i> , patior, fero, to- lero.	<i>dwardsboomen</i> (iemand), ad- versor.
<i>druivenpers</i> (eene), calcatorium.	<i>dun</i> , tenuis, subtilis, exilis.	<i>dweepziek</i> , fanaticus.
<i>druk</i> (de), miseria.	<i>dunheid</i> , tenuitas.	<i>dwell</i> (eene), peniculus.
<i>drukken</i> , premo.		<i>dwerf</i> (een), pumilio, nanus,
<i>drukken</i> (een boek), typis mando.		<i>dwingeland</i> (een), tyrannus,
<i>drukken</i> (het), pressus.		<i>dwingelandij</i> , tyrannus.
<i>drukkend</i> , gravis.		<i>dwingen</i> , cogo.
<i>druipers</i> (eene), praelum.		

E.

<i>Eb</i> (de), maris recessus,	<i>echter</i> , tamen.	<i>edelheid</i> , nobilitas.
<i>ebbenhout</i> , ebum.	<i>echtgenoot</i> (een), uxor, con- jux, maritus.	<i>edelmoedigheid</i> , generositas, animi magnitudo.
<i>echt</i> (de), matrimonium, con- jugium.	<i>echtgenoot</i> (eene), uxor, con- jux, marita.	<i>edik</i> , acetum.
<i>echt</i> , verus, sincerus, legitimus.	<i>echtgenooten</i> (betreffende de), uxorius.	<i>edoch</i> , at, sed.
<i>echtbreekster</i> (eene), moe- chia, adultera.	<i>echtscheiding</i> (de), divortium.	<i>eed</i> (een), jusjurandum,
<i>echtbreken</i> , adultero.	<i>edel</i> , generosus, liberalis, no- bilitas.	<i>eed van krijgslieden</i> (de), sa- cramentum.
<i>echtbreker</i> (een), moechus, adulter.	<i>edelgesteente</i> (een), gemma.	<i>eedbreuk</i> (eene), perjurium.
<i>echtbreuk</i> (de), adulterium,		<i>eedgenoot</i> (een), socius, con- juratus.

- bedrogenootschap*, conjuratio.
bed (ontkennen door een),
 ejero.
bedzweren, juro.
beekoren (een); sciurus.
beelt, callum.
beeltachtig; callosus.
beelt hebben, calleo.
beelt krijgen; callesco.
beén, unus.
beend (eene), anas.
beendje (een jong), anaticula.
beendragt, concordia.
beendragtig, concors.
beendragtig zijn, conspiro.
beenerlei, unius modi.
beehheid, unitas.
beenig, ullus, aliquis.
beenige (de), unicus.
beenigen tijd, aliquamdiu.
beenigermate, quodammodo.
beeniglijk, unice.
beenigzins, paululum.
beénjarig, anniculus.
beénmaal, semel.
eenmaal z. v. a. eertijds,
 olim.
eenmaal, z. v. a. te eeniger
tijd, aliquando.
eenogtig, luscus.
eenparig t. w. van menschen,
 conjunctus.
eenparig b. v. van beweging,
 aequabilis.
eenparigheid, consensus.
eenparigheid b. v. van bewe-
ging, aequabilitas.
eens (nog), rursus, iterum.
eensdeels, partim.
eensgezind, unanimus.
eensgezindheid, unanimitas.
eensklaps, inopinato, repente.
eensstemmig, consentiens, con-
 sonans.
één van beiden, alteruter.
eenvoudig, simplex, sincerus.
eenvoudigheid, simplicitas, in-
 tegratas.
eenzaam, solus, solitarius.
eenzaamheid, solitudo.
eer (z. v. a. vóór dat), an-
 tequam.
eer, honor, laus, decus.
eerambt (een), honos.
eerbaar, castus, pudicus.
eerbaarheid, verecundia.
eerbewijs (een), honos.
eerbied, reverentia, veneratio.
eerbiedig, reverens; venera-
 bundus.
eerbiedigen, veneros.
eerbiedwaardig, venerabilis.
éerdienst (de), cultus.
eerder, prior.
eerder, prius (adv.).
eeeren, honoro, colo.
eereteeken (een); insigne.
eergerig, ambitiosus, laudis
 cupidus.
eergerigheid, ambitio.
eeergift (eene), honorarium.
éergisteren, nudius tertius.
eerlang, propediem.
eerlijk, integer.
eerlijkheid, integritas.
eerloos, infamis; flagitiosus,
 inhonestus.
eerloosheid, infamia.
eerst, primum; primo.
eerst z. v. a. nu eerst; de-
 mum.
eerstdaags, propediem.
eerste (de), primus, princeps.
eerstelijk, primo, primum.
eersteelingen (de), primitiae.
eerstgeboren, primogenitus.
eerstvolgend, proximus.
eerstijds, quondam.
eerstitel (een), titulus.
eervol, honorificus.
eerwaardig, venerabilis, re-
 verendus.
eerwaardigheid, veneratio.
eerzucht, ambitio.
eerzuchtig, ambitiosus.
eerzuil (eene), monumentum.
eebaar, edulis.
éeten, edo.
eekamer (de), coenaculum,
 triclinium.
ee'tafel (eene), triclinium.
eerwaren, cibaria.
eeuw (de), seculum, aetas,
 aevum.
eeuw (van eene), secularis.
eeuw (van dezelfde), coevus.
eeuwig, aeternus, sempiternus.
eeuwigheid; aeternitas.
effen, aequus, planus, levis.
effen maken, aequo, levigo.
effene (het), aequalitas.
ega (de), uxor, marita.
egel (een), echinus; eres.
egge (eene), rastrum, crates,
 sarculum.
eggen, occo, sario.
eggen (het), occatio, sarcu-
 latio.
egger (één), occator, sartor.
ei! vah!
ei (een), ovum.
eigen, proprius.
eigenaar (een), dominus.
eigenaardig, proprius.
eigenbelang (het), privatum
 commodum.
eigen beweging (uit), sponte.
eigendom, dominium.
eigendomsrecht, dominium, jus
 mancipii.
eigendunkelijkheid, licentia.
eigenen, ascisco, vindico.
eigenlijk, proprie.
eigenschap (de), proprietas.
eigenschap (eene), virtus.
eigenzinnig, morosus; contu-
 max.
eigenzinnigheid, pertinacia,
 perversicia.
eijerschaal (de), testa ovif.
eik (de), robur, quercus.
eikel (een), glans.
eiken (vân), quernus.
eikenwoud (een), quercetum.
eiland (een), insula.
eiland behoorende (tot een),
 insularis.
eiland (een), insulanus.
ei leve! quae-so!
einde (het), finis, terminus,
 exitus.
einde z. v. a. doel (een), con-
 siliium.
einde (ten), ut.
einde (in de zamenstelling; be-
veinde, hoofdeinde enz.),
 pars.
einde brengen (ten), perficere.
eindelijk, tandem, denique.

eindeloos, infinitus.
eindeloosheid, infinitas.
eindigen, finio, termino.
eindpaal (de), meta, terminus.
eirond, ovatus.
eisch (een), petitio, postulatium.
eischen, posco, postulo, peto.
eischer (een), petitor.
eiwit, albugo, albumen.
ekster (een), pica.
eksterroog (een), gemursa, clavus.
el (eene), ulna.
elanddier (het), alce.
elders, alibi.
elders (van), aliunde.
elders heen, alio, aliorsum.
elf, undecim.
elf aan elf, undeni.
elfde (de), undecimus.
elfmaal, undecies.
elft (de), alosa.
elk, quisque, unusquisque, quilibet.
elkander, se invicem.
elleboog (de), cubitus.
ellende, miseria, aerumna.
ellendig, miser.
elpenbeen, ebur.
elpenbeen (van), eburneus.
els (eene), subula.
elzenboom (een), alnus.
elzenhout (van), alneus.
emmer (een), sirula, urna.
en, et, ac, atque, -que.
endeldarm (de), intestinum rectum.
eng, angustus, arctus.
engborstig, asthmaticus.
engborstigheid, asthma.
engel (een), angelus.
eng maken, arcto, angusto.
engte (de), angustia.
engte (eene land-), isthmus.
enkel, singularis, simplex.
enkel (de), talus.
enkel (betreffende den), talaris.
enkelvoudig, singularis.
ent (eene), surculus, insitum.
enten, insero.

enten (het), insitio.
enter (een), insitor.
entijd (de), insitio.
eppe (de), apium.
erbarmelijk, miserabilis.
erbarmen, miseror.
erbarming, misericordia.
erf (het), area.
erf (een), fundus, praedium.
erfelijk, hereditarius.
erfenis (de), hereditas.
erfgenaam (een), heres.
erfgoed (een), heredium.
erfmaking (eene), legatum.
erfpacht, emphyteusis.
erg, malus.
ergdenkend, suspicax.
ergens, alicubi, usquam, usquam.
ergens (op dat niet), necubi.
ergens (indien), sicubi.
ergens door, aliquo.
ergens heen, alicunde, quopiam.
ergens van, alicunde.
ergens van (indien), sicunde.
erger, peior.
ergeren, offendere.
ergeren (zich), stomachor.
ergernis, offensio.
erkennen, agnosco, novi.
erkenning (de), agnitio.
erkentelijk, gratus.
erkentenis, gratus animus.
erlangen, adipiscor, potior, assequor.
erlangen (het), adeptio.
ernst, severitas.
ernstig, serius, severus.
ernsthartig, gravis, austerus.
ernsthartigheid, austeritas, gravitas.
erts, metallum.
eryaren, comperio, experior.
eryaren, peritus, expertus.
eryarenheid, peritia, scientia.
eryaring (de), experientia, usus.
eryen, hereditatem adco s. consequor.
erwt (eene), pisum.

eskadronsgewijze, turmatim.
esch (de), fraxinus.
esch (een wilde), ornus.
essenhout (van), fraxineus.
esp (een), populus.
espen (van), populeus.
eten, edo, vescor.
eten (des middags), prandeo.
eten (des avonds), coeno.
eten (zelfst. n. w.), cibatus.
ettelijke, aliquot, nonnulli.
ettelijke malen, aliquoties.
etter, pus.
etter (vol), purulentus.
etterbloed, sanies, tabum.
etterbuil (eene), vomica, ulcus.
etteren, exsanio.
ettering (de), suppuratio.
etter worden (tot), suppuror.
euyel, malus.
euyel (een), malum, morbus.
euyel (het hand-), chiragra.
euyel (het voet-), podagra.
euveldaad (eene), maleficium, scelus.
euyel opnemen, aegre fero.
eyen (z. v. a. een weinig), pauxillum.
eyen, aequalis.
eyen (zoo), modo.
eyeneens, perinde.
eyenaar (een), scapus.
eyenaren, aequiparo.
eyen als, sicuti, tanquam, veluti, prout.
eyen als of, quasi.
eyenbeeld (een), imago.
eyennachtstijn (de), linea aequinoctialis.
eyenredig, aequalis.
eyenredigheid, proportio.
eyenwél, attamen.
eyenwigt (het), aequilibrium.
eyen zoo, perinde, aequo.
eyenzooyel, tanquam.
eyerzwijn (een), aper.
ezel (een), asinus.
ezel (een wilde), onager.
ezel (van den), asinus.
ezelin (eene), asina.
ezeldrijver (een), asinarius.

F.

- Faalt (het)*, deest.
faalt mij (het), egeo.
faam (de), fama, rumor.
fabel (eene), fabula, apologus.
fabelachtig, fabulosus.
fabelachtigheid, fabulositas.
fabelkunde (de), mythologia.
fabelkundige (een), mythologus.
fabriek (eene), fabrica.
fabrieker (een), fabricator, opifex.
falsant (een), phasianus.
fakkel (eene), taeda, fax.
fakkeldrager (een), taedifer.
falen, erro, fallor.
falle (eene), peplus.
familie (eene), gens.
faisoen van iets (het), forma.
faisoenlijk, ingenuus, honestus.
faisoenlijkheid, honestas.
feest (een), festum.
feestelijk, festus.
fell (eene), vitium, error.
feit (een), facinus.
feestmaal aangerigt voor de goden (een), lectisternium.
fel, saevus, vehemens.
felheid, vehementia.
fier, ferox, animosus.
fierheid, superbia.
figuur (eene), figura, species, forma.
figuurlijk, figuratus, tropicus.
fijn, subtilis, tenuis.
fijn (b. v. goud), purus.
fijn (z. v. a. schrandere), sagax, acutus.
fijnheid, subtilitas.
fiksche, promptus, alacer.
fiool (eene), phiala, ampulla.
flaauw, languidus.
flaauwhartig, ignavus.
flaauwheid, languor.
flaauwte (eene), deliquium.
flaauw vallen, fatisco.
flaauw worden, languesco.
flaauw zijn, languere.
fladderen, volito.
flambouw (eene), taeda.
flank (de), latus.
fleemen, blandior, adolor.
flesch (eene), lagena, cadus.
fleschblazer (een), ampullarius.
fleur (de), flos.
fleurig, floridus.
flikkeren, mico, corusco, rutilo.
flikkerend, coruscans.
flikkering (de), scintillatio.
flits (een), telum.
flonkeren, zie flikkeren.
fluim (eene), phlegma, pituita.
fluimerig, pituitosus.
fluissteren, susurro.
fluit (eene), tibia.
fluiten, tibia cano.
fluiten (t. w. v. vogelen), cano.
fluitenmaker (een), tibiarius.
fluitspeelster (eene), tibicina.
fluitspeler (een), tibicen.
fluks, mox, cito, statim.
fluweel, holosericum.
fnuiken, frango.
foet, phui.
fokken, alo, nutritio.
fokker (een), altor.
folteren (iemand), extorqueo, crucio.
foltering (eene), cruciatus.
folterknecht (de), tortor.
fonkelen, mico.
fundament (een), fundamentum.
fintein (eene), fons.
form (de), forma.
formulier (een), formula, carmen.
fornuis (een), fornax, furnus.
forsch, robustus.
fort (een), castellum.
fortuin (de), fortuna.
fourageren, pabulor.
fourageren (het), pabulatio.
fout (eene), vitium, mendum.
fraai, pulcher.
fraaiheid, pulchritudo.
franje, cirri, pl. lemnisci, pl.
fret (een), viverra, mustela.
frisch z. v. a. koel, frigidulus.
frisch (in krachten), vegetus.
frischheid, viriditas.
frons (eene), ruga.
fronsen, rugo.
front (het), frons aciei.
fruit, poma, pl. fructus, pl.
fuik (eene), nassa s. naxa.

G

- Ga*, conjux.
gaaf, integer, sospes.
gaaf (eene), donum, murus.
gaaf van den geest (eene), facultas.
gaafheid, integritas.
gaan, eo, vado, incedo.
gaan (het), in egressus.
gaan (dikwijls), ito.
gaande maken, agito, excito.
gaar, coctus.
gaard (een), septum, hortus.
gaarder (een), exactor.
gaarkeuken (eene), popina.
gaarkok (een), coquus.
gaarne, lbentor.
gaauw, velox.
gqde conjux.
gader (te), simul, una.
gadeslaan, attendo, animum adverto.
gaffel (een), furca.
gal (de), bilis, fel.
galachtig, biliosus.
galei met twee (drle enz.) roeibanken (eene), biremis (triremis etc.).

D

- gabelbank (een)*, transtrum.
galerij (eene), porticus.
galg (de), patibulum.
galm (een), sonitus.
galmen, boō, sono.
galnoot (eene), galla.
galziekte (eene), morbus biliosus.
gang (de), incessus, gressus.
gangbaar, pervius.
gangboord (het), fori.
gans (eene), anser.
gansch, totus, universus.
gansch niet, minime.
ganzenhoeder (een), anserarius.
gapen, hisco, hio.
gapende, hiulcus.
gaping (eene), hiatus.
garde (eene), virga.
garen, filum, linum.
garnaal (eene), squilla.
garnizoen (een), praesidium.
garstig, rancidus.
garstigheid, rancor.
gare (eene), merges, manipulus.
gast (een), conviva, hospes.
gast (het onthaal van een'), hospitium.
gastenverblijf (een), hospitium.
gastheer (een), hospes, convivator.
gasthuis (een), nosocomium.
gast gavn (te), epulor.
gastmaal (een), convivium, epulae.
gastyriëndin (eene), hospita.
gastyriënschap, hospitalitas, hospitium.
gastyrij, hospitalis.
gat (een), foramen.
gazelle (de), dorcās.
geduur (een), gestus.
gebaard, barbatus.
gebabbel, garrulitas, loquacitas.
gebaren maken, gesticulor.
gebaronspraak (de), gesticulatio.
gebed (een), preces (pl.), precatio.
gebeeldhouwd, sculptilla.
gebeente (het), ossa, pl.
gebekt, rostratus.
gebelgd, indignabundus, offensus.
gebergte (een), mons, jugum.
gebeuren, accido.
gebeurt mij (het), contingit.
gebeurtenis (eene), res, eventus.
gebied (het), imperium of ditio.
gebieden, impero, jubeo.
gebieder (een), dominator.
gebiedster (eene), dominatrix.
gebit (het), dentes.
geblaas, flatus.
geblaas van een' slang (het), sibilus.
geblaas (het), balatus.
geblas (het), latratus.
geblanket, fucatus.
gebloemte (het), flores, pl.
gebod (een), praeceptum, jussum.
geboomte (het), sylva.
geboorte (de), ortus, genus, natales, pl.
geboortedag (de), dies natalis.
geboorteplaats (de), incunabula.
geboortig, ortus, oriundus.
geboren worden, nascor.
gebouw (een), aedes.
gebouw (een klein), aedícula.
gebraad (een), assum.
gebraden, assus.
gebrand (b. v. steen), coctilis.
gebrandmerkt, stigmosus.
gebrek, inopia, penuria.
gebrek (een), vitium, mendum.
gebrekkelig, inops of vitiosus.
gebroid (het), foetura.
gebroken, fractus.
gebruik (een), mos, consuetudo.
gebruik (het), usus.
gebruikelijk, usitatus.
gebruiken, usurpo, utor.
gebruik maken, utor.
gebrul (het), mugitus.
gebulder (het), fremitus.
gebulk (het), mugitus.
gebuur (een), vicinus.
gedaagde (een of eene), reus, of rea.
gedaante (de), figura, forma, species.
gedachte (de), cogitatio.
gedachtenis (de), memoria.
gedachtig, memor.
gedarmte (het), intestina, pl.
gedaver (het), tremor.
gedeeld, dividuus.
gedeelte (een), pars, portio.
gedeelteijk, ex parte, partim.
gedenken, cogito, recordor.
gedenkschrift (een), commentarius.
gedenkteeken (een), monumentum.
gedenkwaardig, memorabilis.
gedicht (een), carmen, poema.
gedienstig, officiosus.
gedienstigheid, obsequium.
gedienstigtijk, obsequenter.
gedierte (het), animalia, pl.
gedijt (het), prodest, evenit, vertitur.
gedijen (doen), prospero.
geding (een), lis, causa.
gedoogen, sino, permitto.
gedonder (het), tonitru.
gedraaid, tortilis.
gedrag (het), vita, mores.
gedragen (zich), gero me.
gedragen (zich naar iets), morem gero.
gedrevenbeeldwerk, caelamen.
gedrogt (een), portentum.
gedrogtelijk, portentosus.
gedrongen, compactus.
gedronken hebbende, potus.
gedruisch (het), fremitus, strepitus.
gedruisch maken, strepo.
geduld, patientia.
geduldig, patiens.
gedurende, per.
gedurig, perpetuus.
geduriglijk, identidem.
gedwee, lenis, mansuetus, facilis.
gedweehheid, lentitas, facilitas.
geel, flavus, fulvus.

- geelachtig*, luteus, subflavus.
geelbleek, luridus.
geelgieter (een), aurichalcarius.
geel worden, flavescere.
geelzucht (de), icterus.
geelzuchtige (een), ictericus.
geen, nullus.
geen (de), qui.
geen van beiden, neuter.
geenzins, nequaquam.
geënt, insitivus.
geërfd, hereditarius.
geesel (een), flagrum, flagellum, yerber.
geeselen, verbero, virgis caedo.
geeseling (de), flagellatio, verberatio.
geest (z. v. a. verstand), ingenium.
geest (de), spiritus.
geest (een goede of booze), daemon.
geestdrijvend, fanaticus.
geesteloos, illepidus.
geestelijk, incorporeus.
geestelijk (z. v. a. kerkelijk), ecclesiasticus, clericus.
geestig, lepidus.
geestigheid, lepor.
geeuwen, oscitor.
geeuwen (het), oscitatio.
geeuwer (een), oscitator.
gestonker (het), splendor.
gestuister (het), susurrus.
gegeten heeft (die niet), incoenatus.
gegons (het), susurrus.
gegoten, fusilis.
gegraveerd, insculptus.
gehaat, invidus.
gehalte (de), pretium.
geheel, totus.
geheel, prorsus (adv.).
geheelal (het), mundus.
gehelligd, sacer.
gehelm, arcanus, occultus.
gehelm (in het), abdite.
geheim houden, celo.
gehelments (eene), mysterium, arcanum.
gehelschrijver (een), scriba, ab - actis.
gehemelte (het), palatum.
gehengen, permitto, concedo.
geheugen (het), memoria.
geheugen (uit het), memoriter.
gehoor (het), auditus.
gehoord, corniger.
gehoorzaal (eene), auditorium.
gehoorzaam, obediens.
gehoorzaamheid, obedientia, obtemperatio.
gehoorzamen, obedio, obtempero.
gehucht (een), pagus, vicus.
gehulcheid, falsus.
gehuil (het), ulularus.
gehuil van den wind (het), stridor.
gehuurd, conducticius, mercenarius.
gejammer (het), lamentatio, fletus, ploratus.
geil, salax, libidinosus.
gellheid, salacitas, libido.
gelt (eene), capra.
gelt (eene kleine), capella.
gelt (eene steen-), caprea.
geiten (van), caprinus.
geitenbok (een), caper.
geitenherder (een), caprarius.
geitenmelker (een), caprimulgus.
geitenstal (een), caprine.
geitenvel (een), nebris.
gejuich (het), acclamatio.
gek, stultus, insipiens.
gekerm (het), ejaculatio, gemitus.
gekheid, stultitia, dementia.
gekijf (het), rixa, jurgium.
gekkernij, jocus.
geklag, questus.
geklank (het), clangor.
geklapwiek (het), plausus.
geklater (het), crepitus.
geknars (het), stridor.
geknor (het), grunnitus.
geknot, truncus.
gekookt, coctus.
gekraak (het), fragor.
gekras (het), crocitus.
gekrijt (het), vagitus.
gekroesd, crispus.
gekromd, aduncus.
gekronkeld, tortuosus.
gekreude spij's (eene), conditura.
gekreuisigde (een), cruciarius.
gekwel (het), modulatio.
gekuischt, politus.
gelaarsd, ocreatus.
gelaat (het), vultus, facies.
gelaatkenner (een), physiognomon.
gelaatkunde (de), physiognomia.
gelach (het), risus.
gelag (een), compositio.
gelasten, mando, jubeo.
gelaten, aequus, modestus, placidus.
gelatenheid, aequitas animi.
gelaten (zich), prae me fero, me gero, simulo.
gelauwerd, lauriger.
geld, pecunia.
geld (een stuk), nummus.
geldboete (eene), multa.
gelden, polleo, valeo.
geldgierig, avarus.
geldgierigheid, aviditas, avaritia.
geldzak (een), crumena.
geleden (zekerer tijd), abhinc.
geleding (eene), articulus.
geledingen (met), geniculatus.
geleerd, doctus, eruditus.
geleerdheid, doctrina, eruditio.
gelegen, situs.
gelegen (b. v. tijd), opportunus.
gelegenheid, occasio.
gelegen komen, commodum esse.
gelegen zijn (aan), refert, interest.
geleide (een), comitatus.
geleidelijk, ordine.
geleiden, duco, comitor.
geleider (een), comes.
geleigeest (een), genius.

- geletterd*, literatus.
geletterde (een), literator.
gellid (het), ordo, acies.
gelieven, indulgeo.
gelijk, velut, ut, sicuti.
gelijk, similis, aequalis, par.
gelijk (te), simul.
gelijk als, instar.
gelijkelijk, pariter.
gelijkenis (eene), parabola.
gelijkheid, similitudo.
gelijk geven, adstipulor.
gelijkkluidend, consonus.
gelijk maken, aequo.
gelijkmaking (eene), aequatio.
gelijkmatig, aequabilis.
gelijkmoedig, aequus.
gelijkstellen, exaequo.
gelijk verdeeld, aequabilis.
geloel (het), mugitus.
geloofte (eene), votum.
geloofte doen (eene), voveo.
geloof (het), fides.
geloofelijk, credibilis.
geloofwaardig, probatus, fide dignus.
geloofwaardigheid, fides, auctoritas.
geloop (het), cursuatio, discursus.
gelooven, credo.
gelooven (z. v. a. meenen), existimo, arbitror.
gelooven (doen), persuado.
geluid (het), sonus.
geluid geven, sono, crepo.
geluk (het), fortuna prospera.
gelukken, procedo, succedo.
gelukken (doen), prospero.
gelukkig, fortunatus, felix.
gelukkig maken, beo.
geluk wenschen, gratulor.
geluk wenschend, gratulabundus.
gelukwenscher (een), gratulator.
gelukwensching (eene), gratulatio.
gelukzalig, beatus.
gelukzaligheid, beatitas.
gemaakte (z. v. a. onnatuurlijk), factitius, affectatus.
gemaaktheid, simulatio.
gemaal (een), maritus, conjug.
gemak (het), commodum.
gemak (een), latrina.
gemak (op zijn), lente, otiose.
gemakkelijk, facilis.
gemakkelijkheid, facilitas.
gemalin (eene), uxor.
gemaskerd, personatus.
gematigd, moderatus, temperatus.
gematigdheid, moderatio.
gember, zingiberi.
gemeen (van gezindheid), abjectus, vilis, humilis.
gemeen, vulgaris, communis.
gemeen (het), vulgus.
gemeenebest (het), res publica.
gemeenlijk, vulgo.
gemeen maken, vulgo.
gemeenschap (de), communio, consortio, societas.
gemeenschappelijk, communis.
gemeen soldaat (een), gregarius.
gemeensman (een), tribunus plebis.
gemeenzaam, familiaris.
gemeenzaamheid, familiaritas, necessitudo.
gemeente (de), ecclesia.
gemelijk, morosus, tristis.
gemelijkheid, morositas, tristitia.
gemest, altis, altus.
gemest (vet), perpastus.
gemis (het), desiderium.
gemis voelen, desidero.
gemoed (het), animus.
gemoedelijk, religiosus.
gemoedelijkheid, religio.
gemoedigd, fortis.
gemoedsbeweging (eene), animi perturbatio.
gemoedsbezwaar (een), religio.
gemoedsgesteldheid (de), animus.
gemoet (te), obvius (adj.), obviam.
gemompel (het), murmur; fremor.
gemor (het), murmur.
gemse (eene), dama.
gemurmel (het), murmur, susurrus.
genade, clementia.
genadig, propitius, clemens.
genaken, adpropinquo, accedo.
gene, ille.
geneesheer (een), medicus.
geneeskunde (de), medicina.
geneeslijk, sanabilis.
geneesmiddel (een), medicamentum.
genegen, favens, benevolus.
genegenheid, benevolentia, amor.
geneigd, propensus, cupidus.
geneigdheid, propensio.
genezen, medeor.
genezen (onz.), sano, sanesco, convalesco.
genezing, sanatio.
genieten, fruor, utor.
genoeg, satis.
genoegdoen, satisfacio.
genoegelijk, jucundus.
genoegelijkheid, jucunditas.
genoegen (het), delectatio.
genoegzaam zijn, sufficio.
genootschap (een), societas.
genot (het), usus, fructus.
geofend, exercitatus.
geoorloofd, licitus.
geoorloofd (het is), licet.
gepast, consentaneus, congruus.
gepetns (het), meditatio.
gepeupel (het), popellus, plebeula.
gepoch (het), jactantia.
gepraat, loquacitas, garrulitas.
geraamte (een), sceletus.
geraas, stridor, strepitus.
geraas maken, strepo.
geraden, consultus.
geraken, pervenio.
geratel (het), crepitus.
gereed, paratus, promptus.
gerced maken, paro.

- gereedschap (allerlei)*, instrumentum, arma, pl.
geregeld, ordine dispositus.
geregt (het), jus, judicium.
geregt (een), daps.
geregtelijk, judicialis.
gerechtigheid, justitia.
geregtsbode (een), viator.
geregtsdienaar (een), licitor.
geregtshof (een), tribunal.
gerijf (het), utilitas, usus.
gerijfelijk, opportunus.
gerieven, prosum, commodo.
gering, exiguus, tenuis, humilis.
geringheid, exiguïtas, tenuitas.
geringschatten, contemno, vilipendo.
geringschatting (de), contemptio.
ge roep (het), clamor.
ge rommel (het), fragor.
gerond, teres, rotundus.
gerst, hordeum.
gerst (gepelde), hordeum de-libratum.
gerst (gemaakt uit), hor-deaceus.
gerstendrank (een), ptisana.
gerucht (het), fama, rumor.
geruisch (het), stridor.
gerust, quietus, securus.
gerustheid, fiducia.
gerust stellen, solor.
geruststelling (de), sedatio.
geschal (het), sonitus, son-nus, canor.
geschater (het), cachinnus.
geschenk (een), donum, mun-nus.
geschenk (een klein), munus-culum.
geschiedboek (een), annales.
geschieden, accido, fac.
geschiedenis (de), historia.
geschiedkundig, historicus.
geschiedschrijver (een), his-toricus.
geschikt, commodus, aptus, idoneus.
geschiktelijk, idonee.
geschiktheid, convenientia,
- geschil (een)*, controversia, lis.
geschil hebben, litigo.
geschil zijnde (in), contro-versus.
geschreeuw (het), clamor.
geschrei (het), ploratus, va-gitus.
geschrift (een), scriptum.
geschubd, squamosus.
geschut (grof), tormentum.
geslacht (het), genus, ortus.
geslachtregisters maakt (die), genealogus.
geslepen, callidus, astutus.
gesmijdig, mollis, tener.
gesnap (het), garrulitas.
gesneden beeldwerk, opus cae-latum.
gesnedens (een), eunuchus, spado.
gesnik (het), singultus.
gesnoef (het), jactatio.
gesnork (het), ronchus.
gesp (een), fibula.
gespan (het), jugum.
gespen, fibulo.
gespenmaker (een), fibularius.
gespleerd, nervosus.
gespot (het), derisio, illusio.
gesprek (een), colloquium.
gesprek houden (een), ser-mocinor.
gesproten, oriundus.
gestadig, assiduus, constans.
gestadigheid, assiduitas, con-stantia.
gestalte (de), forma, spe-cies.
gestand doen, verbis sto.
gestarnd, stellarus.
gesteente (een edel), gemma.
gesteldheid (de), conditio, habitus, ratio.
gesteld zijn, habeo me.
gesteld zijn (over iets), prae-sum.
gestornis (een), sidus, astrum.
gesticht (een), aedificium.
gestoelte (een), sedes.
gestoelte (het redomaars-), suggestus.
- gestreept*, virgatus.
gestreng, severus.
gestrengheid, severitas.
getakt, ramosus.
getal (een), numerus.
getal (in groot), numerosus.
getalm (het), cunctatio.
getand, dentatus.
getier (het), strepius.
getier maken, strepo.
getij (het), fluxus et refluxus.
getijdeboek (een), breviarium.
getijgerd, tigrinus.
getrappel (het), tripudium.
getroost, consolatus.
getroosten (zich), acquiesco.
getrouw, fidelis.
getrouwd, nuptus.
getrouwheid, fidelitas, fides.
getuige (een), testis.
getuigen, testor.
getuigenis (eene), testimonium.
geur (de), odor.
geur geven, oleo.
geurig, odorus.
gevaar (het), periculum, discrimen.
gevaarlijk, periculosus, an-ceps.
gevaarte (een), moles.
gevaar zijn (in), periclitor.
geval (een), casus.
geval (bij), forte fortuna, fortuito.
gevalle (ten), causa, gratia.
geyallen, placeo.
gevangene (een), captivus.
gevangenis (eene), carcer, vincula (pl.).
gevangenschap (de), capti-vitas.
gevecht (een), pugna, prae-lium.
gevederd, plumatus.
geveinsd, simulatus.
geveinsdheid, simulatio.
gevel (de), columen.
gevelspits (de), fastigium.
geven, do.
geven (het), datio.

- gever (een)*, dator.
gevest (het), capulus.
gevele (het), adulatio.
gevekt, maculosus, stellatus.
geveleugeld, alatus, volucer.
gevelieg (het), volatus.
gevlochten, textorius.
gevloek (het), exsecratio.
gevoegelijk, congruus, aptus.
gevoel, sensus.
gevoel (het), tactus.
gevoelen, sentio.
gevoelen (een), sententia.
gevoelen zijn (van), censeo.
gevoelloos zijn, torpeo.
gevoelloos worden, torpesco.
gevogelte (het), volucres, pl.
gevolg van eene zaak (het), consecutio, eventum.
gevolg van een' persoon (het), comitatus.
gevolg (goed), successus.
gevolgtrekking (eene), conclusio, ratiocinatio.
gevolmagtigde (een), procurator.
gevorderd (b. v. in jaren), proventus.
gewaad (een), vestis.
gewaarborgd, tutus.
gewaarworden, sentio, ex-
 perior.
gewaarwording (eene), sensus, perceptio.
gewag (het), mentio, commemoratio.
gewagen, memoro.
gewapende (een ligt), veles.
gewas (een), planta.
gewast, ceratus.
geween (het), fletus, gemitus.
geweer, arma, pl.
geweld (het), vis.
gewelddadig, violentus.
geweldenaar (een), tyrannus.
geweldenarij, tyrannis.
geweldig, validus, immanis.
gewelf (een), fornix, lacunar.
gewelfd, arcuatus.
gewend, consuetus, solitus.
gewend worden, assuesco.
gewend zijn, soleo.
- gewennen*, consuefacio.
gewennen (aan iets doen), assuefacio.
gewest (een), regio.
geweten (het), conscientia.
gewetenloos, impius.
gewetenloosheid, impictas.
gewicht (het), pondus, momentum.
gewichtig, gravis.
gewijd, votivus, consecratus.
gewijsde (een), res iudicata, sententia.
gewild, quaesitus.
gewillig, voluntarius.
gewilligheid, voluntas.
gewilliglijk, libenter.
gewin, lucrum, quaestus.
gewinnen, lucror.
gewis, certus, exploratus.
gewisheid, certitudo.
gewisse (het), conscientia.
gewisselijk, certo.
gewoel (het), turba.
gewoel veroorzaken, tumultuor.
gewond, saucius.
gewonnen geven, cedo.
gewoon, consuetus, vulgaris.
gewoonlijk, vulgo.
gewoon worden, consuesco.
gewoon zijn, soleo.
gewoonte, consuetudo, mos.
geworden, pervenio.
gewricht (een), articulus.
gewrocht (een), effectus.
gezag (het), auctoritas.
gezamenlijk, cunctus, unâ (adv.).
gezag (het), cantio, cantus.
gezag (een), canticum.
gezag (een eenparig), concentus.
gezant (een), legatus.
gezant (iemand afzenden als), lego.
gezantschap (een), legatio.
gezegde (een), dictum.
gezegend, fortunatus.
gezegkelijk, docilis, facilis.
gezel (een), socius, sodalis.
gezellig, sociabilis.
- gezellig (eene)*, sociâ.
gezelschap (een), societas.
gezelschap houden, comitor, assector.
gezig (het), visus.
gezig (een), visum.
gezigkunde (de), optice.
gezin (het), familia.
gezindheid (de), animus.
gezindte (eene), secta.
gezoden, elixus.
gezond (t. w. van ligchaam), sanus.
gezond (b. v. van luchtstreek), saluber.
gezondheid (de), sanitas, bona valetudo.
gezond worden, consanesco.
gezond zijn, valeo.
gezouten, salsus.
gezucht (een), suspirium.
gezwel (een), tuber.
gezwets, jactatio.
gezwind, citus, celer.
gezwindheid; velocitas.
gezwollen, tumidus, turgidus.
gezwollen zijn, turgeo.
gezwollen worden, turgesco.
gids (een), dux.
gier (de), vultur.
gierig, avarus.
gierigheid, avaritia.
gierst, milium.
gieren, fundo.
gift (eene), donatio, donum, munus.
giftmenger (een), veneficus.
giftmengerij (de), veneficium.
giftmengster (eene), venefica.
gij, tu.
gij (meervoud), vos.
gijzelaar (een), obses.
gil (een), vociferatio.
gild (een), sodalitas, collegium.
gillen, vociferor.
ginds, istic, illic.
gips, tectorium.
gipser (een), tector.
gips overtrekken (met), gypso.
gipsen, vituperor, perstringo.

- gissen*, conjicio.
gissing (eene), conjectura.
gist, fermentum.
gisten, fermento.
gisseren, heri, pridiē.
gisteren (van), hesternus.
gisting (de), fermentatio.
gisting (eene), tumultus.
glaasje (een), calix.
glad, levis.
gladheid (de), levitas.
glad maken, levigo.
glad maken (het), expolitio.
glans, splendor, fulgor, nitor.
glansrijk, splendidus.
glas, vitrum.
glas (van), vitreus.
glas blazer (een), vitrarius.
glazen gereedschap (een), vitreum.
glibberig, lubricus.
glibberigheid, lubricum.
glibberig maken, lubrico.
gljden, labor.
glimlagchen, subrideo.
glimmen, niteo.
glimp (een), species.
glinsteren, niteo, splendo.
glinsterend worden, nitescio.
gloed (de), ardor.
gloetjen, candeo.
gloetjend worden, candesco.
gluren, specular.
God, Deus.
goddelijk, divinus.
goddelijke natuur, divinitas.
goddeloos, nefarius.
godde loosheid, impietas.
godge leerde (een), theologus.
godgeleerdheid (de), theologia.
Godheid (eene), Numen.
Godin (eene), Dea.
godsdiens (de), religio.
godsdienslig, religiosus.
godslasteraar (een), blasphemus.
godslastering (eene), blasphemia.
godsspraak (eene), oraculum.
godsvrucht, pietas.
goed, bonus.
goed, bene (adv.).
- goeddoende*, beneficus.
goeddunken (het), libitum.
goede houden (ten), aequo fero.
goederen, bona.
goedertieren, clemens.
goedertierenheid, benignitas.
goed doen (zieh te), genio indulgeo.
goedgunstig, benignus, favens.
goedgunstigheid, favor.
goedhartig, liberalis.
goedheid, bonitas.
goedig, indulgens.
goedigheid, indulgentia.
goedkeuren, probō.
goedkeuring (de), probatio.
goedkoop, villis.
goed maken (weder), resarcio.
goedwillig, benevolus.
goedwilligheid, benevolentia.
golf (een), unda, fluctus.
golf (een), z. v. a. zeeboezem, sinus.
golyen, fluctuo, undo.
golvend, undosus.
gom, gummi.
gondel (eene), gaulus.
gonzen, susurro.
gouchelaar (een), praestigiator.
goochelen, praestigiatorem ago.
goochelspel, praestigiae.
goodspenning (een), arrha.
gooljen, jacio, jacto.
goot (eene), canalis, fistula.
gordel (een), balteus, zona, cingulum.
gordelmaker (een), zonarius.
gorden, accingo.
gordijn (een), velum.
gordijn in ũen schouwburg (het), aulaeum.
gorgel (de), guttur, fauces, pl.
gort, hordeum delibratum.
goud, aurum.
goud (van), aureus.
goudgeel, flavus.
goudgeel worden, flavescō.
goudgeel zijn, flaveo.
goudmerel (de), galbula.
- goudmijn (eene)*, aurifodina.
goudsbloem (eene), caltha.
goudschaaltje (een), statera aurificis.
goudsmid (een), aurifex, vascularius.
goudvink (een), rubicilla.
graad (een), gradus.
graag, avidus.
graan, frumentum.
graan (betreffende het), frumentarius.
graan halen, frumentor.
graanhandelaar (een), frumentarius.
graanmolen (een), pistrinum.
graanzolder (een), granarium.
graat (een), os pisclis, spina.
grauw (het), plebecula.
grauw, caeruleus, glaucus, canus.
gracht (eene), fossa.
graf (een), sepulcrum.
grafheuvel (een), tumulus.
grafschrift (een), epitaphium.
grafsteek (een), monumentum, sepulchrum.
gramschap (de), ira.
gramstorig, iracundus.
graanaatappel (een), malum granatum, malum panicum.
graanaatappelboom (een), malus punica.
grap (eene), jocus.
grappenmaker (een), sannio, scurra.
grappig, jocosus.
gras (het), gramin, herba.
gras (van), gramineus.
grasje (een), herbulā.
grasrijk, graminosus.
graveel (het), calculus.
graveerijzer (het), caelum, scalprum.
graven, fodio.
graven (het), fossio.
graver (een), fossor.
graveren, sculpo.
graveur (een), sculptor.
grazen, pasco.
grazig, herbidus.
greb (eene), scrobis.

- grendel (een)*, pessulus, obex. *groeijen (doen)*, augeo.
grens (eens), limes, terminus. *groelzaam*, fertilis.
grenslijn (eene), confinium. *groelzaamheid*, fertilitas.
grenzen drÿven (over de), *groen*, viridis.
extermino. *groen (het)*, viriditas.
gratig, avidus. *groenachtig*, subviridis.
gretigheid, aviditas. *groene plaats (eene)*, viretum.
grief (een), gravamen. *groen maken*, virido.
Griek (een), Graecus. *groenmarkt (de)*, forum oili-
Griekenland, Graecia. *torium.*
grieksch, graecus. *groenvrouw (eene)*, olitrix.
grieyen, laedo. *groen worden*, viresco.
griffel (de), stilus. *groen zijn*, vireo.
grÿns (eene), larva. *groente*, olus, legumen.
grÿnzen, ringor. *groet (een)*, salutatio.
grÿpen, prehendo. *groeten*, saluto.
grÿpen (plaats), locum habeo. *groeye (eene)*, fovea, scrobis.
grijpvogel (de), gryps. *grof*, rudis, crassus.
grÿs (t. w. van haren), canus, albus. *grond (de)*, solum, fundus.
grÿsaard (een), senex. *grondbeginsel (een)*, elementum.
grÿsaards (betreffende), senilis. *gronde brengen (te)*, devasto.
grÿsachtig, subcanus. *gronde gaan (te)*, pessum eo.
grÿsheid, canities. *gronde helpen (te)*, perdo, pessum do.
grÿsheld (de), senectus. *gronden*, fundo.
grÿs worden, canesco. *grondgebied (het)*, territorium.
grÿs zijn, canco. *grondig*, penitus (adv.).
grillen, nugae. *grondlegger (een)*, fundator.
grillig, morosus. *grondlegging (de)*, fundatio.
grimlach (een), risus compositus. *grondregel (een)*, praecipitum, principium.
grimlagchen, subrideo. *grondsap (het)*, sedimentum, crassamen, faex.
grimmig, truculentus, trux, torvus. *grondslag (de)*, fundamentum.
grimmigheid, truculentia. *grondstoffen (de)*, elementa.
groef (eene), fovea, scrobis. *grondvest (eene)*, sedes, pl.
groei (de), incrementum. *grondvesten*, fundo, aedifico.
groeijen, cresco. *grond toe (tot den)*, funditus.

H.

- Haag (eene)*, sepes. *haaikenbosch (een)*, aesculetum.
haagappel (de), arbutum. *haai (een)*, carcharus, galeus.
haagappelboom (de), arbutus. *haak (een)*, uncus, harpago.
haagbes (de), rubus. *haak (een ylsch-)*, hamus.
haagbeuk (de), ornus. *haakje (een)*, uncinulus.
haagdoorn (de), dumus. *haakjes (voorzien met)*, uncinatus.
haagdoornbosch (een), dumetum. *haakyormig*, hamatus.
haageik (de), aesculus. *haan (een)*, gallus.
haar, (pers. vnv.) ejus s. illius (gen.), suus, a, um.
haar (hoofd-), coma, crinis, capilli (pl.).
haar (ylas-), lanug.
haar, pilus.
haarband (een), fasciola, vitta, taenia.

- haard (de)*, focus.
haardstede (eene), eaminus.
haarijzer (een), calamistrum.
haarkloven, vitiligio, argutor.
haarklooverij, argutiae.
haarlok (eene), cincinnus.
haarlokken (het uiterste der),
 fimbria.
haarsiersel (een), crinale.
haas (een), lepus.
haasje (een), lepusculus.
haasse (de), poples.
haast, mox (adv.).
haast, festinatio, incitatio,
 properatio.
haast (in), raptim.
haasten (zich), propero,
 festino.
haasten (zich te zeer), prae-
 festino.
haastig, festinus, citus.
haastiglijk, festinanter, pro-
 pere.
haastiglijk (al te), properan-
 tius, praefestinanter.
haat, odium, invidia.
haat (die iets), exosus.
haatdragend, malevolus.
hachelijk, periculosus, incer-
 tus.
hagedis (de), lacerta.
hagel (de), grando.
hagelen, grandio.
hak (de), talus, calx.
hak (een), ictus.
haken (naar iets), concupio,
 inhio.
hakkelaar (een), balbus.
hakkelen, balbutio.
hakken, caedo.
haksel, stramentum conciu-
 sum.
hal (de), macellum.
halen, peto, apporto, arcesso.
halen (adem), duco.
half, dimidius, dimidiatus,
 medius.
half-, semi-.
halfjaar (een), semestrium.
halfpint (een), hemina.
halfslachtig dier (een), am-
 phibium.
halm (een), culmen, stipula.
hals (de), cervix, collum.
halsband (een), collare.
halsketen (eene), torques.
halskraag (een), torques.
hals over hoofd, praecipus.
hals snoer (een), monile.
halsstarrig, pertinax.
halsstarrigheid, pertinacia.
halster (een), capistrum.
halszaak (eene), causa ca-
 pitalis.
halt houden, subsisto.
halve (na mijnent-, zijnent-),
 gratia.
halve broeder (een), frater e
 patre s. e matre.
ham (eene), perna.
kamel (een), vervcx.
hamer (een), malleus.
hamer (een kleine), malleolus.
hand (de), manus.
hand (de vlakke), palma.
hand (de holle), vola.
hand (voor de), promptus.
handbekken (een), malluvium.
handboeijen, manicae.
handboek (een), enchiridium.
handdoek (een), mantele,
 msp;a.
handel (de), mercatura, ne-
 gotiatio.
handelaar (een wissel-), ne-
 gotiator.
handelaar (een klein-), caupo.
handelbaar, tractabilis, habilis.
handel drijven, negotior.
handelen, ago.
handel en wandel, vita, mo-
 res (pl.).
handeling (eene), actio.
handelingen, acta, pl.
handelplaats (eene), empo-
 rium.
handen van (in), penes.
handen zijn (op), in sto.
handeuvcl (het), chiragra.
handgeklap (het), plausus.
handgeld, arrhabo.
handgemeen zijn, manum con-
 sero.
handgeven (de), jungo manus.
handhaven, vindico.
handhaver (een), vindex.
handig, dexter.
handigheid, dexteritas.
handklapper (een), plausor.
handlanger (een), amanuensis.
handschoen (een), manica,
 chirotheca.
handschrift; (een), chiro-
 graphum, codex manuscrip-
 tus.
handtastelijk, manifestus.
handyatsel (een), ansa, ma-
 nubrium, capulus.
handvol volks (een), mani-
 pulus.
handwerksman (een), opifex,
 operarius.
hand wijzen (van de), renun-
 tjo, recuso.
hanebalk (een), tignum.
hanegekraai (het), gallicti-
 nium.
hanekam (de), crista.
hanespoor (een), calcaria, pl.
hangen (aan iets), pendeo.
hangen (iets aan-), suspendo.
hangen (te zamen), cohaereo.
hangen (laten), demitto.
hangen (over iets), immineo,
 impendeo.
hangen blijven, adhaeresco.
hangend (aan elkander), con-
 ticens.
hangmat (een), lectus pensilis.
hansworst (een), sannio.
hanteren, tracto.
hantering (eene), quaestus.
haperen, baereo.
hapert (het), deest.
hard, durus.
hardheid, duritia.
hardnekkig, pertinax, obsti-
 natus.
hardnekkigheid, pertinacia,
 obstinatio.
hard maken, duro.
hard worden, duresco.
haring (de), alex.
harig, pilosus.
hark (een), rastrum.
harmonie, concentus.
harnas (een), lorica.
harnas aandoen (een), lorico.
harp (eene), sambuca.
 E

- harpsteen* (*eene*), sambucistria.
harpoen (*een*), harpago.
hars, resina.
harsachtig, resinosus.
hart (*het*), cor.
hartader (*de*), vena.
harte (*van*), sincere.
harte gaan (*ter*), cordi est.
harte gaarn (*van*), libenter.
hartje (*een*), corculum.
hartstogt (*de*), animi concitatio, cupiditas.
hartstogtelijkheid, animi impotentia.
hartzeer, aegrimonia.
hatelijk, odiosus, invidus.
hatelijkheid, invidia.
haten, odi.
hater (*een*), osor.
have (*de*), bona, res familiaris.
haveloos, sordidatus, squalidus.
haven (*een*), portus.
havenen, mulco.
haventol (*de*), portorium.
haver, avena.
haver (*van*), avenaceus, avenarius.
haverrij, damnum, jactura.
havik (*een*), accipiter.
hazelaar (*de*), corylus.
hazelenboschje (*een*), coryletum.
hazelhoen (*een*), attagen.
hazelhouten, colurnus.
hazelnoot (*de*), avellana.
hazelnooten, abellinae.
hebbelijkheid, habitus.
hebben, habeo.
hebzucht, avaritia.
hebzuchtig, avarus, avidus.
hecht, solidus, firmus.
hechtheid, firmitas.
hechten, figo.
hechtents, vinga, pl.
heden, hodie.
heden (*van*), hodiernus.
hedendaags, nunc.
hedendaagsch, hodiernus.
heel, integer.
heelal (*het*), universum.
heelen, medico, sano, curo.
heeling (*de*), sanatio.
heelkunde (*de*), chirurgia.
heelmeester (*een*), chirurgus.
heengaan, abeo.
heengaan (*het*), abitio.
heen keeren, adverto.
heer (*het*), agmen, exercitus, copiae.
heer (*een*), dominus.
heer des huizes (*de*), herus.
heerlijk, amplificus.
heerlijkheid, splendor.
heerschappij, dominatus, dictio, imperium.
heerschen, regno, dominor, impero.
heerschen (*z. v. a. in zwang zijn*), in usu sum, grassor.
heerscher (*een*), dominus.
heerscheres (*eene*), dominatrix.
heerschzucht, dominandi cupidus.
heerschzuchtig, dominandi cupidus.
heesch, raucus.
heeschheid, raucitas.
heesch worden, irrauesco.
heesch zijn, rauco, ravio.
heester (*een*), frutex.
heet, fervidus, calidus, ardens.
heet maken, calefacto.
heet worden, calefacto.
heet zijn, caleo, aestuo.
heeten, appello, nuncupo.
hef (*de*), taex.
hefboom (*een*), vectis.
heffen (*om hoog*), attollo, suscipio.
heffing van belasting (*de*), impositio census.
heft (*een*), manubrium.
heftig, vehemens.
heg (*eene*), sepes.
hei! heus!
heiblok (*een*), fistuca.
heide (*eene*), ericetum.
heidekraaid, erice.
heiden (*een*), pagantus, gentilis.
heidendom (*het*), gentes, gentiles (pl.).
heljen, fistuca.
hell, salus.
Helland (*de*), Salvator.
heilig, sanctus, sacer.
heiligdom (*een*), sacrarium.
heilige dag (*een*), dies festus.
heilige plaats (*eene*), finum.
heiligen, consecro, dedico.
heiligheid, sanctitas.
heiligschendend, sacrilegus.
heiligschennis, sacrilegium.
heilloos, miser.
heilspellend, auspicatus.
heil wenschen, gratulor.
heilzaam, salutaris.
heimelijk, abditus, furtivus.
heimelijk, clam, abdito (adv.).
heining (*eene*), sepimentum.
hek (*een*), cancelli, pl.
hekel (*een*), pecten, carmen.
hekeldicht (*een*), satira.
hekelen, exagito, perstringo.
heks (*eene*), venefica.
hekelschrift (*een*), libellus famosus.
hel (*de*), inferi, pl.
hel, clarus.
he! he!
held (*een*), heros, vir fortis.
heldendaden, res gestae.
heldendicht (*een*), epos.
heldendicht (*een*), poeta epicus.
heldin (*eene*), heroina, herois.
helder, clarus, limpidus, purus, serenus.
helder worden, claresco, luceo.
helder zijn, clareo, luceo.
helderheid, claritas, serenitas.
helder klinkend, canorus.
helder maken (*het weder*), sereno.
heldhaftig, fortis.
heldhaftigheid, fortitudo.
helen, occulto, condo, celo.
heler (*de*), receptor.
helft (*de*), dimidium.
Helhond (*de*), Cerberus.
hellebaard (*een*), bipennis.
hellebaardier (*een*), bipennifer.
hellen, clino, impineor.

- hellend*, acclinis, declivis.
helling (eene), clivus.
helm (een), galea, cassis.
helmkam (de), crista.
helmspits (de), conus.
helmstok (de), clavus.
helpen, auxiliior, adjuvo.
helpend, auxiliarius.
helper (een), adjutor.
helpster (eene), adjutrix.
helsch, tartareus.
hembd (een), indusium.
hemel (de), caelum.
hemel (de bloofte), divum.
hemelbewoners (de), caelicolae.
hemelsblaauw, caeruleus.
hemsch, caelestis.
hemel-streek (een), plaga.
hemelteeken (een), signum.
hen (eene), gallina.
hengel (een), arundo.
hengsel (een), ansa.
hengst (een), equus.
hennip, cannabis.
hennip (gemaakt uit), cannabinus.
herademen, respiro.
heraut (een), praeco, legatus.
herautschap (het), praeconium.
herautstaf (de), caduceus.
herberg (een), deversorium, caupona, taberna.
herbergen, hospitio excipio.
herbergier (een), caupo, hospes.
herbergierster (eene), hospita.
herbergzaam, hospitalis.
herbergzaamheid, hospitalitas.
herboren worden, renascor.
herdenken, recordor.
herder (een), pas or.
herdersloven (betreffende het), pastoralis.
herdersstaf (een), pedum.
herdervolken, nomades.
her- en derwaarts, ultracirroue.
herfst (de), autumnus.
herfstachtig, autumnalis.
herhalen, itero.
herhaling (eene), iteratio.
herinneren (zich), meminī, recordor.
herinneren (iemand iets), admoneo.
herinnering (de), recordatio.
herkaauwen, rumino.
herkaauwen (het), ruminatio.
herkennen, agnosco.
herkrijgen, recuperō.
herleven, revivisco.
herleven (doen), refoveo.
herlezen, relego.
hernemen, recipio.
hernieuwen, renovo.
heroveren, recuperō.
herroepen, revoco.
herreppen, recreo, refingo.
hersenen (de), cerebrum.
hersenspan (de), calva.
herstelbaar, reparabilis.
herstellen, restituo, reficio, reparo.
herstellen (zich), recreor.
hersteller (een), restitutor.
herstelling (de), restitutio.
hert (een), cervus.
herten (van), cervinus.
hertog (een), dux.
hervatten, repeto.
hervormen, reformo, refingo.
hervormer (een), reformator.
herwaarts, huc.
herzien, retracto, recolo.
hetzij, sive.
heugelijk, laetabilis.
heugen, meminī.
heulen (met iemand), colludo.
heulsap, succus papaveris.
heup (de), coxa.
heuppijn, ischias.
heusich, officiosus, humanus.
heusichheid, humilitas.
heuvel (een), collis.
heuvelachtig, ciliuosus.
heuveltje (een), clivulus.
hevel (een), siphō.
hevig, violentus.
hevigheid, vehementia.
heviglijk, acriter.
hiacint (de), hyacinthus.
hiel (de), calx.
hier, hic.
hier (van), hinc.
hierheen, huc.
hierlangs, hac.
hierop, exinde.
hiertoe (tot), hactenus.
hieruit, hinc.
hij, ille, is.
hijgen, anhele.
hijgen (het), anhelatio.
hijschen, subduco.
hik (de), singultus.
hik hebben (den), singultio.
hinde (eene), cerva.
hinderen, impedio.
hinderlage (eene), insidiae.
hinderlagen leggen, insidiar.
hinderlijk zijn, obsum.
hindernis (eene), impedimentum.
hinken, claudico.
hinken (het), claudicatio.
hinkend, claudus.
hinniken, hinnio.
hinniken (het), hinitus.
hitte, calor, aestus, ardor, fervor.
hobbellig, salebrosus, fragusus, asper.
hobbelijkheid (de), salebra.
hoe (vóór adj. en adv.), quam.
hoe (z. v. a. op welke wijze), quomodo, quā.
hoed (een), pileus.
hoed (met een), pileatus.
hoedanig, qualis.
hoedanigheid (de), qualitas.
hoedanigheid (slechte), nequitia.
hoede (de), cura, tutela.
hoeden, tuco, curo.
hoe dikwijls, quoties.
hoe duur, quanti.
hoef (de), ungula.
hoefijzer (een), solea ferrea.
hoefsmid (een), faber ferrarius.
hoegroot, quantus.
hoegrootheid (de), quantitas.
hoek (een), angulus.
hoekachtig, angularis.
hoekken (met), angulosus.

- hoelang* (bijw.), quamdiu, quoad.
hoekswijs, angulatim.
hoen (een), pullus gallinaceus.
hoenderdief (de), milvus.
hoenderhof (de), cohors.
hoenderhok (een), gallinarium.
hoe ook, utcumque.
hoepel (een), trochus.
hoer (eene), scortum, meretrix.
hoerachtig, meretricius.
hoereerder (een), scortator, ganeo.
hoerenwaard (een), leno.
hocrenwaardin (eene), lena.
hoereren, scortor.
hoererij, meretricium, impudicitia.
hoerhuis (een), lupanar, ganea, fornix.
hoerhuis houden (een), lenocinor.
hoest (de), tussis.
hoesten, tussio.
hoeve (eene), praedium, villa.
hoeveelste (de), quotus.
hoeveelste ook (de), quotuscumque.
hoe yelen, quot.
hoevenaar (een), villicus.
hoe ver (tot), quousque, quatenus.
hoe weinigen, quotus quisque.
hoewel (al-), quamvis.
hoezeer, quantopere.
hoezoo, qui dum.
hof (de), horti, pl.
hof (het), aula.
hof (betreffende het), aulicus.
hoffelijk, urbanus.
hoffelijkheid, urbanitas.
hofstede (eene), villa, praedium.
hok (een), cavea.
hokkelling (een), juvencus of juvenca.
hol, cavus, concavus.
hol (een), specus, cavum, antrum.
hol (t. w. v. de stem), fuscus.
hol (t. w. v. de zee), aestuosus.
holen (vol), cavernosus.
holle van den nacht (het), nox intempesta.
hollen, ruo.
holligheid (eene), cavitas.
hol maken, concavo.
holte van de hand (de), vola.
hol van beesten (een), lustrum, fovea.
hol zijn (op), effrenus ruo.
hom (de), lactis.
hommel (een), fucus.
hompelen, vacillo.
hond (een), canis.
hond (een kleine), catulus.
honden (van), caninus, carulinus.
honderd, centum.
honderd (het getal), numerus centenarius.
honderden (bij), centuriatim.
honderdjarig, centenarius.
honderdmaal, centies.
honderdste (de), centesimus.
honderdtal (een), centuria.
honderdvoudig, centuplex.
hondje (een), catellus.
hondsch, caninus.
hondsdagen (de), caniculares.
hondsgesternte (het), sirus, canicula.
honen, calumniator, conviciator, insulto.
honger, fames.
hongerigen, esurio.
hongerig, esuriens, famelicus.
hongersnood, inedia, fames.
honger lijden (het), esuritio.
honig, mel.
honig (van), melleus.
honigbij (eene), apis.
honig-drank (een), mulsum.
honig gemengd (met), mellilitus.
honig-maken, mellifico.
honig-maken (het), mellificium.
honigraat (een), favus.
honigsap, melligo.
honig voortbrengend, mellifer.
hanig-zoet, mellitus.
hoofd (het), caput, vertex.
hoofd (een rivier-), moles.
hoofdband (een), infula.
hoofddeksel (een), galerus.
hoofde (uit dien), idcirco, proinde.
hoofde van (uit), ex, propter.
hoofdhaar (het), capillus.
hoofd hangen (over 't), immineo.
hoofdig, obstinatus, contumax.
hoofdigheid, obstinatio.
hoofdkussen (een), cervical, pulvinus.
hoofdman (een), centurlo.
hoofdmanschap, centuriatus.
hoofdpijn (aanhoudende), cephalalgia.
hoofdschedel (de), calva.
hoofsluiziger (een), mitella.
hoofdsom (de), summa.
hoofdstad (de), caput.
hoofdstof (een), elementum.
hoofdstuk (een), caput.
hoofd voor hoofd, singulatim, viritim.
hoofdzakelijk, praecipuus.
hoog, altus, celsus.
hoogachten, revereor, veneror.
hoogachting, veneratio.
hoog bejaard, senex, provectus aetate.
hoogdravend, turgidus.
hoogdravend zijn, turgeo.
hoogelijk, summe, magnopere.
hoogepriester (de), pontifex maximus.
hooger, superior.
hoogheid, celsitas.
hoog in prijs, magni.
hoogmoed, superbia, fastus.
hoogmoedig, superbus.
hoogmoedig zijn, superbio.
hoog opgegroeid, procerus.
hoogschatten, magni facio.
hoogste (de), summus.
hoogste (ten), summe.
hoogstens, ad summum.
hoogte (de), altitudo.
hoogte (in de), sublime.
hooi, foenum.
hooi (van), faciens.

- hooi (betreffende)*, foenarius.
hooiberg (een), foenile.
hool voortbrengend, foenicu-
 larius.
hooifjen, foenum colligo.
hooimaaijer (een), foenisex.
hooitijd (de), foenisicium.
hoon, injuria, convicium.
hoop (de), spes.
hoop (een), acervus, cumulus.
hoop (de groote), plebs.
hoopsgewijze, acervatim.
hoop volks (een), manus.
hoorder (een), auditor.
hooren, audio.
hoorn (een), cornu.
hoorn (een kleine), cornicu-
 lum.
hoorn (van), corneus.
hoornblazer (een), cornicen,
 buccinator.
hoornen (met), cornutus.
hoos (eene wind-), turbo.
hoosvat (een), trulla.
hop, lupus.
hop (een), upupa.
hopeloos, desperatus.
hopeloosheid, desperatio.
hopen, spero.
hopman (een), centurio.
horde (eene), crates.
horden (van), cratitius.
horizon (de), finitor.
horzel (eene), crabro.
houden (in 't oog), observo.
houden (zijn woord), pro-
 missis sto.
houden, teneo.
houden (het met iem.), sto
 ab aliquo.
houden (voor iets), habeo.
houden (b. v. het huis), seruo.
houden (z. v. a. onderhouden),
 alo.
houding (de), habitus.
hout, lignum.
hout (brand-), ligna, pl.
hout (timmer-), materia.
houtachtig, lignosus.
houtduif (eene), palumbes.
houten, ligneus.
hout hakken, materior.
hout halen, lignor.
houthoop (een), struus.
houtmijt (eene), rokus, pyra.
hout schaven, runcino.
houtskool, carbo.
houtverkooper (een), ligna-
 rius.
houtworm (de), termes, te-
 redo.
houtzager (een), prista.
houvast (een), retinaculum.
houw (een), ictus, plaga.
houweel (een), ligo.
houwen, caedo.
houwen (het), caedes.
houwend (al), caesim.
houwer (een kromme), acina-
 ces.
hovaardig, superbus.
hovaardij, superbia.
hoyeling (een), aulicus.
hoyenier (een), olitor, hor-
 tulanus.
hui, serum.
huichelen, simulo.
huichelaar (een), simulator.
huichelachtig, simulatus.
huid (de), cutis, pellis, co-
 rium.
huidblaasje (een), pustula.
huif (eene), velamen, penula.
huig (de), columella.
huik (eene), calantica, vitta,
 mitra.
huilen, lacrymor, ejulo.
huiten (luid), exululo.
huis (een), domus, aedes
 (pl.).
huis (te), domi.
huis (behoorende tot het),
 domesticus.
huis (buiten 's), foris.
huisgenoot (een), domesticus.
huisgezin (het), familia.
huisgoden (de), lares.
huisheer (een), herus.
huishoudelijk, frugi, frugalls.
huishoudster (eene), dispen-
 satrix.
huisje (een), domuncula.
huislook, sedum.
huismoeder (de), materfamilias.
huisraad, supellex.
huis tot huis (van), ostiatim.
huisvader (de), paterfamilias.
huissvesten, hospitio excipio.
huissvesting, hospitium.
huisvrouw (eene), uxor.
huiswezen (betreffende het),
 familiaris.
huiveren, horreo, tremo.
huiverig, algidus.
huivering (eene), horror.
huizen, habito.
hul (eene), velamen.
hulde, obsequium.
hulde bewijzen, colo.
huldigen, inauguro.
huldiging (de), inauguratio.
hulk (eene), phaselus.
hulp, auxilium, ops.
hulpaanbrengend, opifer.
hulpeloos, inops.
hulpkomen (te), occurro.
hulpmiddel (een), instrumen-
 tum.
hulptroepen, auxilla, subsi-
 dia, pl.
hulpyaardig, adjutabilis.
hulpverschaffend, auxiliaris.
hulsel (een), tegumentum.
hulze (de), siliqua.
humeur (het), natura, indoles.
huppelen, exsulto.
huppelend (al), exsultim.
hupsch, venustus, lepidus.
huren, conduco.
huren (het), conductio.
hut (eene), casa, tugurium.
hutje (een), casula.
huur (de), merces.
huurling (een), mercenarius.
huwbaar, nubilis.
huwelijk (het), nuptiae, ma-
 trimonium.
huwelijk (betreffende het),
 conjugialis.
huwelijksgift (de), dos.
huwelijksgift (zonder), in-
 dotoratus.
huwelijks god (de), hymen.
huwelijks voorwaarden (de),
 sponsalia.
huwen, uxorem duco.

I.

- Ieder*, quivis, quisque.
Ieder (een), unusquisque.
Iedereen, quisque.
Iemand, aliquis.
Iep of ijp (een), ulmus.
Iepen (van), ulmeus.
Iepenbosch (een), ulmarium.
Iets, aliquid, nonnihil.
Ijdel, vanus, inanis.
Ijdelheid, vanitas, inanitas.
Ijf (een), taxus.
Ijk (de), definitio mensuræ.
Ijken, definitio pondus s. mensuram.
Ijl (de), festinatio.
Ijl (in aller), propere, festinanter.
Ijlen, festino.
Ijlhoofdig zijn, deliro.
Ijs, glacies.
Ijskegel (een), stiria.
Ijskoud, gelidus.
Ijselijk, horrendus, atrox.
Ijsvogel (de), alcedo.
Ijyer, studium, industria.
Ijveraar (een), zelota.
Ijveren, studeo.
Ijverig, industrius.
Ijverzucht, zelotij; ia, æmulationio.
Ijzel, gelu canum.
Ijzen, horreo.
Ijzer, ferrum.
Ijzer (van), ferreus.
Ijzergroeve (eene), ferraria.
Ijzersmid (een), faber ferrarius.
Ijzerroest, ferrugo.
Ijzingwekkend, horribilis.
Ik, ego.
Immer, semper, unquam.
Immers, certe, saltem, quippe.
Impost (de), vectigal.
In, in.
In acht nemen, observo.
In acht nemen (zich), caveo.
Inademen, adspiro.
Inademing (de), adspiratio.
- Inbalzemen*, inungo, condlo.
Inbeelden (zich), opinor.
Inbeelding (eene), opinio.
Inbinden, illigo, colligo (are).
Inbinden (een boek), compingo.
Inbinden (z. v. a. naauwer toehalen), contraho, constringo.
Inblazen, inspiro.
Inboedel (de), supellex.
Inboeten, deperdo.
Inboezemen, inspiro.
Inboorling (een), indigena.
Inborst (de), indoles, natura.
Inbraak (de), effractio.
Inbranden, inuro.
Inbreken, effringo, irrumpo.
Inbreker (een), effractor.
Inbrengen, infero, importo.
Inbrengen (tegen iets), allego.
Inbreuk (eene), violatio.
Inbrokkelen, intero.
Indachtig, memor.
Indachtig maken, admoneo.
Indachtig worden, reminisco.
Indachtig zijn, meminere, recordor.
Indagen, dicere dico.
Indammen, exaggero.
Indamming (de), exaggeratio.
Indenken, recogito.
Inderaad, vero, revera.
Indien, si.
Indien ergens, sicubi.
Indien niet, nisi.
Indien ook, etiamsi.
Indien van ergens, sicunde.
Indigo, indicum.
Indoen, indo, inero.
Indompelen, immergo.
Indompeling (de), immersio.
Indooopen, imbueo, intingo.
Indragen, ingero, infero.
Indrijven, inigo, infigo.
Indrijven (z. v. a. graveren), sculpo, caelo.
Indringen, irrumpo, penetratio.
- Indringen (zich)*, insinuo me, intrudo me.
Indrinken, imbibo.
Indroogen, inaresco.
Indruk (de), impressio.
Indrukken, imprimo.
Indruk maken, moveo.
Indruppelen, instillo.
Ineengedraaid, contortus.
Ineenylechten, implecto.
Inenten, inero.
Inenten (het), insitus.
Ineten, corrodo.
Influisieren, insusurro.
Ingaan, introeo.
Ingang (een), ostium, introitus.
Ingebeeld, opinatus.
Ingeboren, innatus.
Ingebrand, inustus.
Ingekankerd, inveteratus.
Ingetijfd, insitivus.
Ingenomen zijn met zich zelf, placeo mihi.
Ingelegd kunstwerk, emblemata.
Ingeschapen, congenitus, innatus.
Ingeschapen worden, ingeneror.
Ingeschoven, interpolatus.
Ingespannen, intentus.
Ingetogen, continens.
Ingetogenheid, continentia.
Ingeving (eene), afflatus.
Ingevoerd, invectivus.
Ingevolge, secundum, extra.
Ingewand (het), viscera, extra, intestina (pl.).
Ingewand uithalen (het), eviscero.
Ingewand voorspelt (die uit het), extispex.
Ingewikkeld, inricatus, contortus.
Ingewikkelde wijze (op eene), implicite.
Ingewikkeldheid, contortio.
Ingeworteld, inveteratus.
Ingewortelde kwaal (eene), inveteratio.

- ingezetens (een)*, incola.
ingieten, infundo.
ingieten (het), infusio.
inglijden, illabor.
ingraven, infodio, defodio.
ingraveren, insculpo.
ingraveren (het), sculptura.
ingreep (een), usurpatio.
ingroeijen, inolesco.
ingroeying (de), suriatura.
inhalen, reduco.
inhalen (op weg), assequor.
inhaliig, avarus, rapax.
inhaliigheid, aviditas, rapacitas.
inham (eene), sinus.
inheensch, intestinus, patrius.
inhoud (de), argumentum, exemplum.
inhoud (de hoofd-), sententia.
inhouden (z. v. a. bevatten), contineo.
inhouden (z. v. a. terughouden), inhibeo, comprimo.
inhouden (zich), tempero mihi.
inhuldigen, inauguro.
inhullen, amicio.
injagen, inigo, impello.
inkeer, poenitentia.
inkeeren, diversor.
inkhoren (de), mitedula, scivurus.
inkleeden, investio.
inklimmen, inscendo.
inklimmen (het), inscensio.
inkomen, ingredior.
inkomst (de), ingressus.
inkomsten (de), reditus, proventus, fructus.
inkoop (de), emtio.
inkoopen, coëmo.
inkorten, contraho.
inkrimpen, contrahor.
inkruimelen, intero.
inkruipen, irrepo.
inkt, atramentum.
inktkoker (een), atramentarium.
inktvylsch (de), lo'igo, sepla.
inkwartieren, colloco.
inlandsch, indigena, domesticus.
inlasschen, insero.
inlaten, intromitto.
inlegeren, colloco.
inleggen, repono.
inleggen (b. v. groente), condio.
inleggen (geld), confero.
inleiden, introduco.
inleiden (het), introductio.
inleiding eener rede (de), exordium, proëmium.
inleveren, trado.
inlichten, declaro.
inlijven, insero, co'tribuo.
inluissteren, suggero, insusurro.
inmengen, immisceo.
inmiddels, interim.
innaaljen, insuo.
innemen, recipio, sumo.
innemen (b. v. eene stad), expugno, capio.
innemend, venustus.
inneming (de), expugnatio.
innen, exigo.
innerlijk, internus.
innerlijk (adv.), intrinsecus, intus.
innig, intimus.
inoogsten, percipio, colligo.
inpakken, colligo (are).
inplaatsen, insero, immitto.
inplanten, iugenero, insero.
inplengen, infundo.
inploegen, inaro.
inpoten, insero.
inprenten, imprimo, inculco.
inrengen, impluo.
inrigten, instituo.
inrigting (eene), institutio.
inrigting (de), ratio.
inrjften, inscindo.
inroepen, invoco, imploro.
inruilen, permuto.
inruimen, evacuo.
inrukken, irrumpo.
inschenken, infundo.
inschepen, impono in navem.
inscherpen, inculco.
inschikkelyk, facills.
inschrjven, adscribo.
insgelyks, item.
in slaan (t. w. den weg), inco.
in slaan (b. v. een' spjker), pango.
in slag (de), subtemen.
in sla pen, obdormisco.
in slikken, deglutio.
in siokken, absorbeo, devoro.
in slui meren, obdormio.
in slui pen, irrepo.
in slui ten, includo, insero.
in smeren, illino, inungo.
in snijden, incido, insecor.
in snijding (de), incisio.
in spannen, intendo.
in spannen (zich), connitro.
in spanning van krachten (de), intentio.
in spraak (de), monitus.
in springen, insilio.
in staan (voor iets), praesto.
in stampen, inculco.
in steken, insero, infigo, indo.
in stellen, instituo.
in stelling (eene), institutum.
in stemmen, adsentior.
in stoppen, infulcio.
in storten, infundo.
in storten (z. v. a. vallen), cado, corruo, labor.
in storting (de), ruina.
in strooijen, inspergo.
in stroomen, in fluo.
in teekenen, subscribo.
in tegendeel, contra.
in terest (het), fenus.
in terest leenen (geld tegen), feneror.
in toomen, refreno.
in trappen, inculco.
in trede (de), introitus.
in treden, ingredior, intro.
in trek (de), domicilium.
in trekken, attraho.
in trekken (z. v. a. afschaffen), abrogo.
in trek nemen (zijn), divertor.
in tusschen, interea.
in val (een), incursus.
in vallen (ergens), invado, incido.

- invallen (in de gedachte)*, subeo.
invallen (in de rede), inter-
 pello.
invallen (het), ruina.
invaren, invehor.
inplechten, intexo, innecto.
invlechting (de), implicatio.
invliegen, involo.
invliegen (het), involatus.
invloed van een' persoon, aucto-
 ritas, gratia.
invloed van eene zaak, mo-
 mentum.
invloeijsen, influo.
invloegen, insero, injungo.
invoer (de), investio.
invoeren, induco, importo,
 invehio.
involgen, obsequor.
invorderen, exigo.
invordering (eene), exactio.
- invreten*, corrodo.
invullen, suppleo.
inwachten, exspecto.
inweeken, macero.
inweeken (het), maceratio.
inwendig, internus.
inwerpen, injicio, immitto.
inwerpen (het), injectus.
inweyen, intexo.
inweyen (het), intextus.
inwijfsen, inauguro, dedico.
inwijding (de), dedicatio,
 consecratio.
inwikkelen, involvo.
inwilligen, concedo.
inwilliging (eene), assensio,
 concessus.
inwinnen, comparo.
inwonen, habito, incolo.
inwoner (een), incola.
inwortelen, inveterasco.
inwrijven, infrico.
- inwrijven (het)*, infrictio.
inzage (de), inspectio.
inzakken, concido.
inzalyen, inungo.
inzamelen, percipio, colligo.
inzetten, instituo.
inzetten (ergens), insero.
inzetting (eene), institutum.
inzien, inspicio, perspicio.
inzien (naar mijn), meo sa-
 dicio.
inzigt (z. v. a. doel), mens.
inzijn, insum.
inzinken, consido, collabor.
inzinken (het), ruina, lapsus.
inzonderheid, praesertim.
inzouten, sale condio.
inzuigen, imbibo.
inzwelgen, devoro.
irias (eene), iris.
ivoor, ebur.
ivoor (van), eburneus.

J

- Ja*, ita, recte.
jaar (een), annus.
jaarboek (een), annales, pl.
jaargeld (een), stipendium.
jaargetijde (het), hora, tem-
 pus anni.
jaargetijde (het ongunstig),
 intemperies.
jaar lang (een), annuus.
jaarlijks, quotannis.
jaarlijksch, anniversarius, an-
 nuus.
jaarmarkt (een), nundinae.
jaar oud (een), anniculus.
jagen, Venor.
jager (een), venator.
jageres (eene), venatrix.
jagersnet (een), plaga.
jagt (de), venatio.
jagt (het), celox, phaselus.
jagt (betreffende de), venaticus.
jagtig zijn, subo.
jagt maken op iets, sector.
jagtspriet (een), venabulum.
jaloersch, zelotypus, invidus.
jaloerzij (de), zelotypia, ae-
 mulatio.
- jammer*, dolendum.
jammeren, lamentor, ejulo.
jammertijk, miserabillis.
jammert (het), miseret.
janken, gannio.
jas (een), superindumentum.
ja veeleer, imo, quin imo.
javelijn (eene), jaculum.
ja zeggen, ajo.
ja zelfs, quin, quin etiam.
jegens, erga.
jeneverboom (de), juniperus.
jeugd (de), juvenus, ado-
 lescentia.
jeugdig, juvenilis, puerilis.
jeuken, prurio.
jeukte (de), prurigo.
jicht (de), arthritus.
jicht in de handen, chiragra.
jichtig, arthriticus.
jok, jocus.
jokken, jocos.
jokkernij, joci, pl.
jol (eene), scapha, cymba.
jong, juvenis.
jonge dochter (eene), adoles-
 centula.
- jongeling (een)*, adolescens,
 juvenis.
jongelingschap (de), adoles-
 centia, juvenus.
jongen (een), puer.
jonger, minor natu.
jongste (de), natu minimus.
jong worden (weder), repue-
 rasco.
jonkvrouw (eene), virgo.
Jood (een), Judaeus.
joodenlijm, bitumen, asphal-
 tus.
joodsch, judaicus.
juichen, júbilo, triumpho.
juist, aptus, ipse.
juist (voegw.), ita.
juist van pas, commodum
 (adv.).
jujube (de), zizyphum.
juk (een), jugum.
juk brengen (onder het), sub-
 igo.
juweel (een), gemma.
juwelier (een), negotiator
 gemmarius.

K.

- Kaai* (eene), crepido, moles, portus.
kaak (de), mala, gena, bucca.
kaakbeen (het), maxilla.
kaal, calvus, glaber.
kaalheid (de), calvitie.
kaal maken, glabro.
kaal worden, calvesco.
kaal zijn, calveo.
kaam, mucor, situs.
kaan (eene), linter, cymba, scapha.
kaan (eene kleine), lintricus.
kaap (een), promontorium.
kaarde (eene), carduus.
kaarden (wol), carmino.
kaarden van wol (het), carminatio.
kaars (een), candela.
kaarsvet, sebum.
kaart (eene), charta.
kaas, caseus.
kaas (eene kleine), cascolus.
kaaskooper (een), casearius.
kaatsbal (eene), pila.
kaauwen, manduco, mando.
kaauwen (het), manducatio.
kabaal, calumnia.
kabbelen, suctuo.
kabeltouw (een), rudens, ancorale.
kaf, palea, acus, stipulae.
kagchel (een), caminus.
kajuit (de), tugurium, casa.
kakelen, glocio, blatero, gario.
kakelaar (een), gerro.
kalant (een), emptor.
kalebas (de), cucurbita.
kalefateren, reficio.
kalf (een), vitulus.
kalfje (een), vitellus.
kalk, calx.
kalk (betreffende den), calcarius.
kalkbrander (een), calcarius.
kalkgroeve (eene), calcaria.
kalm, placidus, aequus, tranquillus.
kalmte, lenitas, tranquillitas.
kalmus (de), acorus calamus.
kalot (eene), galerus.
kalyen (van), vitulinus.
kam (een), pecten.
kam (een hanen-), crista.
kameel (de), camelus.
kameelpardel (de), camelopardalis.
kamenier (eene), pedisequa.
kamer (eene), cubiculum, conclave.
kamer (betreffende eene), cubicularius.
kameraad (een), sodalis, socius.
kamerdienaar (een), cubicularius.
kamerrok (de), gausapila.
kamerpot (een), matula, lasanum.
kamertje (een), cellula.
kammen, pecto.
kampen, dimico, certo, contendendo.
kamperfoelle, caprifolium.
kampernoelle, fungus.
kampregter (een), brabeuta.
kampsgrijd (een), certamen.
kampvechter (een), athleta, pugil.
kan (eene), cantharus, capedo.
kanaal (een), fossa.
kandelaar (een), candelabrum.
kaneel, cinnamomum.
kanker (de), cancer.
kanon (een), tormentum.
kans (de), alea.
kansel (de), cathedra.
kanselarij (de), tabularium.
kant (een), ora, crepido.
kant (aan dezen), cis.
kanten (van alle), undique.
kanten (van weers-), utrimque.
kanten (zich tegen), adversor.
kantig, angulosus.
kant maken (van), interficio.
kap (eene), capitum.
kapel (eene) z. v. a. *kerkgebouw*, sacellum, aedicula.
kapel (eene), z. v. a. *ylinder*, papilio.
kapen, praedor.
kaper (een zee-), pirata.
kapitaal (het), sors.
kapiteel (een), pulvinus, epistylum.
kapitein (een), centurio.
kapoen (een), capo.
kappen (een boom), caedo.
kapperboom (de), cappari.
kar (eene), carrus, plaustrum.
karakter (het), mores (pl.), ingenium.
karavaan (eene), commentus.
karbonkel (de), pyropus.
karig, illiberalis, parcus.
karigheid, illiberalitas, tenacitas.
karmozijn, coccinum.
karper (de), cyprinus, carpio.
kas (de ring-), pala.
kasboek (een), codex accepti et expensi.
kassier (een), mensarius.
kast (eene), arca, cista, scrinium.
kastanje (eene), castanea.
kastanjeboom (de), castanea.
kastanjebosch (een), castanetum.
kasteel (een), castellum.
kastelein (een), caupo, hospes.
kastje (een), arcula, ioculus.
kastijden, castigo.
kastijding (eene), castigatio.
kastoor (de), castor.
kat (eene), feles.
katoen, gossypium.
katrol (eene), trochlea.
kauw (de), graculus.
kauwoerde (de), cucurbita.
keel (de), fauces (pl.), guttur, jugulum.

- keelgat (het)*, gula, ingluvies.
keellapje (het), uva, columella.
keelontsteking (eene), angina.
keels (luid-), clara voce.
keep (eene), crena.
keer (eene), z. v. a. *maäl*, vices, pl.
keeren, verto.
keer gaan (te), resisto.
keer nemen (eene), flecto me.
keffen, latro.
kegel (een), conus.
keisteen (een), silix.
keizand, glareas.
keizer (de), imperator.
keizerin (de), imperatrix.
kelder (een), cavea.
keldermeester (de), cellarius.
kelen, jugulo.
kelk (een), calix.
kelk (eene kleine), caliculus.
kelk (een) t. w. van bloemen, calyx.
kemel (de), camelus.
kenbaar, notus, manifestus.
kenbaar maken, indico.
kenbaar zijn, pateo.
kenmerk (een), nota, indicium.
kennen, novi.
kennen (leeren), nosco, cognosco.
kennen (niet), ignoro.
kennen geven (te), indico.
kennis (de), notio, cognitio, scientia.
kennis (gebrek dan), inscitia.
kennis (met), scite.
kennis (buiten), clam.
kennis (zonder), inscite.
kennis krijgen, rescisco, comperio.
kenteeiken (een), indicium, signum.
kenteeikenen, insignio, noto.
kerf (eene), crena, stria.
kerk (de), aedes, templum.
kerkbewaarder (een), aedificius.
kertelijk, ecclesiasticus.
kerker (een), carcer, vincula (pl.).
kerkroef, sacrilegium.
kerk-uil (een), asio, bubo.
kermis, ejulo, gemo.
kermis (de), nuudinæ.
kêrn (de), nucleus.
kernachtig, enucleatus.
kers (eene), cerasium.
kers (tuin-), nasturtium.
kersenboom (de), cerasus.
kerspel (het), parochia.
kervel, caerefolium.
kervel (dolle), cicuta.
kervel (wilde), conila.
kerven, strio, incido.
ketel (een), ahenum, lebes.
keten (een), catena.
keten (een hals-), torques.
keten (een kleine), catella.
ketenen, cateno.
ketter (een), haereticus.
ketterij (eene), haeresis.
ketting in het sweefgetouw (de), licium, stamen.
keuken (de), culina.
keuken (behoorende tot de), culinarius.
keuken (eene gaar-), popina.
keurbende (eene), legio.
keurig, elegans, exquisitus.
keus (de), optio, electio.
kever (een), scarabæus.
kibbelen, discepto, alterco.
kikken (een), pullus.
kiekendief (de), milvus.
kiel (de), carina.
kiem (de), germen.
kiemen, germino.
kies (een), dens genuitus.
kiesch, elegans, tersus.
kieschheid, elegantia, decor.
kieuwen (de), branchiæ.
kievit (de), vanellus.
kiezen, opto, eligo.
kiezen (de geschiktheid in het), delectus.
kijken, specto, speculor.
kijven, alterco, jurgo.
kijver (een), rixator, jurgiosus.
kikken, musso.
kikvorsch (een), ranx.
kil, algidus, gelidus.
kil (de), a'vus.
kilheid, algor.
kim (de), horizon, finitor.
kin (de), mentum.
kind (een), puer, infans.
kinderachtig, puerilis.
kinderachtigheid, puerilitas, Ineptis.
kindergoed, cunæ.
kinderen, liberi.
kinderen berooven (van), orbo.
kinderliefde, pietas.
kinderlievend, pius.
kinderlijk, infantilis, puerilis.
kinderloos, orbis.
kinderloosheid, orbitas.
kindsbeen (van), a parvullis, a pueris.
kindschheid (de), pueritia.
kinkel (een), stipes, truncus, hebes.
kinkhoest (de), tussis ferina.
kinkhoren (een), concha.
kinnebak (de), maxilla.
kip (eene), pullus.
kirren, gemo.
kist (eene), arca, cista, cumbera.
kistje (een), scrinium.
kittelen, titillo.
kitteling (de), titillatio.
kitteloorig, irritabilis.
kitteloorigheid, iracundia.
klaaglied (een), nenia.
klaar, clarus, lucidus.
klaarlijk, perspicuus.
klaarlijkheid, perspicuitas.
klaarlijklijk zijn, appareo.
klaarheid, claritas.
klaauw (de), unguis.
klaadboek (een), adversaria.
klagelijk, lugubris, lamentabilis, querulus.
klagen, queror.
klagen geluid (een), questus.
klager (de), petitor.
klagt (de), querela.
klam, humidus.
klamp (den), retinaculum.

- klander (de)*, curculio.
klank, sonus, vox.
klap (een), alapa, colaphus.
klapachtig, garrulus, delatorius.
klaplooper (een), parasitus.
klappen (in de handen), plaudo.
klapwaker (een), vigil.
klapwiek, plaudo alis.
klater (een), crepita culum.
klateren, crepo.
klaver, trifolium.
klavier (het), clavichordium.
kleed (een), vestis.
kleed (een) z. v. a. *bekleedsel*, tegumentum.
kleed (een regen-), lacerna.
kleed (een vloer-), tapetum.
kleeden, vestiō.
kleederdragt (de), amictus.
kleeding (de), amictus, vestitus.
kleerkamer (eene), vestiarium.
kleerkoop (een), institor, mango.
kleermaker (een), sarcinator.
klei, argilla, lutum.
klei (vol), argillosus.
kleiachtig, argillaceus, limosus.
klein, parvus, exiguus, minutus.
klein (hoe), quantulus.
klein (zeer), parvulus.
klein (zoo), tantulus.
kleindochter (eene), neptis.
kleiner, minor.
kleingeestig, demissus, sortidus.
kleingeestigheid, animus pusillus.
kleinheid, parvitas, exiguitas.
kleinigheid (eene), parvulum.
kleinmoedigheid, debilitatio animi, animus abjectus.
kleinoed (een), ornamentum.
klein ook (hoe), quantuluscunque.
kleinste (de), minimus.
kleinzoon (een), nepos.
klem (de), angustia.
klem (z. v. a. nadruk), pondus.
klemmen, premo, angō.
klens (de), colum.
klenzen, colo (are).
klepel (de), pistillum, tudes.
klepper (een), equus, sonipes.
klerk (een), scriba, a manu.
kletteren, crepo.
kleven, haereo.
kleverig, glutinosus.
kleverig worden, lentesco.
kleverigheid, gluten.
kleur, color.
kleur (verandering van), decoloratio.
kleur (verschillend van), discolor.
kleur (van éene), concolor.
kleur doen veranderen (van), decoloro.
kleuren, coloro.
kleur verloren heeft (dat zijne), decolor.
klier (eene), glans.
klierachtig, glandulosus.
kliergezwel (een), struma.
klieven, findo, seco, scindo.
klimmen, scando.
klimmen (het), scansio.
klimop, hederā.
klimop (van), heraceus.
klimop (vol), hederosus.
kling (eene), ensis, gladius.
klink (de), repagulum.
klinken, sono, tinnio.
klinker (een), vocalis.
klip (eene), scopulus, cautes.
klis (eene), lappa, aparine.
klippen (vol), scopulosus, saxosus.
kloek, alacer, promptus.
kloekheid, alacritas.
kloekmoedig, strenuus.
kloekmoedigheid, strenuitas.
klök (de), campana.
klok (eene glazen), clibanus.
klokje (het), eene bloem, convolvulus.
klakken, glacio.
klokhuis deryrucht (het), volva.
klomp (een), massa.
klomp (een) z. v. a. *houtschoen*, solea lignea, calones (pl.).
klont (eene), gleba.
kloof (eene), fissura, rima.
kloofbaar, fissilis.
kloot (een), globus, sphaera, pila.
kloot (de aard-), orbis.
kloppen, pulso, ico, ferio, tundo.
kloppen (t. w. van het hart), palpito.
klouw (een), rastrum.
kløyen, findo, seco.
klucht (eene), jocus.
kluchtig, jocularis.
kluchtspel (een), mimus.
kluchtspeler (een), mimus.
kluchtspeelster (eene), mimas.
kluis (eene), turgurium.
kluisster (eene), compes, vinculum.
kluisteren, constringo, vincio.
kluit (eene), gleba.
kluitachtig, glebosus.
kluiyen, abrodo, derodo.
kluwen (een), glomus.
kluwen vinden (tot een), glomero.
knaap (een), puer.
knaapje (een), puerulus, puellus.
knaap worden (een), puerasco.
knaauwen, manduco, rodo.
knagen, rodo, mordeo.
knaging (de), rosio, morsus.
knakken, infringo.
knap, promptus, peritus.
knappen, crepo.
knapzak (een), mantica.
knarsen, strideo.
knarsetanden, frêndeo.
knecht (een), famulus.
kneeden, depso, subigo.
kneep (eene), vellicatio.
knellen (z. a. een schoen knelt), uro.
knets (eene), linaria.

- kneukel (een)*, articulus.
kneukelhuis (een), ossuarium.
kneuzen, contundo, detero.
kneuzing (eene), contusio.
kneyelen, vincio.
knevelarij, compilatio.
knie (de), genu.
knielen, genua flecto.
knielend, geniculatus.
knietschijf (de), poples.
knijpen, constringo, vellico.
knikken, nuto.
knikken (het), nutatio.
knippen, incido, seco.
Knip met de vingers (een), talitrum.
Knobbel (een), nodus, clavus.
knobbelig, nodosus.
knods (eene), clava.
knodsdrager (een), claviger.
knoot (een), nodus.
knootig, nodosus.
knooten zuiveren (van), enodo, abnodo.
knoflook, allium.
knol (een ronde), rapa.
knolradij, raphanus.
knoop (een), nodus.
knoopen, necto, nodo.
knop (een), gemma, oculus, calyx.
knoppen krijgen, gemmo.
knorbeen, cartilago.
knorren, grunnio.
knorren (het), grunnitus.
knorrig, morosus.
knorrigheid, stomachus.
knotten, trunco.
knuist (de), pugnus.
knuppel (een), fustis.
knoddig, jocosus.
koe (eene), vacca, bos.
koe (eene dragtige), forda.
koeherder (een), bubulcus.
koek (een), placenta, libum.
koekenbakker (een), libarius.
koekpan (een), sartago.
koekoek (de), cuculus.
koel, frigidulus.
koelen, refrigero.
koelen (b. v. den moed), expleo.
koelyat (een), sitella, vas refrigeratorium.
koel worden, frigesco.
koelte, frigus.
koeltje (een), aura.
koen, audax.
koenheid, audacia.
koers (de), cursus, velificatio.
koestal (de), bovine.
koesteren, nutrio, foveo.
koesteren (zich in de zon), apricor.
koets (eene), pilentum, carpetum.
koets (een draag-), lectica.
koets (eene) z. v. a. sophā, lectus, lectulus.
koetsier (een), essedarius, auriga.
koetspaard (een), mannus.
koetswagen (een), rheda.
koevoet (een), vectis.
koffer (een), riscus.
kogel (een), globus, sphaera.
kogeltje (een), globulus.
kogelvormig, globosus.
kogelvormig maken, globo.
kok (een), coquus.
kok (betreffende den), coquinarium.
koken, coquo.
koken (v. het water), ferveo.
koken (het), coctura.
koken (dienstig tot), coctivus.
koker (een), theca.
kol (eene), venefica, saga.
kolder (een), lorica.
kolen (betreffende), carbonarius.
kolf (eene), clava.
kolfbaan (eene), sphaeristerium.
kolijk (het), colum.
kolk (eene), gurgus.
kolom (eene), columna.
kolokwint, colocynthis.
kalyen, ludo clavā.
kom (eene), crater, vas, catinus.
kombuis (de), cava, culina nautica.
komect (eene), cometes.
komen, venio.
komen (dikwijls), ventito.
komenij (eene), aromapopolium.
konfjoor (een), foculus.
komijn, cuminum.
komkommer (een), cucumis.
kommer, maeror, aegritudo.
kommerlijk, angustus.
kommernis, sollicitudo.
kommervol, sollicitus.
kompas (het), pyxis nautica.
komst (de), adventus.
kond doen, nuntio.
kondschap, cognitio.
kondschap inwinnen, sciscitot.
konger-aal (de), conger.
konijn (een), cuniculus.
koning (een), rex.
koning (een kleine), regulus.
koningin (eene), regina.
koningrijk (een), regnum.
koningschap (het), regnum.
koninklijk, regius.
koninklijke woonplaats (de), regia.
konkel (de), conus.
kooi (eene), cavea.
koekbaar, coquibilis.
kool (meerv. koolen), brasica.
kool (meerv. kolen), carbo.
kool (eene gloeiende), pruna.
koolstronk (een), cyma.
kooltuin (een), cauletum.
koon (de), bucca; gena.
koop (een), emtio.
koop (te), venalis.
koop aanslaan (te), proscribo, inscribo.
koopen, mercor, emo.
koopen (dikwijls), emtito.
koopen (gaarne), emturio.
kooper (een), emtor.
koophandel (de), mercatura.
koopman (een), mercator.
koopstad (eene), emporium.
koopster (eene), emtrix.
koopvaardijchip (een), na-vis oneraria.
koopwaar (een), merx.
koopziek, emax.

- koop zijn (te)*, liceo, veneo.
koopzucht, emacitas.
koor (een), chorus.
koorzang (een), chorea.
koord (eene), funis, chorda.
koorddanser (een), funambulus.
koorts (de), febris.
koorts (eene ligte), febricula.
koorts (de anderendaagsche), febris tertiana.
koorts (de derdendaagsche), febris quartana.
koorts (eene afgaande), febris intermittens.
koorts hebben (de), febricito, febrico.
koortsig, febriculosus.
koot (de), talus.
kop (de), caput.
koper, cuprum, aes.
koper (van), aeneus, cupreus.
kopergieter (een), aeris fusor.
kopermijn (eene), aerifodina, aeraria.
kopperoest, aerugo.
kopersmid (een), excusor aeris, faber aerarius.
kopieren, describo.
kopje (een), scutella, cupa.
kopij (eene), exemplar.
koppel (een), par, jugum.
koppelaar (een), leno.
koppelaarster (eene), lena.
koppelen, copulo.
koppelwoord (een), conjunctio.
koppig, pertinax.
koraal (de), corallium.
koraalboom (een), erythrina.
korbeel (een), mutrilus.
koren, frumentum.
korenaar (eene), spica, arista.
korenbloem (de), cyanus.
korenkooper (een), frumentarius.
korenwan (eene), ventilabrum.
korenworm (de), curculio.
korenzolder (een), granarium.
korf (een), corbis, sporta, fiscina.
korf (een brood-), panarium.
korf (een schans-), gerrae.
korfje (een), sportula, canistrum.
korhaan (de), attagen.
kornet (een), vexillarius.
kornoelje (eene), cornum.
kornoeljeboom (een), cornus.
kornoeljebosch (een), cornetum.
korporaal (een), decurio.
korre (eene), sagena.
korrel (een), granum.
korrel in vruchten (een), acinus.
korrelig, granosus, acinosus.
korst (de), crusta.
korst (eene dunne), crustula.
korst bedekken (met eene), incrusto.
kort, brevis, curtus.
kort (binnen), brevi.
kortademig, asthmaticus.
kortademigheid, asthma.
kort begrip (een), epitome, compendium.
kort daa:op, mox, paulo post.
kort doen (te), fraudo.
korsten, curto.
korten (den tijd), tero.
korten (b. v. de dagen), corripunt se.
korte woorden (met), verbo.
korte zinnen (in), concise.
korthheid (de), brevitatis, exiguitas.
korting, deductio, decisio.
kortlings, nuper.
kortom, denique.
kortste dag des jaars (de), bruma.
kortswijl, jocus.
kortswijlen, jocor.
koryet (eene), corbita.
korzelig, iracundus.
kostem (de), palear.
kost (de), victus, alimentum.
kostbaar, sumtuosus, pretiosus.
koste (ten), detrimento.
koste leggen (ten), impendo.
kosteloos, gratis (adv), immunis.
kostelijk, splendidus.
kosten (de), sumtus, impensa.
kosten, consto.
koster (een), aedituus.
kostganger (een), contubernalis.
kostwinning (de), victus.
lot (eene), gurgustium.
koud, frigidus, algidus.
koude (de), frigus, algor.
koud maken, refrigero.
koud-vuur (het), gangraena.
koud worden, frigesco.
koud zijn, frigeo, algeo.
kous (eene), tibiale.
kousband (een), periscelis.
kout, confabulatio.
kouten, confabulor.
kouter (het), vomer.
kouw (eene), cavea.
kraag (een), collare.
kraai (eene), cornix.
kraaijen, cano.
kraakbeen (een), cartilago.
kraakbeen (vol), cartilagineus.
kraakbeenig, cartilagineus.
kraam (eene), taberna.
kraam (de), z. v. a. bevaling, puerperium.
kraamvrouw (eene), puerpera.
kraan (eene), epistomium.
kraan (eene) om lasten op te hijschen, grus.
kraanvogel (de), grus.
krab (eene), araneus.
krabben, scabo, frico.
kracht, robur, vis.
krachteloos, infirmus, imbecillus.
krachtens, secundum, ex.
krachtig, robustus, validus.
krak (een), crepitus.
krakeel, jurgium, rixa.
krakeelen, jurgor, rixor, altercor.
krakeelziek, contentiosus, litigiosus, rixosus.
kraken, strideo, crepo.
kraken (iets), frango.
krakend, stridulus.
kram (eene), uncus.
kramen z. v. a. baren, pario.

- kramer (een)*, tabernarius. *krängen*, nanciscor, potior, *krombeen (een)*, loripes.
kramp (de), spasma, convulsio. *adipiscor.* *kromheid*, curvitas.
kramp (onderhevig aan), *krjgsbanteren (de)*, signa. *kromhoorn (een)*, lituus, buc-
spasticus. *krjgsdaden*, gesta. *cina.*
krampader (eene), varix. *krjgsdienst (de)*, militia. *kromhoornblazer (eene)*, liti-
krampaders (vol), varicosus. *krjgsseed (de)*, sacramentum. *cen.*
krank, aegrotus. *krjgsgevangene (een)*, cap- *krommen*, curvo, inflecto.
krankheid, morbus. *tivus.* *kromming (de)*, curvatio.
krank worden, aegresco. *krjgsdeugd*, virtus. *kromte (eene)*, flexus, an-
krank zijn, aegroto. *krjgsgezang (verschrikke- lijck)*, barritus. *fractus*, sinus.
krankzinnig, sanus, veranus. *krjghastig*, bellicosus. *kromten (vol)*, flexuosus.
krankzinnigheid, amentia, in- *krjgskleed (een)*, paludamen- *kronyk (eene)*, annales (pl.),
sania. *tum,* *chronicon.*
krans (een), corona, sertum. *krjgskunst (de)*, ars militaris. *kronkel (een)*, spira,
kransen (betreffende), coro- *krjgslist (eene)*, strategema. *kronkelen*, sinuo.
naceus. *krjgsloon (het)*, stipendium. *kronkelig*, sinuosus.
kransje (een), corolla. *krjgsman (een)*, bellator. *kronkeling (de)*, flexus, nodus.
krap (bijw.), arcte, aegre, *krjgsmantel (een)*, sagum. *kroon (eene)*, corona.
vix. *krjgstocht (een)*, expeditio. *kroonen*, coronato.
kras (bijv. nw.), alacer, ro- *krjgstucht (de)*, disciplina. *kroonprins (een)*, heres regni.
bustus. *krjg voeren*, belligero. *kroost (het)*, proles, proge-
kras (eene), stria. *krjgswezen (het)*, res bel- *nies.*
krassen als eene raaf, crocio. *lica*, res militaris. *kroost z. v. a. eendengroen,*
krassen, rado, scabo. *krjg voerend (den)*, belliger. *ulva.*
kreeft (een), cancer. *krjgzuchtig*, bellicosus. *kroot (de)*, beta.
kreek (eene), rivus. *krjgschen*, vociferor. *kropduif (eene)*, columba gut-
kreet (een), clamor. *krjst*, creta. *turata.*
kregel, morosus. *krjsten*, vagio. *kropeend (een)*, pelecanus.
kreits (een), circulus. *krimpen*, contraho of contrahor. *kropgezwel (een)*, struma.
kskel (een), cicada. *krimpingen in den buik*, tor- *kropsalade*, lactuca.
kreng (een), cadaver. *ming.* *krut (een)*, casa.
krengen, laedo. *kring (een)*, circulus, orbis. *kruid*, herba, gramen.
krenking (eene), laesio. *kring van menschen (een)*, *kruid (bus-)*, pulvis pyrius.
krent (eene), uvula passa. *corona.* *kruiden (betreffende de)*, her-
kreuk (eene), ruga. *kringsgewijze*, orbiculatim. *barius.*
kreukelen, corrugo. *kring trekken (een^o)*, cirnino. *krulden*, condio.
kreukelig, rugosus. *krinkelen*, crispo. *kruiden (heilige)*, verbena,
kreunen, gemo. *krjoel (het)*, turba, concursus. *kruidenier (een)*, aromatopola.
kreupel, claudus. *krjoelen*, abundo, scateo. *kruidenij*, condimentum.
kreupelbosch (een), dumetum, *krjstal*, crystallum. *kruidkunde (de)*, botanice.
fruticetum. *krjstal (van)*, crystallinus. *kruidnagel (de)*, caryophyl-
kreupel gaan, claudico. *krjst*, crista. *kruidnoot (de)*, nux myris-
kreupelheid, claudicatio. *krjst*, crista. *tica.*
kreupelhout, arbusta (pl.). *krjst*, crista. *kruidt (die iets)*, conditor.
krib (eene), praesepe. *krjst*, crista. *kruijer (een)*, bajulus.
kribbig, morosus. *krjst*, crista. *kruijk (eene)*, urceus, can-
krieken (het) van den dag, *krjst*, crista. *tharus.*
diluculum, aurora. *krjst*, crista. *kruijk (de)*, medulla.
kriewel (de), pruricus. *krjst*, crista. *kruijmel (eene)*, mica.
kriewelen, prurio. *krjst*, crista. *kruijmel*, friabilis.
krjg (de), bellum. *krjst*, crista. *kruijmel*, friabilis.
krjg (betreffende den), bellicus. *krjst*, crista. *kruijmel*, friabilis.

- kruin (eene)*, vertex.
krulpen, repo, serpo.
krulpen (het), reptatio.
krulpend, reptilis.
kruls (een), crux.
kruisigen, in crucem tollo.
kruisweg (een), compitum.
kruisgewijze, decussatim.
kruizemunt, mentha.
kruk (eene), scipio.
krul (eene), cincinnus.
krulijzer (het), calamistrum.
krullen (z. v. a. afzaagsel van hout); assula.
krullen, crispo.
kuch (de); tussis sicca.
kudde (eene), grex.
kudde (eene) t. w. van groot vee; armentum.
kudde (betreffende de); gregarius.
kudden (bij), gregatim.
kugcken, russio.
kuij (eene), crista.
kuil (een), fovea, scrobs.
kuij (eene), cupa.
kuij (een wijn-), lacus.
kuispen, viëo.
kuisper (een), viëtor.
kuisperij, ambitus.
kulsch, pudicus, castus.
kulschboom (de), vitex.
kulschheid, pudicitia, castitas.
kuit (de), sura.
kuit (visch-), lactetum intestinum.
kunde, scientia.
kundig, gnarus; sciens, peritus.
kunne (de), sexus.
kunnen, possum, queo, valeo.
kunnen (niet), nequeo.
kunst (de), ars.
kunst (elke), artificium.
kunstenaar (een); artifex.
kunstenarij, artificium.
kunsteloos, simplex.
kunstgreep (een), ars.
- kunstig*, artificiosus.
kunstiglijk, affabre, artificiosus.
kunstregter (een), criticus.
kunstwerktuig (een); machinatio.
kunstwoord (een), vox technica.
kurk, cortex subereus.
kurkboom (een), suber.
kus (een), osculum, basium, suaviium.
kusje (een), suaviolum.
kussen, osculor, suavior.
kussen (het), osculatio.
kussen (een), pulvinus, culcita.
kussen (een hoofd-), cervical.
kussen (een klein), pulvillus.
kust (de), ora.
kust (behoorende tot de), orarius, litoralis.
kwaad (een), malum, calamitas.
kwaad, malus, pravus.
kwaadaardig, maltiosus, maleficus.
kwaadaardigheid, malitia.
kwaaddoen, malefacio, noceo.
kwaaddoener (een), malefactor.
kwaadspreken, maledico.
kwaadsprekend, maledicus.
kwaadsprekendheid, maledicentia.
kwaadwillig, malevolus.
kwaadwilligheid, malevolentia.
kwaal (eene), morbus.
kwabbe (eene), grumus.
kwabbe van een' os (de), palear.
kwade naam (een), infamia.
kwaden naam brengen (in een'), infamo.
kwaken, coaxo, clango.
kwakzalver (een), pharmacopola circumforaneus.
kwaliijk, a. gre, male.
- kwanswijs*, simulaté.
kwartel (een), coturnix, ortyx.
kwast (een) z. v. a. knoest; nodus.
kwast (een schilder-), penicillus.
kwartier (een) z. v. a. oord; regio, tractus.
kwartieren (de winter-), hiberna.
kwe (eene); cydonius.
kweappel (een), malum cydonium.
kweappelboom (een), malus cydonia.
kweënsap, melomeli.
kweekeling (een), alumnus.
kweeken; colo, nutrio, alo.
kweekerij (eene), plantarium.
kweeker (een), cultor, altor.
kweeking (de), cultura.
kweekschool (eene), seminarium.
kwelen, fringutio; dulce cano.
kwellen, vexo, crucio.
kwelling, vexatio, cruciatus.
kwendel, serpyllum.
kwepeer (een), pirum cydonium.
kweperenboom (een), pirum cydonia.
kwetsen, saucio.
kwetsuur (eene), vulnus.
kwijl, saliva.
kwijlen, salivo.
kwijnen, languo.
kwijnend, languens.
kwijten (zich), operam do.
kwijtschelden, condono, remitto.
kwijtschelding (de), remissio.
kwik, argentum vivum, mercurius.
kwinkslag (een), dictum.
kwikstaart (een), motacilla.
kwispelstaarten, cauda multiceo.
kwistig, prodigus.

L.

- Laag t. w. v. geboorte of gezindheid*, viliis, abjectus.
laag, humilis.
laag (eene), stratum.
laag (om-), deorsum, infra.
laaggeestigheid, abjectio animi.
laagste (de), infimus.
laagte, humilitas.
laag water, refluxus.
laakbaar, vituperandus.
laan (eene), ambulacrum.
laars (eene), ocrea, caliga.
laars (eene halve), caligula.
laat, serus, tardus.
laat (bijw.), sero, tarde.
laat (te), sero.
laatdunkend, arrogans.
laatdunkendheid, arrogantia.
laatste (de), postremus, ultimus, extremus, novissimus.
laatste (de) t. w. in tijd, supremus.
laatste (ten), extremum, ad extremum.
laatsten maal (voor den), ultimum.
laatstvoorgaande (de), proximus.
laauw, tepidus.
laauwheid, tepor.
laauw maken, tepefacio.
laauw worden, tepesco.
laauw zijn, tepeo.
labbei (eene), lingulaca, diacacula.
labbeijen, garrus.
labberdaan, gadus morhua salitus.
lach (een), risus.
ladder (eene), scala.
lade (eene), capsula, theca.
lade (eene tafel-), loculus mensae.
laden, onero.
lading (de), onus.
laf, insulsus, fatuus.
lafhartig, ignavus, socors.
lafhartigheid, socordia, segnitie.
lafheid, insulsitas, fatuitas.
lagchen, rideo.
lagchen (het), risus.
lagchen (luidkeels), cachinnor.
lagchen (in de vuist), in sinu gaudeo.
lagchend (b. v. oord), renidens.
lage (eene), insidiae.
lagen, insidiae.
lagen (vol), insidiosus.
lagen leggen, insidior, insidiar.
lak, cera.
lak (een), calumnia.
laken, culpo, vitupero.
laken (een), pannus laneus, s. linteus.
lakenswaardig, culpatus.
lakenvolder (een), fullo.
laking (de), vituperatio.
lakkei (een), servus a pedibus, pedissequus.
lam, claudus, paralyticus.
lam (een), agnus.
lam (van een), agninus.
lambrizering (de), ora lignea.
lamfer (een), linteum.
lamheid, clauditas.
lammetje (een), agnellus.
lamp (eene), lampas, lucerna, lychnus.
lampet (het), aqualis, guttus.
lam zijn, cludico.
lancet (het), scalpellum.
land (een), regio.
land (een akker-), ager.
land (het) in tegenst. v. de stad, rus.
land (het) in tegenst. v. de zee, terra.
land (het vaste), continens.
landaard (de), natio, indoles nationis.
landbouw (de), agricultura.
landbouwer (een), agricola, rusticus.
landdag (de), comitia (pl.).
landelijk, agrestis.
landen, appello, exscendo.
landengte (eene), isthmus.
landerijen, agri, pascua.
landgenoot (een), popularis.
landgoed (een), praedium, fundus.
landgoed (een groot), latifundium.
landgoed (een klein), agellus, praediolum.
landhoeve (eene), villa.
landhuus (een), villa.
landing (de), appulsus, exscensio.
landingsplaats (eene), appulsus, egressus.
landkaart (eene), mappa.
landleven (op het), rusticor.
landleven (het), rusticatio, vita rustica.
landleven (betreffende het), rusticanus.
landlooper (een), erro, circulator.
landman (een), agricola, rusticus.
landmeetkunde (de), geometria.
landmeter (een), geometres, decempedator.
landpaal (een), limes.
landpachter (een), villicus, colonus.
lands (buitens-), peregre.
landschap (een), regio.
landskosten (op), de publico.
landsman (een), popularis.
landstreek (een), regio.
landtaal (de), lingua vernacula.
landtong (eene), ligula.
landtroepen, copiae terrestres.
landvoogd (een), satrapes.
landvoogdij (eene), satrapia.

- lanzaat (een)*, indigena.
lang, longus.
lang (b. v. haar), promissus.
lang (bijw.), diu.
lang (t. w. van statur), procerus.
lang (z. v. a. gerekt), prolixus.
lang (te), longiusculus.
lang (sedert), dudum.
lang als (zoo), donec, dum.
langdradig, lentus.
langdurig, longinquus, diuturnus.
langdurigheid, longinquantas, diuturnitas.
langkin (een), mento.
langlevend, vivax.
langlip (een), labeo.
lang geleden, pridem.
lang maken (z. v. a. rekken), produco.
langneus (een), naso.
langoor (een), auritulus.
langoorig, auritus.
langronde, teres.
langs, secundum, juxta, per.
langstlevende (de), superstes.
langtong (een), loquax.
langwerpig, oblongus.
langwjljg, lentus, longinquus.
langzaam, tardus, lentus.
langzaamheid, tarditas.
langzaam maken, lento.
langzaam sprekend, tardiloquus.
langzaam worden, tardesco.
langzamerhand, sensim, pedetentim.
lankmedig, patiens, clemens.
lankmoedigheid, clementia.
lans (eene), lancea, hasta.
lantaarn (eene), laterna.
lantaarndrager (een), laterarius.
lap (een), pannus, lacinia.
lapje (het oor-), lobus auris.
lappen, resarcio.
lappen (vol), pannosus.
lapper (een), refector, sarcinator.
lapwerk, opus consutum.
lardenen, adipos.
lariksboom (de), larix.
larikshout (van), larignus.
last (een), onus.
last (z. v. a. bevel), mandatum.
lastdier (een), jumentum.
last dragend (een), onerarius.
lastdrager (een), bajulus.
lasten, vectigalia.
lasten (vrij van), immunis.
lasten (vrijheid van), immunitas.
laster, maledictio, opprobrium.
lasteraar (een), conviciator.
lasteren, convicior, calumnior.
lastering (eene), maledictum, contumelia.
lasterzlek, contumeliosus, crimosus.
last geven, mando.
lastgever (een), mandator.
lastig, molestus.
last leggen (te), exprobro.
lat (eene), asser.
latafel (eene), mensa loculata.
laten, sino, patior.
laten (iemand ergens), desero, relinquo.
laten doen, fieri jubeo s. curo.
laten (van zich), mitto.
laten (voorbij), praetermitto.
laten varen, mitto, abjicio, abduco.
laten zien, ostento.
later, posterior.
latoen, orichalcum.
latuw, lactuca.
laurier (de), laurus.
laurier (van), laureus.
laurierboom (de), laurea.
lauwerbosch (een), lauretum.
lauwerdragend, lauriger, laureatus.
lauwerkrans (een), laurus, laurea.
lavas, olus atrum, ligusticum.
lavai, vacatio.
laveijzen, vaco, ab opere cesso.
laven, reficio, recreo.
lavendel, lavendula.
laveren, obliquo cursum.
lazaret (een), nosocomium.
leb, coagulum.
ledekant (een), lectulus.
leder, corium.
leder (van), coriaceus.
lederbereider (een), coriarius.
lederlooijen, corium conficio.
ledig, vacuus, inanis.
ledig (z. v. a. werkeloos), otiosus.
ledigen, evacuo, exhaurio.
ledige ruimte (eene), vacuitas.
ledige tijd, otium.
ledigganger (een), subrostranus.
ledigheid, otium.
ledig maken, vacuefacio.
ledig zijn, vaco, otior.
leed, injuria.
leedwezen, dolor.
leefloft, victus.
leek (een), laicus.
leelijk, foedus, turpis.
leelijkheid, turpitude.
leelijk maken, foedo.
leem, lutum.
leem (van), luteus.
leemen, luto.
leemig, lutosus.
leemig worden, lutesco.
leemte (eene), mendum.
leen (een), feudum.
leen (ter), mutuus.
leendienst, officium feudale.
leen geven (ter), mutuum do, commodo, credo.
leenhcer (een), patronus, dominus feudi.
leen krijgen (te), mutuum sumo, mutuo.
leenman (een), cliens, vasallus.
leenroerig, feudalis.
leenspreuk (eene), metaphora.
leep, callidus.
leephcid, astucia.

- leespoogig*, lippus.
leespoogigheid, lipplitudo.
leespoogig zijn, lippio.
leer (de), doctrina, disciplina.
leeraar (een), doctor, praecceptor.
leeraar der welsprekendheid (een), rhetor.
leeraarschap (het), magistrarium.
leerdicht (het), poesis didactica.
leeren (van een' ander), discoco.
leeren (aan een' ander), doceo, instituo, trado.
leeren (van buiten), edisco.
leeren kennen, nosco, cognosco.
leergierig, studiosus.
leering, (de) disciplina.
leerling (een), discipulus.
leerlinge (eene), discipula.
leerlingschap (het), tirocinium.
leermeester (een), praecceptor, magister.
leermeesteres (eene), magistra.
leerschool (eene), schola.
leerstelling (eene), placitum.
leerstelsel (een), praecepta in rationis ordinem redacta.
leerstoel (een), cathedra, pulpitum.
leerwijze (de), disciplina.
leerzaam, docilis.
leerzaamheid, docilitas.
leest (eene), forma.
leesteekens (de), distinctio.
leeuw (een), leo.
leeuw (eene), leaena.
leeuwrik (de), alauda.
leg (de), partus ovorum.
legaat (een), legatum.
leger (een), exercitus.
leger (betreffende het), castrensis.
legeren (zich), castra pono.
legerknecht (een), calo.
leger meten (het), castrametor.
legerplaats (de), castra, pl.
legerstede (eene), cubile.
legertros (de), impedimenta, pl.
legerwal (de), vallum.
leggen, colloco, pono.
leggen (grondslagen), jacio fundamenta.
leggen (eijeren), pario ova.
legpenning (een), calculus.
legplaats (eene), appulsus navium.
legtoen (een), legio.
lei (eene), lapis schistus.
leiden, duco.
leiding (de), ductus.
leidsman (een), dux.
leidsvrouw (eene), dux.
leis (eene), habena.
lek, rimosus.
lek (een), substillum.
lekken (leken), distillo.
lekken (likken), lambo, lingo.
lekker, delicatus.
lekkerbek (een), delicatus, liguritor.
lekkerbekken, ligurio.
lekkerbekkigheid, liguritio.
lekkernijen, cupedia.
lekkernijverkoopcr (een), cupediarius.
lek worden, rimas duco.
lek zijn, perfluo, hisco.
lel (de) aan den bek van een' haan, palea.
lellen (de) aan den hals van eene geit, laciniae.
lilie (de), liliium.
lilien (van), lillaceus.
lilienthof (een), lilietum.
limmer (het), lamina.
lommer (het), elychnium.
lende (de), lumbus, ilia (pl.).
lenden (lam in de), delumbis.
lenden (betreffende de), lumbalis.
lendenpijn, lumbago.
lenen (leunen), incumbo, accolino.
lening (eene) gelijk leuning, adminiculum.
lengen, cresco.
lengte (de), longitudo.
lenig, mollis, lenis.
lenigen, lenio.
lenigheid, lenitas.
lente (de), ver.
lente (betreffende de), vernus.
lepel (een), cochlear.
lepel (een wijn-), trulla.
lepelblad, cochlearia.
lepelgans (een), platula.
lepel vol (een), cochlearium.
les (eene), lectio.
lesschen, exstinguo.
lesschen (het), exstinctio.
lessenaar (een), pulpitum.
letsel, datum, detrimentum.
letten, impedio.
letten (op iets), adverto s. attendo animum.
letter (een), litera.
lettergreep (eene), syllaba.
lettergreep (van éne), monosyllabus.
lettergrepen (van twee), disyllabus.
letterkunde (de), literae.
letterkundige (een), literatus, grammaticus.
letteroefeningen, studia literarum.
letterschrift (het), literatur.
letterzetter (een), typotheta.
leugen (een), mendacium.
leugenachtig, mendax.
leunen, acclino.
leuning (eene), adminiculum.
leurstellen (te), fallo, frustrator, deludo.
leurstelling (eene te-), frustratio.
leus (eene), signum, tessera, symbolum.
leven, vivo.
leven (het), vita.
leven brengen (om het), interficio.
levend, animatus, animans, vivus.
levend (lang-), vivax.
levendig, vivax, vividus, alert.

- levendigheid*, vigor, vivacitas.
levendige stad (eene), urbs frequens.
levendig worden (weder), revivisco.
levendig zijn, vigeo.
leven gevend, vitalis.
levenloos, exanimis, inanitnis.
levensjaren (de), aetas.
levenskracht, vis vitalis.
levenskracht geven, animo.
levenslicht (het), lux.
levensloop (de), vita, vitae curriculum.
levensmiddelen (de), penus.
levensstijd (de), aetas.
levenswandel (de), vita.
levenswijze (de), cultus, victus.
lever (de), jecur, hepar.
leyerancier (een), redemptor.
leveren, trado, exhibeo.
leveren (slag), praelium committo.
leverzuchtig, hepaticus.
lezen, lego.
lezen (dikwijls), lectito.
lezen (het), lectio.
lezer (een), lector.
lezing (eene), lectio.
licht, lucidus, clarus.
licht (het), lumen, lux.
lichten, luceo.
lichtmis (een), gaeo.
lichtschuw, lucifugus.
lichtvol, luminosus.
licht worden, lucesco.
lid (een), artus, membrum.
lid (uit het), luxatus.
lidmaat (een), socius, sodalis.
lidmaatschap (het), societas.
lid tot lid (van), membratim.
lidwoord (het), articulus.
lied (eên), carmen, cantilena.
lieden (de), homines.
liederlijk, dissolutus.
liederlijkheid, morum dissolutio.
liedje (een), cantiluncula, cantilena.
lies (z. v. a. dierbaar), carus.
- lies (z. v. a. aanminnig)*, venustus, jucundus.
lies (het is mij), gaudeo.
liesdadig, clemens, misericors.
liesdadigheid, clementia, misericordia.
liesde (de), amor.
liesde (ouder- of kinder-), pietas.
liesdedrank (een), philtum.
liesdeloos, inhumanus.
liesdeloosheid, inclementia.
liesderijk, comis.
liesdevoel, amanter (adv.).
liesfelijk, suavis, jucundus, amoenus.
liesfelijkheid, suavitas, dulcedo.
lieshebben, amo, diligo.
lieshebber (een), amator, studiosus.
lieshebberij, studium.
lieskozen, blandior, mulceo.
lieskozend, blandus.
lieskozing (de), adulatio.
liesst (het), porissimum.
liestallig, festivus, lepidus.
liestalligheid, festivitas, lepor, suavitas.
liegen, mentior.
lier (de), lyra.
lierdicht (het), poesis lyrica.
lierdichter (een), lyricus.
lierspeelster (eene), lyricina.
lierspeler (een), lyrista, lyricen.
liertzang (een), carmen lyricum.
lies (de), inguen.
lies (betreffende de), inguinalis.
lieve (ei), quæso.
lieveling (een), deliciae.
liever, potius.
lieverlede (van), sensim.
liever willen, malo.
ligchaam (het), corpus.
ligchaam (een klein), corpusculum.
ligchaam (de dikte of lengte van het), corporatio.
ligchaam maken (tot een), incorporo.
- ligchaamsgesteldheid (de)*, constitutio.
ligchamelijk, corporeus.
liggen, positus sum, jaceo.
liggen (gaan), consido.
liggen (alleen), secubo.
liggen (te bed), cubo.
liggen (gelegen), interest, refert.
ligging (de), situs.
ligt (t. w. van gewigt), levis.
ligt (z. v. a. gemakkelijk), facilis.
ligtekooi (eene), meretrix.
ligten (de ankers), tollo.
ligten (den voet), supplanto.
ligten (b. v. een schip), deonero.
ligtgeloovig, credulus.
ligtgeloovigheid, credulitas.
ligt geraakt, iracundus.
ligtgeraaktheid, iracundia.
ligtheid, levitas.
ligting van troepen (de), delectus.
ligtvaardig, temerarius.
ligtvaardigheid, temeritas.
ligtzinnig, levis, inconstans.
ligtzinnigheid, levitas, inconstantia.
liguster (de), ligustrum.
lijdelijk, tolerabilis.
lijden, patior, fero, tolero.
lijden (aan eene ziekte), laboro.
lijden (het), passio, toleratio.
lijder (een), patiens.
lijdzzaam, patiens.
lijdzzaamheid, patientia.
lijf (het), corpus.
lijfgeen (een), servus.
lijfelijk, corporeus.
lijfknecht (een), pedisequus.
lijfstraf, poena capitis.
lijfstraffelijk, capitalis.
lijfstogt, auuona.
lijfstrawant (een), satelles.
lijfwacht (eene), satellites.
lijk (een), cadaver, funus.
lijk (behoorende tot een), funebris, funereus, feralis.
lijk (geleijkende naar een), cadaverosus.

- lykbaar (eene)*, feretrum.
lykbus (eene), urna.
lyken (z. v. a. gelijken), similis sum, aequo.
lyken afwascht (die de), pollinctor.
lyken afwasschen, pollingo.
lykfeest (een), parentalia, pl.
lykmisbaar, fetus.
lykoffer (een), inferiae.
lykrede (eene), laudatio funebris, epitaphius.
lykredenaar (een), laudator.
lykrede op iem. houden (eene), laudo.
lykstatic (de), funus, exsequiac.
lykzang (een), epicedium.
lyjm, gluten.
lyjm (vogel-), viscus.
lyjm (joden-), bitumen.
lyjm (vol joden-), bitaminosus.
lyjmen, glutino.
lyjmg, glutinosus.
lyjn (eene), linea.
lyjn (eene) z. v. a. koord, funis, restis.
lyjbaan (eene), officina restiaria.
lyjnen bestaande (wit), linearis.
lyjnolie, oleum lini.
lyjnregt, ad amussim ductus.
lyjnslager (een), restio.
lyjnwaad (een), linteum.
lyjnwaad (een handelaar in), linteo.
lyjnzaad, semen lini.
lyjst (eene), forma, margo, limbus.
lyjst (de kroon-), cornis.
lyjst (eene geschreven), album, tabula.
lyjst van een schilderstuk (de), pluteus.
lyjst van eene deur (de), jugumentum.
lyjsten aan een gebouw (de), scamilli.
lyjstwerk, annae.
lyjster (de), turdus.
lyjsterbessen, baccae juniperi.
lyjvig, obesus, corpulentus.
- lyfvygheld*, obesitas, corpulentia.
lykkebroer (een), figuritor.
lyken, lingo, lambos.
lykken (het), linctus.
lykker (een), lincror.
lykdoorn (een), clavus.
lykteeken (een), cicatrix.
lyllen, palpro, tremo.
lylwoenboom (de), citrus.
lymoensap, succus mali citrei.
lynde (de), tilla.
lynden (van), tiliaceus.
lyniaal (het), regula, amussis, norma.
lynie (eene), ordo.
lynieschip (een), navis bellica.
lynker hand (de), sinistra.
lynkerzijde (aan de), a sinistra.
lynkerzijde (naar de), sinistrorsum.
lynsch, sinister, laevus.
lynnen, carbasus.
lynnen (betreffende), lintearius.
lynnen (fijn), sindon, byssus.
lynnen (van), lineus, linteus, carbaseus.
lynnendoek (een), linteum.
lynnen doekje (een), linteolum.
lynnen gekleed (in het), linteatus.
lynnenkooper (een), linteos, lintearius.
lynt (een), taenia.
lynt (een cere-), lemniscus.
lyntwerker (een), taenarius.
lyntworm (de), taenia.
lynze (eene), lens.
lynzenboom (de), colutea.
lyp (de), labium, labrum.
lyp (eene kleine), labellum.
lyppen (met groote), labrosus, labeo.
lyppen (behoorende tot de), labialis.
lys (eene) z. v. a. lus, funiculus nexilis.
lysch (het), gladiolus.
lyspen, blaesus sum.
lyspen (het), blaesitas.
lyspend, blaesus.
lyst, solus, fraus.
- lystg*, dolosus, versutus.
lystigheid, astutia, calliditas.
lych (een), foramen.
lydder, amatorius.
lyeljen (als een os), mugio.
lyeljen (het), mugitus.
lyensch, limus, paetus.
lyeren, speculor.
lyof (de), laus.
lyoffelyk, laudabilis.
lyoffelykheid, laudabilitas.
lyofredo (eene), panegyricus, laudatio.
lyofredenaar (een), praedicator, laudator.
lyofuitingen, adulatio.
lyofwaardig, laudabilis.
lyog, segnis, iners.
lyogheid, tarditas, inertia.
lyogen (de), mendacium.
lyogenaar (een), mendax.
lyogenachtig, mendax.
lyogenachtigheid, mendacitas.
lyogenstraffen, falsi convictio.
lyok (een), cincinnus.
lyokaas (een), esca.
lyokaas vangen (door), inesco.
lyoket (een), locellus.
lyokken (met), cincinnatus.
lyokken (tot zich), allicio.
lyokvogel (een), allector, illex.
lyoksel (een), illecebrae.
lyombard (een), domus fenestratoria.
lyommer, umbra.
lyommerrijk, umbrosus.
lyomp, inurbanus, rusticus.
lyomp (eene), pannus, lacinia.
lyompen, centones.
lyompen bedekt (met), pannosus.
lyompheld, rusticitas.
lyong (de), pulmo.
lyong (betreffende de), pulmonalis.
lyongpijp (de), arteria aspera.
lyongtering (de), phthisis pulmonalis.
lyongteringachtig, pulmonarius.
lyonk (een), nutus blaudus.
lyonken, senuo.
lyont (eene), funiculos incendiarius, igniarius.

- zoochenaar (een)*, negator.
zoochenaar (een gods-), atheus.
zoochenen (met een' eed), abjuro, abnego.
zoochenen, infictor, nego, diffiteor.
zoochenen (het), infictatio.
zoochening (eene), infictia.
lood, plumbum.
lood (een), semuncia.
lood (van), plumbeus.
lood (het diep-), bulis.
lood (het pas-), perpendiculum, amussis.
loodachtig, plumbosus.
looderts, plumbago.
loodgieter (een), plumbarius.
loodgieterij (eene), officina plumbaria.
loodkleur, livor.
loodkleurig, lividus.
loodkleurig zijn, liveo.
loodlijn (eene), linea.
loodregt, ad lineam, ad perpendiculum.
loodmijn (eene), galena.
loods (een), nauta vadorum peritus.
loods (eene), casa lignea.
loodwit, cerussa.
loof, frons.
loof (vol), frondosus.
loof (van), frondeus.
loofhut (eene), umbraculum.
loofwerk in de bouwkunst, cymatium.
loog, lixivia.
loogzout, sal alcalinum.
looi, cortex coriarius.
looijerij (eene), officina coriaria.
look, allium, cepa.
look (huis-), sedum.
lookgroen, prasinus.
loom, lentus, torpidus.
loomheid, torpor.
loom zijn, torpeo.
loon, merces.
loon (bedongen voor), mercenarius.
loonen, remuneror, rependo.
loontrekker (een), mercenarius.
loop (de), curriculum, cursus.
loopbaan (eene), spatium, curriculum.
loop (de roode), dysenteria.
loopen, curro.
loopen (dikwijls), cursito.
loopen (het), cursus.
loopen (b. v. het—jaar), vertens.
looper (een), cursor.
loopgrave (eene), cuniculus.
loopje (een), artificium.
looperk (een), stadium.
loops (ter), obiter.
loopsch, catuliens.
loop van een geweer (de), tubus.
loos, callidus.
loos (b. v. looze deur), falsus.
loosheid, calliditas.
loot (eene), surculus.
loover, frons.
loovertje (een), bracteola.
lorkenboom (een), larix.
lorkenhout (van), larignus.
los, laxis, solutus.
los (b. v. gerucht), incertus.
losbandig, libidinosus, dissolutus.
losbandigheid, licentia.
losbinden, solvo, dissolvo.
losbreken, efringo.
losch (de), lynx.
losgaan (op iets), peto.
losgeld, pretium redemptionis.
losgespen, reffibulo.
losgorden, discingo.
losheid, laxitas.
loskooopen, redimo.
loslaten, mitto.
los maken, solvo, expedio.
losmaken (den grond), rarefacio.
losmaking (de), solutio.
losrukken, revello, avello.
lossen, exonero.
losscheuren, lacero.
lostornen, dissuo, retexo.
loszinnig, incogitatus, levis.
loszinnigheid, inconstantia, levitas.
lot (het), sors.
lot (bij het), sortito.
lot (van een ongelijk), dis-sors.
lotbus (eeng), urna, sitella.
loten, sortior.
loten (het), sortitio.
loterijbriefje (een), sortes, pl.
lotgemeen, consors.
loting (de), sortitio.
louter, merus.
louteren, purgo, liquo.
loven, laudo, probo, com-mendo.
lozen, emitto.
lucht (de), aer, aura.
lucht (ongezonde), pestilentia.
lucht (betreffende de), aerius.
luchten, eventilo.
luchter (een), candlabrum.
lichtgat (een), spiramentum.
lucht krijgen (van iets de), suboleo.
luchthartig, laetus, hilaris.
lichtig, apertus, vento pervius, levis.
luchtpijp (de), gurgulio, pulmo.
luchtpomp (de), antlia pneumatica.
lucht scheppen, respiro.
lichtstreek (een), coelum, plaga.
lui, piger.
luid, clarus.
luiden, sono.
luiden (de klok), campanam moveo.
luidkeels, elate.
luiwel (eene), protectum, pro-jectura.
luijers (de), fasciac.
luiheid, pigritia.
lui (een), operculum.
luiken, claudio.
luim (goede), hilaritas.
luim (kwade), morositas.
luipaard (de), panthera.
luipaard (van een), pantherinus.
luis (eene), pediculus.

luister, splendor.
luisteren, ausculto, audio.
luisteren (het), auscultatio.
luisterrijk, illustris.
luit (eene), cithara, testudo, lyra.
luitspeelster (eene), citharistria.
luitspeler (een), citharista.

lui worden, pigresco.
lui zijn, pigror.
luns (eene), clavus, axis.
lust (de), voluptas, libido.
lust (het), libet.
lust (met), libenter.
lusteloos, segnis, piger.
lusteloosheid, segnitia, inertia.

lusteloos zijn, pigror.
lusten, libet.
lusthof (een), viridarium.
lustig, hilaris.
lustig maken, exhilaro.
luw, placidus.
luwie (de), locus placidus.
 vento minus pervius,

M.

Maag (de), stomachus, ventriculus.
maag (een) z. v. a. *bloedyerwant*, consanguineus.
maagd (eene), virgo.
maagdarm (de), intestinum primum.
maagdelijk, virgineus.
maagdelijke staat (de), virginitas.
maagdepalm, daphnoides.
maagsap (het), liquor gastricus.
maagschap, cognatio.
maaijen, meto, seco.
maaijer (een), messor.
maaitijd (de), messis.
maakloon, manupretium.
maal (b. v. eerste maal enz.), vicis (gen.).
maal (eene) z. v. a. *kofferzak*, mantica, pera.
maastroom (een), vortex.
maaltand (een), dens molaris.
maaltijd (een), convivium, coena.
maaltijd houden, epulor, coeno.
maan (de), luna.
maan (volle), plenilunium.
maan (nieuwe), interlunium.
maan (de halve), luna falcata, l. dimidiata.
maand (de), mensis.
maandag, dies lunae.
maandelijks, singulis mensibus.
maandelijksch, menstruus.
maanden (van twee, drie,

zes), bimestris, trimestris, semestris.
maankop, papaver.
maanjaar (een), annus lunaris.
maansch (onder-), sublunaris.
maansgewijze, lunatus.
maansverduistering (eene), defectus lunae.
maantje (een), lunula.
maanziek, lunaticus.
maer, at, verum, sed.
maar (z. v. a. slechts), modo.
maar (eene), rumor, fama.
maart, martius.
maas (eene), nodus, nexus.
maat (een), sodalls.
maat (eene), modus, mensura.
maat (de) in de muzyk, numerus.
maat (eene kleine), modiolus.
maat (zonder), immoderate.
maat afgemeten (naar de), modulatus.
maat inrigten (naar de), emodulor.
maatgezag, concentus, modulatio.
maatregel (een), consilium, ratio.
maatschappelijk, socius, socialis.
maatschappij (eene), societas.
maatslaan (het), percussio numeri.
maatstok (een), pertica, virgamenoria.

maauwen, gannio.
made (eene), vermis.
madellef (eene), cerintbe.
madig, verminosus.
mag (het), licet.
magazijn (een), receptaculum, horreum.
mager, macer, strigosus.
magerheid (de), macies.
mager worden, macesco.
magneet (de), magnes.
magt (de), potestas, potentia.
magt (met alle), enixe.
magteloos, inops.
magteloos zijn, languere.
magtig, potens.
magtigen, auctoritate munio.
magtig worden (iets), fortior.
majesteit, majestas.
majesteitsschennis, laesa majestas.
mak, cicur, mansuetus.
makelaar (een), proxeneta.
maken, facio.
maken (z. v. a. in een' anderen toestand brengen), reddo.
maken (het), factio.
maker (de), factor, auctor, opifex.
makker (een), socius.
mak maken, mansuefacio.
makreel (de), scomber.
makreelensoep, garum.
mak worden, mansuesco.
mal, vesanus, stolidus.
mal (een), modulus.

- malen*, molo.
malie (eene), annulus.
maliebaan (eene), sphaeristerium.
malienkolder (een), lorica annulata.
mallen, lascivio.
malsch, lenis, mollis.
maluwe (de), malva.
maluwe (wilde), althæa.
man (een), vlr.
manbaar, puber, nubilus, maturus.
manbaarheid, pubertas.
mand (eene), corbis.
mandje (een), canistrum, fiscella.
manen, consector debitum.
manen (de), juba (sing.).
manen (voorzien met), jubatus.
maner (een), flagitator.
mangel, defectus, vitium.
mangelen, deficio, desum.
manhaftig, fortis, virilis.
manier (de), ratio, modus.
manieren (de), mores, cultus (sing.).
manierlijk, moratus, modestus.
mank, mancus, claudus.
mank gaan, claudico.
mankheid, claudicatio, claudidas.
mankop (de), papaver.
mannelijk, masculus, masculinus, virilis.
mannelijkheid, virilitas.
wannenyetrek (het), andron.
mannetje (een), homuncio.
mannetjes dier (een), mas.
manschap, copiae.
manslag (een), homicidium.
mantel (een), mantelum, pallium.
mantel (een korte), calthula.
mantel (eenkrijgs-), chlamys.
mantel (een kap-), bardocucullus.
mantelzak (een), mantica.
man voor man, viritim.
marine (de), res navalis.
marinter (een), milles classificus.
marktenster (een), lixa.
markt (de), forum.
markt (behoorende tot de), forensis.
marktdag (de), nundinae.
marktkramer (een), mercator nundinalis.
marktmeester (de), agoranomus.
marktplaats (de), forum.
marmer, marmor.
marmere (van), marmoreus.
marmerechtig, marmorosus.
marmot (eene), mus alpinus.
mars (eene), gales.
marsch (de), iter.
marschvaardig, pransus.
martelen, crucio, torqueo.
marteling (eene), cruciatus.
marter (een), martes.
masker (het), persona.
mast (de), malus.
mastboom (een), abies.
mastbosch (een), sylvia abietaria.
mastik, mastiche.
mastikboom (de), lentiscus.
mastikkruid (het), maruum.
mat (eene), matta, teges.
mat, lassus.
mate (boven), admodum.
mate (met), modeste.
matheid, lassitudo.
matig, modicus, temperans.
matigen, tempero, contineo.
matigheid, modus, temperantia, sobrietas.
matiging, modestia, modicatio, temperantia.
matras (eene), culcita, stragulum.
matroos (een), naua.
mat zijn, languet.
mazelen (de), boa (sing.).
mazen, necto.
meds (med), mulsum, hydro-mel.
mede, una, simul, pariter.
medeborg (een), consponsor.
medebrasser (een), coëpulus.
medebrengen, affero, fero.
medebroeder (een), frater.
medeburger (een), civis.
mededeelen, communico, impartio.
mededeeling (de), communicatio.
mededeelzaam, liberalis.
mededeelzaamheid, liberalitas.
mededienstknecht (een), conservus.
mededinging (een), competitor, aemulus.
mededingster (eene), competitorix, aemula.
mededoogen (het), misericordia.
mededoogend, misericors.
medeersgenaam (een), coheres.
medegenoot (een), socius.
medehelper (een), adjutor.
medeklinker (een), consonans.
medeleerling (een), condiscipulus.
medeleerlinge (eene), condiscipula.
medelijden (het), miseratio.
medelijdend, misericors.
medelijden hebben, misereor.
medemensch (een), homo.
medeminnaar (een), rivalis.
medeminnares (eene), aemula, competitorix.
medenemen, abduco.
medepligtig, conscius.
medeschoonvader (de), consocer.
medeslaaf (een), conservus.
medeslavin (eene), conserva.
medeslepen, corripio.
medespeler (een), collusor.
medestander (een), socius.
medestrijder (een), commilito.
medevoeren, fero, aufero.
medevrijen (het), rivalitas.
medevrijer (een), aemulus, rivalis.
medevrijgelatene (een), col-libertus.
medewerken, adjuvo.
medewerker (een), collaborator.

- medewerking (de)*, coöperatio, adjumentum.
medeweten (het), conscientia.
medgezel (een), sodalis.
medgezellin (eene), socia.
medicijn (eene), medicamentum.
medicijne (de), medicina.
medicijnmeester, medicus.
meede (z. v. a. meekrap), rubia.
meêdoogenloos, saevus, dirus.
meêgaande, facilis, misericors.
meekrap, rubia.
meel, farina, far.
meel (gerste-), polenta.
meel (boonen-), lomentum.
meel (stuif-), pollen.
meel (ult), farreus, farinarius.
meelbloem, pollen.
meelpap, puls farinacea.
meenen, opinor, arbitror, existimo.
meening (eene), opinio, existimatio.
meepsch, debilis, aeger.
meer (bijw.), amplius, magis.
meer (bijv. nw.), plus.
meer (een), lacus.
meer (van een), stagninus.
meeraal (de), conger.
meerderheid (de), pars major.
meerderjarig, puber.
meerderjarigheid, pubertas.
meereendeels, majorem partem.
meerle (de), merula.
meermalen, saepius.
meervoudig, pluralis.
mees (de), parus.
meesmuilen, subrideo.
meest (het), maxime.
meestal, fere, plurimum.
meeste (de), plurimus.
meesten (de), plerique.
meestendeels, plurimum, plerumque.
meester (een), magister.
meesteres (eene), magistra.
meester maken (zich), potior.
meesterschap (het), magistratum.
- meetkunst (de)*, geometria.
meetkunstenaar (een), geometer.
meeuw (eene), larus.
meêwarig, misericors.
meid (eene), ancilla.
meimaand (de), majus.
meineed (een), perjurium.
meineedig, perjurus.
meineedig zijn, pejero.
meisje (een), puella.
melaatsch, leprosus.
melaatschheid, lepra.
melde (de), atriplex.
melden, nuntio, memoro.
melding, mentio.
melig, farinosus.
melisse (de), melissa.
melk, lac.
melkachtig, lacteus.
melkammer (een), mulctrum.
melken, mulgeo.
melken (het), mulctus.
melk geven, lacto.
melkkan (een), cantharus lactarius.
melkweg (de), via lactea.
melkwt, lacteus.
melk worden (tot), lactesco.
meloen (een), melo.
mengel (een), hemina.
mengelklomp (de), chaos.
mengelmoes (een), farrago.
mengelwerk (letterkundig), miscellanea, pl.
mengen, misceo.
mengsel (een), mixtura.
menie, minium.
menie (van), mineus.
menie verwen (met), minio.
menig, complures, nonnulli.
menigerlei, multiplex.
menigerlei wijs (op), multifariam.
menigmaal, saepe.
menigte (eene), multitudo, copia, numerus.
menigvuldig, creber.
menigvuldiglijk, crebro, saepe.
menigvuldig worden, increbesco.
- mennen*, modcoror, aurigof
mensch (een), homo.
mensch (half), semihomo.
menschdom (het), genus humanum.
menschelijk, humanus.
menschelijkheid, humanitas.
menschendief (een), plagiarus.
menschometer (een), anthropophagus.
menschenhater (een), misanthropus.
menschenmoord, homicidium.
menschenmoorder (een), homicida.
menschenroof, plagium.
menschheid (de), genus humanum.
menschje (een), homulus, homuncio.
mep (een), alapa.
meremin (eene), sireu.
merg (het), medulla.
merg (vol), medullus.
merg (tot aan het), medullitus.
mergel, marga.
mergelaarde, terra margosa.
merk (een), nota, signum.
merkbaar, notabilis.
merkelijk, notabilis.
merken, animadverto.
merk geven (een), noto, signo.
merkwaardig, memorabilis.
merrie (eene), equa.
mes (een), culter.
mes (een scheer-), novacula.
mesje (een), cultellus.
messenmaker (een), faber cultarius.
messing, aurichalcum.
mest, fimus, stercus.
mest (van), stercorus.
mest (vol), stercorosus.
mestbeest (een), animal saginarium.
mesten (dieren), sagino, farcio.
mesten (den grond), stercoro.
mesten (het), stercoratio of saginatio.

- mosthoop (een)*, sterquillium, fimetum.
mostwagen (een), currus ster-corarius.
mesvormig, cultratus.
met, cum.
metaal, metallum, aes.
metaal (van), metallicus, aeneus.
metaalkunde (de), metallurgia.
meten, metior, metor.
meten (het), mensio.
meter (een), mensor.
metgezel (een), socius.
metgezel in den oorlog (een), commilito.
metseelaar (een), structor.
metseelen, struo, construo, exstruo.
metseelsteen, lateres cocti, silices.
metseelwerk, structura.
meubelen, supellex, vasa (pl.).
middag (de), meridies.
middag (op den), meridianus.
middag - eten (het), cibus meridianus, prandium.
middaglijn (eene), circulus meridianus.
middagmaal (een klein), coenula.
middags (des), meridiē.
middagslaap (de), meridiatio.
middel (een), via, remedium, ratio, copia.
middel (het), corpus medium.
middelbaar (een), arbiter, sequester.
middelbaar, modicus.
middeleeuwen (de), medium aevum.
middelerwjl, interea.
middellandsch, mediterraneus.
middellijn (de), diameter.
middelmaat (de), mediocritas.
middelmatig, mediocris.
middelmatigheid, mediocritas.
middelpunt (het), centrum.
middelrif (het), diaphragma.
middelrijschot (een), intergerium.
midde:slach, genus medium.
- middelste (de)*, medius.
middelrogt (de), media acies.
middelweg (een), via intermedia.
middelweg tusschen twee gevoelens (een), temperamentum.
midden, medius.
midden (het), medium.
middernacht, media nox.
mier (eene), formica.
mieren (vol), formicosus.
miereneter (de), myrmecophaga.
mierikwortel, lepidium.
mijden, vito.
mijl (eene), milliarium.
mijlsteen (een), milliarium.
mijmerend, cogitabundus.
mijn, meus.
mijn (eene), fodina, cuniculus.
mijngraver (een), cunicularius, fossor.
mijnwerk (een), metalla (pl.).
mijt (eene), strues, roqus.
mijt (eene kaas-), acarus.
mijter (een), mitra, infula.
mik, flos secalis, siligo.
mikje (een), furcula.
mikke, collineo.
mild, amplus, abundans.
milddadig, liberalis, munificus.
milddadigheid, munificentia, liberalitas.
milloen (een), mille millia, millies mille.
milt (de), lien, splen.
miltzucht (de), splenitis.
miltzuchtig, lienosus.
min, minus.
min (de), amor.
min (niet te), nihilominus.
min (eene), nutrit.
minder, minor.
minderen, minuo.
minderig (de), minutio.
minderheid (de), numerus minor.
minderjarig, minor.
mineraal (een), metallum.
minnaar (een), amator.
minnares (eene), amica.
- minnedicht (een)*, carmen amatorium.
minnehandel (een), res amatoria.
minnen, amo, diligo.
minnenijd, zelotypia.
minste (de), minimus.
minste (ten), saltem, certe, duntaxat.
minzaam, amicus, comis, suavis.
(minzaamheid, comitas, humanitas.
mirre, myrrha.
mirt, myrta.
mirten (van), myrteus, myrtaceus.
mirtenbezie (de), myrtum.
mirtenboom (de), myrtus.
mirtenbosch (een), myrterum.
mirtenolie, myrteum.
misaarden, degenero.
misachten, contemuo.
misbaar, planctus.
misbaar maken, plango.
misbruik (een), abusus.
misbruiken, abutor.
misdaad (eene), delictum.
misdadig, scleratus, maleficus.
misdadiger (een), sons, malefactor.
misdeeld, expers.
misdoen, delinquo, pecco.
misdragt (eene), abortus.
misdriff (een), delictum, mamula facinus.
misdrifven, delinquo, pecco.
misduiden, calumnior.
misgeboorte (eene), abortus.
misgelden, luo.
misgewas, seges infelix.
misgissen, allucinator.
misgreep (een), error.
misgunnen, invideo.
mishagen, displiceo.
mishandelen, vexo.
mishandeling (eene), vexatio.
miskennen, contemno.
miskraam (eene), abortio.
miskraam hebben (eene), abortio, abortum facio.

- misleiden*, decipio.
misleiding (eene), deceptio, fraus.
mislukken, male cedo.
mismaakt, deformatis.
mismaaktheid, deformatitas.
mismaken, deformatio.
mismoedig, demissus.
mismoedigheid, desperatio.
misnoegen (het), offensio.
misnoegd, iratus, offensus, indignabundus.
mispel (een), mespilum.
mispelboom (een), mespilus.
misprijzen, vitupero.
misschien, fortasse.
misselijk, male se habens.
missen, carco, indigeo, desidero.
misslag (een), peccatum, erratum.
misslag begaan (een), peccatum.
misstaan, dedecet.
misstand (een), deformatitas.
misstap (een), peccatum.
mist, nebula, caligo.
mistasten, erro.
mistig, nebulosus.
mistroostig, afflictus.
mistroostig maken, affligo.
mistrouwen, diffido.
mistrouwend (een), error.
misverwen, decoloro.
misvormd, deformatis.
misvormen, deturpo, deformatio.
misvorming (de), deformatio.
mits, ea lege.
modder, limus, coenum.
modder bedekken (met), oblimo.
modderen, limum extraho.
modderig, limosus, lutulentus.
mode (de), mos, consuetudo.
modekeertje (een), mundulus.
model (een), exemplum, specimen.
moed, animus.
moede, fessus, lassus.
moedeloos, ignavus, animi demissi.
moedeloosheid, animus abjectus.
moede maken, fatigo.
moede worden, defetiscor.
moede zijn (iets), taedet.
moeder (de), mater.
moederlijk, maternus.
moedermoord (een), matricidium.
moedermoorder (een), matricida.
moederszijde (van), a matre.
moedertaal (de), lingua vernacula.
moederij (een), matercula.
moedervlek (eene), naevus.
moed geven, animum addo.
moedig, animosus, fortis.
moedigheid, fortitudo.
moed sheppen, animum erigo.
moed verliezen (den), animum demitto.
moedvil, lascivia, petulantia, procacitas.
moedwillig, lascivus, petulant, procax.
moehaid, lassitudo.
moei (eene), amita, matertera.
moelial (een), ardellio.
moelijk, difficilis, gravis, arduus.
moelijk (z. v. n. gemelijk), tristis, morosus.
moelijkheids, difficultas, molestia.
moetjen (zich), misceo me alicui rei.
moette, opera, labor.
moette (z. v. a. kommer), molestia.
moette (eens kleine), opella.
moette geeft (die zich veel), operosus.
moettevol, laborosus, operosus.
moette waard (de), operae pretium.
moer (de), faex.
moer (vol), faeculentus.
moer t. w. v. eens schroef (de), matrix.
moer (het), terra uliginosa.
moeras (een), palus.
moerassig, paludosus, paluster.
moerassigheid, uligo.
moerassig oord (een), lama.
moerbezie (eene), morum.
moerbezieboom (de), morus.
moerbeziebosch (een), mororum.
moer zuiveren (van), defaecoco.
moes, puls.
moeskruid, olus.
moestuin (een), hortus olerarius.
moet (eene), stria.
moeten, debeo, oportet, necesse est.
moef (een), manica.
mogelijk (bijw.), forte.
mogelijk (het is), fieri potest.
mogendheid (de), potestas.
mogen, licet.
moker (een), malleus.
mol (de), talpa.
molen (een), mola.
molensteen (een), lapis molaris.
molenaar (een), molitor.
molenwiek (eene), ala molaris.
mollig, mollis.
molmachtig, carlesus.
molmen, carie absumor, putresco.
molsem, caries.
momaaangezicht (een), larva, persona.
momaaangezicht (met een), personatus.
monber (een), tutor.
mompelen, mussito.
momelen (het), susurrus.
mompelend, frenebundus.
mond (de), os.
mond (de) van een' put, crepido.
mond (de) van een vat, orificium.
mondbehoefden, annona, victus.
mondellig, coram.
mondgesprek (een), colloquium.
mond houden (den), linguam continere.

- mondje (een)*, osculum.
mondig, sui juris, puber.
mondigheid, pubertas.
mondstuk (het), orificium.
mondvol (een), bucca, bolus.
monnik (een), monachus.
monster (een) z. v. a. *staal*, exemplum, specimen.
monsteren, recenseo, lustro.
monstering (de), recensio, lustratio.
mooi, venustus.
moord (een), caedes.
moorddadig, internecivus.
moorden, interficio, neco.
moordenaar (een), interfector.
morel (eene), cerasum aprianum.
morgen, cras.
morgen (de dag van), dies crastinus.
morgen (in den), matutinus.
morgen (een), jugerum.
morgens (des), mane.
morgenschemering (de), diluculum.
morgenster (de), lucifer.
morgenstond (de), aurora.
morgentijd (de), tempus matutinum.
morgen vroeg, cras mane.
morren, murmuro.
morsig, sordidus, squalidus.
morsigheid, squalor, sordes (pl.).
morsig worden, sordesco.
morsig zijn, sordeo.
mortel, calx arenata.
mortier (een), pila.
mortierstamper (een), pistillum, pilum.
mos, muscus.
mos-achtig, muscosus.
- mosch (eene)*, passer.
mos zuiveren (van), emusco.
mossel (eene), mutilus.
mosselschelp (eene), concha.
most, mustum.
mostachtig, musteus.
mostaard, sinapi.
mot (de), tinea.
mottig, tineosus.
mout, far tostum, polenta.
mouw (eene), manica.
mouwen (met), manicatus.
mouwen (een kleed zonder), exomis.
mozaik, opus musivum s. tessellatum.
modde (eene), modius.
muf, mucidus.
mufheid, mucor.
mug (eene), culex.
muggennet (een), conopœum.
muil (de), os, vinctus.
muil (eene), crepida.
muilband (een), capistrum.
muilbanden, capistro.
muilen aan heeft (die), crepidatus.
muilezel (een), mulus.
muilezeldrijver (een), mulio.
muilezelin (eene), mula.
muilpeer (een), colaphus.
muiltje (een), crepidula.
muis (eene), mus.
muisje (een), musculus.
muittachtig, seditiosus.
muiten, rebello.
muiter (een), rebellis.
muiterij, seditio.
muizen (van), murinus.
muizenval (een), muscipulum.
mul, pulverulentus.
munst, mentha.
- munst (eene)*, moneta, nummus.
munst (de), moneta.
munst (betrekkelijk de), monetarius.
munten, signo, cudo.
munstwezen (het), res monetaria.
muren (stads-), moenia.
muren (betreffende de), muralis.
muren gelegen (tusschen de), intermuralis.
murmelen, murmuro, susurro.
murmureren, murmuro.
murw, mitis, mollis.
murw maken, mitigo.
murwte, mollities.
murw worden, mitesco.
musch (eene), passer.
musch (van eene), passerinus.
muschje (een), passerulus.
muskaatboom (een), myristica.
muskaatnoot (eene), nux myristica.
muskadeldruif (de), uva muscata.
mus (eene), capitium, gallerus.
mutt (eene vrouwen-), mitra.
muur (de stads-), murus.
muur (betreffende den), muralis.
muur (een tuin-), maceria.
muurbestrijksel, tectorium.
muurbreker (een), aries.
muur van een huis (de), paries.
muzijk (de), musica.
muziekzaal (een), odeum.
muzikaal, musicus.

N.

- Na (voorz.)*, post.
na (bijw.), prope.
na (daar-), postea.
na (achter-), pone.
naad (de), sutura.
naaf (eene), modiolus rotæ.
- naaijen*, suo.
naaister (eene), sutrix.
naakt, nudos.
naaktheid, nuditas.
naakt maken, nudo.
naald (eene), acus.
- naaldzuil (eene)*, obeliscus.
naam (de), nomen.
naam (een godde), Iona existimatio.
naam (een slechte), infamia.
naamgenoot (een), cognominis.

- naamrol (een)*, album, index.
naam staan (in een'), audio.
naamval (een), casus.
naamwoord (een), nomen.
naäpen, temere imitor.
naar, ad, in (c. acc.), ver-
 sus.
naar (z. v. a. volgens), se-
 cundum, e, ex.
*naar (bijv. nw. gezegd van
 voorwerpen)*, horrendus.
naar (gezegd van personen),
 tristis, invenustus.
naardien, quum, siquidem.
naar gelang, pro.
naarstig, industrius, gnavus,
 sedulus.
naarstigheid, industria.
naast, propter, iuxta.
naast (het), proxime.
naaste (de), proximus.
naaste bij (ten), fere, pro-
 pmodum.
naaste prijs (de), pretium
 minimum.
naaste weg (de), via bre-
 vissima.
naauw, angustus, arctus.
naauw brengen (in bet), pre-
 mo, urgeo.
naauwelijks, vix.
naauwen, arcto.
naauwer nood (te), aegre.
naauwgezet, religiosus.
naauwgezetheid, religio.
naauwheid (de), angustia.
naauwkeurig, accuratus, di-
 ligen.
naauwkeurigheid, diligentia.
naauw steegje (een), angu-
 portus.
naauwte (de), angustia.
naauwtoegehaald, adstrictus.
naauw verbonden, aptus.
nabaauwen, resonno.
nabestaande (een), propin-
 quus.
nabij, prope, propter.
nabijheid, propinquitas.
nabij zijnde, propinquus.
nablijven, remaneo.
nabloesjen, superfloresco.
- nabootsen*, imitor.
nabootser (een), imitator.
nabootsing (eene), imitatio.
naburig, vicinus, floitimus.
nabuur (een), vicinus.
nabuurschap (de), vicinia.
nacht (de), nox.
nacht (bij), noctu.
nacht (behoorende tot den),
 nocturnus.
nachtbraken, iucubro.
nachtbraker (een), iucubrador.
nachtegaal (een), lusciniä.
nachtevening (de), sequinoc-
 tium.
nachtmerrie (de), incubus.
nachtpot (een), matula.
nachtraaf (de), strix.
nachtschade (de), eene plant,
 solanum.
nachtuil (de), noctua.
nachtyiooltje (een), hesperis.
nachtwacht (de), vigiliae.
nachtwake (eene), vigilia.
nachtwaken (het), vigilla.
nachtwaker (een), vigil.
nachtwerk, iucubratio.
nacht werken (bij), iucubro.
nachtwerker (een), foricarius.
näcijferen, reputo.
nadat, posquam.
nadeel, detrimentum, incom-
 modum, damnum.
nadeel (zonder), salvus.
nadeelig, noxius.
nademaal, quoniam, quando-
 quidem.
nadenken, meditor, reputo,
 cogito.
nadenken (het), meditatio,
 reputatio.
nadenken (zonder), incon-
 sulto.
nadenkend, meditabundus.
nader, propior.
naderen, accedo, appropin-
 quo.
naderen (onz.), insto.
naderen (het), accessio.
naderhand, postea.
nadoen, simulo, imitor.
nadruk, vis.
- nadrukkelyk*, asseveranter;
 significanter.
nadrukkelyk beweren, asse-
 vero.
nadrukkelykheid, pondus.
nadrukvol, nervosus, efficax.
nafest (een), repotia (pl.).
nagaan, observo.
nagalm (een), sonus resonans.
nagalmen, resonno.
nagapen, hiante ore prosequor.
nageboorte (eene), secundae.
nagedachtenis (de), memoria.
nagel (de), unguis.
nagel (een houten), impages.
nagel (een) z. v. a. *spijker*,
 clavus.
nagelag (een), repotia (pl.).
nagelbloem (de), caryophyl-
 lum.
nagel breed (geen'), non latum
 unguem.
nagemaakt, facticius, adulter.
nageven (iem. less), incuso.
nageregt (het), bellaria.
nageslacht (het), posterius.
nagewas (het), succremen-
 tum.
nagroclijen, subnascor.
näijver, aemulatio.
näijveraar (een), aemulator.
näijveren, acmulor.
näijverig, aemulus.
najaar (het), autumnus.
najagen, persequor, venor.
näijager (een), sectator, stu-
 diosus.
näijaging (de), studium.
näkijken, oculis prosequor.
naklank (de), sonus resonans.
naklinken, resonno.
nakomelingen (de), posteri.
nakomelingschap (de), pos-
 teritas.
nakomen, sequor, exsequor.
nakomen (zijne belofte), pro-
 mium facio.
nakroost, soboles, proles,
 progenies.
nalaten, relinquo.
nalaten te doen, negligo,
 omitto.

- nalatenschap (de)*, hereditas.
nalatig, negligens, dissolutus.
nalatigheid, negligentia.
nalezen, spicas lego.
nalezen (druyven), racemor.
nalezing (eene), spicilegium.
nalikken, relambo.
naloeijen, remugio.
naloeren, oculis sequor.
naloopen, persequor, sector.
naloten, subsortior.
naloten (het), subsortitio.
namaaijen, remeto, sicillio.
namaaisel (het), sicilimentum.
namaak (een), imitamentum.
namaals, posthac.
namaken, simulo, imitor.
name (bij), nominatim.
namelyk, videlicet, nimirum, enim, quippe.
namiddag (de), tempus post meridiem.
namiddag (in den), pomeridianus.
naneef (de), nepos, posterl (pl.).
naoogen, oculis prosequor.
naoogst (de), spicilegium.
naoogsten, spicas lego.
nap (een), catinum, cymbium.
napluk (de), captura secundaria.
nar (een), stultus, gerro.
nar (een hof-), scurra aulicus.
narcis (eene), narcissus.
narede (de), peroratio, epilogus.
narekenen, reputo.
narigt, nuntius, admonitio.
narigt geven, moneo.
narigt ontyangen, rescisco.
naroeijen, subremigo.
naschrift (een), postscriptum.
naslaan (een boek), evolvo.
nasleep (de), comitatus.
naspel (het), exodium.
nastreyen, aemulor.
naspoorder (een), indagator.
nasporen, indago, investigo.
nasporing (de), indagatio, investigatio.
nastaren, fixis oculis sequor.
nat, madidus, humidus.
natheld, humor.
nat maken, madefacio, humecto, irigo.
natmaking (de), irrigatio, perfusio.
nat worden, madefacio.
nat zijn, humeo, mado.
natuur (de), natura.
natuur gevormd (van), natus.
natuurkunde (de), physice.
natuurkundig, physicus.
natuurlyk, naturalis, genuinus.
natuurlyke aard (de), ingenium.
navel (de), umbilicus.
navel (betreffende den), umbilicaris.
navelyormig, umbilicatus.
naverwant (een), propinquus.
navisschen, repiscor.
navolgbaar, imitabilis.
navolgen, imitor.
navolger (een), sectator.
navolging (de), imitatio.
navorschen, indago, exploro, perscrutor, pervestigo.
navorscher (een), scrutator.
navorsching (de), perscrutatio.
navraag (de), perquisitio, percontatio.
navragen, percontor, sciscitor.
navrager (een), percontator.
nawas, suboles.
nawassen, suborior.
nawee (het), secundae.
nazaatjen, subsero.
nazaat (de), posterl (pl.), nepos, heres.
nazeggen, repeto, audita refero.
nazenden, submitto.
nazetten, citato cursu persequor.
nazien (iets), examino.
nazoecken, perquiro.
- nazooking (de)*, perquisitor.
neb (de), rostrum.
nederbiggelen, defluo, destillo.
nederbonzen, deturbo.
nederbuigen, inflecto.
nederbukkelen, prosterno me.
nederdalen, descendo.
nederdruipen, destillo.
nederdrukken, deprimo, supprimo.
nederdrukking (de), depressio.
nederdruppelen, destillo.
nederdruppelen (het), destillatio.
nederduiken, immergor.
nederduitsch, belgicus.
nedergeslagen, afflictus.
nedergooijen, dejicio.
nederhangen, dependeo, propendo.
nederhouwen, trucido, sterno.
nederhouwen (het), trucidatio.
nederhurken, conquinisco.
nederig, submissus, humilis.
nederigheid, humilitas.
nederkijken, humum despicio.
nederknielen, procumbo, genua flecto.
nederkomen (op iets), redeo.
nederlaag (eene), clades, strages.
nederlaten, demitto.
nederlaten (het), demissio.
nederleggen, depono.
nederleggen (zich ter), decumbo.
nederleggen (een ambt), abdicatio.
nederleggen (de wapenen), recedo ab armis.
nederlekken, destillo.
nederliggen, recubo.
nederploffen, deturbo.
nederrukken, diruo.
nederscheuren, deripio.
nederscheuren (met geweld), avello.
nederschieten, decido.
nederschrijven, conscribo.
nederschuyven, demitto.

- neder slaan (ter)*, deprimō, affligo.
neder slaan (de oogen), ocu-
 los demitto.
nederspreijen, humi sterno.
nederspringen, desilio.
nedersteken, confodio.
nederstorten, concido.
nederstrekken, humi tendo.
nedertrappen, proculco.
nedervallen, decido, delabor,
 procido.
nedervallen (het), casus, rui-
 na.
nedervellen, prosterno.
nedervloeijen, defluo, demano.
nederwaarts, deorsum.
nederwerpen, dejicio.
nederwerpen (het), dejectus.
nederzakken, desido, collabor.
nederzakking (de), collapsus.
nederzenden, demitto.
nederzetten, depono.
nederzetten (zich), residō.
nederzetten (zich op iets),
 insido.
nederzien, despicio.
nederzijgen, cado.
nederzinken, corruo, desido.
nederzitten, desideo, resideo.
neef (een), nepos.
neef (een volle) van vaders-
zijde, patruelis.
neef (een volle) van moeders-
zijde, consobrinus.
neef van zusterszijde (een),
 sobrinus.
neen, non.
neep (eene), vellicatio.
neer (eene), vortex.
neerslag, sedimentum.
neerslagtig, demissus, afflic-
 tus.
neerslagtigheid, afflictio, de-
 missio animi.
neet (eene), lens.
negen, novem, noveni.
negen (van), novenarius.
negende (de), nonus.
negende deel (het), triens
 rientis.
negenhoek (een), novangulus.
- negenhonderd*, nongenti.
negenhonderdmaal, nongenti-
 es.
negenhonderdste (de), non-
 gentesimus.
negenjarig, novennis.
negenmaal, novies.
negentien, undeviginti.
negentiende (de), undevige-
 simus.
negentig, nonaginta.
negentigste (de), nonagesimus.
negge (eene), sutura.
neigen, inclino, inflecto.
neigen (z. v. a. hellen), vergo.
neigend, pronus.
neiging (eene), studium, af-
 fectus, propensio.
nek (de), cervix.
nemen, capio, capesso, sumo.
nemen (het), sumtio.
neppe (kattenkruid), calamim-
 tha.
nergens, nusquam.
nering (de), mercatura, ne-
 gotium.
nest (een), nidus.
nestel (een), taenia, ligula.
nesthaar, primus pilus.
nest maken (een), nidificō.
net, mundus, nitidus.
net (een), rete.
netel (eene), urtica.
netelig, gravis.
netheid, nitor.
netje (een), reticulum.
netvlies der ingewanden (het),
 omentum.
netvormig, reticulatus.
netwerk, opus retiarium.
neus (de), nasus, nares (pl.).
neus (een haviks-), nasus
 aquilinus.
neus (een wip-), nasus simus.
neusdoek (een), muccinum.
neusgaten (de), nares.
neushaar (het), vibrissae.
neushoorn (een), rhinoceros.
neuswijs, nasutus.
neuswijshheid, insolentia.
nevel (een), nebula.
nevelig, nebulosus, nubilus.
- nevens*, juxta, propter.
nevensgaande, adjunctus.
nicht (eene), sobrina.
niemand, nemo.
nieren (de), ren-
 nierwee, nephralgia.
niesmiddel (een), sternumen-
 tum.
nieswortel (de), helleborus,
nieswortel (sap van den),
 helleborites.
niet, non.
niet (een) in de luterij, sors
 inanis.
niet (nog), nondum.
niet (ook), uec.
niet (opdat), ne.
niet (voor), gratuitus, gratis
 (adv.).
niet (voor) z. v. a. vergefs;
 nequicquam.
niet eens, ne — quidem.
niet gaan (te), pessum eo.
nietig, inutilis.
nietigheid, vilitas.
nlets, nihil.
niettegenstaande, quamquam.
niettegenstaande dat, tametsi.
niettemin, nihilominus.
nietswaardig, nequam.
nieuw, novus, recens.
nieuw (op), de novo, denuo.
nieuweling (een), novitius,
 tiro.
nieuwheid (de), novitas.
nieuwigheid (eene), res nova.
nieuwjaarsgeschenk (een),
 strenna.
nieuwlings, novissime, nuper,
 recens.
nieuwmaken, novo.
nieuws, novum.
nieuwsgierig, curiosus.
nieuwsgierigheid, curiositas.
nieren, sternuo.
nieren (het), sternutamentum.
nijd (de), invidia.
nijdig, invidus.
nijdnagel (een), reduvia.
nijpen, vellico, stringo.
nijpend, urgens.
nijptang (een), forceps.

nijver, industrius, laboriosus.
nijverheid, industria.
nik (de), singultus.
nimmer, nunquam.
nis (eene), recessus, zotheca.
noch, nec. neque.
noemen, nomino, appello, **voco**.
noemen (het), appellatio.
noest, industrius.
noestheid, industria.
nog, adhuc.
nog niet, nondum.
nogmaals, iterum.
nogthans, tamen.
nok (de) van het huis, cacumen.
nok (de) z. v. a. hik, singultus.
nokken, singultio.
nood (de), miseria, angustia.
nooddrift (de), victus.
nooddruftig, indigens.
nooddwang, vis.
noode, aegre, vix.
noode hebben (van), opus habeo.
nodeloos, supervacaneus.
noodig, opus est.
noodigen, invito, voco.
noodiging (de), invitatio.

noodlijgend, inops, miser.
noodlot (het), fatum.
noodlottig, fatalis.
noodwendig, necessarius.
noodwendigheid, necessitas.
noodwendiglijk, necessario.
noodzaak, necessitas.
noodzakelijk, necessarius.
noodzaken, cogo, compello.
noot, nunquam.
noordelijk, septentrionalis, borealis.
noorden (het), septentrio.
noordoostewind (de), aquilo.
noordwestewind (de), caurus.
noordewind (de), boreas.
noordpool (de), polus arcticus.
noordstar (de), stella polaris.
noot (eene), nux.
noot (eene zang-), nota musica.
nop (eene), floccus, villus.
noppig, villosus.
nopen, cogo.
nopens, quod ad.
norsch, torvus, asper, austerus.
orscheheid, torvitas, acerbittas.
ortaris (een), tabularius, ac tuarius.

notenboom (de), nux.
notenboomen (van), nucceus.
notenkraker (een), nucifragibulum.
notenschil, naucum.
nu, nunc, jam, hodie.
nu (voegw.), quum, quandoquidem, quoniam.
nu (als het een' overgang in de rede aanduidt), autem, vero.
nu (to;), adhuc.
nu aan (van), dehinc, deinceps.
nuchteren, jejunus, sobrius.
nuchterheid, jejunitas, sobrietas.
nu eens — dan eens, modo — modo.
nu en dan, nonnumquam, interdum.
nuk (eene), libido.
nut (het), usus.
nut (bijv. nw.), salutaris.
nut (met), utiliter.
nutteloos, inutilis.
nutten, prosum.
nuttig, utilis.
nuttigen (iets), vescor.
nuttigheid (de), utilitas.
nut zijn (van), prosum.

O.

O! o, ah, aha.
obligatie (eene), syngrapha.
och, ah, oh.
och of, utinam.
ochtend (de), mane, tempus matutinum.
ochtendstond (de), aurora.
o dat, utinam.
oefenen, exerceo, studeo.
oefenen (alkwijls), exercito.
oefening (de), exercitatio.
oefenschool (eene), gymnasium.
oester (eene), ostrea.
oesterbaard (de), cirri (pl.).
oesterbank in zee (een), pulvinus ostreosus.
oesterman (een), conchyta, ostrearius.
oes erschelp (eene), ostracium.

oever (de), ripa.
oever (de zee-), littus.
of, aut, vel, sive, seu.
of (bij het tweede lid eener dubbele vraag), an.
of (bij eene zijdelingsche vraag), utrum, an.
of (z. v. a. die niet, dat niet), quin.
of (z. v. a. als of), ac si, quasi.
offer (een), oblatum, victima.
offeraar (een), immolator.
offerande (eene), sacrificium.
offerbeker (een), cymbium sacrificium.
offerbeest (een), hostia.
offersen, facio, sacrifico, immolo.

offeren (het), sacrificatio, immolatio.
offerend, sacrificus.
offerkoek (een), libum.
offerlint (een), vitta.
offermes (sen), secespita.
offerpriester (een), sacrificulus.
offerlagter (een), popa.
ofschoon, licet, quamvis, etsi.
oker, ochra.
okermoot (eene), juglans.
oksel (de), ala.
oleander (de), nerium, rhododaphne.
olie, oleum.
olie (betreffende de), olearius.
olieachtig, oleaceus, oleosus.
olifant (een), elephas.

- olijf (eene)*, oliva, olea.
olijfboom (een), olea, oliva.
olijfboom (een wilde), oleaster.
olijfboom (van een), oleagnus.
olijfgaard (een), olivetum.
olmboom (een), ulmus.
olmbosch (een), ulmarium.
olmen (van), ulmeus.
om (z. v. a. wegens), ob, pro, causa.
om (z. v. a. rondom), circum.
om b. v. om de drie dagen, tertio quoque die.
omarmen, amplector.
omarming (de), amplexus.
omboord, praetextus.
omboorden, circumtexo.
ombrengen, interficio.
ombulgen, circumflecto.
omdat, quod, quoniam, quia.
omdoen, induo.
omdolen, erro, vagor.
omdolend, errabundus, erraticus.
omdraaijen, contorqueo, verso, converso.
omdraaijen (het), conversio.
omdwalen, erro, vagor.
omgaan (met iets), versor, utor, tracto.
omgang (een feestelyke), pompa.
omgang met iemand, consuetudo.
omgeven, cingo, circumdo.
omgooijen, evertor.
omgorjen, cingo.
omgording (de), cinctura.
omgraven, circumfodio, pastino.
omhakken, excido.
omhangen, amicio, circumdo.
omhebben, indutus sum.
omheinen, sepio.
omheining (eene), circumseptio.
omhelzen, amplector.
omhelzing (de), amplexus.
omhoog, sursum, in altum.
omhoog heffen, tollo.
omkousen, excido.
- omhullen*, velo.
omhulsel (een), tegmentum.
omkeer (de), conversio.
omkeeren, inverteo, evertor, converto.
omkijken, respicio.
omkleeden, circumvestio, involvo.
omkleedsel (een), involucrum.
omkomen, pereor, intereo.
omkoojen, corrumpo.
omkransen, coronor.
omkrullen, crispo.
omlaag, infra.
omlaag (naar), deorsum.
omliggend, adjacens, circumjacens.
omloop (de), circuitus.
omloop der hemelligehamen (de), circumvectio.
omnevelen, obnubilo.
omploegen, obaro.
omringen, circumdo, cingo.
omroepen, praedico.
omroeper (een), praeco.
omroeren, verso.
omrukken, evertor, sternor.
omschansen, vallo circumdo.
omschanst, obvallatus.
omsehijnen, circumfulgeo.
omschorsen, cortice obduco.
omschryving (eene), circumlocutio, periphraasis.
omschryven, circumscribo, circumloquor.
omsingelen, cingo, circumvenio.
omslaan, verto.
omslaan b. v. den mantel, circumjicio.
omslag (een), involucrum.
omslag, molestia.
omslagtig, prolixus.
omsluieren, obnubo.
omspitten, pastino, fodio, novello.
omspitten (het), pastinatio, fossio.
omstandig, copiosus.
omstandigheden (de), tempus.
omstorten, corruo.
omstralen, circumluceo.
- omstreek (de)*, regio circumjacens.
omstreeks, circiter.
omstuwjen, stipor.
omstuwing (de), stipatio.
omtrek (een), lineamentum.
omtrek van een cirkel (de), periphora.
omtrek (de), ambitus.
omtrent, circiter, circa.
omtrent (voorz.), erga, in, de.
ontuinen, circumsepio.
ontuining (eene), septimentum.
omvallen, cado, collabor.
omvang (de), ambitus, complexus.
omvaren, circumnavigo.
omvatten, capio, complector, comprehendo.
omverhakken, excido.
omverhalen, demolior.
omverhalen (het), demolitio.
omverstoeten, subvertor.
omverstrappen, deculco.
omverwerpen, evertor, prosterno.
omverwerper (een), eversor.
omvliegen, circumvolo.
omvoeren, circumago.
omvrouwen, plico.
omwandelen, obambulo.
omweg (een), ambages, circuitus.
omweg maken (een), circumceo.
omwenden, verto, convertor, flecto.
omwentelen, convolvo.
omwenteling (eene), res novae.
omwerken, retracto.
omwerpen, evertor.
omwikkelen, involvo.
omwinden, redimio, obvolvo.
omwolken, obnubilo.
omwonden, circumplicatus.
omwroeten, suffodio.
omzeilen, supero, flecto.
omzetten (geld), pono.
omzien, respicio.
omzien (het), respectus.
omzigtig, cautus.

- omzigtigheid*, circumspectio, cautio.
omzooenen, circumtexo.
omzweryen, oberio
omzwerwend, errabundus.
onaandoenlijkheid, indolentia.
onaangenaam, ingratus.
onaargenaamheid, injucunditas.
onaangeroerd, intactus, indelibatus.
onaangetast, illacessitus.
onaanzienlijk, abjectus, vilis.
onaanzienlijkheid, ignobilitas.
onaardig, illepidus, invenustus.
onachtzaam, negligens.
onachtzaamheid, negligentia.
onafgebroken, continuus, continens.
onafhankelijk, liber.
onafmetelijk, immensus.
onafscheidelijk, inseparabilis.
onbaatzuchtig, abstinens.
onbaatzuchtigheid; abstinentia.
onbarmhartig, immisericors.
onbeangst, intrepidus, impavidus.
onbearbeid, rudis.
onbebouwd, incultus.
onbedachtzaam, inconsideratus.
onbedachtzaamheid, inconsiderantia, incogitantia.
onbedorven, incorruptus.
onbedreven, imperitus.
onbedriegelijk, sincerus, certus.
onbeduidend, futilis.
onbeduidendheid, futilitas.
onbeëdigd, injuratus.
onbegaanbaar, impervius.
onbegraven, insepultus.
onbegrensd, infinitus.
onbegrüpelijk, perobscurus.
onbehagelijk, ingratus.
onbehoorlijk, indecorus.
onbegroet, insalutatus.
onbehouwen, rudis.
onbehelpzaam, inofficiosus.
onbekend, ignotus.
onbekendheid van een' persoon, obscuritas.
onbekendheid met iets, ignorantia.
onbekommerd, securus.
onbekommerdheid, securitas.
onbekrompen, liberalis.
onbekrompenheid, liberalitas.
onbekwaam, imperitus, inepertus.
onbeleefd, inhumanus.
onbemiddeld, inops.
onbeneyeld, serenus.
onbepaald, infantus, indefinitus.
onbeproefd, intentatus, inexpertus.
onberaden, inconsultus.
onberegtigd, injustus.
onberispelijk, inculpatus, integer, irreprehensus.
onberispelijkheid, integritas, innocentia.
onberoemd, ignobilis, inglorius.
onberoemdheid, ignobilitas.
onbeschaafd, incultus, impolitus, rudis.
onbeschaamd, impudens.
onbeschaamdheid, impudentia.
onbeschadigd, illaesus, incolumis.
onbescheid, inverecondia.
onbescheiden, immodestus.
onbescheidenheid, immodestia.
onbeschoft, rudis, rusticus.
onbeschoftheid, rusticitas, importunitas.
onbeschreid, infletus.
onbeschrijfelijk, inenarrabilis.
onbeschroomd (bijw.), fidenter.
onbeschroomd, impavidus.
onbeschroomdheid, audacia.
onbesmet, intaminatus.
onbespraakt, indisertus.
onbesproken, integer, inculpatus.
onbestendig, inconstans, mobilis, varius.
onbestendigheid, inconstantia.
onbesuisd, inconsideratus.
onbesuisdheid, inconsiderantia.
onbetamelijk, indecorus
onbetwüfeld, indubitatus.
onbevaarbaar, innavigabilis.
onbevallig, invenustus, illepidus.
onbevelligd, intutus.
onbevekt, purus.
onbevoegd, ineptus, injustus.
onbevredigbaar, inexplabilis.
onbevreesd, intrepidus.
onbewaakt, incustoditus.
onbeweend, indeploratus, infletus.
onbewegelijk, immobilis, constans.
onbewegelijkheid, stabilitas, immobilitas.
onbewerkt, illaboratus.
onbewimpeld, apertus, simplex.
onbewolkt, serenus.
onbe woonbaar, inhabitabilis.
onbe woond, incultus.
onbewust, inscius.
onbewustheid, inscitia.
onbezeerd, illaesus.
onbezield, inanimatus.
onbezoedeld, intaminatus.
onbezonnen, temerarius, inconsideratus.
onbezonnenheid, temeritas.
onbezorgd, securus.
onbillijk, iniquus.
onbillijkheid, iniquitas.
onbluschbaar, inextinctus.
onbruik, desuetudo.
onbruikbaar, inutilis.
onbulgzaam, rigidus, pervilcax.
onbulgzaamheid, perversicacia.
once (eene), uncia.
once (het gewigt hebbende van eene), uncialis.
oncen (bij), unciatim.
once (anderhalve), sexuncia.
oncen (twee), sextans.
oncen (drie), quadrans.
oncen (negen), dodrans.
oncen (van acht), bessalis.
ondankbaar, ingratus.
ondank, mala gratia.
ondanks (zjn), inyitüs.

- ondeelbaar*, individuus.
onder, infra, sub.
onder (z. v. a. te midden van), inter.
onder (bijw.), subtus.
onder (van), inferne.
onderaardsch, subterraneus, inferus.
onderbrengen (ten), subijcto, subigo.
onderbuik (de), abdomen.
onderdanen (de), cives.
onderdanig, devotus, obediens, addictus.
onderdanig (bijw.), submisse.
onderdoen (voor iemand), cecido.
onderdampelen, submergo.
onderdrukken, opprimo, supprimo.
onderdrukker (een), oppressor.
onderdrukking (de), oppressio.
onderduiken, mergo.
ondereen, promiscue.
onderen (van), inferus (adj.).
ondergaan, intereo.
ondergaan (gezegd van de zon), occido.
ondergaan (het), obitus.
ondergaan (iets), patior, subeo.
ondergang (de), interitus, exitium, ruina.
ondergang der zon (de), occasus.
ondergestoken, suppositicius.
ondergeschoven, subditicius, insitivus.
ondergod, india inferiora.
ondergraven, suffodio.
onderhandelaar (een), internuntius.
onderhandelen, ago, paciscor.
onderhandeling (eene), pactio.
onderhandsch, clandestinus.
onderhavig, praesens.
onderhevig, obnoxius.
onderhoorig, subjectus.
onderhoud, victus, alimentum, *onderhoud* (een); sermo.
onderhouden (b. v. vriendschap), colo.
onderhouden, sustento, alo.
onderhouden (b. v. de wet), observo.
onderhouden (zich met iem.), colloquor.
onderkennen, dignosco, distinguo.
onderkleed (het), interula, subucula.
onderkoning (een); prorex.
onderkruipen, subrepto, subverto.
onderkruiper (een); interceptor.
onderlaag (een), fulcrum.
onderleggen, suppono, subijcio.
onderleggen (het), subjectus.
onderliggen, subjaceo, succumbo.
onderlijf (het), uterus, abdomen.
onderling, mutuus.
onderling (bijw.), invicem.
ondermeester (een), hypodiscalus.
ondernemen, suffodio, subruo.
ondernemen, incipio, suscipio, conor.
ondernemend, impiger.
onderneming (de), inceptum, coeptum, conatus.
onderpand (een), pignus, arrhabo.
onderpand van vaste goederen (een), hypotheca.
onderplaatsen, subijcio, suppono.
onderrigt, institutio, disciplina.
onderrigt (bijw. nw.), instructus, eruditus.
onderrigten, doceo, erudio.
onderscheid, discrimen.
onderscheid (zonder), promiscue.
onderscheid (er is), interest.
onderscheiden (bijw. nw.), varius.
onderscheiden, discernio, distinguo.
onderscheidenlijk, distincte.
onderscheikling (de); distinctio.
onderscheppen, intercipio.
onderscheppen (het); interceptio.
onderschip (het), sentina.
onderschragen, fulcio, suffulcio.
onderschrift (het), subscriptio.
onderschrijven, subscribo.
onderschuijen, sublato.
onderschuijen, suppono.
onderspit deijen (het), inferior sum s; discedo.
onderstaan (iets), adde.
onderstand, subsidium.
onderste (de), imus, infimus.
ondersteken, subdo; suppono; insero.
onderstellen, subijcio.
onderstelling (eene), suppositio.
ondersteunen, adjuvo, subavo.
ondersteuning (de), subsidium.
onderstrooijen, substerno.
onderstutten, fulcio.
onderstutting (eene), adminiculum, fulcimentum.
onderteekenen; subsigno, subscribo.
onderteekening (eene), subscriptio.
ondertrouw (de), sponsalia, pl.
ondertrouwen, sponso.
ondertusschen, interim, interea.
ondervinden, experior.
ondervinding (de), experientia, usus.
ondervragen, interrogo.
ondervraging (de), interrogatio.
onderwaarts, deorsum.
onderwereld (de), inferi, orcus.
onderwerp (het), propositum, argumentum, materia.

- onderwerpen*, subigo, subjicio.
onderwerping (de), subjectio.
onderwijlen, interea.
onderwijs, institutio, doctrina.
onderwijzen, doceo, erudio.
onderwijzer (een), doctor, praeceptor.
onderwijzing (de), doctrina, institutio, eruditio.
onderwinden, audeo, suscipio.
onderworpen, submissus, obnoxius.
onderzetten, suppono, subjicio.
onderzoek, examen.
onderzoeken, inquirō, explorō.
onderzoeker (een), explorator.
onderzoeking (de), exploratio, disquisitio.
onderzoekt (die), explorator.
ondeugd (eene), probrum, vitium.
ondeugd (de), impietas, vitiositas, improbitas.
ondeugend, improbus.
ondienst doen, male mereor.
ondienstig, inutilis.
ondiepte (eene), vadum.
ondiepten (vol), vadosus.
ondoordringbaar, impenetrabilis.
ondoorgegrondelijk, impenetrabilis.
ondoorzigtbaar, imperspicuus.
ondragelijk, intolerabilis.
onduidelijk, obscurus.
onecht, insitivus, spurius, adulter.
onecht kind (een), nothus, spurius.
onedel, illiberalis.
oneenig, discors.
oneenig zijn, dissentio, dissideo.
oneenigheid, discordia, dissensio, dissidium.
oneer, dedecus, ignominia.
oneerbaar, impudicus.
oneerbiedig, inverecundus.
oneerbiedigheid, inverecundia.
oneerlijk, inhonestus.
oneffen, asper.
- oneffenheid*, scabrities.
oneigenlijk, improprius.
oneindig, infinitus.
oneindigheid (de), infinitas.
onervaren, imperitus.
onervarenheid, imperitia.
oneven, impar.
onfatsoenlijk, rudis, impolitus.
onfatsoenlijkheid, inurbanitas.
onfeilbaar, certus, exploratus.
ongaar, crudus.
ongaarne, invitus (adj.), acre, ingratis.
ongastvrij, inhospitalis.
ongebaand, inivius.
ongebonden, dissolutus, ongebondenheid, licentia, ongebruikelijk, inusitatus.
ongedaan, infectus.
ongedachtig, immemor.
ongedekt, inopertus.
ongedienstig, inofficiosus.
ongeduld, impatentia.
ongeduldig, impatiens.
ongedurig, inquietus.
ongedwongen, incoactus, ongegrond, vanus, inanis.
ongegrondeid, vanitas.
ongehceen, injussus.
ongehuevd, azymus, non fermentatus.
ongehoopt, insperatus, inopinatus.
ongehoord, inauditus.
ongehoorzaam, inobsequens.
ongehoorzaamheid, inobedientia.
ongehuwde, caelebs.
ongehuwde staat (de), caelibatus.
ongekookt, incoctus.
ongekrenkt, integer.
ongekunsteld, inaffectatus, simplex, inartificiosus.
ongekwets, inulceratus.
ongel, sebum.
ongelig, sebosus.
ongeleerd, indoctus.
ongelegen, importunus, in tempestivus.
ongelegenheid, importunitas.
- ongelegenheid brengen (in)*, incommodo.
ongeleeterd, illiteratus.
ongelezen, illectus.
ongelijk (z. v. a. oneffen), asper.
ongelijk (z. v. a. oneven), dispar, impar.
ongelijkvormig, imequalis, dissimilis, dispar.
ongelijk, injuria.
ongelijk hebben, erro, in errore versor.
ongeloof, incredulitas.
ongelooflijk, incredibilis.
ongeloofwaardig, fide indignus.
ongeloovig, incredulus.
ongeluk, adversa fortuna, incelicitas, infortunium.
ongeluk (een), malum, casus adversus, calamitas.
ongeluk (bij), casu.
ongelukkig, infelix, infortunatus, infaustus.
ongemaakt, inaffectatus.
ongemak, incommodum, molestia.
ongemakkelijk, difficilis, gravis.
ongemakken (de), labores.
ongemanerd, male moratus, inurbanus.
ongemanerdheid, rusticitas.
ongematig, intemperatus.
ongemeen, eximius, singularis.
ongemerkt, sensim.
ongemeoid, inturbatus.
ongenaakbaar, inivius, inaccessus.
ongenade, offensio.
ongenadig, durus, inclemens.
ongenadigheid, asperitas, inclementia.
ongeneeslijk, insanabilis, immedicabilis.
ongenegen, alienus.
ongeneugte, dolor, afflictio.
ongenoegen, ira, offensus.
ongenoezaam, invalidus.
ongenoodigd, invocatus.
ongeoefend, inexercitatus.

- ongeoefendheid in den krijg-*
dienst, tirocinium.
ongeoorloofd, illicitus.
ongoordend, indigestus.
ongepast, alienus, ab re.
ongepolijst, impolitus.
ongeregeld, immoderatus, in-
conditus.
ongerechtigheid, injustitia.
ongerept, intactus.
ongerief, molestia.
ongeriefelijk, inhumanus, inur-
banus.
ongertijd, absurdus.
ongertijndheid, ineptia, ab-
surditas.
ongeropen, invocatus.
ongerust, sollicitus, anxius.
ongerustheid, cura, anxietas.
ongeschikt, non idoneus, in-
neptus.
ongeschikter tijd (te), in-
tempestive.
ongeschoeid, discalceatus.
ongeschokt, inconcussus.
ongeschonden, inviolatus, s.l-
vus.
ongeschondenheid, integritas.
ongeschoren, in tonsus.
ongeschreven, inscriptus.
ongeslepen, impolitus.
ongesnood, imputatus.
ongestadig, inconstans, mu-
tabilis, varius.
ongestadigheid, levitas, in-
constantia.
ongesteld, aegrotus.
ongesteldheid, mala valetudo,
aegrotatio, morbus.
ongestoord, inturbatus.
ongestraft, impunitus, inultus.
ongetemd, indomitus, imman-
suetus.
ongetoomd, effrenatus.
ongetrouw, perfidus, infidelis.
ongetrouwde, caelebs.
ongetrouwheid, infidelitas, per-
fidia.
ongetwifeld, indubius, indu-
bitatus, sine dubio.
ongeval (een), calamitas.
ongevallig, injucundus,
- ongevederd, implumis.*
ongeveer, fere, circiter, ad.
ongevetnsd, candidus, since-
rus.
ongeveinsdheid, sinceritas.
ongevederd, impastus.
ongevoegelijk, indecorus, non
consentaneus.
ongevoelig, durus, atrox.
ongevoelighed, duritia, atro-
citas.
ongevoelligheid voor smart,
indolentia.
ongevoelig worden, concalesco.
ongevormd, informis.
ongewassend, inermis.
ongewasschen, illotus.
ongewend, insolens, inassuetus.
ongewijd, profanus.
ongewillig, invitus, nolens,
ongewis, incertus.
ongewisheid, incertitudo.
ongewond, invulneratus.
ongewone (het), insolentia.
ongewoon, insolitus, insolens,
inuitatus, inusuetus.
ongewoonheid (de), insolentia.
ongewoonlijk, insolenter.
ongewoonte, desuetudo.
ongewroken, inultus.
ongezeggelijk, difficilis, in-
docilis, contumax.
ongezellig, insociabilis.
ongezengd, inadustus.
ongezond (gezegd van men-
schen), aegrotans.
ongezond (gezegd van plaat-
sen), insaluber, pestilens.
ongezonde lucht, pestilentia.
ongezondheid, adversa vale-
tudo, insanitas.
ongezouten, insulcus,
ongodist (een), atheus.
ongodsdienstig, impius, irre-
ligiosus.
ongodsdienstigheid, irreligio.
ongunst, odium, invidia.
ongunstig, iniquus, infaustus.
onguur, asper, inclemens,
horridus.
onhandelbaar, intractabilis.
onhandlg, laevus, ineptus,
- onhebbelyk, indecorus, inlo-*
nestus.
onhell, calamitas.
onhellig, profanus.
onherbergzaam, inhospitalis.
onherbergzaamheid, inhospit-
alitas.
onherroepelyk, irrevocabilis.
onherstelbaar, irreparabilis.
onheusch, inhumanus, inoffi-
ciosus.
onhoffelyk, rusticus,
onhoffelykheid, rusticitas.
oningetogenheid, incontinentia.
onjuist, falsus.
onkennis, ignorantia.
onkiesch, curpis, obscoenus.
onkosten, sumtus, impensae.
onkreukbaar, sanctus, invio-
latus, constans.
onkruid, lolium.
onkuisch, impudicus, incestus,
onkuischheid, impudicitia, in-
cestum.
onkunde, inscientia.
onkundig, ignarus.
onkwestbaar, invulnerabilis,
illaeus.
onlangs, nuper.
onlangs (eerst), recens.
onleerzaam, indocilis.
onleschbaar, insedabilis.
onlichthamelyk, incorporeus.
onlijdelijk, intolerabilis.
onlust, fastidium.
onmagt, impotentia, imbecil-
litas.
onmagt (een), deliquium.
onmagtig, impotens,
onmagt vallen (in), linquor
animo.
onmanierlijk, inurbanus.
onmatig, immoderatus.
onmatigheid, immoderatio, in-
temperantia.
onmeddoogend, immisericors.
onmeddoogendheid, immiseri-
cordia.
onmenschelyk, inhumanus, im-
manis.
onmenschelykheid, inhumani-
tas.

- onmetelyk*, immensus.
onmetelykheid, immensitas.
onmiddelyk (bijw.), protenus, confestum.
onmin, jurgium, rixa.
onmogelyk (*het is*), fieri non potest, nequit.
onmondig, impuber.
onmondige (*een*), pupillus.
onnaauwkeurig, indiligens, negligens.
onnaauwkeurigheid, negligentia, indiligentia.
onnavolgbaar, inimitabilis.
onnoemelyk, infinitus, immensus, ineffabilis.
onnoedig, supervacaneus.
onnoozel, fatuus, innocens, candidus.
onnoozelheid, fatuitas, innocentia.
onnut, inutilis, inanis.
onomkoopbaar, incorruptus.
onomvatbaar, incomprehensibilis.
ononwarterlyk, inextricabilis.
onntworsteibaar, ineluctabilis.
onoorbaar, inutilis.
onopgesierd, incomtus,
onophoudelyk, continuus.
onoplettend, negligens.
onoplosbaar, inextricabilis.
onopmerksaam, negligens.
onopmerksaamheid, negligentia.
onopregt, falsus, insincerus.
onorde, confusio, perturbatio.
onordelyk, perturbatus, incompressus.
onovereenkomstig, incongruens, discrepans.
onovereenkomstigheid, discrepantia.
onoverkomelyk, insuperabilis.
onoverwinnelyk, invictus.
onpartijdig, aequus, integer, neutralium partium.
onpartijdigheid, nullius partis studium.
onpas (*ic*), incommodo, inlepidus, pestive,
onpasselyk, aeger.
onpasselykheid, incommoda valetudo, aegrotatio, invalidudo.
onraad, perturbatio.
onraad (*allerlei*), sordes (pl.), immunditiae.
onredelyk, brutus.
onredelykheid, iniquitas.
onregelmatig, enormis.
onregt, injuria.
onregte (*ten*), immerito.
onregtmatic, illegitimus, injustus.
onregtvaardig, injustus.
onregtvaardigheid, injustitia.
onrein, immundus.
onreinheid, immunditia.
onrjpp, immaturus, crudus.
onrjppheid, immaturitas.
onroerend, immobilis.
onrust, inquietudo.
onrustig, inquietus, agitatus.
onruststoker (*een*), perturbator.
ons, noster.
ons (*eene*), uncia.
ons (*eene halye*), semuncia.
onschadelyk, innocens.
onschadelykheid, innocentia.
onschatbaar, inaestimabilis.
onschendbaar, sacrosanctus, sanctus, inviolatus.
onschendbaarheid, sanctitas.
onschuldig, innocentia.
onschuldig, innocens, insons.
onsmakelyk, fatuus, insulsus.
onspoed, adversitas.
onstandvastig, inconstans, varius.
onstandvastigheid, inconstantia, levitas.
onsterfelyk, immortalis.
onsterfelykheid (*de*), immortalitas.
onstraffelyk, irreprehensus, inculpatus.
onstraffelykheid, innocentia, integritas.
onstuimig, turbidus.
ontaard, degener.
ontaarden, degenero.
ontaarding (*de*), depravatio.
ontberen, indigeo, careo.
ontbeten heeft (*die*), pransus.
ontbeten heeft (*die nog niet*), impransus.
ontbieden, arcesso.
ontbieden (*het*), arcessitus.
ontbiedt (*die iemand*), arcessitor.
ontbijt (*het*), tentaculum, prandium.
ontblyten, jento, prandeo.
ontbinden, dissolvo.
ontbinding (*de*), dissolutio.
ontbladeren, defrondo.
ontblooten, nudo, denudo, aperio.
ontblooten (*het hoofd*), revelo.
ontblooting (*de*), nudatio.
ontboezemen, imo de pectore edo.
ontbolsteren, enucleo.
ontbonden, dissolutus.
ontbranden, ardesco, exardesco, excandesco.
ontbreken, deficio, desum.
ontdaan, pallidus.
ontdekken, detego.
ontdekking (*eene*), inventum.
ontdoen (*zich van iets*), abjicio, exuo.
ontdooijen, regelo.
ontduiken, declino, evito.
onteerder (*een*), violator.
onteeren, dehonesto, violo.
onteerend, indecorus, turpis.
onteerende (*wijze op eene*), ignominiose.
onteeering (*de*), violatio, vitiatio.
ontegenzeggelyk, sine controversia.
ontegenen, alieno.
onteygening (*de*), alienatio.
ontelbaar, innumerabilis, innumerus.
ontelbaarheid (*de*), innumerabilitas.
ontembaar, indomitus.
ontersfd, exheres.
onterven, exheredo.
ontcryng (*de*), exhereditatio.

- onteyraden*, non contentus.
ontfermen (zich), miscreor.
ontfermend, misericors.
ontferming, misericordia.
ontfutselen, clam surripio.
ontgaan, vito, effugio.
ontgespen, refibulo.
ontgeven (zich), ex animo amoveo.
ontglippen, elabor.
ontglippen (laten), emitto.
ontgloeijsen, excandescio.
ontgorden, recingo.
onthaal (een), hospitium.
onthalen, excipio.
onthalen (op iets), delecto.
onthalzen, securi ferio s. percutio.
ontheffen, eximo, levo.
ontheiligen, profano.
onthoofden, securi ferio s. percutio.
onthouden (zich) abstineo.
onthouden (iets) memoria retineo.
orthouden (iets aan iem.), arceo.
onthoudend, abstinens, temperans.
onthouding (de) abstinencia, temperantia.
onthullen, revelo.
onthutsa, turbatus, confusus, attonitus.
ontijdig, intempestivus.
ontijdigheid, importunitas, immaturitas.
ontkennen, nego, infitior.
ontkenning, negatio, infitiatio.
ontkiemen, pullulo, germino.
ontleeden, vestes exuo.
ontkleedmaker (eene), apodyterium.
ontkleuren, decoloro.
ontknoopen, enodo.
ontknooping (de), solutio.
ontskomen, evado, elabor.
ontladen, exoneror.
ontlasten, exonero.
ontlasting (de), relaxatio.
ontlaten (zich), mollesco.
ontleden, membratim dissecor.
- ontleedkunde (de)*, anatomia.
ontleedmesje (een), scalpellum.
ontledigen, vacuo.
ontleenen, mutuor.
ontleeren, dedisco of dedoges.
ontloopen, effugio.
ontluiken, aperior.
ontluistaren, obscuro.
ontmannen, castro, eviro.
ontmenscht, inhumanus.
ontmoedigen, affligo, frango.
ontmoeten, occurro, obviam venio, obvius fio.
ontmoeting (de), occursum.
ontnemen, adimo.
ontnemen (het), ademtio.
ontnuchteren, jentio.
ontoegankelijk, inaccessus, inivius.
ontoegeyend, inobsequens, non indulgens.
ontpakken, deligo.
ontploffen, erumpo.
ontplooijsen, explico.
ontpraden, dissuadeo, dehortor.
ontprading (de), dissuasio.
ontprafelen, extrico.
ontreinigen, inquino, violo.
ontrimpelen, erugo.
ontrimpeling (de), erugatio.
ontroeren, perturbo, commoveo.
ontroering (eene), permotio, perturbatio.
ontrollen, evolvo.
ontroostbaar, inconsolabilis.
ontrooven, spolio.
ontrouw, infidus, infidelis.
ontrouw (de), infidelitas.
onttrulmen, vacuo.
onttrukken, eripio.
onttrusten, agito, vexo.
ontschadigen, damnum resarcio.
ontschaken, rapio.
ontscheuren, eripio.
ontschieten, elabor, excido.
ontschoeijsen, discalceo.
ontschorsen, decortico.
ontschuldigen, excuso,
- ontsteren*, deformato.
ontslaan, absolvo, eximo; exaucioro, dimitto.
ontslaan (zich), abduco.
ontslag (het), dimissio.
ontslapen, defungor.
ontslippen, elabor.
ontsluieren, revelo.
ontsluiten, resero, recludo; aperio.
ontsnappen, evado, subterfugio.
ontspannen, retendo.
ontspannen (b. v. den geest), relaxo, remitto.
ontspringen (b. v. e. riv.), orior.
ontspruiten, pullulo.
ontstaan, exsisto, fio, orior.
ontsteken, accendo.
ontsteking (eene), inflammatio.
ontsteld, stupidus, stultus.
ontstelen, clam surripio.
ontstellen (iets), deformato.
ontstellen, stupesco.
ontstellen (doen), obstupescio, percello.
ontstellenis (de), conturbatio, terror, stupor.
ontstoken zijn, aestuo.
onttrekken, surripio, subtrahor.
onttrekken (zich aan iets), recusor.
ontucht (de), impudicitia, incestum.
ontuchtig, incestus, impudicus.
ontuchtigheid, stuprum.
ontuig, res nihili.
ontvallen, excido.
ontvangen, accipio, excipio, recipio.
ontvangenis (de), conceptio.
ontvanger (een), coactor.
ontvangst (de), acceptio, receptio.
ontveinzen, dissimulo.
ontveinzing (de), dissimulatio.
ontveinzer (eew), dissimulatio.
ontylambaar, inflammabilis.
ontylamen, inflammor.

ontvlammen (*het*), inflammatio.
 ontvlechten, retecho.
 ontvleeschen, dilanio.
 ontvliegen, evolo.
 ontvlugten, effugio.
 ontvlugten (*het*), effugium.
 ontvoeren, subduco, abduco, abigo.
 ontvoering (*de*), raptus.
 ontvolken, populor.
 ontvolker (*een*), vastator.
 ontvolking, vastatio.
 ontvonken, accendo.
 ontvouwen, evolvo; explico, pando.
 ontvreemden, fraudo.
 ontvreemder (*een*), fraudator.
 ontvreemding (*de*), fraudatio.
 ontwaken, expergiscor.
 ontwapend, dearmatus.
 ontwapenen, exarmo.
 ontwaren; seutio, intelligo.
 ontwarren, extrico.
 ontwassen, supero.
 ontweldigen, extorqueo.
 ontwend, desuetus.
 ontwennen, desuefacio.
 ontwennen (*zich*), desuesco.
 ontwenning (*de*), desuetudo.
 ontwerp (*een*), adumbratio.
 ontwerp (*z. v. a. plan*), consilium.
 ontwerpen, delineo, adumbro, describo.
 ontwijden, profano.
 ontwijding (*de*), profanatio.
 ontwijfelbaar, indubitabilis.
 ontwijken, vito.
 ontwikkelen, evolvo, explico.
 ontwikkeling (*de*); explicatio, solutio.
 ontworstelen, eluctor.
 ontwortelen; eradico.
 ontwrichten, deartuo.
 ontwrichting (*eene*); deartuatio.
 ontwringen, extorqueo.
 ontzag, reverentia.
 ontzag hebben, revereor.
 ontzaggelyk, immanis, horrendus;

ontzegelen, resigno.
 ontzeggen, abjudico, interdicco, abnego, recuso.
 ontzegging (*de*), interdictio.
 ontzenuwd, enervatus.
 ontzenuwen, enervo.
 ontzet (*het*), liberatio.
 ontzetten (*v. zijn^s post*), removed, abrogo.
 ontzetten (*z. v. a. verschrikken*), terreo.
 ontzettend, horribilis.
 ontzetting (*de*), horror.
 ontzielen; exanimo.
 ontzien, revereor, parco.
 ontzind, demens.
 ontzinken, excido, deficio.
 ontzindheid, vesania.
 ontzwellen; enatò.
 ontuitbluschbaar; inextinguibilis.
 onuitgegeven, ineditus.
 onuitputtelijk, inexhaustus.
 onuitroelbaar; inextirpabilis.
 onuitbrekelyk, ineffabilis.
 onuitwischbaar, indelebilis.
 onveilig, infestus.
 onveilig maken, infesto.
 onveranderd, immutatus.
 onveranderlyk, immutabilis.
 onveranderlykheid (*de*), immutabilitas.
 onverbeterlyk, immedicabilis.
 onverbiddelyk, inexorabilis, importunus.
 onverbrekelyk, inviolatus.
 onverdeelbaar; individuus.
 onverdelgbaar, inextinctus.
 onverdiend, immeritus.
 onverdienstelyk, immerens.
 onverdoofbaar, inextinctus.
 onverdooven, indepravatus.
 onverdraagzaam, intolerans.
 onverdraagzaamheid, intolerantia.
 onverdragelyk, intolerabilis.
 onverdroten, impiger.
 onverduwbaar, crudus.
 onvergankelyk, perennis.
 onvergelykelyk, incomparabilis;

onverhoeds, inopinato, inexpectato.
 onverhoopt, insperatus.
 onverhoord, inauditus.
 onverklaarbaar, inexplicabilis.
 onverlaat (*een*), homo nequam, nebulo.
 onverlet, salvus.
 onvermengd, purus, merus.
 onvermydelijk, inevitabilis, necessarius.
 onvermoed, inopinatus.
 onvermoed, impiger, indefessus.
 onvermogen, impotentia.
 onvermogend, impotens, inops.
 onvernoegd, non contentus.
 onvernustig, hebes, insulsus; brutus.
 onvernustigheid, hebetudo.
 onverrigt, infectus.
 onversaagd, intrepidus.
 onversaagdhed, fortitudo.
 onverschillig, indifferens.
 onverschoonbaar, inexcusabilis.
 onverschrokken, intrepidus, impavidus.
 onverschrokkenheid; audacia.
 onversterd, inornatus.
 onverstaambaar; obscurus.
 onverstand, ingenii tarditas; imperitia.
 onverstandig, hebes.
 onvertogen; inconsultus, inbonestus.
 onvervaard, impavidus.
 onvervalscht, merus, integer.
 onvervulbaar, inexplabilis.
 onverwacht, inexpectatus; improvisus.
 onverwachts, ex improvise.
 onverwijd; extemplo, confestim.
 onverwinnelyk, invictus.
 onverwrikbaar, immotus.
 onverzadelyk, insatiabilis.
 onverzeerd, salvus, incolomis.
 onverzeld, incomitatus.
 onverzettelijk, inconstans.
 onverzettelijkheid, firmitas;

- bnverzoenlijk*, implacabilis. *onze*, noster.
onvoegzaam, incongruus, in- *onzedelijk*, immodestus, male
 decorus. *moratus*.
onvoldragen, abortivus. *onzedelijkheid*, mores pravi.
onvolledig, inchoatus. *onzeker*, incertus.
onvolmaakt, imperfectus. *onzekerheid (in)*, suspensus.
onvolwassen, impubes, non *onzichtbaar*, caecus.
 adultus. *onzichtbaar worden*, evanesco.
onvoorbereld, imparatus. *onzijdig*, neuter, aequus, quie-
 tus.
onvoordeelig, noxius. *onzijdigheid*, aequitas, quies.
onvoorspoedig, improsper. *onzinnig*, desipiens, demens.
onvoorzien, improviso, im- *onzinnig zijn*, desipio, insa-
 prudens. *nlo*.
onvoorzigtig, improvidus, in- *onzinnigheid*, desipientia, in-
 consultus. *saniam*.
onvoorzigtigheid, impruden- *onzuiver*, impurus.
 tia. *oofst*, potha (pl.).
onvriendelijk, inhumanus. *oofst (betreffende)*, pomarius.
onvruchtbaar, sterilis, infe- *oofstboom (een)*, pomus.
 cundus. *oofstboomgaard (een)*, poma-
onvruchtbaarheid, sterilitas. *rium*.
onvaar, falsus. *ooftrijk*, pomosus.
onwaardig, villas. *oog (een)*, oculus.
onwaardig (de), indigni- *oog (een klein)*, ocellus.
 tas. *oog (een)* z. v. a. *malie*, or-
onwaarheid, falsitas. *biculus*, ansa.
onwaarheid (eene), falsum. *oog (het) eener naald*, fora-
onwankelbaar, firmus. *men*.
onweder (een), tempestas, *oog (het) op een' dobbelsteen*,
 procella. *punctum*.
onwederlegbaar, irrefutabilis. *oog (een) van eene plant*,
onwedersprekelijk, indubita- *oculus*, gemma.
 tus. *oog (het wit van het)*, al-
onweerbaar, inermis, imbellis. *bugo*.
onwellevend, inhumanus, inof- *oogappel (de)*, pupilla, pu-
 ficiosus. *pula*.
onwelluidend, absonus, ab- *oogenblik (een)*, momentum,
 surdus, dissonans. *temporis punctum*.
onwelyvoegelijk, indecorus. *oogenblikkelijk*, statim.
onwetend, ignarus, insciens. *oogendoktor (een)*, ophthalm-
onwetende, imprudens. *micus*.
onwetendheid, imprudentia. *oogen houden (voor)*, ob
onwetendheid (uit), impru- *oculos habeo*.
 denter. *oogenschijnlijk*, evidens, aper-
onwettig, injustus. *tus*.
onwijs, inspiens. *oogenzalf (eene)*, collyrium.
onwil, malevolentia. *ooggetuige (een)*, testis ocu-
onwillig, invitus, nolens. *latus*.
onwinbaar, inexpugnabilis. *oog houden (op iets het)*
onwrikbaar, immotus. *tueor*.
onzacht, inclemens, durus. *oogharen (de)*, cilium.

oog krijgen (in het), conspicio, detego.
oogleden (de); palpebrae.
oog loepend (in het), manifestus.
oogluikend zijn, conniveo.
oogmerk, consilium, propositum, mens.
oogst (de), messis.
oogsten, meto.
oogstand (een), dens curvus.
oog verlorzen (uit het), amittito e conspectu.
oogwenk (een), nutus.
ooi (eene), ovis.
ooijevaar (een), ciconia.
ooilam (een), agna.
ooit, unquam.
ook, etiam, quoque.
oelijk, astutus.
oom van moederszijds (de), avunculus.
oom van vaderszijds (de), patruus.
oor (een), auris.
oor of oir (het), soboles; heres.
oor (een klein), auricula.
oor (het) van een vat, ansa.
oord (een), plaga, regio, locus.
oorbaar, utilis.
oordeel (het), iudicium.
oordeel (een) z. v. a. *meening*, existimatio, sententia.
oordeelen, iudico.
oordeelkunde (de), critica.
oordeelkundig, intelligens.
oordeelkundige (een), criticus.
ooren (lang van), auritus.
oorkonde (eene), testimonium, instrumentum.
oorkussen (een), pulvinus.
oorlapje (het), auricula, lobus auris.
oorlepelje (een), auriscalpium.
oorlof, otium, venia.
oorlog (de), bellum.
oorlog (betreff. den oorlog), bellicus.
oorlogen, bello, bellum gerere.

- oorlogsbedrijf** (een), res bellica, factum bellicum.
oorlogsschip (een), navis longa.
oorlogsheid (een), bellator.
oorlogszuchtig, bellicosus.
oorspyn, otalgia.
oorsring (een), inauris.
oorsprong (de), origo.
oorspong (de) *eener rivier*, scaturigo.
oorspronkelijk, nativus, oriundus.
oorveeg (een), alapa, colaphus.
oorworm (een), sulla, forficula.
oorzaak (de), causa, ratio.
oorzaak (gezegd van een' persoon), auctor.
oosten (het), oriens, ortus.
oosten (betreffende het), orientalis.
oostewind (de), eurus.
oostnoordoost, carvas.
oetmoed, humilitas.
oetmoedig, supplex, humilis.
op, super, in.
opl (tusschenwerpsel), eja, surge, surgite.
opbersten, dirumpor.
opbeuren, tollo, excito.
opbeuring (de), sublatio, excitatio.
opbinden, religo, substringo.
opbinden (het), colligatio, substrictio.
opbindt (die), colligator.
opblazen, inflo, sufflo.
opblazing (de), inflatio.
opbloeijsen, effloresco.
opburrelen, scateo, ebullio, efferveo.
opborrelling (de), scatebra, scaturigo.
opbouw (de), exstructio.
opbouwen, exaedifico, struo, exstruo.
opbreken, effringo, resero, reccludo.
opbreken (het kamp), castra moveo.
opbreken (het beleg), obsidionem omitto s. solvo.
- opbrengen** (b. v. geld), contributeo.
opbrengen, produco.
opbrengst (de), producta (pl.), reditus.
opbruisen, effervesco.
opbruisen (het), aestuatio.
opdagen, prodeco, coërior.
opdat, ut.
opdat niet, ne.
opdelyven, effodio.
opdiënen, appono.
opdißschen, mensae impono, mensam instruo.
opdoen (zich), reperior, existo.
opdoen (b. v. voorraad), provideo.
opdoen (z. v. a. beuren), capio.
opdragen, supergero.
opdragen (een' last), mando, creïto, defero.
opdragen (b. v. een boek), dedico.
opdragen (b. v. goederen), transfero, trado.
opdragt (de), dedicatio.
opdragtig, turgidus.
opdringen, obtrudo.
opdringen (zich), intrudo.
opdroogen, sicco, areo.
opeenhoopen, coëcervo.
opeenstapelen, congero.
opeenstapeling (eene), congeries.
opeischen, exposco, expostulo.
opeischen (het), expostulatio.
open, apertus, patens, patulus.
openbaar, apertus, publicus.
openbaar (het), publicum.
openbaar worden, patesco.
openbaar zijn, pateo.
openbaren, patefacio, aperio.
openbaring (de), patefacio.
openbreken, refringo.
opendoen (den mond), hio, hisco.
openen, aperio, patefacio.
openen (zich), patesco, dehisco.
openen (den mond naar iets), iuhio.
- openen van den mond** (het), rictus.
opene plaats (eene), apertum.
openhartig, sincerus, apertus.
openhartigheid, sinceritas.
opening (eene), hiatus, foramen.
openlijk, palam (adv.), publice.
op en nêdr, sursum deorsum.
openrijten, lacero.
openrijten (weder), rescindo.
opensluiten, recludo, resero.
openstaan, pateo.
open zijn (z. v. a. niet bezet zijn), vaco.
opeten, comedo.
opgaaf (eene), designatio, declaratio.
opgaan (eene hoogte), ascendendo.
opgaan, orior, surgo.
opgaande, procerus.
opgang der zon (de), ortus.
opgeblazen, tumidus, inflatus.
opgeblazenheid, tumor, superbia.
opgeblazen zijn, tumeo.
opgedroogd, aridus.
opgenomen burger (een), adscripticius.
opgepropt, confertus.
opgeraapt, temere assumtus.
opgeruimd, hilaris; serenus.
opgeruimdheid, hilaritas.
opgeschikt, ornatus, comptus.
opgesmukt, fucatus.
opgesneden, ancisus.
opgespen, ope fibulae jungo s. succingo.
opgetogen, exsultans.
opgetogenheid, elatie animi gestientis.
opgeven, trado, propono.
opgeven (z. v. a. aanwijzen), designo.
opgeven (z. a. de geneesheer den stervende), derelinquo.
opgeven (eene les), praescribo.
opgeven (hoog), jacto.
opgewekt, alacer.
opgewektheid, alacritas.

- opgezwollen*, tumidus, turgidus.
opgieten, infundo.
opgorden, succingo.
opgraven, effodio.
opgroeijen, cresco, adolesco.
ophalen (in het verhaal), repero.
ophalen, tollo sursum.
ophalen (zijn hart), genio indulgeo.
ophalen (b. v. geld), colligo, cogo.
ophangen, suspendo.
ophef, jacratio.
opheffen, allevo, tollo.
opheffen (zich), consurgo.
opheffing (de), sublatio.
ophelderer, illustro, sereno.
ophelderer (onzijd.), illucesco, claresco.
ophemelen, in coelum tollo.
ophitsen, instigo, concito.
ophoogen, exaggero.
ophoopen, coacervo, accumulolo, aggero (are).
ophoopen (het), accumulatio.
ophooping (de), congestus.
ophouden, desino, cesso.
ophouden (iemand), moror, tardo.
ophouden (zich), versor, moror.
ophouden (z. v. a. staande houden), sustineo.
ophouden (zonder), assidue, perpetuo.
opjagen, excito.
opklaren, exhibeo, sereno.
opklaren (onzijd.), claresco, disserenat, (vb. impers.).
opklauteren, erepo.
opklimmen, ascendo, escendo.
opklimmen (het), ascensus.
opkloven, diffindo.
opknoopen, renodo.
opkoelen, refrigero.
opkomen, orior, surgo, provenio, cresco.
opkomst (de), incrementum.
opkoop (de), coemptio.
opkooopen, coemo, macor.
- opkoooper (een)*, propola, coemtor.
opkorten, contraho.
opkrabben, discindo, refrico.
opkroppen, concoquo, devoro.
opkrullen, crispo.
opkweeken, excolo, nutrio, alo.
opkweeking (de), cultus.
opleggen, impono, injungo.
opleggen (b. v. geld), parco.
opleggen (straf), irrogo.
oplegging van straf (de), irrogatio.
opleiden, educo, produco.
opleetten, attendo, animadverto.
oplettend, attentus.
oplettendheid, attentio.
oplezen, recito.
oplezen (het), recitatio.
oplezer (een), recitator.
oplichten, luresco.
opligten, tollo, allevo.
opligten (z. v. a. gevangen nemen), intercipio.
oploop (een), concursus, tumultus.
oploopen, tumesco.
oploopen, iracundus, fervidus.
oploopen, iracundia.
oplossen, solvo, resolvo.
oplossing (de), solutio.
opluiken, revivisco, refloresco.
opluisteren, decoro, illumino.
opmaken z. v. a. ophitsen, instigo.
opmaken (het bed), sterno.
opmaken (de rekening), enumero.
opmerken, animadverto.
opmerkenswaardig, notabilis.
opmerking (eene), animadversio, monitum.
opmerkzaam, attentus.
opmerkzaamheid, attentio, animadversio.
opnemen, tollo, aufero.
opnemen (z. v. a. afmeten), metior.
opnemen (geld), mutuum pecuniam sumo.
- opnemen (in het getal)*, reffero.
opnemen (in een gezelschap als lid), coopto.
opnemen (de stemmen), perrogo.
opnemen in zijn huis (iemand), receptio.
opnemen (goed of euvel), in bonam s. malam partem accipio.
opnemen (het voor tem.), defendo.
op (zich) nemen, suscipio.
opnoemen, enumero.
opofferen, immolo.
opontbieden, evoco, arcesso.
opontbod (een), accitus, evocatio.
oppakken, consarcino.
oppassen, caveo, curo.
oppasser (een), minister.
oppassing (de), cura, observantia.
opperbevel (het), imperium.
opperbevelhebber (een), imperator.
opperen, pono, propono.
oppergebied (het), principatus.
opperheer (een), dominator.
opperhoofd (een), caput, dux.
opperkleed (het), amiculum, toga.
opperkleed (met een), togatus.
opperkleed (het grieksche), pallium.
oppermagt (de), summa potestas.
opperpriester (een), pontifex maximus.
oppertoezicht (het), summa cura.
oppervlakkig, defunctorius.
oppervlakkig, stricim (adv.).
oppervlakte (de), superficies.
opplakken, agglutino.
opproppen, farcio.
oprapen, tollo.
opregt, candidus, integer, ingenuus.
opregtelijk, ingenue, sincere.
opregtheid, candor animi.
opreksnen, computo, supputo.

- oprigten*, arrigo, erigo, sub-
 levo.
oprigten (b. v. een stand-
 beeld), pono, statuo, con-
 stituo.
oprigten (zich), assurgo.
oprigten (weder), erigo.
oprigten (gebouwen), aedifico.
oprigting (de), erectio.
oprijten, dilacero, discindo.
oprijzen, surgo.
oprispen, ructo.
oprisping (eene), ructus.
oproepen, evoco, convoco.
oproeper (een), praeco.
oproeping (eene), convocatio.
oproer, seditio, tumultus.
oproerig, seditiosus.
oproerigheid, seditiosis stu-
 dium.
oprollen, involvo.
opruifjen, concito, sollicito.
opruimen, vacuefacio.
oprukken, proficiscor.
opscheppen, haurio.
opscherpen, acuo.
opscheuren, dilacero.
opschieten (z. a. eene plant),
 excresco.
op (iemand) *schieten*, peto.
opschik (de), ornatus.
opschikken, orno.
opschorsen, prorogo, differo.
opschrift (een), titulus, in-
 scriptio.
opschrijven, inscribo, con-
 scribo.
opschrijven (het), inscriptio.
opschudden, succutio.
opschudding (eene), seditio.
opschuijen, recedo.
opsieren, exorno, adorno.
opsiering (de), exornatio.
opslaan (b. v. de oogen), tollo.
opslaan (t. w. in prijs), gra-
 vesco.
opslaan (b. v. een boek),
 evolvo.
opslaan (b. v. een legerkamp),
 pono.
opslag van het oog (bij den
 eersten), prima specie.
- opslag der mouw* (de), manica.
opslag van prijs, augmen-
 tum pretii.
opslokken, devoro.
opslorpen, absorbeo.
opsluiten, recondo, secludo.
opsluiting (de), inclusio.
opsmukken, como, exorno.
opsnuiven, respiro naribus.
opsommen, numero.
opspannen, intendo.
opsperren (den mond), ringor.
opspitten, subaro.
opsplijten, diffindo.
opsporen, indago, investigo.
opsporing (de), investigatio.
opsporer (een), investigator.
opspraak, calumnia.
opspringen, exulto.
opstaan, surgo, resurgo.
op (iets) *staan*, insisto, insto.
opstampen, supplodo.
opstand (een), seditio, con-
 citatio.
opstanding (de), resurrectio.
opstapelen, coacervo.
opsteken (t. w. v. d. wind),
 increbresco.
opsteken (b. v. h. hoofd),
 arrigo.
opsteken (b. v. de kaars), ac-
 cendo.
opsteken (het zwaard), en-
 sem vaginâ abscondo.
opstel (een), commentatio,
 disputatio.
opstijgen, adscendo.
opstijgen (het), adscensio.
opstoken, instigo.
opstoker (een), instigator.
op (den grond) *stooten*, (ge-
 zegd v. h. schip), impingor,
 allidor.
opstoppen, obturo, refercio.
opstoven, refoveo.
opstrooijen, inspergo.
opstroopen, replico.
opstuiven, ira efferor, exar-
 desco.
optakelen (een schip), instru-
 navem.
opteekenen, noto.
- optellen*, numero, percenseo,
 recenseo.
optelling (de), enumeratio.
optillen, allevo, tollo.
optogt (een), pompa.
optooijen, orno, como.
optooijing (de), ornatio.
optoomen, infreno, freno.
optoomen (b. v. een' hoed),
 religo.
optornen, dissuo.
optreden, procedo.
optrek (een), habitaculum.
optrekken, attollo, subduco.
optrekken (een gebouw), ac-
 difico.
optrekken (rekenkunstig), sup-
 puro.
optrekken (z. v. a. vertrek-
 ken), proficiscor.
opvallen, incido.
opvangen, intercipio, suscipio.
opvatten, suscipio, sumo, ac-
 cipio.
opvîzelen, laudo, celebro.
opvilgen, evolo.
opvoeden, educo.
opvoeder (een), educator.
opvoeding (de), educatio.
*opvoedingsplaats voor kinde-
 ren* (eene), paedagogium.
opvoedster (eene), educatrix.
opvoeren, evêho.
opvolgen, succedo.
opvolgen (raad), obsequor.
opvolger (een), successor.
opvolging (de), successio of
 obsequium.
opvouwen, complico.
opvreten, devoro, corrodo.
opvrijken, exhilario.
opvullen, repleo, compleo,
 refercio.
opvulsel, fartura.
opwaarts, sursum.
opwachten, exspecto, maneo.
opwaching (de), salutatio.
opwaching maken (zijne),
 saluto.
opwakkeren, reâcio.
opwarmen, refoveo, recoquo.
opwassen, excresco.

- opwekken*, suscito, excito.
opwekken (tot iets), hortor, excito.
opwekken (uit den slaap), expergefacio.
opwekker (een), hortator.
opwekking (de), hortatio.
opwekking (eene), hortamen.
opwellen, ebullitio, scaturio.
opwentelen, involvo.
opwerpen, injicio.
opwerpen (zich), profiteor, prae me fero.
opwerpen (b. v. een' dijk), exstruo.
opwerpen (b. v. eene vraag), propono.
opwinden, subduco.
opwinden (een kluwen), conglomerero.
opzamelen, lego.
opzeggen, pronuntio, recito.
opzeggen (z. v. a. weigeren), renuntio.
opzet (een), propositum.
opzet (met), de industria.
opzetten, impono.
opzien, suspicio, suspecto.
opziener (een), curator, custos.
opzinersambt (het), cura, curatio.
opzigt (het), cura, procuratio.
opzigt (een), respectus, sensus, nomen.
opzigt (in zeker), quodammodo.
opzigte van (ten), a, a parte.
opzichter (een), praefectus.
opzingen, decanto.
opzitten, insideo.
opzoeken, conquiro.
opzoeken (het), conquisitio.
opzoeker (een), inquisitor.
opzwelgen, devoro, absorbeo.
opzwellen, tumeo, tumesco, turgesco.
opzwellling (de), tumor, ex-tuberatio.
orberen, utor, fruor.
orde (de), ordo, modus.
- orde (de slag-)*, acies.
orde (rang-), ordo.
orde (in), ordinatum.
orde brengen (in), compono, instruo, ordino; in ordinem redigo.
ordelijk, dispositus.
ordelint (een), fascia.
ordeloor, incompositus.
ordenlijk, ordine.
order (een), praeceptum, jussum.
ordeteeken (een), insigne.
orkaan (een), turbo.
os (een), bos.
os (van een'), bubulus, bovillus.
os (een jonge), juvencus.
ossen (betreffend), boarius.
ossenherder (een), armentarius, bubulcus.
ossenstal (een), bovine.
otter (een), lutra.
oud, vetulus, senex, magnus natu, grandaevus.
oud (b. v. tien jaren), natus.
oudeklerenkooper (een), mango, scrutarius.
oudemannenhuis (een), gerontocomium.
ouden tijd (van), antiquus, -vetustus, vetus.
ouderdom (de), aetas.
ouderdom (hooge), senectus, senecta.
ouderdom (van gelijken), aequalis.
ouderdom (afnemng door), senium.
ouderliefde, pietas.
ouderlevend, pius.
ouderling (een), presbyter.
ouderloos, orbus.
ouders (de), parentes.
ouderwets, prisce.
ouderwetsch, priscus, antiquus.
oude vrouw (eene), anus, vetula.
oudgediende (een), veteranus.
oudgrootmoeder (eene), proavia.
oudgrootvader (een), tritavus.
- oudheid (de)*, antiquitas, vetustas.
oud laten worden, invetero.
oud man (een), senex, senius.
oudoom (een), avunculus magnus.
oudtijds, olim.
oudwijfsch, anilis.
oud worden, senesco.
oud worden (bij iets), in-senesco.
oven (een), fornax.
oven tot bakken (een), furnus.
ovengat (het), praefurnium.
over (b. v. over een onderwerp), de, super.
over (z. v. a. meer dan), super, supra, plus.
over (b. v. over tafel), super, in.
over (z. v. a. over-heen), per, super, trans, ultra.
over (tegen), e regione.
overaangenaam, perjucundus.
overal, ubique.
overblazen, inauro.
overblijfsel (een), reliquiae.
overblijven, resideo, relinquor, supersum.
overbodig, supervacuuus, irritus.
overbrengen, defero, perfero, transfero, traduco, trans-mitto.
overbrenger (een), allator, delator.
overdaad, luxuria.
overdadtig, luxuriosus.
overdekken, obtego, obduco.
overdekt, tectus, adopertus, obsertus.
overdenken, meditor, reputo.
overdenking (de), meditatio, cogitatio, commentatio.
over doen (z. v. a. herhalen), itero.
overdoen, transfero, cedo.
overdragen, transfero, trans-porto.
overdragt (de), cessio.
overdragtelijke spraekwijze (eene), metaphora.

- overdreyen*, superflatus.
overdreyene uitdrukking (eene), hyperbole.
overdrijving (de), superlatio.
overdwaars, transverse.
overdwarsch, transversus.
overdwaarslopend, transversarius.
overeenkomen, convenio, congruo.
overeenkomst (de), convenientia, consensus.
overeenkomst (eene), pactum, foedus.
overeenkomstig (voorz.), ad, e, ex.
overeenkomstig, conveniens, congruus.
overeenkomstig (bijw.), congruenter, convenienter.
overeenstemmen, concino, congruo, consentio, conspiro, convenio.
overeenstemmen (niet) t. w. van zaken met iemands neiging, abhorreo.
overeenstemmend, consentaneus.
overeenstemming (de), consensus, convenientia.
overeergisteren, nudius quartus.
over en weder, vicissim.
overgaaf (de), deditio, traditio, exhibitio.
overgaan, transeo.
overgaan (gezegd b. v. van eene ziekte), abeo, cesso, evanesco.
overgaan (tot of in iets anders), abeo.
overgaan (aan den vijand), dedor, trador.
overgang (de), transitio, transgressio.
overgebleven, reliquus, superstes.
overgebracht (door gewoonte), translaticius.
overgegeven, deditus, obnoxius.
overgelopen water, alluvies.
- overgeven*, dedo, trado.
overgeven (zich aan iets), me do.
over (iets) gieten, perfundo, superfundo.
overgieten, transfundo.
overgrootvader (een), abavus, proavus.
overgrootmoeder (de), proavia.
overhaast; nimis festinanter.
overhaasten (zich), nimis festino.
overhaasting (de), festinatio nimia.
overhalen, persuadeo.
overhand behouden (de), superior sum.
overhand hebben (de), praevaléo.
overhand heeft (die de), superior.
overhand krijgen (de), vinco.
overhandigen, trado.
overhangen, promineo.
over (iets) hangen, impendeo.
over (het hoofd) hangen, impendeo.
overhangend, superpendens.
overhebben, reliquum habeo.
overheenloopen (ergens ligt), obiter tracto.
overheenstappen, superscando.
overheeren, subigo, subjicio.
overheerschen, dominor.
overheersching (de), dominatio.
overheid (de), magistratus (plur.).
overheidsambt (een), magistratus, dignitas, honor.
overheidspersoon (een), magistratus.
overhellen, impendeo, vergo.
overhellend, proclivis.
overhelling (de), propensio.
overhoopen, cumulo, onero.
overhoop werpen, prosterno.
overig, caeterus, reliquus.
overig blijven, resto.
overige (voor het), caeterum.
overigen (de), ceteri.
overigens, reliquum.
- overig zijn*, supersum, resto.
overijld, praeproperus, calidus, praematurus.
overijlen (zich), nimis festino.
overijling (de), nimia festinatio.
overkleed (een), amiculum.
overklimbaar, superabilis.
overklimmen, transcendo.
overkomelijk, superabilis.
overkomen, obvenio, accido.
overkomst (de), adventus.
overladen, onero.
overlang, dudum, pridem.
overlast; onus, molestia.
overlaten, relinquo.
overlaten (lem. iets), permitto.
overleeft (die een' ander), superstes.
overleg, consilium, ratio.
overleg (met), consulto.
overleg (zonder), temere.
overleggen (b. v. een geschrift), exhibeo.
overleggen (bij zich zelve), reputo, considero.
overleggen, consulo, consulto.
overlegend, deliberabundus.
overlegging (de), deliberatio, consultatio.
overlegger (een), deliberator.
overleven, supersum, supervivo.
overleyeren, trado, exhibeo.
overlevering (de), traditio.
overlezen, relego.
overlijden, obero, morior, defungor.
overlijden (het), obitus, mors.
overloop, effusio.
overloopen, transcurro, effluo, suffundor.
overloopen (naar den vijand), transfugio.
overlooper (een), transfuga.
overloopen (het), transfugium.
overluid, clare.
overmaat (de), cumulus.
overmagt, opes majores.
overmaken, transmittó, trado.
overmand, victus, fractus.

- overmatig*, immodicus.
overmoed, fastus, insolentia.
overmoedig, superbus, arrogans.
overmorgen, perendie.
overmorgen (van), perendinus.
overmorgen bestellen (tegen), comperendino.
overnachten, pernocto.
overnemen, recipio.
overoud, pervetus.
overoudmoet (de), abamita.
overoudoom (de), patruus s. avunculus major.
overovergrootvader (de), atavus.
overpeinzen, meditor, perpendo.
overpeinzing (de), commentatio.
overreden, persuadeo.
overreding (de), persuasio.
overreiken, trado, porrigo.
overrok (de), amiculum.
overrompelen, opprimo, occupo.
overrompeling (de), oppressio, occupatio.
overschaduwten, obumbro.
overschatten, mimium tribuo.
overschieten, resto.
overschot (het), reliquiae.
overschrijden, transgredior.
overschrijven, transcribo, describo.
overslaan (tot iets), transeo.
overslaan, praetereo, omitto.
over (iets) slaan, obtego.
overslag (de) z. v. a. berekening, ratio, calculus.
oversmeren, obliuo.
overspel, adulterium.
overspel begaan, adultero.
overspeler (een), adulter.
- overspelig*, adulterinus.
overspreiden, consterno, susterno.
oversprengen, adspergo.
overspringen, transilio, transulto.
overstaan, e regione sto.
overstaan van (ten), praesentibus.
overstappen, omitto, praetereo.
overste (de), summus.
oversteken, trajicio.
overstellen, praepono, praeficio.
overstelpen, affligo, obruo.
overstemmen, vinco suffragiis of de novo suffragor.
overstorten, transfundo.
overstrijken, obliuo.
overstrooijen, inspergo.
overstroomen, inundo.
overstrooming (eene), inundatio.
overteekenen, repingo.
overstellen, transnumero.
overteyreden zijn, super habeo.
overtogt (de), transitus.
overtollig, supervacaneus.
overtolligheid, redundantia.
overtreden, transgredior, violo.
overtreffen, praesto, antecedo, antecello, supero.
overtreffen (het), superatio.
overtrekken (b. v. een kleed over het lijf), induco.
overtrekken (b. v. eene rivier), trajicio.
overtuigen, convinco, persuadeo.
overtuiging (de), persuasio.
overvaart (de), trajectus.
- overvallen*, opprimo, invado.
overvaren, trajicio.
overvloed, affluentia, abundantia.
overvloed hebben, affluo, abundo.
overvloedig, abundans, copiosus.
overvloediglijk, abunde.
overvloeijen, superbuo, abundo.
overvoeren, traduco, transporto, transveho.
overwegen (iets), delibero, perpendo.
overweging (de), considerantia, deliberatio, reputatio.
overweldigen, opprimo.
overwelyen, fornicio.
overwigt geven, praepondero.
overwinbaar, superabilis.
overwinnaar (een), victor.
overwinnen, vinco, supero.
overwinnend, victor, victrix.
overwinning (de), victoria.
overwinteren, hiberno, hiemo.
overwitten, dealbo.
overzeesch, transmarinus.
overzeggen, repeto.
overzenden, transmitto.
overzetten (z. v. a. vertalen), reddo, transfero, verto, converto.
overzietten, trajicio, transmitto, transveho.
overzietten (het), trajectio.
overzetter z. v. a. vertaler (een), interpres.
overzetting (eene), versio.
overzien, perlustro.
overzigt (een), conspectus.
overzijde (aan de), trans, citra.
overzwemmen, transnato.

P.

- Paaijen*, sedo.
paal (een), paxillus, palus, stipes.
paal (een het-), sublica.
- paal en perk*, modus finisque.
paalwerk, opus sublicium.
paar (een), par.
- paar (een echt-)*, conjugium.
paar aan paar, bini.
paar ossen (een), jugum.
paard (een), equus.

- paard* (betreffende een), equarius, equinus.
paarden (een renbaan voor), hippodromus.
paardenarts (een), veterinarius.
paardendek (een), ephippium, stragulum.
paardenknecht (een), agaso.
paardenstal (een), equile.
paardentuig, phalerae.
paardenvlieg (een), oestrus, crabro.
paardenvolk (het), equitatus.
paardrijden, equito.
paarl (eene), unio, margarita.
paars, cyaneus, violaceus, caeruleus.
paauw (een), pavo.
paauwin (eene), pava.
pacht (de), reditus.
pachten, redimo, conduco.
pachten (het), redemptio.
pachter (een), redemptor, colonus.
pachter van staats inkomsten (een), publicanus.
pachtgeld (het), pretium redemptionis.
pachttheer (de), locator.
pachthoeve (eene), villa, praedium.
pachthuur (de), merces colonii.
pad (een), semita, trames.
paarde (eene), bufo.
paddestoel (de), boletus, fungus.
paddestoelen (vol), fungosus.
pak (een), sarcina, fascis.
pakhuis (een), repositorium.
pakkaasje (de), sarcinae, impedimenta, pl.
pakken, sarcino.
pakknecht (een), cistifer, gerulus.
paklinnen, segestre.
pakwagen (een), plaustrum sarcinarium.
pakzadel (een), clitellae.
pakzadel dragend (een), clitellarius.
paleis (een koninklijk), regia.
paling (de), anguilla.
palissade (de), vallus.
palissaden beschuiten (door), vallo.
palm (de hand-), palma, vola.
palmbladeren gestikt (met), palmatus.
palmboom (een), buxum.
palmboomen (van), buxeus.
palmbosch (een), palmetum.
palmen (van), palmeus.
palmhout, buxum.
palmrijk, palmosus.
palmtak (een), palma.
pal. staan, sto.
pan (eene), patella, ahenum, sartago.
pan (eene dak-), tegula.
pan (de hersen-), calva.
pand (een), pignus.
pand (een rok-), lacinia.
pand geven (te), oppignero.
pand nemen (te), pigneror.
paneel (het), tabula.
pannekoek (een), laganum.
panter (de), panthera, pardus.
panthers (van), pantherinus.
pantoffel (eene), crepida.
pantser (een), lorica, thorax.
pap, puls.
pap (betreff.), pultarius.
pap voor eene wonde (een), malagma, fomentum.
papegaai (een), psittacus.
papegaai (van een), psittacivus.
papier, charta, papyrus.
papier (van), chartaceus.
papier (betreffende), chartarius.
papiertje (een), chartula.
papierstruik (van den), papyraceus.
pardel (een), pardalis.
parel (de), margarita.
parelschelp (een), concha margaritifera.
pareu, coëo.
paring (de), copulatio.
parkement, charta pergamena.
parkement (van), membraneus.
parool (het), tessera.
part (eene), ars.
partij (eene), factio, partes.
partijdig, cupidus.
partijdigheid, cupiditas.
partijganger (een), praedo.
partij zijn (van iemand), esse s. stare ab aliquo s. a partibus alicujus.
partijzucht, partium studium.
partijzuchtig, factiosus.
paruk (eene), capillamentum.
pas, nuper, recens, modo.
pas (van), commodum, oportune.
pas (een berg-), fauces, pl.
pas z. v. a. geleibrief (een), literae itineris tuti.
pas brengen (te), juste allego.
pas komen (te), convenio.
paskwil (een), libellus famosus.
paslood (het), perpendiculum, libra.
pas maken (van), apto.
paspoort (het), commeatus.
passaatwind (de), etesiae.
passagier (een), vector.
passement, fimbria.
passen (af-), pensito.
passen, aptum esse.
passend, commodus, accommodatus.
passer (een), circinus.
past (het), decet.
pastei (een), artocreas, panis carne fartus.
patrijs (een), perdis.
patroon (het), exemplum.
pauze (eene), mora, intermissio.
pedel (een), janitor, apparitor.
peen (eene), siser, radix edulis.
peer (eene), pirum.
pees (eene), nervus, tendo.
peil (het), justa mensura.
peilen, bolide metior.
peiler (een), mensor.
peillood (het), bolis.

- peilstok (een)*, baculus dimensionis serviens.
peinzen, meditor.
peinzen (het), meditamens.
pek, pix.
pek (van), piceus.
pek besmeerd (met), picatus.
pekboom (de), picea.
pekkel, muria, salsugo.
pekelen, muria condio.
pekken, oppico.
pel (de), siliqua, folliculum.
pelikaan (de), platatea.
pellens, delibro.
pels (de), pellis.
pels (een), mastruca, rheno, vestis pellita s. pellicea.
peluw (eene), pulvinus.
pen (eene), penna.
pen (eene schryf-), calamus.
pennemes (een), scalpellus.
pennen (voorzien met), pennatus.
pennenkoker (een), theca calamaris.
pennensteel (de), caulis.
penning (een), nummus, denarius.
penningmeester (de), quaestor.
pens (de), omasum, panticus (pl.).
penseel (een), penicillum.
peper, piper.
pepexen, pipere condio.
pepermunt, mentha.
perenboom (een), pirus.
periode (de), ambitus, complexio verborum.
perk (een), septum, area.
perkement, membrana.
perkement (van), membraneus.
perk stellen, termino.
pers (eene), prelum.
persen, premo, urgeo.
persen (het), pressio.
persoon (een), persona, homo.
persoon (in), ipse.
perzik (eene), malum persicum.
perzikboom (een), malus persica,
- pest (de)*, pestis, lues.
pestbull (eene), bubo.
pestkool (eene), anthrax.
peterselle, petroselinum.
peul (eene), siliqua.
peukel (eene), pustula, tuber.
peukelig, pustulatus.
peulvrucht (eene), legumen.
piek (eene), hasta.
piepen, piplo, pipo.
piepend, stridulus.
pler (eene), lumbricus.
pij (eene), bardocucullus, gausapa (pl.).
pijl (een), telum, sagitta.
pijlen schieten (met), sagitto.
pijlkoker (een), pharetra.
pijlriem (de), amentum.
pijlstok (de), hastile.
pijn, dolor.
pijnappel (een), pinea.
pijnbank (de), tormentum, equuleus.
pijnboom (een), pinus.
pijnboomen (van), pineus.
pijnbosch (een), pinetum.
pijn doen, doleo.
pijnigen, crucio, torqueo.
pijniger (een), tortor.
pijniging (de), cruciatus, tormentum.
pijnlijk, dolore plenus, dolens.
pijp (eene), fistula, tubus, tibia.
pijpen (voorzien met), fistulatus.
pijper (een), fistulator, tibicen.
pik (het), pix.
pikken, rostro tundo.
pikken (z. v. a. bepikken), oppico, pice obliuo.
pikzwart, piceus.
pil (eene), pilula.
pilaar (een), columna.
pilaar (een kleine), columella.
pimpel (een), papilio.
pimpernel, bipinnella.
pin (eene), fibula lignea, pinna.
pink (de), digitus minimus s. auricularis.
- pink (een)*, juvencus.
pinsbek, orichalcum.
pint (eene), hemina.
pip (de), pituita.
pis, lotium, urina.
pis (de koude), stranguria.
pisblaas (de), vesica.
pissen, mingo, mejo.
pit (eene), acinus, nucleus.
pit (het), medulla.
pit in eene lamp (de), ellychnium.
pitoor (de), buteo.
plaaag (eene), malum, calamitas, pestilentia.
plaaageest (een), vexator.
plaat (eene), lamina, bractea, tabula.
plaat (eene zand-), pulvinus, vadum.
plaats (eene), locus.
plaats (eene opene), aula, area.
plaatsbekleeder (een), procurator.
plaatsbeschrijving (de), topographia.
plaatsen, colloco.
plaatsing (de), positio, collocatio.
plaats van (in), pro.
plaatsvervanger (een), vicarius.
plagen, vexo, excrucio, agito.
plagen (het), vexatio.
plagge (eene), cespes.
plakkaat (een), edictum.
plakken, glutino.
plakker (een), glutinator.
plan (een), consilium, ratio.
planeet (een), planeta, stella vaga.
plank (eene), assis s. axis, tabula.
plant (eene), planta.
planten, sero.
planter (een), consitor.
plas (een), lacuna.
plasregen (een), imber.
plat, planus, aequus.
plataanboom (de), platanus.
platheld (eene), dictum insulsum.

- platslaan*, contumelios.
plaveijen, sternos.
plaveifjen (het), stratura, constratio.
plaveisel (het), pavimentum.
plecht (de), prora.
pleegvader (een), curator.
plegen, soleo.
plegen (b. v. een schelmstuk), perpetuo, perficio.
plegtig, solennis.
plegtig gebruik (een), caerlmonia.
plegtigheid (eene godsdienstige), res sacra.
plein (een), area, campus, planities.
pleister (eene), emplastrum.
pleisterkalk, arenatum, gypsum.
pleister (van), gypseus.
plett (het), lis.
pleitbezorger (een), causidicus, patronus.
pleiten, causam dico.
pleitgeding (een), lis, causa.
pleitziek, litigiosus.
plengen, libo.
plengoffer (een), libamen.
pligt (de), officium, partes (pl.).
pligtmattig, plus.
pligtmattig gedrag (het), pietas.
pligtpleging (de), observantia.
pligtvergeten, impius.
plint (eene), plinthis, quadra.
ploeg (de), aratrum.
ploegen, aro.
ploegen (het), aratio.
ploeger (een), arator.
ploegland, arvum.
ploegschaar (de), vomer.
ploegstaart (de), stiva, buris s. bura.
pluk (een), manipulus.
plomp, hebes, agrestis, rusticus.
plompaard (een), frutex, stipus.
plompheid, rusticitas.
plooi (eens), ruga, plica.
plooljen, plico, corrugo.
plooten, lanam decerpo s. detoudeo.
plotseliĳk, subitus, repentinus.
plotselling, repente, subito.
pluim (eene), pluma.
pluimeloos, implumis.
pluimaadje (de), pluma.
pluimbos (een), crista.
pluimgederte (het), animalia pennata.
pluimgraaf (een), curator gallinarius.
pluimstrijker (een), adulator, assentator.
pluimstrijkerij, assentatio.
pluimstrijkerij (ult), assentatorie.
pluimtijde (een), plumula.
pluis (eene), floccus.
plutzen, vellico, deflocco.
plukken, vello, carpo, depilo.
plukken (het), carptura.
pluksel van linnen, linamentum.
plunderaar (een), populator, depopulator.
plunderen, depopulor, diripio.
plunderend, populabundus.
plundering, depopulatio, praedatio.
pochkans (een), gloriosus, thraso.
poedel (een), canis villosus.
poeder, pulvis.
poel (een), lacuna, stagnum.
poets (eene), artificium.
poezellig, mollis, obesulus.
pogchen, jacto, me glorior.
pogcher (een), gloriosus, jactator.
pogcherij, jactantia.
pogen, conor, contendo.
poging (eene), conamen, nisus.
poging doen (eene), nitor.
pok (eene), pustula.
pokken (de kinder-), variolae.
polei, pulegium.
polyp (de), polypus.
polijsten, polio, levigo.
polijsten (het), polkio.
polijster (een), politor.
polis (de), pulsus arteriae.
polsen, exploro, scrutor.
polisstok (een), contus.
pomp (eene), antlia.
pompoen (eene), cucurbita pepo.
pompen, exantlo, exhaurlo.
pond (een), pondo (indecl.), libra.
ponjaard (een), sica, pugio.
pont (eene), ponto.
pook (een), sica.
pool (de), polus.
poolster (de), stella polaris.
poort (eene), porta, janua, ostium.
poort (eene triomf-), arcus triumphalis.
poorter (een), civis.
poos (gedurende eene), aliter quam diu, paulisper, parumper.
poot (een), pes.
poot (een planten-), surculus.
poozen, cesso, quiesco.
poozen (bij), interdum.
pop (eene), pupa.
pop (eene rupsen-), nympha, chrysalis.
popelen, palpito.
poppengoed, xrepundia, pl.
populier (de), populus.
populier (van den), populeus.
populierbosch (een), populetum.
porren, incito, cogo, impello.
porselein (t. w. de plant), portulaca.
portaal (een), atrium, vestibulum.
portier (een), janitor, ostiarius.
portret (een), imago.
pos (de), porculus.
post (een deur-), postis.
post (een wach-), statio.
post (een) z. v. a. ambt, munus.
postbode (een), cursor publicus.

- postpaard (een)*, veredus.
pot (een), olla, urna, testa.
potaarde, argilla.
potdoek (een), peniculus.
poten, planto.
pots (eene), jocus.
potsmaker (een), sannio, ácurra.
potsmaker zijn (een), scurror.
potsig, jocosus, ridiculus.
pottebakker (een), figulus.
pottebakkers (betreffende de), figularis.
praal, fastus.
praalgraf (een), mausoleum.
praalzucht, ostentatio.
praam (eene), navigium planum.
praat, loquela, sermo.
praatachtig, loquax, garrulus.
praatachtigheid, loquacitas, garrulitas.
praatje (een), fabella, rumor.
pracht, magnificentia, fastus.
prachtig, magnificus, lautus, splendidus.
praghen, emendico.
pralen, me jacto, glorior.
praler (een), jactator.
pralerij, ostentatio.
prang (de), vis.
prangen, urgeo.
prat, superbus.
praten, loquor, fabulor.
praten (met iemand), confabulor.
prediken, doceo.
pressen, cogo, premo.
presser (een), coactor.
preutsch, ferox.
prevelen, mutio, murmuro.
prteel (een), trichila.
priem (een), subula.
priester (een), sacerdos.
- priesteres (eene)*, sacerdos.
priesterlijk, sacerdotalis.
priesterschap (het), sacerdotium.
prj, porrum.
prijken, ostento me, emico.
prij's (de), pretium.
prij's (een), praemium.
prij's geven, substerno.
prij'sverklaren, publico.
prij'sciijk, laudabilis.
prijzen, laudo.
prijzen (het), laudatio.
prijzer (een), laudator.
prik (een), punctum.
prikkel (een), stimulus, aculeus.
prikkeling (de), stimulus.
prikken, pungo.
proces (een), lis, actio, causa.
proef (de) t. w. in de cijferk., probatio.
proef (eene), periculum, experimentum.
proef (eene) z. v. s. staaltje, specimen, exemplum.
proef nemeu (eene), tento, ex-prior.
proeven, gusto.
profecte, vaticinlum.
profeet (een), vates.
profeteren, vaticinor.
profetes (eene), vates.
profetisch, vaticinus.
profijt, lucrúm.
profijteliijk, utilis.
pronk, ornatus, fastus.
pronken, superbio, glorior.
pronker (een), gloriosus.
pronkerij, jactatio.
pronktafel (eene), abacus.
proot (de), praeda.
prop (eene), obturamentum, embolus.
- protesteren*, intercedo, ob-nuntio.
proza, oratio soluta.
pruik (eene), capillamentum.
pruim (eene), prunum.
pruimboom (een), prunus.
prullen, scruta.
pui (de), podium.
puik, eximius.
puimsteen, pumex.
puimsteen (yan), pumiceus.
puinloop (een), rudera, pl.
puist (eene), pustula, papula.
puistig, pustulatus.
puist (een), rana.
pul (eene), ampulla, simpulum.
punt (een), punctum.
punt (eene scherpe), cuspis, mucro.
punt (de) b. v. v. s. hoed, apex.
puntdicht (een), epigramm.
punten, acuo.
puntig, acutus, fastigiatus.
punt zijn (op het), paratus sum.
purper, purpura.
purperen, purpureus.
purper gekleed (in), purpuratus.
purperkleur (de), purpura.
purperkleurig, purpureus.
putpersiak (de), mutex, put-pura.
putpervervig, blattetus.
put (een), puteus.
putdeksel (een), puteal.
putgraver (een), putearius.
puthaak (een), lupus.
puts (eene), situlus.
putten, haurio.
putter (een), carduelis.

R.

- Ra (de)*, antenna.
raad, consilium.
raad (de), senatus, concilium.
raad geven, auctor sum, suadeo, consulo.
- raadgever (een)*, suator, ad-monitor.
raadgeving (eene), consilium.
raadhuus (het), curia.
raadplegen, consulo.
- raadpleging (de)*, consultatio.
raadsbesluit (een), senatus-consultum.
raadsheer (een), senator, consiliarius.

- raadsel (een)*, aenigma.
raadselachtig, obscurus.
raadsvergadering (eene), concilium.
raadvrager (een), consultor.
raad weten (geen); consilii inops sum.
raadzaam, utilis, salutaris.
raaf (eene), corvus.
raakt mij (het), refert mea.
raam (een), fenestra.
raap (eene), rapum s. rapa.
raaploof, rapacia, pl.
raar, rarus.
raaskallen, insanio, deliro, ineptio.
raaskallend, delirius.
raat (de honig-), favius.
raauw, crudus.
raauwachtig, subcrudus.
raad (bijv. nw.), citus, velox.
rad (een), rota.
rade gaan (te), consulo.
radeloos, consilii inops.
radeloosheid, consilii inopia.
raden, suadeo.
raden (een raadsel), conjecturâ assequor, divino, conjecticio.
raden (het), suasio.
radijs (de), raphanus.
rag, aranea.
raken, tango, ico, ferlo.
raket (de), een kruid, eruca.
ram (de), aries.
ram (van den), arietinus.
ramen, conjicio, fingo.
raming (de), conjectura.
rammelaar (een), rabula.
rammelen, crepo.
rammenas (een), raphanus.
ramp (eene), malum, calamitas.
rampspoed, aerumna, fortuna adversa.
rampspoedlg, aerumnosus, infelix.
rampzattig, miser.
rampzaligheid, miseria.
rand (de), margo, ora, labrum.
rang (de), ordo, locus, dignitas.
rangschikken, ordino, dispono.
rangschikking (de), ordinatio, ordo.
rangzucht, ambitio.
rank, gracilis.
rank (een), surculus, ramus.
rank (een wijngaard-), palmes.
rankheid, gracilitas.
rantsoen (het), pretium redemptionis.
rantsoen der soldaten, demensum.
rap, citus, celer.
rapen, capio, lego.
rapier (een), gladius.
ras, cito.
ras (het), genus.
rasch, velox, pernix.
rasp (eene), radula.
raspen, rado.
rasphuis (het), ergastulum.
rat (eene), mus.
rattenkruid, arsenicum.
ratel (een), crepitaculum, sistrum.
ratelen, crepito.
raven (betreffende de), corvinus.
razen, furo.
razend, furbundus, rabidus, furiosus.
razernij (de), furor, rabies.
razijn (eene), uva passa.
redden, servo, libero.
redder (een), servator, vindex.
redding (de), salus.
rede (de), ratio.
rede (eene), oratio, sermo.
redekavelen, dissero, ratiocinor.
rede vallen (in de), interpello.
redekunde (de), dialectice, logice.
redekundige (een), dialecticus.
redekunst (de), rhetorica.
redakunstige (een), rhetoricus.
redelijk, racione praeditus.
redelijk goed, probabiliter.
redeloos, brutus.
reden (de), causa, ratio.
redenaar (een), orator.
redeneren, disputo.
redenering (eene), ratiocinium.
redetwist (een), disputatio.
redetwisten, disputo.
redevoering (eene), oratio.
redevoering (eene kleine), orationcula.
redevoering tot oefening (eene), declamatio.
redewisseling (eene), disceptatio.
redmiddel (een), remedium.
redster (eene), servatrix.
ree (eene), caprea, dama.
reëbok (een), capreolus.
reëde (eene), statio.
reeden, instruo.
reeds, jam.
reek (eene), rastrum.
reeks (eene), series.
reëf (eene), rima, fissura.
regeerder (een), rector, gubernator.
regel (een), praeceptum, norma.
regel (een dicht-), versus.
regelen, rego, constituo, compono.
regeling (de), descriptio.
regelmatig, aequabilis.
regelmatigheid, aequabilitas.
regelrege (bijw.), rectâ.
regen (de), pluvia.
regenachtig, pluviosus.
regenbak (een), cisterna.
regenboog (de), iris.
regenbui (eene), imber.
regenen, pluit.
regenkleed (een), lacerna, paenula.
regenvlaag (een), nimbus.
regenwater, aqua pluvia.
regeren, rego, guberno, moderor.

- regeren* (gezegd van eene ziekte), grassor.
regeren (als koning), regno.
regering (de koninklijke), regnum.
regering (eene), rectio, moderamen.
regeringsvorm (de), forma imperii.
register (een), tabulae, commentarius, index.
registreren, refero in acta.
regt (het), jus.
regt (blijf. nw.), rectus, verus, justus.
regt (met), jure, merito, recte.
regtbank (eene), tribunal, judicium.
regte lijn (in eene), recte.
regten, iudico.
regier (een), iudex.
regterhand (de), dextra.
regterlijk, iudicialis, iudicialis.
regterstoel (de), tribunal.
regtmatig, aequus, justus.
regt op, erectus.
regts, dextrorsum, adextra.
regtsch, dexter.
regtschapen, frugi, integer, probus.
regtschapenheid, probitas, integritas.
regtsgebied (het), iurisdictio.
regtsgeding (een), actio, causa, lis.
regtsgeleerde (een), jurisconsultus.
regtsgeleerdheid (de), jurisprudentia.
regtspreken (het), iurisdictio.
regtsvorderaar (een), petitor, actor.
regtsvordering (de), actio.
regtstreeks, confestim.
regtuit, recta.
regtvaardig, justus.
regtvaardigen, absolvo, satisfacio.
regtvaardigen (zich), me pargo,
- regtvaardigheid*, iustitia.
regtvaardiging (de), satisfactio.
rei (een), chorus.
rei af (naar den), deinceps.
rei bestuurde (die den), choragus.
reiger (de), ardea.
reiger (een jonge), ardeola.
reiken (aan-), porrigo.
reiken (tot iets), pertinere, attingo.
reikhalsen, cupio.
reijn, purus, mundus, reinheid, puritas, munditia.
reijnigen, purgo, mundo.
reijniging (de), purgatio.
reijnigingsoffer (een), sacrificium lustrale, piaculum.
reis (de), iter.
reis (betreffende de), viaticus.
reisbaar, pervius, itineri faciendi aptus.
reis gaan (op), proficiscor.
reisgeld, viaticum.
reisgenoot (een), comes.
reisgoed, vasa viatica.
reishoed (een), petasus.
reismantel (een), paenula.
reiswagen met vier wielen (een), rheda.
reiszak (een), mantica, pera.
reizen, iter facio.
reizen (het), peragrato.
reizen (een liefhebber van), peregrinator.
reiziger (een), viator.
rekenaar (een), computator.
rekenbord (een), abacus.
rekenen, numero.
rekenen (z. v. a. meenen), reor, censeo.
rekening (eene), nomen, rationes (pl.).
rekenen (op iets), confido.
rekening houden, rationem ducere.
rekening nemen (iets op zijne), mihi imputo.
rekening nemen (iets op), emo non numerata pecunia.
- rekening opmaken* (de), calculum subduco.
rekenkunst (de), arithmetica.
rekenkunstig, arithmeticus.
rekenschap, ratio.
rekkelijk, facilis.
rekken, ducor, produco, distendo, traho.
rekrust (een), tiro.
ren (een), cursus citatus.
rennen, cursu citato feror.
renbaan (de), stadium.
renbode (een), cursor.
renspel (het), ludus circensis.
rente (de), fenus, usura, redditus.
renten (betreffende de), fenebria.
rentenier (een), foenerator.
rente zatten (geld op), foenero.
rentmeester (een), dispensator.
rentmeesterschap (het), dispensatio.
reppen (zich), festino.
reppen (van iets), mentionem facio.
reserve (de), subsidium.
residentiestad (eene), sedes regia.
rest (de), reliquum, caeteri.
resten, resto.
reten (met), rimosus.
reu (een), canis mas.
reuk (de), odoratus, olfactus.
reuk (een), odor.
reukeloos, inodorus.
reuk van iets hebben (den), suboleo.
reuk van zich geven, oleo, fragro.
reukvat (een), vas unguentarium.
reukwerk, suffimentum, odor (pl.), unguentum.
reuk zijn (in kwaden), male audio.
reus (een), gigas.
reus (het sterrebeeld van den), jugula.

- reusachtig*, colosseus, giganteus.
reutelen, grunnio.
reuter (een), cribrum.
reuzel, arvina, adeps.
revelen, ineptio, deliro.
rib (eene), costa.
rid (een), cursus equestris.
ridder (een), eques.
ridderlijk, equestris.
ridderschap (de), ordo equestris.
ridselen, leniter strepo.
rieken, oleo.
rieken (naar iets), redolco.
riem (een), lorum.
riem (een roet-), remus.
riet, arundo, canna.
riet (van), arundineus.
riet (vol), arundinosus.
rietachtig, arundinaceus.
rietbosch (een), arundinetum.
rietgras, carex.
rietpijp (eene), canna, fistula.
riet (het), sceletus.
rigchel (een), margo.
rigten, dispono, rego.
rigten (ergens heen), dirigo.
rigting (de), tractus.
rigtingen (naar alle), quoquo versus.
rigtsnoer (een), regula, norma.
rij (eene), ordo, series, versus.
rijden (te paard), equito.
rijden, vehor.
rijden (het te paard), equitatio.
rijdpaard (een), caballus.
rijf (eene), rastrum, radula.
rijfelen, ludo tesseris.
rijfelaar (een), aleator.
rijgen, ligo, fascia constringo.
rijgsnoer (een), fascia, taenia.
rijk (een), regnum, imperium.
rijk, dives, locuples.
rijkdom (de), divitiae, opes.
rijklijk, largus, uber.
rijklijkheid, largitio, ubertas.
rijk maken, dito, locupleto.
rijk worden, ditescio.
rijm (de), pruina, gelu cannens.
rijm (vol), pruinousus.
rijmelaar (een), poetaster.
rijmen, consono, conspiro.
rijmelarij, versus inepti.
rijmwoord (een), homoeoteleuton.
rijp (de), pruina.
rijp, maturus.
rijpen (het), maturitas.
rijpheid (de), maturitas.
rijp maken, maturo, coquo.
rijp worden, maturesco.
rij's (een), sarmentum, vimen.
rij's (vol), sarmentosus.
rijshout, ramale.
rij'st (de), oryza.
rij'stenbrj, ptisanariam oryzae.
rij'ten (van een), discindo.
rij'tuig (een), vehiculum.
rijzen, rastru corrado.
rijzen, exsurgo, augeor.
rijzig, procerus.
rijzigheid, proceritas.
rillen, horreo.
rilling (eene), horror.
rimpel (een), ruga.
rimpelig, rugosus.
rimpelig maken, corrugo.
ring (een), annulus.
ringduif (een), columba torquata.
ringen (bezet met), annulatus.
ringen (een kistje voor), dactylotrocha.
ringetje (een), annellus.
ringswijze, orbiculatim.
ringvinger (de), digitus annularis.
rinkel (een), crotalum.
riool (een), cloaca.
ritten, discurso.
riyler (eene), flumen, fluvius.
riyler (van eene), flumineus, fluviatilis.
riylerbedding (de), alveus.
riylerpaard (het), hippopotamus.
riyertje (een), amalcus, rivulus.
rob (een), phoca, vitulus marinus.
roede (eene), virga.
roede van een' molen (de), ala.
roelbank (eene), transtrum.
roelbanken (mes twee, drie enz.), biremis, triremis etc.
roeljen, remigo.
roeljen (het), remigatio, remigium.
roesjer (een), remex.
roesichip (een), navis actuaria.
roeispaan (de), remus.
roeslul (het), remigium.
roeskeloos, temerarius, inconsultus.
roeskeloosheid, temeritas, audacia.
roem (de), gloria, fama, claritas, laus.
roem (geringe), gloriola.
roemen, celebri, jacto, praedico.
roemwaard, laudabilis.
roemzucht, laudis studium.
roep (de), rumor, fama, clamor.
roepen, voco, appello, clamo.
roer (een) z. v. a. *pijp*, fistula, tubus.
roer (het), gubernaculum, clavus.
roeren, commoveo, permoveo.
roerende goederen, mobilia.
roerloos, immobilis.
roerpen (de), clavus.
roes (een), crapula.
roest (de), robigo s. rubigo.
roest (koper-), aerugo.
roest (ijzer-), ferrugo.
roesten, rubiginem duco.
roestig, rubiginosus.
roet, fuligo.
roetkleurig, fuliginosus.
rog (de), rara.
rogchelaar (een), screator.
rogchelen, screo.

- rogchelen (het)*, screatus.
rogge, secale.
roggebroot, panis secalinus.
rok (een), vestis.
rokspand (zen), lacinia.
rol (eene boek-), volumen.
rol (eens tooneelspelers), partes, pl.
rolhout (een), volvolus, scutula.
rolhouten, phalangae.
rollen, volvo, voluto.
rollend, volubilis.
rol spelen (eene), partes ago.
rolsteen (een), cylindrus.
roman (een), fabula milesia.
romer (een), scyphus, calix.
rommelen, crepito.
rommeling (de), strepitus.
rommelzo (eene), farrago.
romp (de), truncus.
romp van een schip (de), alvus.
ronq, rotundus.
rond (in het), circumcirca.
rondas (een), parma, scutum.
rondborstig, sincerus, integer.
ronddraaijen, circumvolvo.
ronddragen, circumfero, circumgesto.
ronddrinken, in orbem bibo, circumpoto.
rondswalen, oberro.
ronde (de), circuitio vigiliarum.
rondedans (een), chorea.
rondeel (een), propugnaculum rotundum.
rondfladderden, volito.
rondgaan, ambeo, circumceo.
rondheid (de), rotunditas.
rondhout (een), scutula.
ronding (de), rotunditas.
rondleiden, circumduco.
rondloopen, circumcurso.
rondmaken, rotundo, conglobo.
rondom, circa, circum.
rondom gaan (het), circuitio.
rondrijden, circumvehor.
rondte (in de), orbiculatim.
rondtrekken, ambio, circumceo.
- rondvaren*, circumvector.
rondvliegen, circumvolo, volito.
rondvragen, perrogo.
rondwandelen, obambulo.
rondwentelen, circumvolvo.
rondzenden, circummitto.
rondzien, circumspicio.
rondzien (het), circumspiculus.
rondzwaaijen, roto.
rondzwerren, pervagor, erro.
ronken, sterto.
rood, ruber, rubicundus.
rood (schiltterend), rutilus.
roode aarde, rubrica.
roodachtig, subruber.
roodborstje (het), rubecula.
roode kleur (de), rubor.
roode kool, brassica laevis.
roode loop (de), dysenteria.
roode verw, rubrica.
roodharig, rufus.
rood maken, rubefacio.
reed worden, rubesco.
rood zijn, rubeo.
rood zijn (eenigzins), subrubeo.
roof (eene), crusta ulceris.
roof (de), raptus, praeda, rapina, manubiae.
roofdier (een), bestia rapax.
roofsgewijze, raptim.
roofzucht (de), rapacitas.
roofzuchtig, rapax.
roofzen, effodio, exstirpo.
rook, fumus.
rook (eene), meta foeni.
rooken, fumo, vapore.
rookend, fumidus.
rookerig, fumosus.
rookhok (een), fumarium.
room, cremor.
roomsche boon (de), fascelus.
roos (eene), rosa.
roos (de) e. kwaal, erysipelas.
roos (gelijkend naar eene), roseus.
roosten, frigo, torreo.
rooster (een), crates ferrea.
roosterswijze, cancellatim.
- roosterwerk*, opus cancellatum.
roostpan (een), sartago.
rooven, rapio, praedor, latrocinor.
roovend, raptim.
roover (een), raptor, praedo, latro.
rooverij, rapina.
rosbaar (eene), lectica.
roskam (een), strigilis.
roskammen, strigile pecto.
rosmolen (een), pistrinum.
rossig, rufus, russus.
rot (eene), glis, mus.
rot, putris.
rot (een), turba.
rotheid, putredo.
rots (eene), saxum, rupes, petra.
rotsig, saxosus.
rotsige plaats (eene), saxatum.
rotssteen (een), saxum.
rotssteen (van), saxcus.
rottekruid, arsenicum.
rotten, putreo, putresco.
rottig, rancidus.
rotting (een), calamus, arundo, canna.
rouw (de), luctus.
rouwbeklag, comploratus.
rouwbetoon, plangor, planctio.
rouwen, lugco.
rouwkleed (een), vestis pulchra s. lugubris.
rozelaar (een), arbor rosae.
rozemarijn, rosmarinus.
rozen (van), roseus.
rozengaard (een), rosetum.
rozijn (eene), uva passa.
ruchtbaarheid, fama.
ruchtbaar maken, divulgare.
ruchtebaar worden, percrebescere.
rug (de), dorsum, tergum.
rug leggen (op den), resupino.
rug liggen (op den), supinus cubo.
rug liggend (op den), supinus.
rugggraat (de), spina dorsalis.
rugwaarts, retrorsum.

ruig, hispídus.
ruifen, plumas mudo.
ruigharig, villosus.
ruittijd (de), defluviium plu-
 marum, vernatio.
ruiken, olfacio, odoror.
ruiker (een), fascis florum.
ruilen, permuto.
ruilhandel, compensatio mer-
 cium.
ruiling (de), permutatio.
ruim, amplus.
ruimen (uit d. weg), tollo.
ruimen (eene plaats), dis-
 cedo.
ruime sop (het), salum.
ruimheid, laxitas.
ruimschoots, pleni manu.
ruimte, spatium.

ruim van het schip (het),
 alvus.
ruin (een), canterbus.
ruïnen, rudera, parietinae-
 ruischen, strideo.
ruit (eene plant), ruta.
ruit (eene), rhombus, tes-
 sera.
ruit (eene glas-), tessella
 vitrea.
ruiter (een), eques.
ruiterij (de), equitatus.
ruitsgewijze, tessellatim.
ruk (een), tractus.
rukken, traho, vello.
rul, scaber.
rumoer, tumultus.
run, cortex quercinus.
rund (een), bos.

rund (van een), bubulus
runderstal (een), bubile.
rundvoo (het), armenta, pl.
runsel, coagulum.
rups (eene), eruca.
rust (de), quies, otium.
rustbank (eene), lectulus.
rustdagen, feriae.
rusteloos, irrequietus.
rusten, otior, quiesco.
rustig, quietus, otiosus, tran-
 quillus.
rustige tijd, otium.
rusting (de wapen-), arma.
rustverstoorder (een), turba-
 tor.
ruw, horridus, asper, rudis.
ruwheld, asperitas, scabrities.

S.

Sabel (eene kromme), acina-
 ces.
saffraan, crocum.
saffraan (van), croceus.
saffraangeel, croceus.
sagen, paveo.
saiwoen (het), tempus anni.
salade (krop-), lactuca.
salie, salvia.
salpeter, nitrum.
sammelen, cunctor.
sandaal (een), sandalium.
sap, succus.
sappeloos, exsuccus.
sappig, succidus.
saprijk, succosus.
sarren, irrito, lacesso.
saucijs, farcimen.
saus, jus.
schaaf (eene), runcina, ra-
 dula.
schaafsel, ramenta, schidiae,
 pl.
scepter (een), sceptrum.
schaakbord (een), abacus.
schaakspel (het), lusus la-
 trunculorum.
schaakstuk (een), latrunculus.
schaal (eene drink-), patina,
 pateta.

schaal (eene veeg-), lanx,
 trutina.
schaal (eene meet-), scala.
schaaldier (een), animal tes-
 taceum.
schaal van schaaldieren (de),
 testa.
schaal van vruchten (de),
 putamen, cortex.
schaamachtig, pudibundus,
 verecundus, pudens.
schaamachtigheid, verecundia.
schaamdeel (het), pudendum.
schaamte, pudor.
schaamteloo, impudens, in-
 verecundus.
schaamtelootheid, impudentia.
schaap (een), ovis.
schaap (een jong), agna.
schaapherder (een), opilio.
schaapstal (een), ovile.
schaar (eene), forfex, forceps.
schaar van menschen (eene),
 turba, caterva.
schaars, raro.
schaarschheid, caritas, inopia.
schacht (eene), penna, caulis,
 scapus.
schade, noxa, calamitas, dam-
 num.

schade (zonder), indemnis:
schadelijk, noxius.
schade lijden, detrimentum
 capio.
schadeloo stellen, detrimen-
 tum compenso.
schaden, noceo, officio.
schaduw (de), umbra.
schaduw dak (een), umbracu-
 lum.
schaduwrijk, umbrösus, opa-
 cus.
schaffen, praebeo.
schagcheraar (een), fenerator:
schagchere, fenero.
schakel (eene), annulus.
schakelen, connecto.
schaken, rapio.
*schaken (z. v. a. schaak spe-
 len)*, latrunculis ludo.
schaken (het), raptio, raptus.
schaker (een), raptor.
schakeren, variego.
schalle (eene), scandula.
schalkachtig, vafer, astutus.
schalm (een), annulus.
schamel, tenuis.
schamen (zich), pudet.
schamper, torvus.
schampere, perstringo.

- schamperheid*, acerbitas.
schandaal (een), offenculum.
schanddaad (eene), flagitium.
schande, dedecus, ignominia, opprobrium.
schandelijk, ignominiosus, turpis.
schandelijkheid, turpitudō.
schandvlek (een), macula, nota.
schans (eene), castellum, propugnaculum.
schansen (in), castellatim.
schansgraver (een), cunicularius.
schanskorven, gerrae.
schapen (betreffende de), ovillus, ovilis.
schapenbout (een), femur ovillum.
schapenvacht (eene), vellus.
schappelijk, mediocris.
schare (eene), caterva.
scharen (in orde), instruo.
scharlaken, coccum.
scharlakensch, coccineus.
schat (een), thesaurus, gazat.
schatbaar, aestimabilis.
schatbewaarder (de), custos aerarum.
schaterend gelach, cachinnatio, cachinnus.
schaterend lagchen, cachinnor.
schatkamer (eene), thesaurus.
schatkist (de openbare), aerarum.
schatplichtig, stipendiarius, tributarius.
schatten, censeo, aestimo, habeo.
schatter (een), aestimator.
schatting (z. v. a. waardering), aestimatio.
schatting, stipendium, census, tributum.
schayen, dolo, rado, runcino, polio.
schayot (her), catasta.
schedel (de), vertex, calva, cranium.
scheede (eene), vagina.
scheede trekken (uit de), evacuare.
- scheef*, obliquus, distortus.
scheefheid, obliquitas.
schreef rigten, obliquo.
scheefbeenig, loripes, scambus, curvipes.
scheelen, interest, differo.
scheel zlet (die), strabo, illus.
scheelachtig, sublimus.
scheen (de), crus, tibia.
scheenbeen (het), os tibiae.
scheep gaan (te), conscendo navem.
scheepsboord (het), fori.
scheepskapitein (een), nautichus.
scheepsstrijd (een), praelium navale, naumachia.
scheepstouw (een), rudens.
scheepsvolk, classarii.
scheepswerf (de), navale.
scheepswezen (betreffende het), nauticus.
scheepvaart (de), navigatio.
scheerbekken (een), concha, pelvis tonsoria.
scheerder (een), tonsor.
scheerling, elcuta.
scheermes (een), novacula, culter tonsorius.
scheet (een), crepitus ventris.
scheet laten (een), pedo.
schelden, separo, distraho.
schelden (onzijd.), discedo.
schelding (de) van het bedr. werkw., separatio, disjunctio.
schelding (de), discessio, digressus, discidium.
schending, violatio.
scheldsman (een), arbiter.
scheldsman (de uitspraak van een), arbitrium.
scheldsregter (een), arbiter.
scheldsvrouw (eene), arbitra.
scheikunst (de), chemia.
schelkundig, chemicus.
schel of sehil (de), cortex, putamen.
schel (eene), tintinnabulum.
schel (bijv. nw.), clarus, sonorus.
- schelden*, objurgo, conviciator.
schelden (kwijt), remitto.
scheldnaam (een), nomen probrosum.
scheldt (die), conviciator.
scheldwoord (een), convicium.
schellen, tintilio, tintinnabulum moveo.
schelm (een), nebulo, scelus (neur.).
schelmsch, scleratus, improbus.
schelmstuk (een), scelus.
schelp (eene), concha, testa.
schelysch (de), asellus minor.
schameren (z. a. de oogen), caligo.
schemen, colluceo.
schemering (de avond-), crepusculum.
schemering (de morgen-), diluculum.
schemerlicht, lux dubla.
schendbaar, violabilis.
schenden, violo, vitio.
schender (een), violator.
schending (de), violatio.
schenkel (de), crus.
schenkel (een), petaso, perna.
schenten, dono, largior.
schenken (b. v. wijn), in fundo.
schenker (een), pocillator, pincerna.
schenkkan (een), cirnea.
schennis, violatio.
schep (een), haustus.
schepen (een), iudex.
schepel (een half), semodius.
scheppen, creo, fingo, produco, condo.
scheppen (adem), respiro.
scheppen (b. v. water), haustorio.
scheppen (moed), recipio animum.
scheppen (behagen), voluptatem capio.
schepper (de), creator, aedificator mundi.
scheppling (de), mundus.
schepsel (een), animal.

- schesprad* (een), tympanum.
schepter (een), sceptrum.
scheren, tondeo, abrado.
scheren (behoorende tot het), tonsorius.
scheren (het), tonsura.
scherf (eene), testa.
schering in 't weefsel (de), stamen, subtemen.
scherm (een), pluteus.
schermen, diglador.
schermmeester (een), ludi gladiatorii magister.
scherm-school (de), ludus gladiatorius.
schermutselen, velitor, procurso.
schermutselen (het), velitatio, procuratio.
scherp, acutus.
scherp (b. v. een = woord), asper, severus, acerbus.
scherp (t. w. van smaak), acer.
scherp (het), acies.
scherp, acuo.
scherpheid, acrimonia.
scherpregter (een), carnifex.
scherpste, acies, acumen.
schepzinnig, argutus, sagax, acutus.
scherpzinnigheid, sagacitas, acumen ingenii.
schets (de), lusus, jocus, jocatio.
schertsen, jocer, jocular.
sehertsend, jocosus.
schets (eene), adumbratio, delineatio, brevis descriptio.
schets (in), adumbratim.
schetsen, adumbro, describo.
scheur (eene), scissura, rima.
scheurbuik (de), stomachaces.
scheuren (onz.), rumpor.
scheuren (in stukken), rumpo, scindo, conscindo, lacero.
scheuren (van elkander), disscindo, disrumpe.
scheuring (eene), discordia.
scheurmaker (een), scismaticus.
- scheut* (een), frutex.
schicht (een), missile, telum.
schichtig, fugax.
schichtigheid, pavor.
schielijk, citus, concitatus, promptus.
schielijker, ocius (adv.).
schier, paene.
schierelland (een), peninsula.
schieten, jaculor, emitto.
schieten (op iets), peto.
schieten (dood), interficio.
schieten (laten), remitto, laxo.
schieten (te kort), non sufficio.
schieten (wortel), ago radices.
schieten (geld), pecuniam do mutuum.
schietspoel (eene), radius.
schietworm (de), tinea.
schiften, disjungo.
schiften (gezegd van melk), coagulor.
schijf (eene), discus.
schijf (eene dam-), calculus, latruculus.
schijf (de knie-), patella.
schijf (eene werp-), discus.
schijffe (een), segmen.
schijn (de), species.
schijn (valsche), simulatio.
schijn (in), simulate.
schijndeugd, virtus simulata.
schijnen (z. v. a. den schijn hebben), videor.
schijnen (z. a. h. licht), luceo.
schijnen (beginnen te), lucesco.
schijnheiligheid, pietas simulata.
schijnsel (het), fulgor.
schijnschoon, speciosus.
schijn vermijden (den), suspicionem evito.
schijnvertooning (eene), ostentatio.
schijten, ventrem exonero, alvum evacuo.
Schikgodinnen (de), Parcae.
schikken, instruo, compono, dispono.
schikken (zich naar iets), servio, cedo.
- schikken* (zich tot iets), me paro.
schikking (de), ordinatio, dispositio.
schik zijn (in zijn*), contentus, cum.
schil (de), putamen.
schil (de) z. v. a. dop, si-liqua.
schild (een), clypeus, scutum.
schild (een klein rond), parma, pelta.
schilder (een), pictor.
schilderen, pingo.
schilderen (het), pictura.
schilderij (eene), tabula picta, pictura, imago.
schildering (eene), descriptio.
schilderkunst (de), pictura, ars pingendi.
schild gewapend (met een), clypeatus.
schildknaap (een), armiger.
schildmaker (een), scutarius.
schildpad (eene), testudo.
schildpad (van), testudineus.
schildpen (de), umbra.
schildwacht (de soldaat op), conspicillo, vigilarius.
schildwacht (eene), statio, excubiae.
schildwacht staan (op), excubias ago.
schilfer (eene), porrigo, assula.
schillen, decortico, deglubo.
schimmel, situs, mucor.
schimmelig, mucidus.
schimmelig worden, mucesco, situm duco.
schimmen (de), manes, umbrae.
schimmenrijk (het), orcus, inferi.
schimp, probrum, ignominia.
schimpen, convicior.
schimpend, probrosus, contumeliosus.
schimpwoord (een), convitium.
schink (een), perna.
schinkel (een), crus.

- schip (een)*, navis, navigium.
schipbreuk, naufragium.
schipbreukelling (een), naufragus.
schipper (een), nauta.
schipperswezen (het), nauticalaria.
schitteren, fulgeo, splendo.
schitterend, splendidus, fulgidus.
schittering (de), splendor, fulgor.
schobbe (eene), squama.
schobachtig, squameus.
schobbig, squamosus.
schoeljen, calceo.
schoeisel (een), calceamentum.
schoen (een), calceus.
schoen (een kletne), calceolus.
schoen (betreff. den), calcearius.
schoenen ontdoen (van), excalceo.
schoenlapper (een), cerdo.
schoenmaken (het), sutrina.
schoenmaker (een), sutor.
schoenriem (een), corrigia.
schoensmeer, cera calcearia.
schoenzool (de), solea.
schoffel (eene), batillus, rustrum, sarculum.
schoffelen, sarrio.
schofferen, violo, vitio.
schoft (de), armus.
schok (een), ictus, succussus.
schokken, quatio, succutio.
schol (eene), gleba.
schommelen, agito.
schommeling (eene), motus, oscillatio.
schonk (eene), crus.
schoof (eene), merges, manipulus.
schootjer (een), mendicus.
school (de), schola, ludus.
school gaan, cholam frequento.
schoolgeld, minerval.
schoolkameraad (een), condiscipulus.
schoolkameraadschap, condiscipulatus,
- schoolmeester (een)*, ludimagister.
schoolwezen (het), res scolastica.
schoon (z. v. a. ofschoon), licet.
schoon, pulcher, formosus.
schoon (b. v. weder), amoenus.
schoon (b. v. eene daad), laudabilis, praestans.
schoonbroeder (een), levir.
schoondochter (eene), nurus.
schoone kunsten (de), artes elegantiores.
schoonheid, forma, pulchritudo, formositas.
schoon maken, detergeo, mundo, purgo.
schoonmoeder (eene), socrus.
schoonschijnend, speciosus.
schoonvader (een), socer.
schoonzoon (een), gener.
schoonzuster (eene), glos.
schoor (een), fulcrum.
schoorhouten, anterides.
schoorsteen (een), caminus.
schoorsteenmantel (de), tegmen camini.
schoorsteenpijp (de), canalis camini.
schoorsteenveger (een), aminorum purgator.
schoorystend, gravatim, cunctanter.
schoot (de), gremium, sinus.
schoot (z. v. a. scheut), sarmentum.
schootsvel (eene), castula.
schop (eene), pala, ligo.
schop (een), ictus pedis.
schoppen, pede ferio.
schoppen (achter uit), calcitro.
schor, raucus.
schooren, fulcio.
schorheid, raucedo.
schorpioen (een), scorpio.
schors (de), liber, cortex.
schors (vol), corticosus.
schorsen, suspendo.
schort (een), subligaculum, praecinctorium,
- schort aan (het)*, desum, deficio.
schor worden, rauesco.
schor zijn, raucio.
shot (een), ictus.
sohot (z. v. a. hoofdgeld), census.
seholte (een), lanx, patina.
schootelstje (een), scutella.
shotig (z. v. a. soheutig), liberalis.
sgorts (eene), scopulus.
schouder (de), humerus.
schouder (de) t. w. van droeren, armus.
schouderbladen (de), scapulae.
schouderholte (de), alar.
schoudermanteltje (een), scapularium.
schouw (eene), ponto.
schouw (de), examen.
schouwburg (de), theatrum.
schouwburg (betreffende den), theatralis.
schouwen, lustro.
schouwspel (een), speculum.
schouwspeler (een), histrio.
schouwtoonnel (het), scena.
schraag (eene), fulcrum.
schraal, strigosus, exilis, tenuis, aridus, exsuccus.
schraalheid, ariditas.
schraapzucht, aviditas.
schragen (timmermans), ancones, canterii.
schragen, fulcio.
schragen (het), fultura.
schrale lucht (eene), coelum asperum.
schram (eene), vibex.
schrande, sagax, solers, prudens.
schrandeheid, solertia, prudentia, sagacitas.
schrap (eene), vibex.
schrapper (een), avidus.
schrappen, rado, scarifico.
schrapper (een), radula.
schrede (eene), passus, gradus.
schreef (eene), fissura.
schreeuw (een), clangor.

- schreeuwen*, clamo, vociferor.
schreeuwer (een), vociferator, latrator.
schreiven, lacrymo, fleo
schrift (op), scripto.
schrift (het), scriptura.
schrift brengen (op), perscribo.
schriftelijk, per literas.
schriftelijk bijvoegen, ascribo.
schrijdeling, cursim.
schrijden, gradior.
schrijfblaadje (een), pugillares, pl.
schrijfkunst (de), ars scribendi.
schrijven (eene), calamus.
schrijfstift (de), stilus.
schrijfram (de), stilus.
schrijn (eene), scrinium, arca.
schrijnwerker (een), faber scriniarius.
schrijven, scribo.
schrijven (het), scriptio.
schrijven (dikwils), scriptito.
schrijver (een), scriptor.
schrijver (z. v. a. secretaris), scriba.
schrik (de), terror, horror, pavor.
schrik aanjagen, terreo.
schrikachtig, pavidus.
schrikbarend, terrificus, dirus, formidabilis.
schrikbeeld (een), terricula.
schrikheldag (een), dies intercalaris.
schrikkelijk, terribilis, dirus.
schrikken, perterreor.
schrikverwekkend, horrificus.
schrobben, verro.
schrobber (een) z. v. a. bezem, scopae.
schrobnet (een), verriculum.
schroef (eene), cochlea.
schroefmoer (de), matrix.
schroeljen, torreo.
schromelijk, metuendus, horrendus.
schromeloos, intrepidus.
schromen, vereor, metuo.
ashroom, verecundia.
- schroomvallig*, timidus.
schroomvalligheid, timiditas.
schubbe (eene), squama.
schubbig, squamosus.
schudden (onz.), tremeo.
schudden, quatio, quasso, concutio.
schudden (het), quassatio.
schudding (eene), concussio.
schuffelen, sibilo.
schuffelen (het), sibilus.
schuifuit (een), bubo.
schuifier (een), peniculus.
schuilen, lateo.
schuilhoek (een), latebra, latibulum.
schuilhoeken (vol), latebrosus.
schuilplaats (eene), confugium, asylum.
schuim, spuma.
schuim des volks, faex plebis.
schuimen, spumo, despumo.
schuimend, spumosos.
schuimlooper (een), balatro, parasitus.
schuimspaan (een), spatha.
schuins afgaande, declivis.
schuinsch, obliquus.
schuins opgaande, acclivis.
schuinsche rigting, obliquitas.
schuinte (eene), clivus.
schuit (eene), linter.
schuivrecht, portorium.
schuiven, trudo.
schuiven (de schuld op iem.), inclino, confero culpam in aliquem.
schuld (de), culpa.
schuld (eene geld-), aes alienum, debitum.
schuldbekentenis (eene), nomen.
schuldboek (het), nomina.
schuldbrief (een), syngraphia.
schuldeischer (een), creditor.
schuldeloos, insons.
schuldenaar (een), debitor, obaeratus.
schuldig (z. v. a. verschuldigd), debitus.
schuldig, sons.
schuldig zijn, debeo.
- schuldoffer (een)*, piaculum.
schuldyordering (eene), exactio nominum.
schulp (eene), concha.
schuren, tergeo.
schurft (de), scabies.
schurftig, scaber.
schurk (een), scelus (neutr.).
schurkachtig, scelestus.
schutdak (een), pluteus, vinea.
schutgevaarte (een), tormentum, catapulta.
schutsheer (een), patronus.
schutsmuur (een), propugnaculum.
schutter (een boog-), sagittarius.
schutting (eene), sepimentum.
schutsvrouw (eene), patrona.
schuur (eene), horreum.
schuurzand, glareaa.
schuw, pavidus, fugax.
schuwen, vito.
secretaris (een), a manu (servus), scriba.
sedert, post, a, ab, e, ex, inde ab.
sedert (bijw.), ex eo, exinde.
sedert dat, ex quo.
sein (een), signum.
seinen, signum do.
seissen (eene), falx.
sekreet (een), forica, latrina.
seks (de), sexus.
sekte (eene), secta.
selderij, apium dulce.
servet (een), mantelum.
servies (het), vasarium.
sidderaal (de), torpedo.
sidderen, trepido, tremo.
sidderen (doen), tremefacio.
sidderend, trepidus.
siddering (de), tremor.
sieraad (een), decus, ornamentum.
sterlijk, ornatus.
sijse (het), acanthis.
sikkel (eene), falx.
sikkels (eene kleine), falcula.
sikkels (voorzien van), falcatus.

- singel* (z. v. a. *butkriem*), cingulum.
sissen, sibilus.
sissen (*het*), sibilus.
slaaf (*een*), servus, mancipium.
slaafsch, servilis.
slaaf zijn, servio.
slaags raken, manus confero.
slaan, ferio, caedo, verbero.
slaan (*de oogen*), oculus converto.
slaan (*acht*), attendo.
slaan (*in den wind*), contempto.
slaan (*den vijand*), fundo.
slaan (*munt*), cudo.
slaan (*vuur*), elicio ignem.
slaan (*gezegd van de klok*), audior.
slaan (b. v. *de cither*), pulso.
slaan (*geloof*), fidem habeo.
slaan (*achter uit*), recalcitro.
slaan (*de handen aan zich zelyen*), mihi mortem conscisco.
slaan (*de hand aan tem.*), manum injicio alicui.
slaan (*met de vleugels*), plaudo alis.
slaap (*de*), somnus, sopor.
slaapbol (*de*), papaver.
slaapdrank (*een*), sopor.
slaapkoets (*eene*), lectus.
slaapkamer (*eene*), cubiculum.
slaap maken (*in*), sopio.
slaap raken (*in*), obdormisco.
slaapwekkend, soporifer, somnifer.
slaapziekte (*eene*), veternus, lethargia.
slaapziek, veternosus.
slabbe (*eene*), ricas.
slachten, simillis sum.
slag (*het*), genus.
slag (*een*), ictus, plaga.
slag (*een veld-*), praefium.
slag (*een vogel-*), decipulum.
slagader (*eene*), arteria.
slagboom (*een*), repagulum.
slagdeuren, valvae.
slagen, res mihi cedit.
- slag hebben* (*van iets*), per ritus sum.
slagen *krèygen*, vapulo.
slag leveren, certo, pugnam consero.
slagorde (*de*), acies.
slagpen (*eene*), pinna.
slagregen (*een*), imber.
slagtbank (*eene*), laniema.
slagten, obrunco, caedo, mactio.
slagter (*een*), lanctus.
slagting (*eene*), strages, caedes.
slagting aanrigten (*eene*), stragem do.
slagtoffer (*een*), hostia, victima.
slak (*eene*), cochlea, limax.
slaken, solvo, emitto.
slaking (*de*), remissio.
slang (*de*), serpens, anguis.
slangen (*van*), anguineus.
slangetje (*een*), angulculus.
slank, gracilis.
slap, remissus, fluxus, laxis, mollis.
slapeloos, insomnis.
slapeloosheid, insomnias.
slapen, dormio.
slapen (*gaan*), do me somno.
slapen (*alleen*), secubo.
slapen (*de hoofd-*), tempora.
slaper (*een*), dormitor.
slaperig, somniculosus, soporosus.
slaperigheid, somnus, somnolentia.
slaperig zijn, dormito.
slapheld, languor.
slap worden, laxor, flaccesco.
slap zijn, flaccio.
slayen, desudo, laboro.
slayenhandel (*de*), venaliciaria.
slayenhandelaar (*een*), venalitiis.
slayenmarkt (*de*), forum venaliticium.
slayenstand (*de*), servitium.
slavernij, servitus.
slayin (*eene*), serva.
- slayinnetje* (*een*), ancillula.
slecht, villis, perversus, malus, pravus.
slecht (*bijw.*), male, perperam.
slechtheid, pravitas, perversitas.
slechts, solum, modo, tantum.
slecht weder, tempus inamoenum.
slède (*eene dorsch-*), traha.
sleep (*een kleed met een'*), syrma.
sleep aan een kleed (*de*), instita.
sleepnet (*een*), everriculum.
sleeptouw (*een*), remulcus.
sleet (*de*), usus, tritus.
slegten, solo adaequo, dirto.
slegten (*een geschil*), litem dirimo.
slemper (*een*), ganeo.
slender (*de*), mos receptus.
slenk (*eene*), volutabrum.
slepen, traho.
slend houden, procrastino, traho, duco.
slouf (*eene*), stria.
slour (*de*), consuetudo.
slouren, traho.
sloutel (*een*), clavis.
sloutelbeen (*het*), clavícula.
slouteldrager (*een*), claviger.
sloutelgat (*het*), apertura serae.
slib, limus.
slibberig, lubricus.
slijk, lutum, coenum, limus.
slijk (*zonder*), illimitus.
slijk (*van*), luteus.
slijkerig, lutulentus, limosus.
sljm, pituita, mucus, phlegma.
sljmdrank (*een*), salivarium.
sljmig, pituitosus, mucosus, phlegmaticus.
sljmylles (*een*), membrana mucosa.
sljpen, acuo, polio.
sljper (*een*), politor.
sljpersteen (*een*), co.
sljsten, tero.

- sljsten* (onz.), diminuo. *sljsterij* (eene), taberna in qua minutatim venditur. *slikken*, glutio. *slim*, astutus. *slimheid*, astutia. *slinger* (een), funda. *slinger* (de) t. w. v. e. uurwerk, momentum. *slingeraar* (een), funditor. *slingeren*, jaculor, factio, contorqueo. *slingeren* (onz.), jactor, agitator. *slingeren* (het), jaculatio. *slingerriem* (de), scutale. *slingersteenen*, librilla. *slingeruurwerk* (een), horologium pensile. *slinken*, diminuo. *slip* (eene), lacinia. *slippen*, elaboro. *slissen*, extinguo. *slobbe* (eene), sordida. *slobberen*, sorbeo. *sloep* (eene), navis actuaria. *slof* (eene), crepida. *slofheid*, ignavia. *slok* (een), haustus. *slokachtig*, gulosus. *slokdarm* (de), oesophagus, ingluvies, stomachus. *slokker*, turba. *sloof* (eene), praefectorium. *sloop* (eene), stragulum. *sloopen*, destruo, disturbo. *slooping* (de), destructio, disturbatio. *sloot* (eene), fossa. *slooven*, desudo. *slop* (een), angiportus. *sloordig*, negligens, sordidus. *slopp* van den olifant (de), proboscis. *sloppen*, sorbeo. *sloppspijs* (eene), sorbitio. *slot* (een) z. v. a. kasteel, arx, castellum. *slot* (het) z. v. a. besluit, finis, exitus. *slot* (een), claustrum, sera. *slot eener rede* (het), peroratio. *slotenmaker* (een), faber serarius. *slotsom* (de), summa. *slot zijnde* (op), ope serae clausus. *sluijer* (een), velamen. *sluijerkap* (een), rica. *sluik*, exilis. *sluiken*, furtim importo. *sluiker* (een), fraudator vectigalium. *sluikhandel*, negotiatio furtiva. *sluiks* (ter), furtim. *sluimer* (een), somnus lenis. *sluimeren*, lentiter dormio. *sluip* (eene), latebra. *sluipen*, furtim gradior. *sluipen* (voorbij), praeterlaboro. *sluiphoek* (een), latebra. *sluipmoordenaar* (een), percussor, sicarius. *sluis* (eene), emissarius. *sluitboom* (een), vectis. *sluiten*, claudio, obsero. *sluiten* (een' stervende de oogen), condo oculos. *sluiten* (b. v. verbond, vrede), facio. *sluiten* (in zich), complector. *sluiten* (een' koop), paciscor. *sluitend kleed* (een), vestis corpori apta. *sluitmand* (eene), cista viminea. *sluitrede* (eene), syllogismus. *slurpen*, sorbeo. *sluw*, vafer, versutus. *sluwheid*, vafricitia. *smaad*, ignominia. *smaadschrift* (een), libellus famosus. *smaak* (de), gustus, sapor. *smaak* (een goede), sal. *smaak* (zonder), inelegans. *smaakvol*, elegans. *smaakvolle* (het), elegantia. *smaachten*, avide cupio. *smachten* (yer-), conficior. *smadelijk*, ignominiosus. *smaden*, contumelia afficio. *smak* (een), jactus, ruina. *smakelijk*, suavis. *smakeloos*, insipidus, insulsus. *smaken*, sapio. *smaken* (genoegen), dulcedinem capio. *smakken* (neder), deturbo. *smakken* (tegen), allido. *smal*, angustus, gracilis. *smalen*, obtracto. *smalle weg* (een), callis. *smalte*, angustia, exilitas. *smart*, dolor, moeror. *smartelijk*, acerbus, dolore plenus. *smarteloos*, doloris expers. *smarteloosheid*, indolentia. *smarten*, dolore afficio. *smeden*, cudo, fabricor. *smeden* (een' aanslag), molior. *smeekeling* (eend), supplex. *smeeken*, obsecro, supplico, precor. *smeekschrift* (een), libellus supplex. *smeer*, unguen, adeps. *smelten*, fundor, liqueco, liquefo, tabeo. *smelten* (doen), liquefacio, liquo, fundo. *smelter* (een), fusor. *smelterij* (eene), confatorium. *smeltkroes* (een), crater liquatiorius. *smeling* (de), confatura. *smeren* (be-), collino, illino, sublino, ungo. *smerig*, sebosus, sordidus. *smerigheid*, pinguedo, sordes (pl.). *smerig worden*, sordesco. *smerig zijn*, sordeo. *smet* (eene), labes, macula. *smetachtig*, maculosus. *smetten*, inquino. *smid* (een), faber ferrarius. *smidse* (eene), officina ferraria. *smijdig*, mollis. *smijdigen*, mollo. *smijten*, facio. *smoken*, fumo, vapore. *smook* (de), fumus, vapor.

- smorelijk vertiefd zijn, per-dite amo.
smoren, suffoco.
smoren (b. v. een oproer), extinguo.
smout, adeps.
smullen, convivor, epulor, comessor.
smuller (een), popino.
smulpartij (eene), comessatio.
snaak (een), scurra.
snaaksch, scurrilis, jocularis.
snaar (eene), nervus, chorda.
snaauw (een), dictum acerbum.
snaauwen, acerba verba jacio in aliquem.
snakerij, scurrillitas.
snakken, ardentem cupio.
snapachtig, garrulus, loquax.
snapachtigheid, garrulitas, loquacitas.
snappen, blatero, garrilo.
snarenspeelster (eene), fidicina.
snarenspeeltuig (een), fides (pl.).
snarenspeeltuig spelen (op een), fidibus cano.
snarenspeel (het), fidium can-tus.
snarenspeeler (een), fidicen.
snater (de), rostrum.
snataren, garrilo, blatero.
snavel (de), rostrum.
snab (de), rostrum.
snab (met eene), rostratus.
snabje (een), rostellum.
snede (eene), incisio.
snede (z. v. a. afgesneden stuk), segmen, lamella.
snede van een mes (de), acies.
snedig, acutus.
snedigheid, acumen ingenii.
sneeuw (de), nix.
sneeuw (van), niveus.
sneeuwachtig, nivalis.
sneeuwrijk, niveosus.
sneeuw (het), ningit.
sneeuwwit, niveus.
snel, celer, citus, citatus, velox.
snelheid, celeritas, velocitas, alacritas.
snellen, propero.
snerpend, urens.
sneuelen, cado, perëo.
sneven, occumbo, perego.
snijden, seco.
snijden (aan stukken), disseco.
snijden (z. v. a. ontmannen), castro; eviro.
snijden (in steen enz.), scal-po, sculpo.
snijden (wijn), vinum com-misceo.
snijder (een), sectot.
snijder z. v. a. klebrmaker (een), sartor.
snijder (een steen-), sculptor.
snik (een), halitus, singultus.
snikken, singultio.
snikken (het), singultus.
snikkend (al), singultim.
snip (eene), scolopax.
snippers, schidiae.
snipperuren, horae subcesiva.
snoetjen, amputo.
snoetjen (geld), monetam cir-cumcido s. corrodo.
snoeijer (een), amputator.
snoeimes (een), falx.
snoek (de), lupus.
snoepen, catillo.
snoeper (een), catillo.
snoeperij, cupediae.
snoer (een), taenia, copula.
snoeren, adstringo, vincio.
snoeren (den mond), occludo.
snoeven, jacto, glorior.
snoever (een), jactator, glo-rius.
snoeverij, venditatio.
snoed, nefarius, scelestus.
snoodheid, improbitas, nequi-tia.
snork (een), rhonchus.
snorken, sterto.
snorkerij, vaniloquentia.
snorren, strideo.
snot, mucus, pituita.
suotterig, mucosus, pituitosus.
snuffelen, scrutor, rimor.
snugger, acutus.
snulsterijen, scruta.
snuit des olifants (de), pro-boscis, rostrum.
snuiten, emungo.
snuiten (het), emunctio.
snuitter (een), emunctorium.
snuitsel, fungus.
snuiyen, respiro, anhele.
sober, sobrius, frugalis, parcus.
soberheid, continentia, parci-monia.
sok (eene), soccus.
soldaat (een); miles.
soldaat (een oud), veteranus.
soldaat zijn, milito.
soldeersel, ferrumen.
solderen, conferrumino, plum-bo.
soldij, stipendium.
sollen, agito, jacto.
som (eene), summa.
somber, tristis, nubilus, fus-cus.
somberheld, tristitia.
sommige, nonnulli, aliquot.
somp (eene), palus.
sontijds, nonnumquam, in-terdum.
sondeerlijzer (een), specu-lum.
soort (de), genus; species.
soort (van dezelfde), ejus-modi.
soort (van eene slechte), de-gener.
soortgelijk, ejusdem generis.
sop; succus, jus.
soppig, succulentus.
sorbentboom (de), sorbus.
spaak (eene), vectis.
spaak van een wiel (de), ra-dius.
spaan (een), tudicula, spa-tha.
spaaners, assulae, ramentum.
spaaners (bij), assulatum.
spaanbenden, subsidia.
spaar-geld, pecunia reposita.
spaarzaam, parcus.
spaarzaamheid, parcimonia.
spade, serus, tardus.
spade (bijw.), sero.
spade (eene), pala.

- spaden*, pastino.
spalken, tendo.
span (eene), spithama.
spannen, tendo.
spannen (paarden voor een' wagen), equos curruijungo.
spannen (de kroon), superior sum, supero.
spanning tusschen personen, discidium.
spar (de), acer.
sparen, parco.
spartelen, manus pedesque agito, agito me.
spat (eene), macula.
spatten, conspergo.
specerij, aroma.
specerijverkooper (een), aro- matopola.
specht (de), picus.
speeksel, saliva, sputum.
speelbal (de), ludibrium.
speelgoed, crepundia (pl.).
speelman (een), tibicen.
speelnoot (een), collusor.
speelsch, catulliens.
speeltuig (een), instrumentum musicum.
speen (eene), uber.
speenvarken (een), porcellus subrumus.
speer (eene), hasta.
speerdrager (een), hastatus.
speet (het), veru.
spek, laridum.
spek (eene zijde), succidia.
spel (het), lusus.
spel (een), ludus.
spel (wat in betrekking staat tot het), lusorius.
spelde (eene), acus.
speldenkussen (een), pulvil- lus acicularius.
spelen, ludo.
spelen (iem. eene poets), ludos facere allcui.
spelen (het), lusio.
spelen (op de fluit), tibia cano.
spelen (een tooneelstuk), ago fabulam.
spelen (dienstig tot), luso- rius.
spelend, ludens, ludibundus.
speler (een), lusor.
spelkunst (de), orthographia.
spellen, literas appello.
spelonk (eene), spelunca.
spelt, spelta.
spel winnen (een), vinco ludo.
spenen, ablacto, depello a mammâ.
spenen (zich), abstineo.
spergie (de), asparagus.
sperwer (de), nisus.
speten, veru affigo.
speuren, sentio.
speurhond (een), canis inda- gator.
spichtig, gracilis.
sple (een), speculator.
sple (eene), cuneus.
splegel (een), speculum.
spiegel van een schip (de), puppis.
spiegelen (zich), in speculo me contemplor.
spiegelen (zich aan iets), exemplum capere de aliqua re.
spiegelgevecht (een), pugnae simulacrum.
speer (eene), musculus.
splees (eene), hasta.
spleesglas, antimonium.
spijker (een), clavus.
spijkoren, clavo figo.
spijl (eene), obex, pertica.
spijs, cibus.
spijs (betreffende), cibarius.
spijskamer (de), cella penaria.
spijsvertering (de), digestio.
spijsvertering (eene moeilij- ke), cruditas.
spijsvoorraad, penus.
spijt, dolor, indignatio.
spijt (in), odio.
spijtig, dolendus, acerbus.
spijsten, negre fero.
spijzen, capio cibum, vescor.
spijzigen, cibo, praebeo ci- bum.
spikkel (een), macula.
spikkelig, maculosus, varie- gatus.
spil om op te spinnen (eene); fusus.
spil van eens pers (de), coch- lea.
spil van een' wenteltrap (de), scapus.
spil waar iets op draait (de), cardo.
spin (eene), aranea.
spinde (de), cella penaria.
spinhuis (een), ergastulum.
spinnen, neo.
spinnetje (een), araneola.
spinneweb (een), araneum.
spinnewiel (een), rhombus.
spinrok (een), colus.
spint van het hout (het), alburnum.
spintig, alburnosus.
spit (het), veru.
spit in de lenden (het), lum- bago.
spits, acutus.
spits (de), cacumen, cuspis, mucro.
spits (een berg-), fastigium.
spits (de leger-), acies.
spitsbroeder (een), commillito.
spitsheid, acumen.
spits maken, acuo, cuspido.
spitsmuis (de), sorex.
spitsroede (de), virga.
spitsvindig, argutus, subtilis.
spitsvindigheid, argutia.
spitten, pastino, fodio.
spleet (eene), rima, fissura.
spletten (vol), rimosus.
splijten, findo.
splijting (de), fissio.
splinter (een), assula, festuca.
splinteren, in assulas rumpor.
splitsen, findo.
spoed, festinatio, incitatio, properatio.
spoeden, festino, propero.
spoedig, cito.
spoel (eene), caulis, radius.
spoelen, eluo.
spoelen (het), lotio.
spoelkom (eene), echinus.
spog, saliva, sputum.
spoken, lemures, larvac.

- spun van een vat (de)*, epistomium.
sponde (de), sponda, torus.
spons (eene), fungus, spongia.
sponsachtig, fungosus.
spook (een), larva.
spoor (het), via, vestigium.
spoor (eene), calcar.
spoor (het wagen-), orbita.
spoor van een' haan (de), radius.
spoorslag (een), ictus calcaris.
sporen geven (de), calcar subdo.
sport (eene), gradus.
spot, illusio, ludibrium.
spotten, cavillor, derideo.
spotter (een), cavillator, irritor.
spotternij, locus.
spotvogel (een), scurra.
spraak (de), sermo, lingua, vox.
spraak komen (op de), abire in ora hominum.
spraakkunst (de), grammatica.
spraakkundige (een), grammaticus.
spraakkunst (een onderwijzer in de), grammatista.
spraakzaam, affabilis.
spraakzaamheid, affabilitas.
sprakeloos, mutus.
sprank (eene), scintilla.
spreekgestoelte (een), suggestus.
spreekwijs (eene), dictio, locutio.
spreekwoord (een), proverbium.
spreeuw (de), sturnus.
spreeuwbezie (de), sorbum.
spreeuwbezieboom (een), sorbus.
sprei (eene), stragulus.
spreiden, sterno.
spreken, loquor, dico.
spreken (het), sermo.
spreken (iem. gaan), convenio aliquem.
speker (een), orator.
- sprenkelen*, spargo, variego.
spreuk (eene), sententia.
spreukrijk, sententiosus.
spriet (een jacht-), venabulum.
spriet (de boeg-), antenna.
springbron (eene), tons, scaturigo.
springen, sallo.
springen (van den), dissillo, rumpor.
springen (b. v. tranen uit de oogen), praesilio.
springen (in de hoogte), exsulto.
sprinkhaan (een), locusta.
sproet (eene), lentigo.
sproetig, lentiginosus.
sprong (een), saltus.
sprookje (een), fabella.
sprot (de), aphya.
spruit (eene), surculus, frutex.
spruiten, germino, pullulo.
spruiten (z. v. a. afkomstig zijn), orlor.
spruitsel (een), frutetum.
spruw (de), aphthae.
sput (eene), siphon.
sputten, per siphonem emitto.
spuwen, spuo.
spuwen (bloed), sanguinem evomo.
spuwer (een), sputator.
staaf (eene), baculus.
staak (eene), palus, stipes.
staak (een lange), longurius.
staal, chalybs.
staal (een), specimen.
staal (van), chalybeus.
staan, sto.
staan (naar iets), peto.
staan (gaan), consisto.
staan (doen), sisto.
staan (pal), sto.
staan (blijven), subsisto, consisto, ins sto.
staan (stijf), horreo.
staan (achter), postpositus
 suip.
staan (vrij), licet.
staau (het), status.
- staan blijft (die)*, statarius.
staande, stativus.
staande blijven, sto.
staande houden, sisto, subsisto.
staanden voet (op), statim.
staand water (een), stagnum.
staand water vormen (een), stagno.
staan komen (te), consto, sto.
staart (de), cauda.
staatriem (de), postilena.
staartster (eene), cometa.
staat (de), civitas, respublica.
staat (z. v. a. toestand), status, conditio.
staat betreffend (den), publicus.
staat maken kan (waarop men), stabilis.
staat tot iets (in), potens.
staat zijn (in), possum.
staatkunde (de), politia.
staatkundig, politicus.
staat maken, confido, nitor.
staatsambt (eun), honor.
staatsbestuur (het), respublica.
staatsdienaar (sen), regiminister.
staats eigendom (het), res publica, publicum.
staatsomwenteling (eene), renovae, rerum conversio.
staat stellen (in), facultatem praebere.
staatszucht, ambitio.
staatsie (eene), pompa.
staatsiekleed (een), trabes.
stad (eene), oppidum, uros, civitas.
stad (betreffende de), urbanus.
stade komen (te), adjuvo.
stad gelegen (niet ver van de), suburbanus.
stadhuis (het), curia.
stadsch, urbanus.
staatsmuren (de), moenia.
stad tot stad (van), oppidantim.
staf (een), scipio, baculus.

- staf* (een herders-), pedum.
staken, intermitto, sisto, termino.
staketsel (een), septum, vallum.
staking (de), intercapedo, cessatio, intermissio.
stal (een), stabulum.
stalboom (een), repagulum.
stalknecht (een), stabularius, agaso.
stallen, stabulo.
stal staan (op), stabulor.
stam (een), stirps.
stamboom (een), stemma.
stam (de) *van een' boom*, truncus.
stamelen, titubo, balbutio.
stamelen (het), titubatio.
stamelend, balbus.
stampen, tundo.
stampen (met de voeten), supplodo, calco, pede terram tundo.
stampen (kort), pinso, contundo.
stamper (de), pilum.
stampmolen (een), pistrinum.
stand (de), status.
stand (vaste), stabilitas.
stand (t. w. in de maatschappij), sors, locus, conditio.
standaard (een), vexillum.
standaarddrager (een), vexillarius.
standbeeld (een), statua.
stand brengen (tot), perficio.
stand houden, sto, maneo.
stand houden (in), sustineo, tuor.
stand houdend (niet), instabilis.
standplaats (eene), statio.
standvastig, constans.
standvastigheid, constantia.
stang (eene), pertica.
stank, foetor, odor.
stap (de), gradus.
stap (een), conamen.
stapel (een), strues, acervus, meta.
stapelen (bij elkander), struo.
- stapel laten loopen* (van), deduco navem.
stapelplaats (eene), emporium.
stappen, gradior.
star (de), eene oogkwaal, cataracta.
staren, fixis oculis intueor.
sturig, solennis.
staven, firmo.
stedelijk, urbanus.
stedeling (een), oppidanus.
steeds, semper.
steedsch, urbanus.
steeg (eene), angiportus.
steek (een), punctus.
steek laten (in den), desero.
steel (een), ansa, manubrium.
steel z. v. a. *stengel* (de), caulis.
steel (van vruchten), petiolus.
steelswijze, furtim.
steen (een), lapis, saxum.
steen (van), saxeus, lapideus.
steen (een gebakken), later.
steen (een groote), petra.
steen (v. eene vrucht), nucleus.
steenachtig, saxosus, lapidosus.
steenbakker (een), figulus laterarius.
steenbakkerij (eene), fabrica lateraria.
steenbok (de), ibex.
steeneik (de), ilex.
steeneiken (van), iligous.
steeneiken (een bosch van), illicetum.
steenen (het werpen met), lapidatio.
steenen werpen (met), lapido.
steengraver (een), lapicida.
steengroeve (eene), lapicidina.
steenhouwer (een), lapicida.
steenen, lapido, lapidibus obruo.
steenorots (eene), rupes.
steentje (een), calculus, lapillus, scrupulus.
steenuil (de) strix, bubo.
steenwerper (een), lapidator.
- steiger* (een), fori, pegmata, pl.
steil, arduus, praeruptus, praecipus.
steilte (eene), praecipitium, proclivitas.
stek (een), surculus.
stekel (een), aculeus.
stekel der korenaren (de), arista.
stekelig, aculeatus, spinosus, mordax.
stekelyarken (een), hystrix, eres.
steken, pongo, compungo.
steken (de trompet), tuba cano.
steken (z. a. de zon), ardeo.
steken (zich in iets), immisceo me.
steken (blijven), haesito.
steken (in schulden), scateo s. oppressus sum aere alieno.
steken (iets laten), omitto.
steken (in zee), solvo, mare peto.
stelen, subripio, furor.
stellaadje (eene), tabulatum, catasta.
stellaadje (eene houten), vारा.
stellen, pono, statuo, constituo.
stellen (in slagorde), instruo.
stellen (te boek), literis mando.
stellen (in iemand's plaats), substituo.
stellen (iem. over iets), praeficio.
stellen (op prijs), magni duco.
stellen (de wet), legem praescribo.
stellen (ter hand), trado.
stelling (de), status.
stelling (eene), placitum, sententia.
stelpen, sisto, cohibeo.
stelsel (een), placita iu rationis ordinem redacta.
stelten, grallae.
stem (de), vox.

- stem* (t. w. in eene staatsverg.), suffragium, sententia.
stem geven (zijne), sententiam fero, suffragor.
stem heeft (die eene), vocalis.
stemmen (een speeltuig), tempero.
stemmen (onz.), concino.
stemming (eene), temperamentum.
stempel (een), sigillum, signum.
stempelen, signo.
stempeisnijder (een), sigillarius.
stenen, gemo.
steng (de), antenna.
stengel (de), caulis, scapus.
ster (eene), stella.
sterfelijk, mortalis.
sterfelijkheid, mortalitas.
sterfgeval (een), mors.
sterk, robustus, firmus, validus.
sterk (b. v. stad), munitus.
sterk (b. v. smaak), acer.
sterk (b. v. wind), vehemens.
sterk maken, corroboro.
sterkte, robur, vires (pl.).
sterkte (eene), munimentum, arx.
sterk worden, valesco.
sterk zijn, vigeo, valeo.
sterrebeeld (een), astrum, sidus.
sterrekunde (de), astronomia.
sterrekundige (een), astronomus.
sterren (van de), sidereus.
sterren (vol), stellatus.
sterrewigchelaar (een), astrologus.
sterrewigchelarij (de), astrologia.
sterveling (een), mortalis.
sterven, morior, obo, oc-cumbo, pereo.
stervend, moribundus.
steun (een), fulcrum, columnen, praesidium.
steunen (op iets), nitor.
- steunen* (onder), fulcio.
steunende op iets, fretus.
steur (de), acpenser.
stevel (een), caliga.
steven (de voor-), prora.
steven (de achter-), puppis.
stevenen, navigo.
stevig, firmus, solidus.
stevigheid, firmitas, soliditas.
stichten, condo.
stichten (brand), incendio.
stichter (een), conditor, auctor.
stiefdochter (eene), privigna.
stiefmoeder (eene), noverca.
stiefmoederlijk, novercalis.
stiefvader (een), vitricus.
stiefzoon (een), privignus.
stier (een), taurus.
stier (een jonge), buculus, juvenicus.
stieren (betreffende), taurinus.
stijf (eene), stilus.
stijf, rigidus.
stijfheid, rigor.
stijfhoofdig, obstinatus, perversus.
stijfhoofdigheid, perversitas.
stijf worden, rigesco.
stijf zijn, rigeo.
stijfzel, amyllum.
stijgen, conscendo, cresco.
stijgen (het), conscensio, auctus.
stijgbeugel (een), stapia.
stijl (de), stilus, mos.
stijl (een), fulcrum, columen, scapus.
stijlen (de deur-), antae, postes.
stijven, firmo.
stikken (z. v. a. borduren), acu pingo.
stikken (doen), suffoco.
stil, tranquillus, quietus, placidus.
stillen, tranquillo, sedo.
stillen (den honger), satio famem.
stillen (den dorst), sedo sitim.
stilletje (een), lasanum.
- stil staan*, sisto gradum.
stil staan (gez. v. het water), stagno.
stilstaand water (een), stagnum.
stilstand, quies.
stilstand van wapenen, induciae.
stille, silentium, tranquillitas.
stille (wind-), malacia.
stil zijn, quiesco.
stiltzwingen, saeco, sileo.
stiltzwingen (het), silentium.
stiltzwingend, tacitus, taceus.
stiltzwingendheid, taciturnitas, silentium.
stin'en, foeteo, puteo.
stinken (naar iets), olco.
stinkend, foetidus.
stip (een), punctum.
stinkend worden, puresco.
stipt, accuratus, diligent.
stiptheid, diligentia.
stiptelijk, exacte.
stoeijen, lascivio.
stoel (een), sella.
stoel (een vorstelijke), solium.
stoel (de leer-), cathedra.
stoel (de rechter-), tribunal.
stoelgang (de), exoneratio alvi.
stoet (een), agmen, scipatio, comitatus.
stoeterij (eene), equaria.
stof (het), pulvis.
stof (t. w. waaruit iets bestaat), materia.
stof (vol), pulvereus.
stoffe (de), materia, argumentum.
stoffe (z. v. a. weefsel), pannus.
stoffelijk, corporeus.
stoffen, pulvere purgo.
stoffen (op iets), jacto.
stofferen, orno.
stoffe (een), pulvisculus.
stoffregen (een), pluvia tenuis.
stok (een), baculus, fustis, pertica.
stok (een meet-), radius.

- Stok** (z. v. a. *voetboeljen*), *stormenderhand innemen*, per *stram*, rigidus.
compedes (pl.). *vim expugno*. *stramheid*, rigor.
- stokbewaarder** (een), *capti-* *storm loopen*, *scalas muris ad-* *strand* (*het*), littus.
vorum custos. *moveo*. *strand* (*van het*), littoralis.
- stoken**, *incendo*, *excito*. *stormpaal* (een), *vallus*. *stranden*, *ejicior*.
- stokje** (een), *bacillum*. *stormpaalwerk*, *vallus*, *val-* *streek* (eene), regio, *plaga*.
lum. *streek* (*de*), *cursus*.
- stokoud**, *decrepitus*. *stormram* (een), *aries*. *streek* (een) z. v. a. *llst*,
ars, *dolus*.
- stokslagen**, *fustuarium*. *stormt* (*het*), *tempestas sae-* *streelen*, *mulceo*, *demulceo*.
vit. *storten* (z. v. a. *gieten*), *fun-* *streef* (eene), *linea*.
do. *storten* (naar beneden), *ruo*. *strekken*, *tendo*, *inservio*.
storten (naar beneden), *ruo*. *strekking hebben* (eene), *va-*
stortregen (een), *imber*. *leo*.
- stokslagen krijgen**, *fustigor*. *storttyloed* (een), *torrens*. *stremmen*, *impedio*.
stolksch, *mollis*. *stotteren*, *haesito*, *titubo*. *stremmen* (z. a. *de melk*),
stollen, *concreasco*. *stotteren* (*het*), *titubatio*. *concreasco*, *coagulo*.
stolp (eene), *operculum*. *stotterend*, *balbus*. *stremmen* (doen), *coagulo*.
stom, *mutus*. *stout*, *audax*. *stremmen* (*het*), *coagulatio*.
stom, *mutus*. *stoutelijk*, *audacter*. *stremsel*, *coagulum*.
stomen, *vaporo*. *stoutheld*, *audacia*. *streng* (eene), *vinculum*, *ner-*
stomp (een), *truncus*, *mem-* *stoven*, *tepefacio*, *foveo*. *streng*, *severus*.
brum mutilatum. *stoving* (de), *fomentatio*. *strengelen*, *necto*.
stomp, *hebes*, *obtusus*. *storing* (de), *fomentatio*. *strengelen* (*in iets*), *implico*.
stompheid, *hebetudo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strengheid*, *severitas*, *auste-*
stomp maken, *hebetudo*, *obtu-* *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *ritas*.
do. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strepen voorzien* (*met diepe*),
stompneuzig, *simus*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strio*.
stomp worden, *hebesco*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *streven*, *studeo*, *nitor*, *peto*,
stomp zijn, *hebeo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *tendo*.
stom worden, *mutesco*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *streven* (*het*), *studium*.
stond (een), *hora*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *striem* (eene), *vibex*.
stoof (eene bad-), *thermae*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijd* (de), *proelium*, *certa-*
stoofpan (een), *sartago*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *men*, *pugna*.
stoom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijd* (om), *certatim*.
stoomnis, *turba*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdbaar*, *bellicosus*.
stoot (een), *ictus*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijden*, *certo*, *confingo*, *di-*
stooten, *ferio*, *trudo*, *con-* *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *trudo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *mico*.
trudo. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijden* (*het*), *certatio*.
stooten (*zich*), *offendo*, *im-* *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijder* (een), *pugnator*.
pingor. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdhaftig*, *pugnax*.
stooten (*het hoofd*), *repulsam* *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdig*, *discrepans*.
fero. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdigheid*, *discrepantia*.
stootkant (de), *instita*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdig zijn*, *repugno*, *dis-*
stop (eene), *obturamentum*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *crepo*.
stoppel (eene), *stipula*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdperk* (*het*), *palaestra*,
stoppen, *obturo*, *obstipo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *arena*.
stoppen (een *weefsel*), *reficio* *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdswagen* (een), *essedum*.
suendo. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijken*, *mulceo*, *stringo*.
stoppen (*vol*), *farcio*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijken* (*naar zich*), *colliigo*,
storen, *interpello*, *turbo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *cogo*.
storing (de), *turbatio*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*.
storm (een), *procella*, *turbo*, *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*.
tempestas. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*.
storm (z. v. a. *bestorming*), *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*.
impetus. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*.
stormachtig, *procellosus*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*.
stormdak (een), *testudo*, *vi-* *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*.
nea. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*.
stroomenderhand innemen, per *stram*, rigidus.
vim expugno. *stramheid*, rigor.
- stroom loopen**, *scalas muris ad-* *strand* (*het*), littus.
moveo. *strand* (*van het*), littoralis.
- stormpaal** (een), *vallus*. *stranden*, *ejicior*.
- stormpaalwerk**, *vallus*, *val-* *streek* (eene), regio, *plaga*.
lum. *streek* (*de*), *cursus*.
- stormram** (een), *aries*. *streek* (een) z. v. a. *llst*,
ars, *dolus*.
- stormt** (*het*), *tempestas sae-* *streelen*, *mulceo*, *demulceo*.
vit. *storten* (z. v. a. *gieten*), *fun-* *streef* (eene), *linea*.
do. *storten* (naar beneden), *ruo*. *strekken*, *tendo*, *inservio*.
storten (naar beneden), *ruo*. *strekking hebben* (eene), *va-*
stortregen (een), *imber*. *leo*.
- storttyloed** (een), *torrens*. *stremmen*, *impedio*.
stotteren, *haesito*, *titubo*. *stremmen* (z. a. *de melk*),
stotteren (*het*), *titubatio*. *concreasco*, *coagulo*.
stotterend, *balbus*. *stremmen* (doen), *coagulo*.
stout, *audax*. *stremmen* (*het*), *coagulatio*.
stoutelijk, *audacter*. *stremsel*, *coagulum*.
stoutheld, *audacia*. *streng* (eene), *vinculum*, *ner-*
stoven, *tepefacio*, *foveo*. *streng*, *severus*.
stoving (de), *fomentatio*. *strengelen*, *necto*.
storing (de), *fomentatio*. *strengelen* (*in iets*), *implico*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strengheid*, *severitas*, *auste-*
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *ritas*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strepen voorzien* (*met diepe*),
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strio*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *streven*, *studeo*, *nitor*, *peto*,
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *tendo*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *streven* (*het*), *studium*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *striem* (eene), *vibex*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijd* (de), *proelium*, *certa-*
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *men*, *pugna*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijd* (om), *certatim*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdbaar*, *bellicosus*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijden*, *certo*, *confingo*, *di-*
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *trudo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *trudo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *mico*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijden* (*het*), *certatio*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijder* (een), *pugnator*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdhaftig*, *pugnax*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdig*, *discrepans*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdigheid*, *discrepantia*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdig zijn*, *repugno*, *dis-*
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *crepo*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdperk* (*het*), *palaestra*,
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *arena*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijdswagen* (een), *essedum*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijken*, *mulceo*, *stringo*.
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *strijken* (*naar zich*), *colliigo*,
stroom, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *stroom*, *vaporo*. *cogo*.

- strijken* (b. v. *de vlag*), demitto.
strijken (b. v. *linnen*), levigo.
strijken (een *vonnis*), sententiam fero.
strijkstok (een), plectrum.
strik (een), nodus, laqueus.
strikken, stringo, nodo.
strik vangen (in een'), illaqueo, irretio.
strikvraag (eene), quaestio captiosa.
stropelen, titubo.
stronk (een), caulis.
stront, stercus.
stroo, palea, stramen, stramentum.
stroo (van), stramineus.
stroodek (een), stramentum.
stroohalm (een), culmus, calamus.
strooijen, spargo, sterno.
strooijen (het), sparsio.
strooken, blandior.
strookorf (een), fascina.
stroom (een), amnis, fluvius, flumen.
stroom (tegen den), adverso flumine.
stroom (betreff. den), fluvialis.
stroomer, fluo, mano.
stroomen (het), fluxus.
stroom mede (met den), flumine secundo.
stroopen, praedor.
stroopen (af-), deglubo.
strooper (een), praedator.
strootogt (een), incursus, praedatio.
- stroozak* (een), culcita stramenticia.
strop (een), laqueus, restis.
stros (de), fauces (pl.), jugulum, gula.
strot afsnijden (den), jugulo.
struik (een), frutex.
struikbosch (een), fruticetum.
struikelen, titubo, labo.
struiken (vol), fruticosus.
struikroover (een), latro.
struikrooverij, latrocinium.
struisvogel (een), struthio, struthiocamelus.
struwel (een), virgultum, frutex.
stug, torvus, trux.
stuijmeel, pollen.
stuijp (eene), convulsio, spasmus.
stuit (de), uropygium.
stuitbeen (het), os sacrum.
stuiten, sisto, reprimo.
stuiven, pulverem excito.
stuiverig, pulverulentus.
stuk (een), frustum, fragmentum, pars.
stuk (een) z. v. a. daad, facinus.
stuk (een *geld*-), numus.
stuk geschut (een), tormenta.
stukken slaan (in), deminuo, comminuo.
stukken (in kleine), minute, minutatim.
stukken (proces-), instrumenta.
stuk land (een), fundus.
stukscheuren, conscindo, discerpo.
- stukslaan*, comminuo, deminuo.
stuksnijden, conserco.
stuksnijden (het), sectio.
stukswijze, membratim.
stuk staan (op zijn), persisto.
stukwrijven, contero.
stulp (eene), tugurium.
sturen (z. v. a. zenden), mitto.
sturen, gubernare, moderare.
stut (een), fulcimen, adminiculum.
stutten, fulcio, adminiculor.
stuursboord (het), dextra navigii.
stuurman (een), gubernator.
stuurmanskunst (de), ars nautica.
stuursch, tetricus, austerus, importunus.
stuurschheid, importunitas.
stuurtouw (het), versoria.
stuw (digt op een), stipo, constipo.
suf, delirio.
suffen, deliro.
sufferig, veterinosus.
suiker, saccharum.
suikerbakker (een), pistor cupedinarium.
suizelen, vertigine laboro.
suizen (gez. v. de ooren), tinnio.
suizen, susurro, sibilo.
sukkelen, aegroto.
sulfer, sulphur.
sulfer (van), sulphureus.
sussen, sedo, tranquillo.

T.

- Taal*, lentus.
taalheid, lentitia, lentor.
taai maken, lento.
taai worden, lentescor.
taai zijn, lenteo.
taak (de), pensum.
taal (de), lingua, sermo, oratio.
taalfout (eene), soloecismus.
- taankleur*, color ravidus.
taart (eene), placenta.
taartbakker (een), crustularius.
taartje (een), crustulum.
tabbaard (een), toga, palla.
tabbaard (gekleed met een'), togatus, palliatus.
tachtig, octoginta.
- tachtig jaar oud*, octogenarius.
tachtigmaal, octogies.
tachtigste (de), octogesimus.
tafel (eene), mensa, tabula.
tafel (z. v. a. register), album, tabula.
tafel (aan), ad coenam.
tafelblad (het), tabula mensae.

- tafellaken (een)*, mappa.
tafelliedje (een), cantlana epularis.
tafelschuimen, parasitor.
tafelschuimer (een), parasitus.
tafelschulmerij, parasitatio.
tafelvriend (een), convictor.
tafereel (een), tabula, descriptio.
tak (een), ramus.
tak (een afgehouden), ramale.
takelen, instruo.
takkebos (een), fascis.
takken (vol), ramosus.
talen, appeto.
talhout (een), talea lignea.
taling (een), querquedula.
talk, sebum.
talk (van), sebaceus.
talk (vol), sebosus.
talloos, innumerus.
talmen, cunctor, moror.
talmen (het), cunctatio.
talmend, cunctabundus.
talmer (een), cunctator.
talrijk, creber, frequens.
talrijke bezoekers, celebratio.
talrijk gezelschap (een), celebritas, frequentia.
talrijkheid, frequentia.
tam, mansuetus, cicur.
tamboer (een), tympanista.
tamelyk, mediocriter.
tamelyk goed, probus.
tamelyk groot, bonus.
tamheid, mansuetudo.
tam maken, mansuefacio, domo.
tam worden, mansuefio, mansuesco.
tand (een), dens.
tand (met hand en), mordicus.
tand (de) van een' kam, radius.
tandeloos, edentulus.
tanden (met), dentatus.
tanden krijgen, dentio.
tanden berooven (van), edento.
tandenstoker (een), denticulapium.
tandmeester (een), medicus dentarius.
tandpoeder, dentifricium.
tandvleesch (het), gingiva.
tandswijze, dentatum.
tanen, obscuror.
tang (eene), forceps.
tang (eene nijp-), volsella.
tangetje (een), volsella.
tante van moederszijde (eene), matertera.
tap (de), epistomium, siphon.
tapijt (een), tapes, aulaeum.
tapijterwerker (een), opifex tapetorum.
tapper (een), caupo, tabernarius.
tapperij (eene), caupona.
tarbot (de), rhombus.
tarnen, avello, solvo.
tarten, irritor, lacesso, provoco.
tarwe, triticum.
tarwe (van), triticeus.
tarwe (fijne), siligo.
tarwe (turksche), sesama.
tas (een), acervus.
tasch (eene), marsupium, crumena.
tassen, coacervo.
tasbaar, palpabilis.
tasten, tango, palpo, tento, sentio.
te, in.
te (al), nimis.
teeder, tener.
teederhartigheid, pietas, teneritas.
teederheid, debilitas, mollities.
teef (eene), canis.
teeken (een), indicium, nota, signum.
teekenen (in de teekenkunst), delineo, describo.
teekenen, noto, signo.
teekenen (een' brief), subscribo.
teekening (de), signatio.
teekening (eene), pictura, delineatur.
teekenkunst (de), ars delineandi.
teelland, aratio.
teellid (het), membrum genitaliale.
teelster (de), procreatrix, genitrix.
teelt (de), proventus, foetus.
teem (een), cribrum.
teem 2. v. a. tien (een), vimem.
teen (de), digitus pedis.
teen (van), vimineus.
teer, piz.
teergeld, viaticum.
teerling (een), alea, cubus.
teeren, vellico.
tegel (een), later.
tegel (een dak-), tegula.
tegelbakker (een), tegularius.
tegen, adversus, contra.
tegen (2. v. a. kort voor), sub.
tegendeel (het), contrarium.
tegendeel (in), contra.
tegendeoan, obdo.
tegendruischen, obstrepro.
tegengaan, impedio, occurro.
tegengift (een), antidotum.
tegenheid, res adversa.
tegenhouden, retineo.
tegen (iets) houden, obtendo.
tegenkanten, adversor.
tegenkating, reluctatio.
tegenkomen, occurro, obviam venio, obvius fio.
tegenloopen, occurro.
tegenmiddel (een), remedium.
tegenover, contra, e regione, adversus, exadversus.
tegenover gelegen, contrarius.
tegenovergesteld, contrarius.
tegenpartij (de), altera factio.
tegenpartijder (een), adversarius.
tegenspoed, fortuna adversa.
tegenspoedig, infelix.
tegenspraak, contradictio.
tegenspreken, contradico, obloquor.
tegenstaan, obsto, fastidio.
tegenstand, repugnantia.
tegenstander (een), obtrectator, adversarius.
tegenstaande (niet), etiamsi.

tegenstaande (des niet), nihilominus.
tegenstellen, oppono, objicio.
tegenstelling (eene), oppositio.
tegenstemmen, sententiam ferro contra.
tegenstooten, obrudo, implingo.
tegenstrefster (eene), adversatrix.
tegenstreven, adversor, tergiversor.
tegenstrever (een), refragator.
tegenstrijdig, absurdus, contrarius.
tegenstrijdigheid, repugnantia.
tegentrekken, occurro.
tegenvoeters (de), antipodes.
tegenwaaijen, resio.
tegenweer, defensio.
tegenwerken, repugno.
tegenwerpen, objicio.
tegenwerping (eene), objectio.
tegenwigt, libramen, aequipondium.
tegen wil en dank, invitus.
tegenwind, ventus adversus.
tegenwoordig, praesens, praesto.
tegenwoordige (voor het), in praesentia.
tegenwoordigheid (de), praesentia, adspectus.
tegenwoordig zijn, adsum.
tegenwoordig zijn (bij iets), intersum.
tegerworstelen, reluctor.
tegenzin, satietas, taedium.
tegenzin (vervuld met), invitus.
tegenzin hebben, abhorreo, fastidio.
teel (eene), vas fictile.
teisteren, quasso.
teel (de), calculus.
teelbaar, numerabilis.
teelganger (een), equus tularius.
telen, procreo, produco, gigno.
teler (de), procreator, generator, generator.

teleurstellen, frustror.
teleurstelling (eene), frustratio.
teelg (een), proles.
teeling (de), generatio, procreatio.
telkens, identidem.
telkunst (de), arithmetice.
tellen, numero.
teller (een), numerator.
telling (de), numeratio.
teelwoord (een), vocabulum numerale.
teel zijn (in), in aliquo numero sum.
tembaar, domabilis.
temen, tarde loquor.
temer (een), tardiloquus.
temmen, coerceo, mansuefacio, domo.
temmen (het), domitus.
temmer (een), domitor.
tempel (een), templum, aedes.
tempelopzigter (een), aeditimus.
tempelroof, sacrilegium.
tempelroover (een), sacrilegus.
temperen, tempero, misceo.
tempering (de), temperatio.
temster (eene), domitrix.
tenger, tener, gracilis.
tedgerheid, gracilitas.
ten minste, saltem, utique.
tent (eene), tabernaculum, tentorium.
tenzij, nisi.
tepel (een), papilla.
teren, pice illino.
teren (op iets), digero, con-sumo.
tergen, lasesso, irrito.
terging (de), irritatio.
tering, consumtio.
tering (de), phthisis, tabes.
teringachtig, phthisicus.
termijn (de), dies.
termijn bepalen (een), diem dico.
ter nauwernood, vix.
terpentijn, resina terebintina.
terpentijnboom (een), terebinthus.
terras (eene), pulvinus.

terstond, statim, acutum.
terug, retro, retrorsum.
terugbetalen, renumero.
terugblijven, remanere.
terugblijven (het), remansio.
terugbrengen, reduco, refero, reporto.
terugdraaijen, retorquedo.
terugdragen, refero.
terugdriiven, repello.
teruggaaf (de), restitutio.
teruggaan, recedo.
teruggekeerd, redux.
teruggeven, reddo.
terughouden, retineo, prehendo, coerceo.
terughouden (het), retentio.
terugkaatsen, repercutio.
terugkaatsen (het), repercussio.
terugkaatsend, repercussus.
terugkeer (de), reditus.
terugkeeren, revertor, redeo.
terugkeeren (het), reversio.
terugkomend, redux.
terugkomst (de), reditus.
terugloopen, recurro.
terugloopen (het), recursus.
terugnemen, recipio, redhibeo.
terugrijden, revehor.
terugroepen, revoco.
terugroepen (het), revocatio.
terugschenken, redono.
terugschrijven, rescribo.
terugslaan, referio.
terugspringen, resilio.
terugstooten, repello.
terugstralen, refulgeo.
terugstreden, pedem refero, recedo.
terugtugt (de), receptus.
terugtrekken, retraho, reduco.
terugvallen, recido.
terugvaren, revehor.
terugvliegen, revolo.
terugvloeijen, refuso.
terugvoeren, reduco, reporto, reveho.
terugvoeren (het), reductio.
terugvorderen, reposco, repteto.
terugwentelen, revolvo.

terugwerpen, rejicio.
terugzenden, remitto.
terugzien, respicio, respecto.
terwijl, dum, interea.
ter zijde leggen, sepono.
test (eene), testa.
testament (eek), testamentum.
testament maakt (die een),
 testator.
testament (zonder), intestatus.
testamenten (betreffende de),
 testamentarius.
tets, viscosus.
teug (eene), haustus, tractus.
teugel (de), frenum, habena.
teugel (met lossen), remisso
 freno.
teugelen, freno.
teugelloos, effrenatus.
teugelloosheid, effrenatio.
te veel, nimis.
tevens, simul.
te voren, antea.
tevreden, contentus.
te weten, videlicet, scilicet.
thans, nunc, hodie.
thonijn (de), thynnus.
thijpen, pipio.
tien, decem, deni.
tien (het getal), numerus de-
 narius, decas.
tien (verdeeling in), decu-
 riatio.
tien aan tien, deni.
tiende (de), decimus.
*tiende deel (bestaande uit
 een)*, decumanus.
tienden (de), decumae.
tienden (behoorende tot de),
 decumanus.
tien één nemen (van), de-
 cimo.
tienjarig, decennis.
tienmaal, decies.
tienman (een), decemvir.
tien man (het bewind over),
 decuriatus.
tien man (een hoofdman over),
 decurio.
tienmannen (betreffende de),
 decumviralis.
ti nmanschap (een), decemvi-
 ratus.

tiental (een), decuria.
tien verdeelen (in), decurio.
tienvoudig, decemplex, de-
 cuplex, decuplus.
tier (de), vigor.
tieren, luxurior, vigeo.
tieren (z. v. a. razen), bac-
 chor, tumultuor.
tierig, vegetus.
tigchel (een), later.
tigchelbakker (een), latera-
 rius.
tigchelsteen (van), lateri-
 cius.
tij (het), aestus.
tijd (de), tempus, dies.
tijd (ledige), otium.
tijd (de regte), tempestivitas.
tijd (ter regter), tempestive.
tijdelijk, temporalis.
tijdgenoot (een), aequalis.
tijdig, mature.
tijding (eene), nuntius.
tijding brengen (eene), nuntio.
tijdperk (een), periodus.
tijdrekenkunde (de), chrono-
 logia.
tijdruimte (eene), spatium.
tijdsgericht (het), tempus.
tijdsomstandigheden (de),
 tempus, tempora.
tijdstip (een), punctum.
tijd tot tijd (van), subinde,
 interdum.
tijdverdrif (een), oblecta-
 mentum.
tijd verdrijven (den), fallo
 tempus.
tijen, tendo.
tijger (de), tigris.
tijger (van een), tigrinus.
tijk (eene), culcita.
tijloos (de), narcissus.
tijm, thymum.
tijm (wilde), serpyllum.
tik (een), levis tactis.
tik met de vingers (een),
 talitrum.
til (eene), decipula.
til (eene duiven-), columbar.
tilbaar, mobilis.
tillen, levo, tollo.
til zijn (op), insto.

timmeren, construo, fabrico.
timmerhout (een stuk), tigi-
 num.
timmerman (een), tignarius,
 faber lignarius.
timmerman (een scheeps-),
 constructor navium.
timmerwerf (een scheeps-),
 navale.
tin, stannum.
tin (van), stanneus.
tinne (de), pinna.
tintelen, mico.
tintelen (van koude), frigore
 pungor.
tip (een), apex.
titel van een boek (de), in-
 scriptio.
tittel (een), pinctum.
tijlpen, pipio.
tobbe (eene), cupa, lacus.
tobben, fatigo me, laboro.
toch (bij een uitroep), tandem.
toch (z. v. a. niettemin),
 nihilominus, certe, tamē.
todden, scruta.
toe, ad, usque.
toedemen, adhalo.
toebehooren, sum.
toebereiden, apparo, comparo.
toebereiden (spijs), condio.
toebereidselen maken tot, paro.
toebetrouwen, credo, mando.
toebijten, admordeo.
toebinden, obligo, obstringo.
toebrengen, adduco.
toebrengen (een drank), pro-
 pino.
toebrengen (b. v. eene wond),
 inligo.
toedeelen, tribuo.
toedekken, contego, obtego,
 operio.
toedichten, attribuo.
toedienen, administro, prae-
 bco.
toedoen, occludo, operio.
toedoen (tot iets), addo.
toedoen (door iemands), ope-
 ra.
toedraaijen, obtorqueo.
toedragen (zich), accido, ob-
 venio.

- toedragen (een goed hart)*, propensus sum, faveo.
toedragt (de), ratio.
toedrijven, adigo.
toedrinken, propino.
toedrukken, comprimo, obtorqueo.
toeduwen, obrudo.
toeëigenen, attribuo, adscribo, arrogo, vindico.
toegaan (naar iets), accedo, adeo.
toegang (de), aditus, accessus.
toegankelijk, pervius, patens.
toegankelijk maken, resero, aperio, patefacio.
toegedaan zijn, studeo, faveo, addictus sum.
toegeeflijk, indulgens, obsequiosus.
toegeeflijkheid, obsequium.
toegenegen, bonus, benignus.
toegenegenheid, benignitas.
toegespen, fibulo.
toegeven, indulgeo, obsequor, concedo.
toegevend, clemens, indulgens.
toegevendheid, indulgentia.
toegevoegd, aptus.
toegift (eene), additamentum.
toegooijen (iem. iets), pro-jicio.
toegooijen (z. v. a. vol gootjen), impleo.
toegraauwen, aspera verba jacio.
toegrendelen, obice claudio.
toegrijpen, arripio, prehendo.
toegroetjen, coalesco.
toehalen, contraho, attraho.
toeheligen, dedico, consecro.
toehooren, ausculto.
toehoorder (een), auditor.
toehouwen, caedo.
toeijlen, appropero.
toejuichen, acclamo, applaudo.
toejuicher (een), plausor, ap-plausor.
toejuiching (de), plausus.
toejuichingswaard, plausibilis.
toekeeren, adverto, obverto.
toekennen, adjudico, addico, attribuo.
toekijken, adspicio.
toeknikken, annuo, innuo.
toeknoopen, connecto.
toekomen, debeor.
toekomend, futurus.
toekomst (de), futurum.
toekomstig, futurus.
toelagchen, arrideo.
toelage (eene), subsidium.
toelaten (iets), patior, sino, permitto.
toelaten (iemand), admitto.
toelating (de), admissio.
toeleg (een), propositum.
toeleggen (zich), studeo, incumbo, operam do.
toelichten, praeluceo, illustro.
toelonken, blande intueor.
toeloop (de), concursus.
toeloopen (op iets), incurro.
toeloopen (naar), accurro, concurro.
toeluisteren, ausculto.
toemaken, operio.
toemsten, admetior.
toen, tunc, tum.
toen (z. v. a. wanneer), cum, quum, ubi.
toenaaijen, obsuo, consuo.
toenaam (de), cognomen.
toenaam geven (een'), cognominio.
toenadering (de), appropinquatio, accessio.
toenemen, accresco, augeor, invalesco.
toepasselijk zijn, congruo, convenio.
toepassen, refero, adplico.
toereiken (iem. iets), praebeo, porrigo.
toereikend, sat.
toereikend zijn, sufficio, sup-pedito, competo, suppeto.
toerekenen, tribuo, do, duco, verro, imputo.
toerijgen, constringo.
toeroepen, succlamo.
toerollen, convolvo.
toerusten, instruo, comparo.
toerusten tot- (zich), paro, apparo.
toerusting (de), comparatio.
toeschieten, accurro.
toeschijnen, videor.
toeschikken, adsigno.
toeschitteren, affulgeo.
toeschouwer (een), spectator.
toeschrijven, adscribo, attribuo.
toeschrijven (valschelijk), affingo.
toeslaan (b. v. een boek), complico.
toesluiten, operio, claudio.
toesnaauwen, aspera verba conjicio.
toesnellen, accurro.
toespelen, ludo, subindico.
toespjjs, obsonium.
toespjjs inkoop, obsono.
toespraak (eene), alloquium.
toespreken, alloquor.
toespringen, adsilio.
toestaan, concedo.
toestand (de), conditio, status.
toesteken (iem. iets), sup-pedito, suggero.
toestel (de), paratus, apparatus.
toestellen, orno.
toestemmen, adsentior.
toestemming (de), assensus, consensus.
toestooten, obturo.
toestoppen, obstruo.
toestoppen (iem. iets), sup-pedito.
toestrikken, constringo.
toestroomen, affluo.
toetakelen, instruo, orno.
toetasten, apprehendo.
toetellen, annumero.
toetreden, accedo.
toets (de), tentamen.
toets doorgestaan heeft (die den), spectatus.
toetsen, specto, proba.
toetssteen (de), lapis lydus.
toeval (het), fortuna, fors, casus.
toeval (bij), forte, fortuna.
toeyallen (eener partij), ad-jungo me.
toeyallig, fortuitus.

- zoeyen*, cunctor, moror.
zoeverlaat (een), refugium.
zoevertrouwen, credo, mando.
zoeyllegen, advolo.
zoeyllegen (het), advolatus.
zoeyloed (de), affluentia.
zoeyloeljen, affluo, abundo.
zoeylugt, confugium, refugium.
zoeylugt nemen, confugio.
zoeyoegen, suppedito, addo, adjungo.
zoeyvoer, subvectio.
zoeyvoeren, subveho, adveho.
zoeyvoorzigt (het), tutela, fiducia.
zoeyvouwen, complico.
zoeyvriezen, congelacio.
zoeywas, incrementum.
zoeywassen, accresco, coalesco.
zoeywegen, appendo.
zoeywenden, obverto.
zoeywenken, annuo.
zoeywenschen, apprecor.
zoeywenschen (iets kwaads), imprecor.
zoeywijden, consecro, voveo, dedico.
zoeywijding (de), consecratio.
zoeywijzen, addico, adjudico, assigno.
zoeywringen, obtorqueo.
zoeyzegelen, obsigno, consigno.
zoeyzeggen, profiteor, polliceor.
zoeyzegging (eene), promissum.
zoeyzenden, submitto.
zoeyzien, video.
zoeyzigt (het), tutela, cura.
zoeyzingen, accino.
zoeyzwaaijen (b. v. lof), tribuo, impertio.
zogt (de), iter, expeditio.
zogt (de wind-), ventus.
zogtenaar (een), usufructuarius.
zogtig, catuliens.
zogtgat (een), spiraculum.
zoktclen, pulso.
zol (de), vectigal, portorium.
zol (een drijf-), turbo, trochus.
- tolbediende (een)*, portitor.
tolk (een), interpres.
tolmeester (een), publicanus.
tombe (eene), tumulus.
ton (eene), vas, dolium, cadus.
tonijn (de), thynnus.
tong (de), lingua.
tongval (de), dialectus.
tongvormig, lingularus.
toog (een), haustus.
tool (de), ornatus.
tooijen, orno.
toom (een), frenum, habena.
toomeloos, effrenatus.
toomen, freno.
toon (de), tonus, sonus, accentus.
toon aangeven (den); voce praeco.
toon (een) z. v. a. teen, digitus pedis.
toonbeeld (een), effigies.
toonnel (het), scena.
toonnel (behoorende tot het), scenicus.
toonnelspeler (een), histrio, actor scenicus.
toonnelspelers (betreffende de), histricus.
toonnelspelers (het beroep eens), histrionia.
toonnelstuk (een), fabula.
toonnel voeren (ten), doceo, traduco in scenam.
toonnen, ostendo, monstro.
toonkunst (de), musicus.
toonkunstenaar (een), musicus.
toon stellen (ten), expono, propono.
toonteeken (een), accentus.
toonval (de), rythmus.
toorn (de), ira.
toorn (neiging tot), iracundia.
toornachtig, iracundus.
toornig, iratus.
toornigheid, iracundia.
toornig worden, irascor.
toornig worden (eenigzins), subirascor.
- toorts (eene)*, taeda, fax.
toortsdrager (een), taedifer, facifer.
toovenaar (een), magus, veneficus.
tooveren, artem magicam exercere.
tooverformuller (een), canatamen.
tooverij, veneficium.
tooverkunst (de), magice.
toovermiddel (een), venenum.
tooverstaf (een), virga venenata.
tooverzang opzeggen (een), incanto.
top (de), apex, fastigium, vertex.
toppen, decacumino.
toppunt (het), cacumen.
topstander (een), aplustre.
top voeren (ten), consummo, cumulum addo.
topzeil (het), supparum.
tor (eene), scarabeus.
toren (een), turris.
toren (een kleine), turricula.
torens (voorzien van), turritus.
torenwachter (een), vigil in turri.
tornen, desuo.
torschen, bajulo.
tortelduif (de), turtur.
tot, ad.
tot aan, usque ad, tenus.
tot dat, donec, quoad.
tot hoe lang, quousque.
tot nog toe, hucusque.
tot zoo ver, hactenus, eousque.
touw (een), restis, funis.
touw (een scheeps-), rudens.
touwslager (een), restio.
traag, seguis, piger, ignavus, tardus.
traagheid, segnitia, ignavia, tarditas.
traan (een), lacryma.
traan (visch-), oleum balse-narum.
traantje (een), lacrymula.
trachten, conor, tunc.

- tralle (eene)*, clathrus.
trallen voorzien (met), clathro.
tralleynster (een), transenna.
tralievormig, cancellatim confectus.
tralievormig maken, cancello.
traliemaker, cancelli, opus reticulatum.
tranen (vol), lacrymosus.
tranen in de oogen (met), lacrymabundus.
trans (de), circuitus, peribolus.
transport (een), commeatus.
transportschip (een), navis vectoria.
trant (de), modus, stilus.
trap (een), gradus, scala.
trap (een ventel-), scala annularia.
trappelen, tripudio.
trappen, calceus caedo.
trapswijze, gradatim.
trap tot trap (van), gradatim.
trapswijze gemaakt, gradatus.
trapswijze voortgang, gradatio.
trawant (een), satelles, stipator.
trechter (een), infundibulum.
tred (de), gressus, incessus.
trede (eene), gradus.
treden, incedo, gradior.
treden (in iemands voetstapen), vestigia premo.
tredën (met voeten), conculco.
treden (b. v. in een verbond), inco.
tred voor tred, pedententim.
treck (eene), fraus.
treffelijk, egregius.
treffen, tango, ico, ferio.
treffen (het gemoed), commoveo.
treffen (iets juist), rem tango, reperio.
treffen (het), praelium.
treffen (op een' tijd), incido in tempus.
- treffen (de gelaatstrekken)*, ad vivum exprimo.
trein (een), comitatus.
treinknecht (een), calo.
trek (een gelaats-), lineamentum.
trek (een penne-), tractus.
trek (tot iets), appetitus.
trek hebben tot iets, appeto.
trekken, traho, duco.
trekken (het zwaard), ferum stringo.
trekken (partij), partes amplector.
trekken (bij het oor), vello.
trekken (van iets partij), in meum commodum utor.
trekken (voordeel), percipio commodum.
trekken (een gevolg), concludo.
trekken (standen), dentes evello.
trekken (reizen en), migro.
trekken (het), tractus.
trekking (zenuw-), convulsio.
trekking (loterij-), eductio sortium.
treknet (een), verriculum, sagena.
trek zijn (in), desideror.
treuren, lugeo.
treurig, tristis, lugubris, moestus.
treurigheid, tristitia, luctus, moestitia.
treurig maken, contristo.
treurspel (een), tragoedia.
treurspeldichter (een), tragicus.
treurspelspeler (een), tragoeus.
trillen, tremo, mico.
trillend, tremulus.
trillende beweging (eene), tremor.
triomf (de), triumphus, victoria.
triomferen, vinco, triumpho.
trippelen, tripudio, trepido.
trippelen (het), tripudium.
trits (eene), trias, numerus ternarius.
- troebel*, turbidus.
troebel maken, turbo.
troep (een), caterva, agmen.
troepen (de), copiae, opes.
troepen (bij), catervatim.
troetelen, mulceo, foveo.
troetelkind (een), deliciae.
troffel (een), trulla.
trog (een), alveus, mactra.
trom (de), tympanum.
trommelen, pulso tympanum.
trommelslager (een), tympanista.
trommelstok (een), tudicula.
trommellylies (een), membrana tympani.
tromp (eene), cornu.
trompet (eene), tuba, buccina.
trompetten, buccina cano.
trompetter (een), tubicen, buccinator.
tronie (de), vultus, os.
tronk (een), truncus, stipes.
troon (een), thronus, solium.
troonen, allicio.
troonhemel (de), velarium, umbella.
troonopvolger (een), successor regni.
troost, solatium, levamen.
troostbaar, consolabilis.
troost dienstig (tot), consolatorius.
troosten, solor, consolor.
trooster (een), solator.
troostgrond (een), solamen.
tros (een druiven-), racemus.
tros (de leger-), impedimenta, arcinae, pl.
trots (de), superbia.
trots (voorzets.), praeter.
trotsch, superbus, arrogans.
trotschheid, superbia.
trotsen, contemno, despicio.
trouw (bijv. nw.), fidus, fidelis.
trouw, fides, fidelitas.
trouw (de) z. v. a. huwelijk, conjugium, nuptiae.
trouwbelofte (de), sponsalia, pl.

- trouwdag (de)*, dies nuptialis.
trouwden (gez. van den man),
 duco.
trouwden (gez. v. de vrouw),
 nubo.
trouwens, certe.
trouwhartig, sincerus, aper-
 tus.
trouwloos, perfidus.
trouwloosheid, perfidia.
tucht, disciplina.
tucht (zonder), solutus, dis-
 dissolutus.
tuchteling (een), ergastularius.
tuchthuis (een), ergastulum.
tuchtigen, castigo, verbero.
tuchtiging (eene), castigatio.
tuchtmeester (een), censor
 morum.
zuig, instrumenta, vasa, pi.
zuig (paarden-), phalerae.
zulghuis (een), armamentari-
 um.
tuil (een), fasciculus florum.
zulmelen, volvor, titubo.
tuin (een), hortus.
tuin (van een'), hortensis.
tuinier (een), hortulanus.
tuin leiden (om den), fallo,
 decipio, eludo.
tuintje (een), hortulus.
tuit (eene), tubus.
zuiten, tinio.
tuk, avidus.
tulband (een), tiara.
turf, cespes fossilis.
turkoois (een), cyanus.
tusschen, inter.
tusschendoen, intersero.
tusschen in plaatsen, inter-
 pono.
tusschenkomen, intervenio.
tusschenkomst (de), interven-
 tus.
tusschenleggen, interpono.
tusschenloopen, intermiscœur.
tusschenpoos (eene), inter-
 capedo.
tusschenrede (eene), paren-
 thesis.
tusschenregering (cens), in-
 terregnum.
tusschenruimte (eene), inter-
 vallum.
tusschenspraak (de), interlo-
 cutio.
tusschenspreken, interfor, in-
 terloquor.
tusschensteken, intersero.
tusschenstrootijen, interspargo,
 intersterno.
tusschenstroomen, interfluo.
tusschentijd (de), intervallum.
tusschenvoegen, intersero.
tusschenwand (een), paries
 intergerinus.
tusschenwerpsel (een), inter-
 jectio.
turen, fixis oculis intueor.
twaalf, duodecim.
twaalf (telkens), duodeni.
twaalfde (de), duodecimus.
twaalfmaal, duodecies.
twaalfstal (het), numerus duo-
 denarius.
twee, duo.
twee (telkens), bini.
twee (den van), alteruter.
twee (wie van)? uter?
twee dagen (een tijd van),
 biduum.
twee dagen lang, biduus.
tweede (de), secundus, alter.
tweede (ten), secundo.
twee deelen (in), bifariam.
twee deelen verdeelen (in),
 bipartio.
tweede maal (voor de), se-
 cundum.
tweedragt, discordia.
tweegevecht (een), certamen
 singulare.
tweehonderd, ducenti.
tweehonderd (telkens), du-
 centi.
tweehonderdmaal, ducenties.
tweehonderdste (de), ducen-
 testimus.
twee jaren (een tijd van),
 biennium.
tweejarig, bimus.
tweeklank (een), diphthongus.
tweeling (een), geminus.
tweemaal, bis.
twee maanden (een tijd van),
 bimensis.
twee maanden lang, bimestris.
tweeman (een), duumvir.
twee nachten (een tijd van),
 binoctium.
twee ook (wie van), uterque
 que, utervis.
tweepond, billbra.
twee pond zwaar, bilibris.
tweeregelig vers (een), di-
 stichon.
twee roeiriemen (met), bire-
 mis.
tweesnijdend, anceps.
tweespalt, dissensio.
tweespan (een), biga.
tweespan (voorsten met een),
 bijugus.
tweesprong (een), bivium.
tweetal (een), numerus bina-
 rius, par.
twijfel (de), dubium, dubi-
 tatio.
twijfelachtig, dubius, ambi-
 guus, anceps.
twijfelen, dubito.
twijfelen (een weinig), sub-
 dubito.
twijfelmoedig zijn, pendco
 animo.
twijfel staan (in), ambigo,
 dubito.
twijfel staand (in), dubius.
twijfel trekken (in), addubi-
 to, in dubium voco.
twijg (een), ramus, surculus.
twijgje (een), virgula.
twijgen (van), vimineus.
twintig, viginti.
twintigmaal, vicies.
twintigtal (het), numerus
 vicenarius.
twintigste (de), vicesimus.
twist, rixa, lis, litigium,
 controversia.
twisten, rixor, litigo, certo.
twister (een), rixator, liti-
 gator.
twistziek, rixosus, litigiosus.

U:

- Uijen*, caepa (sing.), allium.
uizer (de), uber, rumis.
uil (een), ulula, noctua.
uil (z. v. a. vliinder), papilio.
uit, e, ex.
uit (z. v. a. wegens), prae.
uitademen, exhalo, exspiro.
uitbannen, in exsilium ago s. eicio, extermino.
uitbarsten, erumpo, prorumpo.
uitbetalen, numero, expendo.
uitbijten, erodo.
uitblazen, effio.
uitblazen (z. v. a. blusschen), fando exstinguo.
uitblijven, cunctor.
uitblinken, eluceo.
uitblusschen, exstinguo.
uitblusschen (het), exstinctio.
uitboren, exterebro, efforo.
uitbotten, pullulo, germino.
uitbraaksel (het), rejectaculum.
uitbraken, evomo.
uitbraken (b. v. woorden), effutio, effundo.
uitbranden, exuro.
uitbreiden, amplifico, extendo, expando.
uitbreiding (de), extensio, prapagatio.
uitbreken, erumpo.
uitbreken (het), eruptio.
uitbrengen, effero, profero.
uitbroeijen, excludo.
uitbundig, abundans.
uitdagen, provoco.
uitdager (een), provocator.
uitdampen, exhalo, evaporo.
uitdamping (de), evaporatio, exspiratio.
uitdeelen, distribuo.
uitdeeling (eene), largitio.
uitdelgen, deleo.
uitdelyen, eruo.
uitdenken, excogito.
uitdenken (het), excogitatio.
uitdienen, emereo.
- uitdijen*, extendor.
uitdoen, expungo, exuo, exstinguo.
uitdooven, exstinguo.
uitdossen, orno.
uitdraaijen, extorqueo.
uitdragen, effero, egero.
uitdragen (b. v. uit een huls), exporto.
uitdrjiven, exigo, eicio, expello.
uitdrinken, ebibo, exhaurio.
uitdroogen, exsiccio.
uitdruijen, exstillo.
uitdrukkelyk, diserte.
uitdrukken, exprimo.
uitdrukken (eene spons), exurgo.
uitdrukking (eene), enuntiatio.
uitduiden, describo.
uitéénlopend, diversus.
uitéénzetten, expono.
uitéénzetting (eene), expositio.
uiteinde (het), terminus.
uiten, edo, profero.
uiterlyk, externus.
uiterlyk (het), facies.
uiterlyk (bijw.), ad summum.
uitermate, admodum.
uiterste (de), extremus.
uiterste (b. v. prj's), minutus.
uiterste (het), extremum.
uiterste beproeven (het), omnia s. ultima experior.
uiterste wil (de), testamentum.
uiteten, exedo.
uitflappen, effutio, effundo.
uitfluiten, explodo.
uitfluiten (het), explosio.
uitgaan, exeo.
uitgalmen, exsono, celebro.
uitgang (de), exitus.
uitgang (een) b. v. van een bosch, abitus.
uitgave (eene), impensur, sumtus, expensa.
- uitgave van een boek (de)*, editio.
uitgebreid, extensus.
uitgebredheid (de), amplitudo.
uitgehold, convexus.
uitgelaten, lascivus, solutus, effusus.
uitgelaten zijn, lascivio.
uitgelatenheid, lascivia.
uitgeleide (het), deductio.
uitgelezen, exquisitus.
uitgeleerde zaak (eene), exploratum.
uitgemaakt zijn, consto.
uitgenomen, exceptus.
uitgeput, effectus.
uitgeven (zich), praedico, fero me.
uitgeven, edo.
uitgeven (geld), expendo.
uitgever (een), editor.
uitgezocht, exquisitus.
uitgieten, profundo, effundo.
uitgieten (het), effusio.
uitgisten, defervesco.
uitglijden, prolabor.
uitgooijen, eicio.
uitgraven, effodio, eruo.
uitgroeijen, exresco.
uithakken, excido.
uithalen, extraho, protraho.
uithalen (gez. v. een rjtuig), cedo via.
uithangbord (een), ~~shum~~ insigne.
uithaemsch, externus.
uithelpen, libero.
uithoek (een), angulus prominens.
uithoesten, extussio.
uitholen, excavo.
uitholling (de), excavatio.
uithongeren, conficio fame.
uithooren, exquiro, exploro.
uithouden, duro, obduro, sustineo.
uithouwen, excido, caelo.
uithuwelyken, celluco.

- uithuwelijking (de)*, colloca-
tio.
uitjagen, exigo, expello.
uitjouwen, explodo, illudo.
uitkammen, depecto.
uitkeeren, solvo.
uitkiezen, deligo, eligo.
uitkiezing (de), electio, po-
tio.
uitkijk (een), specula.
uitkijken, prospecto, expec-
to, speculor.
uitkippen, excerpo.
uitkleeden, exuo vestes.
uitklimmen, excendo.
uitkloppen, excutio.
uitknagen, erodo.
uitkoken, excoquo.
uitkomen, exeo, prodeo, eve-
nio.
uitkomen (voor iets), profi-
teor.
uitkomen (met iets), satis
habeo.
uitkomst (de), eventus.
uitkomst (z. v. a. redding),
effugium.
uitkoop (de), redemptio.
uitkoopen, redimo.
uitkrabben, erado.
uitkramen, vendito.
uitkruiden, erapo.
uitlaag (eene), pecunia se-
posita.
uitlagchen, derideo, irrideo.
uitlagchen (het), derisus,
irrisio.
uitlandig zijn, peregrinor.
uitlandig, ex. exterus, peregrin-
us.
uitlaten, emitto, omitto.
uitlaten (zich), declaro.
uitlating (eene), omissio, el-
ipsis.
uitlenen, mutuum do.
uitleeren, perdisco.
uitleggen, expono, explico.
uitlegger (een), explanator,
interpres.
uitlegging (de), explanatio,
explicatio.
uitleiden, educo.
- uitlekken*, emanare.
uitleveren, exhibeo, trado,
dedo.
uitlezen, eligo.
*uitlezen (z. v. a. tot het eind
lezen)*, perlego.
uitlegten, tollo, emoveo.
uitlekken, elingo.
uitlekken, elicio, electo.
uitlekkend, illex.
uitloop (de), effluuium.
uitloopen, excurto.
uitloopen (z. v. a. uitbotten),
germino.
uitloopen (op iets), evado.
uitloven, propono, polliceor.
uitleuchten, ventilo.
uitmaken, efficio.
uitlemelken, emulgeo.
uitlemergen, emacero, ema-
cio, conficio.
uitlemeten, emetior.
uitlemeten (breed), vendito,
effero.
uitlemonsteren, secerno, se-
grego.
uitlemunten, supero, excello,
excedo.
uitlemunten, excellens, egre-
gius.
uitlemunten, excellentia,
praestantia.
uitlenemen, eximo, excipio,
promo.
uitlenemend, eximius, praeci-
pius.
uitlenemendheid (bij), per ex-
cellentiam.
uitlenodigen, invito, voco.
uitlenodiger (een), vocator.
uitlenodiging (eene), invitatio,
rogatio.
uitleoefenen, exerceo.
uitleoefening (de), exercitatio.
uitlepersen, exprimo, excutio.
uitlepluizen, enodo, enucleo.
uitleplukken, evello.
uitleplunderen, expilo.
uitlepuilen, extubero, exsto.
uitlepuiling (eene), extuberatio.
uitleputten, exhaurio.
uitletraken, evado.
- uitletrazen*, exsaevio.
uitletradden, expedio, libero.
uitletridding (de), liberatio.
uitletrieden, armo, instruo.
uitletrigen, perficio, perpetuo.
uitletrijken, praebeo, suppedito.
uitletrijken, enumero, ad cal-
culos revoco.
uitletrikken, extendo, produco.
uitletroeien, excido, eradico,
extirpo.
uitletroeien (het), extirpatio.
uitletroep (een), exclamatio.
uitletroepen, exclamo, enuntio.
uitletroepen (het), promulgatio.
uitletroepen (luid), proclamo.
uitletroeper (een), praeco.
uitletrollen, evolvo.
uitletrukken, eruo, evello.
uitletrukken (z. v. a. opbreken),
erumpo.
uitletrusten (een schip), armo
s. adorno navem.
uitletrusten (van vermoedheid),
quiesco, requiesco.
uitletrusting (de), ornatus.
uitletraven, erado.
uitletrieden, cesso.
uitletrieden (het), cessatio.
uitletrieden, collector aliquem
conviciis.
uitletrieden, exhaurio.
uitletrieden, evello.
uitletrieden, prorumpo.
uitletrieden (iets), eximo.
uitletrieden, eluceo.
uitletrieden, depingo.
uitletrieden, rejicula, pl.
uitletrieden, erado.
uitletrieden, exclamo.
uitletrieden, exscribo, de-
scribo.
uitletrieden (belastingen),
impono vectigalia.
uitletrieden, excutio.
uitletrieden, expumo.
uitletrieden, extrudo.
*uitletrieden (z. v. a. beschimmo-
len)*, muceo.
uitletrieden (z. a. muren), sudo.
uitletrieden, pustulae.
uitletrieden (de), eventus, exitus.

- uitslapen*, edormio, edormisco.
uitslepen, extraho.
uitslingeren, ejaculor.
uitslooven, defatigor.
uitsluipen, clam me surripio.
uitsluiten, excludo.
uitsluiting (de), exceptio, exclusio.
uitslurpen, exsorbeo.
uitsmeden, excudo.
uitsnijten, ejicio.
uitsnijden, excido, exseco.
uitsnijden (b. v. in hout), exsculpo, caelo.
uitsnijden (het), exsectio.
uitsnipperen, parco.
uitsnoeijen, colluco.
uitsnuiten, emungo.
uitspannen, pando, tendo.
uitspannen (b. v. paarden), disjungo, solvo.
uitspanning (z. v. a. herberg), diversorium.
uitspanning (eene), relaxatio s. remissio animi.
uitspansel (het), firmamentum, coelum.
uitspartelen, eluctor.
uitspatten, exsilio, evagor.
uitspoelen, eluo.
uitsporig, immoderatus.
uitsporigheid, immoderatio.
uitspraak (eene), effatum.
uitspraak (de), enuntiatio, vox.
uitspraak (de geregtelijke), iudicium, sententia, arbitrium.
uitspraak (eene goddelijke), oraculum.
uitspreiden, pando, extendo.
uitspreken, eloquor, pronuntio.
uitspringen, exsilio, prosilio.
uitspruiten, frutico, germino.
uitspruiten (het), fructatio.
uitspruitsel (een), frutex, germen.
uitspuwen, exspuo, exscreo.
uitspuwen (het), exscreatio.
uitsstaan, tolero, perpetior.
- uitstaande schuld*, debitum nondum solutum.
uitstallen, expono.
uitstap (een), excursus.
uitstek (een), projectura.
uitstek (bij), praecipue.
uitsteken, exsto, emineo, prosto.
uitsteken (b. v. iemand de oog), effodio, configo.
uitsteken (iets), exsero.
uitstekend, egregius, insignis.
uitstel, dilatio, mora.
uitstellen, differo, prorogo.
uitstijgen, exscendo.
uitstooten, extrudo, excutio.
uitstorten, effundo.
uitstrekken, extendo, porrigo.
uitstrekken (zich tot iets), pertineo.
uitstrekken (zich) z. a. eene landstreek, pateo.
uitstrijken, levigo.
uitstrijken (z. v. a. uitwischen), expungo.
uitstrooijen, spargo, dissemino.
uitstrooisel (een), rumor, fama.
uitstroomen, effluo, profluo.
uitsturen, emitto, educo.
uittarten, provooco.
uitteekenen, expingo.
uitteren, tabeo.
uittogt (de), exitus, expeditio.
uit treden (z. a. eene rivier uit hare oevers), exundo.
uittrekken, extraho, educo.
uittrekken (een kleed), exuo.
uittrekken (doen), educo.
uittreksel (een), excerptium.
uitvaagsel (het), purgamentum.
uivaardigen, edico, promulgo.
uitvaart (de), exsequiae.
uitval (een), excursus, eruptio.
uitvallen, excido.
uitvallen (vijandig), erumpo.
uitvallen (b. v. ten goede), verto.
- uitvallen (z. a. hoofdhaar)*; defluo.
uitvallen van het haar (het); defluvijum.
uitvaren, evehor, enavigo.
uitvaren (tegen iem.), increpo, invehor.
uitvegen, everto, detergeo.
uitverkoopen, divendo.
uitvijlen, elimo.
uitvinden, invenio.
uitvinder (een), inventor.
uitvinding (eene), inventio.
uitvisschen, expiscor.
uitylakken, deleo.
uitvliegen, evolo.
uitvloed (de), effluvijum.
uitvloeijen, effluo.
uitvloeijsel (een), effectus.
uitvlugt (eene), praetextus, deverticulum.
uitvoeren (de), exportatio.
uitvoeren, exporto.
uitvoeren (eene daad), perpetro.
uitvoeren (een toneelstuk), ago.
uitvoerig, copiosus, fusus.
uitvoering (de), effectus.
uitvorschen, exquiro, exploro.
uitvreten, erodo.
uitwaarts, extrorsum, extrinsecus.
uitwas (een), tumor, gibbus.
uitwasemen, exhalo.
uitwaseming (de), exhalatio, expiratio.
uitwasschen, elavo, abluo.
uitwassen, exresco, exalesco.
uitwateren, effluo.
uitwatering (eene), effluvijum.
uitweenen, effleo.
uitweg (een), praetextus, causa, excusatio.
uitwelden, exspatior.
uitweiding (eene), degressio, declinatio.
uitweiding maken (eene), verto.
uitwendig, exterminus, exterior.
uitwerken, efficio, perficio.

uitwerken (z. v. a. *naauw-
keurig bewerken*), elaboro.
uitwerking (*de*), effectus.
uitwerking heeft (*hetgeen*),
efficax.
uitwerksel (*een*), effectus.
uitwerpen, ejection.
uitwerpen (*het*), ejection.
uitwerpsel (*het*), ejectionem.
uitwieden, erunco.
uitwijken, e via excedo.
uitwijkende muur (*een*), mu-
rus extrorsum proclinans.
uitwinnen, parco.
uitwijzen, decido, derimo.
uitwisschen, deleo, extergeo.
uitwisselen, commuto.
uitwoeden, exsaevio.
uitwrijven, extero, expungo.

uitwringen, extorquere, ex-
primo.
uitzellen, vela do, solvo na-
vem.
uitzenden, emitto.
uitzending (*de*), emissio.
uitzet (*het*), dos.
uitzet geven (*een*), doto.
uitzetten, expono.
uitzetten (*geld*), loco s. col-
loco pecuniam.
uitzetten (z. v. a. *uitspan-
nen*), distendo.
uitzetten (*de grenzen*), pro-
lato.
uitzetten (*de stem*), contendo.
uitzetten (*zich*), turgeo.
uitzien (z. v. a. *schijn heb-
ben*), speciem habeo.
uitzien, prospecto.

uitziften, excernere
uitzigt (*het*), facies, species.
uitzigt (*een*), prospectus.
uitzigt hebben (*een*), prospici-
cio.
uitzijn, absum.
uitzinnig, demens, delirus.
uitzoeken, eligo.
uitzonderen, excipio, eximo.
uitzondering (*de*), exceptio.
uitzuigen, exsugo.
uitzweeten, exsudo.
uitzweeren, exulceratione tol-
lor.
uur (*het*), hora.
uur (*te goeder*), opportune.
uur dierend (*een*), horarius.
uurwerk (*een*), horologium.
uurwijzer (*een*), gnomon.
uw, tuus.

V.

yaak (bijw.), saepe, crebro.
yaak (z. v. a. *slaap*), sopor.
yaak hebben, dormituro.
yaal, gilvus, decolor.
yaan (*eene*), aplustre.
yaandel (*een*), vexillum, sig-
num.
yaandrig (*een*), signifer, ve-
xillarius.
yaarbaar, navigabilis.
yaardig, paratus, promptus,
alacer.
yaardig maken (*zich*), paro
me.
yaars (*eene*), juventa, vitula.
yaart (*de*), navigatio.
yaart (*eene*), canalis, fossa.
yaart (z. v. a. *loop*), cursus.
yaartuig (*een*), navigium.
yaarwel, vale.
yaarwel zeggen, valedico.
yaas (*eene*), vas.
yacantie (*de*), feriae.
yacantie hebben, ferior.
yacht (*de*), vellus, pellis.
yader (*een*), pater, parens,
genitor.
yaderland (*het*), patria.
yaderlandsch, patrius.

vaderlijk, paternus.
vaderlijk erfgoed (*het*), pa-
trimonium.
vadermoord (*een*), patricidium.
vadermoorder (*een*), patricida.
vadsig, tardus, segnis, piger.
vadsigheid, segnitia, ignavia.
vadsig zijn, languere.
vadsig worden, languesco.
vak (*een*), spatium, locus.
vak (*studie-*), ars, studia
(pl.).
vakerig, somnolentus.
val (*een*), casus, ruina, lap-
sus.
val (*eene* b. v. *muizen-*), de-
cipula.
valbrug (*eene*), pons versa-
tilis.
valdeur (*eene*), janua subduc-
tilis.
valies (*een*), mantica.
valk (*een*), falco.
vallei (*eene*), vallis.
vallen, cado, labor.
vallen (*om den hals*), am-
plector.
vallen (*in de rede*), inter-
pello.

vallen (*laten*), emitto, amitto.
vallen (*de stem laten*), re-
mitto vocem.
vallen (*ten deel*), contingo.
vallende ziekte (*de*), morbus
comitialis.
valpoort (*eene*), porta pen-
sillis.
valsch, falsus, fictus.
valsch (z. v. a. *bedriegelijk*),
fallax.
valsch (z. v. a. *vervalscht*),
adulteratus.
valschaard (*een*), perfidus.
valsch beschuldigen, calum-
nior.
valsch beschuldiger (*een*),
calumniator.
valschelijk, falso.
valscheheid, falsitas, fallacia.
valstrik (*een*), tendicula, la-
queus.
van (z. v. a. *wegens*), pra.
van (z. v. a. *door*), a, ab.
van (z. v. a. *te beginnen* van),
a, ab, de, e, ex.
van (z. v. a. *over*), de.
van alle kanten, undique.
vandaar, illinc, inde.

- yanhier*, abhinc.
yangen, capio.
yangen (het), captio.
vangen (grachten te), capto.
yangst (de), captura.
vanwaar, unde.
yar (een), juvencus.
yaren, navigo, navi vehor.
yaren (z. v. a. zich bevin- den), valeo, me habeo.
yaren (z. v. a. gebeuren), cado, evenio.
yaren (laten), mitto, vale dico.
yaren (ten hemel), in coelum adscendo.
yarenbladen (verslerd met), filicatus.
yarenkruid, filix.
yarenkruid groeit (eene plaats waar), filicium.
yarken (een), porcus, sus.
yarken (van een?), suillus, porcinius.
yarken (een wild), aper.
yarkenhoeder (een), subulcus.
yarkenshok (een), hara.
yarkensstal (een), suile.
yarkenstrog (een), aqualiculus.
yast (z. v. a. intusschen), interim.
yast, firmus, solidus, fixus, stabilis.
yast besloten, obstinatus, certus.
yastbinden, deligo, religo, adstringo.
yastdrukken, adurgeo.
yasten, jejunium celebros.
yasten (het), jejunium.
yaste ster (eene), stella inerrans.
yastgaan, constro.
yastgesteld, statutus, ratus, certus.
yasthechten, figo, affigo, panggo.
yastheld, stabilitas, firmitas.
yasthouden, teneo, comprehendendo.
- yasthouden (zich aan iets)*, annitor.
yasthoudend, tenax.
yasthoudendheid, tenacitas.
yastigheid (eene), munimentum.
yast land (het), terra continentens.
yastmaken, firmo, alligo, destino.
yastraken, haereo.
yast slapen, alte dormio.
yast staan, consto.
yaststampen, fistuco.
yaststellen, statuo.
yast voornemen (iets), obstinio.
yast weten, certus sum.
yastzetten, in vincula conijcio.
yastzitten, haereo.
yat (een), vas, cadus, dolium.
yat (a. v. a. greep), prehensio.
yat (een klein), vasculum.
yaten (keuken-), patinae.
yatbaar, capax.
yatbaarheid, intelligentia.
yatten, capio, prehendo.
vechten, pugno, certo, dimico.
vechten (met lemaud), congreddior.
vechter (een), pugnator.
vechtmeester (een), lanista.
vechtplaats (de), arena, palaestra.
veder (eene), penna.
vederbos (een), crista, pluma.
vederen (van), plumeus.
vederloos, implumis.
vee (het), pecus.
vee (grof), armenta, pl.
vee (betreffende het), pecuarius.
veedief (een), abigeus.
veehoeder (een), pecuarius.
veeg, morti propinquus, letalis.
veeg (een), ductus.
veel, multus.
veel (bijw. wanneer eena vergelijkig volgt), longe.
- veel (z. v. a. duur)*, magnus.
veel (hoe), quantus.
veel (te), nimius.
veel (zoo), tantus.
veeleer, imo, magis, potius.
veel geld, magna pecunia.
veelheid, copia.
veelligt, fortasse.
veelmalen, saepe, crebro.
veelmalen (hoe), quoties.
veelmalen (zoo), toties.
veelmalen ook (hoe), quotiescumque.
veel ook (hoe), quantumcumque.
veelste (de hoe-), quotus.
veelverwig, varius.
veelvuldig, multiplex.
veen, terra cespiticia.
veer (een), statio navium, trajetctus.
veergeld, portorium.
veertien, quatuordecim.
veertienmaal, quatuordecies.
veertig (de), quartus decimus.
veertig, quadraginta.
veertig jaren oud, quadragenarius.
veertigmaal, quadragies.
veertigste (de), quadragesimus.
veete (eene), simultas.
vegen, verro, tergo.
veil, venalis.
vell (het), hedera.
veilen, vendito.
veiling (de), venditio.
veilig, tutus, securus.
veiligheid, incolumitas, securitas.
veinzen, simulo, fingo.
veinzen (het), simulatio.
veinzer (een), simulator.
vel (het), pellis, corium, cutis.
vel (een) t. w. op de melk, crusta.
veld (een), planities, campus.
veld (het), rus, ager.
veld (van een), campester.

- veld* (betreffende het), ruralis, agrestis, rusticus.
velde (te), militiae (adv.), castrensis.
velde brengen (te), produco in aciem.
velde trekken (te), prodeco in aciem.
veldsfluit (de), fistula pastoralis.
veldheer (een), imperator, dux.
veldheerlijk, imperatorius.
veldheerschap (het), ducatus.
veldheerstent (de), praetorium.
veldhoen (de), perdix, attagen.
veldmuis (de), glis, sorex.
veldslag (een), praelium, pugna.
veldtrogt (een), expeditio.
veldyruchten, fruges.
velen (zeer), complures.
velen (zoo), tot, totidem.
velen (hoe), quot.
velen ook (hoe), quotquot.
vél en vleesch is (wat tussen), intercus.
velerlei, varius, multiplex.
velg (éene), absis, curvatura rotae.
vellen, caedo.
vellenbereider (een), coriarius.
vellen (een oordeel), fero iudicium s. sententiam.
velletje (een), pellicula, membrana.
vel papier (een), folium.
venijn, venenum.
venijnig, venenatus.
venkel, foeniculum.
vennoot (een), socius.
vennootschap (een), societas.
venster (den), fenestra.
venten, vendito.
ver, dissitus, longinquus.
ver (bijw.), longe, procul.
ver (tot dus), hucusque.
ver (vrij), longulus.
ver (van), minus.
veraangenamen, jucundo.
verwaarden, degenero.
- verachtelijk*, projectus, sordidus.
verachtelijk (bijw.), contemptim.
verachtelijkheid, villitas.
verachten, contemno, despicio, sperno.
verachten (het), despicientia.
verachter (een), contemtor.
verachteren, in pejus ruo.
verachtering, detrimentum.
verachting (de), contemptio.
verachtster (eene), contemtrix.
veranderen, muto, converto.
veranderd worden, abeo in mutator.
verandering (eene), mutatio.
veranderlijk, mutabilis, levis, varius.
veranderlijkheid, mutabilitas, levitas.
verantwoorden, defendo, causam dico, purgo.
verantwoording (de), purgatio.
verarbeiten, elaboro.
verarmen, ad paupertatem redigo.
verbaasd staan, stupeo.
verbaasd worden, stupesco.
verband brengen (in), compono.
verband der rede (het), contextus.
verband der wond (het), obligamentum.
verbannen, extermino, exigo, in exsilium ejicio.
verbannens (een), exsul.
verbanning (de), relegatio.
verbasterd, degener.
verbasteren, degenero.
verbastering (de), degeneratio, corruptio.
verbazen, obstupefacio, percello.
verbazend, terribilis.
verbazing (de), admiratio, stupor.
verbeelden (zich), fingo, videor mihi.
verbeelding zien (in zijne), animo video.
- verbeiden*, maneo.
verbergen, occulto, abdo, celo, abscondo, abstrudo.
verbetsaar (een), emendator, corrector.
verbeteraarster (eene), emendatrix.
verbeteren, emendo, corrigo.
verbetering (de), emendatio, correctio.
verbeterlijk, emendabilis.
verbeurd verklaren, publico.
verbeurdverklaring (de), publicatio.
verbeuren, amitto.
verbeurte (de), multa, poena.
verbezigen, absumo.
verbiddelijk, exorabilis.
verbidden, exoro, flecto.
verbieden, veto, prohibeo.
verbieden (het), interdictio.
verbijsterd, amens.
verbijsteren, turbo.
verbijstering (eene), terror.
verbinden, conjungo, socio.
verbinden (eene wond), obligo.
verbinden (tot iets), obligo, obstringo.
verbinding (de), conjunctio.
verbintenis (eene), societas, pactum.
verbitterd, infensus.
verbitteren, exacerbo, exaspero, irrito.
verbleeken, pallesco.
verblijden, hilaro.
verblijding, gaudium.
verblijd zijn, gaudeo, laetor.
verblijf (een), domicilium.
verblijfplaats (eene), sedes.
verblijven, permaneo, commoror.
verblind, caecus.
verblinden, occaeco.
verblindng, caecitas.
verbloemd, tectus.
verbloemen, dissimulo, tego.
verbluft, stupidus.
verbod (een), vetitum, interdictio.
vervolgen, iratus, turbidus.

- verbond (een)*, foedus, pactum.
verbonden (met elkander), perpetuus, continuus.
verbond maken (een), paciscor, foedus ferio.
verborgen, spondeo.
verborgenheid (eene), arcannum.
verborgen houden (zich), latito.
verborgen houden (het zich), latitatio.
verborgen zijn, lateo.
verbrand, ustus, adustus.
verbranden, comburo, incendio, cremo.
verbranden (onz.), confragro, defragro, uror.
verbranding (de), crematio.
verbrassen, abligurio, helluor.
verbrasser (een), helluo.
verbreeden, dilato.
verbreiden, vulgo, dissemino, celebro.
verbreken, rumpo, frango.
verbrjzelen, perfringo, elido, comminuo.
verbroedering (de), conjunctio animorum.
verbruik (het), consuuntio.
verbruiken, consumo.
verdacht, suspectus.
verdagen, procrastino.
verdedigen, defendo.
verdediger (een), defensor.
verdediging (de), defensio.
verdeeldheid, dissensio.
verdeelen, divido, dispertio, distribuo.
verdeelen (zich), discedo.
verdeeler (een), divisor.
verdeeling (de), partitio, distributio.
verdek (het), constratum, tabulatum.
verdelgen, deleo.
verdelging (de), internecio.
verdenken, suspicio, suspicor, suspectum habeo.
verdenking (de), suspicio.
verder, porro, ultra.
- verder (bijv. nw.)*, ulterior, caeterus, reliquus.
verderf (het), pernicios, interitus.
verderfelijk, noxius, exitialis.
verderven, perdo, destruo.
verdichten, fingo, confingo.
verdichtsel (een), commentum.
verdieneu, mereo, mereor.
verdieneu (geld), lucror.
verdieneu (den kost), victum paro.
verdieneu (de), meritum, laus.
verdieneu (naar), merito.
verdieneustelijk, meritus.
verdieneustelijk maken (zich), bene mereor.
verdieping (eene), contabulatio, tabulatum.
verdikken, spisso, denso.
verding (een), conditio.
verdoemelijk, damnandus.
verdoemen, condemno, damno.
verdoemenis (de), damnatio.
verdoen (z. v. a. herhalen), de novo facio.
verdoen, corrumpo, perdo.
verdolen, aberro.
verdonkeren, obscuro, lufusco.
verdoofd, torpidus.
verdooven, surdum reddo.
verdooving (eene), torpor.
verdorren, exaresco.
verdraagzaam, tolerans.
verdraagzaamheid, tolerantia.
verdraaid, distortus.
verdraaijen, distortqueo.
verdraaljer (een), contortor.
verdraaijing (de), distortio.
verdrag (een), foedus, pactum.
verdragelijk, tolerabilis.
verdragen, tolero, fero, suffero.
verdragen (naar e. and. plaats), transfero.
verdragen (het), tolerantia, tolerantia.
verdrag sluiten (een), paciscor.
- verdriet*, taedium, dolor.
verdrietelijk, molestus, molestus.
verdrietelijkheid, molestia.
verdrieten, piget, taedet.
verdrietig, morosus, tristis.
verdrietig zijn, stomachor.
verdriet krjgen, pertaesum est.
verdrjyen, pello, fugo, abigo, ejicio.
verdrjyen (den tijd), fallo tempus.
verdrjyer (een), depulsor.
verdrjying (de), exactio, pulsio.
verdringen, deturbo.
verdrin'en, aqua suffoco.
verdrinken (onz.), aqua suffocor.
verdroogen, aresco, exsiccor.
verdrukken, opprimo.
verdrukking (de), oppressio.
verdubbelen, duplico.
verdubbeling, duplicatio, geminatio.
verduisterd worden (gez. v. zon of maan), deficio.
verduisteren, obscuro, offusco.
verduistoring (eene zon- of maans-), eclipsis, defectio solis s. lunae.
verdunnen, extenuo, diluo.
verdunning (de), extenuatio.
verd-ren, perduro, sustineo.
verduwen, concoquo, digero.
verduwing (de), digestio.
verdwaaud, insanus.
verdwalen, aberro.
verdwijnen, evanidus fio, evanesco.
verdwijnen (doen), discuto.
veredelen, nobilito.
vereelsten, callesco.
vereenigen, socio, jungo, copulo.
vereeniging (de), consociatio, conjunctio.
vereeniging (eene), coetus, societas.
vereerder (een), venerator, observans.

- vereeren*, honoro, veneror, colo.
verveeren (eengeschenk), dono.
verveering (de), veneratio, cultus.
verveeringswaardig, venerabilis.
vereeuwigen, aeterno, perpetuo.
vereffenen, compono.
vereischen, posco, requiro.
vereischte (een), requisitum.
verengen, coarcto.
verergeren, in pejus ruo, deteriorius fio.
veretteren, suppuror.
verettering (de), suppuratio.
verflaauwen, langueo.
verflaauwen (beginnen te), languesco.
verflensd, flaccidus, vietus, macidus.
verflensen, marceo.
verflensing (de), marcor.
verfoetlijk, abominandus, execrabilis.
verfoeljen, abominor, detestor.
verfoeljing (de), abominatio, execratio.
verfraaijen, orno, venusto.
verfraaijing (de), ornatus.
verfrisschen, recreo, reficio, redintegro.
vergaan, pereor, intereo.
vergaan (b. v. naar verdienste), evenio.
vergaan vuur, ignis absumptus.
vergaderen, congrego, colligo, cogo.
vergaderen (onz.), coëo, convenio.
vergadering (eene), concilium, coetus, conventus.
vergaderplaats (de), conciliabulum.
vergallen, corrumpo.
vergankelijk, fragilis, caducus, fluxus.
vergankelijkheid, fragilitas.
vergapen (zich), captor specie.
vergeeflijk, condonabilis.
- vergeeft (te)*, frustra, in casum, nequidquam.
vergeefsch, cassus, irritus, inanis.
vergeefschede bede (eene), repulsa.
vergeestachtig, obliviosus.
vergeldden, refero, rependo, retribuor.
vergeldding (de), retributio, remuneratio.
vergelijk (een), pactum, conventio.
vergelijkbaar, comparabilis.
vergelijken, comparo, compono.
vergelijking (eene), comparatio.
vergelijking (in), comparate.
vergen, peto, postulo, exigo.
vergenoegd, contentus.
vergenoegen, satisfacio, oblecto.
vergenoegen (het), delectamentum, voluptas.
vergeten, obliviscor.
vergetelheid (de), oblivio.
vergeven (z. v. a. weggeven), addico, do.
vergeven, ignosco, remitto, condono.
vergeven (t. w. met vergift), veneno tollo.
vergewissen, certiore reddo.
vergezellen, comitor.
vergezocht, arcessitus, quassitus.
vergieten, effundo.
vergieting (de), effusio.
vergiffenis, venia, remissio.
vergift, venenum, virus.
vergiftig, venenatus.
vergiftigen, veneno inficio.
vergissen (zich), aberro.
vergissing (eene), mendum, error.
vergist (die zich), mendosus.
verglazen, vitro obduco.
vergoden, consecro, in deos refero.
vergoding (de), in deos relatio, consecratio.
- vergoeden*, sarcio, exsarcio, compenso.
vergoeding (de), compensatio.
vergoelijken, speciem addo.
vergramd, iratus.
vergrijp (een), delictum, error.
vergrijpen (zich), erro, fallor, delinquo.
vergrootten, augeo.
vergruizen, contero.
verguizen, explodo, derideo.
verguizing (eene), derisio, contemptus.
vergulden, auro.
verguldsel, auratura.
vergund zijn, licet.
vergunnen, permitto, concedo.
vergunning (eene), licentia.
verhaal (een), narratio.
verhaalbaar, narrabilis.
verhaal op iemand, recuperatio damni.
verhaasten, accelero, corripior.
verhakken, obsepio.
verhalen, narro.
verhaler (een), narrator.
verhandelen, ago.
verhandeling (eene), dissertatio.
verhangen (zich), strangulo me.
verhängen (het zich), suspendium.
verhard, durus.
verharden, induro.
verharden (zich), obduro.
verharding (de), duramen, durities.
verharen, pilos muto, defluunt pili.
verheeren, subjicio.
verheerlijken, illustro.
verheffen, extollo.
verheffen (zich), surgo.
verheffing (de), elatio.
verhelen, celo, dissimulo.
verhemelte (het), palatum.
verheugd, laetus.
verheugen, delecto.
verheugen (zich), gaudeo, laetor.

verheven, altus, celsus, sublimis.
verhevenheid (eene), eminentia.
verhelpen, reparo.
verhinderen, impedio.
verhindering (eene), impedimentum.
verhit, fervidus.
verhitten, servecacio, concito.
verhocden, caveo, avertio.
verhongerden, fame perimo, inedia interimio.
verhoogen (z. v. a. ophoogen), exaggero.
verhoogen (iem.), effero, tollo.
verhoor (het), interrogatio.
verhooren, exaudio.
verhoovaardigen (zich), superbio, effror.
verhouding (de), proportio.
verhuizen, migro, transungro.
verhuizing (de), migratio.
verhuren, loco.
verijdelen, irritum reddo, disjicio.
verjaarfteest (een), natalitia, pl.
verjagen, expello, ejicio, fugo.
verjaren, obsolesco.
verkeer (het), consuetudo, commercium.
verkeerd, perversus, pravus.
verkeerdelyk, perperam.
verkeerdheid, perversitas, pravitatis.
verkeeren, vertor, mutor.
verkeeren (met iemand), consuetudine utor.
verkennen, exploro.
verkiefelyk, optabilis.
verkiefelyker, potior.
verkiefelykfte (de), potissimus.
verkiezen, opto, eligo.
verkiezen (tot een ambt), creo, lego.
verkiezing (de), delectus.
verklaarbaar, explicabilis.
verklaarder (een), interpres.

verklagen, accuso, criminor.
verklaren (z. v. a. betuigen), profiteor, testor.
verklaren, interpretor, explico.
verklaren (den oorlog), bellum indico.
verklaren (iem. erfgenaam), heredem instituo.
verklaren (iem. b. v. tot vjand), judico.
verklaring (de), interpretatio, explanatio.
verklaring (eene), declaratio, testatio.
verkleeden, vestem muto.
verkleinen, diminuo, extenuo.
verkleinen (iemands roem), detrecto, obrecto.
verkleumd, prae frigore torpidus.
verkleumen, torpeo gelu.
verkleumling, torpedo.
verklikken, defero.
verklikker (een), delator.
verkloeken (zich), animum recipio.
verknijzen, moerore consueomor.
verknocht, conjunctus.
verknoeijen, corrumpto, depravo.
verkocht worden, venco.
verkoelen, refrigero.
verkoeling (de), refrigeratio.
verkomen, recipio me.
verkondigen, praedico, nuntio.
verkondiger (een), nuntius.
verkondiging (de), nuntiatio, praedicatio.
verkoop (de), venditio.
verkoopbaar, vendibilis.
verkoopen, vendo.
verkooper (een), venditor.
verkoopving (eene), auctio.
verkoperen, aere obtego.
verkorten, diminuo, contraho.
verkortfel (een), compendium.
verkoudheid (eene), gravedo.
verkoudheid (onderhevig aan), gravedinesus.
verkrachten, violo, stupro.

verkreukelen, corrumpo.
verkrjgbaar, parabilis.
verkrjgen, acquiro, adipiscor, potior.
verkrjgen (van iem.), impetro.
verkrjging (de), adeptio.
verkrjpen, contrahor.
verkroppen, concoquo, digero.
verkwijnen, langueo, tabesco.
verkwijning (de), tabes, languor.
verkwikken, recreo, reficio.
verkwiften, prodigo, dilapido, effundo.
verkwiften, prodigus.
verlagen (zich), abjicio me.
verlamd, debilis, claudus.
verlammen, debilito, mutilo.
verlamming (eene), debilitas, mutilatio.
verlangen, expero, aveo.
verlangen (dringend), flagito.
verlangen (het), desiderium, ardor.
verlaten, linquo, derelinquo, destituo, desero.
verlaten (zich op iets), confido.
verlaten (het), relictio, desitutio.
verleden, praeteritus.
verledigen (zich), vaco.
verleenen, conoco.
verleeren (onz.), dedisco.
verleeren, dedoco.
verlegen, confusus, consiliinops.
verlegenheid, consiliinopia.
verlegenheid laten (in), desum.
verleidelijk, illex, pellax.
verleidelijkheid, blandicia.
verleidelijks (iets), blandimentum.
verleiden, corrumpto, seduco.
verleiden (tot iets), allicio.
verleider (een), illex.
verleiding (de), illecebra.
verlengen, produco.
verlengen (b. v. iem. has ambt), continuo, profogo.

- verlenging (de)*, productio.
verlenging (de) b. v. v. e. *termijn*, prorogatio.
werlet, impedimentum.
verleyendigen (b. v. *eene herinnering*), revoco.
verlichten, illumino, illustro.
verlichting (de), illustratio.
verliefd, amatorius.
verliefd zijn (doodelyk), perdit amo, depereo.
verlios, damnum, calamitas, jactura, detrimentum.
verliezen, amitto, perdo, jacturam facio.
verliezen (den moed), demitto animum.
verliezen (een' veldslag), vincor.
verliezen (het), amissio.
verlieven, amore capior.
vertigten, levo, sublevo.
verlichting (de), levamen, sublevatio.
verlof, venia, licentia.
verlof (met uw), pace tua.
verlof vragen om iets te zeggen, honorem praefor.
verlof uit den dienst, commensus, missio.
verlokken, illicio.
verlokking (de), allectatio, illecebra.
verloochenen, ignoro, abnego.
verloofde (de), sponsus.
verloop (het), cursus, decursus.
verloopen, praetereo.
verloopen mensch (een), desperatus, inops.
verloren gaan, pereor.
verlossen, libero, servo.
verlosser (een), liberator, servator.
verlossing (de), liberatio, servatio.
verlossing der kraamvrouw (de), partus.
verlossing (eene ontijdige), abortio.
verloten, sorte divido.
verloven, despondeo.
verloving (de), sponsalia, pl.
verluiden, divulgor.
verluisjen, pigritia perdo.
verlustigen, oblecto, delecto.
verlustigend, jucundus.
verlustiging (eene), oblectamen.
vermaagschapping, affinitas.
vermaagschapt, affinis.
vermaak, voluptas, oblectatio.
vermaak scheppen, delector.
vermaard, clarus.
vermaardheid, claritas.
vermageren, macesco.
vermakelyk, jucundus.
vermaken, delecto, oblecto.
vermaken (z. v. a. doen erven), lego.
vermaking (eene), legatum.
vermalen, molendo contero.
vermanen, exhortor, admonéo.
vermaning (de), exhortatio.
vermaning (eene), monitum.
vermannen (zich), virum me praesto.
vermeenen, opinor.
vermeerderen, augeo.
vermeerdering (eene), augmentum.
vermeesteren, capio, potior, expugno.
vermeijen (zich), delector.
vermelden, memoro, mentionem facio.
vermelding (de), mentio.
vermeldingswaardig, memorandus.
vermengd, promiscuus.
vermengen (zamen), misceo, permisceo.
vermenigvuldigen, multiplico.
vermenigvuldiging, multiplicatio.
vermetel, protervus, audax, temerarius.
vermetelheid, protervitas, temeritas, audacia.
vermeten (zich), audeo.
vermydelyk, evitabilis.
vermyden, vito, devito, evito.
vermyding (de), vitatio.
vermiljoen, minium.
vermindereu, minuo, imminuo.
vermindering (de), imminutio, decrementum.
verminken, mutuo, trunco.
verminking (de), mutilatio.
verminkt, mutulus, truncus.
vermissen, desidero.
vermiss, quoniam, quia, quum.
vermoedelyk, mirum ni.
vermoeden, suspicor.
vermoeden (een kwaad), suspicio.
vermoeid, defessus, lassus.
vermoetjen, fatigo, lasso.
vermoefenis, lassitudo.
vermoelijng (de), defatigatio.
vermogen, possum, valeo.
vermogen (het), facultas, potestas.
vermogen (geldelyk), facultates, res familiaris.
vermogehd, potens.
vermogens (de geest-), animi vires.
vermolzend, cariosus.
vermolsemen, carie absumor.
vermolseming (de), caries.
vermommen, personam induo.
vermomd, personatus.
vermoorden, interimo, occido, interficio.
vermorzelen, contero.
vermurwen, flecto, lenio.
vernaauwen, arcto, angusto.
vernachten, pernocto.
vernederen, deprimo.
vernedering, humilitas.
vernemen, accipio, percipio.
vernemen (naar iets), sciscitor.
vernielen, perdo, destruo, everto.
vernieling (de), eversio.
vernietigen, rescindo, excindido, everto.
vernieuwen, instauror, innovo, integro.
vernieuwing (de), integratio.
vernis, fucus.
vernissen, fuco.
vernist, fucatus.
vernust (het), ingenium.
vernuftig, ingeniosus, acutus.
veronachtzamen, negligo.
veronachtzaming (de), negligentia.

- verongelyken*, injuriâ afficio.
verongelyking (eene), injuria.
verongelukken, pereo.
verontreinigen, inquino.
verontrusten, inquieto.
verontschuldigen, excuso.
verontschuldigen (te), excusabilis.
verontschuldiging (de), excusatio.
verontwaardigd zijn, indignor.
verontwaardiging (de), indignatio.
veroordeelen, condemno.
veroordeeling (de), condemnatio.
veroorzaken, efficio, asfero, pario.
veroorzaker (de), auctor.
verootmoedigen, deprimor.
verordenen, decerno, sancio.
verordening (eene), decretum, sanctio.
verouden, senesco.
verouderd, obsoletus.
verouderen, inveterasco, obsolesco.
veroveraar (een), expugnator.
veroveren, expugno.
veroveren (niet te), inexpugnabilis.
verovering (de), expugnatio.
verpachten, loco, eloco.
verpanden, oppignero.
verpanden (zijn woord), fidei obligo.
verplaatsen, muto locum, transfero.
verpletteren, conculco, contero.
verplichten, obligo, obstringo, cogo.
verplichten (aan zich), devincio.
verplichtend, officiosus.
verplicht zijn, debeo.
verpoozen, quiesco.
verpoozing (de), requies.
verraad, proditio.
verraad (hoog), perduellio.
verraden, prodo.
verrader (een), proditor.
verraderlijk, perfidus.
- verrassen*, opprimo, super Venio.
verrassing (de), oppressio.
verre, longe, procul.
verre (tot dus), hactenus.
verre (in zoo), eatenus.
verre (van), eminus, e longinquo.
verre (tot hoe) ? quatenus?
verrekken, luxor.
verrekt, luxus.
verrigten, ago, gero.
verrijken, locupletor, dito.
verrijzen, surgo, resurgo.
verrijzenis (de), resurrectio.
verroeren, moveo.
verroest, robiginosus.
verroesten, rubiginem duco.
verrotten, putresco.
verrotting in hout, caries.
verruilen, commuto.
verrukkelijk, delectabilis.
verrukken, stupefacio, rapio.
verruimen, amplifico.
verrukkelijk, pulcherrimus.
vers (een), verus.
versagen, metuo, paveo, animum despondeo.
versaagdheid, pavor.
versch, recens, novus.
verschaald, vapidus.
verschaalde wijn, vappa.
verschaffen, suppedito, praebeo, paro.
verschalken, circumvenio.
verschansen, munio.
verschelden, morior, oboeo.
verscheiden, diversus.
verscheidene, complures.
verscheidenheid, diversitas, discrimen.
verscheidenheid brengen in lets, vario.
verscheiden zijn, vario.
verscheuren, dilacero, concerpo, discerpo.
verscheurend (b.v. een dier), rapidus.
verscheuring (de), laniatio.
verscheid, integritas.
verschiet (het), prospectus.
verschieten (van kleur), decoloror, colorem muto.
- verschijnen*, appareo.
verschijnen (in't openbaar), prodeo.
verschijning (de), apparitio.
verschijnsel (een), spectrum.
verschil, discrimen, distantia, discrepantia, differentia.
verschil in gevoelen, dissensio.
verschillen, disto, interest, differo.
verschillen (in gevoelen), dissentio.
verschillend, differens, diversus.
verschillende kanten gaande (naar), diversus.
verschillende plaatsen (op), diverse.
verschil zijn (in), controversum est.
verschoonbaar, excusabilis.
verschoonen (z. v. a. vergeven), ignosco, excuso.
verschoonen, parco.
verschot, pecunia erogata.
verschoten (van kleur), decolor.
verschrikkelijk, terribilis, horrendus.
verschrikken, percello, terreo, consterno.
verschrikking (eene), terror.
verschroeijen, torreo.
verschrompelen, corrugor.
verschuilen (zich), lateo.
verschuijen (z. v. a. uitstellen), differo, procrastino.
verschuijen (het), dilatio.
verschuldigd, debitus.
verschuldigd zijn, debeo.
versieren, orno, como.
versiering (de), ornatus.
versiersel (een), ornamentum.
verslaafd, totus deditus.
verslaan, fundo, caedo.
verslag doen, refero.
verslagen, percussus.
verslagenheid, afflictatio.
verslappen, marcesco, laxor.
verslappen (beginnen te), fiaccesco, languesco.
verslapt, languidus.

- versleten*, contritus, detritus.
verslijten, tero, contero.
verslinden, voro, devoro.
verslindend, vorax.
versmaat (de), metrum.
versmachten, exstinguor, pere-
 reo.
versmaden, repudio, sperno.
versmader (een), contemptor.
versmading (de), spretio,
 contemptio.
versmeden, recudo.
versmelten, de novo liquefa-
 cio.
versmelten (onz.), deliques-
 co, consumer.
versmoren, suffoco.
versnapering (eene), recrea-
 tio.
versnellen, celero.
versnellen (zijn gang), gra-
 dum corripio.
versnijden, intercido.
verspelen, ludendo absumo.
versperren, praesepio.
verspleden, exploro.
verspieder (een), explorator,
 speculator.
verspillen, profundo, dissipo.
verspillen (het), dissipatio,
 effusio.
verspreiden, dispergo, per-
 vulgo.
*verstaan (z. v. a. kunnen hoor-
 ren)*, audio.
verstaan, capio, intelligo, per-
 cipio.
verstaan (eene kunst), calleo.
verstaan (zich met iem.),
 convenio.
verstaanbaar, planus, perspicu-
 us.
verstaanbaarheid, perspicui-
 tas.
verstaat zich (het), scilicet.
verstand, ingenium, mens.
*verstand komen (weder tot
 zijn)*, resipisco.
verstandelijk, intelligibilis.
verstandeloos, amens.
verstandeloos zijn, desipio.
verstand hebben, sapio.
- verstandig*, sapiens, prudens.
versteken (z. v. a. verbergen),
 abdo, abscondo.
versteken (iem. & iets), privo.
versteenen, in lapidem vertor.
verstellen, sarcio, reficio.
versterken, firmo, confirmo,
 corroboro.
*versterken (z. v. a. verschan-
 gen)*, munio.
versterking (de), munitio.
versterven, emorior.
verstijfd, torpidus, rigidus.
verstijfd zijn, torpeo, rigeo.
verstijven, torpesco.
verstijving (de), torpor.
verstikken, suffoco.
verstokt, obstinatus, pertinax.
verstomd, stupidus.
verstomd staan, stupeo.
verstommen, obmutesco.
verstompen, obtundo, hebetor.
verstoord, iratus.
verstoorder (een), conturba-
 tor.
verstootten, repudio.
verstoppen, obturo, praesepio.
verstopping (eene), obstructio.
verstoren, disturbo, irrito.
verstouten (zich), animum
 sumo.
verstrekken (tot iets), sum.
verstrekken (iem. iets), prae-
 beo.
verstrijken, praetereo.
verstrikken, illaqueo.
verstrooid van gedachten,
 mente turbatus.
verstrooijen, dispergo, disji-
 cio, dispello.
verstrooijing (de), dispersio.
verstuiven, dissipor.
versuft, delirix.
vertalen, verto, converto.
verte (de), longinuitas.
verte (in de), procul.
verte (uit de), e longinquo.
verteert (die iets), consum-
 tor.
vertegenwoordigen (zich iets),
 represento.
vertellen, narro.
- vertelling (eene)*, fabula.
verteren, consumo.
verteren (spijs), concoquo.
vertering (de spijs-), con-
 coctio.
verteringen, sumtus.
vertier, commercium.
vertoeven, commoror.
vertoeven op eene plaats (het),
 commoratio.
vertoon (een), disputatio.
vertoon (uiterlijk), ostentat-
 io.
vertoonen, ostendo, monstro.
vertoonen (zich), compareo.
vertoonen (een schouwspel),
 ago fabulam.
vertoord, iratus.
vertoord worden, irascor.
vertoornen, irrito.
vertragen (onz.), pigresco,
 lentesco.
vertragen, tardo, retardo,
 moror, remotor.
vertraging (de), retardatio.
vertrappen, conculco, proteror.
vertreden (zich), deambulo.
vertrek (het), profectio, de-
 gressus.
vertrek (een), conclave.
vertrekken, proficiscor.
vertroestelen, effemino.
vertroosten, consolor.
vertroosting (de), consolatio.
vertrouwelijk, confidens.
vertrouwen, fido, confido,
 nitof.
vertrouwen (het), fiducia,
 confidentia.
vertrouwen (vol), fidenter.
vertrouwen (het zelfs-), fi-
 dentia.
vertwijfelen, despero, spem
 abjicio.
vertwijfeling (de), desperatio.
vervaard, territus.
vervaardigen, conficio.
vervaardiging (de), confec-
 tio.
vervaarlijk, terribilis.
verval (z. v. a. voordeel),
 emolumentum.

- verval* (*het*), corruptela, decrementum.
vervallen, collabor, dilabor, concido, corruo.
vervallen (*tot iets*), prolabor, deferor.
vervallen (gez. v. h. voorkomen v. een' mensch), maresco.
vervalschen, adultero, vitio, interpolo.
vervalscher (*een*), adulterator.
vervalsching (*de*), adulteratio.
vervangen, excipio, succedo.
vervaren, terreo, pavorem incutio.
vervelen (*zich*), piget, taedet.
vezveling, pigritia, taedium.
ververschen, recreo, refatio.
vervullegen, evanesco.
vervloeken, detestor, devoveo, exsecor.
vervloeking (*eene plegtige*), devotio, exsecratio.
vervloekingen, dirae.
vervloekt, sacer, devotus.
vervoegen (*zich*), confero me.
vervoer (*het*), transportatio.
vervoeren, transporto, aveho.
vervoecten (z. v. a. overreden), duco.
vervoering (*eene*), ecstasis.
vervolg (*het*), continuatio, consecutio.
vervolgen (z. v. a. met iets voortgaan), continuo.
vervolgen, persequor, insector.
vervolgens, deinceps, porro, exinde.
vervolget (*een*), insectator.
vervolging (*de*), insectatio.
vervolging (*geregtelyke*), actio.
vervormen, transformo.
vervreemden (*door verkoop*), abalieno.
vervreemden (*iemand van zich*), abalieno.
vervroegen, maturo.
- vervrolijken*, exhilaro, laetifico.
vervuild, putidus.
vervuilen, foedor, putresco.
vervullen (b. v. beloften), satisfacio, perficio.
vervullen, impleo, compleo.
vervulling (z. v. a. bevreeding), expletio.
vervulling (b. v. eener voorspelling), eventus.
verw, pigmentum.
verwaand, arrogans.
verwaandheid, arrogantia.
verwaardigen, dignor.
verwaarloozen, negligo.
verwaarloozing (*de*), neglectio.
verwachten, exspecto, maneo, opperior.
verwachting (*de*), expectatio, opinio.
verwant (*een*), cognatus, consanguineus.
verwantschap, cognatio.
verwarmd worden, tepesco, tepesco.
verwarmen, tepefacio, calefacio, foveo.
verwarren, confundo, impedio, conturbo.
verwarring, turba, conturbatio.
verwaten, impius, scelestus.
verwedden, pretio contendo.
verweeken, mollio, effemino.
verwekken, suscito, concito, creo.
verwekken (*kinderen*), procreo.
verwelf (*een*), fornix.
verwelken, marcesco.
verwelkomen, gratulor.
verwelkt zijn, marceo.
verwelyen, camero.
verwen, inficio, tingo.
verwennen, prava consuetudine imbuo.
verwenschen, detestor, devoveo.
verwensching (*eene*), execratio, detestatio, devotio.
verwenschingen, dirae.
- verwer* (*een*), infector, tinctor.
verweren, defendo, tueor.
verwerpelijk, reprobandus, rejciendus.
verwerpen (*het*), abjectio.
verwerpen, abjicio, rejicio.
verwerven, acquirro, obtineo, consequor.
verwerven (*voor zich*), paro.
verwezenlijken, represento.
verwiden, dilato.
verwijdest, remotus.
verwijderd zijn, disto, absum.
verwijderen, removeo.
verwijderen (*zich*), abeo, discedo.
verwijdering (*de*), amotio.
verwijding (*de*), amplificatio, dilatatio.
verwijfd, effeminatus, mollis.
verwijfd maken, effemino, mollio.
verwijlen, moror, commoror.
verwijt (*een*), convictum, opprobrium, crimen, animadvertio.
verwijten, exprobro.
verwijten (*het*), exprobratio.
verwijzen (*tot iets*), addico.
verwijzing (*de*), condemnatio.
verwilderd, efferatus, trux.
verwilderden (*onz.*), efferor.
verwildereren, efferor.
verwinnen, vincó.
verwinteren, hiemo.
verwisselen, permuto.
verwittigen, certiorum, facio, nuntio.
verwittiging (*eene*), admotio.
verwoed, furens.
verwoedheid, furor.
verwoesten, vasto, diruo, excindo.
verwoesting (*eene*), vastitus.
verwoesting (*de*), excidium, vastatio.
verwoesting aanrigten (*eene*), stragem facio.
verwonderen (*zich*), miror.

- verwondering (de)*, admiratio.
verwonderlijk, mirus, mirabilis.
verworgen, suffoco.
verworpen, projectitus;
verwrikken, detorqueo.
verwulf (een), fornic.
verwulfd dak (een), camata.
verwulven, conformico.
verwurgten, suffoco; strangulo.
verzachten, lenio.
verzachting (een middel ter), lenimentum.
verzadigd, satur.
verzadigen, satio; saturo; expleo.
verzadiging (de), satiétas.
verzaken, desero.
verzakkén, subsidio.
verzamelen, colligo, cogo.
verzameling (de), congregatio.
verzameling van menschen (eene), conventus, coetus.
verzanden, arenâ obstruo.
verzegelen, signo, obsigno.
verzeggen, recuso.
verzekerd, certus.
verzekerde bewaring, vincula; pl.
verzekeren, assevero, affirmo, testificor.
verzekering (de), asseveratio, confirmatio.
verzellen, comitor.
verzenden, ablego.
verzengd, torridus, adustus.
verzengen, torreo, aduro.
verzetten; dimoveo.
verzetten (zich tegen iets); resisto.
verzilverd; argentatus.
verzinken, mergor, pereor.
verzinnen, excogito, fingo.
verzinnen (zich), fallor.
verzinning (eene), error.
verzinsel (een), commentum.
verzoek (een), rogatio, petitio;
verzoek (op), rogatu.
verzoeken, rogito; peto.
verzoeking (de), tentatio.
verzocking brengen (in), tento.
verzoenen, reconcilio, placo.
verzoeken (zich met iem.); in gratiam redeo cum aliquo.
verzoening (de); reconciliatio.
verzoenlijk; placabilis.
verzoenlijkheid, placabilitas.
verzoeten, iustum reddo.
verzorgen, curo, consulo.
verzorgen (met iets), instruo.
verzorgér (een), curator.
verzorging (de), cura.
verzot, correptus.
verzotten, infatuor.
verzuim (een), negligentia.
verzuimen; negligo.
verzuren, aceo, acesco.
verzwageren (zich), affinitate me iungo.
verzwakken, debilito, comminuo.
verzwaren, gravo, aggravato.
verzwelgen, absorbeo; devoro.
verzweren, exalceror.
verzwering (eene), suppuratio, vomica.
verzwijgen, sileo, taceo.
vestigen, firmo, figo, stabilio.
vesting (eene), castellum; arx.
vestingwerk (eên), munimentum, opus.
vet (het), adeps.
vet, pinguis.
veter (een), ligula.
veteren, ligulâ constringo.
vetheid, pinguedo.
vetweider (een), pecuarius.
vet worden, pinguesto.
veulen (een), pullus.
vezel (eene), fibra.
vezellig, fibratus.
vier, quatuor.
vier (het getal), numerus quaternarius.
vier (telkens), quaterni.
vier dagen (een tijd van), quadriduum.
vierde (de), quartus.
vierde (ten), quarto.
vier delen (in), quadrifarium.
vierde maal (voor de), quartum.
vierdubbel, quadruplex, quadruplus.
vieren, celebrô, festum ago.
vieren (bot); indulgeo.
vieren (b. v. den teugel); laxo.
vieren (temand), colo, foveo.
vierhoek (een), quadratum.
vierhoekig, quadratus.
vierhonderd, quadringenti.
vierhonderd (telkens), quadringeni.
vierhonderd bestaande (uit); quadringenarius.
vierhonderd maal, quadringentis.
vierhonderdste (de), quadringentesimus.
vier jaren, quadriennium.
vier jaren oud, quadrimus.
vierkant, quadratus.
vierkant stuk (een), quadrat.
vierkant maken, quadro.
viermaal, quater.
vier oogen (onder), testibus remotis.
vier roebanken (een schip met), quadriremis.
vierschaar (de), tribunal.
vierschaar spannen (de), iudico.
vierspan (een); quadriga.
vierspännig, quadrijugus.
viersprong (een), quadrivium.
vier verdeeld (in), quadripartitus.
viervoetig, quadrupes.
viervorst (een), tetrarcha.
viervoudig, quater.
vies, delicatus, fastidiosus.
viesheid, fastidium.
vijand (een), inimicus, adversarius.
vijand in den oorlog (een) hostis.
vijandelijk, hostilia, intestus.
vijandelijkheden aandoen, infesto.
vijandig, inimicus, infensus.
vijandschap, odium, inimicitia.

- vijf*, quinque.
vijf (telkens), quini.
vijf (het getal), numerus quinquarius.
vijfde (de), quintus.
vijfhonderd, quingenti.
vijfhonderdste (de), quingentesimus.
vijfjaren (van), quinquennis.
vijf jaren (een tijd van), quinquennium.
vijfmaal, quinquies.
vijftien, quindecim.
vijftienmaal, quindecies.
vijftig, quinquaginta, quinquageni.
vijftiger (een), quinquagenarius.
vijftigste (de), quinquagesimus.
vijg (eene), ficus.
vijg (eene drooge), carica.
vijgeboom (een), ficus.
vijgeboom (de wilde), caprificus.
vijgeboomenhout (van), ficulnus.
vijgen (betreffende), ficarius.
vijgenggaard (een), ficutum.
vijl (eene), lima.
vijlen, limo.
vijver (een), piscina.
vijzel (een), mortarium.
villan, deglubo, excorior.
vilt, coactilia, pl.
vilten, coactilis.
vin (eene), pinna.
vin (eene bloed-), furunculus.
vinden, invenio, reperio.
vindingrijk, sollers.
vindingrijkheid, sollertia.
vinger (de), digitus.
vinger (van de dikte van een), digitalis.
vinger (de wijs-), digitus index.
vinger (de derde), digitus annularius.
vingers (voorzien met), digitatus.
vink (eene), fringilla.
vinnig, acerbus.
- vinnigheid*, acritas.
violensbed (een), violarium.
violetkleurig, violaceus.
viool (de), viola.
visch (een), piscis.
vischrijk, piscosus.
vischvijver (een), piscina.
visschen, piscor.
visschen (het), piscatus.
visschen (betreffende de), piscarius.
visscher (een), piscator.
visscherij (de), piscatus.
visschers (betreffende de), piscatorius.
vischvangst (de), piscatus.
vitten, carpo, reprehendo.
visterij, vitiligatio.
vlaag (eene) z. v. a. but, procella.
vlaag (eene) z. v. a. aanval, accessus.
vlag (eene), aplustre, vexillum.
vlak, aequus, planus.
vlak (z. v. a. vlek), labes, nota, macula.
vlak (een), planum.
vlak (bijw.), plane.
vlakken, maculo.
vlake (eene), campus, planities, aequum.
vlam (de), flamma.
vlammen, flammo, flagro.
vlam vatten, incendor.
vlam zetten (iets in), inflammo, incendio.
vlas, linum.
vlas (ruw), stupa.
vlas (fijne), carbasus.
vlas (van), lineus.
vlasbaard (de), lanugo.
vlassen (op iets), appeto.
vlasvink (de), linaria, fringilla.
vlecht (eene), cinnamus.
vlechten, plecto, nectro.
vlechtwerk, crates.
vledermuis (de), vespertillo.
vleesch, caro.
vleeschbank (de), macellum, lanicna.
- vleeschhal (de)*, macellum.
vleeschelijk, libidinosus.
vleeschhouwer (een); lanicna.
vleeschig, carnosus, teres.
vleeschigheid, corpus.
vleeschvat, jusculum.
vleeschpastei, artocreas.
vleeschvretend; carnivorus.
vlegel (scheldnaam), mastigia; verbero.
vlegel (b. v. dorsch-), aggellum.
vleijfen, adulator, blandior.
vleijend; blandus.
vleijer (een), adulator.
vleijerij; adulatio, blanditiae.
vleitaal, blandiloquentia.
vleister (eene); assentatrix.
vlek (z. v. a. dorp), vicus.
vlek (eene); macula, labes; nota.
vlekkeloos, impollutus, purus.
vlekken, maculo.
vlekken (vo); maculosus.
vlokken zuiveren (van), emulculo.
vleug (eene), fulgor.
vleugel (eene), ala; penna.
vleugel (leger-), ala, cornu.
vleugelen (voorzien van), alatus.
vleugelman (een), alarius.
vlieden; fugio; evito.
vlieg (eene), musca; culex.
vlieg (eene spaansche); cantharis.
vliegen, volo.
vliegen (hef), volatus.
vliegend (b. v. vaandel), solutus.
vliegend (b. v. storm), inspidus.
vliegend leger (een), manus expedita.
vliegenwaaijer (een), mscarium.
vlier, sambucus.
vlier (wilde), ebulum.
vlierbes (eene), acinus, bacca sambucea.
vlies (een), membrana, pellicis.

- ylles* (z. v. a. *yacht*), vellus.
yllesje (een), membranula.
yltaten, fluo.
yltijen, apto.
yljm (eene), scalpellus.
yljt, industria, sedulitas.
yljtig, sedulus, industrius, gnavus.
ylinder (een), papilio.
vloed (een), fluvius, amnis.
vloed der zee (de), aestus, fluxus.
vloelbaar, liquidus.
vloeibaar maken, liquefacio.
vloeibaar worden, liquesco, liquefio.
vloeibaar zijn, liqueo.
vloeljen, fluo, mano.
vloeljen (het), fluctus.
vloeljend, fluidus, fluxus.
vloeljend (b. v. *rede*), volubilis.
vloepapier, charta bibula.
vloelstof (eene), liquor.
vloek (de), exsecratio.
vloeken, exsecror, devoveo.
vloekgespan (een), conjuratio.
vloekwaardig, exsecrandus.
vloer (de), pavimentum.
vloersteen (een), tegula.
vlok (eene), floccus, villus.
vlokkig, villosus.
vloo (de), pulex.
vloot (eene), classis.
vlot (bijw. nw.), fluitans.
vlot (z. v. a. *vaardig*), promptus.
vlot (een), ratis.
vloten, succedo.
vlug, velox, pernix, celer, promptus.
vlugheid, velocitas, dexteritas.
vlugt (z. v. a. h. *yliegen*), volatus.
vlugt (de), fuga.
vlugtelling (een), fugitivus.
vlugt jagen (op de), fugo, in fugam do.
vlugten, fugio.
vlugt gaan (op de), do me in fugam,
- vlugtig* (z. v. a. *oppervlakkig*, bijw.), strictim.
vlugtig (bijw.), raptim.
vocht, liquor.
vochtig, humidus, madidus, udus.
vochtig maken, humecto.
vochtig worden, humesco.
vochtig zijn, humeo.
vochtigheid, humor.
vodden (oude), scruta.
voeden, alo, nutrio.
voedend, almus.
voeder, pabulum.
voeder (een), altor.
voeder (dienstig tot), pabularis.
voederaar (een), pabulator, pastor.
voederen, sagino.
voeding (de), nutritus.
voedzel, alimentum, cibus, victus.
voedzel (betreffende het), alimentarius.
voedster (eene), altrix, nutritrix.
voedsteren, nutrio.
voedsterling (een), alumnus.
voedzaam, almus.
voege (de), junctura.
voege (in dezer), hoc modo.
voegelijk, consentaneus, congruus.
voegen, jungo.
voegen (bij iets), addo, adjungo.
voegt (het), decet.
voegwoord (een), conjunctio.
voegzaam, conveniens, decorus.
voelen, sentio.
voer (een), vectura.
voeren, vcho, duco.
voeren (het woord), verba facio, oro.
voeren (te gemoet), objicio.
voeren (oorlog), bellum gero.
voering van een kleed (de), duplicatio.
voerloos (het), vectura.
voerman (een), vector, aurga, agitator.
- voet* (de), pes.
voet (op staanden), statim.
voet (op den ouden), pristino statu.
voet (te), pedester.
voetangel (een), pedica, murex.
voetbal (de), planta.
voetbank (eene), scamnum.
voetboei (een), compes.
voet breed (een), pedalis.
voet brengen (op een' vasten), constituo.
voetganger (een), pedes.
voet geven, indulgeo.
voeteneind (het), inferior pars lecti.
voeteuvel (het), podagra.
voetijzer (een), compes.
voet ligten (iem. d. *voet*), supplantio.
voetmaat (de), metrum.
voetpad (een), callis, semita.
voetspoor (het), vestigium.
voetslap (een), vestigium.
voetstuk (een), basis.
voetvolk, peditatus, pedites (pl.).
voet van een' berg (de), radix.
voet voor voet, pedetentim.
voetzool (de), planta.
vogel (een), avis, ales.
vogelaar (een), aucups.
vogelen, aucupor.
vogelljm (de), viscum.
vogelljm (besmeerd met), viscatum.
vogels (betreff. de), aviarius.
vogelslag (een), decipula.
vogelvangst (de), aucupium.
vogelvrij, proscriptus.
vogelvrij verklaren, proscribo.
vogelvrijverklaring (de), proscriptio.
vogelwigchelaar (een), auspex.
vogelwigchelarij, auspicium.
vol, plenus, refertus.
voldbrengen, perficio, conficio, exsequor.
voldingen, causam perago.

- voldoen*, satisfactio.
voldoen (eene schuld), solvo.
voldoening (de), satisfactio.
voleindigen, consummo.
volgeling (een), assecla.
volgen, sequor.
volgen (op-), succedo, ex-
 cipio.
volgend (daarop), posterior,
 posterus.
volgende (de), posterus.
volgens, e, ex, secundum.
volgorde, ordo.
volgreeks (eene), series.
volgzaam, obediens, sequax.
volharden, persevero, perma-
 neo, persisto.
volharding, perseverantia.
volheid, plenitas.
volhouden, persevero.
volk (een), populus, gens,
 natio.
volk (het gemeene), vulgus.
volk (betreff. het), popularis.
volkomen, absolutus, perfectus.
volkomenheid, perfectio.
volkplanteling (een), colonus.
volkplanting (eene), colonia.
volkrijk, celebr, frequens.
volkrijkheid, celebritas.
volksbesluit (een), plebiscitum.
volksgezind, popularis.
volksvergadering (de), con-
 cilio.
volle (ten), prorsus.
volle broeder (een), germanus.
volledig, integer, plenus.
volledigheid, absolutio.
volleerd, perdoctus.
vollen maat (met), cumulate.
voller (een), fullio.
vollerskunst (de), fullonica.
volle zee, altum.
volmaakt, absolutus, perfec-
 tus.
volmagt, procuratio.
volmaken, pericio, absolvo.
vol maken, impleo.
volmaking (de), perfectio.
volmaker (een), perfector.
volmondig, sincere.
- volop*, abundanter, abunde.
volstaan, satago.
volop krijgen, obsaturor.
volslagen, consummatuq.
volstandig, constans.
volstrekt, prorsus, omnino.
volstrekt (bijv. nw.), abso-
 lutus.
volstoppen, farcio.
voltallig maken, suppleo,
 compleo numerum.
voltallig zijn, numerum me-
 um habeo.
voltooijen, perago.
voltrekken, patro.
voltrekker (de), patratof.
volvoeren, perficio.
volwassen, adultus.
volzin (een), ambitus.
vond (een), inventum.
vond (een listige), dolus, ars.
vondeling (een), infans ex-
 positus.
vondeling leggen (te), ex-
 pono.
vondeling leggen (het te),
 expositio.
vonk (eene), scintilla.
vonkelen, scintillo.
vonnis (een), iudicium, sen-
 tentia.
vonnissen, iudico.
voogd (een), tutor.
voogdij (de), tutela.
voor, pro.
voór, ante, prae.
voor (z. v. a. ten behoeve van),
 in commodum.
voor (z. v. a. jegens), erga.
voorafgaan, antegredior.
voorafpraak in een blijspel
 (de), prologus.
vooral, in primis, praesertim.
voorbarig, inconsultus.
voorbarigheid, inconsideran-
 tia.
voorbédachtelijk, composito,
 praemeditate.
voorbédachtzaamheid, pru-
 dentia.
voorbede (de), deprecatio.
voorbeding (een), conditio.
- voorbéduiding (eene)*, porten-
 tum.
voorbéeld (een), specimen,
 exemplum.
voorbéeld (bij), verbi gratiè,
voorbéhoud (een), reservatio.
voorbéhouden, reservo.
voorbérelden, praeparo.
voorbérelding (de), praepa-
 ratio.
voorbérigt (een), praefatio.
voorbéschikken, praefinio.
voorbéschikt, fatalis.
voorbéstempen (voor zich),
 praedestino.
voorbédden, intercedo.
voorbédder (een), deprecia-
 tor, intercessor.
voorbédding (de), deprecatio.
voorbij, praeter.
voorbij drijven, praeterago.
voorbij gaan (b. v. van ten
tijd), abeo, elabor.
voorbijgaan (in 't), obiter.
voorbij gaan, praetereo, trans-
 eo.
voorbij laten gaan, praeter-
 mitto.
voorbij rijden, praetervehor.
voorbij streven, antecello.
voorbij varen, praetervehor.
voorbij vloeijen, praeterfluo.
voorbij zijn, praeteriit.
voorbode (een), nuntius.
voorbrengeen, produco.
voordacht (met), consulto.
voordansen (een), praesul-
 choragus.
voordat, antequam.
voordeel, emolumentum, fruc-
 tus, commodum, quaestus,
voordeelig, commodus, utilis.
voordeelig (het is), prodest,
 expedit.
voordeelig zijn, prosum.
voordeur (de), antea.
voór dezen, antehac.
voordienen, administro.
voordoen, exemplo praefo.
voordoen (zich), praemifero.
voordragen (b. v. eené wet),
 fero.

- voordragen (eene zede)*, oro, pronuntio.
voordragt (de), actio.
voorgaan, praeeo.
voorganger (een), antecessor, dux.
voorgebergte (een), promontorium.
voorgeven, praetendo, praetexo.
voorgeven (het), praetextus.
voorgevoel (een), augurium.
voorgevoel hebben (een), auguror.
voorground van het zwaantje (de), proscenium.
voorhand (de), carpus.
voorhanden zijn, suppeto, praesto sum.
voorhang (een), velum.
voor hebben (iets), meditor, mollor.
voorheen, olium, antea, quondam.
voorhoede (de), prima acies, primum aginen.
voorhof (het), atrium.
voorhoofd (het), frons.
voorhouden, objecto.
voorhuid (de), praeputium.
voorhuis (het), vestibulum.
voorinnemen, occupo.
vooringenomenheid, studium.
voorjaar (het), ver.
voorkeur (de), praepositio, optio.
voorkeur (bij), potissimum.
voorkeur geven (de), antefero, praefero.
voorkeur hebben (de), optio nem habeo.
voorkomen (iemand), antevnio, anteverto.
voorkomen (Z. v. a. schijnen), videor.
voorkomen (het), facies.
voorlang, dudum.
voorleden, praeteritus.
voorlezen, praelego, recito.
voorlezer (een), anagnostes.
voorlezing (eene), praectip.
voorlichten, praeluceo,
- voorlooper (een)*, prodromus.
voormaals, quondam.
voormaken, praeformo.
voormalig, pristinus.
voormiddag (de), tempus antemeridianum.
voormiddagsch, antemeridianus.
voornaam, nobilis, illustris.
voornaam (de), praenomen.
voornaamste (de), princeps.
voornaamsten (de), proceres, primores.
voornaamwoord (een), pronomen.
voornacht (de), prima nox.
voornamelijk, praesertim, praecipue.
voornemen (een), propositum, consilium.
voornemen (zich), decerno, statuo.
voornemens zijn, cogito, in animo habeo.
vooronderstellen, suppono.
vooronderstelling (eene), suppositio.
vooroordeel (een), praepudicata opinio.
voorover, pronus (adj.).
vooroverhellen (doen), proclino.
vooroverhellend, proclivis.
voorouderlijk, avitus.
voorquaders (de), majores, proavi.
voorplein (het), vestibulum.
voorportaal (het), atrium.
voorpost (een), excubiae exterioriores.
voorposten (de), procuratores.
voorsproeven, praelibo.
voorraad, copia, penus.
voorraad (betreffende den), penarius.
voorraadkamer (eene), cella penaria.
voorraadschuur (eene), horreum.
voorraad toeigenen (zich bij), praecipio,
- voorrang (de)*, principatus, prima partes.
voorrede (eene), praefatio, exordium.
voorregt (een), beneficium.
voorschieten, suppedito.
voorschijn brengen (te), edo, exhibeo.
voorschijn komen (te), exorior, appareo.
voorschoot (een), praecinctorium.
voorschrift (een), praepceptum, praescriptum.
voorschrijven, praescribo.
voorslaan, propono.
voorslaan (eene wet), rogo.
voorslag (een), propositum.
voorspannen, jungo currui.
voorspel (een), prolusio.
voorspelen, praecino.
voorspellen, portendo, vaticinor.
voorspeller (een), ominator, vates.
voorspelling (eene), vaticinatio, praesagium.
voorspellingsvermogen, praesagitio.
voorspoed, fortuna secunda, prosperitas.
voorspoed geven, prospero.
voorspoedig, prosper, felix.
voerspraak (een), patronus.
voerspraak (de), patrocinium.
voorstaan (iets), faveo.
voorstaan (zich laten), praeme fero.
voorstad (eene), suburbium.
voorstede (de) t. w. van twee anterior, prior.
voorstede (de), primus, primoris.
voorstel (een), propositum.
voorstellen, propono.
voorstellen (zich), animo fingo.
voorstellen (eene wet), rogo, fero.
voorstellen (een tooneelstuk), ago, in scenam duco, doceo.
voorstelling (eene verstandz), notio.

- voorsteyen (de)*, prora.
voort (verder), porro.
voortbreken (iets laten), prorumpo.
voortbrengen, effero, profero,
voortbrengen (z. v. a. telen), genero.
voortdrijven, expello, praterreo.
voortdrijven (met geweld), trudo.
voortaan, postbac.
voortduren, perduro.
voortduren (laten), perpetuo.
voortdurend, perpetuus.
voortduring (bij), perpetuo.
voortduring (de), perpetuitas.
voortduwen, impello.
voorteeken (een), omen.
voortgaan, procedo.
voortgaan iets te doen, pergo.
voortgang (de), progressio.
voortgang met iets maken, urgeo.
voortgesproten, prognatus.
voorthelpen, adjuvo.
voortjagen, proterreo, abigo, propello.
voortkomen, provenio.
voortloopen, procurro.
voortogt (de), prima acies.
voortplanten, propago.
voortplanting (de), propagatio.
voortreffelijk, egregius, excellentia, praestans.
voortreffelijkheid, excellentia.
voortreffelijkste (de), primarius.
voortrekken, antepono.
voortrukken, proripio.
voortrukken (onz.), progredior.
voorts, porro, caeterum.
voorts (zoo), caetera.
voortslipen, traho.
voortslipen, serpo.
voortspruiten, frutico, germino.
voortstooten, protrudo.
voortstreven, alacriter pergo.
- voorttelen*, progigno, procreo.
voortteling (de), procreatio.
voorttrekken, protrahō.
voorttrekken (z. v. a. voortwaarts gaan), procedo.
voortvaren, pergo, procedo.
voortvarend, citus, promptus.
voortvliegen, avolo.
voortvloeijsen, profuō.
voortvlugtig, profugus,
voortvoeren, aufero.
voortwenselen, provolva.
voortwerpen, projicio.
voortzetten (het werk), insto operi, pergo, matura.
voortuit, prae.
voortuitgaan, procedo.
voort (iem.) uitgaan, anteēo, praeēo.
voortuitkomen, praeverto.
voortuitkruipen, prorrepo.
voortuitloopen, procurro, praecurro.
voortuitsteken, projicio.
voortuitsteken (onz.), promineo.
voortuitvliegen, praevolo.
voortuitwetend, praesagus.
voortuitzeggen, antedico, praedico.
voortuitzien, provideo.
voortuitziende, providus.
voortvaderen (de), majores.
voortvaderlijk, avitus.
voortval (een), res, casus.
voortvallen, accido, intercedo,
voortvechter (een), propugnator.
voortwaar, profecto.
voortwaarde (de), conditio, lex.
voortwaarts, porro.
voortwaarts gaan, procedo.
voortwenden, praetendo.
voortwendsel (een), praetextus, causa.
voortwerp (een), objectus.
voortwerpen, objicio.
voortwetenschap, praescientia.
voortzaat (een), antecessor.
voortzanger (een), praecentor.
- voorzeggen*, praedico, praenuntio.
voorzeker, profecto.
voorzetsel (een), praepositio.
voorzien, provideo.
voorzienigheid (de), providentia.
voorzigtig, prudens.
voorzigtigheid, prudentia,
voorzitter (een), praeses.
voorzoon (een), privignus.
voorzorg (de), providentia, cura.
voorzorg dragend, providus.
voorzien, proficio.
voorzien (iets), postulo, posco, flagito.
voorzien (dringend), efflagito.
voorzending, profectus.
voorzending (z. v. a. het elschen), postulatio, flagitatio.
voorzendingen, progressus, progressio.
voorz (eene), sulcus.
voorz maken, sulco.
voorz (te), ante.
voorz (van), a fronte.
voorzengewijze, liratum.
voorz, pristinus, praeteritus.
voorz (eene), furca.
voorz (de), figura, forma.
voorz, figura, fingo, effingo, formo, conformo.
voorz (beginnen te), informo.
voorz (de), conformatio.
voorz, informis.
voorz (eene), fictrix.
voorz (een), rana.
voorz, scrutator.
voorz (een), princeps.
voorz (z. v. a. koude), gelu.
voorz (een), principatus.
voorz (eene), princeps.
voorz (de), vulpes.
voorz (een), vulpecula.
voorz (van), vulpinus.
voorz (eene), sinus, ruga.
voorz (vol), rugosus.
voorz, plico.
voorz (in één), complicatio.
voorz (uit elkander), explicatio.

- vouwen (het uit één)*, explicatio.
vouwen (het), plicatura.
vraag (eene), quaestio, interrogatio.
vraagstuk (een), problema, quaestio.
vraatachtig, gulosus, vorax.
vraatzucht, voracitas.
vraacht (eene), onus.
vraacht (z. v. a. vrachtkloon), naulum, portorium.
vrachtschip (een), navis oneraria.
vragen, rogo, interrogo, quaero.
vragen (dikwijls), rogito.
vragter (een), rogator.
vraat (een), helluo.
vrede (de), pax.
vrede laten (in), omitto.
vrede stellen (te), placo, paco.
vrede(n) (te), contentus.
vrede(n) zijn (met iets te), comprobo.
vreedzaam, pacatus, quietus.
vreemd (z. v. a. zonderling), mirus, rarus, inusitatus.
vreemd, peregrinus, alienigena, externus.
vreemd (z. v. a. van een' ander), alienus.
vreemdeling (een), hospes, peregrinus, alienigena.
vreemd land zijn (in een), peregrinor.
vrees, timor, metus, formido.
vreesachtig, pavidus, timidus.
vreesachtigheid, timiditas, formidq.
vreesselijk, timendus, formidabilis, formidolosus.
vreezen, paveo, timeo, reformido, metuo, vereor.
vreezen (beginnen te), timesco.
vreke (een), avarus.
vrekachtig, sordidus.
vreten, voro.
vreugde, gaudium, laetitia.
vriend (een), amicus, familiaris,
- vriendelijk*, comis.
vriendelijkheid, comitas.
vriendschap, amicitia.
vriendschappelijk, amicus.
vriest (het), gelu est.
vriend houden (te), colo.
vrij, liber, solutus, vacuus, immunis, expeditus.
vrijbuiten, praedor.
vrijbouter (een), praedator.
vrijdag, dies veneris.
vrijdom, immunitas.
vrije kunsten, artes liberales.
vrije lucht (in de), sub dio.
vrijen, procor.
vrijer (een), amans, procus.
vrij geboren, ingenuus.
vrijgelatene (een), libertus.
vrijgezel (een), coelebs.
vrijheid (de), libertas.
vrijheid (z. v. a. verlof), venia.
vrijkopen, redimo.
vrij laten, manumitto.
vrijlating (de), manumissio.
vrijmoedig, liber.
vrijmoedigheid, libertas.
vrij persoon (een), homo sui juris.
vrijplaats (eene), asylum.
vrijpostig, audax, impudens.
vrij spreken, absolvo.
vrij spraak (de), absolutio.
vrijstaan, licet.
vrijwaren, vindico.
vrijwaring (de), vindicatio.
vrij wel, satis bene.
vrijwillig (bijw.); sponte.
vrijwillig, voluntarius, libens.
vrij zijn van iets; vaco.
vroed, prudens.
vroedkunde (de), ars obstetricia.
vroedyrouw (eene), obstetrix.
vroeg, praecox, maturus.
vroeg in den morgen, mane.
vroeg rijp, praematurus.
vroegtijdig, maturus, tempestivus.
vrolijk, hilaris, laetus.
vrolijkheid, hilaritas, laetitia.
vrolijk zijn, laetor, gaudeo.
- vroom*, pius, integer, fortis.
vroomheid, pietas.
vrouw (eene), femina, mulier.
vrouw (eene oude), anus.
vrouw (betreffende eene oude), anills.
vrouw (eene huis-), uxor, conjux.
vrouw (t. w. v. d. huize), domina.
vrouwelijk, femineus; muliebris.
vrouwenverblijf (het), gynaeceum.
vrouwte (een), muliercula.
vrouwte (een oud), anicula.
vrouw van aanzien (eene), matrona.
vrucht (eene), fructus.
vrucht (t. w. v. dieren), fetus; partus.
vruchtbaar, fecundus, uber, fertilis.
vruchtbaarheid, fecunditas.
vruchtbaar maken, fecundo.
vruchtboomgaard (een), pomarium.
vruchtdragend, frugifer.
vruchteloos, cassus, irritus, inanis.
vruchteloos (bijw.), frustra; in cassum.
vruchteloosheid, inutifitas.
vruchten (veld-), fruges.
vruchten (boom-), pomae.
vruchtgebruik (het), usus fructus.
vuig, sordidus.
vuil, sordidus, obscoenus, putidus.
vullaardig, malignus.
vuilheid, obscoenitas, immunditia.
vuiligheid, purgamentum.
vuilnis, sordes (pl.), purgamen, eluvies.
vuilnisbak (een), sterquilinum.
vuist (de), pugnus.
vuist (voor de), ex tempore.
vuistvechten (het), pugilatus.
vuistvechter (een), pugil.

bulle, compleo; impleo, farcio.
vulsel, fartum, supplementum.
yunzig, mucidus.
yunzigheid, mucor.
yurig, igneus; ardens, fervidus.

yurigheid, fervor.
vuur, ignis.
vuurdeksel (een); testu.
vuurbaak (eene), pharus.
vuur en te zwaard (te); igni et ferro.
vuur (het haard-), focus.
vuurpot (een), ignitabulum.

vuurrood, igneus.
vuurspuwend, ignivomus.
vuursteen (een), pyrites.
vuurtest (eene), testu, foculus.
vuurwerk (een); ignis artificialis.

W.

Waag (de), lanx, statera, trutina, libra.
waagschaal (de), periculum.
waagschaal stellen (in de), fortunae committo, ultima experior.
waagstuk (een), audax facinus.
waaljen, spiro, flo.
waatjer (een), flabellum.
waakzaam, vigilans.
waakzaamheid, vigilantia.
waan, opinio.
waan (trotsch), superbia.
waanwys, arrogans.
waanzin, vesania.
waaninnig, vesanus, lymphaticus.
waaninnig zijn, furo.
waar (eene), merx.
waar (bijw.), ubi.
waar (van), unde.
waer (bijv. nw.), verus.
waar (niet)? nonne.
waerachtig, certus, verus.
waerachtigheid, veracitas.
waerborg (een), cautio.
waerborgen, assero.
waerborg stellen, satisdo.
waard, carus.
waard (een), caupo, hospes.
waarde (de), pretium.
waarde (van), pretiosus.
waarde (ndar), digne, merito.
waardbaar, aestimabilis.
waarderen, aestimo.
waardering (de), aestimatio.
waardig, dignus.
waardigheid, dignitas.
waardigheid (eene), honor, munus.

waardig houden (voor), dignor.
waardig zijn, mereor.
waard zijn, valeo.
waarheen, quo, quorsum.
waerheen ook, quolibet, quocumque.
waarheid (de), veritas.
waarheid (in), vere.
waarheid sprekend, veridicus.
waarlangs, qua.
waarlangs ook, quacunque.
waerlijk, vere.
waerlijk (z. v. a. voorwaar), profecto, sane.
waermaken, probo, ratum facio.
waernemen (b. v. zijn' plicht), fungor, oboe; gero, curo.
waernemen (z. v. a. gewaar worden), percipio, animadverto.
waernemen (de gelegenheid), utor.
waernehmer (een), spectator.
waernehmung (de) b. v. v. e. plicht, functio.
waernehmung (de), observatio.
waarom, cur, quamobrem, quare.
waarom niet, quin, quidni.
waar ook, ubicunque.
waarschijnlijk, verisimilis.
waarschijnlijkheid (de), verisimilitudo, veri species.
waarschuwen, moneo, praemoneo.
waarschuwing (de), admonitus.
waar toe, quorsum.
waar toch, ubinam.
waar uit, unde.

waar van, unde.
waerzeggen, vaticinor, hariolor.
waerzeggend, fatidicus.
waerzegger (een), vates; hariolus.
waerzegging (de), vaticinatio, hariolatio.
wacht (de), vigilia, excubiae, custodia.
wachtel (de); coturnix.
wachten, expecto; maneo, praestolor.
wachten (zich), caveo.
wachter (een), custos.
wacht houden (de), excubias ago.
wacht houden (het), custodia.
wachtpost (een), statio.
wachtstoren (een), specula.
wachtwoord (het), tessera.
wadde (eene), vadum.
wade (de), sura.
waden, vado.
wagen, audeo.
wagen (een), currus, vehiculum.
wagenmaker (een), carpentarius.
wagenspoor (het), orbita.
waggelen, vacillo, labo, titubo.
waggelen (het), vacillatio, titubatio.
waken, vigillo.
waken (het), vigilia.
waken des nachts (het), pervigillum.
wakker, alacer, acer.
wakker (z. v. a. wakend), exsomnis.

- wakker maken*, expergefacio, excitō e somno.
wakker worden, expergiscor.
wal (een), vallum.
wal (z. v. a. oever), ripa, crepidō.
walg (een), fastidium.
walgelijk, fastidiosus.
walgen, nauseo, fastidō.
walging (de), nausea, satiētas.
walm (de), vapor.
walmoor (de), juglans.
wal steken (van), in altum provehor.
walvisch (een), balaena, cetūs.
wam (eene), palear, lacinia.
wambuis (een), thorax.
wan (eene), vannus.
wanbedrijf (een), scelus.
wand (een), paries.
wandel (de), vita, mores (pl.).
wandelaar (een), viator.
wandelen, ambulo.
wandeling (de), ambulatio.
wandelplaats (eene), ambulacrum.
wandluis (de), cimex.
wandelstok (een), baculus.
wanen, opinor, puto.
wang (de), gena, mala.
wangunst, invidia.
wangunstig, invidus.
wanhooft, desperatio.
wanhopen, despero.
wanhopig, desperatus.
wankelbaar, instabilis.
wankelen, labo, titubo, vacillo.
wankelen (z. v. a. besluiteloos zijn), fluctuor.
wankelen brengen (aan 't), labefactō.
wankelen raken (aan 't), labasco.
wankelmoedig, inconstans, suspensius.
wanklinkend, dissonus, absurdus.
wanne, vanno.
wanneer, quando, quum, cum.
wanorde, inconcinnitas.
- wanorde brengen (in)*, perturbō.
wanschapen, deforuis.
wanstaltig, deformis, foedus.
want, enim, nam, quippe.
want (eene), manica.
want (het scheeps-), armamentum navale.
wantrouwen (het), diffidentia.
wantrouwen, diffido, suspectum habeo.
wantrouwend, diffidens.
wapendans (de), pyrrhicha.
wapendrager (een), armiger.
wapenen, armo, armis instruo.
wapenen (t. w. tot verdediging), arma.
wapenen (t. w. tot den aanval), tela.
wapening (de), armatio.
wapenhandel (de), res militaris.
wapenoefening, exercitium in armis.
wapenrok (een), sagum.
wapenrusting (de), armatura.
wapenstilstand (een), induciae.
wapperen, fluito.
war brengen (in de), perturbō.
warm, calidus.
warm maken, calefacio.
warmoezier (een), olitor.
warm worden, calefio.
warmte, calor.
wars, adversus, alienus.
was, cera.
was (van), cereus.
was (vol), cerosus.
was (bestrijken met), cero.
wasdoek, linteum ceratum.
wasdom, incrementum.
wasem, vapor, halitus.
wasemen, spiro, vapore, exhalo.
wasraat (de), favus.
wasschen, lavo.
wassen, cresco, augeor.
wat ook, quidquid.
water, aqua.
water (regen-), aqua pluvia.
water (te), mari.
- water (betreffende het)*, aquarius.
waterbak (een), lacus.
waterbel (eene), bulla.
waterdrop (de), stillicidium.
wateremmer (een), situla.
waterhalen, aquor.
waterhalen (het), aquatio.
waterhaler (een), aquator.
waterhoen (een), fulica.
waterhoos (een), typho.
waterrig, aquaticus, aquosus.
waterkan (eene), hydria, gutturnium.
waterkant (de), crepidos.
waterkeer (een), agger.
waterleiding (eene), aquae ductus.
waterleidingen (een opzigter over), aquarius.
water levend (in 't), aquatilis.
waterman (de), squarius.
waterorgel (een), hydraulus.
waterpas (het), perpendicularium.
waterpas maken, perfibro.
waterpijp (eene), tubulus.
waterpot (een), matula.
waterrijk, aquosus.
waterslang (eene), hydra.
waterval (een), cataracta.
watervat (een), urna.
wateruurwerk (een), clepsidra.
watervverlaat (een), emissarium.
watervloed (een), inundatio, diluvium.
waterwet (eene), scaturigo.
waterzucht (de), hydrops, aqua intercus.
waterzuchtig, hydropicus.
watte, gossypium.
webbe (een), tela.
wed (een), vacuum, aquarium.
wedde (eene), stipendium.
wedden, pignore contendo.
weder (het), tempestas.
weder (z. v. a. wederom), rursus, iterum.
wedergeven, reddo, restituo, retribuō.

- wedergekomen*, redux, reversus.
wederhelpt (de), dimidium.
wederhouden, retineo.
wederkaatsen, reverbero.
wederkeeren, redeo, revertor.
wederkeer (de), reditus.
wederkeertig, mutuus.
wederkeertig (bijw.), citro, vicissim.
wederkomen, revenio, redeo.
wederkomst (de), reditus, reversio.
wederkrijgen, recupero.
wederleggen, refuto, redarguo, refello.
wederlegging (de), refutatio.
wedertrom, iterum, rursus.
wederoprigten, erigo.
wederpartij (de), pars adversa.
wederpartijder (een), adversarius.
wederspanning (een), contumax.
wederspanningheid, repugnantia, contumacia.
wederstaan, resisto.
wedervaren, obtingo, contingo.
wedervergelden, rependo.
wedervergelding, remuneratio, vicissitudo.
wederverkrijgen, recupero.
wedervinden, reperio.
wederwaardigheid, adversa fortuna.
wederziens (tot), in proximo congressum.
wederzijds, citro, vicissim.
wederzijdsch, mutuus.
wedijveren, certo.
wedijvering (de), aemulatio.
wedlooper (een), cursor.
wedstrijd (een), certamen.
weduwe (eene), vidua.
weduwenaar (een), viduus.
weduwentand (de), viduitas.
wee! vae! hei!
wee (het), dolor, adversitas.
weedom, luctus.
weefgetouw (een), tela.
- weefsel (een)*, textum, textura, textile.
weefster (eene), textrix.
weeg brengen (te), efficio.
weegluis (eene), cimex.
weegschaal (eene), libra, statera, lanx, trutina.
week (eene), hebdomas.
week, mollis, tener.
weeken, mollio; macero.
wekelijk, mollis.
wekelijkheid, mollitia.
weekhartig, ignavus, mollis.
weekhartigheid, teneritas.
weekheid, mollitudo.
week leggen (in den), macero.
weklagen, lamentor.
weklagen (het), lamentatio.
weeklagt (eene), lamentatio, plancus.
weelde (de), luxus.
weelderig, luxuriosus, lascivus.
weelderigheid, luxuria, petulantia.
weelderig zijn, luxurio.
weemoed, tristitia; aegritudo.
weemoedig, tristis, moestus.
weenen, ploro, fleo, lacrymor.
weenen (over iets), deploro.
weenen (het), ploratus, flatus.
weer (eene), vallum, propugnaculum.
weerbaar, armis aptus.
weerbarstig, contumax.
weerga (de), compar.
weergalm (de), resonantia.
weergalmen, resono, reboo.
weergaloos, singularis.
wehouden, retineo, prohibeo.
weerklink, resonantia, reflectio soni.
weerklinken, resono.
weerlicht (het), fulgur.
weerlichten, fulguro.
weerloos, imbellis, indefensus.
weerschijn, lux repercussa.
weersgesteldheid (de), tempestas.
weerskanten (van), ultro citroque, utrimque.
weerstand bieden, resisto.
- weer stellen (zich te)*, defendo, resisto.
weerstreytig zijn, tergiversor.
weerstreytigheid, tergiversatio.
weerwil — dat (in), quamquam, tametsi.
weerwil van (in), invitus.
weerwraak, vindicta.
weer zijn (in de), caveo, occupatus sum.
weezin, fastidium, repugnantia.
weezin (met), repugnantior.
wees (een), pupillus, orbus patre s. matre.
wees gegroet! ave!
weeshuis (een), orphanotrophium.
weet (de), nuntius.
weestlust, curiositas.
weg! apage!
weg (een), via, iter.
weg afwijken (van den), devio.
weg banen (den), iter aperio.
weg begeven (zich op), do me in viam.
wegblijven, moror.
wegbrengen, aufero.
wegdoen, abdo, removeo, amoveo.
wegdragen (z. v. a. behalen), fero, reporto.
wegdragen, aufero.
wegdrijven, abigo, propello.
wegdrijven (het), abactus.
wegge (van), a, ab, nomine, ergo.
wegen, pendo, pondero.
wegen (onz.), pondus habeo.
wegens, ob, propter, prae.
weg gaan (ult den), de via decedo.
weggaan, abeo, discedo.
weggeven, dono.
weggevoelen, abjicio.
weghalen, abripio.
wegjagen, abigo, fugo, pello.
weglaten, omitto.
wegleggen, repono, depono.
wegleiden, abduco.
wegloopen, aufugio.
wegmaaijen, meto.

- weg maken (zich)*, evado.
wegnemen, demo, tollo, aufero.
wegnemen (heimelijk), surripio.
wegraken, perdor.
wegrijden, avehor.
wegrooven, abripio.
weg rulmen (uit den), tollo.
wegrukken, rapio.
wegslepen, abstraho.
wegsluipen, subduco me.
wegsluiten, secludo.
wegsmelten, deliquesco.
wegsnijden, amputo.
wegspoolen, proluo, abluo, eluo.
wegspringen, absillo.
weg staan (in den), obsto.
wegszeken, abscondo.
wegszelen, surripio.
wegs toeten, detrudo.
wegteren, tabeo, tabesco.
wegtrekken, abstraho.
wegtrekken (onz.), abscedo.
wegvaren, avehor.
wegvegen, averro.
wegvlieden, aufugio.
wegvliegen, avolo.
wegvloeijsen, defluo.
wegvlugten, profugio, aufugio.
wegvoeren, abduco, aveho, asporto.
wegwerpen, abjicio.
wegwerpen (het), abjectio.
wegzenden, demitto, ablego.
wegzenden (het), demissio, relegatio.
wegzetten, sepono.
weg zijn, absum, perii.
weg zijn (temand in den), refragor.
wegzinken, sublabor.
wei, serum.
weide (eene), pratium.
weiden, pasco.
weiden (het), pastio.
weiden dienstig (tot), pascuus.
weldsch, splendidus, magnificus.
welselen, dubito, haesito, fluctuo.
weigeren (iets), abnego, recusoso, nego.
weigerling (eene), repulsa.
welland, pascuus, pl.
weinig, paucus.
weinig (bijw.), parum.
weinig beduidend, paullus.
weinig (een), paulum, paululum.
weinig (een) bijw., aliquantum, parumper, paulo.
weinig (zeer), paululus.
weinigigen (zeer), perpauci.
weit, triticum.
weit (betreffende), triticus.
weitas (eene), pera venatoria.
wekken, excito, excito, excuscito.
wel (z. v. a. goed), bene, recte.
wel (voegw.), quidem.
wel (eene), scatebra.
welaan, age.
wel bespraakt, disertus, facundus.
welbehagelijk, acceptus, gratus.
welbehagen, voluptas.
weldaad (eene), beneficium.
weldadig, benignus, beneficus, liberalis.
weldadigheid, beneficentia, benignitas, liberalitas.
weldoer, benefacio, faveo.
weldoener (een), benefactor, fautor.
weleer, olim.
welgeaard, bene moratus.
welgemaakt, formosus.
welgemaaktheid, formositas.
welgemoed, hilaris, alacer.
welgevallen (een), voluptas.
welgevallig, gratus.
welgezind, benevolus.
welig, laetus, luxurians.
welke, qui.
welke van beiden, uter.
welkom, gratus.
wellen, scaturio.
wellevend, affabilis, humanus.
welleyendheid, humanitas.
wellust, libido, voluptas.
wellusteling (een), voluptarius.
wellustig, libidinosus.
welmeenend, benevolus.
welp (een), catulus.
welriekend, odorus.
welriekendheid, fragrantia.
welsprekend, eloquens, facundus.
welsprekendheid, eloquentia, facundia.
welvaart, salus.
wel varen, bene me habeo.
welvoegelijk, honestus, decorus, decens.
welvoegelijkheid (de), decetia.
welwater, scaturigo.
welwillend, benevolus, benignus.
welwillendheid, benevolentia, benignitas, propitia voluntas.
welzijn (het), salus.
wemelen, abundo.
wenden, verto, converto.
wending (de), exitus.
wenk (een), nutus.
wenk geven (een), innuo.
wenkbraauw (de), supercilium.
wenken, nuo.
wensch (de), optatio, votum.
wensch (naar), optato, exsententia.
wenschelijk, optabilis.
wenschen, opto, expeto, volo.
wentelen, voluto, volvo.
wentelen (onz.), volvor.
wentelen (het), volutatio.
wenteling (eene), volutio.
wenteltrap (een), cochlea.
wereld (de), mundus.
wereld brengen (ter), edo, pario.
weren, defendo, arceo, obnitor.
werf (eene), area.
werf (eene scheeps-), navale.
werk (z. v. a. uitgekeeld vlas), stupa.
werk (een), opus, labor, opera.
 R 2

- werk (een klein)*, opusculum.
werk (opgegeven), pensum.
werkbaas (een), officinator.
werkelijk (bijw.), reverâ.
werkeloos, deses, iners, ignavus.
werkeloosheid, ignavia, desidia.
weren, laboro.
werken (bij de kaars), lucubro.
werkende oorzaak (de), effectio.
werk gaan (te), facio.
werkhuis (het), ergastulum.
werkkracht, efficacitas.
werk maken van iemand, multum alicui tribuo.
werkman (een), opera, operarius.
werkmeester (een), faber, artifices.
werkplaats (eene), officina.
werktuig (een), instrumentum.
werktuigkunde (de), mechanica.
werktuigmaker (een), mechanicus.
werkzaam, actuosus, industrius, impiet, operosus.
werkzaamheid, industria.
werpen, iacio, mitto.
werpen (jongen), editor, edo foetum.
werpen (het), jactus.
werpschijf (de), discus.
werpspies (eene), jaculum.
wervel (eene rug-), vertebra.
wervel (een), obex, pessulum.
wervelwind (een), turbo.
wervyen, conscribo, conquiro.
weryer (een), conquistator.
werving (de), delectus.
werwaarts, quo.
weshalve, quare obrem, quocirca.
wesp (de), vespa.
westelijk, occidentalis.
wessen (het), occidens.
westewind (de), zephyrus, favonius.
westewind (noord-), cœurus.
wet (een voorstel tot eene), lex.
wetboek (een), codex.
weten (van buiten), memoriâ teneo.
weten, scio.
weten (doen), doceo.
weten (geen raad), inops sum consilii.
weten (niet), nescio, ignoro.
weten (dank), gratiam habeo.
weten (te), scilicet.
weten komen (te), audio.
wetens, sciens.
wetenschap (de), scientia.
wetenschap (eene), disciplina, ars.
wetenschappelijk, literatus.
wetgeleerde (een), juris consultus.
wetgever (een), legislator.
wetgeving (de), legis latio.
wetsteen (een), cos.
wetteloos, exlex.
wetten (betreffend de), legalls.
wetten, acuo.
wettig, legitimus.
wettigen, ratum habeo.
weven, texo.
weyer (een), textor.
weyersij (eene), textrinum.
weyersboom (een), jugum.
weyerspoel (een), radius.
weyerswerkplaats (de), textrina.
wexel (eene), mustela.
wezen (het) z. v. a. golaat, vultus.
wezen, sum.
wezenlijk, reverâ.
wezenlijkheid (de), res, res ipsa.
wie, quis.
wie ook, quicumque.
wie dan? quisnam?
wieden, sarrio, runco.
wiedmes (een), sarculum.
wieg (eene), cunae.
wiegen, cunas moveo.
wiek (eene), ala.
wiek (vlas-), turunda.
wiel (een), rota.
wier, alga, ulva.
wierook, thus.
wierookken, suffio.
wierook dragend, thurifer.
wierookken (het), suffitio.
wierookpan (eene), thuribulum.
wierookvat (een), acerra, thuribulum.
wie van beiden, uter?
wig (eene), cuneus.
wig (eene klein), cuneolus.
wigchelaar (een), hariolus, auspex.
wigchelaarj, auspicium, haruspicina.
wigchelraeda (eene), virga magica.
wiggen spijzen (met), cunco.
wigt, pondus.
wigtigheid, pondus, momentum.
wigvormig, cuneatim.
wij, nos.
wijd, latus, amplus, latus.
wijden, consecro.
wijd en zijd, longe lateque.
wijders, porro.
wijding (de), consecratio.
wijdloopig (bijw.), fuse, ample.
wijdloopig, multus, prolixus.
wijdte (de), amplitudo.
wijf (een), mulier, femina.
wijf (een oud), anus.
wijffe van dieren (het), femina.
wijk (een), vicus.
wijk (z. v. a. toevlugt), effugium.
wijk nemen (de), discedo.
wijken, cedo.
wijkplaats (eene), perfugium.
wijle tijds (eene), aliquantisper.
wijlen (bij), interdum.
wijlen, mortuus.
wijn, vinum.
wijn (overgegeven aan den), vinosus.
wijnberg (eene), vinea.

- wýngaard (een)*, vînetum, vinea.
wýngaardenier (een), vîntor, vindemiator.
wýngaardloof, pampinus.
wýngaardloof (met), pampineus.
wýngaardrank (eene), palmes.
wýngaardstaak (een), ridica.
wýnhuis (een), oenopolium.
wýnkooper (een), vinarius.
wýnlepel (een), trulla.
wýnougst (de), vindemia.
wýnpers (eene), torcular.
wýnpersbak (een), torus.
wýnruilt, ruta.
wýnstaen, tartarus.
wýnsteenzuur, cremor tartari.
wýnstok (een), vitis, vinea.
wýnstokken voortbrengend, vititer.
wýnvat (een), vinarium.
wýs, sapiens.
wýs zýjn, sapio.
wýsbegeerte (de), philosophia.
wýsgeer (een), philosophus.
wýsgeerig, philosophus.
wýsheid, sapientia.
wýze (de), modus, ratio.
wýzen, indico, monstro.
wýzen (van de hand), re-
 pello.
wikken (nw.), vicia, sing.
wikken, pendo.
wil (om iemands), gratiâ,
 causa.
wil (de), voluntas, mens,
 animus.
wild, immanis, ferus, luxu-
 rians.
wildbaan (eene), leporarium.
wild dier (een), fera.
wild dier (van een), ferinus.
wilde geit (eene), caprea.
wildernis (eene), locus de-
 sertus.
wildheid, ferocia.
wild zwýjn (een), aper.
wil en dank (tegen), invitus.
wilg (de), salix.
wilgen (van), salignus.
wilgenbosch (een), salictum.
- willekeur*, arbitrium, libido.
willekeurig, arbitrarius, libi-
 dinosus.
wille zýjn (te), morem gero.
willen, volo.
willen (liever), malo.
willen (niet), nolo.
willens, de industriâ, con-
 sulto.
willig, lubens.
wimpel (een), aplustre.
wind (de), ventus.
wind (voor den), vento se-
 cundo.
wind (tegen), vento adverso.
windas (een), trochlea.
winden, torqueo.
winderig, ventosus.
windmakerij, vanitas.
windsel (een), fascia.
windstilte, malacia.
windstreek (de), plaga.
windwýzer (een), index venti.
wingewest (een), provincia.
winkel (een), taberna, of
 ficina.
winkeldochter (eene), insti-
 trix.
winkelhaak (de), norma.
winkeljongen (een), institor.
winkelier (een), tabernarius.
winnen, adsequor, potior,
 vinco.
winnen (geld), lucrôr.
winnen (kinderen), procreo.
winnen (d. kost), victum mi-
 hi paro.
winst, lucrum, quaestus.
winstgevend, lucrificus.
winter (de), hiems.
winterachtig, hiemalis.
winterkoningje (het), trochi-
 lus.
winterkwartieren (de), hiber-
 na.
wintersch, hibernus.
winzucht, aviditas.
wip (eene), tolleno.
wis, certo.
wisch (een), peniculus.
wiskunst (de), mathesis.
wiskunstig, mathematicus.
- wispelturig*, levis, inconstans.
wispelturighsid, inconstantia,
 levitas.
wissel (de), permutatio.
wissel (een), syngrapha.
wisselaar (een), mensarius,
 argentarius.
wisselbank (een), mensa.
wisselen, permuto.
wisseling, vicissitudo.
wisselhandel (de), argentaria
 negotiatio.
wisselvallig, inconstans, va-
 rius.
wit, albus, candidus.
wit (het), albumen, albugo.
wit (doel-), scopus, finis.
witheid, candor.
witten, dealbo.
wit worden, albesco.
wit zýjn, albeo, albico.
woede, furor, rabies.
woeden, saevio, furo.
woedend, rabidus, furiatuș,
 turbundus.
woeker, fenus.
woekeraar (een), danista,
 fenerator.
woekeren (met iets), fenerator.
woekeren (betreffende het),
 fenebris.
woelen, tumultuor.
woelig, tumultuosus, turbidus.
woelziek, turbulentus.
woensdag, dies Mercurii.
woest, saevus, ferox.
woest (b. v. plaats), vastus.
woestheid, immanitas, saevitia.
woestýjn (eene), solitudo.
wol, lana.
wol (van), laneus.
wol dragend, lanifer.
wolf (een), lupus.
wolf (van een), lupinus.
wolk (eene), nubes.
wolkaarde (een), carmen.
wolkbreuk (eene), effusio nu-
 bis, ruptio nubis.
wolllig, lanatus.
wollligheid, lanugo.
wolyin (eene), lupa.
wonde (eene), vûnus, plaga.

wonden, vulnero, saucio.
wonder (een), miraculum,
 monstrum.
wonderbaar, mirabilis.
wonderteeken (een), ostentum,
 prodigium.
wondheeler (een), chirurgus.
wonen, habito.
woon (de), habitatio.
woonplaats (eene), domicilium,
 sedes.
woord (een), dictum, verbum,
 vocabulum.
woordenboek (een), lexicon.
woordenrijk, verbosus.
woordenspel, praestigiae verborum.
woord houden (zijn), fidem
 praesto.
woord tot woord (van), ad
 verbum.
woord van eer (het), fides.

woord voeren (het), dico,
 oro.
worden, fio, evado.
work (een), rana.
worm (een), vermis, lumbricus.
wormstekig, cariosus.
wormstekigheid, caries.
worp (een), jactus.
worstelaar (een), athleta.
worstelen, luctor.
worstelen (het), luctatio.
worstelperk (het), palaestra.
wortel (de), radix.
wortel (met den), radicitus.
wortelen, radices ago.
woud (een), nemus, sylvia.
woudezel (een), onager.
wouw (de), milvus.
wraak, ultio, vindicta.
wrak, debilitatus.
wraken, improbo, rejicio.

wrang, acerbus.
wrangsmaak, acerbitas.
wrat (eene), verruca.
wratten (vol), verrucosus.
wreed, crudelis, saevus, atrox.
wreedheid, crudelitas, saevitia.
wreekster (eene), ultrix.
wreken, ulciscor.
wreker (een), ultor, vindex.
wrevel, stomachus.
wrevelig, stomachosus.
wrevelig worden, stomachor.
wrijven, frico, tero.
wrijven (het), fricatio.
wroeging, cruciatus.
wringen, torqueo.
wrok, simultas.
wrong (eene), diadema.
wuft, mobilis, varius.
wulpsch, libidinosus, lascivus.
wurgen, strangulo.

Z.

zaad, semen.
zaadkorrel (een), granum.
zaadveld (een), seges.
zaag (eene), serra.
zaagsel, serrago, scobs.
zaagswijs, serratus.
zaaijen, sero, semino, spargo.
zaaijen (het), satio.
zaaijer (een), sator.
zaailand, seges.
zaaitijd (de), sementis.
zaak (eene), res, negotium.
zaak (eene regts-), causa.
zaakwaarnemer (een), procurator.
zaal (de eet-), coenaculum.
zacht, mollis, mitis, lenis.
zachter worden, mitesco.
zachtheid, lenitas.
zachtmoedig, lenis.
zachtzinnig, facilis.
zadel (een), ephippium, sella.
zadel (een pak-), clitellae.
zadelen, sterno.
zadelriem (de), cingulum.
zagen, serro.
zak (een), saccus, uter.

zak (een reis-), pera.
zakken, subsido.
zakkenroller (een), crumenerum sector.
zalf (weirtekende), unguentum.
zalfdoos (eene), narthecium.
zalfverkooper (een), unguentarius.
zalfwinkel (een), myropolium.
zalig, beatus.
zaligen, beo.
zaligheid, beatitudo.
zalm (een), salmo.
zalyen, ungo.
zalyen (het), unctio.
zalyer (een), unctor.
zamen (te), unâ, simul.
zamenbinden, colligo, constringo.
zamenbrengen, confero, cogo.
zamendoen, commisceo.
zamendragen, congero.
zamendrukken, comprimo.
zamengaan, coco.
zamengepakt (digt), confer-tus.

zamengevlochten, textillis.
zamengleten, confundo.
zamengroeijen, concreresco.
zamenhang, cohaerentia, contextus.
zamenhangen, cohaereo.
zamenhouden, confineo.
zamenkomen, convenio.
zamenkomst (eene), conventio.
zamenknoopen, connecto.
zamenleving (de), convictus.
zamenlijmen, conglutino.
zamenloop (de), concursus.
zamenloopen, concurreo.
zamenemen, colligo.
zamenpakken, consarcino.
zamenparen, copulo.
zamenpersen, comprimō.
zamenplakken, glutino.
zamenrapen, couvaso, cor-rado.
zamenroepen, convoco.
zamenschrapen, corrado.
zamenspannen, conspiro.
zamenspraak (eene), collocutio, colloquium.
zamenspreken, colloquor.

- zamenstel (een)*, compositio.
zamenstellen, compono, construo.
zamenstemmen, conspiro.
zamenstemmend, consonus.
zamenstooten, collido, contundo.
zamenstuwven, constipio.
zamentellen, computo.
zamentelling (de), computatio.
zamentrekken, contraho.
zamentrekking (de), contractio.
zamenyatten, complector.
zamenyvoeljen, confluo.
zamenyvoegen, conjungo.
zamenyvoeging (de), conjunctio.
zamenyvoewen, complico.
zamenyweyen, contexo.
zamenywickelen, convolvo.
zamenywonon, cohabito.
zamenyzyweren, conjuro.
zamenyzywering (eene), conjuratio.
zand, arena.
zand (vol), arenosus.
zandbank (eene), syrtis.
zanderig, arenaceus.
zandgroey (eene), arenaria.
zang (de), cantus.
zanger (een), cantator.
zangeres (eene), cantrix.
Zanggodin (de), Musa.
zangkunst (de), musicæ.
zangmeester (een), magister cantus.
zangnoot (eene), nota musicæ.
zangstuk (een), cantilena.
zangwijze (de), numeral.
zark (eene), sarcophagus.
zat, satur.
zatheld, satietas.
zat maken, satio.
zedebederf, corruptela.
zedekundig, moralis.
zedeleer (de), ethice.
zedelyk, bene moratus.
zedelykheld (de), honestas, honestum.
zedeloos, impurus, vitiosus.
zedeloosheid, vitiositas.
zeden (de), mores.
zeden (betreffende de), moralis.
zedig, modestus.
zedigheid, modestia.
zee (de), mare, æquor.
zee (van of op), marinus.
zeeboezem (een), sinus maris.
zeebrasem (een), scarus.
zeeëngte (eene), fretum.
zeef (eene), cribrum.
zeegevecht (een), prælium navale.
zeegras, alga.
zeegroen, caeruleus.
zeehaven (een), portus.
zeekalf (het), phoca.
zeelt (de), tinea.
zeem, aluta.
zeemagt (de), coplæ navales.
zeeman (een), nauta.
zeeman (van een'), nauticus.
zeemos, ulva.
zeep, sapo.
zeepzieder (een), coctor saponis.
zeer, magnopere, admodum, valde.
zeer (hoe), quantopere.
zeer (zoo), tantopere.
zeer (kwaad), ulcus, scabies.
zeer doen, doleo.
zeer doen (bedrijv.), dolore afficio.
zeeroover (een), pirata.
zeerooverij, piratica.
zeesoldaat (een), miles navalis.
zeesoldaten, classarii.
zeestrand (het), litus.
zeestrand (betreffende het), litoralis.
zeevaart (de), navigatio.
zeeziekte (de), nausea.
zeeziek zijn, nauseo.
zege (de), victoria.
zegeboog (een), arcus triumphalis.
zegel (een), sigillum, signum.
zegelen, signo, consigno.
zegelring (een), annulus signatorius.
zegen (eene), sagena.
zegen, salus, felicitas.
zegenen, beo.
zegenwenschen, gratulor.
zegepraal (de), triumphus.
zegepraal (eene klein), ovatio.
zegepraal (betreffende de), triumphalis.
zegepralen, triumpho.
zegeteeken (een), tropæum.
zegeyieren, triumpho, vinco.
zegezang (een), pæan.
zeggen, dico.
zeggen (dikwijls), dictito.
zeggen (het), dictio.
zegsman (de), auctor.
zeil (een), velum, linteum.
zeildoek, carbasus, linteum.
zeilen, navigo, velifico.
zeil gaan (onder), vela do.
zeilsteen, magnes.
zeissen (eene), falx.
zeker, certus, tutus.
zeker (z. v. a. alihans), sane.
zeker (een), quidam.
zekerheid, fides, veritas, securitas.
zelden, raro.
zeldzaam, rarus, insolitus.
zeldzaamheid, raritas, novitas.
zelf, ipse.
zelf (van), ultro, sponte.
zelfkant (de), ora.
zelfs, vel, etiam.
zelfs (ja), quin etiam.
zelfs niet, ne — quidem.
zelfvertrouwen, fidentia.
zelfvertrouwen (met), fidenter.
zelyen vallen (van zich), deficio.
zemelen, furfur.
zenden, mitto.
zengen, aduro, torreo.
zenuw (de), nervus.
zerk (eene), sarcophagus.
zes, sex.
zes (telkens), seni.
zes bestaande (uit), senarius.
zesde (de), sextus.
zesshonderd, sexcenti.

- zeshonderdste (de)*, sexcent-
 tesimus.
zes jaren (een tijd van),
 sexennium.
zesjarig, sexennius.
zesmaal, sexes.
zestien, sedecim.
zestig, sexaginta.
zestigste (de), sexagesimus.
zetel (een), sedes.
zetten, pono, colloco.
zetten (het), posito.
zeug (egne), sus.
zeven, septem.
zeven (bestaande uit), septen-
 narius.
zevende (de), septimus.
zevengesternte (het), pleia-
 des.
zevenhonderd, septingenti.
zevenhonderdste (de), septin-
 gentesimus.
zevenmaal, septies.
zeventien, septendecim.
zeventig, septuaginta.
zeventigste (de), septuagesi-
 mus.
zevenvoudig, septemplex.
zever, saliva.
zeveren, salivo.
zich, se.
zie daar, en, ecce.
zieden, ferveo.
ziek, aegrotus, aeger.
ziekelyk, morbidus.
ziekenhuis (een), nosocomi-
 um.
ziekte, morbus.
ziekte (de vallende), morbus
 comitialis.
ziek worden, aegresco.
ziek zijn, aegroto.
ziek zijn (het), aegrotatio.
ziel (de), anima, animus.
zielloos, inanimis.
zieltoegen, animam ago, extre-
 mum spiritum traho.
zien, video, specto.
zien (gaan), viso.
zien (zich laten), cernor, con-
 spicior.
zien (er uit), specie sum.
ziener (een), vates.
zier (eene), hilum, floccus.
ziften, cribro, discerno.
zichtbaar, conspicuus, spec-
 tabilis.
zichtbaar worden, appareo.
zij (het), sive.
zij (ten), nisi.
zijde (t. w. de stof), bombyx.
zijde (van), sericus.
zijde (de), latus.
zijde (op), juxta.
zijde (van ter), oblique.
zijde (aan deze), cis.
zijde (aan gene), trans.
zijde gaan (ter), secedo.
zijde stellen (ter), removeo.
zijden (aan beide), utrim-
 que.
zijde van (aande), a, a parte.
zijde wee (het), pleuritis.
zÿgen, colo.
zÿn, suus.
zÿn (werk w.), sum, existo.
zÿpad (een), semita.
zÿpelen, stillo.
zÿsje (het), acanthis.
zÿworm (een), bombyx.
zilt, salsus.
zilver, argentum.
zilveren, argenteus.
zilvermÿn (eene), argentaria.
zilver smid (een), vascularius.
zin (de), sententia, sensus,
 mens.
zindelyk, mundus.
zindelykheid, munditia.
zin doen (iemand), morige-
 for.
zin hebben, amo.
zingen, cano.
zingen (het), cantus.
zinken, sideo, desido, cado.
zinken (doen), submergo.
zinken (ter neer), occumbo.
zinnbeeld (een), symbolum.
zinnelyk, sensibilis.
zinneloos, demens, mente cap-
 tus.
zinneloosheid, dementia.
zinsnede (eene), complexio
 verborum.
zinspelen, ludo in verbis.
zinspreuk (eene), sententia.
zins zijn (van), habeo in
 mente.
zintuig (een), sensus.
zitplaats (eene), sedes.
zitten, sedeo.
zitting (eene), consessus.
zittend, sedentarius.
zode (eene), cespes.
zoden (van), cespiticius.
zoeken, quaero.
zoeken te bereiken, peto.
zoel, tepidus.
zoelheid, tepor.
zoel worden, tepesco.
zoel zijn, tepeo.
zoen (een), bastum, osculum.
zoen (z. v. a. verzoening),
 reconciliatio.
zoenen, basio, osculor.
zoenoffer (een), piaculum.
zoet, dulcis, suavis.
zoetelaar (een), lixa.
zoetheid, dulcedo.
zoetjes, lente.
zoet worden, dulcesco.
zog (z. v. a. melk), lac.
zogen, lacto.
zoldering (de), tabulatum.
zomer (de), aestas.
zomersch, aestivus.
zomer doorbrengen (det),
 aestivo.
zomersproet (een), ephelis,
 lentigo.
zon (de), sol.
zon (van de), solaris.
zondaar (een), peccator.
zonde (eene), delictum.
zonder, sine.
zonder dat, quin.
zonderling, singularis, mira-
 bilis.
zondig, pravus, impius.
zondigen, pecco.
zondvloed (de), diluvium.
zonnebloem (eene), helianthus.
zonnescherm (een), umbella.
zonneschijn, sol.
zonnestilstand (de), solstiti-
 um.

- apnewijzar (een)*, solarium.
zinnig, apricus.
zonsverduistering (eene),
 eclipsis, defectus solis.
zoo zitten (in de), apricor.
zoo, ita, sic, tum.
zoo (z. v. a. indien), si.
zoo (even), aequae, pariter.
zoo als, ut, sicut.
zoofra, ut primum, simul
 ac.
zoopdanig, talis.
zoo dikwijls, toties.
zoogster (eene), nutrix.
zoof (eene), solea.
zoo lang, tamdiu.
zoo lang als, donec, quoad.
zoof (een), limbus, fimbria.
zoo maar, dummodo.
zoon (een), filius, natus.
zoo veel als, quantum.
zoo ver (in), eatenus.
zoo ver als, quatenus, quan-
 tum.
zoo zeer, tam, tantopere,
 adeo.
zorg, cura.
zorg dragen, curo.
zorgeloos, securus, socors.
zorgeloosheid, incuria, socor-
 dia.
zorgen, curo, consulo.
zorgvuldig, curiosus, solli-
 citus.
zorgvuldigheid, cura.
zot, fatuus, stolidus.
zotheid, fatuitas, stultitia.
zot houden (voor den), lu-
 didicor.
zot maken, infatuo.
zot zijn, deliro.
zout, sal.
zout (bijv. nw.), salsus.
zout (betreffende het), sala-
 rius.
zouteloos, insulsus.
zouteloosheid, insulsitas.
zouten, salio.
zoutgrasf (eene), salifodina,
 salinae.
zoutvat (een), salinum.
zout water, salsugo.
- zucht (een)*, gemitus, suspi-
 rium.
zucht (de), amor, desiderium.
zuchten, gemo, ingemo, su-
 spiro.
zuidelijk, meridionalis, au-
 stralis.
zuiden (het), merides.
zuidewind (de), auster, no-
 tus.
zuidoostewind (de), vultur-
 nus.
zuidpool (de), polus antarcti-
 cus,
zuidwestewind (de), africanus.
zuitgeling (een), infans lac-
 tens.
zuigen, sugo, lacteo.
zuigend dier (een), animal
 subrumum.
zuil (eene), columna.
zuilen (onderstut door), co-
 lumnatus.
zuilschacht (de), scapus.
zuinig, parcus.
zuinigheid, parcimonia.
zuipen, perpotio.
zuipen (het), potatio.
zuiper (een), potator.
zuipen, susurro.
zuiyel, lactarium.
zuiver, mundus, purus, me-
 rus, sincerus.
zuiveren, purgo.
zuiverheid, munditia.
zuivering (de), lustratio,
 purgatio.
zulk, talis.
zure smaak, acor.
zuring, lapathum.
zuster (eene), soror.
zusterlijk, sororius.
zusterskind (een), consobri-
 nus.
zuur, acerbus, acidus.
zuur (t. w. van smaak),
 acer.
zuurdeeg, fermentum.
zuurheid, acor.
zuur worden, acesco.
zuur zien, torve tuecor.
- zuur zijn*, aceo.
zwaat (een), libramen.
zwaaijen, vibro, agito.
zwaaijen in den gang, titubo.
zwaan (eene), olor, cycnus.
zwaart, gravis, ponderosus.
zwaart worden, grayesco.
zwaard (een), gladius, ensis.
zwaard maken, aggravo.
zwaard worden, aggravesco.
zwaardvechtersmeester (een),
 lanista.
zwaardvechter (een), gladi-
 ator.
zwaardveger (een), polio.
zwaarlijvig, pinguis, crassus.
zwaarlijvigheid, obesitas.
zwaarmoedig, melancholicus.
zwaarmoedigheid, melancholia.
zwaarte (de), gravitas.
zwaarte (z. v. a. gewigt),
 pondus.
zwachtel (eene), fascia.
zwachtelen, fascio.
zwadder, sputum.
zwager (een), levir.
zwagerschap, affinitas.
zwak, imbecillus, infirmus,
 debilis.
zwakheid, infirmitas, debilitas.
zwak maken, infirmo.
zwakpen, fluctuo, undo.
zwaluw (eene), hirundo.
zwaluwenstaart (de), secu-
 rricula.
zwam, fungus.
zwanen (van), cycneus, olo-
 rinus.
zwanendons, lanugo olorina.
zwanger, gravidus, praegnans.
zwangerschap, graviditas.
zwang raken (in), invalesco.
zwang zijn (in), vigeo.
zwartigheid (eene), molestia,
 difficultas.
*zwartigheid die men maakt
 (eene)*, scrupulus.
zwart, niger, ater.
zwartachtig, fuscus.
zwartachtig maken, fusco.
zwarte kunst (de), magice,

<i>zwart gekleed (in 't)</i> , pullatus	<i>zwellling (de)</i> , tumor.	<i>zwlchten</i> , succumbo, ce-
<i>zwartgallig</i> , melancholicus.	<i>zwemmen</i> , nato, no.	<i>zwier</i> , elegantia.
<i>zwartheid</i> , nigror.	<i>zwemmen (het)</i> , natatio.	<i>zwier (de)</i> , bacchatio.
<i>zwart maken (z. v. a. belas-</i>	<i>zwemmer (een)</i> , natator.	<i>zwier (een)</i> , gyrus.
<i>teren)</i> , maculam adspergo.	<i>zwenget (een)</i> , tolleno.	<i>zwieren</i> , gyro, vagor,
<i>zwartsel</i> , atramentum.	<i>zwenk (een)</i> , flexus, gyrus.	chor.
<i>zwart worden</i> , nigresco.	<i>zwenken</i> , flecto.	<i>zwierig</i> , elegans.
<i>zwart zijn</i> , nigro.	<i>zweren (z. v. a. een' eed daen)</i> ,	<i>zwijgen</i> , sileo, taceo, co-
<i>zwavel</i> , sulphur.	juro.	cesco.
<i>zwavel (van)</i> , sulphureus.	<i>zweren</i> , ulcero.	<i>zwijgen (het)</i> , silentium.
<i>zwavelachtig</i> , sulphurosus.	<i>zweren (het)</i> , suppuratio.	<i>zwijger (een)</i> , taciturnus.
<i>zweem (de)</i> , species.	<i>zweren (valsch)</i> , pejero.	<i>zwijm (de)</i> , vertigo, d-
<i>zweep (eene)</i> , flagellum, scu-	<i>zweren (vol)</i> , ulcerosus.	quium.
tica.	<i>zwerk (het)</i> , agmen nubium.	<i>zwijmen</i> , deficio.
<i>zweepen</i> , flagello.	<i>zwerms (een)</i> , examen.	<i>zwijn (een)</i> , porcus, sus.
<i>zweer (eene)</i> , ulcus.	<i>zweren</i> , erro, vagor.	<i>zwijn (een wild)</i> , aper.
<i>zweet</i> , sudor.	<i>zwerper (een)</i> , erro, vaga-	<i>zwijnen (van)</i> , porcinus,
<i>zweetdoek (een)</i> , sudarium.	bundus.	<i>zwijnenkot (een)</i> , hara.
<i>zweeten</i> , sudo.	<i>zwezen</i> , jacto, glorior.	<i>zwik (een)</i> , distorsio.
<i>zweeten (bij iets)</i> , insudo.	<i>zweyen</i> , volito.	<i>zwicken</i> , distorqueo, vaci-
<i>zweigen</i> , helluor.	<i>zweyen (voor oogen)</i> , ob ocu-	<i>zwingelen</i> , vibro.
<i>zweiger (een)</i> , helluo.	los versor, obversor.	<i>zwoegen</i> , anheo, sudo.
<i>zweigerij</i> , luxuria.	<i>zweyend (in de hoogte)</i> , sus;	<i>zwoel</i> , tepidus.
<i>zwellen</i> , tumeo, turgeo.	pensus.	<i>zwaard</i> , cutis porcina,

E I N D E.

o, e
co.
L
or,
o, a
neum
chom
igo,
es, u
per.
conce
hara
sio.
PI
sub.
ita

